Cōmentaria fidelissimi expositoris. D. Egidij Romani in libros de generatiōe & corruptiōe Aristotelis cū textu intercluso singulis locis.

Questiones Itē subtilissime eiusdem doctoris super primo libro de generatione nunc quidē primum in publicum prodeuntes.

Questiones quoqȝ clarissimi doctoris Marsilii Inguē in prefatos libros de generatione.

Item questiones subtilissime magistri Alberti de saxonia in eosdē libros de generatiōe vltra nusquam impresse.

Omnia accuratissime reuisa atqȝ castigata ac quantum ars annuit potuit fideliter Impressa.

Cum gratia.

¶ Textus Ar. de generatione z corruptione cum expositione oium expositorũ eius optimi domini Egidij Romani Feliciter incipit.

T.cõ. 37. z 38.

Anima vt testatur phs in 3° de aia: est quodãmodo oia. gcqd. n. est vel est sensibile: vel itelligibile. aia. n. p sensum est quodãmodo oia sensibilia. z p intell'z oia intelligibilia. nã sicut manus est organũ organoꝝ. sic intellectus est spẽs spẽꝝ intelligibiliũ. z sensus spẽs est spẽꝝ sensibiliũ. Nã. n. aliqbus aialibus tãq̃ instrm z organum ad sui tuitionez dedit cornua: aliqbus ṽo vngues. homini aũt dedit manus: z dando sibi hmõi organũ quodãmodo dedit ei oia organa. q2 p manũ qõlibet organũ z qõlibet instrm sibi fabricare põt. iõ dicta est manus organũ organoꝝ: q2 est quodãmodo oia organa. Sic ẽt nã aliqbus corpibus dedit hãc sensibilez formã. vt albedinẽ. aliqbus ṽo colorẽ aliuz vt nigredinẽ. Domini qdẽ z cũctis aialibus pfectis dedit pupillaz z oẽs sensus. z dãdo eis pupillã quodãmõ dedit eis oẽm colorẽ. Est. n. pupilla aliquo mõ oís color: q2 est susceptiua spẽruz oiuz coloꝝ. Sic ẽt dando eis oẽz sensuz: dedit ipsis oẽs formas sensibiles: pp qõ dictus est sensus spẽs spẽrum sensibiliũ: q2 est q̃dã ṽtus cõphendens oẽs spẽs sensibiles. bñ igit' dcm est: q aia p sensuz est quodãmõ oia sensibilia. Et qõ dñsuz est de sensu respectu sensibiliuz: itelligẽdũ est de intell'u respcũ itelligibiliũ. nã intell's est susceptiuus oiuz formaꝝ itelligibiliũ. z q2 vnũqõq3 recipit distõnẽ z dñaz ab eis a qbus recipit eẽ z spẽz. cũ intell's iformet' spẽbus oboꝝ: z recipiat formam z spẽz ab ipsis obiectis: opz q ea q̃ sunt in intell'u: recipiant eẽ z spẽz ab ipsis obiectis: pp qõ oz talia diuersificari f3 diuersitatẽ oboꝝ. Scie g̃ q2 sunt in itell'u diuersificabunt' f3 diuersitatẽ oboꝝ: siue fm diuersitatẽ reꝝ q̃ determinant' in scia. Hec ãt diuersitas dupl'r põt accipi: vel f3 eẽntiã: vel f3 itẽtionẽ. Cũ. n. dicimus scias diuersificari f3 ea q̃ determinant' in ipsis: nõ est accipienda ista diuersitas f3 eẽntiã. vt q de vna z eadẽ re p eẽ sentiã nõ possint diuerse scie tractare. metaphysicus. n. z phycus ɔsiderãt de mã p°: vt dicit Cõmẽ. in. 7. meta. s3 nõ f3 eadẽ rõnẽ. Metaphysicus. n. cõsiderat de ea vt h3 rõnẽ entis: phycus ṽo vt est subta trãsmutationi z motui. Sufficit g̃ diuersitas itẽtionũ ad diuersitatez sciaꝝ. Et q2 f3 aliã z aliã itentionẽ accipit' aliqd sub eẽ cõi: z sub eẽ spãli: nõ est icõueniẽs vnũ z idẽ ɔsideratũ sub eẽ cõi z spãli: ptinere ad diuersas scias: vt de corpore mobili determiat phycus sub eẽ spãli. vt sub rõne q̃ mobile. metaphycus ṽo determiat de eo sub esse cõi z sub rõe entis. Et sic cõe z spãle sufficiũt ad diuersitatẽ diuersaꝝ sciaꝝ: nulli dubiũ eẽ d3 q sufficere pñt ad diuersitatẽ diuersoꝝ libroꝝ i eadẽ scia. Cũ g̃ tota phia nãlis sit de corpe mobili z de hñtibus analogiã ad tale corpus. possumus p̃ma facie diuidere libros nãles. q2 vel in eis determinat' de corpe mobili in cõi: vel de his q̃ quodã mõ spãli vl' q̃si pticulari hñt analogiã ad tale corpus. liber. n. phycoꝝ. de celo z mũdo: z de gñone sunt q̃si libri cões. ceteri ṽo sũt q̃si spãles. S3 iter ipos cões est ordo qdã. q2 liber phycoꝝ est cõior libro de celo z mũdo. z liber de celo z mũdo libro de gñone. In libro. n. phycoꝝ p̃ncipal'r intendit' de corpe mobili simpl'r: nõ ɔbendo ip3 ad sitũ vel ad formã: z si ibi determinat' de motu ad sitũ: vel ad formã: h̃ est incq̃rũ in talibus motibus reseruat' rõ motus simpl'r. liber ṽo de celo z mũdo: z de gñone sunt aliquo mõ de motu ɔcto. In nullo. n. istoꝝ p̃ncipal'r intẽdit' de mobili simpl'r: s3 in li° de celo z mũdo intẽdit' de mobili ad sitũ. In li° de gñone de mobili ad formã. mobile ãt ad sitũ est cõius mobili ad formã. motus. n. localis cõpetit oĩ corpi fm ph3. Ille est. n. motus de quo pbat'. 6. phycoꝝ. q oẽ corpus mobile: z oẽ mobile corpus. Qõ vtrũ verũ sit: vel sit dare aliqõ corpus imobile nõ est p̃ntis speculatõis. repit'. n. motus localis: tã i supcelestibus q̃3 in spa actiuoꝝ z passiuoꝝ. iõ liber de celo z mũdo: q ɔtĩet libros q̃tuor: sic noiatus est: q2 p̃mi duo libri sunt magis de celo. aliq̃ ṽo duo: vt tertius z q̃rtus: vident' magis esse de mũdo z de motu actiuoꝝ z passiuoꝝ. Nõ ẽ g̃ dubiũ libꝝ de celo z mũdo p̃cedere libꝝ de gñone: cũ motus ad formã nõ repiat' nisi in spera actiuoꝝ z passiuoꝝ: motus ṽo ad sitũ repiat' in spa actiuoꝝ z passiuoꝝ z i celestibus. ¶ Sed forte dubitaret aliqs q liber phycorũ nõ debeat p̃cedere libꝝ de celo z mũdo. nã cũ motus ad sitũ: vt dcm̃ est: repiat' in oĩ mobili: determinata in libro phycoꝝ nõ se extendẽt ad plura mobilia q̃3 determinata in li° de celo z mũdo. ¶ Ad qõ dici põt q etsi determiata in lib° phycoꝝ nõ sint vl'iora f3 numerũ mobiliũ. Sunt tñ magis vl'ia f3 itentionẽ ɔsiderationis. Intẽdit' ṽo in li° phycoꝝ de mobilibus sub esse cõi: put in eis repit' motus simpl'r. In libro ṽo de celo z mũdo: put in eis repit' motus ad sitũ: z hoc sufficit: vt ille liber p̃cedat istũ. P3 ergo qd sit sub3 in libro de gñone: q2 corpus mobile ad formã. p3 ẽt quẽ ordinem h3 in numero libroꝝ nãliũ. q2 est tertius. z q̃uo differt ab oibus libris. q2 subm in hoc libro est minus cõe q̃3 in libro phycoꝝ z celi z mũ. Est tñ cõius subto alioꝝ libroꝝ. Hoc viso ad expositionẽ littere accedamus.

T.c.33. z.86.

dubi

solo

T.c.p.

De gñone ãt z corruptione. z de nã generatoruz z corruptoꝝ: z vl'r de oibus: z cãs diuidenduz: et rõnes eoꝝ determinandũ.

¶ Cõsuetudo phi est suis libris p̃mittere p̃hemia qõ z in hoc li° fecit. possumus g̃ hũc libꝝ didere i ptes duas .s. i p̃hemiũ z tractatũ. 2° icipit ibi. (Antiquoꝝ g̃ hi q dẽ.) In p̃hemio ãt narrat ea q̃ dicẽda sunt in executione. ¶ Ad cuius euidẽtiã nõndũ. q l3 motus large sũptus sit in q̃tuor gñibus. s. in suba: q̃ntitate. q̃litate. z vbi. vt pbat' in 3° phycoꝝ: motus tñ ad formã nõ pt eẽ in vbi. q2 p talẽ motũ nõ acqrit' noua forã: s3 nouus situs. accipiẽdo g̃ motũ vt icludit mutationem: dicemus motũ ad formã eẽ in tribus gñibus. s. in suba: z hic dr̃ gño vel corruptio. in q̃ntitate vt augmẽtũ z diminutio. in q̃litate vt alteratio. Si g̃ phs in h̃ li° vult determinare de oĩ motu ad formã: oz eũ determinare nõ soluz de gñatione. s3 ẽt de augmẽto. z alteratiõe. S3 q2 gño iter ista ẽ p̃ncipalior: iõ augmẽtũ z alteratio pñt dici annexa. sic ẽt tractare de dñia iter gñonẽ z alterationẽ multo fortius qd annexũ d3 dici: erq̃ alteratio ipa qd ãnexũ dr̃. ex h̃ patere pt: q̃re iste liber ititulat' liber de gñone. cũ nõ solũ in eo de gñatõe õtermiet': s3 ẽt de alteratiõe z augmẽto. q2 denomiatio d3 fieri a p̃ncipali: ñ ab ãnexis. Diuidit' g̃ ps p̃hemial' i ptes. 2. q2 p̃ enũerat p̃ncipal'r itẽta in h̃ li°. 2° enũerat ãnexa ibi. (Ampli° ãt z de alteratõe.) Nõn̄m ãt q phs i h̃ li° tz hũc ordinẽ. q2 p̃ õtermiat de gñone z corruptõe f3 se. z h̃ i p li°. 2° ondit gñonẽ z corruptionẽ eẽ nalẽ. z h̃ i p̃n° scõi libri. 3° determiat de causis gñonis z corruptõis q̃ntũ ad ea q̃ dñr circa finẽ scõi li°. h̃ ẽ g̃ qõ ait: q vlt determiare de gñone z corruptiõe f3 se: qõ fac' i p li° Et de gñatoꝝ z cor

A.t.c.p. vsq3 ad t.cõ.51.

a.t.c.51. vsq3 i finem.

T.c.51.

Cõm. 9. z 12. m.5. z 2. ph. 23

ruptoꝝ.i.vult ɔ̄ſiderare gñonē ꝛ coꝛruptionē in eē gñabi
libus ꝛ coꝛruptibilib⁹ nālr:qḋ fac̄ in pn⁹ ſcḋi h⁹.3⁹ circa
finē libri determiabit̄ cāe ꝛ rōes.i.diffinitiōes.Uel ly
ꝛ ſumaſ erpoſitiue.p.i.vt ſit ſenſus.cāe ꝛ.p.i.rōes. nā
aſſignare rōnē rei ē aſſignare cāz ei⁹.Ul' alr ꝛ forte me
lius.determinādē ſūt cāe ꝛ rōnes.i.cāe rōnabiles ſiue
vl'es.rō.n.circa vl'ia v̄ſaſ.vñ alia lr̄a.vbi nos hēmus ꝙ
dādē ſūt cāe ꝛ rōnes hȝ ꝛ determinādē ſunt cāe vl'es
oīuȝ gñatoꝝ ꝛ coꝛruptoꝝ:qḋ multū ɔcoꝛdat cū ſerie
textus:q2 circa finē libri aſſignant vl'es cāe oīuȝ gña
toꝝ ꝛ coꝛruptoꝝ.¶ Sciendū āt oīa p̄dicta eē aliquo
mō eſſentialia doctrine:nā ſꝫ phȝ p̄mo poſterioꝝ.ca⁹
Nōndū de vnitate ſciaꝝ.Scia eſt vna q̄ eſt vnius gñis ſubie-
cti ptes ꝛ paſſiōes ɔſiderās.eſſentiale eſt ḡ ſcie ꝙ ɔſi-
deret paſſiōes ꝛ ſubȝ:ſiue ptes eius ꝛ ea p q̄ ꝓbantur
paſſiones de ſubo.vel de ptibus eius.cū ḡ erit. ꝙ vult
determinare de gñone ꝛ coꝛruptione tāgit paſſiones ꝛ
ꝓprietates:ipſoꝝ gñabiliū ꝛ coꝛruptibiliū. Cū v̄o ſub
dit determinādū eſſe de nā gñatoꝝ ꝛ coꝛruptoꝝ.i. de
gñatis ꝛ coꝛruptis nālr:tāgit ſubȝ gñonis ꝛ coꝛruptio
nis.nō ſolū ſꝫ ſe:ſꝫ ēt ſꝫ ptes ſuaſ: cū noiet tale ſubȝ p-
ticularīȝ ſꝫ diuerſas partes.coꝛpus.n. mobile ad for-
mā:qḋ eſt ſubm in hoc libro eſt coꝛpus generabile ꝛ
coꝛruptibile:q2 vero addidit dōm eſſe cauſas ꝛ rōnes
hoꝝ:tangit ea per que ꝓbanſ paſſiones de ſubto ꝛ de
ſuis partibus.¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius de augñtatōe et alteratōe gd vtrūqꝫ.et vtꝝ exiſtimādū cādē eſſe nāȝ alteratōis et gñationis:aut ſemotā vt et determinata ſunt et nominibus.

¶ Narrat ea q̄ ſunt ānexa negocio p̄ncipali dicēs.Am
plius.i.p̄ter illa q̄ dicta ſunt q̄ ſunt p̄ncipalr̄ itenta. di-
cendū eſt de his q̄ aliquo mō ſunt ānexa:q2 dōm eſt de
alteratiōe ꝛ augmētatione.gd ſit vtrūqꝫ coꝝ. ꝛ ēt dōȝ
eſt vtꝝ eſtimādū ſit a nobis eandē eſſe nāȝ gñationis
ꝛ alterationis.vel nō eſt eadeȝ nā vtriuſqꝫ:ſꝫ eſt ſemo-
ta ꝛ diſtincta:ſicut gño ꝛ coꝛruptio ſunt determiata ꝛ
diſtincta nominibus:q2 ſicut hñt alia ꝛ alia nomina:
ſic hñt aliā ꝛ aliā nām.Declarabit̄.n.vtꝝ gño ꝛ coꝛ-
ruptio differāt ſm rem:ſicut differunt ſm nomen.

T.cō. p. **Philoſophus** in p̄ma pte huiuſ.phemū
tria tangit.p̄mo.n.dicit ꝙ
vult tradere noticiā de gñatione ꝛ coꝛruptione.2⁹ dicit
talia eſſe nālia.3⁹ adducit ꝙ vult tradere doctrinaȝ cō-
tentiuā cauſaꝝ ꝛ rōnū gñatoꝝ ꝛ coꝛruptoꝝ. ꝛ q2 pñt
fieri rōnes de rebus nō exñtibus . v̄r innuere ꝙ velit
tradere ſciam q̄ non coꝛrūpaſ p coꝛruptionē ſcibiliuȝ:
cū poſſint fieri rōnes ꝛ argumēta de pluuia:pluuia nō
exñte:tria ḡ ſunt declaranda.p̄mo vtꝝ de iſtis ſenſibi
libus ꝛ coꝛruptibilibus poſſit eſſe ſcia : ꝛ dato ꝙ de
his poſſit eē ſcia : dubitaſ adhuc vtrū coꝛruptio ſit gd
nāle. ꝛ vtꝝ ſcia de coꝛruptibilibus poſſit dici nālis . 3⁹.
declarādū erit.vtꝝ re coꝛrupta remaneat ſcientia.

p̄m dum **Circa** p̄mū arguit̄ ſic.v̄r ꝙ de iſtis ſenſibilibus ꝛ
coꝛruptibilibus nō poſſit eē ſcia.nā ſenſibi
lia ſūt ſola pticularia:pticulariū āt nō ē ſcia nec diffō.
T.c.35. vt dr̄.7.meta.ḡ ꝛc̄.¶ Pꝫ.arguebat Eraclitus ꝙ taliū
nō eſt ſcia:cū ſint ɔtinuo fluxu.ſcia.n.eſt de neceſſarijs
ſiue de his q̄ nō ɔtigit alr̄ ſe hr̄e qḋ ɔcoꝛdat cuȝ verbiſ
Boetij in p̄n⁹ arithmetrice dicēs ſciaȝ eē coꝝ q̄ imuta-
bilē ſubaȝ ſoꝛtiunſ.¶ Nōn^m ad euidētiā q̄ſiti difficul-
tatē qōnis ex duobus ɔſurgere dicētis.ſciaȝ eē de ſen-
ſibilibus ꝛ coꝛruptibilibus:de talibus.n.eē ſciaȝ v̄r re
pugnare rōni.tū q2 ſenſibilia:tū q2 cōruptibilia.¶ Ad

vitādū āt difficultates has dixerūt gdā phycā ſciaȝ eē Rūſio
de ſenſibilibus:ſed nō de his ſenſibilibus.abſtrahit.n. q̄rūdā
phycus ab h ſenſibili ꝛ ab illo:ſꝫ nō a ſenſibili ſimplr̄.
pp qḋ nō eſt ſcia de pticularib⁹ ſꝫ de vl'ib⁹.pñt.n.ſoꝛma
ri icoꝛruptibiles rōes de ſenſibilib⁹ ꝛ coꝛruptibilib⁹ ſic
acceptis.ḡ de eis eſſe ſciaȝ nō ē icōueniēs.¶ Hoc āt lȝ ɔ̄ iſtaȝ
veꝝ ſit:difficultatē q̄ſiti nō v̄r euacuare:imo v̄r ꝙ ɔ̄di rñſio-
ctionē iplicet.nā gcgd ſenſus ſentit ē hic. ꝛ nūc.nō.n. nem
ſentit ſenſus niſi hoc vel illud.ſi ḡ abſtrahaſ ab h:ꝛ ab
illo:illius abſtracti nō eſt vlterius ſenſus.nō ḡ vlteri⁹
mereſ dici ſenſibile.pp qḋ v̄r oīo idē eē abſtrahere ab
h ſenſibili ꝛ ab illo:ꝛ abſtrahere a ſenſibili ſimplr̄:cū
ſimplr̄ nō remāeat ſenſibile:ſi nō ſit h vel illō. ¶ Sci Rūſio
endū ḡ ꝙ ſꝫ phȝ circa finē ſcḋi poſterioꝝ.ſenſuſ ē vl'iſ ꝓpria
lȝ ſentire ſit ſingularis.poſſumus.n.dicere potētiā vl'io
rē eſſe actu.potētia.n.ſumiſ reſpectu obti ſimplr̄: lȝ ſꝫ
actū poſſit ferri in h obm.itell'o eſt ꝙ gd eſt ſimplr̄.tū
ſꝫ actū ferſ potētia itellectiua in hāc gdditatē:vel in il
lā.vt in gdditatē leonis vel lapidis.ſic ēt viſus ē reſpe-
ctu coloris:nunq̄ tū ſentit niſi hūc colorē. Si.n.viſus
eēt huius coloris determiati ſꝫ ꝙ hmōi.aliū coloꝛem
nō ſentiret.cū ḡ oēȝ colorē ſentiat erit viſus ſꝫ ꝙ h⁹ co
lorati lucidi:nō āt h⁹ colorati vel illi⁹ lucidi. ꝛ ſic viſus
ē coloris.videt tū hūc colorē.ita ſenſus ē q̄lis. ſentim⁹
tū h q̄le.q̄diu ḡ nō abſtrahim⁹ a q̄li ſimplr̄ nō abſtra-
himus a ſenſibili ſimplr̄:ꝛ q2 phyc⁹ nō abſtrahit a q̄li
ſimplr̄:iō hꝫ ſcia ſimplr̄ ē d ſenſibilib⁹.ſꝫ hꝫ ſenſibilia
vt dicebaſ nō ſūt pticl'aria:ſꝫ vl'ia.dr̄.n.talia eē ſenſi-
bilia magꝫ a ſenſu q̄ a ſentire.h āt ſic decl'aſ. q2 res ſi
ſe hȝ ad eē:ita ſe hȝ ad cognoſci. ꝛ q2 p̄us:p ſe loq̄ndo
ꝛ ſꝫ qḋ h⁹:ad ſui eē nō idiget poſteriōi:ita ad ſui itell'ȝ
poſteriori nō eget.q̄tūcūqꝫ ḡ ſit p̄us ſil' cū poſteriori:
p̄t tū itelligi p⁹ poſteriori nō itell'o.ſꝫ āt p̄oritatē ꝛ po-
ſterioritatē h ſe hñt p ordinē.ſ.gdditaſ q̄titaſ ꝛ q̄litaſ.
p̄t ḡ itelligi gdditas nō ɔſiderata q̄litate vl' q̄titate. ꝛ
h ɔſideratio v̄r magꝫ ptinere ad meta.ſic ēt p̄t itelligi
q̄titas nō itell'a q̄litate.q2 p̄m qḋ adheret ſube ē q̄titaſ: Com.
ſic vlt Themiſtius:vt recitat Cōmē.12.meta. ꝛ h cōſi 2.
deratio eſt magꝫ mathe^ca:iō mathematic⁹ nō abſtrahit
a mā ſimplr̄:cū nō poſſit itelligi q̄titas nō itell'a mā.
abſtrahit tū a mā q̄li:cū ɔſideret maȝ q̄ta:nō tū ɔſide
rata q̄litate:p quā ē res ſenſibilis:phycus v̄o ɔſiderat
ſubaȝ vt ē ɔiūcta q̄litatib⁹ ꝛ q̄titatib⁹:iō nō ſolū nō ab
ſtrahit a mā ſimplr̄: ſꝫ ēt nō abſtrahit h a mā ſenſibili.
q2 nō abſtrahit a mā q̄li.Ultra āt nō ē deſcēſus:niſi de
ſcēderemus ad hāc q̄litatē pticularē.ſꝫ illi⁹ ſic accepti
nō ē vlteri⁹ ſcia ſꝫ ſenſus.ex h āt apparere p̄t itell'o illius
v̄bi.6.meta.ꝙ tres ſūt eēntiales modi phie.phyc⁹ ma- T.cō.
thematic⁹ ꝛ diuuſ:g modi qūo ſe hñt p ordineȝ:ꝛ qūo 2.
ifra iſtos nō ē deſcēſus. ꝛ qūo iſti p ſe ad ſciaȝ ptineāt:
cū ifra eos nō ſit ſcia ſꝫ ſenſus:p ea q̄ dicta ſūt clare eſt
mani^m.ex qb⁹ patē p̄t q̄re ſcia nālis ē de ſenſibilibus ꝛ
coꝛruptibilib⁹.nā cū ɔſiderata i ſcia nāli ſꝫ ꝙ h⁹ ſint cō
iūcta q̄litatib⁹ ꝛ v̄tutib⁹ actiuis ꝛ paſſiuis p q̄s ē aligd
ſenſibile ꝛ coꝛruptibile:iō h⁹ ſcia d ſenſibilib⁹ ꝛ cōrupti
bilibus eē dr̄.nō q2 ſit de pticl'aribus:ſꝫ de vl'ibus de q
bus rōes iuariabiles fieri pñt. ē ḡ decl'ata v̄itas p̄mi.

Scdo declarandū eſt.vtꝝ coꝛruptio ſit gd nāle. 2^m du-
ꝛ vtꝝ ꝓprie dcīi ſit ꝙ ſcia de coꝛruptiōe bium
ſit ſcia nālis.in hoc āt q̄ſito duo videnſ facere dubiuȝ.
p̄muȝ ſumiſ ex parte ipſius nāe.ſcōm v̄o ex parte coꝛ-
ruptionis.nā.n.vt dr̄ 2⁹ phyſicoꝝ.ꝛ 5⁹ meta. p ſe ꝛ pri- T.cō.
mo dr̄ de ſoꝛma.de alīs aūt i tū dr̄ inq̄tuȝ hñt oꝛdi- 12.
nē ad ſoꝛmaȝ.vt ſi mā dr̄ nā hoc eſt q2 ſuſcipit ſoꝛmaȝ. T.cō.
ſi aūt motus dr̄ nā hoc eſt:q2 eſt via in ſoꝛmam . Si ḡ 5.
nā p ſe ꝛ p2imo dr̄ de ſoꝛma qḋ ſimplr̄ repugnat ſoꝛme
ad nāȝ

ad nāž nō vr̄ ptinē: nec dz dici qd nāle. Cū ḡ forme p se
sit dare eē. ꝑuatiōes ⁊ corruptiōes: qꝛ de se sūt nō ens:
vt vr̄: nālia eē nō pnt. ⁊ p ꝯñs ñ videntᷣ ptinē ad ꝯside-
2ᵐ rationē scie nāl. 2ᵐ āt qđ fac̄ duᵐ i q̄stio ē ipa corruptio
T. cō. nā cū nā agat pp finem. vt dr̄ 2° phycoꝝ. ⁊ finis ⁊ boᵐ
74. sint q̄si idē. vt inuit pħs 2° meta. qđ nō hz rōnem boni
T. cō. sz qđ hꝰñ pt eē qd īctū a nā: nec ēt ab aliq̄ agēte pp fi-
8. nē. corruptio ḡ: qꝛ nō hz rōnē boni nō pōt eē de intēōe
nāe: ⁊ p ꝯñs nō vr̄ ptinere ad ꝯsiderationē scie natura
Rñsio lis. ¶ Ad has āt difficultates vitandas dixerūt qdaz
quorū corruptionē eē de intentōe nāe nō nāe q̄ ē forma: sz nāe
dam. que ē mā. Sed h̄ nō est veꝝ. naz corruptio: per se loqn
ꝯ rñ- do: nec est de intētiōe nāe forme nec nature māe. per ac
sionez cidens tñ est de intentione vtriusqꝫ: materia. n. non iten
illorū. dit corruptionē forme sub qua existit: sed intendit ꝑfe-
ctionem sui. ⁊ quia vna forma suū appetitū satiare non
pōt: iō cū est sub vna forma appetit esse sub alia: pp qđ
p acciñs appetit corruptionem forme illius sub qua exi
stit. sic ēt ⁊ ignis per formam suaz agens in aquā nō in
tendit corruptionē aq̄ sed intendit inducere formā suā
in mām aq̄: qđ intēdendo per acciñs intendit corruptio
nē aq̄. nullo mō ergo: p se loquendo est de itentione na
ture corruptio: per acciñs tñ nō solū mā: sed ēt agens ⁊
Rñsio forma corruptionē intendūt. ¶ Incedendū est ḡ alr̄.
ppa. ppter qđ notandum ꝙ triplici via venari possumus ꝙ
determinare de corruptione pertinet ad sciam nālez: ⁊
ꝙ ēt ipsa corruptio pōt dici naturalis. prima via sumitᷣ
pꝰ via ex pte ipsius scie naturalis. scđa ex pte nāe māe. tertia
ex pte nāe forme. ¶ Prima via sic ostenditᷣ. dñā est. n.
inter sciam practicā ⁊ speculatiuā. scia. n. vt practica ē:
⁊ vt operatᷣ. cuz efficit vnū oppositoꝝ non efficit alteꝝ.
facere. n. vnū oppositorū nō ordinatᷣ ad factionē alteri
us: sed ad destructionē eius. sed in speculatione non sic
est: qꝛ vt dicitᷣ in 6° topicoꝝ: q bene diffinit ꝯtraria si-
T. cō. gnificat: noticia. n. vnius cōtrarij facit ad noticiā alte-
85. rius. rectuz. n. est iudex sui ⁊ obliqui: vt dr̄ i pmo d' aia.
rectū. n. licet ꝯiicitᷣ obliquo: facit tñ ad cognitionē oblīq
⁊ scia que cōsiderat de recto hz considerare ⁊ de obli-
quo. Si ergo scia naturalis esset practica: ⁊ per sciam
nālē quā hēmus naturas reruz ꝑduceremus in esse: for
te esset dubiū vtruz ad eā sm ꝙ huius ptineret corru-
ptio. sed cū sit speculatiua si eius ē considerare de gñā-
tione nō ē dubiū ꝙ ad ipsam spectat ꝯsiderare de cor-
2ᵃ via ruptione. ¶ Scđa via sumitᷣ ex pte nāe māe. nō. n. opz
ꝙ sit de itentione nāe ꝙ dr̄ nāle: qꝛ sufficit ꝙ naturalr̄
eueniat. Cū ḡ per nāz māe eueniat corruptio: qꝛ mā est
per quā res pōt esse ⁊ nō eē vt dr̄. 7. metha. corruptio
gd nāle dici pōt. ¶ Tertia via sumitᷣ ex pte nāe forme.
T. cō. nunq̄. n. aliqd sic corrūpitur simplr̄: vt i nihil redigatᷣ:
22. 3ᵃ sed semp gñātio vnius ē corruptio alterius ⁊ eꝯ. vt in-
via fra patebit. Si. n. aliquid i penitus nihil redigeretᷣ talis
corruptio forte esset ꝯtra naturam cuiuslz forme: sed cū
ex quolibz corrupto aliqd generetur: nulla erit corru-
ptio que sit cōtra nāz forme simplr̄: licet sit ꝯ naturam
hꝰ forme vel illius. In corrupto. n. tria est cōsiderare for
mā que abijcitᷣ. formā que introducitᷣ. ⁊ māz successiue
subiectā vtriqꝫ forme. Corruptio ergo lz sit cōtra nām
forme obiecte: nō est tñ cōtra naturam māe: vel forme
introducte. Si ḡ queratᷣ. vtꝝ corruptio sit de cōsidera-
tione scie nālis: planū est ꝙ sic: qꝛ ⁊ si violenta existe-
ret. nullo modo tñ de cōsideratione scie nālis esset: cum
eiusdē artificis sit ꝯ̄ria cognoscere. Sed si queratᷣ. vtrū
possit dici naturalis: pz ꝙ accipiendo nāle large sz ꝙ
naturale est qcqd cōsiderat nālis: dici potest corruptio
quid nāle. est etiā naturalis: qꝛ est sm nām māe ⁊ ter-
tio quid naturale dici pōt: qꝛ nō est ꝯ nām cuiuslibz for

me. ¶ Que aūt faciebant dubiū de facili soluuntᷣ. nā p Rñsio
ma dubitatio qua dicebatᷣ corruptionē eē ꝯ nāz forme: ad arg.
pz ꝙ nō ē ꝯ nāz forme simplr̄: sz sit cōtra nām hꝰ vel il-
lius. Scđa ēt de facili soluitᷣ: qꝛ nō oz p se eē de intentio
ne nāe ꝙ naturalis cōsiderat: vel ēt ꝙ est qd naturale:
sed ēt nāle dici pōt qđ nālr̄ euenit.

Tertio restat declarādū. vtꝝ corrupta re remāe- 3ᵐ duᵐ
at eius scia. q̄ āt circa hec dubitare faciūt
sunt auctitates Arꝭ. nā in pdicamētis vult dñām esse i
ter sciaz ⁊ scibile: qꝛ scia sublata nō auferᷣ scibile: scibi-
li aūt sublato auferᷣ scia. corrupta ḡ re scibili. nō rema-
net scia eius. ¶ Amplius in p posterioꝝ vult ꝙ de su- 2
biecto oz supponere: qꝛ ē ⁊ qd ē: qđ ḡ nō ē nō potest eē
subiectū in aliq̄ scia: sz qđ nō pōt eē subm in scia nō pōt
eē scitū. nō ḡ existente re nō pt eē scia de ea. ¶ Ampli
us 2° posterioꝝ vult ꝙ de eo qđ nō est sciri nō pōt nisi 3
qd ē qđ significat nomē. sz h̄ scire nō est sciaz hr̄e de re:
cū de chimera h̄ sciri possit. non ḡ existente re perit rei
scia. ¶ Amplius in pmo posterioꝝ vult falsum nō sci
ri: qꝛ nō ē. ꝙ bonā cām assignat sufficit rē nō esse: vt de 4
ea nō possit eē scia. ¶ Rursū rō ad h̄ adduci possz scie
. n. accipiūt eē ⁊ spēm ab ipsis subis: siue ab ipsis reb9 5
de qbus sunt: sz nō existe eo a q̄ aliqd hz esse ⁊ spēm: il-
lud remanere nō pōt. corrupta ḡ re scibili scia nō rema
nebit. ¶ Has āt difficultates qdā vt euaderēt dixerūt
ꝙ res hz duplex eē. esse essētie ⁊ esse actuale: corrupta Rñsio
autem re quantum ad esse actuale remanet quātum ad q̄ruidam
esse essentie: ⁊ quia remanet quantum ad tale esse po-
test de re corrupta esse scia. ¶ Sz h̄ iprobatᷣ: qꝛ res sz
esse actuale hz pticulare eē. sed eē eēntie hz eē. vlē vñia ꝯ rñsio-
aūt: lz nō corrūpantᷣ p se: tñ corrūpuntᷣ p acciñs. corru- nē illoꝝ
pto. n. sorte corrūpitᷣ hō q ē i sorte. iō dr̄ in pdicamētis
ꝙ destructis pmis ipossibile ē aliqd alioꝝ remanere.
corrupta ḡ re q̄tū ad eē actuale corrūpitᷣ q̄tū ad esse
eēntie. ¶ Et iō aliq̄ dixerūt ꝙ re ñ existe pt hr̄i scia de
re: sz sub ꝯditiōe. pōt ē. n. hr̄e sciaz de pluuia: pluuia ñ Rñsio
existe. sz illa scia eēt ꝯditionata. videlz si pluuia eēt: va Aliorū
eēnt q̄ d' pluuia ꝑferrē. ¶ Sz h̄ i pbari pōt: qꝛ cū aliqd ꝯ rñsio-
nō ē alr̄. veꝝ nisi sub ꝯditione. ñ stāte ꝯditione nō stat nē illoꝝ
vitas eius. si ḡ re nō existe nō hr̄ scia nisi sub ꝯditione.
vtputa si res esset cū ipsa. res ponatᷣ nō existere. verum
erit dicere ꝙ nō ē scia rei q̄diu res nō existit. Sz h̄ sta
re nō pōt: qꝛ pluuia nō existe pñt vē rōnes formari de
pluuia: sz talibus rōibus formatis vē hr̄ scia de pluuia.
pluuia ḡ nō existe scia de pluuia haberi poterit. ¶ P.
vr̄ oīo ridiculū dicere ꝙ si habeo sciaz de rosa aduenie
te hyeme pdā sciaz meā: eo ꝙ rosa pereat. nā cū scia sit
in aīa ⁊ ex corruptiōe reꝝ nō fiat variatio circa aīam:
nō oz ꝙ p corruptionē reꝝ tollatᷣ scia. ¶ Ad declara-
tionē ḡ vitatis pñcte duo sunt declaranda. Primo de- Rñsio
clarādū ē ꝙ re corrupta idē signat nomen ⁊ re existe. ppria.
qꝛ si ñ idē significaret nomē: tūc qcqd diceretᷣ d' pluuia:
pluuia ñ existe diceretᷣ equoce. ⁊ qꝛ i equocis ñ ē dispu
tare pirēt rōes d' pluuia pluuia ñ existe. Scđo viso no-
mē idē significatᷣ re existe ⁊ corrupta ostēdetᷣ sciaz rema
nē corrupta re. ¶ Propter pᵐ nōndū noīa signare res pᵐ
ñ absolute: sz vt sūt apphēse ab itellu. iō modi significā
di sequūtᷣ modos itelligēdi. formale ḡ i significatiōe vr̄
eē modus itelligēdi ⁊ apphēsio itellc. sz remanēte for
mali aliq̄ variatio nō tollitᷣ id cuius ē illud formale. si
ḡ res signatᷣ p nomē vt ē ab itellu ꝯcepta: qꝛ abeunti-
bus sensibilibus remanēt in nobis sensus ⁊ fantasie. ⁊
destructa re remanēt in nobis ꝯceptiōes intellectus. vt
destructa pluuia remanere pōt intellu ꝯceptus pluuie.
quia remanet id qđ est formale in significato noīs plu
uie. idez significabit nomen pluuie pluuia existe ⁊ cor

rupta. pôt aūt h̄ dictus declarari p sile. nā sicut i significato
aliqd ē māle vt res: ꝛ aliqd formale vt ꝯceptio. sic i loco
ē aliqd māle vt corp⁹ ꝯtinēs vtputa aer: vl' aq̄. ꝛ aliqd
formale vt ordo ad vniuersū. si g̃ aliqs eēt in aliq̄ loco
ꝛ vēto flante tolleret tot⁹ aer q̄ est circa ip̄m: q2 ipse sp̄
hr̄et eūdē ordinē ad vniuersum: ꝓpter h̄ non mutaret
locū: q2 licet amotum esset id qd̄ est māle in loco: vt aer
vel supficies aeris: manet tn̄ id qd̄ est formale vt idem
ordo vniuersi: sic ēt naui existe ligata apud stipitē sem-
per manet in eodē loco: licet sp̄ aqua moueat subtus ip
sam: q2 nauis sic fixa semp hȝ eūdē ordinē ad totū flu-
uiū: lȝ varieṫ respectu ptis fluuij. sic ē in ꝓposito: cū p
nomē significeṫ res vt ꝯcepta q̄ntūcūq̄ varieṫ res: ex
q̄ manet ꝯceptio a quo significatū recipit formā ꝛ spēs
significatū ip̄m nō variabiṫ. Idē g̃ significat nomem re
existente ꝛ corrupta: nec tn̄ pp h̄ arguere ē possumus
q̄ ipsa cōceptio sit p̄ncipale significatū ꝛ nois: sed res
vt cōcepta: est id qd̄ p̄ncipal'r significatū ē: sicut ipse or
do vniuersi nō ē locus: sȝ corpus ꝯtinens: vel supficies
corporis ꝯtinentis vt i ea reseruaṫ talis ordo vniuersi
hȝ rōnē loci. Uiso q̄ nō equoce sumunṫ nomina rebus
existibus ꝛ corruptis: de facili ē videre quō manet scia
Nōndū re corrupta. ¶ Ad cuius euidentiam notandū q̄ res
hn̄t tripl'r esse. in se ipsis. in suis causis. ꝛ apud intell'm
ꝛ h̄ tripliciter esse se hȝ p ordinē: q2 q̄cq̄d hȝ esse actua
le ꝛ inscipso: habet esse i suis causis. sed nō ꝯuertitur.
multa enim sunt in suis causis: q̄ in seipsis actual'r non
existūt. Sic q̄cq̄d hȝ eē actuale in suis causis hȝ esse rō
nis ꝛ apud intellectū. sed nō ꝯuertiṫ. chimera enīȝ est
T. cō. p̄. q̄d apud aīam: ꝛ tn̄ nō est aliqd in se: nec in suis causis
cū g̃ scire sit p cām. vt pôt haberi ex p̄mo physicoꝝ. ꝛ
Nōndū p̄mo posterioꝝ. q̄ntūcūq̄ res corrūpatur s̄m actuale eē
ex quo remanet in suis cāis nō tolliṫ scia ipsius. ¶ Est
aūt vlterius diligenter notandū q̄ existentia rei in suis
causis facit vt de re possit esse scia non solum vt per co
gnitionē cause cognosciṫ effectus: sȝ qm̄ sufficit ad rōnē
q̄dditatis q̄ sit i po⁹ ad esse. Res ergo q2 eo ipso q̄ sūt
in causis sunt i po⁹ ad eē: ꝛ eoipso q̄ sunt in suis causis
cōpetit eis habere quidditatē: ꝛ q2 qd̄ quid est: est obȝ
intellectus: iō que sunt in causis suis p̄nt sciri ꝛ p̄nt eē
obȝ itell'c. Res g̃ vt sunt aliqd in seipsis cū destruunṫ
s̄m esse actuale destruunṫ s̄m esse essentie. Ideo dicere
q̄ res cū corrūpunṫ q̄ntū ad esse actuale remanēt s̄ȝ eē
essentie non ē bene dictū. potest. n. congrue dici q̄ esse ē
preter rōnem quidditatis. ꝛ potest intelligi qd̄ quid est
rei absq̄ eo q̄ intelligaṫ esse absolute. Ꝓp̄e ergo lo-
quendo nō remanet res nisi vt est aliquid in seipsa: sed
si dicentes res remanere s̄m esse essentie: cū corrūpunṫ
s̄m esse actuale: sed permanere rem s̄m esse essentie: in
telligere vellent existentiam eaꝝ in suis causis: s̄m quā
cōpetit rebus vt sint obm̄ intell'c: ꝛ vt p̄nt intelligi s̄m
suas quidditatē: bonū itellectum haberent: iō iproprie
loquerenṫ. ¶ Hoc viso pȝ q̄d sit de q̄one tenēdū: q2 q̄n
queriṫ. vtꝝ re corrupta manet scia rei si hoc quesitū in
troduciṫ ꝓpter ipsa noia per que exprimiṫ veritas reꝝ:
q2 credat aliqs equiuoce nomina significare re existē-
te ꝛ corrupta. ¶ Questio nō hȝ dubiū: ostēsuȝ est enīȝ
nomen vniuoce significare rebus existentibus ꝛ corru
ptis. Sed si introduciṫ questio ꝓpter ipsas res. Dicen-
dum est q̄ si res corrūpereṫ: ita q̄ nec remaneret in se:
nec in suis causis: sed solū esset ens apud animā: nō re
maneret scientia rei. si enim corrūpereṫ pluuia in se: ꝛ i
suis causis: ꝛ solū eēt ens apud aīam: ꝛ non esset plus
ens q̄ chimera. de pluuia scia esse non posset: tn̄ q2 cor
ruptibilia istantūq̄ sic corrūpunṫ quin remaneāt i suis
causis: q2 ꝓpter talia ē qd̄ introducta. Dubitabaṫ enim

cū ista nālia corrūpāṫ. vtꝝ scia eoꝝ remaneat eis corru
ptis. vt g̃ satisfaciam⁹ q̄oni cū talia remaneāt i suis cāis
dicam⁹ sciaȝ taliū remanē eis corruptis. ¶ Aduertēdū
tn̄ q̄ p̄ticl'arib⁹ corruptis n̄ remanēt i suis cāis s̄ȝ q̄ h⁹.
h̄. n. pluuia corrupta p cās nāles nō pôt redire eadem
nūero: q2 quoꝝ subā deperit nō redeūt eadē nūero: vt T. cō.
dr̄ circa finē h⁹ scd̄i. redeūt aūt eadē spē. vtrū aūt sit ali 70.
qua cā q̄ possit corrupta eadē nūero reficere nō ē p̄ntis
speculationis. Suffic aūt ad p̄sens negociuȝ: corrupta
remanere in suis cāis q̄ntū ad idētitatē spēi: lȝ nō mane
ant q̄ntū ad idētitatē nūeralē: si g̃ scia nālis esset de pti-
cularibus cū talia corrupta s̄ȝ q̄ hmōi nō remaneant:
nec in se: nec i suis cāis: rōnabile videreṫ dictā sciaȝ nō
remanere eis corruptis: sȝ q2 scia ē de vlib⁹: ꝛ q̄ntū ad
idētitatē specificā: ꝛ vl'cȝ manēt res in suis causis ipsis
corruptis: nulli dubiū eē dȝ q̄ manet scia pluuie ꝛ reꝝ Ad
corruptibiliū n̄ existe pluuia: vel nō existibus corrupti auc.
bilibus rebus. ¶ Auctoritates phi ō facili soluunṫ: q2
rōes fūdate sup eas peccabāt p fallaciā accn̄tis. Cū. n.
dr̄ q̄ sublato scibili auferreṫ scia. ꝯstat q̄ re corrupta nō
auferṫ i eo q̄ scibilis: cū remaneat i suis cāis. Sic ēt: cū 2
dr̄ q̄ de subo oȝ supponere: q2 est vel oȝ subm̄ scie esse.
Dōȝ ē q̄ si sit scia sufficit subm̄ scie eē i eo q̄ scibile. est
aūt hmōi si ē in suis cāis. Qd̄ aūt dicebaṫ tertio q̄ de eo
qd̄ nō ē nō sciṫ nisi q̄d ē qd̄ signāt nomē. itelligēdū ē de 3
eo qd̄ nō ē: nec i se nec in suis causis: sed solū est apud
aīaȝ vt chimera. corrupta aūt vt dcm̄ ē: remanēt in suis
causis. Qd̄ vo dicebaṫ q̄rto ō falso: dōm q̄ nō est sile: 4
q2 falsū s̄m q̄ hmōi ē sola ꝯuatio. ꝛ est simpl'r nō ens:
nec ē s̄m q̄ hmōi res p̄dicamēti. Corrupta aūt nō sic:
cū sint in suis causis. Ratio aūt facta ꝯ veritatē p̄dictā
de facili solviṫ. scia. n. nō recipit eē ꝛ spēȝ a re nisi vt est 5
scibilis. re aūt corrupta remanet. vt ē scibilis: q2 rema-
net in suis causis: vt dictū est.

Antiquorū q̄dem igitur hi q̄dez
vocatam gn̄ationē simplicē alte
rationē esse inqunt. hi vo aliō ge a. t. c.
nerationē ꝛ aliud alterationē. p̄. vsq̄

¶ Posito ꝓhemio poniṫ ꝛ tractat⁹. ꝛ vt videamus tra- ad. t. c.
ctatū s̄ȝ ea q̄ tacta sūt i ꝓhemio dicam⁹ ptē hāc execu- si.
tiuā diuidi i ptes tres. q2 i p̄ma pte determiaṫ de gn̄atiōe T. cō.
ꝛ corruptiōe ꝛ de eius annexis. In scd̄a vo tractaṫ de si.
vīs gn̄atorum ꝛ corruptoꝝ. In tertia vo de cāis vl'ibus
rōnibus oium gn̄atorū ꝛ corruptoꝝ Prima pars con
tinet totū p̄mū librū. 2⁹ incipit in p̄ncipio scd̄i libri ibi.
(De mixtiōe ꝛ tactu) 3ᵃ ps icipit circa finē scd̄i libri ibi.
(Q2 vo sūt q̄dā gn̄abilia.) āne xa aūt gn̄ationi vt tāge
baṫ i ꝓhemio sunt alteratio ꝛ augmētū. ꝛ dr̄ia q̄ est in
ter generationē ꝛ alterationē. sed hec nō sunt annexa T. cō.
gn̄ationi eq̄l'r: q2 alteratio ꝛ augmētū annectunṫ gene 4.
rationi s̄m se. sed tractare de differentia inter genera-
tionē ꝛ alterationē potissime videṫ annecti p̄ncipali p Nō q̄
posito ꝓpter dicta antiquoꝝ phoꝝ: inter quos diu fuit altera.
dubitatū de dr̄ia p̄dicta. ꝛ q2 diu dubitatū fuit de que- tio n̄ ē
stione predicta: ideo in p̄n⁹ libri sui phs inquirit vtrum gn̄atō
generatio ab alteratione differat. p̄mus ergo liber diui sim-
ditur in ptes duas. q2 p̄mo determinat de differentia pl'r vt
generationis ꝛ alterationis. 2⁹ determinat de ipsa gene dice-
ratione ꝛ de aliis motibus annexis. scd̄a ibi. (Ul'r ita- bāt hi
q̄ de gn̄atiōe.) Circa p̄mū duo facit. q2 primo p̄mittit phi: sȝ
qd̄ intendit. scd̄o exequitur de itento ibi. (Quicūq̄ igi s̄ȝ q̄d
tur vnum.) Dicit ergo q̄ hi quidē de numero antiquo- vt dic
rū vocatā simplicem gn̄ationē inquitūt. i. dicūt eē alte- Ap
rationē. ꝛ hi. i. aliȷ antiq phi dicebāt aliud eē gn̄ationē
ꝛ alterationē.

τ alteratione. τ dic vocatã simplicẽ gñationẽ: q: s3 veritate alteratio q̃dã generatio est: sed nõ debet vocari generatio simpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicũq3 igr̃ vnũ aliqd oẽ esse dicũt τ oia ex vno gñant his qdẽ necẽ est vtiq3 gñationẽ alterationẽ eẽ dicẽ τ qđ pncipalr̃ fit alterari. Quicunq3 ãt plꝰes mãs vna ponũt vtpote Empedo. τ Anaxa. τ Leucippus τ Democritus his aliud.

¶ Exequit̃ de itento τ tria fac. q: pmo dicit q ponẽtes vnũ mãle pnm oportebat dicere generationẽ esse alterationẽ: sed ponẽtes plura mãlia pn non ꝯueniebat h dicere. scđo pbat qđ dixerat. 3° q: ponẽtes plura materialia pn videbant̃ peius dicere q̃3 vnũ redarguit ponentes pluralitatẽ mãliũ pncipioꝶ. 2ª ps ibi. (His qdẽ igr̃ oibus.) tertia ibi. (Necesse ẽ autem eis.) Circa pm fac tria. q: p facit qđ dictũ ẽ. scđo spãlr̃ icrepat̃ Anaxagorã. 3° narrat ponẽtes plura pnª mãlia. 2ª ibi. (S3 tñ Anaxagoras.) 3ª ibi. (Empedocles enim.) Dicit ergo q quicũq3 dicũt oia eẽ vnũ qd vt vnũ mãle pnm: τ oia gñãt ex vno pnº mãli: necesse ẽ dicere gñationẽ esse alterationẽ his: τ q principalr̃ fit siue pncipalr̃ fieri. τ alterari eẽ idẽ: τ dic pncipalr̃ fieri: q: l3 alteratio fit q̃dã factio: nõ ẽ tñ factio pncipalis: sed qui ponũt plures mãs quã vnã: vt Empedocles τ Anaxagoras τ Leucippus. his necesse est dicere generationem esse aliud ab alteratione. ¶ Deinde cum dicit.

Anaxa. ppriã vocem ignorauit. ȝdicit põtiõi sue.

¶ S3 tñ Anaxa. ppriã vocẽ ignorauit. dic. n. q fieri τ ďstrui idẽ existit alterari. Mlta ãt dic elementa quemadm τ alij.

¶ Specialiter icrepat Anaxa. d. q Anaxa. ignorauit ppriã vocẽ. i. ȝdixit positioni sue. Qui. n. ȝdicit ṽbis suis ignorat qd ponderat vox ppa. q aũt sibi cõtradixerit Anaxa. p3. dicebat. n. q fieri τ destrui existebãt idẽ qđ alterari. τ tñ dicebat. i. põebat mlta elemẽta mãlia quẽadmodũ multi alij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Empedocles qdem. n. corpa q̃ttuor: oia ãt cũ mouentibꝰ: sex nũero. Anaxa. ãt ifinita τ Leucippus τ Democritus.

¶ Narrat ponẽtes plã pncipalia mãlia. τ duo fac. q: p narrat dictas põnes. 2° decl'at põnes illas. scđa ibi. (Hic qdẽ homiomera) dic g. q õ ponẽtibus plã pnª mãlia fuit Empedocles: q: posuit pncipia mãlia esse q̃ttuor hec corpora sensibilia: videl3 ignẽ aerẽ aquã τ terra3: τ posuit duo pncipia mouentia: litẽ. s. τ amicitiam. ppter q pnª mãlia cũ mouentibus dixit eẽ sex nũero: q̃ttuor materialia: τ duo mouẽtia. sic ẽt Anaxa. Leucippus τ Democritus posuerunt plura mãlia pncipia: q: dixerũt ea esse infinita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hic qdez homiomera elemẽta ponit. vtpote os: carne3 τ medullã τ alia quorũ vniuscuiusq3 synonima ps est.

¶ Decl'at põnes predictas. τ tria facit: q: pmo manifestat põnẽ Anaxa. 2° positionẽ Democriti τ Leucippi. 3° cõparat opinionẽ Anaxa. ad opinionẽ Empedoclis. 2ª ibi. (Democritus aũt.) 3ª ibi. (Cõtrarie aũt.) Dicit ergo q hic quidẽ. i. Anaxa. cũ suis sequacibus ponit plura pncipia mãlia: q: ponit corpa homiomera. i. siĺiũ ptiũ esse elemẽta mãlia oium: vtpote os carnẽ medullam τ oia alia: quoꝶ vniuscuiusq3 ps est synonima. i. ẽ ȝsiĺis. dicunt̃. n. talia eẽ siĺiu3 ptiũ: q: quel3 ps carnis est caro τ q̃l3 ps ossis ẽ os: τ sic de alijs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Democritus ãt τ Leucippus ex corpibus idiuisibilibus hec τ alia cõponi inquunt: hec aũt ifinita τ multitudine τ morphea esse. Illa ãt ab illis differunt his ex qbus sunt τ põne τ ordine horum.

¶ Manifestat põnẽ Democriti τ Leucippi dicẽs q Democritus τ Leucippus iquiũt: h oia alia mixta: q̃ videmus cõponi ex corpibus idiuisibilibus. ponebãt enim athomos τ cõpa idiuisibilia eẽ pnª mãlia oiu3: τ hmõi corpa dicebat eẽ ifinita mltitudie. i. nũero: τ morphea. i. forma: siue figura: q: aliq̃ dicebat eẽ figure triãgularis. aliq̃ q̃drãgularis. aliq̃ pyramidalis: τ sic i ifim. τ p hmõi pnª mãlia distiguebat oia cõposita ex eis. Dicebat. n. q illa. i. cõposita ex athõis differunt ab illis. i. ab alijs cõpositis his: ex qbꝰ sũt τ põne τ ordie hoꝶ athomoꝶ. triplr̃. n. s3 eũ p athoma distiguebãt cõposita. vel q: ex alijs athomis cõponebat̃ vnũ q̃3 aliđ: vt q: vnum cõponebat̃ ex q̃drãgularibus. τ aliud ex triãgularibꝰ athomis: τ h appellat differre ex his ex qbus sunt: vl' erat huiꝰ dĩa ppter ordinẽ τ propter positionẽ athomoꝶ. ¶ Notandũ est. n. q s̃m Democritũ athomi tripliciter differebant. pmo figura: quia qdam erant triangulares. qdã quadrãgulares. 2° ordine: q: qdã erãt anteriores: qdã erãt posteriores. 3° situ τ põne. quia qdã erant supiores: qdã ṽo iferiores. Scđm aũt hãc triplicem dĩam athomoꝶ sumebat̃ differentia coꝶ que ex athomis cõponebant̃. ¶ Deinde cum dicit. Nõndũ

¶ Cõtrarie ãt videt̃ dicere q circa Anaxagorã eis q circa Empedocle3. hi qdẽ. n. iquiunt ignem τ aquã τ aerẽ τ terra3 q̃ttuor elemẽta. simplicia magis eẽ quã carnẽ τ os τ talia similiũ ptiũ. hi ãt qde3 hec simplicia τ elemẽta. terrã ãt τ aquã aerem τ ignem composita. panspermiã enim horum esse.

¶ Cõparat põnẽ Anaxa. ad põnẽ Empedoclis dicẽs. q q circa Anaxa. i. anaxa. cũ suis seq̃cibus vident̃ esse dicẽtes ȝrie eis q circa Empedoclẽ. na3 hi. s. empedocles cũ suis seq̃cibꝰ iqunt q̃ttuor elemẽta ignẽ aquã aerẽ τ terrã eẽ magis simplicia q̃3 carnẽ τ os τ alia talia siĺiu3 ptiũ. hi ṽo. s. Anaxa. τ sui seq̃ces dicebãt eȝ: q: h. s. cõpa siĺiũ ptiũ dicebãt eẽ simplicia τ el'a oiu3. terrã ãt τ ignẽ aerẽ τ aquã dicebãt eẽ cõposita ex eis. ponebãt. n. hꝰ corpꝰ siĺiũ ptiũ eẽ pãspmiã. i. eẽ vl'e semẽ τ totale pnm hoꝶ dictoꝶ corpoꝶ. ¶ Tũc seqt̃ illa ps.

¶ His qdẽ oibus igitur q ex vno oia cõstituũt necesse ẽ dicere generationem τ corruptionẽ alterationẽ. sp eni manere sub3 vnũ τ idẽ. tale ãt alterari dicimus.

¶ In q: vt dicebat̃: pbat q̃ dixerat. τ duo fac s3 qđ duo dixerat. p. n. pbat q ponẽtes vnã mã3 necesse ẽ dicere generationẽ esse alteratione3. scđo ostẽdit q ponentes multas non op3. 2 ibi. (His aũt qui genera.) Dicit ergo q his oibus qui ex vno mãli pncipio oia ȝstituunt necesse est dicere generationẽ τ corruptionẽ esse alterationẽ: nã cũ pncipia oporteãt manere s̃m substantiam semper manebũt vnũ τ idẽ subm s̃m substantiam sua3

vt illō materiale pn^m. ſed tale dicimus alterari qñ manēte ſubā ſit trāſmutatio in aliꝗs. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ His āt q gñā multa faciūt differre generationē ab alteratiōe: ꝯuenientibus.n. ꝛ diſſolutis gñatio ꝯtingit ꝛ coꝛruptio.

ℂ Pꝛobat 2^m ꝛ tria facit. q2 pmo facit quod dictum eſt. ſcd̄o qd̄ dixerat manifeſtat ꝑ dcm̄ Empedoclis. 3°. epilogat circa determinata. ſcd̄a ibi. (Jd̄ dicit h̄ mō.) tertia ibi (Qm̄ igitur ꝓpꝰs.) Dicit ergo ꝙ his q faciant multa genera nāliū pnciploꝝ ꝯuenit dicere generationē differre ab alteratione. Jlli.n. ſꝫ apparentiā ſaluare poterāt gñationē ꝛ coꝛruptionē: q2 ꝯuenientibus illis pncipiꝗs ꝯtingebat gñatio. diſſolutis vō cōtingebat coꝛruptio. Supplendū eſt aūt ꝙ aliꝗs variatiōibus factis cōtingebat alteratio ſic̄ diceret ꝙ ꝯuenientibus lapidibus generatur paries: diſſolutis coꝛrūpitur. alia aūt variatione facta alterat᷑. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Jdeo dic̄ hoc mō Empedocles. qm̄ nā nullius eſt. ſed ſoluꝫ mixtura ꝛ ſegregatio mixtoꝛum.

ℂ Manifeſtat qd̄ dixerat ꝑ Empedoclē. Empedocles .n. dicebat h̄ mō ꝙ nullius nā ē aliqd aliō a mixtiōe: ſꝫ nā cuiuſlꝫ eſt ſolū mixtura q̄dā. ꝛ coꝛruptio ſupple ē ſegregatio mixtoꝝ. Concoꝛdabat ḡ dictū empedoclis cū h̄: q2 ponebat generationē eſſe ꝯgregationem. coꝛruptionē eſſe ſegregationē. ℂ Ultimo cū dicit.

ℂ Qm̄ igit᷑ ꝓpꝰs hic ſmo coꝝ ſuppōne ita loq: manifeſtū ē ꝛ qm̄ dicūt hoc mō.

ℂ Epilogat circa determinata dicens manifeſtū eſſe ꝙ ſic ſupponi ſic̄ ſuppoſitū ē. ꝛ ita loq vt locutū eſt. eſt ꝓpꝰs ſermo coꝝ .ſ. illoꝝ phoꝝ. ꝛ manifeſtū eſt etiā: qm̄ dicūt hoc modo vt dictum eſt.

Hic declarāda ſun tria. pmo vidēdū ē d̄ pōne democriti. vtꝝ fuerit poſſibile democritū ponere coꝛpa idiuiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ eē alioꝝ pn^a. vt h̄r i lr̄a. ſcd̄o decl̄abit᷑ vtꝝ pō anaxa. ꝯdicat pōni empedoclis: ꝙ terra aqua ꝛ alia el̄a ſint pncipiata reſpectu carnis ꝛ oſſis. 3°. videndum erit vtrū ponētes vnā mãꝫ oꝫ dicere gñationē eē alterationē. vt phs. ait. ℂ Circa p^m ſic ꝓcedit᷑. vr̄ ꝙ nō fuerit poſſibile fuiſſe de intētione democriti ꝙ ſit dare coꝛpa idiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ. coꝛpus.n. ſi vnū ē qd ꝯtinuum nominat. de rōne aūt ꝯtinui eſt eſſe diuiſibile. ſꝫ qm̄ pdicatū eſt de rōne ſubi. ꝓpoſitio dr̄ eſſe ꝑ ſe nō. eſt ḡ q̄dāmō ꝑ ſe notum. coꝛpus eſt qd diuiſibile: ſꝫ talia q̄ ſūt q̄dāmō ꝑ ſe nō vt innuit cōmētatoꝛ ſupꝛa. 2°. meta. ſunt q̄ſi locus ianue i domo quā nullus ignoꝛat. nō ḡ vr̄ eē poſſe ignoꝛaſſe democritū ꝙ q̄dāmō oēs ſciūt. ℂ Amplius phs cōmēdat democritū ſupꝛa platonē vt h̄ebit᷑ infra ꝛ ait. democritū melius potuiſſe ſaluare ꝯfeſſa ꝛ apparētia q̄ꝫ plato: ꝛ eſt cā: q2 ipſe plus iſudauit nālibus ꝛ plus fuit exptus in nā reꝝ q̄ꝫ plato. dicere ḡ hominē tā diutius exptum ignoꝛare q q̄ſi qlibet de vulgo ꝯcederet: nō vr̄ couenienſ nec poſſibile. ℂ Sꝫ foꝛte diceret aliqs nō eſſe inconueniēs democritū negaſſe ꝯtinuū eſſe ſꝑ diuiſibile: q2 ꝛ antifon q foꝛte diu inſudauerat geometricis negauit cōtinuū eē diſibile in ſꝑ diuiſibilia: ꝛ hoc pncipio vſus q̄drabat circulū vt inuit phs pmo phyſicoꝝ. id̄ ad q̄draturā eius n̄ erat gomitrice reſpōdere: q2 negabat cōtinuū ſꝑ eē diuiſibile: qd̄ geometer ſuppōit tāq̄ꝫ pn^m. ſed ſi h̄ ꝯcederet᷑ nō fuiſſꝫ incōueniēs democritū fuiſſe deceptū circa diſionē coꝛpoꝝ cū antiſon ꝛ foꝛte plꝛes aliꝗ circa h̄ decepti fuiſſent. Dīo tn̄ vr̄ abſurdū eū poſuiſſe coꝛpa illa eſſe indiuiſibilia: ꝛ tn̄ eſſe diuerſaꝝ figuraꝝ: q2 aliq̄ illaꝝ dicebat q̄drāgularia. aliq̄ triāgularia. aliq̄ pyramidalia: ꝛ ſic de aliꝗs. eo .n. ipſo ꝙ ponebat iſta coꝛpa eſſe pl̄iuꝫ anguloꝝ ponebat ea diſibilia. Jpſe.n. ſenſus indicat q̄dratuꝫ diſibile eſſe i duos triāgulos. nō ḡ vr̄ poſſibile fuiſſe de intētione democriti qd̄ ei iponit phs. ℂ Nōndū ḡ ꝙ coꝛpa illa q̄ ponebat democritus erāt quāta ꝛ erāt phyca. rōe aūt quāta diuidi poterant in ſꝑ diuiſibilia. ē.n. de rōne ꝯtinui ꝙ diuidat᷑ in ptes ſꝑ diuiſibiles. ſꝫ rōne q̄ erant phyca nō ſic. Eſt.n. dare minimuꝫ coꝛpus phycuꝫ licet nō ſit dare minimū mathematicū. coꝛpus eni phycū dicit mām cū foꝛma coniunctā q̄litatibus actiuis ꝛ paſſiuiſ. ꝛ q2 actus actiuoꝝ ſunt in patiente ꝛ diſpoſito, poſſet adeo diuidi coꝛpus phycū: ꝙ ſi vlterius diuideret᷑ foꝛma ꝛ q̄litates illius coꝛpis inuenirēt ſibi mām ipꝛopoꝛtionatā: ꝓpter qd̄ in eo nā illius coꝛpoꝛis reſeruari nō poſſet. vn̄ ꝛ phs pmo phycoꝝ. diſputās ꝯ Anaxa. dicit ꝙ eſt dare minimā aquā ꝛ minimā carnē. vn̄ ibidē ait: ꝙ eſt determinata q̄ꝫtitas carnis magnitudie ꝛ puitate. Qd̄ ſi foꝛte d̄ magnitudie dubitaret aliqs vtꝝ ſit determinata q̄ꝫtitas. q2 ignis vr̄ poſſe creſcere in infinitū ſi h̄ret infinitū ꝯbuſtibile. tn̄ cū poſſit eſſe coꝛpus adeo paruū ꝙ reddat᷑ iꝓpoꝛtionatū foꝛme nō vr̄ dubitādū: nam ſm cōmētatoꝛē 3° phycoꝝ. creſcente coꝛpe creſcit ꝛ virtuſ ꝛ foꝛtificat᷑. diminuto ḡ minuit᷑ ꝛ debilitat᷑. ꝛ cuꝫ ſꝑ paſſio magis facta abꝗciat a ſuba: vt inuit phus. 6° thopicoꝛum. coꝛpus adeo poterit debilitari ꝑ ꝯtinuā diminutionē ꝙ de neceſſitate tollet᷑ virtuſ ꝛ foꝛma illius coꝛpis. Cū ergo democritus tradiderit pncipia nāliū ꝛ mathematicoꝝ: q2 ē dare minimū coꝛpus phycū: lꝫ non ſit dare minimū coꝛpus mathematicū, ꝟba democriti poſſent aliquo mō intelligi ad bonū intellectum. vtrū tn̄ ſic intellexerit democrituſ vt dictum eſt vel non plene ſcire nō poſſumus: q2 libꝛi ſui ad nos nō ꝑuenerūt. tn̄ ſꝫ ꝙ Ar̄ꝫ. ei iponit magiſ videt᷑ ꝙ habuit maluꝫ intellectū q̄ꝫ bonum. credidit ḡ democritus (Ut Arꝫ. ait.) ꝙ verum eſſet in apparēdo: ita ꝙ ſenſus haberet v̄tutē diſcipline. ꝛ qcqd apparet ſenſui eſſet verū: ꝛ q2 ſm ſenſum eſt deuenire ad coꝛpoꝛa indiuiſibilia. credidit vt videt᷑ ei iponere Arꝫ ꝙ ſm v̄itatē eſſet dare indiuiſibilia coꝛpa. qcqd tn̄ ſit de hoc pꝫ qdem ꝙ hoc modo aliqualꝛ ſaluari poterat dictum eius. ſ. coꝛpa illa eſſe indiuiſibilia vt erant phyca ꝛ vt erant pncipia rerū nāliū: eſſe tn̄ diuiſibilia vt erant quāta: ꝛ q2 in quolꝫ q̄ꝫto pt deſcribi quelibet figura: ſimul tn̄ cū hoc ꝙ erāt idiuiſibilia: vt erant qd nāle: poterāt eſſe diuerſaꝝ figurarum: cū eſſent q̄ꝫta. vtrū aūt dato ꝙ poſſent poni coꝛpoꝛa ſic idiuiſibilia: ꝛ ſic figurata ſi eſſet dare talia coꝛpoꝛa poſſent dici pn^a vel nō: īfra dicet᷑. oſtendit᷑.n. ꝙ ſi ex talibus coꝛpibus cōponeret᷑ aliqd̄ cōpoſituꝫ magis illud cōpoſitū haberet rōneꝫ pncipꝗ reſpectu illoꝝ coꝛpoꝝ idiuiſibiliū q̄ꝫ ecōuerſo. ibi.n. foꝛte de diuiſione cōtinui: ꝛ qūo ē dare minimū in nālibus oñdet᷑: ꝛ ſupplebit᷑ qd̄ hic vr̄ eē dimiſſum. Ad pñs autem in tantū dictuꝫ ſit ꝙ ſi ſit poſſe eſſe coꝛpoꝛa phyca indiuiſibilia diuerſaꝝ figuraꝝ illa magis debent dici pncipiata q̄ꝫ pncipia: vt infra clarius oſtēdet᷑. ℂ Secundo declarāda ē dña iter pōnē Anaxa. ꝛ Empedoclis. vr̄.n. falſuꝫ eē ꝙ Arꝫ. ait vꝫ anaxa. cōtradixiſſe Empedo. quia poſuit carnē ꝛ os eē pn^a reſpectu ignis ꝛ terre. Empedocles vō ecōtrario ignē ꝛ terrā eſſe elementa reſpectu carniſ ꝛ oſſis. nā anaxa. vt h̄r in textu poſuit coꝛpoꝛa ſimiliuꝫ partiū eſſe pn^a oīum coꝛpus.n. eſt ſiliuꝫ partiuꝫ cuꝫ ꝑtes recipiunt pdicationē totius: ꝛ q2 quelibet ps ignis eſt ignis ꝛ q̄lꝫ ps terre eſt terra: terra ꝛ ignis ſunt coꝛ-

pora

Margin notes (left column): T. cō. p / p^m du^m; Com̄. p.; t.c.5.28; T. cō. ii.
Margin notes (right column): Nōndum; T. cō. 38.; 2^m du^m

pora filiuz ptiu. g hnt rōne pncipij nō pncipiati: posi-
tio g Empedoclis ad positionē Anaxa. nō se videtur
hre vt ɔria: sed vt ps ad totum. naz Empedocles soluz
quattuor elemēta dixit eē pma corpora ꝛ pnª oiuz alio
rū. Anaxa. vo oia corpora filiuz ptiuz dixit eē alloꝝ pn
cipia. de quoꝝ nūero sunt qttuor elemēta. ¶ Amplius
videt positionē Anaxa. quasi eādez fuisse cum positio-
ne Empedo. nā corpus qnto magis ē cōpositū tāto ma
gis ē etcroclitū: ꝛ magis ē dissiliuz ptiū. manus. n. q cō
pōit carne ꝛ osse est ptiū dissimiliū. nō. n. qlibz ps ma
nus est manus. caro āt ꝛ os q manū cōponūt sūt ptiū
filiuz. si g filitudo ptiū seqt ꝛ simplicitatē pncipalius
repit in elis q in elemētatis: pp qd caro pt dici filiuz
ptiū. ignis ꝛ terra ꝛ alia ela pncipalius debēt dici filiuz
ptiū q caro ꝛ os q sūt elemētata. g fz positionē Ana.
Nōndum ignis ꝛ terra magis erāt pncipia q caro ꝛ os: q vt ofi
suz ē: pncipalius in eis repit ɔueniētia ptiū. ¶ Nō g
Anaxa. d oibus corpibus filiuz ptiū posuisse duo gfia:
q qdā erāt talia fz vitatē. qdā vo fz apparētiā: vt erat
caro fz appentiā: ꝛ caro fz vitatē: ꝛ ignis fz appentiā
ꝛ fz vitatē: ꝛ sic de aliis. Differētia āt istoꝝ sic accipie
bat: q ea q erāt fz vitatē talia nūq inueniebāt p se exn
tia ꝛ sepata: sz sp erāt aliis ɔiūcta. de nullo. n. p se exn-
te veꝝ erat dicē q eēt pure caro vel pure aq. q vo erāt
talia fz appentiā inueniebant p se exntia ꝛ sepata. In-
ueniebat. n. aliqd p se exns qd appebat aurū: ꝛ aliqd
qd appebat caro: nō q illd eēt pure auꝝ: nec illa pura
caro: sz in quolibz coꝝ erāt oia: sz vnū coꝝ videbat au
rū: q ꝛ si i eo erat caro ꝛ os ꝛ cetera talia: tn q ierat
plus ex auro q de aliis: videbat auꝝ. alid vo vbi erat
plus de carne q de aliis videbat caro. ¶ Ulteriꝰ vole
bat q corpa homiomera ꝛ filiuz ptiū fz vitatē eēnt pn
cipia coꝝ q erāt talia fz appentiā. nō. n. posuit q ignis
eēt simplicior carne: vel vnū corpꝰ simplicius alio. sz so
lū saluabat rōnē pncipij ꝛ pncipiati p cōpa homiome
ra fz vitatē ꝛ fz appentiā. ex h appz quō ponebat car-
nē: ꝛ os eē pncipia ignis ꝛ terre: ꝛ quō nō. nā si acci-
piat ignis ꝛ terra ꝛ caro ꝛ os fz vitatē: nullū illoꝝ ha
bebit rōnē pncipij respectu alteriꝰ: q nullū erit pnci-
piatū: sz qdlibz illoꝝ hēbit rōnē pncipij: sic ēt si sumāt
pdicta fz appentiā nō poterimus saluare fz positionē
Anaxa. q vnū illoꝝ sit pnm: ꝛ alid pncipiatū: sz qdlibz
hēbit rōnē pncipiati. tn si sumat caro ꝛ os fz vitatez: ꝛ
terra ꝛ aq fz apparētiā: caro ꝛ os erūt pncipia respe-
ctu illoꝝ. dcm̄ est. n. q in quolibz corpe homiomero fz
apparētiā sūt oia corpa homiomera fz vitatē: vt in ter-
ra fz appentiā sunt caro ꝛ os ꝛ cetera alia corpa fz ve
ritatē: q sūt pncipia illiꝰ corpis qd ē terra fz appentiā.
quā tn nō sit pura terra: sz denoiatio sp fit a pdominā-
T. cō. 34. ti: vt dr in phycoꝝ. vbi pō Anaxa. diffusius recitat. ter
rā g fz appentiaz ꝛ qdlibet corpus: qd videmus ē cō-
positū ex oibus corpibus homiomeris. ¶ Hoc viso ap
paret quō positio Anaxa. ɔdicebat positiōi Empedo.
Empedocles. n. posuit terrā aquā: ꝛ ista ela q p se exi-
stūt: vel q nos sentimus esse pncipia oiuz corpoꝝ. po-
nebat. n. q va caro ꝛ veꝝ os erāt cōposita ex istis ele-
mētis q sentimus. Anaxa. aūt ecōtrario. Ista ela q sen
timus vt terrā aquā aerē ꝛ ignē dicebat esse talia fz ap
parētiā nō fz vitatē. q lz vt dcm̄ est nō sit dare aliqd p
se exns: qd sit pure tale: terra ista quā nos videmus nō
est pura terra nec aq pura aqua. id caro ꝛ os fz vitatē:
ꝛ cetera talia corpa homiomera sūt sp de cōpōne terre
aque aeris ꝛ ignis q nos sentimus. pp qd appz ma-
nifeste pōnē Anaxa. ɔdicere positiōi Empedo. ea āt p
q ondebat vnā pōnē nō ɔdicere alteri pcedebāt d fal
so itellectu pōnis Anaxa. q pōne manifestata declata

est vitas qsiti. ¶ Tertio declandū ē vtꝝ ponētes vnā 3m dubm
mām oporteret dicere idē esse gnationē ꝛ alterationē:
vt Ar. eis iponit. ꝛ vr Ar. ignorasse nās ꝛ drias mo
tuū. motus. n. recipiūt spēz nō a subiectis in qbus sūt:
sz a rebus ad qs est motus. vn in. 3 phycoꝝ dr. q mo- T. c. 4.
tus est in eodē gne cū rebus ad qs est motus. quum g
gnatio sit motus in subaz. alteratio vo sit motus in qli
tatē. qcqd dicerēt phi de māli pncipio saluare poterāt
gnationē esse aliud ab alteratiōe: q forma subalis alia
est ab accntali. ¶ Amplius nos ipsi ponimus vnū eē 2°
māle pncipiū. dicimus. n. vt ifra pbat vnā esse mām oi- T. cō. 1.
uz hntiū transmutationē ad seinuicē: ꝛ tn distiguimus
gnationez ab alteratione. ¶ Amplius phs in suis di- 3°
ctis vr petere qd est in ɔrio. arguit. n. oppositū non p-
positū. oēs. n. motus saluamus pper vnitatē subiecti.
ꝛ oēs trāsmutationes ad formā pper vnitatem māe.
vnum. n. ɔriorum non fit aliud: sz mā que est sub vna
forma efficit sub alia: ꝛ successiue subijcit vtriqz ɔrio- T. c. 53.
rū. Id in pmo phycoꝝ: ꝛ in. 12. metha. vt saluaremus T. cō. 6.
trāsmutationes quas videmus: ait q opz dare tertiū:
qd subijciat ɔrijs p vnitatē. g subiecti saluamus oēs trās
mutationes. si g tollat talis vnitas nulla erit trāsmu-
tatio. non g erit aliud gnatio ꝛ alteratio posita plura-
litate mālis pncipij: q tales motus omnino cessarent.
¶ Notandū g q si antiq phi recte posuissent vitatem Nōndū
mālis pncipij vt nos ponimus saluassent oēs motus vt
nos saluamus. ꝛ phs iniuste icrepasset eos: sz oēs ipsi
errauerūt credētes mām esse aliqd corpus in actu. nam
aliq posuerūt māle pncipiū esse ignē aliq aerem aliqui
vo aquā. aliq aūt mediū iter aquā ꝛ aerē. aliqui vo oia
quattuor elementa: vt Empedo. nullus aūt phantium
posuit solā terrā esse pncipiū. ideo dictū est oia elemen
ta accepisse indicē pter terrā. Esiodus aūt posuit terrā
esse pncipiū alioꝝ: sz ipse nō fuit phs: sed legista: vt cō
mentator ait: ꝛ q oēs phantes posuerunt mām esse ali-
qd corpus i actu. ideo rephēdit eos phs: pmo meteo.
dicēs q fuit modus erroris coꝝ. i. errabāt. q ponere
mām elementū corpus. i. de numero corpoꝝ. dixerunt
. n. mām esse corpus. ¶ Hoc viso satis apparet sic loqn
tes nō potuisse saluare gnationez: sz oportuisse eos di-
cere gnationē esse idem q alterationē. mā. n. semp ma
net eadē fz essentiā in oi trāsmutatione. Si g mā esset
aliqd corpus in actu: vt ignis vel aer vel qdcūqz aliud.
q mām opz manere. maneret illd corpus in actu fz sub
stātiā: sz manēte corpe in actu fz subam non ɔuenit ei
gnatio. lz possit alterari. vel ergo ad positionē prefataz
nulla erit gnatio. vel si gnatio erit eēt idē qd alteratio.
Est. n. dria iter gnationē ꝛ alterationē. vt dr. 9. metha. T. c. 12.
q in gnatiōe subijcit ens in potentia. in alteratione vo
subijcit ens in actu. si vo in gnatiōe subijciat ens i actu:
qd faciebāt predicti phi: nihil aliud restat nisi q gna-
tio sit alteratio vt phs ait. Rōnes aūt in contrariū pro-
cedebāt ex falso intellectu pōnis dictoꝝ phoꝝ.

Necesse est aūt ꝛ his alterationē
esse alid dicere pter gnationez.
Impossibile tn fz que ab eis di-
cunt. hoc autez qm recte dicimus facile
est videre. Queadmodum. n. videmus
quiescente substātia in ea trāsmutatio-
nem fieri fm magnitudinez: que vocat
augmtatio ꝛ dimiutio: sic ꝛ alterationē.

¶ Supius ondit phs qd ɔuenit dicere ponētibus vnū
māle pncipiū: ꝛ qd ponentibus plura: ꝛ quia ponen-
tes plura

teo plura mãlia ꝑncipia videbanť peiuſ dicere ꝙ̃ ponẽ
teo vnũ. Jõ in pte iſta increpat oẽs ſic opinãtes. τ duo
facit: q2 ꝑmo facit qδ dictũ eſt. ſcδo ſpãliter deſcẽdit ad
increpandũ Empedoclẽ. ſcδa ibi. (Empedocles qdez
igiť.) Circa ꝑmũ duo facit: q2 ꝑmo ꝯtinuat dicta dicen-
dis. 2° exeqť de itento ibi. (Quẽadmodũ n. videmuſ.)
Dicit ǧ ꝙ his .i. ponẽtibus plura mãlia ꝑncipia neceſſe
eſt dicere alterationẽ eſſe aliud ꝑter gñ̃ratione: τ ꝙ̃uis
hoc ſit neceſſariũ τ ꝯueniẽs: ſʒ tñ ea q̃ dñr ab eis im
poſſe eſt ſaluare verã gñ̃ationẽ τ alterationẽ. h aũt qm̃
dicimus recte: τ icrepamus eos mõ debito facile ẽ vi-
dere ſi ꝯſiderenť q̃ ſequunť. ℭ Deĩñ cũ dicit. ℭ Quẽ-
admodũ. n. videmus.) Exeqť de itento τ tria facit: q2
ꝑmo oñdit eos ſʒ dicta eoꝝ nõ poſſe ſaluare alteratio
nẽ. ſcδo ꝓbat ꝙ ſaluare nõ pñt aliquã trãſmutationeʒ.
3° redit ad oñdendũ ſpãlr eos alterationẽ nõ poſſe ſal
uare. ſcδa ibi. (Aut τ mãifeſtũ.) tertia ibi. (Amplius
aũt ſilr.) Circa ꝑm̃ duo facit: q2 ꝑmo declãt qd eſt alte
rari. ſcδo ex hoc ꝓbat ꝙ ꝑdicti pñi alterationẽ ſaluare
nõ pñt. ſcδa ibi. (Sʒ tñ ex qbus.) Dicit ǧ ꝙ quẽadmo
dũ videmus ꝙ qeſcẽte ſuba fit in ea trãſmutatio ſʒ ma
gnitudinẽ q̃ vocať augmẽtatio τ dimiutio. ſic ſuba qe-
ſcente videmus in ea alterationem fieri ſupple ꝓpter
trãſmutationeʒ in q̃litate. eſt ǧ alteratio tranſmutatio
in q̃litate manente ſuba. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sʒ tñ ex qbus dicũt plura ꝑncipia fa
ciẽtes vno ipoſſibile alterari. paſſiones
.n. ſʒ q̃s hoc dicimus ꝯtigere drñtie ele
mẽtoꝝ ſunt. dico aũt puta calm τ frigi-
dũ. humidũ τ ſiccũ: albũ τ nigrũ: duꝝ τ
molle τ alioꝝ vnũquodꝙ vt ingt Em-
pedocles ſolẽ .i. ignẽ albũ videre τ cali-
dũ: ibzeʒ .i. aquã in oibus frigidũ nigrũ
τ nebuloſuʒ. ſilr aũt determinãt de reli-
qs. Quapropter ſi nõ ẽ poſſibile ex igne
fieri aquã: nec ex aq̃ terrã. nec ex albo
nigrũ erit aliqd. nec duꝝ ex molli. eadẽ
.n. ratio τ de alijs. hec ãt erat alteratio.

ℭ Oñdit eos nõ poſſe ſaluare alterationẽ. ꝯtinueť ǧ ſic
lra. diximus ꝙ alteratio eſt trãſmutatio in q̃litatibus:
ſʒ tñ ea q̃ dñr facientes plura ꝑncipia vno ipoſſibile ẽ
aliqd alterari. nã paſſiones τ q̃litates ſʒ q̃s dicimus
hoc ꝯtigere ſunt q̃litates ꝑme: ꝑ q̃s differũt elementa
puta calʒ: frigidũ: albũ: nigrũ: ſiccũ: humidum: molle:
durũ: τ alioꝝ vnũquodꝙ. ꝑ q̃ differũt elemẽta. noiat
aũt h albũ τ nigꝝ iter ꝑmas q̃litates: q2 ſic loq̃bãtur
antiq pñi. nam Empedo. dicebat ſolẽ .i. ignẽ eſſe albũ τ
calʒ: imbzẽ aũt .i. aquã in oibus .i. vlr τ ſimplr dicebat
eſſe nigrã frigidã τ nebuloſaʒ: τ ſilr determinãt de re-
liqs paſſionibus adaptãdo reliq̃s q̃litates reliqs ele-
mentis. quapropter q2 ꝑncipia oʒ manere. hmõi ꝑma
coꝛpa τ elẽa ex quo ponũť eſſe ꝑncipia manebũt τ nõ
fient ex ſeinuicẽ. ꝑncipia. n. nec ſunt ex alijs nec ex ſein-
uicẽ: vt ꝓbať ꝑ phycoꝝ: ſʒ ſi nõ ẽ poſſibile ex igne fieri
T. cõ. 50. aquã nec ex aqua terrã .i. ſi nõ eſt poſſibilis trãſmuta-
tio in ſuba elemẽtoꝝ. nõ fiet trãſmutatio in q̃litatibus
eoꝝ. nõ ǧ fiet ex albo nigrũ: nec ex molli duꝝ. τ eadeʒ
demõſtratio eſt de alijs .i. ſi nõ fit trãſmutatio in q̃lita-
tibus elemẽtoꝝ ſiue in q̃litat. hns ꝑmis nõ fiet in alijs
.i. in ſcδis: τ q2 h erat alteratio trãſmutatio i q̃litate ex
quo nulla pt fieri talis trãſmutatio nulla erit alteratio.

ℭ Eſt ǧ vis rõnis ꝙ ſʒ ponẽtes plura mãlia ꝑncipia ſi
non põt fieri trãſmutatio in ſuba elementoꝝ non fiet
trãſmutatio in qualitatibus eoꝝ: τ per ꝯñs nec in qua
litatibus alioꝝ. τ ſi in nullis q̃litatibus ꝯtigat trãſmu
tatio nulla erit alteratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Aut τ mãifeſtũ qm̃ vnã ſemꝑ ꝯtrarijs
ſupponẽdã eſſe mãʒ: ſiue tranſmuteť ſm
locum: ſiue ſm augmentationeʒ τ dimi-
nutionem: ſiue ſm alterationem.

ℭ Adducit ſcδaʒ rõnẽ ꝑ quã oñdiť eos nõ poſſe ſalua
re aliquã trãſmutationẽ. nã quũ ois trãſmutatio ſit a ꝯ̃
rio in ꝯ̃riũ: cũ vnũ ꝯ̃riũ nõ fiat eſſentialr aliud ꝯ̃rium:
manifeſtũ eſt: qm̃ ſemꝑ ſupponẽdũ eſt vnã mãʒ ipſis
ꝯ̃rijs: ſiue fiat trãſmutatio ſʒ locũ: ſiue ſʒ augmentũ τ
diminutionẽ: ſiue ſʒ alterationẽ: ſiue ſupple ſʒ gñ̃atio-
nẽ τ coꝛruptionẽ: qui ergo negat vnitatẽ ſubiecti ſiue
vnitatem materialis principij nullam tranſmutationẽ
ſaluare poteſt. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius ãt ſilr neceẽ ẽ eẽ hoc τ altera
tionẽ. ſi. n. alteratio ẽ τ ſubʒ vnũ elemẽtũ
τ vna oiuʒ mã hñtiuʒ adinuicẽ trãſmu-
tationẽ τ ſi ſubʒ vnum eſt alteratio eſt.

ℭ Spãlr adaptat iſtã rõnẽ alterationi dicẽs ꝙ h. ſ. mu-
tatio mãlis ꝑncipij. ſilr neceẽ eſt eẽ circa alterationẽ. nã
ſi alteratio ẽ. eſt vnũ ſubʒ τ vnũ mãle elemẽtũ. eſt. n. vna
mã oiuʒ hñtiũ ad ſeiuicẽ trãſmutationẽ: τ ꝯuertiť: q2 ſi
vnũ ſubʒ eſt alteratio eſt. Si ǧ vnitas mãe ita ꝯuertibi
liter reſpicit alterationẽ: q negat vnitatẽ mãlis ꝑncipij
alterationẽ ſaluare nõ põt. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Empedocles qdẽ igiť videť cõtraria
dicere τ apparentia τ ad ſeipſuʒ ipſe.

ℭ Spãliter deſcẽdit ad icrepationẽ põnis Empedo. τ
duo facit: ſʒ ꝙ duplr ipſuʒ icrepat. ꝑmo. n. icrepat eum
de ꝯ̃dictione. ſcδo de inſufficiẽtia ibi. (Incertũ auteʒ τ
verũ.) Circa ꝑmum duo facit. q2 ꝑmo pmittit qδ in-
tendit. ſcδo declarat ꝓpoſitũ. 2° ibi. (Simul aũt nõ.) Di
cit ergo ꝙ ipſe Empedo. vr̃ dicere ꝯ̃ria: τ ad ea q̃ ap-
parent τ ad ſeipſum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Simul ãt nõ dicit alteꝝ ex altero fieri
elementoꝝ nullũ. Sʒ alia oia ex his.

ℭ Manifeſtat qδ dixerat: τ tria facit: q2 ꝑ manifeſtat
Empedo. ꝯ̃dicẽ appẽntib9. 2° oñdit eũ ꝯ̃dicere ſibi ipĩ.
3° remouet quãdã cauillationẽ. ſcδa ibi. (Silr ãt qm̃.)
3° ibi. (Et nõ tunc ſolũ.) Sed nũc ꝯtinuetur ſic: verum
eſt Empedoclẽ ꝯ̃dicere apparẽtibus: q2 ſilr cũ h ꝙ di-
cit nullũ alteꝝ elementoꝝ fieri ex altero. dicit ẽt oia
alia fieri ex ipſis elemẽtis. h. n. ꝯ̃dicit his q̃ apparent.
ſi. n. elẽa nõ poſſent trãſmutari ad ſeiuicẽ: nõ poſſent ex
eis generari alia mixta. Empedocles ergo negando
trãſmutationem elementoꝝ in ſeinuicem: ꝯ̃dicit appa
rentibus: vel q2 ꝯ̃dicit ſenſui: cũ ad ſenſum videamus
ꝯ̃rium: vel q2 ꝯ̃dicit apparenti rõni: cũ manifeſta ratio
contrarium probet. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Simul ãt qm̃ in vnũ ꝯtigit oẽʒ nãʒ ꝑ-
ter litẽ. Ruſuʒ vnũqδꝙ ex vno fieri: q̃-
propter ex vno aliquo mãifeſtũ qm̃ dif-
ferẽtijs qbuſdã diſoꝝ τ paſſiõibus fcm̃
ẽ. hoc qdẽ aq̃. hoc ãt ignis quẽadm̃ dicẽ ſo
lẽ hoc qdẽ albũ τ calʒ τ leue. terrã ãt τ

grave τ

grauē τ durꝝ. Ablatis igit̄ his differētijs sunt.n. auferibiles genitecꝫ māifestū est qm̄ necē est fieri τ aquā ex terra τ terrā ex aqua. silr aūt τ alioꝝ vnūquodqꝫ.

¶ Ondit Empedo. sibi ipsi ꝯdicere dicēs: ꝙ Empedo. sil' supple cū h ꝙ aut vnū elemtoꝝ nō fieri ex alio dixit ꝙ qn̄ est amicitia vl'is ꝯtigit oēs nām elemētoꝝ ꝯgregari in vnū chaos ꝯfusum preter litē. τ rursus lite superuenīēte ex illo vno chaos ꝯfuso fieri vnūquodqꝫ elementoꝝ. Sꝫ si ex oibus elementis pōt gn̄ari vnuꝫ aliqd: τ ex illo vno aliquo iteꝝ possent gn̄ari elementa: manifestū ꝙ aduenictibus qbusdā differētijs de numero diuersoꝝ: τ qbusdā passionibus diuersis factum est ex illo vno chaos ꝯfuso. h aqua. h aūt ignis. nā sᵐ Empe. ꝯtigit solē .i. ignē esse albū calm̄ τ leuē. terrā āt grauē τ durā: quū hmōi elemēta multū differant adiuicē si ex eis dꝫ gn̄ari vnū aliud opꝫ hoc fieri ablatis his differentijs. drie ḡ elemētoꝝ sunt auferibiles: quū ex elementis possit gn̄ari vnū aliqd: τ hmōi drie sunt ēt genite .i. possunt iteꝝ gn̄ari: qꝛ elementa pn̄t recuperare drias suas cū ex illo vno pn̄t regenerari elementa: sꝫ si elemēta possent amittere τ recupare drias suas: manifeste apparet ꝙ necesse est fieri ex aq̄ terrā: τ ex terra aquā: τ silr alioꝝ vnūquodqꝫ ad seiuicē: qꝛ alia elementa hn̄t trāsmutationē. ꝯdicit ergo Empedocles sibi ipsi dicēdo elementa posse ꝑdere τ recuperare passiones τ formas per quas differūt. τ negādo ea ꝑ se inuicem hr̄e trāsmutationē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nō tūc solū: sꝫ τ nūc transmutantia passiōibus. sūt āt ex qbus dic̄ Empedocles poēs aduēire τ seꝑari rursus τ alr̄ aduersantibus adiuicē lite adhuc τ amicitia. Jōꝙ tūc ex vno gn̄ata sūt. Nō.n. vti ꝙ ignis τ t̄ra τ aq̄ entia vnū erāt oē.

¶ Remouet quādā cauillationē. diceret forte aliqs. ꝙ solū tūc qn̄ ex elemētis gn̄ar̄ illō vnū chaos: pn̄t elemēta ꝑdere drias suas: τ qn̄ ex illo regn̄ant elemēta: pn̄t hmōi drias recupare. sꝫ h est ridiculū dicē: qꝛ cū corruptibile τ icorruptibile fundent in ipa nā rei: nālr loqndo: nūqꝫ corruptibile pōt fieri icorruptibile nec ecōuerso. iō si tūc elemēta poterāt trāsmutari sᵐ drias τ passiones: necē est dicere ꝙ τ nūc possint trāsmutari passionibus. nā passiōes τ forme: ex qbus Empedo. dic̄ differre elemēta: si tūc erāt poēs aduenire elemētis τ rursuꝫ seꝑari ab eis: adhuc nūc ē poēs: alr̄ τ alr̄ aduersantibus adiuicē lite τ amicitia: nam si prius aduersante lite τ amicitia dicere poterant separari ab elementis τ aduenire eis: cum τ nunc talia adiuicem aduersari possint: nūc ēt poterit h ꝯtigere. ꝙ āt tūc amiserit elemēta drias suas: qn̄ erāt i illo vno chaos ꝯfuso: pꝫ: qꝛ iō tūc ex vno gn̄ata sūt: qꝛ i eo nō erat elemētoꝝ dria. nō .n. ignis aer aq̄ t̄ra erāt entia vnū oē .i. vnū totū τ vnū chaos ꝯfusuꝫ si retinebāt drias ꝓpas. ¶ Deīn cū dicit.

T.c.5. ¶ Incertū āt τ vtꝝ pnᵐ ea ponēdū multa: aut vnū. dico āt ignē τ terrā τ systica hoꝝ. sꝫ id.n. qd̄ vt mā supponit̄ ex quo trāsmutantia ꝓpter motū fiunt: ignis τ terra τ aqua vnū elemētū: sᵐ id aūt qd̄ hoc ex cōpositione fit cōuenientibus illis. Jlla autēꝫ ex dissolutiōe magis elementa quattuor illa τ prima natura.

¶ Reꝑhendit Empedo. de isufficiētia. Insufficiēter.n. loqbat̄ Empedo. cū nō certificat nos vtꝝ eēm ponēda multa ꝓncipia aut vnū. aut vtꝝ ignis τ terra τ systica .i. media hoꝝ: vt aqua τ aer eēnt supple ꝓncipia respectu illius chaos ꝯfusi. vl' ecōuerso. na si illō chaos ꝯfusuꝫ supponit̄ tāqꝫ mā: ex quo ꝓncipia agētia fiūt trāsmutātia ipꝫ. τ ꝓp huius motū τ trasmutationē fiūt ignis terra aq̄: tūc ē vnū elemētū: qꝛ h posito illō chaos hꝫ rōnē ꝓncipij: τ illa elemēta hn̄t rōnē ꝓncipij: sꝫ si illō chaos ꝯfusuꝫ fit ex cōpōne elemētū: τ ꝯuenientibus illis el'ēs illa āt elemēta gn̄ant̄ ex eo tāqꝫ ex dissolutione eius: tūc illa q̄ttuor corpa magis τ potius dn̄t dici el'a τ ꝓnᵃ τ nō ꝓma: τ illō chaos magis dꝫ dici ꝓncipiatū. ¶ Notādū āt ꝙ alr̄ fiūt diuersa istr̄a ex ferro τ alr̄ diuersi lapides ex ꝑiete. nā diuersa istr̄a ex ferro fiūt tāqꝫ ex eo ꝙ ē subꝫ in actiōe τ trāsmutatiōe agētis. iō ferrū hꝫ rōnē ꝓncipij respectu istrumētoꝝ: sꝫ lapides gn̄ant̄ ex pariete tāqꝫ ex dissolutiōe τ corruptiōe eius. Si ḡ elemēta fiunt ex illo chaos sicut diuersa istrumēta ex ferro. tūc illud chaos hꝫ rōnem ꝓncipij: τ erit vnū ꝓncipium ꝓp vnū chaos: sꝫ si el'a fiunt ex eo tanqꝫ ex dissolutiōe τ corruptiōe eius: sicut lapides fiūt ex pariete: tūc elementa sunt ꝓncipia τ non illud chaos τ erunt plura ꝓncipia ꝓp pluralitatem elementoꝝ: τ qꝛ nō certificauit nos Empedo. vtꝝ illud chaos hr̄et rōnem ꝓncipij vel quattuor corpora isufficienter loquutus est. Nōndū

Hic declarāda sunt tria. Primo vtꝝ ponētes plēs mās possint saluare gn̄ationē τ alterationē cū in textu dicat̄ ꝙ impoē sit eos saluare predicta. Scdo dubitat̄ de eo: qd̄ hr̄ in lr̄a ꝙ si elemēta nō possent trāsmutari sᵐ subam ꝙ cessaret alteratio. Tertio declaranda erit ꝓpositio illa que habet̄ in textu. vꝫ. ꝙ vna est mā omnium habentium ad seiuicem transmutationem.

Circa primū q̄situ difficultatē faciūt verba textus. nā sᵐ phꝫ ponētes plures mās necesse hēat dicere gn̄ationē esse aliā ab alteratione: sꝫ nō haberēt necesse hoc dicere nisi illa sequerent̄ ex dictis eorū. sꝫ n. eoꝝ dicta tā gn̄ationē qꝫ alterationem saluare poterāt. pᵐ duᵐ T.cō.p.

¶ Amplꝰ phs reꝑhēdit Anaxagorā ꝙ ignorauit ꝓpaꝫ vocē τ ꝯdixit sermōi suo ponēdo plures mās: τ nō distiguēdo iter gn̄ationē τ alterationē. sꝫ h nō esset nisi tā gn̄ationē qꝫ alterationē sᵐ dicta sua saluare posset. 2ᵒ T.cō.p.

¶ Amplius hr̄ i lr̄a ꝙ iste ē ꝓpꝰ sermo ponētiū plēs mās vt saluēt gn̄ationē τ alterationē τ distiguāt iter eas. 3ᵒ

¶ Amplꝰ Plo posuit vnitatē ex parte forᵉ τ plalitatē ex ꝑte māe. posuit.n. ꝑuū τ magnuꝫ ex ꝑte māe: τ ideā ex ꝑte forme. vt hꝫ declari ꝓ physicoꝝ: τ tn̄ nō negauit trāsmutationē τ motū. ḡ ponētes plures mās ꝓp hmōi pluralitatē nō vr̄ ꝙ opꝫ eos negare motū τ trāsmutationē. lr̄a tn̄ dicit oppᵐ. T.cō.p. 4ᵒ T.c.53.

¶ Notādū ḡ ꝙ alr̄ est saluare gn̄ationē τ corruptionē vt repiunt̄ in artificialibus: τ alr̄ ꝓut repiunt̄ in nālibus. generatio.n. est motus de nō eē ad esse. vt dr̄. 5. phycoꝝ. ens āt τ vnū ꝯuertunt̄. sic ḡ cōpetit rebus vnitas sic cōpetit eis entitas: τ sic cōpetit eis entitas sic cōpetit eē: τ sic cōpetit eis fieri cōpetit eis gn̄ari. artificialia .n. nō sunt qd vnū vt nālia: qꝛ nō repit̄ in eis vnitas sᵐ vnitatē vnius nāe vel vnius forme. sꝫ in eis vnitas dr̄ sᵐ quādā aggregationē: τ sᵐ quēdā ordinem τ contactum ꝑtes.n. artificialiū retinēt suū actū τ spēꝫ. ꝑies .n. ex pluribus lapidibus gn̄atus non est vnus sᵐ vnā naturaꝫ τ vnā formam. sꝫ sᵐ vnitatem cuiusdam ordinis τ T.cō.p. Nōndū T.c.7.

nis ⁊ ꝯtactus.iō talia q: nō hñt aliquā vnā nālē posi-
tionē: ⁊ ꝑtes coꝝ retinēt suū actū ⁊ spēȝ gñari hñt per
ꝯgregationē suarūȝ ꝑtiū ⁊ corrūpi p disgregationē:pp
qđ de hꝭ artificialibꝫ aliquo mō verificaꝛ. qđ dicebat
Empedo.ꝙ nā coꝝ nō est nisi mixtura q̄dam. ¶ Cuȝ
ḡ querit vtꝝ ponētes plures mās saluare possint gña
tionē ⁊ corruptionē ⁊ alios motus.dici pōt ꝙ gñatio-
nē ⁊ corruptionē ꝺm v̄itatē: ⁊ vt hñt ista eē in nālibus
saluare nō poterāt:ꝫ tñ quādā apparētiā: ⁊ vt talia re
periunꝛ in artificialibus:poterāt hmōi motus ⁊ trans-
mutatiōes saluare.pȝ igiꝛ drīaȝ eē īter antiquos phos
ponētes vnā māȝ: ⁊ ponētes pl'es:q: ponētes vnā cū
ponerent illā esse aliqđ corpus in actu ꝺm veritatē sal-
uare poterāt alterationē nālē.gñationē v̄o ⁊ corruptio
nē nec ꝫ veritatē:nec ꝫ apparētiā saluare poterāt:po-
nētes v̄o pl'es mās ꝺm veritatē trāsmutatiōes nāles:
siue trāsmutationes ꝑ quas acqriꝛ aliq̄ nā vel aliq̄ for-
ma saluare nō poterāt:ꝫ tñ ꝫ quādā appentiā q̄slibet
T.cō. pri. trāsmutatiōes saluabāt.iō in vna ꝑte textus ait pħs.ꝙ
oportebat eos distinguere īter gñationē ⁊ alterationē:
q: loq̄ndo de trāsmutabilibus vt ipsi loq̄banꝛ seq̄baꝛ
ex dictis coꝝ gñatiōeȝ eē aliā ab alteratiōe. In alia v̄o
ꝑte textus ait ꝙ ħ saluare nō poterāt:q: ꝫ veritatē lo
quēdo de trāsmutationibus nō vt ipsi loq̄banꝛ:ꝫ vt de
eis dȝ loq nālis: ⁊ negātes vnitatē māe negāt oēs trās
mutatiōes nāles: ⁊ oēȝ motū ad formā.q: vt supius i-
nuebaꝛ:vna forma nō fit alia:ꝫ mā q̄ ꝑus erat sub vna
forma fit postea sub alia. Et ꝑ hoc soluiꝛ repugnantia
textus. ¶ Qđ v̄o addebaꝛ de Platone dōm ꝙ nō po-
suit pl'alitatē ex ꝑte māe cū non poneret oiuȝ gñabiliū
⁊ corruptibiliū vnā mām ꝑmā:sed pl'alitaꝛ illa māe ꝫ
magnū ⁊ ꝑuū vel referenda est ad mās ꝑrimas: ⁊ ad
mās dispositas: vt ꝫ maiorē ⁊ minorē dispositionem
māe fiat alr̄ ⁊ alr̄ susceptio forme: ⁊ ꝯstat ꝙ lȝ mā pri
ma sit vna oiuȝ gñabiliū.mā tñ ꝑrima ⁊ disposita est
alia ⁊ alia.vel illa magnū ⁊ ꝑuū referendū est ad di-
uersos gradus entiū.posuit tñ Plato ꝙ Idee erāt in ꝑ
mo gradu.post has erāt intelligētie.post intelligētias
aie:post aias corpa: ⁊ ab vna ⁊ eadē idea deriuabiꝛ si
militudo ⁊ forma tā in intelligētias q̄ȝ in aias:q̄ȝ ēt in
mās corporales: ⁊ q: oē receptiuū ⁊ potētiale est māle
respectu eius qđ influit ⁊ est in actu:corpa ⁊ aie ītelle
ctiue erant q̄si mālia rōne Idee iprimentis silitudineȝ
⁊ formā in eas: ⁊ q: illa silitudo ⁊ illa forma nō eodē
mō recipiebaꝛ in oia ꝑdicta:ꝫ in itelligentijs recipie-
baꝛ magis vlr̄:in aialibus minus vlr̄:in corpibus vero
mālr̄ ⁊ ꝑticulr̄:iō posuit vnitatē forme:q: ab vna idea
erāt oēs isti īfluxus:posuit v̄o pl'alitatē ex ꝑte māe ⁊
illā pluralitatē appellauit magnū ⁊ ꝑuū:q: cū hmōi re
ceptiua: ⁊ mālia q̄ ponunꝛ esse intelligētie aie ⁊ corpo
ra sint in alio ⁊ alio ordine entiū. ⁊ ꝫ ꝙ sunt in magiꝛ
supiori vl' magis īferiori ordie:sic hmōi receptiua ma-
gis ⁊ minus ꝑticipabāt de illo īfluxu. Influebat ḡ vna
idea in diuersas mās siue in diuersa gña receptiuoꝝ.
Unitas ḡ Platōis ex ꝑte forme ⁊ pl'alitas ex ꝑte māe
nō ꝯdicit his q̄ diximus. Equoce.n.pōebat Plato plu
ralitatē māe ⁊ aliȝ pħi. Utꝝ aūt positio pl'onis sit vera
vl' nō.nō est p̄ntis speculatiōis.ꝫ si sup libꝝ phycoꝝ
ꝯtingeret nos scribere clarius elucidaremus ipsa.3.

2m dum T.cō. pri. Secūdo restat declarare vtꝝ si nō esset trāsmu
tatio in subā nō eēt trāsmutatio in q̄li
tate.vl' qđ idē ē si esset īpoīs gñatio ⁊ corruptio vtruȝ
eēt poīs alteratio:lȝ.n.in lr̄a hēaꝛ ꝙ si nō possent ele-
mēta trāsmutari ꝫ subaȝ nō possent trāsmutari ꝫ q̄li-
tates.ħ tñ difficile est videre.nā ꝑus nō depēdet ex po
steriori:corrupto ḡ posteriori nō opȝ ꝙ corrūpaꝛ ꝑus:
erit ḡ possibilis corruptio q̄litatū absq3 eo ꝙ sit possi-
bilis corruptio sube:cū suba sit ꝑor q̄litate poterit ḡ eē
motus ad q̄litatē nō existe motu ad subaȝ. ¶ Ampli-
us q̄ separi p̄nt abinuicē nō hñt essentialē ordinē.ꝫ nō 2°
hñtiū essentialē ordinē nō oȝ si vnū ē poīe ꝙ aliud sit
poīe.ꝫ alteratio multotiēs sepaꝛ a gñatiōe. nō.n. opȝ
ꝙ q̄ñcūq3 fit trāsmutatio in q̄litatibus ꝙ fiat trāsmu-
tatio in suba.alteratio v̄o ⁊ gñatio nō hñt eēntialē or-
dinē.poterit ḡ esse gñatio īpoīs ⁊ alteratio possibilis.
¶ Amplius videmus aliq̄ alterari q̄ ꝫ subaȝ trāsmu 3°
tari nō p̄nt.lux.n.est q̄dā sensibilis q̄litas.ꝫ aūt sensi-
biles q̄litates attēdiꝛ ꝑpria alteratio: ⁊ tñ luna eclipsa
tur ⁊ illumiaꝛ ꝫ rei veritatē.ꝫ subaȝ ⁊ incorruptibiliꝛ
manet. ¶ Notādū ḡ ꝙ triplici via declare possumus Nōn-
eē poīe gñationē ⁊ corruptionē ⁊ trāsmutationē eē in dum
suba:si sit poīis v̄a alteratio ⁊ trāsmutatio ī q̄litatib'
actiuiꝛ ⁊ passiuiꝛ. Pria via ītelligiꝛ ex ꝑte nāe for'.2° ex pa via
ꝑte nāe māe.3° ex ꝑte nāe mot' ⁊ trāsmutatōiꝛ cui suba
mā tēdit in formā. ¶ Prima via sic oñdiꝛ.nā aliq̄ non
sunt de rōne alicuius vno mō:q̄ tñ sunt de rōne ei' alio
mō:videmus.n.ꝙ ꝯditiōes māe nō sunt de rōne rei ab
solute.sunt tñ de rōne eius vt hȝ esse ꝑticulare: sic ēt es
se nō est de rōne eēntie in se ꝯsiderate.est tñ de rōe ei'
vt hȝ esse in effectu:ois.n.factio ⁊ ois cāˡitas determi
naꝛ ad aliqđ eē:ꝯueniūt.n.oēꝛ cāe in ħ ꝙ est dare esse:
pp qđ nō bñ argueret:q diceret eēntia est ꝑor q̄ȝ esse:
⁊ esse nō est de rōne eēntie:ḡ aliq̄ eā siue aliqđ agēs ꝑ
ducere poterit eēntiā sine eē:q: vt dcm̄ est:esse lȝ nō sit
de rōne eēntie absolute:est tñ de rōne eius vt est in ef-
fectu: ⁊ q: res ꝑo tāto hȝ cāȝ:q: hȝ rōnē effectus:nul
la res ꝑduci poterit ab aliq̄ cā:nisi incq̄tū est ꝯiūctā ip
si esse: ⁊ sic ꝯditiōes māe nō sunt de rōne rei absolute:
ꝫ sunt de rōne eius:vt hȝ esse ꝑ ꝑticulare: ⁊ sic esse nō
est de rōne eēntie de se:ꝫ est de rōne eius:nō hȝ eē in
effectu:sic dicere possumus ꝙ q̄litates actiue vl' passi-
ue nō sunt de rōne forme simplr̄:ꝫ sunt de rōne eius.
vt hȝ esse phycū ⁊ nāle: ⁊ q: ista corruptibilia q̄ vide-
mus pp q̄ mota est qđ:vt sunt in se ipsis hñt eē nāle ⁊
phycū:q̄ñ tolliꝛ ab eis hmōi eē phycū ⁊ nāle:vlterius
nō remanēt in seipsis:ꝫ corrūpunꝛ ꝫ coꝝ subaȝ. Si ḡ
ab aliquo corpe possent auferri oēs sue q̄litates:q: vl-
terius nō cōpeteret ei esse phycū ⁊ eē nāle corrūpereꝛ
a sua nā: ⁊ q: alteratio expoliat rē a q̄litatibus ꝑprijs
ad vltimū expoliat eā a nā ꝑpria. Pȝ ḡ ex ꝑte nāe for
me: cū de rōe for' (vt est nā q̄dā: ⁊ vt hȝ eē nāle ⁊ phy
sicū) sit ꝙ sit ꝯiūcta q̄litatibus ꝑprijs vt actiuis ⁊ pas-
siuis si est poīis alteratio ꝑprie dicta ⁊ res pōt amitte
re q̄litates suas erit poīis gñatio: ⁊ poterit res amitte
re nāȝ suā. Si ḡ ponis alterationē eē poīeȝ necesse est
te ponere esse poīeȝ gñationē: ⁊ si negas possobilitatē
gñatiōis ⁊ corruptionis:possibilitatē alteratiōis salua
re nō poteris. ¶ Scđa via sumiꝛ ad oñdendū ħ ideȝ: 2a via
silr̄ ex ñtia māe:agēs.n.nāle expoliando māȝ vna for-
ma īducit in ea formā oppositā:q: semp gñatio vni' ē
corruptio alteri' ⁊ eꝯ. Et q: mā suba cū for' ē eā olum
accñtiū q̄ fiūt in ea:vt dꝛ ꝑ phycoꝝ.q̄litates existes in T.cō. 80.
mā seq̄ntes eā vt est suba alicui for' reddūt māȝ ꝑpaȝ ꝑ
portiōatā forme sub q̄ existit. Si ḡ expoliꝛ mā ex il-
lis q̄litatibus ꝑ quas est ꝑportionata forme sue: q: ħ
nō erit nisi ꝑ itroductionē oppositaꝝ q̄litatū:cū nō sit
corruptio vnius oppositi sine gñatione alterius.ꝑ talē
trāsmutationē ⁊ alterationē māe q̄ ꝑus erat disposita
⁊ ꝑportionata sue forme efficieꝛ disposita ⁊ ꝑportio-
nata alterius forme. Cū ḡ actus actiuoꝝ sint in patiē-
te ⁊ disposito:mā ꝑ alterationē facta ꝑportiōata alteri
us forme itroduceꝛ in ea alia forma ⁊ non vlterius re-
manebit.

manebit in ea substalis forma q̄ erat actio ⁊ pfectio eius
p3 g̃ ex ipsa nã mãe q̄ si est possibilis alteratio: est pos
sibilis gñatio.iõ bñ dictũ est q̄ semp passio magis facta
abĳcit a suba:q: oẽ tale facit ĩpꝛopoꝛtionatã mãm sue
3ª via forme. ℭ Tertia via sumit ex pte nãe motus:motus.n.
ẽ q̃si via i terminũ.Cũ g̃ ꝓprie loquẽdo gñatio non sit
motus:s3 mutatio:mutatio aũt semp est terminus alicu
ius motus:motus qdem cuius gñatio est terminus est
ipsa alteratio: ⁊ q: si est polis motus:est possibilis ter
minus: ⁊ si nõ est possibilis terminus:nõ est polis mo
tus:alr.n.nã ociose ageret si motũ inchoaret quẽ termi
nare nõ posset:iõ q negat gñonẽ negat alterationẽ: si-
cut q negat possibilitatẽ termini negat possibilitatẽ mo
tus.Ex quo appet põt q̄ nõ q̃libet alteratio arguit pos
sibilitatẽ gñationis ⁊ coꝛruptiõis: s3 alteratio ꝓpe dcã
⁊ realis:q: talia videns esse via in foꝛmã: ⁊ iõ l3 intelli
gere sit qõdã pati: ⁊ aĩa3 ſm pte3 intellectiuã aliq̃ mõ
alterari:nõ tñ o3 ea3 ſ3 talẽ ptẽ esse suba3 coꝛruptioni:
q: i pte intellectiua nõ est ꝓpe alteratio:sic ẽt luna ecli
psat:tñ q: illa alteratio est magis ĩtẽtionalis q̃ realis:
nõ o3 lunã coꝛruptionis esse subm.Opposita aũt dictis
soluere nõ ẽ difficile.Nã cũ dr̃ q̄ suba ẽ ꝑoꝛ q̃litate:q̃-
litates nõ faciũt ad eẽ foꝛme vel nõ sunt de rõne eius:
ꝓp qõ nõ o3 q̄ si q̃litas tolli poterit q̄ foꝛma tolli poss3
vel rei suba ⁊ nã:p3 ꝑ habita:l3 q̃litates nõ sint de rõe
foꝛme substalis simplr̃:sũt tñ de rõe sube rei ⁊ foꝛme: vt
h3 esse phycũ ⁊ nãle q̄ sit cõiuncta q̃litatibus ꝓpꝛĳs:
⁊ hoc sufficit ad ꝓpositũ. ℭ Qõ v̾o adducit q̄ gñatio
⁊ alteratio non hñt oꝛdinẽ essentialẽ:q: separi pñt: di-
ci põt pole eẽ eas separi ſm actũ nõ ſm polĩtatẽ:nõ.n.
sp̄ q̃n aliqd alterat gñat ⁊ coꝛrumpit:s3 si possibil̃ ẽ al
teratio possibilibis est gñatio ⁊ coꝛruptio. Cã aũt q̃re
p̄dicta separi pñt ſ3 actũ ⁊ nõ ſm possibilitatẽ patere
põt ꝑ iã dicta.habitũ est.n.alterationẽ ⁊ coꝛruptionem
hr̃e analogiã adinuicẽ:sicut motus ⁊ terminus. Non
.n.o3 q̄ cũ aliqs actu mouet q̄ actu sit in termino:s3 si
possibilis est motus possibilis est terminus:alr̃.n. ocio
se ⁊ frustra esset ille motus:cũ nõ esset pole terminari.
si ergo possibilis est alteratio:possibilis ẽ gñatio ⁊ coꝛ
ruptio:ad q̃s oꝛdinat motus vt ad terminũ.Utꝝ autẽ
cõpetit alterationi alius terminus p̄ter gñationẽ ⁊ coꝛ
ruptionẽ: ⁊ q̃io vnius motus pñt esse plures termini
3m nõ est p̄sentis speculationis.

dubium T.cõ. 12. **Tertio** declarandũ est vtꝝ sit vna mã oĩu3 hñtiũ trãsmutationẽ ad seinuicẽ.Et vr̃ q̄ nõ: q:
phs.5.meta.ca.de vno.distinguens.4.modos vnius.s.
vnũ nũero:vnũ foꝛma:vnũ gñe: ⁊ vnu3 analogia. Ait
q̄ illa sunt vnũ nũero:quoꝝ est vna mã:s3 nunq̃ aliqd
trãsmutat in idẽ nũero:s3 oĩs trãsmutatio est i oppm.g̃
nulla hñtia trãsmutationẽ ad seinuicẽ hẽbũt vnã mã3.
2º ℭ Amplius nõ qõlib3 ẽ in põ ad qõlib3: spma.n. eq̃ nõ
est in põ ad gñationẽ leonis: s3 cũ essentiale sit mãe eẽ
in põ:vt dicit Cõmẽtatoꝛ in de suba oꝛbis:sic debemus
loq̃ de mã:sicũ loquntur de potẽtialitate:s3 in oĩbus istis
coꝛruptibilibus nõ repit vna rõ potẽtialitatis:cũ ex q̃
3º libet nõ fiat qõlibet.g̃ in eis nõ repit vna mã. ℭ Am-
plius si oĩu3 taliũ ẽ vna mã:vel h̃ est ſm esse:vel ſ3 eẽn
tiã ſ3 esse nõ:q: si oĩu3 gñabiliũ esset vna mã: ſm esse
oĩu3 eoꝝ esset vna foꝛma:cũ mã nõ hẽat esse nisi ꝑut ẽ
sub foꝛma:s3 cum diuersoꝝ gñabiliũ sint diuerse foꝛme
nõ poterit eoꝝ esse vna mã q̃tũ ad esse nec ẽt q̃tu3 ad
essentiã:q: cũ diuersoꝝ gñabilium sint diuerse essentie
Notandum mã q̄ est de essentia vnius non poterit eẽ de essentia al
terius:nullo ergo mõ est eoꝝ vna mã. ℭ Notandum
g̃ quosdã dixisse mã3 dupl̃r ꝯsiderari posse. quãtu3 ad
actũ: ⁊ q̃tũ ad rõne3:ſm q̄ in actu:sic nõ est vna oĩu3:

s3 ſm q̄ est in põ vna ⁊ eadẽ est:q: mã cuiuslibet gene
rabilis põt esse sub foꝛma vniuscuiusq3.h̃ aũt.v3.q̄ mã
vt est in põ sit vna oĩu3:l3 aliquã veritatẽ h3: tñ vt ipsi
exponunt hoc dictũ nõ vr̃ veritatẽ hr̃e. Ma.n.que est i
grano milĳ nunq̃ est in põ: vt possit i ea iduci foꝛma
leonis.mã eni vr̃ esse in põ ad foꝛmã:vt est sub aliq̃ q̃-
titate:alr̃.n.ex q̃cũq3 ꝑuo coꝛpe poss3 fieri magnũ ni-
hil addito vl̃ remoto: ⁊ eo nõ rarefacto:qõ ẽ incõueni-
ens:s3 mã vt est sub q̃litatibus h3 diuisionẽ ⁊ ptes: ⁊ ẽ
alia ⁊ alia:g̃ nõ põt dici illo mõ eadẽ vt ponebat. Pꝛo
pter h̃ cõiter ponit q̄ mã dupl̃r ꝯsiderari põt:vel vt est
poª:vel vt est ꝓrima ⁊ disposita ad susceptionẽ foꝛme.
Si ꝯsideret vt est põ:sic est vna.In quolib3.n. gñe cã- T.cõ.5.
rũ est status: ⁊ est deuenire ad vnũ pm: vt ꝓbat in scdo
meta.sicut g̃ ẽ deuenire ad vnũ pm efficiẽtẽ: ⁊ ad vnu3
vltimũ finẽ: ⁊ ad vnã p̄moꝛdialẽ foꝛmã:sic est deueni-
re ad vnã p̄mã mã3.S3 si ꝯsideret mã:vt est ꝓrima ⁊
disposita respectu susceptionis foꝛme:q: alĳ ⁊ alĳ actº
req̃runt mã3 alr̃ ⁊ aliter dispositã: ⁊ diuersaꝝ foꝛmaꝝ
sunt diuerse mãe vt liquabilium est aq̃ hipercaumato-
ru3 ⁊ ignitoꝛum sunt sicca ⁊ vnctuosa: ⁊ alioꝛum alia.
ℭ Uiso mãm esse vnã nõ q̃libet:s3 p̄mã: ne laboret in
equoco:restat videre q̃s modus vnitatis ei competat:
Sciendũ g̃ q̄ ſ3 Cõmẽtatoꝛẽ in.12.meta.mã nõ ẽ vna
ꝑ aliquã vnã indiuidualẽ foꝛmã:s3 est vna ꝑ indifferẽ-
tiã:q: si oĩs mã absolueret ab oĩ foꝛma: vel ꝯsideratur
absoluta ab oĩ foꝛma nõ remanet nisi vna. Nã cũ actus
sit q distinguit:vt dr̃.7.meta.vbi nullus actus ibi nulla T.c.49
distinctio: ⁊ q: i fundamẽto nãe.i.in mã nõ est aliqd di
stinctũ:s3 ẽ ibi pura potẽtialitas:vt vult phs p̄ meta.ex
q̄ pura potentialitas excludit oẽm actũ ⁊ oẽm distictio T.c.17.
ne:mã oĩno p̄ma: ⁊ ſ3 se ꝯsiderata est vna oĩu3 ꝑ indr̃i
am:q: nõ h3 ꝑ qd differat: vñ phs.5.meta.ca.de vno:
vult q̄ vnitas mãe est quasi vnitas generis.genus aũt T.c.10.
nõ est qd vnũ ꝑ vnitatẽ foꝛme:l3.n. spẽs sit foꝛma vna:
genus aũt nõ est foꝛma vna. Nã ſm Themistiũ in p̄ õ
aĩa:ꝯceptui spẽi rñdet hipostasis: ꝯceptui aũt quez hẽ
mus de ipsa spẽ coꝛrñdet in nã vnũ aliqd vt vna foꝛma
in quã respicit talis ꝯceptio: vt hipostasis ⁊ fundamẽ
tũ:s3 gñi nõ cõpetit talis vnitas.iõ generis cõceptus:si
ue hipostasis sumptus est extenuũ singulariũ silitudie:
vnitas g̃ generis est ex q̃dam tenui silitudine: ⁊ ex re-
motione drãrũ:vt remouẽdo ab hoĩe ⁊ leone rõnale
⁊ irrõnale remanet aĩal.bñ g̃ dictũ est q̄ vnitas gñis
est vnitas mãe ⁊ ꝯ:cũ q̃lib3 istaꝝ sit ꝑ quãda3 drãs si
ꝑ vnitatẽ foꝛme:p3 igit mãm eẽ vnã:nõ qual3 s3 p̄mã:
⁊ p3 q̄ vnitate ẽ vna:q: ꝑ quãdã indr̃ia3.vtrũ aũt p̄ter
hãc vnitatẽ sit in ea alia vnitas foꝛte infra patebit:vbi
de vnitate mãe nõ solũ q̃tum ad gñabilia: s3 ẽt q̃tum
ad supcelestia disputari poterit.Opposita aũt dictis nõ
est difficile soluere. Nã cu3 dr̃ q̄ hñtes eãde3 mãm sũt 1 R:
vnũ nũero.itelligendũ est de vnitate mãe ſ3 indiuidua
lẽ foꝛmã.nos aũt loqmur de vnitate eius ꝑ indr̃ia3: nã
illa sunt vnũ numero q̄ habẽt vnã mã3 ſm vnã idiuisi
bilẽ ⁊ singularẽ foꝛmã. ℭ Qõ v̾o vlterius adducit nõ
qõlib3 esse in poª ad qõlib3 verũ est de poª ꝓpinq̃:s3 ex 2
quol3 põt fieri qõl3 ſ3 põm remotã loquendo ꝑ se:nisi
foꝛte ĩpediret ꝑ accñs ꝓp impꝛopoꝛtionatam quãtita-
tem:ex grano.n.milĳ nõ posset fieri leo: sed tñ mã q̄ est
sub grano milĳ cõiuncta tante mãe que sufficeret ad q̃-
titatẽ leonis:posset esse sub foꝛma leonis: bñ g̃ arguit
per rõne3 p̄dicta3:q̄ mã ꝓprima nõ ẽ vna oĩu3:vt spma
eq̃ nõ est mã ꝓprima leonis:tñ de mã pª:de qua nos lo-
qmur:nõ arguit argm. ℭ Qõ v̾o addebat tertio q̄ in
diuersis generabilibus nõ est eadẽ mã: nec ſm rõnem 3
nec ſm eẽ:dici põt mãm diuersoꝛum generabiliu3 non
esse

esse eãdẽ ꝟm esse τ ꝑ se: ſʒ nõ esse eãdeʒ ꝑ essentiã est ꝑ accñs. accidit. n. mãe ꝙ ĩ diuersis gñabilibus sit differens ꝑ eẽntiã: qꝛ h̃ nõ hʒ esse ex se: ſʒ ꝯuenit ei vt ẽ ꝯiũcta q̃ntitati τ forme: nã si absolueret̃ mã huiꝰ gñabilis τ illius ab oĩ q̃ntitate τ ab oĩ forma nõ esseʒ diuersa per essentiã: qꝛ vt dictũ ẽ nõ hr̃et ꝑ qd differret.

T.c.4. Vniuersalr̃ itaqꝫ de gñatione τ corruptõe simplici eoꝝ dicẽdũ. vtrũ est aut non ẽ τ quõ est: τ de alijs simplicibus motibus. puta de augmentatione τ alteratione.

¶ In pte ista vt dicebat̃: icipit ph̃s determiare ꝺ gñatione τ ꝺ alijs motibꝰ: τ duo fac: qꝛ ꝓ ꝯtinuat se ad dicẽda.
T.cõ.5 2º exeq̃t̃ de itẽto. 2ª ibi. (Plato. n. igr̃.) Dic̃ ḡ ꝙ ipe vult dicẽ vlr̃ de simplici gñatiõe τ corruptiõe eoꝝ. vtꝝ est aut nõ ẽ: τ si ẽ quõ ẽ vtꝝ nãlr̃ vel alr̃: τ ẽt vult dicere ꝺ alijs simplicibꝰ: puta ꝺ augmẽtatiõe τ alteratõe: τ. d. ꝺ gñatiõe simplici vt distiguat eã ab alteratõe: q̃ lʒ possit dici motꝰ simplr̃: nõ tñ gñatio simplr̃: ſʒ ꝟʒ qd. Addit ẽt eoꝝ: qꝛ cũ iste liber cõputet̃ iter libros cões τ vles nõ itẽdit descẽdere spãlr̃ ad gñationẽ hꝰ mixti vel illiꝰ descẽdet tñ ad gñationẽ hꝰ ele͠ti vel illius: vel. d. eoꝝ: qꝛ simplr̃ fuit ꝯtrouersia iter antiq̃s de gñatiõe eoꝝ magis q̃ʒ de gñatione mixtoꝝ. ¶ Deide cũ. d.

¶ Plato. n. igr̃ solũ ꝺ gñatõe scrutatꝰ ẽ τ corruptõe quõ existit i rebꝰ: τ ꝺ gñatõe nõ oĩ. ſʒ ꝺ ea q̃ eoꝝ. quõ aũt carnes fiãt aut ossa aut alioꝝ qd taliũ nihil.

¶ Exeq̃t̃ de itẽto: τ duo fac. qꝛ ꝓ ꝺtermiat de hmõi mo-
T.c.xi. tibus ꝟʒ opionẽ alioꝝ. scdo ꝟm ꝓpriã: 2ª ibi. (Determia-
T.cõ.6 tis ãt his.) Circa pᵐ duo facit: qꝛ ꝓ põit opiniones ipaꝭ scdo ꝯtractat eas. scda ibi. (Opiones hñt.) Inter ãt istos ãtiquos ph̃os forte q magis rõnabilr̃ loq̃bant̃ fuerũt
T.c.5. Plo τ Democri. iõ solũ hoꝝ opiones recitat: duo igit̃ facit: qꝛ ꝓ ponit opionẽ Plonis. scdo opi. Democriti: ibi. (Democritus ãt.) In ponẽdo ãt põnẽ Platõis: tria fac: qꝛ ꝓ icrepat eũ: qꝛ isufficiẽter locutuꝭ fuerat de gñatiõe reꝝ. scdo icrepat ipʒ: qꝛ insufficienter tractauerat de alijs motibꝰ. 3º ait oẽs antiq̃s ph̃os ꝑter Democritũ fuisse valde isufficiẽter locutos de nãlibus motibus: 2ª ibi. (Amplius nec.) 3ª ibi. (Vlr̃ aũt.) Dicit ḡ Plonẽ repꝛehensibilẽ esse de insufficiẽtia: qꝛ scrutatus de gñatiõe τ corrupt. quõ existit i rebus: scrutat̃ de gñatõe nõ oĩ: ſʒ solũ ꝺ ea q̃ ẽ eoꝝ: naʒ quõ fiãt carnes τ ossa aut aliqd alioꝝ taliũ istoꝝ nihil vlterius dixit. ¶ Deinde cũ. d.

¶ Amplius neqꝫ de alteratione neqꝫ de augmẽtatione quõ existit in rebus.

¶ Repꝛhẽdit ꝺ isufficiẽtia q̃ntũ ad alioꝭ motus: nã Plo nõ solũ isufficiẽter determiauerat de gñatiõe: cũ nõ determiauerit ꝺ gñatiõe oĩuʒ: ſʒ qđ plus ẽ isufficiẽter dixit q̃ ad alios motus: qꝛ nõ dixit de alteratõe τ augmẽtatiõe: quõ existũt rebus. i. i rebus. ¶ Deide cũ. d.

¶ Vlr̃ aũt extra ea q̃ supꝑficietenus ꝺ nullo aliq̃s ꝯstituit ꝑter Demo. hic aũt vr̃ de oĩbus curã hr̃e. Iaʒ aũt in q̃lr̃ τ quõ differũt. De augmẽtatiõe aũt nullus ꝺterminauit qdẽ vt dicimus: nisi ꝯtingẽs ꝙ τ q̃s diceret: qm̃ adueniẽte simili augmẽtat̃: quõ ãt hoc nõ adhuc nec ꝺ mixtiõe nec de alioꝝ ꝯsili vt ita dicaʒ nllo: vt puta de facẽ τ pati: quõ hoc qdẽ facit hoc ãt patit̃ ꝟʒ nãles opationes.

¶ Ait oẽs antiquos ph̃os valde insufficienter locutos fuisse de talibus motibꝰ excepto Democri. iõ ait ꝙ vlr̃ ex̃ ea q̃ supꝑficietenus appent: ꝺ nllo tali motu aliq̃s antiq̃ꝝ ꝯstituit ꝟmonẽ ꝑscrutatũ ꝑter Democritũ: h̃ ãt vr̃ de oĩbus hr̃e curã: τ de oĩbus reddere cãʒ: ex h̃ ãt iam appet q̃lr̃ τ quõ differt opio demo. ab alijs: qꝛ nll's alioꝝ determiat de augmẽtatiõe vt dicimus. i. vt ita loquamur ꝙ nõ q̃libʒ diceret. Dicebãt. n. ꝙ adueniẽte simili fiebat augmẽtũ: h̃. n. qs. i. q̃libʒ de populo sciuisseʒ dicẽ: sed quõ fit augmẽtũ nõ dixerũt: adh̃ ãt neqꝫ de mixtiõe: neqꝫ ꝺ nllo alio ꝯsili: vt ita dixã dicti ph̃i tractauerunt: vt puta de facere τ pati: quõ h̃ qdem fac. h̃ ãt patit̃ ꝟm nãles opationes nll's coꝝ dixit. ¶ Deinde cũ. d.

¶ Demo. aũt τ Leucip. faciẽtes figuras alterationẽ τ gñationẽ ex his faciũt segregatõe qdẽ τ ꝯgregatõe. gñationẽ τ corruptionẽ. ordie ãt τ põne alt͠ationẽ.

¶ Narrat opionẽ Democriti: τ duo fac: qꝛ ꝓ põit dictã opionẽ. 2º subiũgit opionis rõnem: ibi. (Qm̃ existimabãt.) Dic̃ ḡ ꝙ Demo. τ Leucip. Leucippꝰ. n. fuit socius Demo. τ qđ vnus dixit aliꝰ dixit: ꝓꝑ qđ qđ dr̃ ꝺ vno ꝺ alio dʒ itelligi: vñ ph̃i faciẽtes figuras. i. athomos figuratas alterationẽ τ gñationẽ ex his faciũt: qꝛ segregatiõe τ ꝯgregatõe saluabãt gñationẽ τ corru. ordie aũt τ põne saluabãt alterationẽ. ¶ Deide cũ. d.

¶ Qm̃ aũt existimabãt verũ in apparendo ꝯtraria autẽ sunt τ infinita q̃ in sensu appent figuras infinitas faciunt.

¶ Assignat dicte opionis rõneʒ: τ duo facit: qꝛ ꝓ oñdit dcãʒ põnẽ fuisse aliq̃ mõ rõnabilẽ i ponẽdo pñꝰ. scdo in ponẽdo ea q̃ sequunt̃ ex pncipijs: ibi. (Quapꝑ trãslatiõe.) Fuit. n. Democri. motus aliq̃li rõe i ponẽdo athomos ifinitaꝝ figuraꝝ esse reꝝ pñꝰ: qꝛ existimabãt ipse τ Lucip. veꝝ eẽ in appendo: crediderũt. n. ꝙ q̃cqd apperet eẽt veꝝ: τ qꝛ ꝯ͠tria fiũt ꝟm appentiam: τ vni apparẽt vnũ: τ alij aliõ: τ q̃si infinita sunt q̃ apparent in sensu: vt oẽs istas apparentias saluarẽt infinitas figuras fecerant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapꝛopter trãslatiõe cõpositi idẽ cõtrariũ vr̃ alij τ alij τ trãsmutat̃ ꝑuo adueniẽte τ vlr̃ aliõ appet vno trãsmutato ex eisdẽ. n. tragedia τ cõedia fit litteris.

¶ Oñso q̃ rõe mouebãt̃ ad ponẽdũ pñꝰ: oñdit quõ mouebant̃ ad ponẽdũ q̃ sequunt̃ ex pncipijs: τ qꝛ ex pncipijs suis saluabãt alterationẽ τ gñationẽ: iõ duo fac: qꝛ
ꝓ oñdit quõ saluabãt alterationẽ. scdo quõ gñationeʒ: T.cõ.
ibi. (Qm̃ ãt vr̃.) Alterationẽ aũt vt dcm̃ ẽ: saluabãt ex 6.
ordie τ põne: qꝛ eo ꝙ ordinabant̃ alr̃ τ alr̃ athomi: τ hẽbant aliã τ aliã põnẽ: vt qꝛ athomus supioꝝ fiebat inferioꝛ: dicebat alteratiõeʒ fieri: h̃ ãt erat satis rõnabileʒ supposito suo pñ: nã si veꝝ est in appendo: tñ ꝑ trãslationẽ cõpositi idẽ vr̃ ꝯ͠triũ alijs: vt collũ colũbe trãslatuꝭ τ motũ alterius τ alterius coloris appet: qꝛ ita ẽ: vt appet si ꝑ trãslationẽ i cõpositi τ pncipaũ cãt̃ alteratio. ḡ multo magis hʒ h̃ fieri ꝑ trãslationẽ athomoꝝ τ pncipioꝝ: iõ dicebat ꝙ vno athomo ꝑuo adueniẽte τ transmutato transmutat̃ cõpositũ: τ vlr̃ alterat̃ τ appʒ aliõ:

nam vt

nã vt dicebat sicut ex eisdẽ litteris alr̃ ⁊ alr̃ ordiatis fit
comedia ⁊ tragedia.i.fiũt v̾sus aliq̃ ⁊ aliq̃:vt v̾sus i lau-
dẽ ⁊ vituperiũ.sic supple ex eisdẽ athomis alr̃ ⁊ alr̃ or
dinatis fit cõpositũ alteratũ ⁊ variatũ.¶ Deiñ cũ d.

T.cõ. 6. ¶ Quoniã aũt videt̾ oĩbus pene eẽ aliud
gñationẽ ⁊ alterationẽ generari.qdem
.n.⁊ corrũpi congregata ⁊ disgregata.
alteri aũt translatis passionibus de his
scientibus considerandum.

¶ Oñdit quõ videbat̾ saluare rõnabilr̃ gñationẽ ⁊ cor
ruptionẽ.nã si qcqd v̾r est verꝝ cũ fere oĩbus videatur
gñationẽ esse aliud ab alteratiõe ⁊ fere oĩbus ꝯgrega-
ta gñari ⁊ disgregata corrũpi:⁊ trãslatis passionibus
alterari.cũ ista eẽt positio Democriti:⁊ hoc v̾r fere oĩ-
bus.⁊ qd̾ v̾r est vere arguebat Democritus veraꝫ esse
positionẽ suam.addit aũt ad cõmendationẽ Democri-
ti q̄ de his ẽ a sciẽtibus ꝯsiderandũ.forte h̾ iõ dixit:qꝛ
sic rõnabilr̃ Democritus fulciebat rõnem suã q̄ dignũ
erat scientes ꝯsiderare de ipsa.¶ Deinde cum dicit.

¶ Questiones ãt hñt hec ⁊ multas ⁊ rõ-
nabiles.Siqdẽ igit̾ gñatio est ꝯgrega
tio multa ĩpossibilia ꝯtingũt.sũt aũt rur
sus rões alie cogẽtes ⁊ nõ habiles solui:
q̄ nõ ꝯtigit alr̃ se hr̃e:⁊ si nõ ẽ gñatio cõ
gregatio aut vlr̃ nõ ẽ gñõ:aut si ẽ altera
tio ẽ:aut si h᷒ difficile dissoluẽ tẽtãdũ est.

¶ Pertractat dictas opiniones.⁊ duo facit.qꝛ p̄ oñdit
h᷒ ꝑtractationẽ eẽ rõnabilẽ.2° icipit easꝑtractare ⁊ dat
modos ꝓcedẽdi ꝯ dictas opiniões.ibi.(Principiũ aũt
hoꝝ.)Ex h̾.n.rõnabile ẽ aliquã mãꝫ ꝑtractar̾:qꝛ ex eo
oriunt̾ mlt̾e rõnabiles qõnes.iõ ait q̄ h̾.i.dicte opinio
nes hñt qõnes ⁊ rõnabiles:qꝛ si gñõ ẽ solũ ꝯgregatio
mlta ĩpossibilia ꝯtigũt:qꝛ tũc gñatio esset motus loca-
lis:⁊ genitũ nõ hr̃et mãꝫ vnã:⁊ alia.⁊ si h̾ non poni-
mus.sunt rursus alie rõnes cogẽtes nõ habiles solui:
ꝓbãtes q̄ nõ ꝯtigit alr̃ se hr̃e.vsq̃.n.ad tẽpora Ar.
dicẽtes q̄ gñatio nõ est ꝯgregatio:ducebant̾ ad h̾ icõ
uenẽs q̄ vel vlr̃ gñatio nõ erat:vel si erat alteratio
erat:qꝛ hoc est difficile dissoluere:ideo tẽptandum est
dissoluere dictã difficultatẽ.¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 7. ¶ Principiũ ãt hoꝝ oĩum vtꝝ sic gñan-
tur ⁊ augmẽtãtur ⁊ alterant̾ entia:⁊ cõ
traria his patiunt̾:p̄mis magnitudini-
bus exñtibus principijs oĩum entiũ idi-
uisibilibus:aut nulla est indiuisibilis ma
gnitudo.differt.n.multũ:⁊ rursus si ma-
gnitudĩes sint vtꝝ vt Demo.⁊ Leucip.
he corꝑee sunt:vel vt in timeo planities.

¶ Posita rõnabilitate ꝑtractatiõis icipit ꝑtractare di-
ctas opiniones:⁊ duo facit.qꝛ p̄mo dat modũ ꝓceden
di ꝯ hmõi opiniones.2° ꝓcedit cõtra ipsas ⁊ ꝑtractat
eas ibi.(Hoc quidem igit̾.)Dicit g̃ q̄ p̄ncipium ꝑtra-
ctationis hoꝝ oĩum siue p̄ncipiũ per qd̾ inquirẽda est
veritas circa dictas opiniones est inquirere vtꝝ sic ge
nerant̾ alterant̾ ⁊ augmentant̾ entia ⁊ patiunt̾ ꝯria
his.i.corrũpunt̾ ⁊ diminuunt̾ existentibus p̄mis ma-
gnitudinibus p̄ncipijs oĩum entiũ indiuisibilibus.aut
nulla est magnitudo idiuisibilis:qꝛ multũ differt vtruꝫ
dẽant poni p̄n᷒ magnitudĩes ĩdiuisibiles aut nõ.⁊ rur
suꝫ si eẽt pos̾e eẽ magnitudĩes idiuisibiles restaret ꝑtra
ctãdũ vtꝝ he magnitudĩes sint corꝑee vt posuerũt De
mocritus.⁊ Leucip.vel sunt sicut planities.i.supficies
vt Plato posuit in thimeo.¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hoc qdem igit̾ ip̄ꝫ vt ĩ alijs diximus
icõueniẽs vsq̃ ad planitiẽ dissoluere.iõ
magis rõnabile corꝑa ĩdiuisibilia eẽ.sed
hec qdẽ multã hñt irrõnabilitatem.

¶ Ingrit ⁊ ꝑtractat dictaꝫ opiones ⁊ duo fac̾:qꝛ p̄ ꝑtra
ctat opionẽ Platõis.2° democriti.ibi.(Dꝫ.n.qõnẽ.)In T.cõ.8
ꝑtractãdo Platonis opionẽ iquirit de ea cõpando ip-
saꝫ ad opionẽ Demo.⁊ 4°ʳ fac̾.p̄ꝫ q̄ in 4°ʳ oñdit opio
nẽ Platõis defecisse ab opione Democri.p̄.n.defecit h̾
põ ab illa q̃tũ ad p̄n᷒.2° q̃tũ ad ea q̃ sequunt̾ ex p̄nci-
pijs.3° q̃tũ ad viã p quã adducta fuit dicta põ.q̃rto q̃-
tũ ad rõnes p qs p̄fata põ fulciebat̾.2ᵃ pars icipit ibi.
(Sꝫ tñ ⁊ his.)3ᵃ ibi.(Tñ ãt q̄ vnus.)4ᵃ ibi.(Uidebit
ãt qꝫ.)Fuit ãt melior ⁊ sufficiẽtior põ Demo.põne Pla
tõis i ponẽdo p̄n᷒.iõ ait q̄ h̾ ip̄ꝫ.s.ponere supficies p̄n᷒
corꝑaliũ reꝝ ẽ valde icõueniẽs:qꝛ vt diximus in alijs
circa p̄nᵐ tertij celi ⁊ mũdi.icõueniẽs fuit dcm̃ Plato
nicoꝝ:qꝛ vsq̃ ad planities dissoluerũt corꝑa:iõ magis
rõnabile fuit dcm̃ Democri.ponẽs p̄n᷒ reꝝ ñ supficies
sꝫ corꝑa idisibilia:lꝫ in h̾ nõ sit simplr̃ bñ dcm̃:sꝫ mul-
tã hẽat irrõnabilitatẽ:rõnabilius.n.est corꝑa resolui in
corꝑa:vt dixit Democritus:q̃ꝫ resolui in supficieꝫ vt po
suit Plato.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ tñ ⁊ ex his ⁊ alterationeꝫ ⁊ gña-
tionẽ ꝯtingit facere vt dictũ ẽ.alr̃ ꝯuer-
sione ⁊ ꝯtactu trãsmutãte idealẽ ⁊ figu-
raꝝ drñtijs qd̾ fecit Demo.⁊ iõ colorẽ
hoc non ingt esse:ꝯuersione.n.colorari.
His ãt q̃ ĩ planitiẽ diuidũt nõ adhuc.ni
bil.n.fit p̄ter solida ex cõpositis.passio-
nẽ.n.nõ suscipiũt generari aliq̃ꝫ ex ipsis.

¶ Oñdit põnẽ democriti esse sufficientiorẽ põne Pla-
tonis q̃tũm ad ea q̃ sequunt̾ ex p̄ncipijs.Demo.n.per
sua p̄ncipia saluabat tam gñationem q̃ꝫ corruptionem
⁊ alterationem.Plato v̾o alterationem non solum ve-
re:sꝫ ẽt apparenter saluare non poterat.iõ ait q̄ ad De
mocritum ꝯtingit ex hiꝫ.i.p h̾ sua p̄ncipia facere altera
tionem ⁊ gñationem:qꝛ vt dictum ẽ conuersione ⁊ cõ
tactu.i.ordine ⁊ põne trasmutante idealem.i.formaꝫ
actualem in mã supple saluabat alterationem Democri
tus:⁊ faciendo figuram drĩam supple saluabat gñatio
nem.nam s̾m qd̾ alij ⁊ alij athomi aliaꝝ ⁊ aliaꝝ figu-
rarũ ꝯgregabant̾:gñabãt diuersa gñabilia.put v̾o illi
athomi diuersificabant̾ in põne ⁊ ordine iducebat̾ alia
⁊ alia q̃litas.⁊ qꝛ ex solo situ ⁊ ex solo ordine diuersifi
cabant̾ q̃litas ⁊ color.Democritus ⁊ Leucip.non in-
quiunt colorem esse h̾.i.esse aliqd fixũ in nã:sed sola cõ
uersione inquiunt reꝫ colorari ⁊ alterari.sed hiꝫ.i.Pla
tonicis q̃ diuidũt ⁊ resoluunt corꝑa in planities.i.supfi
cies.lꝫ s̾m quãdam apparentiã saluent gñationeꝫ cor-
poꝝ.alterationẽ v̾o ⁊ trãsmutationẽ i passionib᷒ nõ ad
huc saluare pñt.nã ex cõpositis supficiebus nihil fit s̾ꝫ
Platõicos p̄ter solida.i.p̄ter corꝑa:passionẽ tñ ⁊ q̃lita
tẽ nõ suscipiunt gñari ⁊ ex ipsis supficiebus:supficies
.n.vident̾ eẽ qd mathe^cum:⁊ talia sunt abstracta a q̃li-
tatibus.iõ p eas passiões gñari nõ pñt.¶ Deide cũ.d.

Causa

¶ Cā aūt q̄re nō potuit ꝯfessa videre in expiētia fuit. Jdōq3 qcunq3 magis isuda uerūt nālibus magis pñt supponere talia ꝑncipia qb⁹ mlta pñt cōplicare: q ex mltis ꝭmōibus idocti exñtiū entes ituētes ⁊ ad pauca respiciētes facile enūciāt.

¶ Oñdit pōnē Demo. fuisse meliorē pōne Plonis q̄tū ad viā ⁊ modū p quā Demo. deuenerat in pōnē suam. Demo. n. deuenit in pōnē suā viā isudādo ⁊ p multam expientiā. Plato v̄o q̄si inexpt⁹ de rebus sensibilibus dixit q̄ dixit: ⁊ ꝯstat expientiam deficere ab experiētia: iō ait q̄ cā q̄re Plato minus potuit videre ꝯfessa ⁊ appentia fuit iexpientia: iō Demo. ⁊ Leucip. q magis isudauerāt nālibus magis pñt supponere talia ꝑncipia p q̄ pñt multa cōplicare ⁊ multa elicere. Platonici v̄o q fuerunt entes de nūero existentiu3 idocti ex multis sermonibus respiciētes ⁊ inuentes ad pauca enūciauerunt facile. i. debiliter.
Nōdū ¶ Notādū aūt q̄ vl'ia respectu singulariū sūt pauca. Plato. n. ⁊ phs tenuerūt modū oppo^m: phs. n. ex sensibilibus ascendit in intelligibilia. Plato v̄o ex itelligibilib⁹ voluit descēdere i sensibilia. despiciens ḡ ista sensibilia ⁊ ista multa: respiciens ad vl'ia ⁊ ad pauca ꝑferebat debil'r: q2 in talibus expientia ⁊ cognitio ꝑticulariū multū ꝑficit. ¶ Deide cū. d.

¶ Uidebit āt aliqs ex his q̄tū differūt physice ⁊ logice intēdētes: q. n. indiuisibiles magnitudies: hi qdē ingunt q2 ante trigonū multa erūt. ¶ Demo. aūt v̄r ꝑprijs ⁊ physicis ꝭmōibus ꝑsuadē. Manifestū āt erit qd̄ diximus ꝑcedētibus.

¶ Oñdit pōnē Platonis deficere a pōne Demo. q̄tum ad rōnes p q̄s suas pōnes fulciebat. Plato v̄o aducebat rōnes extraneas. Demo. v̄o quodāmodo ꝑꝑas: iō ait q̄ ex his. i. ex dictis Democriti ⁊ Platonis videbit qs q̄tū differunt phyce ⁊ logice intendentes: nā hi. s. Platonici q ponunt magnitudines. i. supficies indiuisibiles arguūt logice. i. ex̄nee: ingunt. n. q̄ si nō esset dare indiuisibiles supficies. i. supficies non resolubiles neq3 alias supficies multa. i. multe figure essent ante trigonū. i. ante triāgulū: voluit. n. Plato: ⁊ voluerūt oēs mathematici oēs figuras rectilineas resolui in triāgulos. triāgulos v̄o nō resolui in aliqs: ⁊ q2 in triangulis erat status ⁊ ipse erant ꝑme figuraꝝ: iō posuit eos esse planities indiuisibiles ⁊ esse ꝑncipia oium corpoꝝ. huius aūt rō logica erat: q2 erat ex̄nea a nāli ꝑposito. Demo. v̄o v̄r ꝑprijs ⁊ phycis. i. nālibus ꝭmonibus ꝑsuadere q̄ aūt ita sit vt dicimus ꝑcedētibus. i. p sequentia erit
Nōdū manifestū. ¶ Nōdū aūt Platonē fuisse locutū nō solū extranee: q2 loquens de nālibus nō loquebat nāliter s3 ad l'ram quodāmō loquebat logice: sed quō hoc sit i declarationibus dicetur: intēdimus eni deinceps facere declarationes sepatas a snia ne volentes solam b'rē sententiā declarationū tedijs sint affecti.

T.cō.8 Habet aūt qōnem si qs ponat corpus esse ⁊ magnitudinē passi3 diuisibilē: ⁊ hoc qdem enim possibile quid erit q̄ diuisiones effugiat: si enim omnio diuisibile: ⁊ possibile hoc: ⁊ simul hoc passim diuisum: ⁊ si nō simul diuidatur: ⁊ si hoc fiat: non erit impossibile.

¶ Posita pōne Platōis hic ingrit ph̄s de pōne Demo.
¶ Ad cuius euidētiā nōndū q̄ cū Democritus poneret corpa indiuisibilia: ⁊ oē corpus sit qd ꝯtinuū oportebat eū dicere esse aliq̄ signa ꝯtinuatiua p q̄ nō erant diuisiua. Corpa ḡ ꝭm ipsu3 erant diuisibilia ꝭm qōlibet signū diuisiuū: non aūt ꝭm qōlib3 ꝯtinuatiuu3. Ex his aūt dupl'r venabaꝭ esse corpa indiuisibilia: ꝑmo ex eo q̄ corpa erant diuisibilia ꝭm qōlibet signū diuisiuū: nā ꝭm eum hac diuisione facta vt patebit nō remanebant nisi corpa indiuisibilia. 2° ꝑbat hoc idem: eo q̄ corpa non erant diuisibilia ꝭm qōlibet signū ꝯtinuatiuū non facta diuisione: s3 oia signa diuisiua remanebant corpa cōtinua indiuisibilia: cū essent in eis signa q̄ erant ita i cōtinuatiua q̄ nō erāt diuisiua. duo ḡ facit: q2 ꝑmo ponit ꝑmam via3: ⁊ soluit eā breuiter. scd̄o pōit scd̄a3 viā ⁊ soluit eam diffuse supplendo q̄ in prima solutiōe dimiserat. scd̄a ps. ibi. (Esse aūt simul oia.) Circa ꝑmum duo facit: q2 p ponit dictā via3. scd̄o eā soluit. ibi. (Sed ⁊ h̄ ponentibus nō ⁊ minus.) Prima via sic oñditur Demo. in ponēdo ꝑma corpa idiuisibilia esse alioꝝ ꝑncipia mouebaꝭ hac rōe. dicebat. n. poe esse corpus actu diuisu3 s3 qōcūq3 signū diuisiuū: vbicūq3. n. i hac lectione fit mentio de signis referendū est ad signa diuisiua: q2 ꝭm talia ꝭm eū fit diuisio: s3 hac diuisione facta non remanent nisi corpa indiuisibilia. ḡ indiuisibilia corpa sunt ꝑncipia oiu3 corporū cū ad ea fiat resolutio oium corpaliū: in ꝑdicta aūt rōne duo videnꝭ esse dubia. v3. ꝑmum non esse inconueniens ponere corpus esse simꝉ actu diuisum ꝭm vnūqōq3 signū. ⁊ scd̄a q̄ tali diuisiōe facta iret resol'o ad corpa indiuisibilia. His declaratis v̄r sufficienter argui corpa indiuisibilia eē alioꝝ corporū ꝑncipia postq3 ad ea stat vltimo resolutio oiu3 aliorū. Diuiditur ḡ pñs ps i duas ptes: q2 ꝑmo oñdiꝭ quō Demo. ꝑbabat nō esse incōueniēs corpus esse sil' actu disu3 ꝭm vnūqōq3 signū. scd̄o manifestaꝭ quō oñdebat q̄ tali diuisione facta stabat diuisio ad corpa diuisibilia. scd̄a ps ibi. (Qm̄ ḡ oino tale.) Circa ꝑmū duo facit ꝭm qd̄ dupl'r ꝑbat non esse incōueniēs ponere corpus esse actu diuisum ꝭm qōcūq3 signū. scd̄a ps ibi. (Quapropter ⁊ ꝭm mediu3.) Dicit ḡ q̄ h3 qōnē rōnabile3 dictū democriti: q2 si qs ponat corpus ⁊ magnitudinē diuisibile3 passim: ⁊ ꝭm qōcūq3 signū. q2 hoc est possibile si ponatur inesse quid erit qd̄ diuisionē effugiat. hoc ḡ posito nihil remanebit diuisibile: ē ergo vis rōnis q̄ q2 non est inconueniens possibile poni inesse si corpus est omnino diuisibile ⁊ hoc est possibile non est inconueniens q̄ simul sit hoc passum ⁊ simul sit hoc actu diuisum: nam etsi simul non diuidaꝭ: tamen ⁊ si hoc fieret ⁊ ponereꝭ inesse: non sequeretur tamē impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter ⁊ ꝭm mediū simil'r: ⁊ vl'r autem si omnino in actu est diuisibile: ⁊ si diuidatur nullum erit impossibile nascēs: qm̄ neq3 si in mille millia disa fuerit nullū ipossibile ⁊ si nullus vtiq3 diuidat.

¶ Adducit scd̄a3 rōnē: nā qua rōne corpus est diuisibile s3 mediū signū si ponaꝭ supple actu diuisum ꝭm tale signū non sequiꝭ incōueniens: sil'r ergo ⁊ pari ratione: si est corpus vl'r diuisibile: aut si est oino innatum esse diuisibile si diuidatur supple oio vt est natū diuidi nullum erit impoe nascens: nam sicut neq3 si in mille milia ptiū diuisa fuerint corpa nullū impossibile nasceꝭ in de: l3 vtiq3 nullus ea diuidat: ita ex q̄ ponunꝭ oino diuisibilia

visibilia si ponantur ꝯm oia signa diuisiua si ponantur omnino sic actu diuisa non erit incōueniēs: ꝫ nō oino actu diuidantur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ ḡ oino tale corpus. diuidat᷑: qd ḡ erit reliquū? magnitudo: non erit poſ͛. erit. n. qd nō diuisū. erat āt oio diuisibile.

¶ Ostenso nō esse incōueniēs ponere corpus esse actu diuisum ꝯm oē signū: tū q꞉ possibili posito inesse nō seq̄tur inde incōueniēs: tū q꞉ qua rōne pōt poni actu eē diuisū ꝯm vnū signū: pari rōne pōt poni esse diuisum ꝯm oē signū. In parte ista adducit᷑ rō Democriti qua videbat᷑ ostēdere ꝙ hac diuisione facta stabat resolutio ad corpora indiuisibilia. erat aūt ratio sua talis. diuiso corpore ꝯm vnūquodq̄ signū qd̄ relinqtur ex diuisione. vel erūt magnitudines: diuisibiles: vel puncta: vel nihil: vl̕ superficies vel passiones: vel corpora indiuisibilia: sed nō est aliqd̄ predictoꝝ. relinqtur ergo esse corpora indiuisibilia. In hac aūt rōne sic ꝑcedit: q꞉ p̄ ostēdit ꝙ ex diuisione predicta nō pōt relinq aliqd aliud a corpibus īdiuisibilibus. 2°. q꞉ plato ⁊ vl̕r oēs mathematici videbant᷑ resoluere corpora in superficies. superficies in lineas in puncta. ideo adducit plures rōnes ad ostendēdū nō posse corpora resolui ī pūcta. 3°. recolligit succincte rōnē totā concludens talē diuisionē stare ad corpora diuisibilia. 2ª ps incipit ibi. (Amplius aūt vbi erat.) 3ª ibi. (Quapropter si sic hꝫ manifestuꝫ.) Circa p̄mum quattuor facit. nā p̄mo ostendit ꝙ predicta diuisio non stat ad magnitudines diuisibiles. 2°. ꝙ nō stat ad puncta vel ad nihil. tertio ꝙ nō ad sup̄ficies. quarto ꝙ nō ad passiōes. 2ª ibi. (Sꝫ si nullū erit.) 3ª ibi. (Sꝫ ⁊ siqua diuisio.) 4ª ibi. (Si aūt nō est corpus.) ¶ Dicit ergo p̄mo ꝙ si corpus est oino tale. i. oino diuisibile. ponat᷑ ḡ inesse ⁊ diuidat᷑. qd ergo erit reliquū facta tali diuisiōe erit possibile ꝙ relinquat᷑ magnitudo diuisibilis: q꞉ h̄ posito erit corpus nō diuisum oino cū possit plus diuidi. erat autem vt dicebat᷑ oino diuisibile ⁊ ponebatur supple omnino actu diuisum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed si nullū erit corpus. neq̄ magnitudo. diuisio autem erit. aut ex punctis. aut ⁊ sine diuisione ea erūt ex quibus cōpositum est aut nihil omnino.

¶ Ostenso nō stare diuisionē ad magnitudies diuisibiles: ostdit ꝙ nō stat: nec ad pūcta: nec ad nihil. ⁊ duo facit: q꞉ p̄mo p̄mittit ꝙ ītēdit. scd̄o manifestat qd̄ dixerat ibi. (Quapropter ⁊ gn̄abit᷑.) Dic̄ ḡ ꝙ si facta p̄dicta diuisiōe nō relinqt᷑ aliqd̄ corpus diuisibile neq̄ magnitudo. dices forte ꝙ diuisio erit: aut ex punctis: ita ꝙ ea ex qb᷒ ē cōpositū corpus. erāt sine diuisiōe: q꞉ erāt pūcta īdiuisibilia. aut forte dices ꝙ relictū ex diuisiōe nō erit pūcta: sꝫ oio nihil: vtrūq̄ aūt istoꝝ est impossibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter ⁊ generabit᷑ ex nihilo ⁊ erit corpus cōpositū ⁊ omne vtiq̄ nihil ⁊ nō erit existens sꝫ apparens tantum.

¶ Probat neutꝝ p̄dictoꝝ eē poſ͛. iō duo fac̄. q꞉ p̄ ostdit ꝙ nō pōt stare diuisio ad nihil. scd̄o ꝙ nō ad pūcta ibi. (Simil̕r āt ⁊ si erit.) Dic̄ ḡ ꝙ q꞉ vt ex eisdē cōponitur aliqd ī que diuidit᷑: si eēt possibile corpora diuidi in nihil: generabit᷑ corpus ex nihilo: ⁊ erit corpus cōpositū ex nihilo. ⁊ omne. i. ⁊ totū corpus erit vnū nihil: ⁊ nō erit aliqd existens sꝫ appens tm̄: ⁊ q꞉ hec sūt īcōueniētia: īcōueniēs ē corpus diuidi ī nihil. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ Simil̕r āt ⁊ si erit ex pūctis nō erit quātū: qn̄. n. tāgebāt se ⁊ vna erat magnitudo vel sil̕ erāt nō faciebāt maius. oē diuisio. n. ī duo vl̕ plura. neq̄ maius neq̄ minus oē p̄ore. quapropter: ⁊ si omnes cōponant᷑ nullā faciēt magnitudinē.

¶ Ostendit stare diuisionē ad pūcta: q꞉ si erit diuisio ex punctis corpus sic diuisum non erit quantum: quia ex punctis nō pōt fieri magnitudo: quod sic ostenditur: q꞉ qn̄ puncta tangebant se. i. qn̄ erat magnitudo ꝯtinua ī qua puncta quodāmō se tāgebāt: q꞉ sil̕ erāt: ⁊ vna magnitudo erat ꝯtinēs oia illa pūcta. ⁊ oia illa pūcta non faciebāt illud oē. i. illud totū corpus: siue illā totā magnitudinē esse aliqd maius. ē ergo vis rōnis ꝙ: q꞉ oia pūcta existētia ī magnitudine ꝯtinua nō faciūt magnitudinē maiorē. iō ex pūctis nō p̄t fieri aliq̄ magnitudo. ꝙ aūt pūcta nihil augeāt pꝫ. nā ī linea ꝯtinua nō sunt nisi duo pūcta ī actu: si tn̄ diuidatur fiēt ibi plura puncta in actu q̄ꝫ duo. si ergo puncta aliquid augerent: q꞉ ī magnitudine diuisa sunt plura pūcta ī actu q̄ꝫ ī ꝯtinua oēs ptes magnitudinis ꝯtinue sil̕ sumpte eēnt plus q̄ꝫ suū totū: quod erat īconueniēs. ḡ q꞉ diuisio magnitudinis ī duo vl̕ ī plura oēs ptes magnitudinis sil̕ sumpte nō sūt neq̄ maius: neq̄ minus oē. i. tota priori magnitudine. ⁊ q꞉ pl̕alitas pūctoꝝ nihil auget: si omnes pūcti cōponant᷑ nullā faciūt magnitudinē. si igit᷑ ex punctis nō pōt fieri magnitudo seqtur ꝙ non possit diuidi ī pūcta: quod declarare volebamus. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Sꝫ ⁊ siq̄ diuisio q̄si rasura fiet ex corpe ⁊ sic ex magnitudine qdē corpus egrediat᷑ idē sermo: illud aūt qūo diuisibile.

¶ Ostēdit diuisionē corpis nō posse stare ad sup̄ficies: q꞉ si fiat aliq̄ diuisio: ⁊ q̄si rasura. i. sup̄ficies que potest dici rasura: q꞉ est ī extremo corpis: ⁊ p̄mo vr̄ attigi rasorio. sꝫ si h᷒ rasura ⁊ h᷒ superficies fiat de corpore vt ꝙ corpus resoluat᷑ in sup̄ficies: q꞉ ex eisdē aliqd cōponit᷑ in que resoluit᷑ seqt᷑ ꝙ corpus egrediat᷑. i. ꝙ corpus fiat ⁊ ꝯstituat᷑ ex magnitudine vel ex dimensiōe vt hꝫ alia l̕ra. i. ex sup̄ficie q̄ p̄t dici magnitudo ⁊ dimēsio ꝯꝫ longitudinē ⁊ latitudinē: lꝫ nō sit magnitudo ꝯꝫ ꝓfūditatē: sꝫ si hoc ponatur ꝙ fiat corpus ex sup̄ficie: cū corpus sit magnitudo ꝯꝫ ꝓfūditatē: ⁊ nō sup̄ficies: erit idē sermo q̄ p̄us: ⁊ dicemus: id qd̄ p̄us dicebamus: videlꝫ qūo corpus qd̄ est diuisibile ⁊ ē magnitudo ꝯm ꝓfūditatē fiet supple ex nō magnitudine ꝯm ꝓfunditatem. sequet᷑ ḡ inconueniēs quod prius dicebatur. s. ex nō magnitudine magnitudinem fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si āt nō ē corpus sꝫ spēs aliq̄ segregabilis aūt passio qdē qua secessit.

¶ Ostēdit nō stare diuisiōeꝫ ad passiones: ⁊ duo facit. ꝯm ꝙ dupl̕r hoc ꝓbat. 2ª ratio ibi. (Et est magnitudo pūcti.) Prima ratio talis. quod relinquit᷑ ⁊ diuisione nō est corpus diuisibile: nec nihil: neq̄ pūcta nec sup̄ficies. sꝫ si dices forte ꝙ est spēs aliqua: aut passio: seqt᷑ incōueniens cōtra re. nam cū ea in que diuiditur sint p̄ se existentia: si in passiōes diuideretur corpus passio secederet: ⁊ esset separabilis: ⁊ posset per se existere: qd̄ ē inconueniens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ē magnitudo pūcti vl̕ ⁊ tact᷒ h᷒ patiētes icōueniēs ⁊ ex n̄ magnitudie eē.

¶ Adducit 2ᵐ rōnē que talis est. passioni de se non cō-

petit magnitudo. oĩs. n. passio p̱ se loquẽdo diͨ qd idiuisibile. vñ magnitudo eius ẽ q̃si magnitudo pũcti siue magnitudo tacti: p̱ eodẽ. n. ħ accipiͭ pũctus ⁊ tactus. diciͭ. n. pũctus tactus: q꞉ est rõ: quare linee se ꝯtigant. Si ġ passiõi nõ cõpetit magnitudo dicẽs corpus diuidi i passiões erit patiẽs ħ icõueniens: videlʒ ex nõ magnitudine eẽ magnitudinẽ. cũ dictũ sit ex eisdem aliqd cõponi in que resoluitur. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius autem vbi erunt immobiles aut mutati puncti.

ℂ Quia videbaͭ magis rõnabile corpa vltima resolui i puncta. q꞉ Platonici ⁊ mathematici hoc dicere videbantur. ideo adducit plures rõnes ad ostendendũ hoc spãliter esse ipossibile. ⁊ tria facit ꝭm ꝙ tres rõnes adducit. 2ª ibi. (Tactus. n. semp.) 3ª ibi. (Amplius si diuidens.)

Nõndũ Ad euidẽtiã p̃me rõnis notãdũ ꝙ circa factionem magnitudinis ex pũctis fuerũt duo modi dicẽdi. qdã. n. posuerũt hoc esse per motũ vt ꝙ pũctus motus facit lineã. linea mota supficiẽ. supficies mota corpus. qdaʒ v̾o dicebant ꝙ absqꝫ tali motu ⁊ absqꝫ tali fluxu magnitudo fiebat ex pũctis. arguit ergo Democritus: ꝙ siue ponanͭ pũcti mobiles siue mutati: si magnitudo diuidaͭ i puncta erũt vbi. i. alicubi. q꞉ ptes in quas diuidiͭ corpus: opʒ alicubi esse. sed punctis non potest cõpetere locus: cũ locus sit qd q̃ntũ: ⁊ q̃ntum nõ possit adequari nõ quãto: q꞉ locus equaͭ locato: in pũctu nõ poterit diuidi corpus. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Tactus eni semp ẽ vnus duoꝝ quorũdã quasi ente altero p̃ter tactũ ⁊ diuisionẽ ⁊ punctũ. Si vtiqꝫ qs predictoꝝ ponet qõlibet aut quãtitatẽ aut corpus oĩno esse diuisibile hec contingunt.

ℂ Ponit 2ᵃᵐ rõnem. nam sicut i agente nãli est assignare qõ agit ⁊ que ẽ rõ agendi. vt calidũ agit: ⁊ calor ẽ rõ agendi: ⁊ id qõ est rõ agendi nõ p̱ se existit. vt calor nõ est qd per se existens: sed est existens in calido: qõ ẽ aliqd aliud excepto calore: sic in tangente aliud est qõ tãgit: aliud est rõ tangendi. nã habentia vltima se tãgũt. ipsa v̾o vltima sunt rõ tangendi: ⁊ iõ talia nõ per se existunt: sʒ sunt in tangentibus. pũctus ergo qui potest dici pũctus tactus ⁊ diuisio. punctus. n. dicitur inq̃ntũ est qd indiuisibile. diuisio vero dicitur: q꞉ semper sup aliqua pũcta diuiditur linea. tactus aũt nominaͭ inq̃ntuʒ est rõ q̃re se linee tangũt. ⁊ q꞉ talia. vt dictũ est: nõ pñt p̱ se existere: cũ ea i que diuiditur corpus per se existãt. in pũcta nõ poterit fieri talis diuisio. ideo ait ꝙ tactus. i. pũctus nũq̃ supple per se existit: sʒ semp ẽ vnus duorũ quorũdam se tangentiũ. i. semp est cuiusdam tangẽtis. pũctus. n. est aliquid tãgentis sicut passio est aliqd subi. vñ sp ẽ i qdã tangẽte q̃si ipo tangente ente altero p̃ter punctũ: qui diciͭ tactus ⁊ diuisio. si ergo vtiqꝫ qs p̄dictoꝝ phoꝝ qõlibet siue quãlibet magnitudineʒ vt corpus: aut quãtitas ponat eẽ oĩno diuisibile ⁊ diuidi i pũcta: ħ impossibilia cõtingunt ei: q꞉ suple ponet puncta p̱ se existere cũ nõ possint p̱ se eẽ. ℂ Deide cũ diͨ.

ℂ Amplius si diuidens lignũ compono aut quid aliud equaliter ⁊ vnum.

ℂ Ponit tertiã rõnem. q꞉ si aliqs diuidens lignum vel aliqõ aliud corpus ⁊ ponit singulas ptes: tunc omnes simul sumpte sũt quid equale: ⁊ quasi quid vnũ suo toti. sed puncta nõ possunt equari magnitudini. ergo i ea non potest diuidi magnitudo. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Quapropter si sic hʒ manifestuʒ qm̃ ⁊ icido lignũ secũdũ qõcũqꝫ signum. oĩno igiͭ diuisũ est potestate. qd ergo erit p̃ter diuisionẽ. Si cui ⁊ ẽ aliqua passio: sʒ qũo in hec resoluũtur ⁊ generantur ex his. aut qũo separabuntur hec. Quapropter si ẽ ipossibile ex tactibus aut ex pũctis magnitudinẽ eẽ necesse est corpora indiuisibilia esse magnitudines.

ℂ Resumit totã rõnẽ vt concludat intentũ dicens: ꝙ si corpus diuisibile sit hʒ mediũ sigᵐ ⁊ qõlibʒ aliõ signũ: q꞉ potest ꝭm qõcũqꝫ signũ diuidi: q꞉ pt scindi lignũ ꝭʒ quodcũqꝫ signũ. si ergo ponaͭ oĩo diuisum: vt ptãte est diuisibile qd erit preter diuisiõem: idest quid relinquiͭ diuisiõe facta. si dicaͭ ꝙ est passio aliqua quomodo in passiões dissoluunͭ corpa ⁊ generanͭ ex ipsis. aut qũo separabunͭ ħ. s. passiões ⁊ subiectis. impoı̃e est ergo ꝙ fiat diuisio i passiões sicut supple impossibile ẽ p̄dictã diuisionẽ stare ad magnitudies diuisibiles. vł ad nihil vel ad supficies vel ad pũcta. quapropter si esset possibile stare supple diuisionẽ ad pũcta esset possibile supple ex tactibus: aut ex pũctis eẽ magnitudinẽ. qõ est incõueniẽs. vult ergo phus breuiter ⁊ succincte resumẽ rationẽ ꝙ ad nihil p̄dictoꝝ põt stare diuisio corporis si diuidaͭ ꝭm qõcũqꝫ signũ: sʒ vel stabit ad aliqõ predictoꝝ vel ad corpora idiuisibilia: cũ ostensum sit nõ posse stare ad p̄dicta necesse est eẽ corpora indiuisibilia ⁊ magnitudines idiuisibiles: ad que supple stat vltia resolutio. ⁊ q꞉ talia sũt p̃ncipia reꝝ: ad que stat vltima resolutio cõpositoꝝ. arguebat Democritus corpa idiuisibilia esse reꝝ p̃nᵃ vt ipse ponebat. ℂ Deinde cuʒ dicit.

ℂ Sʒ ⁊ hoc ponentibus nõ minus ꝯtingit ipossibile. Scrutatũ ẽ autẽ de his ⁊ i aliis. ℂ Sʒ hic tentãdũ est soluere: iõ T.c.9 rursus a principio questionẽ dicenduʒ.

ℂ Soluit ad quesita que solutio magis est ad v̾itatẽ qõnis q̃ ad formã querẽdi. duo ãt facit: q꞉ p̃mo ꝯtinuat se ad dicẽdã ⁊ dat modũ soluẽdi. 2° ponit ipsaʒ solutionẽ ibi. (Oẽ qdẽ corpus.) Dicit ergo ꝙ ponẽtibus hoc qõ posuit Democritus ñ minus. i. nihilominus ꝯtigit ipoı̃e q꞉ multa ipossibilia sequiͭ si possit diuidi corpus vsqꝫ ad corpora idiuisibilia. De his ãt ipossibilibus sequẽtibus ad positionẽ tactã scrutatũ ẽ in aliis. vt in 3° celi ⁊ mũdi. ⁊ lʒ ibi posita sunt hmõi icõueniẽtia: sʒ tñ hoc qõ Democritus q̃rit temptãdũ est soluere. iõ vt illud soluamus dicendum est rursus ⁊ repetendum questionem a principio. ℂ Deinde cum dicit. a.t.c.p̃ i fine.

ℂ Omne qdẽ igiͭ corpus sensibile diuisibile eẽ secũdũ qõcũqꝫ signũ ⁊ idiuisibile nõ est icõueniens. hoc eni potestate. hoc enim endelechia existit.

ℂ Ponit solutionẽ repetẽdo qõnẽ a p̃ncipio. i. ab eo in quo p̃ncipalr̃ qõ ꝯsistit. p̃ncipalr̃ ãt questio ꝯsistit in videndo qũo corpus sensibile eẽ diuisibile ꝭm vtrũqꝫ signũ: ⁊ quomodo nõ. nã omne corpus sensibile est diuisibile ꝭm qõcũqꝫ signũ: ⁊ esse diuisibile nõ est icõueniẽs: aliter tñ ⁊ aliter. nã hec. s. diuisibilitaͭ ꝭm qõcũqꝫ signũ cõpetit corpori potestate. ħ aũt. s. indiuisibilitas existit siue cõpetit corpori actu. potẽtia ergo est diuisibile

bile cōpus ſcd̄z q̄dcūq̄ ſignū: ſ₃ nō actu:q̄ nūq̄ actu erit diuiſū ſm vnūq̄dq̄ ſignū. Soluta eſt ergo queſtio q̄ntū ad difficultatē q̄ſiti.l₃ nō ſit ſoluta quantū ad formam querendi.ſed ꝙ h̄ dimittitur infra ſupplebitur.

E Sſe aūt poteſtate ſimul omnino diuiſibile ipoſſibile vr̄ eſſe vtiq̄. Si eni poſſibile.⁊ fieret vtiq̄ nō vt ſint ſimul actu ambo indiuiſibile ⁊ diuiſum.ſed diuiſu₃ ſecūdū q̄dcūq̄ ſignū. Nullū igit̄ erit reliquū. ⁊ i icorporeum cōpus corruptū.⁊ generabit̄ vtiq̄ qdē rurſus aut ex punctis aut omnino ex nihilo.⁊ hoc quomodo poſſibile.

Poſita via Democriti per quā oſtēdebat corpora eē īdiuiſibilia:q̄ corpus poterat diuidi ſ₃ vnūq̄dq̄ ſignū diuiſiuū:quo facto erant ergo reſiduū diuiſiōis corpa īdiuiſibilia: ⁊ poſita ſolutione q̄ntū ad difficultatē queſtionis:licet nō quātū ad formā querēdi. Jn parte iſta ponit modū ⁊ viā Democriti per quā venabat̄ corpora eſſe īdiuiſibilia:eo ꝙ nō poſſit diuidi corpus ſ₃ quēlibet punctū ꝯtinuatiuū: ⁊ ſoluit ſimplr̄ ad hāc viā ſupplendo ꝙ fuerat i ſolutione alia pretermiſſū: ⁊ duo
T.c.9 facit:q̄ p̄mo ponit dictā viā ⁊ dictā dubitationē.2°.ponit ſolutionē ibi.(Quoniam aūt latet.)Circa p̄mum duo facit.ſm ꝙ Democritus duplr̄ venat̄ q̄d dictu₃ ē.p̄mo enī venat̄ dictū modum via ad impoſſe.2°.via oſtenſiua ibi.(S₃ qm̄ diuiditur.)dicebat ergo ꝙ neceſſe erat ponere corpora īdiuiſibilia: q̄ videt̄ vtiq̄ eē impoſſe corpus eē ſimul diuiſibile poteſtate oīno.i. ſimplr̄ ſm omne ſignū.nā ſi eēt h̄ poſſibile:ꝙ corpus diuidi poſſet ſm omne ſignū tā diuiſiuū q̄ꝫ cōtinuatiuū : fieret.i. poſſet fieri poni ieſſe non ꝙ ſil'h̄ ambo ineſſent corpori actu ꝙ eſſet indiuiſibile ⁊ diuiſum.ſed eſſet diuiſum actu ſm q̄dcūq̄ ſignū ex quo ponit̄ potētia ſic diuiſibile.ſed diuiſo corpore ſm vnūq̄dq̄ ſignū nō ſolū diuiſiuum:ſed etiā cōtinuatiuū.facta diuiſione nō remanebit aliq̄d ꝯtinuū:q̄ q̄d nō eſt ꝯtinuū nō eſt corpus.nullū ergo erat reliquū corpus.erit ergo corpus corruptū ⁊ icorruptū ⁊ generabit̄ rurſus ex icorporeo:aut ex punctis:aut oīno ex nihilo.q̄ q̄d nō ē cōtinuū:vel eſt icorporeū vel pūctus:vel nihil: ⁊ q̄ ipoſſe eſt ſ₃ talia cōponi ⁊ diſſolui corpus:ipoſſibile eſt corpus diuidi ſm q̄dlibet ſignū cōtinuatiuū.Cōpleta ergo diuiſione ſm ſigna diuiſiua remanētibus ſolū ſignis ꝯtinuatiuis:reliquū erāt ꝯtinua corpa idiuiſibilia.eſt g̃ dare talia cor-
Notādum. pora vel ducimur ad iconueniēs. Notandū aūt talem eſſe hāc rōnē Democriti:ꝙ non ſolum eſt ad ꝓpoſitū:ſ₃ etiam deſtruit ſolutionē iam factam a ph̄o.dicebat̄.n.in ſoluendo corpus eſſe diuiſibile ſm q̄dlibet ſignū poteſtate non actu.ꝯ̄ hoc eſt:q̄ ſi eſſet poſſibile ⁊ fieret. Deinde cum dicit.

Sed qm̄ diuiditur iſeparabilia ⁊ ſemꝑ i minores magnitudines.⁊ i ſe mota ⁊ diſgregata manifeſtū. Neq̄ itaq̄ ſc̄dm ꝑtē diuidenti erit infinita fractura.neq̄ poſſibile eſt ſimul diuiſū eſſe ſc̄dm omne ſignū.non eni poſſibile omnino ſed vſq̄ ad qd.neceſſe eſt igitur indiuiſibiles exiſtere magnitudines ⁊ inuiſibiles.

Ponit rōnes oſtēſiuas: ⁊ duo facit ſm ꝙ duas tales rōnes ponit.2ª ibi.(Et alr̄ ſic erit.)Credebat enim Democritus ꝙ q̄cq̄d apparet eēt verꝫ:ꝓpter h̄ q̄d erat indiuiſibile ſm apparētiā: ⁊ ſ₃ ſenſum ponebat eſſe indiuiſibile ſ₃ v̄itatē: ⁊ q̄ magnitudo diuidit̄ i ſepabilia.i. i ꝑtes ſepabiles. ⁊ q̄ ꝑs magnitudīs remota ⁊ ꝯgregata ſꝑ diuidit̄ i miores magnitudīes dicebat maᵐ eē ꝙ ſ₃ ꝑtē diuidēti.i.ſm ꝑtē diuiſiuā nō erat īfinita diuiſio: nec īfinita fractura:nec ſimul eſt poſſibile diuidere corpus ſm oē ſignū cōtinuatiuū.nō.n.ē illō poſſibile : ſ₃ ē poſſibile ip̄₃ diuidere vſq̄ ad qd.i.vſq̄ ad aliq̄d. ⁊ vſq̄ ad ꝑtes inuiſibiles inſepabiles ⁊ indiuiſibiles ſm apparentiā: ⁊ ꝑ ꝯñs indiuiſibiles ſm veritatē.concludebat igit̄ ꝙ neceſſe erat exiſtere magnitudines indiuiſibiles ⁊ inuiſibiles. Deinde cum dicit.

Et aliter ſic ſi erit gñatio ⁊ corruptio. ⁊ hec qdē ſegregatiōe hec cōgregatione.cogens igitur ſermo eſſe magnitudines indiuiſibiles hic eſt.

Ponit aliā rōnē oſtenſiuam dicens.ꝙ aliter.i. ⁊ alio mō ſupple arguebat Democritus eſſe magnitudines īdiuiſibiles.q̄ ſic ponendo erit generatio ⁊ corruptio. nam hoc qdem.i.corruptio erit ſegregatione dictorum ph̄icoꝝ corpoꝝ: ⁊ h̄.i.generatio erit cōgregatiōe: ⁊ q̄ ponēda ſūt ea ꝑ q̄ poſſit ſaluari generatio ⁊ corruptio. ponenda ſūt corpora indiuiſibilia.videbatur.n. Democrito nō eē generatiōe₃ ⁊ corruptionē niſi aggregatione ⁊ ſegregatiōe p̄ncipioꝝ. ⁊ q̄ primū dicit quid minimū ⁊ īdiuiſibile.iō ſm Democritum qui negabat corpora īdiuiſibilia negabat p̄ncipia ⁊ negabat motus naturales q̄ ſaluant̄ per principia talia.ideo concludebat Democritus ꝙ h̄ erat ſermo cogēs ad ponēdū magnitudines indiuiſibiles.oēs aūt iſte rōnes fundant̄ ſuꝑ hoc ꝙ corpus non eſt diuiſibile ſm quodcūq̄ ſignū cōtinuatiuum. Deinde cum dicit.

Quoniā aūt latet paralogizās: ⁊ quomodo latet dicamus. Qm̄ enim non eſt pūctus pūcto vndiq̄ ꝯtiguus oio eē diuiſibile.eſt qdē qualr̄ exiſtit magnitudinibus.eſt autem qualiter non.

Soluit ⁊ tria fac̄.q̄ p̄mo ſoluit ad primam rōnē ducentē ad ipoſſibile.2°.ſoluit ad p̄mā rōnē oſtenſiuā₃.3°. ſoluit ad aliā:2ª ibi. (Quapropter eſt congregatio.)3° T.c.10.
ibi.(Sed nō ſimplex ⁊ perfecta. Ad euidētiā p̄me Nōdū
ſolutiōis notandū non eſſe differentiam realē inter ſignū diuiſiuū ⁊ ꝯtinuatiuū₃.corpus.n.eſt diuiſibile ſm omne ſignū cōtinuatiuū: ſ₃ hec potentia nūq̄ reducet̄ ad actū cōpletū:nec propter h̄ negat̄ illud p̄ncipiu₃ ꝙ poſſibili poſito ieſſe nullū ſequit̄ ipoſſibile.nam poſſibile d₃ poni ieſſe reſpectu actus ſm quem eſt poſſibile. actus aūt duplex eſt.in fieri ⁊ i facto eſſe.cōtinuū autē vt eſt diuiſibile i īfinitū ⁊ ſ₃ q̄dcūq̄ ſignū:nō eſt hmōi reſpectu actus i facto eſſe:ſed in fieri:ideo nō debet poni actu diuiſu₃ ſm q̄dcūq̄ ſignū.pōt tñ poni i actu i fieri.nā poneret̄ ipſum nō eſſe diuiſum ſm q̄dcūq̄ ſignū actu diuiſo ⁊ i facto eſſe ſed ſemper in diuidi: ⁊ in fieri nullum naſceretur inde iconueniens.ſed de hoc plenius i declarationibus tractabit̄.Ad p̄ñs tñ ſit dictū ſic ꝙ cōplete ſoluit̄ dubitatio Democriti q̄ntū ad oēm viā ſi oſtēdat̄ ſm omne ſignū tam diuiſiuū q̄ꝫ etia₃ ꝯtinuatiuū eſſe diuiſibile corpus potētia ⁊ reſpectu actus i fieri.q̄ reſpectu talis actus ſumit̄ illa poſſibilitas: nō aūt

esse diuisibile actu ⁊ i facto esse: qꝛ nūqꝫ potest diuisibile esse actu diuisum ⁊ idiuisibilia: qꝛ indiuisibilia existentia i re diuisibili subĝnuicē: nec cõtinuant nec contiguant: nec cõsequēter se habent. duo aũt facit phus iponēdo solutionē hāc: qꝛ pmo ponit eā sub mõ ɔfuso quasi in vl'i. 2° specificat ipsam. ibi. (Uidet aũt qñ h.). Dicit ḡ ꝙ Democritus latet. i. latenter est palogizans. ſʒ nos dicimus quõ latet. nam qm̄ punctus nõ est puncto vndiqꝫ continuus nunqꝫ supple diuisibile diuidit i diuisibilia. ⁊ pars diuisibiles nõ potest separari a diuisibile. ⁊ qꝛ h est ꝙ pũctus nõ continuat puncto corpus eē diuisibile oīno. i. ſʒ omne signũ. est aũt qualr existit magnitudinibus. est aũt qualiter nõ. i. vno modo est verum. alio modo est falsum. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Uidetur autem quando hoc ponitur ⁊ vndiqꝫ ⁊ vbiqꝫ esse punctus. quapropter necesse diuidet magnitudinē in pũcta. vbiqꝫ enim est punctuz. quapropter aut ex tactibus aut ex punctis esse.

❡ Manifestat qð dixerat. ⁊ duo fac: ſʒ ꝙ duo predixerat. pmo eni ostēdit quõ magnitudo nõ est vndiqꝫ diuisibilis. 2° quõ est vndiqꝫ diuisibilis. ibi. (Hoc aũt est ꝙ existit.) Notādũ aũt ꝙ semp cũ diuidit aliqð diuisibile fit diuisio super aliquo indiuisibili vt si diuidit linea diuidit super puncto. in linea autez sunt quedā puncta in actu: quedam in potentia. i actu aũt sunt puncta existentia in extremitatibus linee puncta aũt in potentia sunt existentia in ipsa linea. si ergo diuidit linea nõ potest dici ꝙ diuidat in puncto termiatiuo: ⁊ ꝙ est in extremitate linee: qꝛ vltra illũ pũctum nihil est de linea. q ergo poneret instrumētũ i illo puncto nihil abscideret. in alio. ergo puncto fiet diuisio: sed cũ illi pũcto nõ continuet: nec cõtinguet alius punctus. ſʒ semp inter illuz punctũ ⁊ iter aliũ punctũ cadat linea media nũqꝫ a linea abscidi potest nisi linea ⁊ a diuisibili nisi diuisibile. opʒ ergo idiuisibile esse contiguuz indiuisibili. si deberet pars idiuisibilis abscindi: ⁊ si vndiqꝫ deberet indiuisibile abscindi. vndiqꝫ deberet ei idiuisibile cõtiguari: iõ ait ꝙ quādo h ponit videlʒ ꝙ idiuisibilia possint diuidi diuisibile: videt poni ꝙ vndiqꝫ: ⁊ vbiqꝫ põt esse pũctus: ita ꝙ pũctus ɔtinuabit puncto quapropter necesse. i. necessitate diuident magnitudine in puncta. cuz vndiqꝫ sit punctũ. quapropter ex tactibus ⁊ ex pũctis nece ē eē lineā: qð est icõueniēs. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Hoc autez est quod existit vbiqꝫ. qm̄ vna vtiqꝫ ⁊ omnis ⁊ vnusquisqꝫ. plures aũt vna non sunt. consequenter eniz nõ sunt quapropter nõ vbiqꝫ. Si eni scðm mediũ diuisibile. ⁊ scðm cõtiguũ punctũ erit diuisibile. nõ aũt pole. nõ eni est contiguũ signũ signo. aut punctum puncto. hec eniz est diuisio aut compositio.

❡ Ostenso quõ nõ ē ɔtinuũ vbiqꝫ diuisibile: qꝛ nõ ē vbiqꝫ pũctus: cũ nõ sit pũctus iuxta punctũ. ostendit quõ potest ɔcedi corpus esse vbiqꝫ diuisibile ⁊ vbiqꝫ eē pũctũ dicens: ꝙ h videlʒ ꝙ vbiqꝫ existit punctus v̄itatez hʒ qm̄ vtiqꝫ magnitudo supple est vna ⁊ cõtinua. ⁊ qꝛ oēs pũcti: siue vnusqsqꝫ punctus ɔtinuāt lineā ex quo linea est vbiqꝫ cõtinua vbiqꝫ necesse est eē punctum. ē ergo pũctus vbiqꝫ p cõppositionē ad ptes linee: qꝛ in omni pte linee ⁊ iuxta quālibet ptē linee est pũctus: ſʒ nõ est pũctus vbiqꝫ p cõpositionē ad punctũ: qꝛ nõ est pũctus iuxta pũctũ. iõ subdit ꝙ ples pũcti nõ sũt vna. i. nõ sũt sil': qꝛ nõ sũt ɔtiũcti q̄propter nõ vbiqꝫ ē pũct⁹: cũ nõ sit ɔtiũctus alteri pũcto. nā si pũctus cũ pũcto cõiũctus eēt: q̄ rõne eēt ɔtinuũ diuisibile ſʒ pũctũ mediũ iter duas ptes linee pari rõne eēt diuisibile ſm pũctũ ɔtiguũ signo alij pũcto. posset ḡ fieri diuisio linee cõtinue i lineas ⁊ i pũcta: ⁊ qꝛ h nõ est possibile: ideo nõ ē signũ ɔtiguũ. si ḡ neqꝫ pũctũ pũcto. h. n. fuit ſm h. i. ſʒ pũcta est cõpositio. i. ɔtinuatio ⁊ diuisio. pũctus. n. ē ɔtinuatiuus ⁊ diuisiuus linee: ⁊ qꝛ semp sup idiuisibili fit diuisio illud p diuisionē abscindit qð idiuisibili est ɔiũctũ: ⁊ qꝛ i ɔtinuo idiuisibile nõ est ɔiũctũ idiuisibili. imo iter duo idiuisibilia cadit ɔtinuũ mediũ nũqꝫ ab indiuisibili põt separi ps idiuisibilis. nec ɔtinuũ diuidi põt in partes indiuisibiles. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quapropter est ɔgregatio aut disgregatio. ſʒ neqꝫ in athoma ⁊ ex athomis. mlta eni ipossibilia. neqꝫ vtiqꝫ vt diuisio fiat vbiqꝫ. Si āt esset ɔtiguus punctus pũcto hoc vtiqꝫ essʒ ſʒ pua ⁊ minima est congregatio ⁊ segregatio ex minimis.

❡ Soluit secũdam rõnē. soluit aũt eā ostendendo quid cõtinebit veritatis qd falsitatis. nam diuidi cõtinuum in idiuisibilia ſm veritatē falsum est: sed in indiuisibilia ſm sensum ⁊ appentiā verũ est. ideo ait ꝙ cõgregatio ⁊ segregatio. i. cõpositio ⁊ diuisio ɔtinui supple fieri potest: sed nõ in athoma: nec ex athomis ſm veritatez qꝛ hoc posito multa impossibilia cõtingunt. nõ. n. ita diuidit cõtinuũ ꝙ diuisio fiat vbiqꝫ cũ non sit vbiqꝫ punctus. qꝛ nõ est vnus pũctus iuxta aliũ punctũ. si. n. punctus esset ɔtiguus pũcto hoc vtiqꝫ esset ꝙ esset ɔtinuũ vbiqꝫ diuisibile ⁊ fieret diuisio i minima ſm veritatez qð nõ est verũ: ſʒ in pua ⁊ minima ⁊ ex minimis nõ ſʒ veritatez: ſʒ supple ſm apparentiam est congregatio ⁊ segregatio. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sʒ nõ simplex ⁊ pfecta generatio cõgregatiõe ⁊ segregatiõe determiata est aũt. vt qdā inqunt in cõtinuo v̇o trāsmutatio est alteratio. Sʒ hoc est i quo fallunt oīa. Est igit gñatio simplex ⁊ corruptio nõ ɔgregatiõe ⁊ separatiõe: sed quoniā trāsmutat hoc in hoc totuz. alij aũt existimant alterationem eē omnez talem trāsmutatõem i hoc aũt differũt. In subiecto hoc qdē est secũdũ rõnem hoc aũt secundum materiam. quando qdem igit in his trāsmutatio generatio erit ⁊ corruptio. quando autem in passionibus ⁊ secundum accidens alio. T. cõ. 10.

❡ Soluit tertiā rõnē ⁊ duo facit. qꝛ pmo soluit rõnē dictā ostendendo generationē ⁊ corruptionē non esse cõgregatiõem ⁊ segregationē. 2° ostēdit ad quid talis deseruiāt generationi ⁊ corruptioni. ibi. (Segregata aũt ⁊ cõgregata. Dicit ergo ꝙ simplex ⁊ pfecta generatio nõ determinat: siue nõ diffinit q̄tũ ad id qð ē per cõgregationē ⁊ segregationē vt qdā inquiũt. voluerunt enim aliq ꝙ manente cõtinuo quacũqꝫ transmutatiõe

facta

facta in ipsa eēt alteratio solū3. B est in quo fallunt̄ oīa dicta antiquoꝝ. alia aūt littera h3 olo: q: i hoc olno decipiebant̄ antiq. nō est enī3 generatio ꝛ corruptio simplex ꝯgregatiōe ꝛ separatiōe: sed est generatio ꝛ corruptio cū trāsmutat̄ hoc totū i hoc totū. exponūt aūt quidam i generatiōe transmutari totū in totū: q: materia ꝛ forma trāsmutant̄ i mām ꝛ formā. hoc aūt etsi poss3 aliquo modo trahi ad bonū itellectū nō est tn̄ de intentione Ari. sed de itentione eius ē posse esse gn̄atione ꝛ corruptionē absq3 diuisiōe continui. ita ꝙ totū non diuisum transmutat̄ i totū. alij aūt ab Ari. oēm taiē trāsmutatiōem existimabant alterationem esse. non enim differt generatio ab alteratione: ꝙ vna fiat diuisione cōtinui. in alia vero non. aer. i. non diuiso potest alterari ꝛ corrumpi. sed i hoc differt generatio ab alteratione: quia i aere ꝛ in quolibet alio corpore subiecto transmutatiōibus naturale est B ſm rationem ꝛ formā3: B aūt ſm mām. qn̄ igitur est transmutatio in his. s. in substantialibus ꝛ est resolutio vsq3 ad mā3 tūc est generatio ꝛ corruptio. qn̄ vero est transmutatio i passiōibus. ꝛ ſm accidens ꝛ manet aliquid nō ſm mām tantū. s3 ſm rōnē ꝛ formā tūc est alteratio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Segregata āt ꝛ ꝯgregata leuiter mutabilia sūt. Si. n. in puissimas aquas aq̄ diuidat̄ citius aer gn̄at̄. Si aūt ꝯgregetur tardius. Magis hoc erit manifestū i sequētibus. nūc aūt tm̄ determinatū sit qm̄ ipossibile est generationē esse ꝯgregationem qualem quidam inquiunt.

¶ Quia dixerat phs ꝙ errabāt dicētes gnōnē eē ꝯgregationē: ne crederet aliqs eos oīo a vitate deuiasse ꝛ i nullo talia ad gnōnē ꝛ corruptionē ōseruire. ondit quō B ad illa faciūt dicēs. ꝙ q̄ sūt leuiter ꝯgregata leuiter ꝛ segregata leuiter mutabilia sūt. q̄. n. ō facili diuidunt̄ ō facili corrūpunt̄. nā si aqua diuidat̄ i puissimas aq̄s.
p ō ge. t.c.49 citius aqua gn̄at̄ ꝛ corrūpit̄. B aūt magis manifestū i sequētibus dicet̄: q: i caplo ō mixtiōe: vbi dicet̄ ꝙ pua secus puis posita facilius iuicem transeūt. nūc aūt tm̄ determinatū sit: qm̄ ipossibile est generationem eē cōgregationem: sicut qdam inquiunt.

T.cō. xi. Determinatis aūt his pmo vidēdū est vtrū generat̄ aliqd simpliciter ꝛ corrūpit̄. aut pprie qde3 nihil: semper aūt ex aliquo est aliqd. dico aūt puta ex laborante sanū. aut laborās ex sano. aut puū ex magno. aut magnū ex paruo: ꝛ alia oia fieri hoc modo.

¶ Postq̄3 phs determinauit ō generatiōe ꝛ ō alijs motibus s3 opiniones alioꝝ. In parte ista determinat de eis ſm opinionē ppriā. ꝛ diuiditur pars ista i duas: q: pmo determinat de generatiōe s3 se: siue de generatione simplici. 2°. determinat ō alijs motibus annexis ibi. (De generatiōe aūt ꝛ alteratiōe dicimus.) Circa pmū
T.cō. 23. duo facit: q: pmo pmittit qōnē hanc vtrum aliquid generet̄. 2°. arguit ad qōnē ppositā ibi. (Si. n. simpliciter erit.) Dicit ergo ꝙ determinatis his q̄ dixerūt antiq ō generatiōe simplici: ꝛ ō alijs motibus: q: ipsi simplicē generatiōe3 saluare nō poterant rōnabile est ꝙ pmu3 videamus vtrū generat̄ aliqd simplr ꝛ corrūpit̄ aut pprie qdē nihil generat̄ simplr. sed oīs generatio est ſm qd: ꝛ in generatione nō est transmutatio ex simplici in simplr: s3 semp ex aliquo in aliquid: puta ex laborante sanū: aut ex sano i laborās. aut puū ex magno: aut magnū ex puo: ꝛ omnia alia fieri hoc modo. i qbus est sola gnō qdā ꝛ trāsmutatio s3 accn̄tia. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Si eni simplr erit gn̄atio: simplr qde3 qd gn̄abit̄ ex nō ente. quapropter veꝝ erit dicere ꝙ existit qbusdā nō ens. qdā. n. gn̄atio est ex nō ente aliquo. puta vt ex nō albo albū. aut ex nō bono bonu3. simplr aūt ex simplr non ente. sed simplr aut ex nō bono aut ex non ente aliquo.

¶ Arguit ad qōnē ppositā. ꝛ duo facit: q: pmo arguit. 2°. soluit ibi. (De his aūt in alijs.) Circa pmū duo facit ſm ꝙ duplr pbat nō posse aliquid generari simplr. 2° ibi. (Aut pmū significat.) Dicit ergo ꝙ si erit gnō simpliciter: tūc simplr aliqd generat̄ ex non ente. quapropter erit veꝝ dicere ꝙ qbusdā existit tanq̄3 subiectū generatiōis non ens ex quo generant̄: qđ est incōueniēs. nam accipiendo non ens simplr vt hic de nō ente loqmur: nō poterit esse generatiōis subiectū. ꝙ āt sic oporteat eē p3. q: sicut generatio quedā est ex non ente aliq. siue ex nō ente ſm qd. vt ex nō albo albū: aut ex nō bono bonū. sic gnō simplr erit ex nō ente simplr. ꝛ q: B ē icōueniens supple nulla est generatio simplr: s3 simplr idest vlr. supple oīs generatio erit: aut ex nō bono: aut supple ex nō albo: aut ex nō ente aliquo. nūq̄3 tn̄ erit ex non ente simpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut pm̄ significat scđ3 vnūqđq3 pdicamētū entis: aut vlē ꝛ oia cōprehēdens. Siqdē pm̄ sube gn̄atio erit ex nō suba. cui. n. nō existit suba manifestū ē qm̄ neq3 hoc neq3 alioꝝ nullū pdicamētoꝝ puta neq3 q̄le neq3 quātū neq3 locus. Sepate. n. eēnt p se passiōes a subjs. si aūt nō ens vlr. negatio vlr erit oium quapropter ex nllo necesse generari generatū.

¶ Adducit secūdā rōnē ꝛ ne laboret i equiuoco distinguit quot modis dicit̄ simplr dicēs. aut supple simplr. vno mō significat pmū scđ3 vnūqđq3 pdicamētū entis: idest significat subam qđ ē pm̄ inter pdicamēta entis. alio mō ens simplr idē est ꝙ ens vlē oia cōprehēdēs. quocūq3 aūt mō sumat̄ simplr nō cōuenit simplr generari. nā si sumat̄ simplr put est idē ꝙ pmū ꝛ put significat substātiā: q: B generatio simplr est ex nō ente simpliciter gnō sube erit ex nō substantia. sed cū nō existit suba: que ē ens simplr: manim̄ ē ꝙ nō erit hoc. i. nō erit accñs: q: nō ē ens aliqđ: qm̄ nō erit nullū alioꝝ pdicamētoꝝ. puta neq3 tale: idest neq3 qualitas neq3 q̄tū neq3 locus. sepate. n. eēnt per se passiones a substātijs. eēt ergo generatio ex nihilo: si vo nō ens simplr idē ē qđ nō ens vlr. adhuc seqt̄ generatiōe3 esse ex nihilo. q: si erit negatio vlr oium entiū necesse est generatū generari ex nihilo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De his qdē ꝛ in alijs dictū est ꝛ determinatū sermonibus. Amplius āt breuiter ꝛ nūc dicendū quoniā modo qdē aliquo nō ente simpliciter generat̄. modo

aũt alio ex ente semp. potestate aũt ens
actu autem non ens necesse est quod di
citur preexistere vtroq3 modo.

ℭ Soluit ⁊ tria facit. qr pmo soluit. 2° obijcit cõtra solu-
T.c.12. tiões3. 3° mouet quãdã qõnẽ ex cuius solutõe appet veri
tas q̃siti. 2ª ibi. (Q3 ãt ex his determiat.) 3ª ibi. (De his
igit q̃tũ ptigit.) Solutio ãt stat i h: qr rõnes pcedebãt
ex isufficiẽti diuisiõe: qr nõ ens simplr dr triplr. vel nõ
ens suba. vl nõ ens vlr. vl nõ ens actu. gnõ g simplr fit
T.c.75 ex nõ ente simplr: qr fit ex ente i põ. iõ ait q̃ õ his dcz
⁊.76. ẽ ⁊ determinatũ i aliqs sermonibus. vt i pmo physi. tñ
amplius ⁊ tũc breuiter dicendum est aliqd de hoc. na3
vno mõ generatio ẽ ex non ente simplr. alio mõ ex en
te. nã id ex quo est gnõ simplr supple ẽ ptãte ens actu
aut nõ ens. necẽ ẽ. n. qõ dr subz gnõnis p̃existẽ vtroq3
mõ. i. p̃existere nõ ens actu s3 poª. ℭ Deide cum dicit.

T.c.12. ℭ Q̃õ aũt ex his determiatis hz mirabi
lẽ questionẽ rursus repetẽdũ. qũo ẽ sub
stãtie simplex generatio. siue ex potesta
te ente siue qualr aliter. q̃rit eñi q̃s an est
substãtie gñatio ⁊ hoc quanti ⁊ qualis ⁊
vbi eodem vtiq3 mõ ⁊ de corpe querit.

ℭ Arguit cõtra determinata. ⁊ duo facit: qr pmo inuit
determinata habere mirabilẽ questionẽ annexã ⁊ re-
petit questionem a pnº: 2° cõtra determinata arguit. ibi.
(Si. n. qd generabitur.) Dicit ergo q̃ his determina-
tis hz dicta determinatio mirabilẽ qõnẽ. ideo repeten-
dũ est rursus qõnẽ a pncipio qũo est generatio substã-
tie qũo simplr siue h ponat ex potestate ente siue qua-
liter aliter. Quereret. n. aliqs vtz possit saluari vtraq3
generatio. s. generatio simplr vt generatio substantie ⁊
generatio huius ⁊ gñatio quãti q̃lis ⁊ vbi. ⁊ qõ dictũ
est de generatione eodẽ mõ q̃ret ⁊ de corruptione. ve-
rus aũt trãslatio vbi nos habemus q̃ta hz: s3 nõ quãti
⁊ tũc totũ referendũ est ad generationem sube. textus
tñ nouus bonus ẽ vt patuit. ℭ Deinde cum dicit.

℞ Si eni qd gñabit manifestu3 ẽ q̃ erit
substãtia aliqua ptãte. actu aũt nõ: ex q̃
generatio erit. ⁊ in quã necesse est trans-
mutari qõ corrũpit. vtz qdẽ igit existit
qd aliox actu dico ãt puta aut erit q̃tũ
aut q̃le aut vbi aut vero ptãte ens ⁊ hoc
ens. simplr ãt neq3 ens. neq3 hº ens. Si
enim nihil sed omnia potestate ⁊ separa
tum contingit q̃ sit non ens.

ℭ Resumpta questione arguit ꝯ determinata. soluebat
eni questio q̃ fiebat generatio ex nõ ente simpliciter:
quia ex ente in potentia ⁊ q̃ generatio substãtie est ex
potentia substantia. Sed tunc consurgit mirabilis que
stio: qr generationis subiectum quod ponitur potentia
substantia: vel est actu aliquid aliorum predicamento-
rum vel nullum: quodcunq3 enim detur sequitur incon-
ueniens. duo ergo facit. qr primo ostendit subiectum
generationis non posse esse sic potentia substantia ⁊
non actu: q̃ etiam non sit actu aliquod aliorum predi-
camentorum. 2° destruit aliud mẽbz: videlicet nõ esse
possibile subz generationis nõ eẽ actu substãtia esse tñ
actu aliquod aliorum predicamentorum. 2° ibi. (Si au

tem hoc quidem.) Circa primum duo facit: sm q̃ du-
pliciter probat propositum. secunda ibi. (Amplius q̃
maxime.) Dicit ergo q̃ si generabitur quid. i. substan-
tia manifestum est q̃ subm gñatiõis: siue mã ex q̃ erit
gñatio ⁊ i quã necesse ẽ trãsmutari qõ corrũpit. illa. s.
huius mã erit aliqua suba ptãte: actu võ nõ: ⁊ cũ nõ sit
actu suba est qõ vtz existat actu aliqõ alioz: puta vtz
erit actu q̃tum: aut q̃le: aut erit potestate ens. i. suba: ⁊
ptãte h ens. i. accidẽs. simplr aũt actu nec erit ens. nec
h. i. nec erit substãtia. nec accidẽs: si aũt nihil est actu:
s3 ẽ oĩa ptãte: g ptingit eẽ aliqd sepatũ qõ nõ sit substã
tia nec accñs: ⁊ p ꝯñs nõ sit ens actu: qõ est icõueni-
ens. pura eni potentia nõ põt habere esse separatu3. ⁊
per se existens. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et ãplius q̃ maxie timẽtes erãt pmi
philosophãtes ex nullo gñari p̃existẽte.

ℭ Ponit secũdã rõnẽ. nã qõ nõ est actu aliqd potest di
ci nõ illud. nõ. n. est albũ nisi qõ est actu albũ. si. n. qõ ẽ
potẽtia albũ esset albũ: nigrũ esset albũ. q̃ ergo nec est
actu substãtia nec accidens: nec est substantia nec acci-
dens: ⁊ qr substãtia ⁊ accidens sufficienter vident di-
uidere genus entis. qõ ponit esse tale ponit eẽ nihil: p
pter qõ si ponit generatiõis subiectũ nõ esse actu sub-
stantiã: nec accidens: icidimus in illud qõ maxie pmi
phantes erãt timentes. i. generari aliqd ex nullo p exi
stente. i. ex nullo p̃exñte siue ex nihilo. ℭ Deiñ cũ dic.

ℭ Si ãt hoc qdẽ eẽ aliqd nõ existit alio
rũ aũt pdicamẽtoz erũt quẽadmodum
diximus sepate passiones a substãtijs.

ℭ Improbat aliud mẽbrũ: qr si ponat generatiõis subz T.cõ.
esse h alioz pdicamẽtoz: ita tñ q̃ non existit aliquid. 13.
idest aliqua substãtia erunt sic̃ diximus sepate passio-
nes a substantijs: qõ est inconueniens.

De his autem quantum contin-
git tractandum ⁊ que causa qua
re generatio semp fit. ⁊ que sim-
plex ⁊ que secundum partem.

ℭ In pte ista vt dicebat annectit pdictis quãdã qõnez
ex cuius solutiõe habet via ad soluendũ qõnẽ ppositã T.cõ.
⁊ ẽt apparet pncipalis qõ rõnabilis. duo ergo facit: qr 18.
pmo pmittit dictã questionẽ ⁊ soluit. 2° ex solutõe eius T.cõ.
icipit inuestigare de pncipali qõne ibi. (Propter qd aũt 16.
hoc.) Circa pmũ duo facit: qr pmo ppponit dictã qõnez T.cõ.
2° exeq̃t de ea. ibi. (Habet aũt qõnẽ sufficientem.) Pri- 4.
ma ps diuidit i tres ptes: qr pmo ppponit qõnẽ. secũdo
ostẽdit qualr qõ ẽ introducta. tertio assignat cã3 dicti.
2ª ibi. (Existente aũt causa.) 3ª ibi. (De illa qdem enim
dictũ est.) Dicit ergo q̃ de his tractandũ est q̃tũ con-
tingit. i. q̃tũ decet: vt hz alia littera. Et qr euidentiam
dictoz spectat ingrere de cõtinuatione generationis.
querẽdũ est supple que est causa vt generatio sit semp T.cõ.
tam simplex q̃ s3 ptẽ. i. quare nõ deficit generatio nec 14.
hec nec illa. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Existẽte aũt causa vna qdẽ vnde pn-
cipiũ motus dicimus esse. vna aũt mate
ria. talem autem causam dicendu3 esse.

ℭ Ostẽdit quare est introducta talis qõ. nã cã cõtinua-
tiõis generatiõis est duplex. vna quã dicimus eẽ pnᵐ.
vnde motus. i. causa efficiẽs ⁊ vna alia talis cã est mã.
talẽ aũt causam esse dicendũ est. i. cum querit de causa
cõtinuante generationẽ. nõ introducit questio propter
causam

causa3 efficientem:sed propter causam talem.i. propter materialem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De illa qdem eni dictū est prius in de motu sermonibus. Qm̄ āt hoc qdē imobile p omne tp̄s. hoc āt mouet̄ semp. horū aūt de imobili ꝛ p̄mo qdem diuidere alterius philosophie est opus. De continue aūt moueri alia mouēte post hec dicendū qd tale singulariū dictoꝝ cā est.

¶ Assignat rōnē ꝛ cā3 eius qd dixerat. ꝛ duo fac̄ f3 ꝙ
duo dixerat. p̄mo.n.ōndit q̄re nō ē qd introducta pp cā3
T.cō. efficiētē. scd̄o q̄re ē introducta pp cā3 mālē ibi. (Nūc āt
15. vt i māe.) Dic̄ g̃ ꝙ d illa.i.d cā efficiēte dictū ē p̄us i ser
T.cō. monibus d motu.i.in.8.phy.ibi.n.ōnsum est h̃ mobilia
85. reduci i duo mouētia. quoꝝ h̃ qdē est imobile p oē tp̄s
vt p̄ma cā. h̃ aūt mouet̄ sp̄ vt celū. ꝛ iste sūt due cāe efficiētes ꝯtinuationē gn̄atiōis. Determiare vō d imobili cā q̄ ē de numero haꝝ dictaꝝ cāꝝ est opus alterius phie q̄ nālis. spectat.n.ad phiā p̄mā. Determinare vō d alia cā mouēte q̄ ꝯtinue mouet̄ vt d corpe celesti ꝛ d motu solis i oblīq circulo. dōz ē post h̃: vt i fine scd̄i hᵒ.
2.t.cō. Ibi.n.ōndet̄ qūo talis ē cā dictoꝝ singulariū.i. dictoꝝ
55. gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū. g̃ p cām efficientē nō est intro
i fine3. ducta qd. q2 determiare d ea f̄m substantia3 nō spectat
vl̄r ad phiā nālē: vt q̄tū ad eā q̄ ē imobilis: vel nō spectat ad p̄sentē tractatū: s3 ad fine3 libri vt quantum ad
T.cō. eam que semper mouetur. ¶ Deinde cum dicit.
15. ¶ Nūc āt vt i materie speciei positā causam dicamus pp quā semper generatio ꝛ corruptio nō deserūt naturā. simul eni forsitan fiet ꝛ hoc manifestum ꝛ d nūc q̄sito qūo oporteat dicere. ꝛ qūo d simplici generatione ꝛ corruptione.

¶ Ostēdit q̄lr est introducta qd p cā3 mālē dicēs. ꝙ nūc dicamus cā3 positā.i. ppositā vt cām ꝯtinuatiōis gn̄atiōis: ꝛ dicamus cā vt i māe specie.i. vt spāli mō tāgit mā3 ex pte māe q̄ri pōt pp quā cā3 gn̄o ꝛ corruptio fit sp̄ ꝛ nō desīt. manifestū ē.n. rōnabile h̃ q̄rere: q2 eo declarato sit̄ forsan fiet manifestū d q̄sito. nūc qūo oportebit dicē: ꝛ ēt erit manifestū qūo ē dōz vl̄ qūo ē rōnabil̄ qd d simplici gn̄atiōe ꝛ corruptiōe. ¶ Deide cū dicit.
T.cō.
16. ¶ Hab3 āt qōnē sufficientē ꝛ q̄ cā est ꝙ cōplicat̄ generatio si qd corrūpit̄ ad nō ens secedit. nō ens aūt nihil est. neq3 eni illud qdē. neq3 q̄le neq3 quātū neq3 vbi. qd nō ens. si igit̄ semp qd nō ens secedit quare nō ꝯsumptū est olim ꝛ maxie oē si finitū erat ex quo fit gn̄atoꝝ vnūqdq3.

¶ Exeq̄t̄ de dicta questione ꝛ duo facit. q2 p̄mo repetit questionem. scd̄o soluit eā ibi. (Non.n. vtiq3 propter.) Dicit g̃ ꝙ h3 questionē sufficientē.i. rōnabilē ꝛ bonam que ē cā ꝙ generatio cōplicat̄.i. multiplicat̄ ꝛ ꝯtinuat̄ ꝛ nūq3 deficit. cū id qd corrūpit̄ secedat ad nō ens. id āt qd est nō ens nihil est. ostensū est.n. id ex quo ē gn̄atio esse id in qd transmutat̄ qd trāsmutat̄ vt generationis subiectū. nā qcqd corrumpit̄ in hoc abibit vltimum. cedit.n. id qd corrūpit̄ i mā3 fine i eius potētiā. si ergo tale subiectū qd ponitur non ens: nec est actu substantia nec aliud: q2 nec est q̄le: nec quātū: nec vbi: qd corrūpitur supple sp̄ vr̄ anihilari vt cedat i nō ens. ꝛ si p generationē sp̄ qd est ens secedit: q̄re nō est totū ꝯsūptu3 elemētū.i. p̄nᵐ qd est subiectū generatiōis: ꝛ quare eē .i. totū nō est factū inane ꝛ vacuū: si finitū erat ex quo fit vnumquodq3 generatorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō eni vtiq3 pp infinitū eē ex quo generat̄ nō deficit. hoc eni impossibile est. non enim est actu infinitum.

¶ Soluit ꝛ duo facit: q2 p̄mo remouet q̄sdā solutiones
falsas. scd̄o ponit solutione3 veram ibi. (Quocirca pp T.c.17.
hoc.) Circa p̄mū duo facit f̄m ꝙ duas tales solutiōes remouet. 2ᵃ ibi. (Potestate autem est.) Diceret forte aliqs generationem nō deficere: q2 subiectū generationis est īfinitū. hoc remouet phs dicens. ꝙ nō est bene dcm ꝙ generatio nō deficit ppter infinitum esse subiectum generatiōis ex quo fit generatio. hoc.n. est impossibile ꝙ aliquid sit infinitum in actu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Potestate aūt est vt i diuisione. Quapropter o3 hanc esse solū causam nō deficiente3. qm̄ generat̄ qdē semp minus. nunc autem videmus huiusmodi non.

¶ Remouet aliam sophisticam solutionē. diceret forte aliquis. licet nō sit infinitū in actu: est t̄n i ptāte ꝛ diuisiōe. semper.n. potest aliqd abscindi a cōtinuo: ꝛ nūq3 deficiet cū sit diuisibile in infinitū. quapropter diceret forte aliqs hanc solum esse causam generatiōis arguentē ipsam nō esse deficientē: qm̄ semp generat̄ minus semper minus sit continuū nunquam deficit si semper diuidatur in minores ꝛ minores partes. hoc autem iprobat phs: q2 repugnat sensui dicēs: nūc aūt nō videmus h̃ supple: q2 sp̄ generet̄ minus sp̄ minus. imo de mā ꝛ de subiecto generationis nihil deperit vt h̃ ostendetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quocirca pp hmōi corruptionem al T.c.17.
terius gn̄ationē esse. ꝛ huiusmodi gn̄ationē alterius eē corruptionē inquieta3 eē necesse est trāsmutationē. de gn̄atione qdē ꝛ corruptiōe similiter semp circa vnūqdq3 entiū. hanc existimandū eē sufficientem causam in omnibus.

¶ Dat verā solutionē dicens. ꝙ q2 corruptio huius est gn̄atio alterius: ꝛ ecōuerso gn̄atio huius est corruptio alterius. ideo necesse ē eē transmutationē ꝛ generationem iquietā.i. cōtinuā ꝛ sine defectu. ideo enim subm generatiōis nunq3 deficit simpl̄r. q2 cū amittit forma3 vnā acquirit formā aliā. q2 cum vnū corrūpitur aliud generat̄. de generatione ergo ꝛ corruptione semp est similiter.i. eodē modo absq3 disꝯtinuatiōe circa vnumqdq3 entiū existimandū est hanc esse causam sufficientem oibus: q2.s. corruptio vnius est gn̄o alterius ꝛ eq̄.

Propter quid autem nunc hec q T.c.18.
dem simpliciter dicuntur generari ꝛ corrumpi. hec autem non simpliciter rursum scrutandum.

¶ Posita qōne predicta ꝛ soluta. In pte ista ex solōne eius icedit ad inuestigandū d p̄ncipali q̄sito. ꝛ tria fac̄. q2 p̄mo resumit qōnē p̄ncipalē. 2ᵒ ex solutiōe qōnis p̄dicte ostēdit eam esse rōnabilē. 3ᵒ exeq̄tur de ea. 2ᵃ ibi.

(Si idem est generatio).3° ibi.(Dicimus.n. quoniā.) Dicit ergo rursus perscrutādum esse de questione p̄ncipali: videlicet ꝓpter quid hec dicunt generari et corrumpi simpliciter: hec autem non simpliciter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si idē ē generatio qdē hui⁹ corruptio aūt huius. et corruptio aūt huius: generatio āt huius queret autē aliquis rōnē.

¶ Ostendit hāc questionē esse rōnabilē ex solutiōe qōnis predicte. nam si idem ē generatio hui⁹ et corruptio huius et ecōuerso: q2 corruptio hui⁹ ē generatio huius nulla est generatio simplr: nec corruptio simplr. Si ḡ aliquis querit: vtrū contingat esse generationē simplr. querit rōnē .i. querit questionē rationabilē. ¶ Notandum aūt ꝙ questio prius annexa fuit quare nō erat totum inane: et quare nō erat consumptū totū materiale p̄ncipium. ad hoc aūt soluebat: q2 in natura nihil deperit simplr. sed corruptio vnius ē generatio alterius. cū ergo aliquid corrūpitur nō perit mā ei⁹: sed efficit sub forma alia. ex hac aūt solutione soluitur illud dubiū: videlicet cū illud ex quo generat substātia si sit actu substātia: vtꝝ sit actu alioꝝ predicamētoꝝ. p3. n. esse actu substātiam ex quo generat substātia .nō. n. op3 eē nullam substātiam que generatur. si. n. ex aliquo debet generari leo sufficit ꝙ illa materia nō sit sub forma leōis. est tn̄ sub alia substātiali forma. et cū h̄ cōtingat ꝙ generatio vnius est corruptio alterius. ideo illud dubiū dependebat ex solutione questionis īterposite. rursus ex dicta solutiōe appet p̄ncipalis questio rōnabilis. nā si illud ex quo generatur substātia nō esset simplr ens: possem⁹ absq3 difficultate saluare generationē simplr. sed cū sit actu substātia et simplr ens: illud ex quo generatur substātia: cum generatio vnius sit corruptio alterius: nunq3 erit generatio ex non ente simpliciter. s3 ex non ente hoc. Rationabile est ergo querere quomodo possum⁹ saluare gn̄ationē simplr. ¶ Deīde cū dicit. Nōn m.

¶ Dicim⁹ enim quoniā corrumpit nūc simplr et non solum hoc. Hec autem est generatio simplr. hec autē est corruptio hoc autē generatur quidem simplr. hoc autē generatur quidem nō simplr. dicimus enim discentē sciētē fieri: generari autem simpliciter non.

¶ Ostensa rōnabilitate questionis exeqtur de ea. et duo facit. q2 p̄mo dicit ꝙ ꝯuenit vtroq3 modo aliqd generari. 2° docet nos saluare vtraq3 generatōēs ibi.) Quēadmodū. n. determinauim⁹(. Dicit ergo .querēdū esse nūc qūo dicimus ꝙ corrūpit aliquid simplr et n̄ solū h̄. nam hec ē generatio simplex: hec autē est corruptio simplex. h̄ aūt generat quidē simplr h̄ āt generat qdē nō simplr. q. d. ꝙ vtroq3 modo fit generatio cū aliq̄ generent simplr: aliqua v̄o nō. Exemplificat āt de his q̄ generant nō simplr. nam cū dicim⁹ fieri discētem dicimus generari et fieri h̄. vt fieri scientē. non autē generari simpliciter. Aliqui aūt textus habent dicētem sed est forte littera corrupta vel pro tāto dictum est: q2 nisi per accidens impediatur sciens est dicēs et eloquens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quēadmodū eni d̄terminauim⁹ multotiēs dicētes quoniā hoc quidem hoc significat: hoc autem nō propter hoc cōtingit quod queritur.

¶ Quia dixerat generationem fieri nō solum s̄m qd s3 simplr. ostendit qūo possumus talia saluare. et duo fac q2 primo docet h̄ prout simplr. sumit cōpatiue. 2° ꝓut T. cō. sumit absolute. ibi.) Dicunt aūt h̄ quidē.) Circa primū 20. duo facit: q2 p̄mo docet s̄m modū tactū saluare generationē simplr. s̄m veritatē. 2° docet h̄ s̄m quorūdā opinionem ibi.) Videt aūt magis.) Prima pars diuidit ī T. cō. duas. q2 p̄mo docet qō dictū est faciendo cōparationē in 19. diuersis generibus. scdo ī eodē genere. ibi.) Differt. n.) Dicit ergo ꝙ ꝓpter h̄ cōtingit qō querit videl3 aliq̄ generari simplr. aliq̄ vero non. q2 quēadmodū multotiēs determinauimus dicētes. qm̄ h̄ significat h̄. i. substāniā h̄ aūt nō. supple significat substāniā: et q2 substantia est ens simplr. respectu accidentis eius generatio dicit generatio simplr. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Differt eni in quod trāsmutat trāsmutans. puta forte que ī ignē iā generatio simpliciter. corruptio autē alicuius est. puta terre: terre autē generatio aliqua generatio: generatio autem nō simplex corruptio autem simplex. puta ignis.

¶ Quia saluauit generationē simplr. et s3 qd cōparando substātiam ad accidens que sūt diuersoꝝ generum h̄ aūt saluat h̄ idem faciēdo cōparationē ī eodē genere et duo facit: q2 p̄mo facit qō dictū est descēdēdo ad gen⁹ substātie. 2° descēdēdo ad gen⁹ accidētis. ibi.) Quēadmodū parmenides.) Circa p̄mū duo fac: q2 p̄ facit qō dictū ē. 2° qō dixerat māifestat p dictū parmenidis ibi.) Quēadmodū parmenides. Dicit ḡ ꝙ differt ī qō trāsmutat trāsmutās. pūt. n. esse diuerse trāsmutatiōes et iō diuersimode ē loq̄ndū. nā si fiat trāsmutatio ī ignē erit gn̄atio simplicit̄ erit tamē corruptio aliq̄: vtputa terre si ī estu ex terra gn̄atur ignis si āt fieret ecōuerso esset gn̄atio non simplr: sed aliqua: quia terre. et esset corruptio simpliciter. quia ignis. non solū ergo reperitur generatio simpliciter comparando substātiam ad accidens: eo ꝙ plus habet de entitate substantia s3 ēt. reperitur hoc comparando substātiam ad substantiam cum completiori modo reperiatur natura entis ī vna substantia q̄3 in alia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quemadmodum Parmenides dicit duo ipsum ens et non ens esse inquiens ignem et terram.

¶ Manifestat qō dixerat per dictū parmenidis. et tria facit: quia primo facit quod dictum est. 2° ostendit ad quid introductum est dictū parmenidis. tertio dat vniuersalem modum ad cognoscēdum quomodo aliquid generatur simpliciter et quomodo non. scōs ibi. (Hec q̄dem.) 3°. ibi. (Non tamen ens igitur.) Continuetur sic. ꝙ autē in genere substantie possit saluari generatio simpliciter et generatio aliqua patet per dictu3 parmenidis qui dicebat duo esse: videlicet ipsu3 ens et ipsum non ens. appellauit enim ignem ens: terram vero non ens. generatio ergo vnius erat simpliciter cum esset entis: alterius vero erat gn̄atio aliqua. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Hec quidem aut talia alia supponere nihil differt: modum enim querimus: s3 non subiectum.

¶ Ostendit ad quid introductu3 est dictū parmenidis. nam exempla ponimus nō vt ita sunt: sed vt sciat qui

discit

disicit:ideo h aūt talia alia supponere nihil differt s3 qȯ spectat ad ꝑpositum:modū enim querimus non subiectum:querimus enim inuestigare in ipso genere substātie hunc modū generationis:videlicet ꝙ est generatio simplr̄ ꝛ aliqua:sed in qua subiecta mā h ꝯtingat vtrū generatio ignis sit simplr̄:vel etiā alterius nō est ð ꝑncipali proposito:dcm̄ ergo pmenidis solū pp h fuit introductum ꝙ in vna substantia reseruatur completius nā entis ꝗ̃ in alia:vtꝝ aūt illa sit ignis vel terra nō diuersificat principale propositum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In nō ens igr̄ simplr̄ est corruptio simpliciter. In simpliciter autē ens est gn̄atio simplr̄. quibus igitur determinatū ē siue igni ꝛ terre siue aliqb᷒ alijs. erit hoc qdē ens:hoc autē non ens: vno qdē igr̄ mō differt in hoc generari simplr̄ ꝛ corrumpi aut non simplr̄.

¶ Dat vniuersalē modū generatiōis ꝛ corruptiōis simpliciter:dicens ꝙ quādo est trāsmutatio in nō ens simpliciter est corruptio simplex:quādo āt in ens simplr̄ est generatio simplex:sed quibus est determinandū eē ens simpliciter vtrū igni aut terre:sed aliqbus alijs nihil ad propositū:sufficit aūt ꝙ h erit ens simplr̄:h aūt non ens ad hec vt saluetur generatio ꝛ corruptio simpliciter. Epilogat aūt circa determinata: ꝙ vno quidē modo differt simplr̄ generari ꝛ cōrūpi simplr̄:in h qȯ dictum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio autem modo qualr̄cūqꝫ mā quedam vtiqꝫ:cuius enim magis drie hoc aliquid significant magis substātia:cui᷒ aūt priuationē non ens:puta si calidū ꝑdicamētum aliqȯ ꝛ spēs:friditas āt ꝑuatio:differūt.n. ignis ꝛ t̄ra his differētijs.

¶ Saluat generationē simplr̄ cōparādo vnū accidens ad aliud dicēs:ꝙ alio modo differt generari simplr̄ ꝛ s̄m quid non rōne materie:vt forte:q2 genitū est magis materiale:vt terra:vl̄ formale vt ignis:sed q̄lr̄cūqꝫ sit materia quedā:siue aliqua illud cuius differentie significant magis h aliquid.i.magis actū ꝛ habitum ē magis substantia ꝛ magis ens:cuius āt differētie ꝑuationem significant est magis non ens:puta si calidū est predicatum aliqȯ est aliquid in actu ꝛ spēs ꝛ frigiditas ē priuatio:tunc vnū est ens aliud quodāmō nō ens:vni᷒ erit generatio simplr̄ alterius s̄m qd. videt̄ autem calidum magis importare habitū ꝛ frigidum priuationē: q2 ignis ꝛ terra differunt his differentijs: ꝛ ꝯstat ignē formaliorē esse terra:quomodo autē ignis ꝛ terra differant dictis differentijs: ꝛ quō vna substantia ē magis ens ꝗ̃ alia id in declarationibus patebit. ¶ Notādū
Nōa
aūt ꝙ sub conditione dicit si calidū est species ꝛ frigidum priuatio:q2 vt dictū est modū intendit tradere generationis simplr̄ ꝛ alicuius:nō autem est sua ꝑncipalis intentio in qua mā h verificatur. ¶ Deinde cū dic.

T.c. 19. ¶ Videtur aūt magis multis sensato ꝛ nō sensato differre:quod quidē enim in sensibilē transmutatur mām: gn̄ari iquiunt. quando aūt in nō mā3 corrūpi: ens ꝛ non ens in sentire ꝛ nō sentire ðterminant:quēadmodū qdē scibile ens: ignotum aūt non ens:sensus.n. sciētie h3 virtutē. Quēadmodū igitur i sentire ꝛ posse viuere ꝛ eē existimant:ita ꝛ res modo quodam persequentes veritatem.

¶ Determinat de generatione simplr̄ s̄m opinionē aliorum: ꝛ tria facit:q2 primo ponit opinionē huius.secundo iprobat.3°.epilogat circa determiata.scða ibi.(Id āt dicentes.)3ª ibi.(Esse qdem igitur.)Dicit ergo ꝙ multis videtur differre generationem simplr̄: ꝛ s̄m qd per sensatum ꝛ non sensatum:vt qn̄ trāsmutat̄ aliqd in rē3 sensibilem ꝛ in mā3.i.in rem mālem inquiunt eā generari simplr̄:qn̄ autem trāsmutat̄ in rem non manifestā sensui dicūt eam corrūpi simplr̄:ens enim ꝛ nō ens in sentire ꝛ non sentire determināt. ¶ Credebāt.n. itell'3 esse sensum:propter qȯ quēadmodū scibile ē ens:ignotū aūt non ens:q2 quod nō est scibile nō est ens: ꝛ quāto magis est ens magis est scibile:ita credebāt ꝙ quāto magis esset sensibile magis esset ens: existimabant n.sensum habere virtutē scientie:imo qȯ plus est sicut existimabant animal supple posse viuere ꝛ posse eē in sentire:eo ꝙ sentiebat:q2 animal ē animal propter sensum:ita ꝛ res credebant esse ex eo ꝙ sentiebantur:propter quod non sensibilia non reputabant entia:sicut non sentientia nō sunt animalia: ꝛ hoc modo.s.per sensum: ꝛ per esse sensibile persequebantur.i.inuestigabant veritatem vel persequebantur eam.i. inimicabantur veritati:cum non determinarent de ea vt debebāt. ¶ Deinde cum dicit. T.c.20.

¶ Id aūt dicentes nō veꝝ ꝯtigit vtiqꝫ. Nam s̄m opinionē ꝛ s̄m veritatē alit̄ ꝛ gn̄ari simplr̄ ꝛ corrumpi:spūs qdē enim ꝛ aer s̄m quidē sensum minus sunt:ideo ꝛ quecūqꝫ corrumpuntur simplr̄ in hac trāsmutatione hec corrūpi dicūtur:gn̄ari aūt quando est in tangibile vt terram mutatur s̄m veritatem autē magis hoc aliquid ꝛ species hec ꝗ̃ terra.

¶ Improbat opinionem eorum dicens:ꝙ dicentes illȯ nō contingit dicere verum:nam s̄m opinionem rectā3: ꝛ s̄m veritatē3:aliter contingit generari ꝛ corrūpi simpliciter ꝗ̃ ipsi dicunt:spiritus enim:idest res sbtiles ꝛ aer scðm sensum sunt minus ꝗ̃ res grosse:ideo secūdū opinionem eoꝝ quecūqꝫ corrumpuntur in hac trāsmutatione:idest in talia non sensibilia videntur corrumpi simpliciter:quando autem mutantur in tangibile:vt in terram generari supple dicuntur simpliciter: sed secundum veritatem hee res subtiles ꝛ insensibiles sunt magis hoc aliqd cōpletū ꝛ spēs ꝗ̃ terra. ¶ Deide cū dic.

¶ Esse qdem igitur hanc simplicē gn̄ationē alicuius corruptionē3 entē:corruptionem aūt simplicē generationem alicuius esse dicta est cā. Propter mām.n. differre:aut qȯ substātia est aut nō: aut ꝙ hec magis:huius vero nō: aut ꝙ hec qdē magis sensibilis est materia ex qua res in quā est:hec vero minus est. T.c.20.

¶ Epilogat circa determinata di.ꝙ dcā est cā:q̄re ꝯtingit hāc qdē gn̄onē simplicē esse corruptionē alicuius ꝛ

entem

entem simplicē coꝛruptionē gñationē esse aliter: naꝫ vt pꝫ per habita: vno modo est generatio simplr̄ pp̄ māꝫ differentie. i. propter differentiā mālem: vt cum generatur ignis qui est imaterialioꝛ terra. aut sc̄do mō hoc cōtingit: q2 hoc quod gñatur est sub̄a. aliud v̄o supple est accn̄s: aut q2 h̄ est magis habitus: illius v̄o est magi p̄uatio: ꝛ hi tres modi sunt s̄m veritatē: s̄ꝫ aūt opinionē hoc ꝯtingit cū h. s. res generata est magis sensibilis ꝛ minus: q2 tunc est generatio simplr̄: cū v̄o res ex qua ē magis sensibilis: illa v̄o in quā generatur est min⁹ sensibilis tunc supple est coꝛruptio simplr̄: pꝫ ergo q̄ s̄ꝫ veritatem generatio simplr̄ est generatio substātie respectu accidentis: ꝛ generatio substantie foꝛmalis respectū mālis ꝛ accidētis habitus respectu priuationis: s̄m āt opinionē ē generatio rei sensibilis respectu isensibilis.

DIcuntur aūt hec qdem simpliciter generari: hec āt aliquid solū: non ex adinuicem gñone: s̄ꝫ s̄m quem dicimus nunc modum.

Supius ostendit p̄hs qūo potest saluari gñatio simpliciter: ꝛ generatio aliq̄: accipiēdo simpliciter cōparatiue. In p̄te ista ostendit hoc idem accipiēdo simplr̄ absolute: ꝛ tria facit: q2 p̄mo dicit hanc qōnē differre a p̄missa. sc̄do assignat cām differentie hui⁹ qōnis ad aliā. tertio soluit eā. 2ª ibi. (Nunc qdē. n.) 3ª ibi. (Hec aūt determinata.) Dicit ergo q̄ hec qdē dicunt̄ generari simpliciter: h aūt aliqd solū nō ex adinuicem gñone. i. non cōpādo generationes coꝝ ad seinuicē: s̄ꝫ supple absolute: s̄m quē modū nunc dicimus. i. nunc intendim⁹ loq̄ de generatione simplr̄: ꝛ dicit non ex adinuicē generatione: q2 simplr̄ ꝛ s̄m qd absolute sumpta nūq̄ꝫ repiūt̄ in eodē genere nec in his que hn̄t generationē ad seinuicem: sed in vno genere repit̄ simplr̄ gñō vt in sub̄a: i alio v̄o s̄m qd vt in accn̄te. Deide cū dicit.

Nunc quidem enim tm̄ determiatuꝫ est: q̄re omni generatiōe ente coꝛruptione alterius: ꝛ oi coꝛruptiōe ente gñone alterius nō simplr̄ attribuimus gñari ꝛ coꝛrūpi adinuicē trāsmutabilibus. Qō aūt postea dicet̄ nō hoc q̄ret. sed q̄re discens qdē nō dr̄ simplr̄ gñari: s̄ꝫ qd gñari sciens ꝛ disciplinatū: plāta aūt gñari.

Assignat cām dicte dr̄ie dicens q̄ nunc determinatū est: quare omni gñone ente coꝛruptione alterius: ꝛ omni coꝛruptiōe ente alterius gñone: i his que sunt ad inuiceꝫ trāsmutationibus non dicimus: nec attribuimus generari simplr̄: nec coꝛrumpi: ita q̄ generatio simplr̄ sit coꝛruptio simplr̄ ꝛ ecōuerso: imo vt dcm̄ est gñatio simplr̄ est coꝛruptio s̄m qd ꝛ ecōuerso: ideo priuo. i. p̄posita questio que dicet̄ modo nō queret h. i. nō q̄ret d generatione simplr̄ in his que trāsmutant̄ ad seinuiceꝫ in q̄bus nō repitur gñatio simplr̄ absolute loquēdo s̄ꝫ cōpatiue: sed qō nostra absolute q̄ret de gñone simplr̄: vt q̄re discens nō dr̄ gñari simplr̄: s̄ꝫ gñari aliqd: vt generari sciēs ꝛ disciplinatū: s̄ꝫ plāta ꝛ vlr̄ ois sb̄a potest dici generari simpliciter. Deinde cum dicit.

Hec aūt determinata sunt in p̄dicamentis. Sed hoc qdē hoc aliqd significat: hoc aūt q̄le: hoc āt q̄tū. q̄cūq̄ꝫ igit̄ nō substātiam significant nō dicunt̄ simpliciter generari: sed s̄m qd fieri. s̄ꝫ tamē in oibus simplex generatio quidem s̄m qō in aliquo oꝛdine dr̄: puta in sb̄a qdeꝫ si ignis: sed non si terra: in qualitate autē sicut sciens ꝛ disciplinatū: sed nō quādo nesciens ꝛ indisciplinatum.

Soluit ꝛ tria facit: q2 p̄ soluit. sc̄do epilogat. 3° determinat quasdā alias qōes annexas. sc̄a ibi. (De gñari qdē.) 3ª ibi. (Sꝫ nūc q̄rere oꝫ.) Dicit g̃ q̄ h ex q̄bus dependet solutio p̄tacte qōnis: determiata sunt in p̄dicamentis: nā q2 ibi dcm̄ est q̄ h significāt h aliqd. i. subiectā. h āt q̄le. h aūt q̄tū: quecūq̄ꝫ igr̄ nō significāt substantiā nō dicunt̄ gñari simplr̄: s̄ꝫ gñari ꝛ fieri aliquid. T. cō. 21.

Nōndū g̃ q̄ hec gñō sb̄e est gñō simplr̄ cōpatiue ꝛ absolute: in q̄tū. n. gñō est simplr̄ cōpatiue: sic ptiu ad qōnē p̄cedētē. Inquātū v̄o absolute loq̄ndo generatio sb̄e est gñō simplr̄: ꝛ simplr̄: ꝛ sic spectat ad p̄positam qōnē: absolute. n. substātia est ens: accidēs v̄o nō ē ens sed entis: vt dr̄. 7. meta. ideo s̄m istū modū ꝛ s̄m istum oꝛdinē: s̄m quē loq̄mur de simplr̄ nō repit̄ simplr̄ ꝛ s̄ꝫ qd in eodē gñe: nec in his q̄ hn̄t trāsmutatione ad seinuicem: sed tm̄ accipiendo simplr̄: ꝛ s̄m aliū oꝛdinē: ꝛ s̄ꝫ aliū modū: vt accipiendo simplr̄ cōpatiue nō absolute sic i oībus supple generibus reperit̄ simplr̄ gñō: puta in substātia erit gñō simpliciter si generetur ignis: sed non si terra: in qualitate autem simplr̄ generabitur si fiat sciens disciplinatū: sed nō erit generatio simplr̄ quādo fit nesciens ꝛ indisciplinatum. Deinde cum dic̄. Nōn^m T. c. p̄.

De generari quidē hoc simplr̄. hoc āt s̄m qd: ꝛ vniuersaliter dictum est in substantijs ipsis ꝛ qm̄ gñonis eē continue cā: vt mā subiectū: qm̄ transmutatur in ꝯtraria: ꝛ est alterius semper generatio in substātijs alterius coꝛruptio: ꝛ alterius coꝛruptio alterius generatio.

Epilogat circa determinata dicens q̄ de gñari quomodo hoc quidem generatur simpliciter: h quideꝫ s̄m quid dictū est: ꝛ etiam dcm̄ est vniuersaliter in ipsis sb̄stantijs: quando est generatio simpliciter: ꝛ quādo s̄m quid: ꝛ cum hoc dictum est que est causa continue gñonis: quia id quod est vt materia: ꝛ subiectuꝫ est semper transmutatiuum in contraria: ita q̄ quādo amittit vnū contrarioꝛuꝫ efficitur sub reliquo. propter quod in substantijs semper gñō vnius est coꝛruptio alterius: ꝛ coꝛruptio alterius est gñō alterius. Deinde cum dicit.

Sed nūc q̄rere opoꝛtet q̄re generat̄ aliquid sp̄ ex coꝛruptis alijs. Quēadmodum. n. ꝛ coꝛrumpi hoc simplr̄ inquiūt quando ad isensibile venit: ꝛ nō ens simlr̄ ꝛ gñari ex non ente inquiunt quādo ex isensibili. Siue igr̄ aliquo ente sub̄o siue non: gñatur ex non ente. Quare ꝛ similit̄ gñatur ꝛ coꝛrumpitur in non ens. T. cō. 21.

Annectit quasdā alias questiones: ꝛ duo facit: q2 p̄mo mouet qōnē de ipsa generatiōe. sc̄do de generationis subiecto: ibi. (Sed h nō ens simplr̄.) Circa p̄muꝫ tria facit: q2 p̄mo mouet qōnē. sc̄do soluit. tertio infert quoddam coꝛrelarium ex predictis. secūda ibi. (Quē- T. cō. 22.

admodū

admodũ enim.3ᵒibi.(Merito igr̃.(Est ergo qõ:quare semp̱ generaƒ aliqd ex aliĵs corruptis:soluit ãt ad hãc qõnẽ q̃ queãdmodũ corrũpiƒ ħ simplr̃:vt multi ſqunt qñ venit ad aliqd:qḋ est insensibile:quod ṡm eos ẽ nõ ens;ita:supple q: vbi terminaƒ corruptio ibi icipit gñatio:oʒ q̃ generari sit:vt inqunt:ex non ente ⁊ ex insensibili:siue igr̃ aliquo ente subiecto gñonis siue nõ.i.gequid de subiecto gñonis ſp̱ generaƒ aliqd ex non ente: q: ⁊ simile est de p̃nᵒ:generatiõis ⁊ termino corruptio
Nõnᵐ nis:similiter.i.eodẽ modo: ⁊ generaƒ aliqd ex nõ ente ⁊ corrũpiƒ in nõ ens. ℭ Notãdũ aũt q̃ multi.i. vulgares q: nõ p̱cipiunt nisi sensibilia ⁊ mãlia: iõ ṡm cõem modũ loq̃ndi nõ est aliqd gñatũ:nisi cũ efficiƒ sensibile nec est corruptũ:nisi cũ efficiƒ sensibile: ⁊q: gñio semper est ex oppositis erit gñatio ex sensibili ad sensibile. sĩ ergo insensibilia ṡm q̃ hᵒ dicunƒ esse corrupta:q: ʒ cõem modũ loquẽdi gñatio semp̱ est ex insensibilibus ſp̱ gñabiƒ aliqd ex corrumptis. ℭ Deide cũ dic̃.

ℭ Merito igitur non dẽficit gñio: gñatio enim entis:corruptio est non entis: corruptio autem entis generatio nõ entis.

ℭ Infert quoddã correlariũ.vʒ.q̃ merito ⁊ rõabiliter nũq̃ deficit gñatio;q:.n.gñatio entis est corruptio nõ entis: ⁊ corruptio entis generatio non entis:semp̱ poterit generatio ꝯtinuari. ℭ Deinde cum dicit.

T.cõ. 22. ℭ Sed hoc nõ ens simplr̃ quereƭ aliqs vtrum aliqḋ cõtrarioꝝ est:puta terra ⁊ graue non ens:ignis aũt ⁊ leue ens:aut non:sed est ⁊ terra ens:non ens aũt materie terre ⁊ ignis similiter.

ℭ Mouet qõnẽ de subiecto generationis: ⁊ duo facͥ ʒ qḋ duas tales qõnes mouit:2ᵒibi.(Et an alia.) Dicit g̃ q̃ quereƭ aliqs:vtꝝ hoc qḋ poniƒ gñonis subm: ⁊ dicitur nõ ens simplr̃:vtꝝ sit aliqḋ ꝯ̃trioꝝ: puta vtꝝ sit terra qḋ est qd graue ⁊ nõ ens vel sit ignis qḋ est leue ⁊ ens:soluit di.aut nõ.i.mã ⁊ subm gñonis nõ ẽ aliquod p̱dictoꝝ: ⁊ est rõ:q: non solũ ignis:sed ẽt ipsa terra est ens absolute loquẽdo: lʒ forte cõpatiue possit dici non ens:mã aũt ignis ⁊ terre nõ p̃t silr̃ dici ens:cũʒ simplr̃ non sit ens. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et an alia vtriusq̃ materia. Aut non gñanƭ ex iuicẽ neq̃ ex ꝯtrarijs. His.n. existunt ꝯtraria. Igni igitur ⁊ terre aq̃ ⁊ aeri:Aut est qdẽ q̃liter eadẽ: est aũt q̃liter alia. Qḋ qdẽ.n. aliquãdo ens subijcitur idem. Esse autez non idẽ de his q̃dem igitur in tantum dictum est.

ℭ Mouet aliã qõnẽ:q: dato mãm nõ esse aliqḋ ꝯ̃triorũ ⁊ nõ eẽ ignẽ nec terrã est qõ:an sit alia mã vtriusq̃: ⁊ nõ eẽ eandẽ mãm:q: non generarenƭ ex seinuicem nec eẽt generatio ex ꝯ̃riĵs:si eẽt alia ⁊ alia mã generabiliũ ⁊ corruptibiliũ:vnũ.n. ꝯ̃trioꝝ nõ fit aliud: sed mã q̃ est sub vno efficiƒ sub alio: ⁊ q: his.s. terre aq̃ aeri ⁊ igni existũt ꝯ̃ria. ⁊ simplr̃ generanƭ ex seinuicẽ vna erit mã eoꝝ: ⁊ per ꝯñs vna mã erit oiũʒ hñtiũ ad seinuicẽ trãsmutationẽ: ⁊ ne aliqs crederet oĩno esset talitũ vnã materiã ostendit quõ est vna: ⁊ quõ nõ:dicens q̃ materia hoꝝ est qdẽ qualiter eadẽ: ⁊ q̃liter alia:q: q̃tũ ad eẽntiam: p̱ut est aliqd ens q̃ qñq̃ subq̃ciƒ vni ꝯ̃trioꝝ:qñq̃ aliĵ est idẽ mãle p̃ncipiũ:sed q̃tũʒ ad esse non ẽ idẽ.

ℭ Ultimo epilogat.q̃ de his tantum dictum est.

D E gñone autez ⁊ alteratione dicamus quid differunt: dicimus enim alteras esse transmutationes adinuicem. T.c. 23.

ℭ Postq̃ phs determinauit de gñone ⁊ corruptione. In p̃te ista determinat de aliĵs motibus simplicibus. ⁊ duo facit ʒ qḋ superius dixerat duos tales motus eẽ: videlicet alteratio ⁊ augmentũ:primo ergo determiat de alteratione. scḋo de augmento.scḋa ibi.(De augmẽtatione aũt reliquũ.) In determinãdo aũt de alteratione determinat de ea in cõparatiõe ad generationeʒ: dictum est.n.alterationẽ ad generationẽ ordinari: ⁊ rursum alteratio:q: est motus ad qualitatẽ maiorẽ ꝯuenientiaʒ hʒ cũ motu ad substãtiã q̃ aliquis aliᵒ motus:ipsa enim forma substãtialis que per generationẽ introducitur quedã qualitas dici potest: vt diciƒ .5.meta.nõ autem p̃ot dici quedã q̃titas vel quoddã vbi. Potissimᵒ igitur modus determinandi de alteratiõe est determinare de ea per cõparationem ad generationem. In cõparando aũt alterationẽ ad generationeʒ duo facit:q: primo dicit eas esse differentes. scḋo huius differẽtiaʒ manifestat:ibi.(Qm̃ igitur est aliud.) Dicit ergo q̃ ipse vult dicere de generatione ⁊ alteratiõe:qd.i.ʒ qd ⁊ qualiter differunt:dicimus.n.trãsmutatiões has.i.trãsmutationes ṡm has trãsmutationes siue trãsmutationes huiusmodi eẽ alteras adinuicem:bonũ est ergo earum differentias cognoscere. ℭ Deinde cum dicit.
T.c. 25.
T.c. 19.

ℭ Quoniam igitur est aliud subm ⁊ aliḋ passio:que de subiecto inata est dici: ⁊ ẽ transmutatio vtriusq̃ hoꝝ.

ℭ Assignat differentiã.scḋo q: per huius differentiam q̃ hʒ generatio ad alterationẽ differt ẽt a ceteris motibus assignat differentiã generationis ad omnes motus:ibi.(Quoniã quidẽ igitur.) Circa p̃mũ duo facit: q: primo tãgit quedã per que haberi potest differẽtia alteratõis ad generationẽ.scḋo ex his que tetigerat assignat differentiã inter ea ostendendo quid sit vtrunq̃ eoꝝ:ibi.(Alteratio quidẽ est.) Dicit ergo q̃ in re trãsmutabili est aliqd subiectum ⁊ aliquid aliud quod est passio q̃ est innata dici ḋ subo: ⁊ s̃dit q̃ ẽ trãsmutatio vtriusq̃ eoꝝ:subi.s. ⁊ passiõis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Alteratio qdem est qñ manente subiecto sensibili ente trãsmutatur in eius passionibus aut cõtrarijs aut medijs: puta corpus sanũ est: ⁊ rursus laborat manẽs idẽ: ⁊ metallũ qñq̃ rotũduʒ qñq̃ angulare idem ens.

ℭ Ex dictis venatur differentiã inter generationem ⁊ alterationem ostendendo quid sit vtrunq̃ eoꝝ: ⁊ duo facit:q: primo facit quod dcm̃ est. secũdo declarat quedam dubia que possent oriri ex dictis eius:ibi.(In his autem si aliquis.) Circa p̃mũ duo facit:q: primo ostendit quid est alteratio.secũdo quid generatio: ibi. (Qñ autem totum.) Dicit ergo q̃ tũc est alteratio qñ manẽte subiecto sensibili ente actu trãsmutaƒ hmõi subm in eius passionibus: ⁊ ħ aut a ꝯ̃rĵs vt si a nigro in albuʒ: aut medĵs vt si a fusco in pallidũ: ⁊ exẽplificat di. puta corpus ẽ sanũ ⁊ rursus postea laborat ⁊ fit egꝝ manens illud idẽ corpᵒ: ⁊ metallũ qñq̃ est rotũdũ qñq̃ ẽ ãgl'are manẽs idẽ ens ʒ subaʒ ⁊ subʒ. ℭ Deiñ cũ dic̃.

Quando

¶ Quando aūt totū transmutat̄ nō manente aliquo sensibili vt subiecto eodez: sed q̄n ex semine toto sanguis: aut ex aq̄ aer: aut ex aere omni aqua generatio iā hoc tale. huius autem corruptio.

¶ Ostendit quid est gn̄atio τ quō hʒ eē τ duo fac̄: q: p̄ ōndit quō hʒ esse generatio simplr̄. scd̄o ōndit quō esse
T.c.24. habeat generatio manifesta. scd̄a ibi. (Maxime aūt generabif.) Dicit ergo q̄ q̄n totū trāsmutat̄ i totū nō manente aliquo sensibili nec eodē subiecto. i. nō manente eadem sub̄a: τ nō ente sensibili τ in actu. vt ex semine totū. i. ex seīe totalr̄ fit sanguis: aut ex aq̄ aer: aut ex aere oī. i. toto fit aq̄: h̄ qd̄ ē totale. i. eā totalis trāsmutationis est gn̄o huius. corruptio aūt hui⁹. ¶ Deinde cū dic̄.

T.c.24. ¶ Maxime autem generabif τ trāsmutabif ex isensibili isc̄sibile: aut tactu: aut oibus sensibus: puta q̄n aq̄ generat̄ aut corrūpit̄ i aerē: aer. n. valde insensibile.

¶ Ōndit que sit gn̄o mānifesta: nā q̄ncūq̄ꝫ totū trāsmutatur totū pōt dici gn̄o simplr̄: sed tunc est gn̄o maxia τ manifesta si trāsmutet̄ ex insensibili in aliq̄ sensibile: sensibile dico aut tactu aut oibus sensibus: ꝯdiuidit aūt tactū ꝯ oēs sensus: q: ē sensibilior τ mālior oī sensu: iō q̄n aq̄ gn̄at̄ ex aere est gn̄o sensibilis: q̄n corrūpit̄ in aerē corruptio ē sensibilis: aer. n. valde isensibiles hʒ passiōes: tū q: rarus: tū ēt: q: p̄us cōpetit ei hūiditas q̄ ē p̄mo passiua q̄ꝫ caliditas q̄ est actiua. ¶ Deinde cum dic̄.

¶ In his āt si aliq̄ passio manet eadē cōtrarietatis i gn̄ato τ corrupto puta q̄n ex aere aq̄: si ābo diaphana aut hūida: n̄ oportet huiusmodi alteram passionem esse in quod transmutatur.

¶ Declarat q̄dā dubia possibilia oriri ex dictis: dixerat enim in generatione totū trāsmutari in totū: crederet ḡ aliquis ꝯ rōnez gn̄onis esse si aliqd remaneret: iō duo facit: q: primo ōndit q̄ remanere passionē s̄ꝫ q̄ hmōi nō vr̄ ꝯdicere generationi. scd̄o manifestat q̄ remanere idem sub̄m generationi ꝯdicit: ibi. (Si autē nō.) Dicit ergo q̄ in his generationibus τ corruptiōibus dubitaret aliqs si passio aliqua ꝯrietatis. i. alicuius ꝯrietatis manet eadē in generato τ corrupto: puta q̄n ex aere fit aq̄: τ subdit q̄ passio simbola p̄t remanere: q: si ambo sint diaphana vel frigida: non opʒ hmōi in qd̄ trāsmutatur esse alterꝫ. i. esse alteratum quātū ad passionē simbolaꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt nō erit alteratio. v̇. g. musicus hō corruptus est: hō aūt imusicus gn̄atus est: hō aūt manet illō idē: si q̄dē igit̄ huius nō passio esset s̄m se musica τ imusica: huius quidē generatio esset: huius āt corruptio: ideo hois quidem hec est passio: hois aūt musici τ hois imusici generatio quedā τ corruptio: nunc autem passio hec manēte: iōq̄ꝫ alr̄atio s̄ꝫ talia.

¶ Ostendit eē ꝯ rōnem generationis manere idez subiectū. Continuet̄ aūt sic: lʒ non videat̄ ꝯ rationez generationis manere eādē passionē. est tñ ꝯ rationem eius manere idem sub̄m: q: si non. i. si nō esset transmutatio s̄m sb̄am τ sub̄m erit alteratio non gn̄o. v̇. g. music⁹ hō corruptus est: hō aūt imusicus generatus est. in hac āt trāsmutatione manet idē sub̄m: siquidez igitur musica τ imusica s̄m se non esset passio hui⁹. i. hois: sed supple ecōuerso: hō esset passio musici cū ex imusico fieret musicus esset simplr̄ gn̄o q̄dē h⁹. i. musici: cōruptio aūt h⁹ est. s. imusici: nam in hac gn̄one maneret hō: qd̄ pōitur esse passio: τ nō maneret musicus: qd̄ ponit̄ esse sub̄m: verꝫ q: s̄m veritatē: hō non se hʒ vt passio: s̄ꝫ vt sub̄m: q: hec. s. musica est passio hois: iō hois musici τ hominis imusici non est gn̄o simplr̄: sed gn̄o q̄dam τ corruptio q̄dā: iō subdit: q̄ q: nō ita ē: q̄ hec. s. musica se habet vt passio τ manēte sub̄o fit talis trāsmutatio: iō s̄m talia est alteratio nō generatio. ¶ Notādū aūt non eē Nōn^m de intentione Arꝫ. definire h̄: vtrꝫ maneat eadē passio aut eadē qualitas simbola i generato τ corrupto: q: de hoc infra dicet̄: s̄ꝫ intētio sua est q̄ si nō manet idē subiectū τ fit variatio in forma substātiali: q̄ntūcūq̄ꝫ maneat eadem passio: nō tollit̄ gn̄o τ corruptio: vtrꝫ autē sit possibile eādem qualitatem remanere: τ quō p̄t manere eadē nō est p̄ñtis negocij: tñ si esset pōle τ remaneret eadē passio trāsmutato sub̄o talis idēptitas non faceret gn̄onē eē alterationē: nec hoc ꝯdicit supius dictis: vʒ tunc gn̄onē eē cū totū trāsmutat̄ in totum vt cū ex toto semine sanguis fit aīal: nā accidentia non sunt T.m.p. entia: nisi q: sunt entis: τ si accn̄tia sunt entis: h̄ accn̄s h⁹ est entis: trāsmutato ergo subiecto totū dr̄ trāsmutari τ totum corrūpi: τ si maneret q̄litas vna aliq̄: q: illa nō remaneret: vt est corrupti: sed vt est generati: sic̄ accidens in tm̄ est ens i q̄ꝫtū ē entis: ita in tm̄ remanet in q̄ꝫtū remanet entis. Cū ergo ex aq̄ fit aer: q: quicqd est in aere generato totū est ibi vt est aeris: nō autez vt est aqua: tota aqua dr̄ trāsmutata in totū aerem: imo cū in tali trāsmutatione plantū sit manere mām eādē per eēntiam: τ tñ dicitur tota aq̄ trāsmutari in totū aerē: q: nō manet mā: vt est aq̄: s̄ꝫ vt est aeris: sic si maneret eadez passio: q: maneret: vt est generati nō vt est corrupti totū in totū trāsmutari diceretur: si ergo fiat trāsmutatio in subiecto τ in forma substantiali: q: mā simplr̄ hʒ eē per esse per formā τ accn̄s: per subiectū q̄ntūcūq̄ꝫ maneat eadē mā τ eadē passio nō tollet rōnē gn̄onis simpliciter: vtrꝫ aūt eēt magis generatio simplr̄ si nō remaneret eadē passio: τ vtrꝫ sit possibile eādē passionez remare in 2° huius dicetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quando q̄dem igitur s̄m q̄ꝫtū est trāsmutatio ꝯtrarietatis augm̄tū τ diminutio: q̄n aūt s̄m locum latio: quando autē scd̄m passiones τ quale: alteratio est: q̄n autem nihil manet cuius alterꝫ passio τ accidens vniuersalr̄ τ generatio est: huius autem corruptio.

¶ Ōndit per hāc dr̄iā q̄ꝫ hʒ gn̄o ad alterationē: vʒ: q: i ea est trāsmutatio sb̄alis ōndit gn̄onē differre ab aliqs motibus: sed in transmutatiōe sb̄ali est duo cōsiderare: id qd̄ p gn̄onē acqrit̄: τ id qd̄ gn̄oni subijcitur: duo itaq̄ꝫ facit: primo. n. ostendit gn̄onē differre ab oibus motibus q̄ꝫtum ad id: qd̄ per gn̄onē acquiritur. 2° quātum ad id quod generatiōi subijcitur. 2ᵃ ibi. (Est autē hyle.) Dicit ergo q̄ quando est transmutatio cōtrarietatis s̄ꝫ quātū: q: acqrit̄ ꝯria q̄ꝫtitas: tunc est augmētatio τ diminutio: q̄n vero s̄m locum dr̄ latio siue loci mutatio: q̄n āt s̄m passionē τ qualitatē dicit̄ alteratio: s̄ꝫ quādo nihil

nihil manet ⁊ fit resolutio ꝺm formā subalē: ⁊ nō manet idē subm: sed scdm ē alteꝝ ⁊ diuersum: cuius sbiecti passio ⁊ accidēs ē generatio ⁊ corruptio vl'r.i.simpl'r.

Nōn^m ¶ Nōn^m ergo ꝙ adhoc ꝙ sit generatio nō suffic ꝙ fiat transmutatio in ipsis accidentalibus vel in passionib⁹

Nōn^m sed opꝫ esse trāsmutatiōeꝫ in ipso subo: cuius sunt accidentia ⁊ passiones. ¶ Nōn^m ēt ꝙ eo ipso ꝙ non manet passio vt est subiecti corrupti dr̄ nō remanere: imo q: nec mā nec aliqd manet: vt ē corrupti dr̄ nihil remanere: sed totū trāsmutari in totū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Est aūt hyle maxie subiectū qdē proprium gn̄onis ⁊ corruptionis susceptibile: modo autem aliquo aliis transmutationibus: qm̄ omnia susceptibilia substātia contrarietatem aliquoꝝ**

¶ Sepat generationē ab aliis motib⁹ q̄ꝫtū ad id qd in ea subijcif: nam nō solū differt generatio ab aliis motibus q̄ꝫtū ad id qd per eā acqrif: vt q: acqritur suba. in aliis autem motibus acqritur accn̄s: sed etiam differt rōne subiecti: q: maxime ⁊ ꝓprie qdē subm susceptibile generationis ⁊ corruptionis est hyle. In aliis autē trāsmutatiōibus nō est hyle subm ꝓprie: ſꝫ aliquo mō: nam oīa subiecta aliaꝝ trāsmutationū sunt susceptibilia aliq̄ꝝ ꝯrietatū: ⁊ q: scda reducif in pmā: oēs ꝯrietates alioꝝ geneꝝ reducunf in formā ⁊ puatōeꝫ: q̄ sūt pma ꝯrietas in genere sube: q: sicut ꝯrietates reducuntur in ꝯrietatē: sic subiecta reducunf in subm. subiecta aliaꝝ trāsmutationū reducunf i hyle: qd subijcif i trāsmutatiōe substātiali: idō hyle est aliq̄ mō subm aliarum transmutationum.

¶ **De generatione quidē igr̄ siue est siue nō est ⁊ qūo est ⁊ de alteratione ꝺterminatum sit hoc modo.**

¶ Ultimo epilogat dicens. littera plana est.

T.cō. 25. **De augmētatōe reliquū ē dicere qūo differt a gn̄one ⁊ alteratōe: ⁊ qūo augm̄taf vnūqdq ꝙ augmentatur ⁊ diminuif qdcūq diminuif.**

¶ In pte ista determinat phs de augmēto: ⁊ duo facit: q: p ꝯtinuat se ad dicēda. 2° exeqf de itento: ibi. (Scrutandū vtiq primū.) Dicit ergo ꝙ reliquū est dicere de augmētatiōe. dicef ḡ de augmentatione ꝙ differt a generatione ⁊ alteratione: ⁊ ēt dicef qūo augmētaf vnūquodq qd augmentatur: ⁊ qūo diminuuntur quecūq diminuuntur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Scrutandū vtiq pmū vtꝝ solū in circa quid eoꝝ differentia adinuicē: vbi.g. qm̄ hoc quideꝫ ex hoc in hoc trāsmutatio vt ex potentia substātia in actu sbaꝫ gn̄atio est: que aūt circa magnitudinem augmētatio ⁊ diminutio: que aūt circa passionē alteratio. vtrorūq auteꝫ ex potentia entiū in actū trāsmutatio dcōꝝ ē.**

T.cō. 26. ¶ Exeqtur de intēto: ⁊ duo facit ꝺm ꝙ duo pmiserat: pmo.n. determinat de dr̄ia augmenti ad alios motus. 2° declarat circa qd ⁊ qual'r hꝫ esse augmentū: ibi. (Circa qd aūt.) Circa p^m tria facit: q: pmo distiguit augmētuꝫ a generatione ⁊ alteratione. 2° sepat ipsum a motu locali. 3° epilogat circa determinata. scda ibi. (Alio autem modo.) tertia ibi. (Qm̄ igif trāsmutatio.) Circa pmū duo facit ꝺm qd assignat duplicē differentiā augmenti ad generatiōeꝫ ⁊ alterationē. scda ibi. (Aut ēt mod⁹.) T.c. 36.

Dicit ergo primo scrutādū eē vtꝝ hoꝝ motuū sit soluꝫ differentia eoꝝ adinuicem q̄ꝫtum ad genera siue q̄ꝫtū ad ꝑdicamēta: circa que fiunt: nam hmōi motus versari circa diuersa genera nō est dubiū. v.g. qm̄ transmutatio quē est ex hoc in h.i. ex substantia in substantiaꝫ: vt ex potētia substātia in actu substātiā est generatio: que est circa magnitudinē augmētatio: que est circa passionem: idest circa qualitatē alteratio: trāsmutatio.n. vtrorūq dictorum. s. tam alterationis q̄ꝫ augmēti est ex potentia entium in actu: oīs.n. mot⁹ ē ex potentia in actū: cum semper motum mobile acquirat aliquid quod nō habebat actu: erat tamen in potentia ad habendū illō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Aut etiā modus differt trāsmutatōis. Uidetur aūt ꝙ alteratur non ex necitate trāsmutans ꝺm locum neq quod generaf: qd aūt augmētaf aut diminuif.**

¶ Ponit scdaꝫ differentiā. nam augmentum non soluꝫ differt a generatiōe ⁊ alteratōe: rōne generis circa qd est: vt q: est circa q̄ꝫtitatē: generatio vero circa substantiā: alteratio aūt circa qualitatē: sed ēt ꝺꝫ transmutationem localē: nā modus trāsmutatiōis augmenti differt a modo transmutatiōis generationis ⁊ alterationis: q: illud qd alteraf non de necitate trāsmutaf ꝺm locū: neq qd generaf nece est transmutari ꝺm locū: sed qd augmentatur aut diminuitur supple de necessitate trāsmutat locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Alio aūt mō ab eo qd ferf: qd ferf quidem enim vniuersum alterat locum. qd augmentatur quidem quēadmodū qd deducitur. hoc enim manente particule transmutarentur secundum locum.**

¶ Separat motū augmenti a motu locali. Et notandū ꝙ separare motū augmenti a generatione ⁊ alteratione ptinet directe ad istud capl'm ⁊ quodāmō ad hunc librū: in quo intenditur de motu ad formaꝫ: sed separe augmentū a motu locali est quodāmō incidens: cuꝫ h nō intendaf de motu ad vbi: hoc tm̄ incidēs ex hoc venit: dixerat.n. augmentū ⁊ diminutionē mutare locuꝫ: ne ḡ aliqs crederet ꝙ sil'r esset transmutatio localis in augmēto ⁊ in motu ad vbi ondit ꝙ nō: idō duo facit ꝺm qd dupl'r separat motū augmēti a motu locali. nā pmo separat ipsum a motu locali recto: secūdo a sperico: ibi. (Non quēadmodū.) Dicit ḡ ꝙ augmētū mutat locuꝫ: sed hoc est alio mō ab eo qd fertur localiter. nā qd ferf loquendo de motu recto alteratur. i. transmutatur ꝺm vniuersum locū: sed quod augetur nō mutat totū locū: sed quēadmodū illud qd deducif. i. qd extendif manēte eo in eodē loco: pticule trāsmutāf ꝺm locū: q: nō mutat locū ꝺm totū: sed ꝺm ptē: sic ēt qd augetur ꝺm pteꝫ mutat locū ꝓut occupat locū maiorē. ¶ Deide cū dic. Nōndū

¶ **Non quēadmodū que sperc. hc.n. in simili loco transmutanf manente toto. q̄ aūt eius qd augetur semp in amplioreꝫ locū: in miorē āt q̄ eius qd diminuitur.**

¶ Ostendit augmentū nō trāsmutare locū: sicut spa dicens: particulas augmenti nō trāsmutare locū cuꝫ sint

sicut

ficut pticule que funt fpere: qꝛ in motu fperico manente toto in fimili loco .i. in loco equali ⁊ eodem: he .f. pticule fpere trāfmutant̄ fm locū: augmentatū .n. ⁊ diminutū nūq̄ eſt in loco fimili vel equali: fed ptes q̄ fūt eiꝰ qȯ auget̄ funt in locū plenū occupādo maiorē locū: ptes vo que eſt eiꝰ qȯ diminuit̄ i miorē. ¶ Deinde cum dic̄.

¶ Quoniam aūt tranfmutatio differt nō
T.c.29. folū in circa que: fed fic eius quod generatur ⁊ alterat̄ ⁊ augmētat̄ māifeſtū ē.

¶ Epilogat circa determinata dicens: manifeſtū eē q̄ trāfmutatio eius: qȯ generat̄ ⁊ alteratur ⁊ augmentat̄ non folū differt in generibꝰ circa que funt tales motꝰ: vt qꝛ augmentū eſt circa q̄titatē ⁊ nō alie trāfmutationes: fed ēt differt in fitu .i. in modo trāfmutationis localis: qꝛ augmentata de neceſſitate trāfmutant locū: non tamen fic eſt de generato ⁊ alterato.

Circa qd aūt eſt trāfmutatio augmētatiōis ⁊ diminutionis: circa
T.c.27. magnitudinē aūt vr̄ eē augeri ⁊ diminui. Et qualiter fufcipiendū.

¶ Oſtenſo quō differt augmentū ab aliis motibus. In pte iſta oſtendit circa qd ⁊ qualiter hȝ eſſe augmentū: ⁊ duo facit: qꝛ primo p̄mittit qȯ intendit. fcdo exeq̄t de intento: ibi (Utrū ex ipotētia.) Dicit ergo q̄ dicēdū eſt circa quid eſt trāfmutatio augmentationis ⁊ diminutionis: nam augeri ⁊ diminui vident̄ eſſe circa magnitudinem: ideo fufcipiendū eſt qualiter circa magnitudinem talia ꝯtingant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utrū ex impotentia quidem magnitudine ⁊ corpe: actu vo icorpeo ⁊ fine magnitudie gn̄ari corpꝰ ⁊ magnitudo: ⁊ hꝰ duplr̄ ꝯtingit dici: q̄liter augm̄tatio fit: vtrū ex fepata ipſa fm eſſe materia: aut exiſtente in alio corpore.

¶ Exeqtur de intento: ⁊ duo facit fm q̄ augmentū dupliciter pōt fumi: large ⁊ ppꝛie: large .n. femp cū q̄tum addit̄ quāto, augmentū efficitur: fm quē modū ⁊ iaiata crefcunt: augmentatur .n. pies cū lapis lapidi addit̄: propꝛie aūt augmentū fumitur cū quelibet ps aucti eſt aucta: vt cū per nutrimentū ad fingulas ptes alimētū trahitur: ⁊ fic non augmentant̄ niſi aiata. Et fic duplr̄ pōt fumi augmentū: large: ⁊ ppꝛie: fic ⁊ aliqua pn̄t refpicere augmentū cōiter: aliqua vo ppꝛie: duo ergo fac̄ phs: p̄mo .n. inq̄rit que refpiciunt augmentū cōiter: vt q̄ augmentum fit ex aliquo corporeo ⁊ q̄to. fcdo inueſtigat refpicientia augmentum ppꝛie: vt q̄ quelibet ps aucti dȝ eē aucta: ⁊ quelibet ps diminuti diminuta: ⁊ cetera hmōi: 2ª ibi. (Sufcipiendū vtriq̄ magis.) Notādū
T.c.32. Notādū aūt q̄ fubm circa qȯ verſatur augmentū pōt accipi dupliciter .f. radicaliter ⁊ ppꝛie. Radicaliter .n. fubȝ in generatione eſt aliquo modo fubm in aliis trāfmutationibus: vt fupꝛa dicebat̄: propꝛie tn̄ quelibet trāfmutatio hȝ fubȝ fuū ⁊ addit fubm cuiuſlibet trāfmutationis fupꝛa fubm generationis. duo ḡ facit fm qȯ ex fubo augmenti duplr̄ oſtendit augmentū fieri ex q̄to ⁊ corpeo. nam primo oñdit hoc ex fubo augmenti fiue ex eo circa qȯ verſatur augmētū radicaliter. 2° ex eo circa qȯ verfatur ppꝛie. 2ª ibi. (Amplius aūt talis.) In prima parte
T.c.31. intēdit talē rōnē: mā circa quā verſat̄ generatio nālis nūq̄ eſt fepata a corporeitate ⁊ magnitudie: ⁊ ab hꝰi formis ⁊ morphcis: ȝ idē eſt fubm gn̄onis nāl ⁊ augmenti: ergo idem circa qȯ verſabit̄ augmētū nūq̄ erit fepatū a corpeitate ⁊ magnitudine: tria ergo facit ȝ q̄ hec ratio tres ptes hȝ. Nam p̄mo oñdit mām nūq̄ feparari a corpeitate ⁊ magnitudine. 2° manifeſtat eādē eē mām: ⁊ idem eē fubm augmenti ⁊ generationis nālis: tertio ꝯcludit id circa qȯ verſat̄ augmētū: ⁊ ex quo fit augmentū nō eē fepatū a magnitudine ⁊ corporeitate. 2ª ps ibi. (Qm̄ āt ē ⁊ fbe corpee māe.) 3ª ibi. (Manifeſtum aūt ex queſitis.) Prima ps in qua oñdit māȝ generationis nālis nō fepari a magnitudine ⁊ corpeitate: diuidit̄ in ptes duas fm qȯ duplr̄ hoc oñdit. p̄ .n. oñdit hoc rōnibus ad ipoſſ. 2° rōnibus oſtēſiuis. 2ª ibi. (Sȝ nec pūctos.) Circa p̄mū tria facit: qꝛ p̄mo fub diſtinctione p̄mittit modos qbus pōt intelligi mām eē feparatā a corpeitate ⁊ magnitudie. 2° modos illos iprobat. 3° ꝯcludit mām infeparatā eſſe. 2ª ibi. (Aut impoſſibile.) 3ª ibi. (Melius ergo oibus.) Dicit ergo ingrendū eſſe vtrū corpus ⁊ magnitudo generari poſſit ex corpore ⁊ magnitudine in potētia nō in actu: ȝ actu erit icorporeū ⁊ fine magnitudine: ⁊ qꝛ vt circa finē lectiōis dicetur idē eſt fubm generationis nālis ⁊ augmēti: fi generabit̄ corpus ex non corpe augmētabit̄ ēt ex nō corpore: ⁊ qꝛ fieri gn̄o ⁊ augmētū ex nō corpore ⁊ ex mā nō fepata a corporeitate fimplr̄ duplr̄ ꝯtigit dici: iō ingrēdū ſi hoc eſt verū qualr̄ fiat augmētatio vtrum fiat ex mā fepata fm fe nō folū ȝ eē fed in loco: aut fiat ex mā fepata a corpore fm locum: fed exiſtente in aliquo corpore. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō.31.
T.cō.29.
T.cō.29.

¶ Aut ipoſſibile vtrunq̄: fepata .n. ens: aut nullū poſſidebit locū: vt pūctꝰ aliqs aut vacuū erit: aut corpus nō fenſatum. Horū aūt hoc qdē tūc ꝯtingit: hoc aūt neceſſe in aliquo eſſe. Semp .n. alicubi erit quod generat̄ ex eo. Quapꝛopter ⁊ illud aut fm fe aut fm accidens.

¶ Improbat vtrūq̄ mēbrū. Ad cuius euidentiā notandum māȝ fm veritatē nō eſſe fepatā a corpore loco. ita q̄ mā fit qd p fe exñs fine corpe: imo qꝛ ē in ipſo corpe in eodē loco exiſtit in quo eſt corpus: rurſum nō ē fepata fm eē: vt fic fit in eodē loco mā ⁊ corpus in quo ē ficut vinū ⁊ doliū funt in eodē loco: qꝛ aliud eſt eē vini ⁊ aliud doliȷ. duo ḡ facit: qꝛ p̄ pbat mām nō eē feparatȝ a corpore loco. 2° oñdit eā nō eſſe fepatā fm eē: ibi. (Sȝ ſi in aliquo exiſtit.) Dicit ḡ q̄ aut ipoſſibile eſt vtrunq̄ videlȝ mām eſſe fepatā ⁊ loco ⁊ eē: qꝛ ſi eſt ens .i. exñs fepata loco a corpe tunc nullū poſſidebit locū: erit ḡ vl̄ fic aliqs pūctus vl̄ fic vacuū fiue fic corpꝰ ifenfatū: vacuū .n. ⁊ corpꝰ ifenfatū idē ē: vl̄ erit fic corpꝰ ifēfatū .i. fic corpꝰ nō occupās locū: h aūt horū dcōrū qȯcūq̄ pōat̄ nō ꝯtigit rōnabilr̄ ponere. nā h .i. mā ⁊ fubm ex quo gn̄atur aliqd neceſſe eſt eē in aliquo loco. In eodē .i. loco in quo erat id qȯ eſt corruptum eſt poſtea id qȯ eſt generatum: ⁊ qꝛ qȯ generat̄ ex eo .i. ex fubo aliquo femp eſt alicubi: quapꝛopter: ⁊ illud ex quo fit generatio vel fm eē vel fm accidens fupple neceſſe eſt alicubi eſſe: fed ſi mā poneretur feparata magnitudine ⁊ pōeretur per fe exiſtere nō eēt in loco: nec per fe nec per accidēs: ergo nihil poteſt fieri: quia tunc factum ex ea nuſquaȝ eſſet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſi in aliquo exiſtit ſi qdē fepatum T.cō.28.
ita vt nulliꝰ fm fe aut fm accñs aliqd fit contingunt multa ⁊ impoſſibilia.

Improbat

¶ Improbat scdm membrū.vz.q mā non est separata fm esse: τ duo facit: quia primo dicit ad hanc positionem seq ipossibilia. scdo narrat ipossibilia illa: ibi.(Dico aūt.) Continuet sic: vt pz nō potest poni materia separata: τ per se existere: sz si diceret q est in aliq corpore: τ nō est sepata loco: sed existit si qdē qd separatū. supple fm esse: ita vt nullius corpis sit aliqd p se nec p accidens: sicut vinū est in vase: tn̄ q: separatū ē a vase fz eē nihil est vasis nec per se nec per accñs: si sic dicam⁹ de mā multa ipossibilia ɔtingūt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico autez.ṽ.g.si generabitur aer ex aqua non aqua erit transmutata.

¶ Narrat illa ipossibilia q̄ ɔtingūt sic dicētibus: τ tria facit fm q tria talia incōueniētia adducit. 2ᵐ ibi.(Sz ppterea.) 3ᵐ ibi.(Amplius neq.) Dicit ergo: bn̄ dico q multa ipossibilia sequunt ad dicētes māz esse in corpore: τ nō esse sepatā ab eo loco fm esse: q: si hoc eēt aer posset generari ex aq̄ siue ex mā que est in aqua: aq̄ nō trāsmutata: qd̄ est incōueniens: cuz.n. generatio vnius sit corruptio alterius: q̄.n. differunt fm esse per se loq̄ndo: τ fm q hmōi pōt esse trāsmutatio in vno: alio non trāsmutato: nō oz ergo aquā trāsmutari: ad h q ex mā que est in ea aliqd generet: cū ponat nō esse idē eē aq̄ τ māe que est in aqua. ¶ Deide cum dicit.

¶ Sed ppea q vt in vase aqua inest materia eius cuius est. Infinitas eni nihil phibet mās eē. Quapropt̄ τ gn̄ari actu.

¶ Adducit scdm incōueniēs dicens: q ppea quia ponitur: q vt aqua est in vase: sic mā est ei⁹ in quo est: nihil prohibet infinitas mās esse in aliquo: vt infinitas mās esse in aqua: nā cū materia non occupet locum: τ ponatur sic esse in aqua: vt aq̄ in vase: qua rōne in aqua pōt esse vna mā: pari rōne in ea poterunt eē infinite materie: nam si aqua non occupat locum ifinite aque pn̄t eē in eodē vase: τ q: semp ex mā potest aliqd generari infinita actu possent generari ex ipsa aqua in qua eēnt infinite māe: qd̄ est incōueniēs: nō enim ex eodē finito infinita actu generari possent. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius neq sic videtur gn̄ari aer ex aq̄ vt exiens a manente.

¶ Adducit 3ᵐ icōueniēs: nā est icōueniēs hec pō: q: repugnat appētibus: nā si mā eēt in aq̄: sicut aqua in vase generatio nihil eēt aliud: nisi exitus a manente: sicut n. aqua exit a vase manente: τ pmanente vase sine trāsmutatiōe: sic exiret ab aqua: qd̄ generaret ex mā exñte in ipsa aqua: sed hoc repugnat apparentibus: nō.n. videt generari aer ex aqua vt exitus a manēte: imo non ex aq̄ manente: sz ex aqua trāsmutata τ corrupta ē aer generatus. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Melius ergo omnibus inseparatū facere māz esse: vt entem eādem τ vnā numero: rationem autem non vnam.

T.cō. 29. ¶ Concludit mām inseparataz eē dicens q oibus.i.inter oia melius est facere mām eē insepatā a corpe τ a magnitudine: τ facere eam non entem eādē: τ vnā numero per eēntiā: ratione autem.i.fm formaz τ eē debem⁹ eam facere non vnam.

Sed neq puncta ponēdū neq lineas corpis mām: pp easdē causas: illud aūt cuius hec vltia materia est: q̄re neq vnq̄ neq sine passiōe possibile est esse neq sine forma.

¶ Positis rationibus ad ipossibile q mā nō pōt separi a magnitudine τ corporeitate. In pte ista ponuntur tres ostensiue. ¶ Ad cui⁹ euidentiā aduertendū q idiuisibile fm q hmōi: τ sine magnitudine pōt itelligi aliqd dupl'r: negatiue τ priuatiue: negatiue.n. pūctus est idiuisibilis: q: non potest diuidi: sic ēt τ linea est idiuisibilis non simpl'r: sed fz latitudinē: priuatiue v̄o materia fm se ɔsiderata est idiuisibilis: q: non potest diuidi fm se: est tn̄ apta nata diuidi per q̄ntitatē: priuatio eniz supra negationē addit aptitudinē: pūctus igr̄ est indiuisibilis soluz negatiue: q: nec diuidit: nec est aptus natus diuidi. duo ergo facit phs in ostendendo mām fm qd̄ existit: τ vt est aliqd in effectu: non esse sepatā a magnitudine. τ nō eē quid indiuisibile negatiue: sicut pūctus: vel ēt sicut linea que aliquo modo est idiuisibilis negatiue: in q̄tuz fm latitudinem nec diuiditur: nec est apta nata diuidi. scdo ostendit eā nō eē quid indiuisibile priuatiue: vt q actu mā nullaz habeat magnitudinē nec q̄ntatē: sed solū sit potētia diuisibilis: τ sit apta nata q sit q̄ta τ magna. scda ps ibi.(Generat qdē igr̄.) T.c.30.
Dicit ergo q non est ponēdū mām esse pūctos neq eē lineas corpis pp easdem causas.i. ppter easdem positiones: quas supius tetigimus. Ille.n. eedem rōnes ducentes ad impossibile ostendētes mām nō eē sepatā a magnitudine: q: tunc mā nō eēt alicubi: ostendere possunt mām nō eē puncta per se exñtia: nec linee p se exñtes: punctis.n. τ lineis fm q hmōi non debetur loc⁹ τ sicut ppter illas cās: τ ppter illas rōes ducētes ad impossibile superius tactas ostendi potest māz non eē pūcta nec lineas: ita possunt adduci rōes ostēsiue ad ostēdendū hoc idem: nam puncti τ linee habent rōnē vltimorū τ terminorū: mā enim de se est quoddā iterminatum: interminatū.n. non est ipsi termini: sed est id qd̄ p terminos terminat τ vltimat: materia igit non est pūcti nec linee: sed est id cuius h.s. linee τ puncti sunt vltima τ termini: τ q: terminabile nō separatur a suo termino: cū mā terminet τ finiat per pūcta lineas formas τ passiones: sicut nūq̄ est mā sine pūctis τ sine lineis vl' sine magnitudine: ita nūq̄ est possibile eā eē: neq sine passione: neq sine forma. ¶ Deinde cum dicit. T.c.30.

¶ Generatur qdem igitur simpl'r alterū ex altero: quēadmodū τ in alijs ɔterminatū ē: τ ab alio aut actu ente aut hōgenus aut homoideus. ṽ.g. ignis ab igne: aut homo ab homine aut ab actu: durū enim a non duro generatur.

¶ Postq̄ ostendit mām nō eē quid indiuisibile negatiue: q: nō est pūcti neq linee ondit eaz nō esse qd indiuisibile priuatiue: vt q sit actu sepata ab omni magnitudine τ ab oibus passionibus: τ est rō sua talis qcquid fit: fit a sibi cōuenienti aliquo modo: naz vt est determinatum in alijs. vt in .7. meta. cuz generatur alterū ex altero simpliciter: τ generat ab alio ente actu: vl' generatur ab eo: qd̄ est actu hōgeneos.i. eiusdē generis: vl' ab eo quod eē actu homoideos.i. eiusdē spēi. ṽ g. generat hō ab hoīe: τ ignis ab igne: sunt aūt eiusdē spēi hō cuz hoīe: τ ignis cū igne: sz aliqn̄ gn̄atio est ab actu fz idē genus: gn̄at.n. durū a nō duro: q: generatur a frigido. frigidū.n. cōstringit τ indurat: quicquid tn̄ fit semp generat aliqd a sibi ɔuenienti aliquo modo. ita q agēs τ patiēs in pn̄ sunt dissimilia: in fine v̄o silia: sed supplēdum q mā sepata ab oī actu τ ab oī corpeitate: nec est silis: nec est dissimilis: opz ergo tā gn̄ans q̄ id ex quo T.c.30. τ.31.

gn̄atur

generatur esse aliqd in actu: nũq̃ ergo materia ex qua fit generatio erit idiuisibilis ꝓuatiue: vt ꝙ sit sepata ab omni actu ⁊ ab omni magnitudine: lꝫ sit apta nata esse q̃ta ⁊ magna. ¶ Item sequit̃ illa pars.

T.c.31. ¶ Qm̃ aũt est ⁊ sb̃e corporee mã corpis talis: corpus. n. cõe nullũ. eadẽ passiõis ⁊ magnitudis est: rõe qdeꝫ sepata: loco ãt nõ separata. nisi ⁊ passiões sepabiles.

¶ Que fuit diuisa ꝯtra totũ ꝑcedens. Continuat̃ auteꝫ sic. Postq̃ ostendit mãm generationis naturalis nõ eẽ separatã ab omni corporeitate ⁊ ab omni magnitudĩe. In pte ista ostendit eadẽ esse mãm augmenti ⁊ generationis nãlis. Intendit aũt talem rõnẽ. augmentũ videtur respicere corpus: ⁊ q̃tũ ẽm se. gñatio ṽo respicĩ corpus in eo ꝙ naturale: sed ideꝫ est corpus: ⁊ corpꝰ nãle: cũ non sit dare aliqḋ corpus sepatum: qḋ sit cõe ad corpus ẽm se: ⁊ ad corpus nãle. ergo eadeꝫ erit mãm substantie corporee: ⁊ sb̃e talis corporis. i. corpis nãlis: ⁊ si eadẽ est mã corporis: ⁊ corporis nãlis: eadẽ erit materia passiõis. i. corpis passionati siue corpis nãlis: ⁊ ꝑ ꝯñs gñonis que respicit corpus tale ⁊ magnitudis. i. augmẽtatiõis q̃ respicit corpus magnũ: rõe ḡ ⁊ itellectu sepata est mã generationis ⁊ augmenti. loco aũt. i. subiecto ⁊ re nõ est sepata mã huius ⁊ illiꝰ: nisi qs poneret passiones sepabiles a substãtijs: si enim passiões sepabiles essent: alia esset mã magnitudinũ ⁊ passionũ ⁊ aliud est corpus: ⁊ corpus nãle: ⁊ per ꝯñs aliud esset materia generatiõis ⁊ augmẽti: sed de hoc in declarationibꝰ tangetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestum aũt est ex quesitis: qm̃ nõ est augmentatio trãsmutatio ex põa magnitudĩe: actu aũt nullaꝫ hñtem magnitudinẽ. Sepatuꝫ. n. esset cõe qdem. hoc ãt quõ ĩpossibile dcm̃ ẽ in alijs ꝑus.

¶ Concludit ꝯclusionẽ ꝑncipalr̃ intentã: nam si mã generationis nãlis nũq̃ est separata a magnitudĩe ⁊ corporeitate: ⁊ eadem erit mã generationis ⁊ augmenti: manifestũ est ex quesitis. i. ex inuestigatis: qm̃ augmẽtũ non est trãsmutatio ex potẽtia magnitudine: actu ãt nullã magnitudinẽ hñtẽ: qꝛ si hoc esset: sepatũ esset qdem qḋ est quid cõe. i. sepata esset materia a corporeitate: qḋ est qd cõe: ⁊ vna in habentibus eam: vel alr̃ separatũ esset qd cõe. i. separatũ esset aliqḋ corpus: qḋ ẽ cõe ad corpus ẽm se sumptũ vel ad corpꝰ nãle: quod ẽ inconueniẽs: vt priꝰ dicebat̃: vel etiam vt dictum est in alijs: qꝛ in de celo ⁊ mũdo ostensum est hoc esse impossibile: ⁊ si nõ ẽ aliqḋ corpꝰ: ⁊ corpꝰ nãle: ⁊ non est alia materia ẽm rem augmẽti ⁊ generatiõis nũq̃ mã augmenti sepata erit a magnitudine ⁊ corpeitate sicut nec materia generationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ãt talis trãsmutatio nõ augmentationis propria: sed generationis. Augmentatio. n. est existẽtis magnitudinis additamentũ. diminutio auteꝫ minoramentũ. ideo oꝫ habere aliquaꝫ magnitudinẽ qḋ auget̃. quapropter nõ est sine magnitudĩe mã. opꝫ autem etiaꝫ ⁊ augmentationeꝫ ⁊ in actu magnitudis. gñatio ãt magni cõpis nõ augmẽtatio.

¶ Adducit rõeꝫ sumptã ex pte ꝓpꝛij subiecti augmẽti: nã ꝙ subiectũ in generatione est corpus ⁊ ens in actu: hoc est per accidens: qꝛ ens in potẽtia est ꝓpꝛiũ subm generationis: cũ illud ens in potentia nũq̃ actu sepat̃ a corporeitate: sed in augmẽto h̃ est per se: qꝛ subiectũ proprium in augmẽtatione est corpꝰ habens magnitudinem in actu: ideo ait ꝙ talis trãsmutatio in qua ꝓpꝛiũ subiectũ esset ens in potentia nõ corpꝰ in actu non esset ꝓpꝛia materia augmẽtationis: sed generationis: ⁊ dicĩ propria: qꝛ aliquo modo est eadẽ: ⁊ ideꝫ subm generationis ⁊ alterationis: ꝓpꝛiũ tñ subiectũ h̃ ⁊ ibi differt: ꝙ aũt in augmẽto nõ solũ sit ꝑ accidẽs: sed etiam per se supponere corpꝰ ⁊ magnitudinẽ: pꝫ: qꝛ augmẽtatio ẽ existñs additamentũ magnitudis: ⁊ diminutio est minoramentũ: ideo opꝫ aliquã magnitudinem hr̃e: qḋ augetur ⁊ qḋ auget: quapropter non sine materia magnitudine. i. nõ sine mã cũ magnitudine opꝫ esse augmẽtũ: ⁊ ẽt dꝫ esse materia in actu. i. ẽm actum magnitudis. alr̃ enim magis esset gñio corpis: nõ augmẽtatio. ¶ Sꝫ videtur ꝙ sibi phs ꝯdicat: nam superiꝰ dixerat mãm generationis nõ separi a magnitudĩe: h̃ aũt videt̃ innuere ꝙ in augmento materia nõ sepatur a magnitudine: in gñone ãt nõ sic. ¶ Ad qḋ dici potest ꝙ tam in augmẽto q̃ in generatione semꝑ materia est ꝯiuncta magnitudini: sed in augmẽtatione vr̃ esse per se: in generatione autem non est per se: sed per accidẽs. Dubm

T.cõ. 32. Suscipiẽdũ vtiq̃ magis q̃si tãgẽtes qõnẽ a ꝑncipio. q̃lis alicuius entis augmẽtari ⁊ diminui causas querimus.

¶ Superiꝰ phs inquisiuit que videñt respicere augmẽtum cõiter. In pte ista venat̃ que videñt respicere augmentum spãliter: ⁊ duo facit: qꝛ ꝑmo cõtinuat se ad dicenda. scḋo exeqtur de intento: ibi. (Videtur vtiq̃ eiꝰ.) Dicit ergo ꝙ suscipiẽdũ est vtiq̃ quasi magis spãliter tangentes qõnẽ a ꝑncipio. i. ad ꝑncipale quesitũ: nã qꝛ aliquo adueniente fit augmentũ: ⁊ recedẽte fit diminutio: ideo queramus cãs ⁊ rõnes de illo aliquo quo cõtingit augeri ⁊ diminui: cuius ⁊ qualis sit entis. i. entitatis: vtrum. vꝫ. sit corpus vel incorporeum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt̃ vtiq̃ eius qḋ auget̃ q̃cunq̃ ps aucta esse. silr̃ autem in diminutione minor eẽ generata. Amplius aũt adueniẽte aliquo augm̃tari ⁊ recedẽte diminui.

¶ Exequitur de intento: qꝛ primo venatur causas ⁊ rationes augmenti: ⁊ ea que specialr̃ requiruntur ad augmentum arguendo. scḋo soluendo: ibi. (Quoniam aũt quesitum est.) Circa ꝑmum duo facit: qꝛ primo premittit duas conditiones que requiruntur ad augmentum. T.cõ. 35. secũdo arguit cõtra ea que dixerat: ibi. (Necesse est augeri.) Una cõditio que requiritur ad augmentuꝫ est: qꝛ videtur eius quod augetur quecũq̃ pars esse aucta: ⁊ in diminutione similiter quelibet pars videtur esse generata minor. Amplius alia conditio que reqritur ad augmentum est aliquo adueniẽte augmẽtari: ⁊ aliquo recedẽte diminui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necesse autem augmentari aut icorporeo aut corporeo.

¶ Arguit contra predicta. Ad cuius euidẽtiã notandũ predictas duas ꝯditiões sic se habere ꝙ destructa scḋa destruitur prima: destructo enim non fieri augmentum

aliquo

aliquo adueniente destruitur q̄ q̄libet ps augmenti sit
aucta. nā iō quelibet ps aucti est aucta: q2 cuilibet pti
aliquid additur τ ad quālibet ptē aliquid aduenit: iō
solū arguit cōtra scđam conditionē q̄ nō fiat augmen
tū aliquo adueniēte: τ duo facit: q2 pžo facit q̄ dictuз
est. 2° remouet quādā cauillationē ibi. (Sз nec sic con
t.c.33. tingit.) Circa pmū duo facit: q2 pmo ponit quādā disti
ctionē. 2°: destruit vtrūq3 mēbrorū ibi. (Si qdē igitur.)
Dicit ergo q̄ si fit augmētū aliquo adueniente necesse
est augmētari aut corpeo aut incorpeo. illō. n. adueniēs
vel erit corpus aut non corpus. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Si quidē igit incorpeo est separatuз
qđ cōe. impossibile āt materiā a magni
tudine separari vel esse separabilē. quē
admodum dictum est prius.

¶ Destruit vtrūq3 mēbrū. pmo eni ośdit nō fieri aug
mentū adueniēte icorporeo. 2°: adueniēte corporeo ibi.
Notā (Si autē corporeo.) Ad euidētiā aūt pme partis notā
dum. dū phm supponere q̄ de necessitate requiraf materia
in augmēto τ in trāsmutatione. h aūt supposito: ait q̄
si fiat augmētū adueniēte incorpeo: q2 semp fit augmē
tū adueniente mā que supponit in omni trāsmutatio
ne sequef ergo ipsuз materiale elementū qđ est qd cōe
oībus gñabilibus eē separatū a corporeitate: sed quēad
modū dictū est pmo. impoñe est mām eē sepabilē a ma
gnitudine: τ a corpeitate. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si autem corporeo duo in eodem lo
co corpora erunt: τ quod augef τ quod
auget. est autem τ hoc impossibile.

¶ Destruxit 2m mēbrū: q2 fieret augmentū adueniente
corpore. duo corpa erunt in eodem loco qđ augetur. τ
quod auget. est autem hoc impossibile q̄ duo corpora
simul ita sint. ¶ Deinde cum dicit.

t.c.33. ¶ Sed nec sic ɔtingit fieri ac gñari dicē
augmentationē τ diminutionē. vt qñ ex
aq̄ aer. tūc eni maior tumor gñatus est.

¶ Remouet quādā cauillationē: τ duo facit: q2 prio po
nit cauillationē. 2° eam destruit. ibi. (Nō eni augmēta
tio.) Dicit ergo q̄ non ɔtingit sic dicere: sic generari τ
fieri augmentū τ diminutionē sicut quidam dicebant.
cauillose. n. τ sophistice aliqui de augmēto determinā
tes dicebāt q̄ cū ex aqua fit aer factū est augmētū: q2
tūc maior tumor generaf: hec autē positio si va eēt ad
nihilaret argumēta phi: q2 nec adueniēte cōporeo nec
incorporeo fieret augmentū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō āt augmētatio hec: sed gñatio q
deз eius in qđ trāsmutaf erit: corruptio
aūt ɔtrarij. Augmētatio aūt neutrius.

Notā ¶ Destruit hanc cauillosam ostensionem. ¶ Ad cuius
dum. euidentiā notādū in predicta gñatione tria esse consi
derāda. aquā que corrūpif. aerē q generaf. τ qđ ē idē
vtriq3. tria aūt facit: q2 pmo ostendit in pdicta trāsmu
tatione non saluari augmētū quātū ad aquā q corrūpi
tur: vel quātū ad aerē q gñaf. 2° ośdit nō posse saluari
augmentū q̄tū ad id qđ est cōe vtriq3. 3°: narrat ɔditio
nes augmēti vt magis manifesta sint q dixerat. 2° ibi.
(Sз aut nullius.) 3° ibi. (Hec autē tria sunt.) Dicit g q̄
h. s. pdicta trāsmutatio nō est augmētatio nec aeris nec
aq̄: sз est gñatio eius in q̄ trāsmutaf. s. aeris: τ erit cor
rupto ɔtrarij. i. aque que trāsmutaf in aerē: augmentatio
tamen erit neutrius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed aut nullius aut si aliqđ cōe am
borū existit eius qđ gñaf τ eius qđ cor
rūpif. verbi grā. si corpus. aqua aūt nō
acuta est. neq3 aer. hoc quideз deperijt.
hoc autē generatū est. corpus aūt est si
quidē auctū est: sed τ hoc impossibile oз
autē saluare rationē τ existentiam eius
quod augetur τ diminuitur.

¶ Ośdit nō eē augmētū eius qđ est cōe vtriq3. augmē
tatū eni debet manere τ esse in tota trāsmutatione. er
go cū ex aqua fit aer: aqua nō pōt esse acuta: q2 nō ma
net: nec ē in fine trāsmutatōis. nec aer est auctus: q2 so
lū incipit esse in fine trāsmutationis. aut ergo nullius
est augmētatio: aut si aliquo mō volumus saluare au
gmētū dicem9 q̄ aliqd existit cōe ambor: ei9. s. qđ ge
neraf: τ eius qđ corrūpif. vbigrā. si corpus vel si mā ē
huius cōe id forte dicef auctū. aq̄ ergo nō est aucta: q2
deperit. nec est aer q est gñatus. si qđ ergo auctū ē cor
pus: aut materia que est qd cōe pdictis videf auctū eē:
sed τ hoc est impossibile: licet habeat quādā apparen
tiā: q2 oportet saluare rōne τ exñtia substātiā eius qđ
augef τ diminuif: sed substātia materie nō manet ea
dē sm existentiā τ rōnē. i. sm eē τ diffinitione in aqua
corrupta τ in aere gñato. ideo eni nō cōpetit ei augeri.
¶ Notandū aūt q̄ existētia τ ratio cōpetit māe p for
mā: ideo sm qđ mutat formā mutat rōnē τ eē. Itē no Nōndū
tandū q̄ phs cū loquitur hic de materia que est quid
cōe aeri τ aque nominat ipsum corpus: q2 antiqui phi
oēs posuerūt mām eē corpus. iō ɔ eos disputāns more
eor loquif nominādo mām esse corpus. vtrū aūt pos
sit intelligi qđ h Ari. ait de ipso corpore: forte in decla
rationibus dicef. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hec āt tria sunt: quor vnū est quātā
cūq3 ptē maiorē eē ei9 qđ augef magni
tudis. vbi grā. si caro carnis τ adueniēte
aliq̄ τ tertiū vt saluef q̄ augef τ maneat.

¶ Narrat cōditiones augmēti vt magis manifesta sint
que dixerat. τ duo facit: q2 pmo fac qđ dictū ē. 2° q2 ex
ɔditionibus augmēti appet solutio cuiusdā qōnis. mo
uet questionē illā ibi. (Quereret aūt aliquis.) Circa pri T.c.34
mū tria facit: q2 pmo narrat dictas cōditiones. 2° pro
pter predicta cōparat augmētū ad generationē τ alte
rationē. 3°: per hmōi cōditiones augmenti redit ad de
struendā cauillationē prius positā. 2° ibi. (Cū gñatur.)
3° ibi. (Si itaq3 erit.) Dicit ergo. q̄ hec tria sunt que re
quiranf ad augmētū. quor vnū est. q̄tacūq3 ptē eius ma
gnitudinis qđ augef esse auctā τ esse maiorē. vbi grā.
si caro sit aucta quelibet ps carnis dз eē aucta. 2° cōdi
tio augmenti est. q̄ adueniēte alio fiat augmentum. 3m
aūt ē q̄ saluef τ maneat qđ augef. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū generaf quidē aliqd simpliciter τ
corrūpitur. nō manet idē. qđ autem au
getur: aut alteratur: aut minuitur manet
idē. Sed tamen quidem passio aut ma
gnitudo non manet eadem.

¶ Propter ea que dixerat cōparat augmētū ad altera
tionē τ gñationē. dixerat eni augmētū manere. in hac
aūt ɔditione augmētū ɔuenit cū alteratione: τ differt
a generatione: ideo ait: qđ cū aliqd generatur simplr:

aut corrūpit nō manet. cū aūt alterat aut augeť aut minuit manet idem qđ augeť aut alterat: ſ; tñ nō manet eadem paſſio: nec eadē magnitudo: manet eni qđ alteratur. ſed mutat paſſionem ꝛ qualitatē procedendo ab vno in aliā: ſicut augmentatū mutat ſm quātitatē procedendo a minori in maiorē. ⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Si itaq; erit p̄dicta augmētatio ꝯtinget nullo adueniēte neq; augeri ꝛ nullo recedēte diminui: ꝛ nō manē q̄ augeť: ſ; oꝫ hoc ſaluare. ſuba. n. ē augmētatio tal.

⁋ Redit ad deſtruendū cauillationem iactā per conditiones q̄s p̄dixerat de augmēto. dicēs: qđ ſi erit p̄dicta poſitio va vt dicamus fieri augmentū cū ex aq̄ fit aer q eſt rarior ꝛ fieri diminutioneꝫ cū ex aere fit aq̄ que eſt dēſior: nō ſaluabunť ꝯditiones augmēti: q2 vt pꝫ ponēdo p̄dicta ꝯtinget augmētatio nullo adueniēte: ꝛ ꝯtinget aliqđ diminui nullo recedēte. rurſuꝫ vt pꝫ p habita: ꝯtinget nō manere qđ augeť: ſ; oꝫ ſaluare h̄. i. has ꝯditiones. ſubiecta eni eſt. i. ſuppoſita eſt augmētatiuo eſſe talis. ſupponebať eni p̄us aliq̄ adueniente fieri augmētū ſaluari atq; manere qđ augeť. ⁋ Deinde cū dicit.

T.c.34 ⁋ Queret aūt aliq̄s ꝛ quid eſt qđ augeť vtrū cui apponitur aliquid aut qđ apponitur. v̄bi gratia. ſi crus quod augeť hoc maius: quod auget cibus: quare igiť nō ambo aucta ſunt. maius eni qđ apponiť ꝛ cui: quēadmodū ꝛ qñ miſcens vinum aqua ſimiliter enim plus vtrunq;.

⁋ Ponit queſtionē quandā cuius ſolō hr̄ ex predictiſ: ꝛ tria facit: q2 primo ponit q̄ōnē. 2° ſoluit. 3° manifeſtat qđ in ſolōne ſua poſuerat. 2ª ibi. (Aut qñ huiuſ.) 3ª ibi. (Silr ꝛ in alteratione.) Dicit ḡ q̄ queret aliq̄s qđ eſt qđ augeť: vtruꝫ augeať id cui aliqđ apponiť. v̄bigr̄a. ſi augeť crus h̄ ē: q̄ efficiť maius ꝛ cui aliqđ apponiť an ſupple augeť: id qđ auget: qđ āt auget eſt cibus: ꝛ q̄re nō ambo dn̄r aucta. totū. n. vr̄ maius qđ apponiť: ꝛ cui apponiť. i. cibus ꝛ crus. quēadmodū qñ miſcē vinū aq̄ vtrūq;. i. totū vr̄ ſilr auctū ꝛ eē plūs. ⁋ Deīde cū dic.

⁋ Aut quoniam quidē hm̄ōi ſubſtantia manet. huiuſmodi autē nō v̄bi gr̄a. cibi. quoniam ꝛ hic dominans dicitur in mixtione: vt quoniam vinuꝫ. facit enim vini opus: ſed non aque vniuerſa mixtura.

⁋ Soluit dicēs. q̄ aut ſupple augmētať crus cui apponiť aliqđ vt cibus qui apponiť: ꝛ eſt rō: q2 manet: ſuba huius. huius aūt nō manet ſubſtātia. verbi gr̄a. cibi nō manet ſubſtantia. ſicut ergo in mixtione dominās diciť augeri: ita ꝛ hic. crus aūt qđ dn̄atur ꝛ ꝯuertit cibuꝫ ad naturā ſuā eſt id qđ augeť. ſi ergo miſceať aqua cuꝫ vino ꝛ vinū cōuertat ad ſe aquā. vinum diceť auctuꝫ qm̄ manet. facit enim vini opus: ſed illa vniuerſa mixtura aque ꝛ vini non dicetur aucta non eniꝫ eſt aucta aqua ꝛ vinum: ſed ſolum vinum: cū ſolum cū ponitur faciat vini opus: ꝛ non aque. ⁋ Deinde cū dicit.

⁋ Similiter ꝛ in alteratiōe qm̄ ſi manet caro ens ꝛ quod aliqđ eſt. paſſio aūt aliqua exiſtit coꝝ que ſcđm ſe accidētiū q̄ p̄us paſſio nō exiſtebat alteratū ē hoc.

⁋ Manifeſtat qđ in ſolōne ſuppoſuerat. ꝛ duo facit ſ; qđ duplr̄ manifeſtat qđ dixerat. 2ª ibi. (Q̄ āt alteratuꝫ eſt.) ſuppoſuerat. n. q̄ q2 nō maēt cibus: ſ; manet cruſ. augeť crus ꝛ nō cibus. hoc autē manifeſtat per ſilē dicens. q̄ ſilr ꝛ in alteratione: q2 manet caro ens: ꝛ q̄ eſt aliquid pmanens. paſſio aūt aliqua de nūero coꝝ accidentium ſm ſe. i. paſſio aliqua que ſm ſe eſt accidēſ exiſtit que paſſio nō exiſtebat prius. ideo. ſ. alteratū eſt h̄. ideſt alteratū eſt ſubiectū qđ manet nō paſſio ſupple q̄ eſt de noua introducta ꝛ nō manet: ꝛ tūc cōplenda eſt rō: videlꝫ q̄ eſt ſilr in alteratiōe ꝛ augmētatione cū in alteratiōe: q2 manet ſubꝫ: ꝛ nō paſſio: alteratuꝫ eſt h̄. i. ſubm qđ manet. ḡ in augmēto: q2 manet crus ꝛ nō cibus augmētatū erit crus qđ manet. ⁋ Deīde cū dicit.

⁋ Quomodo aūt alteratū eſt: hoc qñq; qdē nihil paſſuꝫ eſt. neq; alterata ē ſubſtātia. qñq; aūt ꝛ illud. Sed alterās eſt principiū motus in eo q̄ augmentať ꝛ alterať in his mouens qm̄ ꝛ ingrediens gn̄ať vtiq; magis ꝛ accipiēs illō cōpus. v̄bigr̄a. ſi igrediēs fiat vtiq; id ſpē oꝫ cōruptū eē hoc patiēs ꝛ mouēs nō in hoc.

⁋ Manifeſtat hoc idē alio mō diſtingendo de p̄ncipio alterato dicens. id quo alteratum eſt hoc tale p̄ncipiū alterationū: qñq; quidē nihil eſt paſſuum: neq; alterata eſt ſubſtātia eius. i. vnū p̄ncipiū effectiuū alterationis eſt alterās ialteratū vt aīa vegetatiua. aliud alterās alteratū vt cibus. iō ſubdit q̄ qñq;: ꝛ illud ſupple qđ alterat alterať: alterās ergo p̄mū qđ eſt p̄ncipiū motus: vt aīa vegetatiua eſt in eo qđ augeť ꝛ alterať: ſ; in his ideſt in alterātibus alteratis: iō eſt mouēs qm̄ eſt igrediens. iō eni cibus alterat: q2 ingrediť mēbrū: ꝛ trāſit in ſubam eius: q2 ſi cibus eēt accipiēs id corpus. i. reciperet formā illius corporis ad qđ trahiť. i. ſi reciperet formā carniſ exn̄s p ſe: ꝛ vt ingrediēs ad mēbrū generareť vtiq; magis. i. eēt ibi gn̄atio magiſ q̄ꝫ augmētū. verbi gr̄a. ſi cibus ingrediēs fiat vtiq; ſpēs. i. accipiat illā ſpēm ꝛ illā formā carnis ad quā ingrediť: ꝛ h̄ patiens corrūpiť: ita q̄ eſt mouens nō h̄. i. nō ad formam ꝓpriā: ſed moueť ad formā carnis: vel mouens nō in h̄ q̄ mouēs p̄ncipale. i. aīa vegetatiua. cū non in h̄. i. in cibo: ſed in carne. ⁋ Notādū ex verbis p̄hi hr̄i: q̄ cuꝫ duplex ſit alterās vnū inalteratū aliō alteratū. alterās inalteratū eſt in carne nō in cibo: iō caro manet: cibus aūt qđ eſt alterās alteratū nō manet: ꝛ tūc ſupponēda eſt rō eius q̄ caro augeť q̄ manet ꝛ nō cibus. ⁋ Iteꝫ notādū q̄ accipe aliqđ formā carnis pōt itelligi duplr̄ vel p ſe exn̄s: ꝛ tūc eſt gn̄atio: vel vt cōiunctū alteri: ꝛ tūc eſt augmētū. vt infra diceť. cibus ḡ accipit formaꝫ carnis: ſed accipit eā nō p ſe exiſtens: ſed vt coniungiť mēbro. iō dixit p̄hs. q̄ ſi cibus nō eēt ingrediēs ad corpus qđ eſt mēbrū ꝛ accipet formā eiꝰ magis vtiq; eēt gn̄atio q̄ꝫ augmētū. ⁋ Itē notādū q̄ꝫ cū cibus igrediť ad mēbrū reſolniť in ptes ſubtiles: ꝛ q2 corpus ſubtile pōt dici ſpūs: iō in illa tranſgreſſione poteſt dici factus ſpūs: iō cuꝫ aliqui textus habeant. ſi cibus ingrediens fiat vtiq; ſpiritus: ꝛ aliqui habeant. fiat vtiq; ſpecies. ſi conſiderentur predicta vtrūq; exponi poteſt.

Notā dum.

Notā dum.

Quoniā autē de his queſitum eſt ſufficienter oꝫ queſtionis tentare ſolutionem inuenire.

⁋ Poſtq̄ꝫ philoſophus venatus eſt ꝯditiones augmēti ingrendo

ti inquirẽdo ⁊ arguẽdo. In pte ista exequit̃ de inten-
to soluẽdo ⁊ veritatẽ determinãdo. ⁊ duo facit: q2 pri-
mo ꝯtinuat se ad dicẽda. 2° exeqt̃ de ꝓposito ibi. (Sal
uant eos manere id.) Dicit ergo qm̃ quesitũ est. i. querẽ
do ⁊ arguendo quesitũ est sufficienter de his que req̃-
runtur ad augmentũ op3 deinceps tẽptare inuenire so
lutionem questionis. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Saluãtes manere id qđ augeť ⁊ ad-
ueniẽte aliquo augeri. recedẽte ãt dimi-
minui. Adhuc aũt qđcũq3 signũ sensatũ
aut maius aut minus gñatũ est: ⁊ nõ va
cuũ eẽ corpus. neq3 due magnitudines
in eodem neq3 incorporeo augeri.**

¶ Exequit̃ de proposito. ⁊ duo facit: q2 p̃mo narrat cõ
ditiones augmẽti. 2° dat modũ augmẽti saluãdo cõdi-
tiones illas. 2° ibi. (Suscipiẽdũ determinãteſ.) Ad eui
dentiã autẽ p̃me partis notãdũ ꝙ quedã conditiones
augmẽti requirunt̃ ad augmẽtũ tanq̃3 saluãda. quedã
vero tãq̃3 vitãda. saluãda eñ sunt tria. p̃mo ꝙ maneat
id qđ augeť. 2° ꝙ augeri fiat aliquo adueniẽte: ⁊ dimi-
nui aliquo recedẽte. ad h̃ aũt saluãdũ est tertiũ ꝙ que
libet pars aucti sit aucta ⁊ diminuta: ita ꝙ augmentũ
sit generatũ maius f̃m qđcũq3 signũ sensatũ. i. f̃m quã
cũq3 ptẽ formalẽ ⁊ diminutũ sit generatũ minus cõdi
tiones aũt vitãde sunt tres. p̃mo ꝙ nõ sit vacuũ corp°.
scđo ꝙ nõ sint due magnitudines in eodẽ loco. 3° ꝙ nõ
ꝯtingat augeri adueniẽte icorpeo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ **Suscipiendũ determinãtes p̃us vnũ
qđq3 qm̃ anomiomera augẽť. cũ homio
mera augẽť. cõponiť. n. ex his vnũqđq3.**

¶ Dat modũ augẽdi saluãs ꝯditiones p̃dictas ⁊ oñdit
augmẽtũ fieri nõ ꝑ vacuũ: nec ꝓp eẽ duo corpa in eodẽ
loco: nec adueniẽte incorpeo: sed q2 attrahit̃ alimentũ
ad singulas ptes formales ipsius aliti: f̃m quẽ modũ
saluant̃ oĩa que req̃runt̃ ad augmẽtũ. duo ḡ facit: q2 p̃
f̃m dictũ modũ saluat oẽs ꝯditiões augmẽti. 2° q2 per
alimẽtũ saluare nitit̃ ꝯditiones illas que requirunt̃ ad
augmẽtũ. iõ de ipso alimẽto mouet q̃sdã q̃ões. 2° ibi.
T.co. (Queret ãt aliqs.) Circa p̃mũ tria facit f̃m ꝙ tres cõ
39. ditiones sunt saluãde. p̃ eñ saluat ꝙ quelibet ps aucti
T.co. est aucta. 2° quõ manet id qđ augeť. 3° quõ adueniẽte
36. aliquo fit augmẽtũ. 2° ibi. (Oportet ãt itelligere.) 3° ibi.
T.co. (Maius aũt toto.) In saluãdo quãlibet ptẽ aucti eẽ au
38. ctã tria facit: q2 primo oñdit quõ fiat augmẽtũ. 2° disti-
guit inter partẽ mãlẽ ⁊ formale3. 3° ex his que dixerat
determinat veritatẽ intentã. 2° ibi. (Deinde ꝙ caro.) 3°
ibi. (Quãticũq3 igiť.) Dicit ḡ ꝙ suscipiendum est quõ
pñt saluari ꝯditiones tacte. sed anteq̃3 hoc fiat d̃termi
nemu3 p̃u3 vnũqđq3 quõ augeť. nã anomiomera: idest
corpa partiũ dissimiliũ augent̃ cũ augent̃ homiomera
idest corpa similiũ partiũ. vnũqđq3 eñ dissimiliũ ptiũ
cõponiť ex his que sunt similiu3 partiũ. manus. n. que
est dissiliu3 ptiũ: q2 quelibet ps manus non est manus
cõponiť ex his que sunt siliu3 ptiũ: q2 cõponiť ex carni
bus ossibus: ⁊ neruis q̃ sunt siliu3 ptiũ. quel3 eñ pars
carnis ẽ caro ⁊ ossis os: ⁊ nerui neruus. ꝓp qđ augmẽ
tatis carnibus ossibus ⁊ neruis: que sũt similiũ ptiũ: ⁊
cõponũt manũ augmẽtať ⁊ manus. ¶ Deinde cũ diẽ.

¶ **Deĩde qdẽ caro ⁊ os. ⁊ vnaq̃q3 taliu3
ptiũ ẽ duplex: queẽadmo^m ⁊ alioꝝ in mã
spẽ3 hñtiũ ⁊. n. mã dr̃ ⁊ spẽs. caro aut os.**

¶ Ponit quãdã distinctionẽ de pte f̃m formã: ⁊ f̃3 ma
teriã. ¶ Ad cuius euidẽtiã notãdũ ꝙ ps f̃3 formã. dr̃ Nõdũ
oẽ illud qđ in se acceptũ põt habere actionẽ tale3: ⁊ in q̃ partes sũ formam
se cõsideratũ h3 formã talis. ps ṽo f̃m materiã est illa f̃m mãm
que nõ nisi ꝯiuncta põt hr̃e actionẽ talẽ. ex quo appa-
ret ꝙ nõ quelibet ps q̃ñtũcũq3 minima est ps f̃m for-
mã: q2 posset accipi ita modicũ de carne: ꝙ si accipere
tur minus iã nõ haberet actionẽ carnis: vel nõ rema-
neret ibi species carnis: sed quelibet ps quãtũcũq3 mi
nima est pars f̃m mãm. nulla est eñ ps adeo modica
in qua nõ reseruet̃ species carnis: vt est cõiuncta alij. l3
nõ seruaret̃ ibi talis spẽs si acciperet̃ f̃m se. ⁊ qđ dictũ
est de carne intelligendũ est de oĩbus hñnbus forma3
in mã. p̃dictã eñ distinctionẽ oĩbus istis rebus mãlib°
adaptare possumus: q2 est vinũ f̃m spẽ3 ⁊ f̃m mãm: vt
dicať vinũ: vel lapis f̃m spẽ3 qđ in se acceptũ h3 actio
nẽ vini: vel lapidis. f̃m mãm ṽo que vt alteri cõiuncta
h3 actionẽ talẽ. hoc viso leue est imaginari quõ fit au-
gmẽtũ. In augmẽto. n. trãsmutať cibus ad singulas p-
tes mẽbri ad singulas ptes q̃ñtũcũq3 minimaſ: s3 ad ta
les ptes in q̃bus possit reseruari ṽtus ⁊ actio ꝯuertẽdi
ad se trãsmissu3 alimẽtũ: ⁊ q2 tales ptes sũt f̃m formã
fit trãsmissio ad quãlibet ptẽ f̃m formã: ⁊ augeť queli
bet pars f̃m formã: nõ aũt quelibet f̃m mãm: q2 nõ fit
trãsmissio ad ptes minimas: in quibus nũ possit reser-
uari virtus: ⁊ actio ꝑ que fiat ꝯuersio alimẽti. p̃mo er-
go premittit talẽ distinctionẽ que est caro: ⁊ os: ⁊ vna-
queq3 taliũ ptiũ ex quibus cõponiť aĩal est duplr̃. vide
licet f̃m spẽm: ⁊ f̃m mãm: q2 queẽadmodũ distinguẽdũ
est in alijs rebus mãlibus q2 vnũqđq3 alioꝝ habẽtiu3
spẽm ⁊ mãm põt distingui h̃ f̃m spẽm ⁊ h̃ f̃m mãm.
est eñ lapis f̃m speciem: ⁊ f̃m mãm: ⁊ vinũ ⁊ f̃m spẽ3
⁊ f̃m mãm. ⁊ sic caro ⁊ os distinguẽda sunt. est eñ ca
ro mã: ⁊ caro spẽs: ⁊ os mã ⁊ os spẽſ. ¶ Deĩde cũ diẽ.

¶ **Qualẽcũq3 igiť partẽ augmẽtari ⁊ ad
ueniẽte aliquo scđũdũ quidẽ spẽ3 est cõ
tingẽs scđm autem materiã non est.**

¶ Premisso ꝙ etherogenea vt manus ⁊ caput augent̃
ꝑ homogenea. i. ꝑ corpa siliu3 partiũ. ⁊ oñso ꝙ caro ⁊
os talia similiũ partiũ dñr duplr̃: f̃m spẽm ⁊ f̃m mate
riã: determinat h̃ veritatẽ intentam quomodo h̃ corpo
ra similiũ ptium augentur f̃m quãlibet ptem. na3 quã
libet partẽ taliũ corporũ augeri adueniente aliquo est
cõtingens ⁊ est verũ f̃m speciem: nõ autem est verum
f̃m materiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Oportet aũt intelligere queẽadmodũ T.c.36.
si aliqs mẽsurabit eadẽ mẽsura aquã. sp
eñi aliud ⁊ aliud qđ generať. sic vtiq3 au
gmẽtať materia carnis: sed non partiũ
cuiuscũq3 aliquid generatur. Sed hoc
quidẽ defluit. hoc autẽ aduenit forme:
aut ⁊ cuicũq3 speciei particule.**

¶ Ostenso quõ quelibet pars aucti est aucta: q2 est ve-
rũ f̃m spẽm nõ f̃m materiam. ostendit quomodo op3
saluari ⁊ manere idẽ qđ augetur ⁊ qđ minuitur idem
f̃m formã nõ f̃m materiam. duo aute3 facit. q2 p̃mo fa
cit quod dictũ est. 2° redit ad manifestandũ quõ queli-
bet pars aucti est aucta: adducens quoddã idoneũ exẽ
plum ad ꝓpositũ. ibi. (In anomiomeris.) Ad euiden- T.c.37
tiã aũt p̃me ptis notandũ ꝙ forma magis cõtinet ma T.c.90
teria3 q̃3 materia formã. vnde sic circa finẽ p̃mi de aĩa
scribitur ꝙ aĩa magis ꝯtinet corpus q̃3 corpus aĩa3 sic

ergo imaginari debemus ꝙ q̄diu viuit aial tā diu manet idē ſm aiā3: z ſm formā: ſed q̄ aīa z forma aialis l3 ſemꝑ maneat eadē: aliqn̄ tm̄ eſt in plurimi materiā vt cū aial augeť: aliquādo in pauciori. vt cū minuiť. forma ergo manet eade3. mā vero fluit z refluit. iō ait: qꝺ oꝫ ſicītelligere augmētū: quēadmodū ſi aliquis menſuraret aquā eadē menſura: vt eodē corio: ſiue eodem vtre: q2 ſi ab eodē vtre flueret z reflueret aq̄: ſemꝑ aliō z aliō agereť: q2 ſemꝑ alia z alia aqua flueret z refflueret: ſed ſuppple nūc cōtinēs aquas ſemꝑ maneret idē. ſic vtiq3 cū augmentatur aliquid materia carnis fluit z refluit: ſed cotinens hmōi materiā ſemꝑ manet ide3. Jdeo ait ꝙ cuiuſcūq3 partiū ſm formā aggenerať aliquid: ſed partes ſm materiā hec quidē defluit hic autē aduenit: ita ꝙ materia non manet: ſed defluit z aduenit formā ꝙ materia non manet: ſed defluit z aduenit forma aūt ſupple manet z cuiuſcūq3 ꝑticule ſpēi: z ſint aliqd aggenerať manet: ꝗ id qꝺ augeť manet ſm formam non ſm materiam. ¶ Deinde cū dicit.

T.c.37 ¶ Jn anomiomeris autē hoc magis manifeſtū. verbi gr̄a. manui quonia3 ꝓportionaliter auctum eſt manifeſtum.

¶ Redit ad oſtendendū qūo quelibet pars aucti eſt aucta: z duo facit: q2 ṗmo adducit quoddā exēplū ad propoſitū. 2° oſtendit illud exemplū eſſe idoneū z bonum ibi. (Materia enim alia.) Dicit ergo ꝙ h̄. ſ. videre qūo quelibet ꝑs aucti eſt aucta eſt magis manifeſtū in anomiomeris. i. in corꝑibus diſſimiliū ꝑtiū. verbi gratia. in manu vr̄ ꝙ organū manus ꝓportionaliter eſt auctu3: q2 ꝓportionalr̄ quilibet digitus: vel quilibet ꝑs manus augeť: qꝺ nō eēt niſi ad quālib3 ꝑtē trāſmittereť alimētū: z quelibet ꝑs eēt aucta. ¶ Deide cū dicit.

¶ Materia enim alia ens manifeſta magis hic q̄3 in carne z homiomeris.

¶ Oſtendit hoc exēplū eſſe cōueniēs z idoneu3: z tria facit: q2 ṗmo facit qꝺ dictū eſt. 2° qꝺ dixerat ꝓbat. 3° cōcludit ṗncipale intentū. 2ª ibi. (Jdeo z mortui.) 3ª ibi. (Quapropter eſt quidē.) Dicit ergo ꝙ materia que eſt alia eius z differens a ſpē eſt magꝭ manifeſta h̄. ſ. in manu z brachio: z in alījs que ſunt diſſiliu3 partiu3 q̄3 in carne vel in oſſe: vel in alījs homiomeris q̄ ſunt ſiliu3 partiū: z q2 in iſtis ſunt magis manifeſta que ſunt ſm ſpēm: z que ſunt ſm mām. ideo in talibus eſt manifeſtū qꝺ diximus: videl3 qūo quelibet ꝑs aucti eſt aucta z qūo q̄libet ꝑs ſm ſpē3 augeť. ¶ Deide cū dič.

¶ Jdeo z mortui magis videtur eſſe caro z os quā brachium z manus.

¶ Probat qꝺ ſuppoſuerat. dixerat eni ꝙ in manib9: z in talibus que ſūt diſſiliū ꝑtiū eſt magis manifeſtū qd eſt ſm mām: z qd nō: vel qd eſt ſm ſpēm: vel qd non: q̄3 in his que ſunt ſimiliū partiū. ¶ Ad cuius euiden-

Nōdū tiā notādū ꝙ actio facit ſcire formā: z q2 actio manus z brachij z hmōi organorū q̄ꝝ eſt mouere: z agere aliq̄s actiōes extrinſecas eſt magis nota: q̄3 actio carnis: vel oſſis: quoꝝ eſt cōuertere alimētū z agere actiones extrinſecas: z ideo mortui magis videnť eē caro: z os q̄3 manus z brachiū. ſm eni intentionē ph̄i mortui nihil taliū ſūt: z nihil taliū hn̄t: q2 ſm ipſu3 caro mortua nō eſt caro: nec manus mortua eſt manus niſi equoce: tn̄ nō eſt ita notē carnē mortuā nō eſſe carnē: ſic manū mortua3 nō eē manū: q2 nō eſt ita nota actio carnis ſicē actio manus: ergo eo ipſo ꝙ caro mortua magis appareť caro q̄3 brachiū mortuū appareat brachiū. ꝓbatu3 eſt qꝺ fuit ſuppoſitū: videl3 ꝙ ī carne z oſſe magꝭ lateť quid eſt ſm ſpeciem: z quid ſm materiam q̄3 in manu z brachio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quapropť eſt qdē ſic q̄3tūcūq3 carnis auctū eſt: eſt ēt vt nō. ſm ſpēm qdē eni3 quodcunq3 aduenit: ſm materiam.

¶ Cōcludit cōcluſionē itentā: videl3 q̄3cūq3 ꝑtē carnis eſſe auctā: z qꝺcūq3 ſignū eſſe auctū. eſt autē vt ſic. eſt aūt vt nō: q2 ſm ſpēm vnicuiq3 parti aliqd aduenit z q̄libet ꝑs eſt aucta: ſ3 ſm mām nō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maius autē totū gn̄atur adueniēte aliquo qꝺ vocatur cibus: et ꝯtrariū trāſmutante in eadē ſpecie3. verbi gr̄a. ſi ſicco adueniat humidum. cū aūt adueniat transſmutatur humidum et generať ſiccum. Eſt quide3 ſint ſimile ſimili augmētatur: eſt autem et diſſimili. t.c.38.

¶ Oſtenſo qūo ſaluať vna cōditio augmenti: vt quomō quelibet ꝑs aucti eſt aucta: q2 quelib3 ꝑs ſm formā nō ſm mām. z oñſo qūo manet id qꝺ augeť z diminuiť: q2 manet ſm formā nō ſm mām: cū mā fluat z refluat oñdit qūo adueniēte aliquo fit augmētū. dicēs. ꝙ totū mēbrū gn̄ať maius adueniēte aliquo qꝺ vocať cibus. z huiuſmōi cibus in ṗncipio eſt ꝯriuꝰ ipſi mēbro dico trāſmutāte ipſu3 cibū in ſpēm eadē. i. in ſpē3 ꝓpriā. q2 trahit ipm ad mām ſuā. vbi gr̄a. ſi mēbro ſicco adueniat alimētū humidū cū aduenerit tale: tale mēbro ſicco trāſmutať in nām mēbri: z generať z efficiť ſiccum qꝺ erat ṗus humidu3. z ex h̄ ſoluta eſt q̄ſtio quā antiqui difficilē reputabāt: vtꝝ augereť aliqd ꝑ ſile. vl̄ diſſile. nā vno mō ſile augeť a ſili. alio mō a diſſimili. alimentum eni per qꝺ fit augmentū in ṗncipio eſt diſſimile. in fine ſimile. ¶ Notandū aūt ꝙ ph̄s ſigillatim oſtendit quomodo ſaluantur cōditiones ſaluande in augmēto. Notā dum. q2 oſtendit quomō quelibet ꝑs aucti eſt aucta. z quomō manet illud qꝺ augeť. z ꝙ aliquo adueniēte fit augmentū. Quō aūt vitanť ꝯditiones vitāde nō oſtēdit. q2 poteſt eſſe per habita manifeſtū. nā cū fiat augmentum per cibū. z cibus ſit corpus. nō fit augmentū adueniente incorporeo. rurſum cū augeať mēbrū. q2 conuertitur cibus in ipſum. nō fiet augmētū per vacuitatē. ſed per cibi conuerſionē. Amplius cū nō conuertať cibus in membrū. niſi q2 cuilibet parti ſm formā aduenit aliquid ipſius cibi. cū ex hoc nō ſequať duo corpora eſſe in eodē loco. nō oportet ꝙ ſint duo corpora in eodē loco. ſi debeat fieri augmentum.

Queret aute3 aliquis quale oꝫ eē ex quo augeť. Manifeſtū vtiq3 q̄ñ potentia eſt illud. vbi gr̄a. ſi caro potentia carnē: actu aūt aliud: corruptio vtiq3 hoc caro generatum eſt. t.c.39.

¶ Poſtq̄3 ph̄s dedit modū augmēti oñdendo augmētu3 fieri per attractionem alimēti ad ſuas partes formales ſm quē modū abſq3 incōueniēti aliquo ſaluanť que reqruť ad augmētū. Jn ꝑte iſta mouet quaſdam q̄ōnes circa alimētū z alitū. z duo fač. q2 ṗmo mouet q̄ōnes ṗdictas. 2° q2 ad augmētū cōcurrit tā gn̄atio q̄3 nutritio. cōꝑat augmētū ad gn̄ationē z nutritionē. ibi. (Quantū aūt nulle.) Circa ṗmū duo facit. q2 ṗ mouet q̄ōnem de alimēto ſm qꝺ patiť ab alito. 2° mouet que- t.c.41.

ſtionem

sitionē de eo ꝑut alitus patit ab ipso.ibi.(Quō igit̄ ⁊ ab hoc.) Circa primū duo facit: qꝛ primo ostendit quomō alimētū patit ab alito qđ ꝯuertit in ipsuȝ. 2° dat moduȝ huius ꝯuersionis ibi.(Nō igit̄ h̄ est.) Dicit ergo ꝙ quereret aliquis quale oȝ esse quo augetᷣ.i.alimentū quo aliqd augetᷣ. ⁊ soluit ꝙ alimentū est potentia id qđ auget. verbi grā si caro est illud qđ augetᷣ per alimentū: oportet ipsum alimentū esse potentia carnē. actu autē aliō: qꝛ corrupto h̄.i.alimēto generatū est: id qđ est caro. ex quo apparet ꝙ alimentum patiatur: qꝛ corrumpitur. ⁊ convertitur in alituȝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non igitur hoc ipsum scđm se. generatio autem esset non augmentatio: sed quod augetur hoc.

¶ Dat modū conuersionis: nā ꝙ in cibo generetᷣ forma carnis potest intelligi dupl̄r: vel ꝙ cibus ꝑ se existat ⁊ accipiat formā carnis: vel ꝙ hmōi cibus nō ꝑ se exn̄s: sed ꝯiunctus mēbro accipiat talē formā. igit̄ in augmēto hoc ipsum alimentū nō s̄m se existens conuertitᷣ in carnē: qꝛ tunc esset generatio nō augmētatio: sed quod augetur est hoc supple ꝙ in se manet ⁊ cōuertit ad se alimentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod igitur ⁊ ab hoc est patiens. auctū ē aut mixtū. queādmodū si qs vino supfundat aquā: hoc aūt pōt vinū facere: qđ mixtū est. queādmodū ignis facit vstū tangens vrēda. Ita in eo qđ augetᷣ ⁊ est actu caro qđ inest augmētatiuū aduenientē potētia carne facit actu carnē.

¶ Ońso quō mēbrū agit in cibū: ońdit quō patitᷣ ab eo. ⁊ duo facit: qꝛ pmo facit qđ dictū est. 2° assignat moduȝ talis passionis ibi.(Igit̄ simul ente.) Dicit ergo qđ auctū igit̄.i.mēbrū qđ augetᷣ est patiēs ab hoc.i.ab alimēmento. ⁊ soluit aut mixtū.i.patitᷣ mixtionē quādā. naȝ queādmodū si aliqs vino ꝑfundat aquā: h̄ qđ mixtum est pōt facere qđ vinū.i.pōt facere opa vini: s̄ȝ tñ nō est vinū purū: sed vinū mixtū: ita alimentū ꝯuersuȝ in carnē facit carnē mixtā: qꝛ nō est caro ita pura sicut ꝑus: ⁊ si queratᷣ quō caro pōt ad se ꝯuertere alimentū. dicemus ꝙ queādmodū ignis tāgens vrēda facit id qđ tāgit vstū.i.adustū ⁊ ignitū ita in eo qđ augetᷣ qđ est actu caro augmētū.i.alimētū qđ inest sibi: ⁊ qđ aduenit ei facit ipsum actu carnē. alimēto dico adueniente exn̄te carne potētia. q.d. ꝙ sicut ignis: qꝛ est actu talis facᷣ potētia ignita. ita mēbrū qđ est actu caro facᷣ cibū: q est potētia caro actu carnem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Igitur simul ente si eniȝ seorsum gn̄atio est. Est eni ignē facere ad existentē adiungētes ligna: sed sic quidem est augmentatio. quando auteȝ ipsa ligna per se incēduntur generatio est.

¶ Dat modū illius passionis. nā h̄ mō membrū patitᷣ a cibo mixtionē quādā: qꝛ cibus simul mēbro cōiungitᷣ. ideo dit. simul igit̄ ente. si enim alimentū seorsuȝ ⁊ sepatū acciperet formā carnis vt superius dicebatᷣ generatio eēt. est itaqȝ.i.cōtingit duobus modis ex lignis facere ignē. vno modo ꝙ ad ignē existentē adiungantur ligna: ⁊ sic quidē illud est augmentatio: s̄ȝ si ipsa ligna ꝑ se incēderentᷣ esse gn̄atio. sic si cibus acciperet formā carnis per se existens generatio esset: sed si sit coniunctus membro augmentatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quantum autē vniuersale quidē non T.c.40
gn̄atᷣ. queādmodū quidē nec aīal nec q
dē homo: nec aliqd singulariū: sed vt hic
vniuersale: illic autem quantum.

¶ Determinat de augmento ꝑ cōparationē ad generationē ⁊ nutritionē. ⁊ duo facit: qꝛ ꝑ cōparat augmentū ad gn̄ationē. 2° ad nutritionē. ibi.(Caro aūt.) Dicit ergo ꝙ simile est de generatione ⁊ augmētatione: ꝙ nūquā generatᷣ nec fit q̄ȝtū vniuersale: sicut generatᷣ aīal vl'e nec homo nec aliquid aliud singulariū taliū quale singulare est hmōi. ꝯsuetudo aūt est phī appellare speciem singularē respectu generis. cū ergo ait ꝙ non generatᷣ: vl'e nec singulare intendit ꝙ non generatᷣ genus nec spēs. alia āt littera. vbi nos hēmus nec. hȝ nisi. ⁊ tūc est planus textus: qꝛ nō gn̄atᷣ vl'e nisi aliqd singulariū ⁊ tūc exponēdū est singulare pro indiuiduo non ꝑ spē addit aūt ꝙ sicut h̄: vt in gn̄atione fit vl'e: ita illic generatᷣ quātū: siue gn̄atᷣ quı est quātus: ⁊ qđ est quantū: qꝛ generato q̄ȝto particulari generatᷣ quantū vniuersale: sicut generato particulari homine generatᷣ vniuersalis homo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Caro autē aut os aut manus ⁊ horuȝ
homiomera aduenientē qdē aliquo quā T.c.41.
to: s̄ȝ nō carne quāta. ¶ Scđm igit̄ qđ
potētia vtrūqȝ. vbi grā. q̄ȝta caro sic au-
get: eteni quātā oȝ gn̄ari ⁊ carnē. s̄m id
eni ꝙ solū sub̄a caro nutritᷣ. eteni sic diffe-
runt cibus ⁊ augmentatiuū ratione.

¶ Cōparat augmētū ad nutritionē: ⁊ duo facit: qꝛ ꝑ facit qđ dictū est. 2° dat causam tam augmenti q̄ȝ nutritionis. ibi.(h̄ spēs si mā.) Circa pmū tria facit: qꝛ pmo cōparat nutrire ad augere. 2° dat differentiā inter ea. 3° cōcludit nutrimētū ⁊ augmētū aliquo modo esse eadem aliquo modo diuersa. 2ª ibi.(Ideo nutritᷣ.) 3ª ibi.(Et nutrimētū.) Dicit ergo ꝙ caro ⁊ os que sunt corpa silr̄uȝ partiū: ⁊ manus que est quoddā totū ad hoꝝ homiomera. idest ad carnē: ⁊ os. ⁊ ad corpa que sunt de nūero taliū silr̄ium partiū. talia aūt augentᷣ aliq̄ q̄ȝto adueniente: sed nō carne q̄ȝta in actu. cibus.n. qđ auget ⁊ est caro q̄ȝta in potētia: ⁊ s̄m ꝙ potētia vtrūqȝ auget ⁊ nutrit. vbi grā. nā s̄m ꝙ est caro q̄ȝta auget. opȝ enim augmētari carnē q̄ȝtā.i.carnē magnā siue carnē maioreȝ ad h̄ vt fiat augmētū. s̄m id aūt qđ est solū caro nutrit ⁊ illo mō differunt cibus ⁊ nutrimentū. qꝛ alia rōne fit augmentū. ⁊ alia nutrimētū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ideo nutritᷣ qs quousqȝ saluatᷣ ⁊ diminuitᷣ. augmentatᷣ autē non semper.

¶ Dat quandā dr̄iam inter augere ⁊ nutrire. dicens. ꝙ quousqȝ diminuitᷣ aīal. ⁊ etiā quousqȝ saluatᷣ. semꝑ nutritᷣ. qꝛ semꝑ generatᷣ caro. s̄ȝ nō semꝑ augetᷣ. qꝛ nō semper generatᷣ caro quāta.i.caro magna siue caro maior. aliqñ eni est maior depditio q̄ȝ restauratio: ⁊ tūc l̄ȝ ex nutrimēto gn̄etᷣ caro. non tñ efficitᷣ caro q̄ȝta.i.magna cū restauratio sit minor deperditione. ¶ Notādū aūt spāliter phm dixisse ꝙ quādiu diminuitᷣ aīal: ⁊ ēt quādiu saluatᷣ ꝙ semꝑ nutritᷣ. qꝛ nō est dubiū qn cū augmētatᷣ nutritᷣ. Cū generatio carnis q̄ȝte presupponat generationē carnis. sed dubiū forte esset vtrū cū diminuitur vel etiam vtruȝ quādiu viuit animal possit dici ꝙ nutritur. ¶ Deinde cū dicit. Notādū

¶ Et nutrimentũ augmentationi id idẽ est quidẽ esse aũt aliud. Scdm id eni ꝙ id qd aduenit potentia quanta caro augmentatiuũ carnis est. scdm id autẽ qd solum potẽtia caro nutrimentum.

¶ Cõcludit nutrimentũ ⁊ augmẽtũ esse aliq mõ aliud. dicens. ꝙ nutrimentũ est id idẽ augmentationi: qꝛ idẽ est subiectũ vtriqꝫ ſm rem ⁊ essentiã: tñ ſm rõnẽ ⁊ ſm esse est aliud. nã ſm qd aduenit mẽbro: ⁊ est caro quãta potentia est augmentũ carnis. ſm vo qd est solũ potentia caro nutrimentũ facit. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hec aũt species sine materia: vt imaterialis potẽtia aliqua in mã est. similiter autẽ ⁊ aliud quodcũqꝫ organũ. si autem aduenit aliq̃ mã ens potẽtia imaterialis habens ⁊ quãtũ potẽtia he erũt imãles maiores. ¶ Si autẽ amplius facere nõ põt: sꝫ vt aqua vino semꝑ amplius: mixta in fine aquaticũ facit ⁊ aquã. tunc diminutionẽ faciet quanti spẽs ãt manet.

¶ Assignat cãm tã nutrimẽti ꝙ̃ augmẽti. causa eni horum est natura aialis: sed natura aialis põt mihi dicere vel mãm tm̃ vel formã tm̃: vel cõgregatũ ex vtroqꝫ: ⁊ qꝛ actiões sunt suppositoꝝ tota nã aialis est qd opatur in cibũ ⁊ cõuertit ipsum: ⁊ lꝫ a tota nã sit huiusmõi actio: est tñ a tota nã rõne forme: non rõne mãe: ita ꝙ ꝑncipale in actione est forma. iõ ait ꝙ hec cã nutrimẽti ⁊ augmẽti est spẽs. i. forma ⁊ nã carnis siue mã: quia rõ ⁊ principiũ huius actionis non oꝫ attribui mãe: sed aliqua potẽtia vt est imaterialis. i. vt est formalis siue ipsa forma que hꝫ esse in mã est cã huius nutrimenti ⁊ augmẽti: ⁊ qd dictũ est de carne dictũ est de manu ⁊ de quocũqꝫ alio organo: siue de quocũqꝫ mẽbro: qꝛ nã ⁊ forma exñs in tali mẽbro est rõ augẽdi ⁊ nutriendi. iõ ait: ꝙ si adueniat mẽbro siue carni aliqd qd est ens in mã ⁊ ens in potẽtia respectu eius vt cibus qui est caro in potẽtia: tunc potentia imaterialis. i. potẽtia ⁊ virtus formalis: siue spẽs ⁊ forma sic hñs virtutẽ ⁊ potentiã qua possit facere potẽtia quãtũ. i. potẽtia magnũ: vt ꝙ possit plus cõuertere ꝙ̃ fiat deperditio erunt augmentũ: ⁊ he partes imateriales erunt maiores: qꝛ forma erit in pluri materia. cũ aũt nõ põt amplius facere: tũc deficit augmentũ: vel etiã deficit aial: tanta põt eẽ debilitatio virtutis. sic etiã imaginari debemus ꝙ alimẽto semper generaſ caro mixta ⁊ impura ⁊ ꝓpter huius impuritatẽ: ita debilitaſ virtus ꝙ nõ põt plus conuertere: vel etiã nec tm̃ ꝙ̃ta fit deperditio: ⁊ tũc cessat tꝑs augmẽti. ad vltimũ aũt debilitaſ in tm̃ qd nõ põt vlterius ꝯuertere: ⁊ tũc deficit ⁊ moriſ aial. vnde est sicut aqua vino mixta que semꝑ amplius mixta in fine facit vinũ aquaticũ ⁊ q̃si aquã: ⁊ tunc qñ erit caro aquatiqua ⁊ impura faciet diminutionem quãti: qꝛ cessabit tẽpus augmẽti cũ nõ possit plus restaurare ꝙ̃ fiat deperditio: tñ qꝛ non statim cũ cessat augmentum deficit aial. ideo species ⁊ forma manet: sed ad vltimũ. vt dictũ est. opꝫ ꝙ totũ fiat aqua ⁊ ꝙ animal deficiat.

T.c.34 Quoniam autẽ oportet primũ de mã: ⁊ de vocatis elemẽtis dicere siue sint siue non: ⁊ vtrũ sempiternale vnumquodqꝫ aut generaſ qualr. ⁊ si generaſ vtrũ ex inuicẽ generẽt omnia eodẽ modo aut aliquod ꝑmũ eoꝝ vnũ est. Necesse est vtiqꝫ ꝑus dicere de quibus indeterminate dicitur nunc.

¶ Ut dicebaſ supius in hoc libro intendit phs determinare de ipsa generatione: ⁊ de aliis motibus annexis. In scdo vo de ipsis naturaliter generatis. Determinabiſ eni. in. 2º. de materia ⁊ de elemẽtis quõ ex se inuicẽ naturaliter generanſ: ⁊ qꝛ determinare de tactu: ⁊ de actione ⁊ passione ⁊ de mixtione deseruit tam generationi de qua determinaſ in ipso ꝙ̃ ⁊ ipsis generatis de quibus determinaſ in 2º. iõ anteqꝫ incipiat mãm scdi libri exequiſ de predictis: ⁊ duo facit: qꝛ ꝑmo ostẽdit ꝙ determinare de actione ⁊ passione ⁊ tactu ⁊ mixtione spectat ad pñs negociũ. 2º exequitur de ꝑdictis. 2ª ibi. (Principiũ aũt.) Circa ꝑmũ duo facit: qꝛ ꝑmo ostẽdit ꝙ determinare de predictis spectat ad presens negociũ: qꝛ deseruit materie scdi libri. 2º ostẽdit ꝙ determinare de talibus deseruit ipsi gñationi: de q̃ tractaſ in ꝑ libro. 2ª ibi. (Est aũt cõgregatio.) Circa ꝑmũ duo facit: qꝛ ꝑmo facit qd dictũ est. 2º assignat cãꝫ dicti. ibi.) Oẽs eni g elemẽta.) Dicit ergo ꝙ in 2º restat dicere ꝑmum idest ꝑncipalr de mã ⁊ de vocatis elementis siue sint huiusmõi elemẽta siue non. ⁊ dato ea esse ostẽdeſ vtrũ vnũqdqꝫ elementoꝝ sit sempiternũ aut gñaſ: q̃lr. i. aliqualr vnũ ex alio: vtrũ eodẽ modo generenſ oia ex se inuicẽ aut eoꝝ elemẽtoꝝ est aliqd vnũ primũ. ¶ De elemẽtis eni fuit triplex opio apud antiquos. quidam eni posuerũt oia elemẽta ingenerabilia ⁊ incorruptibilia: vt empedocles ⁊ sui sequaces. Quidã aũt dixerũt solũ vnũ elementũ esse tale: ⁊ ſm hunc modũ oia elemẽta acceperũt iudicẽ preter terrã: qꝛ nullus dicit illõ corpus incorruptibile ⁊ ꝑncipiũ oium eẽ terrã: sꝫ aliq dixerũt ipsũ esse ignẽ aliqui aerẽ aliqui aquã. Quidã vero posuerũt oia elemẽta generabilia ⁊ corruptibilia ꝑtim ⁊ eodẽ modo: qꝛ nullũ elemẽtoꝝ posuerũt ꝑncipiũ oiũ: sed aliqd mediũ iter ea dixerũt esse alioꝝ ꝑncipiũ: qualitercũqꝫ tñ elemẽta sunt generabilia si de ipsis elemẽtis generatis volumus tractatũ facere. necesse est vtiqꝫ dicere ꝑus de illis de qbus nũc ab antiqs dicitur indeterminate. i. necesse est dicere de mixtiõe tactu actione ⁊ passione: qꝛ antiq de talibus nõ ꝓtulerũt determinatã sententiam. ¶ Deinde cũ dicit. pª op. 2ª op. 3ª op.

¶ Omnes eni qui elemẽta gñantes ⁊ q̃ ex elemẽtis segregatione vtuntur ⁊ cõgregatione ⁊ facere ⁊ pati.

¶ Manifestat qd dixerat dicens. ꝙ oẽs gñantes elementa ⁊ ea que sunt ex elementis vtunſ cõgregatione ⁊ segregatione: ⁊ ita mixtione vtuntur ⁊ tactu: qꝛ in ꝯgregatione quedã mixtio ⁊ quidã tactus reseruatur. determinare ergo de istis deseruit ipsis elemẽtis generatis. inquantum antiqui determinando de eis vtebantur istis ⁊ non manifestant quid nomine taliũ importabatur. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Est ãt cõgregatio mixtura quõ ãt misceri dicimus nõ dterminatũ ẽ mãifeste.

¶ Ostẽso ꝙ determinare de predictis deseruit ipsis elementaribus corpibus generatis. In parte ista ostendit ꝙ determinare de his deseruit ipsi generationi simplr sumpte. ⁊ qꝛ in ꝑmo libro magis determinaſ de generatione simplr. in 2º. libro magis de gñatiõe hac. vt de generatione

neratione elemētoꝝ.iō ostensuȝ est quō tractatus iste deseruit materie scōi libri.nūc aūt restat ostēdere quō deseruiat materie primi libri.Circa qḋ tria facit:q: primo ostendit hoc de mixtione.2°.ostendit hoc de agere ꝛ pati.3°.de tactu.2ª ibi.(Sed nec alterari.)3ª ibi.(Sȝ si de facere ꝛ pati.)Dicit ergo ꝙ q: ꝯgregatio est mixtura quedā: ꝛ supple:q: ſm opiōnē oīuȝ antiquoꝝ generatio quedā ꝯgregatio est.vel ēt ſm veritatē cōgregatio ꝛ segregatio ad generationē faciūt:q: segregata ꝛ congregata existunt leuiter generabilia ꝛ corruptibilia.cū aūt sit ab aliīs phīs determinatū māifeste quē admodū ꝯtingit aliqd misceri ꝛ cōgregari.congruum est supple ꝙ nos determinem⁹ ꝛ oñdamus quō fit mixtio:cū hoc deſuiat ipsi gñationi. ℭDeinde cum dicit.

ℭSed nec alterari possibile nec segregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte aut patiēte.

ℭOstendit h̄ idē de agere ꝛ pati ꝛ duo facit:q: primo ostēdit hoc ex parte modi ſm quem fit generatio.2°.ex parte mālis ṗncipīj qḋ in gñatione subījcit ibi.(Eteni plura.)Generatio aūt fit p hunc modū:videlȝ per congregationē ꝛ segregationē:vel saltē fit p ipsam alterationē:q: nō est possibile generationē realē esse nisi precedat alteratio:cuȝ non sit possibile neqȝ alterari neqȝ segregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte:nȝ patiēte:ðterminādū ē supple de ipsa actiōe ꝛ passiōe. ℭDeide cū dicit.

ℭEteni plura elemēta faciētes gñant i faciendo ꝛ patiendo adinuicem.

ℭDeclat h̄ idē ex pte mālis ṗncipīj qḋ in gñatiōe sbījcit ꝛ duo facit:q: p oñdit h̄ q̄ntū ad ponētes plura ṗncipia mālia.2°.q̄ntū ad ponētes vnū tātū.ibi.(Quāuis ex vno.)Dicit ḡ ꝙ facientes plā elemēta mālia gñant in patiēdo ꝛ faciēdo adinuicē.ḡ ēt ſm sic ponētes determinādū est de actiōe ꝛ passione. ℭDeinde cū dic.

ℭQuāuis quidē ex vno necesse ē dicere factionē.ꝛ hoc recte dic Diogenes qm̄ si nō essent ex vno oia nec esset facere ꝛ pati adinuicē.verbi grā.calidū infrigidari:ꝛ hoc calefieri rursus.nō eni caliditas ꝛ frigiditas trāsmutanṫ adinuicem: sed manifestū quoniam subiectum.

ℭOstendit h̄ idē q̄ntū ad ponētes vnū māle ṗncipiuȝ.ꝛ duo facit:q: ṗmo facit qḋ dictū est.scōo ꝯcludit quō se hȝ vnitas materialis ṗncipīj ad actionē ꝛ passionez ibi.(Qua ꝑpter in quibus.)Cōtinueṫ aūt sic.ꝙ quāuis facientes plura materialia ṗncipia ponerēt actionē ꝛ passionē:tn̄ si faceremus oia ex vno ṗncipio necē esset dicere actionē ꝛ passionez esse.ꝛ iō diogenes recte dicebat qm̄ si nō essent oia ex vno māli ṗncipio nō esset facere ꝛ pati adinuicē.verbi gratia.negata vnitate materie calidū nō ifrigidareṫ: ꝛ rursus h̄.s.infrigidatum nō calefieret: ꝛ est rō:q: non trāsmutaṫ forma in formā.caliditas aūt ꝛ frigiditas nō trāsmutanṫ adinuicē:ita ꝙ vna fiat alia:sed est manifestius.i.est valde manifestū qm̄ est dare subiectū vtriqȝ forme si volum⁹ transmutationē saluare. ℭDeinde cum dicit.

ℭQuapropter in quibus facere est ꝛ pati.necesse est vnā substātiā hoꝝ naturā. oia igiṫ alia esse dicere nō verum.sed in quibus ꝙ adinuicem sunt est.

ℭOñdit quō se hȝ vnitas mālis ṗncipīj ad actionez ꝛ passionē.quō ostēso apparet in quo bene dicebat diogenes ꝛ in quo nō.Nā dicere ꝙ in qbus est agere ꝛ pati necesse est hoꝝ vnā esse subiectā mām̄ verū est: sed dicē oia esse talia ꝛ oia cōicare in mā que est trāsmutationis subm̄:nō est verū:sed solū in quibus est verū dicere ꝙ sunt adinuicē trāsmutabilia:est dare vnā talem māȝ.diogenes ergo ponēdo vnitatē vt saluaret trāsmutationē in h̄ recte dixit:sed dicēdo oia eē talia: ꝛ oia eq̄liter esse ex vna mā:male dixit.Quō aūt sunt intelligēda verba Arꝫ.in declarationibus patebit.oñdeṫ enim quomodo est vna materia omnuū corporalium ꝛ quomodo non. ℭDeinde cum dicit.

ℭSȝ si de facere ꝛ pati ꝛ mixtura vidēdū necesse est ꝛ de tactu.nō enim facere hec ꝛ pati possunt ꝑprie que nō possibile adinuicē tāgere nec nō tāgētia adinuicē qualr̄ cōtingit misceri primū. Quapropter de tribus his est determinādū quid tactus quid mixtura: ꝛ qd factio.

ℭOstēdit ꝙ etiā oȝ determinare de tactu dicēs.ꝙ si videndū ꝛ determinādū est de facere ꝛ pati ꝛ de mixtura:determinādū est de tactu:q: nō possunt bene.i.agētia ꝛ patientia facere ꝑprie ꝛ pati:qḋ nō est possibile tāgere adinuicē.rursum qualiter cōtingit misceri ṗm.i. ṗncipalr̄ ꝛ ꝑprie que nō sunt tangentia adinuicē:ergo tā ad agere q̄ȝ admisceri seqṫ tactuȝ.q̄propṫ de hiȝ tribus est determinādū:vȝ qd sit tactus qd mixtura ꝛ qd factio:vel ēt qd passio.actio eni ꝛ passio idē dicunt.

PRincipiū autē accipiamus hoc. necesse eni qbus est mixtura entiū eē hec adinuicē tangibilia ꝛ si aliquid facit:hoc autem patitur principaliter.ꝛ his similiter.ideo primo dicēdum est de tactu.

ℭOstēso de ṗdictis tribus determinādū esse.Jn parte ista exequiṫ de eis: ꝛ tria facit:q: primo determinat de tactu.scōo de actione ꝛ passiōe.tertio de mixtura.scōa ps ibi.(De facē ꝛ pati.)3ª ibi.(Reliquū āt vidēdum.) T.c.40
Circa ṗm duo facit:q: p̄ dat cām ꝛ rōnē:q̄re determinādū est ṗus de tactu.scōo icipit determinare de ipso T.c. i.
ibi.(Fere qdē igiṫ ꝛc̄.(Dicit ḡ ṗnm accipiamus h̄.i.tactū vt ꝙ ṗus determinemus de ipso q̄ȝ de mixtione ꝛ t.c.44.
actiōe:q: h̄ q̄ sunt de nūero entiū qbus est mixtura necesse est adinuicē eē tāgibilia: ꝛ si h̄ aliqd agit aut patitur ṗncipalr̄.i.ꝑprie vel his silr̄ supple inest tactus.ḡ tactus vr̄ eē qd cōius ꝛ ṗus actione ꝛ mixtione:q: seqṫ ad vtrāqȝ.iō p̄ dōm ē de tactu. ℭDeide cū dicit. t.c.44

ℭFere quidem igitur ꝛ alioruȝ nominū vnūqḋqȝ dicit multifariā ꝛ hec quidem homonime:hec autē altera ab alteris ꝛ prioribus sic habet ꝛ de tactu.

ℭDeterminat de tactu: ꝛ duo facit:q: ṗmo oñdit tactū multiplr̄ dici.scōo ðterminat de vnaq̄qȝ acceptōe ipsi⁹ ibi.(Sȝ tn̄ ṗncipalr̄.)Dicit ḡ ꝙ vt fere vnūqḋqȝ alioꝝ nominū dr̄ multifariā.i.multiplr̄:q: q̄dā homonime.i. equiuoce.quedā v̄o analogice:q: dicunṫ altera ab alteris ꝛ prioribus.i.ſm prius ꝛ posterius: sic ꝛ de tactu quasi dicat:qḋ sicut fere oia dicuntur multiplr̄:sic ꝛ tactus. ꝛ dicit fere quia forte non omnia nomina sunt

multiplicia. multiplicitas aũt tactus in h̃ ꝯsistit: q꞉ põt sumi proprie ꝛ metaphorice. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sꝫ tñ ṗncipalr̃ dcꝫ existit in h̃ntibus põnẽ. positio qdẽ qbꝰ ꝛ locus. Eteniꝫ in mathematicis silr̃ dãdũ est tactũ ꝛ locũ. siue ẽ sepatũ vnũqdq꞉ coꝝ siue alio mõ.

¶ Osten so tactũ sumi multipliciter determinat de vnaquaq꞉ acceptiõe eius: ꝛ duo facit q꞉ ṗmo determinat de tactu vt proprie sumit. 2º vt sumit metaphorice ibi. (Quoniã aũt mouẽs.) Circa primũ duo facit: q꞉ prio venat diffinitionẽ tactus ꝓprie sumpti. 2º cõcludit diffinitionẽ illã tãq꞉ venatã. 2ª ibi. (Quapropt manifestũ.) Circa primũ tria facit ꝰm ꝙ tria venat circa tactuꝫ. primo eni ostendit tangibilia habere positioneꝫ. scd̃o h̃re vltima simul. tertio esse actiua ꝛ passiua adinuicem. ex quibus oibus h̃r diffinitio tactus: videlꝫ ꝙ tactus est in h̃ntibus positionẽ: quoꝝ vltima sunt simul actiuis ꝛ passiuis adinuicem. scd̃a pars ibi. (Si igit est vt determinatũ.) tertia ibi. (Quoniã aũt positio.) Dicit ḡ ꝙ tactus si sit qd dictũ ṗncipalr̃. i. ꝓprie existit in h̃ntibus põnẽ. positio aũt inest qbus ꝛ locus. ꝛ supplendũ est: q꞉ nõ pñt se tãgere aliqua nisi sint in loco: oꝫ qbus inest tactus inesse põnẽ. addit aũt ad maiorẽ expressionẽ veritatis ꝙ tactus ꝛ locus ita se cõitant ꝙ mathematicis silr̃ dãdũ est tactũ ꝛ locũ: siue est sepatũ vnũqdq꞉ coꝝ siue alio mõ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ de mathematicis

Nõndũ fuit duplex positio. vna fuit Platonis q posuit ea eẽ separata ꝫ eẽ a sensibilibus. alia fuit Ar. q posuit ea eẽ in sensibilibus: ꝫ ꝰm ꝯsiderationẽ ea eẽ sepata. est ergo intentũ Ar. ꝙ locus ꝛ tactus: ita se isepatabilr̃ concomitant ꝙ vbi ponimus vnũ ꝛ aliud ꝛ eodẽ mõ: ꝛ similiter sic ponimus vnũ ꝛ aliud. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si igit est vt dterminatũ est ṗus tãgere vltia h̃re sil. hec vtiq꞉ se tãgunt adinuicẽ quecũq꞉ determinatas magnitudies ꝛ positionẽ habẽtia simul habent vltia.

T.c.22. ¶ Inuestigat scd̃am cõditionẽ dicens. ꝙ si ita est vt est determinatuꝫ ṗus. s. in. 6. phy. vbi dcm̃ est ꝙ tãgere est h̃re vltima simul oꝫ tãgentia h̃re vltima sil. h. ḡ vtiq꞉ tãgent adinuicẽ q̃cũq꞉ h̃nt determinatas magnitudines ꝛ põnẽ ꝛ h̃nt vltima sil. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniã aũt positio qdẽ in qbꝰ ꝛ locus existit. loci ãt dr̃ia sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ ꝛ prima talia oppositoꝝ oĩa ad scinuicẽ tãgẽtia grauedinẽ vtiq꞉ h̃nt aut leuitatẽ aut ãbo aut alteꝝ. talia ãt passibilia ꝛ actia.

¶ Inuestigat tertiã ꝯditionẽ: ꝙ tãgentia debẽt eẽ actiua ꝛ passiua adinuicẽ dicẽs. ꝙ positio inest qbus existit locus. loci aũt ṗma dr̃ia est sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ talia autẽ sunt oppositoꝝ: oꝫ aũt ꝙ se tãgentia habeant aliquam oppositionẽ adinuicẽ. iõ ait ꝙ oĩa se tãgẽtia adinuiceꝫ h̃nt grauitatẽ: aut leuitatẽ: aut ambo: q̃tũ ad elemẽta media: aut alterũ q̃tũ ad extrema. terra. n. est solũ grauis: ꝛ ignis solũ leuis. aer ãt ꝛ aq̃ h̃nt vtrũq꞉: q꞉ respectu ignis sunt grauia: respectu terre leuia: q꞉ ergo talia se tãgentia sunt in loco cõpetit eis dr̃ia loci vt sursum ꝛ deorsuꝫ: cũ h̃ nõ sit sine oppõne: oꝫ ꝙ talia oppõnẽ habeãt: ꝛ ꝙ sint actiua ꝛ passiua adinuicẽ. ¶ Deiñ cũ dic̃.

¶ Quapropt manifestũ est qm̃ hec tangere nata sunt adinuiceꝫ. quoꝝ diuersis magnitudinibus simul vltima sunt existibus motiuis ꝛ mobilibus adinuicem.

¶ Cõcludit diffinitionẽ tactus tãq꞉ venatã dicẽs. manifestũ eẽ ꝙ illa sunt apta nata se tãgere adinuicẽ quoꝝ existentibus diuersis magnitudinibus: q̃tũ ad cõditionẽ primã dꝫ h̃re magnitudines determinatas ꝛ positionẽ: sunt vltima simul: quantũ ad cõditionẽ scd̃aꝫ: motiuis ꝛ mobilibus adinuicem. i. actiuis ꝛ passiuis quãtum ad conditionem tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̃ aũt mouẽs nõ silr̃ mouet qd̃ mouet: sed hoc quidẽ necesse est motum ꝛ ipsum mouere. hoc aũt imobile ens. manifestũ qm̃ in faciente dicemus silr̃. t.c.45

¶ Postq꞉ ingsiuit de tactu ꝓprie incipit ingrere de tactu metaphorice. ꝛ duo facit. q꞉ primo cõparat actionẽ ad motũ: ꝛ agentẽ ad mouentẽ. scd̃o ex huius cõparatione facta venat quõ hẽat fieri tactus mathematicus ibi. (Id igit manifestũ.) Circa ṗmũ duo facit: q꞉ ṗmo cõparat mouẽtẽ ad agentẽ ꝰm ꝯuenĩẽtiã. scd̃o ꝰm dr̃iã ibi. (Et eni mouens.) Ostendit ergo ꝙ q꞉ mouens nõ silr̃ mouet mobile qd̃ mouet: sed h̃ quidẽ mouẽs necẽ est ipsuꝫ mouere motũ: h̃ mouet ens imobile manifestũ est qm̃ in agẽte dicemus silr̃: q꞉ qd̃dã agẽs cũ agit patit: qd̃dã agit ipassibile manẽs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Eteni mouẽs facẽ aliqd iquiũt ꝛ agẽs mouere. Sꝫ tñ differũt ꝛ oꝫ determinare. nõ. n. poẽ ꝛ mouẽs oẽ agere ꝛ facere si facere opponit patiẽti. hoc aũt in oibꝰ in qbus est motus passio aũt scd̃ꝫ ꝙ alteratur solum. verbigr̃a. calidum ꝛ albuꝫ. Sed mouere amplius agere est.

¶ Posita cõueniẽtia inter agentẽ ꝛ mouentẽ ꝙ est deuenire ad agẽs impassiuꝫ sic ad mouẽs imobile: ponit hic dr̃iã inter ea dicens. ꝙ quidã inquiunt mouẽs agere aliqd ꝛ agens mouere: ꝫ tñ nõ est ita: imo differũt ꝛ oꝫ determinare quõ differunt. Si vo facere opponit patiẽti: nõ est poẽ oẽ mouẽs agere: ꝫ tũc solũ mouens agere cũ mobile patit. ergo h̃ verũ est solũ in his in qbus motus est passio: ꝛ exponit quid appellat passionẽ dicẽs. passio autẽ est id ꝰm qd̃ aliqd alterat solum. verbigr̃a. calidũ albũ ꝛc̃. talia sunt passiones: ꝰm quas est alteratio. differt ḡ mouere ab agere: q꞉ est vniuersalius. q꞉ oẽ qd̃ agit mouet: sed nõ ecõuerso. iõ ait: ꝙ mouere amplius agere est. i. est magis amplũ ꝛ est vniuersalius ꝛ in plus q̃ agere. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Illõ igit manifestũ qm̃ ẽ qdẽ vt motiua imobilia tãgũt. ẽ ãt vt sic. ẽ ãt nõ sic.

¶ Ex cõpatione ṗmissa venat tactũ metaphoricũ. huiusmõi aũt tactus duplr̃ sumi põt. tactus. n. sp est aliqd duoꝝ. vel ḡ sumet hmõi metaphoricꝰ tã ex pte tangentis q̃ tacti vel ex pte tãgẽtis tm̃. duo ergo facit: q꞉ prio venat tactũ metaphoricuꝫ ex vtraq꞉ pte. scd̃o ex altera pte tm̃. scd̃a ibi. (Est quidẽ igit vel multum.) Circa ṗmũ duo facit: q꞉ ṗmo facit qd̃ dictuꝫ est. scd̃o exponit diffinitionẽ tactus supius datã: siue addit ad diffinitionẽ illã ibi. (Sed determinato tãgere.) Dicit ergo ꝙ id nõ est imanifestũ quoniã motiua vniuersalia siue motiua imobilia: vt hꝫ alia littera. vt tãgunt mobilia. i. vt tãgũt corpora supercelestia que mouentur ab eis. est autem vt sic. est autem. vt non idest vno modo tangunt

ea: alio

ea:alio modo non:q2 tangunt ea metaphorice non pro
prie: z q fit huiusmodi tactus metaphoricus causa est
ex vtraqz parte:q2 nec illa pprie agunt:nec celestia pro
prie patiuntur. ¶ Deinde cum dicit

¶ **Sed determinato tangere vlr qdē q**
est positionē hūtiū:z hoc qdez motiuo:
hoc āt mobili abiuicē aut motiuo z mo-
bili in qbus existit agere z pati.

¶ Exponit diffinitionē tact9 supius datā: vel addit ad
ipsam dicēs:q sic determinatio tāgere:vt dcm̄ est vlr.i.
simplr est tactus hñtiū pōnez.hoc qdez motiuo.h autē
vt mobili abinuicē aut motiuo z mobili.q.d.nō sufficit
ad hoc q fit tactus q vnū sit mouēs z aliud motū: sz
reqr q mobile se hēat motiue:ita q viceuersa se habeat
mouens: z mouēs non moueat imobiliter: sed sit moti
uum mobile siue motiuū motum: z h qbus existit facē
z pati.supius aūt data diffinitōe de tactu dicebat tactū
esse in hñtibus pōnez:quoz vltima sunt simul motiuis
z mobilibus adinuicē.que diffinitio nō arguit tactum
pprie sumptū:nisi p motiua z mobilia itelligam9 agē
tia z patientia:qd ergo h hr vel est expositiuū diffini-
tionis illius vel est cōpletiuū eius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Est qdē igit vt multū tactū qd tāgit:**
tangens.n.mouet mota oia fere que z i
ɔspectu nostro:qbus necesse est z videt
tactū tangere qd tangit.est aūt vt aliqñ
inquimus mouēs tāgere solū id qd mo-
uetur:qd tangit aūt non tāgere qd tan
git.Sz q mouet mota:q2 hōgenea:ne-
cesse vr esse qd tangitur tangere.

¶ Inuestigat tactū metaphoricuz cuius cā maxime vi-
detur esse ex altera pte tm̄: z duo facit: q2 pmo ostēdit
q vtplurimū in his que videmus est tactus pprie sum
ptus:sed aliqñ est in eis motus metaphoricus. scdo cō
cludit quō contingit inuenire tactuz metaphoricū: ibi.
(Quapropter siquidem.) Ostendit g q in multū.i.vt-
plurimū q tactu:ita tangit q et tangit tāgens: q2 fere
oia que sunt in ɔspectu nostro mouēt mota qbus nece
est: z vr sic esse dicendū tactum tangere qd tangit.i.tan
gentez.est autē vt aliqñ inqmus.i.dicimus mouēs solū
tangere id qd mouet:ita q tangit .i.tangentē:sz ea que
mouēt mota:q2 sicut homogenea.i.eiusdez nāe necessa
riuz vr esse qd tangitur tāgere: z qd tāgit tāgere tactū:
vel qd mouet mouere motū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Siqdē mouet imobile ens illud qdez**
tāgit qd mouet:illud aūt non. Inqmus
.n.aliqñ tristantez tangere nos:sed nos
non eū. De tactu quidē igitur in natura
libus determinatuz sit hoc modo.

¶ Cōcludit quō contingit inuenire tactum metaphori-
cum dicēs: q si aliqd mouet ens immobile: tunc illud
tangit qd mouet:sed illud qd mouet non tangit ipsuz.
inquimus.n.i.dicimus aliqñ tristātez tāgere nos. z tm̄
nos non tāgimus eum: z illo modo vident tangere cor
Notā pora supceleslia. ¶ Notandū aūt tactū triplicē e.s.pro
dum. priuz z metaphoricum duplicem:vel q2 cā huius est in
vtroqz extremoz vel in altero tm̄.videmus.n.subas se
paratas mouere corpora supcelestia: corpa supcelestia
mouere h inferiora: z h inferiora mouere seipsa adin-
uicem,intelligentie aūt mouēt supcelestia corpora non
mote nec passe:supcelestia mouēt hec iferiora mota: sed
non passa:hec aūt inferiora mouēt seipsa adinuicē mo
ta z passa:iō qñ intelligētie mouēt corpora supcelestia
est oino tactus metaphoricus tā ex pte tāgentis q3 ta-
cti:q2 nec intelligētie pprie agūt:nec supcelestia corpa
patiunt:sed cū supcelestia corpa mouent.hec inferiora:
est ibi tactus metaphoricus:sz cā huius vr oriri ex alte
ra pte tm̄:nā ex parte hoz inferiorū bene est aptus na
tus reperiri tactus pprie:sed nō ex pte supcelestiū: q2 tā
gunt ipassibiliter.Cum vo hec inferiora se tangunt ad-
inuicē est ibi oino tactus pprie: z q2 plibus modis sz
q spectat ad nālē reperit tactus:ideo phs solum deter
minat de hoc triplici tactu vno pprio: z duplici meta-
phorico.quō aūt z in q parte determinat de vnoquoqz
istoz pz per ea que in sententiando dicta sunt. Ultimo
epilogat:q de tactu in nālibus determiatū sit hoc mō.

De facere z pati dicēdū deinceps: T.co.
suscepimus.n.a priorib9 subcōtra 46.
rios sermones adinuicem.

¶ Postq3 phs determinauit de tactu. In parte ista de-
terminat de agere z pati: z duo facit: q2 p determinat
de actiōe z passiōe sm opinionē alioz.scdo sm pprią:
ibi.(Quō aūt existit gñare in entib9.) Circa pmū duo T.co.
facit:q2 pmo ondit quid senserūt antiqui de agere z pa 77.
ti q3tū ad qualitates actiuoz z passiuoz. scdo q3tū ad
modū agendi z patiendi:ibi.(Quō aūt ɔtingit.) Circa T.c.55
primū duo facit:q2 primo continuat se ad dicēda z pre
mittit intentionē suā.circa opiniones antiquoz.secūdo
exeqtur de eis:ibi. (Multi quidem enim.) Dicit ergo
q deinceps postq3 dictum est de tactu:dicenduz est de
facere z pati. z addit q a prioribus.i.ab antiquis susce
pit de agere z pati sermones adinuicem subcōtrarios,
¶ Deinde cum dicit.

¶ **Multi quidē.n.dicūt hoc ɔcorditer.**
q sile quidez a simili omne ipassibile est
pp non magis actiuū q3 passiuū eē alte-
rum ab altero:oia eni silr existunt hec si-
milibus:dissimilia aūt z differentia face
re z pati adinuicez sunt innata.

¶ Exeqtur de dictis opionib9.dixerat.n. antiquos sub-
contrarie sensisse de agere z pati:iō duo facit: q2 pmo
narrat hmōi opiniones.scdo ostendit eas esse subcon-
trarias:ibi.(Uident aūt hoc mō.) Circa pmū duo fac:
q2 primo ponit opinionē dicentiū dissile a dissimili pa T.co.
ti.2° ponentiū q sile a simili patit.2a ibi. (Democritus 48.
aūt vitra.) Circa pmū duo facit:q2 pmo narrat opinio
nem predictā quātum ad agentes z patiētes. secundo T.co.
q3tum ad rōnem agendi z patiēdi:ibi. (Eteniz.quādo 47.
minor.) Dicit ergo.q multi dicunt hoc ɔcorditer: q oē
simile est impassibile a suo simili: z dicit multi: q2 plu-
res erant de hac opinione q3 de alia. assignabant autē
causam z rōnem:quare simile non patitur a simili : q2
vt dicebant non esset alteruz magis passiuū ab altero
q3 actiuū.Cum ergo silibus sm q huius oia existant
similia non pōt poni silia sm q hmōi actiua z passiua
esse:q2 tunc idem sm q idem ageret z pateret: qd est
inconueniens.dissimilia ergo z differentia sunt innata
facere z pati adinuicem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Eteniz qñ minor ignis a maiori corrū**
pitur pp ɔtrarietatem hoc inquiūt z pa
ti adinuicē:ɔtrariū.n.esse multū pauco.

¶ Narrat

¶ Narrat pōnē q̄stū ad rōnē agendi z patiendi: predicti. n. nō solū ponebant diss.ⁱᵗᵃ agere z pati adinuicē: sꝫ z volebant ꝙ rō agendi z patiēdi eēt dissilitudo: qz qñ minoz ignis a maiozi cozrūpit̄ ingunt minozē ignē cozrūpi z pati a maiozi pp dissilitudinem z ꝯrietatē: qz ꝯriū est multū pauco. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Democrit⁹ aūt vltra alios dixit solus
T.co. 47. singulariter. Jngt. n. idem z simile eē faciens z patiens: qz altera z differentia non contingit pati adinuicem.

¶ Narrat positionē dicētiū silē a simili pati: z duo facit: qz p̄ narrat hāc pōnē q̄stū ad actiua z passiua. 2°: q̄stū ad rōnē agendi z patiendi: ibi. (Sꝫ si altera entia.) Dicit ḡ ꝙ Democritus vltra alios. i. preter alios vel vltra alios: qz quodāmō subtilius alijs solus dixit singulariter. ingt. n. idē z silē esse faciens z patiens: qz altera z dūia non contingit pati adinuicē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed si altera entia faciūt aliqd īuicē nō sꝫ ꝙ alt̄a: sꝫ sꝫ ꝙ idē aliqd existit sic hoc accidē eis. Que dicūt̄ igit̄ hec sunt.

¶ Narrat ōcāz pōnē q̄stū ad rōnē agēdi z patiēdi: nō solū. n. Demo. ponebat silē a sili pati: sꝫ addebat ꝙ rō passiōis erat silitudo. volebat. n. ꝙ si entia alt̄a. i. diuersa faciūt aliqd inuicē hoc nō est sꝫ ꝙ sūt altera: sꝫ dicebat accidē. i. ꝙ agerēt z paterētur adīuicē sꝫ ꝙ existit eis aliqd idē. i. sꝫ ꝙ ꝯueniūt. addit āt q̄si epilogādo ꝙ q̄ dnt̄ ab antiqs: h̄ sunt que dcā sunt. ¶ Deinde cū dic.

T.c.48 ¶ Vident̄ aūt hoc mō dicētes subcōtrarios dicere s̄mones: cā aūt ꝯtradictiōis est qm̄ opoztunum totum aliquid inspicere partem aliquam dicunt ambo.

¶ Dicit dictas opiniones eē subcōtrarias. z duo facit: qz p̄ p̄mittit qd̄ intēdit. scdo manifestat ꝓpositū: ibi. (Silē .n. oīfariā.) Dicit ḡ ꝙ dicētes hoc mō viderent̄ dicē sermones subcōtrarios: z est rō: qz cā ꝯdictiōis eoꝝ fuit q̄stū oportunū fuit totū aliqd̄ inspicere ambo. i. ambe predicte opiniōes dicūt partem aliquā nō totū. ¶ No-
Nōn^m tandū aūt subcōtraria opponi s̄m ꝑticularē oppōnē: z ideo nō est incōueniens subcōtraria esse aliquo modo vera alr̄ z alr̄ accepta: vt hoīez currere potest verificari pro Sorte: z nō currere pro Plone. quicūqꝫ ḡ dic aliquid: ꝙ vno mō est veꝝ: z alio mō non: ꝑticulariter z defectiue loqt̄: z in talibus s̄mōibus est oppō ꝯria. silē .n. pati a sili est veꝝ. vno mō z falsum alio. antiq ergo sic loquētes subcōtrarie loquebant̄: z lꝫ q̄libet dictaꝝ opinionū aliquo mō eēt vera respiciēdo ꝑticularē ꝯdictionē: respiciēdo tn̄ totū negociū q̄libꝫ simplr̄ erat falsa. non. n. absolute dicendū est silē pati a simili: vel dissimile a dissimili: sꝫ dici dꝫ ꝙ agens z patiēs vno modo sunt similia: z alio dissimilia. igitur priores phi defectiue loquebantur z cōsiderabant partem cū deberēt considerare totum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simile. n. z omnifariā z oīno indifferens rōnabile est nō pati a sili. nihil qdē enim magis actiuū erit alterū q̄z alterū.

¶ Manifestat qd̄ dixerat. dixerat. n. eos dfectiue locutos fuisse z ꝯsiderasse ptē z nō totū circa qd̄ duo facit sꝫ ꝙ in dictis opionib⁹ duo est ꝯsiderare. vꝫ. ꝙ dicebāt de actiuis z passiuis. z ꝙ ponebant de rōne agendi z patiēdi. p̄ ergo dic eos defecisse q̄stū ad actiua z passiua: qz nō debebāt absolute dicē silē pati a sili nec dissimile a dissilī: sꝫ dōꝫ erat agēs z patiēs eē aliq̄ mō silia aliquo dissilia. 2° ostdit hui⁹ defectū q̄stū ad rōes agēdi z patiēdi. p̄ ḡ ostdit ꝙ nō est dōm vt antiq dicebant ꝙ tota rō actiōis z passiōis sit silitudo vel dissilitudo: sꝫ T.co.
vtrūqꝫ est aliq̄ mō huius rō. 2ᵒ ibi. (Et s̄m rōnē autē.) 52.
Circa p̄ᵐ duo facit: qz p̄ ꝓbat agēs z patiēs nō eē oīno silia nec oio dissilia. 2° ostdit quō sīt silia z quō dissilia: ibi. (Sꝫ qm̄ nō.) Circa p̄ᵐ duo fac: qz p̄ ostdit agens z T.co.
patiēs n̄ eē oio silia. 2°: nō eē oio dissilia: ibi. (Et oīfariā 50.
alterā.) Pria ps diuidit̄ in tres ptes sꝫ ꝙ tres rōnes ad T.co.
duc ad ꝓpo^{tum}. 2ᵒ ibi. (Sꝫ qz a sili.) 3ᵒ ibi. (Quāuis his 49.
entib⁹.) Dicit ḡ p̄ ꝙ silē oīfariā z oīno indifferēs rōnabile est nō pati: z nihil sustinē a sili. z ē rō: qz h̄ posito ꝙ magis eēt actiū alterū altero. nō ḡ posset poni ꝙ vnū eēt agēs z aliud patiēs ex q̄ oio silia. eo. n. ipso ꝙ vnum ponit̄ agēs z aliud patiēs ponūt̄ differre z recedē ab hipothesi ꝙ sint oia similia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ si silē a simili pati aliquid possibile z ipsum a seipso.

¶ Pōit rōes 2^{am}: qz si silē eēt poē aliqd pati a sili p oēs mōs ipꝫ a seipo pateret̄: qd̄ ē icōuēiēs. ¶ Deiñ cū dic.

¶ Quāuis his entibus ita nihil vtiqꝫ erit neqꝫ icōruptibile neqꝫ imobile. sꝫ silē ꝙ sꝫ ꝙ silē actiuū: ipꝫ. n. seipo mouebit oē.

¶ Ponit tertiā rōnē q̄uis rōnes supradicte sufficiēter ꝯcludāt silē a sili oīfariā pati nō posse. his tn̄ entibus ita. z hac pōne posita seqt̄ aliqd̄ icōueniēs: qz nihil erit icoꝛruptibile vl̄ erit imobile. subē. n. sepate q̄ ponūt̄ immobiles. vl̄ ēt deus ipse q̄ per oēs mōs est imobil' maxime est idē sibi. si ḡ silē s̄m ꝙ simile z s̄m ꝙ idem esset actiuū oīno mouebit seipm̄ seipso: imo prima cā z substantie sepate maxie erūt mobiles. qz maxie sunt eedē sibi. ¶ Notādū aūt ꝙ hec silitudo accipit̄ large p oī Notā
idēptitate z ꝯueniētia. nā lꝫ res non sit ꝓprie silis sidum.
bi ipsi: est tn̄ eadē sibi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oīfariā alterā z nullaten⁹ idē silr: T.co.
neqꝫ. n. patietur albedo a linea aut linea 49.
ab albedine: preterq̄ꝫ s̄m accidēs: puta si accidat albā siue nigrā lineam esse.

¶ Probat agēs z patiēs nō oio eē dissilia: z duo fac sꝫ ꝙ duas rōnes adduc. 2ᵒ ibi. (Nō exteri⁹. n.) Dic. ḡ ꝙ si patiēs sit oīfariā alterū z nullatenus idē silr supple nō patiet̄. nō. n. qd̄libet patit̄ a quolꝫ: qz albedo nō patit̄ a linea: nec linea ab albedīe: nisi forte sꝫ accn̄s: puta si accidat lineā eē albā aut nigrā: qz plus distat linea ab albo cū nō sint eiusdē gn̄is q̄ꝫ albū a nigro. nō i q̄cūqꝫ ḡ. Notā
distātis agūt z patiunt̄. ¶ Nōn^m āt pbꝫ non curare h̄ dum.
dici exēplis. ꝯstat. n. lineā nō eē subaꝫ albedīs: sꝫ superficiē. rursuꝫ albū z nigrū nō ꝓpe imutant̄ realr̄: sꝫ fictio- vide philop hic
naliter tn̄ suffic dcm̄ exēplū ad ꝓpositū. vult. n. phs nō q̄tūcūqꝫ distāt ad seiuicē agē: sꝫ opposita z si alia agūt h̄ est inq̄ntū in eis referuat̄ oppō. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nō exteri⁹. n. ipsa seipa a nā faciūt q̄cūqꝫ neqꝫ ꝯtraria neqꝫ ex ꝯtrarijs sunt.

¶ Adducit scdāꝫ rōnem que est quasi expositiua rōnis prime dicens. quecunqꝫ non sunt contraria nec ex contrarijs non faciūt se exterius a nā sua. i. non cozrūpunt seipsa: sed supplendū est: quecūqꝫ non cozrūpunt seipsa non agunt z patiunt̄ ad seinuicē. oꝫ ergo esse ꝯria que sunt sic actiua z passiua: sꝫ inter ꝯria est aliqua ꝯueniētia: z ꝯria nō per oēꝫ modū distat. ergo actiua z passiua non sunt omnifaria altera. ¶ Deinde cum dicit.

Sed qm̄

¶ Sed qm̄ non quocūq; innatū est pati ⁊ facere: sʒ quecūq; ꝯtraria aut cōtrarietatem habent necesse esse patiēs ⁊ faciēs generare quidē sil'e esse ⁊ idem: specie autem dissimile ⁊ contrarium.

T.co. 50.

¶ Postq̄ ondit actiua ⁊ passiua esse nō oīo altera nec oīo silia: decl'at quō sunt altera: ⁊ quō silia: q2 sunt silia gn̄e: ⁊ altera spē: ⁊ duo facit: q2 p̄ pmittit qḋ intēdit. 2° pbat qḋ dixerat: ibi. (Innatū est.n.) Dicit ḡ ꝙ nō qḋcūq; est inatū pati ⁊ facere in qḋcūq;: sed quecūq; aut sunt ꝯ̄ria aut hn̄t ꝯ̄rietatez sunt sic actiua ⁊ passiua: cū ergo ꝯ̄ria sunt eadē genere ⁊ diuersa specie: necesse est patiens ⁊ faciens genere esse simile: ⁊ idē spē aut dissimile ⁊ contrarium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Innatū est.n. corpus a corpore: saporē aūt a sapore: colorē āt a colore pati: vniuersaliter autē hōgeneū ab homogeneo. Huius autem causa qm̄ ꝯtraria in eodē gn̄e omnia: faciunt autem ⁊ patiuntur contraria abinuicem.

¶ Probat qḋ dixerat: ⁊ duo facit sʒ ꝙ dupl'r illud probat. pmo.n. pbat illud īductione. 2° rōne: ibi. (Etenim vl'r gn̄atio.) Circa pmū duo facit: q2 p̄ inducit in plurib° quō ꝯ̄riū a ꝯ̄rio patit'. 2° ꝯcludit ꝯcl'onē intētam: ibi. (Quapropter necesse.) Dicit ḡ ꝙ innatū est corpus pati a corpe. saporē a sapore. colorē a colore. ⁊ vl'r hōgeneū. i. eiusdē generis ab hōgeneo. i. ab alio eiusdē generis: cā aūt huius est: q2 ꝯ̄ria sunt oīa in eodē gn̄e: ⁊ talia que sunt ꝯ̄ria faciunt ⁊ patiunt' abinuicē.

T.co. 51.

Notādum.

¶ Notandū aūt ꝙ cū dī corpus pati a corpe accipit ibi corpus nāle: qḋ est ꝯiunctū q̄litatib° actiuis ⁊ passiuis. rursum per saporē ⁊ colorem intelligit q̄litates actiuas ⁊ passiuas inherentes corpi nāli: per q̄s fit actio ⁊ passio. vel possumus dicere ꝙ color patit' a colore: ⁊ sapor a sapore. ⁊ qualitates scḋe a q̄litatibus scḋis: inquātū ī hmōi qualitatibus scḋis reseruat' v'tus qualitatū primarū vt nigrū patit' ab albo inquātum album est ꝯiunctum frigido ⁊ nigrum calido. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter necesse est qualiter qdez esse eadē faciēs ⁊ patiēs: q̄liter aūt altera ⁊ dissimilia abinuicē. Qm̄ aūt faciens ⁊ patiens gn̄e qdez eadē ⁊ similia sūt: spē autem dissimilia: talia aūt contraria manifestum quoniaʒ actiua ⁊ passiua sibi inuicem sunt ⁊ contraria ⁊ media.

¶ Cōcludit ꝯcl'onē intentā dicēs. ꝙ si est necesse faciēs ⁊ patiens esse eadē qual'r. i. aliqual'r siue aliquo modo ⁊ esse aliqual'r altera dissimilia adinuicē. sunt.n. faciēs ⁊ patiens ⁊ silia ⁊ dissilia: q2 genere sunt eadē ⁊ silia. idē aūt dissilia: ⁊ q2 talia sunt ꝯ̄ria: manifestū est ꝯ̄ria ⁊ media eē actiua ⁊ passiua sibinuicē: ⁊ dic̄ ꝯ̄ria media: q2 in ipsis medijs reseruat' aliq̄ ratio ꝯ̄rietatis. rursuʒ: q2 tam contraria q̄ media sunt eadē gn̄e ⁊ diuersa spē quuʒ talia sint actiua ⁊ passiua tam ꝯ̄ria q̄ media actiua ⁊ passiua erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Etenim vniuersaliter gn̄atio ⁊ corruptio in his: ideo rōnabile iam ignē calefacere: ⁊ fridū infrigidare: ⁊ vl'r faciens assimilare sibiipsi patiēs: faciēs .n. ⁊ patiens ꝯtraria sunt ⁊ gn̄atio in ꝯtrariuʒ: q̄propt' necesse est faciēs ⁊ patiēs transmutari: sic.n. gn̄atio in ꝯtrarium erit. T.c. 51.

¶ Qḋ pbauerat inductiōe: pbat p rōez: que talis est ex quibus ⁊ in q̄bus est gn̄o ⁊ corruptio. ex his ⁊ in his est actio ⁊ passio: q2 actio ⁊ passio ad gn̄ationē ordināt': sed vl'r gn̄atio ⁊ corruptio est in his. i. in cōtrarijs. ergo supple actio ⁊ passio inter ꝯ̄ria hʒ eē. ¶ Et q2 ita est: rōnabile est vnum oppositoꝝ agere in aliud ⁊ trahere ipm ad nām suā. rōnabile est ḡ ignē calefacere frigidū ⁊ frigidū infrigidare calidū: ⁊ vl'r faciens assil'are sibiipsi patiens. ⁊ rōnabile est dicere ꝙ faciens ⁊ patiens sunt ꝯ̄ria cū generatio sit in ꝯ̄riūm: q̄propter: q2 ita est: necesse est patiēs trāsmutari in faciēs. q2 sic. i. illo mō gn̄atio erit in ꝯ̄riū. si vnū oppositoꝝ transmutet' in aliud: ⁊ patiens transmutet' in nām agentis.

Secundū rōnem autem nō eadē sunt dicentes. ambos tamen est tangere naturam.

¶ Postq; phus ondit. quare antiqui phi discordabant in loquendo de actiuis ⁊ passiuis: q2 vt dicebatur non respiciebant ad totuʒ: sed ad partē. In parte ista ostēdit quare discordabant in assignādo rationem agendi ⁊ patiendi. non.n. eandem rationem assignabant oēs: sed quidā dicebant huius rationē esse cōuenientiam ⁊ similitudinem: quidā vero dissimilitudinem: qḋ iō contingebat: q2 nō respiciebant ad totū: sed ad partē. nam nec sil'itudo nec dissimilitudo est ratio agēdi vel patiēdi: sʒ vtrūq; ibi concurrat. duo ergo facit: q2 pmo pmittit qḋ intēdit. scḋo declarat ꝓpositū ostendens tā similitudinem q̄ dissimilitudinē siue tam ꝯuenientiam q̄ disconuenientiā cōcurrere ad actionē ⁊ passionez. scḋo ibi. (Dicimus.n. pati.) Dicit ergo. ꝙ s'm rōnem supple agendi ⁊ patiendi antiqui phi nō erāt dicentes eadez: q2 nō assignabant eandē rōem actiōis ⁊ passionis: sed quidam dicebant huius rōnem esse sil'itudinē. quidaʒ vero dissimilitudinem. ambos v'o sic dicentes verū est tangere. i. ꝯtingere tangere naturaʒ agendi ⁊ patiendi. T.c. 52.

¶ Notandū aūt ꝙ dicit tangere: q2 cum quelibet dictarum opinionū deficeret. ⁊ nulla ꝯsideraret ad totuʒ nulla cōprehendebat nām actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ: sed quelibet scḋm partē tangebat eam. ¶ Notandū etiā ꝙ dic̄ naturam. nā natura s'm phm. scḋo phisicoꝝ. dicitur de materia ⁊ forma. quaꝝ quelibet facit aliquo modo ad actionē ⁊ passionē. quelibet ergo dictarum opinionuʒ tangebat aliquo modo nām agendi ⁊ patiendi: al'r tamen ⁊ aliter: q2 dicētes sil'itudinem ⁊ ꝯuenientiā esse huius rōnē tangebant nām materie. dicentes vero dissimilitudinē tangebant nāʒ forme. ¶ Deinde cū dicit.

Nōndū

Nōm

¶ Dicimus.n. pati qn̄q; subiectuʒ qdez: verbi gratia: sanari hoīnē ⁊ calefieri ⁊ infrigidari ⁊ alia eodē modo: qn̄q; autē calefieri frigidum: sanari aūt laborans: ambo auteʒ sunt natura. eodeʒ mō ⁊ de faciente: qn̄q; autem calefacere hoīem inquimus: quandoq; auteʒ calidum.

¶ Manifestat propositū videlicet ꝙ nec ꝯuenientia tm̄ nec disconuenientia est rō agendi ⁊ patiēdi: sʒ quodāmodo ibi vtrūq; ꝯcurrit: ⁊ duo facit: q2 primo facit qḋ dictuʒ est. scḋo quod dixerat agens ⁊ patiens ꝯuenire in nā ondit.

ficut ꝑticule que sunt spere: qꝛ in motu sperico manente toto in simili loco .i. in loco equali ⁊ eodem: he .s. ꝑticule spere trāsmutant̃ ſm locū: augmentatū .n. ⁊ diminutū nūq̄ est in loco simili vel equali: sed ptes q̄ sūt eiꝰ qḋ auget̃ sunt in locū plenū occupādo maiorē locū: ptes vo que est eiꝰ qḋ diminuit̃ i miorē. ℭ Deinde cum dic̃.

ℭ Quoniam aūt transmutatio differt nō
T.c. 29. solū in circa que: sed sic eius quod generatur ⁊ alterat̃ ⁊ augmētat̃ māifestū ē.

ℭ Epilogat circa determinata dicens: manifestū eē ꝙ trāsmutatio eius: qḋ generat̃ ⁊ alteratur ⁊ augmentat̃ non solū differt in generibꝰ circa que sunt tales motꝰ: vt qꝛ augmentū est circa q̄ntitatē ⁊ nō alie trāsmutationes: sed ēt differt in situ .i. in modo trāsmutationis localis: qꝛ augmentata de necessitate trāsmutant locū: non tamen sic est de generato ⁊ alterato.

Circa qd aūt est trāsmutatio augmētatiōis ⁊ diminutionis: circa
T.c. 27. magnitudinē aūt vr̃ eē augeri ⁊ diminui. Et qualiter suscipiendū.

ℭ Ostenso quō differt augmentū ab aliꝭs motibus. In pte ista ostendit circa qd ⁊ qualiter hꝫ esse augmentū: ⁊ duo facit: qꝛ primo ꝓmittit qḋ intendit. scḋo exeq̄t̃ de intento: ibi (Utꝝ ex ipotētia.) Dicit ergo ꝙ dicēdū est circa quid est trāsmutatio augmentationis ⁊ diminutionis: nam augeri ⁊ diminui vident̃ esse circa magnitudinem: ideo suscipiendū est qualiter circa magnitudinem talia ꝯtingant. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Utꝝ ex impotentia quidem magnitudine ⁊ corꝑe: actu vō icorꝑeo ⁊ sine magnitudie gn̄ari corpꝰ ⁊ magnitudo: ⁊ hꝰ dupl'r ꝯtingit dici: q̄liter augm̄tatio fit: vtꝝ ex sepata ipsa ſm esse materia: aut existente in alio corpore.

ℭ Exequr de intento: ⁊ duo facit ſm ꝙ augmentū dupliciter pōt sumi: large ⁊ ꝓprie: large .n. semꝑ cū q̄ntum addit̃ quāto, augmentū efficitur: ſm quē modū ⁊ iaiata crescunt: augmentatur .n. pies cū lapis lapidi addit̃: proprie aūt augmentū sumitur cū quelibet ps aucti est aucta: vt cū per nutrimentū ad singulas ptes alimētū trahitur: ⁊ sic non augmentant̃ nisi alata. Et sicͭ dupl'r pōt sumi augmentū: large: ⁊ ꝓprie: sic ⁊ aliqua ꝑnt respicere augmentū cōiter: aliqua vō ꝓprie: duo ergo facͭ pbs: ꝑmo .n. inq̄rit que respiciunt augmentū cōiter: vt ꝙ augmentum fit ex aliquo corporeo ⁊ q̄nto. scḋo inuestigat respicientia augmentum ꝓprie: vt ꝙ quelibet ps aucti dꝫ eē aucta: ⁊ quelibet ps diminuti diminuta: ⁊ cetera hmōi: 2ª ibi. (Suscipiendū vtriq̄ magis.) Notādū
T.c. 32. aūt ꝙ subm circa qḋ versatur augmentū pōt accipi du
Notādū pliciter .s. radicaliter ⁊ ꝓprie. Radicaliter .n. subꝫ in generatione est aliquo modo subm in aliꝭs trāsmutationibus: vt supra dicebat̃: proprie tm̄ quelibet trāsmutatio hꝫ subꝫ suū ⁊ addit subm cuiuslibet trāsmutationis supra subm generationis. duo ḡ facit ſm qḋ ex subo augmenti dupl'r ostendit augmentū fieri ex q̄nto ⁊ corꝑeo. nam primo oñdit hoc ex subo augmenti siue ex eo circa qḋ versatur augmētū radicaliter. 2º ex eo circa qḋ v̉
T.c. 31. satur ꝓprie. 2ª ibi. (Amplius aūt talis.) In prima parte intēdit talē rōnē: mā circa quā versat̃ generatio nālis nūq̄ est sepata a corporeitate ⁊ magnitudie: ⁊ ab hꝰi formis ⁊ morpheis: ꝫ idē est subm gn̄onis nāl' ⁊ augmenti: ergo idem circa qḋ versabit̃ augmētū nūq̄ erit sepatū a corꝑeitate ⁊ magnitudine: tria ergo facit ſꝫ ꝙ hec ratio tres ptes hꝫ. Nam ꝑmo oñdit mām nūq̄ separari a corꝑeitate ⁊ magnitudine. 2º manifestat eādē eē mām: ⁊ idem eē subm augmenti ⁊ generationis nālis: tertio ꝯcludit id circa qḋ versat̃ augmētū: ⁊ ex quo fit augmentū nō eē sepatū a magnitudine ⁊ corporeitate. 2ª ps ibi. (Qm̄ āt ē ⁊ sbe corꝑee māe.) 3ª ibi. (Manifestum aūt ex quesitis.) Prima ps in qua oñdit māꝫ T.cō. 31. generationis nālis nō separi a magnitudine ⁊ corꝑeitate: diuidit̃ in ptes duas ſm qḋ dupl'r hoc oñdit. ꝑ .n. T.cō. 29. oñdit hoc rōnibus ad ipoſe. 2º rōnibus ostēsiuis. 2ª ibi. (Sꝫ nec pūctos.) Circa ꝑmū tria facit: qꝛ ꝑmo sub distinctione ꝓmittit modos qbus pōt intelligi mām eē separatā a corꝑeitate ⁊ magnitudie. 2º modos illos iprobat. T.cō. 29. 3º ꝯcludit mām inseparatā esse. 2ª ibi. (Aut impossibile.) 3ª ibi. (Melius ergo oibus.) Dicit ergo inq̄rendū esse vtꝝ corpus ⁊ magnitudo generari possit ex corpore ⁊ magnitudine in potētia nō in actu: ꝫ actu erit icorporeū ⁊ sine magnitudine: ⁊ qꝛ vt circa finē lectiōis dicetur idē est subm generationis nālis ⁊ augmēti: si generabit̃ corpus ex non corꝑe augmētabit̃ ēt ex nō corpore: ⁊ qꝛ fieri gn̄o ⁊ augmētū ex nō corpore ⁊ ex mā nō sepata a corporeitate simpl'r dupl'r ꝯtigit dici: iō inq̄rēdū si hoc est verꝫ qual'r fiat augmētatio vtrum fiat ex mā sepata ſm se nō solū ſꝫ eē sed in loco: aut fiat ex mā sepata a corpore ſm locum: sed existente in aliquo corpore. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Aut ipossibile vtrunq̄: sepata .n. ens: aut nullū possidebit locū: vt pūctꝰ aliqs aut vacuū erit: aut corpus nō sensatum. Horꝫ aūt hoc qdē tūc ꝯtingit: hoc aūt necesse in aliquo esse. Semꝑ .n. alicubi erit quod generat̃ ex eo. Quapropter ⁊ illud aut ſm se aut ſm accidens.

ℭ Improbat vtrūq̄ mēbꝫ. Ad cuius euidentiā notandum māꝫ ſm veritatē nō esse sepatā a corpore loco. ita ꝙ mā sit qd ꝑ se existēs sine corꝑe: imo qꝛ ē in ipso corꝑe in eodē loco existit in quo est corpus: rursum nō ē sepata ſm eē: vt sic sit in eodē loco mā ⁊ corpus in quo ē sicut vinū ⁊ doliū sunt in eodē loco: qꝛ aliud est eē vini ⁊ aliud doliꝭ. duo ḡ facit: qꝛ ꝑ ꝓbat mām nō eē separatꝫ a corpore loco. 2º oñdit eā nō esse sepatā ſm eē: ibi. (Sꝫ si in aliquo existit.) Dicit ḡ ꝙ aut ipossibile est vtrunq̄ videlꝫ mām esse sepatā ⁊ loco ⁊ eē: qꝛ si est ens .i. existēs sepata loco a corꝑe tunc nullū possidebit locū: erit ḡ vel sicͭ aliqs pūctus vel sicͭ vacuū siue sicͭ corpꝰ isensatū: vacuū .n. ⁊ corpꝰ isensatū idē ē: vel erit sicͭ corpꝰ isēsatū .i. sicͭ corpꝰ nō occupās locū: h āt horꝫ dcōꝫ qḋcūq̄ pōat̃ nō ꝯtigit rōnabil'r ponere. nā h .i. mā ⁊ subm ex quo gn̄atur aliqd necesse est eē in aliquo loco. In eodē .i. loco in quo erat id qḋ est corruptum est postea id qḋ est generatum: ⁊ qꝛ qḋ generat̃ ex eo .i. ex subo aliquo semꝑ est alicubi: quapropter: ⁊ illud ex quo fit generatio vel ſm eē vel ſm accidens supple necesse est alicubi esse: sed si mā poneretur separata magnitudine ⁊ pōeretur per se existere nō eēt in loco: nec per se nec per accidēs: ergo nihil potest fieri: quia tunc factum ex ea nusq̄aꝫ esset. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed si in aliquo existit si qdē sepatum T.cō. 28. ita vt nulliꝰ ſm se aut ſm accn̄s aliqd sit contingunt multa ⁊ impossibilia.

¶ Improbat scdm membrū, vz. q mā non est separata fm esse: z duo facit: quia primo dicit ad hanc positionem seq ipossibilia. scdo narrat ipossibilia illa: ibi. (Dico aūt.) Continuef sic: vt pz nō potest poni materia separata: z per se existere: sz si diceref q est in aliq corpore: z nō est separata loco: sed existit si qdē qd separatū. supple fm esse: ita vt nullius corporis sit aliqd p se nec p accidens: sicut vinū est in vase: tn̄ q: separatū ē a vase sz eē nihil est vasis nec per se nec per accn̄s: si sic dicam⁹ de mā multa ipossibilia ɔtingūt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico autez. v.g. si generabitur aer ex aqua non aqua erit transmutata.

¶ Narrat illa ipossibilia q̄ ɔtingūt sic dicētibus: z tria facit fm q tria talia incōueniētia adducit. 2ᵐ ibi. (Sz ppterea.) 3ᵐ ibi. (Amplius neq.) Dicit ergo: bn̄ dico q multa ipossibilia sequunf ad dicētes māz esse in corpore: z nō esse sepatā ab eo loco fm esse: q: si hoc eēt aer posset generari ex aq̄ siue ex mā que est in aqua: aq̄ nō trāsmutata: qd est incōueniens: cuz. n. generatio vnius sit corruptio alterius: q̄. n. differunt fm esse per se loqn̄do: z fm q hmōi pōt esse trāsmutatio in vno: alio non trāsmutato: nō oz ergo aquā trāsmutari: ad h q ex mā que est in ea aliqd generef: cū ponaf nō esse idē eē aq̄ z māe que est in aqua. ¶ Deide cum dicit.

¶ Sed ppea q vt in vase aqua inest materia eius cuius est. Infinitas eni nihil phibet mās eē. Quapropf z gn̄ari actu.

¶ Adducit scdm incōueniēs dicens: q ppea quia ponitur: q vt aqua est in vase: sic mā est ei⁹ in quo est: nihil prohibet infinitas mās esse in aliquo: vt infinitas mās esse in aqua: nā cū materia non occupet locum: z ponatur sic esse in aqua: vt aq̄ in vase: qua rōne in aqua pōt esse vna mā: pari rōne in ea poterunt eē infinite materie: nam si aqua non occupat locum infinite aque pn̄t eē in eodē vase: z q: semp ex mā potest aliqd generari infinita actu possent generari ex ipsa aqua in qua eēnt infinite māe: qd est incōueniēs: nō enim ex eodē finito infinita actu generari possent. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius neq sic videtur gn̄ari aer ex aq̄ vt exiens a manente.

¶ Adducit 3ᵐ icōueniēs: nā est icōueniēs hec pō: q: repugnat appētibus: nā si mā eēt in aq̄: sicut aqua in vase generatio nihil eēt aliud: nisi exitus a manente: sicut n. aqua exit a vase manente: z pmanente vase sine trāsmutatiōe: sic exiret ab aqua: qd generaref ex mā exn̄te in ipsa aqua: sed hoc repugnat apparentibus: nō. n. videf generari aer ex aqua vt exitus a manēte: imo non ex aq̄ manente: sz ex aqua trāsmutata z corrupta ē aer generatus. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Melius ergo omnibus inseparatū facere māz esse: vt entem eādem z vnā numero: rationem autem non vnam.

T.cō. 29. ¶ Concludit mām inseparatā eē dicens q oibus. i. inter oia melius est facere mām eē inseparatā a corpe z a magnitudine: z facere eam non entem eādē: z vnā numero per eēntiā: ratione autem. i. fm formaz z eē debem⁹ eam facere non vnam.

SEd neq puncta ponēdū neq lineas corporis mām: pp easdē causas: illud aūt cuius hec vltia materia est: q̄re neq vnq̄ neq sine passiōe possibile est esse neq sine forma.

¶ Positis rationibus ad ipossibile q mā nō pōt separi a magnitudine z corporeitate. In pte ista ponuntur tres ostensiue. ¶ Ad cui⁹ euidentiā aduertendū q idiuisibile fm q hmōi: z sine magnitudine pōt itelligi aliqd dupl'r: negatiue z priuatiue: negatiue. n. pūctus est idiuisibilis: q: non potest diuidi: sic ēt z linea est idiuisibilis non simpl'r: sed sz latitudinē: priuatiue vo materia fm se ɔsiderata est idiuisibilis: q: non potest diuidi fm se: est tn̄ apta nata diuidi per q̄ntitatē: priuatio eniz supra negationē addit aptitudinē: pūctus igr̄ est indiuisibilis soluz negatiue: q: nec diuidif: nec est aptus natus diuidi. duo ergo facit phs in ostendendo mām fm qd existit: z vt est aliqd in effectu: non esse sepatā a magnitudine. z nō eē quid indiuisibile negatiue: sicut pūctus: vel ēt sicut linea que aliquo modo est idiuisibilis negatiue: in q̄tuz fm latitudinem nec diuiditur: nec est apta nata diuidi. scdo ostendit eā nō eē quid indiuisibile priuatiue: vt q actu mā nullaz habeat magnitudinē nec q̄ntitatē: sed solū sit potētia diuisibilis: z sit apta nata q sit q̄nta z magna. scda ps ibi. (Generaf qdē igr̄.) T.c. 30. Dicit ergo q non est ponēdū mām esse pūctos neq eē lineas corporis pp easdem causas. i. ppter easdem positiones: quas supius tetigimus. Ille. n. eedem rōnes ducentes ad impossibile ostendētes mām nō eē sepatā a magnitudine: q: tunc mā nō eēt alicubi: ostendere possunt mām nō eē puncta per se exn̄tia: nec linee p se exn̄tes: punctis. n. z lineis fm q hmōi non debetur loc⁹ z sicut ppter illas cās: z ppter illas rōes ducētes ad impossibile superius tactas ostendi potest māz non eē pūcta nec lineas: ita possunt adduci rōes ostēsiue ad ostēdendū hoc idem: nam puncti z linee habent rōnē vltimoꝝ z terminoꝝ: mā enim de se est quoddā iterminatum: interminatū. n. non est ipsi termini: sed est id qd p terminos terminaf z vltimaf: materia igif non est pūcti nec linee: sed est id cuius h. s. linee z puncti sunt vltima z termini: z q: terminabile nō separatur a suo termino: cū mā terminef z finiaf per pūcta lineas formas z passiones: sicut nūq̄ est mā sine pūctis z sine lineis vl' sine magnitudine: ita nūq̄ est possibile eā eē: neq sine passione: neq sine forma. ¶ Deinde cum dicit. T.c. 30.

¶ Generatur qdem igitur simpl'r alterū ex altero: queadmodū z in aliis ɔterminatū ē: z ab alio aut actu ente aut hōgenus aut homoideus. v.g. ignis ab igne: aut homo ab homine aut ab actu: durū enim a non duro generatur.

¶ Postq̄ ostendit mām nō eē quid indiuisibile negatiue: q: nō est pūcti neq linee onn̄dit eaz nō esse qd indiuisibile priuatiue: vt q sit actu sepata ab omni magnitudine z ab oibus passionibus: z est rō sua talis qcquid fit: fit a sibi cōuenienti aliquo modo: naz vt est determinatum in aliis. vt in. 7. meta. cuz generatur alteꝝ ex altero simpliciter: z generaf ab alio ente actu: vl' generatur ab eo: qd est actu hōgeneos. i. eiusdē generis: vl' ab eo quod eē actu homoideos. i. eiusdē spēi. v. g. generaf hō ab hoīe: z ignis ab igne: sunt aūt eiusdē spēi hō cuz hoīe z ignis cū igne: sz aliqn̄ gn̄atio est ab actu sz idē genus: gn̄af. n. duꝝ a nō duro: q: generatur a frigido. frigidū. n. cōstringit z indurat: quicquid tn̄ fit semp generaf aliqd a sibi ɔuenienti aliquo modo. ita q agēs z patiēs in pn̄° sunt dissimilia: in fine vo silia: sed supplēdum q mā sepata ab oī actu z ab oī corpeitate: nec est silis: nec est dissimilis: opz ergo tā gn̄ans q̄ id ex quo gn̄atur

Margin notes (right column): Nōndū; T.c. 30. z. 31.

generatur eſſe aliqd in actu: nūq̄ꝫ ergo materia ex qua ſit generatio erit idiuiſibilis ꝑuatiue: vt ꝙ ſit ſepata ab omni actu ⁊ ab omni magnitudine: lꝫ ſit apta nata eſſe q̄ta ⁊ magna. ¶ Item ſequit̄ illa pars.

T.c.31. ¶ Qm̄ aūt eſt ⁊ ſbe coꝛpoꝛee mā coꝛpis talis: coꝛpus.n. cōe nullū. eadē paſſiōis ⁊ magnitudis eſt: rōe qdēꝫ ſepata: loco āt nō ſeparata. niſi ⁊ paſſiōes ſepabiles.

¶ Que fuit diuiſa ꝯtra totū ꝑcedens. Continuet̄ auteꝫ ſic. Poſtq̄ꝫ oſtendit mām generationiſ naturalis nō eē ſeparatā ab omni coꝛpoꝛeitate ⁊ ab omni magnitudie. In pte iſta oſtendit eadē eſſe mām augmenti ⁊ generationis nālis. Intendit aūt talem rōnē. augmentū videtur reſpicere coꝛpus: ⁊ q̄tū ſm ſe. gn̄atio ṽo reſpicit coꝛpus in eo ꝙ naturale: ſed ideꝫ eſt coꝛpus: ⁊ coꝛpꝰ nāle: cū non ſit dare aliqđ coꝛpus ſepatum: qđ ſit cōe ad coꝛpus ſm ſe: ⁊ ad coꝛpus nāle. ergo eadeꝫ erit mām ſubſtantie coꝛpoꝛee: ⁊ ſbe talis coꝛpoꝛis. i. coꝛpis nālis: ⁊ ſi eadē eſt mā coꝛpoꝛis: ⁊ coꝛpoꝛis nālis: eadē erit materia paſſiōis. i. coꝛpis paſſionati ſiue coꝛpis nālis: ⁊ p ꝯn̄s gn̄onis que reſpicit coꝛpus tale ⁊ magnitudis. i. augmētatiōis q̄ reſpicit coꝛpus magnū: rōe ḡ ⁊ itellectu ſepata eſt mā generationis ⁊ augmenti. loco aūt. i. ſubiecto ⁊ re nō eſt ſepata mā huius ⁊ illiꝰ: niſi qs poneret paſſiones ſepabiles a ſubſtātijs: ſi enim paſſiōes ſepabiles eſſent: alia eſſet mā magnitudinū ⁊ paſſionū ⁊ aliud eſt coꝛpus: ⁊ coꝛpus nāle: ⁊ per ꝯn̄s aliud eſſet materia generatiōis ⁊ augmēti: ſed de hoc in declarationibꝰ tangetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum aūt eſt ex queſitis: qm̄ nō eſt augmentatio trāſmutatio ex pōa magnitudie: actu aūt nullaꝫ hn̄tem magnitudinē. Sepatuꝫ.n. eſſet cōe qdem. hoc āt quō ipoſſibile dcm̄ ē in alijs ꝑus.

¶ Concludit ꝯcluſionē ꝑncipalr̄ intentā: nam ſi mā generationis nālis nūq̄ꝫ eſt ſeparata a magnitudie ⁊ coꝛpoꝛeitate: ⁊ eadem erit mā generationis ⁊ augmenti: manifeſtū eſt ex queſitis. i. ex inueſtigatis: qm̄ augmētū non eſt trāſmutatio ex potētia magnitudine: actu āt nullā magnitudinē hn̄tē: qꝛ ſi hoc eſſet: ſepatū eſſet qdem qđ eſt quid cōe. i. ſepata eſſet materia a coꝛpoꝛeitate: qđ eſt qd cōe: ⁊ vna in habentibus eam: vel alr̄ ſeparatū eſſet qd cōe. i. ſeparatū eſſet aliqđ coꝛpus: qđ ē cōe ad coꝛpus ſm ſe ſumptū vel ad coꝛpꝰ nāle: quod ē inconueniēs: vt priꝰ dicebat̄: vel etiam vt dictum eſt in alijs: qꝛ in de celo ⁊ mūdo oſtenſum eſt hoc eſſe impoſſibile: ⁊ ſi nō ē aliqđ coꝛpꝰ: ⁊ coꝛpꝰ nāle: ⁊ non eſt alia materia ſm rem augmēti ⁊ generatiōis nūq̄ꝫ mā augmenti ſepata erit a magnitudine ⁊ coꝛpeitate ſicut nec materia generationis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius āt talis trāſmutatio nō augmentationis pꝛopꝛia: ſed generationis. Augmentatio.n. eſt exiſtētis magnitudinis additamentū. diminutio auteꝫ minoꝛamentū. ideo oꝫ habere aliquaꝫ magnitudinē qđ auget̄. quapꝛopter nō eſt ſine magnitudie mā. opꝫ autem etiaꝫ ⁊ augmentationeꝫ ⁊ in actu magnitudis. gn̄atio āt magni cōpis nō augmētatio.

¶ Adducit rōeꝫ ſumptā ex pte ꝓpꝛij ſubiecti augmēti: nā ꝙ ſubiectū in generatione eſt coꝛpus ⁊ ens in actu: hoc eſt per accidens: qꝛ ens in potētia eſt ꝓpꝛiū ſubm generationis: cū illud ens in potentia nūq̄ꝫ actu ſepat̄ a coꝛpoꝛeitate: ſed in augmēto h̄ eſt per ſe: qꝛ ſubiectū pꝛopꝛiū in augmētatione eſt coꝛpꝰ habens magnitudinem in actu: ideo ait ꝙ talis trāſmutatio in qua ꝓpꝛiū ſubiectū eſſet ens in potentia nō coꝛpꝰ in actu non eſſet ꝓpꝛia materia augmētationis: ſed generationis: ⁊ dic̄ pꝛopꝛia: qꝛ aliquo modo eſt eadē: ⁊ ideꝫ ſubm generationis ⁊ alterationis: ꝓpꝛiū tn̄ ſubiectū h̄ ⁊ ibi differt: ꝙ aūt in augmēto nō ſolū ſit p accidēs: ſed etiam per ſe ſupponere coꝛpꝰ ⁊ magnitudinē: pꝫ: qꝛ augmētatio ē exn̄s additamentū magnitudis: ⁊ diminutio eſt minoramentū: ideo opꝫ aliquā magnitudinem hr̄e: qđ augetur ⁊ qđ auget: quapꝛopter non ſine materia magnitudine. i. nō ſine mā cū magnitudine opꝫ eſſe augmētū: ⁊ ēt oꝫ eſſe materia in actu. i. ſm actum magnitudis. alr̄ enim magꝭ eſſet gn̄o coꝛpis: nō augmētatio. ¶ Sꝫ videtur ꝙ ſibi ph̄s ꝯdicat: nam ſuperiꝰ dixerat mām generationis nō ſepari a magnitudie: h̄ aūt videt̄ innuere ꝙ in augmento materia nō ſepatur a magnitudine: in gn̄one āt nō ſic. ¶ Ad qđ dici poteſt ꝙ tam in augmēto q̄ꝫ in generatione ſemp materia eſt ꝯiuncta magnitudini: ſed in augmētatione vr̄ eſſe per ſe: in generatione autem non eſt per ſe: ſed per accidēs. Dubiū

T.cō. 32. Suſcipiēdū vtiq̄ꝫ magis q̄ſi tāgētes qōnē a ꝑncipio. q̄lis alicuius entis augmētari ⁊ diminui cauſas querimus.

¶ Superiꝰ ph̄s inquiſiuit que vident̄ reſpicere augmētum cōiter. In pte iſta venat̄ que vident̄ reſpicere augmentum ſpāliter: ⁊ duo facit: qꝛ ꝑmo cōtinuat ſe ad dicenda. ſcđo exeqtur de intento: ibi. (Videtur vtiq̄ꝫ eiꝰ.) Dicit ergo ꝙ ſuſcipiēdū eſt vtiq̄ꝫ quaſi magis ſpāliter tangentes qōnē a ꝑncipio. i. ad ꝑncipale queſitū: nā qꝛ aliquo adueniente fit augmentū: ⁊ recedēte fit diminutio: ideo queramus cāſ ⁊ rōnes de illo aliquo quo cōtingit augeri ⁊ diminui: cuius ⁊ qualis ſit entis. i. entitatis: vtrum. vꝫ. ſit coꝛpus vel incoꝛpoꝛeum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt̄ vtiq̄ꝫ eius qđ auget̄ q̄cunq̄ꝫ ps aucta eſſe. ſilr̄ autem in diminutione minoꝛ eē generata. Amplius aūt adueniēte aliquo augm̄tari ⁊ recedēte diminui.

¶ Exequitur de intento: qꝛ pꝛimo venatur cauſas ⁊ rationes augmenti: ⁊ ea que ſpecialr̄ requiruntur ad augmentum arguendo. ſcđo ſoluendo: ibi. (Quoniam aūt queſitum eſt.) Circa ꝑmum duo facit: qꝛ pꝛimo pꝛemittit duas conditiones que requiruntur ad augmentum. T.cō. 35. ſecūdo arguit cōtra ea que dixerat: ibi. (Neceſſe eſt augeri.) Vna cōditio que requiritur ad augmentuꝫ eſt: qꝛ videtur eius quod augetur quecūq̄ꝫ pars eſſe aucta: ⁊ in diminutione ſimiliter quelibet pars videtur eſſe generata minoꝛ. Amplius alia conditio que reqritur ad augmentum eſt aliquo adueniēte augmētari: ⁊ aliquo recedēte diminui. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe autem augmentari aut icoꝛpoꝛeo aut coꝛpoꝛeo.

¶ Arguit contra pꝛedicta. Ad cuius euidētiā notandū pꝛedictas duas ꝯditiōeſ ſic ſe habere ꝙ deſtructa ſcđa deſtruitur pꝛima: deſtructo enim non fieri augmentum aliquo

aliquo adueniente destruitur q̄ q̄libet ps augmenti sit
aucta.nā iō quelibet ps aucti est aucta: q2 cuilibet pti
aliquid additur ꝛ ad quālibet ptē aliquid aduenit: iō
solū arguit cōtra scḋam conditionē q̄ nō fiat augmen
tū aliquo adueniēte: ꝛ duo facit: q2 prio facit q̄ dictuз
est.2° remouet quādā cauillationē ibi.(Sз nec sic con
t.c.33. tingit.) Circa pmū duo facit: q2 pmo ponit quādā disti
ctionē.2° destruit vtrūqз mēbroꝝ ibi.(Si qdē igitur.)
Dicit ergo q̄ si fit augmētū aliquo adueniente necesse
est augmētari aut corpeo aut incorpeo.illō.n.adueniēs
vel erit corpus aut non corpus. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Si quidē igit̄ incorpeo est separatuз
qō cōe.impossibile āt materiā a magni
tudine separari vel esse separabilē.quē
admodum dictum est prius.

¶ Destruit vtrūqз mēbrū.pmo eni ōndit nō fieri aug
mentū adueniēte icorporeo.2° adueniēte corporeo ibi.
Notā dum. (Si autē corporeo.) Ad euidētiā aūt pme partis notā
dū pħm supponere q̄ de necessitate requirat̄ materia
in augmēto ꝛ in trāsmutatione.H aūt supposito: ait q̄
si fiat augmētū adueniēte incorpeo: q2 semp fit augmē
tū adueniente mā que supponit̄ in omni trāsmutatio
ne sequet̄ ergo ipsuз materiale elementū qō est qd cōe
oībus gn̄abilibus eē separatū a corporeitate: sed quēad
modū dictū est pmo.impoīe est mām eē sepabilē a ma
gnitudine: ꝛ a corpeitate. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si autem corporeo duo in eodem lo
co corpora erunt: ꝛ quod auget̄ ꝛ quod
auget.est autem ꝛ hoc impossibile.

¶ Destruxit 2m mēbrū: q2 fieret augmentū adueniente
corpore.duo corpa erunt in eodem loco qō augetur.ꝛ
quod auget.est autem hoc impossibile q̄ duo corpora
simul ita sint. ¶ Deinde cum dicit.

t.c.33. ¶ Sed nec sic ɔtingit fieri ac gn̄ari dicē
augmentationē ꝛ diminutionē.vt qn̄ ex
aq̄ aer.tūc eni maior tumor gn̄atus est.

¶ Remouet quādā cauillationē: ꝛ duo facit: q2 prio po
nit cauillationē.2° eam destruit.ibi.(Nō eni augmēta
tio.) Dicit ergo q̄ non ɔtingit sic dicere: sic generari ꝛ
fieri augmentū ꝛ diminutionē sicut quidam dicebant.
cauillose.n.ꝛ sophistice aliqui de augmēto determinā
tes dicebāt q̄ cū ex aqua fit aer factū est augmētū: q2
tūc maior tumor generat̄: hec autē positio si va eēt ad
nihilaret argumēta phi: q2 nec adueniēte cōporeo nec
incorporeo fieret augmentū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nō āt augmētatio hec: sed gn̄atio q
deз eius in qō trāsmutat̄ erit: corruptio
aūt ɔtrarij. Augmētatio aūt neutrius.

Notā dum. ¶ Destruit hanc cauillosam ostensionem. ¶ Ad cuius
euidentiā notādū in predicta gn̄atione tria esse consi
derāda.aquā que corrūpit̄.aerē q generat̄.ꝛ qō ē idē
vtriqз.tria aūt facit: q2 pmo ostendit in pdicta trāsmu
tatione non saluari augmētū quātū ad aquā q corrūpi
tur: vel quātū ad aerē q gn̄at̄.2° oñdit nō posse saluari
augmentū q̄tū ad id qō est cōe vtriqз.3° narrat ɔditio
nes augmēti vt magis manifesta sint q dixerat.2° ibi.
(Sз aut nullius.) 3° ibi.(Hec autē tria sunt.) Dicit g̃ q̄
h.s.pdicta trāsmutatio nō est augmētatio nec aeris nec
aq̄: sз est gn̄atio eius in q̄ trāsmutat̄.s.aeris: ꝛ erit cor
rupto ɔrij.i.aque que trāsmutat̄ in aerē: augmentatio
tamen erit neutrius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed aut nullius aut si aliqō cōe am
boꝝ existit eius qō gn̄at̄ ꝛ eius qō cor
rūpit̄.verbi grā.si corpus.aqua aūt nō
acuta est.neqз aer.hoc quideз deperijt.
hoc autē generatū est.corpus aūt est si
quidē auctū est: sed ꝛ hoc impossibile oз
autē saluare rationē ꝛ existentiam eius
quod augetur ꝛ diminuitur.

¶ Oñdit nō eē augmētū eius qō est cōe vtriqз.augmē
tatū eni debet manere ꝛ esse in tota trāsmutatione.er
go cū ex aqua fit aer: aqua nō pōt esse acuta: q2 nō ma
net: nec ē in fine trāsmutatōis.nec aer est auctus: q2 so
lū incipit esse in fine trāsmutationis.aut ergo nullius
est augmētatio: aut si aliquo mō volumus saluare au
gmētū dicem9 q̄ aliqd existit cōe amboꝝ: ei9.s.qō ge
nerat̄: ꝛ eius qō corrūpit̄.vbi grā.si corpus vel si mā ē
huius cōe id forte dicet̄ auctū.aq̄ ergo nō est aucta: q2
deperit.nec est aer q est gn̄atus.si qō ergo auctū ē cor
pus: aut materia que est qd cōe pdictis videt̄ auctū eē:
sed ꝛ hoc est impossibile: licet habeat quādā apparen
tiā: q2 oportet saluare rōne ꝛ existētia substātiā eius qō
auget̄ ꝛ diminuit̄: sed substātia materie nō manet ea
dē fm existentiā ꝛ rōnē.i.fm eē ꝛ diffinitione in aqua
corrupta ꝛ in aere gn̄ato.ideo eni nō cōpetit ei augeri.
¶ Notandū aūt q̄ existētia ꝛ ratio cōpetit māe p for
mā: ideo fm qō mutat formā mutat rōnē ꝛ eē. Itē no Nōndū
tandū q̄ phs cū loquitur hic de materia que est quid
cōe aeri ꝛ aque nominat ipsum corpus: q2 antiqui phi
oēs posuerūt mām eē corpus.iō ɔ eos disputās more
eoꝝ loquit̄ nominādo mām esse corpus.vtrū aūt pos
sit intelligi qō h Ari.ait de ipso corpore: forte in decla
rationibus dicet̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hec āt tria sunt: quoꝝ vnū est quātā
cūqз ptē maiorē eē ei9 qō auget̄ magni
tudis.vbi grā.si caro carnis ꝛ adueniēte
aliq̄ ꝛ tertiū vt saluet̄ q̄ auget̄ ꝛ maneat.

¶ Narrat cōditiones augmēti vt magis manifesta sint
que dixerat.ꝛ duo facit: q2 pmo fac̄ qō dictū ē.2° q2 ex
ɔditionibus augmēti appet solutio cuiusdā qōnis.mo
uet questionē illā ibi.(Querct aūt aliquis.) Circa pri T.c.34
mū tria facit: q2 pmo narrat dictas cōditiones.2° pro
pter predicta cōparat augmētū ad generationē ꝛ alte
rationē.3° per hmōi cōditiones augmenti redit ad de
struendā cauillationē pus positā.2° ibi.(Cū gn̄atur.)
3° ibi.(Si itaqз erit.) Dicit ergo.q̄ hec tria sunt que re
quirunt̄ ad augmētū.quoꝝ vnū est.q̄tūcūqз ptē eius ma
gnitudinis qō auget̄ esse auctā ꝛ esse maiorē.vbi grā.
si caro sit aucta quelibet ps carnis dз eē aucta.2° cōdi
tio augmenti est.q̄ adueniēte alio fiat augmentum.3m
aūt ē q̄ saluet̄ ꝛ maneat qō auget̄. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū generat̄ quidē aliqd simpliciter ꝛ
corrūpitur.nō manet idē.qō autem au
getur: aut alteratur: aut minuitur manet
idē. Sed tamen quidem passio aut ma
gnitudo non manet eadem.

¶ Propter ea que dixerat cōparat augmētū ad altera
tionē ꝛ gn̄ationē.dixerat eni augmētū manere.in hac
aūt ɔditione augmētū ɔuenit cū alteratione: ꝛ differt
a generatione: ideo ait: qō cū aliqd generatur simplr:

aut corrūpit nō manet. cū aūt alterat aut auget aut minuit manet idem qđ auget aut alterat: sȝ tñ nō manet eadem passio: nec eadē magnitudo: manet eni qđ alteratur. sed mutat passionem ⁊ qualitatē procedendo ab vno in aliā: sicut augmentatū mutat ꝫm quātitatē procedendo a minori in maiorē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si itaqȝ erit ꝑdicta augmētatio ꝯtinget nullo adueniēte neqȝ augeri ⁊ nullo recedēte diminui: ⁊ ñ manē q̄ auget: sȝ oȝ hoc saluare. subā. n. ē augmētatio tal̄.

¶ Redit ad destruendū cauillationem tactā per conditiones q̄s ꝑdixerat de augmēto. dicēs: qđ si erit ꝑdicta positio vā vt dicamus fieri augmentū cū ex aq̄ fit aer q est rarior ⁊ fieri diminutionē cū ex aere fit aq̄ que est dēsior: nō saluabunt ꝯditiones augmēti: q: vt pȝ ponēdo ꝑdicta ꝯtinget augmētatio nullo adueniēte: ⁊ ꝯtinget aliqđ diminui nullo recedēte. rursū vt pȝ ꝑ habita: ꝯtinget nō manere qđ auget: sȝ oȝ saluare h̄. i. has ꝯditiones. subiecta eni est. i. supposita est augmētatiuo esse talis. supponebat eni ꝑus aliq̄ adueniente fieri augmētū saluari atqȝ manere qđ auget. ¶ Deinde cū dicit.

T.c.34 ¶ Quereret aūt aliqs ⁊ quid est qđ auget vtrū cui apponitur aliquid aut qđ apponitur. vbi gratia. si crus quod auget hoc maius: quod auget cibus: quare igit nō ambo aucta sunt. maius eni qđ apponit ⁊ cui: quēadmodū ⁊ qñ miscens vinum aqua similiter enim plus vtrunqȝ.

¶ Ponit questionē quandā cuius solō h̄r ex predictis: ⁊ tria facit: q: primo ponit q̄ōnē. 2°. soluit. 3°. manifestat qđ in solōne sua posuerat. 2ª ibi. (Aut qm̄ huius.) 3ª ibi. (Silr ⁊ in alteratione.) Dicit ḡ q̄ quereret aliqs qđ est qđ auget: vtrū augeat id cui aliqđ apponit. vbigr̄a. si auget crus h̄ ē: q̄ efficit maius ⁊ cui aliqđ apponit an supple auget: id qđ auget: qđ āt auget est cibus: ⁊ q̄re nō ambo dr̄ aucta. totū. n. vr̄ maius qđ apponit: ⁊ cui apponit. i. cibus ⁊ crus. quēadmodū qñ miscē vinū aq̄ vtrūqȝ. i. totū vr̄ silr auctū ⁊ ēē plꝰ. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ Aut quoniam quidē hm̄oi substantia manet. huiusmodi autē nō vbi gr̄a. cibi. quoniam ⁊ hic dominans dicitur in mixtione: vt quoniam vinū. facit enim vini opus: sed non aque vniuersa mixtura.

¶ Soluit dicēs. q̄ aut supple augmētat crus cui apponit aliqđ vt cibus qui apponit: ⁊ est rō: q: manet: subā huius. huius aūt nō manet substātia. verbi gr̄a. cibi nō manet substantia. sicut ergo in mixtione dominās dicit augeri: ita ⁊ hic. crus aūt qđ dn̄atur ⁊ ꝯuertit cibū ad naturā suā est id qđ auget. si ergo misceat aqua cū vino ⁊ vinū cōuertat ad se aquā. vinum dicet auctū qm̄ manet. facit enim vini opus: sed illa vniuersa mixtura aque ⁊ vini non dicetur aucta. non eniȝ est aucta aqua ⁊ vinum: sed solum vinum: cū solum cū ponitur faciat vini opus: ⁊ non aque. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Similiter ⁊ in alteratiōe qm̄ si manet caro ens ⁊ quod aliqđ est. passio aūt aliqua existit coꝝ que scđm se accidētiū q̄ ꝑus passio nō existebat alteratū ē hoc.

¶ Manifestat qđ in solōne supposuerat. ⁊ duo facit sȝ qđ duplr manifestat qđ dixerat. 2ª ibi. (Q̄ᵹ āt alteratū est.) supposuerat. n. q̄ q: nō mãet cibus: sȝ manet crus. auget crus ⁊ nō cibus. hoc autē manifestat per silē dicens. q̄ silr ⁊ in alteratione: q: manet caro ens: ⁊ q̄ est aliquid ꝑmanens. passio aūt aliqua de nūero coꝝ accidentium ꝫm se. i. passio aliqua que ꝫm se est accidēs existit que passio nō existebat prius. ideo. s. alteratū est h̄. idest alteratū est subiectū qđ manet nō passio supple q̄ est de noua introducta ⁊ nō manet: ⁊ tūc cōplenda est rō: videlȝ q̄ est silr in alteratiōe ⁊ augmētatione cū in alteratiōe: q: manet subȝ: ⁊ nō passio: alteratū est h̄. i. subm qđ manet. ḡ in augmēto: q: manet crus ⁊ nō cibus augmētatū erit crus qđ manet. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ Quomodo aūt alteratū est: hoc qñqȝ qdē nihil passū est. neqȝ alterata ē substātia. qñqȝ aūt ⁊ illud. Sed alterās est principiū motus in eo q̄ augmentat ⁊ alterat in his mouens qm̄ ⁊ ingrediens gn̄at vtiqȝ magis ⁊ accipiēs illō cōpus. vbigr̄a. si igrediēs fiat vtiqȝ id spē oȝ cōruptū eē hoc patiēs ⁊ mouēs nō in hoc.

¶ Manifestat hoc idē alio mō distingendo de ꝑncipio alterato dicens. id quo alteratum est hoc tale ꝑncipiū alteratiuū: qñqȝ quidē nihil est passiuum: neqȝ alterata est substātia eius. i. vnū ꝑncipiū effectiuū alterationis est alterās inalteratū vt aīa vegetatiua. aliud alterās alteratū vt cibus. iō subdit q̄ qñqȝ: ⁊ illud supple qđ alterat alterat: alterās ergo ꝑmū qđ est ꝑncipiū motus: vt aīa vegetatiua est in eo qđ auget ⁊ alterat: sȝ in his idest in alterātibus alteratis: iō est mouēs qm̄ est ingrediens. iō eni cibus alterat: q: ingredit mēbrū: ⁊ trāsit in subam eius: q: si cibus eēt accipiēs id corpus. i. reciperet formā illius corporis ad qđ trahit. i. si reciperet formā carnis extñs ꝑ se: ⁊ vt ingrediēs ad mēbrū generaret vtiqȝ magis. i. eēt ibi gn̄atio magis q̄ȝ augmētū. verbi gr̄a. si cibus ingrediēs fiat vtiqȝ spēs. i. accipiat illā spēm ⁊ illā formā carnis ad quā ingredit: ⁊ h̄ patiens corrūpit: ita q̄ est mouens nō h̄. i. nō ad formam ꝓpriā: sed mouet ad formā carnis: vel mouens nō in h̄ q̄ mouēs ꝑncipale. i. aīa vegetatiua. cū non in h̄. i. in cibo: sed in carne. ¶ Notādū ex verbis p̄hi h̄ri: q̄ cū duplex sit alterās vnū inalteratū aliō alteratū. alterās inalteratū est in carne nō in cibo: iō caro manet: cibus aūt qđ est alterās alteratū nō manet: ⁊ tūc supponēda est rō eius q̄ caro auget q̄ manet ⁊ nō cibus. ¶ Itē notādū q̄ accipe aliqđ formā carnis pōt itelligi duplr vel ꝑ se extñs: ⁊ tūc est gn̄atio: vel vt cōiunctū alteri: ⁊ tūc est augmētū. vt infra dicet. cibus ḡ accipit formā carnis: sed accipit eā nō ꝑ se existens: sed vt coniungit mēbro. iō dixit p̄hs. q̄ si cibus nō eēt ingrediēs ad corpus qđ est mēbrū ⁊ accipet formā eꝰ magis vtiqȝ eēt gn̄atio q̄ȝ augmētū. ¶ Itē notādū q̄ cū cibus igredit ad mēbrū resoluit in ptes subtiles: ⁊ q: corpus subtile pōt dici spūs: iō in illa transgressione potest dici factus spūs: iō cū aliqui textus habeant. si cibus ingrediens fiat vtiqȝ spiritus: ⁊ aliqui habeant. fiat vtiqȝ species. si considerentur predicta vtrūqȝ exponi potest. Notādum. Notādum.

QUoniā autē de his quesitum est sufficienter oȝ questionis tentare solutionem inuenire.

¶ Postq̄ȝ philosophus venatus est ꝯditiones augmēti ingrendo

ti inquirēdo ꝛ arguēdo. In pte ista exequit̄ de intento soluēdo ꝛ veritatē determinādo. ꝛ duo facit: q2 primo ꝯtinuat se ad dicēda. 2° exeqt̄ de ꝓposito ibi. (Saluant eꝰ manere id.) Dicit ergo qm̄ quesitū est. i. querēdo ꝛ arguendo quesitū est sufficienter de his que requiruntur ad augmentū opꝫ deinceps tēptare inuenire solutionem questionis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Saluātes manere id qd̄ auget̄ ꝛ adueniēte aliquo augeri. recedēte āt diminui. Adhuc aūt qd̄cūq3 signū sensatū aut maius aut minus gn̄atū est: ꝛ nō vacuū eē corpus. neq3 due magnitudines in eodem neq3 incorporeo augeri.

¶ Exequit̄ de proposito. ꝛ duo facit: q2 ꝑmo narrat cōditiones augmēti. 2° dat modū augmēti saluādo cōditiones illas. 2° ibi. (Suscipiēdū determinātes.) Ad euidentiā autē ꝑme partis notādū ꝙ quedā conditiones augmēti requirunt̄ ad augmētū tanq̄ saluāda. quedā vero tāq̄ vitāda. saluāda enī sunt tria. ꝑmo ꝙ maneat id qd̄ auget̄. 2° ꝙ augeri fiat aliquo adueniēte: ꝛ diminui aliquo recedēte. ad h̄ aūt saluādū est tertiū ꝙ quelibet pars aucti sit aucta ꝛ diminuta: ita ꝙ augmentū sit generatū maius ſm qd̄cūq3 signū sensatū. i. ſm quācūq3 ptē formalē ꝛ diminutū sit generatū minus. cōditiones aūt vitāde sunt tres. ꝑmo ꝙ nō sit vacuū corpꝰ. scd̄o ꝙ nō sint due magnitudines in eodē loco. 3° ꝙ nō ꝯtingat augeri adueniēte incorporeo. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Suscipiendū determinātes ꝑus vnūqd̄q3 qm̄ anomiomera augēt̄. cū homiomera augēt̄. cōponit̄. n. ex his vnūqd̄q3.

¶ Dat modū augēdi saluās ꝯditiones ꝑdictas ꝛ ondit augmētū fieri nō ꝑ vacuū: nec ꝑꝑ eē duo corpa in eodē loco: nec adueniēte incorporeo: sed q2 attrahit̄ alimentū ad singulas ptes formales ipsius aliti: ſm quē modū saluant̄ oīa que reqrunt̄ ad augmētū. duo ḡ facit: q2 ꝑ ſm dictū modū saluat oēs ꝯditiōes augmēti. 2° q2 per alimētū saluare nitit̄ ꝯditiones illas que requirunt̄ ad augmētū. iō de ipso alimēto mouet q̄sdā q̄ones. 2° ibi. T.co. 39. (Queret āt aliqs.) Circa ꝑmū tria facit ſm ꝙ tres cōditiones sunt saluāde. ꝑ enī saluat ꝙ quelibet ps aucti est aucta. 2° quō manet id qd̄ auget̄. 3° quō adueniēte T.co. 36. aliquo fit augmētū. 2° ibi. (Oportet āt itelligere.) 3° ibi. T.co. 38. (Maius aūt toto.) In saluādo quālibet ptē aucti eē auctā tria facit: q2 primo ondit quō fiat augmētū. 2° distiguit inter partē mālē ꝛ formalē. 3° ex his que dixerat determinat veritatē intentā. 2° ibi. (Deinde ꝙ caro.) 3° ibi. (Quātūcūq3 igit̄.) Dicit ḡ ꝙ suscipiendum est quō pñt saluari ꝯditiones tacte. sed anteq̄ hoc fiat determinemus ꝑus vnūqd̄q3 quō auget̄. n. ā anomiomera: idest corpa partiū dissimiliū augent̄ cū augent̄ homiomera idest corpa similiū partiū. vnūqd̄q3 enī dissimiliū ptiū cōponit̄ ex his que sunt similiū partiū. manus. n. que est dissiliū ptiū: q2 quelibet ps manus non est manus cōponit̄ ex his que sunt siliū ptiū: q2 cōponit̄ ex carnibus ossibus: ꝛ neruis q̄ sunt siliū ptiū. quelꝫ enī pars carnis ē caro ꝛ ossis os: ꝛ nerui neruus. ꝑꝑ qd̄ augmētatis carnibus ossibus ꝛ neruis: que sūt similiū ptiū: ꝛ cōponūt manū augmētat̄ ꝛ manus. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Deīde qdē caro ꝛ os. ꝛ vnaq̄q3 taliū ptiū ē duplex: quēadmoᵐ ꝛ alioꝝ in mā speꝫ hn̄tiū ꝛ. n. mā dr̄ ꝛ spēs. caro aut os.

¶ Ponit quādā distinctionē de pte ſm formā: ꝛ ſꝫ materiā. ¶ Ad cuius euidētiā notādū ꝙ ps ſꝫ formā. dr̄ oē illud qd̄ in se acceptū pōt habere actionē taleꝫ: ꝛ in se cōsideratū hꝫ formā talis. ps v̄o ſm materiā est illa que nō nisi ꝯiuncta pōt hr̄e actionē talē. ex quo apparet ꝙ nō quelibet ps q̄tūcūq3 minima est ps ſm formā: q2 posset accipi ita modicū de carne: ꝙ si acciperetur minus iā nō haberet actionē carnis: vel nō remaneret ibi species carnis: sed quelibet ps quātūcūq3 minima est pars ſm mām. nulla est enī ps adeo modica in qua nō reseruet̄ species carnis: vt est cōiuncta alij. sꝫ nō seruaret̄ ibi talis spēs si acciperet̄ ſm se. ꝛ qd̄ dictū est de carne intelligendū est de oībus hn̄tibus formaꝫ in mā. ꝑdictā enī distinctionē oībus istis rebus mālibꝰ adaptare possumus: q2 est vinū ſm spēꝫ ꝛ ſm mām: vt dicat̄ vinū: vel lapis ſm spēꝫ qd̄ in se acceptū hꝫ actionē vini: vel lapidis. ſm mām v̄o que vt alteri cōiuncta hꝫ actionē talē. hoc viso leue est imaginari quō fit augmētū. In augmēto. n. trāsmutat̄ cibus ad singulas ptes mēbri ad singulas ptes q̄tūcūq3 minimas: sꝫ ad tales ptes in q̄bus possit reseruari v̄tus ꝛ actio ꝯuertēdi ad se trāsmissuꝫ alimētū: ꝛ q2 tales ptes sūt ſm formā fit trāsmissio ad quālibet ptē ſm formā: ꝛ auget̄ quelibet pars ſm formā: nō aūt quelibet ſm mām: q2 nō fit trāsmissio ad ptes minimas: in quibus nū possit reseruari virtus: ꝛ actio ꝑ que fiat ꝯuersio alimēti. ꝑmo ergo premittit talē distinctionē que est caro: ꝛ os: ꝛ vnaqueq3 taliū ptiū ex quibus cōponit̄ aial est dupl'r. videlicet ſm spēm: ꝛ ſm mām: q2 quēadmodū distinguēdū est in alijs rebus mālibus: q2 vnūqd̄q3 alioꝝ habēnuꝫ spēm ꝛ mām pōt distingui h̄ ſm spēm ꝛ h̄ ſm mām. est enī lapis ſm speciem: ꝛ ſm mām: ꝛ vinū ꝛ ſm spēꝫ ꝛ ſm mām. ꝛ sic caro ꝛ os distinguēda sunt. est enī caro mā: ꝛ caro spēs: ꝛ os mā ꝛ os spēs. ¶ Deīde cū dic̄.

Nōndū q̄ partes sm̄ formam sm̄ mām

¶ Qualēcūq3 igit̄ partē augmētari ꝛ adueniēte aliquo secūdū quidē spēꝫ est cōtingēs scd̄m autem materiā non est.

¶ Premisso ꝙ etherogenea vt manus ꝛ caput augent̄ ꝑ homogenea. i. ꝑ corpa siliuꝫ partiū. ꝛ onso ꝙ caro ꝛ os talia similiū partiū dr̄ dupl'r: ſm spēm ꝛ ſm materiā: determinat h̄ veritatē intentam quomodo h̄ corpora similiū ptium augentur ſm quālibet ptem. naꝫ quālibet partē taliū corporū augeri adueniente aliquo est cōtingens ꝛ est verū ſm speciem: nō autem est verum ſm materiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oportet aūt intelligere quēadmodū si aliqs mēsurabit eadē mēsura aquā. sp enī aliud ꝛ aliud qd̄ generat̄. sic vtiq3 augmētat̄ materia carnis: sed non partiū cuiuscūq3 aliquid generatur. Sed hoc quidē defluit. hoc autē aduenit forme: aut ꝛ cuicūq3 speciei particule. T.c.36.

¶ Ostenso quō quelibet pars aucti est aucta: q2 est verū ſm spēm nō ſm materiam. ostendit quomodo opꝫ saluari ꝛ manere idē qd̄ augetur ꝛ qd̄ minuitur idem ſm formā nō ſm materiam. duo auteꝫ facit. q2 ꝑmo facit quod dictū est. 2° redit ad manifestandū quō quelibet pars aucti est aucta: adducens quoddā idoneū exēplum ad ꝓpositū. ibi. (In anomiomeris.) Ad euidentiā aūt ꝑme ptis notandū ꝙ forma magis cōtinet materiaꝫ q̄ materia formā. vnde sic circa finē ꝑmi de aīa scribitur ꝙ aīa magis ꝯtinet corpus q̄ corpus aīaꝫ sic T.c.37 T.c.90

ergo imaginari debemus ꝙ q̃diu viuit aial tā diu manet idē ſm aiaꝫ: ꝛ ſm formā: ſed tñ aia ꝛ forma aialis lꝫ ſemꝑ maneat eadē: aliqñ tñ est in plurimi materiat vt cū aial augef: aliquādo in paucioꝛi. vt cū minuif. forma ergo manet eadeꝫ. mā vero fluit ꝛ refluit. iō ait: qꝺ oꝫ ſic itelligere augmētū: quēadmodū ſi aliquis menſuraret aquā eadē menſura: vt eodē coꝛio: ſiue eodem vtre: qꝛ ſi ab eodē vtre flueret ꝛ reflueret aq̄: ſemꝑ aliō ꝛ aliō ageref: qꝛ ſemꝑ alia ꝛ alia aqua flueret ꝛ reflueret: ſed ſuppple nūc cōtinēs aquas ſemꝑ maneret idē. ſic vtiqꝫ cū augmentatur aliquid materia carnis fluit ꝛ refluit: ſed cōtinens hmōi materiā ſemꝑ manet ideꝫ. Ideo ait ꝙ cuiuſcūqꝫ partiū ſm formā aggenerat aliquid: ſed partes ſm materiā hec quidē defluit hic autē aduenit: ita ꝙ materia non manet: ſed defluit ꝛ aduenit formā ꝙ materia non manet: ſed defluit ꝛ aduenit forma aūt ſupple manet ꝛ cuiuſcūqꝫ ꝑticule ſpēi: ꝛ ſint aliqd aggeneraf manet: ģ id qꝺ augef manet ſm formam non ſm materiam. ¶ Deinde cū dicit.

T.c.57 ¶ In anomiomeris autē hoc magis manifeſtū. verbi grā. manui quoniaꝫ ꝓpoꝛtionaliter auctum eſt manifeſtum.

¶ Redit ad oſtendendū q̄ō quelibet pars aucti eſt aucta: ꝛ duo facit: qꝛ ꝑmo adducit quoddā exēplū ad propoſitū. 2° oſtendit illud exemplū eſſe idoneū ꝛ bonum ibi. (Materia enim alia.) Dicit ergo ꝙ hꝫ. ſ. videre q̄ō quelibet ps aucti eſt aucta eſt magis manifeſtū in anomiomeris. i. in corꝑibus diſſimiliū ptiū. verbi gratia. in manu vꝫ ꝙ organū manus ꝓportionaliter eſt auctuꝫ: qꝛ ꝓportionalr quilibet digitus: vel quilibet ps manus augef: qꝺ nō eēt niſi ad quālibꝫ ptē trāſmitteref alimētū: ꝛ quelibet ps eēt aucta. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Materia enim alia ens manifeſta magis hic q̃ꝫ in carne ꝛ homiomeris.

¶ Oſtendit hoc exēplū eſſe cōueniēs ꝛ idoneuꝫ: ꝛ tria facit: qꝛ ꝑmo facit qꝺ dictū eſt. 2° qꝺ dixerat ꝓbat. 3° cōcludit ꝑncipale intentū. 2ᵃ ibi. (Ideo ꝛ moꝛtui.) 3ᵃ ibi. (Quapꝛopter eſt quidē.) Dicit ergo ꝙ materia que eſt alia ens ꝛ differens a ſpē eſt magis manifeſta hꝫ. ſ. in manu ꝛ brachio: ꝛ in aliꝭs que ſunt diſſiliuꝫ partiuꝫ q̃ꝫ in carne vel in oſſe: vel in aliꝭs homiomeris q̄ ſunt ſiliuꝫ partiū: ꝛ qꝛ in iſtis ſunt magis manifeſta que ſunt ſm ſpēm: ꝛ que ſunt ſm mām. ideo in talibus eſt manifeſtū qꝺ diximus: videlꝫ q̄ō quelibet ps aucti eſt aucta ꝛ q̄ō q̄lbet ps ſm ſpēꝫ augef. ¶ Deīde cū dic̄.

¶ Ideo ꝛ moꝛtui magis videtur eſſe caro ꝛ os quā brachium ꝛ manus.

¶ Pꝛobat qꝺ ſuppoſuerat. dixerat enī ꝙ in manibꝫ: ꝛ in talibus que ſūt diſſiliū ptiū eſt magis manifeſtū qꝺ eſt ſm mām: ꝛ qꝺ nō: vel qꝺ eſt ſm ſpēm: vel qꝺ non: q̃ꝫ in his que ſunt ſimiliū partiū. ¶ Ad cuius euiden-
Nōndū tiā notādū ꝙ actio facit ſcire formā: ꝛ qꝛ actio manus ꝛ brachiꝭ ꝛ hmōi organoꝛū q̄ꝝ eſt mouere: ꝛ agere aliꝭs actiōes extrinſecas eſt magis nota: q̃ꝫ actio carnis: vel oſſis: quoꝝ eſt cōuertere alimētū ꝛ agere actiones extrinſecas: ꝛ ideo moꝛtui magis videnf eē caro: ꝛ os q̃ꝫ manus ꝛ brachiū. ſm enī intentionē phi moꝛtui nihil taliū ſūt: ꝛ nihil taliū hñt: qꝛ ſm ipſuꝫ caro moꝛtua nō eſt caro: nec manus moꝛtua eſt manus niſi equoce: tñ nō eſt ita notē carnē moꝛtuā nō eſſe carnē: ſic manū moꝛtuaꝫ nō eē manū: qꝛ nō eſt ita nota actio carnis ſicē actio manus: ergo eo ipſo ꝙ caro moꝛtua magis apparet caro q̃ꝫ brachiū moꝛtuū appareat brachiū. ꝓbatuꝫ eſt qꝺ fuit ſuppoſitū: videlꝫ ꝙ ī carne ꝛ oſſe magis latet quid eſt ſm ſpeciem: ꝛ quid ſm materiam q̃ꝫ in manu ꝛ brachio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quapꝛoptē eſt qdē ſic q̃ꝫtūcūqꝫ carnis auctū eſt: eſt ēt vt nō. ſm ſpēm qdē eniꝫ quodcunqꝫ aduenit: ſm materiam.

¶ Cōcludit cōcluſionē ītentā: videlꝫ q̃ꝫcūqꝫ ptē carnis eſſe auctā: ꝛ qꝺcūqꝫ ſignū eſſe auctū. eſt autē vt ſic. eſt aūt vt nō: qꝛ ſm ſpēm vnicuiqꝫ parti aliqd aduenit ꝛ q̄libet ps eſt aucta: ſꝫ ſm mām nō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maius auteꝫ totū gñatur adueniēte aliquo qꝺ vocatur cibus: et ꝯtrariū trāſmutante in eadē ſpecieꝫ. verbi grā. ſi ſicco adueniat humidum. cū aūt adueniat tranſmutatur humidum et generaf ſiccum. Eſt quideꝫ ſint ſimile ſimili augmētatur: eſt autem et diſſimili. t.c.38.

¶ Oſtenſo q̄ō ſaluaf vna cōditio augmenti: vt quomō quelibet ps aucti eſt aucta: qꝛ quelibꝫ ps ſm formā nō ſm mām. ꝛ oñſo q̄ō manet id qꝺ augef ꝛ diminuif: qꝛ manet ſm formā nō ſm mām: cū mā fluat ꝛ refluat oñdit q̄ō adueniēte aliquo fit augmētū. dicēs. ꝙ totū mēbꝛū gñaf maius adueniēte aliquo qꝺ vocaf cibus. ꝛ huiuſmōi cibus in ꝑncipio eſt ꝯrius ipſi mēbꝛo dico trāſmutāte ipſuꝫ cibū in ſpēm eādē. i. in ſpēꝫ ꝓpꝛiā. qꝛ trahit ipm ad mām ſuā. vbi grā. ſi mēbꝛo ſicco adueniat alimētū humidū cū aduenerit tale: tale mēbꝛo ſicco trāſmutaf in nām mēbꝛi: ꝛ generaf ꝛ efficif ſiccum qꝺ erat ꝑus humiduꝫ. ꝛ ex hꝫ ſoluta eſt q̄ſtio quā antiqui difficilē reputabāt: vtꝝ augeref aliqd ꝑ ſile. vꝉ diſſile. nā vno mō ſile augef a ſili. alio mō a diſſimili. alimentum enī per qꝺ fit augmentū in ꝑncipio eſt diſſimile. in fine ſimile. ¶ Notandū aūt ꝙ phs ſigillatim oſtendit quomodo ſaluantur cōditiones ſaluande in augmēto. Notādum. qꝛ oſtendit quomō quelibet ps aucti eſt aucta. ꝛ quomō manet illud qꝺ augef. ꝛ ꝙ aliquo adueniēte fit augmentū. Q̄ō aūt vitanf ꝯditiones vitāde nō oſtēdit. qꝛ poteſt eſſe per habita manifeſtū. nā cū fiat augmentum per cibū. ꝛ cibus ſit corpus. nō fit augmentū adueniente incoꝛpoꝛeo. rurſum cū augeaf mēbꝛū. qꝛ conuertitur cibus in ipſum. nō fiet augmētū per vacuitatē. ſed per cibi conuerſionē. Amplius cū nō conuertaf cibus in membꝛū. niſi qꝛ cuilibet parti ſm formā aduenit aliquid ipſius cibi. cū ex hoc nō ſequaf duo coꝛpoꝛa eſſe in eodē loco. nō opoꝛtet ꝙ ſint duo coꝛpoꝛa in eodē loco. ſi debeat fieri augmentum.

Q Ueret auteꝫ aliquis quale oꝫ eē ex quo augef. Manifeſtū vtiqꝫ qm̄ potentia eſt illud. vbi grā. ſi caro potentia carnē: actu aūt aliud: coꝛruptio vtiqꝫ hoc caro generatum eſt. t.c.39.

¶ Poſtq̃ꝫ phs dedit modū augmēti oñdendo augmētuꝫ fieri per attractionem alimēti ad ſuas partes formales ſm quē modū abſqꝫ incōueniēti aliquo ſaluanf que requirunf ad augmētū. In pte iſta mouet quaſdam q̄ōnes circa alimētū ꝛ alitū. ꝛ duo fac̄. qꝛ ꝑmo mouet q̄ōnes ꝑdictas. 2° qꝛ ad augmētū cōcurrit tā gñatio q̃ꝫ nutritio. cōꝑat augmētū ad gñationē ꝛ nutritionē. ibi. (Quantū aūt nulle.) Circa ꝑmū duo facit. qꝛ ꝑ mouet q̄ōnem de alimēto ſm qꝺ patif ab alito. 2° mouet que- t.c.41.
ſtionem

ſtionē de eo ꝑut alitū patit ab ipſo.ibi.(Qō igit̄ ⁊ ab hoc.) Circa primū duo facit:q2 primo oſtendit quomō alimētū patit̄ ab alito qō ꝯuertit̄ in ipſuȝ.2°.dat moduȝ huius ꝯuerſionis ibi.(Nō igit̄ h̄ eſt.)Dicit ergo ꝙ que ret aliquis quale oȝ eſſe quo auget̄.i.alimentū quo ali qd auget̄. ⁊ ſoluit ꝙ alimentū eſt potentia id qō auget. verbi gr̄a ſi caro eſt illud qō auget̄ per alimentū:opoꝛtet ipſum alimentū eſſe potentia carnē.actu autē aliō: q2 coꝛrupto h̄.i.alimēto generatū eſt:id qō eſt caro.ex quo apparet ꝙ alimentum patiatur:q2 coꝛrumpitur. ⁊ conuertitur in alituȝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non igitur hoc ipſum ſcdm̄ ſe.generatio autem eſſet non augmentatio:ſed quod augetur hoc.

¶ Dat modū conuerſionis:nā ꝙ in cibo generet̄ forma carnis poteſt intelligi dupl'r:vel ꝙ cibus ꝑ ſe exiſtat ⁊ accipiat formā carnis:vel ꝙ hm̄oi cibus nō ꝑ ſe exiſ̄ſ: ſed ꝯiunctus mēbꝛo accipiat talē formā.igit̄ in augmēto hoc ipſum alimentū nō ſm̄ ſe exiſtens conuertit̄ in carnē:q2 tunc eſſet generatio nō augmētatio:ſed quod augetur eſt hoc ſupple ꝙ in ſe manet ⁊ cōuertit ad ſe alimentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod igitur ⁊ ab hoc eſt patiens.auctū ē aut mixtū.quēadmodū ſi qs vino ſupfundat aquā:hoc aūt pōt vinū facere:qō mixtū eſt.quēadmodū ignis facit vſtū tangens vrēda. Ita in eo qō auget̄ ⁊ eſt actu caro qō ineſt augmētatiuū adueniente potētia carne facit actu carnē.

¶ Dn̄ſo qn̄o mēbꝛū agit in cibū:oñdit qn̄o patit̄ ab eo. ⁊ duo facit:q2 ꝓmo facit qō dictū eſt.2°.aſſignat moduȝ talis paſſionis ibi.(Igit̄ ſimul ente.(Dicit ergo qō auctū igit̄.i.mēbꝛū qō auget̄ eſt patiēs ab hoc.i.ab alimēmento. ⁊ ſoluit aut mixtū.i.patit̄ mixtionē quādā.naȝ quēadmodū ſi aliqs vino ꝓfundat aquā:h̄ qō mixtum eſt pōt facere qō vinū.i.pōt facere opa vini:ſȝ tñ nō eſt vinū purū:ſed vinū mixtū:ita alimentū ꝯuerſuȝ in carnē facit carnē mixtā:q2 nō eſt caro ita pura ſicut ꝓus: ⁊ ſi querat̄ qn̄o caro pōt ad ſe ꝯuertere alimentū.dicemus ꝙ quēadmodū ignis tāgens vrēda facit id qō tāgit vſtū.i.aduſtū ⁊ ignitū ita in eo qō auget̄ qō eſt actu caro augmētū.i.alimētū qō ineſt ſibi: ⁊ qō aduenit ei facit ipſum actu carnē.alimēto dico adueniente exñte carne potētia.q.d.ꝙ ſicut ignis:q2 eſt actu talis fac̄ potētia ignita.ita mēbꝝ qō eſt actu caro fac̄ cibū:q eſt potētia caro actu carnem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Igitur ſimul ente ſi eniȝ ſeoꝛſum gn̄atio eſt.Eſt eni ignē facere ad exiſtentē adiungētes ligna:ſed ſic quidem eſt augmentatio.quando auteȝ ipſa ligna per ſe inceduntur generatio eſt.

¶ Dat modū illius paſſionis.nā h̄ mō membꝛū patit̄ a cibo mixtionē quādā:q2 cibus ſimul mēbꝛo cōiungit̄.ideo ait.ſimul igit̄ ente.ſi enim alimentū ſeoꝛſuȝ ⁊ ſeparatū acciperet formā carnis vt ſuperius dicebat̄ generatio eēt.eſt itaqȝ.i.cōtingit duobus modis ex lignis facere ignē.vno modo ꝙ ad ignē exiſtentē adiungantur ligna: ⁊ ſic quidē illud eſt augmentatio:ſȝ ſi ipſa ligna ꝑ ſe incēderent̄ eſſe gn̄atio.ſic ſi cibus acciperet formā carnis per ſe exiſtens generatio eſſet:ſed ſi ſit coniunctus membꝛo augmentatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quantum autē vniuerſale quidē non gn̄at̄.quēadmodū quidē nec aial nec quidē homo:nec aliqd ſingulariū:ſed vt hic vniuerſale:illic autem quantum. T.c.40

¶ Determinat de augmento ꝑ cōparationē ad generationē ⁊ nutritionē. ⁊ duo facit:q2 ꝓ cōparat augmentū ad gn̄ationē.2°.ad nutritionē.ibi.(Caro aūt.) Dicit ergo ꝙ ſimile eſt de generatione ⁊ augmētatione:ꝙ nūquā generat̄ nec ſit q̄ntū vniuerſale:ſicut generat̄ aial vl'e nec homo nec aliquid aliud ſingulariū taliū quale ſingulare eſt hm̄oi.ꝯſuetudo aūt eſt ph̄i appellare ſpeciem ſingularē reſpectu generis.cū ergo ait ꝙ non generat̄:vl'e nec ſingulare intendit ꝙ non generat̄ genus nec ſpēs.alia āt littera.vbi nos hēmus nec.hȝ niſi. ⁊ tūc eſt planus textus:q2 nō gn̄at̄ vl'e niſi aliqd ſingulariū ⁊ tūc exponēdū eſt ſingulare pro indiuiduo non ꝑ ſpē addit aūt ꝙ ſicut h̄:vt in gn̄atione ſit vl'e:ita illic generat̄ quātū:ſiue gn̄at̄ qui eſt quātus: ⁊ qō eſt quantū:q2 generato q̄nto particulari generat̄ quantū vniuerſale: ſicut generato particulari homine generat̄ vniuerſalis homo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Caro autē aut os aut manus ⁊ hoꝛuȝ homiomera aduenictē qdē aliquo quāto:ſȝ nō carne quāta. ¶ Scdm̄ igit̄ qō potētia vtrūqȝ.vbi gr̄a.q̄nta caro ſic auget:eteni quātā oȝ gn̄ari ⁊ carnē.ſm̄ id eni ꝙ ſolū ſub̄a caro nutrit.eteni ſic differunt cibus ⁊ augmentatiuū ratione. T.c.41.

¶ Cōparat augmētū ad nutritionē: ⁊ duo facit:q2 ꝓ facit qō dictū eſt.2°.dat cauſam tam augmenti q̄ȝ nutritionis.ibi.(h̄ ſpēs ſi mā.)Circa ꝓmū tria facit:q2 ꝓmo cōparat nutrire ad augere.2°.dat differentiā inter ea.3°.cōcludit nutrimētū ⁊ augmētū aliquo modo eſſe eadem aliquo modo diuerſa.2°.ibi.(Ideo nutrit̄.)3°.ibi.(Et nutrimētū.)Dicit ergo ꝙ caro ⁊ os que ſunt coꝛpa ſiliuȝ partiū: ⁊ manus que eſt quoddā totū ad hoꝝ homiomera.ideſt ad carnē: ⁊ os. ⁊ ad coꝛpa que ſunt de nūero taliū ſiliū partiū.talia aūt augent̄ aliq̄ q̄nto adueniente:ſed nō carne q̄nta in actu.cibus.n.qō auget ⁊ eſt caro q̄nta in potētia: ⁊ ſm̄ ꝙ potētia vtrūqȝ auget ⁊ nutrit.vbi gr̄a.nā ſm̄ ꝙ eſt caro q̄nta auget.opȝ enim augmētari carnē q̄ntā.i.carnē magnā ſiue carnē maioꝛeȝ ad h̄ vt ſiat augmētū.ſm̄ id aūt qō eſt ſolū caro nutrit ⁊ illo mō differunt cibus ⁊ nutrimentū.q2 alia rōne ſit augmentū. ⁊ alia nutrimētū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ideo nutrit̄ qs quouſqȝ ſaluat̄ ⁊ diminuit̄.augmentat̄ autē non ſemper.

¶ Dat quandā dr̄iam inter augere ⁊ nutrire.dicens.ꝙ quouſqȝ diminuit̄ aial. ⁊ etiā quouſqȝ ſaluat̄.ſemꝑ nutrit̄.q2 ſemꝑ generat̄ caro.ſȝ nō ſemꝑ auget̄.q2 nō ſemper generat̄ caro quāta.i.caro magna ſiue caro maioꝛ. aliqū eni eſt maioꝛ depditio q̄ȝ reſtauratio: ⁊ tūc lȝ ex nutrimēto gn̄et̄ caro.non tñ efficit̄ caro q̄nta.i.magna cū reſtauratio ſit minoꝛ deperditione. ¶ Notādū aūt ſp̄aliter ph̄m dixiſſe ꝙ quādiu diminuit̄ aial: ⁊ ēt quādiu ſaluat̄ ꝙ ſemꝑ nutrit̄.q2 nō eſt dubiū qn̄ cū augmētat̄ nutrit̄.Cū generatio carnis q̄nte preſupponat generationē carnis.ſed dubiū foꝛte eſſet vtrū cū diminuitur vel etiam vtruȝ quādiu viuit animal poſſit dici ꝙ nutritur. ¶ Deinde cū dicit. Notandū

ℭ Et nutrimentũ augmentationi id idẽ est quidẽ esse aũt aliud. Scđm id eni ꝙ id qđ aduenit potentia quanta caro augmentatiuũ carnis est. scđm id autẽ qđ solum potẽtia caro nutrimentum.

ℭ Cõcludit nutrimentũ ⁊ augmẽtũ esse aliq̃ mõ aliud. dicens. ꝙ nutrimentũ est id idẽ augmentationi: q: idẽ est subiectũ vtriqꝫ ꝫm rem ⁊ essentiã: tñ ꝫm rõnẽ ⁊ ꝫm esse est aliud. nã ꝫm qđ aduenit mẽbro: ⁊ est caro quãta potentia est augmentũ carnis. ꝫm vo qđ est solũ potentia caro nutrimentũ facit. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Hec aũt species sine materia: vt imaterialis potẽtia aliqua in mã est. similiter autẽ ⁊ aliud quodcũqꝫ organũ. si autem aduenit aliq̃ mã ens potẽtia imaterialis habens ⁊ quãtũ potẽtia he erũt imãles maiores. ℭ Si autẽ amplius facere nõ põt: sꝫ vt aqua vino semꝑ amplius: mixta in fine aquaticuꝫ facit ⁊ aquã. tunc diminutionẽ faciet quanti spẽs ãt manet.

ℭ Assignat cãm tã nutrimẽti ꝙ̃ augmẽti. causa eni borum est natura aĩalis: sed natura aĩalis põt mihi dicere vel mãm tñ vel formã tñ: vel cõgregatũ ex vtroqꝫ: ⁊ q: actiões sunt suppositoꝝ tota nã aĩalis est qđ operatur in cibũ ⁊ cõuertit ipsum: ⁊ lꝫ a tota nã sit huiusmõi actio: est tñ a tota nã rõne forme: non rõne mãe: ita ꝙ ꝑncipale in actione est forma. iõ ait ꝙ hec cã nutrimẽti ⁊ augmẽti est spẽs. i. forma ⁊ nã carnis siue mã: quia rõ ⁊ principiũ huius actionis non oꝫ attribui mãe: sed aliqua potẽtia vt est imaterialis. i. vt est formalis siue ipsa forma que hꝫ esse in mã est cã huius nutrimenti ⁊ augmẽti: ⁊ qđ dictũ est de carne dictũ est de manu ⁊ de quocũqꝫ alio organo: siue de quocũqꝫ mẽbro: q: nã ⁊ forma exñs in tali mẽbro est rõ augẽdi ⁊ nutriendi. iõ ait: ꝙ si aduenlat mẽbro siue carni aliqd qđ est ens in mã ⁊ ens in potẽtia respectu eius vt cibus qui est caro in potẽtia: tunc potentia imaterialis. i. potẽtia ⁊ virtus formalis: siue spẽs ⁊ forma sic hñs virtutẽ ⁊ potentiã qua possit facere potẽtia quãtũ. i. potẽtia magniĩ: vt ꝙ possit plus cõuertere ꝙ̃ fiat deperditio erunt augmentaꝫ: ⁊ he partes imateriales erunt maiores: q: forma erit in pluri materia. cũ aũt nõ põt amplius facere: tũc deficit augmentũ: vel etiã deficit aĩal: tanta põt eẽ debilitatio virtutis. sic etiã imaginari debemus ꝙ alimẽto semper generaꝭ caro mixta ⁊ impura ⁊ ꝑpter huius impuritatẽ: ita debilitaꝭ virtus ꝙ nõ põt plus conuertere: vel etiã nec tñ ꝙ̃ta fit deperditio: ⁊ tũc cessat tꝑs augmẽti. ad vltimũ aũt debilitaꝭ in tñ qđ nõ põt vlterius ꝯuertere: ⁊ tũc deficit ⁊ moriꝭ aĩal. vnde est sicut aqua vino mixta que semꝑ amplius mixta in fine facit vinũ aquaticũ ⁊ q̃si aquã: ⁊ tunc qñ erit caro aquatiqua ⁊ impura faciet diminutionem quãti: q: cessabit tẽpus augmẽti cũ nõ possit plus restaurare ꝙ̃ fiat deperditio: tñ q: non statim cũ cessat augmentum deficit aĩal. ideo species ⁊ forma manet: sed ad vltimũ. vt dictũ est. opꝫ ꝙ totũ fiat aqua ⁊ ꝙ animal deficiat.

T.c.34 **Quoniam autẽ oportet primũ de mã: ⁊ de vocatis elemẽtis dicere siue sint siue non: ⁊ vtrũ sempiternale vnumquodqꝫ aut generaꝭ qualr. ⁊ si generaꝭ vtrũ ex inuicẽ generẽꝭ omnia eodẽ modo aut aliquod ꝑmũ eoꝝ vnuꝫ est. Necesse est vtiqꝫ ꝑus dicere de quibus indeterminate dicitur nunc.**

ℭ Ut dicebaꝭ supius in hoc libro intendit pħs determinare de ipsa generatione: ⁊ de aliĩs motibus annexis. In scđo vo de ipsis naturaliter generatis. Determinabiꝭ eni in .2°. de materia ⁊ de elemẽtis quõ ex se inuicẽ naturaliter generanꝭ: ⁊ q: determinare de tactu: ⁊ de actione ⁊ passione ⁊ de mixtione deseruit tam generationi de qua determinaꝭ in ipso q̃ ⁊ ipsis generatis de quibus determinaꝭ in 2°. iõ antequã incipiat mãm scđi libri exequiꝭ de predictis: ⁊ duo facit: q: ꝑmo ostẽdit ꝙ determinare de actione ⁊ passione ⁊ tactu ⁊ mixtione spectat ad pñs negociũ. 2° exequitur de ꝑdictis. 2ª ibi. (Principiũ aũt.) Circa ꝑmũ duo facit: q: ꝑmo ostẽdit ꝙ determinare de predictis spectat ad presens negociũ: q: deseruit materie scđi libri. 2° ostẽdit ꝙ determinare de talibus deseruit ipsi gñationi: de q̃ tractaꝭ in ꝑ libro. 2ª ibi. (Est aũt cõgregatio.) Circa ꝑmũ duo facit: q: ꝑmo facit qđ dictũ est. 2° assignat cãꝫ dicti. ibi.) Oẽs eni g elemẽta.) Dicit ergo ꝙ in 2° restat dicere ꝑmum idest ꝑncipalr de mã ⁊ de vocatis elementis siue sint huiusmõi elemẽta siue non. ⁊ dato ea esse ostẽdeꝭ vtrũ vnũqđqꝫ elementoꝝ sit sempiternũ aut gñaꝭ: q̃lr. i. aliĩ qualr vnũ ex alio: vtrũ eodẽ modo generenꝭ oĩa ex se inuicẽ aut eoꝝ elemẽtoꝝ est aliqđ vnũ primuꝫ. ℭ De elemẽtis eni fuit triplex opio apud antiquos. quidam pª op. eni posuerũt oĩa elemẽta ingenerabilia ⁊ incorruptibilia: vt empedocles ⁊ sui sequaces. Quidã aũt dixerũt solũ vnũ elementũ esse tale: ⁊ ꝫm hunc modũ oĩa ele- 2ª op. mẽta acceperũt indicẽ preter terrã: q: nullus dicit illõ corpus incorruptibile ⁊ ꝑncipiũ oĩum eẽ terrã: sꝫ aliq dixerũt ipsuꝫ esse ignẽ aliqui aerẽ aliqui aquã. Quidã 3ª op. vero posuerũt oĩa elemẽta generabilia ⁊ corruptibilia ꝑtim ⁊ eodẽ modo: q: nullũ elemẽtoꝝ posuerũt ꝑncipiũ oĩuꝫ: sed aliqđ mediũ iter ea dixerũt esse alioꝝ ꝑncipiũ: qualitercũqꝫ tñ elemẽta sunt generabilia si de ipsis elemẽtis generatis volumus tractatuꝫ facere. necẽ est vtiqꝫ dicere ꝑus de illis de qbus nũc ab antiqs dicitur indeterminate. i. necesse est dicere de mixtiõe tactu actione ⁊ passione: q: antiq de talibus nõ ꝑtulerũt determinatã sententiam. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Omnes eni qui elemẽta gñantes ⁊ q̃ ex elemẽtis segregatione vtuntur ⁊ cõgregatione ⁊ facere ⁊ pati.

ℭ Manifestat qđ dixerat dicens. ꝙ oẽs gñantes elementa ⁊ ea que sunt ex elementis vtunꭍ cõgregatione ⁊ segregatione: ⁊ ita mixtione vtuntur ⁊ tactu: q: in ꝯgregatione quedã mixtio ⁊ quidã tactus reseruatur. determinare ergo de istis deseruit ipsis elemẽtis generatis. inquantum antiqui determinando de eis vtebantur istis ⁊ non manifestant quid nomine taliuꝫ importabatur. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Est ãt cõgregatio mixtura quõ ãt misceri dicimus nõ dterminatũ ẽ mãifeste.

ℭ Ostẽso ꝙ determinare de predictis deseruit ipsis elementaribus corpibus generans. In parte ista ostendit ꝙ determinare de his deseruit ipsi generationi simplr sumpte. ⁊ q: in ꝑmo libro magis determinaꝭ de generatione simplr. in 2°. libro magis de gñatiõe hac. vt de ge

neratione

neratione elemētoꝝ.iō ostensuȝ est quō tractatus iste deseruit materie scđi libꝛi.nūc aūt restat ostēdere quō deseruiat materie pꝛimi libꝛi. Circa qđ tria facit:qꝛ pꝛimo ostendit hoc de mixtione.2°.ostendit hoc de agere ꝛ pati.3°.de tactu.2ª ibi.(Sed nec alterari.)3ª ibi.(Sȝ si de facere ꝛ pati.)Dicit ergo ꝙ qꝛ ꝯgregatio est mixtura quedā:ꝛ supple:qꝛ ſm opīonē oīuȝ antiquoꝝ generatio quedā ꝯgregatio est.vel ēt ſm veritatē cōgregatio ꝛ segregatio ad generationē faciūt:qꝛ segregata ꝛ congregata existunt leuiter generabilia ꝛ coꝛruptibilia.cū aūt sit ab alijs phis determinatū māifeste quē admodū ꝯtingit aliqd misceri ꝛ cōgregari.congruum est supple ꝙ nos determinemꝰ ꝛ ondamus quō fit mixtio:cū hoc deſuiat ipsi gn̄ationi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed nec alterari possibile nec segregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte aut patiēte.

¶ Ostendit h̄ idē de agere ꝛ pati ꝛ duo facit:qꝛ pꝛimo ostēdit hoc ex parte modi ſm quem fit generatio.2°.ex parte mālis p̄ncipij qđ in gn̄atione subijcit ibi.(Eteni plura.)Generatio aūt fit p̲ hunc modū:videlȝ per congregationē ꝛ segregationē:vel saltē fit p̲ ipsam alterationē:qꝛ nō est possibile generationē realē esse nisi pꝛecedat alteratio:cuȝ non sit possibile neqȝ alterari neqȝ segregari ꝛ ꝯgregari nllo faciēte nȝ patiēte:dterminādū ē supple de ipsa actiōe ꝛ passiōe. ¶ Deide cū dicit.

¶ Eteni plura elemēta faciētes gn̄ant i faciendo ꝛ patiendo adinuicem.

¶ Declat h̄ idē ex pte mālis p̄ncipij qđ in gn̄atiōe sbijcit ꝛ duo facit:qꝛ p̄ ondit h̄ q̄ntū ad ponētes plura p̄ncipia mālia.2°.q̄ntū ad ponētes vnū tm̄.ibi.(Quāuis ex vno.)Dicit ḡ ꝙ facientes pl'a elemēta mālia gn̄ant in patiēdo ꝛ faciēdo adinuicē.ḡ ēt ſm sic ponētes determinādū est de actiōe ꝛ passione. ¶ Deinde cū dic.

¶ Quāuis quidē ex vno necesse ē dicere factionē.ꝛ hoc recte dic Diogenes qm̄ si nō essent ex vno oīa nec esset facere ꝛ pati adinuicē.verbi grā.calidū infrigidari:ꝛ hoc calefieri rursus.nō eni caliditas ꝛ frigiditas trāsmutant adinuicem: sed manifestū quoniam subiectum.

¶ Ostendit h̄ idē q̄ntū ad ponētes vnū māle p̄ncipiuȝ.ꝛ duo facit:qꝛ p̄mo facit qđ dictū est.scđo ꝯcludit quō se hȝ vnitas materialis p̄ncipij ad actionē ꝛ passioneȝ ibi.(Quapꝓpter in quibus.)Cōtinuet aūt sic.ꝙ quāuis facientes plura materialia p̄ncipia ponerēt actionē ꝛ passionē:tm̄ si faceremus oīa ex vno p̄ncipio necē esset dicere actionē ꝛ passioneȝ esse.ꝛ iō diogenes recte dicebat qm̄ si nō essent oīa ex vno māli p̄ncipio nō esset facere ꝛ pati adinuicē.verbi gratia.negata vnitate materie calidū nō ifrigidaret:ꝛ rursus h̄.s.infrigidatum nō calefieret:ꝛ est rō:qꝛ non trāsmutat foꝛma in foꝛmā.caliditas aūt ꝛ frigiditas nō trāsmutant adinuicē:ita ꝙ vna fiat alia:sed est manifestius.i.est valde manifestū qm̄ est dare subiectū vtriqȝ foꝛme si volumꝰ transmutationē saluare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapꝛopter in quibus facere est ꝛ pati.necesse est vnā substātiā hoꝝ naturā. oīa igit alia esse dicere nō verum.sed in quibus ꝙ adinuicem sunt est.

¶ Ondit quō se hȝ vnitas mālis p̄ncipij ad actioneȝ ꝛ passionē.quō ostēso apparet in quo bene dicebat diogenes ꝛ in quo nō. Nā dicere ꝙ in qbus est agere ꝛ pati necesse est hoꝝ vnā esse subiectā mām verū est: sed dicē oīa esse talia ꝛ oīa cōicare in mā que est trāsmutationis subm:nō est verū:sed solū in quibus est verū dicere ꝙ sunt adinuicē trāsmutabilia:est dare vnā talem māȝ.diogenes ergo ponēdo vnitatē vt saluaret trāsmutationē in h̄ recte dixit:sed dicēdo oīa eē talia:ꝛ oīa eq̈liter esse ex vna mā:male dixit. Quō aūt sunt intelligēda verba Arꝛ.in declarationibus patebit.ondet enim quomodo est vna materia omniū coꝛpoꝛalium ꝛ quomodo non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sȝ si de facere ꝛ pati ꝛ mixtura vidēdū necesse est ꝛ de tactu.nō enim facere hec ꝛ pati possunt ꝓpꝛie que nō possibile adinuicē tāgere nec nō tāgētia adinuicē qualr̄ cōtingit misceri pꝛimū. Quapꝛopter de tribus his est determinādū quid tactus quid mixtura:ꝛ qd factio.

¶ Ostēdit ꝙ etiā oȝ determinare de tactu dicēs.ꝙ si videndū ꝛ determinādū est de facere ꝛ pati ꝛ de mixtura:determinādū est de tactu:qꝛ nō possunt bene.i.agētia ꝛ patientia facere ꝓpꝛie ꝛ pati:qđ nō est possibile tāgere adinuicē.rursum qualiter cōtingit misceri p̄m.i.p̄ncipalr̄ ꝛ ꝓpꝛie que nō sunt tangentia adinuicē:ergo tā ad agere q̄ȝ admisceri seqt tactus.q̄pꝛopt' de his tribus est determinādū:vȝ qd sit tactus qd mixtura ꝛ qd factio:vel ēt qd passio.actio eni ꝛ passio idē dicunt.

PRincipiū autē accipiamus hoc. necesse eni qbus est mixtura entiū eē hec adinuicē tangibilia ꝛ si aliquid facit:hoc autem patitur pꝛincipaliter.ꝛ his similiter.ideo pꝛimo dicēdum est de tactu.

¶ Ostēso de p̄dictis tribus determinādū esse.In parte ista exequit de eis:ꝛ tria facit:qꝛ pꝛimo determinat de tactu.scđo de actione ꝛ passiōe.tertio de mixtura.scđa ps ibi.(De facē ꝛ pati.)3ª ibi.(Reliquū āt vidēdum.) T.c.40
Circa p̄m duo facit:qꝛ p̄ dat cām ꝛ rōnē:q̄re determinādū est p̄us de tactu.scđo icipit determinare de ipso T.c. i.
ibi.(Fere qdē igit ꝛc.(Dicit ḡ p̄nm accipiamus h̄.i.tactū vt ꝙ p̄us determinemus de ipso q̄ȝ de mixtione ꝛ t.c.44.
actiōe:qꝛ h̄ q̄ sunt de nūero entiū qbus est mixtura necesse est adinuicē eē tāgibilia:ꝛ si h̄ aliqd agit aut patitur p̄ncipalr̄.i.ꝓpꝛie vel his silr̄ supple inest tactus.ḡ tactus vr̄ eē qd cōius ꝛ p̄us actione ꝛ mixtione:qꝛ seqūt ad vtrāqȝ.iō p̄ dōm ē de tactu. ¶ Deide cū dicit. t.c.44

¶ Fere quidem igitur ꝛ alioꝛuȝ nominū vnūqđqȝ dicit multifariā ꝛ hec quidem homonime:hec autē altera ab alteris ꝛ pꝛioꝛibus sic habet ꝛ de tactu.

¶ Determinat de tactu:ꝛ duo facit:qꝛ p̄mo ondit tactū multiplr̄ dici.scđo dterminat de vnaq̄qȝ acceptōe ipsiꝰ ibi.(Sȝ tm̄ p̄ncipalr̄.)Dicit ḡ ꝙ vt fere vnūqđqȝ alioꝝ nominū dr̄ multifariā.i.multiplr̄:qꝛ q̄dā homonime.i.equiuoce.quedā v̄o analogice:qꝛ dicunt altera ab alteris ꝛ pꝛioꝛibus.i.ſm pꝛius ꝛ posterius: sic ꝛ de tactu quasi dicat:qđ sicut fere oīa dicuntur multiplr̄:sic ꝛ tactus. ꝛ dicit fere quia foꝛte non omnia nomina sunt

multiplicia. multiplicitas aūt tactus in hͦ ꝯsistit: q: pōt sumi pꝛopꝛie ꝛ metaphoꝛice. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sꝫ tñ ṗncipalr̄ dc̄ꝫ existit in hn̄tibus pōnē. positio qdē qb⁹ ꝛ locus. Etenīꝫ in mathematicis silr̄ dādū est tactū ꝛ locū. siue ē sepatū vnūqdq; coꝝ siue alio mō.

¶ Ostenso tactū sumi multipliciter determinat de vnaquaq; acceptiōe eius: ꝛ duo facit: q: ṗmo determinat de tactu vt pꝛopꝛie sumit̄. 2° vt sumit̄ metaphoꝛice ibi. (Quoniā aūt mouēs.) Circa pꝛimū duo facit: q: pꝛio venat̄ diffinitionē tactus ꝓpꝛie sumpti. 2° ꝯcludit diffinitionē illā tāq̄ venatā. 2ª ibi. (Quapꝛopt̄ manifestū.) Circa pꝛimū tria facit ſm q̄ tria venat̄ circa tactuꝫ. pꝛimo eni ostendit tangibilia habere positioneꝫ. scōo hr̄e vltima simul. tertio esse actiua ꝛ passiua adinuicem. ex quibus oībus hr̄ diffinitio tactus: videlꝫ q̄ tactus est in hn̄tibus positionē: quoꝝ vltima sunt simul actiuis ꝛ passiuis adinuicem. scōa pars ibi. (Si igit̄ est vt determinatū.) tertia ibi. (Quoniā aūt positio.) Dicit ḡ q̄ tactus si sit qd dictū ṗncipalr̄ .i. ꝓpꝛie existit in hn̄tibus pōnē. positio aūt inest qbus ꝛ locus. ꝛ supplendū est: q: nō pn̄t se tāgere aliqua nisi sint in loco: oꝫ qbus inest tactus inesse pōnē. addit aūt ad maiorē expꝛessionē veritatis q̄ tactus ꝛ locus ita se cōitant̄ q̄ mathematicis silr̄ dādū est tactū ꝛ locū: siue est sepatū vnūqdq; coꝝ siue alio mō. ¶ Notādū aūt q̄ de mathematicis

Nōndū fuit duplex positio. vna fuit Platonis q posuit ea eē separata ſꝫ eē a sensibilibus. alia fuit Ar̄. q posuit ea eē in sensibilibus: ſꝫ ſm ꝯsiderationē ea eē sepata. est ergo intentū Ar̄. q̄ locus ꝛ tactus: ita se iseparabilr̄ concomitant̄ q̄ vbi ponimus vnū ꝛ aliud ꝛ eodē mō: ꝛ similiter sic ponimus vnū ꝛ aliud. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si igit̄ est vt dterminatū est ṗus tāgere vltia hr̄e sil̄. hec vtiq; se tāgunt adinuicē quecūq; determinatas magnitudies ꝛ positionē habētia simul habent vltia.

T.c.22. ¶ Inuestigat scōam cōditionē dicens. q̄ si ita est vt est determinatuꝫ ṗus .s. in .6. phy. vbi dc̄m est q̄ tāgere est hr̄e vltima simul oꝫ tāgentia hr̄e vltima sil̄. h. ḡ vtiq; tāgent adinuicē q̄cūq; hn̄t determinatas magnitudines ꝛ pōnē ꝛ hn̄t vltima sil̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā aūt positio qdē in qb⁹ ꝛ locus existit. loci āt dr̄ia sursuꝫ ꝛ deoꝛsuꝫ ꝛ pꝛima talia oppositoꝝ oīa ad seinuicē tāgētia grauedinē vtiq; hn̄t aut leuitatē aut ābo aut alteꝝ. talia āt passibilia ꝛ actia.

¶ Inuestigat tertiā ꝯditionē: q̄ tāgentia debēt eē actiua ꝛ passiua adinuicē dicēs. q̄ positio inest qbus existit locus. loci aūt ṗma dr̄ia est sursuꝫ ꝛ deoꝛsuꝫ talia autē sunt oppositoꝝ: oꝫ aūt q̄ se tāgentia habeant aliquam oppositionē adinuicē. iō ait q̄ oīa se tāgētia adinuiceꝫ hn̄t grauitatē: aut leuitatē: aut ambo: q̄tū ad elemēta media: aut alterū q̄tū ad extrema. terra .n. est solū grauis: ꝛ ignis solū leuis. aer āt ꝛ aq̄ hn̄t vtrūq;: q: respectu ignis sunt grauia: respectu terre leuia: q: ergo talia se tāgentia sunt in loco cōpetit eis dr̄ia loci vt sursum ꝛ deoꝛsuꝫ: cū hͦ nō sit sine oppōne: oꝫ q̄ talia oppōnē habeāt: ꝛ q̄ sint actiua ꝛ passiua adiuicē. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ Quapꝛopt̄ manifestū est qm̄ hec tangere nata sunt adinuiceꝫ. quoꝝ diuersis magnitudinibus simul vltima sunt existibus motiuis ꝛ mobilibus adinuicem.

¶ Cōcludit diffinitionē tactus tāq̄ venatā dicēs. manifestū eē q̄ illa sunt apta nata se tāgere adinuicē quoꝝ existentibus diuersis magnitudinibus: q̄tū ad cōditionē pꝛimā dꝫ hr̄e magnitudines determinatas ꝛ positionē: sunt vltima simul: quantū ad cōditionē scōaꝫ: motiuis ꝛ mobilibus adinuicem .i. actiuis ꝛ passiuis quātum ad conditionem tertiam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt mouēs nō silr̄ mouet qō mouet̄: sed hoc quidē necesse est motum ꝛ ipsum mouere. hoc aūt imobile ens. manifestū qm̄ in faciente dicemus silr̄. t.c.45

¶ Postq̄ inq̄siuit de tactu ꝓpꝛie incipit inq̄rere de tactu metaphoꝛice. ꝛ duo facit. q: pꝛimo cōparat actionē ad motū: ꝛ agentē ad mouentē. scōo ex huius cōparatione facta venat̄ quō hēat fieri tactus mathematicus ibi. (Id igit̄ manifestū.) Circa ṗmū duo facit: q: ṗmo cōparat mouētē ad agentē ſm ꝯueniētiā. scōo ſm dr̄iā ibi. (Et eni mouens.) Ostendit ergo q̄ q: mouens nō silr̄ mouet mobile qō mouet̄: sed hͦ quidē mouēs necē est ipsuꝫ mouere motū: hͦ mouet ens imobile manifestū est qm̄ in agēte dicemus silr̄: q: qō dā agēs cū agit patit̄: qōdā agit ipassibile manēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Eteni mouēs facē aliqd iquiūt ꝛ agēs mouere. Sꝫ tñ differūt ꝛ oꝫ determinare. nō .n. pōe ꝛ mouēs oē agere ꝛ facere si facere opponit̄ patiēti. hoc aūt in oīb⁹ in qbus est motus passio aūt scōꝫ q̄ alteratur solum. verbigr̄a. calidum ꝛ albuꝫ. Sed mouere amplius agere est.

¶ Posita cōueniētia inter agentē ꝛ mouentē q̄ est deuenire ad agēs impassuꝫ sic ad mouēs imobile: ponit hic dr̄iā inter ea dicens. q̄ quidā inquiunt mouēs agere aliqd ꝛ agens mouere: ſꝫ tñ nō est ita: imo differūt ꝛ oꝫ determinare quō differunt. Si vō facere opponit̄ patiēti: nō est pōe oē mouēs agere: ſꝫ tūc solū mouens agere cū mobile patit̄. ergo hͦ verū est solū in his in qbus motus est passio: ꝛ exponit quid appellat passionē dicēs. passio autē est id ſm qō aliqd alterat̄ solum. verbigr̄a. calidū albū ꝛc̄. talia sunt passiones: ſm quas est alteratio. differt ḡ mouere ab agere: q: est vniuersalius. q: oē qō agit mouet: sed nō ecōuerso. iō ait: q̄ mouere amplius agere est .i. est magis amplū ꝛ est vniuersalius ꝛ in plus q̄ agere. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Illō igit̄ manifestū qm̄ ē qdē vt motiua imobilia tāgūt. ē āt vt sic. ē āt nō sic.

¶ Ex cōpatione ṗmissa venat̄ tactū metaphoꝛicū. huiusmōi aūt tactus duplr̄ sumi pōt. tactus .n. sp est aliqd duoꝝ. vel ḡ sumet̄ hmōi metaphoꝛā tā ex pte tangentis q̄ tacti vel ex pte tāgētis tm̄. duo ergo facit: q: pꝛio venat̄ tactū metaphoꝛicuꝫ ex vtraq; pte. scōo ex altera pte tm̄. scōa ibi. (Est quidē igit̄ vel multum.) Circa ṗmū duo facit: q: ṗmo facit qō dictuꝫ est. scōo exponit diffinitionē tactus supius datā: siue addit ad diffinitionē illā ibi. (Sed determinato tāgere.) Dicit ergo q̄ id nō est imanifestū quoniā motiua vniuersalia siue motiua imobilia: vt hꝫ alia littera. vt tāgunt mobilia .i. vt tāgūt coꝛpoꝛa supercelestia que mouentur ab eis. est autem vt sic. est autem. vt non idest vno modo tangunt

ea: alio

ea:alio modo non:q2 tangunt ea metaphorice non pro prie: ⁊ ꝙ sit huiusmodi tactus metaphoricus causa est ex vtraqȝ parte:q2 nec illa ꝓprie agunt:nec celestia pro prie patiuntur. ¶ Deinde cum dicit

¶ Sed determinato tangere vlr qdē ꝙ est positionē hñtiū:⁊ hoc qdeȝ motiuo: hoc āt mobili abiuicē aut motiuo ⁊ mobili in qbus existit agere ⁊ pati.

¶ Exponit diffinitionē tact⁹ supius datā: vel addit ad ipsam dicēs:ꝙ sic determinatio tāgeꝛ:vt dcm̄ est vlr.i. simplr est tactus hñtiū pōneȝ.hoc qdeȝ motiuo.h autē vt mobili abinuicē aut motiuo ⁊ mobili.q.d.nō sufficit ad hoc ꝙ sit tactus ꝙ vnū sit mouēs ⁊ aliud motū: ſȝ seqꝛ ꝙ mobile se hēat motiue:ita ꝙ viceuersa se habeat mouens:⁊ mouēs non moueat imobiliter: sed sit motiuum mobile siue motiuū motum: ⁊ h qbus existit facē ⁊ pati.supius aūt data diffinitōe de tactu dicebat tactū esse in hñtibus pōneȝ:quoꝝ vltima sunt simul motiuis ⁊ mobilibus adinuicē.que diffinitio nō arguit tactum ꝓprie sumptū:nisi p motiua ⁊ mobilia itelligam⁹ agētia ⁊ patientia:qō ergo h hr̄ vel est expositiuū diffinitionis illius vel est cōpletiuū eius. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est qdē igiꝛ vt multū tactū qō tāgit: tangens.n.mouet mota oia fere que ⁊ i ɔspectu nostro:qbus necesse est ⁊ videꝛ tactū tangere qō tangit.est aūt vt aliqñ inquimus mouēs tāgere solū id qō mouetur:qō tangiꝛ aūt non tāgere qō tangit. Sȝ q̄ mouet mota:q2 hōgenea:necesse vr̄ esse qō tangitur tangere.

¶ Inuestigat tactū metaphoricuȝ cuius cā maxime videtur esse ex altera pte tm̄: ⁊ duo facit: q2 pmo ostēdit ꝙ vtplurimū in his que videmus est tactus ꝓprie sumptus:sed aliqñ est in eis motus metaphoricus. scōo cōcludit qūo contingit inuenire tactuȝ metaphoricū: ibi. (Quapropter siquidem.) Ostendit ḡ ꝙ in multū.i.vtplurimū ꝙ tactu:ita tangiꝛ ꝙ ēt tangit tāgens: q2 fere oia que sunt in ɔspectu nostro mouēt mota qbus necē est: ⁊ vr̄ sic esse dicendū tactum tangere qō tangit.i.tangenteȝ.est autē vt aliqñ ingmus.i.dicimus mouēs solū tangere id qō moueꝛ:ita ꝙ tangiꝛ.i.tangentē:ſȝ ea que mouēt mota:q2 sicut homogenea.i.eiusdeȝ nāe necessariuȝ vr̄ esse qō tangitur tāgere: ⁊ qō tāgit tāgere tactū: vel qō mouet mouere motū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Siqdē mouet imobile ens illud qdeȝ tāgit qō moueꝛ:illud aūt non. Ingmus .n.aliqñ tristanteȝ tangere nos:sed nos non eū. De tactu quidē igitur in naturalibus determinatuȝ sit hoc modo.

¶ Cōcludit qūo contingit inuenire tactum metaphoricum dicēs:ꝙ si aliqd mouet ens immobile: tunc illud tangit qō moueꝛ:sed illud qō moueꝛ non tangit ipsuȝ. inquimus.n.i.dicimus aliqñ tristāteȝ tāgere nos. ⁊ tm̄ nos non tāgimus eum: ⁊ illo modo videnꝛ tangere corpora supcelestia. ¶ Notandū aūt tactū triplicē ē:proprium ⁊ metaphoricum duplicem:vel q2 cā huius est in vtroqȝ extremoꝝ vel in altero tm̄.videmus.n.subas separatas mouere corpora supcelestia: corpa supcelestia mouere h inferiora: ⁊ h inferiora mouere seipsa adinuicem,intelligentie aūt mouēt supcelestia corpora non mote nec passe:supcestia mouēt hec iferiora mota: sed non passa:hec aūt inferiora mouēt seipsa adinuicē mota ⁊ passa:iō qñ intelligētie mouēt corpora supcelestia est oīno tactus metaphoricus tā ex pte tāgentis q̄ȝ tacti:q2 nec intelligētie ꝓprie agūt:nec supcelestia corpa patiunꝛ:sed cū supcelestia corpa mouent.hec inferiora: est ibi tactus metaphoricus:ſȝ cā huius vr̄ oriri ex altera pte tm̄:nā ex parte hoꝝ inferiorū bene est aptus natus repiri tactus ꝓprie:sed nō ex pte supcelestiū: q2 tāgunt ipassibiliter.Cum vo hec inferiora se tangunt adinuicē est ibi oīno tactus ꝓprie: ⁊ q2 plibus modis ſȝ ꝙ speetat ad nālē repeꝛiꝛ tactus:ideo phs solum determinat de hoc triplici tactu vno ꝓprio: ⁊ duplici metaphorico.qūo aūt ⁊ in q̄ parte determinat de vnoquoqȝ istoꝝ pȝ per ea que in sententiando dicta sunt. Vltimo epilogat:ꝙ de tactu in nālibus determiatū sit hoc mō.

Notādum. ⁊ 3.

De facere ⁊ pati dicēdū deinceps: suscepimus.n.a priorib⁹ subcōtrarios sermones adinuicem. T.co. 46.

¶ Postq̄ȝ phs determinauit de tactu. In parte ista determinat de agere ⁊ pati: ⁊ duo facit: q2 p̄ determinat de actiōe ⁊ passiōe ſm opinionē alioꝝ.scōo ſm ꝓpriā: ibi.(Qūo aūt existit gñare in entib⁹.) Circa pmū duo T. co.
facit:q2 pmo ondit quid senserūt antiqui de agere ⁊ pa 77.
ti q̄ȝtū ad qualitates actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ. scōo q̄ȝtū ad
modū agendi ⁊ patiendi:ibi.(Qūo aūt ɔtingit.) Circa T.c.55
primū duo facit:q2 primo continuat se ad dicēda ⁊ premittit intentionē suā.circa opiniones antiquoꝝ.secūdo exeqtur de eis:ibi. (Multi quidem enim.) Dicit ergo ꝙ deinceps postq̄ȝ dictum est de tactu:dicenduȝ est de facere ⁊ pati. ⁊ addit ꝙ a prioribus.i.ab antiquis suscepit de agere ⁊ pati sermones adinuicem subcōtrarios. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Multi quidē.n.dicūt hoc ɔcorditer: ꝙ sile quideȝ a simili omne ipassibile est pp non magis actiuū q̄ȝ passiuū eē alterum ab altero:oia eni silr existunt hec similibus:dissimilia aūt ⁊ differentia facere ⁊ pati adinuiceȝ sunt innata.

¶ Exeqtur de dictis opionib⁹.dixerat.n. antiquos subcontrarie sensisse de agere ⁊ pati:iō duo facit: q2 pmo narrat hmōi opiniones.scōo ostendit eas esse subcontrarias:ibi.(Videnꝛ aūt hoc mō.) Circa pmū duo fac:
q2 primo ponit opinionē dicentiū dissile a dissimili pa T.co.
ti.2° ponentiū ꝙ sile a simili patiꝛ.2°ibi. (Democritus 48.
aūt vltra.) Circa pmū duo facit:q2 pmo narrat opinio
nem predictā quātum ad agentes ⁊ patiētes. secundo T.co.
q̄ȝtum ad rōnem agendi ⁊ patiēdi:ibi. (Eteniȝ.quādo 47.
minor.) Dicit ergo.ꝙ multi dicunt hoc ɔcorditer: ꝙ oē simile est impassibile a suo simili: ⁊ dicit multi: q2 plures erant de hac opinione q̄ȝ de alia. assignabant autē causam ⁊ rōnem:quare simile non patitur a simili: q2 vt dicebant non esset alteruȝ magis passiuū ab altero q̄ȝ actiuū.Cum ergo silibus ſm ꝙ huius oia existant similia non pōt poni silia ſm ꝙ hmōi actiua ⁊ passiua esse:q2 tunc idem ſm ꝙ idem ageret ⁊ patereꝛ: qō est inconueniens.dissimilia ergo ⁊ differentia sunt innata facere ⁊ pati adinuicem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eteniȝ qñ minor ignis a maiori corrūpitur pp ɔtrarietatem hoc inquiūt ⁊ pati adinuicē:ɔtrariū.n.esse multū pauco.

¶ Narrat

¶ Sed qm̄ non quocūq; innatū est pati τ facere: sȝ quecūq; ꝯtraria aut cōtrarietatem habent necesse esse patiēs τ faciēs generare quidē sil'e esse τ idem: specie autem dissimile τ contrarium.

T.co. 50. ¶ Postq̄ ostēdit actiua τ passiua esse nō oīo altera nec oīo silia: declarat quō sunt altera: τ quō silia: q2 sunt silia gn̄e: τ altera spē: τ duo facit: q2 p̄ p̄mittit qđ intēdit. 2° ꝓbat qđ dixerat: ibi. (Innatū est.n.) Dicit ḡ ꝙ nō qđcūq; est inatū pati τ facere in qđcūq;: sed quecūq; aut sunt ꝯ̄ria aut hn̄t ꝯ̄rietates sunt sic actiua τ passiua: cū ergo ꝯ̄ria sint eadē genere τ diuersa specie: necesse est patiens τ faciens genere esse simile: τ idē spē aut dissimile τ contrarium. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Innatū est.n. corpus a corpore: saporē aūt a sapore: colorē āt a colore pati: vniuersaliter autē hōgeneū ab homogeneo. Huius autem causa qm̄ ꝯtraria in eodē gn̄e omnia: faciunt autem τ patiuntur contraria abinuicem.

¶ Probat qđ dixerat: τ duo facit sȝ ꝙ dupl'r illud probat. p̄mo.n. ꝓbat illud iductione. 2° rōne: ibi. (Etenim vl'r gn̄atio.) Circa p̄mū duo facit: q2 p̄ inducit in plurib⁹ quō ꝯ̄riū a ꝯ̄rio patit. 2° ꝯcludit ꝯclōnē intētam: ibi. (Quapropter necesse.) Dicit ḡ ꝙ innatū est corpus pati a corpe. saporē a sapore. colorē a colore. τ vl'r hōgeneū.i. eiusdē generis ab hōgeneo.i. ab alio eiusdē generis: cā aūt huius est: q2 ꝯ̄ria sunt oīa in eodē gn̄e: τ talia que sunt ꝯ̄ria faciunt τ patiunt abinuicē.

T.co. 51.

Notādum. ¶ Notandū aūt ꝙ cū dī corpus pati a corpe accipit ibi corpus nāle: qđ est ꝯiunctū q̄litatib⁹ actiuis τ passiuis. rursum per saporē τ colorem intelligit q̄litates actiuas τ passiuas inherentes corpi nāli: per q̄s fit actio τ passio. vel possumus dicere ꝙ color patit a colore: τ sapor a sapore. τ qualitates scde a q̄litatibus scdis: inquātū i hmōi qualitatibus scdis reseruāt̄ vtus qualitatū primarū vt nigrū patit ab albo inquātum album est ꝯiunctum frigido τ nigrum calido. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter necesse est qualiter qdē esse eadē faciēs τ patiēs: q̄liter aūt altera τ dissimilia abinuicē. Qm̄ aūt faciens τ patiens gn̄e qdē eadē τ similia sūt: spē autem dissimilia: talia aūt contraria manifestum quoniā actiua τ passiua sibi inuicem sunt τ contraria τ media.

¶ Cōcludit ꝯclōnē intentā dicēs. ꝙ si est necesse faciēs τ patiens esse eadē qual'r.i. aliqual'r siue aliquo modo τ esse aliqual'r altera dissimilia adinuicē. sunt.n. faciēs τ patiens τ silia τ dissilia: q2 genere sunt eadē τ silia. idē aūt dissilia: τ q2 talia sunt ꝯ̄ria: manifestū est ꝯ̄ria τ media eē actiua τ passiua sibiinuicē: τ dīc ꝯ̄ria media: q2 in ipsis medijs reseruat̄ aliq̄ ratio ꝯ̄rietatis. rursū: q2 tam contraria q̄ȝ media sunt eadē gn̄e τ diuersa spē quorū talia sunt actiua τ passiua tam ꝯ̄ria q̄ȝ media actiua τ passiua erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Etenim vniuersaliter gn̄atio τ corruptio in his: ideo rōnabile iam ignē calefacere: τ fridū infrigidare: τ vl'r faciens assimilare sibiipsi patiēs: faciēs.n. τ patiens ꝯtraria sunt τ gn̄atio in ꝯtrariū: q̄propt̄ necesse est faciēs τ patiēs transmutari: sic.n. gn̄atio in ꝯtrarium erit. T.c. 51.

¶ Qđ ꝓbauerat inductōe: ꝓbat p̄ rōēȝ: que talis est ex quibus τ in q̄bus est gn̄o τ corruptio. ex his τ in his est actio τ passio: q2 actio τ passio ad gn̄ationē ordinātur: sed vl'r gn̄atio τ corruptio est in his.i. in cōtrarijs. ergo supple actio τ passio inter ꝯ̄ria hȝ eē. ¶ Et q2 ita est: rōnabile est vnum oppositoꝝ agere in aliud τ trahere ip̄m ad nām suā. rōnabile est ḡ ignē calefacere frigidū τ frigidū infrigidare calm̄: τ vl'r faciens assil'are sibiipsi patiens. τ rōnabile est dicere ꝙ faciens τ patiens sunt ꝯ̄ria cū generatio sit in ꝯ̄riū: q̄propter: q2 ita est: necesse est patiēs trāsmutari in faciēs. q2 sic.i. illo mō gn̄atio erit in ꝯ̄riū. si vnū oppositoꝝ transmutet̄ in aliud: τ patiens transmutet̄ in nām agentis.

Secundū rōnem autem nō eadē sunt dicentes. ambos tamen est tangere naturam.

T.c. 52. ¶ Postq; p̄hus ostēdit. quare antiqui p̄hi discordabant in loquendo de actiuis τ passiuis: q2 vt dicebatur non respiciebant ad totū: sed ad partē. In parte ista ostēdit quare discordabant in assignādo rationem agendi τ patiendi. non.n. eandem rationem assignabant oēs: sed quidā dicebant huius rationē esse cōuenientiam τ similitudinem: quidā vero dissimilitudinem: qđ iō contingebat: q2 nō respiciebant ad totū: sed ad partē. nam nec silitudo nec dissimilitudo est ratio agēdi vel patiēdi: sȝ vtrūq; ibi concurrat. duo ergo facit: q2 p̄mo p̄mittit qđ intēdit. scđo declarat ꝓpositū ostendens tā similitudinem q̄ȝ dissimilitudinē siue tam ꝯuenientiam q̄ȝ disconuenientiā cōcurrere ad actionē τ passionē. scđa ibi. (Dicimus.n. pati.) Dicit ergo. ꝙ s̄m rōnem supple agendi τ patiendi antiqui p̄hi nō erāt dicentes eadē: q2 nō assignabant eandē rōem actiōis τ passionis: sed quidam dicebant huius rōnem esse sil'itudinē. quidā vero dissimilitudinem. ambos vō sic dicentes verū est tangere.i. ꝯtingere tangere naturā agendi τ patiendi.

Nōndū. ¶ Notandū aūt ꝙ dicit tangere: q2 cum quelibet dictarum opinionū deficeret. τ nulla ꝯsideraret ad totū nulla cōprehendebat nām actiuoꝝ τ passiuoꝝ: sed quelibet scđm partē tangebat eam.

Nōm. ¶ Notandū etiā ꝙ dīc naturam. nā natura s̄m p̄hm. scđo phisicoꝝ. dicitur de materia τ forma. quaꝝ quelibet facit aliquo modo ad actionē τ passionē. quelibet ergo dictarum opinionū tangebat aliquo modo nām agendi τ patiendi: al'r tamen τ aliter: q2 dicētes sil'itudinem τ ꝯuenientiā esse huius rōnē tangebant nām materie. dicentes vero dissimilitudinē tangebant nāȝ forme. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dicimus.n. pati qn̄q; subiectū qdē: verbi gratia: sanari hominē τ calefieri τ infrigidari τ alia eodē modo: qn̄q; autē calefieri frigidum: sanari aūt laborans: ambo autē sunt natura. eodē mō τ de faciente: qn̄q; autem calefacere hoīem inquimus: quandoq; autē calidum.

¶ Manifestat propositū videlicet ꝙ nec ꝯuenietia tm̄ nec discōuenientia est rō agendi τ patiēdi: sȝ quodāmodo ibi vtrūq; ꝯcurrit: τ duo facit: q2 primo facit qđ dictū est. scđo quod dixerat agens τ patiens ꝯuenire in mā ostēdit.

T.c.53. mã oñdit q̃ñ h̃ sit verũ. 2ª ibi. (Eodẽ mõ suscipiẽduz.)
Circa p^m duo facit: q2 p̃ cõpat agẽs ad patiẽs. 2° ex tali
cõpatiõe ꝯcludit veritatẽ intẽtã: ibi. (Est qdẽ.n.) Dicit
ergo ꝙ qñqꝫ dicimus pati subm. v.g. dicimus hominẽ
sanari calefieri ⁊ ifrigidari: ⁊ alia eodẽ mõ: s3 qñqꝫ di-
cimus pati ꝯriũ vt calefieri fridũ sanari laborans: am-
bo aũt sunt va. i. nalr vera: s3 vnuz est verũ per nãm for
me: aliud per nãz mãe: ⁊ qd diximimus de patiente eo
dem mõ dicendũ est de faciente: naz qñqꝫ dicimus agẽ
subm: vt cũ ingnus calefacere hoiez: qd nõ est ꝯriũ, fri
gido vel frigidato: qd calefit: sed vnũ ⁊ idẽ manẽs põt
subijci calido ⁊ frigido. qñqꝫ aũt dicimus calefacere ca
lidum: qd est ꝯrium frigido. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est quidem.n. vt mã patitur: est autẽ
vt ꝯtrarium: ad id qdem igr̃ respiciẽtes:
idez oportere hẽre existiauerũt facere ⁊
pati: ad alterum autem contrarium.

¶ Concludit veritatẽ intentã dicẽs: ꝙ q2 aliqd patitur:
vt mã aliqd vt ꝯriũ ⁊ vt forma. respiciẽtes ad idẽ vt ad
mãm que est eadẽ sub vtroqꝫ ꝯrioꝝ estimauerunt facẽ
⁊ pati oportere hr̃e idẽ ita ꝙ idẽptitas erat rõ agendi
vel patiẽdi. respiciẽtes aũt ad alteruz: vt ad formam ⁊
contrariũ dixerũt ꝯriũ ponentes diuersitatẽ ⁊ ꝯtrarie
tatem esse talẽ rõnem. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.53. ¶ Eodez mõ suscipiendũ est de facere ⁊
pati quo ⁊ de moueri ⁊ de mouẽ: duplr
.n. dr̃ ⁊ mouẽs: in quo.n. est p̃ncipiũ mo
tus vr̃ hoc mouere: p̃ncipiũ.n. p̃ma cau
sarũ: ⁊ rursus vltimũ aliqd id qd mouet
ad gñationem: similiter aũt ⁊ de faciẽte.

¶ Probat qd supposuerat. dixerat.n. ꝙ i actiõe ex dũa
Nõn^m ex pte forme ⁊ ꝯrĩ: ⁊ ꝯueniẽtia ex pte mãe ⁊ subi. ostẽ
dit g̃ q̃ñ agẽs ⁊ patiẽs ꝯueniunt in mã. ¶ Ad cuius
euidẽtiã notandũ ꝙ inter agentia solũ agẽs ꝓpriũ est
id qd agit in passuz. ⁊ ꝯuenit in mã cũ passo: s3 ꝓprium
vno mõ diuidit ꝯ metaphoricũ. alio mõ diuidit ꝯ vl'e
⁊ p̃mũ: iõ duo facit: q2 p̃ oñdit ꝙ agẽs vl'e ⁊ p^m nõ agit
in passuz: nec cõicat i mã cũ eo. 2° oñdit h̃ de agẽte me-
T.c.55 taphorico. 2ª ibi.) Est aũt factiua cã vnũ p̃ncipiũ.) Cir-
ca p̃mũ tria facit: q2 p̃ narrat ⁊ oñdit ordinẽ ipoꝝ agẽ
tiũ. 2° qd dixerat expõit in termis. 3° ex ordine narrato
ꝯcludit v̾itatẽ itẽtã. 2ª ibi. (Eteniz medicũ.) 3ª ibi. (Que
cũqꝫ aũt non hñt.) Dicit g̃ ꝙ sic est ordo inter mouen-
tia ⁊ mobilia sic est ordo inter actiua ⁊ passiua: eodez
ergo mõ vr̃ suscipiendũ esse de facere ⁊ pati: qd de mo
T.c.58. uere ⁊ moueri: mouẽs aũt dr̃ aliqd duplr̃. vnũ in q̃ est
p̃ncipiũ motus. i. mouens p̃ncipale: ⁊ h̃ vr̃ mouẽ non
motũ. supple: q2 hmõi p̃n^m est p̃ma cãꝝ. i. cã p̃ncipalis
nõ mota rursus. Alio mõ dr̃ mouẽs aliqd vltimũ. i. ali-
quid qd est vltimũ ⁊ ꝓximũ: ⁊ imediate mouens: id est
qd cũ supple mouet ad gñõnẽ mouet. ⁊ d̾ faciẽte eodẽ
mõ dõz est: q2 sic est deuẽire ad mouẽs imobile: ita est
deuenire ad agens impassuz. ¶ Consequẽter cuz dicit.

¶ Eteniz medicũ sanare dicim⁹ ⁊ vinũ.
p̃mũ igit̃ mouens nihil ꝓhibet in motu
qdem imobile esse: in qbusdam aũt ⁊ ne
cessariũ: vltimũ aũt semper mouere mo
tum: in actiõe autẽ primum qdẽ impassi
bile: vltimuz aũt ⁊ ipsum patiens.

¶ Exponit in termis qd dixerat dicẽs: ꝙ nos dicimus
medicum siue artẽ medicine sanare: ⁊ dicimus vinum
sanare: s3 tñ ars medicine sanat in motu: vinũ ãt sanat
cũ assumit̃ in alimẽtũ ⁊ alterat̃ ⁊ trãsmutat̃. p̃mum er
go mouẽs nihil ꝓhibet eẽ imotũ ⁊ imobile: imo in qui
busdã est necẽiũ: q2 est de necessitate deuenire ad moto-
rem imobilẽ: s3 mouẽs alterũ. i. ꝓximũ ⁊ imediatũ ne
cesse est semp mouere motuz: ⁊ sic in motu est: sic ⁊ in
actiõe se h3: q2 p̃mũ agẽs agit ipassibile. vltimũ aũt cũ
agit ⁊ ipsum patit̃ siue est patiẽs. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Quecũqꝫ autẽ non hñt eandem mãm
faciũt ipassibilia entia. verbi gr̃a: medi-
cina.n. ipsa faciẽs sanitatez nihil patit̃ a
sanato: cibus aũt faciẽs ipse patit̃ etiaz:
aut.n. infrigidat̃ aut calefit aut aliud qd
patit̃ sil' faciẽs: est eniz medicina qdẽ vt
p̃ncipiũ: vltimuz aũt cibus est ⁊ tangẽs.

¶ Quecũqꝫ quidẽ igr̃ non in materia ha
bent formã: hec quidem ipassibilia sunt
actiuoꝝ quecũqꝫ in materia passiua.

¶ Cõcludit v̾itatẽ intentã: ⁊ duo facit: q2 p̃ facit qd dcm̃
est. 2° assignat rõnẽ dicti. 2ª ibi. (Mã qdẽ enim.) Dicit g̃
ꝙ quecũqꝫ nõ hñt eandẽ mãm faciunt ipassibilia entia
.i. cũ agũt nõ patiunt̃. v.g. ipsa medicina. i. ars medici-
ne: q2 nõ cõicat in mã cũ corpe sanato: q2 nõ est in mã
corpali: s3 in aia: ideo cũ facit sanitatem nihil patit̃ a sa
nato: cibus aũt q2 cõicat in hmõi mãz faciẽs sanitatez:
ipse ẽt patit̃: q2 cũ assumit̃ in alimentũ aut calefit: aut
infridat̃: aut aliqd aliud patit̃ sil' patiens. i. sil' agendo
patit̃. ⁊ q2 sic est medicia est p̃n^m. i. agens p̃ncipale. ci-
bus aũt est agens vltimũ ⁊ tangens. i. ꝓximũ ⁊ ime-
diatũ: p3 ergo que cõicant in mã ⁊ que non: q2 illa que
agunt passa cõicãt in mã: que v̾o agũt ipassibilia nõ cõ
municãt in mã: iõ ait ꝙ q̃cũqꝫ in mã nõ hñt formã sũt
de nũero eoꝝ actiuoꝝ q̃ sunt ipassibilia: q̃cũqꝫ ãt hñt
formã in mã agunt passiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Materia qdẽ dicimus oẽs sil'r eandẽ T.ca.
vt ita dicaz esse oppositoꝝ cuilibet ⁊ vt 54.
genus ens: potẽs aũt cal'm: esse p̃ñte ca-
lefaciẽte ⁊ approximãte necẽ calefieri.

¶ Assignat cãm dicti: ⁊ duo facit: q2 p̃ facit qd dictum
est. 2° ꝯcludit distinctionẽ p̃us datã de actiuis ⁊ passi-
uis eẽ verã: ibi. (Iõ quẽadmodum.) Dicit g̃ ꝙ oẽs dici
mus esse mãz eandẽ: vt ita dicã cuiuslibet oppositoruz.
dicit: vt ita dicã: q2 nõ est eadẽ p oẽz modũ. est.n. eadez
s̃m eẽntiã nõ s̃m eẽ: ⁊ hmõi mã est vt agẽs ens: nã sic
genus se h3 ad dr̃ias oppositas: ⁊ ꝯhitur ad diuersas
spẽs p eas: ⁊ intelligit̃ per abnegationẽ eoꝝ: sic ⁊ mã
se h3 ad formas oppositas ⁊ determiat̃ p eas: ⁊ intelli
gitur p abnegationẽ eaꝝ. ⁊ q2 mã est sic susceptiua op-
positaꝝ formaꝝ approximãte ⁊ p̃ñte calefaciẽte nece
est calefieri. g̃ agens approximatuz: q2 cõicat in mã de
necessitate agit passum. ¶ Notandũ ꝙ nõ est actio ⁊ Notã
passio nisi inter ꝯria: vt calidũ nõ agit nisi in ꝯrium vt dum.
in frigidũ. ⁊ si agit in tepidũ h̃ est inquãtuz tepidũ cõ-
paratum ad cal'm h3 rõnẽ frigidi. ⁊ q2 in tali actiõe ca
lidũ appropinquat frigido ⁊ ecõuerso. vtrũqꝫ agit ⁊ pa
titur. iõ agẽtia approximata: q2 cõicãt in mã sunt simul
actiua ⁊ passiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iõ quẽadmodũ dcz ẽ: hec qdẽ ipassi
bilia actioꝝ: h̃ ãt passibilia: ⁊ quẽadmo-

dum ⁊

dum τ in motione codē mō hʒ τ ī actio ne. Illic.n.primitus mouens immobile τ in effectiuis ṗmitus faciens ipossibile.

℄ Concludit distinctionē ṗus datā eē verā: nā si agentia principia: q꜠ cōicant in materia simul cūʒ agunt patiuntur: non cōicantia aūt non. ideo quēadmodū dcm̄ est: h actiuoꝝ sunt impassibilia: h quideʒ passibilia: q꜠ quēadmodū se hʒ in motiōe codeʒ modo se hʒ in actione. illic.n.s. in motione ṗmitus mouēs est imobile τ in effectiuis ṗmitus faciēs ē ipassibile. ℄ Deinde cū dic̄.

T.co. 55. ℄ Est.n.factio causa vt vnde ṗncipium motus: cuius aūt grā nō actiua. Nā sanitas non factiua est nisi ꝺʒ metaphorā.

℄ Ut supius dicebaf agēs qd̄ cōicat i mā est agēs proprium: pu ꝓprium diuidit ꝯ metaphoricū: ondo ḡ q agētia in mā sunt ꝓpria: q꜠ non sunt vlia τ prima: h ostendit hmōi agentia esse ꝓpria que non sunt metaphorica. τ tria facit: q꜠ ṗ distinguit inter agēs propriū τ metaphoricuʒ. scōo ondit agentia ꝓpria cōicare in mā τ agere passiua. tertio ondit agentia metaphorica ꝺm q hmōi nō cōicare in materia: q꜠ nō agunt passa. secūda ibi. (Et eniʒ faciētes.) 3ᵃ ibi.) Ignis igif hʒ.) Dicit ḡ q cā factiua est duplex vna vn̄ est ṗncipium motus. i. efficiens. τ alia est finis. vtrūqꜫ.n.tam finis q̄ꝫ efficiens facit τ mouet: sed efficiens proprie: finis metaphorice. iō ait. talia autē grana. i. cā finalis non est factiua supple proprie. nam sanitas non est quid factiuuʒ nisi ꝺm metaphoram. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Eteniʒ faciēs qdeʒ qn̄ existit gn̄atur aliqd patiens: habitus aūt presentibus non adhuc gn̄atur aliqd. sʒ est iā. Spēs autem τ finis habitus quidem: materia autem ꝺm q materia passiuum.

℄ Posita distinctiōe inter agens ꝓpriū τ metaphoricū. Ondit q agens ꝓprium cōicat in mā cum passo: q꜠ assimilat sibi ipsuʒ: qd̄ esse non posset nisi ageret passuʒ τ cōicaret in mā cū passo. ideo ait q qn̄ faciens existit ꝑsens generaf aliqd patiēs. i. passiuū patif quousqꜫ introducaf forma: τ assimilef agenti: sʒ habitus presentibus in mā. i. introducta forma nō adhuc generaf aliqd nec vlterius assimilatur: sed iam est completa assimulatio. nam assimilatur ꝺm formaʒ que est species. τ habita est finis passionis. patitur aūt ꝺm mām: q꜠ mā ꝺm q huiusmodi est quid passuʒ. ℄ Deinde cum dicit.

T.co. 60. ℄ Ignis qdem igif in mā hʒ calm̄: si aliquid separatū calidū erit: hoc nihil pateref: hoc qdem igif forsitan ipole sepa ratū esse. Si aūt sunt quedā talia in illis vtiqꜫ erit veꝝ qd̄ dr̄. Quid qdem igif facere τ pati: τ in quibus existit τ quare τ quomodo determinatuʒ sit hoc modo.

℄ Ondit agentia metaphorica no cōicare in mā: q꜠ nō agunt passa. dicēs: q q꜠ ignis hʒ calm̄. i. formā caloris in mā: ideo supple agit passuʒ: sʒ si esset aliqd̄ calidū separatū a mā h in agendo nihil patief: τ addit q videlʒ calm̄ forsitan impole est esse separatū. nam agentia nālia non hn̄t esse separatuʒ. quedam talia que hn̄t esse separatū in illis vtiqꜫ erit veꝝ qd̄ dicif. vʒ. qd̄ agerent impassibilia: ḡ que agunt passa cōicant in mā τ ecōuerso: τ tunc supplendū est q cū fines τ agentia metaphorice: q꜠ agunt impassibilia: iō talia ꝺm q hmōi nō oʒ cōicare in mā. de rōne.n. finis est ꝺm huius q moueat immobile: vtꝝ aūt aliqd̄ agēs metaphoricū cōicet in mā cū passo in declarātiōibus patebit. ℄ Notādū āt q dicit forsitan calidū nō pōt habere esse separatuʒ. τ dic̄ si aliq sunt talia que habebāt esse separatū: q꜠ h postulat negociū metaphoricū. ideo h de hac mā dubitando τ sub ꝯditione loqtur: ideo ꝺm veritatē calm̄ non hʒ eē separatū. sunt nihilominus aliqua agentia hn̄tia eē separatū. Ultio epilogat q qd est de facere τ pati τ qbus existit: vtꝝ similibus τ dissimilibus: τ quare siue q̄ sit causa actionis τ passionis: vtrū similitudo vel dissilitudo: τ qūo se hēant agentia τ patientia: vt vtrū cōicent i mā vel nō determinatū sit hoc mō. ℄ Notanduʒ auteʒ intellectū totius lectionis ꝯsistere in tribus. ṗmum est. q agēs τ patiens differūt in forma: τ ꝯueniūt in mā. scōʒ est. nō oīa agentia cōicare in mā: sed agētia ꝑticularia non vlia: tertiū est q agētia que mouēt mota τ agunt passa: τ cōicāt in mā: τ assimulāt sibi passum sunt agētia ꝓprie non agentia metaphorice. finis.n. ꝺʒ q hmōi non assimulat sibi passuʒ: q꜠ non mouet mām: sʒ mouet efficientē tangentē. h aūt sic dʒ adaptari ad ꝓpositum. Intentio.n. phi in tota lectiōe est q sicut nō est simplr ꝯcedendū ꝯueniens pati a ꝯuenienti: sed debemus dicere agens τ patiens aliquo mō differre τ aliquo modo ꝯuenire: sic nec ꝯuenientia est tota cā actiōis τ passionis nec dr̄ia: sʒ vtrūqꜫ ibi ꝯcurrit. naʒ ex ꝑte mae est ibi ꝯuenientia: ex ꝑte forme dr̄ia. rursuʒ ex ꝑte agentiū ꝑticulariū est ibi ꝯuenientia in mā. non auteʒ ex parte vliū. Amplius est ibi assilatio ex ꝑte agentis ꝓprie: qd̄ mouet māʒ τ trāsmutat ad sui silitudinē. nō aūt proprie loquēdo τ ꝺʒ q hmōi est ibi assilatio ex ꝑte mouētis metaphorice q non mouet mām: sed agentem. Nōnᵐ Notandum.

Quomodo autem contingat hoc accidere rursus dicamus.

℄ Postq̄ꝫ phs determiauit de agere τ pati ꝺm opiones antiquoꝝ q̄ꝫtuʒ ad q̄litates actiuoꝝ τ passiuoꝝ: τ vtꝝ sile patiaf a sili: vl̄ dissile a dissimili: τ vtrū silitudo vel dissilitudo sit rō actionis τ passiōis. In ꝑte ista determiat de agē τ pati q̄ꝫtium ad modū agēdi vl̄ patiēdi: vt vtꝝ actio τ passio fiat ꝑ poros vel qūo alr̄: τ duo fac̄: q꜠ ṗ ꝯtinuat se ad dicēda. 2ᵒ exequif de intēto: ibi. (Hic qdē vr̄.) Cōtinuef aūt sic tractū est q̄le dʒ esse agēs τ patiēs: τ rursus dicamus qūo ꝯtingat accidē h fiat actio τ passio. ℄ Deinde cū dicit. T.c.56.

℄ His qdē vr̄ pati vnūquodqꜫ ꝑ quosdam poros ingrediēte faciēte vltio τ ṗncipali: τ hoc mō videre τ audire nos inquirūt τ ꝺm alios sensus sentire omnes. T.c.56.

℄ Exequitur de intēto: τ tria fac̄: q꜠ ṗ narrat opiones antiquoꝝ circa modū agēdi τ patiēdi. 2ᵒ cōꝑat hmōi opiones ad seinuicē. 3ᵒ arguit ꝯ eos. 2ᵃ ps ibi icipit. (Leucippᵘ āt existiatus ē.) 3ᵃ ibi. (De īdiuisibilibᵘ āt planitiebᵘ diximus ꝑoribᵘ ꝺmoibus.) Circa ṗᵐ tria fac̄ ꝺʒ q tres opiones narrat. ṗ.n. pōit opi. Empedo. 2ᵒ Demo. 3ᵒ mellissi. 2ᵃ ibi. (Cōpediose aūt marᶜ.) 3ᵃ ibi. (Quidā.n.) ℄ Notandū āt q Empedo. cuiᵘ opio. ṗ ponif posuit q actio τ passio fieret ꝑ poros ꝑ q̄s nō solū saluabat agē τ pati sʒ et̄ sensuʒ τ mixtionē dicēs: mediātibᵘ poꝝ hr̄e eē sentire τ misceri. duo ergo facit: q꜠ ṗ dic̄ q Empedo. saluabat ꝑ poros actionē τ sensuʒ. 2ᵒ q saluabat mixtioneʒ: ibi. (Si igif in quibusdā.) Circa ṗᵐ duo facit: q꜠ ṗ premittit qd̄ intēdit. scōo manifestat qd̄ dixerat: ibi. (Amplius T.c.60. T.c.63. T.c.57 Notandum.

plius videri. (Dicit ergo q̄ his .i. empedocli ⁊ suis seq̄cibus vi pati vnūquodq̄ ex eo q̄ faciens .i. agēs tā vltimū q̄ pncipale igredit̄ p quosdā poros: ⁊ hoc mō. vz. per huiusmōi poros inquit nos videre ⁊ audire ⁊ sentire fm oēs alios sensus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius videri p aerē ⁊ aquā ⁊ p trāsparentia: q2 poros hn̄t inuisibiles qdez pp paruitatez: spissos aūt ⁊ fm ordinez ⁊ magis hn̄t transparentia magis.

¶ Manifestat qd̄ dixerat ondēs q̄ empedocles saluabat talia p poros: dicebat. n. q̄ videri fit per poros ⁊ aerē ⁊ p aquā: q2 aer ⁊ aq̄ que sunt trāspentia habent poros ⁊ hmōi pori sunt inuisibiles pp puitatē. ⁊ sūt spissi ⁊ ordinati mō debito: ⁊ q̄nto magis corpa sunt transparētia: tāto magis hn̄t tales poros: ⁊ qd̄ dcm̄ ē de visu intelligēdū est de oī sensu: ⁊ vl'r de actiōe ⁊ passiōe q2 oia talia per poros saluabāt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hij igit̄ i quibusdā determinauerunt ita: quēadmodū ⁊ Empedo. nō solū in faciētib⁹ ⁊ patiētib⁹: sz ⁊ misceri inquiūt.

¶ Ondit q̄ per poros saluabāt mixtionē dicēs q̄ hi .s. sequētes empedoclē in quibusdā .i. in agere ⁊ pati ⁊ etiā in mixtione ita determinauerunt: quēadmodū ⁊ empedocles. naz empedocles ⁊ sui sequaces nō solū in faciētibus ⁊ patiētibus: sed ēt i misceri determināt per poros. inquūt enī ea bene misceri quoꝝ pori sunt adinuicem cōmensurabiles. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.57 **¶ Cōpendiose aūt maxie ⁊ de oib⁹ vno fmōe determinauerūt Leucippus et democritus pncipiū faciētes fz nāz qd̄ ē.**

¶ Ponit viā democriti. nā democritus ⁊ leucippus maxime cōpendiose ⁊ vno fmone determināt de oibus: faciētes pncipiū corpus indiuisibile: qd̄ fz eos est pn̄m fm naturā. per tale principiū saluabāt agere ⁊ pati ⁊ oēs motus nāles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quidā. n. antiquoꝝ opinati sunt ex necessitate esse vnū omne et imobile.

¶ Ponit opionē mellissi qui negauit oēm motū. huic g̃ nō fuit cure dare cām actōis ⁊ passionis: q2 cū negauit vl'r motū negauit actionē ⁊ passionē. dixit. n. tm̄ vnum eē ⁊ aliud vnū posuit imobile ⁊ ifinitū. In narrādo āt positionē eius duo fac: q2 p̄ ondit q̄ mellissus posuit vnū ⁊ imobile. scd̄o q̄ posuit illud ifinitū: ibi. (Et ifinituz qd̄az.) Circa pmū duo facit: q2 pmo pmittit positionē mellissi. 2° assignat pōnis rōnē: ibi. (Uacuū. n.)

T.c.58. Dicit ergo q̄ quidā antiquoꝝ: vt mellissus ⁊ sui sequaces opinati sunt esse ex necessitate tantū vnū ens ⁊ immobile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uacuū quidem. n. nō ens: moueri aūt non posse non ente vacuo separato.

¶ Assignat rōnē dicti: ⁊ duo facit: q2 p̄ ondit qua rōne mellissus negabat motū. scd̄o ondit q̄ rōe negabat pluralitatē: ibi. (Neq3 rursus.) Dicit g̃ q̄ mellissus dicebat vacuū nō ens: ⁊ ponebat nō posse moueri aliquod mobile nō ente vacuo sepato in quo recipet̄: itendebat talē g̃ rōnē. si motus est vacuū est: mobile. n. cū mouet̄ nō pōt recipi in pleno: q2 duo corpa eēnt in eodē. ergo recipit̄ in vacuo. igit̄ ad destructionē ɔñns: cū vacuuz non sit motus non erit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 rursus mlta esse nō segregāte.

¶ Ondit q̄re negauit mltitudinē: multitudo aūt tripl'r pōt poni. p̄ q̄ dicant̄ eē multa q̄ nec sint ɔtinua nec cōtigua. 2° q̄ hmōi multa ponunt̄ ɔtigua. 3° si ponāt̄ cōtinua: iō tria fac: q2 p̄ ondit q̄ fz opi. mellissi nō pn̄t esse multa nec ɔtinua nec ɔtigua. 2° q̄ nō pn̄t eē mlta cōtigua. 3° q̄ nō pn̄t ɔtinua. 2ª ibi. (Hoc. n. nihil differt.) 3ª ibi. (Diuisuz fore multa.) Dicit g̃ q̄ rursus nō pn̄t mlta poni eē ita supple: q2 nec sunt ɔtinua nec ɔtigua: q2 talia nō pn̄t poni eē nō segregāte vacuo: si. n. mlta entia essent ⁊ nō ɔtinuarent̄ nec ɔtiguarent̄ oporteret q̄ vacuū divideret inter ea: sed vacuū nō est. ergo talis multitudo non est. ¶ Deinde cum dicit. T.co. 58.

¶ Hoc eniz nihil differt vt si quis existimet nō ɔtinuū esse omne: sz tangere. T.co. 58.

¶ Ostēdit q̄ fm opinionē mellissi nō pn̄t poni multa ɔtigua. ipse. n. non distinguebat iter ɔtinuū ⁊ ɔtiguuz: q2 fm ipsuz nihil differt si qs existimet oē non esse cōtinuū: sz tangere ⁊ esse contiguū: ⁊ q2 vt patebit nō pn̄t poni multa ɔtinua. ergo nec multa cōtigua. q̄ aūt sit intelligendū q̄ mellissus nō distinguebat inter ɔtinuū ⁊ ɔtiguū i declarātōibus patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Diuisuz ⁊ fore mlta et non vnū esse et vacuū. Si. n. vbiq3 diuisibile nihil esset vnū quapropt̄ neq3 mlta: sz vacuū oē: si aūt tū tū diuisibile qdez: tū āt nō: ficticiū aliqd̄ hoc vtiq3 videbit̄: vsq3 quātū eniz quare hoc qdem hz ita esse et totale et plenum est: hoc autem diuisum.

¶ Ondit q̄ nō pn̄t eē multa ɔtinua: ⁊ duo facit: q2 p̄ facit qd̄ dcm̄ est: q2 ex pdictis adducit spālē rōnē: q̄ oz negare motū. 2ª ibi. (Ampli⁹ aūt sic fore.) Diceret forte aliqs q̄ sunt mlta: q2 est dare corpus ɔtinuū vl' contiguū: ⁊ cū hmōi corpus erit diuisuz oz mlta fore: cui obuiabat mellissus: q2 si ponat̄ tale cōp⁹ diuisibile i vna pte poterit diuidi vbiq3 ⁊ diuiso vbiq3 nō remāebit aliqd̄ corpus: ⁊ iō fcā tali diuisiōe neēe est q̄ remanet non esse vnū: sz eē vacuū: nā si corpus ē vbiq3 diuisibile nihil eēt vnū .i. nihil remaneret ɔtinuū diuisiōe cōpleta: q̄propt̄ nec ēt eēt mlta: sz vacuū eē. Si aūt dicat̄ corpus tū quidez diuisibile: tū āt nō: videbat̄ ficticiū. naz si dicamus corpus eē diuisibile vsq3 q̄tū .i. vsq3 ad aliqd: ita q̄ vlterius nō pgrediat̄ diuisio: qret̄: q̄re h̄ vtiq3 hz eē totius .i. hz eē totale ⁊ est plenū: ⁊ nō pt vlteri⁹ diuidi: h̄ aūt ē diuisuz. q. d. nō eē dare cāz: q2 g̃ mellissus nō poterat videre q̄ fcā diuisiōe fz qdcūq3 signū q̄ remaneret corp⁹ inane ⁊ vacuū: vt negaret vacuū negauit talē diuisiōez q2 q̄ rōne pōt diuidi corpus fz vnū signū pt diuisidi fz qdcūq3 signū vt nō cogeret̄ ɔcedere illd̄ eē diuisibile fz qdcūq3 signū negauit oēm diuisionē. iō dixit nullo mō eē mlta nec actu nec po^a: cū poneret illud vnū eē nō solū indiuisuz: sz ēt eē indiuisibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius autem ⁊ sic fore necessariuz non esse motionem.

¶ Ex pdictis adducit spālez rōez q̄ negbat motuz: ⁊ q2 ad sensuz videm⁹ motū esse: iō duo facit: q2 p̄ ponit rōnē predictā. scd̄o ondit: quare mellissus negabat sensuz: ibi. (Ex his igit̄.) Dicit g̃: amplius aūt sic .i. pp pdicta: vt q2 nō pn̄t esse multa: necesse est motionē non fore .i. non esse: cum motus semp reqrat multa: reqrit. n. motorem ⁊ mobile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex his igr̄ vtiq3 fmōib⁹ trāscēdētes

sensum

**sensuz ꝛ despiciētes eū enūciāt ac si ꝯue-
niēs rōnē sequi vnū ꝛ imobile oē eē dn̄t.**

¶ Et ꝯcludit ex dictis quo negabat sensuz dicēs. ꝙ melissus ꝛ sui seq̄ces ꝑpter sermones ꝓdictos erant transcendentes sensuz ꝛ despiciētes euz dicentes ꝙ conueniens est sequi rationem ꝛ non sensum: ideo dicebant esse vnum ꝛ imobile: q: h̄ iudicabat ratio: licet sensus diceret contrarium. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Et infinitū quoddaz: finez enim finire
vtiq̄ʒ ad vacuum.**

¶ Ut dicebat. Ondit illud vnū imobile esse infinitum: ꝛ tria facit: q: p̄mo facit qd̄ dem̄ est. scd̄o epilogat circa
T.co. determiata. 3° inceperat melissum de sui demētia. scd̄a
59. ibi. (Di ergo ita.) 3ª ibi. (Amplius aūt in sermone.) Dicit ḡ ꝛ infinituz quoddā. i. illud imobile ponebant esse quoddā infinitū. finē. n. non dabant ei: q: vt dicebant fi-
Notā- nire est ad vacuū. ¶ Notandū aūt ad euidentiaz dicti
dum. melissuz sic arguisse: si finit aliquid vel terminatur ad aliqd: ꝛ ad plenū vel ad nihil. ꝛ ad vacuū: sed si dicat ꝙ terminat ad plenū tunc quero de illo pleno: vtrū terminet ad vacuū vel ad plenū: ꝛ q: melissus valde abhorruit vacuū: vt nō cogeret ponere ip̄m: maluit ponere processum in infinitum dicens illud vnū imobile nō habere finem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hi v̓o ꝑꝑ cās has enūciāt ita d̓ v̓itate.

¶ Epilogat circa determiata dicens ꝙ hi. s. melissus ꝛ sui sequaces ꝑꝑ dictas cās: ita enūciauerūt de v̓itate. i. de eo qd̄ credebant esse verum. ¶ Deinde cum dicit.

T.co. **¶ Amplius āt in s̓mōe v̓r hoc qdē ꝯtin**
59. **gere: in rebus aūt demētie est sil̓e opiari
ita: nullū. n. dementiū egredi intātuz vt
ignē ꝛ glaciez vnū esse existimet: sʒ solū
bona ꝛ appentia: ꝑꝑ assuetudinē hec q-
busdā nihil videnē differre ꝑꝑ d̓mētiaz.**

¶ Increpat melissum de sua demētia dicēs: ꝙ in s̓mone hoc v̓r ꝯtingere posse. pōt. n. hō dicere ꝙ est vnū tm̄ imobile ꝛ ifinitū: sʒ opinari ita esse in rebus est sil̓e dementie. ꝛ dicit sil̓e ꝛ nō dicit equale: q: h̓ trāscēdit oēz dementiā. nullū. n. de numero demētiū videmus in tm̄ egredi a v̓itate: vt determinaret vnū esse ignē ꝛ glaciez qd̄ exterminabat melissus cū diceret oia esse vnū. Sʒ demētes ꝑpter ꝯsuetudinē male eligendi soluz videnē deficere: q: non discernunt inter bona simpl̓r ꝛ appentia: quibusdā enim ꝑpter dementiā hec. s. bona simpliciter ꝛ apparentia nihil videntur differre.

T.co. **Leucippus aūt existiatus est ha-**
60. **bere s̓mones: q ad sensuz ꝯfessa
dicentes: non. n. destruebat gn̄a
tionem neq̄ʒ corruptionem neq̄ʒ motuz
neq̄ʒ multitudinez entiuz: confitebatur
autem ea apparentibus.**

¶ Narratis opinionibus antiquoꝝ. In pte ista cōparat eos ad seinuicē. ꝛ tria facit: q: p̄io cōparat opinionem democriti ad opinionē melissi. scd̄o cōpat dcāʒ opinio
T.co. nez ad opinionē empedoclis. 3°. cōpat eaz ad opinionez
61. Ptōnis. scd̄a ibi. (Sʒ vt empedocles.) 3ª ibi. (Sil̓r aūt
T.co. ꝛ alioꝝ oiuz.) Circa p̄mū tria facit: q: p̄mo narrat opi
62. nionē democriti ꝛ leucippi. scd̄o narrat opinionē melissi. tertio ex opionibus narrati dat dn̄az iter eas. scd̄a ibi. (Cōstituentibus aūt vnū.) 3° ibi. (Sed oē qd̄ tale.) Dicit ergo ꝙ leucippus siue democritus. fuerunt. n. leucippus ꝛ democritus college ꝛ socij: ꝛ qd̄ dicebat vnus dicebat alius: dictus ḡ leucippus siue democritus existimatus est h̄re s̓mones qui sermones erāt dicētes cōfessa ad sensuz. q: nō destruebat nec gn̄ationē nec corruptionē: neq̄ʒ motū: neq̄ʒ ml̓titudinē entiū. confitebat aūt oia ea que apparent ad sensuz. ¶ Deinde cū dicit.

**¶ Cōstituētibus aūt vnū vt nō entē mo
tionez: si nō vacuuz facere vacuūq̄ʒ non
ens: ꝛ entis nihil. non ens inqt esse: p̄nci
paliter enim ꝛ plenum est ens.**

¶ Narrat opinionē Melissi. dicēs ꝙ ꝯstituētib' vnū. s. melisso ꝛ suis sequacibus q dicebant oia vnū esse: contingit dicere non esse mentionē: si non sit facere vacuū esse non ens: ꝛ esse nihil entis. plenuʒ autez vt dicebāt est ens principale. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Sed omne qd̄ tale: nō vnū: sed ifinita
multitudine: ꝛ inuisibilia ꝑꝑ ꝑuitatē tu
moris: hec āt i vacuo ferri: vacuū. n. eē.**

¶ Narratis opionibus dat dn̄az inter eas. ꝛ tria fac̄: q: p̄mo separat opinionē democriti ab opinione melissi q̄ztū ad principia. scd̄o q̄ztū ad ea que sequūtur ex p̄ncipijs. 3° q̄ztuʒ ad vtrūq̄ʒ. scd̄a ibi. (Et ꝯstantia qdem.) 3ª ibi. (Scd̄m. n. id non vnū.) Cōtinuat sic: ita dixit melissus: q: posuit tm̄ vnū qd̄ vocabat plenum: ꝛ negauit vacuū: sed democritus omne qd̄ erat tale. i. ꝙ erat plenum non dixit esse vnuʒ tm̄: sʒ ponendo p̄ncipia rerum dixit ea esse infinita multitudine. ꝛ dixit ea inuisibilia propter paruitatē tumoris. i. magnitudinis. rursuʒ non negauit vacuū: sed dixit h̓. i. talia corpora fieri i vacuo: ponebat eniʒ esse vacuū. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Et ꝯstantia qdem gn̄ationem facere:
dissoluta autem corruptionem: facere
autem ꝛ pati s̓m ꝙ existunt tangentia.**

¶ Sepat opinionē democriti ab opinione melissi quātum ad ea que sequūtur ex principijs: non enim solum differebāt in ponendo principia: q: vnus posuit infinita alius vnū tantū: sed etiā democritus potuit saluare transmutationem ꝛ motus que sequūtur ex principijs. non autē melissus. dicebat enim democritus predicta corpa indiuisibilia s̓m ꝙ erāt ꝯstantia ꝛ ꝯiuncta gn̄ationē facere: dissoluta aūt corruptiōes: s̓m v̓o ꝙ existebant tāgentia se cābāt facē ꝛ pati. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Scd̄m eniʒ id nō vnū esse: ꝛ cōposita T.c. 61.
**ꝛ cōplicata gn̄are. ¶ Et s̓ʒ aūt v̓itatē
ex vno nō ꝯtingit gn̄ari multitudinem
neq̄ʒ ex vere ml̓tis vnū: sʒ eē hoc ipol̓e.**

¶ Separat dictas opiniōes quātuʒ ad principia ꝛ p̄ncipiata simul: democritus. n. ponebat mixta ꝛ cōposita non esse simpliciter vnum: q: poterant diuidi: sed indiuisibilia corpora erāt vnum simpliciter ꝛ s̓m veritatez. dicebat eniʒ corpora indiuisibilia composita ꝛ complicata generare mixtū: ꝛ s̓m id qd̄ generabant tale mixtum dicebat ea nō esse vnum simpliciter: q: s̓m veritatem. ꝛ simpliciter nec ex vno cōtingit generari multitudinem nec ex vere mutlis vnum. sed hoc est impossibile. saluabat ergo democritus veritatez simpliciter quātum ad principia ꝛ vnitatem quodāmodo quantū ad mixta que sunt ex principijs quod non poterat saluare melissus cū poneret tm̄ vnū esse. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Sed

T.c.61. ¶ Sed vt Empedocles ⁊ aliq̄ alioꝝ inquiūt pati p̱ poros. ita ⁊ oēꝫ alteratōēꝫ ⁊ oē pati hoc modo generari per vacuū facta dissolutiōe ⁊ corruptiōe: similr̄ āt ⁊ augmentationē subintrātibus solidis.

¶ Comparat opionē Empedoclis ad opinionē Democriti: ⁊ duo facit: q̄ꝛ p̄ cōparat dcās opiones ſꝫ ꝯueniētiā. 2° q̄ntū ad dr̄iaꝫ: ibi. (Et ad eoꝝ pōnes.) Circa p̄m tria facit: q̄ꝛ p̄ oñdit dictas opiniōes ꝯuenire in positione poroꝝ. scd̄o in positiōe corpoꝝ indiuisibiliū. tertio epilogat circa determinata. 2° ibi. (Fere aūt ⁊ empedocles). 3° ibi. (Modi quidē igit̄.) Dicit ḡ q̄ contingit di-
T.c.62. cere democritū vt empedoclē ⁊ vt aliq̄ alioꝝ sui sequaces inquint pati p̱ poros: ita q̄ oēm alterationē ⁊ omne pati supple p̱ poros saluabāt: ⁊ hoc mō loquebatur democritus: q̄ dicebat gn̄ari per vacuū: ⁊ corrūpi scđ̄ dissolutiōe ⁊ corruptiōe in vacuo: sic ēt ⁊ augmentatiōeꝫ dicebat fieri: q̄ꝛ solida subintrabāt vacuitates q̄sdā: sed supple idē est ponē poros s̄m q̄s intrēt corpa ⁊ se ꝯtingant ⁊ agāt: qđ faciebat Empedo. ⁊ ponē vacuitates p̱ q̄s hec fiāt: qđ faciebat democrit⁹: ⁊ iō in positiōe poroꝝ nō differūt dicte opiniōes. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.62. ¶ Fere aūt ⁊ Empedoclē necesse dicē vt Leucippus inq̄t: etenīꝫ esse q̄daꝫ solida ⁊ indiuisibilia: aut si non vbiq̄ꝫ pori ⁊ ꝯtinui sunt: hoc aūt impoīe: nihil.n. aliđ solidū extra poros: sed oē vacuuꝫ: necē igit̄ tangentia quideꝫ eē inuisibilia: media aūt eoꝝ vacua quos ille dic̄ poros: ita aūt ⁊ leucippus dicit de facē ⁊ pati.

¶ Ostēdit dcās opiniones ꝯuenire in positiōe corpoꝝ indiuisibiliū: dicēs q̄ empedoclē fere necē est dicere vt leucippus inquit. necē est.n. s̄m empedoclē esse idiuisibilia solida inter poros: q̄ꝛ si h̄ nō ponat̄ pori erūt vbiq̄ꝫ ⁊ ꝯtinui: qđ est ipoīe: q̄ꝛ tūc solidū non eēt aliud preter poros: sed esset totū vacuū: vt ḡ p̄ori non se tāgāt: necesse est esse aliq̄ corpa idiuisibilia siue inuisibilia tāgentia se: media aūt hoꝝ corpoꝝ esse vacuitates quas ille dicit esse poros: ita ⁊ leucippus dicit de facere ⁊ pati ponēs corpa indiuisibilia se ꝯtingere p̱p̱ q̄sdā vacuitates: dr̄ia ergo erat in mō loq̄ndi: q̄ꝛ ille dicebat eē vacuitates q̄s subingrediebant̄ corpa idiuisibilia. Empedocles v̄o dicebat eē poros. Aduertendū aūt nouā trāslationē in h̄ passu defectiuā eē: recurrendū est ḡ ad veterē vt habeat̄ intentio auctoris. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Modi igr̄ s̄m quos: hec quidē faciūt: hec aūt patiunt̄ fere hi dicunt̄: ⁊ de his quidē ⁊ q̄uo dicunt manifestum est.

¶ Epilogat circa determinata: q̄ modi s̄m q̄s h̄ corpa faciūt: h̄ aūt patiunt̄ fere hi dicunt̄ qui dicti sunt: ⁊ addit q̄ manifestum est quomodo dicuntur de his.i. de agere ⁊ pati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ad eoꝝ positiōes q̄bus vtunt̄ fere confesse vr̄ cōtingens: alijs aūt minus: verbi gr̄a. Empedocli q̄uo erat gn̄atio ⁊ corruptio ⁊ alteratio nō est māifestū.

¶ Dat dr̄iaꝫ inter dictas opiniones: ⁊ duo facit: q̄ꝛ p̄rio dat huius dr̄iaꝫ. 2° qđ dixerat māifestat: ibi. (His enim erant. Dicit ḡ q̄ ad positiones eoꝝ supple ꝯtingit assignare dr̄iaꝫ q̄ntum ad ea q̄bus vtunt̄: nam ꝯtingēs aut supple s̄m democritū.i. id qđ democritus dicebat ꝯtingere ⁊ esse: fere vident̄ esse ꝯfesse: q̄ꝛ sensus ⁊ apparentia vident̄ ꝯfiteri illud: ſꝫ cū empedocles in saluādo apparentiā dixit minus alijs: ideo subdit quasi exponendo qđ dixerat q̄ empedocles.i. s̄m dcā empedoclis nō est manifestū q̄uo erat gn̄atio ⁊ corruptio vel etiā alteratio: q̄ꝛ in loquendo de talibus nō cōplete saluauit cōfessa ⁊ apparentia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ His.n. erūt corpa indiuisibilia prima corpoꝝ formis dr̄ia solū ex q̄bus p̄muꝫ cōponunt̄ ⁊ in que vltio dissoluuntur.

¶ Māifestat dcāꝫ dr̄iaꝫ: ⁊ duo facit: q̄ꝛ p̄rio oñdit q̄ democritus saluabat p̄les apparētias. 2° q̄ Empedocles saluabat pauciores: ibi. (Empedocles aūt.) Oñdit ergo q̄ his.s. democrito ⁊ suis sequacibus erant corpora indiuisibilia p̄ma.i. p̄ncipia alioꝝ corpoꝝ que indiuisibilia p̄ncipaliter supple solū differebāt formis ex quibus corporibus indiuisibilibus primū cōponunt̄ alia corpa: ⁊ vltio dissoluitur in ea: ⁊ vt pꝫ per habita ⁊ p̱ huiusmodi p̄ncipia oēs appentias saluabat. ¶ Notādum auteꝫ democritū voluisse indiuisibiliuꝫ corpa differre tripl̄r forma siue figura: pōne: ⁊ ordine: tm̄ q̄ꝛ dr̄ia per formam erat dr̄ia principalis: ideo dicit h̄ differre solum formis. ¶ Deinde cum dicit. Notādum

¶ Empedocles aūt alia q̄dē manifestū: q̄m vsq̄ꝫ ad elemēta habent gn̄onem ⁊ corruptionē: ipsoꝝ vero elemētoꝝ q̄uo gn̄atur ⁊ corrūpit̄ coaceruata quātitas: neq̄ꝫ manifestū neq̄ꝫ contingit dicere ei non dicēti ⁊ ignis elementum esse.

¶ Oñdit q̄uo empedocles tot appentias saluare nō poterat dicēs: q̄ empedocli māifestū est q̄deꝫ q̄uo gn̄ant̄ alia mixta: q̄m ſꝫ ip̄m talia mixta vsq̄ꝫ ad elemēta hn̄t generationeꝫ ⁊ corruptionem: sed q̄uo coaceruata quātitas.i. q̄uo corpalis magnitudo hoꝝ ipsoꝝ elemētoꝝ gn̄at̄ ⁊ corrūpit̄: s̄m dcā eius nō est māifestū: nec ꝯtingit dicere ei nō dicēti elemētū ipsius ignis eē. q.d. q̄ ex quo ignē terrā ⁊ aerē ⁊ aquā ponebat prima simpl̄r. ⁊ ipsoꝝ nō ponebat alia p̄ncipia ⁊ elemēta: non poterat saluare gn̄ationē ⁊ corruptionē eoꝝ: sed democrit⁹ poterat hoc: q̄ꝛ ponebat talia resolui in corpa idiuisibilia. Notādum
¶ Notandū aūt q̄ ignis ⁊ terra ⁊ cetera hm̄ōi habēt suat elementa ⁊ sua p̄ncipia in q̄ resoluunt̄: q̄ꝛ habent māꝫ ⁊ formā: iō sunt gn̄abilia ⁊ corruptibilia: ſꝫ siquis poneret hm̄ōi corpa eē supple p̄ᵃ ⁊ nō esse resolubilia ī alia: negaret eoꝝ gn̄ationē ⁊ corruptionē: ⁊ q̄ꝛ h̄ posuit empedocles talia saluare nō potuit. ¶ Deiñ cū dicit.

¶ Simil̄r autem aliorum omnium vt in timeo scripsit Plato.

¶ Cōparat opionē democriti ad opinionē Platonis: ⁊ duo fac̄: q̄ꝛ p̄ dat ꝯueniētiā iter eas. scd̄o dr̄iaꝫ: ibi. (In T.co. 63.
tm̄ differt eniꝫ.) Cōtinuet̄ sic. empedocles nō posuit q̄ ipsius ignis eēt aliqđ elemētū ⁊ principiū: sil̄r auteꝫ ⁊ oium alioꝝ elemētoꝝ: vt terre aque ⁊ aeris: supple nō posuit aliqua priora p̄ncipia: vt plato posuit ⁊ scripsit ī timeo: vbi voluit ignem terraꝫ ⁊ talia posse resolui in aliqua priora: in quo supple conueniebat cum Democrito. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In tantū differt.n. vt nō codeꝫ modo T.co. 63.

Leucippo

Leucippo dicat. qm̄ hic qdeꝫ solida hic autem planities dicit indiuisibilia.

¶ Dat dr̄iam inter Platonē ⁊ Democritū: ⁊ tria fac̄ sꝫ ꝙ tres dr̄ias assignat. 2° ibi. (Et h̄ quidem infinitis.) 3° ibi. Leucippo quidē. n.) Dicit ergo ꝙ in tm̄ differt Plato vt ñ eodē mō dicat ipsi Leucippo qm̄ h̄ quidē. idest Leucippus indiuisibilia i que resoluunt̄ oia alia corpa dicit esse solida. sed hic. s. Plato hmōi indiuisibilia dic̄ esse planities. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hic qdē īfinitis termīari figuris īdiuisibiliū solidoꝝ vnūqōqꝫ. hic āt termiatis. qm̄ īdiuisibilia vtiqꝫ dicūt termiata figuris. ex his itaqꝫ generatiōes ⁊ segregationes ⁊ corruptiones.

¶ Dat 2am dr̄iam. qꝛ h̄. s. Democritus vnūqōqꝫ īdiuisibiliū solido. i. oia indiuisibilia corpa posuit determinari īfinitis figuris. hic autēꝫ. s. Plato posuit sua īdiuisibilia differre figuris terminatis. i. finitis. dicunt enim Platonici indiuisibilia esse terminata figuris. ponebat enīꝫ fieri resolutionē vsqꝫ ad supficies triāgulares q̄s appellabat indiuisibiles. ideo indiuisibilia nō posuit infinitaꝝ figuraꝝ sed dixit ea eē triangularia. addit aūt ꝙ ex his ⁊ diuisibilibus faciebant Platonici gn̄ationes ⁊ corruptiones. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Leucippo qdeꝫ. n. duo modi erant vtiqꝫ p vacua ⁊ tactū. hic. n. īdiuisibile vnūqōqꝫ. Platoni aūt secūdū tactum soluꝫ vacuum enim non esse inquit.

¶ Dat tertiā dr̄iam qꝛ leucippus duobus modis saluabat hmōi trāsmutatiōes nāles p vacuū: ⁊ p tactū. nam h̄. i. Democritus vnūqōqꝫ pncipioꝝ ponebat indiuisibile. oportebat ḡ eū ponere inter hmōi solida indiuisibilia aliq̄s vacuitates vt fieret magnitudo Plato aūt. qꝛ inqt nō esse vacuū: nō potuit saluare gn̄ationē: ⁊ tales trāsmutationes nāles nisi p tactum solum. Est ḡ h̄ triplex dr̄ia assignata. qa Democritus pncipia alioꝝ dixit esse solida ⁊ infinitaꝝ figuraꝝ ⁊ posuit vacuū. plato v̄o hmōi pncipia dixit esse supficies ⁊ posuit ea finitaꝝ figuraꝝ ⁊ negauit vacuū. Aduertēdū aūt translationem nouā ēt in hoc passu esse defectiuaꝫ.

De indiuisibilibus āt planitiebus Diximus ī p̄oribus ſmōibus. d̄ īdiuisibilibus āt solidis āplius est dicere. iō hoc accīs relinquitur nunc.

¶ Positis opinionibus antiquoꝝ ⁊ cōpatis eis ad seinuicē. In pte ista ip̄robat eas. Opiniones aūtē supius tacte fuerūt q̄ttuor. s. Mellisi Democriti Empedoclis ⁊ Platōis. sꝫ mellissus negauit actionē ⁊ passionēꝫ. iō de eo nō ē h̄ cure. Platonis āt opio Icidētalr̄ fuit adducta. iō h̄ accītalr̄ reprobat. pncipalr̄ igr̄ redarguit̄ Democritus ⁊ Empedo. pp̄ qd̄ h̄ ps diuidit̄ in ptes duas: qꝛ p̄mo ph̄s ip̄robat opinionē Democriti ponētis actionē ⁊ passionē fieri p ꝯtactū indiuisibiliū corpoꝝ. 2° arguit ꝯ opionē Empedoclis q ponebat actionē ⁊ passionē p poros ibi. (Quicūqꝫ igitur per poroꝝ.) Circa p̄m duo facit. qꝛ p̄mo ꝯtinuat se ad dicenda. 2° exequit̄ de itento ibi. Ut autem parum.) Dicit ergo ꝙ planitiebus idest de inuisibilibus planitiebus vt supplet alia lr̄a diximus in prioribus sermonibus. i. in 3° de celo ⁊ mundo. q. d. ꝙ ꝯ opinionē Platonis ponētis supficies indiuisibiles nō oꝫ h̄ pncipalr̄ dicere: cū de ea alibi sufficienter sit dictū: sed de indiuisibilibus solidis. i. de opinione Democriti est amplius dicere: qꝛ nō ē de ea sufficienter dictū. iō h̄ accidens. i. h̄ ꝯsequens relinquat̄ nunc: qꝛ nō ꝯtingit dicere de eo. ¶ Deinde cum dicit.

T. cō. 75. T. c. 5.

¶ Ut āt parū disgredic̄tes dicamus. necessariū ⁊ īpossibile vnūqōqꝫ dicere īdiuisibilū. non. n. possibile pati nisi p vacuū nllius actiuū passiōis. neqꝫ. n. calīm nec frigidū oportet esse indiuisibile. T. cō. 64.

¶ Exequit̄ de intento īp̄robando opīonē Democriti ⁊ duo facit: qꝛ p̄mo ip̄robat eā q̄ntū ad actionē ⁊ passionē. 2° q̄ntū ad corpa indiuisibilia q̄ p actionē ⁊ passionē saluabat ibi. ¶ (Amplius aūt icōueniēs.) Circa p̄mū duo facit: qꝛ p̄mo facit qd̄ dictuꝫ est. 2° ex his q̄ dixerat arguit ꝯ Platonem ibi. (Hec. n. in solida.) Democritus aūt in loquendo de actione ⁊ passione q̄si ꝯtradictoria īplicabat. ponebat. n. corpa indiuisibilia ⁊ ponebat in eis q̄litates actiuas ⁊ passiuas. ponēdo corpora īdiuisibilia negabat actionē ⁊ passionē. ponēdo q̄litates actiuas ⁊ passiuas cogebatur ponere actioneꝫ ⁊ passionē. tria ergo facit: qꝛ p̄mo ostendit Democritum non posse saluare actionē ⁊ passionē. 2° ostendit ꝙ oportebat euꝫ talia ponere. 3° qōdā qd̄ supposuerat pbat. 2° ibi. (Quāuis h̄ incōueniēs.) 3° ibi. (Sed tm̄ incōueniēs.) Dicit ḡ. vt aūt paꝝ disgredientes. dicamus ꝙ necessariū est dicere ſm opinionē democriti vnūqōqꝫ indiuisibiliū corporū est īpossibile. i. nō posse pati: vel eē īpossibilie pati per vacuū. Cū ergo in diuisibili corpore non possit eē vacuū nō erit tale corpus actiuū: vel ēt susceptiuū alicuius passionis. vnde nec erit durū nec frigidū. ¶ Nōndū āt ꝙ ex dictis posset formari duo media ꝯ Democritū vt sit p̄mū mediū: qꝛ cū poneret actionē p vacuū. sꝫ indiuisibilia corpa: nec pōt esse actio: qꝛ in indiuisibili nō pōt eē vacuū. 2m mediū erit ꝙ corpus indiuisibile ñ erit passiōis actiuū: ⁊ actio ⁊ passio inter talia corpa reseruari nō poterit: qꝛ frigidum ⁊ durū: ⁊ alie q̄litates passionabiles per quas est agere ⁊ pati i īdiuisibili reseruari nō pn̄t. ¶ Deinde cum dicit.

T. cō. 70. T. cō. 69. T. c. 65. T. c. 68. Nōndū

¶ Quāuis hoc incōueniens sit solū dare circulari figure. calꝫ necē. n. ⁊ ꝯtrariū frigidū alicui alij adaptare figurarū. incōueniēs āt si hec qdē existūt. dico aūt caliditas ⁊ frigiditas. grauitas āt ⁊ leuitas durities ⁊ mollities non existunt. T. c. 65

¶ Ostenso democritū nō posse saluare actionē ⁊ passionē oñdit ꝙ oportebat eū talia ponere: ⁊ tria facit sꝫ ꝙ tripliciter h̄ ostendit. 2a pars ibi. (Sed tm̄ grauius.) 3° ibi. (Sed si duꝝ.) Prima ratio talis est: qꝛ si democritus adaptabat calidū circulari figure: qꝛ dicebat athomos rotūdos esse calide nāe: incōueniēs ē h̄. si solū calidū adaptabat tali figure: qꝛ necessariū erat cōtrariuꝫ. s. frigidū alicui alȷ̄ figure adaptare: qꝛ si vnū ꝯrioꝝ ē i nā ⁊ reliquū. ⁊ incōueniēs est si existit h̄. s. caliditas ⁊ fridītas. ⁊ si existūt grauitas ⁊ leuitas durities ⁊ mollities. sꝫ supple his exn̄tibus ē actio ⁊ passio. ḡ Democrito oportebat reponere actionē ⁊ passionē cū poneret ea p q̄ actio ⁊ passio hꝫ fieri. ¶ Deinde cū dicit.

T. cō. 66. T. cō. 77. T. cō. 66.

¶ Sed tm̄ grauius scōm excedentiam ingt esse Democritus vnūqōqꝫ indiui-

duū q̄propter ⁊ calius. talia āt entia nō pati adinuicē īpossibile. vbi gratia. a mlˀtū excedēte calido leuiter calidū.

℄ Ponit 2am rōnē: qꝛ Democritus vnūquodqꝫ īdiuisibiliū .i. in vnoquoqꝫ gn̄e indiuisibiliū ponebat aliqd grauius ſm excedentiam: ⁊ ponēdo vnū grauius alio ponebat vnū leuius alio. quapropter ēt ponebat vnuʒ calidius alio: ſʒ talia entia nō pati adinuicē ē īpossibile. vbi gratia. a multū excedente calido patiꝭ ⁊ corrūpiꝭ id qđ est leuiter ⁊ remisse calidū. q̄re oportebat Democritū ponere actionē ⁊ passionē. ℄ Deinde cū. d.

T. cō. 67. ℄ Sʒ tn̄ ſi durū ⁊ molle: molle aūt in patiendo aliō dr̄. ſub actiuū. n. ⁊ molle.

℄ Ponit tertiā rōnē. nā Democritus dicebat aliq̄ entia eē dura: ſʒ ſi ponaꝭ aliqd durū: vt qꝛ forte frigidū ponitꝭ esse durū: oʒ ꝙ ⁊ molle ponaꝭ aliqd. ſed molle dr̄ in patiendo aliqd aliud. ſubactiuū est enī molle. durū aūt magis actiuū. ſʒ ponēdo actiuum ⁊ ſubactiuū vt ponendo durū ⁊ molle oportebat eū ponere actionem ⁊ passionem. ꝫ rē. ℄ Deinde cum dicit.

T. c. 68 ℄ Sʒ tn̄ incōueniēs ſi nihil existit niſi ſolū figura. ⁊ ſi existit vnū āt ſoluʒ. vbi grā hoc qdeʒ frigidū. hoc aūt calm̄. neqꝫ. n. vna aliq̄ esset natura eorum.

℄ Quōdā qđ ſupposuerat probat. ſupposuerat enim ſuperius huiuſmodi corpora inuiſibilia non posse eē actiua ⁊ etiam ſusceptiua passionis: ⁊ non posse esse nec calida: nec frigida: que non ſunt omnino manifesta. ſuperius enim tetigit quaſi duo media ſimul oſtendendo Democritum non poſſe ſaluare actionem ⁊ passioneʒ: ſed medium de vacuo ſatis fuit notum: aliud auteʒ medium non ſic notum erat. ideo ſupplet h̄ rōnem illam. dixerat enim auctor ſuperius hmōi corpora indiuiſibilia non esse actiua ⁊ paſſiua: qꝛ non ſunt passionum ſuſceptiua. non enim pn̄t esse neqꝫ dura neqꝫ frigida: nec habere hmōi passiōes ſm corpus: qꝛ esse paſſionatum pōt intelligi duplr̄ vel ꝙ habeat vnā paſſionē tantū intransmutabiliter: ita ꝙ ſit tm̄ calidum: ⁊ non poſſit infrigidari. vel ꝙ habeat plures qualitates ſucceſſiue ⁊ tranſmutabiliter. iō duo facit: qꝛ primo oſtēdit corpora indiuiſibilia nō poſſe habere tm̄ vnā qualitatē intranſmutabiliter. 2o ꝙ nō pn̄t habere plures tranſmutatiuaſ ſibi. (Similr̄ aūt īpoſſibile.) Dicit ergo ꝙ inconueniēs est ſi corpibus indiuiſibilibus nihil exiſtit niſi ſolū figura: qꝛ ſm ſolam figurā non ꝓprie eſt actio ⁊ paſſio: ⁊ ſi exiſtet ei aliq̄ alia qualitas quero: vtrū h̄ ſit vnū ſolum verbi gratia. ꝙ h̄ ſit frigidū ſolū: ita ꝙ nō poſſit eſſe calidū. hoc aūt calidū ſolum: qđ ſtare non poteſt: qꝛ non eſſet aliqua vna natura eoꝝ. ſi ꝫ oīa exiſtentia in ſpera actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ cōueniunt in vna natura: qđ eſt eorū mā. oʒ talia eſſe tranſmutabilia adinuicē: ⁊ ꝙ nō ſolum cōpetat eis vna qualitas tantū. ℄ Notandū aūt

Nōndū ꝙ inconueniens eſt corporibus indiuiſibilibus ex quo ponunꝭ actiua ⁊ paſſiua dare eis ſolā figuraʒ abſqꝫ aliqua alia qualitate: qꝛ ſm ſolā figurationē non eſt actio ⁊ paſſio: cuʒ mathematicis cōpetaꝭ figuratio q̄ ſūt abſtracta ab actione ⁊ motu. ℄ Deinde cū. d.

℄ Silr̄ aūt īpoſſe ſi multa vni. īdiuiſibile. n. ens in eodē habebit paſſiones: q̄propter ⁊ ſi patiꝭ ſecunduʒ ꝙ infrigidatur. hoc aliqd ⁊ aliud faciet aut patieꝭ eodē aūt modo ⁊ de paſſionibus alijs.

℄ Dicit ꝙ corpibus indiuiſibilibus nō pn̄t cōpetere q̄litates trāſmutabiliter. d. ſilr̄ eſſe īpoſſibile multa. i. mltas qualitates ꝯrias poſſe ineſſe vni corpori indiuiſibili: vt ꝙ de vna qualitate trāſmuteꝭ in aliā. ℄ Ad cuius euidentiam notandū ꝙ ſic̄ in motu locali mobile non Nōndum ſtˀ mutat totum locū ſuū ſed prius mutat ſm vnā pteʒ: poſtea ſm aliā: ita ꝙ mobile partim eſt in termino a q̄ ⁊ partiʒ in termino ad quē: ita ꝙ alteratur non ſtatim mutat totā qualitatē ſuaʒ. ſed prius alteraꝭ in parte ꝓpinquiori agenti: ita ꝙ cū alteraꝭ alterabile eſt quodā modo ſub diuerſis qualitatibus. ſi ergo īdiuiſibile ens ponaꝭ alterari: qꝛ indiuiſibile nō hʒ pteʒ ⁊ partē. in eodē habebit paſſiones ꝯriaſ. quapropter ſi patiꝭ .i. ſi alteraꝭ indiuiſibile vt ſi infrigidaꝭ hoc idē. i. ſm aliquid ſui ⁊ aliud. i. ſm aliud ſui faciet aut patieꝭ aliqd aliud. dictū eſt. n. alterabile dum alteraꝭ eē ſub oppoſitis q̄litatibus: vel ꝫ indiuiſibile habebit ptem ⁊ ptem: ita ꝙ ſʒ aliud ⁊ aliud patiaꝭ: ⁊ tunc indiuiſibile erit diuiſibile. vel idē habebit oppoſita: quoꝝ vtrūqꝫ eſt inconueniēs ⁊ quod dictum eſt de calido ⁊ frigido eodē modo intelligendū eſt ⁊ de alijs paſſionibus. nullo ergo modo indiuiſibile tranſmutari poteſt de vna tranſmutatione in aliā. ℄ Notandū autem ex his declaratū eſſe mediuʒ Nōndum ſuperius poſitū: nam ſi indiuiſibile nō hʒ vnā q̄litatem ītranſmutabilr̄ nec poteſt habere qualitateſ ſucceſſiue ⁊ trāſmutabilr̄: pʒ ꝙ īter talia nō ē actio ⁊ paſſio: nec aliqđ taliū eſt paſſionis actiuū vel ſuſceptiuum: cū nullū indiuiſibiliū habere poſſit aliquā paſſibilem qualitatem. ꝯñs eſt ꝫ ꝙ nec ſit durū nec frigidū vt medium ſupponebat. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Hec. n. ⁊ ſolida ⁊ planitiē dicētibus īdiuiſibilia ꝯtingit eodeʒ mō. neqꝫ rariora. n. neqꝫ denſiora ē poſſe gn̄ari vacuo nō ente in indiuiſibilibus. T. cō. 69.

℄ Adaptat hmōi incōuenientia ꝯ Platonē. dicens. ꝙ dicentibus īdiuiſibilia ſolida ⁊ īdiuiſibile planitiem. i. Democrito ⁊ Platoni contingit dicere eodē mō ꝙ nullus iſtoꝝ poterat ꝓprie ſaluare actionem ⁊ paſſioneʒ. Rurſum quelibet iſtoꝝ oportebat ponere vacuū: qꝛ in diuiſibilibus. i. ſm indiuiſibilia nō eſt poſſibiles gn̄ari rariora ⁊ denſiora non ente vacuo. ℄ Ad euidentiam Nōndum aūt dictoꝝ notādū ꝙ ſi vnū indiuiſibile attingeret aliud nō faceret magnitudinē. ſed opʒ ꝙ interponaꝭ vacuum inter indiuiſibilia. ſi dʒ magnitudo ꝯſtitui: ⁊ tūc ſʒ quādam apparentiā ſaluabiꝭ denſum cuʒ indiuiſibilia erunt ꝓpinquiora: ⁊ raꝝ cū erūt remotiora. ℄ Nōndū Nōndum etiā: ꝙ ſi eſt incōueniēs nō ſaluare actionē ⁊ paſſionē ⁊ ponere vacuū incōueniēs eſt omnis poſitio de īdiuiſibilibus: cū hmōi īdiuiſibilia dicanꝭ ē planities: vt dicˀ Plato: ſiue cū dicanꝭ eſſe ſolida vt poſuit Democritus in tm̄ tn̄ peius dixit Plato q̄ȝ Democritus. qꝛ cū oporteret euʒ ponere vacuū negauit ipſum: licet. n. ſit īconueniens ponere vacuū: bn̄ tn̄ fecit Democritus ꝙ poſuit ipʒ ex quo ſequebaꝭ ad potētiaʒ ſuam. inter cetera. n. maxie eſt attendendū in ſcia non dicere repugnans ⁊ nō ignorare quāti pōderis ſit vox ꝓpa.

T. cō. 70. Amplius aūt inconueniens ⁊ ꝑua qdeʒ indiuiſibilia eſſe. magna aūt non nūc quidem magis rōabiliter maiora confringentur. quā ꝑua quidem nō diſſoluuntur facilius ꝑuis. verbi grā

bi grā. magna quidem ꝓcedunt ex multis. indiuisibilia autem vniuersaliter magis q̄ȝ magnis existit paruis.

¶ Postq̄ȝ phs iprobauit opinionē Democriti q̄ȝtū ad agere ꝛ pati. In pte ista iprobat eā q̄ȝtū ad corpa idiuisibilia: p q̄ dicebat fieri actionē ꝛ passionē: ꝛ tria facī ꝫ ꝙ tripl'r iprobat Democritū in ponēdo corpa idiuisibilia esse rerū ꝑncipia ꝛ esse cās actionis ꝛ passionis. qꝛ ꝑmo facit h̄ accipiendo indiuisibilitatē ꝟm q̄ȝtitatē. 2° accipiēdo indiuisibilitatē ꝟm formā. 3° accipiendo indiuisibile absolute. 2° ibi. (Amplius aūt vtrū vna.) 3° ibi. (Amplius aūt quidē quid est.) Dicit ḡ ꝙ incōueniens est positio Democriti ponēs pua esse indiuisibilia ꝛ nō magna. licet eniȝ magis rōnabiliter. i. magis ꝓmpte ꝛ agiliter manifesta ꝯstringanꝰ q̄ȝ parua: qꝛ. s. h. s. magna dissoluuntur. idest diuiduntꝰ facilius paruis. verbi gratia. qꝛ magna offendunt ex multis ptibus. h̄ enim corpora actiua ꝛ passiua de qbus loqmur: sicut se habent ad offendere ꝛ agere: ita se habēt ad offendi: ꝛ ad pati siue ad diuidi: ideo dicit ex multis ptibus offendunt ꝛ agunt: ꝛ sicut ex multis ptibus offendunt ꝛ agūt: ita ꝺ facili in multas ptes diuidi ꝛ pati pn̄t. alia autē littera vbi nos habemus. offendunt. hȝ. ꝓcedunt: ꝛ tūc est facilis intellectus. nam qꝛ magna ꝓcedunt ex multis partis. ideo sunt de facili diuisibilia. sed vl'r. i. absolute quare existit. i. cōpetit. dicere. magnis q̄ȝ paruis. q. d. non ē dare cāȝ. nā absolute rō diuisionis est q̄ȝtitas. Cum ḡ taȝ corpa magna q̄ȝ parua sint q̄ȝta ꝛ nō sint magis q̄ȝta h̄ q̄ȝ illa: qꝛ q̄ȝtitas nō suscipit magis ꝛ minus non erant h̄ magis diuisibilia q̄ȝ alia. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō. 71 ¶ Amplius aūt vtrꝫ oīuȝ vna nā illoꝝ solidoꝝ aut differt alteꝝ ab alteris. queadmoduȝ si hec essent ignea. hec āt terrea. scōm tumorem. siquidem eniȝ vna natura est oīum: quid diuidens: aut quare nō sunt tangentia vnum queādmodū aqua aquā tangit. nihil. n. differt posterior aq̄ a pori. Si aūt alia q̄lia hec. ꝛ manifestuȝ ꝙ has ponenduȝ ꝑncipia ꝛ cās contingentium magis quam figuras.

¶ Ostendit ꝑncipia rerū nō posse esse corpa indiuisibilia cōsiderando indiuisibile ꝟm formā siue scōm nām ꝛ duo facit: qꝛ ꝑmo ꝓponit qꝺ intendit. 2° assignat cām dicti. 2° ibi. (Amplius aūt dr̄ia in nā.) Dicit ḡ ꝙ si ponūtur corpa idiuisibilia esse ꝑncipia rerū: ꝛ esse cās actionis ꝛ passionis: quereꝰ de illis indiuisibilibus: vtrū sit omnium illoꝝ solidoꝝ vna nā. aut differt alterum ab alteris: queadmoduȝ si h̄ qdem ꝟm tumorē. i. ꝟm nāleȝ quātitatem essent ignea. i. ignee nāe h̄ āt terrea. Siqdē est vna nā omnium illorum quid est diuidēs. i. quid est distinguens inter ea: aut q̄re tangentia non sunt vnum quemadmodum qn̄ aqua tangit aquam. nihil eniȝ differt aqua posterior a priori. q. d. huiusmodi corpa indiuisibilia non pn̄t poni eiusdem nāe: qꝛ composita ex eis nō distinguentur: nec esset differentia inter entia: sed sicut tota aqua est eiusdem nature: cum alia aqua: ꝛ cum ꝑtis ex quibus cōponiꝰ sic quelibet mixta essent eiusdem nāe inter se. ꝛ haberent eandem nām cum athomis ex qbus ꝓcederent. non ḡ potest poni hmōi indiuisibilia esse indifferentia ꝟm nām: cum in entibus videamus dr̄iam nālem: sed si ponantur alia qualia. i. si ponantur habere alietatem ꝛ dr̄iam in qualitatibus ꝛ in nālibus formis manifestum est ꝙ has dr̄ias nāles est ponendum esse ꝑncipia ꝛ cās rerum contingētium magis quam figuraſ. i. magis quam corpa figurata. ḡ ea q̄ ponunꝰ ꝑn°: nec debent poni indiuisibilia ꝟm quantitatem vt ꝓbat rō prima: nec ꝟm nām: vt ꝓbat h̄ rō scd̄a. ꝛ hmōi nās diuersas: magis est ponendum esse ꝑncipia rerum: ꝛ esse cās actionis ꝛ passionis: quam ipsa corpora figurata. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius aūt dr̄ia in nā vtiq; facient ꝛ patientur approximātia adinuicem. T.c.72

¶ Probat qꝺ supposuerat: vȝ dr̄ia ꝟm nām esse rerum ꝑncipia ꝛ cās actionis ꝛ passionis. nam illa sunt talia q̄ agunt ꝛ patiunꝰ approximata ad seinuicem: ꝫ dr̄ia i nā facient ꝛ patiunꝰ ad seinuicem. ḡ talia sunt ponenda ꝑncipia rerum contingentium. i. rerū mixtaꝝ q̄ ꝯtingit vt producanꝰ ex athomis ꝛ ponenda sunt talia esse cās actionis ꝛ passionis. ¶ Deinde cum. d.

¶ Amplius qdē qd est qꝺ moueꝰ. siqdeȝ. n. aliud passiuū est. si aūt ipsum seipsum vnūqꝺq; autē diuisibile erit. secundum aliud quidem mouens: secundum aliud autem motum: aut scōm ideȝ contraria existunt. T.c.73 ¶ Et non solum mā erit: sed ꝛ potentia vna numero. T.cō. 74.

¶ Adducit tertiam rōnem ꝯ positionem Democriti de corporibus indiuisibilibus. ponebat. n. Democritus corpora idiuisibilia esse ꝑncipia rerū: ꝛ tn̄ dicebat hmōi corpa moueri ꝛ ferri in vacuo. ꝫ tūc q̄riꝰ qd est qꝺ mouet. i. p qꝺ moueꝰ hmōi indiuisibile. siqd enim aliqd. s. si moueꝰ p aliud tunc est qd passiuū: ꝛ nō ē ꝑmum corpus. ꝑma enim corpa: qꝛ sunt ꝑncipia rerū: nō mouebātur ab alio ꝑncipio extrinseco. si aūt ipsum indiuisibile corpus mouetur ꝫ seipsum: tunc vnūqꝺq; tale corpus diuisibile erit: qꝛ ꝟm aliud est mouens: ꝛ ꝟm aliud motum. ꝓbaꝰ enim in. 7. phycoꝝ ꝙ oē qꝺ moueꝰ ex se est diuisible ꝛ in talia duo: quoꝝ vnum est p se mouens ꝛ aliud p se motum: qꝛ si nō esset ꝟm aliud mouens ꝛ ꝟm aliud motum ꝟm ideȝ existerent. ꝯ̄ria quo posito mā nō solū esset vna potentia idest ꝟm potentiaȝ essentialeȝ: ꝫ ēt esset vna potentia supple ꝟm esse sub vtroq; ꝯ̄rioꝝ: postq̄ȝ in eodē simul ꝯ̄ria ponuntur h̄ autem rō simpliciter ꝓbat corpa q̄ ponunꝰ rerū ꝑncipia non posse esse indiuisibilia. T.c.p. ¶ Nōndū aūt ꝙ alia littera habet h̄ ecōuerso: vȝ ꝙ mā non esset vna numero: sed ēt vna potentia: qꝺ ad eundem intellectum trahi dȝ: vt dicaꝰ materia vna potentia. idest mā vna ꝟm dispositionem: qꝛ tūc aliquid est proprie in potentia ad aliud quando est materia ꝓpinqua ꝛ disposita respectu illius vt es absolute loquendo est in potentia ad statuam: non terra vt ꝓbatur. 9. metaphysice. dȝ ḡ textus alterius translationis sic exponi ꝙ si in eodem ponunꝰ esse cōtraria materia non solum erit eadem numero per essentiam: sed etiam est earundem potentia. i. erit eadem vt est ꝓpinqua ꝛ disposita: ꝛ vt accipitur ꝟm esse qꝺ falsum est. Nōndū T.c.12. T.c.75

Quicūq; quidem igitur p poroꝝ motioneȝ inqunt passiones ꝯtingere. ꝫ siqdeȝ ꝛ plenis poris supfluunt pori. si enim patitur aliquid ita eē ꝛ si nō poros habens patietur eodē mo

do:ſed ipſum continuum ens.

¶ Jmpꝛobata opione de actione ꝛ paſſione ſꝫ coꝛpa i
diuiſibilia q̄ dicebaſ eē Democriti. Jn pte iſta ipꝛobat
opinionē p poꝛos q̄ dr̄ eē Empedoclis. Diuidiſ autēz
hec pars in duas partes. q: pꝛimo ipꝛobatur talis opi
nio quātū ad agere ꝛ pati. 2° quātū ad modū agendi
ꝛ patiēdi ibi. (Diuiſibilibus aūt oīno coꝛpibus.) Pꝛia
ps diuidiſ in tres: q: p̄ ipꝛobaſ dicta opinio ſꝫ q̄ ꝯꝛiū
agit in ꝯꝛiū. 2° put ſenſibile agit in ſenſuꝫ. 3° impꝛobaſ
T.cō. vlr q̄ꝫtum ad oēꝫ actionē ꝛ paſſionē. 2° ibi. (Ampli° āt
76. quomō ꝯtingit.) 3° ibi. (Ulr aūt poꝛoſ facere.) Ad eui
Nōndū dentiam aūt p̄me rōnis notandū Empedoclē poſuiſſe
actionē ꝛ paſſionē p poꝛos: q: agenſ ingrediebaſ p po
ros illos ꝛ replebat eos: quos replendo tranſmutabat
paſſum. ꝯ̄ h̄ aūt arguens phs ait: q̄ q̄cunqꝫ lquiunt cō
tingere paſſionem p motionem poꝛoꝝ. i. p h̄ q̄ agens
moueſ ꝛ ingrediſ poꝛos: ſiquidem q: plenis poꝛis fit
paſſio. ſupfluunt poꝛi: q: ſi aliqd patieſ ſi ponaſ ita eſſe
habendo poꝛos: patiſ ꝛ eodem mō: ꝛ ſi non ſic poꝛos
hn̄t ſꝫ ſit ipſuꝫ ens ꝯtinuū. ¶ Notandū aūt q̄ ponen
Nōndū tes paſſionem fieri p poꝛos ex quo ponebant poꝛos re
pleri ex ipſo actiuo non plus faciebant ibi poꝛi niſi: q̄a
p eos ponebatur agens iuxta paſſum. Cum ergo poſ
ſit eſſe actiuum iuxta paſſiuuꝫ poꝛis non exiſtentibus
ſuperfluunt poꝛi. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

T.cō. ¶ **Amplius āt quomō ꝯtingit de iſpice**
67. **re ꝛ videre vt dicūt. neqꝫ. n. ſcd̄m tactuꝫ**
ꝯtingit trāſire p tranſparentia neqꝫ per
poꝛos ſi plenus vnuſqſqꝫ. Quid. n. differt
nō poꝛos hr̄e. oē. n. ſic erit plenuꝫ. ſꝫ ꝛ ſi
vacua qdem hec. neceſſe aūt coꝛpa i eis
habere: idem ꝯtingit rurſum.

¶ Jmpꝛobat ſpecialr̄ hanc rōnem put ſenſibile agit in
ſenſum. ꝛ duo facit. q: pꝛimo p̄mittit rōnem. 2° remouet
quādaꝫ cauillationē ibi.) Si aūt talia.) Dicit ḡ quomō
ꝯtingit accidere de inſpicere. i. de videre. q̄ſi dicat. quo
modo fit viſio: ſi eſt ita vt dicunt. ponebāt enim ſic lo
quentes tranſparentia plena poꝛis: vt p tales poꝛos fie
ret viſio: vt radij viſuales tranſirent p illos: ꝛ tangerēt
rem viſam: vel ſm ipſa viſibilia tranſirent p eos ꝛ fie
ret qdam ꝯtactus rei viſibilis ꝛ viſus. ſed tunc q̄retur
hmōi poꝛis: aut ſunt pleni aut vacui. ſi ſunt pleni nō po
terit vere tranſire radius vel res viſibilis: vt fiat conta
ctus rei viſe ad viſum. iō ait q̄ ſenſus tactuſ nō ꝯtingit
tranſire tranſparentia neqꝫ p poꝛoſ. i. pp poꝛos ſi ponū
tur poꝛi pleni: q: ſic oē. i. totum erit plenum. ſed ſi ponā
tur poꝛi vacui neceſſe eſt coꝛpa hr̄e in eiſ: tunc idem cō
tinget rurſum: vꝫ q̄ non erit ibi tranſitus. ꝛ p ꝯn̄s: non
erit ibi viſio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Si aūt talia ſcd̄m magnitudinē ſuam**
ſūt vt nō ſuſcipiāt coꝛpus aliqd̄: ridicu
lū paruū qdē exiſtimare vacuū: magnū
āt nō eē vacuū: q̄lecūqꝫ aūt vacuū aliqd̄
exiſtimare dicere niſi regionem coꝛpis.
Quapꝛopter manifeſtū qm̄ oi coꝛpi: ſci
licet ſcd̄m tumoꝛē ſimile erit vacuū.

¶ Remouet quādam cauillationē. diceret foꝛte aliqſ q̄
magni poꝛi replētur coꝛpoꝛe nō parui. ꝯ̄ hoc arguenſ:
ait: q̄ ſi ponantur vacua talia. i. ita parua ſm magnitu
dinem: vt non ſuſcipiant coꝛpus aliqd̄. ridiculū eſt par
uum exiſtimare vacuū ꝛ nō ſuſceptiuū coꝛpiſ. imo ridi
culum eſt q̄lecunqꝫ aliqd̄ vacuū exiſtimare dicere eſſe
ſimplr̄. vacuū. n. nō debemus dicere eſſe aliqd niſi re
gionē coꝛpiſ: iō lꝫ poſſit eſſe vacuū ab h̄ coꝛpoꝛe: vel ab
illo. non tn̄ poteſt eſſe vacuū ſimplr̄ ab omni coꝛpe: ꝛ
q: in omni tali vacuo ꝛ in omni tali regiōe ē aliqd̄ coꝛ
pus: manifeſtū eſt: qm̄ oi coꝛpi ſꝫ tumoꝛē. i. ſm magni
tudinē ē aſſignare eq̄le vacuū. i. equalem locū ꝛ equa Nōndum
lem regionem. ¶ Nōndum aūt q̄ ſicut mā abſoluitur
ab hac foꝛma vel ab illa: nunq̄ꝫ tn̄ abſoluiſ a foꝛma ſim
plr̄: ita locus abſoluiſ ab h̄ coꝛpe: vel ab illo: nunq̄ꝫ tn̄
abſoluiſ a coꝛpe ſimplr̄. ḡ ē dare vacuū ſm qd. ꝛ hmōi
vacuū nihil eſt aliud niſi regio: ſiue locus p̄uatus vno
coꝛpe: ꝛ plenus alio: ꝛ iō cuilibꝫ regioni ꝛ cuilibꝫ va
cuo ē adaptabile aliqd̄ coꝛpus. ¶ Notādū ēt q̄ p h̄ rō Nōndum
p̄us aſſignata melius apparet. nam ſi viſio fit p poꝛos
vt tranſeat inde viſus vel res viſa ſi illi poꝛi ponuntur
pleni impedieſ viſio. ſi āt ponunſ vacui: q: non pn̄t po
ni vacui ſimplr̄: ſed oꝫ eos ponere plenoſ aliquo coꝛpe
q: erant in in eis coꝛpoꝛa aliqua. rurſus ꝯtinget idem:
q: impedieſ actus videndi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Ulr aūt poꝛos facere ſupfluū. ſiqdem**
. n. nihil facit ſcd̄m tactum: neqꝫ p poꝛos
trāſiens facit. Si aūt i tāgendo ꝛ poꝛis
nō entibus. hec aūt patienſ: hec aūt faci
ent ad ſeinuicē hoc mō innatoꝝ.

¶ Oſidit q̄ vlr non eſt poꝛos ponere. ꝛ duo facit: q: p̄
mo facit. qd̄ dictum eſt. 2° epilogat. 2° ibi. Qm̄ ḡ ita.) Di
cit ḡ. q̄ vlr poꝛos facere ſuperfluum eſt. ſiquidem nihil
facit. i. nihil agit ſm ꝯtactum: neque tranſiens p poꝛos
aliqd faciens: cum poꝛi non faciant niſi vt agens attin
gat paſſum. ſi autem in tangendo vlr eſt actio poꝛiſ nō
entibus: q: ſine eis poteſt eſſe contactuſ: h̄ patienſ: h̄ fa
cient adinuicē mō innatoꝛum. i. mō quo apta ſunt nata
agere ꝛ pati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Qm̄ ḡ ita dicere poꝛos vt qdam exiſti**
mant aut mendacium aut inane eſt ma
nifeſtum ex his.

¶ Epilogat dicens. q̄ manifeſtuꝫ eſt ex his q̄ dicta ſūt
q̄ dicere: ita eſſe poꝛos: vt qdaꝫ exiſtimant. aut eſt men
dacium: qd̄ eſt falſum: aut inane. ſ. ſupfluum: q: ſine eis
pōt ſaluari actio ꝛ paſſio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Diuiſibilibus āt oio coꝛpibus entibus**
poꝛos facere ridiculū ē. ſcd̄m id enim q̄
diuiſibilia ſunt pn̄t ſeparari.

¶ Jmpꝛobat pōnē poꝛoꝝ q̄ꝫtum ad modū agendi ꝛ pa
tiendi. diceret foꝛte aliqs q̄ nō eſſet neceīum poꝛos po
nere pp actionē ipſam: ſꝫ pp modū agendi vt facilius
fiat actio. nam actiuum ingrediſ paſſum: iō eſt modicū
agentis iuxta modicum paſſiui propter qd̄ facilius fit
actio ꝛ paſſio: ideo ait: q̄ coꝛpoꝛibuſ entibus oino diui
ſibilibus ridiculum eſt poꝛos facere. ſm id enim q̄ di
uiſibilia ſūt ſeparari pn̄t: ꝛ poterit ſupple eſſe modicū
vnius iuxta modicū alterius abſqꝫ poſitiōe poꝛoꝝ: ſic
apparet i mixtione humidoꝝ. omnino ergo ſuperfluit T.cō.
poꝛos ponere vt dicebatur. 77.

Quo autē mō exiſtit generare in
entibus ꝛ facere ꝛ pati dicam°.

¶ Jn parte iſta determinat phs de agere ꝛ
pati ſecundum opinionem propꝛiam. ꝛ duo
facit: quia p̄mo ꝯtinuat ſe ad dicenda. ſcd̄o exequiſ de
intento

intento ibi.(Accipientes prin^m.)Dicit ergo ꝙ quõ existit gñare.i.fieri i entibus facere ⁊ pati.dicamus supple s3 opinionē ꝓpriam:exquo diximus quõ fit actio ⁊ passio scdm opinionem aliorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipientes pncipium dictũ multotiens. Si enim est hoc potestate hoc aũt actu tale innatum est.

¶ Exeqt de intento: ⁊ duo facit:qr pmo inuestigat conditiones agentis ⁊ patientis.2° ex huius cõditionibus venat defectum antiquorum ponentiũ poros pp actionē T.cõ. 79. ⁊ passionē ibi.(Tunc qdez existimare pati.) Circa p^m duo facit:qr pmo inuestigat ꝯditiones agentis ⁊ patiētis ex pte ipsius actiui ⁊ passiui.2° ex pte modi agendi ⁊ patiendi ibi.(Magis aũt ⁊ minus.) Circa pmũ duo facit:pm ꝙ duas tales ꝯditiones inuestigat.2° ibi.(Nõ tũ qdē pati:tum aũt nõ.)Dicit ergo ꝙ vna ꝯditio actiui ⁊ passiui sumi dz accipiendo illud pn^m qd est dictum multotiens:vz ꝙ si h.s.passum est potestate.i.est in potentia:h aũt.s.agens est in actu tale est innatũ agere ⁊ pati.est ergo h conditio ꝙ tale dz esse patiens in potentia q̄le est agens in actu. ¶ Deinde.cum dicit.

¶ Non tũ qdem pati:tum aũt nõ pati. Sz omnino secundum quantũ est tale.

¶ Ponit scdam cõditionē ꝙ patiens dz esse passibile fm qõlibet sui:nõ tum pati.i.fm vnam partem est passibile:tũ aũt nõ pati.i.nõ patit.sed oio fm quãcũqz ptē dz esse tale. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis aũt ⁊ minus.scdm ꝙ tale magis est ⁊ minus. ⁊ hac vtiqz poros aliqs dicet ⁊ magis inesse vt in metallicis: extendunt se passiue non continue.

¶ Assignat ꝯditiones agentis ⁊ patientis fm modum agendi ⁊ patiendi: ⁊ tria facit:fm ꝙ tres tales ꝯdiões assignat.2^a ibi.(Continuũ igit.)3^a ibi.(Similr autem:) T.cõ. 78. Dicit ergo ꝙ patiens dz pati magis ⁊ minus fm ꝙ ē magis ⁊ minus tale.i.magis ⁊ minus dispositũ. ⁊ addit quõ põt ex h verificari positio ď poris dicēs.ꝙ hac intentione dicet aliqs magis congrue inesse poros:vt dicamus poros nihil aliud esse q̃3 ptes magis passiuas: vt apparet in metallis.i.i nuclis vbi fodiuntur metalla nõ extendunt se vene cõtinue passiue: ⁊ si tales vene ⁊ tales partes magis passiuas vellemus appellare poros contingit poros esse. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 78. ¶ Continuum igit vnumquodqz ⁊ vnũ ens impassibile.

¶ Assignat 2^am ꝯditionē ꝙ passum si sit ꝯtinuũ ⁊ vnũquodqz: ⁊ p oēm modũ qd nõ sit scindibile:nec suscipit pegrinas ipressiões ē ipassibile ens. ¶ Deide cũ.d.

¶ Similr aũt ⁊ nõ appropinquãtia.nec sibi ipsis:neqz alijs que facere innata sũt ⁊ pati.dico aũt.verbi gratia. non solum tangens calefacit ignis. Sed ⁊ si longe sit.aerem qdez ignis:aer aũt corpus calefacit innatus facere ⁊ pati.

¶ Ponit tertiã ꝯditionē ꝙ nõ appropinquantia neqz sibi ipsis neqz alijs q̄ sunt apta nata facere ⁊ pati.i.quãdo agens nõ appropinquat passo:nec per seipsum: nec p medium non fit passio ⁊ exponit qd est appropinqre alijs: ⁊ p mediũ dicens.verbi gratia.non solũ ignis tangens calefacit aliqd corpus:s3 ⁊ si longe sit põt ip3 calefacere:vt si ignis calefacit aerem: aer aũt calefacit corpus remotũ ab igne:tũc aer est inatus facere ⁊ pati. ¶ Nõndũ aũt has esse tres cõditiones ex modo ⁊ ordine agendi ⁊ patiendi.qr vt passuz ordinat ad agēs dz esse aliquo modo dispositu3: ⁊ debet esse aliquo mõ scindibile: ⁊ dz esse iproximatũ:vel per seipsu3. vel per medium. ¶ Deinde cum dicit. Nõndũ

¶ Tum qdē existimare pati.tũ aũt nõ:ď terminãtes ꝙ in pncipio hoc dicendũ. si qdē.n.nõ vbiqz diuisibilis magnitudo.s3 est corpus idiuisibile aut latitudo nõ vtiqz erit vbiqz passibile:s3 neqz ꝯtiuũ nllũ. T.c.79

¶ Ex ꝯditionibus assignatis iuestigat defectũ antiquorũ. ⁊ duo facit:qr p ōndit quõ passum patit fm qõlibet sui.2° assignat antiquorum defectũ.2^a ibi.(Si aũt h mendaciũ.)Dicit ergo ꝙ existimare corpus tũ pati tũ aũt nõ.i. non pati fm qõlibet sui vt determinemus ⁊ declemus istud dcm resumendũ est qd i pncipio tetigimus. dictũ eni fuit in pn°.cũ soluebat dubitatio Democriti ⁊ ōndebat quõ latebat paralogizans ꝙ magnitudo est diuisibilis in semper diuisibilia.si ergo nõ ess3 vtiqz magnitudo diuisibilis in semp diuisibilia:sed supple relictũ ex diuisione esset corpus indiuisibile:aut latitudo nõ vtiqz erit corpus passibile esse quãlibet sui ptez:qr ps indiuisibilis non potest esse susceptibilis passionis: sed neqz continuũ nullũ esset corpus:supple si staret diuisio ad indiuisibilia.est ergo hec ratio:qr corpus patit fm oē sui:qr est diuisibile fm ptes omnifariã diuisibiles.l3 ergo indiuisibile nõ sit susceptiuũ passionis:qr nulla pars corporis est indiuisibile fm omne sui. est passibile corpus ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt hoc mendacium ⁊ oē corpus diuisibile nihil differt dr̃e diuidi.aut tangere aut vtiqz diuisibile esse.si.n.segregari põt scdz tactus:vt aiunt qdam: ⁊ si nõ du3 est diuisu3 possibile erit diuisu3:possibile enim diuisum esse.

¶ Assignat ex h defectum antiquorum. ¶ Ad euidentiã cuius est notandũ antiquos phos ponētes poros in h defecisse:qr credebant oportere corpus actu diuidi: vt fieret actio ⁊ passio:qd nõ est verum.sufficit.n.corpus esse diuisibile vt h fiat.põt.n.aer successiue p ptes calefieri absqz eo ꝙ vna ps diuidat actu ab alia pte. duo ergo facit in assignando hmõi defectum:qr pmo dicit ꝙ non op3 ponere passum esse actualiter diuisu3 ad h ꝙ patiat.2° assignat incõuenientia q̄ sequunt h ponentes ibi.(Ultr aũt h gñari.)Dicit ergo ꝙ si h est mendaciu3 ꝙ corpus sit diuisibile in indiuisibilia. sed est diuisibile omne.i.fm oēm partem nihil differt dicere corpus diuidi in actu: aut agens tangere corpus actu diuisum: aut esse diuisibile:qr põt fieri passio absqz hoc ꝙ diuidat in actu.ne3 si corpus potest segregari fm tactus:vt quidam aiunt: ⁊ si nondum est diuisum actu possibile esset diuisum eē secundum tactum. Enim pro qr:qr est possibile esse diuisum supple fm quãtitatē. ¶ Nõndũ aũt ꝙ diuidi s3 tactum est diuidi scdm actionē agentis.tũc eni aer diuidit fm tactum ignis:qñ primo tangit ⁊ calefit ab igne scdm vnam partem q̃3 fm aliam. Est ergo intentio phi ꝙ ad hoc ꝙ passum diuidat per tactum agentis nõ o3 ꝙ sit actu diuisum fm quantitatem:sed sufficit ꝙ sit potentia diuisibile. ¶ Deinde cum dicit. Nõndũ Nõndũ

¶ Unir autē generari hoc modo scissis corporibus est inconueniens. destruit enī hic sermo alterationem.

¶ Assignat inconueniētia q̄ sequunt ponētes q vt fiat passio nec̄e est corpus actu diuidi ſm q̄titates ⁊ discō tinuari. ⁊ duo facit ſm q ad duo icōueniētia adducit. p̄ enim ondit q h pō destruit alterationē. 2°. q destruit augmentū ibi. (Amplius aūt neq augmentationem.) Circa p̄mū duo facit. qz p̄ p̄mittit qd intendit. 2° manifestat qd dixerat ibi. (Uidemus enim idē.) Dicit g q dicere vlr. i. absolute ⁊ simplr gn̄ari h mō actionem ⁊ passionem scissis corporibus ita q non possit fieri passio nisi corpa actu scindant. hic sermo est incōueniens: qz destruit alterationem. ¶ Deinde cū dicit.

T. cō. 81. T. cō. 80.

T. c. 80. ¶ Uidemus. n. idē corpus ꝯtinuū ens qn̄q qdē humidum qn̄q autem coagulatū: nō autē diuisione ⁊ cōpositiōe hoc patiens. neq ꝯuersiōe ⁊ tactu: sic ait Democritus. neq. n. transductū neq transpositū scd̄m naturam neq transmissum coagulatū ex hūido generatū.

¶ Manifestat qd dixerat. ⁊ duo facit ſm q duplr manifestat. 2° ibi. (Neq aūt nūc insunt.) Dicit g q p̄dicta pō repugnat apparenti alterationi. videmus. n. idē corpus ꝯtinuum ens non scissum qn̄q qdē hūidum qn̄q coagulatū. ⁊ h nō est patiēs nec diuisionē: nec cōpositionē: vt q athomi diuidant vel cōponant adinuicē: nec ꝯuersione: vt qz posteriores fiant an̄riores: vel econuerso: vt dicebat Democritus. g corpus qd nō est transductū. i. extensum: vel transpositū q ps anterior fiat posterior: nec ē transmissū q ps supior fiat inferior. i. nullā scissuram. nullā diuisionē est passum in ptibus: ⁊ tn̄ ex hūido gn̄atū ⁊ factum est coagulatū. pōt g eē alteratio absq actuali diuisiōe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq āt nūc isunt dura ⁊ coagulata īdiuisibilia tumoribus sed similiter omne nunc humidum: quandoq autem durum ⁊ coagulatum est.

¶ Manifestat h alio mō. dicens q facta tali alteratione corpi sic coagulato. nunc de nouo non insunt corpa dura ⁊ coagulata ⁊ indiuisibilia tumoribus. i. ſm magnitudinē: sz silr oē. i. totū non habendo alias ptes: vl ptes vt diuisum. qn̄q quidem est humidū: qn̄q autem est durum ⁊ coagulatū. ¶ Notandum aūt q phs ait humidū fieri coagulatū absq eo q insint ei corpa dura ⁊ coagulata. Ad remouendum opinionem Democriti q cum poneret actionem ⁊ passionem fieri p corpora indiuisibilia: voluit humidum non fieri coagulatū: nisi aliq̄ corpa indiuisibilia dura ⁊ coagulata subingrederent illud hūidū. ¶ Deinde cum dicit.

Nōndū

T. c. 81. ¶ Amplius aūt neq augmētationē possibile esse ⁊ diminutionē. nō. n. quodcūq erit factū maius sigdē. sed erit appositio ⁊ nō eē trāsmutās aut mixto alio aut secundum se transmutante.

¶ Ondit hanc pōnē destruere augmētū. ponebāt. n. antiq alimentū ingredi poros aliti: ⁊ sic augmentare ipm: sz si h esset nunq̄ cresceret ipsum alitum: sz solum pori eius essent repleti: sic cresceret murus in altū si foramina eius obturarent. iō ait q ſm hāc pōnē non est possibile esse augmentationē ⁊ diminutionē: qz h posito qdcūq. i. q̄libet ps aucti non esset factum qd maius: sz solum erit appositio ad illos poros. imo ſm hanc pōnē nō ponit augmētū: eo q alimentū conuertat in membrū. iō h posito cibus non erit transmutans ⁊ alterans mēbrum: ⁊ mēbrū nō erit aliqd aliud mixtū pp ipsū cibū: qz cibus nō admiscebit mēbro: nec ingrediet ipsū ppie: sed solū subintrabit vacuitates eius: ⁊ mēbrum nō erit ſm se transmutans ipm alimentū: q̄ oīa requirutur ad augmentationem. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Quid igr̄ est gn̄are ⁊ facere ⁊ generari ⁊ pati adinuicē: ⁊ quomodo ꝯtingit ⁊ quō inqunt qdā non: contingit autem: determinatum sit hoc modo.

¶ Epilogat dicens. q qd est gn̄are ⁊ facere: ⁊ gn̄ari ⁊ pati adinuicem: ⁊ quomō inqunt ⁊ loquuti sunt antiq determinatū sit h mō ⁊c̄.

Reliquū aūt videndū d mixtione secundum eundem modum methodi. hoc enim erat tertium propositorum a principio.

¶ Postq̄ phs determinauit de tactu ⁊ actiōe ⁊ passione hic. tertio determinat de mixtiōe: ⁊ duo facit: qz p̄ cōtinuat dicta dicendis. scd̄o exeqt de ꝓposito ibi. (Scrutandū aūt qd est.) Dicit g q reliquū vidēdū est de mixtione scd̄m eundē modum methodi. i. secundū eūdem modū artis suprius assignatē. h enim. s. mixtio fuit tertiū ꝓpositorū a p̄ncipio. Executis g duobus: vt d actione ⁊ tactu secūdū illū methodū: restat exeq de mixtione. ¶ Deinde cum dicit. T. cō. 82.

¶ Scrutandū aūt ē qd mixtio: ⁊ qd miscibile: ⁊ qbus existit entiū: ⁊ quō. amplius āt vtrū ne ē mixtio: an hoc mēdaciū.

¶ Exeqt de intento. ⁊ duo facit: qz p̄ enumerat q̄ sunt dicenda de mixtione. scd̄o exequit de illis ibi. (Impossibile est enim.) Dicit g q scrutandū est qd est mixtio: ⁊ qd est miscibile: ⁊ quibus est entiū. i. qualibus entibus existit mixtio: ⁊ quomō fiat mixtio: aut est mēdacium mixtionem esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Impossibile ē. n. alterū altero misceri quēadmodū dicunt quidam: entibus qdē adhuc mixtis ⁊ nō alteratis: nō magis nūc mixta esse q̄ prius inquiunt: sz consimliter se habere. T. cō. 82.

¶ Incipit inquirere de p̄dictis. ¶ Ad cuius euidentiā notādū q cū quinq sint ꝓposita inter ea: tn̄ duo sunt ex quorū declaratione dependet veritas aliorū. nā si sciremus an sit mixtio: ⁊ quō fiat mixtio: sciremus qd est mixtio: ⁊ q̄ sūt miscibilia: ⁊ qbus. i. q̄libus entibus existat mixtio siue q̄ entia sunt miscibilia. duo g facit: quia p̄mo inquirit an sit mixtio. scd̄o quomō fiat mixtio ibi. (Continuam aūt his qōnem.) Prima ps diuiditur in duas: qz p̄mo obijcit mixtionē non esse. secundo hmōi obiectionem soluit ibi. (Hic quidē vr̄ sermo.) Miscibilia aūt tripliciter se habere pūt: qz vel ambo manēt vel ambo sunt corrupta: vel alterū est corruptū: ⁊ alterum manet. tria ergo facit: qz p̄mo ostendit mixtionē nō eē: si ambo miscibilia manēt. secūdo ostendit nō esse mixtionem

Nōndū T. cō. 85. T. cō. 83.

tionem si alterum corrūpatur.tertio ostendit ꝙ non eē si ambo sint corrupta.scđa ibi.) Altero aūt corrupto.) tertia ibi.(Eodē autem mō.) Dicit ergo ꝙ quēadmodū qdam dicunt impossibile est alterum alteri misceri: quia mixtio adꝫ entibus.idest pmanentibus: ⁊ nō alteratis non magis inquiunt nunc mixta esse ꝙ̄ prius.sꝫ contingit hmōi miscibilia consilr se hre nunc ⁊ prius. si ergo prius non erat mixtio:nec nūc.non ergo est mixtio si ambo miscibilia maneāt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Altero aūt corrupto:nō mixta esse. sꝫ hoc qdeꝫ esse hoc aūt nō esse. mixtionē autem similiter habentium esse.

❡ Ondit mixtionē nō eē si alterum corrūpat.d. ꝙ altero corrupto non ꝯtingit mixta esse.sed hoc.s.manens cōtingit esse:hoc aūt:scꝫ corruptuꝫ non esse: ⁊ qꝛ mixtio est silr se habentiū:cū hoc posito mixta si se habeant silr: sꝫ

Nōndum vnum sit corruptum ⁊ aliud manens non erit ibi mixtio. ❡ Nōndum aūt ꝙ mixta debent se hre similiter: ⁊ non silr debent se hre.similr vt sunt in mixto: qꝛ nullū eorum dꝫ esse in actu:sed quodlibet in potentia:sꝫ añ mixtionem: ⁊ post non debent se habere similiter:quia ante mixtioneꝫ debent esse in actu.cuꝫ vero sunt in mixto debent esse in potentia. pma ergo ratio ostendebat mixtionem non esse manentibus miscibilibus:qꝛ se habebunt similiter miscibilia ante mixtionem ⁊ post. Secunda vero ratio ostendit mixtionem nō esse altero miscibiliū corrupto:qꝛ non se habent silr vt sunt mixta: ⁊ sic soluitur controuersia q̄ vr̄ esse in textu,cuꝫ pmo probat mixtionem non esse:qꝛ miscibilia se habent similr scđo vero ostenditur hoc non esse,qꝛ non se hñt similr. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Eodeꝫ mō ⁊ si ambobus ꝯuenientibus corruptū est alterutrū mixtoꝝ. nō.n.eē mixta nullatenus entia.

❡ Ostendit mixtionē nō esse si ambo miscibilia sint corrupta dicens.eodem mō mixtionē non esse:scꝫ ambobus miscibilibus ꝯuenientibus corruptū est alterū mixtorū.nā cū miscibilia sint corrupta: ⁊ sint nllatenus entia:mixta esse non poterunt. ❡ Deinde cum dicit.

T.cō. ❡ Hic qdē vr̄ pmo q̄rere qd differt actu
83. mixtio a gñatiōe ⁊ corruptiōe.⁊ qd miscibile a gñabili ⁊ corruptibili.manifestū .n.ꝙ oportuit differre si ē mixtio q̄propē his entibꝰ manifestis q̄sita soluent vtiqꝫ.

❡ Soluit ad obiectiōes fcās. ⁊ duo fac̄.qꝛ pmo dat modum ⁊ viā ad soluēdū pdicta.scđo illā viā ꝓsequit ibi.(At vo neqꝫ.) Dicit ergo ꝙ iste sermo vr̄ q̄rere qd.idest in quo differt mixtio a gñatione ⁊ corruptione: ⁊ qd differt miscibile a gñabili ⁊ corruptibili.nam manifestum est ꝙ si est mixtio:oꝫ eam differre a talibus transmutationibus. ⁊ subdit quō hec valent ad quesita.dicens.ꝙ manifestis his entibus:vꝫ quō differunt mixtio ab aliqs q̄sita soluunt. ❡ Deinde cū dicit.

❡ At vo neqꝫ mām igni misceri dicimus neqꝫ misceri cū exardet.neqꝫ ipsam ipsis pticulis nec igni:sꝫ ignem qdem generari:hanc autem corrumpi.

❡ Prosegt dictā viā. ⁊ duo facit:qꝛ pmo sepat mixtio-

T.cō. nē ab hmōi transmutationibus.scđo ex hoc soluit obie
84. ctiones.secunda ibi. (Quoniam autem sunt hec.) Notandum autem ꝙ mixtio nō solum est alia a gñatione: Nōndū
sed etiaꝫ ab augmento: ⁊ alteratione.ad gñationeꝫ aūt cōcurrunt materia ⁊ forma. ad augmentū vero nutrimentū ⁊ nutritū ad alterationē qdē subiectū ⁊ accñs. qꝛ mā nō miscet forme nec cibus corpori: nec figura cere:mixtū nec est gñatio:nec augmentum:nec alteratio. tria ergo facit:qꝛ pmo separat mixtionē a generatione:secūdo ab augmento.tertio separat eam ab alteratione. secūda ibi.(Secundū aūt modū.) Tertia ibi.(Neqꝫ figura.) Dicit ergo ꝙ māꝫ nō dicimus misceri igni:nec ignē dicimus cōmisceri cōbustibili cū exardet ipsum: ita ꝙ cōbustibile:qđ est q̄si mā ignis:nec miscet ipsi igni secundum se totū:nec ēt ipsis pticulis ignis:sꝫ ignē.siquidem ex tali combustione dicimus gñari hanc aūt māꝫ scilicet cōbustibile dicimus corrūpi pp qđ differt mixtio a gñatione. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Secundum autem modum eundem neque corpori cibum.

❡ Separat mixtionē ab augmento.d.ꝙ scđm eundem modū differt supple mixtio ab augmēto:qꝛ cibū nō dicimus cōmisceri corpi cibato:qꝛ tale corpus manet:cibus aūt corrūpit. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Neqꝫ figurā cere mixtā neqꝫ figure tumoreꝫ neqꝫ corpus ⁊ albuꝫ: neqꝫ totalr passiones ⁊ habitus posse esse mixta rebus.saluata enim videntur.

❡ Separat mixtionē ab alteratione.ad alterationē enī ꝯcurrunt accidens ⁊ subm.ondere ergo mixtionē ab alteratione differre est ondere accñs ⁊ subm non esse miscibilia.tria autem facit.nam pmo ondit accñs non misceri subo.scđo ondit ꝙ accñs non miscet accidenti.tertio ex his q̄ dixerat increpat opiniones quorundam philosophantium.scđa ibi.(Sed tamē nec album.) Tertia ibi.(Sꝫ hoc dicunt.) Dicit ergo ꝙ non dicimus figuram cere mixtam nec figure tumorem.idest quantitatem cere.q̄si dicat. ꝙ figura ⁊ cera non sunt miscibilia quātuꝫ ad artificialia:nec corpus ⁊ album misceri pñt:q̄ꝫtū ad nālia. ⁊ totaliter:idest vlr passiōes ⁊ habitus:siue sint nāles.vt albedo corpori:siue artificiales:vt figura cere nō conuenit esse mixta rebus:idest substantijs suis. ⁊ ē rō qꝛ talia saluata esse vident.nam passio manet passio ⁊ subm manet subm miscibilia aūt non manent actu in mixto. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sed tñ neqꝫ albū ⁊ disciplinā ꝯtingit misceri:neqꝫ aliđ nō sepabiliū aliquod.

❡ Ondit passiones nō esse miscibiles adinuicem.d.ꝙ si nō ꝯuenit silr misceri disciplinam ⁊ albū:nec aliqđ aliđ de nūero nō sepabiliū: q̄si dicat.miscibilia pñt hre p se esse: ⁊ sunt sepabilia.accñtia non sunt hmōi: iō misceri non pñt. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sed de hoc dicunt qdem non bñ oia q̄nqꝫ silr esse dicunt ⁊ mixta esse.non eniꝫ omne omni miscibile.sed oportet existere sepabile vtrūqꝫ mixtorum.passionuꝫ autem nulla separabilis.

❡ Increpat ex hoc opinionē quorundam antiquoꝝ.d. ꝙ non bene dicunt quidam oia aliquādo simul fuisse mixta.non enim omne omni est miscibile: sed opꝫ existere separabile vtrunqꝫ mixtorum.passionum autem nulla Nōndū
est separabilis. ❡ Notandū aūt ꝙ videt fuisse opinio Anaxagore omnia fuisse mixta: vt pꝫ ex primo physi-

D D v

corum. ¶ Deinde cum dicit.

t.c.84. ¶ Qm̃ autem sunt hec q̃dem põ hec aũt actu entium. cõtingit mixta esse q̃liter ⁊ nõ esse actu q̃dem ente aliquo gñato ex ipsis. potentia aũt adhuc vtrõqꝫ q̃d erãt añquã miscerentur ⁊ non partita. hic autem sermo quesiuit prius.

¶ Ex dñia mixtionis ad alia soluit obiectiones factas. nam dicte obiectiones q̃rũt quõ miscibilia maneãt ⁊ sint in mixto: h̃ aũt non manent vt penitus corrupto: cũ mixtio differat a gñatione ⁊ corruptiõe: nec manent vt saluata: cũ differat mixtio ab alteratione: q: non manẽt miscibilia saluata vt manent albedo ⁊ corpus. cum g̃ querit̃ nuꝫ est mixtio: aut nuꝫ manent ambo miscibilia aut neutra: aut alterum dici dꝫ ꝙ ambo manent põ ⁊ v̄tute: neutrum autẽ manet actu ⁊ scd̃m esse. Duo g̃ facit phs: q: p̄mo ostendit quomodo miscibilia manent: ⁊ quomodo nõ manent. scd̃o quod dixerat manifestat ibi. (Uidentur enim que miscentur.) Dicit ergo ꝙ entium hec quidem sunt potentia hec autem actu. mixta vt sunt in mixto conuenit qualiter esse: quia sunt potentia: conuenit autem qualiter non esse: quia non sunt actu. nam actu aliquid est generatum ex ipsis. mixtum ergo est in actu quod generatur ex miscibilibus: non autem ipsa miscibilia sunt: sed potentia: quia ad hoc vtrũque miscibilium sunt potentia vt redeant ad nãm suaꝫ: ⁊ non sint que erant antequã miscerentur: ⁊ cuꝫ erant partita: idest diuisa ⁊ addit ꝙ hic sermo quesiuit p̄us. idest fuit primo quesitus. obiectiones enim prius facte solum h̃ q̃rebant. s. quomodo miscibilia sunt in mixto.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Uident̃ enim q̃ miscentur p̄us ex separatis ꝯuenientia ⁊ possibilia separi rursus. neqꝫ manent igr̃ actu vt corpus ⁊ albũ neqꝫ corrumpunt̃. neqꝫ alterum neqꝫ ambo. saluat̃ enim v̄tus eorum: iõ hec q̃dem relinquantur.

¶ Manifestat qd̃ dixerat: videlicet ꝙ micibilia nõ manent actu: sed potentia dicens. ꝙ que miscentur ex p̄us separatis fiũt conuenientia: ⁊ possibilia sunt separari rursum igitur miscibilia non manent actu vt corpus ⁊ album: q: tunc ex eis non fieret aliq̃d vnum: nec corrũpitur supple omnino: neqꝫ alterum neqꝫ ambo. manẽt enim virtute ⁊ potentia. saluatur enim virtus eorum: ⁊ quia de his: videlꝫ vtrũ sit dare mixtionem sufficienter dictum est: ideo hec relinquantur.

T.c.85 COntinuam aũt his questionẽ dicenduꝫ vtrũ ne mixtio ad sensuꝫ est: vt qñ ita in parua diuiduntur que miscentur ⁊ ponuntur adinuicẽ hoc modo vt non manifestum sit sensui vnuꝫ quodqꝫ tunc mixta sunt.

¶ Postquã phs venatus ẽ vtrum sit possibilis mixtio. In parte ista venatur quomodo contingat mixtionem fieri. ⁊ duo facit: q: primo ponit opinionẽ aliorum. secundo opinionem propriam ibi. (Sunt vtiqꝫ vt diximus.) Circa primum duo facit. quia primo ponit aliorum opiniones. secundo eas improbat ibi. (Quoniam autem non est.) Ad euidẽtiam autem dicendorum no-

T.cõ. 87.

Nõndũ

tandum oẽs antiquos in hoc defecisse: q: non ponebãt mixtionem fieri per mutuã transmutationẽ. ita ꝙ ex miscibilibus resultaret natura vna cõmunis ⁊ media. sed ponebant mixtionẽ fieri eo ꝙ minimũ vnius ponebat̃ iuxta minimũ alterius. sꝫ mimũ tripl̄r sumi põt: vꝫ secũdum subm̃ secundum formam: ⁊ secundum quantitatem. Prima g̃ pars diuidit̃ in tres partes: q: primo ponit opinionem ponentiũ mixtionẽ quãtũ ad mima scd̃m subm̃. scd̃o q̃tum ad mima scd̃m formam. tertio q̃tum ad mima scd̃m q̃titatem. scd̃a ibi. (Aut non sunt.) Tertia ibi. (Si aũt est oẽ.) Cõtinuet̃ sic. ostensum est: an sit mixtio. Sed dicẽdũ est vlterius continuaꝫ q̃õnẽ his q̃ dicta sunt. vꝫ quomõ mixtio est: vtrũ ne ẽ mixtio ad sensuꝫ vt dicamus ꝙ tunc miscibilia mixta sunt qñ miscentur in ita parua q̃ diuiduntur ⁊ ponunt̃ hoc mõ adinuicem vt vnumq̃dqꝫ miscibilium non sit manifestum sensui: ita ꝙ sit mixtio quantum ad minima scd̃m sensum.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut nõ sunt sed vt quecũqꝫ secus quãcunqꝫ sit particulam mixtorum dicitur illo modo. verbi gratia. ordeum mixtuꝫ frumento quando quodcunqꝫ secus qd̃cunque ponetur.

¶ Ponit scd̃aꝫ opionẽ q̃ ponebat mixtionẽ q̃tũ ad minima scd̃m formã. d. aut non sunt supple mixta quantũ ad minima scd̃m sensum. sꝫ cum q̃cunqꝫ p̄ticula supple scd̃m formã sit secus quãcũqꝫ p̄ticulã: mixtoꝝ illo mõ dr̃ mixtio v̄bi gratia. ordeum est mixtũ frumento q̃ñqꝫ granũ ordei ponetur secus qd̃cũqꝫ granum frumenti.

¶ Notandũ aũt ꝙ vnũ granum ordei vel frumenti nõ est minimum scd̃m sensum: q: possumus sentire minus vno tali grano: nec est mimũ scd̃m quãtitatem: q: q̃dlꝫ tale granũ quãtitate est diuisibile in sp̄ diuisibilia si est minimum scd̃m formaꝫ: q: diuiso vno grano frumenti non vlterius vr̃ ibi reseruari talis species: ideo de minimo secundum formam videtur hanc opinionem intelligendam esse. ¶ Deinde cum dicit. Nõndum

¶ Si autem est omne corpus diuisibile si est corpus corpori miscibile homiomeres quamcunqꝫ vtiqꝫ opꝫ partem fieri secus quamcunqꝫ.

¶ Ponit tertiã opinionẽ q̃ dicit: ꝙ si corpus est diuisibile oẽ idest totalr̄: ⁊ corpus est miscibile corp̄i homiomeres: idest scd̃m vnam ⁊ eandeꝫ rõnem in toto ⁊ in p̄tibus: oꝫ q̃dcunqꝫ: idest partẽ quãcunqꝫ minimam scd̃ꝫ q̃ntitatẽ fieri secus quãcũqꝫ p̄tem: ita vt sit mixtio totaliter: ⁊ scd̃m mimam q̃titatem. ¶ Deinde cũ. d.

¶ Quoniaꝫ autem non est in minima diuidi. Neque compositio idem ⁊ mixtio sed aliud. manifestum ꝙ neque secundũ parua saluata oportet que miscentur dicere mixta esse. cõpositio enim erit ⁊ nõ praxis neqꝫ mixtio. T.cõ. 86.

¶ Improbat p̄dictas opiniones: ⁊ tria facit: q: p̄mo improbat scd̃am. scd̃o improbat primam. tertio improbat tertiam. secunda ibi. (Si autem secundum parua.) tertia ibi. (Neqꝫ diuisiõe.) P̄ria ps diuidit̃ i duas scd̃ꝫ ꝙ dupl̄r improbat. secunda ibi. (Neqꝫ habebit.) Dicit ergo quoniam autem non est diuidi in minima supple secunduꝫ formam vt compositio talium sit mixtio: quia

neq3 idē est compositio τ mixtio: sed aliud ꝙ ꝓ q̄2
neq3 q̄ miscent̄ s3 parua saluata.i.s̄m minima in qbus
saluatur forma τ species.talia.n.non ꝯtingit dicere es-
se mixta: erit.n.ibi compositio τ non p̄xatio.i. opera-
tio τ transmutatio: τ p ꝯñs mixtio.est ergo vis rõnis:
ꝙ q̄ntum ad minima s3 formam nõ est mixtio: q̄2 talia
manent intransmutata scd̄m suam speciem τ saluata.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 habebit eādē rõnē cū toto ps.
dicimus aūt oportere si mixtū est aliqd.
mixtū homiomeres esse. vt quēadmo-
dū aque pars aqua ita τ temperati.

¶ Ponit scd̄a3 rõnē.nā si sic esset mixtio:pars non ha-
beret eandē rõnē cu3 toto:q̄2 non quelibet pars. mixti
esset mixta.dicimus tamen ꝯ oportere si mixtu3 est ali
ud.oportet eni3 mixtū esse homiomeres.i.eiusdem ra-
tionis in toto τ in partibus:vt quēadmodū q̄libet ps
aque est aq̄:ita τ quelibet pars tēperati.i.mixti d3 esse
mixta.non ergo est mixtio quātum ad minima secun-
dum formam:q̄2 ibi esset signare partem non mixta3.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Si āt s3 parua cōpositio esset mixtio
τ nihil ꝯtingeret hoꝝ:sed solū ꝙ mixta
ad sensum τ idem huic quidem mixtu3
si non videt quis acute: lynceo autē nō
mixtum videbitur.

¶ Improbat opinionē p̄mā ponentē mixtionē quantū
ad minima s̄m sensum dicens: ꝙ si fiat mixtio.s. parua
quantū ad sensum:mixtio esset idem ꝙ compositio: τ
hoc posito nihil ꝯtingeret hoꝝ que requiruntur ad mix-
tionē:s3 solū diceremus ꝙ mixta essent ad sensum. In
mixtione.n.requiritur ꝙ quelibet pars mixti sit mix-
ta: τ ꝙ miscibilia non maneant actu:manerent.n. mi-
scibilia: τ nō q̄libet pars mixti mixta esset:sed si fieret
mixtio ad sensum nihil hoꝝ eēt: τ vlterius est incōue-
niens hoc dicere:q̄2 idē huic esset mixtum si non vide-
ret acute. lynceo autē qui acute videt:non videbit̄ mix
tum:q̄2 non latebit visum eius:qd̄ potest latere visum
alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 diuisione vt quecūq3 secus quā
cūq3 pars.īpossibile eni3 ita diuidi. aut
igit̄ nō erit mixtio aut dicendū est hoc
quomodo ꝯtingit fieri rursus.

¶ Improbat opinionē de minimo s3 q̄titatē dicēs : ꝙ
neq3 diuisione q̄titatiua supple contingit mixtionem
fieri:vt q̄cūq3 pars sit secus quācūq3 partē: nā impossi
bile est ita diuidi corpus.s.in minima s̄m q̄titate3:aut
igit̄ non erit mixtio:aut dicendum est rursus s3 opinio
nem propriam.quō contingit fieri hoc.i.fieri mixtum.
¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 87. ¶ Sūt vtiq3 vt diximus entiū : hec qdē
actiua:hec āt passiua ab his.hec igit̄ cō
uertunt̄ quoꝝ eadē mā est actiua τ pas-
siua adiuicē.hec aūt faciūt impassibilia
entia quoꝝ non est eadem materia.

¶ Ostēdit quō fit mixtio s3 opinionē ꝓpriā. τ duo facit:
q̄2 primo premittit quedā necessaria ad propositū.scd̄o
T.cõ. 88. ostēdit quomodo fiat mixtio:ibi.(Actiuorum aūt τ pas-
siuoꝝ.)Circa primū duo facit s̄m ꝙ duo talia p̄mittit.
secunda ibi.(Horum quidem igitur.)Dicit ergo: ꝙ vt
prius diximus q̄dā entiū sunt actiua τ passiua ab his
idest ad seinuicem.q̄da3 non. τ addit ꝙ conuertuntur.
q̄2 quoꝝ est eadem materia sunt actiua τ passiua adin
uicem τ econuerso: τ que faciunt τ agūt impassibilia
entia.non ergo est eadem materia τ econuerso. ¶ De
inde cum dicit.

¶ Horꝝ quidē igit̄ nō est mixtio.ideoq3
neq3 medicina facit sanitatem:neq3 sani
tas est mixta corporibus.

¶ Ponit preambulum dicens: ꝙ hoꝝ non habentium
eandem materiam nō est mixtio.iō medicina idest ars
medicine non facit sanitatē supple miscendo se ei: neq3
sanitas est mixta corporibus. ¶ Notandum autem ꝙ Nōndū
ars medicine non communicat in materia cum sanita-
te:q̄2 talis ars est in anima.sanitas vō in corpore. Rur
sum sanitas non communicat in materia cum corpori-
bus:quia corpora habent materiam ex qua.sanitas ve
ro τ omnia accidentia nō hn̄t mām ex qua:sed in qua.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Actiuoꝝ aūt τ passiuoꝝ quecūq3 sunt T.cõ.
facile diuisibilia multa quide3 paucis τ 88.
magna paruis cōposita nō faciūt mix-
tionē:s3 augmentationē dominātis:trā
mutat̄ enim alteꝝ in dominans:iō gut-
ta vini mille milljs amphoris aque non
miscet̄.soluit̄ enim species τ trāsmutat̄
in omnem aquam.

¶ Postq̄3 ostēdit ꝙ cōmunicātia in materia sunt adinui
cem impassibilia τ miscibilia.non cōmunicantia vero
nec agunt passa:nec miscentur adinuice3. In parte ista
ex his preambulis ostendit quomō fiat mixtio. τ duo
facit:quia primo ostendit quomodo non contingit fieri
mixtionem.secundo vero quomodo contingit ea3 fie-
ri.secunda ibi.(Quando autem potentijs.)Dicit ergo T.cõ.
ꝙ quecūq3 de numero actiuorum τ passiuorum adin- 89.
uice3 cōmunicantia in materia sunt facile diuisibilia si
in talibus multa misceant̄ paucis τ magna paruis : si
cōposita non faciunt mixtionem: sed augmentatione3
dominantis:vincunt enim magna τ non miscentur cū
paruis:sed augmentantur ex eis:transmutatur eni3 al-
terum.idest paruum in dominans.i.magnu3 τ multū:
iō si gutta vini ponat̄ in mille milljs amphoris aque
non miscetur:idest non est ibi mixtio.soluitur eni3 spe-
cies vini τ transmutatur.i. conuertitur in omne3: idest
in totam aquam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quādo aūt potentijs adequant̄ equa T.cõ.
liter tūc transmutat̄ vtrūq3 in dominās 89.
ex sui ipsius natura:non generatur eni3
alterum sed medium commune.

¶ Ostendit quō fit mixtio dicens: ꝙ qn̄ miscibilia ade-
quant̄ equal̄r.i.aliqualiter potentijs : tunc vtrunq3 ex
natura sui ipsius trāsmutatur in dominans.i. trāsmuta
tur in naturam mediam que dominatur in mixtione:
ideo addit ꝙ non generat̄ ibi alteꝝ miscibilium: ita ꝙ
vnū totaliter dominet̄ τ conuertat alteꝝ ad nā3 sua3:
sed generatur ibi medium cōmune.i.aliqua natura me
dia in qua non actu τ secundum esse:s3 potentia τ vir
tute reseruatur vtrunq3 miscibilium. Cum ergo queri-
tur quō fit mixtio debet dici ꝙ fit miscibilium commu-

nicantium

nicantium in materia. ⁊ actiuis ⁊ passiuis adinuicem adequatis aliqualiter in potentia ⁊ virtute.

MAnifestum igit quoniam hec sunt miscibilia quecũq₃ contrarietatem habent facientiũ: hec sunt enim adinuicem passiua.

¶ Postq̃ phs ondit quo ꝯtingit mixtionẽ fieri. In parte ista soluit alia q̃sita quoꝝ veritas dependet ex declaratione hoꝝ. ⁊ tria facit ſm q₃ tria sunt talia quesita. Nã pmo ostendit que sunt miscibilia. Secũdo declarat qbus ⁊ qualibus entibus existit mixtio: siue qualia sunt miscibilia. Tertio manifestat qd est mixtio. secũda T.c.90 ibi. (Et parua aũt paruis.) Tertia ibi. (Mixtio ãt miscibiliũ.) Ondit ergo pmo que sunt miscibilia dicens: manifestũ esse q₃ miscibilia sunt quecunq₃ de numero facientiũ. i. agentiũ. habent ꝯrietatem: ⁊ est ratio: qꝛ talia sunt passiua adinuicẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et parua aũt paruis posita secus magis. facilius. n. inuicẽ transeũt: multũ ãt a mlto tardius hoc opaẽ: ideo ⁊ bene determinabilia diuisibiliũ ⁊ passiuoꝝ miscibilia: diuidũẽ. n. hec in pua facilius: hoc . n. est bene determinabile esse: v. gratia: hũida miscibilia maxie corpoꝝ: hñ determinabile. n. maxie humidũ diuisibiliu₃: si nõ viscosu₃ sit. etenī₃ vtiq₃ amplioreʒ ⁊ maiorẽ solum tumorem faciunt.

¶ Ondit q̃lia sunt bene miscibilia. Siue qbus ⁊ qualibus entibus existat mixtio. ⁊ duo facit: qꝛ pmo ondit q̃lia sunt bene miscibilia. Scdo declat qualia non sunt bene miscibilia: ibi. (Quñ aũt alteꝝ solũ.) Dicit g̃ q₃ parua posita secus paruis magis sunt miscibilia: ⁊ est rõ: qꝛ facilius inicẽ trãseũt idest facilius se trãsmutant: s₃ multũ a multo tardius h̃ opaẽ. i. tardius trãsmutatur. Jõ bene determinabilia: idest humida q̃ bene terminãtur termino alieno: qꝛ talia sunt de numero diuisibiliũ ⁊ passiuoꝝ. Jõ sunt bene miscibilia: ⁊ est rõ: qꝛ hec facilius diuidunẽ in pua. Nã hoc est esse bene determinabile termino alieno q₃ est in pua diuisibile: ⁊ tale est bene miscibile ⁊ expõit se dicẽs. v. g. humida de numero corpoꝝ sunt maxime miscibilia. Nã humidũ est maxime determinabile: ⁊ maxie de numero miscibilioꝝ. Ita tñ q₃ si tale humidũ nõ sit viscosu₃ Unctuosa eni₃ nõ bene miscenẽ humidis: vnde oleũ non bñ miscetur aque: s₃ supnatat ei. ⁊ oleũ cũ aqua nõ facit mixtioneʒ sed solũ facit ampliorẽ ⁊ maioreʒ tumorẽ. i. ampliorẽ: ⁊ maiorẽ q̃ntitatẽ: qꝛ plus occupat de loco humidu₃ ⁊ vnctuosu₃ q̃₃ hũidũ solũ: ⁊ maiorẽ obtinet locũ: oleũ ⁊ Nõndũ aq̃ simul q̃₃ aq̃ solũ. ¶ Notandũ aũt q₃ oleũ ⁊ alia vnctuosa non bene miscenẽ aque ⁊ alijs corporibus humidis triplici rõne. pma est: qꝛ in vnctuosis supabũdat humiditas aerea. Jõ talia supnatãt aquis sicut ⁊ aer aquã excellit. Scda. qꝛ hmõi vnctuosa sũt valde viscosa. Jõ nõ sunt bene diuisibilia: qꝛ ptes eoꝝ nimis ꝯglutinanẽ adiuicẽ: ⁊ p ꝯñs nõ sũt bene miscibilia. Tertia qꝛ in hmõi vnctuosis videnẽ eẽ ampli pori. imo ꝓpter magnitudinẽ poroꝝ dicũt qdã se expertos esse q₃ si ponaẽ digitus in oleo bulienti: ⁊ cito extrahaẽ: ide lesurã nõ patiẽ. Cum g̃ in magnis poris sit receptio multi aeris: qꝛ aer nãlr supernatat aque: oleum sup aquã natat. videmus aũt q₃ de plumbo potest vas cõfici quod propter inclusionem aeris supernatat aquis. credo tñ q₃ lixiuiũ oleo miscibile esset: qꝛ propter sui siccitatem euaporare faceret partes aereas. ꝓpter quod oleu₃ cu₃ lixiuio mixtionẽ faceret: s₃ aque simplici oleum misceri non possit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quñ aũt alteꝝ solũ passiuũ erit: aut vehemẽter hoc: aũt valde parũ: aut nihil. amplius mixtũ ex ambobus: aut paꝝ: quod contingit circa stagnum ⁊ es.

¶ Ostendit que nõ sunt bene miscibilia: ⁊ duo facit: qꝛ primo facit qd dictum est. secũdo epilogat circa determinata: ibi. (Manifestũ igitur ex his.) Circa primum tria facit: qꝛ pmo proponit que non sunt bene miscibilia. secũdo qd dixerat manifestat per quoddam simile. tertio vtrum iter talia reseruetur aliqualis mixtio. secũda ibi. (Quedã₃. n. balbutiuntur.) tertia ibi. (Uidẽtur T.cõ. qualiter enim.) Dicit ergo. q₃ si alteꝝ miscibilium erit 90. solum passiuu₃: aut erit vehementer passiuum: h̃ auteʒ . i. aliud miscibile est valde parum passibile: tunc ex ambobus talibus aut nihil amplius. i. nihil plus erit mixtum: aut parum inter ea erit de mixtione: qd contingit esse stagnum ⁊ es. stagnum enim est valde passiuum: es autem est modicum passibile: ideo talia non sunt bene miscibilia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quedam enim balbutiuntur adinuicem ⁊ epãsoterizantur. T.cõ. 90.

¶ Manifestat quod dixerat p simile vt sicut quedã₃ vocabula ab aliquibus balbutiunẽ adiuicẽ: ita q₃ balbutientes vnã litterã bene ꝓferunt: aliã litterã nõ bene ꝓferunt: sed solum ſm quenda₃ modũ sonant eã ⁊ epãsoterizant. i. anticipant: vel sunt anticipantia: vt h₃ alia littera. balbutientes eni₃ anticipant litteras: qꝛ anteq̃₃ bene proferant pma₃: accipiunt secunda₃. Est ergo sententia phi: qꝛ sicut coniunguntẽ littere in ore balbutientis: qꝛ vna bene sonatur. alia autem quasi euanescit. sic coniungunẽ stagnu₃ ⁊ es: qꝛ stagnũ quasi euanescit es aũt manet. ⁊ qd dictum est de stagno ⁊ ere: intelligendũ est de qbuslibet miscibilibus. quoꝝ vnũ est multu₃ passiuum. aliud aũt paru₃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uidẽẽ. n. q̃liter ⁊ mixta remisse: etenĩ alteꝝ qdẽ susceptibile: alteꝝ aũt species q₃ in ipsis ꝯtingit: stagnũ. n. vt passio aliqua eris: sine materia eris: fere euanescit mixtum omne colorans. solum ideʒ autem hoc contingit ⁊ in alijs.

¶ Ostendit vtꝝ iter talia sit aliqua mixtio dicẽs: q₃ videnẽ qualiter. i. aliqualiter mixta supple esse talia: sed remisse: qꝛ alteꝝ in talibus est q̃si susceptibile ⁊ subiectũ. alteꝝ aũt est species ⁊ passio: quod contingit in ipsis metallis preassignatis. stagnum. n. mixtũ eri efficitur quasi ens aliqua passio eris: ⁊ efficiẽ quasi sine materia: qꝛ modicũ remanet ibi de substantia stagni. mixtũ auteʒ stagnũ eri pene euanescit totũ. i. totũ stagnu₃. solum autem vr̃ esse colorans es. ⁊ dicit pene: qꝛ non euanescit tota suba stagni nec euaporat penitus materia eius: s₃ exquo remanet colorans es iter poros eris aliqd remanet de substantia stagni. hoc autem ideʒ qd dictum est in stagno ⁊ ere ꝯtingit ⁊ in alijs si se habeant: sicut stagnũ ⁊ es: q₃ vnũ sit multũ passiuum. aliud aũt parum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ

¶ Manifestū igit̄ ex his q̄ dicta sunt ꝙ
est mixtio: ⁊ qd ē mixtio: ⁊ q̄re ē: ⁊ q̄ sūt
miscibilia entiū: qm̄ sunt q̄dā q̄lia passi-
ua adiuicē ⁊ bene determinabilia ⁊ be-
ne diuisibilia: hec.n. neqꝫ corrupta eē ne
cessariū quando mixta: neqꝫ adhuc sim-
pliciter eadē esse q̄ p̄us: neqꝫ cōpositio-
nē esse mixtionē eoꝝ neqꝫ ad sensuꝫ: sꝫ
est miscibile q̄ocunqꝫ hn̄ determinabile
ens passiuū fuerit ⁊ actiuū: ⁊ tali miscibi
le est: ad homiomeron eniꝫ miscibile.

¶ Epilogat circa determinata dicēs manifestū esse ex
his q̄ dicta sunt: ꝙ est mixtio: ⁊ quid est mixtio: ⁊ qua
re.i. q̄uo est mixtio: ⁊ que de numero entiū sunt misci-
bilia: qm̄ sunt ea q̄ sunt q̄daꝫ qualia.i. ꝯria passibilia
adiuicē ⁊ bene determinabilia sicut sunt humida ⁊ be
ne diuisibilia sicut sunt non vnctuosa nec viscosa: ⁊ ma
nifestū est necessariū: ꝙ h.s. miscibilia qn̄ sunt mixta.
nec eē corrupta simplr̄: neqꝫ ad hec simplr̄ esse eadeꝫ.
eadē dico ꝙ p̄us: qꝛ non manent in actu ſm esse: etiam
manifestū est mixtionē non esse compositionem: neqꝫ
esse ad sensuꝫ tm̄: sꝫ vt dictū est miscibile est quodcūqꝫ
bene determinabile: qd̄ est simul passiuū ⁊ actiuū: ⁊
dcm̄ est nō q̄dlibet esse miscibile cuilibet: sꝫ esse miscibi
le tali qd̄ est ei aliquo modo equatuꝫ in potētia ⁊ vir-
tute ⁊ habitū est ꝙ miscibile ⁊ qd̄ ipꝫ mixtū est homi-
omeꝝ.i. est eiusdem rōnis in toto ⁊ in p̄tibus: ⁊ q̄libet
pars mixti est mixta. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Mixtio āt ē miscibiliū alt̄atoꝝ vnio.

¶ Ex p̄dictis determinat hanc q̄ōneꝫ quid est mixtio
q̄ in enumerādo quesita fuit p̄mo ꝓposita: ⁊ ait ꝙ mix
Nōn- tio est vnio miscibiliū alteratoꝝ. ¶ Ad cuius eviden-
dum tiā notādū ꝙ sicut manēt miscibilia in mixto sic vniūt
in eo: nō aūt formalr̄ ⁊ in actu manēt ſꝫ subaꝫ: sꝫ ma-
nēt ſꝫ virtutē: saluat̄.n. virtus eoꝝ qꝛ manēt ſꝫ q̄lita-
tes actiuas ⁊ passiuas: mixtū.n. pōt esse actu fridū vel
actu calꝫ: nūq̄ꝫ tm̄ est actu ignis vel actu aqua: formalr̄
ḡ ⁊ in actu q̄litates p̄me reseruant̄ aliquo mō in mix-
to: sed formalr̄ ⁊ in actu forme subales elementoꝝ in
mixto reseruari nō p̄nt: qꝛ tūc mixtū nō esset essentialr̄
aliqd̄ vnū: ⁊ q̄libꝫ pars mixti nō esset mixta: verū autē
tales forme aliquo mō reseruent̄ in mixto dicet̄ in de-
clarationibus: ⁊ etiā hoc tāget̄ in 2° libro in illo cap°. De
T.cō. elementis āt ex q̄bus corpora ꝯstituta sunt. Nulli eniꝫ
46. dubium esse dꝫ. ꝙ magis formalr̄ ⁊ in actu sunt q̄lita-
tes p̄me in mixto q̄ꝫ forme elementoꝝ: imo dicere pos
sumus ꝙ oēs q̄litates p̄me reseruant̄ in quolibꝫ mix-
to: uā mixtū qꝛ nec hꝫ humiditatem nec siccitatem ſm
excellentiam ⁊ in summo: sꝫ hꝫ tales q̄litates fractas
⁊ remissas aliqd ꝑticipat de humido ⁊ sicco: sic ēt qꝛ
nec hꝫ frigiditatē nec calitateꝫ: ſꝫ excellētiā aliqd par-
ticipat de calō ⁊ frigido: si ergo miscibilia nō manent
ſm subam: qꝛ gn̄atio ⁊ corruptio respiciūt ipsam sub-
stantiā: mixtio non est ꝓprie vnio miscibiliū generato-
rum nec corruptoꝝ: imo dicere mixtionē esse vnionem
miscibiliū corruptoꝝ ē dicere oppositū in adiecto. cor-
rupta.n. ſꝫ ꝙ hm̄ōi non manent: cum igitur mixtio nō
sit vnio miscibiliū nisi vt manent ⁊ vt sunt in mixto cū
non sint in eo nec maneant vt sunt corrupta: nō est be-
ne dictū: ꝙ mixtio sit miscibilium corruptoꝝ vnio. ꝙ
aūt non sit mixtio vnio miscibilium generatoꝝ de leui
pꝫ: qꝛ ex mixtione nō gn̄ant̄ miscibilia: sꝫ gn̄at̄ aliquid
cōe vt ipsum mixtū. bona est ergo sentētia p̄hi ꝙ mix-
tio est miscibiliū alteratoꝝ vnio. nam cuꝫ alteratio re f.8.90.
spiciat virtutes ⁊ qualitates actiuas ⁊ passiuas: qꝛ ſm
talia vniunt̄ ⁊ manēt miscibilia in mixto. ideo ſm hoc
mixtio est vnio miscibiliū alteratoꝝ. dr̄ aūt vnio misci
biliū alteratoꝝ: nō tm̄ saluant̄ miscibilia i mixto ſꝫ vir
tutes excellentes ⁊ in summo: sed remisse ⁊ alterate:
ideo est miscibilium alteratorum vnio. In hac autē de Nōndū
claratione si est aliquid premissum forte suo loco sibi
supplebitur. ¶ Et in hoc termiatur summa p̄mi libri
de gn̄atione. Ideo ꝯiter scd̄m Aggrediamur. Tx.c.

DE mixtōe qdē igit̄: ⁊ tactu ⁊ de
facere ⁊ pati dictū ē q̄uo existāt
trāsmutātibus ſm nāꝫ. Ampli-
us aūt de gn̄atione ⁊ corruptione aliq̄:
⁊ simplr̄: ⁊ q̄uo est: et ꝓpter quā causaꝫ.
Silr̄ autem et de alteratione dictuꝫ est
quid est alterari: ⁊ quā hꝫ differentiam
eorum. Reliquuꝫ autem considerare cir
ca vocata elementa corporum.

¶ Postq̄ꝫ p̄hs determinat in p̄mo libro de gn̄atiōe ⁊
corruptiōe. In hoc scd̄o vt dicebat̄ determiat de nā ge
neratoꝝ ⁊ corruptoꝝ. Gn̄atio aūt ⁊ corruptio nālr̄ in
est rebus ꝑꝑ nām elementarē: q̄cquid.n. est nālr̄ gn̄a-
bile ⁊ corruptibile. vel est elm̄ vel elementatū. Naꝫ q̄
litates p̄me actiue ⁊ passiue sine q̄bus nō fit trāsmuta
tio ad formā ꝑ se: ⁊ p̄mo insunt elis. Cum ergo p̄hs in
hoc 2° libro determinet de gn̄atione eloꝝ ⁊ elatoꝝ in
q̄dā vl̄itate: ⁊ vt exigit libri mā. qꝛ talia sunt nālr̄ gn̄a
bilia ⁊ corruptibilia: determiat hic de nā gn̄atoꝝ ⁊
corruptoꝝ: qꝛ determinat de corporibus nālr̄ gn̄atis ⁊
corruptis. Possumus ergo sic ꝯtinuare hunc librū ad
p̄cedētē: qꝛ in libro determiauit p̄hs de gn̄atiōe ⁊ cor
ruptiōe. ⁊ de aliꝭs motibus simplicibus: ⁊ de mixtiōe
⁊ tactu: ⁊ actiōe ⁊ passiōe: que deseruiūt gn̄oni ⁊ cor-
ruptiōi: ⁊ corp̄ibus gn̄atis. In parte ista determiat de
ipsis corp̄ib⁹ nālr̄ gn̄atis ⁊ corruptis. Circa qd̄ tria fa
cit: qꝛ p̄mo ꝯtinuat dicta dn̄dis. scd̄o assignat rōnē eius
qd̄ dixerat. tertio exequit̄ de itento. 2° ibi. (Gn̄atio qdē
⁊ corruptio.) 3° ibi. (Hoꝝ aūt subiectā mām.) Dicit er- T.cō.2.
go ꝙ de mixtione ⁊ tactu: ⁊ de facere ⁊ pati dictum
est q̄uo existāt in trāsmutationibus ſm nāꝫ: ⁊ hoc quā
tū ad ea que deseruiūt tā gn̄ationi q̄ꝫ corporibus gn̄a-
tis. Amplius aūt dcm̄ est de gn̄atione ⁊ corruptione:
ꝓut hꝫ esse simplr̄: ⁊ ꝓut est aliq̄ ⁊ ſꝫ qd: ⁊ dictū est ꝓ
pter quā cām gn̄atio ⁊ corruptio sunt in rebus: silr̄ ēt
dcm̄ est de alteratione: ⁊ ēt supple de augmento: ⁊ di-
ctū est etiā qd est alterari: ⁊ quā dr̄iaꝫ hꝫ eoꝝ.i. dictū ē
q̄ est dr̄ia inter ea. Dictum est eniꝫ q̄uo alteratio ⁊ aug-
mentū ⁊ alia hm̄ōi differunt: ⁊ h̄ tractata sunt in p̄i-
mo libro. In hoc ergo scd̄o ē reliquū ꝯsiderare circa il-
la que sunt vocata ela de numero corpoꝝ. ¶ Notan-
dum autē dicta in p̄mo libro reduci ad tria.s. ad gn̄a- Nōndū
tionem ⁊ corruptionē ⁊ ad simplices motus: vt ad al-
terationē ⁊ augmentationem: ⁊ ad ea que seruiūt hu-
iusmodi transmutationibus. vꝫ. mixtioni ⁊ tactui. face
re ⁊ pati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Generatio qdem ⁊ corruptio oibus
nā subsistentibus substantijs est nō sine
sensibilibus corporibus.

Assignat

¶ Assignat cāz dicti dicēs: ꝙ gñatio ⁊ corruptio oībus
exñtibus subtis .i. oībus gñabilibus: vt est nā siue sensi
bilibus corpibus siue eliis. cū ḡ p nāz eli insit nālr gña
tio ⁊ corruptio rebus: q: in h̄ 2° lib. intendimus de nā
gñatoꝝ ⁊ corruptoꝝ: dignū est vt ꝯsideremus de gña
tione coꝝ que vocant elā. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō.2. ¶ Horꝝ aūt subiectā māz hi qdē esse in
qunt vnā: vtputa aerē ponētes: aut ignē
aut aliqđ mediū horuz aliqđ ⁊ corpus
ens separabile: hi aūt plura p numeruz
vno. Hi qdē ignez ⁊ terrā. Hi āt ⁊ hec
⁊ aerez tertiū: hi aūt ⁊ hec ⁊ aquā quar
tuz vt Empedocles: ex qbus cōgrega
tis ⁊ segregatis ⁊ alteratis ait ꝯtigere
gñationem ⁊ corruptionem rebus.

¶ Exeqt de itento: ⁊ duo facit: q: in p̄ ōndit quō gña
tio ⁊ corruptio inest nālr elis. 2° mōt. quō p ela inest nā
T.cō. liter elanis ibi. (De eliis āt ex qbus corpa ꝯstituta sūt.)
46. Ad euidētiā aūt p̄me ptis notādū ꝙ ela sunt nālr ge
Nōndū nerabilia ⁊ corruptibilia pp māz ⁊ pp ꝯrietates q̄ sūt
p̄ncipia eloꝝ: vt sunt transmutata adiuicē. Tria aūt fa
cit pbs: q: p̄ determiat de p̄ncipijs eloꝝ ẜ ꝙ sunt nā
liter gñabilia ⁊ trāsmutabilia adiuicē. 2°. ex hmōi p̄nci
pijs determinatis ōndit numeꝝ eloꝝ: ⁊ manifestat
T.c.16. quot sunt ela. 3°. determinat de nāli gñatōe ⁊ corruptio
T.c.24. ne ipsoꝝ eloꝝ. 2° ibi. (Qm̄ āt q̄tuor ela.) 3° ibi. (Qm̄
āt determinatū est p̄us.) In determinādo qdē de p̄nci
pijs eloꝝ: vt sūt nālr gñabilia ⁊ trāsmutabilia adiuī
T.c.6. cē. ēt duo facit: q: p̄ determiat de huius p̄n° mālī. 2° de
T.c.6. formali: ibi. (Determinatū āt est de his.) Pria po diui
dit in duas: q: p̄ determiat de p̄n° māli ẜ opinionē an
tiquoꝝ. scđo ẜ ppriā: ibi. (Nos āt dicimus.) Circa p̄
mū duo facit: q: p̄ narrat qd senserūt antiq de māli p̄n
T.c.4. cipio. scđo spālr descēdit ad opinionē plōnis: ibi. (Ut
T.cō.3. āt in timeo). Pria po diuidit i duas: q: p̄ narrat antiqꝝ
opiniones. 2°. exeqt de eis: ibi. (Qm̄ qdē igit.) Dicit ḡ.
ꝙ hi de numero hoꝝ antiquoꝝ inqunt esse vnā māꝫ
subtaz: ⁊ hāc subiectā māz sunt ponētes: puta aerē aut
ignē: aut aliqđ me^m hoꝝ iter aerē ⁊ ignē. qđ mediū di
cebat esse corpus ens sepabile a ꝯrietatibus. hi aūt ⁊
alij posuerūt plā p̄n° mālia q̄ vnū: ⁊ isti fuerūt diuisi:
q: qdā posuerūt duo: vt ignē ⁊ terrā. hi aūt. s. alij posue
rūt tria: q: posuerūt. h. s. ignē ⁊ terrā: ⁊ addiderūt ter
tiū. s. aerē. Alij āt posuerūt q̄tuor: q: posuerūt h. s. tria
predicta: ⁊ addiderunt quartā. vꝫ. aquā. vt Empedo
cles q posuit quattuor ela esse mālia p̄ncipia reꝝ: ex q
bus ꝯgregatis ⁊ alteratis dicebat ꝯtingere gñationez
⁊ corruptionem rebus. ¶ Deinde cum dicit.

T.cō.3. ¶ Qm̄ qdez igit p̄ma p̄ncipia ⁊ elemen
ta: bene hꝫ dicere: ꝙ sit ꝯfessuz ex qbus
transmutatis aut ẜ ꝯgregationem aut
segregationez vel ẜ aliā transmutatio
nē ꝯtigit gñationē esse ⁊ corruptionez.

¶ Exeqt de dictis opiniōibus: ⁊ duo facit: q: p̄ exeqt
de ponētibus plā mālia p̄n°. scđo de ponētibus vnuz ⁊
maxime de ponētibus illud esse mediū aliqđ ⁊ sepabi
le ibi. (Sꝫ faciētes vnā māz.) Exeqtur ḡ p̄mo de ponē
tibus plura mālia p̄ncipia cōmendādo eos quantum
ad aliqua: dicens ꝙ ponētes plura p̄ncipia mālia: ⁊ di
centes ea esse ela: bn̄ hn̄t dicere ꝙ sit ꝯfessum. i. id qđ
ꝯstat est bn̄ dcm̄. Cōfitebāt. n. ꝙ ex hmōi eliis trāsmu
tatis ẜ ꝯgregationē ⁊ segregationē: ꝙ ẜ aliā trāsmu
tationē ꝯtingebat gñationē eē: vel hmōi phi dicebant
ꝯfessa: q: saluabāt gñationē ⁊ corruptionē q̄ ad sensuꝫ Notā
ꝯfessa sunt. ¶ Notandū aūt hos phos male dixisse po dum
nēdo p̄a p̄ncipia mālia esse ela: sꝫ ex quo ponebāt esse
plura bn̄ dixerūt: q: ex trāsmutatione coꝝ saluabāt ge
nerationē ⁊ corruptionē in rebus: hos aūt phos hic nō
icrepat: q: p ea que dicta sūt in p̄ li. ⁊ dicetur in hoc 2°.
satis appꝫ: q: opꝫ esse vnā māz oīuz hn̄tiū trāsmutatio
nem ad seinuicem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ faciētes vnaz māꝫ extra p̄dicta:
hāc āt separabilem ⁊ corporeā peccāt: i
possibile. n. sine ꝯtrarietate eē corp° hoc
sensibile: aut. n. leue: aut graue: aut calꝫ:
aut frigidū necesse esse infinituz hoc qđ
quidam dicunt esse principium.

¶ Exeqtur de facientibus vnā māz ⁊ maxime de ponē
tibus eam separabilez icrepando eos dicens. ꝙ facien
tes vnam māꝫ extra predicta elementa: q: non pone
bant eam esse aliqđ elementorū: cum poneretur hanc
māꝫ corporeā ⁊ separabilē a ꝯrietate peccabāt: q: im
possibile est corpus aliqđ sensibile eē sine ꝯrietate: q:
aut leue aut graue: aut calm̄ aut fridū: necesse est ḡ ꝙ
ifinitū. i. hoc māle elementū: qđ dicunt p̄mū esse supple Nōn
cum ꝯrietate: ⁊ non esse separatū a ꝯrijs. ¶ Notādus dum
aūt ꝙ inter ceteros antiquos phos isti magis accesse
rūt ad nāꝫ māe. In fundamento enim nāe nihil est di
stictū: q: mā non est de se in actu aliquod ꝯrioꝝ: sꝫ est
in potētia ad vtrūqꝫ. Ergo eo ipso ꝙ elemētis insunt
q̄litates cōtrarie: ⁊ hi nō posuerunt māꝫ esse aliquod
elementoꝝ: sed posuerunt eam esse aliqđ medium iter
ea: vt separent ipsam a ꝯrietate: multum appropinqua
bant ad nāꝫ materie: deficiebāt tn̄ in duobus. Primo
q: mā q̄ntū est de se nō est aliqd in actu. quātūcūqꝫ ḡ di
cerent māꝫ esse medium iter elementa: ex quo dicebā
eam esse corpus dicebant ipsam esse aliqd in actu. Se
cūdo deficiebāt: q: lꝫ mā ẜ se non sit aliqd in actu. tn̄
ẜ esse qđ hꝫ in reꝝ nā loq̄ndo de mā hoꝝ trāsmutabi
lium nunqꝫ est sepabilis a ꝯrietate. peccabāt ergo isti:
tū q: ponebant māz esse corpus: tuz q: dicebāt eē actu
separabilem a ꝯrietate. ¶ Notandū ꝙ hic spāliter in Nōn
crepat hos phos ne aliqui crederent coꝝ opinionez eē dum
veram: eo ꝙ multum accedebant ad naturam materie.
¶ Notandū etiam hos posuisse māle p̄ncipiuz infini Nōn
tū. i. ideterminatum: q: ex quo ponebant ipsum separa dum
tū a ꝯrietate non dabant sibi spālez formā p quam de
terminaret: ⁊ in hoc male faciebant. Nam lꝫ materia
de se sit qd indeterminatum: tn̄ vt hꝫ esse: ⁊ vt existit in
rerum natura semper determinatur per aliquam for
mam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut aūt in timeo scriptū est nullaz hꝫ T.cō.
determinationē: non. n. dixit manifeste 4.
pandeches si separat ab elementis.

¶ Spālr descendit ad opinionē Platonis: ⁊ tria facit
ẜm ꝙ triplr increpat ipsum in opinione sua. scđa ibi.
(¶ Neqꝫ vtit.) 3ª ibi. (Sꝫ eliis entibus.) Increpat aūt
ipsuz p̄mo de isufficiētia: q: indeterminate locutus est: T.cō.
dicens illud qđ scriptū est a Platone in timeo: nullam 5.
hꝫ determinationē. i. est insufficiēter: ⁊ immanifeste di
ctum: q: non dixit manifeste quō pandeches. i. quō ma
teria que ē receptiua. eloꝝ oīuz separat ab eliis: ⁊ quō
est in potentia ad ea. non. n. declarantur que sunt decla
randa de mā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ

¶ Neq̧ vtiq̃ nihil dicẽs esse subm aliqd̓ vocatis elementis ꝑuēvt aurꝫ opibus aureis. certe ⁊ hoc nõ bñ dicit hoc mõ dictũ. Sꝫ quorũ qdem est alteratio: ita quorꝫ aũt est gñatio ⁊ corruptio ĩpossibile illud enunciari ex quo gñatum est.

¶ Increpat Plonẽ: q̃ nõ fuit vsus mã vt debuit. posuit .n. vl̃ oportebat eũ ponẽ ꝫ dcã sua mãꝫ ꝫ se eẽ aliqd in actu: ꝫ duo fac̃. q̃ ꝑ facit qd̓ dcm̃ est. 2° mãifestat qd̓ dixerat: ibi. (Sꝫ tñ inqt.) Dicit ꝫ ꝙ neq̧ vtiq̃ nihil. i. in nullo vtiq̃ supple mã vt dꝫ: dic̃. n. mãꝫ ita ꝑuo ꝑexistere ⁊ eẽ tãq̃ subꝫ aliqd̓ vocatis el̓is: vt aurꝫ subq̃ opibus aureis: ſꝫ certe ⁊ h̓ qd̓ h̓ mõ dcm̃ est nõ bñ dixit: ꝫ ea q̃ꝫ ẽ alteratio ita se hẽat: ſꝫ de his q̃ꝫ ẽ gñatio ⁊ corruptio. Impol̓e ẽ illd̓ enũciari. vꝫ. ꝙ subꝫ q̃ gñatũ ẽ sit aliqd ĩ actu ⁊ se hẽat sic aurꝫ ad opa aurea. ¶ Deĩñ cũ. d.

¶ Sed tamen inquit lõge verius est esse aurꝫ dicere vnũquodq̧ esse.

¶ Manifestat qd̓ dixerat dicẽs: ꝙ vnũqd̓q̧ artificialiũ lõge. i. multo verius ẽ dicere eẽ aurꝫ q̃ esse qd artificiale: ⁊ h̓ Pl̓o inqt. i. ꝯcedit ⁊ ꝯfitet̃. de artificialibus. n. verius. i. subalius ꝑdicat̃ mã q̃ aliud: q̃ tota suba artificialiũ ẽ mã: ⁊ oẽs forme hoꝝ sũt accñtia: sic ꝫ h̓ Pl̓o inqt ⁊ ꝯfitet̃. oꝫ ꝫ totã subaꝫ el̓oꝝ eẽ mãꝫ: ⁊ formas el̓oꝝ eẽ accñtia ad q̃s se hꝫ mã sic aurꝫ ad opa aurea. gñoꝫ ⁊ alteratio ⁊ mã ꝫ se erit aliqd in actu: ⁊ erit tota substãtia reꝝ nãliũ: qd̓ est icõueniẽs. ¶ Deinde cũ dicit.

T.cõ. 5. ¶ Sꝫ elemẽtis entib9 solidis vsq̧ ad planitiẽ facit dissol̓onẽ: ĩpossibile aũt matrẽ ⁊ mãꝫ primam planam esse.

¶ Increpat tertio Plonẽ: q̃ videbat̃ velle ꝙ mã esset ipsa sup̃ficies: dicẽs ꝙ el̓is entibus solidis Pl̓o fac̃ dissolutionẽ. i. dissoluit el̓a vsq̧ ad planitiẽ. ꝫ planities est idẽ ꝙ mã: cũ ad eã stet vltima resolutio corpoꝝ: ſꝫ impossibile est mãm ꝑmam quã dicimus matrẽ ⁊ nutricem receptaculoꝝ formarum esse planã. i. esse ideꝫ qd̓ superficies. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 6. ¶ Nos ãt dicimus esse aliquã mãꝫ vnã corpoꝝ sensibiliũ: ſꝫ hanc non separabileꝫ: sed semper cũ contrarietate ex q̃ generantur vocata elementa.

¶ Determinat de mãli ꝑncipio ꝫ opinionẽ ꝓpriam: dicẽs: ꝙ nos dicimus esse vnã aliquã mãꝫ sensibiliũ corpoꝝ ꝯ eos q ponebãt plura mãlia ꝑn^a: ⁊ hãc mãꝫ dicimus nõ sep̃abilẽ a ꝯrũs: ſꝫ semp̃ esse cũ ꝯrietate ex qua gñant̃ vocata el̓a: ⁊ hoc ꝯtra eos q lꝫ ponerẽt vnũ mãle ꝑncipiũ: ponebãt tñ ipsuꝫ sep̃atũ a ꝯrũs. ¶ Notandũ aũt ꝙ el̓m vt ꝓbat̃ in. 5. meta. ꝑ se: ⁊ ꝑ dr̃ de mã ꝑma: q̃ el̓m est illud ex quo cõponit̃ res ꝑ: ⁊ est in eo ⁊ nõ diuidit̃ ꝫ formã: vt in eodẽ. 5. dr̃ q̃ ꝓprie nõ competũt nisi mãe ꝑme. Jõ pħs ignẽ aquã aerẽ ⁊ terrã dicit esse vocata el̓a: q̃ eis nõ cõpetit nomen el̓i ꝓprie ⁊ ꝑ oẽm modũ: ꝙ quo verum sit infra patebit: sed tñ cõmuni appellatione dicunt̃ ⁊ vocant̃ elementa. (margin: Nõndum)

Determinatũ est aũt de his certius ⁊ in alqs: ſꝫ qm̃ tñ huiusmodi ⁊ hoc modo sunt prima corpora determinandum ⁊ de his.

¶ Postq̃ pħs determinauit de ꝑncipio mãli el̓oꝝ. In ista pte determiat de ꝑncipũs formalibus: ⁊ duo fac̃: q̃ ꝑmo ꝯtiuat se ad dicẽda. scd̓o exeq̃t de l̃cẽo: ibi. (Principiũ ⁊ ꝑmũ.) Dicit ꝫ ꝙ de his. i. de el̓is: ⁊ de grauib9 ⁊ leuibus determinatũ est certius in alqs. i. in libro celi ⁊ mũdi: ſꝫ cũ ꝑ^a corpa. i. el̓a sunt hoc mõ. s. ex mã vt ẽ subta ꝯrietati determinãdũ est: ⁊ de his in h̓ libro. supple. q̃ h̓ in li. celi ⁊ mũdi nõ est cõplete traditũ. ¶ Notãdũ ãt ꝙ dicit certius est determinãdũ de el̓is in lib. celi ⁊ mũdi q̃ hic: q̃ in mã nãli q̃to demõstratões sũt magis cões ⁊ vl̓es: tãto sũt nobis magis certe. Iuxta illud ꝑmi phẏcoꝝ. Sũt nobis mãifesta ꝯfusa magis: ⁊ q̃ in li. celi ⁊ mũdi vl̓ius tractat̃ de corpe mobili q̃ in h̓ li. vt. s. ꝯñsum fuit: iõ illas demõstratões appellat certiores. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ el̓a absoluto noĩe appellauit corpa ꝑ^a: cũ tñ simplr̃ ⁊ absolute corpa celestia sint ꝑ^a corpa: q̃ sermõẽs sunt ingrendi ꝫ mãm: cũ in h̓ libro nõ ĩtendat̃ de corpe mobili simplr̃: de corpe mobili ad formã: q̃ el̓a sunt ꝑ^a corpa respectu corpoꝝ trãsmutabiliũ ad formã. Jõ ꝫ exigentiã mãe huius libri pñt dici absolute ꝑ^a: nõ obstãte ꝙ supcelestia cõpa sint ꝑora. ¶ Notãdũ ẽt nõ esse icõueniẽs in diuersis libris determinare de eisdẽ. dum tñ nõ determinet̃ de eis in libris illis sub eadẽ rõne. ¶ Nam nõ solũ diuersi libri: ſꝫ ẽt diuerse scie nõ pñt determiare de eadẽ: nisi sub alia ⁊ alia rõne: vt ꝓbat Cõmẽtator in. 12. meta. Jõ lꝫ de corporibus ꝑmis: ⁊ de el̓is sit determinatũ in li. celi ⁊ mũdi: ꝑt ⁊ de eisdẽ determiari hꝫ: ⁊ h̓ q̃ nõ eodẽ mõ determinat̃ h̓ q̃ ibi: hic. n. ꝓ se ĩtẽdit̃ de el̓is: vt ꝯstant ex mã subta ꝯrietati: ꝫ quã subiectionẽ sunt transmutata ad formã: ꝫ hũc aũt modũ non ꝑncipalr̃ determinat̃ de eis in li. de celo ⁊ mũdo: q̃ ⁊ si ibi aliqd de gñõne el̓orũ dicit̃: tñ ibi nõ ꝑncipalr̃ ĩtendit̃ de motu ad formaꝫ: ſꝫ ad vbi. Quo viso appꝫ q̃re ĩtroducta sit illa pticula textus quã nũc sentiamus: q̃ iõ ĩtroducta est vt ostendatur: q̃ aliter intenditur hic tractare de el̓is: aliter in lib. celi ⁊ mundi. ¶ Deinde cum dicit. (margin: Nõndũ; T.cõ.3.; Nõndũ; Nõndũ; T.c.5.; 7.m.9.; 2.pħ.22.)

¶ Pricipiũ qdẽ ⁊ ꝑmuꝫ existimãtes eẽ mãm ĩseparabilẽ qdem: subiectã autem ꝯtrarũs: neq̧. n. calidũ mã est frigidor: neq̧ hoc calidor: ſꝫ subiectum amboꝝ.

¶ Exeq̃tur de ĩtento: ⁊ duo fac̃: q̃ ꝑ exeq̃t de ꝑncipũs formalibus el̓oꝝ in vl̓i. 2° in sp̃ali. 2ª ibi. (Et ẽt nõ minus.) Pricipia aũt formalia el̓oꝝ ꝫ q̃ sũt trãsmutata sũt q̃litates sensibiles ⁊ ꝯrietates ipe tria ꝫ fac̃: q̃ ꝑ õñdit ꝙ opꝫ dare mãꝫ vnã subiectã q̃litatibus sensibilibus ⁊ ꝯrietatibus q̃ sunt ꝑn^a trãsmutationũ. scd̓o dat ordinẽ hoꝝ ꝑncipioꝝ adiuicẽ. 3° ex his q̃ dixerat rep̃hendit Empedoclẽ ⁊ alios pħos sequentes ipsum. secũda ibi. (Quapp qdẽ ꝑmũ.) 3ª ibi. (Hec qdẽ. n. transmutant̃.) Dicit ꝫ. ꝙ mãꝫ ĩsep̃abilẽ qdem a ꝯrietate ⁊ subeaꝫ ꝯrũs debere existimare esse id qd̓ est ꝑmũ ⁊ ꝑncipiũ supple elemẽtoꝝ vt sũt trãsmutata. Qd̓ ãt oportet dare mãꝫ subeaꝫ vtriq̧ ꝯrioꝝ: pꝫ: q̃ cal̓m non est mã frigido: nec hoc. s. frigidũ est mã calido. Sed aliqd̓ subm amboꝝ: qd̓ aliqñ est sub forma vnius: aliqñ sub forma alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter qdẽ ꝑ^m potentia corpus sensibile ꝑncipiũ. scd̓o aũt ꝑme cõtrarietates: dico aũt. v. g. caliditas ⁊ frigiditas: tertio autem ignis ⁊ aqua ⁊ talia.

¶ Quia dixit mãꝫ subaꝫ ꝯrietatibus eẽ ꝑ^m ⁊ ꝑn^m respectu el̓oꝝ trãsmutabiliũ: õñdit quõ hec ꝑncipia habẽt

ordinē adinuicē. Nā p̄nᵐ trāſmutationis eſt mā q̄ eſt pō ⁊ corpus ſenſibile: vel eſt hmōi p̄nᵐ ip̄z corpus ſenſibile: qḋ ē pō ad ꝯrietates: ⁊ ēt p̄nᵐ trāſmutatiōis ſūt ip̄e ꝯrietates: vt cal'z ⁊ fridū: ⁊ ip̄a el'a: vt ignis ⁊ aq̄ ⁊ talia: ſ; hec p̄ncipia hn̄t ordinē adinuicē: q: pᵐ tale p̄nᵐ eſt corp⁹ ſenſibile pō. 2°. ſūt ꝯrietates. 3°. ſūt el'a: vt ignis ⁊ aq̄. ¶ Ad euidētiā āt dictoꝝ nōndū ꝙ aliqḋ: vt di-
Nōndū cebaſ ſupius: nō ē de rōne rei vno mō: qḋ ē de rōne rei alio mō. iō q̄litates iſte ſenſibiles ⁊ ꝯrietates: l; nō ſint p̄n⁹ el'oꝝ: vt ſūt ſuba: ⁊ vt ꝯſideraſ ꝭ; ſe. ſūt tn̄ de rōne ipſoꝝ vt hn̄t eē nāle: ⁊ vt ſūt actiua ⁊ paſſiua: ⁊ vt cōſideranſ a phyco. Sūt. n. p̄ mō de rōne coꝝ vt hn̄t eē nāle: nā vt el'a ſūt actu in reꝝ nā: nūq̄ ſepanſ p̄ccitus a q̄litatibus p̄mis: imo ſi expoliareſ penitus nā alicuius el'i a q̄litatibus p̄mis. nō vlteri⁹ ſaluareſ nā illa: vt ſi nā ignis expoliareſ a cal'o ⁊ a ſicco nō vlteri⁹ remaneret ignis: ꝙ nō eēt niſi calitas ⁊ ſiccitas aliquo mō eēt de
2°. rōne ignis vt ē in effectu: ⁊ vt h; eē nāle. ¶ 2° tales q̄litates ꝯrie ſūt de rōne el'oꝝ vt ſūt actiua ⁊ paſſiua ⁊ vt trāſmutāt ſe adinuicē: q: nō ſūt talia: niſi vt ſūt ꝯiūcta q̄litatibus: ſiue vt ſūt q̄lia: ⁊ ſic q̄litates eē de rōne corporis q̄lis ꝭ; ꝙ hmōi nō eſt icōueniēs. ¶ 3° tales q̄li
3°. tates ſenſibiles ſūt de rōe el'oꝝ: vt ꝯſideranſ a phyco. phycus. n. nō abſtrahit a mā ſenſibili: ⁊ q: res nō ſunt ſenſibiles ſi accipianſ ꝭ; ſuā ſimplicē rōnē q̄dditatis: ſ; vt ſūt ꝯiūcta q̄litatibus ſenſibilibus: iō de ꝯſideratōe phyci ſūt q̄lia ⁊ ſenſibilia ꝭ; ꝙ hmōi: ⁊ q: oʒ q̄litates ſenſibiles eē de rōne el'oꝝ vt ſūt ſenſibilia. iō calitas ⁊ friditas. ⁊ tales q̄litates ſenſibiles pn̄t eē de rōe el'oꝝ:
Nōndū vt ꝯſideranſ a phyco. ¶ Nōnᵐ ēt ꝯſideratiōnē phyſicā hr̄e gradus ꝭ; abſtractionē: ita ꝙ vnū ⁊ idē pōt ꝯſiderari a phyco ſub eē magis abſtracto ⁊ minus abſtracto. Scia. n. nālis ⁊ ē ſcia ⁊ eſt nālis. rōne q̄ eſt ſcia ꝭ; abſtractionē h; ſtatū in iſimo. rōne q̄ nālis h; ſtatū in ſup̄mo. nā cū ſcia nō ſit p̄ticulariū: q: p̄ticulariū nō eſt
T. c. 53. ſcia neq; diffinitio vt dr̄. 7. meta. quare ſcia nālis eo ꝙ ſcia eſt: h; ſtatū in iſimo: ⁊ nō pōt deſcēdere vltra ſpēz ſpālíſſimā. S; q: nālis ē ꝙ nō abſtrahit a mā ſenſibili h; ſtatū in ſup̄mo: ⁊ nō pōt aſcēdere vltra corpus ſenſibile. vn̄ ⁊ ſi de aliq̄s ꝯſiderat h̄ eſt vt cōparaſ ad talia corpa. Nālis ḡ p̄ ꝯſiderat de corpe ſenſibili. poſtea cōſiderat de tali corpe ſenſibili: vt de corpe hn̄te ꝯrietates. Ultio ꝯſiderat de corpe ſenſibili qḋ eſt ſpēi ſpāliſſime: vt de igne ⁊ terra. ¶ Nōnᵐ ēt ꝙ ſicut tota ſcia h;
Nōndū ſuos termios ⁊ ſuū ſtatū: ita q̄lib; liber p̄tialiſ ſuos terminos ⁊ ſuū ſtatū h;. Nā ſic̄ tota ſcia nālis p ſe ⁊ ꝭm ꝙ hmōi nō trāſcēdit ſenſibile ſimpl'r ſiue corpus trāſmutabile abſolute. Ita liber iſte de ḡnatiōe q eſt liber p̄tialis p habita: h; ſuos termios: q termini ſunt magis ꝯcti. Nā nō ſolū ꝯſideratio debita huic libro nō trāſcēdit corpus trāſmutabile ſimpl'r. ſed ēt nō trāſcēdit corpus trāſmutabile ad formā. Iō p̄mū ꝭ; ꝯſiderationem huius libri nō eſt corpus ſenſibile abſolute: ſ; ē corpus ſenſibile potētia ad ꝯrietates. Erit ḡ hic ordo: ꝙ p̄us ꝭ; ꝯſiderationē debitā huic li° ꝯſiderabiſ corpus ſenſibile: qḋ eſt potētia ad ꝯrietates. Nā ſicut genus eſt in potētia ad ꝓp̄as dr̄ias. ⁊ pōt ꝯſiderari genus nō ꝯſideratis ꝯrījs dr̄ījs: ita nō abſtrahēdo a mā ſenſibili pōt ꝯſiderari corpus ſenſibile: qḋ eſt in potētia ad ꝯrietates ſenſibiles: nō cōſideratis hmōi q̄litatibus ꝯrījs: q̄ ſūt q̄ſi dr̄ie dicti corpis. Primū ḡ vt p̄tiet ad hāc mām erit ꝯſiderare corpus ſenſibile potētia ad tales ꝯrietates. 2°. erit ꝯſiderare corpus ſenſibile vt iformaſ dr̄ījs ꝯrījs. 3°. erit ꝯſiderare corpus ſenſibile nō ſolū vt ē in potētia ad q̄litates ꝯrias: vel ēt vt iformaſ q̄litatibus ꝯrījs quocunq; mō: ſ; vt p̄ficiſ talibus q̄litatibus ꝯrījs ad q̄s ſeqſ eſſe ignē vel aquā vel aliqḋ aliud ſpāle el'z.
¶ Notādū aūt ꝙ ſi ꝯſideranſ p̄dicta. textus Ari. duplr̄ pōt expōi. p̄ vt deſigneſ ordo ꝯſiderationū: nā ꝭ; cōſiderationē phycā: vt ōnſuz eſt: p̄mū e ſt corpus ſenſibile potētia ad ꝯrietates. 2° ē corpus ſenſibile iformatū ꝯrījs dr̄ījs. 3°. ē corpus ſenſibile iformatū talibus ꝯrījs vt ignis vel aq̄. 2° pōt exponi q̄ñū ad ordinē p̄ncipioꝝ ad p̄ncipiatū ⁊ cōponētiū ad cōpoſitū. Nā ſicut dictū eſt cal'itas ⁊ friditas ⁊ tales q̄litates ꝯrie: l; nō ſint ō rōne el'oꝝ: vt ꝯſideranſ ꝭ; ſuā q̄dditatē abſolute ſūt tn̄ de rōne el'oꝝ vt hn̄t eſſe nāle: vt ſunt actiua ⁊ paſſiua: ⁊ vt ꝯſideranſ a phyco: ⁊ vt tales q̄litates ſunt de rōne el'oꝝ: ⁊ ſunt quaſi dr̄ie formales eoꝝ: p̄us itelligiſ mā que eſt potētia: ſiue p̄mo itell'r ip̄m corpus ſenſibile in potētia ad ꝯrietates. 2° ipſe qualitates: vt cal'itas frigiditas itelligantur aduenire tali mā̄e ⁊ tali corpi. Et 3° ex ꝯiūctiōe taliū ꝯrietatū ad tale corpus reſultat ide el'm: vt aqua ⁊ ignis ⁊ eſt ſil'e. ¶ Nā ſic̄ q: hō cōſtat ex aīa ⁊ corpore: p̄us itelligo corpus eē in potētia ad aīaz: ⁊ poſtea aīaz ꝯiūgi corpi. Et 3° itelligo hoīem reſultare ex ꝯiunctione aīe ad corpus: ſic q: el'm: vt eſt actiuū ⁊ paſſiuū ꝯſtat ex corpore ſenſibili. qḋ eſt in potentia ad q̄litates ſenſibiles: ⁊ ex ipſis q̄litatibus ſenſibilibus. Ideo p̄ itelligo tale corp⁹ ſenſibile: ⁊ 2° itelligo ꝙ ei adueniāt q̄litates ꝯrie. ⁊ 3° ex ꝯiūctiōe taliū ꝯrietatū ad tale corpus itelligo ꝙ reſultat inde el'z vt aqua ⁊ ignis. Eſt. n. p̄ itellectus generis qḋ ſe h; quaſi mā. ſcḋo eſt itellectus dr̄iaꝝ que ſe hn̄t ſicut forma. tertio eſt intellectus ſpēi que ꝯſtituiſ ex genere ⁊ dr̄ia tāquā ex p̄n⁹ māli ⁊ formali: ⁊ q: corpus ſenſibile: vt ſpectat ad ꝓpoſitū: qḋ eſt potentia ad ꝯrietates: ſ; h; q̄ſi genus ⁊ mā: ꝯrietates q̄litates ipſe ſe habent q̄ſi dr̄ie formales. el'a vō ipſa vt trāſmutāt ſe adinuicē: ⁊ ſicut actiua ⁊ paſſiua ſe hn̄t quaſi ꝯſtituta ex p̄dictis. Iō p̄mo eſt corpus tale ſenſibile. ſcḋo ſūt ipſe ꝯrietates. 3°. ſunt ignis ⁊ aq̄ ⁊ talia el'a q̄ ſunt actiua ⁊ paſſiua ⁊ cōſtituunſ ex eis. Haꝝ āt duaꝝ expoſitionū: l; vtraq; v̄a ſit. ſcḋa tn̄ magis ꝯcordat ad itentionē textus. S; tn̄ iō ambe adducte ſūt: q: vna facit ad itellectū alterius. Nōndum
¶ Notādū ēt ꝙ ſicut el'a appellat ph̄s corpora p̄ma: cū tn̄ non ſint p̄ma ſimpl'r: nec ſunt p̄ma vt ſunt de ꝯſideratiōe nālis abſolute: ſ; ſunt p̄ᵃ vt p̄tinent ad ꝯſiderationē huius libri in quo ꝯſideraſ de corpibus tranſmutabilibus ad formā ⁊ iter corpa ſic trāſmutata el'a ſūt p̄ma corpora: ſic dicere poſſumus ꝙ corpus ſenſibile: qḋ eſt in potētia ad ꝯria: nō eſt p̄mo ꝭ; ꝯſiderationē abſolutā. nec ēt eſt p̄mo ꝭm ꝯſiderationē phycā: phycus. n. p̄us cōſiderat corpus ſenſibile abſolute q̄; corpus ſenſibile tale: qḋ eſt in potentia ad ꝯria. tn̄ vt ſpectat ad ꝯſiderationē huius libri: in quo non ꝯſideratur de corpore ſenſibili ſiue trāſmutabili ſimpl'r: ſ; de trāſmutabili ad formaz: q: non eſt ſic trāſmutabile: niſi qḋ eſt in potentia ad ꝯria: corpus ſenſibile: qḋ eſt ſic in potentia eſt p̄mum ꝭm ꝯſiderationem: vt ſpectat ad preſentem mām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec q̄dē trāſmutāſ adiuicē: ⁊ nō vt empedocles ⁊ alij dixit: ſemp. n. neq; eēt alteratio: ꝯtrarietates āt nō trāſmutāſ.

¶ Ex his q̄ dicta ſunt. Rep̄hendit empedoclez ⁊ ſuos ſeq̄ces dicēs. ꝙ hec. ſ. el'a trāſmutanſ adiuicē: cū dictū ſit ea eē ſuba ꝯrījs: ⁊ nō ſunt trāſmutata: vt Empedocles ⁊ alij ſui ſeq̄ces dicunt. nā ſi elementa eſſent trāſmutabilia ꝭm ſubaz: vt pōebat empedocles nō eēt vna mā eorum: ⁊ per ꝯñs neq; eſſet alteratio: q: contrarietates nō trāſmutanſ adinuicē. calitas. n. nō ſit frigiditas: ſ;

tas:ſ3 q2 eſt vna mã hoꝝ trãſmutabiliũ:qȯ eſt ſub forma vnius efficiť poſtea alterius. ℭ Deinde cum dicit.

T.cō. 8. ℭ Sꝫ ⁊ nõ minus erit corpis q̃lia ⁊ quãta dicẽdũ ꝑncipia:alij qdẽ.n.ſupponentes vtunť ⁊ dñt:q̃re aut hec aut tanta.

ℭ Exeqtur de dicňs differẽrijs formalibus in ſpãli: ⁊ duo facit:q2 ꝑ ꝯtinuat ſe ad dicẽda.2°.exeqtur de itento: T.cō. 7. ibi.(Qm̃ igiť q̃rimus.) Cõtinuať ſic:nõ ſufficit dicere q̃litates ꝯrias eẽ dr̃ias formales elemẽtoꝝ:vt ſũt actiua ⁊ paſſiua:ſ3 nõ minus.i.nullo mõ dicendũ eſt q̃lia ⁊ quãta ſunt ꝑncipia corporis elr̃is.i. dicendũ eſt q̃les ⁊ quot ſunt tales qualitates ſenſibiles dr̃ie formales.Alij.n.incomplete tradentes non oñdunt:q̃re ꝑncipia hmõi ſunt hec aut tanta:ſed ſupponẽtes talia ꝑncipia eſſe vtuntur eis. ℭ Deinde cum dicit.

T.cō. 7. ℭ Qm̃ igiť q̃rimus corpis ſenſibilis ꝑncipia:hoc aũt hñte eſt tangibile.tangibile aũt cuius eſt ſenſus tactus manifeſtum: qm̃ non oẽs ꝯtrarietates corpis ſpẽs ⁊ ꝑncipia faciunt:ſed ſolum que ſ3 tactũ: ⁊ ſ3.n.contrarietatem differunt:⁊ ſ3 tãgibilem contrarietatem.

ℭ Exeqtur de lrẽo: ⁊ duo facit:q2 ꝑ oñdit tales dr̃ias formales eſſe q̃litates tãgibiles. 2°. declat q̃s q̃litates T.cō. 8. ponẽdũ eſt eſſe tales dr̃ias:ibi.(Jpſoꝝ aũt tãgibiliũ.) Circa ꝑmũ tria facit:q2 ꝑ oñdit q̃litates tãgibiles eſſe dr̃ias.2° oñdit q̃litates alias nõ eſſe dr̃ias tales.tertio remouet quãdã cauillationẽ.2ª ibi. (Jõ neq̃ albedo.) 3ª ibi.(Quãuis prior viſus.) Dicit ġ.ꝙ nos q̃rimus ꝑncipia corpis ſenſibilis.hoc aũt ſenſibile corpus:qȯ q̃rimus eſt tangibile: ⁊ q2 tangibile eſt illud cuius eſt ſenſus tact⁹.Jõ mãifeſtũ eſt ꝙ nõ oẽs q̃litates corpis nec oẽs q̃litates ſenſibiles faciunt.i.faciẽdo ſũt: vt h3 alia lr̃a ⁊ ſpẽs.i.forme ſiue formales differentie ⁊ ꝑncipia elroꝝ:ſ3 facientes recte ſolũ faciũt talia ꝑncipia q̃litates q̃ ſunt ſ3 tactũ.i.qualitates q̃ differunt ſm ꝯrietatem.i.ſm tangibilẽ. ℭ Notandum aũt ꝙ corpus ſen- Nõndum ſibile tangibile eſt illud cuius ꝑncipia querimus:q2 tale ſenſibile hic cõſideratur:a quali ſenſibile nõ abſtrahit conſideratio huius libri. ⁊ vt ſpectat ad mãm iſtaꝫ. dictum eſt aũt ꝙ in hoc libro intendiť de corpe trãſmutabili ad formã:l3 ġ corpus ſenſibile abſolute poſſ3 forte abſtrahi a qualitatibus tangibilibus . corpus tñ vt trãſmutabile ad formã nũq̃ abſtrahiť a talibus q̃litatibus: ⁊ q2 hic ĩtenditur de corpe ſupple trãſmutabili. corpus ħ q̃ſitũ eſt corpus tãgibile.cũ ergo ꝑncipia ⁊ formales differentie corpis tangibilis ſm ꝙ hmõi ſint contrarietates tactus:op3 tales contrarietates hic eſſe queſitas. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Jõq̃ neq̃ albedo ⁊ nigredo:neq̃ dulcedo ⁊ amaritudo:ſilr ãt neq̃ alioꝝ ſenſibiliũ ꝯtrarietatũ aliq̃ facit elementuꝫ.

ℭ Oñdit ex hoc alias ꝯrietates nõ eſſe queſitas dicẽs: ꝙ neq̃ albedo:neq̃ nigredo:neq̃ dulcedo:neq̃ amaritudo: ⁊ ſilr neq̃ alia aliaꝝ ꝯrietatũ ſenſibiliũ ab alijs ſenſibilibus q̃ a ſenſu tactus:nulla.ſ. taliũ facit elr̃a.i. ꝑncipiũ elroꝝ:vel eſt dr̃ia formalis coꝝ: vt ſunt tangibilia:vel vt ſunt actiua ⁊ paſſiua. ℭ Deĩde cũ dicit.

ℭ Quãuis ꝑor viſus tactu: q̃ꝓpter ⁊ ſubm ꝑus. Sed non eſt corporis tangibilis paſſio ſm ꝙ tangibile:ſ3 ſm aliud ⁊ ſi contingat natura prius.

ℭ Remouet quãdã cauillationẽ dicẽs:ꝙ l3 viſus ſit ꝑor tactu:ꝑꝑ qȯ ⁊ ob3 viſus ꝑus eſt obo tactus: ſ3 tñ q2 q̃litas viſibilis nõ eſt paſſio corpis tãgibilis: ſ3 ꝙ tãgibile:ſ3 ſ3 ꝙ aliud:vt ſ3 ꝙ viſibile : cũ nos q̃ramus ꝑncipia corpis vt eſt tangibile:nõ vt eſt mutabile: ⁊ ſic contingit viſum eſſe ꝑus nã:q2 talis ꝑoritas accidit ⁊ alienatur a ꝯſideratione noſtra.Jõ dr̃ias viſibiles non eſt ponenduꝫ eſſe differentias formales elroꝝ vt ſunt tangibilia: ⁊ ſunt actiua ⁊ paſſiua.

ℭ Jpſoꝝ aũt tangibiliũ diuidendũ q̃ ꝑme differentie ⁊ ꝯtrarietates. Sunt ãt ꝯtrarietates ſecunduꝫ tactum he. calm̃ ⁊ frigidum:humiduꝫ ⁊ ſiccũ:graue ⁊ leue:durum molle:lubricum aridũ: aſperum lene:groſſum ⁊ ſubtile. T.c.8.

ℭ Poſtq̃ ph̃s dixit q̃litates tãgibiles eẽ elroꝝ formales dr̃ias ⁊ eẽ ꝑn⁹ coꝝ. Mȯ vt dem̃ ẽ ne laboret ĩ equoco: q2 multe ſũt q̃litates tãgibiles oñdit in pte iſta q̃s q̃litates de nũero tãgibiliũ ponẽdũ eſt eẽ tales dr̃ias ⁊ talia ꝑn⁹. Jõ duo facit:q2 ꝑ enũerat diuerſas ꝯrietates tãgibiliũ.2° oñdit q̃s illaꝝ ponẽdũ eſt eẽ talia ꝑncipia: ibi.(Hoꝝ ãt graue.) Dicit ġ.ꝙ dõ3 eſt ꝯrietates ipſoꝝ tãgibiliũ: ⁊ oñdẽdũ eſt q̃ ſunt ꝑme dr̃ie ⁊ ꝯrietates tãgibiles:ſunt aũt ꝯrietates ſm tactũ : hec.7.ſ. ꝑma eſt cal3 ⁊ frigidũ.2ª hũidũ ⁊ ſiccũ.3ª graue ⁊ leue . q̃rta duꝝ ⁊ molle.q̃nta lubricũ ⁊ aridũ.ſexta aſpeꝝ ⁊ lene. ſeptima groſſuꝫ ⁊ ſubtile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Hoꝝ aũt graue qdeꝫ ⁊ leue neq̃ actiua neq̃ paſſiua:non.n.in faciendo aliqd aliȯ neq̃ in patiẽdo ab alio dicũť. oportet aũt actiua ĩuicẽ ⁊ paſſiua eẽ elemẽta: miſceńť.n.trãſmutanť adiuiceꝫ.cal3.n. ⁊ fridum:humiduꝫ ⁊ ſiccuꝫ : hec qdẽ q2 actiua ſunt:hec aũt q2 paſſiua dicunť.

ℭ Exeqť ȯ ꝑdictis: ⁊ duo faċ : q2 ꝑ oñdit qd tenẽdũ ſit de graui ⁊ leui.2° qd de alijs q̃litatibus:ibi . (Calm̃.n. eſt.) Dicit ġ.ꝙ hoꝝ ſiue haꝝ q̃litatũ tãgibiliũ.graue qdẽ ⁊ leue nõ ſũt actiua ⁊ paſſiua:q2 nõ dñr.i.nõ deſcribunť:nec diffiniunť graue ⁊ leue.i.faciẽdo aliqd aliȯ: neq̃ in patiẽdo ab alio: ⁊ q2 elr̃a vt ȯ eis loqmur o3 eẽ actiua ⁊ paſſiua adiuicẽ.Jõ ſupple vt ad ꝓpo^m ſpectat graue ⁊ leue nõ pñt eſſe eloꝝ ꝑn⁹. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Calm̃.n.eſt q2 ꝯgregat homogenea: ſegregare.n.qȯ ĩquiunt facere ignẽ: cõgregare aũt eſt que eiuſdẽ tribus:cõtigit.n.extollere alienigena:friduꝫ auteꝫ qȯ coniungit ⁊ congregat : ſilr ⁊ ſyngenea ⁊ non eiuſdem tribus.

ℭ Dicit qd ſit tenẽdũ de alijs q̃litatibus. ⁊ ꝓbat ꝙ cal3 ⁊ frigidũ:hũidũ ⁊ ſiccũ ſunt ille q̃litates q̃ ſunt eloꝝ ꝑn⁹.vt ſũt actiua ⁊ paſſiua. ℭ Ad cui⁹ euidẽtiã nõndũ Nõndũ ꝙ q̃litates tãgibiles q̃ ponunť eloꝝ ꝑn⁹ nõ ſunt trãſmutata adiuicẽ duo in ſe hr̃e debẽt. ꝑ qdẽ debent eſſe actiue ⁊ paſſiue.q2 ſine actiõe ⁊ paſſiõe nõ ſit trãſmutatio.2° nõ dbẽt reduci ĩ alias q̃litates:q2 ſi ĩ alias q̃litates reducerenť iã nõ eſſent ꝑme:nec deberent dici ꝑncipia.

cipia. Duo ḡ facit: q₂ primo oñdit calꝫ ⁊ frigidū humidū ⁊ siccū eē huius ṗncipia: q₂ sunt actiua ⁊ passiua. 2° q̄ nō reducunt̄ in alia: ſꝫ magis alia reducit̄ in ipa.
T.c.15. 2° ibi. (Manifestū igr̄ qm̄ oēs.) Circa ṗmū duo facit: q₂ ṗmo oñdit calꝫ ⁊ frigidū eē talia ṗncipia: q₂ sūt actiua. 2° oñdit h̄ idē de humido ⁊ sicco: eo q̄ sint passiua:
T.c.9. ibi. (Humidū.n. īdeterminatū.) Dicit ḡ q̄ calꝫ ⁊ frigidū pñt esse hmōi ṗncipia: q₂ sunt actiua. Nā calꝫ ē actiuuꝫ: q₂ ꝯgregat hōgenea: ⁊ segregat ēt etherogenea. iō sapiētes inquunt ignē facere alienigena ⁊ etherogenea. ꝯgregare aūt hōgenea q̄ sunt eiusdē tribus ⁊ eiusdem prolis: ſꝫ extollit ⁊ segregat alienigena. supple ēt frigidū est actiuū: q₂ ꝯiūgit ⁊ ꝯgregat oīa siītr̄. i. vniformiter siue fuerit syngenea omnigenea. i. hōgenea ⁊ ñ eiusdē
Nōndū tribus. i. sīc etherogenea. ¶ Nōn^m aūt q̄ calꝫ rarefacit ⁊ rarefaciēdo qcqd est ibi sbˀle eleuat̄ ⁊ euaporat. Jō dr̄ ꝯgregare hōgenea: q₂ grossa ⁊ grauia relinq̄ deorsūꝫ. leuia aūt ⁊ subtil a facit ascēdere sursūꝫ: ⁊ q₂ calor ꝯiungit leuia leuibus ⁊ grossa relinq̄t cū grossis. iō dr̄ ꝯgregare hōgenea. Fridū aūt ꝯstipat ⁊ ꝯstringit ⁊ hꝫ imobilitatē: iō siue sint hōgenea siue etherogenea p̄ frigidū congregant̄. frigidū.n. nō separat subtilia a grossis: sed coagulat ea simul. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.9. ¶ Humidū eniꝫ īdeterminatū proprio termino bene terminabile ens: siccū aūt bene terminabile proprio termino difficulter terminabile alterius.

¶ Oñdit humidū ⁊ siccū esse talia ṗncipia: q₂ sunt passiua: ⁊ duo facit: q₂ ṗmo facit qō dcm̄ est. 2° vt oñdat q̄ humidū est ponēdū tale ṗn^m diuidit humidū ⁊ siccū. 2° ibi. (Dicit̄ āt siccū ⁊ humidū.) Circa ṗmū duo facit:
T.cō. 14. q₂ ṗmo oñdit de humido ⁊ sicco: qō dcm̄ est. 2° oñdit q̄litates alias tāgibiles nō posse esse talia ṗncipia: q₂ reducunt̄ in hūidū ⁊ siccū: ibi. (Subtile āt ⁊ grossū.) Dicit ḡ: q̄ hūidū hꝫ rōnē passiui. est.n. humidū īdeter
T.c.10. minatū ꝓprio termino. est bene ens terminabile termino alieno. siccū āt ecōuerso est bñ terminabile termino ꝓꝓo ⁊ difficile terminabile alieni⁹ termīo: ⁊ q₂ bñ terminari siue termino ꝓprio siue alieno sonat in passionē. iō humidū ⁊ siccū sunt passiua. ¶ Deide cum dicit.

T.c.10. ¶ Subtile āt ⁊ grossuꝫ lubricū ⁊ aridū. ⁊ duꝝ ⁊ molle: ⁊ alie differētie ex his sī.

¶ Oñdit alias q̄litates tāgibiles nō posse esse talia ṗncipia: q₂ nō sunt q̄litates ṗme: ſꝫ reducūt̄ in alias: circa qō duo facit: q₂ ṗmo ṗmittit qō itēdit. scdo exeq̄tur de itento: ibi. (Qm̄ enim repletiuū.) Dicit ergo q̄ subtile ⁊ grossum. lubricum ⁊ aridum. durum ⁊ molle: ⁊ alie drīe tāgibiles nō sunt ṗme: ſꝫ sunt ex his. i. reducūt̄ ad has vt ad humidū ⁊ siccū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniā.n. repletiuū est humidū: quia nō est terminatuꝫ q̄dem. bene aūt terminabile ens: ⁊ q₂ seq̄tur tangentē. subtile aūt repletiuuꝫ: subtiliuꝫ autem partium ⁊ paruaꝝ partiuꝫ repletiuuꝫ: totuꝫ eniꝫ totū tangit: subtile autem maxime tale: manifestū quoniam subtile quidem erit humidum grossum autem sicci.

¶ Exeq̄tur de itento: ⁊ tria facit: q₂ ṗ oñdit hoc de subtili ⁊ grosso. 2° de lubrico ⁊ arido. 3° de duro ⁊ molli. 2°
T.c.13. ibi. (Et rursuꝫ lubricū.) 3° ibi. (Amplius molle q̄deꝫ.)

Dicit ḡ q̄ humidū est q̄d repletiuū: q₂ nō est determinatū termino ꝓprio: ⁊ est bñ terminabile termino alieno. ⁊ q₂ humidū tāgētē: q₂ accipit formā ⁊ figurā eius qō tangit. iō supple est humidū repletiuū. aqua.n. ⁊ qōlibet subtile repletiuū est: imo subtile est maxime tale. i. maxime repletiuū: est.n. repletiuū paruaꝝ ptiū p̄ poros. est.n. de rōne subtilis q̄ totū attingat: subtile.n. f̄m q̄ hmōi sic subiicit̄ q̄ totū attigit ⁊ replet totū: ⁊ q₂ replere ꝯuenit rei p̄ nāꝫ humidi. manifestū est q̄ subtile erit humidi. ⁊ si subtile est humidi: ⁊ reducit̄ in humiduꝫ. grossum erit sicci ⁊ reducet̄ in ipsum. ¶ Notādū autē Nōndum
q̄ sicca ⁊ solida bñ terminant̄ termino ꝓprio iō nō accipiunt figurā eius in quo sunt. nec bene replent ipsuꝫ. vas.n. bene replet̄ ex aqua. non autem bene repletur ex lapidibus. q₂ aqua seq̄tur figuram vasis ⁊ coaptat se eis: non aūt lapides. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et rursus lubricū q̄dem humidi. Lubricū aūt aliq̄d humiduꝫ passiuū est velut oleū. Aridum q̄dē sicci: aridū.n. qō perfecte siccū: quapropter ⁊ coagulata sunt ꝑ defectionē ꝓprie humiditatis. T.cō. 11. T.cō. 12.

¶ Reducit lubricū ⁊ aridū dicēs: q̄ lubricū erit humidi. i. reducet̄ in humidū. lubricū.n. est humidū passum aliq̄d a sicco velut oleū: qō est lubricū ⁊ viscosūꝫ: q₂ est ibi ⁊ siccitas annexa humiditati: q₂ cū inabundat humiditas lubricū reducit̄ in humidū. aridū aūt est sicci. i. reducit̄ in siccū. est enim aridū qō est pfecte siccum: q̄propter ⁊ coagulata videnr̄ arida ⁊ sicca ꝑ defectū proprie humiditatis: deficit.n. in talibus ꝓpria humiditas: quia est constructa ⁊ constipata propter coagulationem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius molle q̄dē humidū: molle.n. qō subiicit̄ in seipsūꝫ ⁊ nō trāsmutās q̄dē qō facit humidū: ideo.n. si est humidū molle: sed molle humidi: durum aūt sicci: durum enim est quod coagulatuꝫ est: coagulatum enim siccum. T.cō. 13.

¶ Reducit molle ⁊ duꝝ dicens: q̄ molle erit humidi. Nā molle est id qō subiicit̄ in seipsūꝫ. i. qō cedit nō trāsmutans aūt. i. ⁊ nō resistit: ⁊ q₂ hoc facit humidum ⁊ est ꝓpriū eius cedere. s. ⁊ nō resistere: iō nō est humidū reducibile in molle: ſꝫ molle est hūidi: ⁊ reducit̄ in ipsꝫ. participat.n. molle ꝓprietates humidi: non econuerso. addidit aūt q̄ durū est sicci. Nam durū est quasi idem quod coagulatuꝫ. coagulatuꝫ autem est siccum. i. reducitur in siccum vt prius dicebatur. ergo ⁊ duruꝫ in siccum reducetur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dicunt̄ aūt siccū ⁊ humidū multifarie: opponit̄ aūt sicco ⁊ humiduꝫ ⁊ vduꝫ: ⁊ rursus hūido ⁊ siccū ⁊ coagulatū: oīa āt hec sunt sicci ⁊ humidi ṗmoꝝ dictoꝝ. T.cō. 14.

¶ Diuidit siccū ⁊ humidū: vt oñdat q̄ hūidū ⁊ q̄ siccū debent poni q̄litates ṗme. ¶ Ad cuius euidentiaꝫ Nōndum
notandū q̄ humidū ⁊ siccū repiunt̄ in ext̄s ⁊ elemētatis: ⁊ vt repiunt̄ in elemētatis hñt esse dupl̄r. Quedā.n. mixta sunt simpl̄r humida. q̄dam aūt sunt talia per accñs. que.n. sunt humida nō per se: ſꝫ p̄ accñs pñt dici humida ⁊ rorata: sic lapides ꝑfusi aq̄ humidi ⁊ rorati dici pñt. sic ēt q̄dā sunt sicca simpl̄r. q̄dā sunt sicca per accñs rōne frigoris cōstipantis. Sed si reductionē hoꝝ

nem horum scire volumus dicere possumus ⁊ hūīduȝ
⁊ roratum deducitur in hūīdū elatū. hūīdū aūt elati i
hūīdū eli: qd ppzie ⁊ simplr est pmū hūīdū. sic ēt coa-
gulatū in elatis reducit in siccū elati: siccū aūt elati in
siccū eli: qd est pmū siccū. Jō pncipia trāsmutationuȝ
ponēda sunt pmū siccū ⁊ pmū hūīdū. Duo ergo facit: qꝛ
primo premittit qd intendit. scdo declarat ppositū ibi.
(Qm.n. humido.) Dicit ergo ꝙ hūīdum ⁊ siccum dici
tur siue dicunt multifarie. Opponit enim sicco hūīduȝ
⁊ vdum: ⁊ rursum humido opponit siccum ⁊ coagula
tū: ⁊ oia hec put sunt in elatis sunt sicci ⁊ hūīdi dictoꝝ
pmoꝝ.i. sunt sicca ⁊ hūīda put sunt in elis. sunt enim
aliquo modo prime qualitates in elatis. tñ non sunt in
eis simplr. qꝛ mixta ⁊ elata nō hñt hmōi qlitates pri
mas in suis excellentijs. sed habēt eas fractas ⁊ remis
sas. vt superius dictum est. Deide cū dicit.

Quoniā.n. humido opponitur siccum
⁊ humidum qdem est qd habet alienige
nam hūīditatem supficietenus. ifusuȝ āt
qdem qd i pfundo. siccum autem qd p
uatur hac. manifestum qm̄ hūīdum qd
erit humidi oppositum ⁊ siccū pmi sicci.

Manifestat qd dixerat ⁊ duo facit: qꝛ pmo ondit hu
midū ⁊ vdum opponi sicco. ⁊ ꝙ siccū reducit in pmū
siccū.s. sicci elati in siccū eli. scdo ostendit siccū ⁊ coa-
gulatū opponi humido. ⁊ ꝙ humidū reducit in pmuȝ
T.cō. 15. humidū. scda ibi. (Rursus aūt humidū.) Dicit ergo ꝙ
humido opponitur siccū. nā hūīdū quidē.i. vduȝ est id
qd hȝ alienigenā humiditateȝ superficietenus: sicut id
qd roratū est. infusum autem est qd habet alienigenam
humiditatem in pfundo. siccū aūt simplr erit qd puat
hac vtraqȝ humiditate. ppter qd manifestū est: ꝙ hūī-
dum ſm superficiē erit humidi simplr: vel vt hȝ alia lit
tera ⁊ planius: vdum erit humidi: sicut ēt siccuȝ qd est
oppositū humidi: est sicci primū.i. reducitur in pmū sic
Nōn^m cum. Nōn^m aūt ꝙ eo ipso ꝙ vduȝ opponit sicco: qꝛ
siccū est propriū oppositum humidi sequitur ꝙ vdum
sit aliquo modo hūīdum: ⁊ qꝛ qd est ſm quid ⁊ quodā
modo: reducitur in id qd est simplr. Jdeo bene dictum
est ꝙ vdum reducitur in hūīdū: qꝛ opponit sicco p nāȝ
humidi. Deinde cum dicit.

T.cō. 15. Rursum autem humidū ⁊ coagulatū
silr: ⁊ humidum qdem est qd habet pro
priam humiditatē i pfundo. ifusum aūt
qd hȝ alienā humiditatē i pfundo. coa-
gulatū āt qd puatur hac. quapropter ⁊
hoꝝ erit. hoc qdē sicci. hoc aūt humidi.

Ostendit hoc idem de sicco ⁊ coagulato dicēs. ꝙ hu
midum ⁊ coagulatū similiter opponunt: qꝛ humidum
est qd habet ppriā humiditatē in pfundo. infusum autē
qd hȝ alienā hūīditatē in pfundo. coagulatū aūt qd pri
uatur hac.s. humiditate in pfundo. ergo coagulatū op-
ponitur humido per nāȝ sicci. nō inqꝫtū pticipat aliqd
de humiditate sicut vdum opponebat sicco put parti-
cipat aliquid de humiditate. Quapropter ex his q̄ dcā
sunt pȝ ꝙ hoꝝ B.s. coagulatū erit sicci. hoc.s. vdum erit
humidi. Notādū aūt ꝙ non solum vdum: sed infu-
Nōn^m sum reducit in hūīdū. tam enim infusum qꝫ vdum sunt
humida per accidēs. hñt enim alienigenā humiditatē:
sed aliter ⁊ alr: qꝛ vdum hȝ hmōi hūīditatē in superfi-
cie. infusum aūt in pfundo. veꝝ qꝛ vdum hȝ hoc per ac
cidens: cū esse p accñs reducat ad per se: tā vdū qꝫ ifu

sum reducentur ad humidum. Deinde cum dicit.

Manifestum igr qm̄ omnes alie drie
reducunt ad pmas quattuor. he aūt nō
amplius i miores. neqꝫ.n. calīm qd siccū
aut ꝙ humidū. neqꝫ humidum qd calīm
aut qd fridum. neqꝫ fridū qd siccū. neqꝫ
subinicem. neqꝫ sub calido ⁊ hūīdo sunt.
quapropter necesse quattuor esse has.

Concludit ꝙ predicte quattuor drie.s. calidū ⁊ frigi-
dum hūīdū ⁊ siccū nō reducunt in alias nec in seipsas
sed alie reducantur in eas. Jdeo aut ꝙ oēs aliene.i. oēs
alie drie reducunt ad has drias primas. hoc āt nō am
plius in minores. qꝛ nec reducunt i alias nec i seipsas.
calidū.n. non est qd siccum: aut ꝙ humidum: qꝛ actiuū
non est qd passiuū. neqꝫ humidū qd calidum aut frm:
qꝛ passiuuȝ non est qd actiuū. sic etiam frigidū: ⁊ siccū
nō sunt sub seinuicem. qꝛ actiuū non est qd passiuū. nec
econuerso. nec sunt sub calido ⁊ humido. non ꝙ fridū
sit sub calido. ⁊ siccū sub humido. qꝛ oppositū nō ē sub
opposito. Quapropter necesse est has qttuor drias eē
pncipia trāsmutationū ⁊ nō plures ⁊ nec pauciores.
Notandū aūt ꝙ cū fuerint assignate. 7. ꝯtrarietates Nōndū
qualitatū tāgibiliū solū due sunt ponēde tāqꝫ pme dif-
ferentie ⁊ tanqꝫ pncipia trāsmutationum. vȝ. calidū ⁊
frigidū: ⁊ hūīdū ⁊ siccū: qꝛ hec sunt actiua ⁊ passiua: ⁊
nō reducunt in alias. Alie aūt. 5. ꝯtrietates nō dñent di
ci talia pncipia: qꝛ nec sunt actiua nec passiua. vt graue
⁊ leue. vel reducunt in alias. vt subtile ⁊ grossuȝ. lubri-
cum ⁊ aridū. duꝝ ⁊ molle. asperū ⁊ lene. aspeꝝ eniȝ ⁊
lene reducunt in humidū ⁊ siccuȝ. lȝ phs nō reduxerit
ea. lene enim reducit in humidum. humida enim pro-
pter sui fluxibilitatem hñt lenitatē in ptib⁹ ⁊ in eis vna
pars nō supereminet alteri. sicca.n. qꝛ sunt bene termi-
nabilia termino pprio possunt hēre asperitatem in pti
bus. ⁊ in eis vna pars pōt alteri preeminere.

Quoniam aūt qttuor elemēta: eo T.c.16.
rū aūt qttuor sex ꝯiugatōes sūt.
ꝯtraria aūt nō inata sunt ꝯiūgi.
calidum.n. ⁊ fridū esse ideȝ: ⁊ rursus hu
midū ⁊ siccū ipoīe. manifestū auteȝ qm̄
quattuor erūt elementoꝝ ꝯiugatiōes:
calidū ⁊ siccū: calidū ⁊ hūīduȝ. ⁊ rursus
fridum ⁊ humidum. ⁊ fridum ⁊ siccum.

Postqꝫ phs ostendit quattuor esse qualitates pmas
actiuas ⁊ passiuas. Jn pte ista ex numero illaꝝ quali-
tatum pbat nūeꝝ eloꝝ. Ad cuius euidentiā notan
dum ꝙ ad trāsmutationē ⁊ ad gñationem ⁊ corruptio Nōndū
nem non solum requiritur ꝙ elm sit actiuū ⁊ passiuū.
sed ēt ad hoc facit loc⁹. ⁊ ēt ordo ad hmōi qlitates. nā
ſm ꝙ elm ē in alio ⁊ alio loco. sic alr ⁊ alr se hȝ ad ge
nerationē ⁊ corruptionē. sic etiam put elm hȝ aliū ordi
nem ad qualitates actiuas ⁊ passiuas. alr ⁊ alr se ha-
bet ad agēdū ⁊ patiēdū. ⁊ alr ⁊ alr trāsmutat ⁊ trans
mutat. Tria ergo facit: qꝛ p ex nūero qlitatū actiuarū
⁊ passiuaꝝ pbat nūeꝝ eloꝝ. 2° determīat d loco eoꝝ.
tertio ostendit quē ordineȝ hñt ela ad qlitates actiuas
⁊ passiuas. scda ibi. (Entibus aūt quattuor.) 3ª ibi. (Et T.c. 22.
tñ simplr.) Circa pm̄ duo facit: qꝛ primo facit qd dcm̄ ē. T.c. 23.
secundo ostendit opiniones antiquorum aliquo modo
ꝯcordare opinioni sue. scda ibi. (Omnes.n. qui simpli- T.c. 17
cia.) Prima pars diuidit in duas: qꝛ pmo ppōit qd in-

tendit. scđo manifestat ꝓpositũ ibi. (Et assecutũ ẽ hoc.)
Dicit ergo ꝙ sunt quattuor el'a .i. q̃ttuor sũt q̃litates acti
ue ꝛ passiue. el'm. n. quasi idem sonat qđ ꝑncipiũ. ꝛ q2
hmõi qualitates ꝑme hñt aliq̃ mõ rõnẽ ꝑncipij. vt ostẽ
sũ est. iđ el'a appellari pñt. Istaꝝ aũt quattuor q̃litatũ
siue istoꝝ ꝑncipioꝝ sunt sex ꝯiugatiões .i. cõbinatiões.
q2 sex modis cõbinare possumus: sed due cõbinatiões
sunt inutiles: q2 ꝯ̃ria non sunt innata coniungi: q2 ĩpoſſe ẽ
idẽ corpus esse calidum ꝛ frigidum. vel esse hũidũ ꝛ
siccũ. Manifestũ est ergo ꝙ possibiles ꝯiugatiões el'o
rũ .i. qualitatũ primaꝝ erunt q̃ttuor. poterunt enim cõ
binari ꝛ ꝯiũgi. cal'm ꝛ siccũ. cal'm ꝛ hũidũ. ꝛ frigidũ
ꝛ hũidũ. ꝛ frigidũ ꝛ siccũ: ꝛ q2 ſm numeꝝ haꝝ cõbi
nationũ est numerus ꝑmoꝝ corpoꝝ: iđ contingit esse
quattuor prima corpora. ¶ Notandũ aũt ꝙ phs vtit
Nõndũ equiuoce noĩe el'i. nã aliq̃ñ el'a appellat prima corpora
vt ignẽ ꝛ hmõi que sunt el'a respectu mixtoꝝ q̃ cõstãt
ex eis. aliq̃ñ ãt appellat el'a q̃litates actiuas ꝛ passiuas
q̃ sunt el'a ꝛ ꝑncipia ꝑmoꝝ corpoꝝ. nõ simpl'r ꝛ abso
lute. sʒ vt sunt actiua ꝛ passiua adinuicẽ vt superi⁹ dice
baẽ: ꝛ sic accipit el'a hic. q̃ꝝ cõbinatiões sũt sex. q̃ttuor
possibiles ꝛ due ĩpossibiles. ¶ Notandũ etiam ꝙ ele
Nõndũ mentũ q̃lib3: siue q̃libet ꝑmũ corpus reqrit duas ꝑ
mas q̃litates. ꝛ q2 due prime qualitates in eodẽ corpe
nõ pñt ꝯiungi nisi quattuor modis. iđ sunt q̃ttuor ꝑma
corpora. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Et assecutũ est hoc ſm rõem simplici-
bus appentib⁹ corpib⁹. igni ꝛ aeri: ꝛ ter
re ꝛ aque. ignis enim calidus ꝛ sicc⁹. aer
ãt calidus ꝛ humidus. velut euaporatio
n. aer. aq̃ ãt frĩa ꝛ hũida. terra ãt frĩa ꝛ sic
ca: vt ĝ rõabil'r distribuãẽ drĩe ꝑmis cor
porib⁹: ꝛ multitu⁹ eoꝝ fit ſʒ rõeʒ q̃ttuor.**

¶ Hic manifestat qđ dixerat. dicens. ꝙ he .s. cõbinatio-
nes primaꝝ q̃litatũ ſm rõnẽ .i. rõnabil'r assecutũ ẽ his
que apparent simplicia corpora .s. igni ꝛ aeri: aq̃ ꝛ ter-
re. Nã in his q̃ttuor corporibus reperiunẽ predicte q̃t
tuor cõbinationes. ignis enim est calidus ꝛ siccus. aer
calidus ꝛ humidus. Nã aer est velut euaporatio q̃dã
que est calida ꝛ hũida. aqua est frigida ꝛ hũida. terra
frigida ꝛ sicca. Ut ergo rõabil'r distribuanẽ prime drĩe
primis corporibus ſm rõnẽ fit multitudo coꝝ. v3. pri-
moꝝ corpoꝝ supple ſm multitudinẽ ꝑmaꝝ q̃litatuʒ.
sunt. n. quattuor ꝑma corpora que sunt q̃ttuor ꝑme q̃li
Nõndũ tates: ꝛ sunt eaꝝ q̃ttuor cõbinatiões possibiles. ¶ No
tandum aũt ꝙ euaporatio dupl'r potest considerari: vl'
quãtum ad id quod est: ꝛ sic est humida: vel quãtũ ad
calorẽ ĩcorporatũ qui facit eã ascendere: ꝛ sic est cal'a.
frigida. n. ſm ꝙ hmõi nõ ascẽdit. ꝛ iđ cõiter põitur qđ
euaporatio a mã h3 humiditatẽ: sed ab efficiente .i. a so
le. ꝛ a supcelestibus corporibus h3 calorẽ ĩcorporatũ.
Iđ dcm̃ est ꝙ aer est calidus ꝛ hũidus: q2 est q̃si eua-
Nõndũ poratio quedã. ¶ Notandũ ẽt pħm hic quasi suppõe
re ꝙ ad q̃lʒ el'm reqriẽ cõbinatio duaꝝ qualitatuʒ: ꝛ
ex numero talitũ cõbinationũ arguit numeꝝ el'oꝝ: qui
dictuʒ q̃ daʒ aũt volentes hmõi rõnẽ assignare dixerũt hoc eẽ:
rundam q2 oʒ actiuũ hr̃e suũ ꝓpriũ subm̃. ꝓpriũ ãt subʒ summi
calidi nõ põt esse humidũ: q2 cal'm in summo facit eua
porare humidũ. ignis ĝ h3 duas q̃litates: q2 est cal'us
ꝛ siccus: sed cal'm cũ teperamento fundaẽ in humido.
ideo aer est calidus ꝛ humidus. sic etiam frigidũ cum
temperamento fundaẽ in humido: vt frigiduʒ aqueum
frigidum aũt cũ excessu expellit humidũ: vt friduʒ ter
re. Iđ oʒ el'm hr̃e duas qualitates ꝑmas ſʒ ꝙ vna seq

tur ad aliã ꝛ h3 ordinẽ ad eã. Sed hoc dupl'r nõ videẽ
bene dictũ. Primo q2 ꝑ acciõ videẽ ire ad mentẽ phi. ꝯ dcm̃
phs. n. intendit de el'is ꝛ de numero eoꝝ vt trãsmutãt ꝑ
se adinuicẽ ꝛ sunt actiua ꝛ passiua. ideo ex ipsa actiõe
ꝛ passione magis q̃ʒ ex ordine qualitatũ oʒ sumi ꝑdi-
cta rõ. Amplius suppõebaẽ in illa rõe ꝙ idẽ subm̃ ha- 2
beret frigidũ in summo. ꝛ calidũ in summo. vt cal3 ignis:
ꝛ frigidũ terre: que dicebãt esse talia in summo ponebãt
fundari in sicco. hoc aũt videẽ ipsis apparẽtibus repu- 2.a.26
gnare: q2 subiecta ꝓpria non pñt esse eadẽ ꝯ̃rioꝝ maxi
me si accipianẽ in sua excellẽtia. cũ actus actiuoꝝ sint ꝑ
in patiente ꝛ disposito. Possum⁹ ĝ vtroq3 modo assig-
re rationẽ: q̃re ad vnũ el'm cõcurrunt due qualitates. ꝑ
ma erat ex ipsa actione ꝛ passione. Nam quecũq3 trãs
mutantur adinuicẽ sunt simul actiua ꝛ passiua. vt ꝓba
tum fuit supra. ca°. de mixtiõe. ꝛ ẽt in ca°. de tactu ꝛ de
actione. Si ergo hic arguiẽ de el'is vt sunt trãsmutata
oʒ agere de eis vt actiua ꝛ passiua. cuilib3 ĝ el'oꝝ dabi
mus duas q̃litates. vnã actiuã ꝛ aliã passiuã: qđ cõcor
dat apparentib⁹. Nã in igne q̃litas actiua est calor. pas
siua siccũ. In aere passiua q̃litas est humidũ. actiua ca
lidũ: ꝛ sic de aliq̃s. nullũ est enĩ elemẽtũ qđ non habeat
vnam qualitatẽ actiuã. ꝛ aliã passiuã. ꝛ hoc mõ vr̃ ire
ad mentẽ phi. possumus tñ si volum⁹ ex ordine ipsarũ 2
qualitatũ ostendere q̃uo ad q̃lʒ el'm ꝯcurrunt due q̃li
tates: tenebim⁹ tñ modũ aliũ a mõ ꝑdcõ. nõ. n. dicem⁹
ꝙ terra sit frigida in summo: sed ꝙ aqua. quo posito õ le
ui p3 dicta cõbinatio. Nã ignis qui est calidus in sum
mo de necessitate fundaẽ in sicco: q2 summa caliditas fa
cit euaporare hũidũ. aqua aũt que est frigida in summo
q̃si ei opposita reqrit oppositũ susceptiuũ: iđ frigidum
aque fundaẽ in humido: aer aũt qui h3 calidũ cũ tẽpa-
mento fundatur in humido. frigidum aũt terre oppo™
fundaẽ in sicco ita ꝙ cal'm in summo nõ cõpatiẽ secũ hu
midũ. sed cal'm cũ tẽpamento. ꝛ frigidum in summo nõ
cõpatiẽ secũ siccũ: sed frigidũ cũ tẽpamento: q̃re autem
terra nõ est frigida in summo: cũ summe distet a celo infra
patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omnes enim qdẽ qui simplicia corpo T. cõ. 17.
**ra elemẽta faciũt. hi qdẽ vnũ. hi ãt duo.
hi aũt tria hi autem quattuor faciunt.**

¶ Adducit opiniones antiquoꝝ ad ꝯfirmandũ verita
tem ꝑdictaʒ. ꝛ duo facit: q2 ꝑmo narrat antiq̃ꝝ opinio
nes. scđo exeq̃ẽ de eis ibi. (Quecũq3 quidem.) Dicit er
go ꝙ nõ ẽ ponẽdũ plura el'a q̃ʒ q̃ttuor: quod p3 ex di-
ctis antiquoꝝ. Nã qui faciũt corpora simplicia eẽ el'a.
hi faciũt vnũ tale corp⁹. hi ãt duo. hi tria. hi q̃ttuor. nũe
rũ ãt q̃ternariũ nullus excessit. ¶ Deinde cum dicit.

**¶ Quicũq3 qdẽ igẽ vnũ dicũt solũ. Dei-
de densitate ꝛ raritate alia generãt. his
cõtingit duo facere ꝑncipia. ꝛ raꝝ ꝛ dẽ-
sum. aut calidũ ꝛ frĩm: hec enim actiua.
vnum autem supponitur quemadmo-
dum materia.**

¶ Quia fecerat mentionẽ de opinionibus antiq̃ꝝ exe-
quiẽ de eis: ꝛ duo facit. q2 ꝑ exequiẽ de facientib⁹ vnuʒ
el'm: scđo de faciẽtib⁹ plura. ibi. (Qui ãt mox duo.) Di- T. cõ.
cit ĝ. q̃cũq3 dicunt vnũ solum esse el'm. addunt illi el'o 18.
mali alia ꝑncipia formalia ꝛ actiua: iđ ait ꝙ deinde ex
illo ꝑncipio mãli per raritatẽ ꝛ dẽsitatẽ gñanẽ alia. cõ
tingit ãt his facere duo ꝑncipia formalia. vt raꝝ ꝛ dẽ-
sum. cal'm ꝛ fridum. hec. n. sunt principia actiua ꝛ vnũ
supponiẽ eis tanq̃ʒ mã. ¶ Deinde cum dicit

Qui aũt

T.cō. 18. ❡ Qui āt mox duo faciūt. vt pmenides ignē ꝛ terrā. mediā mixturā faciūt hoꝝ. puta aerem ꝛ aquam.

❡ Exequitur de ponētibus plura. ꝛ tria facit ſ3 ꝙ hi tripliciter diuersificati fuerunt. p̄ ergo exequitur de facientibus duo principia: scdo de facientibus tria. 3°. de facientibus quattuor. scda ibi. (Similiter aūt ꝛ quidē.) 3ª ibi.
T.cō. 19. (Quidā ꝛ mox.) Dicit ꝙ qui mox. i. statim faciūt duo pncipia vt pmenides ꝛ meliss. qui ponūt ignē ꝛ terraȝ faciunt mediā mixturā hoꝝ: puta aerē ꝛ aquaȝ q̄ sunt media iter ignē ꝛ terrā. dicūt eē mixturā terre ꝛ ignis. ❡ Deinde cum dicit.

T.cō. 19. ❡ Silr aūt ꝛ q tria dicunt: quēadmodū Plato in diuisionibus. mediū. n. mixturā facit. ꝛ fere eadē dicūt ꝛ q duo ꝛ qui tria dicunt. preterq̄ ꝙ hi qdē īcidunt in duo media. hi aūt vnū solū faciunt.

❡ Exequitur de ponentibus tria. dicēs ꝙ silr quidā dicunt esse tria pncipia. quēadmodū Plato in diuisionibus: idest in tractatu de diuisione principiorum posuit tria pncipia. s. magnum paruum: ꝛ ideam autem ponebat mediū iter magnū ꝛ paruū: q2 īfluebat in māȝ magis ꝛ minus dispositam. hmōi ideā dicebat esse mixturam: q2 influebat formaȝ ꝛ mām que āmiscebat ei. vel possumus dicere ꝛ forte meli9 ꝙ Plato posuit duo pncipia mālia. s. magnū ꝛ paruū. posuit tn̄ nihilomin9 tertiū pncipiū māle qđ erat quasi mediū ꝛ mixtū ex his: q2 sicut ponebat magnū ꝛ pūū ꝛ vnū dispositū. ita ponebat eā dispositā medio modo. ꝛ id mediū dixit quasi mixturā magni ꝛ parui: q2 illo medio reseruabat magnum ꝛ pūū sicut in medio reseruant extrema. Addit ꝙ fere eadē dicunt qui dicunt duo elā ꝛ qui tria. vtriq3 enim hoꝝ ponūt extrema ꝛ mediū sed differēter. q2 hi qui ponūt duo elā incidūt. i. secāt ꝛ didūt vt h3 alia lrā mediū in duo: vt p3 de pōne pmenidis: qui ponēdo pncipia duo. s. ignē ꝛ terrā ponūt duo media inter ea. aerē ꝛ aquā. hi āt. s. antiq qui ponūt tria pncipia faciūt vnū solū meᵐ. vt p3 in solone Platōis. ❡ Deinde cum dic̄.

❡ Quidā āt ꝛ mox q̄ttuoꝛ dicūt. vt Empedocles. ꝯgregat aūt ꝛ hec ī duo. igni enim oīa alia contra ponit.

❡ Determiat de positione Empedoclis qui ponebat q̄ttuor elā. ꝛ duo facit: q2 pmo ponit pōnē eius. scdo ostēdit quō ex dcīs pncipijs saluabat generationē reꝝ ibi. (Non est aūt.) Dicit ergo ꝙ quidā mox dicūt eē quat-
T.cō. 20. tuor pncipia. vt empedocles. ꝛ hec q̄ttuor pncipia con
Nōnᵐ gregat in duo ꝯ̄ria. q2 igni oīa alia cōtraponit. ❡ Notandū aūt ꝙ q2 ignis erat valde actiuus ne vniuersuȝ cito corrūperet posuit oīa alia elā hr̄e amiciciā adiuicē ꝛ opponi igni. posuit g̊ q̄ttuor pncipia: sed iter ea erat solum vna contrarietas. ❡ Deide cū dicit.

T.cō. 20. Nō ē āt ignis ꝛ aer ꝛ vnūq̄dq3 p̄dcōrū simplex s3 mixtū. simpliᵃ āt talia qdē sūt. n̄ tn̄ eadē. v̄.g. qđ qdē igr̄ igni sile igneū nō ignis. ꝛ qđ aeri aereū. silr āt ꝛ ī alijs.

T.cō. 21. ❡ Ignis āt ē supabūdātia caliditatis quēadmodū ꝛ glacies fritatis. Coagulatio qdē ꝛ arsio supabūdātie q̄dā sc̄. hec qdē fritatis. hec āt calitatis. si igr̄ est glacies coaglatio fri ꝛ hūidi: ignis erit arsio cali ꝛ sicci. iō nil ex glacie gn̄at neq3 ex igne.

❡ Ostendit quō fm Empedo. ex talib9 elis fiebat gn̄o. Ponebat eni ꝙ vnūq̄dq3 eloꝝ inueniebat eē duplr̄. v3. fm esse puꝝ ꝛ fm esse mixtum. Dicebat enim ꝙ ignis ꝛ aer ꝛ vnūq̄dq3 eloꝝ non est simplex vlr̄. sed pōt esse mixtū: ꝛ ponebat ꝙ simplicia elā sunt talia. i. sunt silia mixtis elis. nō tn̄ sunt eadē eis. v̄.g. sile igni dicebat eē igneū ꝛ nō ignis. ꝛ sile aeri dicebat esse aerem. i. aereū vt h3 alia lrā. silr aūt ꝛ ī alijs: q2 sile aq̄ dicebat aq̄uȝ. ꝛ terre terreū. Ignis aūt purus fm ipsum est supabundantia calitatis. sicut glacies friditatis. naȝ sic glacies dr̄ coagulatio sic ignis dicit arsio. q2 talia sunt q̄dā superabundantia. Nam h. s. coagulatio est superabundātia frigiditatis. hec. s. arsio supabundatia caliditatis. ppter qđ si glacies est coaglatio humidi ꝛ frigidi: ignis erit arsio calidi ꝛ sicci. Cum ergo distingueret Empedocles sic elā ponebat hoc modo fieri gn̄onē ex eis: q2 ex elis puris denominantibus supabūdātiā nihil pōterat generari. Dicebat eni ꝙ nihil gn̄at neq3 ex glacie: neq3 ex igne: sed supple fit generatio ex mixtis elis.

❡ Notandū aūt opiniones antiquoꝝ ꝯcordare cū opinionibus Ari. q̄tū ad tria. Primo q2 oēs posuerūt plura pncipia: sed aliq posuerūt illa plura esse mālia: aliq vero posuerūt vnū māle ꝛ addiderūt illi māli plura pncipia actiua ꝛ formalia. vt si ponebāt illđ māle pnᵐ aerem per caliditatē ꝛ frigiditatē. vel per raritatē ꝛ densitatē gn̄abāt alia. vt aer calefactus ꝛ rarefactus inter ea fiebat ignis. ꝛ densatus ꝛ īfrigidat9 fiebat aq̄. Scdo ꝯueniebāt cū pho: q2 ponentes plura pnª posuerūt aliquā ꝯ̄rietatē inter ea. Tertio ꝯueniunt cum eo: q2 loq̄ndo de simplicibus corporibus nō excesserunt nūerum quaternarium. ❡ Deinde cū dic̄. Nōndū p̄ 2 3

❡ Entibus āt q̄ttuor simplicib9 corporib9 duoꝝ vtriq3 pmoꝝ eē vnūq̄dq3 ignis qdē ꝛ aer ei9 q ad terminū fert: aq̄ aūt ꝛ terra eius q ad mediū ꝛ extrema qdem sincera ignis: ꝛ terra: media āt mixta magis aq̄ ꝛ aer: ꝛ vtraq3 vtrisq3 ꝯtraria. igni qdē. n. ē ꝯtrariū aq̄: aeri āt terra. hec eni ex ꝯtrarijs passionibus ꝯstituta sunt. T.c.22.

❡ Determinat de loco eloꝝ. dicens ꝙ entib9 q̄ttuor corporibus simplicibus. vnūq̄dq3 duoꝝ pmoꝝ corporum est locus vtriq3. i. alijs duobus corporibus. Nā ignis ē locus aeris: ꝛ aqua ē loc9 terre. iō ignis ꝛ aer hn̄t vnaȝ drīam loci vt eius loci qui ad terram sursum fert. terra qdē ꝛ aq̄ ferunt ad mediū deorsum: l3 ergo sint quattuor corpora. cōpetunt tn̄ eis due drīe locoꝝ sursum ꝛ deorsum: ꝛ fm has drīas saluam9 in eis gn̄onē ꝛ corruptionē: q2 quātū gn̄ans dat elō de forma. tn̄ dat ei ō loco. ❡ Aduertendū tn̄ ꝙ l3 q̄ttuor elis ōmus duas differentias sursum ꝛ deorsum. non damus eas eis vniformiter: s3 extrema. vt ignis ꝛ terra hn̄t has drīas sinceras. i. puras. media āt vt aqua ꝛ aer hn̄t ea magis mixta: ꝛ subdit ꝙ h media. s. aq̄ ꝛ aer sunt in ꝯtraria. i. hn̄t dispōnē ꝯ̄ria ad extrema. v3. ad ignē ꝛ terrā. Naȝ igni ꝯ̄rium est aqua: aeri autem terra. sunt eniȝ hec ꝯstituta ex ꝯ̄rijs passionib9: vt p3 intuenti. ❡ Notandum āt ꝙ duobus elis damus vnū locū: vt igni ꝛ aeri sursuȝ. terre aūt ꝛ aque deorsum. Aer enim dr̄ esse sursuȝ. nō ꝙ sit sursum simplr̄: sed q2 respectiue ē magis sursū. ē. n. deorsum respectu vnius: vt rōne ignis: sed est sursuȝ iᵐ Nōndū 8. ph. 32. 4. c. 25. Nōndū

duoꝝ: ꝛ est sursum rᵘ vnius. ¶ Deinde cum dicit

T.c.23. ¶ **Sed tñ simplr q̈ttuoꝛ entia. vni⁹ vnū-
qđqꝫ est. terra qdē. n. sicci magis q̈ꝫ fridi
aq̈ aūt frigidi magis q̈ꝫ humidi. aer aūt
humidi magis q̈ꝫ calidi. ignis aūt calidi
magis q̈ꝫ sicci.**

¶ Determinat de ordine hoꝝ eꝉoꝝ ad suas q̈litates. di
cens q̄ cuꝫ eꝉa sint simplr q̈ttuoꝛ entia hñ̄ia binas ꝛ
binas q̈litates. vnūqđqꝫ tñ eꝉoꝝ est magis vni⁹ q̈litat̄
q̈ꝫ alteri⁹: vt terra est magis sicci q̈ꝫ frigidi: aq̈ magis fri
Nōndū gidi q̈ꝫ humidi. aer magis hūidi q̈ꝫ calidi. ignis magis
calidi q̈ꝫ sicci. ¶ Nōndū aūt q̄ eꝉm ꝑut hꝫ magis ꝛ mi
nus ordinē ad aliā ꝛ aliā q̈litatē: est magis ꝛ min⁹ acti
uū ꝛ passiuū: vt ignis est maxime actiuus: q̄ꝛ hꝫ magis
ordinē ad qualitatē magis actiuā: vt ad calidū: aq̈ aūt
est subactiua: q̄ꝛ hꝫ magis ordinē ad qualitatē subacti-
uam: vt ad frigidū: aer aūt est maxime passiuus: q̄ꝛ ha-
bet ordinē ad qualitatē maxime passiuā. vt ad hūiduꝫ.
terra v̓o est sub passiua: vt ad siccum.

Dubiū **Dubitaret** forte aliquis vtꝝ sic se hēbāt eꝉa
ad suas q̈litates vt phs ait. Nam
si de igne nō est dubiū ipsum esse sūme calm. ꝛ de aere
q̄ sit primo hūidū. de terra tñ ꝛ aq̈ dubiū est. videt̄. n.
q̄ aqua nō d̓beat poni ꝑmo frigida: sed terra: cū magis
distet a celo q̈ꝫ aqua. Jđ dixerunt aliqui q̄ cum dicim⁹
ignē esse ꝑmo calidū: ꝛ aquā eē ꝑmo frigidam li. ꝑmo
nō denotat ordinē eꝉoꝝ: sꝫ qualitatū. Non. n. est sensus
q̄ aqua sit primo frigida: q̄ꝛ est frigidioꝛ ceteris eꝉis: sꝫ
sensus est aquā esse ꝑmo frigidā: q̄ꝛ cū sit frigida ꝛ hu
mida per primo ei cōpetit frigiditas q̈ꝫ hūiditas. volūt
eniꝫ isti essentialr terrā frigidiorē esse aqua: qđ ꝓbāt p
3 oꝑ. celestē distātiā. Sed istud nō videt̄ posse stare. ꝭm eniꝫ
2.g.23. sniam phi ille q̈ttuoꝛ q̈litates vident̄ ꝯstituere nūeruꝫ
q̈ttuoꝛ ꝑmoꝝ corpoꝝ. qđ nō esset nisi cuilꝫ eꝉoꝝ cōpe-
T.c.4. teret aliqua istaꝝ qualitatū ꝑmo: sed q̄ est ꝑmo tale ē
maxime tale. vt innuit̄ scđo meta. Jgnis enim est maxi-
me calidus: q̄ꝛ est primo calidus: aqua ergo erit maxi-
2ᵐ me frigida: q̄ꝛ est primo frigida. erit ergo omnibus fri-
gidioꝛ. Ampli⁹ qđ plus stringit ē q̄ꝛ hec pō videt̄ tolle-
re mixtionē. q̄ꝛ. n. ignis est ꝑmo calidus. qđcūqꝫ mixtū
est calidū est tale ꝑ nām ignis. nisi. n. mixta ꝑticiparent
nām ignis calida esse nō possent: ꝛ sic ꝑticipant mixta
nām ignis q̄ꝛ calꝉa: sic ꝑticipāt nām aeris: q̄ꝛ humida: ꝛ
isto mō oīa calida reseruant̄ ī mixto: q̄ꝛ mixta ꝑticipāt
aliquo mō v̓tutes ꝛ qualitates omniuꝫ eꝉoꝝ. nisi ergo
aliqua qualitas cōpeteret eꝉo ꝑmo ꝛ per se. ita q̄ oīb⁹
alīꝭ eꝉis cōpeteret per ipsam: nō possꝫ saluari quō eꝉa
oīa ꝯcurrūt ad cōpōnē cuiuslꝫ mixti. Cū ḡ aq̈ nō possit
cōpetere hūiditas ꝑ: cū cōpetat aeri: cōpeteret ei ꝑmo
frigiditas. erit ḡ aq̈ frigida primo nō soluꝫ ex ordine q̈
litatū. vt q̄ sit ꝑmo frigida q̈ꝫ humida: sed ēt ex ordine
subiectoꝝ: q̄ꝛ aqua est frigidioꝛ oībus alīꝭ. ¶ Ampli⁹
3ᵐ si assignaremus solū ꝑmo ex ordine qualitatū iremus
extra mentē phi. posset. n. vna ꝛ eadē q̈litas inesse pri-
mo pluribus eꝉis: vt si aer esset primo humidus. nō re
spectu alioꝝ eꝉoꝝ: sed solū diceret̄ ꝑmo tale respcū ca-
loris: q̄ꝛ magis esset humidus q̈ꝫ calidus. non eēt incō
ueniens aliud eꝉm eē ꝑmo hūidū respectu alteri⁹ quali
tatis: nō igitur eēt numerus eꝉoꝝ ꝭꝫ numeꝝ quattuoꝛ
qualitatū si possent esse plura eꝉa q̈ꝫ qualitates: cū vna
qualitas pluribus eꝉis posset ꝑmo cōpetere. Si igitur
via phi necessitatē habere dꝫ: oꝫ q̄ ꝑmo dicat excessuꝫ
respectu oiuꝫ alioꝝ eꝉoꝝ. vt aer est hūidus primo. i. est
humidioꝛ ceteris elemētis: iđ nullū aliđ eꝉm poterit eē

humidū primo. imo semper vna q̈litas erit vnius eꝉi ꝑ
Nōnᵐ ꝯgrue. ergo ꝭꝫ numerū ꝑmaꝝ qualitatū erit numerus
ꝑmoꝝ corpoꝝ. ¶ Notandū q̄ qđlibet eꝉm hꝫ vnā q̈-
litatē ꝑmo. nō solū ex ordine qualitatū: vt q̄ ei magis
cōueniat vna qualitas q̈ꝫ alia: sed ēt ordine subiectoꝝ:
q̄ꝛ eꝉꝫ illud cui ꝯuenit aliqua qualitas primo ꝯuenit ei
magis ꝛ ꝑfectius q̈ꝫ alīꝭ eꝉis. imo mixta ꝛ eꝉata ex h̓
ꝑticipāt ꝑmas q̈litates. q̄ꝛ participāt nām illoꝝ eꝉoꝝ:
quibus ꝑmo cōpetūt q̈litates ille. Utꝝ āt vnū eꝉm ꝑtici
pet aliđ. vt vtrū aer dicat̄ calidus: q̄ꝛ ꝑticipat nāꝫ ignis
infra dicet̄. ad pñs aūt sufficit scire q̄ ignis ē ꝑ calidus
respectu aeris ꝛ respectu alioꝝ eꝉoꝝ: q̄ꝛ est magis cali
dus oībus eꝉis: ꝛ qđ dcm̄ est de igne respectu calidita
tis intelligendū est de oībus eꝉis respectu q̈litatū que-
cōpetunt eis ꝑmo: sed si sic dicim⁹ q̄ credim⁹ bñ dictū:
q̄ꝛ sic ponēdo ponim⁹ aquā frigidiorē terra. restat nob̄
dare modū ꝛ viā quō h̓ sit possibile: cū terra remotioꝛ
sit a celo q̈ꝫ aqua. ¶ Jđ notādū q̄ possum⁹ distiguere Nōnᵐ
duplicē calorē. eꝉarē. l. ꝛ celestē. hos aūt duos calores
differre ꝛ nō esse eiusdē rōnis ꝓbat Cōmentatoꝛ in. 12. Com.
meta. ꝛ adducit ad hoc auctoritatē phi in li. de aīalib⁹ 18.
dicens. q̄ iste caloꝛ celestis receptus in seminibus figu
rat mēbra ꝛ format. caloꝛ āt eꝉaris desiccat ꝛ attenuat.
ꝑterea vt ait. caloꝛ celestis generat aīalia. eꝉaris v̓o cor
rūpit ꝛ destruit: ꝛ iđ sbdit q̄ hō gñatur ab hoīe ꝛ a so
le: q̄ꝛ caloꝛ ille in cui⁹ v̓tute mēbra formant̄ ꝛ figurātur
v̓tute solis efficit̄. Sicut ergo due q̈litates vt caloꝛ ꝛ sa
poꝛ sunt in eodē pomo: q̄ꝛ he due qualitates nō sūt eius
dē rōnis: sic in eodē igne pñt esse duo calores. igneus.
l. ꝛ celestis cū hmōi calores eiusdē rōis nō sint. Jgnis
n. cū hꝫ calorē ꝯsītē spēm ꝛ nām ꝓpriā. hꝫ. n. calorē qui
acqrit̄ ex motu celi: ꝛ sicut distinguim⁹ duplicē calorē:
sic distinguere possum⁹ duplicē frigiditatē. eꝉarē ꝛ cele
stē: vt dicam⁹ aliq̈ hr̄e celestē frigiditatē: q̄ꝛ modice ꝑti
cipāt de celesti calore: ꝛ inquantū priuant̄ a tali calido
sꝺucunt rōnē oppositā ꝛ ꝑiter quodāmō ŏ frigida. Di
camus ergo aquā eē frigidiorē terra quātū ad frigidi-
tatē eꝉarem ꝛ sequentē spēm in nām ꝓpriā. sine q̈tum
ad frigiditatē de qua loquimur. terra tñ ē frigidioꝛ aq̈.
q̄ꝛ magis ꝑuatur calore celesti. non est ḡ sīle de calore
ignis rōne aeris: ꝛ de frigiditate terre respectu aq̈. Est
n. ignis calidioꝛ aere duplici calore: eꝉari ꝛ celesti. eꝉa-
ri qdē: q̄ꝛ talis caloꝛ ꝑ cōpetit igni. celesti v̓o: q̄ꝛ ignis ē
celo ꝓpīgoꝛ: aq̈ v̓o fridioꝛ ē terra fridⁱᵗᵉ eꝉari. terra v̓o Nōnᵐ
frigidioꝛ est aqua: q̄ꝛ plus ꝑuat̄ calore celesti. ¶ Notā
dum ēt q̄ cognita vna q̈litate ꝑmo ꝯueniēte alicui eꝉo
qualitates alias ꝑ ꝯueniētes eꝉis alīꝭ statim ꝯtigit co
gnoscere: vt si scim⁹ que qualitas cōpetit ꝑmo aeri. Cū
enim aer sit calidus ꝛ hūidus. caliditas nō ꝯtigit ei ꝑ.
q̄ꝛ posita ē hic ꝯuenire ꝑ igni. ꝯueniet ḡ ei ꝑ hūiditas. q̄
scito scimus que qualitas cōueniat ꝑ aque. Nā nō hu-
miditas cū hec cōueniat ꝑmo aeri. frigiditas ḡ ꝑmo ei
ꝯueniet. sic ēt cū terra sit frigida ꝛ sicca. scire possum⁹
q̄ friditas nō ꝯueniet ꝑ terre: q̄ꝛ ꝯuenit aq̈. erit ḡ terra
ꝑ sicca. cognita ḡ ꝑma q̈litate vnius eꝉi alioꝝ qualita-
tes ꝑmas ꝯuenit cognoscere: qđ declarare volebam⁹.

Quoniā aūt determinatū est pri⁹ T.cō.
q̄ est simplicibus corꝑibus ex in 24.
**uicē gñō. simul āt ꝭm sensuꝫ vidē
tur generata. nō. n. esset alteratio: secun
dum tactus enim passiones alteratio ē:
dicēdū qs modus adiuicē trāsmutatio-
nis. vtꝝ omne ex omni generari possibi**

le. aut

le:aut hoc qdē possibile. hoc āt impōle.

¶ Quia elā se trāsmutāt adinuicē: qꝛ hñt alias τ alias q̄litates: τ qꝛ alr̄ τ alr̄ ordinanť ad qualitates illas τ qꝛ hñt alias τ alias dr̄ias locoꝝ. Iō postq̄ determinatū est de qualitatib⁹ elōꝝ: τ ostensum est quō differenter elā ordinātur in suis locis. τ dem̄ est quē ordinē habent elā ad suas q̄litates: qꝛ per talia est trāsmutatio ipsorum elēis. ideo hic determinať de trāsmutatiōe elōꝝ. τ ostēditur quō elā gñanť τ corrūpūť adinuicē. Circa qd pᵒ duo facit: qꝛ pmo ꝯtinuat se ad dicenda. scdo exeqᵗ de intēto ibi. (Qm̄ qdē igr̄.) Dicit ergo. determinatū est prius. s. in li. celi τ mundi. ꝙ gñō est simplicibus corpib⁹ ex inuicē. silr̄ ēt τ ꝑm sensuȝ videntur hec elā gñata ex inuicē. nō. n. eēt alteratio elōꝝ nisi posset esse coꝝ gñatio. alteratio. n. est ꝑm passiones tactus. passio aūt tāgibilis magis facta abijcit a sub̃a. notū ergo est gñationē esse possibilē. postq̄ ad sensum elā videm⁹ alterari scd̄ȝ tangibiles q̄litates. supposita ergo coꝝ trāsmutatione dicam quis est modus transmutationis elōꝝ adinuicē. vtꝝ oē sit pōle gñari ex oī. aut hoc est possibile. hoc āt impossibile. ita ꝙ non quodlibet elēȝ generatur ex quolibet. ¶ Deide cū dicit.

¶ Quoniam quidem igitur oīa inata sūt adinuicem transmutari manifestuȝ est.

¶ Exequitur de intento τ duo facit. Nam pmo ostēdit elā eē generabilia adinuicē. scdo reprehēdit Empedo-
T.cō. 37. cleȝ qui hoc negauit ibi. (Admirabiť aūt aliqs dicēs.) In prima parte intendit talem rōnē. Ignis terra aqua τ aer gñanť τ corrūpunť adinuicē: sed hec sunt prima corpora τ elā. ergo elōꝝ est adinuicem gñō. In hac āt rōne sic ꝓcedit: qꝛ pmo ostendit ignē aquā aereȝ τ terrā adinuicē gñari: scdo ꝓbat talia corpora esse pma: τ elā. ita ꝙ vnū non est elm̄ respectu alteri⁹: sed oia dbēt dici pma elā. scda ibi. (Sȝ tm̄ adhuc.) Circa pmuȝ duo
T.cō. 31. facit: qꝛ pmo ꝓbat qōlȝ tale corpus gñari ex qōlȝ. scdo dat modū gñonis coꝝ ibi. (Differt aūt τ in citi⁹.) Circa pmū tria facit: qꝛ pmo premittit qd intendit. scdo ꝓbat ꝓpoᵐ. tertio ꝯcludit itentū. scda ibi. (Gñatio ideȝ.)
T.cō. 25. 3ᵃ ibi. (Quapropter vltr̄.) Dicit ergo manifestum esse ꝙ oia alia talia corpora innata sunt adinuicē trāsmutari. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Gñō qdē. n. ī ꝯtraria τ ex ꝯtrarijs. elā āt oīa hñt ꝯtrarietatē adiuicē qꝛ dr̄ie sc̄: sȝ his qdē. n. ambe ꝯtrarie. v̇. g. igni τ aq̄. hoc. n. calm̄ τ siccū. hoc āt frm̄ τ hūidū. his aūt altera solū. v̇. g. aeri τ aq̄. hoc. n. calm̄ τ humidū. hoc aūt frm̄ τ hūidum.

¶ Probat qd dixerat. dicens. ꝙ generatio est in ꝯria τ ex ꝯrijs. elā aūt oia. i. oia talia corpa hñt cōtrarietateȝ adinuicem: qꝛ dr̄ie coꝝ. i. pme qualitates ꝯrie sunt. sed his. i. aliquibus talib⁹ corpib⁹ sunt ambe dr̄ie ꝯrie. igni igitur τ aque. qꝛ hoc. s. corp⁹ ignis est siccū τ calidū. hoc aūt. s. aqua est qd frigidū τ hūidū. sed his. i. aliqb⁹ talibus corporibus est ꝯria alia q̄litas solū. v̇. g. aeri τ aq̄. hoc. n. i. aer est quid calidū τ hūidum. hoc autem. i. aq̄ est frigida τ humida. est igitur in talibus maior τ minor ꝯrietas. In omnib⁹ tm̄ est ꝯrietas. τ qꝛ oia sibi adinuicē ꝯrianť oia sunt adinuicē gñabilia. ¶ Deiñ cū dic̄.

¶ Quapp vlr̄ qdē māifestū qm̄ oē ex oī gñari inatū est. iā āt ꝑȝ vnūqdq̄ ñ eē difficile videre. qūo oia ex omnibus erunt.

¶ Concludit intentū. dicens. manifestū eē ꝙ oē est innatum generari ex omni: qꝛ ꝑm predicta iam non est difficile videre ꝑm vnūqdq̄ tale corpus: qūo oia erūt ex omnibus: qꝛ ex quo in vnoquoq̄ ē ꝯrietas: ꝑm vnūqdq̄ erit generatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt āt in citi⁹: τ tardi⁹: τ facilius: τ difficili⁹: q̄cūq̄. n. hñt symboᵐ adiuicē velox hoꝝ trāsmutatio: q̄cūq̄ āt ñ hñt tarda. Quia facili⁹ vnū q̄ȝ mlt̄a trāsmutare. T.c.25.

¶ Dat modū generatiōis coꝝ: τ duo facit: qꝛ pmo ostēdit qūo vnū tale corp⁹ generať ex vno. scdo qūo vnū ex duobus ibi. (Si aūt vniuscuiusq̄.) Circa pmū duo fac̄: qꝛ pmo premittit qd intendit. scdo manifestat ꝓpoᵐ ibi. (Uerbi grā ex igne qdē.) Dicit ḡ ꝙ differt gñō duorū corporum in citius τ tardius: τ in facilius τ difficili⁹: qꝛ quecūq̄ hñt symbolū τ ꝯuenientiā adinuicē horuȝ velox erit trāsmutatio. quecūq̄ aūt non hñt: tarda erit eorum transmutatio: τ est rō qꝛ facilius est transmutare vnū q̄ȝ multa. ¶ Deinde cum dic̄. T.c.27.

¶ Uerbi gratia. ex igne qdē. n. erit aer altero transmutato. hoc. n. erit calidū τ siccum. hoc aūt calidum τ humidum.

¶ Manifestat ꝓpositū τ duo facit: qꝛ pmo osidit q̄rum gñō est facilis τ velox. scdo ostēdit quoꝝ ē difficilis τ tarda ibi. (Ex igne aūt aqua.) Circa pmū duo fac̄: qꝛ p̄ declarat. scdo ꝯcludit intētū. scda ibi. (Quapp maniᵐ ꝙ in circuitu.) Dic̄ ḡ ꝙ ex igne erit aer altero trāsmutato. i. fcā trāsmutatiōe in altera q̄litate. iō erit coꝝ transmutatio velox qꝛ hñt symbolū. ē. n. hoc. s. ignis qd calm̄: τ siccū. hoc aūt. i. aer qd calm̄ τ hūidū. quapp si dñabiť siccū ab humido aer erit. i. ignis fiet aer. rursus aūt ex aere aq̄ fiet: qꝛ dñabiť calidū a frō: nā aer est calidus τ hūidus. aq̄ frigida τ hūida. In hūido ḡ nō differūt aer τ aq̄: qꝛ trāsmutato calido τ facto frigido: aer aqua erit. Eodē āt mō ex aq̄ terra. τ ex terra ignis fieri poterit. hñt. n. ambo ad ambo symbola. i. cōuenientiam. aq̄ eniȝ ꝯuenit cū terra cū sit hūida τ frida. terra aūt frigida τ sicca. q̄re dñante hūido terra erit. i. fiet supple aq̄. τ rursus. qm̄ ignis ꝯuenit cū terra: qꝛ ignis est calidus τ siccus. terra frida τ sicca. si corrumpať fridum terre ignis erit ex terra. ¶ Deinde cum dicit. T.c.26.

¶ Quapp si dñabiť siccū ab humido aer erit. rursus āt ex aere aq̄ erit si dñabiť calidū a frido. hoc qdē eni fuerat calȝ τ humidū. hoc aūt frm̄ τ hūidū. quapp trāsmutato calido aq̄ erit. eodē mō τ ex aq̄ terra: τ ex terra ignis. hñt. n. ābo ad ambo symbola: aq̄ qdē hūida τ frida. terra autē frida τ sicca. quapp dñante hūido erit: τ rursus ignis. qm̄ calidus τ siccus: terra āt frida τ sicca. si corrūpať fridum ignis erit ex terra. quapp māifestū ꝙ in circuitu erit gñō in simplicibus corpib⁹: τ facilis hic modus transmutationis: qꝛ symbolum existit his que deinceps.

¶ Concludit qd intendit. dicens ꝙ simplicibus corporibus erit generatio τ in circuitu: τ erit facilis hic modus transmutationis: quia existit symbolum. i. cōueniētia. his que deinceps. i. elīs que se habent cōuenienter.

¶ Notandum autem ꝙ hic accipitur consequēter non Nōndū

absolute:sed ſm circuitū:aq̄.n. eſt ꝯſis terre. ꝛ aer aq̄. ꝛ ignis aeri:ꝛ ſic ē ꝯuerſio circularis: q: nō poſſumus vltra ignē aſcendere opꝫ ꝙ ex igne reuertaꝛ circulariṫ ad terrā.ita ꝙ ignis ſm circulū erit deinceps ꝛ ꝯueniēs terre. In oibus aūt his eſt ſymbolū.terra.n. hꝫ ſymbolū cū aq̄.aq̄ cū aere.aer cū igne.ignis cū terra. iō inter talia eſt facilis tranſitus. ❡ Deinde cum dicit.

T.c.26. ❡ Ex igne āt aquā:ꝛ ex aere terrā:ꝛ rurſus ex aq̄ ꝛ terra aerē ꝛ ignē ꝯtigit qdē gn̄ari:difficiliꝰ āt qm̄ pluriū ē trāſmutatio.necē.n.ſi erit ex aq̄ ignis coꝛrūpi frꝫ ꝛ hūidū:ꝛ rurſus ſi ex terra aer coꝛrūpi ꝛ frm ꝛ ſiccū.ſilr aūt ſi ex igne ꝛ aere aq̄ ꝛ terra.necē.n.ambo trāſmutare.hec quidem igitur generatio tardioꝛ eſt.

❡ Oñdit in qbus eſt trāſitus.dicēs.ꝙ ſi ex igne fiat aq̄ ex aere terra.ꝛ rurſum ecōuerſo.ſi ex aqua ꝯuenit qdē generari ignē.ꝛ ex terra aerem.hoc erit difficiliꝰ.qm̄ eſt tranſmutatio pluriū qualitatū.neceſſe.n.eſt ſi ex aq̄ erit ignis coꝛrūpi in aqua vtraſqꝫ q̄litates.i.fridū ꝛ humidum.ꝛ rurſus ſi ex terra fiet aer.oꝫ coꝛrūpi in terra duas q̄litates.vꝫ.fridū ꝛ ſiccū.ſilr ēt ſi fiat econuerſo. vt ꝙ ex igne fiat aqua.ꝛ ex aere terra. neceſſe eſt tranſmutare ambo.i.ambas q̄litates:q: in talibus nō ē ſymbolum.igitur eoꝝ erit tardioꝛ generatio.

Dubiū p^m Dubitaret foꝛte aliqs vtrūꝫ q̄litas ſymbola maneat.vr̄.n.ad vtrāqꝫ ptē rōes ꝯcurrere.q: ſi nō manet q̄litas ſymbola.vt ſi nō manet calidū aeris ſi ex aere fit ignis.coꝛrūpunꝛ due qualitates aeris.ſi ignis genereꝛ ex aere. cū ergo coꝛrūpātur due q̄litates aque cū ignis gn̄aꝛ ex aq̄ nō cōuerteꝛ difficilius vel tardius aq̄ in ignē q̄ꝫ aer.ꝙ ſi hoc eſt ſꝫ vr̄ ꝙ ſymbola qualitas maneat.

2^m ❡ Amplius hoc expreſſe vr̄ dicere phus in hoc ſcdo.ꝛ ēt in caᵒ. de alteratiōe.

T.c.25. ꝛ.26. ❡ Sed ſi hoc cōcedimus ꝯſurgit gravioꝛ dubitatio. nū q̄ꝫ enim remanet accñs coꝛrupto ſubiecto.Cū ergo coꝛrumpatur aer ſi ex eo fiat ignis nulla qualitas eius remanebit.

3^m Ampliꝰ ſi remanet aliq̄ qualitas aeris cuꝫ ex aere fit ignis:tunc remanet ſubm ſenſatū ꝛ totū nō cōuerteꝛ in totū.q̄re non eſſet ibi generatio.ſed alteratio.

Rn̄ſio ❡ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ in gn̄atione ꝛ coꝛruptiōe ma manet ma vbi manet foꝛa.ſi.n.ex aere fit ignis: nō manet forma aeris:manet tn̄ mā:q: illa eadē mā q̄ erat ſb forma aeris:efficitur poſtea ſub foꝛa ignis. Iō q: dimēſiones indetermiate magis ſe videnꝛ tenere ex pte materie.alia aūt vel videnꝛ ſequi formā: vel foꝛte ſequunꝛ mām:vt ē ſubiecta foꝛme.ergo qualitates:q: vel ſequitur formā:vel ſequuntur mām vt eſt ſubiecta foꝛme:nō videnꝛ remanere eadē nūero. Eſt ēt ſpālis rō: q̄re qualitates actiue ꝛ paſſiue eloꝝ nō pn̄t remanere eadem nūero:cū ex vno elo generaꝛ aliud. vt ōclarari hꝫ i caᵒ. de mixtione.oppoſita aūt his non eſt difficile ſoluere.

Ad p^m. ❡ Nā cū dr̄ ꝙ ſi coꝛrūpereꝛ oēs q̄litates aeris cū ignis gn̄aꝛ ex eis nō gn̄areꝛ facilius ignis ex aere q̄ꝫ ex aq̄. dici dꝫ ꝙ difficultas gn̄ationis accipiꝛ ex eo ꝙ aliquid coꝛrūpitur per ſe ꝛ a ꝯ̄trio.Videmꝰ.n.ꝙ forma nō hn̄s ꝯtrariū ꝙ a deo generaꝛ facilr ꝙ eoꝝ gn̄o eſt i iſtāti. lux.n.in inſtanti mltiplicaꝛ in aere:q: in eo ꝯ̄trietatē nō hꝫ.facilꝰ igr̄ ex aere fit ignis q̄ꝫ ex aq̄:q: cū ex aqua fit ignis vtraqꝫ q̄litas aq̄ cōrūpiꝛ p ſe a ꝯ̄trio:ſꝫ cū ex aere fit ignis hūiditas coꝛrūpiꝛ ibi p ſe:ꝛ a ꝯ̄trio.calꝰaꝫ vero coꝛrūpiꝛ ibi per accñs vel ex icoꝛruptiōe ſubiecti. Qd vero addebaꝛ ō pho ꝙ vr̄ velle qualitatem ſymbolam remanere.dici dꝫ vt cōiter ponit ꝙ remanet eadeꝫ ſpē. nō aūt opꝫ ꝙ remaneat eadē numero.

Dubitaret foꝛte aliquis ſi remanet eadē q̄litas:vtꝝ eēt ibi gn̄atio ſimplr.ad qd dici debet ꝙ gn̄o vt ſuperiꝰ dicebaꝛ eſt ex nō ente in ens. Duplr ḡ poteſt accipi gn̄o ſimplr.vel q: eſt in ens ſimplr:vel q: eſt ex nō ente ſimplr: ꝙ ſi q̄raꝛ qd iſtoꝝ eſt potius.dꝫ dici ꝙ magis ē generatio ſimplr ex eo ꝙ eſt in ens ſimplr.q̄ꝫ ex eo ꝙ eſt ex nō ente ſimplr:motus enim ꝛ mutatio recipiūt ſpēm ex termino ad quē nō ex termino ex aliquo.vt hꝫ declarari.5.phicoꝝ. omnis ergo illa tranſmutatio per quā acquiritur foꝛma ſubalꝛ ꝛ ens ſimplr gn̄atio ſimplr dꝫ dici:eſſet igr̄ plribꝰ modis gn̄o ſimplr:ſi eēt ex ente ſimplr ꝛ i ens ſimplr.dato tn̄ ꝙ remaneret q̄litas ſymbola ꝛ fieret trāſmutatio in foꝛmam ſubſtantialē ꝛ in ens ſimplr generatio ſimpliciter poſſet dici. Dub^m T.cō. 47 48.

Dubitaret foꝛte aliqs vlteriꝰ ſi remaneret q̄litas ſymbola cū ex aere fit ignis vtrū dici poſſet ꝙ ex toto aere fit totus ignis. Ad qd dici debet ꝙ ſicut remanet mā cū ex aere fit ignis.ꝛ tn̄ hꝫ nō obſtāte ex toto aere fit totꝰ ignis:q: nō remanet mā vt eſt aeris coꝛrupti:ſed vt ē ignis generati. Ita ꝛ ſi aliqd aliud remaneret:q: nō remaneret vt eſt coꝛrupti: ſꝫ vt eſt generati ex toto poſſet dici fieri totum. Dub^m

Si aūt vniuſcuiuſqꝫ alteꝝ coꝛrūpeꝛ facilis qdē.nō adinuicē aūt trāſmutatio:ſꝫ ex igne.qdē ꝛ aq̄ erit t̄ra ꝛ aer:ꝛ ex aere ꝛ t̄ra ignis ꝛ aq̄. T.cō. 27.

❡ In pte iſta oſtendit phs qūo ex pluribꝰ talibꝰ coꝛpoꝛibus gn̄atur vnū: ꝛ duo facꝛ:q: p̄ p̄mittit qd itēdit. ſcdo declarat ꝓpoſitū ibi.(Qn̄ enī aque.) Dicit ergo ꝙ ſi accipianꝛ duo ela q̄ꝝ vniuſcuiuſqꝫ coꝛrūpaꝛ alteꝝ.i. altera qualitas.hmōi trāſmutatio erit facilis:ſꝫ nō erit adinuicē:q: vnū illoꝝ eloꝝ nō ꝯuerteꝛ in aliud:ſꝫ ex duobus ꝯſtitueꝛ 3^m.vt ex igne ꝛ aq̄ poterit eē terra ꝛ aer. ꝛ ex aere ꝛ terra.ignis ꝛ aq̄. T.cō. 27. ❡ Nōndū āt ꝙ nūq̄ꝫ ex duobꝰ elis pōt fieri 3^m.niſi illa duo hn̄t ꝯ̄trietatē adinuicē.ſm vtrāqꝫ q̄litatē. Iō ex igne ꝛ aqua pōt gn̄ari 3^m. vt terra vel aer.ꝛ ex aere ꝛ terra.poterit ēt gn̄ari 3^m:q: talia opponūꝛ ſꝫ vtrāqꝫ q̄litatē. ❡ Deinde cum dicit. Nōn^m

❡ Quādo qdē enī aq̄ friditas coꝛrūpeꝛ ignis aūt ſiccitas aer erit:relinqꝛ.n.huiꝰ quidem calidū huius aūt humidū. Quādo aūt ignis qdem calidū aque autē humiduꝫ terra erit:quia relinquitur huius quidem ſiccum:huius aūt frigidum.

❡ Manifeſtat qd dixerat.ꝛ duo facit:q: p̄mo oñdit ex qbus duobꝰ p̄t fieri 3^m:ſcdo ex qbꝰ nō pōt.2ᵒ ibi.(In his aūt que per ꝯuenientiā.) Circa p̄muꝫ tria facit:q: p̄mo oſtēdit ꝙ ex igne ꝛ aq̄ p̄t fiēi 3^m:vt terra ꝛ aer. ſcdo ꝙ ex aere ꝛ terra pōt ēt fieri 3^m.vt ignis vl aqua.3ᵒ.qd dixerat manifeſtat p qdā ſenſibile 3^m.ſcda ibi.(Silr āt ꝛ ex aere.) 3ᵒ ibi.(Cōfeſſa aūt ꝛ ſenſui.) Dicit ergo qd qn̄ aque coꝛrūpiꝛ friditas ꝛ ignis ſiccitas.aer erit. relinqꝛ.n.calm huius.i.ignis: ꝛ humidū hꝰ.i.aque: ꝛ q: aer eſt calidū ꝛ hūidū.ex talibus duobꝰ gn̄abiꝛ qdaꝫ 3^m.vt aer.pōt ēt ex igne ꝛ aqua generari aliō 3^m. vt terra:q: ſi coꝛrumpiꝛ calm ignis: ꝛ humidum aque.terra erit:quia ex tali coꝛruptione relinquitur ſiccum huius. i.ignis.frigidū huius.ſ.aque:ſequitur ergo inde gn̄ari terra que eſt frigida ꝛ ſicca. ❡ Deinde cum dicit.. T.cō. 29. T.cō. 28.

Similr

¶ Silr aũt ⁊ ex aere ⁊ terra ignis ⁊ aq̃: qñ eni aeris corrũpet̃ cal'z: terre ãt siccũ aq̃ erit. reliqt̃ eni huius humiduz: huius aũt fridum: qñ aũt aeris hũidũ: terre ãt frm ignis: q̄ꝛ reliqt̃ huius qdē calm huius aũt siccum que qdem erant ignis.

¶ Ostẽdit ꝙ ex aere ⁊ terra gñatur 3^m. sicut. n. ex aq̃ ⁊ igne: q̄ꝛ opponebant̃ in vtrisq̃ q̄litatib⁹: poterat ex eis generari duplr 3^m. vt terra vel aer: silr aũt ex aere ⁊ terra que opponunt̃ in vtrisq̃ qualitatibus poterit videri gñari duplr 3^m. vt ignis ⁊ aqua: q̄ꝛ qñ corrumpet̃ cal'z aeris: ⁊ siccũ terre: aqua erit. relinquit̃ enim humidum aeris ⁊ fridũ terre: que sunt q̄litates aque: sed si corrũpetur aeris humidũ ⁊ terre frm gñabitur inde aliõ tertiũ: vt ignis: q̄ꝛ reliquit̃ calidũ aeris ⁊ siccũ tere. q̄ erãt qualitates ignis. ¶ Deinde cum dic̃.

T.cõ. 28. ¶ Confessa aũt ad sensuz ignis gñatio: maxie eni ignis flãma: hec aũt est fum⁹ ardens: fum⁹ autem ex aere ⁊ terra.

¶ Manifestat qõ dixerat per sensibile ex^m. dicẽs. ꝙ h⁹ gñatio ignis est ꝯfessa ⁊ manifesta sensui. ⁊ maxie cũ generat̃ ignis flãma. hec aũt flãma est fum⁹ ardẽs. fumus aũt fit ex aere ⁊ terra. Vapores. n. terrestres aut mixti aeri fumũ efficiunt. si ḡ ex tali fumo gñat̃ flãma. erit generatio eius ex aere ⁊ terra. ¶ Deide cũ dicit.

T.cõ. 29. ¶ In his aũt q̃ ꝑ ꝯñtiã non ꝯtigit corrupto i vtroq̃ alt̃o elemẽtoꝝ fieri trãsmutatõez i vnũ corpoꝝ: q̄ꝛ reliqt̃ i ãbob⁹ aut eadẽ: aut contraria. ex neutro ãt ꝯtigit generari corpus.

¶ Ostendit ex qbus duob⁹ nõ põt gñari tertiũ. ⁊ tria facit: q̄ꝛ ṗmo ṗmittit qõ intendit. 2° declarat ꝓpo^m. 3° põit quãdã ꝯclusionẽ sequẽtẽ ex dictis. scd̃a ibi. (Verbi grã si ignis.) 3ª ibi. (Quapropter sil'.) Dicit ḡ ꝙ in his elĩs que se hñt per ꝯñam nõ ꝯuenit ex duobus talibus fieri trãsmutationẽ in vnũ corpoꝝ. i. in vnũ corp⁹: q̄ꝛ nõ conuenit ex eis generari 3^m. corruptio in vtroq̃ taliũ altero elĩoꝝ. i. altera ṗmaꝝ qualitatũ. q̄ꝛ reliquũt in ambobus talibus. vt eadẽ qualitatũ. aut ꝯ̃ria: ex neutro autẽ mõ ꝯtingit gñari corpus el'are. el'm. n. nec ꝯstat ex vna qualitate tm̃: nec ex qualitatib⁹ ꝯ̃rijs. ¶ Nõndũ ãt qõ appellat hec el'a se hr̃e per ꝯñaz que sequunt̃: ⁊ se hñt imediate. vt terra ⁊ aqua: aqua ⁊ aer. ⁊ aer ⁊ ignis: ⁊ q̄ꝛ vltra ignẽ nõ est el'm. oꝫ ex igne redire ad terraz. ita ꝙ terra ⁊ ignis se hñt aliquo mõ ꝯñr nõ loco: sꝫ per replicationẽ ⁊ per quẽdam circulũ. In circulo eniz ṗmũ ⁊ vltĩ^m ṗn^m ⁊ finis ꝯñr se hñt. talia ãt el'a sic ꝯñr se hñtia sꝑ ꝯueniunt in altera q̄litate: ⁊ ex duobus coꝝ non fit tertiũ. ¶ Deinde cum dicit. — Nõn^m

¶ Verbi grã: si ignis qdẽ corrũpet̃ siccũ: aeris ãt hũidũ: cal'z ãt i ambob⁹ reliqt̃: si aũt ex vtroq̃ calm reliquent̃ ꝯtraria siccũ ⁊ humidũ: silr aũt ⁊ in alijs: i oib⁹ eni his que per ꝯñam existũt: hoc qdẽ idẽ: hoc autem contrarium.

¶ Manifestat qõ dixerat. Naz ex igne ⁊ aere q̃ se hñt ꝯñr nõ gñat̃ tertiũ. ignis. n. ⁊ aer differũt in sicco ⁊ humido ⁊ ꝯueniũt in calido. Oꝫ si corrũperet̃ siccũ ignis ⁊ hũidũ aeris. i. si corrũperet̃ in eis qualitas ꝯ̃ria. non fit ex eis tertiũ: q̄ꝛ relinquit̃ in ambob⁹ q̄litas vna ⁊ eadẽ. vt calidũ. ex vna. n. q̄litate nõ fit el'm. si v̓o ex vtroq̃ corrũpat̃ qualitas symbola. vt calidũ. nõ fiet idẽ tertiũ q̄ꝛ relinqt̃ q̄litas ꝯ̃ria. vt siccũ ⁊ hũidũ. ex qb⁹ cũ sint ꝯtraria nõ põt ꝯstare vnũ ⁊ idẽ el'ꝫ. Nullo ergo mõ ex igne ⁊ aere fiet 3^m. siue corrũpit̃ in eis qualitas symbola. siue ꝯ̃ria: ⁊ qõ dcm̃ est de igne ⁊ aere. silr itelligẽdũ est ⁊ i alijs se hñtibus ꝯñr: q̄ꝛ i oib⁹ his q̃ se hñt ꝑ ꝯñaz existit h̃ qdẽ. i. hec q̄litas idẽ. i. eadẽ. hec ãt ꝯ̃riũ. oĩa. n. se hñtia ꝯñr differũt i vna qualitate ⁊ ꝯueniũt in alia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter simul manifestũ qñ que ex vno in vnũ trãseũt vno corrupto generant̃: q̃ ãt fieri ex duob⁹ i vnũ ṗlibus.

¶ Cõcludit quãdã ꝯclusionẽ sequẽtẽ ex dictis. di. manifestũ eẽ ꝙ qñ ex vno fit trãsmutatio in vnũ. vt cũ vnuz el'm gñat̃ ex vno el'o: talia gñant̃ ⁊ trãseunt vno corrupto. ex corruptiõe enim vni⁹ q̄litatis poterit gñari vnũ el'm ex alio: sed qñ ex duob⁹ elĩs fit vnũ el'm. sꝑ fit talis gño plurib⁹ qualitatibus corruptis. ¶ Nõndũ aũt qõ vnius elĩ ex alio põt eẽ in hñtib⁹ symbolum. vt ex igne põt gñari aer. ⁊ q̄ꝛ q̄litas symbola manet. iõ talis gño esse põt altera qualitate corrupta: sed ex duob⁹ elĩs nũq̃ fit circulũ. nisi ꝯ̃riet̃ sibi in vtraq̃ qualitate. iõ ad talem generationem sẽp requiritur corruptio plurium qualitatum. ¶ Ultimo cum dicit. — Nõndũ

¶ Qm̃ qdẽ ḡ oĩa ex oĩ gñant̃: ⁊ q̃o ex i uicem transmutatio generat̃ dcm̃ est. — T.c. 30.

¶ Epilogat circa determinata. dicens. dictuz esse ꝙ ex oĩ el'o gñant̃ oĩa el'a. ⁊ dictũ ẽ q̃o est trãsmutatio el'o ex inuicem. ⁊ q̃o gñantur ex inuicem.

Sed tñ adhuc ⁊ sic aspiciem⁹ de eis: si eni ẽ nãliũ cõpoꝝ mã vt vr̃ qbusdã aq̃ ⁊ aer ⁊ q̃ talia: necesse aut vnũ esse: aut duo hec: aut plura. — T.c. 31.

¶ Postq̃ phs ꝓbauit ignẽ ⁊ aquã ⁊ terrã trãsmutari adinuicẽ. In pte ista ꝓbat oĩa talia corpa eẽ ṗ^a corpora trãsmutata. ⁊ si sunt ṗma corpa talia sũt el'a. erit ḡ el'orũ gño ⁊ corruptio ex quo taliũ corpoꝝ ẽ gño ⁊ corruptio. Didit̃ aũt hec ps in duas ṗm ꝙ duplr oñdit talia corpa ṗma. scd̃a pars ibi. (Qm̃ aũt que trãsmutant̃.) Ad euidẽtiã ṗme ptis notãdũ ignẽ ⁊ aerẽ ⁊ talia corpora eẽ corpa ṗ^a trãsmutata: q̄ꝛ nec reducunt̃ in seipsa. nec in aliud corp⁹ trãsmutabile. sic̃. n. arguebat̃ sup̃. calidũ ⁊ frꝫ. hũidũ ⁊ siccũ eẽ q̄litates passiuas: q̄ꝛ nec reducebant̃ in q̄litates actiuas: nec in seipsas. sic ⁊ ṗdcã corpa sunt ṗ^a: q̄ꝛ nec reducunt̃ in corpa alia trãsmutata nec in seipsa. Didit̃ aũt ps ṗma in duas ptes: q̄ꝛ ṗ oñdit talia corpa nõ posse reduci in seipsa. scd̃o oñdit h^m corpa nõ eẽ reducibilia supple in aliqõ aliõ corp⁹. scd̃a ibi. (Neq̃ tm̃ aliqd aliud.) Circa ṗmũ duo facit: q̄ꝛ ṗ ṗmittit qõ itẽdit. scd̃o mãifestat ꝓpositũ ibi. (Vnũ qdem vtiq̃.) Cõtinuet̃ ãt sic. oñsuz ẽ ignẽ aerẽ ⁊ terrã corpa eẽ trãsmutata adinuicẽ: sꝫ adhuc ispicim⁹ dẽ eis: si mã h^m nãliũ corpoꝝ supple ẽ aliqõ corp⁹: vt vr̃ qbusdã. ꝙ sit aq̃ aut aer: ⁊ q̃ ponunt̃ eẽ talia q̃ sũt aliq̃ꝝ mã. vl' erũt vnũ vel duo vel plura. ¶ Nõndũ ãt oẽs antiq̃s phos posuisse mãm eẽ aliqõ corp⁹ in actu: qõ qdã dixerũt eẽ aerẽ. quidã v̓o aquã. qdã v̓o posuerũt tale corp⁹ eẽ vnũ qdã v̓o plura. ꝙ si vnũ esset. nõ essent quattuor prima corpora trãsmutatiua. si. n. oĩa eẽnt ex aere. ignis ⁊ aq̃ nõ essent ṗ^a cõpa. velut ḡ phs oñdere ꝙ si hmõi corpa reducũtur in aliqõ vnũ ex q̃ sunt nõ reducunt̃ in aliqõ — T.c. 35. — T.c. 32. — Nõndũ

corp⁹ sensibile: sed in ipsam mām. Jō hec corpora nō sūt pma simplr: qꝛ sunt cōposita ex mā ꝛ forma. hñt ergo aliqd pus se ex quo sunt vt ipsam mām: sꝫ nō hñt aliqd Nōndū corpus sensibile pus se ex quo sint. pñt ḡ dici p⁹ corpa sensibilia. ℭ Notādū ēt q̄ hic loqmur de sensibili accipiendū est sensibile fm sensum tactus: qꝛ tale sensibile querimus. vt supra dicebat. Si. n. vellem⁹ accipere sensibile vt se extendit ad oēm sensum: hec corpa nō deberent dici pma corpora sensibilia. supcelestia. n. sunt pora eis que sentiri pñt sensu visus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Unū vtiq̄ oia nō est possibile. v̇. g. aerem oia. aut aquā aut ignē: aut terraꝫ. si trāsmutatio est in ꝯtraria: ꝛ hoc trāsmutat i ꝯtrariū. si. n. erit aer siqdē pmanet: alteratio erit ꝛ non generatio.

ℭ Manifestat qȯ dixerat. circa qȯ duo facit. pmo facit qȯ dcm̄ est. scdo remouet quādā cauillatiōeꝫ ibi. (Sed cū neq̄ ignis.) Circa pmū duo facit fm q̄ duplr manifestat intentū. scda ibi. (Similiter aūt neq̄ videt.) Dic̄ ergo q̄ non est possibile oia talia corpora esse vnū. v̇bi gratia: vt oia esse aerem aut aquā. aut ignē. aut terram qꝛ trāsmutatio ē in ꝯria: ꝛ si est aer hoc corpus ex quo oia sunt. aer pmanet: sed pmanente aere vel permanente alio corpore: qȯ pōt esse mā alioꝝ: ꝛ facta trāsmutatione in contrarijs qualitatibus alteratio erit: nō gñō: Nōndū pō ergo illa destruit gñonem ponēs nāꝫ esse aliquid in actu. ℭ Notandū aūt q̄ subm transmutationis oꝫ manere in tota transmutatione. sicut ergo mā semp manet eadē ꝛ recipit formas ꝯrias. sic si poneret aer vl' aliqȯ aliud corp⁹ eē talia subꝫ sp maneret corp⁹ actu sensatū. ois ḡ talis trāsmutatio alteratio esset. ℭ Deiñ cuꝫ dic̄.

ℭ Silr aūt neq̄ ita vr̄ vt ꝛ aq̄ simul sit ꝛ aer: ꝛ aut aliud qȯcūq̄: erit igit aliq̄ contrarietas ꝛ differentia cuius hēbit aliqd altera pticula ignis. v̇. g. caliditatem.

ℭ Adducit scdam rōnē. dicēs. q̄ nō videt q̄ idē corp⁹ sit simul aqua ꝛ aer. aut q̄ sit aer ꝛ qȯcūq̄ aliȯ corp⁹. Q: aūt sit icōueniēs ponere idē corp⁹ esse simul aquaꝫ vel aerem ꝛ aliud corp⁹: vt aerē ꝛ ignē. pꝫ qꝛ ē aliq̄ cōtrarietas ꝛ aliqua dr̄ia inter talia duo corpa: cui⁹ ꝯrietatis alt'a hēbit aliqd. i. erit in aliq̄ illoꝝ corpoꝝ: ꝛ alia pticula erit supple erit in aliq̄. v̇bi gr̄a. si ignis hēbit ꝯrietatē caliditatē alia ptic'a ꝯrietatis vt friditatis erit in aliquo corpe. si igr̄ vnū ꝛ idē erūt plura corpora sil' i Nōndū eodē erūt ꝯria. qȯ ē icōueniens. ℭ Notādū aūt q̄ ponētes aerē: vl' aliqȯ aliud corpus esse mām alioꝝ: ex q̄ alia fiunt. oꝫ eos dicere vnū ꝛ idē eē duo sil': vt eē aereꝫ ꝛ ignē. vl' aerē ꝛ aquā. ℭ Nā vt dcm̄ est fm talē pōnē oꝫ aerē manere in tota trāsmutatione. aer ḡ manēs aer Nōndū si ex eo fiat ignis. accipiet ignis formaꝫ. ꝛ erit sil' aer ꝛ ignis. ℭ Notandū ḡ q̄ corpus genitū ꝛ corp⁹ ex quo gñat hñt aliquā ꝯrietatē adinuicē: qꝛ ois gñō ē ex ꝯrijs ꝛ in ꝯria: ꝛ illius ꝯrietatis vna pticula erit in vno corpore ꝛ alia in alio. si ergo ex aere fit ignis aer ad igneꝫ ꝯrietatē hēbit. q̄re si aer manēs ꝛ aer fiet ignis ꝛ ideꝫ esset aer ꝛ ignis. i eodē esset ꝯrietas: qȯ est icōueniēs.

ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed tamen neq̄ ignis aer calidus: alteratio enim tale ꝛ non videtur.

ℭ Remouet quādam cauillationeꝫ ꝛ duo facit: qꝛ pmo facit qȯ dcm̄ est, scdo qꝛ ostenderat non esse aliqȯ el'm sensibile ex quo sūt oia talia corpa ꝯcludit tale aliquid in qȯ resoluunt hmōi el'a esse non corpus aliqȯ. sꝫ māꝫ aliquā cōeꝫ ibi. (Aliud aliquid igr̄.) Circa pmum duo facit fm q̄ duplr remouet cauillationem illaꝫ. scda ibi. (Similr auteꝫ rursus.) Cauillaret forte aliquis dicēs. hoc mȯ ex aere eē oia alia: qꝛ aer infrigidatur ꝛ efficit aqua. calefit ꝛ efficitur ignis: ita q̄ ignis nihil est aliud q̄ꝫ aer calidus. hoc remouēs phs ait q̄ ignis nō ē aer calidus: qꝛ talis alteratio esset. nō vr̄ aūt q̄ cū fit ex aere ignis q̄ sit ibi alteratio solum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Silr aūt rursus si erit aer ex igne cal'o i ꝯtrariū trāsmutatio erit existet igr̄ aeri hoc. ꝛ erit aer frm aliqd. q̄pp ipole ignē aerē calidū eē. sil'. n. idē calidū ꝛ frꝫ erit.

ℭ Addncit aliā rōeꝫ. di. q̄ sic dicēdo sil' cū h icōuenienti. q̄ gñō erit alteratio seqt aliȯ icōueniēs: qꝛ in eodem erūt opposita: qꝛ si rursus aer erit. i. fiet ex igne cal'o: qꝛ trāsmutatio est in ꝯriū. existet igr̄ aeri h. s. oppositū calidi: ꝛ erit aer aliqd frm: dicē ḡ aerē cal'm: cū aer sit qd frm: ē dicere frꝫ cal'm: q̄re ipole ē ignē eē aerē calidū: Nōn^m qꝛ idē sil' erit cal'm ꝛ frm. ℭ Notādū aūt q̄ phs h nō curat de exēplo. accipit enim cal'm ꝛ frm p q̄libet ꝯrietate: ꝛ cū ait ignē eē calꝫ. aerē frm: itēdit ignē ad aerē hr̄e aliquā oppōnē: cū ignis fiat ex aere ꝛ gñō sit ex opposit: q̄r si aer manēs aer fiet ignis i eodē erūt oppo^a.

Dubitaret forte aliqs non oporere q̄ si aer est qd de se frm: ꝛ ignis ē aer calidus. q̄ ignis sit calidus ꝛ frus: ita q̄ dicere aerē cal'm nihil aliud sit dicere q̄ꝫ frm cal'm. Uidem⁹. n. aquā esse de se fram: ꝛ tñ calefit: nec pp hoc i eodē sunt sil' opposita. Dub^m ℭ Sciēdū igr̄ q̄ si aer eēt mā alioꝝ corpoꝝ ꝛ remaneret in tota trāsmutatiōe. ita q̄ manens aer fieret Rñsio ignis vl' aq̄. oporteret dr̄e q̄ aer trāsmutat⁹a q̄litatib⁹ suis recipet q̄litates ignis cū fieret ignis: ita q̄ sil' esset sicc⁹ ꝛ hūid⁹: ꝛ recipet q̄litates aq̄ cū fiet. ita q̄ sil' eēt calius ꝛ frus: h n̄ sic pꝫ. ofisum. n. fuit i dcl'atiōib⁹ poribus cū cir^a pn^m pmi li. disputabat ꝯ Empe. q̄ suo mȯ sic loq̄ndū ē de gñone ꝛ ō alteratōe ꝛ de trāsmutatōe ad foīaꝫ subalē: vt ō trāsmutatōe ad formā accñtalē. Dicebat. n. q̄ trāsmutatio ad foīaꝫ accñtalē ē q̄si via ad trāsmutatōeꝫ foīe subalis. Jō si ē potius alteratio est potius gñō ꝛ eꝫ. ꝛ sic ē potius gñō. sic suo mȯ ē potius alt'atio: si ḡ aer eēt mā alioꝝ cōpoꝝ ꝛ manēs aer efficit ignis tūc nō obijciēdo vnā formā subalē vt formā aeris accīperet aliā formā subalē vt ignis: ꝛ q̄ rōe erit sil' sub diuersis foīis subalib⁹ erit sil' sb diuersis accñtalib⁹ dispōnib⁹ ad illas foīas. Jmmo ex q̄ suo mȯ sic loqmur de trāsmutatiōe ad foīas accñtales. nō ō trāsmutatiōe ad subales: vt fm pōnē tactā. aer nō abijciēs formā aeris accipiat formā ignis seq̄ndo pōnē illā dicem⁹ q̄ pi rōe aer n̄ abijciēs q̄litates aeri suscipiet q̄litates ignis: Imo q̄ mā n̄ solū nō corrūpit: sꝫ ēt ipole ē vt corrūpat: sꝫ si aer hr̄et rōeꝫ māe corrūpi n̄ possꝫ: ꝛ qꝛ qȯ corrūpi n̄ oꝫ ppas q̄litates amittere n̄ pt. cū sp passio magis scā abijciat a suba aer hēbit sil' oppositas q̄litates: ꝛ erūt i eodē opposita: qȯ decl'are volebam⁹. ℭ Deide cuꝫ dicit.

ℭ Aliud aliqd igr̄ pter ambo idē erūt ꝛ aliq̄ alia mā cōis. eadē aūt rō de oibus: qm̄ nō est vnum hoꝝ. ex quo omnia.

ℭ Cōcludit q̄ oē illȯ ex q̄ sunt oia el'a nō ē corp⁹ aliqȯ sensibi^e: vt elꝫ aliqȯ: sꝫ ē mā cōis. di. q̄ erit aliq̄ alia mā cōis: ꝛ ignis genit⁹ ꝛ aer ex quo gñat erunt aliqd idē: qꝛ hēbit eandē mām: q̄ mā erit aliqd aliud preter ambo: qꝛ

bo.q: de se nõ erit in actu aliquid illoꝝ.ſ; erit i potẽtia
vtrũq;. ⁊ ſubdit ꝙ eadez rõ ẽ de ambobus aliĩs eltis q̃
eſt de igne ⁊ aere:qm̃ nõ ẽ vnũ el'z vel vnũ ſẽſibile cor
pus ex quo ſũt oĩa alia el'a:ſ; ẽ vna mã cõis ex qua ſũt
talia corpa. ¶ Deinde cum dicit.

T.cõ. 32. ¶ Neq; tamẽ aliqd aliȯ pͤter hec velut
mediũ aliqd aeris ⁊ aq̃ ⁊ aeris ⁊ ignis il
loꝝ ãt groſſi⁹:hoꝝ aũt ſubtilius: erit.n.
illud aer ⁊ ignis cum contrarietate.

¶ Quia ꝓbauerat illud ex quo ſũt el'a ñ eẽ aliqȯ el'oꝝ
oñdit hic illȯ nõ eſſe aliqȯ corp⁹ qȯ ẽ mediũ. ⁊ duo fa-
T.cõ. 33. cit:q: p̊ oñdit qȯ dictũ ẽ.2° epilogat circa determina-
ta ibi.(Neceſſe igiť aut.) Circa p̊m̃ tria facit.q: p̊ faẽ qȯ
dictũ eſt.2°: remouet quãdã cauillationẽ.3° ↄcludit ↄ̃nẽ
intentãz.2° ibi (Sz ꝑuatio ↄ̃rioꝝ.)3° ibi.(Silr igiť qȯ
cũq;). Continuetur ſic:illud ex quo ſũt el'a ẽ aliqȯ me-
diuz cõe:ſ; hm̃oi mediũ ẽ mã ⁊ nõ ẽ mediũ corp⁹:ꝙ ſit
aliqd aliȯ pͤter el'a:nõ ꝙ ſit mediũ aq̃ ⁊ aeris:vt ae-
ris ⁊ ignis:ita ꝙ ſit illoꝝ aut groſſi⁹ hoꝝ aut ſubtili⁹:
ponẽtes.n.tale corpus mediũ iter ignẽ ⁊ aerẽ dicebãt
illud eẽ igne groſſius:aere ſubtilius vel erat aere groſ-
ſius: ⁊ aq̃ ſubtili⁹:ſi erat mediũ int' aerẽ ⁊ aquã. Qȯ
aũt tale corpus nõ poſſit eſſe illud ex quo ſũt el'a:pz q:
tale corpus cũ ↄ̃rietate.i.nõ admittẽs ↄ̃rietatẽ ꝓprias
Nõn^m erit.i.fiet aer ⁊ ignis:qȯ ẽ icõueniẽs. ¶ Notãdũ aũt
ꝙ ſicut ꝓbať:ꝙ aer nõ amittens q̃litates ꝓprias ſuſci
piebat ↄ̃rietates ignis: ⁊ fiebat ignis:ſic ſi tale corpus
mediũ poniť eſſe mã alioꝝ:q: mãm opz manẽ ñ amit-
tens formã ꝓpͣã accipiet formas alioꝝ.ergo pari rõe
nõ amittẽs qualitates ⁊ ↄ̃rietates ꝓprias accipiet q̃li
tates ⁊ ↄ̃rietates alioꝝ: ⁊ in eodẽ erunt ↄ̃traria qȯ eſt
incõueniens. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sz ꝑuatio ↄ̃trarioꝝ alterũ q̃ꝓpť ñ
contingit illud ſolũ eſſe vnq̃ vt qdam
in quiunt infinitũ compꝛehẽdẽs.

¶ Remouet quãdã cauillationez:diceret forte aliqs h̃
corpus eſſe priuatũ ↄ̃rietate.Jȯ ſuſcipit q̃litates ignis
⁊ fit ignis ⁊ ſiunt in eo ſolũ q̃litates ignis: ⁊ ñ alie:q:
de ſe nullã ↄ̃rietatez hz:ſ; eſt priuatũ ea. Contra h̃ ar-
guẽs phs ait:ꝙ ꝑuatio ẽ alterũ ↄ̃rioꝝ.i.eſt annexa al-
teri ↄ̃rioꝝ:nũq;.n. ꝓprie aliqd priuať vna forma:niſi
q: iduiť forma ↄ̃ria.q̃ꝓpť illȯ corpus ñ ↄuenit nũq̃
eſſe ſolũ.i.eſſe ſepatũ a ↄ̃rietate.imo cũ ponitur ꝑuatũ
vno ↄ̃rio poniť indutũ alio:nõ eſt g̃ vt qdaz inqũt cor-
pus aliqȯ mediũ cõpꝛehẽdẽs alia:vt ex eo alia oĩa ge
nerentur ⁊ ſic infinitũ.i.indeterminatũ ⁊ ſeperatum a
contrarietate. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similr igiť quodcũq; hoꝝ:aut qui-
dẽ nihil. Si igiť vtiq; nullũ ſenſibile pri⁹
his: hec vtiq; erunt omnia.

¶ Concludit ↄ̃nẽ intẽtaz dicẽs.ꝙ quodcũq; hoꝝ el'oꝝ
eſt ſilr ponẽdũ p̊n^m ⁊ el'z:q: vnũ ñ ẽ el'm ⁊ p̊n^m reſpe
ctu alterius.aut g̃ ſũt principia ⁊ el'a aut nõ:imo ſi nul
lum corpus ſenſibile ẽ pri⁹ eis:oĩa hec erũt vtiq;.ſup-
ple p̊ncipia el'a: ⁊ tũc cõpleať rõ pri⁹facta.vz. q: gnať
⁊ corrũpitur adinuicez.ignis.aqua.aer. ⁊ terra.cũ oĩa
talia ſint principia prima corpora ſenſibilia ⁊ el'a oĩuz
el'oꝝ.erit gñō ⁊ corruptio adinuicem.

Dub^m **Dubitaret** forte aliqs vtrũ nã el'i magis ↄue
niat iſtis corpib⁹ primis vl' mate
rie que ẽ gnõnis ſubz. ¶ Ad qȯ dixerũt qdã ꝙ nomẽ
el'i magis cõpetit iſtis corpibus q̃ prime mãe:ſ; h̃ nõ

videť bene dictũ. ¶ Ad cuius euidẽtiã notãdũ ꝙ hec Nõndũ
p̊ma corpa ſẽſibilia cõi noĩe el'a appellari p̃nt.ẽ.n.el'z
ex q̃ p̊ cõponiť aliqd ⁊ ẽ in eo: ⁊ nõ diuidiť ſ; formã vt T.c.4.
dr̃ in.5.meta.hec aũt prima corpa ſenſibilia ex q̃ p̊ma
ſũt:ex eis p̊ ↄponiť aliqd: ⁊ ſunt i eo:q: miſcibilia aliq̃
modo ſunt i mixto: ⁊ nõ diuidũtur ſ; formã:q: q̃libet
ps aq̃ ẽ aqua: ⁊ q̃libet ps terre ẽ terra.tñ p̊ cõponi ali
quid ex aliquo põt intelligi dupl'r:vl' ſimpl'r:vl' quodã
mõ.mixta.n.cõponũť ex primis corpibus ſenſibilibuſ
p̊mo nõ ſimpl'r:ſ; quodã mõ. Jn genere.n. corpoꝝ ñ ẽ
dare aliqua alia ex qb⁹ p̊us ↄſtẽt mixta q̃ vocata el'a.
mixtũ.n.ẽ pri⁹ex igne ⁊ terra: ⁊ ex aere ⁊ aq̃:q̃ ex ali
quibus aliĩs corpibus:ſicut.n.corpus hũanũ qȯ eſt qȯ
dam mixtũ organicũ nõ cõponiť p̊ ex manu ⁊ pede:q:
man⁹ ⁊ pes' reſoluũť i carnes ⁊ oſſa:nec cõponiť p̊ ex
carnib⁹ ⁊ oſſibus:q: talia reſoluũť in.4.el'a:ſic nõ cõ
poniť p̊ ex.4.el'is:q: talia el'a reſoluũť i mãz ⁊ formã: 2°
mã ergo p̊us ẽ de cõpõne mixti q̃ vocata el'a. ¶ Rur
ſus eſſe in aliquo põt itelligi dupl'r:vel ſimpl'r ⁊ ſ; eſſẽ
tiã:vel quodãmȯ: ⁊ ꝓut ſaluať virtus eius.mã ãt reſ-
uatur in mixto ſimpl'r: ⁊ ſm ſuã eſſentiã.vocata ãt el'a 3°
ſunt in eo inq̃tuz ſaluať virtus eoꝝ. ¶ Ampl'⁹nõ di-
uidi ſm formam põt itelligi dupl'r:vel q: nõ diuidiť in
diuerſas ptes formaleſ: ⁊ ſic aqua nõ diuidiť ſ; formã
q: quelibet ps aq̃ eſt aqua.alio mõ põt itelligi nõ diui
di ſm formã. q̃libet.n.ps mãe ẽ mã: ⁊ mã ſm ſe nõ di-
uidit aliqd in actu:nec aliqd diſtinctũ per formã:mã er
go que ẽ gnõnis ſubz magi p̊mo ẽ de cõpõne mixti q̃
ipſa el'a: ⁊ magis ſimpl'r ẽ i eo q̃ ipſa: ⁊ pluris⁹modis
nõ diuidiť ſ; formã q̃ vocata el'a. Jȯ hec diffinitio el'i
que ẽ ex quo p̊ cõponiť aliqd ⁊ ẽ.magis cõpetit mãe q̃
vocať el'is:p̃nt eni hec p̊⁹ corpa cõi noĩe appellari el'a
⁊ ſufficit ad rõnẽ el'i ꝙ ñ diuidať i diuerſaſ pteſ forma
les: ⁊ ſi diuidať i diuerſas ptes q̃titatiuas:h̃ tñ nõ ob
ſtante nomẽ el'i magis cõpetit mãe q̃ p̊mis corpib⁹.vt
pz per diffinitionẽ eius:tñ cũz de re cõſtat de noĩe ñ eſt
multũ curandũ. Jȯ ſiue ſic dicať.dũ tñ in re nõ erretur
nõ eſt magna vis facienda. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe igiť aut ſemp manẽtia ⁊ im- T.c.33.
mutabilia iuicẽ aut trãſmutabilia: ⁊ aut
oĩa:aut hec qdẽ hec ãt ñ.vt i timeo Plõ
ſcripſit. Quoniã qdẽ igiť trãſmutari inui T.c.34
cem neceſſe eſt dictum eſt prius.

¶ Epilogat circa determinata: ⁊ tria faẽ ſ; ꝙ tres epi
logos ponit.2° ibi.(Et qm̃ ñ ſilr.) 3°ibi. Siqdẽ igitur
ↄtrarietas.) Dl'ẽ g̃.ꝙ neceſſe ẽ hec el'a aut eſſe ſp manẽ
tia ⁊ imutabilia adinuicez:aut eſſe trãſmutata: hoc ãt
nõ ſicut plato ſcripſit i timeo:q poſuit terrã itrãſmuta
bilez:q: figura terre nõ erat apta ad trãſmutatiõez vt
ponebat.voluit tñ plato per figurã ⁊ planities ſaluare
trãſmutatiões nãles:ſic g̃ loquebať antiq de trãſmuta
tione el'oꝝ:ſed qm̃ ſ; veritatẽ neceſſe eſt el'a trãſmuta
ri demõſtratum eſt prius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qm̃ ñ ſilr cito aliȯ ex alio dictũ ẽ p̊
us qm̃ hñtia qdẽ ſymbolũ citius gñan-
tur ex adinuicẽ:nõ habẽtia aũt tardius.

¶ Ponit 2^m epilogũ dicens dictũ eſt prius ꝙ nõ ſilr ci
to nec eque velociter aliȯ el'z ſit ex alio:qm̃ hñtia ſym
bolum ⁊ ↄuenientiã citius generanť adinuicẽ.nõ hñtia
autem tardius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Siqdẽ igiť ↄtrarietas vna ẽ ſ; q̃ trã
ſmutanť neceſſe duo eẽ.mã.n.medium

insenſibilis

isensibilis ens ⁊ isepabilis:qm̃ plã videñt entia:due vtiq; erũt q mime: duab⁹ igit entibus nõ possibile est eẽ tria:sʒ q̃ttuor queãdmodũ videt:tot eni erunt coniugatiões:sex eni existẽtib⁹ duas ipossibile est generari:q̃ ɔtrarie sũt adiuicẽ. De his quidem igitur dictum est prius.

¶ Ponit 3ᵐ epilogũ dicẽs.ꝙ si ɔ̃rietas ꝑʒ quã trãsmutãt el'a esset vna.necesse esset eẽ duo ɔ̃ria. Quelibʒ eni oppõ ɔ̃rietatis hʒ duo extrema ɔ̃ria: ⁊ si sic essʒ ad illa duo ɔ̃ria hr̃et ordinẽ m̃ã:que essʒ qd mediũ iter ea ⁊ õ se est ens isensibilis:q: est qdẽ in po.ª est tñ ꝑm actualẽ exñ'ᵐ insepabilis a ɔ̃rietate.sic ḡ dicerem⁹ si ɔ̃ria esset ide duo:sʒ qm̃ ɔ̃ria.videñt eẽ plura entia ad min⁹ erũt due ɔ̃rietates:ꝑm quas erit trãsmutatio el'oꝝ. Entib⁹ aũt duab⁹ ɔ̃rietatib⁹:q: minime.i.ad minus oʒ tot ponere:cũ quelʒ ɔ̃rietas hẽat duo extrema ɔ̃ria tñ:sʒ q̃ttuor queãdmodũ vr̃.i.sicut maifeste appʒ:calʒ.n. ⁊ frigidũ.humidũ ⁊ siccũ.sunt due oppõnes ɔ̃rietatũ: ⁊ sũt vnius ɔ̃ria ꝑʒ ꝙ trãsmutant el'a: ⁊ quot sũt ibi ɔ̃ria:tot sũt eoꝝ ɔbinatões possibiles: ⁊ tot sũt el'a:q: sex exñti bus ɔbinationib⁹ taliũ qualitatũ ꝑʒ duas ipoi'e ẽ gnãri el'm:q: sunt ɔ̃ria adinuicẽ.calʒ.n.cõbinat cuʒ humido ⁊ frigidũ cũ sicco: vt fiat el'm erũt quattuor el'a tñ:sed hoc modo dimittat:q: de his dictum est prius.

T.c.35. Quoniã ãt q̃ trãsmutant adiuicẽ ipossibile est pn̄ᵐ aliqd eẽ horuʒ: aut i extremo:aut medio ex his manifestũ:i extremis qdem igit nõ erit: qm̃ ignis ñ erũt aut terra oia: ⁊ eadẽ rõ si dicamus ex igne:aut terra eẽ oia. Qm̃ aũt neq; medium vt videtur qbusdam.

¶ Postq̃ phs ꝓbauit vnũ elʒ ñ eẽ pn̄ᵐ alioꝝ:q: ñ poterat poni aliqd elʒ esse aliqd m̃ãle subʒ:q: tũc gnõ eẽt alteratio ⁊ ɔ̃ria esset in eodẽ. In pte ista oñdit hoc idẽ alia rõe q̃ talis ẽ. Si aliqd el'oꝝ eẽt alioꝝ pn̄ᵐ ⁊ hr̃et se ad oia:sicut m̃ãle subʒ illud oporteret manere ⁊ eẽ i trãsmutabile:sʒ oia el'a sunt adinuicẽ trãsmutabilia. ḡ oia debẽt dici pᵃ corpa ⁊ ñ ẽ vnũ alioꝝ pn̄ᵐ:nec m̃ãle subʒ. Circa hoc aũt sic ꝓcedit:q: p̃ ponit rõnẽ. 2° ɔtra rõnẽ adducit quãdaʒ cauillatiõeʒ:ibi.(Aer qdẽ ⁊ etiã ignẽ.) Dicit ḡ:qm̃ qdẽ trãsmutant adinuicẽ.supple oia el'a.ipossibile ẽ aliqd elʒ esse pn̄ᵐ hoꝝ.i. alioꝝ. Nã manifestum erit ex his.i.ex dictis:ꝙ tale pn̄ᵐ ñ põt poni in etrema.i.ꝙ sint aliqd extremorũ:nec in media ꝙ sit aliqd medioꝝ. In extremis qdẽ nõ erit qm̃ oia non sũt ignis aut terra: ⁊ eadeʒ rõ est de mediĳs:qm̃ eadẽ rõ ẽ si dicamus oia esse ex aere vl' ex aqua:sicut dicit oia ex igne vel ex terra:qm̃ neq; mediuʒ est ex quo sũt oia:lʒ hoc videt qbusdã. Est ḡ vis rõnis ꝙ nec mediũ nec extremũ est ex quo sunt oia:q: taʒ media q̃ʒ extrema trãsmutant ⁊ nullũ ipsoꝝ manet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aer qdeʒ ⁊ i ignẽ trãsmutat ⁊ i aquã: aqua aũt ⁊ i aerem ⁊ i terram:vltima autem non amplius inuicem.

¶ Ponit quãdã cauillatiõeʒ: ⁊ duo fac:q: p̃ põit eã.2° remouet cauillatiõeʒ illã ibi.(Opʒ qdẽ stare.) Dixerat .n.phs taʒ extrema q̃ʒ media esse trãsmutabilia.ɔtra h̃ forte cauillaret aliqs dicẽs.ꝙ el'm trãsmutat i elʒ ꝓximũ:sʒ nõ in remotũ:vt aer trãsmutat in ignẽ ⁊ i aquã: ⁊ aq̃ in aerẽ ⁊ terrã:sʒ vltima.i.extrema nõ ampl⁹ trãsmutãt adinuicẽ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ h accipiũt vltima ⁊ remota nõ ꝑʒ locũ:sʒ ꝑm d̃riaʒ formaleʒ. Ignis.n.pl⁹ distat ab aqua q̃ʒ a terra:ñ loco:sʒ forma:voluit ḡ isti ꝓxima posse trãsmutari adinuicẽ pp nõ magnã d̃riaʒ:extrema aũt nõ posse pp d̃riã magnã. ¶ Deinde cũ dicit Nõnᵐ

¶ Oportet qdem stare nõ i ifinitum ire hoc i rectitudie ad vtraq;:ifinite eni contrarietates i vno erunt.

¶ Remouet cauillatiõeʒ istã:circa qd tria facit:q: p̃ pmittit q̃ndã suppõneʒ.2° illa suppõne supposita õstruit cauillatiõeʒ tactã.3° qd supposuerat ꝓbat.1° ibi.(Terra sit igit).3° ibi.(Qm̃ aũt nõ ifinitũ.) Est ãt suppõ talis. T.cõ. 36.
q: oʒ stare in el'is ad vtrãq; pteʒ.s.ꝑʒ sursũ ⁊ deorsum: ⁊ nõ ire in ifinitũ ꝑm rectitudinẽ. Si.n. icipimus a terra deorsuʒ ⁊ ascẽdimus sursuʒ dicẽdo terra aq̃ ⁊c̃.inuenimus finita el'a: ⁊ si incipimus a sursũ: ⁊ descendim⁹ deorsum etiã finita inuenimus. Nã si essent el'a infinita infinite qualitates essent in vnoq;ʒ el'o:qd ẽ incõueniẽs qd quo verũ sit ad pñs supponat. ¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Terra sit.g.aq̃.y.aer.a. ignis.p.si vtiq; a.trãsmutat i.p. ⁊ i.y.ɔ̃rietas erit eoruʒ aq̃.a.p.sit hec albedo ⁊ nigredo: rursus q: i.y.a.erit alia:nõ.n.idẽ.p. ⁊ .y.sit qdeʒ siccitas ⁊ hũiditas.a. qdẽ siccitas.y.aũt hũiditas. Quapropt si qdẽ manet albũ existet aq̃ hũida ⁊ alba:sin aũt nigra erit aqua:i ɔtraria eni transmutatio:necesse igr̃ aut albã aut nigrã esse aquã:sit itaq; albũ pmũ. Similr̃ igit existit ⁊.p.y.siccitas:erit igit ⁊ .p.ignis transmutatio in aquã:cõtraria cui existit:ignis eni prius niger erat:deide ãt siccũ:aqua ãt humida:deinde autem alba.

¶ Ex suppõne facta oñdit extrema eẽ trãsmutabilia adinuicẽ si sũt trãsmutabilia cum mediĳs:sʒ vt dictũ ẽ h accipit extremũ vltimũ ꝑʒ d̃riã nõ ꝑʒ locũ.ita ꝙ ignis est extremus respectu aq̃:q: ꝑ oẽʒ modũ differt ab ea. aer aũt est medius iter ea:q: ptim ɔuenit cũ aq̃ cũ sit humidus ⁊ ptiʒ cũ igne cũ sit calidus:sic ẽt aer ẽ extremus respectu terre:cũ ꝑ oẽʒ modũ differat ab ea. Duo ergo facit:q: p̃ oñdit ignẽ ⁊ aquã que sũt extrema trãsmutari adinuicẽ si trãsmutant cũ aere: qd ẽ mediũ. 2° ex hoc oñdit aerẽ ⁊ terrã que sũt alia extrema adiuicẽ trãsmutabilia esse.2° ibi.(Palã vtiq; qm̃.) Notat ãt p̃ el'a ꝑʒ cões terminos dicẽs:sit terra.g.aq̃.y.aer.a.ignis p. Noiatis aũt el'is ꝓcedit ad rõnẽ intẽtam dicẽs:ꝙ.si a.i.aer trãsmutatur i.p. ⁊ .y.i.i ignẽ ⁊ aquã ɔ̃rietas erit eoꝝ que.a.p.i.aer habebit ɔ̃rietatẽ:sit aũt hec ɔ̃rietas albedo ⁊ nigredo ñ curat de exẽplo:accipit.n.albedinem ⁊ nigredinẽ pro quacũq; ɔ̃rietate. subdit autem ꝙ q:.a.in.y.supple mutatur.i.aer mutatur in aquã:erit alia ɔ̃rietas inter aerem ⁊ aquã supple q̃ʒ inter ignẽ ⁊ aerem. Nã nõ est idem.p. ⁊ .y.i.ignis ⁊ aqua.si ergo talia nõ sunt eadẽ nõ pñt ad vnũ ⁊ idem eandẽ ɔtrarietatem hr̃e.sic ergo inter aerẽ ⁊ aquã hec ɔ̃rietas.i.siccitas ⁊ humiditas:ita ꝙ.a.cõueniat siccitas. ⁊ .y.hũiditas.aliqui autẽ textus habẽt.x.qdeʒ siccitas: ⁊ videtur esse textus corruptus:sʒ si vellemus ipsum exponẽ

dicerem

dicerem⁹ φ variat terminos: qꝛ itellīt p.x.aerē quē pᵒ
intelligebat p.a.subdit aūt. q̄pp si manet album: cum
ex aqua fit aer cū nō manet nisi qualitas symbola aq̄
ꝯueniat cū aere ī albo.existet ḡ aq̄ humida ꝛ alba: sin
aūt.i.si nō est alba nigra erit aqua. In ꝯ̄ria.n.ē trāsmu-
tatio.q.d.φ siue dicas aquā esse albā siue nigrā opꝫ eā
hr̄e ꝯ̄rietatē ad aerē ex quo trāsmutant adinuicem.
semꝑ.n.trāsmutatio est ī ꝯ̄ria. trāsmutabilia igitur ad-
inuicē pn̄t hr̄e maiorē ꝛ minorē ꝯ̄rietatē. semꝑ tn̄ ali-
quā ꝯ̄rietatē habebunt:iō subdit necesse esse: aut albā
aut nigrā esse aquā: si.n.erit nigra hēbit maiorē ꝯ̄rieta
tem ad aerē: si.n.erit alba hēbit minorē ꝯ̄rietatē. Con
gruū.n.est exquo aer est ꝓximus aque φ nō hēbit ad
eam maiorē ꝯ̄rietatē: non φ differat in vtraqꝫ q̄litate
sed dꝫ hr̄e minorē ꝯ̄rietatē. ergo exquo positū ē aquā
differre ab aere ī humido ꝛ sicco: nō ē cōgruū φ diffe
rat ī albo ꝛ nigro. erit ergo alba sicut.a. vnde aliq text⁹
hn̄t ponat vtiqꝫ pᵐ.a.i.ponat aq̄ alba sic̄.a.i.sic̄ aer: ꝛ
sic̄ aq̄ ꝛ aer ꝯueniūt in albo: silr̄ ꝛ.p.i.ignis existet.y.
siccitas.i.existet siccitas q̄ itellīr p.y. Ita φ ly.y.accipit
equoce. vno mō vt noiat aquā. alio mō vt noiat hāc q̄li
tatē q̄ ē siccitas. Conueniet ergo aer cū igne ī siccitate:
ꝛ cū aqua ī albedine: sꝫ si aliā ꝛ aliā ꝯueniētiā ꝛ aliā
ꝛ aliā ꝯ̄rietatē hꝫ aer cū igne ꝛ cū aqua: aq̄ ꝛ ignis sic
ꝯtrariabitur: ꝛ qꝛ ī ꝯtraria ē trāsmutatio vnū in aliud
trāsmutabit. Iō ait: φ erit trāsmutatio.p.ignis ī aquā.
ꝯtraria.n.existit aqua igni. ignis.n.ꝑmo dicebat esse ni
grū in quo differebat ab aere. Deinde aqua dicebat al
ba in quo ꝯueniebat cū aere. qualitates ergo aque cō-
trariant qualitatibus ignis. ergo vnū in aliud trāsmu
Nōnᵐ tari potest. ¶ Notandum aūt pħm non noiare ꝓprias
qualitates ignis. vl' ꝓprias q̄litates aq̄. vt ostdat se ar
guē ī mā cōi ꝛ ī terminis cōib⁹. hꝫ.n. hec demōstratio
Nōnᵐ veritatē in q̄buslibet termis. ¶ Notādū etiā vim rō-
nis ī hoc esse. vꝫ. φ si ignis ꝛ aqua trāsmutāt ī aerē ꝛ
hn̄t aliā ꝛ aliā ꝯ̄rietatē ad ipsū sūt ꝯ̄ria inter se ꝛ per
ꝯ̄ns trāsmutāt adinuicē. si ergo extrema ꝯ̄riant me-
diis ꝯ̄riant inter se. ꝛ si trāsmutant cū mediis trāsmu-
Nōnᵐ tant inter se. ¶ Notādū etiā φ illatio hec que dicta ē
dupl'r ipediri possꝫ. pᵒ qꝛ diceret aliqs si oportere si ex-
trema hn̄t ꝯ̄rietatē ad media φ hēant ꝯ̄rietatē iter se.
Iō pħs in rōne ꝑdicta nō solū ostdit extrema hr̄e ꝯ̄-
rietatē ad media: sꝫ ēt ꝓbat ea hr̄e aliā ꝛ aliā ꝯ̄rietatē
quo posito necesse ē ea inter se esse ꝯ̄ria. nūq̄.n.aliq̄ rō
ne eiusdē hn̄t aliā ꝛ aliā ꝯ̄rietatē. nisi sibi inuicē ꝯtra-
rient. Scd̄o posset dicta illatio ipedire: qꝛ diceret aliqs
non oportere si extrema sint ꝯ̄ria φ sint adinuicē trā
mutabilia: qꝛ nō trāsmutat extremū ī extremū: nisi pos
sit fieri trāsmutatio in alia media. diceret ergo media ḡ
īfinita ꝛ nō esse statū ī elēis. quo posito extrema n̄ trā-
mutabunt adinuicē. ꝯ hanc obōnē valet suppō prius
facta. vꝫ. φ in elēis est status. quo posito pꝫ per rōnē iā
dictā φ extrema trāsmutant inter se si trāsmutāt cum
mediis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Palā q̄dem vtiqꝫ quoniā oib⁹ adinui
cē erit trāsmutatio ꝛ ī his: ꝛ quoniā ī.g.
terra existūt reliq̄ duo symbola: nigrū
ꝛ humidū: hec enim nō cōiungūt vnq̄.

¶ Concludit ex dictis oīū eē trāsmutatiōē. nō.n.solū
trāsmutat aqua ī ignē: sed etiā terra ī aerē. iō ait palā
esse: q̄m oib⁹ ex adinuicē erit trāsmutatio. non solum in
mediis: sꝫ etiā ī his.i.in extremis. Nā ī.g. terra existūt
reliqua duo symbola.i.relique due q̄litates symbole. vꝫ
nigrū ꝛ humidū. erit ergo terra ꝯ̄ria aeri: qꝛ h.s.q̄lita-
tes terre nō ꝯiungunt vnq̄ cū q̄litatib⁹ aeris: sꝫ ꝯ̄riāt Nōndū
eis. terra igit trāsmutabit ī ipsū aerē. ¶ Nōndū āt pħs
appellare nigꝝ ꝛ hūidū q̄litates symbolas: qꝛ ꝑꝫ hipo
thesim factā aer q̄ ponit alb⁹ ꝛ sicc⁹ differt ab igne ī ni-
gro. qꝛ ignis ē niger ꝛ sicc⁹. ab aq̄ v̄o differt ī hūido qꝛ
aq̄ dicebat hūida ꝛ alba hēāt due q̄litates hūidū ꝛ ni-
grū ī q̄b⁹ differt aer ab igne ꝛ aq̄ ꝯgregāt in terra. Ita
φ terra hꝫ eas symbolas ꝛ ꝯueniētes cū igne ꝛ aq̄ qꝛ
cū igne ꝯuenit ī nigro. cū aq̄ ī hūido: q̄re terra ꝯ̄riat
aeri: qꝛ si vellem⁹ h̄ ad mām ꝑpāiē ꝯ̄hē ꝛ noiare varias
q̄litates eloꝝ: pꝫ veꝝ eē φ dr̄. Ignis v̄o differt ab aere
qꝛ sicc⁹ aq̄ v̄o differt ab eo qꝛ frigida. frigidū āt ꝛ siccū
ꝯueniūt ī terra: ꝛ terra ꝯuenit cū igne ꝛ aq̄ ꝑm siccum
ꝛ frigidū: q̄b⁹ ignis ꝛ aqua differūt ab aere. Intētio ḡ
pħi ē ꝓbare terrā eē ꝯ̄riā aeri. ꝓpter ꝯ̄rietatē quā hn̄t
ad ipꝫ ignis ꝛ aq̄: ꝛ ex hac ꝯ̄rietate vult arguē trāsmu
tatōem: ꝛ qꝛ oia ela tā extrema q̄ media ꝯ̄rietatē hn̄t
oia sunt adinuicem trāsmutabilia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniā autē nō infinitū possibile ē ire T.c.66.
quod futuri ostēdē ad hoc ꝑus venim⁹
manifestum ex his.

¶ Probat qd̄ supposuerat: ꝛ duo facit: qꝛ ꝑmo ꝯtinuat
dicta dicendis. scd̄o exeqtur de intēto: ibi. (Si eniꝫ rur
sus ignis.) Dicit ergo: φ infinitū nō est possibile ire φ
futuri eramus ostendere. superi⁹ enim hoc supposuerat
tāq̄ id qd̄ erat futurus ostēdere. ideo ait φ prius veni
mus ad hoc.i.ex priori intentione ad h̄ venim⁹ vt ostē
deremus statum in elementis: vt manifestū ē ex his.i.
ex dictis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si.n.rursus ignis.p.ī alio trāsmutat.
ꝛ n̄ reuoluitur. v̄.g.ī.x. cōtrarietas igit
iter.p.ꝛ.x.alia existet ꝑter ꝑdictas. nl'li
n.idē supponit.g.y.a.p.q̄.x.sit igit.p.r.
ꝛ.x.f.r.aut oib⁹ vtiqꝫ existet.g.y.a.p.trā
mutāt.n.iuicē. Sꝫ φ hoc q̄dē sit nōdū
demōstratū ē: sꝫ illō manifestū quoniā
si rursus.x.ī aliō alia erit ꝯtrarietas: ꝛ q̄
existet.g.ꝛ.p. similr̄ aūt sēp cū adiecto
ꝯtrarietas aliq̄ existet his q̄ ante: q̄pro
pter si ifinita: ꝛ ꝯ̄rietates ifinite vni exi-
stūt. si aūt hoc modo non erit diffinire
neqꝫ generare: oportebit.n.si erit aliud
ex alio tot trāsire q̄litates ꝛ āpli⁹ plures.

¶ Probat hmōi statū ostdēs numerū eloꝝ nō esse in
finitū. scd̄o ex his que dixerat concludit incōuenientia
que sequuntur ad ponentes positionē illā. 2ᵒ ibi. (Qua
propter in quedā.) Dicit ergo. φ si rursus ignis.p.trā
mutatur in aliud.i.in q̄ntū elm̄ ꝛ nō reuoluit.i.nō trā
mutatur in ela que sunt sub eo: sed trāsmutat in aliō q̄
ipsū. v̄.g.a.x.i.in q̄ntū elm̄: qd̄ intellīr per .x. ꝯtrarietas
igitur erit inter.p.ꝛ.r.ꝛ illa ꝯtrarietas existet alia ꝑter
ꝑdictas. Nā cū hmōi q̄ntū elꝫ nō sit idē cū aliq̄ alioꝝ
quattuor: qꝛ.x.nō ponitur φ sit idē cum.g.i.a.p.y.cū
aliq̄s quattuor: oꝫ φ.p.hꝫ aliā ꝯ̄rietatē ad.x.q̄ ad alia:
ergo.y.in.p.ꝛ.f.in.x.ita φ ignis ꝛ q̄ntū elm̄ differat
f.y.ꝛ.f.y.vtiqꝫ existit oib⁹ quattuor elēis. vꝫ.g.y.a.p.trā
mutāt enim se adinuicē. quasi diceret. φ posito 5ᵒ elō
oꝫ dare ignē aliā hr̄e qualitatē ab his q̄ hꝫ vt per eam
cōtrarietur. 5ᵒ elō ꝛ trāsmutetur cū ipso: sic etiā hanc
qualitates

qualitatē opȝ dare oībus aliīs eliis: q2 oīa sunt adiuicē trāsmutabilia: z subdit: q̄ si hoc quidē sit necesse. nondum monstratū est. vȝ. q̄ oīa sint trāsmutabilia. illō tū manifestū est q̄ si rursus. x. i. v^m elȝ trāsmutabit ī aliō .i. ī sextū: alia erit ꝯrietas q̄ existet z. g. z. p. ī aliīs eliis. semꝑ. n. cuȝ addito. i. elō addito fit additio ꝯrietatis: q2 aliqua ꝯrietas existet his q̄ añ. i. p̄oꝛib^9 eliis: vt possint differre ab elō addito: q̄. ꝑpter si īfinita sūt ela: q2 īfinita nō p̄nt differre: nisi ꝑ īfinita: cū vnūq̄dq̄ eloꝝ oporteat differre a quolȝ alioꝝ vni. i. vnicuiq̄ elō vt eloꝝ existāt īfinite q̄litates ꝯrie. Si aūt hoc ē ita nō erit aliquid differre: q2 diffinitio illa hȝ īfinitas dr̄ias: z ita peribit scia. nec ē aliqd gnāre: q2 si gnābit aliqd ex alio opō tebit ꝑtrāsire tot q̄litates z amplius plures. i. opōtebit ꝑtrāsire qualitates īfinitas: q̄ si fieri nō possit non erit gnō: z ꝑ ꝯñs nec alteratio. tollit ḡ ista pō sciaȝ z trāsmutationes naleo. ¶ Notādūȝ aūt q̄ q̄litates īfinitas

Nōndū
T.c.63. appellat tot z ampli^9 plures: q2 īfinitū vt scribit. 3. physicoꝝ ē cui^9 accipiētibus semꝑ est aliqd extra sumere: ita q̄ nō possumus accipe tot ī īfinito q̄ semꝑ nō accipiamus amplius plures: z iō nō ꝯuenit īfinita ꝑtrāsire vult ḡ pħs dicē q̄ si ponāt īfinite q̄litates oȝ ꝑtrāsire tot q̄litates z amplius plures: ꝑp q̄ō nūq̄ȝ fieret gnō.

Dub^m
T.3.c.9. **Dubitaret** forte aliqs d̄ eo. q̄ō pħs ait. vȝ. q̄ si ponat v^m elm opōtebit q̄litatē illā s̄ȝ q̄ȝ. v^m. elȝ differt a 4^or ceē oībus aliīs q̄ttuoꝛ: vt si ignis differt a 5 elō: q2 ē. r. vtputa: q2 ē albū oȝ h^9. r. f. albedinē īesse oīb^9 aliīs eliis: vt oīa ela possint differre a 5° elō: sȝ h̄ vr̄ repugnare apparentib^9. videm^9. n. q̄ aer ē 3^m elȝ: z ignis ē quartū. z aer differt ab igne: q2 ē humidus. ignis v̄o siccus. humiditas āt s̄ȝ quā differt aer ab igne nō inē oībus aliīs eliis: q2 nō inest terre: ḡ a simili si poneret v^m elm qualitas illa s̄ȝ quā differt q̄rtū elm a q̄nto nō de necessitate inesset aliīs eliis. ¶ Ad h̄ aūt

R: dici potest q̄ elm esse 2^m ab alio vl' esse 3^m. z sic d̄inceps duobus modis pōt itelligi. ꝑ ꝯrietatē formalē: vel ꝑ localē dr̄iaȝ. si ḡ itelligat rō pħi s̄ȝ localē distātiaȝ per se loquēdo z gr̄a forme nō valet arg^m. nō. n. opȝ opponē illā quā hȝ aer q̄ō ē 3^m elȝ ad ignē q̄ō ē 4^m hr̄e a^e ela si itelligat de distātia formali veꝝ ē. aer. n. est 2^m elȝ ab aq̄: q2 distat ab ea ī vna q̄litate: ignis v̄o ē 3^m elȝ ab ea: q2 differt ab ipa ī duab^9 q̄litatib^9. ꝑp q̄ō aer ē medi^9 iter aquā z ignē: non solū s̄m locum: sed etiam s̄m ꝯrias qualitates: q2 in vna qualitate differt ab aq̄. z ī alia ab igne: z ī vna qualitate ꝯuenit cū aqua: z ī alia cū igne z in tali ordine eloꝝ q̄ accipit s̄m ꝯrietatē formalē valet indubitāter q̄ō dr̄. qualitas. n. illa s̄ȝ quā differt aer ab igne ꝯuenit aq̄: z si rursus daremus aliud elȝ supra ignē: q̄ō s̄m formalē distātiā esset quartū ab aqua: qualitas illa s̄ȝ quā differret ignis ab alio elō ꝯueniret aq̄ z aeri: sic. n. se hr̄et illud elm q̄ō ab igne differret ī vna qualitate: q2 esset imediat^9 sibi ab aere: differret ī duabus: q2 eēt scd̄s ab eo: ab aqua ī trib^9: q2 essȝ 3^m ab ipsa oporteret. n. s̄ȝ hāc additiōeȝ elī supra has ꝯrietates. calidū frigidū humidū siccū addē nouā ꝯrietatē: vtputa albom z nigrum: z s̄m hunc ordinem formalem differret ignis ab illo elemento s̄m contrarietateȝ additā vtputa ignis esset nigrum. z vt patet intuenti sic ordinarentur illa elementa: quia aqua esset alba frigida z humida. aer esset albus: calidus z humidus. ignis essȝ albus calidus z siccus: illō v̄o elȝ additū essȝ nigrū calidūȝ z siccū. His ꝯditionib^9 sic stātibus elȝ additū essȝ p^m ab igne: q2 differret ab eo ī vna q̄litate solū: vt ī nigredie z essȝ 2^m ab aere: q2 differt ab eo ī duob^9 ī nigredine z siccitate. esset 3^m ab aq̄: q2 differret ab ea ī trib^9 in nigredine: siccitate: z calore. loquēdo ḡ de h̄ ordine z d̄ hac distātia illā dr̄iā quā hr̄et elȝ additū ad ignē ad aerē hr̄et z aquā. z si iterū s̄ȝ hūc ordinē addēt aliud elȝ: seq̄ret q̄ oīs illa dr̄ia quā hr̄et elȝ 2^m additū ad elȝ q̄ō ꝑ addebat hr̄et ēt z ad alia. Q̄ō v̄o arguebat de terra equocabat ī distātia. terra. n. nō est quarta ab igne s̄m ꝯrietatē formalē. sȝ s̄m locū immo plus distat ignis ab aqua s̄m talē ꝯrietateȝ q̄ȝ a terra. pȝ ḡ rōnem pħi ꝑ se loquēdo gr̄a forme tenere ī distātia z ordine s̄ȝ formalē dr̄iā: sȝ gr̄a m̄ae vl' ꝑp aliquā sp̄alē cāȝ valē posset s̄m omnem distantiam.

Ulterius dubitaret aliqs: q2 dubitatio tacta z solutio ei^9 aliā dubōnē secū trahit. dictū ē. n. terrā n̄ eē q̄rtā ab igne s̄m formalē differētiā sȝ s̄ȝ localē. Si ḡ addēt 5^m elȝ nō oporteret hmōi elm additū hr̄e talē oppōnē ad terrā q̄lē hr̄et ad ignē. nec oporteret qualitateȝ illā s̄ȝ q̄ȝ tale elȝ differret ab igne inesse terre. ¶ Diceremus ḡ q̄ addito tali elō aq̄. que est 3^a ab igne loco z forma: essȝ q̄rta ab illo elō loco z forma: aer v̄o q̄ ē scd̄s ab igne loco z forma eēt ab illo elō addito terti^9 loco z fora: terra v̄o q2 ē q̄rta ab igne loco z nō forma sine nō formali dr̄ia essȝ ab illo elō 5^a nō ꝑ dr̄iā formalē. sȝ ꝑ localē distātiaȝ. z q2 ī tali distātia: vt dictū ē nō hȝ locū: rō data nō oporteret terrā sic differre ab elō addito sic differt ignis. Cōtrariū tū h^9 pħs dicit in lra. vult. n. q̄ dr̄iā quā hr̄et elȝ additū ad ignē: hr̄et ad oīa. 4. ela. s. ad. g. y. a. p. i. ad terrā aquaȝ aerē z ignē. ¶ Ad hoc aūt dici pōt q̄ elm additū pōt itellig q̄ntū. nō solū s̄m localē distātiā sȝ ēt s̄ȝ formalē dr̄iā ita q̄ esset 5^m a terra. 4^m ab aqua. 3^m ab aere. z ī mediate igni s̄m formalē dr̄iā. vt q̄ differat modice ab igne z multū a terra. z q2 sēp mai^9 icludit min^9 ī his q̄ sūt ordinata z per se dr̄iā quā hr̄et ad ignē hr̄et ad t'ra z ad alia. Pōt etiā z alr̄ dici q̄ gr̄a m̄aei valet q̄ dcm̄ est qualitercūq̄ ponat 5^m elȝ additū. Nā multiplicat elīs q̄ntū multiplicari p̄nt s̄ȝ calidū z frigidū hūidum z siccū addito 5°. elō. oȝ addere nouā ꝯrietatē z s̄ȝ illā ꝯrietatē additā oȝ oīa quattuoꝛ ela differre ab illo q̄nto elō. sufficiūt. n. quattuoꝛ ela: vt differant oī modo q̄ possūt differre scd̄ȝ quattuoꝛ qualitates actiuas z passiuas: a q̄nto ergo elō si differrēt sumeret hmōi dr̄ia ꝑ alias q̄litates addito ergo q̄nto elō opȝ addē circulus eloꝝ aliquā q̄litatē: vt ꝑ eam differant ab ipso: z hoc sufficit ad saluandā intentionem pħi.

Dub^m T.cō. 36. R

Dubitaret ulteri^9 aliqs z hec dubitatio rōnabiliter sumeret ortū ex dictis. ait enī pħs q̄ addito 5° elō: oȝ addere aliquā q̄litatē oīb^9 quinq̄ȝ. dictū ē. n. hoc valere gr̄a m̄ae: q2. 4. ela ꝑ duas ꝯrietates multiplicant oī modo quo multiplicari p̄nt: z differūt oī modo quo differre p̄nt. Sȝ si ꝑp additiōeȝ quinti elī adderet noua ꝯrietas s̄ȝ ꝯrietate additam non differrent. 5. elementa omni modo quo possent differre: q̄ō sic pȝ. Nam semper contrarietas addita duplat elemēta. vna enim contrarietas non potest constituere nisi duo elementa vt si esset solum hec contrarietas humidum z siccū cōstaret elm ex vna qualitate z essent tm̄ duo ela: vtputa terra z aq̄. addita v̄o 2^a cōtrarietate vt calidū z frigidū ꝯstat elm ex duab^9 qualitatib^9 z sunt. 4. ela: q2 quattuoꝛ modis cōbinari p̄nt dicte qualitates. si vero adderet 3^a ꝯrietas z essēt tres ꝯtrarietas ꝑme ꝯstitutiue eloꝝ. vtputa humidū siccum calidū frigidū: albū nigrū cōstaret elm ex tribus q̄litatibus z esset octo ela: q2 tales q̄litates exceptis cōtinuationibus īpossibilib^9 octo modis ꝯtinuari possent possibilr̄. ita q̄ p^m elȝ esset frigidū siccū albū. 2^m frigidūȝ humidū albū. tertiū calidū humidū albū: quartuȝ calidū siccū albū. quintum frigidum siccum nigrum.

Dub^m T.cō. 36

sextū

sextuȝ frigiduȝ humidū nigrū. septimū calidū humidū nigrū. octauū vero calidū siccuȝ nigrū. Ex quo patȝ ꝙ semper additio noue ꝯrietatis duplat ele͞a: ꝛ vna ꝯrietas facit duo. due ꝯrietates quattuor. tres ꝯrietates octo apparet etiaȝ ꝙ oēs ille cōbinationes siue oēs ille cōtinuatiōes sunt possibiles: quia in nulla illarum cōgregant͞ opposite qualitates: ergo ex additiōe sexti ele͞i: vt patȝ per iam dicta nō oȝ addere nouā ꝯrietateȝ: quia sufficiunt tres ꝯrietates nō solum ad ꝯstituendū sex ele͞a: sed etiā ad ꝯstituendū octo: cuius oppositū innuit͞ i textu.

R: ¶ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ pōt accipi sextū ele͞m secundum indifferentiā formalē ꝛ tūc nō hȝ dubiuȝ qđ dr͞. Nāȝ ex tribus ꝯrietatibus nō pñt cōstitui octo ele͞a: ita ꝙ vnū ele͞m sit octauū ab alio secundum ꝯrietates ꝛ qualitates: quia secundum hūc ordinē ꝛ secundum hūc distātiā semper a remotiori ele͞o oȝ plus differre ꝛ hr͞e plus q̄litates ꝯrias ad ipsuȝ: vt si a primo differt in vna q̄litate ab illo differet in duabus: ab vlteriori i tribus: ꝛ sic deinceps: ita ꝙ nō posset aliqđ eleȝ esse octauū ab aliquo per solas tres qualitates: imo si oȝ esse sextuȝ ab eo secundum hunc modū distātie nō sufficiūt tres ꝯrietates: sȝ requirit͞ sibi noua ꝯrietas. Potest etiā ꝛ aliter dici: naȝ multa nō valēt in se ꝯsiderata que valent gr͞a mā͞e in qua est locutio: ꝛ multa sunt possibilia vno mō q̄ sūt impossibilia alio: ph͞s enim nāli͞s: quia artifex spālis ē sufficit vt veritateȝ dicat: ꝙ sic accipiat terminos cōes vt deseruiūt mā͞e ꝓprie: dicte octo ꝯrietates: ꝛ si sūt possibiles absolute accepte: nō tn͞ sūt possibiles vt spectat ad ꝓpositū: nihil enim supra ignē: vt ad pn͞a spectat pōt eē humidū vl' frigidū. si ergo quintū ele͞m ē supra ignē: oȝ ꝙ sit calidū ꝛ siccū. si ergo differt ab eo. quia ē nigrū. ignis vero ab oīb' erit quintū ele͞m calidū siccū nigrū. si ergo dabit͞ sextū ele͞m illđ erit calidū ꝛ siccū albū cū sit supra ignē. si esset calidūȝ siccū albū nō differret ab igne: si esset calidum siccū nigrū nō differret a quinto ele͞o. Si ergo oȝ differre ab eis oȝ dare nouā ꝯrietatē: vtputa dulce ꝛ amarū ꝛ si hoc sextū eleȝ ponit͞ dulce alia ele͞a erūt amara: vt a tali ele͞o secundum ꝙ hmōi formali͞r differūt posset etiaȝ ꝛ ali͞r rn͞deri ꝛ magis ad ꝓpositū: sed hoc hic taceat͞ qđ statim in aliis dubitationib' ostendetur.

Dub^m **Dubitaret** etiaȝ vlteri' aliqs ꝙ nō opȝ si sūt infinita ele͞a: ꝛ qđlibȝ ele͞oꝝ differt ab alio: ꝙ i vnoqȝ ele͞o sint equalitates. per quas differat ab infinitis ele͞is: pōt enim aliqđ per vnā dr͞iam differre ab infinitis rebus: si enim esset infinite spēs bestiaꝝ hō per vnaȝ dr͞iā: vt per hoc ꝙ est rōnale differret ab oīb' aliis. poterit ergo vnū ele͞m differre ab infinitis ele͞is per vnā dr͞iam.

R: ¶ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ dr͞ie formales eleꝝ de qb' loquimur sūt qualitates p̄me actiue ꝛ passiue. qualitates aūt ꝛ ꝯrietates p̄me: ideo sic noīate sūt: quia semper altera pars ꝯrietatis inē alicui eleꝝ: qđlibet enim ele͞m vel ē calidū: vl' ē frigidū: vel ē humidū: vel ē siccum: ꝛ quot sunt ꝯrietates tot qualitates insunt cuilibȝ ele͞o. Ideo enim qđlibȝ ele͞m cōstat ex duab' qualitatibus: quia sunt due p̄me ꝯrietates: vna est calidi ꝛ frigidi: alia humidi ꝛ sicci. Cūȝ ergo infinita ele͞a nō possint differre: nisi per infinitas ꝯrietates: si infinita essent ele͞a: infinite qualitates essēt in vnoquoqȝ: nō est ergo simile de dr͞ia primaꝝ q̄litatū: ꝛ de aliis differentiis vt ratio supponebat.

Dub^m **Dubitaret** ēt vlteri' aliqs dicēs. ꝙ nō opȝ si sint infinite q̄litates eleꝝ ꝙ sint infinite ꝯrietates: semper enim vna ꝯrietas est duarū qualitatuȝ: vt dulcis ꝛ amari est vna ꝯrietas. calidi ꝛ frigidi alia. erūt ergo duplo plures qualitates q̄ȝ ꝯrietates si ergo qualitates sūt infinite ꝯrietates nō erunt infinite: quia tunc pars equaret͞ toti: ꝛ subduplū duplo: cū infinitū non sit maius infinito: ph͞s aūt in lr͞a vr͞ vtrūqȝ pari rōne ꝯcludere. vȝ. ꝙ posito infinito numero eleꝝ erūt infinite qualitates ꝛ ꝯrietates i eis. R: ¶ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ in argumento ē fall'a accidentis. i numero enim quia crescit in infinitū non sunt plures binarij q̄ȝ quaternarij: sicut enim dicere possumus duo. quattuor. sex. octo. ꝛ semper sic addēdo binariū i infinitū: ita possumus quattuor. octo 12. ꝛ semper addere quaternariū i infinitū. Cum ergo infinitum non sit maius infinito: quia in numero sunt infiniti binarij ꝛ infiniti quaternarij: ergo tot sunt ibi quaternarij quot sunt binarij: ꝛ quia quilibet quaternarius continet duos binarios duplo plures erunt ibi binarij quam quaternarij. binarij ergo numerorum sūt equales quaternariis: ꝛ sunt duplo plures eis: quod est inconueniens: sed sic dicendo instamus dubitationi sed non soluimus ad formam arguendi. Nōndū ¶ Notanduȝ T.c. 66 ergo ꝙ infinitum secundum ꝙ huiusmodi non habet rationem totius nec perfecti: vt potest haberi ex 3° physicoꝝ. omnis ergo illa argumentatio que respicit duplum ꝛ subduplum triplum ꝛ sub triplum vel qualitercunqȝ respiciat partem ꝛ totum accidit ꝛ est extranea ab infinito. binarius ergo ad quaternarium potest operari dupliciter: vel vt dicit quid terminatum ꝛ vt respicit numerū terminatū: ꝛ sic ē pars ei': quia finito ꝛ terminato pōt cōpetere rō totius ꝛ partis: sed si ternari' ꝛ quaternarius accipiant͞: vt hn͞t ordinē ad infiniti nūeꝝ: quia infinito accidit rō totius: nec se hȝ vnū ad aliđ vt totū: nec vt pars. totū enim ꝛ pars dicūt aliqđ terminatū: si enim esset. 4. totū ad duo: nisi hr͞et terminatas vnitates ꝛ dualitas si esset pars ei' nisi vnitates determinatas hr͞et. Infinito aūt accidit terminatio ꝛ ē extranea ab eo. nō ergo obstante ꝙ binarij sūt duplo plures q̄ȝ quaternarij. i numero tn͞ infinito tot sunt quaternarij quot binarij: sic nō obstāte ꝙ qualitates sint duplo plures q̄ȝ ꝯrietates: si tn͞ essēt infinite qualitates essēt infinite ꝯrietates. Ex hoc autem melius patere pñt dubōnes p̄misse: si ele͞a crescerēt i infinitum cū i infinito nō sunt plures binarij q̄ȝ quaternarij. vel etiā q̄ȝ octonarij: imo i infinito tot sunt centenarij: vel etiā millenarij quot binarij: sicut enim non deficiet numerus accipiēdo infinitos binarios addendo duo. 4. i infinitū: sic nō deficiet accipiendo infinitos millenarios: addēdo mille duo millenarij i infinitū. Si igit͞ ponantur infinita ele͞a addere nouā ꝯrietatē possumus per eā duplare ele͞a: vt si due ꝯrietates ꝯstituūt. 4. ele͞a: tres ꝯrietates ꝯstituūt octo: ꝛ quattuor sexdeciȝ: ꝛ sic deinceps quando ponat͞: siue finita sūt ele͞a: oȝ dare infinitas ꝯrietates ꝛ infinitas q̄litates i eis. Nūq̄ȝ enim erūt infinita ele͞a sic multiplicādo ꝛ addēdo. 4. 8. 16. ꝛ sic deinceps: nisi accipiant͞ infinite multiplicationes. ꝛ quia infinite multiplicationes requirunt infinitas ꝯrietates. Infinite aūt ꝯrietates infinitas qualitates ponēdo numeꝝ eleꝝ infinitū oȝ ponere infinitas ꝯrietates ꝛ infinitas qualitates in eis. Cū ergo T.c.36. dic͞ ph͞s ꝙ addēdo quintū ele͞m oȝ addere nouā ꝯrietateȝ ꝛ nouā qualitatē eleis p̄oribus: ꝛ addēdo sextū oȝ etiā addere nouā ꝯrietatē ꝛ nouā qualitatē. per additionē quinti vel sexti intellexit quācūqȝ multiplicatiōem eleꝝ requirentē nouā ꝯrietatē: quia ergo ele͞a ponuntur infinita. infinitas tales multiplicatiōes ꝯuenit ponere in eis. ꝛ per ꝯn͞s infinitas contrarietates ꝛ qualitates: quod ē clarare volebamus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quapropter i q̄dā quidē nūq̄ȝ trāsmutatio erit. v.g. si infinita media necē infinita ele͞a.

¶ Cōcludit tria inconuenientia. 2a pars: ibi. (Amplius aūt.) 3a ibi. (Fiunt autem.) Primum inconueniens est tale. ꝙ si sūt infinita ele͞a in quedaȝ eoꝝ nunq̄ȝ erit trāsmutatio: quia extrema nunq̄ȝ transmutabunt͞ in extrema

v.g. si

v̇.g. ſi ſunt infinita el'a neceſſe eſt īfinitū el'm ptranſire anteꝙ̄ deueniamus ad hoc ꝙ extremū ꝯuertat̃ i extre-
Nōndū muꝫ. ℭ Notādum aūt ꝙ nō ē poſſis trāſmutatio extremorū niſi ſit poſſibilis trāſmutatio oīuꝫ medioꝝ: ſi ḡ media ſunt infinita nūquā extrema trāſmutabuntur. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius āt neqꝫ ex aere ī ignē trāſmutatio ſi īfinite ꝯtrarietates generate.

ℭ Ponit ſcōm īcōueniēs: qꝛ non ſolū extremū trāſmutabitur in extremū. ſed qḋ amplius ē ꝓximū nō tranſmutabitur ī ꝓximū: vt ex aere nō erit trāſmutatio in ignē: ſi ꝑ qꝛ: qꝛ īfinite ſunt ꝯrietates eloꝝ: ꝛ ꝑ ꝯñs īfinite q̄litates ſunt ī vnoqꝫ eloꝝ. nūꝙ̄ ergo erit gn̄o aliq̄ qꝛ ꝯtingeret īfinita ptrāſire. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Fiūt āt ꝛ oīa vnū. neceſſe. n. exiſtē omnes ī īferiorib⁹ qdē. p. q̄ ſupioꝝ his aūt q̄ īferioꝝ. quaꝓpter omnia vnū erunt.

ℭ Ponit 3ᵐ incōueniēs: naꝫ ponere infinita el'a ꝛ īfinitas qualitates ex eis: ē dicere ꝙ oīa el'a fiūt ꝛ ſūt vnū el'm: qꝛ. p. ꝛ qꝛ oēs qualitates īfinitoꝝ neceſſe ē exiſtere his. ſ. ſupioꝛibus. quapꝛopter oīa el'a erunt vnū elꝫ.
Nōndū ℭ Notanduꝫ āt ꝙ ꝑ li. p. intelligit oēs q̄litates eloꝝ: ſi ergo qḋlꝫ elꝫ hꝫ īfinitas qualitates qḋlibꝫ hēbit oēs qualitates: cū vnū nō diſtiguat̃ ab alio: ſꝫ erūt oīa el'a vnū el'm que ſunt ſuperioꝝ neceſſe eſt exiſtere ī īferioribus ꝛ qualitates que ſunt īferioruꝫ neceſſe ē exiſte-
Dubᵐ re his. i. ſuperioribus

Dubitaret forte aliq̄s ꝙ ſi oꝫ ſi oēs q̄litates q̄ ſunt ī vno elo: ſunt ī alio el'a ñ differe. poterāt. n. diſtigui ꝑ ſuas formas ſubales amota
R: diſtinctiōe per q̄litates actiuas ꝛ paſſiuas. ℭ Ad hoc aūt dici pōt ꝙ diuerſas q̄litatū in elīs ſeq̄t̃ ex diuerſitate nāli. ſi ḡ eſſet he quidem q̄litates in vno q̄ in alio: eſſꝫ eadē nā oīuꝫ eloꝝ: ꝛ oīa el'a eēnt vnū el'm: ſꝫ n. aliḋ ſit forma ſubalis ignis: ꝛ aliḋ q̄litates ei⁹: tñ ſtatim cū el'm aliqḋ adeptū eſt oīno q̄litates ignis ſtatim ſit ignis: ſic ſi vnū el'm hr̄et oīno q̄litates alteri⁹: vnaꝫ el'm fieret aliud. Ad h̄ ēt īdeꝫ facit: qꝛ ſicut res ſe hꝫ ad eſſe: ita ſe hꝫ ad vnitatē ꝛ diſtinctionē: ſicut ergo ignis nō remanet in ſuo eſſe nāli ſine ꝓpꝛ: ꝯs qualitatibus: ita nō remanet in eſſe diſtinctio ſine qualitatib⁹ diſtinctis. ſi ergo oīa el'a hr̄ent eaſdē qualitates oīno eſſent vnū ꝛ idem el'm: qḋ ꝓbare volebamus.

T.c.37 **Admirabit̃ āt aliq̄s aliquos dicētes vno corpoꝝ el'a plura vt nō trāſmutent īuicē. ſicut Empedocles inquit. q̄uo contingit eis dicere cōparabilia elementa. Sed tamē dicit ſic: hec enim equalia eſſe omnia.**

ℭ Quia ph̄s dixerat el'a eē adinuicē trāſmutabilia. Jō hic ſpāliter repꝛehēdit empedoclē q̄ h̄ negauit. Circa qḋ duo facit: qꝛ ꝑ oñdit ꝙ empedocles ſm ea q̄ dixit ñ potuit negare eloꝝ trāſmutationē. 2° ex h̄ vlteri⁹ deſcēdit: ꝛ oñdit ꝙ empedo. ſm ea q̄ poſuit nō potuit ſalua-
T.c.38. re trāſmutatiōes nāles. 2° ibi. (Sꝫ augmentatio.) Circa primū duo fac̃: qꝛ ꝑ ait ꝙ opoꝛtuit empedo. ſꝫ ea q̄ dixit ponē trāſmutationē eloꝝ. 2° qḋ dixerat ꝓbat: ibi (Si ḡ ſm q̄ttū.) Dicit ḡ ꝙ admirabit̃ aliq̄s aliquos dicentes. i. de his q̄ reputāt̃ ſe ph̄os ꝛ credunt ſe aliqd dicere mirabit̃ h̄ de eis ſi ponant el'a corpoꝝ plura vno: ita tñ ꝙ ñ trāſmutēt ſe adīuicē: ſicut empedo. lq̄t. ꝛ ponit: qꝛ ſi ſunt el'a ītrāſmutabilia: q̄uo ꝯtingit dicē eis. ſ. empedocli ꝛ ſuis ſequacibus. el'a eē ꝯparabilia. Jō ſubdit ꝙ tñ empedocles cū h̄ ꝙ ponit el'a ītrāſmutabilia dicit ſic: ꝙ hec oīa el'a contingit eſſe comparabilia ꝛ equalia. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si ergo ſꝫ quātū neceſſe idē aliquid eſſe exiſtēs in oibus comparabilibus: q̄uo eni mēſurat̃. v̇.g. ſi ex aque pugillo erūt pugilli aeris. x. idē aliqd erit igitur ambo ſic mēſuratur eodem.

ℭ Pꝛobat qḋ dixerat. vꝫ. h̄ ſtare nō poſſe ꝙ el'a ſint cōparabilia ꝛ eq̄lia: ꝛ tñ ſint ītrāſmutabilia: vt empedocles ponebat. Circa qḋ duo facit: qꝛ ꝑ oñdit el'a eē trāſmutabilia ſi ſūt equalia ſꝫ q̄ttitatē. 2° ꝙ ſunt tranſmutabilia ſi ſūt equalia ſm qualitatē. 2° ibi. (Si aūt non ſic ſm q̄ttū.) Dicit ḡ ꝙ ſi el'a ſūt equalia ꝛ cōpabilia ſm q̄ttū. neceſſe ē ideꝫ eſſe exñs in oibus talibus cōparabilibus: qꝛ q̄uo mēſurat̃ ꝛ adequat̃ aliqd alicui ſꝫ q̄ttitateꝫ: ſupple ſi nō exiſtit aliqd ī eis quo menſuret̃: q. d. nullo modo. v̇.g. ſi ex pugillo aq̄ erūt decē pugilli aeris ideꝫ aliqd erit ī eis: qꝛ erit in vna ꝛ eadē mā: ꝛ ſic ambo. ſ. aer ꝛ aqua mēſurant̃ eodē: ex h̄. n. ex vno pugillo aq̄ fiunt decē aeris: qꝛ tanta mā q̄ūta ē ſub vno pugillo aq̄ ē poſtea ſub decē aeris: ꝛ qꝛ hñtia eādē māꝫ ſunt adinuiceꝫ trāſmutabilia. ſi el'a ſūt ſic equalia adinuiceꝫ trāſmutantur. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si aūt nō ſint ſꝫ quātum ꝯparabilia vt quātū ex quāto: ſed ſꝫ quātū poteſt. v̇.g. ſi pugillū aq̄ eq̄liter poteſt īfrigidare ꝛ. x. aeris: ꝛ ſic ſm quātū nō ſcḋꝫ id ꝙ quātū comparabilia. ſꝫ ſcḋꝫ id ꝙ poſſūt aliqd: erit ergo ꝛ nō quāti mēſurā ꝯparare: ꝛ ſcḋꝫ potētias: ꝛ ſcḋꝫ ꝓpoꝛtiōes: verbi grā. vt hoc calidū: hoc autē albū: hoc autē vt hoc ſignificat: ī equalī qdeꝫ ſimile: ī quāto autem equale.

ℭ Quia forte diceret empedocles ꝙ ipe ñ ponebat el'a equalia ſm q̄ttitateꝫ. ſꝫ ſm qualitatē. Jō h̄ ph̄s oſtēdit ꝙ ſi ponūt̃ equalia ſꝫ qualitatē nihilomin⁹ ſūt trāſmutabilia. Circa qḋ duo fac̃: qꝛ ꝑ oñdit q̄uo el'a pñt poni eq̄lia ſꝫ q̄litatē. 2° ex h̄ arguit ea eē tranſmutabilia ibi. (Incōueniēs igit̃.) Dicit ḡ ꝙ ſi el'a nō ſūt ſic cōpabilia ſm q̄ttū: vt fiat q̄ttū ex q̄tto: ſꝫ ſunt cōpabilia ſꝫ q̄ttum pōt. i. ſm v̇tutē ꝛ qualitatē. v̇.g. ſi pugillus aq̄ dicim⁹ ꝙ pt eq̄l'r īfrigidare: ſic ꝛ decē aeris: ꝛ ſic ſꝫ q̄ttū v̇tutꝫ nō ſꝫ id qḋ ē q̄ttū molis ſiue ſꝫ v̇tutē ꝛ nō ſꝫ quātitatē ſim-
plr cōpabilia ſit̃ el'a: vt ſꝫ id qḋ aliqd pñt veꝝ: qꝛ eq̄litas ſꝫ pōaꝫ ꝛ v̇tutē pt īteligi: vl' ſꝫ v̇tutes diuerſas: vt ſi diceremus tñ aquā poſſe īfridare q̄ttū aerē calefacē: ꝛ h̄ ꝓpe nō ē eq̄litas ſꝫ ꝓpoꝛtio: nec ſic videbat̃ ītelligē T. cō.
empedocles: vt cōmētatoꝛ ait. alio mō pt ītelligi eq̄li- 37.
tas ſꝫ eādē v̇tutē ꝛ q̄litatē: ꝛ ſic magis mēſurat̃ nomē eq̄litas. Jō ait: erit ḡ nō cōpare mēſurā q̄tti ſꝫ pōas ꝛ v̇tutes diuerſas: ſiue ſꝫ ꝓpoꝛtionē. v̇.g. vt h̄ calꝫ: ꝛ h̄ albū: qꝛ h̄ vt h̄. i. eq̄le ī eo ꝙ eq̄le. ī q̄li ſignat ſile. in q̄tto
aūt ſigt̃ equale. ℭ Notādū āt ꝙ equale ſile ꝛ idē vni- Nōnᵐ
tatē ipoꝛtāt: vt dr̄. 5. meta. qꝛ vnū in ſuba facit idē vnū T.c.15
ī qualitate ſile. vnū ī q̄ttitate equale: verū qꝛ qualitas aliqua: vt v̇tus ꝛ pō hꝫ aliquo mō rōnē q̄tti. Jō ſꝫ talē q̄ttitatē pt attēdi equalitas: ſꝫ qꝛ equalitas vnitatē dicit: talis eq̄litas dꝫ attendi ſm vnitatē virtutis: vt di-

.camus

camus vnus pugillus aque põt tñ infrigidare quãtũ
x. aeris. non autez debz attendi fz diuersas põas ꝛ vir
tutes: vt ꝙ aqua possit tñ ðalbare quãtũ aer caleface
re. Ideo equale ꝓprie dicit vnũ in quãtitate. extẽso tñ
noie põt dicere vnũ ꝛ simile in q̃litate. Ualde tñ ipro
prie diceret diuersũ ꝛ dissimile in q̃litate. si ergo empe
docles ponebat el'a esse equalia: nisi valde ĩꝓprie ac-
ciperet equalitatẽ: opz ꝙ essent ꝯparabilia vel fm ean
dem q̃litatẽ vel fm eãdez q̃titatẽ. ¶ Deinde cũ dicit

¶ Incõueniẽs ḡ videbit̃ si corpa imuta
bilia entia ñ ꝓportiõe ꝯparabilia: sz mẽ
sura põaꝝ ꝛ ꝙ eẽ eq̃le calidũ. aut simile.
ignis tñ ꝛ aeris multiplex. idẽ. n. est pl⁹
q2 homogeneos talẽ habebit relationẽ

¶ Ostenso quõ põt accipi equale in q̃litate. arguit ꝯ em
pedoclez dicẽs ꝙ ĩꝯueniẽs videbit̃ si corpa el'oꝝ sunt
entia ĩmutabilia. ꝛ nõ sũt ꝯpabilia ꝓportiõe. i. fz diuer
sas virtutes ꝛ potẽtias. q2 tũc nõ essẽt eq̃lia. sz ꝯparãt̃
mẽsura põaꝝ qð ẽ eẽ eq̃le cal'z aut sil'e. vt si dicẽm⁹ ꝙ
modicũ ignis hz vi tãtã sic̃ multũ aeris. Cũ igit̃ id ꝛ
pl⁹ dicãt aliqd hõgeneos. i. aliqd eiusdẽ rõis: si el'a sũt
sic ꝯpabilia vnũ ꝛ aliõ hẽbit talẽ resolutiõez. i. talẽ pro
Nõn^m portionẽ qð cũ ipo cõicabit ĩ mã: ꝛ poterit trãsmutari ĩ
T. cõ. illõ. ¶ Nõn^m ãt ꝙ fm Cõmẽtatorẽ q̃ hñt sic eq̃litatẽ
37. ꝛ pticipant fm eãdez rõnez vnã q̃litatẽ ꝛ vnã virtutẽ
T. cõ. ꝛ potẽtiã: sũt eiusdẽ generis: ꝛ q2 vnitas generis ẽ q̃si
10. vnitas meta. vt dr̃. v. meta. que sunt sic comparabilia
hñt vnã mãm ꝛ sũt adinuicẽ trãsmutabilia. si ergo em
pedocles ponebat el'a equalia. siue acciperet equale fz
quãtitatẽ: siue fm potẽtiã ꝛ virtutẽ cogebat̃ ad dicẽdũ
T. cõ. el'a esse adinuicẽ trãsmutabilia. ¶ Deinde cum dicit.
38. ¶ Sz neq3 augmẽtatio vtiq3 erit fz em
pedoclẽ. sz fz adiectionẽ. igne ãt auget̃.
ignis. auget. n. puluis propriumgenus.
ether aũt ethera. hec aũt adiũgũtur. vi
dentur autẽ non sic augeri que augẽtur

T. cõ. ¶ Ostendit empedoclẽ fz ea que dixit ñ potuisse salua
4. re trãsmutationes ꝛ motus quos in nã videmus. mot⁹
aũt large sumptus per phz in 3° physicoꝝ. ẽ in q̃ttuor
generibus. s. in suba. vt gñõ ꝛ q̃titate. vt augmẽtatio. ĩ
qualitate. vt alteratio. ĩ vbi. vt loci mutatio. Quattuor
ergo facit: q2 primo oñdit ꝙ empedocles nõ potuit sal
uare augmẽtũ. scðo ꝙ nõ potuit saluare gñõnẽ. 3° ꝙ ñ
motuz localez. q̃rto ꝙ nõ alterationẽ. 2° ibi (Multũ ãt
difficilius.) 3° ibi. (Amplius aũt ð motu.) q̃rta ibi. (In
T. cõ. ꝯueniens aũt ꝛ si aiaz.) Dicit ergo ꝙ fm empedoclẽ ñ
39. erit augmentatio. Empedocles. n. nõ posuit augmẽtuz
T. cõ. fieri per alterationẽ ꝛ per ꝯuersionẽ augmentatiuã in
42. augmẽtuz. sz dicit augmentuz fieri fm adiectionem. vt
ignis auget̃ igne. ꝛ vnũqðq3 auget amplius suũ ꝓpriuz
genus. vt ether auget ethera: ꝛ frumẽtũ frumentũ: hec
aũt adiungunt̃. i. hec adiũctio ꝛ additio. que ãt auget̃
nõ vident̃ sic augeri. s. per solaz aditionẽ. sed requiritur
ibi alteratio ꝛ conuersio. ¶ Deinde cum dicit.

T. cõ. ¶ Multũ ãt difficilius tradere fz nãm
39. de generatiõe. q̃ ãt generãt̃ fz naturaz.
aut semp. aut vt multũ. ea ãt que preter
semper ꝛ multum ab euentu ꝛ fortuna.
Que igitur causa ex homine hominem.
aut semper. aut vt multum. ꝛ ex frumen
to frumentum: sed non oliuam.

¶ Primo oñdit ꝙ empedocles fz ea que dixi ñ potuit
saluare gñõnẽ. scðo oñdit qd est illud qð dimisit empe-
docles: qð facit ad gñõnẽ vniuscuiusq3: ibi. (Hec ãt est Nõndũ
suba.) Notãdũ aũt empedoclẽ posuisse cãs reꝝ casuz
ꝛ fortunã. litez ꝛ amiciciã. ꝛ quattuor el'a. Duo ḡ facit
q2 p̃ oñdit eũ nõ potuisse saluare gñõnẽ reꝝ cũ posue
rit principiũ entiũ casuz ꝛ fortunã. scðo oñdit ꝙ nõ po
tuit saluare gñõnẽ prout posuit p̃ncipia entiuz litem ꝛ T. c. 40
amiciciaz. ꝛ. 4. el'a. 2° ps ibi. (Aut si ita cõponãt̃.) Dic̃
ergo difficile fuit empedocli saluare augmẽtuz: sz mul
to difficilius erit tradere. i. tractare de gñõne fm nãm.
Nam fm casum ꝛ fortunã talez gñõnẽ saluare non po
tuit: q2 que generant̃ fm nãm: aut sunt semper: aut sũt
multũ. i. frequẽter. que aũt sunt ab euentu ꝛ a fortuna
preter fm ꝛ multũ. que ergo est cã ex hoie gnãri hoiez
aut semp aut multũ. ꝛ ex frumẽto frumẽtũ ꝛ nõ oliuã.
semp. n. aut vt frequẽter ex simili simile ꝓducit̃. nõ fit
oliua ex frumẽto: sed frumẽtuz. fortuna ergo que est vt
raro hoꝝ cã esse non poterit. ¶ Deinde cum dicit. T. c. 40

¶ Aut si ita ꝯponat̃ os. nõ eni vt contin
git ꝯueniẽtib⁹ nihil generat̃. queãdmo
dũ ille inq̃t. sed ratione aliqua. que igit̃ T. c. 41.
hoꝝ causa. ñ eni ignis aut terra. ¶ Sz
tamen neq3 amicicia neq3 lis. cõgregati
onis enim solũ hec aũt segregatiõis cã.

¶ Oñdit ꝙ empedocles nõ potuit saluare gñõnẽ ponẽ
do pricipia litẽ ꝛ amiciciã. ꝛ. 4. el'a. ꝙ si ꝯponat̃ aut os
aut caro ñ fit hoc fortuitu. queãdmodũ ille inq̃t. sz aliq̃
rõne. Nã ꝯueniẽtib⁹ el'is vt ꝯtigit. i. fortuitu nihil gñat̃
sꝑ ḡ fit gñõ ꝑ rõnabilẽ vnionẽ el'oꝝ. q̃ igit̃ erit cã hoꝝ
vz. ꝙ el'a mixta sũt rõnabilr̃ ñ fortuitu: vnũ aliqd. hec
ãt cã ñ erit ignis. aut terra: aut. 4. el'a. q2 cũ h̃ sint plura
opz dare vnũ aliqd ꝙ vniat h̃ ĩ mixtio: sz tñ pz ꝙ hmõi
cã ñ erit amicicia aut lis. q2 amicicia ẽ solũ cã ꝯgrega-
tiõis. hec ãt. s. lis ẽ cã segregatõis. ad h̃. n. ꝙ plura fiãt
vnũ mixtũ nõ suffic̃ ꝙ ꝯgregent̃: sz resultet ibi vna nã
ꝛ vna forma vniẽs hmõi miscibilia. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Hec ãt ẽ suba vni⁹ cui⁹q3. sz nõ solũ ꝛ
mixtio ꝛ sꝑatio mixtoꝝ. queãdmodũ
ille iq̃t. fortuna eni ad eq̃le nominat̃: sz
nõ ẽ ratio. ẽ eni misceri vt ꝯtigit. nã igit̃
entiũ cã ẽ ita habere ꝛ vni⁹ cui⁹q3 nã hec
de qua nihil dicit: nihil igitur de natura
dicit. Sed tñ ꝛ bonũ ẽ hoc ꝛ optimum.

¶ Quia rõnabilẽ vnionẽ ñ possum⁹ saluare ꝑ p̃ncipia
empedoclis. vz. ꝑ litẽ amiciciã: ꝛ. 4. el'a. iõ h̃ phs addit
qd ẽ illõ ꝙ fac̃ hãc rõnabilẽ vnionẽ. q2 h̃ ẽ nã ꝛ forma
subalis. veꝝ q2 empedo. volẽdo loq ð nã reꝝ loq̃bat̃ so
lũ ð mixtura: iõ duo fac̃ q2 p̃ ait formã subalẽ eẽ cãm
gñõis mixti. 2° ĩcrepat empedoclẽ. de mixtiõe q̃ crede
bat eẽ nãz ꝛ subã reꝝ. 2ª ibi. (Hic ãt mixtiõez.) Dic̃ ḡ ꝙ
hec q̃ ẽ cã gñõis vni⁹ cui⁹q3 ẽ suba. i. forã subalis ꝛ nã
vni⁹ cui⁹q3 ꝛ ñ solũ ẽ cã hmõi mixtio ꝛ sꝑatio mixtoꝝ
queãdmodũ ille empedo. iq̃t. Nã ꝛ fortũa q̃ fz ipsum
faciebat ad gñõnẽ noiat̃ ad eq̃le: q2 ñ ẽ magl cã ꝙ sit
sic q̃ alr̃. sz nõ est rõ: ꝙ cã gñõis ñ sit magl cã ꝙ sit sic
q̃ alit̃. Opz. n. ꝙ determinate gñõnis sit determinata
cã. vel aliter fortuna que noiat̃ ad eq̃le: ꝛ non magis ẽ
cã ꝙ sit sic q̃ alr̃. q2 nullius est cã ꝑ se ꝛ determiate: iõ
non est

nõ est rõ ꝙ sit cã gnõnis: qꝛ ꝭm istam viã nõ eẽt misce
re per se ꝛ determinate: sed vt ꝯtingat. Nã entium cã ẽ
ꝙ ita se hñt miscibilia l mixto: ꝛ addit ꝙ nã vniuscuiuſ
ꝗ est hec. i. cã gnõnis l vnoquoqꝫ. de qua nã est qd bo-
num ꝛ optimum in vnoquoqꝫ. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Hic ãt mixtionẽ solũ laudat. eteni ꝛ
elemẽta segregat nõ lis: sed amicicia q̃
natura deo priora. dicitur autem ꝛ hec.

❡ Quia empedocles credebat nãm rerũ esse mixtiões
reprehendit ipsum de mixtione. ꝛ spãliter increpat eũ
de illa mixtione quã multũ laudabat dicẽs: ꝙ h. s. em-
pedocles solũ laudat mixtionẽ illã supple qua cõposi-
tus est deus. Uolebat. n. empedocles ꝙ deꝰ. i. orbis ce-
lestis esset cõpositꝰ ex q̃tuoꝛ elĩs ꝛ amicicia siue lite. iõ
illam mixtionẽ laudabat: qꝛ per hoc dicebat celũ esse i
corruptibile: qꝛ ad cõpositionẽ eiꝰ veniebat solũ amici-
cia. non lis. Contra qđ arguit phs dicens: ꝙ elĩa q̃ sunt
ꝭm empedoclẽ nã priora deo cõgregat. nõ lite solũ: sed
amicicia. dr autẽ ꝛ h. s. amicicia segregare elĩa erit igit
Nõndũ deus. i. orbis celestis corruptibilis. ❡ Notãdum autẽ
ꝙ nãliter vnũqđqꝫ hꝫ maiorẽ amiciciã ad genꝰ ꝓpriũ
q̃ ad alienũ. Si ergo ignis ꝑ amiciciã dimittit ꝓpriã
sperã ꝛ congregat cum alijs elĩs. multo magꝭ ꝑ amici-
ciam dimittit alia elĩa ꝛ redibit ad ꝓprias sperã. ꝑ qđ
si q̃tuoꝛ elĩa ꝛ amicicia siue lite cõponũt celũ: qꝛ suffi-
cit amicicia: vt illa elĩa separẽt ꝛ redeãt ad ꝓpria loca
ꝯtingit celũ corrũpi. qđ est oĩno inconueniens.

Amplius autẽ de motu dicit sim-
pliciter. nõ eni sufficit dicere quo
niã amicicia ꝛ lis mouẽt: sꝫ ñ hoc
fuit amicicie esse. ꝙ motu tali. liti autem
ꝙ tali. oportebat igit aut determinare
aut supponẽ. aut demõstrare aut certe
aut molliter. aut aliter qualiter.

❡ In pte ista phs reprehendit empedoclẽ. qꝛ nõ potuit
cõgrue saluare motũ localẽ nec fuit locutꝰ de eo vt de-
buit. Circa qđ tria facit: qꝛ ꝓ increpat empedoclẽ circa
talem motũ: qꝛ nõ fuit locutus rõnabiliter. scđo incre-
pat eum: qꝛ fuit locutus ꝯtra rõnẽ. tertio qꝛ loquẽdo de
motu cõtradixit sibi. 2ª ibi. (Amplius aũt qñ videt̃.)
T.c.45 3ª ibi (Simplr̃ aũt nisi amicicia). Dicit ğ ꝓ. ꝙ empedo
cles loquẽdo de motu dic̃ simplr̃. i. narrat ꝛ ñ assignat
rõnez dicti: ꝑ qđ nõ loqtur rõnabiliter. nõ. n. sufficit
dicere: qñ amicicia ꝛ lis mouent: qꝛ hoc nõ fuit amici-
cie esse. i. nõ ẽ de rõne amicicie ꝙ moueat motu tali: vt
ꝙ ꝯgreget elĩa: nec ẽ de rõne litis ꝙ moueat motu loca
li. Oportebat ergo si volebat loq rõnabiliter: aut deter.
minare molliter. per rõnez probabilẽ. aut mõstrare cer
te per sillm̃ demonstratiuũ. aut supponere qualr̃ alr̃, sic
Nõndũ erat ꝓnm̃ ꝛ per se notũ. ❡ Notãdũ aũt ꝙ petẽ ꝓnm̃ ñ
est malũ. principia. n. sũt ponẽda ꝛ supponẽda: sꝫ pete-
re qđ est in ꝓncipio. i. petere effectũ ꝛ ꝯnẽ que est l ꝓn
cipijs sicut i suis causis malũ est qꝛ nõ probat qđ pro-
bari dꝫ. principiũ ꝛ per se notũ ẽ qñ ꝑdicatum ẽ de rõ-
ne subiecti. si ergo eẽt ꝓnm̃ ꝙ amicicia ꝛ lis mouerẽt: vt
empedocles dicebat esset l amicicie: esse. i. esset de rõne
amicicie: vel esset de rõne litis talis motus. Ad hoc ãt
excludendum ait phs ꝙ nõ ẽ amicicie esse. mouẽ mo-
tu tali: sed si nõ est de rõne amicicie sic mouere: ꝙ ipsa
moueat tali motu: nec est ꝓncipium nec ꝑ se notũ. opoꝛ
tebat ergo empedoclẽ nõ supponere h̃ sicut ꝓnm̃: si vo-
lebat rõnabiliter loqui: sꝫ debebat assignare rõnẽ ꝓba

bilem vel demõstratiuam. ❡ Deinde cum dicit. T.cõ.

❡ Amplꝰ ãt quoniã videt̃ur ꝛ vi ꝛ ꝑter 45.
naturã moueri ꝛ corpa: ꝛ ꝭꝫ naturã vbi
grã. ignis qdẽ supꝰ nõ vi. i feriꝰ autẽ vi.
vi autẽ ei qđ ꝭm naturã. cõtrariũ ãt est
quod vi. ẽ igit̃ ꝛ ꝭm naturã moueri. hãc
igit̃ amicicia mouet aut nõ. cõtrariũ eni
terrã supius ꝛ segregationi assimilat̃: ꝛ
magis lis ẽ causa eiꝰ q ꝭm naturã motꝰ
q̃ꝫ amicicia. quapropter ꝛ vniuersaliter
preter naturam amicicia erit magis.

❡ Ostendit fuisse locutũ ꝯtra rõnẽ dicẽs: ꝙ corpa vidẽ
tur moueri vi. i. violenter. mouere aũt vi est ꝯriũ ei qđ
est ꝭm nãm. Est igitur moueri qđ ẽ vi ꝛ qđ ẽ ꝭꝫ nãm: ꝛ
qꝛ est duplex motus: violentus ꝛ nãlis. hãc. s. motionẽ
nãlez amicicia mouet: aut nõ. q. d. ꝙ nõ: ꝑ qđ empedo
cles loquebat̃ ꝯtra rõnez: qꝛ ponebat amiciciam mouẽ
motu nãli. ponebat. n. amiciciã ꝯgregare: sꝫ nũq̃ꝫ ꝯgre-
gantur elĩa: nisi vl̃ ignis descẽdat ad terrã. vl̃ terra ascẽ
dat ad ignẽ. sed ꝯriũ. i. ꝯtra nãm est terre. superiꝰ ire.
motus ergo nãlis nõ est cõgregationi: sed cõgregatiõi
assimilatur. tũc. n. mouent̃ elĩa nãliter qñ segregãt̃. ꝛ qđ
libet vadit ad propriã sperã. magis ğ lis eñ ẽ eius mo-
tus qui ẽ ꝭm nãm q̃ꝫ amicicia q̃ ꝓpter: ꝛ vlr̃ ꝓter nãm Nõnm̃.
amicicia erit magis mouens q̃ꝫ lis. ❡ Notãdum ğ ꝙ
empedocles fuit reprehensibilis: qꝛ nõ loquebat̃ rõna
biliter: qꝛ nõ assignauit sufficientem rõnẽ dicti sui. scđo
reprehensibilis erat: qꝛ loquebat̃ ꝯtra rõnẽ. dicebat. n.
amiciciaꝫ magis esse cãm motꝰ ꝭꝫ nãm q̃ꝫ cõtra nãm: ꝛ
pꝫ ꝙ magis ecõtrario debuit dicere.

Dubitaret forte aliqs dicẽs: ꝙ nõ opꝫ ignẽ Dubm̃
descẽdere ad terrã vl̃ terrã ire su
periꝰ ad ignẽ: si debeat fieri mixtio. põt. n. generari vnũ
elm̃ ex alio. ergo poterit eẽ mixtio oĩuꝫ eloꝝ absqꝫ eo
ꝙ ignis descẽdat a ꝓpria spera. sꝫ generabit circa loci R:
mixtionis ex aliquo elõ. ❡ Ad hoc autẽ dici põt ꝙ si
hoc hꝫ dubiũ apud nos qui ponimꝰ vnũ elm̃ gnãri ex
alio. qđ dubiũ declarari hꝫ in caplõ de mixtiõe. Ibi. n.
querẽduꝫ est vtrũ oporteat ignẽ descendẽ a ꝓpria spe
ra vt fiat mixtio. tñ apud empedoclẽ nõ est dubiũ. Nã
cum negaret trãsmutationẽ eloꝝ si debeat fieri mixtio
ipsoꝝ oportebat ignem descendere ad terrã inferius. vl̃ Dubm̃
terram ire superius ad ignem.

Dubitaret forte vlteriꝰ aliquis. vtrũ si terra
ascẽderet supius vt misceret̃ igni
vel si ignis descenderet inferius vt misceretur terre.
vtrum talis motus esset simpliciter violentus. Nam
fluxus ꝛ refluxus maris naturalis est: quia a causa su
periori aut a luna. ꝛ tamen videtur esse contra naturã
aque: quod ascendat ꝛ fluat. Cum ergo mixtio fiat
virtute supercelestis corporis. licet sit ꝯtra nãm ꝑticula
rem ignem descendere: tñ qꝛ h̃ esset a cã supiori ꝛ a nã
vlĩ. magis videret̃ esse nãl̃ tal̃ motꝰ q̃ꝫ violẽtꝰ. ❡ Ad
hoc aũt dici põt ꝙ vtrũ talis motꝰ esset nãlis vel violẽ
tus declarari hꝫ in ca. de mixtiõe. ꝑut tñ spectat ad pro
positũ: motꝰ ille magis esset violẽtus q̃ꝫ nãlis: qꝛ empe
docles non posuit ignẽ descendẽ ꝛ intrare radices ter-
re per aliquã nãm supiorẽ. vt ꝟtute celestis corporis: sꝫ di
xit h̃ eẽ cãu ꝛ fortuitu: vt pꝫ ꝑ ea q̃ stati pꝰ õ ipo dñr.

Dubitaret etiam vlteriꝰ aliqs qꝛ nõ ẽ motꝰ Dubm̃
violentus nisi sit motꝰ nãlis. iõ ẽ
violentum ignem descendere: qꝛ ẽ nãle ei ascendẽ. mo

tus anteꝫ

tus aũt nãlis nunq̃ esset in rerũ nã nisi eēt nã ⁊ forma subalis. Empedocles ergo q: negauit nãm ⁊ subalem formã nõ potuit ponere: nec motũ nãlez nec violentũ: ergo ſm empedoclē motus ille nõ erat violēt⁹. ¶ Ad ħ ãt dici põt q̃ simplr̃ nec violētũ nec nãle possumus saluare ſm opionē Empedoclis: q: nõ ponebat vt debebat nãs rerũ: cũ eo mõ quo ð nã reꝝ loquebaꝰ opor tebat eũ ponere violētũ ⁊ nãle. ⁊ iõ forte signãter pħs nõ dixit q̃ lis eēt cã motus nãlis. sed ait q̃ magis est causa motus nãlis q̃ lis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simplr̃ ãt nisi amicicia aut lis mouet. eoꝝ corpoꝝ nullus motus est neq̃ mo-
T.cõ. 44. ra: sed incõueniēs. ¶ Amplius ãt vidē tur mota. segregat eni qdē lis. ductus ē aũt supius ether nõ a lite. sed qñq̃ inqt vt a fortuna. sic eni cõstituit currēs tũc. multotiēs aũt aliter. ¶ Qñq̃ qdē inquit in natũ esse ignem supius agi. ether aũt ingrediebaꝰ terre ꝓfundãs radices.

¶ Oñdit q̃ Empedocles ꝯdixit sibi ipsi. Circa qð duo facit ſm q̃ duplr̃ hoc oñdit. scða ibi. (Silr̃ aũt ⁊ mundũ.) Dic̃ ergo q̃ Empedocles ponebat q̃ simplr̃ nullus eēt motuſ corpoꝝ neq̃ mora. i. neq̃ qes nisi amicicia aut lis moueat. sed ħ est incõueniēs: q: amplius ꝑter amiciciã aut litē ſm ipsum vñr corpora eē mota a fortuna. Jõ subdit q̃ segregauit qdē lis. l. aliqñ lis mouit ſʒ tñ inqt q̃ qñq̃ ether ductus est supius nõ a lite: ſʒ a fortuna. tũc currēs supius cõstituit illũ motũ sic. s. a fortuna ⁊ a casu. multotiēs aũt est alr̃: q: nõ est talis motus a fortuna: ſʒ ab amicicia vel lite. sic ēt inqt ignē īnatũ esse supiuſ agi. ⁊ tñ qñq̃ ipse ether vel ipse ignis ſm Empedoclē ingrediebaꝰ ꝓfundas cauernas terre: videbat eniʒ Empedocles aquã aliquã eē nãliter calidã. ⁊ subtus terrã aliqñ esse ignē accēsuʒ. vt huius cãʒ redderet: dixit ignē intrare fortuitu radices ⁊ cauernaſ terre. ergo cõtradicebat sibi Emp̃. dicēdo nullum motũ eē ꝑter litē ⁊ amiciciã: ⁊ tñ amplius ꝑter hoc ponebat aliqñ fieri motũ a fortuna ⁊ casu. ¶ Deide cũ dic̃.

¶ Similr̃ aũt ⁊ mũdũ similr̃ hr̃e inquit in lite nũc ⁊ prius in amicicia. quid igiꝰ est quod mouet primũ ⁊ cã motus. non enim amicicia ⁊ lis. sed cuiusdã hec causa. si vtiq̃ est illud principium.

¶ Oñdit q̃ sibi ꝯdicebat alio mõ. q: īquit mundũ silr̃ se hr̃e nũc in tp̃e litis ⁊ ꝑus in tp̃e amicicie. volebat. n. q̃ sic nũc qð est tp̃s litis ignis moueret supius nãliter ⁊ inferius a casu. Jta prius tp̃e amicicie qñ erat illud chaos ꝯfusum mouebaꝰ silr̃. qd igiꝰ est ꝑncipalr̃ causa motus nõ est amicicia ⁊ lis: sed hec. s. lis ⁊ amicicia si ē illud tale ꝑncipiũ etiã cãm motus cuiusdã. i. motuſ ꝑticularis: ꝑticularis eni motus est ꝑticulariter cã motus: q: est talis cã tp̃e amicicie. ⁊ lis tēpore litis: ſʒ vlr̃ cã motus in oĩ tp̃e nec lis: nec amicicia eē põt.
Notã dum. ¶ Notãdũ ãt q̃ ꝯdicebat sibi Emp̃. ponēdo litē ⁊ amiciciaʒ vl̃es ⁊ solas cãs motus: ⁊ dicēdo eē motũ silr̃ʒ tp̃e litis ⁊ amicicie: q: vt ad ꝓpositũ spectat ꝯrioꝝ ꝯrie sũt cãe motuũ dissilr̃iuʒ sunt cãe dissimiles. si ergo silr̃ mõ moueꝰ mundus tp̃e litis ⁊ amicicie. illius motus non erit cã nec lis nec amicicia. ¶ Deinde cũ dicit.

t.c.45 ¶ Incõueniēs ãt ⁊ si aĩa ex elemētis aut vnũ aliqð eoꝝ. alterationes eni aĩe quõ erũt. vbi grã. musicũ eē. ⁊ rursus si nõ musica. aut memoria aut ⁊ obliuio. Palã ãt qm̃ siquidē ignis aĩa passiones erunt ⁊ quecũq̃ igni ſm q̃ ignis. si aũt miscibile corporalia. harũ aũt nulla corpalis: sed de his alterius opus est cõtēplationis.

¶ Oñdit q̃ Empedocles nõ potuit saluare oẽs alterationes aĩe. iõ aut icõueniēs eē aĩaʒ eē ex eľis. aut eē aliqð vnũ eľoꝝ. q: ħ posito quõ erũt alteratiões aĩe. vbi grã. musicũ eē. q̃si dicat. talē passionē aĩe ꝑ eľa saluare nõ possumus. ⁊ rursus sine musica. i. ꝑter musicã quõ saluabiꝰ in aĩa aut memoria aut obliuio. Palã eni q̃ si aĩa est ignis. erũt. i. inerũt ei q̃cũq̃ sunt passiões ignis ſʒ q̃ ignis. si aũt aĩa nõ est ignis nec est vnũ aliqð eľʒ: ſʒ est miscibile ⁊ est aliqd cõpositũ ex eľis: passioneſ q̃ isũt aĩe erũt corpalia solũ. hoꝝ aũt. i. haꝝ passionũ nulla est corpalis. g̃ si aĩa est eľm vľ ex eľis nõ poterit saluari quõ aut sit musicũ. memoria. ⁊ obliuio: q: talia nõ sunt corpalia. addit ãt q̃ de his est opus alterius cõtēplationis. spectat eni ħ ad librũ de aĩa. de memoria ⁊ reminiscētia. ¶ Nõndũ ãt q̃ hec est rõ ꝯ Emp̃. oportebat. n. ſm Emp̃. memoriã musicã ⁊ tales passiones corpales ⁊ ꝓpe dictas: erã ponebat aĩaʒ vľ eē eľʒ vel ex eľis. pp qð cũ ex suis ꝑncipijs haſ alteratõeſ saluaꝰ ñ possʒ. dici põt q̃ sal¹ᵉñ poterat vlr̃ oēſ alteratõeſ vľeſ. Nõndũ

t.c.46. De elemētis aũt ex qbus corpa constituta sunt in qbus qdeʒ vr̃ esse aliqd cõe aut trãsmutari īuicē. necesse eni si alterũ hoꝝ. ⁊ alteꝝ ꝯtingere. Quicũq̃ eni nõ faciunt exinuicem gñationē neq̃ ex vnaquaq̃ nisi sicut ex pariete lateres icõueniēs. quõ eni ex illis erũt carnes ⁊ ossa. ⁊ alioꝝ qðcunq̃.

¶ Ut dicebaꝰ supius corpa nãliter gñabilia ⁊ corruptibilia sũt eľa. ⁊ ꝑ nãm eľoꝝ sunt gñabilia ⁊ corruptibilia eľata. Postq̃ pħs determinauit de gñatione eľoꝝ. in ꝑte ista determinat de gñatiõe eľatoꝝ. ¶ Nõndũ aũt q̃ ponētes eľa itrãsmutabilia ipoľe ē saluare gñationē mixtoꝝ. Ponēteſ ãt eľa trãsmutabilia nõ ē ipoľe eos saluare gñationē taliũ. est tñ difficile. Duo ergo facit pħs circa partē istã. q: prio premittit ħ qð dictũ ē. scðo qð dixerat manifestat. scða ibi. (Jllis eni q dicũt.) Circa ꝑmũ duo facit ſm q̃ duo ꝓponit. Nã ꝑmo ostēdit q̃ negãtes trãsmutatões eľoꝝ nõ pñt saluare mixtoꝝ gñationē. scðo ait q̃ ꝯcedētes eľoꝝ trãsmutationē gñationē mixtoꝝ de facili saluant. scða. ibi. (Habet aũt qð dr̃ qõnē.) Dicit ergo q̃ de eľis ex qbus sunt corpora ꝯstituta. in qbus vr̃ esse aliqð cõe. i. q: videnꝰ hr̃e cõem mãm. Jõ supple necesse est dicere de talibus eľiſ q̃ cõtingit trãsmutari inuicē. necesse est eni si alterum hoꝝ cõtingeret ⁊ alterũ. i. necesse est si eľa hñt vnam mãm q̃ sint trãsmutabilia inuicē: ⁊ ecõuerso si sunt inuicē trãsmutabilia hñt vnã mãm. sic ergo loquēdũ est de eľis ſm veritatē. ſʒ quicũq̃ hãc veritateʒ negant ⁊ nõ faciũt gnõnē eoꝝ exinuicē: nõ pñt saluare mixtõeʒ. neq̃ ex vnaquaq̃ re mixta eľa gñabunꝰ. nisi sic̃ ex pariete generanꝰ lapides. Jncõueniēs ē eni talis positio. q: ħ posito quõ ex illˀ eľis erũt carnes ⁊ ossa ⁊ qðcũq̃ alioꝝ mixtoꝝ q̃si dicat nõ est poľe. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Habꝫ aũt ꝙ dr̃ q̃õnẽ ⁊ ex alterutris generantibus. quõ generat̃ ex eis aliud aliqd p̃ter hec. dico aũt. verbigr̃a. ex igne est aqua. ⁊ ex hac gñari ignẽ. est eñ aliqd cõe sub̃m. sed vtiq; ⁊ caro ex eis gñatur ⁊ medulla. hec vtiq; gñant̃ quomõ.

¶ Oñdit quõ ponẽtes trãsmutationẽ el'orum adinuicẽ de difficili saluãt gñationẽ mixtorum. dicẽs ꝙ existentibus gñationibus el'orum ex alterutris: qd dr̃ ibi. idest generatio mixtorum. de qua intendimus dicere ⁊ tractare hꝫ q̃õnẽ ⁊ difficultatẽ: q: quocũq; gñant̃ el'a exinuicẽ difficile est videre quõ gñat̃ ex eis mixtũ. qd est aliqd aliud p̃ter hec. i. p̃ter el'a. dico aũt. vbigr̃a. ex igne est aq̃: ⁊ ex hac. i. ex aq̃ ↄtingit gñari ignẽ. q: ẽ eis aliqd sub̃m cõe. sꝫ vtiq; ⁊ caro ⁊ medulla gñant̃ ex eis. ⁊ quõ vtiq; h mixta gñant̃ difficultatẽ habet. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Illis qdẽ eñ q dicũt vt Empedocles qs erit modus. necesse eñ est cõpõnem eẽ. sicut ex lapidib' ⁊ lateribus paries. mixtura vtiq; hec ex saluatis vtiq; erit el'tis. scd̃m p̃ua adinuicẽ cõpositis. Itaq; vtiq;

t.c.47. caro ⁊ aliorum vnũqdq;. Cõtigit itaq; nõ ex q̃cũq; p̃te carnis gñari ignẽ ⁊ aquam. queadmodum si ex cera gñat̃ vtiq; ex hac qdẽ p̃te spera. pyramida aũt ex aliq̃ alia. sꝫ ↄtingebat ex alterutro alterutrũ gñari. hec qdẽ igit̃ hoc generãt̃ modo ex carne ex quolibet ambo. eis aũtẽ q illo mõ dicunt nõ cõtingũt sed vt ex pariete lapis ⁊ lateres alt'utrũ ex alio loco ⁊ p̃te.

¶ Manifestat qd dixerat. ⁊ duo fac̃ s̃m ꝙ duo p̃misit. Primo eñ oñdit ꝙ negãtes trãsmutationẽ el'orum non p̃nt mixtionẽ saluare. scd̃o manifestat ꝙ ponẽtes talem

T.c.48 trãsmutationẽ de difficili mixtionẽ saluãt. scd̃a ibi. (Si mil'r aũt ⁊ faciẽtibus.) Dicit ergo ꝙ illis qui dicunt vt Emp̃. q negabat trãsmutationẽ el'orum quis erit modus mixtionis. verã eñ mixtionẽ saluare non poterãt. necẽ est eñ s̃m eos mixturã eẽ cõpõnẽ el'orum. sicut paries ẽ cõpositus ex lapidibus ⁊ laterib'. mixtura. n. hec erit ex el'tis saluatis ⁊ cõpositis adinuicẽ s̃m p̃ua. sic vtiq; dicẽdo caro ⁊ vnũqdq; aliorum mixtorum. sic ↄtingit itaq; se hr̃e. ꝙ nõ ex q̃libꝫ p̃te carnis ↄtigit gñari ignẽ ⁊ aquã ⁊ alia el'a. q: nõ q̃libet p̃s mixti erit mixta. queadmodũ g̃ si i cera imp̃mant̃ diuerse figure. ita ꝙ ex vna p̃te gñat̃ spera ex aliq̃ aũt alia p̃te cere gñabit̃ pyramidalis figura. sic g̃ el'ta erũt in mixto districta ⁊ absq; ↄfusiõe sicut distincte figure p̃nt eẽ in diuersis p̃tib' cere. Sꝫ vt dicebat̃ in ca° de mixtiõe ex alterutro. i. ex q̃libꝫ p̃te mixti ↄtigebat gñari alt'utrũ. i. ex q̃libꝫ el'orum. h igit̃ el'a h mõ gñant̃ ex carne: q: ex q̃libet. i. ex q̃libꝫ p̃te carnis gñant̃ ambo. i. vtrũq; ⁊ ẽt oĩa miscibilia: sꝫ eis q dicũt illo mõ nõ ↄtingũt ista. sꝫ vt ex pariete gñant̃ lapides ⁊ lateres: q: alterutrũ ex alia parte ⁊ alio loco gñant̃. sic gñabũt̃ miscibilia ex mixto. q: ex alia ⁊ alia p̃te mixti gñabit̃ aliud ⁊ aliud el'm. sic g̃ loquẽtes verã mixtionẽ saluare nõ p̃nt. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si miscibilia eẽnt in

Nõndũ mixto saluata mixtio nõ eẽt qd vnũ. rursum: q: nõ esset ibi vna for̃a ↄtũgens ⁊ retinẽs miscibilia: qdlibet el'orum tẽderet in suũ p̃prium locũ. Si g̃ ignis maneret sub propria forma in mixto nõ sisteret ibi: sꝫ euolaret i regionẽ p̃priã. sic ẽt ⁊ aer expiraret i p̃priũ locũ. nll'ꝫ g̃ mixtũ duraret nec existeret p aliqd t̃p̃s. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simil'r aũt ⁊ faciẽtibus vnã eorum mãm hꝫ aliã q̃õnẽ. quõ erit aliqd ex ambob'. vbigr̃a ex calido ⁊ frigido aut ex igne ⁊ aq̃. Si eñ est caro ex ambobus. ⁊ neutrum eorum neq; rursus cõpositio saluatorum. qd relinquit̃ nisi mãm eẽ qd ex illis. alterius eñ corruptio aut alterũ facit aut mãm. t.c.48

¶ Oñdit ꝙ ↄcedẽtes trãsmutatiõem el'orum d difficili mixtionẽ saluãt. Circa qd duo facit: q: p̃ tãgit hmõi difficultatẽ. 2° tactã soluit ibi. (Quapropter qm̃.) Dicit ergo ꝙ sil'r faciẽtibus vnã mãm eorum el'orum si voliit saluare mixtionẽ. hꝫ aliquã q̃õnẽ. i. difficultatẽ. nã quõ erit aliqd ex ambob'. i. quõ erit mixtio. vbigr̃a quõ erit aliqd ex calido ⁊ frigido. aut ex igne ⁊ aq̃. si. n. caro ẽ ex ambob' ⁊ est neutrũ eorum: q: nec est ignis nec aq̃. neq; rursus cõposito saluatorum: q: nõ manẽt el'a in mixto saluata s̃b p̃pria forma: qd reliquet̃ ex illis el'tis nisi mã. cõruptio eñ alterius el'ti vl' fac̃ alterum el'orum. vt si corrũpat̃ vnum in aliud: aut fac̃ mãm si nõ corrũpat̃ vnũ el'm in aliud: sed resultet ex his el'tis mixtis aliqd cõe vtrisq;: ⁊ q: nõ est eis qd cõe nisi mã: ⁊ q: relicta sola mã nõ sit mixtũ nõ erit mixtio ex eis. ¶ Deinde cũ dicit. t.c.48

¶ Quapropt̃ est qm̃ ẽ ⁊ magis ⁊ minus calidũ ⁊ frigidũ. qñ qdẽ ẽ simpl'r alterum actu põ alterũ erit. qñ aũt nõ oĩo. Sꝫ vt qdẽ ens calidũ ⁊ frigidũ. vt aũt frigidũ calidũ: q: que miscent̃ corrũpũt intẽtiones adinuicẽ. tũc neq; mã erit. neq; illorũ cõtrariorum actu simpl'r: sed mediũ.

¶ Soluit ad difficultatẽ tactã. circa qd duo fac̃: q: p̃ facit qd dictũ est. 2° ex solũõne data assignat modũ mixtionis. 2° ibi. (Scd̃m id vero qd est po'.) Dicit g̃. q̃propt̃ qm̃ ↄtingit eẽ aliqd magis ⁊ min' frigidũ qñ qdẽ ↄ̃ria cõgregant̃: sꝫ alterũ est simpl'r in põ. alterum vero in actu. i. si alterũ potẽtius dñat̃ nõ erit mixtio: sꝫ alterum. i. erit gñatio alterius el'ti. sꝫ qñ alterũ ↄ̃riorum nõ oĩo dñat̃ sed gñat̃ ibi aliqd mixtũ qd est vt cal'm. ⁊ frigidũ. ⁊ vt frigidũ ⁊ cal'm: q: nõ est aliqd ↄ̃riorum simpl'r. sed retinet aliqd de vtroq;: q: tũc miscent̃ ⁊ corrũpunt̃ intẽtiones ⁊ excellẽtie ↄ̃riorum adinuicẽ ⁊ veniũt ad qddã tẽpamẽtũ. ideo tũc nec erit mã tm̃ nec actu simpl'r alterũ illorum ↄ̃riorum: sꝫ resultabit qddã mediũ ex vtrisq;. ¶ Notandũ aũt ꝙ vna forma virtual'r cõtinet̃ in alia. vt forma imperfecta in forma p̃fecta. vegetatiua eñ reseruat̃ in sensitiuo. embrio eñ p̃ viuit vita plãte: ⁊ postea sentit ⁊ viuit vita a'ialis: ⁊ adueniente sensitiuo vt cõiter ponit̃ cedit vegetatiuũ in po' mãe. vñ ipsa for̃a sensitiui scd̃o introducta põt qcqd poterat vegetatiuũ. pp qd vegetatiuũ in sensitiuo reseruat̃ sꝫ nõ reseruat̃ ibi in p̃p̃a forma ita ꝙ vegetatiuũ plante sit actu ⁊ formal'r in sensitiuo bruti: sꝫ reseruat̃ ibi v̾tual'r: q: sensitiuũ in bruto p̃t qcqd põt vegetatiuũ in plãtis ⁊ amplius. vñ p̃hs in 2° de a'ia in illo ca° potẽtiarum aũt a'ie. ait. vegetatiuũ eẽ in sensitiua. sicut trigonũ in tetragono. triangulus eñ nõ est in tetragono actu: sed virtual'r. q: oẽs anguli trigoni continent̃ in tetragono ⁊ adhuc plures. nõ est g̃ inconueniens

Notandum. (margin)

t.c.27. ⁊ 31. (margin)

nicns vnā formā in per se ordinatis ꝯtineri in alia. vel etiā plures forme virtualr̄ p̄nt cōtineri in vna: si per se ordinent̄ ad illā. vegetatiuū eniʒ continet̄ in sensitiuo q: per se ordinat̄ ad ipsuʒ. sic ēt sensitiuū ⁊ vegetatiuū in itellectiuo ꝯtinent̄: q: h̄nt per se ordinē ad illō. Nā ⁊ si f̄m quosdā in quoiʒ aiali sunt plēs forme: tn̄ vt credo in nullo aiali sunt plures aīe. ¶ Hoc viso pʒ quō dicere possumus oēs formas miscibiliū reseruari in forma mixti: q: ꝑ se ordināt̄ ad illā. pʒ ergo formas elꝛoꝝ reseruari in mixto nō formalr̄ ⁊ actu. sed potētia ⁊ virtute. ¶ Potest etiā hoc idē alr̄ declarari: q: vt supius dicebat̄. caliditas p̄mo cōpetit igni. humiditas aeri. frigiditas aque. siccitas terre. Sic ergo qcqd est calidū est cal'm per nām ignis. vt ꝓbat̄ scōo meteo. quodlibʒ mixtū est calidū: q: est ibi aliquo mō igneū: ⁊ est humidū q: est aereū: ⁊ frigidū: q: est aqueū: ⁊ siccū q: ē ter-

T.c.4. reū. mixtū ergo q: quodāmō hʒ in se oēs istas qualitates pōt dici igneum. aereum. aqueū. ⁊ terreum: quod nō esset nisi in eo aliquo mō reseruarent̄ oīa elꝛa miscibilia. Esse ergo elꝛa in mixto virtute duplr̄ pōt itelligi. vel q: forme sub̄ales elꝛoꝝ virtualr̄ continent̄ in forma mixti. vel q: virtutes actiue ⁊ passiue elꝛoꝝ aliquo mō reseruant̄ in mixto. mixtū eni q: respectu ignis ⁊ aque tenet mediū. ⁊ est quodāmō tepidū cōgregat in se aliquo mō calidū ⁊ frigidū: sic etiā que tenet mediū iter aerem ⁊ terrā ⁊ est qd quodāmodo tēperatū. congregat in se aliquo mō humidū ⁊ siccū. quapropter aliqua-

Notā dum. liter oēs. 4. q̄litates ꝯgregant̄ in mixto. ¶ Notanduʒ ꝙ calidū vel aliquā aliā p̄mā qualitatē duplr̄ aliquid h̄re pōt ex ordine p̄maꝝ q̄litatū adinuicē. vel ex ordie p̄maꝝ q̄litatū ad p̄ma corpa: lʒ eni aer nō sit p̄mo calidus: nec mixtū sit p̄mo calidū: sed vtrūqꝫ sit tale ex ordine ad aliud. hmōi tn̄ ordo alr̄ reseruat̄ in aere ⁊ alr̄ in mixto. aeri eni cōpetit calidū ex ordine ad humiduʒ aereū. humidū eni aereū est q̄si ꝑ se instr̄um calidi. ⁊ ꝑ se substernit̄ calido. Jō aer cū sit p̄ humidus. oʒ ꝙ deinde ⁊ quasi ex ꝯsequēti sit calidū. in mixto autē non sic. non eni ex mixtū calidū: q: ⁊ per se ⁊ p̄mo cōpetit aliqua qualitas p̄ma ⁊ ex ordine ad illā cōpetat ei caliditas: sed iō est mixtū calidū: ꝙ hʒ ordinem ad primū calidū: vt ad ignē. ⁊ est humidū: q: hʒ ordinē ad p̄mū humidū. vt ad aerē. Ideo aer ex eo ꝙ dicit̄ calidū nō dicitur ꝓprie participare ignē. nec dʒ dici mixtus: sed elꝛa ꝑticipando q̄litates p̄mas sunt mixta: q: per eas ꝑticipant nās elꝛoꝝ. cōpetit eni eis habere tales qualitates nō solū ex ordine eoꝝ adinuicē. sed ex ordine ipsa-

Notā dum. rū q̄litatū ad p̄ma corpa. ¶ Notandū ēt ꝙ mixtio est primoꝝ corpoꝝ ⁊ elꝛoꝝ ꝓprie loquēdo. iō nō q̄libet ꝑticipatio cuiuslibet nāe facit mixtionē. ꝑꝑ qō si aliqua forma participat nām aliquaꝝ formaꝝ: nō oʒ ꝙ dicat̄ mixta ex illis. hec aūt difficilius declarari h̄nt in ca°ō mixtione. ¶ Notādū ēt ꝙ nō solū mā pōt dici qd cōe

Notā dum. ipsis elꝛis. sed etiā ipsa forma mixtionis inquātū in ea virtualr̄ reseruant̄ oēs forme elꝛoꝝ quid cōe dici pōt. Cū ergo arguit̄ si nō remanet aliqō elꝛoꝝ in actu: lʒ remanet aliqō cōe. igit̄ remanet mā. arguit̄ ex insufficiēti ⁊ peccat rō per fallaciā ꝯn̄tis. non eni relinquit̄ sola mā ex mixtione: sed resultat̄ in quedā nā 3ª que potest dici quid cōe ⁊ quid mediū. vt ostensum est.

Secūdū id v̄o qō est pō̄ magis calidū aut frigidū vel ꝯtrarie alterutrū. scdʒ hāc rōnē ⁊ rōe dupliciter calidū potētia q̄ʒ frigidū vel tripliciter. vel secundū aliū talē modū erūt vtiqꝫ mixta alia ex ꝯtrarijs elemētis aut ex elemētis. ⁊ alia elemēta ex illis pō̄ q̄liter entibus. non ita v̄o vt mā: sed scōm predictū modū. ⁊ erit ita qdē mixtio. illo vero modo mā scōm ꝙ generatur.

¶ In pte ista determinat modū mixtionis. ⁊ tria facit. q: p̄ ōn̄dit qs est modus mixtōis. 2° manifestat q̄le mediū est illō qō resultat ex mixtione: q: est mediū diuisibile nō pūctale. 3°. ꝓbat oīa miscibilia ꝯcurrere ad gn̄ationē mixti. 2° ibi. (Qm̄ aūt patiunt̄.) 3° ibi. (Oia illa.) T.c.48

Dicit ḡ ꝙ f̄m ꝙ vnū elꝛoꝝ est pō̄ magis calidū aut frigidū. vel ꝯ̄rie: q: forte est vnū calidū. vel vnū frigiduʒ. T.c.49

f̄m hāc rōnē miscibiliū erit rō ⁊ modus mixtōis. Pōt ḡ eē mixtū rōne. i. rōnabilr̄. vel rōne ipsoꝝ miscibiliuʒ pōt esse pō̄. i. virtute duplr̄ vel triplr̄ calidū vel frigidū vel f̄m alium talē modū: ⁊ q: sic miscibilia reseruant̄ in mixto. iō erunt vtiqꝫ alia mixta ex contrarijs. aut ex elementis cōtrarijs: ⁊ alia elꝛa erunt potētia ex illis q̄liter entibus. Nā mixta generant̄ ex elemētis ꝑ cōpōnē. elꝛa gn̄ant̄ ex eis ꝑ dissolōnē. sunt eni potētia elemēta in mixto. nō ita v̄o vt mā solū. sed ⁊ erit ita qdē mixtio f̄m predictū moduʒ. vt saluat̄ virtus miscibilium in mixto. Jllo v̄o mō q̄rto nō remanet nisi mā ⁊ erit id qō generat̄: q: tūc nō mixtio ſʒ gn̄atio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Qm̄ aūt patiunt̄ ꝯtraria scōm in primis determinationē. est eni actu calidū potētia frigidū. ⁊ actu frigidū pō̄ calidū q̄propt̄. si nō coequant̄ trāsmutāt̄ iuicē. similit̄ āt ⁊ in alijs ꝯtrarijs: ⁊ p̄rio ita elemēta trāsmutant̄. ex his eni fieri carnes ⁊ ossa ⁊ q̄ talia. calido qdeʒ gn̄ato frigido. frigido āt calido. qn̄ ad mediū venunt hāc eni neutruʒ. mediū eni multa ⁊ non indiuisibile. Similit̄ aūt ⁊ siccum ⁊ humidū ⁊ alia talia scōm medietateʒ faciunt carnem ⁊ os et alia.

¶ Ōn̄dit q̄le est mediū in mixtione. dicēs. ꝙ ꝯ̄ria patiunt̄ adinuicē f̄m determinationē habitā prius. Nam actu calidū est potētia vt fiat frigidū. ⁊ actu frigidum est potentia vt fiat calidū. Quapropter si nō coequant̄ miscibilia: ⁊ vnū oīno supat ⁊ vincit aliō: trāsmutant̄ iuicē. i. vnū ꝯuertit̄ in aliō. ⁊ mā q̄ ē sub foīa vni° efficit̄ sub foīa alterius. ⁊ q: nō manet nisi mā solū nō est ibi mixtio ſʒ gn̄atio: silr̄ āt se hʒ ⁊ in alijs ꝯ̄rijs. vt in hūido ⁊ sicco: lʒ supple si elꝛa fiūt aliq̄ mō coeq̄ta elꝛa ita se h̄ntia trāsmutant̄. ⁊ postea ex his trāsmutatis ⁊ adeq̄tis gn̄ant̄ carnes ⁊ ossa ⁊ ea que sunt talia mixta. Nā calido quidē remisso ⁊ gn̄ato aliquo mō frigido ⁊ frido facto calido qn̄ ad mediū veniūt tūc fit mixtio. ⁊ hanc medietatē ꝯtingit eē neutrū miscibiliū. ⁊ hmōi mediū est multi spatij ⁊ multū ampliū: ⁊ nō est indiuisibile: ⁊ qō dcʒ est de calido ⁊ frigido. silr̄ se hʒ circa siccū ⁊ humidū: ⁊ alie due ꝯ̄rietates f̄m medietatē ⁊ quādā adeq̄tionē faciūt carnē ⁊ os ⁊ alia talia. Patet ergo ꝙ modus mixtionis est f̄m modū miscibiliū. est eni mixtum duplo calidū q̄ʒ frigidū vel eꝯ̄. f̄m ꝙ aliter ⁊ aliter cōueniunt miscibilia in ipso. ¶ Itē pʒ ꝙ miscibilia adeq̄ta faciūt mixtū qō est quasi mediū qōdaʒ respectu miscibiliū. ⁊ lʒ mediū nō est punctale sed magnitudie lati

titudinis. sic enim imaginari debemus ꝙ sicut sanitas
existit in q̈dā adeq̈tione miscibiliū. sanitas eni requi-
rit humores adequatos. nō tñ statī cū vnus humor su
perat aliū tollit rō sani. si eni sic punctalr̄ vellemꝰ ac-
cipere equationē humoꝝ nullus forte esset sanus. hꝫ ḡ
illa eq̈litas magnā latitudinē: cū dr̄ quis infirmus do-
nec humores tm̄ se supent adinuicē ꝙ corpus cuiꝰ hu-
mores illi existunt nō possit facere opus sani. sic misci-
bilia equant in mixto. nō punctalr̄. q: sic ipoı̄e est cocq̈
ri: sed tūc dr̄ miscibilia eq̈ta qñ nō tñ se superāt adin-
uicē ꝙ vnū possit corrūpere aliō ꝛ ꝯuertere ipꝫ in nām
ꝓpriā: hec aūt equatio nō est punctalis. imo mltis mo
dis hꝫ fieri. ꝛ sm̄ ꝙ cōcurrit ibi plus vel minus de cali
do ꝛ frigido. ꝛ humido ꝛ sicco. gñat inde caro ꝛ os. ꝛ
aliud ꝛ aliō mixtū. Immo ēt eq̈tio illa que reqrit qōli-
bet genus mixti nō ē pūctalis. caro. n. pōt gñari ex ma
iori ꝛ minori eq̈tione elr̄oꝝ. nō. n. eādē equationē reqrit
caro hoīs ꝛ leonis. imo in ipsa carne humana nō ē eq̈
tio punctalis. sed sm̄ aliā ꝛ aliā cōplexionē ꝯcurrit ibi
alia ꝛ alia eq̈tio miscibiliū. ꝛ ꝙ plus est. in eadē cōple
xione sunt diuersi modi equationū prout magis ꝛ mi-
nus accedit ad cōplexionē illā. tot ergo hꝫ gradus ꝛ
tot modos b̄ mediū ꝛ hec aq̈tio miscibiliū. ꝙ q̈si sub
variatione non cadit. ℭ Deinde cū dicit.

t.c.49. ℭ Oia eni mixta corpa quecūꝗ circa lo
cū sunt ex oibꝰ cōposita sunt simplicibꝰ.

ℭ Oñdit ꝙ ad cōpositionē oium mixtoꝝ ꝯcurrunt oia
elr̄a. ꝛ duo facit. q: pmo ꝓbat b̄ p rōnē. scdo probat b̄
T.c.50. per effectū ꝛ quasi per signū ibi. (Testificari autē vr̄.)
Circa primū duo facit. q: primo premittit qō intendit.
scdo probat ꝓpositū ibi. (Terra quidē inest.) Dicit er-
go ꝙ oia mixta corpora quecūꝗ sunt circa mediū lo-
cū. cōposita sunt ex omnibus simplicibus corporibus
Nōndū idest ex oibus elemētis. ℭ Notādū aūt ꝙ dixit mixta
circa medium locū ad drīaꝫ mixtionis de qua determi
natur in li. meteo. que fit in alto. Ibi eni nō ita proprie
resuatur ratio mixtionis sicut in mixtis que sunt circa
medium locum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Terra qdem inest oibus: q: vnūqōꝗ
est maxime ꝛ multum in proprio loco.

ℭ Probat qō dixerat. ꝛ duo facit: q: primo ꝓbat ꝙ ad
gñationē mixti cōcurrit terra ꝛ aq̈. scdo ꝙ cōcurrit ibi
aer ꝛ ignis ibi. (Qm̄ igit gñationes.) Prima diuidit
in duas. q: pmo ostēdit ꝙ cōcurrit ibi terra. scdo ꝙ cō
currit ibi aqua. scdaibi. (Aqua āt q: oꝫ.) Dicit ergo ꝙ
terra qdē inest in omnibus talibus mixtis: q: vnūqōꝗ
est maxime ꝛ multū. i. maxime ꝛ frequēter in proprio
loco. Si ḡ mixta vtplurimū sunt in terra. ꝓprius locus
eoꝝ terra est. qō nō esset nisi ad mixtionē eoꝝ cōcurre
Nōndū ret terra. ℭ Notandū aūt ꝙ hec rō nō solū ꝓbat terrā
cōcurrere ad omnia mixta. sed etiā ostēdit ꝙ in omni-
bus mixtis dñat terra. vnūqōꝗ eni mixtoꝝ tendit ad
locū sm̄ inclinationē elr̄i dñantis i ipo. ℭ Dide cū dic.

ℭ Aq̄ āt q: oꝫ terminari qōcūꝗ cōposi-
tū. sola āt est simpliciū bñ termiabile aq̄.

ℭ Oñdit ad gñationē mixti ꝯcurrere aquā. ꝛ duo facit
sm̄ ꝙ duas rōnes ad hoc adducit. scda ibi. (Amplius
aūt ꝛ terra.) Dicit ergo ꝙ aqua cōcurrit ibi: q: opꝫ qō
est cōpositū ꝛ mixtū bene terminari: oꝫ eni vnam par
tem esse bene terminatā ꝛ bñ cōpactaꝫ alteri parti. sed
de numero simplicium quidem bene terminabile est
aqua. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Amplius aūt ꝛ terra sine hūido nō pt
cōmorari. Sꝫ hoc ē qō ꝯtinet. si eni au
ferat oio ex ipsa humidū. decidit vtiqꝫ.
terra qdē igit ꝛ aq̄ pp has isunt causas.

ℭ Adducit scdaꝫ rōnē q: terra sine hūido nō pōt mora
ri. sed hec. s. aq̄ ꝛ humidū est qō cōtinet terrā. si. n. oio
auferat hūidū ex ipsa terra decidit supple terra in pul
uerē. pp has igit cās terra ꝛ aqua insunt in oi mixto.
ℭ Notādū aūt pmā rōnē de aqua ab hac scda in hoc Notā
differre: q: pma simplr̄ arguit ad gñationē mixti ꝯcur dum.
rere aquā ad b̄ ꝙ mixtū sit bene cōpactū ꝛ bñ termi-
natū. hec aūt rō scda arguit hoc spālr̄ ex parte terre q̄
sine humido nō pōt subsistere ꝛ esse cōpacta. ℭ No-
tādū etiā ꝙ humidū aereū aliud mixtū terre nō cōso- Notā
lidat eā nec facit eā cōpactā. sed magis expirat ab ipa. dum.
requirit ḡ ibi humidū aqueū. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Aer āt ꝛ ignis qm̄ ꝯria sūt terre ꝛ aq̄.
terra qdē aeri. Igni vō aq̄ ꝯtraria ē. vt
ꝯtingit subaꝫ sube ꝯtrariā esse. qm̄ igit
gñationes ex ꝯtrarijs sūt. isūt. altera āt
extrema ꝯtrarioꝝ nečē ꝛ altera iesse. q̄-
propt in oi cōposito oia simplicia erunt.

ℭ Oñdit ad gñationē illoꝝ ꝯcurrere ignē ꝛ aerē. dicēs.
ꝙ aer ꝛ ignis ꝯcurrūt ad gñationē taliū. qm̄ sunt cō-
traria terre ꝛ aque. terra enim est contraria aeri. aqua
vero igni. vt cōtingit subam sube esse ꝯtrariā. Si ergo
generationes sunt ex cōtrarijs ꝛ insunt in mixtis alte
ra extrema ꝯrioꝝ vt terra ꝛ aqua: necesse est in eis in- Notā
esse altera extrema. vꝫ. ignē ꝛ aerē. q̄propter in oi cōpo dum.
sito erūt oia simplicia corpa. i. oia elr̄a. ℭ Notādū aūt
ꝙ dicit si ꝯtingit subam sube eē ꝯriā: q: p oēm modus
nō repit rō ꝯrietatis in suba. vt pōt hri ex. 5. phycoꝝ. t.c.lo.
est eni vna forma subalis ꝯria alteri. sm̄ ꝙ in vna for-
ma claudit puatio alterius. maior aūt ꝛ minor ꝯrietas
taliū formaꝝ inotescit nobis ꝑut q̈litates sequētes ma
gis ꝛ minus cōtrariant adinuicē. ℭ Notandū etiā ꝙ
q: mixtū nō dꝫ hr̄e q̈litates elr̄oꝝ intensas ꝛ excellen- Notā
tes. sed eas dꝫ hr̄e mixtas ꝛ tēpatas. iō nō sufficiūt elr̄a dum.
frigida ad cōpōnē mixti nisi ꝯcurrāt ibi elr̄a calida ꝯtē
perātia frigiditatē illoꝝ. Ex sola ergo terra ꝛ aqua nō
fit mixtio: sed requirit ibi aer contēperās excellentias
terre cui ꝯriat: requirit ēt ibi ignis cōtēpans excellen
tias aque ad quā hꝫ ꝯrietatē. ℭ Deinde cū dicit. t.c.50.

ℭ Testificari aūt vr̄ ꝛ nutrimētū vniuscu
iusꝗ. oia qdē eni nutriunt eisdē ex qbus
sunt. oia eni ex mixtis nutriunt. etenim
quecūꝗ vidēt vno solo nutriri vt aqua
plante. multis nutriunt. mixta est. n. aq̄
terra iō rustici tētant miscētes irrigare.

ℭ Probat qō dixerat per quēdā effectū. vt per ea que
videmus in nutrimēto. In nutrimēto aūt est duo cōsi-
derare. vꝫ. alimētū ꝛ id qō est rō alēdi. Duo ergo facit
sm̄ ꝙ duplr̄ ꝓbat intētū. p eni ꝓbat hoc ex ipso alimē
to. scdo ex rōne alēdi. 2ª ibi. (Qm̄ aūt est nutrimentū.) t.c.50.
Dicit ergo ꝙ nutrimentū vniuscuiusꝗ vr̄ testificari ꝙ
ad mixtionē cōcurrūt oia elr̄a. Oia eni ex eisdē nutriūt
ꝛ sunt. sed nutriuntur ex mixtis ꝛ ex cōpositis ex om-
nibus elr̄is qō pꝫ per locū a minori. Nā quedā dr̄ nu
triri vno solo elr̄o vt plāte: ꝛ quedā vident nutriri sola
aqua. nutriunt eni multis: q: nutriunt aqua mixta ter
re. Iō rustici tentant irrigare plātas miscentes. supple
fimum

simū cū aq̄.vel vt alia lr̄a supplet:miscētes aq̄ stercus abundāter.si eni sola aq̄ nutrirenť plante frustra apponereť eis simus ⁊ stercora. ¶Deinde cū dicit.

¶Cū aūt est nutrimētū quidē māe qd̄ nutriť aūt coniunctuȝ est māe forma ⁊ spēs rōnabile iā solū simpliciū corporuȝ nutriri ignē oium exinuicē gn̄atoꝝ.quē admodū ⁊ priores dicūt.solus eni ⁊ maxime est spēi ignis q: inatus ē ferri ad terminū vnūqdq; āt inatū est ferri i sui ipsi⁹ regionē.forma enim ⁊ spēs in terminis oium.qm̄ qdē igiť oia corpa ex oibus cōstituta sunt simplicibus dictum est.

¶Probat intentum ex pte eius qd̄ est rō alendi.dicēs. q nutrimētū hȝ rōnē māe.qd̄ vero nutriť.i.rō nutriendi est forma ⁊ spēs cōiuncta māe.Rō eni nutriendi est forma que p calorē digerentē ꝯuertit ad se cibū.calor g̃ est rō alendi qd̄ ꝯcordat apparentibus: q: rōnabile est solū ignē de numero simpliciuȝ corpoꝝ exinuicem gn̄atoꝝ nutriri.solus enim ignis maxime nutritur:q: in eo maxime abundat calor:q: sicut priores dicunt solus ignis maxime est spēi.i.est maxime formalis.q pȝ q: innatus est ferri ad terminū.i.ad circūferētiā celi.⁊ q: vnūqdq; innatum est ferri ad regionē sui ipsius cuȝ forma ⁊ spēs oiuȝ insint in terminis.i.in celo:q: celum maxime formale ignis qui est natus ferri ad celū multū participabit de forma:⁊ tūc supplestur rō:qd̄ q: nutrimentū aggregat in se māȝ ⁊ formā:que nutriunť nō solū cōstant ex el'is frigidis que sunt q̄si mālia.sed etiā cōstant ex calidis que sunt q̄si formalia. ¶Notanduȝ aūt has duas rōnes sic se hēre:q: pma rō de nutrimēto. magis arguit:nutrita ꝯstare ex el'is frigidis.arguit eni plātas ꝯstare ex aqua ⁊ terra:q: nō nutriunť sola aq̄. sed nutriunť aq̄ mixta terre.hec aūt rō scd̄a magis arguit ea q̄ nutriunť ꝯstare ex el'is calidis:q: calor maxime est rō alēdi.si ergo fiat nutritio nō sufficit q cōcurrat ibi nutrimentū:sed reqriť ibi calor ⁊ spēs cōuertēs ipsum.pp qd̄ corpa ita nutrita ex oibus elementis constant:q: cōgregant in se taȝ el'a calida q̄ȝ frigida. Posset aūt aliq̄ mō ex qualȝ dictaꝝ rōnū ꝯcludi hec corpa nutrita ꝯstare ex oibus el'is.ambe tn̄ sil' sumpte efficacius ꝯcludūt intentū. ¶Notādū etiā q sicut nutrimētum plantarū non est terra solū nec aqua solū.sed requiritur ibi mixtio terre ⁊ aque.sic rō nutriendi non est calor ignis solū.nec calor aeris solum.sed requiriť ibi vterq; calor.calor eniȝ ignis ibi ꝯcurrit q: est maxime formalis.calor aūt aeris q: est multū ꝓportionatus vite.fundať eni hmōi calor in quo vř vita cōsistere in humido:q: vita cōsistit in calido ⁊ hūido.ergo ad compositionē plantarū ꝯcurrunt oia el'a si bn̄ respicimus nutrimentū eaꝝ.⁊ id qd̄ est rō nutriendi.⁊ sicut plāte cōstāt ex oibus el'is.sic ēt oia mixta ex oibus el'is ꝯstant.

Notādum. ¶Notādū etiā q dicit spēm ⁊ formā oium esse in terminis.celū eni qd̄ terminat sperā actiuoꝝ ⁊ passiuorū est quasi ois forma:inquātū virtute eius efficiť ois forma h̃ in terminis gn̄ata.Ultimo epilogat.dicēs.q dictū est q oia corpora mixta sunt ꝯstituta ex oibus simplicibus corporibus idest ex omnibus elementis.

Alia vō sunt quedā generabilia ⁊ corruptibilia ⁊ gn̄atio ꝯtingit eis q̄ sunt circa mediū locū.dicēdū de omni generatōe simpliciter.quot. T.c.51.
⁊ que coꝝ pncipia.facilius eni sic singularia inspiciemus quando de vniuersalibus accipiemus prius.

¶Ut dicebať in hoc li.tria sunt pncipalr̄ tractanda.vȝ. de gn̄atione ⁊ corruptione.de nā gn̄atoꝝ ⁊ corruptorū.⁊ de causis ⁊ de pncipijs gn̄ationis ⁊ corruptiōis. Expeditis duabus ptibus:q: in p̄ li.determinatū fuit de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe.⁊ de aliqs motib⁹ simplicibus. In principio vō scd̄i libri actū fuit de nā gn̄atoꝝ ⁊ corruptoꝝ.⁊ de gn̄atione el'oꝝ ⁊ el'atoꝝ q̄ nālr̄ gn̄antur ⁊ corrūpunť.In hac vltia pte hui⁹ opis aggrediť phs tertiū intentū pncipale.q: determinat de causis ⁊ pncipijs gn̄ationis ⁊ corruptiōis.circa qd̄ duo facit.q: p̄ ꝯtinuat se ad dicēda.2°.exequiť de itento ibi.(Sunt eni ⁊ nūero.)Dicit g̃ q q: sunt q̄dā corpa gn̄abilia ⁊ corruptibilia ⁊ gn̄atio ⁊ corruptio ꝯtingit eis q̄ sunt circa mediū locū.nō his q̄ sunt in spera actiuoꝝ ⁊ passiuorū.Jō dicēdū ē simplr̄ de oi gn̄atione ⁊ oñdēdū est q̄ ⁊ quot sūt pn⁹ coꝝ.s.gn̄atoꝝ:q: facilius ispicimus singularia.si qn̄:vt cū reqrit negociū ⁊ tps accipiem⁹ prius ꝯsiderationē de vl'ibus pncipijs. ¶Notādū aūt q iste liber respectu li.phycoꝝ ⁊ respectu ce.⁊ mū.vt sup̄ dicebať q̄si pticularis est.Jn hoc eni li.nō arguiť de oi mobili.nec ad hoc librū spectat directe determinare de causis vlr̄ ois motus:sȝ vlr̄ de causis alicuius motus ⁊ aliquoꝝ mobiliū:nō est icōueniēs tractare i hoc li. Jō phs signāter ait q q: q̄dā corpa sūt gn̄atiua:⁊ q: gn̄atio est solū in his q̄ sunt circa mediuȝ ⁊ q̄ sunt in spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ.Jō in h̃ libro pōt dici vlr̄ de pncipijs oiuȝ gn̄atoꝝ. ¶Nōndū ēt q lȝ ꝯsideratio huius libri sit q̄si pticularis re" ce.⁊ mū.⁊ li.phy.est tn̄ quasi vl'is ⁊ cōis respcū alioꝝ.Jō ait q sciētes has ꝯsiderationes vl'es hēbim⁹ viā ad singularia.i.ad singulares ⁊ pticulares ꝯsideratiōes alioꝝ libroꝝ. ¶Deiñ cū.d. T.c.51. Nōndū Nōndū

¶Sūt eni ⁊ numero eq̄lia:⁊ genere eadē principia que in sempiternis ⁊ in primis.hoc quidē eni est vt materia hoc āt vt forma.Oportet aūt ⁊ adhuc tertium existere.nō eni sufficientia ad generandum duo.quēadmodū neq; in pmis.

¶Exequiť de intento.Ad cuius euidētiā nondū q cāe gn̄ationis ⁊ corruptionis sunt mā ⁊ forma ⁊ efficiēs. sed de mā ⁊ forma determinatū est in p̄cedētibus capitulis.Jō hic pncipalr̄ itendiť nō de q̄libet cā gn̄atiōis ⁊ corruptionis.Sȝ de efficiēte.duo g̃ facit q: p̄ ostēdit tria eē pncipia gn̄ationis ⁊ corruptionis.vȝ.māȝ ⁊ formā ⁊ efficiēs.2°.spālr̄ icipit tractare de cā efficiēte.(Sȝ hi qdē sufficiūt.)Circa pmū duo facit fm q duplr̄ ondit itētū.scd̄a ibi.(Uñ talia qdē.)Prima rō talis.hec corpa gn̄abilia ⁊ corruptibilia fȝ analogiā quādā imitanť corpa supcelestia ⁊ pma.ergo genere ⁊ nūero sūt eadē ⁊ eq̄lia pncipia que sunt in istis gn̄abilibus. ⁊ in sempiternis ⁊ pmis.hoꝝ eniȝ pncipioꝝ.hec eni est vt mā.hec aūt vt forma.Oȝ aūt adhuc tertiū existere.s. efficiēs.Duo.n.pncipia.s.mā ⁊ forma absq; efficiēte nō sūt sufficiētes ad gn̄andū sicut nec in pmis.i.in celestibus nō sufficit ad mouendū mā ⁊ forma sine motore. T.c.52.
¶Notādū ēt q gn̄atio ⁊ ois motus ad formam sumit originē ex motu ad vbi.iō ois talis mot⁹ hȝ analogiaȝ ad motū localē:⁊ q: effectus nō est simplicior sua cā. pncipia āt que ꝯcurrūt ad motū localē oȝ ꝯcurrere ad

gñationē. Ad motū āt localē ꝯcurrit ibi mā: qꝛ oꝫ ima-
T.c.12. ginari mām in re mota. i. in re q̄ mouet. vt dr̄ 2° mete.
scd̄o ꝯcurrit ibi forma: qꝛ qđ est subꝫ motuſ est aliqd in
actu. potētia eni pura ꝛ mā p̄ma in se ꝯsiderata nō pōt
esse subia motui ꝛ trāsmutationi. vt probat. 3° cōcurrit
ibi efficiēs: qꝛ oꝫ rē motā hr̄e motorē. ꝛ si hec talia p̄n
cipia mā forma ꝛ efficiens ꝯcurrunt ad motū localem.
multo magis cōcurrūt ad motū gñationis. cū gñatio
presupponat motum ſm situm. ꝛ omne gñabile sit mo
bile ſm localē motū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut materia quidē in generabilib⁹ qđ possibile est esse ꝛ non esse causa.

¶ Probat h̄ idē alia via. oñdit. n. ꝙ ad eē gñabiliū cō-
curriti ibi mā. ꝛ p̄ter mām ꝓbat ꝙ ꝯcurrit ibi foīa ꝛ effi
ciēs. Intēdit āt talē rōnē: qcqd pōt eē ꝛ nō esse hꝫ māꝫ
ꝑtem sui: ꝛ sunt mālia. gñabilia pn̄t esse ꝛ nō eē. ḡ sunt
mālia. In hac āt rōne sic ꝓcedit: qꝛ p̄ tāgit id in q̄ stat
vis maioris. 2° ponit quādā diuisionē ex q̄ hr̄ minor. 3°
ꝯcludit itentū. 2° ibi (Hec qdē eni.) 3° ibi. (Iōq̄ vt mā.)
Ponit ḡ vim maioris dicēs. id qđ se hꝫ vt mā est causa
gñabilibus: qꝛ est possibile ea esse ꝛ nō esse. qcqd eniꝫ
pōt esse ꝛ nō esse hꝫ mām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec qdē eni ex necessitate sūt vt eterna: horū aūt hoc qdē impoſſe nō eē: hoc autē impoſſe eē: qđ nō cōtingit circa necessariuꝫ aliter se hr̄e: quedā vero possibile esse ꝛ nō eē qđ est generabile ꝛ corruptibile. qñq̄ quidē eni hoc est qñq̄ āt non est hoc. q̄propter necessariū gñationē ꝛ corruptionē circa poſſe esse ꝛ nō eē.

Ponit quādā diuisionē in qua hr̄ minor. dicēs. ꝙ hec q
dē. n. ex necessitate sunt vt eterna ꝛ hoꝝ eternoꝝ h̄ im
poſſe est eē. Necessariū eni versat circa id qđ impossi-
bile est alr̄ se hr̄e. ꝑꝑ qđ neēia sunt tā impoſſe existētia
quā imutabilr̄ entia. quedaꝫ v̄o sunt media iter illa. vt
ea que est possibile esse ꝛ nō esse. Nā hoc ꝙ est gene-
rabile ꝛ corruptibile qñq̄ qdē est: qñq̄ aūt nō est. s. h̄
h̄ gñabile nō est. q̄propt̄ necessariū est gñationē ꝛ cor
ruptionē eē circa poſſe eē ꝛ nō eē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ideoq̄ vt materia qdē hec cā est generabilibus. vt āt cuius grā forma ꝛ species: hec ā est rō vniuscuiusq̄ substātie.

T.c.52. ¶ Oportet aūt adesse ꝛ tertium: qđ oēs quidem somniant: dicit autē nullus.

¶ Cōcludit ꝯnē itentā. vꝫ. gñabilia eē mālia. ꝛ ꝯcludē-
do ꝙ eoꝝ cā est mā. oñdit cās eoꝝ eē formā ꝛ efficiēs
dicēs. Iōq̄ hec q̄ se hꝫ vt mā ē cā gñabilib⁹: ꝛ qꝛ foīa ꝛ
spēs est illō ꝑꝑ quā est mā. ꝛ q̄ est rō q̄re mā sit: erit ēt
cā taliū gñabiliū: ꝛ si mā ꝛ foīa sunt cāe ipsoꝝ gñabi-
liū: oꝫ ibi adesse tertiū p̄n^m. s. efficiēs. qđ oēs antiq pbi
somniāt: qꝛ nullus eoꝝ de cā efficiēte dic̄ sermonē cer
Nōndū tū. vl̄ ergstitū. ¶ Nōndū āt ꝙ p̄n^a ꝛ cāe gñabiliū vno
mō sunt duo. alio mō tria. alio mō. 4. ꝛ alio mō. 5. mā
eni ꝛ forma sunt hmōi p̄n^a itrinseca. ꝛ ꝑ se faciūt ad eē
rei. ꝑuatio aūt iter p̄n^a itrinseca cōputari pōt. sed nō fa
cit ad eē ꝑ se sed ꝑ accīns finis v̄o ꝛ efficiēs sunt cāe ex
trinsece ꝛ manētes. alr̄ tñ ꝛ alr̄. qꝛ efficiēs mouet ꝓp̄e:
finis metapho^ce vt. s. oñsuꝫ fuit. si ḡ accipiam⁹ p̄n^a itrin
seca ꝑ se faci^a ad eē gñabilium sic sunt duo mā ꝛ foīa. si
v̄o cū p̄ncipijs intrinsecis ꝑ se facientibus ad esse cōnu-
merent cāe extrinsece mouētes ꝓprīa. sic gñabiliū tria
sunt p̄ncipia. mā. forma. ꝛ efficiēs. finis. n. iter tales cāſ
cōputari nō poterit. qꝛ nō mouet ꝓut dictū est. Silr̄ ēt
hec p̄n^a alio mō tria. vꝫ. si accipiant oīa p̄n^a intrinseca
siue sint talia ꝑ se siue ꝑ accn̄s. ꝛ sic mā forma ꝛ ꝑuatio
sunt p̄n^a gñabiliū. Si v̄o accipiant p̄n^a intrinseca faciē
tia ꝑ se ad eē. ꝛ extrinseca mouētia siue moueāt ꝓp̄ie
siue metaphorice. sic sunt. 4. duo itrinseca vt mā ꝛ for-
ma: ꝛ duo extriseca. vt finis ꝛ efficiēs. si v̄o accipiant
p̄n^a q̄cūq̄ mō siue sint itriseca siue extriseca. siue faciāt
ad eē ꝑ se siue ꝑ accīns. siue moueāt ꝓp̄e siue metapho
rice. sic sunt. 5. tria itrinseca. mā. forma. ꝛ ꝑuatio. ꝛ duo
extrinseca. finis ꝛ efficiēs. Ex h̄ aūt pꝫ ꝯtrouersia: que
cōsurgit ex hoc loco ad p̄^m phycoꝝ. Ibi eni cōputant t.c.64
tria p̄n^a gñabiliū. mā. forma. ꝛ ꝑuatio: hic aūt mā foīa
ꝛ efficiēs. Nā vt dcꝫ ē p̄n^a vt sunt tria duplr̄ pn̄t accipi
ꝛ vno mō accipiant hic. ꝛ alio mō ibi. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Sed hi qdē sufficiēter existimauerūt cāꝫ eē gñari spēꝝ nāꝫ quēadmodum in phedrone socrates: etenī ille increpans alijs vt nihil dicētib⁹ suppōit qm̄ sit ētiū: h̄ quidē spēs: hec aūt participalia specieꝝ ꝛ qm̄ esse quidē vnūqđq̄ dicit scd̄ꝫ: generari aūt scd̄ꝫ susceptionē: ꝛ corrumpi scd̄m eiectioneꝫ: quapropter si hec vera sunt spēs existimant ex necessitate causas esse generationis ꝛ corruptionis.

¶ Incipit spālr̄ ingrere de cā efficiēte gñationis ꝛ cor-
ruptōis. circa qđ duo facit. qꝛ p̄ ꝺtermiat d̄ hac cā ſm t.c.56.
opiōnē alioꝝ. scd̄o ſm ꝓpriā ibi. (Nobis eē vlr̄.) Cir-
ca p̄^m duo facit: qꝛ p̄ ponit alioꝝ opiones. scd̄o eas im
probat ibi. (Neutri aūt dicūt bn̄.) Circa p̄^m duo fac̄ ſꝫ t.c.52.
ꝙ circa h̄ duas opiones ponit. 2° ibi. (Hi āt ipaꝫ māꝫ.)
Ponit p̄ opionē platonis. dicēs. ꝙ hi. s. Plato ꝛ sui se
quaces: existimauerūt nām specierū. i. nām idearū siue
ideas esse sufficiēter causam ad generari. i. ad hoc vt
gñatio fiat: quēadmodū Socrates. i. Plato dixit i phe
drone. i. in illo libro. ꝛ eni ille. s. Plato increpans alijs
q nō ponebāt ideas q̄si nihil dicētibus. supponit enim
plato ꝙ sunt duo gña entiū. q̄ꝝ hec qdē se hn̄t vt spēs
ꝛ forme. h̄ āt sūt mālia ꝛ ꝑticipalia spērū. Nā ſm ipm
vnūqđq̄ dr̄ esse ſm spēm: ꝛ dr̄ gñari ſm susceptionem
spēi: ꝛ corrūpi ſm eiectionē. i. ſm abiectionē spēi. qcqd
eni est vt dicebat est per ideā. ꝛ qcqd corrūpit parit h̄
ꝙ ideā ꝑdit. q̄propt si hec ē nā idearū vt estimāt Pla
tonici: ꝯtingit spēs ꝛ ideas ex necessitate esse cās gña-
tionis ꝛ corruptionis. ¶ Notādū āt Platonē credi- Notā
disse ideā ꝛ mām quā dicebat ꝑticipare ideā esse suffi- dum.
ciētē cām gñationis absq̄ alia cā efficiēte. ¶ Notādū Notā
ēt vt aliqd itelligamus de pōne Platonis ꝙ ideas po dum.
nere nō est incōueniēs. Idee eni sunt quedā exēplaria
reꝝ sepata ꝛ abstracta ab omni mā. si eni oīa hec infe
riora reducunt i supercelestia corpa. ꝛ oīa supcelestia
corpora reducunt in motorē p̄mū. oꝫ ꝙ qcqd hic infe-
rius gñat accipiat esse ꝛ formā ꝑ virtutē p̄mi motoris.
p̄ma igit cū faciat ad generationē cuiuslibꝫ entis. ꝛ qꝛ
qđlibet agēs agit ſm modū nāe sue: qꝛ de⁹ sūme ē nāe
itellectualis agit itelligēdo. sicut ignis qꝛ est nāe ignee
agit igniendo. Nō posset aūt deus itelligēdo ꝑ se opa-
ri ad ꝓductioneꝫ cuiuslꝫ entis nisi hr̄et in se formas ꝛ
ideas oīum entiū. Si ḡ Plato posuisset ideas in p̄ma
cā. sed nō posuisset ꝑ hmōi ideas pluralitatē deorum.

sed

Cõ.18 sed posuisset eas in vno deo ꝛ in vno ꝑncipio: quãtum
t.cõ.18 ad h nõ male dixisset. Nã cõmẽtatoꝛ in.12.meta.sup il-
lo caplo. Manifestũ igit ꝙ nullo mõ idigemus ꝙ sint
idee ꝛ forme. negãdo ideas Platonis. posuit ideas ꝛ
formas in ꝑmo motore. vult eniȝ ꝙ oẽs forme hic īfe-
rius ꝓducte recipiunt modũ ꝛ mensurã ex dispõnibus
stellarũ: ꝛ vt ait. oĩa hec ꝓueniũt ab arce intellectuali
ipsius dei: qd̃ q2 sic est ꝯcludit ibidẽ. q2 oẽs ꝓportiões
ꝛ forme que sunt in põ in pria mã sunt actu in ipso mo
tore. has ꝓportiões ꝛ formas ideas appellare possu-
Notã mus. ℭ Notãdũ: ꝛ vt magis appeat error Platonis: ꝙ
dum. sicut in declarationibus ꝑmi libri dicebat. Plato ꝛ Ari.
mõ ꝯrio philosophati fuerũt. Ari. n. ex sensibilibus in
itelligibilia ꝓcessit. Plato ṽo icipiẽs ab itelligibilibus
voluit ad h mãlia descẽdere. Jõ sicut videbat apud itelle
ctũ sic credidit eẽ in nã rerũ. videbat eniȝ ꝙ qdditas ꝛ
vle pñt itelligi nõ itellectis pticularibus. credidit sic eẽ
in reꝝ nã. Jõ posuit ideas sepatas actu exñtes q̃s dixit
eẽ vlia ꝛ qdditas istoꝝ sensibilium. rursus q2 videbat
has rões rõne ꝛ itellectu differre: credidit ꝙ sic esset
in re. q̃propter dixit eas realr eẽ distinctas. Jõ cũ in ꝑ
ma cã talis diuersitas eẽ nõ possit cũ sit simplr in fine
simplicitatis: nõ potuit has ideas ponere in vno moto
re ꝑmo ꝛ in vno deo: sed fm has ideas posuit plalita-
tẽ deoꝝ: ꝛ posuit ordinẽ eoꝝ fm ordinẽ ideaꝝ. nã sicut
oẽs idee ꝛ qdditates reducunt in qdditatẽ vnitas ꝛ bo
nitatis. sic oẽs dij fm ipm reducebant in vnũ deũ ꝑm.
qd̃ dixit eẽ essentiã vnitatis ꝛ bonitatis. Patet g̃ quo
Plato posuit ideas: ꝛ q̃re dixit eas eẽ plures: ꝛ realr
distinctas. ꝛ quẽ ordinẽ iposuit in diuinis. Augustinus
eni quodã libro q vocat. 83. qõnũ. caplo de ideis. nitit
excusare Platonẽ. dicẽs Platonem has ideas posuisse
in mẽte diuina. verũ q2 que peruenerũt ad nos de Pla-
tone ꝛ vt Ari. ei iposuit magis sapiũt ꝯriũ. Jõ viã ꝯriã
sumus executi. cũ hic intẽdamus exponere phiam ab
Ari. traditã. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Hi eni ipsam mãm. ab hac eni motũ.

ℭ Ponit scdam opinionẽ. dicẽs ꝙ hi idest alij negaue-
rũt causaȝ efficientẽ. posuerunt eniȝ ipsaȝ mãm eẽ suffi
ciens ꝑncipium generationis. Nam ab hac mã dixe-
runt esse motum ꝛ transmutationem rerum.

t.c.52. Neutri ãt dicũt bñ. siqdẽ eni sunt
cãe spẽs. q̃re nõ semp gñant ꝯti
nue: sȝ qñq3 qdẽ: qñq3 nõ: entib9
ꝛ spẽbus semper ꝛ participabilibus.

ℭ Positis opionibus negantiũ cãm efficientẽ. in parte
ista iprobat eas. ꝛ duo fac. q2 ꝑ ꝑmittit ꝙ neutri predi
ctoꝝ bñ dñt. scdo manifestat qd̃ dixerat ibi. (Si qdẽ. n.
sunt cãe.) Circa qd̃ duo facit. q2 ꝑ iprobat Platonem q
ponebat ideas eẽ sufficiẽs ꝑnm effectiuũ gñationis. 2°
improbat opinionẽ illoꝝ dicentiũ tale ꝑnm effectiuum
esse mãm ibi. (Si ãt mãm.) Prima pars diuidit in du
t.c.53. as fm ꝙ duas rões adducit ꝯ Platonẽ. scda ibi. (Am
plius aũt in quibusdã.) Dicit g̃ ꝙ siqdẽ sunt species ꝛ
idee cãe gñationis: quare nõ semp cõtinue generãt: sȝ
qñq3 fit gñatio qñq3 non. Nã entibus spẽbus semp: ꝛ
entibus participabilibus semp. erit semper generatio.
Ente enim idea ignis ꝛ ente mã potentie participare
ꝛ suscipere formã ignis. statiȝ erit generatio ignis. erit
ergo actu ignis qcqd poterit esse ignis. ꝛ qcqd poterit
gñari statim gñabit. videmus aũt ꝯriũ ad sensum. nõ
eniȝ semp oẽ possibile generari statim generatur.

Dubm Dubitaret forte aliqs hanc rõnẽ efficaciaȝ
nõ hẽ. Nã quãticũq3 sit idea
a mã potẽs suscipere idee silitudinẽ ꝛ pticipare ideã:
nõ tñ pp h erit gñatio: q2 forte mã ñ erit disposita. act9
eni actiuoꝝ sunt in patiẽte ꝛ disposito. Ad hoc autẽ di
ci põt ꝙ sufficit hãc rõnẽ esse ꝯ Platonẽ. Si eni Pla-
to voluit ideas ꝛ participabilia sufficere ad gñatiões
negauit oẽȝ aliã cãm effectiuã. Cũ eni disponere sit qd̃
dã agere ꝛ dispositio seqt ad gñationẽ sic sufficit idea
ꝛ mã vt fiat gñatio vel mã seipsam disponet vl ipamet
idea q̃ inducet formã disponet mãm. q̃re qcqd poterit
gñari statim gñabitur. Amplius in hmõi formis mãli
bus fm phm idem est disponẽs mãm ꝛ inducens for-
mã. Ignis enim cũ generat ignẽ disponit mãm ad su-
sceptionem proprie forme. eadem ergo idea inducit
formam ꝛ disponet materiam. ꝛ sic idem qd̃ prius.

Ulterius forte dubitaret aliquis q2 nõ opȝ ꝙ Dubiũ
existẽte actiuo ꝛ mã ente disposita.
vt reqrit actio agẽtis ꝙ fiat gñatio. reqrit eni vltra hec
debita approximatio agẽtis ad patiẽs. ꝛ debita ꝓpor-
tio inter ea: qbus nõ cõcurrẽtibus nõ fit actio ꝛ passio
ꝛ nõ suscipit formã qd̃ est aptũ natũ eã suscipe. ℭ Ad
h aũt dici põt ꝙ in agẽtib9 corpalibus vt tãgebat i ar
guẽdo ꝛ fiat actio ꝛ passio. semp reqrit debita approxi
matio agẽtis ꝛ patiẽs. ita ꝙ ignis in hispania nõ com
burat stupã in sicilia. idee ãt nusquã sunt fm sitũ loca-
lẽ. nõ g̃ magis ei approximat qd̃ est in vna pte orbis q̃
qd̃ est in alia. vbicũq3 g̃ erit materia potẽs igniri ignie
tur per ideã ignis quicqd ergo poterit fieri ignis esset
ignis. cuius cõtrarium ad sensum patet.

Ulterius ẽt dubitaret aliqs. q2 non vr Plato Dubiũ
negasse cãm efficientem cũ poneret Rñsio
ideas principiũ effectiuũ gñationis. ℭ Ad hoc aũt di
ci põt Platonẽ ideas posuisse eẽ spẽs ꝛ qdditates re-
rum. ꝛ q2 qcqd est reducit ad cãm formalẽ: pro tãto vr
negasse cãm efficientẽ: q2 nõ posuit ipsaȝ esse aliã a qd
ditate ꝛ a forma. Nũquã eni efficiẽs ꝛ forma incidũt
in idẽ nũero ꝙ eni. s. inducit formã in hac mã vel in h
pricipabili. nequaq̃ erit qdditas illius in qd̃ iducit suã
silitudinẽ ꝛ formã. plo tñ vt pȝ i. 7. meta. põebat ideas
eẽ qdditates illoꝝ pricipabiliũ ad q̃ꝝ gnõnẽ faciebãt.

Ulterius forte dubitaret aliqs q2 incredibile Dubiũ
vr Platonẽ sensisse vt ponit Ari. si
eni Plato posuisset ideã cũ pricipabili siue cũ mã suffi
cere ad gñationẽ negasset actiones pticulariũ agentiũ
ꝛ tũc negasset sensuȝ: q2 negauisset ignẽ calefacere pñ
te calefactibili dicere aũt Platonẽ tñ phȝ negasse sen
sum nõ vr ꝯueniẽs. ℭ Ad h aũt dici põt ꝙ idẽ est di-
cere aliqd ꝛ dicere illd̃ ad qd̃ hoc seqtur. si eni idee sũt
cãe gñationis ꝛ inducũt suas silitudies in ista pricipa
bilia nõ de necessitate reqrunt alia agentia. Qd̃ enim
agẽs nõ inducat silitudinẽ suã in passiuis. vel h est: q2
nõ est approximatũ ei. vel q2 virtus agẽtis nõ superat
resistentiã passi. ꝑm aũt. s. approximatio fm sitũ vr cõ-
petere actiuo ex eo ꝙ determinat ad specialẽ locũ. fm
ṽo vt ꝙ agens sȝ ꝙ hmõi nõ supet passuȝ cõpetit agẽ
ti: q2 nõ hȝ oẽȝ rõnẽ actiui: vt si calidũ pñte passiuo nõ
calefacit ꝛ nõ cõuertit passiuũ ad se. h est q2 est icõple-
te calm ꝛ nõ hȝ cõeȝ rõnẽ caloris: sȝ si eẽt aliqd̃ calefa
ciẽs cõplectẽs in se cõeȝ rõnẽ calidi oẽ calefactibile su
peraret. Idee g̃ q2 ponunt nusquã eẽ nõ magis agent
in vnã partẽ vniuersi q̃ in alia. Rursus q2 ponunt qd-
ditates abstracte ꝛ separate habebunt oẽm rõnẽ calo
ris. vt si esset calor separatus haberet oẽm rõnem calo
ris. Idea ergo ignis q2 est ignis separatus habebit om
nem rationeȝ ignis. ꝛ omne ignibile superabit. si ergo
idee sunt ꝑncipia effectiua gñatiõis nõ sunt neccia alia
agẽtia. qd̃ phs hȝ pro icõueniẽti. ℭ Deide cũ dicit.

¶ Amplius āt in qbuſdā videmus aliā
cāz entē. ſanitate eni medicus facit. ꝛ do
ctrinam doctoꝛ. ente ꝛ ſanitatem ipſa ꝛ
doctrina. ꝛ participabilibus. Silr aūt ꝛ
in alijs ſcdm potentiam operantis.

¶ Adducit 2^am rōnē ꝯ Platonē. dicēs q̄ i qbuſdā vide
mus aliā cāz eſſe entē pter formā ꝛ māz. vt in artificia
libus. Medicus eni facit ſanitatē in coꝛpe. doctoꝛ facit
doctrinā in aīa. Ente ḡ ſanitate ipſa ꝛ doctrina: ꝛ enti
bus pticipabilibus. vt ente coꝛpe ꝛ aīa q̄ ſūt q̄ſi mālia
re^u illoꝝ. nihilominus reqrit ibi cā efficiēs. vt doctoꝛ ꝛ
medicus. Silr ḡ ꝛ in alijs pter formā ꝛ māz. ſiue pter
ideā ꝛ pticipabile. oꝫ ponē efficiēs ꝛ opans. vt ſ̄ꝫ pōaꝫ
opantis idncat forma in mām. ¶ Deinde cū dicit.

T.c.53. ¶ Si aūt mām qs inquiet gn̄are pp mo
tū nālius vtiq̄ꝫ dicet ita dicentibus alte
rās eni ꝛ trāſfoꝛmās magis cā gn̄atiōis
ꝛ in oībus aſſueti ſumus hoc dicere effi
ciens. Similr ꝛ in his que nā. ꝛ in his q̄
ab arte. ab arte aūt qōcūq̄ꝫ mutans eſt.

¶ Exeqt de 2^a opione. ꝛ duo facit: q2 p̄ cōpat eā ad pri
mā. 2° iprobat ipſaꝫ ibi. (Sꝫ tn̄ nec hi.) Dicit ḡ q̄ ſi ali
qs inqet māz gn̄ari pp motū. i. pp h̄ q̄ eſt motui ꝛ trā
ſmutationi cōiuncta. Sic loquēs dic̄ vtiq̄ꝫ nālius q̄ꝫ di
cētes: ita ſic plato dicebat. alterās. n. ꝛ trāſfoꝛmās ma
gis eſt cā gn̄ationis q̄ꝫ idea ſepata q̄ vlli trāſmutationi
eſt ꝯiuncta. In oībus eni ſumus aſſueti dicere eē h̄ effi
ciēs qō eſt p̄n^m motus ꝛ trāſmutatiōis. Nā ſilr in his
que a nā ꝛ in his que ab arte qōcūq̄ꝫ eſt mutās hꝫ rō
nē effectini. Plato ḡ nec fuit locut^9 nālr nec artificialr.
q2 poſuit ideas eē cās affectiuas que nec faciūt ad mo
tū nec ad gn̄ationē. mā aūt aliquo mō eſt p̄n^m ꝛ cā mo
tus. magis ḡ nālr loqt ponēs māz eē tale p̄n^m q̄ꝫ ideā.
Nōndū ¶ Nōndū āt q̄ oē ſubꝫ ē aliq̄ mō cā ꝛ p̄n^m re^u accñtiū
que ſunt in ipſo. Antiq ḡ p̄hi q2 ponebāt mām eſſe coꝛ
pus: q2 coꝛpus eſt aliquo mō cā ꝛ p̄n^m oīuꝫ trāſmuta
tionū que ſiūt in ipſo. aliquo mō loquebant nāliter po
nēdo mām eſſe p̄n^m ꝛ cā motus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed tn̄ nec hi iuſte dicūt. māe eni pa
ti ꝛ moueri: mouere āt ꝛ facere alterius
potētie. manifeſtū āt ꝛ in his que arte ꝛ
natura generant. nō eni ipſa facit aqua
ex ſeipſa aīal. neq̄ꝫ lignū lectū. ſꝫ ars quo
circa ꝛ hi dicūt nō recte. pp hoc. ꝛ quo
niā derelinquūt pꝛincipalioꝛē cām. Au
ferunt eni quod eſt eſſe ꝛ foꝛmā.

¶ Improbat hāc opionē. ꝛ duo facit. q2 p̄ iprobat ipſaꝫ
vlr. put negabāt cām efficiētē. 2°. put negabāt efficienſ
p̄ncipale ibi. (Amplius aūt ꝛ pō.) Dicit ḡ q̄ nec hi di
T.c.54 cūt iuſte. i. recte. vt hꝫ alia lr̄a: q2 māe cōpetit pati ꝛ mo
ueri. mouere āt ꝛ facē ē alterius pōe: q2 ptinet ad pōaꝫ
actiuā nō paſſiuā. Manifeſtū eſt aūt h̄ in his q̄ gn̄ant
arte ꝛ nā. Ipſa eni aq̄ nō gn̄at ex ſeipſa aīal. ſꝫ agēſ ali
qō nāle hoc facit. nec ipſum lignū gn̄at ex ſe lectū. ſed
ars operat h̄. Cū ergo efficiēs ſit p̄ncipalioꝛ cā q̄ꝫ mā.
pꝑter hoc hi nō dicunt recte. derelinquūt enim ꝛ auſe
runt cām p̄ncipalioꝛē. auſerūt eni cām efficientē ꝛ po
tentiā actiuā: ꝛ p ꝯn̄s auſerūt foꝛmā ꝛ qō quid eſſe. q2
qcqd eſt in actu ꝛ qcqd agit: agit per foꝛmā ꝛ vt hꝫ eē.

Dubitaret forte aliqs q2 antiqui p̄hi ponen
do mām eſſe p̄ncipiū effectiuum Dub^m.
non negabant foꝛmā ꝛ eſſe. cū ponerent mām eſſe coꝛ
pus ꝛ dicerent eā eſſe aliquid in actu. ¶ Ad hoc autē
dici pōt. quantūcunq̄ꝫ ponerent oēs antiqui p̄hi mām
eſſe aliquid in actu. non tn̄ ponebant oēs materiam eē
actu illud qō debet ex ea gn̄ari. aqua eni lꝫ ſit actu aq̄.
eſt tn̄ potentia piſcis. Cūꝫ ergo nihil agat ſ̄m q̄ eſt in
potentia. (Sicut lignum qō eſt actu lignum ꝛ eſt potē
tia lectuſ qō eſt quid artificiale.) niſi per virtutē actiuā
artis. Ita quātūcunq̄ꝫ ſit actu aqua. q2 eſt potētia ani
mal quod eſt quid naturale nō ſit actu animal niſi per
agens. i. per virtutē actiuā nāe: ideo nō ſufficiebat po
nere materiā eſſe ſic in actu. niſi vltra hoc ponerēt cau
ſam efficientem. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius āt ꝛ potētias attribuūt coꝛ t.c.54
poꝛi. pp quas gn̄ant valde oꝛganice. au
ferētes eaꝫ que ſcdm ſpēm cām: q̄ſi eni
innatū eſt: vt inquiunt: calidū qdē ſegre
gare. frigidū autē cōgregare: ꝛ alioꝛum
vnūqōq̄ꝫ. hoc qdē facē. hoc aūt pati: ex
his dnt ꝛ p hec oīa alia gn̄ari ꝛ coꝛrūpi.

¶ Improbat hāc opionē put negabat cām efficientēꝫ
pꝛincipalē. ¶ Ad cuius euidentiā notādū q̄ q2 omne Notā
agens eſt pꝛeſtantius patiente. ꝛ efficiens eſt pꝛeſtan dum.
tioꝛ materia. vt pōt hr̄i ex 3°. de aīa. omne efficiens eſt t.c.19.
p̄ncipalis cā reſpectu māe. verūtn̄ q2 inter efficiētia eſt
oꝛdo qdā. vnū efficiens eſt p̄ncipalius alio. vt ſupcele
ſtia in agendo p̄ncipalioꝛa ſunt iſtiſ iferioꝛib^9. Negare
ergo cauſam p̄ncipaleꝫ pōt itelligi duplr. vel reſpectu
māe: ꝛ ſic eſt negare oēm cām efficientē: vel pōt nega
ri cā p̄ncipalis in agendo: ꝛ ſic negare p̄ncipalē cām
eſt negare agens p̄ncipale ꝛ nō vlr oē efficiēs. ¶ No Notā
tandū ēt q̄ ponere mām eſt ſufficiēs p̄n^m actiuū gn̄a dum.
tionis duplr pōt intelligi. Pꝛio q̄ mā faciat ſeipſaꝫ in
actu. vt q̄ aqua ex ſe ipſa faciat aīal. ꝛ q hoc ponit ne
gat oēm cām efficientē: ꝛ dr̄ negare cāꝫ p̄ncipalē. put
oē efficiēs p̄ncipalis cā dr̄. huc aūt modū improbat rō
facta: q2 ſic dicētes pōe paſſiue ſ̄m q̄ hmōi attribuūt:
q̄ agat ꝛ q̄ moueat. qō eſt incōueniēs. Scdo mō pōt
itelligi dicta pō vt dicam^9 mām eē tale p̄ncipiū: q2 h̄ in
feriora coꝛpa q̄ ſunt mālia re^u celi ſufficiūt ad gn̄atiōeꝫ
abſq̄ꝫ vtute celeſti. Huc qdē modū ponēdi. iprobat p̄hs
p rōnē ſequētē. circa qō duo fac: q2 p̄mo ponit iſtū mo
dū. ſcdo improbat ipſuꝫ. ſcds ibi. (Videt aūt ꝛ ignis.)
Dicit ergo q̄ amplius alio mō intelligētes pōnē pre
dictā attribuunt potētias. i. virtutes actiuas ꝛ paſſiuaſ
coꝛpoꝛi: per quas generatur valde oꝛganice. Dicebāt
eni q̄ coꝛpoꝛa hec inferioꝛa per virtutes actiuas ꝛ paſ
ſiuas: q̄ſi per quedā inſtrumēta ſufficiēter cauſabant
generationē abſq̄ꝫ alio agente. pꝑter qō auferebāt eā
cām que eſt ſ̄m ſpeciē ꝛ foꝛmā. i. coꝛpus celeſte quod
eſt agens pꝛincipale ꝛ eſt foꝛmalius ꝛ actiuius reſpe
ctu generationis rerum. Inquiunt enim q̄ innatuꝫ eſt
calidum ſegregare ꝛ frigidum congregare. ꝛ alioꝛum
vnūqōq̄ꝫ iſtoꝝ inferioꝛū coꝛpoꝝ. hoc qdē facere: hoc
aūt pati. Ex his ergo coꝛpibus ꝛ per hec. i. p has vir
tutes abſq̄ꝫ auxilio ſupercelestis coꝛpoꝛis dnt oīa ge
nerari ꝛ coꝛrumpi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videt aūt ꝛ ignis ipſe motus pati.

¶ Improbat pōnē predictā. ꝛ duo facit. ſ̄m q̄ duplr eā
iprobat. 2° ibi. (Amplius do ſilr.) Dicit ḡ q̄ ignis q eſt t.c.55.
maxie actiuus vr̄ ipſe pati motus a ſupioꝛi agēte: vt a

ſupceleſti

supceleſti corpe. Si ğ maxie actiua inter hec inferiora non ſufficiunt ad gñandũ ſine ſupiori ⁊ pncipali agente: multo magis alia non ſufficient. ¶ Deinde cũ dicit.

T.co. ¶ Amplius vo ſilr̃ aliqd faciunt: vt ſi qs
55. ſerre ⁊ vnicuiqʒ iſtrõꝝ attribuit cãʒ eoꝝ
que gñanť: neců.n. ſerrãte diuidi ⁊ icidẽ
te coequari ⁊ in alijs ſilr: quocirca ſiqdẽ
maxie fač ⁊ mouet ignis: ſʒ qũo mouet
nõ vident qm̃ deterius q̃ʒ organa.

¶ Ponit ſcd̃aʒ rõnẽ dicẽs: ꝙ ſic loqntes faciunt ſilr̃ aliqd: vt ſi qs ſerre ⁊ vnicuiqʒ alioꝝ inſtrõꝝ attribuat cãʒ eoꝝ que gñanť p ea. Neceſſe ẽ.n. aliquo artifice ſecãte diuidi lignũ p ſerrã: ⁊ aliquo incidẽte opʒ coeq̃ri ⁊ cõſtringi artificiale: ⁊ qđ dcm̃ eſt in artificialibus ſilr̃ itelligendũ eſt in alijs.i. in nãlibus. Sicut.n. inſtrũ artis nõ mouet ſeipſa vt faciat opus artis: qꝛ ſerra nõ ſecat ſine ſecãte: nec ſecuris incidit ſine icidẽte. Sic hec iferiora qꝛ ſunt inſtrũ ſupceleſtia corpis non gñant nec faciunt opus nãe ſine v̾tute eius. Immo ignis q ẽ maxie actiuus inter eľa peior eſt ſine v̾tute celeſti q̃ʒ iſtrũ ſine arte. Jõ ſubdit: quocirca ſi ignis q̃ʒ maxie fač ⁊ mouet: ſed qũo mouet non vĩ: mouet.n. in v̾tute ſupceleſtis corpis: qm̃ ſine ea mouet deteri⁹ q̃ʒ organa: ſupple ſine v̾tute artis.

Notãdum. ¶ Nõndũ aũt ꝙ calor ignis nõ ſuffic ad gñonẽ aialiũ ⁊ plãtaꝝ: vel ẽt aliaꝝ reꝝ gñabiliũ ſine calore celeſti: imo talis calor magis vĩ corrũpere res q̃ʒ gñare eas: vt
Co.31. Cõmẽtator dič in.7.meta. Jõ ignis ſine v̾tute celeſti ẽ
12.m. deterior organis ſine arte: qꝛ organa ſine v̾tute artis ſi
18. non gñant reʒ artificialẽ: nõ tñ corrũpunt eã. Calor vo ignis ſine calore celeſti: cũ h̃ ꝙ non gñat corrũpit ⁊ h̃
Co.55 mõ intelligit ⁊ exponit hũc textũ Cõmentator. Poſſumus tñ dicere melius ꝙ ignis ſine v̾tute celeſti eſt deterior ⁊ minus actiuus q̃ʒ ſerra ſine v̾tute artis: qꝛ ignis non hʒ aliqueʒ actũ nec aliquã formã quã nõ acq̃ruit v̾tute superceleſtis corpis. Ipſa.n. forma ſubalis inducitur in mã eius mediãte celo: ſerra aũt hʒ aliquẽ actũ ⁊ aliquaʒ formam quã nõ hʒ ab arte: cum ars nõ inducat niſi actualẽ formã quam hʒ virtute celi.

Nobis aũt ⁊ vniuerſaliter pus dictũ eſt de cãis ⁊ nũc determiatũ eſt de materia ⁊ forma.

¶ Poſtq̃ʒ phs determiauit de cã efficiente gñonis ſm opinionẽ alioꝝ. In pte iſta determiat de hmõi cauſa ſʒ opionẽ pprĩa: veꝝ qꝛ gñõ eſt ppetua ſm ipm: iõ aſſi^{at} cãm effectiuã ppetuitatis gñonis. Diuidiť autẽ h̃ ps in duas: qꝛ p̃ aſſignat huius cãʒ gñonis ppetue. 2° oñdit p quẽ modũ gñõ ppetuať: ibi. (Qm̃ aũt in ꝯtinuo mot.)
T.co. Ad euidẽtiã pme ptis nõndũ ꝙ cũ oẽ mouẽs ⁊ omne
63. agẽs nãle agat pp finẽ: ſp iter agẽs ⁊ actũ intellr̃ actio media: vt pot hri ex.5.meta. In talibus ğ efficientibus
T.co. tria eſt ꝯſiderare.ſ. agẽs: actionẽ: ⁊ finẽ pp quẽ agit. ğ i
20 motiõe eſt ibi mouẽs mot⁹ ⁊ finis pp quẽ mouet. Propter qđ i aſſignãdo cãʒ gñonis ppetue tria fač: qꝛ pmo aſſignat hmõi cãʒ ex pte mot⁹. 2°. ex pte finis. 3° ex pte
T.co. mouẽtis. 2° ibi. (Semp vo vt dcm̃ eſt.) 3° ibi. (Qm̃ ãt ne
58. ceſſe eſt eẽ.) Circa p^{m} duo fač: qꝛ p̃ oñdit illationẽ cele-
T.co. ſtẽ ⁊ motũ localẽ eẽ hmõi cãʒ. 2° qꝛ motus celeſtes ſunt
61. multi: venať qs mot⁹ celeſtis eſt talis cã. 2° ibi. (Qm̃ ãt ſuppoſitũ eſt.) Circa p^{m} duo fač: qꝛ p̃ ꝯtinuat dcã dicen
T.co. dis. 2° exeqť de intẽto. 2° ibi. (Amplius vo.) Dicit ğ ꝙ
56. nobis.i. a nobis prius in lib. phyſicoꝝ dcm̃ eſt de cãis ⁊ pncipijs nãlib⁹ vlr̃: ⁊ nũc in h̃ lib. determiatũ eſt de mã ⁊ forma q̃ ſunt pn^{a} gñabiliũ. Reſtat ğ dicẽ de cã efficiẽte gñonis ⁊ corruptiõis. ¶ Nõndũ ꝙ in lib. phyſicoꝝ: Nõn^{m}
⁊ in hoc lib. determinatũ eſt de mã ⁊ forma q̃ ſunt pn^{a} gñonis ⁊ corruptiõis: ſed ibi determinatũ eſt de talib⁹ magis vlr̃ ⁊ in cõi. hic autem magis deſcendẽdo in ſpeciali. Non eſt.n. incõueniens diuerſos determinare de eiſdeʒ ſub alia ⁊ alia rõne. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ vo qm̃ allationẽ mot⁹ demõſtratũ eſt ⁊ qm̃ ppetua: neců ẽ his entib⁹ ⁊ gñonẽ eẽ ꝯtinue: allatio.n. faciet gñonẽ actualr̃: qꝛ adducit ⁊ abducit gñans.

¶ Exeqť de intẽto: ⁊ duo facit: qꝛ p̃ pponit qđ intẽdit. 2° pbat ppoſitũ: ibi. (Silr̃ ãt mani^{m}.) Dič ğ demõſtratũ eſt: qm̃ motus ſm allationẽ eſt ppetuus: ⁊ qꝛ oñſuʒ ẽ ꝙ ppetua eſt talis mutatio. Neceſſe ẽ entib⁹ his.i. entibus motibus celeſtib⁹ q ſunt ppetui eẽ gñonẽ ꝯtinue.i. ppetue: allatio.n. celeſtis ⁊ motus circlaris fač gñonẽ actualr̃: qꝛ adducit ⁊ abducit gñonẽ.i. ſolẽ. ſol.n. cũ adduciť: ⁊ cũ accedit ad nos cãt gñonẽ: cũ vo abduciť.i. cũ recedit cauſat corruptionẽ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simlr̃ ãt mãifeſtũ qm̃ ⁊ ſi p̃ora hũ dcã ſũt trãſmutatõeʒ p^{am} allationẽ: ſʒ ñ gñonẽ dõm: multũ.n. rõnabili⁹ ens nõ enti gñonis cãm eſſe: q̃ʒ non ens enti eſſe: qđ ferť qdẽ igr̃ eſt: qđ gñať aũt nõ eſt: propter qđ ⁊ allatio prior eſt gñatione.

¶ Probat qđ dixerat. vʒ allationẽ celeſtẽ eẽ pmã tranſmutationẽ: ⁊ eẽ cãʒ gñonis: ⁊ nõ ecõ: dicẽs ꝙ ſilr̃ cũ dictis mani^{m} ẽ: qm̃ p̃ora hũ dcã ſunt: qꝛ p^{am} trãſmutatõeʒ dõm eſt eſſe allationẽ: ſʒ nõ trãſmutationẽ. Multũ eni rõnabilius eſt ens eſſe cãm non enti gñonis.i. non enti gñabili q̃ʒ nõ ens eẽ cãʒ enti. Si qđ ſeqtur qdẽ.i. celuʒ qđ mouet motu locali eſt ſiue hʒ rõnem entis cũ ſit ſp. Qđ aũt gñať q̃ſi non eſt pp qđ allatio celeſtis eſt p̃or gñone ⁊ eſt cã eius ⁊ non ecõuerſo. ¶ Deiñ cũ dicit.

¶ Qm̃ ãt ſuppoſitũ ⁊ demõſtratũ eſt ꝙ T.c.56
ꝯtinua ens rebus gñõ ⁊ corruptio: dicimus aũt cãʒ eẽ allationẽ gñonis: mãifeſtũ qdẽ ꝙ vna ente allatiõe nõ ꝯtigit fieri ãbo: qꝛ ꝯtraria ſunt: idẽ.n. ⁊ ſilr̃ ſe hñs ſemp idẽ inatũ eſt facẽ: quocirca gñõ ſp erit aũt corruptio: opʒ aũt multos eſſe motus: ⁊ ꝯtrarios motus: aut allatiõe: aut inequalitate: ꝯtrarioꝝ.n. ꝯtraria cã.

¶ Quia dixerat allationẽ celeſtẽ eẽ cãʒ gñonis ⁊ corruptiõis inueſtigat q̃ celeſtis allatio ẽ talis cã. Circa quod duo fač: qꝛ p̃ pponit ꝙ cã gñonis ⁊ corruptiõis dʒ hr̃e i ſe aliquã diuerſitatẽ ⁊ aliquã ꝯtrietatẽ. 2° ꝯcludit ex h̃ allationẽ pmã nõ eẽ hui⁹ cãʒ: ſʒ allatiõeʒ obliq circuli. 2° ibi. (Jõqʒ nõ p^{a} allatio.) Dič ğ ꝙ ſuppoſitũ ẽ h̃ ſupra: ⁊ determiatũ fuit pus ꝙ rebus eſt ens ppetua ⁊ ꝯtinua gñõ ⁊ corruptio. In p̃.n. lib. tractatũ fuit gñonẽ eẽ cõtinuã ⁊ ppetuã ex parte pncipij mãlis: qꝛ gñõ vnius eſt corruptio alterius ⁊ ecõuerſo: hic aũt ex parte pncipij efficiẽtis eſt hoc ſuppoſitũ: qꝛ nõ eſt ad hoc ſufficiẽter probatũ. Dicimus eniʒ cãm gñonis eſſe allationeʒ: ſed manifeſtum quideʒ: qm̃ allatione ente vna.i. vniformi non cõtingit fieri ambo.i. generationẽ ⁊ corruptioneʒ: qꝛ talis ꝯtraria ſunt. Idẽ.n. ſimiliter ſe habens ſemper

idem

ideȝ inatū est facere: quare circa allationē siłr se hñtē: aut sp̄ erit gñatio: aut sp̄ coꝛruptio: nūq̄ tñ erit vtrūq̄. Opȝ aūt eē motus mltos: ꝛ motus ꝯrios: aut allatione: aut ineq̄litate: si dȝ eē gñatio ꝛ coꝛruptio: q꞉ ꝯrioꝝ cō
Nōn^m traria est cā. ¶ Nōndū āt q̄ dicē mot⁹ mltos aut allatiōe aut ieq̄litate: q꞉ motus local' ꝭȝ ꝯrietatē dupł'r pōt poni cā gñonis ꝛ coꝛruptiōis. Pꝛio q̄ sint diuerse allationes ꝛ diuersi motus quoꝝ vnus cāt gñationē: aliꝰ vō coꝛruptionē. Scđo pōt h̄ poni si sit vn⁹ ꝛ idē mot⁹: ꝛ tñ sit ineq̄lis hñs diuersitatē in ptibus: eiusmōi ē motus solis in obliquo circulo: q̄ rōne nr̄i ē ineq̄lis: q꞉ in vna pte illius circuli accedit ad nos: in alia vō recedit.

Dub^m **Dubitaret** foꝛte aliq̄s de ꝓpōne ꝓposita. vȝ q̄ idē manēs idē ꝛ siłr sp̄ faē idē. Posset. n. eē p̄ˢ dubitatio vtꝝ ab aliq̄ agēte nō variato nec trāsmutato possent imediate ꝓgredi pl'a ꝛ diuersa.

R° ¶ Ad h̄ aūt dici pōt q̄ agens duplex est. nāle ꝛ a ꝓposito: q̄d aūt tenendū sit de hoc in agente nāli statiȝ dicetur: nūc aūt ostidēdū est nō opoꝛtere q̄ōlȝ agēs p̄ intellectuȝ variari ad h̄ q̄ imediate ꝓducat multa: q̄ō sic declaraꝭ: vt. n. supꝛa dicebaꝭ: q̄ōlȝ agēs agit ꝭm modū nature sue. vt ignis: q꞉ est nāe ignee agit igniendo. agens vō a ꝓposito: q̄ō est nāe intellectualis agit itelligēdo: ꝛ intelligendo ꝓducit: sȝ p̄ se loq̄ndo: q꞉ itelligēdo pꝛoducit multa suffiē q̄ multa ēt intelligat vt mlta ꝓducē possit. Si ḡ tale agens absq̄ sui variatiōe pōt mlta intelligere absq̄ eo q̄ō trāsmutetꝭ poterit mlta ꝓducere: si vō nō pōt multa intelligere nisi trāsmutetꝭ non poterit multa ꝓducere nisi varieꝭ. Dē ḡ intelligēs quod p̄ diuersas spēs intelligit multa: q꞉ intell's nō pōt per se ꝛ pfecte sił' informari diuersis spēbus: si tale agens dȝ intelligendo ꝓducere multa: opȝ cū trāsmutari ꝭm diuersas informatōes spēꝝ. Sȝ p̄ˢ cā: q꞉ p̄ vnicā suā sbāȝ intelligit oīa: cū intelligēdo ꝛ volēdo ꝓducat poterit simul multa ꝓducere: cū sił' multa intelligat: imo q꞉ q̄ōlȝ ens p̄ suā subāȝ absq̄ alio medio iter q̄ōlȝ ens p̄ seipm absq̄ alio medio poterit ꝓducere. ¶ Notādū. n. q̄ cū intelligētie nō hēant oꝛgana: q꞉ nec hēant manus nec hñt pedes: q̄cq̄d agūt intelligēdo. ꝛ volēdo agūt. ꝭm ḡ q̄ p̄ intellectū sunt apte varie agere: q̄cq̄d absq̄ sui variatōe pñt itelligere: pñt illud itelligēdo efficē. Sed in intelligētijs est oꝛdo q̄dā: nā deus cū sit p̄mus ꝛ supꝛemus agit nullo p̄supposito ꝛ ei vniuersa nā ē apta obedire q̄tū ad motū ꝛ q̄tū ad formā. Intelligētijs vero obedit mā coꝛpalis: q̄tū ad motū localē nō q̄tum ad formā. Subē. n. sepate nisi p̄ adhibitionē seiuȝ ꝯitigendo actiua ꝛ passiua nō pñt varias formas iducē: sed h̄ declarare non est pñtis speculatiōis. Sufficit autē ad pñs scire: q꞉ q̄ deus itelligēdo agit sic absq̄ oī variatiōe p̄ seipsuȝ absq̄ medio oīa itelligit: sic absq̄ sui mutatione per seipsuȝ imediate pōt oīa producere.

Dub^m **Alterius** foꝛte dubitaret aliq̄s: dato q̄ aliq̄ō agēs a ꝓposito possit immediate diuersa ꝓducere: pp̄ q̄ō ꝓpositio tacta i talib⁹ agētib⁹ vł'r v̄itatē nō hȝ: vtrū in oībus agētibus nālibus veritateȝ hēat. ¶ Ad h̄ aūt dici pōt q̄ agēs nāle agit: vt est ꝛ vt hȝ esse: sic agēs a ꝓposito agit vt intelligit: sic ḡ si agēs a ꝓposito dȝ p̄ se ꝛ imediate diuersa ꝓducere oȝ q̄ diuersa itelligat: sic agēs nāle si dȝ imediate diuersa efficere opȝ q̄ diuersa sit. ꝛ q̄ in suo eē diuersitatē habeat. Cuȝ ḡ non sit incōueniens aliq̄ō agēs p̄ intell'm absq̄ sui mutatiōe diuersa intelligere: sit tñ incōueniēs aliq̄ō agēs absq̄ sui mutatiōe diuersa esse ꝛ hēre in suo eē diuersitatem propositio dicta: q̄ idem manēs ideȝ: ꝛ siłr semper facit ideȝ: licȝ non hēat veritatem in omni agēte a proposito: veritatem tñ habet in omni agente nāli.

Alterius aūt dato q̄ agēs aliq̄ō manēs possit mlta ꝓducere dubitari pōt. vtrū Dub^m
ꝯcedendū sit q̄ idē ꝭȝ idē sp̄ faciat idē. ¶ Ad h̄ āt dici pōt ꝓpositionē p̄dictā vł'r in oī agēte veritateȝ hēre. Pꝛima. n. cā ꝛ si manens eadē ꝛ nō variata diuersa producat: ꝓducit ea nō ꝭm idē: q꞉ non ꝭm eādem ideam. Nā vt supius per Cōmentatoꝛē tangebaꝭ: oēs foꝛme 12. m.
que sunt pō in mā p̄ᵃ: sunt actu in motoꝛe p̄. has āt foꝛ 18.
mas ideas appellare possum⁹: ꝭm ḡ aliā ꝛ aliā talē foꝛmaȝ: siue ꝭm aliā ꝛ aliā ideā deus aliud ꝛ aliud ꝓducere pōt: si tñ est ipoſē p̄mū p̄n^m irrōnabił'r agere ipossibile est ipsuȝ ꝭm eandē rōnē ꝛ ꝭm eandē ideā producere hoīeȝ ꝛ equū. p̄ᵃ. n. cā sic producit res: vt est apta nata imitari ab eis: oīa. n. intm̄ sunt per ipsuȝ inq̄ntuȝ ꝑticipant eius eē: ꝛ q꞉ alł'r ꝛ ał'r ꝑticipant eē diuinum alia ꝛ alia rōne sunt ꝯdita. Rō. n. ꝛ idea qua ꝓducūꝭ cetera entia nihil est aliud q̄ diuina subā vt est imitabilis ab eis: ꝛ q꞉ diuersa entia diuerso mō imitanꝭ diuinum esse nō est intelligibile diuersa entia eadē rōe esse ꝓducta. Cuȝ ḡ dicimus q̄ idē siłr se hñs semp̄ faē idē siłr ipoꝛtat vnitatē rōnis ꝛ vnitatē per oēȝ modū: veꝝ est: q꞉ idē q̄ntūcūq̄ sit agēs a ꝓposito ꝭm eandē rōeȝ ꝛ ideam nūq̄ facit diuersa. Si vō siłr ipoꝛtat inuariabilitatē sic ꝓpositio dicta non hȝ vł'r v̄itateȝ in agentibus a ꝓposito: q꞉ aliq̄ō tale agens nō variatū pōt imediate diuersa ꝓducere. Ex hoc ḡ patere pt̄ q̄ pl'alitas cāꝝ aliquo mō reduciꝭ ad pluralitatē in cā: cū isti plures effectus reducanꝭ in plures rōnes: ꝛ in plures ideas quas in mēte diuina ꝛ in ipso deo esse dicimus. Ex hoc ēt pȝ: q̄ ab vno ꝭm vnā rōneȝ nō ꝓcedit nisi vnū: pp̄ q̄ōlȝ estȝ valde abusiuus modus loquēdi. Ut tamē ipsis dcīs p̄hi aliquā veritatē accipiamus dicere possumus: q̄ idē siłr se hñs facit idē si liceat dicere ip̄m p̄^m p̄ncipiū: vt faciat plura nō alł'r se hr̄e: q꞉ nō per eandeȝ
similitudinē nec per eandē ideā nec p̄ eandē rōeȝ diuersa Notā
ꝓduxit. ¶ Notandū aūt q̄ vt saluetꝭ lr̄a p̄hi sufficit q̄ dum.
agens nāle non possit ꝓducere diuersa nisi in se diuersificeꝭ. Intētio. n. eius est q̄ allatio p̄ᵃ non sit cā gñatiōis ꝛ coꝛruptionis: q꞉ est semp̄ vniformis: sȝ allatio obliq circuli talis est cā: sed vt plane pȝ in talibus agentibus nālibus per se loquēdo ꝓpō dicta. q̄ idē siłr se hñs sp̄ facit idem: nullā hȝ calūniam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Jdōq̄ non p̄ma allatio cā gñonis est ꝛ coꝛruptiōis: sȝ q̄ circa obliquū circulū: i hac. n. ꝛ ꝯtinuū iest ꝛ moueri duos mot⁹.

¶ Cōcludit ex dictis allationē p̄^am nō eē cāȝ gñonis ꝛ coꝛruptionis: sȝ allationē obliq circuli. Circa q̄ō duo facit: q꞉ p̄ faē q̄ō dcm̄ est. 2° ōndit q̄uo p̄ talē allationē saluari pōt gñō ꝛ coꝛruptio: ibi. (Nece. n. erit.) Dicit ḡ. q̄ allatio p̄ᵃ nō ē cā gñonis ꝛ coꝛruptōis: cuius rō est: q꞉ allatio illa sp̄ est vniformis: sȝ allatio q̄ ē circa obliquū circulū supple est talis cā: q꞉ in hac allatiōe est diuersitas. in ea. n. ꝯtinuū est: q꞉ nūq̄ deficē illa allatio: ꝛ est in ea moueri duos mot⁹: accessiōis. s. ꝛ recessiōis: q̄re pp̄ talē diuersitatē gñonē ꝛ coꝛruptionē causare poterit.

¶ Notādū aūt q̄ si in celo distiguunꝭ duo mot⁹: vnus Notā
est p̄mi mobil' q̄ est sp̄ vniformis ꝛ h̄ mot⁹ est sup̄ polos dum.
mūdi ꝭm eq̄noctialē circulū equał'r distantē ab vtroq̄ poloꝝ q̄ cōi noīe circulus p̄mi mobilis appellaꝭ: ꝛ iste motus est ab oriēte in occidēs: ꝛ vocaꝭ diurnus: q꞉ in die nāli cōpleꝭ. Ultio. n. sp̄a cuius est sic moueri infra diem ꝛ noctē que faciunt vnaȝ noctē nālem reuoluunꝭ circa terraȝ semel. Alius motus quasi oppositus huic est ab occidente in oriens super polos zodiaci qui distāt a polis mundi per. 23. graduꝭ cuȝ aliquibus minutis. Circulus

tio. Circulus aũt secans sperã per mediũ ſm equalem
distãtiã ab istis polis est zodiacus: qui sic se hꝫ ad istos
polos sicͤ eqnoctialis ad polos mũdi: qḋ eẽ nõ possꝫ nisi
si zodiacus obliq̃ret super eqnoctialẽ. ⁊ in vna pte de-
clinaret ad septẽtrionẽ. in alia vo ad meridiẽ: sub h̄ aũt
zodiaco currit sol q pp sui magnitudinẽ ⁊ luminosita
tem dĩ esse pr̄ planetaꝝ ⁊ deoꝝ ⁊ viroꝝ. i. planetarũ ⁊
hoiuꝫ. pater. n. syderꝝ ⁊ planetarum est: qꝛ eis lumen
prebet. hoiuꝫ aũt pater: qꝛ hõ gñat hoies ⁊ sol. Scḋm
hũc aũt circulũ sol hꝫ duos motus accessionis ⁊ reces-
sionis: ita ꝙ a pncipio capricorni vsqꝫ ad pnm cãcri dĩ
accedere: per alia vo sex signa recedere: ita ꝙ tãtus est
motus accessiõis q̃tus est recessiõis. Hoc viso facilius
patent dicta ⁊ dicenda. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Necesse. n. si erit semp ⁊ ꝯtĩua gñatio
⁊ corruptio sp aliqd moueri vt nõ defi-
ciant trãsmutatiões he. duo aũt vt nõ al
terũ ꝯtingat solũ ꝯtinuitatis qdẽ igr̄ to
tius allo cã. pñtie vo ⁊ abñtie cã iclĩatio:
ꝯtingit. n. qñqꝫ longe fieri: qñqꝫ ꝑpe. ine
quali. n. distãtia ente: ieq̃lis erit motus:
quocirca si in accedẽdo ⁊ in ꝑpe esse ge
nerat: ⁊ in recedẽdo ⁊ lõge fieri idipsũ
corrũpit: ⁊ si in mltotiẽs adueniẽdo ge-
nerat: in multotiẽs recedẽdo corrũpit:
ꝯtrarioꝝ. n. ꝯtraria ẽ cã. Et ieq̃li tꝑe ge
neratio ⁊ corruptio que ſm naturam.

T.co. 58. ❧ Oñdit q̃o per motũ obliqui circuli cãtur gñō ⁊ cor
ruptio. Circa qḋ duo facit: qꝛ p̄ fac̃ qḋ dcm̃ est. scḋo qḋ
dixerat ꝓbat per ea que appent sensui: ibi. (Apparẽt aũt
⁊ ſm sensuꝫ.) Circa primũ duo facit: qꝛ p̄ oñdit q̃o ta
lis motus circularis gñatiõnẽ ⁊ corruptiõnẽ cãt. 2° ex h̄
ꝯcludit tp̄s ⁊ vitã vniuscuiusqꝫ mẽsurari quodã circl̄o
⁊ quodaꝫ ꝑiodo: scḋa ibi. (Jdẽqꝫ tp̄s ⁊ vita.) Dicit ḡ ꝙ
T.co. 57. si semp erit ꝯtinua gñatio ⁊ corruptio necesse est aliqd
moueri vt nõ deficiãt trãsmutatiões he. s. gñatio ⁊ cor-
ruptio. Jn illo aũt motu eẽ opꝫ duo. i. dualitatẽ ⁊ diffor
mitatẽ sicut accessionẽ ⁊ recessionẽ vt nõ ꝯtingat alte-
rum solũ: qꝛ si eẽt motus vniformis nõ cãret vtrũqꝫ: sꝫ
cãret alterũ solũ: qꝛ vel solũ gñaret: vl̄ solũ cõrũperet:
ergo in illo motu obliq circuli est ꝯtinuitas ⁊ est diuer
sitas ipsius: ḡ totius ꝯtinuitatis cã est allatio ⁊ motus:
qꝛ ille motus ꝯtinuus est: sꝫ difformitatis vt pñtie ⁊ ab
sentie siue accessus ⁊ recessus cã est iclinatio ⁊ obliqui
tas illius circuli. Cõtingit. n. solẽ pp obliq̃tatẽ circuli in
quo mouet̄ qñqꝫ esse longe. vt cũ recedit: qñqꝫ ꝑpe: vt
cũ accedit. Jpso vero solo ente in distantia ineq̃li ineq̃-
lis erit motus. i. inequalr̄ mouebit ⁊ alterabit nos: cuꝫ
ſm diuersa tꝑa inequalr̄ distet a nobis. Quocirca si sol
in adueniẽdo ⁊ in prope esse gñat: in recedẽdo ⁊ in lõ
ge fieri idipsuꝫ solem oꝫ ꝙ corrũpat. Et si in multotiẽs
adueniendo gñat: in multotiẽs recedendo corrumpit.
Contrarioꝝ. n. cõtraria est causa. Addit ꝙ gñō ⁊ corru
ptio que sunt ſm nãm cõeꝫ non ſm nãm celestis corpo
ris sunt in tẽpore equali: qꝛ tempus accessionis cui at-
tribuitur generatio dictũ est equale esse tempori reces-
sionis cui attribuitur corruptio. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Jdẽqꝫ ⁊ tp̄s ⁊ vita vniuscuiusqꝫ hꝫ nu-
T.co. 57. merũ ⁊ hec determinãt̄: oiuꝫ. n. est ordo
⁊ oẽ tp̄s ⁊ vita mẽsurat̄ ꝑiodo: sꝫ tñ nõ
eadẽ oẽs: sed hi qdẽ minori: hi aũt maio
ri: his annus quidẽ. n. his autẽ maior:
alijs aũt minor periodus est mensura.

❧ Concludit ex dictis oia mẽsurari quadã circulatiõe
dicens: qꝛ hec inferiora reducũtur in motũ celi. Jdẽ tem
pus ⁊ vita vniuscuiusqꝫ hꝫ numerũ ⁊ mensurã ex reuo
lutionibus celi. Quodlibet. n. gñabile determinat̄ hoc:
idest certo numero reuolutionũ: qꝛ oium est ordo ⁊ oẽ
tp̄s: ⁊ vita mẽsurat̄ ꝑiodo. i. circl̄ari mẽsura. Dicitur. n.
ꝑiodus a pari. qḋ est circũ: ⁊ ideus qḋ est modulatio si
ue ꝯsonãtia: qꝛ oia mensurant̄ q̃daꝫ circulari ꝯsonãtia:
sꝫ tñ nõ oẽs res mẽsurant̄ eadẽ mẽsura ⁊ eadẽ ꝑiodo:
sed hi quidẽ minori: hi aũt maiori: his quidẽ mensura
est annus: his aũt maior q̃ annus: alijs aũt est mensu-
ra minor ꝑiodus q̃ annus. ❧ Deinde cum dicit.

❧ Apparẽt aũt ⁊ ſꝫ sensuꝫ ꝯfessa his q̃ a T.c.58
nobis dcã sũt: videmus. n. ꝙ aduẽiente
qdẽ sole gñatio est: recedẽte aũt dimiu
tio: ⁊ ieq̃li tꝑe alterutrũ: eq̃le. n. tp̄s gña
tionis ⁊ corruptiõis que ſꝫ nãm: sꝫ ꝯtin
git multotiẽs in minori corrũpi pp adi
uicẽ ꝯfusioneꝫ: inequali. n. ente mã ⁊ nõ
vbiqꝫ eadeꝫ: necesse ⁊ gñationes iequa-
les esse: ⁊ has qdem citiores: has auteꝫ
tardiores: quocirca accidit pp hoꝝ ge-
nerationẽ alijs generari corruptionem.

❧ Manifestat qḋ dixerat p ea que sensui apparẽt dicẽs
ꝙ q̃ dcã sunt a nobis sunt ꝯfessa ⁊ ꝯcordia his q̃ appa
rent ſꝫ sensum. Videmus. n. ꝙ adueniẽte sole est gene-
ratio. recedẽte aũt ꝙ est diminutio ⁊ corruptio. Jn tꝑe
. n. eq̃li est alterutrũ. i. vtrũqꝫ. vꝫ gñō ⁊ corruptio: quia
motus accessiõis eq̃lis est motui recessiõis. Jdẽ tp̄s ge
nerationis est totũ illud tp̄s in quo res ꝑficit ⁊ tẽdit ad
ꝑfectiorẽ statũ. Jllud vo in quo deficit ⁊ tendit ad cor-
ruptionẽ donec sit corruptũ vocat̄ tp̄s corruptiõis. Hec
aũt duo tꝑa si sint eq̃lia ſm nãꝫ celestis circuli: possunt
tñ fieri ieq̃lia pp aliã ⁊ aliã dispõnẽ mãe. Jdẽ subdit ꝙ
pp ꝯfusionẽ eoꝝ adinuicẽ. i. pp aliã ⁊ aliã mixtioneꝫ
ꝯtingit multotiẽs in minori tꝑe corrũpi: ita ꝙ tp̄s cor-
ruptiõis minus est tꝑe gñonis. Mã. n. ente ineq̃li ⁊ nõ
existente mã eadẽ ⁊ equalr̄ disposita vbiqꝫ: necesse est
⁊ gñationes ineq̃les esse. ⁊ has oꝫ esse citiores. his au
tem tardiores. Et qꝛ gñatio vnius est corruptio alteri⁹
accidit pp gñonẽ hoꝝ: alijs gñari corruptionẽ. sunt. n.
alia corrupta: qꝛ sunt alia gñata. ❧ Notandũ aũt non Nõm.
oẽs ꝯstellationes nec oẽs aspectus syderũ eq̃liter demõ
strare: ⁊ per equale tp̄s habere influẽtiã: imo talẽ aspe
ctum hꝫ Juppiter ꝯiuct⁹ cũ Saturno: quẽ nõ hꝫ coniũ
ctus cũ luna: ⁊ qꝛ velocius dissoluit̄ cõiunctio illa quã
hꝫ iuppiter ad lunã: eo ꝙ luna oiuꝫ planetaꝝ sit velo-
cissima: q̃ dissoluat̄ cõiunctio iouis ad saturnũ: qꝛ qui
libet eoꝝ tarde mouetur. Et appellamus tarde moue-
ri: qḋ tardius cursum complet. Possibile. n. est saturnũ
moueri velocius q̃ luna: cũ luna compleat suũ cursum
in mẽse: saturnus vo in. 30. annis: quia forte plus sepa-
rat circulus saturni circulũ lune q̃. 30. anni vnũ mẽseꝫ.
Si eniꝫ duo motores ꝑgunt ineq̃les vias in tempori-
bus ineq̃libus: si via plus superat viam q̃ tp̄s: tp̄s qḋ
mouet̄ per viam maiorem velocius moueri contingit:
sic hec diuersificant propositũ nostrum. Planete eniꝫ

ſm ꝙ

ꝼm ꝙ velocius z tardius ꝑficiũt motus: sic cũ ꝯiungũtur velocius z tardius separant̄. Si ḡ ꝯiũctiones syderũ z aspectus eoꝝ non equalẽ dñationẽ hñt: q2 in alia z alia mixtione dñatur alius z alius aspectus: nõ oĩa mixta equalr̄ durabunt nec mensurabunt̄ eadẽ ꝑiodo.

¶ Amplius mixta ꝑꝑ aspectũ syderũ nõ solum magis z minus ꝑmanent: q2 hmõi aspectus magis z minus durant. Sʒ ẽt contingere põt: q2 vnus aspectus est alio fortior: erit ḡ vnuʒ mixtũ ꝑmanẽtius alio ꝼm ꝙ in eo dñabit̄ fortior z illis debilior aspectus. Quicũqꝫ ḡ sciret durationẽ oĩuʒ aspectuũ z oĩuʒ ꝯiunctionũ: z sciret virtꝭ oĩuʒ syderũ existẽtiũ in circulo celesti: qñ res gñantur de duratione ipsius rei genite aliq̃ ꝑnosticari possʒ: sed oĩmodã veritatẽ non hẽret: q2 vt cõiter ponit̄ ipediri posset ex libero arbi. vel ex alia z alia dispõne mãe. Jõ q̃ꝫtũ est ex nã celi oĩa mensurant̄ sua ꝑiodo z sua circulatione: z alia ꝑiodus nõ est equalis: sʒ aliquaꝝ est maior: aliquaꝝ est minor. põt tñ hmõi ꝑiodus siue sit magna siue sit parua vocari vnus annus. z diuidi per quartas z ꝑ verẽ: estatẽ: autũnũ z hyemẽ. Sʒ si sit magna ꝑiodus magnũ hẽbit autũnũ z magnã estatẽ. Jn vna.n. die illa. 4. tꝑa distinguere possum⁹: q2 diuisa die in. 4. q̃rtas vna q̃rta assĩlabit̄ magis hyemi z erit frigida z hũida: z alia assĩlabit̄ magis veri z erit calĩa z hũida: alia magis estati: z erit calida z sicca. Jta ꝙ si aliqꝺ aĩal hr̃et vitã determiatã ꝑ vnã diẽ: qꝺ dĩ a mĩtis ꝯtingere de quodã pisce: q in eadẽ die morit̄ z orit̄. vñ z piscis ille vocat̄ dies: q2 vita eius q̃ꝫtũ est ex celesti corꝑe vna die mensurat̄. Nihilominus tñ ħ piscis posset dici viuere ꝑ annũ: sʒ ille ãnus eẽt valde ꝑuus z haberet ꝑuũ autũnũ z ꝑuũ verẽ. Sic ẽt si duratio rerum esset ꝑ centũ annos: oẽs illi. c. anni possent dici vn⁹ annus z vna ꝑiodus: z autũnus vel hyems illius ãni eẽt. 25. annoꝝ solariũ: q2. 25. est q̃rta ps cẽtenarĳ. vñ z phs in lib. meteuro. cãm assignãs: q̃re vna ps terre vno tꝑe abũdat aq̃s. z alio tꝑe abũdat ps alia: ait terrã ꝼʒ aliũ z aliũ aspectũ supcelestiũ corpoꝝ in ꝑte vna senescere z effici siccã. in alia ṽo iuuenescere z effici hũidã: sʒ ista iuuentus. z ista senectus mensurat̄ magno anno. z est in illo anno assignare magnũ autũnũ z magnã estatẽ. Transit.n. aliq̃ñ spatiũ mille annoꝝ vel pluꝫ anteq̃ꝫ terra iuuenis senescat z fiat sicca. totũ tñ illud tꝑs vn⁹ magnus annus dici põt. Sicut ḡ in eodẽ anno solari ꝑ 6. signa sol accedet. ita ꝙ tꝑs accessiõis est eq̃le tꝑi remissionis. Sic q2 vita z ꝑmanẽtia cuiuslibet rei annus dici põt. in illo anno tꝑs accessiõis qꝺ põt dici tꝑs gñonis est eq̃lis tꝑi remissiõis: qꝺ põt dici tꝑs corruptiõis: vt si res eẽt apta nata viuere ex celesti circulo ꝑ. c. ãnos ꝑ. l. annos diceret̄ ꝑficere z gñari. z ꝑ alios diceret̄ deficere z corrũpi. Ex hoc aũt appꝫ q2 sicut in motibus syderũ nõ est assignare ꝓprie statũ: q2 sydera continue mouent̄: ꝑꝑ qꝺ si assignat̄ ibi status hoc est ꝼʒ qd sic dĩ planeta stationariuꝫ: nõ q2 ꝼʒ ṽitatẽ: sʒ q2 post retrogradũʒ anq̃ꝫ fiat directus ꝼʒ quãdã silĩtudinẽ dĩ stationarius: q2 retrogradatio vĩ eẽ ꝯ̃ria directiõi. z inter duos motus ꝯ̃rios est dare qetẽʒ mediã. Sic ẽt sol in cancro z capricorno dĩ stationarius: vñ z cõiter dĩ ꝙ hec duo solstitia faciunt cancer z capricornus: ꝼm ṽitateʒ tñ sol nunq̃ꝫ stat: sed q2 vsqꝫ ad cancrũ dĩ ad nos accedere: a cancro z vltra dĩ a nobis recedẽ. Cũ ḡ accessus videatur eẽ ꝯ̃rius recessioni: in ꝑn⁹ cancri ꝑ q̃ꝫdã silĩtudineꝫ dĩ stare: q2 iter duos motus ꝯ̃rios est dare qetẽ mediã: sic ẽt in capricorno stat: q2 vsqꝫ ad capricornũ sol a nobis recedit: a capricorno vltra dĩ ad nos accedere. z sic sydera nũq̃ꝫ stant: sed ad nos accedũt vl̃ recedũt z tꝑs accessionis est eq̃le tꝑi recessionis. Sic q̃ꝫtuꝫ est ex celesti corꝑe. z ex motu syderũ in vita vel duratiõe alicuius gñabilis nõ est dare statũ ꝓprie loquẽdo. Sed ꝼm nãʒ celestẽ medietas totius illius tꝑis dĩ esse tꝑs gñationis. z alia medietas dĩ eẽ tꝑs corruptiõis: ꝙ si ita nõ sit z alr̄ ꝯtingat ħ ẽ ex remedĳs adhibitis ex libe. arb. vel ex alia z alia dispõne mãe. z hic ẽ forte ꝙ cũ tꝑs iuuentutis boluʒ sit vsqꝫ ad. 35. annũ: vt Cõmẽtator ait: ꝑꝑ qꝺ vita nãlis hũana in. 80. ãnis determiari debeat: ꝑꝑ aliã z aliã dispõnẽ mãe aliq magis z min⁹ viuũt. Jmmo ex eo ꝙ hoies ꝑ liberũ arb. adhibẽt magnã diligẽtiã circa ꝓpriũ corpus dato ꝙ tꝑs iuuẽtutis duret vsqꝫ ad. 35. annos. viuũt tñ aliq̃ñ hoies ꝑ. c. annos z vltra. Contingit.n. ħ per diligentiã adhibitaꝫ ex hũana industria: q2 sapiẽs dñabit̄ astris: vt vult Ptolo. in cẽtilogo suo. vel hoc ꝯtingit ex alia z alia dispõne mãe. Est aũt diligẽter notandũ ꝙ ꝼm intẽtionẽ phoꝝ: hoies q2 sunt vnũ in nã z in spẽ q̃ꝫtuꝫ est ex ꝑte spẽi cõpetit eis vnuꝫ tꝑs gñonis z corruptiõis: z tñ q2 spẽs hũana saluat̄ in diuersis cõplonib⁹ ꝼʒ diuersas cõplones nãlr̄ aliq magis z min⁹ viuũt. Sic absolute loquẽdo q̃ꝫtũ est ex ꝑte celestis circuli cuiuslibꝫ spẽi cõpetit vna ꝑiodus: tñ ꝼm ꝙ indiuidua illius spẽi sub alia z alia ꝯstellatiõe orĩt̄ sic mẽsurant̄ alia z alia ꝑiodo: ꝑꝑ qꝺ patere ꝑt quõ diuersificat̄ ꝑiodus i reb⁹ z quõ nõ: z ħ ad ista sufficiãt. T.co. 58.

SEmp ṽo vt dcm̃ est ꝯtinua erit gñio z corruptio z nũq̃ꝫ deficiet ꝑꝑ quã diximus cãm. Hoc aũt rõnabiliter ꝯtingit. Quoniã.n. in oibus ingmus ꝙ melius desiderare nãm semꝑ melius aũt esse q̃ꝫ non esse: quot eẽ autẽ modis dicimus i alĳs dictũ est: hoc aũt in oibus impolẽ existere ꝑꝑ longe a ꝑncipio distare: reliquo mõ cõpleuit eẽ ds faciens ꝯtinuã gñationẽ: ita.n. maxime continuabitur esse: q2 proxime est sube fieri semper per generationem. T.co. 59.

¶ Jn ista ꝑte vt dicebat̄ assignat phs cãm ꝑpetuitatis gñonis ex cã finali: circa qꝺ tria fac: q2 ꝑ fac qꝺ dcʒ ẽ. scðo q2 dixerat oĩa ħ iferiora suscipe mensurã ex motu celi reduc oĩa talia in motũ celeste. 3° ex his q̃ dcã sunt assignat solonẽ cuiusdã dubitabil qõnis. 2° ps: ibi. (Jõ z alia q̃cũq̃ꝫ.) 3° ibi. (Simul aũt mãifestũ ex his.) Dic ḡ ꝙ sꝑ vt dcm̃ ẽ ꝯtinua erit gñio z corruptio. z ꝑꝑ quã cãʒ nũq̃ꝫ deficiet: diximꝰ q̃ꝫtũ est ex ꝑte motꝰ oblĩq circuli. Sʒ ħ rõnabiliter ꝯtingit nõ solũ ex ꝑte motus: sʒ ẽt ex ꝑte finis: qm̃ in oibus ingmus nãʒ desiderare sꝑ qꝺ melius est: melius ãt est eẽ q̃ꝫ nõ esse. Quot ãt modis dicimus eẽ z q̃t modis accipit̄ eẽ dcm̃ ẽ in alĳs: vt in. 5. meta. Cuʒ ḡ ħ. s. eẽ ipolẽ sit existere z ꝯtinuari in oibus ꝑꝑ lõge distare a ꝑn⁹. Quedã.n. intm̃ distãt z deficiunt ab eẽ primi ꝑncipĳ ꝙ in suo eẽ ꝯtinuari nõ ꝑñt. Jdeo reliquo mõ. i. alio mõ deus cõpleuit. i. cõtinuauit esse gñabiliũ ꝯtinuã faciens gñationẽ eoꝝ. Naʒ ita. i. per gñationẽ continuã maxime ꝯtinuabit̄ tale esse: q2 semꝑ fieri per gñationẽ est proxime. i. propinquuꝫ ipsi sube. ¶ Notandũ autem ꝙ gñatio est via inesse z in subam: z q2 via est proxima termino: gñio est ꝓpinqua ipsi eẽ z ipsi sube: cũ ergo generabilia non possunt ꝯtinuari in suo esse ꝯtinuat ea deus alio modo. vʒ. ꝑ generationẽ: que est propinqua ipsi eẽ: ḡ ex parte finis z ex parte ipsius esse: quod finaliter in nã intẽditur ꝯtinuabitur gñio T.co. 60. T.co. 13. Notãdum.

bitur gñō. Bonū est.n.cū3 aliqs nō pōt obtinere ipsum finē f3 se ꝙ accipiat aliqd ꝓpinquū fini ꝛ ꝯstituat sibi finē qḋ ē fini ꝓpinquū: que aūt ꝑpetuū eē accipe nō pñt accipiāt ꝑpetuā gñonez: q2 gñatio ꝓpinq̄ est ipsi esse.

Notādum. ℂ Notandū aūt ꝙ spēs ꝓpinqua est ipsi īdiuiduo: totū .n.esse ꝛ tota nā indiuidui est spēs. Indiuiduū.n.sup2a spēm adducit significationē mäe. Cū ḡ gñabilia inesse indiuiduali ꝑpetuari non possint cōpleuit deus ꝑpetuitatē ipsius esse mō relicto.i.mō alio: q2 ꝑpetuant ea in esse specifico q̄ ꝑpetuari nō poterāt in esse significato. Nā semꝑ fieri ꝑ gñonē ꝛ ꝑpetuari f3 spēm est ꝓpe ipsī sube indiuidue: q2 tota suba indiuidui ꝛ ipsius eē reseruaᵗ in spē. Pōt ḡ lrā ꝓhabita legi dupl'r.v3. ꝓut gñō ē ꝓpinqua ipsi esse: ꝛ ꝓut spēs est ꝓpinqua ipsi sube idiuidue. Utroq3.n.mō.v3.f3 gñatiōnē ꝛ f̄m eē specificu3 perpetuantur hec gñabilia f̄m pħm.

Dub^m **Dubitaret** forte aliqs de eo ꝙ pħs in lrā innuit: v3 ꝙ deus intēdēs ꝙ meli⁹ est ꝛ intēdēs ipm esse ꝑpetuauit gñatiōnē gñabilium. Cū ḡ esse gñabiliū sit aliud ab esse diuino: si deus tale esse intēderet sequeret ipm intēdere aliqd ex̄ se: ꝛ q2 finis ꝛ id qḋ intēdit mouet agentē ꝛ facit efficiētē: deus ꝯstitueret sibi aliquē finē ꝑter se: ꝛ aliqḋ bonu3 aliud a deo moueret deū vt ageret: qḋ est absurdū. ℂ Ad h̄ aūt dici pōt ꝙ deus vnū effectū ordinat ad aliū effectum. deū ḡ agē ꝑꝑ finē aliū pōt itelligi dupl'r: vl' q2 ille finis ꝛ finis dei efficiētis: vel ꝙ sit finis ipsiu3 effect⁹ diuini. Pri⁹ mō locutio est ipossis. nihil.n. aliud a deo pōt esse finis ipsius dei. Deus.n.ꝑꝑ seipm nō ꝑꝑ aliū fine3 opatus est vniuersa. S3 2ᵒ mō ꝓpō pōt eē va. de⁹.n.potest oꝑari ꝑꝑ finē aliū: s3 ille finis nō erit finis dei oꝑantis: s3 diuini oꝑis: q2 nō est icōueniēs vnū diuinū opus ordinari ad aliud diuinū opus: ꝛ sic deus mouet ꝛ ꝯtinuat gñatiōnē ꝑꝑ esse gñabiliū: q2 mot⁹ ꝛ gñō q̄ sunt qḋdā opus diuinū ordinanᵗ. Sic.n. imaginari debemuſ ꝙ finis ꝛ bonū sunt obm volūtatis: vt sunt appħēsa ab intellectu. Nullū aūt bonū volūtatē mouet nisi sit ab intellectu appħēsu3. Iō modus volēdi quodamō sequit modū intelligēdi. Sicut ḡ deus nihil aliud ex̄ se intelligit tanq̄ ꝑncipale obm: s3 ꝑ per se itelligit seipm ꝛ intelligendo se intelligit oīa: sic tanq̄ ꝑncipale volutum vult suā bonitatē ꝛ seipm: ꝛ volendo seipsu3 vult alia.

Dub^m **Ulterius** forte dubitaret aliqs: q2 nō solū est incōueniēs eē gñabiliū eē fine3 dei: s3 est incōueniēs tale esse finē ipsius motus: si.n. corꝑa supcelestia mouerenᵗ ꝑꝑ gñonē istoꝝ ꝛ ꝑꝑ eoꝝ esse. ḡ hec sunt nobiliora illis: cū semꝑ finis sit nobilior his q̄ sunt ad finē: nec sufficeret si qs ꝯcederet h̄ veꝝ esse: q2 inter hec iferiora claudiᵗ hō qui est celo nobilior: q2 hō nō est celo nobilior ex ea ꝑte ex qua est corruptibilis: s3 si hoc veꝝ est: veritatē h3 ꝑꝑ itellectū: q2 alterū genus est ꝛ sepaᵗ ab aliȷs sic̄ ꝑpetuu3 a corruptibili: ꝛ q2 ꝑ se directe celū est cā istoꝝ inferioꝝ vt sunt gñabilia ꝛ corruptibilia: q2 f̄m ꝙ talia nō sunt nobiliora celo ꝑ se loquēdo vı̄ seq ꝙ nobile ad ignobile ordineᵗ si motus celi sit ꝑꝑ ordinatiōnē istoꝝ. ℂ Amplius cū celū nō solū faciat ad gñatiōnē hois: s3 etiā ad gñatiōnē alioꝝ semper vı̄ seq ꝙ nobile sit ꝑꝑ ignobile: si motus celi sit ꝑꝑ gñatiōnē quā cāt. Ad hoc aūt dici pōt ꝙ finis ꝛ illud ad qḋ ordinaᵗ aliqd nō est qḋlibet intētū: sed intētum ꝑncipale: f̄m.n. ꝓhoꝝ sniā3 intendit celū ꝑ sui motu3 gñatiōnē istoꝝ inferioꝝ: nō tñ intēdit eā ꝑncipal'r: sed q2 gñando hec inferiora existit eoꝝ cā ꝛ assimilaᵗ cāe ꝑme q̄ est maxie cā: intendit gñatiōnē hoꝝ vt ꝑ eē cōsequaᵗ silitudinē cause ꝑme. Nō.n. debemus arguere ꝙ nobile sit ꝑꝑ ignobile: nec ꝙ celū sit ꝑꝑ gñatiōnē eloꝝ q2 non intendit talē gñatiōnez ꝑncipal'r vt dictum est. Dub^m

Ulterius aūt ꝯsurgit dubitatio quō celū ꝛ alia pñt itendere aliqd. ꝛ si forte de celo possemus h̄ ꝯcedē: q2 f3 quosdā celi sūt aiati. Iux̄ illud Aui.in metaph̄i. sua. Cel'm est aial obediēs deo: qḋ vtꝝ v̄itatē h̄eat. ꝛ qual'r intelligēdū sit celos aiatos esse nō est p̄ñtis specl'atōis. Uerūtñ qcqd sit de celo de nā tñ: cū cognitiōe careat: dicere qḋ intēdit. ꝛ ꝙ sit aliqd d in tentiōe eius vı̄ oio absurdū. male ḡ dic̄ pħs ꝙ nā desiderat vel itēdit qḋ melius est. ℂ Ad h̄ aūt dici pōt ꝙ R^o desideriū ꝛ appetitus ꝛ intētio dñt inclinatiōnē quādā cognitiōnē ꝑcedēs: q2 desideriū ꝛ talia mēte ꝛ cog̃ne3 vñr ꝑsupponere. Nā ḡ si desiderat ꝛ appetit: hmōi appetitus aliqḋ cognitiōi ꝑsupponit: q2 si inclinareᵗ nā in aliqd: ꝛ illa inclinatio a cognitiōe: nō ꝓcederet: nō mereret nomē appetitus. Nā ḡ appetit ꝛ ꝑ cognitiōnē appetit: nō ꝑ cog̃nē q̄ sit in ipsa: s3 ꝑ cog̃nē que est in alio. Sic̄.n. volūtas appetit: ꝛ tñ volūtas nō cog̃scit. dı̄ tñ desiderare: q2 a cog̃scēte dirigiᵗ. Cū.n. videamus nām indirecte agere: q2 vt pl'm ꝯseqᵗ finē debitū. debem⁹ arguere: ꝙ nā ab aliq̄ intelligēte dirigiᵗ: in cuius virtute ꝯseqᵗ finē intētum. casual'r.n. qs ꝯseqᵗ finē intentū nisi ipse sit in se cog̃scēs vel dirigaᵗ ab aliquo cognoscēte. ꝛ oino opus nāe dı̄ eē opus intelligentie: q2 nā nō agit nisi per itelligētiā sit directa. Sic ḡ ꝓ tāto dı̄ nā intēdere ꝛ desiderare: nō q2 ipsa: vt dcm̄ est i se cognoscat: s3 q2 a cognoscēte ꝛ intelligēte dirigiᵗ. ꝛ ista ē snia Cōmentatoris sup.12.meta. vbi dı̄ ꝙ f̄m hoc est intelligendum ꝙ nā facit aliqd ꝑfecte ꝛ ordinate. ꝛ quāuis natura nō intēdat nisi rememorata ex v̄tutib⁹ agētibus nobilibus. que dñtur intelligētie. ℂ Deinde cum dicit. Co. 18.

ℂ Huius aūt cā vt dcm̄ est mltotiēs in circuitu allatio: sola.n. cōtinua: iō ꝛ alia q̄cūq3 trāsmutanᵗ adiuicē f3 passiōes ꝛ potētias. v̄.g. simplicia corꝑa imitanᵗ in circuitu allatiōnē. qñ.n. ex aq̄ aer gñaᵗ: ꝛ ex aere ignis: ꝛ rursus ex igne aq̄ i circuitu. dicimus.n. circuire gñonē: q2 rursus reuertiᵗ: quocirca ꝛ recta allatio assequens ea3 que in circuitu ꝯtinua est. T. c. 59

ℂ Redit ad ośndendū quō oēs isti motus inferiores reducunᵗ in motū celestē ꝛ ꝑpetuanᵗ per ipsu3. dicenſ ꝙ hmōi cā. v3. ꝙ sꝑ fiat gñō est allatio que est in circuitu: vt multotiēs dcm̄ est. Nā q2 sola circularis allatio est ꝯtinua: iō ꝛ alia quecūq3 trāsmutanᵗ adiuicē f3 passiones ꝛ f̄m potētias. i. f̄m v̄tutes actiuas ꝛ passiuas. v̄.g. cuiusmōi sunt simplicia corꝑa: talia q̄dē in suis transmutatiōibus imitanᵗ allatiōnē in circuitu. Na3 qñ ex aq̄ gñaᵗ aer. ꝛ ex aere ignis rursus sit ibi q̄dam circulus: q2 ex igne postea regñaᵗ aq̄. Dicemuſ.n. gñonē circuire in circuitu: q2 rursus reuertiᵗ gñō. Quocirca cu3 quedā circulatio sit in istis el'is: recta allatio q̄ est el'orū assequēs est eā allatiōnē que est ꝯtinua in circuitu. Nā si res assequiᵗ re3 ꝛ motus motū: ex quo el'a aliq̄ mō assequunᵗ circulū. motus ipsoꝝ ꝛ imitabiᵗ ꝛ assequetur circulatiōnē quādam. ℂ Notandū aūt ꝙ non solū gñō el'oꝝ: sed etiā motus eoꝝ qui est rectus imitatur aliquo mō circulū: q2 sole existēte i signis calidis vincunt el'a supiora ꝛ ꝯuertūt aliquā parte3 ad se de el'is inferioribus: vt vincēte igne sup aerē est ignis gñatus vbi ꝑus fuerat aer corruptus. sole aūt recedēte ab illis signis sit eꝯ: q2 el'a inferiora hñt victoriā super el'is su- Notandum.

periorībus

perio2ibus: 7 q2 circulariter est motus solũ circularis est trãsmutatio. Jgnis ğ aliq̃n extẽdit se ad iferius capiendo aliqd de spa aeris: 7 aer extẽdit se ad supi⁹ capiendo aliqd de spa ignis. 7 q2 hoc fit circl'ariter: vt dictũ est motus ad supius 7 inferius imitant quodã mõ circulũ. 7 q2 tales motus sunt recti: recta allatio quodã mõ imitant circulationes. ℭ Deinde cum dicit.

T.c.60 ℭ Simul ãt mãifestũ ex his q̇ qdã que rũt: q̃re vnoquoq̧ cõpo2 ĩ ppriã allato regionẽ in ifinito tpe nõ distãt cõpa: cã .n. huius est q̃ adiuicẽ trãnsitio: si.n. vnũ qdq̧ manẽt ĩ sua ipsius regiõe 7 nõ trãsmutaret ab eo qd ppe iã vtiq̧ dstitisset trãsmutant qdẽ igr̃ pp allationez duplicẽ entẽ: q2 trãsmutãt aut nõ ptingit manere nll'z co2 ĩ nl'la regiõe o2diatũ. Qd qdẽ igit est gñatio 7 cõruptio 7 pp quã cãm: 7 quid gñabile 7 co2ruptibile: manifestũ est ex his que dicta sunt.

ℭ Ex his q̃ dixerat soluit quãdã dubitabilẽ qõnem dicens: q̇ sil' manim est ex his dcis id qd qdã qrũt. vz. q̃r vnoq̧ co2po2 el'o2 in ppriã allato regionẽ in infinito tpe co2pa el'o2 nõ distãt. i. q̃re iã p ifinitum tps: 7 ab eterno co2pa el'o2 nõ sp hñt disticta loca: ita q̇ absq̧ pfusione 7 absq̧ pmixtiõe qdl3 maneat ĩ sua regione 7 ĩ sua spa. Cã.n. hui⁹ ẽ trãsmutatio q̃ ẽ el'o2 adiuicez. Si.n. vnũqdq̧ el'z maneret ĩ sua ipsi⁹ regiõe sine pfusione 7 absq̧ pmixtiõe. 7 nõ trãsmutet ab eo el'o qd est ppe ipz: iaz vtiq̧ destitissent trãsmutatiões co2: sz nũq̃ desistũt trãsmutari: sz trãsmutãt pp duplicẽ entẽ allationẽ. i. pp allationẽ sol' q̃ est duplex: 7 diffo2mis pp obligtatẽ zodiaci: 7 q2 ptinue el'a se trãsmutãt: iõ nõ contingit vllũ co2 el'o2 manẽ in nulla regiõe o2dlata: sp .n. est ibi cõmixtio 7 io2diatio q̃dã. ℭ Nõndũ autẽ q̇ q2 circulariter celũ mouet 7 ptinue ĩ vna pte vicunt signa cal'a: 7 ĩ alia vo frida: q2 ex tali victo2ia psurgit cõfusio el'o2: 7 vnũ el'z accipit de spa alteri⁹: iõ h el'a non pñt stare o2dinate in speris suis. ℭ Deinde cum dicit.

Nõnm

T.c.61. ℭ Qm̃ aũt nec̃e est esse aliqd mouens si motus erit vt dcm̃ est p̃us in alijs: 7 si sp q̇ opz aliqd eẽ sp 7 d ptinue vnũ 7 idez 7 imobile: 7 ialterabile: 7 ingñabile. 7 si multi q in circuitu mot⁹ multa qdẽ: oĩa aũt q̃liter eẽ hoc nec̃e sub vno p̃ncipio.

ℭ Assignat cãm ptinuitat]: 7 duo fac: q2 p̃ facit qd dcm̃ ẽ. 2⁹ qdã qd supposuerat pbat: ibi. (Cõtinuo ãt ente.) Dicit ğ. q̇ vt dcm̃ est p̃us ĩ alijs. s. in. 8. phico2. Si motus erit necesse est aliqd esse mouẽs. 7 si semp erit motus: oz semp aliqd eẽ mouens. 7 si ptinue aliqd mouet oz dare vnũ 7 idẽ imobile 7 inalterabile 7 ingñabile: qd ptinue moueat. Et si multi sunt motus q sunt in circuitu: multa qdẽ oz esse mouẽtia. 7 oĩa h mouentia opz qual'r. i. aliqual'r eẽ sub vno p̃n⁹. 7 tũc suppleat rõ: q̇ q2 oẽs moto2es celestes sunt sub vno moto2e semp mouẽte cũ ex o2dine illo2 moto2 causet gñatio 7 co2ruptio in istis inferio2ibus: ppetua erit hec gñatio: q2 ppetuus est o2do talinz moto2um. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Continuo aũt ente tpe nec̃e motũ eẽ ptinuũ si ipossibile tp̃s sine motu eẽ: ptigit igr̃ alicuius tp̃s numerus: eius qdez q in circuitu: ergo quẽadmodũ in his q̃ a p2incipio determinatũ est.

ℭ Quia supposuerat motũ p̃m eẽ ptinuũ 7 ppetuũ: 7 ex ppetuitate illius mot⁹ arguebat ppetuitatẽ moto2is 7 ppetuã trãsmutationẽ in istis iferio2ibus: iõ pbat motũ illũ esse ptinuũ 7 ppetuũ: qd fuerat in p̃cedẽti rõne suppositũ. 7 duo fac: q2 p̃ pbat hmõi motũ eẽ ptinuũ. 2⁹ ingrit a q̃ hz ptinuitatẽ: ibi. (Continuus aũt motus.) Dicit ğ. ptinuo aũt ente supple tpe nec̃e est motuz cõtinuũ eẽ: q2 ipol'e est esse tp̃s sine motu. Est igit tp̃s numerus eius motus ptinui q est in circuitu. i. q est circl'aris. q. d. q̇ q2 tp̃s est ppetuũ 7 ptinuũ: oz motũ illũ circularẽ 7 p motũ ipz tp̃s cuius est nũerus eẽ ppetuuz 7 ptinuũ. ℭ Nõndũ ãt pbm hr̃e. q. p2o p̃n⁹ q̇ qcqd incipit vel definit de nec̃itate est tpale. oẽ aũt tpale claudit tpe. sic esse locale claudit loco. Si ğ tp̃s nõ eẽt eternũ 7 ppetuũ: sz vel icepisset vel desineret tp̃s eẽ: tpale claudere tpe: qd est incõuenieñs: q2 si clauderet tpe eẽt tp̃s añq̧ incipet tp̃s: vel esset tp̃s postq̧ desineret esse tp̃s: h aũt rõ 7 alie rões facte in h lib. ad pbandũ ppetuitatẽ gñonis: quãtã vim hñt in sequẽtibus apparebit. Notã dum.

ℭ Nõndũ ẽt q̇ dic̃ tp̃s eẽ numerũ motus: tp̃s. n. q̃tuz est de se numerus est: est. n. nũerus numeratus: ipsa. n. p̃us 7 posterius in motu vt sunt numerata ab aĩa complent rões tpis. Est ğ tp̃s qd ptinuũ nõ de se: sz rõe motus in q̃ fundat: sicut. x. palmi in ligno qd ptinuuz dñt. Nã lz. x. palmi hẽant rõnez numeri: 7 dicant q̃titatez discretã: rõne tñ ligni ptinui in q̃ fundant tales. x. palmi quid cõtinuum esse pñt. ℭ Deinde cum dicit. Notã dum.

ℭ Cõtinuus aũt motus vtrũ: q2 qd mouet continuũ est. aut in quo mouetur velut locum: dico aũt passiones. T.co. 62.

ℭ Jngrit vñ mot⁹ hz ptinuitatẽ. 7 duo fac: q2 p̃ p̃mittit qõnẽ. 2⁹ decl'at veritatẽ q̃siti: ibi. (Mãifestũ vtiq̧.) Dic̃ ğ ingrendũ eẽ hic vtr2 motus sit ptinuus: q2 est ptinuũ id qd mouet. i. mobile: aut est ptinuus: q2 diximus esse ptinuũ illud in quo mouetur: puta locũ aut passionem.

ℭ Nõndũ aũt q̇ motũ eẽ in aliquo põt itelligi dupl'r. vel sicut in subo: 7 sic est in eo qd mouet siue in mobili. vel põt motus dici esse in aliquo tanq̧ in gñe: vl' tãq̧ in spẽ: 7 sic motus est in rebus ad q̃s est motus: vt motus ad passionẽ vel ad q̃litatẽ est in gñe qualitatis: motus ğ est in illa re q̃ p motũ acqrit inquãtũ p ea repõit in gñe vel in spẽ: vt motus ad q̃litatẽ est in q̃litate: q2 ẽ in gñe q̃litatis. est ğ rõnabilis qõ: cũ motus dicat esse in subo 7 ĩ termio: vtrũ hẽat ptinuitatẽ a subo vt a mobili: vel a termio vt a loco si mot⁹ ille termiat ad locũ: vel a passiõe si terminat ad passionẽ. ℭ Deiñ cũ dicit. Notã dum.

ℭ Mãifestũ vtiq̧ q2 eo qdẽ q̇ id qd mouet: quõ. n. passio ptinua ẽ: nisi q2 res cui accidit ptinua ẽ: si ãt 7 hoc eo q̇ ĩ quo solo loco existit: magnitudiez. n. aliq̧ hz. hui⁹ ãt q̇ circl'o solũ ptiuũ: q̇ circa idẽ sibi ipi sp ptinuũ: hoc igr̃ ẽ qd fac̃ ptinuũ motũ q̇ ĩ circuitu cõpus fert: motus ãt tp̃s.

ℭ Decl'at v̇itatẽ q̃siti: dicẽs. manifestũ eẽ motũ eo qdez esse ptinuũ: q2 id qd mouet supple est continuũ. a passione. n. cõtinuitatẽ hr̃e non põt: q2 quõ passio est continua: nisi q2 res cui accidit passio continua est. Opo2tet ergo a ptinuitate subiecti eẽ talẽ ptinuitatez: sz si hec. i.

si ptinuitas

ſi ꝯtinuitas eo ꝙ exiſtit in ſolo loco in q̄ eſt mot⁹: q2 locus aliquā magnitudinē h3. ꝑꝑ h̄ ſupple nō poſſumus vl'r ponere motū eē ꝯtinuū rōe loci: q2 ſolū dicimus eē ꝯtinuū motū huius corꝑis qd̄ mouet̄ in circulo. Cū3 ḡ tale corpus nō ſit in loco motui maxie ꝯtinuo nō poſſumus dare ꝯtinuitatē a loco: q̄circa idem mobile qd̄ ſibi ipſi .i. ſ3 ſeipſū3 eſt ſemꝑ ꝯtinuū dat ꝯtinuitatē motui: h̄ igr̄ corpus qd̄ fert̄ in circuitu fac̄ motū ꝯtinuū: motus aūt fac̄ ꝯtinuū tp̄s: ita ꝙ tp̄s h3 ꝯtinuitatē a motu. motus aūt a mobili. ¶ Notādū ḡ ꝙ motus vl'r h3 ꝯtinui-

Notā dum. tatē a mobili: nō a termino: q2 ſi debēt hr̄e ꝯtinuitatem a termio:: maxie videret̄ hr̄e ꝯtinuitatē a loco. Cum ḡ ꝑmū corpus nō moueat̄ i loco nec a loco: ſ3 circa aliqd q2 motus talis corꝑis eſt maxie ꝯtinuus: ꝑ3 ꝙ vl'r motus nō h3 ꝯtinuitatem a loco cum locus maxime continuus ab eo continuitatem habere non poſſit.

T.co. 63. Q Uoniā aūt in ꝯtinue motis ſm gn̄ationē: aut alterationē3: aut vl'r trāſmutatōē3 hmōi. videm⁹ demū ens ⁊ gn̄atū hoc poſt hoc: vt non deficiat: vidēdū ē vtru3 aliqd qd̄ erit ex necītate aut nihil: ſ3 oīa ꝯtingit nō fieri.

¶ Poſtq̄ phs ꝓbauit ꝑpetuitatē gnōnis ⁊ aſſignauit cā3 hui⁹ ꝑpetuitat̄. In pte iſta oñdit q̄lis ſit ꝑpetuitas ꝓbās hāc ꝑpetuitatē eē ſm circulū nō ſm rectū: ⁊ duo facit: q2 ꝑ̄ oñdit hmōi necītatē eē circularē. 2° reducit

T.co. 69. hmōi ꝓprietatē ⁊ necītatē i celeſtem motu3. 2ª ibi. (Hoc vtiq3 qdē.) Circa ꝑ̄ᵐ duo fac̄: q2 ꝑ̄ oñdit gnōnē eē neceſ-

T.co. 69. ſariā in circuitu. 2° manifeſtat ꝙ nō eſt necīa ſ3 rectu3 ibi. (Siqdē igit̄ in infinitū.) ¶ Ad euidentiā aūt ꝑme

Notā dum. ptis notādū ꝙ gn̄atio iō eſt circularis: q2 eadē mā que ꝑus fuit ſub for͛ aeris itez reuertit̄ ⁊ fit poſtea ſub for͛ aeris: ⁊ mā q̄ fuit ſub for͛ nubis vel pluuie itez reuertit̄ ⁊ efficit̄ ſub for͛ pluuie vel nubis. Et qd̄ dcm̄ eſt de eſſis: vt de aere vel aq̄: ⁊ de nube vel pluuia itelligēdu3 eſt et̄ de aialibus. ⁊ de aliis q̄ gn̄ant̄ nāl'r. Mā.n.q̄ fuit ſub for͛ mur̄ vel ſub forma leonis circulariter reuertit̄ ⁊ efficit̄ ſub forma muris vel leonis. Op3.n. ſic dicē ſe quēdo pōnē phi. Si.n. mūdus fuit ab eterno ꝑceſſerūt īfiniti mures ⁊ īfiniti leones. ⁊ fuerūt īfinite gnōnes aeris ⁊ nubis ⁊ pluuie: ⁊ cetera talia īfi͛ᵗᵃ. ⁊ ſic īfinita ꝑceſſerūt de q̄l3 taliū ſ3 tp̄s ꝑteritū: ita īfinita erūt ſ3 futurū. Cū ḡ mā ſit finita ⁊ ex mā finita nō pñt gn̄ari īfinita niſi ſ3 circulū: o3 eādē māᵐ īfinities reiterari ſub eadē forma. Si.n. tota mā corꝑal' eēt ſub for͛ mur̄ non ſufficēt ad gnōnē tot murū quot fuerūt: imo q2 q̄l3 finitū quātūcūq3 maxie q̄ntitat̄ ꝯtineret̄ in īfinito īfiniti es: o3 eādē mā3 īfinities reiterari ſub eadē for͛ muru3: ſi debēt ex mā finita gn̄ari īfiniti mures. Et qd̄ dcm̄ eſt de gnōne muris intell3 eſt de oīb⁹ aliis nāliter gn̄atis.

Notā dum. ¶ Notādū et̄ ꝙ l3 de oībus talib⁹ nāl'r gn̄atis v̄itatem hēat: q2 o3 mā3 circulariter reuerti ſub eade3 for͛a. Iſta tn̄ reuerſio in aliqbus eſt imediate vel q̄ſi imediate: in aliqbus v̄o ꝑ mlta me⁹. Nā ſi ex aere fit aq̄ ſtati3 ⁊ imediate ex aq̄ pōt fieri aer: ſ3 ſi ex mure viuo gn̄atur mus mortuus nō ſtati3 ex mure mortuo fit viuus mus. ⁊ maxime loq̄ndo de murib⁹ ꝑ ꝓpagationē ⁊ ꝑ coitū gn̄at̄: q2 in talibus mortuū nō redit viuū niſi ꝑ mlta media: vt h3 decl'ari. 8. meta. Utrū āt in gn̄atis ꝑ putrefactio-

T.co. 14. nē poſſit eē imediata ꝯuerſio nō eſt p̄ntis ſpecl'atiōis. ſuffic̄ āt ad p̄ns ſcire ꝙ i oībus gn̄atis nāl'r eſt q̄dā circulatio. ⁊ mā de necītate reuertit̄ ſub eadē forma: ſ3 huiuſmōi circulatio i aliqb⁹ eſt imediata: in aliqb⁹ ꝑ mlta media. In aliqbus v̄o ꝑ pauca. ¶ Notādū ꝙ q2 gn̄atio Nōnᵐ h3 ꝑpetuitatē ſ3 circulū. iō nō oīu3 gn̄atio ꝑ oē3 modū eſt ꝯtingēs: ſ3 aliq̄ mō eſt necīa. Nā ſi mā q̄ fuit ſub forma muris de necītate itez erit ſub forma muris: poſſumus arguere ꝙ mus ō neceſſitate gn̄abit̄. In his ergo que ſunt a ꝓpoſito: ſemꝑ eſt gn̄o ꝯtingēs: ſ3 i his q̄ ſūt a nā gn̄atio eſt necīa. ⁊ ſi nō ē necīa ſ3 īdiuiduū: eſt tn̄ necīa ſm ſpēm: q2 ſi nō de neceſſitate gn̄abit̄ h̄ leo vel hic aer: q2 forte talis gn̄atio poſſet īpediri. ¶ De necītate tn̄ gn̄abit̄ leo ⁊ aer: q2 vl'r gn̄atio leonis vel aeris vel alterius rei nālis īpediri nō pt̄. Idē eſt ḡ q̄rere vtz gn̄atio ꝑpetuet̄ circl'ariter: ⁊ vtrum gn̄atio aliquoz ſit neceſſaria: q2 ſi ꝑpetuabit̄ gn̄atio ſm circulū de neceſſitate gn̄abunt̄ hmōi rez gn̄a: q2 mā q̄ fuit ſub forma vnius itez erit ſub forma eiuſdē: vt gn̄atio circulariter ꝑpetuari poſſit. Phs ḡ volēs q̄rere vtrum gn̄atio ꝑpetuet̄ circl'ariter: q̄rit hāc qōnē ſub hac forma: vtz gn̄o aliquoz ſit necīa: vt ſi mō corrupt⁹ eſt aer: vtrū dicere poſſum⁹ ꝙ de necītate gn̄abit̄ aer. Circa h̄ aūt duo facit: q2 ꝑ̄ ꝑmittit qōnē. 2° ſoluit: ibi. (Qm̄.n.qdē.) Dicit ḡ T.co. 64.

ꝙ in ꝯtinue motis ſ3 gnōne3 aut alterationem: aut vl'r ſm trāſmutationē alicuius. Uidemus demū vel deinceps: vt h3 alia lr̄a: qd̄ eſt aliqd ens ⁊ gn̄atū h̄ poſt hoc vt nō deficiat gn̄o: ⁊ q2 gn̄o ꝑpetuat̄ vidēdū eſt. vtrum aliqd qd̄ erit ex necītate gn̄abit̄ aut nō: ſed oīa ꝯtingit non fieri ⁊ gn̄ant̄ contingenter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄.n.qdē q̄dā māifeſtū ⁊ mox erunt T.co.

⁊ futuz aliud: ꝑꝑ hoc ꝙ vez eſt dicē: q2 64.

erit o3 hoc eē: qñq3 vez q2 eſt hoc: ꝙ āt nūc vez dicē: q2 futuz ē: nihil ꝓhib3 nō fieri: futurus.n. cedere qs nō incedet.

¶ Soluit. ⁊ duo fac̄: q2 ꝑ̄ facit qd̄ dcm̄ eſt. 2° manifeſtat T.c. 65

qd̄ dixerat: ibi. (Ul'r aūt ꝯtigit.) Dic̄ ergo manifᵐ eē qm̄ mox cū q̄dā erūt ꝑꝑ h̄ .i. ꝑꝑ eē illoz erit aliō futurū: ꝙ ꝓ q2 vez eſt dicere: q2 h̄ erit o3 hoc eē: qm̄ vez: q2 h̄ .i. hmōi ſunt gn̄ata circl'ariter ⁊ vl'r: vt ſi erit pluuia verū erit dicere ꝙ eſt vapor: ⁊ ſi erit vapor ꝙ erit nubes: ⁊ ſi erit nubes ꝙ erit pluuia: q̄re ſi erit pluuia erit pluuia. In talibus ḡ q̄ ſunt futura nō vl'r īpediri pñt: ſed ī his q̄ ſunt a ꝓpoſito futura nō ſunt necīa. In talibus.n. qd̄ nūc vez eſt dicere: q2 futurū eſt nihil ꝓhibet nō fieri: q2 futur⁹ qs īcedere nō īcedet. Inceſſus.n. ⁊ iter nr̄3 ex libero ar. ꝓcedūt: iō cū diſponim⁹ īcedere ⁊ eſt futurus inceſſus pōt īpediri tale iter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uniuerſal'r qm̄ ꝯtingit q̄dā entiū ⁊ nō T.c. 65

eſſe manifeſtū: qm̄ ⁊ q̄ gn̄ant̄ ita hēbūt ⁊ nō ex neceſſitate hec erūt: vtrū igr̄ oīa talia: aut nō. Sed q̄da3 neceſſe ſimpliciter fieri. Et eſt quēadmodu3 ineſſe: hoc T.c. 66.

impoſſibile non eſſe: hoc autem poſſibile: ita ⁊ circa generationem.

¶ Māifeſtat qd̄ dixerat. ⁊ duo fac̄: q2 ꝑ̄ māifeſtat id cōparādo gnōnē ad eē. 2° qd̄ dixerat expōit in termis. 2ª ibi. (Uerbi grā ꝯuerſiōes igr̄.) Dic̄ ḡ ꝙ vl'r ſupple vr̄ eē ſil'r circa eſſe ⁊ circa gnōnē: vt qm̄ ꝯtingit q̄dā entiū nō ex necītate eſſe: ⁊ q2 q̄ gn̄ant̄ ita ſe hēbūt nō ex neceſſitate erit hoc .i. gn̄atio taliū. Sed vtrū ſunt oīa talia ꝙ gn̄atio coz ſit ꝯtingēs aut nō oīu3 gn̄atio ē ꝯtigēs: ſ3 quedā ſimpl'r necē eſt fieri. Dicere poſſumus ꝙ eſt in gn̄atione quēadmodum ⁊ ineſſe: q2 ſicut hec entia ſunt impoſſibilia nō eſſe .i. ſunt neceſſaria: hec aūt ſunt

poſſibila

Nōn^m possibilia.i.ꝯtingētia. Jta ꝛ circa gnōnē se hꝫ: qꝛ q̄dāꝫ gn̄atio est necessaria: q̄dā ꝟo ꝯtingēs. ¶ Nōn^m aūt ꝙ esse est terminus gn̄atiōis: iō vʼl eē indicādū de gnōne sicut de esse: si ḡ aliquoꝝ esse est necessariū: aliquorum ꝟo est ꝯtingēs: gn̄atio aliquoꝝ est necessaria: aliquorū vero contingens. ¶ Deinde cum dicit.

T.c. 66 ¶ Verbi grā ꝯuersiones igr̄ necesse fieri
T.c. 67 ꝛ nō possibile nō ꝯtingere. ¶ Si igitur qd̄ p̄us necesse est fieri si qd̄ posteriꝰ erit: v̄bi gratia si domus fundamētū. si vero hoc. lutū p̄us. ḡ si fundamētū factuꝫ est: necesse ꝛ domū fieri: aut nō esse adhuc: si aūt ꝛ id: nec̄e gn̄ari simpl̄r: si aūt ꝛ hoc posito necesse gn̄ari domuꝫ. si.n. fuit qd̄ prius hn̄s se ad posterius: q̄re si illud erit necesse illud p̄us gn̄ari. Si igr̄ nec̄e generari: ꝛ qd̄ postea: ꝛ qd̄ prius necesse: ꝛ si p̄us: ꝛ qd̄ posterius igr̄ est nec̄e: sꝫ hoc nō est pp̄ istud: sꝫ qm̄ subꝫ est ex necessitate futurū. Jn q̄bus igr̄ ꝙ postea nec̄e est esse in his cōuertit̄: ꝛ semp̄ priori generato necesse generari qd̄ postea.

¶ Exponit qd̄ dixerat i termis dicēs: ꝙ ꝯuersiones necesse est fieri: ꝛ nō poss̄e est nō ꝯtingē: ꝛ qꝛ gn̄ata nālit̄er gn̄ant̄ s̄m ꝯuersionē: vt ex aqua fit aer ꝛ eꝯ. ꝛ ex nube pluuia ꝛ eꝯ. iō gnō est nec̄ia: sꝫ si nō fit ibi ꝯuersio: vt se hꝫ in his q̄ gn̄ant̄ a ꝓposito: gn̄atio nō erit nec̄ia simpliciter: sꝫ ex suppōne. Jn talibꝰ.n. si qd̄ posteriꝰ erit: necesse est fieri qd̄ p̄us: sꝫ nō eꝯ. Verbi grā domꝰ ꝛ fundamētū ꝛ talia artificialia hn̄t p̄dictū ordinē: qꝛ si domꝰ est fundamētū fuit p̄us. si ꝟo est h̄.s. fundamētū lutū ꝛ cementū fuit p̄us: sꝫ si fundamētū f̄cm̄ est nūq̄d necesse est domū fieri: aut nō nec̄e est eē adhuc: qꝛ si ex fundamēto nō possumus simpl̄r iferre domū: sꝫ ex suppōne poterit eē talis illatio: vt si suppōat̄ gnōnē domus esse nec̄iaꝫ simpl̄r. Jō subdit ꝙ si hoc.i. si domus sit necesse gn̄ari domū. Nā ꝙ p̄us sic fuit se hn̄s ad posteriꝰ ꝙ si est illud.i. si ē posterius nec̄e est gn̄ari illud qd̄ est p̄us: ꝛ qꝛ posterius īfunt p̄us ex nec̄itate. p̄us aūt īfunt posterius ex suppōne. Jō ꝯcludit ꝙ si nec̄e ē gn̄ari qd̄ postea nec̄e ē gn̄ari qd̄ p̄us ꝛ eꝯ: si nec̄e est gn̄ari qd̄ p̄us ꝛ qd̄ posterius: sꝫ h̄ posterius nō est pp̄ illud.i. pp̄ h̄ ꝙ ponit ē p̄us esse: si talis illatio. vꝫ. ex suppōne. vꝫ. si h̄ꝫ posterius sit de nec̄itate futurū: nō.n. qꝛ fundamentum est iō domus erit. ¶ Sꝫ si supponat̄ domū eē de nec̄itate futura: ex tali suppōne possumꝰ arguere si est fundamentū qd̄ erit domus: igit̄ in q̄bus ꝙ est postea necesse est esse ꝛ eundē ordinē hꝫ p̄us: ad posterius ꝙ posterius ad p̄us in his ꝯuertit̄ gn̄atio. ꝛ semp̄ p̄ori gn̄ato: nec̄e est gn̄ari ꝙ postea: sic̄ posteriori gn̄ato: necesse fuit gn̄ari ꝙ p̄us: ꝛ qꝛ hunc ordinē aspicimus i gnōne nāliuꝫ: iō taliū gnō est necessaria s̄m circulum.

Dubm Dubitaret forte aliq̄s: qꝛ vꝫ eē circulū i his q̄ sunt a ꝓposito: sic̄ in nālibus. Nā si mūdus nec cepit nec d̄sinet: sic̄ fuerūt īfinite pluuie in t̄pe p̄terito ꝛ erūt īfinite in futuro: sic fuerūt infinite domus in t̄pe p̄terito ꝛ erūt infinite i t̄pe futuro. ꝛ qꝛ ad gnōnē īfinitoꝝ nō sufficit mā finita nisi s̄ꝫ circuluꝫ de nec̄itate: mā que ste forꝰ domus īfinities fuit sub forma domus ꝛ infinities erit sub forma domus: qꝛ nō esset nisi in talibus eēt circulatio ꝛ nisi gnō domus eēt nec̄ia. ¶ Ad h̄ aūt dici p̄ōt ꝙ īter p̄us ꝛ posterius est ordo nec̄ius s̄ꝫ rectū: vt qꝛ si est qd̄ posteriꝰ de nec̄itate fuit qd̄ p̄us: sꝫ nō ē ibi ꝯuersio i circulū absoʼʼ loquēdo: qꝛ lꝫ posteriꝰ iferat p̄us. p̄us tm̄ nō absoʼʼ ifert posteriꝰ. hꝫ.n. posteriꝰ s̄ꝫ se nec̄iū ordinē ad p̄us: sꝫ non eꝯ. Jō si posito p̄ori possumꝰ iferre posteriꝰ: h̄ nō est rōe q̄ p̄us: sꝫ nec̄itas ꝯuersiōis i talibꝰ ē ex sua cā: vt si cā sit nec̄ia s̄ꝫ circulū ꝛ cāta erūt nec̄ia s̄ꝫ eūm̄ modū. Nālia ḡ habebūt nec̄itatē circularē: qꝛ reducūt̄ i motū celi qui est necessarius ꝛ circularis: artificialia ꝟo talē necessitateꝫ hr̄e nō p̄n̄t. Et qd̄ de infinitis domibꝰ dici dꝫ ꝙ accidit ꝙ mā q̄ est sub forꝰ domus iterū redeat sub forma domus. Sꝫ ꝙ mā q̄ fuit sub elīs frigidis: ꝙ iterū redeat ꝛ fiat sub forma taliū eloꝝ nō est p̄ accn̄s: sꝫ p̄ se. Naꝫ ꝙ elʼa frida ꝛ calʼa in aliq̄ p̄te orbis victoriā hēant hoc est pp̄ aspectū signoꝝ fridoꝝ vel caloꝝ. ꝛ qꝛ celū circulariter v̄tit̄ ꝛ signa frida hn̄t aspectū vbi p̄us hēbāt calida ꝛ eꝯ. iō p̄ se est ꝙ redeūtibꝰ talibus signis mā q̄ fuit sub elīs fridis fiat sub calīs ꝛ eꝯ. Si.n. dn̄antibꝰ signis calīs nō eēt gnō caloꝝ h̄ eēt p̄ accn̄s: ꝛ qꝛ nullū p̄ accn̄s est sp̄ ꝛ p̄petuū: iposs̄e est redeūtibus signis calidis ꝙ nō fiat gnō caloꝝ. Jō in talibꝰ vꝫ ꝯuersio: vt si fit mā p̄us sub elīs calīs arguē possumꝰ ꝙ postea erit sub fridis ꝛ eꝯ. Jmmo si h̄ gnō ipediat̄ pp̄ ipedimētuꝫ aliqd̄: vt pp̄ indispōnē māe: reducit̄ in motū celi aliquo mō in huius ipedimēto est aliq̄ circulatio: ita ꝙ illa nālia nec̄itatē quādā vīr hr̄e circularē. ¶ Notandum ḡ ꝙ hec artificialia p̄n̄t ipediri in sua cā p̄ se: qꝛ p̄ōt aliq̄s desistere a ꝓposito ne faciat qd̄ ꝓposuit. sꝫ nālia nō reducunt̄ in motū celi: qꝛ talis motus est nec̄ius p̄ se s̄m ꝙ hmōi cāꝫ ipedire nō p̄ōt. Reducunt̄.n. nālia i motū celi p̄ se. artificialia ꝟo reducūt̄ i ip̄ꝫ quodāmō p̄ accn̄s. Jntellectus.n. cū nō sit corpus nec īter corpa p̄ se non dependet a motu celi. reducunt̄ tm̄ artificialia aliq̄ mō in motū celi: qꝛ artifices obseruāt talē motū vt melius ꝯsequant̄ intentū: vt aratores arant terrā depluitaꝫ: qꝛ facilius scindit̄. ꝛ fabri lignarij nō quolꝫ t̄pe abscindūt ligna: qꝛ ligna abscisa vno t̄pe sūt magi̇ putrefactibilia q̄ꝫ alio. Ex quo pꝫ ꝙ i nālibꝰ est circulus p̄ se: in artificialibus ꝟo p̄ōt eē circulus p̄ accn̄s. ¶ Notandū ēt ꝙ in recto p̄ōt dari p̄us ꝛ posterius p̄cise: sꝫ in circulo q̄libet punctus eq̄li mō est finis ꝛ p̄n^m. ꝛ qꝛ nālia hn̄t necessitatē circularē: qd̄libet p̄ōt dici p̄us ꝛ posteriꝰ. Non .n. se hꝫ nubes ad pluuiā sic̄ fundamētū ad domū. fūdamentū.n. respectu domus solū hꝫ rōnē p̄oris. domꝰ ꝟo posterioris. Sꝫ pluuia est prior ꝛ posterior nube ꝛ eꝯ. nubes.n. ordināt̄ ad pluuiā ꝛ eꝯ. nube.n. f̄cā fit pluuia. ꝛ pluuia f̄cā vapor. quo facto gn̄at̄ nubes. ꝛ qꝛ posterior infert p̄us. ꝛ p̄us infert̄ ab ipso. Jō in talibus qd̄libet infert ꝛ īfert̄: cū qd̄libet sit p̄us ꝛ posterius. vt si nubes est fuit pluuia ꝛ erit pluuia. ꝛ si est pluuia fuit nubes. talia ḡ: qꝛ pari mō vīr eē priora ꝛ posteriora pari mō se vīr inferre. fundamētū ꝟo ꝛ domus nō sic simpliciter se īferunt: sed ex suppositione vt dictum est. Notādum. Notādum.

T.co. 68. S Jgdem.n. in infinitū tēdit ꝛ ad inferius. non erit nec̄e eoꝝ q̄ postea. hec gn̄ari simpl̄r: sed neq̄ꝫ ex suppositiōe. semp̄er.n. alteruꝫ an̄rius necesse esse: iō ꝛ necesse illud gn̄ari: quo circa si nō est p̄ncipiū infiniti. neq̄ꝫ p̄muꝫ erit nihil: pp̄ qd̄ necesse erit generari.

¶ Postq̄ꝫ phs ondit gnōneꝫ eē necessariā s̄m circulū.

Jn p̄te

In pte ista pbat hmōi gñationē nō eē neciaz ſʒ rectū ⁊ duo facit:q₂ pͦ fac̄ qȏ dcm̄ ē.2ͦ recolligit q̄ dixerat vt ↄcludat itentū.ibi.(Nece.n.aut finē hr̄e.) Circa pmūʒ duo facit:q₂ pͦ oñdit gñationē nō eē neciaz ſm rectū ſi ponaſ ↄcedere iſinitū.2ͦ.oñdit h̄ ſi dicaſ hmōi ↄceſſuʒ hr̄e finē.ibi.(At vͦo neqʒ i finē hñtibuſ.)Dic̄ ḡ q̄ ſiqdē igr̄ gñatio tēdit in iſinitū ⁊ ad iſerius nō ē nece gñari ſimplr̄ h̄ de nūero eoꝝ q̄ ſunt poſtea: ⁊ nō ſolū poſito ↄceſſu gñatōis in iſinitū nō eſt neciuʒ gñari aliqd ſimplr̄:ſʒ ēt ex ſuppōne ſupple nō poterit ↄcludi gñationē eē neciaz. Nā ſiue ſit gñatio necia ſimplr̄ ſiue ex ſuppoſitiōe:ſp nece eſt eē aliqd añrius ⁊ pͦus: ⁊ iō eo exñ te nece ē gñari id qȏ ē poſterius. Quocirca ſi iſiniti nō ē pͦnᵐ:nec pͦmū erit ibidē:pp qȏ nihil nece erit gñari. Eſt ḡ vis rōis:q̄ q₂ nunq̄ʒ gñatio ē necia: nec ſimplr̄: nec ex ſuppōne:niſi ſit ibi dare pͦus ⁊ poſterius in iſini to qȏ caret pͦnͦ: ⁊ ſine nō ē ibi dare pͦus ⁊ poſterius:pp

Nōndum

qȏ ſuppoſita iſinitate ſʒ rectū nihil de necitate gñabiſ. ¶ Nōndū āt q̄ ↄceſſus gñatōis in iſinitū ſʒ ſupiꝰ acci piſ reſpcū gñatoꝝ: ⁊ q₂ phs itēdit q̄ ſi ſit iſinitaſ i gña tiōe ſʒ rectū q̄ nihil de necitate gñabiſ. Jō ſpālē mētio nē facit de ↄceſſu ad iſerius q accipiſ reſpcū gñandoꝝ in futuro:deide de ↄceſſu ad ſupius q accipiſ reſpectu gñatoꝝ in pͤterito. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vͦo neqʒ in finē hñtibus hoc eſt di cere vere:qm̄ neceſſe ſimplr̄ gñari. Uer bi grā.domuʒ qñ fundamentū gñatur. qñ enim generaſ ſi neceſſe generari ſem per hoc acciderit ſemper eſſe: cōtingēs ſemper non eſſe.

¶ Oñdit gñationē nō eē neciaz ſʒ rectū ſi ponāſ hmōi gñabilia eſſe finita .Circa qȏ duo facit: q₂ pͬimo facit qȏ dictuʒ eſt.ſcdͦo declarat qȏ ſuppoſuerat.ibi.(Si opʒ ſp gñationē eſſe.)Dicit ḡ q̄ neqʒ in finē hñtibus.i. ne qʒ ſi ponanſ gñabilia finita eſt vere dicere h̄.ſ. neceſſe eſt gñari aliqd ſimplr̄.Uerbi grā.ſi dicamuſ q̄ neceſſe eſt gñari domū:aut gñaſ fundamētū:q₂ cū gñaſ aliqd ſi neceſſe eſt gñari.gñabiſ ſcp.Si igiſ gñatio eſt necia ſm rectū ⁊ gñabilia ſunt finita h̄ incōueniens ↄtingit: q₂ accidit ſp eſſe ↄtingens q̄ ſp nō eſt. ¶ Nōndū aūt

Nōndum

q̄ ſi gñabilia ſūt finita ⁊ ñ reiteraſ gñatio ſʒ circlū:q₂ ↄtingit finita ptrāſiri:cū deuentū erit ad vltimū gñabi le gñatio deficiet nō erit necia. Nā cū oē necium ſit ſp ponere gñationē deficientē eſſe:necīū eſt ponere eē ſp qȏ nō eſt ſemp. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed oʒ ſemp gñationem eſſe.ſi ex ne ceſſitate eſt eius gñatio.ex neceſſitate.n. ⁊ ſemper ſil'.qȏ enim eſt neceſſe:non poſ ſibile non eſſe.quocirca ſi eſt ex neceſſita te ſempiternū ē:⁊ ſi ſempiternū ex necī tate.⁊ ſi gñatio igiſ ex neceſſitate.ppe tua ⁊ gñatio huius. ⁊ ſi ſempiterna ex necitate.ſi igiſ alicuius ex necitate gña tio ſimplr̄.nece circuire ⁊ reuerti.

¶ Declāt qȏ ſuppoſuerat.vʒ.q̄ oʒ gñationē alicuius ſp eſſe ſi eius gñatio eſt necia. Nā eſſe ex necitate ⁊ eſſe ſemp ſunt ſil' ⁊ ſeſe ↄcomitanſ.naʒ qȏ nece eſt eſſe non poſe eſt nō eſſe:pp qȏ eſt ſempiternū.iō ſubdit q̄ ſi ali qd eſt ex necitatete eſt ſempiternū: ⁊ eˀ.ſi eſt ſempiter nū ex necitate eſt.Si igiſ eſt gñatio huius.i. alicuiꝰ ex necitate.generatio eius erit perpetua ⁊ ſempiterna: ⁊ eˀ.ſi ē ſempiterna erit ex necitate. Declaratū igiſ ē qȏ poſuerat.vʒ.qȏ eſt necium eſt ſempiternū. Suppoſita ḡ finitate gñabiliū gñatio ſm rectū nō erit necia:quia tūc deficientia ⁊ q̄ nō ſunt ſp cōtingent eſſe ſp. Si igiſ gñatio alicuius eſt ſimplr̄ ex necitate nece eſt circuire ⁊ reiterare.i.hec necitas accipienda eſt ſm circulū nō ſm rectū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Neceſſe igiſ aut finē hr̄e gñationeʒ. aut nō. ⁊ ſi nō.aut i rectū.aut i circuitu. hoꝝ āt ſi erit ſempiterna.non in rectum poſe:q₂ nequaquā eſt pͦncipiū: neqʒ ſi in ferius vt ad futura accipiamus: neqʒ ſi ſupius vt ad generata.nece aūt pͦncipiū neqʒ finito ente ⁊ ſempiternū eē.iō nece in circuitu eē. ↄuerti igiſ neceſſe erit.

¶ Recolligit q̄ dixerat.ſcdͦo exponit ⁊ manifeſtat iten tionem ſuā.tertio ↄcludit itentū.ſcdͣ ibi.(Uerbi grā.ſi h̄ ex neceſſitate.)tertia ibi.(In circuitu igiſ.) Dicit ḡ q̄ neceſſe eſt gñationem aut hr̄e finē aut nō: ⁊ ſi nō hʒ fi nē aut hec erit in rectū aut i circuitu.hoꝝ aūt.i.pͤdicto rū ſi gñatio eſt ſempiterna nō eſt poſe hoc ſm rectū:q₂ ſi ſit gñatio necia ſʒ rectū h̄ nō erit ſi ponaſ ↄceſſus in iſinitū:q₂ in iſinito nequaq̄ʒ eſt aliqd ſe hñs vt pͦus vel vt pͦnᵐ:q₂ nec ſic gñatio ↄcedit in iſinitū inferius vt ad futura gñanda:neqʒ ſi accipiamus hmōi ↄceſſuʒ i iſini tū ad ſupiꝰ. vt ad pͤterita gñata ſupple nō erit ibi dare pͦncipiū pͦmū: ⁊ vt pͦmū in gñatione ſi necia. Jō poſito ↄceſſu in iſinitū nō eſt ibi aſſignare necitatē gñationis neqʒ hmōi necitatē aſſignare poſſumus ante hmōi ↄ ceſſu finito:q₂ vtrūqʒ oʒ ſempiternū eē: ⁊ nō deficere. gñatio aūt ſm rectū ſi non vadit in iſinitum deficiet ⁊ nō erit necia:nlr̄o ḡ mō gñatio eſt necia ſʒ rectū. Jō ſi eſt necia nece eſt eā eſſe in circuitu. neceſſe ḡ erit gña tionē ↄuerti ⁊ hr̄e in ſe quandā ↄuerſionē ⁊ quēdā cir culū ſi dʒ eſſe necaria. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uerbi grā.ſi ex hoc neceſſitate ē: qȏ pͬius ergo:ſed ſi hoc qȏ poſterius nece gñari:⁊ hoc ſemp iā ↄtinue.nihil.n. dif fert dicere p duo aut multa.

¶ Exponit itentionem ſuā oñdens quō gñatio ē necia ſʒ circulū.d.q̄ h̄ mō gñatio eſt necia.vʒ. ſʒ circulū: qa ſi ieſt h̄.i.ſi ē poſteriuſ ex necitate.ḡ eſt qȏ pͦuſ: ⁊ eˀ:q₂ ſi eſt hoc qȏ eſt pͬius nece eſt gñari qȏ eſt poſterius: ⁊ hec ſunt iā continue : ita q̄ nunquaʒ deficiet gñatio: ⁊ addit q̄ nihil differt dicere hoc q̄ gñatio ſit circularis p duo nec p multa media. Oñſū.n.fuit ſupͬa māʒ reuer ti circulariter ſub eadē forma ſʒ aliqñ h̄ ↄtingit imedia te:aliqñ p pauca media:aliqñ vͦo p mlta. ¶ Deiñ cū.d.

¶ In circuitu igiſ motu ⁊ gñatione eſt quod ex neceſſitate ſimplr̄:⁊ ſi in circui tu neceſſe gñari ⁊ generata eſſe:⁊ ſi ne ceſſe.hoꝝ gñatio in circuitu.

¶ Cōcludit ↄnē intentā.vʒ.q̄ ſi gñatio eſt necia. oʒ eā eſſe circularem. ⁊ eˀ. Jō ait q̄ ente motu ⁊ gñatione in circuitu:eſt ex neceſſitate ſimplr̄:q₂ ſi gñatio eſt in cir cuitu neceſſe eſt aliqd gñari: q₂ neceſſe eſt gñata eſſe: quorum gñatio eſt circularis: ⁊ non ſolum ſi gñatio eſt circularis q̄ eſt neceſſaria:ſʒ etiam valet econuerſo:q₂

ſi gñatio hoꝝ.i.aliquoꝝ eſt neĉia in circuitu opꝫ eam
eſſe. ¶ Deinde cum dicit.
T.c.69 ¶ Hoc vtiq̃ qdē eſt qm̄ in circuitu mo-
tus ꝛ q celi: qm̄ ex neĉitate hec gñanť
ꝛ erunt: q̄cunq̃ hmōi motus: ꝛ quecun
q̃ ꝓpter hunc. ſi enim qdē qȯ in circui-
tu moueť ſemper aliqd mouet: neceſſe ꝛ
hoꝝ in circuitu eſſe motum.
¶ Reducit h̄ neĉitatē circularē i motū celi tanq̃ in cāꝫ
efficiētē: ꝛ duo facit: qꝛ p̄ fac̄ qȯ dem̄ ē. ſcd̄o mouet quā
T.c.70 dā dubōnē circa determiata. ibi (Quare ğ h̄ qdē.) Cir
p̄mū duo fac̄: qꝛ p̄ ꝓpōit qȯ itendit. ſcd̄o manifeſtat ꝓ-
poſituꝫ. ibi. (Uerbi gr̄a. ſupiori allatione) Dicit ğ ꝙ h̄
vtiq̃ qdē ſupple rōnabil'r accidit ꝙ gñatio ſit circula-
ris: qꝛ ꝛ motus q eſt celi eſt in circuitu: ꝛ qm̄ ſic eſt ex
neĉitate h̄ inferioꝛa gñantur circulariter: ꝛ erunt circu-
laria q̄cunq̃ ſunt effectus huius motus: ꝛ q̄ctiq̃ ſunt
ꝑꝑ hūc motū. Si.n. qdē celū ſupple eſt qȯ moueť in cir
cuitu: ipm̄ celū ſic motū ſemꝑ mouet aliqd: qꝛ ſemꝑ mo
uet h̄ iferioꝛa circulariter: neĉe ē ğ ꝛ motū hoꝝ iferio-
rū eſſe in circuitu. ¶ Deīde cū dicit.
¶ Uerbi gratia. ſuperioꝛi allatione ente
in circuitu. ſol ſic: quoniaꝫ autem ſit hoc
hoꝛe propter hoc in circuitu generātur
ꝛ reiterantur. his autem generatis ita.
iterum ꝛ que ab his.
¶ Manifeſtat ꝛ exponit quod dixerat di. ꝙ ente ſupe
rioꝛi allatiōe i circuitu ſol ſic moueť ſup. Nam iō aſtra
moueńť circul'r: qꝛ oꝛbes deferētes ea hn̄t circlarē mo
tū: ꝛ qm̄ ſic moueńť planete hoꝛe ꝛ tp̄a hic iferius ꝑꝑ
h̄ gñanť ꝛ reiteranť in circuitu: ꝛ his tp̄ibus ita gña-
tis circul'r res q̄ ſunt ab his iterum reuertunť ſm̄ circu
lū: ſm̄.n. ꝙ tempoꝛa circulariter redeunt ſic ꝛ res circu
lariter generanť. ¶ Deinde cum dicit.
¶ Quare ergo hec quidem ita videntur.
T.cō 70. verbi gratia. aer ꝛ aqua in circuitu gene
rantur: ꝛ ſi quidem nubes erunt opoꝛtet
ꝛ pluere. ꝛ ſi pluet opoꝛtet ꝛ nubeꝫ eſſe.
homines vero ꝛ animalia non reiteran-
tur in ſeipſos. vt rurſus generet idem. nō
enim neceſſe eſt ſi pater tuus generatus
eſt. te regenerari: ſed ſi tu illum: in rectū
itaq̃ videtur hec generatio eſſe.
¶ Mouet q̃dā qōnē circa determiata: ꝛ duo facit: qꝛ p̄
p̄mittit qōnē. ſcd̄o eā ſoluit. ſcd̄a ibi (Pricipiū aūt iten-
tōis) Eſt aūt qȯ. q̄re h̄ vn̄r gñari ita. ſ. circul'r. Ubi gr̄a.
aq̄ ꝛ aer i circuitu gñanť: qꝛ dn̄antibus ſignis fridiſ ex
aere fit aq̄. reuoluto aūt tp̄e ꝛ dn̄antibus ſignis calidiſ
aq̄ euapoꝛat ꝛ ꝯuertiť in aerē. ſic ēt ꝛ nubes ꝛ pluuia
circul'r gñanť: qꝛ ſi nubes erit oꝫ pluē: ꝛ ſi pluet oꝫ nu-
bē eſſe. Hoies v̇o ꝛ aīalia nō reiteranť in ſeipos. vt rur
ſus gñeť idem. nō.n. ſi pater tuus gñatuſ eſt neĉe eſt te
gñari: ſꝫ eꝯ. ſi tu gñatus es: illū. ſ. p̄rem tuū ſupple oꝫ p̄
luſ gñatū eē. Hec itaq̃ gñatio vr̄ eſſe i rectū nō in circu
lū. rōnabil'r ğ q̄riť cā q̄re gñatio pluuie. arguit ꝛ infert
gñationē nubis: ꝛ eꝯ. ita ꝙ ē ibi circl's. Gñatio aūt filğ
arguit ꝛ ifert gñationē p̄ris: ſꝫ nō eꝯ: ꝑꝑ qȯ nō ē ibi cir
Nōndū cl'atio. ¶ Nōndū āt ad euidentiā qōnis q̄ſite ꝙ q̄ reſe
runť ad cāꝫ ſuā ꝑ oēꝫ modū ſunt ꝯtingētia. ꝛ hmōi ſūt
oīa artificialia: ꝛ q̄cūq̃ ſic ſimpl'r depēdūt a volūtate
ꝛ ab itellcū nr̄o q̄ ſꝫ ꝙ hmōi ſunt ſimpl'r ꝯtingētia. Jō
futurus q̄ſ icedere nō icedet: ꝛ futurā domū nō oꝫ fieri.
nālia v̇o ſm̄ ꝙ hmōi vt referanť ad motum celi q̃dāꝫ
neĉitatē hn̄t: ꝛ dico q̃dā neĉitatē: qꝛ ſꝫ eē idiuiduale
qōlꝫ gñabile pōt nō gñari. Pōt.n. ꝯtingere ꝙ ſcā ꝯiū-
ctiōe ſydeꝝ ſꝫ quā hꝫ pluuia gñari pluuia non gñabiť
ꝑꝑ aliqȯ ipedimentū ꝯtingēs: veꝝ qꝛ nullū ꝑ accńs eſt
ſempiternū: ꝛ qꝛ ꝑ accńs eſt aſtris ꝯcurrētibus ad gña
tionē pluuie: pluuiā nō fieri. iō pōt ipediri h̄ pluuia vel
illa: ſꝫ ꝙ vl'r pluuia ipediať nō eſt poſ'e. ſic enī ph̄us ta-
ctam qōnē. vꝫ. vtrū generatio aliquoꝝ ſit neĉia. ſoluit
ꝙ ſic̄ aliqȯ eſſe eſt neĉariū: aliqȯ v̇o ꝯtingēs. ſic genera
tio aliquoꝝ ē neĉia. aliq̃ꝝ v̇o ꝯtingēs. ğ hmōi gñabilia
qꝛ nō ꝑpetuanť ieſſe idiuiduali ſꝫ ieſſe ſpēi. poſſumus
dicere ꝙ aſtris motis de neĉitate generabiť pluuia ſm̄
nō generabiť h̄ pluuia vl' illa. nō.n. vr̄ eē neĉiuꝫ cū poſ
ſit ipediri. Cū ğ generatio hoꝝ iferioꝝ ſic ſit circulariſ
vt eſt neĉia: ꝛ eꝯ. ſi eſt neĉia ſꝫ ſpēm erit circularis ſm̄
ſpēꝫ: ꝛ fiet reiteratio nō ſꝫ nūerū ſꝫ ſꝫ eſſe ſpecificum.
¶ His viſis appet ſol'o qōnis ꝓpoſite. nā quodāmō ita
eſt circulus in aīalibus ſic̄ in nube ꝛ pluuia. Nubes.n.
eſt p̄oꝛ ꝛ poſterioꝛ pluuia: ꝛ pluuia eſt p̄oꝛ ꝛ poſterioꝛ
nube: qꝛ ex pluuia fit nubes: ꝛ eꝯ: ſꝫ nō eſt eadē pluuia
nūero q̄ eſt cā nubis ꝛ q̄ cāťur ab ea. Sic ēt quodāmō
circulariter ex puero fit vir. ꝛ ex viro puer. Sꝫ ex pue-
ro fit vir: qꝛ puer creſcēs attingit etatē virilem: ſꝫ ex vi-
ro fit puer: qꝛ naſciť ꝛ generať ab ipſo. Non eſt ğ idem
puer q p̄cedit viꝝ ꝛ q ſeq̇ť ipſum. Immo eſt q̄ſi ꝑ oēm
modū ſit'e de p̄re ꝛ filio ſiue de viro ꝛ puero ꝛ de plu-
uia ꝛ nube. nō.n. ex q̄lꝫ pluuia fit nubes. poſſet.n. tātus
eſſe eſtus ꝙ vapoꝛ ille exhalās a terra depluta ita rare
fieret ꝙ conuerteret in aerē ꝛ nō faceret nubeꝫ. Ulter
ğ non ipediť gñatio nubis ex pluuia: pōt tn̄ ipediri in
hac pluuia vel in illa. ſic ēt vl'r non ipediť generatio ho
minis ex hoie. pōt tn̄ ipediri in hoc hoie vel i illo. Poſ
ſumus ğ arguere q̄ſi circulariter. ſi puer eſt de neĉitate
vir erit: qꝛ creſcet ꝛ fiet vir: ꝛ ſi vir eſt ȯ neceſſitate erit
puer: qꝛ puer naſceť ex illo. pōt ergo ꝯtigere ꝙ h̄ puer
vel ille nō creſcat ꝛ nō fiat vir: ſꝫ vl'r puer nō ipediť qn
attingat etatē virilē: ſic ēt ab hoc viro vel ab illo poterit
nō generari puer: ſꝫ vl'r vir nō ꝓuabiť filiꝯ. eſt igiť cir-
culatio in aīalibuſ ſic̄ in pluuia ꝛ nube: ꝛ ipediť hic cir
culus tā hic q̃ ibi ſm̄ indiuiduum h̄ vel indiuiduū illō
ſꝫ nec hic nec ibi vniuerſal'r ipediť. Si ğ accipiať circu
lus ꝛ reiteratio ſm̄ ſpeciem ꝛ nō ipediť qȯ ꝓpoſita nō
hꝫ difficultatē. ¶ Deinde cū dicit.
¶ Principium auteꝫ intentionis rurſus
hec vtrum ſimiliter omnia reiteranť aut
nō: ſed hec quidem numero: hec autem
ſpē ſolum. quoꝛū quidem igitur incoꝛru
ptibilis ſubſtantia mota. manifeſtū: qm̄
ꝛ numero eadem erunt. motus enim ſeq
tur qȯ mouetur. quoꝛum autem non: ſꝫ
coꝛruptibile neceſſe ſpē. numero aūt nō
reiterari. Jō aqua ex aere: ꝛ aer ex aq̄
ſpē ideꝫ non numero. Si aūt ꝛ hec nūe-
ro. Sed nō. quoꝝ ſubſtantia generatur
ens tale quale contingit non eſſe.
¶ Soluit ad qōnē q̄ſitā oſ̄dēs hmōi circl'ationē acci-
piendam

piendā esse ſm ſpēm dicens: ꝙ ꝑncipiū itentionis sue .s. sua intentio ad soluendā ꝑncipalr̄ ⁊ simplr̄ qōnē tactā est rursus inuestigare. i. iterū vtrum h q̄dē reuertant aut nō: ⁊ subdit ꝙ h q̄dem reuertunt eadē nūero. hec aūt spē solū. Nā illa mota siue illa mobilia. quoꝝ suba icorruptibilis manifestū est ꝙ erūt ⁊ redibūt eadē nūero. Nā motus seq̄t illud qd mouet: sol ḡ ⁊ ceteri planete cū redeūt de pūcto ad punctū. vt de oriente ad oriēs qꝛ nō corrūpunt ſm subām. id redeūt eadem nūero: ⁊ motus eoꝝ est vnus ⁊ ꝯtinuus: qꝛ mobile est vnum ⁊ ꝯtinuū: ea vo quoꝝ suba nō manet ſm esse corpis necesse est iterare spē ⁊ nō numero. Jd cū ex aere fit aq̄ si rursus ex aqua fit aer redibit idem aer spē nō numero. Nam si hoc rediret idem numero suba eius supple nō corrumpet: sed nō sunt talia. quoꝝ suba generat. ens enim generabile est talis res q̄lis ꝯtingit non esse. Jd qꝛ corrumpunt talia ⁊ desinunt esse non redeunt eadē numero: ꝑꝑ qd generatio circularis eoꝝ accipienda ē ſm spēm: ſm quē modum q̄dammō sil'r est in aialibus

Nōndum ⁊ in nube ⁊ pluuia. vt supius est ōnsum. ℭ Nōndū āt ꝙ qꝛ generatio est terminus motus ⁊ motus interruptus non possit esse idem nūero agentia nālia: qꝛ ꝓdeunt res inesse ꝑ trāsmutationem ⁊ motū. id que corrūpunt ꝑ talia agentia eadem numero redire nō pñt: ſ3 si esset tale agens ꝙ absq3 trāsmutatiōe ⁊ motu res iesse ꝓducere posset. Utꝝ a tali agente corrupta restaurari possent eadē numero nō est pñtis speculationis.

Dubm Dubitaret forte aliquis: qꝛ videt ꝙ generatio hominum sit simplr̄ contingēs. Nam cum ad actum generandi concurrat velle ⁊ appetitus: qꝛ talia sunt cōtingentia generatio erit simpliciter cōtingens: sicut enim probauimus artificialia esse simpliciter contingentia: quia fiebant a proposito sic ⁊ huiusmodi generatio: quia a proposito fit videtur esse omnino contingens. ℭ Ad hoc autem dici potest: ꝙ appetitus naturalis non ita iuuat in factionem artificialium sicut in generationem filioꝝ: ⁊ quia quod est naturale non vniuersaliter potest frustrari: cū3 nihil sit ociosum in natura vniuersaliter totum genus humanum non priuatur generatione filiorum. Generatio autem hominum non solum est a proposito: sed etiam naturalis quodāmodo: ⁊ vt est naturalis habet quandā necessitatē circularē mō quo satis dcm̄ est.

Ad intelligentiā autem dicto rū ne aliq̄ sumāt occasionē errandi ex dictis philosophi credentes rōnem eius simpliciter concludere generationem esse perpetuam ⁊ non deficere. Jdeo in summa resumamus rationes eius ⁊ ostēdemus eas eē sophisticas ⁊ nō de necessitate arguere. ℭ Prima

pa via via ad ostendendum perpetuitatem generationis sumitur ex parte materie. Materia enim nunq̄ amittit vnā formam nisi inducatur alia: propter quod generatio vnius est corruptio alterius: ⁊ econuerso. Hoc posito leue est ostendere ꝙ generatio nunquam incipit. nam si aliquid est generatum: oportet ꝙ aliquid sit corruptum: ⁊ illud corruptum prius fuit generatum: ⁊ cum esset generatum. aliquid aliud fuit corruptum: non eni esset corruptum nisi prius fuisset generatum. Oportet ergo secundum infinitum processum: ꝙ ante generationem sit corruptio: ⁊ ante corruptionē generatio. ergo talia nunquam inceperunt. sic ⁊ nunquam desinent: qꝛ cum aliquid generatur de necessitate corrumpitur: qa omne corruptibile de necessitate corrumpetur: ⁊ cum corrumpetur aliquid generabitur ex ipso: qꝛ corrupio vnius est generatio alterius: ⁊ illud generatum de necessitate postea corrumpetur: propter quod postea generationem erit corruptio: ⁊ post corruptionem generatio. nunquam ergo deficiet generatio ⁊ corruptio. ℭ Hoc quidem potest sic ostendi: quia si generatio incepit. tunc est aliquid primo genitū. Sit illud a. ſ3 a. nō ē genitum: nisi aliquid aliud sit corrumptum: ſ3 nihil corrumpitur: nisi sit prius generatum. ergo ante. a. est aliquid prius generatum ex cuius corruptione a. generatum est. Sicut si a. poneretur primo genitum ante primā generationē erit ḡnatio: qd est incōueniens. sic ēt si ḡnatio deficeret erit aliq̄d vltimo ḡnatū: ſ3 vltio ḡnatū de necessitate corrumpetur: quia oē generabile est corruptibile: ⁊ omne corruptibile de necessitate corrumpetur: sed eo corrupto aliud generabitur ex ipso. ḡ post vltimam generationem erit generatio: quod est inconueniens. ℭ Secunda via sumitur ex pte cause efficiētis. vt ex parte motus celestis. Nam motus solis in obliquo circulo est causa generationis ⁊ corruptionis in istis inferioribus: cum ergo ille sit continuus ⁊ nunq̄ Scda via deficiat nunquam cessabit generatio ⁊ corruptio istorum inferiorum. ℭ Tertia via sumitur ex parte finis. Tertia via natura enim desiderat quod melius est. Cum ergo esse sit melius quam non esse. hec generabilia: quia nō pñt perpetuari in se suppleuit deus defectum eorum faciēs ipsorum generationem continuam ⁊ perpetuam: secundum quam habent esse perpetuum in suo simili: vel ergo deus irrationabiliter ageret: vel perpetuabit generationem istorum: cum ex hoc consurgat inde esse ⁊ bonum. ℭ Quarta via sumitur ex parte durationis: siue ex parte tēporis: qꝛ si semꝑ fuit tēpus semꝑ fuit motus. si semper fuit motus semper fuit generatio ⁊ corruptio quarta via cum motus faciat distare ⁊ faciat ad corruptionem rerum. faciendo autem ad corruptionem facit ad generationem: quia non est corruptio vnius sine generatōe alterius. Qd aūt tēpus semꝑ fuerit ⁊ nunq̄ ceperit vel desinat supra fuit ostensum. Dicebatur enim ꝙ si tempus inciperet vel desineret tempus eēt temporale: quo posito vt ostendebatur esset tempus antequā inciperet tempus: vel esset tempus postq̄ desineret esse tempus: quorum vtrūq3 est inconueniens. ℭ Possent autem ⁊ alie rationes adduci ad hanc materiam: sed quia rationes predicte sufficienter tangunt que in hoc libro difficultatem faciunt circa questionem quesitam: cum huius libri expositioni intendamus sufficit soluere rationes tactas. ℭ Notandum autem philosophū fuisse sustentatum super duabus propositionibus non simpliciter veris: ex quarum suppositione arguit generationē non posse incipere nec desinere. Nōndū

Prima propositio talis: quia nihil est in noua dispōne i q̄ ꝑmo non fuerat nisi ꝑ motum aliquem precedentē: ita ꝙ omnis nouitas aliquem motum precedentem arguit: motus ergo vniuersaliter non est nouus: quia cū3 omnis nouitas contingat propter motum aliquem precedētē. si vniuersaliter motus inciperet ⁊ esset nouus: vniuersaliter ante omnem motum esset aliquis motus ꝙ est inconueniēs. ergo ē aliquis motus eternus ⁊ huius motus est motus celi: ⁊ si motus celi nūquā icepit: generatio ⁊ corruptio qui sūt effectus talis motus nunquā inceperunt. Uidetur enim esse contra rationem ꝙ celum moueatur: ⁊ tamē nō contingat generatio ⁊ corruptio in istis inferioribus. Ex dicto ergo propositiōe sequitur generationem nunq̄ incepisse. ℭ Est autē ⁊ alia propositio super quam sustentabatur. videl3 ꝙ intelligentie sunt in optima dispositiōe cum mouent: ⁊ quia secundum ipsum non est ponere intelligētias nisi.

Prima ppositō

Scda ppō

in optima dispõne non est ponere eam nisi motricẽ. vñ
t.c. 48. in.12.meta.ex nũero orbium ⁊ ex nũero motuuꝫ celesti
um arguit nũerum intelligentiaruꝫ. Ex hac aũt ꝓpõne
sequit ꝙ motus nunquã desinat: q2 semꝑ intelligentie
mouebunt vt semꝑ fuit in optima dispõne: ⁊ si non ces-
sabit motus celestis: non cessabit sol gñare plantas ⁊
aialia: nunq̃ ergo deficiet gñatio ⁊ corruptio. ¶ Qđ aũt
nulla dictarum ꝓpõnum sit simplr vera de leui pꝫ. ostẽ
sum enim fuit in declarationibus ꝑmi libri: ꝙ quanto
agens est supius: tanto pauciora p̄supponit. Agens ergo
suppremum ⁊ vle potest agere nullo p̄supposito. Dice-
re eniꝫ agens ꝑmum de necẽitate presupponere subm ⁊
mãm est dicere ꝙ non possit in productione totius rei.
caliditas.n. ꝑmi agentis cum non se extendat vsq3 ad
mãm: nec mã erit effectus eius. nullũ.n. agens de necẽ-
tate p̄supponit id qđ pōt efficere. Cum ergo de rõne ꝑmi
agentis sit ꝙ eius caliditas se extendat ad oĩa: q2 ꝑmũ
scđm ꝙ hmõi est cã omniũ aliorũ: dicere ꝑmum agẽs
de necẽitate agere aliquo p̄supposito: est dicere ꝑmũ nõ
esse ꝑmum. Si vero ꝑma cã pōt agere nullo p̄supposi
to: agere poterit absq3 motu ⁊ transmutatione p̄ceden
te. Motus.n. ⁊ trãsmutatio semꝑ requirunt mãm ⁊ sub
iectum in q̃ suscipiant. Immo dicere ꝑmũ agens nihil
efficere nisi ꝑ motum ⁊ transmutationẽ: est dicere ipm
esse instrumentũ alicuius agentis. De rõne.n. instrumẽ
ti est ꝙ agat motum ⁊ ꝙ mediãte motu ⁊ transmuta-
tione efficiat qđ efficit. Deus ergo q2 est agens ꝑmum po
terit agere nullo p̄supposito: ⁊ q2 non est instrumentuꝫ
alicuius agentis: agere poterit absq3 motu ⁊ transmu-
tatione p̄cedente. Alia ergo agentia q̃ nõ sunt ꝑma agent
ex suppõne mãe: q̃ vero sunt instrumenta agentis ꝑmi
agent mediante motu ⁊ transmutatione: q̃lis aũt sit il
le motus q de necẽitate concurrit ad actionem scđorum
agentium non est p̄sentis speculationis. sufficit aũt ad
p̄sens scire ꝙ ꝑma cã absq3 suppõne mãe pōt res inẽ
ꝓducere: ⁊ absq3 motu p̄cedente pōt noua efficere: cũ
non oporteat ipsum agere ꝑ transmutationẽ ⁊ motum
vt ostẽsum est. ¶ Hoc viso pꝫ non esse inconueniens ge
nerationeꝫ incepisse: q2 si sine mã p̄iacente aliqđ efficit
est ibi factio vnius absq3 corruptiõe alterius: ꝓpter quod
illam factionem non p̄cessit alia factio. Immo ostẽso ꝓ
positionem illam Arist. qđ non erit dare nouitatem si-
ne motu p̄cedente non esse simplr veram: q2 pōt aliq̃
cã noua ꝓducere absq3 p̄cedente motu. pꝫ non soluꝫ nõ
esse inconueniens gñationem incepisse: sed et non esse
inconueniens motum vlr esse nouum ⁊ vlr incepisse.
Non.n. oꝫ si motus vlr est nouus: ꝙ vlr ante oẽm mo
tum sit motus: cum non sit impossibile esse nouitatem
absq3 transmutatione p̄cedente. ¶ Uiso non esse incõ
ueniens gñationem incepisse: q2 vlr motus potuit in-
cipe ⁊ scđm veritatẽ incepit. Restat ostẽdere non esse in
conueniens gñationem desinere: q2 non oꝫ motũ celi ꝑ
petuari: quo cessante gñatio ⁊ corruptio cessabit: non ẽ
.n. vera ꝓpositio Aristo. intelligentias in optima dispo
sitione esse cum mouent: ⁊ ꝙ si nõ mouent ociose eẽnt.
b ¶ Ista.n. ꝓpositio ꝑmo repugnat ordini itelligentiaꝝ.
Scđo ordini actionũ. Tertio ordini finium. Si enim
imaginari debemus ꝙ semꝑ supprema infimorũ attin
gant vltima suppremorꝝ: vt supprema in corporibus atti
gunt vltima in substantijs sepatis. Dicere ergo intelligen-
tias esse in optima dispõne cum mouent: ⁊ non esse in
telligentias nisi mouentes: est dicere non esse intelligẽ
tias nisi in gradu infimo: ⁊ ꝙ tunc sunt in optima di-
spõne cum infimũ gradum attingunt. Ipse.n. ordo cor-
porꝝ deberet nos sufficienter instruere ꝙ de intelligen
tijs sentiremus. Sicut.n. sunt q̃dam corpa infima: ⁊ q̃-
dã supprema: ⁊ sola supprema attingunt intelligentias
⁊ nõ infima: sic q̃dam intelligentie sunt supiores. Re- 2
pugnat ergo dicta ꝓpositio ordini intelligẽtiaꝝ. ¶ Scđo
repugnat ordini actionuꝫ: est.n. in intelligentijs duplex
actio. vna interior: vt intelligere: ⁊ alia exterior: vt mo-
uere hec corpa. Optima.n. dispõ ⁊ felicitas alicuius nõ
pōt poni in actione exteriori. Impoĺe.n. eẽt ponere feli
citatẽ hoĩs ⁊ optimã dispõnem eius in exteriori bono:
imo est felicitas aliq̃ opatio interior: vt opatio aie scđꝫ
virtuteꝫ pfectam. Optima ergo dispõ intelligentie nõ erit
in motu nec in aliq̃ actione exteriorũ: nõ ergo erunt ociose
intelligentie si nõ moueant. hẽbunt.n. actiones interio
res vt intelligere ⁊ velle. Intelligendo.n. ⁊ volendo eẽ
3 poterunt in optima dispõne. ¶ Tertio dicta ꝓpositio
repugnat ordini finiũ: semꝑ.n. finis posterior est his q̃
sunt ad finẽ: motus ergo corpalis: nec aliqđ corpale eẽ po
terit finis intelligentie. Imaginabat ergo phs quum dice-
bat intelligentias semꝑ in infinitũ mouere: ⁊ eẽ i opti
ma dispõne quum mouent: ꝙ motus ille esset finis in-
telligentiaꝝ. Finis.n. est illud qđ est appetibile in infini
tum. vt dr̃ ꝑmo politicoꝝ: ⁊ tunc est aliqđ in optima di
spõne cum finẽ attingit. Poterunt ergo intelligentie desi-
stere a mouere: ⁊ nõ mouere ꝑ infinitum tp̄s: cũ motus
nõ sit finis earuꝫ: ⁊ si diceret ꝙ h̃ mõ finem acqrunt:
q2 ꝑ motum assimilant ꝑme cãe: q2 mouẽdo sunt cã vt
ipsa est: in q̃ assimilatione consistit eoꝝ felicitas: mira-
bile est si menteꝫ sapientis hoc q̃rat. Illa.n. assimilatio
adeo modica est ꝙ in ea nõ pōt ꝯsistere eoꝝ felicitas.
Sic.n. ⁊ ignis felix esseꝫ cũ calefacit: q2 calefaciendo hꝫ
rõnem cãe: ꝓpter qđ aliquo modo assequit similitudinem
cãe ꝑme. Negandũ.n. non est intelligentias felices eẽ
in eo ꝙ assimilant ꝑmo p̄ncipio: ꝑ quã assimilationem
efficiunt q̃si deiformes: sꝫ hmõi assimilatio in q̃ ꝯsistit
eaꝝ felicitas est ꝓut assimilant ei intelligendo ⁊ diligẽ
do ipsum: nõ autem prout ei assimilant corpa mouen-
do. Debemus.n. arguere ꝙ semꝑ deum intelligent ⁊ di
ligent: non ꝙ semꝑ corpa mouebunt: poterit ergo cessare
motus celestium corpoꝝ: ⁊ scđm veritatẽ aliq̃n cessa-
bit. ¶ Pꝫ ergo non esse incõueniens intelligentias aliq̃n
cessare a mouere: cũ triplici via ostẽsum fuerit optimaꝫ
dispõnem earũ: nõ esse in mouendo. Si ergo phs dixisset
ꝙ scđm agentia nãlia q̃ agunt mota nõ possumus po-
nere generationem icipere vel desinere tolerabilis sen
tẽtia esset: sꝫ simpliciter assumere ꝙ gñatio nõ icepit:
nec desinet tolerari nõ pōt. vt est ꝑ habita manifestum.

Opposita autem his nõ est difficile soluere. Ad
nã rões ex pte nãlis p̄ncipij ꝑ iaꝫ ꝑmuꝫ
habita sunt solute. Nam cũ dr̃ ꝙ nihil est gñatum nisi
aliud sit corruptũ: ⁊ nihil est corruptũ nisi fuerit antea
gñatũ: ⁊ ꝙ nõ est dare aliqđ ꝑmo genitũ. pꝫ has rões
ꝓcedere supponẽdo ꝙ nihil fiat nisi ex mã p̄iacẽte: sed
vt habitum est: deus pōt res ꝓducere nullo p̄supposito
⁊ pōt noua facere absq3 motu ⁊ transmutatiõe p̄cedẽ
te: quo posito nõ est iconueniẽs aliqđ esse gñatũ ⁊ fac-
tum: ⁊ tñ aliud nõ erit corruptũ. Si.n. nõ ex mã p̄iacẽ-
te aliqđ fieret esset factio vnius absq3 corruptiõe alteri
us. ¶ Scđa aũt via sumpta ex pte cãe efficientis non Ad
ex pte motus celestis. vt pꝫ ꝑ habita de facili solui pōt. scđm
Nã cũ illa ꝓpõ: ꝙ nouitas semꝑ p̄supponit motũ p̄ce-
dentẽ: nõ sit simpliciter vera. vt ostẽsum est: nõ est icõue-
niẽs vlr motum esse nouũ: ꝓpter qđ nõ oꝫ gñationẽ semꝑ
fuisse i p̄terito. Nã scđm veritatẽ vlr oĩs creatura noua
est: ⁊ et icepit. Rursus q2 et alia ꝓpõ nõ est vã: ꝙ opti
ma dispõ intelligẽtie sit ꝙ moueat: imo pōt desistere a
motu. vt ostẽsum est. Iõ nõ est iconueniens gñationẽ isto
rum inferiorum deficere. Nõ est ergo irrationalis po-
sitio

fitio fidei ꝙ generatio istorum inferiorum incepit ⁊ ð
ad 3m finet. ¶ Tertia autem via sumpta ex parte finis non ē
difficilis ad soluendum. Nam quum dicatur naturam
semper desiderare ⁊ intendere quod melius est: dici
debet ꝙ natura non intendit per cognitionem que sit i
ipsa: sed per cognitionem que est in alio. Pro tanto eñ
natura intendit: quia intelligentia mouens naturam in
tendit: ⁊ quia vniuersaliter naturam mouens est ipse ð
us: ideo contingit naturam intendere: quia deus mo
uet ⁊ inclinat naturam: quod satis dedit intelligere phi
losophus: qui cum prius dixisset naturam semper desi-
derare quod melius est. statim subdit: ⁊ quia melius ē
esse quam non esse. ideo reliquo modo compleuit deus
faciens continuam generationem rerum. ¶ Hoc viso
ratio difficultatem non habet. nam deus vt principale
volitum ex necessitate vult suam bonitatem. Bonum
autem creatum quum nihil augeat ad bonum diuinū:
⁊ quum deus suam bonitatē nō consequatur per crea-
turas: sed sit perfectissimus in se nulla creatura existen
te. Simpliciter ⁊ absolute loquendo: deus non vult ex
necessitate aliquod bonum creatū. Nam si sine potio-
ne possem esse perfecte sanus. si de necessitate vellē esse
sanus: non oporteret me ex necessitate velle potionem.
Vult ergo deus omnia creata propter bonitatem suā.
volendo enim se alia vult: potest tamen alia non velle
non obstāte ꝙ se de necessitate vult: quia id quod est in
se ⁊ perfectionem quā habet per alia nō consequitur.
vt dictum est. Si ergo aliquod bonum creatum est ne-
cessarium hoc non est absolute: sed ex ordine ⁊ disposi
tione diuina. Tantū ergo ex necessitate durabit gene
ratio quantū deus ordinauit ⁊ disposuit. Est ergo ratio
Ad tacta rhetorica ⁊ simpliciter nō concludit. ¶ Quarta
4m vero ratio de tempore ꝯcludit ⁊ pro tanto veritatē ha
bet: quia si aliquid incepit ergo aliquando non fuit. Si
ergo inciperet verum esset dicere ꝙ fuit aliquando ꝙ
tempus erat: sed est dicere aliquādo esse. ergo si erat ali
quando ⁊ nō erat tempus erat differentia tēporis cū
non esset tempus: sed differentia temporis non est sine
tempore. ergo erat tempus quum non esset tempus. sic
etiam quum tempus deficeret esset aliquando ꝙ non
esset tempus postꝙ̄ desineret esse tempus quum nō sit
aliquando ⁊ differētia temporis sine tempore: tempus
ergo semper fuit ⁊ semper erit: sꝫ si hec ratio bona eēt
ostenderetur mundū ⁊ vniuersum esse infinitū. Nam
si totus mundus ⁊ vniuersa corporalis substantia fini-
ta ⁊ terminata est. ergo extra ambitum vniuersi corpo
ris nihil est: sꝫ extra est differētia loci. ergo vltra omne
corpus est alia differentia loci: sed differentia loci non
est sine loco. locus nō est sine corpore. ergo vltra omne
corpus est aliquod corpus: vel ergo mundus protēdi-
tur in infinitum: vel si est dare in mundo terminum ali
quem extra quem non protenditur erit dare differen-
tiā loci: ⁊ per consequens locus ⁊ corpus extra omne
corpus. Constat autem hanc rationem esse sophisticā.
Nam quum dicitur ꝙ extra vniuersum nihil est. ly. ex-
tra dicit differentiam loci non simpliciter sed imagina-
tam solum. Uniuersum ergo finitum ⁊ terminatum se-
cundum imaginationem ⁊ intelligentiam nostrā, non
contingit finire ⁊ terminare. Imaginamur enim extra
celum esse locum ⁊ spacium infinitū. Unde ⁊ philoso
phus. tertio physicorū. volens ostendere infinitum nō
esse: ait ꝙ conueniens est credere intelligētie: idest ima
ginationem: innuens ꝙ secundum imaginationē pro-
tenditur aliquid in infinitū: sed illi imaginationi non
respondet fundamentum ex parte rei: ⁊ sicut ipse soluit
de īfinitate magnitudinis: sic nos possumus soluere de
infinitate temporis. Nam vt conuenienter soluitur ⁊ be
ne dicitur. si tempus incepit ergo aliquando fuit ꝙ non
erat tempus. ly aliquando dicit differentiam temporis
imaginatam. tempus ergo secundum imaginationem
semper fuit ⁊ semper erit. sicut spacium imaginatum in
infinitum vadit: secundum tamen veritatem tempus
qḋ est passio motus incepit ⁊ deficiet siue desinet: quia
motus supercelestium corporū non semper fuit: nec in
perpetuum durabit: sed aliquando desinet quod pone-
re non est irrationabile. vt ostensum est. Possent autē
circa tempus ⁊ circa perpetuitatem generationis alie
difficultates tangi: sꝫ hec deo dante alibi difficilius tra-
ctabuntur. Ad presens autem hec que sunt dicta super
libro de generatione sufficiant. Laus sit ipsi Christo fi-
lio dei vnigenito: cuius inenarrabilis generatio omnis
generationis ⁊ principium causa ⁊ ratio: qui cū patre
⁊ spiritu sancto est vnus deus benedictus in secula se-
culorum. Amen.

F I N I S.

¶ Explicit textus Aristotelis de gene-
ratione ⁊ corruptione vna cum exposi-
tionibus Egidij de Roma ordinis He
remitarū nuperrime emendata per ve
nerabilem sacre theologie bachalariū
fratrem Paulum de genezano ordinis
fratrū Heremitarū Sācti Augustini.

F I N I S.

¶ Incipit qōnes super primo de generatione fundatissimi doctoris domini Egidij ordinis fratrum Heremitarum sancti Augustini.

Nō cādidissime lectō has qōnes egidianas eē ꝛ sup illo capite. vl'r itaqȝ de gnatiōe ꝛē. — Uniuersaliter itaqȝ ō gnatione ꝛē. Hic ad euidentiā textus declarāda sūt quattuor. ꝓ qz
vr̄ phs distinguere iter motum
ad subaz ꝛ ad qlitatē ꝛ ad qñti
tatē: qz motū ad subaz appellat
gnonē simplicē: alteratione vo
ꝛ augmetū appellat motus sim
plices. ¶ Declabit ḡ vtꝝ h sit
ꝓpe dcm̄. ¶ Scdō declabit vtꝝ sit va pō Demo. ꝙ
vtruz ꝯsistat in appētia: ita ꝙ gcqd sensui appet ē veꝝ.
T.c.4 ¶ 3° poterit declari vtꝝ aliud dcm̄ Democriti hēat vi
fuisse ꝑ tatem. videlȝ ꝙ color nō est aliquid fixum in nā: sȝ sola
motus. cōuersione aliquid colorat. ¶ Quarto cōparabit Pla
tonis positio ad positionē Democriti: ꝛ declarabit vtꝝ
positio Democriti sit melior positiōe Platonis. vt phs
videtur dicere.

¶ Mouet hec qō. Textu cōmē. 5. ¶ Questio. I.

ꝑ Circa pmū sic pcedit. videt ꝙ altera
tio ꝛ augmētū. sicut nō sunt gna
tio simplex: ita nō sunt motus simplices. ge
T.c.10. neratio aūt subē fm phm dicit gnatio sim
plex propter vnitatem actus siue propter vnitatem for
me. est. n. vnū aliqd qō gnatur in tali gnatiōe vt leo vel
bos: sȝ in gnatione accntis nō sic. nā nō gnatur hō nec
gnatur albus: sȝ gnatur totū cōpositū. videlicet homo
albus. sic etiam non gnatur cuprum nec rotundum: sed
gnatur cuprū rotundum. vt ostēsum est in pmo physico
rum. ꝛ in. 7. metaphysice: sȝ cuprū rotundū ꝛ homo al
T.c.58. bus nō dnt aliqd vnū simplex: nec dnt vnā formaz. Jō
T.c.27 gnatio talium nō est gnatio simplex: sȝ gnatio compo
sita. Sed qua ratione gnatio taliū ꝓpter pluritatē actu
um est gnatio cōposita ꝛ nō simplex. pari etiā ratione
motus ad formas accidentales nō debent dici motus
simplices sed compositi. Alteratio ḡ ꝛ augmentū non
Scōm sunt motus simplices vt in lra dr̄. ¶ Amplius si trans
mutatio ad subam nō dicit motus simpliciter videt ꝙ
nō debeat dici gnatio simplr: gnatio. n. est quedā spēs
motus. vt dicit in postpredicamentis: sed qōlibȝ genus
simplex reseruat in qualibet sua spē simplr. Jn omni ḡ
gnatione simplr reseruat ratio motus simpliciter. si ḡ
trāsmutatio ad subaz est gnatio simplr: erit motus sim
plr. Nō est ḡ dr̄ia inter transmutationē ad substantiaz
ꝛ alterationem ꝛ augmentum: quia hec est generatio
simplex ꝛ non illa: alteratio ꝛ augmentum sunt motus
simplices ꝛ non iste.

Ad euidntiā aūt dictoꝝ duo intendimus ō
clarare. pmo. n. ondemus non
eē inconueniēs alicui cōpetere rōnē motus simplr absqȝ
eo ꝙ ei cōpetat ratio gnatiōis simplr: ꝛ ecōuerso. Ali
qd pōt esse gnatio simplr: qō tm̄ motus simpliciter dici
non dȝ. scdō descendemus magis ad ꝓpositum ꝛ ostē
demus alterationē ꝛ augmētū respcū trāsmutatiōis in
subaz posse dici motus simplices: si āt gnō simplex. trās
mutatio vo i subaz ecōtrario pt dici gnatio simplex: ꝛ
tm̄ motus simplr dici nō dȝ. Pa^m sic ondit. motus. n. qd
cōius ē gnatiōe: ꝛ aliquo mō de gnatione pdicat: acci
piēdo motū. vt de eo logt phus in tertio phycoꝝ. ponē
T.cō.6. do ipsūz i quattuor gnibus. Jta ꝙ fm eundē ibidē trās
mutatio in subam motus dr̄: ꝛ lȝ motus aliquo modo
sit genus ad gnationē: nō tm̄ est ꝓpe genus ad ipsaz. ge
neratio. n. nō ꝓpe est motus: sȝ magis est mutatio que
dam ꝛ terminus eius. Cū ḡ omne spāle addat aliqd su
pra suū cōe: nō est inconueniens totū id qō ptinet ad rō
nem cōis reseruari in aliquo: ꝛ tm̄ nō reseruari in eo to
tum id qō spectat ad rōnez spālez: cuȝ spāle hēat aliqd
qō est pter rōnem cōis: abundat. n. spāle a cōi: vt spēs
abundat a genere in dr̄ia aliqua ꝯstitutiua. ipsa ḡ quan
tum ad id in quo spāle abundat a cōi: nō oȝ in quo re
seruatur cōe reseruari spāle. poterit ḡ tota motus ratio
reseruari in aliquo in quo nō reseruabit tota ratio gna
tionis cuȝ gnatio sit qd spālius motu. rursum si gnatio
esset simpliciter spēs motus non restaret via ad euadē
dū qn qō eēt gnatio simplr: non esset etiā motus sim
plr. Cū tota ratio gnis reseruet in qualibet eius spē: sȝ
qz vt dcm̄ est: opȝ extendere nomen motus: vt gnatio
motus dici possit: non est inconueniens aliqd esse gna
tionē simplr: qō tm̄ motus simpliciter dici nō pt. ¶ De
claratuȝ est ḡ pmum. videlȝ ꝙ aliqd est gnatio simplr
qō motus simplr dici nō dȝ: ꝛ ecōuerso. aliqd est mot^9
simplr qō gnatio simplr dici nō pōt. ¶ Restat ḡ decla
rare scdȝ. s. alterationē ꝛ augmentū respcū trāsmutatio
nis in suba dici motus simplices: nō aūt gnatio simplr
transmutatio vero in suba ecōtrario: meret. n. nomen
gnationis simplr: licet motus simplr dici non possit. h
āt sic declatur: ex hoc. n. dicit aliquid tale simplr: qz cō
uenit ei gcquid ptinet ad rationem eius. ille. n. est iustus
simpliciter qui habet totum id qō pertinet ad rōnem
iusticie. Si ḡ h videre volumus qd debet dici genera
tio simplr: qd aūt motus simplr: videndum est quid ꝑ
tinet ad rōnem motus: quid aūt ad rōnē gnationis: ꝛ
quō motus ꝛ gnatio distinguunt: gnatio. n. magis re
spicit esse: motus vo fieri magis respicit quā esse. est. n.
gnatio respcū esse: sicut corruptio respcū nō eē. motus
vo: qz qd successiuū est magis respicit fieri q̄ȝ eē: ex ista
aūt dr̄ia pma iter gnationem ꝛ motū: vt qz gnatio re
spicit esse: motus vo fieri: ondit dr̄ia scda. s. ꝙ motus di
cat viā: gnatio vo terminū. omne. n. fieri ꝛ ois factio or
dinat ad aliqd eē: ex prima aūt ꝛ scda orit dr̄ntia ter
tia vt ꝙ subm gnationis est ens in potentia. subm vero
motus est ens in actu: quādiu. n. aliqd est in fieri nō ex
poliat illud ex quo fit a suo eē simplr: sȝ semp remanet
ens i actu: sȝ qn̄ ē in facto eē: ꝛ est in termio gnationis.
tūc illud qō gnationi subijcit expoliat ab vno eē simpli
citer: ꝛ accipit aliud eē. Jō ꝙ manet in toto fieri ꝛ subȝ
ipsius fieri siue ipsius motus est ens in actu: sȝ ꝙ ma
net gnatio cōpleta fȝ phm est ens in pō: ꝛ qz trāsmuta
tio in suba est trāsmutatio ad esse simplr: ꝛ hȝ rōnē ter
mini nō fieri: qz alie factiōes ordināturr ad ipsam subaz
in tali trāsmutatiōe est ens in pō. Jō talis transmuta
tio dr̄ generatio simpl: quō autem hmōi trāsmutatio ē
respcū eē simplr īfra dicet: ad pns dcm̄ sit transmuta
tionē in subam eē gnationē simplr: ꝛ qz simplr dȝ dici
gnatio: nō pt dici simplr motus: cū dcm̄ sit ꝙ nisi extē
dat nomē motus: gnō motus dici nō dȝ: augmētū vo ꝛ
alteratio: qz eoꝝ subȝ ē ens in actu ꝛ magis respiciūt
fieri ꝛ eē qōdā q̄ȝ esse simplr respcū gnationis: motus
simplices dici pnt: qz magis repiunt in eis q̄ sunt ō rō
ne motus quam in generatione.

Opposita aūt his nō erit difficile soluē. Naȝ Ad
cū dr̄ alterationē ꝛ augmētū nō eē pmūz
motus simplices: sȝ cōpositos. pȝ ꝙ nō dnt motus sim
plices: qz subȝ eoꝝ nō sit qd cōpositū: sȝ dnt mot^9 sim
plices respcū gnatiōis: qz plus hnt de his q̄ ptinēt ad
rōnē motus q̄ȝ gnatio. ¶ Qō vo vlterius addebat ꝙ Ad
si est gnatio simplr ē motus simplr: nō oȝ: imo ecōtra scōm
rio si ꝯsiderant phabita. Naȝ cū gnatio nō sit mot^9 sim
plr: sȝ opȝ extendere nomē motus vt gnationi compe
tat trāsmutatio

tat transmutatio in subam que est gñatio simplr motus
simplr dici nõ dz. Sz de his succincte locuti sumus: ise
rius.n. vbi erit de hoc spãlis mã. hoc clarius tractabif.
p ¶ Mouef hec qõ. Textu cõmẽ. 5. Qõ. ij.

Secundo declarandũ restat. vtrum qcqd appet sensui sit verũ
z vr q sic. qcqd.n. agit aliquid: agit vt est i
actu z p formã suam. sensibilia g imutãdo
sensus nros imutãt eos vt sunt in actu: z vt hñt formã
siue vt hñt esse: z q: idem est actus sensibilis z sensus.
T.cõ. 38. vt dr in scdo de aia. sic sensibile imutat sensum: sic sen-
sus imutaf ab eo: z q: sic imutaf a sensibilibus sic iudi
cat: z sic appet ei. g sic appet sensui: z sic iudicat de sen
sibilibus vt sensibilia sunt: sz iudicãdo de eis vt sunt nõ
decipif: z indicat verũ. g oẽ iudiciũ sensus: z qcqd ap-
2m paret sensui est verũ. ¶ Amplius. cũ nra cognitio icipi
at a sensu: z qcqd cognoscimus ex sensibus oriatur: po
nere apparẽtiã sensui esse falsaz: est ponere sciam nram
3m verã esse erroneã z vanã: qõ est. icõueniẽs. ¶ Ampli-
us ptingit circa sensum errare vel possumus illũ errorẽ
cognoscere z corrigere vel nõ: q si circa sensuz erraf in
corrigibilr plane pz q nõ ptingit scire: cũ erref incorri-
gibilr circa id qõ est initiũ nre scie. Si aũt erratur cor-
rigibilr. nũc q̃ro de eo qõ est erroris correctiuum. vtruz
habeat ortũ ex sensu vel nõ. q si non hz ortũ ex sensu: g
nõ oĩs nra cognitio icipit a sensu. qõ est falsuz. si aũt id
correctiuũ ex sensu orif: in ipsa regl'a z in ipo correcti-
uo poterit eẽ deceptio: cũ appentibus sensui possit sub-
esse falsitas: vel g oz dicere qcqd appet esse verũ: vel q
nihil sit scibile in scia nostra.

Notandum g appentia sensui nõ sp esse ve
ra. Nã cũ ipoĩe sit õria verifica
ri: cũ sensibus appeant õria: q: qõ tactus iudicat vnuz
esse: oculus iudicat esse duo: z qõ vni appet dulce alte-
ri vr amarũ: oz circa sensum aliquã deceptionem cade
re: z nõ qcqd appet esse verũ. si g sit qõ de ipsa re obta
sensui plus appet sensus aliqñ decipi circa talia. Nã si
baculus cuius ps sit in aq̃ videatur ab oculo iudicabit
oculus ipm esse fractũ: cũ tñ sit itegez: z si vnus digito
rũ supponaf alteri oculoz z eleuef oculus a situ suo vi
debif vna res due res: z si cancellenf digiti: z itra eos
aliqs lapillus ponaf iudicabit tactus vnũ lapillum eẽ
duos lapillos: q̃ absqz deceptione sensus esse non pñt.
sensus g vt iudicat de re imutante põt decipi: sz vt iudi
cat de ipsa imutatione forte nunquã decipif. nam cum
oculus dicit vnã rem esse duas: lz respcũ rei imutantis
decipiaf: tñ circa imutationẽ nõ decipif. vere.n. sic imu
taf tunc ac si imutaref a duabus rebus: z talem imuta
tionem facit tunc vna res: q̃lem psueuerunt facere due:
z cũ baculũ in aq̃ iudicat fractum: lz in re immutante
nõ sit ita: in ipsa tñ imutatione sic est: q: vo sic imutatur
oculus a baculo integro exñte in aq̃ vt imutari psueuit
a baculo fracto. pz g circa quam apparentiã: z circa qõ
iudiciũ sensus decipif: z circa qõ nõ: q: circa iudicium
de re imutante decipitur. Iudicãdo aũt de imutatione
ipsa nõ decipif. vtz aũt sensus ppe imutationem pcipe
re possit: z qo sensus quã imutationem pcipit nõ est pñ
tis speculationis. alibi forte h tractare poterimus. Ad
presens aũt tñ dcm̃ sit q nõ est deceptio circa imutatio
nẽ: sed circa rem imutantẽ: eã aũt quare circa rem imu
tantem pit deceptio: z non quicquid apparet est veruz.
triplr sumi põt. vna ex pte organi imutati. alia ex par-
te medij: per qõ fit imutatio. tertia ex pte rei imutãtis. p
ma via sic pz. Nã lz quicqd agit: agat vt est in actu: tñ
q: omne qõ recipif: recipif fm modum rei recipientis:
z non fm modum rei recepte. z ex varietate passiui va
riatur actio agentis. Ideo si oculus sit infectus vel sit a
situ suo eleuatus: vel aliquo alio modo sit indispositus
respectu pgrue imutationis sensibilis fallif in iudican-
do de re obiecta. ¶ Secũda via sumif ex parte medij. Scda via
nam mediũ dz esse cõforme organo: q: sicut pupilla dz
esse abscolor vt omnes colores pcipiat. al'.n. pprius co
lor iudiciuz de aliis coloribus impediret. sic z medium
abscolor dz esse. vt per ipm fiat imutatio cuiuslibet sen-
sibilis fm modũ ppriũ: ppter qõ si videremus per me
diũ coloratum nõ haberemus rectum iudiciũ de re vi
sa: z inde est: q si per vitrũ coloratũ aliqua videremus
color vitri rectum iudiciuz impediret: z oĩa sic apparẽ
tia viderenf nobis illius coloris qui est in vitro. nã sic
febricitantes hñtes linguã infectaz humore amaro iu
dicant de omnibus fm infectionem illã: z oĩa eis ama
ra vñr: sic sentientes per mediũ infectũ iudicãt de om-
nibus fm infectionẽ illaz. est.n. quodam mõ silis ratio
de infectione organi z medij. ¶ Tertia causa sumitur Tertia via
ex parte rei obiecte. obiectuz.n. circa qõ fm q huius nõ
cadit deceptio: dz esse per se z ppriũ z debito mõ ppor
tionatũ. nã circa obiecta cõia: z p acciñs plurima acci-
dit deceptio: sic etiaz z circa obiecta ppria deceptio ac
cidit: si nõ sint pportionata debite. vt rubeus color ni-
mis a remotis appet niger. ¶ Dicamus ergo q circa
imutationem sensus nõ cadit deceptio: nec et circa rez
imutantẽ: si omnia pcurrunt sibi debito modo: nec si or-
ganũ sit bñ dispositũ: z mediũ nõ sit difforme: nec ife-
ctũ: z obm sit per se z pp'lũ z medio modo pportiõa
tũ: sz si aliqõ istoz deficiat potest error z deceptio ptin
gere. Sed tunc per sensum bñ dispositũ corrigere pos-
sumus errorez sensus male dispositi: z per vnũ sensum
corrigere errorẽ alterius sensus: vt p ea circa q̃ nõ põt
cadere deceptio: corrigere possumus hmõi deceptiões.
supponere.n. oz hmõi cõia pncipia q̃ fm Cõmẽ. sũt sicut
locus ianue in domo quẽ nullus ignorat vt q credẽdũ
est magis sensui sano q̃z infirmo vel ifecto: z q creden
dũ est magis sensui vt iudicat de obiectis p se q̃z de his
q̃ sunt p acciñs: z cetera talia per que errores sensuum
corrigere possumus.

Opposita aũt his nõ est difficile soluere. Nã
cũ dr q sensibilia agunt in sensum
vt sũt i actu z vt hñt eẽ. g sp iudicamus de eis vt sunt. Ad p
dici põt: q q: vt dicebaf actio agentis diuersificaf pp
diuersitatẽ passiui: ptingere põt vt obliquef tale iudici
um pp indispositionẽ organi: vel ppter infectionẽ me-
dij. ¶ Amplius sp requirif ordo debitus iter agens z
patiens: z ordo si tollaf vel impediaf agens nõ imutat
vt est aptũ natũ imutare. ¶ Qd vo obijciebaf de scia
pz q error sensus vt est impeditiuus scie corrigi potest Ad 2m
ppter qõ 2a ratio z tertia sunt solute.
¶ Mouef hec qõ. Textu cõmẽ. 7. Qõ. iij.

Tertio restat declarandũ vtz color sit aliquid firũ in nã: siue vtruz ei
cõpetat aliqua entitas fm veritatem. põt aũt
ostendi triplici via q color non dicit entita
tem z nãm aliquã. pma aũt via sumif ex parte cuiuslz
accñtis. scda vo sumitur ex parte ipsius nãe coloris. ter
tia aũt accipif ex parte ipsius gñatiõis coloris. ¶ Pri p
mum sic pz. vnitas.n. entis non est vnitas per pdica-
tionẽ: sz p attributionẽ. vt vult phs. 4. metaphysi. est aũt T.cõ.2.
dña inter vnitatẽ attributionis z pdicationis: quia vni Dña inter vnitatez attributionis z pdicatõis
tas per pdicationẽ dicit nãz aliquã reptã in omnibus q
bus cõperit tale nomẽ. vt q: vnitas aĩalis est vnitas
p pdicationẽ: in omni eo qõ est aĩal inuenif nã aĩalis.
sz q: vnitas sani est vnitas fz attributionẽ: vt dñr aliq̃
sana: quia attribuunf vni sano. vrina enim dicitur sana

per attributionem ad aliud: vt per attributionem ad sa
nitatem que est in aiali. Dicit.n.sana:q2 designat illā
sanitatē: z cibus dr̄ sanus: q2 ɔseruat eam: z medicina
q2 efficit eam: aial dr̄ sanū:q2 h3 sanitatē sanitas. ğ est
solu3 in aiali: z per illā oia alia dn̄r sana:nō ꝙ in se hē-
ant aliq̄3 sanitatē. Cum ğ vnitas entis sit vnitas p at-
T.cō.2. tributionē: z ſm phm.4.metaph.oia dn̄r entia per at-
tributionē ad vnū: vt per attributionē ad subaз. suba ğ
erit ens:q2 in se habebit entitatē.cetera vo nō erūt en-
tia ꝑpter aliq̄3 entitatē q̄ sit in eis:s3 solū ꝑpter entita-
tē q̄ est in suba. Dicere ğ ꝙ nā entitatis repit in omni
ente est ignorare nām analogie: z est dicere ꝙ vnitas
entis sit vnitas p̄dicationis non vnitas attributionis.
Si ğ hoc est falsum: z vnitas entis est vnitas attribu-
tionis:in aliis suba nō repietur formaliter aliq̄ entitas
sicut in aliis ab aiali nō repit alia sanitas: ꝙ si sic ē:nec
color.nec aliqđ accidēs h3 aliqđ esse reale vel esse fixū.
Scōm Cū in se nō hēat nām vl' entitatē aliquā. ℭ Scđa via
Color ad ondēdū hoc idē sumitur ex ipsa nā colorís. Color.n.
ſm ph3.in de sensu z sen.est extremitas ꝑspicui in cor-
pore terminato: z ly perspicui ɔstruit itransitiue. est.n.
sensus:ꝙ color sit queda ꝑspicuitas extrema in corpe
terminato:quedā.n.hn̄t ꝑspicuitatē in ꝑfundo: vt cor-
pora diaphana: z talia si vere diaphana sunt non ter-
mināt visum:nec ſm se colorata sunt. Quedā vo hn̄t p
spicuitatē solū in extremo.non.n.apparēt q̄lia sunt i ꝑ-
fundo:sed solū q̄lia sunt in supficie z in extremo: z illa
talis apparētia siue illa talis ꝑspicuitas extrema est id
qđ est esse nālr color. ğ color ſm nām suam nihil ē aliđ
nisi apparētia q̄dā:s3 ꝙ est tale nō vr̄ hr̄e esse fixū i nā.
ğ idē qđ p̄us. ℭ Tertia via vr̄ sumi ex gn̄atiōe coloris.
3ᵐ quādiu.n.aliqđ corpus terminatū integrū ē nō h3 colo
rē in medio sui cū sit de rōne coloris ꝙ sit in extremo.
Diuiso aūt illo corpe appet ibi color.vr̄ ğ color non esse
nā: cum ex sola diuisione corporis generet.

Notandum ergo ꝙ cu3 q̄litates z colores subam afficiant: z cum aial qđ
nō est res aliq̄:nō possit subaз afficere z disponere:co-
gimur ad dōm colores z vl'r q̄litates res aliquas esse.
color ğ esse tale reale h3.est.n.essentialiter diaphanitas
q̄dā: z q2 diaphanitas est de nā lucis lux est hyposta-
sis z suba coloris:nō aūt lux quel3.nā cū lux veniens
ad cōpōne3 coloris sit lux in corpore opaco z termina
to:q2 oē qđ recipit in aliquo recipit ſm modū rei reci-
piētis:o3 lucem venientē ad cōpōnē coloris z existem
eius hypostasim z substantiam non esse in sua claritа-
te:s3 esse quasi lucem obscuratam.

Rationes aūt in oppositum facte nō arguūt colore3 qd reale:s3 petunt sibi q̄lr
difficultates solui. ℭ Ad dissolutionē aūt p̄me rōnis:q̄
Ad p̄ᵐ plus difficultatis ɔtinere vr̄:nōndū vnitatē attributio
Duplex nis duplicem esse posse. p̄mo cum in vno est nā aliq̄: in
ē vnitas aliis vo nihil est formalr de nā illa.sicut sanitas est solū
attribu- in aiali formalr. Alia aūt vt tāgebat in arguendo i tm̄
tionis. dn̄r sana:inquantū attribuunt isti sanitati.scđo aūt mō
pōt ɔtingere ista analogia: z vnitas attributionis cu3
nā talis repit formalr in oi tali:tm̄ in vno repit cōplete
in aliis diminute: z q2 de eo qđ est incōpletū z diminu
tū z q̄dā mō ſm qd nō sit denomiatio. Jō illđ idē in q̄
p̄ncipalr existit nā illa:dr̄ simplr tale. cetera vero intm̄
sunt talia inquātū attribuunt illi vni: z sic est i ꝑposito.
nā.n.entitatis repit in quol3 ente:s3 tm̄ in suba repit p̄n
cipalr:in aliis vo diminute.suba ğ ē ens simplr:alia ve
ro nō sūt entia nisi q2 sunt entis:nō ꝙ in se nullā enti-
tatē hēant:s3 q2 illa entitas est diminuta: z.q. ſm quid
magis dn̄r entia inquātū sūt aliqd sube q̄3 inquantum
in se entitatē hēant aliq̄3:accn̄tia itaq3 nō dn̄r entia ꝑp
entitatē q̄ sit in eis:sed ꝑp entitatē q̄ est in suba: non ꝙ
nullā entitate3 in se habeant:sed q2 illa est incōpleta z
ab ea denominatio fieri nō o3. Nō ğ arguit accn̄tia nō
esse qd reale:nec hr̄e aliqđ esse fixū:sed solu3 ondit ea
nō hr̄e entitatē cōpletā z perfectā vt substantia.qđ cō
cedimus. ℭ Qđ aūt addebat scđo ꝙ color est apparen Ad
tia quedā:ly apparētia nō sumit vt denominat qd fan- scōm
tasticū:s3 qd reale. Sed si pōt dici apparētia queda3 h
est inquātū ipsa diaphanitas z perspicuitas:quedam
appentia nominat: z q2 ꝑspicuitas est de nā lucis:color
est aliqd reale:ex quo lux q̄ est suba: z hypostasis eius
qd reale noiat. ℭ Qđ aūt 3ᵒ addebat ꝙ ex sola diuisiōe Ad
vr̄ gn̄ari color.dōm est hoc esse per accn̄s:ex diuisione 3ᵐ
.n.corporis p se efficit supficies: z q2 ꝑpriū ē supficiei
p̄mo loco colorari ex generatione superficiei h3 esse ge
neratio coloris:tm̄ forma arguendi non valet. Nam vt
corpus realiter diuidatur: z ipsa diuisio quid reale exi-
stat.si ex reali diuisione aliquod reale inducit:nullum
inconueniens sequitur.

ℭ Mouet hec qō. Textu cōmē.7.z.8. Qō. iiij.

QUarto declarādū restat vtp pō platonis fuerit melior pōne De
mocriti:vel ecōuerso: z vr̄ platones melius p̄ᵐ
opinatū democrito. Nā quāto aliqd est sim
plicius tanto magis h3 rōnem p̄ncipij:cu3 ğ supficies
sit simplicior corpe:ɔgruētius vr̄ ponere superficie3 p̄n
cipia rerū vt ponebat plato quam ponere corpa indiui
sibilia:vt ponebat Democri. ℭ Amplius p̄ncipia gn̄a 2ᵐ
bilium z corruptibilium que ſm veritatē sunt mā for-
ma z p̄uatio:nec p se existunt:nec per se generant: lic3
ğ tam plato q̄3 democritus defecerint a vera positione
p̄ncipiorum:magis tm̄ vr̄ defecisse democritus ponendo
corpora:quam plato ponendo superficies: cum corpo-
ra possint per se existere:non aūt supficies.

Notandum ğ platonem inter ceteros phos fuisse q̄si singularē in venādo
p̄ncipia phie sue:vt pl'm.n.aliq phi ex sensibilibus in itel
ligibilia ascendebant: z ille est modus rectus traditus
a pho. p̄mo posteriorum:cū au:oēm nostrā cognitione3
incipere a sensu.hoc ide3 ēt habet posteriori.scđo. in ca
p'lo illo. De p̄ncipijs autē.ibi.n.tradit ex sensibus fieri
memoriā.ex memorijs experientiā·ex experiētijs fieri
vl'e qđ est p̄ncipiū artis z scientie.plato vo ex intelligi
bilibus voluit ad sensibilia descendere:voluit.n, preter
humanū modū humana3 habere noticiā: z q2 voluit ď
sensibilibus: z vl'r de rebus per modū itelligibiliū iudi
care:tradidit sic penitus esse in re vt videbat in opatio
ne itellectus: z q2 per actionem intelligibilium separa
mus vl'e a particularibus:vt p actionē itellectus sepa-
ramus leonē a suis idiuiduis z participatione spēi vni
us ſm itellectū nostrū: z omnes leones sunt quodāmō
vt vnus leo: z q2 sic credidit eē in re vt intelligimus in
omni genere rerum posuit vnū abstractū separatū. vt
vnū leonē.vnū lapidē: z sic de singulis:que appellabat
ideas:quas dicebat esse rerum causas z p̄ncipia: z q2 re-
rum sensibiliū z corruptibilium venabatur p̄ncipia p
modū abstractū:q2 mathematica z ideas ponebat ď ge
nere abstractorū. Jdeo ea posuit aliorum principia;vole-
bat.n.mathematica abstracta eē s3 nō i tātā abstractio
nem vt idee:erant.n. ſm eū media iter sensibilia z ide
as.vt narrat Aris.p̄mo metaphy. z q2 superiora z ab- T.c.6
stracta.vt dc̄3 ē:posuit aliorum p̄ncipia:dixit p̄ncipia cor-
porum eē supficies. Jn hac āt pōne i q̄ttuor defec a pōne
democriti.p̄mo in ponēdo p̄ncipia:melius est.n. z rōna
bilius ponere p̄ncipia sensibiliū: que hn̄t esse naturale
z sint

ꝛ sunt in sensibus quã que habent esse mathematicum:
vel etiam ideale ꝛ sunt a sensibilibus separata. melius
ḡ fuit ponere corpora indiuisibilia: qđ fecit Demo. quã
2° superficies indiuisibiles. vt posuit plato. ¶ Scđo defecit
positio planis q̄ꝫtum ad ea q̄ sequunť ex pncipijs. nã si
ex hmõi sensibilibus: q̄ hñt esse nãle ꝛ phycum: si pos-
sumus saluare transmutanões phycas: nõ vř incõueni
ens: sꝫ ex mathematicis: q̄ sunt sepata a motu ꝛ mã: sal
uare trãsmutationes nãles est omnino absurdũ. Jõ ex
pncipijs a platone positis saluare non possumus: quo
fit alteratio ꝛ quõ gñanť q̄litates ꝛ passiones: cum di
cta pncipia a talibus sint abstracta. Jõ i textu dř q̄ pla
tonici nõ susciptũt passionez aliquam generari ex ipsis.
3° ¶ Tertio defecit dicta põ q̄ꝫtum ad viã ꝛ modũ quo ac
quiranť pncipia. nã vt dcm̃ est: ex experientijs fiunt no
bis vľes ppões: q̄ sunt pncipia scientiarũ ꝛ artiũ: ex-
perientia aũt cum sit pticulariũ est respectu multoꝝ: pla
to autẽ q: noluit pcedere mõ sensibili: noluit respicere
ad multa vt ad singularia: sꝫ voluit respicere ad pauca
vt ad abstracta: ꝛ vľia q̄ posuit mathematica ꝛ ideas.
¶ Dixit ḡ vt inexptus ꝛ abhorrens sensibilia. Democri
4° tus v̓o vt exptuſ. ¶ Quarto v̓o melior fuit põ democri
ti quãtũ ad rões p quas fulciebať. Ex sensibus. n. su-
munt ortum ppie rões sensibiliũ. plato ḡ q talia de
sperit nõ potuit arguere ex pprijs: sꝫ arguebat logice
.i. extranee. democritus v̓o quasi phyce: ꝛ vľiter argue
bat. vľ ad lrãm plato quodammõ arguebat logice. vľia
.n. dicunt nãm subiam intentioni: ꝛ rõne illius intentio
nis: q: logice potissime de intentionibus esse dř. exquo
posuit ea q̄ sunt qd rõnis esse rerũ pncipia. logicus eniꝫ
artifex rõnalis dř: nec democritus: nec plato recte posu
it: tñ vt põnem platonis Ari. tradidit simpliciter peius
dicit plato democrito.

Ad p̄
al. sut
pnci°
Quod autem arguiť q̄ q̄ꝫto simpliciora sť magis hñt rõnem pncipij. ḡ
magis hñt rõnẽ pncipij superficies q̄ꝫ corpa. dõm q̄ nos
nõ q̄rimus pncipia q̄cũqꝫ mõ: sꝫ pncipia nãlia: ꝛ q: sup
ficies ꝛ mathematica nõ pñt eẽ pncipia nãlia. Jõ rano
Ad 2^m^ nõ ꝯgruit. ¶ Per hoc. n. soluiť scđm. Naꝫ si pncipia p
se nõ existũt: q̄renda tñ sunt talia nãlia nõ mathemati-
ca: ꝛ q: h̄ dꝫ esse pncipale in cõsideratione pncipiorum
T.c.8 simplr̃ melius dixit platone democritus.

Habet enim q̄õnem si quis ꝛc. Hic sunt declaran-
da tria circa positionem democriti. Pri-
mo enim videndum est si esset dare corpa
indiuisibilia. vtꝝ eẽnt pncipia simplr̃ gña
biliũ ꝛ corruptibiliuꝫ. Secũdo dato q̄ ta-
lia corpora non possent dici pncipia coꝝ simplr̃. decľa-
biť vtꝝ debeãt dici pncipia gñabilium vel corruptibili
um aliquo mõ. Tertio dato talia corpa nõ esse pncipia
coꝝ simplr̃: nec eẽ pncipia aliquo modo decľabiť vtrũ
possent dici pncipia huius gñabilis ꝛ corruptibilis.
¶ Mouet hec qõ. Textu cõmẽ. 8. Q̄õ. v.

p̄ **Circa** pmũ sic pceditũ. vř q̄ si esset dare
corruptibilia idiuisibilia illa sim
plr̃ ab^te^ deberẽt dici pncipia. illa. n. ad q̄ stat
vltima resoľo reꝝ: debẽt dici simplr̃ reꝝ pn
cipia: sed si esset dare simplr̃ corpora indiuisibilia ad ea
staret vltima resoľo rerum: q: si talia corpora resoluerẽ
tur in alia: iam nõ essent indiuisibilia. erũt ḡ simpliciter
2^m^ pncipia ex quo in alia resolui non pñt. ¶ Amplius pn
cipia vt dř i fine elẽchoꝝ sũt maxia potestate: ꝛ magni
tudine puissima: sꝫ talia essent hmõi corpa. puissima. n:
eẽnt magnitudine: cũ essent idiuisibilia. maxia aũt eẽnt
virtute ꝛ potestate: q: ex eis cetera alia corpora essent
cõposita. simplr̃ ḡ ꝛ ab^te^ talia debẽt dici pn^a^. ¶ Am pli 3^m^
us qđ ẽ alioꝝ mensura vř hr̃e rõnẽ pncipij respectu co
rũ: quoꝝ ẽ mensura. nã cũ ea q̄ nullã q̄litatem hñt re-
spectu alioꝝ: modũ ꝛ mẽsurã: vt vř: eis nõ pñt iponere
q: ḡ oia mensurantur minimo sui gñis: vt dř io° meta- T.cõ.2
phy. s. esset dare corpa idiuisibilia: q: talia in gñe corpo
rũ essent simplr̃ minima: simplr̃ deberent dici pncipia:
cũ eis competeret simplr̃ rõ mensure.

Notandum ergo tria esse de rõne principij pter que si eẽt dare corpa in- Tria sunt de rõne pn cipij.
diuisibilia simplr̃ pncipia eẽ nõ possunt. de rõne. n. pn-
cipij simplr̃ est q̄ in alia resolui non possit: q: si in alia
resolui possꝫ iã nõ esset pncipiũ simplr̃: sꝫ illa in que re-
soluerenť magis hẽrent rõnem pncipij. Ex isto p̄ sequi
tur scđꝫ. nã q: pncipia nõ sunt in alia resolubilia p se lo
quẽdo: nec sunt generabilia: nec corruptibilia: imo opꝫ
ea manere. vt dř pmo physicoꝝ. Jdẽ. n. qđ est in alia ge T.c.50.
nerabilie ꝛ corruptibile est in aliã resolubile. Jdeo nec
gñať: nec corrũpiť mã vel forma: sed cõpositũ. nõ. n. ge
nerať spera: neqꝫ rotunda: sꝫ spa rotunda. si. n. gñaretur
mã: mãe eẽt materia: imo mã esset cõposita ex mã ꝛ for T.m.27.
ma. hr̃et. n. aliq̄ in q̄ resolueretť mã si per se corrũperetť
mã. sic ꝛ forma si per se corruptibilis eẽt forme eẽt for-
ma: ꝛ esset cõposita forma ex mã ꝛ forma. opꝫ ḡ q̄ q̄ in
alia resolui nõ pñt q̄ꝫtũ est de se semp manere ꝛ per se
loquendo gñabilia ꝛ corruptibilia nõ eẽ. ¶ Ex his aũt
seqť tertiũ. videlꝫ pncipia ꝛ p se nõ eẽ in genere. genus
.n. nõ dicit potẽtiã pmã vt materiã: nec dicit actũ pmũ:
sꝫ dicit formam mediam iter potentiam ꝛ actum. vt T.c.17.
vult Cõmẽ. p̄ metaph. Ubi dat dřiaꝫ iter genus ꝛ mãꝫ
imo cũ de rõe gñis sit q̄ pdiceť de suis iferioribus eẽn
tiaľr: q: ꝯ rõnem ptis est essentiaľr pdicari. Nam fm
phꝫ. 4. topic. nullo mõ parſ de toto pdicať qđ eẽntiaľr
itelligẽdo: simplr̃ verũ est. hõ. n. nullo modo est manus
lꝫ possit dici manuatus. Cũ ḡ mã ꝛ forma sint simplr̃
gñabiliũ ꝛ corruptibiliũ pncipia: ꝛ hẽant rõnẽ pnis: in
eis rõ gñis reseruari nõ poterit. suba ḡ q̄ est qd cõe ad
mãm formã ꝛ cõpositã: nõ est suba q̄ est genus: sꝫ suba
q̄ est analogũ. ¶ His visis pꝫ: q̄ si eẽt dare corpora in
diuisibilia talia gñabiliũ ꝛ corruptibiliũ simp^r^ pncipia
eẽ nõ possent. p̄ q: ad ea nõ staret vltima resoľo: imo si p̄
eẽt deuenire ad talia corpa adhuc hmõi cõpa cõposita
eẽnt ex mã ꝛ forma: ꝛ q: vnũqđqꝫ resoluiť i sua cõpo-
nibilia: nõ staret vltia resoľo ad corpa pdicta: sꝫ ad mãꝫ 2°
ꝛ formã illoꝝ corpoꝝ. scđo talia corpa nõ pñt dici pn-
cipia simplr̃: q: p se loquẽdo nõ oporteret ea manere:
eẽnt. n. p se gñabilia ꝛ cõruptibilia: cũ eẽnt cõposita ex
mã ꝛ forma: imo q: q̄ꝫto aliqd ẽ i minora diuisum tãto 3°
facilius corruptiõi obedit: talia corpa nõ solũ p se loquẽ
do nõ manerẽt: imo facilius alijs corrũpenť. 3° q: talia
eẽnt directe in agere: q: totũ id qđ est de rõne corporis
reseruareť in eis quãtũcũqꝫ eẽt dare talia corpora sim
plr̃ pncipia esse non possent.

Opposita aũt his nõ est difficile soluẽ. nã cuꝫ dř q̄ hmõi corpa sunt ea ad q̄ stat Ad p̄
vltia resoľo pꝫ eẽ falsuꝫ. nã si hmõi corpa idisibilia nõ
eẽnt resolubilia i alia i eo q̄ q̄ꝫta: eẽnt tñ resolubilia in
eo q̄ corpa. nos aũt ñ q̄rimus pncipia q̄ꝫti sꝫ qđ hmõi
sꝫ corpis. ¶ Qꝫ v̓o 2° addebať: q: pncipia sũt mĩma ma Ad 2^m^
gnitudie ꝛ maxia v̓tute pꝫ hmõi corpa nõ eẽ v̓tute ma
xia: cũ nõ eẽnt de cõpõne oiuꝫ: imo mãe ꝛ for^e^ eẽnt vl-
terius de cõpõne ipsoꝝ. ¶ Qꝫ aũt 3° addebať: q: essent Ad 3^m^
simplr̃ pncipia corpoꝝ. Cũ simp^r^ sint coꝝ mẽsura: dici
pt h̄ hr̃e suũ du^m^ ꝛ eẽt p se disputabile vtꝝ sp hẽat rõ-
nẽ pncipij qđ hꝫ rõnẽ mẽsure. Nã si oia entia eẽnt colo
res albũ eẽt mẽsura coꝝ: ꝛ tñ albũ ñ vř eẽ cã oiuꝫ colo-

rū cū cā sit qd̄ faē ad eē alterius: albū āt nō vr̄ facē ad
eē nigri:cū vnū ꝯrioꝝ aliō nō ꝯstruat:ſꝫ potius destru-
at:tñ h̄ ꝯcessō nō hr̄eī itentū.nā si corpa idiuisibilia sūt
mēsura alioꝝ corpoꝝ h̄ nō erit nisi ꝑut hn̄t rōnē mini-
mi respcū alioꝝ corpoꝝ.nō.n.sūt mīma in eo ꝙ corpa.
Ita.n.mimū corpus ē cōpositū ex mā ⁊ forma: ⁊ ꝯtiet
ī se oīa q̄ sūt de rōne corpis sicͤ ⁊ maximū: eē ğ qd̄ mi-
nimū cōpetit solū eis ī eo qd̄ sunt q̄ta. nos aūt.vt dcm̄
est q̄rimus ꝑncipia corpis ſm ꝙ huius:nō aūt q̄ti.

Mouet hec qō. Textu cōmē.8. Questio. vi.

SEcundo restat declarare vtꝝ si eēt dare cōpa idiuisibilia pos
sent dici aliq̄ mō ꝑncipia gn̄abiliū ⁊ corru-
ptibiliū: vr̄ h̄ nō eē iconueniēs.ꝑn̄t.n.eē aliq̄
aliquoꝝ ꝑncipia aliq̄ mō:q̄ tñ non sūt illoꝝ ꝑncipia:vt
paries aliq̄ mō hꝫ rōnem ꝑncipij respcū domus:ſꝫ vlti
ma resolō domus nō stet ad parietē.Sꝫ vlterius resol-
uiī paries in lapides.poterunt ğ corpa idiuisibilia esse
ꝑncipia gn̄abiliū:ſꝫ vltia resolō coꝝ nō stet ad talia cor
pora.ſꝫ vlterius resoluanī ī māꝫ ⁊ formā. Ampli9 nō
2m solū h̄ vr̄ pol'e:ſꝫ ēt necīuꝫ. Nā ex eisdē aliqd cōponiī ī
q̄ resoluiī:q2 ğ in q̄ resoluiī res:ea sūt rei ꝑncipia: ſꝫ si
h̄ est ꝑ se:in q̄ resoluiī simp9 erūt ꝑncipia simplr: ī q̄ āt
aliq̄ mō:erūt ꝑncipia aliq̄ mō:ſꝫ si ē dare corpa idiuisi-
bilia gn̄abilia resoluenī ī ea aliq̄ mō:ſꝫ nō simplr:eēnt
ğ talia ꝑncipia aliq̄ mō:nō aūt simplr. Ampli9 sim-
3m plicia vn̄r hr̄e rōnē ꝑncipij respcū cōpositoꝝ:q̄ ğ sīt sim
plicia simplr erūt ꝑncipia simp9:q̄ āt aliq̄ mō:aliq̄ mō.
Cū ğ idiuisibilia corpa sint aliq̄ mō simplicia respectu
alioꝝ:hmōi cōpa debēt poni alioꝝ ꝑncipia aliq̄ mō:ſꝫ
nō simplr cū nō sint simplicia simplr.

Notandum aūt ꝙ ⁊ si essꝫ resoluere gn̄abi
lia ⁊ corruptibilia vsqꝫ ad indi
uisibilia corpora:hmōi corpora ꝑ se loquēdo: nec sim-
plr:nec aliquo mō deberēt ꝑncipia dici gn̄abiliū corpo
rū:qd̄ triplici via declarari pōt.ꝑma sumiī ex ꝑte ipoꝝ
corpoꝝ.scda ex parte ipsaꝝ ꝑtiū.tertia ex ꝑte ipoꝝ ꝑn
pma via cipioꝝ. Prima sic pꝫ.nā corpora:quoꝝ nos q̄rimus
ꝑncipia sunt in gn̄e sube. Nā corpus suba est id qd̄ ge
neraī.augmētaī.n.corpus in eo qd̄ q̄tuꝫ.motus.n.ad
subam dr̄ gn̄atio.motus aūt ad q̄titatē simplr ⁊ ab9
noie nō dr̄ gn̄atio:sed augmentū. si ğ q̄remus ꝑncipia
corpoꝝ vt sūt augmētabilia hr̄et ꝑbabilē rōnē ꝙ in eo
ꝙ taliū q̄remus ꝑncipia ſꝫ genus q̄titatis:ſꝫ q2 corpo
rū gn̄abiliū ꝑncipia q̄rimus nō q̄ntatis:ſꝫ sube debe-
mus ꝑncipia iuenire.Corpa āt idiuisibilia ſꝫ ꝙ hmōi i
nullo hn̄t rōnē simplicis corpis respcū alioꝝ cōpoꝝ ni
si ī eo ꝙ q̄ta:nō āt ī eo ꝙ corpa.vt supra dicebaī.eēnt
.n.minoris q̄titatis illa q̄ alia. Sꝫ nō eēnt simplicioris
sube.hr̄ent.n. in se māꝫ ⁊ formā: ⁊ ea q̄ sunt de rōe cor
poꝝ.nullo mō talia debēt poni ꝑncipia corpoꝝ:cū nul
lo9 corpa resoluanī in ea ī eo ꝙ corpa:ſꝫ solū ī eo ꝙ q̄
ta. Scda via ad iuestigandū h̄ idē sumiī rōne ipsa-
2a via rū ꝑtiū. Nā ſm phꝫ.7.metaph. Quedā sunt ꝑtes for-
t.c.37. males ⁊ ꝑtinētes ad spēm:quedā vo mālēs ⁊ q̄titati-
ue.ꝑtes aūt formales ⁊ ꝑtinētes ad spēꝫ sunt ꝑores suo
toto.Jō cū diffiniī totū tales ꝑtes igrediunī diffōnem
cū littere igredianī diffōnē syllabe.carnes āt ⁊ ossa dif
fōnē hoīs.ꝑtes vo mālēs ⁊ q̄titatiue non igrediuntur
diffōnē totius.Cuprū.n.qd̄ est pars mālis circuli nō ē
ꝑs ꝯstitutiua diffōnis eius.semicirculus ēt quia vr̄ esse
ꝑs quātitatiua circuli nō igreditur diffōnē circuli: sed
magis eꝯ circulus vr̄ ingredi diffōnem semicirculi. dif
finiī.n.semicirculus:ꝙ est ꝑs circuli secata diametro.
Cū ğ posteriora ſm qd̄ huius nullo mō hēant rōnē ꝑn
cipij respectu ꝑorꝫ ꝑs q̄titatiua corporis:nec simplr:
nec aliquo mō hꝫ rōnem ꝑncipij.vtꝝ aūt hēat rōnē ꝑn
cipij respectu hmōi corpis in alia declaratione patebit.
Ad pn̄s aūt vt spectat ad hāc viaꝫ scdo tactā intm̄ dcꝫ
sit ꝙ si eēt dare idiuisibilia corpora ꝙ talia essent ꝑtes
corpoꝝ solū q̄titatiue cū nō resoluerenī corpa ī ea:ni-
si ī eo ꝙ q̄ta:ꝑncipia corpoꝝ eē nō possent:imo quia
corpus:vt h̄ de corpe loqmur: vr̄ magis sigr̄e subam
ipsaꝫ:corpus vo idiuisibile:vt h̄ de idiuisibili loqmur:
noiat corpus q̄tū:q2 corpus:q̄tū ē posteri9 corpe sim
plr: ⁊ nō ē ꝑncipiū corpis:ſꝫ magis eꝯ magis vr̄ eē ꝑpe 3a via
dcm̄ corpa eē ꝑncipia corpoꝝ idiuisibiliuꝫ q̄ eꝯ. 3a
via sumiī ex ꝑte ipsoꝝ ꝑncipioꝝ.naꝫ iter ꝑncipia aliq̄
mō ⁊ ꝑcipia simplr vr̄ eē dria.sicͤ iter ꝑncipia ꝑxia ⁊
ꝑncipia remota:vt carnes ⁊ ossa sunt ꝑncipia aliq̄ mō:
mā ꝑma vr̄ esse ꝑncipium simplr. vn̄ ⁊ ꝑdicte rōnes
ꝑ q̄s nitebamur ondere idiuisibilia corpa eē corporum
ꝑncipia aliq̄ mō solū sup h̄ se videbanī fundare:q2 cor
pora aliq̄ mō resoluunī i corpa idiuisibilia: ſꝫ nō vltia-
ta resolōne resoluāī ī illa.arguebaī ğ eē ꝑncipia ꝑxia nō
remota.Cū ğ ī ꝑncipijs ꝑrimis:vt h̄ de ꝑncipijs loqui
mur:eēntialr ōbeat reseruari rō ꝑncipioꝝ remotoꝝ.si
ꝑncipia remota sūt ī vno gn̄e.ꝑxia nō debēt eē ſꝫ aliō
genus.Cū ğ mā ⁊ forma sint ī gn̄e sube:corpa idiuisi-
bilia:q2 sūt talia ꝑncipia ſm q̄titatē hmōi ꝑncipia esse
nō poterūt.nā ⁊ si ī accn̄tibus tolerari pt h̄ ꝙ ꝑncipia
ꝑxia sūt ī vno gn̄e.remota vo ī alia.ī substātijs āt nō ē
veꝝ.cū.n.accn̄s sit posterius suba cognitiōe diffōne ⁊
tpe.vt dr̄ 7o.metaph.ꝑ se loquēdo ꝑncipiū sube eē non T.cō.
poterit:q2 ğ corpus idiuisibile ſꝫ ꝙ h9 noiat aliqd vt ē 4.
q̄tū ꝑncipiū corpis ꝑ se loquēdo esse nō poterit.

Opposita āt his nō ē difficile soluere. oīa.n.
deficiūt ꝑ fallaciā accn̄tis. Nā cūꝫ Ad p
dr̄ ꝑn̄t eē ꝑncipia aliq̄ mō corpoꝝ q̄ nō sūt ꝑncipia co-
rū simplr.sicͤ ꝑn̄t eē aliq̄ mō ꝑncipia domus:q̄ nō sunt
ꝑncipia eius simp9.si ꝑꝑ h̄ volumus ꝯcedere corpa idi
uisibilia eē hmōi peccamus ꝑ fallaciā ꝯn̄tis: ⁊ q2 ꝯn̄s
accit ⁊ ē ꝑs accn̄tis.vt dr̄ ī libro elēch.Decipimur ꝑ il-
lā fallaciā. Cū vo vlterius addiī corpa idisibilia eē Ad
aliq̄ mō ꝑncipia corpoꝝ:q2 ī ea aliq̄ mō corpa resoluūī 2m
ſꝫ ad ea nō stet vltia resolō.pꝫ:ꝙ ꝯsideraī ibi qd̄ ē per
accn̄s.corpa.n.ī eo ꝙ corpa.nullo mō resoluunī ī cōpa Ad
idiuisibilia:ſꝫ ī eo ꝙ q̄ta. Q2 āt tertio addebaī cor- 3m
pora idiuisibilia simpliciora eē corpibus alijs: ⁊ ita eē
coꝝ ꝑncipia.pꝫ ēt id ꝯsiderari qd̄ ē ꝑ accn̄s.nā si corpa
idiuisibilia sunt simpliciora alijs corpibus h̄ nō ē ī eo
ꝙ corpa:ſꝫ forte h̄ eē possit ī eo ꝙ q̄ta.ğ ſm rei vitatē
corpa idiuisibilia ceteris ꝑibus ſꝫ ꝙ hmōi nō sūt aliq̄
mō ꝑncipia corpoꝝ.vtꝝ āt possint eē aliq̄ mō ꝑncipia
ſm pōnē democriti ī sequenti qōne tangeī.

Mouet hec qō. Textu cōmē.8. Qō. vij.

TErtio declādū restat dato corpa idi
uisibilia nō posse eē ꝑncipia cō
poꝝ ꝑ se loquendo nec simplr nec aliq̄ mō.
vtꝝ possint eē ꝑncipia hui9 corpis.vr̄ aūt ꝙ p
sic.vidi.n.ī ꝑtes q̄titatiuas vr̄ eē de rōe corpis indiui-
dui:ſꝫ nō sū de rōe corpis simplr.Corpa ğ idiuisibilia
poterūt eē ꝑncipia hui9 corpis singlaris:ſꝫ nō sint ꝑnci
pia corpis simplr. Ampli9 ſꝫ phꝫ.Cū dico celū dico
formā : cū dico h̄ celū dico māꝫ.vr̄ ğ ꝙ sigtio se teneat 2m
ex ꝑte māe: ⁊ q2 idiuiduū dicͤ qd sigtū ꝑtes q̄titatiue p.c.8.
q̄ se tenēt ex ꝑte māe erūt ō rōe ei9: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ei9 ꝑncipia.
Ad h̄ idē vr̄ facere:q2 ꝑticlaria q̄tū ē de se sunt ifini
ta:vel eis ſꝫ ꝙ hmōi nō vr̄ ifinitas repugn̄re.coꝝ ğ ꝑn 3m
cipia magis debēt poni ifinita q̄ finita.nihil ē aūt ī idi
uiduis ꝙ ad ifinitatē vgat ꝑter ꝑtes q̄titatiuas.talia ğ
potissime debent poni indiuiduorum ꝑncipia.

Notandū

Notandū aūt hāc q̄ōnē ꝓ tanto introductā eē: q̄ ſm p̄hm. 7. metaph. nō eſt icōue
T.cō. nichs: qḋ eſt m̄ale vni eſſe formale alteri: ⁊ eꝯ̄. Cupruz
34. .n. eſt ps m̄alis circuli: nec eſt de rōne eius: eſt tn̄ ps for
⁊ 35. malis circuli cupri. vñ ⁊ ſi diffiniret circulus cupreus cupꝝ ingrederet diffōnē huius circuli: ſʒ nō ingrederet diffōnē circuli ſimplr̄. Licet ḡ ptes q̄ntitatiue nō ſint de rōne corpis ſimplr̄: ⁊ ſint ptes m̄ales eius: merito tn̄ dubitat̄ vtrū ptineat ad rōnem corpis huius. vnr̄. n. talia: vt dubitando tāgebat̄: reſpicere m̄am vt eſt ſig̃ta: q̄ vr̄ eſſe de rōne corpis ſimplr̄ ſingularis. naʒ lʒ pticularitū nō ſit ſcia: neq̄ʒ diffō: tn̄ ſi diffiniret̄ i idiuiduū: m̄ā ſignata igrederet diffōnē eius. Hāc aūt difficultatē forte aliq̄ vitare vellēt. diſtinguendo iter ſig̃tionē m̄ae ⁊ ſig̃tionem q̄ntitatis: ⁊ inter m̄ae ptes ⁊ ptes q̄ntitatis. Lʒ° q̄ lʒ m̄ā hēat ptes ꝑ q̄ntitatē: ⁊ ſit ſig̃ta ꝑ eaʒ: alie tn̄ ſunt ptes m̄ae ⁊ alie q̄ntitatis: ⁊ alia ſig̃tio m̄ae ⁊ alia q̄ntitatis. ſicut q̄ diuideret ſupficiē albā nō ſolū diuideret ſupficiē: ſʒ ⁊ albedinē: ⁊ alie eēnt ptes albedinis ⁊ ſupficiei nō obſtāte q̄ albedo nō hʒ ptes niſi per ſupficiē. Diceret ḡ aliq̄s ſig̃nē m̄ae ⁊ ptialitatē q̄ ſūt de rōne idiuidui nō eēt talia vt ſunt q̄ntitatis: ſʒ vt ſūt m̄ae ꝓpter qḋ corpus indiuiſibile: q̄ʒ vt eſt huius vr̄ ptinere ad genus q̄ntī: tale corpus ꝑ ſe loquendo nō ſoluʒ nō eſt p̄ncipiū corpis ſimplr̄: ſʒ ēt nec corporis huius: ſʒ h̄ dām: cū h̄ q̄ magnā difficultatē aſſumit: q̄ʒ dubium eſt quaʒ aſſignationē ⁊ quā ptialitatē icludit idiuiduū: difficultatē tn̄ q̄ſiti nō euacuat. diuiſibilitas. n. ⁊ indiuiſibilitas vt h̄ de eis loqmur ꝓ tāto ptinet ad genus q̄ntī: q̄ʒ nō niſi ꝑ q̄ntitatē eſſe poſſent. ſi ḡ ptialitatē ⁊ idiuiſibilitatē velles accipere nō vt reſpiciūt q̄ntitatē ſʒ ſe: ſed vt reſpiciūt m̄am hn̄tem talia ꝑ q̄ntitatem. ſic corpus idiuiſibile poſſet ſumi nō vt dicit q̄ntitatē: ſʒ vt nominat nām aliquā cui cōpetat talis adiacentia mediāte q̄ntitate. ¶ Aduertēdū q̄ ſi qḋlibʒ ſingulare corpus poſſit diuidi in ptes q̄ntitatiuas: tales tn̄ ptes nō ſunt de rōne corpis ſingularis. vt ē qḋdā totū: ſʒ magis ipʒ totū eſt de rōne taliū priuʒ: m̄ā. n. eſt de rōne rei vt ſtat ſub forma: nec in h̄ differt ſingulare ab vlī: ſed dr̄ia eorū in h̄ conſiſtit: q̄ʒ cum ad eſſe rei ſimplr̄ faciat forma ſimpliciter. Ad eē rei ſingularis faciat forma ſig̃ta: m̄ā ſimplr̄ erit de rōne corporis gn̄alis ſimplr̄. m̄ā v̄o ſig̃ta erit de rōne huius corpis gn̄alis: nunquā ḡ ab h̄ ſoluit m̄ā: qn̄ ſit de rōne rei vt ſtat ſub forma: ⁊ q̄ʒ vt ſtat ſub forma hʒ quādā vnitateʒ: m̄ā eſt de rōne rei non vt eſt diuiſa ꝑ ptes: ſed vt ē vna. Jō p̄hs. 5. metaph. caplo
T.cō. de q̄litate ait: q̄ ſubā cuiuſlibet eſt in ſemel. vbi gr̄a. vt
69. ipſe ait ſex non eſt bis tres: ſed ſemel ſex: quātūcūq̄ʒ ḡ corpus aliqḋ ſingulare poſſet diuidi in ptes q̄ntitatiuas: vel ēt in corpora indiuiſibilia: q̄ʒ m̄ā vt eſt diuiſa ꝑ partes non eſt de rōne eius hm̄ōi corpora indiuiſibilia ꝓp̄e nō eſſent p̄ncipia corporis ſingularis: imo q̄ʒ tales ptes nō ſunt niſi potētia in toto: ⁊ ſi diffiniret̄ totū nō igrederent̄ diffōnē eius: ſed magis econuerſo: nō ḡ ſunt ꝓp̄e p̄ncipia totius: ſed magis ecōuerſo. ḡ ſecundū veritatē nō eſt ponēdū talia eſſe p̄ncipia: dato q̄ corpora reſolui poſſent vſq̄ʒ ad corpora indiuiſibilia. tn̄ q̄ʒ Democritus loq̄bat̄ de gn̄atione rerꝫ ſm congregationeʒ: ⁊ loq̄bat̄ de generatione nāliū ad modū artificialiū q̄ʒ in artificialibus partes ſunt magis in actu quā in potētia: lʒ in nālibus ſit ecōuerſo. ſi eſſet reſoluere generabilia vſq̄ʒ ad idiuiſibilia corpora: ⁊ eſſet vera pō democriti: gn̄abilia corpora ꝯgregari per ſolā congregationeʒ illorꝫ corporꝫ. q̄ʒ illa corpora in ſuis totis ⁊ in corporibus quorꝫ ponerētur partes eſſent magis in actu q̄ʒ in potētia: niſi eſſet icōueniēs ea eſſe aliquo modo principia: licet ſimplr̄ principia eſſe non poſſent.

Oppoſita aūt his nō ē difficile ſoluere. Nā ⁊ ſi qḋlʒ corpus idiuiduū eſt reſolubile i ptes q̄ntitatiuas: nec eēt idiuiduuʒ ſi tales ptes hr̄e nō poſſet. tn̄ q̄ʒ dicte ptes nō ſunt actu in toto: ſʒ in pō. vt dcm̄ eſt. ſi diffiniret̄ totū nō igrederent̄ diffōnem eius: ſʒ magis ecōuerſo. nō debēt dici ꝓp̄e p̄ncipia totꝰ ſʒ magis ecōuerſo. ¶ Qꝫ v̄o addebat̄ tales ptes eē m̄ales: ⁊ m̄āʒ eē de rōe idiuidui. pʒ m̄āʒ nō eē de rōe idiuidui vt eſt diuiſa per partes: cū ſubā cuiuſlʒ ſit in ſemel. ¶ Qꝫ aūt addebat̄ 3° de iſinitate dici dʒ q̄ ⁊ ſi iſinitorꝫ idiuiduorꝫ aliq̄ mō q̄rēda ſunt iſinita p̄ncipia ꝑꝑ iſinitas ſig̃nes. vnius tn̄ eiuſdē ſingularis ⁊ idiuidui nō ſunt q̄rēda p̄ncipia iſinita: ſʒ finita q̄rere aūt q̄dāmō iſinita p̄ncipia vnius idiuidui ſingularis ſi reſolueremus ipm̄ in corpa idiuiſibilia q̄ diceremus eiꝰ eē p̄nª. Ad p̄. Ad 2m 5. me. 19 Ad 3m T.cō. 9

Esse autem ſic poteſtate ⁊c̄. Hic declarāda ſunt quattuor. Primo. n. declarandū eſt vtrū linea ſit ex tactibus: ſiue ex pūctis. Scḋo dato lineā non eſſe compoſitā ex punctis, declarabit̄ vtrum poſſit cōcedi punctū eſſe vbiq̄ʒ in linea. Tertio ſi punctus nō eſt vbiq̄ʒ in linea vt nō ſit diuiſibilis linea niſi vbi eſt punctus. dubitabat̄ vtrum ſit poſſe lineā diuidi poſſe in iſinitū vt nō videat̄ ꝯcedēdū ipſaʒ eſſe vbiq̄ʒ diuiſibilē. Quarto ⁊ vltimo dato ipſaʒ eſſe diuiſibilē i iſinitū manifeſtabit̄ vtrꝫ tale poſſe poſſit poni i eſſe: vel oporteat nos negare illḋ p̄ncipiū: q̄ poſito poſito i eſſe nullū icōueniēs ſeq̄t̄: ⁊ q̄ dicet̄ de punctis reſpectu linee itelligēdū erit de lineis reſpectu ſupficierū: ⁊ de ſuperficiebus reſpectu corporum. his aūt viſis ⁊ declaratis apparebit q̄uō ſoluuntur rōnes democriti: ⁊ q̄uō ſolꝰo p̄hi ſoluit rōnes eius.

¶ Mouet̄ hec q̄ō. Textu cōmē. 9. Qō. viij.

Circa p̄mū ſic ꝑcedit̄. vr̄ lineā eē cōpoſitam ex punctis. Nā ſm p̄hm p̄mo poſter. de ꝑ ſe eſt q̄ ſubā triāguli eſt ex lineis. ſubā linee eſt ex punctis: ſʒ ex hiſ cōponit̄ res ex q̄bus eſt ſubā ſua. linea ḡ erit compoſita ex pūctis cū ex eis ſit ſubā eius. ¶ Amplius ſicut ſubā p̄ma facie diuidit̄ in ſubam corporeā ⁊ icorporeā. Jta q̄ntitas p̄ma facie diuidit̄ in ꝯtinuuʒ ⁊ diſcretum: ⁊ ſicut ſube corporee damus p̄ncipia ſua in m̄ām ⁊ formā: ⁊ icorporee ſua p̄ncipia vt forte pōam ⁊ actū. ſic q̄ntitati diſcrete damꝰ p̄ncipia ſua vt vnitas ⁊ ꝯtinue ſua vt pūcta. Cuʒ ḡ ſicut vnūq̄dq̄ʒ reſoluit̄ in ſua p̄ncipia ſic cōponatur ex eis: vel opʒ nos negare puncta eē p̄ncipia q̄ntitatis ꝯtīe: qḋ eſt abſurdū dicere: vel oʒ dicere q̄ ſicut ſbe corporea cōponit̄ ex m̄ā ⁊ forma: incorporea v̄o ex potētia ⁊ actu. diſcreta aūt quantitas ex vnitatibus: ꝑꝑ h̄ q̄ dicta ſunt dictorꝫ p̄ncipia: ſic q̄ntitatē ꝯtinuā cōponi ex punctis: cuʒ talia habeāt rōnē p̄ncipiȷ̄ reſpectu eius. ¶ Amplius h̄ ſenſibilr̄ mōſtrātur. nā ſi ponat̄ ſpericuʒ ſup planū tāget cuʒ in puncto. Eſt. n. de rōne recti ſʒ q̄ rectū. vt vr̄ dicere p̄hs in ꝓlogo de aīa: tāgere ſperaʒ in puncto: ſʒ ſpera illa ꝑ ſuū motū cauſabit lineā. erit ḡ illa linea ex pūctis: cū ex fluxu pūcti ⁊ ex tactu puncti ſit ꝯſtituta. hinc autem forte mathematicorꝫ poſitio ſūpſit originē q̄ fluxus pūcti cauſat lineā: linea fluēs ſupficiē. fluēs ſupficies corpus facit. p̄ 2m 3m T.c. 13.

Notandum ḡ nunq̄ʒ idiuiſibile: qḋ ḡ ē diuiſibile ꝑ oēʒ modū ſꝑ diuidit̄ i ptes diſibiles ꝑ oēʒ modū: ⁊ qḋ ē idiuiſibile ꝑ oēm moⁿ nullo mō diſibile cōponit. ſicut ḡ aliqḋ eſt diuiſibile ſic i diſibilia diuidit̄: ⁊ ſic eſt idiuiſibile ſic diuiſibile non ꝯſtituit. pūcta ḡ q̄ʒ vndiq̄ʒ ⁊ ꝑ oēʒ modū ſunt idiuiſibi-

lia nullo mō ꝯstituūt magnitudinem. corpa v̄o q: sunt diuisibilia per oēm modum nō resoluunt nisi in ptes oino diuisibiles: loquendo de resolōne q̄titatiua. Jdeo corpora q̄titatiue solū in corpora diuidunt: ⁊ dico quātitatiue ad excludēdū diuisionē essentialē per quam resoluunt in mām ⁊ formā: de qua ꝯstituere sermonē p̄senā ppositum nō admittit. supficies v̄o ⁊ linea: q: sunt aliquo mō diuisibilia: aliquo mō idiuisibilia: vt sunt diuisibilia possunt esse partes diuisibilis ⁊ diuisibile cōstituere. vt aūt sunt idiuisibilia disibile nō ꝯponunt. Jō si linea linee addat̄ s̄m longitudinē efficit aliqd maius: q: ex ea pte linea diuisionē hz: s̄z si fiat talis additio s̄m latitudinē vel s̄m pfunditatē nullā maioritatem faciet: sic ēt superficies per additionē superficiei in longum ⁊ latū crescit: s̄z si s̄m pfundū oēs superficies componantur nullā faciūt magnitudinē: ratio aūt q̄re idiuisibile s̄m q̄ huius nihil auget dupl'r sumi pōt. pmo ex parte cōpositionis. s̄do ex parte diuisionis. ¶ Prima via sic pz.

pma via Nā q̄ aliqd additum alicui faciat augmētū: ⁊ reddat magnitudinē maiorem: ideo ꝯt q: huius additū ab eo cui addit̄ nō attingitur totum. ideo. n. lapis supra lapidē positus reddit magnitudinē maiorē: ⁊ per ꝯtinuam appōnē lapidū completur edificium: q: vnus lapis nō attingit aliū s̄m se totū: s̄z solū s̄z supficiē eius. si. n. vnus lapis supra aliū positus igrederet̄ ipm ⁊ attingeret̄ ab eo s̄z se totū: ita q̄ de lapide apposito nihil supesset extra lapidē cui apponit̄: talis appositio nō faceret maiorem magnitudinē. oz aūt si appositū augere dz q̄ nō attingat̄ s̄m se totū: ⁊ q: idiuisibile s̄m q̄ huius caret pte ⁊ pte ⁊ cū attingit̄: ideo additio idiuisibilis in eo q̄ huius nihil auget. Cū ḡ puncta. vt dcm̄ est vndiq̄z sint indiuisibilia nullā magnitudinē efficere poterunt. Linea ḡ q̄ est magnitudo quedā ex punctis ꝯstare nō pōt sic nec linee cū nō augmentēt in latū nō reddent superficiem: nec superficies corpus cū augeāt in pfundū. Hanc aūt

T. c. 2. viā innuit phs. 6° physico. ¶ Scd̄a via ad inuestigandū

2ª via h idē sumit̄ ex pte diuisionis. nam ex diuisione indiuidui fiunt plura idiuidua i actu q̄z eo manēte ꝯtinuo vt in vna et eadē linea ꝯtinua nō pn̄t esse nisi duo pūcta i actu si aūt dicta linea diuidat̄ in partes: q: cuilibet pti est assignare puncta terminantia ipsam: sunt ibi plura pūcta in actu quā prius: ⁊ q: ab eo qd̄ est in actu aliqd dicit̄ esse simpl'r: i linea itercisa simpl'r sunt plura puncta q̄z in cōtinua. si ḡ puncta aliqd augerent nisi essent plura puncta simpliciter: s̄m q̄ huius esset maior magnitudo simpl'r. oēs ergo partes linee simul sumpte essent maior magnitudo quā in linea tota: qd̄ est ꝯ cōem animi ꝯceptionē. est. n. cōmunis animi ꝯceptio totū eq̄ri oibus partibus sil' sumptis: ⁊ ecōuerso: ⁊ qd̄ ē dcm̄ de linea respcū punctorum itelligit̄ de lineis respectu superficiei ⁊ de superficiebus respectu corporis. plures. n. sunt linee actu: ⁊ p ꝯn̄s plurea simpl'r in superficie diuisa q̄z in ꝯtinua: ⁊ plures superficies in corpore diuiso q̄z in ꝯtinuo. hec aūt via habita fuit in lectiōe p̄terita cū dicebat̄ puncta nō facere aliqd maius in magnitudine in qua sunt: q: si diuidat̄ aliqd ꝯtinuū in duo frusta vel in plura: frusta illa sil' sumpta nō sunt minus neq̄z maius toto p̄ori ꝯtinuo: cuz tm̄ in illis pticularibus sint plura idiuisibilia in actu q̄z in ipso ꝯtinuo. Jō merito ibi ꝯcludit̄ q̄ si oēs puncti sil' cōponant̄ nullā faciūt magnitudinē: ⁊ qd̄ dr̄ de punctis itelligēdum est de oibus idiuisibilibus s̄m q̄ huius.

Ad p. **Oppositorum** aūt his: lz due p̄me rōnes de facili solui possint. 3ª tm̄ rō plus difficltatis ꝯtinet q̄z tota pposita qd̄. Jdeo solutionē eius diffusius ptractabimus. Cū ḡ arguit̄ p̄ s̄bam linee esse ex pūctis: ⁊ s̄bam trianguli ex lineis: posset ad hoc esse vna cōis solō phi. in lib. poz: q: exēpla ponimus nō vt ita sit: sed vt sentiat q discit: ⁊ q: phs. exēpli grā. dicit lineā esse ex punctis. iō quātū ex vi auctoritatis phi rō parum cogit. ¶ Possumus tm̄ al'r rn̄dere dicendo q̄ s̄ba acci' p s̄ba. i. diffōne. vult. n. ph̄s ibi alia rn̄sio exemplificare de p̄ mō dicēdi per se: s̄z quē modū ptes diffinitionis cōpetūt per se diffinito: ⁊ q: linee igrediūtur eēntialē diffōnē trianguli. Cū triangulus sit figura plana tribus rectis lineis ꝯtenta ⁊ puncta ingrediuntur s̄balē ⁊ q̄ddītatiuā diffinitionē linee. Cuz linea sit longitudo sine latitudine: cuius extremitates sunt duo puncta. Constat ḡ s̄ba superficiei triangularis ex lineis: ⁊ linee ex pūctis: non quātitatiue: vt hic loqui intendimus: s̄z magis. q. essentialiter ⁊ quidditatiue: cū talia Ad 2m igrediant̄ eorum diffōnes. ¶ Ex hoc ēt soluit̄ 2m. Nā puncta sunt p̄ncipia linee nō q̄ componātur ex eis q̄titatiue: s̄z q: complent rōnē ⁊ diffinitionē linee: ⁊ hoc Ad 3m sufficit vt sint eius p̄ncipia. ¶ Tertium autē de motu sperici supra planum quidā soluerunt negando spericū p. solō tangere planū ⁊ punctū: nisi tactu mathematico. Dicebant. n. q̄ si eēt dare vere spericū in nālibus ⁊ vere planū inter ea non esset cōtactus punctalis. S̄z h̄ est ridiculū dicere. nam cū nō attingat planū nisi qd̄ est planū si corpus spericum poneret̄ in superficie plana ⁊ attingeret eaz non in parte punctali: sed in pte h̄ñte magnitudinē. illa pars s̄m quā eēt talis ꝯtactus esset sil' sperica ⁊ plana. sperica. n. eēt: q: quelibet pars sperici est sperica: plana aūt esset: quia q̄cq̄d applicat̄ plano planū est. sic etiaz ps illa plani est plana: sperica aūt ⁊ curua eēt: q: nihil applicari potest curuo nisi curuū. Si ḡ nihil cōmēsurabile ⁊ vniuocū est in plano ⁊ curuo: cum omia plani sint plana: ⁊ omnia curui curua. excepto puncto: qui nec est planus: nec est curuus: cū nullius sit magnitudinis: in solo puncto poterit esse contactus. ¶ Et iō alia rn̄sio dixerūt alij q̄ si esset dare vere spericū ⁊ vere planū in naturalibus ꝯtactus punctalis esset: tm̄ q: impossibile est in natura dare talia: ideo per motū sperici supra planuz velle arguere est incedere ex suppōne impossibili: ꝯ rōes ⁊ sic conātur effugere difficultatem tactam. ¶ Sed id non est sufficienter dcm̄. Nam forte lz hz rōnabilez qōnem. vtrum in naturalibus sit dare vere spericū ⁊ vere planum: supposito tamē q̄ talia non esset dare: decipiūtur tamen per fallaciā accidētis. oēs. n. difficultates circa istam materiā tacte: vel ēt tangende referēde sūt ad ipm cōtinuum s̄m q̄ huius. nō. n. intēdimus loqui de diuisione corporis s̄m q̄ est quid naturale: q: talis diuisio nō vadit in ifinitū: sed de diuisione corporis: in eo q̄ est quid continuū. Cum ergo pp̄ter continua sint talia itroducta: q: nō repugnat cōtinuo s̄m q̄ huius vera planities ⁊ vera spericitas. ideo negare talia est cōsiderare que sunt per accidens: pp̄ter hoc dr̄ cōiter lineam cōstare ex punctis est vt sic: est vt nō. ꝯstat. n. linea ex pūctis in potētia: in actu aūt nō. Jdeo si moueretur spericū supra planū cōstitueret lineā: sed ex hoc nihil i cōueniens: q: puncta illa essent in pō ⁊ actu ⁊ nō i actu. Jstud aūt lz sit cōe dcm̄ plenā veritatē nō hz qd̄ dupl'r pōt ostēdi. ¶ Prima via talis. pūctū in potentia ⁊ p. via punctum in actu vt referuntur ad lineam sic vident̄ differre. sicut punctus terminatiuus ⁊ cōtinuatiuus. Pūctus. n. vt est in actu distinguit ⁊ diuidit ⁊ terminat lineam. actus. n. est qui distinguit. vt dicitur. 7° metaphysi. T. cō. 49. pūctus vero in potentia est cōtinuatiuus ⁊ vnitiuus linee. Dicere ergo lineam cōstare ex punctis in potentia est dicere eam cōstare ex punctis cōtinuatiuis: s̄z ea ex quibus componit̄ aliqd̄ totuz opz q̄ se tangant. si ḡ

puncta

puncta in potentia ⁊ continuatiua lineā componerēt.
tunc essent plura talia pūcta simul ⁊ se attigerēt ⁊ cō-
T.cō. tingerent hmōi puncta: qd̄ est ɔtra demōstrationē phi.
2.⁊ 26. in sexto physico. Qui loquens de punctis existentibus
in eodem continuo. pbat q̄ nō est dare talia duo pun-
cta simul: sed semp inter duo pūcta cadit linea media:
⁊ q: in continuo nō sunt nisi puncta cōtinua ⁊ in potē-
2a via tia: in talibus nō poterit componi linea: cum non sint si
mul: nec se possint cōtingere. ¶ Secūda via ad osten-
dendum hoc idem sic accipit. punctus. n. dicit esse ta-
ctus ⁊ continuatio que est ratio tangendi ⁊ ɔtinendi:
non tñ ppter qd̄ tangit ⁊ continuatur. semper. n. aliqd
est qd̄ ɔtinuat ⁊ quo ɔtinuatur. Cū ergo pūctus vt est
cōtinuatiuus nō ɔtiguet pūctū puncto: sed vnam par-
tem linee cum alia parte linee. si sufficerent puncta con
tinuatiua ⁊ in potentia lineam componere. sicut suffi-
ciunt pprie componibilia ad componendū suum totū.
tunc illa puncta nihil continuarent. Cū ergo linea sit:
id qd̄ cōtinuat: linea non constabit nisi ex lineis: cū ta-
lia sint que cōtinuant: puncta aūt in potentia ⁊ conti-
nuatiua non reqrent tanq̄ componentia lineā: sꝫ tanq̄
cōtinuantia eaꝫ. vnde in preterita locutione habuimus
q̄ tactus. i. pūctus. semper est vnus duoꝝ quorūdaꝫ se
tangentium: q: id qd̄ tangitur est aliud preter tactum
diuisionē ⁊ punctū: que verba ⁊ si in persona Democri
ti dicebant: vera tñ sunt. semp. n. punctus qui pōt dici
tactus ⁊ diuisio est aliud ⁊ differens a partibus linee:
que tāguntur ⁊ continuātur per ipsum. ¶ Notādūꝫ ḡ
q̄ concedendo vere spericum ⁊ vere planū ⁊ concedē
do tactum eoꝝ in puncto ⁊ ɔcedendo ex motu sperici
supra planū cōstitui lineam: non tñ debemus ɔcedere
lineā cōstare ex punctis: sed semp linea ɔstat ex lineis:
qd̄ sic ondit. spera. n. considerari pōt dupl'r vel vt quie
scit in plano: vel mouet. vt quiescit semp tāgit planum
in puncto: sed q: quiescendo nō ɔstituit lineā: nō habe-
dub^m tur ex hoc nec apparenter nec existenter lineā cōstitui
ex punctis. Sed cum mouet in instāti tāgit in puncto.
In tempore vero tāgit in linea. Et quia motus nō mē-
surat in instāti: sed tempore: cum mouendo faciat lineā:
spera mota non cābit lineā vt attingit planum in pun-
cto: sed vt attingit ipsum in linea: cōponet ergo illa li-
nea ex lineis: nō ex pūctis. ¶ Sed q: intellectus hu-
manus non quiescit. dicet aliqs q̄ si moueretur spera
vertendo se haberet veritatē qd̄ dicitur. videlꝫ q̄ in tē-
pore tāgeret in linea. in instāti vero in puncto: sed pona
tur q̄ spera super vno ⁊ eodem puncto manens nō v-
tendo se: moueat supra planum: constat q̄ semper atti-
get planum in puncto: ⁊ nullum est dubium qd̄ ex tali
motu constituet lineam. erit ergo illa linea composita
R: ex punctis. ¶ Ad qd̄ dici potest: q̄ lꝫ idiuisibile nō sit
quid diuisibile: fluxus tñ indiuisibilis quid diuisibile es
se pōt. Instās enim quid idiuisibile est: ⁊ suo fluxu cāt
tempus: qd̄ constat esse quid diuisibile. sicut ergo de tē
pore nō est nisi instās. nec est sigre aliud q̄ instās: ⁊
est vnum instās in toto tempore: nec tamen tempus ex
instātibus: nec est dare duo instātia in tempore conti-
nua vel contigua: vel consequenter se habentia: ⁊ sem-
per inter duo talia cadit tempus medium. sic si spera
super vno ⁊ eodē puncto existens non vertendo se mo
uerei supra planum semper tāgeret planuꝫ in puncto:
linea tamen non componeretur ex punctis: sed cāretur
ex fluxu puncti: ⁊ esset vnus ⁊ idem pūctus ex cuius
fluxu causaretur. sicut est vnum ⁊ idem instans ex cui-
us fluxu causatur tēpus: propter quod in illa linea nō
essent duo puncta: nec continua: nec contigua: nec con-
sequenter se habentia: sed semper in duo puncta cade-
ret linea media. In illo ergo motu esset cōsiderare pū-
ctum ⁊ fluxum eius. sꝫ punctum attenderetur muta-
tum esse. sm fluxum attenderet moueri: ⁊ mutatū esse
mensuraretur instāti: moueri vero tempore. Linea er-
go illa non esset constituta ex mutatis esse: sed ex mo-
ueri. Ideo nō esset composita ex idiuisibilibus: sed ex
diuisibilibus vt moueri quid diuisibile nominat. Quod
āt ab hac vera imaginationē deficimus: ideo cōtingit
q̄ imaginamur q̄ spera sic mota semp attingat in pun
cto: ⁊ q: attingendo causat lineā: non acquiescimus di
ctis: sꝫ dicimus lineā causari ex pūctis ab hac āt sophi
stica imaginatiōe. vt pꝫ per phm: sic possumus euade-
re. nam de tempore nō est nisi instās: nec tamen ppter
hoc tollitur natura temporis: ⁊ simul cū hoc q̄ nō sit
dare nisi instans distinguimus tempus ab instāti: ⁊ q:
vt dicebatur: mutatū esse mensuratur istanti. flui vero
⁊ moueri tempore. sicut semper est veꝝ dicere q̄ est i-
stans: ita semper quādiu spera mouetur est verum dice
re q̄ est mutatū esse: ⁊ q̄ attingit in puncto: siue in idi-
uisibili: nec tamē ppter hoc tollitur ipsum moueri qd̄ ē
quid diuisibile: ⁊ quia spera per suum moueri facit li-
neā per sua mutata esse facit puncta: quia moueri quid
diuisibile i motu sperici super planū: siue vertat spera:
siue nō: semper ɔstituit linea ex diuisibilibus: nō ex in
diuisibilibus: ex lineis: non ex pūctis: ⁊ hec sufficiant
vbi si aliq̄ sunt dimissa in decl'anōe alia supplebunt.
¶ Mouet hec qd̄. Textu cōmē. 9. Qō. ix.

Secūdo dato lineam non esse compo pm
sitā ex pūctis restat declara-
re vtrum punctus sit vbiq̄ꝫ in linea. ⁊ videt
q̄ sic. Punctus enim est ɔtinuatiuus linee.
Cum ergo linea sit vbiq̄ꝫ ɔtinua: ⁊ non sit signare ali-
quid discontinuum in linea cōtinua: vbiq̄ꝫ erit in ea da 2m
re punctum. ¶ Amplius tota causa. quare negamus
punctum esse vbiq̄ꝫ in linea est: quia timemus concede
re punctum esse iuxta punctum. si ergo poterimus ostē
dere hoc esse concedendum: ⁊ concedenduꝫ erit vbiq̄ꝫ
punctum esse: quod autem cogamur ponere punctū eē
iuxta punctum sic persuadetur: cuꝫ enim diuidit linea
in duas partes: q: semper linea est inter aliqua duo pū
cta: ⁊ ex omni capite linee est dare aliquod punctū ter
minatiuum: si ille due partes linee sint intercise: ⁊ con
tiguentur: que prius erant cōtinue: inter eas erit signa
re duo puncta: quibus se tangunt. tunc quero vtruꝫ pri-
us quando erant continue erant duo puncta inter eas.
vel non. q̄ si dicatur ibi fuisse vnum punctum tm̄: ⁊ il-
lum fuisse diuisum inter duo puncta. tunc hoc stare nō
potest. Nam indiuisibile sm q̄ huius non diuidit. pū-
ctus ergo qui per omnem modum est quid indiuisibi-
le. nullo modo poterit diuidi. ergo prius linea existente
continua erant ibi illa puncta simul: ⁊ ita erat punctus
iuxta punctum: quod probare volebamus. ¶ Ampli- 3m
us qn̄ aliquid cōmēsuratur per aliud: ⁊ sunt in eo plu-
ra talia cōmensurantia: est dare vnū cōmensurans iux
ta aliud: vt si pannus cōmensuratur per vlnam: si sunt
in panno plures vlne: est dare vnam vlnam pāni iuxta
aliam: sic quia mobile cum mouetur se cōmensurat spa
cio: si spacium sit longum ⁊ contineat plures quantita
tes mobilis: erit dare in illo spacio vnam quantitatem
equalem mobili iuxta aliam. Cū ergo si spera tangens
planum in puncto motu constituat lineam: quia sꝫ pū
ctum se cōmensurabit linee: in linea sic constituta opor
tebit dare punctum iuxta punctum: ⁊ ita idem qd̄ pri-
us. ¶ Amplius omne mobile prius transit spacium 4m
equale sibi: ⁊ postea spaciuꝫ maius se. Cuꝫ ergo ex flu-
xu pūcti cōstituatur linea facta per motum sperici su-

per planū

per planũ in illo fluxu ꝑus trãsibit spaciũ equale pũ-
cto q̃z maius pũcto. ergo in illa linea iuxta punctũ in quo i
cipit motus erit dare pũctum. ꝑmo pertransitum: z ita
punctũ iuxta punctũ: qđ ꝓbare volebamus. ꝓbare eñi
punctũ esse iuxta punctũ est ꝓbare simplr̃ concedendũ
esse ꝙ in linea sit punctus vbiq̃z.

Notandũ ergo ꝙ cũ q̃rit vtrũ punctus sit vbiq̃z in linea: si ly vbiq̃z respiciat partes
linee: vera est: per comparationem enim ad partes li-
nee punctus est vbiq̃z. nulla est enim pars linee in qua
nõ sit punctus: z iuxta q̃lz partẽ linee: z semper inter
duas partes linee existit pũctus: sed si ly vbiq̃z non re-
spiciat partes linee: sed puncta sic pũctus nõ est vbiq̃z.
nõ est. n. pũctus per comparationẽ ad punctum vbiq̃z:
cũ nõ sit punctus iuxta punctũ. z ita est sermo ph̃i i lit
T. c. 9. tera: q ꝯcedit punctũ esse vbiq̃z: z nõ esse vbiq̃z: esse aũt
vbiq̃z inq̃ztũ tota linea pariter z equalr̃ est vna z cõti
nua: z q2 quelibet pars linee vbiq̃z alteri parti ꝯtinuat
per cõparationẽ ad partes linee est dare punctũ: nõ aũt
est vbiq̃z pũctus. vt in lr̃a dr̃: q2 plures pũcti nõ sunt sil
vel ꝯsiter: cũ nõ sit pũctus iuxta punctũ. ¶ Ad hanc
aũt veritatem ꝓbandam. videlz nõ esse pũctũ vbiq̃z p
comparationẽ ad pũctũ: z nõ esse vnũ pũctũ iuxta ali
um. triplici via possumus oñdere ducendo ad tria icon
uenientia. ꝑmo. n. si hoc esset linea nõ esset qd ꝯtinuũ.
scđo aliqd esset separabile a ꝓꝓo susceptiuo. tertio esset
linea cõposita ex tactibus siue ex pũctis. ¶ Primũ aũt
pª via cõtinuũ cõtiguũ sic oñdit. Dr̃ia est. n. iter ꝯtinuũ z ꝯtiguũ: q2 ꝯtinua sũt
quoꝝ vltima idẽ. ꝯtigua vo quoꝝ vltima simul. nunq̃z
. n. due partes linee ꝯtinuarent nisi copularent ad ali-
quẽ vnum cõem terminũ. si ergo ponerent plura pũcta si-
mul in linea. tunc ille ptes linee: iter q̃s essent illa plu-
ra puncta: nõ copularent ad aliquẽ vnũ terminũ cõez.
ergo nõ essent ꝯtinue. q2 vbicũq̃z est ꝯtinuatio in linea nõ
est ibi dare plura pũcta: sz vnum punctum: z q2 tota li-
nea ponit ꝯtinua. in nulla parte linee ꝯtĩª est dare plu-
ra puncta simul. nõ aũt est punctus vbiq̃z p cõparatio-
2ª via nẽ ad pũctũ. ¶ Scđa via sic pz. nã semp sup pũcta po
test fieri diuisio. Jđ vna pars linee põt diuidi ab alia p-
te: q2 iter vnã partẽ z aliã est pũctus medius sup quo
pũcto diuisiõe facta separat vna pars ab alia. si ergo eẽnt
plures pũcti simul: z iter lineã z punctũ esset aliqs pũ
ctus. sicut est iter lineã z lineã. tunc facta diuisione sup
illo pũcto medio separaret pũctus a linea. sic separat li-
nea a linea: z ita separaret aliqd a ꝓꝓo susceptiuo. vi-
det. n. linea esse ꝓꝓe susceptiuũ qd pũcti. he aũt due rõ-
nes sic se vñr hr̃e. nã z si quelibz ꝓbat ꝙ non sit dare
pũctũ vbiq̃z per cõparationẽ ad punctũ: q2 non est da-
re plura pũcta simul: ꝑma tñ rõ magis iꝓbat plurali
tatẽ punctoꝝ simul in ipso ꝯtinuo: q2 tũc ip̃m ꝯtinuum
esset discõtinuũ. scđa aũt magis iꝓbat hmõi plalitatẽ
3ª via in ꝑnº vel in fine ꝯtinui: q2 tũc a linea ꝯtina posset sepa
rari pũctus: z esset pũctus aliqd tũc p se exñs absq̃z li
nea: qđ est ꝓꝓiũ susceptiuũ eius. ¶ Tertia via vr̃ esse
cõis vtriq̃z. simplr̃. n. negãdũ est in ꝯtinuo plura pun-
cta esse simul: q2 tũc ꝯtinuũ esset ex pũctis. linea. n. est
ex his que ꝯtinuant in ea. si plura puncta eẽnt simul z
ꝯtinuarent in linea: cũ hoc ꝙ est ipoĩe punctũ ꝯtinua-
ri pũcto. sequeret et hõ icõueniẽs lineã ꝯstare ex pũctis.

Oppositarũ aũt rõnũ q̃dã faciles sunt ad soluẽdũ: q̃dã vo difficultates
ꝯtinẽt. ¶ Cũ ergo dr̃ pũctũ vbiq̃z eẽ: q2 linea est vbiq̃z cõ
tinua hñ arguit ꝙ respcũ ptiũ linee est pũctus vbiq̃z.
Cũ q̃libet pars linee cuilibet pti ꝯtinuet: nõ tñ ꝓbatur
pũctũ esse vbiq̃z respectu puncti: vt ꝙ pũctus sit iuxta
punctũ: q2 hoc nõ faceret ad linee ꝯtinuationem: sz ad

discontinuationem. Si ergo hoc vellet ꝓbare rõ nõ ar
gueret ꝓpositum: sed oppositum. ¶ Quod vero dice- ad 2ᵐ
bat scđo plura puncta esse simul in linea: qđ ostendeba T. cõ.
tur per lineam itercisam: dici dz: ꝙ fm ph̃m. 4. physi- 106. z
coꝝ. Cũ linea diuidit vnus punctus fit duo puncta. In 107.
linea ergo ꝯtinua iter duas ptes linee nõ est nisi vnus
punctus: sed si itercidat z partes contiguent: erunt ibi
duo puncta. Quod si dicat impoĩe esse punctum diui-
di in duo puncta: ꝓpter qđ rñderi põt punctuz p se non
posse diuidi. nec est ꝓprie dcm̃ ꝙ punctus diuidatur in
duo puncta: sz p2o tãto veꝝ est ꝙ dr̃ ꝙ facta diuisione
linee in duas partes: q2 non est dare lineam sine ꝓꝓio
cõtinuatiuo: ex ꝯsñti apparent ibi duo puncta per se. er
go fit diuisio partiũ linee. ex ꝯsñti aũt z quasi per acci-
dens est generatio pũctoꝝ: z q2 illa diuisio fit sup vno
puncto. Ideo dcm̃ est: ꝙ vnus pũctus fit duo puncta: z
est quodã modo simile de gñatione punctoꝝ ad diui-
sionẽ linee: qđ est de gñatione coloꝝ ad diuisionẽ cor-
poris. In medio. n. corpore nõ est color. sz in superficie.
Si ergo diuidat corpus: q2 est ibi gñatio supficieꝝ ad
generationem superficieꝝ sequit ibi generatio colorũ.
non ergo arguebat rõ in linea continua plura pũcta eẽ
simul: sed volebat sibi hanc difficultatem dissolui: quo-
modo ad diuisionem linee fiebat ibi generatio pluriuz
punctoꝝ: z quomodo punctus diuidebatur in duo pũ-
cta: qđ pz esse verum per accidens. Inquantuz in pun-
cto fit separatio partium linee ad quas seqtur plurali-
tas z generatio punctoꝝ. ¶ Quod tertio addebat ꝙ ad 3ᵐ
linee constitute ex motu sperici supra planum cõmẽsu-
rat se punctus. dcm̃ falsum esse. Et ꝙ dicebat ꝙ sicut se
vlna cõmensurat panno z mobile spacio. sic punctus il
li linee. dcm̃ ꝙ nõ est simile. mobile enim qđ cõmen-
surat se spacio est mobile per se: qđ vo per accidẽs mo
uetur: nõ opz ꝙ se spatio cõmensuret. punctus. n. ille nõ
mouet per se: sz spera per se mouet. per accñs vo moue
tur ille punctus: z alia que sunt in spera. motis eniz no
bis mouent omnia que in nobis sunt. Et hoc aũt meli 4. ph.
us declarat ꝓpositum in ꝑma questione. Nã cũ motus 20.
ille q ꝯstituit in linea illa per se respiciat sperã: z p ac-
cidens respiciat punctuz p se respicit diuisibile: per ac-
cidens qd idiuisibile. Si ergo est diuisibilis ille motus
nõ est iconueniens: z q2 per ip̃m motũ ꝯstituit linea z
non per mutatum esse: linea ꝯstituit ex diuisibili: nõ ex
indiuisibili. Sed tñ decipimur in imaginatione: quia
cum semper spericum tangat planum in puncto: cre-
dimus punctũ se cõmẽsurare linee: sed hoc nõ seqtur.
est. n. de tempore semp istans z solũ instans: z tñ istãs
se nõ cõmensurat tẽpori. Et si vlterius diceret ꝙ si pũ-
ctus esset separatus per suũ fluxuz faceret lineã. ergo ex i-
diuisibilibus per se loq̃ndo linea cõstitueret: cũ fieret
ex puncto moto p se nõ in alio. dici dz ꝙ si punctus per
se existeret fm veritatem moueri nõ posset: q2 nullum
ipartibile mouet. si aũt cõpeteret ei motus hoc esset fz
quãdã fantasticã imaginationẽ: z sicut tali imaginatio
ne moueret motus z fluxus ille fm imaginationez qd
diuisibile esset: linea ergo illa lz esset qd imaginatũ: nõ tñ
ꝯstitueret ex idiuisibilibus: sz ex diuisibilibus: q2 ꝯsti-
tueret ex moueri z fluxu que qd diuisibile dicunt. nã lz
scđm veritatẽ puncto per se nõ possit cõpetere motus
diuisibilis fm predictã imaginationẽ ei cõpeteret talis
motus: z sicut ei competeret motus diuisibilis sic cã-
ret diuisibile. ergo lineã imaginatã nõ fm veritatẽ. ¶ Qđ
vo addebat 4º. mobile ꝑus ptrãsit spaciũ eq̃le sibi q̃z ad 4ᵐ
maius se: itelligẽdũ est illđ de mobili p se nõ de mobili
p accñs cuiusmõi est pũctus: imo q2 de rõne motus est
ꝙ nõ sit ibi dare ꝑmũ mutatũ esse: z etiaz cuz de rõne

motus sit q̄ ante omne mutatuȝ esse p̄cedat moueri.
si sperică per suū motū sup̄a planū ꝯstitueret lineam
pūcto illi q̄ eēt in p̄ncipio motus siue in p̄n° linee ꝯstitu
te p motū nō esset assignare pūctum imediatum & ꝯti-
guuȝ: q: si hoc fieri posset. tunc esset in illo motu repire
p̄mo mutatum esse: qō dcm̄ est esse contra rōnem mo-
tus. vlterius illud mutatū esse nō p̄cederet aliqō moue
ri. Nā in p̄mo pūcto illius linee: nec erat moueri: nec
mutatū eē. Si ḡ p hmōi motū acq̄reret pūctuȝ imedia
tus illi pūcto acq̄reret mutatū eē qō nō p̄cederet mo-
ueri: imo cū motus sit qōdā moueri: & acq̄rere mutatū
eē p motū. sic ipȝ acq̄rere p moueri ē dicere posse acq̄ri
imediatū pūctū p̄mo puncto per motuȝ spere: q: illud
mutatū esse nō p̄cederet moueri: & p ꝯñs neq̄ȝ motus
acq̄reret p motū: q: non p̄cederet motus: qō est absur-
dū. Non ḡ in linea illa sic ꝯstituta p motū spere est da-
re pūctū imediatū p̄mo puncto. & per ꝯñs: nec alq̄ pū-
cto. ex quo melius declaꝛ v̄itas p̄me q̄ōnis. videlȝ line
aȝ illā nō esse ꝯstitutā ex pūctis: cū nō sint in illa linea
plura pūcta simul: & ēt appet veritas scōi q̄siti. videlȝ
nō esse vbiq̄ȝ pūctū per cōparationē ad pūctū: cū non
sit pūctus iuxta pūctū. Ex hoc ēt appet ridiculosuȝ eē
dcm̄ id qō dr̄ lineā illā ꝯstare ex pūctis in potētia. naȝ
cū in oī motu oīa mutata eē sint in potētia excepto vlti
mo: sic nullus motus ꝯstituiꝛ ex mutatis eē: ſȝ semp i-
ter duo mutata eē est dare moueri mediū: cū mutata es
se in potētia respiciāt pūcta illius linee in potentia. sic
moueri respicit lineā: sic illa mutata esse q̄ sunt in potē
tia: & tm̄ nō ꝯstituūt motū: sic illa puncta q̄ntūcūq̄ȝ su-
mantur. vt sunt in potentia nō ꝯstituunt lineam.

¶ Moueꝛ hec qō. Textu cōmē. 9. Qō. x.

2m **TErtio** restat declaꝛare vtꝝ corpus ꝯti-
nuū sit diuisibile in īfinitū: & vr̄
q̄ nō: q: qōlȝ infinitū p abscisionē finiti ab
ipso finiꝛ & ꝯsumaꝛ. vt vult p̄hs p̄mo physi.
T. cō. 38. al. fini tum — Cū ḡ ꝯtinuū de quo loq̄ itēdimus sit qd ꝯtinuū p cōti-
nuā abscisionē ptis finite ab eo finieꝛ & ꝯsumabiꝛ. nō ḡ
ibit illa diuisio in īfinitū. ¶ P̄. si ꝯtinuū eēt diuisibile ī
2m īfinitū: tūc eēnt in eo īfinite ptes q̄ntitatiue: ſȝ īfinite p-
tes q̄ntitatiue q̄ntūcūq̄ȝ minime reddūt totū īfinitū. ꝯti
nuū ḡ illud sic diuisibile eēt īfinito: non finitum.

Notandū ḡ corpus ꝯtinuū eē diuisibile in īfi-
nitū pōt itelligi dupl̄r: vel in eo q̄
Nota dupl̄r posse intelli corp° ꝯtinu- uȝ esse diuisi- bile in infini- tum. — corpus nāle vel in eo q̄ ꝯtinuū. si itelligaꝛ in eo q̄ cor-
pus nāle sic nō vadit diuisio in īfinitū: imo est deuenire
ad aliqd qō ſȝ q̄ hmōi nō est vlteri° diuisibile: & si cō-
tingeret ipȝ vlterius diuidi expoliareꝛ a nā sua. Est. n.
dare minimā carnē & minimā aquā: vt supiuȝ dicebaꝛ.
si v̄o loqmur de diuisione corporis ꝯtinui: nō in eo q̄ cor
pus nāle: ſȝ in eo q̄ ꝯtinuū. sic est distinguēdū de pte:
q: ptes ille in q̄s diuidiꝛ totū vel accipiunꝛ ſȝ eādem
q̄ntitatē vel ſȝ eādē p̄portionē. si accipiunꝛ p̄ mō: sic di
uisio ꝯtinui nō vadit in īfinitū. a tāto. n. corpore q̄ntū ē
totū vniuersuȝ toties posset accipi q̄ntitas vnius grani
milq̄ q̄ ad vltimū ꝯsumereꝛ & finireꝛ. & ſȝ hoc p̄cedit
p̄ ph̄. 38. — auctoritas allegata p̄hi. videlȝ q̄ōlȝ finitū p abscisioneȝ
ꝯsumari & finiri. Si aūt loquamur scōo mō vt accipiā
tur ptes nō ſȝ eādē q̄ntitatē: ſȝ ſȝ eandē p̄portionē. ꝯti-
nuū ſȝ q̄ hmōi diuisibile est in īfinitū. pōt enim diuidi
ꝯtinuū in duas medietates: & vna illaꝝ medietatū in
duas medietates: & sic in īfinitū: sic ēt pōt diuidi in tres
tertias vel in q̄ttuor quartas: & vna illarum tertiarum
in alias tres tertias: vel vna illaꝝ q̄rtaruȝ in quattuor
alias quartas: & sic in īfinitum: & vt sit ad vnū dicere
q̄lītercunq̄ȝ & q̄ūocūq̄ȝ accipiātur ptes ſȝ eandē p̄por
tionē vadit omnino in īfinitū: qō totum ex hoc ꝯꝛ q̄ di
uisibile in ptes īdiuisibiles diuidi non pōt. Hō ḡ est fun-
damētū q̄siti vt ōndamus lineā: vel qōlȝ aliud ꝯtinuū Linea vel qōlȝ aliud cō tinuum nūq̄ȝ p̄t diuidi nisi ī p- tes diui sibiles.
nūq̄ȝ posse diuidi nisi in ptes diuisibiles: q: hō ōnso nō
hȝ dubiū qō dr̄: q: si totū diuidiꝛ in ptes diuisibiles: &
pars diuisa in ptes diuisibiles. si nūq̄ȝ deuenitur ad īdi
uisibilia: in īfinitū ibit diuisio. hoc aūt sic declaꝛ. si. n. li
nea dȝ diuidi diuideꝛ sup aliquo pūcto. Naȝ sicut pun-
ctus est ꝯtinuatiuus linee. sic est id super quo fit diuisio
linee. bene dcm̄ est: & in lectione hētur q̄ pūctus ē cō-
positio & diuisio. opposita. n. nata sunt fieri circa idē. si
cut ḡ in pūcto fit ꝯtinuatio: sic in eo & sup eo fit diuisio:
ſȝ si linea diuidaꝛ sup puncto: vel hoc erit sup puncto
qō eā terminat vt super eo qō est in capite vel in fine li-
nee: sup pūcto qō eā ꝯtinuat qō est īfra lineā & in linea:
super puncto aūt qō est in capite vel in fine linee nō p̄t
diuidi linea. nā cū extra illū punctū nihil sit de linea: p
talē diuisionē nihil absciuderet de linea: rursuȝ. q: p di-
uisionē separaꝛ ps a pte: nō pōt fieri diuisio nisi in pun
cto: qō ꝯtinuat ptē pti: & q: pūctū in p̄ncipio vel in fine
linee nullius est ꝯtinuatiuū: ſȝ solū est terminatiuū: sup
eo diuisio fieri nō poterit. fiet ḡ in alio puncto: ſȝ iuxta
illū pūctū q̄ est in p̄ncipio: vel in capite nō est alius pū
ctus ꝯtinuus nec ꝯtiguus: q: pūctus nō est iuxta pun-
ctū. vt ōnsuȝ est: ſȝ semp īter duo pūcta cadit linea me-
dia: in quocūq̄ȝ alio pūcto fiat diuisio: īter pūctū illū in
quo fit diuisio & pūctū qō est in p̄ncipio vel in fine li-
nee cadit linea media: pp qō a linea nō pōt abscīdi nisi
linea. & q: linea est qd ꝯtinuū & diuisibile: a diuisibili nō
abscīdiꝛ nisi ps diuisibilis: imo qō dcm̄ ē de tota linea: di
ceꝛ ēt de eius pte. nā & pars illa sic dideꝛ q̄ nō diuide
tur in pūcto qō est in p̄ncipio vel in fine eius: ſȝ in quo
cūq̄ȝ alio pūcto diuidiꝛ: q: nō est pūctū ꝯtiguū puncto.
tūc īter illū pūctū in quo fiet diuisio: & pūctū qō est in
p̄ncipio vel in fine cadet linea media. ḡ illa linea diuisa
diuideꝛ in lineas & pari rōne alia linea in lineas: & sic
in īfinitū. Immo eo ipso q̄ in pūcto existe in p̄ncipio &
in fine linee nō pōt fieri diuisio: & sic in alio pūcto: q: īter
illū pūctū & pūctū: qō est in p̄ncipio vel in fine cadit li
nea media: & in q̄libet linea sunt īfinita puncta. Jō ista
pars linee est diuisibilis in īfinitū: sic & tota linea: nū-
quā ḡ p diuisionē pōt ꝯsumi linea. tū q: semp diuiditur
in lineas & ī ptes diuisibiles. tū q: ita est īfinitū diuisibi-
lis pars linee. sicut tota linea. Et quod dcm̄ est de linea
respectu puncti: intelligendum est de superficie respe-
ctu linee: & de corpore respectu superficiei: quodlibȝ er
go continuum est diuisibile in īfinitum.

Opposita aūt his nō est difficile soluere. Nā Ad p̄m
cū dr̄ quodlȝ finitum finiri p absci
sionem finiti. vt dictum est: itelligendum est de abscisio
ne finiti ſm eandem q̄ntitatem ſm quā non vadit diui
sio in infinitum. nos aūt de tali diuisione non loqmur.
¶ Quod aūt addebaꝛ scōo si cōtinuum esset diuisibi Ad 2m
le in īfinitum essent in eo infinite partes: & ita esset in ī-
finitum. dōm illas partes nō esse in actu: ſȝ potētia: nō
ḡ arguis ꝯtinuum esse īfinitum simpl̄r: sed esse īfinituȝ
potestate & diuisione: quod concedimus.

¶ Moueꝛ hec qō. Textu cōmē. 9. Qō. xi.

Quarto restat declaꝛare dato q̄ conti- p̄m
nuū sit pol'e diuidi in īfinitū.
vtꝝ tale pol'e possit poni inesse: & videꝛ q̄
sic: q: possibili posito inesse nullū seq̄tur im-
possibile. vt p̄bat p̄hs. p̄mo poꝝ. si ḡ est possibile ꝯtinu
uȝ in īfinitū diuidi: & ponaꝛ actu diuisuȝ nō accidit īcōue
niēs. ¶ Amplius qua rōne pōt diuidi ſm vnū signuȝ 2m
pari rōne pōt diuidi & ſȝ qōlȝ signū: ſȝ si ponaꝛ diuisū
actu ſȝ vnū signū nō seq̄tur īcōueniēs: ergo & si po-
natur ſȝ

nat ꝭ3 qðl3 signũ actu diuisũ3 nõ sequit inconueniens.
3m ℭ Amplius si aliq̃ cã est. q̃re nõ põt poni actu diuisũ
in infinitũ h̃ est ꝙ nõ ꝯtingit infinita pertrãsire: ꝫ infinita
esse ptrãsita est iconueniẽs in tẽpore finito. In tpe aũt
infinito infinita pertrãsire nõ est iconueniẽs: imo est neces
sariũ. Nõ.n.posset mobile esse ita tardũ ꝙ si moueret
p infinitũ tẽpus qn trãsiret in infinitũ spaciũ. Nã quãtũ-
cũq3 mobile moueret in hora vel in die: vel in anno. vt
puta si per totã diẽ nõ iret nisi per vnũ palmũ: vel ẽt p
mille annos nõ iret plus in tẽpore infinito sunt infiniti
dies infiniti anni infinita millia annoꝝ. transiret ꝫ in infi-
nito tempore infinitos palmos: ꝛ ita infinitũ spaciũ. p se
ergo est ꝙ per tẽpus infinitũ pertranseunt infinita: sed in
his que sunt per se opz loq de vno vt loquimur de alio.
sicut ꝫ est infinitũ id qð ponit pertransitũ ita sufficit po-
nere infinitũ tempus in quo pertrãseat. Cõtinuum autẽ
nõ ponit infinitũ extensione sed diuisione. Cũ ꝫ qðlibet
tempus sit diuisione infinitũ in quolibet tẽpore poterit
pertransiri tota diuisio continui.

Notandũ aũt de hoc apud quosdã opiniones
esse. qdã.n.dixerunt ꝙ nõ qðlibet
pole dz poni inesse siue in actu. est.n.aliqð pole ꝙ si po
neret inesse sequeret inde impole: ꝛ hmõi pole vt dicũt
est istud. videl3 ꝙ ꝯtinuũ est diuisibile in infinitũ. si.n.po
ꝯ rñsio-nem neret inesse sequeret inde iconueniẽs. ℭ Sed hoc di-
cere est negare id qð est quasi per se notũ. s. ꝙ possibili
posito inesse nõ sequit impole. illud.n.sequtur ad aliqd
ꝙ aliquo modo clauditur in ipso. si ergo ad pole sequere
tur impole in ipso possibili clauderet ꝛ contineret im-
possibilitas: qð est icõueniens. Iõ intendẽdum est alr.
ℭ Sciendũ ꝫ ꝙ potẽtia semper sumit respectu actus.
Rº ppa vt vult phs. 5. metaphy. si ꝫ de rõne potẽtie est ꝙ sit in
T.c.17. ordine ad actũ. sicut frustra est illð qð nõ ꝯsequit finẽ:
ꝛ id ad qð ordinat: ita frustra est potentia que nõ est re
ducibilis ad actũ. S3 cũ magna diligentia attẽdendu3
est que potẽtia ad quẽ actũ ordinat: ꝯr.n.nos negare
pole posse poni in esse: q2 decipimur per fallaciã acci-
dẽtis. nõ.n.cõparamus potẽtiã ad actũ ad quẽ ordiat:
sed ad cũ ad quẽ nõ ordiatur: ꝛ q2 accidit potẽtie ꝛ ex
al'.cõpa-rari traneũ est ab ipa cõparata ad talẽ actũ. si põat in eẽ re-
spectu illius actus: ꝛ sequat inde ipossibile: nõ mirabi
tur vir itelligẽs. Ut aũt facit ad ppositũ dicamus ꝙ du
plex est actus. in fieri. ꝛ in facto eẽ: possibilitati aũt diui
di in infinitũ accidit: ꝛ extraneũ est ab ea comparari ad
actũ in facto esse: p se aũt est tali potẽtie comparari ad
T.c.58. actũ i fieri. Iõ phs 3º physi. loqns de infinito ait: ꝙ infi
nitũ nõ opz accipe. sicut aliqd existens in actu ꝛ in fa-
cto esse vt hoiem: aut dõ: s3 esse infiniti est. sicut dies ꝛ
agon: quibus esse nõ est vt subã quedã facta: sed semp
in eo qð aliqd fit. si ꝫ de rõne infiniti est esse in fieri ꝛ nõ
in facto esse: potẽtia respectu infiniti põt poni in actu: q2
alr esset frustra illa potẽtia: sed dz poni in actu in fieri:
nõ in facto esse: ꝛ si sic ponatur in actu possibilitas di-
uisionis continui vt ꝙ ponat nõ in diuiso esse: s3 in sem
per diuidi nullũ sequtur incõueniẽs. pole est ꝫ ꝯtinuum
diuidi in infinitũ etiã si nõ diuidat tñ si diuideret in infi-
nitũ ꝭm actũ in fieri ex parte ꝯtinui: nullũ oriret ipossi
bile. ℭ Ex hoc aũt soluunt oẽs rõnes democriti. oẽs
Solo rõnum Dcũ aũt rõnes ille pcedebant ac si diuisio cõtinui respice-
ret actũ in facto esse. Nã rõnes pme sumpte ex parte si
gni diuisiui: q2 poterat diuidi secũdũ qðcũq3 signũ di-
uisiuũ: supponebãt ꝙ poneret sic in actu diuisum: ꝛ h̃
posito arguebat reliquũ diuisionis esse corpora indiui
sibilia: nõ magnitudines diuisibiles: nõ superficies: nõ
aliqd aliud. sic ẽt rõnes sumpte ex parte signi ꝯtinuati
ui ex hac suppositione pcedebant. nam q2 non videba-
tur Democrito cõueniens esse cõtinuũ posse diuidi ꝭm
qðl3 signũ ꝯtinuatiuum: nisi talis diuisio poss3 comple
ri ꝛ terminari: ꝛ posset poni in facto esse. iõ arguebat
ꝙ si esset hoc possibile fieri: posset ꝫ corpus esse actu di
uisum ꝭm qðcũq3 signũ cõtinuatiuũ: qua diuisione fa-
cta resolueret corpus in incontinua: siue qð ide3 est in
icorpores: ppter qð volebat Democritus hr̃e esse aliq̃
continuatiua in corporibus que non erant diuisiua: p-
pter qð completa diuisione ꝭm qðlibet signũ diuisiuu3
remanentibus signis continuatiuis remanebãt corpo
ra continuatiua indiuisibilia. ℭ Posset autem dici con
tra rationes Democriti: ꝛ cõtra id qð oz supponere in
rõnibus eius id qð ait phs: ꝙ ide3 est compositio ꝛ di T.cõ.
uisio. idem est signũ continuatiuũ ꝛ diuisiuũ: in hoc tñ 9.
phs non multum insistit: q2 vera solo rõnu3 eius est oñ
dere diuisionem continui nõ respicere actũ in facto esse
vt ipse supponebat: sed in fieri. ostendere aũt diuisionẽ
continui respicere actum in fieri: ꝛ in diuidi: nõ in diui
so esse: est ostendere ipsum diuidi in infinitũ. Cũ ꝫ phs
in littera ostendat punctũ non esse vbiq3: q2 nõ est pun
ctus iuxta punctũ: nec sunt plures puncti simul: ꝛ con-
sequenter nec est diuisibilis linea in puncto contiguo
aliq̃ puncto. sed in puncto medio inter duas lineas sem-
per linea diuidet in lineas: ꝛ diuisibile semper diuidet
in partes diuisibiles: ibit ergo diuisio continui in infini-
tũ: ꝛ talis possibilitas respiciet actum in fieri: nõ in fa-
cto esse. latet ergo Democritus paralogizans arguens
de diuisione continui ac si respiceret actum in facto es-
se: quo sublato ꝛ ostenso ꝙ respicit actum in fieri: ratio-
nes eius non concludunt.

Opposita aũt his sunt solubilia. Nam cũ ar- ad pm
guit ꝙ possibili posito in eẽ nõ se
qtur icõueniens. veꝝ est si ponat esse actu ꝭ3 ꝙ dr̃ pos
sibile. habitum est aũt hmõi possibilitatẽ non ordinari
ad actũ in facto esse: s3 in fieri. ℭ Qð aũt addebat scðo ad 2m
ꝙ qua rõne põt diuidi ꝭ3 vnũ signũ pari rõne ꝛ ꝭ3 oẽs.
dici põt ꝙ nõ est simile: q2 diuisio ꝭ3 omne signum: cu3
talia signa sint infinita ꝛ infinitum non sit vt res facta:
sed vt in fieri: de necessitate respicit actũ in fieri non in
facto esse: sed quodlibet signũ in se finitum est: propter
quod nõ repugnat talem diuisionẽ respicere actũ in fa
cto esse. põt ergo esse actu diuisu3 ꝭ3 quodlibet signum
in se: nõ scðꝫ omnia signa simul. ℭ S3 forte per h̃ non dubiũ
quiescit intellectus. Sed dicet positionẽ illa3 omnia si-
gna simul respicere. qua ratione ergo põt poni actu di-
uisum in vno signo: pari rõne ẽt in alio ꝛ in quolibet.
ℭ Ideo notãdũ ꝙ vt cõmuniter ponit contra rationẽ Rº
successiuoꝝ est simultas. de rõne eni3 motus est partes
eius nõ esse simul. quicquid ergo respicit actum in fieri
quãtũcũq3 potentia respiciat totum actũ: actus tamẽ il
le non potest poni simul. ꝛ ea que successiue respiciunt
simul esse nõ possunt. nam si poneret materia nuda in
potentia ad oẽs formas: ꝛ ꝙ nõ magis respiceret vnã
forma3 q̃3 alia3: tñ q2 ordinẽ h3 ad omnes formas: it
separatim posset poni sub qualibet forma: non tñ poss3
poni simul sub omni forma: oñso ergo possibilitatẽ di-
uisiõis continui respicere actũ in fieri: q2 de rõne talis
actus est ꝙ nõ sit simul: quãtũcũq3 põat posse eẽ actu
diuisu3 ꝭ3 quodlibet signũ separatũ ꝭ3 omnia signa si-
mul nõ potest esse diuisum. ℭ Aduertendũ aũt hanc
esse differentiã iter hunc actum successiuu3 ꝛ alios suc
cessiuos: q2 l3 de rõne cuiuslib3 actus successiui sit non
habere ptes simul: tamẽ si ille actus sit finitus ꝯtt oẽs
ptes eius esse acceptas. Diuisio at̃ ꝯtinui rõne succes-
sionis nõ põt sit̃ fieri rõne infinitatis quã iplicat nũq̃3 põt
terminari illa diuisio. imo q2 formale in tali diuĩõe est in-
finitas

finitas:cum nō sit ibi īfinitas propter successionem:sed
successio.ꝓpter infinitatē.Cū de rōne īfiniti sit non per
ad 4m trāsiri nūq̄ erit cōpleta illa diuisio. ¶ Q̄ aūt addeba-
tur de īfinitate diuisionis tēporis:dōꝫ illā rōnem īpli-
care difficultatē.nam velox equus nunq̄ ītīgeret for-
micā si essent in motu mutata esse in actu. vt si equus
moueret̄ ꝑ medietatē palmi ꝛ ibi sisteret: ꝛ postea per
medietatē medietatis ꝛ ibi sisteret:q2 ꝯtinuū est diuisi
sibile in īfinitū:nūq̄ ꝑ motū suū cōpleret totū palmū:
sic q2 qñ diuidit̄ ꝯtinuū:q2 q̄libet pars.hꝫ esse ꝑ se ꝛ se
paratū: ꝛ sunt ibi diuisa esse in actu:iō nunq̄ complet̄
diuisio eius:nō est ḡ simile qō īducit̄ ꝑ simili : q2 qōlꝫ
tp̄s est diuisibile in infinitū:ſꝫ partes eius sunt in potē-
tia.tūc ḡ esset simile si signarent̄ in tp̄e ꝑtes īfinite in
actu: ꝛ tūc bene possent in illis īfinitis ꝑtibus tēporis
obscindi īfinite ꝑtes a ꝯtinuo.Sed q2 ṗmū est īpossibi
le.ꝛ scōꝫ deficiebat ḡ arm:q2 accipiebat īfinitatē tēpo-
ris ſm partes in potentia: ꝛ volebat arguere infinitaꝫ
diuisionem continui ſm partes in actu.

T.cō. xi. DEterminatis aūt bis ṗmo ꝛ cē. Hic declaranda
sunt tria.ṗmo.n.declarādū est.vtrū aliquid
possit gñari ex nō ente simplr̄ siue ex nō en
te vlr̄.scōo dato ꝙ nō declarādū erit. vtruꝫ
possit aliqd corrumpi in non ens simplr̄.
tertio:q2 ens in potentia videt̄ esse simplr̄ nō ens per
comparationem ad actum:declarabitur. vtrū tale ens
possit habere esse separatum ab omni actu.

¶ Mouet̄ hec qō Textu cōmē.xi. Qō. xij.

1m CIrca ṗmū sic ꝑcedit̄.videt̄ ꝙ ex nō en
te simplr̄ possit aliqd generari.
Cū.n.generat̄ leo q̄ro vtruꝫ forma eius erat
in mā ante generationē leonis vel non : non
pōt dici formā leonis fuisse in mā ante gñonē ipsius:
q2 si erat ibi:vel hoc erat ſm eē vel ſm essentiā. ſꝫ esse
nō:q2 cū gñatio terminet̄ ad esse: ꝛ genitū acq̄rat esse
per generationē:si fuisset esse leonis in materia añ sui
gñationē:habuisset leo esse anteq̄ esset genitus. si aūt
erat ibi forma ſm essentiā:cum essentia imediate re-
spiciat esse.si esset ibi forma leonis ſꝫ essentiā: esset ibi
ſm esse:esset ḡ leo genitus ante suā gñonē:qō eēt incō
2m uenicō. ¶ Amplius minus de entitate hꝫ mā q̄ forma.
Cum semper actus sit potior potētia.Sed agēs natu-
rale pōt in ꝑductionē forme.Cum tñ forma nō sit facta
de aliquo.ḡ multo magis poterit in ꝑductionē materie
nō obstāte ꝙ mā ſm ꝙ hmōi nō fit ex alia . Cuꝫ in mā
non adeo reseruet̄ rō entitatis vt in forma.

Notandū ḡ modū Aristo.fuisse determinare
de mouētibus ꝛ de ordine mouen
tiū ſꝫ motus ꝛ ordinē motuū.sicut ḡ motus aliq sunt
ṗores aliq posteriores:aliq vl̄es.aliq quasi particula-
res.Ita posuit mouētia ṗma vt vniuersalia posse ī mo-
al.ꝛ q. tus vl̄es ꝛ ṗmos.mouētia v̄o scōa ꝛ.q.ꝑticularia pos-
se in motus secūdos ꝛ.q.ꝑticulares.Inter motus autē
motus ad vbi sunt q̄si motus primi ꝛ vl̄es:vl̄es sunt:
q2 competūt omnibus corporibus physicis. nullū ē.n.
corpus de ꝯsideratione nālis qō nō sit mobile.Iō ꝓba
tur.7.physico.ꝙ omne corpus mobile ꝛ omne mobile
T.c.2 corpus.vtꝝ aūt sit corpus aliqō dare imobile nō est ꝑ
sentis inq̄sitionis. Rursus motus ad vbi est motus pri
mus:q2 est ratio ꝛ cā omnium aliorꝝ motuū. posuerūt
ḡ peripathetici mouētia ṗma ꝛ vl̄ia mouere solū ſm
motū ad vbi.vlterius v̄o:q2 īter ip̄os motus ad vbi sūt
aliq ṗores aliq posteriores:nō posuerūt dicta mouētia
mouere imediate ſm quēlibet motū ad vbi:sed solum
mouere ſm illum motū ad vbi ſm quē mouent̄ supce-
lestia corpora:q2 ille motus est vl̄ior ꝛ ṗmus.vtꝝ autē
hoc sit verum:ꝙ mouentia vl̄ia alio motu moueri nō
possint nisi motu quo mouent̄ supercelestia corpora: ꝛ
vtrū inter illos motores sit motor aliquis:in quo tota re
sideat auctoritas ꝛ potestas vt possit sine secūdis cau-
sis quēlꝫ motū tam ad vbi q̄ ad formā efficere nō est
ꝑsentis speculationis:ſꝫ si vita comes ꝛ facultas ade-
rit:frāgemus hāc cathenā:ostendentes in ṗmo ꝑnci-
pio plenā residere potētiam: ꝛ non indigere secundis
causis ad ꝑductionē alicuius effectus. Ad pñs tamen
in tm̄ dcm̄ sit ꝙ q̄cq̄d sit de possibilitate ſm ordinem
quē videmus:nunq̄ ꝑducit̄ aliqō gñabile nisi ad ge-
nerationē eius ꝯcurrat actio alicuius corporis ꝛ alicu
ius rei mālis:ꝓpter.qō ſm ordinē qui inotescit nobis
ex sensibus loquēdo de motu:ad formā vera est illa ꝓ-
positio Cōmē.in.7.ꝙ nullū imāle māle trāsmutat. Ui Cō.31.
so ꝙ ſm istū ordinē quē videmus ad gñationē cuiusꝫ
generabilis ꝯcurrit actio alicuius corporis ꝛ agentis
particularis.oñdere possumus triplici via ꝙ ex nō en-
te simplr̄: ꝛ vlr̄ nō pōt aliqd generari.nō solū mālit̄er.
vt ꝙ ipsum nihil sit mā alicuius:sed ꝙ nec ordinabilr̄:
vt ꝙ post ipsum nihil fiat aliqd:sed he vie q̄s dicemus
nō oñdent istud esse impoſle simplr̄:q2 generationes q̄
inotescunt nobis ex sensibus ad quas concurrit actio
secundorꝝ agentiū: ꝛ q2 non speciat ad naturale secun-
dū ꝙ hmōi alias gñationes ponere:q2 nos de natura
libus intendimus sermonē facere:sufficit modo qō di-
ctū est.tales gñationes ip̄robare.ṗma aūt via sumitur
ex ordine agentiū.secūda v̄o ex ipso motu ꝑ quē agen-
tia particularia trāsmutāt ꝛ agunt. tertia q̄dē accipit̄
ex ipso modo agendi secundorꝝ agentium. ¶ Prima 1a via
via sic patet. Nam quāto agens est superior:tāto pau-
ciora presupponit: ꝛ quāto īferior plura.hec aūt agen-
tia se habent per ordinē.ars.natura. ꝛ ṗma causa.ars
.n.est inferior natura: ꝛ imitat̄ naturā in quibus pōt: ꝛ
sicut ars imitatur nām:sic nā imitat̄ diuinum ordinē ꝛ
diuinam dispositionem . vnde Cōmen.12.metaphy.su- Cō.18.
per illo capitulo. Manifestū ꝙ nullo modo idigemus T.c.18.
ꝙ sint forme:vel ꝙ sint idee.vult ꝙ calores: ꝛ alia que
in istis inferioribus generantur hñt mensuras ꝓprias
ex quantitatibus motuum stellarꝝ: ꝛ ex dispositiōibus
illarꝝ adinuicem in ꝓpinquitate ꝛ remotione: ꝛ subdit
ꝙ illa mensura prouenit ab arte diuina ꝛ intellectuali.
ars ergo secundū ordinē agentiū plura presuppōit q̄
natura: ꝛ natura plura q̄ ṗmum ꝑncipium. Et ideo vi
demus artem presupponere mām ꝛ formā substantia
lem.non potest enim ars nisi in transmutatione acci-
talis forme. Ideo dicit Cōmen.2°physicorum. ꝙ om- Com.7
nes forme artificiales sunt accidentia.natura v̄o ꝑsup-
ponit mām non formam.possunt enim actione nature
ipse forme substantiales cedere in potentiā materie:ꝙ
si diceret̄ naturam nihil ꝑsupponere : neq3 materiam:
neq3 formā in sui actione:non esset aliud dicere q̄ na-
turam esse agens ṗmum.loquendo ergo de generatio
ne naturali ad quā ꝯtingit actio nature:semper talis ge
neratio non est ex nō ente vniuersaliter:sed ex ꝑsuppo
sitione materie.Cum natura non sit agens ṗmum: sed
agit aliquo presupposito. ¶ Secunda via sumit̄ ex ip
so motu ſm quē fit transmutatio naturalis.Cum.n.na- 2a via
tura nō agat nisi per motum ꝛ transmutationem: ꝛ cū
motus sit id quod opꝫ supponere naturalem philoso-
phū.vt innuit ṗmo physicorꝝ:q2 motus semꝑ requirit T.c.xi.
mobile:cum sit actus mobilis:nunq̄ natura pōt agere
nullo ꝑsupposito:cum agat per transmutationē ꝛ mo-
tū:sed semꝑ req̄rit mām ꝛ subꝫ in que suscipiat̄ motus
ille. ¶ Tertia via sumitur ex modo agendi. Naꝫ cum 3a via
agens

agens nāle nō sit sua virtus: sed virtus eius sit: sicut ali
quid supadditū essentie hmōi agēs p suā subalē formā
nō imediate attingit passum: sed forma subalis eius at
tingit ipm me^te virtute: ⁊ me^te aliqua forma accidētali.
sicut ignis nō attingit calefactibile ime^te per formam
subalē eius: sed forma subalis ignis attigit hmōi paf-
sū3 me^te calore: cu3 non sit in igne aliqua virtus actiua
Cōmē. nisi calor. vt vult Cōmē. 7. metaphy. ⁊ qꝛ sicut agēs at
23. ⁊ 31. tingit passum sic sibi ipsum assimilat. sicut agens nāle i
⁊. 12. m, mediate attingit passum ꝓ3 formā accñtalē q̄3 ꝓ3 suba-
18. lē: per quas assimilat sibi ipsu3 in accñtalibus q̄3 in sub-
stantialibus: ⁊ qꝛ accñtia sine subto esse nō possunt. Jō
agens nāle in omni sua actione ꝑsupponit mā3 ⁊ subie
ctum: nulla ḡ factio nālis erit ex nō ente vl'r: cū omnis
talis factio fiat aliquo presupposito.

Ad pᵐ **Opposita** aūt his nō est difficile soluere. Nā
cū arguit. forma fit ex nihilo. quia
nihil de forma erit in mā añ factionē eius: ꝓcedit ratio
ex falsa imaginatione. non. n. imaginari debemus q̄ fi
at forma nec mā: ꝫ fit compositū per se loquēdo. q enī3
sustinere vellet formā per se fieri: op3 eu3 dicere formā
esse ex nihilo: tñ vt aliquo mō intell'⁹ quiescat: sufficit ꝫ
supponere mām: de cuius potentia educit forma: ad ꝫ
q̄ non fiat vl'r ex nihilo: sed de hoc alibi diffusius dif-
Ad 2ᵐ feremus. ¶ Quod autem vlterius addebat: qꝛ potest
agens nāle in ꝓductione3 materie: cū possit in ꝓductio-
nē forme: qꝛ forma plus h3 de entitate q̄3 mā. dici debet
non esse ꝓpter maiorem vel minore3 entitate3 q̄ agēs
nāle potest in ꝓductionem forme: non aūt materie sed
qꝛ de ratione eius est agere aliquo ꝑsupposito q̄ sit su
sceptiuū trāsmutationis ⁊ motus: ⁊ in eductiōe forme
de potētia mäe ꝑsupponit aliqd vt mā. Jn ꝓductiōe vo
mäe non pōt aliquid presupponi. ideo repugnat agen-
ti naturali agere sine ꝑsuppositione mäe: non aūt repu
gnat ei de potentia educere. Ad formā arguendi dici
potest q̄ ꝓ3 q̄ spectat ad propositum plus est ꝓducere
mām q̄3 educere formam de potentia eius. Cum vnu3
excedat virtutem nature: aliud vero non.

¶ Mouet hec qō. Tertu cōmē. 11. Qō. xiii.

SEcūdo dato gñationē nō posse fieri
nālr ex vl'i non ente siue ex
ꝑmum nihilo. Restat declarare vtrum aliquid pos
sit corrumpi in nihil: ⁊ vr̄ qō3 agens posse
redigere in nihil. omne agens vel est agēs
ꝑmū vel scōm. Agens aūt ꝑmū vt ꝓbabit
potest aliqd in nihil redigere. dictum est. n. q̄ est ordo
subtoꝝ ꝓm ordinē agentiū: ⁊ ecōuerso. quanto. n. agēs
est minus ꝑmu3 tāto in agēdo plura ꝑsupponit. agens
ergo omnino ꝑmū agit nullo ꝑsupposito. pōt ḡ aliqd
ex nihilo ꝓduci: sed quod pōt aliqd ex nihilo ꝓducere
pōt ipsum in nihilu3 redigere. ḡ agens ꝑmū pōt aliqd
ꝯuertere in pure nihil. ¶ Amplius hoc pōt agēs scō3:
2ᵐ qꝛ redigere aliqd in nihil non est efficere sed deficere:
quāto ḡ agētia sunt magis defectiua tanto magis hoc
poterūt: agentia ḡ scōa: in qbus repit aliquid defectus
poterit: qō dem est. ¶ Amplius nō est simile in faciē-
3ᵐ do aliquid ex nihilo ⁊ in reducēdo aliqd in nihil: qꝛ cū
sit aliqd ex nihilo hmōi factio nō ꝑsuppōit aliqō sub3:
sed pōt aliquid corrumpi in nihil: ⁊ tñ illa actio ꝑsup-
pōit aliqō susceptiuū. si. n. omnis forma ⁊ omnis actus
q est in mā redigeret in potētiā mäe. semper illa factio
ꝑsupponeret mām tāq̄3 subm: ⁊ tñ hoc facto nō redige
ret aliquid in nihil: qꝛ mā nō posset existere sine omni
actu. si ḡ tota cā. q̄re agentia nālia nō possunt aliqd fa
cere ex nihilo est: qꝛ ꝑsupponit mām ⁊ sub3: poterit ali
quid redigere in nihil. Cū oñsum sit hoc fieri posse ꝑ

supponēdo mām. ¶ Amplius agens nāle: l3 ꝑsuppōat 4ᵐ
mām nō ꝑsupponit formā: qꝛ si ꝑsupponeret mā3 ⁊ for
mam nālr nulla esset gñatio ⁊ corruptio. h3 ḡ agēs nā
lem potentiā tollendi formā: ꝫ q̄ pōt tollere formam
pōt ⁊ mām tollere. Cum mā absq̄3 forma nālr esse non
possit: sed si tolleret mā3 ⁊ formā redigit aliquid in pu
re nihil. talis ergo redactio non est impossibilis.

Notandū ergo q̄ vt tāgebat in arguēdo or-
do subiectoꝝ est ꝓ3 ordinem agen-
tiū. ⁊ agentis ꝑmi est agere nullo ꝑsupposito. si. n. agēs
ꝑmū in sua actiōe aliqd ꝑsuppōeret: cū causalitas agē
tis se nō extendat ad id qō ꝑsupponit: esse3 aliqd in effe
ctu ad qō se nō extenderet causalitas agētis ꝑmi: quia
de rōne agētis ꝑmi est esse vl'e3 cā3 oium. Cū semp p pri
mū sit causa totius. vt ꝓbat 2. metaphy. dicere ꝑmum T. cō.
agens agere aliquo ꝑsupposito: ⁊ eē aliqd in effectu: ad 4.
qō se nō extēdat causalitas agētis ꝑmi: est dicere ꝑmū
nō esse ꝑmū. ꝯcederet ḡ phs. exquo pōt ꝑmū cā3 toti-
us entis: q̄ actio eius ꝓ3 q̄ hmōi nihil ꝑsupponit: ⁊ tñ
nō ꝯcederet q̄ ex nihilo posset aliqd facere vel q̄ pos-
set aliqd redigere in nihil: ꝫ diceret q̄ idē manēs idē3 28. ss.
semp facit idē. Jdeo ab agente ꝑmo nō pōt ime^te aliqō
nouū ꝓcedere. Si ḡ aliqō nouū ꝓcedit ab eo hoc erit
mediantibus secundis: quibus pōt cōtingere nouitas ⁊
trāsmutatio. si ḡ nō regreret actio secundoꝝ agentium
ad nouitatē effectus: diceret phs: q̄ poss3 aliqd de no-
uo ex nihilo ꝓduci vel in nihilū redigi. Cū actio primi
agentis sit totius entis cā. ⁊ nihil ꝑsupponat: sed qꝛ ad
oē3 talē nouitatē ꝯcurrit actio secūdoꝝ agentiū: qꝛ tali
um causaꝝ est agere aliquo ꝑsupposito. ideo ex nihilo
fieri pōt: ꝓpter qō ꝯcludit dictus phs simpl'r esse ipōle
ex nihilo aliqd fieri vel in nihilū redigi: exquo est im-
possibile secūdis agētibus: qꝛ talia absq̄3 motu ⁊ trans
mutatione fieri nō pñt. Quō āt actio ꝑmi agētis sepa-
rari possit ab actiōe agentiū secūdoꝝ nō patit pñs ser
mo: cū loq̄mur de nālibus: ⁊ talia nō inotescāt nobis p
sensum siue per sensibilia: a qbus nō abstrahit nālis.
Jdeo phs nō ponēdo aliquid ꝓduci ex nihilo ⁊ nō po
nēdo posse ꝓcedere nouū a ꝑmo agēte absq̄3 actiōe se-
cūdaꝝ cāꝝ nō peccauit: imo tenebat nō ponere: qꝛ ꝫ
erat ꝑter pñ^a nālis phie. Jn qua sic pōit tāq̄3 ꝑmū mo-
tus ⁊ trāsmutatio. ḡ q̄ absq̄3 trāsmutatiōe ⁊ motu ꝓdu
cunt inesse. talia nō deb3 ponere phs nālis. Sed l3 nō
peccauerit phs in nō ponēdo ꝑdicta: peccauit tñ in ne-
gādo ea. Nā ⁊ si nō spectat ad qual3 scia3 pōere qual3
veritatē: spectat tñ ad oē3 scia3 nō ponere aliquā falsi-
tatē: ꝓpter qō si nālis phs nō debebat ponere deū pos
se de nouo aliqd ex nihilo ꝓducere vel in nihilū redige-
re: qꝛ hoc erat ꝑter nālis phie ꝑncipia: tñ nō debuit ꝫ
negare. ḡ cū de nālibus disseramus: non est nobis po-
nendū posse fieri aliqd ex nihilo vel in nihilū redigi:
cū hoc fieri nō valeat per trāsmutationē ⁊ motū: ⁊ ad
hoc se nō extendat causalitas nāliū ꝑncipioꝝ. veꝝ qꝛ
quō agētia scōa ⁊ nāles cause nō pñt aliqd ex nihilo ꝓ
ducere aperiebat q̄stio antecedens: reliquu3 est vt quō
dicte cause non possunt aliqd in nihil redigere presens
questio manifestat: quod triplici via venari possumus.
¶ Prima sumit ex parte forme. scōa ex pte materie.
tertia ex pte motus. ¶ Prima via sic p3. Nā l3 tēpore ꝑ^a via
sint simul remotio vnius forme ⁊ itroductio alterius:
ex parte tñ agentis ꝑus est itroducere formā ꝓpositā3
q̄3 remouere oppositā. non eni3 remouet nisi introdu-
cendo. de ratione enim agentis est assimilare sibi paf-
su3 vt de ratione calefactiui est calefacere. de intentio-
ne enim calefactiui est inducere calorem. verum quia
cum calore non stat frigiditas inducendo calorem re-
monet

mouet frigiditatē. Cū ḡ nō sit posterius absq̧ priori: nec
sit qȯ ex ꝯñti absq̧ pncipali: nūq̄ erit remotio vnius
forme sine introductiōe alterius. Nō ḡ erit corruptio si-
ne gñone. Et q2 agēs nāle semp in sui actione suppōit
subm si posset aliqd semp redigere in nihil: hoc solū cō
tingeret inquātū posset expoliare mām ab omni forma.
vt in arguēdo tāgebaꝫ: que sic expoliata cederet in ni-
hil: q2 nō posset subsistere: cum sit oñsuꝫ nāle agens nō
posse expoliare mā3 vna forma: nisi eā induat aliā: quia
2ª via qȯ semel est aliqd nō nihil esse pt. ¶ Scōa via ad oñ
dēdū hoc idē sumiꝫ ex pte māe: mā.n. oīno pura absq̧
omni forma nō pōt eē subta motui ꝛ trāsmutatiōi. vt
Cō.4 vult Cōmē. 8. physicoꝝ. si ḡ poneret mām hmōi hr̄e p
se esse: actio nāliū causaꝝ: quaꝝ est agere p trāsmuta-
tionē ꝛ motū: nō se extēderet ad eā. Cū ḡ per actionem
nāliū pncipioꝝ trāsmutabile nō possit fieri intrāsmuta
bile: q2 tūc illa pncipia agerēt vltra suā spēꝫ: fieri nō pt
vt p actionē secūdoꝝ agētiū ꝛ nāliū causaꝝ absoluaꝫ
mā ab omni forma ꝛ effugiat trāsmutationē ꝛ motū: ꝛ
q2 vt tactū est nō pōt aliqd in nihil redigi nisi p hmōi
3ª via expoliationē. seqꝫ ḡ idē qȯ prius. ¶ 3ª via sumiꝫ ex pte
T.cō. motus: motꝰ.n. semp respicit spēꝫ ex termio ad quē: nō
4.ꝛ ex termino a quo. iō vult phs. 5. physi. ꝙ motus ex ni-
48. gredie ad albedinē dꝫ dici denigratio: nō dealbatio. si
ḡ agēs nāle cū agat per motū ꝛ trāsmutationē expelle
ret vnā formā absq̧ introductiōe alterius: motus ille p
quē hoc efficeret: q2 solutus esset a forma nō ad formā
nō esset in genere: cū determiaꝫ motus ad genus ꝛ ad
spēm: nō vt est a forma ꝛ a principio a quo: sꝫ vt est ad
formā ꝛ ad terminū ad quē. ḡ ab agente nāli quod est
qd determinatū in genere pcederet motus nō determi
natus ad aliquod genus: qȯ est inconueniens. Impos-
sibile est ḡ ꝙ sit motus a forma nisi sit ad formā: ꝛ ꝙ
sit corruptio vnius nisi sit gñatio alterius. Nunq̄ ḡ
expoliabiꝫ mā vlr ab omni forma: ꝓpter qȯ nūq̄ redi
geꝫ aliqd in nihil: qȯ pbare volebamus.

ad pm **Opposita** aūt his nō est difficile soluere. Nā
cū dꝫ ꝙ agēs pmū pōt h̄ efficere:
q2 pōt agere nullo p̄supposito. dici pōt ꝙ sꝫ ea q̄ nobis
innotescūt sensui: nō pcedit aliqd nouū ab agēte pmo ni
si mediātibus agētibus scōis. sufficit ḡ h̄ repugnare
agētibus secūdis ad h̄ ꝙ nālis phs nō debeat illud po
nere: cū illō nālr fieri nō possit. vtꝝ aūt alr fieri valeat
ad 2m nō est p̄ntis speculationis. ¶ Qȯ āt addebaꝫ 2º ꝙ agē
tia scōa h̄ poterāt: q2 redigere est deficere: ꝛ talia agē-
tia sunt quodāmō defectiua. dōm ꝙ si totus effectus sꝫ
sui totalitatē dꝫ cessare esse: ꝛ redigi in nihil p defectuꝫ
alicuius cause efficientis: hoc nō erit nisi p cām illaꝫ q̄
sit cā totius entis: ꝛ q2 hoc non cōpetit agentibus nā-
libus. Ideo per defectuꝫ taliū causaꝝ non potest aliqd
ad 3m in pure nihil redigi. ¶ Quod aūt addebaꝫ tertio agēs
nāle posse redigere in nihil: q2 potest hoc effici suppo-
nēdo mām in quā agat. dici pōt ꝙ sicut agens nāle sup
ponit mām: ita supponit debitū modum agendi. sicut
.n. nō potest agere nisi supponēdo hoc subm: ita nō po-
test agere nisi modo ꝛ ordine quo est aptū natum age
re: ꝛ q2 modus vniuersaliū pncipioꝝ est nunq̄ spolia-
re mām ab vna forma nisi induat eaꝫ alia: nunq̄ erit
p actionē taliū causaꝝ expoliata materia vlr ab om
ni forma: ꝓpter qȯ possit in nihilū redigi vt rō argue-
ad 4m bat. ¶ Quod aūt addebaꝫ q̄rto: ꝙ q2 agens nāle po-
test tollere formā potest tollere mām: pꝫ ꝙ potest tolle
re hanc formā ꝛ illam: non tñ potest tollere omnes for
mā. Cum non tollat vnā formā nisi aliā introducat: ꝛ
non tolletur mā nisi tollatur omnis forma: pꝫ ꝙ nunq̄
tolletur nec redigetur in pure nihil.

¶ Moueꝫ hec qȯ. Textu cōmē. 12. Qȯ. xiij.

Tertio restat declarare vtꝝ mā possit hr̄e eē separatū ab omni actu: pmum
ꝛ vꝫ ꝙ sic: q2 prius pōt esse absq̧ posteriori:
ꝛ res pōt eē absq̧ eo ꝙ nō est de rōne eius:
sꝫ cū essentiale sit māe esse in potētia. vt dicit Cōmē. in
de suba orbis. actus nō erit de rōne māe. poterit ḡ esse 2m
mā separata ab omni actu. ¶ Amplius cetere forme
cōparate ad mā3 hn̄t quēdā modū accñtis: cū mā mō
sit sub ista forma mō sub illa. sicut subm mō est sub hoc T.c.4.
accñte modo sub illo. Cū ḡ suba ꝟm phm. 7. metaphy.
sit prior accñte cognitiōe diffinitione ꝛ tpe: poterit hr̄e
eē sepatū ab oī eo qȯ respectu eius vꝫ hr̄e rōnē accñ-
tis: sꝫ oēs forme vn̄r esse hmōi respectu materie. ḡ ꝛc̄.

Ut autē spectat ad veritatē q̄siti dicere possu-
mus mā3 nō posse hr̄e esse separatum
ab oī actu vlr: lꝫ separari possit ab hoc actu ꝛ ab illo. Distō
¶ Ad huius āt euidētiā distinguēdū est de actu ꝛ de de actu
separatiōe: actus āt triplr distingui pōt. videlꝫ. forma. ꝛ sepa-
esse. ꝛ agere. forma.n. qdā actus est: q2 est actus ꝛ pfe- ratione
ctio māe: eē āt hꝫ rōnē actus. q2 est actus forme. agere
āt hr̄e rōnē actus qȯ suū nomē oñdit. hi aūt tres actus
sic se hn̄t per ordinem: q2 agere p̄supponit esse: ꝛ esse
formā: agere.n. presupponit esse: q2 res sicut se hꝫ ad eē
ita se hꝫ ad agere. vnūqȯq̧.n. agēs sic agit vt est i actu:
esse āt p̄supponit formā sicut actus id cuius est actus.
hunc aūt ordinē exemplariter videre possumus. alium
.n. actū designat calor ꝛ esse calidū ꝛ calefacere. Ca-
lefacere.n. designat ꝛ dicit actū q est agere esse calidū
q est eē. Calor.n. importat actū q est forma: ꝛ ꝯstat ꝙ vni
uoce ꝛ per se loq̄ndo calefacere p̄supponit calidū esse:
esse vō calidū p̄supponit formā caloris: possunt aūt hi
actus sic noīari: q2 forma dꝫ dici actus oīo pmus. agere
vō est actus oīno secūdus. esse vō est aliquo mō pmus:
aliquo mō secundus: q2 respectu forme est actus secun
dus. respectu agere est actus pmus. Inter hos vō actꝰ
h̄ repiꝫ cōnexio. nā sꝫ itellectū iter nullos eoꝝ est cō-
nexio ꝯuertibilis. nā ꝛ si sꝫ itellectū agere ifert eē: esse
vō nō ifert agere. pōt.n. itelligi res eē absq̧ eo ꝙ itelli
gaꝫ agere. sic ēt si esse ifert formā. vt q2 nō possumus i
telligere rē esse nō itellecto eā hr̄e formā: possū tñ itel
ligere mā3 ꝛ formā rei: nō itellecto eius eē. sic ēt p itel
lectū separaꝫ. vt iter nullos eoꝝ sit cōnexio ꝯuertibilis:
sꝫ tñ actualē essentiā iter aliquos eoꝝ repiꝫ ꝯuersa cō
nexio. Nā lꝫ forte iter agere ꝛ eē: nec ꝟm itellectū: nec
sꝫ essentiā sit ꝯuersa cōnexio: q2 pōt res eē absq̧ eo ꝙ
agat: tñ inter esse ꝛ formā ꝟm essentiā nō inueniꝫ sepa-
ratio: si.n. est hꝫ formā: ꝛ si hꝫ formā hꝫ esse: hr̄et āt bo
nā cāꝫ cū agere p̄supponat esse sicut esse formā: quare
nō est cōnexio iter esse ꝛ agere sicut inter formā ꝛ eē:
sed hoc oñdere non est p̄ntis speculationis. Attenden
dū tñ maiorē cōnexionē esse inter esse ꝛ formā q̄ iter
agere ꝛ esse. ¶ Uiso quot modis diciꝫ actus ꝛ quē or-
dinē ꝛ quā cōnexionē hn̄t adinuicē: restat videre quot
modis diciꝫ aliquid separari: hoc aūt vt ad p̄sens spe-
ctat ꝯtingit duplr: essentia: ꝛ intellectu. Cū ḡ q̄rit vtꝝ
mā possit separari ab omni actu. ab actu omnino pmo
vt a forma nō pōt separari. nec existētia: nec itellectu:
ab actu tñ omnino scōo vt ab agere separari pōt ꝛ exi
tia ꝛ itellcū: ab actu qdē medio vt ab esse qȯ est mediū
inter formā ꝛ agere separari pōt medio mō. videlicet
intellectu nō existentia. Qȯ āt ab agere possit vtroq̧
modo separari sic pꝫ. Nos eniꝫ hic loquimur de agere
vt est actus trāsiens in aliquod exterius: non existente
ergo exteriori materia preparata. potest res esse absq̧
eo ꝙ agat: quia nō presente calefactibili potest esse res

calida

calida absqȝ eo ꝙ calefaciat: ꞇ sic pōt mā ẜm existentiam separari a tali actu:q: que sunt separabilia existentia sunt separabilia in itellectu:ab actu ṽo q est esse existētia separari nō pōt.nā lȝ esse nō sit de ratione rei ẜm se accepte:cum sit pter rōnē qdditatis:est tñ de ratione eius vt existit ꞇ vt hȝ esse in effectu. In hoc.n.cōueniūt oēs cause in dādo esse:qd ġ separet ab omni esse separaret ab ordine cuiuslȝ cause.si ġ posset materia existere sine omni esse:esset materia absqȝ eo ꝙ esseȝ effectus alicuius cause:qd est inconueniēs:imo cū ipsuȝ existere sit quoddā eē.dicere māȝ existere sine esse:est dicere eā esse sine esse:qd est absurdum.ġ existentia: ꞇ vt mā est aliqd in effectu:nō pōt separari ab omni esse:itellectu aūt separari pōt.Cum dōm sit ꝙ esse sit pter qdditatis rationē:ab actu vero q est forma nec itellectu:nec

T.c.66 existentia separari pōt. Intellectu nō:quia cū sit de se potentia pma:non poterit facere motū in itellectu nisi vt est actu ꝯiuncta. Jō primo physicoꝝ dicit: ꝙ materia nō intelligit nisi per analogiā ad formam . Immo: q: qd quid est:est obm intellectus. ꞇ materia nō videt ptinere ad qdditatem nisi vt est coniuncta forme. Cuȝ oēs partes diffinitionis ꞇ qdditatis sit quodammodo forme:nō poterimus per intellectum percipere māȝ nisi vt est sub forma vel vt hȝ analogiam ad formā:ꝙ āt existentia non possit vltra separari a forma pȝ: cum nō possit vltra separari ab esse: ꞇ esse absqȝ forma esse nō possit.vtrum aūt hoc miraculo fieri posset non est presentis speculationis.pōt ġ materia ꞇ existentia ꞇ itellectu separari ab omni agere siue ab omni actu trāseunte in aliqd extra:ab omni aūt esse separari pōt itellectu:sȝ non existentia:lȝ separari possit ab hoc esse vel ab illo:ab omni aūt forma nec separari pōt intellectu: nec exñtia:lȝ separari possit ab hac forma vel ab illa: ꞇ appello nō separari a forma itellectu:q: nō nisi p analogiam ad formam potest intelligi.

Ad pm. **Opposita** aūt his nō est difficile soluere. Nā cū dicit actū nō esse de rōne māe ẜȝ se.Dōȝ est ꝙ actus q est esse:lȝ nō sit de rōne māe ẜȝ se:est tñ de ratione eius vt existit: ꞇ vt est aliqd in effectu:actus ṽo qui est forma nō solū est de ratiōe eius vt existit:sȝ ēt vt est aliqd ab intellectu apprehensuȝ: ꞇ h sufficit ad hoc ꝙ nec existentia:nec itellectu possit materia separari ab omni actu. ¶ Qđ ṽo vlterius

Ad 2m addebat ceteras formas hr̄e motū accñtalē respectu materie.dici pōt.ꝙ lȝ per comparationē ad māȝ ẜȝ se cetere forme videant hr̄e quēdā motū accñtalem:tñ per comparationem ad māȝ vt existit: ꞇ vt est aliquid in effectu omnis forma vr̄ non hȝ accidentalem motum . Cū de ratione materie sic accepte sit habere aliquod esse ꞇ esse sub aliqua forma.vt ostensum est.

T.c.lȝ. **De his ergo** quantū cōtingit ꞇc. hic tria sunt declaranda. Primo.n.videndū est vtꝝ de motoribus imobilibus ꝯsiderare debeat phs nālis:cū ꝯrium huius habeat in lrā. Secundo videndū erit de subto gñationis.vtrum causa perpetuitatis gñationis possit poni materiale pncipium.vt in lrā dicit. Tertio etiā de ipso subiecto gñationis dubitabit.vtrū sit ens in potentia: ꞇ vtruȝ sit pprie dictum gñata fieri ex ente in potentia.

¶ Mouet hec qō. Textu cōmē.14. Qō. xiiij.

pmum. **Circa** pmū sic pcedit videt ꝙ de motoribus imobilibus ꝯsiderare possit phs nālis:q: cuius est ꝯsiderare ppa mobilia:eius est cōsiderare pprios motores:sed phi nālis est ꝯsiderare de corporibus supercelestibus: quoꝝ motores appropriati dr̄ motores immobiles. ergo ꞇc. ¶ Amplius q considerat aliquē effectū p se: 2m eius est ꝯsiderare maxime cāȝ illius effectus:sȝ phi nālis est p se ꝯsiderare de motu.ġ ꞇ eiꝰ ꝯsiderare erit de pmo motore imobili:q est maxime cā motus. ¶ Am- 3m plius in 8.physicoꝝ.pbat ꝙ est deuenire ad vnū mo- T.cō. torē imobilem per se ꞇ p accidens ꞇ ab intra. 37.

Notandū ġ vt cōiter dicit:motores imobiles esse de ꝯsideratōe scientie nālis est q̄lr vt sic: ꞇ qualr vt nō. ¶ Nā ꝯsiderare de eis ẜȝ substātiā nō ē nālis phi sȝ metaphysici:ꝯsiderare āt de ipsis vt motores sunt spectat ad phȝ nālē:hoc āt cōe dcm ꞇ si veꝝ est:nō manifestū est:opȝ.n.nos dicere sequendo doctrinam phi:considerare de dictis motoribus vel simpliciter:vel saltem non ptinere aliquo modo ad nālem phm.Cum h habeat ꝙ nō hȝ ꝯsiderare de motore imobili nālis phs sȝ pmus: ꞇ in 2ͦ physico. dicat ꝙ q̄ amplius nō mota mouent:nō amplius sunt physice ꝯsiderationis:sȝ vt soluat ꝯtrouersia distinguendo de ꝯsideratione taliū motoꝝ ẜm substantiam : ꞇ in eo ꝙ motores sunt: ꞇ adaptare has ꝯsiderationes ad phycū T.cō. ꞇ ad metaphysicū:nō videt icōueniens:nā si phycus 26. ꝯsiderare pōt de dictis motoribus vt motores sunt: vt vr̄:ꝯsideratio metaphysice nō extollit ꝯsiderationē nālē.vr̄.n.nō plus se extēdere ꝯsiderationē metaphysicā nisi ꝯsiderare de eis vt motores sunt:nr̄a.n.cognitio icipit sensu:ppter qd qcqd de talibus motoribus ꝯsideramus hoc est p effectus: ꞇ vt innotescunt nobis p sensus: ꞇ q: hmōi effectus est potissime motus:tota humana cognitio nō videt se posse vltra extēdere nisi vt ꝯsi- T.cō. deret de talibus motoribus rōne motꝰ.vñ phs .12.me- 48. taphy.cū inuestigat de eis p motū:inuestigat ponens tot motores quot sunt mobilia. ¶ Sciendū tñ ꝙ non pertinere aliquid ad considerationēȝ humane scientie pōt al.qđ intelligi duplr:vel rōne scientie ꞇ per se:vel rōne modi quo participat a nobis: ꞇ quasi p accidens: nālis autē phs:q: nō ꝯsiderat de talibus motoribus ẜm subaȝ suaȝ:sȝ solū rōne motus:hoc est ex pte ipsius sciētie ẜȝ se. si.n.humana cognitio posset se extēdere ad ꝯsiderandū de itelligētijs vltra id qd apparet nobis p motū:hō tñ in eo ꝙ phycus ꞇ ẜm sciaȝ nālē de ipsis cōsiderare nō posset nisi p viam motus.scientia.n.nālis nō abstrahit a mā quali: ꞇ a virtutibus actiuis ꞇ passiuis:per q̄s fit motus ꞇ transmutatio. Jō in ea supponit motus: ꞇ ēt ꝯsiderata in ipsa itroducunt rōne motus: ꞇ inde est ꝙ in nā nihil est ociosuȝ neqȝ frustra:frustra.n.dr̄ aliqd inquātū non consequtur finē pprium . nālia ġ q: ẜm ꝙ hmōi sunt mota ꞇ transmutata: ꞇ q: vt sunt talia ꝯsequunt fines suos.iō in ipsis est finis ꞇ bonū: ꞇ non est T.c.3 in eis aliqđ ociosum.vñ in 3ͦ.metaph.scribit ꝙ finis est illud:ppter quod aliud fit: ꞇ q: vt ibi subdit oēs actiones fiūt p motū. Jō ꝯcludit ibidē ꝙ ipossibile ē ꝙ ista eā sic sit in rebus q̄ nō mouent.in mathematicis forte pñt dici multa ociosa:q: ꝯsiderata ibidē ꝯsiderant vt i- T.c.3 mobilia.vñ in eis.vt.3.metaph.scribitur:nō est finis neqȝ bonū acqsitū.s.p motū.Cū ġ ꝯsideratio nālis sic sit cū motu ꞇ trāsmutatiōe:ex pte ipsius sciētie est vt ꝯsideret de rebus p viā motus.vñ ꞇ cum diffinit nām describit eā vt est pncipiū motus: ꞇ cū aliq̄ tradit de pncipijs nāe vt de intelligentijs: ꞇ pma causa:tradit ea p modum motus.metaphysicus enim si non considerat de motoribus imobilibus nisi per viam motus:hoc nō est per se:sed ex parte ipsius scientie:sed hoc est quasi per accidens: ꞇ ratione modi quo dicta scientia participatur a nobis.si enim humana cognitio se posset extendere ad considerandūȝ de substantijs separatis ẜm

subam

substantiam preter viam motus. hoc secundum φ metaphysicus sic consideraret de eis. Jdeo merito in prohemio metaphysi. inter scientias humanas metaphysica describitur libera: q2 ratione scientie τ ſm se cōsiderare habet de substantia rerum non subiectarum motibus τ transmutationibus τ cognitionibus materie. Quod si nos habentes metaphysicā nō possumus de dictis substantijs separatis cōsiderare ſ3 substantiā nisi rōne effectuum τ per viam motus. hoc est quia imperfecte possidetur a nobis. Jdeo in primo metaphysi. dicit φ iste metaphysica pōitur humana possessio: est enim libera ab istis sensibilibus: vel potest considerare de rebus liberis τ nō subiectis sensibus: qbus sensibus humana cognitio multiplr ancillatur.

Ad pmum **Opposita** aūt his soluere nō est difficile. nã3 cū dicit. naturalis philosophi est ꝯsiderare de motorib⁹ imobilibus cū ꝯsideret mobilia eis appropriata. p3 φ nō arguit ratio φ de eis ꝯsiderari possit ſm subam: sed solum in eo φ sunt mobiliores appropriati dicti mobilibus. ℂ Qd vlterius addebat

Ad secundū ad naturalē pertinere considerare de dictis motoribus q sunt maxime causa motus: de quo motu potissime cōsiderat naturalis. dici potest φ bene arguitur debere cōsiderare naturalem de eis vt sunt causa motus: τ vt sūt motores: non tn̄ habetur φ de eis cōsiderari possit secundum substantiam. ℂ Qd vo addebat. 3°. pbatur in

ad 3m T.cō. 37. 8. physi. φ est deuenire ad motorē imobilē. nō arguit φ de illo motore ꝯsideret naturalis nisi in eo φ motor: nō aūt φ ꝯsideret de eo in eo φ est ens τ ſ3 subaz: qd spectat ad primum philosophum.

ℂ Mouet hec qō. Textu comē. 15. Qō. xv.

SEcūdo restat declarare vtrū cā perpetuitatis generatiōis possit poni materiale pncipium: τ vr φ nō. tota. n. causa: quare phs attribuit materie generationis ppetuitatē. vt p3 in littera. ex B sumit: q2 generatio vnius est corruptio alte-

T.cō. 17. rius: τ econuerso. improbando g dictū phi hoc ordine pcedemus: quia pmo ostendemus φ potest esse generatio accidentiū sine corruptiōe. scdo pbabit φ pōt esse corruptio accidentium sine generatione. tertio manifestabitur φ si talia reperiunt in accidentibus φ reperiri possunt in substantijs. poterit ergo separari materia a formis substantialibus τ accidentibus: τ q2 sic separata non poterunt sic subsistere cedet in nihil τ gnationē

pm continuare nō poterit. ℂ Primū videlicet esse generationem vnius accidentis sine corruptione alterius sic ondit: q2 si diuidatur corpus terminatū in medio eius apparebit color: τ tn̄ ibi nō erat aliquis color: cum color absq3 superficie esse nō possit: τ cū in medio corporis ante sui diuisionē nulla sit supficies in actu. g per diuisionē corporis terminati: vt si diuidat lapis vel argē-

2m tum gnabit ibi color absq3 corruptione coloris. ℂ Qd aūt possit esse corruptio accidentis absq3 generatione alterius sic ostenditur. Nā mixta hñt aliquas qualitates: cuiusmodi sunt color τ sapor: quibus carere videntur miscibilia τ elemēta. si g resoluat elemētatū in sua elemēta erit corruptio coloris absq3 gnone alterius coloris: τ corruptio vnius saporis absq3 gnone alterius.

3m ℂ Qd aūt sic debeat esse in substantijs: vt φ possit eē corruptio vnius substantie absq3 gnatione alterius. vt in 3°. pponebat sic ostēdit. ostensum. n. fuit supra agens sic assimilare sibi passum vt attingit ipsuz: τ q2 imediatius attingit ipsum per formā accntalez φ per subalez per prius trāsmutat ipm in accntalibus φ in substātialibus. si g non sit trāsmutatio ad substantiam nisi preuia alteratione: τ mediante transmutatione accidentali. si potest esse corruptio accidentis sine generatiōe: τ econuerso: esse poterit corruptio substantie absq3 generatione: τ econuerso. poterit ergo expoliari materia ab omni forma: tam accidentali φ substātiali absq3 eo φ induatur aliqua forma: τ quia sic separata non poterit subsistere vt concludebatur: τ bene: generationez continuare non poterit.

Notandū ergo quosdam assignasse duas rationes: quare materia gnationem perpetuat. pma talis est. materia de se est in potētia ad omnes formas: τ eētiale est materie esse in potentia: materia g semper est in potentia ad formas: τ semper de ea poterunt educi forme: τ per eductionē formaruz continuatur generatio: mā ergo φtuz est de se semper est continuatiua generationis. ℂ Secunda ratio talis est: materia de se est ingenerabilis τ incorruptibilis. si enim materia esset generabilis: haberet materiam de qua fieret: τ si esset corruptibilis haberet materiam in quā cederet. esset ergo materie mā: τ ratio materie iret in ifinitum: qd est incōueniens: sed si materia esset ingnabilis τ incorruptibilis: q2 nunφ deficit: poterit continuare generationē τ corruptionē. ℂ De autez rationes vel non sufficiunt vel petunt qd est in cōtrariū: arguentes magis oppositū φ propositū. Nam cū dicit: essentiale esse materie: esse in potētia ad formam τ ad actum: τ nō competere ei aliquē actum. si vim rationis attendimus: q2 qōlibz vt videt separari potest ad eo φ non est de ratione eius: videtur argui materiam separari posse ab omni actu: τ quia sic separata nō potest subsistere videtur concludi φ generationē ppetuare non possit. ℂ Quod vero addebat secundo φ materia est ingenerabilis τ incorruptibilis: ratio seipsaz impedit. Nam si poneret gnabilis τ corruptibilis: nihilominus ppetuationē continuaret. Nā si mā gnaret haberet mām: τ illa mā aliaz mām: τ sic in ifinituz nunφ deficeret gnatio: sic ēt si corrumpet: corrūperet in māz: τ illa mā i aliā māz: sic g nūφ cessaret corruptio: friuola est. n. ipsa ratio τ seipsam impedit: cuius dato opposito euidentius ꝯcludit intentum. ℂ Rñdēdū est g ad viā phi: τ dōm est ſm viā nature. gnationē perpetuari posse: q2 corruptio vnius est gnatio alterius: τ ecōuerso: pdicte aūt rationes: si aliqd bonitatis hñt: hoc ē put sunt reducibiles ad hāc viā. si g ex pte mãe ostendere poterimus nō posse esse sine gnatione corruptionē: nec econuerso: q2 ppter hoc perpetuari pōt gnatio: vt ostēsum erit ex parte mālis pncipij esse hāc possibilitatem perpetuatis. Jnquātū mā est predictoꝝ cā. ℂ Quod aūt mā sit causa nō esse corruptionē sine gnatione duplici via ostendi pōt. mā. n. duplr tēdit in formā. pmo p appetitū: q2 appetēdo formā qua est priuata naturalr tendit in ipsaz. scdo per motū: q2 vt motui τ transmutationi subijcit sic tēdit in formā quā p motū τ p trāsmutationē acqrit: vtroq3 autē modo pōt sumi rō ex parte mãe: φ nō sit corruptio absq3 gnatione. mā. n. per se nō pōt appetitū expoliari a forma sub qua existit: quia priuatio τ non ens non possunt habere rōnem boni τ appetibilis. si g appetit expoliari a forma sub qua existit hoc est p accidens: τ ex consequenti: vt quia appetit esse sub alia forma sub qua esse non potest nisi expolietur ab ea sub qua est: τ q2 qd est ex ꝯnti sine eo quod sequitur esse nō pōt: non erit corruptio absq3 gnatioe: nec expoliabitur vna forma nisi induatur alia. ℂ Secūda via sumit ex pte motus. naz sicut ex parte efficiētis arguebat: vt q2 motus quē efficiens naturale efficit: op3 esse qd determinatū ad genus: eo φ ipm agens nāle

pa ratio

2a ratio

Ↄ rōnes

Rñsio

pma via

pmo

scdo

2a

est

est determinati generis:ita q omne receptum in materia est qd particulare: ꝛ hoc aliqd opꝫ oē tale eē determinati generis:ex parte ergo materie arguere possumus motū quo transmutat materia eoipso q in materia recipitur esse determinati generis: ꝛ quia motus nō terminatur ad genus nec ad speciem respectu forme a qua incipit:ſꝫ respectu forme ad quā vadit. Cuꝫ motus sit in eodem genere:cum rebus ad quas est motus. vt
T.c.4. dicitur tertio physicorum:nunq̄ꝫ materia per motū aliquēꝫ expoliabitur ab vna forma nisi per motum illum tendat in aliaꝫ formam. vtroqꝫ ergo modo: naturaliter loquendo:tā ex parte efficiētis q̄ꝫ ex parte mãe nō potest aliquid tendere in nihil: ꝛ quia ex hoc sequitur cōtinuatio generationis:materia ꝛ efficiēs sunt causa cōtinuationis generationis:non materia quelibꝫ nec efficiens quelibꝫ:q: non materia quelibet semper manet: nec efficiens.quodlꝫ semper manet:sed materia pma ꝛ pnᵒefficientia ꝛ corruptibilia sunt generationis continuatiua. Nā si ppter hoc continuatur generatio: quia corruptio vnius est generatio alterius.vt dictū est:illa materia erit generationis continuatiua:que manet eadeꝫ in omni gñato ꝛ corrupto:hec aūt nō est mã disposita ꝛ prima:ſꝫ pma ꝛ remota.vt supius dicebat.

Opposita auteꝫ his non est difficile soluere. Ad quoꝝ euidentiam notanduꝫ: q a qualitatibus secundis vt a qualitatibus que nō insunt elementis:materia potest expoliari simpliciter: a qualitatibus vero primis ꝛ a formis substantialibus nunq̄ꝫ expoliatur materia simpliciter.potest enim expoliari ab hac forma substantiali vel ab illa ꝛ a qualitate ista vel illa. Sed non ab omni tali simpliciter: ꝛ hoc sufficit ad hoc q continuetur generatio. ¶ Rationes aūt procedebant de qualitatibus secundis cum arguebant q poterat esse generatio coloris absqꝫ corruptione ꝛ corruptio coloris ꝛ saporis absqꝫ generatione. Color enim ꝛ sapor dicunt qualitates secundas nō primas. Cum ergo arguebant rationes materiam separari ab omni forma tam accidentali q̄ꝫ substantiali: quia poterat separari a dictis qualitatibus suppōebāt falsum cum arguerent de qualitatibus secundis: mediantibus quibus non inducitur per se loquendo substātia vel forma.peccabant etiā nihilominus rationes p fallaciam accidentis:cum enim diuiditur corpus terminatum non generatur ibi color per se sed per accñs: per se enim ex tali diuisione efficiuntur diuerse partes corporis: ꝛ diuersis partibus corporis effectis:ex consequenti fiunt ibi diuerse superficies: ꝛ quia superficies in corpore terminato non est sine colore : per accidens est ibi generatio coloris.sic etiam cum mixta resoluuntur in elementa per se corrumpuntur qualitates mixtorum.vt hñt repugnātiā ad q̄litates elementoꝝ.per accidens vero corrūpunt color ꝛ sapor ꝛ alie qualitates secunde sequentes ad qualitates illas.

¶ Monet hec qō. Textu cōmē.16. Qō. xvj.

TErtio queritur vtrum ens in potētia sit illud ex quo fit generatio.ori
pmum tur autem hec questio propter hoc. ¶ Nam
T.cō. semper generatio vnius est corruptio alteri
17. us: ꝛ econuerso.vt ex aqua corrupta generatur ignis. In aqua ergo ex qua generatur ignis est tria considerare.actus.potentia. ꝛ priuatio. est enim aqua ex qua generatur ignis actu aqua: ꝛ est potentia ignis: ꝛ est priuata forma ignis. Cum ergo dicimus ignem generari ex aqua q est magis proprie ꝛ per se dictum : vel q generet ex aqua vt est quid in actu vel vt est quid in potentia:vel non est quid in priuatione existens:videtur autem illud ex quo fit aliquid: ꝛ secunduꝫ q huiusmodi esse ens in actu. Naꝫ semper generatio fit ex corruptis. Corruptio autem incipit esse ꝛ ab actu ꝛ terminatur ad non esse.ergo generatio secundum se videtur 2m
semper esse existens in actu. ¶ Amplius secundū Cō- Com.
men.8.physicorum:si materia esset absoluta ab omni cō.4.
forma non posset esse subiecta motui ꝛ transmutationi:sed quod non potest esse subiectum motui ꝛ transmutationi:non potest esse gñationis subm: cum generatio fiat p motum ꝛ trāsmutationē.g̃ gñatio fit ex aliquo vt est in actu:non vt est in potentia.

Notandū igitur non esse itentionis nostre ad presens determinare vtrum in generatione fiat resolutio vsqꝫ ad materiam primaꝫ:quia de hoc infra queretur. Rursum questio quesita non solū habet locum in substantialibus:sed etiam in accidentalibus. Nam cum ex frigido fit calidum:id ex quo generatur calidum est actu frigidum ꝛ est potentia calidū: ꝛ est priuatum forma caloris. Cum ergo ex omnibus istis fiat calidum ex ente in actu:ex ente in potentia: ꝛ ex priuatione: etiam in tali generatione haberet locus quod queritur ex quo istorum trium esset generatio ca- Rñsio
lidi. ¶ Dixerunt quidam generationem posse sumi du- aliquo
plr:secundum se: ꝛ vt est mutatio quedam:vel vt iclu- rum
dit motum. Dicunt ergo q si accipiatur generatio secundum se: ꝛ vt est mutatio quedam:sic est ex ente in potentia:quia ens in potentia est generationis subiectum.si vero accipiatur vt icludit motum sic est ex en- ꝯ illos
te in actu:quia tale ens est subm motus. ¶ Sed istud non videt sufficienter dictum. Nam siue accipiatur generatio vt est mutatio:siue vt includit motum : semper est ista per accidens q aliquid generet ex ente in actu: motus enim duplr potest accipi.vel ſꝫ rōnē gñaleꝫ : ꝛ vt hꝫ rōnem accidentis:vel ſm rōnem specialē vt est tale accidens quod est motus: ꝛ sicut duplr potest accipi motus:sic subm motus duo in se continet:actum ꝛ potentiam:quod.n.motui subijcit actu est : q: si non esset aliquo modo in actu:ſꝫ esset potentia pura:vt patuit p 8.ph.
Cōmē.motui ꝛ transmutationi non poterit esse subie- 4.
ctum:sic etiam q motui subijcitur in potentia est:quia nihil mouet nisi ad id quod est in potentia. motus ergo requirit subiectū aliquo modo in actu: ꝛ aliquo modo in potentia:sed quod requirit subiectum in actu cōpetit ei ſm quandam rationem generalem.quod auteꝫ reqrit subm ens in potentia competit ei magis per se: ꝛ ſm rōnem specialem: ꝛ in eo q motus. Ideo motus dicitur esse actus entis in potentia.rōne qua est actus entis reqrit subiectum ens in actu .ratione qua subdit in potentia opꝫ illi actui potentialitatem esse āmixtam. Lꝫ ergo motus vtrūqꝫ reqrat:magis tñ quod subijcit motui ſꝫ q huiusmodi est in potentia q̄ꝫ in actu. Ideo motus nō est actus entis in potentia:in eo q entis : ſꝫ in eo q in potētia:vt pōt hñi ex 3ᵒ physicoꝝ: ꝛ q: gene T.c.6
ratio nō icludit motum nisi vt per ipsum itroducit forma. Cum motus nō inducat formaꝫ ſꝫ rationem generalē: ꝛ in eo q accñs:sed ſm rōnem specialem: ꝛ in eo q motus:cum ſꝫ talē rōnem etiā per se reqrat ens in potentia:gñatio etiā vt includit motum per se loquendo nō dꝫ duci ex ente in actu:sed ex ente in potētia:accidit.n.motui vt motus est ꝛ vt est inductiuus forme: q fundet in ente in actu:subijcit.n.ens actu motui:sed non vt est in actu:ſꝫ vt est in potentia. Dicimus g̃ gñationem vt mutationē iportat siue ipsaꝫ rē genitā nō eē ex ente in actu:nec ex priuatione:sed ex ente in potentia Nam id ex quo est aliquid per se loquendo manet in eo quod est ex illo:lꝫ eni aqua ex qua generat ignis

fit actu

fit actu aqua ratione forme posse esse sub forma ignis:
ꝛ sic nõ minus rõne puationis forme ignis iseparabi-
liter annexe forme aque:tñ cũ ex aqua fit ignis cõple-
ta gñatione nõ manet forma aque:p quã aqua erat gd
in actu:nec manet puatio forme ignis:p quã aqua dice
baẽ nõ ignis:sed manet mã:per quã erat potẽtia illud
accidit ergo igni fieri ex aqua: ꝛ ex ente in actu: ꝛ fieri
ex igne ꝛ puatione:cum talia non maneãt:sed p se cõ-
petit fieri ex ente in potentia ꝛ ex mã que completa ge
neratione manet sub forma ignis. Jdeo phs in primo
T.cõ. physicoꝝ.vult ꝙ p se gñatio nõ fiat ex ente.i. ex actu:
66. nec ex ente.i.priuatione:sed ex ente in potentia.si vero
generatio concludat motum adhuc non est per se ꝛ p
prie dictum ꝙ fiat ex ente in actu.vt ostensum est.vtrũ
autem fiat ex priuatione vt ꝙ priuatio sit per se pnci-
pium fieri:lꝫ sit principium rei facte per accidens non
est presentis speculationis:sed pertinet ad librũ phy-
sicoꝝ:super quo si nos contingeret scribere ostendere
mus priuationem esse aliquo modo pncipium fieri ꝛ
non esse oĩno p accidens.vt quidam volunt.

Ad pri mum **Opposita** aũt his nõ est difficile soluere. Nã
cũ dicitur ꝙ semp generatio ẽ ex
corruptis ꝛ ex ente in actu.dici põt ꝙ cã sine qua non:
nõ est cã per se sꝫ per accñs:lꝫ ergo nõ fiat gñio nisi ex
ente in actu: non oportet hoc esse per se sꝫ per accñs.
Ad se cundũ ¶ Qđ vo vlterius addebaẽ ꝙ si materia esset separa
ta ab omni actu nõ est subiecta motui ꝛ trãsmutationi.
dici põt ꝙ vt pꝫ per habita: lꝫ subm motus sit in actu
ꝛ in potentia:per se tamen subiicitur motui vt est in po
tentia nõ in actu. Cum motus vt dictũ est sit actus en-
tis in potentia ſm ꝙ in potentia.deficit ergo ratio: qꝛ
considerat ꝙ est p accidens.deficit etiam qꝛ quodam-
modo non est ad propositũ:cum nos loquamur de ge-
neratione que est mutatio ꝛ non motus.

¶ Mouetur hec questio. Textu cõmẽ.18.

PRopter quid autẽ hec qdem ꝛc̃.
Hic declarãda sunt tria.
pmo.n.videndũ est.vtrũ substantia suscipi-
at magis ꝛ minus.vt videẽ auctor dicere
in littera. Scdo dato substantiis nõ cõpete
re magis ꝛ minus pprie sed large restabit
declarare. vtrum in accñtibus inueniri possit magis ꝛ
minus pprie sumptũ. Tertio videndũ erit vtrum cali-
dũ ꝛ frigidũ sint drie substantiales ignis ꝛ terre. Cũ
habeaẽ in lra terrã ꝛ ignẽ illis differentiis differre.

pm **CIrca** primũ sic pcediẽ.videẽ ꝙ substã
tiis nullo modo cõpetat suscipe
magis ꝛ minus forme aũt suscipiẽtes magis
ꝛ minus itendunẽ ꝛ remittunẽ:sed itensioe
ꝛ remissione forme ꝯsiderantur qdam motus. ex hoc
.n.forma itendiẽ ꝛ remittitur iquantum successiue ten
dit ad esse cõpletũ ꝛ icõpletũ: ꝛ qꝛ successio nõ est sine
motu:vbicũqꝫ talia repiunẽ ibi est iuenire verã rõnem
T.cõ. motus:sꝫ cũ in substantia nõ sit motus.vt probatur. 5°
10. physicoꝝ.itẽsio ꝛ remissio in formis subalibus repiri
2m non poterit. ¶ Amplius ſm phm in pdicamẽ.substan
tiis non competit suscipere magis ꝛ minus.

Notandũ ergo ꝙ magis ꝛ minus cõparatio
nẽ iportat:quotiẽscũqꝫ aũt aliq cõ
paranẽ adinicẽ respectu alicuius vnius fit cõparatio. si
cut ḡ in substantiis repitur vnitas.sic in eis compara-
tio esse põt: ꝛ qꝛ vna vnitas non reperitur nisi in specie
specialissima.qcũqꝫ sunt comparabilia pprie adinui-
cẽ sunt alia ſm vnam formã specificam. Jdeo pbaẽ.7.
T.cõ. physicoꝝ.nõ esse comparabilia nisi que sunt eiusdem
24.29 speciei:sꝫ lꝫ pprie vnitas sit in spẽ specialissima: aliqua

tamen vnitas est in forma generis: ꝛ in his que p ana
logiã drñ: ꝛ sicut est in talibus aliqlis vnitas: ita ẽ in
eis aliqualis cõparatio:est ḡ pprie comparatio ſꝫ for-
mam specificã:large tñ ꝛ ſm genus ꝛ ſm analogiam
cõparatio sumi põt. ¶ Hoc viso cũ qritur vtrũ in sub-
stantiis repiaẽ magis ꝛ minus pprie. Si accipiaẽ com
paratio ſm magis ꝛ minus pprie ꝛ vt respicit eandẽ
formam specificã non.si aũt suscipiaẽ large compara-
tio ſm ꝙ hꝫ esse in gñe:vel ẽt in analogo sic. ¶ Duo
ḡ sunt declaranda.pmo ꝙ in substantiis nõ repitur ma
gis ꝛ minus pprie.scdo ꝙ repitur hᷓ in eis large.pmũ pm
sic ostenditur. Nam si ſm formam specificã repiaẽ in
substantiis magis ꝛ minus:vel hoc esset ſm gradum
essentie vel ſm gradus ipsius esse.ſm gradus essentie
non.nã cũ essentia ptineat ad diffinitionem:qꝛ diffini-
tio est sermo expressiuus qdditatis ꝛ essentie:p varia
tionem cuiuslibet talis gradus variabiẽ diffinitio rei: ꝛ
p ꝯñs variabitur nã ꝛ spẽs eius. Jsti aũt sunt illi gra-
dus de qbus loqns phs.8.meta.aut formas ꝛ diffini- T.c.4.
tiones esse sicut numeros. Nã sicut qualibꝫ vnitate ad
dita vel remota variatur spẽs numeri:ita quolibet tali
gradu variato variatur spẽs rei.ḡ secundũ gradũ essen-
tie nõ põt esse comparatio ſm magis ꝛ minus in eadẽ
spẽ:cum variatio talium graduũ semper iducat diuersi
tatem specificã. Si vo dicatur talem comparationem
attendi ſm gradũ ipsius esse: nõ aũt ſm gradus essen
tie:hoc stare ẽt nõ põt. Nã cum nos loquamur de for-
mis substantialibus:ſm quas datur esse specificum:nõ
poterit esse variatio in tali eẽ nisi tollatur species ꝛ eẽ
specificũ:sed variata spẽ nõ vlterius est comparatio p
prie.ḡ magis ꝛ minus loqndo pprie vt respiciunt ean
dem formam specificam in substantiis repiri nõ pote-
runt. ¶ Quod aũt ſꝫ formã generis ꝛ ſm analogiam 2m
quãdã repianẽ magis ꝛ minus in substantiis:hoc non
solũ nõ est incõueniẽs:sꝫ ꝛ necessariũ. Nam cum om-
nia sint essentialr a pmo ente:quecũqꝫ essentialr diffe
runt ſm quãdã essentialẽ analogiã hñt ordinẽ ad pmũ
ens:sicut ergo numeri:qꝛ ab eadẽ pcedũt vnitate:ordi
nate ab vnitate distãt:ita ꝙ nõ sunt duo numeri diuer
sarũ spẽꝝ equalr ab vnitate distantes: ꝛ in qbus equa
les vnitates repiantur:ita ꝙ omnia entia sunt ab vno
ente deriuata ꝛ sunt quasi qdam numeri ꝛ quedã cõ-
positiones respectu pmi entis:in quo repitur pura sim
plicitas:opꝫ hmõi pducta ſꝫ quãdã analogiã distare
a primo ente: ꝛ qꝛ vt ab eo distant: ꝛ vt ad ipꝫ ordinã-
tur sic repitur in eis ratio entitatis. Entitas in rebus
creatis vniuoce repiri nõ poterit:sꝫ analogice. Jmmo
non erũt due spẽs essentialr differentes:in qbus eqli-
ter reperiatur entitas. Cum spẽs vt ostensum est. ꝛ in-
nuitur a pho.8.meta.sicut sint numeri:in quibus ſm T.c.10.
diuersas species non repiuntur equales dignitates. il-
la ergo species que magis distabit a pmo ente erit im-
perfectior ꝛ minus habebit de entitate: que vero ma-
gis appropinquabit enti primo pfectior erit ꝛ plus de
entitate habebit:est ergo substantia vna magis ens qꝫ
alia: sꝫ quod est pfectior ꝛ plus participat de entitate
pmi principii: ꝛ si in eodem genere repitur hᷓ ordo ꝛ hᷓ
comparatio ſm magis ꝛ minus non est dubium ꝙ in
analogo repitur:cum vnitas analogie sit amplior vni-
tate generis: ꝛ aliqua vniantur in analogo que in ge-
nere vniri non possunt:hᷓ autem in speciali sic declarã-
tur.substantia enim est analogum ꝛ est genus:vt autẽ
analogũ predicatur de principiis substantie vt de ma-
teria ꝛ forma.vt aũt est genus predicatur de ipsis cõ-
positis. Cum.n.dicimus mãm esse subam ꝛ formã esse
subam:suba q̃ diciẽ de vtraqꝫ non põt esse suba que est

genus:q2 ea de qbus essentialr pdicaf genus sūt in ge-
nere directe:mā aūt ꝛ forma nō sunt in genere per se ꝛ
ꝭ rectā lineā:ſ3 per reductionē:ꝛ sic pncipia. vtrū aūt
sint pncipia in toto genere subē vel non:nō spectat ad
ppositum.sufficit aūt ꝙ sint pncipia subē sensibilis:de
q intendimus pscrutari:ꝛ pter quā est qō itroducta.
forma.n.est magis ens ꝛ magis suba ꝙ mā: cum mā
maxime distet a pmo ente:ꝛ sit oīo quasi ppe nihil.vi-
def.n.esse media iter nihil ꝛ aliqd:vt inuit Cōmētator
Com.7 pmo physicoꝝ.g in suba vt est analogū reperif magis
ꝛ minus:ex quo forma plus ō entitate participat quam
mā.ꝛ sicut in suba vt est analogū magis ꝛ minus re-
perif sic in ea repiunf talia vt est genus:qō triplici via
venari possumus.pmo ex itentōe nāe.2° ex victoria for
p^a via me.3° ex pfectiōe spēi.ex itentiōe nāe accipif magis ꝛ
minus in substātijs ꝭ cōpletū ꝛ incōpletū in via3 ge-
neratiōis:ꝛ sic aial est magis suba ꝛ magis ens ꝙ em-
brio:q2 itentio nāe nō finif in embrione:sed in aiali nec
est pfecta gńo cum pueni̇f ad embrionē:ſ3 cū puenitur
2^a via ad aial.℄ Magis vō ꝛ minus victoria forme reperif
in elńtis.Nā tunc forma h3 victoriā supra mām cu3 eā
extendit ꝛ rarefacit.si g forma est magis ens quā mā:
formalia ꝛ rara sunt magis entia ꝛ magis substātia ꝙ
mālia ꝛ entia:ꝛ isto modo ignis est magis substantia
ꝙ terra.℄ Magis aūt ex pfectione spēi reperif in re-
bus mixtis in qbus vltimaf generationis motus. Nā
ꝛ si cū puētū est ad asinū cessat gńatio:ꝛ etiā cū pue-
nif ad leonem gńatio cesset:tū q2 in leone pfectius re-
seruaf ratio aialis ꝛ dignitas specifica ꝙ in asino:ꝛ in
aiali pfecto ꝙ in imperfecto:aialia pfecta sunt magis
entia ꝛ magis suba ꝙ impfecta:ꝛ q2 omnis substātia
gńabilis ꝛ corruptibilis:q2 pter talia est qstio intro-
ducta:vel est elńtū vel est elńtatū.ꝛ si est elńtatu3 vel
ad eā est itentio nature ꝛ vltimaf in ea gńatio vt aial:
vel nō vt embrio.ꝛ q2 in oībus istis ostsu3 est quō acci
pif magis ꝛ minus:vt spectat ad ppositū de qōne est
sufficiēter inqsitū.℄ Aduertendū tū ꝙ sic in substan-
tijs gńabilibus ꝛ corruptibilibus repif magis ꝛ mi-
nus:sic ꝛ in icorruptibilibus repiri h3:cū incorruptibi-
les subē non equaliter distent a pmo ente:sed qualiter
hoc sit in aliud tempus apponatur.

Ad p^m **Opposita** aūt his nō est difficile soluere. Nā
cu3 dicif ꝙ si in suba esset magis
ꝛ minus esset in ea motus.dici d3 ꝙ accipif ibi magis
ꝛ minus pprie prout dicit intensionem ꝛ remissionem
inesse manente eadem forma specifica: quod ostendi-
Ad 2^m mus non conuenire substantijs.℄ Quod aūt secundo
addebaf phm dicere non competere substantijs susci-
pere magis ꝛ minus. Intelligendum est pprie: ꝛ vt re-
spiciunt formā specificā: ſ3 si accipiaf magis ꝛ minus
large vt respiciunt genus ꝛ analogum substantie com
petere possunt.vt dictum est.

℄ Mouetur hec questio.textu cōmē.8.

SEcūdo restat declarare vtrū magis
ꝛ minus repiri pnt in acci-
dētibus ppe:cū ostsu3 sit in substātijs repiri
primum solū large sumpta. Et vr ꝙ nō. Nā sicut ar-
guebamus ꝭ gradus eēntie ꝛ esse in substā-
tijs sic ꝛ in accn̄tibus arguere possumus. si
.n.accn̄tibus cōpetit suscipe magis ꝛ minus:vel h erit
ꝭ gradū eēntie vel ꝭ gradū ipsius eē.ꝭ gradus eēn-
tie nō. Nā cū ꝭ gradus tales forme sint sic numeri:nō
poterit eē magis ꝛ minus ꝭ tales gradus nisi varief
spēs:sic nō pōt esse magis ꝛ minus ꝭ vnitates in nu-
meris nisi varief spēs nūeroꝝ:ſ3 variata spē nō est p-
2^m prie cōparatio.g ꝛc.℄ Amplius nec ꝭ gradus inesse
pōt attēdi cōparatio talis.esse.n.fluit ab eēntia imedia-
te. Cū g eēntia forme manēte in eadē spē ꝭ gradus va
riari nō possit:nec esse qō imediate ab ea fluit talē va-
riationē suscipe poterit.℄ Ampli⁹ qn̄ aliqd fluit a duo 3^m
bus ab vno pncipalr ab alio ex ꝯnti.vr ꝙ si d3 eē va-
riatio in effcū debeat eē variatio in cā pncipali. ipsius
aūt esse pncipalis causa est forma.si g manet eadē for-
ma nō variata manebit ꝛ idem esse.

Notandū g ꝙ sicut virtus comparaf ad age-
re sic forma cōparaf ad esse.sicut g
vna ꝛ eadē virtus ꝭ maiorē ꝛ minorē dispōnē passiui
magis ꝛ minus agit:vel est rō ꝙ passu3 magis ꝛ mi-
nus trāsmutef:sic vna ꝛ eadē forma ꝭ maiorē ꝛ mino
rē dispōnē māe dat magis ꝛ minus eē.videmus.n. ꝙ
calor est qdā virtus actiua:ꝛ est rō agēdi ꝛ est qdā for
ma:ꝛ est rō eēndi:vt.n.cōparaf ad passum ꝛ ad cale-
factibile exterius est rō agēdi:ſ3 vt cōpaf ad sub3 ꝛ ad
mām in qua est:est rō essendi.sicut g vnus ꝛ idē calor
si ineniat calefactibile exterius magis ꝛ minus dispositū
est ratio qre magis ꝛ minus calefiat. sic si inueniat
subm in quo existit magis ꝛ minus dispositu3: reddet
ipm magis ꝛ minus cal3. Ex hoc et magis appet veri
tas qōnis pmisse. Nā l3 forma sit simplici essentia cōst
stēs:tū vt cōparaf ad sub3 iueniēdo ip3 magis ꝛ mi- dubiū
nus dispositū dat ei magis ꝛ minus esse:q2 forma sub-
stātialis imet est pfectio māe: cū mā ipsa ꝭm se est in
potētia pura ꝛ ꝭ ꝙ hmōi nō sit magis ꝛ minus dispo
sita:forma subālis nō poterit dare magis ꝛ minus esse:
cū pficiat imet ipa3 mā3:q ꝭ se magis ꝛ minus dispo-
sita oīa nō pōt:forma vō accn̄talis q2 pficit ens in actu
ꝛ mā3 q est sub forma:q2 sic ꝯsiderata mā pōt eē magis
ꝛ minus disposita:nō est iconueniēs eā itendi ꝛ remit
ti ꝛ dare magis ꝛ minus eē:nō rōne sui ꝭ se.ſ3 pp ma
iorē ꝛ minorē dispōnē māe.℄ S3 si sic dicim⁹:qō cre-
dimus bn̄ dcm̄ occurrit nobis grauis dubitatio. Nā si
forma ꝭ se manet simplici eēntia:intendif āt ꝛ remit-
tif qtū ad eē: put ienit mā3 magis ꝛ minus dispositā.
ꝯstat illā dispōnē māe:met qua forma accn̄talis dr i-
tēdi ꝛ remitti:nominare aliq forma supadditā3 māe:
q2 si dicta dispō nullā formā nominaret:cū mā ꝭ se nō
possit dici magis ꝛ minus disposita:nō possemus salua
re itensionē ꝛ remissionē. S3 tūc qro de illa forma que
reddit mā3 magis ꝛ minus dispositā:aut nominat for-
mā accn̄talē aut subalē. Nō āt pōt dici ꝙ nomiet suba
lē formā:q2 cū talis forma nō itēdaf nec remittaf: non
poterit reddere mā3 magis ꝛ minus dispositā:ſ3 si noiet
accn̄talē formā:vt dicaf vna forma accn̄talis recipi in
mā met alia accn̄tali forma.tūc qro de illa accn̄tali for
ma met q recipif:aut itendif ꝛ remittaf:aut non:ꝙ si
nec itēdif nec remittif:nō poterit reddere magis ꝛ mi
nus dispositā.si vō cōpetit ei itēsio ꝛ remissio recipief
in mā met alia dispōne:cū itensio ꝛ remissio respiciāt
mā3 dispositā:ꝛ illa dispō:q2 o3 ꝙ itendaf ꝛ remittaf
recipief met alia dispōne. Cū g nō sit itēsio ꝛ remissio
in forma:nisi forma alia pcedēs ipa3 itēdaf ꝛ remitta
tur:q2 in formis nō est abire in infinitū:stādū est in pri-
mis:ꝛ videf esse dō3 nullā formā posse itēdi vel remit
ti. Hec āt vt pateāt sciēdū:ꝙ l3 possit ꝯtingere formam
itendi ꝛ remitti:q2 recipif mediante alia forma q iten
ditur ꝛ remittif:vt si albedo inesset met frigido con-
stringente partes pspicui:intendi ꝛ remitti posset al-
bedo p intensionem ꝛ remissionē frigiditatis magis ꝛ
minus constringentis dictas partes:nō tū est hoc ne-
cessariū.pōt.n.aliq forma itendi ꝛ remitti absq eo ꝙ
forma alia pcedens ipa3 itendaf vel remittaf: ꝛ tamē
nunq itendif vel remittif forma . nisi q2 inuenit mām
magis

magis τ min⁹ dispositā. hoc aūt sic est videre: nō. n. ē i cōueniēs aliq̄ eē i se distīcta formalr̄ q̄ ꝯparata ad aliō faciant malē distōnē. sicut albū τ nigrū i se formalr̄ distinguūt: τ tū respcū visus sūt males drie. cū vna vtus sit cogscitiua albi τ nigri: poterit ꝯtigē vnā τ eādē formā recipi in mā mediātib⁹ plurib⁹ formis: na ꝙ ille forme. lꝫ i se eēnt formalr̄ distīcte: ꝯpatc tū ad formā que mediātib⁹ illis recipit. malē hn̄t distōnē: τ q̄ forma recepta mediātib⁹ dictis formis posset hr̄e maiorē cōueniētiā cū vna q̄ꝫ cum alia: qn̄ reciperet me^{te} forma cū q̄ magis ꝯ^{it}: diceret iuenire māꝫ magꝭ dispositā: qn̄ vo mediāte alia iuēiret māꝫ min⁹ dispositā: vt si color recipet i mā me^{te} hūido τ sicco: q̄ pl⁹ ꝯ^{it} calor cū sicco q̄ꝫ cū hūido. cū sicca possint eē cal'a i fūmo τ n̄ hūida: dato ꝙ nec siccitas: nec hūiditas itenderet vl' remitteret posset calor itēdi τ remitti. put est ꝯiūctus sicc^{ti} vel humiditati. Duplr̄ g̃ pōt eē itēsio τ remissio in for⁹ accntali. vel q̄ talis for⁹ recipit mediātib⁹ plurib⁹ formis: cuꝫ q̄rū vna hꝫ maiorē ꝯuenientiā q̄ꝫ cū alia. semꝑ g̃ ē itensio τ remissio in for⁹ me^{te} maiori vl' miori dispōne mãe nec tū est ꝓcessus in formis in īfinitū. vt pꝫ p dicta.

Ad p^{mum}. **Opposita** āt his n̄ ē difficile soluē. nā cū dr̄ si ē itēsio τ remissio i for⁹ accntali vl' hoc est fm̄ gdus i eēntia: vl' fm̄ gdus ieē τ cum ar̄ eē respicere eēntiā ꝯcedat p^{a} rō. videlꝫ talē itēsionē vl' remissionē nō eē ꝫ gradus i eēntia: cū ois for⁹ q̄ꝫcūq̄ accntalis possit dici simplici eēntia ꝯsistēs: ſꝫ b est fm̄ gradus ieē: τ cū argr̄ eē respicere eēntiā τ n̄ eē itēsionē ieē nisi sit itēsio in eēntia. vt pꝫ per dicta esse respicit eēntiā for^{e}: vt hꝫ ordinē ad māꝫ. g̃ eadē eēntia for⁹ poterit dare magis τ min⁹ eē si iueniat māꝫ magis τ mi

Ad 2^{m} nus dispositā. ℂ Q̄ āt addebat vlteri⁹ de effectu ꝓcedēte a duab⁹ cāis rō peccabat in mā assumēdo fl'a. Nō cū q̄lꝫ cā faciat ad eē effectus. cū de rōe cāe sit ꝙ adeē eius sequat aliō: ꝑ variatōeꝫ cuiuslꝫ cāe poterit eē variatio in effectu. Si g̃ eē respicit formā vt hꝫ ordinē ad māꝫ q̄ꝫcūq̄ forma sit simplici eēntia ꝯsistēs poterit eē variatio i ipo eē ꝑꝑ variatōeꝫ mãe: vt q̄ iuenit eam alr̄ τ alr̄ dispositā posset ēt alr̄ dici: q̄ lꝫ in subalis eē sit ꝑncipali⁹ a for⁹ q̄ꝫ a mā. In accñb⁹ forte ē eꝯ. nā cuꝫ accñtia nō sint entia nisi q̄ sunt entis: forte eē i talibus ē ꝑncipali⁹ a suba q̄ꝫ a for^{a}: ſꝫ vtrū b sit veꝝ τ vtꝝ eē i accñtibus ꝑcedat formas accntales: vl' eꝯ nō ē ꝑntis i q̄stiōis: ſꝫ spectat ad pbiaꝫ p^{am}. ad ꝑsēs aūt in tm̄ dcm̄ sit ꝙ vna τ eadē eēn^{a} for^{e} accntalis iueniēdo māꝫ magis τ min⁹ dispositā magꝭ τ min⁹ radicat i ipa τ magꝭ τ min⁹ iest. τ itēditur τ remittitur fm̄ eē qō hꝫ in ea.

ℂ Mouet hec qō. Textu cōmē. 19. Questio. xix.

p^{m} Cō. 53 **Tertio** restat declare vtꝝ calidū τ frigidū sint for^{e} subales igni τ terre: τ vr̄ ꝙ sic: q̄ fm̄ Cōmē. in p de aīa. Mēbra leonis τ mēbra cerui nō drn̄t nisi: q̄ aīe differunt. Dr̄ia g̃ rerum est ex subalibus formis: vt dr̄ia animaliū ex aīab⁹: alia vo magis eē signa vr̄r distōis q̄ꝫ distinguāt. Cū g̃ phs i lr̄a abso^{te} loquēdo nolet dr̄i-

2^{m} as ignis τ terre calidū τ frigidū vr̄ velle ꝑdicta ptinē ad subales foras ignis τ terre. ℂ Ampli⁹ p^{o} n̄ tollit p ablatiōeꝫ posterior]. si g̃ calor eēt for⁹ accntal' i igne eēt posterior q̄ꝫ nā ignis: n̄ g̃ tollet nā ignis p ablatiōeꝫ calōis ꝙ videm⁹ eē fl'ꝫ. n̄. n. mãet ignis nisi sit ꝯiūct⁹ calōi.

Alex. **Notanduz** g̃ circa b fuisse ꝺceptū Alexādrū credidit. n. formā subalē ignis eē calorē. mouebat āt b motiuo. videbat. n. ꝙ i igne nulla erat vt⁹ actiua nisi calor. τ q̄ qōlꝫ agēs agēdo assimilat sibi passuꝫ: τ p actōeꝫ suā iducit suā formā i māꝫ: si i igne nō est vtus actiua nisi calor: τ nō agit nisi calefaciendo: oꝫ ꝙ p calorē igniat τ generet ignē in mā. si g̃

calor nō eēt for⁹ subalis in igne: sequeret hoc icōueniens: ꝙ ageret vltra suā spēm: q̄ p vtutē caloris iduceret forma subalis: cū tm̄ calor ponat accntalis forma: ſꝫ dicere calorē eē formā subalē in igne nō est veꝝ: qō q̄druplr̄ ꝓbari potest. ℂ Prima rō assignatur talis: q̄ Calor n̄ ē for⁹ substātialis ignis.

p^{a} ratio. qō est accñs in vno nunq̄ꝫ est forma subalis in alio. nā fm̄ pħm ꝑmo physi. Qō vere est nulli accidit. pōt enīꝫ

T. c. 37. ꝯtingere qō est accñs in se esse eēntiale vt hic. vt color est essentialis albedini: lꝫ in se sit accñs qōdaꝫ: ſꝫ qō in alio est accñs esse formā subalē τ veraꝫ subam in alio nullo modo pōt ꝯtingere. Calor g̃ q est accñs i corporibus mixtis nō poterit eē suba in aliquo el'toꝝ: τ maxime cū ignis τ terra τ h^{m} el'a sint noia subaꝝ. si. n. noia rēt accntia: q̄ accntia eēnt eēntialis accñtib⁹: nō videret absurdū qō ē accñs i mixtis eē eēntiale i igne: si nomine ignis accñs noiaret. ℂ 2^{a} rō talis: q̄ nl'a forma

2ª ratio subal' ē sensibil' loq̄ndo ꝺ sensibilib⁹ exteriorib⁹ cū taliū sensuꝫ obiēa sint passibiles q̄litates. vtrū āt sit aliq̄s sē sus iterior cōprehēdēs subales formas sub eē idiuidua li n̄ ē ꝑntis speculatōis: cū g̃ calor p se sentiat a tactu q iter sensus exteriores ꝯputat. for⁹ subalis esse nō poterit. ℂ Ad hoc ēt adduci pōt: q̄ calor itēdit τ remittit.

3ª for⁹ subalis vt oñsuꝫ est nec itēsionē: nec remissiōeꝫ pōt suscipe. ℂ Ulterius vo q̄ agētia nãlia nō sūt sua vi⁹ τ

4ª agūt p aliq̄ꝫ vtutē supadditā sue essētie τ nãe for⁹ subalis i eis erit solū imediatū p^{m} eēndi τ n̄ agēdi. Calor g̃ q̄ est ime^{ta} rō agēdi for⁹ sublis esse n̄ poterit. Alexāder aūt ꝑalogizabat per rōnē suā. Nā cū dicebat nullū agēs agē vltra suā spēꝫ verū ē loquēdo p se τ i vtute ꝓpria. Nā cū oē agēs vt ē in actu: cū nō sit i actu nisi per formā. si ageret vltra formā ꝓpriā ageret ꝓut nō ē in actu: qō est icōueniēs. In vtute tū alterius τ vt instrm̄ agere aliq̄d vltra suā vtutē τ vltra suā spēꝫ nō est irrōnabile. sic serra in vtute artis iducit formā arche quaꝫ in vtute ꝓpa nō posset iducere. si g̃ calor i vtute ꝓpa iduceret formā subalis ignis: ageret vltra suā spem: τ eēt icōueniēs: ſꝫ q̄ oēs q̄litates actiue el'oꝝ sūt istrumēta subaliū formaꝝ exñtiū i eis: τ multo magis sunt instrumēta τ organa supcelestis corporis calor nō in vtute ꝓpa: ſꝫ in vtute subalis ignis: τ in vtute supcelestis corporis hꝫ iducere formā subalem.

Ad p^{m} **Opposita** āt his n̄ ē difficile soluē. Nā cū dr̄ drias eē p formas subales n̄ p accntales. dōꝫ est ꝙ p vtrasq̄ꝫ formas res drn̄t. nō. n. ois differētia facit aliud: ſꝫ est q̄dā dr̄ia q̄ fm̄ ꝙ hmōi facit alteratū. Dicit tm̄ esse dr̄ia per formas subales: p accntales vo eē magis signū distōnis: nō q̄ nulla dr̄ia sit p accntales formas: ſꝫ q̄ ꝑncipalis dr̄ia est per subales formas: nō p accntales: possunt ergo cal'ꝫ τ fridū dici drn̄tie ignis τ terre absq̄ꝫ eo ꝙ sint dictoꝝ el'oꝝ subales forme: qdam tm̄ voluerūt ꝙ p cal'm τ fridūꝫ vellet phs circūloq formas τ drias subales ignis: τ terre: ſꝫ de hoc tanget in declaratiōibus sequētis lectōis: ad ꝑsens aūt sufficiat scire calorē τ frigiditatē esse accntia nō subas. ℂ Q̄ aūt addebat vlterius ꝙ p ablatiōem

Ad 2^{m} posterioris nō auferꝫ ꝑus: veꝝ est p se loquēdo: p accidens tm̄ hoc pōt ꝯtingere. Naꝫ si a mā in qua est ignis remoueat calor: reddit mā idisposita quo facto ex ꝯñti cedit forma ignis. Ex hoc aūt melius pꝫ solo Alexan. nā sicut p amotiōem caloris remouet forma ignis: nō per se τ directe: sed q̄si ex ꝯñti: inquātū reddit mā idisposita ad talē formā: ita calefacere per se τ directe ordinat ad introductionē caloris: ſꝫ q̄ mā calefacta efficit disposita ad susceptioneꝫ forme ignis p huiusmodi calefacere potest gn̄ari ignis. Ex quo apparet formas

accñtalē nō eē directe rōnem ꝛ pn^m agendi vltra suaʒ
speciem vt conabatur ostendere ratio alexandri.

T.c.20. **Jcuntur** aūt h qdem simpliciter ꝛc. Hic declāanda sunt tria. Primo declādū est vtruʒ sit poſſe gñationem eē. Scdō dato ꝙ sit poſſe eē gñonē: dubitabit ď gñatōe simplici: vtrum i subſtātijs possit eē gñatio simplex. Tertio dato ꝙ i subſtātijs reperiaṫ gño simplex ōndeṫ vtꝝ in accidentibus contingat generationem simplicem reperiri.

℄ Moueṫ hec qō. Textu cōmē.20. Qō. xx.

p^m **Jrca** p^m sic ꝓcediṫ. ſi ꝯtigit gñonē eē. ḡ pōt mā expoliari illa forma ꝛ idui alia. poterit ḡ ex aq̄ fieri aer. tūc arguo. deṫ istās in quo vltio est aq̄: ꝛ istāſ i quo p^o est aer. aut est vnum ꝛ idem instans aut nō: non potest dici esse idē istās: q: tūc simul eēt aer ꝛ aq̄: erit ḡ aliud ꝛ aliud istās: ſʒ iter qlʒ duo istātia cadit me^m tꝑs. ḡ erit dare me^m tꝑs i q̄ mā nec erit sub for^a q̄ recedit nec sub illa quā iduit. poteīt ḡ expoliari oi for^a: qḋ ē icōueniēs. Hoc āt lʒ sit ar^m valde cōe: h tñ introductū ē q: cōis solō
2^m non vr̄ sufficē. ℄ Ampli^o ſi ē possibilis gño pt aliqd ď nouo gñari: ꝛ ſi pōt aliqd de nouo gñari: opʒ ꝙ gño icipiat esse: ſʒ omne qḋ icipit eē pt dici fcm̄ ꝛ gnātū ſi gño icipet esse gño esset genita: ḡ gñonis esset gño: qḋ ē icō
3^m ueniens. ℄ Ampli^o gño ē ꝓcessus ex nō esse ad esse vt
T.c.7. inuit phs.5.physi. Est ḡ gño media iter eē ꝛ nō esse q: qlʒ erit media iter suos ṫminos. ſi ḡ eēt possibilis gño posset esse aliqd mediū iter esse ꝛ nō esse qḋ est iconueniēs cū cōtradictoria sint illa quoꝝ nō est medium ƒm se. vt habetur p̄mo posterioꝝ.

Notandū autē ꝙ gnōnē eē duplici via inuestigare possum^o. p^o ex pte mãe. 2° ex pte actionū nālīū. mā.n. q: est apta nata ꝑfici p oēs formas: ꝛ nāliter qōlʒ appetit suā ꝑfectōeʒ appetit eē mā sub oībus formis: ꝛ q: nō pt sub oībus esse simul appetit successiue esse sub illis. ſi ḡ dʒ appetit^o mãe ꝯpleri oʒ gnōnē ꝛ corruptionē esse. hec aūt via tāgiṫ circa finē p̄
T.c.80. mi physi. vbi dr̄ mām machinari ad maleficiū propter ꝑuatōeʒ cui ē ānexa: ꝛ appetit corruptiōeʒ: nō p se: vnū qōqʒ.n. semꝑ appetit nāliter qḋ meli^o ē: p se ḡ mā appetit gñonē ꝛ eē sb for^a: p acciñs.n. appetit cōruptōeʒ. ista etiā via tāgiṫ.7.metaphy. vbi dr̄ mãʒ eē id p qḋ res pt
T.c.24 esse ꝛ non esse. ℄ 2ª via ad inuestigandum hoc idem su
z.28. mitur ex parte actuum naturalium. agentia enim naturalia: quia sunt quedam deriuationes primi agentis intendunt saluare in rebus participationem diuini esse. Jdeo data est virtus gnātiua reb^o: vt qḋ non pñt saluare in se saluent in suo siīi: ꝛ qḋ nō pñt saluare i eodē numero saluēt in eisdē spē. vtrū aūt sit alia rō. q̄re sit data vi^o gnātiua vt p has rōnes cōcludaṫ ꝑpetuitas gnōis nō ē p̄sentis speculatōis sufficit aūt ad p̄sens scire possibile eē gnōnē esse. Rursus in hoc ope non loqmur vt theologus: ſʒ vt expositor phie. hāc āt secūdā viā quā
T.c.34 tāgimus inuit phs.2° de aīa. vbi vult oīa appetē ꝯdiuinū esse: ꝛ q: nihil corruptibiliū pōt ꝑmanere idē numero: inuit gnōnē esse datā rebus: vt qḋ nō pñt ƒʒ idētitatem nūeraleʒ pti^{te} ꝑticipēt ƒm idētitatē specificaʒ. hec aūt rō ꝛ ſi irrefragabiliter nō arguit gnōnis ꝑpetuitatem: q: falsa per rōnes insolubiles ōndi nō valent: gnōnis aūt possibilitateʒ sufficienter arguit: ꝛ hoc suffi
p^m cit ad propositum ostendendum.

Opposita āt his q̄dā difficultatē hñt. Cū.n. dr̄ ſi ex aq̄ fit aer deṫ istās i quo ē vltimo aq̄: ꝛ istans i quo ē p̄mo aer. inuit phs.8.phy-
T.c.69
sicoꝝ. ꝙ nō ē dādū istās in quo res corrupta ē: q: vltimo est veꝝ dicere eā esse: ſʒ est dādū istās in quo primo ē res gnāta. ſi.n. ex aq̄ fit aer p totū tꝑs corruptōis debemus dicere ꝙ ē aq̄ ꝛ in istāti qḋ copulaṫ ad illud tꝑs debemus dicere ꝙ est aer: ꝛ q: inter tꝑs ꝛ istās nō est aliqd mediū: iō nō est dare tꝑs mediū: i quo nec sit aqua: nec sit aer. ℄ Jsta āt solō: lʒ vera sit multā tñ hʒ calūniā. Nā ƒm phm.4.physi. tꝑs mēsurat motū: nūc T.cō.
vero mensurat mobile. est.n. vnū nūc in toto tꝑe. sicut 96.
vnū mobile i toto motu. cū ḡ aq̄ tēdit ad cōruptōeʒ: aq̄ se hʒ in rōne mobilis: ipm aūt corrūpi ꝛ alterari se hʒ i rōne motus: aq̄ ḡ dū moueṫ ad corruptiōeʒ mēsurabitur nūc tꝑis. motus ṽo ille quo ad corruptiōem vadit: mensurabiṫ tꝑe: ꝛ q: nō est absoluere rem a ꝓpa mēsura: quādiu durabit aqua: tādiu est dare nūc ꝛ istans quo mensurabiṫ. Dādum est ḡ nūc in quo veꝝ est dicere ꝙ est vltimo aqua. vlterius dicere ꝙ per totū tēpus est aqua. ꝛ in istāti ad qḋ copulaṫ illud tēpus icipit eē aer. est nō distinguere iter mensuraʒ mot^o ꝛ mobilis. ꝛ est ꝯsiderare ea que sūt per acciñs: q: ꝯsideraṫ ac ſi mobile vt ꝓpriā mensurā respiceret tꝑs. Cū habitū sit ipʒ mensurari ipso nūc: siue ipso istanti tēporis. ℄ Sciēdū
ergo nō esse nr̄e itentiōis ad p̄sens hāc qōnem radicitus inquirere. q: trāscenderet susceptū negociuʒ: tñ vt spectat ad ꝓpositū motui debeṫ duplex duratio. vna intriseca ꝛ alia extriseca. duratio extriseca ē ipʒ tꝑs. ꝛ q: h duratio nō depēdet ex ipsis motib^o mēsurat. Jō manēs vna mensurat omnes motus ꝛ est vnū tēpus mensura omniū temporaliuʒ. sicut q: vlna est mensura extrinseca respectu pānoꝝ: posset vna vlna mensurare oēs pānos: sed preter hanc durationē extrinsecam competit ipsis motibus mensuratis quedā duratio intrinseca. sicut p̄ter quātitateʒ vlne que est extrinseca quātitas pāni. Cui applicata quātitas vlne mensurat pānū pānus ab vlna mensurari nō posset. sic nisi esset duratio. ꝛ successio intrinseca cuilibet motui. q̄ relata ad tꝑs mēsuratur ab eo: mot^o a tꝑe mensurari nō posset: ꝛ q: ille durationēs sūt intrinsece ipsis motibus particularibus. Jō idōm est de eis. sicut dicim^o de ipsis motib^o. opʒ ḡ has duratiōes intrinsecas esse plures ꝛ esse itercisas. sicut motus particulares sūt plures ꝛ itercisi. tꝑs āt ꝙ fundatur in p̄mo motu est vnū ꝛ continuū. sicut motus p̄mus est vnus ꝛ cōtinuus: ꝛ q: in magnitudine ꝯtinua nō est dare duo indiuisibilia inter que nō cadit magnitudo media: in magnitudine aūt itercisa ē dare duo indiuisibilia sine magnitudine media vt ſi due linee itercise ꝯtigueṅṫ. erunt ibi duo puncta sine linea media. Jn tempore ḡ q: est vnū ꝛ continuū nō ē dare duo istātia sine tempore medio: ſʒ in alijs durationibus intercisis est dare duo instātia sine duratōe media. Cū.n. ex aq̄ fit aer est aliqua duratio itrinseca ipsi aque: ꝛ aliq̄ duratio intrinseca ipsi aeri: ꝛ ille due durationes nō ꝓpe continuantur: ſʒ contiguātur ꝛ comparātur ad temp^o. sicut ſi due linee intercise applicareṅṫ vni linee ꝯtinue. Cum ḡ queris vtrū sit dare instans in quo vltimo ē aq̄ ſi ex qua fiat aer. ſi queris de instāti duratōis intrinsece sic. ſi ṽo de instāti temporis nō: ꝛ q: duratiōes extrīsece nō sunt cōtinue: ꝛ lʒ sit dare ƒʒ talem durationem instās in quo vltimo est aqua: ꝛ instans in quo p̄mo ē aer: nō est tñ dare duratiōeʒ mediā in qua nec sit aqua nec sit aer. vero ḡ erat solutio phi. Et ratio in ꝯtrariū aliquā veritateʒ cōcludebat: cōcludēdo vnū esse istās in quo vltimo est aqua: ſʒ nō opʒ hoc instās eē tēporis instās: sed instās ipsius duratiōis itrinsece vtrū h duratio itrinseca cuilibet motui mensurato possit dici qñ. ita ꝙ sicut quilibet motus hʒ esse ex ordine quē habet ad motū

Nō pꝛ chꝛam solutionem. Motui debeṫ duplex duratio.

ad motū ꝓmum.ita quelibet duratio cuiuslibet motus
relinquaꝭ ex adiacentia tēporis:qḋ fundaꝭ in motu pri
mo:ꝛ sic ipm̄ qñ qḋ ex tali adiacentia reliqueꝭ: ꝛ vtꝝ
sit vnū qñ oīum qñ datū.sicut est vnum tempus oīum
tēporaliū:ꝛ vtrū sic accipiantꝭ instantia in ipso qñ.sicē
accipiuntꝭ in tempore nō est p̄ñtis speculatiōis.ad p̄ns
Ad 2m aūt in tm̄ dōm est ꝙ per iaꝫ dicta hēri pōt solutio rōis
ꝓtacte. ¶ Q: aūt secūdo addebaꝭ ꝙ si gnātio inciperet
esse.gnātio gnāreꝭ.ergo nihil pōt gnāri de nouo.q: si
genitū icipit esse:opꝫ ꝙ gnātio esse icipiat.dici potest.
ꝙ nō quicquid incipit esse ē ꝓprie genitū:nisi forte ge
nitū acciperemus large:nec valet ratio facta arguēdi.
gnātio terminaꝭ ad esse.ergo quicquid accipit eē:acci
pit esse per gñationē.Nā tactus ꝛ motus quātūcunqꝫ
incipiat esse post nō esse:sunt tamē ingenita:q: nō acci
piunt eē per gnātionē.sic ꝛ gnātio ē ingenita:q: nō ac-
cipit esse per gnātionē.pōt ergo dici ꝙ solū compositū
Ad 3m hꝫ esse per se:ꝓprie ēt generaꝭ ꝛ accipit esse ꝑ gnātio-
nem ꝛ nō alia. ¶ Q: aūt addebaꝭ tertio generationeꝫ
esse mediū inter esse ꝛ nō esse.ergo est media iter extre
ma cōtradictiōis.dici dꝫ gnātiōeꝫ nō esse mediā inter-
esse ꝛ nō eē simplr:sed inter esse ꝛ nō eē actu: ꝛ sic acce
ptum esse ꝛ nō esse nō sunt ꝯtradictoria:sꝫ habent me
dium ens in potētia:qḋ incipit a nō esse in actu: ꝛ tꝭmi
natur ad esse in actu:vel possumus dicere ꝙ sicut mate
ria nūqꝫ absoluiꝭ simplr ab omni esse.sic nunqꝫ ē gene
ratio:nec aliqs motus qui nō sit ꝯiunctus alicui actui.
Nō refert aūt vt spectat ad ꝓpositū. vtrum hoc sit per
se vel ꝑ accñs.verbi grā.si ex aqua dꝫ fieri aer gnātio
incipit a nō aere ꝛ terminaꝭ ad aereꝫ:sed nō aer a quo
incipit gnātio hꝫ esse cōiunctū alicui actui.potest enim
id non aer esse aqua.

¶ Mouetꝭ hec questio. Textu cōmē.20. Qō xxi.

p'm SEcundo restat ōclarare vtrū i sub
stantijs possit esse gnātio
simplr.videꝭ ꝙ nō. Nam ens simplr triplr
pōt dici. Uno modo diciꝭ ens simplr.i.vni
uersaliter: ꝛ sic simpliciter diuiditur contra ens con-
tractū. Alio mō pt accipi simpliciter.i.ꝓncipaliter: ꝛ sic
simplr ꝯ.ſm quid. ꝛ hoc modo substātia est ens sim-
pliciter. Tertio modo pōt dici simpliciter.i.ens in actu
ꝛ sic simpliciter diuidiꭍ contra ens in potētia.ꝙ enim
est potētia tale nō est simpliciter tale. ꝛ q: quotiēscūqꝫ
multiplicaꭍ vnū oppositoꝝ toties mltiplicaꭍ reliquū.
et sic ens simpliciter diciꭍ ens triplr:ita ꝛ nō ens simplr
triplr dici pōt.vel nō ens vl'iter:vel nō ens suba:vl' nō
ens aliquo modo in actu.si ergo gnātio fit ex non ente
simplr:gnātio erit ex nō ente simplr. sed nullo predi-
ctoꝝ modoꝝ ſm ꝙ dꭍ aliqd nō ens simplr pt dici gnā
tio sube fieri ex nō ente.ergo in substātijs :de quibꝰ ad
p̄sens intendimus querē.nulla erit gnātio simplr.Q:
uīt ex nō ente simplr nō possit esse gnātio sube pꝫ:quia
agens naturale:ꝑ cuiꝰ actionē fit gnātio semꝑ:p̄suppo-
nit aliqd in qḋ agat.Jdeo hētur i tra.ꝙ oēs phāres ꝑ-
terruit cōcedere aliquid esse ex nihilo. ꝛ vl'iter ex nō en
2m te. ¶ Amplius ꝙ ex nō ente simplr secūdo mō.i.ex nō
substātia nō sit possibile fieri generationē substātie.pꝫ
T.cō. per phꝫ.ꝓmo physicorꝫ.qui ait:ꝙ ex non substantia
25. non fit substantia. ¶ Et amplius ex nō ente simplici-
3m ter 3°modo.i.ex nō ente aliquo modo in actu non pōt
Cō. 4 esse generatio:quia ſm Cōmenta.8.physico. Si esset
materia soluta ab omni actu nō posset esse subiecta mo
tui ꝛ transmutationi:sed sine motu ꝛ transmutatione
non fit generatio:ergo ꝛc.

Notanduꝫ ꝙ gnātionem simplr.duplr sumi
posse ab'e ꝛ cōparatiue .nūc.n.ali
quid diciꭍ ab'e tale:qñ est ſm se tale: ꝛ ſꝫ sua principia
tale. Sed tunc est cōparatiue tale.qñ est respcū alteriꝰ
tale:generari ergo aliqd simplr pōt accipi ab'e ꝛ ſꝫ se:
ꝛ comparatiue.vt comparando vnū generatū ad aliḋ
generatū:vtroqꝫ aūt mō in sustātia reperiꭍ generatio
simplr.tunc quidē accipiꭍ generatio simplr ꝛ ab'e ſm
se qñ generatur.penes ea que sūt per se ꝓncipia genera
tiōis.hec aūt sūt mā.forma.potētia. ꝛ actus. gnātio.n.
incipit a mā ꝛ ab ente in potētia ꝛ terminaꭍ ad formaꝫ
ꝛ ad ens i actu. Jncipit āt a nō ente ꝛ terminaꭍ ad ens
quādo ꝙ est gnātio ex ente in potētia simplr. ꝛ termi-
naꭍ in ens simplr. ꝛ terminaꭍ simplr in ens ab'e no-
mine.pōt dici generatio simpliciꭍ. talis aūt gnātio est
sube.ex illo.n.ente in potētia per se loquēdo est genera
tio aliqua que subijciꭍ forme q̄ ꝑ illā generationē acq-
riꭍ.Cū ergo forma subalis que acqriꭍ per gñationem
sube sit i ipsa mā:que de se est pura potētia: opꝫ ipsam
mām esse id qḋ subijcitur in tali gñatiōe. Jdeo scribitur
primo huius.capitulo de alteratione ꝙ yle est maxime
subiectuꝫ generationis.si enim ipsa forma substātialis
immediate perficit ipsam materiam: quia nulla forma
accidentalis precedit ipsam per se loquendo: ipsa ma-
teria ꝛ ipsum yle erit id ex quo est generatio substātie.
si eniꝫ alia occurrūt hoc est per accñs vt supra ostēde
batur.ex ente enim in actu ꝛ ex priuatione vt diceba-
tur generatur aliquid per accidens.ex ente vero in po
tentia per se: ꝛ ex tali ente in potentia fit generatio.q̄-
le est illud ens quod subijcitur forme per generationē
acquisite:est ergo generatio substantie generatio sim-
pliciter :q: est ex non ente simpliciter cum sit ex ente
simpliciter in potentia rursum generatio sube est gene-
ratio simpliciter:q: terminaꭍ ad ens simpliciter.termi
natur eniꝫ ad substātiā : que simpliciter debet dici ens.
Utrum autem predicta duo propter que ab'e accipiꭍ
generatio simpliciter inseparabiliter sint connexa: vt
quotienscūqꝫ terminatur generatio ad ens simpliciter
quod generatur non fiat ex non ente simpliciter. ꝛ ecō
uerso: ꝛ qḋ illoꝝ plus faciet ad gñonem simpliciter: ꝛ
vtrū magis debeat dici generatio simplr:vel q: est ex
nō ente simplr:vel q: terminaꭍ ad ens simpliciter.ifra
patebit. Nam in caplo de augmento vbi disputabimꝰ
de dimensionibus indeterminatis quō p̄cedunt formā
substātialeꝫ in mā.ibi.n.de hoc aliquid diceꭍ: ꝛ deo dā
te qḋ ibi fuerit dimissuꝫ suppleбiꭍ in secūdo:vbi dispu-
tabiꭍ:vtruꝫ oporteat qualitatē simbolaꝫ remanere:ad
presens aūt intm̄ dōm sit generationem substātie dici
generationeꝫ simplr.tm̄ q: est ex non ente simplr:cum
yle.i.mā ꝓma sit maxime generationis subiectū.tm̄ ēt
q: talis gñatio terminaꭍ ad ens simplr.i.ad substātiaꝫ
que ens simplr dici pōt. Uiso quō in substātijs reperiꭍ
gñatio simplr ꝛ ab'e.restat vidē quō i eis r̄periꭍ hmōi
generatio comparatiue.hec aūt cōparatio dupliciter
sumi pōt:vel respectu accidētiū:vt comparando subaꝫ
ad accñs:vel respectu subarū comparādo substantiaꝫ
ad substantiaꝫ.vtroqꝫ aūt modo in substātijs reperitur
gñatio simplr.nā respectu accñtis quelibet substantia
generaꭍ simplr:cū quelibet substātia plꝰ habeat de en
titate qꝫ accidēs comparādo ēt substātiaꝫ ad substātiā
inuenimus in substātijs gñationeꝫ simplr ꝛ sic nō qli-
bet substātia generatur simplr:sed substantia ꝑfectior
respectu substātie imperfecte diciꭍ generari simpliciter
hec autē perfectio vt superius dicebatur tripliciter po-
test accipi. Nā hmōi generabilia ꝛ corruptibilia vl' sūt
elmta vel sunt mixta: ꝛ si sunt mixta vel sūt ea in qbus
nō vltimatur gñatio nāe:vt in gñatione embrionis:vl'
sunt talia ad que cū peruentū est finiꭍ intētio gñatiōis

Gñō simplicitꝭ pt sumi duplicitꝭ ab so'e ꝛ cōparatiue

al' ꝯsideratur.

T.c.24.

nālis:cū.n.pueniťur ad embrionē nō cessat:ſʒ cū perue
nit ad al'.vel ğ cōparabiť gñō vnius eł'i ad gñonē alte
rius:vt gñō ignis ad gñonē terre:vł cōparabiť gñō ei⁹
in quo nō finiť gñō nāe ad gñonē ei⁹i quo finiť:vt gñō
embriōis ad gñonē aīalis.vel cōparabunť ad ſeiuicē
mixta ad q̄ cū puentū ē cessat gñō nālis:vt ſi cōpararē
tur gñō vni⁹aīalis ad gñonē alteri⁹.ſʒ pmū modū acci
piť gñō ſimpliciter ex victoria forme:q: gñō ignis ē ge
neratio ſimpłr respcū gñonis terre.ſm 2ᵐ moᵐ accipiť
gñō ſimpłr ex itētiōe nāe:q: gñō aīalis eſt gñō ſimpłr
respectu gñonis embriōis.ſʒ 3ᵐ modū accipiť genera
tio ſimpłr ex pfectione ſpēi : q: gñō aīalis perfecti eſt
gñatio ſimpłr respectu gñonis aīalis iperfecti : ⁊ gñō
vłiter aīalis ē gñō ſimpłr respcū gñonis plāte: ⁊ gene
ratio plāte respectu gñonis lapidis:quō aūt ſʒ dictos
modos accipiť gñō ſimpliciter pʒ per dicta i qōne illa.
vtrū i ſubſtātijs reperiať magis ⁊ minus.ibi.n.oñſum
fuit ꝙ ex victoria forme ex itentiōe nāe : ⁊ ex pfectiōe
ſpēi repiebať plus de entitate i vna ſuba q̄ʒ i alia: ⁊ q:
gñō ſube plus hñtis de entitate ē gñō ſimpłr respectu
ſube deficiētis a perfectiōe entitatis illius:opʒ ſm oēs
dictos reperire i ſubſtātijs gñonē ſimpliciter accipien
Ad pᵐ do ſimpliciter non abˡᵉ:ſed comparatiue.vt dictuʒ eſt.

Opposita aūt his nō ē difficile ſoluē. Nā cū
dř ꝙ in ſbſtātijs repiť gñō ſimpli
citer.ğ gñabiť ſuba ex nō ente ſimpliciter . Dici pōt ꝙ
nō ſolū dř gñō ſimpłr:q: eſt ex nō ente ſimpłr:ſʒ ēt q:
terminať ad ens ſimpliciter:dato ğ ꝙ nō eēt gñō ex ñ
ente ſimpliciter:adhuc eēt i ſubſtātijs gñō ſimpliciter
q: terminareť talis gñō ad ſubaʒ q̄ ens ſimpłr dici dʒ.
deficit ğ argᵐ:q: nō ſyllogiſat:ſʒ peccat i forᵃ:deficit ēt
in assumēdo ſ'aʒ formā ⁊ peccādo i mā. Nā vt oñſum
eſt:gñō ſube eſt ex nō ente ſimpłr.i.ex non ente vłr vt
ex nihilo:nec ex nō ente ſimplicit'.i.ex nō ente pncipa-
liter vt ex nō ſuba:q: vt dicebať: ⁊ bñ:ex nō ſubſtātijs
nō fit ſuba:ſʒ ex nō ente ſimpliciter.i.ex nō ente i actu:
⁊ ex ente i poᵃ. Et ꝙ arguebať mām nūq̄ʒ ſeparari ab
actu:q: ſi ſic ſepata eēt:motui ⁊ trāſmutatiōi nō poſſʒ
eē ſuba.dici pōt ꝙ accidit gñoni ſube ſm ꝙ hᵐ vt pōt
patere per iā habita: ⁊ ō his q̄ ſunt p accñs nihil ē cu-
5.phy.6 re arti.vt dicitur.5.ethicorum.

¶ Moueť hec qō. Textu cōmē.20. Qō. xxij.

pᵐ **Tertio** reſtat declarare.vtrū in accñti-
bus recipiať gñō ſimpłr: ⁊ vi-
deť ꝙ nō:q: ſʒ qd ⁊ ſimpliciter opponūtur:
opposita aūt in eodē eſſe nō pñt :gcqd ğ ge-
neratur ſecundum qd nō dʒ dici gñari ſimpliciter ſed
gñō cuiuſlʒ accñtis eſt ſm qd.ğ nulla talis gñō dř ſim
2ᵐ plicter. ¶ Ampli⁹ gñō reſpicit ens ⁊ eē tāq̄ʒ terminū
7.m.4. ad quē:ſʒ accñtia ñ ſūt entia:ſʒ ſolū ſūt entis:cū ğ gñā
tur accñs.nō dʒ dici gñari ens ſʒ nūq̄ʒ eſt ſimpłr gñō:
niſi ſit gñō entis:nulla ğ accñtis gñō ſimpłr debʒ dici.

Notandū aūt ꝙ vt in pmiſſa qōne dicebatur
gñō dupłr ſumi pt.abſolute ⁊ ɔpa
ratiue. Cum ğ queriť vtrū i accñib⁹ ſit gñō ſimpliciter
ſi itelligať abˡᵉ ⁊ ſm ſe nō:ſed cōparatiue ſic: ꝙ aūt in
accñib⁹ nō ſit gñō ſimpliciter abſolute:ſi ɔſidereť pdi
cta de leui pʒ.dicebať.n.ꝙ q: gñō ſʒ ſe erat ex non eſſe
ad eſſe:vt pōt patere in.5.phyſi. Tunc erit gñō ſimpli
T. cō.9. citer ſi ſit ex nō ente ſimpłr vł ſi ſit ad eſſe ſimpłr.neu
t.7. tro aūt iſtoꝝ modoꝝ gñō accñtis pōt dici gñō ſimpłr.
nō enim talis generatio meretur nomen generationis
ſimpliciter:q: ſit ex non ente ſimpliciter in actu ſed ex
ente in potētia.verum eſt enim ꝙ per ſe loquēdo gene
ratio non eſt ex ente in actu nec ex puatione :ſʒ ex ente
in potentia.per ſe enim calidū non generať ex frigido:
nec ex puatione calidi:ſed ex eo ꝙ eſt i potētia calidū:
ſed tamē tale ens in potentia eſt qō p ſe gñoni ſubijciť
quale eſt illud ens in potētia qō eſt ſubm forme per ge
nerationē acquiſite.ideo tale ens in potentia ſubijciť in
gñone ſube:q̄le eſt id qō ſubijciť forᵉ ſubali: ⁊ tale ens
in potētia ſubijciť i gñone accñtiū q̄le ē ſubm forme ac
cidentali.forma aūt ſubalis vt dicebať imeˡᵉ pficit ipſaʒ
mām.vtrū aūt ois forma ſubſtātialis imeˡᵉ pficit māʒ
nō eſt pñtis ſpeculatōis:nō.n.itendimus querē de for
ma hūana quō ſe hēat ad mām quā pficit: ⁊ quō i hoīe
ſaluať gñō ſimpłr.q: hoc ſapit aliā ſciam.ibi.n.deo dā
te ſuo loco talia dicemus. In hoc autē opere volumus
ſemper verba noſtra referre ad alia generabilia i qb⁹
ſaluamus gñationē ſimpliciter:q: forma ſubſtātialis i
ipſis per ſe loquēdo imeˡᵉ perficit ipſā mām.forma vō
accñtalis:que per alterationē induciť nō imeˡᵉ perficit
ipſaʒ mām: ⁊ q: huius forme ſic per alterationē iducte
aliquo mō cauſa ē totū compoſitū ex mā ⁊ forma. Jō
talis forma in toto compoſito fundať ſicut in ſubiecto.
ſit ğ p ſe loquēdo gñō calidi ex potētia calido: ⁊ gene-
ratio cuiuſlibʒ accñtis ex eo qō eſt in potētia tale.ſic ēt
gñō ſube ſit ex potentia ſuba.ſʒ potētia calidū nō ē po
tentia ſimpłr.eſt.n.ſuba actu qō eſt potētia calidū. Cū
ſubſtātia in actu ſit ſubiecta forme calidi:ſʒ qō ē potē-
tia ſubſtātia: ⁊ id qō ſubijciť forme ſubſtātiali ē poten
tia ſimpłr. Jō gñō ſube ē gñō ſimplex:q: eſt ex ñ ente
ſimpłr in actu:ex ente aūt ſimpłr i potētia.gñō āt cali
di ē gñō hmōi.q: potētia calidū ſimpłr eſt actu:cū ſit
actu ſuba.nō eſt ğ potētia ſimpłr:ſʒ ē ſolū potētia h q:
poniť eē potētia calidū.pʒ ğ ꝙ ex parte termini a quo
ſm qō gñō dř eſſe ex nō ente non poſſum⁹ ɔcedē abſo
lute loquēdo gñonē accñtis eſſe gñonē ſimpłr.cū gñō
eius nō ſit ex nō ente ſimpłr:ſʒ ſolum ex non ente aliq̄
mō vt oñſuʒ eſt. ¶ Ulterius nō poſſum⁹ dicere gnōnē
accñtis eſſe gñonē ſimpliciter ex pte termini ad quē.vt
dicať gñō ſimpłr.q: terminať ad ens ſimpłr.habitū.n
eſt accñtia nō eſſe entia ſimpliciter.nō.n.ſūt entia niſi
q: ſunt entis.vt pbať in plurib⁹ locis pbie pme. Decla
rata eſt ğ pma pars queſiti.videlʒ ꝙ in accñtib⁹ nō re 2ᵐ
periť gñatio ſimpłr abˡᵉ. ¶ Reſtat ğ declaraŕ 2ᵐ ꝙ.ſ.
ibi reperiať gñatio ſimpliciter cōparatiue.hoc aūt tri- Quod
pliciter inueniť.pōt.n.accñs ad tria cōparari ad ppaʒ vnum
eēntiaʒ per quā reponiť in ſpē: ⁊ ad ſubm in qua fūda accñs
tur. ⁊ ad eē ſub quo exiſtit:omnib⁹.n.his modis poſſu pl⁹ ha-
mus venari vnū accidēs plus hēre de entitate q̄ʒ aliō. beat ō
¶ Prima via ſumiť ex parte ſue eſſentie: alteratio eniʒ entita-
ſemper ſit ab oppoſito in oppoſitū ſuū. ois.n.motu⁹ad te quā
formā eſt aliquo mō inter duo oppoſita ⁊ maxime alte aliud.
ratio inter duo oppoſita hʒ eē hmōi āt oppoſita: vt pʒ prima
p Cōmē.i p⁹ ce. ⁊ mūdi.ſp ſic ſe hñt ꝙ vnū hʒ rōnem via.
habit⁹ aliud vō puōnis. Cū ğ gñať id accñs qō hʒ rō- 5.phy.
nē hit⁹ ē gñō ſimpłr.ñ abˡᵉ ſʒ ɔpatiue:vt reſpectu ei⁹ qō 7.
hʒ rōnē puōnis:q: tale accñs deficit ab entitate ei⁹ qō Nota
hʒ rōnē hit⁹. Si ğ vera eſſet oplo illoꝝ ꝙ accñtia i ſe cōmē.
nullā entitatē hērent:ſʒ ita ſunt entia in ɔpatōe ad ſub
ſtāriā.ſicut vrina ſana dř q̄ in ſe formałr nullaʒ ſanita-
tem hʒ.ſʒ ſolū notať ſic:q: repñtat ſanitatē q̄ eſt i aīa
li:h poſito ex ppa eēntia nō poſſumus iueſtigare vnū
accidēs hře pl⁹ de entitate q̄ʒ aliud cū nullū accñs ſm
hāc opinionē ponať hēre formaliter aliq̄ʒ eſſentiā vel
nām:ſʒ oñſum fuit h ſupra eſſe falſū.declarabitur.n.ac
cidētia aliq̄ʒ entitatē in ſe hēre.tñ q: hmōi entitas erat
entitas diminuta ppterea nō dicebať eſſētia:ſʒ ppter
entitatē que eſt in ſuba.q: entitas ſube dʒ dici entitas
ſimpłr.vt dicebať ibideʒ.ſi ğ accñtia aliq̄ʒ entitatē i ſe
hñt:ex pte eēntie coꝝ iueſtigare poſſum⁹ gñonē vni⁹
eē gñonē

2ᵃ via ee gñonē simplr respectu alteri⁹ iquātū entitas vni⁹ ē
pfectioꝛ ꝛ min⁹ āmixꝫ puōni q̄ꝫ entitas alteri⁹. ¶ 2ᵃ via
ad investigādū h idē sumit ex pte sube i q̄ accñtia ipa fū
dant. nā si vna suba plus hꝫ de entit̄e q̄ꝫ alia ꝛ vnā subaꝫ
dicimus gñari simplr respcū alteri⁹. qꝛ accñtia ab ipsa
suba dicunt entia: et accño illud qd ē aptū natū fūda
ri in subam pl⁹ hñtē de entit̄e ꝫ ꝙ hmōi eē videbit ma
gꝭ ens. ꝛ gño ei⁹ p se loquēdo dicet gño simplr respcū
3ᵃ via accñtis qd est aptū natū fundatū in suba min⁹ hñte de
entitate. ¶ 3ᵃ via sumit ex pte ipsi⁹ eē: qꝛ accño qd hꝫ
eē magꝭ actiū videt eē magꝭ ens ꝛ gño eius dicet gño
simplr respcū accñtis hñtis eē min⁹ actiuū. ꝛ qꝛ de his
trib⁹ modis investigat gño simplr i accñbus bonū fuit
p exēplū pbi. dicētꝭ gñonē calidi eē gñonē simplr respcū
gñonis fridi. calidū. n. excellit fridū. In pdictis tri⁹. p⁹:
enī calidū magis sigt spēꝫ ꝛ formā: fridū vo puōnē ñ
2 ꝙ frigiditas sit puatio pura. ſꝫ qꝛ pl⁹ hꝫ de impfectiōe
āmixta q̄ꝫ caliditas. 2ᵒ. calidū est aptuꝫ natū fundari in
suba magis ente: qꝛ in igne. Fridū vo in suba min⁹ ente
3 qꝛ in aq̄ vel in terra. 3ᵒ. calidū hꝫ eē magis actiuuꝫ quā
fridū. fridū. n. respcū calidi nō dꝫ dici actiuū: ſꝫ subacti-
uū. Sꝫ si vlteri⁹ quereret q̄ pdictaꝝ viaꝝ sit potioꝛ: ꝛ p
pter quid debeamus magis dicere generationem accñ
tis esse generationem simpliciter. vel ratione substātie
in qua fundatur: vel ratione proprie nature: vel ratio-
ne sui eē. Dici pt qꝛ ꝛ si oēs ille ꝯsiderationes bone sint
consideratio tamen ratione substātie in qua fundatur:
si sit per se ꝛ secundū quod huius: potioꝛ esse videtur:
quia accidentia licet in se entitateꝫ aliquā hēant ꝛ eis
aliqd eē ꝯueniat: magis tñ dñr entia pp entitatē q̄ ē in
suba: q̄ꝫ pp coꝝ nāꝫ vl̄ pp coꝝ eē. Et qꝛ gño simplr ex
ipa entit̄e sumit exēplū pbi cū h ꝙ fuit ꝯpetēs exēpli-
ficādo d calido ꝛ frido. in qb⁹ oēs pdicte cāe ꝯgregāt: ali
qd ꝯgruit: ꝛ qꝛ illis dñtijs. videlꝫ calido ꝛ frigido diffe
rūt ignis ꝛ terra: qꝛ vt dcm̄ ē gño simplr accñtiū potiꝰ
sume accipiēda ē respcū sube in q̄ fundat. vt accño qd
fundat in pfectiori suba: ſm ꝙ pfectioꝛ ē: dicat simplr
gñatū. qdā. n. p calidū ꝛ fridu intelligere dant dñtias
subales ignis ꝛ terre ꝯsites. ꝙ lꝫ calidū ꝛ fridū sint ac
cidētia: tñ pñt circūloqui dñe substātiales. qꝛ ille sunt
nobis ignote. exponūt ḡ p gñonē calidi ꝛ fridi de sub
stātiaꝝ gñone. nō accñtiū: ſꝫ hoc vt dr̄ ē ire pter itētio-
nē Aꝛ. qꝛ ſm eū in oīb⁹ gñib⁹ repitur gño simplr: ꝛ qꝛ
exēplificauerat in igne: dicimꝰ gñonē ignis eē gñonē
simplr respcū terre. nisi velimus dicere hoc cāᵐ esse de
fectiuū: opꝫ dicere exēplū d calido ꝛ frido deseruire gño
ni accñtiū. Ampli⁹ calidū ꝛ fridū p se dicūt formas ac
cidentales. forte per circūlocutioneꝫ possūt dicere sub-
stantiales. frustra autem itur ad circūlocutionem: cum
ex textu potest haberi bona ꝛ melioꝛ sententia ſm ꝙ
verba sonant. pꝫ ergo quomodo ꝛ qualiter in acciden-
tibus reperitur generatio simpliciter: qꝛ non absolute
Ad p- sed comparatiue.
mū

Opposita ūt his ñ ē difficile soluē. Nā cū dr̄
simplr. ꝛ ſꝫ aliqd opponit: ꝛ op-
posita i eodē ꝯgregari nō possūt. dici pt ꝙ veꝝ ē abso-
lute ſꝫ ꝯpatiue ꝯgregare opposita nihil phibet: idē enī
pōt eē magnū ꝛ puū ad aliō ꝛ ad aliō relatū: ꝛ qd est
Ad 2ᵐ ſꝫ qd in se ꝯsideratū pōt esse simplr respectu alterius.
¶ Qꝫ vo addebat accidētia non sunt entia nisi qꝛ sunt
entis. bene arguit: qꝛ ñ sūt entia simpliciter ꝛ ꝙ gene
ratio eorum nō est generatio simpliciter ꝛ absolute lo-
quēdo: pōt tamē esse generatio simpliciter comparati-
ue: ꝛ qꝛ lꝫ accidētia in se sint ens aliquod comparatiue
tamē vnū accidēs est ens respectu alterius vt respectu
eius qd magis ab entitate deficit.

De generatione ꝛ altatiōe ꝛc. T. c. 23.
hoc captꝫ. q.
tres partes hꝫ. nam i p⁹ pte datur dñia iter
gñonem ꝛ alterationem: qꝛ i alteratōe subij
citur ens i actu: i gñone vo non. ꝛ qꝛ i altera
tione subijcitur ens in actu: qꝛ alteratio ē q-
dam motus: ꝛ motus est actus entis ꝛ habentis actua
litatem aliq̄ꝫ. Jō circa pᵐ ptē est dubitādū d alteratōe
per ꝯpōnē ad motū. ꝛ qꝛ de rōne motus vr̄ eē ꝙ i eo ñ
sit dare pᵐ mutatū eē: ꝛ mot⁹ vr̄ eē qd ꝯtinuū. Jō circa
hoc tria declabimus. p⁹ declabit vtrū alteratio sit mo
tus. 2ᵒ vtꝝ in ea sit pᵐ mutatū eē. 3ᵒ. vtꝝ sit motus cōti
nuus. scda pars h⁹ capli ē. ꝙ manēte passiōe symbola
ꝯlꝫ fieri gñonē ꝛ corruptiōeꝫ. Circa hoc āt duo essēt du
bitāda. p⁹ vtꝝ remanēte passiōe symbola tollat rō gño
nis. 2ᵒ. declandū esset quō ꝯlꝫ passionē symbolā remane
re. tertia ps capli ē ꝙ yle ē maxime ppꝛie subm̄ gño-
nis. in alqs aūt trāsmutationib⁹ aliquo mō. Circa h aūt
dubitādū esset: quō ꝛ qualiter hoc sit verū: qꝛ dub. rā-
da: circa tertiā ptē h⁹ capli declabūt i caplo d augmē-
to ꝛ i scdo vbi de passiōe symbola disputabit: declabū
tur dubitāda circa ptē secūdā. in hoc iō caplo soluꝫ sūt
declanda dubitāda circa partem pmam.

¶ Mouet hec q̄stio. Textu cōmē. 23. Qō. xxiiij. pᵐ

Circa pᵐ sic procedit. vr̄ ꝙ alteratio ñ
sit motus. si. n. est motus vl̄ ē mo
tus ad vbi vel ad formā nō ē motus ad vbi:
qꝛ in oī motu tali de necītate mutat loc⁹: qd
enim alteratur nō de necītate mutat locum. vt dicitur
in caplo de augmēto. erit ḡ mot⁹ ad formā ſꝫ ois for⁹
est simplici eēntia ꝯsistēs. nulla ḡ forma iducit i māꝫ
successiue: cū ñ hēat ptē: ſꝫ sit simplex eēntia: qꝛ ḡ d ra-
tione motus ē esse qd successiuū: nulla trāsmutatio ad
formā dꝫ dici mot⁹ cū i tali trāsmutatione nō possit sal
uare successio. ¶ Amplius scdm Boetiū. accidētia sūt 2ᵐ Bo⁹.
idignātis nāe. corrūpi. n. pñt: alterari vo minime: qlꝫ ḡ
variatio tollit formā accidētalē: ꝛ nulla accidētalis for⁹
tollit successiue. ſꝫ sine successione nō est motus. ḡ ꝛc.

Notanduz ḡ difficultatē q̄sti i h eē. Nā cuꝫ
qd mouet sit ptiꝫ i termino a q̄: ꝛ T. c. 32.
ptiꝫ in termio ad quē. vt pbat i. 6. physi. opꝫ i oī motu ꝛ. 33.
saluare successioneꝫ aliquam. si ḡ for⁹ accñtis in simpli-
ci eēntia ꝯsistit: ꝛ nō pt iduci successiue rōnabilr dubi-
tat quō in trāsmutatiōe ad talē formā pōt saluari ratio
mot⁹. ¶ Sciendū ḡ ꝙ i hmōi trāsmutatiōe tria sunt
ꝯsiderāda. eēntia ipsi⁹ forme: que p talē trāsmutationē
iducit. ꝛ subm̄ qd tali for⁹ subijcit: ꝛ eē sub q̄ talis for⁹
existit. ¶ Cū ḡ q̄rit vtꝝ in alteratōe reseruet rō mo-
tus. si cōparem⁹ hmōi trāsmutatōeꝫ ad ipsam formam pᵐ.
ſm se que per talē trāsmutatōeꝫ iducit: nō potest in ea
reseruari ratio motus: qꝛ vt arguebatur ꝛ bene: ipa for
ma ſꝫ se: cū nō habeat partē ꝛ parteꝫ vl̄ simul tota ex
pellit. vl̄ simul tota iducit: ꝛ qꝛ simultas repugnat mo
tui in ea ſꝫ ꝙ hmōi ñ reſuat ratio motus: sed si refer-
rim⁹ hmōi trāsmutatiōeꝫ ad ipm subm in q̄ forma re-
cipit: ꝛ ad eē qd hꝫ forma i tali subiecto: ibi pōt aliquo
modo reseruari ratio motus. dico aliquo mō: qꝛ in nul-
la transmutatione ad formam: ita complete reseruatur
ratio motus sicut in trāsmutatōe ad vbi. Qd autem tā
ratione subiecti q̄ꝫ etiam ratione ipsius esse quod habꝫ
accidentalis forma in subiecto possit in alteratione re-
seruari aliquo modo ratio motus sic pꝫ. Naꝫ lꝫ forma
ipsa nō habeat partem ꝛ partem: subiectum tamen in
quo recipit: partem ꝛ partem haber: ꝛ ratione partiuꝫ
subiecti potest assignari successio i introductione talis
forme: vt si ignis debeat calefacere aerē successiue po-

terit calefacere ipsum calefaciendo prius vnam partem
q̃ aliã. Ex quo apparere põt: cum forma ipsa per acci-
dens diuidatur diuisiõe subiecti: q2 albedo multa est si
superficies multa fuerit: ꝛ calor multus est si eius subm
multũ fuerit i ipsa forma accidẽtali: sm quã est altera-
tio nõ per se ꝛ pmo: sed per accidẽs ꝛ ratiõe subiecti p
tem ꝛ ptes assignare possumus. ꝛ put i ea assignamus
partẽ ꝛ partẽ: ꝛ dicimus ipsum successiue iduci: possu-
2m mus i trãsmutatiõe ad talẽ formã saluare aliquo mo-
do rõnẽ motus. ¶ Scdo hoc saluare possumus ex p-
te ipsius esse. Nam lz q̃libet forma quãtũcũqz acciden
talis nõ hẽat gradus sm essentiã: põt tñ hẽre gradus
q̃tũ ad eẽ: ita q sm esse qd hz talis forma i subto: põt
itendi ꝛ remitti: ꝛ q2 vbicũqz est assignare gdus ꝛ itẽ
sionẽ ꝛ remissionẽ: ibi põt assignari successio motus in
forma accñtali sm esse: qd hz i subo motus: ꝛ successio
esse põt. sic. n. imaginari debemus q si ex frido debeat
fieri calidũ remittit fridũ sz eẽ qd hz in subto: ꝛ q2 sm
tale esse est assignare gradus i ipo frigido: per ꝯtinuã
remissionẽ est deuenire ad talẽ gradũ i hm esse: q si in-
fra illũ gradũ fiat descensus ita reddet mã indisposita
respcũ forme fridi: q i ea frigiditas reseruari si poterit
ꝛ tũc in illo instãti in quo efficit mã sic idisposita cedet
forma frigidi in põnẽ mãe ꝛ iducet in eã for9 calidi: for
ma ḡ sm se vel tota expellit vel tota iducit q2 sm suaz
essentiã per se loquẽdo nõ hz partẽ ꝛ ptẽ nisi tñ per ac
cidẽs: vt rõne partiũ subti: ꝛ q2 cũ in suo esse hz grad9
rõe taliũ ptiũ. ꝛ pp tale eẽ aliquo mõ saluat simplr rõ
al'. i ipa. motus. Cũ ḡ q̃rit vtrũ alteratio sit mot9. dici dz q alte
ratio põt accipi vt est motus ꝛ vt est mutatio: q2 respcũ
ipsius eẽntie forme sm se que per alteratõez iducit est
ibi mutatio solũ. respcũ vo ipsi9 subti: in qd successiue in
duci põt ꝛ respcũ ipsi9 esse sz qd põt intendi ꝛ remitti
seruat i ea rõ mot9. Qd vo ẽ magis ppe dcm: vl' q al-
teratio sit motus vel q sit mutatio: vel q idẽ est vtruz
al'e mu- iductio ipsius eẽntie forme que est mutatio tñ vel vtrũ
tatio. successiua trãsmutatio sm partes subiecti ꝛ sm intẽsio
nem ꝛ remissionẽ ipsi9 esse debeat appellari alteratio:
nõ est pñtis speculatiõis: q2 õ hoc deo dante tãget ali-
quid i scdo. vbi disputabit de alteratione elñtorũ. Ad
psens aũt sufficiat scire alteratiõez sic posse accipi q in
ea, saluatur ratio motus.

Ad pm **Opposita** aũt his nõ ẽ difficile soluẽ. Nã cũ
dr formas ẽ simplici essẽtia ꝯsistẽs
nõ hñs partẽ ꝛ partẽ. dici põt: q lz sm se ptẽ ꝛ ptẽ nõ
hẽat ipa forma accñtalis: hz tñ partẽ ꝛ partẽ rõne sub
iecti: tñ cũ extẽdat extẽsione eius ꝛ rõne taliũ ptiuz: ꝛ
Ad 2m ppter ipm esse sm q intẽdit ꝛ remittit põt i ea vt ostẽ
sum est saluari rõ mot9. ¶ Qd vo vlterius addebat acci
dẽtia esse indignãtis nãe: q2 corrũpi possũt: nõ alterari
possunt consueuit communiter dici. quod accñtia non
possunt alterari. possunt tamen esse termini alteratõis.
Sed hoc videtur deuiare ab intentione auctoritatis
mote. Nam sicut accidentia non possunt alterari: sed
possunt esse termini alterationis. ita non videntur pos-
se corrumpi: sed possunt esse termini corruptionis. com
positum enim est idem qd per se generatur ꝛ corrũpit
nõ forma. ideo dici põt q circa accñtia nõ ꝯlr alteratio
sm q alteratio dicit motũ ꝛ successiõez sz se: ꝛ q̃tũ ad
essentiã eorũ: sz rõne partiũ subiecti ꝛ ppter itensionẽ
ꝛ remissionẽ ipsius esse potest ibi contingere successio
ꝛ mot9 Qd ãt in soluẽdo tãgebat q omne qd mouet
partiz est in termino a quo: ꝛ parti in termino ad quẽ.
vt pz ex hmõi auctẽ ñ hr q ipa for9ad quã ẽ mot9 sm
se sit diuisibilis: sz q ipz subm sit qd diuisibile q ꝯcedi
m9. nihil. n. ppe alt at nisi sit q̃tũ ꝛ diuisibile q ãt itel

ligenda sit auctoritas nõ de forma sm se: sed de ppria
subo. vel de forma vt diuidit diuisiõe subiecti pz. dr. n.
ibi. omne qd mouet est partibile: q2 partim ẽ i termino
a quo ꝛ partim in termino ad quẽ. forma aũt vt pz non
mouet. sed est terminus motus: sed magis q subijcit
ei mouetur ad ipsã.

¶ Mouet h qd. Textu cõmẽ. 23. Qd. xxiiij.

SEcundo restat declarare vtrũ i al pm
teratiõe sit dare pmũ mu
tatum esse: videt q nõ: q2 de rõne motus ẽ
q i eo nõ sit dare pmũ mutatũ esse. vt pba- T. cõ.
tur. 6. physicorũ. Si ergo in alteratione seruatur ratio 52.
motus in ea non erit dare pmũ mutatum esse. ¶ Am- 2m
plius ꝛ si i alteratione vel i aliquo alio motu eẽt dare
pmũ mutatũ esse vel pmũ alteratũ esse: motus ille eẽt
compositus ex indiuisibilibus. semp. n. mobile p9 mo-
uet in spatio minori q̃z in maiori. Cũ ḡ i pncipio spatij
ꝛ in pncipio mot9 nõ sit moueri nec mutatuz esse. si eẽt
ibi dare pmũ mutatuz esse illd vl' esset diuisibile vl' idi-
uisibile. nõ diuisibile. ḡ ipsi pncipio spatij: q2 nõ esse p-
mo mutatum esse: tñ parte eius esset primo mutatum
esse q̃z in toto. si ãt dicat hmõi mutatũ eẽ: esse idiuisibi-
le. ḡ ipsi pncipio spatij: qd nõ põt nominari p aliqd idi
uisibile: erit idiuisibile illud in quo est pmo mutatum
esse ꝯtinuũ vel ꝯtiguũ vl' cõsequẽter se habẽs: sz pone
re in eadẽ magnitudine idiuisibilia esse ꝯtinua vel cõ-
tigua vel ꝯñr se hñtia est dicere magnitudinẽ eẽ ꝯposi
tam ex indiuisibilib9 vt oñdimus cũ dissoluimus para
logismos democriti. ḡ ꝛc. ¶ Ampli9 ante omne muta 3m
tum esse pcedit moueri. vt pbat i eodẽ. 6. Sz in oi mo- T. cõ.
ueri sunt infinita mutata eẽ. sicut in omni linea sũt infi 58.
nita puncta. ḡ ante oẽm mutatũ esse sũt ifinita mutata
esse. ꝛ per ꝯsequẽs ante omne alteratũ esse pcedit al-
terari in quo sunt. Infinita alterata esse nõ est ergo dar
primo alteratum esse.

Notandũ aũt quosdã credidisse i alteratiõe
nõ esse dare pmo alteratũ esse. cre
debant. n. q sicut in motu locali nõ est dare pmo muta-
tum esse. sic nec in alteratiõe: sz hoc stare nõ pt. In mo
tu. n. locali. ideo nõ est dare pmo mutatũ esse: q2 mobi-
le nullã partez spacij acquirit simul: sed successiue acq
rit partẽ post partẽ: ꝛ motu suo prius acquirit partẽ mi-
norẽ q̃z maiorẽ: q2 prius mouet p meditatẽ palmi q̃z p
palmu totũ: ꝛ per medietatẽ medietatis q̃z per medie
tatem: ꝛ q2 ꝯtinuũ est diuisibile in ifinitũ nõ est ibi da-
re pmo mutatũ eẽ: nec est ibi dare ptẽ spatij quã pmo
mobile acquisierit: q2 cuz quelibet pars spatij sit diuisi
bilis: nõ põt ibi dari pars pmo acquisita per motũ: q2
pars illi9 partis pmo aeqsita esset: sz i alteratõe nõ sic.
oportet. n. ibi dare primo partem in qua est primo alte
rationem esse. est enim ibi signare partem. que tota si-
mul alteratur: nec est in alteratiõe. sicut in motu loca-
li: q semper pars minor prius alteretur sicut in motu
locali: semper minor pars prius per motum acquirit.
in alteratione enim acquiritur forma ꝛ qualitas aliq̃
naturalis. forma autem ꝛ hmõi qualitas nõ põt reser-
uari in mã quãtũcũqz minima: q2 i tñ posset diuidi q
forma ꝛ qualitas naturalis que per alterationẽ acqri
tur in eo reseruari nõ posset. Ideo ad minus opz tãtaz
partem simul alterari i qua reseruari possit forma per
alterationẽ inducta. si. n. aqua debeat calefieri nõ indu
cetur calor in partẽ aque quãtũcũqz minimam: sed ad
minus tãta pars aque simul calefiet in qua possit reser
uari forma caloris. ¶ Et vt appareant meli9 predicta
sciendum: q lz sm rem ꝛ sm esse nõ separet in hmõi
generabilib9 ꝛ corruptibilib9 ꝯtinuũ a passionibus: nec
passiones

passiões a continuo: ipsi tñ rei q̃ntitabili aliqua videnť
competere magis rõne continui. aliqua v̄o magis pro-
pter passiones ipsas. motus.n. localis vt ad ꝓpositum
spectat magis videtur respicere ipsum cõtinuũ: altera-
tio v̄o magis ipsas passiones ⁊ qualitates: p̄ motuȝ.n.
T.cõ. 6. localeȝ acqriť ipse locus: sed vt diceť infra. in caplõ de
tactu i mathematicis debeť tactus ⁊ locus. In.4. enĩȝ
physicoꝝ. ꝓbať ꝙ ipsis dimensionibus per se debetur
occupatio loci. Ideo contra ponẽtes vacuũ ostenditur
ꝙ si essent dimensiões per se separate ab omni corpo-
re ⁊ ab omnibus passiõibus occuparẽt locũ: ⁊ si pone
retur cuȝ eis aliquod corpus ponerenť duo corpora in
eodẽ loco. Si ergo mathematicis ⁊ dimẽsionibus se-
paratis debeť locus: q: talia videnť recipere ipsum cõ-
tinuũ ꝭm se: motus localis: per quẽ acquiriť locus: vi-
detur respicere ipsum cõtinuũ: ⁊ q: cõtinuum est diuisi
bile in ĩfinitũ: ⁊ in qualibet parte cõtinui quantũcunq;
minima reseruať rõ ꝯtinui: in qualibet pte spatij: quan
tũcũq; minima reseruabiť rõ motus localis. Ideo ĩ ta-
li motu nõ est dare ꝑmo mutatũ esse: q: mobile nullaȝ
partẽ spatij acqrit simul: sed ꝑus acquirit partem mi-
norem q̃ȝ maiorẽ. alteratio v̄o: q: per eam ꝑ se loquen-
do nõ acqriť locus: sed qualitas: ⁊ forma non respicit
mobile ĩ eo ꝙ est quid cõtinuũ ꝭm se: sed in eo ꝙ hȝ eẽ
naturale: ⁊ est cõiunctũ qualitatibus ⁊ formis: que nõ
possunt reseruari ĩ parte quãtũcũq; minima. Ideo non
semper ꝑus alteratur pars minor q̃ȝ maior: sed vt dice
batur: saltẽ tanta pars alterabilis alterať: ꝙ ĩ ea reser-
uari possit rõ qualitatis ⁊ forme ꝑ alterationem acqui
sita: ⁊ illud sic alteratũ simul põt dici ꝑmo alteratũ eẽ.
al'. alte ratũ. vtrũ ãt possit accipi alteratio: ꝙ in ea nõ sit dare ꝑmuȝ
mutatũ esse: ĩ sequenti declaratione patebit. Ad ꝑsens
autem ĩ tñ dictum sit ꝙ in alteratione dari potest pri-
mum alteratuȝ esse.

ad ꝑm **Opposita** aũt his nõ ẽ difficile soluẽ. Nã cũ
dr ꝙ ꝯ rõnem motuš est ꝙ ĩ eo sit
dare ꝑmo mutatũ eẽ. Dõm est ꝙ simplr hoc est contra
rõnem motus localis: sȝ nõ est simplr cõtra rõnem al-
terationis. vtrũ aũt in alteratione aliquo modo hoc sal-
Ad 2m uari possit: ꝙ ĩ eo nõ sit dare ꝑmo alteratum esse: in se-
quenti declaratiõe diceť. ¶ Qȝ ãt addebať secundo ꝙ
si esset dare ꝑmo alteratũ esse: motus siue mobile esset
qd compositũ ex indiuisibilibus: ⁊ ita quantũ esset ex
nõ q̃ntis. dici põt ꝙ ĩdiuisibile dupl'r põt accipi: vel ꝭm
qõ cõtinuũ respicit: vel ꝭm ꝙ respicit corpus naturale.
ĩdiuisibile.n. respectu continui est quãtũ ⁊ est indiuisi-
bile simplr: sed ĩdiuisibile respectu corporis naturalis
nõ est ĩdiuisibile simplr: sed est quid quantũ. opȝ.n. da-
re ptẽ aliquã quãtam: que si vlterius diuidať expolia-
biť a formis ⁊ a nãa ꝓpria: ⁊ ex hmõi indiuisibilibus
Ad 3m cõstare corpus ⁊ cõtinuum nõ est incõueniens. ¶ Qȝ
v̄o addebať tertio ꝙ ante omne mutatũ eẽ ꝑcedit mo-
ueri ⁊ ante omne alteratũ eẽ alterari: quomodo autem
hoc sit ĩtelligendũ in sequenti declaratiõe dicetur. vbi
supplebuntur si qua hic omissa fuerunt.

¶ Moueť ħ qõ. Textu cõmẽ. 24. Qõ. xxv.

ꝑm **Tertio** restat declarare vtruȝ alteratio
sit motus cõtinuus: ⁊ videť ꝙ
sic: q: de ratione motus est ꝙ sit quid conti-
nuum. Si ergo in alteratione reseruatur ra-
tio motus ipsa erit quid continuum. ¶ Amplius ꝭm
phm̃ tempus habet continuitatem a motu. motus ve-
2m ro a magnitudine. Cuȝ ergo magnitudo alterabilis sit
quid continuum: alteratio erit quid continuum.

Notanduȝ ãt quosdã dixisse ĩ alteratiõe nul
lo modo reseruari ꝯtinuitatẽ: sed
hoc nõ videtur bene dcm̃. est.n. aliquo modo alteratio
cõtinua: lȝ simpliciter quid ꝯtinuũ dici nõ debeat. Et si
dicať ꝙ alterante approximato ipsi alterabili nõ conti
nue sit alteratio: sed in toto tempore fit continua dispo
sitio alterabilis: ⁊ instanti ad qõ copulať illud tp̃s hȝ
esse alteratum esse: ⁊ vna parte alterabilis sic alterata
disponiť alia pars eius: ⁊ post dispositioneȝ sequiť al-
teratum esse illius partis: ⁊ ex talibus alteratis eẽ di-
uersarũ partiuȝ compleť alteratio totius mobilis: ⁊ q:
hmõi alterata eẽ nõ sunt cõtinua: iõ motus alteratõis
nõ est qd continuum. Istud nõ videť sufficere ad osten
dendũ nullo mõ alterationẽ esse quid ꝯtinuũ: q: in illo
tempore: ĩ quo disponiť alterabile: aut aliqua variatio
fit ĩ ipso alterabili: aut non. si nulla variatio fit in eo. si-
cut in ꝑncipio illius tẽporis: quo durabat dispositio nõ
fiebat ĩtroductio forme: ꝭm ꝙ contingebat alteratum
eẽ: ita nec in fine illius tẽporis cõtinget hmõi introdu-
ctio: ex quo nulla variatio fit ĩ ipso alterabili ꝑ hmõi di
spositionẽ. si v̄o oȝ aliquã variationeȝ fieri in ipso alte-
rabili: cũ variatio illa nõ fit sine alteratione. sicut pre-
sente actiuo passiuum cõtinue disponiť ⁊ variatur: ita
ꝯtinue alterať. videtur.n. repugnare ipsis apparẽtibus
dicere alterationẽ ex nulla parte cõtinuitatem habere.
¶ Sciendũ ergo ꝙ alteratio vt tactũ est ad tria com- ꝑm.
parari põt. ad subm̃ qõ alterať. ad formaȝ que per alte
rationem ĩducitur. ad esse sub quo talis forma existit.
Cõparata ergo alteratio ad formã: nec est motus: nec
cõtinua: comparata aũt ad alterabileȝ: ⁊ si dȝ dici mo-
tus: nõ tamẽ est ꝓprie qd continuũ: respectu aũt ipsius
eẽ motus ⁊ cõtinuũ dici põt. ꝑmũ sic ostendiť. forma:
vt dcm̃ est: simplici essentia cõsistit: nec per partes suc-
cessiue ĩduciť. Ideo in ea nõ reseruať per se ratio mo-
tus: ⁊ si ꝭm ꝙ hmõi nõ ẽ motus: sȝ mutatio solũ: nõ dȝ
dici motus ꝯtinuus. Nã motus ꝯtinuus presupponit
motũ. ¶ Scdȝ aũt sic ostẽdiť. dcm̃ ẽ ꝙ nõ q̃tacũq; ps 2m
mobilis alterať successiue: sȝ opȝ dare aliquaȝ partem
mobilis simul alteratã: sed reseruari põt ibi rõ motus
ꝓut ĩ eodẽ subiecto alterabili est dare diuersas partes
successiue alteratas esse: lȝ.n. oporteat dare aliquã par-
tem simul alteratã: nõ tñ opȝ totũ alterabile simul alte
ratũ esse: sed sufficit tantã partem simul esse alterataȝ:
ĩ qua possit reseruari ratio forme per alterationẽ indu-
cte: ⁊ q: ĩ eodem alterabili est signare plures tales p-
tes: alterabile põt successiue alterari: ⁊ q: in illis altera
tis eẽ nõ reseruať continuitas: sed successio: ⁊ si ratiõe
successiõis debet dici motus: nõ tamẽ dȝ dici quid con
tinuum. nisi forte per accidẽs. vt patebit in soluẽdo ra-
tiones oppositas. ¶ Tertiũ aũt sic ostẽdiť: q: si ex fri 3m.
gido dȝ fieri calidũ: continue successiue remittitur fri-
gidũ in suo esse: nec est signare tempus in quo remitta
tur: donec sit friditas cõmota: ⁊ ĩducta caliditas: ⁊ sicut
cõtinue remittiť fridũ: sic cõtinue põt intendi calidum
ĩtroductũ per corruptionẽ frigidi. ꝑ quãtũ ad intensio
nem ⁊ remissionẽ ꝭm eẽ ⁊ motus ⁊ cõtinuatio saluari
põt. sic itaq; imaginari debemus ꝙ presente actiuo cõ
tinue disponiť passũ: ⁊ ista cõtinua dispositio nihil est
aliud nisi ĩtensio vel remissio ipsius forme ꝭȝ eẽ qõ hȝ
ĩ subiecto: ⁊ facta sufficienti dispositiõe forma ad quaȝ
disponit actiuũ ĩduciť simul saltem in tãta parte passi:
q̃ta sit sufficiens ad susceptionem illius forme: ⁊ illa
parter passi sic alterata disponitur pars alia: ita ꝙ al-
terationem vnius partis non oportet continuari alte-
rationi alterius partis: sed cadit ibi tempus medium
quo fit dispositio: ⁊ illa dispositio est illud alterari
quod precedit alteratum esse: ⁊ quia huiusmodi al-
terari ⁊ disponi respicit gradus ipsius esse sub quo

est forma.illa vo alteratā esse respiciunt partes ipsius
alterabilis:q2 he partes z illi gradus nō videnf eiuſ-
dem esse rōnis:nec videnf pertinere ad idē genus :nō
est proprie vnus motus continue ex omnibus illis di-
spositionibus: z ex omnibus illis alteratio esse.p3 er-
go quomodo nō simpliciter alteratio est motus conti-
nuus:aliqua tñ continuatio saluatur ibi propter conti-
nuam intensionem vel remissionem ipsius eē sub quo
Ad pᵐ est forma:siue:qō idē est:pp ꝯtinuā dispōnem passi.

Cū ergo dr̃ ꝙ de ratione motus est ꝙ sit quid
cōtinuū.dici d3 hoc esse de rōne mo-
Ad 2ᵐ tus localis:in alijs aūt motibus possumus aliq̄ mō sal
uare cōtinuitatē:sed nō simpliciter. ¶ Q3 aūt addeba
tur secūdo:ꝙ mobile est qd continuū.ergo z alteratio.
vt p3:alteratio magis cōuenit mobili z alterabili ra-
tione qua est cōiunctū passionibus z qualitatibus acti
uis z passiuis q̄3 vt est qd ꝯtinuū.continuatur aūt vna
pars alterata ipsius alterabilis cū alia parte alterata:
s3 nō in eo ꝙ alterata:imo discontinuanf alterata esse
per tempus mediū dispōnēs. Ideo si dicunf talia alte-
rata esse cōtinua ꝑpter cōtinuitatē alterabilis est val-
de per accidēs vt dicebaf.nō est.n.continuitas in ipsis
alteratis eē:sed magis est cōtinuitas in ipsa dispositio
ne vt ostensum est.

T.c.25. **De augmētatiōe** autem reli-
quū ē.Q2
phs in presenti lectione distinguit augmen-
tationem ab omnibus alijs motibus. Ideo
querendum est de dr̃ia motus augmenti ad
omnes alios motus.tria ergo declarabūtur.
primo ergo declarabitur dr̃ntia augmēti ad generatio
nem.secundo ostēdetur dr̃ntia eius ad alterationem.
tertio ad motum localem.

¶ Moueſ h qō.Textu cōmē.25. Qō. xxvi.

pᵐ **Circa** pmū sic ꝑcedit.videf ꝙ motus
augmēti nō sit realiter distictus
a gñatiōe. Nam ſm phm.circa finē h9 capli
per idē est augmētū z alimētū:sed alimētū
non alit:nec nutrit nisi vt est qō z vt est substantia: sed
vt est suba conuertiſ in subam mēbri:z est ibi genera-
2ᵐ tio z corruptio.si g̃ idē est alere z augere:idē erit gene
ratio z augmentū. ¶ Amplius qñ ad aliqd ꝯcurrunt
plura:denominatio d3 fieri a pncipali:nō ab anexo:s3 i
augmento ꝯcurrit ibi trāsmutatio ad subam inquantū
suba cibi cōuertiſ i subam membri: z transmutatio ad
quantitatē:inquantū quantitas alimenti superadditur
quātitati aliti:s3 cū trāsmutatio ad suba3 sit pncipalior
trāsmutatiōe ad q̄ītitatē:d3 fieri denominatio: z debet
3ᵐ dici illa trāsmutatio gñō:nō augmētū. ¶ Amplius vi
T.c.25. deſ velle phs:ꝙ si alimētū per se acciperet formā carnis
eēt ibi gñatio:tñ q2 accipit hmōi formā nō p se : s3 vt ē
ꝯiunctū mēbro.iō est ibi augmētū:s3 hoc nō videſ suf-
ficere:q2 sicut gñō ē motus ad subam : ita augmētū est
motus ad q̄ītitatē.sic g̃ nō est ibi gñō ꝑprie:q2 alimen
tum nō accipit formā carnis i se: sed vt est ꝯiunctū aliq̄.
sic nō est ibi augmētū:q2 nō transmutaſ ad quātitatē.
vt est aliqd i se:s3 vt est ꝯiunctum aliq̄:vel g̃ nec erit ibi
gñō nec augmentum:vel erit ibi vtrunq3.

Notandū aūt viā phi bonā esse.ideo.n.est ibi
augmētū z nō gñō ꝑpe loquēdo:
vel q2 alimētū nō accipit formā carnis. vt aliqd per se
existēs:s3 vt alteri ꝯiunctum. Duo g̃ sunt declaranda:
pmo ꝙ nō est ibi ꝑprie loqnēdo gñatio.secundo ꝙ est
ibi augmētū.pmū duplici via venari possumus.vide-
pᵃ via licet ex parte ipsius eē z ex pte forme. ¶ Prima qde3
via sic p3. Nā si gñō est ꝑcessus a nō eē ad.eē vt dr̃.5.
physi.sic loquēdū est de gñone vt loqmur de ipso esse: T.cō.
que g̃ hñt esse per se:per se gñari pñt:que hñt eē i alio 7.z.9
eis per se gñō cōpetere nō pōt.vñ phs.7. meta.osten- T.co.
dit solius cōpositi ē p se gñō z nō māe z forme: cuius 27.
ratio: z si plures cāe assignari possunt:iter alias āt h
satis ē bona.vt dicaf compositu3 per se gñari:q2 per se
h3 eē:mā aūt z forma:q2 per se nō existunt:per se gene
rari nō possūt. Cū g̃ cibus nō trāsmuteſ ad formā car
nis vt aliqd per se existēs:sed vt ꝯiunctus aliq̄ ꝑprie z 2ᵃ via
per se loquēdo nō erit ibi gñō. ¶ Scda via sumitur ex
parte ipsius forme. Dcm̄ est.n.ꝙ augmentū manet ſm
spēm:s3 fluit z refluit ſm māim.sic.n.docet nos imagi-
nari phs.vt cū aliqs eade3 mensura vt coreo vel vtre
mēsurat aquā si ab illo vero egrediaf z igrediaf aqua
semper manebit idē vtre:sed aliquādo erit i pluri aqua
aliquādo i pauciori: z q2 forma cōtinet māim magi q̄3
cōtineaf ab ipa:quādiu alitur animal:tādiu manet for
ma eius ꝯtinēs eius mā3 z eius corpus:s3 hmōi forma
aliquādo est in pluri mā:vt cum restauratio est plusq̄3
deperditio:aliquādo āt i pauciori mā est:vt cū deper-
ditio pualet restauratiōi.mā ergo fluit z refluit:sed for-
ma semper manet:q̄3diu manet aial.g̃ per conuersiōe3
alimenti nō ꝑprie ibi acquiriſ forma noua subalis: sed
fit ꝙ illa forma hēat esse i pluri mā: z q2 noua genera-
tio recipit nouā formā:nō ꝑprie est ibi generatio.cū nō
ꝑprie acqraf ibi noua forma. Uiso ꝙ non fit ibi ꝑprie
generatio.restat videre ꝙ fit ibi ꝑprie augmētū.qō de
leui p3.q2 sicut gñatio respicit aliquādo formā substan
tialem.ita augmētū respicit maiorem quantitatem.l3 g̃
aial per alimentū nō fit sub alia forma subali.tñ ē sub
maiori q̄ītitate.iō est ibi augmentum nō proprie gñō.

Opposita aūt his nō est difficile soluere. Nā ad pᵐ
cū diciſ idem esse nutrimentum z
augmentū:q2 idem cibus nutrit z auget.dici d3 ꝙ est
idem subiecto.l3 nō eodem mō est z qō z q̄ītū.sed tñ
nō est idem simpliciter.cibus.n.nō eode3 modo alit z
auget.sed auget ſm ꝙ est quātū.alit aūt vt est aial z i p ge.
suba.vt dr̃ in 2° de aia. z etiā vt innuiſ circa fine3 huius 41.
capli: z hoc sufficit vt augmentū sit aliō a generatiōe. Ad 2ᵐ
¶ Q3 aūt addebatur scdo ꝙ denominatio d3 fieri a di-
gniori parte.ex quo plura concurrunt ibi.dici posset ꝙ
hoc forte verum esset.si eque per se z proprie concur-
reret ibi vtrunq3.sed vt dictum est in dicta transmuta-
tione.non est ibi proprie generatio:sed augmentum.
¶ Q3 vero addebatur 3°.q2 sicut cibus accipit formam Ad 3ᵐ
carnis vt in alio. Ita quantitas eius h3 esse vt aliq̄ con-
iuncta.dici d3 ꝙ hoc argumentum petit qō est in con-
trario.arguit.n.oppositū.nō propositū. Nam cū cibus
accipiat formam carnis in alio nō est ibi gñō ex parte
alimenti.q2 nō transmutatur ad formam subale3 vt ali
qō per se exñs.nec est ibi gñō aliti.q2 alitu3 nō accipit
nouam formam.sed de augmento nō sic. Nam l3 non
fit ibi augmentū ipsius cibi:q2 eius suba nō manet.est
tñ ibi augmētū aialis:q2 aial est sub minori q̄ītitate q̄3
pus.g̃ eo ipo ꝙ cibus accipit formā carnis vt ꝯiunctū
mēbro.q2 p talē trāsmutationē aial nō est sub alia for-
ma subali.est tñ sub alia q̄ītitate inquātū est sub q̄ītita
te maiori.arguiſ p hmōi rōnē ꝙ nō est ibi gñō.s3 aug-
mentum ¶ Explicit opus qōnum.

¶ Nota candidissime lector.has Egidij qōnes nō eē i
cōpletas.vt multi existimāt.q2 sūt qōnes q̄ ab ipo fue
rūt dimisse in expōne lr̃e.ne tedio afficeret auditores.
vt potes colligē ex vbis suis i expōne textus cōmē.8.
Alie āt que mouenſ ab eo in reliqs ptibus libri sunt cū
expōne lr̃e ꝯnexe. Uoluim9 itaq3 h te n latere. Uale.

¶ Questiones

¶ Questiones clarissimi phi Marsilij Inguen sup libris
de gñatione ⁊ corruptione felici auspicio incipiunt.

¶ De generatione aũt ⁊ corruptiõe ⁊c̃. Textu cõmenti primi. Questio. I.

Circa primũ librum de generatione primo querit. Utrum
ens mobile ad formã sit subie-
pᵐ ctũ libri de generatione. ¶ Et
arguit q̄ nõ. Anima est subie-
ctum libri de gñone. ergo non
ens mobile ad formam. ɔña tz:
qr vnius scientie solũ dz eẽ vnũ
2ᵐ subm. Añs pz: qr cuiuslz sciẽtie
inferioris anima est subm. ¶ Scdo sequit q̄ iste liber
Icõuenicter diceretur liber de gñone: imo dici deberet
liber de gñabili siue de ente mobili ad formã. ɔñs ẽ fal
sum. Et pbatur ɔña: qr sciẽtia dz capere dnominationẽ
a subo a quo capit vnitatẽ: ⁊ distõnẽ. pmo posteriorum:
T. cõ. mõ generatio nõ est ens mobile ad formã. imo est ipsa
xi. met forma seu motus vel mutatio que vel qui nõ moue
3ᵐ tur in. 5. physi. ¶ Tertio sequit q̄ ista scia nõ distigue
ret a scia libri meteorop. ɔño est falsum. pbat ɔña: qr
ᵐ4 de ente mobili ad formã i libro meteo. totalr ɔsiderat.
¶ Quarto seqt q̄ iste liber dberet eẽ scdo liber phie nã
lis. ɔñs falsum. ⁊ ɔ̃ oẽs phos q ponũt cõiter q̄ ẽ terti⁹
T. cõ. ⁊ pbat ɔña: qr forma subalis est por motu locali. sicut
4. suba accñte. 7. metaph. g iste liber dz precedere libr ð
5ᵐ celo. in quo ɔsiderat de ente mobili ad locũ. ¶ Quito
ens mobile ad formã nõ verificat de oĩbus in ista sciẽ-
tia cõsideratis. ergo non est in ea subm ɔña tz: qr subm
dz de oĩbus in scia cõsideratis verificari: eo q̄ ẽ termi-
nus cõissimus eiusdẽ. aliter. n. pp eius vnitatẽ nõ debe
ret scia dici vna. Añs pz: qr hic ɔsiderat de actõe ⁊ pas
sione de tactu mixtione gñone ⁊ corruptiõe: alteratiõe
⁊ augmentatione per totũ pmũ: quorũ nullũ ẽ ens mo
bile ad formã. ¶ Sexto ens mobile excedit metas h⁹
6ᵐ scie. ergo non est eius subm. ɔña tz: qr ei⁹ subz dz sibi eẽ
adequatũ. Añs pz: qr ens mobile ad formã dr de aĩali
bus gñabilibus. modo talia quo ad ipsorũ generatiões
nõ ɔsiderantur in hoc libro: imo de illis cõsideratur in
libro de generatione animalium.

In oppositũ est cõmunis fama phorũ dicẽtium q̄ in libro de celo determinat de ente mobili ad locũ tanq̃ de subo. ⁊ in libro ð gñone de ente mobili ad formaz tanq̃ de subo.

In ista qõne Primo videbit qũo ista sciẽtia differat ab alijs partibus phie nãlis. Secũdo videbit de quesito.

Quantũ ad pmũ est pmo notandũ q̄ phia na
pmuz turalis dr scia ɔsiderãs res sub ratõe
notan qua sunt mobiles teste pho. 2°. physi. dicẽte: q̄ si aliqð
dum. est mouẽs nõ motũ nõ est amplius physice ɔsideratio-
T. cõ. nis: hoc est a nãli phia q̃tũ ad suã essentiã nõ dz consi
71. derari: pp qð pz qũo distiguit ipsa a phia morali: ⁊ a p
ma phia. i. a metaphysica. a p°. n. phia: qr illa iquirit ens
T. cõ. iquantũ est ens: non inquantũ mobile. 4°. metaph. cap°.
p:i. pmo. a morali aũt: qr ista ɔsiderat res put cadũt i vsuz
T. cõ. ratiõis. Un lz ɔsiderat eas put sunt mobiles: hoc tamẽ
18. restricte. i. prout ipse cadunt in vsum rationis: ⁊ a ma-
scdm thematica differt: qr mathematicus abstrahit a motu.
notan 2°. physi. capi. 3°. ⁊ ex ɔñti nõ cõsiderat de rebus put sũt
dum mobiles. ¶ Secundo notandũ q̄ phie naturalis sunt
p octo integre partes. ¶ Prima. n. considerat de singu-
lis motibus in generali non descendendo ad aliquam
spẽm motus spãlem: nec de aliqua istarũ cõplendo ser
monem: ⁊ traditur in octo libris physicorũ. naz iste est
semper modus artificialis. pus in generali. posterius i
speciali considerare: propter qð dicit pho. primo physi. T. c. 4.
Oportet ex vlibus in singularia procedere. i. in minus
vniuersalia. ¶ Nunc septẽ partes considerant in spã- 2
li de diuersis speciebus motuũ: ⁊ prima earuz: puta se
cunda: que traditur in quattuor libris de celo ⁊ mũdo.
cõsiderat de prima spẽ motus in speciali. s. de motu lo-
cali. hec est. n. pma species motuũ: inquãtum mot⁹ sunt
teste pho. 8. physicorũ. ¶ Tertia vero ɔsiderat ð alijs T. c. 55
quinq̃ speciebus motus. s. generatione corruptiõe alte 57. ⁊
ratione augmentatione ⁊ diminutione. ⁊ hoc speciali⁹ 58.
q̃ consideratur de eis in. 5. physicorũ ⁊ completi⁹: nõ
tñ descendendo ad generationẽ corruptionẽ vł aliquã
aliã mutationem aliquorũ generũ vel aliquarũ spẽrum:
preterq̃: qr cõsiderat spãliter de generatione ⁊ corru-
ptione elorũ ⁊ traditur in duobus libris de generatiõe
⁊ corruptione. ¶ Quarta pars ⁊ oẽs sequentes consi 4
derãt de aliquibus spẽbus motus. s. gñone ⁊ corruptio
ne alteratione ⁊ augmentatione ⁊c̃. sed hoc est adhuc
spãlius q̃ de illis cõsiderat in scda vel tertia partibus
pdictis. Uñ ipsa 4ᵃ pars ɔsiderat in spãli de gñone ⁊
corruptiõe mixtorũ imperfectorũ. sicut impressiões me
teorologice: vt ventus. ros. pruina. voragines. salsedo
maris hiatus. ⁊ alia hmõi. ẽt dterminat de his que ap
parent per reflexiones: aut refractiões radiorũ. sic̃ sunt
yris. halo. ⁊ hmõi. Ultiate determinat de q̃litatib⁹ secũ
dis. sicut sunt durũ. molle. ɔgelabile. liquefactibile. dige
stibile. idigestibile: ⁊ h tradunt in q̃ttuor libris meteo-
rorũ. ¶ Quinta pars postq̃ in gñali in 4ᵃ parte fuerit
determinatũ de ipsis q̃litatibus secũdis incipit specia-
liter considerare de ipsis mineralibus ⁊ gñonib⁹ mix-
torũ homogeneorũ. sicut sunt sanguis. lac. aurũ. argẽtuz
⁊ alia hmõi: ⁊ hãc partẽ non habemus ab Aristotele
translatã. vtrũ eã fecerit vel ne ignoramus: sed loco ei⁹
fecit Albertus librũ de mineralibus. ¶ Sexta ps iam 6
in speciali cõsiderat de pfectissima forma rerũ mobiliũ
s. ipsa aĩa ⁊ operationibus eius. put se tenent ex parte
aĩe. sicut videre. audire. itelligere. ⁊ ɔsiderare. ⁊ tradit
in libris trib⁹ de aĩa. ¶ Septima pars ɔsiderat de opõ 7
nibus corporũ animatorũ. put ipse se tenent ex pte cor-
poris: ⁊ ista traditur in paruis libris naturalibus. sunt
autẽ hmõi somnus. vigilia. memoria. ⁊ reminiscẽtia. vi
dere. audire ẽt diu viuere. breuiter viuere. iuuenescere.
senescere. crescere. augmẽtari. ⁊ silia. ¶ Octaua ps ɔsi 8
derat de gñone ⁊ corruptione diuersorũ mixtorũ spãlr
puta de gñone plãtarũ ⁊ de gñone singularũ spẽrũ ani-
maliũ: ⁊ tradit in libris de plãtis ⁊ vegetabilib⁹: ⁊ in tertium
libris de aĩalibus: ⁊ in alijs hmõi. ¶ Ex quo pz. 3ᵐ pn notãdũ.
cipale ppositum: puta q̄ scia librorũ de gñone ⁊ corru
ptione hz se ad pmã ptẽ phie tanq̃ ei subalternata: ⁊
cõsiderat de gnq̃ spẽbus motus specialius ⁊ comple-
tius q̃ ipsa pma pars. totalr vo differt a scda pte: qr ni
hil ɔsiderat de motu locali: ⁊ differt a gnq̃ partib⁹ seq̃n
tibus. Nam ⁊ si de eiusdẽ spẽbus motus ɔsiderat de q
bus in sequẽtibus ptibus cõsiderat: hoc tñ est in eo ge
neralius ⁊ cõius ⁊ in sequẽtibus spãlius: put in secun
do notabili patet.

Quantũ ad scdm articulũ est sciẽdũ q̄ subz attributiõis alicui⁹ scie: ð quo h agit: dz esse pus notũ in ipsa scia: ⁊ ex ɔñti dz hrẽ generalẽ rationẽ significãdi oẽs res pncipaliter in sciẽtia considerates. Debet quoq̃ easdẽ sigre eadẽ rõne qua illa sciẽtia istas res ɔsiderat: vt q̃tuis iste termin⁹ ens vł vnuz

omnia

omnia significet ꝛ nō plura q̄ ista de qbus considerat
naturalis phīa.nō tñ ponit subm in ea.q2 nō significat
ea ſm rōnem ſm quā sunt mobiles. ꝛ ſm eā solū consi
derat phīa res naturales ꝓut dc̄m est:sed ens mobile
subiectū eius ponit.q2 res significat ſm qd ipsa a natu
rali philosophia consideratur.

p^a ꝯ **Hoc premisso** sit pma ꝯ hec.gn̄io vel cor-
ruptio vel q̄cūq3 alia spēs
motus nō est subm huius sciētie:cū aliqd istoꝝ debeat
eē in ea ꝑus notū.ſ3 nullū istoꝝ in hac sciētia ē ꝑ notū.
ergo ꝯclo vera.maior nota per ꝯditiōes subiecti. mior
arguit.q2 qnq3 spēs motus ꝯsiderate sunt passiōes en
tis mobilis ad formaz. mō passio in scia nunq̄3 est ꝑus
nota:eo q posterior ē suo subo. ¶ Scda ꝯ.gn̄abile nō
2^a ꝯ est subm hui^9 scientie.ꝓbat:q2 subm scie dz significare
res ꝯsideratas in ista scia ea rōne ſm quā scia eas ꝯsi-
derat.mō hoc nō ꝯuenit huic termio generabile in ista
scia.ḡ nō est subm,in ea.maior p3 per notabile positū.
ꝛ minor declarat:q2 esto q ista sciētia cōsideret de re-
bus generabilibus:ꝯsiderat tñ res nō solū ſm rationē
ſm quā sunt generabiles:sed ēt ſm q̄3 sunt alterabiles
vel augmētabiles ꝛc̄.nā de oībus his quinq3 motibus
hic ꝯsiderat.vt dcm̄ est.nec pōt ostendi vbi plus ð eis
cōpletiue loquat nisi hic.ꝛ iō p3 q iste terminus gn̄a-
bile nō significat res ſm rōnem cōem:ſ3 q ab ista sciē
tia ꝯsiderat.Modo consimili ꝓbari posset q corrupti
bile augmentabile diminuibile vel alterabile nō ē hui^9
3^a ꝯ scie subm attributionis. ¶ Tertia cōclo est ꝛ rn̄salis.
q iste terminus ens mobile ad formā est subiectu3 at-
tributiōis huius scientie. ꝓbat.nam illud qd est in ista
sciētia ꝑus notum ꝛ terminus cōissimus nō excedens
eius metas est subiectu3 huius scie: sed ens mobile ad
formā est hmōi.ḡ ꝛc̄.maior est nota per ꝯditiones sub
iecti.Minor declarat.q.n.est terminus pmo not^9.p3:
q2 est subm oīu3 passionū hic ꝯsideratarꝝ:nā generatio
ꝛ corruptio ꝛ alia hmōi hic cōsiderata conueniūt enti
mobili ad formā tāq̄3 subiecto.q aūt sit terminus com
munissimus p3.nā de omnibus istis hic ꝯsideratis ve-
rificat.s.generabile corruptibile alt'abile ꝛc̄.qlibet.n.
istoꝝ est ens mobile ad formā.vt augmentabile ad for
mā ꝯpletā seu maiorē: ꝛ diminuibile ad formā minorē
ꝛ sic de alijs.significat ēt rōnem cōem omnibus entib^9
mobilibus ad formā eque pmo cōuenientē tā genera-
bilibus q̄3 alterabilibus: ꝛ sic de alijs. Sed q nō exce-
dat metas istius sciētie.p3:q2 hic cōsiderat de oībus en
tibus mobilibus ad formā:cū nō sit aliqs alius motus
ad formā nisi aliquo istoꝝ quinq3 motuū:de quibus h̄
considerat:vt notū est per precedentia.

Ad p^m. **His premissis** rn̄det ad rōnes an̄ opposi
tū. ¶ Ad pmā cōcedo qd
oīa est subm inhesionis hui^9 sciētie. ꝛ negat ꝯn̄a q̄ infer
tur.ḡ nō est ens mobile ad formā. ¶ Ad ꝓbationē cō
ceditur q vno mō solū dz eē vnū subm sciētie vnius:ſ3
diuersimode nihil ꝓhibet q eiusdē sciētie sunt plura s3
iecta vt anima est subiectū huius scientie inhesionis: ꝛ
iste terminus ens mobile est subiectū eiusdē attributio
Ad 2^m nis. ¶ Ad secūdā negat ꝯn̄a qua infert q sequit q iste
liber male diceretur liber de generatione.denominatio
nes.n.tales sunt ad placitū.Et quādo dicit q scientia
dz a suo subiecto denominari. Respōdetur q si cōmu-
nitati placet denominatio fieri pōt a ꝑncipaliori:q2 ge-
neratio est ꝑncipalior passio in hac scientia considera-
ta.ideo ipsa dr̄ scia de generatiōe:pōt tamen dici scien
Ad 3^m tia de ente mobili ad formā. ¶ Ad tertiā negat ꝯn̄a q̄
infertur q nō distingueret a sciētia libri meteororum.
Et qn̄ dicitur q de ente mobili ad formā i libro meteo
roꝝ considerat per totū.Dicitur q hoc est verū. sed h̄
considerat de illis generalius.ꝛ in libro meteoroꝝ spe
cialius.vt in pmo articulo dcm̄ est. ¶ Ad quartum ne ad4^m
gatur ꝯn̄a qua infertur q iste liber deberet esse secun-
dus liber phie naturalis. ¶ Ad ꝓbationem dicitur q
ꝛ si forma subalis sit ꝑor motu locali in eē.eo q ē sub-
stātia:tñ in ratiōe motus:motus localis specialiter cir
cularis ꝑor est omnibus alijs motibus:cum sit aliorū
causa.vt.8.physi.dicit.ḡ phia naturalis: q2 non ꝯside-
rat formā prout est res:sed ꝓut h3 attributionē ad mo T.cō.
tū.vt satis habetur ex 2° physicoꝝ. Et in ratione mot^9 55.57
ꝑor est localis.ideo liber ꝯsiderās de entibus ꝓut sunt ꝛ.58.
localiter mobilia:dz eē primus liber phie naturalis ꝛ T.c.3
precedere librū considerantem ens mobile ad formā.
¶ Ad quintū negat ꝯn̄a qua infert ens ꝛc̄. ergo nō est ad5^m
subiectū huius scientie:nō.n.op3 subiectū verificari de
omnibus in scientia ꝯsideratis.puta de passionibus: ꝛ
de alijs que minus ꝑncipaliter considerātur. sicut nec
ens mobile in libro physicoꝝ verificat ð vacuo ꝛ de in
finito:sed sufficit q de omnibus ꝑncipalr ꝯsideratis ve
rificetur: ꝛ q passiones ꝛ alia minus ꝑncipalr cōsidera
ta considerentur in ordine ad ipsu3.modo generatio ꝛ
corruptio ꝛ alia hmōi enumerata in rōne nō cōsiderā-
tur hic ꝑncipaliter:sed in ordine ad subiectū tantū.s. vt
eius passiones: ꝛ ideo nō est icōueniens:q de eis non
verificet:sed sufficit q verificet de generabili ꝛ corru-
ptibili: ꝛ alijs hmōi hic ꝑncipalr consideratis. ¶ Ad ad 6^m
sextū nego an̄cedēs quo dr̄ q iste termin^9 excedit me
tas huius scientie. ¶ Et ad ꝓbationē conceditur q dicit
de talibus generabilibus.dr̄ etiam de illis quo ad coꝝ
generationem hic in generali considerato. sicut de om
nibus alijs generabilibus: ꝛ ideo in probatione negat
q de ipsis hic non consideret quo ad ipsoꝝ generatio
nem:sed in libro de generatione animalium aliter cōsi
derat de eisdē: ꝛ sic non ꝓcedit rō. ¶ Ratio post oppo
situ arguit pro tertia cōclusione ꝛc̄.

¶ Antiquoꝝ qdē igr̄ ꝛc̄.T.ex.cō.i.qō.ij.

Consequēter querit 2°.Utrum
aliqd possit sim-
pliciter generari ꝛ corrūpi. ¶ Et arguit ꝑ p^m
q nō:q2 nulla substātia potest generari. er
go nihil potest generari simpliciter.cōseqn̄
tia tenet:q2 qd generatur simplr est substā
tia.an̄s ꝓbatur:q2 si aliqua suba posset generari vl' eēt
materia vel forma vel compositum:sed nullū istoꝝ po
test generari.ḡ ꝛc̄.ꝯsequētia tenet ꝛ antecedēs ꝓ pma
pte p3.a sufficienti diuisione: ꝛ per phm.2. de anima: ꝛ
7.metaphy. ꝛ pro secūda parte declarat: q2 nec mā fit: T.c.2.
nec forma fit per phm.7°.metaphy.ergo nec composi T.c.7
tū fit:cum totū non sit aliud q̄3 sue partes.pmo physic. T.cō.
ergo si neutra pars fiet:nec totū compositū dicetur fie- 27.
ri.ergo ꝛc̄. ¶ Scdo si aliquid generaretur simpliciter T.cō.
maxime esset forma:sed ipsa non generatur simplicit. 17.4^o
ergo ꝛc̄.consequentia nota est: ꝛ an̄s pro prima parte. phy.
patet.quia forma est terminus generationis ꝛ finis pri 43.
mo huius: ꝛ pmo physicoꝝ.pro secūda parte declara- T.cō.
tur.nam si forma generatur hoc est ex nihilo.ergo non xi.12.ꝛ
generatur.ꝯn̄tia p3:q2 nihil ex nihilo fit.an̄s p3: q2 forma 55.
non fit ex aliquo sui cū nihil eius ꝑfuerit nec fit ex ma T.cō.
teria.cū materia nō fiat forma.nec pars ei^9.ḡ pure fit ex 62.
nihilo. ¶ Cōfirmatur sic.forma nō gn̄atur ex mā.ḡ ex T.cō.
nihilo fit si fit.consequētia tenet. antecedens similiter. 80.
quia materia ꝛ forma sunt principia.primo physi.mo- T.cō.
do principia non fiunt ex alterutro. vt ibidem patet. 42.
¶ Tertio si sic.sequeretur q aliquid posset generari ex 3^m
simplr

simplr nō ente.ꝯña est falsum vt ꝑus. ꝛ ꝓbaꝛ añs.q: si
cut se hȝ generatio ſm qd ad nō ens ſm quid. ita se hȝ
generatio simplr ad nō ens simplr:ſȝ ita se hȝ genera-
tio ſm qd:ꝙ fit ex nō ente ſm qd. vt generatio albi ex
nō albo.igr ita se hēbit generatio simplr:ꝙ fiet ex non
4m ente simplr:qd̄ fuit ꝓbādū.ꝯña est clara: ꝛ maioꝛ pȝ ex
ꝯuenienti silitudine.minoꝛ est ante declata. ¶ Quar-
to sic.nihil qd̄ est pōt generari.oē ens est qd̄ est.ğ nul-
5m lū ens pōt generari.discursus est incelarent: maioꝛ est
nota de se. ꝛ minoꝛ silr. ¶ Quinto nulliꝰ accñtis ē ge-
T.cō. neratio simplr.oē qd̄ generaꝛ in mā est accñs. ğ nulliꝰ
20. qd̄ generaꝛ in mā ē generatio simplr.maioꝛ pȝ p phȝ.ꝑ
mo hꝰ.minoꝛ pȝ:q: oē qd̄ generaꝛ in mā adest ꝛ abest
ei ꝑter subiecti corruptionē.ğ est eius accidens:qd̄ fuit
6m ꝓbādū: ꝛ tȝ ꝯña p diffinitionē accñtis positam a Por
phyrio. ¶ Sexto.corruptio nō est possibilis.ğ nec ge-
neratio.ꝯña tȝ: ꝛ añs silr:q: si esset possibilis vel esset
nālis: ꝛ hoc nō:q: nulla corruptio ē nālis.cū oē ens di-
ligat se ꝑmanere:nec pōt dici ꝙ violēta:q: cū nullū vio-
T.cō. lentū sit ꝑpetuū.vt dr̄ 2° celi.īndē deficiet corruptio.er-
18. ꝛ go cū generatio simplr nō possit eē sine corruptiōe. vt
96. dr̄.caplo.3.hꝰ ꝑmi.seqꝛ ꝙ tandē dficiet generatio qd̄ ē ꝑ
T.cō. positū. ¶ Septio arguiꝛ sic.nō est nobis euidēs aliqd
17. generari simplr.ğ nō ē ꝯcedēdū.ꝯña tȝ ex eo ꝙ nobis
7m dubiū nō est a nobis ꝯcedendū.añs dclaꝛ.q: aliqd ge-
nerari nō pōt nobis eē euidēs nisi p expientiā:puta ꝙ
a.gñaꝛ:q: a.nūc ꝑcipiꝛ: ꝛ añ nō ꝑcipiebaꝛ.mō ista ꝯña
nō valet.a.non ꝑcipiebaꝛ ante.ğ a.nō fuit añ.potuit.n.
a.ante eē:ȝ nō apparuerit:iō dubiū est vnicuiqȝ an vi-
so.a.deus ipm ante ꝯseruauerit:sic ꝙ ipm ante nō po-
tuerit appere. ğ ꝛc̄.

T.cō. xi.

In oppositum est philosophus in isto primo.

¶ In ista questione ꝑmo ꝑmittēda est vna opinio de q̄-
sito ꝛ reprobāda.scdo rñdēdū est ad quesitū.tertio vi-
dendū est de illo:qd̄ tāgiꝛ in vltimo argumēto.s.vtrum
sit possibile nobis eē euidēs aliqd simplr generari.

Nondum T.cō. ꝑ. 1a opi.

Quantū ad ꝑmū articulū ē notādū ꝑmo.ꝙ di-
uersi modi dicendi erant apud antiqͦs
de ipsa generatione simplr. Aliq.n.posuerunt solū vnā
esse mām; ꝛ illā dixerunt esse totā subam reꝝ: ꝛ nega-
uerūt oēm generationē simplicē: ꝛ solū posuerūt altera
tionē:nec dixerunt vnqȝ aliquā subam generari de no-
uo:cū semper maneret eadē mā sine generatione sui ꝛ
corruptōe: qȝ dixerūt eē vnā subaȝ.ſȝ bñ ꝯcesserūt vnā
ꝑtē materie aliqñ fieri hoiem aliqñ asinum. nō ꝑꝑ ali-
cuius sube gñonē nouā.sed ꝑꝑ aliā materie situationē
ꝛ figurationē in parte illa in q̄ nūc hō vel asinus appa
ret.vñ hanc negassent.hō generaꝛ:sed hāc ꝯcessissent
aliquid generaꝛ hō.sicut quādo soꝛ.fit pater. hāc nega
mus.pater generaꝛ:ſȝ bñ ꝯcedimus hāc.aliqd genera
tur pater. Itē dixissent ꝙ hō bene erit asinꝰ. ꝛ ꝙ hō ꝛ
T.cō. asinus nō drn̄t spē. ꝛ sic de multis silibꝰ. ꝛ de hac opi-
ꝑ.ꝛ.2. nione vr̄ fuisse parmenides ꝛ mellissus. ¶ Aliq̄ aūt po
2a opi- suerunt multa ꝑncipia mālia reꝝ: ꝛ isti fuerūt diuersi.
nio. Quidā dixerūt ea eē q̄tuoꝛ elā vt Empedocles.qdaȝ
ꝑ ge.7 coꝛpoꝛa atomalia īdiuisibilia vt leucippus ꝛ Democri
tus. Quidā res hōgeneas: ꝛ alia hmōi vt carnē ꝛ ossa
vt anaxagoras. Quidā vō pūcta.vt phs iponit Plato
ni: ꝛ in hoc oēs ꝯueniebāt ꝙ ꝯgregatione istoꝝ fieret
generatio. ꝛ segregatiōe corruptio. ꝛ trāspōne ptiū al-
teratio.vñ Anaxagoras differebat ab aliqͦs:q: dixit qd̄
ꝯgregatōe ptiū eiusdē rōis fieret generatio: ꝛ segrega
tione ptiū eterogeneaꝝ: ꝛ per oppositū corruptio fieret
2m nōn ꝯgregatōe eterogeneaꝝ itra se hōgeneas ꝯculcātiū ꝛ
dum segregatione homogeneaꝝ. ¶ Scdo nōnm ē ꝙ ex istis

opinionibus pullulauit vna opio valde famosa volens
ꝙ nihil gñareꝛ simplr ꝛ supponit fundamētuȝ ꝙ nihil
fit ex nihilo:cuiꝰ cā:q: nō entis videꝛ esse distātia infini
ta ad ens. ꝛ iō nulla potētia sufficeret ad aliqd ꝓducē- T.c.33.
dū ex nihilo: ꝛ ēt pȝ in ꝓcessu Arist.in ꝑ physi. ¶ Se- ꝛ.75.
cūdo suppōiꝛ ꝙ simplex gño nō fit ꝯgregatiōe ptiū ꝑ-
existētiū. ¶ Ex his iferūt ꝯnē ꝙ nihil gñaꝛ simplr.ꝓ primum
baꝛ ab eis.si aliqd gñaꝛ simplr ipm fit ex aliq̄ ꝑexistē-
te.per ꝑmā supposnē.vel ğ subo ex quo fit gño additur
aliquid qd̄ nō fuit ante. ꝛ si sic.tūc illud generaꝛ ex ni-
hilo:cū nihil eiꝰ fuerit ante:vl' addiꝛ ei aliqd qd̄ añ fuit
ꝛ si sic nō est vā gño:cū ꝯgregatio ptiū ꝑus existiū nō
arguat verā gñonē.per scdam supposnē. ¶ Scdo argu secundū
unt illi sic:nō arguimus aliqd gñari simplr nisi per no
uam accñtiū apparitionē.mō ꝯña nō valet.hic est mu
tatio in accñtibꝰ.ğ est mutatio in substātijs. ¶ Tertio tertium.
sic:q: sic se hȝ ars ad artificialia: ita nā ad nālia: ſȝ ars
trāsmutat suā mām sine generatiōe noue sube simplr.
ğ ēt nā trāsmutabit suā mām sine gñone simplr vel no
ue sube;qd̄ est ꝓpositū: ꝛ ꝯñr dicebāt ꝙ ois transmuta
tio est alteratio ꝯgregatio vel segregatio vel motꝰ loca-
lis.scdo ꝙ nihil icipit esse simplr:ſȝ bñ icipit eē tale vel
tm̄.3° ꝙ oē qd̄ ē est mā aut forma aut cōpositū ex his.
4° ꝙ materia est tota substātia reꝝ inanimatarum.5°
ꝙ oia inanimata sunt eiusdē spēi.he igr̄ sunt opi. cōtra
rie Aristo.que nō possunt demōstratiue improbari ꝛc̄.
¶ Cōtra quaꝝ ꝑmā arguiꝛ sic.si solū sit vna mā vt isti ꝯ ꝑmaȝ. op.
dicunt:sequiꝛ ꝙ sicut aq̄ est caliditatis seu calidi corru
ptiua:ita ēt ignis.ꝯña est manifeste falsum: ꝛ ꝓbaꝛ ꝯñ
tia:q: ignis ꝛ aqua sunt eiusdē spēi totaliter ꝛ eēntiali
ter: ꝛ ex ꝯñti q̄litatiua dispō seu eē quale cōueniēs vni
nō repugnabit alteri: ꝛ disconueniēs vni seu repugnans
repugnabit alteri.añs pȝ:q: aqua calefacta remoto ca
lefaciēte reducit se ad frigiditatē corrūpēdo omne cali
dum. Nec valet si diceret ꝙ ꝑꝑ aliā figurā seu sitū re-
spectu figure aque ꝛ ignis aqua caliditateȝ corrūpit ꝛ
ignis nō.nā figura aque ꝛ ignis in speris suis ē eadeȝ:
q: vtrūqȝ ipsoꝝ est spericū:cū sint coꝛꝑa simplicia flui-
da:que.s.volunt ſm quālibet ptē superficialē sui equa-
liter distare a cētro.De situ vō capiamus aquā ꝛ igneȝ
successiue in eodē loco apud nos facta:videbiꝛ ꝙ lȝ i eo
dē situ sit ignis in quo fuit aq̄:nihilominꝰ caliditatē cō
seruabit ignis quā aq̄ corrūpet. ¶ Et eadē rō ē ꝯ oēs ꝯ alias opi.
alias opiniones:sed spālr ꝯ anaxagorā ponētē.qdlibȝ
qd̄ ex aliquo generatur fuisse añ in illo per minutas ꝑ-
tes diuisum:sic ꝙ ꝑꝑ particulaꝝ paruitatē ante nō po
terat apparere.arguiꝛ:q: nō videꝛ quō ipse saluare pos
set ꝙ tātus ignis quātus ex modicis gñareꝛ stramini
bus vel lignis fuisset in ipsis abscōsus cū absconsuȝ in
aliquo semꝑ sit minus illo in quo abscōdiꝛ. sicut ꝯtētū
ꝯtinente.tñ ignis genitus ex ipsis straminibus multo
est maioꝛ: ꝛ he ꝑsuasiōes sufficiāt.nā ex talibus radi-
cibꝰ nō vr̄ meliꝰ ꝯ eos posse argui dōec videaꝛ aliqs de
fendēs aliquā opinionū predictaꝝ. ꝛ tunc ex dictis su
is contra eum arguatur.

His premissis respōdeaꝛ ad motiua opinionis vltiate recitate ad-

mittendo oēs suppositiones suas: ꝛ negādo ꝯñaȝ quā
inferunt. ¶ Ad ꝑmā ꝓbationem dr̄ ꝙ illō quod gene-
ratur simplr fit ex aliquo presupposito: ꝛ cōceditur ꝙ Ad primum.
illi subiecto additur noua forma substantialis cuius ni
hil erat: ꝛ negaꝛ ꝯña. Ipsius forme nihil fuit ante. igiꝛ
generaꝛ ex nihilo.nam generaꝛ ex subiecto presupposi
to.non enim dicitur aliquid generari ex nihilo:cuiꝰ sub
iecto in generādo itroducitur aliquid.cuius nulla pars
fuit ante.nec ex eo quod non generatur ex aliquo sui,
sed ex

Ad 2m sed et alia eã.s.q: generatur sine subo p̃supposito õ cu-
ius põa ipsa forma educitur. ¶ Ad scðam ꝯcedim⁹ ꝙ
arguimus subam vltimate generari ex ꝑmutatõe accñ
tiũ ꝛ ipsoꝝ generatiõe. Et qñ dr̃ ꝙ nõ valet ꝯña h:est
mutatio in accñtibus.g̃ in suba. dr̃ ꝙ imo ista ꝯña valz
Ad 3m bñ in accñtibus ꝓprijs. vt si hoc est risibile ꝛ añ nõ fu-
it. bñ seqr̃ ꝙ est gñata suba: nãlr loq̃ndo. ¶ Ad tertiã
dr̃: lz in qbusdã sit silitudo de artificialibus ꝛ nãlib⁹ tñ
quo ad ꝓductionẽ effect⁹ talis vel non valet silitudo: q:
ars nõ valet nouã subam in ꝓpria v̾tute generare vl' ꝓ
ducere. cũ forme rerum artificialiũ sint accidẽtia. vt di-
Com. 7 cit Cõmẽ. 2. phy. Natura aũt põt: ꝛ eã dissilitudis est.
ꝛ.9. q: ars ĩquãtũ talis nõ põt nisi q̈litatiue disponere. Na-
tura aũt p dispõnes qualitatiuas ꝓducet nouas subas
ꝛ si ars q̃nq3 ꝓducet nouã substãtiã. sicut forte dicerẽt
alchimiste: tñ hoc nõ est virtute artis p̃ncipaliter: s3 na
ture cooperãtis. Hec de p̃mo articulo.

p̃mũ no tandum **Quantũ** ad scðz articulũ est nõndũ: ꝙ duplex est gñio: quedã simplr̃ dicta sine addi
tione. ꝛ ista est ꝓp̃e gñio sube: alia est gñio ſm qd: ꝛ ẽ ge
p̃.ge.io. neratio accñtis. s. gñio talis vl' tãti vl' alicuius hmõi no
ꝛ.xi. uẽ p̃dicamẽtoꝝ accñtiũ. ꝛ est ſm Ar. capi. 3. huius pri
mi talis drña ĩter has: q: gñio qua de aliq̃ v̾ificaꝭ iste ter
minus ens sine addito de quo ante nõ v̾ificabaꝭ vocaꝭ
gñio simplr̃: vt cũ asinus ꝓducitur dicim⁹ ꝙ iste asin⁹ ẽ
ens. ꝛ iste idẽ asinus ante nõ fuit ens. per oppositũ cor
ruptio simplr̃: vt cũ iste asinus nõ est ens ꝛ fuit ens dr̃
corruptus simplr̃. Sed gñio ſm qd dr̃ gñio qua iste ter
minus ens cũ addito aliquo de aliquo termino accñta
li v̾ificatur: cũ quo addito añ de eodẽ nõ verificabaꝭ. vt
si sortes fiet albus ipse gñabiꝭ ſm qd. dicimus. n. sortes
nõ est ens albũ: ꝛ ante hoc nõ fuit ens albũ: ꝛ iste sint
descriptiões logicales date p verificari de aliq̃ subo de
secundũ notãduz quo p̃t p̃dicari. ¶ Scðo notãdũ. ꝙ realiter gñio p̃t sic
describi. est mutatio facta in subo nãlr. per alteratiõem
de potẽtia subi imediate ĩcipit eẽ noua suba: ꝛ dr̃ notã-
ter mutatio naturalis in subo ad drñã creatiõis: dr̃ etiã
imediate: q: p alteratione ĩcipit eẽ noua suba: cũ altera
tiõis finis sit suba: s3 nõ imediate: q: suba nõ est termi-
nus ꝓprius ꝛ imediatus alteratõis: imo q̈litas. Oppo
sito mõ õscribiꝭ corruptio. Corruptio est mutatio facta
nãliter in subo per alteratiõnẽ: qua in potentia subi desi
nit esse suba imediate: que añ in ipso fuit. Gñio ſm quid
vocaꝭ mutatio facta in subo q̃ ĩcipit esse solũ aliqõ ens
tale aut tñ vel aliqõ hmõi de. io. p̃dicamẽtis accñtiũ vt
3m nõm albũ aut nigrũ. ¶ Tertio est notãdũ circa modũ ima-
ginãdi Ari. de gñone simplr̃ dicta qui ꝓbabilior est ce
teris: q: rõne tales q̈les hñt alie opiones ꝯ se nõ h3 ꝛ
melius saluanꝭ apparẽtias eoꝝ: ꝛ est iste ꝙ subm ge-
T.c.96 nerationis est ens in pura potentia. p3 primo physic. ꝛ
T.cõ.8. 7. metaph. de cuius potẽtia per alterationẽ preuiã ge-
neratur noua forma substãnalis. ꝛ ista est res p̃ncipali
or q̃3 mã. q: ipsa dat eẽ in actu⁹ ſ3 istũ modũ: ꝛ ab ea ca
pitur nomẽ ꝛ diffõ. mã aũt solũ dat eẽ in potẽtia. nec ab
T.c.xi. ea capiꝭ diffinitio. p3 istud 2°. physic. cap. 2. vt generata
ꝛ.12. forã asini ĩ mã dicimus. hoc ẽ asin⁹ actu: cũ aũt ipse nõ
Dubiũ3. est dicimus ꝙ solũ est asinus põa. ¶ Et si quis diceret
ꝯ descriptionem generationis simplr̃ ꝙ sequereꝭ albe
dinis generationẽ esse generatiõez simplr̃: ꝓbaꝭ ꝯña.
q: generata albedine dicimus. hec albedo est ens ꝛ añ
R. non fuit ens. ¶ Rñdeꝭ ꝙ nãliter ꝛ ſm ph3 accñtia nõ
sunt entia. vñ qñ dicimus ẽ ens sine addito ĩtelligim⁹
T.cõ.2. ꝙ sit suba: cũ ens sit analogũ ad subam ꝛ accñs. 4. me
taph. caplo. 1. Et tale per se positũ stat p famosiori suo
significato: ꝛ io rñdeꝭ faciliter ꝙ generata albedie ad
huc hec nõ est vera. albedo est ens. capiẽdo ens noiali
ter: sed bene est ens inherẽs seu ens alterius: s3 dicẽs.
g̃ est ens. ꝯcediꝭ ꝯña: capiẽdo ens participaliter: s3 no-
minaliter capiẽdo nõ valet. vñ albedo bñ est existẽs: s3 Dubm
nõ est ens nominalr̃: q: nõ est suba. ¶ Item si qs q̃re-
ret de generatione hoĩs. vtꝝ iuxta diffonẽ generatiõis R.
positã deberet dici simplr̃ generatio. Rñdeꝭ ꝙ creden
dũ est supposito ꝙ in hoĩe nõ sit nisi vna forma subaꝭ.
s. aĩa ĩtellectiua que creaꝭ: ꝙ nõ ꝓpriissime hõ generaꝭ:
põt tñ largo mõ dici generatio: q: per ꝯgregationẽ aĩ
me create in corpe disposito ĩcipit esse cum añ nõ fuit.

His premissis sit p̃ma ꝯ h. possibile ẽ ali- p̃a ꝯ
qd generari simplr̃: vel in
sensu diuiso aliqd põt generari simplr̃. ꝓbaꝭ. sic possi
bile est ꝙ iste terminus ens sine addito in aliqua gene
ratione de aliquo ĩcipiat verificari de quo ante non ve-
rificabaꝭ. g̃ possibile ẽ aliqd simplr̃ generari. ꝯña t3. ex
p̃mo notabili. ꝛ añs p3: q: positis straminib⁹ ad ignem
dicimus de igne q ꝓduciꝭ ꝙ ẽ ens ꝛ ꝙ añ nõ fuit ens.
Scðo possibile est ꝙ fiat mutatio in subo per quã õ po
tẽtia subi imediate ĩcipiat aliqd eẽ noua suba. g̃ ꝛ ẽ. ꝯñ
tia p3. ex 2°. nõbili. añs p3 in casu p̃me ꝓbatõis. ¶ Se 2a ꝯ
cũda ꝯ. poẽ est aliqd corrũpi simplr̃: vel diuisum. ꝓba
tur p descriptionẽ corruptõis simplr̃. ¶ Tertia ꝯ. pos 3a ꝯ
sibile est aliqd generari: vel corrũpi ſm qd. p3: q: aliqd
fit frequẽter ens cal'z qõ ante nõ fuit ens calidũ: ꝛ silr
aliquid desiuit esse ens ſrm qõ ante fuit ens ſrm. g̃ ali-
qd generaꝭ ſm qd. vel ẽt corrũpitur ſm qd: ꝯña p3 per
descriptionem: ꝛ antecedens est notum per se. Et hec
de secundo articulo.

Quantũ ad tertiũ sciendũ ꝙ duplex est euidẽ-
tia: quedã sũma quedã nãlis. Sũma
vocaꝭ euidẽtia qua habita de aliq̃ ꝓpõne: ꝛ habẽs eas
credẽdo illã nõ põt decipi: ꝛ tali euidẽtia scit quisq3 se
esse ꝛ p̃ncipia cõia: ꝛ sic õ alijs. Nãlis v̾o dr̃ que hẽtur
ex experiẽtijs ꝛ ꝯiecturationib⁹ sensibilib⁹ fortiorib⁹ ad
vnã partẽ ꝯdictiõis q̃3 ad aliã. Prima euidẽtia nescio
rem quã video eẽ: q: dubito an sit creator an creatura.
Scða euidẽtia bñ scio eã eẽ ꝛ nescio qd ipsa est.

Hac distinctione p̃missa sit p̃a cõclo. p̃a ꝯ
Nõ ẽ nobis euidẽs
euidẽtia sũma aliqd generari vl' corrũpi. p3 rõe scã an-
te oppositũ: q: expiẽtia q̃ h arguim⁹ nõ ẽ nobis euidẽs 2a ꝯ
tali euidẽtia. ¶ Scða ꝯ. est nobis euidẽs euidẽtia nãli
aliqd generari aut corrũpi. ꝓbaꝭ: q: expiẽtie nãles for
tius cogũt aliqd generari simplr̃ q̃3 suũ oppositũ. ꝯña
t3. p õscriptionẽ scðe distictiõis. añs p3 per scðm artm. 3a ꝯ
¶ Tertia ꝯ. a nãli pħo simplr̃ ẽ ꝯcedẽdũ aliqd simplr̃
generari. ꝓbaꝭ: q: est euidẽs euidẽtia nãli: ꝛ talis suffi
cit ad pħm nãlem: q: maiorẽ ingrẽs ĩeptus eẽt ad pħõ
dũ. 2. metaph. g̃ ꝛ ẽ. ꝯña t3 ꝛ añs p3 per p̃cedẽtẽ ꝯnez. T.cõ.
¶ Correlarie seqꝭ ꝙ l3 certũ sit scðo° aliqd generari vl' 15.
corrũpi: tñ cõiter incertũ est de hora. p3. nã certũ est ꝙ p̃
nõ possumus scire p̃mã horã vite asini: aut p̃mã horaz
mortis: cũ bene posset asinus viuere: l3 nullo mõ in eo
perciperet motus. ¶ Scðo seqꝭ ꝙ trãsmutatio substã 2
tialis cõiter ꝑcipiꝭ nõ solũ ex vno motu seu vnico acci
dente. sed ex multis mutatiõibus seu accidẽtib⁹. Ma-
nifestũ est correlariũ. q: nisi eẽt ꝓpriissime ꝓpriũ. vnuz
nõ sufficeret ad ꝯcedendũ transmutatiõem subalem.
¶ Tertio seqꝭ ꝙ aliq̈ sunt de qbus ẽ dubiũ an mutata 3
sunt an non subaliter. sicut de vino ꝛ aceto dubiũ ẽ an
nõ subaliter drñt spẽ vel non. Et hec de 3° articulo.

Ad rationes p̃ncipales. ¶ Ad p̃mã nega ad p̃m
tur añs ꝙ nlla suba p̃t gene
rari. Ad ꝓbõnẽ dr̃ ꝙ tã mã q̃3 forma. q̃3 ẽt cõpositũ di-
uersimode gñanꝭ. Mã. n. gñaꝭ subiue: q: fit sub3 noue
forme

forme. vñ Cõmenta. pmo phy. Materia est que in rei
Com. veritate gñatur. Forma aũt gñatur terminatiue. est eñi
60. terminus gñonis. pmo huius. caplo de actione. Cõpo-
sitũ vo generaẽ cõpletiue seu totalitatiue. icludit. n. tota
T. cõ. lẽ factionẽ foẽ 7 mãe tãq̃ suas ptes. ¶ Ad pbz. 7. me
55. p°. taph. dicẽtẽ: q mã nõ fit 7c. dr q mã nõ fit totalitatiue
ph. 62. seu factiõe totali oĩuz q̃ fiũt: sc. l. q oĩa q̃ fiũt in gñone
T. cõ. icludat tãq̃ suas ptes. q2 formã nõ includit. Eodẽ mõ
27. dicaẽ de forma: q2 mãm nõ icludit: sz sic fit cõpositũ p
ad 2m vt ipe dicit ibidẽ: cũ tã mã q̃ foĩa sit ei9 ps. ¶ Ad secũ
dã pcediẽ maior 7 negaẽ mior q forma nõ gñaẽ sim-
pliciter. ¶ Ad pbatiõez negaẽ q forma si fieret: fieret
ex nihilo: pcediẽ tñ q nõ fit ex aliq̃ sui: sz fit ex mã tãq̃
ex subiecto. sicut dcm̃ est in solutione pme rõis opinio-
nis fundate in pmo articulo: 7 qñ dr q mã nõ fit foĩa.
hoc pcediẽ 7c. 7 ẽt pcediẽ q mã nõ fit pars foĩe: 7 ne-
gaẽ pña. g forma fit ex nihilo. Uñ foĩa dr fieri ex mã:
nõ q2 mã sit aliqd formalr forme: sz mã est subm ex q̃ p
dispõnes q̃litatiuas forma pducẽ vtute cãe efficiẽtis:
7 sic foĩa nõ fit ex nihilo. ¶ Ad pfirmatõez negaẽ qõ
forma nõ fit ex mã. Et ad pbatõez pcediẽ q mã 7 foĩa
sunt pncipia: 7 dr q talia bñ fiunt ex alterutris prout
li. ex. denotat circũstãtiã cãe mãlis: sz nõ fiunt ex alteru
tris put li. ex. denotat circũstãtiã ptis. 7 sic itelligiẽ p-
T. cõ. põ Ari. pmo physi. s. q pn9 nõ fiunt ex alterutris sic q
42. vnũ cõponaẽ ex alio tãq̃ ex sui parte: sz sic fit ex eis cõ
ad 3m positũ seu pncipiatũ. ¶ Ad tertiũ dẽ q aliqd posse ge
nerari ex simplr nõ ente pt duplr itelligi. Prio mõ qõ
li. nõ. neget hũc terminũ ens p entibus in actu tñ: 7 sic
pcedaẽ pña 7 totũ argumẽtũ. nã gñatio fit ex mã q̃ est
simplr nõ ens in actu: cũ sit in pura põa. alr pt li. nõ. ne
gare ens p entib9 in actu 7 in põa: 7 sic negaẽ pña. Et
ad pbatõez negaẽ silitudo. s. q sic se hz gño sm qd ad
nõ ens sm qd: q ita se hẽat gño simplr ad nõ ens sim
pliciter. Nã lz gño sm qd fiat ex nõ ente sz qd: tñ gño
simplex nõ fit ex nõ ente simplr. sic q nõ fiat nec ex en
te in actu: nec ex ente in põa. vez ẽ tñ q nõ fit ex ente
Dub m in actu: sz ex ente in põa. vt dcm̃ ẽ. ¶ Sz diceres tu nũ
qd mã ex qua fit gño actu est. g ista gño fit ex actu ente
R. 7 nõ solũ ex ente in põa sic tu dicis. ¶ Rñdeẽ q gene
ratio bñ fit ex ente actu actualitate pñtialitat]: q2 fit ex
ente qõ actu pñtialiter existit: sed qñ pbs 7 alq̃ dicũt q
nõ fit ex ente in actu: loquunẽ de ente in actu actualita
te formalr. i. nõ fit ex cõposito ex mã 7 forma: aut ex ip
samet foĩa: 7 ex tali enti in actu nõ fit generatio: q2 mã
Ad q̃r ex qua fit: nec est cõpositũ nec foĩa. ¶ Ad q̃rtã pcediẽ
tum maior 7 minor: 7 negaẽ discursus. 7 dr q nõ est in co-
lerent: eo q li. ens. i maiori ampliaẽ ad supponẽdũ pro
his q̃ pñt ẽẽ: 7 in miori solũ suppõit p his q̃ sunt: 7 sic
arguiẽ a minus amplo ad magis amplũ cũ distributio
ne. Uñ dz pcludi. g nihil qõ est pt generari: qõ nõ ẽ mi
hi icõueniẽs: q2 cũ B bñ stat q adhuc aliqd bñ põt ge
ad 5m nerari 7c. ¶ Ad quintã pcediẽ maior 7 negaẽ minor
s. q oẽ qõ generaẽ in mã est accñs. Et ad pbationẽ pce
diẽ qõ oẽ qõ generaẽ in mã adest 7 abest mãe pter ei9
corruptionẽ loq̃ndo de adesse realr: 7 nõ seqẽ. g est ac
cidẽs pp duo. pmo: q2 illa diffinitio Porphyrĩ datur d
termis predicabilibus: 7 capiẽ ibi adesse 7 abesse logi
calr. 7 iõ rõ nõ pcedit. Et ex alio deberet dici pter subi
corruptionẽ si diffõnẽ de rebus debemus exponere: 7
nõ pter mãe corruptionẽ. mõ hoc est falsũ. foĩa. n. suba
lis non abest mãe pter subiecti corruptionẽ: imo corrũ
ad 6m pĩẽ cõpositũ qñ forma abest: 7 sic corrumpiẽ subm put
notũ est. ¶ Ad sextã dr q corruptionẽ esse nãlem põt
itelligi duplr. Unomõ in ordine ad suas cãs efficiẽtes
s. deũ. celũ. 7 particulare agens. Alio mõ in ordine ad

subm: 7 hoc duplr. Uno°. q de per seipsũ eã appetat.
Alio°. qõ ad eã iclinaẽ per modũ sequele seu de p acci
dẽs. Per hoc rñdeẽ ad rõem negando q corruptio nõ
est possibilis. Ad pbationẽ dico q corruptio est nãlis
in ordine ad suas cãs agẽtes: q2 ille per eã cõseruãt ge
nerabilia in debito nũero multitudine 7 pportione: q2
si solũ ignis generareẽ 7 nõ corrũpereẽ tãdẽ supabun
daret eius q̃titas 7 suffocaret alia. Eodẽ mõ dicaẽ de
alĩs. 2° dicaẽ q lz nõ sit de per se nãlis mãe in ordĩe ad
formã quã amittit 7 appetit appetitu cõplacentie ẽ tñ
ei nãlis de per accñs. 7 per modũ sequele iquãtũ p eaz
attingit formã quã appetit appetitu desiderĩ: puta for-
maz que generaẽ: 7 hmõi nãlitas sufficit ad hoc q per
petuo duret corruptio: q2 nõ ẽ pure violẽta. 3° dr q cor-
ruptio est violẽta in ordĩe ad id qõ corrũpiẽ: q2 hoc ap
petit se pmanere: 7 ẽt in ordine ad ipz nõ est perpetua.
nã sua corruptione scã corruptio in ordine ad ipm ces-
sat: 7 sic pz quõ corruptio ẽ nãlis 7 quõ violẽta. pz etiã
quõ inquãtũ est nãlis est ppetua: 7 iquãtũ violẽta nõ.
¶ Ad aliã pz qd sit dõz p dcã in 3° arti°. ¶ Rõ post op Ad 7m
positũ ẽ p duab9 pnibus scdĩ articuli: 7 sic pz qõ.

¶ Necesse est aũt 7 his alterationẽ esse 7c. Textu cõmenti. i. Qõ. iij.

Queritur 3°. Utrũ generatio sit alte
ratio. ¶ Et arguiẽ q sic: primum
q2 ois motus quo aliqd alr se hz q̃ prius se
habuerit est alteratio: generatio est motus q̃
aliqd se hz alr q̃ pri9 se hũerit. g generatio
est alteratio. maior pz per qd nois alteratiõis. pz ẽt mi
nor: q2 in generatione mã se hz aliter q̃ prius se habue
rit. ¶ Scdo si solũ esset vnũ pncipiũ materiale genera secundũ
tionis entiũ. tũc generatio eẽt alteratio: sz solũ est vnuz
pncipiũ materiale generatiõis. ergo generatio est alte
ratio. discursus bonus: 7 maior pz per pbm. p cap°. h° T. cõ. p.
dicentẽ: q antiq solũ ponẽtes vnũ pncipiũ mãle gene-
rationis 7 alteratiõis: nõ poterãt saluare generationẽ
esse distictã ab alteratiõe. mior pz. p physic. capitulo. 5. T. c. 66
¶ Tertio sic. alteratio est generatio. g generatio est al- tertium.
teratio. pña tz per pursionẽ simplicẽ: 7 añs pz. ois mo
tus ad subam est generatio. maior pz ex 3°. physi. q2 ge T. c. 4.
neratio est motus ad subam: 7 minor pz per pbm pmo 5. ph. 7.
huius: q2 gñatio subalis est finis alteratiõis. ¶ Quar 8.
to sic. ois motus successiuus qui nõ est ad quantitatez: T. c. 55
nec ad vbi est alteratio: sed generatio ẽ hmõi. g 7c. ma quartuz
ior est pbi. 5. physi. vbi vult q quilibet motus est vl ad T. c. 9.
q̃titatẽ vel ad vbi: vel ad q̃litatẽ quã vocat alteratõez. 7. 18.
Minor pz. 3. physi. quo ad pmã partẽ: sz q nõ sit ad q̃ Com. 6.
titatẽ vel ad vbi notũ est de se. ¶ Quinto sic. mot9 ad quintuz.
grauitatẽ vel leuitatẽ est generatio 7 est alteratio. ergo
7c. pña tz. 7 añs p pma parte est Cõmenta. 3° celi di- Cõ. 67.
cẽtis: q grauitas 7 leuitas sunt forme subales elemen 7. 4. c. 2.
toz. Minor pz. q2 motus est de ẽẽntia termini ad quẽ
modo per alterationẽ aliquid fit grauius vel leuius q̃li
tatiue vel alteratiue. g motus alteratiõis est motus ad
grauitatẽ vel leuitatẽ. ¶ Sexto. albedinis 7 nigredi- sextum.
nis est generatio 7 alteratio. g 7c. ¶ Septio. ois mo- septimũ
tus ad qualitatẽ est alteratio. generatio est motus ad q̃
litatẽ. g generatio est alteratio. Maior pz ex 5°. phy. 7 T. c. 19.
minor ẽt. pz: q2 generatio est mot9 ad formã subalẽ diui
sibilẽ: mõ ois talis est q̃litas. pbo: q2 ois talis est pari
tas. est enim binarius duarum medietatum: modo om
nis paritas est qualitas. cum paritas sit de quarta spe-
cie qualitatis. a. t. cõ. p.
In oppositum est philosophus in isto vsq3 ad
primo capitulo. t. cõ. xi.

In ista

¶ In ista q̄one erunt tres articuli. In p̄mo videbitur de
quesito. In 2° de dr̄ia alterationis ꝛ ḡnonis. Et in 3° de
quadã dubitatiõe: puta an aliqua species possit in aliã
transmutari ꝛc̄.

p̄mũ no tandum p̄° ge. io. ꝛ. xi. Quantũ ad p̄mũ est notãdũ ꝙ duplex est ḡna
tio. s. generatio simplr ꝛ ſm quid dcã
patuit quid sit vtrũqꝫ ex p̄cedenti q̄ōe. ¶ Secũdo est
notãdũ: ꝙ ḡnatio aliquando accipit̃ ꝓ dispõne p̄uia di
sponente mãm ad itroductionẽ forme subalis: ꝛ sic nõ
differt ab alteratiõe. sicut pꝫ per Cõmẽtatorẽ. aliqñ ãt
ꝓ itroductõe forme subalis. ꝛ sic dr̃ generatio simplr.
¶ Tertio est notãdũ. ꝙ lꝫ ḡnatio ſm qd dicat̃ de alte-
ratione. sicut postea dicet̃. tñ magna ẽ dr̄ia iter ḡnonẽ
ſm qd ꝛ alterationẽ. Una est rõnis. qꝛ ḡnõ ſm qd con
notat simplicẽ ꝓductionẽ ſm aliqd̄ predicamẽtũ aliud
a predicamẽto substãtie. vt ꝓductionẽ albedinis. aut cõ
similiũ: sed alteratio ꝯnotat ꝙ sit de qualitate ꝯria in q̄
litatẽ ꝯriam aut mediã: saltẽ si stricte accipiatur. Secũ
da ꝛ alia cõitatis. nam ois ꝓductio ſm aliqd̄ nouẽ pre
dicamentoꝝ accidẽtis dr̃ generatio ſm quid: sed solũ
4m nõn. generatio ſm qd que est ſm q̄litatem dicitur alteratio.
¶ Quarto ẽ notãdũ ꝙ alteratio accipit̃ large. stricte ꝛ
strictissime. Large dr̃ mutatio in qualitate propter quã
de primis substãtijs variat̃ predicatio terminoꝝ de pre
dicamento qualitatis. vt illuminatio isto mõ dr̃ altera-
tio: ꝛ dr̃ notãter propter quã de p̄mis substantijs. nam
ſm veritatem omnis mutatio que est ad formã diuisi-
bilẽ est ad q̄litatẽ: qꝛ est ad paritatẽ: non tamen quevis
talis est alteratio. qꝛ nõ mutant p̄dicatõeꝫ denoĩatiue d̃
p̄mis substãtijs ſm terminos de predicamẽto qualita-
tis. Stricte: dicitur mutatio inter qualitates cõtrarias
aut medias ꝛ sic accipit̃ a philosopho. capitulo. 4. hu-
T. c. 24 ius primi. vt dealbatio. Strictissime dicitur mutatio in
ter qualitates contrarias aut medias actiuas ꝛ passi-
uas adinuicẽ. vt calefactio.

prima ꝯ His premissis sit p̄ma ꝯ h̃. generatio ſm
qd est alteratio. ꝓbat̃ sic.
ḡnatio albedis est alteratio. sicut arguit sexta ratio añ
scda ꝯ oppositũ. ¶ Scda ꝯclusio. generatio simplr dicta non
est alteratio. ꝓbat̃ sic. omnis mutatio qua icipit eẽ ens
simplr non est alteratio: in generatione incipit esse ens
simpliciter dcm̃. ergo nulla generatio simplex ẽ altera
tio. maior pꝫ: qꝛ in alteratione non icipit esse nisi q̄litas
aut ens quale: qd̄ nõ est ens simplr dcm̃. minor pꝫ per
diffinitionẽ genenerationis simplr dictã positã in p̄ce-
denti q̄one. ¶ Cõfirmat̃. ḡnatio nõ est mutatio ad q̄li
tatẽ ꝑ quã de p̄mis substãtijs mutant̃ termini de p̄di
camẽto q̄litat̃. ergo nõ est alteratio. ꝯña tꝫ per quartuꝫ
notabile: qꝛ in pura ḡnone lq̃uãtũ hmõi nunq̄ꝫ de aliq̃
mutarent̃ termini de p̄dicamẽto q̄litatis: ſꝫ potius d̃ p̄
dicamẽto sube: Hec de p̄mo articulo.

p̄a dr̄ia. Quantũ ad scdm articulũ sit p̄mo notãdũ ꝙ p̄
ma dr̄ia est iter ḡnonẽ ꝛ alterationeꝫ:
qꝛ generatio est in subiecto in pura potentia ꝛ attribu
tur rei que fit ꝛ añ nõ fuit. Uñ dicimus ignẽ q̄ fit ꝛ añ
nõ fuit ḡnari. alteratio aũt attribuit̃ enti in actu qd̄ idẽ
manet sub vtroqꝫ termio mutatõis: ꝛ sic dicim⁹ aquaꝫ
Com. 4 aut hoiem alterari: vt pꝫ per Cõmẽtatorẽ. 2. de aĩa: ꝛ ꝑ
T. c. 69 p̄hm. p̄mo physico. ꝛ p̄mo huius. Intelligendi tamẽ ꝙ
T. c. 24 nolo dicere ꝙ alteratio veraciter sit in toto composito
subiectiue: imo est in sola mã p̄ma multotiẽs: sic postea
2a dr̄ia dicet̃: ſꝫ attributiue est in cõposito. Cũ vulgares deno-
minent cõpositũ alterari ꝛ nõ mãꝫ p̄mã. ¶ Scda diffe
rẽtia est. ꝙ terminus ḡnonis est ens simplr vt suba: ꝛ
hoc aliqd in actu: alteratiõis v̄o terminus est qualitas
3a dr̄ia. ꝛ ens quale ꝛ accñs. ¶ Tertia dr̄ia sequit̃ ex p̄ma: qꝛ

subm alterationis saltẽ attributiue dr̃ alterari. subꝫ v̄o
generationis nõ dr̃ ḡnari: ꝛ causa est: qꝛ vulgares mãꝫ
p̄mã: que est vere subm ḡnationis: nõ percipiunt: ꝛ iõ
sibi generari nõ attribuunt: ꝛ per oppositũ totũ cõposi
tum sensu percipiunt: ideo ipsum dicũt alteratiõe muta 4a dif-
ri. ¶ Quarta est sequẽs ex secũda: qꝛ qd̄ per ḡnationẽ ferẽtia
acquirit̃ p̄ncipalius est q̄ꝫ eius subm: alteratione v̄o qd̄
acquiritur est minus p̄ncipale suo subo cũ accñs sit mi 5a dif-
nus dignũ suba. ¶ Quinta est: qꝛ in generatione nunq̄ꝫ ferẽtia
est successio ſm intensionẽ ꝛ remissionẽ gradualẽ. i al-
teratione v̄o est successio vt in pluribus ſꝫ itẽsionẽ gra
dualẽ: ꝛ cã est: qꝛ suba nõ suscipit magis ꝛ minus sicut 6a dif-
qualitas. ¶ Sexta est: ꝙ nõ est possibile aliquã rẽ to- ferẽtia
talẽ ḡnari in aliquo toto tp̄e ꝛ in q̄libet ei⁹ p̄te: ſꝫ altera
ri bñ. Uñ ignis datus bñ in qualibet parte tp̄is dati p̄t
alterari: sed ḡnatus in p̄ma medietate tẽporis neq̄q̄ꝫ i 7a dif-
2a medietate tp̄is põt ḡnari. ¶ Septima est. ꝙ omneꝫ ferẽtia
ḡnationem p̄cedit imediate aliq̄ alteratio disponẽs s̄b
iectũ ipꝫ ad ḡnationem: nõ aũt oẽꝫ alterationẽ imedia
te in s̄biecto p̄cedit aliqua alteratio: imo nec generatio 8a dif-
vt notũ est. ¶ Octaua est: ꝙ semper ad vni⁹ forme ge- ferẽtia
nerationẽ seq̄t̃ alterius forme corruptio: cũ mã nõ põt
simul hr̃e plures formas subales: non aũt est sic in al-
teratione. Nam bñ ꝓducit̃ qualitas in alteratione: lꝫ q̄
litas contraria in multis non corrumpat̃ in eodẽ subie
cto. Hec de secundo articulo.

Quantũ ad tertiũ articulũ dubitat̃ an ididuuꝫ
vni⁹ spẽi sine ipsius corruptiõe possit primũ
in aliã trãsmutari spẽm subaliter. ¶ Et arguit̃ p̄mo ꝙ
sic: qꝛ per icãtationes homines sine corruptõe sui trãs
mutant̃ in porcos: vel caro humana vt nasus hominis
in racemos: ergo ꝛc̄. ꝯña tenet ꝛ añs pꝫ: qꝛ dicit̃ d̃ mul
tis qui sciuerunt homines in porcos trãsmutare: simili
ter per perspectiuã ꝛ radioꝝ solarium reflexionem di-
citur ꝙ multi fuerunt homines tãgentes nasum ꝓpriũ
manu credẽtes se tangere racemũ: ꝛ ꝙ hoc sit sine cor
ruptiõe pꝫ: qꝛ nũq̄ꝫ si eẽt corruptio talis ecõtra in prio
rem spẽm trãsmutarent̃: cuius contrarium experimur.
¶ Scdo aqua ĩfusa in vino trãsmutat̃ in vinum sine cor
ruptiõe sui. ergo ꝛc̄. ꝯña est nota. añs pꝫ per gustãtes: scdm.
qꝛ dicunt se solum vinum gustare qd̄ sit sine corruptio-
ne aque. pꝫ: qꝛ si succus mente ꝓnat̃ in vinum extrahe
ret̃ iteꝝ aqua ex vino qd̄ non posset esse si aqua corru-
pta fuisset. ¶ Tertio vinũ sine corruptõe sui trãsmuta tertiũ
tur in acetũ. ergo ꝛc̄. ꝯña tꝫ: qꝛ vinũ ꝛ acetum videtur
diuersaꝝ specieꝝ: ꝙ trãsmutat̃ est notum: ꝛ ꝙ sine cor
ruptione sui. pꝫ: qꝛ visum est ꝙ acetum iteꝝ trãsmutat̃
in vinũ: qd̄ non esset si vinũ esset corruptum. ¶ Quar- q̄rtum
to alchimiste transmutant argentũ viuũ in aurum sine
corruptione sui. ergo. ꝯña tꝫ. ꝛ añs pro p̄ma parte pꝫ ꝑ
eos: ꝛ pro secũda similiter: qꝛ aurum ꝓductum tali mo
do econtra redit in naturam suã. s. argenti viui: qd̄ non
esset si argentum viuum fuisset corruptum.

In oppositũ est qd̄ dictũ est in questione.
¶ Pro hac dubitatiõe p̄mo p̄m no-
est notãdũ ꝙ põt in substãtijs duplex reperiri trãsmu- tãduꝫ.
tatio: vna vera: ꝛ alia apparẽs ꝛ nõ vera. Uera est qñ
realr idiuiduũ de vna spẽ trãsmutat̃ in aliã. Sꝫ nõ v̄a
est qñ per accñtiũ mutationẽ idiuiduũ apparet trãsisse
in aliã spẽm: nõ tñ intrauit sicut si argentũ viuum ma-
nens ipsum: apparet rubeum solidũ ꝛ firmũ: sicut auꝝ
iam apparẽter diceret̃ mutatũ in auꝝ mutatiõe nõ ve-
ra: tñ adhuc esset argentũ viuuꝫ in veritate: nec ex hoc
debet aliquis mirari: quia nos nõ iudicamus de substã
tijs nisi ꝑ accñtia apparẽtia: ꝛ iõ si ista in tñ trãsmuta
rẽtur ꝙ nos nesciam⁹ distiguere credim⁹ verã trãsmu-
tationem

2ᵐ nōn dum tationem forte factā: ꝫ nō sit facta. ¶ Scđo eē nōndū ꝙ mutatio vera in suba est triplex. s. creatio trāsubatio ꝛ gňo vel corruptio. De prima exēplū sicut aīa itellecti ua creaƚ. De scđa sicͣ panis in corpus xp̄i mutaƚ ꝛ idē dr̄ transubati. De istis duobus eo ꝙ sunt mutatiōes im manifeste ꝛ supernaturales nihil ad presens: solum de

pma ꝫ generatione ꝛc.

His premissis

sit pma ꝯclo hec. idiuiduū vnius spēi nō pōt sine eius corruptione subalr̄ trāsmutari in aliā spēs mutatōe ꝟa. pꝫ: q: dato ꝙ sic. seqƚ ꝙ idē idiuiduū i genere sube eēt diuersaꝝ speꝝ. vt hō ꝛ cadauer: qđ nō est possibile: eo ꝙ mā simul nō recipit diuersas formas substātiales: ꝛ ꝫ pña: q: si idiuiduū trāsiés ad aliā spēm nō corrumpi tur: sed manet qđ fuit: ꝛ cū hoc sit adhuc noue spēi: seq

scđa ꝫ tur ꝙ in termino motus sit diuersaꝝ spēꝝ. ¶ Scđa ꝯclo. mutatione solū apparenti ꝛ nō vera. bn̄ pōt idiui duū vnius speciei substātialiter sine eius corruptiōe in aliā spēm transmutari. pꝫ: q: frequenter certus hō per duos dies apparet cadauer: ꝛ tn̄ ꝫ veritatē adhuc ma net hō. put postea experientia est manifestuꝫ.

ad pᵐ

Juxta hoc

ad rōes dubitatiōis. ¶ Ad pmā dr̄: ꝙ hmōi icantatiōes nō faciūt trāsmutatiōes veras: sed si aliquid faciūt solū faciunt

ad 2ᵐ apparenter. ¶ Ad scđam negaƚ añs. ꝛ ad pbationem dr̄ ꝙ aq̄ infusa in vino nūꝗ̄ ē corrupta subalr̄: neqꝫ trā sit in vinū: imo manet vera aq̄: sicut rō bn̄ pbat: ꝛ diui ditur in ita puas ptes ꝙ nō pōt ei⁹ sapor percipi distin cte: sicut sapor vini: nihilominus tn̄ est adhuc vera aq̄.

ad 3ᵐ ¶ Ad tertiā dr̄: ꝙ subaliter vinū ꝛ acetū nō sunt diuer

Ad qr tum saꝝ speꝝ: ꝛ iō ratio nō pcedit. ¶ Ad qrtā dr̄: ꝙ si al chimiste faciūt ex argēto viuo veꝝ aurū. qđ tūc argen tū viuū corrūpiƚ: ꝛ si iteꝝ de auro fiat argentū viuū ꝙ nō est idē qđ fuit ante nisi in specie. ꝫ si solū faciūt mu tationē apparentē. tūc veꝝ est ꝙ nō corrūpitur argētū viuū. q: nō veraciter in aliā spēs trāsmutatur. Et sic pꝫ quid sit dōm de tertio articulo.

Ad pᵐ mum.

His ergo

pmissis rńdēdū ad rōes pncipa les. ¶ Ad pmā negaƚ maior. s. ꝙ ois motus quo aliqd hꝫ se alr̄ ꝙ pus est alteratio. Ad

T.c.7 t.8. pbatiōes dr̄ ꝙ illud qđ nois alteratiōis: ꝫ pꝯe dicaƚ sꝫ bi cōpetere: tn̄ sic nō accipiƚ cōiter: imo pbs. 5. physic. de spēbus motus restrigit motū alteratiōis ad motus aliter se hn̄di in qualitatibus. mō tale qd non est gene

Ad se cundū rationis. ¶ Ad scđam negaƚ maior. s. ꝙ si sit solū vnū pncipiū māle ꝙ tūc sit gňatio alteratio. ¶ Ad pbm in isto pmo dr̄ ꝙ voluit ꝛ itellexit ꝙ antiqui solū ponen tes vnū pncipiū mālē: ꝛ idē eē ens in actu sic posuerūt nō poterāt saluare gňonē eē distictā ꝛc. ꝫ si posuissent ipꝫ eē ens in potentia: sicut Arist. secus fuisset: ꝛ bn̄ sal uassent gňonem ꝛ alteratiōnē esse distictas mutatōes.

Ad 3ᵐ ¶ Ad tertiam negatur añs ꝙ alteratio sit generatio. ¶ Ad pbatōeꝫ dr̄ ꝙ aliqs pt dici motus ad subam du pliciter. Uno mō tāꝗ̄ ad terminū itrinsecū ꝛ ꝓpriū. ꝛ sic pcedit maior. s. ꝙ ois motus ad subam est gňo: ꝛ ne gatur minor. s. ꝙ alteratio est hmōi. Scđo modo tanꝗ̄ ad terminū extrinsecū ꝛ nō ꝓpriū: ꝛ sic negaƚ maior ꝛ ꝯcedit minor. pdicta. n. alteratio ē motus ad substātiaꝫ tāꝗ̄ ad terminū remotū ꝛ extrisecū: cum eius finis in

Ad qr tum trinsecus nō sit substātia: imo qualitas. ¶ Ad qrtā di citur ꝙ motus pōt capi large. p quauis mutatione suc

T.c.6 cessiua. sicut describit in 3ᵒ. physico. Et isto mō negaƚ maior: q: isto modo ad substātiā est bn̄ motus: ꝛ cōce ditur minor: alio mō motus accipit stricte. s. p mutatio

T.c.9 t.18. ne successiua facta in subo existēte hoc aliquid in actu in vtroqꝫ termino motus: ꝛ sic accipitur. 5. physico. Et

hoc modo conceditur maior: ꝛ negatur minor. s. ꝙ gňa tio sit motus: q: ipsa nō sit in subo existe hoc aliquid in actu, put notū est. ¶ Ad quintā negaƚ maior. s. ꝙ mot⁹ ad grauitatē ꝛc. sit gňatio. ¶ Ad pbonē. s. ad auctori tatem Cōmētato. 3. celi dr̄: ꝙ in hoc nō teneƚ cōiter: q: opinio sua de formis elementoꝝ a pluribus nō teneƚ: Aliter pōt dici ꝙ itellexit ꝙ eēnt qualitates vere moti ue elementoꝝ: nō tn̄ pncipalr̄ subales. ¶ Ad sextā dr̄ ꝙ ipsa ē ꝓ pma ꝯne pmi articli. ¶ Ad septimā negaƚ maior. s. ꝙ omnis motus ad q̄litatē ē alteratio: ꝛ rō ē: q: omnis motus ad rem diuisibilem est ad q̄litatē cum ois rem diuisibilis sit paritas: q: binarius suaꝝ medie tatuꝫ: nō tn̄ omnis hmōi motus est alteratio. ¶ Ad ꝓ bationē eius: ꝛ ad pbm 5ᵒ. physico. dicitur ꝙ itellexit ꝙ mot⁹ ad qualitatē pp̄ quē de pma suba mutanƚ ter mini de pdicamēto qualitatis est alteratio, put dem̄ est. ¶ Ad rōem post oppositū dr̄ ꝙ est ꝓ scđa conclusione. Ad 5ᵐ Cō. 67. T.4.c.2. Ad 6ᵐ Ad 7ᵐ T.c. 18.

¶ Empedocles qđe vr̄ ꝯtraria dicere ꝛ ad apparentia ꝛc. Textu cō. ij. Q̄o. iiij.

Queritur

4ᵒ. Utrū si gňo est ipossi bilis alteratio est ipossibi lis. ¶ Et arguitur pmo ꝙ non. q: quādo ali que due mutationes sunt distincte: ꝫ vna ea rum esset impossibilis non propter hoc alia esset impossibilis modo generatio ꝛ alteratio sunt mu tationes possibiles distincte. vt dictū est pri⁹. ergo si ge neratio eēt ipossibilis nō propter hoc alteratio esset im possibilis. maior videƚ eē nota ꝺ se: ꝛ a simili: quia licet generatio anterpi eēt impossibilis non propter hoc ali cuius rei distincte generatio esset ipoīa. ¶ Secundo sic. sicut se habet gňatio huius ad alterationē hui⁹: ita se hꝫ gňatio in cōmuni ad alteratiōnē in cōmuni: ꝫ nō seqƚ si gňatio huius eēt impossibilis ꝙ ꝓpter hoc hu ius alteratio sit impossibilis. ergo nec si generatio i cō muni eēt impossibilis ꝙ tūc alteratio eēt impossibilis. maior pꝫ cōuenienti similitudine: ꝛ minor nota est: q: huius rei quē generatio est impossibilis: tn̄ eius al teratio nō est ipossibilis: imo possibilis vt notum est. ¶ Tertio. sicut se hꝫ eē ad eē: ita se hꝫ posse ad posse: ꝫ ad eē alterationis nō seqƚ eē generatiōis. ergo nec ad posse eē alteratiōis sequiƚ posse eē generatiōis. igitur nec ex opposito ꝯsequentis puta ex nō posse generatio nis sequiƚ nō posse eē alteratiōis. maior pꝫ ex ꝯuenien ti similitudine. ꝛ videƚ esse pbi p⁹ poꝝ. cap. 5ᵒ vbi vult ꝙ si ad a. eē seqtur b. eē. tunc etiā ad a. esse pole seqƚ b. eē pole. ꝛ ex ꝯsequēti. sicut se hꝫ eē a. ad esse b. ita se ha bet posse ipsius a. ad posse ipsius b. qđ ē ꝓpositū. ꝛ mi nor est nota. nullo enīꝫ modo seqƚ alteratio est. ergo ge neratio est. cum alteratio precedat generationem rei. ¶ Quarto. si valeret hmōi ꝯñtia hoc eēt ex eo ꝙ alte ratio ordinaƚ in generationē tanꝗ̄ in finē. sed si in na tura finis est impossibilis. ordinata ad finem sunt ipos sibilia. sed modo ambo ista sunt falsa. ꝫ ꝯña ista nō va lebit. pña est bona. ꝛ añs ꝓ pma parte notū est. ꝓ 2ᵃ ꝓ baƚ pmo. n. falsum est ꝙ alteratio ordinatur in genera tionē. pbo. q: alteratio iueniƚ vbi nulla repeiƚ genera tio. vt in celo illuminatio nō ordinaƚ in gňonem. simili ter itroductio scie in aiaꝫ itellectiuā. nec sensatio in sen sum. que sunt tamen quedā alteratiōes. nec est veꝝ qđ qñ finis est possibilis ꝙ ordinata in finē sunt ipoīa. ꝓ bo. quia entia naturalia appetunt se semper permane re. primo physico. Et iste finis est impossibilis cum ne cessario sit omne corruptibile tandem corrumpi. pri mo celi. Et tamen entia naturalia ꝛ appetitus suus in hunc finem ordinata: sunt possibilia prout notum est. primum secundū tertium quartuꝫ Cō. 31. T.c. 121.

Quinto

5m ¶ Quinto bona ꝯñia tenere dꝫ per aliquē locū dialeti
cum: sed ista nō videt per aliquē locū tenere: ergo ipsa
nō est bona. maioꝛ pꝫ. ſpālr de ꝯña ꝓbatiua: ꝛ mioꝛ vr̄
esse nota: qꝛ nullus vr̄ esse locus per quē teneat ꝯ: imo
nō vr̄ tenere nisi ex eo ꝙ añs est imple.

T. c. 2. In oppositū est phs in isto pmo. Dicit. n. ꝯ Empedoclē: ꝙ si ipoſſe ē ea
ex inuicē gñari: ꝙ ēt impoſſe est ea inuicē alterari.

In ista qōne erunt tres articuli. In p° videbunt qdā terminoꝝ distōnes
ꝛ de neccitate gñonis ꝯnes. In 2°. pmittēde sunt suppōnes ad pncipale qsitū facietes. In 3°. rñdēdū ē ad qōez.

pmū notandum Quantum ad pm pmo ē nōndū: ꝙ neccū qñqꝫ attribuit ꝓpōnib⁹: ꝛ dr̄ ꝓpō ne
cessaria ꝓpō de iesse de pñti affirmatiua sic se hñs ꝙ q̄
litercūqꝫ ſm eius totalē sigtiōez p eā significat: ita ne
cesse est esse: ita ꝓportionalr describit ꝓpō necāria d p
terito vel futuro vl̄ possibili. Qñqꝫ vo attribuit reb⁹ ꝛ
ꝓpriissime dr̄ res que non pōt nō esse. Aliter ꝛcōius d
scribēdo illud est neccū qd nō pōt eternalr nō esse: nec
secundū semp nō esse dōec fuerit. Cōtingēs āt qd pōt eternalr
notādū nō esse posito ꝙ nūqꝫ sit. ¶ Scdo notādū ꝙ necariuz
attribuit ꝓpōnibus p rebus. sex modis. Primo. n. eter
2 nitate ꝯtinua tā in añ qꝫ ēt in post: ꝛ hoc mō deū eē est
necariū. Scdo mō dr̄ necariuz etnitate ꝯtinua ab vna
parte tm̄: vt de pterito ꝓpō va: aut hec de futuro. luna
eclipsabit cras: ꝛ tale necariū pōt fieri falsum ꝛ ipoſſe.
3 silr de impossibili suū ꝯdictoriū pt fieri necariū. Ter
tio mō dr̄ eternaliter ꝛ itercise: sic tm̄ ꝙ qōlibet singula
re ꝓpōnis ieuitabilr euenit: vt lunaꝫ eclipsari: nece. n. ē
lunā eclipsari eternalr sed itercise. nā ante qōlꝫ tps nā
liter loquendo eclipsabat: ꝛ post qōlibet tps eclipsabi
4 tur ex neccitate: ſꝫ nō ꝯtinue eclipsat. Quarto sic itercise
se eternalr: ſꝫ qōlꝫ singulare ꝓpōnis euenit ꝯtingenter.
vt gñonē asini eē nā eternalr nece fuit gñonez asini eē
5 illo mō: nulla tm̄ gño nece fuit. Quinto attribuit neces
sariū qd solū vna hora aut momēto ꝯtingit: ſꝫ tm̄ ieuita
6 biliter euēit vt aliq̄ certa celi ꝯstellatio. Sexto dr̄ neccū
qd ꝯtingēter euenit: ſꝫ tm̄ qꝛ ponit inesse: ipm p isto tūc
p quo est: nece est esse: vt si soꝛ. est ipe de neccitate est p
illo tpe p quo est: ꝛ ad hoc ꝓpositū loquit phs primo
Dubiū piarme. omne qd est qñ est nece est esse. ¶ Sed quere
ret quis. ponis tu rē ꝯtigētē: vt soꝛ. de neccitate esse p il
lo tpe pro quo est. ꝛ si dicis ꝙ sic. arguit. ꝯ soꝛtes qñ ē
nece est esse: ſꝫ soꝛtes est ens qñ est. g̃ soꝛtes nece est eē.
Eodē mō argui pōt de ꝓpōne Arist. omne qd est qñ ē
nece est esse: ſꝫ soꝛtes est ens: qñ est. g̃ soꝛtes nece ē eē.
R° ¶ Rñdeo ꝙ sexto mō necessitatis qōlibet ens nece est
eē p tpe p quo est: ſꝫ multa entia simpliciter loquendo
ꝯtingēter sunt: ꝛ ad hoc sunt rōnes mouētes: primo qꝛ
iā de cetero per nullā potētiā pōt eternaliter nō eē. igi
tur iam de cetero dr̄ eternaliter esse vl̄ fuisse: ꝯña tꝫ per
descriptionē necessariū: sed nō dicit eternalr fuisse: quia
2 nō fuit igr̄ eē. Scdo qꝛ imediate post si soꝛ. nūc pmo est
ipm nece est fuisse: igr̄ eadē rōne p isto tpe ipꝫ neccium
est eē: ꝯña tꝫ: qꝛ nō erit poſſe ipꝫ neccis fuisse nisi pro eē
3 qd nunc hꝫ. añs est notuꝫ. Tertio quia ista immediate
post erit vera. soꝛ. de neccitate fuit: eo ꝙ in pterito fuit: ꝛ
T. c. 103 pteritū nō pōt nō esse pteritū p. celi. igit nunc de necci
ꝛ. 38. tate est: aut fuit p tpe p quo est. ꝯña tꝫ: ꝛ tūc vltra: ſꝫ nō
de necessitate fuit: cū suppositū sit ipsum pro nunc prio
esse. igit ipsum necesse est esse pro tempore pro quo est.
4 Quarto: qꝛ res ꝯtingens p tpe pro quo est non pōt nō
eē. ergo p illo tēpore de necessitate est. ꝯñia tꝫ. añs pꝫ:
qꝛ dato ꝙ p illo nō sit: sequit ꝙ simul est ꝛ nō ē: qd im
plicat contradictionem. ¶ Ad rōnem in contrariū fa
ctam dr̄ ꝙ h est distinguenda. soꝛ. quādo est necesse est Ad
esse: eo ꝙ li. quādo qñqꝫ determinat hoc verbū esse: ꝛ du^m
est sensus ꝙ soꝛtes necesse est eē p tempore pro quo ē:
ꝛ sic nō valet sillogismus factus ꝯtra: qꝛ minus ē pdi
catū conclusionis qꝫ pdicatū maioris. Alio modo pōt
se tenere ex parte subti: ꝛ est sensus ꝙ soꝛ. qñ est de ne
cessitate est: ꝛ sillogismus est bonus: ꝛ maioꝛ erit falsa
eodem mō dr̄ de propositione Aristo. ¶ Tertio ē no 3m nōn
tādū: ꝙ impossibile dr̄ dupl'r. Uno modo put attribui dum
tur ꝓpōnibus: ꝛ describit contrario modo a necessario
s. ꝙ est ꝓpō que ſm totalē significationē pro nunc aliq̄
liter significat: qualiter nō pōt esse de presenti. propor
tionaliter describitur in preterito vel futuro vel aliis.
Alio mō attribuit reb⁹. vt dr̄ chimera impossibilis est.
Et pōt distingui: qꝛ aliquid dr̄ impossibile simpl'r. vt qꝛ
per nullā potentiā pōt esse. vt implicans contradictio
nem. vt deū nō esse. Aliud dr̄ impossibile ſm cursuꝫ na
ture: qꝛ per potentias naturales nō pōt esse: vt terrā eē 4m no
in spera lune. ¶ Quarto est notādū: ꝙ in speris elem tandū
toꝝ eternalis est alteratio aque ꝛ aeris inter se. nā iter
polos est maioꝛ gño aq: pp qd dr̄ 2°. meteuroꝝ. qd ma
ria borealia fluunt in australia. qꝛ ibi aqua iuuat a forti
friditate terre. nec pōt impediri a radiis solaribus. sub
equinoctiali vo est ꝯtrū. nam ibi semp gñatur aer. quia
aer in calefaciēdo aquā ꝛ in corrumpēdo iuuat a calo
re solis ibidē forti: ꝛ est bñ aduertendū ꝙ illud per po
tentias naturales nō pōt impediri: qꝛ nulla potētia nā
lis posset facere quin taliter fieret. ex quo sequit ꝙ sem
per ē vna ꝯtinua gño aque sub polis: qꝛ ab eterno fuit
alteratio ꝯtinue ibidē aeris ab aqua ꝛ ab eterno gene
ratio aque ꝛ corruptio aeris. Scdo sequitur ꝙ est vna
eterna gño aeris sub equinoctiali. Tertio seqtur ꝙ sicut
aqua fluit a parte boreali vsus maria australia: ita aer
ꝯtinue fluit: ſꝫ nō ꝑcipiamus ab equinoctiali versus po
los: ꝛ hoc fit in spera aeris vt ſm oēm suaꝫ partē eque
distet a centro: ꝛ vt illa maneat vniformis. ex his īfer
ri possunt conclusiones.

Prima hec est. gño neccis est. pꝫ: qꝛ hec ē necessaria. gñatio aeris est. ¶ Se p^a ꝯ
cunda hec est. necario corruptio ē pꝫ vt prius: ꝛ loquoꝛ 2^a ꝯ
hic de neccitate ꝯtinua que nō pt impediri per potētias
nāles: qꝛ māifestū est ꝙ sic nece est ꝯtinue fieri gñonē
ꝛ corruptionē. ¶ Tertia ꝯclo. nece est quarto modo. 3^a ꝯ
s. neccitate itercisa gñonē asinoꝝ esse ꝛ equoꝝ. pꝫ: quia
ab eterno fuit ꝛ in eternū erit nālr loquēdo: ſꝫ itercise.
¶ Quarta ꝯclo. gñonē hoiuꝫ: aut asinorum non eē est 4^a ꝯ
impoſſe: ꝛ hoc put ipsum opponit necario. quarto mō
dicto. pbat sicut pcedēs. ¶ Quīta ꝯclo. gñonē hoīuꝫ
aut asinoꝝ eē nō est necariū pmo mō: aut simpl'r: imo 5^a ꝯ
eam nō eē est possibile. pꝫ: qꝛ possibile est ꝙ aliquo tpe
hmōi gño non fiat. Hec de pmo articulo.

Quantum ad 2m pmo suppōit ꝙ qd itelligit p^a sup
de alteratiōe ꝓprie vel ꝓpriissime posi
dicta que est inter qlitates ꝯrias. aut medias actiuas tio.
ꝛ passiuas adiuicē. de aliis añt nō logt Ari. ¶ Scdo 2ª sup
suppōit ꝙ hmōi alteratio finalr ꝛ sine ordinat l gño posi
nē. pbat sic. ignis alterans altat pp gñonem. ꝛ sic de tio.
aliis alterationibus nālib⁹. ideo suppō va. ꝯña tꝫ. añs
pꝫ: quia agit propter assimilare sibi passum. pmo hui⁹. T. cō.
capitulo de actione. sed nō est passum perfecte assimi 51.
latum nisi sit actu ignis. igit ꝓpter generare ignē. Se
cundo probatur sic. qꝛ cū entia naturalia ꝛ mutatiōes 2
naturales sint ordinate. vt etiam dicit scdo huius capi T. cō.
tulo penultimo. ꝛ gño ꝛ alteratio consueuerunt se con 56. ꝛ
comitari in eodem subiecto. opoꝛtet ꝙ vel generatio 57.
ordinetur in alterationem. quod nullus diceret vel al

vel alteratio in gñationē:qđ est ꝓpositū. Tertio ꝓbaꝛ
sic:qꝛ videmus ꝙ alteratio semꝑ p̄cedit generationē
simplr̄ dictā in mā.vel igiꝛ a casu sequiꝛ generatio alte
t.c.80 rationē:qđ nō est dōm:cū nā agat ꝓpter finē.2.phy.ca.
t.49. penultimo.t ēt cū casus nō reperiaꝛ in illis que frequē
t.c.48 ter fiunt:vt ēt pꝫ ibidē.ca.xi.t.xij.vel sequiꝛ eā ex intē
t.52. tione nāe.t si sic tūc hr̄ ꝓpoᵐ. ¶ Et ꝯfirmaꝛ sic illa rō
alteratio est mediū necīuꝫ ad gñationē faciēdā.ḡ a di-
rectore ifallibili ordinaꝛ in eā.ꝯñtia est bona:qꝛ si non
ordinaret eā in eā iā deciperet.t añs est notū:t tūc vl
tra:ſꝫ directio appetitus nālis est ifallibilis.vt ait Cō-
Cō.36 mētator.12.meta.igiꝛ ipse dirigit alterationē in gñatio
t.37. nē:qđ est ꝓpositū. Tertio supponiꝛ ꝙ appetitus nālis
3ᵒ sup- nō pōt in toto frustari suo fine:imo neċe est ꝙ possit ip
positō sum in pte attingere.pꝫ.3.đ aīa.ca.vlti.t p̄ celi.ca.4.t
t.c.60. si qs vellet eā negare ꝓbareꝛ ex p̄oribus sic.nālis ap-
t.45. petitus dirigiꝛ ab agente infallibili.igiꝛ necesse est ꝙ
t.c.32. possit aliquo modo suū finē attingere.ꝯñtia tenet:qꝛ si
nō posset ipsum aliquo modo attingere:tā agens deci-
peret:qđ ipsum in talē finē dirigeret antecedens pꝫ.in
quarta ꝓbatione p̄cedētis suppōnis.H de scđo articu.

Quantum ad tertiū sit ꝯ rñsalis hec.ꝙ si ge
neratio eēt ipoīis:alteratio esset
ꝯ rñsa lis. impoīis.ꝓbaꝛ sic.alteratio ordinaꝛ a nā in gñationē.
igiꝛ si gñatio est poīis:alteratio est poīis añs patꝫ.per
scđam suppositionē.t ꝯñtia tꝫ ꝑ tertiā.t tunc vltra ex
opposito ꝯñtis:si nulla gñatio eēt poīis.nulla altera-
tio eēt poīis.igiꝛ si gñatio esset impoīis:alteratio esset
ipoīis.ꝯña tꝫ ꝑ locū a cā finali ad suū effectū:t est ma
xima.si finis est ipoīis in nā:ordinata in finē erūt ipos
sibilia.eꝫ v̄o alteratio est poīis.gñatio igiꝛ est poīis.tꝫ
ꝑ locū ab effectu cāe finalis ad suā cām.t est maxia.si
ordinata in finē sunt poīia.igiꝛ finis erit poīis. Et si qs
Dubᵐ diceret.si aliq̄ q̄litas eēt sepata a suo subo ad imagina
tionē:vtrū ne posset pati.t vꝛ ꝙ nō per predicta.oppo
situm tñ vꝛ de facto contingere:cū frigiditas que est in
sacr̄o altaris calefiat vt experientia docet:q̄ tñ est sim
plr̄ sepata. ¶ Rñdeo ꝙ nō.teste phō.c.de actione.di-
Rᵒ cēte.si aūt aliqđ fuerit separatū calidū hoc nihil patie-
t.c.55. tur:loquēdo naturalr̄:seu nō patiꝛ nāli passione. Ad
rōnē factā in ꝯriū dꝛ ꝙ si caliditas aut frigiditas q̄ in
sacr̄o altaris patiꝛ nō patiꝛ nāli mō:sed miraculose:t
ideo de hoc nihil ad p̄ñs.hoc de tertio articulo.

ad p̄ᵐ **Ad rationes** p̄ncipales.ad p̄mā negeꝛ ma
iorꝫ.f.qñ due mutationes sūt
p.ge. distincte tc̄.ſꝫ H forsan hr̄et veritatē vbi vna non esset
55. finalr̄ ꝑꝑ aliā.mō alteratio finalr̄ est ꝑꝑ gñationē:t iō
nō est ad ꝓpoᵐ. ¶ Ad scđaꝫ silr̄ negaꝛ maior:ꝙ sicut
ad 2ᵐ se hꝫ huius gñatio ad huius alterationē:ita se hꝫ gña
tio in cōi tc̄.t cā dissilitudinis est:qꝛ huius alteratio
nō ordinaꝛ ad ipsius gñationē:ſꝫ ad gñationē alterꝰ:
ſꝫ alteratio in cōi ordinaꝛ in gñationē in cōi:t iō nō ē
icōueniēs:ꝙ lꝫ huius gñatio sit ipoīis ꝙ sua alteratio
tñ sit poīis:qꝛ eiꝰ alteratio:vt dictū est.non ordinaꝛ in
eius gñationē:ſꝫ alterꝰ:ſꝫ de cōi secus ē. ¶ Ad tertiā
Ad3ᵐ dꝛ vnoᵒ negādo maiorē.nā nō est silr̄.alteratio enī p̄t
hñ eē:lꝫ gñatio nō sit saltē in sp̄āli capta:ſꝫ tñ ipa nō p̄t
eē:nisi ēt gñatio possꝫ eē.nā fini t ordinato ad finē ista
silitudo nō ē ꝯueniēs.nā ad eē ordinari in finē nō dꝫ se
qui esse finis:ſꝫ potius eꝯ:t tñ ad posse vnius dꝫ sequi
posse alterius.alr̄ dꝛ ꝯcedēdo maiorē t negādo mino-
rē:dicēdo ꝙ ad eē alteratiōis vniꝙ̄ seqꝛ eē gñatiōis:qꝛ
eē gñationis est necessariū:vt dictū est in p̄ articl'o mō
necessariū ad qđlibꝫ dꝫ seq. ¶ Ad quartā cōcediꝛ ma
ad 4ᵐ iorꝫ.f.ꝙ hec ꝯñtia valꝫ.iō qꝛ alteratio proprie dicta or-
dinaꝛ in gñationē:t ꝙ in nā qñ finis est impoīis tc̄.

t negeꝛ minor:quas dꝛ ꝙ illa ambo sunt falsa. ¶ Ad
ꝓbationē ꝯcediꝛ ꝙ alteratio cōiter dicta bñ reperitur
sine gñatione:vt illuminatio:t alie alterationes:de q-
bus rō ꝓcedit:sed de illis nō est ad ꝓpositū:qꝛ solum
in ꝓposito loqmur de alteratione ꝓprie dicta. ¶ Ad
ꝓbationē falsitatis scđi.f.ꝙ qñ finis eēt impoīis in nā:
ordinata ad finē essent impoīia.cōcediꝛ ꝙ entia nālia
appetūt se semꝑ ꝑmanere.t dꝛ ꝙ hoc in toto nō ē pos-
sibile.nā in pte ꝑmanēt eadē numero.t semꝑ perma-
nēt eadē in sp̄ē:t sic nō in toto ille appetitus nālis fru
straꝛ suo fine:lꝫ forte in parte p̄uaꝛ:puta:qꝛ nō est poīe
qđ aliqđ ens nāle saltē mixtum maneat semꝑ idem nu
mero. ¶ Ad qntam pꝫ quid sit dōm ex scđo articulo.
Rō post oppositū est ꝑ ꝯclōne rñsali. Hec de q̄ōne.

¶ Quo circa ꝑꝑ huiusmodi corruptionem.tc̄.Tex.cōmē.xvij. Q̄ō. v.

Queritur Quinto vtrū gñatio vni p̄mū
us sit corruptio alterius t
ecōtra. Et arguiꝛ p̄mo.ꝙ nō.generatio non
est corruptio.ergo gñatio vnius nō est corru
ptio alterius.tenet ꝯñtia.naꝫ ex opposito ꝯñtis sequiꝛ
oppositū añtis.sequiꝛ enim.generatio vnius est corru
ptio alterius.ergo gñatio est corruptio.añs pꝫ.qꝛ gña
tio t corruptio sunt mutationes opposite. ¶ Secun-
do.vnius generatio est qñꝙ̄ corruptio multoꝝ.igitur 5.phy.5
nō est precise corruptio vnius.añs pꝫ.qꝛ gñatio vnius Scđm
ignis est frequēter corruptio multoꝝ straminū:t gña
tio vnius mixti est corruptio multoꝝ elementoꝝ.t te
net ꝯñtia de se. ¶ Tertio.si sic sequꝛ semꝑ esset equa Tertiuꝫ
lis multitudo entiū.ꝯñs nullus cōcederet.t ꝯñtia pro
batur:qꝛ si semper quādo vnū gñaꝛ aliud corrūpiꝛ t
eꝯ.tunc semꝑ manerēt eque multa entia:vt si a q̄ttuor
denarijs vnus auferreꝛ t alius addereꝛ:t ecōtra sem-
per manerēt eque multi denarij. ¶ Quarto.gñatio lu Quartū
minis in medio:siue gñatio scie in aīa itellectiua ē ali-
cuius gñatio vt notuꝫ est:tñ nullius est corruptio:cum
lumē in medio nullū habeat ꝯriū:nec scia in aīa itelle
ctiua.ḡ gñatio vnius non est semꝑ corruptio alterius.
¶ Quito.in gñatione asini est alicuius gñatio.t tñ vt Quintū
vꝛ nihil corrūpiꝛ.igiꝛ tc̄.ꝯñtia tꝫ.t añs ꝑ p̄ma pte ē
notū.pro scđa declaraꝛ.forma embrionis nō corrūpiꝛ
cū ipsa disponat ad gñatōēꝫ ipsius asini.mō nihil agit
ad corruptionem sui:quare ipsa nō vꝛ corrūpi:neꝙ̄ vꝛ
ꝙ ibidē aliqđ aliud possit corrūpi. ¶ Sexto.in corru-
ptione asini aliquid corrūpiꝛ:t tñ ibi nihil generatur. Sextuꝫ
igiꝛ ꝯña tenet.t añs ꝑ p̄ma pte pꝫ:qꝛ corrūpiꝛ asinꝰ.
pro scđa pte declaratur:qꝛ si aliqđ ibi gñareꝛ hoc esset
forma que manet in cadauere:sed ꝙ illa non genera-
retur persuadeꝛ:qꝛ videꝛ ꝙ sit eadē forma corporeita
tis:que ante fuit in asino cū habeat silē quātitatē t
figurā:t alia accñtia ꝯsilia.modo notū est.ꝙ ad siles
dispositiones qualitatiuas siles forme subales ꝯsequū
tur. ¶ Septimo in nutritione hoīs aliqđ corrūpiꝛ:t
tñ nihil ibi generaꝛ.igiꝛ tc̄.ꝯñtia tꝫ.t añs ꝑ pria pte Sepiᵐ
pꝫ.qꝛ corrūpiꝛ cibus:t pro scđa declaraꝛ cū nō gñetur
mā ex quo est igenerabilis t icorruptibilis.p̄mo phy.
nec gñaꝛ forma:cū foīa subalis in hoīe nō sit alia quā T.c.82.
forma intellectiua:que nec in pte nec in toto pōt gene
rari.ergo nihil generatur ibi. Nec valꝫ si quis diceret
ꝙ ibi generatur cōpositum.cū nō possit generari cōpo
situm nisi aliqua sua pars genereꝛ.modo demōstratū
est nullā partē cōpositi generari. ¶ Octauo arguiꝛ.in
corruptione hominis aliqđ generaꝛ.puta forma cada- Octauꝫ
ueris.t tñ ibi nihil corrūpiꝛ.ergo tc̄.ꝯñtia tenet.añs
pro scđa parte pꝫ.cū nō corrūpatur mā.vt prius dictuꝫ

T.c.20. est. nec forma: cū itell'ꝰ humanus sit ppetuus. 3. de aīa. Nonuz qui solus est forma hōis. ¶ Nono. in gñatione mixti ex elemētis gñanť odores: colores: ⁊ sapores: ⁊ tñ nulla q̄litas opposita corrūpiť. g̃ ⁊c̄. ꝯña tz. ⁊ aña ꝓ pma pte pz per experiētiā. pro scd̄a etiā pz: q2 in elemētis nō sunt hmōi qualitates: puta color odor ⁊ sapor.

T.c.17. **In oppositum** est philosophus primo huius caplo tertio.

¶ In ista qōne pmo respōdendū est ad qōnē de virtute sermonis ⁊ magis logice. Scd̄o rñdēdū est ad eā ꝭm itentionē Ari. ⁊ magis phice. In 3° vidēdū est spālr an ad gñatōez vnius q̄litaťs sequať corruptio alteriꝰ: ⁊ eꝯ.

pm̄ nōm̄ Cō.60. **Quantū** ad pm̄ est pmo notādū ꝙ gñatio aliqñ accipiť ꝓ subo gñationis. ⁊ sic dič cōmētator p̄ phy. ꝙ mā pma est que in rei veritate generať: qñqꝫ aūt accipiť ꝓ forma que generať. vt gñatio ignis dř forma ignis que generať. Proportiōabilr corruptio pōt accipi pro subo corruptionis: ⁊ qñqꝫ ꝓ

2m̄ nōm̄ forma q̄ corrūpiť. ¶ Scd̄o nōndū ꝙ corruptio: seu et gñatio ꝓut est mutatio simplex nō pōt accipi ꝓ subo gñationis: aut corruptiōis: cū h̄ nō sit mutatio successiua: vel motus: sꝫ ꝭm veritatē ē forma que acq̄riť. ⁊ corruptio forme que dep̄diť. Ista enī ꝓut successiue ꝑducitur ꝭm successiuā mãe dispōnē dř gñatio successiua: vł motus: ⁊ illō supponitur ad pñs: ⁊ ꝓbabiť deo dāte. 3°

T.c.4. 3m̄ nōm̄ phycoꝝ. ¶ Tertio nōndū ꝙ duplices sunt res. alique enī sunt res successiue: vt motus aut tēpus: quoꝝ eē cōsistit in cōtinuo fieri vnius partis post aliā: eo ꝙ ptes taliū non permanēt simul iuxta dictū phi in p̄dicamēto quātitatis dicētis: ꝙ partes tēporis nō hn̄t pōnē: q2 nō pmanēt. Alie sunt res nãe pmanētis: q̄ruz ptes sił sunt ⁊ manēt: vt aq̄ vel aer. ¶ Quarto est notādū ꝙ

4m̄ nōn. in istis rebus successiuis idē est eē: gñari ⁊ corrūpi. v. grã. idē est motū gñari ⁊ corrūpi. ꝓbať sic. motus localis qñqꝫ gñať. vel igiť qñ est. vel qñ nō est. si qñ est. tūc eē motus ⁊ gñari eiusdē motus sunt idē: qđ est ꝓpositū: vł añq̄ aliqd eius est. ⁊ h̄ nō: q2 tūc gñatio motus eēt sine motu: ⁊ ex alio: q2 motus nō gñať nisi qñ mobile moueť: mō quādiu nihil ipsius motus est mobile nō moueť. igiť quādiu nihil ipsius motus ē. motus nō gñať: vel poq̄ desinit eē: qđ nullus diceret: eodē modo argř de corruptione. nā motus aliqñ corrūpiť: vel ergo qñ est. ⁊ habetur ꝓpositū. s. ꝙ idē est suū esse ⁊ corrūpi. vel postq̄ totaliter desinit esse: ⁊ hoc nō: q2 tunc totaliter est corruptus. ⁊ ex ꝯñti amplius nō corrūpitur: vel anteq̄ incipiat esse: qđ nullus diceret. Esse igiť in rebus successiuis generari ⁊ corrumpi sunt idem.

pma ꝯ. **His premissis** sit hec pma ꝯc̄lo. si improprie capianť gñatio ⁊ corruptio. s. ꝓ subiecto gñationis ⁊ corruptionis: tūc gñatio vnius est corruptio alterius. pz. q2 subꝫ respectu forme: que generať est gñō. respectu forme: q̄ corrūpiť est corruptio: idē enī est subꝫ qđ in gñatione forme sequētis subÿciť que gñať: ⁊ forme precedētis q̄ corrūpitur.

scd̄a ꝯ. ¶ Scd̄a ꝯc̄lo est ista. in rebus successiuis capiēdo gñationē ꝓprie pro forma que ꝑducitur: ⁊ ꝓportionabilr corruptionē. gñatio est corruptio. ꝓbatur demōstrato motu: aut alia in forma successiua. hec forma ē gñatio: ⁊ hec forma est corruptio. g̃ corruptio est gñatio: ⁊ patent premisse. q2 in successiuis est idē esse gñari ⁊ corrūpi. vt dictuz est. in 4° notabili. ¶ Tertia ꝯc̄lo est. ꝙ in

tertia ꝯ. permanētibus nō opz ꝙ generatio sit corruptio. patet q2 generatio est forma que generať ⁊ nō opz formam permanentē qñ generatur actu corrūpi. ⁊ ex ꝯsequēti

q̄rta ꝯ. nō opz eā actu corrūpi nec esse corruptā. ¶ Quarta ꝯ ꝙ in ꝑmanētibus oīs generatio erit corruptio. patz. q2 oīs fořa que gñatur erit corrupta. g̃ oīs gñatio erit corruptio. ꝯña tz ꝑ notabile 2m̄. ⁊ aña pz. q2 oīs res ꝑmanēs que gñatur aliqñ corrūpetur. cū corruptibile non possit ꝑpetuari. p̄mo celi. ⁊ tūc erit corruptio. ꝑ 2m̄ nota t.c.121.

bile. ¶ Sed quereret aliqs. est ne pōle ꝙ in ꝑmanētibus gñatio sit cōruptio. ¶ Rñdeo ꝙ nō reputo ipōle Dubm̄ Rñ°

ꝙ magna forma ignis q̄ gñatur. ⁊ est gñatio simł successiue icipiat ꝭm ptes genitas corrūpi. ⁊ sit corruptio. Vñ in cāu credere hāc esse ꝯcedēdā. gñatio rei vere ꝑmanētis est corruptio. ¶ Quinta ꝯc̄lo est hec. ꝓpositio de v̄tute sermonis est falsa. loquēdo ꝓprie de gñatione. gñatio vnius est corruptio alterius. Naz gñatio nō est nisi forma que gñatur. vt dictū est. ⁊ ista nullius alterius est corruptio ꝓut notū est. g̃ ⁊c̄. Vñ lꝫ in successiuis gñatio sit cōruptio. tñ nō est corruptio alterius sed eiusdem. ⁊ hec de primo articulo dicta sufficiant. q̄nta ꝯ

Quantum ad 2m̄ articulū sit p̄mo notādū intentio Ari. fuit qñ dixit ꝙ gñatio vnius est corruptio alterius. ꝙ ad gñationē vnius cōpositi subalis. seq̄tur corruptio alterius cōpositi subał. p̄m nō. t.c.15.

¶ Scd̄o est nōndū. ⁊ sit p̄ma suppositio. ꝙ plřes forme substātiales vltimate seu ꝑfecte nō possint stare i eodē subiecto seu in eadē mā. Et voco formā vltimā seu pfectā formā dantē esse specificū in spē spālissima p̄dicamēti substantie. ꝓbatur sic. q2 si pñt se cōpati in eadem mā seq̄tur ꝙ idiuiduū hñs eas eēt simul diuersarū spērū. puta sit hō ⁊ asinus. vł lapis ⁊ lignū. falsitas ꝯñtis est manifesta de se tñ ōnditur sic. seq̄tur ꝙ ipm differret spē a se. ꝯñs est ipōle. ⁊ hec ꝯñtia tz. q2 qđlibet idiuiduū vnius spēi in gñe differt ab idiuiduo alteriꝰ spēi eiusdē gñis. Si ergo ipsuz esset diuersarū specierū ipsum a se differret spē. tenet ꝯña. q2 quelibet forma substantialis dat esse specificū substātie. si ergo plures sił starent sequeretur ꝓpositū. ⁊ hoc est. qđ vult cōmentator in de substātia orbis dicēs. ꝙ actui substantiali repugnat recipi in mā hñte vnicā formā substantialē. g̃ 2m̄ nō.

vna manēte nō recipit aliā. ¶ Tertio est notādū. ⁊ sit scd̄a suppositio ꝙ mā p̄ma nō pōt stare nuda. ⁊ ꝑ se sine forma substātiali. Probatur p̄. q2 pure potētie repugnat ꝑ se stare. cū hoc sit ꝓpriū entiū actu. mā autē est pura potētia. 7° meta. c. 2. ⁊ p̄ phy. ¶ Scd̄o ꝓbatur sic 3m̄ nō.

t.cō.8. t.c.69.

q2 si aliq̄ mā stat nuda. vel ab eterno stetit nuda. qđ nō est ꝯueniens. eo ꝙ appetitus nãlis mãe ab eterno fuisset violētus. ⁊ sic violentū fuisset ꝑpetuū. qđ est ꝯ phz. T.c.9

p̄ celi. ca. 2. vel aliqñ mā habuit formā subalez. ⁊ sic ipsam nunq̄ dimisisset quin aliā simul recepisset. q2 qđcūqꝫ agens qđ sufficit sua alteratione ꝓpria corrūpere formā. hoc sufficit aliā introducere. ¶ Tertio cū ꝓbatū sit ꝙ nō sit materia qn aliqñ habuerit formā. eo ꝙ mā nãlr appetit formā. p̄ phycoꝝ. ca. vltio. ⁊ appetitus nãlis nō pōt ab eterno fuisse in toto suo fine p̄uatus. vt patuit in p̄ori qōne. q̄ritur deinde istō idē ꝯfirmādo an agēs cū illā formā in mām que est nuda ꝑ aduersariū corrūpit. semꝑ simul aliā generet. si sic. nūq̄ mansisset mā nuda. vel illā corrūpit anteq̄ generauit aliā. qđ nō est pōle. q2 tūc agēs nãle ꝓmptius est corrūpere q̄ generare qđ nō est veꝝ. imo gñationē intēdit de ꝑ se. corruptionē vero solū de ꝑ accidēs. puta q2 sine ea nō potuit sui sitis generationē complere. 2.c.18. ⁊.96. t.c.81.

His premissis sit ꝯc̄lo rñsalis. ꝙ semꝑ generatio vnius ē corruptio alterius ⁊ ecōtra ad itellectū dictū. s. ꝙ ad generatōez vnius cōpositi substātialis. sequitur alterius corruptio ⁊ ecōtra ad corruptionē vnius seq̄tur alterius generatio. ꝓbatur sic. q2 si aliquod cōpositum gñatur. q̄ritur an eius mā stetit nuda. ⁊ hoc nō. per tertiā suppositōez p̄a ꝯ.

vel ante

vel ante ſtetit cū forma ſubſtātiali: ⁊ ſi ſic q̄rif an iſta remanet cū forma cōpoſiti qđ generaf: ⁊ hoc nō.ꝑ ſecundā ſuppoſitionē.vel nō manet cū ea: ⁊ ſic cōpoſitū ſubſtātiale corrūpif per eius corruptionē:vel ad minꝰ ꝑ eius receſſum:qđ eſt ꝓpoſitū.Eo mō arguif de corruptione. Nā qñ aliquod cōpoſitū corrūpitur queritur an eius mā manet nuda. ⁊ hoc nō.per tertiā ſuppōnē. vel manet cū forma ſubſtātiali.ſi ſic:querif an illa forma fuit ante cū forma ſubſtātiali cōpoſiti que corrūpif: ⁊ ħ nō.ꝑ pmā ſuppoſitionē:vel de nouo generaf: ⁊ ſi ſic tūc gñaf nouū cōpoſitū:qđ eſt ꝓpoſitum.Et notanter dico ꝙ ad generationē noui cōpoſiti ſequif corruptio alterius ⁊ ecōtra. ⁊ nō ad generationē forme ſubſtātialis ſequif corruptio forme ſubſtātialis alterius ꝓp gñationē forme cadaueris ex hoīe vbi noua forma ſubſtātialis.ſ.cadaueris generaf: ⁊ tñ nullius forma ſubalis corrūpif:cū forma hoīs ſit aīa itellectiua q̄ nō corrūpif:cū ſit ꝑpetua a ꝑte poſt.vt dič fides xp̄iana. ¶ Circa quā materiā bene eſt aduertendū ꝙ ſm opiōnē ponētē ꝙ in hoīe nō ſit alia forma:ꝗ̄ aīa itellectiua creata: ⁊ a deo īfuſa:quā credo fore veriorē: ⁊ magis fidei cōſonā.Dicendū eſt ꝙ gñatio hoīs nō eſt ꝓprie gñatio:eo ꝙ eſt potius cōgregatio aīe create a deo cū mā ꝗ̄ gñatio:ſed quo ad diſpoſitionē ſubi p̄euiā hꝫ nām gñationis:quo aūt ad hominis verā ꝓductionē habet magis nāꝫ factionis miraculoſe: ⁊ ſupnālis ꝓpter cauſam dictā: ⁊ ꝯſequēter:ſicut generatio eſt improp̄ia ⁊ miraculoſa:ita nutritio eſt miraculoſa partialr.nā quia nutrimento corrupto in mā eiuſ nō generaf aliqua forma de nouo:ſꝫ aīa itellectiua incipit illam mām informare:quā ante nō informabat. ⁊ ſic non eſt nāle ꝙ forma ſubalis vadat de ſubiecto in ſubm: ⁊ vltimo corruptio hoīs nō eſt vera corruptio:eo ꝙ nulla pars eſſentialis corrūpif:imo ambe manēt:ſed forma a materia ſeparatur:ideo deſinit eſſe cōpoſitū:pōt tñ dici corruptio cōpoſiti multū largo mō:ſicut generatio partialiſ cōpoſiti:eo ꝙ cōpoſitū in pma mutatione ceſſat eē qđ ante fuit: ⁊ in aliiſ mutationibus cōpoſitū totale aut ꝑtiale icipit eſſe qđ ante nō fuit. ⁊ hoc de 2° articulo.

pmū nō. **Quantum** ad 3m articulū eſt p̄ notādū ꝙ alique q̄litates ſunt nō hñtes ꝯriuꝫ vt lumen ſenſatio itellectio: ⁊ ſil'es. Alique vō ſūt hñtes ꝯriū:vt albedo nigredo. ¶ Scđo eſt notandū.qđ 2m nō. hñtes ꝯriū ſunt duplices. Alique ſunt q̄litates ꝯrie:a qbus ambabus: ⁊ a quarū qualibꝫ aliqñ mā denudaf. vt albedo nigredo ⁊ multe alie qualitates. Aliq̄ ſunt ſic ſe habentes ꝙ ſemꝑ in mā eſt altera ipſaꝝ:vt caliditas frigiditas:humiditas:ſiccitas:leuitas: ⁊ grauitas:denſitas ⁊ raritas. ⁊ alie huiuſmodi.

pª ꝯ. **His premiſſis** ſit hec pma ꝯclo. Nō opꝫ ꝙ ad gñationē q̄litatiſ nō hñtis ꝯriū in ſubiecto ſequaf corruptio alterius qualitatis in eodē vel ecōtra.pꝫ.q2 nō oꝫ ꝙ ad generationē luminis:aut ſenſationis:ſequaf corruptio qualitatiſ oppoſite.vel alicuius alterius qualitatis. ¶ Scđa ꝯclo 2ª ꝯ. nō oꝫ ꝙ ad generationē qualitatis hñtis ꝯrium:a quo ⁊ ſuo ꝯrio mā pōt denudari:ſequaf corruptio alterius qualitatis oppoſite.per vltimā rōnem factā ante oppo 3ª ꝯ. ſitū. ¶ Tertia ꝯclo.ſemꝑ ad generationē q̄litatis habentis:cōtrariū ſine quo aut ſuo ꝯrio mā nō pōt ſtare: ſequif corruptio alterius qualitatis oppoſite ⁊ ecōtra: vt ad generationē caliditatis:ſeq̄f corruptio frigiditatis ⁊ ecōuerſo: ⁊ ſic de ꝯſilibus.ꝓbaf .q2 mā ſine aliq̈ hmōi qualitatū nullo mō pōt manere.ꝫ cū ꝓp ꝯrietatē nō poſſint ſil' ſtare:oꝫ ꝙ ad gñationē vniuſ ſequaf corruptio alterius ⁊ ecꝯ.Et ex his pꝫ quō in q̄litatibus generatio vnius eſt corruptio alterius. ⁊ ħ de 3° articu.

Ad pm. **Ad rationes** principales rñdef ⁊ pmo ad pmā ꝯcedēdo ꝙ in ꝑmanētibus vt in plibuſ gñatio nō eſt corruptio. In ſucceſſiuiſ tñ verū eſt.vt dictū eſt. ⁊ ꝯcedif ꝯñs: ⁊ ꝯñña:puta de ꝟtute ſermonis:gñatio vnius nō eſt corruptio alteriuſ ⁊ ħ eſt pro ſcđa ꝯclone pmi articuli. Nec voluit Ari. p.ge.17. ꝙ gñatio vnius eēt corruptio alterius:ſed ħ ponit ad intellectū datū in 2° artic. ¶ Ad rōnē vltra qñ arguif ꝙ generatio ⁊ corruptio ſunt mutationes oppoſite: ⁊ ideo nō pñt de ſe inuicē ſeu de eodē verificari.dr̄ ꝙ ſūt oppoſite quātū ad terminos ad quos vadūt:q2 generatio eſt ad eſſe:corruptio aūt ad nō eſſe: ⁊ hoc voluit T.c.7. phs.5.phyſi.ſed non ſunt termini oppoſiti ꝓprie i verificari:imo ſimul de eodē verificanf.vt dc̄ꝫ eſt. ¶ Ad Ad 2m 2m concedif ꝙ generatio vnius eſt corruptio plurium. ⁊ 3m vel ecōtra nec hoc eſt ꝯtra Ariſt.q2 Ari.nō vult plus p.ge.17. niſi ꝙ ad generationē vnius cōpoſiti ſubſtantialis ſequif corruptio alterius cōpoſiti ſubalis ad minus vnius.Utrū autē pluriū vel vnius tñ nō curauit. ¶ Et ꝑ hoc idē reſpondef ad 3m negando ꝙ ſemꝑ ſit equalis multitudo entiū diſtinctoꝝ:q2 aliqñ ex multis vnū ge Ad 4m neraf: ⁊ qñq3 vnū in multa corrūpif.vt dc̄ꝫ eſt. ¶ Ad Ad 5m 4m dr̄ ꝙ arguit ꝓpria ꝯclone tertij articuli. ¶ Ad 5m cōcedif ꝙ in generatione aſini eſt aliqua corruptio. ⁊ negaf ꝙ ibi nullius ſit corruptio.Et ad ꝓbationē dicitur ꝙ forma embrionis.puta ſeminis corrūpitur.nec cōceditur ꝙ ipſa forma ſubſtātialis ſeminis diſpōit ad generationē aſini.cū nihil de per ſe agat ad ſui corruptionē.ſed virtus infuſa a patre agit ad generationeꝫ. Et ſi aliquis auctor dicat formaꝫ embrionis pncipalr̄ diſponere ad generationē.dicaf ꝙ non loquebatur de Ad 6m forma ſubſtātiali.ſed de virtute īfuſa a p̄re. ¶ Ad 6m negatur ꝙ in corruptione aſini nihil generef. Et ad ꝓbationem eiuſ ꝯcedif.ꝙ ibi generaf forma.que manet in cadauere. ⁊ negaf ꝙ iſta ſit eadē forma corporeitatiſ cū illa que ante fuit in aſino.Et ad ꝓbationē ꝯcedif ꝙ bene eſt eiuſdē figure q̄ꝺtitatis ⁊ ſuperficiei.ſed nō eſt talis in q̄litatibus pmis ſubiecti.ſicut fuit ꝑus in aſino puta in calido ⁊ humido. ⁊ iō q2 ſm ꝓportionē q̄litatū pmarū educif forma ſubſtātialis. ⁊ ſi illa ꝓportio ē alia.forma etiā erit alia. ¶ Ad ſeptimū reſpōdef vno Ad 7m mō negando ꝙ in nutricatione hoīs nihil generef. loquēdo large de nutricatione.Cōcedif tñ ꝙ ibi nec generatur mā nec forma.ſed negaf ꝯñtia.cū īfertur. ergo ibi nihil generatur. ⁊ cauſa eſt.q2 ibi generatur cōpoſitū partiale.ſ.noua pars itegralis hominiſ.nō per ħ ꝙ forma ibi generaretur:ſed q2 aīa itellectiua materiam nutrimenti incipit īformare.quā ante nō īformauit. vt dictum eſt.in ſcđo articulo. Aliter dr̄ ꝙ nutritio hoīs nō eſt pura nutritio naturalis.vt in eodē articulo dēm eſt.q̄re ratio dicta nihil ad preſens cōcludit.cū Ariſt. p̄.ge.17. itellexerit dictū ſuum naturaliter loquēdo. ¶ Ad 8um Ad 8m ꝯceditur ꝙ aliquid generatur in corruptiōe hominis. ⁊ negaf ꝙ ibi nihil corrumpaf. Concedif tñ ꝙ ibi nō corrumpitur materia nec forma.ſꝫ homo: eo ꝙ forma ſua a materia ſua remouetur. ⁊ eſt ſciendū ꝙ nō eſt ꝓprie corruptio. Aliter dicit vt prius ꝙ ſi generatio hominis nō eſt pure naturalis.ergo nec corruptio: ⁊ ita nō procedit cōtra Ariſto.cū de mutationibus ſupernaturalibus nō ſit locutus. ¶ Ad nonam dr̄ ꝙ arguit.ꝑ p̄ ge.17. Ad 9m ſcđa concluſione eiuſdem articuli tertij. Ratio poſt oppoſitum eſt pro cōcluſione reſponſali.

¶ Propter qđ aūt nūc hec quidē ſimpliciter. Tex.cōmē.xviij. Qō. vj.

1m Consequēter querit vtrū in generatione simplr dicta fiat ex pte formarū substantialiū resolutio vsq3 ad mā3 pmā. ¶ Et arguit p̄. q̄ nō.
nā si sic. sequeret q̄ mā p° aliqñ staret sine forma substātiali. ꝯñs falsum z cōtra dicta: z pbat ꝯñtia: q2 mā
nō recipit nouā formā nisi dimissa pterita. z si oēs preterite corrūpunt: sequit q̄ in instanti medio nulla forma
erit in mā: z ꝯñtia tenet: q2 nō est maior ratio: quare p
2m tunc in ea eēt forma generanda q̄3 forma corrupta: cū instans illud sit mediū generatiōi z corruptioni. ¶ Secūdo forme elementoꝝ manēt in generato que fuerūt
in corrupto. ergo z c̄. ꝯsequentia tenet. quia iste sunt forme substātiales. antecedens p3. auctoritate phi. primo
T.c.84 huius. caplo de mixtione. dicētis. corrūpitur autē neq3 alterū neq3 ambo: saluatur enī virtus eoꝝ. ¶ Tertio.
3m in generatione cadaueris manet eadē forma corporeitatis: que est forma substātialis. igit z c̄. ꝯñtia tenet. z
antecedēs declaratur: q2 māet eadē mā corporea. ergo manet eadē forma corporeitatis: q2 aliter mā nō debe
4m ret dici corporea. ¶ Quarto. forma ossis z carnis manet eadē. g z c̄. ꝯsequētia tenet. q2 hmōi forme sunt forē
substātiales. añs p3. q2 in generatione cadaueris manet caro z os. vt p3. per cōiter loquētes. ¶ Quinto in
5m gñatione aialis pmo generat forma vegetatiua: z ista manet cū forma sensitiua postea generāda. ergo z c̄. cōsequentia tenet. q2 quelibet istarū est forma subalis. z
antecedēs pro pma parte p3. per phm. in libro de generatione animaliū. dicentē q̄ ebrio p̄ viuit vita plante. g
pmo generatur forma vegetatiua. z pro scda parte p3. q2 forma sensitiua nō repugnat forme vegetatiue. ergo
vegetatiua manet cū alia qd est ppositum.

T.c.23. In oppositum est phs: q2 sequeretur q̄ diffinitio generatiōis ab Ari. data in isto pmo esset mala. ꝯñs est incōueniēs: z
ꝯñtia pbat: q2 dicit q̄ est trāsmutatio totius in totum nullo sensibili remanēte in eodē subiecto. Modo si manet eadē forma substātialis tūc manet idē cōpositū ex
mā z forma. z ex ꝯsequēti manet aliquod sensibile subiectū cū cōpositū substantiale sit sensibile.

In ista qōne erūt duo articuli. In pmo videde sunt diuerse opiones ponentiū nō fieri resolutionē vsq3 ad mām primā z aliq̄
improbāde. Scdo respondendū est ad questionem.

1m nōn. Quantū ad primū articulū est pmo notandū q̄ spāliter quattuor sunt modi aut gn
q3 ponētes plures formas in eadē mā: ex quo sequitur in gñatione nō fieri resolutionē vsq3 ad mām primā.
1° mod° ¶ Primus modus est ponētiū formas elementoꝝ manere in mixto. vñ isti dicūt q̄ in sola gñatione elemētorū fit resolutio vsq3 ad mām primā in generatione aūt
mixtoꝝ nō: q2 forme elementoꝝ manēt: z cōtra hanc opionē supponitur q̄ forme elemētoꝝ nō manēt i mix
q.22. to: qd pbabitur in isto pmo. qōne spāli faciēda: z ideo
2° mod° de ea nihil ad pñs. ¶ Scds modus est ponēs in homine duas eē formas partiales substātiales sensitiuā.
scilicet eductā de potētia mãe z itellectiuā creatā z infusā. z ista opio est pbabilis: tñ isti pposito ipertinēs.
nā esto q̄ esset ita sicut opio ponit: nihilominus tñ fieret resolutio tā in gñatione hois q̄3 in eius corruptiōe
ex pte formaꝝ subaliū vsq3 ad mām pmā eque bñ: sicut in gñatione z corruptione alioꝝ corpoꝝ inaiatoꝝ. z
cā est. q2 isti dicunt semp istas duas aias sil ꝯiungi z separari z locū vnius forme totalis hre: z ideo istā opio
3° mod° nē dimittā hic intactā. ¶ Tertius modus est q̄ forme substātiales in mixtis sunt subordinate fm subordinationem predictorum quiddditatiuoꝝ: z q̄ semper forma correspōdens predicato cōiori habet se per modū
materie respectu forme. minus cōis predicato qdditatiuo sequenti correspondētis. z q̄ solum est vna forma
specifica correspondens vltimato predicato qdditatiuo. puta speciei spālissime: de qua ponitur res: respectu
cuius oēs alie dicunt dispositiones in materia: z ista sola est actus vltimatus: z h3 pro se: vt videt Cōmētato Cō.p
rem p̄ phyco. dicentē: q̄ quecūq3 sunt inter mām pmā z vltimā formā sunt mãe cōposite. z forē cōposite z vñ
q̄ p media iter mā3 primā z vltimā formā itelligē velit hmōi formas subordinatas: de quibus iā primo est
pertractandū. ¶ Quartus modus est q̄ in oībus ge- qrtus mod°
neratis manet eadē forma corporeitatis z q̄ hec est perpetua in ipsa mā: qui modus videt ppinquus precedēti: nisi q̄ non ponit tot formas subordinatas sicut
precedens. ¶ Quintus modus est q̄ in ipso aiato sit
ponēda aliqua forma carnis: z aliqua ossis substantia- qntus mod°
lis atq3 specialis: z preter istam forma3 ponitur forma cōmunis que vocat anima. z de istis opinionibus breuius quo potero pertransibo.

His positis sit hec pma ꝯclo ꝯ tertiā opionē recitatā: q̄ nō est ponenda 1° ꝯ
pluralitas formarū subaliū subordinatarū fm ordinē pdicatoꝝ qdditatiuoꝝ. pbat sic. si hec pluralitas eēt
ponēda. sequeret q̄ in eodē cōposito tres essent forme vegetatiue. z sic due supfluerent. z ꝯñtia pbatur. quia
forma correspōdēs corpori aiato est vegetatiua: cū aia vegetatiua sit cōissima: z pma potētia: sine qua nulla t.cō.3.
aliaꝝ pōt eē. 2° de aia. ca. 3° z sic habemus vnā aia3 vegetatiuā generalē. ¶ Scdo. substātialr similiora sunt z.34.
poma z pira q̄3 pira z salices. erit ergo fm opionē illam fm illud predicatū quiddtatiuū alia forma subalis sibi correspondēs: que si sit vegetatiua: iam hēmus
duas: z nō pōt dici q̄ nō sit forma vegetatiua. q2 cū ipsa sit spālior: ipsa est pfectior q̄3 pma. g cū nō sit sensitiua nec itellectiua: o3 q̄ sit anima vegetatiua. Et ēt similiora sunt inter se duo poma eēntialr q̄3 pirū z pomū.
z ideo fm illud pdicatū quiddtatiuū erit iteru3 tertia forma spālior: que etiā erit vegetatiua z pbari pōt eodem modo. sicut pbatū est in precedēti. z sic habebit
idē malū siue pomum tres formas vegetatiuas quod
fuit pbandū. ¶ Secundo arguitur sic. sequit q̄ erunt 2m
due forme sensitiue in eadem mā. qd videtur falsum vt prius. pbatur ꝯsequētia. quia forma in equo correspōdēs huic predicato aial est anima sensitiua. quero igit
an ista specialior: que correspondet speciei spālissime: eq etiā sit sensitiua. z sic habeo ppositū: q̄ cū fm pdictos modos sunt distincte. sequit q̄ in eodē sunt plures
forme sensitiue. nec pōt dici q̄ nō sit sensitiua: eo q̄ est spālior z vltimata. igitur op3 q̄ sit cognoscitiua. cū igitur cognoscitiua sit z nō sit itellectiua. erit sensitiua qd
erit propositū. ¶ Scda ꝯclo est. cōtra quartā opinio- 2° ꝯ
nē q̄ nō est ponēda forma corporeitatis coeterna materie: manēs. s. eade3 in generato: que fuit in corrupto.
pbatur. p̄. auctoritate Cōmētatoris i. pmo phycoꝝ. dicē- Cō.63
tis. q̄ si mā haberet eternaliter formā aliqua ipsa nul- z.69.
lam alia3 posset recipere. ¶ Scdo auctoritate phi. 7°. T.c.8
meta. caplo. 2°. dicētis: q̄ subiectū gñationis: nec est qd
nec quale nec quantū z ex cōsequēti subiectum generationis nō debet esse aliquid in actu. igit illā formam
corporeitatis non debet habere: quando in eo generatur aliqua forma specifica vltimata. tenet cōsequentia.
nā si illā habet. tunc per ipsam est actuata. ¶ Tertio.
quia idem est in asino esse asinū. z esse corpus: z eē substantiam: cū igitur forma substātialis det eē per diffinitionem

tionē forme: sequit ꝙ est eadē forma dans esse asinum
⁊ eē corpus. ꝯclo vr̄ tenere. ⁊ añs pz. q: esse asinū ⁊ eē
corpus in asino nō est aliud ꝙ̄ asinus. ¶ Quarto. nō
est aliqua forma distincta correspōdēs alijs predicatis
eēntialibus. ergo nec erit aliqua correspōdēs corpori.
ꝯsequētia videt tenere: q: nulla apparet potior rō: ꝓ
pter quā corpori debeat correspondere distincta forma
ꝙ̄ alijs predicatis eēntialibus seu qdditatiuis. antece-
dens ꝓbatū est. per precedētē cōclusionē. ¶ Quinto.
frustra ponitur forma corporeitatis si per alias omnia
possunt saluari: sed oia possunt saluari ponendo: qd̄ in
viuo ⁊ quodlibet cōposito sit solū vna forma sūbalis. ꝙ
⁊ c. ꝯsequētia est nota. ⁊ antecedēs habet a pħo. primo
t.c.41. physicoꝝ. frustra eni ponit fieri per plura: qd̄ eque be-
ne potest fieri per pauciora. ⁊ minor pz. q: eque bene:
⁊ cōuenicter saluant oia ponēdo solū vnā formā sub-
stantialē in re cōposita: sicut in soluēdo rationes appa
3ª ꝯ rebit. ¶ Tertia ꝯclusio. forma carnis nō differt specie
a forma ossis in viuo: imo est eiusdem speciei totaliter
pᵐ sup. cū ea. pro ꝓbatione supponit ꝙ forma substātialis edu
cit de potētia materie ſm exigentiā ꝓportionis quali-
tatū primaꝝ ⁊ secūdarū adinuicē. patet illa. q: ex mā
in qua est dispositio qualitatiua cōueniēs equo forma
equi educitur: ⁊ in qua est dispositio qualitatiua cōue
niens asino forma asini educit: ⁊ sic de similibus: nec
potest aliqua ratio: vt videtur assignari alia: ꝓpter ꝙ̄
ex mā ista generat asinus: ⁊ de ista equus: ⁊ sic ð alijs.
2ᵐ sup. ¶ Secundo supponitur qd̄ quelibet pars integralis vi
ui viuit: ⁊ ex cōsequēti ad minus habet anima vegeta
tiuā eductā de potentia materie: saltem in alijs ab ho-
mine. patet: q: quelibet pars huiusmodi nutritur ⁊ au-
getur ⁊ alia opera vite facit: quod nō esset nisi viueret.
3ᵐ sup. ¶ Tertio supponitur ꝙ huiusmodi aia vegetatiua per
totum viuū substantialiter est: ita similis in suis par-
tibus: sicut forma aeris: licet habeat diuersas potētias
⁊ partes organicas: que sibi in diuersis operationibus
administrant. patet istud: q: dato ꝙ substantialiter: aia
que est in oculo esset dissimilis anime partiali: que est
in albugine seu in tunicis oculoꝝ: sequeret ꝙ iste due
anime partiales differrēt spē: q: substantialiter sūt dissi
miles. ergo cū ex diuersis existentibus in actu nō fiat
t.c.49 aliquid actu vnū. 7º ⁊ 8º meta. ⁊ p Cōmentatorē in de
t.c.16. substātia orbis. ex istis duabus partialibus aiabus nō
cōponeret aliqua aia vna totalis: ⁊ sic anima ista tota
lis nō esset aliquid vnū: ⁊ per cōsequēs ex ea nō esset
aliquid vnū animatū: qd̄ est incōueniēs. ¶ Cōfirmat
sic. si iste due anime partiales sunt diuersaꝝ substantia
liter: tunc vltima earū nō possent vniri. ergo ipse non
possent ꝯstituē vnā animā totalē. ꝯsequētia nota. ⁊ an-
tecedēs pz. q: vltima ipsaꝝ sunt diuersarū spērū: sicut
albedo ⁊ dulcedo sunt diuersarū spērū: mō ex talibus
nō pōt fieri aliqd̄ vnū. ¶ His suppositis ꝓbatur ꝯclu
sio sic. si foia carnis differret spē a forma ossis: oporte-
ret ꝙ ꝓportio dispositionis qualitatiue educēs formā
in carne differret spē ab educēte in osse. ꝯsequētia tenet
per pmā suppositionē. falsitas ꝯsequētis declaratur: q:
tunc pars anime que educta est in carne: deberet etiā
differre spē a parte aie: educta in osse. ꝯsequētia tenet.
p eandē suppositionē. falsitas cōsequētis. patet per ter
Dubiū tiā suppositionē. ¶ Sed dices. nunqd verū ē. ꝙ dispo
sitiones qualitatiue in asino: cordis ⁊ cerebri eiusdem
differant spē. vr̄ ꝙ sic: q: cor ponit calidū: ⁊ cerebrum
Rꝫ frigidū. Respōdet ꝙ ꝓportio dispōnis q̄litatiue orga-
nice ordinate. s. ad diuersas operationes bene differūt
spē: ⁊ hoc ꝓbat rō. ⁊ hoc volūt diuerse auctoritates: sꝫ
radicaliter educētes non differūt spē: imo in omnibus
mēbris asini hmōi ꝓportiones educentes sunt cōsiles: 4ª ꝯ
sicut ptes forme educte sunt ꝯsiles. ¶ Quartaꝫ. non
sunt ponēde in asino plures forme totales sūbales. pz.
q: maxime ponerent ex eo: ꝙ in eo esset forma carnis
⁊ forma ossis: ⁊ pter eas aia cōis. Modo manifestum
est ꝙ aia totalis est tā forma ossis ꝙ̄ carnis ſm diuer-
sas partes: eo ꝙ ꝓbatū est. ꝙ forma substātialis ossis
⁊ carnis sunt eiusdē spēi spalissime. ergo frustra pone-
rent inuicem distincte. ¶ Quinta conclusio ⁊ vltima 5ª ꝯ.
istius articuli est. nō sunt ponende plures forme sūba-
les totales in eodē indiuiduo: q: vel ponerent ſm pri-
mā opionē. ⁊ hoc nō per presuppositū. vel scōam vel
tertiā vel quartā vel quintā. ⁊ hoc nō. per cōclusiones
positas. ¶ Sed cōtra. diceret aliquis. Nā ꝯtra istam Dubiuz
cōclusionē videt esse auctoritas cōmentatoris allega- p ph. c. i.
ta in 3ª opinione. ¶ Secundo plures forme accidenta 2ᵐ
les pñt esse simul. ergo ⁊ substantiales. cōsequentia vr̄
tenere a sili. ⁊ antecedēs pz. q: eadem mā hꝫ quātita-
tem ⁊ qualitatē. caliditatē ⁊ humiditatē: ⁊ sic de alijs.
¶ Tertio. q: sicut mā sunt qualitates pme: ex quarum 3ᵐ
cōmixtione fiunt q̄litates secūde eis remanētibus: ita
vr̄ ꝙ in ea possunt esse forme pme elemētares: ex qua
rū cōmixtione fiāt forme substātiales: mixti scōe seu cō
sequētes istas formas elemētares. ¶ Ad ista respōde Rꝫ
tur. ad auctoritatē cōmētatoris. pmo dicit ꝙ p vltimaꝫ
formā itellexit formā mixti perfecti: sicut animalis aut
hominis. Mō hmōi forma nō pōt imediate generari
ex elemētis: sicut dicit in libro de elemētis: sed oꝫ esse
multas trāsmutationes medias: elementoꝝ in cibos.
ciboꝝ in humores: humoꝝ in mēbra cōsilia: mēbroꝝ
cōsimiliū in mēbra officialia. membra autem officialia
imediate cōponūt aial. Voluit igit ꝙ ista itermedia. s.
elemēta cibi humores sint mā ⁊ forme cōposite. ⁊ hoc
capiēdo māꝫ iproprie nō ꝓ vero subiecto trāsmutatio
nis: sed pro termino a quo: sic dicimus ꝙ cinis est mā
vitri: ⁊ dixit eas esse formas cōpositas seu mās: eo ꝙ Ad 2ᵐ
nō sūt vere mæ. ¶ Ad scōaꝫ ꝯceditur ꝙ idē cōpositū
bene hꝫ plures formas accidētales: q: plura eē accidē
talia bene cōueniūt eidē: sed nō sequit. ergo habēt plu
res formas sūbales: q: nō est sile: de substātiali ⁊ acci-
dentali. Nā idem esse in diuersis spēbus accidentium
nullū est incōueniēs: sed idē eē diuersarū spērū substā
tialium est incōueniēs: ⁊ impole. ¶ Ad tertiā negat
assumptū. s. ꝙ sicut forme qualitatiue. pmo sunt in mā: Ad 3ᵐ ꝯ
⁊ ex earū mixtione fiunt qualitates scōe: sic dicuntur
manere forme pme substātiales respectu secūdarū. pri
mas eni formas substātiales cū secūdis manere ē me
re impole. eo ꝙ sequit vnū idiuiduū esse diuersarū spē
rū: qd̄ est mere impossibile: accidētia tñ plura tā pma
ꝙ̄ scōa manere nihil est icōueniēs: eo ꝙ ipe nō sunt de
itegritate rei. ⁊ hoc ð p articulo ad pñs dicta sufficiāt.

Quantum ad 2ᵐ articulū est p notādū ꝙ q̄-
rere an ex pte formarū sūbalium pᵐ nōn.
in gñatione fiat resolō vsqꝫ ad māꝫ pmā nihil aliō est
q̄rere ꝙ̄ q̄rere. vtrū nulla forma sūbalis: que fuit in cō
rupto maneat in generato: ita ꝙ solū ex pte sūbarū: q̄
fuerūt in corrupto maneat pma mā. ¶ Quo premisso
sit hec pma cōclusio respōsalis. s. ꝙ nulla forma substā ꝯ rñsal.
tialis: que fuit in cōrupto manet in generato. ꝓbat sic.
q: si aliqua talis remaneret: querit vtrum fuerit forma
corrupti: ⁊ hoc nō pōt esse: q: si illa maneret corruptū
maneret. cū manēte forma sbstātiali rei in mā maneat
res. Vel fuisset in mā cū forma corrupti. ⁊ hoc nō pōt
esse. q: sic fuissent plures forme substātiales: simul in
eadē mā. qd̄ est ꝯtra dicta in pmo articulo. ¶ Correla Corᵐ
rie sequitur ꝙ quātū est ex pte formarum sūbalium in

generatione simplr̃ dicta fit resolutio vsq̃ ad mãm pri
mã.pz correlariũ:qꝛ ꝑ cõclusionem nulla substantialis
forma remanet in generato: que fuit in corrupto. ⁊ ħ
est huius resolutionẽ fieri vsq̃ ad mãm primam ex ꝑ
te formarũ substantialiũ. Et hoc de scd̃o articulo.

Ad pᵐ **Ad rationes** principales. ¶ Ad pmũ ne
gaꝰ ꝯñtia qua īferꝰ ꝙ mã ali
qñ põt stare sine forma substãtiali. Et ad ꝓbationẽ dr̃
ꝙ mã in eodẽ tpe adeq̃te accipit formã nouã ⁊ dimit
tit antiquã:cũ gñatio fiat successiue:sꝫ in vna hora ade
quate mã dimittit formã antiquã ⁊ recipit nouã:ꝑ pri
us tñ via ordinis dimittit antiquã q̃ʒ recipiat nouã:sed
non via tẽporis: ⁊ adhuc imaginato ꝙ gñatio fieret to
ta simul:silr̃ ⁊ corruptio:sicut forte quidã dicunt de ge
neratione aĩaliũ.dr̃ ꝙ tũc pro eodẽ instãti pro quo de
finit esse forma corrupti incipit esse forma gñati:ita ꝙ
pmũ instãs nõ eẽ forme corrupte est primũ esse forme
gñate: ⁊ ita per nullũ instans stat mã nuda: ⁊ iõ ad for
mã dr̃ ꝙ primũ instans nõ eẽ forme corrupte est pmũ
instans forme gñate: ⁊ negaꝰ ꝙ nõ maiori rõne tũc in
mã debeat esse forma gñanda q̃ʒ corrupta: subm̃ enim
T.c.69 trãsmutationis attribui dꝫ posteriori passioni: ⁊ forme
Ad 2ᵐ generãde.8.phycoꝝ. ¶ Ad scd̃am negaꝰ ꝙ maneant
p.g.84 forme elementoꝝ: ⁊ ad auctoritatẽ dr̃ ꝙ Ari.voluit ꝙ
nec alterũ nec ambo miscibilia corrũperenꝰ:qñ mane
Ad 3ᵐ rent in potẽtia:nõ tñ voluit ea actu remanere:sed de ħ
videbiꝰ magis in sequẽtibus. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ forma
corporeitatis duplr̃ accipiꝰ. Uno mõ pro forma longa
lata ⁊ ꝓfunda: ⁊ est corpus de predicamento quãtita
tis: ⁊ sic cõcediꝰ ꝙ manet eadẽ forma cũ maneat eadẽ
mã cũ quãtitate que fuit in corrupto: ⁊ manet eadẽ for
ma corporeitatis quãtitatiue:sꝫ dr̃ ꝙ ista forma nõ est
substãtialis. Alio mõ dr̃ forma corporeitatis forma a q̃
aliqd dr̃ corpus subaliter: ⁊ sic negaꝰ ꝙ in mã maneat
forma corporeitatis. Sed ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ in mã bñ
manet corpus quãtitatiue:sꝫ nõ manet corpus actu sba
Ad 4ᵐ le:cũ nulla forma corporeitatis õ gñe sube in ea possit
remanere. ¶ Ad 4ᵘᵐ negaꝰ ꝙ maneat forma subalis
ossis:aut carnis in gñatione cadaueris. Et ad ꝓbatio
nẽ dr̃ ꝙ in cadauere nõ ẽ vã caro:cuꝫ nihil sit vã caro
nisi viua.nec veruꝫ os eadẽ rõne:sed manet bene caro
mortua aut os mortuũ. Auctoritas cõiter loquẽtiũ nõ
Ad 5ᵐ facit ad ꝓpositũ:qꝛ nõ curãt de vera forma carnis aut
ossis. ¶ Ad qntaꝫ negaꝰ ꝙ in gñatione aĩalis p̊ gñeꝰ
forma vegetatiua q̃ʒ sensitiua. Et ad ꝓbationem ⁊ ad
phꝫ ꝙ embrio p̊ viuit vita plãte dr̃:ꝙ itellexit ꝙ ĩ aĩali
gñato p̊ ꝑcipiunꝰ opa aĩe vegetatiue q̃ʒ sensitiue: ⁊ pri
us sensitiue q̃ʒ itellectiue:pus.n.aĩal vegetat q̃ʒ sentiat
⁊ pus sentit q̃ʒ itelligat:hec ẽ vna ⁊ eadẽ forma suba
lis diuersis tpibus in opa diuersa exiens. Rõ post op
positũ est ꝓ dictis in scd̃o articu. ⁊ hec de ista q̃one.

¶ Maxime aũt gñabitur ⁊ trãsmutabiꝰ ex insen
sibili in sensibile ⁊c̃. Tex.cõ.xxiiij. Q̃õ.vij.

pᵐ **Consequenter** queriꝰ septimo
vtꝝ aliq̃ q̃litas
vl' quãtitas maneat in gñato q̃ fuit in corru
7.me.p̊. pto. ¶ Et arguiꝰ p̊ ꝙ nõ.qꝛ sequereꝰ ꝙ acci
dẽs migraret de subo in subm̃:ꝯñs est incõueniẽs.naꝫ
2ᵐ accidẽtis esse est inesse: ⁊ ꝑ ꝯñs nõ põt dimittere vnuꝫ
subm̃ ⁊ itrare aliud.ꝯñtia tꝫ:qꝛ q̃litas est pus in subo
corrupto: ⁊ posterius in gñato vt subiecto. ¶ Secun
do sequereꝰ ꝙ subm̃ gñationis eẽt ens in actu.ꝯñs est
T.cõ.8. ꝯtra phm̃.7.meta. ⁊ pmo huius.ꝯñtia ꝓbaꝰ:qꝛ mate
T.c.24 ria eẽt ꝑ qualitatẽ remanẽtẽ actuata cum per aduersa
3ᵐ riũ aliq̃ qualitas remaneret. ¶ Tertio sic.sequeretur
ꝙ si ita eẽt ꝙ diffinitio gñationis esse mala:ꝯñs est in
cõueniẽs: ⁊ ꝯ̃ Ari.ꝯñs ꝓbaꝰ.qꝛ Ari.diffinit gñationẽ: t.c.23.
ꝙ est trãsmutatio totius in totũ nullo sensibili remanẽ
te:eodẽ mõ si maneret eadem qualitas:vt caliditas vl'
albedo tunc maneret idem sensibile:qd̊ est ꝓpositũ.
¶ Quarto sic.si aliqua qualitas remaneret:maxĩe re 4ᵐ
maneret caliditas in gñatione aeris ex igne:sed illa ca
liditas nõ manet.g̃ nulla caliditas manet.maior pꝫ de
se: ⁊ minor declaraꝰ:qꝛ in gñatione aeris ex igne aliq̃
gradus caliditatis corrũpiꝰ:cũ aer nõ sit ita intense ca
lidus sicut ignis: ⁊ cũ oẽs gradus caliditatis sint cõsi
milis nãe:sequiꝰ ꝙ oẽs corrũpunꝰ: ⁊ ex ꝯsequẽti nihil
istius caliditatis remanet in gñato. ¶ Quinto.seque 5ᵐ
reꝰ ꝙ substãtia nõ esset pꝰor accidẽte.ꝯñs est ꝯtra phm̃ t.c.4.
7.meta. ⁊ ꝯsequẽtia ꝓbaꝰ:qꝛ in gñatione gñatio acci 7.47
dentis precedit ipsam formã substantialẽ. ¶ Sexto se 6ᵐ
quereꝰ ꝙ aliqd̊ corruptibile posset perpetuari.ꝯseqñs
est contra Arist.pmo celi. ⁊ ꝓbaꝰ ꝯsequẽtia.qꝛ si gña t.c.121.
tur aer ex igne manet caliditas: ⁊ si iterũ genereꝰ ignis
ex aere:etiã manet eadem caliditas: ⁊ sic eternaliter ꝑ
istam circulationẽ ignis in aerẽ. ⁊ aeris in ignem pos
set remanere caliditas.qd̊ est ꝓpositũ.cũ ipsa caliditas
sit vnũ corruptibile. ¶ Septimo.si sic maxime seque 7ᵐ
reꝰ ꝙ ideꝫ calor remaneret in cadauere.qui fuit in aĩa
li.ꝯñtia tenet de se.qꝛ nõ vr̃ ratio ꝓpter quã non mane
ret ibi.alibi tñ remaneret. ⁊ falsitas cõsequẽtis decla
raꝰ:qꝛ calor in viuente preseruat a putrefactione.in ca
dauere vero disponit ad putrefactioneꝫ.qd̊ non esset si 8ᵐ
esset idẽ calor. ¶ Octauo si sic.sequereꝰ ꝙ esset eadeꝫ
calefactio continua corrupti ⁊ gñati.ꝯñs est icõueniẽs:
⁊ ꝯ̃ phm̃.5.phycoꝝ. ⁊ ꝓbatur ꝯñtia.qꝛ caliditas iten t.c.41.
dereꝰ in corrupto. ⁊ postea silr̃ eadẽ numero intende
retur in gñato. ¶ Nono arguiꝰ sic sicut se habet acci 9ᵐ
dens ad substantiam.ita se habet cõpositum accidenta
le ad cõpositũ substantiale.sed accidens nõ põt mane
re sine subiecto.ergo cõpositũ accidentale nõ põt ma
nere sine cõposito substãtiali.g̃ si cõpositũ substãtiale
corrũpiꝰ oĩa cõposita accidẽtalia corrũpenꝰ.ꝯsequẽtie
sunt note.añs pro pma pte pꝫ ex ꝯueniẽti similitudĩe. xᵐ
⁊ pro scd̃a parte notuꝫ est de se. ¶ Decimo arguiꝰ sic.
sequereꝰ ꝙ aliqua latitudo caliditatis subito generare
tur.ꝯñs est falsum.cõtra nãm alterationis. ⁊ ꝯsequẽtia
ꝓbatur.qꝛ cũ ignis genereꝰ ex aere caliditas aeris q̃
fuit aliquo modo remissa manet in igne.g̃ cũ ignis ge
nitus nullã habeat resistentiaꝫ subito generabit eã sũ
mam. ⁊ per ꝯñs aliqua latitudo gradualis generabiꝰ
subito.quod est propositum argumenti.

In oppositum arguiꝰ.pmo si nõ.seque
reꝰ ꝙ in hñtibus symbo t.c.25.
lũ nõ est facilior trãsitus.qd̊ est cõtra phm̃ 2°.huius. Et
ꝓbaꝰ ꝯñs.qꝛ si nõ manet q̃litas symbola in gñato que
fuit in corrupto tũc in hñtibus symbolũ.oꝫ duas q̃lita
tes.ita corrũpere.sicẽ in nõ hñtibꝰ. ⁊ ex ꝯñti nõ erit fa
cilior trãsitus in hñtibus.symbolũ q̃ʒ in non hñtibus.
¶ 2°.ad idẽ argr̃ sic.eadẽ cicatrix manet in gñato q̃ fuit 2ᵐ
in corrupto.g̃ ⁊c̃.ꝯñtia tꝫ. ⁊ añs pꝫ experiẽtia de hoĩe
mortuo hñte cicatricẽ. ¶ Tertio.frustra fit per plura
qd̊ eque bene põt fieri per pauciora:cũ non sit ponẽda 3ᵐ
pluralitas sine necessitate.8.phy.sed oĩa possunt salua
ri ponẽdo ꝙ maneat eadẽ qualitas ⁊ nõ ponẽdo hu t.c.48
iusmodi q̃litates que reperiunꝰ in genito eẽ alias q̃ʒ q̃ ⁊ prio
fuerunt in corrupto.g̃ frustra poniꝰ alia. ¶ Quarto se pb.4.
quereꝰ ꝙ aliqd corrũpereꝰ. ⁊ tñ a nullo corrũperetur ⁊ 4 5.
ꝯñs est impoĩe. ⁊ ꝯsequentia ꝓbaꝰ.qꝛ in generatione 4ᵐ
aeris ex aqua.cũ nõ maneat humiditas.ꝑ aduersariuꝫ
aque in aere.queriꝰ a quo corrũpiꝰ.nõ ab aere.qꝛ non

ꝯ̃riatur

5m ꝯtrariatur ei:nec ab aqua:q2 est sibi nālis:nec videt ꝙ
aliud eā corrūpat.ergo a nullo corrūpit. ¶ Quinto se
queretur ꝙ aliqd generaret:qḋ a nullo gñaretur.ꝯñs
est impo͛le: ꝛ ꝯñtia ꝓbat:q2 in corruptione bouis cali
ditas reperit in cadauere per experientiam:que tñ per
aduersariū nō fuit in corrupto.ergo est generata:queri
tur ergo tūc a quo generatur.nō a corrumpente bouē:
q2 hō interficiēs nō h3 generare calorē:imo frigiditas
frequēter interficit bouē ꝓpter eius nimiā intensionē:
que nō h3 gñare caliditatē.vel generat cū forma cada
ueris p modū sequele: ꝛ h̄ nō:q2 caliditas potius sibi
6m repugnat q̄ ꝯueniat:cū ea disponat ad corꝑtionē: ꝛ sic
videt ꝙ a nullo generet. ¶ Sexto albedo que manet
in cadauere fuit ante in hoīe.ergo ꝛc̄.ꝯñs tenet. ꝛ añs
p3:q2 si nō fuit gñata:qḋ est ipo͛le:q2 oē qḋ generatur:
generatur ex ꝯtrario tanq̄ ex termino a quo:vt albu3
t.c.47 ex nō albo vel ex inalbo.pmo physicoꝝ. Modo ma-
nifestum est ꝙ ipsa nō est sic generata ex inalbo:eo ꝙ
equalis gradus albedinis apparuit in corrupto q ap-
7m paret in generato. ¶ Septimo.figura cadaueris a nul
lo generat.ergo ꝛc̄.ꝯñtia tenet. ꝛ añs p3.q2 si genera-
raret hoc esset a forma substātiali cadaueris:qḋ nō est
8m verū:q2 sibi nō cōuenit figura talis:imo per eam videt
disponi ad corruptionem. ¶ Octauo.sequeret ꝙ ali-
quod accidēs generaret sine alteratione successiua.cō
sequens est incōueniens. ꝛ ꝓbatur sic ꝯsequētia:q2 in
tensa albedo inuenitur in cadauere:que per te:nō erat
in corrupto.ergo tota simul est generata in qualibet p-
te subiecti:sicut forma substātialis : qḋ fuit ꝓbandum.
¶ Nono sequeret ꝙ frigiditas generaret caliditatem:
9m quod est impossibile: ꝛ probat ꝯsequētia. Nā si frigidi
tas iterficiat hominē adhuc in interioribus videt ma-
nere caliditas:que tñ nō videt genita nisi a frigiditate.
10m ¶ Decimo.sequeret ꝙ ex duobus non habētibus sym
bolū non posset generari tertiū.ꝯñs est contra pħm 2°
t.c.25. huius ca.4.ꝓbat ꝯñtia:q2 si ex igne ꝛ aqua d3 gene-
rari aer:o3 ꝙ remaneat caliditas ignis superās frigidi
tatē aque: ꝛ aque humiditas superās siccitatē ignis.si
igit manent iste q̄litates in aere gñato hr̄ propositum
si nō manent:nō vr̄ quid aerem generet. ꝛ ex cōsequē-
ti ex pmis duobus nō pōt gñari tertiū:qḋ est ꝓpositū.

In ista qōne erunt tres articuli. In primo
videnda est vna opio de qōne
ꝛ pm illā soluēde sunt rōnes in ꝯriū facte. In scḋo vide
bit cui accn̄tia īherēt tanq̄ subo:an.s.cōposito an māe.
In 3°.fundāda est alia opinio ꝯria pme ꝛ roborāda.

p°.op. **Quantū** ad pmū articulū est sciendū ꝙ pma
opio est satis ꝓbabilis:de qōne po-
nens ꝙ impossibile est eādē qualitatē manere in gene
rato:que fuit in corrupto : ꝛ mouet rōnibus factis ad
oppositum:precipue prima ratione: ꝛ quia rōnes eius
sunt tacte:ideo eas recitare pretermitto.

Ad rōnes aūt factas post oppositū respōdet
ad pm opio. ꝛ pmo ad pmā negādo ꝯñs
sc3.ꝙ in hn̄tibus symbolū nō esset facilior trāsitus. Et
ad ꝓbationē dicit ꝙ o3 ibi duo corrūpi:sicut in nō ha
bentibus symbolū:hoc aūt nō obstāte ibidē dr̄ transi-
tus facilior:q2 fit per pauciora ꝯria.est enī minor ꝯrie-
ad 2m tas inter habētia symbolū q̄ inter nō habētia. ¶ Ad
scḋm dr̄ ꝙ cicatrix non videt esse aliud quā figura aut
eius pars: ꝛ ideo generās cadauer simul generat ista3
figurā:que nō est nālis:nec etiā repugnās cadaueri ꝓ
pter necessitatē māe taliter disposite:ita etiā generat ci
ad 3m catricē istā cōsimilē in cadauere ei que erat in viuo ne
gat tñ ꝙ maneat eadē cicatrix. ¶ Ad tertiā ꝯceditur
maior ꝛ dr̄ in breui ꝙ necessitas est cogēs ponē nullā
qualitatē eandē manere generato que fuit in corrupto
q2 accidēs migraret de subo in subiectum: ꝛ alie cause Ad 4m
necessitatis sunt tacte in arguēdo. ¶ Ad quartā dicit
negādo ꝯñtiā:qua infertur ꝙ aliqd corrūperet: ꝛ tñ a
nullo corrumperet. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ in generatio
ne aeris ex aqua humiditas aque corrumpit a corrum
pente aquā per modū sequele. Et qñ dicitur ꝙ aer sibi
nō ꝯriat:dr̄ ꝙ bene verū est per se:sed p accidens tan
tū inquantū suo subiecto qḋ corrūpitur:etiā ꝯriat hu-
miditati:q2 nō pōt manere sine subiecto. ¶ Ad qnta3 Ad 5m
negatur ꝯñtia qua infertur ꝙ aliqd generat:qḋ tamen
a nullo genereretur. Et ad ꝓbationē ꝯceditur ꝙ in cō
ruptione bouis caliditas reperitur in cadauere: ꝛ dici
tur ꝙ hec generatur a corrumpente per modū sequele
etiā si esset frigidū. ꝛ cā est:q2 l3 frigidu3 de per se non
posset generare caliditatē:tñ remittendo caliditatem
maiorē ꝓpter indispositionē subiecti ad quā nō pōt im
mediate sequi frigiditas:bene pōt de per se tale accñs
generare caliditatē minorē magis ꝓpinquā frigidita-
ti:vt sic subiectū versus frigidū cōtinue disponatur: ꝛ Ad 6m
tandē frigiditas introducatur. ¶ Ad sextum negatur
antecedēs ꝙ albedo que fuit in homine est in cadaue-
re. Et ad ꝓbationē cōceditur ꝙ est genita. Ad impro- p° physi.
bationē dr̄ ꝙ pħs voluit ꝙ albū fieret ex inalbo:quā- 47
do gñaretur per alterationē preuiā:sed qñ gñatur per
modū sequele ad gñationē sui subiecti nō voluit nec in
tellexit. Eodē mō dicatur de caliditate ꝛ frigiditate: ꝛ Ad 7m
alijs q̄litatib9. ¶ Ad septimū negatur ꝙ figura cada-
ueris a nullo gñatur. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ gñat a cor
rumpēte aīal cū forma substātiali cadaueris. Et conce
ditur ꝙ illa figura nō est nālis cadaueri:sicut dictū est
in solōne scḋe rōnis:sed gñatur ꝓpter necessitatē māe
taliter disposite. ¶ Ad octauā ꝯceditur ꝯñtia ꝙ aliqḋ Ad 8m
accidens pm se: ꝛ qḋlibet sui gñatur sine generatione
successiua: ꝛ h̄ est p modū sequele ad gñatōe3 sui subi.
Silr̄ corrūpitur accñs sine alteratione preuia successi
ua p modū sequele ad corruptionē sui subi. Et dr̄ ꝙ nō
est icōueniēs:q2 talis gñatio fit p modū sequele:sed in
cōueniens est si ab alterāte imediate fieret hmōi gña-
tio vel corruptio. ¶ Ad nonā conceditur ꝙ frigiditas Ad 9m
gñat caliditatē p modū sequele ad corruptionē calidi-
tatis intēsioris:vt dictū est in solōne qnte rōnis : nec ē
incōueniēs. ¶ Ad decimā negetur ꝯñtia qua infert ꝙ Ad 10m
ex duobus elemētis nō pōt tertiū gñari. Et ad ꝓbatio
nē dr̄ ꝙ si ex igne ꝛ aq̄ d3 gñari aer o3 ꝙ calitas ignis
superet frigiditatē aq̄. ꝛ ꝙ aque humiditas superet sic
citatē ignis. Et vlterius admittit ꝙ iste qualitates nō
manent in aere gñato:sed postq̄ caliditas ꝛ humidi-
tas ex vtraq3 pte sunt ita intense ꝙ sub eis nō pōt re-
manere forma ignis ꝛ aque tūc corrūpunt iste forme:
ꝛ ipse simul educunt formā aeris de ambabus mate-
rijs. ꝛ ipse desinunt eē p modū sequele ad corruptionē
suoꝝ suboꝝ: ꝛ p gñatōe3 noue forme aeris gñant alie
q̄litates sibi siles p modū sequele ad formā aeris. ꝛ di
recte dicat de istis: ꝛ ꝯñr scḋm ꝙ diceret de alijs qui-
buscūq3 q̄litatibus educētibus formā generādā.q2 de
oībus illis est eadē rō. Et hoc est de p° articulo.

Quantum ad 2m articulū sit hec pria supposi
tio.oē ens diligit se pmanere.p3 p p° supp.
Cōmē.p° phy.ca.vltimo. ¶ Ex quo sequit scḋa suppo Cōm.8i
sitio qḋ nihil agit de p se ad corruptionē sui.p3.q2 qḋli 2° supp.
bet ens diligit se pmanere.p pmā supponē3.nec valet
si quis diceret ꝙ q̄litas in eo ꝙ ordinatur ad formā ge
nerādā nō diligit se pmanere.imo agit ad sui cōruptio
nem. Respōdetur q̄litas non agit ad sui ipsius corru-
ptionē. ꝛ ratio est.q2 nō plus q̄litas agit ad sui corru-

ptionē de p se q̃ꝫ elementū qd̓ ordinat̄ ad mixtū vel q̃ꝫ
sanguis de per se ordinat̄ ad nutritionē:tūc constat ꝙ
qd̓libet istoꝝ tā in gñatione mixti q̃ꝫ in gñatiōe carnis
ex sangine resistit alterāti ꝛ corrūpenti p se.ğ sequit̄ ꝙ
q̈litas nō agit ad sui corruptionē de p se. ℭ Tertia sup
3ᵃ suppō positio ꝙ effectus non ꝯriat̄ de p se sue cāe sine q̈ ipse
nullo mō pōt remanere.pꝫ.qꝛ si de p se illi ꝯriet̄ : ꝛ ad
eius corruptionē ageret: ꝛ de p se ageret ad corruptio
nē sui cū sine illa cā nō possit pmanere. Confirmat̄ sic.
oīa appetūt pmū bonū nāli iclinatione:vt ait albertus
p ethi. ꝛ nō vr̄ cā pp quā appetāt:nisi qꝛ ab eo depēdet
ipsoꝝ eē ꝛ ꝯseruari.ğ pportionabilr̄ q̈litas suuꝫ subm
appetit pmanē: ꝛ qualibꝫ cāꝫ sine q̈ ipsa nō pōt pmane
re. ℭ Quarta suppō.q̈litas ꝛ forma accñtalis eidem
4ᵃ supp. subō iheret de cuius subō educit formā subalem.pꝫ.qꝛ
nō ihēt vni subō ꝛ educit de pō alterius.2°.qꝛ subꝫ cui
iheret dispōit:nō eni dispōit rē cui nō iheret: ꝛ ex ꝯñti
de ipō educit formā:cū nō educat nisi de sbo disposito.

pᵃ ꝯ **His premissis** sit hec pma ꝯclō rñsal̄ ad
istū articuluꝫ. Qꝫ q̈litates
pme:sic̄ sunt caliditas:frigiditas:humiditas: ꝛ siccitas:
ꝛ alie ad eas ꝯñtes solū māe adeq̈te iherēt: ꝛ nō cōpo
sito ex mā ꝛ forma nisi rōne māe pbat̄ sic.caliditas itro
ducta in aquā soli māe aq̈ iheret.ğ ꝯ va.ꝯñtia tenet.qꝛ
sicut pbat̄ de caliditate:ita pbaret̄ de qualibꝫ alia.añs
pᵐ pbat̄:qꝛ si nō:sed ihereret toti cōposito:sequeret̄ pᵐo:
ꝙ caliditas ageret de per se ad corruptionē cāe:sine q̈
ipsa nō pōt pmanere.ꝯñs est ꝯtra tertiā suppositioneꝫ:
qꝛ caliditas de per se agit ad corruptionē aque put no
tū est: ꝛ sine aqua:cū esset eius cā subiectiua nullo mō
2ᵐ posset remanere. ℭ Scdō sequit̄ ꝙ aliqd per se ageret
ad corruptionē sui.ꝯñs est ꝯ suppositionē scdāꝫ. ꝛ ꝯña
pbat̄:qꝛ caliditas de per se agit ad corruptioneꝫ cause
sue sine qua nō pōt pmanere:ergo de p se agit ad cōru
ptionē sui.ꝯñtia tenet:qꝛ alias caliditas non agit de p
se ad corruptionē terre cū nō imediate agat ad corru-
ptionē terre:sed solū agit ad corruptionē frigiditatis: ꝛ
ad gñationē caliditatis sūme:cuꝫ qua sūma caliditate
forma terre nō pōt pmanere. ℭ Tertio.illi iheret cali-
3ᵐ ditas.de cuius pō educit formā substātialē:sed certuꝫ
est:ꝙ formā substantialeꝫ educit de mā aque.ergo etiā
iheret māe aque.ꝯñtia tenet. ꝛ maior pꝫ.per quartaꝫ
suppositionē.minor pꝫ de se : qꝛ eductio forme subalis
nō fit de toto cōposito. ℭ Quarto.si caliditas iheret
4ᵐ toti aque:tūc ipsa aqua remoto calefaciēte:nō deberet
istā caliditatē corrūpere:ꝯñtia est ꝯtra cōiter loquētes
in phia. ꝛ pbatur ꝯñtia.qꝛ nō est possibile ꝙ adequa-
te sit idē agēs ꝛ passuꝫ.modo tota eēt passa: ꝛ etiā tota
eēt agens adequate:qꝛ si nō:hoc esset:qꝛ istā caliditatē
corrūperet aq̈ mediante frigiditate naturali que est in
ea. ꝛ h̄ nihil est:qꝛ nulla talis est ponēda:vt dicet̄ scdō
huius. ℭ Scda cōclusio.alique qualitates denomiant
2ᵃ ꝯ totū cōpositū: ꝛ nō māꝫ.pꝫ.qꝛ mā nō dicit̄ calida:aut
frigida:sed aq̈ vl̄ ignis: ꝛ cā huius ē:qꝛ vulgares māꝫ
ignorāt: ꝛ ideo sibi ꝯnominationē nō attribuūt. ℭ Ex
qua ꝯclōne pꝫ quid sit dicēdū ad auctoritatē cōmenta
Cō.4. toris.2.de anima.dicētis ꝙ forma substātialis est in sb
iecto in potētia.accñtalis aūt est in subō in actu. Vult
eni dicere ꝙ forma accñtalis denoiatiue est in subō cō
posito.vt dictū est in ꝯclusione:lꝫ nō ihesiue:forma āt
subalis non sic denominat cōpositum:cū sit ei intrinse-
ca: ꝛ eius altera pars essentialis quare nō denomina-
tiue ponit̄ pdicari de cōposito.Et hoc de scdō articu.

ꝯ rñsal. **Quantū** ad tertiū articulū sit hec cōclusio re-
spōsalis.ꝙ eadeꝫ qualitas manet in
generato que fuit in corrupto.Ista pbatur auctoritati-
bus phī.caplō 4° huius primi.vbi dicit sic.In istis trā
smutatiōibus si aliqua manet passio in gñato: ꝛ in cor
rupto.vbi nō reputat icōueniēs eadē passionē mane- t.c.24
re:quare de mēte phī videt̄ fuisse ꝙ eadē qualitas pōt
manere. ℭ Scda ē scdō huius.caplō 4°.vbi phs vult t.c.25.
expresse.ꝙ in hñtibus symbolū facilior est trāsitus:qꝛ
facilius est corrūpere vnū quā duo:ergo videt̄ intēde-
re ꝙ in trāsmutatione elementoꝝ habentiū symboluꝫ
adinuicē nō corrumpit̄ qualitas symbola:qd̓ est ppositū.
ℭ Scdō pbatur duabus rōnibus:pma quia si hu-
iusmodi qualitas symbola corrūperetur:vel corrūpere
tur a ꝯrio suo ꝛ hoc nō:cū nō habeat ꝯriū in elemēto:
cuius est symbola:vel corrūperet̄ p moduꝫ sequele ad
corruptionē sui subiecti: ꝛ hoc non: qꝛ dictū est in scdō
articulo ꝙ eius subiectū est materia pma:que est inge
nerabilis ꝛ incorruptibilis.pmo phyco.caplō vltimo. t.c.82.
ℭ Scda ratio.qꝛ si qualitates disponētes māꝫ rei cor
rumpende ad generationē noue forme corrūperent̄ cū
forma rei corrūpēde:querit̄ quid educit formā generā
dam. Si nihil:hoc est icōueniēs.nec pōt dici ꝙ agēs
extrinsecū:qꝛ hoc nō pōt huiusmodi forme eductioneꝫ
facere:nisi p q̈litates itroductas māe:nec pōt dici p q̈
litates:qꝛ q̈litates p aduersariū corrūpunt̄ cum forma
corrumpenda:q̈ corruptio via gñatiōis pcedit gñatio
nē forme subalis:ğ cū ipse in ipsa eductione forme sba
lis nō sint pro tūc nō educēt:nec ante eduxerunt: cum
nunq̃ꝫ aliquid huius forme substātialis fuerit:vt suppo
nitur.Et per idē mediū pbatur:ꝙ illud non fac̄ agēs
extrinsecū cū q̈litatibus in mā itroductis. ℭ Scda ꝯ. 2ᵃ ꝯ
in gñato manet eadē quātitas que fuit in corrupto.p-
batur:qꝛ vel quātitas ponit̄ ipsa res quāta: ꝛ sic cū ma
neat eadē mā hr̄ ppositūꝫ:vel ponit̄ res distincta: ꝛ si
sic:tunc est accidens materie: ꝛ per ꝯsequens manet in
ipsa materia in generato sicut in corrupto.

Nota circa ꝯclusionē pmā.ꝙ aliq q̈litates manēt
eque intense in generato:sicut fuerūt in cor Nōn.
rupto:vt albedo: ꝛ alie q̈litates scde.Alie āt sunt in cō
tinuo gñari: ꝛ iste frequenter manēt sub alio gradu ge
nerato q̃ꝫ fuerunt in corrupto.Et hec de 3° articulo.

Ad rōnes alteri° opionis añ oppᵐ factas rñ
det. ℭ Ad pmā ꝯcedit̄.ꝙ aliqd̓ ad pᵐ
accñs trāsit de subō denoiationis ad aliud subm deno
minationis:nec h̄ est icōueniēs:sꝫ de subō ihesionis nō
trāsit:cū hoc subm sit mā pma solū:vt dictū est.in scdō
articulo.Et in ista eadē qualitas que fuit in corrupto
manet in gñato. ℭ Ad scdām cōcedit̄ ꝙ subm ihesio- ad 2ᵐ
nis est ens in actu qualitatiuo ꝛ accidētali per dispōes
in ipso exñtes:disponentes ipsum ad receptionē noue
forme:nec h̄ est ꝯtra Ari.sed Ari.voluit ꝙ nō eēt ens 7.me.
in actu per actum substantialē. ꝛ hoc nō est ꝯtra dicta. 8. ꝛ p
ℭ Ad tertiā negat̄ ꝯñtia.s.ꝙ diffinitio gñationis esset ge.24
mala.Et ad pbationes dicit̄ ꝙ Ari.nūq̃ꝫ voluit nega ad 3ᵐ
re quin aliquod sensibile possit remanere in generato:
qd̓ prius fuit in corrupto:sed voluit dicere ꝙ nullū sen
sibile manet vt subiectū.i.nō manet aliqd̓ cōpositū sub
stātiale idē in generato ꝛ corrupto.si.n.q̈litas manet:
ipsa nō manet vt subiectū:nec ēt aggregatum ex quali
tate ꝛ materia illa est subiectū:sed sola materia. ꝛ ideo
q̈litatē sensibilē remanere nō est ꝯtra phm. ℭ Ad q̈r- ad 4ᵐ
tā cōcedit̄.ꝙ manet caliditas in gñatiōe aeris ex igne.
Et ad improbationeꝫ admittit̄ ꝙ in generatione aeris
ex igne corrumpitur aliquis gradus caliditatis.qd̓ tñ
forte nō est verū.Et qñ dr̄ ꝙ ille est eiusdē rōnis cum
oībus:ꝯcedit̄. ꝛ negat̄ ꝯñtia.ergo oēs corrūpunt̄.Et si
querat̄ qs p corrūpit̄.rñdet̄ ꝙ ille vltio itroductus: qꝛ
mā inquātū aliq̈ forā plus caret:tāto plus eaꝫ appetit.

ꝛ ꝯñr

ꝛ ꝯñr in ea forma magis firmat. ꝛ fortius eē hꝫ in ea:
ꝛ iō qꝛ vltio gͣdu introducto minime for'caruit. iō debi-
lius eē habuit in ea: ꝛ ex ꝯñti i corruptiōe ꝑ corrūpet
ad 5m tūc postea vltio introductus: ꝛ sic deīceps. ¶ Ad qntā
cō. 4. ꝯcedit. ꝙ suba q̄ est cōpositū: ꝛ ēt q̄ est for' nō est ꝑus
tpe accñte. sꝫ Ari. dcm̄ suū ꝑm cōmētatorē. 7. meta. itel
lexit de mā. ꝛ ista est ꝑor tpe accñtibꝰ mālibus. cuꝫ ipsa
ad 6m mā sit eterna: loq̄ndo nālr. ꝛ ipa accñtia nō. ¶ Ad 6m
negat ꝯña. s. ꝙ aliqd̄ cōruptibile possꝫ ꝑpetuari. Et ad
ꝓbationē dī ꝙ verū est. ꝙ caliītas q̄ est in igne sic bene
pōt ꝑmanere q̄diu mā stat sub forā aeris: aut ignis: sꝫ
ordo vniuersi ē ꝙ illa mā tādē successiue veniat ad sin
gulas aliaꝝ spēꝝ formas. ꝛ sic tādē veniet mā sub for'
aque vel terre: ꝛ tunc caliītas ista corrūpet. ꝛ iō negat
7m ꝙ ista mā sic sp̄ possit manere in ista circulatione inter
aerē ꝛ ignē. ¶ Ad septimā ꝯcedit ꝙ idē calor manet
in cadauere q fuit in aiali. Et ad iprobationē dī. ꝙ ca-
lor q est in cadauere nō disponit ad putrefactionē. cum
putrefactio fiat a calore alieno ꝛ circūstāte. 4. meteo.
ꝛ sic negat assumptū. ¶ Alr dici pōt ꝙ nō est incōue
niēs: qꝛ idē calor ꝑus existēs cū forā vini ꝯseruat a putre
factiōe: ꝛ existēs cū forma cadaueris dispōit ad putrefa
ctionē: hoc tñ nō ꝯtingit ꝑp diuersitatē caloꝝ. sꝫ ꝑp di-
ad 8m uersitatē formaꝝ. cū qbus calor existit. ¶ Ad octauaꝫ
ꝯcedit ꝯñs. ꝛ ꝯñs ꝙ cēt eadē calefactio ꝯtinua corru-
pti ꝛ gñari ꝑꝫ rei ꝟitatē: qꝛ est idētitas tpis: ꝓut suppo
no idētitas dispōnis: ꝛ idētitas subi: qꝛ māe ꝑme: sꝫ tñ
quo ad denoiationes vulgariū māꝫ ꝑmā nō ꝑcipiētiū:
t.c.41. ꝑm quē modū loqt pho 5°. phy. nō est eadē calefactio:
qꝛ dficit vna ꝯditio: puta idētitas subi: qꝛ nō manet idē
cōpositū añ ꝛ post. qd̄ tñ cōpositū vulgares solū deno
minat calefieri. ꝛ iō sic stricte loq̄ndo de motu ꝑp dfe-
ctū subi denoiationis: negādū est vnā eē calefactionē.
9m Et ad ꝓbōnē dī ꝙ lꝫ eadē sit caliītas q̄ sic intendit. tñ
nō est idētitas subi denoiationis: q̄ tñ ēt reqrit. ¶ Ad
nonā dī. ꝙ cōpositū accñale vl' accipit ꝓ aggregato ex
accñte ꝛ cōposito subali. ꝛ sic concedit silitudo. ꝙ tale
cōpoᵐ accñtale nō pōt eē sine cōposito subali: qd̄ ē eius
pars. ꝟ tñ nō obꝫ accñs bñ pōt manere i gñato isto cō
posito cōrupto. Alr ēt ꝑt dici. s. ꝙ cōpositū accñtale ꝑt
accipi ꝓ accñte ꝛ mā ꝑma. ꝛ sic negat silitudo: lꝫ enim
accñs nō possit eē sine subo vel suba. tñ tale cōpositum
accñtale bñ pōt eē sine cōposito illo subali. cū q̄ existit
simplr: tñ bñ ꝯcederē hāc ꝙ cōpoᵐ accñtale nō pōt eē
ad 10m sine cōposito subali. ¶ Ad decimā negat ꝯña: q̄ infert
ꝙ latitudo caliītatis subito gñaret. Et ad ꝓbōnē quan
do dī. ꝙ in gñone ignis ex aere caliītas aeris q̄ erat re
missior manet in igne. ꝯcedit ꝟ. Et qñ dī ꝙ ignis debꝫ
ipaꝫ subito itēdere vsq ad gͣdum sūmū ꝟ negat. Et qñ
dī ꝙ nō hꝫ resistētiā: huic dī dupłr. Uno mō ꝙ si calii-
tas aeris erat remissior ꝟ erat ꝑ admixtionē gͣduū fri-
giditatis. ꝛ iste resistūt caliītati ignis. ¶ Alr dī ꝙ si re
missio caliītatis aeris nō fuissꝫ frigiditati admixta: sꝫ solū
ꝑ distātiā a gͣdu sūmo adhuc ipsa successiue itēderet:
qꝛ agēs nō possꝫ. esto ꝙ nō hrēt resistētiā. eq̄ cito ꝓdu
cere formā intēsiorē: sicut magis remissaꝫ. Rōnes post
oppoᵐ si qd ꝯcludūt ꝟ erit pro dictis in 3°. arti. q̄re ꝛc̄.

¶ Eodē textu vbi supra. Qō viij.

Octauo ꝯñr q̄rit. Utrū idē effectꝰ nu-
mero possit a q̄lꝫ pliū agētiū
gñari. v. g. dato effectu q gñabit. a. b. Qō ē.
Utrū possit ab alio agēte: q̄ꝫ ab ipso. b. non
ꝯcurrente gñari. Et arguitur ꝑ ꝙ sic: qꝛ duo ignes pñt
simul ꝓducere vnū igneꝫ tertiū. igit a pluribus agenti
ꝑm bus. vel a q̄libet pluriū agentiū pōt idē effectus gñari

ꝯña est nota: ꝛ añs est de se manifestū. ¶ Scdo sic. ca
liditas eadeꝫ nūero pōt a quolꝫ pluriū agētiū gñari. ꝗ 2m
ꝛc̄. ꝯña ꝫ. ꝛ añs declaratur: qꝛ dī ꝙ si a. manus frigida
cuilibet diuersoꝝ agentiū eq̄ calidoꝝ approximet: ꝙ
gñaretur eadē caliditas in manu. manus. n. esset eque
intense calefacta ab vno igne: sic ab alio: q̄re cuicunq
igni approximaret eadē caliītas gñaretur. ¶ 3°. dato li 3m
gno a quolibet pluriū agētiū siue igniū pōt ex eo gene
rari idē ignis: ꝗ ꝛc̄. ꝯña ꝫ: ꝛ añs declaratur: qꝛ nō dī rō
quare ignē quē pro certa hora ignis. a. datus ex illo li-
gno gñaret qn. b. eundē ignē ex isto ligno possꝫ gñare:
si lignū fuisset sibi approximatū in eadē hora. ¶ 4°. si 4m
ouuꝫ galline ponat sub vna gallina gñabitur ex eo pul
lus. ꝛ si idem ouuꝫ ponat sub alia gallina: nō dī rō q̄re
non ideꝫ pullus gñaretur: cū semen galli in ouo semꝑ
sit idem: qd̄ est ꝑncipale agens: ꝛ ouuꝫ est ideꝫ in quo
est mā. ¶ 5° idē cadauer numero pōt ex hoc boue gña 5m
ri tā a forte q̄ꝫ a platone. ꝗ ꝛc̄. ꝯña ꝫ. ꝛ añs pꝫ: qꝛ qui-
cunq eorū interficeret bouē certa hora idem cadauer
generaret. ex eo qꝛ nō apparet rō q̄re for. interficiēs nō
gñaret idem cadauer qd̄ plato: si eadē hora bouē inter
ficeret. ¶ 6° eandē sensationē nūero q̄libꝫ agētiū plu 6m
riū pōt ꝯseruare. ꝗ ꝛ gñare. ꝯña dī tenē: qꝛ nō dī ꝙ ali-
quid possit aliud ꝯseruare qn possit ipm gñare. añs de
claratur: qꝛ si for. sentiat aliqd: ꝛ illud isensibilr amouea
tur: ꝛ loco eius poneret oīno sile ei. Socrates diceret
se idē sentire: qd̄ ꝑus: q̄re maneret eadē sensatio q̄ ꝑus:
ꝛ tñ ꝯseruaret a diuersis agētibus successiue: vt pꝫ ꝑm
casuꝫ. Ex alio: qꝛ lꝫ flāma cādele ꝯtinue sit alia ꝛ alia:
tñ ꝯtinuo manet idē lumē in medio: q̄re a diuersis flā-
mis successiue idē lumē ꝯseruat: qd̄ est ꝓpositū. ¶ 7° 7m
a q̄libet diuersoꝝ hoiuꝫ pōt in intellu ꝓduci idē cōce-
ptus nūero oiuꝫ hoiuꝫ. ꝗ ꝛc̄. ꝯña ꝫ. ꝛ añs appꝫ: qꝛ sicē
istū ꝯceptū pōt gñare for. ita ꝑt q̄libet alter hō: cū oēs
eū generēt: inq̄ꝫᵐ sūt files. ꝛ intētio genita nō plus est
for. q̄ꝫ platonis. ¶ 8° a q̄libꝫ diuersoꝝ agētiū in spē ꝑt 8m
ꝓduci idē effectꝰ in spē. ꝗ eodē mō a q̄libet pliū agētiū
diuersoꝝ nūero pōt ꝓduci idē effectꝰ nūero: ꝯña ꝫ: qꝛ
nō dī maior rō: q̄re diuersa in spē ꝓducere pñt ideꝫ in
spē: q̄ꝫ ꝙ diuersa agētia nūero possint ꝓducē eūdē effe
ctū in nūero. añs pꝫ: qꝛ idē ignis in spē ꝓduci pōt: a ra
dijs solaribus: ꝛ ab igne. q̄ tñ sūt diuersaꝝ spēꝝ. ¶ 9° 9m
eiusdē effectꝰ pñt eē diuersi fines. ꝗ ēt a q̄libet pliū agē
tiū pōt gñari idē effectus. ꝯña ꝫ: qꝛ dī eē sile de cā fina
li ꝛ agēte spālr: qꝛ cā finalis dī q̄dāmō agēs: vñ cōmē
tator in de suba orbis dic̄. Qꝛ finis significat agens si-
gnificatiōe necīa. ꝛ añs pꝫ: nā eiusdē pinte diuersi pñt
eē fines: vnus. s. ad decoquēdū alius ad iponēdū aliqd
seu ad reseruandū. ¶ 10° cāe agētes sunt extrīsece effe 10m
ctiui: vt notū est. ꝗ ꝑp agentiū diuersitatē nō dꝫ effectus
diuersificari. ꝯña nō. eo ꝙ ab extrinseco effectus nō ca
pit vnitatē neq distinctionē. ꝗ poterit idē nūero a quo
libet pluriū agētiū gñari. ¶ 11°. oēs cāe agentes preter 11m
ꝑmā sunt instrales. ꝗ ꝑp eaꝝ diuersitatē nō dꝫ effectus
diuersificari. ꝯña ꝫ: qꝛ cultellus factus a fabro non di
uersificat ꝑp diuersitatē diuersoꝝ istroꝝ supposita idē
titate. s. māe ꝛ idētitate fabri: imo cū q̄cunq malleo face
ret cultellū: idē cultellus erit nūero. añs pꝫ: qꝛ oēs cāe
ꝑter ꝑmā sunt cāe instrales. ¶ Confirmat. 12. nā data
mā eadē: vt pāno eadē tunica ꝑt ex eo gñari a quolibet 12m
diuersoꝝ agentiuꝫ. ꝗ ꝛc̄. ꝯñtia ꝫ. ꝛ añs pꝫ: qꝛ q̄cunq
bonus sartor ex isto pāno ꝓduceret eādem tunicā. cuꝫ
nihil in tunicam ꝓducendaꝫ influat: ꝛ tūc talis tunica
fuisset eadē: que fuisset ꝓducta ab alio sartore. ꝗ ꝛc̄.

In oppositū arguit. Nā ex alia ꝛ alia di-
spositiōe māe fit alius ꝛ alius
effectus

effect⁹ numero.mō a quolibet diuersoꝝ agētiū fit alia
ꝛ alia dispō mãe numero.ḡ alius effect⁹ nūero maioꝛ
est nota.ꝛ mioꝛ pȝ:qꝛ diuersa agētia diuersis dispōni-
bus disponūt maȝ sic ipsa sūt diuersa.Et tē vltra argui
tur.a q̄lȝ diuersoꝝ agētiū ꝑducit ali⁹ ꝛ ali⁹ effect⁹ nume
ro.ḡ ñ pt a q̄lȝ agētiū diuersoꝝ ꝑduci idē effect⁹ nūero.

In ista qōne primitus incidentalr̄ vidēdum est de causis intrinsecis.2° videndum est de causis agētibus:in quo ēt erit modus cōis rñdendi ad qōnes ꝓpositā recitandus ꝛ reprobādus.3°:ponet ali⁹
pᵐ modus respondendi ad questionem.

Quantū ad pmū arti.est p̄ notandū.ꝙ cãe sūt duplices.s.intrinsece ꝛ extrinsece. 2°
T.c.28. ꝛ.29. phy.c.8.℃2° est notādū.ꝙ cãe intrinsece sunt due.s.
T.c.65 ꝛ.67. His premissis sit h̄ (mã ꝛ for⁹.p̄ phy.c.6. p⁹ ꝯ.ꝙ ad variationē mãe
p⁹ ꝯclo ꝛ forme effectus subalis cōpositi variat ipm cōpositū.
seu effectus.pȝ:qꝛ cōpositū nō est aliud ꝙ̄ mã ꝛ for⁹.si
igit alterū illoꝝ variet:variata est altera ps eēntial.ḡ
pᵐ cor. erit aliud cōpositū:qd gñabit ꝛ nō idē.℃Primū cor-
relariū.ꝙ iste asinus nō potuit gñari ab alia asina: ꝙ̄
2ᵐ corᵐ ab ista:a q̄ genit⁹ est.ꝓbat:qꝛ si alia fuisset asina:aliud
fuisset semē.ex q̄ ꝛ alia mã.ḡ p ꝯñs alius effect⁹.℃2ᵐ
correlariū.asinus ab ista asina nō potuisset in alia ho-
ra fuisse gñatus.ꝓbat:qꝛ pp ꝯtinuā successionē humo
rum in aialib⁹.si alia hora fuisset ista mã seminis in ali
2ᵐ corᵐ quibus ptibus fuisset resoluta.ꝛ in aliqbus ptib⁹ fuissȝ
restaurata.ꝛ ex ꝯñti non fuisset eadeȝ.ḡ nec asinus idē.
℃3ᵐ correlariuȝ si asinus pro instāti tūc nō fuisset cōce
ptus quo ꝯcipiebat:aut genitus ꝑ quo gñabat ipsum
impoīe fuisset vnq̄ fuisse.patȝ ex p̄cedēti. qꝛ nō potuit
alia hora gñari.ꝛ sic̄ hec correlaria dcā sunt de asino:
2° ꝯ. ita intelligant de hoie ꝛ de equo:ꝛ de aliis hmōi aiali
bus.℃2 ꝯ est hec.ꝙ eadeȝ forma gñanda non pōt ex
pᵐ qualibet diuersaꝝ mãeꝝ totaliū gñari.ꝓbat p̄: qꝛ for⁹
2ᵐ non est aliud ꝙ̄ mãe formatio.mō non est poīe ꝙ for-
matio vnius mãe sit formatio alterius.℃2° eadē figu-
ra non pōt gñari ex q̄libet diuersaꝝ ceraꝝ totaliū.igit
neq̄ eadē forma pōt gñari ex q̄libȝ mãeꝝ totaliū. ꝯña
vī tenere p sīe:qꝛ sicut se hȝ cera ad figurā:ita materia
ad formā.ꝛ añs pȝ:qꝛ eadē forma numero q̄ gñat ex
3ᵐ vna cera nūq̄ ex alia gñaret.alr̄ eadē figura numero
bis posset gñari.℃3° si eadē forma posset gñari ex q̄li
T.c.70 bet pluriū diuersaꝝ mãeꝝ:sequr ꝙ ipsa possȝ bis gña
ri.ꝯñs est impoīe ꝛ ꝯ phm 2° huius.c.vlti.ꝛ ꝯñtia pro
bat:qꝛ ponat ꝙ ipsa gñetur ex vna mã.puta.a. pp hoc
nulla fit īpotētia in alia mã. ex q̄ potuit gñari.ḡ postq̄
a. potuit ex alia mã gñari.ḡ bis poterit gñari:qd ē pro
positū.℃Correlarie seqt:ꝙ si aia brunelli nō fuissȝ ge
nita ex sua mã in q̄ est genita ipsa nunq̄ fuisset genita
ex alia.patȝ ex 2° ꝯclone.Et h̄ de p̄ articulo.

pᵐ nōn. Quātū ad 2ᵐ arti.est p̄ notandū. ꝙ cōis modus rñdēdi doctoꝝ viroꝝ ꝛ magistroruȝ ad
istā qōnē est iste.ꝙ duplices sūt cãe agētes.Quedā in
fluētes aliqd in effectū:vt ignis gñans: ignē influit in
effectū dispōnes:qb⁹ mediātib⁹ ipm gñat.Alie sunt nō
influētes.vt ponēs ligna ad ignē nihil influit in igneȝ:
tñ p istā pōnē ignis gñatur.silr̄ gñat cadauer p inter-

p⁹ ꝯ. Hoc premisso ponunt (fectione bouis. due ꝯnes:quaꝝ pma ē:ꝙ
a plībus agētibus nō iflūētibus in effectū pōt ideȝ effe
ctus numero gñari. ꝓbat.qꝛ effectus ꝑduct⁹ a tali agē
te nihil capit intrinsecū ei.q̄re cū nihil capit ab eis in-
trinsecū nō capit ab eis ēt dispōnē.ḡ nullū est inconue
niens:ꝙ effectus a q̄libet taliū ꝑducat.℃2° ꝯ eorum
2° ꝯ. est h̄.ꝙ a plībus agētibus in effectū iflūētib⁹ nō pt idē
effectus nūero gñari.ꝓbat:nā a talibus agētibus effe
ctus capit aliqd ab itrinseco:ꝛ ptē sue sube ꝛ dispōnē. 2ᵐ no-
ꝛ ex ꝯñti ad alietatē cãe agētis seqt alietas effectus. tāduȝ
℃2° est notādū.ꝙ iste modus sȝ ꝙ mihi appȝ est isuffi p⁹ sup.
ciēs.nā vī ꝙ p⁹ ꝯ itermittat 2ᵃᵐ.p q̄ deducēdo suppōit
p̄.ꝙ ad eādē dispōnē q̄litatiuā subi nūero.seqt eadem 2ᵃ sup.
foꝛa nūero.suppō est de se māifesta. ℃2°.suppōit.ꝙ p
influere in effectū nō itelligūt gñare effectū:aut parteȝ
eius:qꝛ sic oē agēs inquātū agēs ifluerēt i effectuȝ:qa
oē agēs effectū gñat ipȝ:aut ptē eius:sȝ itelligūt per i
ifluere introducē aliquā dispōnē p̄uiā i subo.q̄ median 3ᵃ sup.
te ꝑducūt effectū.℃3°.supponit.ꝙ aliq̄ est q̄litas. que
imediate educit de pō mãe:ꝛ nō p aliq̄ȝ dispōnē p̄uiā.
pȝ.alr̄ nulla eēt q̄litas simplr̄ p⁹:qꝛ oia seq̄ret aliquas
q̄litates i mã.Itēꝝ data calitate gñanda i mã ipsa gña
tur p als q̄litates pmas i mã.ꝛ iste itēꝝ p alias.ꝛ sic i
īfinitū ꝓcederet in hmōi q̄litatib⁹ pmis p̄cedētibus in
mã dispositiue ad gñonē calitatis:qd est ipoīe. ℃ His
stātib⁹ arguit p pmā ꝯnē iprobādo scdaȝ.eadē calitas
vel eius spēs pt ꝑduci a q̄lȝ diuersoꝝ agētiū in mã.igit
eadē forma subal.ꝯña tȝ vtute p⁹ suppōnis. ꝛ añs pro
batur:qꝛ reᵘ calitatis aut sue spēi agēs ꝑducēs non in
fluit:qꝛ ñ educit eā p dispōnē p̄uiā mãe.p 3ᵃᵐ suppōnē.
qd tñ est influē p 2ᵃᵐ suppōnē.igit p pmā q̄nē coꝝ ipsa
eadē caliditas nūero pōt a q̄libȝ pl'iū agētiū gñari. igit
ꝛ c̄.Iste totus ꝓcessus vī clarus.ꝛ ꝯña pᵐ illatū ē ꝯtra
ꝯnē coꝝ 2ᵃᵐ recitatā.q̄r vī ꝙ p⁹ destruat 2ᵃᵐ.Nec ꝓbō
quā adducūt i ꝓpōnib⁹ suis:siue suaꝝ ꝯnū vī valē. Di
cūt.n.cū agēs nō ifluit:effect⁹ ꝑductus nō capit ab agē
te aliqd sibi itrinsecū.nā h̄ ē māifeste fl'z. cū omnis ef-
fectus ab agente suo:siue influat:siue nō capiat totam
suā eēntiā:q̄re ꝓbō nō vī valere.Et h̄ de 2° articulo.

Quātū ad tertiū arti.sit p̄ notandū.ꝙ agētium producētiū aliquē effectū aliqd agit de pᵐ notandū
p se ad ꝑductionē sui effectus:aliqd aūt de p accñs so
lū agit ad talis effect⁹ ꝑductionē.Dr aūt de p se agere:
qd a sua nã inatū est iclinatiōe nāli talē effectū ꝑducē:
vt calor calorē.ignis ignē.asinus asinū.ꝛ sic de aliis:sȝ
p oppositū de p accñs aliquē effectū ꝑducit: quē non
ꝑduxisset sua ꝓpa inclinatiōe nāli.℃2° est notādū.ꝙ 2ᵐ notandū
agētiū accñtalr̄ q̄dā sunt mere instr̄alia:vt malleus:in
cus.ꝛ alia instr̄a in ꝑductiōe cultelli.alia sūt occasiona
lia.sic̄ agēs ꝯsiliās:vel applicās:vt hō iterficiēs bouē
in gñone cadaueris.℃3° est nōndū.ꝙ in ordie ad pri 3ᵐ notandū
mā cāȝ oēs alie pñt dici instr̄ales:qꝛ sūt instr̄a p⁹ cãe:sȝ
multe ipsaꝝ influūt in effcm̄.ꝛ lȝ in ordie ad pmā cām
dicant instr̄ales.tñ simplr̄ loquēdo pñt dici p̄ncipales
p cōpōeȝ ad alia istr̄a sibi deꝯuiētia sub eis ꝯtēta:vt ce
luȝ dī p̄ncipalis cā reᵘ iferioꝝ.lȝ in ordine ad pmā cāȝ

His premissis sit h̄ p⁹ ꝯ (possȝ dici istr̄al. a q̄libet pl'iū agētiū de per p⁹ ꝯ.
accñs aliquē effectū idē effectus nūero pōt ꝑduci. ista
ꝯ pȝ.Nā agēs de p accñs nō ꝑducit effcm̄ sua vtute de
p se:sȝ solū est cā ꝙ aliq̄ue q̄litates q̄ sunt in mã ipȝ effe
ctū ꝑducāt:imo ēt qdcūq̄ alteꝝ:qd eodē modo moue
ret cās actu in mã exñtes eūdē effectum gñaret. ḡ ꝛ c̄.
ꝯña tȝ.ꝛ añs pȝ.si soꝛ.ponat ligna ad ignē: ꝛ per istaȝ
pōneȝ gñet ignē ipse solum est cā ꝙ ille ignis cui ligna
apponit ignē generet.Idō qcūq̄ alius q eodē mō ligna
apponeret illi igni eundē ignē gñaret.sili mō iterficiēs
bouē gñat cadauer.non de p se:sȝ vtute q̄litatū in ma-
teria remanētiū recedenti forma bouis. Et iō qcūq̄ al
ter ꝑ eodē tpe bouē iterficēt.idē cadauer gñaret.pȝ: qꝛ
dispō mālis i mã bouis:vtute cui⁹ gñat ē eadē nūero a
q̄cūq̄ bos iterficeēt:q̄r oȝ ꝙ foꝛa cadaueris eius vtute
genita ēt sit eadē.℃2° ꝯ sit h̄.a quolibet pluriū agētiū 2° ꝯ
de p se

de per se ipm effectū pducentiū nō pōt idē effect⁹ nu-
mero gñari. pbaf: qꝛ si sic: sequeref qꝙ idē effectus pos-
set bis pduci. cñs est impoſe: ꝛ cñia pbatur: qꝛ dato qꝙ
C D a. effectus posset pduci ꝛ mā. b. ꝛ a. c. vel. d. inducitur.
ponaf g̃ qꝙ pducaf. a. c. ex mā. b. pp h manifestū est qꝙ
nulla ipotētia gñatur in ipso. d. g̃. gñato ipso effectu. a.
ꝛ approximata mā. b. d. agenti. ipm poterit eundē effe
A ctū producere: qḋ fuit cñs pbandū. ¶ Sꝫ diceres nū-
quid ista rō iprobat ɔclonē pmā. Rñdeo qꝙ nō. qꝛ licet
B hmōi cadauer posset gñari. a. c. ꝛ. a. d. postq̄ aūt ponif
pductū. a. c. h est per ṽtutē q̄litatiuā. q̄ erat in mā corru
pta forma bouis: ꝛ qꝛ ista non pōt redire eadē numero
corrupto effectu. d. postea istū effectū nō poterit pducē
t. ꝛ. co. 12. seu gñare. Probaf deinde ista ɔ. auctate phi ꝛ cōmen
tatoris. 8. meta. vbi dicit. qꝙ diuersitas effectuū est ppt̄
diuersitatē māe ꝛ motoris. i. agentis. mō nisi diuisiꝫ di-
uersitas motoris sola faceret dñiaꝫ ꝛ diuersitatem effe
ctuū. frustra diceret diuersitatē motoris. sicut frustra ad
pm cor. deref diuersitas cause istralis: seu applicātis: seu diuer
sitas finis. Ex quo seqtur qꝙ impoſe fuit hunc asinum
2m cor. fuisse gñatū: nisi a suo pr̄e. ¶ 2° qꝙ istā caliditatē quā. a.
ignis pduxit in manu mea: non potuit aliqd aliud gña
re: nec aliqs alius ignis. Et hec de tertio articulo.

Ad p. **Ad rōnes** qōnis rñdef. ¶ Ad pmā ɔcedif: qꝙ idē ignis silr pōt produci a quo
libet pliū ignīū: vno ꝛ eodē tpe ad sui gñonē ɔcurren-
tiū: sed de h nihil ad pñs. Nā de hoc nō q̄rit qō. sꝫ que
rit vtrū idē effectus possit ab vno agentiū: alio nō ɔcur
rente gñari: ꝛ etiā ab alio nō ɔcurrente p. put pꝫ i pn̄.
ad 2m qōnis. ¶ Ad 2m negaf añs. s. qꝙ calitas eadē ꝛc. possit
a quolibet pluriū agentiū de p se ɔcurrentiū gñari. Et
ad pbationē dr̄. qꝙ manu frigida applicata cuilibet di-
uersoꝝ ignīū eque calidoꝝ quilibet eaꝫ calefaceret ɔsi-
mili: sꝫ non calitate eadē numero: vt in 3° articulo decl̄m
ad 3m est. ¶ Ad tertiā negaf añs. s. qꝙ ex ligno dato qōlibet
diuersoꝝ agentiū ꝛc. pōt ex eo gñare eundē ignēꝫ nu-
mero. Et ad suā pbationē dr̄. qꝙ ignē vnum gñat vnus
ignis. ꝛ si alteri idē lignū pro eadē hora fuisset applica
tū generasset ɔsilem. sicut calitatem silem introducēt:
sed non eundē ignem: sicut nec eandē calitatē introdu
ad 4m ceret. ¶ Ad q̄rtam pōt dici dupl'r. Uno mō ꝛ magis
ppie: vt credo qꝙ diuersaꝝ gallinaꝝ q̄libet ex eodem
ouo: aliū pulluꝫ pduceret: ꝛ cā est: qꝛ calor introductus
a gallina vr̄ de per se agere ad pductionē forme subal
pulli: qꝛ igif iste calor a diuersis gallinis est ali⁹ ꝛ ali⁹.
ergo etiā forma pulli pducti erit alia ꝛ alia. ¶ Ad im
probationē dr̄ qꝙ lꝫ semen galli sit idē. ꝛ mā sit eadem:
tñ q̄litatiua dispō que imediate educit formā subalem
cū celo: est alia ꝛ alia sub diuersis gallinis. ꝛ iō lꝫ for⁹
seminis sit eadē: alia forma numero alibi ꝛ alibi pdu-
citur. Alr potest dici. qꝙ calor galline solū accñtalr agit
ad pulli pductionē ꝛ semen solū actuatū p illū caloreꝫ
quicūqꝫ esset actuās illū calorē inducit in ouo: quo for
ma subalis pulli pducif: ꝛ sic ɔcedif qḋ rō cōcludit. ꝛ
ad 5m argumētū sit pro pma ɔne tertiū articuli. ¶ Ad 5m de
ad 6m cadauere dr̄. qꝙ arguit pro ɔne iam dicta. ¶ Ad 6m ne
gatur añs ꝛ cñia. nā esto qꝙ sensatio gñaref in sensu ꝛ
remoueaf clā gñans: ꝛ approximef silr: hoc gñabit no
uaꝫ sensationē: lꝫ hoc lateat sentientē. ꝛ iō rō q̄ ad illud
añs est falsuꝫ: silr nihil valet ɔñtia. diuersi calores pñt
istū calorē genitū ɔseruare. g̃ pñt eundē gñare. cū añs
ad 7m sit simpl'r veꝝ: ꝛ cñs impoſe. ¶ Ad 7m negaf añs. s.
qꝙ a quolibet diuersoꝝ hoīuꝫ pōt idē ɔceptus in intelle
ctu gñari. ¶ Et ad pbationē dr̄. qꝙ bñ q̄libet hō potest
gñare silem ɔceptū: cum cōceptu quē alter gñaret: nō
tñ pōt eundē. Concedif tñ qꝙ ɔceptus genitus nō plus
erit vnius hoīs q̄ alteriuſ. tñ per alia fantasmata gñat
eum sor. ꝛ p alia Plato. lꝫ fantasmata sint silia: ꝛ ideo
ɔceptuſ geniti debent esse ɔsiles: sꝫ nō sunt idē. ¶ Ad Ad 8m
octauā negaf cñia. q̄ inferf a quolibet diuersoꝝ agen-
tiū spē pōt produci idē effectus numero. Et ad pbatio
neꝫ dr̄. qꝙ maior rō est: qꝛ ad pducendū eundē effectuꝫ
in spē sufficit qꝙ cāe sint ɔsilis ṽtutis. mō cāe diuersarū
spēruꝫ bñ sunt ɔsilis ṽtutis: ꝛ ideo idē in spē pñt pdu-
cere: sꝫ ad producendū eundē effectū numero reqrif qꝙ
cāe sint eiusdē ṽtutis numero. mō nulle cāe totales nā-
liter diuerse sunt eiusdē ṽtutis numero: ꝛ iō eundē effe
ctū nequeunt pducere. ¶ Ad nonaꝫ dr̄. qꝙ diuersi pñt ad 9m
esse fines eiusdē effectus: ꝛ negaf cñia. g̃ a quolibꝫ plu
riū agentiū pōt idē effectus gñari. ꝛc. Et ad pbationē
dr̄. qꝙ non est silr de fine. saltē de fine pducto seu intēto
ꝛ agente. Finis. n. simpl'r frequēter nihil agit de p se ad
pductionem effectus: agens aūt semp coagit. ¶ Et si
dicaf. qꝙ finis grā cuius coagit: tunc rñdebitur directe:
sicut pus: qñ hmōi finiū actio est de p se in effectu: tūc
non pōt a quolibet pluriū finiū idem effectus numero
produci. Etiaꝫ dr̄ qꝙ quādo finis agentiū nāliter gratia
cuius agit sunt semper aliq̄ ꝛ aliq̄ effectus. neqꝫ pñt esse
plures fines: gratia cuius agentiū nāliter eque imedia
te: sed bene subordinati: vt ignis gñans ignem imedia
te intendit se pmanere: ꝛ mediate intendit perfectiōeꝫ
vniuersi. in de substātia orbis. ¶ Ad auctoritatē auteꝫ
cōmentatoris dicitur. qꝙ loquitur de fine gratia cuius:
probatio antecedentis procedit de finibus operātibus
voluntarie: ꝛ non nāliter: ꝛ tales fines nihil influunt in Ad 10m
effectum. ꝛ ideo ratio non procedit. ¶ Ad decimā cō-
ceditur: qꝙ cause agentes sunt extrinsece. ꝛ negatur con
sequentia. qꝙ propter hoc ex diuersitate diuersorū agen
tium non debet effectus diuersificari. Ad probationeꝫ
dicitur. qꝙ effectus bene capit distinctionē ab agēte illo
suo extrinseco. sicut ꝛ totalē suaꝫ exñtiā capit ab eodē. Ad 11m.
¶ Ad vndecimaꝫ conceditur. qꝙ omnes cause agentes
preter primaꝫ sunt instrumētales in ordine ad primaꝫ.
ꝛ negatur ɔsequentia. qꝙ propter hoc ex ipsaruꝫ varia
tione non debet effectus diuersificari. dū tamen de per
se illum effectū producant: vt dictuꝫ est primo: ergo cō
sequentia nō valet: qꝛ arguit de causis instralibus effe
ctuū: non de per se pducētibus: ꝛ ideo de illis nihil est Ad 12m
ad pñs. ¶ Ad vltimā dr̄: qꝙ ipsa arguit de agētibus ac
cidentalibus. ꝛ ideo qḋ ipsa ɔcludit est pro prima con
clusione tertiū articuli. Ratio ṽo per oppositum arguit
pro 2ª ɔclone tertiū articuli. Et h de hac qōne.

Queritur nono. Utrū i q̄libet pliūm instantiū ideꝫ gñabile da-
tuꝫ possit gñari: verbi grā. posito qꝙ. a. sit ge-
nitū in. a. instanti: qḋ est. vtꝝ ipsuꝫ potest seu
potuisset fuisse genitum in alio instanti. pm

Et arguitur p qꝙ sic: qꝛ. a. est ɔtingēter pro
babile. g̃ pōt eque bene cras:
sicut post cras gñari. supposito qꝙ nundū mā sit dispo-
sita ad eius gñationem. ɔñtia videf tenere: qꝛ de ɔtin-
gentibus non est maior determinatio: vt eueniant cras T. co.
q̄ post cras: añs est notū: qꝛ multa gñabilia sunt ɔtin- 127.
genter gñabilia: vt dr̄ p celi. c. vlti. ¶ 2° arguif sic. for⁹ 2m
cadaueris posset gñari hodie ex boue: ꝛ ēt post cras.
igif ꝛc. ɔñtia tꝫ. ꝛ añs apparet: qꝛ q̄cunqꝫ interficitur
bos forma cadaueris gñatur. mō hic bos pōt hodie. 3m
vel pōt cras interfici. ¶ 3° nisi sic eēt: sequeref qꝙ nulla
gñatio posset differri. cñs est falsum: ꝛ ɔñtia tenet. ex 4m.
quo eadeꝫ res non potest in alia hora generari. ¶ 4°
idē puer numero s̄m medicos pōt in septimo vel octa-
uo vl' nono mēse gñari. ergo ꝛc. cñia est nota. ꝛ añs est
medicoꝝ

5m medicoꝝ. ¶ 5° si nõ posset sequeret vel ꝙ īfinita eēnt instātia: in qbus nihil põt gñari: vel ꝙ esset īfinita multitudo gñabiliū: quoꝝ nulliū vnq̃ gñabit. ꝯña videtur absurdū pro qlibet sui pte. ꝛ ꝯña ꝓbatur: q2 īfinita sūt instātia. in qbus saltē de istis mixtis pfectis nullū gñatur. Querif ğ. an in nullo illoꝝ instantiū aliqȯ talium possit gñari. ꝛ si sic. hr̃ p̃m. vel vtrū in q̃libet aliqȯ istorum mixtoꝝ pfectoꝝ posset gñari: ꝛ si sic: cū nõ generetur in eo neq3 posset in alio instāti gñari. seqtur 2m. s. ꝙ infinita sunt gñabilia: quoꝝ nullu3 vnq̃ generabif.
6m ¶ 6° in q̃libet multoꝝ instantiū põt soꝛ. coꝛrūpi. ğ cum soꝛ. coꝛruptio sit cadaueris soꝛ. gñatio: seqtur ꝙ ī quolibet pluriū instantiū põt cadauer soꝛ. gñari. ğ idē gñabile
7m põt in quolib3 plīu3 istātiū gñari: ꝯñtie sūt note. ꝛ añs silr. ¶ 7° sit. a. gñabile in. b. instanti: ꝛ nõ generef ī illo: qȯ est poꝛe. cū. a. sit ꝯtingēter gñabile. q̃rif ğ. an post. b. instans b̃ est poꝛis. a. est gñabile. Et si dicaf ꝙ sic. seqf ꝙ sit gñabile pro aliquo alio instāti: q̃ pro. b. ꝛ si erat gñabile in. b. ğ est gñabile in quolibet pluriū instātiu3. si dicaf ꝙ non. Cõtra hec erat poꝛis: imo v̓a: ꝛ ex pte rei nulla est fcā mutatio. cū. a. nūq̃ fuit ens. imo semp
8m nihil fuit. ğ ipsa adhuc est possibilis ꝛ nõ impossibilis. ¶ 8° seq̃ref si qȯ nõ eēt v̓a in tpe. a. b. desinerēt gñari ex dato ligno infiniti ignes manēte ligno. ꝯña vi absurdū eo ꝙ lignū manet. ꝛ ꝓbaf ꝯña: q2 cū īfinite sūt ptes ꝓbabiles. a. b. ꝛ in q̃libet cert° ignis ex isto ligno potuit gñari: ꝛ ille q potuit ex eo gñari in p̃° nõ potuit in 2°. ꝛ q in 2° non potuit in 3°. ꝛ sic deinceps. seqf ğ ꝙ infiniti ignes ex isto ligno dato poterāt in. a. b. tpe gñari: ꝛ cessante. a. b. tpe manēte ligno āmodo non pñt: cū nihil illoꝛū q tūc poterāt gñari: posset postea gñari: ğ infiniti
9m ignes cessant in instāti terminā te tp̃s. a. b. ex ipso ligno ipso remanēte posse gñari: qȯ fuit ꝓbandū. ¶ 9° in q̃libet diuersoꝝ tpoꝝ pñt eedē cāe totalr̃ ad effectus gñones ꝯcurrere. igr̃ in q̃lib3 pluriū illoꝝ potuit gñari idez effectus. t3 ꝯña ad easdē cās numero seqf idētitas effectus. añs p3: q2 aqua iam sūme frigida: crastina die eodē ligno: cui hodie põt applicari. tūc est eadē cā mālis receptiua friditatis: puta mā. ꝛ eadē cā efficiens. puta frigiditas aque: cāe ğ inferioꝛes sunt eedez ꝛ supioꝛes: puta celū ꝛ intelligētie sunt eedē. igif añs veru3.

Oppositū arguif p̃: q2 sequeref ꝙ idē effect° posset bis gñari. ꝯñs ipoꝛe. ꝛ ꝯña ꝓbaf: q2 si. a. effectus põt in pluriū quolibet istātiū generari: sic in. c. d. ꝛ gñef in. c. ꝛ coꝛrūpaf. ğ cū tunc maneat eadē mā: ꝛ eedē cause agētes: tā ptic̃lares q̃ vl̓es. v̓z ꝙ nõ est ablata po°. qn possit gñari in. d. quo posito inesse seqtur. a. effectū bis gñari: qȯ est ꝓpositu3. ğ ꝛ c̃.

In ista qõne erunt duo articuli. In p̃mo vidēdū est de motu seu mutatiõe. 2° videndū est
p° suppō de q̃sito. ꝛ termis motus. Demū ad rõnes r̄ndebif.

Quantū ad p̃m arti. supponif p̃. ꝙ p po^m nãlē tp̃s p̃teritū nõ põt nõ eē p̃teritū: imo dicūt aliq. ꝙ ēt p nullā potētiā tp̃s p̃teritū posset redire: q2 dicūt īplicare ꝯdictionē. s. ꝙ idem eēt semel pure
2° suppō coꝛruptū. ꝛ sic nõ eēt: ꝛ postea iteꝝ esset. ꝛ sic eēt. ꝛ nõ
T. c. 98 esset. ¶ 2° suppō est. ꝙ motus est tp̃s. vel saltē ꝯsignifi-
3° suppō cat tp̃s. vt p3. 4°. phy. ¶ 3° supponif. ꝙ aliud est mot°:
T. c. 93. q̃ mobile: vel aliud ipoꝛtat. p3: q2 motus importat successionē: quā nõ ipoꝛtat mobile. ꝛ pp̄ h̃ 4°. phy. negat Aris. ꝙ medietas circulationis est circulatio.

p° ꝯclō His premissis sit h̃ p° ꝯ. dato aliquo motu fcō in aliquo tpe ipoꝛe est fuisse fcm̄ in alio tpe. ꝓbaf sic. motus ipoꝛtat moueri in tpe. p scōa3 suppōnē. igr̃. a. motus fact° in tpe. b. ipoꝛtat moueri in tpe. b. s3 moueri in tpe. b. nõ põt eē in alio tēpoꝛe: q̃ in tpe. b. ğ ꝛ c̃. maioꝛ determīata fuit p̃us. ꝛ minoꝛ p3 p p̃mā suppōnē: q2 moueri in tpe. b. īcludit. b. tēpus. mō īp̃s. b. nõ potuit fuisse in alio tpe: cū p̃teritum
tp̃s nõ possit nõ eē p̃teritū. ¶ 2° ꝯ ipoꝛe est motū celi: q est in vno tpe eē in alio. ꝛ sic nec aliqd alioꝝ põt esse in 2° ꝯ.
alio tpe: q̃ in illo in q̄ est: ꝯña t3 p pb3. 8. phy. q2 omnis T. c. i.
alius mot° depēdet a motu celi. ğ si iste nõ potuit fuisse alio tpe: neq3 qcunq3 alter potuit. Ex alio: q2 remotio p̃ncipalis cāe ꝛ variatio facit variationē in effectibus: mō motus celi est p̃ncipalioꝛ cā oiu3 motuū. p̃ meteu.
ꝛ p̃ meta. ꝛ. 2. huius. c. 9. añs arguif: q2 idē motus celi t. c. 2i.
nõ põt redire: cū nõ possit redire tp̃s idē. vt dicit p° sup t. c. 56
positio. ꝛ ex alio si posset ille motus celi eē alio tpe: seqref ꝙ esto ꝙ nunc sit factus. adhuc postea posset fieri: qȯ ipl̄icat: q2 sic idē bis fieret. Ex h̃ seqtur cōrelarie. ꝙ eūdē cursu3 numero: quē soꝛ. facit ho° nõ potuisset fecisse alio tpe. Sequif ēt ꝙ si soꝛ. mouef aliquo motu hora vesperaꝝ si expectasset vsq3 ad horā sequētē nõ potuisset isto eodē motu fuisse motus: l3 potuisset alio. ¶ 2° ꝯ
est. ꝙ illud qȯ acq̃ritur p vnā mutationē seu motū tota 2° ꝯ.
lem tāq̃ eius terminus extrinsecus. ꝛ ꝓprius ipo° est acq̃ri l̄a p almutationē totalē seu aliū motū. ꝓbatur: q2 muta° acq̃sitiua h3 dist^m nuālez ꝛ ēt specificā a termio ad quē vadit. ğ q̃ñcūq3 fuisset altera mutatio numero terminus fuisset alter. igif ꝓductū p vnā mutationē p aliā non põt produci. Et notanter d̄i in ꝯne. illud quod acq̃rif tanq̃ terminus ꝓprius ꝛ c̃. q2 diuersi motus locales successiue pñt attingere eundē locū. q̃re locus non est terminus ꝓprius ꝛ itrinsecus motus localis: sed po T. co.
tius sua po est terminus eius: sic h3 videri 3° phy. ¶ 2° 48.
ēt d̄i in ꝯne totalē: q2 forte est poꝛe ꝙ idē terminus acq̃ 2
ratur p vnū motū totalē: ꝛ aliū q est sua po. vt totali calefactiõe acq̃rif caliditas: ꝛ eadē saltē ptialr̃ acq̃ratur īmediate eiusdē calefactionis. ꝛ h̃ de p̃mo articulo.

Quantū ad 2m arti. sit h̃ p° suppō. ꝙ oīs muta° p̃ma
īferioꝛ d̄pēdet a celo tāq̃ a cā sua p̃n suppō
cipali ꝛ īfluēte p̃ncipalioꝛi ad sui gñonē: vt p3. i. mete. t. c. 38.
c. 2. ꝛ ēt. i2. meta. 8. phy. ꝛ. 2. hui°. c. viii. Et p auctoꝛē de t. c. 55.
cāis dicētē. ꝙ cā p° plus īfluit ī effectū. q̃ cā aliq̃ scōa- 57. ꝛ
rū. ¶ 2° suppō: mutatiões iste d̄pēdēt a celo. ista īferio- 58.
ra sic respiciēte. ꝛ nõ solū a celo abso^te. p3: q2 nõ agit in t. c. 56.
ista īferioꝛa. nisi p aspect° qb° īfluit. ¶ 3° suppō. celū est scōa
cā de p se agēs ad gñationē effectus: ꝛ ēt sui īfluētia. p3 suppō
p p̃mā suppōnē. ¶ 4° suppō. ad varietatē cāe de per se tertia
agentis ad gñationē effectus: variaf effectus. p3 p p̃dicta in qõne p̃cedēti. ¶ 5° suppō ipoꝛe est celu3 eodem suppō
motu numero ꝛ tpe moueri in vno tpe: q̄ mouef ī alio. q̃rta
ꝛ ex ꝯñti: nec influere vna ꝛ eadez influentia numero suppō
alio ꝛ alio tpe. p3 p p̃dcā in p̃ articulo. ¶ 6° suppō est q̄nta
notādū. ꝙ hic nõ capif instās ꝓ mēsura īdiuisibili: sed suppō
ꝓ tpe ꝓductiõis rei ineē adeq̃te: ꝛ lō sine qs vellet po sexta
nere instāna īdiuisibilia: siue nõ nihil variat ꝓpositu3. suppō

His premissis sit h̃ p° ꝯ. ꝙ gñabile datum p° ꝯ.
ipoꝛe ē in q̃lib3 pluriū istātiū ꝓduci ꝓbaf sic. sit. a. gñabile datū ꝙ potuit ꝓduci i. c. instāti p mutationē. b. tūc arguif sic. b. mutatio non potuit eē in alio instāti ğ. a. nõ potuit in alio instāti gñari. ğ ꝛ c̃. ꝯña t3 p 2m ꝯnē p̃mi articli: q2. a. nõ potuit ꝓduci nisi p mutationē istā tāta3. c. añs p3: p ꝯnē p̃mā eiusdē 2m
articuli: q2 nõ põt idē numero successiue redire. ¶ Itez 2° arguif sic. in q̃libet instanti motus celi est alius. ergo gñō de necessitate erit alia. ꝯñtia t3: q2 motus celi p suas īfluētias est de per se agēs ad gñonē. p suppōnē tertiā. ꝛ ad tal̓ cāe variationē variaf effect°. p 4m suppō
nē. añs p3: per dicta in p̃ arti. ¶ 3° cāe ꝓducētes. a. nõ 3m
possunt in diuersis instātibus esse eedez numero. ergo

neq3 põt

neqȝ pōt esse idē numero.a.producibile in diuersis instantibus.lȝ ɔña:q: ad variationē cāꝝ agentiū variaꝭ effectus: ⁊ añs pȝ:q: celū cū suis aspectibus est pͥncipalis cā gñonis:vt dicunt suppōnes pͥma ⁊ 2a. ⁊ ħ in diuersis instāntibuſ non pōt eadē influentia numero influere:vt pȝ p 5am suppositionē:lȝ forte possȝ influere ɔsilr. ⁊ iō etiā ɔsilēȝ effectū pōt pducere: ſȝ nō eūdē. ℭ 4°
4m. si.a.effectus ex.b.mā pōt pduci:nūc ⁊ cras: ponaꝭ ꝙ nunc pducaꝭ:tūc esse ipsius.a.p hoc ꝙ.a.nūc est pductū non fiunt ipotentes.si.a.pductū corrūpiꝭ: ⁊ materia suis causis approximareꝭ:sequiꝭ ꝙ utrāq; pducerēt.a.
2.ge. aut potuerunt pducere: ⁊ sic corruptū pōt redire ideȝ
70. numero: ⁊ idē pōt regñari:q̄ sunt simplr ipossia.Et sequitur ꝙ est impoſe.a.pro quolibet pliuȝ instātium posse
pͥm cor produci.ǧ ɔclō vera.Correlarie sequtur ꝙ si equus pro
rem instanti:p quo gñabaꝭ nō fuisset gñatus:idē equ⁹ pro alio instanti nūq̄ potuisset fuisse pduct⁹: ⁊ ex ɔñti nūq̄ post potuisset pduci. ℭ 2° seqꝭ gñationē rei nō posse
2m cor differri:q: in quolibet pliuȝ instantiū non pōt idē gña-
rem bile gñari:sed bn̄ pōt ipediri totalr eiuſ gño. ℭ 2a ɔ est
2a ɔ. h:ꝙ non ex possibile idē numero regenerari. pȝ: q: qd semel est corruptū amplius redire non pōt. ⁊ iō semel
2.g.70 genitū nō gñatur idē numero. ℭ Sȝ diceret aliqs con
Dubm tra. Nā cōmentator dicit.8° meta.ꝙ si mā est eadem ⁊
Cō.12. agens idē ⁊ potētia:qd fit erit ideȝ: sed possibile est ꝙ ignis iam geniti maneat generans: ⁊ si agens erit idē. ⁊ mā etiam manet ⁊ po^a:q: nō est aliud:q̄ mā: ǧ effe-
2m ctus productus.s.ignis genitus ante erit idem:ǧ idem bis pōt pduci. ℭ 2° q: non vȝ ipoſe ꝙ deus ideȝ corruptū faciat reuerti.

Ad pͥmuȝ **Ad primū** istorum pōt dici vno mō.ꝙ cōmentator p agens idē intelligit:agens eodē mō se hñs totalr modo hoc non est poſe diuersis tēporibus.lȝ bn̄ siēi modo se hēat. ⁊ hoc loquendo de agente totali generationiſ. ℭ Alr dī ⁊ melius ꝙ pō non manet eadē in ordine ad effectū semel genitū.vn̄ mā eius nunq̄ post est ad eaȝ in potētia.Et ad rōnē cū dī ꝙ pō est mā ⁊ eā. ħ veruȝ est anteq̄ effectus sit genitus:ſȝ postq̄ effectus est ge-
Ad2m nitus mā non manet eadē potētia respectu effectus geniti:lȝ maneat eadē mā. ℭ Ad 2am dī.ꝙ de potētia dei supnālr aut miraculose agente nihil curaꝭ ad pñs:ſȝ loqmur ħ physice.veꝝ tn̄ est ꝙ pbabile est dicere deū nō posse facere idē corruptū redire:aut idē numero regenerari loquendo de eis que vere corrūpunꝭ:sic asin⁹ ⁊ bos:hō.n.nō pprie corrūpiꝭ:sed forma eius a mate
Ad rōnes ria eius sepaꝭ: ⁊ hoc de 2° arti. ℭ Ad rōnes pͥncipaleſ ad pͥmā ɔcediꝭ.ꝙ.a.gñabile est ɔtingenter gñabile:nō
ad pͥm q: non possit ita bn̄ gñari in vna hora:sicut in alia: sed q: pōt vna hora gñari etiā pro eadē hora pōt eius generatio per voluntatē liberā ipediri:aut auferri: ſȝ non
ad 2m differri. ℭ Ad 2am dī.ꝙ si bos hodie interficiaꝭ: aliud cadauer gñaretur:q̄ gñaretur sic cras interficereꝭ. ⁊ lȝ forma cadaueris genereꝭ:qñcunq; bos interficereꝭ:tn̄ si bos interficeret alio ⁊ alio tēpore:alia ⁊ alia forma
ad 3m cadaueris generareꝭ. ℭ Ad 3am cōceditur.ꝙ gño non pōt differri:hoc.n.est pro correlario ɔniſ pͥme scōl arti.
ad 4m ℭ Ad 4am dī.ꝙ medici non loquūtur de gñatione pueri:sed de partu eius:siue natiuitate: siue eius apparētia in mundo.non eniȝ in 7° 8° vel 9° mense gñatur puer: cum diu ante fuit genitus in vtero. ℭ Ad 5am pōt dici
ad 5m pͥmo mō cōcedendo pͥm ꝙ sunt infinita instātia: in qb⁹ nullū mixtoꝝ perfectoꝝ:vt homo vel asinus pōt gñari:hoc.n.non est incōueniens ſm astronomos. ℭ Alr pōt dici.ꝙ infinita sunt gñabilia:quoꝝ nulluȝ vnq̄ ge
ad 6m nerabitur:nec hoc est incōueniens. ℭ Ad 6am cōcediꝭ añs.s.ꝙ in quolibet multorū instātiū potest fortes corrūpi: ⁊ ɔcediꝭ ɔña.ǧ in quolibet pluriū instātiū potest cadauer fortis gñari:sed non idē:imo aliud ⁊ aliud. Et si dicaꝭ idem corruptibile in quolibet pluriū instantiuȝ pōt corrūpi.ǧ ideȝ gñabile in q̄libet pliuȝ instantiū pōt gñari:negaꝭ ɔña:q: corruptū nō fit aliud ⁊ aliō pp diuersaȝ actionē cōrupētē.genitū vo pp diuersitatē eiusdē Ad 7m
actionis fit aliud ⁊ aliud:iō non est siſe. ℭ Ad 7m concediꝭ casus. ⁊ dī ꝙ post.b.instans:hec est impossibilis a.est gñabile:lȝ añ fuerit vera: ⁊ ħ respectu tpis futuri. Et ad pbationē qñ dī.ꝙ nulla est facta mutatio ex pte rei.dī ꝙ veꝝ est:ꝙ nulla est facta mutatio in.a.sed mutatio est facta in his que debuissent fuisse eius cāe:puta motus ⁊ influentia celi: ⁊ alia hmōi. Ista.n. pierunt ⁊ nō pñt redire.q̄re.a.ex defectu suaꝝ cāꝝ nō pōt ammodo regñari: ⁊ iō ista ppō.a.est gñabile.facta est impossibilis:lȝ.a.non sit in se mutatū. ℭ Ad 8am ɔceditur Ad 8m
ꝙ infiniti ignes desierunt posse gñari.ex dato ligno tēpore.a.b.per impedimentū liberi arbitrij. Nec ħ incōueniens. ℭ Ad 9am negaꝭ añs.s.ꝙ in quolibet pliuȝ instan- Ad 9m
tium possunt eedeȝ cause ad effectus gñationem totaliter concurrere:prout satis patet eius falsitas ex questione. ℭ Ad pbationem dicꝭ, ꝙ esto ꝙ in quolibet pluriuȝ instantiuȝ cause inferiores essent eedeȝ: tamen cause superioreſ nō pñt esse eedem omnes:que tn̄ sunt principales:cum in alio ⁊ alio instanti de necessitate sit alia ⁊ alia influentia celi: ⁊ alius ⁊ alius motus eiusdeȝ: nec est veruȝ ꝙ cause inferiores possunt esse eedē respectu forme substantialis producente: q: eadeȝ frigiditas non potest in materiam in quolibet diuersoruȝ instantium eandem frigiditateȝ producere numero: ⁊ sic de caliditate. ⁊ aliīs dispositiōibus mālibus requisitis ad productionē effectus:q̄re nec potest in quolibet diuersorum instantiū idem effectus generari. Ratio post oppositum arguit pro pͥma conclusione pͥmi articli. Et hec de secunda questione.

De augmētatiōe:reliquū ē dicē qūo differt a gñatiōe. ⁊ ē. T.c.xxv. Qō x.

Queritur decimo. Utꝝ augmentatio sit gño. ℭ Et arguitur pͥm
pͥmo ꝙ sic. Nā augmētatio albedīs est gño. ǧ ⁊ ē.ɔñtia lȝ:q: hmōi augmentatio est gño. ⁊ añs pȝ:q: augmētatio albedinis:nō est aliud q̄ gño noue albedinis:q̄ albedo fit intēsior. ħ aūt est gño: vt notū est. ℭ 2° augmentatio ignis ex lignis appositis est 2m
gñatio.ǧ ⁊ ē.ɔñtia lȝ:q: ħ augmētatio ignis nō est aliō q̄ gñatio noui ignis ex lignis de nouo appositis igni.
ℭ 3° in augmētatione est alicuiuſ simplex corruptio.igr 3m
ipsa est simplex gñatio.ɔña lȝ:q: gñatio vnius est corruptio alterius. ⁊ eā.pͥ hui⁹.c.3. ⁊ añs pȝ:q: in augmē- T.c.17.
tatione est simplex corruptio nutrimenti. ℭ 4° diminu- 4m.
tio est corruptio.ǧ augmētatio est gño.ɔña lȝ p regulā topicam:sicut oppositum in opposito: sic ppositum in pposito. ⁊ añs declaraꝭ:q: aliq̄ pars viui in diminutione corrumpiꝭ.aliter ipsa nō fieret aliquo recedente: qd tn̄ Ari. dicit in lr̄a. ⁊ ex ɔñti illa añ erat viua siue suba: T.c.31.
⁊ postea nō est viua nec suba: q̄re pȝ ꝙ suba corrūpiꝭ 32.⁊.35
simplr ex prius dictis. ℭ Quinto si nō esset gñatio ħ esset eo ꝙ esset motus ad quātitatē: ⁊ talis nō est gño: 5m.
sed augmentatio non est motus ad quātitatē; ergo stat ꝙ augmentatio est gñatio: maior patet:q: non videtur ꝙ aliud obstet:nisi q: augmētatio videꝭ esse motus ad quātitatē: ⁊ gñatio ad subaȝ. ⁊ huiusmodi motus sunt distincti.minor declaratur : q: rarefactio est motus ad quātitatē:q: p ipsaȝ proprie mutantur termini de pͥma substātia de predicamento quātitatis:qd non esset nisi

motus

motus ad quātitatem: ⁊ ſi rarefactio eſt motus ad quā
titatem: augmentatio non videt̄ eſſe motus ad quātita
T.c.33. tem: eo ꝙ augmentatio non eſt rarefactio: ꝑut ſatis de
t.34. ducitur ab Ariſt. in lr̄a. ¶ 6ª. oīs motus ad ſubam. eſt
6m. gn̄atio: modo augmentatio eſt motus ad ſubſtantiam:
probatur: qꝛ ē nutritio. ꝑ phʒ in littera. mō nutritio eſt
ad reſtaurandum ſubam deperditam. ergo ⁊c̄.

T.c.25. **Oppoſitū** arguitur auctoritate phi. c. 4. hu
t.26. ius p̄mi. ⁊ 3° phy. t. 2. ⁊ 5. phy. c. 3.
T.co.6. ⁊ in poſtpredicamētis. c. 4. vbi ſemper diſtinguit au
T.c.18. gmentationē contra gn̄ationem. ¶ 2° augmentatio ⁊
t.19. gn̄atio ſunt mutationes diſtincte. ergo augmētatio nō
2m eſt generatio. ꝯn̄tia tenet: qꝛ diſtinctoꝝ vnuʒ non eſt al
terum. ⁊ an̄s pʒ: qꝛ a pħo ponunt̄ vbiqʒ tam ex ꝑte ter
3m minorum: q̄ꝫ etiā ex modo mutationis mutationes di
ſtincte. ¶ 3° ſic. nullus motus ad quantitatē eſt gene
ratio: oīs augmentatio eſt motus ad quātitatem. ergo
t.co.8. ⁊ nulla augmentatio eſt gn̄atio: maior patʒ: qꝛ gn̄atio eſt
10. 4m motus ad ſubſtantiā. 5. phy. minor patet. ibidem. ca. 3°.
T.c.18. ¶ 4° nihil qȯ gn̄atur augetur. ergo gn̄atio non eſt au
t.19. gmentatio. ꝯn̄tia tenet per locū a coniugatis: ⁊ an̄s pʒ
5m. qꝛ qȯ generatur non eſt: qȯ autē auget̄ eſt. ergo quod
generatur non auget̄. ¶ 5° omnis augmētatio eſt pro
T.co.9. prie motus: ⁊ nulla gn̄atio eſt proprie motus: ergo nul
10. la gn̄atio eſt proprie augmētatio: diſcurſus eſt in came
6m ſtres: ⁊ maior ⁊ minor patent 5° phyc. ¶ 6° generatio
eſt in ſubo in pura potentia: ergo ipſa non eſt augmēta
tio. ꝯn̄tia tenet: qꝛ omnis augmentatio eſt entis in actu
Cō. 69. eiuſdem ſub vtroqʒ terminoꝝ. ⁊ an̄s pʒ ꝑ phy. ⁊ 2° de
Cō. 4. **In iſta** queſtione erunt tres articuli. (anima.
In p̄mo videbit̄ diffinitio augmētatiōis
⁊ conditiones eiuſdem. In 2° comparabitur augmenta
tio ad ſingulos alios motus: ⁊ recitabitur vna opinio
de quantitate augmentationis: ⁊ improbabitur. In 3°
vero reſpondebitur ad queſitum.

p̄m notā dum **Quantū** ad p̄mū articulū eſt ꝑ nōndū: ꝙ au
gmentatio pl̄ibus modis accipitur.
¶ Primo mō accipit̄ pro intēſione: ⁊ ſic diceremus al
2m bedinē: cū intēdit̄ augeri. ¶ Scd̄o mō accipit̄ pro ma
ioratione quātitatis diſcrete: ſicut diceremus numeruʒ
3m augeri appoſita vnitate: vel alio nūero. ¶ Tertio acci
pitur pro maioratione ꝯtinua facta ſine aliq̄ additiōe:
4m ⁊ iſto modo dicit̄ augeri illud quod rarefit. ¶ 4° ac
cipitur pro maioratione facta ꝑ appōnem ſi'is cōuerſi
5m in ſi'e. ⁊ iſto mō dicimus aquam augeri: per appōnem
aque noue. ¶ 5° capit̄ pro maioratiōe facta ꝑ appōnē
6m diſſimilis ꝯuerſi in ſi'e: ⁊ iſto mō dicimus ignē augeri
per appoſitionē lignoꝝ. ¶ 6° capitur pro maioratione
viuentis facta per intus ſuſceptionē nutrimēti: ⁊ ipſius
ꝯuerſionem in maiores ꝑtes. q̄ꝫ ſunt deperdite ꝑ actio
nem caloris nāl'is: ⁊ hoc mō ſolum accipit̄ hic: naʒ aliq̄
modi non ſunt ꝓprie augmentationes ſm̄ modū loq̄n
T.c.25. di Ariſt. De rarefactione poſtea videbit̄: an poſſit con
2m nōnm uenienter dici motus ad q̄ꝫtitatem: vel nō: ſed tamē ad
pn̄s ſolū curatur de augmentatione 6° mō dicta. ¶ 2°
eſt notandū ꝙ augmētatio iſta pōt ſic deſcribi. Augm̄
tatio eſt ꝯuerſio nutrimenti in po° corpus aīati: in cor
pus actu animatū in maius: q̄ꝫ eſt deperditū ꝑ actiōeʒ
caloris nāl'is factam ab anima: vt ipſuʒ viuuʒ ſuaʒ debi
tam q̄ꝫtitatem attingat. In qua deſcriptione tāgitur cā
formalis: cuʒ dī ꝙ eſt ꝯuerſio. Non. n. hʒ motus vel ac
cidens ꝓpriā cauſaʒ formalē. ⁊ tangit̄ cā mā'lis: cuʒ dī
nutrimenti in potētia corpus aīati. tāgit̄ cauſa efficiēs
inſtr'alis: cū dicit̄ per actionē caloris nāl'is. tāgitur etiā
cauſa efficiens principalis: cū dicit̄ facta ab aīa: ⁊ tan
gitur cā finalis: cum dicit̄ vel ſubditur: vt ipm̄ viuuʒ de
bitā ſuā quātitatē attingat. ¶ Ex q̄ dſcriptōe ꝑ modū
ꝓpoſitū pn̄t inferri ꝯditiones augmentatiōis. Et ſit h̄
p̄ma ꝓpoſitio. ¶ Augmētatio hʒ fieri aliquo aduenie prima
te. ꝓbat̄ ex deſcriptiōe: qꝛ eſt ꝯuerſio nutrimēti. hoc aūt ꝓpō
eſſe non poſſet: niſi nutrimentū adueniret. ¶ Cōfirma
tur: qꝛ rarius ſaltē iſto mō non dī maius: immo opʒ ꝙ
maioratio que dī augmētatio fiat nō ſolū ꝑ extēſioneʒ:
ſed ꝑ noue rei additionē: qȯ eſt propoſiti. ꝯn̄a tʒ. ⁊ an̄s
probat̄: qꝛ nō dī aqua rara: aut cera rarefacta maior q̄ꝫ
eſt an̄ rarefactionē iſto mō: non tm̄ credat̄ ꝙ veliʒ nega
re: qn̄ dicatur maius: ſʒ volo dicere ꝙ iſto mō nō dicit̄
maius. Et attendit̄ iſte modus penes hr̄e plus de mā
vna cū maiori extēſione. mō lʒ rarius hēat maioreʒ ex
tēſionē: tm̄ nō hʒ plus de mā. ¶ 2ª ꝓpoſitio. augmenta 2ª ꝓpō
tio dʒ eſſe eiuſdem rei. ante ⁊ poſt: pʒ: qꝛ augmētatio eſt
vere motus: ⁊ ꝯn̄r opʒ ꝙ idē ſit mobile: qȯ ea mouetur
in vtroqʒ termino: ⁊ ideo opʒ reʒ que auget̄ eſſe eandē
ante ⁊ poſt: qꝛ motus eſt actus mobilis eiuſdē ante ⁊ T.co.
poſt. 5. phy. ⁊ an̄s pʒ. in eodē. 5°. ¶ Cōfirmat̄. niſi res 34. ⁊
que auget̄ manerent eedeʒ an̄ ⁊ poſt: ſequeret̄ ꝙ per 41.
augmentationē nihil augeretur. ꝯn̄s eſt incōueniēs. ⁊ T.co.
ꝯn̄a probat̄: qꝛ illud qȯ eſt in termino a quo nō augmē 18.
taret̄: qꝛ nō maneret: nec illud qȯ eſt in termio ad quē:
qꝛ iam eēt de nouo: ſic ꝙ non fuiſſet an̄: q̄re nō augere
tur. ¶ 3ª ꝓpoſitio: quelibet pars aucti poroſa: ſalteʒ dʒ 3ª ꝓpō
eſſe aucta. pʒ: qꝛ augmentatio fit ab anima: ꝑut notum
eſt: mittente nutrimentū ad ſingulas ꝑtes corꝑis: vt pʒ
ex diffinitione: mō non eſt rō: ꝓꝑ quā vna pars poroſa
augeret̄: ⁊ non alia: vt notū eſt: verum tm̄ eſt: ꝙ de his
duabus ꝯditionibus magis videbit̄ poſt. ¶ 4ª ꝓpoſi 4ª pro
tio q̄ ſeq̄tur eſt h̄. ꝙ augmētatio ꝓprie dcā fit per intus poſitō
ſuſceptionē nutrimēti: ⁊ nō ſolū ꝑ appōnē eiuſdeʒ. ⁊ ꝑ
ipſius ꝯuerſionē: appōnē: ⁊ aſſi'ationē corꝑi aīato. pʒ
p̄ ꝑs cū oībus ſequētibus: qꝛ alias nō poſſʒ eē ꝯuerſio
nutrimenti in corpus aīatum maius q̄ꝫ eſt depditum ꝑ
actionē factā a calore nāli: qꝛ ſi calor nālis h̄ debeat fa
cere: reqrit̄ de neceſſitate. ꝙ nutrimentū ingredia̅t cor
pus: vt notū eſt. ¶ Tūc ſit 5ª propō ſiue ꝯ. ꝙ augmen 5ª ꝓpō
tatio fit nutrimēto aduenīēte in p̄n° diſſi'i. pʒ: qꝛ a'r nō
deberet eē eius ꝯuerſio. an̄ q̄ꝫ vniret̄ corꝑi aīato. ¶ 6ª 6ª ꝓpō
ꝓpō nutrimēti dʒ eē in fine ſi'e corꝑi aīato. pʒ: qꝛ aliqͦ T.co.
non ꝯuerteret̄ in corpus actu animatū. ¶ Tunc ſunt 34
ꝯditiones negatiue: quas Ariſto. ponit in lr̄a. Pr̄a eſt t.35.
ꝙ nihil ſit vacuū. pʒ ex 4° phy. ¶ 2ª eſt. ꝙ nō ſit poſſi t.c.50.
bilis penetratio dimēſionū. pʒ ibidē. ¶ 3ª eſt. ꝙ augmē vſqʒ
tatio non fit aduenīēte aliquo incorꝑeo. patʒ: qꝛ per in ad.88
corporeum additū nihil fieret maius: quare dʒ ꝙ fiat 4.
aduenīēte corporeo. Et hec de p̄mo articulo: qꝛ ipſe de phyſi.
conditionibus augmentationis videt̄ eſſe ſufficiens. 47. ⁊

Quantū ad 2m arti. ſit hec p̄ma ꝯ. Ad augm̄tā 55.
tionē reqrit̄ mot° localis. ꝓbatur: qꝛ
reqritur aduenire nutrimentū ꝑ primā ꝯditioneʒ eius: p̄ª ꝯ.
mō iſtud aduenire non pōt niſi ꝑ motū localē. ¶ 2ª ꝯ.
ad augmentationeʒ requirit̄ alteratio. pʒ: qꝛ nutrimen 2ª ꝯ.
tum in p̄ncipio eſt diſſimile. ⁊ in fine dʒ fieri ſi'e: ꝑ qn
tam ⁊ ſextam cōditionē. hec aūt diſſi'is aſſi'atio fieri
non pōt: niſi per alterationem ipſius. ergo habet̄ ꝯcl'o. 3ª ꝯ.
¶ 3ª ꝯ. ad augmentationē reqrit̄ vera corruptio. pʒ. diſſi
mile ſubaliter nō pōt aſſi'ari corꝑi aīato: niſi corrum 4ª ꝯ.
patur. ¶ 4ª ꝯ. ad augmentationē requirit̄ vera gn̄atio.
pʒ: qꝛ aut iſta mā in qua forma nutrimēti corrūpit̄ ma
net nuda: qȯ non eſt dōm: vel gn̄atur in ea noua forma
ſubalis. ⁊ ſi ſic: tunc eſt gn̄atio ſubalis: ergo generatio
vera ſimplr̄. ¶ 5ª ꝯ. ad augmentationē requirit̄ nutri 5ª ꝯ.
tio. pʒ: qꝛ ꝑ augmentationē quelibet pars viuentis po
roſa acq̄rit magis: q̄ꝫ deperdat. g̊ q̄libet pars viuentis
nutritur

nutrit. ꝯñtia tȝ: qꝛ nutritio in viuente nõ est aliud ꝙ̃ de
perditi restauratio. modo ipoſſe est: ꝙ acqrat plus ꝙ̃ ẽ
deꝑditū: nisi deꝑditū restaurek. g̃ ipoſſe est ꝙ ꝑficiatur
augmentatio in qlibet ꝑte viuentis: qn q̄libet ꝑs viuen
tis nutriatur. añs pȝ per 3ᵃᵐ ꝯditionem augmẽtationis.
Ecce g̃ quõ motuſ ad augmẽtationẽ reqrit. ❡ 6ᵃ ꝯ est.
6ᵃ ꝯ. ꝙ augmẽtatio ⁊ gñatio sunt ſpẽs motus distincte. ⁊ h̃
T.c.6 capiendo motū large: ſicˉ accipitur in 3º phy. pȝ: qꝛ dif-
5.phy. ferūt ad minus rõne: qꝛ rõ gñonis est esse ad subaȝ no
18. uã. augmẽtatiõis aūt ad q̃titatẽ nouã: seu maiorem.
7ᵃ ꝯ. ❡ 7ᵃ ꝯ. augmẽtatio nõ est solus motus localis. pȝ: quia
nūq̃ ꝑ solū motū localẽ aliqd augmẽtarek: nec ẽt nutri
8ᵃ ꝯ. mentū alterarek. g̃ ⁊c̃. ❡ 8ᵃ ꝯ. augmẽtatio nõ est solum
alteratio seu digõ. pȝ: qꝛ ꝑ solã digõnẽ ẽt nūq̃ fieret au
9ᵃ ꝯ. gmẽtatio. nisi nutrimẽtū corrūperek. ⁊ in subaȝ rei au-
gmentãde ꝯuerterek. ❡ 9ᵃ ꝯ. augmẽtatio nõ est sola cor
ruptio. pȝ qꝛ sola corruptio augmẽtatiõnẽ non ꝑficeret:
10ᵃ ꝯ. nisi gñio subẽ consimilis in mã nutrimẽti superuenıret.
❡ 10ᵃ ꝯ. augmẽtatio ⁊ nutritio differūt rõne: qꝛ lȝ sint idẽ
in re. tñ nutritio nõ ꝯnotat in sua rõne nisi deperditi re
staurationẽ. augmentatio vº ꝯnotat ꝙ vltra hoc restau
ratur plus ꝙ̃ est deperditū. ⁊ ideo ẽt nutritio reꝑitur in
ſpẽbus: in quibus augmẽtatio nõ reꝑitur. ⁊ sic cõꝑata
est augmentatio ad singulas alias mutatiões: secū con
11ᵃ ꝯ. currentes. ❡ Ultima ꝯ. augmẽtatio est motus ad q̃ti
t.c.18. tatẽ. hec satis pȝ in 5º phy. ⁊ ꝑ huius. ⁊ rõ est: qꝛ ꝑ au-
t.c.26. gmentationẽ de ꝑ se fit variatio terminoꝝ de ꝑdicamẽ
to quãtitatis de eo qđ augek. g̃ ⁊c̃. ꝯña est bona. ⁊ añs
manifestū est. cuȝ viuum post augmẽtationẽ sit maius
ꝙ̃ añ. ❡ Sed bñ est aduertendū ꝙ ex istis ꝯ̃nibus nõ
apparet adhuc expresse: an augmẽtatio sit gñio vel nõ.
imo nec apparet q̃ res sit hmõi augm̃tatio. Nã si qnq̃
motus de qbus est añ dcm̃: in primis qnq̃ ꝯditiõibus
sufficiunt ⁊ requirūtur ad augmentationẽ: dubium est.
Opio an ipsi quinq̃: an aliqſ istoꝝ sit augmentatio: ⁊ de hoc
quoꝝ adhuc nihil vĩ dcm̃. ❡ Sȝ aliq ⁊ notabiles viri de isto
dam dicunt cõcorditer: ꝙ augmentatio est isti qnq̃ motus
simul: ⁊ hoc vĩ aperte: qꝛ istis qnq̃ exñtibus est augm̃
tatio: saltẽ si fiat ꝯuersio in maiores ꝑtes ꝙ̃ sint deꝑdi-
te: ⁊ istis non exñtibus non est augmẽtatio q̃re patȝ ꝙ
augmẽtatio sit idẽ cuȝ istis quinq̃ motibus.

Cõtra **Sed re**vera: mihi non appet ꝙ hoc possit stare.
illam salua coꝝ reuerẽtia. Pˢio. qꝛ tūc augmẽ
opi. tatio nõ esset motus. ꝯñs est ꝯ̃ eos: ⁊ ꝯ̃ dicta. ⁊ probo
ꝯñtiã: qꝛ ideȝ est motus. ⁊ vnus motus: sicˉ ꝓpõ: ⁊ pro
positio vna. ꝑ elenchoꝝ. mõ ista qnq̃ non sunt vnꝰ mo
tus: q̃re nec sunt motuſ. si g̃ augmẽtatio esset ista qnq̃:
ipsa nõ esset vnū. ❡ 2º seqtur. ꝙ augmẽtatio nihil eẽt.
2ᵐ ꝯñs est falsuȝ: ⁊ ꝯ̃ eos: ⁊ ꝓbo ꝯñtiaȝ: qꝛ ista qnq̃ sunt
distincta. ⁊ distincti motus. lȝ sint plura entia: tñ nõ sūt
vnum ens. q̃re nec sunt ens. nulluȝ ens sunt. ⁊ per ꝯñs
nihil sunt. si g̃ augmentatio eẽt ista qnq̃. augmentatio
nihil esset. Nec valeret: si dicerent ꝙ ꝑꝑ vnitatẽ termi
ni: q est q̃titas viuẽtis maior. ista pñt dici vnus motꝰ:
cū motus sit de cẽntia termini ad quẽ. Naȝ tūc pari rõ
ne dici deberet: ꝙ alteratio ⁊ gñio substantie cẽnt vnus
motus. cū magis a nã alteratio ordinek in gñonem: ꝙ̃
motus localis in augmentationẽ: qđ tamẽ nullus dic.
3ᵐ ❡ 3º sequeretur. ꝙ asinus tūc augmẽtarek qñ nutrimen
tum mouerek localiter versus stomachū suū. h̃ nullus
diceret: qꝛ si asinus ille interficeretur añq̃ nutrimentū
fuit digestū ipse nūq̃ ex isto nutrimẽto fuisset auctus.
ꝓbak ꝯña: qꝛ si augmẽtatio est isti qnq̃ motus. tūc asi-
nus qñcūq̃ vnus coꝝ eẽt in eo: mouerek motu augmẽ
tatiõis. ꝓbatur: qꝛ moueretur partiȝ motu augmẽtatio
nis. s. motu locali tali cibi. ergo motu augmentationis.

ꝯñtia tenet: qꝛ optime sequitur. mouentur partiȝ motu
dealbationis: ergo mouẽtur motu dealbationis. mouẽ
tur partiȝ motu locali: ergo mouẽtur motu locali. ergo
sic in proposito. ꝓpter has rationes videtur mihi non
esse dicendū ꝙ augmentatio sit vere isti quinq̃ motus 1ᵃ suppõ
Quantū ad tertium articu- (simul sumpti.
lum sit hec ꝑma suppositio. ꝙ gñatio
substantie est generatio simplex: patet ex dictis in scða 2ᵃ suppõ
qõne. ❡ Ex qua sequitur secunda suppositio. ꝙ gene-
ratio partis corporis animati ex nutrimento est gene-
ratio simplex. patet. quia est generatio sobstantie. 3ᵃ suppõ
❡ Tertia suppositio est. ꝙ licȝ ista generatio sit gñatio
simplex: respectu huius substantie partialis: tamen est
gñatio ſm quid in ordine ad totum compositum: patȝ:
qꝛ hoc non generatur per istam generationem simplr:
cum ante fuerit. sed bene generatur ſm quid: puta ma
nus. aut habens illam partem: quam ante nõ habuit:
qꝛ nunc habet eam. ⁊ ante non habuit.

His premissis causa maioris declaratio- ꝯ̃ rñsal'
nis sit hec ꝯclõ responsa-
lis. augmentatio est realiſ gñatio partis maioris subẽ:
ꝙ̃ est deꝑdita. dū tamẽ ipsa fiat sic: ꝙ pars que gñatur
partibus que preterierūt continuetur: ⁊ ideo magis de
beret dici aggeneratio ꝙ̃ absolute gñatio ꝓbatur sic.
omnis ꝯuersio nutrimenti in maiores partes corporis
animati ꝙ̃ sunt deꝑdite est augmẽtatio: sed illa gñatio
est huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: consequẽtia
tenet: ⁊ antecedẽs pro prima parte patet: quia genera-
tio est ꝯuersio nutrimenti: puta vltimati. ⁊ imediati in
partes corꝑis viuentis maiores: ꝙ̃ sint deperdite: cuȝ
sit huiusmodi vltimati nutrimenti corruptio: ⁊ ipsius
viui gñatio: quare est nutrimenti ꝯuersio. ❡ Secũdo 2ᵐ
probatur fortius sic. illud quo existente est augmenta-
tio. ⁊ quo non existẽte non est augmentatio oĩbuſ aliis
seclusis est vª augmẽtatio: sed generatio maioris par-
tis: ꝙ̃ est deperdita in alias partes corporis viuẽtis est
huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: ꝯñtia tenet: ⁊ an
tecedens pro prima parte est manifestum: ⁊ pro secun
da parte declatur: qꝛ impossibile est ꝙ maior pars ꝙ̃
est deperdita corꝑi viuo in suis poris augmentek quin
ipsuȝ augeatur. ⁊ ideo gñatione sic existente est augmẽ
tatio simplr: ⁊ si est augmentatio: oportet de necessita
te ꝙ sit maiorum partiuȝ: ꝙ̃ sint partes deperdite: ag-
generatio corporis viuentis: ⁊ ideo hac generatione non
existente non fit augmentatio. ideo ꝯclusio vª. ❡ Cor Correᵐ
relarie sequitur: ꝙ idem numero est generatio simplr:
⁊ ſm quid: respectu tamen diuersorum patet. Naȝ ge-
neratio huius partialis substantie in ordine ad eaȝ est
generatio simpliciter per secundam suppositionem: ⁊
tamen in ordine ad compositum: cuius est pars: est ge
neratio ſm quid: vt dicit tertium suppositum istius ar-
ticuli. ❡ Qua conclusione sic probata respondetur ad
rationem: quam fecit pro se opinio improbata in prece
denti articulo: quando dicit opinio: ꝙ istis quinq̃ mo-
tibus existentibus est augmẽtatio. dicitur ꝙ hoc est ve
rum: ⁊ quando subditur: ꝙ istis non existẽtibus nõ est
augmentatio. dicitur ꝙ licȝ aliqui istoruȝ non essent: ta
men nihil ꝓhiberet esse augmentationẽ: vt cuȝ motus
localis nutrimenti nõ eẽt: sed esset nutrimẽtū actu mo-
tum ad membra: dū tamen esset generatio in maiores
partes ꝙ̃ essent deꝑdite: vt dictum est: esset augmenta
tio: imo ad imaginationẽ nullo alio motu existẽte: nisi
sola aggeneratione esset augmentatio: quare patet ꝙ
alia non sunt de eius integritate: licet sint preuia: ⁊ ad
augmentationeȝ disponant. sicut alteratio disponit ad
generationem. Et hoc de tertio articulo.

Ad rõnes

Ad pm **Ad rónes** pncipales rñdet. ¶ Ad primã dr̃
q arguit de augmẽtatõe albedis:
Ad 2m de q̃ nõ est ad pñs speculatio. Nõ.n.est ppe augmẽta
tio: vt dcm̃ est: sz iproprie ꝛ gñio fm qd. ¶ Eodem mõ
dr̃ de 2o. que arguit de augmẽtatõe: que fit p appõnẽz:
Ad 3m ꝛ nõ de augmẽtatõe q̃ fit p intus susceptionẽ. ꝛ de illa
4m ꝛ 5m ad pñs ẽt nõ ẽ fmo. ¶ Ad 3am 4am ꝛ 5am dr̃. q si aliqd
ɔcludũt: hoc est pro dictis in isto tertio articulo. ¶ Ad
6am dr̃. q lz augmẽtatio sit gñio: ꝛ motus ad substãtiaz
in ordine ad subam ptialem: que de cibo gñant: tamen
in ordine ad subam cõpositã q̃ augef est motus ad q̃ti
tatẽ: ꝛ qñ dr̃ q nõ: q2 rarefactio est motus ad q̃titatez:
T.c. 18. dr̃ q nihil phibet rarefactionẽ eẽ motũ ad q̃titatez. ꝛ
ẽt augmẽtationẽ viuẽtis: ꝛ q phs 5o phy. loquẽs d aug
mentatione q esset motus ad q̃titatez: accepit augmẽ
tationẽ large. prout extẽdit se ad vtrũq3 istoꝝ. ¶ Alr̃
dicunt alij. q rarefactio pp2ĩssime est q̃dã attractio: ꝛ
q pp2ie non sit motus ad q̃titatez: lz ad eam sequatur
q̃dã acq̃sitio q̃titatis: sed de isto magis dicetur post.
Ad rõnes post oppom 5. physi. 18. ¶ Ad rõnes post oppositũ. ¶ Ad pmã.s. ad auctorita
tem phi dr̃ q vult solũ q augmẽtatio ꝛ gñio dĩnt rõne:
ꝛ sic ex ɔñte sunt diuerse spẽs mot9. put dcm̃ est in 6a
ɔne scdi articuli. ¶ Ad 2am negef loquendo vlr̃: q ire
Ad 2m 5. physi. 18. ois augmentatio ꝛ ois gñio sint mutationes distincte.
Et ad phz ponẽtem q distinguunf: tã ex pte termioꝝ ꝛ
q̃z ex pte modoꝝ mutationis. dr̃ q phs nõ arguit nisi
dñiam rõnis gñionis ab augmẽtatione: nec aliud intel
ligit. ꝛ iõ rõ non ɔcludit. Nã gñio partialis de q̃ dictuz
est dr̃ augmentatio: put per eã cõpositũ fit maius. ꝛ dr̃
Ad 3m gñio: prout per eaz suba ptialis icipit eẽ que añ nõ fuit.
¶ Ad 3am negef maior q nullus motus ad q̃titatez est
gñatio. Nã ista augmentatio est vã gñatio: ꝛ mot9 ad
quãtitatem. Et ad pbationẽ dr̃: q gñio bene est motus
ad subam: ꝛ non est incõueniens q eadẽ gñatio ptia
lis fit ad subaz respectu sube que p eam incipit esse: ꝛ
fit ad quãtitatem in ordine ad totum cõpositũ: quod p
Ad 4m eam fit maius. ¶ Ad 4am ɔceditur q nihil qd gñatur
augef: ꝛ negaf ɔñtia qua infert: g̃ gñatio nõ est augm̃
tatio. Et ad pbationẽ: p locũ a ɔiugatis. dr̃ q solũ tz
Ad 5m in pdicationibus qdditatiuis: modo talis non est hec.
¶ Ad 5am ɔceditur maior q ois augmentatio est ppe
motus: ꝛ negaf maior: q nulla gñio est proprie motus.
T.co.9. Et phz 5o phy. dr̃ q voluit q gñatio non est pp2ie mo
ꝛ 10. tus: inquãtũ est gñatio: put tñ gñatio ptialis est muta
tio: qua aliquis suba manens eadez in vtroq3 termino
fit maior: ꝛ sic de ea pp ipsaz mutationẽ terminoꝝ3 de
predicamẽto quãtitatis. ꝛ sic est bñ proprie motus: licz
Ad 6m inquãtum est generatio non debeat dici pp2ie motus.
¶ Ad 6am cõceditur maior: q ois gñatio est in subo in
potẽtia: ꝛ negaf q augmẽtatio est in subo in actu loq̃n
do de subo ĩhesiõis ipsi9 augm̃tatiõis: nã augmẽtatio
realr̃ inheret mãe nutrimẽti: q̃ nõ est ens in actu: ꝛ qñ
phs ꝛ alij dñt q augm̃tatio est in subo in actu eodẽ vel
in vtroq3 termioꝝ loquẽdo de ista augmẽtatione. dico
q loqf non de subo cui augmẽtatio ĩheret: sz de sbo qd
denoiaf augeri. H.n.est viuũ manẽs idem in vtroq3 ter
mino mutationis: vt dcm̃ est. Et hec de ista questione.

¶ Suscipiẽdũ vtiq3 magis q̃si tãgentes
qõnẽ a pn°. Tex.cõ.xxxij. Qõ xj.

pm **Queritur** vndecimo. Utrꝝ cuiuslibz
qd augef q̃lz ps augeatur.
¶ Et arguif p2io q non: q2 alicuius qd au
getur: aliqua pars diminuif. g̃ ꝛc. ɔñtia tz. ꝛ
añs pz. de corpore cuius vnus pes est partialiticus: stat
enim augeri in aliq̃s partibus: in quibus virtus deficit.
ꝛ tñ pes pp egritudinẽ ɔtinue diminuif. ¶ 2o sic. in nu 2m
tritione nõ quelibet pars nutriti nutrif: g̃ nec q̃libet ps
aucti augef: tz ɔñtia: q2 augmentatio p̃supponit nutri
cationẽ: vt dcm̃ est. ꝛ añs pz: q2 nutritio non est nisi re
stauratio depditi. mõ nõ q̃libz ps aliqd depdit. g̃ nõ q̃
libet ps nutrif. ¶ 3o. si sic oporteret nutrimentũ diuidi 3m
in infinitas ptes: ɔñs est impoĩe: vt pz 3o phy. ꝛ p huy9. T.co.
ꝛ p2obaf ɔñtia: q2 infinite ptes sunt in corpe augendo. 37.
si g̃ q̃libet oz augeri: opz cuilibet suũ nutrimẽtũ dirigi: T.c.9
ꝛ ex ɔñti oz nutrimentũ in infinitas ptes diuidi. ¶ 4o 4m
si sic. sequeref q auctũ post augmentationẽ esset in du
plo maius q̃z añ: ɔñs est falsuz: ꝛ ɔ experiẽtiã. ɔñtia tñ
declaf: q2 cuilibet pti q̃ticũq3 pue aliqd adderef: ꝛ p
ɔñs oporteblt nutrimẽtũ applicari: ita longũ: ita latuz:
ita pfundũ: sicut ꝛ corpus qd augef: g̃ fiet duple q̃tita
tis post augm̃tationẽ. ɔñtia tz. ꝛ añs pz: q2 dato q nu
trimentũ nõ sit ita longũ: sequif q non q̃libet ps lõgi
tudinis augef: eodẽ mõ argui̇f de lato ꝛ pfundo. ¶ 5o 5m
nihil in aucto augef. g̃ non q̃libet pars augef: tz ɔña: ꝛ
añs probaf: q2 nõ ps que prefuit: q2 ista nõ est maior
q̃z ante: nec pars que aduenit: q2 ipsa nõ fuit añ: nec ag
gregatũ: ex eo qd p̃fuit: ꝛ ex eo qd aduenit: q2 h aggre
gatũ ẽt añ nõ fuit. Itẽ h aggregatũ nũq̃z fuit min9: q̃r
seqf q nõ augef. ¶ Confirmaf sic. Pars q̃ prefuit nõ
est aucta. g̃ non quelibet pars aucti est aucta. tz ɔñs. ꝛ
añs pz: vt pus: ꝛ ex alio ps aucti: que aduenit non est
aucta. ergo nõ quelibet pars augef: tz ɔña. ꝛ añs pz: q2
ipsa nũq̃z ante fuit. ¶ 6o si sic. sequeref penetratio dimẽ 6m
sionũ esset possis: ɔñs non est ɔcedendũ: ꝛ ɔña pbaf:
q2 nõ est possibile q q̃libet pars aucti augeaf: nisi nu
trimentũ penetret corpus aucti. ꝛ sic seqtur q penetra
tio dimensionũ est possibilis: dato.n. q partez vnã non
penetraret: seqtur q illa nõ augeref: cũ illa nihil in se
recipiat de nutrimẽto: ꝛ augmentatio fiat p intus susce
ptionẽ. ¶ 7o si sic. sequeref q ois augmentatio eẽt do 7m
lorosa. ɔñs est falsuz. ꝛ ɔña pbaf: q2 vel nutrimentũ in
greditur corpus solidũ: vel non. si non. seqtur q ipsum
non nutrif: vt prius. si sic. sequeretur q nutrimẽtũ diui
dit illam partem solidi: ꝛ ex ɔñti: cũ pp̃ter diuisionem
causef dolor. seqtur q augmẽtatio in aiali erit semper
dolorosa. ꝛ si sic. sequitur q probandum erat.

In oppositũ est phs.c. de augmentatione T.co.
in isto primo. 32.

¶ In ista qõne erunt tres articuli. In pmo premittẽda
sunt notabilia ꝛ suppositiones. In secũdo ponẽde sunt
conclusiones. In tertio autez ꝛ vltimo mouebunf que
dam dubitationes ꝛ soluentur.

Quantũ ad primũ articulum: sit hoc primum pmuz
notabile: q augmentatio viuentis de nõm
qua dictũ est p̃us potest esse duplex. Quedam propria
que fit per intus susceptionẽ nutrimenti. ꝛ per ɔuersio
nem ipsius in maiores ptes: quã sint depdite. Alia est
impropria: ꝛ dicitur pars ex nutrimento genita iprope
augeri: que licet in se non recipiat nutrimentũ. tñ pars
genita ex nutrimẽto sibi mediate: aut imediate: iuxpo
nitur: ꝛ sic dr̃ improprie: puta per iuxtapositionẽ auge
ri. ¶ 2o est notandũ. q ista qd intelligitur de corpe vi 2m no
uente sano. Nã non opz q eger qui augef eis quelibet tãduz
pars augeaf. ¶ 3o supponitur. q corpus viuuz hẽat in 3m no
se poros paruos. i. q̃si q̃dã foramia. pz ista suppõ: q2 ex tãduz
corpe viui sudãtis aqua exit: vel p hmõi poros. ꝛ sic ha
beretur ppositũ. vel exit per solidũ. ꝛ hoc nõ est possi
bile: q2 fieret penetratio corpoꝝ: qd est cõtra phm 4o T.c.8
phy. ꝛ stati post iprobabif: ꝛ ex alio nisi hmõi pori es 47. ꝛ
sent: seq̃ref q in viuo non esset locus receptiuus nutri 55.
mẽti: ɔñs falsuz: ꝛ ɔñtia pbaf: q2 cuz nutrimentũ non 2o
diuidat

diuidat corpus:nec ipsum penetret nō videt in quo re-
3 ciperetur.nisi i hmōi poris. z tertio.qz calor nālis a cor
pore nostro resoluit mlta p manus z pedes.pz hoc. qz
qūticūqz qs hēat man⁹ mūdas añ somnū: post somnū
inueniet eas imūdas.que resoluta si resoluant per hu⁹
4.^m no poros hētur ppositū.si per solida corpa penetrarent se
tādus. vt prius. ¶ Quarto supponit q nutrimentum non pōt
intrare corp⁹ viuū nisi per foramina. aut p penetratio-
quītuz nem:aut diuisionē.pz de se. ¶ Quīto sequit q cū non
notan sit penetratio corpoꝝ:qz si esset:tunc oia corpora mun
dum. di possent intra granū miliꝫ collocari.nā qua rōne duo
corpora se penetrarēt eadē rōe.tria.qūtuor.īz.mille zč.
z sic habet ppositū. ¶ Qd ēt pz.de folle cuius latera
sunt elongata abinuicē: z foramina bñ obstructa.nō.n.
pōt fieri lateꝝ cōpressio:nisi alicubi fieret apertura. vt
aer possit cedere lateribus follis cōprimēdi:qd non vr
eē ex alio.nisi qz latera aerē penetrare nō pñt. z silr nu
sextuz trimētū nō posset ingredi:nisi per foramina hmōi.aut
notan corporis dimēsionē. ¶ Sexto sequit q cū augmētatio
dum. nō fiat p diuisionē corporis qd augetur:qz sic eēt doloro-
sa in hñtibus sensuz.q ipsa fiet per receptionē in hmōi
poris solū dimissis aliis modis recipiendi nutrimētuz.
cui⁹ necītas pz ex alio.qz nō sunt ex alio.vt pbatū ē.vel
frustra ibidē sunt.qd nō ē bene dcm.cū natura talia vi
7^m no deatur non facere frustra.vel sunt pter recipere nutri
tādus. mentū: z habet ppositū. ¶ Septimo notandum est p
p quinta suppōne.q omne corpus viuū hz aliquas par-
tes non porosas.pbat pmo:qz ois porus claudit aliqꝫ:
2 aut ergo aliquo poro.qd est falsum:aut aliqꝫ parte non
porosa: z habet ppositū. ¶ Scdo.nisi sic sit totū in cō
tinuo extra esset porus. z sic ꝯtinui nō esset verꝫ conti
nuū:sz tm̄ apparens.falsitas ꝯñtis est manifesta. z pro
bat ꝯña.qz vel vbiqz est porus. z sic habet propositum.
3 vel alicubi non in ꝯtinuo. z si sic tūc ibi est pars nō po
rosa. ¶ Tertio.in corpore ꝯtinuo vel aliq duo pori sūt
proximi.vel non.si nō:tūc inter quoslz duos poros sūt
infiniti pori mediꝫ:cū quilibet sit certe qūtitatis:oz cōti
nuū esse ifinitū.qd est falsum. z si sic:tūc distinguēs in
ter duos poros.primos est ps nō porosa.nō.n.pōt dici
q pori primi per nihil mediū sunt distincti.qz tūc nō es-
sent duo pori:immo vnus porus continuus. z hec de p
mo articulo.

p^a ꝯ **Quantū** ad scdm articulū sit hec pma ꝯ. pars
non porosa aucti nō augetur proprie
per intus susceptionem.pz.qz vel auget per ipsius diui
sionem a nutrimento. z hoc nō.per sextū nōbile.vl per
B q nutrimentū eā penetraret. z h nō.per sextā suppō
nē.aut p receptionē que fieret in eius foraminib⁹. z hoc
nō.qz per casum nō habet poros. aut hmōi foramina.
g nutrimentū nullo mō pōt ptē nō porosam igredi. qre
nec per intus susceptionē pōt augeri.qre sequitur q ip
sa nō pprie auget. ¶ Ex quo hoc correlariū sequit:qd
2^a ꝯ nō quelibet pars aucti auget.pz:qz pars nō porosa isto
T.cō. mō non auget.pz per ꝯnem. ¶ Scda ꝯ.quelibet pars
32. aucti sani augetur. z hanc intelligit Ari. pbare. naz in
nutritione quelz pars porosa nutriti nutrit.ergo in au-
gmētatione quelibet pars huiusmodi auget. ꝯña tz: z
añs pbatur.qz si non quelibet pars huiusmodi porosa
nutriret in corpore sano sequeretur q sanū sm vnā p-
tē augeretur: z sm aliā periret.qd nō est possibile:cum
sit sanū: pbat ꝯña:qz in parte porosa in qua non fieret
nutricatio esset deperditio vt notū ē. z nō fieret restau-
ratio.ergo. ¶ Scdo.si qua pars porosa auget.ergo qli
scdm bet.tenet ꝯña: cū non sit maior rō de vna qꝫ de alia. z
añs pz:qz alias in aucto nihil augeret.qz nō ps nō po
tertius rosa vt dictū est.nec pars porosa. ¶ Tertio. positi cau

sis sufficientibus debet poni effectus.sed cause sufficiē
tes sunt ad hoc:q in corpore aucto sano queuis ps po-
rosa augeat.ergo zč.tz ꝯña. z añs est notum p p ^a pte
saltem in agentib⁹ nālibus. z p scda pte pz:qz est mate-
ria sufficiēs vt nutrimentū z porus recipiēs. z nā distri
buens. z calor conuertens in maiores partes qꝫ sint d
perdite.ergo videt q queuis talis pars debet augeri.
¶ Tertia conclusio.quelibet pars aucti augetur. aut p 3^a ꝯ.
iuxtapositionē.aut per intus susceptionem: vt dic scda
conclusio. z partes nō porose augent per iuxtapositio
nem:qz iuxta ponitur eis mediate:vl imediate ps i po
ris ex nutrimento.ergo auget saltem iproprie per iux-
tapositionem partis genite ex nutrimento. ¶ Quarta 4^a ꝯ.
cōclusio.q partes non porose non augent per solā iu-
xtapositionem .imo etiam per alterationē nutrimēti: z
p ꝯuersionē ipsius in naturā aliti.qz partes ille iuxpo
site eis cū nutrimēto cōuertūt ipsum in substātiam au-
cti.ergo zč.ꝯña nota z añs pz:qz alias in poris nō fie
ret augmētatio nisi partes nō porose circūstātes nutri
mentū in poris receptū in suba corpis aucti converte-
rēt. Ex quo pz:q adhuc magis pprie augent iste ptes
qꝫ aqua per oppositionē aque aut consimilia. qz iste cō
uertunt nutrimentū in sui substantiā:qd nō faciūt alia
que per appositionē corpoꝝ cōsimiliū augent. z sic pz t.c.44.
dfia opinionis Ari.adducte quo ad corpora non poro
sa:respectu antiquoꝝ:qui dixerūt augmentationē fieri
per solam iuxtapositionem. Et hec de scdo articulo.

Quantum ad tertiū articulū sit hec pma du
bitatio.s.vtꝝ huiusmodi pori pos p^m du^m
sint esse in corpore viuente. ¶ Et arguit q nō.p qz.vl a.t.c.50
eēnt pleni:vel vacui.si vacui cōtra phz qrto physicoꝝ. vsqz ad
si pleni.contra sequit q tunc nutrimentū ingrediēs ip 88.4^a.
sos poros faceret penetrationem corpoꝝ:qd est ipossi- ph.55.
bile.ergo nullo modo pñt poni huiusmodi pori. ¶ Se 2^m
cundo vel eēnt vbiqz in corpore. z hoc non.qz esset cō-
tra dicta.vel essent in vna parte sic: z in alia non. z hoc
non est dicendū:qz nō videtur potior rō: qre pori eēnt
potius in vna pte corpis qꝫ i alia:cū calor nālis vnifor
miter agat in oēm partem corpis:eo q oi pti est appro 3^m
ximat⁹. ¶ Tertio.si sic nihil augeret.ꝯñs est iconueni
ens z pbat ꝯña.qz esto q pori fiāt pleni.nō pp hoc au
geret corpus.sed solum fieret magis densum: eo q nō
magis extēsum est postqꝫ ante.nam pinta plena: z vna 4^m
alia non plena sunt equalis extensiōis. ¶ Quarto cir-
cūdās poros poris exclusis nihil in se recipit. z ꝯñs nō
est auctum: z est oēs partes viui.ergo nulla ps viui est
aucta.maior vr patere per prius dicta:cū receptio solū
fiat in poris: z ptes circūdātes exclusis poris nullum
habeant porum.minor pz:qz pori non sunt partes cor-
poris. ¶ Quinto si sic sequeretur q augmentatio nō 5^m
esset motus continuus per totum corp⁹.ꝯñs est falsuz:
z pbatur ꝯña.qz nulla est pars aucta nisi vbi est por⁹.
alibi autē non.quare augmentatio nō extendit se per to
tum corpus.oppositum videtur patere per dcā. ¶ Se secundū
cunda dubitatio est.quid mouet nutrimentū ad partes dubium
que sunt in capite. z videt q nō possit illuc venire cum
sit graue:ergo nō venit illuc naturalr.cū d natura quis
sit descendere.qrto physicoꝝ. z 4.ª celi. nec venit illuc T.cō.5
violenter.qz ibi non videt esse quid violentās ipsuz.cū T.cō.6
non appareat que species motus violēti esset in motu
nutrimēti sursum. ¶ Scdo nutrimentū nō pōt venire secūduz
ad omnes partes porosas.ergo nō mouetur ad omnes
partes corporis.ꝯña tz. z añs apparet.qz mlte partes
porose sunt in carne z extra venas modo non videtur
quo modo nutrimentum veniret ad eas.cum eius dele
gatio solum fiat per venas. Oppositum dictum est.

3m dubm ¶ Tertia dubitatio vtrum per istoꝝ poroꝝ repletionem
corpus possit augeri. ⁊ arguit ꝙ nõ: qꝛ nũꝙ generatur
plusꝙ est deperditũ. ergo nũꝙ corpus augetur. Ↄ ꝯñtia
⁊ añs pꝫ. qꝛ nõ generat maius ꝙ est por⁹ cũ receptuꝫ
secundũ sit maius recipiente mõ tñ quãtus est porus est dper-
ditũ. g nũꝙ plus generat ꝙ est deperditũ. ¶ Scđo se
queret. ꝙ facta vna augmentatione nũꝙ post deberet
augeri corpus. ꝯñs est falsum. ⁊ ꝯña pbat: qꝛ pori in pri
ma augmentatione replent. ergo facta illa augmenta-
tione nulli manent pori: ⁊ ex ꝯñti cũ augmẽtatio nõ fi-
at nisi per poros sequitur ꝙ post pmã nulla augmenta
tio deberet fieri: qđ ẽ ꝓpositũ. Oppositũ est prius dem.

Ad pm dubium **Ad istas** dubitationes qꝛ difficiles sunt rñdet
ꝑ ordinẽ. ¶ Ad pmã dr. ꝙ pori sunt
in corpore geniti ex caloris naturalis actione corp⁹ no
struꝫ resoluẽte duplici de causa. Una ex necessitate cãe
efficientis: qꝛ nutriendo se in corpus agit ⁊ ipsum resol
uendo facit poros. Scđa est nečitas finis. ⁊ est duplex.
vt per poros superfluitas corpoꝝ tertie digestiõis mẽ-
bris solidis vt carni ⁊ similibus nocentes si manerent
Ad pm. in corpore a corpore expellant: ⁊ alia est vt eis mediã-
tib⁹ fiat nutricatio ⁊ augmẽtatio. ¶ Ad pmã rõneꝫ in
ꝯ̃rium dicitur. ꝙ pori ante aduentũ nutrimẽti sunt ple-
ni fumis aeris. ⁊ huiusmodi corporibus subtilibus. Et
dr vltra ꝙ penetratio nõ fit. qꝛ huiusmodi corpa subti-
Ad 2m lia cedũt ⁊ euolant nutrimento adueniente sicut aer ce
dit corpori moto per ipsum. ¶ Ad scđaꝫ dr. ꝙ nõ sunt
vbiꝙ in corpore. Et ad pbationẽ dr. ꝙ rõ q̃re sunt ma
gis in vna parte ꝙ in alia est. qꝛ calor nãlis ĩuenit vnã
ptẽ maioris resistentie ꝙ aliã: ⁊ sic in parte minoris re
sistẽtie pus generat poꝝ. ⁊ hec est cã q̃re sunt hic ⁊ nõ
ibi. lꝫ enim calor in oẽm ptẽ agat alterãdo: tñ nõ in om
Ad 3m nes agit resoluendo. sed in ptẽ minoris resistentie sicut
dictũ est. ¶ Ad tertiã negat ꝯña qua infertur ꝙ nihil
augeretur. Et ad probationẽ dicitur negãdo ꝙ ex po-
roꝝ repletione corpus solũ fiat magis densum. imo est
vere maius extensum: lꝫ q̃tum est ex hoc non apparet
ad sensum ꝓpter hoc ꝙ non plus apparet extensum ꝙ
est ex priori solitus repletione nisi aliud cõcurreret. qđ
postea dicetur in responsiõe ad primũ articulũ scđi du-
bij. ꝙ si porus nõ esset repletus. Et ad probationeꝫ dr
ꝙ pinta repleta vino est magis extẽsa ꝙ ipsa nõ reple
ta. qꝛ mensurãdo sm tres dimensiones ipsa est maior.
Sic etiaꝫ corpus poris repletũ in partibus suis: lꝫ quo
Ad 4m ad sensum nõ appareat maius ꝙ ante: tamen sm vita-
tẽ est maius ꝙ ipsis poris vacuis. ¶ Ad quartã nege
tur ꝙ circũdãs poros poris exclusis nihil in se recipit.
Nã circũdãs hoc in se continet ipsos poros ⁊ ex ꝯñti
ꝯtinet qđ in poris recipit. ⁊ ideo recipit illđ in se qđ po
Ad 5m. ri in se recipiunt: ⁊ per ꝯuersioneꝫ illius diceret magis
fieri extensum. ¶ Ad quintam põt dici vno mõ ꝙ au-
gmẽtatio est motus cõtinuus per totũ corpus. qꝛ licet
solum sit augmẽtatio per intus susceptionẽ. vbi est po-
rus: tamen bene est augmentatio aliarũ partiuꝫ per iu
xtapositionem ⁊ ex consequenti omniũ. ⁊ hoc sufficit
ad hoc ꝙ dicatur motus continuus specialiter: cum ta
les partes parue non habentes poros non sint per se
sensibiles. ⁊ per consequens vulgus nullã attribuit eis
denominationem. ¶ Aliter potest dici probabiliter. ꝙ
sm veritatem quelibet augmẽtatio est motus continu⁹
sed est verum ꝙ per totum corpus non est vna: sed est
multiplicata ad multiplicationẽ poroꝝ: quelibet tamẽ
que fit in vno poro est motus continuus. Et hoc suffic
ad hoc ꝙ augmentatio dicatur motus vere continuus
⁊ a quolibet istoꝝ dr cõtinuum augeri: ⁊ sic ipsum to-
tũ viuũ: ⁊ etiã ab omnibus sil: eo ꝙ oiuꝫ est vn⁹ termi-
nus saltem extrinsecus puta ipsum viuũ habere dbitaꝫ
q̃titatẽ sicut dictũ est. ¶ Quantum ad scđm dubium Ad se
dr ꝙ nutrimentũ in animali recipitur in ore: aut ꝓpor- cũduꝫ
tiõabili ⁊ mittit in ipsis alalibus pfectis ad stomachũ dubiũ
⁊ a stomacho digerit in vnã subaꝫ albã que a medicis
chilus vocatur. ista autem trahitur per venas meserai
cas mediãtes inter stomachũ ⁊ epar ad epar: ⁊ illic di
geritur in vnã massam rubeã que in confuso ꝯtinet q̃t-
tuor humores. s. coleram rubeã. sanguinem: flegmaꝫ ⁊
melãcoliã. ⁊ nominatur a medicis chimus. a chimo aũt
isto colera separatur pro magna parte saltem. ⁊ mittit
ad cistim fellis per viam in epate ad hoc destinatã. ⁊ ẽt
ab eo separat colera nigra. eo ꝙ iste due colere in epa-
te sunt cõuenientis nutritionis. ⁊ mittitur ad splenẽ ꝑ
viam ad hoc deputataꝫ. residua vero massa sanguines
cũ flegmate mittit iterum ab epate ad venas magnas
⁊ per eas ad venas capillares. ⁊ ꝑ hmõi venas capil-
lares mittitur ad singulas ptes tam carnis ꝙ ossis po
rosas: ⁊ hoc coadiuuãte virtute naturali attractiua mẽ
bri quo qđlꝫ mẽbꝝ attrahit de nutrimento sibi conue-
nienti ꝓ nutricatione. Nam vnũ mẽbꝝ attrahit sangui
nem magis colericũ. aut sanguinem magis flegmaticũ
sm cuiuslibet ipsorum exigentiam: aut virtutem.

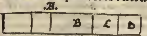
Ad rationes in ꝯ̃rium. Ad pmã dr ꝙ nu- ad pri
trimentũ ꝯtinue mouetur ad mum.
mẽbra: que sunt in capite motu tractus facto a natura-
li virtute ipsorũ mẽbroꝝ. sicut enim magnes habet na
turalẽ virtutẽ attrahendi ferrum. ita qđlibet mẽbꝝ do
no dei virtutem habet attrahendi sibi cõueniẽs nutri-
mentum. ¶ Ad scđam dr. ꝙ omnes pori terminentur. ad se-
ad capita venaꝝ capillaꝝ: ⁊ ideo per eas ad singulas cũduꝫ
ptes: tã carnis ꝙ ossis nutrimentũ vꝫ delegari. ¶ Ad ad ter
tertiã dubitationem dr. ꝙ per poroꝝ repletionem cor- tiũ du
pus augetur. Et ad ĩprobationẽ negat ꝙ nõ generetur bium.
in eis plus ꝙ est deperditũ. Et ad pbationẽ dico ꝙ ve
rum est ꝙ non generat maius ꝙ porus est magnus: ⁊
negat ꝙ tantum fuit deperditum: imo calor naturalis
postꝙ poros generauit per alicuius corporis resolutio
nem partialem. ꝯñter sicut ⁊ corpus alibi rarefaciẽdo
extẽdit. ita extẽdit se ⁊ ampliat poros. ⁊ sic ꝑ huiusmo
di rarefactionẽ poroꝝ ⁊ extẽsionẽ generat plus in po
ris: ⁊ maior substãtia ꝙ ẽ deperdita. ⁊ per hmõi fit au
gmẽtatio viui. ¶ Ad scđaꝫ dico. ꝙ vna augmẽtatione Ad se
facta sicut isti pori replent ⁊ claudũt. ita alibi noui ge cũduꝫ
nerãtur ex caloris rarefactione. ⁊ ideo sicut istis reple
tis fit augmẽtatio. ita per alioꝝ repletionẽ de nouo ge
nitoꝝ fiet sequẽs. ⁊ sic q̃tum est ex parte poroꝝ nũꝙ
deficiet augmẽtatio: lꝫ deficeret aliũde sicut postea dice
tur. Et hec de tertio articulo. Ad rõ

Ad rationes pncipales. Ad pmam dicit. nes pn
ꝙ ipsa verum ꝯcludit: sed nõ cipa-
est ad propositum: sicut patet ex pcedẽti articulo: qꝛ ar les.
guit de corpe egro. Aristo. aũt ĩtelligit de corpore sano. Ad p
¶ Ad secũdam dicitur. ꝙ in nutritiõe nõ quelibet pars mum.
nutriti nutritur ꝓprie: ⁊ per intus susceptionem. sed be p.g.32
ne per intus susceptionem: vel iuxtapositionem queli- Ad se
bet pars nutritur: ⁊ sic in augmentatione quelibet ps cundũ
efficitur maior proprie vel improprie. proprie vt poro-
se per intus susceptionẽ. ĩproprie vero nõ porose non ꝑ
intus susceptionem: sed per iuxtapositionẽ: ⁊ sic est di
recte simile de augmẽtatione: ⁊ nutricatione. Et ad ra
tionem: cũ dicit ꝙ nutritio fit ꝑ restaurationẽ deperdi-
ti. verũ est ꝓprie dicta: ⁊ qꝛ solum ps porosa dpdit: ⁊
ideo ipsa solum nutritur ꝓprie. alie aũt improprie nutri
untur: sicut dictum est. ¶ Ad tertiã ꝯceditur ꝙ non in ad ter
finite ptes ꝓprie augmentant. saltẽ distincte: ⁊ nõ cõ- tium

municantes. ⁊ iō nō opȝ nutrimentū in īfinitas ptes di
uidi. sed solum ꝓprie augmentant partes poros hñtes
⁊ iste solū sunt finite nō cōicātes. ⁊ ideo sufficit in tot p
tes diuidi nutrimentū. quot sunt hmōi pori. vel partes.
Ad qr tum ¶ Ad quartā cōcedit ꝙ rō ꝯcludere. si vere quelibȝ ps
per intus susceptionē augeret: sed qꝛ sic nō fit augmen
tatio sed solū per partiū pororum nutricationē ⁊ au
Ad qn tum. gmentationem: ideo ratio non ꝓcedit. ¶ Ad quintam
negatur ꝯña cū dr̃ ꝙ nihil in augmentatione augetur.
Et ad ꝓbationē dico: ꝙ pars que fuit bene augetur. ⁊
iō negatur ꝙ nō fiat maior ꝙ̄ ante. immo ipsa p hoc ꝙ
aliā in sui nām cōuertit facta est maior: vt man⁹ que pre
fuit vl' pes est auctus. Siľr dr̃. ꝙ aggregatū ex ptib⁹ q̄
prefuerūt ⁊ ptibus que ad generate sunt d̄ nouo est au
ctū. Nam totū cōpositū est auctū. hoc aūt est hmōi ag-
gregatū. ergo ⁊c. bñ tñ ꝯcedit ꝙ ptes que aduenerunt
non sunt aucte. ¶ Et ideo ad ꝯfirmationē dicitur. ꝙ ip
sa concludit veritatē. ⁊ est ꝓ dictis. qꝛ ipsa pars que ad
uenit nō est porosa. q̄re ꝓprie nō d̄bet esse aucta. Et qñ
T.cō. 32. Ari. dic̄ in rōne post oppositū q̄libet partē aucti eē au
ctā. loquebat de partibus preexistentibus. ⁊ ꝯtr̄ d̄ his
Ad sextum. locutus sum in positione. ¶ Ad sextā negat ꝙ pene-
tratio pp̄ augmentationem esset possibilis. Et ad ꝓba-
tionē dr̃ ꝙ quelibet ps porosa aucti auget nō ꝓprie. sȝ
per intus susceptionē nutrimēti sicut dictū est. ⁊ iō vlte
rius dicit. ꝙ ps nō porosa nō proprie augetur per itus
susceptionē: sed per iuxtapositionē. ⁊ sic nō sequit nu-
Ad se primū trimentū penetrare eaȝ. ¶ Ad aliā negatur ꝙ augmē
tatio esset dolorosa. ⁊ ad ꝓbationē dr̃: ꝙ nutrimentum
non ingredit nisi partes porosas: ⁊ ptes solidas nullū
poꝝ hñtes non ingredit. ⁊ iō augmentatio est sine di-
ad 8m uisione ꝯtinui: ⁊ sine dolore: sic̄ pȝ ex dictis. ¶ Aucto-
ritas phi post oppositū est ꝓ scda ꝯclōne p̄mi articuli.

¶ Hec aūt tria sunt quoꝝ vnū ē quātū cūcꝫ ptē ⁊c. Tex. cō. xxxiij. Q. ō. xij.

Duodecimo querit. Utrū in augmētatione maneat
idē totū ante ⁊ post. ¶ Et arguitur p̄mo ꝙ
nō: qꝛ nō manent eedem partes māles: nec
eedem formales. ergo nō manet idem totū.
Com. 17. 4. ph. 43 T.cō. 36. tȝ ꝯña: qꝛ totū est sue partes: vt dicit Cōmē.
primo physicorum. añs pro prima parte pȝ in littera p
p̄hm dicentē. ꝙ partes materiales fluunt ⁊ refluunt: ⁊
ꝓ scda parte pȝ ꝙ forma sequitur materiam: eo ꝙ nālī
ter loquēdo forma nō potest stare sine mā: nec vnā māȝ
scōm. dimittere ⁊ aliā intrare. ¶ Scdo sic. multe partes ad-
ueniunt. ergo ⁊ totuȝ variatur. tenet ꝯña. vt prius: ⁊ an
T.cō. 41. 32. ⁊ 34. tertiū. tecedens pȝ: qꝛ nō est augmentatio: nisi multe ptes ad
ueniant: sic̄ dicit phs in littera ergo ⁊c. ¶ Tertio vocē
tur ptes: añ augmentationē existentes a. ⁊ post augmē
tationē partes superaddite vocent b. tūc arguit sic. hoc
augendū ante augmentationē est. a. ⁊ post augmenta-
tionem nō est. a. nec erit. a. ergo non est ideȝ post qd̄ añ
cōsequentia nota: ⁊ añs pro p̄ma parte est notū: vt pri
us ⁊ ꝓ scda parte pȝ: qꝛ post augmētationē erit. a. ⁊. b.
ergo non erit. a. cum. a. nō sit. a. ⁊. b. ¶ Cōfirmatur sic.
hoc post augmentationē est idem qd̄ fuit ante. Sed an
te fuit. a. ergo post est. a. Sed post est. a. ⁊. b. vt notū est
igitur. a. est. a. ⁊. b. ergo pars est sui totī. ¶ Confirma
tur scdo. hoc est idem qd̄ fuit ante. sed hoc est. a. ⁊. b. er
go añ fuit. a. ⁊. b. consequentia est nota vt videt: ⁊ ꝯña
4m est manifeste falsum: qꝛ ante non fuit nisi. a. ¶ Quarto
p̄ncipalr ad qōnē arguit sic. sequeretur ꝙ aliquid ge-
neraret successiue ⁊ statiȝ vna parte genita cessaret ge
neratio. Sed hoc est falsum. ꝓbat tñ ꝯña: qꝛ eadem rō
ne qua post augmētationē est idem totū qd̄ fuit añ. cuȝ
multe ptes sunt sibi īuicē addite mācbit vna pte ignis
genita idē ignis post quotquot partes augerent sibi.
¶ Quinto sequeretur ꝙ eadē rōe sequana esset idē qui 5m
fuit tertio vel quarto ānis elapsis. hec est falsum: quia
oēs partes sequane que fuerunt ante tres ānos sūt cor
rupte: aut saltem intrauerunt mare: quare nō est idē to
tū: cū totuȝ nō sit aliud ꝙ̄ sue ptes: ⁊ añs pȝ: qꝛ q̄lȝ ps se
quane que tunc fuit intrauit mare. ⁊ tñ probatur conse
quentia: qꝛ eadē rōne qua propter successionem partiū
recedentiū ⁊ aduenientiū manet idem totum propter
eas: sibi succedere in simili situ figura ⁊ dispōne mane
bit idē sequana: cū partes sue sic sibi succedant in simi
li situ figura ⁊ disponsitione. ¶ Scdo ꝓbatur ꝙ nō sit 2o
idem sequana: qꝛ eadem rōne eēt eadē spera aeris que
fuit vltra cētū ānos: ⁊ sic posset eadē spera aeris mane
re perpetua: ⁊ sic ex consequenti cū spera aeris sic cor-
ruptibilis aliquod corruptibile posset perpetuari. cōse-
quens est contra phm primo celi: ⁊ prima consequen- a.t.c. 10.
tia patet: qꝛ ita bene in simili dispositione situ ⁊ figura in fineȝ.
successiuis temporibus succedunt sibiīnuicē partes spe
re aeris sicut sequane. igitur si vnum ipsoꝝ manet idē:
aliud manebit idem. ¶ Tertio confirmatur: qꝛ sequit 3o
idem bis generari: qꝛ sequana qui fuit vltra centum an
nos fuit pro tunc genitus: ⁊ iste qui nunc est genitus ē
citra. ergo si iste est idem: idem erit bis genitus ꝯña est
nota: ⁊ añs pro prima parte patet: ⁊ pro secunda d̄cla
ratur: quia quodlibet pedale huius sequane: que [illegible] tūc
est: est genitum circa. 10. annos. ergo ⁊ sequana totus.
consequentia tenet: quia sequana nō est aliud ꝙ̄ omnia
ista pedalia simul sumpta: ⁊ antecedens patet: qꝛ qd̄li
bet pedale huius sequane: qd̄ est. venit ex fontibus ci-
tra breue tempus: ⁊ ex fontibus non potuit venire ni-
si: qꝛ in montibus pro tūc est genitus. ergo est citra. 10.
ānos genituȝ. ¶ Sexto si sic hoc esset ex eo: ꝙ maior 6m
pars manet eadem: patet consequētia: qꝛ nō videt ma-
ior ratio quare manet idem totū: nisi qꝛ maior ps eius
manet. sed hoc est falsum ergo ⁊c. falsitas consequentis
declaratur: qꝛ sequitur ꝙ idem esset aliquid cuȝ aliquo
cum quo in nulla parte conueniret. hoc est impossibile:
⁊ consequentia probatur. Naȝ sit colūna tripedalis. a.
⁊ moueatur vnū pedale ab ea ⁊ loco eius ponat vnum

aliud pedale qd̄ vocetur. b. tunc. b. est idē cū. a. qꝛ maior
pars est eadē. amoueatur ergo scdm. pedale ab. a. ⁊ po
natur vnum aliud: ⁊ vocetur. c. tunc. c. est idem. b. quia
due tertie sunt idē: vel eedē. ⁊. b. cuȝ. a. vt prius. ergo. c.
est idem cū. a. tūc de. c. amoueatur tertium pedale ⁊ vo
cetur. d. tunc. d. est idē cum. c. vt prius ⁊. c. cuȝ. a. vt pro-
batum est. quia quecūcꝫ sunt eedē vni tertio sunt eedeȝ
inter se. Modo. a. ⁊. d. sunt eedē. c. quare sibi īuicē erūt T.c.33.
eedem. ⁊ tñ per casum māifestū est ꝙ in nulla parte cō
ueniunt. quare habetur consequēs ꝓbādum.

In oppositū est Aris. in hoc p̄mo. caplo d̄
prius. Et pōt probari rōnib⁹ p̄m
ꝙ idem manet idem ante ⁊ post. ¶ Primo qꝛ aliter se
queretur ꝙ iste termin⁹ Joānes. eēt nomē cōmune: qꝛ
verificatur de homine ante augmentationem nōiato h̄
nomine ⁊ post. si ergo nō est idē vniuoce successiue ve-
rificatur de pluribus: qd̄ est propositū. ¶ Secūdo qꝛ 2m
non fuisset idem Christus passus in cruce qui natus est
de virgine Maria. illd̄ est falsum: ꝯña tȝ: qꝛ auctus fuit
in tpe sue augmentationis. ¶ Tertio sequitur qd̄ nul 3m

lus nostrũ eẽt baptizatus: q2 aucti sum⁹ post baptisma.
4m ¶ Quarto sequitur ꝙ si sor. promitteret soluere hodie
ꝙ cras non teneretur soluere. ꝙ nihil promisit ille qui
5m cras erit sor. post augmentationem. cũ nũꝗ ante fuiſſ3
⁊ ex consequenti nihil deberet: q2 nihil ꝓmisit. ¶ Quĩ
to q2 talis augmentatio nõ est ꝓprie motus. ꝯña est in-
conueniens. ⁊ ꝯña probatur. q2 motus ðbet esse in sub
iecto eodẽ in actu. modo augmentatio non fieret in eo-
dẽ subiecto: nec in actu manente sub vtroqz termino.
¶ In ista qõne primo ponenda sunt aliqua notabilia: ⁊
responsio ad questionem. ¶ Scdõ mouebunt quedã
dubia ꝯ determinata ⁊ soluentur.

pm nõn. **Quantũ** ad ꝑmũ articulũ est ꝑmo notãdũ. ꝙ
questio ista querit de idẽtitate nume-
scdõ no. rali. de idẽtitate aũt specifica nihil ad presens. ¶ Scdõ
est notãdũ. ꝙ idem nũero capitur ꝓprijssime. proprie.
⁊ large. proprijssime dr̃ manens numero idẽ. sic ꝙ nec
in subiecto toto: nec in parte substantialiter variat̃. aut
mutat̃. ⁊ sic deus est idem. aut celũ. qui vł qd̃ fuit vltra
annũ. Proprie dr̃ idẽ qd̃ manet sm̃ sui ptem ꝑncipalio
rem idem nũero. ⁊ isto modo dr̃ sortes: aut quicũqz alĩ
hõ idem qui ante erat. q2 anima intellectiua que ẽ eius
ꝑncipalior pars manet eadẽ primo modo. vt notũ est.
Tertio modo dicitur idem numero large: cuius partes
sunt in continua successione in consimili situ figura ⁊ ꝑ
tium situatione sine notabili mutatione in ordine ad ip
sum: aut magna differentia: ⁊ isto modo dicitur idẽ se-
quana qui fuit vltra. 10. annos: aut idẽ padus. ⁊ qd̃ iste
modus idẽtitatis sufficiat ad idem numero est manife
stum. q2 alias propria nomina fluuiorum vt sequana
pad⁹. aut ren⁹ non eẽnt termini discreti. qd̃ nll's diceret.

pma ꝯ. **His premissis** sit hec prima ꝯclusio. ꝙ in
augmẽtatiõe viuẽtis non
manet idem ante ⁊ post proprijssime seu primo modo.
Patet q2 auctũ substantialiter in suis partibus variat̃
cũ alique adueniãt ex nutrimento ⁊ alique recedãt vir
scda ꝯ. tute actionis caloris naturalis. ¶ Scda ꝯclusio est ꝙ
in augmentatione hominis manet idem ante ⁊ post ꝑ
prie seu scdõ mõ capiẽdo p3: q2 hõis ꝑncipalior ps ma
tertia ꝯ. net. puta aĩa intellectiua. ergo ⁊c̃. ¶ Tertia cõclusio.
in augmentatione viuentis alterius ab homine nõ ma
net idem numero isto scdõ mõ. p3: q2 in nullo alio viuẽ
te manet principalior pars isto scdõ modo. ergo ⁊c̃. t3
ꝯña. per scdm̃ notabile. ⁊ antecedens declarat̃. q2 in q̃-
libet viuente forma q̃ est principalior pars: ita variatur
sicut materia cum sibi noue partes adueniatur sicut
materie: ⁊ etiam alique recedãt actione caloris natura
Dubiũ. lis: sicut p3 in ꝯclusione ꝑcedẽti. ¶ Sed diceres. nõne
manent ptes in corde: ⁊ in cerebro que sunt ꝑncipalio
res in viuente. ¶ Itẽ. nõne manent partes hũide hũi-
ditate radicali: que ptes ꝑncipaliores sunt q̃3 ptes hu-
Rñ. mide humiditate cibali. ¶ Respondetur ꝙ ptes viui
formales. puta vere partes forme sunt ita similes suba
liter sicut partes forme aeris: ⁊ ideo substantialiter nõ
sunt principaliores partes cordis q̃3 pedis. aut alicui⁹
alterius membri. sed accidẽtaliter ⁊ organice possunt
dici iste ꝑncipaliores. Eodẽ modo partes humide hũi
ditate radicali non sunt ꝑncipaliores quam partes hu
mide humiditate cibali: ⁊ ideo iste rationes non proce
q̃rta ꝯ. dunt aliquo modo cõtra dicta. ¶ Quarta conclusio in
omni augmentatione viuẽtis ante ⁊ post manet idem
tertio mõ. s. large. p3. q2 partes aucti succedũt sibĩnui-
cẽ in simili figura situ ⁊ dispositione sine notabili ⁊ ma
gna differentia in ordine ad ipsum. ergo ⁊c̃. ꝯña tenet.
ꝑ. ge. ⁊ antecedens p3 per experientiã: ⁊ hec est conclusio q̃3
T. c. 33. Aristoteles intẽdebat.

Quantũ ad secundũ articulum sit hec ꝑma du
bitatio. ¶ Quomodo aliquid totum ꝑmum
potest manere idem cuius alique partes sunt variate: dubiũ
cũ totũ nõ sit aliud q̃3 sue partes. ¶ Respõdet̃ ꝙ aliq̃ Rñ.
dicũt ꝙ sicut supernaturaliter possibile est vnam: ⁊ ea
dẽ rẽ nũero simul eẽ plẽs res: ita naturaliter ẽ possibi
le vnam ⁊ eandem rem successiue esse plures. ⁊ isti di-
cunt ꝙ nõ est incõueniẽs ꝙ sortes aũ augmentationẽ
sit iste partes ⁊ post sit alie. ¶ Sed q̃qd sit de hoc di
cendũ est ad dubitationẽ ꝙ ad idẽtitatem numeralem
tertio mõ dictam sufficit idẽtitas figure situationis par
tiũ ante existentiũ in continua successione. Sed h' non
sufficeret ad idẽtitatem ꝑmo mõ dictã: ⁊ ideo dr̃ ꝙ li-
cet totũ sit sue partes: tñ potest esse nõ iste partes: sicut
⁊ iste pñt esse nõ ille. Nã si partes que iam sunt totum
vocentur a. ⁊ partes que ex nutrimento augebunt̃ vo-
centur b. tunc totũ potest eẽ. a. ⁊. b. ⁊ tamen totũ nõ est.
a. ⁊. b. ¶ Secũdo quis dubitaret vtrũ deberet sic poni 2m dum
eadẽ spera aeris que fuit ante centũ ãnos. ¶ Et vr̃ mi ꝑmum
hi dicendũ ꝙ sic. ⁊ ex cõsequenti correlarie cõcedẽdũ cor'm
esset ꝙ corruptibile potest perpetuari. Nã spera aeris
est vnum corruptibile cũ habeat materiã: ⁊ non est du
biũ quin eque bene sit eadẽ numero que fuit aũ centũ
ãnos: sicut est idẽ sequana qui fuit aũ centum annos.
¶ Scdõ correlarie est cõcedendũ ꝙ aliq̃ duo sunt eiu secũdũ
dem speciei specialissime: ⁊ tñ vnũ corrũpet̃ ⁊ aliud ꝑ- cor'm.
petuabit̃ vt pedale aeris ⁊ tota spera aeris. Et si aliq̃s
instaret dicẽdo ꝙ phs vult oppositũ in ꝑmo celi. vbi di T. cõ.
cit ꝙ oẽ corruptibile de necitate corrũpet̃. ¶ Dicat̃ ꝙ 121.
sufficit ꝙ cuiuslz corporalis qd̃lz pedale de necitate cor-
rũpet̃. ¶ Tertio dubitaret aliq̃s ꝙ si idẽ ẽ sequana q 3m dum
fuit aũ centũ ãnos. ergo sunt eedẽ ptes pedales q̃ fue-
runt sequane aũ centũ ãnos. ꝯña tenet: ꝓpter quia totũ
est sue partes: ⁊ falsitas ꝯseq̃ntis p3: q2 omnis pars
pedalis sequane que fuit vltra centũ: diu est ꝙ intrauit
mare. Silr̃ omnis pars pedalis sequane que iã est ci-
tra duos ãnos est genita. ¶ Respondet̃ ꝙ est idẽ sic Rñ.
prius sequana qui fuit vltra cẽtũ ãnos: ⁊ cõcedit̃ ꝙ fũt
eedẽ ptes simul sumpte tertio mõ idẽtitat̃. Ad ꝓbõnẽ
dr̃ ꝙ ois pars pedalis que fuit vltra. 100. ãnos diu itra
uit mare: ⁊ est ꝙ q̃libet pars pedalis que iã ẽ citra du-
os ãnos est generata: cũ hoc tñ stat: ꝙ omnes ptes pe
dales sequane simul sumpte: que fuerũt vltra cẽtũ an
nos: sunt adhuc: q2 idẽ sequana ẽ. ⁊ ipe est sue ptes pe
dales. Uel sic. iste sequana fuit vltra centũ ãnos: ⁊ iste
sequana est oẽs ptes sue pedales. ergo oẽs partes iste
pedales fuerũt vltra centũ ãnos. Ex quo correlarie ꝑt
inferri hãc ꝯñam nõ valere. oẽs iste ptes pedales fue-
runt vltra centũ ãnos. ergo aliq̃ istaꝝ fuit vltra centũ
ãnos. ⁊ hoc capiendo ly omnes collectiue. ¶ Scdõ in
fert̃. ꝙ a plurali eẽ ad singulare esse non op3 cõsequen
tiã valere. instãtia enim patet in articulo prius posito.
¶ Alie autem dubitationes que pñt moueri patebũt in
rõnũ solutionibus. quare ⁊c̃.

Ad rationes ꝑncipales. Ad ꝑmã negetur
ꝙ nõ maneãt eedẽ ptes mã- ad pm
les. nec formales. Et ad ꝓbm̃ cũ dic̃. ꝙ ptes mãles flu- T. cõ.
unt ⁊ refluũt. dr̃ ꝙ itellexit ꝙ ptes males: ⁊ nõ porõse 36.
nõ manent ꝑmo mõ seu ꝓprijssime eedẽ. cũ hoc tñ stat
ꝙ manent eedẽ tertio mõ idẽtitatis. ¶ Ad scdã ꝯce- ad 2m
ditur. ꝙ multe ptes adueniũt. ⁊ negat̃ ꝯña qua infert̃.
igit̃ totũ variat̃: sic. s. ꝙ nõ manet idẽ: l3 bñ variet̃ i ali
qb⁹ suis ptib⁹. ⁊ ad ꝓbõnẽ ꝯcedit̃ ꝙ sp totũ ẽ sue ptes.
cũ hoc tñ stat ꝙ ille ptes manẽt eedẽ: ⁊ ẽt totum idẽ:
licet in multis partibus fiat variatio. dũ tamẽ ptes ma
neant in ꝯsimili situ figura ⁊ dispõne. ¶ Ad tertiã ad- ad 3m
mittitur

mittit qd ponit. Ad argumentū dr̄ concedēdo q̄ h corpus an̄ augmentationē est.a. ⁊ post augmentationē nō est.a. ⁊ negat̄ ɔ̄ña que infert.ḡ nō est idē post qd an̄. ⁊ cā est.q: a negatione p̄dicamēti ad aliquid nō infertur negatio predicamenti substātie:q: arguit.a.est nūc iste partes.⁊ post nō erit iste ptes.igr̄ post nō erit illd ens vel idē ens qd est nunc.talis ɔ̄ña nō valet. sicut nō sequitur.so.nunc est iste pater:⁊ post non erit iste pater.ergo post non erit idem qd ante. Sic enim arguēdo a negatione termini predicamēti ad aliquid ad negatiuaȝ termini predicamenti substantie nō valet consequētia.
¶ Et ad ɔfirmationem per idē dicit̄ ɔcedendo q̄ post augmētationē est idē qd ante ⁊ ɔcedit̄ q̄ an̄ ē.a.⁊ ɔ̄ña negat̄ qua infert.igr̄ post erit.a. Nā.a.est terminus cōnotatiuus istaꝝ ptiū. ⁊ in talibus terminis ɔ̄ña nō valet. sic̄ nō sequit̄.ille post erit idem hō qui nūc est pr̄. er-
3° go post erit pr̄. In oībus enim talibus argumētationibus cōmittitur fallacia figure dictiōis. ¶ Ad tertiā cōfirmationē ɔcedit̄ q̄ est idē qd fuit ante ⁊ etiā qd est a. ⁊.b. ⁊ negat̄ ɔ̄ña.ergo ante fuit a. ⁊.b. Nā a. ⁊.b.sūt termini cōnotatiui ceteraꝝ ptiū. ⁊ in illis talis ɔ̄ña nō va-
4° let vt dictū est. ⁊ tn̄ concedit̄ in terminis absolutis.est idem qd fuit ante: ⁊ nūc ē homo. ergo ante fuit homo. ¶ Ad quartā ɔfirmationē cōcedit̄ q̄ a. ⁊.b.fuerūt ante saltem simul sumpta:q: sunt idem homo qui fuit ante. ¶ Ad iprobationē ēt ɔsequenter cōcedit̄ q̄ b.nūq̄ fuit sed tn̄ a. ⁊.b.simul sumpta fuerūt an̄ sicut dcm̄ ē i scdo articlo. q̄ omnes partes pedales sequane fuerūt vltra

Ad q̄rtum
centū annos. ⁊ tn̄ nulla pars ei⁹ pedalis fuit an̄ duos annos. ¶ Ad 4m p̄ncipale negat̄ ɔ̄ña qua īfertur. q̄ qcqd generaret̄ successiue statim vna pte genita cessaret gn̄o eius. ¶ Et ad p̄bationē dicitur q̄ non est simile de generatione alicuius rei: ⁊ augmentatione viuētis. Nam generatio fit per posterioꝝ ptiū ad p̄ores aggenerationē: ⁊ ideo ipsa res que gn̄at̄ nō debet dici genita nisi omnes partes eius:vel ad minus maiores essent genite. In augmētatione aūt:q: nutrimentū intus suscipit̄.debet dici manere idem post qd ante. ⁊ sic si p

Ad q̄ntum.
ua pars ignis esset genita nō propter hoc debet dici totus ignis est genit⁹ pp̄ dissimilitudinē dictā. ¶ Ad q̄ntam conceditur q̄ est idē sequana. Et ad p̄bationē dicitur negādo q̄ oēs partes eius que fuerūt vltra decem annos sunt corrupte. Imo ambe medietates sunt eadeȝ sicut ē idē totū. Et silr̄ negat̄ q̄ oēs iste ptes itrauerūt mare. Imo alique partes sunt actu sequana. conceditur tn̄ q̄ q̄libet ps pedalis:que tunc fuit itrauit mare: ⁊ negatur ɔ̄ña cum infert̄.igr̄ omnes ptes intrauerunt mare. Et ad p̄bōnē ɔcedit̄ q̄ est eadē spera aeris. ⁊ quod aliquod corruptibile est perpetuū. ⁊ q̄ totū illud est p̄ dictis. ¶ Ad tertiā ɔfirmationē negat̄.q̄ sequat̄ idem bis generari. Et ad p̄bōnē concedit̄ q̄ sequana qui fuit vltra decē annos ⁊ vltra. ⁊ ante fuit genit⁹: ⁊ sic ille fuit vltra centū annos genitus. Et ideo negat̄ q̄ iste q̄ nūc est sit genitus citra ⁊c̄. Ad p̄bationē ɔcedit̄ q̄ qōlibet pedale sequane qui nunc est fuit genitū citra duos annos. ⁊ negat̄ ɔ̄ña.ergo totus sequana.q: nullū pedale est tot⁹ sequana. lȝ sint omnia pedalia simul sumpta. Et ideo si sic assumerent̄ oīa pedalia sequane que nūc

Ad sextum.
sunt.sunt genita citra decē annos.negat̄ an̄s. ergo ⁊c̄. ¶ Ad sextam principalē conceditur q̄ hoc est ex eo:q̄ maior ps manet eadem in consimili situ figura ⁊ dispositione: ⁊ negatur:q̄ si hoc sufficeret q̄ aliquid eēt idē cū aliquo cum quo in nulla parte cōueniret. Et ad probationem dicitur q̄ si a.columna dicatur eadem cū columna d.tunc conuenit cū d.in ambabus medietatibus: ⁊ in omnibus partibus simul sumptis:licet nō conueniat cū ea in aliqua parte pedali. Aliter potest dici qd a.columna bene est eadem b.columne. ⁊ b.colūna c.tn̄ a.ipsi c.nō esset eadē.q: nō cōueniret cū ea in maiori pte sui. Ad p̄bationē:si diceret̄ q̄cūq; sunt eodē vni tertio sunt eedem inter se. Dico q̄ h veꝝ esset si illa essent illi tertio eadem p̄p̄rissime.sic q̄ in nulla parte ab eodem essent diuersa.sed sic nō ē in proposito. ¶ Ego tamen iuxta opiniones vulgariū: ⁊ modū loquēdi cōem bene concederem q̄ aliquid esset idem alicui cum quo in nulla parte pedali ɔueniret sicut dictum est in qōne.
¶ Rationes post oppositū sunt pro dictis in primo: ⁊ secundo articulo.

¶ Qm̄ aūt de his quesitū est sufficiēter.

Tex.cō.xxxv. Questio.xiij.

Tertiodecimo querit̄. Utrū augmētatio fiat s̄m partes formales ⁊ nō materiales. Et arguitur p̄mo q̄ nō:q: s̄m illas ptes fit augmentatio s̄m q̄s fit nutricatio.sed nutricatio fit s̄m ptes mālēs.ergo ⁊ c̄.maior p̄ȝ:q: augmētatio p̄supponit nutricationem. ⁊ minor declarat̄:q: s̄m eas ptes viuū nutritur s̄m q̄s aliqd deperdit.cū nutritio sit restauratio deperditi mō s̄m partes materiales aliquid deperdit̄. ergo s̄m eas nutritur: ⁊ minor pȝ per p̄hm dicētē in lr̄a. fluunt ⁊ refluunt partes mālēs. ¶ Scdo sicut forma viui reddit̄:maior in augmentatiōe:ita reddit̄ maior mā ⁊ si sic:ita bene fit augmentatio s̄m ptes mālēs sic̄ formales.vel fit forma maior: ⁊ nō mā. ⁊ si sic ēt forma extenditur vltra materiam. ⁊ per ɔ̄ñs pars forme nō inheret materie:qd est ipoſſīe. ¶ Tertio diminutio fit s̄m partes materiales.ergo ⁊ augmentatio.ɔ̄ña tȝ:quia augmentatio ⁊ diminutio sunt motus oppositi: quīto phicoꝝ. ⁊ tales hn̄t fieri circa idē: ⁊ an̄s pȝ: q: ptes materie fluūt ⁊ refluūt:per p̄hm. ⁊ ex ɔ̄ñti s̄m eas refluētes fit diminutio. ¶ Quarto vl' ptes que adueniūt viuo ex nutrimento adueniūt cū mā: ⁊ si sic tunc sicut forma augetur:ita mā:qd ē ɔ̄positū. Uel adueniunt sine mā:q̄ est ipoſſīe.q: sequeret̄ vt prius formā eē sine subo. ¶ Quinto augmētatio fit s̄m ptes q̄titatiuas. ⁊ tales videntur esse magis materiales.ergo magis fit s̄m ptes materiales q̄ formales.maior est nota ⁊ minor declaratur per p̄hm tertio phicorum.vbi dicit.q̄ diuisio continui est in mām.i. in partes mālēs q̄titatiuas. ⁊ sic est qd falsū.

In oppositū est p̄hs i lr̄a.caplo de augmētatione. ¶ In ista qōne erūt duo articuli. In primo recitabunt̄ diuersi modi itelligēdi istā lr̄am Ari.allegatā. In scdo eliget̄ expositio magis cōis: ⁊ ēt magis pertinens prius dictis.

Quantum ad primū articulū est p̄mo notādū q̄ cōiter ponunt̄ sex modi distīcti itelligendi vel distinguēdi istā litterā Ari. ¶ Primus est Cōmentatoris dicentis.q̄ nō intellexit Ari.q̄ q̄dā eēnt ptes formales que augerent̄. ⁊ quedā mālēs q̄ nō augerent̄:sed dicebat solū pp̄ hoc q̄ iste actiones que fiūt in aucto.s.alteratio ⁊ generatio sunt virtute forme: ⁊ ipsius aie. ⁊ iō solū aīata augerent̄.hec sunt v̄ba Cōmentatoris:augmentatū vero nō est auctū: nisi p illaȝ formā:aut virtutem p q̄ hȝ formā: ⁊ istā virtutē itēdebat Ari.cū dicebat augmentū fieri s̄m formā: ⁊ nō s̄m materiā: ⁊ nisi esset ista virtus:ipoſſibilis esset augmētatio in istis partibus sensibilibus. ¶ Circa istum modum est aduertendum sententiā Cōmentatoris esse veram.sed nō videt̄ esse de mēte p̄hi.q: p̄hs nō loquit̄ de agere qn̄ dicit augmentationē fieri s̄m ptes formales. Imo magis de pati.dicit enim q̄ q̄libȝ ps formal' aucti ē

p. | T.c.36. 2m | 3m | T.c.18. t.19. p.ge.35. 4m | 5m | Comē. 68. | T.c.35. | T.c.35. | p.m no. | Cō.38. | T.c.35.

aucta. Modo auctũ nõ videtur imediate actionẽ ꝯno-
1ᵘ modᵘ tare. sed potius passionẽ. Et iõ licet opĩo sit v̄a. nõ tñ ẽ
de mẽte phi. ideo relinquatᷣ. ¶ Secũdus modus ẽ. qꝺ
per ꝑtes formales itelligimus ꝑtes etherogeneas. i. ꝑ
tes q̄ꝝ queuis non capit denominationẽ totiᵘ seu a toto
sicut sunt pes manus caput ⁊ consimiles. ⁊ ꝙ per par
tes mãles itelligãtᷣ ꝑtes homogenee: quaꝝ quis capit
denominationẽ totius. sicut caro os ⁊ sĩ'ia. ⁊ mouẽtur
ad sic dicendũ: qꝛ partes etherogenee figurã certã sibi
determinant que v̄r habere rõem forme. ⁊ ideo eas ap
pellat formales. hõgenee aũt nõ determinant sibi cer-
tam figurã: sed quãlibet indifferenter pñt hẽre: ⁊ iõ sicˢ
T.c.35. mã est indeterminata ad figuram: rõne sui ipse mãles
appellantᷣ. ¶ Itẽ ille partes homogenee sicut phs dicˢ
in littera: cõponũt etherogeneas. quare rõnabilᷣ mate
riales sunt vocate: dicunt enim isti ꝙ q̄libet ps etherogenea augetᷣ ꝓut notũ est. ⁊ iõ dicũt fieri augmentatio
ꝯ̄ illum modum nem ꝯ̄m ꝑtes formales. Sed nõ q̄libet ps homogenea
augetᷣ: licet aliqua pars augeatᷣ. Sed instaret aliqs di-
cens ꝙ phs v̄r eẽ in ꝯ̄riũ. dicit enim ꝙ ꝑtes etheroge-
nee non augentᷣ. nisi qꝛ ꝑtes homogenee augentᷣ. ergo
T.c.35. 2 videtᷣ ꝙ prior sit augmẽtatio ꝑtiũ homogeneaꝝ quaꝫ
etherogeneaꝝ. ¶ Scd̃o. qꝛ ita ad sensum appꝫ auge-
ri caro vel os sicut manus vel pes. imo est puꝝ ipossi-
3 bile manũ augeri ⁊ nõ augeri ꝑtes hõgeneas. ¶ Ter
tio oĩs ps homogenea augetᷣ. ergo ista opinio ẽ falsa.
ꝯñ̄a tꝫ ⁊ añs declaratᷣ: qꝛ q̄libet pars homogenea nu-
tritᷣ iperfecta nutritione: eo ꝙ calor naturalis est ꝑ to-
tũ corpᵘ expãsus. ⁊ ex ꝯ̄ñ̄ti in oẽs partes viui agit. ḡ q̄-
libet aliqd deꝑdet. ergo in nutricatõe ꝑfecta queuis ali
4 quid ad sui nutricationẽ acquirit. ¶ Quarto nisi q̄libꝫ
pars augeretᷣ. augmentatio nõ ꝯueniret ipsi aucto pri-
mo. qꝺ nõ est dicendũ. ꝯñ̄a tenet: qꝛ aliquibus ꝑtibᵘ cõ
Solo ꝑ ꝑ modo ueniret ⁊ aliquibus nõ. ¶ Ad ista tenẽdo ꝑdictũ mo-
T.c.35. duꝫ rñdetᷣ per ordinẽ. ¶ Ad ꝑmã ꝯcedẽdo dcm̃ Aris.
ꝙ nõ augentᷣ etherogenee nisi qꝛ homogenee augentᷣ:
⁊ ꝯceditᷣ ꝙ via ordinis aut nature augentᷣ homogenee
q̄ꝫ etherogenee. tñ cũ hoc stat ꝙ q̄libꝫ ps etherogenea
augeatᷣ. quapropter q̄libet ps formalis dᷣ aucta. sꝫ non
q̄libet hõgenea. qꝛ alique ꝑtes carnis vt ꝑus dictuꝫ est
non augentᷣ. q̄re augmẽtatio nõ dᷣ fieri ꝯ̄m ꝑtes mãles
ad scd̃m eo ꝙ non quelibet istaꝝ augeatᷣ. ¶ Ad scd̃aꝫ dᷣ ꝙ ve
rũ est ꝙ partes homogenee augentᷣ sicut etherogenee.
sed non vl'r. qꝛ q̄uis etherogenea augẽtur. sĩ tñ q̄uis hõ
ad tĩuꝫ genea. ¶ Ad tertiã negatur añs loq̄ndo de augmẽta-
tione que fit ꝑ itus susceptionẽ. s. ꝙ q̄libet ps hõgenea
augetur. ⁊ ad ꝓbationẽ negatur ꝙ iꝑfecta nutricatõe
quelibet pars nutriatur. ⁊ ad ꝓbõnẽ ꝯceditur ꝙ calor
nãlis est per totũ corpus expãsus. ⁊ iõ dᷣ ꝙ in oẽs ꝑ-
tes viui agit alterãdo: sꝫ negatur ꝯñ̄a cum iferttur. ḡ q̄li
bet aliqd deꝑdit: qꝛ licet in q̄ꝫlibet egerit alterãdo: non
tñ q̄ꝫlibet resoluit. ⁊ iõ ẽt in nutricatõe nõ q̄libet ps re
stauratur: vel nutritur. qꝛ non ille que nihil deperdide-
4ᵐ rũt. ¶ Ad q̄rtã ꝓbõnẽ dᷣ ꝙ augmentatio ꝓꝑie dcã q̄
fit ꝑ intus susceptionẽ nõ ꝯuenit viuenti ꝑ. Sꝫ tñ qꝛ no
biliores ꝑtes ⁊ maiores augentur. iõ a maiori fit deno
minatio: iõ dᷣ totũ augeri sicˢ ad maiorẽ ꝑtẽ eẽ albã to
tũ denominatur esse albũ. Ueꝝ tamen est ꝙ si augmẽ
tatio caperetur large ꝓ mutatione qua aliquid dᷣ fieri
maius. siue ꝑ appositionẽ siue per iuxtapõnẽ. sic posset
dici ꝙ cõpeteret viuenti ꝑmo. ⁊ h̄ est de scd̃a opinione.
3ᵘ modᵘ ¶ Tertia opĩo est. ꝙ in viuo sunt aliq̄ ꝑtes hñtes hu
midũ radicale i se. ⁊ aliq̄ sunt hñtes hũidũ cibale in
se. ⁊ ꝯ̄ñ̄r hñtes in se hũidũ radicale dñr formales: quia
anima forma viuentis ꝑncipaliter existit in ipsis. ⁊ iõ
ad eoꝝ corruptionẽ corrũpiturviuũ. quapropter ipe ꝑ

manent vsq̄ꝫ ad finẽ vite: lꝫ non maneãt eque humide
naturali humiditate sicut erãt in ꝑmo. ꝑtes aũt alie ha
bentes in se hũidũ cibale: ⁊ hũiditatẽ extraneã: qꝺ est
ad ꝯfortãdũ ꝑtes ꝑncipales. ⁊ humidum radicale vo-
cantur materiales. ideo qꝺ in eis forma vitalis nõ exi-
stit. tũc ad ꝓpositũ: quia humidum radicale semꝑ ma-
net. humidũ aũt cibale fluit ⁊ refluit: attento ꝙ augmẽ
tatio fit virtute caloris naturalis: qui sustentatur in hu
mido radicali. iõ dᷣ augmentatio fieri ꝯ̄ꝫ formã. i. ꝯ̄ꝫ nã
lem calorẽ sustentatiuũ in humido radicali. ⁊ in ꝑtibus
ipsum hñtibus que dñr formales. Et nõ dᷣ ꝯ̄m partes
mãles fieri. i. ꝯ̄ꝫ ꝑtes hñtes hũidũ cibale: qꝛ hũidũ istꝺ
cibale hꝫ rõnẽ materie: eo ꝙ patitur a calore nãli: ⁊ iõ
ꝯ̄ñ̄r dicit ista opĩo. ꝙ hũidũ radicale ꝯfortatur ⁊ auge
tur ꝑ additionẽ hũidi cibalis. ⁊ hec additio fit in quoli
bet mẽbro. ¶ Sed ꝯ̄ diceret aliqs tũc nõ q̄libet pars ꝯ̄ 3ᵐ
aucti erit aucta. ꝯñ̄s est falsum ⁊ ꝓbatur ꝯñ̄a: qꝛ postq̄ꝫ mo.
hũidũ radicale manet idẽ ipsum nõ augetur ꝓꝑie: nec
diminuitur. cũ nihil eius corrũpatur vt supponit opĩo. 2ᵐ
¶ Scd̃o qꝛ vbiq̄ꝫ est humidũ radicale in viuo. ḡ cũ hũi
dum cibale sit in multis ꝑtibus viui. sequitur ꝙ duo cor
pora sunt simul. ꝯñ̄a est nota ⁊ añs pꝫ: qꝛ queꝫ ps ẽ vi
ua in viuo. ḡ vbiq̄ꝫ est hũidũ radicale pro eo ꝙ sine eo 3ᵐ
non esset vita. ¶ Tertio. sic vᷣ ꝙ humidũ radicale di-
minuitur: qꝺ est ꝯ̄ istos. eo ꝙ Ari. dicit ipsum semꝑ fie
ri minᵘ puꝝ. ¶ Itẽ calor nõ solũ nutritur ex hũido ci-
bali. q̄re videtur etiam aliquã partẽ humidi radicalis Solo
ꝯsumere. ¶ Defendentes hõc viã forte dicerent ad pri pro ꝑ.
mam ꝙ nõ opꝫ quãlibet ꝑtẽ aucti augeri per intus su- modo
sceptionem. sed sufficit ꝙ iuxta eaꝫ ponatur aliqua re-
spectu cuius totũ dicatur maiᵘ. ⁊ postea ꝯuertatur i eã ad 2ᵐ
aut saltẽ cõfortando eã. ¶ Ad scd̃am forte dicerent ꝙ
hũidũ radicale ⁊ cibale distinguũtur. loco ⁊ subo. ⁊ sĩ
inuicẽ iuxtaponũtur in viuo ꝑ ꝑticl'as ꝑuas isensibiles
nec ẽ in ꝑtibus hũidis hũiditate cibali vita. nec est pro
icõuenienti reputãdum ꝙ multe ꝑtes aialis nõ hẽant ad 3ᵐ
vitã: nec sunt ꝓꝑrĩssime ꝑtes aialis. ¶ Ad tertiã dici-
tur: qꝺ hũidũ radicale in essentia sui nõ diminuitur sed
Ari. dicit ꝙ fit magis ipuꝝ. Uoluit. n. dicere ꝙ ipsum
actiõe caloris desiccatur. Et ad aliũ cũ dᷣ ꝙ calor nã
lis nõ solũ nutritur ex humido cibali: dᷣ. ꝙ nullo mõ ꝑ
teꝫ hũidi radicalis ꝯsumit: sed bñ ipꝫ alterat ⁊ desiccat.
⁊ hũc modũ lꝫ qs posset defendere. credo tñ ꝙ cogere
tur ꝯcedere multa alia extranea. ¶ Quartᵘ modus di 4ᵘ mo
cendi est ꝙ aliq̄ sunt ꝑtes potẽtes per se existere. ⁊ il duo
le dñr actuales. eo ꝙ q̄libet illaꝝ est tãte q̄ꝫtitatis ꝙ se
parata a toto per se existere posset ⁊ sentiri. ⁊ iste dicũ
tur formales. Alie sunt partes nõ potẽtes per se existe
re ꝑꝑ sui paruitatem. imo a toto remote statim resoluũ
tur in mediũ eas ꝯtinẽs: ⁊ ꝓpter sui ꝑuitatẽ sunt insen
sibiles. ⁊ iste dñr potẽtiales: qꝛ actu per se existere non
pñt: ⁊ per ꝯñ̄s mãles. Modo dicit opĩo: ꝙ q̄libꝫ actua
lis ⁊ sensibilis augetur. ⁊ rõ ẽ: qꝛ q̄lꝫ talis hꝫ poros in
q̄bus recipere põt nutrimẽtũ quo fiet maior. Sꝫ mãles
aut potẽtiales nõ augentur: eo ꝙ nõ oꝫ q̄ꝫlibet talẽ hẽ
re poꝝ susceptiuũ nutrimẽti: imo nec est poẽ ꝙ queli-
bet talis hẽat hmõi poꝝ. ¶ Sed diceres: actuales cõ ꝯ̄ 4ᵐ
ponuntur ex potẽtialibus. ḡ actuales nõ augentur nisi modũ
potẽtiales augeãtur. ¶ Ad istud rñdetur cõcedendo ℞.
añs ⁊ negando ꝯñ̄am. Nã ꝑtes porose sine dubio cõ-
ponũtur ex nõ porosis. Sꝫ tñ nulla nõ porosaꝝ auge-
tur porosis auctis. ⁊ iõ lꝫ ex eis cõponatur: nõ tñ oꝫ ꝙ
ad augmẽtationẽ ipsaꝝ ꝑtiũ actualiuꝫ porosaꝝ seq̄tur
augmẽtatio ꝓꝑie dicta potẽtialiũ: sed sufficit augmen
tatio ipsaꝝ iꝓꝑie dicta: puta per iuxtapositionẽ scã.
¶ Quintus modus dicẽdi ꝑsupponit suppõnes: quaꝝ ad 5ᵐ
ꝑma est

prima est. ꝙ forma non pōt transire in aliā mām totalē.
2ª sup. ¶ Scōa suppositio est. qd̄ non potest transire in aliam
materiam partialem: nisi extendatur vel diminuatur.
3ª sup. ¶ Tertia. ꝙ ipsa pt hēre aliā mām partialē si fuerit au
cta: vel diminuta. Et tūc ponit ↄclusiões. pma est ꝙ ci-
pª ↄ bus diminuit̄ et distribuit̄ per venas ad singl'a mēbra.
¶ Scōa ↄcl'o. ꝙ digeritur et alterat̄: deīde corrumpitur
2ª ↄ. forma cibi saltē successiue. sic ꝙ pars propinquior cor
rumpenti primo corrumpitur et remotior posterius.
3ª ↄ. ¶ Tertia est dum cibus sic corrūpitur: forma aialis ex
tēdit̄ i tali mā q̄ p̄est: et supaddit̄. et sic fit maior q̄ā añ.
¶ Ex istis ista opio vult suū ppositū et modū augmen-
tationis oñdere: et pmo īfert. qd̄ forma pprie auget̄ et
nō mā: nā esto ꝙ mā maior fieret h̄ est per additionem
māe que trahitur a nutrimento. mō ista non est proprie
augmentatio: cum fiat per additionē similis. forme au-
tem nihil additur. et tñ ₰m rei veritatē postea ē maior.
2 ¶ Secundo ꝙ ptes materiales fluūt et refluūt. sed par
tes forme non: quia forma manet eadem inuariata.
3 ¶ Tertio. ꝙ quelibet ps aucti ē aucta: qꝛ ibi nulla ē di-
stictio iter p̄exñs et supueniēs. cū foīa in nullo varieẗ.
4 ¶ Quarto. ꝙ manet eadem forma totaliter: iō auctum
manet idē pprie: qꝛ foīa dat eē idētitatem et distōnem.
5 ¶ Quīto. ꝙ totū aial ē p̄ auctū: cꝰ q̄lꝫ ps ē aucta pprie.
6 ¶ Sexto. ꝙ ibi nō est gñō: sed solū transubstātiatio. ni-
hil enim forme generat̄. Sed forma p̄existens vr̄ ↄglu
tire quodāmodo materiā nutrimēti fingendo nouam.
7 ¶ Septio. ꝙ forma ↄtinet mām et non eꝫ. et modus pꝫ.
8 ¶ Octauo. ꝙ hūidū radicale fit semp minus purꝫ: nam
mā nutrimēti miscet̄ māe hūidi radicalis. et māifestum
est ꝙ nō ē ita pura sic̄ mā hūidi radicalis. Ecce totalē
ↄ illuꝫ modū huiꝰ opionis bñ subtilis. q̄ posito arguit ista opi
modū nio ↄ se p̄: qꝛ seq̄ret̄ penetratio corpoꝝ. s. māe supueniē
2m tis et p̄existentis. ¶ Scōo. qꝛ vnū corpus nō pōt ītra-
re aliō nisi p poros: et si sic māe iste essent solum iuxta-
3m posite: et nō erit adequate quelibꝫ pars maior. ¶ Ter
tio. sequitur ꝙ forma trāsiret de mā in mām. ↄñs est im
possibile. et pbat̄ ↄña: qꝛ vel dimittit māꝫ p̄orē: et si sic:
habetur ppositū: vel nō dimittit eā: et si sic non videtur
quomodo possit informare materiam superuenientem.
4m ¶ Quarto. seqt̄ ꝙ p diuisionē tādē tota mā q̄ p̄us fuit i
re posset ab ea remoueri eadē re remanēte: ↄñs ē falsū:
et tñ pꝫ ↄña: qꝛ nō vr̄ cū mā separ̄ que sit cā qn ipa non
5m possit separi. ¶ Quīto. tūc nō eēt rō: q̄re viuū in infini
6m tū nō augmentaret̄. ¶ Sexto. qꝛ seqt̄ ꝙ eodē mō par
ua forma ignis noua adueniēte mā ex cōbustiōe ligno
rū extēderet̄ et iformaret totā materiaꝫ supuenientem.
R. p quīto modo. ¶ Ad ista respōdet dicta opinio per ordinē. Ad pmam
dr̄ negādo ↄñam: qꝛ dīc ꝙ mā nō est corporea de se: et
iō lꝫ plres māe se penetrarēt: nō seqt̄ penetratio corꝫ.
veꝝ ē tñ: dicit ipsa: ꝙ ipse due māe fiūt vna: et sic nō dꝫ
vna signari ↄ aliā: nec noiari plures: qꝛ inter eas non
manet distō et fit vnio eaꝝ per quādaꝫ penetrationeꝫ.
ad 2m ¶ Ad scōam dr̄ ꝙ vnū corpus nō ītrat aliud nisi p po-
ros. Sed dicit vlterius ꝙ forma nutrimenti successiue
in poris corrupta nihil prohibet mām corporis corru-
pti materiaꝫ alterius successiue penetrare et subintrare.
ad 3m ¶ Ad tertiā dicitur ꝙ forma non potest subintrare aliā
mām: sed tñ nihil prohibet quin eadē sit sub plurī: aut
maiori mā q̄ā fuit prius: et adducit exemplum sil'e de fi
gura di. ꝙ si figura esset forma subalis ad imaginatio-
nem posset per subintroitū māe eadem figura in valde
ad 4m magnā augeri sine sui subali mutatione. ¶ Ad quartā
dicit ꝙ semp aliquid māebit de materia p̄ori: qꝛ ambe
qñ sunt sub ista forma non sunt distincte: et iō quicquid
ad 5m remanet: remanet ō mā p̄ori. ¶ Ad q̄ntā dr̄ ꝙ augmē

tatio nō est, in infinitū: eo ꝙ forma ipsius viui determi-
nat sibi certā q̄ātitatē. ¶ Ad sextā vlterius dicit ꝙ nō Ad 6m
est sil'e de igne: eo ꝙ nulla forma pōt sic in sui nām con
uertere: nisi aia: put Cōmen. ponit in isto p̄. Et hec est Cō. 38.
positio huius opionis. ¶ Cōtra q̄ā sunt alique dubita- ↄ istum
tiones iducende. ¶ Prima est ꝙ sequeret̄ formā par- quintuꝫ
tialē migrare de vna mā in aliā. ↄñs est ↄ ipsos. et pbat̄ moduꝫ.
ↄña: qꝛ capiat̄ ps māe que per diminutionē viui resol- p̄.
uitur et vocet̄. a. Et arguit̄ sic. a. mā aliq̄ pte forē viui fu
it iformata. Et illa tā nō est iformata put notū est: ergo
vel illa pars forme māsit in alia mā et habet̄ ppositum
s. ꝙ migrat de vna materia in aliā. vel nō transit: et hoc
est similiter cōtra eos qui dicunt formā nō extendi: nec
diminui per totā vitā. Uel manet i nulla mā: et hoc ite- 2m
rum est ipo'e. ¶ Scōo vel mā adueniens est extensa:
et hñs dimēsiones q̄ātitatiuas: et si sic: cū aliā mām pe-
netrat: seqt̄ ꝙ sit vera penetratio corpoꝝ seu dimensio
nū. Uel ē iextēsa: et sic oꝫ q̄ātitatē eius fuisse corruptaꝫ:
et nō vr̄ a quo. Nō. n. a mā: cū nullius sit actiuitat̄: nec
a calore cū potiꝰ hēat rarefacē dimēsionē et gñare. Nec
p modū sequele ad corruptionē subiecti: cū mā maneat
eadē que fuit q̄ātitatis subm sic̄ q̄litatū pmaꝝ iux̄ prio
ris dcā et ēt iux̄ auēitatē Com. dñtis ꝙ dimēsiōes sunt p̄ phys.
coeterne māe. q̄re vr̄ seq vl' penetratiōe verā vl' quāti- com. 63.
tatē māe fuisse corruptā: et tñ a nullo. ¶ Tertio suppo 3m
nitur ꝙ dispō q̄litatiua que vnā formā subalē pt corrū-
pere sufficit pro eodē instanti. et dꝫ ex necessitate natu-
re aliā gñare. pꝫ: qꝛ nisi sic mā posset sine forma eē. pu-
ta si applicaret̄ sibi agens. qd̄ pōt formā preteritaꝫ cor-
rūpere. et ꝙ nō sufficeret formā sequētē generare. quo
stante arguit̄. Nūq̄ā potest in mā corrūpi forma qn sil'
in ea alia generet̄, ergo nō pōt forma viui sic deglutire
p penetrationē mām nutrimēti. ↄña pꝫ: qꝛ nō pōt ↄglu
tire materiā cum forma. et añs pꝫ per suppositionem.
¶ Quarto si sic. nō posset assignari rō. quare nō ex aq̄. 4m
vel q̄libet alio. qd̄ viuū posset intus sumptū corrūpere.
idifferent̄ fieret nutritio seu augmētatio. ↄñs est falsuꝫ
et ↄ phm. scōo huiꝰ. et in libro de sen. et sen. et in multis T. c. 30.
aliīs locis. et tꝫ ↄña. nā ex quo mā solū aduenit nutrito
et nō remouet̄ noue forme gñō. nō vr̄ q̄re non quelibet
mā in poris formā p̄orē dimitteret indifferēter: cū nu-
da remaneat a foīa. et a q̄ātitate deglutiret̄. ¶ Ista mo
tiua sunt ad ↄtriū. cui ergo placet p̄dcā opio videat q̄uō
ea euadat. ¶ Sextꝰ modus ē. qd̄ p ptes formales itel- 6ꝰ modꝰ
ligant̄ ptes porose. et per ptes māles ptes nō porose. et
rō denominatiōis est. qꝛ ptes nō porose nō actualr̄ sūt
sensibiles pp puritatē. Partes aūt porose sunt actu sen-
sibiles. Cū ergo forma dat eē actuale et sensibile. Par-
tes porose. qꝛ sunt sensibiles ptes dicunt̄ formales: qꝛ
āt mā est isensibilis ptes nō porose puritate dicunt̄ mā-
les. et tūc ↄñter dicitur ꝙ augmentatio fit ₰m ptes for
males. i. porosas vt dcm̄ est añ. et nō fit ₰m ptes māles
i. non porosas. Ecce modus cōes et dr̄ sic de illa q̄ōne.
Et hoc de primo articulo.

Quantū ad scōm articulū sit h̄ ↄclusio respon
salis ꝙ augmētatio fit ₰m ptes foīa- ↄ r̃misal'.
les. et nō māles capiēdo augmētationē pp̄e. p ea q̄ fit p
intus susceptionē. pꝫ p p̄cedētē q̄ōnē. et sic vr̄ pbabilior
iter opiones sexta opio dicta. Et h̄ de scōo articulo.

Ad rationes p̄ncipales q̄ōnis. ¶ Ad pri
mā ↄcedit̄ ꝙ ₰m easdē parteꝫ ad pmū
fit augmētatio et nutricatio. et distiguit̄ mior in q̄ dr̄ ꝙ
nutritio fit ₰m ptes māles. qꝛ ly ₰m. denotat qd̄ ptes non
porose aduenīūt in nutritiōe. et sic cōcedit̄ minor. et sic
ēt in augmētatione veniūt ptes nō porose. Alr̄ vō pōt
ↄnotar̄ qd̄ fit ₰m ptes māleꝫ. ita qd̄ restauratio ↄpditi fit

in partibus non porosis. ⁊ sic negat̄ ipsa. Nā ipsa solū
fit in partibus porosis sicut augmentatio. ⁊ ideo solū
fit s̄m partes formales: ⁊ per hoc ad ꝓbationē dicitur
T.c.36. ꝙ deperditio nō ē facta s̄m ptes nō porosas: q̄ꝛ iste nō
deꝑdiderūt: sed s̄m porosas: q̄ꝛ iste deperdiderūt. Au-
ad scōm ctoritas āt p̄hi ꝯcedit̄ sic iacet: q̄ꝛ ptes māles fluūt ⁊ re
fluūt. i. adueniūt ⁊ recedūt ptes nō porose. ℭ Ad secū
dū d̄r q̄ sicut forma extendit̄: ita extēditur mā nec pl'
vnū q̄ʒ alteꝝ: nec ēt minus: ⁊ ideo loquendo de ꝑtibus
mālibus ꝓpō conceditur: q̄ꝛ augentur. sicut formales:
ad t̄tiū sed hoc nihil est ad presens: q̄ꝛ sic non capiunt̄ partes
hm̄oi in q̄ōe. ℭ Ad tertiā dico ꝙ diminutionē fieri s̄m
partes māles p̄t itelligi dupl'r. vno mō ꝙ ptes māles.
i. nō porose sunt iste que post diminutionē sunt diminu
te. ⁊ sic negat̄ ista: q̄ꝛ ꝓprie sunt porose q̄ post diminu-
tionē aliq̄d deꝑdiderūt. vbi. n. aliq̄d deꝑdiderūt gn̄at'
ē porus. Scōo mō ꝙ diminutio fiat per hoc ꝙ māles.
i. nō porose ptes recedūt: ⁊ sic ꝯcedit̄ ipsa. ⁊ eodē mo-
do ꝯceditur q̄ augmentatio fiat. eo q̄ ptes nō porose
adueniūt. tñ ꝓut ly s̄m denotat partes in q̄b' ē augmē-
ad q̄rtū. tatio vel diminutio sola fit vtriꝯ ipsoꝝ s̄m ꝑtes poro-
T.c.35. sas: ⁊ nō s̄ʒ ptes nō porosas. ℭ Ad q̄rtū d̄r sic ad se-
ad q̄ntū cūdū ꝙ arguit de ꝑtibus mālibus ꝓprie dictis ⁊ de il
lis nō est p̄ns q̄: q̄ꝛ de ꝟa materia nō loq̄t Ari. ℭ Ad
q̄ntū ꝯceditur ꝙ augmentatio fit s̄m ptes itegrales ⁊
q̄ʒtitatiuas. ⁊ d̄r ꝙ veꝝ ē ꝙ hm̄oi sunt māles vno mō.
puta. ꝓut naturale homogeneū distiguit̄ contra ethe-
rogeneū. s̄ʒ tñ hm̄oi ptes q̄ʒtitatiue porose sunt forma-
les in ꝓposito. ⁊ nō porose s̄t māles. ⁊ iō rō nō ꝓcedit.
ℭ Ad rōnem post oppositū d̄r ꝙ est pro ꝯclusione r̄nsa
li secundi articuli.

ℭ Queret aūt aliq̄s q̄le oʒ eē ex quo augmētū ⁊c̄. Tex. cō. xxxix. Questio. xiiij.

p̄. QUartodecimo querit̄. Utrū augmentatio
viuentis sit motus ꝯtinu'. ⁊ arguit̄ q̄ nō p
T.c.41. d̄riā q̄ʒ Ari. assignat iter augmētatiōē ⁊ nu
tricationē. q̄ꝛ nutritio ē mot' ꝯtinuus vsq̄ʒ ad finē vite.
augmentatio nō. ⁊ in his verbis videtur velle augmē-
2 tatiōem nō esse motū ꝯtinuū. ℭ Scōo augmētatio nō
est mot'. ergo nō est mot' ꝯtinuus. ꝯn̄a t̄ʒ per locū a to-
to in modo. ⁊ añs apparet. q̄ꝛ omnis motus est de con
trario in ꝯ̄riū. mō augmentatio nō ē iter ꝯ̄ria. ergo nō
t.c.26.⁊ est motus. maior p̄ʒ q̄nto p̄hicoꝝ. ⁊ mior p̄ʒ: q̄ꝛ augmē
3. p̄hico. tatio nō est inter q̄ʒtitates. mō q̄ʒtitati nihil est contra-
47. riū per p̄hm in ꝑ̄dicamentis. ℭ Tertio. diminutio nō
3 est motus ꝯtinuus. ergo nec augmētatio. ꝯn̄a t̄ʒ: q̄ꝛ sūt
mutationes opposite. ⁊ iō qua rōne vna eaꝝ d̄ʒ eē cōti
nua eadē ⁊ alia. añs ꝓbat̄. q̄ꝛ nō v̄r aliquid q̄ cōtinue
resoluat̄ a corpore nostro. cū aliquo tp̄e corpus nostrū
acquirat magis q̄ʒ deperdidit. ergo tūc nō diminuitur.
ℭ Cōfirmat̄ sic. Si fieret diminutio continue hoc fieret
a calore naturali. sed hoc nō est dicendū. g̃ ⁊c̄. ꝯn̄a t̄ʒ. ⁊
maior p̄ʒ de se. q̄ꝛ nō v̄r q̄ fiat ꝯtinue aliūde. minor de
claratur. q̄ꝛ si sic idem esset corruptiuū carnis ⁊ gn̄ati-
uum eiusdē. ℭ Itē idē esset actiuū ad sui corruptionē.
ℭ Itē idē corrūpet carnē ⁊ aliā gn̄aret. ex ista ꝯn̄a vidē
p̄. tur sequi icōuenīētia. Primū. q̄ꝛ idē nō v̄r cā ꝯ̄rioꝝ.
T.c.55. cū idem inq̄ʒtum idem semper sit aptū natū facē idē.
2 cap̄lo nono huius scdi. Scōʒ icōueniēs: q̄ꝛ frustra ca
lor p̄mā carnē corrūperet: ⁊ aliam generaret. cū prior
3 sit perior q̄ʒ scōa posterior gēita. Tertiū. q̄ꝛ q̄libʒ ens
diligit se ꝑmanere. vt añ dc̄m est. Probat̄ tñ p̄ma ꝯn̄a.
q̄ꝛ calor naturalis esset corruptiuus carnis eo ꝙ ipsam
continue resolueret. ⁊ generatiuus noue. eo q̄ ex cibo
nouā generaret. Scōa q̄ calor naturalis non resoluit
carnē: nisi vt se nutriat vt actiones viuentis facere pos-
sit. ⁊ ex cōsequēti aliā carnē generaret. ℭ Et tertia q̄ꝛ
deficiēte carne necesse est calorē deficere. cuʒ calor non
possit stare sine humido. vt in de longitudine ⁊ breuita
te h̄r sufficienter. Cū g̃ calor resoluendo carnē agit ad
destructionē carnis. seq̄t̄ q̄ agit ꝑ modū sequele ad de
structionē sui. q̄ fuit vltio ꝓbādū. ℭ Quarto augmē- 4
tatio est conuersio nutrimenti. sed ista nō est ꝯtinua. er-
go nec augmētatio est mot' ꝯtinu'. ꝯn̄a t̄ʒ. ⁊ añs pro p̄
ma pte est manifestū. per diffinitionē augmētationis. ⁊
pro scōa pte p̄ʒ: q̄ꝛ corruptio forme cibi nō ē ꝯtinua. cuʒ
aliq̄n cib' nō sit in corpe vt tp̄e magne famis. ℭ Quin 5
to nutritio nō est cōtinua. g̃ nec augmentatio. t̄ʒ ꝯn̄a: q̄ꝛ
nō semꝑ nutrit̄ aīal. q̄ꝛ si aīal semꝑ nutriet̄. nō eēt rō q̄
re famesceret. ℭ Sexto arguit̄ auc̄te cōmē. 8' p̄hicoꝝ 6
volentis q̄ augmētatio nō sit motus ꝯtinuus. q̄ pro- Com.
bat rōe sic. In omni motu ꝯtinuo cuilibet parti corpo- 23.
ris d̄ʒ corr̄ndere aliq̄ ps dispōnis s̄m quā est mot': sed T.cō.
hoc nō est poē in augmētatione vni' anni. g̃ ⁊c̄. t̄ʒ ꝯn̄a iiʒ.
⁊ maior satis habet̄ a p̄ho. 4. ⁊. 6. p̄hicoꝝ. eo q̄ mot' T.cō.
⁊ tēpus proportionabiliter diuiduntur. ⁊ minor p̄ʒ: q̄ꝛ 39.
si aliq̄d augmentaretur per vnū āñū acquirendo quāti
tatem digitalē. non v̄r poē q̄ cuiḻ pti anni correspon
deat aliq̄ ps illius q̄ʒtitatis digitalis.

In oppositū est p̄hs p̄mo huius. ⁊ quinto T.cō.
p̄hicoꝝ. di. augmētationeʒ eē 25. ⁊
motū. ⁊ si d̄ʒ esse motus: oʒ ꝙ sit motus vnus: cū idem 31.
sit motus ⁊ motus vnus. hō ⁊ vnus hō. ꝓpō: ⁊ vna ꝓ T.cō.
positio. primo elencoꝝ. Et vltra. sequitur. augmentatio 18. ⁊
est vnus motus. ergo est cōtinuus motus. cū q̄nto p̄hi 19.
coꝝ dicat̄. q̄ de ratione vnius motus est continuitas T.cō.
⁊ non interruptio temporis. 34. ⁊
ℭ In ista q̄ōne p̄mo vidēdū est de causis nutricationis 39.
⁊ augmētatiōis. scōo videbit̄ de ꝯtinuitate nutricatōis
⁊ augmentationis.

Quantum ad primū articulū est p̄mo scien- p̄. no^m
dum ꝙ calor naturalis continue
agit in corpus ⁊ humidū radicale. ⁊ etiā cibale ꝯtinue
cōsumendo. ꝓbatur. q̄ꝛ nisi sic esset: non esset ratio qua
re aīal indigeret nutrimento. consequens est falsum: ⁊
cōtra expiētiā. q̄ꝛ experimur aīal idigere nutrimento.
Modo oʒ hm̄oi idigētie aliquā eē cāʒ: ⁊ p̄ʒ assumptū.
q̄ꝛ si nō d̄siccaret̄ hūidū radicale. sequeret̄ q̄ aīal sine
cibo lōgo tp̄e posset manere: sicut cū cibo. eo ꝙ cib' ni-
hil aliud addit q̄ʒ restaurationē humidi. ℭ Ex alio p̄ʒ 2
hec suppō. q̄ꝛ p̄hs cōparat calorē ad corpus sicut in lā-
pade ignē ad oleū. mō ignis desiccat ⁊ cōsumit oleū. g̃
sic calor naturalis desiccat hūidū corpis. ⁊ ex alio ter
tio ꝑsuadet̄. Nā p̄mo docet experientia q̄ aīal act' su 3
os exercens idiget spiritib'. ꝓpter q̄ si iunctura mem-
bri fortiter ligetur vt per ligaturā aduentus spirituum
impediatur patit̄ mēbrū illud tremorem. ⁊ deficit eius
regimen conueniens. ℭ Itē isti spiritus continue resol
uuntur. quia mēbrum patitur tremorem. p̄ʒ: quia aliter
non indigeremus ipsorum cōtinuo aduentu. quod ea-
dem experientia docet esset falsum. ex quo oportet q̄
continue generent̄ huiusmodi calores ⁊ spiritus. ⁊ ta-
men nō possunt generari. nisi ex mā apta: ⁊ nec appa-
ret alia materia in corpe disposita ad hoc nisi hūiduʒ:
oportet ergo in hac gn̄one hūidū desiccari. ℭ Quar- 4
to persuadetur: quia cuʒ mēbra animalis sint difformi
ter calida necesse est vt mutuo se calefaciāt ⁊ alterent.
⁊ ex cōseq̄nti cōtinua alteratōe resoluāt. ℭ Scōo ē in
telligēdū. ꝙ ad istā ꝯsūptōēʒ iuuat mediū extrīsecū eo 2^m no.
ꝙ ipʒ ꝯtinue alt'at nr̄ʒ corpus. iuuat ēt mot'. iuuant ⁊

cibaria calida: ꝛ vltimate iuuat studiũ. Nã oĩa ista hñt
Dubm desiccare corpus nostrũ. ℂ Sed ꝯ primũ dem̃ diceret
qs. quõ calor nãlis possꝫ augere ĩ humidũ cũ humidũ
sit eius ꝓpriũ subꝫ: ꝛ accõ nãle subs nõ agit ad ipsius
corruptionẽ. ℂ Scdo. nã calidũ nõ ꝯtrariaꝶ humido.
R. 2 ğ nec agit in ipsum humidũ. tenet ꝯñia: qꝛ rõ corrupti
ua est rõne ꝯrietatis. ℂ Ad primũ dicunt aliq ꝙ calor
nõ agit in subm̃ in quo adequate existit. Sꝫ bene cũ ꝑ-
tes sunt difformiter calide ip̃e calor q est in vna parte:
agit ĩ humidũ qd̃ est in alia pte. ℂ Aliter dr̃ ꝛ iudicio
meo melius: ꝙ calor nãlis est q̃dã suba subtilis calida
q̃ nullĩ inheret vt subo: sꝫ ipsi humido est in multis pti
bus cõmixta. hoc ğ agit generando sibi simile in ipso
hũido: ꝛ tunc cessat rõ de subo: qꝛ humidũ non est calo
ad 2m ris subm̃: cũ ipꝫ nõ sit accõ. ℂ Ad scdꝫ dr̃ ꝙ calor nã
lis q est quasi ignis bene est multũ siccus: ꝛ iõ rõne sic
citatis humidũ corrũpit: ꝛ apiẽdo poros de per accñs
seipꝫ calorẽ resoluit: ꝛ ẽt dr̃ ꝙ calor est magis calidus
q̃ꝫ ipꝫ humidũ: ꝛ iõ agit in ipsum: ip̃m vlterius calefa-
ciẽdo: ꝛ sic pꝫ: ꝙ rõne duplicis ꝯrietaꝶ calor agit ĩ hu
3m nom midũ. ℂ Ex his duobus notabilibus seqtur tertiũ no
tabile: ꝙ necessaria ẽ aĩali seu viuo (si debeat lõgo tpe
viuẽ ꝛ manere) nutricatio: pꝫ: qꝛ nisi fieret restauratio
deperditi corpus actiõe ꝑus posita totalr̃ desiccareꝶ ꝛ
deficeret vita: ꝛ iõ cũ deus ꝛ nã non agant frustra: nec
T. cõ. abũdent ĩ supfluis: nec deficiunt ĩ necessarijs. 3o de aĩa.
45. dederunt animali nutritionem.

pa 2 **Ex his** pñt iferri ꝯnes: quaꝝ ꝑma est hec. Calor
nãlis est cã efficiens nutritiõis: ꝛ ex ꝯñti
augmentatiõis: ꝓbaꝶ qꝛ ad nutricationẽ reqriꝶ cõuer-
sio nutrimenti: sepatio boni: ꝛ ꝯueniẽtis a malo ꝛ dis-
cõuenienti. talia. n. fieri nõ pñt nisi mediante calore ef-
ficiente. ergo ꝯ vera. ꝯñtia nota est. ꝛ añs pro ꝑma pte
pꝫ. ꝛ pro 2a probaꝶ. qꝛ frigidũ hoc nõ põt facere cũ sim
pliciter habeat cõgregare: imo etiã frigiduꝫ frequẽter
ꝯuenit nutrimẽto cum ipsum sit frigidũ: ꝛ per ꝯñs nõ
2a ꝯ agit in ipsum. pꝫ ğ. ꝙ hoc facit calidũ: cuius est cõgre-
T. cõ. gare homogenea ꝛ segregare etherogenea. ℂ Scda
38. ꝛ ꝯclusio: ꝙ aĩa est ꝑncipalis cã nutricatiõis ꝛ augmen
39. tatiõis. ꝓbaꝶ rõne cõi 2o de aĩa. qꝛ nisi sic: sequeretur ꝙ
aĩal õberet hr̃e supius oĩa leuia. puta calores ꝛ spũs:
ꝛ inferius oĩa grauia: ꝯñs est ĩconueniens: ꝛ ꝯtra ex-
perientiã. Nã ita sunt ossa in capite ꝛ augmentanꝶ ibi
dẽ: sicut in pede: ꝛ calor in pede sicut in capite. ꝛ ꝓbaꝶ
ꝯñtia ꝙ si solũ agunt q̃litates elemẽtales ꝛ nõ forma:
tũc nõ est rõ: q̃re grauis ascendũt ꝛ leuia descendunt:
q̃re relinqꝶ ꝙ huius opationis aĩa sit cã mouens gra-
3a ꝯ ue nutrimentũ sursũ: ꝛ leue deorsũ fm ꝯuenientiã na
ture aĩalis. ℂ Tertia ꝯ. ad istã nutricationẽ ꝯcurrunt
effectiue q̃tuor virtutes q̃s medici ponunt in quolibet
mẽbro. s. attractiua nutrimẽti: retẽtiua eiusdem attracti:
digestiua assimilatiua ꝛ vnitiua attracti: ꝛ expulsiua su
perflui: qd̃ pꝫ. qꝛ si aliq̃ istaꝝ vl̃ ĩ pte vl̃ ĩ toto deficeret
4a ꝯ aĩal suas opatiões. puta nutricationẽ ꝛ augmẽtatiõeꝫ
pficere nõ possꝫ. ℂ Quarta ꝯ. cã mãlis huius nutrica
5a ꝯ tiõis est nutrimentũ aut mã eiusdeꝫ. pꝫ: qꝛ ex istis fiunt
iste nutritiões. ℂ Quinta ꝯclusio est. cã formal̃ huius
nutricationis nõ est alia q̃ꝫ ipsemet mutationes in suis
ptibus ꝯtinuate. pꝫ: qꝛ forme nõ est forma. cũ ergo ip̃e
6a ꝯ mutatiões sint forme: ip̃e nõ hñt aliquã aliã cãꝫ forma
lẽ q̃ꝫ suã ꝯtinuitatẽ ĩ ptibus: qd̃ est ꝓpositũ. ℂ Sexta
ꝯclusio: cã finalis nutricatiõis ꝓpinqua est salus indi-
uidui: ꝛ remota est salus spẽi. Sꝫ augmẽtationis ꝓpin
qua est: vt ip̃m idiuiduũ suã debitã acqrat q̃ꝫtitatẽ: re-
mota eadẽ q̃ est nutricationis. pꝫ ista ꝯ. quo ad primaꝫ
ptem: qꝛ ex tertio notabili sine nutricatione non posset
pmanere ꝛ saluari idiuiduũ. ꝛ iõ cã finalis eius est sa
lus ipsius idiuidui. ℂ Itẽ indiuiduũ nõ põt ꝑmanere
idem numero: nec generare nisi nutriaꝶ. iõ nã vltimate
indiuiduũ: saltẽ pfectum per nutricationeꝫ itẽdit gene-
rare sibi sil̃e. Et hoc ẽ salus spẽi cũ ꝑ hoc spẽs ꝑpetueꝶ.
ℂ Et sic ꝓportionabil̃r dicaꝶ de augmẽtatione: qꝛ ꝑ se
ꝛ immediate nã itẽdit ꝙ viuũ habeat suã debitã q̃ꝫnta
teꝫ ꝛ vltimate: qꝛ nisi ipsuꝫ viuũ sit pfectuꝫ sua q̃ꝫtitate
cõuenienti sibi nõ põt gñare: iõ intẽdit ĩ augmentatiõe
gñonẽ sibi similẽ ꝓ salute spẽi: ꝛ sic patẽt oẽs cause nu
tritionis ꝛ augmẽtationis.

Quantũ ad 2m articulũ ẽ notãdũ: ꝙ ꝑ nutrica pm nom
tioneꝫ ĩ ꝓposito nihil aliud itelligo q̃ꝫ
ꝯuersionẽ nutrimẽti intus suscepti in ptes corpis nutri
endi vt fiat restauratio depditi: per augmentatiõeꝫ aut
intelligo augmentatiõem ꝓprie dictã: q̃ est ante diffini
ta. s. ꝯuersionẽ nutrimenti ꝛc. Et iõ pro sola alteratiõe
aut nutrimenti corruptiõe intelligo ntulũ questionis. 2m nõnm
ℂ Scdo est notãdum: ꝙ augmentatio aut nutritio põt
esse ꝯtinua dupl̃r. Uno mõ ꝓprie. s. ꝙ sit ꝯtinua ex pte
tpis: ꝛ ex pte dispõnis fm quam ipsa esset: puta ex pte
q̃ꝫtitatis qua acqriꝶ. Alio mõ dr̃ ꝯtinua magis large:
ꝙ. s. ex pte tpis nulla esset interruptio: lꝫ ex pte dispõ- 3m nõnm
nis fieret interruptio. ℂ Tertio ẽ notandũ: ꝙ de rõne
motus est esse ꝯtinuũ. pꝫ: qꝛ esse vnum cuꝫ in oĩbus sit
idem ip̃m ꝛ vnũ ip̃m: vt hõ ꝛ vnus hõ. motus ꝛ vnus
motus. mõ motus discõtinui nõ sunt vnus motus: cuꝫ T. c. 34
ad vnitatem motus reqraꝶ vnitas tpis. 5o physi.

Tunc sit h pa ꝯ. ꝙ augmẽtatio seu ẽt nutritio est pa 2
motus ꝯtinuus. ꝓbaꝶ. qꝛ oĩs motus ẽ
motus ꝯtinuus: vt dic̃ 3m nõbile: oĩs augmẽtatio ẽ mo-
tus. ğ augmẽtatio ẽ motus ꝛ ꝯtinuus: ꝛ minor pꝫ ĩ post T. c. 18.
ꝑdicamẽtis: ꝛ ĩ 5o phy. ꝛ ĩ h ꝑ. eodẽ mõ ꝺ nutricatione. T. c. 25.
ℂ Sꝫ forte ista nõ ẽ difficultas ꝑp quã est mota qõ: sꝫ ꝛ. 31.
potius mota ẽ ad aliud: puta ad videdũ vtꝝ totalis au
gmẽtatio q̃ fuit a ꝑnº vite viuẽtis vsq ad terminũ au- 2a ꝯ
gmẽtatiõis sit motus ꝯtinuus. ℂ Et circa h sit h 2a ꝑn
cipal̃ ꝯ. s. ꝙ nõ ẽ necesse nutricatiõeꝫ a ꝑnº vite vsq ad
finẽ eẽ motũ ꝯtinuũ. ꝓbaꝶ sic. poẽ est calorẽ nãlem in
certa pte tpis eẽ ita debilẽ: ꝙ ĩ ea nõ põt fieri nutrimẽ
ti ꝯuersio adhuc stãte ĩ ea vita. ğ ꝯclusio vã. ꝯñs nõ est:
ꝛ añs ꝓbaꝶ: qꝛ cũ nutrimẽtũ sit certe resistẽtie: ponaꝶ ꝙ
nutrimẽtũ ĩ pede ꝯuertẽdũ sit vt tria resistẽs: ꝛ remit-
taꝶ calor nãlis debẽs ipꝫ ꝯuertere: sic ꝙ nõ possit plus
agere q̃ꝫ ad g̃dũ vt tria. q̃ro adhuc. Utꝝ cũ illo calore
ĩ pede manet vita: ꝛ si sic cũ iste calor nõ ꝯuertat aliqd̃
nutrimẽtũ: eo ꝙ nutrimẽtũ est tãte resistẽtie: sicut ip̃m
est ĩ actiuitate: ꝛ tũc hr̃ ꝓpositũ. Si dicaꝶ ꝙ nõ. Cõtra.
adhuc nõ sũt q̃litates ita disconueniẽtes itroducte: ꝙ
formã viui possint corrũpe: lꝫ ipa sit õbilitata ĩ suis q̃li
tatibꝰ. ℂ Cõfirmaꝶ. sub qlꝫ calore maiore vr̃ ꝙ forma Confir.
pedis poterat generari. igr̃ sb isto calore pt ꝑmanere.
ꝯñs ꝫ. nã forma põt sub dispõne q̃litatiua minus pfe-
cta ꝑmanere q̃ꝫ gñari: vt nũc supponiꝶ. ꝛ in 2o diceꝶ: ꝛ
añs pꝫ: qꝛ qcũq calor maior suffic̃ ad ꝯuertendũ nutri
mẽtũ ꝛ alia opa vite faciẽda: ꝛ iõ stãtibus dispõnibus
organicis aliis nõ ẽ rõ: q̃re nõ possꝫ sub ea forma gene
rari. ℂ Itẽ cũ trãsitus fiat ꝺ extremo ꝑ mediũ ad aliõ Confir.
extremũ: ꝛ calor ꝑmitus suffiẽ ad vitã ꝯseruãdã: ꝛ ad
nutrimẽtũ ꝯuertẽdũ: ꝛ postea nõ sufficiet ad vnũ nec ad
alteꝝ vr̃ ꝙ ĩ medio sufficiat: puta ad vitã ꝯseruãdã: lꝫ
nõ sufficiat ad aliõ: puta ad nutrimẽtũ ꝯuertẽdũ. ℂ Itẽ Confir.
ꝛ 3. plãte ĩ hyeme existẽte gelu fortissimo nõ appent nutri
ri. ğ ꝯ vã. ꝯñtia bona: qꝛ plãte viuũt. ꝛ añs pꝫ: qꝛ totuꝫ
nutrimentũ ipsaꝝ est cõgelatũ: q̃re nullũ pñt attrahe-
re nutrimentũ: q̃re nõ nutriunꝶ. Et ideꝫ appet de qui-
busdã

busdam aialibus:vt de magnis ranis q̄ in hyeme non
T.c.41 capiūt nutrimentū:⁊ in martio ipsuꝫ accipe incipiunt.
T.c.15. ⁊ si allegeē textus phi i ꝯriū in isto p̄mo ⁊ in 2° de aia.
ca.2°.Dicendū est ꝙ loquebatur de aialibus pfectis:⁊
noluit ꝙ talia longo tpe non pñt esse sine nutrimēto:si
cut nō pñt eē sine augmentatiōe:qn tamen possint esse
3° ꝯ aliq̄ pu° tpe sine nutrimento h̄ nō intendebat negare.
¶ Tertia ꝯclusio:nō opꝫ augmentationem a principio
vite vsq; quo viuū nō pōt augeri amplius esse ꝯtinuuꝫ
motū sine interruptiōe tpis:ista ꝯclusio pꝫ:q: viuū qđ
augeē possꝫ fieri ifirmū:⁊ per ifirmitateꝫ in tpe medio
sue augmētatiōis diminui:vt anno.16.17.⁊ tūc postea
iteꝝ fieri sanū ⁊ de nouo augeri:⁊ tunc apparet ꝙ nō
4° ꝯ fuisset illud viuū sine iterruptiōe tpis auctum:imo tpe
ifirmitaꝭ nō augebaē:vt pꝫ ex casu.¶ Quarta ꝯclusio
est:ꝙ si viuū maneat semp sanū ⁊ nutrimētū sufficiēs
appeat approximatū:possibile est ꝙ sine interruptiōe
tpis a p̄n° augmētatiōis sue vsq; ad finē quo nō potest
vlterius augeri augeaē:pbaē ꝯclusio:q: causis sufficiē
tibus ꝯtinue positis i agentibus nālibus effectū pdu-
centibus ꝯtinue ⁊ sine iterruptiōe poneret effectus:sꝫ
in isto casu sunt cause efficiētes posite augmentatiōis
sine iterruptiōe tpis:ergo poneē augmentatio sine in-
terruptiōe tpis:maior est nota:q: agētia nālia agūt tā-
tum quātū possunt:minor pꝫ:q: cā sufficiēs augmenta
tio vsq; ad terminū ad quē dꝫ augeri viuū:ē corpus eē
sanū:q: tūc est aia i dispōne conuenienti:⁊ cum calore
naturali sufficiēti:⁊ sic est causa sufficiēs sufficiēter po
sita:⁊ nutrimētū sufficiens est causa mālis: quare tota
minor est nota.¶ Correlarie inferē:ꝙ q̄diu viuū ma
net sanū ⁊ nutrimentū ꝯueniens est sibi approximatū
5° ꝯ nutriē:⁊ pꝫ ex probatione ꝯnis precedētis.¶ Quinta
cōclusio.augmentatio eq totalis facta ex certo cibo in
ordine ad tēpus bene est motus cōtinuus:q: si equus
6° ꝯ. est sanus:vt ante dictū est:nulla fit tpis interruptio qn
equus continue augeaē.¶ Sexta conclusio huius:au
gmentatio eq totalis proprie loquendo nō dꝫ dici mo-
tus continuus.probaē sic:augmentatio facta in diuer-
sis poris non est motus ꝯtinuus.ergo augmentatio eq
totalis nō est motus ꝯtinuus:tenet ꝯñtia:q: augmēta
tio illa fit i diuersis poris:⁊ ꝯñtia probatur:q: augmē-
tatio nō est hmōi motus vnus:eo ꝙ forma q̄ gñatur i
alio ⁊ alio poro est alia ⁊ alia:vt notū est:cū multi pori
totales sint inuicē ꝯtinui:⁊ ex ꝯñti est alia ⁊ alia muta
tio vel dispositio numero:fꝫ quā fit augmētatio:ita er-
go alia ⁊ alia numero ē augmētatio i alio ⁊ alio poro.
Dubiuꝫ ꝯñtia tenet per notabile scđm:⁊ añs est notū.¶ Sꝫ di
ceret qs quātitas est eadem fm quā fit ista augmenta
tio:ḡ dispositio fm quaꝫ fit motus est eadem.ꝯñtia tꝫ:
T.c.26. eo ꝙ augmētatio est motus ad quātitatē.p̄mo huius:
⁊.27. ⁊ añs pꝫ:q: ista quātitas est q̄titas eq.¶ Rñdeo ne-
R gando ꝯñtiā:nisi adderet ꝙ quātitas est eadē:⁊ dispo
sitio fm quā augeē est vna:⁊ si h̄ adderet negarē añs:
q: i alio ⁊ alio poro:⁊ alia ⁊ alia dispōne augeē quāti
tas:⁊ iō alia ⁊ alia ē dispō fm quā fit motus.Uñ est si
mile sic si hoi augeret caliditas i pede ab vno igne:⁊
i manu ab alio.pnib° tñ itermediis non calefactis:tunc
eni esset vna q̄litas totalis fm quā est motus.s.totalis
caliditas hois:tñ calefactio nō eēt vna:q: dispōnes q-
bus istis caliditas itendiē nō sūt vnū:imo alia est i pe-
de ⁊ alia i manu ⁊ aliō sile ē:sic si spa aeris rarefieret
hic ⁊ rome:tūc ille rarefactiones fierēt fm eādē quāti
tatē spere aeris:tñ non eēt vna rarefactio:eo ꝙ alia ⁊
alia rarefactione:q̄titas aeris in diuersis suis ptibus
adinuicē discontinuis extendaē:sic q̄uis q̄titas eq to
talis q̄ extendiē sit eadeꝫ:tñ alia ⁊ alia gñone in diuer

sis poris maioraē q̄ gñones nō plus adinuicē ꝯtinuan
tur q̄ꝫ rarefactiōes aeris p̄dicte.¶ Ex ista ꝯne inferē p̄m cor.
correlarie:ꝙ fm veritatem tot sūt augmentatiōes tota
les in viuo:quaꝝ nulle due sūt vna:qñ viuū augeē:q̄t
sūt pori i qbus fit augmentatio totalis viui.¶ Secun 2m cor.
do:ꝙ alia ⁊ alia die ē alia ⁊ alia augmētatio.pꝫ:q: fiūt
i aliq̄s ⁊ i aliq̄s poris:igiē per ꝯneꝫ sunt diuerse augmē-
tatiōes ⁊ capio in istis cōclusiōibus positis augmēta-
tionem improprie:cū dico ꝙ augmētatio eq totalis ⁊c̄.
¶ Pro oībus augmētatiōibus qbus diuerse ptes eq̄ui
dñr augeri sil' tpe:q̄ oēs fm vulgares pñt dici vna au-
gmētatio:⁊ dicuē ab eis:eo ꝙ diuersas ptes i diuersis 7° ꝯ
poris genitas nō pcipiūt.¶ Et iuxta h̄ sit septima cō
clusio:ꝙ i ordine ad denoīationē vulgariū iste augmē
tatiōes eq pñt dici vna.pꝫ:q: ipsi nō pcipiūt diuersita-
tem ptiū genitaꝝ:⁊ iō oēs augmētationes factas i di
uersis poris sine tpis iterruptiōe dñt vnam augmenta
tionē totalē eq.nec est incōueniens ita loqui.⁊ fꝫ veri
tatē ⁊ rōnē aliter cēseri.¶ Octaua ꝯ est:nutritio tota- 8° ꝯ
lis eq non dꝫ dici vnus motus.pꝫ rōne qua p̄cedēs ꝯ.
¶ Nona ꝯclusio:resolutio viuētis a p̄n° vite vsq; ad fi- 9° ꝯ
nē ē motus ⁊ ꝯtinuus improprie.s.q: fit sine tpis iterru-
ptione:pbaē:q: vel viuū est sanū:⁊ tunc nō interrūpiē
resolutio:eo ꝙ tē calor nālis se ꝯtinue nutrit:vl' egrū.
⁊ tūc ꝯtinue resoluunē ptes viui a medio ipsum ꝯtinē-
te:eo ꝙ h̄ mediū est sibi ꝯriū:⁊ tunc resistētia viui est
debilitata.¶ Ultima ꝯclusio:resolutio nō est pprie cō- 10° ꝯ
tinua nec vna mutatio i ordie ad dispōneꝫ fm quā est
motus:pꝫ q: ipa est alia ⁊ alia in aliq̄s ⁊ aliq̄s poris.sic
⁊ augmētatio.⁊ formeē rō eodē mō.Correlariū.viuū Corm
nūq̄ꝫ manet i eodē statu p̄ modo idēpnitatis.pꝫ p ꝯnē
p̄cedētē.q: fit sp ab eo aliq̄ resolō.⁊ hec de 2° articulo. ad p̄m

Ad rōnes principales huius qōnis.¶ Ad T.cō.
p̄mū dr̄ ꝙ Ari.p illam dr̄iam nō 41.
voluit negare augmentationē eē ꝯtinuū motū.sed vo-
luit ꝙ nō duraret ꝯtinue vsq; ad finem vite sicut nutri ad 2m
tio.¶ Ad scđam dr̄ negādo añs.s.ꝙ augmentatio nō
est motus.Et ad pbationem dr̄ ꝙ nō opꝫ oēm motum
esse de vero ꝯtrario in veꝝ ꝯriū.sꝫ sufficit ꝙ fit iter ter
minos a qbus capiunē denominatiōes ipossibiles re-
spectu eiusdē termini exñtis hoc aliqd i actu.⁊ ita vult T.cō.
phs.5.physi.ꝙ motus dꝫ esse ex vero ꝯrio in verum ꝯ 26.
rium.modo ista ꝯrietas bene reperiē in predicamento
q̄titatis vt bicubitū tricubitum.bipedale tripedale ⁊ ad 3m
ꝯsilia hmōi.¶ Ad 3m negaē añs.ꝙ diminutio nō sit
motus ꝯtinuus.Et ad pbationem dr̄ ꝙ adhuc illo tpe
quo corpus nostrū magis acq̄rit q̄ꝫ deperdat est reso-
lutio cum calor nālis se tūc nutriat.⁊ ex ꝯñti humidū
resoluat.verūtñ est ꝙ tūc nō est diminutio.tñ qñcunq;
diminutio est ipsa est motus continuus sicut augmen- ad cō-
tatio.¶ Ad ꝯfirmationem ꝯcediē ꝙ diminutio in se- fir.
nibus fit ꝯtinue a calore nāli.verūtñ ē ꝙ fit etiaꝫ a me
dio cōtinente nos.Et ad pbationem p̄mam ꝯcediē.ꝙ
idem de necessitate nature est gñatiuus carnis ex nu-
trimento.⁊ se nutriendo eiusdem corruptiuum.nec est
hoc iconueniens.sicut calor nālis in epate generat san
guinem ex chilo.⁊ in corde eūdem resoluit in spūs ⁊
calores.Et qñ addiē ꝙ idem non est causa ꝯrioꝝ.dr̄
ꝙ hoc est veꝝ eodem modo se hñs ⁊ de per se.⁊ ideo
etiā calor nālis de p se nō est nisi cā calefactiōis ⁊ gñō
nis sui similis.calefaciēdo.n.carnē generat ⁊ vlterius
nimis calefaciendo carnē resoluit.⁊ sic nō est iconueni
ens idem esse causam cōtrarioꝝ.puta vnius effect' de
p se.⁊ alterius de per accidens.⁊ sic est de calore natu
rali.natura hec enim de per se intendit per eius actio-
nem restaurare deperditū ex nutrimēto.⁊ de per acci-
dens.q:

deus: q̄ simul calefacit mēbra dirigēdo nutrimētū re-
ad 2^m confir. soluit p̄tes corporis nutriēdo. ¶ Ad secundam cōfir-
mationē dr̄: q̄ verū est q̄ ō necessitate nature calor na-
turalis bn̄ corrūpit carnē: vt se nutriat ꝛ nutritus aliā
pōt generare: nec hoc est incōueniens mō p̄dicto. Ad
iprobationem qn̄ dr̄ q̄ hoc faceret frustra: dr̄ q̄ hoc fit
necessitate nature: q̄ opȝ calorē restaurare cum sine eo
nō possit eē vita: ꝛ iō si nutrimentū deficeret: vt aliū de
restaurare possȝ: nō vr̄ icōueniens: q̄ ex humido radi-
cali corpis restauraret carnē corpis corrūpēdo. ¶ Ad
ad 3^m confir. tertiū dr̄: q̄ verū est q̄ calor agēdo i humiduȝ radicale
agit ad sui corruptionē de p̄ accñs: q̄ aliter non posset
p̄manere sine huīdo: sȝ de p̄ se nō agit ad sui corruptio
ad q̄r-tā p̄n-cipalē. nē. Et hoc voluit auctoritas phi prius allegata. ¶ Ad
quartā p̄ncipalē ɔcedit: q̄ augmētatio est qn̄ est con-
uersio nutrimenti. Et negat q̄ ista ɔuersio nō sit conti-
nua. ꝛ negat ɔn̄tia: q̄ aliqn̄ i corpe hūano nō sit cibus
imo semp̄ est sanguis i corpore aialis vel i nō hn̄tibus
sanguinē ei p̄portionabile ꝛ tale est nutrimētū: ꝛ iō dr̄
q̄ in corpus est nutritio ꝛ nutrimenti ɔuersio per totā
vitā vel saltē per maiorē p̄tes vite: ꝛ sic cōtinue manet
corruptio cibi p̄pinq. puta sanguis. Et si petat: quare
isto cibo p̄pinquo manente aial appetit cibuȝ nouū: dr̄
q̄ h̄ est: q̄ membra cibi retētiua sentiūt se euacuari: ꝛ
iō petunt repleri nāli inclinatione: eo q̄ sine cibo non
ad 5^m possent in suo vigore nāli p̄manere. ¶ Ad q̄ntā negat
q̄ nutritio nō sit ɔtinua: ꝛ qn̄ dicit q̄ tunc nō esset rō:
quare aial famesceret: dr̄ q̄ cū ē: q̄ mēbra retētiua nu-
trimēti sentiunt se euacuari per nutritionē ꝛ appetunt
ad 6^m repleri: ꝛ p̄p hoc fit fames vt ante dictū est. ¶ Ad sex
T. cō. 23. tā auctoritatē Cōmētatoris conceditur in. 8° physi. co
q̄ ipsa laborat p̄ sexta ɔne: rō tn̄ sua nō ɔcludit: q̄ nō
est ipossibile q̄ ɔtinue per integrū annū acquiratur q̄ti-
tas digitalis aut granū miliȝ: ꝛ q̄ tn̄ cuilibet correspō-
deat aliqua huiusmodi quātitatis: cū q̄libet ɔtinuum
T. cō. 69. sit ita bene diuisibile in ifinitum: sicut tempus quantū
cūq̄ sit magnū: sicut pȝ ex quarto ꝛ sexto physicorum.
¶ Ratio post oppositū arguit pro prima cōclusione: ꝛ
hec de ista questione.

¶ Eodem textu vbi supra. Textu cō. xv. Questio. xv.

p^m **Quintodecimo** q̄rit. Utrū rare
factio sit aug-
mētatio. Et arguit p̄mo q̄ sic: oīs motus ad
q̄titatē est augmētatio. rarefactio est hmōi.
T. cō. 18. ḡ ꝛc̄. maior est vera. 5° physico. ꝛ minor pȝ: q̄ corpus
qd̄ rarefit post rarefactionē est maius q̄ ante. ¶ Se-
2^m cundo sic: oīs motus p̄pter quē de p̄ma suba mutātur
termini de p̄dicamēto q̄titatis est augmētatio vel di-
minutio: sȝ rarefactio ē hmōi. ḡ rarefactio est augmen-
tatio vel diminutio: sȝ sic̄ manifestū est: nō est diminu-
tio. ḡ est augmentatio. maior pȝ vt prius: ꝛ ex alio: q̄
talis motus nō pōt reduci ad aliud p̄dicamētū: minor
pȝ: q̄ si suba bipedalis rarefiat vt sit tripedalis nō ē du-
biū quin de ea variabunt termini de p̄dicamento q̄ti-
3^m tatis. ¶ Tertio. oīs motus q̄ producit noua quātitas
est de p̄dicamēto q̄titatis: sȝ i rarefactione p̄ducit no-
ua quantitas. ḡ rarefactio est de p̄dicamento q̄titatis:
ꝛ nō est diminutio. ergo augmētatio. ɔn̄tie sūt note: ꝛ
maior pȝ: ɔuenienti similitudine: sicut oēs motus quo
p̄ducit noua qualitas est i p̄dicamēto qualitatis: mi-
nor pȝ: q̄ s̄m illos q dicunt q̄titatē esse rem distinctā
a re quāta i omni rarefactiōe noua quātitas p̄ducitur:
4^m ꝛ i ɔdensatiōe aliq̄. s. que prius fuit corrūpit. ¶ Quar
to. augmētatio viuentis est augmentatio. ergo a multo
fortiori rarefactio est augmentatio. antecedens est phi T. c. 37
in littera: ꝛ probatur ɔn̄tia: q̄ per augmentationeȝ vi-
uentis nō producitur noua q̄titas: sed potius q̄titas
nutrimenti q̄titati viui superadditur: vt pȝ per proces-
sum phi in lr̄a: sed per rarefactionem noua q̄titas rea
liter producitur: modo nullus diceret qn̄ realius dici dȝ
mutatio ad q̄titatem ꝛ augmentatio mutatio qua ge-
neratur noua q̄titas q̄ mutatio qua vna quātitas ad-
deretur alteri: sicut magis proprie dicitur dealbatio p̄
ductio noue albedinis i subo: q̄ additio vnius substā-
tie albe ad aliam substantiaȝ albam.

In oppositū videt esse phs i ca. ō augmē- T. c. 35.
tatiōe: vbi dic̄ q̄ augmētatio ꝛ. 39.
fit aliquo adueniente: mō rarefactio non est aliquo ad
ueniente. ergo nō est augmētatio. ¶ In ista qōne p̄mo
videbit modus q̄uo pōt fieri rarefactio. Secūdo vide
bitur responsio ad questionem.

Quantū ad p̄mū articulū nota q̄ q̄titas siue p^m no^m
dimēsio sube ē distincta a suba. hāc sup
pōneȝ suppono declarādā: p̄ phy. ꝛ ab aliis magistris T. c. 28.
ibidē declaratā: ꝛ iō soluȝ eam per vnā rōnem que ad ꝛ. c. 63.
h̄ cōsueuit adduci declaro. ¶ Primo supponit: q̄ aer p° supp°
idē qn̄q̄ potest stare sub q̄titate in duplo maiori p̄ ra-
refactione ꝛ alio tp̄e sub q̄titate i duplo minori p̄ ɔdē-
satione: qd̄ pȝ q̄ si phiala pōat cū ore ad ignē rarefiat
aer itantū q̄ si postea ponatur cū ore sup aquā ɔdensa
bit ad subduplū: sic q̄ oȝ aquā intrare vsq̄ ad medie-
tatē fiale ne maneat vacuuȝ. ¶ Scd̄o supponit: q̄ aer 2° supp°
nō pōt tn̄ ɔdensari per solā cōpressionē: nec tātū rare
fieri p̄ solā tractionē: aut motū localem: pȝ etiā expien
tia: q̄ follis lateribus extēsis ꝛ foraminib⁹ obstructis:
sic q̄ aer nō possit cedere: expimur q̄ p̄ vnā cōpressio-
nē nos istū aerem nō possumus ad subduplū cōdensa
re: imo sensibiliter pȝ: q̄ latera follis notabiliter cōpri
mere nō possumus: qd̄ nō est ex alio: nisi q̄ aerē inter
ceptū nō possumus notabilr̄ ɔdensare. eodē modo pȝ:
q̄ nec rarefacere: laterib⁹. n. follis cōp̄ssis ꝛ foramini
bus obstructis nō possumus latera follis abinuicē nota
biliter elongare: qd̄ non vr̄ ex alio: nisi q̄ aerē q est in
tus nō possumus notabilr̄ extēdere. Ex his p̄suadetur
suppō sic: nā volēti latera follis cōprimere resistit aer
materia vl̄ forma: caliditas vel dimēsio ab oībus disti
cta: ꝛ nullū istorū modorū potest dici preter vltimum:
ergo dimēsio est distincta a substātia: ɔsequētia tenet:
ꝛ an̄s pro p̄ma p̄te pȝ ex sufficiēti diuisiōe. pro secun-
da declarat. non. n. potest dici q̄ aer: q̄ ipse potest sub-
sistere i duplo minori loco. vt dicit p̄ma suppō. nec for
ma. p̄ ɔn̄s nec mā cum multo plus de mā terre sit in du
plo minori q̄titate. nec pōt dici q̄ caliditas pōt eē: q̄
plus de caliditate stat sub p̄ua q̄titate ferri calidi. nisi
tūc iquātum ad caliditatem sequitur dimensio que re-
sistit. ꝛ sic posset dici resistēs per modū sequele. relinq-
tur ergo q̄ dimensio distincta resistit. ꝛ habet proposi
tum. ¶ Secūdo nota. q̄ rarū apud nos dicitur quod 2^m nōn^m
habet parū de materia sub multa extēsiōe. densum au
tem dicitur qd̄ habet multū de materia sub parua ex-
tensione. vn̄ rarefieri est minus de materia sub equali
extensiōe acqrere. Cōdensari vero plus de mā ꝛc̄. Ra
ritas vō est paucitas materie sub multa extēsione. den
sitas aūt est multitudo materie sub pauca extensione.
¶ Tertio nota: q̄ qn̄q̄ dr̄ corpus rarefieri iproprie. s. 3^m nōn^m
qn̄ ipȝ in p̄tibus suis abinuicē elongatur per subintroi
tū corporū aliorū extendentiū. sic q̄ appeat locū maio
rem occupare. ꝛ silr̄ condensari iproprie dr̄ si cōprimā
tur ꝛ cogant partes aliene iter partes suas recepte. ꝛ
sic postea appareat minorē locum occupare isto modo

spongia

spongia qñ comprimitur dicetur condensari: qñ iteruz
latera extendantur ⁊ ingrediuntur partes aeris replē
tes poros spongie medios dr̄ rarefieri: sed de ista con-
densatione seu rarefactione nihil ad p̄ns: q2 sunt modi
metaphorici ⁊ nō veri. Sed proprie rarefieri: est cor-
pus prius minus fieri maius nullo extrinseco ingredi-
pª ꝯ ente. ⁊ isto modo est de condensatione.

Tunc sit p̄ma ꝯclusio hm̄oi rarefactio est possi
bilis per calefactionē: ⁊ ꝯdēsatio per
frigefactionē. pz p experientiā de fiala ante adductam
sup ignem. nā aer calefit ⁊ rarefit sup aquā: ⁊ iterū re
frigidat: ⁊ vsq2 ad subduplū cōdensat: ⁊ de musto no
uo: qd̄ calefit: ⁊ ex ꝯñti rarefit intm̄ q rūpet vas nisi fie
ret aptura. Et de aqua bulliente apud ignē. replet. n. ca
2ª ꝯ lefacta intēse aliqñ totā ollā: ⁊ cū friditas modica sup
uenit ꝯdensat iterū ad subduplū. ❡ Scd̄a ꝯclusio: ꝯdē
satio pōt fieri p solā cōpressiōez absq2 hm̄oi alteratio-
ne preuia: pbat: cū ignis genitus ex straminibus occu
pet maiorē locū q̄z stramina. ⁊ penetratio dimensionū
sit ipossibilis: opz q aer cedat igni genito. quero ergo
an ꝯdensat: ⁊ sic habet propositū: vel pellit vltra aliū
aerem: ⁊ sic iterū aliū vsq2 ad celū: ⁊ sic per generatio
nē pui ignis oportebit celū mutare situ: nisi tunc dicat
q alibi precise tm̄ de aere ꝯuertit in corpus densum: ⁊
sic ignis genitus recipit in locū in quē alius aer qui in
densum ꝯuertitur dimisit: sed hoc est fictitiuz dr̄e. q2 se
querē q tu nō posses ex stramibus ignē generare nisi
3ª ꝯ alibi tm̄ de aere in densum ꝯuerteret q̄ntus esset ignis
a te genitus. ❡ Tertia cōclusio est: q ēt rarefactio est
possibilis absq2 hm̄oi alteratiōe p̄uia. pbat p p̄ceden-
tem cōclusionē: q2 condensatio est possibilis. ergo ⁊ ra
refactio sine hm̄oi alteratiōe. ꝯñtia tenet. ⁊ añs pbatū
2 est ante. ❡ Ex alio: q2 si aer ꝯuertit in aquā que occu
pabit minorē locū q̄z aer corruptus. nō est dubiū quin
oportebit aliū aerē rarefieri ne maneat vacuū aut seq
3 celū: sicut prius arguebat. ❡ Et tertio pz ꝯclusio p ex
perientiā: q2 si vas eēt obstructū ⁊ semiplenū vino: ⁊ i
alia medietate aere semiplenū ⁊ fiat foramē īferi⁹ exi-
4ª ꝯ bit multū de vino ⁊ fortiter: eo q aer intus existēs suffi
ciēter rarefit ⁊ replet locū. ❡ Quarta ꝯclusio. hm̄ rare
factio fit per noue quātitatis generationē. condensatio
vero per p̄terite quātitatis corruptionez: pz q2 corpus
qd̄ rare fit magis extendit. ⁊ dimēsio extēs nō ē res q̄
extēdit. vt dicit p̄mum notabile. igit opz q ista dimen-
sio maior generet. tenet ꝯñtia: q2 sicut eadez caliditas
nō reddit rem magis calidā vno tp̄e q̄z alio intensiue:
ita eadē dimēsio nō redderet eandem rem vno tp̄e ex-
tensiorē q̄z alio: nisi sibi aliqd adderet: ⁊ noua q̄ntitas
adgeneraret. ꝓportiōabilr̄ arguit de condensatione.
Dubiuz ❡ Sed ꝯtra istā ꝯclusionem instabit quis fortissime sic
di. Sit per te q quātitati bipedali adgeneraret quāti-
tas pedalis: ⁊ p eaz corpus rarefiat ⁊ vocet mā seu cō
positū ꝑtiale: qd̄ quātitatē aduenientez in se recepit. a.
❡ Et arguit sic. a. mā iam iformatur quantitate pedali
ante nō iformabatur ea: sed erat cum alia materia sub
quātitate bipedali: vt pz p casum. ergo ante informaba
tur aliqua pte q̄ntitatis bipedalis. ꝯñtia pz: q2 cū erat
sub quātitate bipedali aliq̄ pte illius quātitatis infor-
mabat: ⁊ tunc sit ista ps. b. ⁊ tunc arguit sic. b. ps quā
titatis bipedalis prius iformauit materiā a. ⁊ istā po-
stea nō iformabit. ergo trāsiuit de mā a. ad aliam mate
riā. ergo de subiecto in subiectū. ❡ Ista ratio est mihi
℟ multū difficilis. ⁊ iō sufficit mihi mouere eam ⁊ pba-
biliter euadere. ❡ Alij aūt soluant eam q diligentius
eā intuent. pōt ergo dici vno modo. q in rarefactione
quātitas tota preterita corrūpitur ⁊ sequēs maior ge-
nerat: ⁊ h̄ forsitan est securior solutio: ⁊ tunc soluta est
rō: q2 verū ē q a. mā erat añ sub pte quātitatis bipeda
lis materie: ⁊ placet q sub b. sed tñ b. quātitas nō trā-
siuit ad aliā materiā: q2 ipa simul tota q̄ntitas materie
precedēs. a. ē corrupta. ❡ Sed instatur statim contra
hoc: q2 caliditas rarefaciēs nō est apta nata quātitatē
corrūpere: sz potius generare. Pōt dici q verū ē: q de
p se quātitatē nō corrūpit: sed bene corrūpit minorē:
vt possit generare maiorē. q2 minor est via in maiorē:
mō nō est iconueniens: q habito fine eēssent media q̄
erant ꝓpter istū finē: vt q cū generat quantitas maior
corrūpat minor. ❡ Aliter pōt dici ⁊ satis profūde ne Alio
scio an sufficienter: sz vt dixi sufficit mihi solum moue- modo
re. Prio q materia non est extensa nisi rōne q̄ntitatis:
⁊ ex ꝯñti nō hz partem extra partez s̄m situm nisi per 2
quātitatē. ❡ Scd̄o q materie sūt certe ⁊ finite ptes:
sic q nō potest in infinitū extendi: imo q materia que
est sub forma ignis est tm̄ rara q nō potest vlterius ra 3
refieri. ❡ Tertio q si i corpore dēso sūt plures mate-
rie simul sub eadē quātitate: tamen illa quātitas soluz
īheret vni eaꝝ. exemplū. pono q in aere: pedali sit du-
pla materia ad materiā: que ē i pedali ignis. dico ergo
q solū materie pedali illa quātitas inheret: ita q non
īheret aliis duobus: pedalibus materie: sz alia duo pe-
dalia materie sunt simul cū illa eadem quātitate: ⁊ s̄z
eūdē sitū. ❡ Quarto. q in rarefactione materie qui- 4
bus quātitas prior non inherebat extenduntur ⁊ sitū
distinctū acquirunt contra situm materie cui quanti-
tas p̄cedens inherebat per nouā quātitatem in eis ge
nitā. ❡ Per hoc dicit facile ad rōnē: ⁊ conceditur: q
a. materia iā iformatur quātitate pedali: ⁊ negat ꝯñia:
igit ante informabat aliqua parte quātitatis bipeda-
lis: q2 lz iuxta dicta ante erat cū ea s̄m situm: simul tñ
quātitas ei nō īherebat: ⁊ sic lz illa quantitas bipeda-
lis eadē maneat. tñ semper manet in eadem parte pe-
dali materie adequate: ⁊ sic nō trāsit accidens de sub-
iecto in subiectū: ⁊ credo q consequenter dicendo hec
opinio est defensabilis.

Quātū ad scd̄m articulū ē primo notandum. q pᵐ no.
augmētatio potest capi duplr̄. Uno mo
do generaliter pro omni mutatiōe ad quātitatē maio-
rem. Et p oppositū diminutio p omni mutatione eius-
dem ad quātitatē minorē: ⁊ sic capiuntur. 5° physicoꝝ T. cō.
a pho ca. 3. Alio mō restringitur augmētatio ad muta 18.
tionē qua viuuz per intus susceptionem nutrimenti fit a. 1. cō.
maius: ⁊ sic capit a pho in isto primo. ❡ Scd̄o notā- 25. vs-
dū est: q termini de predicamento quātitatis ꝯnotan- q̄z ad
tes mensurā: vt bicubitū tricubitū ⁊ cōsimiles nō pre 43.
dicant de primis substantijs nisi rōne extensionis: vn- 2ᵐ noᵐ
de siue sub extensiōe bicubita sit multa mā siue pauca
eque bene corpus habens mām dicitur bicubitum.

His premissis sit hec p̄ma ꝯclusio. rarefa pª ꝯ.
ctio ē ꝓp̄e motus ad quāti
tatē. probat sic. motus ꝓpter quē de primis substātijs
variant termini de p̄dicamento q̄ntitatis de necessita-
te ⁊ de p se est ꝓprie ad q̄ntitatē: sed rarefactio est hu-
iusmodi. ergo ⁊c. maior est de se nota. ex 5° physicoꝝ. T. cō.
minor declarat: q2 si corpus pedale rarefiat: ad rarefa 18.
ctionem sequitur de per se: q postea est maius pedali: ⁊
prius erat pedale. Nec valeret si qs diceret: q post nō
haberet plus de mā q̄z prius: ⁊ ideo non deberet dici
maius pedali: sicut nec prius: ⁊ ratio dicta est in nota
bili. ❡ Scd̄o: q2 termini de p̄dicamento q̄ntitatis non 2
cōnotant habere multā aut paucā mām: sed soluz esse
tantū vel tm̄ extensum. ❡ Scd̄o motus quo de per se 2ᵐ
noua quantitas producit est de p se ad quātitatem ra-
refactio

refactio est hmōi.ḡ 7c̄.maior p3 ō sc: sicut eni est mo-
tus ad q̈litatē quo producit qualitas.ad vbi quo acqui
2° ̂2 ritur locus:quare similiter est i quātitate : 7 minor p3.
ꝑ vltimā conclusionē precedētis articuli. ¶ Secunda
ↄclusio ē hec.ꝙ ↄdensatio est motus ꝓprie de predica
mento q̄ntitatis.p3.sicut cōclusio precedens. Cu3.n.he
Dub^m mutatiōes sint opposite.op3 ꝙ sint eiusdē predicamē-
ti.cū ↄtraria sint eiusdē generis. ¶ S3 qs instabit di-
cens.rarū 7 dēsu3 sūt de quarta spē qualitatis. ergo cō
densatio 7 rarefactio erūt de p̄dicamēto qualitatis.
ↄñtia tenet.q: sunt motus ad q̈litatē.s.raritatē 7 dēsita
tem. 7 vltra.sūt motus ad q̈litatē.ergo non sunt motus
2^m ad q̄ntitatē.cuius oppositū est dictū. ¶ Confirmat sic.
mutatio inter raritatē 7 dēsitatē est alteratio.ergo con
densatio 7 rarefactio nō sunt motus ad quātitatē.ↄñā
tenet.q: alteratio nō est motus ad q̄ntitatē.añs p3.q: ē
mutatio inter qualitates ↄ̄rias cū raritas 7 dēsitas:vt
T.cō. dictū est sint q̈litates 7 sint ↄ̄rie.vt vult phus.2° huius
8.7.io ca.1°. ¶ Tertio sic.omnis calefactio ē alteratio. ergo
3^m ois rarefactio ē alteratio. 7 vltra ergo nulla rarefactio
est motus ad q̄ntitatē.vltima ↄñtia est nota. 7 p̄ma de-
clarat:q: sicut calefactio est ad caliditatē: 7 ideo dr̄ al-
teratio:ita rarefactio est ad raritatē que ē q̈litas:vt di-
4^m. ctū est. ¶ Quarto rarefactio nō est motus . igit nō est
motus ad q̄ntitatē.ↄñtia ē nota. 7 añs declarat:q: mo
tus nō est ad illa q̄ acq̄runt per modū sequele ad alios
T.cō. motus:iō nō ponit motus ad primā spēm qualitatis.
18. 7° physicoꝝ.mō raritas acq̄ritur per modum sequele
R°. ad alios motus.puta ad remotionē p̄tiū vl̄ calefactio-
nem.igit rarefactio nō est motus. ¶ Pro solutiōe pri-
maꝝ rōnu3 est aduertendū.ꝙ in rarefactione duo pñt
ↄsiderari.vnū est quātitas motior q̄ acq̄rit. 7 s̄m hanc
est motus ad q̄ntitatē.Alio modo ꝑtes corpis abinui-
cem elongari: 7 magis distanter situari adinuicem. 7
s̄m hoc potest poni motus ad qualitatem . Cum enim
querimus quale est hoc: 7 dicitur rarum : concipimus
partes materie in eo esse paucas 7 abinuicem elonga
tas. 7 per oppositum dicatur de denso.

R° ad p̄m **Et iuxta** h̄ facile rñdetur ad p̄mū ↄcedendo ꝙ
raꝝ 7 densū sunt de quarta spē quali
tatis. 7 ꝙ cōdēsatio 7 rarefactio i ordine ad habitudi-
nē ꝑtiu3 substantie sunt de predicamento qualitatis:vt
dictū est:cū hoc tm̄ stat ꝙ sunt de predicamento quāti-
Ad 2^m tatis i ordine ad q̄ntitatē que acq̄rit vel deꝑditur: vt di
ctū est. ¶ Ad scdm̄ dr̄ per idem.ꝙ mutatio inter rari-
tatē 7 densitate3 est alteratio in ordine ad sitū ꝑtiū s̄b
stantie:vt dictū est.cū hoc tm̄ stat ꝙ sit motus ad quan
titatē in ordine ad q̄ntitate3 que acq̄rit vel deꝑditur. 7
ideo neget:ꝙ alteratio nō est ad q̄ntitatē.sed bene veꝝ
est:ꝙ alteratio eodē mō quo alteratio nō est ad quān-
tatē.nihil.n.reputo iconueniens ꝙ eadem mutatio sit
vno mō alteratio.Et alio mō cōsiderata sit motus ad
Ad 3^m q̄ntitatē.sicut non est iconueniens ꝙ eade3 mutatio sit
generatio 7 augmētatio. ¶ Ad tertiū ↄcedit ꝙ rarefa
ctio est alteratio.cū h̄ tm̄ stat ꝙ etiā sit ad quantitatem
ad 4^m vt dictū est. ¶ Ad quartū dr̄.ꝙ motus q̄nq3 capit stri
ctissime pro mutatiōe nō habita per modū sequele ad
aliā mutationē.Et sic sine dubio rarefactio nō est mo-
tus:imo nec augmētatio viuētis:q: de necessitate seq̄t
T.cō. alias mutatōes ad quas h3 sequelā. 7 sic capit motus
18. 7° physicoꝝ.Alio mō motus capit stricte ꝓ mutatiōe
successiua facta i subō.manente hoc aliqd in actu eodē
sub vtroq3 termino mutatiōis.ꝓpter quā de necessita-
tē o3 mutare terminos certi p̄dicamenti de primis sub
T.cō. stantijs.Et h̄ modo capit.5° physicoꝝ: 7 sic rarefactio
9.7.io est bene motus.Et iō iuxta dicta.p3 qd sit dicendu3 ad

rōnē. ¶ Tertia ↄclusio est.ꝙ capiēdo augmentatiōe3 3° ̂2
cōiter rarefactio est augmētatio.ista ↄclusio ꝓbat.ois
motus ad q̄ntitatē maiorē est augmētatio. rarefactio ē
motus ad q̄ntitatē maiorē.ergo rarefactio est augmēta
tio ↄñia tenet. 7 maior p3 ꝑ phm̄.5° physi. 7 minor p3 T.c.18.
ꝑ ↄ̄ne3 precedentē. ¶ Quarta ↄclusio est.ꝙ ↄdēsatio 4° ̂2
est diminutio capiēdo diminutionē mō ꝓportionabili.
ꝓbat sicut p̄cedens. ¶ Quinta ↄclusio 7 est ꝓbabilis. 5° ̂2
ꝙ rarefactio ē magis ꝓprie motus ad quātitatē q̄3 au
gmētatio stricte capiēdo sic.quāto ꝑ aliquem motum
magis ꝓprie acq̄rit q̄ntitas:tanto est magis proprie ad
q̄ntitatē.s3 ꝑ rarefactionē magis ꝓprie acq̄ritur quanti
tas q̄3 i augmētatiōe viuētis.igit est magis ꝓprie mo-
tus ad q̄ntitatē.maior vr̄ nota ex terminis. 7 minor p3.
q: i rarefactiōe simpl'r acq̄ritur noua q̄ntitas sine addi
tiōe q̄ntitatis ab extrīseco.In augmētatione aūt viuen
tis:esto ꝙ q̄ntitas sit maior.tm̄ fit supadditio noue q̄nti
tatꝯ ab extrīseco: 7 ꝑ istā fit alia q̄ntitas maior.mō vr̄ ꝙ
magis ꝓprie acq̄ratur q̄ntitas vbi acq̄rit sine additione
ab extrīseco q̄3 vbi acq̄rit ꝑ additionē q̄ntitatis extrin-
sece. ¶ Vltiā ↄclusio est capiendo augmētationē stri- 6° ̂2
cte.sic capit in isto p̄: rarefactio nō est augmentatio.p3 a.t.c.25.
ꝑ phm̄ in s̄ra. 7 per proprietates huius augmentatio- vsq3 ad
nis:q: ipsa fit ꝑ intus susceptionē.rarefactio nō.nā au 43.
gmentatio solū cōpetit viuentibus. 7 hmōi rarefactio
non:quare p3:ꝙ hmōi rarefactio nō est augmentatio:
7 hec de 2° articulo. ¶ His premissis respondetur ad
rationes. 7 breuiter rationes ante oppositum omnes
vadunt pro tertia ↄ̄ne scdi articuli: 7 ratio post opposi
tum arguit pro ↄ̄ne vltima eiusde3 articuli. Et hec sint
dicta de ista q̄ōne sufficienter 7c̄.

¶ Qm̄ aūt o3 p̄mū de materia 7 de vo-catis elemētis.T.c.xlij. Qō. xvi.

DEcimosexto querit.Vtꝝ omne p^m
agēs agat per cōta
ctū. 7 arguitur ꝙ nō.deus 7 agentia incor-
porea agunt. 7 tm̄ nō tangūt.ergo nō omne
agēs agit ꝑ ↄtactū.ↄñtia t3.añs ꝓ p̄ma pte
p3 ꝑ phm̄.ca.de actiōe dicētē.ꝙ est aliquod T.c.53.
agens ipassibile. 7 tale est incorporeu3.pro scdā ꝑte p3 54.7.55
q: tactus est solū rerū diuisibilium:cū oporteat vltima
esse simul.5.physicoꝝ.ca.4.in isto primo.ca. de tactu. T.c. 22.
¶ Scdō celū agit in ista inferiora 7 nō tangit ea. ergo t.c.44.
ↄñtia tenet. 7 añs pro p̄ma pte p3.q: illuminat 7 cale 2^m
facit ea.pro scdā ꝑte declarat:q: vltimu3 celi nō est si-
mul cū ipsis iferioribus. ¶ Tertio sic sequeret ꝙ nul 3^m
lū agens ageret in distans.ↄñs est falsum. 7 contra ex
perientiā. 7 ꝓbat consequētia.quia tangetur in distās
7 nō tangetur nisi per contactum. ¶ Quarto.seq̄t ꝙ 4^m
agens solū agit in passum s̄m superficie3 passi.ↄñs est
falsum: 7 ↄ̄ expientiā.probatur ↄñtia.cum s̄m sola3 su
perficiē tangāt. ¶ Cōfirmatur sic.q: si sic sequeret:ꝙ
sola supficies exterior agentis ageret.ↄñs est falsu3: 7
probat ↄñtia:q: ipsa solū tangit aut saltē s3 eam agēs
solū tangit. arguitur ergo sic:agēs nō agit nisi per con
tactū: 7 solū s̄m supficie3 tangit.ergo solū s̄m ea3 agit
7 vltra.ergo nō agit s̄m ꝓfunditatē sui:sed solum agit
s̄m eius supficiē. ¶ Quinto:q: visibile agit in visum 5^m
7 tm̄ nō tangit visu3.ergo.ↄñtia tenet. 7 añs pro amba
bus ꝑtibus notū est. ¶ Sexto si aliqđ agens agit for 6^m
tius i distans q̄3 in propinquu3.aliquod agens nō agit
per contactū:sed aliqđ agens agit fortius in distans q̄3
in propinquū.ergo.ↄñtia tenet.na3 si fortius agit in di
stans.ponat ergo ꝙ agat in ipsum actione : vt tria: 7 i
propinquū:i qđ agit debilius agat actiōe vt duo: 7 po-
nat actionem

natur actiõez vniformiter remitti: sequitur: q̄ qñ in propinquū cessabit agere: eo q̄ eius actio est remissa i duobus gradibus: tūc adhuc aget i distāś actione vt vnū.
¶ Et ex alio. si cōtactus esset causa actionis hoc eēt vt deferens virtutē agentis in distans: τ ex ꝯsequēti non posset agens in distans fortius agere q̄ȝ propinquuȝ. q̄ si fortius agit i distans ꝯtactus nō est cā actiōis: qđ est ꝓpositū. añs ꝓbaꝫ: p̄ q: celum aut sol in distans ab eo. puta i aerē apud nos generat caloreȝ: τ i spās medias
T.c.20. celestes sol hmōi calorē nō pōt ꝓducere: cū celū sit inalterabile. p̄mo celi 3° ca. ¶ Scđo: q: speculū ꝯcauum
2 fortissime ad aliquā distātiā calefacit: imo intm̄ q̄ incēdit: sic dicūt pspectiui: τ docet expientia: tñ apđ se nō generat notabilē caliditatē. ¶ Et tertio. q: adamaś fer
3 rū ab eo remotū attrahit. ītamē aliūt ꝓpinquū sibi mi
7m noris resistente attrahere non pōt. ergo hmōi agentia fortius agunt in distans q̄ȝ in propinquū. ¶ Septimo multa agunt in seipsa. ergo nō omne agens agit per cōtactū. ꝯñia tȝ. q: nihil tangit se. añs pȝ. p̄ de graui mouente se deorsum. 2° de aqua calida remota a calefaciente que se reducit ad frigiditatem. vt docet experientia.
Co. 37. τ 3° de aīa intellectiua que producit in se intentionem
τ.t.c.36. actum volendi cum talia in eadem non producantꝰ nisi ea coagente: vt hȝ videri in 2° de anima.

t.c. 44. **In oppositū** vr̄ eē p̄hs ca. de tactu. vbi vr̄ dicē. q̄ ad B q̄ aliq̄ agant τ patianꝰ adinuicē reqriꝰ q̄ se tāgant. ¶ In ista q̄ōne. p̄ p̄mittenda sunt notabilia τ suppōnes. in scđo articulo ponende sunt responsales conclusiones.

p̄m nom **Quātū** ad p̄mū articulum nota q̄ duplicia sunt agētia. quedā corpea: vt celū τ alia infe
2m nōm riora. τ q̄dā incorpea: vt deus τ intelligentie. ¶ Scđo nota. q̄ agētia corpea aliq̄ agunt in māȝ extrinsecā: vt calidū i frigidū: aliqua agunt aliq̄ modo in se: vt aīa in se ꝓducit suos actus cognoscēdi saltē itellectiua: graue mouet se deorsū. Et vt titulus sit magꝭ planus restringo ipsum q̄ itelligiꝰ de actione ꝓueniente ab agēte extrinseco seu de actione ꝓueniente in mācharacterm exteriorem.
3m nōm ¶ Tertio nota. q̄ hmōi agētia sūt duplicia. aliq̄ q̄ agūt actione reali: vt caliditas agens caliditatē. aliq̄ sunt q̄ agūt actione spūali. vt albedo ꝓducens spēm albedis.
4m nom ¶ Quarto nota. q̄ tactus dr̄ vno mō attributiue τ totalr̄ iproprie: τ attribuiꝰ rebꝰ icorpeis τ dr̄ res icorpea i distās alicui: qđ agit tāgere ipȝ: sic diceretꝰ. q̄ itelligētia mouens sperā lune tāgit ipāȝ. silr̄ q̄ deus tāgit mū
T.c.45 dū. Isto mō itelligiꝰ lr̄a Ari. ca. de tactu. Est āt vt agētia icorpea tāgant. est aūt vt sic mō dicto. est aūt vt nō: q: nō ꝓprie tāgūt. ¶ Alio mō tactus accipiꝰ ꝓprie τ attribuiꝰ corpibus: τ B tripl'r. s. strictissime τ vocaꝰ nālis. stricte. τ vocaꝰ tactus mathematicus: τ large seu i
t.c.44. proprie: τ vocaꝰ tactus metaphoricus. ¶ Tactus āt strictissime dictꝰ describiꝰ a p̄ho sic. q̄ ē diuersaꝝ magnitudinū hñtiū pōnē. quaꝝ vltima sūt sil'. τ sunt actiua τ passiua isimul. ¶ Ecce tres ꝯdiciōes hmōi tactꝰ. p̄ma q̄ sit in diuersas magnitudines que habeant sitū extra seinuicē. pp̄ illud mā τ forma nō tangūt se: q: nō hñt distinctū sitū. scđa q: vltima ipsoꝝ sūt sil'. τ tertia. q̄ iter se sint actiua τ passiua. Et pp̄ illā vltimā ꝯditionē ptes aeris ꝯsimiliter q̄litates nō tangunt se: q: non sunt actiue nec passiue vt sic adinuiceȝ. Tactus stricte dictus nō hȝ nisi duas ꝯditiōes p̄mas. Et isto mō medietates cōtinui eiusdeȝ tāgunt se. Sed tactus large τ metaphorice dictus est agens sua v̄tute passum attingens. Et sic tāgens nō opȝ tangaꝰ ab eo qđ tāgit. fm
.c.45 quē modū dic̄ p̄hs i lr̄a. dicimus. n. aliqñ tristantē tangere nos. puta qñ nos p eius tristiciā mouet ad passionem. ſȝ nō nos eum. tunc enim agit ipse in nos: sed non 5m nom
nos in eum. ¶ Quinto nota. q̄ Ari. nō voluit agens debere tangere q̄dlibet passum: qđ ab eo patiꝰ: q: hoc est manifeste falsum: prout satis arguunt rationes ante oppositum facte: sed potius aliqđ adminiculum: me 6m nom
diante quo agit in alia ab eo passa. ¶ Pro sexto notabili supponiꝰ q̄ per vacuū nulla pōt fieri actio. volo dicere. q̄ si in medio pleno per pedalem distantiam poneretꝰ magnus ignis τ magna aqua: τ postea ad imaginationem circūcirca destrueretꝰ mediū igne: τ aqua remanentibus in suo situ: q̄ tūc nullo mō ignis posset agere in aquā nec eꝯ. τ q: in illa suppōne cōsistit tota p̄m
virtus q̄ōnis: iđ eā fortius q̄ possuȝ ꝓbabo. ¶ Primo. q: ignis in hoc casu nō tangit aquā: τ actione eius nō pōt ad aquā ptingere. ergo nō agit i ipsam. ꝯña tȝ. q: si agit oȝ q̄ agat mediate. s. q̄ actio deferaꝰ per aliud ad passū: vel imediate. s. q̄ tangat passū: τ añs declaraꝰ.
¶ Primo. quia manifestum est: q̄ nō tangit: quia ante nō tetigit quādo erat plenum: τ nullus motus localis est factus alicuiꝰ coꝛꝑ: nec ptialis: nec totalis: nec mediū 2m
cōgregaꝰ alicui coꝛꝑ vt supponiꝰ. ergo adhuc nō tāgit.
¶ Scđo tāgens cū eo qđ tāgit dȝ hr̄e determinatū sitū i supficie tāgente: ſȝ sic nō est de istis. ergo nō tāgūt se. maior iductiue nō est i oībꝰ se tāgētibꝰ: τ minor manifesta ē: cū iter ea nulla sit habitudo supficiei. vnius ad 3m
supficiē alterius. ¶ Tertio. iter corpa tangētia se nullū corpus pōt recipi ipsis remanētibus in eodē situ: ſȝ iter illa corpus pōt recipi ipsis remanētibus in suū situ: ergo nō tāgūt se. maior nota ē in oībus. minor pȝ. q: inter ista pt poni corpus pedale sine B q̄ ipa mutēt sitū. p casum. τ sic pȝ maior p̄me rōnis tripl'r declarata. sed 2a ps añtis ꝓbaꝰ. q: agens i māmaterm quā nō tangit agit p fluxū sue v̄tutis ad ipāȝ. mō vacuū nō est hmōi v̄tutis receptiuū. ergo actio ignis i hoc casu nō pōt pertigere ad aquā. maior est manifesta i simili đ lumine. s. n. a lucido lumē ꝓduciꝰ in māmaterm distantē: hoc est: q: fluit per mediū ꝓpinquū. minor nota est cuȝ vacuū: aut non sit: aut sit de genere dimēsiōis: τ ex ꝯñti accidētis. tale āt nullius accñis ē receptiuū. τ p ꝯñs non recipit nec defert v̄tutē ignis. ¶ Secundo probatur: q: qua ratione 2m
ignis posset agere per paruū vacuum: posset τ per magnū: sed non potest agere per quodcūq̄ magnuȝ. ergo nec sufficit agere per paruū. maior manifesta est: cum magnū vacuū non plus resistat q̄ȝ paruū: cū etiā corpora in magno vacuo posita sint ita imediata: sicut i paruo. quare nō est potior ratio in vno q̄ȝ in alio. añs minor pȝ. q: tūc ignis posset agere per quācūq̄ distantiā 3m
si i quolibet magno vacuo possȝ agere. ¶ Tertio agēś i materiam exteriorem debet ad ipsum habere certum sitū: sed corpoꝝ in vacuo non est determinatus situs. ergo ꝯñtia tenet. τ antecedēs pro p̄ma pte pȝ. q: aliter nō esset ratio: quare non in infinitū remote ageret. Et pro scđa parte pȝ: q: i vacuo: nec est sursū: nec deorsuȝ: T.cō.
nec alie differētie positiōis. q̄rto physicoꝝ: τ ex alio: 76.
q: ignis τ aqua i isto casu nec tangunt se: nec ꝓprie distant. ergo nullū situȝ habent. ꝯñtia videturꝰ esse nota. τ añs pro prima parte est notū: τ ante probatū. p scđa parte declaraꝰ: q: iter ipsa non est distantia. cum nihil sit iter ipsa per casum: q̄re non distant. eadē parś añtis T.cō.
ꝓbaꝰ: auctoritate p̄hi. 2° de aīa. dicentis contra Demo 74.
critū: q̄ si esset vacuū musca existens in celo non possȝ videri: eo q̄ p vacuū non possȝ eē actio aliq̄: nec specie Dubm
rum visibilium multiplicatio. ¶ Sed diceres. illa duo sūt immediata: τ sunt contraria. ergo maxime poterūt iuicem agere. ꝯñtia tenet. vt vr̄. τ añs pro p̄ma pte pȝ. q: iter ea nulla est distātia nec aliqđ mediū. ergo sunt

imediata

2m imediata.per casum.pro 2a parte est notum. ¶ Secun
do.omnia contraria seinuicem tangentia possunt inui
cem agere:illa sunt huiusmodi.ergo rc̃.ꝯñtia est in de
rȳ.maior nota est de se.ꝛ minor pꝫ.q2 vltima illorum
ad pm sunt simul.ergo tangunt se.añs pꝫ.q2 non distant.

Ad primū dr̃.ꝯcedēdo ꝙ sūt ꝯ̃ria ꝛ imedia-
ta ꝛ negat̃ ꝯñtia.q̃ ĩfert:ꝙ maxi-
2m me poterūt agere:ꝛ causa quare nō pñt dicta est.quia
nullū habent situm adinuicem q̃ situs.tñ principaliter
reqrit̃ ad actionē transeuntē ĩ mãꝫ exteriorē. ¶ Ad 2m
ꝯcedit̃ maior.ꝛ negat̃ ꝙ ipsa tangunt se.Ad ꝓbationē
dicit̃ ꝙ stante tali imaginatiōe oporteret ad diffinitio-
T.cō. nē contiguorū addere ꝙ vltima sunt simul. ꝛ habeant
22 certū sitū adinuicē:ſꝫ phs.5.physicoꝝ supponēs ꝙ nō
possit eē vacuū nō curat vltimā ꝑticulā apponere:mō
lꝫ vltima illoꝝ ex casu sunt simul.tñ nullū hñt sitū adi
p.ꝯ̃ uicem:ꝛ ideo nō tangunt se nec sunt contigua.

Quātū ad scðm articulū sit p̃ma ꝯ̃.agēs incor-
poreū nō agit per ꝯtactū ꝓprie dictum
sui.pꝫ.q2 non hꝫ vltimū:qð tñ reqrit̃ ad hoc ꝙ proprie
tangat.dico notāter ꝓprie dictū:q2 bene agit ꝑ ꝯtactuꝫ
ĩproprie dictuꝫ expressum in p̃nº quarti notabilis.dico
2 ꝯ̃ ꝛ notanter sui:q2 motor spere lune bene agit ꝑ cōtactū
alterius.puta spere lune ĩ ista iferiora:cū luna agat per
hmōi ꝯtactū ꝛ sui motū:cuius motus motor ē cã mō
qcdd est cã cause est causa causati.q̃re motor in ista in
T.cō. feriora agit.ꝛ hec ꝑ ꝯtactū spere lune. ¶ Scða ꝯ̃.qðli
44. bet agens ĩ aliqð passum siue ꝓpinquū siue distans tā-
ꝛ 45. git ipsum tactu largo modo dicto.pꝫ ꝑ quartum nota-
3 ꝯ̃ bile:q2 tangit ipsum sua virtute:q2 aliter ĩ ipsuꝫ nō age
ret:ſꝫ ð his duab9 ꝯ̃nibus nō curauit Ar. ¶ Tertia ꝯ̃
ꝛ risalis.Oē agēs corporeū agēs ĩ mãꝫ exteriorē agit
ꝑ ꝯtactū corporis sibi imediati.ꝓbatur sic.nullum ta-
le ageret ĩ hmōi mãꝫ nisi tāgeret.ergo per ꝯtactū agit.
ꝯñtia nota est.ꝛ añs pꝫ.q2 si nihil tāgeret:tūc circa ipꝫ
eēt vacuū:vel saltē esset in vacuo ad bonū ĩtellectuꝫ:ꝛ
T.cō. ex ꝯñti nō ageret .ꝑ suppōnē primi articuli. ¶ Hec est
44. ꝯclusio quā ĩtendebat Ari. ¶ Correlarie seqt̃.oē agēs
ꝛ 45. agēs ĩ distans agit in ꝓpinquū.pꝫ per ꝯ̃neꝫ.dato enim
pm cōm ꝙ nō:seqtur ꝙ nō agit per ꝯtactū. ¶ Scðo seqtur.ꝙ
2m cōm omne agens actiōe quā de ꝑ se ꝛ imediate ꝓducit:for
tius agit ĩ ꝓpinquū q̃ꝫ in distans.iō est.q2 cū agēs per
cōtactū agat multiplicando suā virtutem circa se.ista
virtus ꝯtinue vadit remittēdo:qð ꝓbatur sic.nam cuꝫ
ĩ distans non ꝓducatur:nisi prius ꝓducat̃ in ꝓpinquū
per correlariū p̃cedens.oꝫ ꝙ ĩ ꝓpinquū recipiat̃ eque
forte.Itē cuꝫ ꝓpinquū ꝓpinquius sit agenti: ꝛ ex ꝯñti
ad tantā distantiā agens magis pōt.oꝫ ꝙ ĩ ipo fortior
actio ꝓducat̃: ꝛ non solū eque fortis.pꝫ etiā expientia.
nā ignis idem calefactibile q̃to ꝓpinquius ponit̃ tan-
to ipsum fortius calefacit.ꝛ adamas idē ferrū q̃to pro
pinquius tanto velocius attrahit.Et dr̃ ĩ correlario no
tanter.quā imediate ꝓducit:q2 lꝫ sol caloreꝫ ꝓducat in
aere ꝛ ĩ terra:non opꝫ ꝙ distanter a terra tantū calorē
ꝓducat q̃tū ꝓducit sup terrā.Et rō est:q2 sol calorem
nō imediate ꝓducit:ſꝫ lumen: ꝛ ideo q̃to est aliqd soli
ꝓpinquus tanto de ꝑ se est eius lumine magis illumina
tū.ꝛ ad illā calefactionē non solū ꝯcurrunt radij sola-
res.ſꝫ etiā reflexio modo sup terraꝫ est reflexio maior:
quare caliditas generat̃ ĩtensior. ¶ Dicit̃ etiā de ꝑ se:
q2 lꝫ radij a speculo ꝯcauo reflexi ꝓpe speculū ð ꝑ se de
berent generare ĩtensiorē calorē.tñ cum magis distāt
a centro speculi ĩtensiorē caloreꝫ ꝓducunt.ꝑꝑ ipsorum
maiorē ꝯcursū ꝛ vnionē:lꝫ etiam quilibet radius sit de
bilior q̃ꝫ prope speculum fuerit:fortiorem ꝛ ĩtensiorem
tamen generant calorem.

Ad rōnes ĩ ꝯ̃riū factas. ¶ Ad p̃mā dicit̃ ꝙ
Ari.nō loqbat̃ ð agētibus incor ad pm
poreis:sed corporeis.quomodo autem tangunt incor- T.c.45
porea: ꝛ q̃uo nō pꝫ ĩ qōne. ¶ Ad scðaꝫ dicit̃.ꝙ lꝫ celū ad 2m
nō tangat ista iferiora in que agit.tñ per cōtactuꝫ agit: ad 3m
q2 tāgit sperā ignis: ꝛ per illā vltra ĩfluit. ¶ Ad tertiā
negat̃ ꝯñtia qua infert̃:ꝙ agens nō ageret in distans.
Ad ꝓbationē dr̃:ꝙ lꝫ nō tangat distans.tñ tangit sibi
ĩmediatū mediante quo ĩ distans agit: ꝛ sic adhuc agē
do ĩ distās agit per ꝯtactū. ¶ Ad quartā negatur ꝯña
qua infert̃ :ꝙ agens solū ageret in passum ſꝫ supficiē: ad 4m
ꝯcedit̃ tñ ꝙ solum ſm supficiē tangit : tñ tangēdo per
ipsam supficiē pōt sua ꝓfunditate etiā in ꝓfundū passi
producere actioneꝫ: ꝛ sic adhuc actio fit per cōtactum:
q2 per supficiē tāgētē. ¶ Eodē mō ad cōfirmationem
dicit̃ negando ꝯñtiam: ꝛ ꝑ solaꝫ supficiem tangentem
agens ageret.Et ad formā ꝯcedit̃ ꝙ nō agit ſꝫ ꝯtactū
.i.ꝑ cōtactū: ꝛ ꝯcedit̃ ꝙ per solā supficiē tangit: nega-
tur tñ ꝯña.ergo ꝑ solā supficieꝫ agit.nam vt dictum est ad 5m
per illā supficieꝫ tangentem quelibet ps agētis p̃t age ad 6m
re vna cum toto. ¶ Ad quintā rñdet̃ sicut ad scðaꝫ:ꝙ
lꝫ visibile nō tangit.visum tñ tangit mediū ꝛ virtute il
lius ꝯtactus agit ĩ visū. ¶ Ad sextā negat̃ añs.s.ꝙ ali
quod agens fortius agit ĩ distans q̃ꝫ ĩ ꝓpinquū.loquē
do ð actiōe quā ꝓducit ð ꝑ se imediate. ¶ Ad p̃mā ꝓ
bationem ꝯceditur:ꝙ sol generat calorē ĩ distās :puta
in regioneꝫ elementarē.ꝛ non ꝓducit ipm ĩ celū.ꝛ cau-
sa est:q2 celū non hꝫ mãꝫ caloris susceptibilē.mō actio
nes actiuoꝝ sunt ĩ patiente disposito.2º de aia.lumē tñ
qð celo producitur:sicut in istis inferioribus itensius T.c.24
producitur in celū q̃ꝫ ĩ istis ĩferioribus: ꝛ sic adhuc sol
fortius agit ĩ ꝓpinquū q̃ꝫ in distās:caloreꝫ etiam non
agit imediate:ſꝫ mediante lumine:q2 ipsū nō producit
nisi vbi mãꝫ ĩuenit caloris receptibilē. ¶ Ad scðaꝫ:pꝫ ad 2m
quid sit dicendū ꝑ scðm correlariuꝫ scði articuli.nā hoc
est de ꝑ accñs ꝑꝑ maiorem radioꝝ vnionē. ¶ Ad t̃tiā ad 3m
dr̃:ꝙ adamas forti9 attrahit a propinquo q̃ꝫ a remoto:
qð docet expientia.nam si idē ferrū sibi propinquus ap
proximet̃ velocius mouebit̃ q̃ꝫ si remoti9 ab eo pona-
tur:vt dictum est:ſꝫ ꝙ aerem aut stramē nō attrabat h̃
est rōne ꝯuenientie specifice:quā hꝫ cum ferro ꝛ nō cū
aere aut stramine. ¶ Ad septimā breuiter ratio ē solu ad 7m
ta per scðm notabile. ¶ Ratio post oppositū est pro t̃-
tia ꝯclusione scði articuli .Et hec de qōne.

¶ Vident autem hoc modo dicentes.
T.c.xlviii. Questio.xvii. primum

DEcimoseptimo querit̃. Utruꝫ
ideꝫ pōt agē ĩ
seipm.ꝛ arguit̃ ꝙ sic auctoritatib9.pº ē phi T.c.16.
9º metha.vbi phs vult ꝙ ĩtelligere scire ꝛ
velle dñr actōes ĩmanētes.vl' q̃ dñr imanē
tes.eo ꝙ manēt ĩ passo: ꝛ h̃ ñ q2 sic ois opa
tio eē ĩmanēs vl' ꝙ manēt ĩ agēte: ꝛ tūc idē agit ĩseipꝫ
qð ē ꝓpositū. ¶ Scðo arguit̃ auc̃te phi.8.phy.vbi di 2m
cit ꝙ aia mouet seipaꝫ ꝛ mouet̃ a seipa:nec valeret si q̃s T.c.27.
diceret ꝙ aia moueret ꝛ corp9 moueret̃: ꝛ ēt motū.nā ñ 28.ꝛ.30.
solū mouet̃ corp9:ſꝫ aia cū corpe ĩ motu aialis. ¶ Ter 3m
tio arguit̃ auc̃te Cōmenta.3º celi.cōmē.28.dicētis qð la
pis mouet se ĩq̃tuꝫ grauis.ꝛ mouet̃ inq̃tū est ĩ po9 ife
ri9: ꝛ addit qð forma ipsi9 grauis mouet iq̃tū ē forma
ꝛ mouet̃ inq̃tuꝫ ē in mã.q̃ expsse ꝯcedit ꝙ idē mouet
seipm ꝛ mouet̃ a seipso:lꝫ ſm diuersas rōes. ¶ Quar
to arguit̃ auctoritate phi.2.physi.diffinientis naturam.
Nā est qð est p̃ncipiū mouēdi ꝛ qescendi eius ĩ q̃ ē ꝛc̃.
ergo

ergo natura est principiū actiuū motus totius cōpositi.
& ex cōñti sui ipsius: cū totum cōpositū nō possit moue
ri: qn etiā moueret tam nā que est forma: q̄ nā que est
mā: motis.n.nobis mouent oia que sūt i nobis.2.phy
sicor. ¶ Quinto arguit rōne. aqua calefacta reduc̄ se
ad frigiditatem. ergo agit in seipsam: cōñtia tz: q: i h ca
su aq̄ agit & eadez patit: añs pz: q: nō vr̄ q generet fri
giditatē i aq̄ remota ea a calefaciente nisi ipsamet aq̄.
¶ Sexto. itellectus agēs producit in intellectu possibi
li actū itelligendi. 3. de aīa. ca. 2. & sm rem idē sunt itel
lectus possibilis & itellectus agēs. ergo sm rem agit i
se: cōñtia tz: & añs p̄ro pma pte pz. p̄o 2ª pte pz: p catho
licos q dicūt aiaz intellectiuā diuersis rōnibus esse in
tellectū possibilē & agentē. ¶ Septimo. naz re vera in
tellectus i se agit, pponens cceptus: & alios hm̄ act⁹. g
agit in se: cōñtia tz: & añs pz: q: ipse vel obiectū itelligi
bile pducit ea: si ipse hr̄ ppositū: & nō pt dici q obiectū
extra faciat. nā cū agere sit nobilius q̄ pati: albedo vl
nigredo ad extra eēt nobilior itellectu: qd nō est dōm.
¶ Octauo. voluntas i se libere pducit actum volendi. g.
cōñtia tz: & añs pz: q: si nō: sz ab alio extriseco i eo pdu
cat: seqtur q nō est plus libera q̄ queuis alia potētia
passiua: qd nō est dōm. pbat tn̄ cōñtia: q: hm̄ obiecta ex
teriora sp mouēt iq̄ztū pñt. & sz eorz actionē voluntas
recipit actū volēdi sine h q agat. g necessitat ab obie
ctis exterioribus. q̄re tollit eius libertas. ergo &c.

T.c.48 In oppositū arguit auctoritate phi p̄ hu⁹
voleris pba re q sile nō pōt
agere in sile: q: dic̄ q sequeret: q idē ageret in seipsuz:
& pbat q hoc sit ipole: q: tunc qdlibz corrūperet seipz
agendo in se. Item tunc nihil esset imobile: q: qdlibet
2m moueret se: modo illa sunt icōuenientia. ¶ Secundo
T.cō.p̄. ad idē ē auctoritas phi. 7. physi. dicentis: q oē qd mo
3m uet: mouet ab alio. erao nō a se. ¶ Tertio per diffini
T.c.17. tionē po⁹ actiue & passiue positā. 5⁹ & 9⁹ meta. vbi phs
Com.2. describēs potētiā actiuaz dicit: q est pn̄m trāsumēdi
alterz iq̄ztū alterz. ergo idem respectu sui non est potē
tia actiua. silr potētia passiua est pnm trāsumendi ab al
tero inq̄ztū alterz. ergo idem respectu suipsius non est
potētia passiua: & tenēt ambe cōñtie: q: idē respectu sui
4m nō est alterz. ¶ Quarto auctoritate Cōmentatoris 9⁹
Com.2. meta. dicētis. mani m esse q nihil agit i se nec patit a se.
5m ¶ Quinto auctē phi. 8. physicorum. vbi dicit sic. Oē qd
T.c.30. mouet seipz: aliud qdem mouet: aliud autem mouetur.
&40. volēs q simplr sit ipole idē mouere & moueri a seipo.

T.c.57 Quia duplex est actio. quedam perfectiua. & que
dam corruptiua: vt dr̄. 2. de anima. de sensi
bus. ca. p̄. ideo in questione prima videbitur an idez po
p⁹ 2 test agere in se actione perfectiua. 2⁹ an idez potest age
pm re in se actione corruptiua.

p⁹ supp⁹ Quātū ad pm sit p⁹ 2 h. idē mouet seipz & agit in
se ō p se tāq̄ pncipale actiuū actiōe pfe
ctiua. ¶ Pro dclatōe cōnis supponēdū ē q agēs & pas
sū debēt eē eiusdē generis & eiusdē māe: qd sic itelligo
q si agēs sit extēsū: opz q passum sit extēsum. pz p̄ hu
T.c.53. ius. ca. ō actiōe. vbi Ari. dicit. Quecūq nō cōmanēt i
54. 2m mā faciūt incōpossibilia entia. ¶ Scdo idem pbat sic:
q: agēs semp pducit qūo est ipsum. si ergo ipsuz sit ex
tēsum pducit extense. cōñtia tz: & añs pz: q: actio agētis
est similitudo ipsius: quare opz eam p eius modū pdu
3m cere. ¶ Tertio: q: nō vr̄ alia rō pp quā ignis nō agit i
celū: nisi q: nō sūt cōsimilis materie. ergo reqrit q iter
agens & passuz sint māe cōsimiles subaliter: & q si vnū
2⁹ supp⁹ sit extensū q aliud sit extensū. Ex quo seqt hec 2ª sup
positio: q itelligibile non pōt in virtute ppria pducere
ppriū actus intelligendi: pbat q: intelligibile presen

tatum sensui semper est diuisibile. intellectus aūt indi
uisibilis: quare non sunt eiusdem māe seu generis. er
go vnum nō potest agere in aliud p suppōnem pceden
tem. ergo intelligibile nō potest pprie agere in intelle
ctum: quare nec pōt pducere ppriū actum itelligendi:
eo q talis semper recipitur in intellectu. Istis sic stan
tibus pbatur cclusio sic. intellectus de pse pducit i se
pprium actum intelligendi. ergo actione pfectiua idez
de pse agit in seipsum. cōñtia tz: eo q actus intelligendi
est perfectio intellectus: añs probat sic. q: vel produ
cit ipsum intellectus vel intelligibile: mediante fantas
mate: vel intellectus vna cum fantasmate & intelligibi
li: si primum aut vltimū hr̄ ppositū. s. q cum ille actus
de p se pducat in itellectu ab aliqbus causis: & nō sine
hoc q itellectus coagat: seqt q intellectus de p se agit
istum actū in se: nō pōt dici scdm. per scdm suppositū:
itelligibile. n. aut fantasma nō potest in virtute propria
producere actū itelligendi: vt in eo dictū est: eadem cō
clusio pz de volūtate in se libere actū volendi producē
te: vt argutū est ante oppositum: & itelligo tanq̄ princi
pale actiuū post ipsum deū. deus eniz in qualibet actio
ne agit vt agens pncipalissimū: sz eius actione presup
posita iter cetera agentia: intellectus & voluntas i istis
actōib⁹ agūt vt ē pncipalissime actiue: & ipe sine dubio
sunt hmōi itellectiōis itellectus: volitiōis volūtas pn
2⁹ 2 cipalia passiua & subiecta. ¶ Scda cclusio ē. q i mul
tis aliis casibus agit idem i seipsuz pfectiue vel de p ac
cidens p modū sequele vel mediate: pz per auctorita
tes & rōnes i pncipio qōnis adductas: & pñt adhuc ad
duci alie auctoritates. pmo. Cōmētatoris. 8. physicor Cō.28
dicēns. nullus. n. dubitat qn aial mouet ab aīa: & q aīa
ē motor & corp⁹ motū: ex cōñti aīa de p accñs ad motū
corpis mouet se: & ibidē dicit: aīa. n. que est mouens in Cō.30
aialibus distinguit a corpore sz diffinitionez ab eo qd
est motū: lz non distinguatur per esse. Item 2⁹ Cōmen Cō.r.
tator & Ari 7. physicor dicūt q nutrimentū nō moue
tur ad nutriendū nisi cū est in aliqua dispōne cum nu
triēdo nec ferrū ad magnetē: vbi expresse voluit q fer
rū alteratū a magnete: & nutrimentū a mēbro nutrien
do virtute actiui sui coagēte mouet ad ipsuz: ergo tale
nutrimētū mouet se & mouet a se saltē ōp accñs. ¶ Ter 3m
tio ad idē est auctoritas phi 2⁹ de aīa dicētis. q aīa est T.cō.
causa corpis sm triplex genus. s. cause efficiētis forma 36.
lis & finalis: ergo est cā motus local' corpis: & ex cōñti
sui ipsius: cū corpus nō possit moueri nisi simul moue
tur qcqd est i eo. pz ergo q i multis valde casibus idē
pfectiue agit i se: qd est ppositū. Sed aliqui valde for Dubm
titer nitunt illas cclusiones improbare diuersis rōni
bus: quarū alique tacte sūt post oppm: & alias duas ad pm
ducūt fortiores: quarz prima est: si sic vt tu dicis seqtur
q idē respectu eiusdē erit in actu & in potentia: cōñs est
incōueniens: q: si sic idē esset calidū & non calidū. naz T.c.r
si respectu caliditatis esset in actu: actu esset calidus: &
si respectu eiusdē eēt in potentia esset non calidum. pz
auctoritate Cōmētatoris. 9. meta. di. q actus & poten p a.6.
tia sūt opposita & n̄ possibilia simul stare: & notat Arz. T.cō.
hoc satis illud describens actū q est existere rem non ri.
ita: sicut dicimus potentia: & probatur cōñtia: nā agens T.cō.
agit sm q est in actu 8⁹ physicor: & iō calefaciens est 22.
actu calidū & passiū patit sz q est in potentia ab eodē 3.phy.
actiuo vt calefit nō actu: sz potentia calidū. si ergo cale 17.
facit idē & calefit: mouet & mouet idem respectu eius 2m
dē. s. termini motus erit in actu & in potētia. ¶ Scda T.cō.
rō est h: q: si sic sequtur q nulla esset via ad ccludendū 86.
sepationē & imobilitatem primi motoris: cōñs est cōtra 12.me.
phm. 8. physicor: & pbat cōñtia. q: diceretur q pmus 41.
moto:

motor inheret celo & mouet celū de per se: & mouet de p accidēs ad motū celi: h enī per dicta p3 nō esse incō-
R ueniēs. ¶ Ad pmā illarū dubitationū dr̄ q aliqd pōt
dici actu respectu alicuius dispōnis tripl'r. Primo. quia
illā formalr in se h3: vt calidū diceret in actu hñs cali-
ditatē. Scđo mō: l3 nō habeat in se illū actū formalr ē
tñ actu per aliquē actū supiorē quo pōt illu3 pducere:
vt motor lune l3 nō sit in actu per motū quē facit in spe
ra lune: est tñ in actu per actū superiorē. s. per suā subaz
que est actu superior. Et 3° mō q sit in actu per aliquā
qualitatē receptā seu virtutē īductā ab aliquo illorum
duoz actuū nūc dictoz. Exemplū. vt cū sperma generat
asinū nō est actu asinus: nec est in actu superiori q3 est
esse asinū: sed est actu p actū sibi īfluxū ab asino gene-
rāte: qui est actu pmo mō: virtute cuius act' pōt agere
ad generatione3 asini. Similiter est aer i gñatione aia
liū ex putrefactione ḃtute celi. ¶ Per hec dr̄ ad rōne3
q nihil est incōueniēs q agēs in se sit in actu per actū
superiorē respectu actus quē pducit: vt intellectus vel
volūtas pducēs in se actū intelligendi vel volēdi ē in
actu sua essentia: que est actus supior q3 sit actus ītelli-
gēdi vel volendi: & q sit in potentia ad actū illū quem
Cō.26 pducit: & sic dic Cōmē. 3. celi. q simul est idē actu gra
t.28. ue p grauitatē: quā h3: & in potētia deorsum: & iō per
actū grauitatis mouet se ad actū essendi deorsū: h3 q
aliqd esset in actu formalr illo ad quē est in potentia ē
Cō.r. impolē: & hoc notat cōmētator. 9. meta. auctoritas aūt
t.xi. phī. 8. phycoz. q dicit q agēs agit inquātū est in actu
t.c.22. nō d3 ītelligi q agēs semp debeat eē in actu illo vl' cō-
simili actu quē agit: sed sufficit q sit in actu supiori q
pōt actū istū quē pducit pducere: & sic vltimate nega
tur pñia qua inferebat q idē respectu eiusde3 esset in
actu & in potētia ad actū scđm: vel in actu supiori: & in
pō ad actū quē per istū in se pōt pducere. ¶ Ad scđm
ad 2m dr̄ q adhuc manet via ad pcludēdū imobilitatē & se-
parationē pmi motoris: puta per eius īfinitatē. virtus
enī infinita nō d3 eē in magnitudine finita: & hāc via3
etiā ostēdit phs in. 8. phycoz. ¶ Itē aliter: q2 p se est p
t.c.79 us eo qđ est per accidēs: ideo in pmo motore nō debet
t.80. poni aliqua dispositio que nō est necessaria ad mouere
modo moueri nō est dispositio necessaria motori ad h
q moueat: ideo pmus motor in mouēdo nō d3 moue-
ri. maior declarata fuit & minorē declarat Aristo. q2 si
t.c.37. oporteret mouēs moueri vel hoc esset eadē specie mo
38.& tus: & sic docens adisceret q falsum est. vel alia spē. h
39. iterū nō est dicēdū vt Ari. deducit: quare per predicta
nō tollit phī pcessus. ¶ Tertia cōclusio est. q impos-
3a 2 sibile est idē esse totale agēs & totale passum respectu
eiusdē actiōis: imo quantūcunq3 sit prius dictum idem
posse agere in se: tñ necesse est q aliqd pcurrat in agē-
do: qđ nō cōcurrit in patiēdo vel econuerso: & hāc pne3
tenebat phs. 7. physicoz. vbi dicit q oē qđ mouetur mo
T.c.i. uetur ab alio. pbat pmo. q2 ad oēm actionē: pma cā cō-
currit in agendo: que nō cōcurrit in patiēdo. ergo pclo
vera. pñia tene3. & añs manifestū est: q2 pma cā in oēs
effectū scđs e cōcurrat: vt dicit doctor de causis: & tñ im
mobilis & imutabilis existit. vt hr̄. 8. phyco. & .12. meta.
t.c.86. sed credo q Ari. itendebat aliō. s. q adhuc in oī actio-
t.c.41. ne rerū aliud est totale agens & totale patiens preter
deū: & ideo pbat cōclusio sic. nā oe agens est aut volū
tariū aut cognoscitiuū: aut nō voluntariū: sed naturali
ter sine cognitione agens si sit agens voluntariū vt do
nihil patit: si itelligentia citra deū cōstat q nō agit in
se nisi pcurrēte in se actiōe pme cae: alr intelligentie in
feriores essent ita simplices sicut deus: qđ nō est cōce-
dendū. si aūt fuerit homo. aut eius volūtas p3 q agē-
do in se actū volitionis cōcurrit cognitio: cū voluntas
nō ferat in incognitū: & illa nō cōcurrit in patiēdo. er-
go patet q in omni agēte volūtarie: aut ē totale agēs:
aut totale passu3. ¶ Si aūt fuerit agens cognoscitiuū
& pducit in se cognitionē: vt sensus vel itellectus: p3 q
sensibile pcurrit in agēdo: qđ nō cōcurrit in patiendo.
¶ Si autē agens fuerit naturale sine cognitione: tunc
in istis iferioribus cōcurrit semp mā pma in patiendo:
que nō pcurrit in agēdo. in motibus aūt celestibus spe
re motū aut influentias recipiētes easdē in se nō pdu-
cunt. ergo cum nō sint alia agētia aut passa: p3 q indu
cendo in oībus impossibile est idem esse totale agēs &
totale passum ad intellectū prius positum. Nōdū

Quantum ad 2m articulū nota q aliqd age-
re in se actione corruptiua pōt in
telligi dupliciter. Uno mō. s. de p se & directa intentio-
ne. Alio modo de per accidēs: & per modū sequele.

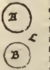
Tunc sit pma pclo hec. nihil agit in se actione
corruptiua de p se: p3 q2 qlibet ens di p a pclo
ligit se pmanere. vt prius dictū est. ¶ Cōfirmat. na3 si
sic. seqr q appetitus nālis erraret. pño est falsu3. vt pri
us dictū est. & pbat pñia: q2 erronee ageret: cū ad sui
destructionē de p se seipm disponeret: & hāc pnē credo
phm intēdisse in isto pmo: cū de actione 2rioz loque- t.c.48.
bat: que corruptiua est: qđ et p3 et alio: q2 subdit si idē
ageret in se nihil esset incorruptibile. ¶ Scđa p. nulli 2a 2
incōueniēs est idē agere in se actiōe corruptiua: de per
accidēs: aut rōne ptis. p3. q2 sicut in aīali qñq3 cor mi-
nus calefacit alia mēbra: q̄re aīal agit vna sui parte in
aliā actionē disponēte ad corruptionē. Et hec de scđo.

Ad rōnes ante oppositū factas oēs sunt pro
pmis duabus pñibus. ¶ Ad rō- Ad pm
nes in oppositū ad pmā auctitatē phi p huius dr̄. q in t.c.48.
tellexit primā pclusionē scđi articuli. ¶ Ad scđam Ad 2m
auctoritate3. s. phi. phy. 7. dicit q est pro tertia pclone T.c.p.
primi articuli. ¶ Ad tertiā dicit q phs per illā diffini Ad 3m
tionē potētie actiue: aut etiā passiue nō intēdit q semp 7. m. 17.
agens debet esse alterū a passo: sed solū q inter totale 9. me. 2.
agens & totale passum debet esse quedā alteritas di- Ad 4m
cta in tertia cōclusione primi articuli. ¶ Ad quartam
dicitur sicut ad secūdam. Et hec de questione.

¶ Eodem textu vbi supra. Qō. xviij.

Queritur 18° Utrū simile possit age pm
re in sibi sile. ¶ Et argr
p q sic. q2 actio vl' fit rōne silitudinis vl' dis-
silitudinis: si silitudinis: habet ppositū: q2
quāto aliqua sunt siliora: tāto fortius inuicē agēt: forti
ficata enī cā fortificat effectus. Nō pōt dici q fiat rōne
dissimilitudinis: q2 pure dissilia nō agūt adinuicē: vt al
bedo nō agit in lineā phō p huius. ¶ Scđo sile forti
ficat suū sile. g agit in ipm. pñia t3. q2 fortificare ē age t.c.49.
re. añs p3. p medicos dicētes: q sile additū sili facit ip 2m
su3 sile. ¶ Cōfirmat. 2rū vnū fortificat aliud. g a for-
tiori vnū similiū fortificat reliquū. pñia tenet. & añs ē
phi. pmo meteoroz. ptrariū circūstās suo ptrario forti
ficat ipsum. ¶ Tertio. magis calidū agit in minus ca-
lidū. ergo. pñia tenet. q2 ambo calida sunt similia. añs 3m
docet experiētia. ¶ Quarto. vnus oculus agit in aliū.
ergo simile agit in sile. pñia tenet: q2 siliudo est terrū 4m
diuersarū eadem qualitate: modo tales duo oculi ha-
bent easdem qualitates. añs p3. q2 vnus eoz videt ab
alio. ¶ Quinto. ignis agit in aerē. ergo. pñequentia t3. 5m
q2 ignis & aer sunt ambo calida. antecedēs patet. quia T.c.16.
ignis est siccus & aer humidus. ergo sua siccitate agit
in aeris humiditatē teste phō. 2. hui'. ¶ Sexto minus 6m

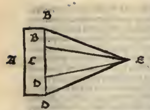
agit in maius.ergo a fortiori sil'e pōt agere in sibi simi-
le.ꝯñtia tenet.per loci a minori.añs pꝫ.q: in reactione
7m minus agit in maius. ¶ Septimo.frigiditas remissior
gñat frigiditatē intēsiorē.ergo ꝯñtia nota est.ꝛ añs pꝫ
in hyeme:cū frigiditas aeris itēdit frigiditatē aque in
tantū ꝙ aquā cōgelat: ꝛ tñ certū est:ꝙ frigiditas aeris
est remissior ꝙ̃ frigiditas aque:cū aer maneat leuis ꝛ
rarus aqua aūt pp intensaꝫ frigiditatē fit densa ꝛ gra-
8m uis. ¶ Octauo.lumina cādelaꝝ duoꝝ totaliter ꝯsilia
seinuicē intendunt.ergo ꝯñtia tꝫ.ꝛ añs pꝫ.q: talia duo
9m itensius illumināt mediū ꝙ̃ vnū. ¶ Nono.aer potest
generare caliditatē ignis.ergo caliditas eius pōt age-
T.c.25. re in caliditatē sibi sil'eꝫ.añs pꝫ.per phm.2.huius dicē-
tē.ꝙ aer generat ignē ex terra:cū ex duobus elementis
nō hñtibus symbolū fit tertiū: ꝛ tenet ꝯñtia:q: calidi-
10m tas ignis est maior ꝙ̃ aeris.si ergo aer eā generat agit
intensius ꝙ̃ ipsemet hꝫ:q̄re opꝫ ꝙ agit in sil'e. ¶ Deci
mo.quāto est minor resistētia ꝛ melior dispositio passi:
tāto magis debet fieri actio:ſꝫ qñ passuꝫ est total'r agē
ti sil'e est minima resistētia ꝛ optima dispositio passi. ꝛ
ex ꝯñti fortissima debꝫ eē actio inter sil'ia.maior pꝫ de
se: ꝛ minor pꝫ.q: vnū siliū.nō hꝫ resistentiā respectu
alterius. ¶ Cōfirmaꝛ.ignis pōt itroducere caliditatē
in aquā:qñ est resistētia.ergo a multo fortiori poterit:
quando aqua est sibi assimilata ꝛ non habet respectu
eius resistentiā.ꝯñtia tenet.cum resistentie magis im-
11m pediant actionē ꝙ̃ iuuent ad eandem.añs est notum.

¶ Undecimo.sint.a.ꝛ.b.ignes sūme cali
di ꝛ habeat a.calefacere.c.vsq3 ad summū
ꝛ addaꝛ ei b.queriꝛ vtrū agit in.c.caliduꝫ
sūme vel nō.si diciꝛ ꝙ sic sequiꝛ ꝙ vnū si
miliū agit in reliquū:si dr̃ ꝙ non:incōue-
niēs ē:q: sequiꝛ ꝙ duo ignes eque fortes
nō plus possunt ꝙ̃ vnus eoꝝ per se puta.
a.ꝛ.b.ꝙ̃.a. ¶ Duodecimo.ignis calefacit
12m ferrū magis ꝙ̃ ipsamet calidus est prout docet expiē-
tia sensibilis:cū g̃ tāta caliditas introducta est sic ha-
bet ignis vlterius aget in omne sil'e.g̃ ꝛc̄. ¶ Decimo-
13m tertio caliditas que ē in aere aduenicte medio frigido
circūstāte seipsaꝫ intendet.ergo a fortiori sil'e potest in
tendere simile.antecedens patet.quia nō videtur vnde
illa caliditas intendatur: nisi q: medium circunstans
frigidum actionem caloris repercutit ad ifra.ꝛ ex hoc
caliditas eius fit maior.ꝛ ex consequenti actio calidi-
tatis aeris est in ipsummet aerem ꝛc̄.

t.c.48. **In oppositum** est phs ca.de actiōe qui
dicit:qd̄ ois sil'e non pōt
agere in sil'e. ¶ In ista q̄ōne erūt duo articuli. In prio
premittēde sunt aliqūe distinctiones ꝛ ꝓbabiles sup-
positiones. In scd̄o ponēde sunt responsales ꝯnes.

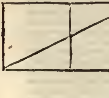
1m nōn. **Quantum** ad primū articulū prio nota ꝙ ti
tulus q̄ōnis intell'r de actione ꝓ-
prie dicta.s.que est iter qualitates primas ꝯrias.vñ de
actione spūali coloꝝ:aut alioꝝ nihil ē ad pñs. ¶ Se-
2m nōn. cundo nota.ꝙ cū similitudo sit ꝯuenientia aliquoꝝ in
qualitate vel in gradu vel in agere nihil est incōueniēs
aliq̄ eē sil'ia in vna q̄litate: ꝛ in alia dissimilia:vt ignis
esto ꝙ est sil'is aeri in caliditate:tñ est dissimilis eidem
in siccitate:ꝓpter qd̄ adhuc restringi debet titulus q̄ō-
nis.s.vtrū qualitas alteri qualitati similis agit in eam.
vel sic.vtrū subiectū alicui sil'e agit in suū sil'e ſm illaꝫ
qualitatē ſm quā est simile ei:nullus enim dubitat qn
possit agere simile in suū sil'e ſm illā qualitatē ſm quā
est ei dissimile:vt ignis sil'is aeri bene agit in aerē sua
3m nōn. siccitate. ¶ Tertio nota ꝙ aliqd pōt dici sil'e alicui tri
pliciter. Uno modo eo ꝙ cōuenit cū eo in qualitate so-
lum. Alio modo magis stricte:q: est ei simile in q̄lita-
te: ꝛ in gradu.pmo modo caliditas:vt decēꝫ diceretur
similis caliditati duoꝝ graduū.scd̄o mō aūt diceretur
solum similis caliditati:vt decē. Tertio modo dicitur
similis cōuenientia in qualitate: ꝛ in agendo per illaꝫ
qualitatē:sicut dicimus ille ignis sil'r calefacit sicut ille. 4m nō.
¶ Quarto nota.ꝙ refert loqui de agēte ꝛ passo in pnci
pio actionis: ꝛ in fine. Nā in pncipio debet esse aliqua
lis dissimilitudo.alias nullo modo agerent.in fine v̄o
est maior similitudo.alias autē agēs frustra egisset nisi
per actionē eius passuꝫ sibi quodāmodo eēt assilatus.
¶ Quinto nota.ꝙ cū agēs trāsmutat aliqd sua actiōe 5m nō.
sunt in eo tria ꝯsiderāda.terminus a quo qui abijcitur:
terminus ad quē qui introduciꝛ: ꝛ subiectum patiens.
De sint distinctiōes q̄ōnis qbus positis accedo ad sup 1a sup.
positiones:quaꝝ prima est hec. Eadem qualitas nūe-
ro sine eius intensione vel remissione:pōt quādoq3 eē
in mā magis rara: ꝛ qñq3 in mā magis densa.ꝓbaꝛ.nā
ꝓbatū est ante ꝙ per solā cōpressionē pōt fieri cōden-
satio: ꝛ ex ꝯñti,virtus corporis que cōdensaꝛ nō inten
diꝛ.tenet ꝯñtia:q: si tēderet esset alteratio vna cuꝫ cō-
pressiōe:cuius oppositū supponiꝛ ex ibi ꝓbatis. ¶ Cō Cōfirmaꝛ 2o
firmatur sic:per solā cōpressionem nulla portio mate-
rie acquirit plures gradus forme ꝙ̃ ante habuit:ergo
per solam cōdensationem nunꝙ̃ fit intēsio.ꝯñtia tenet
ex eo:quia qd̄ fit intēsius plures gradus forme acqui-
rit in eadem materia.añs patet.q: sola cōdensatio nisi
cōcurrat aliud.puta alteratio nullā qualitatē primam
generat. ꝛ ex alio.q: in cōdensatione gradus q̄litatis:
que sunt in vna parte materie non intrant aliam partē
materie.ergo in rei veritate virtus nō intendiꝛ:cū nec
noua virtus generet nec virtus antiqua aliquam ptēꝫ
materie faciat intensius talem. ¶ Confirmaꝛ tertio.si
corpus tepidum in quo sunt simul caliditas ꝛ frigidi- Cōfirmaꝛ 3o
tas cōdensetur per aduersarium dicentem ꝛ cōdensa
tio facit qualitatem intensioreꝫ sequeretur ambas qua
litates intendi.puta tam caliditateꝫ ꝙ̃ frigiditatē:qua
re sequitur ꝙ simul tēpore cōdensationis due qualita-
tes opposite in eodem corpore intenduntꝛ: ꝛ ꝙ idē ca-
lefit ꝛ frigefit. ꝛ hec videntꝛ impossibilia. ¶ Quarto. Cōfirmaꝛ 4
q: eque itensa frigiditas pōt qñq3 esse in terra:sicut in
aqua.ergo suppositio vera. ¶ Secūdo supponiꝛ ꝙ ea 2a sup.
dem virtus vnita puta caliditas ꝛ frigiditas est fortior
ꝙ̃ ipsa dispersa.ꝓbatur auctoritate.experientia. ꝛ rō-
ne.auctoritas est phi pmo meteoroꝝ.dicētis eā in ter
minis. Experiētia ē q: verisimile: ꝛ credo ꝙ sil'r sit ve
rū:ꝙ in aere sit itensior caliditas ꝙ̃ in manu hominis
cuius ratio est:q: ꝓpter intensam aeris caliditateꝫ aer
est leuis actu.manus autē hominis grauis ꝓut notuꝫ
est ꝛ tñ calidior ad sensum indicatur manus hois quā
aer cuius causa nō pōt esse alia:nisi q: caliditas in ma
nu hominis est in materia dēsiori: ꝛ sic est magis vni-
ta. ꝛ ideo fortior est ꝙ̃ ipsa vel sil'is dispersa existēs in
aere:imo ꝙ̃ alia multitudo intēsior in materia rara di
spersa. ¶ Tertio ratione sic.quia supponitur ꝙ agens
fortius agit per lineam breuiorem ꝙ̃ per longiorē.pꝫ.
ad experientiā:q: fortius calefaceret res propinquas
idem ignis ꝙ̃ easdem remotas: ꝛ ita dictū est in mate
ria de tactu. Tunc vt magis sit planum vocetur virtus
actiua.a.ps eius media.c.b.ꝛ.d.partes extreme.e.pūt
eius passi in quem debēt agere. ꝛ arguitur sic.b.ꝛ.d.in
materia densiori agunt in.e.per lineas breuiores ꝙ̃ fa
ciunt:qñ sunt in materia rara.ergo agūt fortius in ma
teria densa.consequentia tenet.per suppositionem:q:
eadem virtus ad idem passum per breuiorem lineam
fortius agit.antecedens declaraꝛ ponēdo ꝙ ab extre-
mitatibus

mitatibus mãe dense
ptrahãt linee ad.e.s.
ad punctũ passi: z vo
cent linee.b.e.d.e. z
alie ptrahãt ab extre
mitanbus eiusdẽ mãe
rare ad eũdẽ punctũ
scilicet.e.z vocent ẽt
b.e.d.e.tũc cõstat q
b.e.d.e.linee in raro
sunt longiores q̃z.b.
e.z.d.e.in denso: z p
illas lineas agunt.b.d.ptes.ergo in raro agunt p lon-
giores lineas q̃z in denso.ꝯñtia tenet de se.z añs p se-
cũda pte: similr supposito q quantitas rara sit extensa
fm extensionẽ totalis linee.b.d.z quãtitas densa fm
quãtitatẽ partialẽ.d.b.z añs pro pma parte declarat
demõstratiue: qz cõstat q inter angulos.d.z.d.angu-
lus.d.ppinquior puncto medio.e.est maior angulo re
cto: qz est obtusus: eo q linea.e.d.sup basiz.b.d.causat.
duos angulos equales duobus rectis. vt pz p tredeci-
mã primi euclidis: z nõ est perpẽdicularis: vt de se pz.
igit cũ angulus.b.d.e.triãguli iterioris sit minor recto:
oz altũ sibi collateralẽ esse maiorẽ recto.ergo latus sibi
oppositũ est maius.per.18.pmi euclidis: qõ est ppositũ
ergo latus vel distantia.d.e.in raro est maior q̃z.d.e.in
denso: qõ erat pbandũ.igit pz.z c̃.suppositio secũda be
ne difficilis z eodẽ mõ argueret in quocũqz situ situa
retur.e.punctus ad minus respectu vnius extremitat̃
3ª sup. agentis.b.c.d. ¶ Tertia supponit.licet non multum
faciat ad pñs q caliditas cũ siccitate sibi pportionata
fortius agit q̃z cũ humiditate. illã suppositionẽ dicunt
medici dicẽtes q siccitas est lima caloris.i.acuens ca-
lorem. Secũdo pbatur experientia: qz ferrum parum
calefactũ multo fortius manũ hominis lederet q̃z face
ret aqua multo intensius calida vel alia materia humi
da. Unde in estate videmꝰ q quecũqz sicca calida for-
tius calefaciũt q̃z quecũqz humida: esto q sint ĩtẽsius
calida. verũ est q hac suppositione nõ ĩdigemus nisi p
pter magis sniam declarare z materiã magis dilata-
4ª sup. re. ¶ Quarto supponit q virtutes eque fortes z eius-
dẽ speciei equales effectus pñt pducere patet: qz dato
q nõ põt vna tñ quãtũ alia: tunc nõ sunt eque fortes
ex alio.nã que eẽt ratio: q ita fortis calefactio pcede-
ret ab.a.sicut pcedit a b.z tamẽ.a.cõtinue agens in eã
dez materiã nõ posset tantã caliditatẽ generare: sicut
℞ b.nõ appet causa aliqua. ¶ Huic rõni quidã respõdẽt
subtiliter.q supposito q caliditas.a.z caliditas.b.eũ-
dẽ punctũ passi cõtactũ.puta.e.eque velociter caleface
rent approximata eidẽ: nõ tñ opz si.a.sit: vt quattuor.
z.b.vt quinqz.q equales caliditates vltimate pduce
re possint: z est ratio: qz pducta caliditate: vt q̃ttuor.a.
cessabit: eo q passuz sibi assimilauit in gradu.z.b.tunc
adhuc vltra aget.eo q nõ sit passum sibi assimilatum.
Cõtra ¶ Hec rñsio nõ valet.pmo: qz nõ fm quãtitatẽ qualita
tis in se pducit effectus: sed fm quãtitatẽ virtutis acti
ue fm quã agit in tale: z taliter dispositum passum: vt
nõ fm quãtitatẽ lucis in se pducit lumẽ in medio: sed
fm eius quãtitatẽ in posse illuminare mediũ magis dia
phanũ vel minus diaphanũ: sed he virtutes in agẽdo
caliditatẽ respectu pũcti.e.sunt eque potẽtes.ergo quã
2m diu vna tãdiu alia calefaciet: imo z quãtũ vna tantuz
alia. ¶ Secũdo ꝯseruet deus tãtã calefactionẽ in gra
du cõtinue respectu.e.puncti subtractis ambabus cali
ditatibus nõ est dubiũ quin in.e.producetur caliditas
vt qnqz: z nõ minus pducitur nunc ab.a.ergo z c̃.ma
ior pz.qz exquo calefactio tãta quanta est.b.potest re-
spectu.e.in gradu: vt quinqz: si ꝯseruaret z pduci eũ:
z minor pz: qz nõ plus põt talis calefactio conseruata
a deo imediate q̃z si cõseruaretur ab eo mediate calidi 3m
tate.a.vel.b. ¶ Tertio posito q lumen sit precipue tã
tũ calefactiuũ: sicut.a.vel.b.ita q ineq̃li tpe in.e.pdu-
cat vnũ gradũ: sicut.a.vel.b.querit vbi terminabit eiꝰ
actio.si dicas q ad quinqz: z.a.eadẽ rõne respectu pũ-
cti.e.tantũ faciet.si dicas q ad quattuor: ꝯ: non minus
põt lumen q̃z.b.per casuz: sed.b.actio terminat ad gra 4m
dum: vt quinqz.ergo z.a. ¶ Quarto.quãdiu est ꝯrie-
tas inter actionẽ.a.z actionẽ puncti.e.stante q sit pro
portio maioris inequalitatis actionis.a.super actionẽ.
e.durabit actio: sed quando.a.in.e.punctuz corporis ra
ri pduxit caliditatẽ vt quattuor: adhuc ẽ ꝯrietas actio
nis.a.ad actionem puncti.e.ergo cum adhuc sit ppor-
tio maioris inequalitatis: adhuc durabit actio.ma-
ior nota de se.z minor patz: quia supposito q caliditas
vt quattuor sit caliditas remissa: cum erit introducta in
e.pũctum materie rare non erit: ita fortis in calefacien
do: sicut est caliditas in materia densa ipsius a.per sup
positionem secundam.ergo magis frigefaciet.c.calidd
vt quattuor quã.a.in his enim in quibus est caliditas
remissa inuenitur frigefactio cũ calefactione: z quan-
to maioratur calefactio tanto remittit frigefactio: z si
magis infrigidat z minus calefacit.c.q̃z.a.actiones eo
rũ sunt cõtrarie: qõ sufficit ad pbandum. ¶ Confirma
tur.caliditas vt quattuor ipsius.c.impedit calefactiões
ipsius.b.qz resistit ei: z quia equales sunt precise cale-
factiones.a.z.b.ergo etiam adhuc resistit calefactioni
ipsius.a.ergo.a.non cessat agere.maior patz.quia sunt
dissimilia.b.z.c.in vno gradu.z minor patet p casum. 5ª suppõ
¶ Quinto supponitur q virtus actiua prima: sicut cali
ditas vel alia qualitas huiusmodi existens in materia
rara potest producere sibi simile in gradu.probatur: qz
caliditas in quacũqz materia fuerit potest aliqualez ca
liditatem generare in passum sibi approximatum saltẽ
si fuerit vltra medietatem latitudinis caliditatis.ergo
potest sibi similem caliditatem generare in gradu.pro
bo ꝯñtiã: qz introducta aliquali caliditate: vt vno gra-
du.facilius põt itroducere scdm: cũ actiuitas manet ea
dem vt supponitur: z resistentia est minorata: z adhuc
fortius eadẽ rõe poterit generare tertiũ z quartũ vsqz
q produxit sibi sile in gradu: qz semp vt dictũ est resi-
stẽtia sit minor z virtus actiua manet eadẽ. ¶ Sexto 6ª suppõ
supponit.q questio itelligatur de actione qua imedia
te introducunt huiusmodi qualitates prime. Unde si
vnũ lumẽ aliud intendit aut nõ: nõ est ad nostrũ propo
situm ad pñs. ¶ Sed diceres tamẽ.vtrũ duo lumina Dubiuz
similia in eodẽ medio pducta intendunt se. ¶ Dico q ℞
non.ratio du[illegible]quia talia lumina non faciunt vnum
lumen: sed quodlibet eoꝝ manet distinctum ꝯtra aliõ.
ppter qõ z faciunt duas vmbras: vt dicunt pspectiui
qõ nõ facerẽt si eẽnt vnũ lumẽ. ¶ Ex alio patet idem:
qz si facerent vnũ lumen multo intensius: cũ per illud
videatur vtrũqz lucidoꝝ quodlibet eoꝝ deberet appa
rere multo intensius lucidũ q̃z si solũ esset ibi vnum lu
cidum.cõsequẽs est cõtra experiẽtiã: qz nõ appet plus
lucida vna cãdela decẽ aliis accẽsis q̃z si sola eẽt accẽ-
sa.z pbatur ꝯsequẽtia: qz species lucis.puta lumẽ eẽt
multo intensior in oculo: quare multo intẽsius deberet
representare lucidum. ¶ Secũda ratio est: qz si talia
duo lumina facerent vnũ sequitur q si mediũ eẽt ali-
quale vniforme: sicut in aere: z ponerent ipsa abinuicẽ
distare per decem pedalia q in medio inter ea deberet
eẽ lumen ita intensum vel intensius: sicut esset proprie

vnũ istoꝝ solũ illuminatiuũ.ꝯñs est cõtra experiẽtiã: q: litterã quã legere ꝓpe vnũ istoꝝ solũ illuminatiuũ nullo mõ posses legere ĩ medio taliũ duorũ distincte ab eis.ꝓbaᵗ tñ ꝯñtia: q: si faciũt vnũ tñ mediũ vł plus ꝙ̃ mediũ latitudinis luminis vnius addeᵗ in fine quĩ pedalis latitudini alterius: q̃re sit totũ aggregatũ ita itẽsũ vł intensius: sic esset ꝓpe vnũ ipsoꝝ solũ illuminatiuũ ĩ terminis: q: sit qđlibet ꝓpe se illuminet: vt.20.ꝛ in fine quĩtipedalis.vt.15.tũc.15.gradus luminis istius vnius adderenᵗ in fine quĩ pedalis lumini alterius: ꝛ tũc fieret latitudo vt triginta in medio puncto: que est mł'to maior ꝙ̃ latitudo: vt.20.qđ vnũ istoꝝ solũ illuminatũ faceret ꝓpe se: ꝯcedo tñ ꝙ bene faciũt mediũ intensius illuminatũ diuersis luminibus denoĩatiõe vulgariũ ꝓp qđ ſm illũ modũ oportebit negare hãc ꝯsequẽtiã. hoc mediũ est intensius illuminatũ.ĝ h3 vnũ lu-

20 illuminatiuũ 15 x

x 15 illuminatiuũ 20

7ᵃ supp: men intẽsius. ¶ Septimo supponiᵗ ꝙ vnũ ꝯriũ fortificat aliud per antiparistasim.nõ solũ hoc facit partes eius vniendo: imo etiã nouã qualitatẽ gñando.p3 per phm.2.meteoroꝝ ſm diuisionẽ alberti dicentẽ.ꝙ gutte in gñatione grãdinis ꝑ antiparistasim cõgelanᵗ.p3 q: hmõi gutte nõ cõgelanᵗ nisi per realẽ gñationẽ frigiditatis. ¶ Ex quo sequiᵗ ꝙ tñ caliditas nunꝙ̃ gñat

Corrᵐ frigiditatẽ nisi de per accidẽs: ꝛ ꝙ frigiditas que ꝑ antiparistasim intendiᵗ multiplicat de se radios frigiditatis gñatiuos: quos tñ caliditas a nã sua nõ patiaᵗ trãsire in suũ subm: s3 reflectit eos ĩ ipsũ sub3 frigidũ a q̃ mł'tiplicanᵗ: ꝛ sic reflexi gñant frigiditatẽ itẽsiorẽ quo mł'tiplicabunᵗ.ex q̃ 3ᵒ seqᵗ ꝙ sic idẽ põt coagere: ꝛ reflectẽdo se scip3 itẽdẽ: frigiditas enĩ in hoc casu seipsã itẽdit in generãdo radios frigefactionis. Et hoc de p̃ arti.

pᵃ ꝯ **Quantum** ad scđ3 sit pᵃ ꝯ hec sił'e alteri in q̃litate tñ bñ agit in ip3.p3: q: magis calidũ sua caliditate bñ calefacit minꝰ calidũ ꝓut

2ᵃ ꝯ expiẽtia docet. ¶ 2ᵃ ꝯ.actiõe reflexa eadẽ caliditas bñ intẽdit seipsã.p3 pmo de caliditate in puteo: ꝑ antiparistasim in hyeme intẽdẽte seipsam iuxta dicta in alia

3ᵃ ꝯ suppõne. ¶ Ex quo sequiᵗ 3ᵃ ꝯcł'o.ꝙ actione reflexa sił'e in qualitate alteri: ꝛ in gradu põt agere in ipsũ.p3 ꝯcł'o: q: eadẽ rõne qua spẽs a ꝯrio reflexa in sub3 frigidũ a q̃ exiuit ipsius frigiditatẽ itẽdit: ꝛ sic ipsa frigiditas itẽdit seipsã iuxta p̃dicta in precedẽti ꝯne.põt eadẽ spẽs reflexa in ptẽ aliã sił'em in gradu parti a qua ẽ multiplicata eius frigiditatẽ intẽdere: cũ nõ sit potior rõ: imo apparet hoc magis ꝯueniens: ꝙ̃ ꝙ frigiditatẽ eãdẽ numero itẽdat: a qua exiuit. ¶ 4ᵃ ꝯ.ꝛ magis diffi

4ᵃ ꝯ cilis in ꝓposito est hec.ꝙ actione directa sił'e alteri in q̃litate ꝛ in gradu ſm q̃litatẽ ſm quã est ei sił'e agit in ipsum.ꝓbaᵗ sic caliditas in mã densa existẽs põt ꝓdu

4 cere etiã caliditatẽ itensiorẽ ꝙ̃ ipsamet est.ĝ põt agere

A in sibi sił'e in gradu.ꝯñs t3.q: postꝙ̃ ꝓduxerit sibi sił'e3 in gradu: ex quo ꝓducet intẽsiorẽ ꝙ̃ est ipsa adhuc vlt̃

5 aget: ꝛ ex ꝯñti tũc aget in sił'e in gradu.aliis stantibus

B suppõnibus ꝓbaᵗ demonstratiue sic.sit caliditas certe intẽsionis.puta vt quattuor in mã dẽsa ꝛ voceᵗ.a. ꝛ capio aliã caliditatẽ in mã rara huic caliditati eq̃ fortẽ in agẽdo.qđ est bñ poł'e voceᵗ.b.hec.n.de necitate erit intẽsior ꝙ̃.a.dato enĩ ꝙ nõ: ꝛ est in mã rara: ĝ virtus in mã rara est eque fortis: sicut ipsa est vel sibi sił'is in mã dẽsa: qđ est ꝯ scđam suppõnẽ: cũ ĝ ex dicta suppõne os ꝙ sit intẽsior dato qđ sit vt quĩꝗ̃.grã exẽpli: tñ arguaᵗ. Oẽs ṽtutes eque fortes pñt eq̃les effectus ꝓducere: ꝑ quartã suppõnẽ.a. ꝛ.b.sunt hmõi ꝑ suppõnẽ.ĝ pñt eq̃les effectus ꝓducẽ: s3.b.põt ꝓducere caliditatẽ: vt quĩꝗ̃ ꝑ quĩtã suppõnẽ: q: põt ꝓducere sibi sił'em in gradu.ĝ ꝛ.a.põt ꝓducere caliditatẽ: vt quĩꝗ̃.ĝ.a.põt ꝓducẽ intẽsiorẽ caliditatẽ ꝙ̃ ipsamet ẽ: cũ solũ sit vt q̃ttuor.ꝑ casu3: qđ fuit añs ꝓbãdũ. ¶ 2ᵒ sił'r ꝓbaᵗ ꝯ ex 3ᵃ suppõe.

capiaᵗ caliditas vt q̃ttuor stãs cũ siccitate. ꝛ voceᵗ.a.vt p̃us: ꝛ alia eq̃ fortis stãs cũ hũiditate que de necessitate erit intẽsior ꝑ tertiã suppõnẽ: q: dato ꝙ sit eque itẽsa seqᵗ ꝙ caliditas cũ humiditate eq̃ fortiter agit sicut caliditas cũ siccitate.cuius oppositũ dicit illa suppositio: sit ergo: vt quĩꝗ̃.vbi.g. ꝛ voceᵗ.b.vt p̃us: ꝛ tũc formeᵗ argᵐ: vt p̃us totalr̃: ꝛ ꝓbaᵗ per easdẽ suppõnes. 2ᵐ

¶ Ex his p3 ꝙ modicũ val3 illud qđ aliq adducũt credẽtes difficultatẽ euadere: dicẽtes: qñ arguiᵗ: ꝙ virtus vnita est fortior seipsa dispersa: ꝛ qñ est dispersa põt ꝓducere sibi sił'e.ergo ꝛ qñ est vnita: põt magis.negãdo ꝯñtiã.dicũt enĩ ꝙ bñ est fortior: eo ꝙ suũ sił'e citius ꝓducit: sed nõ ꝙ itẽsius ꝓducta. Nã ex dictis p3 ꝙ illa rñsio nulla est posito argumẽto in forma: ita q̃uo iã est positũ: nisi velint aliquã suppõnẽ negare: q̃ tñ vĩ manifestissima: vt satis decł'atũ est. ¶ 5ᵃ ꝯ. ꝛ rñsalis: q̃ fit de itẽtione phi est ista sił'e alteri in q̃litate gradu raritate 5ᵃ ꝯ

dẽsitate: ꝛ in agẽdo actiõe reali: ꝛ nõ reflexa nõ agit ĩ 1.c.48

sibi sił'e.ꝓbaᵗ sic. Ois actio nãlis est ꝓp aliquẽ finẽ: sed huiꝰ actiõis nõ est finis.ĝ.maior nõ est de se: ꝛ minor declaraᵗ: q: ex q̃ passu3 eẽt agẽti assimilatũ in his oibꝰ nõ eẽt rõ: q̃re in ipsu3 ageret sp̃alr̃: cũ finis agẽtis sit assimilare sibi passu3.vt dicit phs in caplo ð actõe. ¶ S3

statĩ diceret aliqs.illđ destruit ꝯnẽ tuã q̃rtã.q: argueret eodẽ medio: ois actio nãlis est ꝓp aliquẽ finẽ: s3 huius actiõis q̃ agẽs ageret in passu3 sibi sił'e3 in q̃litate: ꝛ in gradu nullus eẽt finis.ĝ nullũ sił'e alteri in q̃litate: ꝛ in gradu agit in ip̃m.ꝯñia t3.añs ꝓ p̃ria pte est tuũ in ꝓbatiõe ꝯnis p̃cedẽtis: ꝛ ꝓ scđa pte p3: q: finis agẽtis est assimilare sibi passu3: mõ ꝑ te: hoc agẽs est passo assimilatũ in q̃litate ꝛ in gradu. ¶ Huic faciłr rñdeᵗ 1.cõ.sł Dubᵐ

R ꝙ agẽs nõ solũ itẽdit assimilare sibi passu3 in q̃litate: ꝛ gradu: s3 ẽt in agẽdo vel raritate.cũ ĝ calitas: vt q̃ttuor in mã dẽsa ꝓducat caliditatẽ: vt q̃ttuor in passu3: rarũ adhuc passu3 nõ ẽ sibi assił'atũ in agẽdo: ꝛ iõ vlterius agit itẽdẽdo caliditatẽ quꝰꝗ̃ passu3 sibi in agẽdo fuerit assił'atũ: ꝛ iõ finis actiõis est hmõi passu3 agẽti assił'are in agẽdo vł in aliq̃ hmõi.secus ẽ si agẽs ꝛ passu3 eẽnt assił'ata in agẽdo. ¶ S3 tñ replicaᵗ fortissime

Cõtra sic.vł finis actiõis nãlis ẽ passu3 assił'ari agẽti in gradu vł in agẽdo. Si dicaᵗ pᵐ seᵗ ꝙ 4ᵃ ꝯ falsa sit ꝓp rõnem p̃us factã. Si dicaᵗ scđ3: seᵗ ꝙ postꝙ̃ ignis in tãto calefecerit ferrũ ꝙ eq̃ fortiᵗ calefaciat: sicut ipse: cessabit vlt̃ ip3 calefacẽ: cũ tñ ferrũ sit ei assił'atũ in agẽdo: qđ erat: ꝑ te: finis actiõis.mõ hito fine cessat motus.ĝ ꝛc̃.ꝛ est rõ nimis fortis. ¶ 2ᵒ q: tu ponis calidu3 agere ꝑ spẽs 2ᵐ

in 7ᵃ tua suppõne.det igiᵗ aer sphericus cuius diameter sit tripedal.q̃riᵗ ĝ an pedale mediũ agat ad ex̃: qñ aer calefac̃: ꝛ si dr̃ ꝙ sic seᵗ ꝙ calefacit ꝑ spẽs q̃s multiplicat ꝑ pedalia extrẽa: q̃re directa calefactiõe calefac pedalia extrẽa: sibi sił'ia in q̃litate: ꝛ in oibꝰ aliis: vt.õ.qđ est ꝯ ꝯnẽ quĩtã. Si dicas ꝙ nõ seᵗ ꝙ corpis aeris sola supficies extrẽa agit ſm se totã: qđ nõ ẽ poł'e: imo seᵗ ꝙ nł'a ꝓfũditas aeris agit s3 se totã qđ est simplr̃ ipoł'e.

Ad p̃mã

R. ad pm ¶ Ad primā illarū dubitationū dr̄ ꝙ finis actionis nā
lis est passum sibi assimilare inquātū est poīe: ꝛ iō di
co ꝙ agēs qñq̄ nō itēdit solū gradū qualitatis ꝓpter
hoc: qd̄ adhuc passuz nō est sibi sile in agēdo: ꝛ tē age
re est formalius cū ipso esse pp qd̄ agens vlterius agit
vt passuz sibi possit assimilare i agēdo: qñq̄ vo esto ꝙ
agēs sit assimilatū passo in agēdo ꝛ ecōuerso: tñ nō est
silitudo in raritate ꝛ densitate: que raritas tñ nāliter se
quit caliditatē: ꝛ densitas frigiditatez: ꝓpter qd̄ vltra
agit. vñ cū nulla calefactio igni repugnet q̄tūcūq̄ for
tis esto ꝙ ferrū eq̄ fortiter calefaceret: sic ipsuz adhuc
vltra ageret: vt ferꝝ sibi in raritate assimilaret: cū tunc
sibi esset similis q̄ si solū ita fortiter ageret: sicut ignis.
Et per hoc facilr̄ rūdet ad formā: cū dr̄: vel finis actio
nis est passuz assimilari agēti in gradu vel in agendo:
rūdeo ꝙ nullus istoꝝ est adeq̄tus finis: sed finis adeq̄
tus est passuz assimilari agēti inquātū est melius possi
bile: ꝛ iō qñq̄ agit vltra gradū suū: vt sibi passum assi
milet in agēdo: eo ꝙ agere est formalius q̄ soluz esse.
qñq̄ vo agit esto ꝙ passum sit ei adequatū in agēdo:
si nō sit in gradu vel raritate agit: vt hmōi sibi assimi
let: eo ꝙ tūc pfectius erit ei assimilatū q̄ si solū esset in
agendo: per hoc pz. ꝙ adhuc stat q̄rta conclusio: eo ꝙ
agens in mā densa existēs agit vt assimilet sibi alteruz
in fortitudine seu agēdo: vt dictū est. In mā vero rara
vt ignis in ferrū agit vt nō solū assimilet in agēdo: sz in
gradu ꝛ raritate: cū per hoc fieret maior eius assimila
tio ad passuz: ꝛ sic ratio licet subtilis nō ꝓcedit ꝯ dicta.
ad 2m ¶ Ad scōz dr̄ vno mō ꝙ spēs qualitatū pmaꝝ nō agūt
nisi reflexe: ꝛ ꝯñr dr̄ ꝙ solū ꝯriuz natū est eas reflecte
re. Et tūc p hoc dr̄ ad rōnē dicendo ꝙ a medio pedali
multiplicant spēs per extrema pedalia vsq̄ ad circū
stās frigidū: sed ille spēs nō agunt in media p q̄ trāse
unt: q2 nō sunt nata ea reflectere pp silitudinē quā hñt
cū q̄litatibus a qbus multiplicant: sed qñ veniūt ad cō
trariū circūstās reflectūtur ab eo infra corpus: vñ ve
nerūt. iō tunc reflexi generāt caliditatē in ipso. ¶ Et
Dubm si dicat. cū ergo hmōi spēs nō corrumpant frigiditatē
nec generēt caliditatē nisi essent a frigiditate reflexe ꝛ
frigiditas se appetat permanere: quare ipsa nō permit
tit hmōi spēs pertrāsire in reflexione: q2 sic eā nō cor
rūpent. ¶ Respondet ꝙ opz dici hoc nām vlem inge
nerasse: vt fieret elementoꝝ mutua gñano ꝛ alteratio:
ꝛ per alterationem mixtio: ꝛ iō licet se diligat perma
nere frigiditas: tñ spēs caliditatis inflexit tāq̄ sibi dis
similes directa a natura vniuersali. Aliter pōt dici ꝙ
totalis aer tripedalis de se nullaz spēm caliditatis sue
deberet ꝓducere si subiectū nō ꝓhiberet: sz q2 ꝓhibet
diffundit per circunstantē reflexionē infra ipsum. ꝛ sic
generat in ipso caliditas intēsior: ꝛ sic ratio ꝓcedit ex
pmo fundamēto: q2 lz verū sit ꝙ totus aer agat spēm:
tñ a nulla pte aeris in se ꝯsiderata per alias multipli
cat spēs gñatiua caloris: ꝛ sic iterū rō nō ꝓcedit: cre
do tñ pmū modū eē magis ꝓbabilē. Et hoc de scōo.
ad pm **Ad rōnes** pncipales ad primā dr̄ ꝙ actio fit
rōne silitudinis in genere: ratione
tñ oino dissimilitudinis: tā in agēdo q̄ in gradu rarita
te ꝛ alīs nō fit: imo oz ꝙ aliqua sit dissimilitudo: ꝓpt
quā remouēdā agēs agit: ꝛ sic ptiz fit rōne similitudi
nis. puta in genere siue in subiecto: ꝛ ptiz rōne dissimi
litudinis iā dicta pp hoc albedo nō agit in lineā: q2 dif
ad 2m ferūt in agere iquātū hmōi. ¶ Ad scōz ꝯcedit ꝙ vnū
similiū fortificat reliquū ꝯseruādo ipsuz a cōtrario: sed
nō sequit ꝙ in ipsuz agat: solū eius resistentiā cōfortet
sic vt ꝯtrariū in ipsum minus possit agere: que ꝯforta
tio nō fit p hoc ꝙ eius virtute intrinsece intēdat: sed p
hoc solū ꝙ ipso presente qd̄lz silium est fortius: p virtu
tē quā qd̄libet ad aliud multiplicat per quā nō intēdit
sed ꝯseruat. imaginor enī ꝙ orbiculariter qd̄libz istoꝝ
multiplicat spēs circa se: qbus silia nō intēdūt: sed ꝓ
pter ꝯsentiā cuiuslibet resistentiaz fortiorem reddunt.
¶ Ad tertiū dr̄ ꝙ est pro prima ꝯne. ¶ Ad quartū dr̄ Ad 3m
de oculis. ꝙ arguit de actione spūali: que nō est ad pro Ad 4m
positū nūc. silr̄ dicat si traret de itellectu ꝙ vnus aliū
itelligit dicat ꝙ hoc est per actionē spūalē ꝛ nō p actio
nē realē ipsius itellectus. ¶ Aliter pōt dici de visu ꝙ
verū organū visus est pupilla: que nūquā vr̄ pp sui co
loris insensibilitatē: ꝛ iō cū inuicē agant visionē suo co
lore: ꝛ pupilla nō cōcurrat in agēdo illas spēs: ipsa tñ
est subiectū recipiēs eas. pz ꝙ sile nō agit in sile. prīa Ad 5m
solutio vadit p dictis. ¶ Ad qntū ꝯcedit ꝙ silia i vna
q̄litate: ꝛ in alia dissimilia bene possunt inuicez agere
fm qualitatē fm quā sunt dissilia. nec hoc est ꝯtra dcā Ad 6m
vt pz ex tertio notabili. ¶ Ad sextū dr̄ ꝙ minus agere
in maius pōt itelligi duplr̄. Uno mō sic ꝙ virtus mi
nor in agēdo agit virtutē maiorē in resistendo quā ipa
est in agēdo: ꝛ hoc nō est possibile: ꝛ iō fm illū intelle
ctū negat añs. ꝛ ꝯcedit ꝯñtia. ¶ Ad ꝓbationē dicitur
de reactione ꝙ in oi reactiōe reagēs est fortius in agē
do q̄ sit agens in resistēdo. Alio mō potest itelligi sic
ꝙ qualitas minus intēsa agit in maius itensaz: ꝛ hoc
duplr̄. Uno mō vl' dissimile in specie vt caliditas mi
nus intensa agit in frigiditatē intēsiorē: ꝛ hoc concedi
tur ꝛ negatur ꝯñtia. ergo simile agit in simile: q2 tales
qualitates sunt dissimiles: vt notum est. ¶ Scōo mo
do: q2 agat in magis intensam eiusdem speciei: ꝛ h̄ est
bene verum in casibus in scōo articulo positis: ꝛ sic cō
ceditur añs ꝛ ꝯñs: licet argumentū nō ꝓbet ipsum: q2
reactio que adducitur fit principaliter inter qualitates Ad 7m
dissimiliū specierū: nō aūt similiū. ¶ Ad septimū ne
gatur antecedens ꝙ frigiditas remissior generat frigi
ditatē intensiorem saltē in casu argumenti. Et ad pro
bationē dr̄ ꝙ in hyeme friditas aeris nūq̄ cōgelaret
aquā: imo nūq̄ aer manēs leuis est tāte friditatis: sic
caliditatis: licet appareat nobis aer frigidus ad sensuz
vel ꝓpter partes frigidas cōmixtas: vel pp tactus no
stri nimiā caliditatē. ꝛ si petat quid ergo congelat. dr̄
ꝙ influentia celestis spūalis aspiciens ꝯgelationē que
nō est pure frigefactiua de q̄ videbit magis scōo hu9. Ad 8m
¶ Ad octauū negat ꝙ lumē duaꝝ cādelaꝝ se intēdāt.
lz mediū reddant intensius illuminatū. vnde qd vltio
dicendū sit pz satis ex scōa suppositione. ¶ Ad nonū Ad 9m
dr̄. ꝛ negat añs ad intellectū argumenti. s. ꝙ caliditas
aeris possit gñare caliditatē ignis existēs in sua natura T. c. 25.
li dispōne. s. sūmaz caliditatē. Ad pbz scōo huius dicit
ꝙ bñ verū est ꝙ ex aere ꝛ terra pōt generari ignis si
le: tñ non generabit sub caliditate sibi nāli. s. sūma: sed
sub caliditate aeris ꝛ postea genitus reducet se ad ca
liditatē nālem ꝛ summā. ¶ Ad decimū negat maior Ad xm
scz quāto resistētia est minor ꝛ c. tāto debet esse maior
actio. nā si est oino silitudo nulla fieret actio: cū tūc re
sistentia est nulla: sed bene verū est: quāto est resistētia
mior ꝛ actiuitas maneat cū dissilitudine tāta ꝙ adhuc
agat tāto fit actio maior alr̄ nō oporteret. ¶ Ad cōfir
mationem conceditur ꝙ ignis potest itroducere calidi
tatem in aquā: quādo est resistētia: ꝛ negat ꝯñs. ergo
poterit magis eā itroducere: quādo aqua ē sibi assimi
lata: q2 lz verū sit ꝙ resistētia ipediat actionem: ipsa tñ
requirit: vt ante dictum est. ad hoc vt fiat actio: sicut lz
resistentia mediū impediat motum: requiritur tñ ad h̄
ꝙ fiat motus saltē grauiū ꝛ leuiū. silr̄ fm phm. 4. ph. T. c. 71.
¶ Ad vndecimū admittitur casus ꝙ. a. ꝛ. b. sint ignes Ad xim

queuis sūme calefaciendo. ⁊ ꝙ.a.habeat calefacere.c.
vsq; ad sūmū: ⁊ dr̄ ꝙ addito sibi.b.nō pōt magis cali-
dū q̄ sūmū ꝓducē: citius tñ ꝓducet: ⁊ iō ɔcedit ꝙ duo
agētia nō pñt itēsius ꝓducere q̄ vnū.eo spālr si aliqō
cor̄ fuerit sūmuz: pōt tñ ꝓducere citius: ⁊ sic duo pñt
Ad 12m plā q̄ vnū. ¶ Ad 12m dr̄ ⁊ negat añs: ꝙ ignis calefa-
ciat ferrū itēsius q̄ ipsemet sit calidus. Ad experiētiā
sensus dr̄ ꝙ lz caliditas in ferro sentiat maior q̄ i igne
h est ex eo: ꝙ in mā dēsa est: ⁊ sic est fortissime actiōis
vt dcz est in ɔne: nō tñ ē ita itēsa: sicē est caliditas ignis.
Ad 13m ¶ Ad tredecimū ɔcedit qō ipsa ɔcludit de actiōe refle-
xa a nā.hoc est ꝓ dictis in tertia ɔclōne. Ratio post op
positū arguit pro dictis in qnta cōclusione.

¶ Eodē modo suscipiendū est de facere
⁊ pati. Tex.cō.liii. Qō. ix.

Ueritur 19° Utrū oē agēs in agen
do repatit. Et argr̄ ꝙ nō.
pm nō oē mouēs in mouēdo remouet.g̃ nec oē
agēs in agēdo repatit.ɔñia tenet: q: sicut se
hz mouēs ad mouere: ita agens ad agere.pz in ca° de
T.c.53. tactu.⁊ ca° de actione.añs pz.p phm in captis p̄dictis.
T.c.45 2m ¶ Scdō oēs ⁊ celū agūt in ipsa iferiora: ⁊ tñ nō repatiū
tur ab eis.g̃.ɔñia nō.añs pz.q: illa in celū nō pñt age
re cū nō sit celū alterabile.pmo celi.⁊ ꝙ in deū nō pñt
T.c.20. notū ē. ¶ Tertio.sensibile agit in sensuz vt color in vi
3m sum: ⁊ tñ nō repatit.g̃ ɔñia tenet.⁊ añs.p pma pte.pz
T.c.51. p phm scdō de aīa.⁊ pro scdā notū est de se. ¶ Cōfir-
⁊.65. mat nō oz ꝙ medicus agēs sanitatē in ifirmū repatiat
ab ifirmo nec ꝙ medicina agēs repatiat: nec ēt ꝙ sor.
vberās platonē vberet ab eodē.g̃ ɔña nō ē.⁊ añs silr.
¶ Quarto gñans in gñando nō regenerat.g̃ nec agēs
4m in agēdo repatit.ɔñia tz.a silr: ⁊ añs notū.agens eniz
gñationē in gñando nō regenerat. ¶ Quinto aliqō ē
5m patiēs qō in patiēdo nō reagit.g̃ aliqō agens in agen-
do nō repatit.ɔñia tenz: q: qñ existit patiēs aliqd agit
illā passionē.g̃ si aliqō passuz nō reagit aliqō suū agēs
nō repatief.añs est manifestū de mā pma: que est pa-
6m tiens ⁊ non reagit: cū sit ita misera ꝙ nullius est actiui
tatis. ¶ Sexto si sic sequeref ꝙ idē respectu eiusdē est
nobilius ⁊ ignobilius.ɔñs est inconueniēs.⁊ ꝓbat ɔse
quētia: q: agens est nobilius ⁊ prestātius passo.3° de
T.c.19. aīa.si ergo agens agit in passum inquantū in ipsuz agit
erit nobilior eo: ⁊ si simul ab eo repatiat inquantū re-
patit ab eo erit eodē ignobilius. ¶ Septimo sequit ꝙ
7m idē respectu eiusdē est in actu: ⁊ in potētia.ɔñs est icō-
ueniens vt pus ⁊ ꝓbat ɔñia: q: agēs agit fm ꝙ est in
actu.⁊ patit ꝓut est in potētia: vt prius dicebat.si ergo
agat ⁊ repatit: erit idē respectu eiusdez in actu ⁊ in po
tentia. ¶ Octauo.si sic.sequeref ꝙ tales essent infinite
8m actiones ⁊ repassiones ⁊ vna actio infinita.ɔñs est in-
cōueniēs.⁊ ꝓbat ɔñia. Si a.agit in.b.⁊.b.pp h rea-
git in a.sequit ꝙ eadē rōne a.iterū reagit in.b.⁊.b.ite-
rū in a.⁊ sic erunt hmōi actiones ⁊ reactiones in infi-
nitum vel tota actio ipsius.a.erit vna que cū.b.semper
reagit.⁊ ex ɔñti.cū a.non desinit agere in infinitū du-
rabit. ¶ Nono.si sic.sequeref ꝙ passuz posset reagere
9m ad quālibet distantiā: ɔñs nō ɔcedit.ꝓbat ɔñia.quia
dato ꝙ agens agat in passuz per distantiā pedalē: pas-
sum reagit si agens agit per distantiā.20.vel.40.pedū:
adhuc reageret dato ꝙ non sequit ꝙ aliquod agēs in
agendo non repatietur.f.agens a.20.vel.40.pedibus.
¶ Decimo.si sic.sequit ꝙ a ꝓportione equalitatis fieret
xm actio.ɔñs nō cōcedit.⁊ ꝓbat ɔñia.supponēdo ꝙ sū-
ma caliditas ⁊ sūma frigiditas eque multos gradus ha
beant: ⁊ sint vtreq; vt decē.tūc ponat sūmā caliditatē
agere in summā frigiditatē ⁊ ecōuerso.sequit ꝙ cū qli
bet per casuz illarū virtutū sit.vt.x.ꝙ fit actio a ꝓpor-
tione equalitatis eo ꝙ virtutes ille sunt equales.

In oppositum arguit per phz primo hu
ius. capitulo de actione. t.c.53.
¶ In ista qōne erunt tres articuli. In pmo premittēda ⁊.54
sunt notabilia ⁊ suppōnes. In scdō ponēde sunt rnsa-
les ɔnes. Et in tertio mouēde sūt dubitatiōes ⁊ soluēde.

Quantum ad pmū articulū prio nota ꝙ qō
intellr de actiōe ꝓprie dicta: q̄ est pm no.
iter q̄litates pmas ɔrias: sicut satis apparet esse de in
tentione phi in lra. ¶ Scdō nota.ꝙ ꝓprie illud agit:
qō in sua vtute aliqd imutat.illud vo patit: qō vtute al t.c.54
2m nō. teratus imutat. ¶ Tertio nota.ꝙ a qualibet ꝓportiōe
3m nō. maioris ineq̄litatis pōt fieri actio.pz p cōmē.7.physi.
cō.39. qui hac ꝓpositiōe vtit ꝓ pncipio: ⁊ itelligo eaz sic: qō
qñcūq; est maior vtus actiua agētis q̄ resistētia passi:
⁊ adinuicē fuerūt debite approximata: tunc agens in-
cipit agere in passum: vt si caliditas esset actiua.vt.x.⁊
frigiditas solū resistens: vt nouē caliditas ageret in fri
giditatē. ¶ Quarto nota.ꝙ ordo actiuitatis in q̄litati
4m no bus pmis est iste ꝙ caliditas est fortissime actionis.⁊
post hāc frigiditas postea humiditas.minime aūt acti
uitatis ⁊ siccitas.ꝓbat p de calido ⁊ frigido experiē-
tijs: q: aquā quātūcūq; frigidā qlibet facilr sustinet ⁊
notabili tpe: ea tñ bulliente manu iposita in breui tpe
valde ledit: qō est ꝓpter excellētiā actionis caliditatis
sup frigiditatē. Ex alio pz illud: q: igne nullus posset
sine lesione magna quātūcūq; paruo tpe pmanere.in
aqua aūt longo tpe sine magna lesione pmanet aut in
terra: ⁊ ɔstat ꝙ huius nō est alia cā nisi fortis actio ca
loris: ⁊ debilis actio respcū eius frigiditatis. ¶ Scdō
qō frigiditas est maioris actionis q̄ alie due nō oz ꝓ-
bare: iō q: docet experientia: pp qō: ipsa ēt enumerat
T.c.8 iter q̄litates actiuas. ¶ Alie due scdō hui°.⁊ 4° mete.
dnr passiue.sz de humiditate respectu siccitatis pz.naz
aer humidus statim res in eo existes humectat: vt cor
de fiunt humide tpe hyemali: esto qō sint isra tectū ob
humiditate aeris: res tñ vere humide: sic vinū aut aq̄
nūq̄ quātūcūq; agat siccitas sensibilr desiccant. Un
quātūcūq; agat siccitas ignis in aquā aquā appositā
semp quādiu manet aq̄ semp sensibilr apparet humi-
da ꝙ nō est nisi ꝓpter actionē siccitatis: ⁊ iō hic ordo
in agēdo qualitatū videt sic experientijs esse declara-
5m nō. tus ¶ Quinto nota.ꝙ ordo qualitatū pmarū i resi-
stēdo est ɔuersus p̄dicto.est eni siccitas resistētie: maxi
me post hāc humiditas: post hāc frigiditas.minime aūt
resistētie est caliditas.vnde pz sagacitas nature ordinē
resistendi in cōtrariū ordinatis actiuitati: cū enim iter
elemēta necessaria sit alteratio.ita videt cōuenientissi-
me factū. Si.n.eadē q̄litas fortioris actiuitatis simul
esset fortioris resistentie videt illa qualitas oino alias
superaret: ⁊ sic finalr elemēta habētia qualitatē illi cō
trariā perirent ⁊ destruerent.declarat suppositio. Nā
siccitatis fortitudo in resistendo patet ex hoc: q: si ali-
qs super mappā bene siccā aquā funderet: aqua illa nō
itraret mappā: sed per guttas rotundas cōtinuatas sta
ret sup mappā: ⁊ sic esto ꝙ aqua de nā deberet descen
dere: q: grauis: silr q: appetit ɔtrariū sibi siccū sibi assi
milare descēdere deberet in siccū: obstāte tñ resistentia
forti sicci nō descēdit vt dictū est. ¶ Ex alio pz.q: vide
mus ꝙ sic cum difficillimū est humectare: vt in corpo-
re hominis aut animalis humidū autē nō est ita diffi-
cile desiccare: ꝓpē qō facilius curatur lapsus ad humi
dū in aīali q̄ ad siccū. Sed qō hūiditas sit fortioris re
sistētie q̄ frigiditas notū est in calefactione aque vbi

quātūcūq;

quātūcūq; ſicca applicarenť: aqua bñ exhalatur: nō tñ deſiccať: caleſit aūt cito: ⁊ a modica caleſactione vel caliditate: qḋ eſt ex eo ꝙ frigiditas eſt minoris reſiſtentie ꝗ̄ humiditas. Sed ꝯſr pꝫ ꝙ frigiditas magis reſiſtit ꝗ̄ caliditas: qꝛ multo citius ⁊ facilius frigeſit aq̈ caleſacta ꝗ̄ caleſiat frigida. nā ꝑ ſe bene redit ad frigiditatē. nō aūt caleſieret ſic per ſe. ¶ Ex alio. qꝛ magis frigida multo difficilius caleſit ꝓꝑ reſiſtentiā frigiditatis ꝗ̄ calida frigeſiat: qꝛ a modico frigido approximato ſtatim calida frigeſiet. ¶ Itē de ferro ignito multo citius ipſuꝫ infrigidať appoſita aqua ꝗ̄ caleſiat extās
6ª ſup. frigidū appoſito igne. hec cā nō vř alia niſi fortis reſiſtētia frigiditatis: ⁊ debilis reſiſtētia caliditatꝭ. ¶ Ex his ſequiť ſexta ſuppoſitio: ſꝫ in caleſactione eadē caliditas ſit agens caliditatem: ⁊ reſiſtēs actioni frigiditatis: tñ multo fortius ipſa agit ꝗ̄ reſiſtat. pꝫ ꝑmū. qꝛ manifeſtū eſt ꝙ caliditas caleſacit: ⁊ ēt reſiſtit actioni frigiditatis vt notū eſt: qꝛ diligit ſe permanere: ⁊ frigiditatis actio tēdit ad ipſius caliditatis corruptionē: ⁊ ex alio pꝫ hec: qꝛ niſi reſiſteret ſicut agit: nō ēt eēt rō q̈re frigiditas eā nō ſubito extingueret eo ꝙ ꝯ̄ria eſt ei: ⁊ nō inueniret reſiſtentiā. Sed ſcd̄m declarať. caliditaſ. n. fortiſſime agit per quartū notabile: ⁊ debiliſſime inter oēs qualitates ꝑmas ceteris paribus reſiſtit. ꝑ quintū
Dubᵐ igiť fortius agit ꝗ̄ reſiſtit: qḋ fuit ꝓbandū. eodē modo dicať de frigiditate. ¶ Sed iſtaret q̄s dicens ſic: ſit ꝙ ſūma latitudo caliditatis ſit. vt. x. quā tu ponis fortius agere ꝗ̄ reſiſtere. agat igiť vt octo ⁊ reſiſtat: vt tria arguiť ꝙ illud nō pōt ſtare ſic. hec v̓tus actiua eſt hec v̓tus reſiſtitiua. igiť hec virtuſ reſiſtitiua eſt: vt octo. ꝗ̄ ſi illa virtus vt octo agit: ipſa vt octo reſiſtit: ⁊ ex ꝯſequēti tñ agit quātū reſiſtit ⁊ ecōuerſo: qḋ eſt ꝯ̄ p̄cedentē ſuppoſitionē. ꝯñtie ſunt note. ⁊ añs pro ꝑma ꝑte patet. ꝑ caſum. ⁊ pro ſcd̄a ꝑte eſt prima pars notabilis precedentis. ¶ Rñdeť admittendo caſum ⁊ ꝯcedēdo ꝯñaꝫ
℞ ꝑmā: ⁊ ꝯñs. ſ. ꝙ in h̄ caſu virtus reſiſtiua eſſet vt octo: ſed negať ꝯñtia qua inferť. ꝗ̄ reſiſtit vt octo. eſt enīꝫ vt octo in agendo: ſed nō eſt vt octo in reſiſtendo vt caſus ponit: ⁊ iō ꝯñtia non valet. illa virtus reſiſtitiua eſt vt octo. ꝗ̄ ſit vt octo agit ipſa: vt octo reſiſtit: ⁊ h̄ de primo.

ꝑᵃ ꝯ̄ **Quantū** ad ſcd̄m articulū ſit ꝑma ꝯcl'o hec ꝑticularis. aliqḋ agēs in agēdo repatitur. ꝓbať auctoritatibus experiētijs ⁊ rōne. auctoritate ph̄i ꝑmo huꝰ h̄ expſſe ponētis. ¶ Itē auctoritate ph̄i
t.c.53. ca. de mixtione. vbi vult ꝙ qḋlibet mixtibiliū agat ⁊ re
t.54. patiať. alr̄ enī. ex eis nō poſſet mixtū gñari. ꝗ̄ oꝫ agenſ
t.c.87 in agēdo repati. Experiētijs ſic. ſi q̄s hñs manū calꝫ ⁊ pomū frigidū in manu recipiat: docebit experientia
ꝑᵃ exp. ꝙ frigiditas pomi caliditatē manꝰ remittet: ⁊ ſic aget in caliditatē: ⁊ eadē remitteť a manus caliditate. experimur enī pomū caleſieri. ꝗ̄ repatiť in caleſaciēdo. Se
2ª exp. cūda experiētia. caliditas ferri igniti proiecti ad aquaꝫ ad experiētiā agit ad frigiditatē aque eā remittēdo: ⁊ eadē caliditas notabilr̄ remittiť a fridiitate eadē. Ter
3ª exp. tia eſt de aq̈ calida poſita ad frigidā. nā vř ꝑ experientiā ꝙ calida caleſacit frigidā ⁊ frigida īfrigidat calidā: ⁊ ſic frigiditas vř agere in caliditatē. ⁊ repati ab eadem.
4ª ex. 4ª eſt. nō cibus alterať a calore nāli: ⁊ eūdē calorē nāle alterat cibus: imo ſi cibus ſit multū frigiduſ remittit notabilr̄ in aliquo corpe calorē nālē: tñ nō eſt dubiū: q̄n ēt eius frigiditas a calore ſuo remittať. ¶ Ex iſtis pōt ſatis patere veritas eius. nā dicit ph̄s. q̈rere rōneꝫ vbi ſenſus ꝑbet manifeſtū expimētū ē īfirmitas itell'
t.c.26. 8. phy. cū ꝗ̄ illa ſint ſenſui manifeſta: ſeqť ꝙ eſto ꝙ cō
ꝑᵐ cluſio alr̄ nō poſſet ꝓbari iſtis experiētijs deberet cōcedi. ¶ Deinde ꝓbať rōne ꝯ̄. qꝛ niſi caliditas in gñatione mixti ex elemētis repatereť a frigido: impoſſe eēt mixtū ex elemētis gñari. ꝯñs eſt manifeſtiſſime falſuꝫ. ⁊ ꝓbať ꝯñtia: qꝛ ſi nō repatiť: tūc nō remittiť: ſꝫ remanet in ſuo eē ꝑfecto: ⁊ ex ꝯñti: cū ſub ſumma caliditate aut ita itenſa: ſicͭ eſt ignis caliditas: nō poſſet generare mixtū: ſequiť ꝙ forma mixti in mā illoꝝ elemētoꝝ nō itroducereť: qḋ fuit ꝓbādū: niſi tūc q̄s diceret ꝙ itroduciť in materias alioꝝ elementoꝝ: ⁊ nō in māꝫ ignis
qḋ eſt ꝯ̄ ph̄m 2. huius. ⁊ vř ſictitiū: qꝛ nō vř: quin ēt ex t.c.49.
igne ita bñ mixtū poſſꝫ gñari: ſicͭ ex alijs elemētꝭ. ¶ 2ª 2ᵐ
rō ⁊ fortior ſequēs ex ſuppōnibus eſt iſta. poſſe eſt caliditatē ⁊ frigiditatē ſic approximari: ꝙ qḋlꝫ iſtoꝝ reſpectu alterius erit maioris virtutiſ in agēdo ꝗ̄ aliud ī reſiſtēdo. ꝗ̄ qḋlꝫ agit in aliud ⁊ in agēdo repatiť ab alio. ꝯñtia tꝫ. ꝑ tertiā ſuppoſitionē. nā ex quo caliditas ē fortior in agēdo ꝗ̄ frigiditas in reſiſtendo aget in eā: ⁊ qꝛ caliditas debilior eſt in reſiſtēdo ꝗ̄ frigiditas in agendo repatieť ab ipſa frigiditate. añs pꝫ. per ſextū notabile. nā eadē caliditas multo fortius agit ꝗ̄ reſiſtit: reſi-
ſtat igiť vt tria ⁊ agat vt octo. ¶ Itē ꝑ idē notabile: fri 8 3
giditas ēt fortius agit ꝗ̄ reſiſtit. reſiſtat ꝗ̄ vt q̈tuor ⁊ calitas
agat vt ſeptē. tūc cōſtat ꝙ caliditas excedit reſiſtentiā frigiditatis: qꝛ agit vt octo: ⁊ frigiditas reſiſtit ſolū vt
q̈tuor. ꝓportionabilr̄ frigiditas excedit reſiſtentiā ca fridiitas
liditatis: qꝛ agit vt ſeptē. caliditas reſiſtit ſoluꝫ vt tria.
Hec rō ſuppoſitis notabilibus ⁊ eis cōceſſis vř demō 4 7
ſtratiua. ¶ Scd̄a ꝯcl'o. ſi virtus actiua fuerit fortior in 2ª ꝯ̄
reſiſtēdo ꝗ̄ v̓tus paſſiua in agēdo vel eque fortis tunc agens in agendo nō repatiť. pꝫ. qꝛ a ꝓportione minorꝭ ſequalitatis nō ſit actio ꝑut Ari. ⁊ Cōmētator ſupponūt in. 4. ⁊. 7. phy. ſ. nō ſit actio a virtute actiua equali
in agēdo: ſicͭ v̓tus paſſiua eſt in reſiſtēdo. nec erit a vir Cō. ti.
tute actiua minori in agendo ꝗ̄ virtuſ paſſiua eſt in re t.39.
ſiſtendo. Dico ꝗ̄ ꝙ cū agens eſt fortioris virtutis: aut eq̄lis in reſiſtendo: ſicut v̓tus paſſiua in agendo virtuſ paſſiua nō ſufficiet in ipſam agere. ꝗ̄ agenſ nō repatiť: qḋ eſt ꝯcluſio. ¶ Tertia ꝯcl'o eſt ſi agens in paſſuꝫ nō
fuerit īfra ſperā actiuitatis paſſi in agendo nō repatiť. 3ª ꝯ̄
verbigratia ſi agens ſufficeret agere per. x. pedalia: ⁊ paſſuꝫ ſolū ꝑ q̄nq;: ⁊ tūc agēs ponereť ꝑ octo pedalia diſtans a paſſo ipſuꝫ in agendo nō repatieť. pꝫ. qꝛ paſſuꝫ ꝑ caſum non pōt agere niſi ad diſtantiā q̄nq; pedū circūcirca ſe. modo agens per octo diſtat vt caſus ponit. ¶ Quarta cōcluſio eſt. ſi virtus reſiſtitiua agentis
in ſe fuerit debilior ꝗ̄ v̓tus actiua paſſi: aliunde tñ cō- 4ª ꝯ̄
forteť per aliud agens eā cōfortans: ſic ꝙ ſiat equalis aut maior ꝗ̄ ſit v̓tus actiua paſſi: tūc agens in agendo nō repatieť: vt pꝫ ꝯcluſio ſcd̄a: qꝛ cū a ꝓportione minoris ſequalitatis: aut eq̄litatiſ nō poſſit actio fieri ⁊ paſſuꝫ nō eſt maioris v̓tutis in agēdo ꝗ̄ agens cōfortatū in reſiſtendo: pꝫ ꝙ paſſum nō pōt agere in agens: q̈re agēs nō repatieť. ¶ 5ª ꝯ̄ ⁊ vniūſalis eſt hec. ꝙ oē agenſ
in q̈litatibus ꝑmis repatiť in agēdo tribus caſibus re 5ª ꝯ̄
citatis in ſcd̄a 3ª 4ª ꝯ̄nibus exceptis. ꝓbať. qꝛ illis caſibus exceptis agens ſemꝑ eſt īfra ſperā actiuitatiſ paſſi ꝑ tertiā ꝯ̄nē: ⁊ eſt paſſuꝫ maioris v̓tutis in agēdo quaꝫ agens in reſiſtendo. ergo cū a qualꝫ ꝓportione maioris ſequalitatis poſſit fieri actio. per 3ᵐ notabile. ſemꝑ paſſum reaget in agēs: qḋ eſt ꝓpoſitū: ⁊ haſ ꝯ̄neꝫ cre
do ph̄m intendiſſe in hoc ꝑmo: cum dixit ꝙ agens cōi T.c.53.
cans in materia cū paſſo repatiť in agendo. t.54.

Quantū ad 3ᵐ articulū eſt ꝑma dubitatio hec. ꝑᵐ duᵐ ſi iſtis caſibus datis oē agēs repatiť in agendo: ſequiť ꝙ ſit actio a ꝓportione minoris inequalitatis ꝯſequēs eſt ꝯtra dicta. ꝓbať ꝯñtia: quia caliditas vt decem frequēter agit in frigiditatem: vt octo

si ergo huiusmodi frigiditas reagit: tūc minus reagit
in maius. puta frigiditas vt octo: in caliditatē vt decē.
2m dubm ¶ Secūda que est rō ꝙ id qd̄ mouet localiter nō remo
uetur localiter: ⁊ tamen illud qd̄ mouet alteratiue alte
ratur: cum mouere localiter sit agere. antecedēs patet.
quia non oportet si homo lapidē localiter moueat ꝙ
3m dubm remoueatur ab eodē. ¶ Tertia dubitatio est. qꝛ si sic
sequiᷓ ꝙ agens nunꝙ̄ posset assimilare passum. conse
quens est incōueniēs: qꝛ assimilatio passi est finis agē
tis: ⁊ probatur ꝯsequētia. per te: agens in agendo repa
titur. sit ergo agens ante actionem vt decem: ⁊ repatia
tur in agendo sic ꝙ fiat remissius sicut nouem. cū ergo
nihil agat vltra gradū propriū: seqᷓ ꝙ illa calitas nō
poterit generare nisi caliditatē vt nouē. ergo cum ante
fuisset vt decem: nō pōt passum generare: ita intense ca
4m dubm lidum: sicut ipsa erat in principio actionis. ¶ Quarto
sequitur ꝙ idem moueretur motibus cōtrarijs. conse-
quens est inconueniens. ⁊ ꝓbatur consequētia: suppo-
nendo ꝙ nihil agat in distans nisi agat in proximum.
vt est dictū ante. tunc vltra. supponitur ꝙ ignis agat in
aquam per pedale aeris medium: ⁊ repatiatur: sicut di
cit aduersarius: tūc arguiᷓ sic. ignis agit in aquā distā-
tem caliditatem. ergo agit caliditatem in quālibet par
tem aeris mediam. consequentia tenet per suppositio-
nem. ⁊ vltra. ergo aer medius calefit. tunc etiam ꝓba-
tur ꝙ frigefit: quia aqua agit in ignem frigiditatem ex
quo reagit: ergo introducit frigiditatē in quālibet par
tem aeris mediā magis propinquam. consequentia te
net. per suppositionem. ⁊ vltra. ergo totus aer frigefit.
ergo totus aer medius frigefit: ⁊ totus calefit simul. er
go mouetur motibus cōtrarijs. ¶ Quinto si sic. sequi
5m dubm tur ꝙ illud ſm se totum eodem tempore adequate in-
tenditur ⁊ remittitur in caliditate. consequens est im-
possibile. nam si intēdiᷓ eius caliditas in isto tempore:
falsum est ꝙ remittitur. ⁊ si remittitur falsum est ꝙ in-
tenditur: ⁊ ꝓbatur consequentia sic. si ignis q̈drupeda
A lis agat in aquam vocetur ignis. a. ⁊ aqua. b. ⁊ quia cō
C stat ꝙ non totus ignis repatiᷓ ꝓpter distantiam sui ab
B aqua: ponatur ꝙ primū pedale repatiaᷓ ⁊ vocetᷓ. c. ⁊ ar
guitur sic. b. reagendo agit in. c. ergo aliquam frigidita
tē producit in ipsam. ⁊ ex cōsequēti in aliquo tempore
in ipsum intendiᷓ frigiditas ⁊ remittitur caliditas. ꝓ
batur cōseqentia. quia si reagit: constat ꝙ nihil reagit
nisi frigiditatē. ergo aliquam frigiditatem introducit:
⁊ secundo quia sequitur. aliquam frigiditatem introdu
cit. ergo frigiditatē certe intensionis introducit: eo ꝙ
omnis frigiditas est certe intensionis: ⁊ tūc vltra. ergo
successiue introducit eam: cū qualitas certe latitudinis
non possit subito produci: ⁊ tunc vltra. ergo illo tēpore
quo illa frigiditas producitur ipsa intendiᷓ: ⁊ ex cōse-
quenti caliditas remittitur. quero ergo an frigiditas il
lius pedalis eodē tempore adequate remittatur: ⁊ ca
liditas eius intendaᷓ: ⁊ sic si habetur propositum. non
potest dici ꝙ nō: quia relique partes ignis sūt huic cō-
tinue imediate: immo cōtinue ⁊ magis possunt eā ca-
lefacere ꝙ̄ aqua ifrigidare: aut saltē sunt frigiditati in
eam introducte contrarie. ergo incipient eam remitte-
re. vel ergo in eodē instāti in quo frigiditas incipit in
duci: ⁊ sic habetur propositum ꝙ in eodē tēpore adeq̈
te quo frigiditas intenditur ipsa remittitur: ⁊ ꝓportio
nabiliter de frigiditate vel in alio instanti post: ⁊ si sic
cū inter quelibet duo instantia sit tempus medium: se-
quitur ꝙ caliditas partis posterioris in tēpore medio
stabit huiusmodi frigiditati pedalis imediata ⁊ sibi cō
traria potens in eā agere: ⁊ tñ non agit in ipsā: quod
est simplr̄ impossibile: cum impossibile sit cōtraria sta

re sufficiēter approximata quin vnum agat in reliquū
saltem vbi actiuitas vnius excedit resistentiā alterius:
sicut est in ꝓposito. iste sunt dubitationes contra cōclu
siones principales incidentes. ¶ Ad illas dubitatio-
nes diuersi diuersimode dicūt ſm ꝙ diuersi ponunt di
uersos modos reactionis: ⁊ ideo vt cōpletius veritas
sciaᷓ sunt isti diuersi modi recitandi saltem solum ꝓba
biliores: ⁊ impugnādi. ¶ Primus ergo modus dicen p9 mo.
di est ꝙ nō est incōueniēs ꝙ a proportione minoris in
equalitatis ꝓueniat actio in qualitatibus alteratiuis:
licet non sit possibile ꝙ ab ea fiat actio in qualitatibus
motiuis localiter. ¶ Et isti faciliter rn̄dent ad primā ꝯ pm
dubitationem concedendo ꝯsequētiam ⁊ consequens. modū
iste modus dicendi non videtur valere. pmo auctorita Cō. 71
te phi. 7. ⁊ 4. phy. ⁊ Cōmētato. qui supponūt ꝙ semꝑ cō. 39.
oportet ꝙ mouēs siue alteratiue siue localr̄ habeat su-
pra motū ꝓportionē maioris iequalitatis: ⁊ vtunᷓ ista
suppositione tanquā principio per se noto. ¶ Secūdo 2m
si sic: tunc nō posset assignari ratio penes quid deberet
attendi velocitas motus in motu alteratiōis: ⁊ hoc est
iconueniens: ⁊ tenet cōsequētia: quia non videtur pe-
nes quid attēdiᷓ nisi penes proportionem potētie mo
uentis ad suam resistentiā ſm aliquam proportionē. si
ergo non sit excessus potentie mouentis penes nihil
attenditur illa velocitas. ¶ Tertio illud dictum vide 3m
tur cōtra cōmunem animi conceptionem. cū ergo agēs
resistit ⁊ fortius resistit ꝙ̄ passum possit agere: quomo
do possit passum in ipsum reagere nō videᷓ: concorde
tur experientia: qꝛ videmus ꝙ fortius respectu eiusdē
passi fortius agit ⁊ non videtur esse nisi quia super resi
stentiam magis pōt. ¶ Quarto. nō videtur quare nō 4m
eodem modo in motu locali potest agere minus in ma
ius. Sed bene forte dicunt ꝙ minus non potest agere
in maius: sed forte reagere: sed constat ꝙ hoc nihil va
let: quia reactio est actio: licet forte non esset ita fortis:
sicut actio principalis. ¶ Secūdo. quia sicut isti cōce-
dūt ꝙ minus potest reagere in maius: ita ⁊ fortius ha
bent cōcedere ꝙ equale pōt agere in equale: ⁊ ibi non
possunt assignare qd sit ꝑncipalius agens ex quo equa
lia sunt: iō cū phie ꝑncipia in oi actione dicāt virtutes
agētes debere excedere resistentiā passi: ⁊ isti hoc ne-
gēt: cōstat modos dicendi eoꝝ ꝑncipijs phie repugna
re. ¶ Scd̄s modus dicēdi est ꝙ quāuis reagentis vir 2s mo.
tus passiua nō possit agere in totū agēs: tñ in paruā
partem agentis sibi ꝓpinquiorē: cuius resistentia est
minor ꝙ̄ virtus eius actiua bene pōt agere: ⁊ sic prin-
cipalis actio erit a ꝓportione maioris ineq̄litatis: ⁊ re
actio in illā ꝑtem paruā etiā erit a ꝓportione maioris
inequalitatis. ¶ Sed iste etiā nō pōt stare: qꝛ qñqꝫ vi ꝯ scdm
demus ꝙ totū agit: ⁊ totū patiᷓ: sicut in vera mixtiōe modū
oia mixtibilia agunt: ⁊ oia repatiunᷓ: ideo oportebit di
cere vel ꝙ idem erit fortius ⁊ debilius vel ꝙ a ꝓpor-
tione minoris inequalitatis fiet actio. ¶ Scd̄o si ille 2m
modus esset verus in omni actione erit reactio: vbi est
agens cū passo sufficienter approximatū. cuius oppo-
situm dictū est ante. ⁊ ꝓbaᷓ ꝯntia: qꝛ si sic semꝑ erit ac-
cipere aliquā ꝑtē agentis ita paruā: ꝙ erit minoris re-
sistentie ꝙ̄ erit passum ꝟtutis actiue. ¶ Tertius mo- 3s mo.
dus dicendi est ꝙ oē agens dū agit repatiᷓ nō a passo
suo: sꝫ a circunstātie. puta a medio: sicut est aer vel aliqd̄
huiusmodi: vel est a remotis: sicut celum est: ⁊ ideo isti
negant reactionem: licet dicant ꝙ agens repatiᷓ per in
fluentiam. ¶ Improbatur iste modus: quia sensus do-
cet ꝙ idem ferrum: quod calefacit aquam cui imponi- ꝯ triū
tur infrigidatur ab eadem vt primo dictum est. ¶ Se- modū
cūdo sicut influentia agit in agens: ita agit in passū. ⁊ 2m
ideo non

3m ideo nō plus dꝫ agens pp eam dici agens: q̄ꝫ passum.
¶ 3° semꝑ agēs est in loco suo nāli: vbi influētia magis
vꝫ influere pro eius salute: q̄ꝫ pro eius destructiōe. cum
t.c.48 eius nāle nālr ꝯseruetur in loco nāli. vt hꝫ 4° phy. ergo vꝫ
4 mo. ꝙ agens nō dꝫ sic repati. ¶ 4us modus dōi est. agēs in
agēdo non ꝑprie repatitur: sed quodāmō fatigatur: ⁊ pp hoc
co. 83. eius virtus apparet remitti. vn̄ cōmētator. 8. phy. osten
ꝯ 4m dit. ꝙ virtus mālis est fatigabilis: ⁊ cā fatigationis est
modū eam eē in mā. ¶ Cōtra illū arguitur sic. sola fatigatio nō
remittit ṽtutē: sed in aliq̄ reactiōe est ṽa remissio ṽtutꝫ.
ergo reactio nō fit per solā fatigationē. maior pꝫ: qꝛ vir
tus aialis sola fatigatione nō remittitur: sed lassatur. imo si
fiat remissio ṽtutis nō solū est fatigatio: sꝫ ṽa passio. mi
2m nor pꝫ in reactiōe miscibiliū. vbi cuiuslibet ṽtus remit-
titur ⁊ ad medium reducitur. ¶ 2° si caliditas ⁊ friditas
sint ambe sūme: apparebit ibi vera passio mutua. ⁊ tn̄
fm illū modū nō dꝫ ibidē esse fatigatio. eo ꝙ q̄ ratione
vna illaꝝ qualitatū fatigari diceretur: cum sint eq̄les seu
3m sūme: diceretur ⁊ alia. ¶ 3° ois fatigatio est per actionē
ꝯriorum. ergo omne qd fatigatur vere patitur: saltem in
aliq̄ qualitate. ergo si agens in agēdo fatigatur ipsuꝫ vere
5 mo. repatitur. ¶ 5us modus dōi est supponēdo ꝙ vna quali
tas actiua non est sine alia: sicut frigiditas nō stat quin
stet cū humiditate aut siccitate: ⁊ q̄uis ille eēnt eq̄les
in latitudine: tn̄ sunt inequales in actiuitate: ⁊ ideo nā
ingeniauit: ꝙ si caliditas est fortior friditate: tūc humi
ditas coniuncta frigiditati est fortior siccitate in agēdo
coniuncte caliditati. ⁊ ideo isti dicūt ꝙ si ignis agat in
aquam caliditas eius remittit frigiditatem aque: tunc
humiditas aque reagit remittēdo siccitatē ignis: ⁊ tūc
ex ꝯn̄ti per modū sequele remittitur caliditas eiusdē: ex
quo pꝫ ꝙ calītas agit in friditatē: ⁊ humiditas actione
ꝯria reagit in calītatē. ⁊ sic pꝫ ꝙ semꝑ fortius agit i de
bilius. cū calītas sit fortior frigiditate: ⁊ hūiditas sicci
tate: in quā ꝑmario agit. Et sic patet solutio ꝑme dubi
ꝯ 5m tationis seu rōnis. ¶ Sed ille modus nō vꝫ valere pri
modū mo: qꝛ in mixtiōe ambe q̄litates ignis tā calītas q̄ꝫ sic
citas agit ⁊ patiuntur. ergo non solū sic fit reactio ꝯn̄tia
tꝫ: qꝛ sic oporteret ꝙ eadē qualitas que agit repatiatur:
añs pꝫ: qꝛ si vna eaꝝ non ageret non videretur quid cor-
rūperet frigiditatem ⁊ humiditatem: cum ipse ꝑcipue
videntur eis contrarie: ⁊ si non pateretur sequitur ꝙ aliq̄
earum manent in esse suo intenso: qd non est possibile:
2m qꝛ sub tali esse non potest generari forma mixti. ¶ Se
cundo: qꝛ si sic. calītas aeris non deberet agē in aquaꝫ
⁊ repati a frigiditate eius. consequens est contra expe-
rientiam: qꝛ videmus ꝙ ab aere calido calefit aq̄. ⁊ ẽt
aer prope aquaꝫ est plus recens ⁊ frigidus q̄ꝫ remote
ab ea. ⁊ probatur ꝯsequentia: qꝛ ibi stat calītas ⁊ frigi
ditas ambe cum humiditate. ergo per modū quē dixit
opinio precedens caliditas non pōt repati in agendo.
3m ¶ 3° qꝛ aqua calida cōmixta frigide remittit eius frigi-
ditatem: ⁊ remittitur in calītate ab eadeꝫ. ergo modus
ille non valet. ꝯn̄tia tenet: qꝛ in isto casu tam caliditas
q̄ꝫ frigiditas agentis stant cum humiditate. antecedēs
6 mo. est notum per experientiam: vt ante dictū est. ¶ 6us mo
dus dicendi est procedens ex suppositionibus: quaruꝫ
1a sup. prima est hec. ꝙ omne agens multiplicat virtutem suā:
circa se ad modū spere: ⁊ est fortior in loco propinquo:
in remoto vero debilior. ⁊ patꝫ hec suppositio auctori-
t.c. 78 tate cōmentatoris 2°. de aia. tractatu de sono. ⁊ linconiē
se tractatu de radijs. ⁊ eandē cōmuniter ponunt ꝑspe-
2a sup. ctiui. ¶ 2° dicit. ꝙ fm illam virtutem ⁊ gradum quem
habet a distātia data semꝑ assilat sibi passum inquātū
3a sup. potest. ¶ Tertio supponit si est aliquod agens contra
rium sibi: ꝙ similiter influat vnam virtuteꝫ vndiqꝫ. tūc
si approximetur fiet vna virtus media mixta ⁊ qcquid
ponetur vbi est talis mixtio illō fiet sub q̄litate media.
¶ Ex quo patet quarto. ꝙ quando vnum agens ponitur 4a sup.
inter medias virtutes alterius. tunc fit quedam mixtio
ex istis ṽtutibus: ⁊ inde est ꝙ illa ṽtus media vel mix-
ta facit vnūquodqꝫ illorum tale in actu qualis ipsa est
in virtute: ⁊ ideo virtus que tendit ad mixtioneꝫ ⁊ ad
medietateꝫ: ⁊ recedit ab extremo. ⁊ sic virūqꝫ patitur.
¶ Ex ista imaginatiōe soluitur prima difficultas dicē
do ꝙ hec virtus mixta respectu cuiuscūqꝫ agentis tam
principalis ꝙ passi habet proportionem maioris ineq̄
litatis: ⁊ ideo sic non est inconueniens ꝙ agens in agē ꝯ 6m
do repatiatur. ¶ Sed contra istum modum arguitur: modum
posito ꝙ caliditas ⁊ frigiditas sic approximentur ⁊
agunt per modum duarum sperarū: vel intelligunt de
se realiter, ꝙ multiplicent duas virtutes eis similes: vt
caliditas caliditatem. frigiditas frigiditatem: que fiant
vna virtus in medio in quo congregantur: ⁊ si sic. tunc
stat ratio. vt prius. s. ꝙ si caliditas: vt decem repatiatur
vt octo a proportione minoris inequalitatis fiat actio
silr. ꝙ in primo pedali ignis ꝙ repatietur solum fm il-
lud pedale caliditas simul intenditur ⁊ remittitur ade
quate. Si autem intelligant ꝙ caliditas de se multipli
cat species caliditatis: que nō sunt formaliter caliditas
⁊ frigiditas species frigiditatis: sed species caliditatis
sunt virtualiter generatiue caliditatis ⁊ proportionabi
liter species frigiditatis. tūc male dicunt. ꝙ ex istis dua
bus speciebus fiat vna virtus. nā fm veritatem species
virtutum consimilium vt duo lumina non possunt vni-
ri. ergo species virtutuꝫ contrariarum a multo non mi
nori possunt vniri. ꝯn̄tia tenet per locuꝫ a maiori. ⁊ añ-
cedens dictum est in precedenti questiōe. ¶ 2° fm illū
modum si calidum ⁊ frigidum tangerent se non debe-
ret esse reactio. sed hoc est falsum: qꝛ fortior est reactio:
vt docet experientia: ⁊ probatur consequentia: qꝛ licet
calidum ⁊ frigidum actionem suā circa se sperice ꝑdu
cant: tamen in se non producunt. ergo cum tangunt se
virtutes sue non sic vniuntur: ⁊ fiunt media virtus per 3m
quā fiat illa reactio. ¶ Tertio si calidum ⁊ frigidū fue
rint ambo forma: tunc quocūqꝫ mō illa ṽtus fieret vna
cū ipsa prope. calidū. n. esꝫ fortior in calefaciēdo: ⁊ pro
pe fridum in frigefaciendo. prout docet experientia: ⁊
ex ꝯsequenti non videtur q̄ō per illū modū saluātur dif-
ficultates qn medium calefieret ⁊ frigefieret: qn calidi
tas in eodē pedali ignis simul itēderetur ⁊ remitteretur
quin a ꝑportiōe minoris ineq̄litatis posset eē actio: cū
illa ṽtus ad mediū reducta sit minor q̄ꝫ aliq̄ virtutum
ꝯ... a quibus generatur. ⁊ tn̄ ab ea fit actio in quoli
bet extremorum: ⁊ ideo istū modum sicut precedēs de
relinquimus. ¶ Videtur ergo oibus his probabilior esse 7. mod
alius modus dicendi conueniens dictis: ꝙ licꝫ eadem
virtus agit ⁊ resistit: tn̄ fortius agit frequenter q̄ꝫ resi-
stit. ⁊ ideo qꝛ actio fit fm proportionem potentie agē-
tis ad suā resistentiā: ⁊ quelibet tam caliditas q̄ꝫ frigi
ditas fortius agit: q̄ꝫ alia resistit. quelibet ipsaꝝ agit in
alterā. ⁊ sic fit actio vbiqꝫ a proportiōe maioris ineq̄li-
tatis: qꝛ a ṽtute fortiori i agēdo: q̄ꝫ est ṽtus passiua i re
sistendo. ¶ Sꝫ forte qs istabit dicens idem est calidi- Contra
tatem agere ⁊ resistere. ergo tm̄ resistit sicut agit conse 1m
quentia tenet: ⁊ antecedens pꝫ: qꝛ vtraqꝫ illaruꝫ est ca
liditas. ¶ 2° nā actio fit fm proportionem potētie mo- 2m
uentis ad resistentiam: sed actiuitas ⁊ resistentia sunt
calītas ⁊ friditas. ergo actio fit fm proportionem cali
ditatis ⁊ friditatis. ¶ 3° si sic pari ratiōe posset conce- 3m
di ꝙ in motu locali. a. potest mouere b. ⁊ econuerso: qꝛ
diceretur. ꝙ b. a. sit fortius ad mouendum. est tamen
debilius

4^m debilius ad resistendū. ¶ 4°. qꝛ po^a calitatis in agēdo
ad p^m potest diminui: ꝛ sic esset debilior ꝛ in agendo ꝛ in resi
stendo. ergo tunc nō reagit. ¶ Ad illa rn̄detur. Ad p^m
ꝙ idē est calitatem agere ꝛ resistere: sicut rō dicit. ꝛ ne
getur ꝯn̄a qua infert. ḡ actio fit ſm ꝑportionē calitatꝭ
ꝛ frigiditatis. ḡ tn̄ resistit sicut agit: ꝛ rō est: qꝛ non se
ad 2^m quitur in silī. idē est soꝛ. amare ꝛ credere: supposito ꝙ
soꝛ. amet ꝛ credat. ḡ sortes tn̄ amat sicut credit. ¶ Ad
2^m posito ꝙ actio fit ſm ꝑportionē po^e mouētis ad suaꝫ
resistentiā. ꝛ etiā ꝙ ille potētie sint caliditas ꝛ frigidi
tas. negatur ꝯn̄a q̄ infertur. ḡ actio fit ſm proportionē
caliditatis ꝛ frigiditatis. vn̄ in silī non seqtur. posito ꝙ
soꝛ. est mihi benefaciens: ꝛ magnus amicus. ꝛ fratris
mei inimicus. tunc argueret sic. diligo soꝛ. ſm ꝙ est be-
nefaciens mihi: sed ipse mihi bn̄faciens est fratris mei
inimicus. ergo diligo eum ſm ꝙ est fratris mei inimi-
ad 3^m cus. constat. n. ꝙ an̄s est veꝝ. ꝛ ꝯn̄s falsum. nec potest
reduci ad bonā formā sillogisticā. ¶ Ad 3^m dī. ꝙ non
est simile de motu locali. ꝛ motu alteratiōis: qꝛ duo si-
biinuicēꝫ proxima bene possunt alterari: alteratiōibus
contrariis: sed non possunt moueri motibus ꝯr̄ijs: quia
non seinuicem possunt penetrare. ꝛ est alia dissimilitu-
ad 4^m do. que dicet etiā soluendo dubitationes principales.
¶ Ad 4^m ꝯcedit. ꝙ caliditas pōt remitti in agendo: ꝛ
ꝙ fieri pōt ꝙ in instāti tali sit minor: ꝛ in agendo ꝛ in
ad rōes resistendo q̄ꝫ frigiditas. ꝛ ꝯcedit etiā ꝙ tūc non reagit
ꝑncipa- in frigiditatem. Et hoc est dcm̄ in 2^a ꝯne scdi articuli.

les addu- **Istis premissis** rn̄detur ex isto 7° mō ad
ctas i 3° rōnes ꝛ ad dubitationes
articulo principales oēs ad hoc adductas. ¶ Ad pmū negetur
Ad p^m ꝯn̄a: qua infert ꝙ actio fiet a ꝑportione minoris ineq̄-
litatis. Et ad ꝓbationē conceditur ꝙ calitas vt decem
agat in friditatē: vt octo: ꝛ ꝙ repatiet ab eodē. qn̄ dī. ḡ
minus agit in maius: distinguit ꝯn̄s: eo ꝙ vel ē sensus
ꝙ q̄litas hn̄s pauciores gradus agit in q̄litatē hn̄tem
plures gradus. ꝛ sic cōcedit an̄s ꝛ ꝯn̄s sed tūc nō con
cedit ꝙ fit actio a ꝑportione minoris inēq̄litatis. nam
frequenter qualitas hn̄s pauciores gradus est fortior
in agendo: q̄ꝫ alia hn̄s plures in resistēdo. Alio modo
sensus ꝯn̄tis pōt esse ꝙ minor qualitas in agendo agit
in maius. i. in qualitatē maioris v̄tutis in resistendo: ꝛ
isto mō neget ꝯn̄a: qꝛ lꝫ frigiditas hēat pauciores gra-
Ad 2^m dus: est tn̄ fortior in agendo: q̄ꝫ caliditas in resistendo.
¶ Ad 2^am dubitationē dī. ꝙ nō est sil'e de alteratione ꝛ
de motu locali: ꝛ cā triplex potest assignari. ¶ Prima
qꝛ qualitas motiua localr̄ de per se non mouet māꝫ ex
trinsecā. sed intrinsecā: quare non hꝫ a qua patiat cali-
ditas autē que est q̄litas alteratiua: alterat q̄litateꝫ ex-
trinsecā. ¶ 2^a est: qꝛ vt dcm̄ est duo corpora iuxtaposita
pn̄t bene alterari. alterationibus ꝯr̄ijs: sed moueri mo-
tibus ꝯr̄ijs non pn̄t: qꝛ penetrarent se. ¶ 3^a dr̄ia est: qa
qualitas. s. motiua localr̄ eodē conatu agit ꝛ resistit: vt
tanto conatu precise grauitas resistit mouenti sursum:
quāto conatu si est extra locū conatur moueri deorsuꝫ:
sed oppositū est in q̄litatibus actiuis alteratiue: qꝛ cali
ditas ꝛ frigiditas multo maiori conatu agūt in extrin
secā q̄ꝫ resistit: q̄propter est pōle ꝑin motu alterationis
duas qualitates sic se hēre: ꝙ quelibet excedit in agen
do aliā in resistendo: quare fiet inter eas reactio: sed in
motu locali non est sic: qꝛ quelibet duaꝝ q̄litatū moti-
uarum excedit aliā in mouēdo ꝛ in resistēdo: eti equali
ter resistunt ꝛ mouent: vt dcm̄ est. quare ibi mouens in
Dubiuꝫ mouendo nō remouetur. ¶ Sꝫ diceres. nūqd in motu
grauis deorsum grauitas mouēs diuidit mediuꝫ: ꝛ sic
agit in extrīsecum. ¶ 2°. qꝛ vī ꝙ pondus cōprimat ho-
minē portanteꝫ. ꝛ sic agit in ipsuꝫ: ꝛ tamen portatur ab

eodē. ¶ 3°. qꝛ vī ꝙ hō v̄tute sua pōt mouere lapidē sibi
extrinsecū. q̄re vī ꝙ mouēs localr̄ pōt mouere extrīse- R°
cum. sicut mouēs alteratiue. ¶ Dr̄ ꝙ b oīa mouent a
v̄tute motiua scd̄ario ꝛ de per accn̄s ꝛ nō de per se: vel
sicut imediatū motū: exēplum. graue descēdēs diuidit
mediū de per accn̄s: puta qꝛ sine hmōi diuisiōe non po
test descēdere. silr̄ graue portat ab hoīe: aut ꝓicitur: qꝛ
talis hō ꝑ mouet se: aut sui ptes. 3° graue portatuꝫ agit ad 3^m
cōprimendo hoīeꝫ. hoc nō est localr̄. ¶ Ad 3^am dubita
tionē dī negādo ꝯn̄tiam qua infert ꝙ agens nō possit
assīlare sibi passum. Ad probationē admittit ꝙ q̄litas
sit vt decē ante actionē: ꝛ ꝙ repatiendo remittat ꝛ fiat
vt nouē. ꝛ ꝯn̄r dī. ꝙ quādiu est vt nouē non gn̄abit cali
ditatē: vt decē: sed postq̄ꝫ sepauit frigiditatē in tanto ꝙ
plus sufficit resistere q̄ꝫ friditas agere: tunc reducet se
ad ꝑstinū gradū caliditatis: puta ad gradū vt decē: sicut
aqua calefacta remota a calefactōe redit ad ꝑstinū gra
dum friditatis: ꝛ tunc reducta poterit caliditatē: vt de ad 4^m
cem gn̄are. ¶ Ad q̄rtā negat ꝯn̄a: q̄ infert sequeretur
ꝙ idē moueret motibus ꝯr̄ijs. Ad ꝓbationē admittit
ꝙ nihil agit in distans nisi ꝑus agat in ꝓpinquū: ꝛ silr̄
admittit ꝙ ignis agat in aquā ꝑ pedale aeris mediuꝫ
ꝛ repatiat: ꝛ stante casu dī ad argumētū vltra ꝙ ignꝭ
in agendo in aquam calitatem ꝓducit eā in q̄libet pte
aeris medij: ꝛ negat ꝯn̄a qua infertur vltra. ḡ aer me-
dius calefit: si dicat ꝙ calefieri nō est aliud q̄ꝫ in q̄libet
pte recipe calitatē. dī ꝙ hoc non sufficit: imo oꝫ ꝙ que
libet pars recipiat plus de calitate q̄ꝫ recipit sil' de fri-
giditate: aut q̄ꝫ amittit de calitate. mō sic non est in pro
posito. nā esto ꝙ per totū aerē generet caliditas. tn̄ sil'
gn̄atur ab agente frigido friditas ꝛ remittit caliditas:
iō non ꝓcedit. ¶ Ad rōnem argueteꝫ ꝙ aer medius
frigesit. eodē mō rn̄det. ꝛ iō dī vltra. ꝙ si illa agentia i
agēdo sunt eque fortia vnū in gn̄ando calitatē. ꝛ aliud
in gn̄ando frigiditatē: ꝛ tūc mediū pro medietate pro
pinquore calido calefit: qꝛ ibi plus recipit de calitate q̄ꝫ
de frigiditate: eo ꝙ ꝓpinquus calido est q̄ꝫ frido ſꝫ illaꝫ
ptē. ꝛ ſm aliā medietatē ꝓpinquorē frigido gn̄at plus
de frigiditate in eo q̄ꝫ de calitate: ꝛ sic ſm illā pteꝫ fri-
gesit. si aūt vnū illoꝝ agentiū poneret fortius in agen-
do q̄ꝫ aliud tūc ꝓportionabilr̄ ſm ꝙ eēt fortius maio-
rē ptē mediꝫ sibi in q̄litate silī disponeret: ꝛ aliō mīorē:
¶ Ad 5^m dubiū negat ab oībus ꝯcorditer ꝯn̄a q̄ infert. ad 5^m
ꝙ idē eodē tpe adeq̄te intēderet ꝛ remitteret in calidi
tate. Et ad ꝓbōnē ꝯn̄tie dicūt aliq. ꝙ esto ꝙ agens sit
ignis. ꝛ vocet. a. ꝛ aqua passa. ꝛ vocet. b. ꝛ ps pedalis
ignis repassa c. dicūt aliq ꝙ aqua potētior est ad ifrigi
dandū. c. q̄ꝫ residue ptes ignis ad calefaciēdū. eo ꝙ aq̄
hꝫ respectu eius maiorē ꝯr̄ietatē. mō actio est rōe ꝯr̄ie
tatis. ¶ Sꝫ re v̄a illud non vī stare: qꝛ sic ignis nō de- ꝯ rn̄.
beret fortius calefacere manū meā q̄ꝫ aliquā: aut lignū
aut ēt oleū. imo multo remissius: qꝛ multo minus ꝯr̄iat
manui mee: aut oleo q̄ꝫ ignis: aut aq̄: falsitas ꝯn̄tis ap-
paret expientia: qꝛ stati intēse calefacit manū: aut oleū
nō aūt facit hoc aqua: aut ligna. ꝛ ex alia. nā v̄tus acti-
ua multiplicat sperice circa agens ceteris pribus eque
fortiter ad eq̄lē distātiā. ḡ cū illud sit eque forte: ꝛ agat
tn̄ quātū possit: si inuenit ꝯr̄iū minus resistens ei for-
tius in ipꝫ aget: q̄ꝫ si fortius ꝯr̄iū in eadē distātia ꝛ ma
ioris resistētie inueniret. ꝛ tꝫ ꝯn̄a: qꝛ actio attendit ſm
ꝓportionē potentiaꝝ mouentium ad suas resistētias.
¶ Aliter dicūt alij: ꝙ facilius est ꝯtinuare motū q̄ꝫ inci alia rn̄
pere. ꝛ tunc dicunt ꝙ residua pars ignis in. c. non agit
q̄ꝫdiu. c. est sibi sil'e. eo ꝙ oino est similitudo. sed postq̄ꝫ
c. factuꝫ est dissimile incipiet agere. ideo dicūt ꝙ tēpus
būtur anteq̄ꝫ residue partes ipsius. a. calefaciunt ipsuꝫ

.c. eo. ꝙ

c.eo q b.incipit ipz ifrigidare: z residue ptes ipsius.a.
3 rn. non inceperit eu3 calefacere. ¶ Sed ex isto dicto non
soluitur rō: qz si residuu3 ipsius a. vocet d. z arguat vt
prius.d.incipit in aliquo istāti calefacere.c.q̄3.b.ip3 i fri-
gidit ate.g tpe medii erit inter illa instātia. z in tēpore
isto b.de necessitate iducit aliquā friditatē i c.cui.d.ste-
tit imediatū ꝯiuū sibi: z hñs sup ipm ,pporonē maio
ris ineqlitatis. z nō egit in ipm.g duo ꝯua stant aliquo
tpe imediata non ipedita: quoꝝ vnū in agēdo excedit
resistentiam alterius. z tn̄ non agūt: qd est impossibile.

alia rn̄ ¶ Aliter z ,pbabilius dicūt alq̄ q in casu isto imediate
post hoc demōstrando instās in quo b. incepit reagere
c.frigefiet z calefiet: z vltra negāt ꝯn̄ia3 qua infertur.
g simul calefit z frigefit. nā dicunt q imediate post h̄
per prius frigefiet q̄3 calefiet. z si inferret aliqs. g prius
calefit q̄3 frigefit.neget ꝯn̄ia.eo q arguit a termio stā
te ꝯfuse tn̄ ad eundē stantē determinate. z sic adhuc
alia rn̄ non vī rō soluta. ¶ Ideo alr potest dici euadendo dif-
ficultatē.q in h̄ casu.b.reagit in.c.q.b.introducit aliq̄3
frigiditatē: prout ly introducit fac̄ terminū stare cōfuse
tantū: nullaz tn̄ frigiditatē introducit: tū qz nullius lati
tudinis frigiditatē introducit: tū qz.d.pars ignis citius
incipit.c.partē calefacere. z p hoc rn̄det ad formaz ar
gumenti admittendo totū casum. z qñ dī.b.reagendo.
agit in.c.ꝯceditur. z neget ꝯn̄a qua infert. ergo aliquā
frigiditatē introducit in ipsum. z ad ,pbationē cum dī:
si reagit.ꝯstat q nihil nisi frigiditatē concedit.prout ly
frigiditatem supponit ꝯfuse tn̄. z q reagit frigiditatē:
nullam tn̄ frigiditatē reagit. z ideo rō nō procedit. z sic
alia rn̄ faciliter: l3 logice euadet difficultas. ¶ Aliter z philo
sophice magis pōt dici q in hoc casu totalr sicut frigi-
ditas introducit.a.b.ita corrūpitur.a.d. z iō frigiditas
h3 h̄ nām puri successiui.sicut enim motus: cuius nulle
due partes diuisim producte sit manent: sed vnaqueq3
sicut producit ita corrūpit: sic est h̄ de frigiditate que i
producēdo sicut poducit ita corrūpit. z ideo nulli duo
gradus: nec aliqua virtus intēsionis est simul in subo:
eo q partes prius genite non manent cū ptibus poste
rius genitis. Per hoc ad forma dī ꝯcedendo q.b. agit
in.c.frigiditatē: sed hoc h3 nām puri successiui: z ideo
sicut ex pte priori motus pars posterior non intenditur:
eo q non sit pmanens: ita ex pte priori calitatis ps po
sterior producta non intendit: z iō concedit q aliquā
frigiditatē introducit illa.tn̄ in ordine ad subm nunq̄3
est alicuius intēsionis: z ideo neget ꝯn̄ia.qua infertur:
q aliquo tpe intēdat frigiditas: z cū arguit.frigiditas
introducit.g frigiditas certe intēsionis introducit. ne-
gatur ꝯn̄ia. z si dicat.q ois frigiditas est certe intēsio
nis.dī q hoc forte verꝝ est de frigiditate: cuius partes
pmanent,mō ptes huius nō sit pmanēt.imo hñt h̄ nāz
puri successiui. z ideo ꝯn̄r ꝯcedendū est.q idē qñ ptes
sue manēt hñt nāz rei pmanētis. z tn̄ qñ non pmanent
Dub^m. pp agentiū ꝯrietatē hñt nām rei successiue. ¶ S3 dice
res frigiditas introducit.g caliditas remittit: z nō re-
mittit diuisibilr.g remittit indiuisibilr: z stabit rō: sicut
R: prius ,pbando.q eadē caliditas sit intendit. ¶ Rn̄det
ꝯcedendo.q caliditas remittit: sed indiuisibili remitti
tur: sed tn̄ in nulla eius tota parte diuisibilr remittitur.
sic nulla eius ps tota latitudis friditatis introducit: qz
nullius intēsionis friditas itroducitur: vt dcm̄ est vltra
si remotius arguatur concedendum est sicut p̄cedens.
Responsio dixit.q imediate post h̄ caliditas remittit: z
q imediate post hoc intenditur: sed non simul intendi
tur z remittitur. z sic adhuc appatet mihi. q vltia fu-
ga est ad logicam. z ideo dicat quis sicut velit: qz ratio
apparet mihi summe difficilis.

Ad rōnes pncipales. Ad pmā cum dicit nō ad rōes
oē mouens in mouendo remouet
concedit ur. z ꝯceditur ꝯn̄s q non omne agens in agē
do repatitur: qz agens nō cōicans cum passo in mā nō T.c.53.
repatitur: vt dicit phs i lr̄a: nec hoc est contra dicta. Ad 2^m
¶ Ad 2^m dī per idem: q deus z celum esto q agūt: tn̄
non cōicant cum passo in materia: z qūo p̄sens nō in
telligitur de talibus agentibus: sed solum de pmis qua
litatibus ꝯr̄ijs abinuicē: cōsequēter ratio non est ad p-
positum. vnde concedit q talia agentia in agēdo non ad 3^m
repatiuntur. ¶ Ad 3^m p3 quid sit dicendum per idem:
qz de sola actione.s.qualitatum primarum reali intelli-
gitur questio. de actiōe spirituali sensibilis in sensu: aut
coloris in visu: non est specula^a p̄ns. ¶ Ad cōfirmatio
nem respondetur per idē.qz medicus: aut medicina cō
currens in ,pductione sanitatis non est agens ꝯuu3: z Ad 4^m
ideo nō est ad propositū. ¶ Ad quartū cōcedit antece
dens.q generans in gn̄ando non regeneratur. z nega
tur ꝯn̄ia.ergo agens in agēdo non repatitur. ꝯceditur
tn̄ gratia arg^ti.q̄3 generās est agens. z causa est: qz nō
oportet q agens in agēdo repatiat eadem spē actionis
qua agit: qz non op3 calefacientes calefieri in agendo:
sed sufficit ipsu3 infridari: qz regenerans ēt in qualitati
bus pmis.nō op3 regenerari: sed potius pati corrupti- Ad 5^m
ue: puta in essentia sua remitti. ¶ Ad qntum dī.q pa-
tiens potest capi duplr. vno modo pro passo subiue.pu
ta pro materia pma: z sic concedit quod aliqō passum
in patiendo nō reagit: z de talibus passis nō intelligit
qō: sed de passis ꝯr̄ijs. alio modo potest capi pro passo
terminatiuo: puta pro qualitate ꝯr̄ia: que corrūpit: z sic
negat q aliquod patiens in patiendo non reagit.oē.n.
patiens vniformiter in patiendo reagit: tribus casibus.
in secunda tertia z quarta ꝯclōnibus 2^i articuli positis
exceptis: z solu3 de talibus ꝯsideratio est ad presens. Ad 6^m
¶ Ad sextū bene concedit. q idē respectu eiusdem est
nobilius z ignobilius. z hoc fm diuersas ,pprietates:
vt caliditas respectu frigiditatis est nobilior in agendo
d.eo q fortius agit q̄3 frigiditas: z est ignobilior in re
sistendo: eo q minus resistit q̄3 frigiditas. Et quādo di
citur q ꝯclusio est incōueniens: dī q verum est si in ea
dem ,pprietate idem respectu eiusdem passi esset nobi-
lius z ignobilius: sed non est incōueniens respectu di-
uersorum: vt hominem esse nobiliorem equo rationali Ad 7^m
parte: z ignobiliorem robore corporis. ¶ Ad 7^m quā
do infertur.sequitur q idem respectu eiusdem eēt in actu
z in po^a.dī q non est incōueniens q respectu eiusde3
extrinseci aliqō idem dicatur in actu z i po^a: sed icōue
niens esset si vnum respectu alicuius dispositiōis respe
ctu cuius esset in potentia: eo q eam pro tunc esset na-
tum recipere: esset simul in actu: eo q ea3 actu sit habe
ret: sed hoc non concludit ratio: quare nihil ,pbat.con-
ceditur enī3 q idem potest agere in aliquod extrinse- Ad 8^m
cum: z simul ab eodē pati. ¶ Ad octauū negat ꝯn̄ia
qua infertur q tales essent ifinite actiōes: vel vna actū
ifinita. Ad ,pbōnez dī.q agēs agit in passu3 vna actio
ne cōtraria finita. z passum reagit vna actiōe finita.eo
dem modo non fit reactio.eo q agens i passu3 agit: s3 Ad 9^m
ga agens est passo contrarium. ¶ Ad nonu3 cōcedit.
qō rō concludit: puta q quandoq3 nō fit reactio ,ppter
nimiam distantiam agentis a passo: z hoc est pro 3^a cō-
clusione 2^i articu. z ideo sequitur q passu3 non poss3 age
re ad quācūq3 distantiam. ¶ Ad decimum negat con Ad x^m
sequentia: qua isertur q a ,ppo:tione equalitatis poss3
fieri actio. Et ad probationem dicitur.q admisso casu
q licet vtrumq3 caliditas z frigiditas sit: vt decem: z
quelibet earū agat in alia3.non ,ppter hoc sequit q fit

actio

actio a proportione eq̄litatis: q2 adhuc q̄uis est maio
ris actiuitatis q̄ alia ex resistentie: ꝛ sic quāuis super
aliā hꝫ proportionē maioris ineq̄litatis. ꝯñr rō nō ꝓce
dit. Rō post oppositū est ꝑ q̄nta ꝯne. Et h̄ de q̄one.
¶ Ut aūt parū disgredientes dicamus necessariū
ꝛ impassibile ꝛc̄. T.cō.lxiiij. Nō xx.

pm **Queritur** vigesimo. Utrū indiuisibi
le possit alterari. ꝛ arguit
ꝙ sic. indiuisibile pōt moueri localr̄. ḡ pōt al
terari. ꝯña tꝫ a silī: q2 non vꝫ q̄re ad motū no
strū localē moueat̄ localr̄. qn eadē rōne ad motū nr̄m
T.c.20. alterationis mouebit̄ alteratiue. ꝛ añs apparet: q2 mo
tis nobis mouent̄ oīa q̄ in nobis sunt. 4°phy. ꝛ suppo
2m sito ꝙ puncta sunt nobis motis: mouebūtur ꝛ puncta.
¶ 2° aīa intellectiua pōt alterari: ꝛ est indiuisibilis. ergo
ꝛc̄. ꝯñtia tꝫ. ꝛ añs pro pma pte pꝫ: q2 alteratur ab vna
T.co.6. opinione ꝯ̄ria in aliā opinionēꝫ ꝯ̄riaꝫ. pro 2a parte pꝫ 3°
3m de aīa. ¶ 3° supficies potest alterari. ḡ ꝛc̄. ꝯñtia tꝫ: q2 ē
indiuisibilis saltē ſm profunditatē. ꝛ añs pꝫ: q2 superfi
cies modo existēs alba pōt fieri nigra ꝛ eꝯ. ꝛ ꝙ supfi
cies sit subm. pꝫ per phm in predicamēto quātitatis di
centē: quāta. n. supficies fuerit: tantū albū esse dicas. ꝙ
4m non esset nisi eēt subm albedinis. ¶ 4° nisi pūctus eēt
qualis. vt calidus sequr ꝙ nihil eēt vniformiter calm
vel albū: ꝯño est incōueniens. ꝛ probat̄: q2 vniformiter
calm dr̄ diffinitiue. cuius qlibet punctus est equalr̄ ca
lidus. si igit̄ punctus non esset calidus: tunc nullius rei
5m quilibet punctus esset equaliter calidus: ꝛ ex ꝯñti nul
la res esset equalr̄ calida vel vniformiter calida. ¶ 5°
sic superficies pōt videri. ḡ potest esse qualis: ergo etiā
pōt alterari. vltima ꝯñtia tꝫ: q2 oē quale est alterabile.
ꝛ pma probatur: q2 nihil vꝫ nisi quale: puta lucidū vel
coloratū: ꝛ añs pꝫ: q2 in corpore denso simplr̄: nihil vꝫ
6m nisi superficies. eo ꝙ pp densitatē visus non pōt vide
re profundū. ¶ 6° radij reflexi a speculo ꝯcauo alterāt
punctū. ḡ punctus est alterabilis: ꝯñtia est nota. ꝛ añs
pꝫ. per pspectiuos dicētes. ꝙ radij reflexi a speculo ꝯca
uo ꝯgregantur in puncto eius centri pp qḋ ibidē nate
7m sunt ignire ꝛ intēdere. ḡ ſm illuꝫ punctū calefaciunt ꝛ
alterāt. ¶ 7° nisi indiuisibile possꝫ alterari: sequitur ꝙ
latitudo vniformiter difformis suo gradui medio non
corrñderet. ꝯño est fl̄m: ꝛ ꝯ̄ loquentes de ista materia.
ꝛ probat̄ ꝯñtia: q2 vel iste gradus medius ꝯsistit i pun
cto indiuisibili: ꝛ si sic. tunc pūctus esset alterabilis vel
cōsisteret in parte diuisibili. ꝛ hoc nō: q2 latitudine vni
formiter difformi nulla pars diuisibilis est equalr̄. ꝛ eo
dem mō q̄lificata. ḡ opꝫ ꝙ vel ꝯsistat in īdiuisibili. ꝛ tē
hr̄ ꝓpositū: vel ꝙ nusq̄ ꝯsistat. ꝛ sic latitudo gradum
mediū nō hēbit. ꝛ ex ꝯñti ḡdui medio nō corrñdebit.

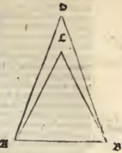
T.c.64 **In oppositū** est phs in. c. de actiōe. ¶ In
ista q̄one erunt tres articuli.
In p̄ videbit̄ ꝙ indiuisibile non potest est quale finite.
In 2° videbitur ꝙ nō potest esse quale infinite. Et in 3°
videbitur ꝙ ipsum non potest alterare.

pm nōn. **Quantū** ad pm articulū nō. ꝙ duplicia possunt
considerari īdiuisibilia. aliqua nō ha
bentia positionē in continuo: sicut sube intellectuales:
vt deus intelligentie: ꝛ aīa intellectiua: ꝛ de his non in
telligitur qḋ presēs no. alteratio. n. illoꝝ īdiuisibiliū dif
fert spē ab alteratione corporali: de qua intelligitur qḋ
pñs Ideo de ea nihil dicat̄ hic. ¶ Alia sunt indiuisibi
lia hñtia pōnem in continuo: sicut essent puncta: aut li
nee si essent: ꝛ de his intelligitur questio presens: ꝛ hu
iusmodi imaginantur triplicia. aliqua indiuisibilia ſm
omnēꝫ dimensionē: vt puncta: aliqua tñ ſꝫ duas sicut

linee. aliqua solū ſm vnā: vt superficies. ¶ 2° nota. ꝙ lꝫ 2m no.
ſm veritatē credam talia puncta non esse: vt hꝫ videri T.c.l.
6° phy. tñ vidēdū est in ꝓposito: supposito ꝙ eēnt. vtꝝ ꝛ.2.
possint alterari vel ne: q2 forte sunt alique bone nāles
speculationes. ¶ 3° nota. ꝙ aliq̄ est alteratio spūalis: si 3m nō.
cut anime intellectiue. ꝛ de illa sicut est nō curatur hic.
Alia est alteratio corporalis: ꝛ est duplex. quedā est cū
ꝯ̄rietate: vt calefactio: alia sine ꝯ̄rietate: vt illuminatio: 4m no
ꝛ de vtraq̄ intelligitur q̄stio. ¶ 4° nota. ꝙ q̄litas hꝫ tandū
duplicem existentiam: vnam. s. intensiuam. ꝛ hanc ha
bet ſm plures gradus simul existentes in eadeꝫ parte
subiecti. aliam hꝫ extensiuaꝫ quam hꝫ ſm extensioneꝫ
subiecti. ꝛ prima est qualitati de per se conueniens. cuꝫ
ſm intensionem qualitatis subiectum dicatur quale: ꝛ
non ſm extensionem. 2a vero conuenit qualitati de per
accidens: puta ratione quantitatis subi pp h̄ etiaꝫ ſm
extensionem subiecti: nihil quale dicitur per se.

His premissis sit ꝯ̄. caliditas extēsa in aliq̄ pa ꝯ̄
toto vniformit̄ calido du
pla est ad calitatē. que est in eius medietate. ꝓbatur: q2
ꝯtinet caliditatem: que est in medietate: ꝛ cū h̄ tantaꝫ:
ergo dupla est ad caliditatē medietatis. ꝯña tꝫ ꝑ descri
ptionēꝫ dupli. añs pꝫ ꝑ casum: eo ꝙ est vniformiter ca
lidum. eodē modo probaretur ꝙ esset tripla ad calidi
tateꝫ tertie. q̄drupla ad calitatē quarte. ꝛ sic deinceps.
¶ Sed diceret aliquis totū est vniformiter calidūꝫ. per pm
te. ergo quelibet pars hꝫ eque multam caliditateꝫ: sicut
totum. ꝯñtia tꝫ per diffinitionem vniformis: q2 vnifor
me in caliditate est: cuius quelibꝫ pars eque calida est: 2m
sicut totum. ¶ Itē 2° arguitur. totuꝫ hꝫ in duplo maio
rem calitatem q̄ eius medietas. ergo est in duplo cali
dius eius medietate. qḋ est cōtra casuꝫ. ¶ Rñdetur ad ad pm
primū negando ꝯñtiam: q2 vniforme non dicitur: cuius
queuis pars habet tantam caliditatem sicut totuꝫ: sed
cuius queuis pars est eque intense calida sicut totum.
vniformitas enim attenditur penes intensioneꝫ quali
tatis: ꝛ non penes extensionem. modo in toto: lꝫ sit du
pla caliditas extensiue ad caliditatem medietatis: non
est tamē dupla intensiue. ꝛ per idem pꝫ ad 2m: q2 nō se
quitur. habet maioreꝫ caliditatem. ergo est calidius: sꝫ
oportet dicere intensionem. ¶ Sed replicatur. pdicta
caliditas totius non est dupla intensiue ad caliditateꝫ
medietatis. ergo non est dupla. dicitur negando conse
quentiam. supposita eniꝫ equali intensione. dupla dicet̄
ab extensione: ꝛ nō ab intensione: sicut in simili nō seq
tur capto quadrato medietas eius est equalr̄ lata sicut
totū: ꝛ sic totum non est duplū ad medietateꝫ suam in
latitudine: ꝛ tamen hoc non obstante duplū est ad eaꝫ.
¶ 2a ꝯclo. si caliditas talis corporis poneret̄ in sua me 2a ꝯ̄
dietate ipsa fieret i duplo intēsior. ꝛ si in sua 3a in triplo:
ꝛ in quarta in quadruplo: ꝛ sic in infinitū. probatur. si
caliditas totius esset in medietate subiecti ad imagina
tionē: in qualibet parte materie essent in duplo plures
gradus equales q̄ nunc. ḡ esset in duplo intensior. ꝯña
tenet: ꝛ añs per precedenteꝫ cōclusionemꝫ: q2 gradus
in 2a medietate sunt tot ꝛ eq̄les: sicut in pma: ꝛ ponerē
tur in eadē materia: in qua sunt gradus pme medieta
tis. eodē modo probat̄ ꝙ esset tripla si esset in tertia. ꝛ
sic deinceps. ¶ 3a ꝯ̄. sequitur ꝙ si illa caliditas ponere 3a ꝯ̄
tur in puncto quantūcunq̄ ipsa esset parua ipsa redde
ret punctū infinite calidum. probatur: q2 in medietate
reddit in duplo calꝫ. ꝛ in 3a in triplo calꝫ. ꝛ sic deincepſ:
ergo omni extēsione ablata posita in subiecto indiuisi
bili ipsa redderet illud subiectum infinite calidūꝫ: con
sequentia tꝫ. ꝛ añs pꝫ per precedentē ꝯclonēꝫ. ¶ Sed Dubm
peteres tu. vtrum hec qualitas erit infinita. dico prout
mihi

mihi vꝫ ꝙ sic.in intẽtiõe cuius rõ est:qꝛ ibi sunt omnes
gradus simul per imaginationẽ qui erat ante in oibus
partibus proportionalibus corpis calidi extensi:sed ta
les erant infinities decẽ.supposito ꝙ quelibet pars fu
it calida vt decẽ.ergo continent infinities decẽ gͣdus:
quoꝝ quilibet est eque intensus:sicut alter.erit ergo to
ta infinite intensionis. ❡ 2ᵒ dico.ꝙ sequeret eandẽ q̃li
2 tatem esse finitã:qḋ ꝓbatur:qꝛ nõ est maior q̃ꝫ fuit añ:
ꝛ ante fuit finita.ergo est finita: ꝛ fortius:qꝛ aliqua põt
esse intensior ea.ergo est infinita.ꝯña tꝫ:qꝛ si esset ifini-
ta:nulla esset ea intẽsior. ꝛ ꝙ ea põt esse intẽsior. pꝫ:qꝛ
ipsa fuit dupla ad eam.que fuit in medietate.per ꝯnem
ꝑmaꝫ.ergo in medietate eius respectu ipsius in eodem
subõ exñte est subduple intẽsionis.ergo medietas est fi
nita.ergo totũ est finitũ:ꝯña tꝫ:qꝛ dato ꝙ medietas sit
infinita:sequit̃ ꝙ sit eque intensa:sicut totuꝫ. ergo non
erit subduple intensionis respectu totius. ❡ Et ex alio
pꝫ idem añs:qꝛ si corpori priori in quo fuit illa calitas
vniformis fuisset addita alia equalis quantitas eq̃ cali
da vniformiter:sicut illud corpus illa aggregata cũ il-
la respectu prioris fuisset dupla.ergo illa respectu istius
aggregate cũ illa in puncto sil' essent subduple intẽsio-
nis.ergo illa solũ est finite intensiõis.ꝯña tꝫ. ꝛ añs pꝫ:
qꝛ illa aggregata in pũcto ꝯtinuasset illaꝫ ꝛ tantã aliã.
3 ergo fuisset dupla ad illã per diffinitionẽ dupli. Et ex his
tertio dico.ꝙ simpl'r implicat ꝯdictionẽ aliquã qualita
tem quãticũqꝫ remissam eandẽ:aut eq̃lem esse in pun
cto idiuisibili:que prius fuit in subiecto diuisibili. pꝫ:qꝛ
sequitur eam fore infinite intensaꝫ: ꝛ finite intensaꝫ:qḋ
4ᵃ ꝯ implicat.ꝙ sequat̃.pꝫ ex predictis. ❡ 4ᵃ ꝯ impossibile
est aliquã huiusmodi calitateꝫ esse in infinitũ remissaꝫ.
probatur sic.sicut se habet paruum in quantitate: ita se
habet remissum in qualitate:sed impossibile est aliquã
quantitatem esse in infinitum paruam.ergo impossibi-
le est aliquam qualitatem esse in infinituꝫ remissaꝫ.ma
ior pꝫ ꝯuenienti silitudine. ꝛ minor pꝫ: qꝛ oĩs quãtitas
est maior sua medietate. ꝫ nulla est in infinituꝫ parua.
2ᵒ ❡ 2ᵒ omnis caliditas est alicuius virtutis:sed caliditas
in infinitũ remissa non est alicuius virtutis. ergo nulla
caliditas est in infinitum remissa.ꝯñia tenet.maior no
ta est inductiue.ex eo ꝙ omnis caliditas de sui natura
est forma. ꝛ ex consequenti alicuius virtutis.minor pꝫ:
qꝛ talis nec posset resistere:nec agere:cum omnis actio
eius est certe intensionis.similiter ꝛ resistentia. modo
in infinitum remissum nullam habet intensionem.
3ᵒ ❡ 3ᵒ si talis qualitas esset ipsa haberet se ad qualitateꝫ:
sicut punctus ad quantitatẽ:modo punctus nõ est quã
titas.q̃re nec ipsa esset qualitas.ꝯñia nota.maior parꝫ
directa silitudine.nam si quãtitas in infinituꝫ diminua
tur reducitur ad punctũ:sic si qualitas in infinitum re-
mittitur per aduersariũ reducitur ad taleꝫ qualitatem:
5ᵃ ꝯ. minor nota est. ❡ 5ᵃ ꝯclõ est illa. ꝙ si aliqua qualitas
potest agere ad aliquam distantiam circa se: medietas
eius non sufficit agere ad tantam distantiam seorsuꝫ ca
pta: ꝛ hoc patet per experientiã: nam experientia do-
cet.ꝙ extẽsio iuuat ad actionẽ:vt esto ꝙ medietas ignis
sit eque intensa:sicut totus ignis:non tñ ad tantã distã
2ᵒ tiam calefacit.sicut totus ignis. ❡ Scdõ. dato opposi
to ꝯclusiõis.ergo medietas visibilis per se accepta po
test ita intense ꝛ remote multiplicare suas spẽs: sic to-
tum visibile. ꝛ ex consequenti ita remote posset videri:
cuius oppositum experimur: ꝛ tenet cõsequentia de se.
t.c. 42 patet etiam tertio.auctoritatibus. tertio physi. ꝛ primo
T.co. celi.vbi supponit ꝛ probat.ꝙ in maiori corpore est ma
47. ior virtus. Item auctoritate linconiensis in tractatu de
radijs dicit.ꝙ multiplicatio virtutis fit per triangulum

cuius basis est quãtitas.ergo
quãto basis maior. tãto triã
gulus maior. ꝛ latera habẽs
longiora. ergo tãto fit actio
remotius. ❡ Sed ꝯ diceret
aliqs tñ infrigidat pua quã
titas aque maris digitũ im-
positum:sicut totuꝫ mare. ꝫ
ꝯ nõ est vera.ꝯñia tꝫ ꝛ añs
pꝫ ꝑ expiẽtiã. ❡ Ad illḋ dꝛ
ꝙ veꝝ stat eẽ ꝙ argumᵐ ꝯclu
dit: qꝛ forte totuꝫ mare non
agit in digitũ. mõ dꝫ itelligi
ꝯ de agente actionẽ suã ꝫ se
totũ ꝑducentẽ. Correlarie se
quit̃.ꝙ cuiuslibet agẽtis i suũ
passum est ꝓportio in ma-
gnitudine.pꝫ:qꝛ ꝫm maiorẽ magnitudinẽ fortius ꝛ re
motius agit. ❡ 6ᵃ ꝯ.nullũ indiuisibile põt esse qualifi- 6ᵃ ꝯ.
catũ finite:vt punctus. ꝓbatur.vel haberet qualitatem
in infinitũ remissaꝫ vel qualitatẽ finitam:non remissaꝫ
in infinituꝫ.non põt dici pᵐ per ꝯclõnẽ quartã:nec põt
dici 2ᵐ:qꝛ si sic ipsa esset cõparabilis qualitati sili exi-
stenti in mã diuisibili. ꝛ ex ꝯñti si respectu vnius quali
tatis exñtis in mã diuisibili: talis esset maior respectu
ptis cuis esset eq̃lis.ergo redderet punctũ ifinite quali
ficatum illa q̃litate per tertiã ꝯclõnẽ. ꝛ ex alio seqtur il
lam calitatem esse finitã ꝛ infinitã: vt in ꝓcessu eiusdẽ
ꝯclõnis est probatũ. ❡ 2ᵒ si totũ est calm vniformiter 2ᵐ
tunc non põt ad tantã distantiã agere pars:sicut totuꝫ.
per ꝯclõnẽ quintaꝫ.ergo si in infinitũ diminuatur pars
ad nullã distantiã potest agere.ergo punctus non põt
agere ad aliquã distantiã.ꝯñie note sunt:eo ꝙ pũctus
nullã hꝫ q̃titatem. ꝛ vltra.ergo si punctus sit q̃lis qua
litate ille non poterit esse alicuius actiuitatis: ꝛ sic ẽ in
infinitum debilis:cuius oppositũ dicit quarta ꝯclusio.
❡ 3ᵒ si punctus habꝫ sic aliqueꝫ finitũ caloreꝫ: seqtur ꝙ 3ᵐ
corpus calidũ vniformiter calm erit infinite calefactiũ.
ꝯñs est falsum.probat̃ ꝯña:qꝛ cum punctus habeat vir
tutem calefactiuam: ꝛ in quolibet corpe paruo infinita
sunt puncta:sequitur ꝙ ipsuꝫ habet infinitas virtutes
calefactiuas.quaruꝫ quelibet est tanta:sicut certa data.
ergo habebit infinitam ṽtutem calefactiuaꝫ. ꝯñie sunt
note. ꝛ añs sil'r:sed falsitas primi ꝯñtis est manifesta:
qꝛ nulla est virtus calefactiua infinita.cõsil'r põt argui
de corpe difformiter calido. ❡ 4ᵒ sic. punctus non hꝫ 4ᵐ
virtutẽ calefactiuã.ergo nõ est calidus.ꝯña tꝫ:qꝛ oẽ ca
lidum hꝫ virtutẽ calefactiuã. ꝛ añs decl'atur ꝑ correla
riuꝫ quinte ꝯnis:qꝛ cuiuslibet agẽtis ad passuꝫ est pro-
portio in magnitudine.mõ nulla est ꝓportio puncti ad
aliqḋ passuꝫ in magnitudie. ❡ Sꝫ ꝯ.diceret qs nunq̃ꝫ Dubiuꝫ
punctũ põt calefacẽ pũctũ:qꝛ hꝫ sufficiẽtẽ ꝓportioneꝫ.
eo ꝙ vnũ nõ est maius:nec minus altero. ❡ Dr̃ ꝙ nõ. Rᵒ
si punctus ageret in punctũ:vel vnus esset alteri imme
diatus: ꝛ hoc nõ est possibile:quia puncta non possunt
esse sibiinuiceꝫ proxima.6.physico. vel mediatus: ꝛ ex T.co. 2.
ꝯñti magnitudo diuisibilis mediaret. ergo pũctus agẽ
do in punctũ ageret in magnitudinẽ diuisibilẽ mediã:
qḋ probatuꝫ est esse ipol'e. ❡ Correlarie seqt̃:ꝙ linea
non est qualis finite in intensione:nec ẽt superficies: ꝛ
probat̃ rõnibus ꝯsimilibus. ꝛ sic hr̃ primũ ꝑncipale.
Quantũ ad 2ᵐ articu.ponit̃ ab aliqbus pᵃ ꝯclõ pᵃ ꝯ aliq
talis.ꝙ q̃litas intẽsa: minus passum rum
sufficit alterare si eadeꝫ fuerit minus extẽsa exemplari
ter caliditas alicuius totius dati si fuerit in subiecto mi
nus extenso in duplo ad minoreꝫ distantiã sufficit age-
re ꝛ minus

re ⁊ minus ſpaciū alterare:probaſ ſic:q2 ſi tota erit im
mediate ſubi:erit in duplo intenſior:quare ſequitur ꝙ
prope ſe ſufficeret in duplo intēſius alterare.ergo ſi cū
poſſet ad tantā diſtantiā ſequereſ ꝙ dupla eſt ad ꝟtutē
prius exiſtem:eo ꝙ duplum effectum poteſt produce-
2ᵐ re ⁊ eque extenſum. ❡ 2° probant eam ſic. capiatur a.
lucidum qꝺ fiat in duplo minus. ⁊ ex ꝯñti retenta eadē
virtute quantum ad extenſionez ſit intenſius:q2 ſub mi
nori extenſione eſt lumen totum:qꝺ erat añ ſub maio-
re.queritur ergo.vtrū ad tantam diſtantiaz poſſit illu-
minare.ſicut ante. ⁊ ſi ſic.ſequitur ꝙ pari rōne poterit
ſi ſiet in quadruplo minus:aut in octuplo. aut millecu
plo. ⁊ ſic in infinitū.ğ quātitas quantūcunqꝫ diminue-
Confirᵒ retur poſſet videri:qꝺ nō eſt verū.vel non poterit age-
re ad tantā diſtantiā. ⁊ ſic hꝫ propoſitū. ❡ Confirmaſ
ſic:q2 ſi poſt ad tantā diſtantiā illuminare:ſequiſ ꝙ po
teſt fieri viſio ſub angulo q̄tūcūqꝫ paruo. ꝯñs eſt ꝯtra
perſpectiuos. ⁊ probatur ꝯña:q2 ſi ad tantaz diſtantiā
illuminat non eſt dubium:ꝙ non remiſſius illuminat:
cum virtus ſit vnita:ſequitur ꝙ adhuc poterit videri ſi
cut añ:ergo eadem rōne:ſi adhuc fiat in quātitate i du
plo minore. ⁊ ſic in infinitū.cum ergo certum ſit ꝙ pro
portionabiliter ſm diuiſionez quātitatis diuiditur an-
Correᵐ gulus.ğ res poterit videri ſub angulo quantūcūqꝫ par
uo.qꝺ fuit ꝓbandū. ❡ Inferunt correlarie:ꝙ illa ꝯña
non valet.ille virtutes ſunt eq̄les.ergo ad equalē diſtā
tiam poſſunt agere.pꝫ ex ꝯne.q2 virtus que eſt in ſubie
cto in duplo minori non poteſt ad tantā diſtantiā agē:
ſicut eadem poteſt qñ eſt in ſubiecto magis extenſo. ⁊
Dubiuz tamen eſt equalis virtus.imo eadem. ❡ Sed inſtaret
quis dicendo qñ virtus eſt in ſubō minori eſt magiſ vni
Rñſio ta.ergo eſt fortior. ⁊ vltra.ergo ad maiorem diſtantiaz
poteſt agere. ❡ Rñdent ꝙ verum eſt eam eſſe fortio-
rem in agendo prope:ſed in agendo diſtāter a ſe nō.im
ꝯ ꝯnem mo licet prope ſe multū agit fortius. tñ non ſufficit ita
diſtanter agere:ſicut ante egit. ❡ Attendenduz eſt ad
iſtaz ꝯcl'onem ꝙ eſt ꝓbabilis:ſꝫ non video eius neceſ-
ſitatem:imo probabilr̄ poſſet dici oppoᵐ:q2 cū virtus
eadem ſit in mā denſiori ſpāliter in qualitatibus ꝑmiſ.
vī ꝙ ipſa poſſit remotius agere:q̄ꝫ cuꝫ eſt in mā diſpſa:
cuius rō eſt:q2 in quēcūqꝫ punctuꝫ:in quo ante egit po
teſt agere actiōe maiori. ergo remotius ſufficit agere.
ꝯñs eſt nota. ⁊ añs declaratur:q2 ꝟtus vnita eſt fortior
ſeipſa diſperſa:vt ꝯcedit hec opinio.dato ergo puncto:
ad quem virtus egerit in materia magis extenſa a pū-
cto medio virtutis:vel ad cū radius actiuus.ergo cum
per vnionem punctus medius virtutis fiat fortior: ⁊ ra
dius eius p ꝯñs fortior.ſequiſ ꝙ punctus medius poſt
pōt in ipſum agere.ſicut ante. ⁊ ideo vī ꝙ ꝯcl'o huic op
poſita poteſt probabilr̄ ſuſtineri ſe fundādo ſuper hoc
ꝙ licet per vnionē ab aliquibus punctis fiat maior di-
ſtantia agentis.tamē virtus actiua proportionabiliter:
aut vltra ſit maior.ğ ad quācūqꝫ diſtantiaz poterit agē
Confirᵒ virtus diſperſa:poterit agere ⁊ virtus vnita. ❡ Et cō-
firmatur:q2 certum eſt vt iſti concedunt ꝙ ſi fiat virtuſ
in materia ſubduple intenſiōis.ipā ſit in duplo fortior.
⁊ certum eſt:ꝙ non ſit dupla diſtantia reſpectu puncti
cuiuſlibet:in quem ante egit:ergo nō maioratur tantū
diſtantia:quin tantum intēdatur virtus ſm illam opio
nem.ergo cum conſeruata eadeꝫ proportione ad equa-
lem diſtantiam poteſt fieri actio:ſequitur ꝙ ꝟtus poſt-
q̄ꝫ fuerit vnita ad tantum poteſt agere:cum ipſa fuerit
in materia maiori ⁊ diſperſa. ⁊ per illō omnia motiua
Ad ꝑᵐ coꝝ poſſunt ſolui. ❡ Ad ꝑmū vno modo ꝯcedereſ ꝙ
non eſſet incōueniens virtutē ſic poſitaꝫ in materia in
duplo maiori duplū effectū poſſe ꝓducere ad illū:quē
ante poterat. ❡ Aliter dr̄ ꝙ ſuppoſitū non eſt veꝝ:pu
ta ꝙ virtus in mā in duplo minori poſita pōt prope ſe
duplū effectū producere:hoc.n.nō eſt neceſſe. ꝓbatio:
q2 p eas virtus ſit dupla preciſe.ponaſ ğ ꝙ ꝑma mouit
a ꝓportione triū ad vnū. ⁊ in mā in duplo minori poſi
ta ſit ſicut ſex ad tria.tūc ꝯſtat cū velocitas motus attē
datur penes ꝓportionē potentiaꝝ mouentiū ad ſuas
reſiſtentias:vt ſupponiſ ex. 7° phy. ⁊ proportio ſex ad
vnū non eſt dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: ꝙ ſex nō
in duplo velocius alterabit vnū:q̄ꝫ tria alterabant ipꝫ.
ergo ſuppoſitū eſt falſuꝫ.ſ.ꝙ virtus in mā in duplo den
ſiori moueret in duplo velocius.ꝯña eſt nota: ⁊ omnia
antecedentia ⁊ ꝑtes ipſoꝝ preterq̄ꝫ ꝓportio ſex ad vnū
non eſt dupla ad ꝓportionē triū ad vnū: ſunt manife-
ſta. ⁊ hoc faciliter pꝫ:q2 trium ad vnum eſt ꝓportio tri
pla.modo ſex ad vnū duplat triplex:q2 ꝯtinet duas tri
plas:vt notum eſt.imo ꝓportio nouē ad vnū p̄ eſſet du
pla triple:eo ꝙ ꝑmo ꝯtinet duas triplas: ⁊ illa eſt for- ad 2ᵐ
tior ſolūmodo q̄ꝫ prima. ❡ Ad 2ᵐ dicitur.ad viſionem
non ſolum agit viſibile:ſed etiaꝫ magnitudo eius.eo ꝙ
eſt actio ſpūalis ⁊ non realis: ⁊ ideo bene cōcludit rō.
ꝙ non.ad quācūqꝫ diſtantiā virtus vnita agit:ſicut ex
tenſa:ſed ſecus eſt de actione reali qualitatum ꝯtrariaꝝ.
❡ Aliter dicitur.ꝙ ſi poſſibile eēꝫ fieri tantā ꝯtinue vir
tutem intenſiorē.ſic ꝙ in ſubō in duplo minori ſemper
eſſet virtus in duplo intenſior:non eſſet poſſibile ꝙ lu-
cidum ſeruata eq̄li luce: ⁊ ſemp in duplo diminuto ſub
iecto facta intenſione in duplo maiore fieret ita paruū
quin videretur:ſed aliquādo aliqꝺ lucidū propter par
uitatem non videretur. ⁊ rō:q2 non proportionabilr̄:ſi
cut ipſum eſt diminutū ſua lux eſt facta intēſior. ❡ Ad ad 3ᵐ
3ᵐ dr̄.ꝙ non eſt inconueniens viſionem fieri ſub angu
lo quātūcūqꝫ paruo.dū tamē viſibile ſufficiētis fuerit
intenſionis.ſic ꝙ ſub illo angulo ſufficienter poſſit ma
nere modo in caſu viſibile manet ſemp ſufficientis vir
tutis.eſto.n.ꝙ in quātitate diuiditur.in qualitate pro-
portionabiliter maioratur ⁊ itendiſ.q̄re manet eiuſdē
virtutis motiue reſpectu viſus patientis:q̄re ſtante il-
la maioratione virtutis ꝓportionabilis quantūcūqꝫ di
minuatur angulus viſibile poterit videri.ꝙ autez per-
ſpectiui dicūt intelligunt de virtute:non ſic ꝓportiōabi-
liter in intenſione augmentata. ⁊ ideo non eſt ad ꝓpo
ſitum. ⁊ ideo ſic ſatis pꝫ:ꝙ in illa ꝯne quelibet pars eſt
probabilis:quare dicat quis qꝺ ſibi placet. ❡ Tūc ſit 2ᵃ ꝯ
2ᵃ ꝯ ſm tenētes cōcluſionē primam. ꝙ per diminutio-
nem ſubiecti: ⁊ per ꝯformē intenſionē qualitatis aliqñ
poteſt qualitas ſolum agere in minus ſubm in duplo.
probatur expientia.nā per diminutionē ſubi in minus
poteſt.ergo poſſit eſſe tāta diminutio ꝙ ſolū ad ſubdu
plam diſtantiā poſſet.ergo ꝯcl'o vera. ❡ Correlarie ſe-
quitur:ꝙ ſi agens in infinitū diminuereſ: ⁊ virtus pro
portionabiliter intēderetur tandē ſufficeret ſolū agere
in infinitum puum paſſum.pꝫ ex quo tandem ad ſubdu
plum: ⁊ tandē ad quadruplū. ⁊ ſic in infinitum minus
poſſet. ❡ Ex his inferſ 3ᵃ ꝯ rñſalis huius arti.ꝙ ipoſſi 3ᵃ ꝯ
bile eſt punctū eſſe quale in infinitum intenſiue. proba
tur:q2 vel eſſet in finite qualis qualitate ſimplr̄ iſinita.
⁊ hoc non:q2 nulla poteſt eſſe talis. tertio phyſicoꝝ. ꝑ.c.t.
vel qualitate finita. ⁊ hoc non:q2 ſi q̄litas finita in pun c.50.
ctum ponereſ:nullius eēꝫ actiuitatis vel virtutis:eo ꝙ
in minori ſubiecto ſemper minus poteſt: quare ſi in nō
quanto ponereſ ex correlario ꝑcedentis ꝯcl'onis ſim
pliciter nihil poſſet.ergo cuꝫ omnis q̄litas ſit alicuius
ꝟtutis in puncto nullius ꝟtutis eſſet:ſeqꝰr ꝙ nulla po
teſt eē in pūcto. ❡ Scdō ſi ſic. infinito daretur maius.
añs eſt falſum. ⁊ ꝓbatur ꝯñtia:q2 per te.pūctus eſt in-
finite

finite calidus caliditate finita. ꝛ non est dubiū qn esset
magis calidus si dupla caliditas in ipso introducta fuis-
set. ergo infinite calidū posset esse magis calidū: ꝛ sic se
3m quit tertio ꝙ vnū infinitū erit cōpabile alteri: imo erit
vnum duplū alteri: puta si dupla caliditas in puncto in
4m troducatur. ¶ 4°. opꝫ eos ꝯcedere: eo ꝙ esset infinite ca
lidum vel ꝙ nihil ageret: vel ꝙ subito ageret: ꝛ vtrūqꝫ
5m est incōueniens. ¶ 5°. si sic in puncto esset grauitas oꝫ
punctum in infinitum velociter descendere: ꝛ sic subito
moueretur quod implicat: ꝛ tenet ꝯñia: qꝛ per quālibꝫ
paruam grauitatē esset in infinitū graue. ergo in infinitū
velociter diuideret mediū finite resistentie. quare ita in
infinitū velociter descendit qꝛ hec ꝯclō est vera: go que
reret quō eam probaret ille qui ꝯclonem pmā ꝛ scdaꝫ
huius articuli non ꝯcederet. Dr̄ ꝙ probant eaꝫ in oib⁹
rōnibus preter pmam: ꝛ loco prime capiatur illa: ipli-
cat qualitateꝫ simplr̄ infinitā esse: vel etiā finitā esse in
puncto. ḡ punctus non pōt esse infinite q̄lis. añs pꝫ ꝑ
pma pte. ergo ꝛ ꝑ 2a pte pꝫ per predicta in p̄ articulo:
eo ꝙ q̄litas finita in puncto: vel esset in infinitū remis-
sa: qd nō est possibile: vel esset alicui alteri q̄litati equa
lis: ꝛ sic sequitur eā esse infinite intēsiōis: ꝛ finite sil' ꝙ
implicat. ꝛ sic hr̄ ꝓpositū. Et hec sint dicta de 2° articu.

p° ꝯ. **Quantū** ad 3m articulū sit p° ꝯ hec. indiuisibi-
le non pōt alterare nec agere: qꝛ si al-
2m terare ꝛ agere pōt: hoc est qꝛ est quale. mō oppositū est
añ probatū. ¶ 2°. qꝛ si posset agere: sentiri posset. oppo
situ dicit phs in de sensu ꝛ sensato. ꝛ tꝫ ꝯña: qꝛ huiusmo
di q̄litates dicūtur sensibiles: qꝛ sentiri pñt. ꝛ si ageret
3m per eas nō sentiref. ¶ 3° vel alteraret corpus: ꝛ h̄ non:
t.c.50. qꝛ agens ꝛ passuꝫ debēt esse eiusdē generis. i. ꝯsilis sub
iecti phs in isto p.c. de actiōe. mō diuisibile ꝛ indiuisibi
Cōfir' le non sunt eiusdē generis subi. ¶ Confirmaf ex p̄ ar-
ticulo: qꝛ inter quātitates agētis ꝛ passi dꝫ esse propor
tio. mō inter diuisibile ꝛ indiuisibile nulla est ꝓportio.
ergo non pōt agere in corpus: vel ageret in punctū. ꝛ
hoc nō: qꝛ opꝫ ꝙ supra quēlibet punctū gesceret. ḡ dum
moueref in nihil ageret: eo ꝙ tūc super nullū punctuꝫ
gescit. ꝛ tm̄ agens nāle ita agit qñ moueƒ: sicͭ qñ gescit.
ꝛ ꝓbaf ꝯña: qꝛ in instanti nihil agit. ḡ si agit in pūctuꝫ
4m gescit. ¶ 4° vel ageret infinite finita velocitate. ꝛ si sic
nō agit. vel infinita. ꝛ h̄ non: qꝛ nihil est infinite q̄le. ergo
tūc finita velocitate nō pōt agere. vel finite. ꝛ si sic. nul
2a ꝯ lam hꝫ q̄litatē. vt in p̄ arti. est ꝓbatū. q̄re nō aget. ¶ 2a
ꝯ. punctus non pōt alterari. ꝓbaf: qꝛ nō pōt esse q̄lis. ḡ
non pōt alterari. ꝯña tꝫ. eo ꝙ terminus alterationis est
2m q̄litas. añs pꝫ. ex p̄ ꝓbatis. ¶ 2° punctus non pōt alle
uiari: ḡ non pōt calefieri. ꝯña tꝫ: qꝛ ad cal'itatē sequitur
leuitas. ꝛ añs pꝫ: qꝛ si posset alleuiari posset ꝑ se moue
t.c.86. ri sursum. ꝯñs est ꝯ phm. 6. phy. ¶ 3°. ad calefactioneꝫ
3m sequr rarefactio. 2. huius. ꝛ pūctus non pōt rarefieri. ḡ
t.c.25. nec calefieri. ¶ 4°. si punctus pōt alterari vel alteraref
4m a diuisibili: vl' ab idiuisibili. nō a diuisibili: qꝛ differt ab
eo gñe māli subō: ꝛ ex alio: qꝛ diuisibile nō agit nisi ꝑꝑ
assil'are sibi passuꝫ. mō passum indiuisibile diuisibili nō
pōt assil'ari. cū assil'atio finalis agētis est assil'atio suba
lis. modo ex pūcto nulla forma subalis pōt gñari: nec
ab indiuisibili: qꝛ indiuisibile non hꝫ poam alterādi nisi
in imediatū. mō idiuisibile idiuisibili nō pōt eē imedia
ad rō- **Ad rōnes** pncipales. Ad pmā dī. ꝯce- (tuꝫ.
nes dendo ꝙ indiuisibile pōt moueri
localr̄ de ꝑ accñs ad motū subi. ꝛ nego ꝯñtiā. ḡ potest
alterari: ꝛ rō dissil'itudinis est: qꝛ nō opꝫ ꝙ illud quod
moueƒ localr̄ de ꝑ accñs hēat motū localē in se: qd aūt
ad 2m alteraf de necessitate hꝫ in se q̄litates. ¶ Ad 2m dī: ꝙ
de alteratiōe aie intellectiue nihil ad pñs: qꝛ nō intellr̄
qd de hmōi indiuisibili: aut hmōi alteratiōe. ¶ Ad 3m ad 3m
negef añs ꝙ superficies pōt alterari. Ad ꝓbōnē dicif ꝙ
superficies nō est ꝓprie alba: nec nigra: sed eius subaꝫ. ꝛ
illud non est albū: nisi ꝓm ꝓfunditatem sit albū. Et ad
phm in predicamēto quantitatis q dicit. ꝙ quanta super
cies fuerit tm̄ albū esse dices. dī ꝙ intellexit de subō su
perficiei nō indiuisibili: sed diuisibili. ꝛ iō nihil ad pñs.
¶ Ad 4am negaf ꝯñtia qua inferf ꝙ nihil esset vnifor- Ad 4m
miter calidū. Ad probationē dī. ꝙ tales descriptiones
vniformiter calidi. non dicūt ꝙ qlibet punctus dꝫ esse
calidus in re: sed sufficit ꝙ ꝓm imaginationē: sicͭ loquū
tur mathematici. ¶ Ad 5m negef añs. ꝙ superficies idi
uisibilis ꝓm profunditatē potest videri. Ad ꝓbationeꝫ Ad 5m
dicif. ꝙ nullū est corpus ita opacū aut densuꝫ: qn aliq̄li
ter in profundū videtur. ꝛ ideo suppositꝫ rationis est
falsuꝫ. ¶ Ad 6m dī ꝙ radiȷ̄ reflexi a speculo ꝯcauo: nō Ad 6m
congregantur in puncto simplr̄ indiuisibili: sed mathe
matici intelligunt ꝙ cōgregantur in parua parte diuisi
bili: que vocaf centrum: respectu huius speculi cōcaui:
ꝛ ideo rō non procedit. ¶ Ad septimuꝫ conceditur ꝙ Ad 7m
latitudo vniformiter difformis ꝓm rē non corrñdit suo
gradui medio: sed tales descriptiones dantur soluꝫ ꝓm
imaginationē vt priuſ dicebatur. ¶ Rō post oppom est
pro 2a ꝯne tertiȷ̄ articuli. Et hec de qōne.

¶ Hic qdeꝫ vr̄ sermo querere. ꝛc̄. Tex.
cō. lxxxiij. Qō xxj.

Queritur vigesimoprimo. Utrū for- p̄m
me substātiales elemento
rum possint intendi ꝛ remitti. ꝛ arguitur ꝙ
sic: qꝛ forme veroꝝ ꝯtrariorum possunt intēdi
ꝛ remitti. ꝛ ille forme sunt vere ꝯrie. ergo pñt intendi
vel remitti: maior patꝫ: qꝛ est conditio ꝯtrariorum. etiā pꝫ
inducendo in oibus contrariȷ̄s. ꝛ minor decl'atur: quia
eis cōpetit diffinitio cōtrariorum: qꝛ mutuo expellunt
se circa idem subiectum: ꝛ eidem subiecto vicissim in-
sunt: puta circa materiam primam: ꝛ eideꝫ materie pri
me vicissiꝫ insunt. ¶ Confirmatur: qꝛ vnum elementū
realiter corrūpitur ab alio: ergo vnuꝫ est ꝯtrarium alteri.
ꝯñtia tenet: quia omnis corruptio fit a ꝯtrario. ꝛ añcedēs T.co.8.
est phi 2° huius. ¶ Confirmaf tertio auctoritate Aris. ꝛ.24.
2° huius dicentis. ꝙ ignis cōtrariatur aque. ꝛ aer terre. T.c.24
¶ Secundo omnis acquisitio forme successiua fit ratio 2m
ne intensionis ꝛ remissionis illius forme: sed acqsitio
forme elementi est successiua. ergo forme ipsorum reali
ter intenduntur ꝛ remittunf: maior patet: quia nō vide
tur alia causa successionis nisi intēsio gradualis. mino-
rem docet experientia in generatione ignis ex lignis. 3m
¶ Tertio nisi sic. sequeret ꝙ esset elementum simplex:
cuius qualitates essent remisse. s. in quo starent sil' cali-
ditas ꝛ frigiditas remisse. ꝯñs est inconueniens: eo ꝙ
qualitates contrarie non possunt cōbinari. 2° huius. c. T.c.16.
tertio. ꝛ tenet ꝯñtia: quia per aduersarium quando qua
litates remittūtur non remittunf: imo forte forme ma-
nent simplices. ¶ Quarto cōmentator dicit. 8. phy- 4m
sicorum ꝛ quarto celi. ꝙ generans tantum dat de loco Cō.32.
q̄ntum dat de forma: sed tantū dat de loco: quantuꝫ dat Cō.22.
de grauitate: ergo ꝯformiter intenduntf ꝛ producuntur ꝛ.25.
forme substantiales grauis ꝛ grauitas: sed certum est
ꝙ grauitas ꝓducitur successiue cuꝫ intensione gradua
li. ergo etiā forma grauis producif successiue ꝛ cuꝫ in-
tensione. ¶ Quinto ꝓpe passiones elementoꝝ inten- 5m
duntur. ergo ꝛ forma. ꝯñtia tenet: quia proprie passio-
nes sequuntur formam. vnde videtur ꝙ si risibile susci
peret magis ꝛ minus forma hominis susciperet idem:
antecedēs pꝫ ꝑ experientiā: qꝛ grauitas leuitas ꝛ cali-
ditas

6^m ditas que vñr proprie passiones eap intēdunf ⁊ remit
tuntur. ¶ 6° vel qñ grauitas terre remittif etiā remitti
tur forma terre. ⁊ sic hr̃ propositū: vel nō. ⁊ ex ꝯñti ma
T.c.7i. net simplex. ḡ graue simplex potest moueri in vacuo.
ꝯñs est ꝯtra phm. 4. phy. ⁊ tenet ꝯñtia: qꝛ grauitate re
missa iam est resistentia intrinseca. per quā posset mo-
7^m ueri: sed tñ adhuc est graue simplex: ⁊ nō remissuꝫ per
aduersarium. ¶ 7° ex elementis fit veꝝ mixtum. ergo
T.c.49 forme elementorum remittuntur. añs est phi. 2° huius
.c.7i. ⁊ tꝫ ꝯñtia: qꝛ sicut ex q̃litatibus extremis non fit
qualitas media sine remissione ipsarū: vt ex saporibus
dulcedine ⁊ amaritudine. coloribus albedine ⁊ nigre-
dine non fit qualitas media nisi remittatur: vt dicit cō-
mentator. 5° phy. ⁊ 3° celi. Similiter ex elementis non
8^m potest forma mixti medij generari: nisi remittātur ⁊ ad
T.67 medium refrangantur. ¶ 8° arguitur ad idem auctori
tate cōmētatoris 3° celi. vbi expresse dicit. ꝙ forme ele-
mentorum suscipiunt magis ⁊ minus.

In oppositū arguif. nulla sub̃a suscipit ma
gis ⁊ minus forme elemento
Cō. io. rum sunt sub̃e. ḡ ⁊c̃. maior est phi in predicamētis. ⁊ ēt
cōmentatoris 5° phy. vbi determinat ꝙ sub̃e non sunt
ꝯtrie s̃ꝫ formas ꝯ Alexandrū: sꝫ solū s̃m q̃litates: ⁊ mi
nor pꝫ de se. ¶ Cōfirmaf: qꝛ si sic. tūc ad sub̃az eēt mo-
tus ꝓprie dictus. ꝯñs est ꝯ Arist. 5°. phy. ⁊ ꝓbaf ꝯña.
ex quo forme eloꝝ sunt proprie ꝯtrie: ⁊ sunt sub̃a. vnde
in isto predicamēto est per se motus: in quo est ꝑ se cō
trarietas: sed in ꝑdicamēto sub̃e est per se ꝯtrietas: vt di
cit opinio aduersa. ergo in eo est proprie motus. maior
pꝫ 5°. phy. c. 3°. ⁊ ꝯña nota est de se.

In ista qōne erunt tres articuli. In primo recita
bitur opinio cōmentatoris cum suis mo
tiuis. 2° alia opinio probabilis ponetur prime cōtrarie.
Et 3° respondebitur ad motiua cōmentatoris simulqꝫ
soluentur rationes principales.

p^m nōn. Quantū ad primū articulū. ¶ Primo nota ꝙ
p^a suppō cōmētator 3° celi. supponif ꝙ nulla for
Cō. 67. ma sub̃alis perfecta intendif vel remittif. vocat autem
formas ꝑfectas sub̃ales formas mixtoꝝ. hāc ꝯnēꝫ dicē
intellexisse phm in predicamētis: ⁊ nullam aliam cum
2ª suppō dicit sub̃az nō suscipere magis ⁊ minus. ¶ 2° supponit
cōmentator ꝙ forme accñtales intēduntur ⁊ remittun
tur: sicut albedo ⁊ nigredo: ⁊ nō dant esse simpl'r sicut
3ª suppō sub̃ales. Ex quo dicit 3°. ꝙ forme elemētales sunt quasi
medie inter sub̃ales ⁊ accñtales: ⁊ partim ꝯuenientes
cū formis accñtalibus cū sub̃alibus in hoc ꝙ dāt esse
simpl'r: qd̄ non faciūt accñtales: ⁊ ꝯueniūt cū accñtali
bus in hoc ꝙ suscipiunt magis ⁊ minus in sua eēntia si
3. c. 67. cut ipse qd̄ nō faciūt ꝑfecte forme sub̃ales: q̄bus ꝑmis-
sis ipse ponit ꝯnē r̃nsalē hāc: ꝙ forme elementoꝝ intē
p^m dunf ⁊ remittunf. ¶ Probaf sic p°. aut elemēta nō ma
nent i mixto: ⁊ si sic. tūc seqtur ꝙ mixta nō sunt mixta:
sed eque simplicia sic̃ elta: aut manent. ⁊ si sic. queritur
an manent formis suis nō remissis: sꝫ inesse ꝑfecte re-
manētibus. ⁊ si sic: tunc mixtū nō habebit vnā formaꝫ
simplicē: sed multas: imo qd̄ plus est. seqtur ꝙ i eo est
vere ignis aer ⁊ cetera elta: qd̄ est incōueniens: vl' ma
nent in mixto nō in suo ꝑfecto esse: sed ad mediū tēpe-
ramentū quodāmodo redacta. ⁊ si sic. tunc intendūtur
2^m ⁊ remittunf. ⁊ sic hr̃ ꝓpositū. ¶ 2° rō est ad idē ostēden
dum: qualitates elementoꝝ intendunf ⁊ remittuntur.
ergo ⁊ forme ipsoꝝ. añs est notū. ⁊ ꝯña declaratur sic: qꝛ
si forma ignis pōt remanere ꝑfecta remissa sua cal'ita-
te in vno gradu. pari rōe pōt manere 2° gradu remisso
tertio ⁊ q̃rto. ⁊ sic de alijs: ⁊ sic ꝯñter stabit for^a ignis
ꝑfecta sine aliq̃ caliditate. qd̄ nō est dōꝫ. ⁊ probaf ꝯña

illata: qꝛ oēs cal'itates sunt eiusdē rōnis ⁊ spēi nāe. ḡ q̃
rōne forma manet ꝑfecta vno gradu eaꝝ remissio ma t.c.67
nebit ꝑfecta quolibet alio remisso. Vñ dicit cōmētator p^m
ꝙ quo ad h̄ idē iudiciū est de toto: ⁊ de tpe. ¶ Deinde
pōt ꝓbari ꝯ alijs rōnibus. p° sic: qꝛ nisi ignis sub̃alr re-
mitteref ꝓporionabil'r. sicut remittif sua caliditas. se-
queref ꝙ ignis ꝑfectus posset frigefacere. ꝯñs non cō
cederef: qꝛ ignis de nā sua hꝫ calefacere: ⁊ ꝓbaf ꝯñtia:
qꝛ ignis ꝑfectus manet introducta aliquali frigiditate
⁊ remissa cal'itate. ergo ⁊c̃. ⁊ ꝯñtia tꝫ: qꝛ non est rō q̃re 2^m
per frigiditatē introductam nō posset frigefacere. ¶ 2°
seqtur ꝙ aliqd̄ leue simplex nō esset leue simplex: hoc
implicat. ꝓbatur ꝯñtia: qꝛ cū remittif leuitas ignis: vl'
remittitur forma eius: ⁊ si sic hr̃ ꝓpositū. vel nō remit
titur. ⁊ si sic. tūc manet leue simplex sicut añ: ⁊ cuꝫ leui
tas eius remissa est. ergo nō manet leue simplex. ergo
leue simplex est nō leue simplex ꝓp illā remissionem le 3^m
uitatis. ¶ 3° arguif sic. frigiditas aque remittif. ḡ forā
sub̃antialis aque remittitur simul. añs est notuꝫ. ⁊ pro
batur ꝯñtia: qꝛ non habemus notitiā sub̃arū nisi ꝑ ac-
cidentia ⁊ sp̃aliter propria. ergo cum sciemus accñtia
esse remissa: dicemus idem de forma sub̃ali que ꝑ acci-
dentia cognoscif. Et ꝯfirmaf: qꝛ forma est cā suaꝝ q̃li
tatum conseruatiua: vt notū est. ergo remissa qualitate
diceф forma remitti. ⁊ tꝫ ꝯñtia: qꝛ remissio in effectu ar 4^m
guit remissionē in causa. ¶ 4° aqua tepida est verum
mixtuꝫ. ergo forma sua est remissa. ꝯñtia tꝫ: qꝛ aliter nō
deberet dici verū mixtū. añs probaf: qꝛ nos non possu
mus arguere aliqd esse veꝝ mixtū nisi sue q̃litates sint
mixte. cū aque ergo tepide q̃litates sint vere mixte ipsa 5^m
dicetur vere mixta. ¶ 5° qꝛ cū aq̃ gñabitur ex igne cer
tum est ꝙ forma ignis corrūpif anq̃ꝫ tota latitudo cali
ditatis corrūpaf. q̃rif ergo vtrū sit dare maximā cal'ita
tem: sub qua ignis in esse ꝑfecto pōt manere: vel maxi-
mā sub q̃ non pōt manere: vel minimā sub qua pōt: vel
minimā sub q̃ nō pōt: nullū modoꝝ pōt dici. ḡ opꝫ for-
mam ignis intendi ⁊ remitti cū q̃litatibus. ꝯñtia tꝫ. ⁊
añs pro p^a pte pꝫ: qꝛ cū ignis sub aliq̃li cal'itate ꝑt ma-
nere: ⁊ nō sub q̃libet: opꝫ dici vnū q̃ttuor mēbroꝝ diui
sionis. minor decl'atur. non. n. pōt dici primū ꝙ sit dare
maximā sub qua potest: qꝛ tunc sub nulla maiori possꝫ:
qd̄ non est conueniēs: cum quantūcūqꝫ intensa seu ma
ior fuerit caliditas ipsa est ꝯueniens igni: nec potest di 2
ci 2^m: ꝙ sit dare maximā sub qua non potest: qꝛ tūc sub
illa nō posset: ⁊ sub qualibet maiori posset: modo illud
est impoīe: qꝛ si sub illa non pōt. querif an sit citra me-
diū latitudinis totius cal'itatis: vel ipsum met mediuꝫ:
vel vltra mediū. non potest dici primū nec scd̄m: qꝛ sic
ignis posset manere quousqꝫ esset mediū latitudis sue
caliditatis corruptū: ⁊ ex ꝯñti posset esse grauis: quod
non est poīe. ⁊ tenet ꝯñtia. nā qꝛ caliditas modico intē
sior q̃ꝫ sit mediū latitudinis nō pōt facere actu leue: vt
pꝫ in corporibus animaliuꝫ. vbi est plus q̃ꝫ mediuꝫ lati
tudinis caliditatis: ⁊ tamē sunt actu grauia: nec pōt di
ci tertium: ꝙ sit vltra medium latitudinis: quia ex quo
sub isto gradu non potest stare ignis. stabit ergo cum
aqua. cum immediate positum sit ignem econtra gene
rari ex aqua: ⁊ ex cōsequenti aqua generabitur sub di-
spositiōe qualitatiua actu calida. ex quo hic generatur
aqua. ⁊ latitudo caliditatis est maior q̃ꝫ frigiditatis: h̄
videf impossibile. eo ꝙ aqua a natura est frigida ⁊ hu
mida. imo dispositio qualitatiua actu calida est sibi dis-
conueniens: cōuenientior aeri q̃ꝫ sibi: quare magis ibi 3
deberet generari aer q̃ꝫ aqua. Nec pōt dici tertium pri
me diuisiōis ꝙ sit dare minimaꝫ. sub quo potest: qꝛ tūc
sub ista posset: ⁊ sub nulla minori: qd̄ fl'ꝫ est: qꝛ sequitur

pōt sub illo. ergo pōt sub minori. alr̄ si ꝯtinue remittere
tur illa caliditas instans in quo esset illa caliditas eēt
vltimū eē ignis: ⁊ sic eēt dare vltimū rei ꝑmanentis in
4 eē qđ nō ꝯcedit. ℭ Quartū manifeste nō pōt dici. s. ꝙ
sit dare mīmā sub q̄ nō pōt. q: si sic tunc sub illa nō pos
set: ⁊ sub q̄lz minori posset: qđ nō est poſe: q: si sub illa
nō pōt tunc: ⁊ sub minori nō poterit cū minus pōt sta-
re ignis sub calidiuate minus itensa q̄ sub calitate ma
gis itensa. sic ḡ vr̄ ꝙ nullū modoꝝ aliis pōt dici: qđ fuit
minor declanda. His rōnibus vr̄ ꝓbari ꝙ forme eloꝝ
pñt intendi ⁊ remitti. ⁊ sunt rōnes bn̄ ꝓbabiles: ⁊ silr̄
opio est subtilis. cui placet ipam sustiere: lz aliā opionē
postea ponēdā credā veriorē.

p. sup. **Quantū** ad scđm articulū sit ꝑma suppō h. im
poſe est idē esse diuersaꝝ spēꝝ de pdi
camento substantie vt idez esse equū ⁊ bouē. ignē ⁊ ae
rem. ꝓbat: q: si sic sequeret ꝙ idē differret a seipso spē
ꝯñs ē ipoſe: eo ꝙ nihil differt a se. ⁊ tz ꝯña: q: idiuiduū
vnius spēi differt spē a quolz indiuiduo alterius speciei
pdicamēti sube. si ḡ idem esset de duabus spēbus sube
idē differret a se spē. ℭ Argueret eni sic syllogistice. si
idem eēt ignis ⁊ aq̄: ois ignis differt specie ab aqua. h
illo demōstrato ē ignis. ergo differt spē ab aqua. ⁊ ip-
summet est aqua. ergo differt spē a seipso. ⁊ pz maior: eo
ꝙ ignis ⁊ aq̄ sunt due species specialissime pdicamēti
2ª sup. sube. ⁊ supponitur ad pñs. ℭ Scđa suppō est. ois for-
ma ignis dat eē igni simplr̄. ois forma aque dat esse aq̄
actu. pz per diffōnē forme. forma eni est q dat eē rei. vñ
forma subalis dat esse actu. Et si diceret ꝙ forma ignis
nō daret eē igni tm̄ esset dicere sic forma ignis nō esset
forma ignis. si. n. est forma ignis sequit ꝙ illa dat esse il
3ª sup. li igni. ℭ Tertio supponitur ꝙ si forme elementoꝝ in
tenduntur: ⁊ remittunt ꝙ ꝓportionabilr̄ remittunt sic
remittit latitudo ipsoꝝ q̄litatiua: aut saltē vna suaꝝ q̄li
tatū. ⁊ ꝓportionabilr̄ intendunt sic intendit ꝓportio q̄
litatiua eis conueniens: pz p fundantes illaz opinionē:
4ª sup q: vr̄ ꝙ ille sit ꝓpe modus imaginādi ipsoꝝ. ℭ Quar
to supponit ꝙ qualitates prime remittunt per qualita
tum oppositarum introductionem vt caliditas remitti
Cō.6. tur p h ꝙ frigiditas introducitur ⁊ econuerso. pz aucto-
69.⁊52 ritate Cōmentatoris q̄nto phycoꝝ: ⁊ ēt: q: alr̄ in mix-
to non essent q̄litates elementorum oium remisse: cu-
ius oppositū tm̄ supponit: ⁊ ex dicto Ar. dicētis ꝙ vir
tutes elemētoꝝ manēt in mixto.
ꝯ rñsa. **Ex his** infert ꝯ responsalis hec. ꝙ forme eloꝝ
non pñt intendi nec remitti. ꝓbat sic: q:
si posset intendi ⁊ remitti: sequit ꝙ idē indiuiduū esset
diuersaꝝ spēꝝ de pdicamēto sube. ꝯñs est impossibile
p ꝑmam suppōnē: ⁊ ꝓbat ꝯña: q: cū q̄litates ignis es-
sent p medio introducte: tunc adhuc in medio eēt for-
ma ignis. p tertiā suppōnē. q: remittit sic sue q̄litates. ⁊
q̄litates sue sunt p medio remisse. ḡ ēt forma. ḡ ibi ad-
huc est forma ignis: ⁊ ēt aque. ꝓbat: quia forma aque
intendit sicut q̄litatiua dispō sibi cōueniens. p tertiam
suppōnē. mō illa est intensa vsq̄ ad mediū. p quartam
suppōnē. cū vsq̄ adhuc q̄litatiua dispō ignis sit remis-
sa. tunc si hoc indiuiduum: demonstrato isto igne sic re-
misso. habet formam ignis, ergo est ignis. p scđam sup
pōnē. ⁊ idē hz formā aque, ergo est aq̄. p eandē. ḡ ipsuz
idem numero est ignis ⁊ aqua. ḡ ipsum est diuersarum
ad 2m spērum subaliū qđ fuit ꝓbandum ꝯñs. ℭ Secundo ꝓ
bat sic. nihil est magis tale in noie alicuius elementi. ḡ
elementa nō suscipiūt magis ⁊ minus. ꝯña est nō: eo ꝙ
pp intensionem realē forme nomen dictū ab ista forma
dicit magis ⁊ minus: vt ꝓpter realem intensionē albe
dinis: ⁊ remissionē dicit magis albū ⁊ minus album.

ꝯñs est notum. q: non dicitur vnus ignis magis ignis
q̄ alter; nec minus: nec vna aq̄ magis aqua q̄ alia: nec 3m
minus. ℭ Tertio. si sic. sequit ꝙ non esset alteratio ele
mentoꝝ sine generatione ⁊ corruptione reali. ꝯñs est T.cō.8.
falsum. ⁊ contra phum scđo huius. ⁊ ꝓbat ꝯñs: q: per
oppositā opinionem q̄ñcūq̄ dispō qualitatiua elemen
ti remittit: opposita simul introducit. ḡ ibi est vera ge-
neratio: qđ est ꝓpositū. ℭ Quarto. si sic. sequit ꝙ vnū 4m
elementū non posset fieri imediate ex alio. ꝯñs est ꝯtra
phm scđo huius: ⁊ ꝓbatur ꝯña: q: q̄ñcūq̄ iter formas T.c.25.
ꝯtrarias que itenduntur ⁊ remittunt vna dz fieri ex alia
necesse est vt prius deueniat ad mediū. nā non pōt fie-
ri ex frigido calidū nisi prius fiat tepidū. ita ꝓportiona
bilr̄ nō poterit vnum elementum vt aqua quātūcunq̄
remissa fieri ex alio imediate: imo oportebit ꝑus deue- 5m.
nire ad mediū. s. ad aliā aquā minus remissaz. ℭ Quī
to. si sic. sequitur ꝙ aliqđ esset mixtū ex duobus elemē-
tis. ꝯñs est cōtra Cōmentatorem. ⁊ ꝓbat ꝯña. q: cum
ignis nō posset aquā calefacere nisi remittendo formā
eius: itroducendo formā ignis in medio calefactionis: 6m
erit vnū mixtū ex illis duobus. s. ex igne. ⁊ aqua. ℭ 6º
si sic. sequitur ꝙ in tali transmutatione esset multitudo
mixtoꝝ media. ꝯñs nō est ꝯcedendum. ⁊ ꝓbat ꝯña. q:
semp ex noua ꝓportione formaꝝ elementorū esset vnū
nouū mixtū. sed certū est ꝙ in quolibet instanti illa ꝓ-
portio esset alia. ḡ in quolibet eēt nouū mixtū. cum er-
go in tempore alterationis sint infinita instantia: sequit 7m
ꝓpositū. ℭ Septimo nō est necessariū ad intensionez
⁊ remissionē qualitatū formas intendi vel remitti. ḡ h
non est ponēdū. ꝯña tenet: ⁊ añs declarat: q: si esset ne T.c.67
cessariū maxime esset ꝓpter illam rōnē Cōmentatoris
q̄ arguit ꝙ aliter forma ignis posset stare sine q̄litate.
mō illa rō nō cōcludit: q: illa rō posset silr̄ fieri de for-
ma asini: aut cuiuscūq̄ viui: ꝓbando ꝙ forma posset
stare in subo sine caliditate: qđ est cōtra phm in de lon-
gitudine ⁊ breuitate vite. pz h: q: querit vtruz remissa
caliditate bouis in vno gradu adhuc manet inesse per
fecto vel remittit. si manebit eadem rōne manebit ⁊ q̄
libet alio gradu corrupto: ⁊ si sic finalr̄ manebit sine ca
liditate: ⁊ tz ꝯña: q: gradus sunt eiusdē rōnis. si dicit ꝙ
nō manet inesse ꝑfecto: sed remittit: sequitur ꝙ forme
mixtoꝝ ꝑfectoꝝ remittunt: cuius oppositum dicit ipse
met cōmentator. Octauo. seqtur ꝙ aer frigidus in hye- 3.c.67.
me magis deberet esse aq̄ q̄ aer. ꝯñs est inconueniens 8m
⁊ tz ꝯña: q: in aere frigido magis sūt q̄litates aq̄ q̄ ae
ris: q: frigiditas ⁊ hūiditas dominant in eo magis vt
vr̄ q̄ caliditas: q: alr̄ ipse nō eēt fridus.
Quantum ad 3m articulū restat soluere moti
ua Cōmētatoris: ⁊ alia motiua ꝓ
sua opione adducta. ℭ Ad ꝑmū cū. d. ꝙ forme elemē
toꝝ sunt media iter formas subales ⁊ accñtales h ne- 3.c.67.
get ei: ⁊ silr̄ neget ei suus modus imaginādi: ꝙ forme
elemētoꝝ cōueniunt cū accidentibus i hoc ꝙ suscipiūt
magis ⁊ minus. hoc eni non vr̄ forte verum: deide per
ordinem ad rationes.
Ad primā dr̄ ꝙ ela nō manent i mixto: nege Ad p.
tur sibi: tz ꝯña q̄ ifert. ḡ mixtū est
eq̄ simplex sic sic elementū: naz hz oēs q̄litates ꝑmas
mixtas. elm adt vnā simplicē ⁊ summā. ⁊ iō dr̄ magis
simplex q̄ mixtū. ℭ Ad scđm ꝯcedit añs. ꝙ qualita- Ad 2m
tes elemētoꝝ remittunt. ⁊ neget ꝯña q̄ ifert. ḡ forme
substantiales. ℭ Ad ꝓbationē eni dr̄ ꝙ veꝝ est ꝙ for 2
ma ignis pōt manere ꝑfecta vno gradu sue caliditatis
remisso. ⁊ 2º forte. ⁊ neget ꝯña. ergo poterit manere oi
bus gradibus eius remissis: ⁊ cā ē: q: nō est silr̄ d vno
⁊ de oibus: q̄uis oēs gradus sint eiusdē rōnis. ⁊ cā ē

q: forma substãtialis ignis põt manere sicut ⁊ bouis p fecta aliqualr̃ sua caliditate remissa. sed si in toto esset remissa nõ remaneret: vñ imaginãdũ ẽ dari maximaʒ calitatẽ sub q̃ forma ignis nõ p̃t manere: q: sub illa nõ potest eẽ: ſʒ sub qualʒ maiori põt. g̃ ignis cũ amisit caliditatẽ vsq3 ad eã. puta: si illa esset vt sex tũc p̃mũ instãs caliditatis: vt sex eẽt p̃mum nõ esse ignis ⁊ p̃mum esse aque: tũc enĩ forma ignis corrupto p̃mo. 2. 3. ⁊. 4. gradibus manebit pfecta. sed quinto corrupto sic q̧ caliditas remanẽs sit: vt sex: nõ remanebit pfecta: imo totalr̃ corrumpit̃. ⁊ est simile totalr̃ sicut de forma bouis: applicata. n. frigiditate ⁊ remittente caliditatem bouis nõ ẽ dubiũ quin est deuenire ad maximã caliditateʒ: sub q̃ forma bouis nõ potest manere: ⁊ p̃mũ oppositũ illius eẽt p̃mũ oppositũ nõ eẽ bouis ⁊ p̃mũ esse forme cadaueris. sic directe dicet̃ in pposito.

Ad p. **Cõsequenter** respondetur ad alias rõnes adductas. ¶ Ad p̃mã cõceditur q̧ nõ est inconueniẽs q̧ ignis subalr̃ pfectus nõ exñs in nali dispositione: sed hñs frigiditatẽ sibi cõtrariã in subo frigefaciat: non tñ q̧ ipsa frigefaciat: sed frigiditas que est in eo frigefaciat. forme enĩ subales nõ agũt in actiõe q̃litatũ eis disconueniẽtiũ. ¶ Ad iprobationẽ dr̃: q̧ licet natura ignis sit calefacere: nõ tñ est

Ad 2m inconueniens frigiditatẽ sibi violentã ⁊ in eum introductã infrigidare. ¶ Ad scõm neget̃ ɔñs qua infert̃ q̧ leue simplex nõ eẽt leue simplex: cõcedit̃ tñ q̧ leue simplex nõ ẽ leue simplex qualitatiue. Ad iprobationẽ dr̃ q̧ cum leuitas ignis remittit̃ sua forma nõ remittit̃. ⁊ iõ cõceditur q̧ ipse ignis p suã formam substantilẽ manet leue simplex subalr̃: ⁊ nõ manet leue simplex q̃litatiue. ⁊ hoc est concessum. sed nõ sequit̃ q̧ leue simplex

Ad 3m non manet leue simplex. ¶ Ad tertiũ conceditur q̧ frigiditas aque remittit̃: ⁊ neget̃ ɔñs: qua infert̃. ergo remittitur forma substantialis. Ad pbationẽ conceditur q̧ non habemus noticiã de substantijs: nisi per accidẽtia: q: accidentia ducunt nos ad cognitionem subarum specialiter ppria: ⁊ neget̃ ɔñs: qua infert̃. ergo cũ scim9 accñtia esse accidẽtia remissa sciemus etiã formas subales esse remissas. ¶ Ad cõfirmationẽ cõcedit̃ q̧ forma est cã cõseruatiua suaꝝ qualitatũ: ⁊ negat̃ ɔñs. ergo remissa qualitate dicetur forma remitti. Ad pbationẽ qñ dicit̃. remissio in effectu arguit remissionẽ in causa. dicitur q̧ veꝝ est cum ipsa causa est remissibilis aliter nõ.

Ad 4m mõ forma substantialis nõ est remissibilis. ¶ Ad quartũ neget̃ añs q̧ aqua tepida est veꝝ mixtũ. Ad pbationẽ dicit̃ q̧ nos arguimus aliqd mixtum: eo q̧ qualitates sue quas ɔseruat sunt mixte: ſʒ si qualitates sũt mixte quas non ɔseruat: imo quas corrumpit: ⁊ ad qualitates simplices se reducit. non debemus dicere ipsum eẽ mixtũ. modo sic est de elementis existentibus extra naturalẽ dispõnẽ q̧ solũ q̃litates nãles sibi reducunt: ⁊ q̃

Ad 5m litates cõmixtas corrũpunt ⁊ abijciunt. ¶ Ad quintũ cõcedit̃: q̧ cũ aqua generat̃ ex igne forma substantialr̃ ignis corrũpitur anteq̃ tota caliditas corrũpat̃. ⁊ cũ q̃rit̃ vtrũ est dare maximã. dici dʒ q̧ est dare maximam sub qua non potest: conceditur q̧ sub illa non põt: ⁊ sʒ qualʒ maiori põt. ⁊ cũ vltio q̃ritur in iprobatiõe: vel illa q̃litas est mediũ: vl' citra. mediũ põt dici pbabilr̃ q̧ sit ipʒ mediũ vel modicũ citra. ⁊ cũ dicitur sequitur q̧ ignis remissus in sua caliditate sic q̧ esset pprie ipsum mediũ: vel in medio esset grauis. dr̃ q̧ non est reputandũ p incõueniẽti q̧ ignis in via corruptionis nõ exñs in naturali dispõne sit grauis: aut non calidus: aut frigidus. ⁊ si dicit̃ q̧ p̃ncipiũ physice est q̧ ois ignis ẽ calidus ⁊ leuis. dicitur q̧ h̃ nõ est vtrũ de igne qui non ẽ nimis remotus: vel alteratus a naturali dispositione.

His premissis faciliter r̃ndetur ad rõnes p̃ncipales. ad p̃maʒ dr̃ q̧ forme elementorum non sunt vere cõtrarie. imo Cõmẽtator negat ea esse contraria in quinto phycoꝝ. Ad pbationẽ cũ dr̃ q̧ ipa mutuo se expellũt circa idẽ subiectũ: ⁊ q̧ eidem subo vicissim insunt. dr̃ q̧ hoc non sufficit ad hoc q̧ sint vera cõtraria: nec hec est diffinitio cõtrarioꝝ: nisi addatur q̧ gradualr̃ distãt. mõ forme elemẽtoꝝ non distant gradualr̃: eo q̧ nõ suscipiũt magis ⁊ minus. Ad ɔfirmationem conceditur q̧ vnũ eloꝝ corrũpit aliud. ⁊ negatur ɔsequẽtia. igr̃ sunt vere cõtraria. ⁊ qñ dr̃ q̧ ois corruptio fit a ɔ̃rio. dr̃ q̧ hoc est verũ ad istũ intellectũ q̧ ois corruptio fit a ɔtrio q̃litatibus cõueniẽtibus rei que corrũpitur: ſʒ nõ oʒ q̧ fiat a vero ɔ̃rio ei qd corrũpitur. ¶ Ad cõfirmationẽ scđam puta ad phʒ 2° huius. dr̃ q̧ voluit ignẽ: ⁊ cõtrariari in q̃litatibus ⁊ nõ in substantia: ⁊ eodem modo dr̃ de aere ⁊ terra. ¶ Ad scđm negatur q̧ ois acq̃sitio forme successiua sit rõne intensionis ⁊ remissiõis illius forme. imo acq̃sitio successiua fit frequẽter pp successiuã dispositionẽ q̃titatiuaꝝ ptium mãe: vt qñ ignis gñatur ex lignis mã propinquior generanti citius disponitur: ⁊ remotior tardius. g̃ in ppinquiore citius generatur ignis ⁊ in remotiore tardius. ¶ Ad tertiũ conceditur q̧ aliqd elementũ est simplex subalr̃: cuius q̃litates sunt remisse: ⁊ in quo stant caliditas ⁊ frigiditas. ⁊ cũ iprobatur q̧ in eodẽ elemẽto non pñt cõbinari. scđo. huius dr̃ q̧ h̃ est verum in esse suo pfecto seu intenso: in esse tamẽ remisso bñ possunt. ¶ Ad quartũ cõceditur q̧ illa auctoritas Cõmentatoris dʒ exponi non de loco vero: ſʒ de loco. i. de ptibus materie. i. generãs tñ dat de materia q̃tũ de forma. ⁊ tunc rõ nõ pcedit: vel aliter gñans tñ dat de loco q̃tum de forma grauitatis: vel leuitatis ⁊ non de forma substantiali: ⁊ sic iteruʒ non procedit. ¶ Ad quintũ negatur añs: q̧ pprie passiones elemẽtorum sequentes formas subales sicut risibile formam hois intenduntur ⁊ remittuntur. Ad pbationem cõceditur q̧ caliditas frigiditas grauitas leuitas itẽdũtur ⁊ remittuntur. ſʒ dicitur q̧ he non sunt qualitates proprie elementoruʒ: imo in mixtis repiũtur: imo ista sũt accidentia elementoꝝ: que nata sunt intẽdi ⁊ remitti. ⁊ si allegaret̃ Cõmẽtator dicens: q̧ caliditas in summo est ppria passio ignis. dicatur q̧ accipit passionẽ p accidẽte soli igni ɔuenienti. Et si petatur q̃ sunt passiões. dicitur q̧ ɔnotãtia aptitudinẽ vt calefactiuũ. ⁊ illa nõ suscipiũt magis: ⁊ minus. ¶ Ad sextũ dicitur q̧ qñ grauitas terre remittit̃: nõ remittit̃ forma subalis terre. ⁊ conceditur q̧ ipsa manet simplr̃ substantialr̃. ⁊ ɔcedit̃ q̧ graue simplr̃ substãtialiter. mixtũ tñ in grauitate bene põt moueri in vacuo. phs ãt in quarto phycoꝝ vult q̧ graue simpliciter qualitatiue nõ põt moueri i vacuo nec hoc est ɔ̃ dicta. ¶ Ad septimũ conceditur q̧ ex elemẽtis fit mixtũ. ad itellectũ ponẽdũ in sequẽti qõne. ⁊ negatur consequentia qua infertur. ergo forme elemẽtorum remittuntur. Ad pbationẽ dr̃ q̧ non est simile ð qualitatibus extremis componentibus media: ⁊ de elementis: quia qualitates extreme saltẽ p̃me remisse manẽt in medijs qualitatibus. elementa aũt nõ manent in mixto vt postea dicetur. ¶ Ad octauuʒ. puta ad auctoritatem Cõmẽtatoris tertio celi dr̃ q̧ ille fuit illius opinionis: ⁊ est probabilis opinio: licet alia verior appareat. ¶ Ratio post oppositum est pro conclusione responsali secundi articuli.

Marginal notes (right column): ad p̃ncipales. — Cõm. io. — T. cõ. 24. — Ad scm. — ad 3m — Ad 4 — 8 ph. 32. — 4. c. 25 — Ad 5. — Ad 6. — Ad 7. — Ad 8. — C 6. 67.

¶ Eodem textu vbi supra. Qõ xxij.

Queritur

QUeritur vigesimosecundo. Utrum
elementa maneāt formal'r
p̄ in mixto. ¶ Et arguit auctoritatibus q sic. p̄-
T.c.4 ma est Ar. septimo meta. c. de elemento. vbi
describendo el'm dicit. q elementū est ex quo cōponit
2 aliqd inexistenti indiuisibile specie in aliam spēm. ergo
de rōne elementi est q inexistit rei composite. ergo ma
t.c.84 net in cōposito mixto. ¶ Scđa est phi in ca° de mixtio
3 ne huius p̄mi. vbi expresse dicit q neq3 alterū elemen-
toꝝ mixtibiliū corrumpit: nec ambo. saluatur enim vir
t.c.90. tus eoꝝ. ergo manēt. ¶ Tertia est phi in eodem ca° in
mixtionis diffinitiōe dicētis q mixtio ē miscibiliū alte
t.c.67 ratoꝝ vnio: non aūt vr̄ esse miscibilium vnio: nisi misci
4. bilia manēt vnita. g° debent manere. ¶ Quarta ē Ari.
5. tertio celi. hoc expresse determinantis. ¶ Quinta est
t.c.88. iterū phi in isto p̄mo ca° de mixtione. q gutta vini nō
miscet mille amphoris aque: eo q corrumpit. g° si ele-
mēta corrūpunt ex eis non fit mixtū.

p̄m. Deinde pbat idem rōnibus: ⁊ hoc mō sic. sicut
se habent littere ad syllabas: ita se hñt
elemēta ad mixta. s3 litere manent real'r in syllabis. g°
elemēta manēt real'r in mixto. maior p3 ꝯuenienti simi
t.c.60, litudine. mior nota est. q2 in syllaba manēt. b. a. septimo
2m meta. ¶ Scđo. nisi sic mixtū esset eque simplex sicē ele
mētū ꝯñs est falsum: ⁊ probatur consequentia: q2 sicut
elementum h3 solam formā cū mā: ita haberet mixtū:
3m eo q forme elementales i ipso nō manēt. ¶ Tertio. si
non: seqt q mixtum non moueret ad motū elementi p̄
dñantis in ipso: ꝯñs est ꝯ phm p̄mo celi. ⁊ pbat ꝯña. q2
si forme elementorū nō manerēt in mixto: tunc nullum
elemētoꝝ dñaret in ipso: ⁊ ex ꝯñti nō moueret ad mo
4. tum eli p̄dominātis in ipso. ¶ Quarto nisi elementa
T.cō. manerēt mixtum non cōponeret ex elemētis. ꝯñs ē cō
49. tra ph3. 2. huius. ⁊ pbat ꝯña: q2 mixtū non cōponit ex
his que nō sunt. modo si elemēta non manerēt in mix-
to. ipsa q̄ concurrūt ad gñationē mixti nō sunt: q2 non
manēt. Confirmat si mixtum cōponit ex elementis: vel
cōponit ex eis qñ ip3 est: ⁊ isto modo nō: q2 per aduer
sariū tūc elemēta ipsum componentia non sunt: vel qñ
ipsum non est. ⁊ isto modo nō: q2 q3diu mixtū nō est ip
sum non cōponit: q2 qđ non ē iuxta nihil aliud cōponit
imo ēt quādiu mixtū non est non videtur plus cōponi
5. ex eis plusq3 centū ānis añ ex eis cōponebat. ¶ Quin
to. si non manerēt: vel oia corrūperent vel aliqua sic: ⁊
T.cō. aliqua nō: scđm non potest dici: per phm in littera dicē-
88. tē. q qñ vnū corrūpit: ⁊ aliud non ē mixtio: sed genera
tio vnius miscibiliū ē corruptio alterius: nec potest dici
p̄mū: q oia corrūpant: q2 tunc mixtū generat simpl'r
6. ex nō entibus. q2 generaret ex omnibus elemētis cor-
ruptis. ¶ Sexto. si nō manēt: sequit q forme mixtoꝝ
nō reciperent in mā mediātibus formis elementoru3.
Cō. ꝯñs est falsum: ⁊ cōtra Cōmentatorē tertio celi. dicen-
67. tē ibi: q forme mixtoꝝ recipiunt in mā mediātibus for
mis elementoꝝ: al'r. n. elemēta nō eēnt magis p̄n° mix
toꝝ q3 mixta eloꝝ. ⁊ ꝯña t3 ð se: ex q̄ nō manēt. ¶ Se
7. ptimo. vr̄ experientia patere: formas sc3 eloꝝ manere in
mixto. g°. ꝯña t3: ⁊ declarat añs: q2 cū lignū viride poni
tur ad ignē manet cinis loco terre exit aq̄ loco aq̄: ele-
uat fumus loco aeris: ⁊ ē flāma loco ignis q nō eēt ni
si omnia ista mānsissent in eo: ⁊ sil'r qñ lapis ꝯfricat cu3
ferro exit ignis q nō eēt nisi ignis ante fuisset i aliquo
ipsoꝝ. ¶ Octauo. nisi eēt sic mixtū posset generari ex
8. vno elemento. ꝯñs est ꝯtra phm. 2. huius: ⁊ p3 falsitas
T.cō. ex rōe: q2 tūc vr̄ q alia elementa supfluerēt. ⁊ ꝯña de-
49. clarat: q2 nō vr̄ maior rō si sola mā elemētoꝝ maneret
in mixto: q̄re mā terre: aut aque aliis elementis in pa-
tiendo nō ꝯcurrētibus nō posset sic disponi q recipiet
formā mixti. ¶ Nono in lapide manet terra. g° pari ra 9m
tione: vbiq3 manēt forme eloꝝ in mixto. ꝯña p3: q2 non
est maior rō de vno q3 de alio. añs pbat: q2 forma terre
non corrūpit: nisi qualitatiua dispō terre intantū remit
tat. puta latitudo siccitatis: ⁊ frigiditatis: q sub eis nō
pōt manere forma terre. sed hoc nō fit in generatiōe la
pidis. ergo forma terre manet in lapide. ꝯña t3. maior
rōnis nō est de se. q2 sc3 forma itroducit v̄tute dispōnis
qualitatiue: ita ea mediante ꝯseruat. ⁊ ex ꝯñti in mā ñ
corrūpet donec tñ dispō qualitatiua remittat q sub ea
illa forma nō pōt remanere. minor p3: q2 in lapide ma-
net intensa siccitas frigiditas: ⁊ densitas: imo inuenitur
terra calidior: ⁊ hūidior q3 sit lapis. ⁊ rarior ⁊ leuior: q̄
re non fit in generatione tanta remissio qualitatū terre
quin frigiditas terre sub qualitatibus magis sibi discō
uenientibus possit remanere.

Oppositum arguit: q2 sequit q i eodē sup-
posito eēnt plēs forme sicut in
mixto. ꝯña t3: q2 eēt forma eli ⁊ mixti. ꝯñs est cōtra Cō
mentatorem in de suba orbis. qui dicit: q impossibile ē
esse plures forme subales in eodem composito.
¶ In qōne ista p̄mo ponēde sunt diuerse opiniones ⁊ i
probande: ⁊ in secundo articulo est ponenda alia opio
vt mihi videtur pbabilis ⁊ facilior.

Quantum ad p̄mū articulū notādum: q ali p̄m nom
q sūt q posuerit elemēta manere
in mixto sub esse suo itenso ⁊ pfecto. s3 q̄litates eoꝝ po
suerunt esse remissa. Aliq aūt ponūt ea manere sub eē
remisso ⁊ refracto in mixto. Prima opinio ē biptita. q-
dam eni3 ponūt elemēta i mixto sub esse pfecto: ⁊ nul-
lam alia3 esse formā mixti q3 pportionē: ⁊ habitudinē
istaꝝ formaꝝ elemētariū. ⁊ hāc formā dnt aliā ⁊ aliā
fm aliā ⁊ aliā pportionē adinuicē: ⁊ vocant illā cōple
xionē. ¶ Aliq aūt dicunt formas perfectas elemento-
rum remanere: sed tñ eis formā mixti superaddunt.

Contra istas opiniones per ordinē est arguen- pa ꝯ
dū ponendo ꝯclusiones eis oppositas:
quarū p̄ma est hec. forme elementoru3 non manent in
mixto sub esse suo remisso. ¶ Scđa q forme elemen- 2a ꝯ
toꝝ non manent in mixto sub esse suo pfecto: cū supad
ditione noue forme subalis. ¶ Tertia est. forme elorū 3a ꝯ.
nō manent in mixto sub esse suo pfecto sine supadditio
ne noue forme mixti. ⁊ iste tres ꝯclusiones sunt tribus
opinionibus positis opposite. ¶ Prima cōclusio sic p
bat. forme elementoꝝ non possunt intendi vel remitti.
ergo cōclusio vera: ⁊ añs est pbatū in p̄cedenti qōne: ⁊ p̄m
pbat iterū q̄druplr. ¶ Na3 forme mixtoꝝ nō pñt in-
tēdi: nec remitti. g° nec elemētoꝝ. ꝯña vr̄ tenere: q2 que
cūq3 rō vr̄ concludere de eliis eq̄l'r vr̄ ꝯcludere de mix
tis. nam sicut q̄litates elemētorum remittunt: ita mix-
toꝝ dispō qualitatiua pōt intendi ⁊ remitti. si ergo re-
missio q̄litatis arguit remissionem formaꝝ in elemēto
eodē mō arguit ⁊ i mixto. ¶ Scđo si sic: seq̄ret q for- 2m
me elemētoꝝ eēnt pprie cōtraria. ꝯñs est falsu3: q2 sub
stātie sunt: ⁊ pbat ꝯña: q2 sūme gradual'r distarent: ⁊
mutuo se expellerent. ⁊ eidē subiecto successiue ineēnt 3m
que sufficiūt ad hoc q sint contraria. ¶ Tertio. si sic. se
quit q idem cōtrariet pluribus in spē. ꝯñs est falsum:
⁊ contra phm decimo metapysice: ⁊ p̄mo celi. ⁊ tenet T.c.14
ꝯña: q2 forma ignis ꝯriat forme aque terre aeris q̄ sūt 17.
triplicitū specierū. ¶ Quarto. q2 vel remitteret forma T.c.10.
aque conformiter ad remissionē ambaꝝ q̄litatū: vel ad 4m
remissione3 vnius. nullo modo potest dici. ergo forma
aque non sic itenditur: vel remittit. ꝯña est nota: ⁊ añs
patet p prima parte a sufficiēti diuisiōe: ⁊ pro scđa pte

probatur:non enim potest dici ꝙ remittatur ad remis
sionē vnius:q₂ in gñatione ignis ex aq̄ ꝓportiōal'r re-
mittitur forma aq̄:sic̄ ambe q̄litates: ⁊ per eosmet q sūt
de illa opinione:nec p̄t dici ꝙ ad remissionē ambarū
remittatur:q₂ in gñatione aeris ex aq̄ nō ꝓportiōabil'r
remittitur sic̄ sua forma corrūpitur.ibi.n.nō corrūpitur
Confir. hūiditas.℄ Cōfirmatur:q₂ si forme elementoꝝ inten
duntur ⁊ remittuntur corruptio simplex.erit alteratio.
T.c.10. ⁊ña est falsum.⁊ ꝯ phm p̄mo huius.⁊ ꝓbatur ꝯsequē
⁊.24. tia:q₂ exquo forma aq̄ remittitur.seqtur:ꝙ p̄us eadē ē
magis aq̄ ⁊ postea minus aq̄.q̄re seqtur ꝙ corruptio
ꝑticularis forme sub̄alis ꝑ quā remittitur aqua est alte
ratio:q₂ est mutatio in eodem.puta aqua remanēte añ
⁊ post in q̄litatibus cōtrarijs in forma aq̄ q̄ est cōtra-
ria alijs formis elementoꝝ.Et si dicatur ꝙ manet ea-
dem aqua:sequitur ꝙ in tali remissione generetur īfini
ta multitudo suppositoꝝ:quoꝝ vnū nō est aliud:qō nō
vr̄ bñ ꝓbabile:⁊ ꝓbat̄ ꝯña .q₂ semꝑ ad remissionē cui
gradus qualitatis vel partis esset alia forma.⁊ ex ꝯñti
aliud cōpositū:sed infiniti gradus partiales ibidē cor-
rumpuntur.ergo īfinita multitudo suppositoꝝ ibidem
gñat̄.mō ꝯña non vr̄ ꝓbabile.

pb°2.ꝯ. **Deinde** ꝓbatur ꝯclusio scđa sic:q₂ vl' ille forme
manēt:sic ꝙ q̄libet eoꝝ eēt ꝑ totū mix
tum:⁊ ex ꝯñti sequitur ꝙ existens sub eis seclusa for-
ma mixti cū ipsis formis elementoꝝ faceret īdiuiduū
diuersarum specieꝝ:ꝯña ꝫ:q₂ quelibet forma substan-
tialis dat esse specificū.ḡ cū in eo essent ille quattuor for
me ꝑfecte indiuiduū esset quattuor specierū.falsitas cō-
sequētis pꝫ ex p̄cedenti q̄ōne:q₂ īpo'e est aliqō esse di-
uersarum specieꝝ de p̄dicamēto substātie.vel solū eēnt
ille forme ī diuersis ꝑticulis mixti:ita ꝙ in vna pte mix
ti esset forma terre:in alia parte aque:⁊ sic de alijs. ⁊ ī
nulla parte esset forma aque ⁊ terre.si sic tunc per phm
T..86 in littera nō esset mixtio:imo esset cōpō.℄ Item nō q̄
T.c.86 libet pars mixti esset mixta:qō est ꝯtra Aris.in littera.
2m ℄ Scđo.sequitur ꝙ idē ignis staret sub maiori densita
te q̄ȝ eēt densitas aque.ꝯñs vr̄ impossibile:⁊ ꝓbat̄ ꝯña:
q₂ staret in mā lapidis cū per aduersariū maneat in q̄-
libet mixto.nā illa ē magis densa q̄ȝ aliqō lignū. ℄ 3°
3m sequitur ꝙ forme elementorum starent ibi violenter.
ꝯñs est incōueniens.q₂ sic mixtū corrūperet̄.⁊ sic iteꝝ
esset mixtum quoddaꝫ violentum:⁊ nō naturale:⁊ ꝓ-
batur ꝯña:q₂ latitudines ipsarū qualitatū essent remis
se in mixto.ergo forme elementoꝝ stāt violente cū eis:
cum elementa dimissa sue nature semper reducāt se ad
4m naturales qualitates ꝑfectas. ℄ Quarto. sequitur ꝙ
forma ignis staret ī materia:⁊ q̄si sine caliditate. ꝯñs
est falsum ⁊ ꝓbatur ꝯña:q₂ in lapide pauca est calidi-
tas:⁊ in isto est forma ignis:⁊ si dr̄ ꝙ nō est incōueni-
ens ꝙ forma ignis staret in mixto sub qualitate quam
hꝫ modica.sed per se nō posset stare. ꝙ enim non sit ꝫ
ꝓbabile constat ex eo ꝙ tantā ꝯtrarietatem hꝫ in mix-
to sicut se sola existens omnibus elemētis immediata.
5m ℄ Quinto ex pluribus entibus in actu nō fit aliud vnū
tertiū.modo omnia elementa per suas formas ꝑfectas
T.cō. sunt plura entia in actu.ḡ ex eis nō fit aliquod vnū ter
49. tium.⁊ ex eis nō potest sic remanentibus fieri mixtuꝫ.
T.cō.3. ꝯñe note sunt de se: ⁊ minor ⁊ maior sunt philosophi
6m septimo ⁊ octauo metaphyce.℄ Sexto.si sic seqtur ꝙ
iste forme ꝯrie starent per totam mām mixti: ⁊ sic con
traria essent ibi maxime applicata:imo quasi penetran
tia.ergo fortius illoꝝ contrariorum stati deberet aliud
corrumpere cum sibi sit maxime applicatū:⁊ nō vide-
7m tur quid ꝓhibeat.℄ Septimo sequitur ꝙ nunquaꝫ ele
mentum corrūperetur in mixtum.sed solum in elemen-

tum.consequens est inconueniens:q₂ posset perpetua-
ri si semper ex mixto generatur mixtū.⁊ ꝓbat̄ ꝯña: q₂
nō corrumpitur cū ex eis generat̄ mixtū.q₂ cū maneat
nulla est ratio quare corrūperet̄:cuꝫ ex priori mixto ali
ud mixtū generaret̄.q₂ tūc oporteret alia generari que
manerent in mixto sequenti:qō non est verū: q₂ equali 8m
rōne eedē que fuerunt in principio manebunt.℄ Octa
uo.mixtū q̄ñ fit de nouo ex elemētis:mãe elemētoꝝ vl'
manent cū formis eoꝝ:vel nō.si dicat̄ ꝙ nō:nō ē rōa
bile:cū forme nō possint manere sine materia. si dr̄ ꝙ
sic:⁊ oīa fiunt sil' in mixto ꝑ totum mixtū: seqtur ꝙ ille
quattuor elementoꝝ forme se penetrabunt in generato 9m
mixti:qō nō est possibile.℄ Nono.ex materijs eloꝝ
non resultat alia cōmunis mā vt notū est. ergo nec ex
formis resultabit alia forma.ꝯña tenet a simili.℄ Deci 8m
mo.sequeret̄ ꝙ non sꝑ generatio vnius ē corruptio al-
terius.ꝯñs est falsum: ⁊ ꝓbat̄ ꝯña:q₂ q̄ñ mixtū gene-
raret̄:vel corrūperet̄:tunc oēs forme substantiales ele
mentorū remanerēt.⁊ sic vr̄ ꝓbata secunda ꝯ.
℄ Item probo tertiam conclusionem.p̄mo enim potest pb°3e
probari per nouē rōnes pro scđa ꝯne factas : sed sp̄āl'r ꝯnis.
ꝓbatur p̄mo sic:q₂ si ī mixto nō ē alia forma preter for pm
mas elementoꝝ:sequeret̄ ꝙ alteratio erit gñatio. ꝯñs
est falsuꝫ:⁊ ꝫ ꝯña:q₂ per solam alterationem fit alia ⁊
alia ꝓportio ipsoꝝ generatoꝝ adiuicē.ḡ cū nō sit aliud
genus mixti q̄ȝ proportio formaꝝ elementoꝝ remanē
tiū:sola alteratio erit generatio. ℄ Scđo sic. sequit̄ ꝙ 2m
anima animalium nō esset aliud q̄ȝ cōplexio elemento
rū tenet ꝯña de se.falsitas ꝯñtis ꝓbat̄:q₂ si sic:tūc ī ani
mali ossa deberent poni inferius omnes carnes in me-
dio:⁊ omnia leuia superius:sicut sunt spiritus ⁊ calo-
res.ꝯñs est falsum:⁊ tenet ꝯña.quātū est ex actiōe eloꝝ
rū sꝑ grauia volunt esse inferius:⁊ leuia superius. si ḡ
nō est in animali alia forma q̄ȝ forma eloꝝ:seq̄t ꝙ gra
uia situabunt̄ īferius sub leuioribus: ⁊ situabunt̄ mo-
do supradicto.℄ Tertio.sequit̄ ꝙ nullū mixtū notabi 3m
li tēꝑe debet durare.ꝯñs est falsum: ⁊ ꝫ ꝯña:q₂ cū ele-
menta sint in eo sine aliq̄ forma ꝓhibēte ea segregari.
Et ad locū proprium moueri:seqtur ꝙ statim ad suum
locū ꝓpriū mouebuntur : ⁊ sic diuidetur mixtū: sp̄āl'r
cum appetāt a nā.℄ Quarto.sequeretur ꝙ hō asinus
⁊ equus nō differrēt specie essentiali.ꝯñs est falsum:⁊ 4m
ꝓbat̄ ꝯña.q₂ substantial'r non est aliud asinus quā ele-
menta:nec bos:licet aliter sint in vno ꝓportionata ⁊ di
sposita q̄ȝ ī alio:q̄re substantial'r nō differūt spē: nec va
let si dicat̄:ꝙ sunt diuersarū specieꝝ specialissimaꝝ pꝑ
diuersaꝫ dispōnē ꝓportionū in qualitatibus elemento-
rū.nā per diuersam ꝓpositionem:⁊ dispōnē in qualita-
tibus mãe nō dr̄ differre specie.quia si tota substantia
mixtoꝝ sint elementa sine noua forma supaddita seq-
tur ꝙ elemēta non differunt specie.nec mixta que sunt
ipsa elemēta propter diuersas dispōnes q̄luatiuas:aut
ꝓportiones.℄ Quinto.si sic.sequitur ꝙ ferrū ⁊ mar- 5m
mor essent magis similia in substantia q̄ȝ ferrū frigidū
⁊ ferrū ignitū.ꝯñs est falsuꝫ,put notum est:q₂ vtrūq₃ ē
elementū seu elementa.⁊ proportiones eloꝝ in duob⁹
frigidis sunt magis similes q̄ȝ in vno frigido:⁊ in alio
calido:nec valet si dicat̄ ꝙ hoc sit accidental'r: cū vtrū
q₃ istoꝝ sint elemēta substātial'r sine aliquo addito nō
plus est cōplexio calida accñtalis q̄ȝ frigida elemētis.
℄ Sexto.nō esset aliquod vnū mixtū.consequens est
falsum:⁊ ꝯña ꝫ:quia erit quattuor elementa sic ꝓpor- 6m
tionata.⁊ illa nō erit aliud vnū.℄ Septimo.nō posset
reddi rō:q̄re ferrū ignitū remota caliditate se reduce- 7m
ret ad frigiditatem.ꝯñs est inconueniens:⁊ ꝯña tenet₂
q₂ si ferrū nō eēt nisi quattuor elemēta sic ꝓportionata

⁊ complexio

⁊ complexio calida non est magis repugnans humoꝛ
elementis q̃ frigida. sequitur ꝙ nõ potius per elemen
ta frigida coꝛrũpet̃ caliditas in ferro ignito q̃ per ele-
mẽta calida ibidẽ. ergo nulla est rõ: quare ferrũ reducit
se ad frigiditatem. sic ḡ pꝫ conclusio tertia determinata
⁊ ex consequenti oẽs tres opiniones antiquoꝝ repro-
batas: ⁊ hoc de pmo articulo.

1ᵃ ꝯ̃ **Quantum** ad scðm articulũ sit prima ꝯ̃. for-
me substantiales elementoꝝ non
manẽt in mixto: pꝫ per conclusiones primi articuli. q̃a
p nec manet in eo sub esse perfecto: nec manent in eo sub
esse remisso: vt dcm̃ est ⁊ aliter. ¶ Probat̃ si manerẽt
2ᵐ sequit̃ ꝙ subiectũ generationis eẽt ens in actu. pꝫ: q: es
set actuatum per illas formas elemẽtoꝝ. ¶ Scðo. si re
manerent non fieret resolutio vsq; ad mãm pmã. ꝯñs ẽ
falsum: ⁊ tenet ꝯña: q: forme elementoꝝ manerẽt que
3ᵐ fuerunt. ¶ Tertio. si manerent sequit̃ ꝙ manerẽt ĩ me
dio maris in lapide. ꝯñs videt̃ inconueniens: q: videt̃
ꝙ ipse ignis aqua stante extingueretur: ⁊ ꝯña tꝫ: q: ma
net ibi lapis existẽs mixtũ: q̃re forma quattuoꝛ elemen
toꝝ. Et ꝯfirmat̃. q: seqtur ꝙ ignis in medio maris ge-
neraret̃: ꝯñs ẽ falsũ vt pꝫ: ⁊ tꝫ ꝯña: q: ibi gñantur la
pides ⁊ mixta ex elementis: ⁊ certũ est ꝙ ignis ab ex̃
2ᵃ ꝯ̃. non intrat mare ad mixtionẽ. quare ipsum: cũ dꝫ cõcur
rere ad generationem necesse est ibidẽ gñari. ¶ Scða
T.c.21 conclusio. q̃litates elementoꝝ non manent in mixto sꝫ
esse suo intenso ⁊ perfecto. pꝫ auctoritate phi scðo hu-
ius. caplo tertio di. nihil generat̃ ex glacie nec ex arsio
ne .i. ex igne: vel aq̃. ⁊ eadẽ rõne aere vel terra existen
tibus in naturali dispositione ꝓpter intensionem q̃lita-
2ᵐ tum primaꝝ nimium mixto repugnantem. ¶ Scðo.
ꝓbatur rõne. nullũ mixtum patitur qualitates elemen
toꝝ in summo. ergo ꝯña tꝫ ⁊ añs est necessarium: quia
3ᵃ ꝯ̃ mixtum dr̃ eo ꝙ qualitates simplices sicut eas habet
elementũ: non habet. ¶ Tertia cõclusio. in mixto ma
nent qualitates eiusdem speciei: cum qualꝫ elementoꝝ
p.g. sed remisse. ꝓbat̃ auctoritate phi. d. ꝙ virtus elemento
T.cõ. rũ saluatur: ⁊ non videtur quo virtus eoꝝ saluaretur:
84. nisi qualitates sue manerent sub esse itenso vel remisso
specialr̃: cũ probatum sit ꝙ non forme sue substãtiales.
cum ergo qualitates non maneant sub esse intenso: se-
6ᵐ quitur ꝙ manent sub esse remisso.

Deinde ꝓbatur idẽ rõnibus. pmo: q: caliditas
mixti intenditur a caliditate elemẽti. ḡ
est eiusdem spẽi cum ea: ꝯña tꝫ: q: non intendit elemen
tum nisi q̃litatem sibi similem. añs pꝫ. q: ignis intendit
2ᵐ caliditatem viuentis vt docet experientia. ¶ Scðo ꝓ
batur illud idem sic. caliditates mixtoꝝ generant q̃nq;
caliditates elementoꝝ. ḡ sunt eiusdem spẽi cũ illis. añs
tenet: q: caliditas ignis: vel metalli calefacti generat
in stuppa ignem ꝓut docet experientia: qð nõ esset: nisi
3ᵐ generaret caliditatem elementoꝝ. ¶ Tertio. sensus ta
ctus inter caliditatem viui ⁊ elementoꝝ nõ distinguit:
si sint eque. ergo non sunt diuersaꝝ spẽꝝ. ꝯña tꝫ: q: nõ
ẽ melioꝛ iudex de caliditatibus q̃ tactus: sic̃ nec de co-
loꝛibus q̃ visus. añs docet experiẽtia: vt quilibet expit̃
4ᵐ in se. ¶ Quarto grauitates leuitates eloꝝ manent in
mixtis remisse. ḡ qualitates prime: añs pꝫ. cũ oleũ sit ð
natura aeris: vt dr̃ q̃rto meteoroꝝ: descendit in aere: qð
nõ videt̃ ex alio nisi quia leuitas aeris in eo existẽs non
trahit sursum in spera aeris: ⁊ ideo grauitates terre ⁊
aque trahentes deoꝛsũ: quia plus trahũt q̃ leuitates
Cõfir. ignis resistũt trahunt elemẽtũ vsq; ad sperã aq̃. ¶ Cõ
firmatur illud añs ex alio. quia aliquod mixtum ẽ gra-
uius alio in aere: qð nõ est grauius eo in aqua. ergo gra
uitas mixtoꝝ est eiusdem spẽi: cũ grauitatibus elemẽ-
toꝛum: ꝯña tenet: quia si non: nulla eẽt rõ quare mixtũ
plus ponderans in aere respectu alterius non plus põ
deraret in aqua eodem: añs pꝫ: quia vinum plus pon-
derãs in tertio q̃ vna libꝛa plumbi. in aere minus pon
derat eadem libꝛa plumbi in aqua. cuius ratio non vi-
detur alia nisi q: in vino est grauitas aque que in spera
aeris trahit deoꝛsũ ⁊ ideo plus ponderabat in aere: in
aqua autem non trahit: ⁊ ideo minus ponderat in aq̃.
ex quo patet: ꝙ est eiusdem spẽi cum grauitate aque.
¶ Ex illa cõclusione sequit̃ coꝛrelarie ꝙ caliditas mix Coꝛᵐ
ti non est solum virtualiter similis caliditati elemẽti: tm̃ Coꝛᵐ
mo est actualr̃ siᵗˡⁱˢ spẽi specialissime. ¶ Scðo. sequi-
tur ꝙ qualitas actiua totalis mixti ẽ composita ex rea-
li caliditate: ⁊ reali frigiditate. silr̃ qualitas passiua ex
reali humiditate ⁊ reali siccitate ad temperamentũ me
diũ debite reducte. ambo coꝛrelaria patẽt ex cõclusio-
ne. ¶ Sed ꝯ̃ dicet alia oplo. idem non habet calidita- Dubiũ
tẽ ⁊ frigiditatẽ in eadẽ pte sui. ḡ. ꝯñs falsum: ꝯña tꝫ: ⁊ T.c.16.
añs pꝫ per phm caplo tertio scði huius. dicentẽ ꝙ ipse 2ᵐ
non pñt coniungi. ¶ Scðo. nõ videtur ꝙ idẽ in eadẽ
parte sui habeat sapoꝛes diuersos. ergo nec idem in ea
dẽ pte sui habebit silr̃ caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ. ¶ Ter 3ᵐ
tio. qualitas non dr̃ nisi: q: denomiat subiectũ. ergo ca
liditas ſm Arꝫ. non est aliud q̃ dans esse calidum. er-
go cum possit idem esse calidum ⁊ frigidum idem non
potest habere caliditatem ⁊ frigiditatem.

Ad illas rõnes respondet̃ facilr̃ ad pmã neget̃ R:
añs: imo idẽ hꝫ in eadẽ pte sui calidi-
tatẽ ⁊ frigiditatẽ. Ad phm scðo huius. dr̃ ꝙ voluit ꝙ
nõ possent cõiungi inesse perfecto: siue sic ꝙ vtraq; ha T.c.16.
beat plus q̃ mediũ latitudinis: pñt tñ cõiungi sub esse
medio: aut sic ꝙ latitudo amboꝝ nõ excedit silr̃ supꝛa
latitudinẽ cuiuscũq; eoꝝ. ¶ Ad scðm dr̃ ꝙ nõ ẽ ipoẽ Ad 2ᵐ
ꝙ idem in eadẽ pte sui habeat sapoꝛes diuersos: ⁊ ꝙ
ex eis componitur sapoꝛ medius: ⁊ adhuc si non hr̃et
neget̃ ꝯña: ꝙ idẽ nõ haberet caliditatem silr̃ ⁊ frigidita
tem: ⁊ rõ q: nõ est simile de qualitatibus pmis: ⁊ de sa
poꝛibus: ⁊ coloꝛibus ad qualitates medias. ¶ Ad ter Ad 3ᵐ
tium neget̃ ꝙ omnis q̃litas denomiat subm denomia-
tione sui cõcreti. q: hoc non facit q̃litas remissa: ⁊ si al
legaretur phs in predicamẽtis. d. ꝙ qualitas est ſm q̃
quales esse dicimur. dr̃ ꝙ itellexit ꝙ q̃litas est ſm quã
quales eẽ dicimur denominatiõe concreti: vt hñtes ta-
lem qualitatẽ dicantur quales. sic enim ſm remissã ca
liditatẽ dicimur q̃les: q: nõ sumus sũme frigidi. ¶ Ex Coꝛᵐ
his põt coꝛrelarie inferri ꝙ elementa dicunt̃ virtualr̃
manere ĩ mixto duplr̃. Uno mõ q: sue qualitates remis
se manent. Alio modo: q: mixtum suis q̃litatibus ca-
lefacit infrigidat humectat: ⁊ desiccat: sic̃ elementa ⁊
sic facit virtualiter opationes elementoꝝ qualitatibus
in eo relictis ex elementis: quare debent in eo manere
elementa virtualr̃. ¶ Scðm coꝛrelariũ ꝙ mixtũ dif- Coꝛᵐ
fert ab elo ꝑ tria. ¶ Primũ est. ꝙ nullã q̃litatũ pmaꝝ p
hñt in summo sicut vnã illaꝝ qðlꝫ elem: q̃re elemẽtũ
dr̃ simplex simplicitate vnius sũme qualitatis. mixtum
noꝫ. ¶ Secũdũ est. ꝙ q̃litates pme in mixto sunt oẽs 2
ad qðdã tꝑamentũ mediũ reducte. ⁊ nõ sic in elemẽto
existẽte in naturali dispõne sua: vnde si mixtũ tenderet ĩ
aliq̃ sui qualitate versus summũ disponeret̃ ad coꝛru-
ptionẽ: ⁊ eẽt sibi violentũ. ꝑ oppositũ si elemẽtũ dispo-
neretur versus mediũ notabiliter esset sibi violentũ ⁊
disconueniẽs. ¶ Tertiũ est. ꝙ mixtũ hꝫ q̃litates scðas 3
non tangibiles sicut sunt sapoꝛes: ⁊ odoꝛes: ⁊ coloꝛ. ⁊
elemẽtũ nõ hꝫ illas: ⁊ cã est: q: huiusmodi q̃litates cõ
sequũtur mixtionẽ q̃litatum pmaꝝ adinuicem que re-
periunt̃ in mixto: ⁊ nõ in elemento.

ad rões **Ad rationes** factas in oppositũ rñdetur q̄
videnť esse pro opinionibus
ĩprobatis ĩ p̄mo articulo. Ad p̄mã auctoritatẽ p̄hi gn̄-
T.cõ.4 to metaphysice. dr̄ q̄ ibi accipit elementũ p principio ĩ
2m trinseco rei: ⁊ tale bene manet ĩ mixto: ⁊ sic nõ capitur
ĩ pposito. ¶ Ad scðm in caplo de mixtione cũ p̄hs di.
T.c.94 corrũpitur alterũ aũt neq3 alteꝝ miscibiliũ: nec ambo.
dr̄ q̄ voluit q̄ qðlibet eoꝝ maneret in mixto in virtute
⁊ sic non corrũpiť qn in virtute remaneret: ⁊ q̃o h̄ sit
intelligendũ: p3 in p̄mo correlario secũdi articli. ¶ Ad
3m tertiũ dr̄ q̄ mixtio est miscibiliũ alteratoꝝ vnio: dicitur
T.c.90. q̄ hoc est veꝝ: s3 non solũ alteratorũ: imo p̄us altera-
toꝝ ⁊ postea corruptoꝝ. ⁊ te vera illa auctoritas ẽ ma
gis pro cõclusione opposita. q2 si deberet fieri vnio mi-
scibiliũ: cũ ex pluribus existẽtibus in actu non fit aliqð
vnũ: o3 elemẽta actu corrũpi: q2 alias nõ posset vniri.
4m ¶ Ad quartã cõmẽtatoris dicitur q̄ fuit illius opiniõis.
3.c.67. ¶ Ad quintã de gutta dr̄ q̄ per hoc Aꝛ. voluit q̄ vnũ
5m miscibiliũ nõ deberet corrumpi in alterũ altero rema-
p.g.89. nẽte sicut in proposito de gutta vini corrũpitur ĩ aq̃ aq̃
remanente: sed o3 esse sic adequata q̄ omnia corrũpan
tur: ⁊ ad qðdã tẽpamentũ medium reducantur: ⁊ sic
sunt solute auctoritates.

Ad p̄m **Ad rõnes** ad primã dicitur q̄ similitudo de
litteris ad syllabas nõ est bona re
spectu elementoꝝ ad mixta. q2 littere sunt p̄tes integra
les syllabarum: ideo manent in syllabis. elemẽta autẽ
nõ sunt p̄tes integrales mixtoꝝ: s3 solũ p̄ncipia actiua
q̄bus mediantibus in materijs suis media q̄litate qua
lificata forma mixti itroducitur: ⁊ de hoc magis diceť
in scðo in pposito tñ negať silitudo. ⁊ maior. ¶ Ad se
Ad 2m cundũ negeť: q̄ si nõ manerent: mixtũ esset eque sim-
plex sicẽ elemẽtũ: ⁊ modus quo mixtũ nõ ẽ ita simplex
positus est: ⁊ q̃o differt mixtũ ab elemento positũ est
in scðo correlario scði articuli. non obstante q̄ substan-
tialr̄ mixtũ ⁊ elementum sunt equalr̄ simplicia: tñ mix
tũ nõ o3 dici eque simplex vt ex illo correlario satis p3.
¶ Ad tertiũ ɔcediť. q̄ mixtum nõ moueť ad motũ ele-
Ad 3m menti dn̄antis in eo sicut rõ ɔcludit. Et ad p̄hm dr̄ q̄
voluit q̄ moueret s3 motũ q̄litatũ motiuaꝝ derelicta
p.c.7. rũ in eo ex elementis p̄dn̄antiũ in trahendo sursũ vł
T.cõ.7 deorsũ. ⁊ hoc nihil plus ad p̄ñs. spectat enĩ ad p̄muz
celi. ¶ Ad quartũ cõcediť. q̄ mixtũ pprie loquẽdo nõ
Ad 4m cõponiť ex elementis: eo q̄ ipsa nõ sunt ĩ mixto: sed di-
citur ex eis cõponi: eo q̄ ex eis v̄tualiter mediate: aut ĩ
mediate cõcurrentibus generať mixtũ: eis virtualiter ĩ
mixto remanẽtibus vt dictum est in secũdo articlo. Ad
ɔfirmationẽ dr̄ q̄ mixtũ fit ex elis qñ ipsum generať:
s3 verum est q̄ nõ pprie ex eis cõponitur: q2 ipsa in ip
so non remanent: sicut album licet fiat ex nigro: nõ tñ
Ad 5m cõponiť ex nigro. ¶ Ad quintũ dicitur. q̄ oĩa corrum
punť. ⁊ ad iprobationẽ qñ dr̄ q̄ tũc mixtũ generať ex
simplr̄ non entibus: negeť ɔña. q2 l3 fiat ex elemẽtis q̄
corrũpunť in eius factione: tñ fit ex entibus. nã ex ma-
terijs eloꝝ que sunt entia. etiã cũ mixtũ fit ex elemẽtis
tũc el'a sunt: ⁊ ideo adhuc fit ex entibus: licet protunc
sint in continuo corrũpi: ⁊ iõ simplr̄ negandã ẽ ɔña q̄
ĩferatur. s3 mixtũ fit ex simplr̄ non entibus. etiã negãda
est hec: q̄ mixtũ fit ex elemẽtis corruptis: q2 qñ mixtũ
fit tũc elementa non sunt corrupta sed corrumpuntur.
Ad 6m ¶ Ad sextũ põt dici: q̄ forme mixtoꝝ nõ recipiunť in
Cõ.67. mã mediantibus formis elementoꝝ subalr̄. Et ad Cõ-
mentatorẽ tertio celi. põt dici vno mõ q̄ fuit illius opio
nis. alio mõ q̄ intellexit formas mixtoꝝ recipi in mã
mediantibus formis eloꝝ. i. mediantibus qualitatiuis
dispõnibus elementoꝝ per actionẽ elementoꝝ ad me-
dium reductis. ¶ Ad septimũ negeť q̄ experimur for Ad
mas elemẽtoꝝ manere in mixto. Ad p̄bationẽ dicitur. 7m
q̄ cineres remanentes ligno viridi ad ignẽ posito ge-
nerantur ibidẽ ex ligno: nec fuerũt ante ibi: sed ex incre
matiõe ignis gn̄anť: silr̄ o3 dici de fumo q̄ gn̄ať actio-
ne ignis agẽtis in hũores ligni: ⁊ pportionabilr̄ dr̄ de
flãma q̄ gn̄ať ex lignis corruptis: vnde nullũ illoꝝ fu
it ante in ligno. s3 de aqua inexistente dr̄ q̄ in poris li-
gni includebať humiditas nutriẽs lignũ. ⁊ q2 illa ẽ fri
gida: ideo ligno posito ad ignẽ fugit suum ɔ̃rium. s. ca-
lorẽ ignis ⁊ exit per poros fugiendo: ⁊ etiã alia de cã.
q2 calor calefacit illos humores itantũ q̄ non pñt ma
nere in illis receptaculis: ⁊ ideo inuenientes viã aptã
in fine ligni exeũt: ⁊ ideo negeť q̄ illa aqua ante fuit d̃
ĩtegritate ligni: vel eius esse. ¶ Ad aliã experientiam ad 8m
dr̄. q̄ ignis qui generať ex fricatione lapidũ cũ ferro
nõ erat in aliquo ipsoꝝ: sed generať ex magna ɔfrica-
tione: ⁊ ɔstrictione aeris īter lapidẽ ⁊ ferrũ. motus enĩ
natus est calefacere: ⁊ p fortẽ caliditatẽ ignire. ¶ Ad T.cõ.
octauam cõceditur. q̄ mixtũ põt gn̄ari solo vno elo ac 49.
tualr̄ cõcurrẽte ad sui actionem passiue. nec h̄ est incõ-
ueniens. Ad p̄hm scðo huius. dr̄ q̄ oẽ mixtũ v̄tualr̄ cõ
poniť ex q̄ttuor elis: eo q̄ ĩ oĩ mixto sunt q̄litates p̄re
misse q̄ sunt v̄tutes q̄ttuor eloꝝ: ⁊ iõ dr̄ ex 4or elis oẽ
mixtũ cõponi: ⁊ de h̄ magis diceť in scðo huius qõne
p̄ma. s3 qñ dr̄ q̄ alia elementa superfluerent dr̄ q̄ nõ: q2
sunt ad decorẽ vniuersi. ¶ Ad nonã negeť añs: q̄ ĩ ge Ad
neratione lapidis manet terra in lapide. Ad pbationẽ 9m
dr̄ q̄ in mixtione frequẽter gn̄ans formã mixti: siue sit
deus siue dator formarũ siue aspectus celi est cã p̄nci-
palis corruptionis huius elemẽti: l3 dispõ qualitatiua
in qualitatibus p̄mis nõ tantũ sit ei disconueniens qn
sub maiori disconuenientia possit remanere. q2 dans for
mã ipedit virtutẽ ɔseruatiuã celi: sic q̄ pp̄ hoc forme
illius eli nõ amplius in mã ɔseruatur: ⁊ ppter materiã
debere intrare mixtionẽ corrũpiť: ⁊ sic corrumpiť for-
ma in gn̄atione lapidis: aut ferri. Per hoc ad formã dr̄
negando maiorẽ: q2 forma terre nõ corrumpiť: nisi di-
spõ eius qualitatiua tñ remittať q̄ nõ possit sub ea re-
manere: iõ dr̄ q̄ corrumpiť freq̄nter. pp̄ gn̄are formã
mixti in mãm eius: causans eius corruptionẽ: aut faci-
ens vt celũ illam formam in mã illa desinat ɔseruare.
¶ Ratio post oppositum est pro dictis in p̄ma cõclusio
ne scði articuli: ⁊ sic p3 de ista questione.

¶ Cõtinuã aũt his questionem dicẽdũ.

Tex.c.lxxxv. Questio xxiij.

Utrum mixtio sit possibilis. ¶ Et ar- p̄m
guiť p̄ q̄ nõ: q2 si eẽt possibilis
vel fieret ipsoꝝ miscibilium paruis partibus
iuxta positis. vel p ipsoꝝ penetrationẽ. nullã
istoꝝ põt dici: ergo nõ est possibilis. ɔña ẽ nota. ⁊ añs
pro prima p̄te p3 a sufficienti diuisione. pro scða p̄te p3:
q2 nõ per iuxtapõnẽ p p̄hm in l̄ra: q2 eẽt cõpositio ⁊ nõ T.cõ.
mixtio. nec per penetrationẽ: q2 penetratio nõ est possi 86
bilis. ¶ Scðo. si mixtio esset possibilis ipsa fieret p di- 2m
uisionẽ miscibiliũ. sed hoc nõ est possibile. ergo mixtio
nõ est possibilis. ɔña t3: ⁊ maior rõnis p3 per p̄hm ĩ l̄ra
di. q̄ bene diuisibilia sunt facilr̄ miscibilia: qð nõ esset T.cõ.
veꝝ nisi mixtio requireret miscibiliũ diuisionẽ. ⁊ p3 rõ 89.
ne: q2 nõ videť rõ q̃o miscibilia indiuisibilia indiuisa
possent sic vniformiter dispõi: q̄ ex eis fieret mixtio: ni
si diuidereť miscibilia ĩ tot p̄tes quo possent diuidi: ⁊ p
ua pars vnius poneret iuxta paruam partem alterius.
minor declarať: q2 vel diuidereť miscibilia in tot p̄tes
ĩ quot possent diuidi. Et isto mõ nõ: q2 sic ɔtinuũ in in-
nitum

T.cõ. nitum esset diuisum: qȝ est ꝯtra pħm tertio phẏcoꝝ: vel
37. in aliud sic: ꝛ in aliud nõ. ꝛ isto mõ nõ: qꝛ nõ vr̃ rõ: q̈re
potius fiat diuisio in vna parte q̈ȝ in alia. ergo oꝫ ꝙ fiat
3. in oĩ vel in nullo. ℭ 3° si sic esset possibilis. vel fieret na
turalr̃: vel violenter: sed nullum istoꝝ põt dici. ğ nõ est
possibilis. maior pȝ a sufficienti diuisione. minor decla-
raẜ. nõ enim potest dici fieri nãliter: quia generatio mix
ti ex elemẽtis fit elementis ꝯcurrentibus. mõ si hoc fit
in loco deorsum: tũc ibi est ignis violenter si in loco sur
sum tũc est ibi terra violenter. si in loco medio: ambo tã
ignis q̈ȝ terra sunt ibi violẽter. ergo nõ põt fieri natura
liter: nec põt dici violenter: qꝛ generatio mixti ex elemẽ
tis est nãlis: cuȝ omnis generatio sit naturalis materie.
4. ℭ Quarto. vł fieret oĩbus elis ꝯcurrẽtibus vel q̈busdã
sic ꝛ q̈busdã nõ: nõ p̃t dici ꝙ oĩbus: qꝛ qd cogeret ignẽ
descẽdere: vel terraȝ ascẽdere. ꝛ ex alio: qꝛ mixtio fit fre
quenter in medio maris vbi ignis nõ potest ꝯcurrere:
nec potest dici ꝙ aliq̈bus: ꝛ nõ oĩbus: qꝛ si solũ duo cõ
currerẽt fortius ipsoꝝ corrũperet reliquũ ꝛ ĩ sui nãm
ꝯuertẽt: ꝛ sic nõ fieret mixtio: ꝛ eodẽ mõ si 3ª: qꝛ duo ip
soꝝ q̃ hñt symbolũ in caliditate actiua puta duo eẽnt
calida vł duo essent frigida: ꝛ illa corrũperẽt tertiũ ĩ su
5. am nãm: ꝛ sic iterũ nõ fieret mixtio. ℭ Quinto. vel fie
ret miscibiliũ adeq̈tis in põ q̈busdã fortioribus ꝛ aliq̈s
debilioribus: ꝛ nullo istoꝝ modoꝝ põt dici: ğ mixtio ñ
est possibilis. maior pȝ: a sufficiẽti diuisiõe. ꝛ mior decla
raẜ. non enĩ potest dici ꝙ fit miscibilibus adequatis in
põ: qꝛ sic inter ea non fieret actio: nec ex ꝯñti mixtio: ꝛ
tȝ ꝯña: qꝛ a ꝓportiõe eq̈litatis nõ põt fieri actio. nec põt
dici scðm: qꝛ sic fortiora corrumperent debiliora in sui
nãm: ꝛ sic non fieret iterum mixtio: quod fuit ꝓbandũ.
6. ℭ 6°. vel fieret miscibilibus remanentibus: vel eis corru
ptis. nõ p̃mũ: qꝛ sicˀ dictũ est in p̃cedenti q̃ne ꝙ nihil
erit mixtũ ex eis: nec corruptis: qꝛ si corrupta sunt nihil
A.t.c. ẽ ex eis mixtũ. ğ iterũ nõ fit mixtio ex elis.
83. **In oppositũ** est phs. in littera. d. mixtionem
vsq̈ eẽ possibilẽ. ℭ In q̃ne erũt
ad. 90 duo articuli. In p̃mo r̃ndeẜ ad quesitũ. In scðo mouenẜ
quedam dubia ꝛ soluentur.

p̃. noᵐ **Quantum** ad primũ p̃mo nota ꝙ mixtio ca-
pitur tripl̃r. vno mõ pro iuxtapo-
sitione ꝑuarum ꝑtiũ sensibiliũ vnius iuxta ꝑtes alteri-
us isto mõ dicimus lanã misceri lane: aut ordeũ frumẽ
2. to. ℭ 2° accipiẜ ꝓ mixtione plurium spẽꝝ sm̃ ꝑtes re-
manẽtes: ꝛ sensibiles tñ: ꝛ sic vinũ misceẜ aq̃ ꝛ plures
spẽs misceñ sił in mortario: ꝛ de his duobus modis ni
3. hil ad p̃ñs. ℭ 3° capitur pro vera vnione oĩum miscibi
liũ in vnã formã subalẽ sic: vt quelȝ pars remanẽs tã
sensibilis q̈ȝ insẽsibilis sit vere mixta: ꝛ sic accipiẜ ꝓpo
2. noᵐ sito. ℭ Scðo nota ꝙ aliqȝ est mixtũ vniformiter: ꝛ ta
le põt vocari mixtuȝ homogeneũ. aliȝ est mixtũ difform-
miter. s. cuius quelȝ ps est mixta: nõ tñ ꝯsimilr̃. exẽplũ
3. noᵐ primi vt caro. exemplũ scði vt asinus. ℭ Tertio nota.
ꝙ possibile vt hic accipitur attribuiẜ rebus. s. ꝓ eo ꝙ p̃t
4. noᵐ esse. vñ sensus est vtrũ mixtio põt eẽ. ℭ Quarto nota.
ꝙ frequenter visum est sił cũ pluuia cecidisse ranas: pȝ
per albertum scðo meteoroꝝ hoc dicentẽ: ꝛ pȝ experiẽ
tia: ꝛ frequẽter visum est in estate ꝙ in cãpis longe di-
stantibus a fossatis nulle erãt rane añ pluuiam: ꝛ sup-
ueniente semi hora inuenti sunt cãpi pulo ranis q̃si to-
talr̃ pleni qȝ nõ potuit eẽ ex alio: nisi qꝛ tales ceciderãt
sił cũ pluuia: ꝛ h̃ de notabilibus sint dicta.
p̃ª ꝯ̃ **His premissis** sit p̃ma ꝯ̃ ꝛ r̃nsalis. mixtio
ẽ possis: ꝛ ꝓbaẜ sic. mixtio
potest gñari in media regiõe aeris ꝛ in terra. ğ mixtio
ẽ possis. ꝯña tȝ: qꝛ in media regiõe aeris nõ gñantur ni
si per mixtionẽ. añs est notũ. ꝑ quartũ notabile: qꝛ cer-
tum est ꝙ rane que ceciderãt cũ pluuia erãt in media
regiõe aeris in ventre nubis gñate. nõ enĩ potuissent ve
nire ad nubes. ℭ Scða nã ordinauit el'a ad mixtionẽ. 1
ğ mixtio est possibilis. ꝯña tȝ: qꝛ nã nõ frustraẜ suo fine
añs pȝ: qꝛ semper deterius est rõne sui melioris: septio
politicoꝝ. mõ notũ est ꝙ el'a sunt sube minus ꝑfecte q̈ȝ
mixta: quare pȝ: ꝙ sunt gratia mixtoꝝ: ꝛ ex ꝯñti ordia
ta sunt ad mixtionẽ. ℭ Tertio. poł'e ẽ el'a sic ꝯbinari vt
q̄libet tria corrũpãt qȝlibet q̈rtũ. ğ tũc gñabiẜ mixtuȝ. 3.
ğ mixtio est possibilis. ꝯña vltima est nota: ꝛ p̃ma de-
clraẜ: qꝛ ex quo el'a corrũpunẜ nõ gñabitur aliqȝ el'm: sȝ
mediũ: puta mixtum. añs pȝ: qꝛ nõ vr̃ qd ꝓhiberet el'a
sic cõbinari sp̃alr̃: cũ poł'e sit duo el'a sic cõbinari vt qȝ
libet corrũpat suũ ꝯ̃riũ. q̈re nõ p̃nt sic q̈tuor cõbinari
vt q̄lȝ tria corrũpãt qȝlibet q̈rtũ attento ꝙ oĩa hñt adĩ
uicẽ ꝯ̃rietatẽ. ℭ Scða ꝯ̃. generatio mixti ex elis nõ fit
in v̈tute ꝓpria eloꝝ. ꝓbatur sic. qꝛ si in virtute ꝓp̃a el'o 2.ꝯ̃.
rũ fieret: sequereẜ ꝙ el'a ꝓducerent nobiliora q̈ȝ ipsa-
met essent. ꝯñs est falsuȝ: quia nihil agit vltra gradũ ꝓ
p̃riũ. ꝛ tȝ ꝯña: qꝛ forma mixti q̃ ꝓduciẜ ex elementis est
nobilior q̈cũq̈ forma elĩ vt forma rane: vel consimilis.
ℭ Scðo. si mixtũ generareẜ ex elis v̈tute ꝓpria: seq̈reẜ
ꝙ a nullo gñareẜ. añs est falsum. ꝛ ꝓbaẜ ꝯña: qꝛ dictũ ẽ 2.
in p̃cedenti q̃ne ꝙ forme eloꝝ non manent in mixto:
ğ per prius a nã corrũpunẜ q̈ȝ forma mixti in mãm ip-
soꝝ introducaẜ. ergo si forma mixti ab eis gñaẜ ipsa gene
raẜ: ꝛ tñ a nłło gñaẜ qȝ fuit ꝯñs ꝓbandũ. ℭ 3° si sic nõ
possȝ dari rõ: q̈re poti⁹ ĩ mixtiõe gñaẜ mixtũ istius spẽi 3.
q̈ȝ cuiuscũq̈ alterius. ꝯñs incõueniens: qꝛ si sic oĩa de-
beremus ascribere fortune. ꝛ tȝ ꝯña: qꝛ el'a quãtũ est ð
se nõ plus sunt determinata ad vnũ mixtũ q̈ȝ ad alteꝝ
nisi aliqȝ determinans cõcurrat. ğ si in virtute ꝓp̃a qd
agunt nulla est rõ: q̈re plus ꝓducunt mixtũ huius spẽi
q̈ȝ cuiuscũq̈ alterius. ℭ Quarto. qꝛ el'a nõ intendunt
formã mixti vt notum: imo magis intendunt sibi simi- 4.
le generare. ergo si mixtũ generaẜ ꝑ ꝓpriã v̈tutẽ eloꝝ
sequitur ꝙ nã nõ ageret ꝓpter finẽ. cuius oppositũ dič T.c.79
ph̃us scðo phẏcoꝝ: tȝ ꝯña: qꝛ gñatio mixti fit p̃ter iten- Dubiũ
tionẽ forme que generaẜ. ℭ Sȝ aliq̈s di. qd ğ p̃ncipalr̃
gñat formã mixti ĩ mã: dr̃ ꝙ ad h̃ antiqui fuerũt diuer
sarũ opinionũ. catholici dicũt deũ p̃ncipalr̃ eaȝ gñare.
platonici v̈o dixerũt ideaȝ. Auicenna posuit datorẽ for
maꝝ. Aristo. v̈o posuit v̈tutẽ seminalẽ. 7° metaphysice: T.c. 31.
ꝑ qȝ itelligiẜ certus aspectus celi plus determinãs mãȝ
sua ĩfluentia ad formã vnius spẽi recipiendã q̈ȝ ad re-
cipiendũ aliã: ꝛ bñ aduerte ꝙ opinio catholica ꝛ opio
Arꝫ. nõ sunt repugnãtes in h̃. nã Arꝫ. nõ negasset deuȝ
p̃ncipalr̃ ꝯcurrere. v̈tutẽ tñ seminalẽ iter cãs ĩferiores
dixit el'a p̃ncipalr̃ ad mixtionẽ certe spẽi determinare.
ℭ Tertia ꝯ̃ est. determinãs est p̃ncipale agẽs siue gene
rãs p̃ncipalr̃: ꝛ cã corruptiõis vnius elĩ ꝑ rõnẽ factã ĩ 3.ꝯ̃.
p̃cedenti q̃ne de gñatione lapidis vbi forma terre cor
rũpiẜ: ꝛ nõ actiõe eloꝝ. ğ corrũpiẜ v̈tute huius deter-
minãtis ꝛ p̃ncipalr̃ formã mixti gñantis. ꝯña tȝ: ꝛ añs
ꝓ p̃ma pte pȝ: qꝛ forme eloꝝ nõ manẽt in mixto ex pre
cedẽti q̃ne: ꝛ ꝓ scða pte declaẜ: qꝛ mã ĩ q̃ gñaẜ forma
terre sp̃ manet frigida sicca densa ꝛ compacta. mõ iste 3
sunt q̈litates terre actiõe eloꝝ: nõ tñ remittunẜ gn̄ sub
eis põt manere forma terre. ğ forma terre v̈tute eloꝝ:
ꝛ actione nõ corrumpiẜ qȝ fuit ꝓbandum.
Quantũ ad scðm articłm sit prima dubitatio. p̃. dubiũ
Utrũ mixtio possit fieri sola iuxtapo- T.c.85
sitione: vel penetratione corpoꝝ ĩ corpus ꝛ arguiẜ ꝙ ñ
ꝑ pħm ĩ l̃ra. r̃ndeẜ ꝙ miscibilia q̃ñq̈ diuidunẜ ĩ paruas
ꝑtes ꝛ iuxtaponunẜ: ꝛ qꝛ ꝯ̃ria sunt agunt ꝛ reagũt iter

se: ꝛ sic reducunt se oēs ad tēpamentū mediū disconue
nies formis spēꝝ miscibilium: ꝛ ꝯueniēs forme medie
mixti: quapp oēs forme miscibiliū corrūpuntur: ꝛ for-
ma medij mixti materijs oium ipsoꝝ generaꝫ. ꝛ sic fit
vnio media māeriū: eo ꝙ forma ifozmās illas dꝫ vna:
est forma media in formas miscibiliū nō participatio-
ne: sed virtute vt dictū est. ¶ Ex hoc inferuntur ꝓposi
p.ª tiones respondentes dubitanōi. ¶ Prima est. ꝙ non
2. sufficit sola iuxtapositio: qꝛ per eā non fieret vnio ma-
3. terieꝝ. ¶ Scḋa ꝙ nō est corpoꝝ penetratio: qꝛ illa ē
ipossibilis. ¶ Tertia ē ꝙ frequēter iuxtapositio inter
puas ptes ipsoꝝ miscibiliū iuuat ad mixtionē. pꝫ: quia
melius potuerūt tales pue ptes iuxtaposite seinuicem
corrūpere: ꝛ vnū medium gñare quam si eēnt magne
4. iuxta magnas. ¶ Quarta est. ꝙ ois mixtio est gñatio
pꝫ: qꝛ sine gñatione nō fieret vnio materierū miscibiliū
2ᵐ duᵐ ꝛ isto mō fit dictū de pma dubitatione. ¶ Scḋa dubi-
tatio est. qꝛ cū dictū est ad mixtionē cōferre diuisionē:
ꝛ cū miscibilia sint frequēter hōgenie. Querit vtꝝ di-
uidant in īfinitū. ꝛ isto mō non est poſſe: vel nō diuidū-
tur: ꝛ isto mō est cōtra dicta: vel diuidunt in aliquot p-
tes ꝛ in aliquot nō: ꝛ si sic que est rō ꝙ magis diuidū
tur in vna pte quam in alia vel pp qd nō oia diuidunt.
Rꝫ ¶ Rñdet ꝙ nō est poſſe miscibilia hre equalē rōnē diui
sionis in qualꝫ sui pte. cū est ex pte diuisi: qꝛ ipoſſe esset
ꝙ ipsum eēt in q̄lꝫ sui pte eque fortis resistentie. cōfer-
tur eni mediante actione celi: que in vna pte est fortior
ꝛ in alia debilior pp inequalitatē distātie. Ex alio qꝛ lu
men solis calefacit miscibilia difformiter: qꝛ fortius in
vna parte ꝛ debilius in alia. qꝛ si calefacit recto radio
forma eius calefacit fortius ꝓpinquis ꝛ remotius de-
bilius: si radio reflexo tūc fortius ꝓpe reflexiōes ꝛ dbi
lius lōge a reflexiōe: q̄re siue ꝯueniēs eīs sit hmōi ac-
tio siue discōueniens ipa p eā fit difformis ꝟtutis. ꝛ in
vna pte fortioris resistētie ꝛ in alia debilioris q̄re diui
sio fiet in aliquot ptes ꝛ in aliquot nō: ꝛ cadit sup illa
pūcta miscibilia: in qbus illa sunt debilitata q̄ꝫ ēt ex p-
te diuidentis qꝛ nō vniformiter in qōlꝫ pūctum miscibi
liū agit: sꝫ in aliud fortius: ꝛ citius erit ibi diuisio ꝛ in
3ᵐ duᵐ aliud debilius: ꝛ ibi tardius fiet diuisio. ¶ Tertia du-
bitatio est. qd diuidit miscibilia. ¶ Rñdet ꝙ pōt fieri
a valde diuersoꝝ quolꝫ. qñqꝫ fit a grauitate vt aq̄ mi-
scetur vino supposita ipsi vino. diuidit. n. sua grauitate
vinū ꝛ descendit frequēter. Etiā fit pp alterationē ꝯrio
rū corrūpentiū seinuicē. qñqꝫ. n. fit motu locali distrahē
4ᵐ duᵐ te. qñqꝫ fit rarefactione. ¶ Quarta dubitatio est si mix
tio pōt fieri sine hmōi diuisione. ¶ Rñdet ꝙ sic: quia
specialr postq̄ꝫ diuisio in dictas paruas partes est facta
ipse parue ptes sunt cōmiscibiles ꝛ miscent sine vlterio
ri diuisione. ¶ Scḋo pꝫ hoc: qꝛ si in pncipio in suffici
2. entibus puis ptibus miscibilia iuxtaponerent: tūc fie-
ret mixtio ipsoꝝ sine coꝝ diuisione: qꝛ eque cito fieret
corruptio sic diuisio. ¶ Tertio. qꝛ nō appet qn a. ꝛ b.
3. miscibilia iuxtaposita possint seinuicem alterare ꝛ ad
tēpamētū mediū reducere sine diuisiōe tali. ¶ Et si d
caꝫ. reductio tali nō fieret eque cito i materijs oiū mi-
scibiliū ꝛ in oibus ptibus coꝝ. dꝫ ꝙ hoc est verum im
mo poſſe est verū successiue fieri istam miscibiliū corru-
ptionē ꝛ mixtionē ex eis ꝓportiōabilr fieri successiue.
5ᵐ duᵐ ¶ Quinta dubitatio. Utrū simile possit misceri simili.
Rꝫ ¶ Rñdet ꝙ sile subalr cū altero nō miscet cū eo. ꝛ rō ē
qꝛ talia nunq̄ꝫ corrūperēt se mutuo: eo ꝙ sunt eiusdem
spēi ꝛ nō ꝯria. mō corruptio requirit ad mixtionem vt
dictū ē. Et si dicat nōne aq̄ salsa miscet aq̄ dulci. respō
det ꝙ nō: sꝫ solū fit diuisio ipsaꝝ in puas ptes: ꝛ iuxta
positio pnū. nulla aūt fit realis corruptio īter eas: ꝛ sic
nō ē poſſe ꝙ sile cū alio in vna q̄litate aut duabꝰ miscea
tur. ¶ Sexta dubitatio est. Utrū miscibilia debēt esse 6ᵐ
adeq̄ta in potentijs: vel vnū coꝝ dꝫ alteri dñari. ¶ Re dubiū
spōdet ꝙ miscibilia nō debent esse adequata pūctalr Rꝫ
oī qualitate sua. pꝫ: qꝛ nō est possibile ꝙ fiat punctalis p.ꝯ
adeq̄tio pp motū celi ꝛ pp diuersas variatiōes. imo si
eēt adequata: imediate post desineret adeq̄tio ꝛ nullo
toto tpe remaneret, put ex solo aspectu solis: vel vnius 2.ꝯ
stelle respicientis ea pōt deuinci. ¶ Scḋa ꝙ miscibilia
nō debent eē sic adequata vt qōlꝫ ipsoꝝ sit tāte resistē-
tie sicut alia sūt actiuitatis. pꝫ: qꝛ nō fieret actio. ¶ Ter 3.ꝯ
tio. nullum ipsoꝝ dꝫ tm̄ dñari: vt non repatiaꝫ seu non
possit alia seu aliqd ipsoꝝ cōuertere in sui nāꝫ: stante il-
la dispōne: pꝫ qꝛ nō fieret mixtio. ¶ Quarta ꝯ. eīa de- 4.ꝯ
bēt esse adequata in potentijs sic vt qōlibet ita fortiter
repatiaꝫ: vt nō possit remanere: imo vt q̄lꝫ tria sufficiāt
quartū corrūpere: si fit mixtio ex q̄tuor eīs: ꝛ ꝓpor-
tionabili mō: si fiat ex mixtio: qꝛ sic forme miscibilium T. cō.
corrūpūꝫ: ꝛ forme medie gñanꝫ. ꝛ sic itellexit Arꝫ. qñ 89.
dixit miscibilia debere potentijs esse adequata. ¶ Se 7. du-
ptia dubitatio. Utrū mixtio possit fieri ex duobus eīs bium
ꝛ arguiꝫ pmo ꝙ nō: qꝛ vl' hꝫ symbolū: ꝛ si sic: qd dñaꝫ
ꝯuertit aliū in sui nām. vl' non hñt symbolū: ꝛ si sic vel
vnum dñatur alteri in duabus q̄litatibus: ꝛ tūc ipsum p
manebit: ꝛ aliud ꝯuertit in sui nām: qōlꝫ dñaꝫ alteri in
vna qualitate: ꝛ sic nō generabiꝫ mixtum: sed tertium T. cō.
eīm: vt pꝫ scḋo huius caplo q̄rto. vel neutꝝ dñaꝫ alte- 48.
ri in aliqua qualitate: ꝛ sic nō fit mixtio quia nec actio.
¶ Rñdet ꝙ actiōe ꝓpria duoꝝ eīoꝝ nō ꝯcurrēte alio Rꝫ
nō pōt ex eis generari mixtum. rō ē iā posita: nā si am
bo habeant symbolū: tūc nō est poſſe ꝙ vnū coꝝ corrū
paꝫ alio manēte. si nō hñt: vl' ꝯuerteret tertiū eīm: vel 2.
vnū corrūperet aliud. ¶ Scḋo. dꝫ ꝙ ex actiōe solis ce-
li. vel ꝓportiōabili ꝯcurrēte bñ pōt ex duobus eīs: imo
ex vno solo solū actualr ꝯcurrēti fieri mixtū. pꝫ: qꝛ sola
mā miscibiliū manet in mixto. ḡ cū ifluētia celi: vel solis
posset māꝫ duoꝝ eīoꝝ. vl' vnius sufficiēter disponere ꝓ
mixti gñatione: nō ē rō: q̄re ex eis nō possꝫ forma mix-
ti gñari. ¶ Tertio. dꝫ ꝙ hmōi mixti gñatio: lꝫ actualr 3.
fieret solū ex duobus. vel vno miscibilium. tm̄ ꝟtualr fit
ex oibus simplicibus: q̄re neēe est ꝙ i ipso: ꝛ mixto ge
nerate maneāt qualitates: ꝛ ꝟtutes oium eīoꝝ ad me
diū reducte. ꝛ ita ꝟtualr eque bñ ex oibus cōponiꝫ: sicē
si oia ꝯcurrerēt ad sui gñationes. ¶ Octaua dubitatio. 8ᵐ
qūo miscibilia veniāt ad mixtionē. ad quā dꝫ ꝙ miscibi dubiū
lia sicē ignis ac tera frequēter ꝯiungunꝫ hic īferius sup
terras: eo ꝙ ignis hic gñaꝫ. ¶ Scḋo dꝫ ꝙ i media re- 2.
gione aeris ē ꝯgelatio sicca terrestris loco terre: ꝛ ex
alia hūida loco aq̄ ꝛ ignis ibidē frequēter. gñaꝫ ex itē-
siōe exhalatōis terrestris: vel aliq̄ exhalatio terrestris
ē ibi q̄ subalr ē actu ignis: ꝛ sic gñaꝫ idē mixtū ꝯcurrē
tibus miscibilibus. ¶ 3ᵒ dꝫ ꝙ nō ē icōueniēs ifluētiaꝫ 3.
facē ignē vsqꝫ ad mediā regionē aeris descēdē forte pp
mixtionē. ¶ 4ᵒ. dꝫ ꝙ nō oꝫ: vt satis i solōne pcedētis
dubitatōis dcm̄ ē: i gñatōe mixti oia miscibilia ꝯcurrē 4.
actualr: imo suffic ipsoꝝ ꝟtualr ꝯcursus. vñ nō dꝫ ignis
concurrere i gñatōe mixtorum i medio maris actualr:
sꝫ solū ꝟtualr. ¶ 9ᵒ dubitatio. Utrum mixtio possit fieri 9ᵐ
ex mixtis. Rñdet ꝙ sic multotiēs vnū mixtū gñaꝫ ex dubiū
aliis: vt pꝫ de his q̄ gñanꝫ p ꝓpagationē semis: ꝛ vt i Rꝫ
multis aliis. ¶ Decia dubitatio. Utrum mixta possint 10ᵐ
misceri. Rñdetur ꝙ sic: qꝛ mixta hñt ꝯrietatē p quam dubiū
inicē agūt ꝛ misceñꝫ. sicut pꝫ i metallis: ꝛ in liquoribus
q̄ misceñꝫ adinicē. ¶ Sed diceret aliqs. ḡ mixtū pōt dubiū
esse elementū mixti. ¶ Scḋo. qꝛ esset pcessus in infini 2.
tum: qꝛ vnū mixtū esset mā secūdi ꝛ scḋm tertij. ꝛ sic i
īfinitum. ¶ Tertio. species noue fient per artem quas 3.
natura facere nō potest. antecedens est inconueniēs: ꝛ

sꝫ ꝯña

tȝ ꝯsequētia:qꝛ si duo metalla possunt misceri:sic ꝙ fa-
ciāt aliā spēm metalli nouā ars facit nouā spēm:qꝛ illā
spēm nā non potuit ꝑducere.silr si ex multis mixtis fie
ret tyriaca spē differens a quolibȝ ipsoꝝ ꝑ artē ars fe-
ad pᵐ cit nouā spēȝ quā nā nālr nō potuit agere. ℂ Dicit ad
pmū negādo ꝯñaȝ:qꝛ elȝ nō ꝯsueuit dici nisi de simpli
2 ci.mō mixtū nō est simplex:ꝛ ideo lȝ sit pncipiū mixti:
non tñ est eius elm. ℂ Ad scōm negeẗ ꝯña.qꝛ nō qōli
bet est miscibile cū quolibȝ:imo in mixtione deueniẗ tā
3 dē ad ita ꝑfecta ꝙ ipsa vltra misceri nō pñt:ꝛ sic nō ꝓ-
cedit in infinitū:qꝛ ibi est status. ℂ Ad 3ᵐ dr.ꝙ ē be-
ne dubiū:ꝛ pōt ꝓbabilr dici ꝙ nō est iconueniens : ꝙ
ars iuuet nām:sic ꝙ applicet actiua passiuis gbus me-
diātibus nā certas spēs pōt ꝑducere.qs nā non produ
xisset si talis applicatio nō fuisset facta:ꝛ iō ars sic iu-
uādo nām bene generat cū actione nature aliquā spēȝ:
quā nā sine arte nō generasset:ꝛ ideo cōiter ꝯcedēduȝ
est ꝙ nā ꝑfecta est:non qꝛ semꝑ oēm spēm bȝ:sed qꝛ ce
lā hmōi mixta ꝑ artē generabilia oīa virtualr in se cō-
2 tinet. ℂ Scdō ꝙ nō pōt ars sic in īfinitū generari spēs
nouas.sȝ solū finitas.respectu quoꝝ est potētia vt ge-
nerenẗ applicās actiua passiuis virtute īfluentie celi:ꝛ
vndecimuȝ dubiū circa istā rōnē bñ studeat studiosus. ℂ Undecima du-
bitatio est.Juxta predictā dubitationē queriẗ:qre non
qōlȝ miscetur cuilibet:ꝛ vr ꝙ deberet:qꝛ oīa mixta sūt
diuisibilia ꝛ hñt ꝯrietatem. ℂ Rñdeẗ ꝙ qdā sunt q
℞ hñt formā perfectā:ꝛ requirunt in mā organizationeȝ
ꝛ certā figurā debitā:ꝛ ꝗtitatem ꝛ ligamenta orga-
noꝝ.sicut plante ꝛ aīalia:ꝛ illa non pñt diuidi in par-
uas ptes qn statim corrūpātur. quapꝑ anteqȝ mixtio
ex eis fieret ꝑ diuisionē ad mixtionē ipsoꝝ reqsita diu eẗ
sent corrupte:silr multe sunt resistentie:qꝛ qñqȝ vnum
pateret ad mixtionē diu aliud eēt in aliā subaȝ trāsmu
tatū:sicut declarat phs in fine primi de stanno ꝛ ere:
duodecimuȝ dubiū ℂ Duodecima dubitatio:quare aliq̈ sunt facilr mixti-
bilia ꝛ aliq̈ difficulter. ℂ Respondeẗ ꝙ parua paruis
facilius misceñẗ:qꝛ facilr totū agit in totum. ꝛ ex alio:
qꝛ parua sunt modice resistentie ex ꝯsequenti se cito in
uicem corrūpanẗ:ꝛ ad temperamētū mediū se redu-
Dubᵐ cūt. ℂ Et si dicatur ꝙ eadē est ꝓportio parui ad par-
uum:sicut magni ad magnū.ergo eque facilr sunt mi-
℞ scibilia. ℂ Respondeẗ.ꝙ lȝ sit eq̄lis ꝛ eadem propor-
tio:tñ nō potest fieri equalis applicatio magni ad ma-
gnū:sic̄ parui ad paruū:ꝛ ideo non seqtur ꝙ sint eque
2 facilr miscibilia. ℂ Scda cā est facilitas diuisionis:si-
cut inuenitur in humidis viscosis:qꝛ ꝓpter facilitatem
diuisionis facilr talia resoluunẗ in ꝑuas ptes:ꝛ iuxta-
3 ponunẗ gbus mediātibus citius fit mixtio . ℂ Tertia
cā est.qꝛ oīa miscibilia sunt bñ possibilia:ꝛ aliud nullo
modo vel ꝑuum nō fieret debita mixtio ꝛ opposite eāe
sunt cā difficultatis mixtionis si aliq̈ ipsaꝝ fuerit inten
sa in passibilitate mixtionis. ℂ Tertiadecima dubita-
13ᵐ dubium tio est.si mixtū pōt misceri cū simplici:ꝛ vr ꝙ non : qꝛ
simplex cū habeat suas qualitates intensas semꝑ supe
℞ rabit ꝛ ꝯuertit ipsuȝ mixtū in sui nām . ℂ Respondeẗ
ꝙ sic:qꝛ lȝ bene blada misceñẗ cū aqua in factione po-
tus. iteꝝ vinū cum aqua per successionem temporis.
ℂ Ad rōnem dr.ꝙ lȝ qualitates simplices sint inten-
siores:tñ possunt fieri propter magnitudinē mixti:aut
densitateȝ materie eius equiparādo sic: ꝙ q̄litateȝ vni
14ᵐ dubiū us sint tante actiuitatis sicut alterius. ℂ Decimaquar
ta dubitatio est.Utrum simplex possit augere mixtuȝ.
ℂ Respondetur plene ꝙ sic.nam si gutta aque appo-
neretur doleo vini:phs dicit in littera: ꝙ vnum potest
T.cō. facere ꝙ vniuersa mixtura faciat opus vini.ergo aqua
88. conuertetur in vinum ꝛ augmentabit ipsum. ℂ Deci-
maquinta dubitatio:quare mixtū animatum nō potest 15ᵐ duᵐ
augeri aut nutriri ex simplici sicut mixtum inanima-
tum.Dicitur ꝙ cā ē nimia dissimilitudo mixti aīati ad
simplex:non enim potest aīa suo calore quātūcūqȝ dis-
simile ꝯuertere:ꝛ ideo simplex ꝓpter nimiā dissimilitu
dinē suā in mixtum aīatum nequit trāsire : sed secus ē
de mixto inanimato:qꝛ nō est tāta dissimilitudo. ℂ De 16ᵐ duᵐ
cimasexta dubitatio:si quelibet ps mixti est mixta . sic
pȝ de lignis:quare ignis applicatus ei cū vniforme sit
nō generat equalr ex omni parte flāmā: sed ex vna ꝑ-
te generat flāmam:ꝛ ex alia fumū: ꝛ iteꝝ ex alia cine- ℞
res. ℂ Respondetur:ꝙ cā huius est ꝙ non est lignū
aut stramen aut aliquod hmōi homogeneū simplr: qꝛ
si sic esset totū in flāma conuerteretur:sicut oleum to-
tum in flāma resoluiẗ.Sed lȝ sit vniforme quo ad sen-
suȝ:tñ ibi sunt etherogeneitates insensibiles:ꝛ ꝓꝑ istō
ꝯtingit ipsum in ita diuersas formas resolui.

Ad rōnes.

Ad pmā pȝ qd sit dicenduȝ per p ad rōes
mā dubitationē. ℂ Ad scōȝ patet ad pᵐ
solo per scdam dubitationē. ℂ Ad tertiā dr.ꝙ est nā ad 2ᵐ
lis:ꝯceditur tñ ꝙ ad eā ꝯcurrunt multe violētationes. ad 3ᵐ
puta corruptiones elementoꝝ vel extīnia aliquoꝝ co-
rum extra locum nālem:sed hoc non obstat qn ipsa est
nālis:qꝛ est generatio:ꝛ ois generatio est mixtio nālis:
ꝛ de hoc magis dicetur in sequenti qōne. ℂ Ad q̈rtuȝ ad 4ᵐ
pȝ qd sit dicendū per septimā dubitationē. ℂ Ad qntū ad 5ᵐ
qd sit dicendum.pȝ per sextā dubitationem. ℂ Ad sex ad 6ᵐ
tum dr ꝙ mixtio sit qñ miscibilia actu corrumpūtur ꝛ
forma media generatur.ꝯceditur ēt ꝙ de ꝟtute sermo-
nis mixtum non componitur ex elis vel ēt ex his misci
bilibus que concurrunt ad eius gñonem : sed tñ dr ex
eis componi vulgariter ad intellectum ante positum.
ℂ Rō post oppositū est pro pma ꝯclone pmi articuli.

ℂ Quedā.n.balbutiunẗ adinuicē ꝛ epā photerizant. T.c.xc. Qō.xxiiij.

Queriẗ vtrum ois mixtio sit nālis.Et pᵐ
arguitur pmo ꝙ nō est nālis
aliq̈.gñō nō est nālis simplr. aliq̈ ergo non
est nālis.ḡ simplr aliqua mixtio nō est nā-
lis.ꝯña tenet.qꝛ non vr potior rō de mixtione q̄ȝ de ge-
neratiōe vel augmētatiōe.añs est phi.5.physicoꝝ.cir- T.c.57
ca finem. ℂ Scdo. aggregatio eloꝝ no nālis . ḡ mix 2ᵐ
tio non est nālis.ꝯña tenet.qꝛ in mixtione fit aggrega-
tio eloꝝ.añs est manifestū.nā in tali ꝯgregatione : vel
opȝ terrā ascēdere:vel opȝ ignē descendere:qō est vio-
lentū:sicut in ꝑcedēti qōne dcm̄ est. ℂ Tertio vel ela 3ᵐ
manent in mixto: ꝛ si sic in quocūqȝ loco fuerit mixtū
aliq̈ ela detinebunẗ ibi violenter.vel nō manent: sȝ sue
ꝟtutes:ergo ille detinenẗ ibidē violenter . ergo mixtio
est adhuc motus violētus. ℂ Quarto.mixtio fit medi 4ᵐ
ante alteratiōe violēta.ḡ est violēta.ꝯña tȝ. ꝛ añs ap-
paret.qꝛ gñō miscibiliū fit ab agēte extrīseco ꝛ passuȝ.
puta miscibile non ꝯfert vim:qꝛ ꝑ eā disponiẗ ad corru
ptionem ad cuius ꝯriū hȝ nālē iclinationem. ergo illa
alteratio est violēta. ℂ Quito.mixtio fit mediāte cor- 5ᵐ
ruptione ꝛ diuisione miscibiliū.modo ois diuisio est vio-
lenta.ergo mixtio est violēta.añs pȝ.per phȝ in lrā: ꝛ T.c.66
mior pȝ.qꝛ omne ꝯtinuū diligit se nālr ꝑmanere conti- ꝛ.88.
nuū ꝛ vnū:quare ois diuisio est violenta. ℂ Sexto.aliq̈ 6ᵐ
est artificialis mixtio.ergo nō ois est nālis . ꝯña tȝ. 2
physi.nālia distiguūẗ ab artificialib⁹. añs apparet.qꝛ T.c.p.
artificialr misceẗ vinū cū aq̈:ꝛ ꝑ artē alchimiste vnuȝ
metallū cū alio. ℂ Septio.aliq̈ sunt mixta casualia.ḡ
non ois mixtio est nālis.añs pȝ.de mixtis q̄ sunt mix- 7ᵐ
ta casualia. ꝛ ꝯña tȝ.qꝛ nāle distinguitur ꝯ casuale.

In oppositū

T.c.83. vsq₃ ad 90. **In oppositū** vr̄ esse intentio Ari. qui non vr̄ in hoc lib. determiare nisi
de motibus ⁊ mutationibus nālibus. cū ergo h̄ deter-
minet de mixtiōe: seq̄r q̄ ois mixtio est mutatio nālis.
¶ In ista q̄ōne sunt ponēde distīōnes. 2° ꝯnes rñsales.

pmum notādū p. **Quantū** ad pmū. p nota q̄ nāle in ꝓposito pōt capi octo modis. ¶ Primo mō capit
ꝑut denominatiue dr̄ a nā: ⁊ sic scia dr̄ nālis: eo q̄ de
nā ⁊ de hñte attributionem ad nām pncipal'r ꝯsiderat.
2 ¶ 2° mō capitur ꝑut distinguit ꝯtra violentū. ¶ 3° mō
3 ꝑut distinguitur ꝯtra artificiale. ¶ 4° ꝑut distiguitur
4 cōtra volūtarium. ¶ 5° ꝑut distinguit cōtra disconue-
5 niens. ¶ 6° ꝑut distinguit ꝯtra miraculosū seu supna
6 turale: vt dicimus creationē nō esse nālē. ¶ 7° ꝑut di
7 stinguit cōtra casuale. ¶ 8° ꝑut distinguit cōtra mon-
8 struosum: ⁊ vr̄ octauus modus ꝯtineri sub 7° tanq̄ īfe-
secundū notādū rius sub supiori. ¶ Scd̄o nota: q̄ violētū capit tripl'r.
T.c.57 Uno° qd̄ est ꝯtra cōez ⁊ solitū cursum nāe: ⁊ sic capit.
1 5. physicoꝝ. qñ dr̄: q̄ gñō augmētatio ⁊ alteratio q̄nq₃
sunt violente. ¶ Scd̄o dr̄: q̄ est cōtra nāz ⁊ īclinatio-
nē agētis: vnde sic qñ agens ītēdit vnū ⁊ euenit oppo
situ illud dr̄ euenire violenter: ⁊ ēt tale dr̄ casuale. ca-
suale aūt est in plus: q̄cq̄d. n. euenit p̄ter ītentionem
alterius agentis extra semp ⁊ freq̄nter: ⁊ est notabilis
3 bonitatis vel malitie dr̄ casuale. ¶ Tertio mō dr̄ pro
prie: qd̄ fit a pncipio actiuo extrīsece nō ꝯferente vim
passo: ⁊ sic describit. tertio ethico. ⁊ sic motus lapidis
sursū dr̄ violētus. ¶ Tertio est notādū: q̄ aliqñ aliqd
tertium notādū dr̄ artificiale vel volūtariū respectu agentiū pncipali-
um: vt domus gñō dicit volūtariū vel artificialis. Alio
mō aliqd dr̄ artificiale vel volūtariū respectu agentiū
applicātiū actiua passiuis: ⁊ isto mō dicimus blada ar
q̄rtū no tandum tificialia: lʒ cōpleat p nāʒ: eo q̄ īcipiunt ab arte. Et eo
dē mō pōt dici de violēto. ¶ Quarto nota: q̄ differūt
ꝯtingens casuale mōstruosum ⁊ violentū. Cōtingens
.n. dr̄ illud qd̄ pōt esse: ⁊ non est: ⁊ hoc capiēdo cōtin-
gens stricte: ⁊ ꝓprie pp libertatē arbitrij. Sʒ casuale
dr̄ qd̄ est effectus notabilis bōitatis vel malitie ex̄ sem
per ⁊ freq̄nter eueniens ab agēte aliquo ipsuʒ ꝓducen
pmum te nō ītento ab eodē. Mōstruosuʒ dr̄ qñ est idebita or-
dinatio mēbroꝝ ⁊ p̄ter ītētionē ꝑtialis nāe: ⁊ iō est īfe
rius ad casuale. violētū vō ē illō qd̄ fit ⁊c. qd̄ añ descri-
ptū est. ¶ Quinto nō. q̄ mixtio capit q̄nq₃ p alteratio
q̄ntū no tādum ne pma p̄cedēte gñonē forme mixti. Aliqñ vō p gñō-
ne forme mixti ī materia miscibiliū. ¶ Sexto nō. q̄
sextū no tandum subʒ alteratiōis est mā pma: sic ⁊ gñonis. pʒ p p° dicta.

p° ꝯ **Quantū** ad scd̄ʒ sit pma ꝯclō hec. capiēdo vio lētū pro illo qd̄ est p̄ter solitū cursum
nāe aliq̄ mixtio est violēta ⁊ nō nālis: ⁊ est artificialis
volūtaria īchoatiue: pʒ hoc de mixtiōe metalloꝝ facta
p artē alchimiste: illa. n. est p̄ter cursū solitū nāe. ⁊ in-
2° ꝯ choatiue fit ab arte ⁊ volūtate. veꝝ est q̄ cōpletiue fit
a nā miscibilib° applicatis. ¶ Scd̄a ꝯclō capiēdo vio
lētū ꝓpe: ꝑut dr̄ q̄ est ꝯ īclinationē passi: ⁊ mixtionē
pro gñone forme mixti: nulla mixtio est violēta: sʒ que
uis nālis. pʒ. nā ois gñō nō est violēta: sʒ nālis. ois mix
tio est gñō. g̃ ois mixtio est nālis ⁊ nulla violēta. maior
pʒ. q̄ ois gñō est cū īclinatione nāli subi. s. māe prime
in qua ipsa fit. g̃ passuʒ in gñone ꝯfert viʒ. s. hñdo nālē
īclinationē ad recipiendū formā que generat. ergo nul
3° ꝯ la est violenta gñō. minor nota est de se. ¶ Tertia con
clusio. capiēdo mixtionē pro alteratiōe p̄uia adhuc isto
mō ois mixtio est nālis: ⁊ nulla violenta. ꝓbatur. nam
alteratio real'r fit in mā prima. modo sicut ipsa hʒ nālē
īclinationem ad terminū alterationis. puta ad formaʒ
subalterni. ita hʒ ad mediū. s. alterationē quo illa forma
ꝓducit. ergo est ibi nālis alteratio ⁊ non violenta sicut
⁊ gñō. ¶ Sʒ diceret q̄s miscibilia sunt subia alteratio Dub^m
nis: ⁊ illa non cōferūt vim ad alterationē illā. ergo ista
alteratio est violenta. ¶ Rñdetur negādo q̄ subʒ īhe R
sionis adeq̄tum sit miscibilia. imo sunt māe ipsoꝝ: vt p
us dictuʒ est. ¶ Si āt q̄s vellet q̄ miscibilia rōne māe
essent subia hmōi alterationū: tunc ꝯcedit totū añs: ⁊
negat ꝯña. q̄ nō opʒ ad h̄ q̄ aliqs motus sit nālis q̄
ꝯueniat oī subto: sʒ sufficit q̄ subʒ īhesionis adeq̄tū: pu
ta cui īheret hʒ nālē īclinationē ad hmōi motū. mō sic
est in ꝓposito respectu huius mixtionis seu alteratōis:
q̄ mā est subʒ adeq̄tū īhesionis eius: ⁊ ipsa hʒ ad eam 4° ꝯ
nālem īclinationē. ¶ Quarta ꝯclō. capiēdo mixtionē
pro alteratiōe: mixtio: vt in plribus est nālis ī ordie ad
cās agentes. pʒ. q̄ agentia ītendunt illā alterationem. 5° ꝯ
¶ Quinta ꝯclō. in ordie ad q̄ttuor el'a miscibilia ois
mixtio capiēdo mixtionē pro gñone forme mixti: ē ca-
sualis. pʒ. q̄ euenit p̄ter ītētionē eoꝝ: qd̄libʒ. n. eoꝝ ītē- 6° ꝯ
dit gñare sibi sīle ⁊ nō mixtū. ¶ Sexta ꝯclō. ois mix-
tio est nālis ⁊ nō casualis in ordie ad agēs. pmū pʒ. q̄
agens pmū q̄cq̄d ꝓducit: ꝓducit ex ītentione: ꝑut pʒ
auctoritate Boetij q̄rto de ꝯsola. ⁊ ex alio: q̄ cā pma ni
hil ꝓducit nō cognoscēs nec ꝓducit nō ītendens: eo q̄
nō necessitat in ꝓducēdo. g̃ nihil facit a casu. añs ē no-
tū: ⁊ ꝯña sīl'r. ¶ Correlariū. esto q̄ multa sunt casualia Cor^m
respectu agentiū ꝑticulariū: tñ nihil est casuale respe-
ctu agentis vl'is. pʒ p duas ꝯclōnes p̄cedentes. ¶ Se 7° ꝯ
ptima ꝯclō. ois mixtio est violēta miscibilibus quoꝝ
actione ꝓducit ex ipsis mixtū: q̄ illa per eā corrūpun-
tur. modo cuilibʒ violenta est sua corruptio. ad p^m

Ad rationes ad pmā dr̄ q̄ ipsa arguit pro pma ꝯne: vñ eodē mō aug-
mētatio gñō ⁊ mixtio dñr ināles ip'oprie. q̄ sunt p̄ter
cōez ⁊ solitū cursuʒ nāe: ⁊ h̄ est pro pma ꝯne: sunt tamē
simpl'r nāles q̄ subo suo ꝯuenientes: puta māe prime. ad 2^m
¶ Ad scd̄ʒ ꝯcedit q̄ ꝯgregatio el'oꝝ nō est nālis ī or-
die ad sua el'a: lʒ nāle sit in ordie ad cās agētes q̄nq₃. ⁊
negat ꝯña: q̄ īfert. g̃ mixtio nō est nālis: mixtio. n. pt eē
nālis: lʒ ad eā multe ꝯcurrūt violētatiōes ipsoꝝ misci- ad 3^m
biliū. ¶ Ad 3^m dr̄ q̄ el'a nō manēt in mixto: sʒ sue vir-
tutes. ⁊ qñ dr̄ q̄ tales ibidē manēt violēte: pōle est q̄
aliq̄ q̄litas motiua in mixto sit violēta vt leuitas ignis.
sʒ ꝯña nō valet qua īfert: q̄ mixtio sit violēta. motus. n.
bene est nālis: lʒ ad eū hñ multe ꝯcurrūt violētatiōes. ad 4^m
¶ Ad q̄rtū negat añs: q̄ mixtio fit mediāte alteratōe
violēta. Ad ꝓbationē ꝯcedit: q̄ alteratio miscibilis est
violēta miscibili: sʒ cū h̄ stat q̄ sit nālis: q̄ est ꝯueniēs
suo subo adeq̄to. s. māe pme: ꝑut dcm̄ est in tertia ꝯne:
ꝯcedit ēt q̄ ad mixtionē nālē ꝯcurrūt miscibiliū violē-
tationes: vt p'us dcm̄ est. ¶ Ad q̄ntū rñdet: sic ad scd̄ʒ ad 5^m
vel tertiū: q̄ bene fit mixtio mediāte violentatiōe mi-
scibiliū. puta diuisione vel corruptione ipsoꝝ: tñ est sim
pl'r nālis vt dcm̄ est. ¶ Ad sextū ꝯcedit: q̄ aliq̄ ē mix ad 6^m
tio artificialis īchoatiue: ⁊ ꝯcedit q̄ sic nō est nālis: p
ut nāle distinguit ꝯ artificiale: imo ē violēta ꝑut violē-
tū distinguit ꝯ ꝯsuetū ⁊ cōem cursuʒ nature: ⁊ hoc est
dictū in pma ꝯclōne: ⁊ cū hoc tñ stat q̄ ipsa mixtio sit
simpl'r nālis: eo q̄ est ꝯueniēs suo subo. ¶ Ad septimū ad 7^m
ꝯcedit: q̄ aliq̄ sunt mixta casualia in ordine ad cās ꝑti
culares agētes: sʒ cū h̄ stat q̄ est nālis in ordie ad pri-
mū agēs ītendens illā formā tali modo debere ꝓduci:
sicut in mixto mōstruoso ꝓducitur: stat ēt q̄ sit simpl'r
nālis mixtio. eo q̄ est conueniens suo subo. ¶ Rō post
oppositū est pro ꝯclusionibus secūda ⁊ tertia.

¶ Expliciunt questiones primi libri.

De mixtione

❡ De mixtione q̄dē igit̄ ⁊ tactu. ⁊ de fa
cere ⁊ pati dictū est. T.c.i Q̄ō.i.

Circa secundū libꝝ de gn̄one ⁊ cor
ruptione queritur a reuerendo
magistro Marsilio Almano primo talis
questio. vtꝝ quattuoꝛ sint q̄litates p̄me.s.
caliditas friditas siccitas. humiditas ⁊ non
pᵐ plures nec pauciores. ❡ Et arguit̄ p̄mo.
q̧ sint pauciores: nam non est nisi vna q̄litas p̄ma. ⁊c̄.
ꝯn̄a tʒ. ⁊ an̄s probat̄: qꝛ illud qd̄ per superabundantiā
2ᵐ dr̄ vni soli ꝯuenit. 8. topicoꝝ. modo p̄mū dr̄ per supabū
dātiā: qꝛ est suplatiui gradus. ❡ Scd̄o. nulla est q̄litas
p̄ma. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s pʒ. qꝛ q̄libet q̄litate sen
3ᵐ sibili istoꝝ inferiorum est alia prior. s. precedens eā in
materia. ergo ⁊c̄. ❡ Tertio. qualitates prime sunt tm̄
due. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a vr̄ tenere: ⁊ an̄s pʒ. qꝛ due q̄litates p̄
me sunt tm̄ due: ⁊ ille sunt q̄litates prime. ergo ⁊c̄. Cō
firmat̄. humiditas ⁊ siccitas nō sunt qualitates prime.
ergo solū sunt due prime. s. caliditas ⁊ frigiditas. ꝯn̄a
tenet. qꝛ si sunt quattuoꝛ humiditas ⁊ siccitas erūt due
earꝝ. an̄s pʒ. qꝛ humiditas ⁊ siccitas sunt passiue. scd̄o
T.c.8 huius. ⁊ 4° meteo. modo tales non sunt prime: eo q̧
T.c.p̄ actiue sunt p̄ores passiuis sicut agens passo. ❡ Cōfir
mat̄ scd̄o. caliditas est eā siccitatis: qꝛ caliditas desiccat. pʒ
per experientiā ⁊ friditas humiditatis: qꝛ fridum hu
4ᵐ mectat. ergo ⁊c̄. ❡ Quarto. q̄litates p̄me sunt tres ⁊
nō plures. ergo. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s pʒ: qꝛ sunt tres: ⁊ vna
5ᵐ per aduersariū. mō vna nō est plures. ❡ Quinto frigi
ditas nō est q̄litas p̄ma. g̃ nō sunt q̄ttuoꝛ. ꝯn̄a tʒ. ⁊ an̄s
pʒ. qꝛ caliditas est pfectioꝛ fridirate. qꝛ pfectioribus ele
mentis ꝯuenit. ergo friditas est minus pfecta calitate.
ergo est posterioꝛ ea. ergo nō est p̄ma. ❡ Confirmat̄.
6ᵐ qꝛ friditas est p̄uatio caliditatis. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tenet. qꝛ p̄
T.cō. uatio est posterioꝛ habitu. an̄s est Cōmentatoris scd̄o
15. physi. ⁊ in scd̄o celi. ❡ Sexto. caliditas nō est qualitas.
7ᵐ ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s pbatur: qꝛ caliditas generatur
ex aliq̄s p̄oribus qualitatibus: sicut a luce ⁊ lumine ⁊
motu: vt pʒ p̄ meteo. ❡ Itē caliditas seq̄tur raritatem in
mā. ergo qualitas scd̄a. ꝯn̄a tenet. qꝛ est posterioꝛ rari
tate: que est scd̄a q̄litas. an̄s pʒ. qꝛ motus calefacit ⁊ ge
nerat caliditatem distrahendo. Albertus super primo
meteo. ergo rarefaciendo. ergo raritas precedit calidi
tatem via generationis in materia.
p̄. Deinde arguit̄ q̧ sunt plures istis. qꝛ preter i
las sunt lux ⁊ lumen. ergo sunt plures
q̄ʒ quattuoꝛ. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s pʒ. qꝛ ille q̄litates sūt ce
2. lestes que sunt in istis simplr̄ priores. ❡ Scd̄o. motus
celi est q̄litas p̄ma. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tenet. qꝛ ipse nō est ali
qua illaꝝ. an̄s pʒ. qꝛ motus celi est dispō pficiens celū.
3. ergo qualitas: ⁊ ꝯstat q̧ non est q̄litas scd̄a. ergo est p̄
ma. ❡ Tertio. raritas est q̄litas p̄ma. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tʒ.
4. ⁊ an̄s pʒ. per rōnē. ❡ Quarto. figura est qualitas pri
ma. ergo ⁊c̄. ꝯn̄tia tenet. ⁊ an̄s pbatur. qꝛ q̄ntitas cōti
nua est nālr̄ prioꝛ his q̄litatibus: eo q̧ a nā nequeunt
esse nisi in subiecto extenso: vt dictū est p̄mo. mō quāti
5. tas nō pōt esse sine figura. ❡ Quinto grauitas ⁊ leui
tas sunt qualitates prime. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s p
bat̄: qꝛ sicut se hʒ motus localis ad motū alterationis:
ita se hn̄t qualitates motiue localiter ad qualitates al
terationis: sʒ motus localis est prioꝛ motu alterationis:
T.cō. qꝛ est p̄mus motuū. 8. physicoꝝ. ergo qualitates moti
55. ue localiter sunt priores qualitatibus alterationis. ergo
58. ⁊ grauitas ⁊ leuitas que mouent localiter sunt q̄litates
57. p̄me. Item grauitas ⁊ leuitas sunt cause motus ⁊ mo
tus caloris. ergo sunt causa caloris. ergo sunt p̄ores ca
loris: ⁊ tenet ꝯn̄a prima: qꝛ q̄cq̄d est cā cause est cā cau
sati. ❡ Et confirmat̄. qꝛ ille cause videtur esse priores Confir.
que magis sequunt̄ prima corpora. modo grauitas ⁊
leuitas magis sequuntur nām prioꝝ corporꝝ: qꝛ diffi
cilius ab eis separat̄: facilius. n. aqua aut terra calefit.
qd̄ etiā videtur fuisse de intentione Arist. qui de eis in
prioribus determinauit. s. in tertio ⁊ quarto celi. q̄ʒ de
alteratiuis: de quibus h̄ determinauit. ❡ Sexto. quat 6ᵐ
tuoꝛ sunt elementa ⁊ quodlibet illorum hʒ duas quali T.c.16.
tates primas. ergo sunt octo. ꝯn̄a tenet. ⁊ an̄s est phi T.cō.6
losophi. scd̄o huius ca. secundo. ⁊ 8.
In oppositū est ph̄s in secūdo huius: ⁊ in T.c.p̄.
4° meteo. In questione erūt
quinq̧ articuli. ❡ In p̄mo ponēde sunt distinctiones.
❡ Scd̄o comparande sunt qualitates inferiores ad q̄
litates celestes. ❡ In tertio videbitur que qualitates
competunt elementis ⁊ que non. ❡ In quarto videbi
tur que qualitates sunt actiue ⁊ que non. ❡ In quinto
videbitur de quesito. vʒ. que ⁊ quot: ⁊ quomodo sunt q̄
litates prime s̄m speciem.
Quantū ad p̄mā sit prima distinctio. quedam p̄ᵃ distō
sunt qualitates sensibiles: vt caliditas
vel coloꝛ: ⁊ alie non sunt sensibiles: vt qualitates spiri
tuales. species q̄litatum sensibiliū vel virtuales vt vir
tus attractiua ferri in magnete: silr̄ influentie celestes
⁊ consimiles: hee. n. non sentiuntur: sed si sentiunt̄ hoc
est per accidens ⁊ per effectum. ❡ Secunda distictio 2ᵃ distō
est. qualitatum insensibiliū quedā vocātur spūales: ⁊
sunt ille que non sequunt̄ actionē q̄litatum sensibilium
contrariarum in subiecto. sicut spēs q̄litatum sensibili
um ⁊ ifluentie celestes. Alie dicuntur virtuales: sʒ non
spūales: sicut est virtus magnetis attractiua ferri vir
tutes herbaꝝ insensibiles ⁊ cōsimiles. ❡ Tertia disti 3ᵃ distō
ctio. sensibiliū quedā sunt ingenerabiles ⁊ icorruptibi
les: sicut lux motus ⁊ figure celestiū corpoꝝ. Alie sūt
generabiles ⁊ corruptibiles: vt lux inferioꝝ reꝝ colo
res ⁊ consimilia. ❡ Quarta distinctio. generabiliū ⁊ 4ᵃ distō
corruptibiliū sensibiliū alie generant̄ sine actione ꝯrie
tatis p se ꝯcurrente. sed ex solo motu: vt sonus ⁊ figu
ra. Alie generant̄ mediāte actione ꝯrietatis de per se
concurrente: vt odoꝛ coloꝛ ⁊ sapoꝛ. ❡ Quinta distin 5ᵃ distō
ctio. q̄litatum generabiliū ⁊ sensibiliū quedā sunt de p
se actiue actione corruptiua: sicut sunt caliditas. frigidi
tas. humiditas. ⁊ siccitas: sicut post dicetur. Quedam
vero non sunt actiue actione corruptiua de per se: sicut
sapoꝛ odoꝛ ⁊ coloꝛ. vnde lʒ odoꝛ ⁊ coloꝛ agant multi
plicādo suā spēm in medium vel in organū sensus: tm̄
hoc nō est agere corruptiue. qꝛ hmōi actio fit sine obie
ctione ꝯrioꝝ. ❡ Sexta distinctio. q̄litatum sensibiliuʒ 6ᵃ distō
alie sunt tāgibiles: vt caliditas frigiditas: ⁊ hmōi. Alie
sunt sensibiles aliq̄s sensibus: vt coloꝛ visu pcipit̄. sunt
āt tāgibiles he septē q̄litatum ꝯrietates calm̄ fridum.
humidū siccū. graue leue. duꝝ molle. grossum subtile.
aspeꝝ lene. lubricū ⁊ aridū: ad has eniʒ oēs alie redu
cunt̄. ❡ Septima distictio. q̄litatū sensibilium quedā 7ᵃ distō
sequuntur q̄litates que a ph̄o vocant̄ p̄me simplr̄. i. nō
mixte cū gradibus q̄litatum ꝯriaruʒ: vt raritas ⁊ leui
tas sequunt̄ simplr̄ caliditatem cū siccitate vel humidi
tate: lʒ ēt in mixtis reperiant̄. Alie nō sequuntur nisi q̄
litates vocatas primas commixtas: sicut sunt colores
odores sapores ⁊c̄. ⁊ hoc de primo.
Quantū ad scd̄ʒ sit p̄ma ꝯclo. he q̄litates celi 1ᵃ ꝯ
sūt p̄ores q̄ʒ singulis q̄litatib⁹ sensi
bilib⁹ de 3ᵃ spē q̄litat̄ istoꝝ iferioꝝ. pʒ. qꝛ sūt ppetue: ⁊
istoꝝ iferioꝝ q̄litates sūt corruptibiles ⁊ genite. ❡ Se 2ᵃ ꝯ
cūda ꝯclusio. qualitates celi sunt p̄ores nālr̄ qualitati
bus

T.cō.2. bus sensibilibus istoꝝ inferioꝝ.pꝫ.qꝛ cā est nālr̄ prior
⁊ 3. suo causato.5.metaphy.⁊ in post p̄dicamētis.mō q̄li-
3ª ꝯ tates celestes sunt cāe q̄litatū istoꝝ inferioꝝ. ¶ Ter-
tia ꝯclusio. lux q̄ reperit in istis iferioribus seqr̄ cō-
mixtionē q̄litatū:que vocanᷓ p̄me adinuicē.pꝫ.qꝛ nul-
lū elementū exn̄s in naturali dispōne lucet.vnde si flā
ma luceat h̄ est.qꝛ lꝫ sit ignis:tn̄ ille nō est in naturali
dispōne:ignis.n.in nāli dispōne nō lucet.ex quo pꝫ. ꝙ
oīa hic iferius lucētia sunt mixta q̄litatibus:⁊ p ꝯn̄s lux
consequitur mixtionē qualitatum p̄marum adinuicem.
Corᵐ ¶ Correlariū lux h̄ inferius exn̄s est q̄litas scōa. pꝫ p
ꝯclusionē:qꝛ seqr̄ mixtionem qualitatum p̄marū ad-
4ª ꝯ inuicē. ¶ Quarta cōclusio.lux celi ⁊ lux istoꝝ iferio-
rum differūt spē spālissima essentiali.pꝫ. qꝛ lux celi est
q̄litas prima respectu istaꝝ qualitatū inferiorū: ⁊ lux
istoꝝ iferioꝝ qualitas secunda.per dicta.mō qualitas
5ª ꝯ p̄ma simplr̄ differt spē spālissima eēntiali a q̄litatibus
secundis ⁊ a q̄litate scōa. ¶ Quinta ꝯclō probabilis.
iter qualitates celi motus circularis est qualitas prior
T.c.55. prioritate nature q̄ꝫ lux.pꝫ auctoritate phi.8.physi.mo
57.⁊58 tus circularis celi est p̄mus motuū: ⁊ p ꝯn̄s ē p̄or illu
minatiōe ⁊ luce. ⁊ ꝓbaᷓ rōne:qꝛ illa q̄litas est prior p
quā p̄ma cā imediatius agit ⁊ magis ꝓprie: sed p mo-
tū p̄ma cā magis ꝓprie ⁊ imediatius agit q̄ꝫ p lucē. ergo
ꝯn̄a tꝫ.maior est nota de se.minor pꝫ.qꝛ p motū primi
mobilis agit cū lucidis celestibus:mouendo lucida. ⁊
applicādo ea passiuis.nō sic ecōuerso per lucē mouet
2ᵐ p̄mū mobile. ¶ Scōo sic.qꝛ vel motus ⁊ lux celi i cau
sando referunᷓ eque imediate in cāꝫ primā.s.in deum:
vel vnū eoꝝ p̄us alio.nō pōt dici p̄mū:qꝛ differūt spē
essentiali.⁊ p ꝯn̄s nō eque imediate referunᷓ in p̄maꝫ
cām .si dicaᷓ scōm quero.vtꝝ motus per p̄us in cāndo
in deum referᷓ:⁊ hr̄ ꝓpositum.vel lux:⁊ hoc nō:qꝛ pri
6ª ꝯ. us pᵃ cā imediate agit cū motu p̄mi mobilis. ¶ Sex-
ta ꝯclusio.preter motū lucē ⁊ lumen ponende sunt q̄li-
tates q̄dā insensibiles multiplicate ad ista iferiora que
vocanᷓ influentie.ꝓbatur p̄mo.qꝛ alias celū nō eēt cō
p̄ᵐ gn̄onis ⁊ intensionis frigiditatis in istis inferioribus.
ꝯn̄s est falsum.qꝛ tota virtus mūdi inferioribus tā ca-
liditatis q̄ꝫ frigiditatis gubernaᷓ a celo.p̄mo meteo. ⁊
ꝓbatur ꝯn̄a.qꝛ vel celū est cā taliū per motū lucem vel
lumē: ⁊ h̄ non:qꝛ illa nata sunt magis calefacere ⁊ fri
T.c.42 giditatē remittere q̄ꝫ eā gubernare ⁊ intendere: ꝓut p̄
meteo. ⁊ scōo celi:vel est cā taliū per vnā talem q̄lita-
2ᵐ tem occultā influxā in ista inferiora: ⁊ hr̄ propositum.
¶ Scōo celū ꝯseruat terrā in loco nāli ⁊ nō cōseruat
eā ibi nisi per virtutē insensibilem distinctā a motu lu-
ce ⁊ lumine.ergo.ꝯn̄a vera.aīs pro scōa pte pꝫ.ex.4.
T.c.48 physicoꝝ.qꝛ q̄libet ens nālr̄ cōseruaᷓ in suo loco nāli.
⁊ 49 ⁊ h̄ nō pōt saluari nisi p virtutē influxā illi loco a celo.
minor pꝫ.qꝛ v̄tus celi ꝯseruās terrā est influxa spe ter-
re ex motu celi ⁊ motus celi terre nō influiᷓ cū semper
maneat in celo. ¶ Itē illa virtus nō est lux vel lumen
cū terra v̄r nālius disposita de nocte cū est minus illu-
minata:qꝛ tūc est magis frigida q̄ꝫ in die cū est magis
illuminata. ¶ Tertio celū mouet secum orbiculariter
3ᵐ sperā ignis ⁊ aeris ⁊ hoc nō facit nisi per talē virtutē
influxā ipsis.ergo.maior pꝫ.p̄mo meteo. minor pꝫ. qꝛ
sic non mouet motus celi ignē cū non itrat sperā ignis:
sed manet immobilis nec per alligationem spere ignis
cum celo:qꝛ ibi nulla talis est:vt suppono nec p lumē:
qꝛ lumen non est sic natum mouere. ergo facit hoc per
virtutē insensibilē spere ignis influxā distinctā ab his.
Dubiū ⁊ hr̄ ꝓpositū. ¶ Sꝫ cōtra ꝓbationē secundā instatur
sic fortiter.si celū ꝯseruaret terrā per influētiā sic mul-
tiplicatā ab eo in sperā.s.terre: seqr̄ ꝙ terra nālr̄ deꝫ

ascendere:ꝯn̄s est falsum: ⁊ tenet ꝯn̄a:qꝛ agens corpo-
reū agens per ꝯtactum fortius agit ꝓpe q̄ꝫ distanter a
se.ergo influentie conseruatiue terre erūt fortiores ꝓpe
celū q̄ꝫ in loco terre.ergo locus versus celū est magis
natus ꝯseruare terrā.ergo terra semp deberet ascēdere v̄- 2ᵐ
sus celū. ¶ Scōo.si sic.sequereᷓ ꝙ ignis nō cōseruare
tur in loco suo nālr̄.ꝯn̄s est iterum falsum. ⁊ ꝯn̄a decla
ratur:qꝛ per ꝓductionem ifluentie ꝯseruatiue terre vel
aque multiplicaᷓ ifluentia a celo vsqꝫ ad sperā terre vl̄
aque.ergo cū agens corporeum nō possit agere in di-
stans nisi prius agat in propinquum:seqr̄ ꝙ ifluen-
tie ꝯseruatiue terre ⁊ aque multiplicentur in speram
ignis.ergo cū tales sint generatiue frigiditatis ⁊ ꝯser-
uatiue eiusdē: ⁊ per ꝯn̄s corruptiue caliditatis. seqr̄
ꝙ ille recepte in spera ignis ignem remittent in calidi-
tate: ⁊ per ꝯn̄s corrūpent.ergo non est naturaliter lo-
catus. Iste obiectiones videntur multū difficiles:qꝛ vi
deᷓ ꝙ valde arguunt ex probabilibus. Et tamen illud
qō ꝯcludūt est oppositū vnius:qō credo Arist. simplr̄
concessisse.quia si tota virtus mundi inferioris guber-
netur a celo: ⁊ terra ⁊ aqua gubernāᷓ ab eo: ⁊ n̄ nisi p
virtutem influxam.ergo ⁊c̄. ¶ Item cum elementa in
locis suis naturalibus sint naturaliter collocata non
videtur ꝙ hoc fit nisi ratione huius influentie ibidem
ea conseruantis:quia sine dubio superficies concaua
elementi superioris non naturaliter conseruat elemen-
tum inferius cum sibi ad minus contrarietur in vna q̄ p̄ª
litate. ¶ Et ideo subsistendo huiusmodi influentias
premitto qō si caliditas fortissime agit ita influentia
calefactiua: ⁊ sicut caliditas debilissime resistit:ita ad
minimam distantiā multiplicatur ifluentia calefactiua
notabiliter.s.solum multiplicatur vsqꝫ ad speram aque 2ª
exclusiue. ¶ Secūdo sicut frigiditas fortius resistit q̄ꝫ
caliditas ⁊ minus agit:ita ifluentia frigefactiua minꝰ
agit q̄ꝫ calefactiua.Ad maiorē tn̄ distantiā multiplica
tur.s.per totaꝫ regioneꝫ elemētarē. ¶ Tertio.dico ꝙ si 3ª
cut humiditas fortius agit q̄ꝫ siccitas:ita ifluentia hu-
mectatiua fortius agit q̄ꝫ desiccatiua ⁊ ad minorē distā
tiaꝫ multiplicaᷓ. puta vsqꝫ ad speram terre exclusiue.
¶ Quarto ꝙ sicut siccitas maxime resistit.ita influētia 4ª
desiccatiua ad maximā distantiā multiplicaᷓ:sed debi-
lius agit in eadē distantia q̄ꝫ influētia.humectatiua per
hoc saluatur naturalis situs omniū elemētoꝝ:qꝛ ignis
nāliter locatur superius:qꝛ ibi ifluentie calefactiue ma
xime dñantur:ꝓpter quod influētie frigefactiue ibideꝫ
ipediuntur ab effectu quē nata sunt generare vel cōser
uare. Post illū aer:qꝛ ibi influētia est calefactiua eum
conseruans ⁊ fortius calefaciēs q̄ꝫ frigefactiua infrigi
dat.similiter humectatiua fortius humectat q̄ꝫ desicca
tiua desiccat. Postea aqua:qꝛ ibi incipiūt ifluētie frige
factiue agere:qꝛ nō multiplicāᷓ ibideꝫ calefactiue. Po Dubᵐ
stea terra:qꝛ ad distantiā illā solū intense multiplicanᷓ
influētie frigefactiue ⁊ desiccatiue: ⁊ ideo naturalr̄ col
locatur ibideꝫ terra. Et si dicaᷓ.quare ergo ifluētia hu-
mectatiua in spera ignis nō gn̄at humiditatē corrum-
pendo ignē cū fortius agat ab equali distātia q̄ꝫ influē-
tia desiccatiua. ¶ Respondetur ꝙ caliditas ⁊ ifluētia R
calefactiua que ibi sunt valde intense conseruāt siccita
teꝫ ⁊ ipediunt actionē actionis ifluētie humectatiue: ⁊
sic ifluentia desiccatiua de per accidens fit ibideꝫ for- rōnes
tior:lꝫ de nā debꝫ esse debilior. Iste modus dicēdi appa
ret esse probabilis:sed si quis poterit inuenire meliorē
dicat illū. Per hoc solute sūt rōnes:terra.n.nō ascēdit:
qꝛ lꝫ in locis celo ꝓpinquioribus influētie eius conser-
uatiue fortius multiplicētur:tn̄ ibi effectuꝫ non possūt
ibideꝫ notabiliter agere ꝓp influētias cōtrarias quali-
tatis

tatis genite que ibidē fortius existūt: sicut ignis in lo-
co suo nāli nālr conseruatur: q3 l3 influētie frigiditati-
ue ꝛ humectatiue sint ibidē. tñ calefactiue ꝛ desiccati-
ue sunt fortiores modo ꝑdicto. ergo nō generatur sibi fri
7a ꝯ giditas. ¶ Septima ꝯclusio. ꝙ lux ꝛ lumen sunt ꝑora
naturalr in causando ꝙ̄ talis influentia. ꝓbat: q3 talis
īfluentia fortius multiplicat cū lumine ꝙ̄ sine lumine:
iō fortificatur coactione luminis: iō lumē agit fortificā
do actionē influentie. ergo ꝯclusio vera. ꝯña vltima t3.
q3 cā in causando est naturalr prior cāto. ꝛ ꝑma ꝯña
tenet. q3 non vr propter qd illa influentia fortius multi
plicet cū lumine: nisi q3 lumen eius actionē fortificat
aliquo modo. ꝛ scd̄a ꝯña nota est de se. p3 añs. q3 exp-
tū est vt dicūt medici: ꝙ si radij lunares de nocte attin
gūt notabilr longo tpe aliqd mēbꝝ hoīs discooptum:
illud mēbꝝ fit paliticū: qd non est nisi q3 īfluentia lune
infrigidans ꝛ humectans fortiter multiplicat cū lumi
ne: ꝛ si fenestre essent clause: ita ꝙ radij luminis nō at
tingerent mēbꝝ nō ita fortiter agerēt influentie in mē
bꝛu3: ꝛ iō mēbro nō noceret: qd nō vr verꝝ: nisi q3 īflu-
entiaꝝ virtus fortificatur mediante iuuamine lumis.
T.cō. 52 ¶ Item cum inter has qualitates celi d3 esse ordo: eo
ꝙ oīum est ordo. 12. meta. vel celū per prius agit cū in-
fluentia ꝙ̄ luce: ꝛ hoc non vr: cū multo magis expta
sit actio luminis ꝙ̄ influentie: ꝛ iō non vr ꝙ influentia
dirigat lucida celestia ad illuminādū: vel celū per ꝑus
dubm agit cum luce ꝙ̄ cum influentia: ꝛ hr ꝓpositū. ¶ Ali-
quis diceret cōtra: cum lux ꝛ lumen lune sint calefacti
ua a natura: vr ꝙ non fortificent influentiā ipsius fri-
R: gefactiuā. ¶ Rñdetur. ꝙ l3 lux ꝛ lumen de per se ꝛ i
mediate sint calefactiua in mā susceptibili: tñ indirecte
fortificant actionē influentiaꝝ lune. s. q3 cū lumine for-
tius nata est influentias multiplicare ꝙ̄ sine lumine. s
8a ꝯ q3 mediū illuminatū magis natū est influentiā recipe
re ꝙ̄ non illuminatū. ¶ Octaua cōclusio. īfluentie mi-
nus nate sunt reflecti ꝙ̄ lumen. p3. q3 influentie intrāt
ꝓfundas radices terre. ꝛ hoc lumen nō facit ꝓpter īpe
dimentū per reflexionē ꝛc. ꝯñtia t3. ꝛ añs pro prima
pte p3. q3 celū conseruat terrā ꝓpe centrum. ¶ Iterum
est cā gñonis piscium in mari ꝛ metalloꝝ in terra: qd
nō esset nisi intraret terrā ꝓfunde: ꝛ aquā. mino: p3. q3
lumen reflectit in supficie terre: sic ꝙ non ad magnā
distātiā intrat terrā. ¶ Ultima cōclusio. influentia tñ
9a ꝯ per obstaculū duꝝ ꝛ nō diaphanū quodāmō reflectit.
p3 ꝑ ꝑmā rōnē factā ad septimā ꝯnē: si tu dormis i ra-
dijs lunaribus recte faciē tuā tāgentibus influentie fri
gefactiue tibi nocēt notabilr. Si āt dormias cooptus:
sic ꝙ radij lucis non nisi reflexi vel valde debiles faci-
em tuā tāgāt influentie nō nocebūt tibi sensibilr: quod
non est nisi per obstaculū reflectens radios lucis: ꝛ sic
influentie quodāmodo reflectunt: sed forte hoc est de
per accñs. s. q3 cum lumine influentie fortiter nate sunt
multiplicari: ꝛ non sine eo: sicut dictum erat in septi-
ma conclusione: ꝛ hoc de secundo.

Quantū ad tertiū articulū videndū est: que il-
laꝝ q̄litatū cōpetunt elementis ꝛ q̄
1a ꝯ nō: ꝛ quo ad hoc sit ꝑma ꝯclusio. ¶ Omnes q̄litates
sensibiles sensu tactus ꝓprie cōpetunt elemētis. l3 non
oēs cuilibet. ꝯclusio p3. q3 q̄litates sensibiles ꝓprie sen-
su tactus sunt caliditas que cōuenit igni. frigiditas que
ꝯuenit aque. humiditas que cōuenit aeri. ꝛ siccitas q̄
dubm cōuenit terre. ¶ Sed aliqs quereret. vtrum alie q̄lita
tes tangibiles ꝯueniunt elementis. Respondet ꝙ ele-
mentis ꝯueniant rarꝝ ꝛ densum: graue ꝛ leue: durꝝ ꝛ
molle. Durꝝ vt terre existēti in sua naturali dispositiōe ꝛ
molle eidē q̄n est extra suā nālem dispositionem: vnde
ꝓprie nullū alioꝝ elementoꝝ a terra dr molle: eo ꝙ
molle dr: qd faciliter cedit ꝑmenti non circūstādo. 4.
meteo. modo si aliqua elementa facilr cedant: premen
ti: tñ econuerso circūstāt: sicut p3 de aqua: que l3 cedat
digito: īposito tñ econuerso circumstat digitū. asperū ꝛ
leue lubricū ꝛ aridū elementis in naturali dispositione
existētibus nō ꝯueniunt: eo ꝙ sunt qualitates ꝯñtes cō-
mixtionē q̄litatū ꝑmaꝝ adinuicē. vnde si terra esset nā-
liter figurata: tūc esset perfecte sperica: ꝛ sic non esset
aspera: nec ēt ꝓprie esset lenis. q3 nō esset plana. ¶ Se 2a ꝯ
cūda ꝯclusio. elemētis existētibus in nāli dispositione nō
ꝯueniunt qualitates ꝑme sensibiles ab aliqs sensibili-
bus. p3. q3 eis non ꝯueniūt colores. odores. ꝛ sapores.
q3 ille sequunt cōmixtionē q̄litatū primaꝝ adinuicem:
que cōmixtio repugnat elementis existētibus in natura-
li dispositione: q3 tūc nō haberet vnā de q̄tuor qualita
tibus ꝑmis in summo. ꝑ ꝛc. ꝯña tenet. ꝛ añs: q3 ille q̄
litates sequunt cōmixtionē qualitatū primaꝝ. p3. q3
videmus ꝙ q̄nto est aliqd propinquius puro elemēto: tā
to minus h3 de his qualitatibus: vt q̄nto aq̄ est purior:
tāto est minus sapida ꝙ̄ aq̄ maris: q3 aq̄ maris est ma
gis cōmixta: ꝛ iterꝝ videmus ꝙ ex alia ꝛ alia ꝓportio
ne qualitatū ꝑmaꝝ adinuicē mutant colores. sapores. ꝛ
odores. in mixtis: qd nō vr esse: nisi q3 ille qualitates Dubm
ꝯsequūt cōmixtionē. ¶ S3 ꝯ hāc ꝯclusionē arguit: q3
si terra in naturali dispōne nō haberet colorē: ipsa nō
esset sic visibilis. ꝯña vr falsu3. cū sit valde densa ꝛ nō
diaphana. ꝯña tenet. q3 nihil vr non ꝑticipans colorē
vel lucem: terra nō est lucida. ¶ Item scd̄o q3 phs di-
cit in de sensu ꝛ sensato. ꝙ oīa corpa colore ꝑticipant. 2
ergo ꝛ elementa. ¶ Tertio phs in lib. de coloribus at 3
tribuit elementis colores: vnde dicit aquā esse albam. 4
¶ Quarto cōiter dr ꝙ aqua est dulcis: ꝛ vr phs velle
in de sensu ꝛ sensato ꝙ non esset nisi haberet sapore3. 5
¶ Quinto si colores non essent in elemētis: seqtur ꝙ
albū gñaret ꝛ nō generaret ex ꝯrio: ꝛ sic gñō albi nō
erit vera alteratio. ꝯña pro ꝑma pte est ꝯ ph3. ꝑ physi. t.c.47.
dicentē: ꝙ album generat ex nigro. ꝛ pro scd̄a est ꝯtra T.c.18.
phm. 5° physico. dicētē: ꝙ oīs motus ad qualitate3 est
alteratio. mō generatio albi est motus ad qualitatē. ꝛ
tenet ꝯña. q3 si generaret mixtū albū ex elīs ipsu3 non
generaret ex nigro. per ꝯclusionē: q3 in elīs nullus est
color. ¶ Item cū alteratio sit mutatio in qualitatibus T.c.21.
contrarijs vel medijs in primo huius: ꝛ ideo si non ge
neratur albedo ex contrario vel medio. sequeret ergo
ꝙ in generatione albi nō est alteratio. ¶ Sexto i mix 6m
to variat frequenter ꝓportio q̄litatū ꝑmaꝝ adinuicē:
ꝛ tñ non mutatur color. ergo color non seqtur in ꝓpor
tionem illarum. ꝯña tenet. ꝛ añs p3. q3 non op3 si pari-
es calefiat magis ꝙ̄ añ fuit calidus: ꝙ ꝑꝑ hoc mutet
colorē. ¶ Ad primū illoꝝ respondetur negando con- Ad ꝑm
sequentiā. Ad ꝓbationem dr: ꝙ l3 terra existēs in nā
li dispositione nō esset visibilis colore vel luce. s. ꝓprie:
tñ vr ꝑ reflexionē radioꝝ lucis: sicut speculū. ꝛ iō ap-
paret colorata. ¶ Ad scd̄m dr: ꝙ phs in de sensu ca- Ad 2m
pit colorē large pro luce lumine ꝛ colore stricte acce-
pto: vt sit sensus. oīa corpora colore participāt. i. partici
pāt colore lumine vel luce: ꝛ hoc de se: vel ꝑ reflexio-
nē: vel potest dici ꝙ voluit: ꝙ oīa corpora participant
colore: loquendo de mixtis ꝛ elemētis: q3 supponit ꝙ
elemēta nō essent in sua naturali dispositione: ꝛ sic ali-
quo modo essent colorata. ¶ Per hoc respōdetur ad ad 3m
tertiū: ꝙ colorem non attribuit phs elementis puris q̄
litatiue: sed quodāmodo similibus: sic dicit aquā. i. si-
milem aque esse album. ¶ Ad quartū dicitur ꝙ dulce ad 4m
frequenter accipit pro insipido: ꝛ sic aqua in naturali

dispōne

dispōne dr̄ dulcis. alio modo pōt dici: ꝙ aq̄ pura nō est
ad 5m dulcis: ſȝ aqua mixta: ⁊ ꝙ de illa itellexit ph̄s: ꝙ ē dul-
cis. ¶ Ad qntū dr̄. ꝙ nō est icōuenies ꝙ color vel sa-
por in gñone mixti noui generet ex elementis: ⁊ nō ge
T. cō. neret ex ꝯrijs. Et ad ph̄ȝ p̄ physi. dr̄ ꝙ voluit ꝙ color
47. gñat ex ꝯrio vel medio: capiendo ꝯriū large: put extē
dit se ad ꝓuatiue opposita. sic albū gñat ex albedine ꝓ
uatiue: veꝝ est qñ in eodē existe ħ aliqd ⁊ mixto vnus
color generat: ⁊ tunc corrūpit alter: ⁊ sic album gene-
ratur ex nigro vel medio colore colorato. Ad illō autē
qō addit: ꝙ tunc generatio albedis non esset alteratio
aliq ꝯcedunt ꝯñaȝ: ⁊ ꝯñs: capiendo alterationē stricte:
sicut diffinit p̄ hulus: ſȝ est alteratio large dicta: q2 est
T. c. 21. mutatio in q̄litate. aliter pōt dici ꝙ est alteratio ꝓpe di
cta: q2 lȝ nō fit de ꝯrio in ꝯriū: est tñ a minori albedine
ad maiorē: ⁊ illā vocat ph̄s de ꝯrio in ꝯriū in 5°. physi.
T. c. 18. ad 6m ¶ Ad sextū dr̄. ꝙ ꝓportionis mutatio in q̄litatibus ꝓ-
mis pōt fieri dupl'r. Uno mō ꝑmanēter: ⁊ sic quod nō
sufficit cōpositū se ad illā ꝓportionē reducere cōplete i
qua fuit ante: ⁊ sic sine dubio mutāt colores. Alio mō
remittit dispositiue ⁊ nō ꝑmanēter: sic qō mixtū statiȝ
post se reducit ad ꝓorē ꝓportionē: ⁊ ad illā variationē
nō seqtur mutatio coloris. Et per hoc pȝ qd sit dicen-
dum ad argumentum factum de pariete.

Quantū ad q̄rtū articulū restat videre que q̄li
tates sunt actiue ⁊ q̄ nō: ⁊ itelligant
p° ꝯ. ꝯnes de actione reali: q̄ est cū ꝯrietate: q2 de actiōe spi-
rituali nō ꝓpono loq hic. ¶ Sit p̄ma ꝯclusio hec. q̄li-
tates sensibiles distincte ꝯ tāgibiles nō sunt ꝓprie acti
ue. pȝ inductiue: q2 nō vr̄ ꝙ nigredo habeat corrūpere
Dubiū albedinē vel econuerso. sil'r in odoribus ⁊ saporibus.
¶ Sed ꝯtra. lux que est ꝓprie visibilis calefacit: vt di-
ctum est. ergo ꝯclusio falsa. ¶ Item vr̄ qō si amaruȝ ⁊
ad p̄. dulce inuicē miscent qō dulcedo remittet amaritudinē
⁊ econuerso. ¶ Ad primū dr̄. qō veꝝ est qō lux est ge
ad 2m neratiua coloris: ſȝ tñ non dr̄ q̄litas actiua cū ꝯrietate.
q2 non repugnat de ꝑ se frigiditati. ⁊ iō nō vr̄ esse ꝯtra
dicta. ¶ Ad scd̄ȝ dr̄. qō in tali mixtione illi sapores nō
remittent se: ſȝ cāe sue. puta ꝓportiones q̄litatū p̄maꝝ
adiuicē. ad quas ꝓportiones ꝯsequunt hmōi sapores.
2° ꝯ. variata. n. per mixtionē huius ꝓportione variat etiā sa
por. ¶ Scd̄a ꝯclusio. sunt alique q̄litates insensibiles
que sunt generatiue caliditatis ⁊ frigiditatis. pȝ. q2 q̄li
tates virtuales q̄s medici ponūt in mixtis sunt genera
tiue caliditatis: vt v'tuales q̄litates piperis vel vini. et
alique sunt gñatiue frigiditatis: vt qualitates virtuales
papaueris vel opij. Item lumen est generatiuū caloris
simpl'r: ⁊ īfluentie celestes īsensibiles: ꝑꝑ qō notanter
dictū fuit in p̄cedenti ꝯclusione: qō actione ꝓprie dicta
alie q̄litates a tāgibilibus nō sunt actiue. s. actione que
3° ꝯ. est cū abiectiōe ꝯrij: lȝ. n. he qualitates virtuales agāt:
tñ nō agunt in suū ꝯriū. ¶ Tertia ꝯclusio. qualitatum
tāgibiliuȝ solū quattuor. s. in spē sunt actiue. s. caliditas.
frigiditas. humiditas. ⁊ siccitas illa actione: q2 durum
nō agit in molle vel lubricū in aridū q̄ātūcūqȝ iuxtapo
nātur inuicē. sil'r iudicat in alijs qualitatibus tāgibili-
bus: ⁊ si dr̄ qō grauitas ⁊ leuitas sūt actiue: q2 sūt mo-
tiue local'r. ¶ Rñdet qō de actiōe motiua local'r non
est ad p̄ñs ꝯsideratio: q2 in p̄n° est p̄missuȝ qō itelligē-
de sunt ꝯcl'ones de actiōe reali: q̄ est cū abiectiōe ꝯrij.
mō leue positū iuxta graue ꝑ leuitatē grauitatē nō cor
rūpit. nec eꝯ. si ergo econuerso grauitas remittitur a le
ui ħ nō est actione leuitatis sed caliditatis.

Quantū ad qntū articulū restat videre de q̄si-
to: ⁊ q̄ntū ad ħ sit p̄ma cōclusio. Ille
q̄ttuor q̄litates. calitas. ⁊ frigiditas ⁊c̄. nō sūt q̄litates
p2ime simpl'r. pȝ. q2 alie sunt priores. s. alie q̄litates ce-
lestes: vt patuit in p̄mo articulo. ¶ Scd̄a cōclusio. in- 2° ꝯ.
ter qualitates sensibiles ꝯuenientes generabilibus in-
q̄ātū generabilia: ipse sunt priores ordine. pȝ. q2 ipse p̄-
cedunt alias cālitate: vt post dicet: q2 actione eaꝝ gene
rant alie in simplicibus ⁊ mixtis. ḡ ꝯ vera. ¶ Tertia 3° ꝯ.
cōclusio. īter q̄litates sensibiles generabilibus ꝯueni-
entes ille sunt ꝓores cālitate. pȝ. ille sūt cause aliaꝝ: ex
actione. n. calitatis. frigiditatis. siccitatis. ⁊ humidita-
tis. generātur q̄litates alie sensibiles generabilibus cō
uenientes: vt calitatē ⁊ siccitatē seqtur leuitas ⁊ ra-
ritas: vt in aere ⁊ in igne. ꝯsil'r dicatur de alijs qualita
tibus sensibilibus: alie. n. q̄litates īter se nō agunt: ⁊ iō
nō generāt sibi sīlia in sua actiōe: ſȝ cū generēt in mix-
tis colores sapores odores ⁊ sīlia. grauitas leuitas ⁊
alie hmōi q̄litates: hoc est actione illaꝝ q̄ttuor. ¶ Cor
relariū. qō nō oēs qualitates tāgibiles sunt ꝓores aliaꝝ
cālitate. pȝ. q2. nō sunt priora grauitas ⁊ leuitas ⁊ alie
hmōi ꝯrietates tāgibiles p̄ter duas ꝯrietates dictas:
p̄ter q̄ȝ coloris vel saporis: q2 ita bñ ꝓducunt a p̄mis
ꝑ actionē ipsaꝝ: sicē colores vel sapores. ¶ Quarta cō 4° ꝯ.
clusio. ille q̄ttuor sunt ꝓores alijs: vt dispōnes necessa-
rio reqsite ad ħ qō alie in subo sint vel repiant in eo nā
liter. pȝ. q2 sūt cāe aliaꝝ ⁊ nō ecōuerso. mō cāū p̄sup-
ponit suā cāȝ. ¶ Quīta ꝯcl'o. īter q̄litates ꝓprie sensibi 5° ꝯ.
les gñabilibus ꝯueniētes he q̄ttuor sunt ꝓores ⁊ ꝑfe-
ctiōe ⁊ p̄ncipalitate. pȝ. q2 ꝓducūt ⁊ ꝯseruāt alias q̄li-
tates sensibiles ⁊ nō ecōuerso. mō ꝓducēs ⁊ ꝯseruāns
vr̄ eē ꝑfectius ⁊ p̄ncipalius nō ꝓducēte nec ꝯseruante.
Et notāter dr̄ īter q̄litates ꝓpe sensibiles: q2 nō oȝ qō
sint ꝓores ꝑfectiōe q̄litatibus v'tualibus: vel organiza-
tionibus repr̄is i mixto: imo magis vr̄ qō ille sunt ꝓo-
res: q2 ꝑfectiorē nāȝ ꝯsequunt: ⁊ solū in magis ꝑfectis
repiunt: vt notū est. ¶ Sexta ꝯcl'o. ille q̄ttuor sūt ꝓo- 6° ꝯ.
res: vt in pluribus alijs q̄litatibus sensibilibus ꝯueniē
tibus gñabilibus via cōītatis. pȝ. q2 repiunt i mixtis: ⁊
in elēis multe alie: vt sapores colores: lubricitas ⁊ aridi
tas ⁊ ꝯsil'es soluȝ repiunt in mixtis. Notāter dr̄ vt in
pluribus: q2 verisil'e est qō grauitas leuitas: ariditas ⁊
siccitas: dēsitas ⁊ opacitas ⁊ diaphanitas sunt eq̄ cōes
sicē iste. ¶ Septia ꝯcl'o: ille q̄ttuor sunt multis alijs ꝓo 7° ꝯ.
res via simplicitatis. pȝ. q2 ꝯueniūt elēis simplicibus: ⁊
multe alie nō sunt sic vt colores sapores ⁊c̄. ¶ Octaua 8° ꝯ.
ꝯcl'o. ille sunt ꝓores vt in plr̄ibus saporibus: coloribus:
odoribus tēpore. pȝ. q2 cū mixta gñant ex elemētis. il-
le q̄litates p̄cedūt tēpore colores: sapores: ⁊ odores
gñatos in mixtis. cū ipse ante fuerint in elemētis: ⁊ co
lores sapores. ¶ Ultima conclusio. qō īter qualitates
proprie sensibiles ꝯuenientes generabilibus. sub ratio 9° ꝯ.
ne qua generabilia sunt: q̄ttuor sunt q̄litates p̄me: ⁊ nō
plures nec pauciores. Ad istū itellectum qō sunt quat
tuor species essentiales nō coincidentes in significādo
omnes q̄litates primas proprie sensibiles conuenien-
tes gñabilibus inquātum generabilia sunt consignifi-
cātes: in quas ille terminus q̄litas proprie sensibilis i
quātum conueniens generabilibus ⁊ corruptibilibus
imediate diuiditur: ⁊ nō plures nec pauciores. s. illa ca
liditas frigiditas ⁊c̄. Ista ꝯclusio parebit soluendo ra-
tiones in ꝯtrarium factas. Et dicit notāter in cōclusio-
ne q̄ttuor species essentiales: q2 forte multe sunt alie
species q̄litatis p̄me accidentaliter significantes. Dici
tur nō coincidētes ⁊c̄. q2 coincidentes sunt plures. Di
citur cōuenientes generabilibus ⁊c̄. ad excludendum
q̄litates celestes. Dicitur ꝓprie sensibiles ad excluden
dum organizationes ⁊ aliquas tales q̄litates que for-
te via ꝑfectionis sunt istis priores: lȝ iste sint cāe earum.

¶ Sȝ instabit

dub^m ¶ Sed instabit qd.d.vr q nulle qualitates generabi
liu3 sint his priores pfectione:q2 ille generāt alias z
sunt cāe aliap:vt dictū est.modo generans z cā non
d3 esse minus perfectū q̃ genitū. ¶ Dicit q hoc vep
R. est de agente pncipali: z cā pncipali.mō forte ita ē q
ille quattuor qualitates respectu organizationū z alia
rum qualitatū primap perfectap nō sunt pncipia agē
tia:imo nunq̃ talia agerent nisi virtute alterius ad ta
les q̄litates pncipal'r agentes : z iō non generant or
gana in lapidibus vel metallis:q2 non dirigunt ibidē:
sicut in alalibus z in alatis magis perfectis.

ad p^m **Deinde** rñdet ad rōnes.ad primā neget q iter qualitates tāgibiles nō sit nisi vna q̄li
tas pma. Ad auctoritatē phi dr q nomen suplatiuum
qnq3 negatiue exponit:vt pmū quo nihil est pus. q̄li
tas pma q̄ nulla est por: z sic natū est hri plibus cōue
nire:s3 si exponit affirmatiue.i.omni q̄litate priori: sic
ad 2^m nō pueniret nisi vni:i pposito vo tenet negatiue. ¶ Ad
scd3 negetur:q nulla est q̄litas prima.Et ad pbationē
dr:q l3 caliditas seqtur aliā qualitatē pus existentē in
materia.s. frigiditatē:tñ illa non generat eā:imo gnā
tionē eius ipedit: z ideo respectu caliditatis q̄litas tā
gibilis in mā nō d3 dici q̄litas pma.vnde breuiter ca
liditas.z alie q̄litates tāgibiles nō dicunt pme: ex eo
q eas nō pcedūt alie in mā:sed potius eo q naturali
gnōne ipse sunt cause aliap qualitatū tāgibiliū: sed nō
ad 3^m ecōuerso. ¶ Ad tertiū dr pcedendo.q alique qualita
tes pme sunt tñ due:s3 cū hoc stat q quattuor sunt q̄li
tates pme ad inte^m dictū in qrto articulo. ¶ Ad pfir
mationē dr.q humiditas z siccitas sunt qualitates p
me z itep q nō sunt solū passiue:sed ēt actiue:l3 nō ita
T.c.9 fortiter agāt sicē caliditas z friditas. ¶ Ad ph3 q̄rto
T.c.8 meteo.z scdo huius.dr q vocat illas passiuas:q2 ma
gis appet in eis virtus remissa.q̄ t3 se ex pte passiui q̃
virtus actiua:q̄ tenet se ex pte agentis:per quā alie di
cūtur actiue:q2 fortius apparēt agere q̃ resistere: z de
hoc plus dicet in sequenti questione. ¶ Ad aliā cōfir
mationem dr q caliditas euaporādo partes humidas
est cā siccitatis de per accñs: z eodē modo frigiditas
humiditatis:s3 de p se nulla illap q̄litatū reducit ad ali
ad 4^m as tāq̃ in porē. ¶ Ad q̄rtū pceditur.q q̄litates pme
sunt tres z nō plures copulatiz:q2 sunt tres z nō vna:
ad 5^m s3 tñ cū hoc stat q sunt q̄tuor:put notū est. ¶ Ad qn
tum neget q friditas nō est q̄litas. Et ad pbationem
pcedit:q friditas dr iperfectior caliditate. z cōcedit
pñter q via pfectiōis caliditas est prior aliquo modo:
cū hoc tñ stat q caliditas respectu frigiditatis non d3
dici pma simplr:q2 nō est cā eius de p se plusq̃ ecōtra:
nec ordine nāe frigiditas reducit in caliditatem : sicut
nec ecōtra silr qualitates secūde:ita bene reducunt in
frigiditatē:sicut in caliditatē: z iō vna eap nō dr pprie
prior alia. ¶ Ad pfirmationē negetur.q frigiditas sit
puatio: z ad Cōmētatorē dr q cepit puationez large.
puta put forma minus pfecta dr priuatio respectu for
me magis pfecte: z sic friditas vel nigredo pōt dici p
ad 6^m uatio. ¶ Ad sextū negetur.q caliditas nō est q̄litas p
ma iter tāgibiles.Et ad pbationē pcedit:q simplr lo
quēdo alie.s.lux z lumē sunt pores:s3 ille nō cōueniūt
gnābilibus inquātū sunt gnābilia: z iō de illis non est
ad 7^m ad pñs . ¶ Ad septimū dr.q gnōne nāli caliditas d3 p
cedere raritatē ordie nature pductā: z iō raritas dr re
spectu talis calitatis q̄litas secunda:vep est q gnātio
ne quodāmodo violenta qnq3 raritas pcedit calitatē:
z sic motus calefacit distrahendo ptes aeris vel alio
rū hmōi:nec pp hoc raritas d3 dici q̄litas pma:q2 nāli
ter non pcedit caliditatem:imo magis seqtur.

Ad rationes arguētes q sint plres. ¶ Ad primā dicitur.q lux z lumē Ad p^m
nō sunt q̄litates tāgibiles: z iō de eis non est ad pñs Ad 2^m
sermo. ¶ Ad scdaz silr rñdet q motus celi nō est q̄li
tas tāgibilis:silr dr:q ipse nō pueniūt gnābilibus in
quātū gnābilia: z iō non fit psideratio respectu eius. ad 3^m
¶ Ad tertiā de raritate:p3 qd sit dicendū per ea q̄ di ad 4^m
cta sunt. ¶ Ad q̄rtā dr.q figura nō est pprie actiua:
z iō nō est pma.Et ex alio:q2 vr q calitas z friditas:
cū aliis debent dici via gnōnis pores quātitate z figu
ra:q2 rarefiūt z pdensant: z sic quātitates generāt : z
ad pbationē pceditur:q ille q̄litates nequeunt recipi
nisi in subto extenso.s3 tñ ille q̄litates vel eis psimiles
magis debēt dici cāe extensionis q̃ econuerso:eo q il
le respectu extensionis se hnt actiue:extensio autē ma ad 5^m
gis se h3 passiue. ¶ Ad qntā dr:q grauitas z leuitas
sunt q̄litates secunde: z pcessa similitudine. q sicut se
h3 motus localis ad motū alteratiōis: dr q motus al
terationis est por in elementis q̃ motus localis. pcedit
.n.semp alteratio tāq̃ cā motū localē: z iō q̄litates al
teratiue ēt sunt pores motuū . ¶ Ad ph3 dr q voluit: 8.ph.57
q motus circularis celi est pmus motuū.nō āt motus
localis elop. ¶ Ad pfirmationē dr. q motus non est
p se cā caloris: s3 solū de per accñs.s. ppter pfirmatio
nē. ¶ Ad aliā pfirmationē dr. q p pus sequunt pma
corpora q̄litates alteratiue:vt ignem calitas:aerē hu
miditas:sic post dicet:imo ēt ille eque inseparabilr ele
mentis isunt:cū ille.n.totalr auferunt:ēt leuitas z ra
ritas auferunt. ¶ Ad aliud qō addit q phs de eis de
terminauit in poribus dr q hoc facit ppter pueniētiā
quā hnt cū motu locali celi q est simplr pmus motuū:
z non facit hoc phs ppter prioritatē earum in seipsis.
¶ Ad sextā dr.q nō sunt nisi q̄tuor essentiales spēs ad 6^m
q̄litatū primap tāgibiliū:vt dcm̄ est : in numero sunt
multo plures:sic.n.sunt due in quolz elemēto: sicut rō
cōcludit:sed hoc non est cōtra dicta. ¶ Rō post oppo
situm est pro vltima cōclusione vltimi articuli.

¶ Ipsop aūt tāgibiliū dicēdū q̄ prime
dsie z ptrarietates. T.c.viij.Cō.ij.

SEcūdo querit. Utp q̄litatuz pma
rū due sunt actiue.s.calidi
tas z frigiditas : z due passiue.s. hūiditas
z siccitas. ¶ Et arguit q nō.ille sunt ma p^m
gis passiue que magis z facilius patiuntur : s3 calitas
z frigiditas magis z facilius patiuntur.g.pña t3. añs
pro p^a pte p3:p qd nois:añs pro scda pte p3 p expiētiā.
¶ 2° calitas patit a frigiditate z eš.ergo ille due sūt 2^m
passiue.pña t3. z añs p3.q2 alias ille due q̄litates pme
nunq̃ corrumperēt. ¶ Tertio.si sic: seqt q ipse age
rent in alias.s.siccitatē z humiditatē.pña t3. q2 non vr 3^m
a qbus aliter humiditas z siccitas essent passiue: z fal
sitas pñtis p3:q2 ois actio est rōne ptrietatis . mō cali
ditas z frigiditas nō ptriantur humiditati z siccitati.
¶ Quarto arguit.qō oēs sunt actiue:q2 siccitas ē acti
ua.g oēs sunt actiue.pñtia t3.q2 mime vr siccitas age 4^m
re.z añs est phi.4° meteo.vbi dicit qō siccitas coagu T.c.34
lat.g agit. ¶ Quinto nisi siccitas ageret nō posset aq̄ z 35.
in terra imediate cōuerti.pñs est ptra ph3. scdo huius. 5^m
pña t3.q2 terra nō pōt aquā corrūpere nisi rōne siccita T.c.24
tis:eo qō frigiditas non est aque disconueniēs . ¶ Et
pfirmat:q2 in precedenti qōne dictū est qō omnes q̄t
tuor sunt actiue.ergo zc̄. ¶ Sexto arguit: qō humidi 6^m
tas z siccitas sunt minus passiue:q2 ille que fortius re
sistūt sunt minus passiue: z minus patiunt.humiditas
z siccitas fortius resistūt.ergo.pña t3. z añs pro pma

pte p3

parte pz p qd nois.pro scda pte vr tenere p experiētiā:
q: ignis satis cito supat friditatē aque:pp eius debilez
resistētiā:sz humiditatē eius:q: fortiter resistit nō ita ci
7^m to supat. ℭ 7° arguit:q nulle eaꝝ sunt passiue:q: for-
T.c.55 me est agere mãe vero pati.pmo huius.mō ille qlita-
tes sunt quedā forme:igitur agūt τ non patiunt.

T.c.8. **In oppositū** est phs scdo huius. τ quarto
T.c.p. metcoroꝝ. ℭ In ista questio
ne erunt duo articuli.pmo rñdebitur ad quesitum.in se
cundo mouebit τ solueē quoddam dubium.

p^m no^m **Quantū** ad pmū articulū p nota. q aliqd pōt
dici pati dupl'r.vno mō subiue: τ alio
mō termiatiue. Pati subiectiue est eē subz:cui aliq pas
sio itroducit: τ sic patit mā pma τ alia subta i qb' pas-
siones iducunt. Pati vo terminatiue est patiēdo dimi-
nui aut corrūpi: τ illo mō patit forma q corrūpit a cor
rūpēte: τ de hoc mō ipsius pati ē ad pñs.de pati pmo
mō nō curat:q: non est vnū accñs receptiuū alterius.
2^m no^m ℭ Scdo nota.q pati terminatiue adhuc capit dupl'r.
Uno mō:q: patit de p se ab aliquo:vt caliitas a frigidi
tate. Alio mō de p accñs.puta q: aliud sibi annexū pa-
tit:vt humiditas dr pati si hmōi subz pateret. ℭ 3° nō.
3^m q hic fit qō solū de actione ,ppria q est cū abiectione
ꝯrij. ℭ Quarto nō.q in hac qōne pt fieri triplex cōpa
4^m tio.p caliitatis τ friditatis adiuicē.2°.humiditatis τ sic-
citatis iter se.tertio caliitas τ friditas ex vna pte ad hu
miditatē τ siccitatē ex alia pte. ℭ Quinto recolligen-
5^m dū est illud qō dcm est in p lib. in qōnibus de actione:
q fortissime actiōis est caliitas.post illā frigiditas.post
illā humiditas τ post siccitas:in resistēdo āt ꝯrio mō.

p° ꝯ **His premissis** sit pma ꝯclusio . caliitas τ
friditas sunt iuicē actiue τ
passiue.pz p expientiā:q: calz calefacit frigidum τ eꝯ.
ℭ Itē caliitas τ friditas sunt qlitates tāgibiles pme
τ ꝯrie: τ tales sunt iuicē ꝯrie actiue. ℭ Itē alias aer p
pria actiōe nō posset gñare aerē ex aq.ꝯña est ꝯ phz se
T.c.24 cūdo huius. τ ꝯña tz.q: aer non pōt agere in aquā nisi
τ 25. actione caliitatis. ℭ Scda ꝯ.hūiditas τ siccitas sunt
2 ꝯ actiue τ passiue adiuicē.pz vt pcedēs:q: sūt qlitates ꝯ
rie τ tāgibiles p°. ℭ 2°:q: ex igne fit aer imediate: τ h
2 nō pt eē nisi actōe siccitatis τ hūiditatis iter se.g ipe sūt
actiue τ passiue.ꝯña tz. τ añs pz.p phz. 2°. huius.d. q
T.c.24 ex quolz elo pōt imediate qōlz aliō gñari. pro scda pte
pz:q: aer τ ignis nō hñt ꝯrietatē itēsaz nisi in humidi-
tate τ siccitate. ℭ Itē tertio nisi hūiditas τ siccitas in-
3 ter se agerēt ex duobus elis nō hñtibus symboliū non
posset fieri tertiū:qō est ꝯ phz.scdo huius. τ ꝯña tz:q: si
T.c.25. ex aere τ terra deberet fieri ignis:oporteret q caliitas
aeris obtieat sup friditatē terre: τ q siccitas terre ob-
tineat sup hūiditatē aeris.alr nō esset imagiabile . τ p
ꝯñs oportebit q agāt τ patiāt adiuicē. ℭ Sz ꝯ vr q
Dub^m siccū iuxta positū hūido nō agat nec patiat ab eo:q: la
pis marmoreus qñ est fridus nō desiccat qō iuxta po-
nit:sz qñ cals desiccat.g siccitas nō agit in humiduz i-
mo vr q magis calidus desiccat τ frigiduz humectat.
ℭ Rñdet q humidū τ siccū iuxta iuices posita agūt
R τ repatiunt adinuicē.veꝝ est q hoc est minus sensibi
le q̄ de caliitate τ friditate:q: actio eoꝝ adiuicē ē ma-
gis certa. Ad h aūt qō addit:q caliitas magl vr desic-
care.dr q euaporādo ptes humidas τ subtiles.i.resol
uēdo illas in vapores freqnter calm desiccat:q: euapo
ratis istis manent ptes grosse τ terrestres que sūt sic-
ce:sed de p se nō facit hoc. ℭ Tertia ꝯ.q caliitas de p
se nō agit in humiditatē nec ēt in siccitatē. pbatio.quia
cū eis nullā hz ꝯrietatē.g nō agit in ea.ꝯña tz.q: actio
T.c.50. sit rōne ꝯrietatis.p huius. τ añs est manifestū:q: cali-
ditas ꝯriatur frigiditati τ non alteri in spē: cum tan-
tum vnum vni sit contrariū primo celi. Secundo.quia T.cō.
caliditas stat cū valde intensa siccitate:vt in igne exñ- x.l.m.
te in naturali dispositione. Simil'r stat cum summa hu 17.
miditate:vt in aere natural'r disposito.modo non est di
cendum:q inter qualitates elementi : cum existant in
sua naturali dispositione aliqua sit actio seu repugnan-
tia.ergo caliditas nō agit in humiditatē:nec ēt in sicci
tatē. ℭ Quarta ꝯclusio.frigiditas nō agit de p se in hu 4° ꝯ
miditatē nec in siccitatē:pz sicut precedens. ℭ Corre-
lariū.frigiditas τ caliditas non dicunt qualitates acti
ue: τ humiditas τ siccitas passiue:ex eo q caliditas τ
frigiditas non agunt in humiditatē τ siccitatem : pz p
ꝯclusiones positas. ℭ Sed contra has ꝯclusiones in- Cōtra
statur.primo:q: calor solis vel ignis vr multū desicca-
re:pz p experientiā.ergo calidū agit in humiditatē cor
rūpendo eam. Proportionabil'r frigiduz noctis hume
ctat: τ videtur corrūpere per se siccitatē. ℭ Scdo i q: 2^m
aer desiccat τ non facit hoc per suā humiditatez:vt no
tū est.g facit hoc p suā caliitatez:qō est ꝯtra ꝯclusionē.
añs pro prima parte docet experientia . τ pro secunda
parte manifestū est de se. ℭ Rñdetur ad primuz sicut ad p^m
ante est dictū q caliditas ignis vel solis de per se agit
in frigiditatē:qua corrupta leuitatez generat:q: partes
humide: τ subtiles euaporantur τ manent partes sic-
ce grosse τ terrestres: τ sic de per accidens desiccat: τ
hoc specialiter de mixtis:in elementis aūt existētibus
in naturali dispositione caliditas nō desiccaret nisi sic-
citas coageret.vnde radij solares aquā existentem in
tali dispositione naturali nunq desiccarent:nisi coagē
te siccitate. Simil'r frigiditas noctis non humectat de
p se nisi coagentibus influentijs frigefactiuis vel rore
cadente per defectum caloris vel aliqua tali cā. ℭ Ad ad 2^m
secundum dicit simil'r.q aer existens in naturali dispo
sitione nunq de p se desiccaret:sz in aere sūt exhalatio
nes calide τ sicce eleuate ex terra τ ille desiccant: τ sic
aer creditur desiccare. ℭ Quinta conclusio . caliditati 5° ꝯ
τ frigiditati magis proprie attribuitur actiuitas q̄ hu
miditati τ siccitati.pz dupl'r:pmo q: fortissime agūt:vt
experiētia docet.non aūt agunt sic sensibiliter.humidi
tas τ siccitas adiuicem:sz remisse . ℭ Secūdo q: cor- 2
pora dicunt actiua inquātū sunt calida τ frigida.nō āt
inquātum sunt humida τ sicca pztq: caliduz dr aggre
gare res eiusdez generis: τ segregare res diuersoꝝ ge
nerum.frigiditas āt dicit congregare res siue sint eius
dem generis siue diuersoꝝ.modo segregare τ congre-
gare sūt agere. ℭ Sexta ꝯclusio.humiditas τ siccitas 6° ꝯ
dicuntur passiue iproprie p cōparationē ad caliditatez
vel frigiditatē.pz.q: ipse fortissime resistunt:vt dictum
est pmo huius.resistentia āt se tenet a pte passi: q̄re de q.19.
beret dici maxime passiue.itez q: magis experimur ip-
soꝝ passionem sensu q̄ actionē. ℭ Et tertio.q: res in-
quātum sunt humide vel sicce dicunt passiue magis vl
minus: vt humidū dr bene terminabile termino alie-
no.siccum aūt terminabile termino proprio: terminari
aūt est pati. τ hoc satis inuitur a pho.scdo huius . τ 4° T.c.9
meteo. ℭ Septima ꝯclusio.si qs vellet vocare qlitates T.cō.
passiuas:q: ab eqlibus potentijs paterent facilius ca- 30.
liditas esset maxime passiua: τ post illā frigiditas . pz. 7° ꝯ
q: caliditas est minime resistētie: τ frigiditas post ea
prout primo huius fuit declāratuz.modo ab eqli poten- q.19.
tia actiua res tāto facilius patit:quāto respectu potē-
tie actiue minorē hz resistentiā:igitur conclusio vera. Dub^m
ℭ Sed forte quereret aliqs.vtrū gradus humiditatis opinio
vel siccitatis fortius agit q̄ resistit. ℭ Ad qō rñdet ab quorū
aliqbus q quilibet gradus humiditatis vel etiaz sicci- dam
tatis

tatis fortius resistit q̄ agit: qđ ꝓbāt p experientiā. nā
fusa aqua sup mappā siccam experiētia docet q aqua
hūida nō iā descēdet in mappā ꝓpter fortem resisten-
tiā siccitatis. ꝛ sic ps siccitatis: que est ī pāno illo sup-
posita aque gutte eā p resistentiā ꝓhibet a duobus mo
tibus sibi nālibus. pmo ī descensu locali: qꝛ nata est aq̄
descendere nō ꝓhibita. Secundo ab hūectatione par
Alia op. tis sicce: qꝛ humiditas nata est humectare nisi sit īpe-
diens: ꝛ tñ nō statim hūectat partem siccā. ℭ Sꝫ cō
trariū magis credo: pmo: qꝛ si illud eēt verū sequeret
q nūq̄ hūiditas ageret in siccitate nec ecōuerso. ꝯñs
est falsum. ꝛ ꝯñia tenet: qꝛ quilꝫ gradus hūiditatis vł
siccitatis eēt maioris virtutis in resistendo q̄ gradus
oppositus ī agēdo. cū ergo a ꝓportione minoris īequa
litatis nō fit actio approximatis gradibus hūiditatis
ꝛ siccitatis: ēt sūmis nō fieret actio. ℭ Secundo. qꝛ si
siccitas mappe ī pncipio sic sustinens guttas ne descē-
dant esset maioris virtutis in resistendo q̄ illa hūidi-
tas est in agendo seqꝛ q guttula aq̄ nūq̄ descēderet.
ꝓbaꝛ ꝯñia: qꝛ siccitas illa in nullo debilitaretur ab hac
humiditate: eo q magis ꝛ fortius resistit q̄ humiditas
agit. ꝛ per ꝯñs: sicut iam sustinet aquam: ita semper:
nisi aliquod extrinsecum concurrat: cuius oppositū pꝫ
ad sensum. ꝛ per has rationes credo q q̄libet gradus
in istis qualitatibus adhuc passiuis fortius agit q̄ resi-
stit: qꝛ nisi sic: non esset rō quare post gutta descēderet
in mappam: ꝛ non ante. Et ad rationem aliorum dico
q illa experientia nō plus cōcludit nisi q siccitas for-
titer resistit: sed q nō eque fortiter agit non concludit.

Quantū ad 2m articulū fit dubitatio hec. vtrū
qualitates siℓ existentes in subō: sicut
caliditas frigiditas hūiditas ꝛ siccitas agunt inuicem
ꝛ videt q nō: qꝛ simul existētia in subō nullā habēt cō
Oppositum. trarietatē īuicē. ḡ nō agent. ℭ Oppositum tñ vꝛ: qꝛ ni-
si agerēt iter se: mixtū nō haberet in se pncipiū sue cor
pa sup. ruptiōis: cuius ꝯtrariū dicūt medici. ℭ Pro solutione
illius sit pma suppositio hec. qđlibet ens nāle ḡñabile
qñ est ī naturalissima sua dispositiōe habet optimā dis
positionē oīum suarū qualitatū tā pmarū q̄ scdarum
vt ignis sūmā caliditatem cū siccitate ꝓportiōabili: si-
militer est ī ceteris. vnde hec dispositio ī mixto dicitur
cōplexio tēperata ad iustitiā: ꝛ qñcūq̄ ꝯtingit elemen
tū vel mixtū ab hac sua dispositione remoueri: tūc non
est naturalissime dispositū: imo est simplꝛ egrū p cōpa
2a sup. rationē ad tēpamētū sibi debitū. ℭ Secunda supposi
tio talis. cōplexio ī mixtis nō ꝯsistit ī adequatione q̄li-
tatū pmarū: qꝛ animata sūt plus calida q̄ frigida: sed
cōsistit ī adequatione qualitatū ſm ꝓportionē ꝛ con-
uenictiā illi spēi mixti cōuenictē: ꝛ hec ꝓportio in alia
3a sup. ꝛ alia spē est alia ꝛ alia. ℭ Tertia suppō. q qđlꝫ nāle
si sit extra ipsam dispōnē quā pōt appetit ꝛ nititur ad
4a sup eā reuerti. ℭ Quarta suppositio. q quedā sunt gene-
rabilia homogenea: ꝛ quedā etherogenea: ꝛ suppōnaꝛ
q homogeneitas pt cōsistere in vniformitate qualita-
tū. vnde quādo rei quelꝫ pars esset vniformis cū qua-
libet alia illius pte q̄lificata. Uel ēt pōt ꝯsistere in figu
ris: vt qꝛ ī hoīe diuersa organa sūt diuersimode figura
ta: iō dñr etherogenea nō solū in q̄litate: sꝫ ēt in figura.

pa ꝯ **His premissis** sit pma ꝯ. nihil qđ est ī sua
dispōe naturalissima agit
ī seipsꝫ pmo seu rōne dispōnis qualitatiue sic ꝯuenien-
tis toti. pꝫ. qꝛ p quālibꝫ actionē: quelibꝫ res remouetur
a sua dispositiōe ꝯueniēti. modo res rōne totius nō re-
mouet se a sua dispōne nāli: qꝛ tūc disponeret se ad sui
corruptionē de p se: qđ nō ē verū: qꝛ qđlꝫ appetitu nāli
Cō. 81 pmo ꝛ pncipaliter diligit se permanere: vt dicit cōmē

tator: pmo physicorū. eo q alias appetitus naturalꝛ er- T. c. 36. ꝛ. 37.
raret: qđ nō ē dōꝫ: qꝛ rectus ē ab agēte īfallibili. cōmē- 2a ꝯ.
tator. 12. meta. ℭ Secūda conclusio. q tale pōt agere
ī seipso nō pmo: sed rōne partis. pꝫ. qꝛ esto q homo eēt
ī naturalissima dispōne adhuc caliditas cordis ageret Dubiū.
ī frigiditatē cerebri ꝛ ecōuerso. ℭ Sed cōtra pmā in-
statur ꝛ videꝛ q forma embrionis agat disponēdo ad
ḡñonē aīalis pmo. ꝛ per ꝯsequēs ad sui corruptionē. Dubiū.
ℭ Cōtra secūdā. qꝛ si cerebrum nāliter agit in cor. seqꝛ
q de per se agat in omne sequens in bona ꝯñia eius
actionem in cor. sed ad hoc seqtur frequenter cordis ꝛ
eius corruptio. ergo de per se agit ad eius corruptiōē. ad pmū
ℭ Ad illam respondeꝛ pmo ad pmum q forma subā-
lis embrionis nō agit de per se ad ḡñonem aīalis: sed
virtus infusa sue mr̄e a parte isto pncipaliter agit dis-
ponendo mām receptam a materie pro ḡñone aīalis.
Ad illud dicunt aliq̄ alꝛ q forma embrionis nō est nisi
quedam via pro ḡñone aīalis. ꝛ q tale agat pro pro-
ductione termini: non est īconueniens: lꝫ in hoc de per
accñs agat ad sui corruptionē: tñ de per se nō sic age
ret. ℭ Ad scdm dꝛ q cerebrum agit de per se in cor. re ad scdm
mittendo calorem excessiuū cordis: similꝛ cor ecōtra ī
cerebrum: vt remittat superfluos humores cerebri: sed
cerebrum nō itendit remittere calorem cordis sic q ī-
de debilitet cor. vnde si hoc cōtingat vł econuerso: hoc
est de per accidens: ꝛ preter intentionem cerebri. Mo
do talis actio esset disconueniens cerebro: ꝛ ideo ad ta
lem nō ageret: ꝛ ideo pro argumēto dꝛ q ad actionē
cerebri ad cor nō seqtur in bona ꝯñā corruptio cordis:
nec ēt cerebri: qꝛ si actio sit adeo vehemēs vt cor nota-
biliter debiliteꝛ: tunc cerebrum illam de per se non age
ret seu ex itentiōe nāli nō facit: sed preter itentionē ex
nimia īfrigidatiōe cerebri: preter aūt naturā eius: aut
ꝓpter aliū talē casum accidētalē. ℭ Ad illas cōclusio Corm p.
nes seqtur pmo correlariū q nullū etherogeneū quali
tatiue pōt p aliquod tēpus manere in sua optia dispō-
ne. pꝫ p mutuā actionē partiū iter se. ℭ Secūdum cor Corm. 2.
relariū q homogenea qualitatiue exñtia in naturali
dispōne sunt ꝑpetua nisi corrūperētur ab extrīseco. pꝫ
qꝛ ab itrīseco nunq̄ talia corrūperenꝛ vel altererenꝛ.
ℭ Tertiū correlariū. quāto aliquod ē magis homoge- Corm. 3.
neū naturalꝛ qualitatiue tāto ceteris paribus est ma-
gis durās. pꝫ. qꝛ mior fit ī tali actione disponēs ad cor
ruptionē. ℭ Quartū correlariū elemēta naturalꝛ dis- Corm 4.
posita nūq̄ corrūperenꝛ nisi ab extrinseco. pꝫ. qꝛ essent
homogenea q̄litatiue. ℭ Quintū mixta duobus mo- Corm. 5.
dis sūt corruptibilia ab itrīseca alteratiōe: ꝛ extrīseca
ꝛ elemēta vno mō sunt corruptibilia. s. ab extra ꝛ hoc
vtrisq̄ exñtibꝫ in naturali dispōne. ℭ Forte diceretur
q ēt sunt aliqua mixta homogenea q̄litatiue: vt lapi-
des ꝛ metalla. Dꝛ q lꝫ talia sīt homogenea quo ad sen
suꝫ: qꝛ nō potest sensu ꝑcipi corū diuersitas: tamen sim
pliciter nō sunt homogenea: imo sunt alique ptes ma-
gis calide ꝛ alique minus qđ pꝫ ī corruptiōe lignorū.
qꝛ ex aliq̄ pte mr̄e eorū generatur flāma: ex alia cine-
res: qđ nō esset ita si eēnt simplꝛ homogenea. ꝛ p h̄ so
luta ē rō ad oppositū rōnis facta. ℭ Tertia ꝯ. nulla q̄ 3a ꝯ
litas agit ī aliā corruptiue secum existente adequate in
eodē subiecto. pꝫ. qꝛ tales nō habēt iter se ꝯtrarietatē.
ℭ Correlariū. caliditas ꝛ frigiditas simul exñtes ī eo-
dē subō non agunt īuicem. ꝛ per hoc soluta est pma rō
dubitatiōis. ℭ Quarta cōclusio. res que est extra suā 4a ꝯ
dispōnē naturalē nō īpedita reducit se ad ipsam. pꝫ. de
aq̄ calefacta remota a calefaciēte. ℭ Correlariū. sepe
forma substātialis agit ī totū subiectū reducēdo ipsum
ad nālē suā dispōnē: ꝛ cōplexionē. pꝫ in casu ꝯclusiōis.

Si petat vtrum ad hoc cogat frigiditas virtualis ipsius
aq̄ dr̄ ꝙ nō: dū tñ sit vniformiter calefactū: ſʒ solum fa
cit h̄ forma subalis cū agētibus supioribus a q̄litatib⁹
virtualibus ſm quosdam. Et hoc de secundo.

ad p̄mū 2ᵐ ⁊ 3ᵐ **Ad rōnes** p̄ncipales dr̄ ꝙ ē ꝑ sexta ꝯclōne.
¶ Ad scd̄az ꝙ est ꝑ p̄ma. ¶ Ad
tertiā negeť ꝙ caliditas ⁊ frigiditas agerent in siccita
tem ⁊ humiditatem de per se: ⁊ causa propter quā dicū
tur passiue: ſʒ inter se non agant: pʒ in q̄nta conclusiōe.
ad q̄rtū. ¶ Ad quartā ꝯceditur ꝙ omnes sunt actiue nec est ꝯ.
5ᵐ ⁊ 6ᵐ Silr̄ rñdetur ad q̄ntam. ¶ Ad sextaʒ dr̄ ꝙ si qualita-
tes dicerenť passiue magis: eo ꝙ magis paterentur ab
equali agente: humiditas ⁊ siccitas essent i minus pas
siue q̄ʒ alie: prout rō ꝯcludit: sed vocantur passiue ſm
sensum dictū in q̄nta ꝯne. sic humiditas ⁊ siccitas sunt
Ad 7ᵐ magis passiue. ¶ Ad septimā dicit ꝙ ille qualitates
sunt forme: ideo nō patiunť subiectiue: sed bene corru-
ptiue: q2 vna eaꝝ bñ corrūpit aliaʒ. p̄hus aūt voluit ꝙ
materie esset pati subiectiue ⁊ non forme. Ratio post
oppositum est pro quarta ⁊ quinta conclusionibus.

¶ Quoniā aūt quare elementa ⁊c̄. Tex.
com. xvi Questio. iij.

Queriť tertio. Utrum q̄ttuor sint elemē-
ta ⁊ nō plura nec pauciora: ⁊
vt nō opporteat ō cauillatōibus logicalibus
argui: itelligiť questio sic. vtrum sunt quattuor
termini in quos ille terminus elementum immediate
diuidiť nō coicidens in significando oīa elemēta signi
ficātes ⁊ si plēs vl' pauciores vl' vtrum sint 4ᵒʳ spēs spe
p̄. cialissime elemētoꝝ nō coicidētes. ¶ Et argť p̄. ꝙ sint
pauciores. nā nō sūt pl'a el'ta q̄ʒ p̄n⁹ itrīseca: ſʒ nō sť nisi
duo p̄n⁹ itrīseca. ğ sť solū duo el'ta. maior pʒ. ꝑ diffōnes
T.c. 4. elemēti positā. 5º meta. q̄ dr̄ elementū est ex quo cōpo
niť aliud i existenti idiuisibili spē i aliā spēm: ⁊ tale est
T.c. 65 vere p̄ncipiū itrinsecū. maior pʒ. ꝑ p̄hʒ p̄mo physicoꝝ.
Cō.p̄.3. ¶ Cōfirmať aucte cōmēta. p̄ celi. vbi voluit ꝙ mā ⁊ for
cap. 31. ma sūt d'a el'ta. ¶ 2º nō sūt plura el'ta q̄ʒ motus simpli
2. ces: ſʒ solū sūt tres motus simplices. ğ ⁊c̄. ꝯñtia tʒ. ma
ior pʒ. q2 cuilibʒ elemēto dʒ cōpetere aliq̄s mot⁹ simplex
T.c.5. minor pʒ. ꝑ p̄hm. p̄ celi. ¶ Tertio. nō sunt nisi due dif
3. ferentie elementoꝝ. ğ nō sunt nisi duo elementa. ꝯñtia
tenet. q2 cuilibet spēi elemētoꝝ cōpetit sua d'ia specifica
T.c. p̄. añs pʒ. ꝑ p̄hm ⁊ cōmētatorē 4º celi. vbi solū ponit has
⁊.2. duas ḡue ⁊ leue. ⁊ pʒ rōne. q2 oē elemētū est graue vl'
4. leue. ergo solū sunt ille d'ie specifice elemētoꝝ. ¶ 4º
aqua nō est elementum. ğ nō sūt q̄ttuor. ꝯñtia tenet. ⁊
añs pʒ. q2 elemētū dʒ eē simplex ⁊ puꝝ. mō nusq̄ʒ repe
riť aqua pura. ğ ⁊c̄ ꝯñtia tenet. ⁊ maior nota est: ⁊ mi
nor pʒ. q2 maxīe reperiť aqua pura i mari: q2 ille locus
maris est nālis locus elemēti aque ꝑ p̄hm. 2º meteoro
5. rū. modo ꝯstat ꝙ ibi nō sit aqua pura cū sit salsa. ¶ 5º
nō est aliqō elemētū ignis. ğ ⁊c̄. ꝯñtia tʒ. ⁊ añs ꝓbať.
p̄mo. q2 si ip̄ʒ esset elemētū eēt lucidū per experientiam
ab igne circa nos. mō h̄ nō est veꝝ. q2 tc̄ nō possemus
stellas videre: eo ꝙ ille ignis termiaret visuʒ. ¶ Itē si
eēt: aliq̄ aialia d'berēt sibi cōpetere: ſʒ nulla cōpetūt ei.
ğ ip̄ʒ ñ ē. maior pʒ. q2 ignis ē el'tū nobilissimū. ğ ñ mi
nus d'beret decorari aialib⁹ q̄ʒ terra aialib⁹ ḡdiētib⁹. aq̄
piscib⁹. aer auib⁹. minor pʒ. q2 ignis cuiuslibʒ aialis i eo
exñtis corpus corrūpit. ¶ Tertio vel h̄ eēt ꝑpetuū. ⁊
h̄ nō in l'ra. vel esset corruptibile: ⁊ hoc nō: q2 collocať
i celo: q̄ō i nullo est igni ꝯtrium. ğ nullo mō p̄t corrūpi
p̄. q2 nec ab intus nec ab extra. ğ simpl'r nō est. ¶ Deide
arguiť ꝙ sint plura. p̄mo. q2 plures sūt cōbinatiōes q̄-
litatū p̄maꝝ possibiles q̄ʒ q̄ttuor. ğ plura sunt elemen
ta q̄ʒ q̄ttuor. ꝯñtia tenet. ꝑ p̄hm in l'ra: q2 numerus ele- T.cō. 16.
mētoꝝ sumiť penes cōbinationē qualitatū p̄maꝝ ad-
inuicem. añs pʒ. q2 sunt q̄ttuor quas ponit p̄hs. preter
illas sunt caliditas ⁊ frigiditas: q2 simul stant in tepi- 2.
do: ⁊ silr̄ est humiditas ⁊ siccitas remisse. ¶ Secun-
do. celū est elementum. ğ ⁊c̄. ꝯñtia tʒ. añs pʒ. p̄mo me
teoroꝝ. vbi vocatur primū elementū: ideo etiam dr̄ ꝙ
sunt q̄ttuor elementa mundi: ⁊ ꝙ celum est q̄nta essen 3.
tia. ¶ Tertio. tot sunt elementa quot sunt mixta. ergo
⁊c̄. ꝯñtia tenet. ⁊ añs pʒ. q2 elementa dicunť ad rela-
tionem per mixta. ⁊ per ꝯñs multiplicanť proportio- 4.
nabiliter sicut mixta. ¶ Quarto. plura sunt elementa
terre. ergo. ꝯñtia tenet. ⁊ añs pʒ. ꝑ Albertū dicentē ꝙ
diuerse sūt species terrarum: similiter hermes dicit ꝙ 5.
diuerse sunt spēs igniū. ¶ Quinto. q̄t sunt planete tot
sunt elemēta: ſʒ planete sunt plures q̄ʒ quattuor. ğ ꝯñs
tenet. ⁊ añs pʒ. ꝑ astronomos. d. ꝙ q̄libʒ planeta est ō
nā alicui⁹ elemēti vt mars de nā ignis: q2 est calidus ⁊
siccus: ⁊ iuppit' de nā aeris: q2 calidus ⁊ hūidus. satur Com.
nus vero de nā terre: q2 fridus ⁊ siccus. vñ cōmētator 44.
secūdo celi. stelle hñt qualitates similes vnicuiq̄ʒ ele-
mentorum. minor nota est de se.

In oppositū ē philosophus. capl'o tertio. T.cō.
secūdi huius. 16.

¶ In ista qōne: erūt q̄ttuor articuli. In p̄mo videbiť q̄d
sit elemētū. In scd̄o penes q̄d sumať nūerus vl' distin-
ctio elemētoꝝ. Tertio vtrum sit aliqō elemētū ignis po-
nēdū: qō tāgiť in q̄nto argumēto ante oppositum. In
quarto que ⁊ quot sunt elementa.

Quantū ad p̄mū nota. ꝙ elementum dr̄ ab ile p̄.noᵐ
qō idē est qō p̄ma mā: quasi ilemētū
ſʒ mutať. i. in. e. ꝓpter meliorē sonū. vnde elementa re-
spectu mixtoꝝ hñt se ꝑ modū māe p̄me. Aliter dr̄ ele-
mētū: quasi eleuamētū: q2 ex elementis ꝑ coꝝ mixtio-
nē eleuať ⁊ formať mixtū. vl' dr̄ q̄si alimētū: q2 ex ele- 2. noᵐ
mētis nutriūť mixta saltē mediate. ¶ Secundo nota. T.cō.
ꝙ iueniť q̄ntuplex diffinitio elemēti. p̄mo dr̄ esse p̄hi 4.
5º meta. elementū est ex quo fit aliud in exñte indiuisi-
bili spē i aliā spēʒ: ⁊ videť ꝙ hec diffinitio cōuenit ele
mēto p̄ncipali: put tñ valeat: sicut hec orō. p̄ncipiū in-
trinsecū: q2 p̄ncipia itrinseca nō sūt diuisibilia in ptes
diuersaꝝ spēꝝ: ⁊ nō ꝯuenit diffinitio aeri vl' aque: q2 ta
lia diuisibilia sūt in ptes diuersaꝝ spēꝝ: vt supponiť. s. 2ª diffi
māʒ vel formā. ¶ Secūda diffinitio est ꝙ el'tū est qō nitio.
i ꝯstitutiōe corpoꝝ est p̄muʒ: ⁊ in resolutiōe vltimum
vt l're dicunť sic el'ta syllabaꝝ: ⁊ videť ꝙ hec diffō soli
māe p̄me ꝯueniat: q2 ipsa est vere p̄mū i gñone ⁊ vlti- T.cō.
mum in resolutiōe: sicut pʒ p̄mo physicoꝝ. i fine. ¶ 3ª 82.
est hippocratis scd̄o libro ō elemētis. el'tū est simplex 3ª diffi
⁊ minima corpoꝝ pticula. ⁊ intelligiť: vt dic̄ Galie. ꝙ nitio.
est minima nō i q̄ʒtitate: ſʒ i qualitate: q2 non pñt pau- 4. dif-
ciores q̄litates habere. ¶ Quarta est Auicenne p̄mo finitio
canonis seu p̄ma doctrina ō elementis. elementa sunt
corpora simplicia q̄ in ptes diuersaꝝ spēꝝ minime di-
uidi pñt: ⁊ itelligēdo illā de elemētis: ō q̄bus est qō: ⁊
de q̄bus loq̄ videť Auicēna: oʒ exponi i ptes existētes
h̄ aliq̄d in actu: q2 illa elementa vocata ignis ⁊ aer bñ
diuidunť in ptes nō existētes hoc aliq̄d in actu diuer-
saꝝ rōnū: vt i māʒ ⁊ formā ⁊ tales vocat auicēna diuer
sarū rationū formas. ¶ Quinta ē p̄hi. 3. celi. elementū 5. diffi
est i qō corpora dissoluūť. Pro cuius itellectu nota. ꝙ nitio.
triplex est dissolutio. Quedā i ptes itegrales vt demo T.cō.
critus dixit corpora resolui i atomalia vl' si totū diui- 31.
dať in duas ptes ꝓportionabiles. ¶ Secunda est in
ptes eēntiales simul coextēsas ꝑ totā reʒ que sunt mā
⁊ forma. ¶ Tertia est i ptes coextēsas ſm similitudi-
nē ⁊ v̄tutē

nē ⁊ virtutē:sic resolutio mixti in elēta s3 illos q tenent
ꝙ elemēta nō manent i mixto:tñ in ea dr̄ mixtū resol-
3ᵐ noᵐ uī:q2 i corruptione mixti elemēta nō generanẜ ex imi-
xto. ¶ Tertio nō.ꝙ tales ptes eēntiales coexiēte sūt
duplices:q̄dā sunt:que nō manēt separata:sed s3 veri-
tatē sunt i mixto:vt mā ⁊ forma que sunt verius elēta
T.c.3. sicut dicit cōmēta.3º.celi. Alie.sunt q̄ pñt separi ⁊ actu
existere vt separatim ꝑmanētia:vt q̄ttuor vocata elēnta
⁊ nō vere ptes mixti:s3 solū virtualr̄ dicūẜ ptes mixti
⁊ dr̄r q̄dāmō elēta . Scd̄o.q2 cōponunẜ ex mā ⁊ forᵃ
q̄ sunt elemēta:vñ sicut lr̄e respectu dictionum sunt ele
mēta ꝓma:⁊ sylabe elemēta scd̄a:ita dā mā ꝓma ⁊ forᵃ
eius dicūẜ ꝓma elēta.hec āt q̄ttuor ignis ⁊c̄.q̄ ex istis
cōponunẜ ꝑ cōparationē ad mixta dicunẜ elēta scd̄a. ⁊
sic vocanẜ ꝓpter vulgares q mā3 q̄ vere est elementū3
4 noᵐ nō ꝑcipiunt.ex his p3 expositio diffōnis Ari.s.quomō
mixta resoluunẜ i elementa. ¶ Vñ q̄rto ex oībus his
recolligēdo vr̄ mihi ꝙ elemētū accipiẜ tripl'r. strictissi
me:⁊ sic nihil est elemētū nisi mā ꝓma:⁊ s'm hāc exce-
ptionē dabaẜ diffō scd̄a. Secūdo stricte:⁊ sic sūt ꝓnci
pia intrīseca.s.mā ⁊ forᵃ.⁊ scd̄3 hāc dabaẜ diffō ꝓᵃ.Et 3º
5. noᵐ large.put illa q̄ttuor aer ignis ⁊c̄.dicunẜ elemēta:⁊ ꝺ
hac exceptiōe videnẜ dari tres vltie diffōnes. ¶ 5º no
ta.ꝙ elētū h̄ mō acceptū ꝓpria descriptione posset sic
describi elētū est res cōposita ex mā ⁊ forma inter res
generabiles ⁊ corruptibiles cōpositas vel per se stare
potentes magis simplex:⁊ de ista acceptione solū3 est
consideratio ad pñs. Et si petatur vtrum celum sit ele
6.noᵐ mentum.dr̄ ꝙ non nisi celum similitudinarie quando-
q3 vocetur q̄tū elēntum. ¶ Sexto nota.ꝙ illa dicun
tur inter entia composita magis simplicia per priuatio
nem compositionis ex contrarietate:q2 in naturali dis-
positione:quodlib3 eoꝝ determinat sibi vnā qualitatē
ꝓmā simplicē sine gradibus qualitati opposite sibi ad
mixtis:⁊ sic nō est de mixtis. Ex his satis p3 qd sit ele
mentū:⁊ quot modis dr̄:⁊ quō capiẜ:⁊ vnde deriuaẜ.
ꝓᵃ ꝯ̄ **Quantū** ad scd̄3 articulū sit ꝓma ꝯclusio hec.
numerus elemētoꝝ d3 capi a qualita
tibus tāgibilibus.ꝓbaẜ sic.penes illas q̄litates daẜ nu
merus elemētoꝝ que ꝓncipalr̄ sunt actiue ⁊ passiue:s3
tāgibiles sūt hmōi.ḡ ⁊c̄.maior est nō.q2 ex actiōe elē
rū debēt ḡnari mixta:⁊ per ꝯñs debēt esse maxie acti-
ua ⁊ passiua adinicē:iō ꝓncipalr̄ debēt capi penes q̄li
tates ꝓncipalr̄ actiuas ⁊ passiuas.minor p3.ꝑ dicta in
2ᵃ ꝯ̄ ꝓma q̄ōne huius scd̄i. ¶ Secūda ꝯclō.nūerus elemēto
rū d3 capi ꝓncipalr̄ penes h̄ q̄ttuor.caliditatē. frigidi-
tatē.hūiditatē. ⁊ siccitatē īter q̄litates tāgibiles.ꝓbaẜ.
distictio ⁊ multitudo corpoꝝ ꝓoꝝ rōnabilr̄ ⁊ ꝓncipa
liter d3 capi penes q̄litates ꝓmas:s3 elemēta sunt ꝓma
q̄ttuor.corpa:⁊ ille sūt ꝓme q̄ttuor q̄litates.ḡ ⁊c̄.maior
ē nota ꝺ se:q2 prima corporea ḡnabilia rōnabilr̄ distin
guunẜ ab effectu penes ꝓmos effectus:⁊ ꝑ ꝯñs penes
ꝓmas q̄ttuor q̄litates.minor p3.i.q.ꝓma h'scd̄i. ¶ Cō
firmaẜ.mltitudo elētoꝝ ꝓncipalr̄ d3 capi penes q̄lita
tes actiuas:vt dictū ē ꝓus:imo ille qualitates ꝓncipa-
3ᵃ ꝯ̄ liter sunt actiue:vt prius patuit.ḡ ⁊c̄. ¶ Tertia ꝯ̄.mlt-
titudo elemētoꝝ nō d3 adequate capi ꝑ cōparationem
ad has q̄litates solū existētes in subo.p3.q2 nulla earum
pōt eē sola:imo semꝑ cū vna actiuaꝝ ē vna passiua:⁊
eēōuerso. Cōfirmaẜ.forma subal' semꝑ ꝓsupponit plu-
res q̄litates.ḡ penes nullā q̄litatē solū existē3 in subo
d3 capi aliq̄ spēs elemēti.ꝯñs t3.⁊ añs p3.q2 forme suba
les ꝓter q̄litates ꝓmas semꝑ in mā req̄rūt aliquas q̄li
tates secūdas.s.raritatē vel dēsitatē ḡuitatē vel leuita
tē:⁊ sic de aliq̄s:⁊ tales nate sunt seq plures ꝓmas q̄li
Dubᵐ tates existētes simul in subiecto. ¶ Et si dicaẜ sicut ele-
mēta sūt q̄ttuor:ita simplices q̄litates ꝓme sūt q̄ttuor.
ergo causaẜ numerus elemētoꝝ penes numeꝝ q̄lita-
tū ꝓmaꝝ.respōdeẜ ꝙ añs:⁊ ꝯñs silr̄ est veꝝ.s.ꝙ quo
dāmō numerus elemētoꝝ sumiẜ penes numerū q̄lita
tū primaꝝ:sic.v3.ꝙ cuilibet elemēto ꝓmo cōuenit vna
q̄litatū primaꝝ:tñ hoc est inquātū illa q̄litas ꝓma est
in subo simul cū alia qualitatū ꝓmaꝝ: ⁊ ideo non est 4ᵃ ꝯ̄
ꝯtra cōclusionē. ¶ Quarta cōclusio.elētoꝝ numerus
d3 sumi penes numerum combinationum qualitatum
primarum intensarum possibiliū adinuicem. p3.q2 su-
miẜ penes qualitates ꝓmas per cōclusionem scd̄am:⁊
nō per cōparationē ad eas solū in subo existentes per
tertiā.ergo sumendus est penes numeꝝ cōbinationū3
ipsaꝝ:qd̄ est propositum.
Quantū ad tertiū restat videre an aliquod sit ꝓ.suppō
elemētū ignis.ꝑ quo sit ꝓma supposi-
tio h̄.oīs q̄litas motiua localr̄ cōueniēs mixtis ⁊ sim-
plicibꝰ ꝑfectius ⁊ itēsius ꝯuenit simplicibus q̄3 mixtis
ꝓbaẜ sic.vbi perfectius ⁊ itēsius reperiūẜ q̄litates al-
teratiue ibi ꝑfectiꝰ ⁊ itensius reperiunẜ motiue: sed in
simplicibꝰ reperiunẜ ꝑfectiꝰ ⁊ itensius alteratiue.ergo
⁊ motiue.ꝯñia tenet.maior p3.q2 motiue sunt effectus
alteratiuaꝝ.mō vbi perfectius reperiẜ cā ibi ꝑfectius
reperiẜ causatū ⁊ itensius.minor nota est.q2 in mixtis
oēs alteratiue sūt cōmixte ⁊ impfecte: ⁊ in simplicibꝰ
nō.ergo. ¶ Secūdo dato ꝙ ḡuitas vel leuitas inten-
sior reperiaẜ i mixto q̄3 in elemēto:seqẜ ꝙ tale mixtum
si sit graue plus natū ē descēdere q̄3 elemētū grauissi-
mū vel si sit leue plus natū est ascēdere q̄3 elemētū le-
uissimū:ꝯñs est ꝯ̄ ꝓbm.ꝓ celi.q2 mixtū semꝑ natū est T.c. 7.
moueri ad motū elemēti dominātis i eo.ḡ nō plꝰ ascē-
dere nec descēdere ē natū q̄3 elemētū dominans in eo.
¶ Tertio mixtū leue h3 solū leuitatē ex elemētis leui-
bus ṽtualr̄ vel actualr̄ ad eius ḡnonē cōcurrētibꝰ sup
positis agētibꝰ vlibꝰ.ergo nō h3 maiorē q̄3 illa elemēta
ꝯña nota est.q2 agēs nō ꝓducit vltra gradum ꝓprium.
añs p3.de se.q2 leuitas ⁊ caliditas sūt virtutes elemē-
toꝝ leuiū remanētes in mixto. ¶ Quarto p3.ꝑ inten-
tionē phi ⁊ cōmētatoris.4.celi.q mixta vocant grauia T.c.26.
⁊ leuia:nō simpl'r.ḡ nō hñt tātā grauitatē vel leuitatē ⁊.27.
sic̄ elemēta. ¶ Secūda suppositio.leuitas aeris nālr̄ 2. suppō
gescit i loco aeris:nec īde nata est moueri remouendo
aerē ab illo loco.p3.q2 ipsa ē ꝯueniēs ipsi aeri:⁊ per cō
sequēs moueẜ ad locū aeris:⁊ ibi gescit nec remoueẜ
ab illo loco.cōfirmaẜ.q2 illa resistit trahēti aerē ab illo
loco.ḡ ipsa ibi nata ē gescere. ¶ Tertia suppositio.īue 3. suppō
niẜ aliqua qualitas motiua mouēs altius ad locum ae
ris ⁊ nō nata ē getare suū corpus in spera aeris.p3 h̄
de leuitate exhalatōis sicce ascēdētis.illa.n.mouet per
sperā aeris:qd̄ nō eēt si ibi nata eēt gescē. Nec val3.si-
gs volēs euadē diceret ꝙ illa mouet ꝑ aerē existē i isi-
ma regiōe:q2 ille nō est naturalr̄ q̄lificatꝰ:imo est mi-
nus leuis q̄3 deberet eē si eēt in nāli dispōne:q2 l3 hoc
haberet apparētiā i aere inālr̄ q̄lificato vt forte i hye-
me:tñ forte i estate nō hr̄et apparētiā:q2 tē aer hr̄et le-
uitatē sibi ꝯueniētē aut maiorē:esto.n.ꝙ aer nō hr̄et le
uitatē sibi ꝯueniētē statim se reduceret ad suā nālem le
uitatem:q2 nihil est ꝓhibēs:sicut post diceẜ.
His premissis sit ꝓma ꝯ̄ marsilio hec.po- ꝓ.ꝯ̄
nēdū ē aliqd̄ elemēnī ignis ꝓᵐ
ꝓbaẜ.leuitas tāta quāta ē i exhalatiōe ascēdēte debe-
ret ꝯuenire alicui elemēto:⁊ nō ꝯuenit alteri q̄3 igni.ḡ
ponēdū est elētū ignis.ꝯñia tenet.⁊ añs.ꝓ ꝓma parte
patet.per ꝓmā suppositionem:⁊ pro secūda parte p3.
q2 si alteri cōueniret maxie hoc esset aeri:s3 hoc nō:q2
leuitas aeris nālr̄ gescit in loco aeris per suppōnes se

cūdā ⁊ hec leuitas nō. Itē hec leuitas est maior in vir
tute q̄ȝ leuitas aeris: q: mouet alti⁹ q̄ȝ leuitas aeris exi
stentis i nāli dispositione. per suppositionē tertiā. Con-
firmaſ. si hec leuitas nō esset ipsius aeris nec alterius
elemēti: imo eēt mixti. puta exhalatiōis ascēdētis. tūc
mixta eēnt magis leuia q̄ȝ elemēta exñtia i nāli dispo-
sitiōe. ꝯña tenet de se: ⁊ añs est ꝯ primā suppositionē.
2. ¶ Secūdo aliquod elemētū dȝ capi penes cōbinatio-
nē calidítatis ⁊ siccitatis: ergo est aliquod el'etū ignis.
ꝯñtia tenet. q: ħ nō est aliqḋ alioꝝ triū elemētoꝝ. an-
tecedēs pȝ. q: penes alias tres cōbinatiōes q̄litatū pri
maꝝ capiunſ elemēta: ⁊ nō est rō q̄re nō penes istā ca
3. peſ vnū el'etū. ¶ Tertio sūma calíditas dȝ alicui ele-
mento ꝯuenire: ⁊ nō ꝯuenit alteri q̄ȝ igni. ġ ⁊c̄. ꝯña tȝ.
maior pȝ. q: ita bñ dȝ illa q̄litas alicui elemēto ꝯueni-
re: sicut alie q̄litates ꝑme: ⁊ minor ꝓbaſ: q: si alicui al
teri cōueniret: maxime cōueniret aeri: ⁊ hoc nō: q: ad
experiētiā multa inueniunſ calidiora q̄ȝ sit aer: ēt i esta-
te existens: cum vehemētissime calidus sit.

ꝑ. suppō **Quantū** ad quartum articulum restat videre que ⁊ quot sunt elementa: ⁊ quātum
ad hoc sit hec prima suppositio: q̄ contrarietaſ que est
inter mixta habet originem a contrarietate elemento-
rum. hec est nota. q: qualitates mixtorum: specialiter
prime sequuntur qualitates elementorum: ⁊ omnes
sequuntur primas.

ꝑ. ꝯ **Hoc premisso** sit ꝑma ꝯ hec. nō ē nisi vnū elemētū. ista est hippocra-
tis i libro de elementis. ⁊ ꝓbaſ rōne sic. q: sequereſ q̄
nulla eēt ꝯtrarietas iter elemēta. ꝯñs est ꝯtra experiē-
tiā ⁊ premissā suppositionem. ⁊ ꝯña ꝓbaſ. q: si solū est
vnū elemētū: nulla est ꝯtrarietas iter elemēta: q: vnuȝ
i se nō hȝ ꝯtrarietatē. ergo nec iter mixta. per suppōnē.
2. ꝯ ⁊ sic nulla eēt cōtrarietas. ¶ Secūda cōclusio. nō sūt
solū duo elemēta vel solum tria. ꝓbaſ. q: numerus ele
mentoꝝ sumiſ penes cōbinationē ꝑmaꝝ q̄litatū pos-
sibiliū: ⁊ tales sūt plures q̄ȝ due vel tres. ġ ⁊c̄. ꝯñtia tȝ
maior pȝ. p ꝑdicta. in scđo articulo. mior patebit in se-
quētib⁹. ¶ Itē si solū essent duo: vnū eoꝝ q̄ñq̄ȝ eēt for
tius alio: ⁊ tūc corrūperet aliud in sui nām: ⁊ sic postea
nō maneret nisi vnū: qḋ est simpl'r icōueniēs. ¶ Silr
si solū eēnt tria duo eoꝝ hērent symbolū i q̄litate acti
ua. puta i calíditate vel frigiditate. ⁊ per ꝯñs illa corrū
perent tertiā: ⁊ sic nō manerēt nisi duo: qḋ est ꝯ p:edi
cta. ¶ Itē ponēdū est el'tum ignis: ⁊ preter illud tria
alia. ergo sunt plura trib⁹. ꝯñtia tenet. maior rōnis pȝ.
p tertiū articulū. ⁊ minor pȝ. q: ꝑter ignē apparēt aer
aqua ⁊ terra: q̄ sunt elemēta vt notū est. q: nō videnſ
eē magis mixta: cū sunt i sua nāli dispositiōe q̄ȝ ignis.
3. ꝯ ¶ Tertia ꝯclusio est. ponēda sunt q̄tuor elemēta. seqſ
ex dictis: q: sūt ponēda plura duob⁹ ⁊ plura trib⁹. ġ dȝ
q̄ ad min⁹ sint q̄tuor. ꝯñtia tenet. ⁊ añs pȝ. per ꝑcedē
tē ꝯclusionē. ¶ Ista ꝯclusio ꝯcordat cū experientijs:
experimur. n. i cōbustione ligni: q̄sī quattuor elemēta re
solui flāma loco ignis. fumū loco aeris. aquā existē lo-
co aq̄: ⁊ cineres loco terre remanētes. ¶ Itē tot sūt cō
binatiōes qualitatū possibiles. ¶ Itē tot sunt hūores
i corpore. ¶ Itē tot sūt cōplexiones animaliū. humo-
4. ꝯ. res āt ⁊ cōplexiōes seq videnſ nūeꝝ el'toꝝ. ¶ Quar
ta ꝯclusio. nō sūt ponēda plura elemēta q̄ȝ quattuor ad
itellectū ꝑdictū. ⁊ hoc capiēdo elemētū large. ꝓbatur.
nō sunt plures cōbinatiōes q̄litatū ꝑmaꝝ sub esse iten
so possibiles q̄ȝ q̄tuor. ġ nō sunt plura elemēta. ꝯñs tȝ.
p dicta in scđo articulo. ⁊ añs appȝ. q: nō sunt nisi cō-
binationes calíditatis ⁊ siccitatis: q̄ est ignis: calidita
tis ⁊ hūiditatis que ē aeris: ⁊ frididitatis ⁊ hūiditatis
que est aque: ⁊ frigiditatis ⁊ siccitatis: que ē terre. alie
. n. due. s. calíditatis ⁊ frigiditatis siccitatis ⁊ humidi-
tatis sub esse intenso non sunt possibiles: ȝ sunt possibi
les sub esse remisso: tñ penes illas sic nō dȝ capi aliqḋ
elementum: eo q̄ elementa debent sibi determinare
suas qualitates intensas. ¶ Secundo nō sunt plures
qualitates prime q̄ȝ quattuor. ergo. ꝯñtia tenet. q: qḋli
bet elementum dȝ sibi determinare vnam qualitatem
primaȝ: ⁊ ideo si essent plura el'ta: ⁊ plures essent qua
litates prime. añs pȝ. in prima qōne scđi.

Ad rōnes ꝑncipales dr̄ q̄ ħ nō queritur de elemētis stricte acceptis: de quo ad rō-nes.
illa rō arguit. auctoritates aūt phi. 5. me. ⁊ cōmentato- T. cō.
ris. 3. celi. itelligunſ ꝺ elemētis stricte acceptis. ¶ Ad 4.
scđȝ dr̄ q̄ plures sūt motus simplices in spē spālissima Cō. 31.
q̄ȝ elemēta: q: q̄tuor elemētis ꝯueniūt q̄tuor mot⁹ sim Ad. 2.
plices i spē spālissima: ⁊ ꝑter illos ē motus circl'aris ce ꝑ. c. 5.
li. Et ad phȝ solū tres motus simplices ponētē dr̄ q̄ ħ
itellexit distiguēdo mot⁹ simplices penes spēm subal-
ternā. s. penes a medio: penes qḋ sumaſ duo. s. ignis ⁊
aeris: penes ad mediū: penes qḋ silr duo sumūſ. s. ter-
re ⁊ aq̄: ⁊ penes circa mediū: ⁊ iō rō ñ ꝯcludit. ¶ Ad Ad. 3.
3ᵐ negeſ q̄ nō sūt nisi due dr̄ie elemētoꝝ loquendo de 4. c. ꝑ
differētijs ꝯstituētib⁹ spēs spālissimas. ¶ Ad cōmēta ⁊. 2.
torē. 3. celi. dr̄ q̄ ille dr̄ie ġue ⁊ leue sunt accidentales.
igiſ dr̄ q̄ nō sūt spālissime: imo graue diuidiſ in aquā
⁊ terrā: ⁊ silr leue: ⁊ iō nō ē ad ꝓpositū. ¶ Ad 4ᵐ ne ad. 4.
geſ q̄ aq̄ nō sit el'tuȝ. Et ad ꝓbationē dr̄ q̄ el'tū qñ est
i nāli dispōne tūc dȝ eē puꝝ. mō aqua maris est ināl'r
disposita ꝓpter siccitates terrestres mari admixtas: ⁊
iō extra ⁊ ꝑter nām aque est q̄ mare est salsum. ¶ Ad Ad. 5.
q̄ntū negeſ q̄ nō sit aliqḋ elemētū ignis. Ad ꝓbatōes
dr̄ q̄ ignis qñ ē i nāli dispositione nō est lucidus: imo
ē magis diaphanus q̄ȝ aer: ȝ q̄ ignis apḋ nos exñs ē
lucidus. ħ est. q: illud est mixtū q̄litatiue: ⁊ q̄dā dicunt
q̄ ē flāma ⁊ nō vere spēi ignis: imo ꝯȝ v̄itatē illud qḋ
volat ascēdēdo a candela apparēs eē flāmā est verius Ad. 2.
ignis q̄ȝ ipsamet flāma cādele. ¶ Ad scđaȝ ꝓbatōem
dicūt aliq q̄ salamādre viuūt in igne. Aliter dr̄ q̄ non
oȝ oīa el'ta decorari animalib⁹: imo hoc solū cōuenit
elemētis existib⁹ ꝓpe terrā aut terre: q: oīa aīalia nu-
triūſ a terra: ⁊ iō q: ignis nimis pl⁹ distat a terra: ⁊ q:
est nimis actiuus natura sibi nulla aīalia attribuit nec
ex ħ est iperfectus: q: silr argueret celū eē iperfectuȝ. Ad. 3.
¶ Ad tertiū dr̄ q̄ qḋlibet pedale ignis in sua spera est
corruptibile. Ad iprobationē diciſ q̄ i qḋlibet pedale
ignis celū q̄ñq̄ȝ ifluet ifluētiā grauefactiuā ⁊ mouētē
deorsū: ⁊ tūc illud descēdet in aerē quousq̄ȝ corrūpiſ. Ad ꝑ.

Ad rōnes arguētes q̄ sūt plra. ¶ Ad ꝑmaȝ dr̄ q̄ nō sūt nisi q̄tuor cōbinatio
nes q̄litatū ꝑmaꝝ possibiles sub eē itēso seu ꝑfecto: vt Ad. 2.
deīn ē. ⁊ solū penes illas nūerus el'toꝝ sumiſ. ¶ Ad
scđm dr̄ q̄ celū nō est elementū nisi similitudinarie ⁊
iproprie: q: ex eo nullū cōponiſ corpus: ⁊ iō de hoc nō
est cōsideratio ad p̄ñs ꝓut dictum fuit i ꝑmo articulo.
Aliter possȝ dici q̄ celū ē el'tū mūdi: sed ēt ꝺ hoc hic Ad. 3.
nō agiſ: ȝ solū de elemētis mixtoꝝ. ¶ Ad tertium ne
geſ q̄ tot sunt el'ta quot mixta saltē in spē. Ad ꝓba-
tionē dr̄ q̄ lȝ el'ta dicerenſ p relationē ad mixta: tñ
nō oȝ q̄ ꝓportiōabil'r multiplicentur: sicut mixta: licet
enī genus dicaſ p relationē ad spēm: tñ nō oȝ q̄ ꝓpor
tiōabil'r multiplicenſ: sicut spēs ꝓut notum est. ¶ Ad ad. 4.
quartū pōt dici q̄ substantial'r in spē nō est nisi vnum
elemētū terre. Ad phm dr̄ q̄ voluit dicere q̄ diuerse
sūt spēs accidētales terrarū: q: q̄dā sunt argilose. q̄dā
sabulose: ⁊ sic ꝺ alijs. vl' q̄ voluit q̄ plures sūt spēs ter
rarum

rarum mixtorum.i.terreorum:que vocantur terra pro
Ad.5. pter similitudinem similiter totaliter dicatur de igne.
¶ Ad quintum negetur q tot sunt elemēta quot sunt pla
nete. Ad probationem dr̄ q lz qlibet planeta sit de na
tura alicuius elementi non sequitur q sint tot elemen-
ta quot sunt planete:quia plures bene sunt de natura
eiusdem elementi: et ideo ratio non concludit.
¶ Ratio post oppositū est pro dictis in duobus vltimis
conclusionibus quarti articuli.

¶ Eodez textu vbi supra. Q.ō. .iiij.

1. QUerit q̄rto. Utrum caliditas aeris et
ignis sint eiusdem spēi spālissi
me eēntiales. ¶ Et arguit p̄. q nō. q: humi-
ditas aeris et hūiditas aque dr̄nt spē spālis-
sima. ergo etiam caliditates elementorum debent dif-
ferre spē. ɔn̄a tenet. q: sic se hz vna qualitas symbola:
ita vr̄ q sit de aliis qualitatib' symbolis. añs probat.
q: hūiditas aque est extictiua ignis: et hūiditas aeris
nō est extictiua ignis: imo est nutritiua eius. ḡ ille hūi-
T.c.2. ditates dr̄nt spē. ɔn̄a tenet. q: potētiaꝝ eiusdē spēi non
et.15. sunt ɔtrarīj actus: sz idē. 9. metaph. añs ꝑ p̄ma pte pz.
p experiētiā: q: aq̄ vehemēter calida corrūpit ignez si
sup ipsuz fundat: sz tñ hoc nō facit per frigiditatez: sed
p humiditatē: q: aqua illa est calida. Item si hoc facit
ꝑpter frigiditatē tunc ignis in hyeme frigidissima non
deberet durare i aere. ɔn̄s est cōtra experiētiā de can-
delis ardente. et ɔn̄a tenet. q: aer est tunc ita vehemen-
ter fridus q ɔgelat aquā: vt vr̄. et per ɔn̄s: si frigiditas
est cā corruptionis ignis: maxime deberet corrumpere
ignē. ¶ Secūda ps pz. q: cū humiditas olei sit aerea
ipsa statim ɔuertit in ignē: et nutrit ipz. ¶ Itē si humi-
ditas aeris eēt eiusdē spēi cū humiditate aque: tūc ipsa
T.cō. posset cōtinere mixta: sicut hūiditas ipsius aque: cuius
49. oppositū dicit p̄hs scḋo h'. ¶ Secūdo siccitas terre et
2. siccitas ignis dr̄nt spē. ergo et caliditas elemētoꝝ. ɔn̄a
tz: vt prius. et añs declarat. q: siccitas terre ɔterminat
sibi itēsaz friditatē et dēsitatē. siccitas aūt ignis sūmam
3. raritatē et caliditatē: mō hoc nō esset nisi spē differrēt
spē. ¶ Tertio si sic. seq̄t q caliditas aeris eēt remissa
ɔn̄a bona. et ɔn̄s est falsum. igit nō sunt eiusdez spēi: et
ɔn̄a tenet. et añs pz. pro p̄ma pte: per experiētiā: q: aer
nō sentit ita calidus sicut ignis: ideo si caliditates sunt
eiusdē spēi: oz q aer sit remissior. al's eque itense calefa
cerent. igit et c̄. falsitas ɔn̄tia. pz p̄. q: tūc aer in nāli dis-
positiōe determinaret sibi aliquos gradus frigiditatis
remittētes suā caliditatē: cū remissio fiat per admixtio
nē graduū q̄litatis opposite: vt supponit ad p̄ns: et sic
aer nō est simplex elemētū: imo est mixtū qualitatiue:
sicut mixta. ¶ Secundo sequeret q aer in nāli dispōne
determinaret sibi tres q̄litates p̄mas. s. humiditatē cali
ditatē et friditatē remittentē eius caliditatē. ɔn̄s est ɔ
T.cō. p̄hm i l'ra. ¶ Tertio seq̄tur q ignis approximat' aeri
16. subiecto faceret eū sūme calidū. ɔn̄s ē cōtra experiētiā
et ɔn̄a tenet. q: aer respectu caliditatis ignis nullā ha
beret resistētiā. ergo nō est ibi cā successionis. ḡ subito
4. fieret calidus sūme. ¶ Quarto caliditas ignis ɔtraria
tur hūiditati aeris et non caliditas aeris. igit et c̄. ɔn̄tia
tenet: et añs pro scḋa pte est notū de se. p p̄ma pte. pba
tur. q: cū aer generat ex igne caliditas ignis corrūpit:
q: alias aer gn̄aret sub tāta caliditate q̄nta fuit ignis:
qḋ nō videt verꝫ: eo q ignis nō possz aerē sub caliditate
corrūpere: q: aer cū q̄libz caliditate possz manere: qḋ
videt falsū. Sed cōfirmat sic. si caliditas ignis nō cor-
rūperet i tali trāsmutatiōe accidēs migraret de subie-
cto i subiectū. et hoc est falsuz. et tenet ɔn̄a. q: caliditas
p̄mit' est in igne: et post in aere: et tunc sic: caliditas cor
rūpit nō a caliditate aeris: cū sibi nō sit ɔ̄ria. ḡ corrum
pit ab humiditate aeris. igit caliditas ignis cōtraria-
tur hūiditati aeris: qḋ fuit ꝑbādum. ¶ Quinto in ge- 5.
neratiōe aq̄ ex aere tātā calitatē corrūpit gn̄ans aquā
quātā friditatē itroducit. sed certū est. q itroducit sum
mā frigiditatē. igr̄ et corrūpit sūmā caliditatē. igit aer
fuit sūme calidus: qḋ nō eēt si eius caliditas fuissz eius
dē spēi cū caliditate ignis. igit. ɔn̄tia tenet et añs. p pri
ma pte pz. q: sic scḋz opinionē cōem fit i q̄litatib' p̄mis
itēsio et remissio ꝑportionabil'r: q sicut i vna itenditur
i alia remittit: et pro scḋa pte. pz. q: aqua i nāli disposi-
tiōe est sūme frigida. igit aqua itroducit sūmā frigidi- 6.
tatē. ¶ Sexto cōmētator dic̄ scḋo celi. q diuersa cor- Cō. 42.
pora celestia sz diuersa lumia generāt q̄litates ꝑprias
vnicuiqz elemētoꝝ. ḡ videt velle q aliq̄ caliditas est
ꝑpa vni elemēto et alia alteri: qḋ nō esset nisi calitates
elemētoꝝ dr̄nt spē. ¶ Septimo leuitas aeris et ignis 7.
dr̄nt spē. ḡ caliditates. ɔn̄tia tz. p ɔuenienti silitudine:
q: sic se hz leuitas ad leuitatē: ita se hz caliditas ad ca
liditatē. Secūdo. q: ꝑprij effect' istaꝝ caliditatū viden
tur eē leuitates: mō si effect' de p se et imediate aliqb'
causis ɔuenientes dr̄nt spē: certū ē et q iste cause dr̄nt Cō.28.
spē. añs ē cōmētatoris. 4. celi. vbi dic̄. q leuitas aeris
nō est media iter leuitatē ignis et grauitatē terre: sicut
color medi' iter extremos: imo est total'r eque simplex 8.
sicut leuitas ignis. ¶ Octauo nō oēs caliditates mix-
toꝝ sūt eiusdē spēi. ḡ nec oēs caliditates elemtoꝝ. ɔse
quētia tenet. q: caliditates mixtoꝝ sūt similes in ṽtu-
te: et etiā in calitate cū caliditatib' elementoꝝ: et iō tot
debēt eē spēs p̄maꝝ qualitatū in elemētis quot in mi-
xtis. añs ꝑbat. p̄mo. q: effect' caloris nālis aīalis ē nu
trire: et augmētare: qḋ nō ɔuenit calori ignis. Itē calor
nālis vni' aīal' figurat nāl'r sz figurā illi' aīal': vt hois
sz figurā hois. alteri' āt aīalis vt asini al'r figurat ꝑut
expimur. ¶ 2° pz idē. q: calō viui et mortui dr̄nt spē. igi
tur et c̄. ɔn̄s tz. q: illi sūt calores mixtoꝝ. añs pz. q: calor
viui p̄seruat a putrefactiōe: calor ṽo mortui dispōit ad
putrefactionē. vn̄ q̄nto cadauer fit magis calz: tāto citi'
putrefit: ꝑpter qḋ i estate citius putrefiūt carnes q̄ in
hyeme. ¶ Tertio pz idem. q: calor febrilis et nāl' dr̄nt
spē. igit caliditates mixtoꝝ dr̄nt spē. ɔn̄a tz. et añs pz.
q: calor nālis et inālis dr̄nt spē: sz febrilis calor ē inālis
vt dicūt medici: et nālis nō ē inālis. igr̄ et c̄. ɔn̄a tz. ma-
ior nota est. q: ināle et nāle sūt ɔdictorie opposita. ḡ vi
dent differre. et per ɔn̄s differūt spē. mior nota est per
medicos. Cōfirmat sic. illi colores differunt spē q hn̄t
diuersos effectus ꝑpos in spē: sz sic est de calorib' nāli
et febrili. ḡ. maior pz. auēte añ allegata. act' notificant
potētias. scḋo ḋ aīa. et mior pz. q: calor febril' quātūcū T.c.33.
q remissus semp ē pūgitiuus: calor āt nālis q̄tūcūqz
itensus vel ab estu: vl' labore: vel motu non pungit: si-
cut experiētia docet. ¶ Quarto pz idez. q: calor nālis
et apostematū differūt spē. igit. ɔn̄tia tz. et añs pz. q: ca
lor nālis nullo mō denigrat. vt patet in sano vel in filī.
calor āt apostematū denigrat. vt pz in apostematibus 9.
maturātib'. igit et c̄. ¶ Nono ad p̄ncipale. diuersorum
i spē debēt eē diuerse q̄litates ꝑpe in spē: sz aer et ignis
sunt diuersa i spē: igit. maior nota. q: ꝑprietates conse
quuntur ipsam rem. minor pz de se.

In oppositum arguitur. quia si differrēt
spē tunc essent octo qua- T.cō. 6
litates prime: ɔn̄s est contra p̄hm. scḋo huius. et pro- et.8.
batur ɔn̄tia. quia essent due prime qualitates in spē et
proportionabiliter essent due ex parte cuiuslibet alia-
rum trium qualitatum symbolicarum. ergo essent octo

In ista qöne erüt tres articuli. In pmo vi
debüt qdä notabilia cü nar-
ratione eiusdem opionis probabilis in hac qöne. Se-
cundo videbitur opinio illius contraria: que mihi ma
gis videt vera. In 3° videbitur quomodo opinio pma
soluit motiua sibi contraria opinionis secunde cum q-
buſdam rationibus ſpecialibus confirmantibus opio-
p. nōn^m nem ſecundam.

Quantū ad p^m articulū pmo nota q gdaʒ po-
nūt in elris eſſe qſdā qlitates virtua
les diſtictas ab actualib^9 ↄ formis ſubalib^9 eltor: ſʒ qꝛ
2. nōn^m de his qret i ſequenti qöne: iō nūc ſoluʒ de actualibus
ppono. Scdo nō. q pportiōabilr: ſicut dicet de ca-
liditatib^9 ignis ↄ aeris: ita dʒ dici de friditatib^9 terre ↄ
aq: ↄ de ceteris qlitatib^9 pmis ſymbolis elemētor: qꝛ
3. nōn^m ſiles ſūt rōnes de vna: ſicut ō alia. Tertio nota. q
qdaʒ opio pbabilis ponit q caliditates aeris ↄ ignis
actuales differūt ſpē: ↄ hʒ p ſe rōes aū op^m: ↄ ſi q̄ alie
ſūt tales: ↄ ideo rōnes illas nō reſumo. Secūdo dicūt
q aer hʒ caliditatē ſūmam: ſicut ignis. 3° dicunt q ad
corruptionē ab igne vni^9 gradus caliditatis aeris itro-
ducit vnus gradus caliditatis ignis: ↄ eꝫ. 4° dicūt q
ille calitates nō ſunt ſil' in ſimplici ſub eē itenſo: ſed in
4. nō^m mixto ↄ ſub eē remiſſo. 4° eſt nōn^m q res eēntialr
eiuſdē ſpēi ſpāliſſime dr̄nt q ſoluʒ nuō dr̄nt: ↄ ſic ſe hn̄t
q oēs pp̄e opōnes vni^9 eaꝝ ſt eēntialr ſiles alteri^9 eo
rū opōnib^9: ↄ ſi dr̄nt: ſolū dr̄nt ſʒ magi ↄ min^9: ↄ ēt ſt q
nata ſt eūdē ↄceptū ſpāliſſimū ↄ eēntialē ſ'ala gn̄are.

p. 2 Quantū ad ſcōʒ articulū ſit ↄ rn̄ſalis hec. cali-
ditates actuales aeris ↄ ignis ſt eiuſ
T. c. 17. dē ſpēi ſpāliſſime eſſentialr. pbat p̄ ſic. qꝛ niſi ſic ſit vni
T. cō. x. eēnt pl'a ↄria in ſpē. aūs ē ↄ phm. io. metaph. ↄ p̄ celi.
T. cō. x. vbi vult q tm̄ vnū vni ſit ↄriū: ↄ pbat per hoc pmo ce
li. q motui circulari celi nihil ē ↄriū. Et probatur ↄn̄a.
qꝛ caliditas ignis corrūpit friditatē aque: igr̄ ↄtrariat
ei: cū ois corruptio ſit a ſuo ↄrio. Item caliditas aeris
ſimilr corrūpit eādē: igit ēt ↄtrariat illi: ſi ergo ille ca-
liditates ſunt diuerſaꝝ ſpēꝝ: duo i ſpē. ſ. que dicta ſunt
2. ↄtrant eidem friditati aque: qō fuit pbādum. Se-
cūdo ſic. caliditas ignis calefacit caliditatē aeris. igit
eſt eiuſdē ſpēi cū ea ↄn̄a tenet: qꝛ caliditas nō generat
niſi caliditatē ſibi ſimilē i ſpē. ergo ſi itendit calidita-
tem aeris: illa erit ei ſimilis i ſpē. aūs eſt manifeſtū per
experiētiā. Cōfirmatur. ſiccitas terre ↄ ignis ſt eiuſdē
ſpēi. igit ſic eſt in alijs qualitatib^9 ſymbolis. ↄn̄tia tʒ a
ſimili. aūs pʒ. qꝛ ſiccitas ignis reducit terrā hūidā ad
3. ſui nālē ſiccitatem: vt experimur. Tertio niſi eſſent
T. c. 25. eiuſdē ſpēi ſegtur q i habentib^9 ſymbolū nō eſſet faci-
lior trāſitus. ↄn̄s ē cōtra phm. ſcōo hui^9. ↄ tenet ↄn̄tia.
qꝛ ſicut i nō habētib^9 ſymbolū oʒ duo corrūpere: ↄ duo
gn̄are: ſic etiaʒ oportebit ſi debeat ignis ex aere gn̄ari.
oportebit. n. caliditatē ↄ hūiditatē aeris corrūpe: ↄ cali
ditatē ↄ ſiccitatē ignis gn̄are. Cōfirmat. qꝛ ſi dr̄nt ſpē:
i habētibus ſymbolū oʒ eſſe difficiliorēʒ trāſitum. ↄn̄s
eſt icōueniens. tenet ↄn̄tia. qꝛ oportebit duas qualita-
tes corrūpe ↄ duas gn̄are: vt iaʒ dictū eſt. ↄ ſolū p vni
cū agens. puta in generatione ignis ex aere per ſolam
actionē ſiccitatꝭ: eo q caliditas nō agit: cū ſi ↄriet cali-
ditati aeris. nō difficilius vnuʒ agens duo corrūperet
4. q̄ʒ duo agētia: ſic ſit i nō habētib^9 ſymbolū. Quar-
to. ois albedo eſt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime eēntialis cū q̄li
bet albedine. igit ↄ ois caliditas cū oi caliditate. ↄn̄tia
tʒ: qꝛ non eſt maior rō de albedine q̄ʒ de caliditatibus.
ↄn̄s cōiter cōceditur: qꝛ nō appet cauſa pp̄ter quā due
5. albedies ſpē eſſentiali differūt. Quinto ſi nō eſſent
eiuſdem ſpēi: ſegtur q eſſent octo humores in corpore
aialis: ↄ ſilr eſſent plures q̄ʒ quattuor cōplexiōes. ↄn̄s
ē cōtra auctores medicine. ↄ ↄn̄a tenet: qꝛ due cōple-
xiones eſſent nūc ex pte domini caliditatis ignis. pu-
ta. qꝛ vel dominat cū ſicco vl' cū humido: ↄ duo humo
res erūt ex pte caliditatꝭ aeris: ↄ due cōplexiōes: ↄ ſic
de ceteris: ↄ ſic eſſent octo cōplexiōes ↄ octo hūores. 6.
Sexto. illa ſūt ſimilia in ſpē: quoꝝ effectus imedia-
ti ſūt eiuſdē ſpēi: ſʒ ſic eſt de caliditatib^9 aeris ↄ ignis.
igit ↄ c̄. maior nota eſt. qꝛ potētie ↄ ſpēs diſtinguuntur
p effectus tāq̄ʒ a poſteriori. mior pʒ. qꝛ ſiles i ſpē ſunt
caliditates q̄s caliditas aeris itroducit i manū meam: 7.
ↄ caliditas ignis in aliā manū itroducit. Septio. ſi
cut ſe hn̄t raritates ignis ↄ aeris ↄ diaphanitas earū-
dē: ita ſe hn̄t cal'itates coꝝ: ſʒ diaphanitates ↄ rarita-
tes ſūt eiuſdē ſpēi. igit ↄ calitates. maior nota eſt cōue
niēti ſimilitudie. mior ō diaphanitatibus pʒ per phm
ſcōo de aia. vbi vult q aer ↄ aqua ſunt diaphana inq̄ T. cō.
tum i eis eſt quedā cōis nā: que eſt i celo. in cap. de vi- 68.
ſibili ↄ viſu. ſed quo ad raritates videt patere per hoc
q raritas nō eſt niſi paucitas māe ſub multa extēſiōe.
ↄ ſic videt q raritas nō ſit niſi mā. igit cum māe ignis
ↄ aeris ſint eiuſdē ſpēi: videt ēt q raritas eiuſdeʒ ſpēi 8.
debeat eē. Octauo ſic. caliditas aeris erit caliditas
ignis. igit caliditas aeris ↄ ignis ſūt eiuſdē ſpēi. ↄn̄tia
tenet: qꝛ erunt eedem caliditates numero. antecedens
arguitur: qꝛ quando ex aere fit ignis vel caliditas: que
fuit in aere manet in igne: ↄ ſic habetur propoſitū: vel
corrumpitur: ↄ hoc non: qꝛ ſiccitas ignis non cōtraria
tur caliditati aeris: igitur manet. He ſunt rationes: qui
bus illa concluſio cōmuniter probatur.

Quantū ad tertiū articulum reſtat videre quo
modo opinio prima ad has rōnes re Ad p.
ſpondet. Ad pmam ergo dicit q bene vni plura ſūt x. met.
cōtraria i ſpecie ſpāliſſima: ſed phs voluit q tāmʒ vni 17.
vnum eſt cōtrariū i ſpē ſubalterna. ſ. q caliditas ſolum p. c. x.
friditati cōtrariatur: ↄ. q caliditas non cōtrariat cali-
ditati ↄ friditati ↄ ecōuerſo: friditas ſolum cal'itati cō-
trariatur: ſed nō eſt icōueniens q tam cal'itas q̄ʒ frigi
ditas diuidant i plures ſpēs ſpāliſſimas: quarum que
libet friditas cuilibet caliditati eſt cōtraria ↄ inenitur
ſil'e de leuitatibus: leuitates eni aeris ↄ ignis: differūt Cō. 26
ſpē ſpāliſſima ↄ eſſentiali. Cōmentator 4° celi. ſed que Ad. 2.
libet earum ↄtrariatur grauitati terre vel aque. Ad
ſecundū negetur q caliditas ignis itendat caliditateʒ
aeris: imo dr̄ q ſiccitas agit i aerem humiditatem ae-
ris corrumpendo: ↄ proportionabiliter remittit calidi
tatem eiuſdem aeris per modum ſequele: ↄ ad genera
tionem ſiccitatis i aerem generat per modū ſequele ca
liditas ignea: pp̄ter quā ad ſenſum videt q itendatur
caliditas aeris: nō tn̄ itendit. Ad cōfirmationeʒ ne
getur q ſiccitas terre ↄ ignis ſunt eiuſdeʒ ſpēi. Ad
probationem dr̄ q ſiccitas quam itroducit ignis terre
humide eā calefaciendo eſt violenta terre ↄ eſt ignea
ſequens caliditatē ignis: ſed ceſſante calefactiōe ignis
terra corrūpit caliditatē itroductā: ↄ per modū ſeque-
le itroducit ſiccitatē ſibi cōuenientē: ↄ corrūpit ſiccita
tem ſibi diſcōuenientē. Ad tertiū dr̄ q phs. d. in ha Ad. 3.
bētibus ſymbolū eſſe tranſitum faciliorem: nihil plus 2. ge. 25
voluit niſi q ille tranſitus fieret cum minori cōtrarie-
tate: quādo eni ignis generatur ex aere: ſolū fit gene-
ratio mediāte vna cōtrarietate. ſ. ſiccitatis ↄ humidita
tis: ſed quādo ignis generatur ex aqua fit tranſitus p
duas cōtrarietates: vt notū eſt. ↄ per hoc patet q ↄn̄s
pma nō valet. nā lʒ ille trāſitus fiat per eque multoruʒ
corruptionē: ↄ etiā per aque multoꝝ generationem: tn̄
fit cū miori cōtrarietate. caliditas eni aeris non corrū-
pitur

pitur per caliditatē ignis:sed per modū sequele:ad cor
ruptionē hūiditatis aeris simplr̄ gn̄at caliditas ignis
in māz aeris nō a caliditate:sed p modū sequele:ad in
troductionē siccitatis. Per idē soluta est ɔfirmatio:ne-
gat enī q̄ ceteris paribus difficilior eēt trāsitus. Et ad
ꝓbationē dr̄:qd̄ lz difficilius sit vnū corrūpere duo q̄z
duo corrūpere duo. dico q̄ verū est qn̄ vtrumq̄z resistit
agenti:tn̄ qn̄ vnū corrūpit p modū sequele ad alterū:
tūc nō oz q̄ illud qd̄ p modū corrūpit non resistit de p
se suo corrūpēti. Uel alr̄ dicit ꝛ melius q̄ simplr̄ non
est facilior:sed est facilior ad intellectuz ph̄i:qr est sine
ad 4m tāta actione ɔrietatuz. ¶ Ad quartū ɔcedo q̄ oēs al-
bedines sunt eiusdē spēi specialissime:qd̄ tn̄ est dubiuz
ꝛ negat ɔñtia:quare sic erit de oībus caliditatibus:qr
ɔrietas albedinū est ɔrietas spērū spālissimarū: ꝛ ɔrie
tas caliditatū est ɔtrarietas spērū subalternaruz: sicut
ad 5m dictū est ante de leuitatibus: ꝛ sic non esset sile. ¶ Ad
quintū posset dici vno modo q̄ nō est incōueniens po-
nere plures cōplexiōes quā quattuor in spē spālissima:
silr̄ nec plures humores:sed medici solū ponētes quat
tuor nō loquunt de spē specialissima:sz de spē subalter-
na:nō enī curāt descendere ad specialissimā:eo q̄ non
est magna dr̄ia in mixtis caliditatis aeree ꝛ ignee: ꝛ
sic de aliq̄s: ꝛ ꝓbabilitas dicti pz:qr medici dicūt q̄ ali
quod est humidū humiditate aerea: ꝛ aliqd̄ est hūidū
humiditate aquea. Aliter posset dici q̄ ɔñia non valet:
qr cōplones denoiant ab excessu aliquarū q̄litatū sym
bolarū:silr̄ ꝛ humores:vñ qn̄q̄z dr̄iant in mixto calidi
tates ꝛ siccitates q̄lescūq̄z sint ille caliditates ꝛ q̄les-
cūq̄z sint ille siccitates dr̄ cōplo colerica.ɔsilr̄ dicat de
aliq̄s. vñ in numerādo complexiōes vel humores oēs
gradus caliditatis siue ignee siue aeree cōputant pro
ad 6m vna q̄litate ꝛ vna pte cōplonis: ꝛ iō in toto nō sunt ni
si q̄tuor. ¶ Ad sextū negat q̄ effectus caliditas ignis
ꝛ caliditatis aeris sunt eiusdē spēi spālissime. Et ad ꝓ-
bationē dr̄ q̄ caliditas quaz aer introducit est aerea: ꝛ
ad 7m quaz ignis itroducit est ignea: ꝛ lz quo ad sensuz appa
rent eiusdē speciei:tn̄ realr̄ sunt diuersarū spēꝝ. ¶ Ad
septimū dr̄ q̄ nō est sile de raritate ꝛ diaphanitate sic
de caliditate:qr ille nō faciunt sic effectus dissimiles:si
cut faciūt caliditates:dicunt ipsi q̄ añ oppositū fuit ꝓ
batum spāliter. pz. q̄ nō sit sile si raritas sit mā:qr tunc
raritas ꝛ densitas nō differrent spē:qr ambe eēnt ma-
ad 8m terie. absurdū autē esset dicere q̄ caliditates ꝛ frigidi-
tates essent eiusdē spēi spālissime. ¶ Ad vltimū dr̄ q̄
caliditas aeris corrumpit in generatiōe ignis ex aere:
nō a cōtrario:sed per modū sequele ad corruptionē hu
miditatis:vt ante iam dictū est. De sunt solutiones ista
rum. ¶ Ad rōnes ꝓbantes pncipalē conclusionē:licz
eis nō cōtentor: ꝛ ideo nunc reuertor ad illaz ɔnez ali-
ter ꝓbando sic. nisi caliditates ignis ꝛ aeris eēnt eius-
dem spēi spālissime:sequit q̄ ex duobus elemētis non
t.c.25. habentibus symbolū nō posset generari tertiū:ɔñs est
cōtra ph̄m in hoc scd̄o caplo. 4. ꝛ ɔñtia probat sic: qr
si ex igne ꝛ aqua debeat generari aer opz q̄ hoc sit fm
ph̄m:qr caliditas ignis superat frigiditatē aque. ꝛ ecō
uerso humiditas aque siccitatez ignis. vel ergo manet
caliditas ignis in aere:vel nō. si manet tunc eadē cali-
ditas numero est prius in igne ꝛ post in aere. ergo etiā
eadē in spē. si nō manet:querit a quo corrūpat. nō a fri
giditate:vt notū est:qr illa caliditas superat:nec ab hu
miditate:qr tunc ꝓportionabiliter remitteret caliditas
ignis:sicut eius siccitas: ꝛ p cōsequens ipsa non posset
supare frigiditatē aque:qd̄ est ɔtra positū. Et hoc ma-
gis apparet de humiditate que si manet in aere habet
ꝓpositū. si nō manet querit a quo corrumpit:nō enim

a siccitate ignis:qr illā superat ipsa humiditas. nec a ca
liditate eius:qr tūc ꝓportionabilr̄ remitteret humi
ditas aque:sicut frigiditas eius: ꝛ p ɔñs ipa nullo mo
do posset superare siccitatē ignis:imo ignis tantū obti
neret super humiditatē aque:sicut super eius frigidita
tem saltem p modū sequele:ad corruptionem aque sui
subiecti:qr solū inheret mãe pme:vt dictū est in primo
huius. ¶ Cōfirmat hec rō. ignis sic agēdo vel itrodu q.7m.
cit in mām aeris caliditatē sue caliditati silez in specie
spālissima. ꝛ si sic. cū ergo sit discōueniēs aeri nunquā
per talē actionē generabit aer. vel introducit caliditatē
aereā. ꝛ hoc nō:qr illa nō est sibi silis in spē vel in vtu-
te. mō agens naturale de per se nō agit nisi pp assimula
re passuz. Itē si illā generaret tunc itenderet caliditatē
aeris ꝛ generaret. ꝛ per ɔsequēs est eiusdē spēi cū illa.
¶ Scd̄o frigiditates aque ꝛ terre sunt eiusdem speciei. 2m
igit ꝛ caliditates ignis ꝛ aeris. ɔñtia tenet de se. ꝛ añs
ꝓbat:qr nisi sic:terra nō posset generare aquā ex aere
qd̄ est expresse ɔtra ph̄m. pmo meteoroꝝ. fm cōem di
uisionez de generatione fontiū: ꝛ ɔña tenet:qr frigidi-
tas terre agens in aerē nō generat nisi frigiditatē sibi
silez in spē spālissima. mō qr fm aduersariū illa est dis-
cōueniēs aque nūquā sic frigefaciēdo aerez generabit
aquā:igit nūquā terra posset gn̄are aquā ex aere: qd̄
fuit ꝓbandū. ¶ Tertio. de qualitatibus sensibilib⁹ ni-
bil meli⁹ iudicat q̄z sensus:sed sensus non ponit dr̄iam 3m
maiorem iter duas qualitates vnā aeris ꝛ aliā ignis:
q̄z iter duas caliditates ignis vel duoꝝ igniuz ceteris
parib⁹:igit itasiles sunt due caliditates aeris ꝛ ignis:
sic duoꝝ igniū. ergo sunt eiusdē spēi spālissime. maior
nota est de se:qr de rebus sensibilibus nō hr̄ certior co
gnitio q̄z illa que habet per sensum. minor pz. per expe
rientiā. Cōfirmatur. nō est dōm ɔtra illud qd̄ sensui ap
paret nisi ꝓpter rōnē efficacē cōuincentē. modo nulla
ratio ɔuincit has caliditates differre spē. ergo non est
dōm:cū sensui hoc nō appareat. maior est ph̄i. 8. physi.
dicēs q̄ querere rationē vbi sensus experimentū pre- T.c.26.
bet est debilitas intellectus minor patebit in soluendo
rationes in cōtrariū. ¶ Quarto:sequitur q̄ caliditas 4m
ignis ꝛ aeris essent ita vere cōtraria:sicut albedo ꝛ ni
gredo:ɔñs est incōueniens:qr sic vni plura essent ɔtra
ria adhuc in specie subalterna. s. caliditati ignis calidi-
tas aeris ꝛ friditas:siue sit t're siue sit aq̄:qd̄ est ɔ ph̄z.
pmo celi. ꝛ. x. metaph̄. ꝛ est cōtra illos. qui dicunt q̄ ca T.cō.x.
liditates ille non sunt ꝓprie cōtraria. ꝛ ɔsequentia pro T.c.17.
batur:qr albedo ꝛ nigredo solum cōtraria dicuntur:eo
q̄ sub esse vtriusq̄z itenso nequeunt simul in eodem sub
iecto stare: ꝛ ad corruptionem gradus albedinis gene
ratur gradus nigredinis ꝛ econuerso:in mixtis modo
sic est de his caliditatibus q̄ sub esse intenso non pos-
sunt simul stare: ꝛ ad corruptionem vnius gradus ca-
liditatis aeris generatur per modū sequele vnius gra-
dus caliditatis ignis:sicut isti met ponunt in generatio
ne ignis ex aere. ¶ His rōnibus contentus credo hāc
opinionē veriorem: ꝛ simplr̄ de mēte ph̄i fuisse:qr ph̄s
expresse. cap. 4° huius secundi dicit: q̄ in hn̄tibus sym T.c.25.
bolū fit trāsitus per vnius solius qualitatis corruptio-
nem: ꝛ sic dicit eandem qualitatē symbolā numero eē
successiue duoꝝ elementoꝝ. ergo etiā eadē in specie.

Ad rōnes q̄bus aliq̄ suā opionem nitunt pro
bare. Ad pmā dicit q̄ humidita- Ad rō.
tes aeris ꝛ aq̄ nō differūt spē. Scd̄o. dr̄ q̄ aqua calida
ꝓiecta super ignem nō extinguit ignē rōne frigiditatis
pz:qr est actu calida. Tertio dicit q̄ nō extinguit eum
pncipaliter rōne humiditatis. pz. qr tunc nō extingueret
aqua ita cito:qr hūiditas est valde lēte actiōis. Quar-

to dr̃ ꝙ extinguit eũ per viã suffocationis:sic.s.q: ignis
resoluit a lignis vel ab alia mã ignibili cõtinue quedã
fumũ subtilē:p cuius ɔtinuationē ɔtinuat ignis.modo
aq̃ igni superfusa claudit sua grossitie poros ⁊ illos fu
mos ɔstringit in loco ita puo ꝙ sub tãta dẽsitate nõ p̃t
manere ignis:imo sic extinguit in fornace clauso hore
fornacis sufficiẽter:imo idẽ faceret oleũ in magna co-
pia supfusuz igni vel qõlibet aliud sic ɔstringẽs ⁊ ɔdẽ-
sans ignẽ. ¶ Quinto.dr̃ ꝙ humiditas aerea nõ sic ex
tinguit ignẽ:q: est de mã rara in qua ignis lõgo tpe p̃t
pmanere:q: aer nõ ꝓhibet ignis dilatationẽ. ¶ Sex-
to.dr̃ ꝙ oleũ nutrit ignẽ nõ ꝙ sua humiditas differat
spẽ ab hũiditate aque:sed q: ipsum pp siccitatẽ admix
tã nec nõ pinguedinẽ est multũ ignibile. ¶ Septimo.
dr̃ ꝙ aer frigidus frequẽter p hũiditatẽ corrũpit ignẽ:
sicͭ p3 de flãma:que in aere extinguit.⁊ p h̃ p3 solo rõ-
ad ɔfir. nis. ¶ Ad ɔfirmationẽ dicit ꝙ humiditas aeris eque
Ad 2m bñ cõtineret sicut aqua si esset in materia eque grossa
⁊ hoc solum voluit phs. ¶ Ad scðm negeẽ ꝙ siccitas
terre ⁊ ignis dr̃nt spẽ. Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ siccitas ter-
re nõ determinat sibi illas qualitates terre:nec siccitas
ignis q̃litates.ignis:imo si ignis fieret ex terra imedia
Ad 3m te eadẽ siccitas:que prius stetit cũ q̃ualitatibus terre po
stea staret cũ q̃litatibus ignis ⁊ ecõuerso. ¶ Ad tertiũ
diuersimode rñdet a diuersis.quidã enĩ dicunt ꝙ aer
est sũme calidus:qñ est in sua nãli dispõne:sed sua hu-
miditas obfuscat calefactionẽ caloris: ⁊ iõ nõ sentit ita
calidus.vel aliter nõ sentit tñ calidus:q: aer extñs cir
ca nos nũq̃ est in nãli dispõne. Aliter dicũt alij ꝙ aer
est minus calidus igni:nõ tñ admixtus gradibus frigi
ditatis:s3 dr̃ minus calidus:q: magis distat a gradu sũ
mo. Aliter dr̃ ⁊ melius vr̃ mõ supposito ꝙ remissio in
q̃litatibus p̃mis fiat p admixtionẽ graduũ q̃litatis op
posite:ꝙ aer est remisse calidus:qñ est in nãli dispõne:
ɔcedit tñ ꝙ aliq̃ gradus frigiditatis sunt sibi admixti:
s3 negeẽ ɔñtia.ḡ nõ est elementũ simplex.nã ad hoc ꝙ
sit simplex sufficit ꝙ hẽat vnã de q̃litatibus p̃mis in sũ
mo.s.humiditatẽ: ⁊ ɔñter dr̃ ꝙ est mixtus qualitatiue
in vna q̃litatũ p̃marũ:sed nõ in ambabus: ⁊ iõ est sim
plex ⁊ nõ mixtũ:sicut mixta:q̃re h3 oẽs q̃litates p̃mas
Ad 2m cõmixtas. ¶ Ad scðam improbationẽ dr̃ ⁊ ɔcedit ꝙ
aer determinat sibi tres q̃litates p̃mas.s.sũmã humi-
2.ge.16. ditatẽ.caliditatẽ itensam: ⁊ aliquos ḡdus frigiditatis.
Et ad phm dicit.ꝙ nõ posuit in elemento nisi duas q̃li
tates primas:q: nõ loquebat nisi de q̃litatibus sũmis
Ad 3m vel itensis.de hoc postea plus dicet. ¶ Ad tertiã ꝓba
tionẽ dicit ɔñter ꝙ caliditas ignis non põt subito cale
facere aerẽ ad sũmũ:q: frigiditas resistit ei. Alij s̃m pri
mã responsionẽ dicunt ꝙ repugnat latitudini graduali
subito generari: ⁊ ideo dicunt:qõ l3 nõ esset in aere fri-
giditas adhuc successiue calefieret aer:nõ ꝓpter resistẽ
Ad 4m tiã:s3 pp distantiã a gradu sũmo. ¶ Ad quartũ negeẽ
ꝙ caliditas ignis ɔtrariet humiditati aeris. Ad ꝓba-
tionẽ dr̃ ꝙ in generatione aeris ex igne caliditas non
corrũpit:imo corrũpitur ignis ꝓpter solã corruptionẽ
siccitatis: ⁊ cõcedit ꝙ aer põt gñari cũ sũma calidita-
te stante cum intẽsa humiditate:sed genitus:q: illa ca-
liditas est aeri discõueniens:ideo statim reducet se aer
ad caliditatẽ nãlez remittẽdo sũmã:sicut aqua calefa-
cta remoto calefaciẽte reducit se ad frigiditatẽ: ⁊ ɔñter
cõceditur ꝙ nũq̃ posset ignis sola actione caliditatis
aerẽ corrũpere:sed qñ aerẽ superat hoc p̃ncipaliter fa-
cit siccitas ignis. ¶ Ad ɔfirmationẽ dicit ꝙ caliditas
semp manet in mã:vt dictuz est in p̃mo: ⁊ iõ nõ transit
de vno subiecto inhesionis in aliud:l3 transeat de subo
Ad 5m denominationis in alterũ. ¶ Ad quintũ dr̃ ꝙ in gñã-

tione aque ex aere generãs nõ itroducit sũmã frigidi-
tatẽ:sic nec corrũpit sũmã caliditatẽ:s3 inuenit in aere
tot gradus frigiditatis:quot gradibus caliditatis aer est
remissior sũma caliditate: ⁊ ɔñr ad corruptionem vni-
us gradus caliditatis itroducit vnus gradus frigidita
tis. Aliter dicunt alij ꝙ nõ corrũpit tantã caliditatem:
sicut itroducit frigiditatẽ. Et ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ nõ fit
sic remissio spãlr in elemẽtis:sed magis sic ꝙ ꝓportio
nabiliter:sicut qualitas vnius elemẽti corrũpit:sic qua
litas alterius elementi generat:nõ gradus caliditatis
pro gradu frigiditatis:sed potius medietas caliditatis
recepte in subiecto pro medietate frigiditatis sũme aq̃
cõuenientis: ⁊ tunc rõ nõ procedit. ¶ Ad sextũ dr̃ qõ ad 6m
Cõmẽtator scðo celi.nihil plus vult nisi ꝙ diuersa cor- c.42.
pora celestia s̃m diuersa lumina generãt qualitates.ꝓ-
prias vniuscuiusq̃ elementorũ:nõ tñ differũt specie si sunt
symbole:sed solũ differunt s̃m magis ⁊ minus:sic eniz
differunt caliditas aeris ⁊ ignis. ¶ Ad septimũ nege ad 7m
tur ɔñtia:q: leuitas cõsequit mixtionẽ pluriũ qualita-
tũ p̃marũ adinuicẽ: ⁊ iõ quãuis spẽ dr̃ant:nõ pp h̃ oz
de caliditatibus ẽt:q: leuitates nõ sunt ꝓprie ɔ̃rie gra
uitati:q: nõ agunt nec patiunt inuicẽ.per ɔ̃riũ est õ ca
liditatibus: ⁊ iõ oz ꝙ de caliditatibus solũ vnuz in spẽ
specialissima est ɔ̃riũ vni.nõ aũt ita ẽt in leuitatibus.
¶ Et etiã rõ alia diuersitatis apparet ex effectibus:q:
leuitates experimẽtaliter mouent ad loca diuersa. Itẽ
vbi vna trahit alia nõ trahit.nõ sic est de caliditatibus:
imo sui effectus sunt totalr similes solũ differẽtes s̃m
magis ⁊ minus. ¶ Ad scðam ꝓbationẽ dr̃ ꝙ leuitas
ignis nõ est ꝓprius effectus caliditatis:sed potius to-
tius cõplexionis.s.caliditatis ⁊ siccitatis:similiter di-
cit de leuitate aeris.vnde caliditas coniuncta siccitati
intense ꝓducit leuitatẽ ignis ⁊ cõiuncta humiditati ꝓ
ducit leuitatem aeris. ¶ Ad octauum dicit ꝙ omnes ad 8m
caliditates mixtorũ sunt eiusdez spẽi specialissime : qõ
videtur patere per experientiã de caliditatibus anata-
rũ ⁊ gallinarũ:q: ita gallina ꝓducit ex ouis anatarũ
anatas sicut anata. Ad probationẽ p̃mã.dico ꝙ taz in
mixtis q̃3 in elemẽtis operatio ꝓpria caliditatis est cale
facere:sed s̃m diuersas formas substãtiales: ⁊ s̃m diuer
sas qualitates secũdas virtuales ⁊ agentes:ac etiã di
uersas ꝓportiones qualitatũ p̃marũ adinuicẽ coagen
tiuz ꝓducuntur ab illis calefactionibus alie ⁊ alie ope
rationes in viuis ⁊ in elementis:vt in viuis generatio
sanguinis vel digestio nutrimenti.in elemẽtis disposi-
tio alia ɔueniẽs elemẽto agenti:silr dr̃ de figuris ꝙ ca
liditatis operatio de per se nõ est figurare:sed hec ɔue-
nit sibi de per accidens inquantũ agentia prius dicta sil ad 2m
in agendo ɔcurrũt. ¶ Ad scðam ꝓbationẽ dr̃ ꝙ calor
cadaueris nõ disponit ad putrefactionẽ:imo putrefa-
ctio fit a calore mediĩ circumstantis calorem naturalez
euaporantis.iuxta illud phi.quarto meteororũ.putrefa t.c.6.
ctio est euaporatio ꝓprie caliditatis a caliditate alie-
na: ⁊ si cadauera magis calida citius putrescunt:quod
nõ credo:imo verius est ꝙ citius putrescit magis hu
mida hoc est:q: talia habent poros magis apertos.ꝓ-
pter fortez calorẽ: ⁊ ideo citius euaporat eorũ calor.ꝙ
autẽ in estate citius putrescunt cadauera h̃ est:quia ca
lor mediĩ circumstantis est fortior citius euaporat calo
rem naturalem rei q̃3 in hyeme. Et si quis omnino vellet
concedere ꝙ calor intrinsecus in cadauere disponeret
ad putrefactionez:ille consequẽter diceret ꝙ h̃ ꝓuenit
nõ ꝓpter diuersitatẽ caloris mortui ⁊ viui:s3 magis pp
formas subales cum qbus isti calores existunt.dicetur
enĩ ꝙ calor naturalis est talis nature ꝙ in subo cui cõ-
uenit sicut in viuo p̃seruat a putrefactione:s3 in sbo cui
discõuenit

disconuenit disponit ad putrefactionem: sicut in cadauere. ¶ Ad tertiam probationem dicitur uno modo: quod calor naturalis in animalibus est corpus aereum subtile et calidum. et tunc non est soluta. Dicitur enim quod calor naturalis et calor febrilis erunt subtiles calide differentes specie: propter quod pungit febrilis et non naturalis: sed ex hoc non sequitur quod caliditates istorum corporum differant specie specialissima: prout notum est. aliter potest dici negando quod calores tales differunt specie. immo concedendum videtur dicere medici diffinientes febrem. s. quod febris est calor naturalis accensus in igneum. i. calor naturalis intense calefactus. et sic calor naturalis tunc non differret specie a calore febrili. quod et febrilis fit calor naturalis vtrum: quia digerit sicut calor naturalis. Ad probationem dicitur quod non oportet quod si vnum sit naturale: et aliud innaturale: quod talia differant specie: quia caliditas intensior ea que asino conueniret est sibi innaturalis. non tamen differt specie a caliditate sibi naturali. Ad aliam probationem dicitur quod calor febrilis non pungit: sed illa punctura que ibidem apparet fit a quodam fumo acuto resoluto a corpore hominis: propter fortitudinem caloris febrilis. talem autem fumum caliditas facta ex motu ludo vel labore non resoluit a corpore: quia illa caliditas non est cum tanta siccitate. nec ita repentine supueniens. sicut caliditas febrilis. ¶ Ad quartam probationem istius

ad 9m antecedentis dicitur quod calor naturalis et apostematum non differunt specie: sed calor naturalis agens in materiam fluentem sicut cibalem non denigrat: sed agens in materiam fixam disconuenientem corpori adurit eam. et sic denigrat. nec fit nigredo apostematum a calore intrinseco apostematum principaliter: sed a calore naturali adurente corporis circumstantis. ¶ Ad nonum dicitur quod rerum diuersarum in specie debent esse diuerse proprietates specifice consequentes formam substantialem: etiam debent esse diuerse proportiones qualitatum primarum adinuicem: sed non oportet quod talia in nulla qualitate eadem in specie conueniant: prout notum est. modo omnis aer et ignis conueniunt in caliditate. differunt tamen in humiditate et siccitate: et hoc sufficit. ¶ Ratio post oppositum est pro 2ª opinione etc.

¶ Eodem textu vbi supra Quo v.

pm **Quinto** queritur. Utrum sint ponende qualitates virtuales in elementis distincte ab actualibus et a formis substantialibus elementorum. et arguitur quod sic. qualitates reperte in mixtis per prius reperiuntur in elementis: sed qualitates virtuales ponende sunt in mixtis. ergo ponende sunt in elementis. maior patet: quia qualitates mixtorum generantur ex qualitatibus elementorum. et ideo apparet quod quecunque qualitates actiue reperiuntur in mixtis: per prius reperiuntur in elementis. minor patet: quia piper cum sit actua-

2m liter frigidum adhuc est virtualiter calidum: vt dicunt medici: et experientia docet. ¶ 2º sic. in aqua calefacta generatur frigiditas remoto calefaciente et non potest assignari a quo generatur nisi a virtuali friditate. ergo maior nota est per experientiam. minor probatur: quia vel generatur a friditate actuali remissa. adhuc tamen caliditate remanente in aqua. vel a forma substantiali immediate: vel a forma substantiali mediante frigiditate virtuali. nullo istorum modorum potest dici preter vltimum. maior ratio patet a sufficienti diuisione. minor probatur. Non enim generatur a frigiditate actuali: quia illa est magis remissa quam caliditas. et per consequens citius corrumperetur a caliditate: quam corrumperet caliditatem: nec potest dici quod generatur a forma substantiali immediate: quia forma substantialis non agit sine instrumento: vt patet: quia nunquam aliquid frigefaceret lignum sine friditate. ergo solum generatur in ea friditas a forma substantiali mediante frigiditate distincta a friditate actuali. et quodcumque sit illud ipsum vocatur frigiditas virtualis.

3m ¶ 3º nisi esset frigiditas virtualis aque in aqua. sequeretur quod aliquid corrumperetur: et tamen a nullo corrumperetur. consequens est inconueniens. et consequentia patet: quia caliditas in aqua remota a calefaciente corrumperetur: et non a forma substantiali: quia illa non est sibi contraria. item nec agit sine instrumento: nec a friditate actuali: quia illa non sufficit corrumpere caliditatem ita intensam. sed si non corrumpitur a frigiditate virtuali non potest assignari quid eam corrumpit. et sic habetur propositum. ¶ 4º nisi in aqua esset

4m talis friditas virtualis. sequeretur quod aqua posset stare cum maiori caliditate quam friditate. et cum maioribus qualitatibus disconuenientibus quam conuenientibus. consequens est inconueniens: quia oportet res naturales semper stare cum qualitatibus fortioribus sibi conuenientibus quam disconuenientibus. et probatur consequentia: quia aqua bulliens habet maiorem caliditatem actualem quam friditatem.

5m sed non habet frigiditatem virtualem habetur propositum. ¶ 5º elementa in locis naturalibus naturaliter conseruantur. et non videtur a quo conseruantur quam a qualitatibus virtualibus distinctis ab actualibus et a formis substantialibus ipsorum. sed et maior patet per philosophum 4º phy. minor patet: quia qualitates actuales non sufficiunt conseruare elementa frequenter. t.c.4.8. eo quod debiliores sunt frequenter in maiori quam qualitates opposite. ergo si non conseruant ea qualitates virtuales: non videtur quidem ea posse conseruare.

In oppositum arguitur: quia si iste qualitates essent ponende: sequeretur quod octo essent qualitates prime. consequens est falsum. et consequentia patet: quia quattuor essent actuales: vt prius dictum est. et quattuor essent virtuales: vt isti concedunt. igitur cum virtuales sint eque actualium. et per consequens pores eis octo essent prime qualitates cum actualibus.

In ista questione erunt duo articuli. primo videndum est de ea opinio probabilis. 2º videndum est opinio illi contraria: et soluenda sunt motiua prime opinionis.

Quantum ad primum articulum primo notandum quod est opinio communis. pm nōn. quod in eis ponende sunt qualitates virtuales insensibiles distincte ab actualibus et formis substantialibus. et mouentur propter duas rationes principaliter ante oppositum factas. primo est: quia aliter non videtur quid reduceret aquam calidam ad actualem frigiditatem: non quia forma substantialis hoc nequit facere sine instrumento. 2º quia aliter non videtur vnde corrumperet caliditas in aqua calefacta remoto calefaciente. ¶ 2º notandum quod 2m nō. illi dicunt has qualitates esse in quolibet elemento duas vt in terra frigiditatem et siccitatem virtuales. in aqua frigiditatem et humiditatem virtuales. et sic deinceps. ¶ 3º dicunt 3m nō. quod ille qualitates virtuales non possunt intendi nec remitti. et tamen sequitur ad ponentem eorum. nam si in aqua que calefit remitteretur eius frigiditas virtualis ipsa non plus sufficeret reducere aquam ad friditatem actualem quam frigiditas actualis. consequens est contra illos. et consequentia patet: quia proportionabiliter esset vna remissa: sicut alia. igitur non posset plus actualis reducere virtualem quam virtualis actualem et econuerso. ¶ 4º dicunt 4m nōm quod ille qualitates virtuales generantur per modum sequele ad generationem forme substantialis et corrumpuntur per modum sequele ad corruptionem forme substantialis. quod patet: quia in generatione aque ex aere quamdiu non generatur forma aque: non generatur aliquod frigiditas virtualis: quia stat forma aeris cum qua stant caliditas et humiditas virtualis et genita forma aque statim est ibi frigiditas virtualis: sicut in aliis. Aliter sequeretur quod iste qualitates virtuales intenderentur et remitterentur: quod est contra prius dicta.

Quantum ad 2m articulum sit prima suppositio ista. quod pm suppō qualitates virtuales elementorum non intenduntur nec remittuntur. patet per eos. ¶ 2º supponitur quod eidem non insunt summa caliditas virtualis: et summa frigiditas virtualis. illa videtur de se manifesta. nam videtur quod tales qualitates virtuales sint contrarie. ¶ 2º quia omne corpus 2m suppō magis determinat sibi caliditatem quam frigiditatem: vel econuerso. et per consequens non habet omnes qualitates virtuales

tuales in sūmo: sicut nec actuales. Et tertio. q: tales nō concludunt esse in corporibus nisi ex effectibus: nūq̄ʒ videmus effectus: ex qbus possumus cōcludē in eodē
3ª suppō qualitates virtuales oppositas. s. sūmā caliditatē ⁊ sūmā friditatē. ¶ Tertia suppō. q̄ tales q̄litates virtuales pncipalr̄ agunt in māa: cui inexistunt ꝯseruando ī ea q̄litates actuales forme subali quā ꝯsequūtur cōuenientes: sicut pʒ p illas ⁊ p experiētiā: q: aq̄ calefacta non infrigidat p suas q̄litates v̄tuales aliquā māʒ exteriorē. nisi hoc sit mediate: puta q: forte gñat p q̄litates virtuales friditatē actualē. p quā vlterius infridat alia.
4ª sup. ¶ 4ª suppono. q̄ pncipalis rō pp quā iste q̄litates v̄tuales ponunt in elemētis. est q: aq̄ calefacta reducit se ad frigiditatē maiorē: q̄ʒ frigiditas medij cui inexistit. pʒ: q: non debēt poni ille q̄litates nisi pp experientiaʒ vel rōnem aliqualiter ꝯuincentē eas eē. mō expiētia nō docet esse tales q̄litates. igr̄ opʒ q̄ ponant esse pp aliquā rōnem. ⁊ non apparet alia q̄ʒ illa q̄ dicta est. ergo ⁊c̄.

2ª rōsal' **His premissis** sit ꝯ rīsalis in nullo elemēto ponēda est q̄litas v̄tual'
pᵐ distincta ab actuali ⁊ forma subali ipsius el'i. pbat sic. si poneret aliqua talis hoc maxime esset: q: aq̄ calefacta remota a calefaciēte reducit ⁊c̄. ſʒ pp hoc non debʒ poni talis q̄litas. igr̄ ⁊c̄. maior pʒ per aduersarios ⁊ p quartā suppōnē. minor pbatur. nā vinū calefactū simpliciter reducit se remoto calefaciēte ad friditatē maiorem: q̄ʒ est frigiditas medij: ⁊ tñ vinū nō hʒ frigiditatē v̄tualē. igr̄ ⁊c̄. lʒ elementū se reducat illo mō. pp hoc ī eo nō dʒ ꝯcludi esse talis frigiditas v̄tualis. ꝯña tʒ. maior pʒ p expientiā. minor pʒ. p̄: q: vinū est nāl'r cal'm: vt dicunt medici. igr̄ non est v̄tualiter frigidū. ¶ 2ª: q: vel hēret sūmā frigiditatē v̄tualē. ⁊ hoc nō: q: sic se reduceret ad tantā frigiditatē actualē. sicut aq̄. imo esset v̄tualiter eque frigidū: sicut aq̄. qḋ non est verū: vel hēret eaʒ remisse. ⁊ hoc nō: q: negi intendi vel remitti per p̄maʒ suppōnē. ¶ 3ª si vinū hēret talē frigiditatē non deberet plus calefacere corpus humanū intrās ipsuʒ: q̄ʒ īfrigidare. ꝯñs est falsuʒ. falsitas ꝯñtis pʒ p expientiaʒ. ⁊ tʒ ꝯña: q: quātū per v̄tualē caliditatē calefaceret. tm̄ per virtualē frigiditatē infrigidaret. ¶ 4ª tūc in vno eēnt qualitates v̄tuales opposite. s. v̄tualis frigiditas. ⁊ vir-
2ᵐ tualis caliditas. qḋ est ꝯ 2ᵃᵐ suppōnē spāliter. cū ille q̄litates v̄tuales semp sint sūme. ¶ 2ª sic. pncipalr̄ vel talis frigiditas virtualis aque eēt intēsibilis ⁊ remissibilis. vel non. nullū illorū modorū pōt dici. ḡ non est ponēda. ꝯña tʒ. ⁊ añs pʒ sufficiēti diuisione. minor probatur. p̄mo pʒ q̄ non sit remissibilis per eos. qui hoc ponunt. ¶ 2ª si est remissibilis. tunc calefaciens sicut actualē frigiditatē remittit. ita remittit v̄tualē. tʒ ꝯña: q: nō videt a quo magis remitteret q̄ʒ a calefaciente. tūc vltra. ergo frigiditas v̄tualis non pōt plus reducere actualē q̄ʒ actualis v̄tualē. tʒ ꝯña: q: ambe sunt pporionabiliter remisse. ¶ 3ª. q: oporteret tunc ponere aliqd reducens illam calitateʒ virtualē ad suū esse perfectū p rōneʒ eorum: q: frigiditas remissa seipsaʒ reducē non posset nec forma subalis. eo qḋ non est actiua sine instr̄o. igr̄ oporteret ponere aliā qualitatē v̄tualeʒ. per quā for' subalis primā frigiditatē virtualē reduceret. ⁊ sic in infinitum pcederet: q: de illa argueret. sicut de p̄ma. non igr̄ pōt poni remissibilis. ¶ Deniq̄ʒ probat q̄ non pōt dici q̄ non sit remissibilis. p̄. q: q̄litates mixtorū virtuales sūt remissibiles. igit ⁊ elementorū. ꝯña tʒ. ⁊ añs pʒ: q: virtualis qualitas piperis fit remissior: qñ piper debilitat. ⁊ vinum sil'r. ¶ 2ª: q: homo supcalefactus reducit se ad frigiditatē actualē sibi ꝯuenientē: vt pʒ per experiētiaʒ. Igitur per rōnem illorū opʒ dicere q̄ hoc faciat p frigiditatē virtualē. q̄ est in eo derelicta ex el'is. tūc igit queritur an sit remissa. ⁊ si sic. seqtur q̄ friditas v̄tual' elementorū est remissibilis. vel est sūma. ⁊ si sic. hō īfrigidatus nō posset se reducere ad calitatē sibi ꝯuenientē: cuius oppositū expimur. ⁊ tʒ ꝯña: q: sūma frigiditas virtualis: que est in eo tm̄ seruaret illā frigiditatē sicē caliditas eius v̄tualis sufficit eaʒ remittere. Itē pari rōe esset in hoīe sūma caliditas v̄tualis: q: hō infrigidatus reducit se ad caliditatē. ⁊ sic q̄litates opposite v̄tuales
inessent eidē vt prius. ¶ 3ª arguit ad pncipale sic. talis frigiditas v̄tualis in aqua est supflua. igit nō est ponēda. ꝯña tʒ. ⁊ añs pʒ: q: oia eque bñ saluari pñt per formam subalē aque sine tali friditate. igit illa supflue ponitur. ꝯña nota est: vt prius. ⁊ añs declarat. nā modus agendi talis frigiditatis est ſm ponētes eaʒ. q̄ ipsa nō est intēsibilis nec remissibilis drñs spē a friditate actuali. ⁊ nō agit in mām exteriorē. sed solū in māʒ. in qua ē producendo in eaʒ frigiditatē actualē: vel ꝯseruādo eā dem. mō ille due sunt certe pprietates forme subalis. vʒ. differre spē a qualitatibus. Scōm nō agere in mām exteriorē. sed ꝯseruare suas q̄litates ⁊ remissas restaurare remoto ipedimento: nec vī aliqḋ impedimētū q̄re forma subalis imediate hoc nō posset eque bñ facere. sicut mediante tali frigiditate v̄tuali. cū illa frigiditas v̄tualis vʒ tm̄ in sua spē differre a frigiditate actuali. sic forma subalis. q̄re pʒ satis q̄ supflue ponit talis q̄litas virtualis. ¶ 2ª ꝯ. est in mixtis diuersarū spērū sunt ponēde q̄litates v̄tuales distincte ab actualibus. sicut pʒ manifeste de vino pipere vel alijs talibus. que lʒ sint actualiter frigida. sunt tm̄ v̄tual'r calida. ⁊ iō suscepta ī corp' humanū calefaciunt ipsuʒ. ¶ 3ª ꝯ est. tales q̄litates virtuales suscipiunt magis ⁊ minus. pʒ per expienntiaʒ. ⁊ p auctoritates medicorū. imo quāto vinuʒ fit debilius. tāto sua caliditas v̄tualis est debilior. ¶ 4ª ꝯ. q̄ hmōi q̄litates mixtorū v̄tuales a formis subalibus eorūdem drñt. pʒ: q: suscipiunt magis ⁊ minus p ꝯnē p̄cedēteʒ: ⁊ forme subales nō. p phm in p̄dicamētis. ¶ 5ª ꝯ. huiusmodi q̄litates v̄tuales sunt q̄litates scōe iotā pporionē qualitatū p̄marū seq̄ntes adinuicē: quā sequūtur forme subales mixtorū: qbus ipse ꝯueniūt. hoc pʒ. q: reperiunt in mixtis. p ꝯnē scōaʒ. ⁊ non in el'is. p p̄mā. qḋ non oporteret nisi essent q̄litates 2ª supponētes mixtionē ⁊ debitā pporionē qualitatū primaruʒ in materia.

Ad rōnes pncipales ipsoruʒ. Ad p̄mā dī q̄ multe sūt q̄litates ī mixtis tā actuales q̄ʒ v̄tuales: tā sensibiles q̄ʒ īsensibiles. q̄ in elemētis minime reperiunt: q: ipse p̄supponūt mixtionē q̄litatū p̄marū adiuicē ⁊ debitā pporionē earū ſʒ esse alicuius mixti: qḋ el'is nō ꝯuenit. Exᵐ de actualibus, vt colores. sapores. odores. de v̄tualibus: vt q̄litas euacuatiua colere. vel euacuatiua flegmatis. ⁊ sic de alijs. ⁊ iō negat maior. Et ad pbationē dī. q̄ lʒ q̄litates mixtorū gñantur a q̄litatibus p̄mis elemētorū. nō tñ opʒ q̄ q̄libʒ q̄litas actiua q̄ repit in mixto repiat in elemēto pp causaʒ dictā. ¶ Ad 2ᵐ dī. q̄ in aq̄ calefacta remoto calefaciēte gñatur frigiditas imediate a forma subali cū agentibus supioribus. Et ad īprobationē dr̄: q̄ forma subalis nō agit ī māʒ exteriorē sine instr̄o: vt in lignū: lʒ bñ agat in mām: in qua ꝯsistūt q̄litates sibi ꝯueniētes cōseruando vel deperdēdo ⁊ remoto īpedimēto regenerando: nec est hoc magis incōueniēs q̄ʒ q̄ hoc faceret frigiditas virtualis: sicut alij ponūt. ¶ Ad tertiuʒ pōt dici probabiliter q̄ non est inconueniens q̄ aliqḋ corrūpatur. ⁊ tamē a nullo effectiue corrūpatur. vt scia in aīa intellectiua: que corrūpitur propter defectū ꝯseruātis. ⁊ tñ in proposito dī. q̄ illa calitas corrūpitur a forma subali

(Right margin notes: 3ᵐ; 2ª ꝯ; 3ª ꝯ; 4ª ꝯ; 5ª ꝯ; ad pᵐ; ad 2ᵐ; ad 3ᵐ)

ma substãli aque: cui discõueniens est cũ agẽtibus supio
ribus eã non ↄseruantibus. Et ad improbationes dr̃. ꝙ
forma aque v̾tualr̃ ↄriatur aque caliditati: sicut lumen
friditati: ⁊ iõ corrũpit eã. de hoc aũt qȏ agit sine istru-
ad q̃r-tum. mento satis dcm̃ est. ❡ Ad q̃rtũ dr̃. ꝙ nõ est icõueniẽs
aquã stare cũ maiore caliditate q̃ʒ friditate. dum tamẽ
humiditas eius sit itensa. siľr ↄceditur ꝙ aqua põt sta-
re cũ qualitatibus: que magis itendũt ad eiꝰ corruptio
nem q̃ʒ conseruationem. sic. n. est in oĩ corruptiõe aque
ad q̃n-tum. primo q̃ʒ aqua corrũpatur. ❡ Ad q̃ntũ satis pʒ quid sit
dõm per dicta in p̃ma questione scdĩ. Nã ꝙ elementuʒ
in loco naturali naturaliter cõseruatur. hoc non est p ta
les q̃litates v̾tuales: q̃les isti ponũt: qꝛ ille nõ sequunꝭ
formã aque: imo si forma substãlis aque esset extra locũ
non hẽret secũ tales qualitates eã ↄseruantes sic natu-
raliter: sed ille sunt iſluxe a celo respectu talis sitꝰ. vt di
ctum fuit. s̃. ❡ Rõ post oppositũ est pro dictis.

❡ Sed tamen simpliciter quattuor entia. Tex. cõ. xxiij. Questio. vi.

SExto consequendo sermonẽ de his q̃litatibus p̃mis. q̃rit. vtrũ ignis sit p̃ calidus. aer p̃ humidus. aqua p̃mo frida. terra p̃mo sicca. vel alr̃. vtrum q̃õlibʒ ele
p. mentũ determinat sibi ambas qualitates in sũmo. Et
arguitur ꝙ terra non sit p̃mo sicca. terra est p̃mo frigi-
T. cõ. 23. da. ergo non est p̃mo sicca. ↄña tʒ. qꝛ nulli elementoruʒ
debent cõuenire ſm phȝ. due prime qualitates. añs ꝓ
batur. qꝛ illud est sũme fridum: seu p̃ fridum: qȏ remo-
tissime distat a fonte caloris: sʒ terra remotissime distat
a fonte caloris. g̃ ⁊c̃. ↄña nota. maior pʒ. qꝛ cũ sol sit cã
caloris. vr̃ ꝙ mĩme sit pticipatiuus caloris. quia magis
2 distat a sole: qui est fons caloris. minor pʒ. ❡ Scdõ. p-
batur idem. in terra apparet maximus effectus frigidi
tatis. g̃ est maxime frida. ↄña tʒ. qꝛ magnitudo effectꝰ
arguit magnitudinẽ sue cãe. añs pʒ. qꝛ in terra apparet
sũma densitas ⁊ grauitas. mõ hec sunt effectus fridita
3 tis: sic̃ contrarȩ̃ caliditatis. ❡ Tertio illȏ est maxime
T. cõ. 23. fridũ. qȏ marie ↄriaꝭ igni. terra ẽ hmõi. g̃ ⁊c̃. maior pa
tet. qꝛ ignis est p̃ calidus. per phm̃. minor pʒ per phm̃ p̃
4 mo meteo. ꝭ dicentem. ❡ Quarto sic. terra non habet
siccitatem in sũmo. g̃ non est p̃mo sicca. ↄña tʒ. ⁊ añs ꝓ
batur. nã si terra eẽt sũme sicca in ea nulla eẽt humidi-
tas: ⁊ sine humiditate non est ↄtinuitas. g̃ in terra nul-
la esset ↄtinuatio; quod est falsum. ⁊ ↄñe assumpte sunt
satis note. añs aũt qȏ sine hũiditate nõ sit ↄtinuitas. pa
T. cõ. 49. tet p phȝ 2° hꝰ. d. ꝙ oĩbꝰ mixtis iest hũiditas pp ↄtinua
tionẽ ptiũ mixti. qꝛ sine ea nõ possent ptes terre in mi-
xto cõtinuari. g̃ vlt̃ ꝙ pure siccũ nõ hȝ ↄtinuationẽ: qȏ
De aq̃. est ꝓpositũ. ❡ Deĩde arguiꝭ: ꝙ aq̃ nõ sit p̃mo frida: qꝛ
aq̃ est magis hũida q̃ʒ frida. g̃ nõ est magis frida. nec
p̃mo. ↄña tʒ. añs ꝓbaꝭ sic. illa q̃litas magis ⁊ p p̃us in
est aque: que minus põt separi ab aqua remanente. sed
humiditas minus põt separi ab aq̃. g̃ ⁊c̃. maior nota: qꝛ
illa magis ↄueniunt rebꝰ: que minus eis remanẽtibꝰ ab
eis pñt remoueri. minor pʒ. p experiẽtiaʒ. qꝛ aqua ab igne
statim fit caľa. non tamen fit statim sicca. imo q̃ʒdiu ma
De ae-re. net aqua: vr̃ manere hũida. ❡ Deinde arguitur. ꝙ aer
non sit primo humidus. quia humiditas conuenit for-
tius aque q̃ʒ aeri. sed aqua non est primo humida. igiꝭ
nec aer. cõsequentia tenet de se. ⁊ minor patet. per phi-
T. cõ. 23. losophũ in lr̃a. maior probatur. p̃mo. qꝛ aqua plus hu-
mectat q̃ʒ aer. quod non esset nisi esset magis humida.
2 ❡ Scdõ. qꝛ aqua sentitur magis humida q̃ʒ aer. g̃ ẽ ma
gis humida. ↄña tʒ: qꝛ sensus nõ decipitur circa suũ p-
prium obiectũ. mõ hũiditas est obm̃ propriuʒ tactus.

❡ Tertio. qꝛ hũiditas faciliꝰ auferreꝭ ab aere q̃ʒ ab aq̃. 3
igitur ⁊c̃. ↄña tʒ. añs pʒ. p experientiã. Experimur enĩ
ꝙ humiditas facillime auferᵣ ab aere. itantũ ꝙ d̾sic-
cat. nõ aũt sic põt auferri ab aqua. ❡ Deĩde arguiꝭ. qȏ De igne
ignis nõ sit p̃mo calidus. qꝛ ignis est tm̃ siccus. sic̃ cali
dus. igitur non est p p̃us calidus q̃ʒ siccus. ↄña tʒ. añs
ꝓbatur. auctoritate Alberti magni. d. ꝙ sũma caľitas
ignis exurit totã humiditatẽ ⁊ frigiditatẽ terre pp cõ-
pactionẽ ⁊ densitatẽ extramittit totã hũiditatẽ. ❡ Se- 2
cundo qꝛ caľitas ignis est magis itẽsa vel eq̃ ad totaʒ
humiditatẽ exurẽdã: sicut frigiditas terre p densitateʒ
ad totã humiditatẽ extra mitẽdã: sed terra nihil hȝ hu
miditatis pp densitatẽ fortẽ ⁊ frigiditatem. igitur nec
ignis aliq̃d habebit humiditatis. pp adustionẽ fortem.
igitur tm̃ est siccus sicut calidus. ❡ Tertio si ignis nõ 3
hẽret siccitatẽ in sũmo. sequereꝭ ꝙ posset vlteriꝰ d̾sicca-
ri: sed hoc ↄñs est falsum. igitur ⁊c̃. ↄña tʒ. ⁊ añs pro p̃
ma pte pʒ. qꝛ q̃cq̃d est siccũ citra sũmũ gradũ siccitatꝭ.
hoc põt vlterius desiccari. ⁊ falsitas ↄñtis ꝓbaꝭ. p̃mo.
qꝛ si posset desiccari: cũ ad maiorẽ siccitatẽ sequaꝭ ma-
ior raritas stãte sũma caľitate. seq̃reꝭ ꝙ posset rarefie-
ri: ⁊ aliq̃ȏ posset esse rarius q̃ʒ ignis existens in sua nã
li dispõe. ❡ Quarto cũ siccitas sit lima caloris. seq̃ꝭ ꝙ 4
aliquod nõ densius q̃ʒ ignis in materia posset plus ca-
lefacere q̃ʒ ignis existens in nãli dispositione. ↄñs vide
tur falsum. cum talis ignis sit vehementissime arsiõis.
⁊ tʒ ↄña. si ipsius ignis siccitas augeaꝭ. tunc eniʒ calor
acuetur. tunc enim fortius aget q̃ʒ añ. cũ erat in natura
li dispositione. ❡ Quinto. si ignis non hẽret sũmaʒ sic 5
citatem ipse haberet aliquos gradus humiditatis. cuʒ
remissio fiat per admixtioneʒ graduum qualitatis op-
posite. ⁊ p ↄñs ignis existens in naturali dispositõe nõ
esset purum elementũ. qȏ est falsum. ❡ Sexto arguiꝭ 6
ad idẽ sic. ignis põt calefieri. lʒ sit in naturali dispõe. igi
tur non est p calidus. ↄña tʒ. ⁊ añs ꝓbatur. qꝛ iſluentie
calefactiue vt lumẽ: vbicunq̃ʒ reperiunꝭ in mãm susce-
ptiuam caloris non existente impedimento calefaciũt:
sed materia ignis existens in naturali dispõe ẽ recepti
ua caloris: ⁊ lumen ⁊ influentie calefactiue nõ sunt im
pedite q̃n agunt in eã. g̃ ⁊c̃. ↄña tenet: qꝛ influẽtie ⁊ lu
men sunt agentia naturalia non habentia contrariũ: ⁊
per ↄñs vbicũq̃ʒ inueniunt materiam susceptiuam pro
ducunt suos effectus. minor pʒ: qꝛ materia ignis est eiuſ
dem nature cum materia corporum frigidorum: que ẽ
receptiua caloris. ⁊ ꝙ iſluentie non sint ipedite. patet:
qꝛ caliditas in nullo resistit. vel ipedit actionem calefa-
cientis: nec friditas ignis: quia nõ est friditas in igne.
❡ Ultimo arguitur. ꝙ nullũ elementũ determinat sibi 7
per p̃us vnam qualitatem q̃ʒ aliã: qꝛ quodlibet hȝ am-
bas in summo. ergo ⁊c̃. consequentia tenet ⁊ añcedẽs
pʒ. qꝛ alias elementa in naturali dispositione non eẽnt
simplicia in suis naturalibus dispositionibus: qȏ est in
conueniens. ⁊ ↄsequentia tʒ. qꝛ haberent aliquam q̃li-
tatem remissam. ⁊ per ↄñs eẽnt remissa qualitatiue.

In oppositũ determinat phs scdõ hꝰ. c. 3°. T. c. 23.
vbi dic̃. ⁊ tm̃ simplr̃ q̃ttuor en
tia vnius vnũq̃ȏq̃ʒ. ⁊ terra q̃deʒ sicci magis q̃ʒ fridi: ⁊
aq̃ aũt magis fridi q̃ʒ humidi. aer ãt magis humidi q̃ʒ
calidi: ignis auteʒ calidi magis.

HEc qȏ vr̃ mihi multum difficiľ pp mãm huiꝰ que-
stionis cũ aliĩs membris ↄnexionẽ: ⁊ ideo vt
de ea aliq̃d probabiľr valeã describere eam in quattu-
or articulis diuidam. que quattuor questiones magne
possent esse. ❡ In p̃mo videbitur. vtrũ q̃litas p̃ma re-
missa ex eo sit remissa: qꝛ sibi admixti sunt gradus qua
litatis opposite. ❡ In scdõ videbitur. an quodlibet ele

terres. z si sic.minus trabit sursum. Nec valeret si qs fu
giendo diceret: q hoc facit aer i poris ligni iclusus. qz
fiat augmentū de oleo: z nō habebit locū euasio.vl' po
natur lignū in fundo aque. z sic q ois aer fugiat rece-
dendo.vel teneat diu sub aqua.q aer ꝯuertat in aquā.
9m adhuc ascendet.prout docet experientia. ¶ Nono quā
do ignis imediate ꝯuertit in aquā.q̄ro.vtrū sil' tempo-
re successiue introducitur frigiditas aque in māz ignis
z corrūpitur calitas ignis.vel nō.si dicas p̄mū seqtur
q in vna trāsmutatione sil' in mā ignis stabunt calitas
z frigiditas. z hoc est ꝓpositū.Si dicis q nō. tunc to-
ta calitas prius corrūpit añq̄ aliq̄ friditas itroducat.
tunc esset.(signato ad imaginationem p̄mo istanti) nō
esset totius calitas ignis: z q̄rit. vtꝝ adhuc in mā stat
forma ignis. z si dicis q sic.seqtur q ignis stat sine ca
liditate. ¶ Item q ignis est. z tñ q nō est calidus. im
mo ignis est frigidus.qz si in illo istāti ignis est.seqt q
imediate post hoc adhuc esset: z sic erit cū friditate sine
siccitate p aduersariū.g̃ erit fridus. z si dicis. q ibi nō
stat forma ignis.sequitur q ibi stabit forma aque. qz p
casum gñatur imediate ex igne.z si sic.seqtur q aqua
gñat in mā sine actuali friditate.ꝯñs vr̄ icōueniens.eo
T.cō, q actus actiuoꝝ sunt in patiēte bñ dispositio.2° de aia.
24. z sola friditas p̄ncipal'r disponit ad generationem aq̄.
z ꝯñs tz.qz in illo istanti nulla est friditas in illa mate
ria.eo q nulla fuit ante illud in ea.nec aliqua est geni-
ta in illo.eo q nulla friditas potest grauari in instanti.
10m ¶ Decimo probat idē.auctoritate phi.5.phi.dicēt] ma
T.cō. gis aut minus est.in quo plus aut minus ꝯr̄ij iest. g̃ in
6.19.z tendit q hoc est minus calm:in quo est min' friditas:
52. z sic de alijs. z habetur propositū. ¶ Scda cōcl'o.ad
2a ꝯ. corruptionē vnius gradus caliditatis itroducitur vnus
gradus friditatis. z ecōuerso.probatur sic.qz vel ꝓpor
tiōabiliter itroducitur vna qualitatū p̄maꝝ.sic illa cor
rūpitur. z si sic.hr̄ ꝓpositū:vel vna corrūpitur tota añ-
q̄ aliquod alterius itroducitur. z si sic.tunc nunq̄ sta-
3a ꝯ. rent simul caliditas z friditas.cuius oppositū dicit cō
clusio precedens. ¶ Tertia cōclusio.q in quot gradi-
bus caliditas calidū distat a gradu summo:tot gradus
friditatis hz sue caliditati admixtos.pz.qz tale hz cali
tatem remissam.modo proportionabiliter ad remissio
nem caliditatis itroducebatur friditas per precedētez.
igitur quot gradibus est remissum in caliditate tot gra
dus hz frigiditatis.Itē quando illa caliditas introdu-
cebatur in hanc māx.vt suppono ante fridam in sum-
mo.ꝯstat q non plures gradus friditatis corrūpeban-
tur q̄ caliditatis introducebant per precedentē cōclu-
sionē.ergo cōpleta generatione caliditatis tot gradus
remāserunt friditatis:quot restabant caliditatis gñan
de:igitur ꝯsequentia vera.Si vero petatur. vtrum vn'
gradus sūme calitatis sit remissus.rñdet q attenden-
do remissionē per cōparationem ad calitatem itensio-
rem remissus pōt dici. sed si remissio attenderetur per
admixtionem graduum qualitatis opposite nullo mo-
do remissus deberet appellari.eo q cum sūma calidi-
4a ꝯ. tate nulla friditas existit. ¶ Quarta cōclusio.latitudi-
nes sūme caliditatis z sūme friditat] sunt equales. pa
5a ꝯ tet.qz aliter non ad generationem gradus vnius corrū
peretur gradus alteri: z econuerso. ¶ Quinta conclu
sio.omnia corpora genita.s.que sunt habent intensiue
eque multos gradus caliditatis z frigiditatis.pz. qz si
sunt corpora in sūmo calida vel frida.tūc pz propositū
per conclusionē precedentē.si autem sunt corpora non
in sūmo calida vel frigida:tunc si habēt pauciores gra
dus caliditatis:habent plures gradus friditatis. z ecō
uerso.igitur conclusio vera. ¶ Correlarium in qualita
tibus p̄mis per viā nāe:q̄litas remissior est remissior p
admixtionē graduū q̄litatis eiusdē speciei cum qualita
te sibi opposita.vꝫ tñ si caliditas vnius gradus pre-
cise staret sine friditate:ipsa esset remissa:sed hoc nō cō 6a ꝯ
tingit per nām. ¶ Sexta cōcl'o.nō omnis frigiditas ē
cum caliditate contraria.patet per experientiā. qz aliq̄
caliditas cū aliqua friditate stat simul in eodem subto.
¶ Correlariū.cōtrarietas in qualitatibus p̄mis non at p. corm.
tenditur penes spēm solū.pz.qz tunc nulla caliditas cū
friditate posset simul stare.Item tunc ois friditatis cū
caliditate esset cōtraria. ¶ Scdm correlariū cōtrarie- 2m cor.
tas in his attenditur penes spēm tantorum graduum.
ita q eis sz tot gradus cōbinatos repugnat eē in eodē
subo.vt si caliduas sūma sit:vt.x.similiter summa fridi
tas.tūc decem z decē nouē: z duo octo. z tria. z sic sm
quēlibet aliū numerū graduū vtriusq̄ sm quē graduū
cōbinati excedunt numerum denarium sunt contrarij.
patet ex dictis.

Quantū ad scdm arti.sit p̄ma suppō. q calitas p' suppō
ignis z aeris sunt eiusdem spēi spālis
sime.pz ex vna qōne p̄cedente. ¶ Scda suppō.q cete 2a suppō
ris paribus in mā densa eadem vel equalis: z eiusdem
spēi v̄tus forti' agit q̄ in materia rara.Isti patent ex di-
ctis in p̄ hui'. ¶ Tertia suppō est.q aer in sua nāli dis 3a suppō
positōe est in decuplo dēsior: q̄ ignis.pz satis per itētio- T.c.37.
nē phi.2° h'.vbi vr̄ velle.q ex vno pugillo aq̄ gñantur
x.aeris. z ex vno aeris.x.ignis. z sine dubio.sil'r Pito
lome' vr̄ velle z demōstrasse.q regio elemētaris ignis
sit plus q̄ trigesies millesies maior terra.appz.n.sem-
per elemētū alio rari' eē z mai' q̄ in decuplo.iō suppō
va. ¶ Quarta suppō est.sic vnū elementū se habet ad 4a sup.
suas qualitates p̄mas.ita se habet quodlibet aliud ele
mentū ad suas:vt si vnū elementoꝝ in nāli dispōe dter
minat sibi ambas qualitates in sūmo. tūc ēt ita eēt d q̄
libet alio. z si non.nō.pz suppō.qz elementa quātū est
ex pte sui sunt corpa cq̄ simplicia. z p ꝯñs nō est rō q̄re
nō eodem mō vel propotōabiliter quodlibet eorū ha
beret se ad suas p̄mas qualitates.

His premissis sit p̄ma ꝯcl'o h.aer exñs in p.ꝯ.
nāli dispōe nō est sūme ca-
lidus.pbat.qz si sic.seqtur q in eo nō possz eē ꝯueniēs
māsio aialiū.ꝯñs est falsum.qz cū nā nil' faciat frustra:
z ipsa elementa igenuit nā pp mixta: z mixta min' p
fecta pp aialia: z ꝯstat q aerē p̄ncipal'r ꝓduxit pp mā
sionē aialiū: z iō nō dz dici ihitabilis z ē.ꝯñs est ꝯ ex-
perientiā: z pbat ꝯña:qz ignis ē ihabitabil' pp nimiaz
arsionē caloris: z aer tñ calefaceret sicut ignis. igit .tz
ꝯña. z maior pz d se.mior pz:qz si aer hr̄et i nāli dispōe
tātā calefactionē:sicut ignis:qz sūmā: z hr̄et illā i māz
esset i decuplo dēsior:ꝓ supponē tertiā.g̃ forti' ceter] pa-
rib' ageret.igr̄ aer tātū vel magis calefaceret q̄ ignis.
¶ Huic rōni alij qui sunt de alia opione rñderēt tripl'r. p.rñ.
Prio.qz calitas aer] non est eiusdem spēi cum calitate
ignis: z non est tñ actiua. z ideo rō non ꝓcedit:sed qz
hec rñsio ablata est per illā supponē:iō nihil p̄us d ea. 2a ꝯ.
¶ Aliter dicunt alij q vꝫ est.q si aer eēt i nāli dispōe
esset ihabitabilis:sed nunq̄ est i nāli dispositione: imo
est mixt' vaporib' fridis:propter quorum infridatōem
aer manet actu hitabilis specialiter. quia in infima re-
gione est commixt' ex elementis frigidis. Sed hec re-
sponsio minus valet quā precedens.qz expiētia docet.
q elementa existentia extra nālem dispositiōem: vt aq̄
calefcā:remoto impedimento se reducunt ad frigidita-
tem: z ad suā dispositionē nālem. ¶ Scdo ēt pz suppo
sito q aer per infrigidationes in tpe frido inaturaliter
disponatur: z nimis infridetur:sed cum omnia talia in
estate

estate sufficienter calida removerent in tāto q̄ ꝛ aq̄ ꝛ
terra q̄ īfridant aerē fiunt actu calida: sicut q̄ q̄dāmo-
do actu nō īfridant. igr̄ aer tūc cū remotū est īpedimen
tum se reducit ad calorē nālē. ꝛ cū quātūcunq̧ estas
sit calida adhuc aer manet īhabitabilis. ꝛ iō aer exn̄s
in nāli dispōne manet habitabilis. ¶ Hic iterū rn̄dent
q̄ lꝫ ꝑ calitatem solis īfridans īferius. vt terra: ꝛ aqua
removeant. tn̄ adhuc manent īfluentie ꝓhibentes aerē
reducere se ad nālē dispōnē. sed hic claudit̄ os arguētiū
q: dicere q̄ celū vel astra faciāt qḋ nō experientia: nec
rōne potest ꝓbari. nec ēt auctoritate magis ē fingē: quā
2^m nāl'r loq. ¶ Scḋo ꝓbat̄ idē. frustra ꝑma cā aeri dedis-
set caliatē. ꝑꝑ quā aerē īstituit disconvenientē: sed si hē
ret sūmā caliatē disconveniret fini: ꝑꝑ quā aer est insti-
tutus. ergo maior nota est. minor pꝫ. q: vt dcm̄ est: aer ꝑn-
cipaliter īstitutus est ꝑꝑ salutē aīalium ꝑfectoꝝ. mō ad
3^s rn̄. illū īutilis esset sibi sūma caliditas. ¶ Tertio rn̄dent
aliq ad ꝑmā rōnē. q̄ sicut siccitas est lima caliatꝭ: ita hu
miditas hebetat: seu obtūdit actionē eiusdē. Per hō ad
formā dicunt. q̄ aer nō tn̄ calefacit cū est in nāli dispō
ne: sicut facit ignis. ꝯcedūt tn̄ q̄ hꝫ tantā caliatē: sed q:
illa est cū humiditate: ideo obtusa ē eius actio: ideo nō
Contra. tn̄ calefacit. ¶ Sed ꝯ hanc rn̄sionē replicatur sic. dēsi
tas mãe aeris plus fortificat actionē caliditatis q̄ꝫ hūi
ditas eā īpedit. ergo adhuc sūma caliditas aeris tn̄ cale-
faceret. sicut ignis. ꝯn̄a est nota. q: si eēt cūꝫ siccitate in
mā eque rara. tūc tn̄ calefaceret sicut ignis. igr̄ si nunc
densitas plus fortificat: q̄ꝫ humiditas īpediat. seqtur q̄
adhuc tn̄ agit: an̄s pꝫ tali expientia. q: in aqua bulien
te ēt est caliditas cū hūiditate intensa: ꝛ tn̄ adhuc cale
facit manū īpositam: sicut caliditas aeris in estate cali
dissima. igr̄ cum ꝓm adversariū aer tūc eēt sūme calꝰs
ꝛ calitas eius staret cūꝫ siccitate aeris. q: tunc aer est
multū siccus: seqtur q̄ densitas mãe aque tn̄ fortificat
actionē caloris remissi stātis cum humiditate aq̄ q̄ꝫ tūꝫ
siccitas aeris facit respectu caloris sūmi. Item faciliꝰ su
stineret homo manum suā in flāma: q̄ꝫ in aqua bulien-
te. hoc autem esse non posset: nisi q: densitas mãe aque
plus actionē caloris remissi in ea existentis fortificaret
q̄ꝫ hūiditas īpediret: cū calor aque sit multūꝫ remissior
q̄ꝫ flāme. ꝛ cū hoc stat cūꝫ humiditate: vbi calor flāme
2^m stat cū siccitate. ¶ Scḋo ꝓbat̄ sic. terra nō hꝫ friditatē
in sūmo. igr̄ nec aer hꝫ caliditatē in sūmo. ꝯn̄a tꝫ. ꝑ sup
pōnē q̄rtā. an̄s pꝫ. q: homo motus in navi per aquaꝫ:
multo maiorē sustinet ꝛ experit̄ friditatem q̄ꝫ icedens
eodē mō vestitus sup terrā: qḋ nō esset nisi aqua magꝭ
frida esset q̄ꝫ terra. ¶ Itē hō imponens digitū aq̄ mul
tam maiorē friditatem sentit: q̄ꝫ imponens eam terre.
Itē hō imponens manū terre humectate per aquā: mꝉ
to maiorem percipit friditatem q̄ꝫ imponens manū ter
re sicce. Nec valet. si diceres illarum apparentium cale
factionem terre a sole esse cāꝫ: q: in domo clausa vbi
radij solares terrā non attingunt. ita etiam apparenter
experiri possunt. ¶ Correlarium sequitur. aer in natu-
Corre^m. rali dispositiōe existens est remisse calidus: sequitur ex
2^m cor. ꝯ^e. ¶ Secundum correlarium. aer existens in naturali
dispositione determinat sibi friditatem. patet. quia dēter
minat sibi caliditatem remissaꝫ. modo omnis caliditas
remissa est per admixtionem graduūꝫ friditatis. per ꝑ-
3^m cor. mum articulum. ¶ Tertium correlarium aer existens
in naturali dispositiōe determinat sibi tres qualitates
primas. s. caliditatem intensam. friditatem eam remit-
2^a ꝯ. tentem. ꝛ humiditatem. patet per predicta. ¶ Secun-
da conclusio. nullum elementorum existens in natura-
li dispositione determinat sibi ambas qualitates in sū-
mo. probatur. q: aer non determinat sibi duas in sum-
mo. ergo nec aliud aliorum. ꝯsequentia tenet per quar
tam suppositionem. antecedens patet. per conclusionē
precedentem. ¶ Ex hac conclusione inferantur corre
laria similia: sicut ex prima. vꝫ. q̄ elementum solū vnā
suarum qualitatum determinat in sūmo: ꝛ aliā remis-
sam: q: quodlibet eorum determinat sibi tres qualita-
tes primas: ꝛ quod ignis existens in naturali disposi-
tione determinat sibi aliqualem humiditatem: sicut
aer frigiditatem: ꝛ quod ignis in naturali dispositione
potest desiccari.

Quantū ad tertium articulum primo nota. qḋ
tripliciter potest intelligi titulus que-
stionis. Uno modo sic. vtrum quodlibet elementorum
determinet sibi vnam suaꝝ qualitatum primaruꝫ ꝛ in
summo ꝛ non aliam. vt ignis caliditatem ꝛ non siccita
tem. ¶ Secundo sic. vtrum supposito q̄ elementū de
terminaret sibi ambas suas qualitates in sūmo: tamen
vna qualitatum magis consequitur naturam suā: vt ca
liditas magis consequitur naturaꝫ ignis: q̄ꝫ siccitas: ꝛ
sic de alijs. esto q̄ in igne sit tāta caliditas. sicut siccitas.
¶ Tertio modo sic. vtrum qualitas symbola duobꝰ ele
mentis conveniens per ꝑus conveniat vni eorum: quā
alteri. vtrū calitas ꝑus conveniat igni q̄ꝫ aeri: ꝛ sic de
alijs. ¶ Secundo notādum est. q̄ non debet eadeꝫ q̄- 2. nō̄n.
litas prima eque primo attribui elementis diversaruꝫ
specierum. patet. q: cum quelibet qualitas sit finite per
fectionis. oportet q̄ quantūlibet illaꝝ perfectionuꝫ fini-
tarum inequalium: cum vna magis conveniat: conveni
at: q̄ꝫ cum vna alia: sicut quicunq̧ duo numeri finiti di-
versarum speꝝ respectu cuiuscūq̧ alterius finiti nume
ri. igr̄ cū ꝑfectiōis elementoꝝ diversoꝝ specie sunt fini
te ꝛ ineq̄les: oportet quālibet qualitatum eis cōveniē-
tem magis convenire vni eoꝝ q̄ꝫ alteri. ¶ Tertio no- 3. nō̄n.
ta. q̄ cuilibet elementorum aliqua qualitas prima pri-
mo debet cōvenire. ꝛ econverso. patet. q: elementa di-
stinguuntur tāq̄ꝫ ab effectu penes qualitates primas:
ꝛ tot sunt qualitates prime: quot sunt elemēta. ideo rō-
nabile est. cuilibet elemētoꝝ vnam de qualitatibus ꝑ-
mis primo competere.

His premissis sit prima conclusio. igni cō- ꝑ ꝯ
veniū sūma calitas. ꝓbat̄.
alicui elementorum cōvenit sūma caliditas: ꝛ nulli al-
teri q̄ꝫ igni cōvenit sūma caliditas. quare ꝛc. maior est
nota. quia quelibet qualitas ꝑma in sūmo debet alicuī
elementorum competere. alias penes illam non sume-
retur aliquod elemētuꝫ simplex: eo q̄ ipsa eēt mixta in
quolibet elemēto: minor patet: quia si alteri conveniret
hoc maxime conveniret aeri in sūmo. cuius oppositūꝫ
est dictum in precedenti articulo. ¶ Secundo nobilis
simo elemento nobilissima qualitas prima debet attri- 2^m
bui in summo: sed ignis est nobilissimum elementum:
ꝛ caliditas nobilissima qualitas ꝑma. igitur ꝛc. maior
nota. nobilioris rei nobiliores sunt proprietates: ꝛ q̄li
tas debet in elemētis que ꝑmo attribuitur eidem eē sū
ma. aliter. n. nō diceretur simplex propter ipsam. mior
patet: quia ignis est elementum supremum in nobilissi
mo loco collocatum. ꝛ maxime activum: ideo nobilissi
mum elementorum. caliditas autē inter qualitates pri
mas maxime est activa. ideo nobilissima dicit̄ qualita
tum primaꝝ. dignius. n. est agere q̄ꝫ pati. Item quan-
to forma est magis activa tāto ꝑme cause. s. deo ē simi-
lior. ꝛ per ꝯn̄s ꝑfectior. ¶ Scḋa ꝯclusio calitas ignis
exn̄s in naturali dispositione est itensissima caliditas: 2^a ꝯ.
que potest esse per naturam. probatur. illa caliditas est
intēsissima que per naturam potest eē cum qua nullus
gradus friditatꝭ simul existat: sed sic est de calitate ta-
lis ignis

lis ignis.igitur rc.maior pz.q: dictũ est i p̄ arti.q̄ p̄ci-
se ad gñonẽ gradus caliditatis corrũpitur gradus fri-
ditatis.ḡ vbi non est aliq̃ friditas:ibi amodo nõ põt p̄
duci aliqua caliditas.minor pz.q: aliter in vtroq̃ elem
2m toꝝ cui ↄuenit eẽ remissa. ¶ Scdo sic.vl̃ calitas ignis
põt in ĩfinitũ ĩtendi. r hoc non.q: oĩuz nãl ↄstantiuz cer
tus est terminus magnitudinis:tam in extensione:quã
scdi r in intensione: vel per sm. r si sic.nõ vr̃ quãdo ignis to-
quarti tam illã lontudinẽ haberet:cũ esset in nãli dispositione
Corm. alr̃ non esset simplex qualitatiue. ¶ Correlariũ.ignis
nõ hz siccitatẽ in sũmo.pz ex scdo arti.q: tũc hr̃et ãbas
2m cor. q̃litates in sũmo. ¶ Scdm correlariũ.ignis est p:i9 ca
3m cor. lidus r nõ siccus.p̄ mõ pz.p̄ p̄mũ notabile. ¶ Tertiũ
correlariũ.aeri nõ ↄuenit p̄ caliditas.p̄ mõ pz p̄ p̄muz
notabilẽ.q: eadẽ qualitas prima non dz duobus elem̃
tis p̄ ↄuenire:sed cũ caliditas p̄mo inest igni.seq̄ q̄ nõ
3a ↄ. inest p̄ aeri. ¶ Tertia ↄ.ignis exñs i nãli dispõne d̃ter
minat sibi maximã raritatẽ:q̃ p̄ nãm põt eẽ.p̄baẽ.q: d̃
terminat sibi maximã cãm raritatis q̃ p̄ nãm p̄t eẽ.igiẽ
maximã raritatẽ.ↄña tz.q: cũ in agẽtibus nãlib9 effectus
p̄portionaẽ sue cãe.r p̄ ↄñs ad maximã cãm maxim9
seq̄ effectus.añs pz:q: determinat sibi maximã calita
tem cũ siccitate p̄portionata. r nõ vr̃ maior posse eẽ cã
p. cor. raritatis per nãm. ¶ Correlariũ p̄mũ.mã ignis per su
am nãm non põt plus extendi.pz.q: nihil põt eẽ rari9:
ḡ nihil põt habere minus de mã sub equali extensione
2m cor. ḡ mã eius nequit plus extendi. ¶ Scdm correlariũ.si
solũ eẽt elementũ ignis existẽtis in nãli dispõne: sic.s.
q̄ oĩa alia essent annihilata: r sue nãe p̄mitteret ipsum
nõ repleret oĩa.pz.q: eius mã non potest plus extendi
p̄ p̄cedens.ḡ non posset plus per nãm de loco replere:
3m cor. q̃ tũc repleret. ¶ Tertiũ correlariũ.si hec p̄põ.mate-
ria est ĩfinite passibilitatis.sic intelligaẽ q̄ nulla exten
sio imaginabilis s̄m cẽtiam nãlem repugnat materie
4a ↄ ipsa est falsa.pz per p̄dcã. ¶ Quarta ↄclo.aeri existen
ti in nãli dispõne ↄuenit sũma hũiditas:q̃ p̄ nãm p̄t eẽ.
p̄baẽ.q: aliq̃ qualitas p̄ma dr̃ aeri in sũmo ↄuenire:sz
sibi sic nõ cõuenit alia q̃ hũiditas.igr̃ rc. maior pz p̄
tertiũ notabile.mior pz.q: aer nõ hz itense nisi duas q̃
litates p̄mas.s.calitatẽ r hũiditatẽ.mõ non hz calitatẽ
in sũmo per predicta. ¶ Cõfirmaẽ.q: vel aeri cõuenit
hũiditas in sũmo. r si sic.hr̃ p̄positũ:vel ↄuenit sibi re
missa. r si sic.sequitur q̄ aeri existenti in naturali dispõ
ne non ↄuenit aliqua qualitas in sũmo. r per cõsequẽs
aer in nãli dispõne erit mixtus qualitatiue: sicut mixta
5a ↄ qd̃ est inconueniens. ¶ Correlariũ.aer p̄mo modo est
p̄mo hũidus.pz per p̄mũ notabile. ¶ Quita ↄclo.aq̃
exñti in nãli dispõne cõuenit sũma friditas:que p̄ nãm
potest eẽ.p̄baẽ.q: vel ↄuenit summa humiditas: vl̃ sũ
ma friditas.si scdm dicatur.habetur propositum. non
potest dici p̄mũ.q: sũma hũiditas ↄuẽit aeri.mõ cadez
2a.ↄfir q̃litas non dz duobus elementis in summo conuenire.
matur ¶ Cõfirmatur.aqua hz se ad friditatem: sicut ignis ad
caliditatẽ:sed ignis est sũme calidus:igiẽ.maior pz. q:
aqua r ignis sunt elementa eque simplicia p̄ naturam
T.cõ. in ambabus q̃litatibus p̄ncipalr̃ opposita.pz.per p̄hm
23. in lra. r iõ opz q̄ sic aq̃ se hẽat ad friditatẽ. sicut ignis
3m ad calitatẽ. minor pz.per cõclusionẽ scdam.3o p̄baẽ sic.
sũma friditas alicui elemento cõuenit. r nõ cõuenit al
teri q̃ aq̃.igr̃ rc.maior pz.q: ẽ vna de p̄mis q̃litatib9.
r per ↄñs in sũmo dz seq nãm alicuius elementi. mior
pz.q: friditas non ↄuenit iter elementa itensa: nisi ter-
re r aque: r manifestum est q̄ non terre.p̄mo p̄ p̄cedẽ
tem articulũ.igitur rc. ¶ Correlarium. aqua est p̄mo
Cor.m frida primo modo patet per conclusionem. ¶ Secun-
2m cor. dum correlariũ.aq̃ in dispositione naturali nõ est sum

me humida. patet per precedentem arti. q: non habet
ambas qualitates in sũmo. ¶ Tertium correlarium. 3m cor.
aqua habet aliquos gradus siccitatis sue hũiditati ad
mixtos.pz.q: aliter esset sũme hũida per primum arti-
culum. ¶ Sexta ↄclusio.terra existens in naturali dis 6a ↄ
positione habet sũmã siccitatẽ: que p̄ nãz põt eẽ. patet.
quia vnam qualitatũ primaꝝ dz hr̃e in summo: r non
habet sũmã frigiditatem.igr̃ rc.consequẽtia tenet.ma
ior patet.per tertium notabile.mior patet per predicta
in p̄mo articulo.item aer habet humiditatem in sũmo
igr̃ r terra siccitatem.consequentia declaratur:vt p̄us.
Item si sũma siccitas nulli alteri elemento cõuenit:q:
non igni:vt dictum est in correlarijs conclusionis secũ
de. ¶ Correlarium.terra in naturali dispositione est p̄ Correm.
mo modo sicca.patet per cõclusionẽ: r per has conclu
siones pz quid sit dicendum ad p̄mũ sensum q̃stionis.
¶ Septima cõclusio quo ad secundum itellectum que 7a ↄ.
stionis est.q̄ cuilibet elementoꝝ per p̄us cõuenit vna
suaꝝ qualitatum primarum q̃ alie.Ista ↄclusio ex di-
ctis satis est manifesta.q: cuilibet elemẽtoꝝ cõuenit vna
qualitas in sũmo r non alia.mõ nullus dubitat qn illa
qualitas magis conseq̄tur nãm alicui9 rei:que nulli na
turaliter conuenit in sũmo:q̃ que ei conuenit remisse.
¶ Sed aliter probatur conclusio pro probatione com-
muni:siue ambe qualitates in elemento dicerentur esse
sũme:siue non.q: vnicuiq̃ rei naturali non conueniũt
eque p̄mo sue proprie due proprietates diuersarũ spe-
cieꝝ:sed q̃libet elementum est eius naturale r sue pri
me qualitates sunt eiusdem due proprietates spẽ diffe-
rentes.igr̃ non conueniunt sibi eque p̄mo.igitur vna p̄
p̄us: r alia per posterius:quod fuit conclusio.maior pz
de ratõe notabilis secũdi:quare due diuerse species fi-
nite non habent eãdem habitudinem r equalem cum
vna specie finita.vt nulli duo numeri hñt eãdem p̄por-
tionẽ respectu eiusdem tertij numeri.mior quo ad am-
bas partes nota est de se. ¶ Octaua cõclusio.distribu- 8a ↄ.
tio qualitatum p̄marum:quã fac̃ Aristo.ipsis elemen- T.c. 23.
tis est rõnalis r bona.patet.q: calitatem que est maxi
me actiua. r per consequens nobilissima attribuit ipsi
igni.p̄mo.s.nobilissimo elemento.consequenter autem
humiditatem que iter passiuas est nobilior.q: magis
actiua quã siccitas.q: habet se per modum habit9.sic-
citas autem per modum p̄uatõis:attribuit eni aeri.dei
de friditatem.que per modum p̄uatõis se habet respe-
ctu calitatis.est tamen nobilior q̃ siccitas.p̄mo attribuit
aque deide siccitatem que est mime perfecta iter qua-
litates p̄mas attribuit p̄mo terre tanq̃ elemento min9
nobili.Item rõnalis est distributio:q: semper post vnã 2m
actiuam.seq̄tur vna passiua:vt post calitatem siccitas.
post friditatem humiditas. Item tertio rõnalis est di- 3m
stributio.q: sic semper collocantur.q̄ elementum supe
rius habet conuenientiam in vna qualitate p̄ma cũ in
feriori.vt sit sic locus eius naturalior: r iter ipsa debita
proportio magis conseruetur. ¶ Nona cõclusio quo ad 9a ↄ.
tertium sensum itelligendi questionem est. q̄ igni per
p̄us iest calitas q̃ aeri: r aeri per p̄us humiditas quã
aque. r sic deinceps.pz.per conclusionez precedentem.
¶ Correlariũ p̄mũ ex dcis est.q̄ sicut calitas est nobili p. corre.
or iter qualitates actiuas.sic humiditas est nobilior in
ter passiuas.pz.q: nobiliori elemento conuenit.pz. igr̃
modus.s̄.dict9.vñ ille due.calitas r humiditas respe-
ctu oppositoꝝ sunt quasi hitus. r opposite vt p̄uatio-
nes.vnde ille due p̄me dicuntur p̄ncipia vite r opposi
te p̄uatões eiusdẽ.propter qd̃ ẽt planete cali r humidi
dicuntur beniuoli r alij nõ.sicut sunt fri r sicci. ¶ Se 2m corm.
cũdũ correm ẽ.q̄ aliq̃ mõ i his ẽ pulcher ordo. q: post
nobilissimaz

nobilissimā actiuā sequtur nobilissima passiua. deinde p⁹
3ᵐ cor. actiuā minus nobilem sequtur passiuum minus nobile.
¶ Tertiū correlariū est. q rōnabiliter passiue minus se
parabiles sunt ab elementis. qb⁹ conueniunt. p3: q2 ipse
iter se tarde agūt. vt puus dcīn ē. alie ār sic fortis actiōis.

Quantū ad q̄rtū articulū dubitaẛ lux̄ h qd dicti ē aquā in nāli dispōne eē summaȝ
fridam. Utrū aqua in nāli dispōe debeat semp esse con
gelata. ⁊ arguitur q sic. q2 illud in quo est maxia cā cō
gelationis debet semp esse ꝯgelatū. sed in aq̄ est maxi-
ma cā ꝯgelationis ⁊c. maior p3. q2 magnitudo effectuȝ
seqẛ magnitudinē sue cāe in agētibus nālr. minor appa
ret: q2 in aq̄ est maxia friditas. que pōt eē. mō videẛ q
nihil de agentibus particularibus sit magis cā ꝯgela-
2ᵐ tionis q̄ȝ friditas: p2out docet experiētia. ¶ Scdō sic.
frigiditas maxie ꝯgelat. igẛ aqua in nāli dispōne sp de
bet eē ꝯgelata. ꝯña t3. vt prius. q2 aqua h3 maxima fri-
ditatē. que pōt esse. añs pbaẛ. Primo. q2 experiētia do-
cet: glaciem eē fridiorē aqua nō cōgelata. qd non eēt ni
si aqua fuisset ꝯgelata pncipalr pp itensionem frigidi-
2 tatis. ¶ Scdō. videm⁹ q tempore geli semp ē maior
friditas q̄ȝ alio tpe. qd nō vẛ esse nisi. q2 frigiditas faĉ
3 aquā cōgelari. ¶ Tertio oēs cōiter dicunt aquā cōge
4 lari pp frigus. añs est manifestū ingrentibus a laicis.
¶ Quarto. dicunt ⁊ recitāt scribētes historias. qd in p-
tibus borealib⁹ q̄dā sunt maria sp cōgelata: alia sunt so
lum duob⁹ mensibus circa festū sancti Joānis baptiste
degelata: qd nō vẛ eē nisi. q2 in illis ptibus est maximū
frigus in aliqbus ptibus anni. igẛ vẛ q frigiditas ma-
5 xime ꝯgelat. ¶ Quinto. oīa ꝯgelata resoluunẛ a calo.
igẛ pncipaliter coagulanẛ a frido. ꝯña t3 per. p. 4. me-
teu. que a frigido cōgelanẛ: a callido resoluunẛ. añs p3 p
experientiam.

T. c. 25. t. 49. **In oppositū** est. ⁊ vẛ esse. p. scdō huius di. q aq̄ ⁊ oīa humida sunt be-
ne terminabilia termino alieno ⁊ difficile termino pro
prie. hoc aūt non esset verū. si aq̄ in nāli dispōe sp esset
congelata: eo qd cōgelatum terminatū est termino pro
prio. ¶ Itē cū aqua sit a natura institutū elementū: vt
contineat ptes terre in mixto: mō ad hoc ineptū esset si
de nā eius est: q in nāli dispōe semp esset cōgelata.

Hec dubi⁹ ē mltū difficil: ⁊ cā difficultatis ē: q2 nū q̄ȝ qcq̄ȝ de ea iuenire potui bñ determinatū: ⁊
iō qcqd de ea dicā pbabilr ponā: vt aliq̄ȝ deẛ cā imagis
tiōis ⁊ diligentius ingrēdi de cā ꝯgelatiōis: ⁊ sic in oi
bus dictis meis me melius dicētibus subiecī. ita spālr
p⁹ sup. facio in isto. Hoc pmisso p dubitatiōe sit pma suppō h.
itensio frigiditatis in subo est cā maioris grauitatis vl
ad minus non remittentis eā. pbaẛ sic: q2 vel friditas
stat cū siccitate. ⁊ si sic. tūc cū itendiẛ non est cā quare
remittitur grauitas corporis in quo stat: vel cum humi
ditate. ⁊ si sic. tunc p⁹pbm in pblematibus in reddēdo
cām q̄re aqua calida cadens deorsum minus sonat q̄ȝ
frida: est cā maioris grauitatis: q2 pp hoc magis sonat
aqua frigida: q̄ȝ calida. ¶ Scda. itēsio caliditatis nun
q̄ȝ remitteret leuitatē. igitur intensio frigiditatis nunq̄ȝ
remitteret grauitatem. ꝯña t3 a simili. q2 sicut se h3 ca-
liditas ad leuitatē: ita se h3 friditas ad grauitateȝ. añs
p3. auctoritate Ari. allegata. ¶ Scda suppō est. q i or
2ᵃ sup. dine nāe g̃uiora debent esse sub leuioribus: ⁊ leuiora su
per grauiora. illa p3 ad experientiā de ordine elemēto-
rū. ēt p3 de ligno sub aqua posito sursum violenter sub-
stētata: qd l3 sit sub illa aq̄ ppinquus suo loco nāli: q2 in
speris aq̄ ⁊ terre. tñ q2 appetit esse imediate supra gra
3ᵃ suppō uius ascēdit in ea quousq̄ȝ sit ad supficiē aq̄. ¶ Tertia
suppō. glacies nālr ascēdit in aq̄ nō pibita. p3 p expe
rientiā. ¶ Hic qdā subtilr rñdēt q verū est q suppōis:
s3 h dñt eē: q2 glacies g̃naẛ de aq̄ leui: puta i superficie
aq̄: vbi aq̄ est leuificata a radijs solarib⁹: ⁊ iō leuior est
glacies ⁊ ascēdit i aq̄ graui. S3 vẛ mihi q rō nihil va
let: q2 supposito q ita esset sicut isti dicūt q aqua in su
perficie est leuior q̄ȝ in pfundo. tñ si vt isti pretēdūt ade
quate fieret ꝯgelatio p frigiditatis itēsionē: vtiq̄ȝ fieret
grauior ista aq̄: q̄ȝ aqua iferior: anteq̄ȝ congelaretẛ: cum
ista pp intensionē frigiditatis congeletur ⁊ inferior nō
⁊ sic per istam rōnem isti incidūt in id quod credūt eui
tare. credunt. n. saluare non obstante premissa suppositi
tione q congelatio principaliter fiat pp intensionē fri-
giditatis in rñdendo ipsi cōcedunt q glacies congela-
ta in supficie aque h3 minorē frigiditatē q̄ȝ aqua nō cō
gelata exñs in pfundo. mō ista vñr repugnare. ¶ Itē
in magnis fluuijs glacies generaẛ per magnas petras
in fundo. vñ fm illos aq̄ est grauissima ⁊ frigidissima.
tñ ascēdit ad supficiē aque: vt dñt naute: ⁊ habeo sociū
qui se hoc dicit vidisse: ⁊ vulgares in partibus nostris
ista de cā vocant istā glaciem in fundo genitā: g̃ rō illo
rū nō valet. Itē glacies ascendit in aq̄ tepida. igiẛ non
est responsio illorū bona. t3 ꝯña. ⁊ añs est manifestum. 4ᵃ sup
¶ Quarta suppō. sequtur ex dictis. q glacies ē leuior aq̄ posito
p3 ex pcedēte. q2 nō ascēderet in aq̄: cū grauiora volūt
eē subter: ⁊ leuiora supra. ¶ Quīta suppō iterū sequeẛ 5ᵃ sup.
q̄ȝ glacies non h3 tantam frigiditatem itensam: sic aq̄
h3 in nāli dispōne. pbatur. q2 si haberet tantam fridita
tem. igitur tantā grauitatem: sed non h3 tantam graui-
tatem. igiẛ ⁊c. maior p3. per suppōnē pmā: q2 equalẛ fri
ditas non remitteret grauitatem. minor p3. p suppōneȝ
precedentem. ¶ Sexta suppō. nunq̄ȝ glacies ē aq̄ pu- 6ᵃ sup.
ra: seu aq̄ exñs in nāli dispōe. p3: q2 si eēt aq̄ pura hēret
sūmā friditatē: q̄ pōt eē. p scdm articulū: sed illam non
h3. per suppōnē pcedentē dupliciter. Itē semper in gla
cie est grossities terrestris: ⁊ talis nō est in aqua pura:
igẛ ⁊c. maior p3. q2 capta pecia glaciei i supficie aq̄ mū
dissime ⁊ reposita in olla metallina bñ obstructa ⁊ ad
ignē posita degelata glacie apparebit aq̄ imūda ⁊ ter-
restris qd nō esset nisi grossities terrestris fuisset iclu-
sa glaciei. minor nota est de se.

His premissis ad dubitationē sit pma cō clusio. aq̄ in nāli dispōe nō p. 2.
dz eē cōgelata. pbaẛ p: q2 glacies nō ē ita g̃uis: sic aq̄ i
nāli dispōe. igẛ ⁊c. ꝯña t3. ⁊ añs p3. p q̄rtā suppōnem.
¶ Scdō glacies sp ē mixta: p pbōne suppōis sexte. g̃ ⁊
p scdā3 suppōnē. mō aq̄ i nāli dispōe n̄ ē mixta. igẛ ⁊c.
¶ Tertio cū aq̄ calefcā reducat se ad maiorē friditateȝ
q̄ȝ sit friditas mediū: vt docet expiētia i estate calida: non
ē rō: q̄re aq̄ i tali estate posita i celario frido non reducẛ
se ad nālem friditatem ⁊ ad cōgelatiōem. eo q ibi nō ē
ipediens. cū igẛ hoc non faciat. manifestum est q non
est de natura aque existentis in naturali dispositiōe eē
congelatam. ¶ Scda cōclusio. itensio friditatis nō est 2ᵃ 2.
pncipalis cā ⁊ adequata post cās vniuersales congela
tionis. probatur duplr. pmo. quia si itensio friditatis eēt
huiusmodi cā. sequitur q glacies esset grauior quā aq̄
cōmunis. consequens est contra suppositionem quar-
tam. ¶ Scdō si itensio friditatis esset pncipalior cā cō
gelationis. sequtur q glacies quandoq̄ȝ haberet tātam
friditatem: sicut aqua in naturali dispositione. cōseq̄ns
est falsum: ⁊ contra quintam suppositiōem: ⁊ conseqn-
tia tenet. q2 ex quo causa congelationis est itensio frigi
ditatis: non vẛ propter quid glacies non haberet tātaȝ
friditatem. sicut aqua in nāli dispōne. ¶ Tertio pbaẛ
conclusio. sepe videmus q tempore gelu est maior ca-
lor q̄ȝ fuit ante quādo nō fuit gelu. qd nō vẛ obere eē si
friditas

friditas intensa esset cā congelationis. Item cōiter in
cōgelatione consequente gelu est fortissimū frigus: qđ
nō deberet esse si itensio friditatis esset cā congelatio-
nis: qꝛ tūc q̄diu māeret frig⁹ forte deberet māere gelu.
Sꝫ tūc ē fortior dubitatio qđ tē sit pncipale ꝯgelās: ad
qđ sic pmissū ē pbabilr: probaf vl' rñdef p pdcā q ad
ꝯgelationē vr̄ ꝯcurrere ꝯstrigēs seu poros claudēs in-
grossans ꝛ exhalationē leuē terrestrē cōmiscēs. p opor
teret ꝯcurrere leuē exhalationē: vt pp eā reddaf ꝛ sol-
uaf cā pp quā glaties est leuior aqua. Scđo. cōcurrere
oꝫ igrossans vt pp illud reddaf cā q̄re aq̄ ꝯgelata sem
p est grossior q̄ aq̄ pura: ꝛ habēs terrestreitates mix-
tas: oꝫ ibi ꝯcurrere claudēs ꝛ stringens: vt. s. ptes hu-
midas aereas p ꝯstructionē expellat: vt sic pbibeatur
aque fluxus quē hꝫ a natura: ꝛ hoc videf esse causa pp
quā fit gelu cōiter cū magna friditate: qꝛ friditatis est
ꝯgregare exhalationē siccam grossitiē terrestrē ꝛ aq̄-
om. silr hec est cā: q̄re omnis congelata degelantur a
calido: qꝛ i congelatis icludunf aqua grossities terre ꝛ
exhalatio leuis. mō caliditatis est segregare res ethe-
rogeneas: vt dicitur secundo huius. ꝛ p ꝯñs segregan-
do degelat aqu i. Tunc iuxta h̄ pōt dici q pncipale cō
gelans aquam e t influentia celestis nata constringere
igrossare ꝛ exha' anonē leuem aque congelādo cōmi
scere: vel i ea existentem concludere: pp qđ aqua cale-
facta citius congelaf q̄ alia aqua. s. veniente constrin-
gente. i ea. n. sunt stati exhalatiōes leues iclusē. ꝛ iō p-
pter cōstructionē poroꝝ ꝛ illoꝝ iclusionē statim cōge
latur. hec etiam est causa: quare in magnis fluminibus
glaties nō generatur in superficie aque. sed in profun-
do: ꝛ in cōtactu terre: qꝛ ibi est grossities terrestris: ꝛ
per aspectum ifluentie leuificantur exhalationes terre
stres que reperiuntur. ꝛ ideo glaties citius generatur
ibidem. His premissis respondetur ad probantia moti
ua aquam in naturali dispositione esse congelatam.

Ad p. in pn. arti. **Ad primū** dicitur q maxima friditas nō est
maxima causa cōgelationis: imo
regritur igrossans restringens exhalatiōes terrestres
Ad 2. ꝛ cōmiscens vt dictū est. ¶ Ad secūdū dicitur q frigi
ditas nūq̄ se sola cōgelaret nisi alie dicte cāe concurre
rēt. Ad probationē pmā dicitur q lꝫ apparet ad tactū
glatiem esse fridiorem aqua: hoc est solum pper com
pactionē densitatē ꝛ grossitatem materie: sed s̄m veri-
Ad 3. tatē aqua est fridior. ¶ Ad tertiū dr̄ q veꝝ est q cuꝫ
gelu est magna friditas: tñ illa forte pncipalr non con
ad 4. gelat: sꝫ q̄tuor cause concurrentes enumerate. ¶ Ad
quartū. s. auctoritatem laicorum dicitur q ad cās con-
gelatiōis parū aduertunt: ꝛ iō de talibus nō oꝫ eis cre
di specialr vbi rō efficax deuincit. dictū tñ eorū hꝫ ve-
ritatem: q cōiter ad gelu magnū ꝛ itensum frigus cō
Ad 5. curreret: sed ñ sufficit. ¶ Ad qntū dr̄: q si ita sit causa
congelationis in illis locis semp sufficienter reperitur
p aliquos aspectus superiores speciales tñ forte a calo
rē solis segreganf qbusdam mēsibus estatis: ꝛ tūc ista
diuersa ad gelu concurrentia ipediunf sic q non con-
Ad 6. gelat. ¶ Ad sextū pꝫ qđ dicendū per predicta. s. qua-
re coagulata a calido dissoluunf. Et h̄ de q̄rto articlo.

ad pn-cipales rōnes. **Ad rōnes** pncipales. Ad pmū negef q tra
sit pmo frida. Et ad pbationem p
mā dr̄ q est id qđ remotissime distat a fonte caloris. vñ
minus dicif hēre ceteris paribus de caliditate violen-
ta seu disconuenienti itroducta ab illo. s. fonte: sed non
oꝫ q ipsum habeat pper hoc i nāli dispōne sūmā seu
pmo friditatē: nec est veꝝ q solum sol est cā caloris: lꝫ
Ad 2. frequenter sit cā caloris extranei. ¶ Ad secūdā pba-
tionē dr̄ q grauitas terre ꝛ dēsitas sūt effectus totius

complexionis qualitatū pmaꝝ terre. s. friditatis ꝛ sic-
citatis. ¶ Scđo. q nullus ipsoꝝ ē effectus pprius ipi⁹ 2.
friditatis: qꝛ sunt simul vel maior reperief grauitas in
aqua q̄ i terra: eo q hꝫ tam intensam friditatem sicut
terra. ¶ Tertio ēt q raritas ꝛ leuitas ignis ñ ē pprius 3.
effectus caliditatis: sed caliditatis ꝛ siccitat: ꝛ p hoc
soluta est rō. negef. n. q i terra apparet maximus effe-
ctus friditatis: qꝛ non maxime frigefacit: imo sicut pꝫ
expōne forti⁹ frigefacit aq̄ q̄ terra: ꝛ frigefacere est p-
prius effectus friditatis. de densitate aūt ꝛ grauitate:
pꝫ q ex eis i terra nō oꝫ argui maxia magnitudo frigi
ditatis: qꝛ nō sūt pprij effectus frigiditatis: vt dictū ē.
¶ Ad tertiū dr̄ q terra nō ꝯtrariaf igni quo ad q̄lita- Ad 3.
tes pmas: sicut pꝫ satis p pħm scđo huius. ꝛ ad pħꝫ p T. c. 3.
meteoroꝝ dicitur q voluit q distātia locali terra ma-
xime ꝯtrariaf igni. ¶ Ad aliud negef añs. Et ad pba Ad 4.
tionem dicif q ad continuationē terre sufficit continui
tas materie pme. Et ad pħm scđo hui⁹ dicif: q loqtur T. c. 4.
i mixto: qꝛ cōtinuitas materie pme nō sic sufficeret ad
continuare ptes mixti pper diuersas materias eloꝝ i
vnionem mixti pper congregandas specialiter: qꝛ in
imixtis mobilibus a se sicut sunt animalia: continuitas
materie esset nimis fragilis per ptium cōtinuationes.

Ad rōnē arguentē q aqua nō sit pmo frigida ad arg^m de aq̄ n
dicif q nō oꝫ illā q̄litatem per prius
iesse aque aut alicui elemēto q̄ difficilius ab eo auferf:
qꝛ sic cuilibet elō per prius iesset q̄litas passiua q̄ acti
ua: eo q pper debilitatē actōis qualitatis passiue i su
am cōtrariā valde tarde ꝛ difficulter qualitates passi-
ue remouenf a subis qbus insunt: ꝛ pbatio ēt que ad-
ducif ad ꝯriū illi⁹ nō valꝫ. nō. n. oꝫ si aliq̄ q̄litas ab ali-
q̄ re difficili⁹ remouef q illa sit ei nālior ob cām pdcāꝫ.

Ad aliā arguitionē q aer nō sit p humidus: ne ad arg^m de aere
gef q humiditas fortius ꝯuenit aq̄ q̄
aeri. Et ad pbationē illius primā dr̄ q aqua pl⁹ humē
ctat pper densitatē sue mãe. densitas. n. fortificat actio
nēꝫ. ¶ Ad secūdā pbationē dicitur q sēsus bñ decipi Ad 2.
tur in iudicando de intēsione qualitatis que est suum p
priū obiectū vt stannū frequenter iudicat eē calidi⁹ q̄
flāma ignis: qđ nō ē verū: sed pper densitatē mãe sta-
ni decipitur sensus: ꝛ sic ē i pposito. ¶ Ad tertiā nege Ad 3.
tur q hūiditas facilius auferf ab aere q̄ ab aq̄ nisi iq̄-
tuꝫ forte hūiditas aque fortius resistit pper sue mate-
rie densitatē: qđ ē extra ppositū. Et ad pbationē dr̄ q
frequēter aer dr̄ desiccare: nō qꝛ hoc facit aer sꝫ exhala
tiones sicce calide ꝛ terrestres cōmixte aeri qꝛ q̄si per
totā regionēꝫ aeris tales sunt mixte cū aere. Scđo dici
tur q aer frequēt desiccat p accñs: puta qꝛ sua calidita
te resoluit a corporib⁹ grossis: vt a pāno. vl' luto ptes sb
tiles aq̄as euaporādo. ꝛ sic manēt ptes terrestres q̄ sūt
sicce. aer tñ q̄diu manet vr̄ manē cū aliq̄li hūiditate:
ꝛ qꝛ he cāe nō ꝯueniūt aq̄: iō aq̄ nō desiccat notabilit'.

Ad rōnes arguētes q ignis nō ē p calidus.
Ad primum potest dici s̄m alterū ad arg^m de igne
duorum modorum: intelligendo questionis titulum q
licet tanta siccitas inesset igni tamen caliditas sibi pus
ꝯueniret quia magis sequif eı⁹ nāꝫ. sꝫ h̄ dimisso negef
assūptū: vt dcm̄ ē. Ad auctē albū dr̄ q pl⁹ ñ voluit nisi
q sūma calitas exurit hūi^tem igni violētā: ñ tñ exurit
rmissā sibi nālē. ¶ Ad 2^m dr̄ calitas ignis ñ exurit hūi
ditatē remissā sibi nālē: lꝫ q̄lꝫ violētā forte exurat: nec
ē silr̄ d terra: qꝛ terre ꝯuēit siccitas p: ꝛ iō nihil hēt hūi
ditatis. ñ sic ē de igne: vt dcm̄ ē aliter dicerēt aliq̄ qui nō
vellent ponere in elis tres q̄litates pmas: q verū est i
igne nihil esse hūiditatis. nō tñ seqnitur q sit sūme sic
cus, qꝛ siccitas eius esse remissa per distantias ꝛ gradu

Ad 3m fiimo. ¶ Ad tertiū dicitur ꝙ ignis pōt vltra desiccari:
⁊ vltra qḋ non semꝑ ad maiorē siccitatē seqtur maior
raritas. sed ad siccitatem cū caliditate debite ꝓportiōa
tam. vñ maxima causa raritatis est sūma caliditas: cū
siccitate sic ꝓportionata: ⁊ nō cū sūma. Aliter dīt qdā
ꝙ si siccitas ignis intendaꝛ eius caliditas remittiꝛ: eo
Ad 4m ꝙ ignis īdisponiꝛ: ⁊ tunc non seqtur intensio raritatis:
sed magis credo ꝑme rōni. per idē rñdeꝛ. ¶ Ad 4am
īꝓbationē. qꝛ lꝫ ignis posset vltra desiccari non pro-
pter hꝫ fortius calefaciet: qꝛ lꝫ siccitas sit iīma caloris
nō tñ q̄cūqꝫ fortificat actionē eius. sed siccitas ipsi ca-
lori ꝓportionata sicut ꝑus dictū est de cā raritatis. non
eni qñ ignis desiccaꝛ vltra suam naturalem siccitatem
Ad 5m eius calor acuiꝛ: imo potꝰ: eo ꝙ siccitas sit calori dis-
proportiōata fit calor minus acutus. ¶ Ad qntum dꝛ:
ꝙ ignis est elꝫ purū qñ est i nāli dispōne: eo ꝙ hꝫ vnā
Ad 6m de q̄litatibꝰ ꝑmis sūmā ⁊ leuitatē sūmā: ⁊ per hoc dif-
fert a mixtis. ¶ Ad sextam rōnē arguētē ꝯ idē negeꝛ
ꝙ sit posē ꝑ nām ignem in nāli dispōne existem calefie
ri. Et ad ꝓbationē dicꝛ ꝙ mā ignis tñ est īformata ca
liditati sicut per naturam pōt īformari. ⁊ iō influentie
nō ꝓducunt in ea caliditatem. vñ īfluentie generatiue
diuersus effectus triplici de cā nō ꝓducunt: vel qꝛ non
īueniūt māꝫ cui effectus natus est induci: vt lumen nō
calefacit i celo: vel qꝛ est ad agens in subꝫ in qḋ nate sīt
agere generās oppositū effectū fortius: vel cq̄ fortiter
sicut ipse suū: vel qꝛ mā suo effectu tñ est īformata sīt
per eū nata est īformari. ⁊ hec est cā: q̄re ignis i natura
Ad 7m li dispōne amplius ñ rarefit. ¶ Ad vltimā dꝛ ꝙ si qḋ
libet eloꝝ determinat sibi alias q̄litates in summo ad
huc per ꝑus determinaret sibi vnā q̄ꝫ aliam iuxta mo
dum dictum in tertio articulo. negetur tñ assumptum.
Ad probationem dicitur ꝙ ela in naturali dispositiōe
sunt sīlia: qḋlibet eorum de qualitatibus primis deter-
minat sibi vnam in summo: ⁊ aliam cōmixtū vt prius
dictum est. Aliter dicunt aliq̄: ꝙ lꝫ elm determinat sibi
vnam suarum qualitatum remissiorem q̄ꝫ aliam. hoc
tñ non esset per admixtionem graduum qualitatis op
posite: sed per distantiam a gradu summo: ⁊ sic nō sūt
mixta. quocunqꝫ modo dicatur ratio nō precedit.
¶ Rō phi post oppositum qd sit dicendum: patet per
articulum secundum: ⁊ tertium.

¶ Eodeꝫ textu vbi supra. Qō. vij.

Septimo querit de qbusdā q̄litati-
bus secūdis: lꝫ icidētalr
solū ptineat ð illis ad hūc libꝝ. s. vtrm leuitas
aeris ⁊ ignis sint eiusdē spēi spālissime eēn
tialis: ⁊ similr queri posset de grauitatibus
6m terre ⁊ aq̄. ⁊ arguiꝛ ꝑmo ꝙ sic. si leuitas ae
ris existentis i naturali dispōne est remissa: tūc est eius
dē spēi cū leuitate ignis: sed leuitas aeris est remissa.
igiꝛ. maior pꝫ: qꝛ si differrent spē: tunc quelibet earum
i sua spē deberet esse sūma: sicut pꝫ per illos qui sunt ð
T.c.57 illa opione. mior pꝫ: ꝑmo auctoritate phi tertio celi di-
centis. ꝙ aer hꝫ grauitatē: dīt. n. ꝙ oia elemēta hñt ḡ
uitatē in loco naturali ꝑter ignē. mō illud esse non pos-
2. set nisi leuitas aeris esset remissa. ¶ Secūdo. ideꝫ au
T.c.27 ctoritate phi. 4. celi dicentis. ꝙ aer est leuis i respectu
3. ꝙ nō videꝛ esse nisi ꝙ hꝫ aliquos gradus grauitatis.
¶ Tertio. aer qñqꝫ naturaliter descēdit: ⁊ mouetur ad
mediū: sꝫ hoc vꝛ eē ꝓpriū ḡuiū. maior pꝫ: ꝑmo de aere
subintrante poros terre. ⁊ si dicas ꝙ hoc facit a nā cōi ne fi
at vacuū: tūc pꝫ ꝙ nālr ascēdit: qꝛ nā cōis nāe aeris nā
liter obedit: eo ꝙ aer oia illa inferiora propter volun-
tatem liberam gubernantur a celo vt a natura cōi. igi
tur obediant illi ⁊ iclinant sicut ab illo inclinanꝛ: imō 2.
ēt a nā cōmuni moueꝛ ad suū locū ꝓpriū. Scḋo. pꝫ ea-
dem maior de aere existe i spera ignis. talis. n. descēdit
⁊ moueꝛ ad centrū: qꝛ cētro appropiquat ꝑ illū motū. T.cō.
minor pꝫ: ꝑ phm ꝑ celi. vbi vult ꝙ moueri ad medium 17.
est ꝓpriū ḡuiūꝫ. ¶ 4o in aere naturalr disposito est cā
sufficiens ad grauitatē: igitur ⁊ grauitas. ꝯña tꝫ qꝛ cau
sa sufficiente posita ponitur effectus. añs pꝫ i qōne.
nā in aere est frigiditas cū hūiditate. mō hec sunt cāe
grauitatis i aqua. igitur ⁊ in aere. ¶ Cōfirmatur qꝛ in
tensa friditas cū hūiditate faciūt ḡuitatē itensam sicut
i aqua. igiꝛ remissa friditas cū hūiditate facit remissā.
igiꝛ cū in aere iuxta ꝑdicta sit remissa friditas cū hūi- 2.
ditate: seqꝛ ꝙ ibidē est grauitas. ¶ Scḋo. ad ꝑncipa-
le a siti cā i spē specialissima nō ꝓcedit nisi sīlis effectꝰ
sed cā leuitatis i aere ⁊ i igne est similis in spē. igiꝛ. ma Cō.12.
ior pꝫ: ꝑ Cōmentatorē. 8. metaphisice: vbi vult ꝙ agen
te eodē ⁊ mā eadē stante eadē potentia semꝑ idem est T.cō.
effectꝰ. ⁊ secūdo huius penultimo. c. idē inq̄ꝫ tñ idē sem 55.
per est natū facere idē. minor pꝫ: qꝛ tā i aere q̄ꝫ in igne
cā leuitatis est caliditas: ⁊ hec in vtroqꝫ est eadē i spē 3.
specialissima ꝑ prius dicta. ¶ Tertio nisi sic: seqtur ꝙ 10.me.
vnū esset pluribus cōtrariū i spē. ꝯñs est ꝯ phm: ⁊ ꝯña 17.
tꝫ: qꝛ ḡuitas terre contraria esset leuitati ignis ⁊ leuita ꝑ.c.10.
ti aeris que dīnt specie. ¶ Cōfirmatur sic. nisi sic seq- 8.
tur ꝙ leuitas esset leuitati cōtraria. cōsequens videtur
male sonare: qꝛ cū leuitas sit ꝯria grauitati nō videꝛ ꝙ
sit aliquo mō cōtraria leuitati. ꝓbaꝛ tñ ꝯña: qꝛ illa sūt
ꝯria que maxie a se inuiceꝫ distāt ⁊ mutuo se expellūt
⁊ eidē susceptibili vicissim isūnt: sīc albedo ⁊ nigredo.
sed sic est de istis leuitatibus. igiꝛ. maior pꝫ ꝑ diffōneꝫ
ꝯtrarioꝝ: ⁊ minor declaraꝛ: qꝛ cū ex aere fit ignis: vel
ꝓportioabilr sīc hūiditas aeris remittiꝛ corrūpiꝛ. eius
leuitas vl nō. si dicis ꝙ corrūpiꝛ seqꝛ ꝙ ignis sua sicci
tate corrūpit leuitatē aeris: ⁊ cū eadē coagēte calitate
generaret leuitatē ignis. igiꝛ leuitas aeris ⁊ ignis ſm
causas suas se mutuo expellūt: ⁊ habeꝛ ꝓpositū. si dicis
ꝙ non corrūpiꝛ leuitas aeris: seqtur ꝙ manet sicut ca
liditas: vl igiꝛ manet adueniēte forma ignis: ⁊ si sic se
qtur ꝙ eade leuitas numero manet in igne que fuit in
aere. ergo i eadē spē. vel corrumpiꝛ: ⁊ si sic latitudo ḡ-
dualis subito corrūpereꝛ. vꝫ. leuitas aeris que ꝑus mā
serat remissa: nec valꝫ si dicereꝛ ꝙ corrūpereꝛ ꝑ modū
sequele ad corruptionē aeris sui sbiecti: qꝛ subꝫ eius ē
mā ꝑma ⁊ ñ aer. ¶ Quarto. leuitates aeris ⁊ ignis fi 4.
unt ab agente totalr eodē i spē specialissima. igiꝛ sunt
eiusdē spēi. ꝯña tꝫ: ⁊ añs pꝫ: qꝛ calor solis generat tā le
uitatē aeris i aqua q̄ꝫ leuitatē ignis i exhalatōe ignea.
¶ Quito. si dīnt spē eēnt q̄ttuor motus simplices gra- 5.
uiū ⁊ leuiū. ꝯñs est contra phm ꝑmo celi. ⁊ ꝯña tꝫ: qꝛ T.c.5
eēnt q̄ttuor virtutes motiue. s. aeris ⁊ ignis due leuita
tes: ⁊ terre ⁊ aque due ḡuitates. mō quot sūt virtutes
motiue simplices tot sunt motus simplices.

In oppositū arguitur qꝛ si nō dīnt spē seq
tur ꝙ ex parte grauitatis: ⁊
leuitatis nō posset cōcludi numerus quaternarius elo
rū. oppositū vult phs 4o celi: ⁊ ꝯñtia tꝫ: qꝛ nō esset nisi T.cō.
vna spēs specialissima grauitaꝫ: ⁊ vna leuitatis. mō ex 26.27.
duabus spēbus nō pōt cōcludi nisi numerus binarius
entiū diuersoꝝ spē. ⁊ per ꝯñs nō quaternarius. ¶ In
qōne erūt duo articuli. In ꝑ videbiꝛ de quesito. In scḋo
mouebuntur contra dicta dubitationes.

Quantū ad ꝑmum articulū ꝑ supponiꝛ ꝙ leui 3e sup.
tas aeris in spa aeris nō trahit sursū:
nec deorsum. probatur ꝑmo: qꝛ est naturaliter colloca-
ta igiꝛ nō trahit sursuꝫ: nec deorsuꝫ. antecedēs pꝫ ð se.

Secundo

2 ¶ Secūdo grauitas aque in spera aque non trahit de-
orsum.igitur nec leuitas aeris in spera aeris.ꝯñia tꝫ a
simi.añs pꝫ ꝑmo:q2 si naute in mari ꝓfundo multaꝫ ha
beāt aquā.s̄.se:tñ illa nō ponderat vt expientia docet.
3 ¶ Tertio.q2 si ponderaret:tūc si due q̈rte aque sūt gra
uiores q̄ꝫ due libre plūbi in spera aeris.ita ēt eēnt gra-
uiores in spera aque:qḋ est cōtra experientiā.si eni in
vasis stanneis eque ponderosis: ⁊ eiusdē figure pone
res in vno duas libras plumbi: ⁊ in alio duas quartas
aque: ⁊ vtrūqꝫ vas ponereꝭ in altero brachiorꝫ eque li
bre in aere aqua descēderet ⁊ in spera aque plūbū: ⁊
ꝯñia tꝫ:q2 si grauitas aque in suo loco naturali ponde-
raret deorsuꝫ:tūc sicut ponderat in aere: ita pondera-
ret in aq̄.igiꝭ seqꝭ ꝓpositū:ꝙ qcqd grauius eēt in aere
2ª sup. esset etiā grauius in aqua. ¶ Secūda suppositio.rerū
eiusdē speciei specialissime idem est locus naturalis in
specie specialissima.pꝫ:q2 cuilibet terre cū qualꝫ terra:
⁊ sic de aliis.etiā pꝫ per hoc ꝙ locus nālis diciꝭ eo ꝙ
est cōseruatiuus locati.mō rerum eiusdem speciei spe-
3ª sup. cialissime idem locus est cōseruatiuus. ¶ Tertia sup-
positio.leuitas ignis i spera aeris nāliter trahit sursuꝫ.
pꝫ:q2 ignis violēter collocatur in aere.g̃ ⁊ leuitas sua.
Item leuitas ignis naturaliter mouet sursuꝫ.igiꝭ ꝯñia
tꝫ. ⁊ añs pꝫ:q2 ignis in aere naturalr̃ ascendit vt expe
rimur: ⁊ hoc nō facit nisi mediante leuitate mouente.

pª ꝯ His premissis sit ꝑma ꝯclō rñsalis hec.
leuitas ignis ⁊ leuitas ae-
ris nō sunt eiusdē spēi specialissime.ꝓbaꝭ:q2 si sic seqꝭ
ꝙ ad eūdē locū nālr̃ mouerent.ꝯña tenet:ꝑ suppōneꝫ
secūdā.falsitas ꝯñtis pꝫ:q2 leuitas aeris in spera aeris
2m nō mouet vltra.per scdaꝫ suppōnem. ¶ Scdo sic.ille
forme sunt essentialr̃ dissimiles: ⁊ etiā spē diuerse:qua
rū vna alicubi trahit vbi alia simplr̃ nō trahit:sed a na
tura quiescit:sed leuitas ignis aliquo trahit vbi leuitas
aeris nō trahit.igitur maior est nota:q2 formarū in spē
t.c.3. similiū ꝓprietates sunt cōsimiles ⁊ operationes:sicut
satis hr̃ a pho.9.metaphysice.minor pꝫ per primam ⁊
tertiā suppōnē.His rōnibus quidā rñdet ꝙ leuitas ae
ris in spera aeris nō trahit ꝓpter formā subalez aeris
ꝓhibentē:eo ꝙ ipsa est in loco naturali.Illud nō valet
q2 grauitas ⁊ leuitas mouent ꝭm impetū sue nature:si
ue forme conueniat:siue non:vt pꝫ de vapore ascendē-
te:qui a dñio est aqueus:vel met aqua:nihilominus le
uitas mouet eū sursum non obstante sua forma subali:
cui ille motus est discōueniens ⁊ innaturalis. Et ꝓbaꝭ
ꝯ.sic.vel leuitas aeris est sūma:vel remissa.si sit sūma:
certū est ꝙ nō mouet ad ita altū locū sicꝫ leuitas ignis.
igiꝭ est alterius spēi a leuitate ignis:q2 aliter eque alte
moueret.si dicis ꝙ est remissa:incōueniens:q2 tūc aer
esset mixtus in qualitate motiua. ⁊ ꝑ ꝯñs in nāli dispo
sitione nō eēt ita purū elementū sicut ignis:qḋ vr̃ esse
t.c.23. cōtra intentionē phi in hoc secūdo. ¶ Cōfirmatur sic.
non minus elementū determinat sibi vnā de q̈litatibꝫ
motiuis simplicē q̄ꝫ de alteratiuis:sed manifestū est ꝙ
aer in nāli dispōne determinat sibi vnā alteratiuā sum
mā vt añ dictū est.igiꝭ ēt dꝫ sibi determinare motiuam
simplicē: ⁊ hoc nō esset nisi eius leuitas esset remissa.
3m ¶ Tertio arguiꝭ sic.leuitas aeris nāliter collocatur in
spera aeris tāq̄ꝫ i suo loco naturali: ⁊ leuitas ignis nō:
ergo leuitas ignis ⁊ aeris drñt spē specialissima.ꝯña
tꝫ:q2 rerū eiusdē spēi specialissime est idē locus.ꝑ scdaꝫ
suppōnē.añs manifestū est pro ꝑma parte: ⁊ ꝓ scdā si
militr̃:q2 leuitas ignis in spera aeris existēs semper tra
hit sursuꝫ:vt dictū est in tertia suppōne:qḋ nō eēt si ibi
4m dē eēt in loco naturali. ¶ Quarto.grauitas terre ⁊ gra
uitas aque differūt spē specialissima.ergo leuitas aeris
⁊ ignis.ꝯñtia tenet:q2 sicut se hꝫ grauitas ad grauita-
tē in eis:ita leuitas ad leuitatē.añs pꝫ:q2 alr̃ rō reddi
nō posset:quare multū vini in spera aeris esset graui-
us modico plūbo: ⁊ in spera aque est ecōuerso.nō eniꝫ
vr̃ alia cā:nisi quia vtraqꝫ grauitas:taꝫ vini que est in
aqua q̄ꝫ plumbi que est terre in spera aeris trahit: ⁊ iō
multitudo grauitatis vini superat in aere:in aqua aūt
plumbū:q2 terrea est:vini vero grauitas:eo ꝙ est alte
rius nature ⁊ speciei non trahit. ⁊ ideo ibi plumbū est
grauius. Et hec etiam positio vr̃ magis esse de inten-
tione phi.4.celi ꝓut ad oppositū fuit allegatū. ¶ Se T.c.26.
cunda conclusio.tam leuitas aeris q̄ꝫ ignis in sua spe- ⁊.27.
ra est sūma.pꝫ de leuitate ignis:sed de leuitate aeris ꝓ 2ª ꝯ.
batur:quia est leuitas simplicis elemēti existētis in na
turali dispositione: ⁊ talis dꝫ esse summa. ¶ Secūdo.
q2 nisi aeri sūme cōueniret nulli sūme conueniret:quia 2
non cōueniret igni:nec etiā mixto in sūmo. ¶ Tertio.
quia si ponereꝭ remissa esset eiusdem speciei cum leui- 3
tate ignis:qḋ negatū est ante. ⁊ ꝯñtia tꝫ:q2 oēs qui eā
ponūt eē remissam:dicūt eā eē eiusdeꝫ spēi cū leuitate
ignis. ¶ Correlariū ꝑmū.leuitas ignis ⁊ aeris nō fiūt
adequate ab eisdeꝫ vel totaliter simplicibus causis:q2 Corm p.
nō posset assignari rō:quare spē drñt. ¶ Scdm corre- Corm 2m
lariū.leuitas ignis sequiꝭ caliditatē cū siccitate: ⁊ leui
tas aeris caliditatē cū humiditate.pꝫ:q2 nō videꝭ quō
aliter fiant diuersis agentibus.si eni inter agentia pti-
cularia sola caliditas esset causa vtriusqꝫ leuitatis.tūc
ab eisdem causis adequate fieret vtraqꝫ vel fieri possꝫ:
vt si aqua calefieret a caliditate introducta specialiter:
cum dictum sit prius caliditates aeris ⁊ ignis esse si-
milis speciei specialissime essentialis.

Quantum ad scdm articulū sit ꝑma dubita-
tio ꝯ dicta.si drñt specie sequiꝭ ꝙ
nūq̄ꝫ imediate ex aere possit fieri ignis.ꝯñs est contra
phm scdo huius.ꝓbaꝭ ꝯñtia:q2 nō pōt fieri ignis nisi
cū leuitate ignis:sed in alteratione aque ab igne nō ge T.c.24
neraꝭ leuitas ignea.igiꝭ.ꝯñtia nota.maior pꝫ: q2 sicut ⁊.25.
ignis in subiecto requirit q̈litates primas ad sui gñatio
nē ꝯuenientes:ita reqrit sibi q̈litates scdas seu motiuas
conuenientes.minor ꝓbaꝭ.q2 certū est ꝙ in calefactio
ne aque multū. ⁊ notabilr̃ remittiꝭ frigiditas ⁊ magna
introduciꝭ caliditas.humiditas aūt parū diminuiꝭ.er-
go continue in aqua calida stant simul itensa caliditas
cum intensa humiditate.ad quas per dicta sequitur le-
uitas aeris. ⁊ non ignis.igitur in calefactione aque ab
igne nō generaꝭ leuitas ignis:qḋ fuit ꝓbandū. ¶ Se 2m dubm
cunda dubitatio.si drñt spē sequereꝭ ꝙ exhalatio hūi-
da in aere nō deberet ascēdere.ꝯñs est cōtra phm pri-
mo meteo. ⁊ ꝯñtia ꝓbaꝭ:q2 in exhalatiōe humida do-
minātur caliditas ⁊ humiditas.vt pꝫ per phm ibidem
ergo leuitas aeris ꝑ dicta.sed illa non dꝫ ascendere in
spera aeris:sed qescere cū ibi sit in loco suo. ⁊ non tra-
hat.ꝑ suppositionē ꝑmi articuli.igitur talis exhalatio
in aere nūq̄ꝫ ascenderet. ¶ Posset cōfirmari:q2 vel ta
lis exhalatio ascendit in aere a sua forma subali: ⁊ hoc
nō.q2 illa est ad modū aque.vel aeris. ⁊ taliū nō ē ascē
dere infra sperā aeris vel a leuitate aeris. ⁊ hoc nō.ꝑ
primā suppōnē.q2 infra speram aeris nō trahit.vel a le
uitate ignis. ⁊ si sic tunc ad caliditatē. ⁊ humiditatem.
que denominanꭍ in exhalatione humida:sequereꝭ leui
tas ignis.cuius oppositū est fundamentū alterius opi
nionis. ¶ Tertia dubitatio est.quā leuitatē illarū dua
rum introducit caliditas introducta a sole.videtur ꝙ 3m dubm
aeream.quā valde iuuat calor solis ad generationem
aeris ex aqua. ⁊ videtur ꝙ igneā.q2 radii solares qñqꝫ
intenduntur per reflexionem a speculo cōcauo.vel vi-

4m dum trali q̄ nō esset nisi igneā generaret leuitatē. ¶ Quar
ta dubitatio iuxta vnā rōnē tactā añ oppositū.vz.añ le
uitates ignis τ aeris sūt ꝯrie: τ vr̄ q̄ nō:q: leuitas nō
videt ꝯria nisi grauitati. Uidet q̄ sic:q: hñt trāsmuta
tionē adinuicez sicut leuitas τ grauitas.igitur silr̄ ꝯtra
riātur.ꝯña tz: τ añs pz:q: sicut in actione ignis i terraz
ꝓportionabilr̄ sicut remittit frigiditas τ introducit ca
liditas remittit ēt grauitas τ introducit leuitas.Ita in
generatiōe ignis ex aere ꝓportionabiliter sicut itrodu
citur siccitas remittit leuitas aerea τ itroducit ignea.
Ad pm **Ad primā** illaꝝ dubitationū dr̄ q̄ qñ imedia
te ignis fit ex aq̄:oz ignē exuē hūi-
ditatē aque: τ nō solū eam corrūpere sua siccitate:sed
ocuere actionē siccitatis sua caliditate adurēdo humi-
ditatē.per hoc respondet ad rōnē negādo ꝯñaz q̄ nun
q̄ ex aqua possit fieri ignis imediate.Et ad ꝓbationē
dicitur q̄ stat i generatione ignis ꝓpter vehementissi
mā actionē caliditatis eque cito corrūpi hūiditatez aq̄
sicut eiꝰ frigiditatē: τ sic generabit leuitas ignis.Uerꝝ
est tñ q̄ in cōi calefactione aque vbi nunc sic fortificat
actio siccitatis a caliditate generatur i aqua magis le-
uitas aeris q̄ ignis: τ ideo valde frequēter gñat ignis
aerē ex aqua sicut τ terra sua frigiditate corrūpēdo ca
liditatez aeris in montibus generat ex aere aquā ꝓut
Ad 2m dicit phs in fine pmi meteuroꝝ. Fm diuisionem cōem
¶ Ad secūdaz dubitationem pōt duplr̄ rn̄deri.vno mō
q̄ nusq̄ ē exhalatio humida qn cōmixta sit illi exhala
tio sicca terrestris: τ q: illa a nā mouet sursuz in aere τ
leuitas aeris:vel aerea exhalatiōis humide nō resistit.
ergo exhalatio sicca ꝓpter suā leuitatē i spera aeris mo
uet sursuz se: τ simul exhalationē humidā sibi cōmixtā
ideo vapor ascendit istra sperā aeris. Aliter dicit τ me
p lius. Primo.q: calefaciens aquā quodāmō desiccat eā
seu aliquā siccitatē i eā itroducit:q: silr̄ cū calefaciētibꝰ
aquā venitūt quodāmō desiccatiua τ desiccātis eādē.2°
2 q: illud in aquā vl̄ in aqua humida duplicē leuitatem
introducit.s.leuitatem aeris que est magis itensa q̄ cō
sequit caliditatē τ humiditatē τ aliquā leuitatez ignis
lz remissam:que cōsequit caliditatē τ siccitatem.Ter-
3 tio:q: leuitas ignis mouet exhalationē hūidā sursum:
q: lz leuitas aeris sit intensior in vapore:tñ illa non tra
hit nec resistit:eo q̄ ē in loco nāli: τ sic modica leuitas
ignea:eo q̄ non hz resistentiā a leuitate aerei vaporis
vaporē mouet sursum.per hoc pz quid dicendū ad rō-
Ad 3m nes dubitationis. ¶ Ad tertiā dubitationē:dr̄ q̄ cū ca
liditas solis introducit materie sicce:tūc vna cū siccita
te itroducit leuitatē ignis a dñio.Cū aūt introducitur
māe humide:tūc vna cū humiditate inducit leuitatem
aeris a dñio.verū est q̄ vbi sol in humiditatē agēs ali
quo mō desiccat eā: τ si rōne siccitatis aliqualē leuita-
tē igneā.s.remissam introducit:ꝓut statim dicebat.per
Ad 4m h̄ solute sunt rōnes istius dubitationis. ¶ Ad quartā
dubitationē pōt dici q̄ cōtrarietas qualitatū motiua-
rū localiter pōt attendi duplr̄.vno mō penes distātiaz
localē ad quā nate sunt mouere: τ sic grauitas τ leui-
tas pncipaliter: τ solū dñr ꝯria:eo q̄ grauitas mouet
deorsum: τ leuitas sursuz.Alio mō quātū ad distātiaz
gradualē: τ trāsmutationē adinuicē:quā nata sūt hr̄e:
vel fm se:vel fm suas cās.sic ꝯria dñr albedo: τ nigre
do intense:eo q̄ nequeunt simul stare in eodē subiecto:
τ hñt inuicem transmutationē fm suas causas.Per h̄
respondet ad dubitationez q̄ leuitas aeris τ ignis nō
sunt cōtraria.Primo mō pz:q: sic leuitas pncipalr̄ cō-
trariat grauitati.Secūdo:q: ambe mouent sursum seu
a medio.Tertio:q: lz nō maneant ad eūdē locū vltima
tum:tñ loca ad que mouent vident in genere locoꝝ eē
eiusdem spēi:q: ambo sunt sursum: τ nō distant in gñe
locoꝝ:nisi fm magis τ minus.puta q: vnus est magis
sursuz τ alius minus.mō magis τ minus non variant
spēm:q̄re vr̄ q̄ leuitas aeris τ ignis nō sunt ꝯria:attē
dēdo ꝯtrarietatē penes distantiaz fm qd̄ mouent.nolo
tñ dicere q̄ loca aeris τ ignis in eēntia:vel in virtute
sint eiusdē spēi specialissime:sz in genere locoꝝ:q: am-
bo sunt sursuz:vt iam dictū est. ¶ Scd̄o.dr̄ q̄ leuita- 2
tes ille sunt ꝯtrarie quātū ad distantiā gradualē τ trā
smutationē:quas nata sunt hr̄e adinuicē ꝓut rō añ op-
positū arguit.sic ipse nequeunt fm esse intensuz simul
stare in eodē subo:q: sequit q̄ illud nā quiesceret in lo
co aeris τ in loco ignis:qd̄ nō est poſe. ¶ Item leuita
tes ille habent transmutationē adinuicē:q: si ignis ge
neraretur ex aere necesse est fm nām q̄ ꝓportionabili
ter sicut in aere remittit humiditas τ siccitas introdu
citur:ita etiā introducat leuitas ignis: τ aeris leuitas
remittat.per hoc pz quid sit de rōnibus dubitationis:
q: pma pro pmo dicto: τ secunda pro secundo.
Ad rōnes pncipales.ad pmaz dr̄ q̄ leuitas ad pn.
aeris qñ est in nāli dispōne nō est
remissa.Ad pbm tertio celi.pōt dici q̄ non plus voluit t.c.57
nisi q̄ qdlz elemētū ꝓpter ignē est graue respcū ignis:
q: nālr̄ determinat sibi locū minus altū:vel ꝓpinquio
rem centro q̄ ignis:nō tñ simplr̄ loquendo hz grauita
tem.verū est q̄ phs in ista auctoritate vr̄ velle q̄ aer
ponderat in loco nāli:qd̄ tñ prius est negatū.dr̄ q̄ hoc
posuit fm opinionem alioꝝ τ non suam. Cōmentator t.c.27.
enī sup isto passu dicit q̄ visus fuit experiri per vesicā:
τ nunquā potuit inuenire q̄ vesica repleta aere plus
ponderasset q̄ si in ea nullus fuisset aer. ¶ Ad secūdā 2
auctoritatem:dr̄ q̄ voluit aerem esse leuē in respectu:
nō q: grauitatē hz:sz q: nō vbiq̄ positus ascēderet qñ
extra suū locū:imo in igne positus moueret deorsum.
¶ Ad tertiā ꝓbationē:dr̄ q̄ verū est q̄ aer intrās ter- 3
ram nālr̄ mouetur a nā cōi.s.q: ille motus conuenit
sibi τ oibus aliq̄s corporibus.oia enī corpora nituntur
ꝓhibere vacuum τ saluare contactū:eo q̄ per conta-
ctū saluat a celo per influentiā: τ ex eo q̄ p tactū age-
re possunt: τ sibi simile generāt:qd̄ est ipsoꝝ perfectio
sed quo ad nr̄iam ꝓpriā non mouet aer infra seu intra
terrā:eo q̄ locus eius naturalis est esse supra terrā τ
aquā.ex hoc autē q̄ aer sic descendit non oporteret q̄
habeat grauitatē:imo hoc facit p suā formā: τ leuitatē
vt dictū est:ne fiat vacuū.Ad hoc aūt qd̄ dicit q̄ a na-
tura cōi mouet ad suū locū propriū:si intelligitur q̄ a
celo qd̄ est natura cōmunis mouet ad suū locū ꝓpriū
concedit.sed si intelligit q̄ mouetur ad suum locū pro
priū rōne fluxus generalis pncipalr̄ sibi: τ oibus aliq̄s
naturis corpoꝝ conuenientiū:tūc negatur illa pmo sic
mouet ad locū suū ꝓprium a nā ꝓpria. ¶ Ad aliā pro
bationē minoris dr̄ q̄ aer in spera ignis descēdit extrīs
ſinter in cōparatione ad celū sicut rō arguit: licz motus
ille debeat a fine appellari motus a medio: sed hoc nō
facit per grauitatē sed leuitatē aereā cuius est esse ime
diate sub igne. ¶ Ad q̄rtaz ꝓbationē negatur q̄ in ae
re existēte in nāli dispōne sit causa sufficiens grauitatis. 4
¶ Ad ꝓbationē dr̄ q̄ nō quelibet frigiditas:cū humi-
ditate est sufficiēs cā pro gñatione grauitatis:sed oz q̄
sit tanta frigiditas:si iter cum humiditate sūma: q̄ sit
disconueniens aeri.mō talis non est in tali aere. Simili
ter non quelibet caliditas cū siccitate est cā leuitatis:sz
opz q̄ sit tanta:q̄ sit disconueniens terre.non eniz cre-
dendum est q̄ proportionabilr̄ introducitur leuitas in
siccuz sicut caliditas.est.n.aliquod corpus intense cali-
dū.τ tñ est graue:vt corpus animalis:vel ferrū ignitū
ergo non

ergo non quilibet gradus caliditatis: cū qualibet passi
ad 2m na qualitate sufficit pro leuitate: nec econuerso. ¶ Ad
secundā dicit ꝙ leuitates ille non ꝓcedunt a simili cau
sa: sed aeris ab humiditate ⁊ caliditate: ⁊ ignis a cali-
ad 3m ditate ⁊ siccitate: vt dictū est in positione. ¶ Ad tertiū
dicit ꝙ non est incōueniens ꝙ vnū est pluribus ꝯtra-
p.c.x. riū in specie specialissima. ¶ Ad phm dr ꝙ voluit ꝙ
tm̄ vnū vni est ꝯtrariū in specie subalterna si petat an
sit species subalterna cui cōtrariat leuitas aeris dicitur
ꝙ isti termini grauitas ⁊ leuitas sunt species subalter-
ne: ⁊ sunt contrarie: ⁊ dici posset ꝙ si esset ipositus ter
minus incōplexus oēm qualitatē elementalē motiuā
local'r aliā a leuitate aeris significans: ille esset species
subalterna significans oēs qualitates cōtrarias leuita
ti aeris.s. leuitatē ignis ⁊ grauitatē terre ⁊ aque. ¶ Ad
confirmationē p3 qd dicēdū sit per quartā dubitationē.
ad 4m ¶ Ad quartū dr ꝙ caliditas solis nunq̄ ꝓduceret leui
tatē ignis nisi cū siccitate: nec aeris nisi cū humiditate:
⁊ iō nō fiunt ab agente total'r eodē: vocādo agens oēs
cās cōcurrentes actiue ad vnius earū gn̄ationē. a cau
sa eni particulari totaliter eadē non est conueniens di-
ad 5m uersos in specie produci effectus. ¶ Ad quintū dr ꝙ
in specie specialissima pn̄t fieri quattuor motus simpli
ces elementoꝝ: sed phs solū ponēs duos loquebat de
specie subalterna. Ratio post oppositū est pro dictis.

¶ Eodē textu ⁊ comē. vbi.s. Qō. viij.

pm t.c.43 **O**ctauo querit vtrū sit dare aliqd elm̄ purū ⁊ arguit ꝙ nō. pmo au
ctoritate phi p huius. d. qn̄ q3 aiit de vocatis
elis vbi videt inuenire ꝙ l3 ista vocent ele-
t.c.20. menta: non tn̄ sunt vera elementa. Itē dicit scdo huius
ca.3. sub his verbis non est autē ignis: ⁊ aer: ⁊ vnum-
2m quodq3 eoꝝ simplex: sed mixtus. igit ⁊c̄. ¶ Secūdo rō
ne sic. nō est aliqua aqua pura. igit nullū elementū pu-
rū: ꝯn̄a tenet: q2 nō videt maior rō de aqua q̄3 de aliis
elementis. añs p3: q2 si esset aqua pura: maxime esset
aqua maris: eo ꝙ aqua maris est locus naturalis eius.
3m secundo meteoroꝝ: sed aqua maris nō est pura: q2 sal
sa: ⁊ per ꝯn̄s mixta. ¶ Tertio. si esset aqua pura: vel
esset aqua maris: vel alia: s3 nulla talis pura est. igitur.
maior p3 a sufficienti diuisione. ꝙ non aqua maris sa-
tis est ꝓbatū: sed ꝙ nulla alia p3: q2 quel3 alia est sapi-
4m da. mō nullū simplex h3 saporē. ¶ Quarto. nō est ali-
qs aer purus. igr ⁊c̄. ꝯn̄a t3. añs ꝓbat: q2 si eēt: vl' eēt su
preme regionis: ⁊ hoc nō: q2 ille nimis calidus est. est
eni calidus velut ignis. pmo meteoroꝝ. vel medie re-
gionis ⁊ h̄ nō: q2 ille est frigidus pmo: ⁊ scdo meteoro
rū: media regio aeris est frigida. aer āt purus nō d3 eē
frigidus: vl' esset infime regionis: ⁊ hoc nō: q2 terre est
5m cōmixtus vaporibus ⁊ exhalationibus. igit nullus aer
est purus. ¶ Quinto arguit ꝙ elm̄ ignis nō est purū.
ergo ⁊c̄. ꝯn̄a t3: q2 maxime vr ꝙ elm̄ ignis sit purus in
ter alia elemēta. añs ꝓbat. pmo: q2 sub polis est maxia
frigiditas. g̃ ignis non est in nāli dispōne ex parte cali-
ditatis. ¶ Secūdo: q2 ignis ꝯtinue mouet: qd non vr:
2 nisi q2 nō est purus. si eni purus eēt: cū esset in loco sibi
nāli quiesceret. ¶ Tertio. q2 ignis est in loco nāl'r fri-
3 gido: quare vr qd infrigidet ab isto: ⁊ sic non manebit
purus. añs p3: q2 est in spera lune: que ponit virtual'r
frigida. ¶ Quarto. q2 p sperā ignis multiplicant iflue
4 tie frigefactiue: ⁊ frigidoꝝ elemento ꝯseruatiue: q̃re vi
6m det ꝙ ignē ifrigidāt: sed hec pus est soluta. ¶ Sexto.
nulla terra est pura. igit ⁊c̄. ꝯn̄a t3: añs p3: q2 ois terra
est colorata aliter nō esset visibilis mō nullū simplex
est colorātū. Cōfirmat: q2 nulla terra ē simpl'r grauis.

igit nulla est pura. ꝯn̄a t3: q2 terra pura deberet eē sim
pl'r grauis. añs p3: q2 aurū: vel plumbū in equali quāti
tate est grauius terra. igitur ⁊c̄.

In oppositum arguit auctoritate phi in isto scdo. vbi ponit q̄ttuor T.c.22.
eīta eē corpa simplicia: qd nō esset verū nisi eēnt pura. ⁊.24.
¶ In ista qōne erūt duo articuli. in pmo recitabit vna
opio de questione cū suis motiuis. In scdo rn̄debit ad
quesitū: ⁊ simul soluent motiua opinionis pme.

Quantum ad pmū nō. ꝙ ē vna opio ponēs pm nom
ꝙ nō sit dare aliqd elm̄ purū. ⁊ h̄
nitit ꝓbare multis rōnibus. pro q̄rū pncipali suppōit
ꝙ latitudo q̄litatū pmarū est infinita: quātū est de se. ꝓ
bat: q2 latitudo raritatis est infinita. igit ⁊ caliditatis.
ꝯn̄ia t3: q2 caliditas est cā raritatis: añs p3 p ph3 q̄rto T.c.71.
phy. dicentē ꝙ mediū est in infinitū subtiliabile: qd nō
eēt nisi raritas posset in infinitū intendi. ¶ Cōfirmat.
q2 acuties: vel grauitas in sonis in infinitū quātū est de 2m
se pōt intendi. igitur ⁊ qualitates alie. ꝯn̄a t3: q2 nō vr
potior rō de vna qualitatū q̄3 de aliis: añs apparet p h̄
q2 sonantia infinitis modis pn̄t variari: ⁊ variata cōti
nue poterūt sonū grossiorē ꝓducere. ¶ Tertio. pōt cō 3m
firmari idē: q2 velocitas in motu locali pōt in infinitū
intendi quātū est de se. igitur sic erit in aliis. añs appa
ret: q2 pma cā infinita velocitate pōt mouere celū. ꝯn̄a pm
t3: vt prius. ¶ Tūc ex hoc ꝓbat ꝯ̄ opinionis. nō est da
re aliquē ignē purū. igit nō est dare aliqd elementū pu
rū. ꝯn̄a t3: q2 si aliqd elm̄ d3 eē purū: maxime erit elm̄
ignis: eo ꝙ ipsum maxime est elongatū a suis ꝯ̄rijs: ⁊
in loco sibi cōuenienti: ⁊ in nullo ꝯ̄rio collocatū. añs p3:
q2 si ignis purus: si esset determinaret sibi sūmā calidi
tatē que pōt esse: sicut dictū fuit prius. mō talis nō pōt
eē: eo ꝙ quelibet caliditas est in infinitū itensibilis sic
dictū est: ⁊ nulla est actu infinita. ¶ Scdo. si eēt aliqs 2m
ignis purus ille esset icorruptibilis: añs ē falsū: ⁊ ꝯn̄a
bona: q2 ignis purus in loco naturali nō hr̄et aliquod
ꝯ̄riū sibi admixtū. nec locus. s. celū eēt sibi ꝯ̄riū: iō nō
corrūperet a ꝯtinente. s. celo: eo ꝙ nō ꝯ̄riat ei: nec desce
deret ad locū corruptionis: nec mixtionis. qd ꝯn̄s est
falsum p3: q2 omnis ignis est corruptibilis: eo ꝙ habet
materiā. sil'r est miscibilis: q2 mixtio est finis ad quem
a natura ordinatura non ordinat aliquid in finem im-
possibilē. ¶ Tertio. aer aqua: ⁊ terra nō sunt pura. igi
tur nec ignis. ergo nullū elementum est purum. vltima 3m
consequentia tenet de se: ⁊ prima patet a simili. nō eni3
videtur potior ratio de igne q̄3 de aliis. antecedēs fuit
probatum de aqua ⁊ aere ante oppositū ⁊ de terra pa
tet: quia fodiendo terram inueniunt minere auri ⁊ ar-
genti lapides: ⁊ alia q̄ nō sunt cū terra pura. ¶ Quar- 4m
to. idem arguitur auctoritate constantini: ⁊ recitatur in
libro de elementis: dicit eni ꝙ illa que apparent ad sen
sum simplicia etiam elementa: in rei veritate sunt com
posita: ⁊ mixta propter similitudinem vocantur nomi
nibus elementoꝝ. nihil enim esset ita similis igni vero
si esset sicut illud quod vocamus ignem: non tn̄ ꝓprie
deberet dici ignis: sed igneum ⁊c̄. ¶ Secunda conclu 2a ꝯ̄
sio opinionis. ꝙ l3 caliditatis latitudo sit in infinitū in-
tensibilis quantū est de se: tamē est aliquis gradus cer
tus vltra quem natura non potest calefacere. patet: q2
sic est de raritate. ⁊ tale maxime videtur esse ignis. lic3
non sit: q2 sūmam caliditatem nō h3. Hec est opinio ꝓ-
babilis cui ipsa placuit. cu3 suis motiuis. ⁊ illi qui sunt
huius opinionis rn̄dent ad motiua que fiunt eis in cō pm
trariū q̄ hec sc'. ¶ Prio. q2 cōiter dr ꝙ el'a sūt q̄ttuor ⁊ 2m
q̄ttuor simplicia. ¶ Scdo. q2 s'm phm aliqd simplicit
graue ⁊ aliqd simpl'r leue. 4. celi. poterit eē simpl'r cali T.c.27

3m dus & simplr elm. ¶ Tertio. q: sursum & deorsum sunt loca marie seu simplr distantia. & p ons sume & simplr sursum ds ee elm simplex. ¶ Ad hec rndent. ad pmuz dicunt q sunt quattuor corpa que marie ad sensus apparent simplicia: imo na no pot facere simpliciora: & io iter entia ipsa: q: elementa vera si essent sunt simpliciora vocata sunt elta: no ti vere sunt simplicia. ¶ Ad se-
Ad 2m cundu dicitur q nihil simplr graue est qd non posset esse grauius quantu est de rone grauitatis. sed Ari. voluit q est aliquid quo na non potuit facere grauius itesiue: & hoc vocat graue simplex. ¶ Ad tertiu dicut q non
Ad 3m oz illud qd est in loco ignis esse puru ignem. sufficit eni q in eo dominet: idem eni est locus mixti & elementi in quo ipsum dominat. & ideo igneu collocatum est in loco ignis puri si esset: quia in eo ignis dominator.

6m nom **Quantum** ad scdm articulu. s. videndo de qsito. nota q elementu pot dici puru duplr. vno mo subaltr: q: sue substatie nihil substantialis est admixtu. scdo mo qlitatiue: q: hz suas qualitates tam pma qua secunda in naturalissima dispone.
2m non. ¶ Secudo nota. q cu querit vtru elm aeris est purus. questio pot intelligi de maximo aere qui est: que vocamus totale elemetu aeris: vel de quocuqz aere partiali. s. vtru sit aliquis purus aer: qui sit puru elm: lz ipse no
3m non. sit total' spera aeris: & sitr dicat de alijs. ¶ Tertio no. qd iuxta pus dicta ego voco ignem purum qualitatiue qui hz maxima caliditates intesiue: cu siccitate illi caliditate pportionata: remissa tamen in aliquibus gradibus humiditatis. pz. q: ignis talr dispositus hz suas qualitates in nalissima dispone. igit est puru. ans pz p prius dicta. vn si formaret argumento talis. aer in nali dispone hz aliquos gradus frigiditatis. igit no est purus. negare ontia. na ad hoc q sit purus iuxta pdicta no requirit nisi q habeat vna suaru qualitatu in summo
4m nom & alia sibi pportionata. ¶ Quarto notandu est q no pprie dr celu posse augeri quatu est de se: pz: q: per potentia nale nullo mo pot: nec etia ipsum hz inclinatione ad plus extendi: aut ad augeri. & io ipzprie diceretur quantu est de se plus extendi: imo equalr: sicut diceretur celu posse extendi: concedi deberet q homini quatu est de se non repugnaret q haberet quantitate tantam quantu haberet totu vniuersu: qd satis male videtur sonare: & ona tenet: q: no minus pot pma ca hominem facere habente quantitate tanta sicut est quatitas vniuersi qua facere celu magis extensum.

1a c **His premissis** sit pma c hec. pprie non conuenit caliditati q ipsa quatu est de se possit in infinitu intendi. pbat. q: sic sibi conuenit in infinitu intendi sicut couenit celo posse extedi: sz no pprie dr celu quatu est de se posse extendi. igit &c. maior pz de se: q: sicut p nam no est possibile celuz extendi: ita nec caliditate in infinitu itendi: & sicut per potentia infinita miraculose agente est pole sic caliditate intedi: ita per eande possibile est extendi celu igit couenies est similitudo assumpta maior: minor pz per quartu notabile. ¶ Scdo. huic caliditati quatu est de
2a c se repugnat illud qd sibi no pot couenire: nisi per potetia miraculose agente: sed in infinitu intedi non pot sic couenire: nisi per potetia miraculose agente. maior nota est. q: hoc no couenit caliditati: nisi per potentia supnalem. io no puenit sibi de se. ¶ Ite no plus ad hoc inclinat q ad suu ptrariu. igit hoc sibi de se no magis couenit q suu oppositu: io cu no couenat sibi simul opposita: sequit q B de se no couenit. minor: ronis nota e
2a c de se. ¶ Scda pclo. si caliditati quatu est de se coueniret posse in infinitu itendi adhuc penes esse infinite intensum. non deberet sumi puru elm ignis: nec attendi puritas ignis. pbat: q: penes illud qd est impole non attendit puritas alicuius elti: sz ee caliditate ifinite intensam est simplr impole. igit &c. maior nota est: q: puru elm dr qd est nalissime dispositum: & p ons puritas elementi attedit penes naturalissima dispone eius. costat aut q nalissima dispo rei no est simplr impossibilis: eo q tuc deus no posset facere ea. igit cu res appetit esse in sua nali dispone appetitus nalis est ad ipossibile: si illa dispositio esset impolis: qd no est dicendu. minor est nota. q: impossibile est aliqua qualitate in infinitu esse intensam: eo q sequit deu ea no posse facere intensiore: qd falsum est: & deus no magis pot face- a t.eo.
re infinitu intensiue q extensiue: sed deus no pot face- 24. in
re infinitu extensum: vt pbari solet tertio physicor. igi- finem.
tur impole est esse caliditate infinite intensam. ¶ Cor- Corm
relariu. pter caliditate quatu est de se sm potetia supnaturale posse in infinitu intedi no infert q sit dare puru elm ignis. pz: q: si B inferret: hoc esset ex eo q puritas ignis attederet penes maxima caliditate que posset esse. s. penes qualitate infinite intensaz: vt pz p principale rone opionis recitate: sed penes B no attedit. g &c. ex quo pz q pma ro adducta p pcedente opionem no pbat q no sit dare igne puru. Sed he 2nco posite sunt pter fundamentu alterius opionis: & io dimitta- 3a c
tur. ¶ Tertia pclo. qlz elementu sue totale siue partiale est puru subaliter. pbatur. oe qd solu simplice forma subale hz cu ma est puru substantialr. quodlz elm est hmoi. igitur &c. maior nota. minor pz: q: tale no hz sue substantie aliqd aliud admixtu. minor pz: q: no est pole q aliquod ens p nam habeat simul plures formas mixtas: cu ma sua. ¶ Cofirmat. si aliqd no esset puru maxime Cofir.
esset elm aeris: qd per vapores sibi admixtos diceret subalr impuru: sed hoc est adhuc puru subalr. igit &c. maior pz: q: de isto elo maxime vr esse impuru. minor pz: q: vel vocat elm precise aeris illud qd est subaliter aer: & si sic manifestu est q hoc est puru subalr: lz alia infra se cotineat que non sunt ptes eius. vel vocat elm aeris aggregatu ex aere: & vaporibus: & exhalationibus infra aere inclusum. & manifestu est q hoc no est pprie dictu: q: talia simul sumpta non sunt aer: nec aliqd vnu: imo sunt multa subalr: & io no sunt dicenda elz aeris. ¶ Et si dicat q aliq dixerut elm aeris ee impuru subalr. dico q B vocabat elm aeris ipzoprie totum aggregatu ex aere & corpib' subtilibus: & leuibus ifra ipsu iclusis: & si sic caperet: cocededu esset q tale aggregatu no eet purus aer: imo verius eet no aer: sz est aggregatu ex aere & multis alijs. ¶ Quarta pclo. nul- 4a c
lu totale elementu est puru qualitatiue. ista pclo de terra est nota: q: est humida in partibus multis: qd non esset veru si eet qualitatiue pura: cu sic eet sume sicca: de totali aq & aere totali. pz de se: sz de igne declarat: q: in sua pte iferiori in qbus ptibus alterat ab aere sic no est siccus sm eius dispone nale. g no est purus qlitatiue. ona tz: & ans pz: q: humiditas spere aeris p tota spera ignis est igni imediata. igit sp alicubi hcertat Cofir.
igne. ¶ Cofirmat: q: sp in aliq pte spere ignis grauior efficit. g nuqz est tot' purus qlitatiue. ona tz: & ans pz: q: aliqn aliq ps spere ignis grauior reddit: & no est pocior ro de vno tpe q de alio: igit sp vna ps grauior efficit. ona tz: & ans pz: q: in sua spera ignis nuqz corrupere nisi disponeret ad maz aeris: vl' alteri' elti: & p ons no grauis efficeret seu min' leuis re' ignis. pz sc ds pte manifestu e de se: q: lz aspect' celi varient: sic q no semp in eade pte igne no ad corruptione dispontu: n alicubi sp igne disponut ad coruptoez: vt hodie hrat ibi. & pp

hoc est

hoc est qḋ multi dicūt ignē sp cōuerti in aerē sub polis.
5ª ꝯ ℂ Quinta cōclusio est vocādo elementū purū qualita-
tiue ꝙ ambas qualitates hꝫ in sūmo nullū elementum
existens in naturali dispōne esset purꝫ qualitatiue:pꝫ
6ª ꝯ ex dictis in alia qōne. ℂ Sexta ꝯclusio.vocando ele-
mentū purū modo dicto in notabilibus est dare aliquē
ignē purū partialē qualitatiue.pꝫ:qꝛ ignis in aliqua p-
te sue spere est dispositus optime:igit̃ purus q̃litatiue.
ꝯña tenet: ꝛ añs apparet:qꝛ non vr̃ ro:q̄re ignis p to-
Cōfir. tā suā sperā eēt īdispositus in qualitatibus suis. ℂ Cō
firmat̃:qꝛ sicut in aliqua parte spere ignis dn̄ant īfluē
tie frigefactiue ꝛ humectatiue:ita in aliqua dominant̃
calefactiue ꝛ desiccatiue: ꝛ vbi ille dominant̃ est ignis
purus.igit̃.maior nota est:qꝛ nō vr̃ vnquā ꝙ per totaꝫ
sperā generabiliuꝫ dominent̃ influentie frigefactiue ꝛ
humectatiue:imo oꝫ ꝙ planete calidi ꝛ influentie cale
factiue ꝛ desiccatiue alicubi dominent̃.minor pꝫ:qꝛ vbi
ille dominent̃ posito ꝙ ignis prius eēt in nā dispositus:
tñ reduceret se ad dispōnē suā nālē:eo ꝙ nō est ibi ipe
7ª diens. ℂ Septima ꝯclusio est dare aliquā terrā partia
8ª ꝯ lē purā qualitatiue.pꝫ sicut precedens. ℂ Octaua con
clusio.dubiū est an aliquis aer partialis sit purus q̄lita
tiue.silr̃ vtrū aqua partialis sit pura qualitatiue.proba
tur:qꝛ in alio loco est optia īfluentia ꝛ dispō pro nūc p
nāli dispōne aeris.ergo ibi est aer purus q̄litatiue.ꝯña
tenet:qꝛ ibi nō esset īpedimentū reddens aerē impurū:
imo talis aspectus reduceret aerē ad dispōnē nālē si eēt
extra. ꝛ añs est dubiū ꝑut notū est: ꝛ ꝯñs ēt est dubiū.
ergo dubiū est vtrū alicubi sit aer purus qualitatiue.si-
milr̃ arguit̃ de aqua: ꝛ per hoc pꝫ:quid dicendū sit ad
q̄situ.quibus sic positis rn̄det̃ ad motiua opionis p̄me.

ad p̄m p̄ᵉ opi. i p̄ nō. p̄ˡ.art. **Ad primum** pōt negari argumētū prout di
ctū est in ꝯne p̄ma.esto tñ ad-
mittat̃ dico ꝙ puritas eloꝝ nō dꝫ sumi penes maxias
qualitates que pñt eē simplr̃:sed penes maximas qua
litates que possunt esse per natura: ꝛ hoc dicebat̃ in cō
clusione scd̄a.Vñ ad p̄bm.4.physicoꝝ dr̃ ꝙ ponit me
t.c.71. dium in infinitū esse subtiliabile ꝑm imaginationeꝫ:nō
ꝑm aliquā potentiā. ꝛ ex hoc infert̃ vnū imaginabile.s.
ꝙ potentia nālis moueret eque velociter per vacuū sic
per plenū idest cū resistentia ꝛ sine resistētia: ꝛ hoc de
potentia naturalr̃ agente imaginatio non bene capit.
ℂ Ad scdm neget̃ ꝙ acuties:vl̃ grauitas soni posset in
Cōfir. īfinitū intendi nālr̃. Et ad ꝓbationē dr̃ ꝙ quātūcunq3
varient̃ sonātia nō in infinitū posset intendi:tñ ꝑm veri
tatem ꝯcedere ꝙ in infinitū velociter potentia aliqua
pōt mouere:qꝛ in infinitū subtiliabile pōt mediū eē: ꝛ
qḋ in īfinitū acutus:vel grauis pōt esse sonus ꝛ similr̃
ꝙ in īfinitū intendi pōt caliditas:sed hoc nō inest istis
quātū est de se:seu a natura sua:sed pōt eis cōuenire p
ad 2ᵐ potentiā miraculose agenteꝫ. ℂ Ad secūdā dr̃ ꝙ ignis
purus pōt corrūpi:qꝛ pōt per influentiā ingrossari. ꝛ p
grauitatē suis ꝯtrarijs applicari ꝛ ab eis corrūpi: ꝛ eo
deꝫ modo dicūt ꝙ est cōmiscibilis.s.qꝛ grauitas pōt fa
cere ignē descendere ad mediā regionē aeris:vbi ex eo
generaretur mixtū.nec reputo incōueniēs:si quis cōce
dat ꝙ ignis in sua spera exñs nūq̄3 veniret ad mixtōeꝫ
ꝛ dicere consequēter ꝙ nō est solū mixtio finis elemen
ad 3ᵐ ti:sed decor vniuersi. ℂ Ad tertiū dr̃ ꝙ loquēdo de to
tali igne qui est maximū elementū ignis nō est purus
qualitatiue:sed de partiali negat̃. similr̃ ēt negaret̃ ꝙ
nulla terra partialis est pura:sicut pꝫ ex qōne.de aere ꝛ
aqua dicitur ꝙ non est simile : qꝛ talia sunt mixta con-
trarijs: ꝛ ideo nunquā ita bene pñt esse pura qualitati-
ad 4ᵐ ue sicut ignis. ℂ Ad auctoritatē constantini dr̃ ꝙ intē
dit illud qḋ dictū est in quarta conclusione: ꝛ nō plus.

Ad rōnes ad auctoritatē phi dr̃ ꝙ intellexit ad ratio
quartā ꝯnem: ꝛ nō plus. ℂ Ad se nes pri-
cundā dr̃ ꝙ nō est simile de aqua ꝛ igne ꝛ terra:qꝛ aq̄ cipales.
ꝓpter alterationes ꝯrioꝝ circūiacentiū: ꝛ penetratōeꝫ p.g.43.
radioꝝ solariū ꝛ mixtionē terrestreitatū adustarū for- Ad 2ᵐ
te nunq̄3 est pura:nec sic est ḋ terra vel igne.pōt ēt dici
ꝙ nulla quātitas notabilis aque est pura qualitatiue.
tñ nihil est icōueniens ꝙ aliqua pars aque aliquo mo
do paruo tēpore esset pura qualitatiue.sed dubiū est an
ita sit. ℂ Et similr̃ pꝫ ad tertiū. ℂ Ad q̄rtuꝫ dr̃ silr̃ ꝙ Ad 3ᵐ
non est simile de aere: ꝛ de terra: ꝛ de igne.ꝓpter easdē Ad 4ᵐ
causas quas dixi in solutione precedēti:pōt etiā dici ꝙ
si esset aer purus ille esset paruus: ꝛ non esset aliqua in
tegra regio aeris: ꝛ iō rō non concludit. ℂ Sed tunc Dubiuꝫ
est dubitatio:vtrū illud qḋ vocamus mare sit vere aq̄.
Ad qḋ facilr̃ rn̄det̃ ꝙ nō:qꝛ illḋ qḋ nos vocamus ma
re includit maximā quātitatē aque: ꝛ cū hoc terrestrei
tates multas: ꝛ arenā: ꝛ alia talia:que non sunt partes
maris:sed denominat̃ aqua a maiori p̄te: eo ꝙ maior
eius pars est aqua.similr̃ de aere ꝙ totuꝫ illud in quo
ambulamus non est aer:sed est congregatuꝫ ex aere ꝛ
vaporibus ꝛ exhalationibus: ꝛ corporibus subtilibus
leuibus in eis cōprehensis:vocat̃ tñ aer a maiori par-
te talis congregationis vel congregati. ℂ Ad quintū Ad 5ᵐ
dicitur ꝙ verum est ꝙ totū elementū ignis nō est pu-
rum qualitatiue:prout dictū est in quarta ꝯclōne.

p̄m **Ad rōnem** aūt que arguit de loco sub polis
dr̃ ꝙ si sub polis est maxima fri
giditas ista p̄ncipalr̃ est circa aquā ꝛ terrā: ꝛ forte nō
attingit ad sperā ignis:eo ꝙ nimis distat a terra ꝛ aq̄:
2ᵐ si aūt attingeret nō esset ꝯ dicta. ℂ Ad scd̄aꝫ ꝓbatōeꝫ
dr̃ ꝙ ignis mouet̃ nālr̃ nā cōl in loco suo nāli obediē-
do influxui celi ipsum sic inclināti:nec oꝫ rē nālē in lo-
3ᵐ co quiescere nisi a motu a quo recederet vel exiret a lo
co naturali. ℂ Ad tertiū ꝙ veꝝ est ꝙ ignis infrigidat̃
cōtinue in aliqua sui parte:cū hoc tñ stat ꝙ in alia par
4ᵐ te est purus.s.vbi dominant̃ influentie calefactiue ꝛ de
siccatiue: ꝛ sic rō nō arguit cōtra dicta. ℂ Ad quartū
Ad 6ᵐ de influentijs frigefactiuis pꝫ quid sit dicendū ex p̄ma
qōne scd̄i. ℂ Ad sextū negat̃ ꝙ nl̃la terra est pura. Et
2 ad ꝓbationē dr̃ ꝙ nō ōis terra ē actu colorata. ℂ Se
cūdo.ꝙ aliqua terra nō est visibilis per speciē ꝓpriam
3 nisi per p̄us alteret̃. ℂ Tertio.ꝙ quelibet terra p̄sen-
tata visui in lumine si nō alteraret̃ videret̃ p reflexionē
lucis. Ad ꝯfirmationē dr̃ ꝙ aliqua terra nō est simplr̃
grauis: ꝛ ꝙ lꝫ plūbū vel aurū in eq̄li q̄̄titate grauius
sit q̄3 terra apud nos existēs:tñ terra pura eēt grauior
in equali quātitate q̄3 plūbū:vel aurū.qꝛ tūc vltra nul
lā leuitatē haberet admixtā.metalla aūt que mixta sūt
leuitatē habent ad mixtā. ℂ Ad p̄bm pꝫ quid sit dicē-
dū qūo intelligit ꝙ elementa sunt simplicia:qꝛ sūt sim
plicia subalr̃ ꝛ eēnt simplicia qualitatiue si essent in nā
li dispōne: ꝛ aliqua sunt p̄tialr̃ simplicia:vt dictū est.

ℂ Quoniā aūt determinatū est prius ꝙ est sim-
plicibus corporibus ꛛc. Tex.cō.xxiiij. Qō.ix.

p̄m **Nono queritur** vtrū qḋlibet
elm̄ possit ī-
mediate in qḋlꝫ trāsmutari. ꝛ argr̃ ꝙ non.
nullū elꝫ pōt trāsmutari in ignē.igit̃.ꝯña tꝫ:
ꝛ añs ꝓbat̃ sic.in illud qḋ actu est nihil pōt trāsmuta-
ri:sed ōis ignis est igit̃ in nullū ignē pōt aliud trāsmu
tari.ꝯña tenet.qꝛ est in 2° 2ᵉ f̄ᵉ ꝛ maior ꝛ minor note sūt
de se. ℂ Secūdo.ignis nō potest trāsmutari in aereꝫ.
2ᵐ igit̃ ꛛc.ꝯsequentia tenet.añs ꝓbat̃:qꝛ si ignis in aereꝫ
debeat transmutari:oportet eius caliditatem corrum-

pi:vel remitti.cũ aer nõ sit ita calidus sicut ignis:mõ ħ
nõ est possibile.igit̃ ⁊c̃.pbatur minor:q: vel remittere
tur a caliditate aeris:⁊ hoc nõ:q: non ꝯtrariat̃ calidi-
tati ignis:vel ab humiditate aeris:⁊ hoc nõ eadem rõ
3m ne:q: caliditas ⁊ humiditas nõ hñt ꝯrietatẽ. ¶ Ter
tio.ignis nõ põt imediate generari ex aq̃.igit̃ ⁊c̃.ꝯña
tenet:⁊ añs ꝓbat̃.primo:q: ignis nõ põt generari ex
aqua nisi in mã aque dominet̃ siccitas ⁊ caliditas ⁊ le
uitas ignis.mõ hoc nõ est poĩe.igit̃ ⁊c̃.ꝯña tz:⁊ maior
nota est:q: actiones actiuoꝝ sunt in patiente ꝑdisposi-
T.c.26. to.1° de aĩa.minor pz:q: ignis statiz in aquã introducit
caliditatẽ:sed siccitatẽ tarde ꝓducit:⁊ sic in vehemen
ti calefactione aque stãt in ea caliditas ⁊ hũiditas:ad
q̃s sequit̃ leuitas aeris ⁊ nõ leuitas ignis q̃re gñabit̃
Confir. aer:⁊ nõ ignis. ¶ Cõfirmat̃ q: si sic sequeret̃ q aqua
posset manere sub maiori raritate leuitate ⁊ caliditate
q̃ʒ aer.ꝯñs est falsum:⁊ incõueniẽs:q: tũc nõ possʒ aer
vnquã tm̃ calefacere aquã q eã corrũperet:eo q aqua
põt manere cũ maiori caliditate q̃ʒ est caliditas aeris
nãlis:⁊ ꝓbat̃ ꝯña:q: introductis tãta caliditate rarita
te ⁊ leuitate sicut est aeris.quero que forma est in mã
aque:si dicis q aeris:tũc nõ imediate fit ignis ex aq̃:
si forma ignis sequit̃ q ignis gñabit̃:⁊ nõ gñaret̃ sub
maiori leuitate caliditate ⁊ raritate q̃ʒ essent tales q̃li-
tates aeris:qð iterũ est incõueniẽs:si dicis:q aque.igi
tur imediate post hoc ẽt erit forma aque in illa mã : q:
nõ est dare vltimũ rei pmanentis:⁊ tũc erit in hac mã
4m maior raritas caliditas:⁊ leuitas q̃ʒ ẽ in aere:eo q cõ
tinue fit vlterior itroductio:⁊ hr̃ ꝓpositũ. ¶ Quarto.
aqua nõ põt imediate fieri ex igne.igit̃ ⁊c̃.ꝯña tenʒ:vt
prius.⁊ añs ꝓbat̃.q: itroducta media latitudine sum-
me frigiditatis in mãm ignis.quero vtrũ in ea est forã
aque vel ignis ⁊ si aque:sequit̃ q aqua gñatur in mã
non actu frigida:imo caliditatẽ hñtẽ adequate aque di
sconueniẽti:q: illa mã hʒ tm̃ caliditatis disconueniẽtis
aque:sicut frigiditatis.Si dicis q ibi est forma ignis:
sequit̃ q ignis est:⁊ non est calidus in illa materia:pz:
q: cõtinue intendit̃ frigiditas:imo q imediate post ħ
ille ignis erit frigidus:⁊ sic ignis ille esset post ħ:q: nõ
5m est dare vltimũ instans. ¶ Quinto.ignis nõ põt ime-
diate trãsmutari in terrã.ergo.ꝯña tenet:⁊ añs ꝓbat̃:
q: nimis distat.agens aũt ⁊ patiẽs debẽt eẽ proxima.
2 ¶ Scdõ.q: vel mutarent̃ inuicẽ subito.⁊ hoc nõ:quia
actio nãlis est successiua:vel successiue:⁊ ħ non:q: per
nm totũ tps manẽt simul:cũ est eo:q si ꝯiungãtur in lo
co deorsuʒ ignis ascendit:si in loco sursuʒ terra descen-
dit:si in loco medio ignis ascendit:⁊ terra descendit.
3 ¶ Tertio.q: ignis ⁊ terra sunt el'a extrema:⁊ talia nõ
trãseunt inuicẽ nisi p ꝑus trãseant in media.nõ eniʒ fit
trãsitus de extremo in extremũ:nisi trãseat̃ p mediuʒ.
ĩõ ignis nõ põt trãsmutari in terrã.nisi per ꝑus in aerẽ
4 mutet̃ ⁊ aquã. ¶ Quarto.si trãsmutaret̃ ignis in ter-
rã sequeret̃ q forma ignis posset stare sub maiori den
sitate:vel grauitate q̃ʒ sit dẽsitas aque:vel aeris:vl' sal
tim eꝰ.q terra posset stare sub maiori leuitate ⁊ rarita
te q̃ʒ sit raritas:vel leuitas aeris vel aque.qðlibet illo-
rũ est icõueniẽs:q: si dr̃ ꝑmũ:tũc aer nõ posset ꝯuerte
re ignẽ in sui nãm:eo q nõ posset deducere eũ ad tãtã
grauitatẽ:vel dẽsitatẽ:quin sub illa posset manere for-
ma ignis.Si dicit̃ scðm sequit̃ q aer vel aqua nõ pos-
set corrũpere terrã in sui nãm:eo q nõ posset eã dedu-
cere ad tantã leuitatẽ vl' raritatẽ quin sub illa possʒ ma
nere forma terre.ꝓbat̃ tm̃ ꝯña:q: querit̃ cũ mã ignis hʒ
tantã grauitatẽ ⁊ densitatẽ sicut mã aeris:vtrũ adhuc
stat forma ignis.⁊ si sic.sequit̃ q imediate post hoc ibi
stabit:⁊ tunc habebit maiorẽ densitateʒ:⁊ grauitatem

q̃ʒ aer:qð erat ꝓpositũ ꝑmũ.Si dicis q ibi stat forma
terre sequit̃ q forma terre stat cũ tanta leuitate ⁊ rari
tate sicut forma aeris:⁊ hoc erat scðm. Si dicis q ibi
forma aeris vel aq̃a stat:sic q nec ignis:nec terre:seq̃t̃
q nõ imediate inuicẽ trãseunt:⁊ hoc ẽ ꝓpositũ. ¶ Sex 6m
to.el'a nõ hñtia symbolũ nõ pñt imediate adinuicẽ trã-
smutari.igit̃ ⁊c̃.ꝯña tz:⁊ añs pz per phm 2° huius.d.q t.c.25.
elemẽta nõ hñtia symbolũ se mutuo transmutãt.gñat̃
ex eis tertiũ elementũ distinctũ ab vtroq̃ʒ. ¶ Septio. 7m
nõ qðlʒ mixtũ põt imediate trãsmutari in qðlʒ mixtuʒ
igit̃.nec qðlʒ elementũ.igit̃.ꝯña tenet:q: elementa sũt
magis ꝯria iter se eius in qualitatibus q̃ʒ mixta : cum
mixta non sint ꝯria nisi ꝓpter ꝯrietatẽ elementoruʒ:si
igitur mixta que minus sunt ꝯria inuicem:trãsire non
pñt:neq̃ʒ elemẽta poterunt.añs est manifestũ:q: nũq̃ʒ
8m ex equo imediate gñat̃ bos. ¶ Octauo.totũ elementũ
ignis:vel maior pars eius nõ põt imediate trãsmutari
in alterũ.igit̃ ⁊c̃.ꝯña tenʒ:q: talia sunt el'a.añs pz.quia
si totũ el'm ignis:vel eius ps maior trãsmutet̃ in aerẽ
iã entia vniuersi fierent inordinata vt qð vnũ elemen-
9m tũ fieret nimis magnũ:⁊ aliud nimis paruũ:⁊ hoc na
tural'r vniuersalis ordo nõ permitteret. ¶ Nono.si sic
esset sequeret̃ q nunquã ex elemẽtis fieret mixtũ.ꝯñs
est falsum.ꝓbat̃ ꝯña:q: eis approximatũ exquo nata
sunt imediate inuicẽ trãsmutari statim vnũ eoꝝ.vʒ.de-
10m bilius cõuertet̃ in aliud ⁊ non in mixtũ. ¶ Decimo.vl'
elemẽta sunt equalia in virtute vl' nõ.si sic:nõ poterũt:
nec inuicẽ trãsire:nec agere:eo q a ꝓportione equali-
tatis nõ fit actio. Si dicis q alterũ sit fortius alio:tũc
illud nõ poterit trãsire in aliqð alioꝝ:⁊ qð nullũ alio-
rũ natũ est in ipsuʒ agere cũ a proportione minoris in
equalitatis nõ fiat actio:⁊ si sic quocũq̃ʒ mõ dicas seq
tur q nõ qðlibet imediate põt in qðlʒ trãsmutari.

In oppositũ est phs capitulo quarto scði t.c.24
huius. ¶ In ista q̃one erunt t.25.
duo articuli.In ꝑmo recitande sunt due opiones ⁊ im
probande.Scðo respondetur ad quesitum.

Quantuʒ ad ꝑmũ nõ.q ista qõ nõ querit de- ꝑm nõ.
mutatione elementoꝝ ſm suas q̃li
tates.de illa eñi post dicetur in aliis q̃onibus:sʒ querit
de trãsmutatione elementoꝝ ſm substãtias:scʒ vtrum
vnũ eoꝝ possit subal'r trãsmutari in alteruʒ. ¶ Scðo 2m nõ.
nota q erat vna opinio antiqua.s.añ tempus Ari.⁊ vr̃
esse parmenides q elemẽta solũ drñt ſm suas qualita
tes:⁊ nõ ſm subaʒ.vñ dicebat ipse q eadẽ suba qñ est
calida ⁊ sicca ⁊ maxime leuis dicit̃ ignis qñ autẽ est
humida ⁊ calida ⁊ minus leuis vocat̃ aer.qñ vero est
frigida ⁊ humida vocat̃ aq̃:⁊ sic deinceps:⁊ ſm istaʒ
opionẽ iter elementa nulla esset transmutatio subalis.
¶ Cõtra quã fit ꝯcl'o huius articuli.q el'a subal'r sunt ꝯ ꝑme
diuersarũ specierũ.ꝓbatur primo vna rõne facta in se nides.
cunda q̃one ꝑmi:qð illa sunt substãtial'r diuersarũ spe
cierum:quorum vnũ est alicuius cõseruatiuum : cuius ꝑm
aliud a tota natura est destructiuũ:sed sic est de igne ⁊
aqua igit̃ ⁊c̃.maior nota est:q: si aliqua.2° sunt eiusdeʒ
speciei specialissime istoꝝ operationes naturales sunt
similes:vel eedem ꝓprietates:imo idem natural'r est
ꝯsimiliũ:vel earundẽ qualitatũ cõseruatiuũ.si igit̃ ali-
quid sic successiue esset prius ignis ⁊ aqua:illud esset
semper naturaliter earũdem qualitatum ꝯseruatiuuʒ.
minor pʒ per experientiã:quia aqua calefacta remoto:
calefaciente statiʒ caliditatẽ corrumpit quã ignis a to-
ta natura sua naturaliter conseruat. ¶ Cõfirmat̃ sic. Cõfir.
per aduersariũ idẽ est prius aqua natural'r ⁊ post ignis
naturaliter.ideo caliditas disponẽs illud ad esse igneʒ
est illi eque cõueniens sicut frigiditas.igitur equaliter
ꝯseruabit

ꝯseruabit aqua calefacta caliditatē: sic frigida frigidita
tem oppositū expimur. ꝯñtie tñ note videntur de se ceter
2m paribus existibus. ¶ Scḋo. qḋ qḋ est hoc non q̄rit ni-
si subaz: sed aliud rn̄der ad q̄ōnez querentē quid est de
igne q̄z ad querētē de aqua. igit alterius sube in specie
est ignis q̄z aq̈. ꝯña tz: q2 aliter ad tales q̄ōnes male re
spondet. añs p2o p̄ma pte est notū. z p2o 2a pte pz ḋ se.
3m ¶ Tertio nunq̄z pōt aer in vesica tm̄ cōprimi vt fiat ita
densus sic est aq̈. igit spē eēntiali differt ab aq̈. ꝯña vr
tenere: q2 si esset sil'is spēi: non vr quid ꝓhiberet q̄ nō
ad tm̄ posset aer ꝯdensari sicut aq̈. añs expimur. z con
firmat hoc signo: q2 solū si sic differūt ḃm magis z mi-
nus mirū est q̄ in ꝯtactu aque z aeris nō sunt q̄si eius-
3m nō. dez diaphaneitatis z raritatis ꝯtinue: cū illa vr esse ma
gis nālis rez habitudo eiusdē spēi. ¶ Tertio nota. q̄
est vna alia opinio ponēs q̄ iter quelibet duo el'a ē mix
tum iperfectū mediū pticipans nāz vtriusq3 eoꝝ. vt ex-
halatio, sicca inter ignē z terrā: vapor hūidus iter que
2 libet duo el'a alia: lz ipsis mixtis non sint nōia iposita.
¶ Scḋo ponit q̄ cū el'a debent inicez trāsmutari trās-
mutant imediate in tale mixtū mediū inter ea: z tunc
3 post de illo medio mixto generat el'm ad qḋ fit trāsmu
tatio. ¶ Tertio dicit opinio q̄ nō pōt vnū el'z imedia
4 te in aliud trāsmutari: sed potius in mixtū iperfectum:
qḋ inter elemēta est mediū. ¶ Quarto dicit: q̄ pħs so
lum voluit: q̄ q̄ōlibet elementū pōt imediate in q̄ōlibz
aliud transmutari: sic q̄ pōt transire in cuiuslibet alte-
rius elementi spēm sine h: q̄ transeat p̄us in aliud el'z
p̄a ꝯ. mediū: non tm̄ voluit negare gn p̄us transit in mixtum
iperfectū. ¶ Cōtra quā opinionē sit ista p̄ma ꝯcl'o nō
ꝯ2m sunt ponēda talia mixta iperfecta media iter el'a specie
opio. differentia ab elemētis. ꝓbatur inter aerē z aquā non
est ponendū tale. igit nec inter alia. ꝯña pz per illosmet
ponētes generalr: q̄ inter quelibet duo el'a dz tale po-
ni. añs probat. p2imo: q2 vapor quē isti ponūt medium
inter aerē z aquā subaliter semp est aqua vel aer: ergo
non differt spē ab aere vel aq̈. ꝯña tz. añs ꝓbatur. p̄mo
a signo: q2 si vapor ascēderet ab aq̈ z reflectens calidū
ponatur. experientia docebit q̄ gutte adherentes refle
ctenti erūt aq̈: qḋ nō vr esse: nisi q2 vapor ille ascēdens
2m subaliter sit aq̈. ¶ Secūdo ꝓbatur idem: q2 exhalatio
eleuata ab argento viuo est eiusdē spēi cū argēto viuo:
igit subaliter exhalatio eleuata ab aq̈ est eiusdem spēi
cū aqua. ꝯñtia tenet a sili. z añs probat p tale signum:
q2 si argentū viuū reseruet in vase discoopto statiz pp
exhalationē totū deperdit: q2 in aerē dispgit. Si autez
in vase bn̄ cooperto teneat infra annū aut duos annos
non totaliter diminuitur: qḋ non vr esse ex alio: nisi q2
vapor ab eo eleuatus reflectitur a coopiente. z q2 ē sub
stantialiter argentū viuū. ideo non diminuit eius quā-
titas. Si aūt specie differrent. tūc non videret gn p suc
cessiuū tēporis in vase sic cooperto argētū viuū deper
Cōfir. deret. ¶ Confirmat ꝯcl'o ex alio. frustra ponunt talia
mixta media si sine eis alia equalr pnt saluari: sz sic est
t.c. 26. igr z c̄. maior pz per pħm. 8° physicoꝝ. minor pz: q2 nō
vr rō ponendi talia mixta: cū equalr saluaret ponendo
q̄ vapor esset subaliter aqua vel aer: puta in p̄n° sue re-
Cōfir. solutionis aqua z in fine aer. ¶ Cōfirmat tertio: quia
vapor z aqua nō vident differre: nisi sicut magis z mi-
nus. puta q2 aqua est magis grossa z grauis. vapor āt
4m magis subtilis z leuis. mō magis z minus nō diuersi
ficant spēm. ¶ Quarto cōfirmat sic. nō est ponēda dif
ferentia specifica: nisi ꝓpter operationes diuersas non
ponentes ab eadē spē ꝯuenire. z taliū operam diuersi-
T.c.2. tas non repitur inter vaporem z aquā. igit z c̄. maior
z.3 est pħi. 9. metaphi. q2 actus notificant potētias. vn̄ al'o

sine rōne posses dicere sortē. z platonē differre spē seu
aquā dulcē z aquam maris. minor pz: q2 directe ꝯsimi
les operationes ꝯueniunt vapori. sicut aque calide. re-
ducit. n. vapor seipsuz ad frigiditatē z grauitatez remo
to ipedimento: vt q̄n est extra radios solares ipsum le-
uificantes: sicut facit aqua calefacta.

Quātū ad scḋm articuluz nota q̄ titulus q̄ōnis p̄m nōn.
sic intelligit. vtrum quodlibet el'm possit
imediate in cuiuslibet alterius elemēti spēz trāsmutari.
puta vtrū ignis potest imediate trāsmutari in aliquam
terrā z in aliquā aquā. z sic de aliis. ¶ Scḋo nota q̄ 2m nō.
hic accipit elementū non pro p̄n° sed pro suba cōposita
inter res nāles gn̄abiles z corruptibiles magis simpli
ces. put ignis vel aqua di el'm. ¶ Tertio nota. q̄ q̄ōli 3m nō.
bet illoꝝ cum quolz alioꝝ hz z determinat sibi saltem
in dispōne sua cōuenienti ꝯrietatē intensaz. pz: q2 elemē-
ta iuxta intentionē pħi p̄us positā distiguunt penes cō T.c.16.
binationes q̄litatū p2imarū possibiles in gradibus in-
tensis. modo manifestū est. q̄ inter quascūq3 duas cō-
binationes reperit ꝯrietas vel in ambabus qualitatib9 4m nōm
vel ad minus in vna. ¶ Quarto nota: q̄ qḋ pōt intelli
gi vel de quolibet el'o totali. vt de maximo igni qui est.
vtrū pōt in aliud el'm vna transmutatione ꝯtinua trās-
mutari: vel de partibus eius: ꝯsilr de aliis.

His premissis sit p̄ma ꝯcl'o hec. aliquod p̄a ꝯ.
el'm trāsmutari. pz capien
do totū el'm ignis hoc non pōt per viā nāe in aliquod
aliud elementū trāsmutari hoc est in vnū el'm. igit z c̄.
maior pz: q2 hoc in aliud trāsmutato iaz nālia eēnt inor
dinata: qḋ nā vllis non permitteret. z inordinatio pate
ret: q2 tūc in vno el'o deficeremus. minor nota est. Silr
arguet de quolibet alio el'o totali. notāter dico in q̄ōne.
per viam nature ad excludendū potentiā miraculose
z supra cursum cōem nāe agere potentez. ¶ Et si quis
dicat q̄ talis ignis saltē i aliq̈ sui parte: vt sub polis cō
tinue ꝯuertitur in aerem. z sic vr q̄ illud elementū de-
monstrando ignem cōuertitur in aliud. Rn̄det q̄ hoc
est in parte solū aliqua: z q2 pars est non capit noiatio
totius. z ideo ad formā cōcedo. q̄ illud elemētū ꝯuer-
titur in aliud. z econuerso: qḋ ḃm partem cōuertitur in
aliud: sed nō sequit. ergo cōuertitur in aliud: q2 arguit
a scḋm qḋ ad simplr. ¶ Scḋa cōclusio. aliq̈ pars ali- 2a ꝯ.
cuius elementi per viaz nature nō pōt in aliud elemen
tum conuerti. pz signata pte ignis totū ignē preter pe-
dale ꝯtinētis. ꝓbat sicut ꝯcl'o pcedens. ¶ Tertia con 3a ꝯ.
clusio. aliqḋ pedale elementi per viaz nature nō potest
ꝯuerti in terrā imediate. probatur: q2 pedale ignis exi-
stentis in sua spera nō potest sic conuerti. ergo ꝯña tz.
z añs ꝓbat: q2 vel cōuerteretur in terraz per actionez
terre. z hoc non: q2 non pōt sibi applicari vel p influen
tiam celi. z hoc nō: q2 anteq̄z ipsuz tm̄ grauitaret facēt
descendere in sperā aeris que ipm statiz ꝯuerteret i ae
rem. z sic nō imediate trāsmutatur in terrā: qḋ est p2o
positū. ¶ Quarta ꝯclusio. quodlibet pedale cuiuscūq3 4a ꝯ.
elementi quātū est ex sua natura natū est imediate in
cuiuscūq3 alterius spēm elemēti trāsmutari. hec est con
clusio quā intēdit pħs in littera. z probat sic. ipsuz el'm T.c.24
hz cum quolibet contrarietatez intensaz. ergo quodlibz z.25.
pedale vnius potest imediate in cuiuslibet alterius spe
ciem transmutari. ꝯsequentia tenet. per actionem cōtra
rietatis possunt qualitates vnius remoueri. z alteri cō
uenientes introduci. igitur cum elementum non possz
stare cum qualitatibus disconuenientibus. sequitur q̄
precedens corrūperetur. z aliud: cui iste qualitates cō
ueniunt generabitur. ¶ Confirmatur: q2 si aliquod pe Confir.
dale alicuius elementi non posset imediate in cuiusli-
bet spēm

bet spēm transmutari maxime hoc esset: q: ignis non
posset imediate trāsmutari i aquā: ʒ ignis pōt trāsmu-
tari in aquā. igit̄ ꝛc̄. maior p3: q: minime vī ꝙ igni sic
posset imediate in aquā trāsire: eo ꝙ inter ignē ꝛ aquā
est maxima ꝯrietas. minor p3: q: faber ꝓijciendo aquā
in ignem augmentat igneȝ: qḋ non esset nisi aqua ime
diate transiret in ignē: nec vī in qd aliud gutta aque in
magnū ignem ꝓiecta transiret nisi in ignē: quare vī ꝙ
gn̄aliter quodlibet pedale vnius elemēti pōt imediate
quātum est de sui nā in cuiuscūq3 elementi spēȝ trāsmu
tari. ꝛ dī notanter: q̄tū est de sui nā propter ꝯclusioneȝ
precedentē: q: forte ꝓpter distantiam staret ꝙ pedale
ignis non posset applicari terre: vt imediate ex ea gn̄a
retur terra: ʒ nā sua si esset applicata sibi hoc nō repu-
gnaret. dī etiā notanter in specieȝ alterius elementi: q:
nunq̄ȝ imediate trāsmutaretur in eandeȝ spēȝ: vt ignis
in ignem. dicit̄ etiam notāter: in spēm alterius elemēti:
q: non quodlibet elm̄ numero pōt trāsmutari in aliud.
non. n. pōt transmutari in aliud elementum: quod actu
existit: q: illud amodo generari nequit.

ꝓm **Ad rōnes** principales dī ꝙ in igne qui est in actu nullū elemētū pt̄ trāsmutari.

2 ℭ Scḋo dr̄ ꝙ ille terminus pōt ampliat termios inter
quos ponit̄. ꝛ ideo aliqḋ elm̄ trāsmutari pōt in ignem
3 non qui est. sed qui pōt esse. ℭ Tertio dr̄ ꝙ ille modus
arguendi nō valet. in illud qḋ actu est nihil pōt trāsmu
tari: sed omnis ignis est. igit̄ in nullum ignem pōt ali-
quod elementū transmutari: q: si ignis restringit̄ in mi
nore ad supponendum soluȝ pro his que sunt in cōclu-
ad 2m sione distribuit̄ tam pro his que sunt q̄ȝ pro his q̄ pos-
sunt esse. ℭ Ad scḋam dicunt quidam: ꝙ in generatio
ne aeris ex igne caliditas ignis remittitur per modum
sequele ad remissionem sue siccitatis. ꝛ hoc dicunt fieri
ob humiditate. vlterius concedunt ꝙ humiditas non
contrariatur caliditati. ꝛ ideo de per se eam non corrū
pit: sed per moduȝ sequele: vt dictuȝ est. Aliter dicit̄. ꝙ
non est inconueniens aereȝ gn̄ari sub tanta calītate sic̄
h3 ignis: etiam si sit summa. ꝛ hoc introducta humidi-
2 tate sufficienti. Secūdo dicitur: ꝙ aer genitus remoto
impedimento reducit se ad caliditateȝ remissioreȝ sibi
conuenientem: sicut aqua calida reducit se ad frigidita
ad 3m tem. ℭ Ad tertiuȝ negatur: ꝙ ignis non potest imedia
te fieri ex aqua. ꝛ conceditur ꝙ fit ex aqua dn̄antibus
in mā aque caliditate siccitate ꝛ leuitate ignea. Et cuȝ
dī ꝙ hoc non est possibile: negatur. Et ad ꝓbationē dī
ꝙ ʒ ignis agens in aquā distantem multo citius intro
ducit caliditatē q̄ȝ siccitatē. tn̄ agens in aquaȝ quaȝ cir
cundat sicut igni fabri in guttas aque sup euȝ aspersas
vehementi calefactione fortificat actionē siccitatis: sic
ꝙ hūiditateȝ aque cito sine notabili differētia exardet:
sicut frigiditatē corrūpit. ꝛ tunc generatur imediate ex
ꝓ aq̄ ignis. ℭ Ad ꝓbōnē scḋam qua ꝓbat̄ idē ꝯceditur
ꝙ aq̄ pōt manē sub maiori raritate q̄ȝ sit raritas aeris.
2 ℭ Scḋo dī: ꝙ non pōt ꝑmanere sub aeris leuitate: q: le
uitas aeris est sūma in sua spē: ʒ bene pōt manere sub
3 leuitate ad altiorē locū motiua: q: pōt manere sub leui
tate ignea ꝯsequente ad calītatem ꝛ siccitatē. ℭ Ter-
tio dī. ꝙ nō op3 aquā manere sub tāta calītate: sicut est
calītas nālis aeris: q: stat ꝙ ignis gn̄ctur sub remissio
4 ri caliditate. ꝛ ex hoc dī. ℭ Quarto: ꝙ aer sua calefa-
5 ctione potest corrūpere aquā in suam nām. ℭ Quinto
dī: ꝙ cum in mā sunt tanta caliditas ꝛ leuitas: sicut est
aeris: erit in ea forma ignis: nec est incōueniēs ꝙ igni
generetur sub minori caliditate stante cum leuitate ꝛ
siccitate ignea q̄ȝ sit caliditas aeris. Dicitur tn̄ ꝙ sepe
in materia ex qua generatur ignis est maior raritas q̄ȝ
in aere: q: in ea dn̄atur calītas ꝛ siccitas: ad quas seqt̄
raritas: vt dictum est prius. ℭ Ad quartum dicunt ali ad 4m
qui: ꝙ non est inconueniens ꝙ ignis in via corruptio-
nis stet in materia actu frigida: sed pricipiuȝ qḋ dic̄ ꝙ
ignis est calidus intelligitur stante igne in dispositione
naturali vel prope. Aliter potest dici ꝙ ignis: q: est ele
mentum multuȝ nobile non potest permanere in mate
ria nisi in ea maneat calītas vltra mediuȝ latitudinis:
ꝛ ꝙ in itroductione caliditas friditas ꝛ humiditas fa
tis cito corrūpitur. Cōsequenter ꝯceditur: ꝙ aqua pōt
generari in mā humida non actualiter frigida nec hoc
est incōueniens. vapor. n. qui est substātialiter aqua est
multuȝ calidus ꝓut experimur. Dicit̄ tamē ꝙ illa ma-
teria deberet esse humida: ꝛ nūq̄ȝ generaretur in mate
ria sicca forma aque: ꝛ sic illa mā h3 plus de qualitate Dubm
conuenienti aque q̄ȝ disconuenienti. ℭ Si dicat̄. ꝙ tūc
potius ex illa materia deberet generari aer q̄ȝ aqua: ꝛ
sic non imediate generaretur aq̄ ex igne. ꝯn̄a tenet per
dicta: q: materia illa est actu calida ꝛ humida: ꝛ tales Rº
qualitates magis ꝯueniunt aeri q̄ȝ aque. ℭ Rn̄det̄ ꝙ
in materia ignis: cuȝ est remisse calida ꝛ humida est ni
mia grauitas aque: q: ad modicaȝ introductionē frigi-
ditatis multum intenditur grauitas. Iteruȝ dici pōt: ꝙ
ʒ ibi sit caliditas maior q̄ȝ frigiditas: tn̄ non est ibi tan
ta ꝙ sub ista posset aer generari: imo est adhuc nimis Dubm
remissa. ℭ Si petat̄ qr̄ in materiaȝ ignis posset vnq̄ȝ
plus introduci de humiditate q̄ȝ de frigiditate. ℭ Dici Rº
tur ꝙ hoc est possibile fieri si ignis sit iclusus aque: vbi
v̄tus humectatiua est fortis: vel etiaȝ pōt fieri per iflue
tiam humectatiuaȝ spāliter: q: caliditas: eo ꝙ consegt̄
magis nām ignis h3 in igne esse fortius: simil'r siccitas
ignis non est summa. ꝛ ideo citius in hoc casu poterit
mā esse humectata q̄ȝ infrigidata. ℭ Ad quintū dicit̄. ad 5m
quod super terrā vel in terra potest ignis generari: ꝛ il
le potest imediate cōuerti in terram. Iteȝ distantia non
impedit qn ignis q̄truȝ est de se possit imediate cōuerti 2m
in terrā si esset approximatus loco terre. ℭ Ad scḋam
probationē dicitur: ꝙ ignis successiue cōuertitur in ter
ram. ꝛ dī ꝙ qn̄q3 ignis est inclusus ifra terraȝ: sicut p3
de igne volāte ex terra in terremotu. ꝛ nequit ascēdere
propter resistētiam partiuȝ terre: ꝛ ideo rō nō ꝓcedit. 3
ℭ Ad tertiā probationē dī: ꝙ extrema elementa si sint
approximata pn̄t bene imediate trāsmutari adinuicē:
sed ꝓpositio illa que dicit ꝙ nō sit trāsitus de extremo
in extremum intelligitur de extremis mutationis cōti-
nue. mō manifestū est ꝙ sic inter ignem ꝛ terram non
sunt media mutationis continue aqua ꝛ aer: ꝛ ideo nō
op3 in transmutatione ignis in terrā transire per aereȝ
ꝛ per aquā. ℭ Ad quartā probationē dī: ꝙ dubiuȝ est 4
vtruȝ vnq̄ȝ in terra stat tāta caliditas quāta in aere exi
stente in nāli dispositione: sed nunq̄ȝ stat maior leuitas:
ꝛ causa est prius dicta: bn̄ tamē stat leuitas motiua ad
altiorem locuȝ: sicut p3 in exhalatione terrestri ascēden
te. Conceditur etiā ꝙ in terra potest stare maior raritas
q̄ȝ in aere: sed ex hoc non sequit̄ quin aer humectando
terraȝ ꝛ calefaciēdo possit eam conuertere in sui nām.
Et ad argumentum vltra dicit̄ ꝙ non est incōueniens
ignē in via corruptiōis stare sub tanta densitate quan
ta est densitas aeris. aer. n. non corrūpit igneȝ: eo ꝙ ni
mis ꝯdensat: ʒ eo ꝙ nimis humectat. ℭ Dicit̄ sil'r de
aqua respectu terre. nō. n. corrūpit aqua terraȝ: eo ꝙ eā
tn̄ rarefacit: q: nō pōt terra manere sub tanta raritate:
sed eo ꝙ nimis humectat eā. Ulterius dī ꝙ mā ignis
existente tantuȝ densa: sicut est materia aeris nihil pro
hibet an adhuc sit ibi forma ignis. iꝓprie aūt dicitur
ꝙ mā ignis hēat tantam grauitateȝ sicut aer. q: aer in
sua dispōne

sua dispõne nãli nullã hʒ grauitatẽ. ⁊ sic pʒ qd dicendũ
ad 6m est ad argumentũ. ⁊ hoc voluit pħs in isto scdo. ℭ Ad
t.c.25. sextũ dĩ. ꝙ elementa nõ hñtia symbolũ ɔuertunt in ter
tiũ.s.qñ ambo corrũpunt. ⁊ hoc voluit pħs in 2°.sed qñ
ad 7m vnũ eoꝝ dñat alteri. tunc ɔuertit alterũ in sui nãʒ. ⁊ iõ
negat añs rõnis. ℭ Ad septimã dĩ ꝙ non est simile õ
mixtoꝝ transmutatione ⁊ elꝛoꝝ: qꝛ mixta non hñt iter
se ita fortẽ ɔrietatem: sicut elemẽta. ⁊ ideo non oportet
ꝙ mixtũ actione sua possit imediate trãsmutari in alte
rum sicut elemẽta. Alia causa: qꝛ multa mixta determi
nant sibi certas organizationes dispões ⁊ figuras in
mã. ⁊ ideo ex alio mixto cui ille dispões ⁊ figure non
ɔueniunt. ⁊ ex quo ẽt imediate nequeunt fieri non pñt
illa mixta imediate gñari: ⁊ iõ non qõlibet mixtuʒ põt
imediate in qõlibet trãsmutari. secus est de elementis.
ad 8m ℭ Ad octauã dĩ ꝙ est pro pmis duabus ɔnib⁹ scdi arti.
ad 9m ℭ Ad nonã dĩ negãdo ɔñaʒ. Et ad ꝓbationem dĩ. ꝙ si
elementis approximans adinuicẽ vnũ notabilr fuerit
fortius alio. tũc nõ fiet mixtũ ex illis: sed fortius corrũ
pet aliud in sui nãʒ. Si aũt sic approximẽtur: vt quelibʒ
tertia sufficiant corrũpere quolibet quartũ: tũc omnia
ad 10m ista corrũpent ⁊ mediũ mixtũ gñabit: vt pus dictũ est.
2 ℭ Ad decimã dĩ ꝙ elꝛa non opʒ esse equalis virtutis.
3 ℭ Scdo ꝙ vnũ eoꝝ nõ excedit aliqõ alioꝝ i tm̃ ꝙ ipʒ
totũ posset ɔuertere in sui nãʒ. ℭ Tertio qõlibet vnuʒ
excederet aliud multũ in agẽdo: sicut ignis si eẽt fortior
adhuc non posset aliud totã in suã nãʒ ɔuertere: qꝛ tãta
densitas sibi repugnaret: sub quãta oporteret ipʒ pma
nere in ɔuersione alterius: eo ꝙ locus spere gñabiliuʒ
nequit per naturã extendi. ⁊ sic densitate mãe debilita
retur ⁊ vltra nõ posset ɔuertere alia. ℭ Quarto dĩ. ꝙ
4 cõparando sperã cõiter: spera vnius elemẽti est fortior
in vna sui pte sup aliã. ⁊ debilior i aliã: vt sub polo spe
ra aque est potentior ꝙ̃ spera aeris. sub equinoctiali est
ecõuerso. similiter est de aliĩs. ratio post oppositum est
pro dictis in vltima conclusione.

ℭ Differt autem in citius ⁊ tardius ⁊ facilius. T.c.xxv. Qõ x.

6m Decimo querit. Vtrũ in elemẽtis habentibus symbolũ sit facilior
transitus. arguit pͦ ꝙ nõ. inter elꝛa inter que
est fortior actio est fortior trãsitus: sed inter
non hñtia symbolũ est fortior actio: igr ⁊c. maior patʒ:
qꝛ opʒ ꝙ trãsitus ille fiat per actionẽ. ⁊ per ɔñs quãto
actio erit fortior tanto trãsitus erit citior ⁊ velocior. ⁊
per ɔñs facilior. minor pʒ: qꝛ inter non hñtia symboluʒ
2m due qualitates agunt. in hñtib⁹ agit vna solũ. mõ duo
fortius agunt ꝙ̃ vnũ. ℭ Scdo. vbi est maior ɔrietas ẽ
facilior transitus: sed iter non habẽtia symbola est maior
cõtrarietas. igitur ⁊c. maior patʒ: qꝛ actio fit ratiõe
3m contrarietatis ⁊ mediante actione illa fit transitus.
ℭ Tertio probatur idẽ experientia. videmus enĩ ꝙ aq̃
facilius transmutatur in ignem ꝙ̃ in terram. igit inter
non habẽtia symbolũ est facilior trãsitus. ɔñs nota est.
⁊ añs pʒ: qꝛ cũ gutta aque proĩcit in magnũ ignẽ. mul
to citius in ignẽ ɔuertitur ꝙ̃ equalis quantitas terre.
4m ℭ Quarto terra ⁊ ignis non facilius inicẽ transeunt: ⁊
tñ hñt symbolũ. igitur ⁊c. maior patʒ. pmo: qꝛ nimis di
2 stant localr: sic ꝙ inuicẽ agere nõ possunt. ℭ Scdo: qꝛ
terra est nimis densa ⁊ ignis sũme rarus. modo iter ta
lia valde difficilis est trãsitus ꝓpter nimiaʒ distantiaʒ
3 in raritate ⁊ densitate. ℭ Tertio: qꝛ terra est fortissime
resistentie pp densitatem ⁊ vnionẽ mãe sue: q̃re sequit
4 ꝙ difficillime corrũpit. ℭ Quarto: qꝛ expimur terraʒ
5m longo tẽpore durare i igne anteq̃ʒ corrũpit. ℭ Quito

inter aquã ⁊ terrã: ⁊ etiã iter aerẽ ⁊ ignẽ est difficilior
trãsitus ꝙ̃ iter nõ hñtia symbolũ igr ⁊c. ɔñs tʒ: qꝛ illa
hñt symbolũ. per pħm in lr̃a. añs probat: qꝛ iter illa fit T.c.25.
transitus mediãte actiõe hũiditatis ⁊ siccitatis precise.
mõ talis est multũ tarda: ꝙ̃ transitus inter non haben
tia symbolũ: que imediate fit actione calitatis vel fridi
tatis: eo ꝙ multo fortius agunt caliditas ⁊ friditas ꝙ̃
humiditas ⁊ siccitas. ℭ Sexto mixta hñtia symbolũ 6m
difficilius inicem transeunt. igitur ⁊ elementa. ɔñs tʒ a
simili. añs pʒ: qꝛ vnũ cum vno hʒ symbolũ. nũq̃ʒ tamẽ
imediate vnũ transmutaret in aliud: vt hõ in asinum.
Cõfirmatur sic: qꝛ transitus fit rõne actionis. ⁊ actiões
rõne dissĩlitudinis. igr cuʒ magis dissĩlitudo sit iter nõ
hñtia symbolũ iter ea maior erit actio. ⁊ per ɔñs citior
transitus. ℭ Septio. seqtur ꝙ inter ignẽ ⁊ ignẽ eẽt fa 7m
cilissimus trãsitus ⁊ velocissĩmus. ɔñs est fl'z: qꝛ nũq̃ʒ
aliqõ idiuiduũ vnius spẽi trãsit in aliqõ idiuiduũ eiusdem
spẽi. ꝓbatur ɔñs: qꝛ que magis hñt symbolũ facilius
inuice transeũt: mõ ignis cũ igne in vtraq̃ʒ q̃litate
hʒ symbolũ. ℭ Octauo arguit: qꝛ iter hñtia symboluʒ 8m
⁊ non hñtia symbolũ fit eque velox trãsitus. ⁊ hoc sic:
in q̃ ꝓportione se hʒ vnũ agẽs ad vnũ patiẽs sic se hñt
2° agẽtia ad 2° patiẽtia ceteris paribus: sʒ in hñtib⁹ sym
bolũ est vnũ agẽs ⁊ vnuʒ patiens cum transmutat. In
non hñtibus vero sunt duo agentia ⁊ duo patiẽtia. igr
similis est ꝓportio agentiũ ad patientia in habẽtibus
symbolũ: ⁊ i non habẽtibus symbolũ. ergo eẽt eque ve
lox transitus. ɔsequẽtie sunt note. maior rõnis nota est
de se. ⁊ minor pʒ: qꝛ hñtia symbolũ nõ ɔriantur nisi in
vna q̃litate. ⁊ ideo in eis sola qualitas agit ⁊ sola resi
stit: sed nõ hñtia symbolũ ɔtrariantur in ambabus q̃li
tatibus. ⁊ iõ in eis due q̃litates agunt ⁊ due resistunt.

In oppositũ est pħs. dicit. n. ꝙ facili⁹ ⁊ citius transmutant adinuicem T.c.25.
hñtia symbolũ ꝙ̃ non hñtia. ℭ In hac qõne erũt duo
articuli. In prio ponende sunt diuerse ɔclusiones bone
de hac questiõe concedende. Scdo respondetur ad qõ
nem quo ad intentionem philosophi.

Quãtũ ad pmũ articulũ: pͦ nota ꝙ qõ potest intelligi vtruʒ facilior sit transitus vel vtrũ pm nõn.
citior vel velocior sit trãsitus: ⁊ vĩ Arĩ. velle vtrũq̃ʒ si
cut dictũ est in rõne ad oppositũ nec est magna dĩa: qꝛ
qõ facilius fit ceteris parib⁹ velocius fit: difficultas. n.
tʒ se ex pte resĩe retardãtis actionem. ℭ Scdo nota. ꝙ 2m nõ.
elementa dicunt hẽre symbolũ que hñt qualitatẽ pmã
eiusdeʒ spẽi. sicut ignis ⁊ aer hñt ambo caliditatẽ pro
portionabiliter de aliĩs. ℭ Tertio nota: ꝙ esse trãsituʒ 3m nõ.
faciliorez potest intelligi tripl'r. Prio mõ ex pte poten
tie actiue respectu resĩe. Scdo mõ ex parte conditiõis
qualitatũ primaꝝ. Tertio ex parte ɔditionis q̃litatum
scdarũ. sic sunt raritas ⁊ densitas mollicies ⁊ duricies
⁊ ɔsĩles. ℭ Quarto nota: ꝙ facilitas transitus ex par 4m
te potentie actiue ad resistentiã adhuc põt intelligi tri
pliciter. vno mõ ex pte potẽtie actiue tm̃ non habendo
respectũ ad resistentiã. Alio mõ ex parte resistentie tm̃
non hñdo respectũ ad potentiã actiuaʒ. Tertio modo
ex parte vtriusq̃ʒ. s. actiuitatis ⁊ resistẽtie sil'. ℭ Quito 5m
nota. ꝙ caliditas ⁊ frigiditas fortiter agũt ⁊ debiliter
resistunt. humiditas vͦ ⁊ siccitas econuerso. ⁊ hoc in
comparatione ad caliditatem ⁊ frigiditatem.

His premissis sit pma ɔ̃. ex pte actiuitatis tm̃. ceteris paribus in non pa ɔ̃.
hñtibus symbolũ est facilior trãsit⁹. pʒ: qꝛ iter illa est fa
cilior actio. ergo ex pte actiuitatis tm̃ ibi est facilior tran
situs. ɔñs tʒ: ⁊ añs pʒ. per pmas ⁊ scdas rõnes factas
ante oppositũ. ℭ Scda ɔclo. ex pte resistentie tãtũ in 2a ɔ̃.

babentibus symbolū est facilioꝛ trāsitus. probatur: qꝛ
ex parte resistentie tm̄ trāsitus est facilioꝛ vbi resisten-
tia est minoꝛ. mō inter hn̄tia symbolū resistentia est mi
3ª ꝯ. noꝛ. maioꝛ manifesta est. ꝛ minoꝛ pȝ: qꝛ in illis solū vna
q̈litas intēsa resistit. ¶ Tertia ꝯ. quātū est ex pte acti-
uitatis ꝛ resistentie simul ceteris paribus in nō haben
tibus symbolū: ꝛ in hn̄tibus est eque facilis transitus.
pȝ per vltimā rōnē ante oppositū: qꝛ i nō hn̄tibus sym
bolū duo agunt ꝛ duo resistunt. ꝛ in hn̄tibus symbolū
sola qualitas agit ꝛ sola q̈litas resistit. mō q̈lis est pro
portio duoꝝ ad duo talis est ꝓportio vni⁹ ad vnū cete
ris paribus: q̈re eque velox est actio inter nō hn̄tia ꝛ
hn̄tia ceteris paribus: quare etiā eque facilis est transi
4ª ꝯ. tus. ¶ Quarta ꝯclō. el'a que trāsmutantur per solam
actionē ꝛ passionē. caliditatis ꝛ frigiditatis ceteris pibus
facilius ꝛ citius transeūt inuicē q̄ȝ que transmutantur
per solā actionē siccitatis ꝛ humiditatis. pȝ: qꝛ inter ca
liditatē ꝛ frigiditatē est fortis actio ꝛ debilis resistētia
inter humiditatem ꝛ siccitatē est debilis ꝛ tarda actio
ꝛ fortis resistentia. modo citioꝛ ꝛ facilioꝛ est trāsmuta-
tio per fortē actionem ꝛ debilem resistentiaȝ q̄ȝ ꝑ actio
5ª ꝯclō. nem debilem ꝛ resistentiam forteȝ. ¶ Quinta ꝯclusio
est: ꝙ omnia el'a que transeunt caliditatis actione ꝛ fri
giditatis citius ꝛ facilius transeunt ceteris paribus q̄ȝ
que transeunt sola actione humiditatis ꝛ siccitatis cete
ris paribus. ꝓbatur de igne ꝛ de aqua: ꝛ de igne ꝛ de
aere: qꝛ ex parte humiditatis ꝛ siccitatis ceteris pari-
bus inter ignē ꝛ aereȝ ex vno latere. ꝛ aquā ꝛ ignē ex
alio: est eque velox transitus: sȝ ex parte caliditatis ꝛ fri-
giditatis coagentiū ad transitū inter ignē ꝛ aquā velo
citatur trāsitus multū: eo ꝙ cal'itas introducta discon-
ueniens est aque ꝛ nō est discōueniens aeri. igiť velo-
cioꝛ erit transitus inter ignē ꝛ aquam q̄ȝ inter aereȝ ꝛ
ignē. Sil'r argueretur de alijs: fortitudo eniȝ actiōis qua
litatis actiue ꝛ debilitas resistētie q̈litatis opposite ve
Corᵐ locitāt actionē multū. ¶ Correlariū frequēter est citioꝛ
transitio inter quedā non hn̄tia symbolū q̄ȝ sit iter que
dam hn̄tia symbolū. pȝ: qꝛ citius transit ignis in aquā
q̄ȝ in aerē ceteris paribus. sil'r aqua in ignē q̄ȝ in terrā:
ex q̄bus pȝ sagacitas nāe ordinantis in medio elemen
ta actiua adinuicē caliditate ꝛ friditate. s. aerē ꝛ aquā:
hoc. n. cōgruebat maxime: eo ꝙ locus medius est loc⁹
gn̄ōnis mixtoꝝ: que gn̄o hȝ fieri per actionē. mō talia
el'a fortissime inuicē agunt: vt pȝ ex ṗdictis. ergo sunt con-
6ª ꝯclō. uenientia loco medio adaptata. ¶ Sexta ꝯclō ex pte
qualitatū scōaꝝ. s. densitatis ꝛ raritatis seu duriciei ꝛ
molliciei ignis ꝛ terra sunt difficillime adinuicē trāsmu
tabilia. pȝ: qꝛ difficillimū est ignē tm̄ ꝯdensari in mā. ꝙ
illa densitas sit ꝯueniēs terre vel ecōuerso: ꝙ terra tm̄
7ª ꝯ. rarefiet ꝙ raritas sue māe sit cōueniens igni. ¶ Septi
ma ꝯclō. q̄tū est ex parte illaꝝ qualitatū el'a rara ꝛ fa
ciliter diuisibilia magis sunt inuicē nata trāsmutari. pȝ:
qꝛ in talibus virtus resistitiua est dispersa. ꝛ iō min⁹ re
sistit. Iterū in talibus agens p̄dn̄ans passo statiȝ pōt
ipsum diuidere. ꝛ per diuisionē debilitare. ꝛ per ꝯn̄s ci
tius in sui nām ꝯuertere: eo ꝙ passuȝ est citius diuisibi-
8ª ꝯclō. le ꝛ faciliter. ¶ Ultima ꝯclō: seq̄tur ex dictis ꝙ freq̄n
ter el'a non hn̄tia symbolū oībus attētis citius nata sūt
trāsmutari adinuicē q̄ȝ q̄dā alia que hn̄t symbolū. ꝛ vo
lo ꝙ ly citius non distribuat terminū sequēteȝ. pȝ: quia
multo citius ignis ꝛ aqua nata sunt adinuiceȝ trāsmu
tari q̄ȝ ignis ꝛ terra. tuȝ ꝓp nimiā densitatem terre: ꝛ
propter fortē vnioneȝ ꝛ fortem resistentiaȝ ipsius.

Quantū ad 2ᵐ articulū sit ꝯ rn̄salis hec. ꝙ iter singula el'a hn̄tia symbolū est facilioꝛ trāsitus ad istū itell'm ꝙ trāsitus eloꝝ hn̄tiū symbolū
adinuicē fit per paucioꝛē corruptionē. pȝ: qꝛ cū ignis fit
ex aere non opȝ nisi hūiditatem corrūpere. calitas enī
que fuit in aere manet in igne: sicut ex hoc ṗmo. ꝛ hec t.c. 25.
fuit itentio phī. pȝ per hoc qd̄ dicit. facilius est vnuȝ q̄ȝ
duo corrūpere. est modus loquēdi iproprius: sicut si di
ceremus ꝙ fortes facilius pōt portare vnū librum ad
scholas q̄ȝ sor. ꝛ plato: qꝛ pauciora req̄rūtur ad hoc ꝙ
sor. portet q̄ȝ ad hoc ꝙ sor. ꝛ p. portent.

Ad rōnes. Ad ṗma arguit pro prima ꝯne ex rōnes
pte actiuitatis tm̄ inter non hn̄tia
symbolū est facilioꝛ trāsit⁹. Sil'r rn̄detur ad scōm ꝙ ex ad 2ᵐ
parte actiuitatis est facilioꝛ trāsitus: qꝛ fortius ē actio
inter nō hn̄tia symbolū: sȝ ex pte actiuitatis ꝛ resistētie
simul eque facilis est trāsitus: vt dem̄ est in tertia ꝯne. ad 3ᵐ
¶ Ad tertiū dr̄. ꝙ est pro vltima ꝯne ꝙ ḟm vitatē faci-
lius trāsmutať ignis ꝛ aqua q̄ȝ terra ꝛ ignis, put ratio ad 4ᵐ
arguit. ¶ Ad quartū pȝ idē: qꝛ ꝯceditur ꝙ terra ꝛ ignis
difficilius ꝛ tardius inuicē transeūt: sed distantia nihil
facit ad hoc: qꝛ lȝ ignis exn̄s in loco nāli possit imedia
te trāsmutari in terrā: ꝓp nimiā distātiā tm̄ ignis supra ad 5ᵐ
terrā genit⁹ bene pōt. ¶ Ad q̄ntū dr̄. ꝙ arguit ꝑ q̄rta
ꝯclōne seu ēt pro q̄nta. nec est illa rō nec aliq̄ preceden t.c. 25.
tiū ꝯ phm̄: qꝛ lȝ in multis sit citioꝛ trāsmutatio ꝛ facilioꝛ
inter non hn̄tia symbolū q̄ȝ inter hn̄tia: tm̄ ad intentio- t.c. 25.
nem phī dr̄ eē difficilioꝛ: qꝛ est per pluriū corruptionē.
ꝛ inter hn̄tia symbolū est trāsitus per corruptionē pau ad 6ᵐ
corum. ¶ Ad sextū dr̄. ꝙ mixta hn̄tia symbolū freque-
ter difficilius inuicē transmutanť ꝓp diuersitatē q̈lita-
tum scōaꝝ: vt ꝓp figurarū vel organoꝝ diuersitatē. sic
eniȝ esset difficilis trāsitus. imo per nām trāsitus ime-
diatus esset ipossibilis iter hoīeȝ ꝛ asinū: qꝛ hō deter-
minat sibi vnā figurā ꝛ dispōnē organoꝝ. ꝛ asin⁹ tota
liter illi incōpossibilē. non aūt sic est in el'is: qꝛ nō deter
minant sibi tales diuersas figuras seu diuersa organa: ad ꝯfi.
ꝛ iō rō non ꝓcedit. ¶ Ad ꝯfirmationē dr̄. ꝙ lȝ trāsit⁹
per actionē fiat. ꝛ actio sit rōne ꝯrietatis: tm̄ ex hoc nō
seq̄tur. ꝙ inter hn̄tia symbolū nō sit velocioꝛ trāsit⁹: qꝛ
lȝ ꝓp minorē ꝯrietatē est minoꝛ actio. ꝛ rōne eiusdē est
minoꝛ resistentia: si. n. in alijs que nō hn̄t symbolū ꝯtra
rietas ꝛ actio sunt maiores: tūc ꝛ resistentia est maioꝛ.
modo eadē est ꝓportio ceteris paribus magni ad ma ad 7ᵐ
gnū: sicut parui ad puū. ¶ Ad septimū dr̄. ꝙ iter ignē
ꝛ ignem nullus est transitus. nulla est ꝯrietas. vn̄ lȝ ni
dissil'ibus ꝛ ꝯrijs sit aliq̄lis dissil'itudo. ꝛ hēre symbo-
lū velocitet actionē: tm̄ in oīno simil'ibus: sicut sunt duo
ignes hēre symbolū in nullo velocitat actionē nec tran- ad 8ᵐ
situ: qꝛ inter talia nullus fit trāsitus. ¶ Ad octauū ꝯce
ditur qd̄ ꝯcludit. ꝛ hoc est pro tertia ꝯne ṗmi articuli:
nec hoc est ꝯ phm̄. ¶ Ad rōneȝ post oppositū dicit: ꝙ t.c. 25.
phs intelligit ꝯneȝ rn̄salē positā in 2º articulo.

¶ Similiter āt rursus fi erit aer ex igne.

T.c.xxxj. Questio xj.

Undecimo q̄riť. Utrū ex q̄buscūq̄ duobus el'is nō hn̄tib⁹ 1ᵐ
symbolū possit qōlȝ tertiū gn̄ari. ꝛ arguiť ꝙ
nō: qꝛ ex pl'ibus exn̄tib⁹ in actu nō fit aliqd
vnū: sȝ oīa el'a non hn̄tia symbolū sunt plura exn̄tia in 7. m. t.
actu. igiť ex nullis duob⁹ el'is pōt fieri tertiū. maioꝛ pȝ c. 49.
per Cōmentatorē in de substantia orbis. minoꝛ patȝ de 2ᵐ
singulis inducēdo. ¶ Scdo. omne qd̄ generatur gene
ratur ex sibi sil'i: sed tale elemētū tertiū qd̄ fieret ex illis
duob⁹ el'is in spē nō gn̄aretur a sibi sil'i. igiť non potest
ex illis duob⁹ alijs el'is generari. ꝯn̄a tȝ. maioꝛ ratiōis t. c. 31.
pȝ per phȝ. 7. meta. minoꝛ pȝ: qꝛ illud el'm non vr̄ fieri
nisi ab illis duobus el'is alijs: quoꝝ neutrū est ei sil'e. cū
spē differāt

3m spē differ āt ab ambobus. ¶ Tertio ex duob' elis ha-
bentibus symbolū non pōt fieri tertiū3. ḡ non pōt fieri
ex elis non hn̄tibus symbolū. p̄ña t3. ex eo q̄ȯ duo el'a
hn̄tia symbolū sunt magis filia: ꝛ per p̄ñs facilius eēt
ꝙ in vnā tertiā nām redigerent̄ q̄ȝ duo el'a nō habētia
t.c. 3i. symbolū. ergo si ex eis nō pōt fieri tertiū nō pōt fieri ex
4m alījs. añs est p̄hi in lr̄a. c. 4. sc̄di. ¶ Quarto ex igne ꝛ
aq̄ nō pōt gn̄ari terra. igr̄ ꝛc̄. p̄ña t3: q: ignis ꝛ aq̄ non
hn̄t symbolū. añs probat̄: q: ex illis non pōt fieri terra
nisi tā ignis q̄ȝ aq̄ ꝯdensent̄. s. ignis ab aq̄ ꝛ aq̄ ab igne.
mō illud nō est pōle: q: ignis nō est natus ꝯdēsare: sed
5m rarefacē: vt notū est. ¶ Quinto sequeret̄ ꝙ idē el'z ter
tiū gn̄aret̄: ꝛ tn̄ a nullo gn̄aret̄. ꝛ añs est ipōle. ꝛ p̄ña
p3: q: si igne ꝛ aq̄ sic fieret terra talis terra vel fieret ab
illis igne ꝛ aq̄. ꝛ hoc nō: q: illa corrūpunt̄: imo ordine
nāe prius desinūt esse in materijs suis q̄ȝ in eis itrodu
catur for' terre: vel gn̄aret̄ a qualitatibus q̄ fuerūt ignis
ꝛ aq̄: ꝛ hoc nō: q: qualitates nō pn̄t gn̄are subaz: eo ꝙ
agerent vltra gradū ꝓpriū: vel ab aliquo alio gn̄aret̄:
6m ꝛ non vī a quo. igit̄ vī ꝙ ibi terra gn̄aret̄: ꝛ tn̄ a nullo
gn̄aret̄. ¶ Sexto. sequit̄ ꝙ idē esset debilius ꝛ fortius
respectu eiusdē: ꝛ ēt nobilius ꝛ ignobilius in actu ꝛ in
potentia. p̄ñs vī incōueniens. ꝛ p̄ña t3: q: ignis corrū-
peret aquā. igit̄ fortius esset in actu ꝛ esset nobilior rē
aque. p̄ña t3: q: agens agit s̄m ꝙ est in actu: ꝛ s3 ꝙ est
fortius ꝛ prestātius in actu respectu passi. ꝓut vult p̄hs
t.c. 5i. satis in p̄ huius: ꝛ iterū ignis corrūperet̄ ab aq̄. igr̄ de
bilior ꝛ ignobilior. ꝛ in potētia esset in respectu eiusdē
7m aque. p̄ña t3. vt p̄us. ꝛ hr̄ p̄ñs illatū. ¶ Septio appro
ximatis igne ꝛ aq̄ vel vnū est fortius alio. ꝛ sic ꝯuerte-
ret aliud in sui nā3. vel neutrū est fortius. ꝛ si sic vel nō
8m agūt vel si agūt non gn̄abit̄ el'm: s3 mixtū mediū: ꝛ sic
nō gn̄abitur ex eis aliq̄ mō tertiū el'm. ¶ Octauo: q: si
ignis corrūpit frigiditatē aque. tūc vī ꝙ p modū seque
le corrūpat hūiditatez eiusdē. igit̄ non gn̄abitur aer: p
ꝯriu3 si aqua corrūpat cal'itatē ignis vī ꝙ per modum
sequele corrūpat siccitatē eiusdē. igit̄ non gn̄abitur ter
Cōfir. ra. p̄ña t3: q: aer nō pōt generari sine hūiditate nec ter
ra sine siccitate. ¶ Et ꝯfirmat̄. q: ex tribus elis nō fit
quartū. nec igit̄ ex duobus tertium. p̄ña t3 a sīli. antece
dens apparet: q: non vī quō tria elementa possunt sic
approximari ꝙ ex eis fiat quartum.

t.c. 3i. **In oppositū** est p̄hs 2° huius. c. 4. ¶ In
ista q̄ōne erūt duo artic. In p̄
rn̄dēdū ē ad q̄sitū. In 3° mouebit̄ q̄ȯdā dubiū ꝛ soluet̄.

p̄. no^m **Quātū** ad p̄m articulū nō. ꝙ ex duobus elis fie-
ri tertiū. pōt intelligi dupl'r. vno mō ꝙ h
fiat ꝑꝑ actionē ꝓpriā ipsoꝝ. Alio mō ꝙ hoc fiat v̄tute
2m nō. alicuius coagētis. ¶ Sc̄ȯ nō. ꝙ el'a nō hn̄tia symbo-
lum tripl'r pn̄t inuicē cōbinari. Uno mō ꝙ vnū superet
aliud i ambabus q̄litatibus: vt si ignis superaret aquā
ta3 in hūiditate q̄ȝ in friditate. ¶ Sc̄ȯ mō: ꝙ vnū su-
2 peret aliud in vna q̄litate. ꝛ supet̄ ab eodē in alia: vt si
ignis suparet aquā in caliditate ꝛ suparetur ab eade3
aq̄ in sua siccitate. ¶ Tertio mō: ꝙ vnū superet aliud
3 in vna q̄litate notabil'r ꝛ intense. ꝛ in alia nec supet nec
superetur. ꝛ si superet. tamē nō multū: sed remisse. Exē
plum vt si ignis superaret aquā in caliditate: sed in sic-
citate nec suparet nec suparet̄. ꝛ si suparet: tn̄ remisse.

p̄° ꝯ. **His premissis** sit hec prima ꝯcl'o. stat ex
duobus elis siue hn̄tibus
symbolū siue nō hn̄tibus fieri tertiū el'm distinctū i spē
ab vtraq3 v̄tute alterius agētis. ¶ Ista ꝯcl'o p3: q: be-
ne stat fortē ꝛ intēsu3 ignē sil' ꝛ semel gn̄are ignem ex
pedali aeris ꝛ ex pedali terre. igit̄ ex duobus elis non
hn̄tibus symbolū v̄tute alteriꝰ agētis stat tertiū gn̄ari.

p̄ña t3 de se. ꝛ añs est manifestū: q: nulla vī rō: q̄re for
tis ignis ex pedali aeris ꝛ ex pedali terre sibi sil'. ꝛ suf-
ficiēter approxiatis nō posset gn̄are ignē: cū vterq3 sit
sibi ꝯriūs. Sil'r mō ꝓbaret̄: ꝙ ex pedali aeris ꝛ ex pe-
dali aque sil' ꝛ semel posset ignis gn̄are ignē. igr̄ patet
p̄a ꝯ. ¶ Sc̄ȧ ꝯ. ex tribus elis v̄tute alterius coagētis 2a ꝯ.
pōt quartū gn̄ari a quol3 eoꝝ spē distinctū. ꝓbatur sic
precedens: q: fortis ignis sim'l ꝛ semel ex vno pugillo
terre ꝛ vno aque ꝛ vno aeris pōt gn̄are igne3. igitur ꝯ
vera. p̄ña t3. ꝛ añs p3: q: oībus est ignis ꝯriūs. ergo si
ei sufficiēter applicētur sil' ꝛ semel satis fortiter sicut est
possibile oīa in sui nām ꝯuerteret. ¶ Tertia ꝯ ex duo- 3a ꝯ.
bus elis hn̄tibus symbolū per actionē ꝓpriā ipsoꝝ nō
pōt generari tertiū a quol3 spē eoꝝ distinctū. ꝓbatur:
q: vel in vtroq3 corrūpetur symbola qualitas. ꝛ si sic re
manent ꝯria: ꝛ sic ex eis nullū el'm gn̄aretur: vel corrū
peretur ꝯria. ꝛ tunc solum maneret q̄litas symbola ex
qua etiam nullu3 el'm gn̄aretur. ¶ Confirmatur: q: ex Confir.
igne ꝛ aere non pōt gn̄ari tertiu3 per actionē ipsoꝝ. igr̄
ꝛc̄. p̄ña t3: q: sicut est de illis ēt sic est de alijs habētibꝰ
symbolū. añs p3: q: quocūq3 mō aer ꝛ ignis cōbinātur
adinuicē ꝓpriā actiōe semper manebit vtriusq3 calidi-
tas: eo ꝙ nullū eoꝝ sua actiōe est natū illā corrūpere.
mō sub caliditate intēsa non generaretur terra nec aq̄.
¶ Quarta ꝯcl'o rn̄salis ad quesitum. ex igne ꝛ aq̄ actio 4a ꝯ
ne propria ipsoꝝ pōt generari aer. ꝛ etiā potest genera
ri terra. p3: q: si combinētur 2° modo cōbinādi. sicut ca-
liditas ignis sup frigiditatem aque. ꝛ humiditas aque
siccitatem ignis vtrūq3 eorū corrūperetur. ꝛ aer gene-
rabitur. igit̄ p̄ma pars ꝯcl'onis vera. p̄ña t3. ꝛ añs. s. q̄ȯ
vtrūq3 eoru3 corrūperetur. p3: q: non pōt manere ignis
sine siccitate: nec etiā aq̄ sine friditate. ꝙ aūt aer gn̄abi
tur. p3: q: in vtriusq3 mā manet intēsa humiditas cū in
tensa cal'itate: ꝛ tales qualitates: ita intense nulli cōue-
niunt nisi aeri. igitur ꝛc̄. Sil'r ꝓbat̄ ꝙ si friditas aque
superat caliditatez ignis ꝛ siccitas hūiditatē aque gn̄a
bitur terra: q: in vtriusq3 mā remanebit intensa frigidi
tas ꝛ itēsa siccitas. ¶ Sed qs diceret. ꝙ talis modus Dubm
cōbinandi talium qualitatu3 ignis ꝛ aque nō est possi-
bilis: q: non vī quō ignis posset sic superare aquam in
vna q̄litate ꝛ supari ab eade3 in alia. Rn̄detur ꝙ hoc
non est ipossibile: q: frequenter vnū elementū est debi
le in vna qualitate ꝛ forte in alia: ꝛ tūc ex hoc existēte
in vtroq3 elemēto satis p3 possibilitas casus. ¶ Quin 5a ꝯ.
ta conclusio ex aere ꝛ terra pōt per actionē ꝓpriā ipso
rum generari ignis. ꝛ ēt aqua probat̄ sicut precedens. Corm
¶ Correlariū. ex q̄buscūq3 duobus el'tis nō hn̄tibꝰ sym
bolum pōt gn̄ari q̄ȯlibet aliud spē distinctū ab eis per
actionē ꝓpriā ipsoꝝ ad intem istum: ꝙ q̄buscunq3 duo
bus elis datis non hn̄tibus symbolū ex eis vel ex ipsis
sīlibus in spē pōt p actionē mutuā ipsoꝝ gn̄ari cuiusli
bet alterius spēi eloꝝ aliq̄ȯ el'm. p3 per duas ꝯnes pre
cedentes. ¶ Sexta ꝯ. cuius ꝯtradim ponunt alīq̄ est: ꝙ 6m ꝯ
stat terrā gn̄are aquā ex aere: ꝛ tn̄ non ecōuerso aere3
generare aquā ex terra. ꝓbat̄ auctoritate ꝛ rōe. Auctē
p̄hi p̄ meteuroꝝ. s̄m diuisionē cōem volētis ꝙ fontes
gn̄antur. ꝛ fiunt per ꝯuersionē aeris in aquā factam in
ipso ab ipsa terra in poris terre. ꝛ certū est ꝙ nō voluit
Arist. ꝙ sil' ille aer puus ꝯuerteret terra3 circūstante3
poros in aquā. ꝓbatur hoc. Primo: q: hoc nō expꝑit.
Sc̄ȯ: q: nō vī quō ille paruus aer posset tn̄ rarefacē 2
terrā ꝛ humectare. cū porus i quo aer ꝯuertit̄ in aquā
sit valde puus. ꝛ per p̄ñs aer in eis exn̄s modice v̄tutis
existit. ꝛ iterū infra annū deberēt isti pori fieri notabil'r
maiores: q̄ȯ nō apparet. ꝛ t3 p̄ña: q: ꝯtinue terra circū
stans poros ꝯuerteret̄ in aqua3. ꝛ p p̄ñs ꝯtinue porus

maiorarer: igit in fine anni porus deberet apparere no
tabiliter maior. Et rõne probat ɔclo sic. stat terrã dñā
ri caliditate aeris z frigiditate: non tñ in siccitate: z sitr
aerem non dñari terre in hũiditate: igit tunc terra con
uertet aerẽ in aquã: z non ɔuertet ab eo: qd est proposi
tum. ɔña tz: qz non põt aer manere sine caliditate. igit in
hoc casu aer corrũperet: z certũ est q nõ ɔuertit in ter
ram: eo q hũiditas eius nõ est notabilr remissa: nec in
mixtũ: eo q nimiã hz hũiditatẽ. g ɔuerteret in aquaz:
eo q manet in eius mã hũiditas z friditas intense. añs
appet in casu actõis: ibi. n. terra dñatur aeri notabiliter
in friditate: sz nõ in siccitate saltẽ notabilr. aliter nõ cõ
uertit aerẽ in aquã: sz in terrã: z notũ est q ibi aer non
dñat sua hũiditate siccitati terre. quõ. n. ita puus aer sic
citatẽ intense. z ẽt in taz magno sãdo dñaret: sic ibi est
siccitas terre: z hec ȝ pz. spãliter expiẽtia: videmus. n.
q ignis agẽdo in aquã gñaret fumuz z aerem ex aqua
bulliente: z non ecõuerso gñaret aqua ita aerẽ ex igne
ɔut notũ est: nec mirum. est. n. caliditas ignis vel ẽt fridi
tas terre fortiter actiua: siccitas aũt ignis vel humidi-
tas aeris lente actionis: quare introducta in aerẽ intẽsa
friditate a terra adhuc eius hũiditas q̃si erit i nullo di
minuta. z tunc opz ex aere fieri aquã. sitr frequẽter ab
igne in aquã introducta vehementi caliditate pp lentaz
actionẽ siccitatis humiditas aque nõ est notabilr dimi
nuta: z tunc opz aquã ɔuertere in aerẽ: cui ɔuenit cali-
Contra ditas z hũiditas. Cõtra arguit rõne q̃ aliq̃ nitantur
ɔbare ɔclõnẽ oppositã: qz vel terra obtinet supra aerẽ
in ambabus q̃litatibus: z si sic. seqtur q ɔuerteret aerẽ
in sui nãm: vel tñ obtiet in vna: vt. s. q in friditate: z se
quitur q non obtinet in siccitate. igit siccitas terre cor
rũperet ab humiditate aeris. igr terra corrũperetur pp
defectũ siccitatis: sicut aer pp defectus caliditatis: g zc.
vel opz q terra generet terrã ex aere z non aquaz: vel
q corrũpat in aquam sicut aer: q̃re vr ɔclo fuisse falsa.
R: Ista rõ nõ vr mihi ɔcludere: z iõ rñdet ad eã facilr.
ɔmo q stat terrã obtinere in primis q̃litatibus sup ae-
rem: sz non seqtur. igit ɔuertit aerẽ in sui nãm: nã forte
citius introducit tantã friditatẽ z densitatẽ: q sub ista
nequeat remanere aer q̃z introducat tantã siccitatez: q
sub ista posset gñari terra: ɔut notũ est: imo qñ in mõ-
tibus friditas terre aerẽ fortiter infridauit: siccitas eius
hũitatẽ aeris non notabilr remisit: sicut ẽt in aq̃ bulliẽ
te caliditas ignis friditatem aque multũ remisit: sz hu-
miditas aque a siccitate ignis non est notabilr remissa:
z ob hanc cãm pp defectũ siccitatis caliditas corrũpit
infra montes: z pp non eque citã introductionẽ sicci-
tatis sufficiẽter pro gñatione terre non gñaret terra: sz
aqua: eo q frigiditas z humiditas tũc manẽtes in mã
aeris sunt qualitates aque nãles. Unde diligenter ad-
uertẽdũ est: q ad hoc q vnũ elm generet imediate ex
alio suũ silẽ nõ sufficit q supra ipsuz obtineat i vtraqz
suaruz q̃litatũ: sed reqritur qd ɔportionabilr obtineat
in vtraqz: sic q eque cito introducat in mãz q̃litates am
bas sufficiẽter ad hoc q suũ silẽ gñaretur sicut introdu
xit aliquã q̃litatem sufficientem corrũpere illud aliud
2 elementũ. Scdo dr: q stat q terra solum obtinet su
pra aerem in friditate: z conceditur q pro tunc nõ ob
tinet in siccitate. sed negat ɔña. igitur siccitas terre cor
rumpet: qz stat q siccitas nõ obtineat supra humidita
tem nec ecõuerso. presertiz notabilr: sic q pp illum ex-
cessuz nõ ɔcurrente alio aliqd elorz corrũperet. z ideo
7ª ȝ rõ non ɔcludit. Septia ɔclo. stat ignem gñare aerẽ
ex aqua: z tñ ipsuz non ɔuerti i aerẽ probat: sicut prece
dens: imo seqtur ex ɔcedente: sicut. n. se hz aer z terra
pro gñone aque: sic se hz ignis z aq̃ pro gñone aeris.

Octaua ȝ. in gñone tertij elti specie distincti: ex duob⁹ 8ª ȝ
non hñtibus symbolũ corruptio: elta nõ hñtia symbo
lum que corrũpuntur non ɔprie gñant illud tertiũ ele t.c. 30.
mentum. probat: qz generãs gñat sm qd est in actu. ɔ
huius. mõ qñ illud tertiũ elm incipit esse alia desinunt Cõfir.
esse z nõ sunt ambo i actu. igr zc. Confirmat sic: qz
si ignis z aq̃ in casu ȝnis quarte gñarent aerez: vel ge
nerarent euz qñ essent: vel qñ nõ eẽnt. nullo mõ istoz.
igr zc. maior pz a sufficienti diuisione. ɔbat minor: qz
qñ aer icipit esse vel est saltiz in esse ɔmanẽti. z tũc illa
duo nõ sunt. igr nõ gñant aerẽ qñ sunt. Et ex alio: quia
via nãe precedit eorũ non esse in mã esse aeris. igr non
generãt aerẽ qñ sunt. tz ɔña. z añs pz: qz ɔoritate nãe z
ordine eius precedit in mã corruptio forme precedẽtis
gñonem sequentis. Nec gñant qñ non sunt: qz bene se ȝ 2m p
quitur. hoc generat. g hoc est. Cõtra hanc ȝnẽ rõni
bus instat fortiter qbus aliq̃ ɔcedant ȝnẽ huic oppositã
per hoc: qz nõ vr a quo vlr generet ille aer nisi ab igne 2m
z aqua. Scdo: qz pater generat filiũ qñ ipse pr non
est. igr etiã ignis põt gñare aerẽ: qñ ille ignis non est.
tz ɔña a simili. añs appet de puero: cuius pr fuit mor-
tuus añ eius natiuitatẽ dicimus q est natus a tali prẽ:
qd non esset verum nisi pro tũc qñ ille pr non fuit ipse 3m
gñasset illũ filiũ. Tertio destruendo fundamentum
ɔclonis posset sic argui. adeq̃te simlr gñatur for⁹ aeris
z corrumpunt forme aque z ignis: vt supponit: sz for⁹
que corrũpunt. sunt igit supposito q tũc generẽt aliud
generat sm qd sunt in actu. z ẽt generãt qñ sunt. igitur
fundamentũ probationis ȝnis non est verz. ɔñe tenent.
z añs pro ɔma pte supponit. pro 2ª parte probat: qz vl
forme corrũpunt cũ sunt: z si sic hr propositũ: vel cum
ɔmo non sunt. z hoc non: qz tunc sunt cõplete corrupte
mõ non est idẽ corrũpi z esse cõplete corruptũ. igr zc.
Ad has rõnes respõdetur sustinendo ɔclonem. ad ɔm

Ad primã

dr q talis forma gñat ab eodez a quo gñant rane. z alia aialia gña
ta per putrefactionẽ. s. a q̃litatibus disponẽtibus mãm
istaliter z a ɔma cã mediãte calore celi z eius aspectu
ɔncipalr. sic cõiter dr in gñone aialiũ ex putrefactiõe. ad 2m
Ad scdaz dr q pr dr improɔe talẽ filiũ gñasse vel ẽt
illũ filiũ esse genitũ ab isto prẽ. qñ. n. pater fuit tũc non
gñauit filiũ: qz tunc non fuit filius: nec gñabat proɔe:
qñ filius gñabatur non fuit pater: sed tales ɔpõnes cõ
cedunt ad istũ sensum. q pater gñauit semen. a quo po
stea est genitus iste filius. Et sili mõ iproprie dici possz
q illa elta generabãt aerẽ: qz qñ erãt i sua ɔfecta dispo
sitione gñabant q̃litates in suas mãs a qbus istrumen ad 3m
taliter postea genitus est aer. Ad tertiã dr admisso:
q forma que corrũpitur est inesse successiuo z in corrũ
pi q forma permanẽtis nõ dz dici gñari ɔprie. nisi qñ
est inesse successiuo ɔmanenti. ideo qñ est iesse successi-
uo vel in fieri vel in corrumpi non sufficit ɔducere esse
completuz z propriũ z permanẽs. qũo ergo generãdo
daret alteri tale esse. nihil. n. agit (de per se saltem) per
fectius q̃z est ipsummet: vt ɔncipale agens: licz de per
acciñs ɔpter densitatez mãe in qua est vel aliam talem
causaz ɔcurrentem posset: vt dictuz est in ɔ. z q iste for
me ɔpter tale eẽ successiuũ non debent dici generare.
vr satis notum per hoc etiã q si ad imaginationez iste
forme non essent. dũ tamẽ taliter producãtur dispõnes
qualitatiue non minus gñaretur aer: z hoc de primo.

Quantũ

ad scdz articulũ sit ɔma dubitatio h. ɔ. dum
vtrũ aer põt gñare ignẽ ex terra. z vr
q nõ: qz sequeret q aer introduceret maiorẽ caliditat-
tem z raritatẽ q̃z ipsemet hret. ɔña est fiz: eo q agens
nõ agit saltẽ in mãz densiorẽ maiorẽ caliditatẽ z rari-
tatem

tatē q̄ ipsemet hȝ.ɔ̄ña tȝ.q: generaret caliditatē.s.ignis summā τ raritatē ignis:imo leuitatem ignis.mō oīa ista sunt maiora q̄ sūt calītas raritas τ leuitas aeris. ¶ Se
2m cūdo postq̄ aer introduxit in terrā tātā calītatē q̄tā ipsemet hȝ:tota friditas terre est corrupta:igr̄ nulla caliditas ab aere pōt post introduci.ɔ̄ña tȝ.q: nō introducit calītas nisi corrūpat friditas.ɔ̄ña pȝ.q: alr̄ aer nō posset gn̄are aerē ex terra nisi ad introductionē tāte caliditatis:q̄tā ipsemet hȝ:tota friditas terre corrūperetur.
1 ¶ Ad hāc dubitationē dr̄ ꝓbabilr̄ q̄ aer agēdo i terrā gn̄at raritatē maiorē.quā ipsemet hȝ verū est tn̄ q̄ hoc nō facit nisi de ꝑ accn̄s.s.q: agit in māȝ siccā.mō ad caliditatē τ siccitatē eq̄les:dū tn̄ sint itēse:seqr̄ maior caliditas τ raritas q̄ seqr̄ ad caliditatē eādē ɔiūctā hūiditati. ¶ Scd̄o dr̄.q̄ aer sic agēdo nō gn̄at maiorē le-
2 uitatē q̄ est leuitas aeris existētis i sua nāli dispōe. pȝ.q: leuitas aeris talis ē sūma:sic̄ pȝ ex alia q̄ōe. ¶ Tertio
3 dr̄.q̄ gn̄at leuitatē motiuā ad altiorē locū q̄ leuitas aeris sit motiua.pȝ.q: ex quo agit in māȝ siccā siccitatem nō supādo:ȝ solū corrūpēdo friditatē gn̄abit leuitatem q̄ ɔseqr̄ caliditatē τ siccitatē:ȝ illa ē leuitas ignis que motiua est ad sup̱iorē locū q̄ leuitas aeris: igr̄ verum est q̄ hoc ē de ꝑ accn̄s:put dictum est p̄us de raritate.
4 ¶ Quarto dr̄ q̄ aer in māam terre nō introducit maiorē caliditatē q̄ ipsemet hȝ:q: rarū in māam densam agēdo nō agit vltra gradū ꝓpriū suū.ꝓbat:q: in māȝ eq̄ rarā nō ꝓduceret ceteris parib⁹ aliqd vltra gradū ꝓpriū:igr̄ nec in māam dēsam.ɔ̄ña tȝ:q: dēsum est magis resistēs q̄ rarū pp̱ dēsitatē māe:q̄re min⁹ pōt ꝓducere in dēsuȝ
5 q̄ in rarū. ¶ Q̄nto dr̄.q̄ bn̄ agit aer in māam terre caliditatē magis calefacientē q̄ sua calītas eq̄li tpe imediate calefaceret.pȝ:q: dēsitas māe cōfortat actionem.
6 ¶ Sexto dr̄:q̄ ignis in mā bn̄ sufficiēter sicca bn̄ p̄t generari sub tāta calītate q̄tā hȝ aer:ȝ genitus reducit se ad suā dispōnē nālē si nō sit īpedimētū.s. ad calītatē sūmā.ꝑ hoc pȝ qd dōm sit ad dubitationem.
ad pm **Ad rōnes** dubitatiōis dr̄ q̄ aer bn̄ gn̄at caliditatē raritatē τ leuitatē motiuā ad locū altiorē:ȝ nō gn̄at maiorē caliditatē.Et ad probationē dr̄:q̄ nō generat ibi ignis sub calītate sūma:ȝ bn̄ sub caliditate remissa cū siccitate:vt dictū est ante. ¶ Ad hoc aūt qd̄ addit q̄ nihil agit vltra gradū suū ꝓpriū dr̄.q̄ imo de per accn̄s casib⁹ exp̄ssis in q̄ōe. vtrū
ad 2m sīle agit in sīle. ¶ Ad scd̄am rōez:dr̄ q̄ nō oȝ totā friditatē terre esse corruptā:cū tāta calītas in eius māam est introducta.sic̄ hȝ aer nisi tūc aer eēt calidus in summo. Et ad ꝓbōnē dr̄:q̄ nō est icōueniens aerē generari ex mā multū hūectata τ calefcā.hn̄tē tn̄ i se aliq̄s gd⁹ frigiditatis:nō.n.ē friditas ois remissa sufficiēs ad ɔfundā terrā.
ad rōnes pn cipales. **Ad rōes** p̄ncipales rn̄det. Ad p̄mā dr̄ q̄ ex pluribus exn̄tibus in actu fōis subalī nō pōt fieri vnū nisi ista corrūpant:nō tn̄ negare voluit qn plura possent per corruptionē in vnā subāȝ trāsmutari:vt plura el'a in vnū mixtū:vt stramia τ ligna i
ad pm vnū ignē. ¶ Ad scd̄m dr̄.q̄ nō oȝ q̄ oē qd̄ gn̄at. gn̄et
ad2m ex sibi simili in sp̄ē sp̄ālissima:ȝ si p̄hs dicit q̄ oē qd̄ sic fit ex sibi sīli:itelligit hoc.s.q̄ oē qd̄ sic fit:fit a sibi simili in vtute τ dispōe ɔueniēte ad suā gn̄onē:ȝ nō oȝ q̄ a
7.m.t. sibi simili in sp̄ē. Aliter dr̄ q̄ itelligit illā auctoritatē de
c.31. gn̄one vniuoca q̄ ē cū gn̄ans τ gn̄atū sunt eiusdē spēi sp̄ālissime:vt cū asinus gn̄at asinū:vel caliditas caliditatē.de gn̄one v̄o equoca q̄ est qn̄ gn̄ans: cui p̄ncipaliter iter p̄ticularia attribuit gn̄o. τ genitū nō sunt eiusdē spēi sp̄ālissime: sic rane gn̄ant ꝑ putrefactionē: aut
ad 3m caliditas a lumine:nō itelligit. ¶ Ad tertiū dr̄: q̄ ɔ̄ña nō valȝ:q: hn̄tia symbolū nō pn̄t sic approximari q̄ ex eis fieret tertiū vel'm distictū spē ab eis: eo q̄ nō hr̄et tales q̄litates q̄s vni tertio ɔuenire debent:sed hn̄t q̄litates ɔ̄rias vel solū vnā in spē.mō ex neutra illarū dispositionū:puta nec ex ɔ̄rijs nec ex sola q̄litate p̄ma natū est tertiū gn̄ari. Ad ꝓbōnē dr̄:q̄ hr̄e maiorē silitudinē bn̄ est cā:q̄re talia pn̄t citius iuicē trāsmutari: ȝ nō est cā:q̄re talia pn̄t trāsmutari in tertiū: q: regreret q̄ in se hr̄ent q̄litates oȝ⁹ el'o distīcto cōuenientes: τ ēt illas nō hȝ. Exēplū.ignis τ aer nō hn̄t friditatē:quā oȝ cōcurrere si ex eis dȝ gn̄ari tertiū:puta aq̄ τ terra. ¶ Ad Ad 4m
4m dr̄:q̄ ex igne τ aq̄ bn̄ pōt fieri terra τ dr̄ q̄ ignis ō ꝑ accn̄s pōt ɔdensari.s.si supet hūiditatē aq̄ τ nō friditatē:nā ad siccitatē introductā stāte eadē friditate itensa:seqr̄ maior dēsitas:sic̄ pȝ ex p̄dictis. ¶ Ad q̄ntā pȝ qd sit dōȝ per sol'onē p̄me rōis factā ɔtra ɔ̄nē octauā p̄mi articuli. ¶ Ad sextā dr̄:q̄ nō est icōueniēs idem el'm in vna q̄litate respcū alteri⁹ eē fortius τ in alia dēbilius:q: p̄t eē actu quo ad q̄litates q̄s hȝ τ eē in potentia q̄ ad q̄litates q̄s ab alijs el'is p̄t recipe. τ silr̄ eē nobilius respcū alteri⁹ in agēdo τ esse ignobilius in patiēdo τ in resistēdo.hoc.n.respcū taliū diuersarū ꝓprietatū bn̄ pn̄t sil' eidē ɔuenire. ¶ Ad septimā dr̄. q̄ approximatis igne τ aq̄:sic q̄ ex eis gn̄et tertiū el'm.oȝ q̄libȝ eorū eēt forti⁹ alio in vna q̄litate:pp̱ cui⁹ actionē ipsum corrūpit alterū:vt oȝ q̄ q̄libȝ eorū eēt debili⁹ alio in aliq̄ q̄litate pp̱ ei⁹ corruptionē:ipȝ corrūpit ab altero. nō āt gn̄at in ei⁹ actiōe mixtū.q: ibi manēt due q̄litates p̄me nimis itēse.s.ille q̄ supāt alias: τ pp̱ h̄ sub eis nō gn̄at
mixtū. ¶ Ad octauā dr̄.qd̄ nō oȝ caliditatē ignis supātē friditatem aq̄ per modū sequele remittere humiditatem eiusdē:eo qd̄ in nullo ei ɔ̄riat. τ forte hūiditas aq̄ est fortior in resistēdo q̄ ipsa ꝑ modū sequele nata ē re- Ad 8m
mitti ad corruptionē friditatis. ¶ Ad ɔfirmationē dr̄ ad ɔfir.
qd̄ nō est sīle de tribus respcū quarti sic̄ de duobus respectu tertij.q: cū duo hn̄t symbolū. τ ex illis ꝑ actiōez suā mutuā nō ē natū fieri q̄rtū. vt pȝ ex p̄ōne.imo vnū eorū cū alijs duob⁹ hēbit symbolū.sic̄ aer cū aq̄ τ igne. mō tale non est cum aliquo eorū natū tertiū generare.
¶ Rō post oppositū est ꝑ quarta τ q̄nta ɔ̄nibus τc̄.

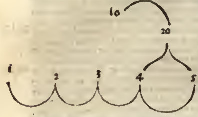
¶ **Oportet igit stare τ non in īfinitū ire.**

Tex.cō.xxiij. Questio.vi.

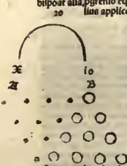
Duodecimo querit. Utrū si eēnt īfinita el'a infinite essent ɔ̄rietates. Et arguit qd̄ nō. q: staret qd̄ illorū el'orū solū quattuor eēnt ɔ̄ria.ȝ taliū nō eēnt īfinite ɔ̄rietates.g̃.ɔ̄ña tȝ.añs ꝑ p̄ma pte pȝ.q: el'm solū dr̄.eo qd̄ i cōpōne corporū ipsi⁹ ē p̄mū.mō bn̄ stat esse aliqd̄ p̄mū vel aliqua p̄ma que nulli sunt ɔ̄ria. Exēplū vt p̄ma mā ē i cōpōne rerū p̄mū. τ tn̄ nulli ɔ̄riat. τ silr̄ sic est de forma subāli.g̃ suppositio qd̄ īfinita sunt el'a stat qd̄ illorū solū sunt quattuor ɔ̄ria.minor nō est de se. ¶ Scd̄o.q: si sic h̄ eēt.q: nūer⁹ ɔ̄rietatum seqr̄ nūerū el'orū.ȝ h̄ ɔ̄ñs est falsum.igr̄ nō oȝ pp̱ īfinita el'a īfinitas eē ɔ̄rietates.maior pȝ.q: n̄ vr̄ q̄ñ aliter pp̱ īfinita el'a sequat īfinitas eē ɔ̄rietates.al's.n.stabit. vt vr̄ nūerū vni⁹ esse infinitū. τ nūerū alterius finitū. ɔ̄ñtis falsitas appet.q: sp̄ est numerus ɔ̄rietatū minor q̄ nūerus el'orū.vt ponendo quattuor el'a nō ponunt nisi due ɔ̄rietates. ¶ Tertio si tot eēnt ɔ̄rietates q̄t essent el'a. τ vtrūq̄ īfi m seqr̄ vnū īfi m eē mai⁹ alio.ɔ̄ñs ē incōueniēs τ ꝓbat ɔ̄ña.q: q̄lȝ due ɔ̄rietates ad min⁹ faciunt 4 or cōbiatiōes.g̃ positis infinitis el'is. τ totidē ɔ̄rietatib⁹.se qd̄ illarū ɔ̄rietatū i duplo pl'es eēnt cōbiatiōes ad min⁹ q̄ sit ip̄e. τ ip̄e sit īfi tc.g̃ vnū īfi m ēit dup m alt'o ɔ̄ña tȝ τ añs pȝ.q: due ɔ̄rietates faciūt 4 or ɔbiatiōes pol'es.

¶ 4.si

¶ 4°. si illa q̄ nãlr sũt plã i inf^m mltiplicenť: nõ oꝫ ea q̄ sũt pauciora i inf^m mltiplicari: ſꝫ ꝯrietates nãlr sũt pauciores
5 q̄ elã: vt dcm̃ ẽ i 2° rõe: igr̃ ⁊c̃. ¶ 5° supposito q mixta eẽnt infinita n̄ oꝫ ꝯrietates eẽ infinitas. ḡ nec oportebit sꝫ elã sũt infi^a. ꝯñã tꝫ a sili: q2 n̄ vr̃ potior rõ ď vno q̄ ď alio. añs ẽ manifestũ. nã p infinitꝫ mixtꝫ sufficerẽt due ꝯ.ietates
6 cl'oꝝ. ¶ 6°. sꝫ ista ꝯñã eẽt bõa ipã tenẽt p aliquẽ locuꝫ dialecticũ: ſꝫ n̄ vr̃ q p aliquẽ. ḡ n̄ ẽ bõa. maiõ nõ ẽ. q2 ipsa nõ ẽ formal'. ⁊ mior appꝫ: si p aliquẽ locũ teneat ondat
7 ille. ¶ 7°. ꝟꝫ n̄ vr̃: nisi q2 q̄õlꝫ hr̃et infinitas q̄litates: sed posito q eẽnt infinita elã n̄ pp ꝟꝫ oꝫ vnũ coꝝ hr̃e q̄litates infinitas. ḡ nõ oportebit eẽ ꝯrietates infinitas. maior
T. c. 35. pꝫ p pℏꝫ i lr̃a. q põit q q̄õlꝫ vnũ hꝫ infinitas q̄litates. mi
t. 36. nor pꝫ: q2 maxie infinitas hr̃et pp ꝯriãi oĩb⁹. mõ pp vnã qualitatem oĩb⁹ possꝫ contrariari ẜm magis ⁊ minus.
T. c. 35. In opp^m ẽ phs i lr̃a. c. 5. scõi h⁹. ¶ In ista q̄õe erunt
t. 39. duo articuli. In p̄ videbiť de q̄sito. Et scõo sꝫ eẽnt infinita elã vtꝝ q̄õlꝫ coꝝ haberet infinitas ꝯtrarietates.
p̄. suppõ Quãtũ ad p̄mũ sit p̄ma suppõ cuiuslꝫ ꝑgressiõis cõtinue sũma eq̄l' ẽ medietati nũeri q fit ex ductu nũeri eãdẽ ꝑgressionẽ terminãtꝫ in nũeꝝ immediate seq̄ntẽ: vt si dicas. vnũ duo tria 4^or. Si velis scir̃ sũmã toti⁹ ducas 4^or q ẽ nũer⁹ terminãs i q̄nq3 q ẽ nũerus imediate seq̄ns dicẽdo q̄ter q̄nq3 sunt. 20. ⁊ capiis x. que sunt medietas toti⁹ tantũ valet tota ꝑgressio scã.

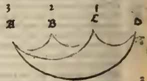

¶ Pra etica h⁹ ꝯnis põi tur ꝯ^tꝰ 6. ꝯnis. 8. Iordani. ⁊ põt sic ďmõstrari. sit data ꝑgressio. a. ⁊ disponaꝫ p modũ fig^e triãgl'aris ẜꝫ nũeros ab vnitate ꝯtinue ascendẽtes vsq3 ad nũeꝝ q̄ternariũ: vt i triãgl'o pũctoꝝ a. ⁊ dispõaꝫ alia ꝑgressio eq̄l' a. ẽt triãgulr̃: sic tñ q vnitas il

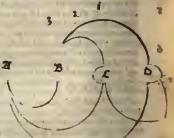

lius applicetur nũero terminãti a. ⁊ binari⁹ eiusdẽ nũero penultio: ⁊ sic de inceps: sic pꝫ i triãgl'o circulorũ q sit b. tũc cũ tot sꝫ nũeri in b. q̄t sũt i a. ⁊ vnitas ipsi⁹ b. est applicata nũero terminãti ipsi a. seqꝫ q terminãs ꝑgressiõis b. applicabiť vnitati ipsi⁹ a. ⁊ q2 penultim⁹ nũer⁹ ipsi⁹ a. excediť a nũero terminãte a. i vnitate: ⁊ p ꝯñs a nũero aggregato ex terminãte a. ⁊ vnitate b. i binario excediť: ⁊ binari⁹ b. ẽ additus penultio ipsi⁹ a. seqꝫ q aggrega^m ex penultio a. ⁊ biñario b. sit eq̄le aggregato ex terminãte a. ⁊ vnitate b. ⁊ ita arguiť ď q̄lꝫ alio nũero aggregato ex pte a. ⁊ b. q sit eq̄l' aggregõ ex terminãte a. ⁊ vnitate b. igr̃ hr̃ q oẽs tales sꝫ eq̄les: ⁊ tot sũt tales q̄t sũt nũeri i a. ⁊ p ꝯñs tot sꝫ q̄t^s ẽ nũer⁹ terminãs a. ḡ p diffõnẽ mltiplicatõis q̄ dic̃ q mltiplicare nũeꝝ p aliũ ẽ illũ totiẽs sumẽ q̄t sũt vnitates i alio: tota sũma a. ⁊ b. ẽ illõ qõ fit ex ductu terminãte a. i aggregatũ ex terminãte ⁊ medietate a. ⁊ p ꝯñs erit eq̄le illi qõ fit ex ductu terminãte a. i nũeꝝ imediate seq̄nte terminãtẽ a. ſꝫ cõ-

stat q a. ẽ medietas toti⁹ sũme a. b. igr̃ ꝑgressiõis a. sũma ẽ eq̄l' medietati ei⁹ q fit ex ductu terminãte a. i nũerũ imediate seq̄ntẽ. silr̃ argueretꝫ ď q̄lꝫ alia ꝑgressione tali. igr̃ pꝫ p̄ma suppõ. ¶ 2° sup. q̄rũlꝫ terminoꝝ tot sunt cõbinatõẽs poſſ'es: q̄ta ẽ sũma ꝑgressiõis ꝯtinue terminate: ad nũerũ vnitate miorẽ nũero eorũdẽ terminorũ: 2° sup.
vt si sint 4^or termini a. b. c. d. tot pñt fieri ꝯbiatiõẽs ťmioꝝ q̄ta ẽ sũma ꝑgressiõis ꝯtinue terminate ad triariũ q ẽ mior nũero ťmiorũ i vnit^te: p cãuꝫ: q2 sũma ꝑgressiõis

ab vnitate ad ternariũ q ẽ mior nũer⁹ terminoꝝ ẽ sex: ⁊ ipsoꝝ 4^or terminoꝝ sꝫ sex cõbiatiõẽs. ďmõstraꝫ. nã p̄mi ad oẽs seq̄ntes tot sꝫ cõbiatiõẽs q̄t sꝫ illi seq̄ntes. ⁊ p ꝯñs q̄t^s ẽ nũer⁹ vnitate mior nũero oiũ terminoꝝ vt in 4^or ťmis p̄mis fac̃ tres cõbiatiõẽs. silr̃ 2^s termi ad suas erũt cõbiatiõẽs vnitate pauciores q̄ p̄mi ad suas: vt in 4^or ťmis 2^s due sꝫ cõbiatiõẽs: ⁊ sic ď aliis ꝯtinue p vnitatẽ ďscẽdẽdo. ḡ directe tot erũt cõbiatiõẽs q̄ta erit ꝑgressio ꝯtinua a nũero vnit^te miore nuõ oiũ ťmioꝝ vsq3 ad vnitatẽ: ſꝫ tal' regressio ẽ eq̄l' ꝑgressiõi ꝯtinue ab vnitate vsq3 ad nũeꝝ vnit^te miorẽ nuõ oiũ terminoꝝ: q2 nõ drñt h^m regressio ⁊ tal' ꝑgressio: nisi q2 i ꝑgressione sit ꝑgressio nũeri ab vnitate ꝯtinue ꝓcedẽdo ad nũerũ maiorẽ ⁊ i r̃gressiõe icipiť a nu^o maxio ꝑgressionis ꝓcedẽdo p oĩa media vsq3 ad vnitatem. ḡ sꝫ suppõ scõa v̄a. Ex^m. vid ein sꝫ 4^or ťmioꝝ ⁊c̃.

¶ 3ª suppõ seqꝫ ex duob⁹ his q̄ ẽ ad ꝓpositũ. s. q tot sũt cõbiatiõẽs termioꝝ ꝯrietatũ p2i maꝝ q̄ta ẽ medietas numeri q̄ surgit ex mltitudie nũeri termioꝝ i nũeꝝ imediate p̄cedẽtẽ. v. g. si eẽnt. 6. termi triũ ꝯrietatũ: dico q tot sũt cõbinatõẽs ťmioꝝ q̄ta ẽ medietas nũeri q surgit ex ductu sex i. 5. nã ducas sex i. 5. inueniẽs. 30. cõbiatõẽs: ⁊ capta medie^te. s. 15. tot sꝫ cõbiatõẽs ťmioꝝ ꝯrietatũ. ꝓbaꝫ ex suppõnib⁹ q2 p 2^am q̄rũlꝫ ťmioꝝ tot sꝫ ꝯbiatõẽs poſſ'es q̄ta ẽ sũma ꝑgressiõis ꝯtinue ťminãtꝫ ad nũeꝝ miorẽ vnit^te n^o eorũdẽ. sꝫ i sex ťmis tot ꝑgressiõẽs sꝫ q̄ta ẽ sũma ꝑgressiõis ꝯtinue ab vnit^te vsq3 ad. 5. ſꝫ tal' sũma p p̄mã suppõnẽ ẽ eq̄l' medie^ti nũeri q fit ex ductu nũeri eãdẽ ꝑgressiõẽ ťminãtꝫ i nũeꝝ ime^te seq̄ntẽ vt ꝑgressiõis ab vnit^te ad. 5. sũ^a ẽ eq̄l' medie^ti ei⁹ qõ fit ex ductu. 5. i. 6. igĩť tot sꝫ ꝯbiatiõẽs ťmioꝝ ꝯrietatũ q̄ta ẽ medietas nũeri q̄ surgit ex ductu nũeri ťmioꝝ i nũeꝝ ime^te p̄cedẽtẽ: ⁊
ꝟ ẽ ꝓpo^m. ¶ 4ª sup. sc̃ q tot sꝫ ꝯbiatõẽs poſſ'es sꝫ exi- 4ª sup.
stẽ q̄litatũ p̄maꝝ q̄t sꝫ ꝯbiatõẽs ťmioꝝ ꝯrietatũ p̄marũ dẽpto nuõ ꝯrietatũ. pꝫ. q2 oẽs alie ꝯbiatõẽs sꝫ poſſ'es p̄ter ꝯrias q̄ ẜꝫ eẽ itẽsuꝫ neq̄ũt ꝯiũgi: vt termi ꝯrietatũ. 6. ťmioꝝ sꝫ. 15. ꝯbiatõẽs p p̄cedẽtẽ suppõnẽ: q̄ꝝ sꝫ tres ipoſſ'es p nãꝫ ⁊ ꝯrioꝝ ẜꝫ eẽ itẽ^suꝫ. ḡ remanẽt. 12. poſſ'es:
⁊ ꝟ ẽ ꝓpo^m. ¶ 5ª suppõ. seqꝫ q nõ oꝫ nũeꝝ el'oꝝ esse 5ª sup.
dupli

duplū ad nūeꝝ ↄrietatū ꝑmaꝝ. q̄rtū est ex pte ↄbinatio nū nūeꝝ: imo quāto plˀes eēnt ↄrietates tāto maior fieret ꝓportio elˀoꝝ supra nūeꝝ ↄrietatū. pȝ. qꝛ qñ sūt due ↄrietates sūt elˀa q̄ttuor: ꝛ ī duplo plˀa q̄ȝ ↄrietates: ꝛ si fierēt ēt tres ↄrietates elˀa fierēt. xij. ꝛ ī q̄druplo plˀa q̄ȝ ↄrietates: ꝛ si fierēt q̄ttuor ↄrietates adhuc fieret maior ꝓportio elˀoꝝ supra ↄrietates. ℭ Sexta suppō. q̄ n̄
6ª sup. oȝ simplr eē tot elˀa quot sūt q̄litates. pȝ. qꝛ si eēnt triuȝ ↄrietatū. vi. q̄litates ꝑme. xij. fierēt elˀa: veꝝ est tn̄ q̄ vt nūc seu necītate nāe: qꝛ nō sūt nisi q̄ttuor q̄litates ꝑme tot sūt elˀa quot sunt q̄litates. ℭ 7ª suppō. oīa elˀa ꝓria
7ª sup. hn̄t īuicē ↄrietatē. appet: qꝛ ita est ī aliq̄bus. igr̄ ita erit de oībus. ↄñ a tȝ. qꝛ non est potior rō de istis q̄ȝ de illis. añs pȝ expiētia de terra ꝛ aq̄: q̄rū vnū est siccū: vt terra ꝛ aliō hūidū: vt aq̄: silr̄ appet de aere ꝛ aq̄. ℭ 2° qꝛ elˀa ꝓria sunt īuiceȝ trāsmutabilia ꝛ nō sunt trāsmutabilia nisi ꝑ ↄrietatē. igr̄ ꝛc̄. maior nō: qꝛ oīa elˀa hn̄t māmȝ: ꝛ talia sunt īuicē trāsmutabilia. minor nota est: eo q̄ trāsmutatio fieri non pōt sine alteratione ꝑuia. 3° ex oībus elˀis pn̄t fieri mixta: sȝ illa fieri non pn̄t ex elˀis nō hn̄tibus ↄrietatē. igr̄ elˀa ꝓrima hēbūt ↄrietatē. maior pȝ qꝛ gn̄atio mixtoꝝ ꝛ mixta sunt finis elˀoꝝ. mior pȝ. qꝛ mixtio fieri nō pōt ex elˀis nisi ꝑ alterationē nec alteratio nisi ꝑ ↄrietates. 4° qꝛ nō vr̄ penes q̄d sumitur ex effectibus nūerus vel distinctio elˀoꝝ nisi penes ↄrietatē. igitur oȝ elˀa ꝓrima hr̄e ↄrietatem.

1ª ↄ His premissis sit ꝓria ↄ h. nullū elˀm ↄriatur q̄buscūq̄ȝ duobus elˀis diuersis in spē eq̄ ꝑ seu ꝛ totalr̄ simplr̄ eisdē ↄrietatibˀ ꝓbat. qꝛ seq̄ret q̄ illa duo elˀa eēnt eiusdē spēi spālissime eēntialr̄. ↄñs est falsuȝ. ꝛ ↄ assūptū. ꝛ ↄña tȝ. qꝛ nulla spēs est duobus elˀis diuersaꝝ spēꝝ spālissimaꝝ eq̄ silˀis codeȝ mō: spēs. n. hn̄t se sic nūeri: vt ꝑus dcm̄ est. mō nullus vnus nūerus hȝ se ad duos alios nūeros diuersaꝝ spēꝝ oīs silr̄. Et ex alio appet ↄña: qꝛ illa sunt silˀia in spē q̄ totalr̄ ꝛ eodē mō opponunt vni 3° vt caliditas cū caliditate. Et si obȷ̄cit q̄ aer ↄriaf igni ꝛ ter
Dubᵐ re ꝑ hūiditatē. dr̄ q̄ h̄ nō est codeȝ mō neq̄ȝ eq̄ ꝑ: imo aer ꝑ ꝛ ꝑncipalr̄ ↄriaf terre: qꝛ ī ambabus q̄litatibus ꝛ minus ꝑncipalr̄ opponit igni: qꝛ tm̄ in vna. ꝛ ↄriaf terre ꝑ in hūiditate: qꝛ terra ē ꝑ sicca. aer ꝑmo hūidus: ꝛ sic nō ↄriaf igni. ℭ 2ª ↄ est. si vnū elˀm mediuȝ ↄriaf
2ª ↄ duobus extremis: illa ↄriant īter se. ꝓ ꝓbatiōe supponitur q̄ sꝑ trāsmutatio ī q̄litatibus ꝑmis ē īter ↄria: vt qñ corrūpit caliditas gn̄iaf friditas ꝛ eȝ: ꝛ sic de aliȷs. ꝓbaf. qꝛ si aer ↄriaf igni in hūiditate: qꝛ est ignis siccus. vel qꝛ ↄrariaf aq̄ in hūiditate: vl' in alia q̄litate: non in humiditate: qꝛ tunc codeȝ mō: ꝛ eq̄liter opponeref aer aq̄: sicut igni: qō est ↄ ꝑcedētem ↄclˀonē. nisi tunc dicas q̄ aer cū vno illoꝝ hȝ vnā aliā ↄrietatē: quā non hȝ cū alio. vt si forte aq̄ ↄriet ī caliditate: qꝛ aq̄ est frigida: ꝛ igni nō sic ↄrietur. q̄ si dicatur ponaf aerē ↄuerti ī ignē ꝛ q̄ro vtꝝ calitas aeris manet ī igne: ꝛ si sic seq̄tur q̄ ignis ↄriabitur aq̄: sic̄ ꝑus aer ↄriabatur. Si dicas q̄ nō seq̄tur cū trāsmutatio fit in ↄria: q̄ ī igne gn̄abitur frigiditas. ꝛ si sic aer adhuc silr̄ ois ↄriatur igni. sic̄ aq̄ qō ē ↄ dicta. Si aūt dicas q̄ aer ↄriatur aq̄ in alia q̄litate. s. in caliditate: seq̄tur q̄ aer est calidus ꝛ humidus. ignis siccus ꝛ aq̄ frigida: sȝ aer nō ↄriatur igni ī alia q̄litate. s. ī calitate: qꝛ tūc ois ↄriaretur igni: sic̄ aq̄. ḡ est silˀis igni ī calitate. ḡ ignis ↄriaf aq̄ ī calitate: sicut aer ꝛ hr̄ ꝓpositū. Silr̄ seq̄tur q̄ aq̄ est hūida. igitur iterum aq̄ ↄriabitur igni: qꝛ est siccus. ℭ 3ª ↄ oīa elˀa hn̄t īuicē
3ª ↄ ↄrietatē. ꝓbatur. qꝛ si ꝓrima hn̄t ↄrietatē: ꝛ distantia hn̄t ↄrietatē. ꝑ ↄclˀonē ꝑcedētē: sȝ oīa ꝓria hn̄t ↄrietatē ꝑꝑ septimā suppōnē. igr̄ ꝛc̄. Iteꝝ ꝓbatur ↄ rōnibˀ suppōnis septime. ꝑ qꝛ alˀs nō oībus possent fieri mixta: iterū alias nō oīa pn̄t īuicē trāsmutari: iteꝝ alˀs nō hr̄ent māȝ. oīa. n. diuersaꝝ spēꝝ hn̄tia māȝ hn̄t īuicē ↄrietatē.
ℭ 4ª ↄ rn̄salis ad q̄ōnē ē. si īfinita eēnt elˀa īfinite eēnt ↄrietates. ꝓbaf. qꝛ q̄olȝ cū q̄lȝ hȝ ↄrietatē: ꝛ nullū coꝝ ↄriaf plˀibus eadē ↄrietate ꝛ eq̄ ꝑ. ḡ oȝ q̄ q̄olȝ elˀm ↄrietur cuilȝ ꝑȝ aliā ꝛ aliā ↄrietatē. ꝑ igr̄ oȝ īfinitas eē ↄrietates si sint īfinita elˀa. 1° sic. qꝛ vl' solum sūt finite ↄrietates vl' īfinite exn̄tibus īfinitis elˀis. si īfinite hēo ꝓpᵐ. si solū finite seq̄f q̄ ēt solū sūt finite ↄbinatōes coꝝ possibiles. ꝑ 3ᵃᵐ suppōnē. ḡ solū erūt finita elˀa: qō ē ↄ positū. ꝛ pȝ vltīa ↄña. qꝛ q̄olȝ elˀoꝝ determiat sibi aliq̄ȝ ↄbinationē q̄litatū ꝑmaꝝ: vt dcm̄ est ꝑus. 4ª ↄ.

Quantum ad scd̄ȝ articlˀm sit ꝓria ↄ h. si eēnt īfinite ↄrietates q̄olȝ elˀm hr̄et īfinitas q̄litates ꝑmas. ꝓbaf. qꝛ q̄olȝ elˀm erit cuilȝ aliorū ↄriū ꝑ vnā q̄litatē: sȝ nullū ↄriaf plˀibus eq̄ ꝑ ꝑ vnā q̄litatē. ḡ oȝ q̄ exn̄tibus īfinitis elˀis īfinitas hr̄e q̄litates. tȝ ↄña. ꝛ maior pȝ ꝑ tertiā ↄclˀonē. mior appet ꝑ ꝑmā. ℭ Scd̄a ↄclˀo. nō ē posˀe aliq̄ō elˀm hr̄e īfinitas q̄li-
2ª ↄ. tates ꝑmas totales. ꝓbaf. qꝛ q̄olȝ elˀm est corruptibile. igr̄ nullum coꝝ hȝ īfinitas q̄litates. ↄña tenet: qꝛ elˀm hn̄s īfinitas q̄litates hȝ īfinitā v̄tutē resistitiuā suis corrūpentibus. ḡ nullū corrūpēs eēt fortius in corrūpendo q̄ȝ ipm̄ in agendo. ḡ nullū corrūpēs p̄t ipm̄ corrūpere. vltīa ↄña tȝ. qꝛ nō fit actio nisi a ꝓportiōe maioris in eq̄litans. ꝛ ꝑma pȝ. qꝛ q̄lȝ illaꝝ q̄litatū eēt certe v̄tutis ī ↄseruādo ꝛ resistēdo corruptiuis. igr̄ v̄tus ↄseruatiua totius elˀi q̄ aggregaf ex oībus: eēt īfinita. ℭ Et si dice- Dubiū ref q̄ staret q̄ caliditas vnius obtineret suꝑ friditateȝ alterius. ꝛ sic siccitas ꝑmi obtineret suꝑ hūiditatē scd̄i: ꝛ sic de singulis q̄litatibus ꝑmis suꝑ singulas q̄litates scd̄i. ḡ vr̄ q̄ ꝑmū posset corrūpe scd̄m. 2° qꝛ ad minus vna q̄litatū īfinitaꝝ vnius vt caliditas ignis possȝ obtinere suꝑ vnā q̄litatū alterius: vt supra friditatē aq̄. igr̄ posset aquā vl' illō aliud corrūpere. ↄña tȝ. qꝛ nos videmus nūc aquā corrūpi in aerē ꝑꝑ solā corruptionē friditatis: ꝛ sic frequēter ob corruptionē vnius q̄litatis solius corrūpif elˀm. ℭ Rn̄def q̄ lȝ ille ↄñe valerēt fini-
R° tis exn̄tibus q̄litatibus in elˀis: tn̄ īfinitis exn̄tibus nō valerēt: qꝛ ꝑȝ ꝑmā rōnē q̄q̄d q̄litates vnius obtinerēt suꝑ q̄litates alterius. adhuc resistitiua totius alterius tn̄ valȝ sic̄ v̄tus actiua ꝑmi: qꝛ eēt īfinita vt dcm̄ ē. ꝛ idō nūq̄ȝ corrūperef nec superaref. nec est illud īcōueniēs: qꝛ lȝ in q̄olȝ tp̄e finito nūerus dieꝝ est maior q̄ȝ numerus ānoꝝ: tn̄ si esset vnum tp̄s infinitum in eo nō eēnt plˀes dies q̄ȝ anni. sic ēt quelȝ q̄litas finite v̄tutis vnius superaret suam ↄriam alterius: tn̄ v̄tus actiua īfinita vnius nō superaret virtutem resistitiuam alterius īfinitaȝ. ꝛ scd̄m secundam diceretur q̄ lȝ finitis q̄litatibus exn̄tibus in re ad vnius corruptionē res corrūpitur: tamē nō sic esset in infinitis: eo q̄ alie qualitates īfinite remanentes plus sufficerent rem conseruare q̄ȝ vna vel due sufficerent corrumpere.

Ad pᵐ Ad rationes ꝑncipales. Ad ꝑmū dr̄ q̄ elˀa capiēdo ea ꝓ ꝑncipiȷ̄s īrīsecis nō sunt ↄria: ꝛ sic nō accipitur in ꝓposito: sȝ capiendo elˀa ꝓ re nāli īter res generabiles ꝛ corruptibiles magis simplices. sic oīa elemēta hn̄t contrarietatem: sicut dcm̄ est in positione. Ista autē descriptio elemēti: q̄ adducitur: ītelligitur ꝑm dcā ꝑus in questione de numero elemētoꝝ. ℭ Ad scd̄m dr̄ q̄ numerus cōtrarietatū
Ad 2ᵐ nō seq̄tur numerū elemētoꝝ: qꝛ q̄ȝdiu elemēta sunt finita semꝑ sunt pauciores ↄrarietates q̄ȝ elemēta: ꝛ si īfinita fierēt. tūc adhuc ꝓꝑe maximus numerus ↄrietatū nō seq̄tur maximū numeruȝ elemētoꝝ: qꝛ nullius esset

maximus nūerus nec vnius nec alterius. scđo dr̃ ꝙ ꝗ̃
tūcūqȝ elemēta eēnt ĩfinita ꝯrietates essent ĩfinite: quia
finite ꝯrietates nō facerent nisi finitas ꝯbinationes: ⁊
tales nō sufficerent ꝓ ĩfinitis elementis spē distinctis.
nec est mirū de istis: qꝛ in oĩ tpe finito ānos ⁊ dies ĩclu
dēte multo plures sunt dies ꝗ̃ āni: sed si ĩfiniti fierēt di
es in aliquo tpe: in isto fierēt ĩfiniti āni: eo ꝙ ĩfiniti dies
ĩfinitos ānos ꝯstituerēt: ⁊ sic nō eēnt plures dies ꝗ̃ an
ni: silr̃ est in ꝓposito: ⁊ ꝓꝑ hoc negaᷓ illud: qđ assumiᷓ:
ꝙ stat elēnta eē ĩfinita ⁊ solū ꝯrietates eē finitas. addi-
Ad 3m to hoc ꝙ oĩa el'a debēt esse ꝯr'ia. ¶ Ad 3m dr̃ per idē.
ꝙ nullū ĩfinitū est maius alio scđo ꝙ oĩuȝ ꝯrietatū fini
taꝝ plures sunt ꝯbinationes ꝗ̃ ꝯrietates. Tertio ꝙ in
finitaꝝ ꝯrietatū nō sunt plures cōmutationes ꝗ̃ ꝯrie
tates: sicut ĩfiniti dies ebdomade nō sunt plures dies ꝗ̃ an
Ad 4m ni. ¶ Ad 4m dr̃ ꝙ si illa que nālr̃ sunt plura ꝗ̃tūlȝ mł
tiplicenᷓ finite: nō ꝓꝑ hoc tm̄ oȝ ſm numeꝝ mltiplicari
pauciora nālr̃: sȝ si in ĩfinitū multiplicarenᷓ secus eēt: qꝛ
dies nālr̃ sunt pl'es ānis: ⁊ tm̄ si ĩ infinitū ebdomade mltiplicarēᷓ
Ad 5m plicarēᷓ dies: silr̃ mltiplicarenᷓ āni. ¶ Ad 5m dr̃ ꝙ nō
est sĩle de mixtis: qꝛ mixta nō determinant sibi ꝯrieta-
tates simplices: sicut elemēta: sufficit.n. mixta distigui
per easdē ꝯrietates primas ſm magis ⁊ minus. nō sic
est de elemētis. oȝ.n. qđlȝ el'ȝ hr̃e vnū extremoꝝ vnius
ꝯrietatū in sūmo: si sit in nāli dispōne: ⁊ iđ negaᷓ ꝯn̄a:
que formatur in ꝓn° rōnis arguēdo a mixtis ad elēnta.
Ad 6m ¶ Ad 6m dr̃ ꝙ illa ꝯn̄a tȝ. per hoc mediū: ꝙ oĩa el'a di-
stinctaꝝ spēꝝ hn̄t diuersas ꝯbinationes ꝯrietatū: ⁊ fi-
nite ꝯrietates nō faciūt ĩfinitas cōbinationes diuersas.
igiᷓ si ĩfinita sunt el'a diuersaꝝ spēꝝ oȝ ꝯrarietates eē
ĩfinitas. ⁊ pōt reduci ꝯn̄a ad locuȝ a diuisione: qꝛ vel in
finita el'a hn̄t solū ꝯrietates finitas vel ĩfinitas: sed nō
hn̄t solū finitas. ergo ĩfinitas: hic est locus a diuisione.
Ad 7m ¶ Ad 7m dr̃ ꝙ veꝝ est ꝙ qđlibet elemētoꝝ hr̃et ĩfini-
tas q̃litates. ⁊ negeᷓ ꝙ vnū elementū posset oĩbus cō-
trariari ſm vnā qualitatē ſm magis ⁊ minus. nō oȝ ꝙ
el'm habeat qualitatū suaꝝ aliquā in sūmo ⁊ aliam re-
missā a sūmo. modo ſȝ nullā taliū posset infinitis eque
ꝓmo ꝯtrariari. ¶ Ad rōnē post oppositū dr̃ ꝙ est ꝓ q̃r
ta ꝯclōne ꝓmi articuli. ⁊ hoc de q̄ōne.

¶ Omnia.n. mixta corpa quecūqȝ circa locū sunt ex oĩbus cōposita sunt simplicibus. Tex. cō. xlix. Qō. xiij.

Queritur decimotertio. Utꝝ qđlibȝ
mixtū residēs circa mediū
ꝓm locū sit cōpositū ex oĩbus simplicibus. ¶ Et
arguiᷓ ꝙ nō. qꝛ forme el'oꝝ nō manēt ĩ mix-
to. ꝗ̄ nullū mixtū cōponiᷓ ex simplicibus. ꝯn̄a tȝ. qꝛ mix
q.22. tū nō est cōpositū nisi ex his q̄ sunt in eo. añs pȝ ꝑ dcā
in ꝓ huius. ¶ Scđo multa sunt mixta in fundo maris
⁊ talia nō cōponunᷓ ex igne. igiᷓ ⁊c̃. ꝯn̄a tȝ. qꝛ ignis est
vnū ipsoꝝ simpliciū: ⁊ añs appet: qꝛ si ibidē eēt ignis:
vr̃ ꝙ statim corrūpetur ꝓꝑ nimiū dn̄ium aq̄ sibi ꝯrie
circūstātis. ¶ Tertio. aliq̄ sūt mixta ĩ q̄bus nō sūt el'a
3. leuia. igr̃ nō sunt cōposita ex oĩbus simplicibus. ꝯn̄a tȝ
añs appet: qꝛ multa sūt mixta grauiora ꝗ̃ terra: qđ nō
esse posset si in eis essent el'a leuia: cum terra sit graue
simplex. assūptū experimur de plūbo vl' auro. trahit.n.
terrā sursum in equali quātitate. ¶ Quarto. in auro nō
4. est aliqđ aque. igiᷓ ⁊c̃. ꝯn̄a tȝ. ⁊ añs declaratur: qꝛ auꝝ
durat lōgissimo tpe sine corruptione ⁊ diuisione ĩ igne
ꝙ esse nō possȝ si in eo eēt aliqđ aque: qꝛ ignis fortissi
mus ꝓpter ꝯrarietatē vtriqȝ resolueret ⁊ corrūperet il-
lud aque: ⁊ ex ꝯn̄ti corrūperet auruȝ: ⁊ sic nō duraret.
5. ¶ Quinto aliq̄ sūt mixta solū cōposita ex terra ⁊ igne
silr̃ aliq̄ sunt cōposita ex aqua ⁊ aere solū. ergo nō om
nia sunt composita ex oĩbus simplicibus. ꝯn̄a tȝ. ⁊ añs
appet de exhalationibus siccis: in q̄bus nō videnᷓ esse
aliq̄ el'a nisi terra ⁊ ignis: ⁊ silr̃ de exhalationibus hūi 6.
dis in q̄bus nō videnᷓ esse nisi el'a humida. ¶ Sexto.
frequenter gn̄antur mixta vbi nullus ignis actualis cō
currit. igiᷓ talia nō gn̄antur ex oĩbus simplicibus. ꝯn̄a
tȝ. de se: ⁊ añs apparet de aĩalibus: que gn̄antur infra
terrā ⁊ supra terrā ꝑ putrefactionē. nā ad taliū gn̄atio-
nē nullus ignis ꝯcurrit, put vr̃ patere ꝑ exꝑientiā. ⁊ ꝓ-
baᷓ rōne: qꝛ facilius est gn̄are tantā calitatē ꝗ̃ta suffi-
cit ad eē aĩalis ꝗ̃ tantā ꝗ̃ta reqriᷓ ad eē ignis. igr̃ ꝓꝑ
gn̄ationē aĩalis frustra oporteret hic iferius gn̄ari ignē
ꝯn̄a tȝ. qꝛ ꝙ ꝑ minus pōt fieri. frustra pōt fieri ꝑ maius.
añs notū est: mior enĩ caliditas sufficit ꝓ gn̄atione aĩa
7. lis ꝗ̃ ꝓ gn̄atione ignis. ¶ Septimo. non minus pōt
mixtū gn̄ari ex vno el'o ꝗ̃ ex q̃ttuor. igitur nō oē gn̄a-
tur ex quattuor. ꝯn̄a tȝ. ⁊ añs appet: qꝛ in mixto nihil
de suba el'oꝝ manet nisi mā: mō eq̄ hn̄ pt̃ vnū el'm am
ministrare mām ꝓ gn̄atiōe mixti: sic̃ quattuor. igiᷓ ⁊c̃.
8. ¶ Octauo. nō oēs q̃litates el'oꝝ manēt ĩ mixto. igitur
nec manēt oĩa simplicia. ꝯn̄a tȝ. qꝛ si el'a debēt manere
ħ est ꝓncipalr̃ ꝓꝑ manere suas qualitates. añs pȝ. qꝛ si
oēs qualitates motiue el'oꝝ manerēt ĩ mixto vbicūqȝ
mixtū poneretur ibȝ deberet qescere: qđ falsuȝ est. parȝ
ꝯn̄a. qꝛ vbicūqȝ poneretᷓ aliqua suaꝝ qualitatū motiua
rū esset ibi nālr̃ collocata: eo ꝙ hr̃et oĩum elementoꝝ
qualitates motiuas.

In oppositum est philosophus secundo T. cō.
huius. capitulo septimo. 49.

¶ In ista q̄ōne erūt duo articuli. In ꝓ videbunᷓ q̄dā no
tabilia ⁊ distinctiones. Et in scđo r̄ndebitur ad q̄situȝ. ꝓ. nōn

Quantum ad ꝓmū ꝓ nota ꝙ ſm quosdā du-
plicia sūt mixta: q̄dā sūt ĩpfecta:
sic̃ illa. q̄ solū cōponūtur ex duobus el'tis. vt vapor ex
aq̄ ⁊ aere. exhalatio sicca ex igne ⁊ terra. Alia sūt pfe-
cta sic̃ hō ⁊ asinus mixta residētia circa mediū locū: ⁊
si petaᷓ vtꝝ vapor ⁊ exhalatio sint ꝟe subalr̃ mixta. dr̃
ꝙ aliq dicūt ꝙ sic: sic̃ pȝ ex distictiōe. Aliq̄ dicūt ꝯriū. s.
ſꝑ vaporē eē aquā vl' aerē subalr̃ ⁊ ſꝑ exhalationē esse
ignē vl' terrā: ⁊ his magis credo. ¶ Scđo nōn ē ꝙ si
ue dicaᷓ vno mō siue alio mō nihil refert ad ꝓpos. rō ē: 2. nōm
qꝛ in q̄ōne solū q̄riᷓ de mixtis residētibus circa mediū
locū. mō siue hmōi mixta sint siue nō sint ipa nō videᷓ
residētia circa mediū locū: imo ascēdūt vt expimur: ⁊
iđ ea adeē ꝓpos. nihil variāt. ¶ Tertio nō. ꝙ hic ꝑ sim 3. no.
plicia itelligūᷓ q̃ttuor el'a. s. ignis aer. ⁊c̃. capiᷓ.n. ħ sim
plex ꝓ re nāli gn̄abili iter res gn̄abiles ⁊ corruptibiles
magis simplex. ¶ Quarto nō. ꝙ ꝑ mediū locū in titu
lo q̄ōnis itelligiᷓ terra: q̄ mediū est ꝑ eq̄ distantia a ce- 4. no.
lo: ⁊ ēt media in tꝑamento qualitatū ꝓmaꝝ: qꝛ magis
sūt q̃litates ꝓme circa terrā ad mediū reducte ꝗ̃ alibi
vt sit sensus. vtꝝ mixta residētia circa terrā ⁊ qescētia
nālr̃ circa eā sint cōposita ex oĩbus simplicibus. ¶ 5°
nota. ꝙ in titulo q̄ōnis ly oĩbus distribuit titulū hunc 5. nōn.
simplicibus ꝓ singulis spēbus geneꝝ: ⁊ nō ꝓ singulis
ĩdiuiduis spēꝝ. pȝ. qꝛ nō ē dubiū ex igne exn̄te ĩ sua spa
nullū mixtū cōponi. ē igr̃ sensus tituli. vtꝝ qđlȝ mixtuȝ
⁊c̃. cōponiᷓ ex cuiuslȝ spēi q̃ttuor el'orum aliq̄ simplici.
¶ Sexto. nō. ꝙ cū multi sint modi ponēdi el'a mane- 6. nōn
re in mixto: qđ tractāda ē ſm modū al's tractatū in q̄ō-
nibus ꝓmi: q̄ dicebaᷓ el'ta nō manere in mixto in actu: q.22.
sȝ ſȝ q̃litates suas ad mediū reductas. quaꝓꝑ dicūᷓ ma
nere in ꝟtute. ¶ 7° nōndū est. ꝙ ſȝ illū moduȝ adhuc 7. no.
pōt qđ itelligi duplr̃: vno mō ꝙ in mixto sunt quattuor
elēnta mō ꝓdicto si sint ꝟtutes q̃ttuor el'oꝝ ad mediuȝ
reducte

8^m no. reducte.alio mō q̄ q̄ttuo: el'a regrant̄ p gn̄atiōe mixti.
❡ Octauo nō.q̄ loquēdo de v̄tutibus el'oꝝ remanēti-
9^m no. bus in mixto pōt itelligi de v̄tutibus alteratiuis vl' de v̄
tutibus motiuis localr̄. ❡ Nono nōndū est.q̄ qn̄ mi x
tū h₃ hmōi v̄tutes nālr̄ tūc dr̄ subalr̄ mixtū: s₃ qn̄ h₃ eas
x^m no. violēter dr̄ mixtū q̄litatiue: ⁊ sic el'a pn̄t eē mixta: quia
pn̄t hr̄e hmōi q̄litates el'oꝝ oēs mixtas violēter. ❡ De
q.22. cimo nōndū est.q̄ forme subales el'oꝝ nō manēt i mix
to.p₃ ex dictis in.p huius. Et h̄ de p̄.

1^a ꝯ **Quantum** ad scðm sit p̄ma ꝯ.mixtū nō cōpo
nit̄ ex simplicibus formalr̄ i eo re
manētibus.appet p vltimū notabile: q: forme el'oꝝ nō
2^a ꝯ manēt im mixto. ❡ Scða ꝯ.si mixtū d₃ dici cōpositū
ex simplicibus: o₃ q̄ h̄ sit ex simplicibus v̄tualr̄ solū in
eo remanētibus.appet ꝯcl'one p̄cedēte: q: nō dr̄ ex eis
cōponi tanq̄ actu remanētibus.igit̄ solum v̄tualr̄. De ēt
3^a ꝯ ꝯcl'ones patent ex.6° notabili. ❡ Tertia cōcl'o. mixtū
cōponi ex simplicibus est ad eius gn̄ationem virtualr̄
vel actualr̄ cōcurrere simplicia: ⁊ virtualr̄ p permanē-
tiā suaꝝ q̄litatū reductaꝝ ad mediū aliq̄d in aliq̄ mix-
to genito remanere.p₃ p cōclusionē p̄cedētē: q: non dr̄
cōponi ex simplicibus: eo q̄ talia actu in eo p̄manent.
igitur solū ex eis dr̄ cōponi tanq̄ virtualiter remanen
4^a ꝯ. tibus in eo: q̄d est ꝓpositū. ❡ Quarta cōclusio.ex solū
vno elemēto per actionē eius ꝓpriā negt̄ gn̄ari mixtū.
p₃.q: ad mixti gn̄ationē ex el'nto reqritur eius elemēti
5^a ꝯ corruptio.modo nūq̄ vnū el'ntoꝝ corrūperet seipsum.
❡ Quinta cōclusio.ex solū duobus elemētis nō hn̄tib⁹
symbolū nō cōcurrēte alio extrinseco mām illoꝝ el'oꝝ
vltra virtutē ꝓpriā ipsoꝝ imediate disponēte: negt̄ fieri
mixtum.pbat̄ sic.ꝓpositis duobus el'is non hn̄tibus
symbolū vt terra ⁊ aere: vel vnū eoꝝ supat aliō simplr̄
⁊ pfecte in ambabus q̄litatibus vel supat simplr̄ i vna
⁊ supat̄ simplr̄ in alia.vel vnū eoꝝ superat simplr̄ solū
in vna: et in neutra superat̄.vel nullū eoꝝ simplr̄ supe
rat aliud in aliqua suaꝝ qualitatū: s₃ neutro mō per ac-
tionē ipsoꝝ pōt gn̄ari mixtū.g̃ ꝯclusio vera. ꝯn̄tia t₃.
añs p p̄ma pte sufficiēti diuisione: ⁊ p scða pte decl'at̄:
q: si p̄mo mō habeāt se superās cōuerteret aliud in sui
nā₃.si scðo mō gn̄abitur tertiū el'tū ⁊ ipsa ambo corrū-
pent̄.si tertio mō sicut fit in poris mōtiū vbi terra supe
rat aerē in vna qualitate tm̄ ⁊ in neutra supat̄.tūc iteꝝ
gn̄atur tertiū el'ntū.vt in montibus aere corrupto fit aq̄
fontiū. Si scðo mō tūc neutrū eoꝝ corrūpit̄: ⁊ per ꝯn̄s
nullo mō fit mixtū. ❡ Dicitur notāter nō ꝯcurrēte ⁊c̄.
q: nolo negare si aspectus celi concurreret: ⁊ imediate
mām duoꝝ elemētoꝝ pro alicuius mixti gn̄atione di-
sponeret: qn ex duobus: imo sic ex vno posset fieri mix
tū. ❡ Sexta ꝯcl'o.ex solis duobus elemētis hn̄tibus
6^a ꝯ symbolū nō ꝯcurrēte alio agēte extrinseco immediate
mā₃ ipsoꝝ disponēte nō pōt fieri mixtum: appet: q: vel
vnū eoꝝ notabilr̄ supat aliud: vel reliquū ⁊ nō ecōuer
so: ⁊ tūc illud cōuertet aliud in sui nā₃ vel q̄libet eoꝝ
in agendo notabilr̄ supat reliquū: ⁊ tūc exquo nō agūt
nisi p vnā qualitatū statim adequabunt se in ista quali-
tate.sic q̄ vlterius nō notabilr̄ poterūt agere: ⁊ sic neu
trū illoꝝ corrūpet̄ vel saltem vna fiet multū dominās
alteri: ⁊ tūc iteꝝ aliud ꝯuertet in sui nām el'i: vel pn̄t se
tertio mō hr̄e.s.q̄ neutꝝ in actiuitate nōbilr̄ obtinet su
per reliquum: ⁊ sic non fiet alicuius eoꝝ corruptio. ⁊ p
ꝯn̄s nullo mō pn̄t se hr̄e sic q̄ generetur per actionem
ꝓpriā eoꝝ mixtū. ❡ Itē breuius pbatur cōclusio.q: in
ter el'nta hn̄tia symbolū qualitas symbola non remitti
tur.g̃ ista manet pfecta vel valde intēsa.modo sub qua
litate tm̄ intensa: sicut ipsa est ꝯueniens el'nto: nō videt̄
posse fieri mixtū.g̃ solū ex duobus el'is hn̄tib⁹ symbolū
nō pōt fieri mixtū nō cōcurrente ⁊c̄.ꝯn̄a t₃.maior pat₃.
q: qualitas symbola vtriq̄ est cōueniēs: iō non eēt rō q̄
re remitteret̄.minor p₃.q: mixtū vr̄ sibi pro sui gn̄atio-
ne p̄supponere oēs qualitates p̄mas magis remis-
7^a ꝯ sas q̄ ipse cōueniunt el'ntis in sua nāli dispōne. ❡ Se
ptima ꝯ ponit̄ vt pbabilis.ex solū tribus el'ntis nō cō-
currēte extrīseco disponēte mā₃ imediate non pōt fieri
mixtū.pbat̄.q: qualitercūq̄ cōbinent̄ duo ipsoꝝ ha-
bebunt symbolū in qualitate actiua: ⁊ ita supabūt ter-
tiū: ⁊ ꝯuertent in sui nā₃. ⁊ per ꝯn̄s nō gn̄abit̄ mixtū.
❡ Octaua ꝯcl'o.qn̄ mixtū d₃ gn̄ari ex el'ntis alteratiōe
8^a ꝯ. ꝓpria el'oꝝ inuicē sine alio extrinseco imediate mā₃ eo
rū disponēte: reqrit̄ cōcursus q̄ttuor el'oꝝ actu.p₃ p cō-
clusiones p̄cedētes: q: ex vno seu duobus vel ēt ex tri-
9^a ꝯ bus fieri nō pōt.vt pbatū est. ❡ Nona ꝯ. possibile est
gn̄ari mixtū imediate ex vno el'o imediate: nō cōcurrē
te alicuius alterius elemēti vel mixti subali corruptiōe
pbat̄ sic.ex sola terra corrupta pōt fieri aliq̄d mixtū.g̃
ꝯcl'o vera.ꝯn̄a t₃.añs pbat̄.q: si p aspectus celi ex sola
terra nō posset fieri mixtū vel h̄ esset ex defectu mā̃e vl'
ex defectu dispōnū qualitatiuarū.nullo mō pōt dici. g̃
⁊c̄.maior p₃.a sufficiēti diuisione: q: si ex terra corru-
pta non pōt.o₃ in altero dictoꝝ defectionem eē. Si.n.
mā sit sufficiēs ⁊ dispō q̄litatiua mā̃e itroducta: silr̄ vti
q̄ generabit̄ mixtū.minor p₃. Primo.n.mā nō deficit:
q: terra h₃ mā₃ sufficiētē. Secūdo nec defectus est i di-
spōne mā̃e. Primo eni nō est defectus in frigiditate ⁊
siccitate: q: satis abundat ille in terra: nec etiā defectus
in humiditate ⁊ caliditate: q: sol et aspectus celi suffi-
cienter poterūt illa in materiam terre generare. Item
sol poterit terrā sufficiēter calefacere: ⁊ aqua dominās
supra terrā poterit eam sufficiēter humectare. igit̄ mi-
nor est vera. ❡ Correlariū.nō o₃ oē mixtū imediate ge Cor^m
nitū ex elemēto vel elementis gn̄ari oibus el'is actualr̄
ꝯcurrētibus.seqtur ex ꝯcl'one. ❡ 10^a ꝯclusio.tale mixtū x^a ꝯ.
sic genitū ex vnius solius elementi corruptione v̄tua-
liter adhuc generat̄ ex oibus el'is.pbat̄ sic. tale mixtū
nō generat̄ nisi oibus qualitatibus p̄mis ad mediū re-
ductis mā₃ disponētibus p eius gn̄atiōe: iō v̄tualr̄ gn̄a
tur ex oibus elemētis.ꝯn̄a t₃.q: ꝯcurrētibus calidita-
te ⁊ siccitate p dispōne mā̃e: virtualr̄ dr̄ ꝯcurrere ignis
eo q̄ ille sunt q̄litates nāles ipsius ignis: ⁊ ꝯcurrētib⁹
caliditate ⁊ humiditate ⁊c̄.virtualr̄ dr̄ cōcurrere aer.
cōcurrētibus frigiditate ⁊ humiditate aq̄ dicitur v̄tua-
liter ꝯcurrere. ⁊ ꝯcurrētibus frigiditate ⁊ siccitate dr̄ v̄
tualiter ꝯcurrere terra: ⁊ iō si oēs qualitates p̄me i spē
ꝯcurrūt disponēdo mā₃ in gn̄atione hmōi mixti adhuc
illud mixtū gn̄at̄ ex oibus elementis virtualr̄: q̄re illa
ꝯn̄a fuit bona.añs p₃.q: īpossibile est mixtū gn̄ari sub
aliq̄ qualitatū.s.p̄maꝝ sūma: eo q̄ tūc mixtum eēt sim
plex: sicut elemētū: imo citius gn̄aretur vel cōseruaret̄ il
lud elemētum: cui illa qualitas p̄ma in sūmo ꝯueniret.
igit̄ o₃ q̄ qualitas p̄ma sub q̄ generat̄ sit remissa: ⁊ nō
est remissa: per prius dicta nisi per remissionē graduū
qualitatis opposite.igitur op₃ q̄ ipsū generetur ex oi-
bus q̄litatibus p̄mis in spē ad medium aliqualiter re-
ductis. ⁊ h̄ fuit añs. ❡ Undecima ꝯclusio.omne mix-
tū residēs circa mediū locū est cōpositū ex oibus sim- xi^a ꝯ.
plicibus v̄tualiter in eo remanētibus. pbatur ex p̄cedē
te: q: in oi mixto manēt quattuor q̄litates prime ad me
diū reducte.igitur virtualiter in oi mixto manent oia
simplicia.ꝯn̄a tenet. ⁊ añs declaratur: sicut in precedē
ti conclusione. ❡ Item secundo.in oi mixto manent q̄
litates motiue quattuor elementoꝝ.igitur virtualiter
manent omnia simplicia.ꝯsequētia tenet.q: qualitates
motiue sūt spāles virtutes simpliciū.antecedēs appet:

q2 in omni mixto maxime manēt caliditas ꝛ siccitas: ad quas seqtur leuitas ignea: manēt caliditas ꝛ hūidi tas: ad q̄s seqtur leuitas aerea. manent frigiditas ꝛ hu miditas: ad q̄s seqtur grauitas aquea: manent frigidi tas ꝛ siccitas: ad quas seqꝭ grauitas terrea. Hec ēt cō
T.c.49 12°2 clusio posset ꝑbari duabus rōnibus phy. in lr̄a: ƺ omit to ꝑpter breuitatē. ¶ Duodecima ꝯclo ponitꝭ ꝯsimilis de generatione mixtoꝝ: sicut precedens est posita de cōpositione. q ad cuiuslibet mixti substātialis gñatio nē oƺ ꝯcurrere virtualiter oīa simplicia. ꝑbatur eisdem
Cor^m medijs: qbus ꝑbatur p̄cedēs. Ex qbus ꝯclusionibus seqtur correlariū: q oē mixtū residēs circa mediū locū est cōpositū ex oībus simplicibus virtualiter: sed nō ac tualiter cōcurrētibus ad eius generationē. pƺ ex dictis.
Dubiū ¶ Diceret aliqs. ꝑpter quid terra in oībus vel saltem in pluribus mixtis pfectis domiatꝭ: cū tñ ipsa sit vilissimū
R° elementoꝝ. ¶ Rñdetꝭ dupl'r. vno modo q natura sa gax igeniauit hoc ꝑpter salutem mixtoꝝ: eo q paꝝ de elemētis calidis per fortem actionē caloris est magis actiuū q̄ multū de terra est frigefactiuū: ideo si domia rentꝭ elemēta calida in pōdere ipse essent nimie actio nis seu calefactiōis: ꝛ sic corrūperēt totū frigidū: ꝛ pl
R°. alia ret mixtū. ¶ Aliter dr̄ q locus circa terrā est tpatus q̄ si sufficienter calidus per rarefactionē ꝛ reflexionem ra dioꝝ lucis: ꝛ sufficienter frigidus actiōe elemētoꝝ fri gidoꝝ: ꝛ ideo mixta indigent temperie qualitatum pri marum. ingeniauit natura vt essent in loco temperato. s. circa terram: ꝛ hoc esse nō posset nisi i oībus domina retur terra. Et hoc de secūdo.

Ad p^m **His premissis** rñdetur ad rōnes. ¶ Ad pmā dr̄ q ē ꝑ pma ꝯne ex dictis i correlarijs rñsuis post oēs ꝯclones. ¶ Ad 2^m
Ad 2^m dr̄ q mixta in fundo maris existentia virtual'r cōponū tur ex igne. nā in eis est caliditas aliqualis cū siccitate q̄ sunt qualitates ignis: imo mediātibus qbus intensis existentibus mixtis posset iteꝝ gñari ignis. Et ad iprobatio nē dr̄: q iste caliditates ꝛ siccitates nō corrūpuntur ab aq̄ circūstāte: q2 ꝯseruatꝭ a formis sbstātialibus mix toꝝ: qbus ipse conueniūt. al'r corrūperentur. ¶ Ad ter
Ad 3^m tiū dr̄ q nulla sunt mixta ita grauia: sicut terra si eēnt ita in nāli dispositione. ¶ Scdo dr̄ q metalla bñ gra uiora sunt q̄ terra: que est apud nos: q2 illa nō est nāl'r disposita: imo radijs solaribus est nimis leuificata: ꝛ iō adhuc in plūbo ꝛ auro sunt elemēta leuia: q2 terra nāli
Ad 4^m ter disposita eēt grauior eis. ¶ Ad 4^m negatur q i au ro nō sit virtual'r aqua. Ad ꝑbationem dr̄ q aurū lōgo tpe durat in igne ꝑpter tēperatā eius mixtionē ꝛ ꝯser uationē forme subalis auri ꝯseruātis humiditatē ꝛ fri giditatē auri. est enim maioris virtutis in ꝯseruādo frigi ditatē ꝛ humiditatem tantā q sub eis pōt ꝑmanere: q̄ ignis in corrūpēdo easdē: ꝛ hoc spāl'r ꝑ cōpactionem
Ad 5^m māe auri ꝛ vniformē mixtionē eiusdē. ¶ Ad qntū de mixtis ipfectis si q̄ sint talia pƺ quid sit dicendū ꝑ no tabilia. ¶ Ad sextū dr̄ q est pro nona conclusione ꝛ
Ad 6^m eius correlario. ¶ Ad 7^m dr̄ ꝯcedēdo q eque bñ ꝑ nām
Ad 7^m pōt mixtū gñari ex vno elemento actual'r cōcurrēte: si cut ex q̄tuor: sicut rō arguit: sed tñ hmōi gñatio erit v tualiter ex oībus elemētis: ꝑut dcm̄ est in ꝯclusione de cima. ꝛ ꝑ hoc dr̄ mixtum semp generari ex q̄tuor ele mētis. ¶ Et si dr̄. si mixtū pōt sic eque bene generari
Dubiū ex vno sicut ex q̄tuor: seqtur q natura supflue ꝑduxit quattuor elemēta. ꝯñs est falsum. ꝛ ꝯñia tenet. q2 non videtur ea ꝑduxisse nisi ꝑpter mixta: ꝛ eoꝝ gñationē. mō istū finē totaliter ꝛ equaliter cōsequi posse nō exñ
R° te nisi vno elemēto. ¶ Respōdetꝭ negando ꝯñtiam. Et ad ꝑbationem eius dr̄ dupl'r. vno modo q per actionē ꝑpriā eloꝝ nō ꝯcurrēte alio imediate māƺ eloꝝ dispo nēte: nō pōt gñari mixtū nisi ex q̄tuor: vt dcm̄ est i con clone octaua: ꝛ iō q2 nō sp ꝯcurrit aliud disponēs mām elemētoꝝ: imediate ꝑ gñatione mixti nā ingeniauit q essent q̄tuor. ¶ Aliter dr̄ ꝛ melius q nā non solū ꝑ duxit elementa ꝑ mixta: sed ꝑ decorē vniuersi ꝛ ipsi us pfectionē. ꝛ in fundamētū ꝑbationis ꝯñe est falsum.
¶ Ad octauā dr̄ q oēs qualitates tā alteratiue q̄ mo tiue in spē manēt in mixto: vt dcm̄ est in ꝯclusiōe vnde cima. Ad iprobationē dr̄ q nō oƺ q mixtū vbicūqƺ po natur quiescat: q2 lƺ vbicūqƺ pōatꝭ mixtū suarū qualita tum motiuaꝝ aliqua essent in loco nāli: tñ forte mixtū nō quiesceret: q2 nō est natū moueri s̄m exigētiā illius qualitatis motiue existētis in loco nāli: ƺ aliarū ꝑdñan tiū in trahēdo: ꝛ ꝑpter hoc mouebitꝭ. ¶ Rō post oppo situ est pro duab⁹ vltimis ꝯclonibus. ꝛ eoꝝ correlarijs. Et hec de ista questione sufficiant. Ad 8^m

¶ Amplius āt ꝛ potētias attribuūt cor pori. Tex. cō. liiij. Qō. xiiij.

Q ueritur decimo q̄rto. Utrū q̄lita tes actiue sint ꝑncipia ac tiua ꝑncipalia in gñatione mixti ex elr̄tis.
P^m ¶ Et arguitꝭ q sic. illa sunt ꝑncipia actiua principalia generationis mixti: quibus positis ponitur actio: ꝛ qb⁹ nō positis nō ponitꝭ actio: ƺ sic est de q̄lita tibus ꝑmis. igitꝭ ꝛc̄. maior pƺ de se. mior manifesta est ꝑ expientiā: q2 vbicūqƺ ponitꝭ caliditas siue in ferro siue in igne ipsa calefacit applicata calefactibili: ꝛ qñ ipsa
2^m nō ponitꝭ nō fit calefactio. vñ si ignis nō hrēt caliditatē ipse nō calefaceret. ¶ 2°. illa sūt ꝑncipia actiua in gña tione mixti ꝑ q̄ elr̄a agūt ꝛ patiuntur adinuicē: ƺ elr̄ta agūt ꝛ patiuntꝭ adiuicē ꝑ q̄litates ꝑmas. igitꝭ ꝛc̄. maior pƺ. q2 illa sunt ꝑncipia actiua corruptiōis eloꝝ. ꝑ gña tiōis mixtoꝝ. ƺ ꝯñs. q2 eadē sūt agētia corrūpētia elr̄a
3^m ꝛ gñatiua mixta. mior pƺ de se. ¶ 3° illa sūt ꝑncipia ac tiua i gñatiōe mixti: s̄ƺ q̄ꝝ ꝑportionē aliā ꝛ aliā gñantꝭ alia ꝛ alia mixta: ƺ s̄ƺ ꝑportionē q̄litatū ꝑmaꝝ aliam ꝛ aliā gñantꝭ alia ꝛ alia mixta. ꝑ ꝛc̄. maior pƺ. q2 suppo
Cō. 12. sita idētitate māe effcūs nō diuersificatꝭ nisi ꝑ diuersi
T. cō. tatē agētiū: sic̄ traditꝭ a Cōmētatore 8° metaph. mior pƺ.
49. ꝑ phm. scdo huius. cap. 7. ¶ Cōfirmatꝭ auctitate Aris.
Cōfir. in de sensu: vbi dic̄. q ignis nō agit inq̄tū ignis: ƺ inq̄
4. tū calidus: iō vr̄ velle q caliditas est ꝑncipalius causa actiōis ignis: ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑncipale ꝑncipiū actiuū. ¶ 4° q̄litates ꝑme sunt cause gñatiōis mixti ꝛ nō sunt cause alie q̄ actiue: igitꝭ sunt ꝑncipia actiua in gñatione mix ti. ꝯñs tenet. añs pro ꝑma pte pƺ. q2 nūq̄ generaretur mixtū nisi cōcurrerēt q̄litates ꝑme. ꝛ hoc nō videtꝭ esse nisi aliquo modo esset causa totalis generationis. mior nota est iducēdo in singulis alijs generibus causaꝝ. nō enim sunt cāe māles: q2 nō sunt māe substātie. nec cau se formales gñationis: q2 generatio est ipsamet forma: nec est causa finalis: q2 p̄cedūt generationē in mā. ꝛ
5. ideo sunt finis gratia cuius fit generatio. ¶ Quīto. ad duplationē caliditatis sequitꝭ duplatio effectus. igitur caliditas est causa ꝑncipalis. ꝯñs tenet. q2 hec videtꝭ cā ꝑncipalis effectus ad cuius duplationem: sequitur du platio effectus. añs ꝑbatur. q2 si ignis cum tanta calidi tate ꝑducit tantum: cū subdupla nō ꝑduceret nisi subdu
6. plū. ergo. ¶ Sexto. illud agens ad cuius variationem variatꝭ effectus: vr̄ magis ꝑncipale q̄ illud agēs ad cu ius variationē nō variatꝭ effcūs: ƺ ad variationē q̄lita tū ꝑmaꝝ variatꝭ effectus: ꝛ ad variationē ignis vl' elo rū substantialiter nō variatur effectus. igitur ꝛc̄. maior rationis videtur de se nota. minor apparet. quia si cali

ditas

ditas variaret in gn̄atione ignis vel animalis sic q ipsa
nō cōcurreret variaret effectus: sz si alia variarētur ser
uata caliditate: vt si caliditas sūma poneretur in ferro
7° z non in igne equalr̄ calefaceret: z equaliter pduceret
effectus put experimur. ¶ Septimo. si alicubi accn̄s
pncipalr̄ agunt tunc sic dz poni vbiqz: sz alicubi agunt
pncipalr̄. igr̄ zc̄. maior vr̄ nota: qz nō est porior ratio i
vno loco qz in alio. minor pz. In sacramento altaris. vbi
nō minus faciūt accn̄a p se repta sine subo quo in pane
T. cō. faciebant vbi stabant in subo. ergo zc̄.

54. z. 55. **In oppositum** videtur esse phs scdo huius. ca° 8°. vbi reprobat antiqs ponentes cām gn̄ationis eē caliditatē z fridītatē.
¶ In ista qōne erūt duo articuli. In p° rn̄debit ad qsitū.
In scdo remouebunt dubia vt videntur 3ria.

p^m no. **Quātum** ad pmū p nō. q fm phz sūt duplices cāe agētes: qdā essentialr̄ ordinate: alie accn̄talr̄. Eēntialr̄ ordiate dnr̄: qz posterior depēdet i eē z i agere a priori: sic q ipsa nec possz eē nec agere nisi existe priori agente. Cause accn̄talr̄ ordinate dnr̄ qz posterior nō depēdet i esse z agere a priori: vt pr̄ z filius sunt cāe agētes. ¶ Scdo nota. q aliq̄ sunt pncipa
2^m no. les. aliq̄ istrumētales. pncipales respectu aliaz dnr̄: q̄ dirigūt alias in agēdo z 9seruāt easdē: vt faber respcu mallei. vn̄ pma cā. s. deus est eā agēs simplr̄ pncipalis qz ipsa dirigit oia alia: z nullo dirigit. Alia vo agentia respectu suoz iferioz pncipalia pnt dici: tn̄ respectu pmi agētis oia sunt istrumētalia. Instrumētales cāe dicuntur q̄ ab alijs pncipalibus 9fuant z dirigunt i agē
3^m no. do. vt malleus respectu fabri. vn̄ oia respectu pme cāe instrālia dicunt. ¶ Tertio est nōndū. q adhuc cārum agētiū alie sunt mediate alie imediate: imediate q̄ agūt
4^m no. in passum sine alio cogēte medio. mediate vo q̄ agunt mediāte aliquo alio coagēte. ¶ Quarto nō. q in agentibus essentialr̄ subordinatis naturalr̄ loquendo: pma nō pōt agere cū infima nisi coagētibus oibus medijs ō B magis dicetur post. pz. qz nunqz diceret phs pmā cāz posse agere cū sorte z berta gn̄ando filiū nisi celum coageret. z p 9sequēs nisi coagerent oēs cāe medie eēntialiter subordinate.

p^a 9 **His premissis** sit pma 9clo. nullū accn̄s in vtute ppria pducit aliō accn̄s. pbatur. qz qcqd accn̄s pducit: pducit vtute agētiū superioz. igitur 9clo va. 9n̄a tenet. z an̄s appet. qz accn̄s dependet inesse z in agere ab agentibus supioribus. z p 9n̄s qcqd pducit facit vtute supioz agentiū a
dubiū qbus dependet. ¶ Sed 3. vr̄ q sit illud pncipalis cā caliditatis vel effectus cui effectus magis assimilatur: sz caliditas magis assimilatur caliditati: z accidens ac
R° cidenti. igr̄ zc̄. maior vr̄ nota. qz agens agit pp̄ter assimilare sibi passum. minor nota est de se. ¶ Respondetur negando maiorē: imo effectus cōiter magis assimilatur instrumētali agēti qz pncipali: qz deus. n. pma cā sit in oi actiōe agēs pncipalissimum: tn̄ minime ei assimilantur effectus. Et ad pbationē dr̄ q illud dictū. agens agit pp̄ter assimilare sibi passus. vel itelligitur de qlitatibus pmis solū: vel de his agētibus iferioribus supiora. n. agētia nō agunt pp̄ assimilare sibi passum put no
2^a 9 tū est. ¶ Scda 3. nullū accidēs in virtute ppria pducē aliquā subam. pbatur. qz magis videntur pducere accidēs qz subaz: sz nequeūt in vtute ppria pducere accidēs. igr̄ nec subaz. tenet 9n̄a. maior pz. qz accidēs similius est accidēti qz sube. et qz facilius est pducere acci
Cōfir. dens qz subaz. minor pz. p 9clusionē pcedētē. ¶ Et cōfirmat. qz si in virtute ppa pduceret subam tunc daret alteri maiorē pfectionē qz ipsūmet haberet. z sic vltra gradū ppriūm ageret: qō nō est poīe. appet. n. agens esse prestātius passo. z tenet 9n̄a. qz daret pfectionem sube quecūqz sit illa. modo pfectio sube est maior qz: q̄cūqz pfectio accidētis. ¶ Tertia 9clo. qlitates elntorū non sunt pncipia actiua pncipalia in gn̄atiōe mixto- 3^a 9
rū. pbat sic. qz agēs pncipale alicuius effectus dz eē nobilius vel eq̄ nobile: sic̄ est effectus illoz. maior nota ē. qz sic̄ dictum est. agens pncipale nō pōt dare vltra illō T. c. 4.
qō hz actu. minor est phi. 7° metaph. suba. n. prior est ac- z. 47.
cidēte pfectione. ¶ Scdo accn̄s nō pōt in vtute ppria 2^m
pducere aliō accn̄s. igr̄ nec est agēs pncipale in gn̄atione sube. maior pz. z 9n̄a tz. qz magis vr̄ posse pduce 4^a 9.
re accn̄s vt agēs pncipale qz subam. ¶ Quarta 9clo. forme subales elntoz nō sunt agētia subordinata i generatiōe mixtoz. pbat sic. frequēter pnt gn̄ari mixta formis elemētoz actiue nō 9currētibus: igr̄ nō sūt agētia subordinata in gn̄atione eoz. 9n̄a tz. p qrtū notabile. an̄s appet in gn̄atione aialiū p putrefactionē terre.
ibi eni nō 9curr ūt actiue elemēta: imo pncipalr̄ celū cū 2^m
suis aspectibus. ¶ Scdo forme elemētoz: qn̄ agūt ad gn̄ationē mixti pure accn̄talr̄ 9currūt in ista gn̄atione. igitur nō sunt agētia subordinata. 9n̄a tenet. qz agentia subordinata in suoz effectuū pductiōe de p se 9currūt. an̄s apparet. qz forme elemētoz nullo mō itēdūt gn̄are mixta: sz sua actiōe forte si agūt ad ex̄ intēdūt gn̄are
sibi silia: z pp B agūt. ¶ Tertio. ignis i gn̄atiōe ignis 3.
nō est agēs subordinatū. igr̄ nec i gn̄atiōe mixti. 9n̄a tz. qz magis vr̄ ibi esse cā subordinata qz alibi. an̄s apparet. qz ignis frequēter generat imediate a celo cū lumine: vt p reflexionē a speculo 9cauo nullo igne 9currēte ad gn̄ationē: qō esse non posset naturalr̄ si in gn̄atione ignis forma subalis esset cā agens subordinata.
¶ Quinta 9clo. celū. itelligentie: z pmum agēs seu p- 5^a 9
ma cā sunt pncipales z subordinate in gn̄atiōe mixtorū: loquēdo nālr̄. pz. qz mixta gn̄ant ab aliqbus tāqz a cāis pncipalibus z nō gn̄ant a formis elementoz: vt dicit 9clo pcedēs. nec a qlitatibus eozūdē vt dicit tertia 9clo. igr̄ nō vr̄ a quo generēt pncipalr̄ nisi a celo z Confir.
itelligentijs z pma cā. ¶ Confirmatur 9clo auctoritate phy p° meteoroz. d. q necesse est hūc mūdū iferiorē eē 9tinuū. i. 9tiguū actionibus supioribus: vt tota eius virtus ide gubernet. modo gubernās est pncipalius gubernato. igr̄ celū z cāe supiores sunt pncipales in agē
do respectu effectuū iferioz. ¶ Sexta 9clo. qlitates p 6^a 9
me elemētoz sunt cāe agētes istrumētales i gn̄atione mixtoz. pz 9clo. qz mediātibus eis tāqz mediātibus instrumētis mām disponētibus pme cāe pducūt formam mixti i mā. igr̄ 9clo va. 9n̄a tz. z an̄s est manifestus. qz
nūqz ab illis cāis pncipalibus pducit forma mixti nisi 7^a 9
mā disposita sit p qualitates pmas. ¶ Septima 9clo. si cāe supiores nō agerēt: qlitates pme nullo mō sufficerēt agere. appet p auctorē de cāis. nā in omnē effectū plus ifluūt cāe pme qz alie. igitur si ille nō agerēt alie nihil possent facere. tenet 9n̄a. qz da oppositū: seqt q cāe scde aliquē totū effectū possent pducere absqz pma z p 9n̄s in istū nō plus ifluūt pme cāe qz posteriores: qō est oppositū an̄tis. Et B de p° zc̄.

Quantum ad scdm dubitat 3 illū pcessum. vr̄. n. q nō i oi effectus pductiōe hic iferius oia agētia subordinata 9currāt: imo vr̄ q nul
lū 9currit cū oibus effectibus B pductis. ¶ Primo. qz p^m
seqret q agētia vlīa resisterēt sibiipsis. 9n̄s est icōueniens. qz nihil resistit sibiipsi. 9n̄a tenet. qz si agunt in oēs effectū pductiue: seqtur q agūt in pductione calidi: z etiam in pductione frigidi. sed notum est pducendo frigidū resistūt omni generāti calidum respectu eiusdem

2ᵐ fubiecti.igr̃ resistūt sibiipsis. ℂ Scḋo.qꝛ sequitur ꝙ ꝯcur
rēt in oi resistētia.h̄ ꝯñs est icōueniēs vt ꝓbabitur. z ꝓ
baṫ ꝯña:qꝛ nō magis pñt h̄ iferiora in virtute ꝓpria re
sistere q̄ȝ agere:sed ꝑ ꝑdicta nō pñt agere in ꝓpa virtu
te.igitur nec resistere.falsitas ꝯña ꝓbaṫ. qꝛ si cōcurrāt
cū oi resistētia:sequitur ꝙ eiusdem faciunt generationē:
z quātū pñt ipedirūt.igr̃ vr̃ implicare. z tenet ꝯña.quia
exquo ꝯcurrūt cū ois effectus ꝓductione ꝯueniens est
ꝙ ꝯcurrūt cū agēte calido ꝓducēdo calidū:sȝ exquo cō
currūt cū oia resistentia:ꝯueniens est ꝙ ꝑ frigidū inq̄ȝ
tū pñt ipedirūt gn̄ationēȝ calidi.igr̃ eūdē effectū facerēt:
z quātū possent ipsum ipedirent. ℂ Tertio si ad cale-
factionē cōcurreret aliq̄ suba:sequitur ꝙ illa esset ṽtutis
ifinite.ꝯñs est falsuȝ. z ꝓbatur ꝯña.qꝛ illud agens ē in
finite ṽtutis:qḋ ifinitū effectū quātum est ex ꝑte sui pōt
ꝓducere ꝑncipalr̃:modo ista suba quātū est ex ꝑte sui
ifinitū effectū pōt facere ꝑncipalr̃.maioꝛ nota.de se.mi
3 noꝛ ꝓbatur.qꝛ ad duplationē caliditatis faceret effectū
duplo maiorē: z ad triplationem caliditatis faceret ef-
fectū in triplo maiorē.ḡ si in infinita fieret caliditas isto
eadē suba quātū est ex ꝑte sui faceret ꝑncipalr̃ effectuȝ
ifinitū:qḋ fuit ꝓbandū. ℂ Quarto.sequitur ꝙ si celū ces
4 faret ifluere vel itelligētia mouere.ꝙ ego cessareȝ vide
re colorē.ꝯñs nō vr̃ verū. z ꝯña tenet.qꝛ ego nullū effe
ctū possum facere per cōclusionē nisi coagētibus oibus
causis medijs subordiātis:ē͂t opȝ per cōcl'onē intelligē
tiam mouentem ad ois effectus ꝓductionē cōcurrere.
ergo si ipsa nō iflueret:ego nō possem videre. ℂ Quin
5 to.sequitur ꝙ si itelligētia nō ageret nihil amplius corrū
peret:qḋ tñ vr̃ falsum:qꝛ tūc per eā cessare agere fierēt
oia ꝑpetua. ℂ Iteruȝ tunc graue non descenderet.nec
candela illuminaret.

Ad pᵐ **Ad istas** rōnes rñdeṫ ꝙ nō est incōueniēs ꝙ
idē mediātibus diuersis istrumētis si
biipsi resistat:vt tu mouēdo manū dexterā.s.versus latus
sinistrū potes resistere tibiipsi ꝯ mouēdo manum sini
strā.Sic ꝑma cā agendo cū aqua ꝓducit frigiditatē. z
agendo cū igne ipedit generationem eius z resistit sibi
ipsi:hoc.n.est necesse de agētibus vl'ibus ꝙ ad vnū z
eūdē effectū cōcurrunt agendo ꝑ vnū instrumētū z re
sistēdo ꝑ aliud. ℂ Ad scḋm rñdeṫ ꝑ idē ꝙ in oi resistē
Ad 2ᵐ tia ꝯcurrūt cāe vl'es agētes: z ꝙ nō est incōueniēs agē
tia vl'ia ꝑ vnū suū istrumētū agere. z per aliud inquan
tū per naȝ pȝ ꝑ illud instrumētū pñt eūdē effectū ipedi
re.sic.n.cuilibet enti hic iferius ifluūt vt diligāt se ꝑma
nere: z iō cū quolibet ente in ꝑticulari inquātū pñt per
ipsum nāl'r sepe impediūt effectus generationē:ad cui-
us generationeȝ sequitur illius ꝑmi corruptio. ℂ Ad ter
Ad 3ᵐ tiū pōt dici vno mō ꝙ ꝑncipalissima cā oiuȝ causaꝝ est
2ᵒ rño ifinite virtutis in vigore.s.ꝑma cā. Uerum est ꝙ licet
ita sit:tamē hoc forte rō nālis non diceret. Ideo alr̃ dr̃
negādo ꝯñtiā. Ad ꝓbationē dici pt̃ dupl'.vno mō ꝯces-
sa maiore:negatur minoꝛ ꝙ substāna ꝑncipalr̃ ageṡ q̄ȝ
tum est ex ꝑte sui pōt ꝓducere ifinitū effectū. Et ad ꝓ
bationē dr̃ ꝙ lȝ ita esset q̄ȝtū ad ifinitā intensionē cali-
ditatis aliq̄ substāna finita ꝓduceret infinitū effectū:tñ
illū nō ꝓduceret nisi mediante instrumēto ifinito: z iō
illud instrumētū cū causis supioribus ꝓduceret totum
effectū: z ad hoc non sequitur aliqḋ istoꝝ supioꝝ agētiū
esse virtutis ifinite. ℂ Aliter pt̃ dici forte z melius ꝙ
3ᵒ rño quātūcūq̄ȝ caliditas itenderet:tñ semꝑ essȝ finita: z iō
cāe agētes solū finite per eā pñt:licet tamen sincathe-
gorematice ꝓcedi posset z miraculose ꝙ in infinitum ca
liditas potest intendi: z ꝙ in infinitum suba potest for
tius calefacere:sȝ ad istas nō sequitur ꝙ substātia agens
ꝑncipalr̃ sit ifinite ṽtutis:sicut non seqṫ graue simplex

ꝑ subtiliationē mediȷ̄ pōt in ifinitū velociter descēdere
igr̃ est ifinite ṽtutis. ℂ Ad 4ᵐ dr̃ nālr̃ loquēdo ꝙ si ce Ad 4ᵐ
lū cessaret:aut ꝑma cā ifluere nō solū cessaret hō vide-
retsȝ ē͂t esse:de h̄ magis videbiṫ in alia qōne. ℂ Et ꝑ h̄ Ad 5ᵐ
vltra ꝓcediṫ rñdēdo ad q̄ntā.ꝙ si itelligentia agere ces
faret ꝙ nihil plus corrūpereṫ:qꝛ nihil plus remaneret
z iō nō sequitur ꝙ oia fierēt ꝑpetua ꝯcediṫ ē͂t ꝙ candela
nō illuminaret nec graue descēderet: z ē͂t videbiṫ de h̄
plus in qōne corrñdēte huic māe post zc̄.

Ad rationes ꝑncipales. ℂ Ad ꝑmā dr̃ ꝙ Ad rōᵐ
nō oȝ illud esse cām ꝑncipalē
alicuius actionis:quo posito ꝑmo ponitur effectus seu
actio: z quo remoto remoueṫ actio:qꝛ stāte volūtate ef
ficaci artificis posito instrumento z mā ponit actio: z
isto istrumento remoto remoueṫ actio:nō tñ istr̃m est Ad 2ᵐ
cā ꝑncipalis. ℂ Ad 2ᵐ dr̃ ꝙ bñ ꝓbat q̄litates ꝑmas eē Ad 3ᵐ
cāas agētes istrumētaleṡ. z h̄ est ꝑ sexta ꝯcl'one. ℂ Ad
tertiū dr̃ eodē mō ꝙ veꝝ est ꝙ illa sunt agētia ꝑncipa
lia vel istrumentalia:ꝭm quoꝝ ꝓportionē aliā z aliam
zc̄.nec opȝ ꝙ talia sint agētia ꝑncipalia:qꝛ oēs effectūs
ꝓducti q̄si diuersificanṫ ꝑꝑ diuersitatē agētiū istrumē
taliū:q̄ȝuis idē est deus z idē celū ꝯcurrētia ꝑncipalr̃ i
oi effectuū gn̄atione:ꝑꝑ:tñ ꝑticularitū diuersitatē diuer
sificanṫ effectūs:put notū ē:qꝛ ꝭm eoꝝ diuersitatē agen
tia ꝑncipalia alr̃ z alr̃ ifluūt in effectū. Et ad ꝯfirma-
tionē dr̃ ꝙ ꝑhs nō plus voluit nisi ꝙ ignis calefacit me
diante caliditate z nō sine ea.nec h̄ est ꝯ dicta. ℂ Ad Ad 4ᵐ
quartū ꝯcedo ꝙ q̄litates ꝑme sunt cāe actiue in gn̄atio
ne mixti:sȝ istrumentales:vt dcm̄ est. z non plus ꝓbat
rō. ℂ Ad q̄ntū dr̃ ꝙ nō oȝ illud eē cāȝ ꝑncipalē ad cu- ad 5ᵐ
ius duplationē duplaṫ effectūs:qꝛ h̄ frequenter ꝯtingit ad 6ᵐ
ꝑꝑ duplationē instrumēti. z iō rō nō ꝓcedit. ℂ Ad sex
tū dr̃ ꝙ forte in gn̄atione ignis caliditas magis ꝑ se cō
currit h̄ est solū istrumētalr̃: z non vt cāe eētialr̃ ordi ad 7ᵐ
nate. ℂ Ad septimū de sacramento altaris dr̃ ꝙ ibi ꝑ-
ma cā supplet locū māe sic ꝙ agit ꝑ q̄litates z facit q̄
litates pati:sicut si essent in substantia:sȝ qꝛ per mira-
culū hoc ē:rō nō est ad ꝓpositum. ℂ Ratio post oppo
sitū est pro ꝑmissis cōclusionibus.

ℂ Similr̃ aūt facientibus vnā eoꝝ māȝ
zc̄.Tex.cō.xlviij. Qō. xv.

Ueritur q̄ntodecimo. Utrꝫ ꝯtīgat
dare mixtū tꝑatū ex eltis
vl' ex q̄litatibus eloꝝ. ℂ Et arguiṫ ꝙ sic.qꝛ
vbi ē dare maius z minus ibi est dare eq̄le: ꝓ.
sȝ ꝯtingit esse mixtū lapsuȝ ad caliditatē z siccitatē ma
gis z ꝯtingit dare lapsuȝ minus ad ista z magis ad ꝯ
ria puta ad frigiditatē z hūiditatē.igr̃ ꝯtigit dare mixtū
hñs equalr̃ de istis. z h̄ erit tēꝑatum.igiṫ zc̄.maioꝛ vr̃
esse pricipiū. z minoꝛ manifesta est de diuersis mixtiṡ.
in colericis eni dñaṫ caliditas z siccitas: z in cucurbi-
tis frigiditas z hūiditas.ꝙ āt mixtū hñs eq̄lr̃ de istis
esset tꝑatū appꝫ:qꝛ tēperatū est adeq̄tio qualitatū ele
mētoꝝ in vno idiuiduo. ℂ Scḋo est dare aliqḋ mixtū
intēperatū ex elementis.ḡ erit dare aliqḋ mixtū tꝑatū 2
ex eisdē.ꝓbaṫ ꝯña.qꝛ si vnū oppositoꝝ est in nā spālr̃:
qḋ est priuatio z minus desideratū a nā.tunc ē͂t erit z
reliquū:qḋ est habitus z magis a nā intentū. modo in
tēperatū z tēperatū sunt opposita z est intēperatū pri-
uatio: z minus intentū.igiṫ zc̄.maioꝛ nota est z minoꝛ
silr̃:qꝛ nā magis intendit temperiē z ꝑfectionē q̄ȝ imꝑ 3
fectionē z intēperiē. ℂ Tertio.nisi sic nullū aīal eēt ꝑ
fecte sanū.ꝯñs est falsuȝ. z ꝓbaṫ ꝯña.qꝛ sanitas ꝯsistit
in tēperamento qualitatū eloꝝ: z in adeq̄tione hūoꝝ 4
eorūdē. ℂ Quarto.signato aliq̄ mixto vel est tēperatū
z habetur

ꝛ habetur ꝓpositū. vel est intēperatū: ꝛ sic tūc alique q̄-
litates excedūt alias. pono igr̄ illas remitti vel alias i
tendi: donec fiat adeq̄tio: qḋ nō v̄r īpossibile quo facto
5m erit mixtū tēperatū. igr̄ ꝛc̄. ¶ Quīto. sit mixtū lapsuȝ
ad frigidū ꝛ hūidum equalr̄: ꝛ pono ꝙ alteratur quo-
uſq; fiat eq̄lr̄ lapſum ad calidū ꝛ ſiccum. tūc ſic. nō ꝯtin-
git trāſire de extremo in extremuȝ niſi trāſeatur ꝑ me
dium: ſed hic ſit trāſitus de lapſo ad frigidū ꝛ humidū
equalr̄ vſq; ad eq̄liter lapſuȝ ad calidū ꝛ ſiccū. igr̄ trā-
ſiretur ꝑ mediū in quo oīa iſta erūt adequata. ꝛ ꝑ ꝯñs
illo tunc qñ erit illud mediū erit mixtū tēꝑatū. igit̄ ꝛc̄.
6m ¶ Sexto. ē dare aliqḋ mixtum qḋ nālr̄ quieſcit in medio
elementoꝝ: qḋ ſcȝ derelinquit duo elementa infra ſe: ꝛ
duo ſupra ſe: igr̄ ē dare mixtū equalr̄ ex elementis. ꝯña
tenet. q2 tale videretur equaliter mixtū ex elementis:
q2 tm̄ hȝ de leuitantibus: ſicut de grauitantibus. añs
videtur patere per experiētiā. ꝙ in aere deſcēdit: ꝛ i aq̄
aſcēdit: ꝛ i medio illoꝝ quieſcit: ꝛ pȝ rōe: q2 ſi quieſceret
nālr̄ ſupra magis. ponat̄ intēdi grauitas donec ſit ade-
q̄ta leuitati: ꝛ tunc quieſceret nālr̄ in medio: ꝛ ſi infra qe
7m ſceret ponat̄ remitti ḡuitas ꝛ itēdi leuitas. ḡ ꝛc̄. ¶ 7°
ſicut eſt in maiori mundo ita eſt in minori: ſȝ in maiori
mūdo elemēta ſunt adeq̄ta in potētijs. ḡ ita dȝ eē in mi
nori mūdo. ſ. in hoīe. igitur hō dȝ eſſe tēperatus in ele-
mentis. maior pȝ. ꝯuenienti ſimilitudine. ꝛ accipitur a
T. cō. phō. 8° phycoꝝ. minor pȝ. q2 niſi elemēta i minori eēnt
17. adeq̄ta in potētijs: vnū eoꝝ corrūperet aliḋ. ꝛ ſic fieret
8. mūdus iordinatus: qḋ nō eſt poſſibile. ¶ Octauo. ars
p̄t facere ex aliq̄bus duobus elemētis mixtū. igr̄ h̄ ma
gis pōt nā. ꝯña tȝ. q2 maioris v̄tutis ꝛ potentie eſt nā q̄ȝ
ars. añs pȝ. q2 poſſibile ē ꝙ artifex ꝑ artē ſuā facit mix
tum eq̄lr̄ ex aqua ꝛ vino. igitur ꝛc̄.

Com. **In oppoſitū** arguitur ꝑ cōmētato: ē in iſto
49. 2°. vbi vult ꝙ īpoſſibile ē da-
Cō. 7. re mixtū ex elementis eq̄lr̄. ꝛ hoc idē dicit p̄ celi. vbi ꝓ
bat h̄: q2 illud mixtum quieſceret vbicūq; poneret̄: nec
hr̄et motū nālē. q2 mixtū mouet̄ ad motū elemēti dñan
tis in eo. modo ſi eſſent adequata: tūc nullum elemen-
tum eſſet dominans. igitur ꝛc̄.

p̄. no. **Pro iſta qōne** nota ꝙ mixtū ex elt̄is pōt
itelligi duplr̄. vno mō dice
ret̄ mixtū tꝑatū in q̄ elt̄a in oībus q̄litatibus remanētī-
bus. ſ. tā alteratiuis q̄ȝ motiuis eſſent adeq̄te. puta mix
tū: qḋ tm̄ hr̄et de caliditate: ſic̄ de friditate: ꝛ ſic de alijs
q̄litatibus eloꝝ. ꝛ h̄ mixtū diceret̄ tꝑatū ad pōdus: q2
eq̄li pōdere in intēſione: elt̄a in ſuis q̄litatibus in eo
dñarent̄. Alio mō diceret̄ mixtū tꝑatū non ad pondus
ſed in ordine ad cōplexionē ſue ſpēi debitā. ꝛ vocatur
h̄ temperatū ad iuſtitiā. ſ. mixtū in quo non ſunt oēs q̄
litates elemētoꝝ adequate: ſed in quo ſunt in optima
diſpōne ſm ꝋpōnes debitas certe ſpēi. vñ aduertendū
eſt: ꝙ qōlibȝ mixtoꝝ certā q̄litatiuā diſpōnē ſibi deter
minat: que nō ꝯſiſtit in eq̄litate oiuȝ q̄litatū eloꝝ: ſed i
debita diſpōne eaꝝ in ordine ad ꝋpōnes ſibi debitas
ꝛ ꝓportōe ſibi ꝯuenietī: ſi. n. in hoīe fieret adeq̄tio q̄lita
tū p̄maꝝ vel magna tendētia ad eq̄litatē: ſtatī morere
tur hō: eo ꝙ nimis remitteret̄ caliditas eius nālis. igit̄
tēperamētū ꝯueniēs hoī ꝯſiſtit in ꝓportione q̄litatū p̄
maꝝ: q2 hō poſſet optime in operationes ſibi debitas.
Et ſm hmōi duplex tēperamētū. Erūt in qōne duo ar
p̄ arti. ticuli. In p̄mo videbit̄ vtrū ſit poſe mixtū eē tēperatū
ad pondus ex elemētis. Scḋo vtꝝ ſit dare mixtū tēpa
tū ad iuſtitiam ex eiſdem.

p̄m no. **Quātum** ad p̄mū nota ꝙ in mixto ex elt̄is du
plices derelinquunt̄ q̄litates: q̄dā al
teratiue: ſic̄ caliditas hūiditas ꝛ frigiditas ꝛ ſiccitas: ꝛ
quedā motiue localr̄: ſicut ſunt grauitas ꝛ leuitas. ex q̄
ſeq̄t̄ ꝙ adhuc p̄mus ſenſus qōnis pōt intelligi triplr̄.
Primo mō. vtrū ſit mixtū in quo oēs q̄litates hmōi eq̄
liter dñent̄: ſic̄ ſupius dictū eſt. Alio mō ſi ſit dare mix
tū in q̄ oēs q̄litates alteratiue ſunt eq̄les: ſiue motiue lo
caliter ſint eq̄les ſiue nō. Et tertio mō ſi ſit dare mixtū
in q̄ q̄litates motiue localr̄ ſint adeq̄te q̄cq̄d ſit de alte
ratiuis. ¶ Scḋo nota. ꝙ de hac mā volo loq̄ pure nālr̄ 2m nōm
q2 qḋ per potētiā diuinā poſſet eſſe tēperatū ex elemē-
tis ſiue ad pōdus ſiue alr̄ nullus negaret.

Tunc ſit p̄ma ſuppō. ſi in mixto eſſent adequa- p̄a ſuppō
te q̄litates alteratiue mixtum haberet
multum plus de grauitate q̄ȝ de leuitate. ꝓbatur ſic. q2
ad hoc ꝙ in mixto ſit tāta leuitas: ſicut grauitas req̄ri
tur ꝙ in eo ſit multo maior caliditas q̄ȝ frigiditas. igit̄
ſi eſſent adeq̄te in mixto caliditas ꝛ frigiditas: nō eēnt
adeq̄te leuitas ꝛ grauitas: imo eſſet maior grauitas q̄ȝ
leuitas: qḋ ē ꝓpoſitū ꝯña tȝ. ꝛ añs decl'at̄. tā in nālr̄ di
ſpoſitis q̄ȝ i violēter diſpoſitis. i nālr̄ diſpoſitis ꝯſtat ꝙ
i aīali ē mlto maior grauitas q̄ȝ leuitas: tū cū h̄ eſt i eo
maior caliditas q̄ȝ friditas: eo ꝙ vita aīalis ꝯſiſtit ineſſe
cal'm. ſi ḡ ꝑ calefactiōe deberet leuitas adequari graui
tati: oporteret ꝙ in eo fieret multū maior caliditas quā
frigiditas: q2 actu eſt maior: ſicut dictuȝ eſt. in violēter
calidis apparet ſilr̄. nā i ferro calido ē maior grauitas
nō obſtante: ꝙ in eo ſit maior caliditas. Si igit̄ per vl-
teriorē calefactionē deberet leuitas adequari grauitati 2a ſuppō
oporteret ꝙ caliditas valde excederet friditatē. ¶ Ex
quo ſeq̄tur ſcḋa ſuppō. ſi eēt mixtū equalr̄ ex q̄litatibus
motiuis ipȝ eſſet mixtū inequalr̄ ex alteratiuis. pȝ ex p̄
cedente. ¶ Tertia ſuppō. ſuppoſito ꝙ in aliquo mixto
q̄litates alteratiue eloꝝ eſſent adeq̄te in gradu: adhuc 3a ſuppō
tn̄ ipſe nō eſſent adequate in virtute. apparet: ꝛ adhuc
caliditas fortius ageret ꝛ minus reſiſteret q̄ȝ frigidi-
tas. q2 iſte due ſimul fortius agerēt ꝛ minus reſiſterēt
q̄ȝ ſiccitas ꝛ humididitas. ¶ Quarta ſuppō. ſuppoſi- 4a ſupp.
to ꝙ q̄litates p̄me in mixto eſſent adequate. in agere tn̄
non eſſent adeq̄te in reſiſtere. apparet: q2 ſi frigiditas
dȝ eē equalr̄ actiua: ſicut caliditas: oȝ ꝙ ſit intēſior quā
caliditas ꝑ p̄us dicta. mō intenſior eſt fortioris reſiſtē
tie q̄ȝ caliditas. pȝ. q2 eq̄lis magis reſiſtit q̄ȝ caliditas.
ḡ a multo fortiori itēſior magis reſiſtit.

His premiſſis ſit p̄ma ꝯclo. non eſt poſe p̄a ꝯ
mixtū eē tꝑatū ad pōdus
ex elt̄is q̄ ad q̄litates motiuas ꝛ alteratiuas ſil' appet
ꝑ duas p̄mas ſuppōnes: q2 ſi ſit adeq̄tio in q̄litatibus
alteratiuis: erit ineq̄litas in motiuis. ſi aūt fuerit eq̄li-
tas in motiuis: erit ineq̄litas in alteratiuis. ¶ Scḋa ꝯ 2a ꝯ
poſe ē eē mixtū tꝑatum q̄ ad q̄litates alteratiuas tm̄.
appet: q2 ſi ſit iā ineq̄litas i mixto: ponamus ꝙ ſi ſit la
pſum ad ſiccitatē ꝛ frigiditatē: ꝙ fiat alteratio ad cali-
ditatē quouſq; ſit eq̄lis frigiditati. ꝛ ad humiditatē quo-
uſq; ſit eq̄lis ſiccitati. nec v̄r q̄n hoc ſit poſſibile. quo fa
cto erit mixtū tēperatum quo ad q̄litates alteratiuas.
¶ Tertia ꝯclo. poſe eſt eſſe mixtū tēperatū quo ad q̄li 3a ꝯ
tates motiuas eq̄lr̄ ꝓbat̄ ſicut p̄cedens. q2 ſit inequali
tas: eo ꝙ habeat mixtū plus de grauitate q̄ȝ de leuita-
te. fiat leuificatio quouſq; ſ. leuitas ſit grauitati adequa
ta: ꝛ hr̄ ꝓpoſitum. ¶ Quarta ꝯclo. ſi in mixto q̄litates 4. ꝯ.
motiue dñarent̄ eq̄lr̄ vl' ad imaginationē oēs q̄litates
ſic ꝙ eēt ſimplr̄ tꝑtū ad pōdus: adhuc nō vbicūq; po-
neret̄ quieſceret: q2 poſito tali mixto in ſpa ignis: adhuc
aer aqua ꝛ terra traherēt ipȝ deorſuȝ. ꝛ leuitas ignis ſi ꝯ. ꝯ. p̄.
reſiſteret: eo ꝙ eēt i loco nāli: imo etiā i ſpera aeris mo- co. 7.
ueret̄ deorſuȝ. ꝛ ſola leuitas ignea reſiſteret: aerea. n. le
uitas eēt i loco nāli: ꝛ iō nō trahit: ſili mō ꝓbaret̄ ꝙ in

aqua vel terra moueret sursu3. si tñ in medio iter aere3
z aquã poneretur nõ traberetur: q2 duo el'a p suas q̃li
tates tenerẽt ipm deorsu3: z duo alia el'a tenerẽt ip3 sur
5ᵃ ꝯ su3. ¶ Quinta ꝯcl'o. supposito q̄ eẽt mixtũ tpatum ex
elemẽtis ip3 nõ eẽt ppetuũ. p3 p tertiã suppõnẽ: q2 sup
posito q̄ q̃l tateis alteratiue eẽnt eq̃les in gradu: tñ nõ
eẽnt equales in virtute: sil'r. n. in ea nõ eẽnt eq̃les in re
sistere: quare adhuc in tali mixto eẽt difformitas seu di
uersitas itrinseca: pp quã eẽt corruptibile: z iteru3 tale
mixtũ approximatũ sũme calido vel sũme frigido ab
eis pateretur: z dscõuenienter disponeretur: quare pos
2ᵘˢ arti. set corrũpi. z hoc est propositum.

Quantum ad 2ᵐ vidẽdũ ẽ. vtr̃ sit dare aliqõ
mixtũ existẽs in optia dispõne debi
ta z nãli sue spẽi: p quã optie p̃t i oẽs opõnes suas debi
tas: z hũc articl'3 subdiuidẽdo. Primo põt videri vtr̃
mixta diuersarum spẽrum possint hr̃e eãdẽ dispõnẽ z ppor
tionẽ q̃litatũ p̃marum. Scdo videbit vtr̃ mixta eiusdem
spẽi possint manere sub alia z alia qualitatũ p̃marum di
spõne z cõplexione. Tertio videbit vtr̃ viuũ q̃diu vi
uit sp sibi determinet sil'e3 vel eãdẽ dispõnẽ seu cõpl'o
nẽ vel potius f̃m diuersitatẽ iuuẽtis vel senectutis de
terminet sibi cõplexionẽ aliã z aliã. 4ᵒ videndũ ẽ vtr̃
cõpl'o calefactia fortior sit i pueritia vel i iuuẽtute hoĩs.
5ᵒ videbit si mixtũ p aliqõ tp̃s posset eẽ vl' manere sub
optima cõpl'one sue spẽi determinata.

pᵐ no. pᵃ pe 2ᵉ articli. **Quãtum** ad p̃mũ p nõ. q̄ q̃dã est cõplexio ra
dicalis ipsius mixti. s. q̃ sibi determi
nat forma subalis eius. alia est q̃si accñtalis: z ab extri
2ᵐ nõnᵐ seco. s. quã mixtũ h3 p alteratiõnẽ ab extriseco: sic̃ a so
le vl', a nutrimẽto. ¶ Scdo nõ. q̄ in cõplexiõe radicali
viui sic̃ asini duplices sunt qualitates: q̃dã sunt eductiue
forme: sic̃ caliditas cũ alijs qualitatibus p̃mis alie sunt
organice: sic̃ figura z alie dispõnes organorum: sic̃ i ocu
lo figura oculi: z alie dispõnes q̃ disponunt oculũ ad h̃
q̄ p ip3 fiat visio ¶ Tertio notãdũ ẽ q̄ ad mutationẽ
3ᵐ nõnᵐ cõpl'onis vel dispõnis accñtalis. seq̃r variatio cõplexio
nis nãlis: l3 nõ ita totalr̃. ¶ Quarto nõ. q̄ mixtũ certe
4ᵐ nõn. spẽi sub aliq̃ dispõne stat nãlr̃: z sub aliqua violẽter: z
sub aliqua nũq̃ põt stare: qñ est sub p̃ma tũc est sanũ
vl' simplr̃ vel vt nũc: qñ est sub scda est ifirmũ. nũq̃ ãt
ẽ sub tertia: q2 illa adueniẽte mixtũ morit̃. ¶ Quinto
5ᵐ nõn. nota. q̄ cõplexio qualitatiua in mã cũ agẽtibus vl'ibus
agit tm̃ quãtũ põt. q2 est agens nãle.

pᵃ ꝯ **His premissis** sit p̃ma ꝯ. cuilib3 spẽi ꝯue
nit aliq̃ latitudo pportõis
q̃litatũ p̃marum: sub q̃ nullũ mixtũ alterius spẽi nãlr̃ pos
set eẽ. p3 h̃ q2 entia diuersa in spẽ nãlr̃ determinant sibi
diuersas cõplexiones. ¶ Scdo p3 idẽ. q2 cõplexiones
2ᵐ taliũ qualitatũ agũt tm̃ quãtũ pñt. dato igit̃ q̄ vna plĩ
bus spẽbus ꝯueniat nãlr̃: seq̃tur q̄ illa itroducta in mã
p eã vtreq3 forme duarum spẽrum pducẽt cũ agẽtibus vl'i
bus: s3 manifestũ est: q̄ h̃ nõ est poſ'e. q̄ autem h̃ dispõ
seu pportio hẽat latitudinem: p3 h̃ q2 non oĩa idiuidua
eiusdẽ spẽi: hñt eãdẽ dispõnẽ q̃litatũ p̃marum. ¶ Scda
2ᵃ ꝯ ꝯcl'o. vnaqueq3 spẽs determinat sibi maiorẽ latitudinẽ
sub q̃ põt stare violenter. q̃ sub q̃ põt stare nãlr̃. p3. q2
maior est latitudo sub q̃ põt stare hõ ifirmus. q̃ sub q̃
põt stare hõ pfecte sanus: plribus. n. modis in q̃b3 ꝯtin
git esse male q̃ bñ. ¶ Tertia ꝯcl'o. dato indiuiduo cer
3ᵃ ꝯ te spẽi: vt terra ipsa sub dispõne q̃litatiua minus ꝯueni
ente põt pmanere q̃ ipsu3 põt gñari. pbat̃. q2 data ter
ra deueniẽte ad dispõnẽ: nõ ita pfectã: sic̃ erat ista sub q̃
gñabat̃. Quero vtru3 adhuc est. si dicis q̄ sic: sequitur
cũ nõ sit dare vltimu3 rei pmanẽtis inesse: si hec dispõ
vlterius disponat̃ p corruptione terre: q̄ hec terra post
erit. s3 tũc esset sub dispõne qualitatiua minus ꝯueniẽte
q̃ erat illa sub qua generabatur: eo q̄ hec est remissa
que erat equalr̃ ꝯueniẽs. igr̃ ꝯcl'o vera. Sed si dicat̃ q̄
hec terra nõ est. incõueniẽs est: q2 exquo terra sub hac
dispõne potuit gñari: z potuit sub ea remanere z esse:
eo q̄ nõ minor virtus req̃rit̃ ad re3 de nouo pducẽda3 4ᵃ ꝯ.
q̃ ad eã cõseruanda3 pductã. ¶ Quarta ꝯcl'o. seq̃t̃ q̄
pl'a indiuidua diuersarum spẽrum pñt sub eade3 vel sub sil'i
dispõne q̃litatiua remanere violẽter. pbat̃ ex p̃cedẽte:
q2 supposito q̄ terra imediate generaret̃ ex aq̃: tũc cõ
stat q̄ imediate vsq3 ad gñationẽ terre manebit aq̃. g̃
manebit sub dispõne frigiditatis z hũiditatis vsq3 ad
gñationẽ terre. ¶ Si nũc scdo iterum ex terra gñaret̃ aq̃
ꝯstat terrã remanere sub dispõne minus ꝯueniẽte quã
gñabat̃. p ꝯcl'onẽ p̃cedẽtẽ. g̃ cũ maiori frigiditate z hu
miditate manebit q̃ gñabat̃. igit̃ sub eadẽ vl' sil'i dispo
sitiõe manebit sub q̃ mãsit aqua añ eius gñationẽ. igit̃
ꝯcl'o vera. ¶ 5ᵃ ꝯ. veniendo. s. de sũmo calido z summo
sicco ad sũmũ frigidũ z sũmũ hũidũ ifinite sunt ppor 5ᵃ ꝯ
tiões medie: q̃rum q̃dã sũt maiores: z q̃dã miores: q̃dã
rõnales q̃dã irrõales. p3 de se. q2 a q̃cũq3 modica addi 6ᵃ ꝯ
tiõe vl' ablatiõe variat̃ pportio. ¶ 6ᵃ ꝯcl'o. sub q̃l3 illarum
pportionũ põt eẽ aliq̃ forma vel nãlr̃ vel violenter. p3.
q2 alr̃ mã p alterationẽ fiet sine forma in pcessu de sũ
mo calido z sũmo sicco ad opposita: qõ nõ est dicẽdũ.
¶ Septima ꝯcl'o. nulla forma subalis sub qual3 illarum
dispõnũ põt esse nãlr̃: vel ẽt violẽter. ꝯcl'o manifesta est 7ᵃ ꝯ
de se. ex quo p3. q̄ aliq̃ mixta fiũt post alia determinata
z nõ qõl3 post qõl3 idifferẽter. vñ nõ post corruptionẽ
eq̃ gñatur imediate asinus: q2 sunt cõplexiones medie
qualitatũ ꝯueniẽtes alijs mixtis: quas o3 ptransiri añ
quã deueniat̃ de esse eq̃ i esse asinũ. ¶ Octaua ꝯcl'o. vi 8. ꝯ
simile est q̄ nulla forma stat nãlr̃ sub pportiõe irratiõa
li q̃litatũ. p3. q2 alie pportiões sunt nobiliores z aptio
res p exercẽdo opõnes debitas rei. exquo p3 quare ali
quarum spẽrum idiuidua se mutuo diligũt: z aliquarum se odi
unt: q2 qñ pportiones nãles diuersis spẽbus ꝯueniẽtes
sũt adiuicẽ rõnales vl' armonice: tũc ididua illarum spẽrum
ꝯsueuerũt se diligere. si ãt sũt in pportiõe irrõnali ꝯsue
uerũt se odire: vt forte ẽ ĩ oue z lupo. ¶ Nona cõcl'o. 9. ꝯ
forme diuersarum spẽrum bñ pñt eẽ nãlr̃ sub eadẽ vl' sil'i di
spõne q̃litatiua organica. p3 de oculo asini z de oculo
bouis: i q̃bꝰ sũt sil'es dispõnes organice: z tñ hñt forãs
subales extẽsas. s. aĩas diuersas. Et h̃ õ pᵃ pte hꝰ arti. 2ᵃ ps 2ᵉ

Quãtum ad secũdã partem sit p̃ma conclusio articli
hec. nõ oĩa idiuidua eiusdẽ spẽi dter pᵃ ꝯ
minant sibi naturalr̃ eãdem cõplexionẽ: patet per me pᵐ
dicos ponẽtes quattuor cõplexiones in eadẽ spẽ spẽcialis
sima humana: z ponũt adhuc in qualibet eorum latitu
dinẽ f̃m magis z minus. ¶ Scdo. q2 si colericus alte 2ᵐ
ret̃ ad cõplexionem flegmaticã fieret ifirmus: qõ non
esset si esset eade3 cõplexio flegmatica z colerica. ¶ 3ᵒ 3ᵐ
dicunt medici: q̄ quedam est cõplexio lapsa z minus
nãlis: z alia nãlis in eadẽ spẽ. igit̃ ꝯcl'o vera. ¶ Scda
ꝯcl'o est. q̄ oĩu3 illarum cõplexionũ vni spẽi ꝯueniẽtiũ nã 2. ꝯ
liter est talis vnio. q̄ nullius alterius spẽi idiuiduũ sub
tali aliq̃ staret nãlr̃ appet ex scda parte illius articuli.
¶ Tertia ꝯ. nõ oĩu3 mẽbrorum eiusdẽ idiuidui ẽ sil'is cõ 3. ꝯ
plexio appet p medicos dicẽtes cor eẽ cõplexiõis cal'e
z sicce: z cerebrum fride. z hũide zc̃. ¶ Itẽ fortiꝰ appet:
q2 certũ ẽ q̄ si cerebrum tm̃ fieret cal'm z siccũ: sic̃ cor est 2ᵐ
cal'm hõ eẽt ifirmus. z h̃ ꝯcl'o est manifesta de dispõni
bus organicis: l3 ẽt vera sit p pbata de dispõnibus edu
ctis. ¶ Tertio ꝯfirmat̃ ꝯcl'o. ex auc̃te Aristo. dicentis. 3. a. 66
ossa eẽ cõplexiõis terree: z ꝯstat q̄ mĩta mẽbra aĩalis 3ᵐ
non sunt cõplexionis violẽte: seu terree. ¶ Quarta cõ 4ᵃ ꝯ
clusio.

clusio.eiusdē forme extense sicͭ est aīa bouis : oēs ptes
differūt iter se solū nuō essentialr.pbaf.q2 alr nullate-
nus ille ptes 2stituerent eādē formā totalē: cuius op-
positū supponit: z p3 2ña.q2 due forme subales diuer-
saꝶ spēꝶ nō faciūt vnū:eo q vltima eoꝶ nō sunt vnū.
Jteꝶ si facerent vnū pari rōne diceremus ptes forme
totalis virgule:cuius vna medietas est arida: z alia vi
ua facerēt vnā formā totalē: z sic vga deberet dici vnū
subalr sicut aīa:qd tñ non est dōm.cū vna eius ps sit
Corm viua. z alia mortua: z talia nō faciunt vnum subalr. l3
ista vga posset dici vnū in gñe quātitatis. ¶ Correla-
riū.forma ossis.carnis.cordis;z cerebri.in asino sūt es-
sentialr siles.sicͭ due albedines eiusdē albedinis tota-
ꝯ 2nē lis.p3: z solū differūt nuō p 2clonē. z ita faciūt due p-
tes albedinis. ¶ Sed 2 hāc 2clonē arguitur fortiter.
¶ Primo.q ad diuersas dispōnes q̄litatiuas z diuer-
sas pportiones q̄litatū seqf diuersitas specifica forma
rū subaliū.sed in diuersis mēbris eiusdē aīalis sunt di-
uerse dispōnes q̄litatiue z dissimiles.igif zc̄.maior p3.
q2 alia rō nō pōt assignari:q̄re mixta diuersaꝶ spēꝶ
hñt diuersas formas subales:nisi pp diuersitatē dispo
2m sitionū mãe educentiū formas subales.minor p3 p ter-
tiā 2clonē. ¶ Scdo dissimiliores sūt q̄litatiue cōplo-
nes oculi z cordis eiusdem aīalis:q̄ sint oculi z oculi
aīalium diuersaꝶ spēꝶ:vt eq z bouis:sed hec dissimi-
litudo cōplonū in oculis aīaliū est cā diuersitatis spe
cifice formaꝶ pductaꝶ.igif ēt dissimilitudo cōplonis
3m cordis z ocli. ¶ Et 2firmaf tertio.q2 dissimiliores sūt
forme ossis z carnis q̄ forme ossis z ossis. s3 os z os
nūero differūt.g os z caro differūt plꝰ q̄ nūero.igif dif
ferūt spē. ¶ Pro solōne illaꝶ rōnū pmitto pbabilr q
l3 i eodē aīali sīt cōplones eductiue mēbroꝶ z diuerse:
tñ ille sīt rōnales adiuicē: z hñtes q̄si eq̄le hitudinē p
portiōis i ordie ad totū:sic q est in oībꝰ his pportiōibꝰ
2sonātia seu armonica silitudo in ordie ad totū aīal. z
pp hoc l3 alique ptes sint calidiores: z alique minus ca
lide:nihil phibet formas eductas eē totalr siles essen
ad pm tialr:sicͭ ēt est calitas itensior cum calitate minus iten
sa silis essentialr.p h rñdetur ad rōnes. ¶ Ad pmaȝ
dr negādo maiorē.s.q diuersas dispōnes q̄litatiuas se
qitur diuersitas specifica.vlr eā itelligendo.s3 op3 addi
q sit diuersitas cōplonis talis q̄ nō h3 2sonātiā debi
ad 2m tā vni forme totali.seu vni forme eiusdē spēi. mō h nō
est in diuersis mēbris eiusdem aīalis. ¶ Ad scōm dr
pmo q dispōnes q̄litatiue organice oculoꝶ eq z bo-
uis sunt similiores q̄ oculi z cordis eiusdeȝ animalis.
¶ Scdo q calitates eductiue duoꝶ oculoꝶ sunt simi
liores q̄ oculi z cordis eiusdē aīalis. ¶ Tertio q pro
portiones oculoꝶ eq z bouis nō sunt ita siles:nec tātā
hñt 2ueniētiā armonicā ad eādē formā totalē:sicͭ com
plexiones totales cordis z oculi eiusdē aīalis. z pp il
lud forme ptiales cordis z oculi sūt eiusdē spēi: z duo
ad 3m rū oculoꝶ eq z bouis sunt diuersaꝶ spēꝶ. ¶ Ad 2fir-
mationē dr.q forma ossis z ossis sunt accītalr silio-
res:q̄ ossis z carnis.sed essentialr non. z iō rō non p
cedit.Et hoc de secunda parte istius articuli.

3 ps 2 arti. p.nōm **Quātū** ad tertiā ptē nota.q medici ponūt hoīs septē etates.Una est īfantia. z dr dura-
re vsq ad septimū annū.Scda ē pueritia. z dr durare
a septimo anno.vsq ad.18.annū.tertia ē adolescētia.a.
18.anno.vsq ad.25.annū.vel circa.q̄rta est iuuētus: z
durat a.15.anno.vsq ad.35.vel.36.qnta est etas viri-
lis: z durat a.35.vel.36.vsq.ad.49.vel eo circa. sexta
est senectus. z dr durare a.49.vsq ad.60.vt in pluri-
bus.Ultima etas ē decrepita. z durat vltra. vsq ad fi-
nē vite.Querit g iste articulus.vtrū in q̄l3 haꝶ hō sit

eiusdē cōplonis. ¶ Scdo nota.q he assignatiōes vt 2m nōm
in plībus tenēt:non tñ sunt pūctuales:imo in qbusdaȝ
videnf minores. z in qbusdā maiores. imo p ifirmita
te vel aliūde posset 2tigere q he etates vel aliq̄ ipsaꝶ
multo citius terminaref q̄ in termis pus assignatis.

His premissis sit 2clo rīsalis hec.q i di-
uersis etatibus eiusdē vi- p 2
uētis est alia z alia cōplo.app3.q2 si talē cōplonē hrēt
gs in senectute:q̄lē habuit i iuuētute.ifirmus eēt. pui
medici cōiter ponūt mixtū tñ d3 denoīari a cōplone si
bi 2ueniēte in opila z 2ueniētissima etate. z illiꝰ cōple
xionis esse dicef.Et h de tertia parte istius articuli.

Quantū ad q̄rtā ptē videbif.Utrū calitas for- 4 ps 2
tior sit in pueritia vel in etate iuuētut. arti.
Et arguif pmo.q calitas seu calor iuuenis sit fortior. pm
z h sic.ille calor ē fortior.q maiores effectus pōt face-
re.s3 sic est de calore iuuenis.igif zc̄.maior p3.q2 p q̄ti
tatē effectus cognoscif q̄titas forme.actus.n.notificāt T c.2.z
potētiā.9.meta.vñ ex alio nō cognoscif q calor ignis 7.
est maior q̄ aeris.nisi q2 magis calefacit.igif sic erit i
pposito.minor sic declaf.pmo quo ad nutritionē.quia
calor iuuenis sufficit digerē cibaria grossa z nō pueri.
¶ Scdo in augmētatione.q2 regulr crescūt hoīes in
iuuētute magis:q̄ faciūt in pueritia.imo ad minus sm
latitudinē z pfunditatē. ¶ Tertio in gñone : q2 calor
iuuētutis gñat z non pueri. ¶ Quarto in motu locali
q2 mouet localr pfectius calor iuuenis q̄ pueri. ¶ 2° 2m
calor iuuenis est cū sicco tēperato. igif est fortior. 2ña
tenet p cōmētatorē tertio colliget.vbi dicit z voluit: q
ceteris paribus calor est maior qui est cum sicco tēpe-
rato.aña apparet.q2 cōplexio iuuenis est calida z sic-
ca: z non excessiue sicca p Auic.pmo canon.fen.pma.
doc.tertia.dicens.q iuuenes hñt cōplonē magis tēpe
ratā q̄ pueri. ¶ Tertio calor nālis ē fortior:q funda- 3m
tur in subo puriori.sic ē de calore iuuēis:igif zc̄. maior
p3.q2 vr q pfectio mãe.arguit pfectionē formaꝶ. z ēt
q2 calor nālis trahif originalr ex pueritia humidi ēt i-
fusi a parentibus:q̄re q̄to idē magis puꝶ.tāto erit pu
rior z maior calor.minor p3.q2 humidū iuuenis est pu
rius z pfectius. Primo.q2 est ppinquus tēpato.qd qdē
est summe puꝶ. z p3 p Aui.in loco palle. 2° q2 si puer
nascif nimis lapsus ad humiditatē:ille lapsus pōt cor
rigi in iuuētute.vt volūt medici.h āt esse nō posset:nisi
humidū iuuenis fieret purius.3° q2 supfluitas humidi
iuuenis est valde z magis digesta. vt p3 i supfluitati-
bus 2patū.igif humiditas est purior. 2ña t3. 2° illius
apho.p apho.dr.n.ibidē.pueroꝶ supfluitas sunt purio
res:q2 vr q illud humidū qd restauraf loco deperditi
freq̄nter sit purius q̄ humiditas.pueri pbaf.p. q2 vir-
tus pris forte fuit debilis z nati in iuuētute erit fortis.
z sic purius erit humidū.qd restauraf i iuuētute q̄ hu
midū ifusum a pre. z hr ppositū.2° q2 humidū iuue-
nis restauratū est magis aquosuȝ: z magis coagulatum
q̄ humidū pueri.igif purius. ¶ Tertio q2 humidū iu
uenis vr magis eē digestū q̄ pueri. ¶ 4° ad pncipale 4m
in illo est maior calor : in quo magis dñaf ignis. sed
sic est de iuuene.g zc̄.maior nota est de se.minor app3.
q2 corpus iuuenis dr calidum z siccū. z h est in eo do- In opm
minari ignē.nō aūt sic est de puero. ¶ Deinde arguif.
q calor pueri sit fortior: z hoc sic.i illo est maior calor
in quo sit maior augmentatio.s3 sic est in puero. igitur.
maior nota est.q2 caloris est extendere rarefacere z au
gere.minor p3. quia pueri crescunt notabilr s3 longitu
dinem: z iuuenes non. ¶ Scdo in illo est maior calor
in quo est plus de humido.sed sic est de puero.igif zc̄.
maior patet.quia calor naturalis sequitur humidita-
tē vel

3m tē vel humidū radicale: ⁊ ex eo nutrit.igit maior erit:
vbi est magis humidū.minorē pbāt medici.⁊ Aui. p̄
cañ.doc.tertia.⁊ p̄ apho.in cō.illius. ¶ Tertio sic.ille
calor est maior q sufficit plōgare vitā.s3 sic est de calo-
re pueri igit ⁊c̄.maior nota est.q2 calor nālis est pnci-
piū vite.minor p3.q2 calor pueri sufficit ad ꝯinuationē
4m totius vite iuuētus ⁊ senectutis: ⁊ cū hoc sufficit p vi
ta p̄cedēti:qd nō facit calor iuuenis. ¶ Quarto in pue
ro sunt fortiores opationes nāles.igit maior calor.ꝯña
t3.añs p3 de digōne:q2 freqntius comedūt pueri sine
nocumēto.q̄3.s.iuuenes ⁊ in eis est vtus expulsiua for-
5m tior.vt voluit Gal.6.de morbo. ¶ Quito in illo est ma
ior calor q magis ppinq̄t pncipio gñonis.s3 sic est de
puero.igit ⁊c̄.maior p3.q2 pncipiū gñonis est spma.
hoc āt ē vehemēter cal3.p Aui.p̄ cañ.⁊ p̄ apho.⁊ Gal.
cō.apho. Et q crescūt.mō quāto aliqd magis appropi
6m quat ad nā3 alicuius:tāto est magis tale.mior māifesta
est de se. ¶ Sexto in iuuene nihil est de calore nāli.igi
tur nō est in eo calor.ꝯña t3.añs pbat.q2 q̄libz ps cor-
poris pueri aliqd depdit.⁊ p ꝯñs añq̄3 ad etatē iuuen
tutis veniat oēs ptes q̄ sunt a pueritia erūt resolute.igi
tur ⁊ tota calitas nālis.igit nō erit ibi nisi calor adue-
tiuus vel cibalis: ⁊ ptes noue.ꝯña scōa nota est de se.
7m ⁊ pma t3.q2 nō pōt manere calor nālis nisi maneat eis
subz. ¶ Septimo arguit.mobilitas ⁊ icōstātia arguit
maiorē calorē.s3 talis est in pueritia.igit ⁊c̄.maior p3.
q2 calor reddit corpa mobilia s3 Gal.p̄ tegni.mior p3.
8m p ph3.8.ethi.d.q pueri eodē die fiūt amici ⁊ inimici.
¶ Octauo qñ aliqu effectus debet aliqbus duobus.
vni p p̄us.alteri p posterius.sic q posteriori ꝯuenit p
p̄us.pfectius ⁊ magis ꝯuenit p̄ori.s3 calitas sic est in
puero ⁊ in iuuene.s.in puero p p̄us.⁊ in iuuene p po-
sterius.igit ⁊c̄.maior p3.q2 pp hoc pma cā dr magis eē
cā effectus.q̄3 scōa.⁊ p̄ poste.pp qd vnūqdq3 tale.⁊ il
9m lud magis tale ⁊c̄.mior p3.q2 calitas pueri est cā aug-
mēti ⁊ nutritiōis:qbus acqrit calor iuuētutis. ¶ Item
nono.calor pueri fundat in mā pfectiori.igit ē maior ⁊
pfectior.ꝯña t3 vt p̄us:q2 pfectio subi arguit pfectionē
sue forme.añs declat.q2 humidū pueri in quo fundat
calor est purius ⁊ pfectius.pbatio.q2 ꝯtinue fit p ap-
plicationē nutrimēti humidū magis ipurū:q2 si eque pu
rū posset restaurari:vita posset ppetuari. ¶ Scōo q2 i
humido pueri est minus de supfluo.p3.q2 minus est de
humido nutrimēti. ¶ Tertio.q2 humidū gñat de pu-
riori mā.s.de spmate:qd plures h3 digōnes q̄3 humidū
cibale:qd est in iuuene.⁊ p ꝯñs purius est.s3 si de san-
guine mēstruo dicere vellemus genitū humidū pueri
adhuc magis digestū est q̄3 humidū genitū ex cibo in
iuuene.pbat.q2 ille sanguis erit supfluus in q̄3to ⁊ nō
in q̄li.vt oēs volūt: ⁊ sic erit tm̄ digestū q̄3tū humidu3
cibale.⁊ post p spma ⁊ matricē amplius digerit. ¶ 4°
humidū pueri fit a pncipijs gñonis.humidū āt iuue-
nis fit a pncipio nutritiōis.pncipia vo gñonis pfectio-
ra sunt q̄3 nutritiōis.igit pfectius agēs est humidum
xm pueri gñans q̄3 iuuenis.⁊ igit humidū pueri ē purius.
¶ Decimo supfluitas pueri est magis tēpata.igit ca-
lor est nālior ⁊ maior.ꝯña t3.q2 qd est nāle magis ten-
dit ad tēpamētū.igit calor erit maior ⁊ nālior:a quo p
cedit supfluitas tēpatior.añs p3 p Gal.in cō.apho. Et
q crescūt.p̄us allegati.dicit.n.q calor pueri est suauior
⁊ sudor magis gratus sensui tactus. ¶ Deinde arguit
q sit eq̄lis calor auctoritate Auic.pmo cañ.feñ.pma.
doctrina tertia.dicētis q calor in iuuene ⁊ puero ē eq̄-
lis.⁊ rō est.q2 idē est ⁊ vnus.idē aūt est eq̄lis sibiipsi.
Nōm q āt sit idē declat p B.q calor pueri seruat in iuuētute
⁊ eius etate. ¶ Proseq̄ndo hāc difficultatē est notādū

q est opinio vna bñ pbabilis sic dicēs.supposito q lo
cutio fiat de eodē idiuiduo.⁊ q nō q̄rat de calore flu-
ente.q2 ille variat s3 diuersitatē humorꝫ vel ciborꝫ.dr
āt calor fluēs spūs calidi gñati in corde ⁊ emissi ab eo
ad singula mēbra:s3 q loq̄tur de calore nāli radicali.s.
calitate inexistē a nā que est q̄litas itroducta ex pnci-
pijs natiuitatis expāsa expāsiōe corpis.q calor pōt di p^a 2
ci maior vel mior dupli. Pmo mō essentialr.s.q̄3tū ad
gradus suos itensionis in se.Secūdo mō pōt dici ma-
ior:nō in se:s3 q̄3tū ad opationes.vt maior calor dicere
tur.p quē maiores fierēt vtutes.Quo pmisso ponit du
as ꝯclōnes. ¶ Pria est.calor pueri est essentialr iten-
sior.probatur.in illo est calor nālis maior:in quo de ip
so est minus corruptū.sed sic est.q de calore in puero
est minus corruptū:q̄3 in iuuene.g ⁊c̄.maior nota ē de
se.minor apparet:q2 corrupto humido p modū seque-
le corrūpit calor nālis.eo q forma subalis nō pōt ma-
nere sine suo subō.mō in puero minus est corruptū de
humido radicali q̄3 in iuuene.q2 ꝯtinue p totā vitā cor-
rūpit humidū radicale p Auic.p̄ canon.doc.tertia.igi
tur op3 q magis humidū sit corruptū in iuuene q̄3 in 2^a 2
puero.⁊ p ꝯñs calor. ¶ Scōa ꝯclo eorꝫ est q quantū
ad aliq̄s operatiōes calor nālis in iuuene est maior.⁊
quātū ad aliq̄s in puero est maior.pma pars p3.q2 in
iuuene calor est minus ipeditus ad opandum: ⁊ iō me
liores ⁊ fortiores pōt facere operationes.vt generatio
nē motū localem.actus cognoscēdi.⁊ sic de alijs. Se-
cunda pars p3.q2 in puero expulsiones superfluitatu3
sunt maiores.silr ⁊ augmentationes vel nutritiones:
⁊ he opationes idigent multo humido.hoc autē ma- Ↄ illas
gis abūdat in puero. ¶ Cōtra istā opinionē l3 sit pba op.
bilis:sunt alique fortes rōnes ipugnātes fundamentū p^m
ipsius.pmo.q2 loq volunt de calitate radicali ⁊ nō flu
ente.⁊ tñ qd videtur pncipalr querere de calore radi-
cali actuato per fluentem.calor.n.radicalis nō exit in
opationes nisi actuatus per fluentem Auerrois scōo 2m
colliget. ¶ Secundo contra illud fundamentū quo di
cit q calor radicalis est solū ille q est itroductus ex pn
cipijs natiuitatis:q2 vel vocāt calorē radicalē illū calo
rē q erat in spermate.⁊ si sic:ipossibile tunc esset q ille
expāderetur per totū corpus animalis.eo q materia
spermatis per totum animal sine alia materia ibi sup-
addita nequit extendi.vel vocant calorem radicale3 il
lum q est a calore spermatis pductus imediate in mē
bra sine adiutorio caloris cibalis.⁊ si sic.tūc solus ca-
lor cordis eēt radicalis.qd nō est verꝫ.⁊ tenet ꝯña: q2
cor pmo viuit: ⁊ est pncipiū vite.tertio de ptibus aiali
u3.⁊ p ꝯñs pmo nutritur.⁊ si sic.oīa alia mēbra gene-
rātur a calore cordis radicali: ⁊ ēt a calore cibali eius-
dē cordis nutriti.igit si solus ille calor diceretur radi-
calis q pducitur a calore spmatis sine iuuamine calo-
ris cibalis solius cordis erit calor radicalis. Vel vocāt
calorē radicalē illū q est a calore spmatis imediate vel
mediate vna cum calore cibali genitus.⁊ si sic.seqtur
q oium membrorum calor nālis erit radicalis.⁊ per
consequens non erit solū ille radicalis q ex pncipijs na ℞
tiuitatis producitur.quod est Ↄ eos. ¶ Et ideo dimis- op.p
sa ista opinione pōt alr dici sm alios ⁊ melius sen de pria
sensibilius. ¶ Pro quo p̄ nota.q calor nālis est du- p.nōm
plex.qdā est fluens.⁊ qdā radicalis.Fluens vero du-
plex est.qdā h3 se in rōne māe: ⁊ alius in rōne forme.
calor fluens nālis habens se in ratione forme sumitur
dupli.Uno modo pro corpore calido sequente humo-
res quodammodo: ⁊ genitum ex eis per alterationes
cordis.Unde quasi habet se per modum forme ⁊ hu-
mores precedentes p modū māe.⁊ sic est spūs vitalis
motiui

motiui vel sensitiui. Alio mō capit magis ꝓprie ꝓ q̄li-
tate īformāte tale corpus: ꝛ sic est q̄litas īherens spiri
tibus. Calor fluēs hn̄s se in rōne mãe. itez̄ dupl'r acci-
pit. vno mō pro corpore cal'o p̄suppositō pro gn̄one ca
loris fluentis formalis. ꝛ sic dr̄ humor. Alio mō capit
pro q̄litate īformāte tale subz. sicut dictū est de calore
fluente formali. ❡ Ex qbus apparet qd dz dici calor
fluens s3 hãc opionē. vz. sp̄us vitalis. eius cal'itas. hu-
mor p̄suppositus: ex quo sp̄us natus est ꝓduci: vel ei⁹
cal'itas. Calor radicalis ēt sumit dupl'r. Uno mō pro
subō cal'o: ꝛ sic est mēbꝝ cal'm: ꝛ sic nō est multū ad ꝓ
positū ad p̄ns q2 corpus iuuenis manifeste est magis
cal'm. q̄3 pueri. ꝛ sic caplēdo calorē radicalē. qd̄ nō est
dubia. Alio mō sumit ꝓ cal'itate īformāte mēbꝝ subz:
ꝛ sic est q̄litas īherens mēbro iducta a causis ipsaꝝ ꝓ-
ducentibus. s. spermate. vel ēt a cal'itate membrorum a
spermate ꝓducta sil'is cal'itati spermatis: inquātū s'm
cursuz nãe. etatis ꝛ regiminis. ꝑme cal'itati. s. itroducte
a spermate possibile assimilari. vn̄ calor radicalis vocā
tur mēbra corporis cal'a: vel cal'itas illis mēbris inhe
rens ꝓducta a sp̄mate: vel ꝑ modū sequele a cal'itate ꝓ
ducta a sp̄mate. sic tn̄ q2 ipsa est nãlis ꝛ cōueniens mē
bris. nō. n. credendū est. q2 sola cal'itas q̄ a spermate ꝓ-
ducebat vocet calor radicalis. q2 tūc in ptibus gn̄atis
ex nutrimento: nullus esset calor radicalis: qd̄ no ē ve-
rū. q2 sine calore radicali nō viuerēt. Et dr̄ notāter cali
ditas mēbri cōueniens. ad dr̄iam cal'itatis accn̄talis:
puta febrilis: vel a calore solis: aut a motu itroducte: q̄
non ꝯuenit mēbris: ꝛ iō quis talis calor non existe im
2ᵐ nō. pedimento remittit vsq3 ad nãlem calorē. ❡ Scdō no
ta. q2 humiditas radicalis est duplex. vno mō vocatur
mēbꝝ humidū. ꝛ hoc subiectiue. alio mō vocat humi
ditas īformās tale mēbꝝ: ꝛ tale est q̄litas īherēs mē-
bris humidis iducta a generātibus mēbra. s. spermate
vel alijs sil'ibus illis. iducta ꝑ modum sequele ad prio-
rem a spermate itroductā. sic tn̄ q2 sit ꝯueniens rei di-
3ᵐ nō. recte. sicut est de calore radicali. ❡ Tertio nota. q2 exi
stente sanitate ꝯuenienti regimine ꝛ in vno ꝛ in eodē
hoīe calor nãlis pōt dici maior tripl'r. vno mō itēsiue ī
se: ꝛ sic magis ꝓprie. alio mō quo ad oꝑationes ꝛ ter-
tio mō quo ad subm humidū: in quo fundatur.

1ᵃ ꝯ **His premissis** sit ꝑma ꝯcl'o hec. q2 ꝑ cō-
parationē ad oꝑatiōes ca
lor iuuenis est maior: apparet ꝑ ꝑ rōnes ad ꝑmā ꝑtem
huius dubitatiōis adductas. ꝛ sp'al'r ꝑ ꝑmā. apparet ēt
quo ad cāz. q2 calor iuuenis est cū siccitate maiori: quā
2ᵃ ꝯ pueri. mō siccitas acuit oꝑōnē. ❡ Scdā ꝯcl'o. calor iu-
uenis maior est itensiue q̄3 calor pueri. p3 ex p̄cedente.
q2 notabil'r ꝓducit maiores oꝑōnes. igit ꝛc̄. ꝯn̄a t3. vt
dictū fuit in ꝑma rōne pro ista pte. Itē ad tactū sentit
maior. igit est maior. ꝯn̄a t3. q2 sensus tactus melius iu
dicat de q̄litatibus ꝑmis. an̄s p3 de se. ❡ Tertio quia
Arꝭ. vocat etatē iuuenilē etatē ꝑfectā. qd̄ nō eēt nisi ꝑn
cipiū vite. qd̄ est calor nãlis: eēt ꝑfectius. ꝛ ꝑ ꝯn̄s itēsi-
ue maius. ꝛ hec ꝯcl'o ēt est dā. in scdō colliget. Et si pe-
dubiū tat: q̄re igit Aui. vocat istas cal'itates eq̄les. rn̄det. q2
ꝑ hꝫ facit q2 nō nimis multū vna eaꝝ excedit aliā. l3. n. ca
lor pueri neq̄at facere tātas oꝑationes sicut cal'itas iuue
nis. tn̄ ꝑꝑ hꝫ nō dz reputari multo remissior. q2 nō solus
remittit eius actio ꝑꝑ remissionē eius in se. s3 ꝑꝑ obtu-
sionē cū magno humido. ꝛ ꝑ ꝯ̄riū fortificat actio calo
ris iuuenis: nō solū ꝑꝑ itensionē: s3 ꝑꝑ esse cū sicco ma
3ᵃ ꝯ gis ꝓportionato. ❡ Tertia ꝯcl'o. coparādo istas q̄lita
tes ad humidū cui iexistūt: calor pueri est maior. q2 hu
midū radicale ē mai⁹. Et ita calor pueri ē maior ꝛ mi-
nor: maior qdē in q̄ntitatiue, minor vo ī actiuitate. ꝛ ꝑ ꝯ̄-
riū calor iuuenis est magis actiuus: ꝛ mīor in q̄ntitate
hūidi. appet ex dictis ī ꝯne ꝑma. addēdo q2 hūiditas
pueri ē maior q̄3 hūiditas iuuenis. ❡ 4ᵃ ꝯ. ponit ꝓba
bil'r q2 cōparādo istos quo ad hūidū. hūidū iuuenis ē 4ᵃ ꝯ
purius. apparet ꝑ rōnes ad hoc prius adductas.

His premissis rn̄det ad rōnes ꝑus factas.
Ad ꝑmā dr̄. q2 est ꝓ ꝯcl'o ad rōnes
nibus positis. S3 ad rōnes factas in ꝯ̄riū rn̄det ꝑ ordi
nē ad ꝑmā negādo maiorē. Et ad ꝓbationē dr̄. q2 l3 ve Ad ꝑᵐ
rū sit q2 caloris sit extēdere: augmētare. ꝛc̄. tn̄ ex hꝫ q2
calor sit maior itēsiue nō sufficit q2 magis augmētet: ni
si cetera sint paria. mō sic nō est in ꝓposito. q2 calor iu-
uenis est in statu ꝑfecto ꝛ termīo q̄ntitatis q̄ debet īdi
uiduo. ꝛ iō calor ille nō augmētat. s3 alia oꝑa facit nãe
ꝯueniētia ꝛ necessaria: vt digōnē: motū localē. gn̄atio
nes ꝛc̄. q̄ sunt magis ꝑncipalia q̄3 motus augmētatio
nis: secus est de calore pueri: q2 ē in tp̄e in quo īdiuiduū
nō hꝫ sibi debitā q̄ntitatē. ꝛ iō calor ille a nã totus diri-
git in augmētationē ꝑncipal'r. Uel dr̄ q2 calor ꝓpe ī iu 2ᵃ rn̄sio
uētute nō augmētat minus. s. ī fine adolescentie q̄3 calor
pueri. ꝛ iō rō nō ꝓcedit. q2 l3 augmētatio icipiat ī pueri
tia. tn̄ terminat in iuuētute. ꝛ iō mīor ē falsa. ❡ 3ᵒ sp'al'r 3ᵃ rn̄sio
dr̄. q2 si puer facit hãc oꝑōnē magis suo calore q̄3 iuue
nis. tn̄ iuuenis facit oꝑationē ꝑncipaliorē. s. gn̄onez: ꝛ
pl'es alias q̄s neq̄ facē puer. ❡ Ad 2ᵐ dr̄. q2 in puero Ad 2ᵐ
nō ē magis de hūido radicali extēsiue. s3 bn̄ ē magis ex
tēdibile hūidū. Scdō dr̄. q2 magis de hūido radicali ē
in iuuene simpl'r q̄3 in puero: ꝛ tota hūiditas nãlis mē
broꝝ oīu3 ē radicalis hūiditas. ꝓut p3 ex dictis. ꝛ hec
ē ad minus extēsiue maior. sicut ꝛ mēbra: ꝛ itēsiue nō est
mīor corpe existē sano. q̄uis iuuenis siccior sit q̄3 puer
quo ad hūiditatē fluētē. de q̄ añ dcm̄ ē. Ad auic. ꝛ Ga.
pōt dici q2 volūt in pueris eē hūiditatē magis extēsibilē
vel hūiditatē accn̄talē maiorē: ꝛ hꝫ nō arguit ꝯ̄ dicta.
❡ Ad tertiā negat. q2 sp̄ calor sit maior q̄3 sufficit ꝓ lō Ad 3ᵐ
giori vita. sicut nec ē fortitudo maior q̄ lōgiori tp̄e durat.
p3. n. tales ꝓportiōes fortitudo pua ad fortitudinē ma-
iorē sicut in puero. ꝛ calor puus ad cal'itatē maiorē eēnt
maiores q̄3 calor ꝛ fortitudo maiores. qd̄ nō ē veꝝ. Et
ad ꝓbationē dr̄: q2 calor ē ꝑnᵐ vite. ꝛ iō maiō ē ꝑ ceteris
ꝑibus pōt ī lōgiorē durationē: puta rē⁹ eiusdē etatis. re
giminis: ꝛ alioꝝ ꝯsiliuz. mō sic nō ē in ꝓpoˢ. ❡ Ad 4ᵐ ad 4ᵐ
dr̄. qd̄ oꝑōnes ille q̄ sunt cū multo hūido fluēte sūt ma
iores ī puero. sicut nutritio ꝛ digō seu expulsio ꝛ augmē
tatio. s3 alie oꝑōnes ꝑncipaliores sicut gn̄o. ꝛ ꝯsiles sūt for
tiores ī iuuene. ꝛ iō rō nō ꝓcedit. maior. n. nō hꝫ vitatē
nisi dicat q2 ille calor ē maior a quo oēs vl' ꝑncipalissi-
me oꝑōnes ꝓcedūt maiores. mō sic nō ē de calore pue
ri. ❡ Ad hꝫ at qd̄ addit ō digōne pueri. dr̄ q2 si valz. q2
mlt'o forti⁹ digerūt iuuenes. q2 pl's ī vna vice comedūt
q̄3 pueri ī sex. ꝛ ēt cibaria magis solida: ꝛ magis grossa:
ꝛ iō rō ō freq̄nti cibatōe nihil ꝯcludit. ❡ Ad 5ᵐ negat ad 5ᵐ
maior. Et ad ꝓbationē ei⁹ dr̄. q2 qn̄ aliqd̄ ꝑncipiū ꝑticu
lare ꝛ istrīale ē alic⁹ gn̄onis. tūc nō ē icōueniēs. q2 effe
ctus acq̄rat aliqd̄ ꝑncipali⁹ q̄3 sit illō pti²ᵉ vl' ei⁹ ꝓpetas.
vn̄ maiorē cal'itatē hꝫ ignis genit⁹ ī aere ex radijs sola
rib⁹ q̄3 habuerāt illi radij solares. vl' ēt aer. ī q̄ fuerūt. ꝛ
iō cū sp̄ma sit ꝑticl'are agēs vl' ꝑnᵐ gn̄onis. nō ē icōue
niēs q2 puer acq̄rat maiorē calorē q̄3 sit sp̄matis. Sil'r nō
ē icōueniēs si iuuenis acq̄rat maiorē calorē q̄3 puer hꝫ.
❡ Ad 6ᵐ negat an̄s: ꝛ ad ꝓbationē dr̄. q2 l3 ē suppᵐ:
q̄lib3 ꝑs aliqd deꝑdat: s3 solū aliq̄. l3 veꝝ ē q2 forte oēs ad 6ᵐ
ꝯtinue alterant. s3 nō ꝯtinue q̄lib3 deꝑdit aliqd. q2 nihil
remaneret. ❡ 2ᵒ dr̄ q2 si aliq̄ ptes recedūt. tn̄ aliq̄ ptes
eque pure pūt aduēire. ꝛ sic rō nō ꝓcedit: q2 si vna icor
porata recedit alia digesta aduenit eque pura. saltem

vsq3 ad

ad 7m vsq; ad magnã ptem etatis iuuẽtutis. ¶ Ad septimũ
dr̃.ꝙ mobilitas nõ solũ pueñit pp calorẽ: sꝫ ẽt pueñit pp
humiditatẽ: vñ pueri ⁊ mulieres in opationibus suis
sunt magis variabiles.nõ q: magis calĩ:sꝫ q: magis hu
ad 8m midi. ¶ Ad octauũ dr̃.ꝙ nõ opꝫ qñ aliq̃ passio cõue-
nit duobus:vni p prius: ⁊ alteri p posterius: ꝙ ɔueniat
posteriori p prius illã passionẽ itensius vel pfectius cõ-
uenire priori.sꝫ hꝫ est solũ verũ.vbi prius est cã totalis ⁊
pncipalis respectu posterioris. mõ pueritia: seu calor
pueri nõ ẽ cã pncipalis:imo nec totalr̃ respectu caloris
iuuenis.caloris.n.iuuẽtutis cã pncipalis est aĩa calorẽ
iperfectũ pueri.reducẽs ad pfectionẽ. ⁊ iõ rõ nõ ɔclu-
dit. ¶ Auctoritas phi p posterioꝝ nõ hꝫ locũ nisi in il
lis:in qbus aliqd ɔuenit alteri pp alteꝝ: ⁊ nullo modo
pp aliqđ pticulare.mõ lꝫ calor pueri eẽt cã caloris iu-
uenis.tñ nõ esset totalis cã.imo pncipalis ẽ aĩa redu-
cẽs ipꝫ ad suũ calorẽ debitũ: ⁊ pfectũ a calore impfe-
ad 9m cto priori. ¶ Ad nonũ dr̃.ꝙ nõ opꝫ humidũ pueri eẽ in
fubo pfectiori:nec puriori.2°.ꝙ nõ opꝫ humidũ ɔtinue
fieri magis ipuꝝ.imo stat humidũ radicale in iuuẽtute
esse ita puꝝ sicut in pueritia vel purius pbabilr̃.3° dr̃.ꝙ
vita nõ põt ppetuari:q: post iuuẽtutis etatẽ humiduꝫ
gñabit ɔtinue minus puꝝ:ẽt hoc tũc pp defectũ calo-
ris icipiet decrescere. ⁊ iõ tunc ɔtinue disponit vita ad
corruptionẽ.Et p hꝫ pꝫ qd sit dõm.qđ lꝫ vsq; ad iuuẽtu
tẽ posset gñari humidũ eque puꝝ.nõ tñ põt vltra. ⁊ iõ
ad 2m dr̃ ꝙ tũc icipiet deficere vita. ¶ Ad scđaꝫ pbationem
minoris dr̃.ꝙ humidũ cibale ɔuersuꝫ in mebꝝ stat eẽ
ad 3m eque puꝝ.sicut radicale. ⁊ iõ rõ nõ pcedit. ¶ Ad terti
aꝫ pbationẽ dr̃.ꝙ sanguis mẽstruus ẽ mã pueri: ⁊ iste
nõ est in tãto depuratus qn in iuuẽtute posset humidũ
radicale restaurari plus puꝝ p cibalẽ aduenicẽs. ⁊ cum
dr̃ ꝙ est magis digestus.dr̃ ꝙ forte est plribus digestio
nibus digestus.sꝫ tñ alie digõnes pñt esse ita itense: ⁊
sunt ꝙ ita puꝝ faciũt cibale pp vehementẽ ɔueniẽtiã
⁊ itensionem caliditatis radicalis.Et hoc solũ dico pba
ad 4m bilr̃ more alioꝝ. ¶ Ad q̃rtũ dr̃.ꝙ pncipia humidi iu-
uenis sunt nõ solũ pncipia nutritionis:sꝫ ẽt gñationis.
imo pñt esse puriora ⁊ fortiora q̃ꝫ pncipia gñonis hu-
ad 5m midi radicalis pueri:q̃ erant in pñe: ⁊ iõ rõ nõ pcedit.
¶ Ad decimũ dr̃ negãdo ɔñaꝫ.Ad pbationẽ dr̃.ꝙ su
pfluitas pueri nõ ẽ tẽperatior:neq; sudorẽ magis gra
tus tactui pp tpamẽtũ caliditatis.sꝫ pp humiditatẽ mul
tã: ⁊ calorẽ debilẽ in agẽdo. humida.n.sũt tactui placẽ
tia. Auctoritas Auic.soluta fuit in põne. Hec de q̃rta p
te illius articuli sunt probabiliter dicta.

5a ps 2i arti. 1a 2a p. **Quãtũ** ad q̃ntã ptem restat videre.vtrũ sit posse
esse mixtũ tẽperatũ ad iustitiã. ⁊ vr̃ mi-
hi ꝙ tã phi q̃ꝫ medici dñt ꝙ posse sit eẽ mixtũ tẽpatuꝫ
ad iustitiã.pbat sic.illud est posse eẽ:cuius cãe sunt pos
sibiles.sꝫ mixti tẽpati ad iustitiã cãe sũt posses. igit ⁊c̃.
ɔñia tꝫ. ⁊ añs p pma pte pꝫ de se.q: positis causis suffi
cientibus ponit effectus.p scđa pte pꝫ. q: cã mãlis est
q̃tuor elã.put ipsa põt deduci ad mediũ alicuius spẽi
⁊ spalr̃ humane ɔuenientissimũ.Cã formalis est aĩa i-
tellectiua:vel accñtalis cõplexio: put talia sũt in subo
optime disposito.Cã efficiens vl̃is est pma cã cũ agen
tibus supioribus. ⁊ cã efficiẽs pticularis est duo semi-
na tempata.s.pris ⁊ mr̃is.Cã finalis est opationes p-
fecte mixto tẽperato debite.mõ oẽs iste cãe sic sũt pos-
2a sibiles.vñ pꝫ mior.2° est dare mixtũ distẽperatũ coleri-
cũ: ⁊ est dare mixtũ distẽperatũ flegmaticũ.igit ẽ dare
mixtũ tẽperatũ ad iustitiã.ɔñia tꝫ.q: cũ in nã ɔtigit repi
ri posterius. ⁊ ɔtigit repiri prius.vt si duo sunt q̃ sunt po
steriora est vnũ qđ est prius duobus.mõ cõplexio tẽpata
prius ẽ q̃ꝫ cõplexio distẽpata.eo ꝙ p recessũ ab ea sumi
tur distempatũ. ⁊ nõ eõ. ¶ Scđa ɔclusio.ꝙ sicut mix- 2a 2a
tũ determinat sibi cõplexionẽ essentialẽ sibi cõgruam.
ita determinat accñtalem sibi ɔgruã. ⁊ siliꝫ essentiali.
pꝫ p hoc ꝙ mixtũ aliqđ melius se hꝫ in vna regiõe: q̃ꝫ
in alia. ⁊ in vno tẽpore: q̃ꝫ i alio:qđ nõ vr̃ nisi cõplexio
eius eẽntialis regionis ⁊ tpis esset sibi cõueniẽtior:igi 3a 2a
tur pꝫ ɔclõ. ¶ Tertia ɔclõ.ꝙ mixtũ sub vtraq; earuꝫ
optima dispõne ipossĩ est diu pmanere.pꝫ.q: ɔtinue fit
alteratio: ⁊ a medio ⁊ a ptibus iter se. ⁊ p ɔñs vr̃ ꝙ nõ
diu põt pmanere sub vtraq; optime. ¶ Quarta ɔclõ. 4a 2a
ponit ꝙ posse est stare mixtũ aliquo tpe puo sub cõplõ
ne tẽperata ad iustitiã.pbat.q: põt eã hr̃e p ɔclõnẽ p
mã. ⁊ cũ hꝫ eã nõ põt imediate ab ea remoueri. igitur
ɔclõ vera.ɔñia tꝫ.maior pꝫ p dicta.minor pꝫ. q: mixtuꝫ
nõ est in ifinitũ modice resistẽtie: ⁊ p ɔñs ipo aliqđ re-
qrit anteq̃ꝫ sua resistentia possit supari. ⁊ a tẽpamento p. dum
suo ɔuenientissimo remoueri. ¶ Sed tũc rõnabilr̃ du R
bitat.de quo mixto itelligant hec dicta. ¶ Ad qđ rñ-
detur.ꝙ ista loquuntur de hoie.ita ꝙ volunt dicere. ꝙ 2. dum
possibile est esse hoiẽ optime cõplexionatũ. ¶ Scđo R
dubitat.in qua etate sit.ad qđ sꝫ Aui. pmo cañ. rñdet
ꝙ sic est in fine augmenti ⁊ sine magna variatione sibi
durat p totã etatem iuuentutis.comparatiue tñ potest
esse in q̃libet etate. ¶ Tertio dubitat in quo climate 3. dum
magis deberet repiri tale mixtũ. rñdet in fine q̃rti cli- R
matis. ⁊ in pncipio q̃nti sm magis probabiles opinio
nes.sed Auic.vr̃ velle pmo cañ.ꝙ magis sit sub equi-
ctionali. ⁊ ista est opio cõis.cui non bene audeo cõtra
dicere:lꝫ rõnes sup q̃s fundatur sint multũ debiles: vt
mihi vr̃.vnde gratia collationis. ⁊ vt melius ingratur
veritas:volo declarare opinionem oppositã:que ẽt est
probabilis. ⁊ sic quelibet eligat illam que sibi placet. 1a sup°
¶ Pro qua suppono pmo.ꝙ solũ loqr de mixto hu
mano.q: iter oẽs cõplexiones mixtorum humana est 2a sup°
perfectissima ⁊ tẽperatissima. ¶ Secũdo suppono. ꝙ
membra eiusdeꝫ hoĩs existentis in naturali dispositio-
ne sunt in qualitatibus primis multum dissimilia ⁊ cõ
traria.apparet de cerebro ⁊ corde satis de itentiõe phi
scđo de aiali. ⁊ per Auicen.primo canonis.fen.pma do 3a sup°
ctrina de complexionibus. ¶ Tertio suppono. ꝙ cor
hoĩs naturaliter dispositum obtinet principatum in ca-
lefaciendo super ptes calidas circum circa existentes:
ita etiam apparet per experientiaꝫ: ⁊ alie partes a cor- 4a sup
de ɔtinue habent spiritus ⁊ calores a corde. ¶ Quar po:
to suppono.ꝙ illud proprie non dicitur aliquo tempo-
re esse ꝙ solum per istans est. apparet per phm octauo T.cõ.
physicoꝝ.c.xiiij.de motu reflexo. 67.

1a 2a **Tũc his** suppositis sit pma cõclusio.ꝙ si in ho-
mine esset cõplexio optima seu tempe
rata ad iustitiã:illa nullo toto tempore remaneret. pro
batur sic.si in.a.istãti esset:ipsa imediate post.a. istans
non erit.igitur cõclusio vera.consequentia tenet. ⁊ an-
tecedens probat.q: in.a.istãti caliditas cordis icipit al-
terare calefaciendo ptes minus calidas. igitur imedia-
te post.a istãs non erunt iste partes sub isto tempera-
mento sub quo fuerunt ante.igitur.imediate post.a. i-
stãs non erit per totum corpus temperamentum opti-
mũ.omnes cõsequentie sunt de se note.antecedens ap-
paret.q: caliditas cordis obtinet in caliditate super alias
ptes minus calidas.per suppositionem tertiã. ⁊ est agẽs
nãle agens tñ.quãtũ põt.igit semp agit ptes ɔsisten-
tes calefaciendo.igit dato ꝙ in.a.istãti esset tẽperamẽ-
tũ optimũ: caliditas cordis icipiẽs calefacere ptes exi-
stes circũ circa remouebit corpus ab hꝫ tẽperamẽto op-
timo. ¶ Scđa ɔclõ est.ꝙ nõ est posse esse hoiẽ tẽpe- 2a 2a
ratum ad iustitiã p nãm.pbatur sic.q: si posset esse vel
esset

esset p aliqđ totum tps: vel p instans solū: sed nullū eo
rū. igit̃ zc. maior pz p sufficientē diuisionē. minor de-
claraẗ. qꝛ nō p tps. p ꝯclusionē precedentē: nec p istās
Ad rō nes p me cō clonis opinio nis op posite solū. p q̃rtā suppōnē. ℂ Scđꝫ hāc opinionem rn̄detur
ad rōnes pbātes primā ꝯclonē alterius opinionis. Ad
primā dicetur. ꝙ cāe sufficiētes mixti tēperati ad iusti
ciā. s. hois p nām non pn̄t esse. Et ad pbationē dr̃ ꝙ nō
est possibile ea esse p aliqđ tps totū sub dispositione
optima: q̄ reqriẗ p esse hominis. Aut alr̄ si quelibꝫ illa
rū cāꝝ posset per se esse nunq̄ꝫ oēs simul esse possent.
ad 2m ℂ Ad scđꝫ dr̃. ꝙ nō opꝫ ꝙ si sit distemperatū. ꝙ ēt sit
dare tēperatū. magna. n. est drĩa. Et ad pbationem dr̃.
ꝙ corpus tēperatū in se: nec est prius: nec posterius di
stēperato: qꝛ p nāꝫ nec est: nec pōt eē: sed in imaginatio
ne forte possibile est eē. qꝛ itell's itelligit z cognoscit di
stēperatū imaginādo tēperatū. vn̄ eadē rōne sic pbare
tur. ꝙ esset dare mixtū tēperatū ad pondus: qꝛ est dare
mixtū distempatū ad pōdus. z si Auicē. z aliȷ̃ medici
vn̄r sonare ꝯriū. qđ est dare mixtū tēperatū ad iusticiā.
dr̃ ꝙ ipsi volūt dicere: ꝙ est dare mixtū ppinquū tēpe
ramēto iustitie: sic ꝙ non sensibilr̃ ab isto tēperamēto
recedit. z hoc sufficit pro vitate sui dicti. qꝛ medicus de
modicis nō curat. est. n. artifex sensitiuus. vt voluit Aui
cen. pmo can̄. z hoc de qnta z vltima pte scđi arti.

ad rō-nes **Ad rationes** pncipales. Ad pmā dr̃. ꝙ ista
maxima. vbi est dare maius
z minus: ibi est dare eq̄le: nō est vera nisi in rebus eiuſ
dē spēi. z ēt in magnitudinibus z in numeris. z si in
itensionibus dꝫ hr̃e veritatē: opꝫ ꝙ itelligaẗ in eadē q̄-
litate simplici. vt vbi est dare calitatē maiorē z mino-
rē: ēt pōt dari equalis: sed nō opꝫ ꝙ si in cōplexionibuſ
sit dare lapsum ad calitatē siccitatē z leuitatē: z alium
lapsuꝫ minus ad illas q̄litates: z magis ad oppositaſ:
ꝙ sit dare lapsuꝫ ad oēs equalr̃: cuius cā ē dicta in po
ad 2m sitione. qꝛ qn̄ est eq̄litas in alteratiuis. est inequalitas
in motiuis. z ecōuerso. ℂ Ad scđꝫ negaẗ ꝯn̄a. Ad pba
tionē dr̃. ꝙ non opꝫ ꝙ si vnū oppositoꝝ sit in nā. ꝙ ēt
sit reliquū nisi sint ꝯria opposita. z sic nō est de tēpera
to z intēperato. imo sunt pūatiue vel ꝯdictorie opposi-
ta. ℂ Ad hoc āt ꝙ addiẗ ꝙ nā magis itendit tēpera-
tū z intemperatū dr̃ pbabilr̃ pmo ꝙ nā nullo mō iten
dit mixtū temperatū ad pondus: qꝛ nō est possibile: z
nā nullū ipossibile itendit. scđo dr̃. ꝙ nā itendit mixtuꝫ
tēperatū ad iustitiā quo ad ppe veꝝ temperamentum
iustitie. nō aūt intendit ipsum tēperamentū iustitie per
ad 3m aliqđ totū tps esse. qꝛ ēt p nām non est possibile ſꝫ vnā
opinionē. ℂ Ad tertiū dr̃: ꝙ sanitas aīalis non ꝯsistit
in tēperamento ad pondus: prout notū est. ēt dr̃ ꝙ lꝫ
pfectissima sanitas ꝯsisteret in tēperato iustitie. sicut p
fectissime esse cal'm in hr̃e summā calitatē: tn̄ sicut ad
esse albū sufficit hr̃e albedinē vltra mediū latitudinis.
qꝛ tale est sufficiens ad dare esse album. ita ad esse sa-
nū simplr̃ z pfecte: lꝫ non pfectissime sufficit hr̃e tēpe-
ramentū sufficiens ad exercendū operatiōes debitas
illi spēi aīalis. mō ad hoc hr̃e nō reqritur maximū tem
peramentū iusticie: sufficit tn̄ hr̃e cōplexionem nō ni-
ad 4m mis distātem ab isto temperamento. ℂ Ad quartum
dr̃. ꝙ signato mixto in quo est excessus in q̄litatibus:
nūq̄ꝫ per intensionem z remissionem per nām pōt fieri
tēperamentū. nā qn̄ erit adequatio in q̄litatibus moti
uis erit inequalitas in alteratiuis z ecꝯ. vt prius dictuꝫ
est: nec pn̄t p nām q̄litates alteratiue z motiue ad eq̄-
ad 5m litatem ponderis reduci. ℂ Ad qntū dr̃. ꝙ admisso ꝙ
sit mixtū lapsum equalr̃ ad fridūꝫ z humidū: ꝙ bene
pōt p nām fieri trāsitus forte equalr̃ ad calꝫ z siccū: z
ꝙ in medio trāsmutationis erit saltē p instās: aut pos-
sibile est ꝙ si interrūpatur trāsmutatio per tps equali-
tas ponderis in q̄litatibus alteratiuis: sed tūc erit ine-
qualitas in motiuis: z ideo non erit tēperies ad pon-
dus. ℂ Ad sextū ꝯcediẗ an̄s. z negaẗ ꝯn̄a. qꝛ de oībuſ Ad 6m
mixtis q̄ a nā leuiora sunt q̄ꝫ aqua: z grauiora q̄ꝫ aer:
est ita ꝙ q̄escunt nālr̃ in intermedio aeris z aque: sed
non seqtur ꝙ sit temperamentū in talibus. vt in oleo li
gno stuppa vel aliȷ̃s hmōi. Et ad pbationē dr̃. ꝙ sup-
posito pro nunc ꝙ in talibus esset adequatio: in moti-
uis: nō tn̄ seqtur ꝙ esset in alteratiuis. silr̃ non est veꝝ.
ꝙ tale mixtū hꝫ tm̄ de leuitantibus: sicut de grauitanti
bus: lꝫ bn̄ hēat tm̄ ꝙ leuia non pn̄t ipsum trahere sur-
sum vltra aquā: nec grauia deorsum īfra aquā. imo ita
esset de corpore: in quo essent tres gradus grauitatis
terre: z tres aque: duo ignis: z duo aeris leuitatis. hoc
. n. in ꝯtactu aeris q̄esceret: qꝛ gradus grauitatis aque
non traherent. qꝛ essent in loco nāli: sed traherent tres
gradus grauitatis terre: qbus resistunt q̄tuor gradus Ad 7m
leuitatis aeris z ignis: z iō non descendit. ℂ Ad septi
mū dr̃. ꝙ in maiori mundo ela nō sunt simplr̃ adeq̄ta.
imo ꝯtinue agunt īuicē z corrūpunẗ aliq̄ partes ignis
ab aere. ēt generāẗ ab aere in alio situ noue ptes ignis
ab alio igne. sed dicunẗ adeq̄ta: sic ꝙ nullū coꝝ supat
aliud: in tm̄ ꝙ ipsum in sui nām pōt ꝯuertere: z alr̃ nō: Ad 8m
ℂ Ad octauū dr̃. ꝙ ars non pōt facere eq̄lr̃ mixtū ex
duobus q̄litatiue: nec hoc pōt facere ex aq̄ z vino. sed
forte quātitatiue eq̄lr̃ pōt ea cōmiscere. de hoc nihil est
ad pn̄s. Rō post oppositum est pro dictis zc.

ℂ **Nobis aūt vlr̃. z pus dcm̄ est de cāis**

Tex. cō. lv. Q̄ō. xvi.

QUerit decimosexto. Utꝝ gn̄atio erit pm
ppetua. z arguiẗ ꝙ nō p pħm T. c. 56
8. phys. vbi dicit. ꝙ nullus motus est ppe- z. 57.
tuus pter localē circularē. igiẗ zc. ℂ Scđo 2m
nulla generatio est ppetua. igitur gn̄atio non est perpe
tua. ꝯn̄a tꝫ. z an̄s pꝫ iductiue: qꝛ nec gn̄o hois: nec gn̄o
asini. ℂ Tertio sic. nulla forma sbālis educta vl' edu 3m
cēda de potētia māe ē ppetua. oīs gn̄o ē forma sbālis
educta vl' educēda de potētia māe. igiẗ zc. maior pꝫ. qꝛ
oīs talis est corruptibilis. z ꝯn̄s de necessitate corrūpi T. c. i:l.
tur. p celi in fine. minor appet. qꝛ gn̄atio forme non est
aliud q̄ꝫ forma: q̄ gn̄aẗ. z iō oꝫ ꝙ oīs gn̄atio forme sit
educta vel posteriuſ educēda. ℂ Quarto gn̄atio qn̄q̄ꝫ 4m
est: z qn̄q̄ꝫ nō est. ḡ nō est semp. ꝯn̄a tꝫ ex terminis. an̄ſ T. c. 5.
est phi scđo huius. c. 8° ꝯ platonē. ℂ Quito nullū per 5m
petuū hꝫ determinatū tēpus: sed oīs gn̄atio hꝫ deter-
minatū tēpus. igiẗ nulla gn̄atio est ppetua. ꝯn̄a tꝫ. ma-
ior nota est de se. z q̄rto phys. ppetua non sunt in tpe. t. c. 117.
an̄s appet. p phꝫ scđo huius. c. vltimo. vbi voluit. ꝙ de T. c. 57
terminatū est tps generationis z corruptionis. ℂ 6°. z. 58.
nullū habens ꝯrium est perpetuum: generatio hꝫ con- 6m
trarium. igitur zc. maior pꝫ: qꝛ vnum ꝯriorum corrum
pit reliquum. minor pꝫ. per pħm. 5. phy. vbi dicit. ꝙ ge- T. c. 8.
neratio contrariatur corruptioni.

In oppositū est phs scđo huius. c. penul. T. c. 55
ℂ In ista q̄ōne erūt duo art.
In primo premittende sunt alique distīctiones. In scđo
iuxta illas ponende sunt rn̄sales cōclusiones. ℂ Quā pm nōm
tum ad primum nota. ꝙ generatio potest accipi duplr̃.
Uno modo pro alteratione preuia ad itroductionē for
me sbālis: alio mō pro itroductiōe forme sbālis: ad
quā illa alteratio ordinatur: z est drĩa iter istas muta-
tiones. qꝛ mutatio pma est successiua pp itēsionē gra-
dualem q̄litatis: ſꝫ quē fit alteratio: generatio aūt for-
me sbālis non est successiua pp idiuisibilitatem gra-
dualem

duale forme: imo nisi esset extensio quantitatiua mãe q̃
non est eque disposita ad recipiendũ formã sbalez in
pte distãti: sicut in parte propinqua agenti: actio eẽt in-
com. 32. diuisibilis. pp̃ qd̃ cõmentator. 6. phi. dicit q̃ mutatiões
idiuisibiles sunt termini mutationũ diuisibilium. vt ge
2m nõm neratio sbalis est terminus alterationis preuie. ¶ 2°
distictio est. q̃ entia in triplici dr̃ia sunt. quedã sunt pu
re successiua: vt motus localis τ tempus. Alia sunt sim
plr̃ pmanentia: vt aĩa τ celum. Alia sunt media: puta q̃
3m nõm scđz ptes aliq̃s fluunt: vt fluuius τ corpa aĩaliũ. ¶ 3°
distinctio. gñatio põt dici ppetua duplr̃. vno mõ qd̃ est
semp τ sine iterruptione alio mõ improprie. q2 añ qd̃-
libet tp̃s fuit: τ post qd̃libet tp̃s erit: τ est esse ppetuuz
4m nõm itercise. ¶ 4° nota. q̃ adhuc qd̃ potest intelligi duplr̃.
vno mõ. vtruz gñatio est ppetua. i. vtrum omni tpe qd̃
fuit: fuit generatio. τ oĩ tpe quod erit: erit gñatio. Alio
a. t. cõ. i. modo. vtrum generatio fuit ab ĩfinito tpe: τ erit in ĩfi-
vsq3 ad nitũ tempus. sic q̃ nunq̃ habuit pncipium: nec habe-
15. bit finem: τ sic intendit phs generationem esse perpe-
5m nõm tuã: τ motũ esse ppetuuz. ¶ 5° nota. q̃ iuxta istũ vlti-
muz sensum qd̃ põt itelligi quadrupliciter. Primo mõ
proprie q̃ aliqua gñatio vna numero sit ppetua. Scđo
mõ. q̃ non ɔtinue eadem numero. sed cõtinue τ perpe
tua sit gñatio eadem in esse. Tertio mõ q̃ non ɔtinue.
sed itercise per partes temporis semp duraret genera-
tio. ita q̃ ante qd̃libet tẽpus fuisset: τ post qd̃libet tp̃s
erit gñō aliq̃ eiusdẽ spẽi: sicut nalr̃ loq̃ndo diceret de
eclypsi lune. 4° mõ. q̃ sic fuit gñatio ppetue intercise.
non tñ per ptes temporis: sz per istãtia idiuisibilia. sic
6m nõm .s. q̃ ab eterno fuit generatio in instanti τ ẽt erit. ¶ 6°
nota. q̃ ex dictis de ista q̃one psũt trahi multi sensus du
biȷ̃. Primus. vtrum gñatio fm qd sicut esset motus lo-
calis esset eterna. Scđs. vtrum gñatio sbalis simplr̃
dicta esset ppetua. Tertius. vtrum ppetua sit genera-
tio sbalis mixti. Quartus. vtrum ppetue in eadez spẽ
7m nõm spãlissima sit generatio idiuiduoꝝ illius speciei. ¶ 7°
nota. q̃ simpliciter nihil nisi deus gloriosus est eter-
num τ perpetuũ. q2 oĩa p eũ sunt temporaliter τ in tẽ
pore producta. τ ideo ad oẽs dubitationes motas fm
veritatem fidei rñdendum est negatiue. Sz qd̃ forte q̃
rit qd sit dõm nalr̃ loquendo excluso lumine fidei. τ io
cõclusiones quas postponam sic volo itelligi pure na-
turaliter loquendo. Et hoc de primo.

1a ɔ Quantũ ad scđz sit prima ɔclõ. nulla gñō siue
simplr̃ loquendo. siue fm qd dicta est
ppetua. pbat̃ sic. nullũ tp̃s est eternũ. igit̃ gñatio non
est eterna. ɔña tz. q2 ex opposito seq̃tur oppositũ: vt se-
q̃tur. aliq̃ gñatio est eterna: igit̃ aliq̃ gñatio est in tẽpo
re eterno. τ pz ɔña. q2 oẽ qd̃ est: τ spalr̃ oĩs motus qui
est: est in tpe etiã q2 h verbũ est: consignificat tp̃s pñs
igit̃ sequit̃. generatio est ppetua. igitur gñatio est in tẽ-
pore pñti ppetua. τ manifestũ est q̃ in tpe finito ppe-
tua. igit̃ sequitur de primo ad vltimũ. generatio est per
petua siue eternalr̃. igit̃ est in tpe ppetuo eterna. igitur
tp̃s est ppetuuz. tz ɔña. τ añs pz. q2 oẽ tp̃s dz eẽ nume-
rus motus. mõ eternũ non est natum numerare motũ
nec mensurare. q2 eius quãtitas nequit nobis esse nõ.
2a ɔ ¶ 2a ɔclõ est. ppetua est sine iterruptione gñō motus:
nalr̃ loquendo. probatur sic. oĩ tpe dato vel dabili est
gñō motus sine iterruptione. igit̃ ɔclõ vera. añs pz. q2
vno anno est gñō motus. s. vnius anni: τ tpe. x. annoꝝ
est generatio. s. motus durãtis per. x. annos. τ sic de sin
Correm gulis aliȷ̃s tpibus. igitur ɔclusio secũda vera. ¶ Cor-
relariũ. perpetue sine iterruptione est generatio fz qd.
3a ɔ Et hoc de pmo dubio. ¶ Quãtum ad secundum du-
bium. sit tertia conclusio hec. perpetuo potest esse aliq̃

generatio sbalis elementi. pz. q2 si sine interruptione
longa apponeretur oleum in lãpade: τ ignis: quod est
possibile: perpetue generaretur ibidẽ ignis. ¶ Quar- 4a ɔ
ta cõclusio. perpetuo est generatio substãtialis elemẽti.
apparet. q2 ppetuo est sub polis generatio aq̃ ex aere:
quoniã quadoq3 est. τ non est potior rõ de vno tpe q̃
de alio. igitur ppetua est. Et ex alio: q2 continue pp do-
minium friditatis obtinet ibi aqua super aerem. igitur
cõtinue generatur ibi aqua proportionabilr̃ perpetue
sub eqnoctiali est generatio aeris. igit̃ conclusio vera.
¶ Quinta cõclusio. quãticũq3 in duratione est motus 5a ɔ
localis. tãta est aliqua vna gñatio substãtialis. proba-
tur. q2 si motus localis capitur vnius diei potest capi
generatio aeris sub polis vnius diei. τ si capitur motus
localis vnius anni. τ si centum annoꝝ silr̃ potest capi
generatio aque ex aere ex cõclusione precedente. vnde
pz. q̃ conclusio vera est. τ hoc de scđo sensu dubiȷ̃ qd̃- 6a ɔ
nis. ¶ Quantum ad 3m sensuz sit sexta ɔclusio. pba-
bile est dicere perpetuo esse generationem mixti. pbat̃
sic. perpetuo est generatio lapidis vel metalli ĩfra ter-
ram. igitur cõclusio vera. ɔña tenet. τ añs probatur. q2
hodie est: heri fuit: τ cras erit. τ sic de singulis tpibus.
igitur τ ẽ. ɔña tenet per inductionem. añs pz. q2 nõ vr̃
de quo tempore esset istãtia. eo q̃ non est maior ratio
de vno: q̃ de alio. Secundo. q2 ppetuo est generatio p 2m
tis aĩalis. igitur τ ẽ. ɔña tenet. q2 omnis generatio par
tis aĩalis est generatio mixti. añs pz. q2 ppetuo est aĩ-
mal. g̃ perpetua est nutritio animalis. ɔña tenet p phz
pmo huius. q2 viuum q̃diu est nutritur. τ vltra. igitur T. cõ.
perpetue est generatio partis animalis. ɔña tenet. quia 41.
nutritio fieri non potest nisi per restaurationem partis
animalis. añs est notum naturalr̃ loquendo. oz. n. sem- pm cõm
per esse aĩalia perfecta. ¶ Correlarium. perpetua est
vna generatio mixti. Sequitur. q2 omnis generatio est 2m cõm
vna generatio. ¶ Correlarium scđz. ppetuo est vna ge
neratio vnius mixti. sequitur per idem. q2 ppetue est
gñō mixti. mõ oĩs gñō mixti est gñō vnius mixti. Sz
si queratur. vtrum aliqua generatione mixti demõstra
ta veꝝ sit dicere q̃ ppetuo sit gñatio huius mixti. Di
co q̃ non. q2 non credo q̃ aliqd̃ esset vel posset eẽ vnũ 3m cõm
mixtum. cuius gñatio oĩ tẽpore duraret. ¶ Tertiũ cor
relariũ. perpetuo est generatio corporis animati sensi-
tiui. seq̃tur ex pbatione sexte ɔclõnis. q2 ppetue est nu- 4. cor
tritio asini: τ deducitur sicut in conclusione. ¶ Quar relam
tũ correlariũ. ppetuo est generatio mixti perfecti: sequi
tur ex precedenti. q2 gñatio corporis animati sensitiui
est generatio mixti pfecti. τ hoc de tertio sensu q̃onis
proposite. ¶ Quãtum ad quartum sensum q̃onis sup
ponitur. q̃ omnes partes itegrales sunt eiusdez speciei 7a ɔ.
spãlissime essentialis. illud fuit prius pbatũ. quo pre-
misso sit alia ɔclusio hec. signata spẽ spãlissima eẽntia
li asini que sit. a. ppetuo: τ sine iterruptione est gñatio
idiuidui spẽi specialissime: probatur sic. perpetuo est ge
neratio alicuius partis asini. sz q̃libz pars asini est de
spãlissima. a. igitur ppetuo est generatio idiuiduorum.
a. ɔña tz. añs pro prima parte pz. p pbationem secũdã
ɔclusionis sexte. q2 ppetuo est asinus: igitur ppetuo nu
tritur asinus. igit̃ ppetuo gñatur aliqua pars asini. om
nes ɔsequentie sunt bone nalr̃. τ añs nalr̃ loquẽdo est
veꝝ. q2 si semel non esset asinus mundus nunquã pos-
set habere asinũ: seu spẽz asini. eo q̃ nequit per putrefa
ctionẽ fieri. nec fieret tunc p propagationem. eo q̃ nul-
lus asinus esset. imo nũq̃ asinus eẽt. igit̃. ɔña veꝝ. s.
q̃ ppetuo est gñatio asini. τ secũda pars apparet. q2. a.
est eiusdẽ spẽi spãlissime cũ toto asino pter pedem: q2
si absci nderetur ab asino pes adhuc manet eadẽ spẽs
spãlissima

spālissima.q2 maneret idem indiuiduū. modo quelibȝ
ps asini est eiusdem speciei cum parte asini sequestra-
ta:puta cum pede per suppōnem premissam.igitur qlli
8ª c̄ bet ps asini est eiusdem speciei spāiissime.a. ¶ 8ª 2clō.
non ppetuo sine interruptione est generatio asini tota-
lis.ista 2clō apparet:q2 non semper gn̄atur asinus to-
talis:q2 vno tēpore generatur: ⁊ alio tēpoze nō.al's.n.
nimis multiplicarentur asini.voco aūt totalē asinū illō
Cōtra quod est asinus: ⁊ non est ps alterius asini. ¶ Cōtra.
hec 2clō 2dicit precedenti.q2 p̄cedens dicit q̄ sine in-
terruptione perpetua est gn̄atio indiuiduoꝝ spēi.a.sed
qōlibet idiuiduū est totalis asinus.igit ppetuo est ge-
neratio asini totalis.2ña tȝ.añs p2o pma pte est prece-
dens 2clō.⁊ p2o scd̄a pte est manifestū.q2 spēȝ.a.⁊ iste
terminus asinus 2uertunt.q2 est spēs spālissima essen-
tialis asinoꝝ.sicut ām̄ō qōlibet idiuiduū spēi asini est
asinus totalis. Nō.n.dr̄ pes asini est asinus. igitur qō-
libet idiuiduū spēi.a.est asinus totalis. ¶ Hic rn̄detur
R facilr.put vulgares vtunt hoc termino asinus.s.put ip
se 2notat totalitatem: ⁊ ps asini nō est asinus.iste ter-
minus asinus nō est spēs spālissima essentialis asino-
rum:imo asinus totalis ⁊ quelibet eius ps integralis
est eiusdem spēi spālissime essentialis. ⁊ iō quū ps asi-
ni non sit asinus.manifestū est.q̄ iste terminus asinus
prout 2notat totalitatem non est spēs spālissima essen-
tialis ad asinum seu ad rē q̄ est asinus.p hoc pȝ qd sit
dōm ad rōnem:q2 negatur q̄ 2clō repugnet p2eceden
ti.q2 iste terminus asinus non 2uertit cū.a.nec est spēȝ
essentialis:nec est de predicamento sube.sic acceptus.
sed magis est spēs totius.q2 sic hec p̄dicatio bene esset
essentialis.asinus est totū.pportionabilr dicat de gene
ratione idiuiduoꝝ de alijs spēbus pfectoꝝ mixtorum.
9ª c̄ ¶ Noua 2clō.iteratise ab eterno fuit gn̄atio asini tota-
lis.pȝ.q2 nālr loquendo non est p̄cise deuenire ad pᵐ.
nec ēt ad vltimū:ḡ ante quālibȝ gn̄atione totalis asini
fuit alia ⁊ post quālibȝ gn̄atione erit alia.igit ab eter-
no fuit interatse: ⁊ hoc de scd̄o articulo.

ad pᵐ **Ad rationes** p̄ncipales. Ad pmā dr̄ q̄ est
pro pma 2clone. ⁊ p2o dictiȝ
q̄ nulla gn̄atio sit ppetua. ⁊ iō 2cedit q̄ nullus motuȝ
seu ēt mutatio alia a generatione motus est perpetua.
dubiū Sed si dicat cū dictuȝ sit q̄ ppetuo ē vna gn̄atio cōti
nue aeris vel aque vel ppetuo est gn̄atio motus: ⁊ sic
ppetuo est motus circularis.q̄re Ar.negat gn̄ationeȝ
R esse ppetuā. ⁊ tn̄ concedit motum esse ppetuū. ¶ Re-
spondetur q̄ solum perpetuo est motus localis circu-
laris vnus prop2ijssime.s.vocādo motū vnum illum q
est ab eodē motore: ⁊ eiusdem mobilis non essentialr
varian in suis partibus existentis.hoc aliud in actu.sic
enim perpetuo non est gn̄atio.q2 adhuc aliqd cuius est
gn̄atio continue variatur in suis ptibus per nouā gene
rationem: ⁊ per priora in partium co2ruptionem: sȝ qō
dictum est ppetuo esse vnā generationem.itelligit vo-
cādo generationem vnā large per illam que est vnius
8.phy. generatio per continuā successionem ptium adinuicē.
56. ⁊ ⁊ de hoc non loquitur phs. ¶ Ad secundum dicit q̄
57. est p2o pma conclusione. ¶ Ad tertium dicitur q̄ fo2-
ad 2ᵐ ma aeris totalis est perpetua vna numero per cōtinuā
ad 3ᵐ successionem partium suarum in simili situ figura sine
magna variatione in o2dine ad totum. Similr perpe-
tuo est generatio forme aeris inter tropicos p 2tinuaȝ
ad 4ᵐ successionem. ¶ Ad quartum conceditur q̄ generatio
non est perpetua: ⁊ q̄ aliq̄ generatio qn̄qȝ est. ⁊ quan-
doqȝ non est. ⁊ cum hoc tn̄ stat q̄ perpetua est genera-
T.cō. tio.phs āt contra Platonem scd̄o huius voluit q̄ non
52. semper est generatio totalis asini vel equi.quod tamen
s̄m Platonem esse deberet.q2 semper erāt idee poten-
tes generare: ⁊ semper erat materia potens percipere
naturam idearum.quare igitur non continue fiebat ge
neratio totalis asini. ¶ Ad quintum dicitur q̄ phs se Ad 5ᵐ
cundo huius.d.q̄ tempus est determinatuȝ generatio- T.c.57
nis ⁊ co2ruptionis non voluit aliud nisi q̄ generatio- ⁊.58.
nis mixti pfecti tempus est determinatū:silr ⁊ co2ru-
ptionis:de generatione autem ⁊ co2ruptione elemen-
to2um non loquitur. ⁊ ideo non est cōtra dicta. ¶ Ad Ad 6ᵐ
sextum dicitur q̄ nullum habens contrariū est perpe-
tuum:si sit idem numero prop2ijssime aut.pp2ie.s.sic:q̄
nec in se toto:nec in parte eius p2incipali essentialr va
rietur. Sed nihil prohibet naturaliter loquendo ppe-
tuo aliqd hn̄s 2rium esse idem in numero.s.p cōtinuā
successionē suarum ptium.sic enim est aer perpetuus ⁊
de multis alijs. Utrum aūt generatio sit contraria co2
ruptioni:non est ad p2esens negocium declarare. Rō
post opᵐ est p2o 2clonibus positis in scd̄o arti.

¶ Et ineq̄li tēpoze gn̄atio ⁊ co2ruptio q̄ s̄m nām. T.c.lvij. Q̄ō. xvij.

Uert decimoseptimo. Utrum quod-
libet ens co2ruptibile habeat
determinatum periodum sue durationis. ⁊
arguitur p2imo q̄ non.q2 lumen solis mul- pᵐ
tiplicatum in spera sua est co2ruptibile. ⁊ tamen nō hȝ
determinatum periodum.igitur ⁊c̄.antecedens p2o p
ma parte declaratur:q2 illud lumen est eiusdem speciei
cum lumine solis multiplicato in spera aeris vel lune:
quod est co2ruptibile.igitur ipsum est co2ruptibile.p2o
secunda pte pȝ.q2 tale lumen est perpetuum ⁊ perpe-
tuo tempore. ¶ Scd̄o. ignis in sua spera existens est 2ᵐ
co2ruptibile. ⁊ non habet determinatum periodū ⁊c̄.
igitur ⁊c̄.maio2 nota est.q2 ignis iste cum quolibȝ alio
igne est eiusdem speciei specialissime.igit est co2rupti-
bilis.mino2 pȝ.q2 talis ignis quātūcūqȝ ipse duret ad-
huc diutius potest durare:eo q̄ non co2rumpetur nisi
approximetur suis contrarijs: ⁊ nullo determinato tē-
po2e est necesse ipsum descendere ad sua 2ria. ¶ Ter 3ᵐ
tio.si sic tunc vita humana non posset p2olongari.con-
sequens est contra medicos. ⁊ consequētia tenet. quia
dato certo periodo illā hominis vita per nullā actionē
medicine posset excedere. ¶ Quarto. si viuum habe- 4ᵐ
ret talem periodum:sequeretur q̄ esset dare maximuȝ
tempus.per quod viuū posset durare.consequentia te-
net.q2 per illum periodū . falsitas consequentis appa-
ret.q2 tunc esset dare vltimū rei permanentis inesse.pu
ta in vltima illius periodi esset viuum ⁊ non vltra. Se
cundo quātocūqȝ tempo2e viuū diu durat adhuc diu-
tius potest durare.q2 in istanti termināte illud tempus
potentia eius conseruās ipsum in vita est maio2 q̄ȝ co2
rumpentia sunt in co2rumpendo.ideo non subito co2rū
peret eius vitā. ¶ Quinto sic.tunc aliq̄ potentia req- 5ᵐ
ritur ad durādum.2sequentia bona. ⁊ antecedens est
falsum.igitur non quelibet habet determinatum perio
dum.consequentia tenet. ⁊ antecedens p2o p2ima par
te pȝ.q2 periodus aliquo2um est mino2 ⁊ aliquo2ū ma
io2.qō non esset nisi hn̄tia maio2em periodum haber-
rent maio2em potentiam durādi. ⁊ p 2sequens aliqua
potentia requiritur ad durandum.q̄ autem 2ñs sit fal
sum.apparet.q2 materia p2ima ⁊ celum esset īfinite po
tentie.quod falsum est. ⁊ tenet 2ña . q2 īfinito tempo2e
durant. ¶ Sexto.vita hominis potest perpetuari.igi 6ᵐ
tur ⁊c̄.2ña tenet.q2 perpetua non mensurantur certo
periodo.antecedēs apparet.q2 possibile est continue p
artem medicine ipsum humidū radicale intrī restau-
rare.

rare.sicut p actionē caloris cōsumitur. igitur possibile
est vitam hominis ppetuari.ꝯña tenet.q2 nō deficit vi-
ta nālr in hoīe nisi p desiccationē hūidi radicalis. añs
appet.q2 nō vr̄ pp qd bonus medicus sciens cōplōnē
Confir. hoīs z nocumenta.q̄ sibi p īfluxū astroꝝ pñt ꝯtingere
pōt ꝯtinue ipsuꝫ pseruare: z p vtutes humectatiuas ip
sum humidū radicale tm̄ restaurare q̄tū ꝯsumit p ca-
lorē nālē. ¶ Et ꝯfirmat.q2 hō pōt in se pducere eq̄ pu
rū humidū:sicut erat humidū ex quo ipse gñabat.igit
pōt humidū radicale sufficiēter restaurare ad h ꝙ sem
per viuat.ꝯña tz.q2 si ignis ī lāpade ꝯtinue arderet eq̄
puꝝ oleū vr̄ ꝙ ignis ppetuaret.añs appet.q2 humidū
7. radicale est genitū a parētibus.a quo gñatur puer:mō
bñ stat pueꝝ eē bone cōplōnis:sicut erāt pentes eius:
igit poterāt eque puꝝ humidū gñare:sicut illi genera-
uerūt. z hr̄ ppositū. ¶ 7° sequit ꝙ illud diutius dz du-
rare in quo ꝯria essent magis adequata:hec ꝯña ē bo-
na. z ꝯñs est falsum.igit corruptibile non hz sic deter-
minatū periodū.ꝯña tz. z añs apparet pro prima pte.
ꝙ ꝯña sit bona.pz.q2 corruptio fit a ꝯrio:igit diuti9 du
rarent in quo ꝯria essent magis adeq̄ta.falsitas ꝯñtis
pz.q2 magis durat lapis:q̄ꝫ hō. z tm̄ in homine sunt cō
traria magis adequata.igitur zc̄.

T.c.57 **In oppositū** est phs scdo huius.d. ꝙ oīuꝫ vita z cuilibet corruptibilis
T.c.41. certa determinaret periodo. z scdo de aīa dicit. ꝙ oīs
nā ꝯstantium certus est terminus sue magnitudinis z
paruitatis.Constat aūt ꝙ esse z sil'r duratio rei corru-
ptibilis sunt existentia a natura.

p.no. **In ista** questione erūt duo articuli.In primo vi- dendum est de cā durationis entiuꝫ. In
secundo respondendum est ad quesitum.

Quantū ad pmū nota.ꝙ periodus dr̄ tps du- ranōis rei:p qd.vz.vel vsq3 ad ei9 ter
minū res pōt durare: z respectu eius corruptibilitatis
h tps determinat p certas reuolutiōes celi. z iō perio
dus dr̄ a peri qd est circū z odos volutio: q̄si circūuo-
lutio.i.tps circūuolutionis celi.p qd res corruptibilis
2.no. pōt durare. ¶ 2° nota.ꝙ duplicia sunt entia corruptibi
lia.s.entia q̄dā sunt simplicia:q̄dā mixta.exēplū pmi.
3.no. vt elā.exēplū scdi.vt asinus.zc̄. ¶ 3° nota. ꝙ cōposita
sunt duplicia.q̄dā homogenea:q̄dā etherogenea: hō-
geneū dr̄ cuius q̄libet ps capit denomiationē tot9 ppi
quā:vt caro.etherogenea dr̄r.quoꝝ nō q̄lib3 ps capit
4.no. denominationē totius ppīquā:vt man9 vel pes. ¶ 4°
nota:ꝙ homogeneoꝝ q̄dā sunt vniformia in q̄litatib9
sic ignis purus.Alia sunt difformia:sic ignis p:o vno
latere nālr dispositus: z p alio nō.vel sic ē spera aeris
5.no. in se. ¶ Quito notādū.ꝙ quodlib3 ens diligit se pma
com.8i. nere.appet p cōmētatorē p phy. z pbat rōne.q2 qōlib3
ens resistit corrūpēti ipm:h aūt nō faceret nisi suā per
manētiā diligeret.et vnicuiq3 rei optimū est q̄tū est de
sui nā pmanere.q2 appetitus nālis dirigit in om.q̄re ma
nifestū est ꝙ oē ens se permanere appetit.

p° ꝯ **His premissis** sit pma ꝯclo hec.oīs cor- ruptio subē fit a ꝯrio.pba
tur.oīs corruptio subē fit p alterationē discōuenientem
rei q̄ corrūpit.igit a ꝯrio.ꝯña tz.q2 alterās rē corrupti
ue ꝯriū dr̄ illi rei.añs pz.q2 corruptio vnius subē nō fit
T.c.17. sine gñatione alterius.vt dcm̄ est in p huius. mō alia
suba neq3 gñari nisi p alterationē pu̇ā disponētē mām
ad eius gñonē.p phz scdo.de aīa dicētē.actus actiuoꝝ
T.c.26. sunt ī patiēte disposito.igit.añs est veꝝ. z itelligo con-
clusionem.ꝙ corruptio subē inquātum corruptio fit a
ꝯrio.i.suba nō corrūpitur nisi a ꝯrio corrumpatur. Ite
rum non itelligo ꝙ suba corrūpatur a suo cōtrario for-
maliter.sed ꝙ corrūpitur a contrario actualiter vel vir
tualiter q̄litatibus reqsitis ad eius ꝯseruationē. z erit
sensus explicitus z verus ꝯclōnis. z sic qñcūq3 aliqua
suba corrūpitur:corrūpit a ꝯrio actualr vel vtualr q̄li-
tatibus reqsitis ad sui ꝯseruationē.Et dr̄ notabilr cor
ruptio subē.q2 accñria freq̄nter corrūpūtur nō a ꝯrio:
s3 a defectu ꝯseruatiuo: vt lumen in medio pp absenti-
am lucidi scia in aīa itellectiua pp īaduertentiā itelle-
ctus.Et si petat an suba corrūpi pōt pp solū defectum
conseruātis dr̄ ꝙ non p nām.imo op3 ꝙ fiat alteratio pm cōm
ad illā formā:sed per supnām forte bene posset. ¶ Pri
mū correlariū.si aliq̄ suba non haberet ꝯrium ipsa nō 2m cōm
esset corruptibilis.pz ex ꝯclōne. ¶ Scdz.ad h ꝙ non
hñs ꝯriū longo tēpe duret nulla virtus reqritur in eo
ad durationē.pz.q2 nihil agit ad eius corruptionē. z iō 3m cōm
sufficit solū pñtia conseruātis ipsum.igitur zc̄. ¶ Ter
tiū.maiori tpe durare nō arguit maiorem vtutē. pz in
non hñtibus ꝯrium nulla vtus reqritur ad durationē.
¶ Quarto. quanto aliqd minus hz de ꝯrio ceteris pa 4.cor.
ribus:tāto est maioris durationis. pz ex ꝯclōne. ¶ 2a 2a ꝯ
ꝯclō.nihil alterat seipsuꝫ corruptiue p seu de p se.pz. p
de simplicibus.q2 talia non cōponuntur ex contrarijs.
pz ēt de mixtis.q2 in illis ps alterat partem.sed nō al-
terat ps totum pmo.nec totū alterat totum de per se z 7°
corruptiue. ¶ 2° qōlib3 ens diligit se pmanere.g nihil p.phi.
alterat seip3 corruptiue pmo:seu de per se.tz ꝯña. q2 il- 8.
lud qd se corruptiue de per se alteraret:hoc de p se age
ret ad corruptionem sui: z vt ipsum non esset: z p ꝯñs
non diligeret se pmanere:vel simul diligeret opposita.
añs est vltimū notabile.Et dr̄ notāter corruptiue z nō
pfectiue.q2 pfectiue aliqd alterat seip3 bene: z de p se
z rōne totius.vt aqua calefacta remoto calefaciēte fm
se totā alterat se totā reducendo ad friditatem.Dr̄ etiā
notāter pmo seu rōne totius:q2 de p accñs. z rōne p-
tis aliqd bñ alterat seipsum corruptiue.vt cor qñq3 ni-
mis calefacit cerebꝝ.et calor nālis de p accñs:agit ad
sui corruptionē: z h p modū sequele. q2 de per se agit
ad desiccationē humidi quo desiccato deficit ipsemet
calor. ¶ Correlariū.forma subalis embrionis nō agit
de per se ad gñationē aīalis.pz.q2 tūc p se ageret ad sui corre.
corruptionē eo ꝙ ad gñationē forme aīalis seqt corru
ptio embrionis. Si igit petat qd effectiue dispōat mām
pro aīalis gñatione.dr̄ f3 phz:ꝙ solū semen matris in
trat subam fetus: z semen patris disponit illd sic agēs.
z sic disponens esset semē patris:vel virtus ista a pre
īfusa: z dispositum esset semē matris. z sic forma suba
lis seminis ex quo gñatur aīal non agit ad generatio-
nē aīalis.Sed si vellemus dicere semina duo intrare
subam fetus:sicut volunt medici.dr̄ ꝙ a patre est vir-
tus īfusa semini patris aduētitia ipsi subē semīs: z ista
disponit ad gñationem aīalis: z nō forma subalis semi
nis.hec aūt vtus īfusa conseruatur a forma substātiali
matris in matrice ne corrumpat. ¶ 3° ꝯclō.corruptibi 3° ꝯ
le bene agit de p accidens ad sui corruptionē seu rōne
partis.ista patet de etherogeneis vbi vna ps alterat
aliā: z de calore nāli.q desiccādo humidū radicale de
per accidens agit ad sui corruptionem.q2 deficiēte hu-
mido deficit z ipse. ¶ 4° ꝯclō.nullū simplex vel etiaꝫ 4° ꝯ
mixtū vere homogeneū naturaliter dispositū hz in se
principium sue corruptionis actiū.pz.q2 omnis corru-
ptio in substantijs fit a contrario.vt dicit prima ꝯclō:
mō tale non habet in se contrarium.igitur zc̄.

Notāter dr̄ nālr.q2 si aer esset nimis fridus in vna parte:ista friditas posset esse pn-
cipium corruptiuum aeris in alia pte infridando istam
ptem.Dr̄.n.homogeneum vere.q2 multa mixta voca-

tur

tur homogeneū:eo q᷑ ei⁹ quelibz psītegralis est lignū:
τ tñ nō est vere homogeneū:eo q᷑ ad ignē positaꝫ vna
ps cōuertit in flāmā τ alia in cineres.q᷑ non faceret si
homogeneū veꝝ eēt.voco aūt homogeneū veꝝ:cui⁹ qli
bet ps capit denoīationē toti⁹ τ est vniforme p totuꝫ in
oib⁹ qlitatib⁹ suis pmis.Ex quo pꝫ pueniētia īter ela τ
mixta.q̄ nō sunt vere hōgenea.cōueniūt.n.p̄.q2 vtrūqꝫ
eoꝝ hꝫ ī se pncipiū effectiuū sue alteratiōis sibi pueniē
tis cū fuerit īdispositū.vt aq̄ calefacta reducit se ad fri
ditatē.τ equ⁹ supcalefact⁹ ad tēperamētū remotis īpe-
dimētis.2° pueniūt:q2 nullū eoꝝ per se dispōit ad corru
ptionē.vt dicit 2° ꝯ.Sꝫ 3° differūt:q2 mixtū nō vere ho-
mogeneū rōe ptiū dispōit se ad corruptionē de per acci
dēs.simplex aūt nō.q2 vere est hōgeneū.cū sit nāl'r dis
positū.τ hoc voluit cōmentator.2°.phi.d. q᷑ mixtuꝫ hꝫ
Cō.p̄. in se pncipiū sue corruptiōis:τ nō simplex τ itelligitur
de mixto nō vere hōgeneo.¶ Correlariū p̄m. simplex
p̄. cor. nō p̄t corrūpi nisi vno mō.s.ab extrīseco:mixtū duobus
modis.s.ab itrīseco τ ex extrīseco.¶ Scd̄ꝫ corrͫ q᷑ ce
2m cor. teris parib⁹ simplex diuti⁹ durat q̄ꝫ mixtū:q2 mixtū vbi
cūqꝫ pōit dispōit ad corruptionē tā ab itrīseco q̄ꝫ ab ex
trinseco.simplex aūt solū ab extrīseco.modo ceteris pa
3m cor. rib⁹ duo cīt⁹ corrūpēt q̄ꝫ vnū solū. ¶ Tertiū corelariū
q̄to aliq̄ sunt magis homogenea tāto sunt maioris du
rationis ceteris parib⁹:q2 est eq̄lis dispō ad corruptio-
nē ab extrīseco τ in magis hōgeneo est mior ab itrīse-
co pp minorē ꝯrietatē ptiū īter se: pp qd̄ ēt metalla sūt
Dubm lōge duratiōis.¶ Sꝫ diceret aliqs.q̄ sunt cāe lōge du
ratiōis in genere:dico q᷑ sunt he sex. Prīo hōgeneitas
in ptib⁹.sic pꝫ ex dictis.Scd̄a cā sīlitudo medij ꝯtinen
tis:q2 hoc min⁹ dispōit rē ad corruptionē:iō hoīes cōi-
ter diuti⁹ viuūt in patria sua nāli q̄ꝫ ī alia:q2 est eis simi
lior illa q̄ꝫ alia. Tertia cā bona τ pfecta cōmixtio cali
cū hūido.q2 talis pfecta mixtio fac̄ magnā hōgeneita
tē.τ ex ꝯñti difficulter pōt separe hūiditatis ptes a ca
lidis τ eꝯ.τ ex hoc res durat diutius.Uñ sic dic̄ alber
tus magnus esse de colūna exñte de ere τ de auro in fi
ne tertij meteoroꝝ.pp.n.bonā cōmixtionē in cōplexio
ne radicali difficillimū est auꝝ ab ea remouere: pp qd̄
lōgissime durat:lꝫ in accidētali cōplexiōe.s.calo τ fri-
do actualib⁹ facil'r variet.Quarta cā difficltas diuisiōis
T.cō. τ fortitudo resistētie.diuisa.n.diuti⁹ corrūpunt p̄ huius
28. c.vltio.fortitudo ēt resistētie pseruat a corruptiōe. Qui
ta cā est latitudo magna cōplexiōis sub qua īdiuiduꝫ
talis spēi pōt durare in q̄litatib⁹ pmis.hec.n.cā dficien
te nō est hō lōge vite:lꝫ satis fortis resistētie⁹ sit τ tēpa-
te mixtū:q2 latitudo sub q̄ hō pōt manere nō ē multuꝫ
magna sꝫ sic lapides τ metalla sunt lōge duratōis.qm̄
hñt cōplexionē latā.Sexta cā est spālis in viuētib⁹ bo-
na ꝓportio calidi cū hūido aereo τ ecōuerso.Si.n.al-
teꝝ illoꝝ excederet puenietē ꝓportiōeꝫ eēt aial illō bre
uis vite:sic hētur in de lōgitudine τ breuitate vite. Et
sꝫ cōbinationē haꝝ sex cāꝝ τ aliaꝝ:si sint alie:τ sꝫ ꝓ
portionē eaꝝ adiuicē dꝫ cōparari vita entiū in lōgitu-
dine τ breuitate vite:si.n. ex vno istoꝝ dꝫ ꝯcludi aliqd
eē lōge vite:q2 forte dficit in alio.vt nō seq̄t esse longio
ris vite hoīeꝫ:q2 habet hūidū τ calidū debite ꝓportio
nis magis q̄ꝫ alia aialia:q2 defectus est in puitate pio-
di sub qua pōt manere homo:τ cū hoc ī nimia ethero-
geneitate corporis humani.Simil'r non opꝫ si in duo-
bus sint de his causis eque multe.q᷑ ꝓpter hoc sit eq̄l'
durationis:nisi cum hoc eēnt eque fortes:nec oꝫ si vnū
habeat plures causas q̄ꝫ aliud: ipsum esse plus longe-
uum:quia forte vna sola causa in alio propter sui forti-
tudinem plus valet q̄ꝫ duo vel tres in isto:eo q᷑ sunt de
biliores.Ex quibus dictꝭ possunt iferri aliqua correla-
ria huic ꝓposito prinētia. ¶ Primū.cum omnis corru
ptio in substāțijs fiat a cōtrarijs:si aliq̄ substantia esset:
cui nihil esset ꝯriū nec intrīsece nec extrīsece: nec actua
liter nec virtualiter:illa nunq̄ꝫ corrūperetur.patet d̄ se.
q2 deficiente causa corruptiōis desic̄ corruptio. ¶ Se-
cūdū correlariū.nō esset incōueniens durationem ali-
cuius ꝓlongari insolite ꝓpter spālem preseruationeꝫ a
cōtrario extrīseco.patet de se.q2 si alteratio ab itrinseco
īpediretur.nō esset dubiū viuum notabiliter plus dura
re.modo nō esset inconueniēs aliquem habere virtuteꝫ
impediendi huiusmodi alterationem vel saltem facien
di eam minorem. ¶ Tertio infertur q᷑ non sequit̄. ho
mo diutius durat.ergo est maioris virtutis. quia forte
non sunt cetera paria. puta corrūpentia ab extrinseco
applicata. ¶ Quarto infertur q᷑ in sole luna vl' celo lō 4.cor.
gius permanere nō arguit aliquam virtutem in eis ma
nere.patet.quia nō indigent virtute adiuuante nisi con
seruante.cum nō habeāt cōtrarium.vt patet. ex cōclu-
sione prima. ¶ Quinto.nō oꝫ q᷑ si corruptibile sit i cō 5.corre.
tinente cōtrario q᷑ debilitetur.patet.quia forte plus suf
ficit resistere τ se confortare q̄ꝫ contraria debilitare vi-
ua tempore augmentationis. ¶ Sexto.īpossibile ē cor 6.corre.
ruptibile semper esse fortius per naturā in resistēdo q̄ꝫ
sua ꝯtraria in agendo.pꝫ.q2 perpetuaretur.qd̄ nō ē pos
sibile. ¶ Septimū.lꝫ corruptibile q̄ꝫ diu manet nō est 7.corre.
semp fortius in agendo q̄ꝫ sua contraria. tamen q̄ꝫ diu
manet fortius est se conseruare q̄ꝫ sua contraria ipsum
destruere.patet.quia aliter ipsum non conseruaret.cu-
ius contrarium supponitur.τ pꝫ ꝯsequentia. q2 contra
ria eius nituntur ad eius destructionem inquātuꝫ pñt.
Et hoc de primo articulo.

Quantū ad secundum de his tribus per ordi-
nem dicendo est. Primo vtrum vita
humana potest perpetuari aut prolongari. Secundo
vtrum quelibet substantia corruptibilis habeat deter-
minatum periodum sue duratiōis.τ tertio de acc̄ntib⁹.

Quātū ad primū nota q᷑ preter complexionem
temperatam ad iustitiam homini conue p̄.nōn.
nientem:de qua superius dictum est:sunt alie quattuor
cōplexiōes lapse a tēperamēto.sanguinea colerica me
lācolica τ flegmatica.quarum pma est lapsa vltra tem
peramentū ad caliditatē τ humiditatē.secunda ad ca-
liditatē τ siccitatē.tertia ad siccitatē τ friditatē. quar-
ta ad friditatē τ hūiditatē.Uñ pma vocata est aerea.
secūda ignea.tertia terrea.quarta aquatica pp ꝯueniē-
tiam quā quelibet illaꝝ hꝫ cum elemēto a quo denoia
tur.Et ista suppositio est māifesta ex medicina. τ satis
patet per Auicēnam de complexionibus: quapropter
in ista scientia ad presens supponitur. pꝫ etiam ratiōe.
nā cū tēperamentum iustitie complexōis humane stet
sm̄ harum qualitatū optimā cōbinationē ꝓ salute vite
humane:vt superius est dictū: τ est manifestum qd̄ ab
ista optima ꝓportione harum qualitatum potest eē la-
psus vel ad qualitates igneas.vt in colerico: vel ad ae
reas.vt ī sanguineo.vel ad aqueas.vel ad terreas.τ sic
de aliJs. ¶ Secundo supponitur q᷑ he cōplexiones si
debite regantur non sunt eque longe vite.patet.q2 non 2.nōn.
sunt eque propinque temperamento:est eniꝫ sanguinea
propinquior vero temperamento.vnde si sanguine⁹ de
bite regatur diutius viuit: τ consequenter ita in aliJs:
non enim volo comparare complexiones. eo q᷑ est ꝓ-
prium libro de longitudine vite.nec indigeo ꝓ materia
presentis articuli:sed supponitur qd̄ sanguinea sit lon-
gioris vite cum debito regimine.τo qd̄ est melior com
plexio inter lapsos.quod siue sit verum siue non nō re-
fert ad presens.Nec mouet obiectio.sigo dicas qd̄ san-

3m nōn. guinei cōiter moriūtur citius.hoc.n. ꝯtigit ex excessib⁹
quos faciūt. ꝛ idebito modo viuēdi. ¶ Tertio suppōi
tur ꝙ lʒ qs nālr a ꝑncipijs gn̄onis esset lapsus ad vnā
cōplexionē accn̄taliter pōt labi ad aliā ex regimie.pʒ.
q: si flegmatic⁹ gubernet̄ semꝑ cibarijs calidis ꝛ tēpe-
rate humidis fieret accidētalr calidus ꝛ hūidus: licet
ex ꝑncipijs natiuitatis fuisset fridus. ꝛ sic naturaliter
4m nōn. est flegmaticus ꝛ accidentaliter esset sanguine⁹. ¶ 4°
supponitur ꝙ locutio fiat naturalis: ꝛ ſm legem cōem
nāe:scitur.n.bn̄ ꝙ per potentiā diuinā corruptibile pos
set perpetuari.

p°.ꝯ. **Tunc sit** ꝑma cōclusio īpossibile est ꝑ artē vl ꝑ
nāʒ sine miraculo vitā hoīs ꝑpetuari.
T.c. 8i. ista ꝓbat̄.q: mā appetit aliā formā,put pʒ. ꝑ phico.vel
ergo habebit eā, ꝛ seqtur ꝙ dimittet formā hoīs quaʒ
hʒ: ꝛ sic hō corrūpetur vel nūq̄ʒ habebit eam. ꝛ sic ap-
petitus nālis māe eternalr frustraret̄ ꝛ ꝑuaret̄ suo fine
2m qd nō est possibile ſm nām. ¶ Scdo.q: postq̄ʒ termia
te sunt augmētationes hoīs calor nālis post statū vite
continue agit desiccādo hūidū radicale.ergo necesse ē
ꝙ tādē totalr reddat̄ siccū. hoc facto deficit calor nāl:
eo ꝙ deficit sibi hūidū.ergo vita. ¶ Tertio.ipolē ē ho
3m minem poni in medio ita ꝯueniēti qn adhuc post cōple
tā augmētationē debilitet hominē resoluēdo calorē nā
lem ꝛ hūidū radicale.ergo cōtinue debilitādo tādē de
ficiet hūidū ꝛ calor.ḡ vita. Nec valēt si istaret̄ ꝙ ligni
vite pomū ꝑseruaret eternalr a corruptione. Seu etiaʒ
si diceretur ꝙ in triuallis ſm phm ꝛ historia nūq̄ʒ ho
Ad ꝑm mines morerent̄. ¶ Ad ꝑmū.n.credo ꝙ pure nālr lo-
quēs nō ꝯcederet aliqd lignū hr̄e talē ꝟtutēʒ nec aliqd
pomū:eo ꝙ nō est per se notū:nec ꝑ rōnē cōclusuʒ. nec
ex aliq̄ experientia sequit̄. Catholicus ꝟo diceret ꝙ ta-
le haberet talē virtutē potius ex dono dei spāli q̄ʒ ex in
fluxu nature: ꝛ iō hoc nō ē nāliter: ꝙ hoc sic ꝑseruaret:
Ad 2m ꝛ ideo nō est cōtra ꝯclusionē. ¶ Ad scdm dr̄ ꝙ in tri-
uallis homines morerent̄:qd pʒ:q: cōtinue debilitant̄.
ꝛ ergo tādem morerentur.sʒ ita diu eēnt in miseria mo
riēdi ꝙ filij in cōpatiēdo parētib⁹ citius eos ꝯterficiunt
p.cor m. q̄ʒ ſm illā regionē adueniat hora mortis nāl. ¶ Corre
larīū ꝑmū.est aliqd determinatū tp̄s ita magnū: ꝙ nul
lū ididuū spēi humane pōt vltra ipsum viuere ꝑ nām.
pʒ.q: de necitate ēt hō tēperate cōplexionis si esset cor
rūperetur in q̄cūq̄ʒ regiōe poneret̄: ꝛ quātūcūq̄ʒ bene
gubernaretur: ꝛ tēpus per qd iste hō nō posset durare
esset ita magnū. qd nullū ididuū spēi humane possʒ ꝑ
2° ꝯ. ipsum durare:ex quo tēperat⁹ ꝑ ipm nō potuit. ¶ Se-
cūda ꝯ.ipossibile est vitā hūanā ꝑ artē vl ꝑ nāʒ ꝓlōga
ri vltra terminū debitū spēi.pʒ.q: q̄trū bn̄ gubernaret̄
ididuū arte vel nālr nō pōt diuti⁹ viuere q̄ʒ hō tēpatus
ad iusticiā optie rectus. ꝛ in aere maxime conueniēti:
ꝛ tn̄ talis non posset viuere vltra terminū debitū spēi:
igr̄ ꝯclusio vera.maior nota. ꝛ mior pʒ.q: per terminū
3° ꝯ. sue vite attēditur termin⁹ ōbitus sue spēi. ¶ Tertia cō
clusio.medicus arte medicine pōt vitā hūanā ꝓlōgare
vltra terminū sue cōplexionis nālis.pʒ. q: pōt bono re
gimine illā cōplexionē cōmutare in meliorē cōplexio-
4° ꝯ. nem.ꝑ tertiā suppōnē: ꝛ ista erit lōgior] vite. ¶ Quar
ta ꝯclo.medicus pōt ꝑseruare vitā humanam a multis
corruptionibus.s.passionibus aduenientibus citra ter-
minum sue complexionis patet.q: bonus medicus po
test aduemente febre eam curare.quia si non curaret ꝛ
eger indebite se regeret moreretur. Et hoc de ꝑma par
te istius articuli.

3° po 2i articuli. **Quantuʒ** ad scdm nota ꝑmo ꝙ querere vtruʒ
substantia corruptibilis ꝛc̄.est que-
rere vtrꝫ sit dare maximū tēpus:per qd corruptibile ꝑt
durare.vel mimū per qd pōt:vl maximū:per qd nō ꝑt: 2m.no.
vl mimū per qd nō ꝑt. ¶ Scdo notādū ē ꝙ i qōe spe
cialiter loq volo de hoīe.nā ꝓportionabiles ꝯclusiōes 3.nōn.
pn̄t poni de alijs corporib⁹. ¶ Tertio nota. ꝙ dupliciter
ter ꝑt hō corrūpi.s.naturalr ꝛ violēt. Violēter vt si ci-
tra terminū sue cōplexiōis ōbitū moriat̄: aut igne aut
aq̄ aut ferro aut aliquo hmōi. Naturaliter dr̄ hō corrū
pi:qn̄ viuit ad terminū sue cōplexiōis debitū: ꝛ moria 4.no.
tur desiccato totali hūido radicali. ¶ Quarto nota.ꝙ
maximū ꝑ qd ꝑt sic exponit̄.per hoc pōt: ꝛ ꝑ nullū ma
ius pōt. Mimū.per hoc potest ꝛ per nulluʒ minus ꝑt.
Maximū per qd nō pōt.per hoc non ꝑt: ꝛ per qdlibet
maius pōt.mimū per qd nō pōt.per hoc nō pōt: ꝛ per
qdlibet minus pōt.lʒ qdā ponāt alr expōnes duorum
vltimorꝫ terminorꝫ:tn̄ iste sunt sufficiētes ad pn̄s ꝛ ſʒ
verā expōnē grāmatice ita debent exponi.

Tunc sit ꝑma conclusio hec.ois corruptio vio p° ꝯ.
lēta hominis ꝑcedit nālē.pʒ.q: nō eēt
violēta corruptio si expectaret̄ vsq̄ʒ ad terminum spēi
debitū. ¶ Scda ꝯclo ꝓbabilis.ꝙ i quātulibʒ modico 2° ꝯ.
tp̄e pōt fieri corruptio violēta hoīs.appʒ.q: dato q̄cūq̄ʒ
violento corrūpēte hoīeʒ:in duplo forti⁹ vl in duplo ci-
tius faceret: ꝛ in triplo forti⁹ violētās in triplo: ꝛ sic ifi
nitū:cū nō repugnet quātulibʒ corrūpens esse fortius.
¶ Tertia ꝯclo.ꝙ nō est dare maximū tp̄s ꝑ qd hō du 3° ꝯ.
rare ꝑt.ꝓbat̄.opposita ē falsa. igr̄ ꝯclo vera.ꝯn̄a tʒ.an
tecedens ꝓbat̄ sic:q: dato ꝙ daret̄ maximuʒ tp̄s ꝑ qd
hō pōt durare:tūc per illd ꝑt: ꝛ nō ꝑt ꝑ mai⁹.ꝑ expone
tes:sʒ ꝯn̄s est ipolē.igr̄ an̄s ē falsum: sʒ ipolitas ꝯn̄tis
ōclarat̄.q: si per hoc viuit tūc.s.in vltio istāti isti⁹ viuit.
Igitur tunc virtus eius conseruatiua hoīs istius inesse
est fortior q̄ʒ virtus corruptiua in ōstruere.igitur in gra
du disibili virt⁹ conseruatiua excedit virtutē corruptiuā
cū nullus excessus sit idisibilis. Ergo cū ista ꝟtus exce
dens seu ille excessus disibilis non possit subito deper-
di:seqtur ꝙ adhuc post hoc istans iste homo viuet. igi
tur illud nō fuit maximuʒ tp̄s per qd ille homo potuit
durare. ¶ Confirmat̄ sic.si illud esset vltimū istans eē Cōfir⁹
illius hoīs:seqt̄ vel plures formas vltimatas sil adeq̄
te eē in mā vel mām pro aliquo tempore stare nudam.
Consequens ꝑ vtraq̄ʒ pte est falsum. ꝛ ꝓbat̄ ꝯn̄a:q: ca
piat̄ ꝑmū istās eē forme imediate in mā sequētis ꝙ ꝓ-
babo eē dādū. Quero an hoc est idē istās cū vltio istā
ti esse istius hoīs: ꝛ si sic ista forma sequens imediate:
ꝛ forma hoīs ꝑcedēs adequate sil starēt i mā: que fuit
ꝑma ps ꝯn̄tis illati.vel est aliud istās sequēs: ꝛ cum iter
quelibet duo istātia sit tēpus mediū:per tp̄s mediū nul
la forma erit in mā:q: non forma hoīs:eo ꝙ in instanti
initiāte illud tēp⁹ fuit vltimū istans esse:nec forma ime
diate sequēs:q: in istanti terminātē illud tempus me-
dium erit ꝑmum eius esse per casum ꝛ per aduersariū.
Probo igitur ꝙ est dare ꝑmum istās esse forme sequē
tis.nā ipsa aliquo toto tēpore est: ꝛ ante nō est.ergo qū
q̄ʒ est eius mutatio de non esse inesse.ꝯn̄a nota ē. ꝛ ista
est in istanti seu tota simul:cū iter contradictoria nō sit
dare mediū:vt notū est.ergo istās transmutatōis est at
tribuendum termino ad quem.per philosophuʒ.8. phi
sicorꝫ.sed terminus ad quē est esse forme.igitur in istā T.cō.
ti transmutationis ista forma est.ergo est dare ꝑmuʒ in 68. ꝛ
stās sui esse. ¶ Hic cauillator respōdēt ꝙ nō sunt istan 69.
tia idisibilia in tempore ſm vnam opionem: ꝛ ꝙ nullū
est istās idisibile:qd tn̄ imaginor in probando conclu-
sionē. Itē nulla ē trāsmutatio istātanea. Scdo diceret
ꝙ forma sequēs generat̄ successiue: ꝛ sic eius ꝑmū eē
nō ē in istāti:sed in tēpore in quo generatur. ¶ Ad ꝑ- ad ꝑm
mū istorꝫ dico ꝙ siue sint siue nō sint istātia idisibilia
in tp̄e

in tempore nihil curo.ego loquor hic si essent imaginā
do ea esse.vt punctualius possim⁹ descēdere ad difficul
tates.ita lz loqui.q2 ita locutus est phs 1.6.z.8.phyco.
T.cō. 68. ¶ Ad secundam dico ꝙ si loquamur de pmo esse com-
pleto totalis forme cadaueris tunc hoc est in istanti ter
minante totam mutationē successiuā que vadit ad eius
esse.z de ista procedit ratio. De mihi videntur esse ra-
tiōes propter quas nō imerito resurrexit auctoritas ꝙ
4ª ꝯ. nō est dare vltimū instans rei permanentis. ¶ Quar-
ta conlusio.nō est dare mimum tempus per quod ho-
mo potest durare.patet.quia si esset dare mimum tem-
pus tunc per illud posset.z per nullū minus posset.qō
est ei ipossibile:quia si potest per illō pōt per ei⁹ medie-
5ª ꝯ. tatem. ¶ Quinta conclusio.nō est dare maximū tēpus
per qō homo nō potest durare.patet.quia tunc nō pos-
set durare per hoc: z posset durare per maius:quod est
6ª ꝯclu sio. falsum. ¶ Sexta conclusio z responsalis ad articulū
est:ꝙ est dare mimum tempus per qō homo nō potest
durare.probatur.quia cum aliquo tempore possit dura
re: z aliquo non:propter nimiā eius magnitudinē. vl'
igitur est dare maximum: per qō nō potest: vel mimus
per quod non potest.vel maximū per qō potest: vel mi
mum per quod non potest. patet ex sufficienti diuisiōe.
Cum igitur tria pncipalia membra sint amota per con
Cōfir: clusiones precedentes:relinquitur quartum quod est p
positum. ¶ Confirmatur.quia si homo temperatus ad
iustitiam optime rectus z in medio conuenientissimo
sm cursum nature daretur:talis ex prima parte articu-
li adhuc non semper viueret. Capiatur igitur totum tē-
pus medium iter primum instās sui esse z pmum istās
sui non esse:hoc est periodus speciei: z est mimū tem-
pus:per quod homo non potest durare.quia p illō non
potest:q2 ille hō de quo magis videbat:per illō nō po
tuit: z p qōlz min⁹ potuit.q2 iste hō p qōlibet min⁹ vixit
cū vixit vsq3 ad istās exclusiue terminans hoc tpō. Si
7ª con clusio. miles ꝯclōnes pnt poni de ego z de alijs. ¶ Septima
ꝯclō.qlz hō moritur citra hunc terminū spēi.pz:q2 nul-
lus est temperatus ad iustitiā.vt dictum fuit añ. ¶ Itē
vix est vel forte non est aliquis in medio conuenitissi-
8.ꝯclu sio. mo.qō potest esse pro duratione homis. ¶ Octaua cō
clusio.periodus spēi est in diuersis specieb⁹ alia z alia.
patet quia diuerse species habent aliam z aliam cōple
xionē.z per consequens alium z alium periodū seqn
9.ꝯ. tem. ¶ Nona conclusio periodi indiuiduales:vel spāli-
lium complexionum sunt valde diuerse in specie hūa-
na pz:q2 in alia z alia complexione est alius z ali⁹ pio-
dus.vt longior est periodus sanguinei q3 flegmatici. si
militer in alia z alia patria quāuis complexiones indi
uiduorum essent eedem.tamen propter aliam z aliam
alterationem medij essent periodi idiuiduales diuersi.
x.ꝯ. ¶ Decima conclusio.omnes periodi ididuales excedū
tur a periodo speciei istius cuius ista nō sunt ididua ap
Dub^m paret in conclusione quita. ¶ Si diceres quomodo di
ceremus de igne in sua spera qui tertio modo idētitatis
numeralis posito primo huius in vna questiōe dicitur
R. perpetuus. ¶ Respondeo ꝙ de quolibet pedali ignis
ponuntur conclusiones istis conclusionibus proportio
nabiles:licet non de toto igne:eo ꝙ largo modo idēti-
tatis conceditur esse perpetuus. hoc de secunda parte
3.pars huius articuli.

h⁹ arti culi. **Circa** Tertiam partem huius articuli. s.vtrū ac-
cidentia corporalia habeant determinatū
p^m no. periodum sue durationis est notandum ꝙ accidēs tri-
p. pliciter cōsueuit corrumpi. Primo modo a cōtrario vt
2 caliditas a friditate. Secundo modo ex defectu conser
3 uantis:vt lumen in medio ad lucidi remotionē. Tertio
modo ad modum sequele ad corruptiōem sui subiecti:
vt cognitio sensitiua in asino ad corruptiōem anime asi
ni cui inheret:aut partialiter aut totaliter. ¶ Secūdo 2^m nōn.
nota ꝙ primo modo corrumpuntur accidentia haben-
tia contrarium.scdo autem z tertio modo accidētia nō
habentia ꝯtrium cum ꝯtria non habent a ꝯtrio pprie ne-
queunt corrūpi.vt lumē in medio:sed ex defectu cōser-
uantis corrumpetur.

Tunc quo ad hanc partem sit pma cōclusio. si cō p.ꝯ.
seruans lumen in medio esset perpetuū: eo
modo quo conseruat: z subiectū luminis eēt perpetuū:
lumen illud nunq3 corrumperetur.patet:quia nō a con
trario:q2 non habet.per scdz notabile: nec ex dsectu cō
seruantis:cum ponatur perpetuum esse: eo mō q cōser
uat:nec ad corruptionem subiecti.quia supponit subie
ctū esse perpetuū.ergo nullo modo tale lumen corrum
peret qō est ppositū. Notāter dico eo mō q cōseruat:q2
licet sol conseruās lumē in luna sit perpetuus:tamē nō
est lumen perpetuum:eo ꝙ sol nō est perpetuus in isto
modo quo conseruat lumen in luna:quia propter motū
tandem tantum elōgatur a luna:ꝙ quodammodo lu-
men in eo nequit conseruari.vt quando terra interponi
tur. ¶ Secūda conclusio.loquēdo naturaliter lumē in 2.ꝯ.
octaua spera est perpetuū.patet.quia eius subiectū est
perpetuum z sol conseruans eo modo quo conseruat ē
perpetuus.ergo illud lumen est perpetuū. consequētia
lz per cōclōnē pmā.z añs quo ad ambas partes pz ex
2° celi: z satis ex 2° hui⁹.capitulo penultimo.vbi phs vo T.c.28.
luit motum solis z solem esse perpetuum. ¶ Primum T.c.55.
correlarium.aliquid quod de sui natura est corruptibi- z.56.
le est ppetuū.pz.q2 illud lumē in octaua spera ē d sui nā Cor^m p.
corruptibile: z est ppetuū.g maior pz.q2 illud lumen ē
eiusdē speciei cum lumine solis apud nos. eo ꝙ ē spēs
eiusdem lucis naturaliter representatiua. z minor ē cō
clusio precedens. ¶ Sed diceres tu.tale lumen nō po Dubiū.
test corrūpi.ergo non est corruptibile.ꝯña tenet ex ter-
minis. z antecedens pz per rationem adductā añ con-
clusionē scdam.quia nec a contrario nec a defectu ꝯser
uantis:nec etiam per modum sequele ad corruptionē
sui subiecti. ¶ Hic est aduertendum ꝙ iste termin⁹ cor- R.
ruptibile.sensitiuū. z alia huiusmodi capiuntur dupl'r.
¶ Uno modo prout exponunt per infinitiū verbum a q
descēdentur cum verbo potest.vt corruptibile quod pōt
corrūpi.sensibile qō potest sentiri. Et sic sine dubio lo-
quendo naturaliter concedendū esset quod tale lumē
non esset corruptibile. Sic calor existens in centro mū
di non est sensibilis:quia non potest sentiri. Immo que
libet forma ossis:aut carnis non est sensitiua. quia non
potest sentire:quia non potest per naturam habere or-
ganum.sed sola forma nerui in animali sentiret. ¶ Se 2^m
cūdo modo corruptibile dicitur quod de sui natura na-
tum est corrumpi nisi aliūde cōseruetur.sicut sensitiuū
quod de sui natura natum est sentire si haberet organū
conueniens z c̄.sensibile quod de sui natura natum est
sentiri si esset sufficienter presens sensui. Et sic capitur
sensitiuum cum dicim⁹ formam carnis:vel ossis in bo-
ue esse animam sensitiuam. z sic diceretur ꝙ tale lumē
est corruptibile.quia quantum est de natura sua natum
est corrumpi: nisi aliunde conseruaretur.s. per ꝯseruās
sibi sufficiēter semper existens presens. ¶ Secundū Cor^m 2^m
correlarium talis corruptibilis non est determinat⁹ pe
riodus sue durationis maxime.patet:quia est perpetu-
um.per correlarium primum. ¶ Tertia conclusio.ōis 3.ꝯ.
accidētis corruptibilis qō quandoq3 est z qñq3 non:
est determinatus periodus sue durationis sicut in sub-
iectis z corpibus patet:quia nō est potior ratio de illis

ad pmā q̄z de istis. Et hec de tertia parte articuli.
rōnem. **Ad rationes** pncipales. ¶ Ad pmā dr q
ante op est p scđo correlario tertie p-
positus. tis secundi articuli. ¶ Ad secundā dicitur q lz ignis
Ad 2m totalis in sua spera nō hz dterminatū periodū q: opor
tet ipsum semp manere idem tertio modo idētitatis nu
meralis. tamen qōlibet pedale eius hz. Et hoc sufficit.
¶ Ad hoc aūt qđ dr q non est necesse aliquo determina
to tempore istum ignem descendere. dr q quocūqz pe
dali ignis ifra concauum lune signato necesse est ipsuz
aliquo tempore fieri graue z descendere propter aspe-
Ad 3m ctum specialem celi respectu ipsius determinantez ma
teriam eius ad aliam formam. ¶ Ad tertiā qualiter vi
ta homis pōt prolongari: z qualiter non: satis pz ex p-
ma parte secundi articuli. q: nō pōt vltra periodū spēi:
Ad 4m lz bene possit vltra periodum idiuidui vel certe cōple-
Ad 5m xionis date. ¶ Ad quartā dicitur q est pro tertia con
clusione secūde partis articuli secundi. ¶ Ad quintaz
dicitur q in non habentibus contrariū nulla potentia
reqritur ad durandum propter resistere contrarijs. nō
Ad 6m tñ sequit q magis durans est maioris potentie. q: for-
te cetera non sunt paria. sicut pz ex pmo articulo. ¶ Ad
sextam q vita homis possit ppetuari negat. Ad pbō-
nem dr q ipole est quātūcūqz bonus fuerit aliqs me-
dicus restaurare humidum post tempus statuz vite: qz
continue desiccetur humidum radicale: z tandem de-
ficiet vita homis. Et ratio est: quia humiduz qđ ipe ap
ad 2sir. ponit: non est ita purum sicut fuit humidū precedēs ra
dicale. ¶ Ad confirmationem pbabiliter potest nega
ri q homo in se potest producere eque purum hūiduz
tendens in nutritionē eius sicut fuit humidum radica-
le ex quo generabat: qđ pz. q: hūidū radicale ex q gñā
batur erat digestum i vasis semialibus patris. z in ma
trice matris preter digestiones omnes quas habuit in
patre precedentes que erant tot sicut erant digestiōes
humidi ex quo pater nutriebatur. Conceditur tñ bene
q pōt generari eque pur semen pro puero suo generā
do. sed tale hūidū non esset aptum pro nutritione con-
tinua: licet sit aptum pro generatione: etiam q̄zuis cōce
deretur antecedens: sicut bene credo ipsum fore conce
dendum. hoc tamē non est ver nisi vsqz ad. 60. annuz.
vel vsqz ad finem status vite. tunc enim qđ gñat ē con
tinue minus pur z magis aquaticū. pter qđ cōtinue
deficit vita. Et si dicas quare hō tunc nō pōt generare:
ita purum hūidū sicut in. 6. anno. dico q hoc est a natu
ra: q: tunc icipit deficere vita. z ita actiones vite: vl' na
ture humane tūc icipient a tota spē deuiare. sicut idem
Ad 7m videtur in herbis z plantis in breui tempore. ¶ Ad se
ptimā dr q nō opz illud in quo cōtraria sunt magi eq̄
ta diutius durare: q: forte hñt minorem latitudinē com
plexionis ēt forte est debilis virtutis resistiue in me-
dio fortiter iprimēte sicut in homine. z iđ citius corrū-
pitur q̄z lapis vel quercus in quibus contraria sunt mi
nus equata. Ratio post oppositum est pro sexta cōclu-
sione secūde partis secundi articuli.

¶ Apparent autem z sm sensuz cōpres
sa. Tex. cō. lviij. Questio. xvij.

Decimoseptimo queritur vtr
tēpus gñonis
p. rei est equale tempori corruptionis eiusdez.
¶ Et arguitur primo q non: q: planta que
mille annis generatur. vt quercus in momento: vel in
2 vno die corrūpit. igit z ē. ¶ Secūdo. q: entia generan
tur istantanee. igitur non est tempus generatiōis equa
le tempori corruptionis tenet 2ña: q: mensura istanta-
nea nullā est tempus. añs pz: q: generatio est exitus d
nō eē ad esse. modo necessario: oz q talis exit' fiat tot'
simul. z per 2ñs istantanee: eo q iter 2dictoria nō est 3
dare medium. ¶ Tertio. multe sunt generationes per
petue. igitur in illis non est tempus generationis eq̄le
tempori corruptiōis. 2ña tz: q: perpetua nō sunt sub tē
pore. añs pz: q: generatio aeris sub equinoctiali z aq̄
est perpetua: vt dictū est pus. ¶ Quarto. stat generās
eē fortius q̄z corrūpens. igitur generatio erit in breuio 4
ri tpe q̄z corruptio. 2ña tz: q: multotiens sequunt ppor
tiones potentiar agētiū ad suas resistentias: z p 2ñs
fort' complebit citius effectū suū. antecedēs māifestuz
est de se. Non enim opz punctualiter generans z corrū
pens esse eque fortia. ¶ Quinto. facilius est destruere 5
q̄z construere. igitur facilius est corrumpere q̄z genera
re. igitur citior est corruptio q̄z generatio. Prima cōse-
quentia tz ex termis. z scđa tz: q: citius fiunt que facili
us fiūt ceteris parib'. Antecedens pz per phz pmo po
rum. z manifestum est experientia: q: facili' est destrue 6
re domū q̄z cōstruere. ¶ Sexto. in morte naturali ho-
minis multo lōgior est corruptio q̄z generatio. igr non
sunt equalia tempore. 2ña nota est. añs pz. q: gñō ho-
minis non durat cōiter nisi vsqz ad tēpus augmēti. cor
ruptio aūt durat per totū tps decremēti. modo tps de-
crementi est multo longior tempore augmēti. eo q au-
gmētū videtur determinari in. 26. anno. corruptio autē
z decrementum icipiunt in. 60. anno. Modo multi vi-
uunt vltra. 60. annos maiori tempore quam. 26. annis.
¶ Septimo. vel res que generatur simul corrumpitur. 7
z si sic idem est tempus generationis z corruptionis.
ergo non est equale sibi ipsi. vel non simul corrumpit:
sed alio tempore post. z si sic tunc tempus generatōis:
z tempus corruptionis non simul sunt. igitur vnū eo-
rum non est equale alteri. pz 2ña: q: res que est non est
equalis rei que non est.

In oppositum est philosophus capitulo T. cō.
penultimo secundi hui'. 58.
¶ In ista questione erunt duo articuli. ¶ In pmo pre-
mittenda sunt quedam notabilia. ¶ Secundo respon
dendum est ad quesitum.

Quantum ad pmum est pmo notādū q ca- pm no.
piendo generationem cōmuniter
pro mutatione de non esse inesse: duplices sunt genera
tiōes: quedam successiue: quedam istātanee. Successi
ue que fiunt partibilr per generationē vnius ptis ante
aliā. Instātanee que fiunt tote simul. ¶ Secūdo nota: 2m no
q generatiōes successiue sunt duplices. quedā sunt sub
stātiar: z quedam accidentium. Aristotiles aūt 2° hu
ius pncipalr loquebatur de generatione substātiaruz: T. cō.
quia accidētia que corrumpuntur a contrario possunt 58.
velocius z tardius corrumpi q̄z generentur: secūdum
q contrarium corrumpens est fortius in agendo. vl' d
bilius q̄z fuit generans. ¶ Tertio nota. q substantia- 3m no.
rum gñationes successiue sunt duplices. quedā sunt p-
petue ad bonum itellectum. s. q in continua successione
semper durant tales generationes sine iterruptione: vt
ignis vel aer sub equinoctiali. Alie sunt tēporales non
semper durantes. vt generatio equi vel asini. ¶ Quar 4. no.
to nota. q temp' generationis equi vel homis vel asi-
ni esse equale tempori corruptionis: potest intelligi du
pliciter. Uno modo quo ad periodū speciei. Alio mo-
do quo ad periodum ididui. Illi termini satis expositi
sunt in precedenti questione: similes autem distinctio-
nes totaliter dicantur de corruptiōe. ¶ Quito est no- 5m no.
tādum q hic per tempus duratiōis generatiōis debet
intelligi totum temp' per quod res naturales i suo ro-
bore

bore vigeant.s.vsq3 ad terminũ status rei. Per tps au-
tem corruptionis totum tempus per qđ res naturalis
in suo robore debilitatur.vt tempus senectutis vocatur
tps corruptionis: ⁊ tempus iuuẽtutis.cũ suis antecedẽ
p.ã. tibus vocatur tempus generationis. Ex hoc de pmo.

Quantum ad secundum articulu3 sit pma cõ-
clusio h. In generatõe instantanea
nõ est tempus generationis equale tempori corruptio-
2ª ã. nis.patet.qꝛ ista generatio nõ fit in aliq̃ tpe pribili:sed
fit tota simul.vt per quid nominis patet. ⁋ Secunda
conclusio.in generatione elemẽtari durante ppetuo tẽ-
pore ad bonum itellectum.vel etia3 alteri⁹ rei si aliqua
sit alia res que semp generaẽ:nõ est tempus generatio
nis equale tempori corruptionis:quia idem est temp⁹
generationis ⁊ corruptionis.modo idem non est equa
le sibĩpsi proprie loquendo.eo q̃ equalitas dicit cõue-
nientiam in quãtitate per cõparationem ad aliud. Er-
go cõclusio vera.cõsequentia tenet. añs pro pma par-
te p3.qꝛ res que semp generantur etiam semp corrũpũ
tur.vt sicut sub eqnoctiali semp aer generaẽ: ita sub po
3ª ã. lis corrumpiẽ.sil' in aiõs. Ideo in talibus est idẽ tẽpus
generationis ⁊ corruptõis.mior nota est de se. ⁋ Ter
tia conclusio.in gñone rei pure successiue non est etiam
4.5. tempus gñonis equale tempori corruptiõis illi⁹ rei.p3:
4ª ã. qꝛ illud tempus est vnũ ⁊ idẽ.sicut p3 ex dictis in pmo
huius.modo idem nõ est equale sibĩpsi. ⁋ Quarta cõ-
clusio.in generatione substãtiali successiua non perpe-
tua sicut homis vel asini nõ op3 tempus generationis
esse equale tempori corruptionis per comparationem
ad periodum indiuidui.p3:qꝛ multa cito corrũpunẽ vt
in bora que longo tempore sunt generata. possunt eni3
corruptiones fieri violente ⁊ citra periodũ debitũ. pro
5ª ã. ut de se notum est.vel igne vel gladio vl' aliquo hmõi.
⁋ Quinta conclusio.in gñone successiua substãtiali nõ
perpetua adhuc proprie loquẽdo nõ est tempus gene-
rationis equale tempori corruptionis:q̃uis compara-
tio fieret in ordine ad periodũ spẽi.p3 rõne vltima an-
te oppositum:qꝛ ista tempora nũq̃ sunt simul.sed vnũ
prius ⁊ reliquũ posterius. Modo si aliqua duo sunt eq̃
lia.op3 q̃ ipsa sil' sint de virtute logice. nisi tunc temp⁹
6ª ã. presens caperem⁹ valde longum:qđ non est cõsuetũ in
T.cõ. cõmuni locutione. ⁋ Sexta ɔclusio ⁊ responsalis que
58. fuit de mente phi vt videẽ.est q̃ in generatione succes-
siua substantie. ⁊ non perpetua sicut est hois vl' asini to
tum tempus gñationis est equale tempori corruptiõis
in ordine ad periodũ debitum toti spẽi ad istum intelle-
ctum q̃ quãto tempore homo vel equus:vel aliud hu-
iusmodi tẽpatũ ad iustitiã in sua specie roboraẽ in ṽtu-
te optime rectu3: tanto tempore postea optime rectum
debilitatur in virtute ⁊ regiõe temperata maxie sibi cõ
uenienti:vel breuius quãto tempore in ordine ad tota3
spẽm ididuũ optime cõplexionatũ in illa spẽ ⁊ optime
rectum natũ est in virtute augeri:tãto tempore talr re-
ctũ postea natũ est in sua virtute diminui. ⁋ Ista con-
clusio p3:qꝛ sicut herbe solis aduentu in sua spẽ vigorã
tur.ita solis recessu in eadẽ debilitantur.modo tempus
accessus solis ⁊ recessus sunt eq̃lia. ⁋ Itẽꝑ si sunt ani
malia vel entia que longo tẽpore per multos accessus
solis nata sunt generari ⁊ in ṽtute vigorari.ita talia po
stea per multos recessus soliẽ nata sunt in sua ṽtute cor
rumpi:nec videretur aliqua ratio:quare non indiuiduo
optime recto tanto tempore virtus eius in regione cõ-
uenientissima debilitaretur ⁊ nata esset debilitari:quã-
to tempore augmentabaẽ ⁊ nata fuit augmentari spẽli
T.cõ. ter in ordine ad periodum spẽi:hec est conclusio quam
8. phs intendebat.

His premissis respõdeẽ ad rões ante op- ad pmã
positum factas. ⁋ Ad pri rõnem .
mã dr̃ q̃ est pro quarta ɔclusione:qꝛ arguit de tempo- añ opm
re corruptionis iduidui. ⁊ hoc concedit phs in lr̃a fre
quenter eẽ breuius tẽpore corruptionis dicẽs. Cõtigit T.c.58
aũt multotiẽs in minori corrumpi ꝑpter adiuicem con
fusionẽ.i.propter malã gubernationẽ respectu indidui. Ad 2m
⁋ Ad scõm negatur q̃ oĩa entia generanẽ istãtanee: l3
capiẽdo generationẽ large nõ est negandũ quedã istã
tanee gñari. ⁋ Ad ꝓbõnẽ dicitur q̃ illud diffi.gñõ est
mutatio de non esse iesse:itelligitur sic q̃ generatio est
mutatio successiua vadens de nõ esse rei ad rem eẽ cõ-
plete: ⁊ inter hec est bene medium:puta rẽ esse secũdu3
vnã partem: ⁊ secũdũ aliam partem non esse: l3 iter ve
ra contradictoria non sit mediũ. ⁋ Ad tertiũ diciẽ: qđ ad 3m
arguit pro cõclusiõe secũda. ⁋ Ad quartũ dr̃ q̃ in or- ad 4m
dine ad spẽm idem agens vl'e.s.motus celi est generãs
⁊ corrũpens successiue. ⁊ ille l3 respectu idiuidui ꝑpter
speciales aspectus possit tempore generationis eẽ for-
tior q̃ corruptionis vel econuerso.tñ in ordie ad perio
du3 totius speciei semper dicitur eque fortis: quia sic ꝑ
ticulares aspectus diuersificantes quo ad indidua non
a spiciuntur:quia tales sunt accidentales habitudines
respectu spẽi. Nam si vno tpe speciales aspect⁹ abbre-
uiant generationem.alio tempore abbreuiãt corruptio
nem. ⁊ ideo hec in ordine ad spẽm non corrumpuntur.
⁋ Ad quintu3 dicitur: q̃ l3 apud nos est facilius dstrue
re q̃ ɔstruere.tñ in ordine ad nãm totaliter est idẽ.imo ad 5m
ꝑ pus cõstruit itentionẽ q̃ destruit.nec est ei difficltas
cõstruendo:eo q̃ gubernator eius est infinite virtutis.
⁋ Ad sextũ dicitur: q̃ l3 in morte hominis lõgiori tem
pore viuit homo in diminutione virtutis q̃ in generatio- ad 6m
ne ei⁹.hoc est:qꝛ nõ ẽ optime cõplexiõis homo.nec ge-
neratio cõparaẽ ibi corruptioni periodo spẽi sed idiui-
duali. Seu etiam dicitur q̃ in cõmuni morte hominu3
viuentium.80.aut.100.annis corruptio non icipiẽ.40.
sed certo tempore post sic q̃ non multum inequale ẽ tẽ
pus generationis tempori corruptionis spẽi:sed induí.
duorum aliquorum. ⁋ Ad septimum dicitur quod est ad 7m
pro quinta conclusione. Ratio est oppositum est ꝑ vlti-
ma conclusione.

⁋ Semp vero vt dictũ est continua erit
gñõ. Tex.cõ.lxxx. Questio. xviii.

Queritur decimooctauo. Utrũ in ge- p.
nerantib⁹ sit ꝓcessus in ifi-
nitum. ⁋ Et arguitur primo q̃ non: qꝛ seq̃-
retur q̃ vnius generabilis essent ifinite cau
se efficientes:vel saltem fuissent.consequens est contra
phm scđo metaphisice probantem statum in causis ef- T.c.5.
ficientibus. ⁊ consequentia tenet:quia ex quo genera-
tiones in infinitum vadunt sortis pater fuit causa sorẽ.
⁊ iterum pater patris ⁊ pater istius: ⁊ sic in infinitum:
quia dato q̃ alicubi sit status:sequitur q̃ generationes
non vadunt in infinitum in ante eadem ratione: nec in
post. ⁋ Secundo sic.quia in essentialiter ordinatẽ non 2m
proceditur in infinitum. Modo videtur q̃ generantia
sunt essentialiter ordinata.igitur in eis non proceditur
in ifinitũ.igitur nec in generationis.maior nota est per
phm vt prius.mior patet:quia si sortes generaret Pla T.c.5.
tonem ⁊ Plato Ciceronem: ⁊ sic vltra: essentia Plato
nis pendet a sorte: ⁊ Ciceronis a Platone: ⁊ sic vltra:
imo ẽt Ciceronis a sorte:qꝛ quicq̃d est cã cãe ẽ eã cãti:
q̃ vr̃ q̃ in illis sit ꝓcessus eẽntial'. Similiter patet hoc
qꝛ ordo in causis est necessarius.ergo essential'.ɔsequẽ
tia l3: ⁊ añs patet:quia impossibile est in hoc ordie fie-

3m ri conuersum ordinem. puta Ciceronē genuisse Plato
nem. nec ꝛ Platonem genuisse fortem. ¶ Tertio sic.
non proceditur in gñationibus in īfinitū secūdū rectū:
T.c. 68 nec secūdū circulū. igitur nullo modo. ꝯña tz. ꝛ añs ꝓ
ꝓma parte est phi in littera. ꝓ scda pte pz: qꝛ si in infini
T.c.70 tū ꝓcederet in generationibus secūdū circulum idem
nūero posset redire. cuius oppositum dicit phs in lra. ꝛ
4m pz ꝯña: qꝛ in circulo proceditur ab eodem ad idem nūe
ro. ꝛ sic idem numero posset redire. ¶ Quarto arguit
sic. forte corpore celestia nūq̄ reuertent ad eundē pun
ctum in quo sunt modo. ergo nullo modo reuertent ea
dem generabilia in specie que gñant modo. igr nō ē ꝑ
petua generatio secūdū circulū. ꝯña vltima tenet: quia
nō posset esse generatio perpetua circulariter: nisi tan
dem eadem generabilia in spē generarent que generā
tur modo: ꝛ ꝓma tenet: qꝛ eadē generabilia i specie ne
queunt prouenire nisi ab eisdem causis specie. mō cau
se sunt corpora supercelestia: sic se habentia ad ista īfe
riora. Antecedens patet: qꝛ forte nunq̄ erit eadem dis
positio celi respectu istorum inferiorum que est nunc ꝓ
pter motum planetarum in obliquo circulo.

T.c.58. 59.ꝛ.68 **In oppositum** est phs in lra. ¶ In ista
qōne erunt duo articuli.
¶ In primo premittenda sunt notabilia. ¶ In secundo
respondendum est ad questionem.

ꝓ.nōn. **Quantum** ad ꝓmū ꝓmo notādū est q̄ quere
re gñone ꝓcedētē in infinitū nihil
aliud significat in ꝓposito. q̄ vtrū perpetue in q̄lz spe
cie durent generationes itrisece saltē. vt vtrū post quā
libet hois generationem erit alia generatio homis. vl'
breuius. vtrum nō sit deuenire ad vltimam generatio
2m nōn. nem post quā non erit vlterior. ¶ Secūdo nota. q̄ in
generatiōibus ꝓcedere in īfinitū potest itelligi duplr.
vno modo secūdū rectū. alio modo secundum circulū.
Dicitur autem generatio procedere secūdū rectū quan
do non reuertitur idem quēadmodū in circulo qd̄ ꝓus
erat. Dicitur aūt ꝓcedere secundum circulum quādo re
uertitur idem qd̄ ꝓus. ¶ Item nota. q̄ aliquid dicitur
idem duplr. s. numero vel specie: sed qꝛ vtroq̄ modo in
generationibus est procedere in īfinitū potest intelligi
dupliciter. Uno modo vtrū procedant in īfinitū secun
dum rectū nō reuertēdo idem in spē. Alio modo nō re
3m nōn. uertendo idem in numero. ¶ Tertio suppōit ex scq̄n
ti questione q̄ idem generabile negt bis generari sim
pliciter ꝛ totalr. licet secundum qd idem īfinities pos
sit generari. Et hoc de ꝓmo.

ꝓa ꝯ. **Quantū** ad secūdum sit ꝓma conclusio hec. ge
neratio non vadit in īfinitū secundum
rectum in specie. ꝓbat: qꝛ vel iret in īfinitū secūdum re
ctū in specie infinitis existentibus speciebꝰ. vel solum fi
nitis. sed nullo modo istorū. igitur ꝛc̄. Maior pz a suf
ficienti diuisione. minor declaratur. Nō enī potest dici q̄
īfinitis: qꝛ non sunt īfinite species predicamenti substā
2 tie. ¶ Secūdo etiam. si esset īfinita multitudo specierū
in predicamento substantie adhuc non posset genera
tio in īfinitum procedere in eis. Ratio qꝛ in īfinitis nō
esset ꝓmum nec vltimum: ꝛ sic nō esset ratio quare cer
ta mā post vnam formā potius reciperet hanc sequen
tem q̄ illam. eo q̄ in infinitis non est prior: nec posteri
or. vel acciperet plures simul vel nullū. quorū qdlibz ē
Dubiū. īpossibile. ¶ Sed diceres q̄ hec ratio videt etiam va
lere supposito q̄ non esset nisi finita multitudo specie
rum ad concludendum materiā non posse recipere for
R mam nouam. ¶ Respondetur q̄ non: quia ponēdo fi
nitas species non oportet materiam procedere ordina
te de vna specie ad alia sine reiteratione ad causandā

speciem: sicut oporteret materiam procedere infinitis
existentibus speciebus in generatione existente in re
ctum. ꝛ ergo sufficit ibi dicere materiam determinari ad
formam certam sequentem ab agente. Si vero dicatur
q̄ solum finitis speciebus: tunc generatio nō procedet
in infinitum: qꝛ transactis speciebꝰ nulla fieret vltra ge 2a ꝯ.
neratio secūdum rectum. igitur ꝛc̄. ¶ Secunda cōclu T.cō.
sio. si generatio semper durabit vt concedit phs natura 58.ꝛ
lis oportet q̄ hoc sit secundum circulum in spē. Sequi 39.
tur ex precedente: qꝛ non potest secūdum rectū in spē.
Notanter dico si semp durabit: qꝛ simplr loquēdo non
semper durabit: cū fides vera hoc ponat: lz quātū est ē
experientijs dicat phs non illustrans lumine fidei eā
semper durare: ꝛ sic nālr loquēdo post loquar sic̄ mihi
videtur velle Aristotiles loqui scdō huius. ¶ Tertia 3a ꝯ.
conclusio. sub cuiuscūq̄ spēi substantie forma mā nunc
est sub eadē īfinities erit. vel tota simul vel quelibet ꝑs
notabilis eius. Similiter sub eadem īfinities fuit. pro
batio. quia materia cuiuslz spēi formam appetit. Cum
igr appetitꝰ talis nequeat frustrari. sequr q̄ sub cuius
cūq̄ forma speciei deueniet: ꝛ non solum semel: sed īfi
nities: cum supponatur mundum esse perpetuum. Si
militer sub cuiuslz spēi forma fuit alias īfinito tempore
ꝓcedente: qꝛ nisi sic appetitꝰ māe fuisset frustratꝰ fine q̄
naturalis non cōcedit. ꝛ non solū fuit sub eo semel sed
īfinities. ¶ Quarta cōclusio. si mā nūc sit sub certe spe 4a ꝯ.
ciei forma: ꝛ eam dimittit nō opz anteq̄ eandem i spē
iterum recipiat eam transire per omnes formas sperū
generabilium medias. quia bene stat ex aere fieri aquā
ꝛ iterum fieri imediate ex aqua aerem sine alia genera 5a ꝯ.
tione substantiali sibi media. prout de se pz. ¶ Quinta
conclusio. licet in tempore finito dato stet mām datam
esse pluries sub vna forma q̄ sub alia. tamē toto euo nō
pluries est mā sub forma vniꝰ spēi q̄ alterius. Prima
pars huius conclusionis patet per precedentē: qꝛ bene
stat q̄ decem vicibus fiat mā sub forma aeris anteq̄ se
mel fiat sub forma homis: qꝛ immediate potest fieri ex
aqua aer ꝛ econuerso pluribus vicibus. Secūda pars
patet: qꝛ toto euo mā īfinities fit sub cuiuslz spēi forma.
mō īfinita non sunt plura īfinities. imo quot vicibus in
toto euo mā fit sub forma aeris. tot fit sub forma homi
nis. īfinities enim fit sub forma vtriusq̄. vt dicit tertia
conclusio. ¶ Sed diceres tu istando contra hoc: quia dum ꝓ.
si sic sequitur q̄ multorum hominum esset eadem ma
teria: quis ergo haberet eam in die iudicij vniuersalis.
¶ Secundo: quia elephantes non generātur: nisi in lo 2m
cis determinatis: quomodo ergo materia lapidis que
est hic veniret ad locū istū. ¶ Tertio: qꝛ dr̄ cōiter qd̄ 3m
ex cineribus prioris fenicis generatur fenix noua. ergo
ista materia fenicis nunq̄ deueniret ad formam aliā. ad ꝓm
¶ Respōdetur ꝓmo q̄ si loquamur fm vitatē fm quā
procedit ꝓma obiectio non esset concedendum perpe
tuo fuisse generationes: nec etiam forte debere: cum sic
mundus habeat ꝓncipium ꝛ finem: ergo est bene du
bium vtrum plurium hominum: sic erit eadē materia:
sed si dicatur supposito: qd̄ ita sit quid contigit de ꝓma
dubitatiōe. ¶ Respondeo q̄ ista dubitatio est theolo
galis: ꝛ non spectat ad presens negocium: ꝛ ideo hic
non multum de ea curo: sed respōdeo q̄ fide scio me re
surrecturū. de mō aūt n escio. tn̄ scio modus qbꝰ deꝰ pos
set facere. s. vnā mām eē plurium hominum. Non enim
īplicat deum tunc vnam materiam multiplicare sic qd̄
sufficiat ambobus. Qui enī satiauit quattuor milia ho
minum de tribus panibus multiplicando panes etiā
potest multiplicare materiam. non plus de hoc. ¶ Ad
scdm dicitur q̄ mā cū est in aere a vēto potest deporta
ri vbi

ri vbi sunt tales generationes: ꝛ fieri sub forma illoꝝ
ad 3m imo: ita ē necessariū fieri stāte eternitate mūdi. ¶ Ad
T.cō. tertium dr̄ ꝙ mā senicis est semper alia ꝛ alia: cū flu-
36. at ꝛ refluat per totā eius vitā: vt dr̄ pmo huius de au-
6a ꝯ. gmentatione. ¶ Sexta cōclusio. generatio non potest
perpetuari secundum circulum in numero. pꝫ: qꝛ opor-
7a ꝯ. teret idem numero redire. qđ est cōtra secundum nota
bile. ꝛ ꝯña ꝫ per quid nomis ꝛ ē. ¶ Septima ꝯclusio.
T.cō. generatio vadit in ifinitum in rectū in numero seu rōe
58.59 idētitatis numeralis. pꝫ: qꝛ vadit in ifinitum vt dicit se-
cunda conclusio. ꝛ phs concedit: ꝛ non secundum cir-
8a ꝯ. culum in numero precedentē. ergo in rectum. Et hoc ē
ppositū. ¶ Octaua conclusio. ad hoc ꝙ reuertat̄ ideꝫ
in specie non oportet expectare magnā reuolutioneꝫ. s.
trigintasex mille annos. patet quia aquam currentē ex
fontibus statim aer iterum secunduꝫ partes resoluit in
aerem: ꝛ tamen non transiuit vnꝰ annus postq̄ȝ eadem
materia fuerit sub forma aeris in poris montiū vbi ge
nerabatur ista aqua fontium. prout concedit phs pmo
meteoroꝝ. ergo conclusio vera.

ad pri mā rō nē pn cipa- lem. **Ad rationes** pncipales concedo ꝙ vniꝰ ef
fectus fuerunt ifinite cāe effi
cientes accidentalr ordiate: nec phs in illis statum po
suit: sed solū in essentialiter ordiatis: vt pꝫ scđo meteo.
¶ Ad secundum dr̄ ꝙ generantis que nō sunt simul vt
T.c.5 pater patris ꝛ auus patris: ꝛ sic de singulis nō sunt es
ad 2m sentialiter ordiata. ¶ Ad pbationem dr̄ ꝙ hec ꝯña nō
valet. essentia Ciceronis depēdet a Platone ꝛ Plato-
nis a sorte. Igitur sortes ꝛ Plato sunt cause essentialr
subordinate. Non enim dicuntur essentialr ordiate cāe
qꝛ eēntia posterioris dependet ab essentia porꝭ: sed qꝛ
posterior nō pōt causare: nec agere nisi pma concurrē-
te: modo sic nō est de sorte Platone ꝛ Cicerone: nec ō
talibus causis accidentaliter ordinatis. Ad cōfirmatio
nem dr̄: ꝙ q̄uis iste ordo in causando esset necessariꝰ:
eo ꝙ Plato non posset dependere ab alio q̄ȝ a sorte ſꝫ
casum. non tn̄ hoc sequitur ꝙ Plato sit essentialr sub-
ordinatꝰ sorti: eo ꝙ posterior causa non dependet i cān
ad 3m do a pore: vt dcm̄ est. ¶ Ad tertiū dicitur ꝙ in gn̄atio
nibus pceditur in ifinitū ſm circulum in spēbus: ſꝫ non
in numero: ꝛ sic non oꝫ reuerti idem in numero: ſꝫ ideꝫ
in specie. vt dictum est in pōne. In rectū aūt pcedit in i
dubiū finitū i numero. ꝯtra qđ nō arguit rō. ¶ Sꝫ diceret q̄.
qꝛ in circulo reuertitur ad ideꝫ numero: ergo et in gn̄a
R. tione circulari deberet reuerti ad idem numero. Dr̄ ꝙ
hoc est veꝝ si esset circularis respectu eiusdem in nūe-
ro: modo est circularis respectu eiusdem in specie. ꝛ iō
ad q̄r- sufficit reuerti idem in spē. ¶ Ad quartum dr̄ ꝙ nō re
tum. quiritur ad hoc ꝙ eadē in specie secundario generetur
totalis idētitas dispositionis celi: sed suffic̄ ꝙ sit similis
ad tn̄ ꝙ posset similem effectuꝫ in specie producere: ꝛ
hoc bene stat: cum aliquali dissimilitudine dispositiōis
celi. Generatur enim nunc aer ex aqua sole existente in
virgine: sicut primo generabatur sole existente in leo-
ne vel in cancro. ¶ Ratio post oppositū est pro dctis
in questione.

¶ Quare hec qdē ita videntur. Tex. cō. lxx. Questio. xvij.

p. **Utimo** queritur vtrū corruptū posse
reuerti idem in nūero. ¶ Et
arguitur pmo ꝙ sic: naꝫ mā existente vna: ꝛ
agēte existente eodē qđ sit erit vnū. Sꝫ plu-
ries post corrupcōeꝫ rei mā manet vna: ꝛ potentia vna
que pus: ꝛ agens est idē: ergo fiet idē effectus qui pus
erat corruptus. Consequentia tenet: ꝛ ãñs pro prima

parte est cōmētatoris .12. meta. p scđa parte pꝫ: qꝛ mor Com̄ ğ
tuo vitulo adhuc eius mā manet vna: vt notū est: cū sit 8.m.ğ.
perpetua: ꝛ silr̄ istius māe manet vna potentia: cū ipsa ꝛ .12.
sit sua potentia: ꝛ ipsa ē vna: imo quicquid fuit ista mā
ante generationē a. vituli adhuc est a. vitulo corrupto:
ſꝫ añ generationē a. vituli fuit potētia ad formā a. vitu-
li: ergo a. vitulo corrupto adhuc est potentia ad formaꝫ
vituli. Maior nota est: ꝛ mior patet ex pmo phico. vbi T.c.69
pbat̄ a pōa māe non est nisi mā ꝛ agens manet idem:
puta idē thaurus ꝛ vacca q̄ pus. Silr̄ si aq̄ prius cale
facta ꝛ caliditate eius corrupta ipsa applicet̄ eidē igni:
ibi ē eadem potentia: ꝛ materia eadeꝫ: ꝛ idem agens.
¶ Scđo idē in quātū idem ꝛ silr̄ se hñs semp natū ē fa 2m
cere idē. modo stat hunc ignē totalr̄ se habere ad aquā
sicut ante se habuit ad eam. cū pmo eā calefacit. ğ gn̄a
bit eandē caliditatē numero quā pus: ergo idem nume T.c.55
ro potest pluries redire. Maior est phi scđo huiꝰ: ꝛ mi 3m
nor manifesta est de se. ¶ Tertio. qꝛ illa sunt idem nūe
ro. quoꝝ mā est vna: mō stat ꝙ calitatis pcedētis ꝛ se
quētis sit eadem mā vt eadē aq̄: ergo erit eadē calitas
numero. igr̄ ppositū. maior pꝫ. 5. meta. ꝛ mior nota est T.c.55
de se. ¶ Quarto si calitas. a. heri corrumpebatur ꝛ ho 4m
die in eodē subiecto eque itēsa calitas generet̄: hec cali
ditas est eadē cum. a. igitur corruptuꝫ potest redire. cō
sequētia ꝫ. Probat̄ ãñs: qꝛ hec calitas nō vr̄ differre a
calitate pori nisi per iterruptionē essendi. ſꝫ iterruptio
non fecit diuersitatē numeralē. ergo non est diuersa nu
mero ab ista. Maior pꝫ: qꝛ si prior caliditas durassꝫ cō
tinue vsq̄ȝ hodie caliditas. a. hesterna ꝛ que hodie ect
eadem numero. Mō caliditas nunc genita non vr̄ dif
ferre respectu caliditatis. a. sic continue durātis: nisi qꝛ
a. cōtinue durauit ꝛ calitas hesterna nō: ſꝫ iterrupte du
rat generatione caliditatis hodierne. Mior pꝫ: qꝛ si aq̄
ꝯtinue diuidat̄ fiet eiꝰ iterruptio: nec tn̄ pp hoc si reunia
tur fiet alia aq̄ sed eadem. ¶ Quinto nisi sic: sequit̄ ꝙ v 5m
tus vel ꝯtinue mior fieret. ꝯña ē falsuꝫ. Probat̄ ꝯña: qꝛ
qđlꝫ gn̄abile nō genitū pus deꝰ pōt facere: ꝛ postq̄ȝ ipm
fecisset nō posset ipꝫ iteꝝ facere. ğ minoris virtutis esset
q̄ȝ ante fuisset. ¶ Sexto mā est in potentia ad calitatē 6m
corruptā. ğ pōt reuerti. ꝯña ē nota. ꝛ ãñs pbatur: quia
est in potentia ad caliditatē gn̄andā: ꝛ nulla est dr̄ia in
ter gn̄andā ꝛ corruptā. ğ est etiam in pōa ad calitates
corruptā. ꝯña vr̄ tenere. ꝛ ãñs p pᵃ pte notū ē ō se. ꝛ p
scđa pte pꝫ: qꝛ nō ē dr̄ia iter nō entia. mō calitas corru Confir.
pta ꝛ calitas gn̄anda nō sunt entia. ¶ Cōfirmatur sic.
corrupta calitate stat ꝙ oīa entia hēant se ad mām ipiꝰ
totalr̄: sicut añ cū eā gn̄abāt. ſꝫ añ poterāt facere eaꝫ ğ
ꝛ post. Maior pꝫ. qꝛ hoc ē poē p pōam diuā. ꝛ minor
manifesta est. ¶ Septio in re nihil differt puatio cali- 7.
tatis corrupte a puatione caliditatis generāde. ſꝫ priua
tio gn̄ande pōt reduci ad habitū. igr̄ puatio caliditatis
corrupte. ğ corrupta caliditas pōt redire. Maior pꝫ. qꝛ
puatio nihil aliud est nisi mā puata. ꝛ quocūq̄ȝ mō di-
cat̄ nulla iter istas puatōes erit dr̄ia. ꝛ mior manifesta
est de se. ¶ Octauo calefaciens applicatū aque nō pliꝰ 8.
est determinatū ad generādū i subo gradū vnū q̄ȝ aliū.
puta. a. q̄ȝ. b. Ergo vtrūq̄ȝ idifferēter pōt pducere. ergo
vtrūq̄ȝ pducet vel nullum: sed ꝯstat ꝙ nō nullum. ergo
simul pducit vtrunq̄ȝ. ꝛ tūc vltra. simul pducit gradū.
a. ꝛ gradū. b. ꝛ aliquē coꝝ pducet post. Igitur ista quē
pducet post bis producetur. ꝯñe note sunt. ꝛ ãñs pme
ꝯñeꝫ. qꝛ oēs gradus caliditatis sunt eiusdem ratiōis.
ꝛ subm equaliter se hñs ad omnes. ꝛ ergo non videt̄.
vnde plus calefaciēs determinaretur ad pducendum
vnum illoꝝ q̄ȝ alium. Scđa ppositio assumpta pꝫ. qꝛ si
nullum gradum produceret nō calefaceret. Tertia as-

Cōtra le anni: nec aliquod tempus maius q̄ illud: ⁊ cū h̄ sit
tempus finitū habetur ppositum. ¶ Sȝ contra dicet
quis: idem homo potest bis generari simplr. ergo conclu
sio falsa. pñia tȝ. añs declarat: q2 homo corruptus pt i
numero redire idem. Patet: q2 fide vera revertetur in
℞ vniversali iudicio: in q̄ nobis deus ppiciet. ¶ Respon
detur faciliter: q homi͂s generatio nō est proprie ge
neratio: ⁊ est ratio: q2 in generatione ppie dicta ē for-
ma que generaf: ⁊ nō forma que causatur miraculose:
mō hoīs gñō est creatio forme humane in mā: igif nō
est ppie gñō. Silr corruptio hoīs nō ē proprie corru-
ptio: q2 in corruptione ppie dicta desinit esse forma q̄
corrūpitur: ⁊ corripitur suba in corruptiōe sue forme
subalis. mō in corruptione hoīs nulla forma corrūpi-
tur: sed solū aīa itellectiua a suo subo separatur: ⁊ ideo
nō corrūpitur res que est forma cū ipa maneat: nec cō
positū ppie: cum ambe eius partes maneant: lȝ bene
moriaf ppter separationē forme a mā. Per hoc ad for
mam argumenti diceref: q hō ppie nunq̄ generatur
q2 forma q̄ non educif de potentia materie nō genera
tur proprie. silr non corrūpif ppie: ⁊ ideo non pōt bis
gñari nec corruptū reverti. Aliter tn̄ diceref nālīter lo
quēdo exclusa veritate fidei: q hō nō posset bis gene-
rari: nec posset reverti postq̄ esset corruptus. Illud āt
qō dicif de vniversali iudicio: lȝ verum sit. tn̄ ꝑ hūs nāli
ter loquendo hoc non concedit.

Ad p̄mā rō nes aūi oppm̄
Ad rationes i oppositū. ¶ Ad p̄mā dicif
ſȝ veritatē: q ista auctoritas
Cōmētatoris .12. meta. itelligif de eodē in spē. nō autē
de eodē in numero. Vel aliter dr̄: q mā existente vna
Co. 11. potentia vna ⁊c̄. i. mā existente ad eandē formā i potē
tia. mō corrupta forma non est ammō in potentia ad
istā formā vnā: q2 ammodo nulla est potentia ad eā: ⁊
ad pbatiōem negatur iste syllogismus. Quicquid fuit
ista mā ante generationē hoīs h̄ ipsa adhuc est: ſȝ an-
te fuit potētia ad formā hoīs. ergo adhuc ē: ibi est fal
alia rn̄sio. lacia figure dictiōis. ¶ Aliter pōt dici: q loq̄ndo nāli
ter intelligo p agens principale producēs: ⁊ per potē
tiā dispōnes māles ⁊ alias cās instrumētales generā
tes. mō corrupta forma nunq̄ possit esse potentia vna
nūero ad illā formā: q2 de his potētijs sunt motus celi
⁊ influentia in oībus generabilibus inferius. mō hec
nunq̄ possunt eadē numero reverti corrupta forma q̄
Ad. 2. erat cū generabaf. ¶ Ad scdm̄ dr̄: q ista ppositio. idē
inq̄ntū idem est natū ⁊c̄. intelligitur q est semp natū
2. g. 55 idē facere in spē ⁊ nō in numero: q̄uis eniȝ p̄mus mo
tor semp sit idē: ⁊ silr se habens ad idem mobile: tn̄ nō
semp pducit eūdē motum: sed bene similem: ⁊ hodie
Ad. 3. vnū ⁊ cras alium. ¶ Ad tertium dr̄: q nō opȝ oīa illa
eē idē numero: quoꝝ mā est vna. Albedinis .n. ⁊ dul
T. cō. 12. cedinis est vna mā i lacte. Et ad pbm. 5. meta. dicif q
itelligit de istis terminis psonaliter tentis. verificatur
esse idem numero: quoꝝ materia est vna. i. q supponūt
pro eadē re: ita q per mām intelligif ibi significatum
ad. 4. māle tantū. ¶ Ad quartū negatur añs. Ad pbationē
dico: q iterruptio essendi facit diversitatē numeralem
ad bonū itellectū. Facit enim q sequens est aliud nu-
mero q̄ p̄cedens fuit. Et ad iprobationem istius dr̄: q
caliditas nunc genita non haberet solū diversitatē ad
caliditatē hesternā si ꝯtinue durasset: nisi: q2 illa ꝯtinue
durat: ⁊ alia q̄ heri corrumpebatur intercise. Hec enim
est falsū: q2 postq̄ corrupta est nullo mō durat. ¶ Ad
similitudinē dr̄: q non est simile de aqua q̄ cōtinuo di-
uidif: ⁊ de eo q corrūpitur ⁊ eius silē post generaf: q2
lȝ aqua cū diuidif cessat esse vnū numero. nō tn̄ cessat
esse: ⁊ iō si reuniatur erit idem qō prius. Cum aūt res

corrūpif ipsa totaliter cessat esse: ⁊ ideo non est simile. Ad. 5.
¶ Ad quintū dr̄: q virtus dei non reddif minor. q2 nō
pōt facere corruptū reverti: q2 tale nō pōt reverti. mo-
do nō est virtus eius minor: eo q ipossibile fieri nō pt
facere. Et ad pbationē istius dr̄: q lȝ deus ante pōt fa
cere. a. ⁊ nō pōt post: tn̄ post pōt facē silē ipi. a. qō face
re icludit tantā potentiā sicut facere a. ⁊ ideo ratio nō Ad. 6.
pcedit. ¶ Ad sextū negaf: q mā est in potētia ad for
mā corruptā. Et ad pbationē istius dr̄ ꝯcedēdo q nul
la est drīa iter caliditatē generādā ⁊ corruptā: ſȝ nega
tur ꝯñā. ergo est in potentia ad corruptā. silr argueref
q mā eēt i potentia ad chimerā: q2 non est drīa inter
chimerā ⁊ caliditatē generādā ad quā est i potentia. ad ꝯfir.
¶ Et ad ꝯfirmationē ꝯceditur: q oīa entia haberent se
silr sic ante se habebāt cū debebāt generare illam for-
mā: ⁊ ēt q ante poterant eam gñare: ⁊ negatur ꝯñā:
ergo post poterant. rō ppter quā est: q2 eā semel gene-
rabant: q̄re post generationē mā non est āmodo in po
tentia ad eā iteꝝ recipiendā de novo postq̄ fuerit cor-
rupta. Cessat eni mā post esse in potentia ad eam: ⁊ sic Ad. 7.
nō fuit anteq̄ generabaf. ¶ Ad septimū dr̄: q verū ē
i re nihil differre p̄uationē caliditatis corrupte: ⁊ pri
uationē caliditatis generande: q2 vtrūq̄ est mā: tn̄ re-
spectu habituū p̄uatoꝝ differūt. q2 priuatio forme cor
rupte priuat actū ⁊ potentiam a qua ipossibile est fieri
regressū in habitū: vt dr̄ in postpredicamentis: ⁊ ideo
ipsa nō pt reverti: cuius cā est: q2 qō semel ē simplr cor
ruptū nunq̄ idem i numero reverteref: sed priuatio for-
me generāde nō priuat nisi actum. potest. n. reduci ad
habitū: ⁊ iō nō priuat potētiā ad formā. Quapropter
semp ab ista priuatione pōt fieri regressus ad habitū: Ad. 8.
⁊ sic non est silē. ¶ Ad octauū dr̄: q calefaciēs appli
catū subiecto non plus est determinatū ad producen-
dū gradū a. q̄ gradū b. vocando gradū a. ptē quali
tatis q̄ generaf ante gradū b. Et ad probationē istius
dr̄: q calefaciens determinaf ad pducēdū gradū quē
primo producit a. motu celi sibi coexistēti a quo potest
fieri gradus a. ⁊ nullus alius a tali agente i tale passū
sicut prius tactū est in illa qōne. Vtꝝ idē effectus nu-
mero pōt in quolibet pluriū instantium generari: ⁊ iō Ad. 9.
rō nō pcedit. ¶ Quasi silr respondef ad aliā: q ignis
applicatus stuppe determinaf p motū celi tunc secum
agente ad pducendū istū determinatū ignē ex ista mā
quē producit ⁊ nullū aliū: lȝ per aliū possȝ gñare silēȝ
ignē: tn̄ istuȝ ex ista mā solū isto motu pōt ⁊ isto motu
numero potest solū pducere ignē illū. ¶ Rō post op-
positum est pro vltima conclusione qōnis.

¶ Expliciūt qōnes super libris de generatiōe ⁊ corru-
ptione Aristo. p excellentissimū phm̄ Marsiliū in guē
disputate. Et p Venerabilē sacre theologie Bacalariū
fratrē Paulū de Genazano nuperrime emēdate ⁊ sue
pristine integritati restitute.

Questio

Q Uestio est an ens mobile sit totius
nālis phie subiectum. Hec
questio tractatu difficillima est: tum pp di-
uersitatem opinantiū in ea: tum qz de pmo
z marime cognoscendo in scia est: de sub-
iecto .n. vt pmo posterioꝝ analeticoꝝ col
ligitur: precognoscitur quid z quia. paruus enim error
in principio in fine fit marimus: sicut primo celi appa
T.c.33. ret: vbi philosophus sic inquit. Siquidem qui modicū
transgressus fuerit a veritate discedens fit longe plus
decies milies. Huius autem causa: qz principium virtu
tis maius q̄ magnitudine. Quapropter qd i pncipio
Cō.33. modicū in fine fit multū magnū: vbi Cōmētator: z nō
induxit hoc: nisi vt ondēret oīno esse ɔsiderādū de pn
cipijs z habere magnā sollicitudinē circa ea: z iō ser-
mo de pncipijs est sermo de oibus. s. in po°. ¶ In ista
igit qōne more Aristotelico procedendo tria facere in
stitui. primo opiniones ab Ari. z suo cōmentatore de-
uiantes cum suis fundamentis adducam eas impro-
bando. 2° quid Ari. z cōmentator in tanta qōne sentiāt
declarabo. 3° ad argumenta pro falsis opinionibus ad
ducta respondebo.

Quantū ad pmū īuenio angelicū doctorē san-
ctū Thomā aquinatē compatriotaz
Thōas nostrū in pncipio libri de physico auditu voluisse ens
mobile z nō corpus mobile ɔ Albertū merito cogno
mine magnū appellatū esse totius phie nālis subm: qd
p. sic arguit. oē mobile esse corpus pbat in isto libro. nul
la aūt sciētia pbat suū subm: z ideo statim in principio
6.ph.23. libri de celo: q seqtur ad istū: incipit a notificatione cor
48. poris. hec ipse formalr. ¶ Post ipsuz inuenio Egidiū
Egidiū Romanū: qui i principio libri physicoꝝ duabus rōni-
bus iprobat opinionē sancti Thome. Quarū pma ē:
p. qz tūc nālis scia eēt subalterna metaphysice. ɔñs fal-
sum: cū sint tres habitus speculatiui primi nō subalter
nati: 6. meta. habitus. s. metaphysicus. mathematicus
T.cō.2. z naturalis. ɔñs pbaf: qz illa scia subalternaf alteri: cu
ius subiectū icludit subiectū alterius: cum ɔditione ac
cidētali: q̄ nō fluit ex principijs illius subiecti proprijs
cui addif: vt perspectiua subalternaf geometrie: eo q
linea visualis q̄ est subm pspectiue addit supra lineam
de qua ɔsiderat geometer ɔditionez accidētalē: que nō
fluit ex pprijs pncipijs ipsius linee. s. visualitatē. Nunc
aūt ens ē subm metaphysice: z ens mobile icludit ens
cū ɔditione accidentali: que non oritur ex proprijs pn
cipijs entis sz q ens. s. mobilitatē. g z c̄. ¶ Itez si ens
2° mobile eēt subm i scia naturali: tunc nālis esset ps me-
taphysice: ɔñs falsum: cū sint diuerse ptes principales
phie: vt supra dictū est ex sententia pbi i 6. metaphysi-
T.cō.2. ce. z pbaf ɔña: qz ad ipsam metaphysicā non solū ptī
net ɔsiderare ipsum ens: sz pmas ptes entis: nūc autez
ipz ens mobile est vna de primis ptibus entis: ens. n.
non cōtrahif ad suas ptes p drias. ex. 3. metaphysice.
T.cō.x. qz esset genus: sz per diuersos modos essendi: nūc aūt
mobile est qdā modus essendi ipsius entis. ¶ Confir
maf hec rō sic: de ente per accidens: qd sic se hz q eius
Ex.t.c. vnio nō hz causam per se: nulla sciētia prima ɔsiderat:
20.z.21. colligif hec ppositio. 6. metaphysice: sed ens mobile ē
tale: nō. n. fluit motus ex pncipijs entis: q̄re z c̄. ¶ So
ɔ Egīm leo ego sic ɔ illūz opinionē arguere querēdo qd p ens
z Tho. intelligaf: cū dr̄ ens mobile. aut terminus ɔceptus a sub-
stantia z accidente: z h nō: cū fm sanctū Thomā tal'
non def. aut accñs. z hoc non: nō enī accidens mobile
est h subm. supponit ergo pro substātia: qd etiā ex alio
declaraf: cū. n. aliqs terminus plura significans vnum
p prius alterū per posterius absolute profert supponit
pro digniori: erit ergo sensus q suba mobilis est subz:
sz nō nisi corporea: qz solū talis mobilis est: ergo cor-
pus mobile est h subm: cuius oppositū ipse probat con
tra pceptorem suū Albertū magnū: z si illa opinio su
stentabilis sit: vt infra tangā: vbi rōnes ɔtra eā addu-
ctas soluam: nō enī opinādū est tm̄ doctorē in tanto q̄-
sito defecisse: q vt dicit Joānes de Sanduno pmo phy
sicoꝝ. putatur melior expositor iter latinos: vnde per
excellentiā dr̄ expositor sicut Auerrois Cōmentator:
de eodem Egidius Ro. p physicoꝝ anteq̄ incipiat tā
gere rōnes supradictas sic ingt. ad hec aūt dici pōt ma
gnos fuisse huius opinionis q in nāli phia esset subm
ens mobile z nō corpus mobile: nos aūt: nō vt coꝝ in
tellectū reprobemus: ad quē non attingimus z c̄. vide
ibi. Quia tñ cū Auerroi nō sentit. itendo etiā positionē
Auerrois substinere declarando i quo ɔuenit z i quo
discrepat ab alijs. ¶ Post hos īuenio quosdā sequen- opinio
tes doctorē subtilē Joānē canonicū: z Antoniū andre Scoti
am: q voluerūt nec ens mobile nec corpus mobile pos-
se esse totius phie subiectū: pro cuius pbatione suppo-
nunt q in subo est duo ɔsiderare: vnū materiale: quod
vocant substratū: z aliud formale: nā linea visualis est
subm pspectiue: linea est māle: visuale est formale. non
enī ɔsiderat de linea fm oēm rōnem eius: sz tm̄ fz illā
que est visualitas. si ergo ens mobile vel corpus mobi
le esset subm: ens vl' corpus eēt materiale z mobilitas
formale. Sz ɔtra: nam ens nō pōt esse materiale subie
cti: qz statim sequeref q nālis phia subalternaref me-
taphysice. ɔñtia supius ē declarata in opione Egidij:
q corpus nō possit esse māle pbatur. nā mobilitas est
passio adequata subo sciētie naturalis: vt manifestum
est: sed nō adequaf corpi mobili: naz multa sunt per se
mobilia: que nō sunt corpa: vt angeli q naturaliter sunt
mobiles. sunt. n. i potentia passiua ad vbi. pz: qz possūt
vbi recipere: qd nō habent: cū nō sint vbiqz: hoc. n. soli
deo competit. ergo sunt per se mobiles: ɔña pz. nā mo-
tus localis per se ad vbi terminaf. Joānes Scotus 2°
sententiaꝝ distin. 2°. q. 9. sic arguit: z est quasi. idē om-
ne receptiuū formaꝝ alicuius generis qd non est ex se
determinatū ad aliquā vnā illoꝝ formaꝝ: nec est illi-
mitatū ad illas potest moueri siue mutari ab vna illo-
rū formaꝝ ad aliā. Ista ppositio pz per se: qz subm in-
cludit pdicatū: sz angelus est receptiuus alicuius vbi
diffinitiue: iz nō circūscriptiue: sicut pz pus in pma qō
ne de locutiōe angeli: nec est illimitatus ad oīa vbi: qz
nō est imēsus. ergo pōt cōtinue mutari ab vno vbi ad
aliud. Hec ipse. Probato q nec ens nec corpus pōt eē
māle i subo scie nālis. probatur q mobilitas nō possit
esse rō formalis talis subi z tāgā meliores rōnes coꝝ
q̄s ex doctore subtili p salaruz. qōne de subo excepi: sz
nō ita formalr ipse eas adducit. ¶ Primo sic pfectior p.
cognitio possibilis haberi d subo alicuius scie tradif i
illa scia in q̄ illud est subm: z hoc per rōnē eius forma
lē z ppriā: ista ppositio quo ad primā ptez est manife
sta: nulla. n. scia tradit ita pfectā noticiā d subo: sicut il-
la in q̄ est subm: qz si aliq̄ alia traderet etiā illud subm
esset subm illius. q ad secundā etiaz pz. qz rō formalis
est que pfectissime cognoscere facit. 7. meta. tūc. n. pfe- T.cō.
ctissime cognoscif vnūquodqz. cū habef suū q qd est: 4.
sed pfectissima cognitio non pōt esse p aliqd accidens: z
neqz p cōius: neqz per aliqd respectiuū. v. g. z est exem
pliū Scoti. q. allegata: hō potest cognosci i eo q suba:
z sic i cōi i eo q pulcherrimū alaium: z sic i respectu
i eo q mansuetū nā. z sic i ordine ad passionem: in eo
q alal rōnale. z sic qddiatiue pfectior cognitio est vl-
tima: vt manifeste pz. cognitio. n. in cōi est confusa z i-
pfecta

perfecta.cognitio respectiua presupponit cognitionez ab
2. soluti.cognitio accñtis presupponit cognitionem subi.
ergo nullũ istoꝝ est ratio formalis sbiectiua. ¶ Scḋo
sic.prius põt pfecte cognosci nõ cognito priori:cuȝ ab
eo nõ dependeat nec inesse nec in cognosci:sed subm ẽ
prius passione.ergo põt pfecte cognosci non cognita
passiõe:sed nihil põt pfecte cognosci sine sua rõne for
3. mali:vt dictũ est in argumento imediate pcedẽti.ergo
nulla passio est ratio formalis alicuius sbiecti. ¶ Ter
tio.mobilitas põt demonstrari in scia nãli.ergo non est
rõ formalis subiecti scientie nãlis.ꝯña nota.ꝛ añs ꝓba
tur.sic arguẽdo.Oẽ habens in se nãm est mobile.om
ne corpus nãle hȝ i se naturã.ergo omne tale est mobi
le.Propter istas ꝛ similes rõnes posuerunt isti:ꝙ nec
ens mobile nec corpus mobile est in nãli phia subm:sȝ
Joãnes canonicus posuit subaȝ finitã nãlem.ꝛ Anto
nius andreas:ꝙ suba naturalis inquãtũ naturalis est
subm in scientia nãli voce aũt inquit ipse naturalitatẽ
propriã qdditatẽ seu formalitatem substantie que ap
ꝯ Sco tum propriat ipsam substantiã:vt sit subm motus ꝛ aliarum
passionũ. ¶ Sȝ ꝯtra istã opionẽ arguit.primo sic.naȝ
T.cõ. phs.6.physicoꝝ probat.omne mobile esse corpus.er
32.ꝛ. go ꝛc̃.Item tunc angeli quo ad eorum qdditates cõsi
40. derarent in phia nãli:cũ de omni ꝑ se mobili ꝯsideret:
T.c.2. ꝛ sic non differret a metaphysica:ꝯñs falsum: ꝛ cõtra
Ari.in.6.meta.qui ponit tres habitus speculatiuos di
stinctos:nãlẽ.s.mathematicũ:ꝛ diuinũ. Ad illa rñdet
Joãnes canonicus.ꝛ silr Anto.andreas concedendo
Ari.male dixisse ꝛ insufficienter ipsum phiam tradidis
se.phs enim tanq̃ sacrilegus insufficienter ꝛ erronee
tradidit nobis phiam nãlem:vt Anto.inquit.Sed mi
ror de istis:ꝙ cũ tam pauca reuerentia ꝯtra phorum
pncipẽ loquant:neq; vnq̃ inueni Albertũ magnum:
sanctũ Thomã aut doctorẽ sbtilẽ talia ꝯ Ar.dixisse.
Vñ beatus Hieronymus de eo loquẽs scribẽs ad Eu
stochiũ de vita monachoꝝ ait:absq; dubitatione pdi
gium fuit grãdeq; miraculũ in tota natura::cui vt pgit
pene vr isusum qcqd naturalr capax est genus huma
nũ:cui cõcordat Auerrois.3.de aia.dicens:ipse fuit re
Com. 14. gula i natura ꝛ exẽplar:qȯ nã inuenit ad ostẽdendum
vltimã pfectionẽ possibilẽ in materijs.Oporteret enim
ꝯcedere phm in tota naturali phia errasse:q eniȝ errat
in principio errat in oibus sequentibus:pncipiũ .n.est
oia sequentia in potentia:vt supra dixi.Argumẽtũ eorũ
quo probãt angelos eẽ nãlr mobiles i positiõe Auer
rois soluetur.Non decet nos qui nãliter loqui intendi
mus ꝯtra eos arguere.contra.n.negantes pncipia nõ
dȝ artifex specialitatis arguere:nisi cõcedãt aliquid in
T.c.8 illa sciẽtia:ex quo possit negatum cõcludi:vt pȝ primo
physicoꝝ:nõ eni est geometre ꝯtra antifontẽ arguere:
q principia geometrie negauit:tñ qꝛ ipsi vnũ ꝯcedunt
ex quo possumus eos ad manifestũ icõueniens dedu
cere:ex quo negatio ꝑ eos ꝯcludi potest:ideo arguo cõ
tra eos:dicũt.n.ad vnũ quesitũ quo querebatur ab eis
vñ esset successio in motu angeloꝝ:ꝙ talis successio est
ex pte termini mot⁹. ¶ Sȝ ꝯtra istud arguit sic:nam
vbi idiuisibile est intensiue ꝛ duratiue: lȝ extensiue sit
diuisibile extẽsione subiecti:ꝛ hinc est ꝙ mobile i alio
ꝛ alio: ꝛ hȝ aliud ꝛ aliud vbi totalr distinctum a pori.
si eni pro duobus istantibus haberet idem vbi:qesce
ret mobile ꝛ nõ moueret.Et dato ꝙ vbi esset diuisibi
le itensiue talis successio nõ esset:nisi metus graduũ.
non possunt simul itroduci:sed vnus ante aliũ:sȝ cõ
tra.tante velocitatis dȝ eẽ talis motus:cũ quãta veloci
tate põt talis ordo seruari:sed cum infinita velocitate
põt talis ordo seruari:qꝛ vbi agens assimilet sibi pas

sum infinitum velociter mouebitur passum illud ante
finem temporis:in quo ipsum assimilabit:ergo infinite
velocitatis erit talis motus:vbi tñ est successio ex par
te graduũ.quilibet ergo angelus infinite velociter mo
neretur ꝛc̃.ꝯñs falsum.cum nulla sit dabilis ifinita ve
locitas:que per certum tempus duret:cum per illã ac
quireretur spacium infinituȝ si esset velociter motus lo
calis ꝛc̃.plura possem hic tangere argumenta ꝛ diffi
cilia:sed nimiũ a proposito digrederer:que reseruo ad
qõnem de vnitate intellectus ꝛc̃. Contra illud qȯ isti
ponunt ꝙ naturalitas sit ratio formalis ꝛ nõ mobili
tas.arguitur sic:ꝛ est argumentum cõmune tam con
tra istos q̃ contra paulum heremitam ꝛ Gaietanũ de
thienis qui ponunt mobilitatem non esse rõneȝ forma
lem:sed naturale vel sensibile:vnde dixit Paulus he
remita in qõnibus super prologo physicoꝝ:ꝙ corpus
naturale ꝛ non mobile est subiectũ.Gaietanus i recol
lectis super libro physicoꝝ:ꝙ substãtia sensibilis. Ar
guo igit contra eos querendo ab eis quid intelligunt
per naturale vel sensibile:aut.n.accipiunt naturale ꝑ
eo:qȯ significat:ꝛ tunc includit in se motum:natura.n.
non iponitur rei absolute:sed iponitur rei vt est princi
pium motus:ꝛ ita est nomen respectiuũ ꝛ non absolu
tũ:significat enim subm:vt est principiuȝ motus :sicut
hoc nomẽ aia iponit substantie fm ꝙ regit corpora ꝛ
refert ad illa:vt vult Aui.6.naturaliũ.cap.pmo.vbi sic
inquit.hoc eni nomen aia non est ei inditũ ex sua sub
stantia:sȝ ex hoc ꝙ regit corpora:ꝛ ad illa refert.ꝛ ic
circo recipitur corpus in sui diffinitione:sicut recipitur
opus in diffinitione opificis.h ipse formaliter.hoc idẽ
habetur ab Auerroi.7.meta.vbi sic inquit.in physico Com.5.
auditu.aliter pscrutatus est de pncipijs corporis natu
ralis ab isto.illic.n.pscrutatus fuit de principijs corpo
ris fm ꝙ est naturale.i.fȝ ꝙ qescit aut mouetur ꝛc̃.de
sensibili patet in prologo physicoꝝ:vbi ingt : qꝛ subie
ctũ istius artis nõ sunt nisi res sensibiles:ꝛ exponit qd
intelligat per res sensibiles quas dicit subiectũ:dicẽs.
subiectũ dico.i.expono fm ꝙ transmutatur ex se.i.cor
pus mobile.s.qȯ habet de se pncipiũ motus ꝛ quietis.
qd clarius:ꝛ sic mobilitas pertinebit ad rõneȝ forma
lem:qȯ ipsi negãt.Si naturale accipiant pro eo qȯ de
nominat:tunc sumit pro substantia sicut ꝛ natura:con
stat aũt nullã substantiam esse subiectum formale:cum
subiectũ fm rõnem formalem sit primo notum:vt ipsi
concedunt enumerando ꝯditiones requisitas ad subie
ctũ:ꝛ etiã Auerroi pmo physicoꝝ.contra Aui.Est.n. Cõ.83.
ratio formalis subiectiua ꝛ ꝓpria prima rõ cognoscen
di:ꝛ ꝓpria ratio ꝯsiderandi fm quã illa scientia in cõ
siderando distinguit ab alijs:vt pȝ pmo posterioꝝ illa
pte:scientia est vnius generis subiecti.s.formaliter cõ
siderati vt omnes exponunt.Distinguunt eni scientie
penes subiecta formalr ꝯsiderata ꝛ non penes res cõ
sideratas:vt expsse ponit Ari.ꝛ cõmẽtator 2⁰physico T.c.16.
rũ.Dicit.n.ibidem phus ꝙ vterq; tam phycus q̃ ma
thematicus de physica linea itendit:sȝ differunt in mo
do considerandi vide cõmentũ:sed nulla substãtia est
primo nota in scientia naturali: ois eni substantia aut
materia aut forma aut compositũ:nulla autez talis est
primo nota cuȝ per modũ possit a posteriori probari q
notissimus est i tali scia.accidentia.n.magna partẽ cõ
ferunt ad cognoscenduȝ ꝙ qd est.primo de aia ꝛc̃.si di T.c.11.
cant ꝙ ꝓpter naturalitatẽ circũloqmur rõnem forma
lẽ nobis ignotã istud implicat ꝯdictioneȝ:ꝙ.s.sit ratio
formal' ꝛ ignota:cũ ipa:vt dixit:sit p cognita i scia ꝛc̃.
Quantũ ad scḋȝ dico itentionẽ Ari.ꝛ sui Cõ
mẽtatoris auerrois cordubẽsis fuisse ꝑ.
ꝙ corpus

ꝙ corpus mobile est subm in scia naturali quibus in p
te consentit Aui.pmo sue sufficientie.ca.2.qui dixit cor
pus mobile vel sensibile esse in ea subm.pro eodez eni
accipit mobile ⁊ sensibile.inquit.n.ipse ꝙ subm est cor
pus sensibile sm ꝙ subiacet mutationi. Albertus ma-
gnus ēt ⁊ Egidius romanus in expōne libri physico
rū Ari.eis in parte ꝯsentiunt.dico etiā i pte:q2 non eo-
dem modo accipiunt māle subiecti:lз in formali ꝯueni
ant.Intelligunt enim hi viri per corpus cōpositū ex mā
Cō.63. ⁊ forma substantiali: sed Cōmentator non.nam sз ipз
t.79. celū est corpus mobile:nō tñ est cōpositū ex mā ⁊ for-
Cō.20. ma:vt in multis locis ponit.pmo.s.physicoꝝ.pmo celi
94.95. 8.meta. ⁊ in libello de substantia orbis per totū.intelli
Cō.12. git ergo ipse per corpus subam subiectā trine dimen-
Com.3. sioni.vnde si Cōmētator dicit aliqñ res sensibiles esse
Com.p. subiectū in scia naturali:vt in prologo physicorum aut
naturā:vt.2.physicoꝝ.aut ens mobile: vt.4. meta.vbi
inqt sic. ⁊ silr scie naturales considerant de quadā pte
entis.s.de ente mobili ⁊c.per oia ista intelligit Cōmen
Com.5. tator substantiā mobilē.i.subiectam trine dimensioni.
hoc dictū declarat.primo auctoritate Auerrois.12.me
ta.vbi sic inquit. Si igitur aliquis dixerit: qō dictū est
in logica:ꝙ nulla facultas hз probare sua principia:sз
2. subiectum scientie naturalis est corpus mobile.hec il-
le formaliter. ¶ Secundo arguitur ratione sic.illō est
subiectum in aliqua scia:cui competunt oēs ꝯditiones
requisite ad ipsum: ⁊ loquor de subiecto attributionis.
vnde non curo hic de subiecto distinguere:cum illa di-
stinctio sit primo nota:sed corpus mobile est tale.ergo.
ꝯña nota cum maiori.circa minorem sic procedam.p-
mo recitabo pōnes illorum.q insufficienter assignaue-
runt cōditiones subiecti. Scdō declarabo que ⁊ quot
Scotus sint ille ꝯditiōes ad subiectum requisite:quo declarato
p.sen. probabitur minor.De primo inquit Scotus primo sen
tentiarum.questione de subiecto ꝙ ratio subiecti primi
est continere virtualiter ⁊ primo omnes veritates illi
us habitus:hoc sic probat.primo sic.subiectum conti-
net propositiones imediatas:q2 subiectū primaꝝ pro-
positionū continet predicatū: ⁊ ita euidentiam totius
propositiōis.propositiones autem imediate continēt
cōclusiones.ergo subiectū propositionū imediatarum
ꝯtinet oēs veritates illius habitus.hec ipe formaliter.
ꝯ Scom ¶ Sз salua reuerentia tanti doctoris non vг verum qō
vbi.s. assumit:ꝙ subiectū.s.ꝓpositionū imediatarū continet
predicatū.nā predicatū aliqñ est diffinitio subiecti:su-
biectū aūt non cōtinet in virtute principia:sed potius
ecōtra:nullū.n.pus virtualiter cōtinet in suo posterio-
ri:sed bene ecōuerso. ¶ Item subiectum metaphysice:
qō est ens qāo virtute cōtinet oēs ꝯnes metaphysice:
duplr.n.vt ipse i pluribus locis ponit: aliquid cōtinet
aliud virtualiter:aut q2 pōt producere illud inesse rea-
li aut iesse cognito.ens igitur cōtinebit 2m:q2 producit
iesse cognito omnes ꝯclusiones metaphysice:sed hoc
nō videtur verum.nam cōceptus eius exquo est iper-
fectus: ⁊ maxie cōis nunq̄ ducet in cognitiones distin
ctā aliquoꝝ:nisi per ꝓpria principia limitetur.Itē in-
sufficiēter assignat ꝯditiones subiecti:cū longe plures
regrantur:vt infra statim patebit. ¶ Et propter istam
2. rationē sequentes ipsum Joannes canonicus ⁊ Anto
3. 4 nius andreas addiderūt alias ꝯditiones dicentes sex
5 conditiones esse requisitas ad subiectū.pma est ꝙ ha-
beat ꝯceptū quidditatiuū.secūda non inclusum in ali-
quo port ad illā sciaз ptinentē.tertia pmo notū.quar-
ta sm rōnē eius formalē propriā ⁊ absolutā.qnta vir-
tualiter pmo ꝯtinentē omnes veritates illius habitus.
6 sexta adequatū illi scientie i qua est subiectuз. Paulus

vero heremita in primo de generatione.dixit quattuor Pau-
conditiones sufficere.s.esse notissimū in scia cōissimum lus
non transcendens metas illius scie: ⁊ verificabile d oi Vene
bus in scientia ꝯsideratis.hic vir extollit multū quater tus
nariū numerū: ⁊ gauisus fuit multū in eo:cum tñ deus ꝯ pau.
ternario numero gaudeat:vt primo celi colligitur:vbi T.c.2.
inqt pħs. Quēadmodū.n. aiunt pythagorici totum: ⁊
oia tribus determinata sunt ⁊ paulo post.propter qō
a natura accipientes tanq̄ leges illius: ⁊ ad sanctifica
tiōes deoꝝ vtimur numero hoc.s.ternario:nec pmi nec
ipse bene assignant ꝯditiōes subiecti:cum plures requi
rantur:vt infra videbitur.Conditio etiā secūda Anto.
andree coincidit cum quinta.Idem.n.est non esse iclu-
sum in aliquo priori ad illā scientiā ptinentē ⁊ virtua-
liter continere:vt ex probatiōibus haꝝ ꝯditionū:quas
ipse tangit clarissime pз.vide Antoniuз andreā in suo p.
de pncipijs nature in questione de subiecto.Dico ergo:
ꝙ ꝯditiōes requisite ad subiectū sunt octo. Prima.ꝙ
sit ens reale:vel saltem habens fundamentum in re:q2
qō nō est non contingit scire.primo posterioꝝ: ⁊ de fi-
ctis non potest esse scientia:vt de chimera ⁊ hmōi ⁊c.
Secunda:ꝙ sit vnū vnitate anologie saltem.pз illa:ex 2.
primo posterioꝝ parte illa.scia est vnius generis subie
cti.s.anologi ⁊c. Tertia:ꝙ sit vniuersale:imo vniuer- 3.
salissimū seu cōmissū in scientia consideratū predicabi
le de omnibus in recto vel obliquo.pз illa conditio:cū
loquamur in ꝓposito de subiecto totali ⁊ non partiali.
Quarta:ꝙ sit adequatū in scientia sic:ꝙ metas illius 4.
non transcendat:nulli.n.dubium est ens i qualibet scia
considerari:non tñ est subiectum in scia pticulari:q2 lз
sit cōmissum ꝯsideratū in qualibet scia:nō tñ est adeq̄-
tum alicui scie speciali.neq3 est cōissimum inter appro
priata scie speciali.dз ergo subiectū esse cōmunissimuз 5.
non absolute:sed cōmunissimū īter appropriata:vnde
illa cōditio est modificatio tertie. Quinta:ꝙ sit primo
notum quantum ad eius rationem formalē ⁊ ꝓpriam
pз illa conditio.nam cum subiectum in scia sit pmo no
tum.nam est primo ⁊ maxime precognitum.precogno
scitur.n.de eo qd: ⁊ q2.pmo posterioꝝ: qō etiam pз ex
Auerroi pmo physicoꝝ.contra Aui.2° physicoꝝ.com T.c.3.
mento.22. ⁊.12.meta.cōmento.5.aut igit est primo no-
tum:sm esse materiale aut sm esse formale:nō primo.
nam substantiam subiectam trine dimensioni esse pōt
probari p motū:vt supra dixi.ergo erit pmo notuз sm
esse formale.rō ergo formalis subiectiua est pmo nota T.cō.
in scia: ⁊ per ꝯñs rō cognoscendi oia in illa scia p quā 14.
scia in cōsiderando ab oibus alijs scientijs distinguit:
qō eni est pmū ⁊ maxime tale in genere aliquo ē cau-
sa oibus alijs ꝙ sit tale:vt.2.meta.habet. Sexta:ꝙ ha 6.
beat ptes.pз ex pmo posterioꝝ:vt supra.scia est vnius
generis ⁊c. Septia:ꝙ habeat passiones de ipso ꝓba-
biles.pз ista:q2 de subo habet scia perfecta:vt gra exē 7.
pli de corpore mobili.scia aūt est habitus cōclusiōis in
qua passio de subo predicat: ⁊ pmo posterioꝝ appet.
Octaua ⁊ vltia est ꝙ subm habeat pncipia ⁊ nō soluз 8.
partē subiecti:vt cōiter exponit.pз illa conditio ex rō-
ne pħi i pncipio quarti meta.vbi probās ens esse sub- T.cō.
iectū sic arguit:vt sanctus Thomas optime exponit. p.
illud est subm in tali scia:cuius pncipia ⁊ cās q̄rimus:
sз nō q̄rimus causas ⁊ pncipia entis inq̄tū ens.ergo
ens iq̄tū ens est subз.ex qua rōne clare colligit:ꝙ sub
iectū dз habere pncipia ⁊ non solū ptes subiectiue.Et
quo vlterius cōcludit ꝙ ens cōe deo ⁊ creature meta-
physice subm esse nō pōt:q2 tale pncipiū nō hз.Si eni
cōius hз pncipiū ⁊ minus cōe: ⁊ sic deus hret pncipiuз
qō falsissimū est:sз ens finitū p se ⁊ reale:qō Ari.diui-
dit in

dit in.x.genera ē subiectū eius.nā tales cās ⁊ ꝑncipia
querimus.vnde pōt sic argui q̄rēdo qd intelligat Arist.
per ly ens in minori cū dicit:sed querimus ꝑncipia en-
tis inquātum ens.aut ens cōe:⁊ hoc nō:vt statim su-
pra est argutū.aut ens creatū:⁊ hr̄ intentū.vnde rn̄sio
Anto.andree in qōne de subō metaphysice nulla est.
dicit.n.ꝙ ens cōe potest dupl'r ꝯsiderari.vno modo vt
hȝ eē ⁊ reseruat̄ in suis īferioribus.Alio mō vt hȝ eē
in se ⁊ simplex.2°° nō hȝ ꝑncipia:sȝ bn̄ ꝑ modo.Sȝ cō
tra.nā ens vt reseruat̄ in ꝑncipiatis·est ipsa principia
ta:⁊ sic nihil aliud est dicere sumi ens prout reseruat̄
⁊c̄.q̄ꝫ dicere ꝙ sumit̄ ens pro ente ꝯpāli ⁊ principia-
to:⁊ ꝙ sic intelligat:pȝ ex suo modo loquēdi.nam inqt
sic.nam bene ens hȝ ꝑncipia:vt reseruatur in inferiori
bus.nam plura sunt entia quibus cōpetit habere prin
cipiū ⁊ esse principiata ex hoc sic arguitur.illō est sub-
iectū ⁊c̄.sȝ querimus principia entis inquātū ens.s.en
tis ꝑncipiati.ergo ens ꝑncipiatū erit subiectum ⁊ nō
ens cōe.⁊ hoc est qō fundatissimus doctor Egidius ro
manus dixit.ꝑmo posteriorꝝ i illa pte textus.⁊ si itēt:
vult phs ꝙ nō ꝯtingit scire posteriora prioribus igno-
tis:vide tex.qō ens resoluit in primū ens:loqtur.n.ipe
de ente creato vel finito:quod descendit in.x.genera ⁊
nō de ente cōi creato ⁊ increato:vt credidit paulus he
remita ipsum itellexisse:⁊ iō argumenta que ipse for-
mat ꝯtra Egidiū nihil valent.ꝓcedunt.n.ex falso itel-
lectu:q2 illius.s.entis finiti ꝑ te:q2.x.genera querimus
⁊ ꝑncipia ⁊c̄.h sil'r est itentio sancti Thome:vt pȝ ex
rōne adducta:quā ⁊ sic format ad mētē Ari. Auerro.
tn̄ nō vteret̄ tali mō loquendi.ens creatū ens finitum:
cū apud eū nulla infinitas in entibus repiat̄ nec iten-
siua nec extēsiua:vt i pluribus locis expresse ponit:ni-
hil sil'r ponit eē creatū:sȝ appellaret illō ens ꝑdicamē-
tale cōpositū ex actu ⁊ potentia.ℭ Sȝ ꝯ̄ hoc sūt oēs
rōnes Anto.andree ꝑ meta.q.ō subō.qb⁹ ꝓbat ꝙ ens
cōe deo ⁊ creature est subm:q facil'r soluerētur:eas tn̄
hic non soluo:q2 non itendo hic loq de subō metaphy
sice:hoc.n.qō est adductū de eo icidental'r est dictū:⁊
vt det̄ alīs occasio ad scribēdū ꝯ̄ dicta q̄ ꝯtra oēs mo-
dernos sūt ⁊ tūc libētissime ad obiecta rn̄debo.ex his
pȝ minor rōnis ꝓbāns corpus mobile eē subam:nā ei
Dubm̄ oēs octo ꝯditiōes dicte cōpetunt:vt pȝ discurrenti per
oēs.ℭ Sȝ diceret forte aliqs ꝙ ei nō cōpetit qnta cō-
ditio:cū motus nō sit rō formalis pp rōnes adductas.
Sȝ arguit̄ sic:illa est rō formal' subiectiua subiecti ali-
cuius scie q̄ est ꝑma rō cognoscendi in illa scientia:⁊ ꝑ
quā scia illa i ꝯsiderādo distiguit̄ ab aliīs sciētīs:sȝ mo
bilitas ē hmōi i scia nāli:g̃ ⁊c̄.probat̄ minor q̄ ad pri-
Cō. 8. mā pte per Auerroim ꝑ physicorꝝ.vbi inquit ꝙ motū
esse est ꝑ se notū in ista scia ⁊ ꝑncipiū cognitiōis i ea.⁊
T.cō. quo ad scdaȝ pȝ.ex 2° physicorꝝ.q̄ non mota mouēt nō
71. sunt amplius phyce ꝯsiderationis.Itēȝ nālis diffinit ꝑ
mām sensibile.i.ꝑ subȝ quod hȝ habitudinē ad motuȝ:
Cō.19. vt clare pȝ ex Auerroi 2° physicorꝝ.dicēte.cū diffinīui-
mus carnē ⁊ os ⁊ alia nālia statim appebit mā in diffi
nitiōe eorꝝ ⁊c̄.h expsse dicit Ari.in textu vbi inqt.Fiet
T.cō. aūt vtiqs manim̄ si qs tēptauerit dicere terminos.i.diffi
19. nitiōes.i.par.n.⁊ par rectū ⁊ curuū:adhuc aūt linea ⁊
figura sine motu.caro āt ⁊ os ⁊ hō nō adhuc sine mo
T.c.2. tu.Itē 6° me.vbi ⁊ sic dicit.oia igr̄ nālia sil'r simo dnr:
vt nasus oculus facies nullus horꝝ sine motu ē ⁊c̄.Itē
T.cō. ꝑmo de ala.Nō est igit̄ nālis cōsideratio absqȝ motu:
16. ⁊ qcqd ꝯsiderat qdditatiue habitudinē hȝ ad motum.
Cōtra motus g̃ vel mobilitas est eius ꝓpria rō.qua in ꝯside-
opinio rando ab aliīs distiguit̄:⁊ sic est minor sufficiēter ꝓba-
nē istā ta ⁊c̄.ℭ Sȝ ꝯ̄ istā opiones arguit̄ ꝑ sic.de ente ꝑ acci

dens nō est scia.6.meta.sed ens mobile est ens per ac-
cidens.ergo ⁊c̄.ℭ Rn̄deo ꝙ de ente per accn̄s:cuius T.c.4.
vnio non hȝ cām per se non est scia:sed si illud habeat
per se cām de eo pōt eē scia sic̄ est in ꝓposito.ℭ 2° nul-
lū aggregatū ex subō ⁊ passione est subȝ alicuius scie: 2.
q2 de subō scie probatur passio ⁊ non de aggregato ex
subō ⁊ passione:sed corpus mobile est hmōi ergo ⁊c̄.
ℭ Rn̄deo:ꝙ subm est duplex:māle.s.⁊ formale:sic̄.n.
supradiximus in subō est duo cōsiderare māle.s.⁊ for-
male:maior hȝ veritatē de subō materiali ⁊ primo in
scientia considerato:sed si de formali vel de aggrega-
to ex materiali ⁊ formali loquatur ipsa est falsa.tale.n.
subiectum formaliter consideratum pōt esse aggrega-
tū ex subō ⁊ passiōe:dūmodo illa passio sit rō forma-
lis:⁊ sic illud argumētū:qō Gaietanus de thienis re-
putat insolubile facillime solutū est:vn̄ inquit ipse in fi
ne sue qōnis de subiecto phie.Ad argumēta vero alia
pro vltima pōne facientia rn̄deat q scit rn̄dere. vltima
positio q̄ est sua supra iprobata ē.ℭ Tertio.arguitur 3.
ꝯtra qntā ꝯditionē ad subm reqsitam:ꝓbando ꝙ subȝ
i scia eē pōt demonstrari.nam aiam esse demonstrauit
Aui.6.nālīū ex suis opatiōibus.sunt.n.actus aīe notio
res potētīs ⁊ suba eius.ℭ Itē cū motus sit notior sb-
stātia:subiecta trine dimensiōi poterit illā a posterio-
ri demōstrare h argumentū sepissime i circulis nostris
patauīs tactū fuit.ad qō nunq̄ꝫ audiui rn̄sionem.ad qō
ex dictis rn̄deo faciliter ꝙ māle subiecti aut subȝ mate
rialiter ꝯsideratū bn̄ pōt demonstrari:sed nō formal'r
ꝯsideratū:vnde illā subaȝ que est aīa esse bene pōt de-
monstrari:sȝ non vt ipsa est subm formal'r ꝯsideratuȝ:
q2 vt sic icludit motū vel ꝑncipiū motus:quo nihil est
notius i scia naturali:hoc.n.nomē aīa vt supradixi au
ctoritate Aui.iponit̄ ei ꝓut regit corpa:⁊ vt est princi-
piū oīuȝ opationū existentiū in corpe aīato:vide supe-
rius:⁊ sil'r dicat̄ ō corpe mobili vl' suba mobili ⁊c̄.4° 4.
genus entiū abstractorꝝ ē subȝ i metaphysica:vt vult
Auer.ꝑ physicorꝝ.⁊ tn̄ demōstrat̄ in metaphysica vel Cō.83.
pōt demonstrari:q2 per oēm ꝯditioneȝ:effectus potest
demonstrari de cā:q2 est:quā ipossibile est esse in effe-
ctu:nisi causa sit:sȝ multe sunt passiōes ꝯsiderate i me-
taphysica:quas impōe est iesse nisi ab aliqua cā ꝑma
taliū entiū.ergo ex talibus passiōibus in metaphysica
pōt demonstrari aliquā esse cām ꝑmā istorꝝ entiū.mi-
nor ꝓbat̄:q2 multitudo entiū:dependentia:ꝯtigentia:
cōpositio:⁊ hmōi q̄ sūt passiones metaphysice osten-
dunt aliqō esse simplex actu idependens oīno necesse
esse:⁊ multo etiā ꝑfectius ostendet̄ ꝑma causa esse ex
passiōibus causatorꝝ cōsideratis in metaphysica q̄ꝫ ex
passionibus nālibus:vbi ostenditur ꝑmū mouēs esse:
ꝑfectior.n.cognitio ⁊ imediatior ō ꝑmo ente ē cogno-
scere ipȝ:vt ꝑmū ens:vel vt necesse esse q̄ꝫ cognoscere
ipsuȝ:vt ꝑmū mouēs.Ad illud argumentum rn̄det̄ ꝙ
scotizantes achillē cōtra Auerroim putant:dicēdo ꝙ
auerro.ꝑ subm cum dixit ꝯtra Aui.genus entiū ⁊c̄.in
tellexerit ꝑncipaliorē partē subiecti ⁊ nō subm contenti-
uū ⁊ adequatū de quo in.3.meta.inquit ꝙ ens inquā- Com.ꝑ.
tum ens est vtriusqȝ scie tam disputatiue q̄ꝫ metaphysi
ce subm.vn̄ non possum nō admirari de doctore subti-
li:ꝙ opinet̄ cōmētatorē itelligē tale genus entiū sepa-
ratorū esse subm inqt attributionis.vnde primo sniarum
q.de subiecto inqt.ad Cōmentatorē primo physicorū.
dico ꝙ Aui.cui ꝯdicit Cōmentator bn̄ dicit.⁊ cōmen-
tator male:q2 si sic essȝ inqt Scotus:vt ipse Cōmenta-
tor dicit:physica esset ꝑor simpl'r metaphysica:in qua
rōne supponit ꝙ tale genus entiū sit subȝ adeq̄tum:vt
pȝ expressius ex Anto.andrea hanc rōnem declarāte
primo

primo meta.q.de subiecto de quo nō miror ꝙ talia lo-
quatur contra tantū phm: qr absurdiora dixit de magi
stro suo Ari.istud ergo genus entiū separatorū esse est
principalissimū inter omnia considerata a metaphysi-
co: ꝛ ideo illud nō probatur in metaphysica.neqꝫ enīꝫ
subiectū nec ꝑncipalior pars subiecti.probatur in scien
tia:aut ꝓbari pōt sicut nec Aristo.in libro de anima.ꝓ
bat animā esse.aut animam intellectiuaꝫ:ꝛ hoc exꝑsse
Cō.27. colligit ab Auer.2° de anima.vide ipsum.Ad rationeꝫ
Scoti probantē ꝙ metaphysicus potest probare ꝛc̄.
¶ Respondetur ꝙ nulla taliū cōditionum probat suffi
cienter primū ꝑncipiū esse nisi eis motus annectat: ꝛ
hoc est qō dixit Cōmentator.8.physicoꝝ.nulla est via
Com.3. ad probandū primū motorē nisi via motus eterni. vn-
de via q̄ ꝓcessit Aui.fuit via tenuis.de quo etiam ꝑmo
physicoꝝ.Aui.peccauit peccato manifesto.certior enī
sermonū quo vsus est in hoc ordine:sermonem proba-
Cō.22. biliū non ꝑtransit.ꝛ 2° physicoꝝ.via auteꝫ qua proces
sit Aui.in ꝓbando primū principiuꝫ est via loquentiū.
ꝛ sermo eius semꝑ inuenitur medius īter perhipateti-
cos ꝛ loquentes.nūqd auteꝫ Aui.8.sue meta.vbi istaꝫ
rationē pertractat vtatur ī ea probabili aliquo: ꝛ qua-
liter peccet illa ratio:pulchrū est ꝛ subtilissimum vide
re:sed esset prolixius nimis.reqrit.n.vnam questioneꝫ
per se.Rationes autem Anto.andree ꝓbantes ꝙ tale
genus ꝛc̄.non sit subiectū:non oportet soluere:cum so
lū concludant:ꝙ non sit subiectum adequatum: quod
Cōmentator cōcedit.plura alia argumenta possem tā-
gere:ſꝫ qr omnia alia iudicio meo sīt facilia ꝛ a pueris
solubilia:ideo ea dimitto.

Quantū ad tertium.respondeo ad rationes cō
tra illā opinionē adductas.Ad ꝑmā
Ad arm bti tho. sancti doctoris dico negando minorē cōceditur tamen
qō in sexto physicoꝝ probatur.ꝙ omne mobile per se
6.ph.32. est corpus:ſꝫ hoc non est ꝓbare corpuſ mobile esse:qm̄
48. corpus mobile esse est ꝑ se manifestum ad sensum:ista
enī.corpus mobile est.nō dubitat: sed bene ista.omne
mobile est corpus.nā apud aliquos aliqua sunt mobi-
lia q̄ non sunt corpora:vt angeli:vt dixi supra de men-
T.c.xi. te.Scoti.iō dicit phs primo physicoꝝ.subijciātur aūt
Ad ar.a Scoti. nobis omnia aut quedā moueri ꝛc̄.¶ Ad rōnes Sco
ti.Respondeo ad ꝑmā dicitur distinguēdo de ratione
formali:aliqñ.n.accipit rō formalis pro rōne qddita-
tiua:aliqñ ꝓ rōne subiectiua.si ꝑ° mō intelligit dr con-
cedendo totū ad quod argumentuꝫ deducit.s.ꝙ nulla
passio est ratio qdditatiua.Similiter dicitur ad 2m con
cedendo ꝙ passio non est ratio formalis .i.qdditatiua.
ꝫra. ¶ Sed contra.nam ratio formalis subiectiua subiecti:
vt gratia exēpli subiecti scientie naturalis est inclusa in
quolibet per se cōsiderato in scientia naturali.cū ipsa.
vt supra tangit:sit ratio cōsiderandi omnia.ergo nihil
poterit in scientia naturali qdditatiue cognosci:ea non
cognita:ſꝫ possunt res naturales qdditatiue cognosci
non cognito motu:cū ab omni motu abstrahant quid-
ditatiue cōsiderate.non ergo erit motus vel mobilita-
tis rō formalis subiectiua.Hoc est vltimū posse eorum
qui illā opinionem destruere conantur.¶ Respondeo ꝑ
ꝙ aliqd īcludi in aliquo dupl'r cōtingit: formaliter.s.ꝛ
fundamental'r: ꝛ tūc dico ꝙ ī qualibet re materiali qd-
ditatiue cōsiderata in scientia naturali ad quaꝫ spectat
quidditates rerum nālium in ꝑticulari considerare(vt
pꝫ ex Cōmento 2° primi physicoꝝ.)Includitur motus
fundamentaliter:ſꝫ nō formaliter:nec est necesse ratio
nem formalē subiectiuā in quolibet formaliter includi.
vnde dicitur vniuersalis ratio cōsiderandi:qr ab omni
bus illius scientie scibilibus salteꝫ fundamentaliter in
clusa: ꝛ hoc est qō voluit Ari.ꝛ Cōmentator ī textu ꝛ
cōmentis supra adductis:ꝙ naturalis diffinit ꝑ mate-
riam sensibilē.i.per illud qō hꝫ habitudinē ad motum. ad ar.
omne enī tale est fundamentaliter mobile ꝛc̄. ¶ Ra- Egidij
tiones Egidij ꝯ sanctum Thomā facile soluuntur.Ad
ꝑmā dicit:ꝙ non sufficit:vt scientia aliqua alteri sub-
alternet:ꝙ addat ꝯditionem accidentalem:ſꝫ vlterius
reqritur ꝙ mediū sub medio cōtineatur:vt vult alber-
tus magnus primo meta.ita ꝙ principia subalternate
probentur in scientia subalternāte.constat autē ꝙ ꝑn- ꝑ.ph.
cipia phie sunt ꝑ se nota:vt motum esse: ꝛ pluralitateꝫ 8.
entiū esse:ꝛ ideo a nullo probari possunt:ideo tres sūt
habitus primi nō subalternati.s.mathematicus meta- T.c.2.
physicus ꝛ diuinus.5° meta.Et ex hoc soluitur rō ter-
tia scotizantiū dicendo ꝙ mobilitas nō demonstratur
de corpore:cū sit per se nota de eo.Et ad argumētū eo
rū cū arguunt.omne habens ꝛc̄.dico ꝙ talis ratio nō
est demonstratio:sed quedā argumentatio ex necessa-
rijs ꝓcedens:non tamen ex notioribus:sed aut ex igno
tioribus aut eque notis:naturale enī si formaliter con al aliā
sideret includit motū.¶ Ad aliā rōnē Egidij respon- Egidij
detur negando ꝯsequētiā: ꝛ cum dicitur ad eandē sciē-
tiam ꝛc̄.Dico ꝙ si sit pars ꝑma entis que non contra-
hit ens ad determinatū genus scibile tūc forte de illo
dꝫ considerari metaphysicus:sed si sit pars entis ꝯtra
hens ipꝫ ens ad determinatū genus scibile: ꝛ habens
modū abstractionis distinctū ab alijs:tunc non opꝫ ꝙ
pertineat ad metaphysicū:sic aūt est in ꝓposito. naꝫ
mobile contrahit ipsum ens ad genus determinatū.s.
ad naturale: ꝛ hꝫ modū abstractionis distinctū ab ab-
stractiōe mathematica ꝛ metaphysica:iō nō opꝫ scien
tiā naturaleꝫ esse partē metaphysice ꝛc̄. ¶ Ad ratio- ad aliā
nē Scoti probantē ꝙ angeli sunt naturaliter mobiles. rōnes
Respondet negando minorem :ꝙ.s.ipsi sunt receptiui Egidij
alicuius vbi.nā ipsi sunt sube oio simplices.non com-
posite ex actu ꝛ potētia:nec ex eē ꝛ essentia: neqꝫ ī eis
potest aliqō accidens recipi.sunt enī penitus ab omni
cōpositiōe relegati:vt clare ab Auerroi.12.metaphysi-
ce in pluribus cōmentis apertissime colligitur:ſꝫ ſm fi
dē ꝛ veritateꝫ sit aliter dicendū:vt sacri theologi scdo
sententiaꝝ declarant.Et sic cū auxilio dei eiusqꝫ geni-
tricis virginis marie totiusqꝫ curie celestis triūphātis.

Completa est ista questio.12.Februarij.M.cccc.lxxx.
ꝑ me Nicholetuꝫ Verniā theatinum in florentissimo
gymnasio Patauino ordinarie phiam legentem.

Incipiūt

¶ Incipiunt q̃ones de generatione ꝛ corruptione ſm Albertum de Saxonia. Qõ. I.

Nota ꝙ iſte .q. Albrucij mouetur in eiſdem text. in quibus mouetur q̃ones Marſilij.

PRimo circa generatõez ꝛ corruptionez. 2°. circa augmentationē. 3°. circa alterationem. 4°. circa mixtionem. ¶ p̄ queritur vtrum poſſe ſit aliquid ſimpliciter generari vl' corrumpi ſimpliciter. Arguitur p̄ ꝙ non. Qꝛ nõ eſt poſſibile aliquid generari. ergo q̃ſ ſ'a. ꝯña tz. añs proba-tur. Nam nullum ens qd eſt poſſe eſt generari. omne ens eſt ens qd eſt. ergo nullum ens eſt poſſe generari. premiſſe ſunt vere. ꝛ diſcurſus eſt bonus. qꝛ i celarent. ergo ꝯ vera. ꝛ ſic ſeqtur ꝙ nõ eſt poſſe aliqd generari.
p. ¶ 2°. ad idez arguo ꝛ ſuppono. ꝙ ex nihilo nihil poteſt
2 fieri. tunc arguit ſic. ſicut ſe habet generatio ſm qd ad nõ ens ſʒ qd. ita generatio ſimplr ſe hʒ ad nõ ens ſimplr. ſed ſic eſt. ꝙ generatio ſm qd fit ex nõ ente ſʒ qd.
3 g̃ ſi generatio ſimplr eēt poſſibilis: ipſa fieret ex nõ ente ſimplr. ¶ 3°. ad idem arguit ſic. nullius acceſſio eſt generatio ſimplr. ſed ſm qd. ſʒ omne qd generatur in mã eſt acceſſio. ergo nullius qd generaf in mã. eſt generatio ſimplr. maior nõ. minor ꝓbaf. Nã omne qd generaf in mã põt adeſſe ꝛ abeſſe mãe: preter mãe corruptionem. g̃ omne qd generaf i mã: vr̃ eē acceſſio mãe.
4 ¶ 4°. q̃zuis forte ſit poſſe aliqd ſimplr gñari: hoc non eſt nobis euidens aliqd ſimplr generari: quare nõ eſt a nobis ꝯcedēdũ. ꝯña nota. qꝛ qd nõ eſt nobis euidēs: ſed dubiũ: nõ eſt a nobis ꝯcedendũ. añs ꝓbaf. Nã hoc nõ põt eſſe alr nobis euidens: q̃ʒ ꝑ experiẽtiaʒ. v̇. g. vt qꝛ ꝑcipimus mõ. a. eſſe. ꝛ p̄us nõ ꝑcepimus. a. eē: ſed pp h non poſſumus arguere ꝙ. a. ſit genitũ: qꝛ p̄us bñ poterat eē: q̃zuis nõ apparuerit eſſe. g̃ vr̃ ꝙ ꝑ hoc nõ poſ-
T. c. x ſet conuinci aliquid generari de nouo.

Oppoſitũ vult Ariſt. i iſto lib. ꝛ i plrib' alijs. ¶ In iſta queſtione. p̄mo videndũ eſt de queſito. 2°. videnduʒ eſt de illo quod tangitur in. 4. argu. vʒ. vtrum ſit nobis euidens aliquid generari de nouo.

p. no^m op. antiquorum. Quantũ ad p̄^m ſciēdũ ē. ꝙ aliq antiq opinanf nihil ď nouo gñari. ſic ꝙ mõ eēt: ꝛ p̄us nõ fuiſſet: ſʒ bñ ꝯcedebãt aliqd ſic gñari. ꝙ mõ eſſʒ tale vel tñ. ꝛ p̄us nõ fuit tale vel tñ. vel aliqd h^m ita ꝙ breuiter negabant gñonē ſimplr. ſed bñ ꝯcedebant gñonē ſʒ qd. vñ imaginanf mãʒ eſſe totã ſubaʒ nãliũ. ꝛ ſm ꝙ aliq̃ portio mãe taliter vel taliter figuraf: ꝛ taliter vel taliter ſe hʒ. dicebãt ipſam eſſe vel fieri hoiem equũ vel aliqd h^m. Et dicebant recte de mã rerꝝ nãliũ: ſicẽ ſolemus dicere de mã rerꝝ artificialiũ. vñ credũt: ꝙ ſicut ꝑ artē põt aliqua mã diſponi. ꝙ oino apparet alr. q̃ʒ p̄us appebat. ꝙ multo potius h pt fieri de mã rerũ nãliũ. ꝛ ſic ars facit hoc. non ſuperaddendo aliquaʒ rē nouã mãe. ſic ꝛ̄t natura. vñ ita imaginanf nãm hoc facere ſine ſupadditiõe alicuius rei noue ipſi mãe. ꝛ ipſi negabãt iſtas. homo incipit eſſe. capra incipit eſſe. imo ſi hõ mõ eſſet de nouo p̄us fuiſſet. q̃zuis forte p̄us non fuiſſet homo. Dixerũt. n. hoiem nõ eſſe aliud q̃ʒ mãm: q̃ fuit ab eterno. Silr dixerunt de capra. ꝛc. ꝯceſſerũt tñ bñ iſtas. mã icipit eſſe hõ ꝛ equus. ꝛc. recte ſic ſolemus dicere ď rebus artificialib'. ¶ Ulterius dixerũt iſti oia eē vnũ ens ꝯti^m. Uñ imaginãf totã maſſã mãe p̄'eē ꝯtinuã. q̃ tñ ſʒ diuerſas ei' ꝑtes ē diuerſimode ſignata ꝛ formata ſine ſupadditiõe alicui' rei noue. Et ſic dixerunt vnã portionem illius maſſe eſſe hominez: aliã caprã. aliã ignē. ꝛ ſic vltra. vñ ſicut nos videmus bene ꝙ aliqs paries eſt ꝯtinuus. nõ obſtante ꝙ in vna ꝑte eſt depictus equus: ꝛ in alia hõ. ꝛ i alia bos. ꝛ ſic vltra. ita dixerunt totã maſſam mãe p̄me eſſe ꝯtinuaʒ. non obſtãte ꝙ ſm vnã eius ꝑtem ꝛc. Et ſic dixerunt antiq. q poſuerunt ſolum p̄n^m mãle rerum naturalium.

¶ Alia fuit opinio antiquorꝝ. ꝛ hoc illoruʒ q poſuerũt plura p̄ncipia materialia rerꝝ nãliũ. ꝙ gñō nõ eēt niſi ſegregatio etherogeneorꝝ: ꝛ ꝯgregatio homogeneorũ. Et ꝑ oppoſitũ corruptio eēt ſegregatõ homogeneorũ. ꝛ ꝯgregatio etherogeneorꝝ. Unde imaginabãf qd libet eſſe in quolibet. ꝛ hoc itelligebatur ſm ſpeciem. Nõ. n. fuerunt ita fatui. ꝙ poſuiſſent quodlibet eſſe in quolibet ſm numerꝝ. Unde nõ conceſſiſſent ꝙ ego eſſem in te. vel ꝯ: ſed imaginabantur. ꝙ i aqua eſſet ſanguis caro. ꝛ ſic de alijs. Sʒ tñ caro exñs in aqua diuiſa eſſet ſm ꝑticulas ita paruas. ꝙ ibi non appareret. ꝛ ſimilr ſanguis. ꝛ ſic de alijs. que ibi ponebant exiſtere. ¶ Sʒ ꝙ ꝑtes aque nõ ſunt ſic diuiſe ſm ꝑticulas paruas. vñ dicebãt. ꝙ iõ h apparet. ꝛ denoiaf aq̃. ¶ Ulterius imaginabanf. ꝙ cũ ꝑticule ipi' carnis q̃ ſt i aq̃ ꝯgreganf adiuicē. ꝛ ſegreganf ab alijs ꝑtib' alteri' ſpeciei. ꝙ tũc eſt gñatio carnis ex aqua. ꝛ tũc ē corruptio aq̃: ſeu ſegregatio ꝑtium aque abinuicē. ꝛ cõmixtio ab alijs alterius ſpẽi. ꝛ p̄ncipia actiua huius ꝯgregatiõis ꝛ ſegregatiõis poſuerunt litem ꝛ amiciciã. Iſti etiã nõ poſuerũt aliqd gñari ſimplr. eo mõ q̃ Ari. ꝛ nos ponimus aliqd gñari ſimplr. ¶ Cõtra iſtas op. nõ bñ pt ď mõſtratiue argui. tñ aliqualr põt ꝯ eas ꝑſuaderi. Uñ ſi p̄ma opinio eēt v̇a. ſequitur ꝙ nunq̃ʒ de aliquo mutatur rñſio ꝑ noia ſubalia ad aliquã q̃onē factã ď ipo: ſʒ hoc eſt falſum. Nã de aliquo dicimus aliquando. ꝙ ipm eſt hõ. ꝛ ſi poſtea de eo quereremus qd eſſet: diceremus ꝙ eſſet cadauer. ꝯña declaraf. nam pp hoc ſolũ qꝛ mã aliter ꝛ aliter ſe hʒ ſine ſupadditiõe. alicui' forme ſubalis de nouo: nõ ſunt mutãde p̄dicatiões eſſentiales de nouo de pronomine demõſtrãte illud. q̃ qdē p̄dicatiões fiũt ꝑ noia ſubalia. ¶ Cõtra 2^am op. arguif ſic. Nã nõ eſt veriſimile ꝙ tãtus ignis quãtus pt ex illo ligno gñari iaʒ ſit i illo ligno diuiſus ꝑ minutas ꝑticulas. Si. n. ſic eſſet. tũc ſentiretur. ꝛc. Cõtra iſtã opionē diutius eſt arguendũ. ꝑ phyſ. ¶ Iſtis op. viſis. ꝛ ēt ꝓbatis. Uidendũ eſt de op. Ari. circa gñonem. vñ ſciēdũ ē. ꝙ Ari. imaginabaf duplicē generationē. ſ. ſimplr dictã. ꝛ ſʒ qd. ſimplr dictã vocat: qñ ď aliq verꝝ ē dicere ꝙ ipʒ eſt ens: ꝛ p̄us nõ fuit ens: abſq; additione alicuius ad illũ t'minũ ens. v̇. g. vt cũ ſor. gñaf ſimplr. verꝝ eſt dicere. ſortes mõ eſt ens. ꝛ ſor. p̄us nõ fuit ens. Conformiter ď corruptiõe ſimplr. vt cũ dr̃. ď ſor. mõ nõ ē ens. ꝛ ſor. p̄us fuit ens. tũc. n. eſt corruptio ſor. ſimplr.
¶ Gñonē v̇o ſʒ qd vocat. ꝑ quã fit ꝙ ď aliq v̇ificaf hoc nomē ens cũ aliquo addito. de quo prius nõ v̇ificabaf cũ illo addito h nomē ens. v̇. g. vt cũ ſor. ē fact' alb' dicimus. ſor. eſt mõ ens albũ. ꝛ ſor. nõ fuit prius ens albũ. Ecce q̈liter ly ens non re' ſimplr. h eſt ſine addito. ſed cũ addito. vʒ. addēdo ly albũ. ꝛ ſimilr ſi diceref ſor. eſt mõ ens bicubitũ: ꝛ p̄us nõ erat ens bicubitũ. eēt gñō ſʒ qd. ¶ Ulterius imaginaf Ari. ꝙ i gñone ſimplr oʒ aliquã rē nouã acqri ſupadditã ieriſtētē ipſi mãe. quã rē vocat formã ſubalē. Et ſic in acqſitiõe talis rei mutanf predicatiões eſſentiales. Et iõ tãq; a ſigno poſteriori argueref ꝙ tũc ē gñatio vel corruptio ſimplr. qñ mutanf p̄dicatiões eſſentiales. ſeu predicatiões ꝑ noia ſubalia. Illas. n. ſolũ voco in propoſito ſubales. Sed tunc generatio ſʒ qd. eſt qñ mutãtur p̄dicatiões ꝛ noiaf

alia op. antiquorꝝ.

ꝯ p̄maʒ op.

ꝯ 2^am op.

op. Ar.

p̄. ge. io.

τ noiaꝶ p̄ noia de p̄dicamēto q̄ɮtitatꝭ. τ tūc est augme°
vel diminutio. qn̄ aūt mutanꝶ predicatiões denoīate p̄
noia de p̄dicamēto q̄litatꝭ. tūc est alteratio ꝓprijssime
dcā. τ p̄cipue p̄ noia de 3ª sp̄e q̄litatꝭ. qn̄ āt mutanꝶ p̄di
1.cō.9. catōes p̄ noia ꝺ p̄dicamēto vbi. tūc est motus localis. τ
ꝭ itendebat Ari. 5. phy. cū dixit ad 3ª p̄dicamēta eē mo-
tū ꝓp̄e dictū. seu motū ꝓprie dictū: p̄ se distinguitur ꝯ
Dubiū ḡnonē τ corruptionē simpl'r eē trib° p̄dicamētis. s. q̄li-
tate q̄ɮtitate τ vbi. ¶ Sꝫ diceres tu. cū aliq̄ꝺ lignū fit
scāmū. ibi ē ḡnō ꝭꝫ qd. τ tn̄ ibi fit muta° p̄dicatiōis qd-
ditatiue. vn̄ postq̄ꝫ lignū factū ē scānū. Si q̄rimus qd
ē ꝭ demōsᵉ scāno. r̄ndemus ɔuenīcter scānū. τ tn̄ sic p̄
us nō potuissemus r̄ndisse ɔueniēꝶ. ḡ ꝭ ē muta° p̄dica
tiōis qdditatiue absq̄ꝫ ꝭ q̄ scā fit ḡnō simpl'r. ḡ ex mu
℞ tatiōe tal' p̄dicatiōis nō possumus sufficiēter argue̅. vt
vꝭ scānū ḡnari simpl'r. ¶ Breuit' r̄ndeꝶ. q̄ cū q̄riꝶ qd
Dubiū ē ꝭ. male r̄ndemus. scānū. Naꝫ ꝭ terminus. scānū ē de
q̄rta sp̄e q̄litatꝭ. τ nō p̄dicaꝶ ī qd ꝺ subā. sꝫ ī q̄le. τ sic
r̄nderi dꝫ ad q̄ōnē de q̄li. τ nō ad q̄ōnē factā per quid.
¶ Adhuc diceres tu. si hoc eē ḡnō simpl'r qꝺ tu dixisti.
seqꝶ q̄ albedini ɔueniret ḡnō simpl'r. qꝺ ē falsum. ex q̄
ē accn̄s. solius āt sub̄e ē ḡnō simpl'r. ɔn̄ia ꝓbatur. Nā
aliq̄n̄ de albedīe veꝝ est dicere. q̄ albedo est ens. τ al-
bedo p̄us nō erat ens. Ecce q̄l'r ly ens p̄dicaꝶ hic sine
℞ addito. ¶ R̄ndeꝶ negādo q̄ ly ens vere predicetur ꝺ
albedīe sine addito. Vn̄ negaꝶ ista. albedo ē ens. sꝫ cō
cedo istā. albedo est ens alteri īherens. τ sic est itentio
T.cō.1. Ari. 7. meta. d. Accn̄tia nō sūt entia. sed entis. i. de ter-
minis accn̄talibus nō v̄ificatur hoc nomē ens sine ad-
dito. sꝫ bn̄ cū addito. Sꝫ si arguiꝶ. albedo est ens alteri
Dubiū īherēs. ḡ albedo ē ens. negaꝶ ɔn̄a. q̄r argꝶ a dicto ꝭꝫ qd
ad dcm̄ simpl'r. ¶ Adhuc diceres. bn̄ ɔcedis istā. albe
℞ do est. ḡ ēt debes cōcedere istā. albedo est ens. ɔn̄tia nꝭ
bn̄ valet. Nā de multis bn̄ verificaꝶ hoc verbū est 2°
adiacēs. ꝺ qb°tn̄ negaꝶ ꝭ p̄cipiū ens. vn̄ q̄ɮuis exer-
citus ē. tn̄ exercitus nō ē ens. Sꝫ bn̄ ɔcedo q̄ ꝺ q̄cūq̄ꝫ
v̄ificaꝶ ꝭ v̄bū ē. ꝺ illo bn̄ v̄ificaꝶ ꝭ nomē ens sine addi-
to. vel ꝭ nomē entia sine addito. vl' ꝭ nomē ens cū ad
dito. vl' ꝭ nomē entia cū addito. vn̄ soꝛ. ē ens: exercitus
est entia. albedo. n. nō ē ens. sꝫ bn̄ est ens alteri īherēs.
Sil'r due albedines nō sunt entia. sꝫ bn̄ sunt entia inhe
rētia recte sic̄ ista. ista imago nō ē rex. sꝫ bn̄ ē regiꝭ ima
go. ita accn̄s nō ē ens. sꝫ dispō entis. Ex ꝭ pꝫ q̄ albedi
ni non conuenit generatio vel corruptio simpliciter.

p.ꝯ Istis visis r̄ndeo ad. q. ponēdo p̄maꝭ ɔnes. q̄ pos
sibile ē aliqd ḡnari simpl'r. ꝓbaꝶ. nam aliq̄n̄
aliqd ḡnaꝶ simpl'r. ḡ ꝭ est poꝭe. an̄s ꝓbaꝶ. Nā aliq̄n̄ de
aliq̄ de nouo dicimus q̄ ipuꝫ est ens. τ q̄ p̄us nō erat
2. ens. sꝫ ꝭ est ḡnari simpl'r ꝭm dcā. ḡ τc̄. ¶ Consili mō
posset argui de corruptiōe simpl'r. 2°. nā aliq̄n̄ fuit mu-
tatiōes p̄dicationū p̄ noia subalia de aliq̄. ḡ τc̄. ɔn̄a tꝫ.
Nā tūc arguimus fieri τ eē generationē vel corruptio
nē simpl'r. an̄s pꝫ. Nā aliq̄n̄ de aliq̄ dicimus q̄ est hō.
2.ꝯ τ aliq̄n̄ q̄ est cadauer. ¶ 2ª ꝯ est talis. poꝭe est aliquid
ḡnari ꝭm qd. pꝫ. Nā aliq̄n̄ de aliquo de nouo v̄ificaꝶ ꝭ
nomē ens cū aliq̄ addito. de q̄ p̄us nō v̄ificabaꝶ de co-
2. dē sicut declaratū est. sꝫ tūc est ḡnō ꝭm qd. ḡ τc̄. ¶ 2°
ad idē. nā aliq̄n̄ fiūt mutatiōes p̄dicationū denoīatiua
rū de aliquo sicut claꝝ est ꝺ se. sꝫ tūc dicimus eē ḡnonē
ꝭm qd. sic̄ dcm̄ est. ergo τc̄. ɔsil' mō dꝭ de corruptiōe.

Quantū ad 2m art. dico. q̄ duplex est euidētia.
q̄dam est euidentia sūma: ꝭm quam
nullus pōt falli. τ certe tali euidentia non est mihi eui
dens. qꝺ tu sis hō vel asinus: vel creatoꝛ: vel creatura.
Nā aliq̄ pō posset facere q̄ tu esses vnum. τ appare-
res esse aliud. mō nō est mihi euidēs sūmetan aliq̄ po°
ꝭ faciat. Alia est euidentia n̄alis. q̄ est cū q̄buſdā verī-
similibus magis ad vnā p̄tem q̄ꝫ ad aliā: τ talis euiden-
tia dꝫ sufficere n̄ali. τ si alicuiꝭ talis nō sufficiat: non est
habilis ad p̄hiam. τ tali euidentia est mihi euidēs: q̄
tu es homo. τ simil'r q̄ ignis est calidus: q̄ɮuis nullus
istorum sit mihi euidens euidētia summa. p.ꝯ

Tūc sit p̄ªꝯ. nō ē nobis euidens euidēª sūma aliqd
ḡnari simpl'r. pꝫ. q̄r illud an̄s: ex q̄ possumus
ꝭ arguere nō est nobis euidēs euidentia sūma. sil'i mō 2.ꝯ
dicaꝶ de ḡnatiōe ꝭꝫ qd. ¶ 2ª ꝯ est ista. aliqd ḡnari sim-
pl'r. vel ꝭm qd. bene est nobis euidens euidentia n̄ali.
pꝫ. q̄r an̄s. puta mutatio p̄dicationū eēn̄aliū vl' accn̄-
taliū bene est nobis euidēs euidentia n̄ali. ergo τ ɔn̄s:
cū ɔn̄a fuerit nobis euidens: ɔsil'i euidentia: sed sic est. 3.ꝯ
ḡ τc̄. ¶ 3ª ꝯ. q̄ poꝭe sit aliqd ḡnari simpl'r vel ꝭꝫ quid.
cōcedendū est a p̄hō n̄ali τ nō dubitādū. ꝓbaꝶ sic. Nā
ad ɔcedēdū aliquā ꝓpositionē ī p̄hia n̄ali dꝫ sufficē eui Ad p̄.
dētia n̄alis. τ nō dꝫ ad ꝭ reqri euidentia sūma. ¶ Ad
rōnes. ad p̄mā breuiter dcm̄ est. q̄ ꝯ non seqꝶ ex pre
missis. pp̄ ꝭ q̄ subm̄ ɔclōnis stat magis ample q̄ꝫ ī p̄-
missis. ī p̄missis. n. stat pro illo qꝺ est. in ꝯne vero p̄ illo Ad 2.
qꝺ est. vl' pōt eē. ¶ Ad 2m dico negando istā suppōnē
ex nihilo. τc̄. nā eiuꝭ ɔdictoria est v̄a. puta ex aliquo ni
hil fit. s. deo. verūtamen intelligendo p̄dictā suppōnēꝫ
ad bonū itellectū. ad quē facit ad propositum admitta
tur. vꝫ. ad istū intell'm. q̄ nihil fit ex nihilo. seu qꝺlibet
qꝺ fit. fit ex aliq̄. τ cū vlteri° dꝭ. sic̄ se hꝫ ḡnō. τc̄. admit
taꝶ. si per non ens simpl'r itelligas ens in actu. si vero
p̄ n̄ ens simpl'r itelligas ens ī tota sui cōitate: negaꝶ q̄ Ad 3.
ḡnatio simpl'r fiat ex nō ente simpl'r. ¶ Ad tertiā dico
q̄ ista diffinitio accn̄tis quā pōit Porphirius: itell'r ꝺ
terminis accn̄talibus. vel al'r dꝭ. q̄ itell'r cal'o subm̄ p̄ ad 4.
cōposito ex mā τ forma. sꝫ talis non est mā. ¶ Ad vlti
mū pꝫ ex 2. arti. τ sic terminatur ista qō. Q.ō. ij.

Querit̄ secundo. Utrum generatio sit p̄.
alteratio. ¶ Et arguitur p̄mo
q̄ sic. idē est subm̄ ḡnationis τ alteratōis. s. T.c.1.
mā. ḡ ḡnatio est alteratio. ɔn̄a tꝫ. Nā p̄ Ari. ī
p̄ncipio huius libꝛi ponentes vnū p̄ncipium male ha- 2.
bent dicere. q̄ ḡnatio sit alteratio. ¶ Secūdo ad idēꝫ
in trāsmutatiōe substantiali subiectum. s. materia habꝫ
se aliter q̄ꝫ p̄us se habuit. ergo est ibi alteratio. cōseque̅ 5.phy.
tia tenet. ex qd nominis alterationis. antecedens pa- ꝯ1.T.
tet de se. ¶ Tertio ad idē omnis motus successiuus q 3.
nec est ad quantitatē: nec ad vbi est alteratio. per p̄hm̄ T.c.9
q̄nto physicoꝝ. sed generatio τ maxime generatio ele
mentoꝝ est huiusmodi. nam generatio vnius elemen- 4.
ti ex alio ē successiua. ¶ Quarto arguiꝶ sic. motus ad
substātiam est alteratio. sed generatio ē motus ad sub T.cō.
stantiam tanq̄ꝫ ad finem. vt patet per Arist. primo hu 20.
ius. ergo τc̄. ¶ Quinto arguitur sic. acquisitio albedi 5.
nis est generatio albedis. τ est alteratio. ergo genera- 6.
tio ē alteratio. ¶ Sexto arguiꝶ sic. grauitas τ leuitas Cō.2.
sunt forme elementorum. p̄ cōmentatorem quarto ce-
li. sꝫ ad istas est generatio. cum ad formas elementoꝝ
sit generatio. seqꝶ ad idem esse generationem τ alte
rationem. τ q̄r motus non differt a termino ad quē: se-
qꝶ generationem esse alterationem. ex quo sunt ad
eundem terminum. T.cō.

Oppositū vult Ari. primo huius. 10.
¶ In ista q̄ōne ponenda est vna
cōclusio. que conclusio est respōsalis ad questium. Se-
cundo ponende sunt differentie inter generatiōeꝫ τ al
terationem. Tertio videndū est de vna dubitatiōe. vꝫ.
vtrum possibile sit transmutari de vna specie in aliā si-
ne generatione vel corruptione.

Quantuꝫ

pm nõ. Quantū ad p̄mū oȝ p̄mo supponere qd nomi
nis gn̄ationis de quo dictū est in pre
cedenti q̄ōne: ⁊ simil'r opȝ p̄supponere quid nominis
p.g.io alterationis.vñ alteratio dicit̃ per quā fit mutatio pre-
dicationū denominatiuarū p̄ no͞ia de predicamēto q̄li
tatis.verbi gr̄a.si aliquid modo esset albū ⁊ p̄mo fuis-
2m nõ. set nigrū vel aliquo alio colore coloratū esset alteratio
facta. ¶ Scd̄o est notādū: q̄ large accipiendo altera-
tionē oi̅s mutatio ad qualitatē d̄r alteratio: sed p̄prie
illa d̄r alteratio que est de vna qualitate ꝯria in aliam:
sicut qñ aliqd mutat̃ de albedine in nigredinem vel de
3m nõ. frigiditate in caliditatē. ¶ Tertio notandū: q̄ gn̄atio
s̄m qd extēdit se ad alterationē: ⁊ cū hoc ad alia: puta
ad augmentationē ⁊ ad motū localē: ⁊ sic quāuis oi̅s
alteratio sit gn̄atio s̄m qd: nō t̄n oi̅s gn̄atio s̄m qd est
4m nõ alteratio. ¶ Quarto sciendū est: q̄ de gn̄atione sub̄ali
solet distingui q̄ capit̃ dupl'r. vno mō capit̃ p̄ itrodu-
ctione forme sub̄alis. aliqñ p̄ dispōne mãe ad hoc vt de
ea possit educi forma substantialis. p̄mo modo vere di
cit̃ generatio: sed scd̄o mō dicit̃ alteratio.

p.2 Tūc sit ꝯ̄ n̄salis ad q̄ōnē: q̄ gn̄atio sub̄alis capi
endo gn̄ationē p̄ iductione forme sub̄al'
nō est alteratio. p̄bat̃ sic. nā p̄ talē gn̄ationē aliqd ici-
pit eē ens de nouo: sed p̄ alterationē nō icipit eē ens de
nouo. g̃ talis gn̄atio est non alteratio. ꝯña tȝ de se. añs
pȝ ex qd no͞is gn̄ationis ⁊ alteratiōis. ¶ Scd̄o ad idē
2 arguit̃ sic. oi̅s talis gn̄atio est ad sub̄am: ⁊ oi̅s talis al-
teratio est ad qualitatē. g̃ talis gn̄atio nō est alteratio.
ꝯña tȝ ex eo q̄ mutationes ad distinctos terminos sūt
dubiū distincte. añs pȝ ex dictis. ¶ Sed diceres: imo p̄ alte-
rationē icipit eē ens de nouo. pȝ: q̄ qualitas: puta albe
R: do vel caliditas. ¶ Rñdet̃ q̄ quāuis p̄ alterationē sal
tē aliquā bñ de nouo icipiat aliqd eē: non t̄n per eā de
nouo incipit esse ens. albedo eni nō est ens. vt prius di
cebat̃: quāuis bñ sit ens alteri inherens. recte sicut iste
lapis nō est rex frācie: sed bñ est imago regis francie.

Quantum ad 2m vidēdū est que sunt d̄rie in-
ter gn̄ationē ⁊ alterationē seu iter
gn̄ationē simpl'r ⁊ aliquā gn̄ationē s̄m qd. s. alteratio
nem. ¶ Vñ p̄ma d̄ria est ex pte subi: sub̄m eni gn̄atio
p. dif. nis est ens in pura pō quātū est de se ⁊ nō in actu. sub̄m
2.a.2. v̄o alterationis est ens in actu p̄ se subsistens. ¶ Sed
4 diceres tu. idē est sub̄m gn̄ationis ⁊ termini alteratio
dubiū nis: puta albedinis ⁊ nigredinis: sed sub̄m talis termi
ni est ipsa mã que est ens in pura potētia. g̃ etiā talis ē
sub̄m alterationis. ¶ Rñdet̃ bñ ꝯcedēdo q̄ est sub̄m
R: mediatū ⁊ albedinis ⁊ alterationis: sed est sub̄m ime-
diatū gn̄ationis: sed sub̄m imediatū albedinis ⁊ altera
tionis est ens in actu. ¶ Aliter pōt dici q̄ quāuis idē
R: alr sit sub̄m gn̄ationis ⁊ alterationis ⁊ hoc in inherendo:
nō t̄n est idē sub̄m denoiationis. vñ sub̄m denoiatiōis
gn̄ationis est ipsa mã: que est ens in pura potētia. mãȝ
p pb. eni dicimus gn̄ari: sed sub̄m denoiationis alterationis
60. est cōpositū ex mã ⁊ forma. illud enim dicimus altera
2a dif. ri: ⁊ nō ipsaȝ mãm. ¶ Ex hoc pōt hr̄i scd̄a d̄ria: iter ge
nerationē ⁊ alterationē. vȝ. q̄ sub̄m alterationis sit cō
positū ex mã ⁊ forma. dicimus eni alterari aliqd sic q̄ d̄
ipso verificat̃ de nouo h̄ nomē ens cū aliq̄ addito: de q̄
nō p̄us v̄ificabat̃ cū illo addito: sed quāuis sub̄m gn̄a
tionis bñ dicat̃ gn̄ari hoc est subijci gn̄ationi: t̄n p̄ gn̄a
tionē non fit q̄ de mã verificat̃ ens sine addito: ⁊ p̄us
nō exq̄ mã est eterna. ¶ Et iō ēt quo ad sb̄a pȝ d̄ria in
3a dif. ter gn̄ationē: ⁊ alterationē: ⁊ est 3a d̄ria ista q̄ illud q̄d
7.m.7 est p̄ gn̄ationē de nouo acq̄rit̃ est p̄ncipalius ens quāȝ
2.a.2. sub̄m gn̄atiōis. pȝ h̄: q̄ in gn̄one acq̄rit̃ forma q̄ est p̄nci-
palius ens q̄ȝ sit mã: sȝ in alteratione est eꝯ. nā in altera
tione illō q̄d subijcit̃ est sub̄a: ⁊ illud q̄d acq̄rit̃ est acci-
dēs. mō sub̄a est p̄ncipalius ens q̄ȝ sit accn̄s. ¶ Ex q̄ 4a d̄ria
sequit̃ q̄rta d̄ria iter gn̄ationē ⁊ alterationē. vȝ. q̄ i ge-
neratione acquirit̃ ens simpl'r. in alteratione v̄o ens s̄ȝ
qd: ⁊ p̄p hoc per gn̄ationē vel corruptionē mutat̃ no-
mē sub̄ale ⁊ diffinitio: per alterationē v̄o nō. ¶ Quin 5a d̄ria
ta d̄ria est q̄ in gn̄atione nō est successio s̄m intēsionē
⁊ remissionē: sed in alteratione bñ est: ⁊ rō huius ē: q̄
in gn̄atione acq̄rit̃ sub̄a: in alteratione aūt q̄litas. mō
sub̄a nō suscipit magis nec minus: sed bñ qualitas. ve-
rūtñ in gn̄atione est bñ successio s̄m partes q̄ltatiuas.
¶ Sexta d̄ria est q̄ in gn̄atione illō q̄d gn̄at̃ in aliquo 6a d̄ria
tp̄e nō sic gn̄at̃ in eo q̄ partes gn̄ate nō cōdiuidantur
partibus tp̄is mēsurans illā gn̄ationē: sed in alteratio
ne bñ pōt fieri q̄ ptes illius q̄d alterat̃ nō ꝯdiuidātur
ptib⁹ illius tp̄is mēsuratis illā alterationē: sȝ quelȝ ps
illius q̄d alterat̃: alterat̃ in qualȝ parte illius tp̄is. v̄bi
gr̄a. cū ignis generat̃ successiue in aliquo tp̄e: ille ignis
non pōt gn̄ari in aliquo tp̄e: nisi sic q̄ vna pars illius
ignis gn̄at̃ in vna parte illius tp̄is: ⁊ alia in alia. sȝ sic
non est de alteratione: imo aliqd pōt alterari in aliquo
tp̄e: sic q̄ nō p̄us alterat̃ s̄m vnā eius medietatē quāȝ
s̄m aliā: sed s̄m quālibet eius partē alterat̃ in q̄libet p̄-
te illius tp̄is: ⁊ h̄ dȝ itelligi quo ad ptes quantitatiuas
subi: ⁊ non quo ad partes graduales qualitatis. Et rō
huius est: q̄ cū sub̄a nō hēat ptes graduales. g̃ nō pōt
simpl'r successiue gn̄ari gradualiter: sed qualitas s̄ȝ q̄ȝ
sit alteratio hȝ partes graduales: posē est eni subȝ s̄m
quālibet eius partē sil' alterari s̄m ptes eius quātitati-
uas successiue rōne partiū gradualiū ipsius qualitatis. 7a d̄ria
¶ Septima d̄ria est: q̄ oēm gn̄ationē p̄cedit aliq̄ alte-
ratio disponēs ad illā gn̄ationeȝ: ⁊ nō eꝯ. Et cā huius
est: q̄ impoē est duo indiuidua diuersarū specieꝝ hr̄e
oīa accn̄tia silia vel eodē mō cū gn̄atio sit trāsmutatio
de spē in spēm: sequit̃ q̄ oȝ ante gn̄ationē fieri trāsmu-
tationeȝ in accidentibus: ⁊ talis mutatio est alteratio.
¶ Octaua d̄ria est: q̄ semp̄ gn̄atio vnius est corruptio 8a d̄ria
alterius: sȝ sic nō est in alteratione: ⁊ cā p̄mi est: q̄ mã p ge.17.
nāliter nō pōt stare sine forma: ⁊ cū nō pn̄t esse plures
forme in mã. quarūȝ dicimus esse gn̄ationē scd̄m pȝ: q̄
in alteratione mediȳ q̄d fit luminosum postq̄ȝ fuit tene-
brosum est acquisitio luminis sine corruptione cuiuscū
q̄ȝ partis prius existentis in medio.

Quantū ad 3m videndū est si absq̄ȝ gn̄atiōe vl' pm
corruptiōe vna spēs p̄t mutari i aliā.
¶ Et v̄r q̄ sic: q̄ p̄ alchimiā plumbū mutat̃ in argētū:
⁊ hoc sine corruptione plūbi. p̄bat̃: q̄ postea ex illo ar
gēto iterū p̄ alchimiā pōt fieri plūbū: q̄d nō esset: vt v̄r
si plūbū fuisset corruptū: ⁊ t̄n plumbū ⁊ argentū sunt
diuersarū spērū. ¶ Scd̄o vinū aliqñ mutat̃ in acetū: 2m
⁊ visuȝ ē q̄ aliqñ eꝯ acetū mutat̃ in vinū: q̄d nō fuissȝ
si in prīa mutatione vinū fuisset corruptū. vinū eni nō
v̄r posse gn̄ari ex aceto: sed ex racemis. ¶ Tertio ad 3m
idē. nā per icantationes hoīes aliqñ mutant̃ in porcūȝ
vel in aliā spēm: ⁊ iterū fiunt hoīes. vñ audiui ab vno:
q̄ dixit se vidisse vnā feminā fuisse mutatā in suē ⁊ no-
uē porculos: ⁊ iterū postea mutata est in hoiem. mō il
la mutatio nō v̄r facta cū corruptione. nā aliter ꝯtinge
ret idē cōruptū regenerari. ¶ Iuxta ista dȝ nōri q̄ tri
plex pōt imaginari mutatio: vera: vel mutatio alia solū
apparens. vltra hoc mutatio vera circa sub̄aȝ pōt ima Nōndū
ginari triplex. p̄ma gn̄atio ⁊ corruptio. 2a creatio ⁊ au
gmētatio. 3a trāsub̄atio. sicut panis trāsmutat̃ in corp⁹
xp̄i. ibi eni nō d̄r creatio: nec augmētatio: nec gn̄atio vl'
corruptio: sed trāsub̄atio. p̄ma mutatio circa sub̄am est
nālis. alie āt due sunt sup̄nāles: sunt ēt miraculose ⁊c̄.

pᵃ ꝯ **Tunc sit** pma ꝯ.q̃ oīs trāſmutatio nālis ūa de
spē in spēꝫ ipſius ſubē eſt ūa gñano vł
corruptio: ⁊ ꝓbaṫ:q: in oī tali mutatiõe mutaṫ nomen
2ᵃ ꝯ ⁊ diffō: ⁊ p ꝯñs p vnā ꝯditionē gñationis ⁊ corruptio
nis ibi eſt ūa gñatio vł corruptio. ℭ Scḋa ꝯ trāſmuta
tio apparēs circa ſubāꝫ:q̃uiſ nō exiſto de vna ſpē i aliā
eſt poſſis abſq̄ gñatione vł corruptione.pꝫ:q: bñ viſuꝫ
eſt q̃ aliq̄s hō appuit mortuus p tres dies ⁊ poſtea vi
uus.mō ibi nlła fuit corruptio ex eo q̃ ibi mãſit eadeꝫ
aīa ⁊ eadē materia: ⁊ tñ ibi apparuit fuiſſe factā muta
tionem de vna ſpē in aliā.ſ.de hoīe in cadauer.Et ſic ēt
forte faciunt alchimiſte:q faciunt per mutationē accidē
tium plumbi in accidētia argenti plumbū apparere ar
gētū: ⁊ tamē crediṫ q̃ ibi fuerit facta mutatio vera de
plūbo in argentū:ſed ſi ita eēt q̃ per artē eoꝶ mutarēt
nām q̃ ex plūbo vere fieret argentū.tūc iterūꝫ.ſ.ex illo
argento facerent plumbū nō facerēt illud idē qḋ p̄eri
ſtebat:ſed ſiłe: ⁊ ſic nō oꝫ idē corruptum redire.

ad rōes **Ex iſtis** pōt patere ad obōnes.ad pmā pꝫ ex iaꝫ
Ad 2ᵐ dictiſ. ℭ Ad 2ᵃᵐ dico q̃ forte vinū ⁊ ace
Ad 3ᵐ tū nō dr̃nt ſpē. ℭ Ad aliā pōt dici q̃ ſi aliqñ fuit h̃ q̃
vna femina apperet ⁊c̃.hoc nō fuit per mutationē verā
ſubē:ſed per tranſfigurationē virtutis fortis alicuiꝰ her
be vel alicuius alterius.virtutes eni multarū rerū ſunt
valde mirabiles ⁊ diuerſe.

Ad pᵐ **Ad rōnes** ad pmā dico q̃ qñ Ari.p̄ hꝰ dixit
pūcipa. ponētes vnū pncipiū mãle ⁊c̃.in
T.c.p̄. tellexit q̃ ponētes vnū pnᵐ mãle oīuꝫ trāſubationū ⁊c̃.
hoc eē ens in actu nō potuerūt ſaluare dr̃iā iter gñatio
nē ⁊ alterationē:ſi tñ pncipiū mãle oīuꝫ trāſmutationū
poniṫ eē ens in pō: ⁊ h̃ poniṫ eſſe ſubm imediatū aliq̄
Ad 2ᵐ rū trāſmutationū ⁊ medietatū aliaꝶ bene pōt ſaluari
dr̃ia iter gñationē ⁊ alterationē. ℭ Ad 2ᵃᵐ dico q̃ q̃
uis in gñatione ſubali mã ſe hēat alr̃ q̃ꝫ p̄us:tñ nō pp
h̃ ipſa dr̃ alterari:pp hoc q̃ hoc nomen alterari appro
priatū eſt illis que hñt ſe alr̃ nō p formā ſubaleꝫ:ſed p
Ad 3ᵐ formas accñtales. ℭ Ad 3ᵃᵐ ꝯcediṫ de motu ſucceſſi
uo cuiꝰ ſucceſſio anēdiṫ ex pte pñū ḡdualiū ⁊ nō quā
Ad 4ᵐ titatiuarū. ℭ Ad 4ᵃᵐ illā bñ ꝓbat q̃ accipiēdo gñatio
nē ꝓ alteratiõe p̄cedēte itroductionē forme ſubalis ge
neratio eſt bene alteratio. ℭ Ad 5ᵃᵐ ꝯcedo q̃ acqſitio
Ad 5ᵐ alterationis eſt gñatio ſm qd:ſꝫ nō ſimplr̃. ℭ Ad vlti
Ad 6ᵐ mā rōnē:qñ dr̃ q̃ grauitas ⁊ leuitas ſunt forme ſuba
les eloꝶ:negaṫ. ⁊ qñ dr̃ p Cōmē.dico q̃ Cōmen.vo
4.c.2. luit p hoc dicere q̃ eēnt forme accñtales ꝯſites q̃lita
tes eloꝶ. Uel alr̃ pōt dici q̃ q: formis eloꝶ non ſunt
nomina poſita circūloquebaṫ eas per nomina p̄dicta.
Et ſic finiṫ iſta queſtio. Queſtio.III.

pᵐ **Q ueriṫ** vtrū ſi gñatio eēt impoſſis:al
teratio eēt impoſſis. ℭ Et ar
guiṫ p̄ q̃ nō.nā gñatio ⁊ alteratio ſūt muta
tiones diſtincte.ſicut dicebaṫ in alia qōne.ġ
poſſe eſt vnā eſſe ſine alia:nec ad pōnē vnius ſeqṫ poſi
tio alterius:nec ad deſtructionē vniꝰ deſtructio altius.
2ᵐ ℭ Scḋo poſſe eſt aliqḋ alterari:q̃ tñ ipoſſe eſt gñari.ġ
falſuꝫ eſt dicere q̃ ſi gñatio vnius ſit impoſſis q̃ alte
ratio eius ſit impoſſis.ꝯñia tꝫ.añs ꝓbaṫ.nā te poſſe eſt
alterari.tu eni calidus potes fieri frigidus: ⁊ tñ te im
poſſe eſt gñari:qḋ nō eni ſemel genitū eſt amplius gña
ri nō pōt. ℭ Tertio argᵘ ſic.ſic ſe hꝫ eē vł nō eē ad eē
3ᵐ ⁊ nō eē ſic ſe hꝫ poſſe eſſe vel nō poſſe eē ad poſſe eē ⁊
nō poſſe eē:ſꝫ mō ita eſt q̃ aliqñ gñatio eſt ⁊ alteratio
nō eſt: ⁊ ecōuerſo.ġ ēt gñatio pōt non eſſe alteratione
exñte.quare falſuꝫ eſt ſi gñatio ſit impoſſis q̃ alteratio
ſit impoſſis. ℭ Quarto arguiṫ ſic.ſi queſtio eſſet ūa.h̃
eſſet ex eo q̃ alteratio ordinaṫ in generationē tāq̄ in
fineꝫ:ex eo q̃ ſi finis ſit impoſſibilis:ordinata in fineꝫ
ſunt impoſſia.mō hoc eſt falſuꝫ.nā qōlibet ens maxime
appetit ſe permanere: ⁊ oēs ſuas actiones dirigit in h̃ p̄ ph.
q̃ permaneat: ⁊ tñ ipſuꝫ ſemp manere eſt impoſſibile: Cō.8i
nō obſtāte q̃ actiones que ordināt in illū finē ſint poſ
ſibiles.Ita in ꝓpoſito vr̃ quāuis ordinaret in gñatio
nē tanq̄ in finē:nō tñ ꝓpter hoc opꝫ alterationem eſſe
impoſſem ſi gñatio ſit impoſſis. ℭ Quinto arguiṫ ſic. 5.
nullius ptis celi gñatio eſt poſſis: ⁊ tñ alicuius ptis ce
li alteratio eſt poſſis.ġ queſtio falſa.ꝯña pꝫ: ⁊ pma po t.c.20.
ſitis nota eſt per Ari.pmo celi.ſcḋa po añtis probaṫ.
nā aliquāndo aliqua ps celi eſt magis lucida: ⁊ aliquā
do minus.Siłi mō argueret de alteratione aīe itelle
ctiue:cuius alteratio eſt poſſis:q: alteratur de ignoran
tia in ſciam: ⁊ tñ eius gñatio eſt impoſſis. ℭ Sexto ar 6.
guitur ſic.ex quo iſta ꝯñia nō eſt formalis gñatio eſt
impoſſibilis.ergo alteratio eſt impoſſibilis: ⁊ ſi tenet
hoc:oꝫ eſſe per aliquē locū.queriṫ ġ vnde locus.

Oppoſitū vult Ariſto.primo huius.vnde di T.c.i.
cit.ſi impoſſibile eſſet elemēta ge
nerari ex ſeinuicē impoſſe eſſet eoꝶ alteratio abinuicē. Nōn.
ℭ Breuiter iſta qō pōt ſolui duplr̃.vno modo ad hoieꝫ.
alio mō ſm veritatē.vñ facilr̃ ſm dicta empedoclis ſal
uareṫ.Empedocles eni ponit q̃ qōlibꝫ elm determina
ret ſibi certas qualitates:que non poſſent remitti ipſo
elo manēte.vñ ponit q̃ aqua manens aqua nō poſſet
calefieri.ġ ſm eū ſi gñatio vnius eli ex alio eſſet ipoſ
ſibilis.tūc alteratio eoꝶ abinuicē eſſet impoſſibilis: ⁊
ſic faciliter queſtio eſſet expedita.Sed videndo qd ſit
dōm ſm veritatē ponā pmo aliquas diſtōnes.ſcḋo q:
neceſſariū ⁊ impoſſibile opponunṫ:vidēdū eſt quō ge
nerationē eſſe ſit neceſſariū.tertio vidēdū eſt de q̃ſito.

Quantū ad pmū ſit pma diſtō iſta:q̃ impoſſe
dr̃ aliqñ de ſignificabili icōplexe.alio pᵃ diſ.
mō de ſigbili cōplexe.vt cū dicimus.chiᵃ eſt impoſſis: ⁊
ſiłi modo aliqñ de ſignificabili cōplexe:vt cū dicimus.
deū eſſe neceſſariū. ℭ Scḋo notādū eſt q̃ ſi iſta aliqñ 2ᵐ nō.
dñr de cōplexo ſicut de oratione.hoc eſt equiuoce. vñ
orationes nō dicunṫ impoſſibiles nec neceſſarie:niſi ſi
cut vrina diciṫ ſana vel egra:q: eſt ſignū ſanitatis vel
egritudinis. ℭ Secūda diſtō eſt q̃ adhuc impoſſe dr̃ 2ᵃ diſ.
dupliciter.vno modo quo ad oēs differentias tpis: ⁊
iſto modo dicimus q̃ deū non eſſe eſt impoſſibile.naꝫ
tam quo ad pñs quā quo ad preteritū q̃ꝫ quo ad futu
rū eſt impoſſe.Simili modo aliqḋ dr̃ neceſſariū ſcḋm
omne tēpus.ſicut deuꝫ eſſe eſt neceſſariū ſm oē tēpus.
Scḋo mō dr̃ impoſſe non quo ad omne tēpus:ſed quo
ad aliqḋ: ⁊ ſic accipiṫ impoſſe cuꝫ diciṫ q̃ ꝓpō falſa de
p̄terito eſt impoſſis.Et ſic ſimilr̃ dicimus q̃ me bibiſſe
eſt neceſſariū: ⁊ ſic ſimili mō accipiṫ neceſſariū cū dici
mus ꝓpōnē verā de p̄terito eſſe neceſſariā: ⁊ ſm iſtaꝫ
acceptionē de ly impoſſe ⁊ neceſſarij bene cōcedimus
q̃ ipoſſe erit aliqñ neceſſariū: ⁊ q̃ neceſſarium fuit ali
qñ ipoſſe.Ubi gra.quāuis mō ſit ipoſſe me fuiſſe rome:
tamē ſi vadā rome ⁊ redeā:me fuiſſe rome erit neceſ
ſariū.ſiłr quāuis me bibiſſe modo ſit neceſſariū:tñ an
teq̄ bibi:me bibiſſe fuit ipoſſe:q: fuit vnū falſū d̄ p̄teᵒ.
ℭ Tertio diſtō eſt iſta.ipoſſe aliqñ dr̃ qḋ iplicat ꝯtradi
ctionē: ⁊ iſto mō dicimus q̃ ſor.eſſe ⁊ ſor.nō eē in a.in 3ᵃ diſ.
ſtanti eſt ipoſſe.ſiłi modo dr̃ deū nō eſſe eſt ipoſſe:qōlꝫ
eni iſtoꝶ iplicat ꝯdictionē.Alio mō capiṫ ipoſſe qḋ nō
dr̃ ipoſſe:q: iplicat ꝯdictionē:ſed q: nō eſt poſſe ſm cur
ſuꝫ nālem: ⁊ iſto modo dicimus q̃ celū nō moueri eſt
ipoſſe:nā hoc nō eſt poſſe ſm curſuꝫ nature cōſuetū.ſiłi
modo dicimus neceſſariū duplr̃.vno mō opponiṫ im
poſſi qḋ implicat cōtradictionē: ⁊ ſic dicimus deū eſſe
eſt neceſſariū

est necessariũ.alio mõ dr̃ necessariũ ꝓut repugnat im-
possibili ꝓut capit̃ ipoꝭe ſm cursuz nãe cõsuetũ: ⁊ isto
mõ dicimus ꝙ celũ moueri est necessariũ.

p'ɔ **Quantũ** ad 2ᵐ sit pma ɔ̃ gñationẽ eẽ:nõ tñ ɔti
nue sed itercise est necessariũ ꝓut ne-
cessariũ ɔ̃dicit impoꝭi ꝙ iplicat ɔ̃dictionẽ.patet:q2 ge
2ᵃɔ nerationẽ non esse non implicat ɔ̃dictionẽ. ℭ Scd̃a ɔ̃
gñationẽ esse:nõ tñ cõtinue sed itercise est necessariuz
ꝓut necessariũ opponit̃ impoꝭi:ꝓut aliqd dr̃ ipoꝭe ſm
cursuz nãe:pz:q2 nullã gñationẽ eẽ est impoꝭe ſm cur-
suz nãe.ğ gñationẽ eẽ mõ p̃dicto est necessariũ.añs pz.
nã impoꝭe est mãm sub vna forma maᵗᵉ ꝑpetue pp va
riã multiplicẽ alterationẽ que fit in istis inferioribus ꝑ
pter cõtinuũ motũ celi ⁊ multiplicẽ influentiã a corpo-
p.nõ. ribus supercelestibus in ista inferiora.

Quantum ad 3ᵐ.vz.de quesito sciendũ est ꝙ
ɔ̃puis Ari.bñ ɔcedat q̃ōlz eꝭm de
terminare sibi certas q̃litates sibi cõuenietes.sic ignis
caliditatẽ ⁊ siccitatẽ:aer caliditatẽ ⁊ humiditatẽ:tñ nõ
negauisset qn eis manentibus eoꝶ qualitates remitti
possent.Cuius oppositũ dixit Empedocles. Ulterius
Ari.dixisset talẽ alterationẽ in quolz nõ fieri gratis im
mo in aliquẽ finẽ.vz.in istũ:ꝙ ex vno eꝭo posset aliud
2.nõn. gñari:ita ꝙ ſm Ari.talis alteratio ordinat̃ in genera-
tionẽ tanq̃ʒ in finẽ.Et h̃ sit vna suppõ. ℭ Scd̃a suppõ
est ꝙ ordo naturalis est necessarius ſm spẽz:ita ꝙ nõ
põt ipediri in toto:lz bñ in pte.sic illũ hoiez nõ gñari
est poꝭe ⁊ illũ: ⁊ etiã illũ:sed nõ est poꝭe simul de qlz.

ɔ **Tũc sit** ɔ̃ rñsalis ad quesitũ:ꝙ si gñatio est ipos-
sibilis:alteratio est ipoꝭis.ꝓbat̃ sic.nam
per pmã suppõnẽ alteratio ordinat̃ in gñationẽ tãquã
in finẽ.ğ in ṽtute scd̃e suppõnis.si generatio est poꝭis:
alteratio est possibilis.ergo ad destructionẽ cõsequen-
tis.si nulla generatio est possibilis.nulla alteratio est
possibilis. ℭ Breuiter ista ɔ̃ñtia tz per hoc ꝙ impossi-
bile est nãm ois frustrari in eius actione. Si ergo non
esset possibile fieri gñationẽ: ⁊ nõ esset possibile fieri al
terationẽ ſm cursuz nature.nunquã eni nã ageret alte-
rationẽ:nisi aliqñ fieret gñatio pp quã tanq̃ʒ ꝓpt̃ finẽ
alteratio agit̃ a natura.Et ex hoc põt patere per quem
locũ tenebit hec ɔ̃ñtia.gñatio est impoꝭis.ergo altera-
tio est impossibilis.tenet eni per locũ a causa finali ad
suũ effectũ.per istã maximã.si finis est ipossibilis effe-
ctus est impossibilis in virtute illius.deus ⁊ natura ni-
hil agit frustra.hoc est ſm cursum nature.nõ eniz in to
to actiones nãles frustrant̃ suis finibus. ℭ Sed.d.tu.
p.c.32 exquo sicut dicis alteratio ordinat̃ in gñationẽ tãq̃ʒ in
3.a.4ɔ finẽ.ponat̃ ğ ꝙ aliqd per imaginationẽ sit vna frigidi
dubiũ tas ab omni subõ separata: ⁊ applicet̃ sibi vnũ calidũz
excedẽs ſm illã caliditatẽ illam frigiditatẽ : tũc querit̃
vtrũ fiet actio in illã frigiditatẽ. ⁊ videt̃ ꝙ nõ.nã nõ est
poꝭe ꝙ fiat ibi aliq̃ generatio:nec assimilatio passi ad
agens:cũ ğ actio alteratiua ordinet̃ in gñationem. vr̃
ꝙ ibi fieret aliqua actio.vñ si calidũ ageret in istã frigi
ditatẽ ad corruptionẽ illius frigiditatis nulla sequeret̃
R gñatio nec assimulatio. ℭ Breuiter dico ꝙ nõ aget in il
laz frigiditatẽ: ⁊ pmo posset ſm hoc assignri rõ iam fa
cta. ℭ Scd̃o ex alio.nã nãlia in suis actionibus nõ in-
2 tendũt pncipaꝭr corruptionẽ:sed pncipaꝭr gñationẽ:sz
nõ posset fieri alicuius gñatio nisi fieret alterius corru
ptio.ğ oz agẽtia nãlia corrũpere.si volũt gñationẽ fa-
cere.mõ in casu p̃dicto:cũ nulla posset fieri gñatio seq
3 tur ibi nullã fieri corruptionẽ frigiditatꝭ. ℭ Tertio ex
alio:q2 ibi nõ eẽt aliqd subm.exquo illa frigiditas põit̃
separata a subõ qd est receptiuũ talis actionis ipius ca
liditatis.finaꝭr ğ dico ꝙ in illa friditate nõ fieret actio.

Ad rationes ℭ Ad pmã dico.ꝙ nõ ob- ad rões
stãte ꝙ gñatio ⁊ alteratio sĩt Ad pᵐ
mutationes distincte:tñ q2 alteratio ordinat̃ in gñatio
nez.vr̃ ꝙ si gñatio est impoꝭis:alteratio est impossibi-
lis.verũ est tñ ꝙ illa ɔ̃ñtia nõ est formalis:sed tz suppo Ad 2ᵐ
sitio ordine nãe. ℭ Ad scd̃am dico:qd quãuis sit poꝭe
esse alicuius alterationẽ:cuius nõ est poꝭe esse gñatio-
nẽ:tñ possibile est esse gñationẽ alicuius alterius.ergo
alteratio nõ ordinat̃ in generationẽ illius qd alterat̃:sz Ad 3ᵐ
in gñationẽ alicuius alterius ex illo. ℭ Ad tertiã dico:
ꝙ quãuis poꝭe sit esse alterationẽ quã nõ imediate se-
quit̃ gñatio:tñ nõ est poꝭe esse aliquã alterationẽ:quã Ad 4ᵐ
nõ tũc vel alias sequat̃ gñatio ℭ Ad q̃rtã.qñ dr̃ alte-
ratio ordinat̃ ⁊c̃.ɔcedo: ⁊ qñ dr̃ sepe finis est impoꝭis:
⁊ ordinata in finẽ sunt poꝭia.dico ꝙ nunq̃ʒ simpꝭr finis
est impossibilis:qñ ordinata in finẽ sũt possibilia: ⁊ qñ
dr̃ de permanẽtia.dico ꝙ simpꝭr talis finis nõ est im-
possibilis.quãuis eni entia naturalia nõ possunt semꝑ
manere ſm indiuiduũ:tñ possunt manere ſm spẽm : ⁊
sic lz frustraret̃ in coꝶ actionibus in pte:nõ tñ in toto.
ℭ Ad quintã.dico ꝙ questio intelligit̃ de alteratione q̃ Ad 5ᵐ
est inter q̃litates actiuas ⁊ passiuas:que de per se ordi
nant̃ in generationem:sed mõ talis alteratio nõ est in
aliqua parte celi.Consimili mõ dicat̃ de alteratiõe aie
itellectiue. ℭ Ad sextã qñ dr̃.vñ locus.dictũ est supe- Ad 6ᵐ
rius in questione ⁊c̃. Questio.IIII.

Queritur Utrũ generatio vnius sit pᵐ
corruptio alterius. ℭ Et
arguit̃ pmo ꝙ nõ.nã si sic.tũc gñatio eẽt cor
ruptio:sed hoc est falsuz.falsitas pz:q2 gene
ratio ⁊ corruptio sunt mutationes opposite. ⁊ per ɔ̃ñs
vna nõ est alia. ℭ Scd̃o arguit̃ sic.corruptio est forã: 2ᵐ
que corrumpit̃: ⁊ generatio forma que generat̃. modo
vna illarũ formarũ non est alia.ğ ⁊c̃. ℭ Tertio si sic. 3ᵐ
sequit̃ ꝙ semꝑ esset equalis multitudo suppositoꝶ:sed
hoc nõ est necessariũ:lz pythagoras hoc ponebat.ɔ̃ñs
tenet ex eo:q2 cũ vnũ corrũpit̃ aliud gñat̃. ℭ Quarto 4ᵐ
alicuius gñatio est pluriũ corruptio.ergo nõ semꝑ gña
tio vnius est corruptio alterius:imo pluriũ.añs patz ĩ
gñatiõe mixti ex elemẽtis.vbi q̃tuor corrũpunt̃.s.ele-
mẽta: ⁊ vnũ solũ generat̃.s.mixtũ. ℭ Quinto argr̃ sic.
in nutritiõe ⁊ pcipue in nutritione hoĩs aliqd corrũpit̃ 5ᵐ
puta alimẽtũ: ⁊ tñ nihil ibi generat̃.nõ eni põt dici ꝙ
ibi generat̃ aliqua forma noua vel aliqua pars forme
ex eo ꝙ aĩa itellectiua pus existebat: ⁊ etiã q2 aĩa in-
tellectiua est indiuisibilis. ℭ Sexto argr̃ sic.nã quãdo
aĩal corrũpit̃ nõ videt̃ ꝙ vna forma generet̃.nam ali 6ᵐ
ter idẽ a quolibet pluriũ agentiũ põt generari ex eo ꝙ
animal a quolibet pluriũ agentiũ põt corrũpi.idẽ 'eniz
est corrũpens formã preexistentẽ ⁊ generãs sequẽtez:
cũ ergo aĩal indifferẽter a pluribus agentibus põt cor
rũpi.tunc si post eius corruptionẽ generet̃ vna alia for
ma.illa forma a pluribus agentibus idifferẽter posset
generari:ꝙ tñ est falsum.sicut postea videbit̃. ℭ Se- 7ᵐ
ptimo arguit̃ sic.nã quãdo generat̃ homo.tũc ibi est ge
neratio alicuius: ⁊ tñ vr̃ ꝙ non ꝓpter hoc sit ibi corru
ptio alterius.ex eo ꝙ forma preexistẽs:sicut forma em
brionis disponebat ad generationẽ hoĩs.ğ videt̃ ꝙ ip
sa possit manere cũ forma hominis: ⁊ per ɔ̃ñs nõ cor-
rumpit̃ in aduentu forme hoĩs. ℭ Octauo arguit̃ sic.
nã in separatione aĩe intellectiue a corpore est genera- 8ᵐ
tio alicuius forme:in materia in qua pus erat aĩa: ⁊ nõ
corrũpit̃ post eius separationẽ a corpore. ℭ Nono ar
guit̃ sic.in gñatione luminis in medio nihil corrũpit̃: 9ᵐ
⁊ similꝭr in generatione scientie in aĩa ergo nõ cuiusli-
bet gñatio est alicuius corruptio. ℭ Decimo argr̃ sic. 10ᵐ

nam cū ex elt̄is fit mixtū. tunc generant̄ ibi sapores ⁊ odores: ⁊ ꝯsimiles qualitates absq̄ corruptione aliq̄rum qualitatū aliarū eis oppositarū: ex eo ꝙ nulle sūt tales qualitates in elementis. purū eni elementū caret odore ⁊ sapore ⁊ colore, ⁊c̄.

T.c.17. **In oppositū** est Ari. p̄mo huius. nā per h̄ ꝓbat Ari. ꝑpetuitatē gn̄ōnis. ¶ Breuiter ista q̄ō pōt h̄re duplicē itell'ꝫ ⁊ s̄m vtrūq̄ rn̄dendū est ad ip̄az. ¶ Primus itell's est. vtrū ista ꝓpositio sit v̄a. gn̄atio vnius est corruptio alterius. i. ꝙ illud idē q̄ō est gn̄atio ⁊ corruptio. ¶ Scd̄s intell's est talis: an gn̄atione vnius sequat̄ vel precedat corruptio alterius. Primo ḡ rn̄dēdū est ad q̄ōnē s̄m primuz sensum. Secūdo s̄m secundū.

p^a ꝯ **Quantū** ad p̄mū sit p̄ma ꝯ ista: ꝙ si gn̄atio ⁊ corruptio sumant̄ ꝓ subo illius: q̄ō de nouo capit esse postq̄ nō fuit: vel nō eē postq̄ fuit: generatio est corruptio. ꝓbat̄: q2 sic idē. puta mā est generatio ⁊ corruptio: que est eadez in genito que fuit in corrupto: ⁊ h̄ ꝯcedit̄ ꝙ ꝯtinue ⁊ ꝑpetue sine itercisione gn̄atio est ⁊ sil'r corruptio est. pꝫ hoc: q2 ꝯtinue ꝑpetue ⁊ sine intercisione mā est: sed tn̄ cū hoc ꝯcedendū esset ꝙ quāuis generatio ꝑpetue est sine intercisione: nō tn̄ generatio est perpetue generatio sine itercisione. nam aliqn̄ mā nō est generatio. aliquādo eni q̄escit per tempus sub aliqua forma. ¶ Scd̄a ꝯcl'o est ista: ꝙ si gene-

2^a ꝯ ratio capit̄ ꝓ forma vel ꝓ cōposito q̄ō generat̄: ⁊ corruptio pro forma vel cōposito q̄ō corrūpit̄: gn̄atio non est corruptio. ꝓbat̄. nā compositū q̄ō gn̄atur nō est cōpositum q̄ō corrumpit̄: nec forma que corrūpit̄.

Quantū ad scd̄m intell'm pōt poni ista ꝯ. ꝙ intelligēdo q̄ōnē indefinite gn̄atio vnius est cōruptio alterius. pꝫ. nā videmus ꝙ cū gn̄at̄ aq̄ ex igne: vel ecōuerso. corruptionē vnius cōcomitat̄ generatio alterius. Sed itelligēdo q̄ōnē s̄m p̄dictū sensum vl'r: tūc est maior difficultas. vꝫ. vtrū semꝑ gn̄atio vnius sit corruptio alterius. Et sic ad videndū de hoc. primo ponā aliquas distōnes. scd̄o ꝯnes de gn̄atiōe ⁊ corruptiōe accn̄tiū. tertio d̄ gn̄atōe ⁊ corruptōe subaꝝ.

p^a diuisio **Quantū** ad p̄mū sit p̄ma diuisio ista. ꝙ quedā est gn̄atio alicuius qualitatis nō hab̄ntis ꝯtrariū: sic̄ est generatio luminis in medio: ⁊ generatio scie in aīa: quedā aūt est gn̄atio alicuius qualitatis h̄ntis cōtrariū. sicut generatio caliditatis vel al-

2^a diuisio bedinis. ¶ Scd̄a diuisio est ista. q̄dā sunt accn̄tia a q̄bus vel coꝝ ꝯrījs mā nunq̄ denudat̄. sicut sunt. caliditas. frigiditas. h̄ūiditas. ⁊ siccitas. grauitas. ⁊ leuitas. vꝫ. si mā stet sub forma mixti: siue sub forma elt̄i: nūq̄ denudat̄ ab aliquibus istaꝝ q̄litatū. Alia sunt accn̄tia a q̄bus aliqn̄: ⁊ ab coꝝ ꝯrījs denudant̄. sicut sunt iste qualitates odor sapor ⁊c̄. vꝫ. cū mā stat sub forma elt̄i. p̄mo est denudata a colore quolibet: ab odore q̄cunq̄:

3^a diuisio ⁊ sapore quocūq̄. ¶ Tertia diuisio est ista: quedā est gn̄atio vel corruptio simpl'r sub̄e. sic̄ elemētī: alia mix-

4^a diuisio te vt hoīs. ¶ Quarta diuisio. gn̄atio sub̄e mixte q̄daz est sub̄e inanimate sicut ligni vel lapidis: ⁊ quedā aīate: ⁊ hoc est vel anima itellectiua vel sensitiua.

p^a ꝯ **Quantū** ad scd̄m sit p̄ma ꝯ. nō oꝫ ꝙ gn̄atio q̄litatis nō h̄ntis ꝯriū sit corruptio alterius: nec oꝫ corruptionē eius esse gn̄ationē alterius. pꝫ hoc de gn̄atione ⁊ corruptione luminis: ⁊ simul'r de

2^a ꝯ generatiōe ⁊ corruptione scie in anima. ¶ Scd̄a ꝯcl'o in gn̄atione accidentiū: a quibus vel coꝝ ꝯrījs mā pōt denudari: nō opꝫ ꝙ semꝑ gn̄atio vnius sit corruptio alterius. pꝫ hoc. nā ex elemētis fit mixtū ⁊ generat̄ sapor absq̄ corruptione alicuius saporis sibi ꝯtrarij: ⁊ similiter odor ⁊ color: ⁊ sil'r cū mixtū corrūpit̄ in elemēta: corrūpunt̄ h̄mōi qualitates absq̄ gn̄atione qualitatuz sibi ꝯtrariarū. ¶ Tertia ꝯ. in gn̄atione qualitatū h̄n-

tiū ꝯriū: a q̄bus mā nō pōt denudari sic est ꝙ semꝑ generatio vnius est corruptio alterius. pꝫ h̄. nā mā: nec sub forma elemētī: nec sub forma mixti pōt stare sine h̄mōi qualitatibus. ḡ semꝑ oꝫ ꝙ aliqua taliū qualitatū sit in mā: ⁊ cū nō possint esse simul in mā ꝓpter ꝯrietatē coꝝ: opꝫ ꝙ cū vna gn̄at̄ alia corrūpat̄ ⁊ econuerso. 3^a ꝯ

Quantum ad tertiū sit p̄ma ꝯ ista. generatio mixti ex elt̄is: si elt̄a non ponant̄ manere in mixto: est nō corruptio vnius: sed pluriū. pꝫ: q2 est corruptio pluriū el'oꝝ. ¶ Scd̄a ꝯ. gn̄atio mixti ex elt̄is. si elemēta ponant̄ manere in mixto: ⁊ cū hoc ponant̄ ꝙ forme el'oꝝ subales: nec itēdant̄: nec remittant̄: est sine aliq̄ corruptione subali: quāuis h̄ꝫ aliqui gradus qualitatū el'oꝝ corrūpant̄. pꝫ ex quo el'a ponitur manere: ⁊ forme subales coꝝ ponunt̄ nec itensibiles: nec remissibiles. ¶ Tertia ꝯ est ista. gn̄atio mixti ex el'is si el'a ponunt̄ manere in mixto: ⁊ cum h̄ forme subales coꝝ ponunt̄ intēdi ⁊ remitti est cū q̄dā corruptione subali: puta formarū subaliū el'oꝝ: nō tn̄ totali: sed s̄m aliquos gradus. pꝫ ex quo forme subales el'oꝝ. ponunt̄ intendi ⁊ remitti. ¶ Pro quarta ꝯne sit p̄ma suppō: ꝙ mā nunq̄ pōt eē sine forma subali. ¶ Scd̄a suppō. mā nō pōt simul h̄re nisi vnā formam subalem. ¶ Tūc sit q̄rta ꝯ. ista: ꝙ qn̄ vna forma subalis corrumpit̄ alia generat̄: ⁊ ecōuerso. ꝓbat̄ sic. nā aut forma generat̄ in mā in qua preexistebat forma: aut generat̄ in mā in qua nō p̄existebat forma. si d̄r p̄mū. ꝯ. per scd̄am suppōnē: mā nō pōt simul h̄re plures formas subales. oꝫ ḡ ꝙ forma preexistēs corrūpat̄: ⁊ sic gn̄atio vnius forme est corruptio alterius. si v̄o d̄r scd̄z: hoc est cōtra primā suppōnem. ¶ Sciendū est tn̄ ꝙ talē ꝯnem ponit ph's: sed tn̄ credēdū est ꝙ aliqua forma pōt generari absq̄ corruptione alterius forme. vnde s̄m illos qui in hoīe nō ponūt nisi aīam intellectiuā: in separatione a materia generat̄ noua forma in materia: absq̄ corruptione forme precedentis. sil'r in nutritione hoīs corrūpit̄ forma alimēti absq̄ noua gn̄atione alicuius forme subalis. nā forā alimēti corrupta aīa itellectiua icipit informare illā māꝫ absq̄ h̄ ꝙ ipsa de nouo gn̄et̄. Et iō q̄ volūt stare in p̄dicta ꝯne cū ph'o ponunt in hoīe preter aīaꝫ itellectiuā vnā formā subalē eductā de pō māe: ⁊ dicūt nō esse impoīe in eadē mā eē plures formas substātiales: quarum vna est educta de pō materie: ⁊ alia nō. mō dicit: ⁊ verū est: ꝙ aīa itellectiua non sit educta de pō māe: ⁊ ideo s̄m hoc ꝙ diuersi diuersimode opinarent̄ oꝫ modificare 4^{am} ꝯnē. sic̄ pꝫ ispicere volēti.

p^a ꝯ

2^a ꝯ

3^a ꝯ

p^a sup.

2^a sup.

4^a ꝯ.

Nōn.

t.c.17.

Ad rōnes ¶ Ad p̄mā ⁊ scd̄am pꝫ ex dictis. ¶ Ad 3^{am} dico: ꝙ adhuc nō oꝫ ꝙ sit eq̄lis multitudo suppositoꝝ. nā aliqn̄ gn̄atio vnius est corruptio pluriū. ¶ Ad quartā ⁊ q̄ntā pꝫ ex dictis. ¶ Ad sextā dico: ꝙ ꝓut postea videbit̄ nō est icōueniēs idem a pluribus agentibus nō influentibus in effectuz indr̄nter posse gn̄ari: quāuis hoc bene sit inconueniēs in influentibus in effectū. ¶ Ad alias rōnes pꝫ ex superius dictis quid sit dicendū. ad rō.

Qō. v.

QUerit̄ Utrū in generatione simpliciter fiat resol'o vsq̄ ad materiā primā. ¶ Et arguit̄ p̄mo ꝙ nō. nam si sic. sequit̄ ꝙ ex semine hominis nō potius deberet generari homo q̄ asinus vel aliq̄ō aliud idiuiduū alterius speciei ab homine: sed hoc est falsum: ⁊ ꝯñtis ꝓbat̄. nā ex quo in genito nihil remaneret preter māꝫ p̄mam que fuit in corrupto. sequit̄ ꝙ oēs dispōnes ⁊ p^m

qualitates

qualitates existētes in semine bois disponētes ad ge-
neratonē boīs corrūperet in mā anteq̄ gñaret forma
bois:sed tamē qñ tales dispositiones materie sunt cor
rupte mā ē oio indifferens ad quācūq̄ formā generā
dā.ergo nō potius ex illa mā gñabit homo q̄ asinus
2m vel bos. ¶ Scdo arguit sic.aliqua forma substātialis
manet in genito que prius erat in corrupto.ergo in gñā-
tione simplr nō fit resol'o vsq̄ in mām pmā.ꝯñia tenz.
añs probat.nam forma corporeitatis manet eadē.pro
bat.nā si nō:sequit q̄ nō maneret idē corpus.ħ est fal
sum:q2 manet eadē mā que est vnū corpus.est eniz lō-
3m. ga lata z pfunda. ¶ Tertio arguit sic.eadē est forma
ossis mortui que fuit ossis viui.ğ in gñatione z corru-
ptione simplr nō fit resol'o vsq̄ ad mām pmā.ꝯñia tz.
nā ibi manet idē nomē subale z eadē diffinitio:ibi etiā
manet eadē forma subalis:sed sic est in osse viuo z mō
tuo.ğ zc.maior est nota.minor pbat:q2 os mortuū ita
dr os.sicut os viuū.silr ita ꝯuenit sibi diffinitio ossis.sicut
4m. ossi viuo. ¶ Quarto arguit sic in gñatione z corruptio
ne simplr manet eadē qntas z eadē figura.ğ qō falsa.
añs pbat.nā videmus q̄ in boue mortuo manet eadē
quātitas:z silr figura que fuit in boue viuo.Si enī ali
qs bos viuus ē bicubitus:ipso iterfecto adhuc obtinet
p ph. illā quātitatē. ¶ Quinto arguit.auctoritate Cōmen.
63. di.q̄ dimensiones māe sunt eterne in mā. ¶ Sexto ar
6m. guit sic.in gen'o:manet eadē qualitas q̄ fuit in corrupto
ğ qō falsa.ꝯñia tz.añs pz de qualitate symbola.si eniz
ex aqua fit aer manet eadē humiditas in genito q̄ fuit
in corrupto.Et similr si aliquis bos interficiat ipso in-
terfecto statim post manet aliqua caliditas:sed non vi-
det q̄ sit de nouo ibi genita:quia non apparet quis il-
lam caliditatem generasset ibi.

t.c.23. **Oppositum** dicit Ari.pmo huius dicēs:ge
nerationē simplr esse trāsmu-
tationē huius totius in ħ toto nullo sensibili remanēte.

pm nō. **Pro resolutiōe** māe pme notādū ē q̄ p
resolonē in mām pmaz
intellr an in gñatione z corruptione simplr aliqd aliō
q̄ mā pma manet in genito qō prius fuit in cōrupto.Re
solo ğ in mām pmā nihil aliud est pter mām pmā ma
nere in genito que prius fuit in corrupto.Et ad ħ q̄ fiat
t.c.23. talis resol'o videt auctoritas Arist.allegata.si nullum
sensibile maneat in genito qō prius fuit in corrupto.vr
2m nō. q̄ sit facta hmōi resolutio. ¶ Ulterius sciendū est q̄
hmōi resolonē possumus imaginari duplr.vno modo
quātū ex pte forme subalis.sic.vz.q̄ nulla forma suba
lis maneat in genito que prius fuit in corrupto.alio mō
quātū est ex pte formarū accñtaliū:sic.vz.q̄ nulla for-
ma accñtalis māeat in genito que prius fuit in corrupto
mō in ista qōne videndū est de hmōi resol'one quantū
est ex parte forme subalis:z in sequēti qōne videbitur
de hmōi resol'one quātū est ex pte forme accñtalis.

nō.pm **Quantū** ad pmū sciendū est q̄ aliq imaginan
tur in eodē supposito plures formas suba-
les vnā quā ponunt manere perpetue in mā.s.formam
corporeitatis:per quā mā est corpus:z aliā formā sub
p'opi. stantialē per quā tale indiuiduū ponitur in tali specie
vel in tali.z isti quantū est ex parte forme substātialis
negant resolutionē vsq̄ in mām primā in generatione
vel corruptione simplr.vnde dicunt q̄ cū bos interfi-
cit.tunc forma substātialis per quā fuit bos corrumpi-
tur:sed adhuc manet forma corporeitatis per quā fuit
2a opi. corpus. ¶ Alij imaginantur formas substātiales ele-
mētorū manere in mixto:z isti etiā habēt negare quā-
tū est ex pte forme subalis vel formarū in generatione
simplr z corruptione fieri resolutionē vsq̄ in materiaz
pmā.vñ cū bos iterficit ꝯcedūt easdez formas subales
elōr manere in boue iterfecto q̄ erāt in boue viuo.

Contra istos pono talē ꝯnē:q̄ in nullo in- pm
diuiduo sūt plēs forme subales
totales educte de pō māe.pbat.nā sicut ipole est eādē ce
rā simul hre diuersas figuras totales:ita impole ē ma
teriā simul hre diuersas formas sbales.vñ exquo quā
libet formā subalē distinctā ab alia sequit figura distin
cta si in vna mā essent plēs forme subales totales.tūc
talis mā hret simul plēs figurationes totales.quaruz
quelibet esset mere extēsa.si ğ hoc est impole de mā:se
quit hoc eē impole de quolibet indiuiduo. ¶ Scdo ar 2m.
guit sic.nā dato opposito qōnis:tale idiuiduū eēt in di
uersis spēbus.si enī aliqō idiuiduū hret plures formas
subales:ille nō possent eē eiusdē spēi.nā aliter vnū idi
uiduū alicuius spēi eēt duo idiuidua illius spēi.si autē
poneret distinctū spē per quālibet illarū formarū illud
indiuiduū reponeret sub alia spē distincta:sequit q̄ ta-
le indiuiduū eēt diuersarū spērū:qō fuit pbandū. ¶ 3o
argr sic.naz si esset aliq talis forma q̄ ppetue maneret 3m
in mā.sicut aliq imaginauerūt.sequit q̄ mā nullā aliaz
formā reciperet.nā sicut dicit Cōmen.sup pmo physi.
mā hñs vnā formā nō recepit aliā.Etiā si poneret vna p ph.69
forma in mā que remaneret in receptione alterius illa z.63. z
ita reciperet a forma pexistēte z manēte sicut a mā:sz p.c.ō ħ.
hoc nō:ppter hoc q̄ sicut māe repugnat informare ita orbis.
forme repugnat recipere.vñ Cōmen.in de suba orbis
actui repugnat recipere. ¶ Sed ꝯ istā ꝯnez diceres.in Dubiuz
eodē indiuiduo sunt plures forme accidentales.sicut in
eodē.s.lacte est albedo z dulcedo:quare etiā in eodem
nō pñt esse plures forme subales. ¶ Scdo ad idē.naz
in boue est forma subalis oculi:z similiter forma suba 2m
lis ossis.silr forā subalis carnis.modo iste forme suba
les sunt specifice distincte ex eo q̄ oculus z caro drnt
spē. ¶ 3o argr sic.nā in eodē hoie.s.in sor.est silr aia itel 3m
lectiua z sensitiua:que sunt forme subales distīcte spē.

Ad ista dico.Ad pm:q̄ lz aliqō idiuiduū possit Ad pm
hre diuersa eē accñtalia:tñ nō pōt eē di
uersa esse subalia.Jdeo in eodē indiuiduo pñt esse plu
res forme accñtales saltē totales:sz nō subales. ¶ Ad Ad 2m
scdz dico:z breuiter q̄ nō est icōueniēs q̄ in eodē sint
plures forme subales partiales distincte specie exñtes
ptes integrales vnius forme totalis:per quā aliqō in-
diuiduū est alicuius spēi pro tunc.vñ dico q̄ forma to-
talis ipsius bouis est composita ex partibus integrali
bus diuersarū rationū.vnde sicut bos est vnuz corpus
etherogeneū ita forma totalis ipsius bouis est vna for
ma etherogenea.Unde vlterius dico:cuius oppositū
alij dicunt:q̄ si illa ps forme bouis que est in pede eēt
in oculo:ipsa ita modicū viueret sicut mō:nec ista sunt
cōtra ꝯnem.nam cōclusio dabat de formis subalibus
totalibus. ¶ Ad tertiā dico:qō illa nō est ꝯ cōclusio-
nē.nā cōclusio dabat de formis substātialibus eductis Ad 3m
de potentia materie.vtrū aūt in hoie aia intellectiua z
sensitiua sint forme distincte:de hoc nō curo ad psens.
nā hoc ptinet ad librū de aia. ¶ Scda ꝯclusio est ista: 2a ꝯ
quātum est ex pte forme substātialis in generatiōe sim
plr fit resol'o vsq̄ ad mām pmā.pz.naz forma subalis
preexistens nō pōt manere cū forma que generat:alr
enī in eodē indiuiduo essent simul plures forme substā
tiales:qō est falsum.s.cōtra pmā cōclusionem.ergo ad
ueniēte forma que generat forma preexistens corrum
pit:sic q̄ pmū instans esse forme generate est pmū nō
esse forme corrupte.modo hoc est fieri resolutionē vsq̄
in materiā pmā quantū est ex pte forme substantialis.
¶ Ex ista ꝯne seqt q̄ nihil qō est de substātia generati pm cor.

2m corm fuit de subā corrupti nisi mā. ¶ Secundo sequit illam
3m corm manere eandē in genito ꝛ corrupto. ¶ Tertio sequit
illā de se nullā hr̄e diuisionē ꝛ discontinuationē in suis
partibus.vn̄ oēm dif^nem quā hꝫ fm suas partes est ex
4m corm parte formarū subaliū. ¶ Quarto sequit ꝙ oīa q̄ sunt
infra ɔca^m orbis lune quātū est ex parte mae sunt vnuꝫ
ɔtinuū.vn̄ si oēs forme accn̄tales ꝛ subales annihila-
rent:mā nō annihilata:maneret vna massa continua
protensa ad ɔcauitatem orbis lune:que tūc fm diuer-
sas eius ptes diuersis formis eēt depicta.sic vna sup̄fi
cies ɔtinua parietis diuersis imaginibus depicta.

Ad rō. **Ad rōnes** ¶ Ad p̄mā negat ɔn̄tia.vn̄ q̄uiſ
in gn̄atione hois ex semine oīa p̄-
exn̄tia corrūpant p̄ter mām tn̄ qꝛ nō p tp̄s mā mane-
ret sine illis añ gn̄ationē forme hois.sequit potius ex
illa gn̄ari hoiem q̄ꝫ asinū. ¶ Ad 2um pꝫ ex ɔclōnibus.
¶ Ad 3um silr pꝫ ex dictis. ¶ Ad 4um de q̄litate negat.
¶ Ad 5um silr. ¶ Ad 6um ēt patebit i alia qōne. Qō.vi.

p^m
p ge.25. **Queritur** Utrū maneat aliqua qualitas
in gn̄ato que fuit p̄us in corru
pto. ¶ Et arguit p̄mo ꝙ sic.nā si nō:sequit
ꝙ in hn̄tibus symbolū nō eēt facilior transi
2m tus:sed hoc est falsuꝫ:ɔn̄tia tꝫ:qꝛ oēs q̄litates p̄exn̄tes
corrūperent. ¶ Scd̄o arguit sic.qꝛ si nō:sequit ꝙ fri-
giditas gn̄aret caliditatē:sed hoc est falsum.nā ponat
ꝙ frigiditas corrūpat aliqd aīal.tunc si in cadauere est
3m aliqs nouus calor q nō p̄us erat in corpe viuo.ille non
vr̄ esse genitus nisi ab illa frigiditate. ¶ Tertio nā in
corruptione hois nō videt a quo generet illa figura ꝛ
imago:que est i cadauere:nisi tūc dicat ꝙ eadē figura
ꝛ imago que est in cadauere fuit in hoie:ꝛ per ɔn̄s vr̄
aliquā q̄litatē manere in genito que p̄us erat in corru
4m pto. ¶ Quarto sic.oē qd̄ gn̄atur:gn̄at ex ɔ̄rio tanquā
ex termino si hēat ɔ̄riū:pp qd̄ dr̄ ꝙ albū nō fit nisi ex
nigro.mō si in cadauere fieret noua caliditas:illa non
fieret ex ɔ̄rio:sed hoc est falsuꝫ.supposito ꝙ illud ex q̄
5m gn̄at cadauer p̄us fuisset calidū. ¶ Quinto nā nisi ali
qua q̄litas que p̄us fuit in corrupto maneret in genito.
sequeret ꝙ aliqd accn̄s gn̄aret sine alteratione succes-
siua:sed h̄ est falsuꝫ:ꝛ ɔn̄tia pꝫ.nā si aliqs hō gn̄at.nie
si caliditas eius nō p̄existebat in mā:sed de nouo gn̄at
cū ipso:sequit ꝙ illa caliditas gn̄aret subito:sicut hō.
¶ Sexto arguit sic.nā in iterfectiōe bouis corrūpit ca-
6m liditas ꝛ generant oīa noua in cadauere:sed h̄ vr̄ esse
frustra.nā agens corrūpens bouē frustra caliditatē il
lā corrumperet exquo statim aliā cōsimilē in cadauere
gn̄aret. ¶ Septimo arguit sic.nā querit cū ex aq̄ gn̄a
7m tur aer qd corrūpit humiditatē aque:ꝛ p̄bat ꝙ nō aer
qꝛ fm nullā eius q̄litatem ɔ̄riat humiditati aque.hūi-
ditas est q̄litas symbola aeri ꝛ aq̄. ¶ Octauo.nā vide
8m mus ꝙ si aliqs hō hēat aliquā cicatricē:ꝙ eadē cica-
trix manet in cadauere:cū hō fuerit corruptus:sed cica
trix est q̄litas.est eni de q̄rta specie q̄litatis.ergo aliq̄
eadē qualitas que erat in genito manet in corrupto.

In oppositū arguit.nā si aliqua q̄litas ꝛc̄.
sequit ꝙ diffinitio gn̄ationis:
quā ponit Ari.p̄ huius.nō eēt bona.vꝫ.gn̄atio est trāſ-
T.c.23. mutatio huius totius in h̄ totū nllo sensibili remanēte.
mō si aliqua q̄litas eadē maneret in genito que prius
fuit in corrupto.tūc aliqd sensibile maneret in genito:
qd p̄us fuit in corrupto:cuius oppositū dic̄ p̄dicta diffi
2m nitio. ¶ Scd̄o si aliq̄ q̄litas maneret eadē in genito q̄
p̄us fuit in corrupto.sequit ꝙ subm gn̄ationis simplr̄
esset ens in actu.esset eni ens in actu p illā q̄litatē.ɔn̄s
2.a.ɔ.4 est ɔ̄ Ari. ¶ Tertio sicut se hꝫ accn̄s ad subam:ita se
hꝫ cōpositū accidētale ad cōpositū substātiale:sed ita
est ꝙ qd̄libet accidēs p̄supponit subam.ergo etiā qd̄li
bet compositū accidētale p̄supponit cōpositū substan-
tiale.mō tn̄ sic non esset si aliqua qualitas eadē in mate
ria maneret in genito ꝛ corrupto.nam tūc compositū
actu tale.s.cōpositū ex mā ꝛ forma ꝛ tali qualitate nō
p̄supponeret cōpositū subale:ex eo ꝙ sicut in alia que-
stione dicebat:in gn̄atione simplr̄:quātū est ex parte
forme subalis:fit resolo vsqꝫ in mām p̄mā. ¶ Quarto 4m
arguit sic.si maneret aliq̄ qualitas eadē in genito que
fuit in corrupto:sequitur ꝙ accn̄s migraret de subo in
subm:qd̄ est falsum.ɔn̄tia pꝫ.nā accidēs qd̄ p̄us fuisset
in corrupto mō eēt in genito.vbi grā.si maneret eadeꝫ
caliditas in cadauere que fuit in boue:ex quo genitum 5m
est illd̄ cadauer. ¶ Quinto sequit ꝙ corruptibile pos-
set ppetuari:sed hoc est falsum. ꝛ ɔn̄tia probat.vt si ex
aere gn̄aret aq̄:iterū maneret eadē humiditas:deinde
iterū ex aq̄ gn̄aret aer ꝛ seruaret idē circulus ppetue:
ꝛ tn̄ est corruptibilis:qꝛ pōt corrumpi. ¶ Sexto si ex 6m
igne fieret aer:cū caliditas aeris sit remissior:ꝛ si aliq̄
pars caliditatis ignis manet eadem in aere que fuit in
igne.tūc oꝫ ꝙ aliqs gradus caliditatis ignis corrum-
pat:ꝛ cuꝫ non sit maior rō de vno q̄ꝫ de alio:vr̄ ꝙ qua
rōne corrūpit vnus gradus:eadē rōne corrūpat aliuſ.
ergo vr̄ ꝙ tota caliditas ignis corrumpit:ꝛ oīno noua
caliditas in aere gn̄at:ꝛ p ɔn̄s nō manebit aliqua ea-
dē qualitas in genito:que p̄us erat in corrupto:postq̄ꝫ 7m
nō manet qualitas symbola de qua magis vr̄. ¶ Se-
ptimo nā calor q est in cadauere est putrefactiuus ca-
lor:aūt q fuit in viuo preseruabat a putrefactione.ḡ nō
sunt idē calor qui est in mortuo ꝛ qui fuit in viuo. ꝛ per
ɔn̄s sic vr̄ eē de oībus aliīs q̄litatibus. ꝛ p ɔn̄s ꝙ nu'- 8m
la qualitas maneat eadē in genito que fuit in corrupto.
¶ Octauo argr̄ sic.nā si q̄litates alique manerēt eedeꝫ
in genito que fuerūt in corrupto.tūc ēt forme subales
elemētoꝝ quas ille q̄litates ɔsequunt deberēt mane-
re eedē in gn̄ato que fuerūt in corrupto:sed hoc est cō-
tra dicta p̄cedentis qōnis.nā si sic.tūc nō fieret resolu-
tio vsqꝫ in mām p̄mā quātū est ex pte formarū substā
tialium in gn̄atione ꝛ corruptione simplr̄.

In ista qōne sunt due opiones.quarū q̄lꝫ
pōt pbabilr̄ sustineri.vn̄ vna
est ꝙ eadē q̄litas maneat in genito que fuit in cōrupto
vt cū ex boue fit cadauer manet eadē caliditas in car-
ne mortua que fuit i carne viua:silr̄ cū ex aq̄ fit aer ma
net eadē humiditas. ¶ Et ista opio hr̄et pro se p̄mas p^a opi.
8.rōnes:ꝛ fm istā opionē deberet dici ꝙ quamuis in
gn̄atione simplr̄ fiat resolo vsqꝫ in mām primā:quātū
est ex parte formarū substantialiū:nō tamē quantū est
ex parte formarum accidentalium.

Et secūdū istā opionē p̄n̄t poni alique conclu p^a ɔ̄
siones.quarū p̄ma est ꝙ oēs qua-
litates manent eedē sub eisdē gradibus in genito que
fuit in corrupto.sic in osse cōrupto manet eadē albedo
sub eisdē gradibus p̄us sicut añ. ¶ Scd̄a ɔ̄ est ista:ali 2^a ɔ̄
que bn̄ manēt:sꝫ nō sub eisdē gradib⁹.sic q̄litates p̄ie:
cū eni ex igne fit aer bn̄ manet eadē caliditas q̄ fuit in
igne:sꝫ nō remanet sub eisdem gradibus.i.ita intensa.
¶ Tertia ɔ̄.ille q̄litates ꝛ soluꝫ ille que imediate post 3^a ɔ̄
generationē apparent sensui sūles illis que apparebāt
añ in corrupto manēt eedē.frustra eni gn̄arentur alie.
¶ Ista opio hꝫ soluere rōnes.8.scd̄o loco positas. ¶ 2^a 2ª opi.
opio est ꝙ impole est idē accn̄s eē in genito que prius
erat in corrupto:ꝛ scd̄ꝫ istā opionē deberet ɔcedi in ge
neratione simplr̄ fieri resolutionē vsqꝫ in materiaꝫ pri-
mam tam ex parte formarū substātialiū q̄ꝫ accidenta-
lium. ¶ Et ista opio habet pro se rōnes secundo loco 2ª opi.
positas

positas: sed hr̃et soluere. 8. rõnes positas in principio.
ad rõ. **Tenendo** aũt p̃mã opionem soluamus rõnes scd̃o loco positas. Ad p̃mã qñ dicit
gñatio est trãsmutatio huius totius in h̃ totũ nullo sen
sibili remanẽte: pcedo vt sub̃a p se subsistẽte. totũ enim
cõpositũ p se subsistẽs put ly totũ tenet cathe^ce z non
sincathe^ce corrũpit in aliud totũ: puta in aliud qd̃ d̃ no
uo gñat: cũ h̃ nũ stat q̃ bñ manet eadẽ q̃litas sensibilis
in genito que p̃us erat in corrupto. ¶ Sed. d. tñ. g̃ vr̃
q̃ ibi maneat aliqd̃ sub̃ sensibile: q: mã cũ illa q̃litate
sensibili. Dico q̃ h̃ bñ verũ est: sed h̃ non est sub̃m p se
t.c.23. subsistẽs h̃ aliqd in actu. de quo subo itellexit Ari. cũ
dixit gñationẽ eẽ trãsmutationẽ huius totius in h̃ to
ad 2^m tũ: nullo sensibili remanẽte vt subo eodẽ. ¶ Ad scd̃az
qñ dr̃. sequit q̃ sub̃m gñationis esset ens in actu. dico
q̃ hoc nõ est ipo^le q̃ sit ens in actu p formã accñtalẽ:
ad 3^m bñ tñ est ipo^le q̃ sit ens in actu p formã sub̃alẽ. ¶ Ad
tertiã: p eius sol^one notãdũ est q̃ cõpositũ sub̃ale vo
cat cõpositũ ex mã z forma: cõpositũ aũt accñtale vo
cat cõpositũ ex mã z forma z accñte. Ulterius cõposi
tũ accñtale est duplex. qd̃dã est cõpositũ ex mã z acci
dente: qd̃dã aũt est cõpositũ ex mã z forma z accñte.
Exemplũ p̃mi. sicut caliditas z mã p̃ma: ita eni faciũt
cõpositũ accñtale p̃mo modo dictũ. Exemplũ scd̃i. sic
hõ albus. ¶ Et tunc ad rõnẽ dico q̃ sicut qd̃lz accñs p̃
supponit sub̃m: ita qd̃lz cõpositũ accñtale scd̃o mõ di
ctũ p̃supponit cõpositũ sub̃ale. sed tñ hoc nõ opz de cõ
ad 4^m posito accñtali p̃mo mõ dicto. ¶ Ad q̃rtã qñ dr̃. sequi
tur q̃ accidẽs zc̃. p sol^one illius est sciendũ q̃ duplex
dr̃ eẽ sub̃m accidẽtis. qd̃dã inherẽtie: z qd̃dã denomi
nationis. mõ dõm est s̃m istã opionẽ q̃ cuiuslibet acci
dẽtis alicuius cõpositi ex mã: mã p̃ma est sub̃m quo ad
inherentiã: quãuis cõpositũ sit eius subiectum quo ad
denominationẽ. vñ q: cõpositũ est nobis notius q̃z mã.
denominamus ab ipso accñte: quãuis mã sit illud cui q̃
vere est illud accñs. vñ dicimus hoiez esse calidũ z nõ
eius mãm. Ex hoc pz ad rõnẽ: q̃ nõ opz ponere migra
tionẽ accidẽtis de subo in subz: quãuis bene successiue
ad 5^m plura sub̃a denominet. ¶ Ad quintã dico: q̃ pp̃ter or
dinẽ nãe z motũ celi nõ est aliqua portio mãe quin suc
cessiue oporteat eã esse sub aliqua forma alicuius sp̃ei
z sic negãda est talis circulatio pp̃etua de qua dictum
ad 6^m erat in argumento. ¶ Ad sextã dico: q̃ imo est ratio:
q̃re vnus gradus caliditatis p̃us corrũpit quã alius.
nã gradus vltimo genitus p̃us corrũpit: pp h̃ q̃ hz cẽ
ad 7^m minus fixũ z minus radicatũ in subto. ¶ Ad sep̃timã
dico: qd̃ idẽ calor põt esse p̃seruatiuus a putrefactiõe:
z postea putrefactiuus: z hoc est pp aliã z aliã formã
sub̃alẽ que mediante ipso agit tanq̃z mediante instr̃o.
ad 8^m ¶ Ad vltimã dico nõ pp hoc manere formas substan
tiales in mixto z easdẽ in genito: que p̃us erant in cor
rupto. nã q̃litates mixtoꝝ. sicut sunt caliditas frigidi
tas zc̃. nõ sunt q̃litates elementoꝝ: quãuis sint eis si
miles. de quibus postea diffusius videbitur.
ad rõ. **Tenendo** aũt scd̃am opionẽ soluamus rõnes positas in p̃n^o q̃onis. ¶ Ad p̃mam
dico q̃ in h̃ñtibus symbolũ nõ est facilior trãsitus: pp
ad 2^m h̃ q̃ qualitates pauciores corrũpant: sz pp hoc q̃ ibi
sunt pauciores ɔ̃rietates. ¶ Ad scd̃am dico q̃ frigidi
tas corrũpit hoc aĩal z aĩal z remittẽdo eius calidita
tẽ ɔ̃tinue gñat nouã z nouã caliditatẽ. mõ cõcedendũ
est q̃ frigiditas remittẽdo caliditatẽ bñ põt gñare cali
ditatẽ: sed nõ est ɔcedendũ q̃ frigiditas possit gñare
caliditatẽ de nouo per itensionẽ caliditatis. nã solũ mõ
calidũ isto mõ est pductiuũ caliditatis. ¶ Ad tertiam
ad 3^m dico: qd̃ ipsa nihil pbat: q: figura nõ est res distincta a
re figurata seu a re extensa. ¶ Ad quartã notandũ est Ad 4^m
q̃ omne qd̃ hz ɔ̃riũ gñat ex ɔ̃rio sibi tanq̃z ex termio.
vñ aliqñ põt gñari z nõ ex ɔ̃rio cũ gñat ad gñationẽ
subi. verũ tñ cũ gñat in aliquo subo p̃supposito: tũc ge Ad 5^m
nerat ex sibi ɔ̃rio. ¶ Ad q̃ntã dico: q̃ nõ est inconue
niens accñs gñari subito ad gñationẽ subi: q̃uis hoc
bene esset iconueniẽs ad gñationẽ in aliquo subo p̃exi
stente. ¶ Ad sextã dico: q̃ nõ frustra accñs p̃existens Ad 6^m
corrũpitur z accñs nouũ sibi simile gñat. hoc eni fit p
pter hoc q̃ accidẽs nõ põt transire de subiecto in sbm.
¶ Ad septimã qñ dicit q̃ quãdo ex aqua gñat aer: qd Ad 7^m
est qd̃ corrumpit humiditatẽ aque: dico q̃ hoc est aer:
z qñ dr̃. tñ sibi non ɔ̃rariat zc̃. Rñdet q̃ quãuis hoc
sit verũ: tñ q: corrũpit frigiditatẽ aque cui cõtrariatur
corrumpit et humiditatẽ aque que cõsequit frigiditatẽ
aque. ¶ Ad vltimã cuz dicit de cicatrice. respondetur Ad 8^m
sicut respõdebatur de figura zc̃. Et sic terminatur ista
questio.

Questio. VII.

Uerit Utrũ dato aliq̃ gñabili ipsum a pluriũ agentiuz quolz possit
generari. vbi gr̃a. dato. a. gñabili qd̃ eras p
ducet a. b. agente: vtrũ ab alio q̃z a. b. agente
possit gñari vel pduci. ¶ Et arguit primo q̃ questio 1^m
sit vera. nã capiat vnũ ouũ: ex quo debeat generari pul
lus: z ponat sub vna gallina z generet. tũc non est ve
risimile quin idẽ pullus in numero genitus fuisset ex il
lo ouo si fuisset positũ sub alia gallina: q̃re a pluriũ gal
linarũ qualibet idẽ pullus generandus poterat gñari. 2^m
¶ Secundo arguit sic. nã capiat aliqd̃ lignuz z ponat
ad ignem: ita q̃ eo generat ignis. tunc nõ est verisimi
le quin idẽ ignis fuisset generatus ex illo ligno si fuissz
positũ in aliũ ignẽ. ¶ Tertio arguit sic. naz si aliquis 3^m
calefaciat manũ suã pp̃e aliquẽ ignẽ: sic q̃ i manu sua
generet aliqua caliditas: nõ videt quin eadẽ caliditas
fuisset genita in manu sua si calefecisset manũ suã pp̃e
aliquẽ aliũ ignẽ ita intensum: q̃ nõ esset nisi idez effe
ctus. vtputa caliditas a pluriũ agentiũ quolibet possz 4^m
pduci. ¶ Quarto arguit sic. si sor. interficeret aliquez
bouẽ gñaret cadauer: z tunc pla. potuisset interficere
eundẽ: z plato idẽ cadauer generasset. g̃. zc̃. ¶ Quin 5^m
to arguitur sic. sor. generat in intellectu meo intensionẽ
eandẽ cõem quam gñaret plato. ex eo q̃ talis intentio
cõis est rep̃ñtatiua amboꝝ. ex quo est itentio cõis oĩuz
hominũ. g̃ idẽ effectus: sicut est intentio cõis in aĩa: a
plurium agentiũ quolibet sicut sunt obta põt produci.
¶ Sexto arguit sic. sensatio a pluriũ agentiũ quolibet 6^m
indifferẽter põt cõseruari. g̃ etiã a pluriũ agentiũ quo
libet põt generari. ɔ̃ñtia tz ex eo q̃ nullus effectus põt
ab aliquo cõseruari inesse: nisi etiã ab eo poterat pdu
ci. añs pbat. nã si alicui pponeret^u vnũ ouũ: z iperce
ptibiliter sibi amoueret: z vnũ aliud apponeret omni
no sibi simile: in loco eius cõseruat eadẽ sensatio in sen
su. Similiter cõtinue est idẽ lumẽ in medio: quãuis flã
ma cãdele a qua cõseruat illud lumen ^tcõtinue sit alia
z alia. ergo videt q̃ idẽ effectus pductus ab vno põt
ɔseruari ab alio: z per ɔ̃ñs etiã poterat produci ab eo.
¶ Septimo argr̃ sic. a distinctis agẽtibus in sp̃ẽ p̃ñt p 7^m
duci effectus distincti solũ numero. g̃ ẽt vr̃ q̃ ab agẽti
bus distinctis solũ numero possit pduci idẽ effectus in
numero. assumptũ pz. nã ab aliquo igne põt pduci ali
qs ignis qui est eiusdẽ speciei cũ igne pducto a radijs
solaribus reflexis sup aliq̃ speculo cõcauo. ¶ Octauo 8^m
argr̃ sic. agẽtia sunt cãe extrĩsece: z cũ effectus nõ depẽ
deat a causis extrinsecis: nec p ɔ̃ñs capit ab eis aliquã
distictionẽ: z si sic. tũc a pluriũ agẽtiũ q̃libz idẽ effectus
põt pduci. ¶ Nono argr̃ sic eiusdẽ effcãs idifferẽter 9^m

possunt esse plures fines ꝛ nõ vnus.vñ bene põt aliqs
ire ad forũ nõ solũ pp emere panẽ:verũ etiã pp eme
10m re oua ꝛ hmõi. ¶ Decimo argr̃ sic.oẽs cãe agẽtes p̃ter
p̃mã sunt instrumẽtales.mõ cãe agẽtes istrumẽtales
nõ influũt aliqd in effectũ:sic pꝫ de cultello in scindẽ-
do panẽ:ꝛ de securi in diuidẽdo ligna.mõ a pluriũ agẽ
tiũ qlꝫ nõ ifluẽtiũ in effcm idẽ effectus põt ꝓduci.g̃ ꝛc.

In oppositũ

argr̃ sic.s̃m aliã ꝛ aliã ifluẽ-
tiã in effectũ fit alius ꝛ alius
effectus:cũ ergo a pluriũ agẽtiũ quolibet sit alia ꝛ alia
influentia in numero.sequit̃ q̃ nõ a quolibet plurium
agentiũ idẽ effectus numero possit generari:ꝛ hoc pp
aliam ꝛ aliam influentiam numero.

¶ In ista qõne.p̃mo ponã aliquas distõnes.scdo ꝯnes.

Quantuꝫ

p̃ distõ ad p̃mũ sit p̃ma distictio ista:q̃ cã-
rũ qdã dr̃ intrinsece:ꝛ qdã extri-
sece:itrinsece sunt sicut mã ꝛ forma:extrinsece sunt effi
2ª distõ ciens ꝛ finis. ¶ Scda distinctio. Agẽtiũ quedã influ
3ª distõ unt ꝛ qdã nõ. ¶ Tertia distinctio. Agẽtiũ nõ ifluẽtiũ
qdã sunt mere instrumẽtalia.sicut est cultellus vel se-
curis:ꝛ qdã dr̃ occasionalia sicut agẽs ꝯsiliãs:agens
aplicãs actiua passiuis sicẽ est medicus vl̃ aliqs ponẽs
4ª distõ lignũ ad ignẽ ad h̃ vt cõburat̃. ¶ Quarta distõ.agen
tiũ ifluẽtiũ qddã est qd nullo mõ dr̃ instrãle:sꝫ dr̃ agẽs
p̃mũ sic̃ p̃ma cã:alia ãt oia agẽtia dr̃ quodãmõ istru
mẽtalia respectu p̃me:quamuis nõ oia dicant̃:nec sunt
mere instrãlia:sed influentia aliquid in eoꝝ effectus.

Quantuꝫ

p̃ ꝯ ad 2m ponã p̃mo ꝯnes de causis in-
trinsecis.scdo de cãis extrisecis. sicẽ
sunt agentia. ¶ Tunc sit p̃ma ꝯ.ad variationẽ mãe se
quit̃ variatio effectus. Ex ista ꝯne.sequit̃ q̃ nõ fuisti:
nec potuisses fuisse genitus ex alio semine q̃ꝫ ex illo ex
quo tu fuisti genitus:ꝛ ꝓbat̃ sic.nã ex quo mã est pars
effectus:ꝛ cũ effectus nõ sit aliud q̃ꝫ sue partes.sequit̃
q̃ si mã est alia q̃ effectus est alius.quare ad variatio
nẽ mãe seqt̃ variatio effectus. ¶ Scdo seqt̃ q̃ nõ po-
2m tes fuisse genitus ab alio patre:nec conceptus ab alia
mr̃e q̃ꝫ a tua:qꝛ si ab alia fuisses ꝯceptus vel genitus.
3m tu nõ fuisses genitus ex illo semine quomõ es genitus:
ꝛ p ꝯñs nõ esses ille q mõ es. ¶ Tertio sequit̃ q̃ non
potuisses fuisse genitus in alio istãti q̃ꝫ in illo in q̃ gña
tus fuisti.pꝫ:qꝛ nõ fuisset eadẽ mã:cũ ꝯtinue ptes mãe
fluant ꝛ reflaãt pp ꝯtinuã eius alterationẽ ꝓuenientẽ
a corpibus supercelestibus que sunt in cõtinuo motu.
2ª ꝯ ¶ Scda ꝯ.nõ est poẽ q̃ eadẽ forma gñanda a pluriũ
mãerũ põ educat̃.nã dato opposito ꝯnis.seqt̃ q̃ poẽ
eẽt eãdẽ foꝛaꝫ iformare vnã mãꝫ parisius ꝛ aliã rome.
3ª ꝯ ¶ Tertia ꝯ.eadẽ foꝛa gñanda a pluriũ mãerũ põ non
põt educi.ꝓbat̃.nã si sic.sit igit̃ a.forma gñanda q̃ in-
differẽter a.b.c.materijs possit educi:ꝛ educat̃ p̃mo a
b.mã.tũc exquo a.foꝛa ex b.mã est educta:ꝛ nl̃la facta
fuit mutatio in c.mã.vr̃ q̃ adhuc ex c.mã a.foꝛa possit
educi:ꝛ cũ iã foꝛa a.sit educta de b.mã.seqt̃ q̃ postq̃ꝫ
a.forma sit genita.poẽ est adhuc eã gñari:qd est icõ-
ueniẽs.postq̃ꝫ eni aliqd semel genitũ est:amplius gña
2m ri nõ põt:ista rõ tñ nõ est demratiua. ¶ Scdo.arguit̃
sic.si a.foꝛa pt idr̃nter ex b.ꝛ c.materijs gñari.tũc simus
in illo istãti in quo põt gñari ex b.mã:ꝛ pt gñari ex c.
mã.ꝛ p ꝯñs ꝓ eodẽ instãti aliq̃ forma põt gñari pari-
sius ꝛ rome:qꝛ parisius ex b.mã:ꝛ rome ex c.materia.
3m ¶ Tertio arguit̃ sic.sicut impoẽ est q̃ eadeꝫ figura sit
figura pluriũ cerarũ ꝛc.sicut figura vnius cere nõ po-
tuisset fuisse figura alterius cere:ita impoẽ est q̃ eadẽ
forma sit forma pluriũ mãerũ:ꝛ silr̃ forma que est for-
ma illius mãe nõ posset fuisse forma alterius:qꝛ sicut se
hꝫ figura ad ceram:ita materia ad formam.

Quantũ

ad scdm sit p̃ma ꝯ.a pluriũ agentiuꝫ p̃ ꝯ
quolibet indifferẽter nõ ifluentiũ in
effectũ idẽ effectus gñandus põt gñari.ꝓbat̃ sic.nã ab
agentibus nõ influentibus effectus nõ capit̃ de intrin
seco:nec aliqd q̃ sit ps sue sube:ꝛ p ꝯñs:nec distõnes.
g̃ a pluriũ taliũ quolibet põt ꝓduci. ¶ Scda ꝯ.a plu 2ª ꝯ
riũ agentiũ quolibet influentiũ aliqd in effectũ nõ põt
idẽ effectus ꝓducendus ꝓduci.ꝓbat̃ sic.nã a talibus
effectus capit aliqd de intrinseco ꝛ parte sue sube:ꝛ p
ꝯñs distinctionẽ:ꝛ per ꝯñs a pluriũ taliũ quolibet non
potest idem effectus numero produci.

Ad rõnes

¶ Ad p̃mã dico: q̃ si gallina est ad p̃m
agens ifluens aliqd in pullũ ꝓdu
cẽdũ:ex eodẽ ouo nõ fuisset genitus idẽ pullus nũero:
q̃uis bñ in spẽ sub alia gallina ab illa sb q̃ ponit̃.si vo
in gñatione pulli gallina nõ est agẽs ifluens:tũc esset
ꝯcedẽdũ q̃ idẽ pullus fuisset genitus ex eodẽ ouo po-
sito sub alia gallina. ¶ Ad 2m dico: q̃ si aliqd lignũ po ad 2m
neret̃ ad ignẽ gñaret̃ ex eo ignis:ꝛ si fuisset positus in
aliũ ignẽ nõ fuisset ex eo genitus idẽ ignis nũero:sed
bñ ꝯsilis. ¶ Ad tertiã sili mõ rñdet̃. ¶ Ad q̃rtã dico: ad 3m
q̃ nõ est ꝯ p̃dicta pp h̃ q̃ soꝛ.ꝛ plato nõ sunt agẽtia in ad 4m
fluẽtia aliqd in cadauer qd gñat̃ ex iterfectiõe hois.
¶ Ad qntã dico:q̃ nõ est eadẽ intẽtio cõis cãta in itel ad 5m
lectu meo a soꝛ.abo q̃ fuisset cãta a platone:sꝫ est bene
ꝯsilis:ꝛ pp hoc ipsa est repñtatiua vtriusq̃ꝫ:q̃uis non
sit eadẽ cãta ab vtroq̃ꝫ. ¶ Ad sextã negat̃ q̃ idẽ effe- ad 6m
ctus nũero possit ꝯseruari a pluriũ agẽtiũ quolibet. Et
qñ dr̃ de mutatiõe iperceptibili:dico q̃ nõ maneret ea
dẽ sensatio:sed fieret alia ẽt iperceptibilr̃. Ulterius qñ
dr̃ de flãma:dico q̃ ꝯtinue est aliud ꝛ aliud lumẽ in me
dio.sicut ꝯtinue est alia ꝛ alia flãma. ¶ Ad septimã di ad 7m
co:qd quãuis a plibus agentibus distinctis spẽ possit
idẽ effectus spẽ gñari.negat̃ tñ q̃ a distinctis numero:
s̃m h̃ ifluẽtibus põt idẽ effectus nũero gñari sicut etiã
quãuis plura accñtia distincta spẽ possint esse in eodẽ.
sicut albedo ꝛ dulcedo in lacte:nõ tñ distincta solũ nu
mero.vñ cõiter dr̃ q̃ accñtia solũ numero drĩa nõ psñt
esse simul in eodẽ. ¶ Ad octauã dico: q̃ q̃uis agentia ad 8m
dicant̃ cãe extrinsece:ꝛ q̃ nõ itroducũt positionẽ effe- ad 9m
ctus:tñ aliq̃ ifluãt aliqd de itrinseco in effectũ. ¶ Ad
nonã negat̃ ꝯñtia:pp h̃ q̃ fines nõ ifluũt aliqd in effe
ctũ.aliqua aũt agentia influunt aliqd in effectũ. ¶ Ad
ultimã dico: q̃ q̃uis oẽs cãe p̃ter p̃mã dicant̃ instrã- ad 10m
les ꝛ hoc in cõparatione ad p̃mam:nõ tñ oẽs sunt ita
mere instrumentales quin aliqua earũ influat aliquid
in effectũ. Et sic terminat̃ ista qõ. Qõ. viij.

Q Uerit̃

Utrũ dato aliquo gñabili ipꝫ p̃m
in pluriũ instantiũ quolibet in
differenter põt generari.verbi grã.posito q̃
a.sit vnũ gnerabile ꝛ generet̃ in b.instanti
vtruꝫ in alio instãti q̃ꝫ in b.a.potuisset generari. ¶ Et
arguit̃ primo q̃ questio sit vera.naꝫ omne generabile
cõtingenter generabit̃:qd nõ esset:vt videt̃:nisi in plu
riũ instantium quolibet indifferenter posset generari.
¶ Secundo.nam si questio esset falsa.tũc vel essent in- 2m
finita instantia in quibus nihil posset generari:vel essent
infinita generabilia que nunquam generarentur:sed
vtrũq̃ꝫ istoꝝ est falsum.ꝓbat̃ consequentia.nã capiat̃
aliqd instans:ꝛ sit a.vel pro illo est aliquid generabile
vel nihil.si nihil.cõsimili mõ arguã de ifinitis alijs in
stantibus.si aliquid generatio illius potest impediri ꝓ
illo instanti.ergo si questio esse vera.tunc illud nunq̃ꝫ
generabit̃:ꝛ simili modo arguit̃ de instantibus alijs
generabilibus. ¶ Tertio arguit̃ sic.a pluriũ instantiũ 3m
quolibet idem corruptibile potest corrumpi.ergo etiã
videt̃ q̃

videt ꝙ in pluriū instantiū quolꝫ idē effectus possit ge
nerari. videtur.n. simile esse de hoc quo ad gn̄onē ⁊ cor
ruptionē. maior pꝫ: qꝛ dato aliquo boue interficiēdo in
4. differenter pōt interfici hodie ⁊ cras. ¶ Quarto argr̄
sic. ex eodē boue gn̄atur idem cadauer: cuꝫ ergo in plu
rium instantiū quolꝫ idem bos pōt corrūpi. sequitur ꝙ
in pluriū instantiū quolibet idē cadauer possit genera
ri. vn̄ si aliqs bos hodie interficeret non ex eo gn̄aret
5. aliud cadauer ꝙ̄ si heri fuisset interfectus. ¶ Quinto
arguit sic: nisi questio esset vera. seqtur ꝙ generatio nō
posset differri: ⁊ ita si tu non fuisses genitus in illo istā
ti in quo fuisti. nūꝙ̄ postea fuisses genitus. ꝯn̄tia tenet
6. postꝙ̄ in pluriū instātiū quolibet idē gn̄abile non pōt
generari. ¶ Sexto arguit sic. nisi questio esset vā. seqt
ꝙ iaꝫ hec esset possibilis. sor. gn̄abitur. ⁊ si in instāti in
quo est gn̄abilis non gn̄abitur. illo instanti elapso hec
erit impossibilis. sor. generabitur. ⁊ sic ꝓpositio possis
7. erit impossibilis: nullā facta in re mutatiōe. ¶ Septio
arguit sic. si questio esset falsa. tunc in tēpore. b. desine-
rent posse generari infiniti ignes. ꝓbatur: nam sit ꝙ in
tempore a. b. in isto ligno nō generet ignis. ⁊ tn̄ omni-
no verꝫ erat dicere ꝙ in illo ligno poterat gn̄ari ignis
in tēpore a. b. Et cū infinite sint ptes ꝓportionabiles a.
⁊ b. tēporis in quaꝝ qualibet poterat gn̄ari aliqs ignꝭ
in isto ligno: ⁊ si ille ignis q potuit gn̄ari in ipso in p̄ia
parte proportionabili temporis non potuit generari in
ipso in secūda: nec ille in secūda potuit generari in ter-
tia: ⁊ sic vltra. sequit ꝙ a. b. tēpore elapso infiniti ignes
scd̄m infinitas partes ꝓportionabiles a. b. tēporis desi
nunt vel desierunt posse generari in illo ligno.

p. ge. 70. **In oppositū** arguit. nā si qō esset vera. seq
tur ꝙ corruptū posset iterum
generari: sed hoc est fl̄m. ꝯn̄a probat. nā sit ita ꝙ a. ge-
neret in b. ⁊ in c. instātibus: ⁊ generet in b. ⁊ corrūpat
ante c. instans. tunc cū ꝓpter hoc non debeat tolli pos-
sibilitas gn̄onis eius in c. istāti: vt vr̄. vr̄ ꝙ adhuc i c. in
stāti possit gn̄ari. ⁊ ēt postꝙ̄ semel corruptū ē iteꝝ pōt
gn̄ari. ¶ In ista qōne. Pn̄o ponā duas ꝯclōnes p̄am
bulas. Deinde ponā ꝯclōnē responsaleꝫ ad quesitum.

p^a sup. **Quantuꝫ** ad p̄mū sit p̄ma suppō. ꝙ impole est
tēpus preteritū redire. imo scd̄ꝫ ali-
quos implicat ꝯdictionem. Et slr̄ dato aliquo tēpore:
impossibile est ipsuꝫ prius fuisse ꝙ̄ fuerit: ⁊ slr̄ dato ali
2^a sup. quo tēpore impole est ip̄m p̄us fore ꝙ̄ erit. ¶ Secūda
suppō motus sigt̄ tēpus. pꝫ hoc ex eo ꝙ motus est acq
sitio vel deperditio alicuius in tēpore. Ex quo sequitur
4. ph. ꝙ motus in b. tempore sigt̄ b. tempus.

98. p^a ꝯ **Tunc sit** prima ꝯclō. dato aliquo motu facto in
aliquo tpe impole est ip̄m fuisse futuꝝ
in alio tēpore. probat. nā si a. motū fuit in b. tēpore. tūc
arguit sic. a. motū est. c. mobile moueri in b. tēpore. patꝫ
hoc ex scd̄a suppositione: sed impossibile est c. mobile
moueri in b. tempore prius fuisse: vl̄ postea fore. ex quo
impossibile est per primā suppositionē b. tempus prius
fuisse vel fore. ergo impossibile est a. motuꝫ prius fuisse
2. vel postea fore. ¶ Secūdo arguitur sic. impossibile est
motum celi qui modo est seu reuolutionē hodiernam
prius fuisse. ergo consimili modo sic est de quolibꝫ alio
motu. ꝯsequentia tenet ex eo ꝙ motus istoruꝫ inferioꝝ
dependet a motu celi tanꝙ̄ a causa p̄ncipali: sed sic di-
ctum est in alia questione. ad variationem cause princi
Cor^m palis sequitur variatio effectus. ¶ Ex ista ꝯclōne. seq
tur ꝙ si sor. mouetur nūc aliquo motu: ꝙ si expectasset
2^a ꝯ fuisset motus alio motu. ¶ Secūda ꝯclusio. mutatio
num distinctaꝝ numero: sunt distincti termini numero
ad quos sunt ille mutatiōes: qui quidem termini ꝓdu-
cuntur inesse per hm̄ōi mutationes. pꝫ hoc ex eo ꝙ di-
stinctio mutationū ⁊ mobilis specifica attendit penes
distinctiones nālem ⁊ specificam terminoꝝ ad quos.
Et notāter dico in ꝯclusione. qui quidē termini produ-
cuntur inesse per tales mutatiōes: ad inuendū non esse
impole distinctas mutationes numero esse ad eundeꝫ
terminū ad quē numero: cū talis terminus ad quē non
producat inesse p tales mutatiōes. verbi grā. sic ē est de
mutationibus localibus. distincti. n. motus locales p̄nt
esse ad eundē terminū ad queꝫ. pꝫ hoc. nam pluries va
dimus ad nostram dominaꝫ: vt ad terminum ad quem
illorum motuū: qui quidem terminus ad quem nō pro
ducitur inesse per hm̄ōi mutationes ⁊c̄.

Quantū ad 2^m sit 3^a ꝯclō responsalis. dato aliq̄ 3^a ꝯ
generabili impole est ipsum in pl̄iuꝫ
instantium quolibet gn̄ari: vel dato aliquo genito ip̄m
in plurium instantiuꝫ quolibet est impossibile fuisse ge
neratum. probat. naꝫ si sor. sit ꝓductus. a. ꝓductiōe in
b. tempore. tunc arguitur sic: impossibile est a. ꝓductio-
nem fuisse in alio tempore vel instanti ꝙ̄ in b. per p̄mā
ꝯclōnem: sed impossibile est fuisse sor. productum alia
productione ꝙ̄ a. productione. per scd̄am conclusionē.
ergo impossibile est seu fuisset. sor. prius produci q̄; in
b. tempore vel instanti. ¶ Secūdo arguitur sic. Et sup 2^m
pono ꝙ influentia celi que est in b. tempore. impossibi-
le est eandem numero prius fuisse vel postea fore: quā
uis forte bene consimilis. Tunc s̄m precedentem con
clusionem secundum mutationem agentis ⁊ influentie
est mutatio effectus. ergo tempore elapso nūꝙ̄ fuisset
postea possibile sor. generari: nec ante genitum fuisse.
quāuis bene consimilis sorti posset vel potuisset gene-
rari. ¶ Tertio arguitur sic. cause concurrentes ad pro 3^m
ductionem sor. in b. tempore. nunꝙ̄ eedem numero sic
se habent: nec vnꝙ̄ postea eedem numero se habebūt:
sicut nunc se habent in b. tempore. ergo scd̄m dicta in
alia questione impossibile fuisset sor. ante b. tēpus fuis-
se productum vel post b. tempus producenduꝫ. ¶ Ex
istis sequitur generationem alicuius non posse differri.
vnde si tu in illo instāti in quo fuisti genitus nō fuisses
genitus nunꝙ̄ postea in eternū fuisses genitus. ¶ Se
cundo sequitur ꝙ qōlibet generabile necessario gene-
rabitur nisi per liberum arbitrium impediatur: per qō
quidem liberum arbitrium generatio nō potest differ-
ri: sed bene potest auferri.

Ad rōnes ¶ Ad primā dico: ꝙ generabile ad p̄mū
non ꝓpter hoc dr̄ ꝯtingēter gn̄abi
le: qꝛ in pluriū istantiū quolibet possit gn̄ari: sed ideo:
qꝛ in illo instanti in quo potest generari possibile est ꝙ
non generet: ⁊ ꝙ omnino generatio pro illo instāti per
liberū arbitriū impediat. ¶ Ad 2^m ꝯcedo ꝙ infinita ad scd̄m
sunt gn̄abilia que forte nūꝙ̄ generabunt: qꝛ forte eorū
generatio per liberū arbitriū impediet ⁊c̄. bene tamē
concedo isinita esse instantia vel fuisse in quibus nō po
tuit aliquid generari: in qbus forte influentia erat ine-
pta ad generationē. vnde dicunt astrologi ꝙ aliquādo
est talis influentia: ꝙ pro tunc non potest generari hō:
⁊ aliquando alia: propter quam non potest gn̄ari bos: ad tertiū
⁊ sic de alijs. ¶ Ad 3^m dico non esse simile de genera
tione ⁊ corruptione. vnde bene idem in plurium instā
tium quolibꝫ pōt corrūpi: nō tn̄ generari. hoc ideo est:
qꝛ corrumpens non influit in corruptum: sed in genera
tum: vnde si aliquis bos hodie interficeretur esset aliō
cadauer numero ꝙ̄ si heri fuisset corruptus: quāuis ideꝫ
bos potuisset fuisse heri corruptus sic mō. ¶ Ad 4^m ad q̄rtū
pꝫ ex iā dictis. ¶ Ad 5^m ꝯcedo illud qō p eā ꝓbatur. ad q̄ntū
¶ Ad 6^m cōcedo ꝙ aliqua ꝓpō est modo possibilis ⁊ ad sextū

postea

postea ipossibilis nulla mutatione fcā in re figta p illaȝ
ꝓpōnē. qꝛ forte nulla res figitur per illā ꝓpōneȝ: facta
tn̄ mutatione in alia re. ⁊ sic est in ꝓposito: qꝛ facta est
Ad 7m mutatio motus celi localis. ℭ Ad vltimā ꝯcedo illud
qō ipsa ꝓbat. Et sic terminaẜ ista qō. Qō. ix.

pm
p ge. 27 **Querit** Utrū augmētatio sit gñatio.
ℭ Et arguiẜ p ꝙ sic. naȝ au-
gmētatio est alicuiuſ corruptio. ḡ ēt est alicu
ius gñō. ꝯña tȝ: qꝛ corruptio vni⁹ est gñatio
2m alterius. añs pȝ: qꝛ augmētatio est corruptio alimenti.
ℭ 2° arguiẜ sic. diminutio est corruptio. ḡ augmētatio ē
gñatio. ꝯña tȝ: sed añs ꝓbatur: qꝛ diminutio est cū dep
ditione alicuius que nō fit nisi aliq̄ recedēte. sicut dicit
Aristo. ḡ vr̄ ꝙ sit alicuius corruptio. puta illius quod
3m recedit ⁊ deperdiẜ. ℭ 3° arguiẜ sic. augmētatio est mo-
tus ad subaȝ. pȝ hoc. nā per augmētationē aliq̄ ps subē
ante acq̄riẜ: ſȝ ois motus acq̄sitiuus. sicut est augmenta-
4m tio qui est ad subaȝ est gñō. ḡ ⁊c̄. ℭ 4° argr̄ sic. nā vide
mus ꝙ ligna ponunẜ ad ignē ⁊ est augmētatio ignis.
5m ligna corrūpunẜ ⁊ ignis gñaẜ. ḡ augmentatio est gñō.
5. ph. 18. ℭ 5° arguiẜ sic si nō: hoc videreẜ esse ex eo ꝙ augmēta
tio esset motus ad quātitatē ⁊ nō ad subaȝ: ſȝ h̄ est fl̄ȝ.
nā rarefactio q̄ est motus distictus ab augmētatiōe est
motus ad q̄ntitatē. ḡ non augmētatio. ꝯñtia tȝ ex eo ꝙ
6m motus distīcti sunt ad distictos terminos. ℭ 6° arguiẜ
sic. nā intēsio alicuius qualitatis ſcōm gradus diciẜ au-
gmētatio illius qualitatis. ⁊ illa eadē est gñō graduuȝ
T. c. 31. illius qualitatis. ergo augmentatio est gñatio.
T. co. 6. **In oppositum** est Ari. p huius: ⁊ etiā 3°
T. c. 7. ⁊ 5° phy. vbi distīguit au-
⁊. 18. gmētationē ꝯ gñonē: qō nō faceṫ si aug° eēt generatio.
ℭ In ista qōne p ponā distīctiones de hoc noīe augmē
tatio. ⁊ descriptionē de ly augmētatio hic īcēta. ⁊ q̄sdaȝ
cōditiones eius. 2° ponaȝ ꝯclones de dr̄ia augmētatio
nis hic intente ad alias mutationes ⁊c̄.

pm nōn. **Quantū** ad pmū sciēdū est ꝙ h̄ nomē augmē-
tatio multipl'r accipiẜ. accipitur. n. au-
gmentatio pro intēsione alicuius q̄litatis. ⁊ diminutio
pro remissiōe eiuſdē. Et isto mō accipimus cū dicimus
aliq̄ȝ calitatē eē augmētatā ⁊ aliquā īfirmitatē esse au-
gmentatā. ℭ 2° mō accipiẜ pro augmētatione q̄ fit ſm
2° mō quātitatē discretā. Et isto mō accipiẜ cū dr̄. 3. physi. ſm
T. c. 68. diuisionē cōtinui in infinitū augeẜ numerus in infini-
3° modo tum. ℭ 3° modo accipiẜ pro augmētatione ſm q̄ntitatē
ꝯtinuā. ⁊ hoc dupl'r. vno mō absq̄ȝ aliq̄ re noua adue-
niente. ⁊ sic vocaẜ rarefactio. alio mō pro aliq̄ re noua
adueniente. Et hoc dupl'r. vno°. pro aliq̄ re noua adue-
niente sili p̄existēti. Et isto° dicimus ꝙ fluuius augetur
fluuio adueniēte. Alio° accipiẜ pro acq̄sitione noua ad
ueniente dissili rei p̄existēti. ⁊ hoc dupl'r. vno° p solā iux-
positionem. ⁊ isto° dicimus ꝙ lignī aduenīētibus igni.
ignis augeẜ. alio° pro aliq̄ re adueniente p intuspositio
nem. ⁊ per ꝯuersionē eius in subām corporeā cui adue
nit p v̄tuteȝ ⁊ actionē aīe mediāte calore nāli. De oībuſ
his modis augmētatiōis nō intendiẜ hic: ſȝ de augmē
tatione vltimo° dcā que sic describiẜ. augmētatio est cō
uersio dissilis in subaȝ illi cui aduenit per actioneȝ aīe
mediāte calore nāli. Augeri aūt est aliqd idē p trāsmu
tari de minori ad maius q̄ȝ ipsuȝ prius erat:

Corre. **Ex ista** distīōne sequitur quedā ꝯditiōes augmē
p. tationis. ℭ Pria est ꝙ aug° fit aliq̄ extri
seco adueniente. pȝ ex descriptiōe de ly augeri. nā auge
ri est trāsmutari de minori ad maius: vel h̄ est p solam
rarefactionē: vel p aduentū alicuius ab extrinseco. non
pōt dici pmū. nā tūc multa post augmētationē eēnt ra-
riora q̄ȝ añ: ſȝ hoc est fl̄ȝ. vn̄ videmus ꝙ corpus viri est
magis densuȝ q̄ȝ corpus pueri. ℭ 2ª ꝯditio est: ꝙ illud 2.
qō augeẜ maneat idē añ ⁊ post. pȝ per distīōnē augeri.
nā augeri dr̄ cū aliqd p est minus. ⁊ postea fit maius.
mō cū ly ipȝ sit relatiuū idētitatis: seq̄ẜ ꝙ si nō maneat
idē añ ⁊ post: ꝙ fl̄m esset dicere ꝙ ipm eēt minus ⁊ po
stea maius. Ex hoc seq̄ẜ ꝙ cibus adueniēs nō augeẜ.
sed illud cui aduenit. Ex q̄ pȝ fal'o illius qōnis. quā ali
qui formāt circa istū librū. vȝ. qd sit illud qō augeẜ. vn̄
stati3 diceret ꝙ corpus cui aduenit cibus est manens 3.
idē ⁊ post ⁊ añ. ℭ 3ª ꝯditio est ꝙ q̄lȝ ps aucti est aucta. p. ge. 1.
pȝ ex descriptiōe de ly augeri. nā ibi ponebaẜ p mō ex c. 2. (32
q̄ illud dr̄ p motū: cuius q̄lȝ pars est mota. illud ēt dī p
augeri: cuius q̄lȝ ps augeẜ. ℭ Adhuc sunt alie tres cō
ditiones augmētatiōis. ſ. q̄ sunt neg^ue. q̄ꝝ pma ē ꝙ in
augmētatiōe: nō opȝ dare vacuū in corpore qō augeẜ.
ℭ 2ª ꝯditio negatiua ē: ꝙ nec oȝ ibi fieri penetrationem 2
dimensionū. ℭ 3ª ꝯditio negatiua est: ꝙ oȝ illud adue 3
niēs nō sit incor^m. ℭ Ex istis ꝯditiōibus augmētatōis
inferunẜ alie. Quaꝝ pma ē ista ꝙ adueniēs. ſ. cibus in
pn° sit dissil'e illi cui aduēit. pȝ: qꝛ si in pn° essȝ sil'e fieret
solū ꝯtinuatio aduēiētis cū illo cui aduēit. ſȝ h̄ non. nā p ge. 1.
tūc nō q̄lȝ ps aucti augeẜ. ℭ 2ª ꝯditio est ꝙ in fine sit si 2. (38.
mile. pȝ: qꝛ alr̄ ex ipso ⁊ p̄existēte nō fieret vnū. ℭ 3ª ꝯdi 3
tio est ꝙ ibi sit alr̄atio. ⁊ ēt gñō aliq̄lis. nā exq̄ adueniēs
in pn° est dissil'e illi cui aduenit: ⁊ i fine sit sil'e: ⁊ p ꝯñs
nō est sine aliq̄ alteratiōe ⁊ gñone. seq̄ẜ qō dictuȝ est. 4
ℭ 4ª ꝯditio est ꝙ ibi sit nutritio. nā alr̄ non p singulas
ptes illud adueniēs distribuereẜ in corpore augendo. 5
ℭ 5ª ꝯditio: ꝙ opȝ de illo qō augeẜ ꝙ sit aiatū. pȝ: qꝛ so
lum aiatū nutriẜ nutritiōe ꝓprie dicta. qualis req̄ritur
ad augmentationē ꝓprie dictā: de qua est pñs sermo. 6
ℭ 6ª ꝯditio est: ꝙ opȝ in augmentatione plus acq̄ratur
q̄ȝ fuerit deperditū. nā alr̄ corpus cui adueniret cibus 7
nō fieret maius. ⁊ sic nō eēt augmētatio. ℭ 7ª ⁊c̄. req̄-
riẜ ad augmētationē ꝙ ibi sit mot⁹ localis ipsi⁹ cibi ad-
ueniētis ꝙ deporteẜ p singl'a mēbra corpis qō augeẜ. 8
ℭ 8ª ꝯditio: ꝙ req̄ritur ꝙ illud qō augeẜ postq̄ȝ auctuȝ
est occupet maiorē locū q̄ȝ prius: pp h̄ ꝙ fcm̄ est maiuſ.
Quantū ad 2m sciendū est: ꝙ sic aliqd dicimus pm
moueri p accñs dupl'r. vno mō rōne
accñtis. alio mō rōne partis: ita dicimus aliqd genera
ri ſm quid dupl'r. vno mō dicimus accñs gñari ſȝ qd.
alio mō dicimus gñationeȝ alicuius ptis inexistis toti
esse gñonem ſm qd. ℭ Iuxta hoc dico ꝙ q̄ñcunq̄ȝ est
corruptio simpl'r est gñatio ſm qd. vbi gratia. sicut ꝯtin
git in nutritiōe. ibi. n. est corruptio cibi simpl'r ⁊ gñatio
nutrimenti ſm qd: qꝛ gñatio alicuius. ſ. ipsius carnis. 2
ℭ 2° dico ꝙ aliq̄ñ bene ecōuerso corruptio ſm quid est
gñatio simpl'r: vt cuȝ in resol'one ex aliqua parte hōis
que corrūpitur gñatur aliqō paruuȝ aīal. sicut pedicu-
lus. ibi. n. est gñatio simpl'r ipsius aīalis ⁊ corruptio ſȝ
quid ipsius hōis vel ipsius corporis corruptio. ex quo
fit talis resolutio. ℭ 3° dico: ꝙ aliq̄ñ gñari ſm quid est 3
corruptio ſm quid. vbi gratia: vt q̄ñ ex parte ipsius ci-
bi fit pars ipsius carnis.
Tunc sit pma ꝯ. in augmentatiōe bene est corr° p° ꝯ.
ſm qd. pȝ: qꝛ ibi est gñatio partis ipsi⁹ 2° ꝯ.
aucti. ℭ 2ª ꝯ. in augmentatiōe bñ est corruptio simpl'r.
pȝ: qꝛ ibi est corruptio cibi: cui⁹ corru° dī corruptio sim
pliciter. exquo cibus est vnuȝ ens seorsuȝ exñs. ℭ 3ª ꝯ. 3° ꝯ.
aug° nō est gñatio simpl'r. pȝ: qꝛ in aug° manet idē subȝ
in actu añ ⁊ post sic prius dicebatur. sic autē nō est in
gñatiōe simpl'r dicta. exquo gñō simpl'r dcā est trāsmu
tatio huius totius in hoc toto nullo sensibili remanēte
⁊c̄. ℭ 4ª ꝯ. augmētatio nō est mixtio. pȝ: qꝛ in mixtiōe 4° ꝯ.
vtraq̄ȝ mixtibilia corrūpuẜ: vl' vnū mixtū ꝯuertiẜ i nāȝ
alterius

alterius: sz ambo mutantur in mām tertiā.s. mixti. in au
gmentatione āt cibus adueniēs mutat in māz p̄existēs.
5ª ɔ̄ ¶ 5ª ɔ̄. augmētatio differt ab alteratiōe. pz: qꝛ p augmē
tationē acgrit noua extēsio: p alterationē aūt nō semp:
6ª ɔ̄ nisi aliqñ ɔ̄secutiue. ¶ 6ª ɔ̄. aug.ᵒ ēt differt a motu loca-
li. pz: qꝛ in motu locali. nullo mō opz eē gñonē vl' corru
ptionē alicuius simpl'r: aliq̄lē tñ oz eē in augmētatione.
7ª ɔ̄ ¶ 7ª ɔ̄. aug.ᵒ ēt differt a rarefactiōe. pz: qꝛ rarefactio pōt
8ª ɔ̄ fieri nullo extrinseco adueniēte. augᵒ v̄o nō. ¶ 8ª ɔ̄cl'o.
9ª ɔ̄ aug.ᵒ ēt differt a nutritione. pz. nā in aliqbus. sic̄ in seni-
bus est nutritio. ꝛ tñ nō est aug.ᵒ ¶ 9ª ɔ̄ est. q̄ tamē oēs
hmōi mutatiōes regrunt ad augmētationē. vñ ibi reg-
ritur gñō aliq̄lis. sil'r motus localis quo cibus deporta
10ª ɔ̄ tur p singl'a mēbra. sil'r regritur ibi mixtio ꝛ nutritio.
¶ Ultia ɔ̄cl'o est. augmētatio est motus ad quātitatez.
pz. ex eo q̄ per augmentationez fit q̄ permutat rñ̄ᵒ de
ad p̄ᵐ aucto per nomina de predicamento quātitatis.
ꝛ 2ᵐ **Ad rōnes** ¶ Ad p̄mā dico: q̄ illa bñ p̄bat
q̄ ibi est gñō s3 q̄d p̄ut de aliquo.
ad 3. v̄ificat gñari s3 q̄d rōe sue ptl. Cōsil'r mō rñdet ad 2ᵘᵐ
¶ Ad 3ᵘᵐ qñ dī augᵒ ē motus ad subaz vez est: sed nō
ad 4. ad subaz p se subsistētē: ꝛ pp̄ h̄ nō dī gñō simpl'r: s3 bñ
gñō aliq̄lis. ¶ Ad q̄rtā dico: q̄ augᵒ igni ex appōne li
gnoꝝ nō dī augᵒ p̄p̄e dcā. ex quo augᵒ p̄p̄e dcā nō ɔ̄ue
ad 5. nit nisi aīatis. sicut dcm̄ est. Et sic de tali augmētatione
ignis nō est ad p̄posituꝫ. ¶ Ad q̄ntā dico q̄ rarefactio
ad 6. bñ ē motᵒ ad q̄ntitatē: s3 tñ est nullo extrīseco adueniēte.
¶ Ad sextā dico: q̄ itēsio q̄litatis s3 genᵒ nō dī augᵒ p̄-
p̄ie dcā de q̄ est s̄mo in p̄posito. Et sic de tali augmen
tatione q̄litatis nō est ad p̄positū. Qō. x.

p̄ᵐ **Q Ueritur** Utrū in augmētatiōe illō
qō augetᵘ maᵗ idē añ ꝛ pᵒ.
¶ Et arguit p̄ q̄ nō. nā sit soꝛ. q sit auctus.
tūc post augmētationē est alia m'titudo par
tium ipsius soꝛ. q̄ȝ añ erat. ex q̄ aliq̄ ptes non
p̄existētes de nouo adueniūt. ḡ est aliud totū. ɔ̄ñtia tz. ex
cō. 17. eo q̄ totū nō est aliud q̄ȝ m'titudo oīuz suaꝝ ptium. ꝛ
4. pb. eꝫ. sic dcm̄ est. p̄ phy. si ḡ post augmētationē est aliō to
43. tum q̄ erat añ. seqt in augmētatiōe nō manere idē to-
2ᵐ tum añ ꝛ post. ¶ 2ᵒ argr̄ sic. sit a. p̄exñs ꝛ b. adueniēs
p augmētationē. tūc claꝝ est q̄ a. ꝛ b. est aliō ab a. s3 to
tū qō est post augmentationē est a. ꝛ b. ꝛ qō erat ante
erat a. solū. ḡ post augm̄tationez ē aliud totū a toto: qō
p̄existebat: lz illud qō p̄existebat sem̄ fuit ps totius qō
3ᵐ est cōpositū ex p̄exñte ꝛ adueniēte. ¶ 3ᵒ arguit sic. nec
ptes m̄ales manēt eedē añ ꝛ post nec formales. ḡ non
manet idē totū añ augm̄tationē ꝛ post. ɔ̄ña tz ex eo q̄
ad variationē tā ptiū m̄aliū q̄ȝ formaliuz seqt variatio
p̄. g. 35 effectus. añs pz de ptibus m̄alibus. nā s3 Ari. ille fluūt
ꝛ refluūt. ꝛ nō manēt eedē. aliq̄. n. recedūt p resol'ones
eaꝝ fcā3 in fumos vel in aliqd hmōi meᵗᵉ caloꝛe natu-
rali. aliq̄ ēt de nouo adueniūt p assil'ationē cibi adueniē
tis: qō in p̄nᵒ est dissil'e. ꝛ postea in v̄tute aīe meᵗᵉ calo
re nāli factū est sil'e. tūc vltra. si ptes m̄ales nō manent
eedē. ꝛ cū foꝛa nō possit migrare de subo i subz. sequit
4ᵐ ēt ptes formales nō manē easdē añ ꝛ post augmētatio
nez. ¶ 4ᵒ argr̄ sic. si qō eēt v̄a. ɔ̄sili rōne debēt manere
idē ignis añ ꝛ post i augmētatiōe ipsius ignis: sed hoc
est fl'm. ꝛ falsitas pz ex eo q̄ i gñone ipsius igni ē gñō
ꝛ coꝛruptio simpl'r: ꝛ p ɔ̄ñs nō manet idē añ ꝛ post. est
.n. ibi coꝛruptio simpl'r cōbustibiliū ꝛ gñō simpl'r ipsiᵘ
5ᵐ ignis. ɔ̄ña pz: qꝛ non vī aliter debere eē de augmētatio
ne ignis q̄ȝ de augmentatione alioꝝ. ¶ 5ᵒ arguit sic. si
qō esset v̄a. seqtur q̄ aliquid posset manere idem p̄pter
hoc solū q̄ aliqd eius maneret: sed hoc est falsuz. ɔ̄ñtia
tz. nam si in augmētatione dicimus idē esse p̄us q̄ añ:
hoc non est ex alio: nisi qꝛ aliqd p̄exñtis adhuc est qō
ante erat: s3 falsitas ɔ̄ñtis p̄bat. nā si sic. sequeret q̄ ali
qō totū diceret idē alteri: ꝛ tñ nulla pars vnius eēt vl'
fuisset ps alterius: sed hoc est fl'm. ꝛ ɔ̄ña tz. naz sit aliq̄
nauis: cuius in vno āno vnū latus de nouo reparet. ꝛ
in scdo anno fundus de nouo reparet: ꝛ in tertio anno
2ᵐ altus de nouo reparet. ꝛ tūc sic. ista p̄ma reparatiōe
facta adhuc dī eadē nauis: que ante erat. ɔ̄sil'i ratione
fcā scda adhuc dī eadez nauis: sil'r facta 3ᵃ adhuc dicit
eadē: sed 3ᵃ reparatōe facta nihil est in illa naui qō erat
añ aliquā illaꝝ reparationū. ꝛ tñ dī eadē nauis q̄ erat
ante aliquā illaruz reparationū. ḡ seqtur p̄bandum q̄
illa nauis post illas tres reparationes dī eadem nauis
que erant añ aliquaz illarū reparationū. si qō esset v̄a.
pz hoc. nam vocet illa nauis ante reparationē. a. ꝛ p̄ia
reparatione facta vocet. b. ꝛ scda fcā vocet. c. ꝛ tertia fa
cta vocet. d. tunc arguit sic. d. dī eadez c. ꝛ c. dicit eadē
b. ꝛ b. dicit eadē a. ḡ a p̄mo ad vltimū d. dī esse eadē a.
¶ Similiter ad idez seqtur q̄ sequana simili modo de- 6ᵐ
beret dici idez qui erat iam sunt centū anni: sed hoc est
falsuz. ꝛ ɔ̄ñtia posset deduci. sicut de p̄oꝛi argu.ᵗᵒ s3 falsi
tas apparet: qꝛ ille sequana qui erat añ centum annos
erat aqua que diu est coꝛrupta. ꝛ sequana qui nunc est:
est aqua: que postea est genita ꝛc̄.

In opposituꝫ est Aristo. Et p̄bat rōnibus. p̄ gē. 35.
naz nisi qō esset v̄a. seqtur q̄
augmētatio nō esset motus. cuius oppositū dcm̄ est. 3.
phys. ꝛ p̄mo huius. p̄bat ɔ̄ña. nā ad hoc q̄ aliq̄ trāf- T. co. 6.
mutatio dicat motus: reqrit q̄ subz talis transmutatio T. c. 23.
nis sit ens in actu. per formā subalez que est eius pars
manēs idē sub vtroq̄ȝ termino transmutatiōis. sicut pz
per Arist. hic in p̄mo. nā per hoc dr̄nt gñō ꝛ coꝛruptio T. c. 33.
ab aliīs trāsmutatiōibus: qꝛ eaꝝ subm̄ nō est tale: s3 est 2. a. ɔ̄. 4
ens in pura potētia: cū ergo illud qō auget sit subm̄ au
gmentatiōes si nō maneret idē: sequitur qō dictuz est.
¶ 3ᵒ arguit sic. seqtur q̄ hic terminus soꝛ. nō eēt termi- 3ᵐ
nus discretus: sed cōis. pz hoc. nā sine noua impōne ꝛ
vnica eius ipōne signaret plura q̄ȝ successiue. signet. n.
soꝛ. ante augmentationē. ꝛ signaret post augmētationē
vnū annuz postq̄ȝ non maneret idez post qui fuit añ. ꝛ
iterum sequit q̄ nulluz nostrū esset natus de muliere.
p̄obatur ɔ̄ñtia. ex quo non essemus idē modo q erāmᵘ
ante nostras augmētationes. ¶ 4ᵒ arguit sic. sil'r seqt 4ᵐ
q̄ non fuisset idez xp̄s suspensus pro nobis in cruce. ꝛ
qui erat natus de pura virgine. ɔ̄ña tz. sicut alie ɔ̄ñe.

In ista q̄ōne p̄mo tangam vnuz modū per quez
pōt saluari v̄itas q̄ōnis: ꝛ s̄m quem p̄nt
solui aliqua argumēta tangentia istam materiā. 2ᵒ po-
nam vnum aliuz modum dicendi ad questionez.

Quantuz ad p̄mū possumus imagiāri q̄ sicut p̄ᵐ nōn.
sup̄nāliter vna res nūero est plures
res numero. s. p̄r filius ꝛ sp̄us scūs. Ita nāliter vna res
numero pōt eē successiue pl'es res numero: quāuis nō
simul. Et scd̄uz hoc posito q̄ soꝛ. sit auctus. ꝛ p̄exñs
sit a. ꝛ adueniēs sit b. dico q̄ est idez soꝛ. post sicut erat
ante. quāuis soꝛ. ante erat solum a. ꝛ modo idem soꝛ. est
a. ꝛ b. ꝛ recte. sicut sanctᵘ Petrus in terra erat anima
ꝛ coꝛpus: ꝛ idem Petrus modo est anima soluz. aliter
.n. false diceremus sanctus Petrus est in celo. ¶ Sed Dubiuz
si diceret. sit totuz coꝛpus soꝛ. p̄ter digitū. a. ꝛ residuū
sit b. ꝛ cras digitus soꝛ. sit abscisus. tunc arguit sic. soꝛ.
erit cras. soꝛ. est a. ꝛ b. ergo a. ꝛ b. erunt cras: qō tamen
est fl'm. ex quo b. est abscisuz ꝛ forte coꝛruptū. ¶ Rñde R
tur scdm p̄dictuz moduz: q̄ in casu posito. a. ꝛ. b. erūt
cras: sed tñ a. ꝛ b. nō erunt cras. a. ꝛ. b. s3 erūt a. solum.
¶ Secundo posset argui. ponatur enim q̄ modo soꝛ. dubium
sit auctus

sit actus: ꝛ ꝙ ꝑexīs fuit heri a. ꝛ de nouo adueniens
sit b.tūc arguit̄ sic.soꝛ.fuit heri.soꝛ.est a.ꝛ b.ꝑ a.ꝛb.fue
R runt heri. ℭ Cōcedo ꝯnē.sed tū a.ꝛ b.nō fuerunt heri
Dubiuꝫ a.ꝛ b.fuerunt heri a.solū. ℭ Sed.d.m b.a.ꝛb.fuerunt
heri.a.sequit̄ ꝙ si hec ꝓpositio heri fuisset formata fu
isset vera a.ꝛ b.sunt a.sed hoc est falsuꝫ.pp hoc ꝙ heri
R b.non erat. ℭ Rn̄det negando ꝯn̄am.naꝫ nō sequitur.
albū fuit heri nigrū.ꝑ hec fuit heri vera albū ē nigruꝫ.
Dubiuꝫ imo an̄s est veꝝ ꝛ ꝯn̄s falsum. ℭ Adhuc arguit̄ posi
to sicut ponebat̄ ꝙ b.digit⁹ sit cras abscisus ꝛ residuū
.s.a.remaneat.tūc arguit̄ sic.a.nunc nō est soꝛ.ſꝫ a.cras
R erit soꝛ.ergo a.cras incipit eē soꝛ. ℭ Cōcedo ꝯclōnem.
Et si vlterius arguat̄.a.cras icipit esse soꝛ.sed a.est ali
quid.ꝑ cras aliqd incipiet esse soꝛ.ꝯcedit̄ ꝯclō.ꝛ si vlte
rius arguat̄.ergo aliqd incipit esse.negāda est ꝯn̄a.vn̄
sicut aliquid pōt icipere esse albū absq; hoc ꝙ aliquid
mundi incipiat eē:ita dico ꝙ aliqd bene icipit esse soꝛ.
absq; hoc ꝙ aliquid incipiat eē.vnde posito ꝙ eēt vnū
scutuꝫ.cuius vna medietas esset alba ꝛ alia nigra.ꝛ me
dietas nigra ꝯdensaret̄ absq; hoc ꝙ medietas alba cō
denset̄.tunc illud scutū incipiet esse albū.absq; h ꝙ al
bedo vel aliquid aliud icipiat esse:ꝙ aūt illud scutū in
cipiat esse albū.pꝫ fm cōem modū loquēdi. vocādo il
lud albū:cuius maioꝛ pars per se ꝛ q̄libet est alba.ꝛ fꝫ
istū modū loquendi deberet dici ꝙ hoc nomē soꝛ. non
esset mere absolutū:nec mere cōnotatiuū.sicut est hoc
nomen albū:sed medio modo se hn̄s inter nomina me
Dubiuꝫ re abs̄a ꝛ noīa mere ꝯnotatiua. ℭ Adhuc diceres si.ve
rum est dicere ꝙ.a.mō non est soꝛ. ꝛ ꝙ a.cras erit soꝛ.
sequit̄ ꝙ a.cras coꝛrūpetur pp hoc ꝙ mutat nomen ꝛ
diffinitionē.modo eniꝫ non est soꝛ. ꝛ cras erit soꝛ. ecce
mutationeꝫ nominis. Simili modo non est animal rō
R nale.ꝛ cras erit aīal rōnale ad mutationeꝫ diffinitiōis.
ℭ Rn̄det ꝯcedendo bene si mutatur nomen specificum
substantiale.modo sic non est in ꝓposito.

Quantū ad scd̄ꝫ sciendū est ꝙ qđ intelligit̄ de
idētitate numerali.videlꝫ:an maneat
idē numero: ꝛ nō de idētitate specifica. ꝛ tota difficltas
stat in equiuocatiōe idētitatis numeralis. ℭ Un̄ scien
p̄ modo dum est ꝙ aliqd dī manere idē numero tripl̄r.vno mō
cuius oēs partes eius manent:nec aliquā partē de no
uo acqrunt: ꝛ illud dī manere idē numero total̄r.Et sic
2°modo dicimus ꝙ celū est idē numero qđ ipsuꝫ erat citra cen
tum annos. ℭ Scd̄o mō aliquid dī manere idē nume
ro.cuius p̄ncipalioꝛ pars manet eadē. ꝛ h est manere
idē partialiter.Et isto mō dicimus soꝛ.esse eundeꝫ nu
mero qui est magn⁹ qui erat cū fuit paruus: pp hoc ꝙ
3°modo p̄ncipalioꝛ pars eius.puta aīa itellectiua manet eadē.
ℭ Tertio mō aliqd dī manere idē numero:pp ꝯtinuaꝫ
successionem partiuꝫ similium sibiinuiceꝫ succedētiuꝫ:
ꝓpter quam continuitatem successionis manet consi
milis figura ꝛ dispositio. ꝛ sic dicimus sequanam esse
eundeꝫ numero modo:qui erat ante.100.annos.nā con
tinue ꝓpter continuam successionē partium similiuꝫ
manet cōsimilis figura ꝛ dispositio. Et sciendūꝫ est ꝙ
omnes isti tres modi idētitatis numeralis sufficiūt ad
hoc ꝙ aliquis terminus dicatur discretus.

p̄°ꝯ **Tunc fit** p̄ma ꝯclō.In augmētatiōe ꝓprie dcā:
de q̄ est p̄ns sermo:nō manet ideꝫ nu
mero p̄mo mō ante ꝛ post.pꝫ hoc ex eo ꝙ augmētatio
2°ꝯ fit aliquo adueniente. ℭ 2°ꝯ.in augmentatiōe hoīs hn̄
manet idē numero scd̄o mō.pꝫ hoc:qꝛ p̄ncipalioꝛ pars
manet.s.anima:pp cuius mansionē bene possumus di
cere hominem manere eundē.Et illū modū loquendi
seruamus cū dicimus.idē petrus est in celo q erat i ter
ra.ꝛ hoc fm partē p̄ncipalioreꝫ: puta animā: sed forte
sic nō est de aliis aīatis.nā in equo magis p̄ncipalioꝛ ꝛ
maioꝛ ps nō fuit cū eēt paruus.imo forte nihil qđ est i
equo magno p̄us erat in equo pūo. Sed in augmenta
tione huius ꝛ ꝯsil̄iuꝫ posset dici idē manere numero 3°
mō:ita ꝙ ꝓpter ꝯtinuā successionē partiū sil̄iuꝫ ꝯserua
tur sil̄is figura ꝛ dispositio:ita sic argutū est in alia qō
ne.pp hoc dicimus equū magnū esse eundē numero q
erat cuꝫ fuit pūus: ꝛ hoc loquēdo de idētitate 3°modo.
ℭ Ad rōnes.pꝫ ex iaꝫ dictis. Qō. xi. ad rō.

Querit̄ Utrū eius qđ auget̄ quelibet
pars augeat̄. ℭ Et arguit̄ p̄i p̄m
mo ꝙ nō.nā alicuius qđ auget̄ aliqua ps di
minuitur.ergo nō quelibet pars auget̄.ꝯn̄a
tenet.an̄s ꝓbat̄.per hoc qđ aliqn̄ visum est ꝙ cū auge
batur digitus vel brachiū pp aliquā infirmitateꝫ dimi
nuebatur. ℭ 2°arguit̄ sic.non cuiuslibet qđ nutrit̄ que 2m
libet pars nutrit̄.ꝑ non cuiusꝫ qđ auget̄ quelibet pars
auget̄.ꝯn̄a tꝫ ex eo ꝙ augmētatio presupponit nutritio
nem.an̄s pꝫ.nā nutritio fit pp restaurationeꝫ ꝑperditi:
sed non quelibꝫ pars illius qđ nutrit̄ aliqd dep̄dit. al̄r 3m
.n.nihil remaneret qđ ante erat. ℭ 3°arḡr sic. augmen
tatio fit aliquo extrinseco adueniēte.mō si quelꝫ ps illi
us qđ auget̄:augeat̄.opꝫ ꝙ cuilꝫ eius parti aliqd adue
niat. ꝛ tunc cū non cuilꝫ eius parti possit aliqd de nouo
aduenire:nisi vna separet̄ ab alia p adueniēs subigre
diens: ꝛ cū sint īfinite ptes:illud qđ auget̄.opꝫ ꝙ i au
gmentatione in īfinitas ptes diuidat̄. ꝛ ideꝫ opoꝛteret
de cibo adueniente.al̄r.n.non posset distribui ꝓ infinitis
partibus illius qđ auget̄.si aūt diceret̄ q̄libet parteꝫ
illius qđ auget̄ augeri absq; hmōi diuisione.tūc opoꝛ
teret ponere penetrationē coꝛpoꝝ.pp hoc ꝙ vnū coꝛ
pus non pōt recipi in alio:nisi per diuisionē:nisi tūc cō
cedat̄ penetratio coꝛpoꝝ:qđ est ꝯ Aristo. 4. physico. t.c.8.
ℭ 4°arguit̄ sic.pro q̄ rōne supponit̄ ꝙ sit dare minimā t.45.
carnē.tunc sic.si quelibet pars illius qđ auget̄ augeat̄.
sequit̄ ꝙ quelibet minima caro illius qđ auget̄ augen
tur.vel ꝑ per carnē minorē vel tantā vel maiorē.si dici
tur per minorē:hoc non vr̄ veꝝ:qꝛ non dat̄ caro minoꝛ.
si dicitur ꝙ per tantā vel maiorē.sequitur ꝙ oē qđ au
getur sit duplū ad se vel maius.ex quo cuilibꝫ carni mi
nime additur tantū quantū ipsa est vel maius.

In oppositum est Aristo. in hoc primo. t.c.32.

ℭ In ista qōne.p̄ ponā suppōnes pro vidēdo modum
augmētationis.2° ꝯnes.3°dubia ꝛ coꝝ solōnes.

Quantū ad p̄mū sit p̄ma suppō: ꝙ nullū coꝛp⁹ p̄°sup.
pōt subintrare nisi per diuisionem vel
receptionē eius in poros coꝛporis in quos fit subigres
sio.aliter.n.non posset euitari quin esset penetratio coꝛ
poꝛum.ꝛ plurima coꝛpora essent in eodeꝫ loco adeq̄te:
qđ est ꝯ Aristo.4°phy.Sil̄r si posset fieri talis subin t.co.8.
gressio coꝛpoꝝ:sine poris ꝛ sine diuisiōe. tunc viuens t.45.
non indigeret talibus poris:qđ est falsuꝫ. nā videmus
ꝙ per oīa mēbra viuentis repiuntur hmōi pori ꝛ foꝛa
mina:que nā non dedisset viuēti nisi ipsis idigeret.ꝯn̄a
tꝫ ex eo.nā tunc nutrimentū posset subigredi sine poꝛi
in coꝛpus.Sil̄r si vnum coꝛpus posset subintrare aliō
sine poris vel sine diuisione.tunc etiaꝫ econuerso possꝫ
exire sine diuisiōe ꝛ poris:qđ non est nāliter bene ima
ginabile posse fieri. ℭ 2°suppō.coꝛpus poꝛosum habet 2°sup.
aliquas partes non poꝛosas.pꝫ:qꝛ aliter totuꝫ illud coꝛ
pus esset vnus poꝛus.Et ex alio.nā omnis poꝛus clau
ditur aliquo: ꝛ illud qđ claudit̄ est continuum ꝛ coꝛpo
reum.al̄r.n.nō faceret poꝛū.Et ex alio ēt: qꝛ vel aliqui
pori carnis vel ossis sūt imediati:sic ꝙ īter illos poꝛos
nō est alius poꝛus:aut nulli sunt ita imediati. si dicitur

primū vel ergo inter illos poros mediat porus vl' sola superficies. si dr q sit corpus. tunc cū in eo nō sit porus. alr. n. illi pori non eēnt imediati per puationē pori medij: qd est ꝯ hypotesiz: & p ꝯñs illud corpus non est porosuz. Nō pōt dici q sola superficies. nā sicut alibi visū est non sunt ponēda talia indiuisibilia: fm aliqz vel aliquas dimēsiones. sicut sunt supficies linea &c. si aūt dr q inter quollibet duos poros corporis vel ossis sūt aliq̄ pori medij: & cū qlibet porus nō sit in infinitum modice quātitatis: opz qolibet corpus porosuz esse in infinituz magnū: qz in quolibet corpore poroso essent infiniti pori: quoꝝ quilibet non est in infinitū modice quātitatis.

6 ꝯ **Quantuz** ad 2m sit pma ꝯ. nō vbicūqz i corpore qd augeť est aliqd de cibo subueniente. pz hoc: qz in illa parte que est iter poros & ē nō porosa: nihil recipiť de cibo subueniēte. pz. nā nihil reciperet in illa pte nō porosa per diuisionē illius pris nō porose vel in poris eius: sed nullū illoꝝ pōt dici. g &c. maior nota per pmā suppōnē. mior pz. nō p diuisionez. nā si sic. sequiť augmentationē nō posse fieri nisi p diuisionē partiū corporis augēdi: qd est falsuz: nec pōt dici

2a ꝯ 2m: qz illa pars posita est nō porosa. ℭ 2a ꝯ. augmētatio fit per iuxpositionē partibus pexñtibus. & per receptionem ipsius in poris. pbať: qz in augmētatōe fit diuisio & distributio ipsius nutrimēti: cū ipsa non fuerit in infinitū ipsa fit in ptes finitas in numero: & qz non pñt ille partes subintrare corpus nisi p poros: vt dcm̄ est. seqť q recipiť in poris. & iuxtaponiť corpibus terminantibus poros: que quidē corpa ponunť non porosa: & dicūr

3a ꝯ partes pexistentes. ℭ 3a ꝯ. non solū augmentatio pꝑe dicta fit per talē iuxtapositionē: sed etiā per alteratiōes & per ꝯuersionē illius recepti in subaz similē pexistēti: & per actionē illius caloris nālis in illud adueniens in virtute ipsius anime. Ista opio ponit q fiat per iuxtapositionem. & cuz hoc requiratur alteratio & aliqualis gñatio. postqz. n. illud sic receptuz in poris sufficienter est alteratuz forma eius subalis corrūpitur. & de materia eius manente forma subalis educiť: que silis forme subali pexistenti. & rōne talis silitudinis formaꝝ i specie mā que fuit alimenti cōtinuatur materie ipsius preexistentis. & fit vnū continuū ex pexistente. & illo quod de nouo gñatur. & illud tūc iteꝝ p actionē caloris extēditur: & fit porosuz. in qbus poris iteꝝ pōt recipi alimētum. & qdiu talia sic pñt extendi: sic q nō impediat nimia durities pp terrestreitatē ibi relictā. & resolutionē subtilioꝝ pōt fieri augmētatio: sicut in viuente. qñ autē membra fiunt multū dura ppter resolutionē subtilis & terrestris relictaz: q nō possunt sic extēdi: nō amplius fit augmentatio: quāuis bene nutriatur.

Quantū ad tertiū dubitať. nā si in corpe qd augetur ponerenť tales pori. vel illi eēnt

a.t.co. 80.vs- ad.88 pleni vel vacui: non vacui: qz hoc eēt ꝯtra Ari. 4. phy. si pleni adhuc videtur fieri pen. corpoꝝ in augmentatione.

2m ℭ 2°. naz videtur q omnes ptes ipsius corporis qd augeť sunt eiusdez rōnis: quare videť q non magis

3m aliqne sint porose qz alie. ℭ 3°. nam si ponerenť aliqne partes non porose. seqtur q ille non augenť: ex eo q in

4m ipsis non posset fieri receptio ipsius alimēti. ℭ 4°. naz ex receptione ipsius alimenti in poris non videtur seq augmentatio: sed bene ꝯdensatio &c.

ad pm **Ad ista** respōdeť. Ad pmū dico: q tales pori nō sunt pleni corpibus grossis: sz subtilibus que de facili cedunt. sicut est aer vel spūs. & ex h q huiusmodi corpa facilr cedūt. nō oz sic fieri penetrationē: sed cū huiusmodi pori sunt repleti alimēto. aliud in eis non recipiť nisi alimēto corrupto. & iterū fit p calorem rarefactio. & fiunt noui pori: in qbus iteꝝ pōt fieri tūs silis receptio. ℭ Ad scdaz: qū dr omnes ptes &c. nega- Ad 2m
tur q oēs partes sunt eiusdē rōnis. vna. n. est densa. & alia porosa. vnde statim pari rōne. si oēs eēnt eiusdē rōnis. tūc qua rōne exhalaret vna pars & alia. ℭ Ad ter- Ad 3.
tiā rñdeť q aliquid dr augmētari dupl'r. vno modo fm q intra se recipit aliqd. & sic soluz partes porose augerentur. alio mō minus pꝑie illo modo q aliqd est ei adiunctuz qd scm̄ est vnum cū ipso per ꝯtinuationē. & illo mō partes non porose bene augerenť. cuiuslibet ergo qd augeť nisi sit ipedimentū & inālis dispō alicuius eius partis: quelibz pars augeť. vel per alicuius suppositionē: vel per alicuius iuxtapositionē cum toto: cuius est pars pp partem illaz que est in medio partis nō porose: qz quāuis ibi nō sit aliquid iuxtapositū imediate: tamen toti cuius est pars aliquid est iuxtapositum. Et
ex hoc pz responsio ad quesitum. ℭ Ad quartaz dico. Ad 4.
q bene verū eēt nisi postea extēderentur & fierent noui pori eo mō quo dcm̄ est. ℭ Ad rōnes pncipales pz quid sit dōm per supius dicta. Qō. xiij.

Queritur Utrū augmētatio fiat fm partes formales. & nō materiales. ℭ Et arguiť pmo q nō. naz exquo ad rōnes
forma non pōt esse sine mā: nec pōt protendi pm
vltra mām in qua est: seqtur si forma augeť q opz etiā materiam augeri. & per ꝯñs si augmentatio fit fm partes formales. videť fieri fm partes materiales. ℭ 2°. arguitur sic. non solū forma augetur: sed totum composi-
tum: sed hoc non esset nisi ita bene augeretur fm mām 2m
sicut fm formā. ℭ 3°. arguiť sic. exquo augmētatio presupponit nutritionē solū hoc augeť qd nutriť. fm ptes
mãles nutriť & nō formales. g &c. añs pbať. nā nutri- 3m
tio est deperditi restauratio: cū ergo fm ptes mãleś fiat
deperditio. exquo ptes mãles fluunt & refluunt. & non p ge. 36.
fm partes formales. exquo ille remanent videť nutritionem soluz fieri fm partes mãles. & non formales.

In oppositū est Aristo. d. augmentationē fieri fm speciē. Et exponitur
i. fm partes formales & non fm partes fm materiaz: T. c. 35.
hoc est scdm partes materiales.

In ista qōne ponaz opiniones quid Arist. intelligat per partes scdz spe-
ciem & per partes fm materiam: que omnes opiones p ge. 35.
iudicio meo possent sustineri. Uñ aliqui dicunt q per partes fm speciem debēt intelligi partes etherogenee:
& partes fm materiaz partes homogenee. Unde scien- p° opio
dum q partes etherogenee dicūtur: quarū partes non suscipiunt predicationem totius. verbi gratia. sicut sunt manus digitus caput oculus &c. non eniz quelibet ps manus est manus. similiter est de digito. Partes vero homogenee dicuntur ille: quaruz partes suscipiunt predicationem totius. sicut est caro os aqua &c. quelz ps carnis est caro. similiter quelibz pars ossis est os. Mō isti dicunt vlterius q augmentatio fit sz partes formales seu etherogeneas. & non fm partes materiales seu homogeneas. Non intelligendo q nulle partes etherogenee augeantur. naz tunc nulle partes etherogenee augentur. dicit eniz Aristo. partes etherogeneas auge-
ri: qz partes homogenee augentur. Sed ad istuz intel- p ge. 35.
lectum augmentatio diciť esse fm partes formales seu etherogeneas. & non fm partes materiales seu homogeneas: qz eius quod augetur quelibet pars formalis seu etherogenea augeť: sed non quelibet pars materialis seu homogenea: pꝑter hoc q aliqua talis de nouo aduenit vel recedit per resolutionem. vñ cuz homo augetur nisi sit pꝑter indispositionez alicuius eius partis

etherogenee

etherogenee quelibet eius ps etherogenea augetur.s. tam oculus q̄ꝫ caput:tā manus q̄ꝫ digitus: tam pes q̄ꝫ brachiū:taꝫ tibia q̄ꝫ genitalia: ⁊ sic de aliīs: sed cū hoc stat ꝙ alique ꝑtes mālee recedunt: nec de nouo adueniunt:quāuis alique ꝑtes mālee augeantur.aliter enīꝫ nunq̄ꝫ formales augerent̄:nūq̄ꝫ.n. manus vel digitus augeṫ nisi caro ⁊ os augeatur. ¶ Et tunc credo ꝙ ista
T.c.55 opinio valde facil'r posset sustineri:quāuis aliq nolentes ipsaꝫ intelligere ip̄robent per h̄ ꝙ Arist. dicit ꝑtes etherogeneas nō augeri nisi ꝑtes hōgenee augeantur. ¶ Breuiter illud nō est ꝯ predictā opinionē:q2 ista opinio non vult ꝙ augmētatio nullo mō fiat ſm ꝑtes māles seu hōgeneas:sed vult ꝙ in augmētatōe nō q̄libet pars hōgenea augeatur:sed q̄libet pars etherogenea ꝑꝑ hoc ꝙ partes hōgenee alique recedūt: ⁊ alique adueniunt.mō illud qd̄ aduenit vel recedit non augeṫ: ſꝫ q2 ꝑtes etherogenee:nec adueniunt: nec recedunt ſm mām.ideo augmētatio attribuit̄ ei qd̄ augeṫ ſꝫ partes formales:hoc est etherogeneas.⁊ non ſm ꝑtes māles
2ª opio seu hōgeneas. ¶ Alia est opio. ꝙ ꝑ partes formales intelligunt̄ partes que seorsuꝫ existes eēnt sensibiles: ⁊ per ꝑtes māles itelligant̄ partes que q̄uis inexistēs toti sentiunt̄:cū aliīs tñ si essent seorsuꝫ po^{ssent} non sentirētur.mō dicit ista opio ꝙ in augmētatiōe quelibet pars que seorsuꝫ posita esset sensibilis augeṫ.nulla.n.tal' ſm se totā aduenit sil' de nouo vel recedit.⁊ sic talibus partibus debeṫ augmentatio.ex quo quelibet talis cū aliq̄ adueniēte fit maior:sed in augmētatiōe nō q̄libet pars que si esſꝫ seorsum esset insensibilis augetur:ꝑꝑ hoc ꝙ aliq̄ talis ſm se totaꝫ de nouo aduenit vel recedit. mō illud qd̄ recedit vel aduenit non augeṫ. nō tñ vult dicē ista opinio ꝙ nulla pars isensibilis augeat̄:sed bñ vult dicere ꝙ non quelibꝫ augeṫ:cū hoc tñ stat ꝙ mlt'e alie insensibiles augeātur.partes.n.sensibiles nō augerent̄ nisi partes insensibiles augerētur.ista opio bñ est vici-
3ª opio na ꝓme. ¶ 3ª opinio est.ꝙ per partes formales intelligit partes porosas. ⁊ tūc vlterius dicit ista opio ꝙ augmentatio ꝓp̄rie fit ſm partes formales h̄ est porosas. nā augmētatio ꝓp̄e fit per intussumptionē.mō solū ꝑtes porose pñt aliqd intra se recipere: ſꝫ augmētatio nō fit ſm ꝑtes māles hoc est nō porosas:q2 ille nō pñt aliqd intra se recipe:ſꝫ tñ ſm illas ip̄roprie bene fit augmen
4ª opio tatio.s.per iuxtapositionē.sicut heri dicebat̄. ¶ 4ª opinio est ꝙ sicut que aiato attribuunt̄ ſm idētitatē specificam.⁊ nō ſm idētitatē nūalem.ita ꝑtibus ſm specieꝫ hoc est ſm idētitatem specificā.⁊ nō partibus ſm māꝫ hoc est idētitateꝫ numeralē.vñ ista opio vult ꝙ auctuꝫ nō est ideꝫ numero cū preexñte:sed idē in spē: ita ēt ps aucta nō est eadē numero cū ꝑexñte:sed bñ in spē.modo dicit ista opio augmētationē fieri per ꝑtes ſm spēꝫ: ⁊ non per ꝑtes ſm māꝫ:hoc est eē auctū attribuimus ꝑtibus que sunt eedē ꝑtibus ꝑexñtibus ſm spēꝫ: ⁊ nō
5ª opio partibus que sunt eedē ꝑexñtibus ſm māꝫ. ¶ 5ª opi-
p.g.c.38 nio est Cōmen.ꝙ aug^{us} inest aiato ſm ꝑtes formales h̄ est rōne aie:cuius est nutrire ⁊ augere ⁊ ꝯuertē alimētum in subaꝫ aliti me^{diante} calore nālī. ⁊ nō ſꝫ ꝑtes māles: hoc est non rōne māe:cuꝫ mā nihil actiue faciat ad au-
T.c.82. gmentationē.ex quo est passibilitatis īfinite.sicut dictū
6ª opio est.ꝑ physi. ¶ Preter istas.5.opiniones pōt adhuc cōputari alius modus de augmētatiōe.⁊ sil'r ali⁹ modus dicēdi de ꝑtibus mālib⁹ ⁊ formalibus:ita ꝙ simpl'r ꝑ partes formales itelligamus for^{mam} vel ꝑtē for^e. ⁊ ꝑ partes māles ꝑtes māe. Et posset sic imaginari ꝙ cū alimētū recipiṫ in poros ⁊ iuxtaponiṫ ꝑtibus nō porosis:in quibus est for^a aiati:forma alimēti successiue nō gradual'r: ſꝫ q̄n^{titati}ue deꝑdiṫ.⁊ sic successiue deꝑdiṫ.⁊ mā ei⁹ successiue forma expoliat̄.ipsa mā igrediṫ successiue ꝑtē nō porosaꝫ.⁊ sic successiue igrediṫ partē nō porosam:ita illa forma successiue est in pluri mā. ⁊ sicut successiue fit in pluri mā:ita successiue illa pars porosa extēditur. ⁊ fit maior.⁊ talis extēsio ⁊ maioratio inest ibi rōne sue forme.vñ si nuda mā nudā māꝫ igrediṫ.nō fieret tal' extēsio. ⁊ q2 talis extēsio ꝓncipal'r debeṫ forme:vel saltē ex ꝑte eius ⁊ nō rōne māe.ið est qd̄ dicimus augmētationem fieri ſm ꝑtes formales ⁊ nō māles. Et ſm istum modū dicēdi opꝫ ꝯcedē extēsionē pluriū māꝝ. ¶ Sꝫ Dub^m dicet aliqs.quō pōt hoc esse ꝙ vna mā que est vnū corpus extēsuꝫ:ita aliud corpus subingrediat̄:cū tñ nō ponas hoc fieri ꝑ diuisionē:nec ꝑ poros: ⁊ vī ꝙ hoc sit ꝯ dicta in alia q̄one.dicebat̄ .n.ꝙ vnū corpus non posset R° subingredi aliud nisi ꝑ diuisionē vel ꝑ poros. ¶ 2° naꝫ tunc seq̄tur ꝙ vna forma simul informaret duas māꝫ: vꝫ.māꝫ ꝑexñtem ⁊ māꝫ subingredientem. ad p^m

Ad primuꝫ dico veꝝ eē ꝙ cor^{pora}.quoꝝ nullum nō iformat aliud:nec ambo informāt 3^m:nec ambo iformant̄ ab vno 3°:nec pñt iformari simul nō pñt se penetrare:nec subingredi sine diuisione vel sine poris.nihilominus si ambo informant vnum 3^m.sicut albedo ⁊ dulcedo in lacte:vel vnum informat aliud sicut forma māꝫ.tūc pñt se mutuo penetrare.sil'r si ambo possunt informari ab vno 3°. tūc pñt se subingredi.sicut due māe: que postea erunt vna per ad 2^m subingressuꝫ vnius ad aliā. ¶ Ad 2^m dico:ꝙ ex hoc illa forma non iformat duas materias:sed bene iformat plus de mā.Vñ nō est admittendū ꝙ hic signetur materia.a.ꝑexñs ⁊ ibi materia subingrediens.nā tūc non se mutuo penetrāt:nec est admittendum ꝙ vna sit a.⁊ alia sit b.ex quo sunt oīno vna mā postq̄ꝫ vna forma informatur. Et vlterius imaginādū est ꝙ sicut vter plus extendiṫ:q2 plus adueniente vino ita forma manēs eadem oīno extenditur plus ⁊ plus in pluri ⁊ i pluri mā. Et ita dici posset ꝙ illud qd̄ augetur manet idem ante ad rō. ⁊ post.s.forma. ¶ Ad rōnes factas in ꝓnci^o pꝫ qd sit dicendum ex dictis.

Questio. xiiij.

Querit Vtꝝ augmentatio sit motus p^m continuus. ¶ Et arguiṫ ꝓmo ꝙ non.per differentiaꝫ quā ponit Ari. inter augmentationē ⁊ nutritioneꝫ. vnde videtur velle nutritionē durare cōtinue per totaꝫ vitam animati.augmentationem vero vsq̄ꝫ ad aliqd̄ tempus. ⁊ adhuc per illud tempus animatum aliquando augetur ⁊ aliquando stat.ergo videtur ꝙ augmentatio fiat discōtinue vsq̄ꝫ ad illud tempus in quo animatum non amplius augetur:sed bene nutritur. ¶ Secūdo arguitur: 2^m auctoritate Auer.8.physi.vbi arguit sic. si augmētatio .c.23. esset motus continuus.sit ergo ꝙ aliquod animatū augeatur acquirendo quantitatē digitalem in vno anno. tunc si talis augmētatio est continua. tunc cuilibet parti anni correspondet vna pars illius quantitatis digitalis.ꝙ ipse dicit non esse credibile. ¶ Tertio arguitur 3^m sic.diminutio non est motus cōtinuus.ergo nec augmētatio.ꝯñtia tenet a simili.antecedens patꝫ. nam non videtur ꝙ continue fiat resolutio ⁊ deperditio aliquaruꝫ partium ipsius animati.nam si fieret talis: illa fieret ꝑ actionē caloris naturalis:sed hoc non.naꝫ in nutritiōe fit generatio carnis ⁊ aliarum partiuꝫ animati ꝑ actionem caloris naturalis.ergo non fit corruptio: nec resolutio taliū partiū mediāte actione caloris nālis. al'r.n. idem.s.calor nālis eiusdem.s.carnis esset genitū ⁊ cor- 4^m ruptum.ꝓmo enīꝫ gn̄aret.⁊ postea idem genitum cor- 3.phy. rūperet. ¶ Quarto arguiṫ sic oīs motus dꝫ esse inter 47.c. ꝯria ex eo ꝙ mot⁹ est trāsit⁹ de ꝯrio i ꝯriū: ſꝫ ita est ꝙ ph.30.

augmētatio

argumẽtatio nõ est iter ꝯ̃ria. est. n. inter puū ⁊ magnū: sed puū ⁊ magnū nõ sunt ꝯ̃ria: ꝫ rela[ue] o[r]a. ergo aug[us] non est motus. ⁊ p ꝯñs nõ est motus ꝯtinuus: ꝯña tȝ a superiori ad iferius ne[tiue].
5m ¶ 5° arguit sic aug[us] est cū plus cõuertit in subaȝ aiati ꝙ̃ fuerit deperditū: sed talis ꝯuersio nõ est motus. ⁊ per ꝯñs: nec motus cõtinuus ꝓpꝫ ꝙ talis ꝯuersio est eductio forme sũbalis de mã elemẽti: sed talis eductio est generatio: gñatio aũt nõ est motus ex eo ꝙ gñatio non fit successiue. sicut motus.

t. c. 18. **In oppositū** arguit. nã argumẽtatio ẽ motus ad quãtitatẽ. ꝑ Aristo. 5° physicoꝝ: ⁊ si sic. ergo est motus. ⁊ vltra. ergo augmentatio est ꝯtinua ex eo ꝙ motus est de numero cõtinuoꝝ. ¶ In ista qõne videndū est de nutritione quõ fiat ⁊ de causis eius. ¶ 2° videndū est vtrũ nutritio aiati duret vsqȝ ad finem vite. ¶ 3° videndū est de quesito.

pm nõ. **Quantū** ad pmū dico. pmo ꝙ calor nãlis cõtinue agit in humidū radicale ꝑ hoc ꝙ nisi fieret sũptio alimẽti extrinseci ab ipso aiato: ipm sensibilr diminueret. mõ talis diminutio ⁊ debilitatio animati non vr̃ esse ex alio: nisi ꝓpter deperditionẽ aliquarū particularū ipsius aiati. quarum restauratio fit per sumptionẽ alimẽti. modo talis deꝑditio nõ vr̃ esse ex alio. ⁊ silr debilitatio ipsius aiati nisi per actionem ipsius caloris nãlis in humidū radicale. sic igr̃ pȝ de fine nutritiõis: qui est restauratio deꝑditi mediate actio
2m nõ. ne caloris nãlis. ¶ 2° dico ꝙ efficiens nutritõis est idẽ calor nãlis. nã idem calor alimentū assumptū exiccando ⁊ agendo in ipsuȝ conuertit in carnẽ. ⁊ ipso ꝯuerso in carnẽ vlterius ipm exiccando resoluit in tantum ꝙ corrũpit ⁊ deperdit. Et sic idẽ respectu eiusdẽ est gñatiuū ⁊ corruptiuū: fm aliã ⁊ aliã tñ dispõnes mãe: nec
3m nõ. hoc est incõueniens: ⁊ per hoc soluta est 3ª rõ. ¶ Notandū tñ ꝙ calor naturalis nõ est agens pncipale: sed est agens instr̃ale. pncipale aũt est ipsa aia. ¶ Ex isto pȝ quõ fit nutritio. nam nutritio fit isto modo ꝙ alimẽtum pmo sumit a stomacho. ⁊ ibi mediãte calore nãli: cuius est segregare etherogenea ⁊ cõgregare homogenea. purū separat ab impuro: ⁊ ipurū mittit ex̃ per foramen: sed purū manẽs mittit ad epar: ⁊ ibi fit vlterior purifi° mediãte calore nãli: ⁊ tunc illud impurū mittit ad vesicã: ⁊ fit ex hoc vrina. ⁊ tũc vlterius purum manens mittit per vnã magnã venaȝ ad cor. ⁊ tunc ibi fit vlterior segregatio ⁊ purificatio puri ab ipuro: ⁊ dr̃ ꝙ illud impurū mittit ꝑ gñatiõe vnguiū: ⁊ de puro remanente cor retinet sibi portionẽ suã pro suo nutrimento qd̃ conuertit in subaȝ cordis pro restauratiõe deꝑditi: ⁊ residuū remittit per vnã paruam venaȝ de corde ad epar. a quo multe vene vadunt ramificate hincinde ad singulas partes corporis: per quas illud purū distribuitur ⁊ remittit per singulas partes ipsius corporis. tũc prouenit ibi calor taliũ partiū mediante quo alterat illud adueniens: tandẽ ꝙ forma sũbalis illius corrũpit. ⁊ cū illa corrũpit: de eius mã educit de nouo vna forma: que cū forma aiati ꝑexĩte fit vnū ꝯtinuū: ⁊ hoc si illud qd̃ gñatur de nouo est maius ꝙ̃ illud qd̃ deꝑdit. nõ solum est nutritio: ꝫ ẽt aug°. si vo non est maius: ꝫ tñ vel minus. tũc est solũ facta nutritio. sic igr̃ hr̃ quomõ fiat nutritio. ⁊ silr aug° ⁊ qd fit finis nutritiõis. ⁊ silr agẽs nutriens ⁊ augẽs. De fine vo augmẽtationis dico ꝙ finis eius est vt aiatū fiat tãtuȝ: vt debite possit exercere opõnes sibi debitas: quas nõ posset exercere si manẽt ita paruū. sicut erat in pncipio cū gñabatur.

pm nõ. **Quantum** ad 2m sciẽdū est ꝙ̃ nutritio pt capi dupl'r. vno° ꝑ alteratiõe nutrimẽti. alio° ꝑ ꝯuersione alimenti illius in substãtiam aiati. ¶ Tũc sit p° ꝯ̃ talis. nõ per totū tp̃s vite ipsius aiati est nutritio. accipiẽdo nutritionẽ ꝑ ꝯuersiõe alimẽti. pȝ hꝫ: qr aliqñ bene ꝓpe añ mortẽ calor nãlis in tñ debilitat ꝙ nõ suffic obtinere sup alimẽtū in tñ ꝙ possit ipm ꝯuertere in subaȝ aiati. p° ꝯ̃
2° ꝯ̃ ¶ 2° ꝯcl'o. aiatū nõ posset diu manẽ sine eius nutritiõe: ⁊ ideȝ est ꝙ talis nutritio est necĩa aiato. sup[po] ꝙ diu debeat viuere. pȝ. nã alr̃ nõ fieret re-
3° ꝯ̃ stauratio deꝑditi. ⁊ fieret debilitatio nimia aiati. ¶ 3° ꝯcl'o est ista. poñe est: ⁊ forte ꝙ ita est: ꝙ nutritio est ꝯtinua ꝑ totã vitã: sumẽdo nutritionẽ ꝑ alteratiõe: ⁊ hoc in aialibus hñtibus magnū calorẽ ⁊ mltū sanguineȝ. pȝ. nã ꝙ̃diu talia viuũt hꝫ calorẽ nãlẽ ⁊ obtinẽtias sup alimẽtū in tñ ꝙ sufficit ꝑ alteratiõe: quãuis nõ ꝑ conuersione. ex eo ꝙ talia aialia nõ viuũt sine notabili calore: sed aialia ad quoꝝ viuere nõ reqrit tãtus calor. sicut sũt rane ⁊ hmõi. põt dici ꝙ nõ ꝑ totã vitã durat eorū nutritio: siue nutritio accipiat ꝑ alteratiõe seu ꝑ con-
4° uersiõe. ¶ 4° ꝯcl'o. ꝫ tñ nõ est demr̃atū. possȝ. n. dici ꝙ modicū añ mortẽ calor i tñ debilitat ꝙ nullo mõ obtinet sup alimẽtū i tñ ꝙ sufficiat ipm alterare vel ꝯuer-

p° ꝯ̃ **Quantuȝ** ad 3m sit p° ꝯcl'o. ois aug° est ꝯtinua. pȝ: qr ois aug° est motus qui fit successiue. ois aũt motus talis est ꝯtinuus. ergo ⁊c̃. (tere.
2° ¶ Scda ꝯ̃. poñe est ꝙ aliqd argr̃ ꝑ longū tp̃s: ⁊ ꝙ fiat aug° nõ ꝓpe vna: sed aggregatiua ex plibus. pȝ. nã aliqñ videmus de aiatis ꝙ ꝑ aliqd̃ tp̃s augent. ⁊ tunc ꝑ
3° ꝯ̃ aliqd̃ tp̃s stant. ⁊ itez augent. ¶ Tertia ꝯ̃. nũꝙ̃ ẽ status: ꝫ cõtinue ipm viuẽs auget vel diminuit. ⁊ nunꝙ̃ in eodẽ statu ꝑmanet. pȝ: qr calor nãlis nũꝙ̃ manet in eodẽ statu. qn fit aliqñ fortior ⁊ aliquãdo debilior: ⁊ hꝫ ꝓp intensionẽ vel remissionẽ sui vel caloris extranei in aiatis. q calor ex̃neus non posset manere in eodẽ statu nisi calidū qesceret ⁊c̃. Si calor nãlis fit iaȝ eq̃ potens ad conuertendū sicut ad resoluendū. seqtur ꝙ imediate post hoc erit fortior ad vnū ꝙ̃ ad aliud. ⁊ hoc supposito ꝙ ꝯtinue fit resolutio vel cõuersio ⁊c̃. ꝓp hoc ꝙ cõtinue per actionẽ celi in ista iferiora fit alteratio ⁊ variatio istoꝝ inferioꝝ in tñ ꝙ nunꝙ̃ in eodẽ statu ꝑmanent. ¶ Sȝ. d. m. augmẽtatio tñ durat vsqȝ ad aliqd̃ tẽ- Dubiuȝ
pus postꝙ̃ non fit vlterior augmentatio. ¶ Respõdet ꝙ bene verum est ꝙ fit vsqȝ ad aliquod determinatuȝ tempus. postꝙ̃ non fit vlterius augmentatio sensibilis sed insensibilr fit maior augmentatio ꝙ̃ diminutio: sed postea quãuis alterantis vicibus fiat augmentatio ⁊ diminutio. non tñ fit sensibiliter maior augmentatio ꝙ̃ diminutio. ⁊ ꝓpter hoc dicimus augmentationem stare: nutritionẽ vero non. nã per longū tempus añ mortem non fit sensibilr maior augmẽtatio ꝙ̃ diminutio: nec tanta: sed bñ fit tanta restauratio deperditi vel maior restauratio deperditi quanta est deperditio.

Ad rationes ¶ Ad pmaȝ patet ex dictis qd fit rñdendū. ¶ Ad scdm dico ꝙ imo bene est credibile ꝙ aliquid possit cõtinue acquirere quantitatem digitalem. ⁊ ꝙ cuilibet parti temporis mensurantis illam acquisitionem correspondeat vna pars illius quãtitatis. nam in celo quod facit vnam reuolutionẽ in vna die naturali: est aliquo modo pars ꝓpinqua polo. que continue mouetur. ⁊ describit aliqd̃ spacium per vnã horam. ⁊ reuolutioneȝ eius ita paruã: ꝙ si rectificaret nõ esset tante lõgitudis. sicut est vnū pisuȝ. ergo bñ est credibile ꝙ aliq̃ quãtitas digitalis possit ꝯtinue acqri in vno anno. ⁊ cuilibet parti illi⁹ anni correñderet vna pars illius quantitatis digitalis. Ad pm Ad 2m
¶ Ad tertiã pȝ ex dictis. ¶ Ad quartã qñ dr̃. motus ẽ inter contraria. dico ꝙ ibi accipitur contrarietas large non solū pro illis que sunt actiua ⁊ passiua adinuiceȝ: Ad 3m Ad 4m

sed etiã

sed ēt pro illis que nō pñt eidē respcū eiusdē sil' inesse:
sed bñ successiue. Et sic accipiēdo ꝯrietatem. vz. ita ex-
tense: bñ ꝯcedo ꝙ magnū ꝛ paruū pñt dici ꝯria: q̄uis
Ad 5m non dicanꝭ ꝯria actiua ꝛ passiua adinuicē. ¶ Ad vlti
mam dico ꝙ nutritio pōt accipi pro alteratiōe vel pro
ꝯuersiōe. Et per hoc soluiꝭ argumētū. Qō. xiiij.

pm **Querit** vtrū oīs actio ꝛ passio fiat per
ꝯtactū. ¶ Et arguiꝭ ꝑ ꝙ nō.
nā deus ꝛ intell'ie agūt in ista iferiora: ꝛ tñ
nihil tangūt: ex eo ꝙ tact9 ꝓprie est magni-
2m tudini. deus aūt ꝛ inte' nō sunt magnitudies. ¶ 2. ar-
guiꝭ sic. nā visibile agit in visuz absq3 h ꝙ tāgat visuz.
3. g̃ nō op3 ꝙ oē ꝙ agit in aliud tāgat ipsuz. ¶ 3° arguiꝭ
sic. nā celū agit in ista inferiora. puta in terraz ꝛ mixta
4. absq3 hoc ꝙ tāgat ea: q2 valde distat ab eis. ¶ 4° aīa
agit in corpus mouēdo ip3. ꝛ sil' grauitas in lapidē mo
uendo ip̄m deorsuz. ꝛ silr aqua calefacta agit in seipsaz
reducendo se ad friditatē ꝑstinā: ꝛ tñ nec aīa tāgit cor
pus: nec grauitas tāgit lapidē: nec aq̈ calefacta tangit
seipsaz: ex eo ꝙ ad h ꝙ aliq̈ tangāt se. reqriꝭ ꝙ vnū il-
loꝝ hēat situz ex̄ aliud. mō sic nō est de ipsis. ergo ꝛc̄.
5. ¶ 5° magnes agit in ferrū attrahendo ip3 absq3 hoc ꝙ
6. tangat ip3. g̃ ꝛc̄. ¶ 6° agēs agit in iteriora passi. cū3 tñ
7. nō tāgat. g̃ ꝛc̄. ¶ 7° arguiꝭ sic. si in oī actiōe oporteret
8. agēs tāgere passuz: seqtur ꝙ nullū agens ageret ad ali
quam distantiā: sed hoc est falsuz. ꝛ ꝯña t3 de se. ¶ 8°: si
T. c. iij. .q. esset vera. seqtur ꝙ nulla possent agere. ꝛ pati adin
uicem: sed hoc est falsuz. ꝛ ꝯña t3 ex eo ꝙ Arist. in. 2. de
anima dicit: semper inter talia esse medium.

t. co. 43. **In oppositū3** est Arist. ꝑ huius. vbi videꝭ
dicere ꝙ ad hoc ꝙ aliqua
agant ꝛ patianꝭ adiuicē: reqritur ꝙ se tangant.
pº distō ¶ In ista qōne. ꝑmo ponā aliquas distictiōes. 2° ꝯnes.

Quātū3 ad ꝑmū sit ꝑma distictio ista: ꝙ agens
p pōt dici mediatū passo tripl'r. vno°: q2
ṽtus illius agētis nō attingit ad illud passuz: s3 ad aliō.
2 cuius ṽtus attingit ad passuz. 2° mō pōt dici mediatuz:
q2 virtus eius nō attigit ad passuz: sed tñ eius actio de
3 terminaꝭ p agens ptīcl'are. 3° modo q2 agēs non tangit
ad passuz: sed virtus eius. Exēplū ꝑmi. sicut si. a. agenꝭ
nō sufficeret agere ad c. passuz: sed bene ad b. interme-
dium ꝙ in ṽtute ipsius a. vlteri9 ageret vsq3 ad c. Exm
scdi. sicut deus respectu istoꝝ iferioꝝ. Exeplum tertij.
sicut agens respectu passi ꝙ nō tangit corporal'r: s3 sua
2° distō ṽtute solū. ¶ 2° distō. agenꝭ qōdā est agens icorrela-
rie. sicut de9. ꝛ qō est agēs correlarie. ꝛ tale est duplex.
nā qōdā agit actiōe spūali. sicut est corpus luminosum
ꝙ agit lumen in medio: ꝛ silr visibile reu visus: qōdaz
aūt agit actiōe mālī siue deseruiēte ad corruptionē vel
ad alterationē illius in ꝙ agit tale agēs. sicut est cal'm
3° distō respectu frigidi: ꝛ eꝯ. ¶ 3° distinctio. tactus aliquando
sumiꝭ iꝓprie: aliqñ ṽo ꝓprie. improprie illa possunt se
tāgere: quoꝝ vnū est vbi est aliud saltē diffinitiue: licet
nō descriptiue. Et isto mō possumus dicere intelligētiam
tāgere orbē. Sed tactus ꝓprie acceptus adhuc dī mul
tipliciter. nā quidā est qui dī rōne magnitudinū solū. ꝛ
iste vocaꝭ tactus mathematicus. Alius aūt est q nō at
tendiꝭ solū ex pte magnitudinū. verū ēt ex pte actiōis
ꝛ passionis. ꝛ iste vocaꝭ tactus nālis. Ad tactū mathe
p maticū reqrunꝭ tria. ꝑmū est vtrūq3 tāgētiū eē quātū.
ꝛ pp hoc nō dicimus itelligētiā tāgere orbē tali tactu:
2 q2 intelligētia non est magnitudo. scdo reqriꝭ ꝙ illorū
que se tangūt vtrūq3 hēat sitū ꝛ locū extra aliud. ꝛ pp
hoc accidens ꝛ subm nō dicimus se tāgere: nec māz ꝛ
3 formā. ex eo ꝙ vnū illoꝝ nō est extra aliō. ¶ 3° reqriꝭ
ꝙ vltima illoꝝ sint sil': ꝛ pp hoc illa inter que est aliqō
mediū non dicimus se tāgere: q2 vltia illoꝝ nō sunt sil'.
simil'r pp hoc duas medietates ꝯtinui non dicimus se
tangere: q2 vltima illoꝝ non sunt simul: sed sunt vnum.
Ad tactū ṽo nālē requirunꝭ ista 3°. ꝛ cū hoc ꝙ tāgens
admittat illud qō tāgit ꝛ agat in ipsuz.

Quātū3 ad 2m sit ꝑma ꝯ talis. de agētib9 corpo- pº ꝯ
ralibus non op3 ꝙ tāgat illa in q̄ agūt:
forte aliquo tactu mathe^co ꝛ iꝓprie dicto. pat3 hec: q2
deus ꝛ inte' sunt agētia in orbes. ꝛ in ista inferiora: ꝛ
non tangunt ista inferiora: l3 bene dicanꝭ tāgere orbes
metaphorice ꝛ improprie. ex quo que debēt tāgere pro 2° ꝯ
prie: op3 ꝙ vtrūq3 illoꝝ sit magnitudo. ¶ 2° ꝯ. oē agēs
corporale in agendo actionē suā agit circa se suā actio-
nem orbiculariter nisi sit ipedimētū. p3 h de visibili ꝙ
exñs in medio multoꝝ hoīu3: a quolibet illoꝝ pōt vi^ri
ꝙ nō ess3 nisi ageret actionē suā circa se ꝑdicto mō: p3
h ēt de igne: q2 si aliqs ignis esset in medio multorum
hoīum circūcirca illū sedentiū qlibet illoꝝ calefaceret
se: qō non esset nisi ꝯ esset ṽa. Et notāter dixi nisi sit im
pedimentū. nā qñq3 agit pp difformitatē medij. ꝛ ali-
quādo al'r ex eo ꝙ maior est inclinatio agēdi ṽsus vnā
partē q̄3 aliā. vñ ignis magis inclinatus est ad agēdu3
supra q̄3 ad latus: etiā aliqñ est ipedimentū pp figuraz
ipsius agentis. v3. ꝙ nō est sperice figure sed quadrate 3° ꝯ
vel alicuius alterius. ¶ 3° ꝯ. qōl3 agens reqrit mediu3
in qō agat. p3 h. nam per ꝑcedentē ꝯnē agens agit ṽiu
tem suā ꝓpe. mō si ꝓpe agens esset tactū nō eēt aliqd
in qō posset recipi virtus ipsius agentis. ꝛ per ꝯñs nō t. ꝛ cō.
ageret ꝓpe se. g̃ si d3 agere ꝓpe: reqrit mediū. ¶ Pro 34.
ista ꝯne est hoc: qō dicit Cōmēta. 2. de aīa: ꝙ si esset va
cuum inter visibile ꝛ visuz non fieret visio pp defectu3 4° ꝯ
receptiui spēi visibilis. ¶ 4° ꝯ est ꝙ agens agendo in
distans agit aliqd in intermediū. p3: q2 si agens posset
agere in distans ab eo absq3 h ꝙ ageret aliqd prius in
intermediū. sequiꝭ ꝙ non reqriꝭ mediū ad actionē ipsi 5° ꝯ
us agentis: qō est ꝯ precedētē ꝯnē. ꝯña nota est. ¶ 5°
ꝯcl'o: qōlibet agens corpale in agendo tāgit aliqō pas-
sum in ꝙ agit. ꝓbaꝭ. na3 per tertiā ꝯnē in agēdo requi
rit mediu3 qō tangit ipsuz agēs: ꝛ per 4am ꝯnem nō pt
agere in aliqō distās nisi agat per illud intermediuz. er
go qōlibet tale agens tāgit aliqō passum. s. mediu3 sibi
ꝯtiguū: in quod op3 ipsum agere si d3 agere in distans. 6° ꝯ
¶ 6° ꝯ. si loquimur de tactu proprie dcō nullum agens
corporale tangit qōlibet in qō agit. probaꝭ: q2 agit in
aliquod distans ab ipso ex quo quodlib3 agit per aliq̄3
distantiā: ꝙ aūt distat ab ipso non tangit ip̄m. ergo ꝛc̄.
¶ Ultima ꝯ: qōlibet agens corporale tangit passum in 7° ꝯ
quod agit corpaliter vel sua virtute. p3: q2 nisi ad min9
virtus agentis ꝓtenderet vsq3 ad ipsu3 passum cū ad-
iutorio alicuius intermedij vel sine tali adiutorio non
ageret i illud. ¶ Sed dicet aliqs ꝯ istā ꝯcl'onē in qua Dubiū
dī ꝙ nihil agit in distans nisi agat in intermedium. ar-
guiꝭ sic. na3 videmus ꝙ ignis agit ꝑus intensiorē gra-
du3 caloris in ferrū distans. q̄3 agat in aere itermediū.
¶ 2° videmus ꝙ magnes agit in ferruz distans ab ipso 2m
attrahendo ipsuz absq3 hoc ꝙ agat in aerē itermediu3
ipsuz attrahendo. ¶ Ad ista rñdeo: ꝛ dico ꝙ ipsa non Rº.
sunt ꝯ ꝯcl'onē. nā ꝯcl'o nō dixit ꝙ agens cū agit i aliqō
passuz distans agat in illud idē vel oīno sibi sil'e inter-
mediū: s3 dicit ꝙ nō ageret in distās nisi ageret aliqd i
intermediū. Et dico ꝙ cū ignis calefacit ferrū distanꝭ:
agit virtutē suam in aerē intermediuz: sed tñ pp aliam
ꝛ aliā dispōnem passi virtus actiua in ferrū est eductiv-
ua intensiorē calorē in ferruz q̄3 virtus actiua in aere3
intermediū. vñ poss3 esse ꝙ nulla caliditas ageret in in
termediū. ꝛ tñ caliditas ageret in extremuz. vnde si ad

imaginationem

imaginationē vna massa cere eēt īter ignē ⁊ ferrū.ad-
huc forte ferrū calefaceret absq̧ h̄ q̄ in illa massa ce-
re pduceret aliq̄ calitas.vñ imaginor q̄ ab igne vł ab
aliq̄ agēte multiplicat vna q̄litas īsensibilis q̄ ab aliq̄ ī
differēter ē receptibilis: ⁊ p qd̄ illō recipiēs ē alr̄ ⁊ alr̄
dispositū: scd̄z h̄ illa q̄litas pducit ī illo passo aliū ⁊ ali
Ad 2m ūz effectū maīē seu aliā ⁊ aliā q̄litatē sensibilē itēsiorē
vł remissiorē. ¶ Ad scd̄az psilr̄ rñdetur.

Ad rationes. **Ad rationes** ¶ Ad pmā scd̄az ⁊ tertiā di
co: q̄ ille bñ pbāt q̄ illa agē
tia nō tāgūt corpalr̄ qd̄lz in qd̄ agūt: cū h̄ tñ stat q̄ tā-
gunt qd̄lz in qd̄ agūt eoꝶ vtutes put.d.alia ꝯ. ¶ Ad
quartā dico: q̄ qd̄ itelligit de actiōe ⁊ passiōe: qd̄ ē ab
extrinseco.mō istārie posite in q̄rta rōe vadūt de actio-
ne ⁊ passione q̄ est ab itrinseco. ¶ Ad qntā ⁊ sextā di
co: silr̄ q̄ bñ pbāt nō qd̄lz agēs tāgere corpalr̄ qd̄libet
pam in qd̄ agit: ⁊ h̄ ē veꝝ: cū h̄ tñ stat ꝯclusio: nec rōes
pbant contrariū qn qd̄lz agēs tāgat vł corpalr̄ vel sua
vtute. ¶ Ad septimā ⁊ octauā dico: q̄ pbāt silr̄ q̄ nō
est necesse qd̄lz agēs tāgere qd̄lz pam in qd̄ agit corpa-
liter: sed tñ sic vel sua vtute ⁊c. Qō xv.

6m **Queritur** Utrum sīle possit agere
ī sibi simile. ¶ Et argui-
tur pmo q̄ sic.nā simile pōt suū simile forti-
ficare.ḡ pōt agere in ipm.ꝯña tz ex eo q̄ for
tificare est agere: ⁊ añs pz.nā cū similia opponūt sibi-
inuicē qd̄lz eoꝶ ex hoc fortificat in sua actione.sicut pa-
2m tet de duobus calidis vel de duobus frigidis. ¶ Scd̄o
magis calm̄ agit in minus calidū.ḡ qd̄ vera.añs pz.nā
magis calidum agit in minus calidū tādiu q̄ fuerit si-
bi assimilatū. ꝯsequētia tz ex eo q̄ magis calidū ⁊ mi-
nus calidū sunt similia: ex eo q̄ hñt qualitates eiusdez
3m spēi. ¶ Tertio in organo tactus sunt q̄litates tangibi
les.s.caliditas frigiditas ⁊c.ergo organū tactus ē sīle
calido ⁊ frigido: ⁊ tñ qd̄libet eoꝶ agit in ipm.ḡ simile
4. pōt agere in sibi simile. ¶ Quarto actio ⁊ passio vel ē
rōne similitudinis vel dissimilitudinis.si pmū hr̄ ppo
situm. si scd̄z hoc nō: q̄z tūc talia agerēt in aliū.ex quo
5. sunt multū dissimilia: qd̄ est ꝯ Arist.in lrā. ¶ Quinto
arguit sic.idem agit in se ipsuz.ḡ videt qd̄ vera: ꝯsequē
tia tz.añs pz.de anima que mouendo corpus mouet se
ipsaz: ⁊ silr̄ pz de forma grauis que mouēdo graue de-
orsum mouet seipsaz: ⁊ silr̄ pz de aqua calefacta q̄ agē-
6. do in seipsaz reducit se ad frigiditatē pstinā. ¶ Sexto
arguit sic.minus pōt agere in maius. ḡ plus videt q̄
eq̄le pōt agere in eq̄le.si.n.illud de quo minus videt in
esse ⁊c.añs pz in reactione: vbi minus agit in maius.
7. ¶ Septimo arguit sic.q̄nto actio fit magis similis agē-
ti.tāto actio fit velocior ⁊ tāto resistētia fit minor.si er-
go similitudo mouet ad velocitatez actionis videt sīle
8. posse agere in sibi simile. ¶ Octauo arguit sic.in hye-
me aer ꝯgelat aquā: ⁊ per ꝯñs iducit maiorē gradū fri
giditatis q̄ aqua habeat.ex quo nunq̄ aer in hyeme
est ita fridus sicut aq̄ ꝯgelata.tūc vltra inducit maiorē
gradū friditatis q̄ ipsemet hz.ḡ iducto tāto gradu q̄
9. tum hz vlterius agit in oīno sibi simile. ¶ Nono argui
tur sic.ferruz fit calidius ab igne q̄ sit ipse ignis.ḡ cum
ignis iducit in ferrū tm̄ gradū calitatis q̄ntuz ipsemet
10. hz vlterius agit in oīno sibi sīle. ¶ 10° arguit sic.nā cū
ignis agit in aliqd̄ pam p assimilat sibi ptem ppinquiorē
q̄ remotiorē: sz ppinquiorī assilata sufficiēter non posset
in remotiorē agere nisi agat in ppinquiorē: ⁊ cū illamet
fit oīno sibi silis.seqtur q̄ simile agat in oīno sibi sīle.
11. ¶ 11° nā capiat aliqs ignis q̄ possit ī aliqd̄ passuz agere
caliditatē in summo: ⁊ sit ille ignis a. ⁊ passum sit c. ⁊ ap
ponat a.igni b.ignis sibi eq̄lis: ⁊ sit aggregatū ex bis
duobus d.tūc q̄rit vtrū d.agat itēsiorē caliditatē in c.
q̄ egisset a.solū vel p̄cise eq̄lē.nō pōt dici q̄ p̄cise eq̄lē.
nā si essent duo corpa lucentia in aliq̄ medio eq̄lia.am-
bo silr̄ pducerēt lumē itensius q̄ vnum eoꝶ soluz. ḡ ēt
d.aggregatū ex a. ⁊ b.ignibus: itensiorez pducet calidi
tatē in c.q̄ faciet b.solū vel a.solū.si ergo dicatur q̄ p
ducat itensiorē caliditatē q̄ a.vel.b.solū.ex quo d. nō ē
nisi ignis summus.Et cū a.per casum poterat ex c. gñā-
re ignē summū.seqtur q̄ d.agit itensiorē gradum cali-
ditatis q̄ ipsemet hēat. ⁊ per ꝯñs iducto tāto gradu q̄
tū ipsemet hz vlterius agit in sibi simile. ¶ 12° argr̄ sic. 12.
actio vel fit rōne silitudinis ⁊ hr̄ ppositū: vel rōe dissi
militudinis: ⁊ hoc nō.q̄z tūc seqt̄ q̄ magnes ita attra-
heret vnū bacculū sicut ferrū.ex quo ille bacculus est si
bi similis sicut ferrum.

In oppositū est Arist.pmo huius.vbi vult T.c.48
q̄ oīa silia: nec agant: nec pa t.50.
tiant adinuicē. ¶ Notandū est q̄ ista qd̄ debet intelligi
de silitudie que est q̄litatiua s̄m quā fit actio ⁊ passio.
vñ si essent duo alba.quoꝶ vnū eēt calm̄ ⁊ aliud fridū
ita bñ agerēt adinuicē nō obn̄ q̄ sint silia s̄m qualitates
que nō sunt actiue actione disponēte ad corruptionē: sz
q̄ talia essent adinuicē dissimilia s̄m qualitates actiuas
actione disponente ad corruptionem.
¶ In ista questione. Primo ponaz aliquas distinctōes.
Secundo conclusiones.

Quātum ad pmū sit pma distō.aliqd̄ dicimus 1° distō
pati duplr̄.vno mō tanq̄ subm̄.alio°
tanq̄ terminus a quo illius actionis.pmū dr̄ pati subie
ue.scd̄m aūt terminatiue.vbi gr̄a.in calefactione aque di
cimus aquā pati tanq̄ subm̄ ⁊ friditatē pati tanq̄ ter
minus. ¶ Scd̄a distō est q̄ de actione ⁊ passione ⁊ d 2° distō
agente ⁊ passo possumus loq̄ in pn° in fine ⁊ in medio
actiōis ⁊ passiōis. ¶ Tertia distō.in alteratiōe passi 3° distō
ab agēte sunt tria.vz.subz.terminus a quo.⁊ terminus
ad quē.sicut in calefactione aq̄: aq̄ est sicut subz. ⁊ friditas
eius sicut terminus a q̄. ⁊ caliditas iducta sicut terminus 4° distō
ad quē. ¶ Quarta distō.aliq̄ dr̄ silia oīno ⁊ pp̄: q̄ssi-
me.sicut illa que sunt silia in qualitate ⁊ in gradu q̄lita-
tis.verbi gr̄a.sicut eēnt duo sūme calia: que tñ dr̄ siliat
nō tñ oīno: sicut sunt illa que sunt silia ī q̄litate: nō tñ in
gradu.sicut si vnū esset calidū vt duo: aliud vt tria: illa
dr̄ silia in q̄litate: nō tñ in gradu illius qualitatis. sicut
si vnū hr̄et p̄cise tot gradus qualitatis quot aliud eius
dē qualitatis: illa dicerent silia in qualitate ⁊ in gradu.
sicut si ambo haberent gradum caliditatis sicut duo vł
gradum caliditatis in summo.

Quātuz ad scd̄z sit pma ꝯ talis.in actiōe termi 1° ꝯ
nus a q̄ aliqualr̄ resistit agēti.pz: quia
alr̄ illa actio nō esset motus successiuus. Ex isto ꝯclone
seqt̄ q̄ passuz est dissīle agēti.s.q̄ patit tāq̄ terminus p ge.
a quo.pz: q̄z qd̄ alicui resistit ē aliqualiter sibi dissimile. 48.
¶ Scd̄a ꝯ est q̄ terminus ad quē hz aliquā ꝯuenietiaz t.50.
cū agēte.pz: q̄z fit ab agēte: sz oē qd̄ fit: fit a sibi sili.ḡ ⁊c. 2° ꝯ
¶ Tertia ꝯ est: q̄ agēs ⁊ patiens sunt in pn° dissilia: T.me.31
⁊ in fine aliqualr̄ similes: nec opz q̄ in fine sint oīno si- 3° ꝯ
milia nec dissimilia: sz sufficit q̄ in pncipio sint aliq̄lr̄ p ge.50.
dissimilia in qualitate vel in gradu s̄m quē fit actio. vñ
aliq̄n ppter distantiā agens nō pōt oīno assimilare si-
bi passuz: quāuis bñ in qualitate. ¶ Sed.d.m q̄ñ agēs
sic agendo in passuz ppter distantiā nō potest sibi pas- Dubiū
sum oīno assimilare: stat ne tunc illud agens tandiu q̄
non agit in illud passum vel non. ¶ Dico q̄ sic. ¶ Sz
diceres tamē adhuc illud passum est sibi dissimile.con- 2°
cedo: ⁊ quare ergo illud agens non tandiu agit in il- Dubiū
lud passum q̄ ipm sibi assimilet.Dico q̄ non potest in

illa distantia:quāuis bene posset in distantia ꝓpinquori.
ꝯña ꝓbaṫ.nam ēt nālia finaliter dirigunt actiones suas
4ᵘᵐ i assimilādo sibi passa.sicͤ pꝫ iductiue ī singulis. ¶ 4ᵒ
ꝯclo.agens ꝛ patiēs sunt similia in genere.sꝫ sunt dissi
milia in spē.pꝫ:qꝛ sunt ꝯtraria:ꝯria aūt sunt que sub eo
Nōnᵐ dē genere posita sunt ꝛc̄. ¶ Et notandū est ꝙ h itelli-
gendū est ꝓm ꝑdicta nō subalia:sꝫ accñtalia:seu ꝓm de-
nominationes accñtiū ꝓm ꝙ dicunṫ agere ꝛ pati adin
uicē.vñ si ignis calidus agit in hominē frigidū h ē ꝙ
agens ꝛ patiēs bene sunt in eodē genere ꝓm ꝑdicta ac
cidētalia:nō tñ sunt in ita ꝓpinquo eodem genere ꝓꝫ ꝑ
Nōnᵐ dicta substātialia. ¶ Et ēt notandū est ꝙ cum dr̄ ipsa
esse dissimilia in spē ꝛ dissimilia in genere.hoc oꝫ intel-
ligere vniuoce:vel equiuoce.vñ aliqua sunt similia i ge
nere: ꝛ hoc vniuoce vt calidū agit in frigidū:aliqua āt
sunt similia in genere equiuoce:sicut quando sol agit in
ista inferiora ipa calefaciēdo.tūc in fine agens ꝛ patiēs
dicunṫ similia in spē ꝛ in ꝑncipo similia in genē:sed dis
similia in specie: ꝛ hoc equiuoce ad secūdū intellectuꝫ:
ꝙ in fine passuꝫ est tale in actu:quale erat agens in vir
tute faciēdo ipm esse tale.Finaliter ergo ad h ꝙ agens
agat in passuꝫ requiriṫ ꝙ in ꝑncipio agens ꝛ patiēs sint
aliqualiter dissimilia.s.in q̄litate vel gradu ꝛ i fine sint
omnino vel aliqualr̄ similia.

Ad rationes

Ad pᵐ ¶ Ad pᵐᵐ dico:ꝙ simile fortificat suū simile non ꝙ agat
aliqd in ipsuꝫ:sꝫ ꝙ ex illis duobus resultat vnū: qḋ plꝰ
pōt ꝙ̄ illa duo diuisiꝫ possent. ¶ Ad scd̄aꝫ dico: ꝙ illa
Ad 2ᵐ bñ ꝓbat ꝙ simile agit in sibi simile:qḋ est sibi simile in
qualitate.nō tñ in gradu.vñ si essent similia i gradu nō
agerent in seinuicē:nō eniꝫ eēt rō:q̄re vnū plus ageret
ꝙ̄ aliud: ꝛ cū agens nāle nō agat:nisi ꝓpter assimilare
sibi passum in gradu.si ergo iaꝫ esset assimilatuꝫ in gra
du ad quid ageret. ¶ Ad tertiam dico:ꝙ qualitates tā
Ad 3ᵐ gibiles similes in gradu quolibet ipsius tactus nō agūt
in tactū:nec tactus sentiret quācūq3: sed qualitates q̄
debēt agē in organū tactus:oꝫ ꝙ sint dissil'es in ḡdu q̄i
bet ipsius tactus: ꝛ illas tactus bñ ꝑcipit cū sibi debite
approximāṫ. ¶ Ad 4ᵐᵐ dico:ꝙ actio ꝛ passio nō est rō
ne oīmode similitudinis sed est rōne similitudis in ge-
Ad 4ᵐ nere ꝛ dissimilitudis in spē in ꝑncipio ꝛ similitudis in
spē in fine.Ex h pꝫ ad argumētū. ¶ Ad qntā ꝑt nega
ri ꝯña. ꝛ pōt dici ꝙ actio q̄ forma grauis mouet seipsā
Ad 5ᵐ deorsum est rōne dissimilitudis.nā graue extra ī aliquo
dissimile sibi cū est deorsum.Et similiter dicatur de aīa
q̄ mouet corpus.De aqua vō calefacta: dico ꝙ illa re-
ductio ad frigiditatē ꝑstinā fit rōne dissimilitudis.nam
illa fit ꝑ frigiditatē virtualē q̄ est dissimilis caliditati ac
Ad 6ᵐ cidētali extrinceti in aq̄ calefacta. ¶ Ad sextam q̄ tāgit
Ad 7ᵐ de reactōe videbiṫ in q̄ōne sequēti. ¶ Ad septimā ne-
gaṫ ꝯña.maior ꝛ minor similitudo facit ad actionē ve-
lociorē ꝛ velociorē.ꝙ̄ sile agit in sibi simile.nā cū ꝯtiue
actio fit velocior donec passuꝫ factū est oīno sibi simile
agēti:tunc definit illa actio:recte sicͤ cū mobile graue d
scēdit ꝯtinue velocius ꝛ velocius in medio difformi do
Ad 8. nec est in medio celi: ꝛ tūc quiescit: ita i ꝓposito. ¶ Ad
octauā dico:ꝙ h nō solū facit aer:sꝫ ad h ꝯcurrunt cō-
stellationes ꝛ influētie supiores. ¶ Ad nonaꝫ dico: ꝙ
ferrū calefactū nō ē calidius igne:sꝫ ꝙ sentiatur calidi
Ad 9. us igne:h est ꝓpter cōparationē eius māe: ꝛ ꝑp rarita
tē māe ignis. ¶ Ad decimaꝫ dico:ꝙ cū ignis assimilat
sibi ptem ꝓpinquiorē.tūc vna cū illa agit in remotiorē.
Ad 10ᵐ absq3 hoc ꝙ vlterius ꝑncipale agēs agat in partes sibi
assimilatam:quāuis forte mediante illa bene agat ali-
quā parteꝫ vsq3 ad partē passi nondū sibi assimilatam:
q̄ qdē qualitas in partem sibi assimilatā nihil operaṫ:
sꝫ bene in parteꝫ nōdū sibi ꝑfecte assimilataꝫ. Pro ista
rōne imaginandū est ꝙ spēs qualitatū ꝯriarū nō agūt
nisi reflectanṫ.vñ nisi sic reflecterenṫ ille spēs:nō fie-
ret actio inter q̄litates cōtrarias:tales aūt spēs nō re-
flecterenṫ nisi ab illo:qḋ est aliquo mō ꝯtrarium illi a
quo tales spēs multiplicanṫ. ꝛ iō cū agens assimilaue-
rit sibi partē propinquā passi:lꝫ agens adhuc multipli-
cet suas spēs per illaꝫ partes. Tamen agens nō āplius
agit in ipsaꝫ ꝓ tāto:qꝛ spēs ab ipso multiplicate ꝑ illaꝫ
ptē sic ei assimilatā nō reflectūṫ ab ea:cū illa nō sit am
plius agēti cōtraria: ꝛ tñ sine tali reflexione spērū non
fit talis actio.vt dcm̄ est. ¶ Ad vndecimā dico ꝙ.d.nō Ad xiᵐ
agit in iteriorē gradū ꝙ̄ egisset a.solū:sed bene cinus.
Et quādo dr̄ de corporibus lucidis.Dico ꝙ aliud est ī
illis agentibus que nō possunt sibi assimilare passa.sicͤ
sunt luminosa: ꝛ aliter de illis que possunt.sicut sunt il
la que aguntmediātibus qualitatibus ꝑmis.vnde illa
agētia que non sufficiunt sibi assimilare passa duo bene
ꝓducūt inteᶜᵐ effectū ꝙ̄ vnū eoꝝ solum.sicut duo lu-
minosa:sed in casu quo possunt sibi passa assimilare:nō
ambo ꝓducunt intenᶜᵐ effectum ꝙ̄ vnū eorum solum.
¶ Ad vltimā dico:ꝙ actio non fit solum ꝓpter dissimi ad 12ᵐ
litudinē:sed ꝓpter debitā dissimilitudinem cuꝫ debita
dispositione passi.

Qō xvi.

Queritur Utrum oē agens in agē-
do repatiatur. ¶ Et ar- pᵒ.
guitur ꝑmo ꝙ nō.nam celū agit in ista infe-
riora:et tamen non repatitur ab eis ex eo ꝙ
celū est impassibile.ꝙ̄ ꝛc̄. ¶ Scd̄o arguiṫ sic.medicus 2.
sua arte agit in corpus ipsum sanādo absq3 hoc ꝙ re-
patiatur ab eodem.ergo nō omne qḋ agit in aliqḋ re-
patiṫ ab eo in qḋ agit. ¶ Tertio arguiṫ sic. sensibile 3.
agit in sensuꝫ.sicut color in visuꝫ. ꝛ simil'r intellectuale
intellectū absq3 hoc ꝙ sensus reagat in sensibile: ꝛ si-
militer intellectus in intˡᵉ.ergo qḋ falsa. ¶ Quarto ar 4.
guiṫ sic.nam sor.pōt verberare platonē absq3 hoc ꝙ re
uerberetur.ergo ꝛc̄.totū est certum de se. ¶ Quinto.ī 5.
materiā ꝑma fit actio: ꝛ tamē cū materia ꝑma nullius
sit accidentis ipa nō reagit: ꝛ per cōsequens nō in om
ni actione fit reactio. ¶ Sexto arguiṫ sic.In augmēta 6.
tione illud qḋ augmentat nō reagit.ergo in alteratione
nō opꝫ ꝙ illud qḋ alterat realtereṫ.cōsequentia videṫ
tenere a simili.antecedens pꝫ.nā in augmentatione ci-
bus adueniens augmentat ꝛ nō augmētaṫ. ¶ Septio 7.
arguiṫ sic.in motu locali illud qḋ mouet nō remoueṫ.ꝙ̄
nō in omni actione agens repatiṫ.cōsequētia tenet ī se
ex quo motus localis est quedā actio: ꝛ antecedens si
milr̄.nā ꝑmus motor mouet absq3 hoc ꝙ remoueatur. 8. pᵒ.
¶ Octauo arguiṫ sic.nā possibile est ꝙ aliquando actio 86.
ipsius agētis ꝓtendatur remotius ꝙ̄ possit actio ipsiᵘ 8.
passi: ꝛ quādo sic est: tune agens ꝛ patiēs possunt sic si
tuari:ꝙ agens nō repatitur.verbi grā.sit vnū calidū
cuius actio possit ꝓtendi ad distātiā trium peduꝫ: ꝛ sit
vnum frigidum:cuius actio nō pōt protendi nisi ad di
stantiā vnius pedis.situentur ꝙ̄ ista sic:ꝙ distent abin
uicem per duos pedes.tunc calidum agit in fridū.ex q̄
actio eius pōt ꝓtendi vsq3 ad ipm:sed frigidū nō aget ī
calidum:ex eo ꝙ actio ipsius fridi nō pōt protendi vs-
q3 ad calidum. ¶ Nono arguiṫ sic.seqiṫ ꝙ idē eēt no
bilius ꝛ ignobilius respectu eiusdē:esset enim nobilius 9.
eo in qḋ ageret: ꝛ esset ignobilius eodem: quia ab eo
repatiṫ. ¶ Ultio arguiṫ sic.sequitur ꝙ ideꝫ esset in actu
ꝛ in potentia respectu eiusdem:sed hoc est falsum. ꝛ cō 3.a.19.
sequentia tenet:quia esset in actu respectu eius in quod 10ᵐ
ageret: ꝛ esset in potentia respectu eiusdem:quia repa-
titur ab eodem.ergo ꝛc̄.

In oppositū

T.cõ. 87. **In oppositũ** est Arist. vbi dicit: q̃ agẽs in agẽdo repatit: ⁊ cũ in sciẽtijs
demõstratiuis ꝓpositiões indefinite debeãt equalere vni
uersalibus: videt q̃ voluerit dicere q̃ oẽ agẽs in agen
nõn^m do repatit. ℭ Notãdũ est q̃ hoc dʒ intelligi de actiõe
que est inter cõtraria: que quidẽ actio est corruptiua ali
cuius contrarij illius in quod agit: vel disponentis ad
corruptionem alicuius talis. Et per hoc respondetur
p^e 2^e 3^e 4^e 5^e 6^e ⁊ 7^e rationibus.

In ista qõne Primo ponã vnicã cõclusio
nem. Scḋo mouebo dubia ꝯ
eam. Tertio tangam sex modos saluandi reactionem.
quoꝝ vltimum approbabo tanq̃ veriorẽ. Quarto sol
uam illa dubia mota contra conclusionem.

p^e 2^e **Quantum** ad p̃mum pono talem conclusio
nem q̃ reactio passi in agens est
p^e possis. pbat. p̃ experientias. scḋo rõnibus. p̃ sic. nã videm⁹
q̃ cũ ferrũ ignitũ ꝓijcit in aquã frigidã agit in aquã ip
sam calefaciendo: ⁊ ecõuerso: aq̃ agit in ferrũ ipm̃ fri
gefaciẽdo: ⁊ eius caliditatẽ remittẽdo: ecce reactionẽ.
2^e scḋo nã experimur q̃ lapis frigid⁹ acceptus ad manũ
calidã aliqualr̃ calefit a manu ⁊ manus frigefit a lapi
3^e de: qḋ nõ eẽt nisi mutuo i seinuicẽ agerẽt. tertio arguit
sic. nã cibus receptus in corpe alterat corpus: ⁊ ecõuer
so alterat a corpe: q̃ iterũ nõ eẽt nisi reactio eẽt possibi
4^e lis. q̃rto arguit sic. nã videmus q̃ aq̃ calida ⁊ aq̃ frigi
da si sil' infunditur in vnũ vas fit aq̃ tepida: q̃ nõ esset
nisi caliditas aq̃ calide remitteret frigiditatem aq̃ frigi
de: ⁊ ecõuerso remitteretur ab eadẽ: cũ ĝ sic mutuo se
reducant ad quoddã mediũ tẽperatum vr̃ q̃ fiat actio
mutua aquarum adinuicem.

p^m **Nunc probat** rõne. naʒ si reactio nõ esset
possibilis. seq̃tur q̃ ex duo
bus elemẽtis p coꝝ actionem ⁊ passionem adinuicem
nõ posset tertiũ gñari: sʒ hoc est falsum: ⁊ ꝯña pʒ. nã ca
piantur duo elemẽta cõtraria. sicẽ ignis ⁊ aq̃: ⁊ approxi
menť adinuicem: vel ĝ vnũ istoꝝ ageret aliqd in reli
quũ absq̃ h̃ q̃ repatiatur ab eo: vel repatietur ab eo. si
dr̃ scḋm hr̃ ꝓpositũ. si ṽo dr̃ p̃mũ. tũc illud elemẽtũ q̃
agit ꝯuertet reliquũ in suã nãm: ⁊ sic fit ⁊ hñ generatio
vnius elementi ex reliquo: sed nõ gñatio alicuius ele
menti tertij dis⁹ispẽ ab vtroq̃. ℭ Scḋo arguitur sic. nã
2^m nisi reactio esset possibilis. seq̃tur q̃ pfecta mixtio non
esset possibilis: q̃ Aristo. reputat falsũ. ꝓbatur ꝯñia.
p̃ ge. 89. ⁊. 90. naʒ exquo nõ fieret reactio p actionem elemẽti agẽtis
fieret cõuersio passi in agens. mõ talis cõuersio nõ est
mixtio sed generatio vnius elementi ex alio. vñ ad per
fectã mixtionẽ reqritur q̃ mixtibilia mutuo se reducãt
ad vnũ tẽperamẽtũ medium: q̃ nõ posset fieri sine re
actione seu sine actione mutua.

p. du^m **Quãtum** ad scḋm articulũ dubitatur. nã si que
stio esset vera. seq̃tur q̃ a ꝓportione
minoris ineq̃litatis fieret actio: sʒ hoc est falsuʒ. nã in oĩ
actiõe oʒ potẽtiã agentis seu mouentis excedere põaʒ
rei mote. hoc n. sumitur ab Arist. ⁊ Cõmẽta. ⁊ tanq̃ ꝓ
p̃ncipio ꝓbatur ꝯñia. nã capiatur aliqḋ agẽs: cuius ꝓ
portio sit vt q̃ttuor: ⁊ applicetur alicui passo q̃ sit sicut
4 duo. tũc si illud passuʒ reagit in illud agens: tũc minus
agit in maius: ⁊ per cõsequens actio fit a ꝓportione mi
noris ineq̃litatis. ℭ 2° seq̃t q̃ eq̃le: posset agẽ i eq̃le ⁊ ꝓ
2. du^m pñs simile in sibi simile: qḋ est cõtra dicta in alia qõne
ꝓbatur ꝯña. capitis duobus ꝯrijs eq̃libus adinuicem
applicatis. ℭ Tertio. seq̃tur q̃ idẽ simul calefaceret ⁊
3. du^m frigefaceret: sʒ hoc est ĩpossibile: q2 impossibile est ideʒ
moueri motibus ꝯtrarijs. probat ꝯñia. nam capiatur
aliqḋ agẽs q̃ sit a. cuius p̃s ꝓpinquior passo sit c. ⁊ sit
passuʒ b. tũc si a. repatiať a. b. hoc est ꝑm parteʒ c. ꝓpin A
quiorẽ b. passo. Sit ĝ a. calidũ ⁊ b. frigidũ. tũc q̃ cito
b. remitteret caliditatẽ ipsius c. partis. tam cito c. pars C
esset dissimilis in gradu residuo agẽtis: sʒ q̃ cito erit si
bi dissimilis tã cito residuũ a. qḋ est ꝯiunctũ ipsi c. cale B
faceret c. Et ita simul c. pars a. agẽtis frigefit ⁊ calefit:
qḋ erat ꝓbandũ. ℭ Quarto si reactio esset possibilis.
seq̃tur q̃ nũq̃ agẽs posset sibi assimilare passuʒ. sʒ hoc
est falsuʒ: ⁊ falsitas pʒ. nam sepe ignis agẽs in aquã ip
sam sibi assimilat faciendo ex ea ignẽ. Et ꝓbať ꝯñia.
nã sit a. vnũ calidũ in sũmo: ⁊ sit b. vnũ frigidũ: ⁊ tunc
si a. agendo i b. repatiať a. b. seq̃tur q̃ statiʒ a. desinit eẽ
in sũmo: ⁊ cũ nihil agat vltra gradũ ꝓpriũ. seq̃tur q̃
amplius a. nõ agit in b. gradũ sũmũ caliditatis. ⁊ p cõ
sequẽs a. sũmuʒ nõ põt sibi assimilare b. ⁊ c̃. Et ideʒ ar
guit de quocũq̃ alio sigto in aliquo certo gradu alicu du^m 5^m
ius certe q̃litatis. ℭ Quinto sequitur q̃ dato aliq̃ pas
so ipm̃ ad quãtãcũq̃ distantiã posset agere. mõ h̃ est
falsum. vt pʒ de se. ꝓbať ꝯña. nã sit aliqḋ passum frigi
dũ sicut duo: ⁊ sit b. Et applicet sibi aliqḋ calidũ: sicut
q̃ttuor in aliqua distãtia: puta pedali. tũc b. reagit in a.
exquo a. agit in b. ⁊ si in omni actiõe fit reactio. sit ergo
vnũ aliud cal'm q̃ per duplã distantiã posset agere ad
distantiã p quã posset agere a. ⁊ sit c. ⁊ applicet b. pas
so p duplã distantiã ad distantiã iter a. ⁊ b. tũc c. agit in
b. ⁊ si semp fit reactio. ecõuerso b. reagit in c. ⁊ sic p in
tensionẽ agentis cõtinue maiorẽ ⁊ maiorẽ: ⁊ remotio
nẽ eius a passo cõtinue maiorẽ ⁊ maiorẽ ꝓbabiť pas
sum aliqḋ dati p quãtãcũq̃ distantiã posse agere: si se
per in oĩ actiõe fiat reactio. ℭ Sexto arguit sic. sit ali du^m 6^m
qḋ agẽs vniforme p totum applicatũ alicui passo. tunc
clarũ est q̃ illud passum nõ põt reagere in totum agẽs
sineathego⁽ᶜᶜ⁾: ita q̃ reagat in qualibet pteʒ ipsius agẽ
tis. ĝ si reagit: h̃ est in aliquã parteʒ ipsius agẽtis solũ:
sed ꝓbo q̃ nõ. nã exquo illud agens ponit vniforme p
totum: nõ est maior ratio quare plus reagit in vnam
partem quam in aliam.

Quãtuʒ ad tertiũ sciendũ est q̃ aliq̃ dixerunt p^e opio
reactionẽ bene eẽ poẽ: ⁊ ꝯcesserũt mi
nus posse agere in maius in motu alterationis. Et dixe
runt esse possibile in alteratione motũ fieri a ꝓportio
ne minoris inequalitatis: quãuis hoc bene sit ĩpossibile
in motu locali: ⁊ propter hoc in motu locali dixerũt nõ
posse fieri reactionẽ. ℭ Sed breuiter hoc nõ valʒ. nam
Arist. ⁊ Cõmenta. statuerũt ꝓ p̃ncipio q̃ in omni mo 7. phy. a
tu locali: ⁊ ẽt alterationis potentiam motoris excedere 35. i finẽ
põam rei mote. ĝ non põt dici q̃ in motu alterationis
actio ꝓueniat a ꝓportiõe minoris inequalitatis. ℭ Se
cũdo nã si sic. tunc nõ vr̃ penes qd tãq̃ penes cãm de 2^m
beret attẽdi velocitas ⁊ tarditas in motu alterationis
exq̃ nõ hñt attendi penes ꝓportionẽ minoris ineq̃li
tatis agẽtis ad passuʒ. sicut i alijs motibus. ℭ Tertio
seq̃tur q̃ essent due alterationes eiusdeʒ spẽi: ⁊ tñ vna 3^m
earũ absq̃ ꝓportione excederet aliã in velocitate: que
quidẽ alterationes velociores vel tardiores sunt. ꝯñs
est falsuʒ: ⁊ falsitas pʒ ex eo: q2 duo ĩfinita eiusdem spẽi
nõ sunt talr̃ adinuicẽ cõparabilia. ꝯñia ꝓbatur. nam
capiať duo agẽtia a. ⁊ b. ⁊ duo passa c. ⁊ d. ⁊
habeant c. ad a. ꝓportionẽ ineq̃litatis: ⁊ d. ⁊ 6 A B 6
b. ꝓportionẽ eq̃litatis: tunc per aduersariũ c.
reagit in a. aliqua certa velocitate. ⁊ simili 3 C D 6
ter d. in b. sʒ ꝓbo q̃ hmõi velocitates absq̃ ꝓ
portione aliqua habeãt se adinuicẽ. nam taliter se ha
bẽt adinuicẽ: qualr̃ se habẽt ꝓportiones quas ꝯsequũ
tur. vna est ꝓportio eq̃litatis. s. quã cõseq̃ť velocitas
alterationis d. in b. ⁊ alia est ꝓportio mĩoris ineq̃litatis

.s.quā consegtur velocitas alteratiōis c.in a.sed mō ꝓ
portio eq̄litatis ⁊ ꝓportio minoris ineq̄litatis nullam
hn̄t ꝓportionē adinuicē.vna.n.nō est alteri maior: mi
nor:nec eq̄lis ℭ Sʒ forte isti dicerēt ꝙ minus nō agit
in maius:sed bene reagit īsensibiliter:reagere nō esset
agere. Sʒ breuiter hoc nō valʒ.nā segtur.reagit ḡ agit.
ergo si capiātur duo cōtraria equalia vtrūqʒ eoꝝ aget
in reliquū:sed nō est rō:quare vnuʒ eoꝝ agit ⁊ alterū
reagit:q̄ʒ ecōuerso.ḡ nō valet dicere reactionē posse fie
2ᵃ opio ri a ꝓportiōe minoris īequalitas vel a ꝓportōe eq̄lita
tis ⁊ nō actionē. ℭ Scḋa opio est ꝙ cū agens applica
tur passo:ex quo aliq̄ ps ipsius agētis est debilior q̄ʒ sit
ipm passum.illa repatit̄ a passo: ⁊ h̄ ē adhuc a ꝓportōe
maioris ineq̄litatis:ita ꝙ ista opio vult ꝙ agens bn̄ re
patit̄ a passo:nō ſm totū sincathe^{ce}: sʒ ſm aliquā eius
ptē sup quā passuʒ hʒ ꝓportionem maioris ineq̄litatis.
ↄ 2ᵐ op ℭ Sʒ breuiter h̄ nō valʒ.nā in mixtione ⁊ in gn̄atione:
qua gn̄atur ex duobus elemētis elemētū tertiū dis^{tinctum}
ab eis ſpē totū agit in totū: ⁊ totū reagit in totuʒ sinca
thego^{ce}:et nō solū in vnā eius ptē:ḡ ista opio nō valet
ↄn̄a tʒ.an̄s pʒ.nā alr̄ non fiet pfecta mixtio:nec ex duo
bus elemētis posset tertiū generari.sicut prius argueba
2ᵐ tur. ℭ Scḋo arguitur sic:q: actio ⁊ velocitas est ſʒ to
tā v̄tuteʒ agentis ⁊ totā virtutē passi.ḡ vr̄ ꝙ totū agat
in totū ⁊ repatiatur.ex quo actio ⁊ velocitas attēditur
penes ꝓportionē agentis ad parteʒ passi vel ad partē
3ᵐ agentis. ℭ Tertio sequit̄ ꝙ semper eēt reactio quādo
agens ⁊ passum adinuicē essent approximata: ⁊ hoc ē
falsuʒ.vt apparebit cū ponent̄ tria īpedimēta reactōis.
cōsequentia ꝓbatur:q: ex quo quātūcūqʒ agens ⁊ pas
suʒ sunt approximata semper passum super aliquā par
tē agentis obtinet:deberet fieri actio passi in illā partē
⁊ per ↄsequēs semper reactio.si opio eēt vera. ℭ Ter
3ᵃ opio tia opio est:ꝙ in omni actione agens repatit̄:sʒ hoc nō
est a passo:sʒ a circūstāte ꝓpinquo:qḋ est aer:vel remo
to:qḋ est celū.Et isti negāt reactionē:q̄ʒuis ↄcedant in
oi actione agēs pati. ℭ Sʒ ista opio nō valet.nam ad
ↄ 3ᵐ op sensuʒ apparet ꝙ cū ignis ꝓȷcit̄ ad aquā.eandē aquaʒ
calefacit que ipm extinguit. ℭ Scḋo celū ita īfluit pas
2ᵐ so sicut agenti.ḡ quātum est ex pte celi:ita passum pati
tur sicut agens.ḡ nō ꝓpter hanc passionē q̄ ēēt actio:
vel a circūstāte ꝓpinquo dʒ dici agens repati in agen
do. ℭ Quarta opio dicit ꝙ agens in agendo repatit̄.i.
4ᵃ opio. fatigat̄:aliter nō ↄcedit repassionē.vn̄ si repati capiat̄
ꝓ fatigari bene cōcedit: ⁊ ita exponit dcm̄ Aristo.cōce
ꝓ ge.87 dit ꝙ omne agens in agendo repatit̄.i.fatigat̄. ℭ Sʒ
ↄ 4ᵐ ↄtra.ois fatigatio est per vnā actionē ⁊ passionē.ḡ non
op. quādo aliqs fatigat̄ repatit̄. ℭ Scḋo.nā in actiōe con
2ᵐ trarioꝝ videmus vtrūqʒ eorum remitti: ⁊ hoc non eēt
nisi qḋlʒ eoꝝ vere diminueret̄ ⁊ remitteret̄. ℭ Quinta
5ᵃ opio opio imaginat̄ ꝙ nulla qualitas actiua est in aliq̄ subito
siue qualitate passiua: ⁊ iō natura sic ordinauit ꝙ cali
ditas que est q̄litas magis actiua q̄ʒ sit frigiditas stet
cū siccitate que est minoris actiuitas q̄ʒ sit humiditas
que stat cū frigiditate. Et sic ista opio imaginat̄ ꝙ cum
ignis applicat̄ aq̄ ignis agit in aquam ꝑ eius calidita
tē: ⁊ econuerso aqua agit in ignē ſm eius humiditatē:
⁊ adhuc est vtrobiqʒ ꝓportio maioris ineq̄litatis:cali
ditas.n.ipsius ignis excedit friditatē ipsius aq̄: ⁊ hūi
ↄ 5ᵐ op ditas ipsius aque excedit siccitatē ipsius ignis. ℭ Sʒ
ista opio adhuc nō sufficit.nā si sic sequit̄ ꝙ īter elemē
ta habētia symbolū:sicut sunt ignis ⁊ terra: non fieret
reactio.consequentia tʒ ex eo ꝙ vtrūqʒ eoꝝ est siccuʒ.
ergo solū ibi ſm duas qualitates fit actio ⁊ passio.s.ꝑ
frigiditatē ⁊ caliditatē: ⁊ sic segtur ꝙ si fiat ibi reactio
ꝙ minus agit in maius:nisi alr̄ dicatur ꝙ adhuc dictū

sit. ℭ Secundo segtur ꝙ nō quādiu duraret actio eēt 2ᵐ
reactio:imo valde cito desineret reactio:ꝓbat̄ cōsequē
tia:q: si ignis agit in aquaʒ actio caliditatis ī friditateʒ
est velocior q̄ʒ actio hūiditatis in siccitatē.ergo cū cor
ruptiōe humiditatis segt̄ corruptio frigiditatis.segtur
statim ꝙ humiditas erit debilior siccitate: ⁊ sic nō vlte
rius fit reactio. ℭ Tertio.segt̄ ꝙ qn̄ caliditas ⁊ fridi 3ᵐ
tas eēnt equales: ⁊ silr̄ hūiditas ⁊ siccitas nō fieret re
actio.cōsequētia tʒ ſm istā opio.sʒ falsitas ↄsequētis ꝓ
bat̄.adhuc alique illarū qualitatū sunt maioris actiui
tatis ⁊ minoris resistentie.ergo ſm hoc adhuc posset
fieri actio ⁊ reactio. ℭ Sexta opio est quaʒ reputo eē 6ᵃ opi-
veriorē. ℭ Pro q̄ supponit̄ ꝓ ꝙ sicut nō est idē scribe nio
re ⁊ loq:quāuis bene sit idē scribēs ⁊ loquēs: ita nō ē ꝓ.sup.
idē agere ⁊ pati.silr̄ posse agere ⁊ posse resistere:q̄ʒuis
bene sit idē agēs ⁊ patiens:potens agere ⁊ potēs resi
stere. ℭ Scḋa suppō est ꝙ alique q̄litates sunt magne 2. sup.
actiuitatis ⁊ modice resistētie.sicē est caliditas. Alique
aūt bene sunt aliqualiter magne actiuitatis ⁊ maioris
resistētie q̄ʒ sit caliditas sicut est friditas. ambe.n. dr̄
magne actiuitatis in cōparatiōe q̄ʒ sit humiditas ⁊ sic
citas ⁊ mo^{dice} resistētie in comparatiōe q̄ʒ sint ille:sʒ sim
plr̄ comparando caliditas est maioris actiuitatis q̄ʒ sit
friditas ⁊ ē minoris resistētie q̄ʒ sit actiuitas friditatis.
silr̄ friditas est minoris resistētie q̄ʒ sit actiuitas calidi
tatis. Scḋm hoc ergo pōt dici ꝙ i approximatiōe cali
di ad fridū fit actio ⁊ reactio.vn̄ caliditas agit in fridi
tatē:q: caliditas est magis actiua q̄ʒ friditas sit resi^{stiua}:
⁊ eēt frigiditas agit in caliditatē:q: caliditas minus ē
resistitiua q̄ʒ friditas sit actiua:q: vtrobiqʒ est actio a ꝓ
portione maioris inequalitatis. vn̄ in tali actiōe ⁊ re
actiōe nō dʒ dici ꝙ actio ꝓueniat a calitate ad friditatē
vel ↄuerso:sʒ dʒ dici ꝙ actio calitatis ī friditatē attēdit̄
penes posse agē friditatis ad posse resistē calitatis. q̄ ē
ꝓportio maioris īequalitatis:ita breuiter ꝙ actio non
dʒ attendi penes ꝓportionē huius ad illud:sed bene pe
nes posse vnius ad posse resistere alterius. Sic ergo pōt
saluari reactio ita ꝙ in omni actione:itelligēdo de ac
tione que fit cū cōtrarietate fit reactio:amotis tn̄ tribus
īpedimētis. Vn̄ i tribus casibus nō fit reactio. ℭ Quo
rū ꝓmus est.si resistentia ipsius agētis esset maior quā
actiuitas ipsius passi. ℭ Ex hoc segt̄ ꝙ cū ignis agit ꝓᵐ
i aquā:tunc antequā aq̄ sit oīno assimilata igni desinit
reactio aque in igneʒ.vn̄ actiuitas ipsius aque tādu re
mittit̄ intantū ꝙ est maior q̄ʒ sit resistentia ipsius ignis
vnde resistentia ignis nō est indiuisibilis:sʒ coexistit in
latitudine intensionis: ⁊ ꝓpter hoc an̄ corruptionē aq̄
actiuitas sit remi^{ssior} q̄ʒ resi^{stentia} ignis: ⁊ tūc desinit reactio:
q̄ʒuis adhuc velocior fiat actio ignis in aquā:ad hoc ꝙ
aqua fiat perfecte assimilata igni. ℭ Scḋus casus ē in 2ᵐ
quo nō fit reactio qn̄ aliqḋ agens tm̄ distans est a pas
so ꝙ agens pōt ꝓtendere virtutē ⁊ actionē suam vsqʒ
ad passum:sed passum nō ecōuerso pōt ꝓtendere v̄tutē
⁊ actionē suam vsqʒ ad agens: ⁊ tūc etiā nō fit reactio.
ℭ Ex hoc soluitur sexta ratio posita ante oppositum: ⁊
cum hoc quintum dubiū cōtra questioneʒ. ℭ Tertius 3ᵐ
casus est si aliqḋ agēs iuuaret̄ tm̄ ab aliquo extrinseco
ꝙ eius resistētia cū illo adiutorio recōpensaretur acti
uitati ipsius passi.tūc iterū nō fieret actio.

Quantuʒ ad q̄rtū articlʒ restat soluere dubia
ↄ ↄclusionē. ℭ Ad ꝓmū pʒ ꝑ iaʒ di
cta. ℭ Ad scḋm qn̄ dr̄.segtur ⁊c.negatur ↄn̄a. ad ꝓba Ad ꝓ.
tionem:qn̄ dr̄.ex quo c.pars est similis resi^{stentie} a. agentis Ad
quod est sibi simile resi^{stentiam} nō aget in ipsam aliquā calidi 2ᵐ
tatem:sed ipm passum imediate post approximatiōis
aget in ipsam frigiditatē: ⁊ cū facilius est ↄtrī^{us} motum
incipere

incipere.sequit ꝙ tp̄s labetur anteꝗ̄ resi^m agat in c. ꝑ-
tez caliditatis. Ex quo seqtur ꝙ nō simul frigesit ⁊ ca
lesit.ꝑus.n.frigesit a passo: ⁊ tūc nō calesit: ⁊ postea ca
lesit a resi^o ⁊ tūc nō frigesit a passo: vel posset dici ꝙ im
mediate post istās approximatiōis frigesit ⁊ calesit: ⁊
tñ negaretur.ergo simul calesit ⁊ frigesit: q2 q̄uis imedia
te post hoc frigesiat ⁊ calesiat: tñ imediatius post hoc fri
gesiet ꝗ̄ calesiet. Et sic arguitur.ergo ꝑus frigesit ꝗ̄ cale-
ad 3^m sit.negatur ꝯña ex eo ꝙ arguitur a termino stante ꝯfuse.
tñ ad eundē stantē determinate. ¶ Ad tertiū dico ne-
gando ꝙ sil' idē mediū calesiat ⁊ frigesiat.vñ cū cal'm
⁊ frigidū approximātur adinuicē: tūc calidū calefacit il
lud mediū vsq3 ad aliquā partē: ⁊ frigidū frigefacit il-
lud vsq3 ad aliā.tunc ille ptes medij agunt ⁊ patiuntur
adinuicē reducēdo se ad aliqd̄ tēperamentū mediū in
v̄tute agentis calidi remittit fridū in frigiditatē.in v̄tu
ad 4^m tis agētis fridi remittit cal'm in caliditatē. ¶ Ad 4^{am}
qñ dr̄.seqtur ⁊c̄.negatur ꝯña. ꝓ quo imaginandū ē ꝙ
actio ipsius agētis ꝑncipalis est velocior ꝗ̄ sit reactio:
⁊ sic aliquā fiat assimilatio passi desinit reactio: ⁊ tunc
agēs ꝑncipale reducit se ad gradū ꝑstinū.sic̄ aq̄ calefa
cta calefaciente amoto reducit se ad frigiditatē ꝑstinā.
Ex ista imaginatiōe p3 facil'r qual'r nō obstāte reactiōe
ad 5^m adhuc calidū in sūmo pōt assimilare passū postꝗ̄ rea-
ctio nō durat ꝑ totū tp̄s actōis. ¶ Ad q̄ntā p3 ex dictis.
ad 6^m ¶ Ad sextā dico: ꝙ q̄uis agēs sit vniforme: tñ adhuc
pōt fieri reactio in vnā ptē ⁊ nō in aliā: puta in illā q̄ ē
ꝓpinquior agenti ⁊ nō in aliā q̄ est remotior. ¶ Ad rō-
ad 7^m ante opp^m nes dico ꝙ ꝑme sex ex octo supius sūt solute. ¶ Ad se
ptimā dico ꝙ dissimile est in motu locali ⁊ in alteratio
ne: q2 in motu locali motū est tante resi^e q̄nte est motor
potētie: ꝓpter hoc ibi non fit reactio.sic aūt nō est i mo
ad 8^m tu alteratiōis.ergo ⁊c̄. ¶ Ad octauā p3 ex dictis. ¶ Ad
ad 9^m nonā. ⁊ 10^{am} dico ꝙ caliditas quo ad posse agere est no-
1.10^m bilior frigiditate: ⁊ est in actu: s3 quo ad posse resistere
respectu actiuitatis frigiditatis est in potētia ⁊ ignobi
lior ⁊c̄.nō s̄m idē est nobilior ⁊ ignobilior in actu ⁊ in
pō.ex quo est respectu posse agere ⁊ posse resistere: sic̄
primo dictum est. Questio. xvij.

p^m Queritur Utrū indiuisibile possit al
terari. ¶ Et arguit ꝓ ꝙ
2^m sic.nā itellectus est indiuisibilis: ⁊ tñ pōt alte-
rari.ergo ⁊c̄. ¶ Scd̄o arguit sic. indiuisibile si
esset posset moueri localiter.ergo etiā indiuisibile si eēt
posset alterari.ꝯña t3: q2 nō minus v̄r posse alterari ꝗ̄
posse moueri local'r.añs p3.nam indiuisibile si esset eēt
in aliquo ꝯtinuo localiter mobili. sed illo moto indiuisi-
4.ph. bile moueretur.ex quo motis nobis mouentur omnia
20. que in nobis sunt.similiter moto vno alio mouent om
3^m nia que in illo sunt. ¶ Tertio superficies est qd̄dā indi
uisibile.est enim indiuisibilis s̄m ꝓfunditatem: sed illa
pōt alterari.ergo ⁊c̄.ꝯña t3 ex eo ꝙ ipsa existens alba pt
4^m fieri nigra. ¶ Quarto idiuisibile pōt esse quale quali-
tate s̄m quā fit alteratio.ergo superficies pōt alterari. ꝯña
t3.añs ꝓbatur.nā cū aliqd̄ densum videtur: videt solū
superficies ⁊ nō alique partes in ꝓfundo: cū nihil vi-
deat nisi sit lucidū vel coloratū.seqtur ergo superficiē
esse lucidam vel coloratā: ⁊ per ꝯñs ipsam esse qualem
5^m mō ꝑdicto. ¶ Quinto nisi pūctus esset qualis ⁊ alte-
rabilis: seqt ꝙ nihil esset vniformiter quale.ꝓbat ꝯña:
ex eo ꝙ vniformiter quale: sicut vniformiter calidū dr̄
cuius quilibet punctus est calidus cū alio mō non esset
aliqd̄ tale: si punctus non esset qualis: nec alterabilis.
6^m ¶ Sexto nā sicut dn̄t perspe^{ui} in aliquo puncto speculi
ꝯcaui ꝯgregant radij solares reflexi a speculo ꝯcauo q
qdē radij sic ꝯgregati sufficiūt ad icendendū sine igni
endū aliquod ignibile.quare v̄r ꝙ radij in illo puncto
congregati illuminent ⁊ calefaciant illum punctū: ⁊ ꝑ
consequens sequitur talem punctum esse alterabilē: nō
obstante ꝙ sit indiuisibilis.

In oppositū est Arist.3° textu huius ꝑmi. T.c.64.
⁊ cap̄lo tertio eiusdē. vbi in
vna rōne arguens ꝯ antiquos reputat idiuisibile altera
ri eē vnum incōueniens sequēs ad dcā eoꝝ.
¶ In ista q̄ōne itēdo ꝓbare tria.ꝑ ꝙ idiuisibile nō est q̄
le finite.scd̄o ꝙ nec īfinite.tertio q3 nō pōt alterari.

Et ante oīa ista.ꝑmo ꝑmittā aliquas distīōnes.
quarū ꝑma sit ista: ꝙ dupl'r dr̄ idiuisi- p.distīo
bile qd̄dā nō hñs pōnē in ꝯtinuo.sicut est itelligibilia
vel aīa intellectiua vel aliqd tale: qd̄dā est hñs pōnē
in ꝯtinuo.sicut punctus vel linea vel superficies. de idi
uisibili scd̄o mō itelligit hic: ⁊ nō de indiuisibili primo
modo. ¶ Scd̄a distīō est. ꝙ indiuisibile scd̄o mō dr̄ tri- 2.diuisio
pl'r: qd̄dā est tam s̄m logitudinem ꝗ̄ latitudinē ⁊ ꝓfun
ditatē s̄m ꝙ est punctus: ⁊ qd̄dā est idiuisibile s̄m lati
tudinē ⁊ ꝓfunditatē: diuisibile tñ s̄m longitudinē.sic̄ ē
linea: ⁊ qd̄dam est idiuisibile s̄m ꝓfunditatē solū. sic̄ ē
superficies. ¶ Scd̄o notandum ꝙ q̄uis in veritate Nōnda
nō sint talia idiuisibilia.sic̄ ma^{ci} imaginant esse: ꝓpter
hoc eis cōuenit ꝓ suis ꝯsiderationibus: ⁊ ideo qd̄ intel
ligatur ac si in veritate eēnt talia idiuisibililia actu vtꝝ
possent alterari. ¶ Tertia distīō est. ꝙ quedam pōt di
ci alteratio spūalis q̄ alteratōe itellect^o altetat de igno 3.diuisio
rantia in sciā: ⁊ de tali alteratione nō itendit hic: qd̄dā
v̄o est alteratio corꝑalis sic̄ est cale^o ⁊ frige^o. collo^o ⁊ il-
luminatio: ⁊ de tali h̄ itenditur.

Istis distīōnibus positis accedo ad ꝑ^m.
⁊ ꝑ pono aliq̄s ꝯclu
siones ꝑambulas.quarū ꝑma est ista: caliditas exñs in p.3
aliquo to^o vniformiter calido dupla ē ad caliditatē exi-
stentē in eius mediate.ꝓbat.nā dato aliquo vniformi-
ter cal'o caliditas totius ꝯtinet caliditatē medietatis: ⁊
cū hoc totū.ergo erit dupla ad ipsam.añs p3 de se.ꝯña t3 ꝑ
diffōnē dupli.nam duplū ad aliud dr̄: qd̄ continet ipm
⁊ tm̄. ¶ S3.d.aliqs.si hoc esset verū.sequit ꝙ illud nō Dubiū
esset calidū vniforme.ꝯña ꝓbat.nam calidū vniforme
dr̄ cuius quelibet pars est ita calida sicut totū. modo si
caliditas totius esset dupla ad caliditatem medietatis:
v̄r ꝙ totū eēt in duplo calidius. ¶ Ad hoc respondet
negādo ꝯñtiam: ⁊ cū dicebat: calidū vniforme dr̄ cui R:
us quelibet pars est eque calida cū toto.ꝯcedo: ⁊ quan
do dr̄.si caliditas totius est dupla ad caliditatē medie-
tatis: seqtur ꝙ totū est in duplo calidius.negat ꝯsequē
tia: ⁊ rō huius est: q2 caliditas totius est extensa ꝑ du-
plū subz ad subm ꝑ qd̄ extensa est caliditas medietatis:
Et sic ille caliditates equal'r denomināt sua subta: ita
ꝙ medietas dr̄ esse ita calida per suam caliditatem sic̄
totū per suā: nō obstante ꝙ caliditas totius ē dupla ad
caliditatē medietatis.vñ nō seqtur.totū nō est in duplo
calidius sua medietate.ergo caliditas totius nō est dupla
ad caliditatē medietatis.vñ pōt esse dupla in extensio
ne: nō oꝫ ꝙ nō sit dupla intensione.capto eñ aliquo
toto sicut vno quadrato.medietas illius est ita lata sic̄
totū: cum hoc tamē stat ꝙ totū est duplū ad suā medie
tatē: ⁊ sicut dcm̄ est de caliditate: ita conformiter dicat
de aliis qualitatibus corꝑalibus. ¶ Scd̄a ꝯclusio.si ca 2.3
liditas que est in toto esset totaliter in eius medietate:
medietas denominaret in duplo calidior ꝗ̄ ante: ⁊ si
esset in eius tertia: ita denominaret in triplo calidior: ⁊ si
in eius q̄rta in q̄druplo ⁊c̄.s̄m partes ꝓportionales.ꝓ
bat sic: q2 si caliditas que est in toto esset tota i eius me
dietate ip̄a haberet subm equali extēsiōe dupla calidi-

tate ad caliditatē quam prius habuit per precedentē ꝯnē.
ergo esset in duplo calidior. ꝯntia tꝫ ex eo q quādo aliqd
subm manens sub equali extensione hꝫ qualitatem du
Corm plā: sic̄ caliditatē ad illā quā prius habuit. denoiaꝛ i du
plo calidius: ꝛ si triplō in triplo: ꝛ sic vltra. ¶ Ex ista
ꝯne. sequitur q si aliqua caliditas esset in pūcto ille pun
ctus denominaretur ifinite calidus. pꝫ hoc: qꝛ si illa cali-
ditas eēt in aliquo subto q̄to illud dr̄ ifinite calidū: ꝛ
per ꝯnēz si eadē caliditas esset in subiecto duplo: illud
subm diceretur in duplo calidius: ꝛ si in triplo in triplo
Corm calidius: ꝛ sic vltra. ¶ Scḋo sequitur: q quāuis pūctus
dr̄ ifinite calidus: tn̄ illa caliditas eēt eadē caliditas q
añ erat in subo finite calido: ita q eadē est caliditas q
subm extēsum ꝛ diuisibile denominaꝛ finite calm̄: ꝛ q
pūctus indiuisibilis vel supficies vel linea denomiare-
3a ꝯ tur ifinite calidus vel cal'a. ¶ Tertia ꝯclo est: q nulla
q̄litas est in ifinitū modica seu in ifinitū remissa. pbaꝛ.
nā sic̄ est in q̄ntitate ita est in q̄litate q ad remissionē: sꝫ
nulla q̄ntitas est in ifinitū pua. ergo ēt nulla est q̄litas in i
finitū remissa: ꝛ silr̄ sꝫ nulla est quātitas in ifinitū ma-
gna: ita ēt nulla est q̄litas in ifinitū itensa. ¶ Scḋo. qꝛ
2m si eēt aliq̄ q̄litas in ifinitū remissa: illa nō eēt calefacti-
ua: nec actiua. ꝛ p ꝯns nō eēt caliditas. ꝛ p ꝯns nec q̄li
tas. ita nec illa qualitas: puta caliditas diceretur qualitas
nec caliditas. ¶ Tertio. nā sic̄ nō est dare subm ifini-
3m te modice pfectiōis: ita nec ēt est dare aliquā qualitatē
in infinitum remissam seu in ifinitū modice itensionis.
¶ Quarta ꝯ. si aliqd pōt agere ad aliquā distātiā circa
4a ꝯ se: medietas illius seorsum sumpta nō pōt agere ad tan
tā. pꝫ hoc de igne. vn̄ ignis subduplus nō obstāte q sit
ita itensus. sicut ignis duplus: nō tn̄ agit ad tantā distā
2m tiam ad quātā bn̄ agit ignis duplus. ¶ Scḋo nā da-
to opposito ꝯclōis. sequitur q vnū paruū coloratū pos
set multiplicare spēm suā seorsum acceptā. sicut vnum
magnū: sed hoc est falsum. pꝫ falsitas: qꝛ tunc ita remo
te posset videri sicut vnū magnū: cuius oppositū expe-
rimur. ¶ Ex ista ꝯclōne sequitur q dato q punctus vel
Corm aliqd idiuisibile eēt quale ad nullā ageret distantiā: ex
quo sm̄ q subm minoratur agit ad minorē distantiā q̄
prius. ¶ Quinta ꝯclusio est. q nullū idiuisibile: sic̄ pun
5a ꝯ ctus est qualis: nec pōt esse qualis. pbaꝛ: qꝛ vel h̄ esset
q̄litate i ifinitū remissa: vl' qualitate finite itēsa ꝛ remis-
sa: sꝫ nullū istoꝝ pōt dici. nō. n. apparet vltimū: qꝛ tunc
aliqd diceretur quale: qd nullam hr̄et qualitatem: ex eo
q oīs q̄litas vel est in ifinitū itensa vel in ifinitū remis
sa: vel finita seu finite intensa aliq̄ certo gradu: non pōt
dici pmū nec scḋm: ex eo q p tertiā ꝯclonē: nulla est q̄
litas in ifinitū itēsa vel in ifinitum remissa: nec pōt dici
tertiū: ex eo q sicut pbatū ē qualitate finita idiuisibile
denominaꝛ ifinite q̄le. sicut caliditate finita pūctus de-
nominatur ifinite calidus. ergo breuiter ꝯcludaꝛ q pū
ctus vel nullū idiuisibile pōt dici finite q̄lis: puta finite
calidus vel finite fridus. ¶ Scḋo si possꝫ eē finite cali
2m dus vel finite fridus. tunc posset agere ad aliquā distā
tiam: sed h̄ est falsum: put pꝫ ex q̄rta ꝯclusione. ꝯns tꝫ:
qꝛ omne calidū vel fridū ad aliquā distantiaz pōt age
re. ¶ Tertio seqꝛ q si pūctus eēt calidus: aliquod eēt
3m calꝫ: qd nihil posset calefacere. pꝫ. ex quo pūctus ad nul
Dubiū lā distātiā pōt agere. ¶ Sꝫ. d. aliqs: q̄uis punctus ca
lidus nō pōt calefacere corpus: tn̄ posset calefacere vnū
aliū punctū. Sꝫ pbaꝛ q nō: qꝛ vel ille pūctus esset sibi
inuicem imediatus vel mediatus. si est sibi mediatus.
tūc nō pōt ipm calefacere: ex eo q punctus ad nullā di
stantiaz pōt agere. Si v̄o dicaꝛ qd est sibi imediate h̄
nō pōt esse ex eo q punctus nō pōt pūcto eē imediatus
T. cō. 2. sicut pbatū per Arist. 6. physicoꝝ.

Quantum ad scḋm sit pma ꝯ. q̄litas sufficiē- p a ꝯ
ter itensa ꝛ minus extēsa ad mio
rē agit distantiā q̄ magis extēsa. pꝫ. nā capiaꝛ aliqd cor
pus luminosuꝫ: qd remittaꝛ in q̄ntitate: nō tn̄ in luce. q
facto pꝫ ipm agere ad minorē distantiā q̄ prius egit: q̄
uis bn̄ itensius lumē agat. ppe se q̄ prius egit. Ex isto se
quiꝛ istā ꝯntiaz nō valere: virtutes sunt eq̄les. ergo ad eq̄lē
distantiā pnt agere. hoc. n. nō sufficit: sꝫ requiritur q sint
eq̄les tam intēsiōe q̄ in extēsione. ¶ Sꝫ. d. aliqs. cum dubiū
eadē qualitas in eodē subto est itensior q̄ qn̄ erat in su
biecto maiori: ex eo q v̄tus vnita est fortior seipsa disp
sa. ergo vr̄ q ipsa exñs in subto minori ad minorē distātiā
pōt agere q̄ ipsa exñs in subto maiori. ¶ Respōdetur Rc°
negādo ꝯntiā. vꝫ. remotius debeat agere in subiecto mi
nori q̄ in maiori: sed arm bn̄ pbat q itensius agit ppe 2a ꝯ
se q̄ prius egit. ¶ Scḋa ꝯ est. q per diminutionē subti
super diminutionē q̄litatis pōt dominari ad talē q̄ntita
tē q aliqn̄ actio illius agentis est precise ad subduplā
distantiam ad quā erat prius: ꝛ aliqn̄ ad subtriplā: ꝛ sic
vltra. pꝫ de luminoso si diminueretur in extēsione ꝛ nō i
luce. vn̄ si ignis in ifinitū diminueretur in quātitate: ꝛ p
portionabilr̄ augeretur in caliditate in ifinitū. ad minorē
distantiā posset agere q̄ ante: ꝛ in ifinitū minus subm
posset alterare quam añ: ꝛ hoc est: qꝛ extēs facit ad re-
motius ꝛ ad distātiam maiorē agit. ¶ Tertia ꝯclo. in 3a ꝯ
diuisibile si eēt nō posset eē ifinite q̄le pꝫ: qꝛ si sic. sequitur
q eēt aliqd ifinite calm̄: qd ad nullā distātiā posset age
re. pꝫ de pūcto: si poneretur ifinite calidus. pbaꝛ ꝯntia: qꝛ
punctus si poneretur ifinite calidus: h̄ eēt vl' caliditas in
ifinitū itensa vel in ifinitū remissa: ꝛ hoc nō: qꝛ nulla ta
lis est: vel caliditate finita: ꝛ cū illa p iam dcā in subto
minori agat p minorē distātiā. sequitur q exñs in pūcto
ad nullā distātiā ageret: ꝛ sic aliqd exñs ifinite calꝫ ad 2m
nullā ageret distātiā. ¶ Scḋo si pūctus vel aliqd aliud
indiuisibile posset esse ifinite qualis: puta calidus vl' fri
gidus: ꝛ h̄ per caliditatē finitā: qꝛ nō posset esse talis p
caliditatē ifinitā: cum nulla talis sit. sicut prius dcm̄ est:
sequitur q vnus ifinitū posset esse maius alio: sed hoc est
falsuꝫ: put alibi visum est. pbatur ꝯña: qꝛ in vno pūcto
eēt caliditas sicut duo. ꝛ in alio sicut tria. sꝫ diceretur
calor primo: ꝛ tn̄ vnūqdq̄ diceretur infinite calidū: ꝛ sic̄
pūctus nō pōt esse calidus nec fridus: ita ēt nec leuis
vel grauis. vn̄ si aliqs punctus esset grauis in ꝯcauo or
bis lune: subito deberet descēdere: ꝛ sic mus localis fie-
ret subito. añs appet. p. qꝛ esset ifinite grauis. scḋo. qꝛ ni
hil resisteret sibi. ex eo q nō caperet sub se mediū ali-
cuius latitudis sibi resistentis.

Quantū ad tertiū dico p qōne q idiuisibile si pm
eēt nō possꝫ alterari. pꝫ ex eo q non
posset esse q̄lis nec finite nec ifinite put ōnsuꝫ est. ergo ꝛc.
¶ Scḋo si posset alterari. tūc posset agere per aliquam 2m
distātiā: cuius falsitas pꝫ ex dictis. Et si posset alterari
tūc posset calefieri ꝛ frigefieri: ꝛ vltra cū caliditatē seq̄
tur rarefactio. ꝛ friditatē ꝯdensatio. seqꝛ q pūcta seu i
diuisibilia possent rarefieri ꝛ ꝯdēsari. maiorari ꝛ mino
rari. q nō est bene imaginabile.

Ad rōnes. ¶ Ad pmā pꝫ: qꝛ de tali idiuisibili Ad p.
nō itēdiꝛ in pposito. ¶ Ad 2m di Ad
co: q si eēnt idiuisibilia nō possent moueri localr̄ p se: 2m
sꝫ bn̄ p accñs. nec ex h̄ seqꝛ ipa posse alterari si essent.
¶ Ad 3m dico: q supficies alteraꝛ de albedie i nigredi- ad 3m
nē. h̄ ē subꝫ sm̄ ptes eius exteriores sic alteraꝛ. ¶ Ad ad 4m
q̄rtā dico: q nihil ē ita densum qn aliq̄ eius ptes videan
tur in pfundo: ppter hoc q pōt capi aliq̄ pars ita tenu
is versus oculum q ipsa est trāsparēs. ¶ Ad qntā di- ad 5m
co ꝛ ad sextā silr̄ q p puncta itelli alique pue pticule
corporis

corpis q̄ seorsum posite sunt isensibiles ad sensuz: tñ nõ
simplr̃ idisibiles: z sic termiat̃ ista q̄ō. Q̄ō. xviij.

pm **Queritur** Utrum forme sub̃ales eloꝝ
pñt itēdi z remitti. ¶ Et
arguit̃ p̄ q sic: q2 forme sub̃ales eloꝝ sūt ꝯ-
rie: ſ3 ꝯria sūt itēsibilia z remissibilia. ġ zc̄.
2m ¶ Scōo forme sub̃ales eloꝝ gn̄antur z corrūpūtur suc
cessiue. ġ vr̃ q itendant̃ z remittant̃. ꝯñia p3 ex eo q
cā successionis gn̄ationis z corruptionis vr̃ esse itensio
z remissio in gradibus. añs p3. nā ex igne successiue z
p ptem añ ptes gn̄atur aq̄ vel aer: z p ꝯñs forma suba
3. lis aq̄ vel aeris. ¶ Tertio, pp̄ 1 passio elr̃i: puta ignis
vel aq̄ est itensibilis vel remissibilis. ġ et forma sub̃alis
ꝯñs p3 de se. añs p3. nā aliqñ plus calefit aliqñ minus
vel aliqñ plus huectat aliqñ minus. mō calefacere fri-
gefacere hu^{re}exiccare vr̃r esse ppe passiones eloꝝ di-
4. stribuēdo singula singulis. ¶ Quarto si q̄ō eēt falsa. se
quit̃ q ipoēe esset esse aliqō simplex elm̃ sil' calm̃ z fri
T.cō. duz. mō h̄ est falsuz. ex eo q̄ō h̄ repu^{at} puro elo. sic̄ p3. 2.
16. huius. pbat̃ ꝯñia: q2 cū aq̄ est calefacta vel forma eius
sub̃alis est remissa. sic̄ eius friditas: vel nō. si dicat̃ q sic
hr̃ ppositū. dr̃ q nō adhuc ē vna aq̄: z cū aq̄ pmo isit
frigiditas. seqtur q aq̄ est frigida: z cū est calida seqt̃
ppositū. v3. q purū elm̃ sil' sit calm̃ z fridū. ¶ Quīto
5. seqtur q graue simplex posset moueri in vacuo succes-
siue: ſ3 h̄ est falsum. z pbatur ꝯñia. nā capiat̃ vna terra
pura q̄ sit sursum existe vacuo et applicet̃ sibi aliqō ca-
lefaciēs z remittēs eius grauitatem z iducēs leuitatē.
tunc si forma eius sub̃alis est remissa q̄ō est vera. si aūt
nō. tūc adhuc est elm̃ simplex: z cum iam hēat aliqō d
grauitate: seqtur q ip̄m descēdet per vacuū successiue:
(25. pp hoc q iam h3 resistentiā itrinsecaz. ¶ Sexto. Cō-
Comē mēt. dicit. 4. celi: q gn̄ans tm̄ dat de loco quātū de gra
22. z. uitate: ſ3 q2 dat grauitatē successiue ſm magis z min^{us}:
8. ph. seqtur ēt q dat formā sub̃alem ſm magis z minus suc
32. cessiue. ¶ Septio ex elemētis fit mixtū. ġ forme sub̃a-
7. les eloꝝ sunt itēsibiles z remissibiles. añs supponit̃ tā
q̄3 veꝝ. ꝯñia pbat̃ ex eo q ex^{a} nō miscent̃ adiuicem nisi
vtrūq3 eoꝝ remittat̃: ſ3 elr̃a nō remittūtur sub̃alr̃: nisi
8. forme eoꝝ sub̃ales remittātur. ġ zc̄. ¶ Octauo arguit̃
Comē auc̄tate Cōmēta. 3. celi. vbi dicit z reprehēdit Auicen.
67. q dicit oppositū. q̄uis tm̄ alibi dicat oppositū.

In oppositū arguit̃: q2 forme sub̃ales elo-
rum sunt sub̃e: sub̃e aūt nō re
mittunt̃ nec itendūtur cū nulla substātia suscipiat ma-
gis z minus per Arist. in predicamentis.
¶ In ista q̄ōne breuiter recitabo vnā opionē cū suis mo
tiuis. scōo ponā opionē illi ꝯriā q̄3 credo eē verā. tertio
soluā motiua opionis opposite cū rōnibus pncipalib^{us}.

Quantuz ad pmū sciendū q duplices distin-
guūtur forme: q̄dam dr̃r forme sub
pm no. stantiales. sicut sunt forme que dant esse simplr̃: z que
dā sunt forme accñtales: sicut sunt ille q̄ dant eē accñ-
tale. ¶ Scda distinctio. formaꝝ sub̃aliū quedā dr̃r for
2m no. me mixtoꝝ. sicut est forma asini: z quedam dr̃r forme
sub̃ales elemētoꝝ. sicut est forma ignis vel aq̄. ¶ Tūc
Comē aliq opinātur q forme sub̃ales eloꝝ medio mō se hē-
ant iter formas mixtoꝝ sub̃ales z formas accñtales.
3. ce. vñ dixerunt formas sub̃ales elorum ꝯuenire cū formis
67. sub̃alibus mixtoꝝ in hoc q dant esse simplr̃. sicut for-
me sub̃ales mixtoꝝ: z conueniūt cum formis accñtali
bus in hoc: q2 sicut forme accñtales sunt itēsibiles z re
missibiles: ita z forme sub̃ales elementorum: ita q ſm
istam opi. ad q̄ōnez poneretur ista ꝯclō q forme substā
tiales elementorū sunt itensibiles z remissibiles. ¶ Et
pm illi de ista opinione probant hoc sic. primo statuentes p

fundamento sibi elr̃a formalr̃ ma^{re} in mixto. scōo ele-
menta non posse se cōpati ſm eoꝝ esse completū z pfe
ctū. Ex his duabus supposōnibus arguit. elr̃a q̄ sunt in
mixto vel forme eoꝝ sub̃ales sunt remisse: vel no. si sic.
hr̃ ppositū: si nō: seqtur elr̃a ma^{re} simul ſm eoꝝ esse p
fectū z cōpletū: q̄ō est ꝯtra secundaz suppōnē. ꝯñia p3.
q2 q̄3diu forme sub̃ales elr̃oꝝ manent non remissa ip
sa elr̃a manēt ſm eoꝝ esse cōpletū z pfectū. ¶ Scōo
arguit̃ sic. elr̃a remittūtur z itendunt ſm eoꝝ qualita 2m
tes: que sunt caliditas friditas zc̄. quaꝝ forme sub̃ales
sunt cāe. ġ ēt ip̄e forme sub̃ales remittunt̃ z itendūtur.
ꝯñia vr̃ tenere ex eo q in itensiōe z remissione in effe
ctu debēt argui itensio z remissio in cā. ¶ Tertio cuz
friditas aque est remissa vel forma substātialis aque ē 3m
remissa vel non. si sic hr̃ ppositū. si non: cuz omnes gra
dus frigiditatis sint eiusdē rationis. sequit̃ q ad remis
sionē vnius gradus forma sub̃alis nō remittit̃ nec dep
dit̃. silr̃ q nec ad remissionē alterius gradus ipsa dep-
dit̃: z per ꝯñs oībus gradibus friditatis corruptis ad-
huc videtur posse remanere forma sub̃alis aque: sed h̄
est incōueniens: q2 aq̄ nō poss3 eē sine friditate: z ppor
tionalr̃ arguit̃ de igne q posset esse sine caliditate zc̄.
¶ Quarto arguit̃ sic. si ad remissionē q̄litatis nō remit
teret̃ forma sub̃alis. z cū in alteratione ipsius aque ab 4m
igne: nō sub q̄cūq3 frigiditate pōt remanere forma sb̃a
lis aque: z cuz sub aliq̄ frigiditate possit manere: vel ġ
est dare itensissimaz frigiditatē sub q̄ pōt manere: vel i
tensissimaz sub q̄ nō: vel remissi^{mam} sub q̄ pōt manere:
vel remissi^{mam} sub q̄ nō pōt manere: ſ3 nullum istoꝝ pt
dici. ġ zc̄. pmo nō pōt dici pmū: q2 tunc sub illa posset
manere: z sub nulla itēsiori. mō hoc est falsum. nā ex q̄
frigiditas primo iest aque: seqtur q si aqua potest sta-
re sub frigiditate aliqualr̃ itēsa: q ēt pōt stare sub fridi
tate itensiori: si aūt dicat̃ q sit dare itensissimā sub qua
nō pōt stare pp maī3 eius remissiorē. seqtur q frigiditas
sub q̄ pōt itroduci forma ignis: sit imediata toti latitu-
dini friditatis: sub q̄ pōt manere forma sub̃alis aq̄: q̄ō
reputo iconueniens: nec pōt dici q sit dare remississi^{mam}
friditatē sub qua pōt stare. nā ex quo nō ē dare vltimū
istās rei pmanētis inesse: sequitur q̄ō sub q̄cūq3 fridita
te nō pōt stare aq̄: q sub remissiori pōt stare: nec pōt di
ci q̄rtū: q2 sub quacūq3 friditate nō pōt stare aq̄ pp̄ter
eius friditatis remissionez: nec sub remissiore illa pōt
stare: ex quo friditas pmo iest aque. ¶ Quinto sequit̃ 5m
q aliqd eēt leue simplex: q̄ō nō eēt leue simpliciter. ꝯñia
p3. q2 cū leuitas ipsius ignis remittitur absq3 remissiōe
eius forme sub̃alis: adhuc ignis maneret leue simplex:
non tm̄ maneret leue simplr̃.

Quātum ad scōm est alia opi. isti ꝯria que ē ve
ra: q̄ō forme sub̃ales eloꝝ nō sunt i
tēsibiles nec remissibiles: ſ3 bñ forme eoꝝ accñtales. si
cut calitas friditas zc̄. ¶ Et ſm istā opionē imaginā
dū ē q̄ō cū ex aq̄ debeat gn̄ari ignis: tm̄ friditas aq̄ re-
mittit̃: z nō forma sub̃alis: z in tali remissiōe friditatis
tādē deuenit̃ ad vnā friditatē: q̄ ē ita remissa: q̄ō ampli
us forma sub̃alis aq̄ nō pōt manere: z sic p tūc forma
sub̃alis aque desinit esse per remotionē de pñti z pōnē
de pterito. Et tūc forma sub̃alis ignis icipit esse in illa
mā p pōnē de pñti: z remotionē de pterito: ita q̄ō pmū
istās nō esse forme sub̃alis aque est pmū istās esse for-
me sub̃alis ignis succedētis formā sub̃alē aque corru-
ptā in eadē mā: z p eodē instāti friditas remanēs in il-
la mā est intēsissima frigiditas: sub qua forma sub̃alis
aque nō poterat remanere. nā sub illa nō poterat: z sub
quacūq3 itensiori poterat: z sic iter oēs friditates vlte-
rius eundo versus nō gradū friditatis sub quibus forma

subalis aq̄ nō pōt manere illa friditas est itensissima: ⁊
sic ↄcedēdū est: eē verū q̄ adūersarij reputāt falsū: q̄
friditas sub aq̄ poterat gn̄ari forma subalis ignis est i
mediata friditati sub q̄ pōt maīe forma subalis aq̄. Ex
quo solutū ē q̄rtū motiuū opionis ↄrie ⁊c̄. ¶ Pro ista
opione ponūt aliq̄s rōnes. q̄r̄ pma sit ista: nō ē necessa
riū in itensione ⁊ remissiōe q̄litatū formas subales elo
rū itendi ⁊ remitti. g̃ forme subales eltoꝝ nō debent
poni itensibiles ⁊ remissibiles. ↄn̄a tꝫ p illos de opione
ↄria: credūt. n. q̄litates eltoꝝ nō posse itendi ⁊ remitti
absq̄ itensione ⁊ remissione formarū subaliuꝫ. an̄s pꝫ
scōm modū imaginandi iā positū. ¶ Scōo si ad remis
sionē caliditatis aeris forma subalis aeris remittit: ⁊ p
portinabilr gradus forme subalis aq̄ vel terre itrodu-
cunt. seqt̄ q̄ in hyeme: cū aer sit valde notabilr remis-
sus in caliditate. ⁊ nōbilr itensus in friditate: notabilr
forma subalis aeris deberet esse remissa ⁊ forma suba
lis aq̄ vel terre itroducta: ⁊ sic magis in hyeme appet
eē aq̄ vel terra q̄ꝫ aer. ex quo magis est frigidus q̄ꝫ cali
dus. ⁊ ꝓportiōabilr: cū sic forma subalis eius remittit:
⁊ alia forma itroducit. silr videmus terrā nōbilr cale-
fieri: ⁊ adhuc maīe fm eādē subāꝫ: qđ nō esset si ad re-
missionē sue friditatis forma eius subalis remitteretur.
3ᵐ ¶ Tertio si eēnt itensibiles ⁊c̄. seqt̄ q̄ vnus ignis esset
magis ignis q̄ꝫ alius: ⁊ aliqn̄ vna vice eēt magis ignis
q̄ꝫ alia vice: fm q̄ forma eius subalis aliqn̄ eēt itēsior
⁊ aliqn̄ remissior. vn̄ sic̄ for. aliqn̄ ē magis calidus ⁊ ali
qn̄ minus: pp h̄ q̄ eius caliditas aliqn̄ ē itēsior ⁊ aliqn̄
remissior: ita ēt ignis p suā formā subalē p quā ē ignis:
aliqn̄ eēt magis ignis: ⁊ aliqn̄ minus: si illa forma eēt
itensibilis ⁊ remissibilis: sꝫ ↄn̄s est falsuꝫ: ex eo q̄ termi
ni de pdicamēto subēa quoꝝ nūero ē h̄ terminus ignis
vel h̄ terminus aq̄ nō sūt v̄ificabiles de aliquo aliqn̄ cū
4. h̄ aduer° magis ⁊ minus. ¶ Quarto seqt̄ q̄ alteratio
elemētoꝝ adiuicē nō possꝫ fieri sine gn̄atiōe ⁊ corru-
ptiōe subali. pꝫ h̄: ex eo q̄ caliditas ignis nō posset re-
mitti nisi ps forme subalis corrūperetur: ⁊ ps alterius
forme subalis generaretur.

Ad pᵐ **Quantum** ad tertiū restat soluere motiua opi-
nionis ↄrie. ¶ Ad pmū: q̄r p illo
Ad 2ᵐ supponit elnta maīe formalr i mixto: expectādū est de
h̄ vsq̄ ad q̄ōnez seq̄ntē imediate. ¶ Ad scōꝫ qn̄ dr̄ q̄
q̄litates itēdunt. g̃ ⁊ forme. negat ↄn̄a: ⁊ qn̄ dr̄. itensio
⁊ remissio in effectū arguūt itēsionē ⁊ remissionē in cā:
dico q̄ nō in q̄lꝫ cā. vn̄ silr bn̄ ꝓbaret q̄ pma cā eēt in
tensibilis ⁊ remissibilis. vn̄ aliqn̄ accidit itēsio ⁊ remis
sio pp meliorē vel peiorez dispōnem subēi: vel pp aliqd
Ad 3ᵐ hmōi. absq̄ h̄ q̄ aliq̄ suba itēdat vel remittat. ¶ Ad
tertiū dico q̄ q̄uis oēs gradus q̄litatis sint eiusdē rō-
nis subalis: nō tn̄ eiusdē rōnis accn̄talis: ⁊ talis diuer
sitas bn̄ facit: q̄r sub aliq̄bus gradibus pōt maīe forma
subalis: ⁊ sub aliq̄bus nō. vn̄ oēs sūt eiusdē rōis eēntia
lis: q̄r oēs sūt q̄litates: sꝫ nō sūt eiusdē rōnis accn̄talis:
q̄r qdā sūt itēsi ⁊ qdā remissi: ⁊ si illa rō valeret: ↄsilr
mō possꝫ ꝓbari de forma mixti: q̄ eēt itēsibilis ⁊ remis
sibilis. sic̄ ꝓbatū ē de foīa sbali elemēti. exq̄ forma mix
ti sub aliq̄ q̄litate pt maīe ⁊ sub aliq̄ nō. sic̄ ⁊ forma elti.
Ad 4ᵐ ¶ Ad q̄rtū dico: q̄ solutū ē. ¶ Ad qntū ↄcedo: q̄ poīe
ad 5ᵐ ē aliqd eē leue simplex ⁊ nō simplr: si ly simplex ē de-
terminatio subē: sꝫ ly simplr est determinatio accn̄tis.

ad pᵐ **Ad rōnes** pncipales. ¶ Ad pmā dico: q̄ bn̄
q̄litates eltoꝝ fm quas foīe elm
toꝝ agūt sunt ↄrie. ⁊ sic ille bn̄ sunt itensibiles ⁊ remis
sibiles: sꝫ nō foīe subales elemētoꝝ. subē. n. nihil est ↄ-
ad 2. triū: nec suscipit magis ⁊ minus. ¶ Ad 2ᵐ dico: q̄ gn̄o
formaꝝ eloꝝ bn̄ ē successiua: put successio attēdit pe
nes ꝓductionē gdus post gradū. vn̄ foīa subalis elti bn̄
est diuisibilis i ptes q̄ꝫtitatiuas: sꝫ nō i ptes graduales. ad 3ᵐ
¶ Ad tertiū negat an̄s. ad ꝓbōnē dr̄ q̄ calefacē ⁊ frige
facē nō sūt ꝓpe passiōes: q̄r dn̄t actū: sꝫ frigefactū ⁊ ca
lefactū eē: q̄r dn̄t aptitudinē: sꝫ iste nec itendunt: nec re- ad 4ᵐ
mittūt. ¶ Ad q̄rtā dico: q̄ nō ē ipoīe q̄ aliqd subalr:
mixtū tn̄ q̄litatiue hēat duas q̄litates ↄrias. q̄rū vnam ad 5ᵐ
termiat de nā ꝓpa: ⁊ alia iest sibi violēter. ¶ Ad qntā
dico. negādo an̄s. vlterius dico q̄ elm dr̄ simplr vl̄ sba
liter vel q̄litatiue sil̄: sicut eēt ignis calidus in sūmo: vl̄
simplex subalr ⁊ mixtū q̄litatiue: sic̄ eēt ignis remissus
in caliditate. tē dico ⁊ bn̄ ↄcedo q̄ aliqđ simplex suba
liter: mixtū tn̄ q̄litatiue possꝫ moueri i vacuo successiue
si aūt eēt simplex tā subalr q̄ꝫ q̄litatiue forte nō posset T.cō.
moueri successiue in vacuo. de quo dcm̄ est. 4. physico. 71.
⁊ p hoc pꝫ qd sit dōm ad qntā rōnē. ¶ Ad sextam qn̄ ad 6ᵐ
dr̄ gn̄ans tn̄ dat ⁊c̄. rn̄det q̄ gn̄ans bn̄ tn̄ dat de for-
ma q̄ ad ptes eius q̄ꝫtitatiuas: nō tn̄ quo ad ptes eius ad 7ᵐ
graduales cū nō hēat tales. ¶ Ad septimā dico: q̄ illa
bn̄ arguit remissionē i q̄litatibus eloꝝ: nō tn̄ i formis ad 8ᵐ
eoꝝ subalibus. ¶ Ad Cōmētatorē dico: negādo eū cū
ipsemet dicat alibi oppositū. Questio. xix.

Querit Utrū elemēta maneāt in mix-
to formalr. ¶ Et arguit p̄ q̄ pᵐ
sic. a° te Arist. d. Neq̄ corrūpunt ambo ne- T.cō.
q̄ alterū. saluat. n. virtutes eoꝝ. iō hic gdē ō 84.
reitngt. ¶ Scōo. nā p Arist. mixtio est mixtibiliū alte- T.cō.
ratoꝝ vnio. mō si in gn̄atione mixti ex elntis ela corrū 91.
perēt ⁊ nō manerēt. tūc debēt dici. mixtio ē mixtibiliuꝫ 3ᵐ
corr° vnio: ⁊ nō deberet dici alteratoꝝ. ¶ Tertio. nā si
cut i ista syllaba ab. formalr manet ista lr̄a a. ⁊ silr for-
malr ista lr̄a b. q̄uis vtriusq̄ sonus remittat: ita vr̄ in
mixto q̄ vtrūq̄ mixtibiliū maneat q̄uis remissum.

In oppositū est Ari. simplr. n. d. alteꝝ non T.cō.
misceri ambo: pp h̄ q̄ vtrūq̄ 84.
eoꝝ saluat ⁊ manet: ac si velit dicere ad h̄ q̄ aliqd alte
ret. reqrit q̄ vtrūq̄ eoꝝ saluet nec maneat: ⁊ sic seqt̄
elta nō maīe: nec saluari i mixto. ¶ Scōo si maneret.
seqt̄ q̄ plēs foīe eēnt i eadē mā: sꝫ h̄ est falsuꝫ sic̄ alibi
visuꝫ est. ꝓbat ↄn̄a: q̄r i eadē mā maneret forma ignis
cum forma mixti de nouo genita.
¶ In ista q̄ōne. Primo recitabo opiones aliq̄s de ista
mā cū iprobatiōibus eoꝝ. Scōo rn̄debo ad q̄situ. Ter
tio mouebo dubia ↄ illā opionē ⁊ soluā ipsa.

Quantū ad pmū sciēdū est q̄ aliq̄ dixerunt in pᵃ opi.
gn̄atōe mixti formas elemētoꝝ maīe
absq̄ gn̄one noua foīe mixti ei supaddita. vn̄ imagina
bāt q̄ i mixtio nō eēnt nisi foīe subales elemētoꝝ: ⁊ fꝫ
q̄ ille aliā ⁊ aliā hēt ꝓportionē adiuicē: fꝫ h̄ mixtū ef
set alterius ⁊ alterius spēi. ¶ Aliq̄ āt posuerūt formas 2ᵃ opio
subales elemētoꝝ maīe in mixto: ⁊ ipsis ꝓ gn̄atiōe mix
ti supaddūt nouā formā: puta formā mixti. Et isti fue-
rūt bipttiti. nā qdā eoꝝ posuerūt formas subales elemē
toꝝ manere in mix° nō refractas: sꝫ bn̄ q̄litates eltoꝝ: 3. ce.
⁊ de istoꝝ nūero fuit Auicē. ¶ Aliq̄ aūt posuerūt elta 67.
manere in mix° formalr tā fm formas eoꝝ subales q̄ꝫ
accn̄tales remissas: ⁊ de istorū nūō fuit Cōmen. q hoc Cōmē
ponit. 3. celi: rephēdēs Auic. ponentez formas subales 67.
elntoꝝ esse itensibiles ⁊ remissibiles. pᵃ ↄ

Contra istas tres opiones pono istas tres ↄclo
nes: q̄rum pma est q̄ in mix° oportet 2ᵃ ↄ
ponere formam distīnctā a formis mixtorum. ¶ Secun-
da ↄclo. q̄ forme substantiales elemētoꝝ: nō fm earū 3ᵃ ↄ
eē itēsuꝫ manēt in mix°. ¶ 3ᵃ ↄ. foīe subales eltoꝝ nō pbō
manēt in mix° fm eaꝝ eē remissuꝫ. pᵃ ↄ est ↄ pmam opi p. ↄnis
nionē. 2ᵃ ↄ opionez Auicē. 3ᵃ ↄ opi. Cōmē. pᵃ ↄ ꝓbat sic.
q̄r nisi

q: nisi in mix° poneref alia forma q̃ʒ forma elnti faciēs
regulās ꝛ figurās ꝙ nō oīa grauia descēderēt ī mixto
ꝛ leuia ascēderēt. seq̄f ꝙ in mix° ī nutritiōe oīa grauia de
scēderēt: ꝛ oīa leuia ascēderēt: ſʒ h̄ est falsuʒ. nā si sic. se
qr ꝙ in mix°: vt in hoīe vel in eq̄ totū qd eēt iferi° de
beret eē os: ꝛ totū qd eēt supius deberet eē spūs ꝛ ca
lor: ꝛ totū qd eēt in me° deberet eē caro: ſʒ h̄ est falsuʒ.
sic pʒ de se. ꝯña tʒ: q: ex mag' graui gn̄anf ossa. ex ma
gis leuibus spūs ꝛ caro: ꝛ ex me° mō se hn̄tibus caro
2m ꝛ sanguis. ḡ breuiter in mix°: opʒ ponere vnā formā re
gēte p̄dicta: alia a forā elnti. ¶ 2° si ꝯ eēt falsa: seq̄f ꝙ
ferrū ꝛ lapis ignit° magis eēnt silia in suba q̃ʒ ferꝝ igni
tū ꝛ ferꝝ fridū: ſʒ h̄ ē fl'ʒ: ꝛ ꝯña tʒ ex eo ꝙ q̄litates elto
3m rū maiorē ꝟtutē hn̄t adiuicē ī ferro ignito: ꝛ lapide igni
to q̃ʒ hn̄t ferro ignito ꝛ ferro frido. ¶ 3° argr̄ sic. seq̄f
ꝙ alteratio eēt gn̄o: qd ē ꝯ p° dcā. pbaf ꝯña. nā postq̃ʒ
ſʒ aliā ꝛ aliā ꝓportionē eltoꝝ adiuicē fieret mixtū al
terius ꝛ alterius spēi: p solā alterationē eltoꝝ adiuicē
pbō mutaref nomē specificū. mō sic ꝑus dicebaf cū fit mu°
2ᵉ ꝯnis nois spēi. tūc ē gn̄o subalis. ¶ 2ᵃ ꝯ pbaf. nā si forē elto
rū manerēt in mix° ſʒ eaꝝ eē itēsuʒ ꝛ ꝑfectū. seq̄f ꝙ in
mix° forma ignis staret sub maiori den̄te ꝛ sub maiori
grāte sine eius corruptiōe q̃ʒ stet forā aq̄: ſʒ h̄ est falsuʒ:
ꝛ ꝯña pʒ. nā tal'r staret in lapide marmo°: sed falsitas
ꝯñtis pbaf. nā si sic. seq̄f ꝙ nūq̃ʒ aq̄ ex igne possʒ gn̄a
ri: ꝛ h̄ est falsuʒ: ꝛ ꝯña pbaf ex eo ꝙ nūq̃ʒ aq̄ possʒ tra
here ignē ad dispōnes ita ei ꝯueniētes qn sub dispōni
bus subti icōueniētib° possʒ stare: nūq̃ʒ. n. aq̄ traheret
ignē ad tātā den̄tem ꝛ grātem: sub q̄ta stat ī lapide mar
2m moreo: ꝛ si sic: nūq̃ʒ aq̄ ex igne gn̄abit aquā. ¶ 2° ad
idē argr̄ sic. si forē subales eltoꝝ manerēt in mixto ſʒ
eaꝝ eē ꝑfectū. seq̄f ꝙ qōlʒ eltoꝝ si maneret in mix° eēt
ibi violēte. ꝯña pʒ ex eo ꝙ violētū ē igni stare sub cal'i
tate remissa. ꝛ sil'r violētū est aq̄ stare sub friditate re
missa: pʒ hoc ex eo ꝙ q̃ʒdiu aqua stat sub friditate re
missa. si nō ꝓhibeaf reducit se ad friditatē ꝑstinā: mō
3m nō ē disile ꝙ ita diu elta manerēt ī mix° violēter. ¶ 3°
forme subales eltoꝝ ꝑfecte sūt icōpossibiles ꝛ determi
nāt sibi q̄litates ꝯrias icōpoſſes. iō si ponanf ſʒ eaꝝ eē
ꝑfectū ma'le in mix° h̄ oporteret eē p iuxtapōnē eltoꝝ:
ex eo ꝙ ille forme nō pn̄t se cōpati in eadē mā: ꝛ tunc
oporteret formā mixti eē expāsam p formas eltoꝝ sic
iuxta seiuicē positoꝝ: ꝛ sic opʒ in eadē pticula ponere
formā elnti ſʒ eē ꝑfectū: ꝛ vnā pticulā forme mixti: ꝛ
sic idē eēt eltū ꝛ mixtū: qd est icōueniēs: ex eo ꝙ ipsa
4m dn̄t spē: ꝛ nō solū eēt mixtū q̄litatiue: imo eēt mixtum
subal'r in q̄ est forma mixti vl' po ei°. ¶ 4° nō vr̄ disile
ꝙ in lapide q iacet in ꝓfūdo maris sit paruus ignis suba
pbō liter ꝛ nō cōrūpaf valde cito. ¶ 3ᵃ ꝯ pbaf. nā dato o°ꝯ
3ᵉ ꝯnis nis forme subales eltoꝝ eēnt itēsibiles ꝛ remissibiles:
2m qd est ꝯ ꝑus dcā. ¶ 2°: seq̄f ꝙ sic ex cal'itate ꝛ friditate
resultat vna q̄litas media: ꝛ sil'r ex hūiditate ꝛ siccita
te: ꝙ ita ēt ex forā subali ignis: ꝛ ex forā subali aq̄ per
eaꝝ remissionē adiuicē resultaret vna forā subalis me
dia: ꝛ sil'r ex forā subali aeris ꝛ terre vna alia media
dif° spē a p°: ꝛ si sic. tūc qōlʒ mixtū eēt diuersaꝝ spēꝝ:
qd ē icōueniēs: ꝯña tʒ ex eo ꝙ p totā suā māʒ eēnt ex
tēse due forme subales dif'e spē adhuc nō subordinate.

Quātū ad scdʒ fit ꝑma ꝯ: ꝙ elta nō manēt ī mix
pᵃ to ſʒ eaꝝ formas subales. ¶ 1ᵃ ꝯ. ꝙ nec
2ᵃ ſʒ eaꝝ formas accn̄tales seu q̄litates q̄ sūt cal'itas fri
giditas ꝛč. ¶ 3ᵃ ꝯ. ꝙ in gn̄one mixti gn̄anf due q̄lita
3ᵃ tes. q̄ꝝ vna est media iter q̄litates actiuas. s. cal'itatē ꝛ
friditatē: ꝛ alia est media iter q̄litates passiuas. s. hūmi
ditatē ꝛ siccitatē: q̄ qdē media iter q̄litates actiuas fri
gidius in mixto in quo est calefacit: ꝛ cal'ius ꝛ frigefa

cit: ꝛ sil'r media iter passiuas: hūidius exiccat: ꝛ siccius
hūectat: ꝛ p h̄ tales q̄litates medie dn̄t a ꝑmis q̄lita
tib° eltoꝝ. nā q̄litates eltoꝝ q̄uis sint remisse. sicut si
cal'itas ignis eēt remissa: nō pp h̄ frigefaceret: q̄l'r fac̄
q̄litas actiua ipsius mixti. ¶ Prima ꝯ pbaf. nā elnta ꝓbō pᵃ
nō manēt in mix° ſʒ formas subales eoꝝ itēsas nec re ꝯnis
missas: sicut ꝓbatū est. ḡ nullo mō. ¶ Scdo si mane 2m
rēt. seq̄f ꝙ in omni gn̄atione simpl'r fieret resolō vsq̄ʒ
ad māʒ ꝑmā: ꝛ h̄ est falsū. ꝛ pbaf ꝯña: p tāto ꝙ forme
subales eltoꝝ manēt cū forma mixti post gn̄onē q̄ ꝑ
fuit in mā añ gn̄onē. falsitas ꝯñtis pʒ. nā tūc subʒ gn̄o
nis esset ens in actu. s. cōpositū ex mā ꝛ forma elti: ꝛ p
ꝯñs gn̄o eēt alteratio: qd est ꝯ dcā. ¶ 2ᵃ ꝯ pbaf. nā si q pbō 2ᵉ
litates eltoꝝ manerēt ꝛ nō forme subales ipsoꝝ. seq̄f ꝯnis
ꝙ accn̄s migraret de subo in subʒ: ſʒ h̄ est falsuʒ: ꝛ ꝯña
vr̄ tenere ex eo ꝙ illud accn̄s qd ꝑus fuisset in elto tā
q̃ʒ in subto: postea esset in mix°. ¶ 3ᵃ ꝯ pbaf. nā mixtuʒ pbō 3ᵉ
dicimus esse calidū ꝛ fridū: humidū ꝛ siccū: ꝛ cū h̄ nō ꝯnis
sit p q̄litates elntoꝝ. vt pʒ ex scda ꝯclusiōe: cū ille q̄lita
tes sint ꝯrie: ꝛ ꝯria non pn̄t esse simul in eodē subto:
vr̄ ꝙ hoc sit p qualitates medias inter actiuas ꝛ passi
uas: modo quo dicebaf in positione ꝯclusionis.

Quātū ad tertiū dubitaf. si elta nō manerent in pm dum
mix°. seq̄f ꝙ mixtū esset eque simplex si
cut elntū: sed hoc est falsuʒ: ſʒ ꝯña tʒ. nā in mix° nō eēnt
plus q̃ʒ mā ꝑma ꝛ forma: sic est in elto simplici: ꝛ hoc
si elta nō manēt in mixto. ¶ 2°: nā si nō manerēt. seq̄f 2m dum
ꝙ forme mixtoꝝ nō recipenf in materiis mediātibus
formis eltoꝝ. alr̄. n. elta nō magis viderenf eē ꝑncipia
mixtoꝝ q̃ʒ eꝯ. ¶ 3°: nā Arist. h̄ in p° dicit: guttā aq̄ non T.c.88
misceri amphore vini: pp h̄ ꝙ aq̄ corrūpif. ac si velit di
cere: mixtibilia in mixtiōe non debere corrūpi ſʒ ma'le.
¶ 4° nā qnto meta'c vr̄: ꝙ eltū est ex quo fit aliqd cuʒ 4m
isit. mō hoc esset falsuʒ: vt vr̄: si elta nō manerēt in mix T.c.4.
to. ¶ Quito. nā dr̄ ꝑmo celi: ꝙ mixtū mouef ad motū 5m
elti ꝑdominātis. mō h̄ est falsum: nisi elta vel aliquid T.c.7.
eoꝝ maneret in mixto. ¶ Sexto. nā si nō manerēt ſʒ 6m
corrūperenf: vel ḡ oīa corrūperenf ꝛ h̄ nō: q: tūc mix
tū esset mixtū ex nō entibus: ꝛ sic non vr̄. vl̄ corrūpef
elʒ ꝑdn̄ans: vl' aliq̄ corrūpunf ꝛ aliq̄ nō. ꝛ h̄ nō: q: nō
eēt mix° ſʒ alligatio ꝛ gn̄o vni° elti ex ꝑlibus vl' pluriū
ex ꝑlibus. ¶ 7° argr̄ experiētijs. nā videmus in lig° viri 7m
di po'e ad ignē in extremo ei° sic ex ignē exit humor: qd
nō eēt nisi ille ꝑfuissʒ in mix°: sil'r videmus ꝙ ex rosis
q̄ sūt q̄dā mixta sublimaf aq̄ q̄ vocaf rosea. sil'r si cum
ferro ꝑcutif lapis: exit ignis: qd nō vr̄ debere fieri nisi
ille ignis ꝑfuissʒ in aliquo illoꝝ cor'um vel in ambobus.

Ad ista dubia. ¶ Ad ꝑmū dico: ꝙ eltū ē aliqd ad pm
simplex sic mixtū simp'e q̄ opponif cō dubium
positōi mā ꝛ forma subali. mixtū. n. nō hʒ plus quo ad
cōpōnē ei° subalē q̃ʒ suā māʒ ꝛ suā formā. sic nec eltū:
ſʒ tn̄ cōpōne accn̄tali ipʒ mixtū: quolʒ elto ē cōpositi°:
ad istū itellectuʒ ꝙ mixtū hʒ q̄litates q̄ pn̄t calefacere
vel frigefacere hūectare ꝛ exiccare: nullū aūt eltū hʒ q̄
litates q̄ hec oīa possunt facere. vñ mixtū dr̄ mixtū. p ex
eo ꝙ nō hʒ aliquā q̄litatē ꝑmā in sūmo: sic tn̄ hʒ qōli
bet elemētū. ¶ 2°: q: mixtū hʒ q̄litates medias: sic ꝙ si 2m
fieret ab illis ꝟtus q̄litates ꝑmas in summo. hec esſʒ ꝯ
nām ipsius mixti: ꝛ ecōuerso: mixtū si posset reduceret
se ad q̄litates medias ꝑstinas. sic aūt nō est de elemen
to. vñ si elementū hʒ q̄litatē maximā nō appetit mane
re sub illa: nec appetit se reducere ad illā: ſʒ magis ab
illa ad qualitatem suā: sicut pʒ de aqua tepida. Et per
hoc possumus cognoscere quādo aliqd q̄litatiuū qua
litate media est mixtum substantialiter vel simplex.
vnde si videamus illud manere sub illa qualitate me
dia quolibʒ

dis quolibet extrinseco vel innate amoto. Illud dr mixtu subalr. sz si nō videamus ipz ma^le sub illa q̄litate media: sz ipz tēdere ad aliquā q̄litatē summā. sic pz de aq̄ calefacta: dicimus h̄ nō esse mixtū subalr: quāuis bn̄ accn̄alr.
3 3° mixtū cognoscit̄ esse mixtū subalr p hoc q̄ hz istas duas q̄litates sensibiles. q̄ sunt color odor sapor z hmōi: q̄s nō hz pur̄ elm̄ti: z iō aquā q̄ est magis insipida dicimus esse ppinquiorē puro elm̄to aque q̄z q̄ ē magis sapida: z ppter hoc aqua salsa sic est aq̄ maris: minus est ppinq̄ elm̄to puro aque q̄z sit aqua h̄ns mi-
Ad scd3 dubium nus de sapore aliquo: z de h̄ videbit̄ in 2°. ¶ Ad scd3 dubiū dico q̄ qz Cōmē. ponit elm̄ta ma^le in mixto ipse dixit formas elto4 recipi in suis materijs mediātibus formis elo4. z iō Cōmē. quo ad hoc pōt negari: nihil ominus possumus exponere formas mixto4 recipi in suis materijs mediātibus formis elm̄to4. i. mediātibus q̄busdā dispositionibus derelictis in mā p̄ma ex actione z passiōe elm̄to4 adinicē. Et qn̄ ēt dr nō magis elemēta deberēt zc̄. negat̄ hoc: ideo qz ad cuiuscūqz mixti generationē opz vel oportuit me^{te} vel imediate concurrere elm̄ta. hoc āt non opz ad gn̄ationē elm̄ti. Et dico mediate vel imediate: ppter h̄ q̄ aliqn̄ ex mixto generat̄ mixtū: sz tn̄ qz aliqn̄ deuenit̄ retrocedēdo ad aliqd mixtū: qd gn̄abit̄ ex elm̄tis. dixi qdlibet mixtū gn̄at̄ ex elm̄tis mediate vel imediate: sz qz bn̄ est aliqd elm̄tū q̄ nunq̄z gn̄abat̄ ex mixto nec mediate nec imediate:
Ad tertiū sed ex vno alio elm̄to. iō debemus magis dicere elm̄ta
ṗ. ge. 88 esse p̄ncipia mixto4 q̄z ecōuerso. ¶ Ad 3^m qn̄ dr. gutta aque zc̄. dico q̄ p hoc Arist. noluit q̄ in mixtiōe oz mixtibilia ma^le: sed bene voluit q̄ cū vnū mixtibilium corrumpitur z reliquū manet. tūc nō est mixtio pfecta: sz est gn̄atio z alligatio: sed cū mixtibilia oīa corrūpūtur. tunc est mixtio perfecta: qualiter nō est in mixtione
ad q̄rtū gutte aque cū amphora vini. ¶ Ad q̄rtū dico: q̄ Arist.
T. c. 4. 5. meta. per elm̄tū itelligit mām p̄mā: z sic illa auctori-
ad q̄ntū tas nō est ꝯ nos. ¶ Ad q̄ntū qn̄ dr mixtū mouet̄ ad motū elm̄ti p̄dominantis intelli^r sic: q̄ mixtū mouet̄ sz dispositionem derelictā in ipso ab elemēto p̄dominātē
ad sextū in mixtiōe. ¶ Ad sextū dico: q̄ oīa corrumpunt̄: z qn̄ dr aliquid esset mixtū ex nō entibus. negat̄ ꝯn̄a: qz ex quo mixtū est terminus ampliatiuus alterius termini. ad supponēdū pro eo qd est vel fuit. sicut est hic terminus gn̄andū. ideo hec est ꝯcedenda. aliqd est mixtū ex non entibus que sunt vel fuerūt. sicut hec cōcedit̄ homo est genitus ex semine: nō qd est: sed qd fuit. Ulterius quādo dicit̄ nō videt̄ vn̄ corrumpat̄ elm̄tū p̄dominās: dico q̄ si elm̄tū p̄dominās tm̄ p̄dominet̄ alijs tribus q̄ illa tria nō possint ipm corrūpere: nō fit mixtio: sz tunc illud elm̄tū trāsmutat illa tria in suā nām. si vo illud elementū nō tm̄ sit p̄dominās qn̄ ipm per oīuz alio4 elemento4 actionē z reactionē adinicez cū alijs corrūpa-
Ad 7^m tur. tūc fit mixtio z gn̄atio mixti z nō elm̄ti. ¶ Ad septimā de experiētijs dico ad p̄māᵐ q̄ ille humor q exit a ligno: z silr q trahit̄ a rosa nō ē aqua pura q̄ sit elm̄tū: sed hz se pportionalr in his: sic sanguis in corpore alalis: q̄ aūt talis humor nō sit elm̄tū pz ex eo: qz hz colorē humorē z saporē: qd nō ꝯ^{lt} puro elo aq̄. ¶ Ad aliā qn̄ dr de ferro zc̄. dico q̄ ille ignis nō p̄fuit in his corporibus pcussis adinicē: sz a lapide separant̄ q̄dā parue pticule que per motū z ꝯfricationē igniunt̄.
Ad p^m p̄ncipales **Ad rōnes** p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā rn̄det̄ q̄ per hoc Arist. itellexit q̄ nec corrūpant̄ ambo nec alter4 eo4 in vnū alter4 elementuz: sed bene in mixtū qd ex ipsis corruptis gn̄at̄ de nouo:
T. c. 48 z sic bene dixit Arist. ipsa ma^le in mixto in potētia: nō tn̄ in actu: hoc est mām eo4 ma^le que est: quedā potentia z nō eo4 formas que sunt q̄dam actus. Et dixit. saluat̄. n. virtus eo4: hoc e s q̄dā dispōnes eo4 derelicte in mā ex actione z passione eo4 adinicē. z iō hoc derelinquit̄ supple quo ad dispōnes z eo4 materias z non s̄m eo4 formas subales. ¶ Ad scd̄az dico: q̄ mix- ad 2^m
tio bn̄ est p̄mo alteratio4: postea in cor^{te} vnio. vn̄ ad hoc q̄ māe elm̄to4 vniant̄ z ꝯtinent̄ adinicē p formā mixti: opz q̄ p̄mo elm̄ta altererit scilicet: deinde corrūpāt se z generet̄ forma mixti. ¶ Ad tertiā dico: q̄ bn̄ ad 3^m
est simile quo ad hoc q̄ sicut in ista syllaba ab. quelibz ista4 littera4 a. z b. dimittit sonū suū pfectū: ita i mixtione qdlibet mixtibiliū remittit̄ sz eius qualitatē quā sibi determinat: sz est dissimile in hoc: qz in ista syllaba ab. manent tā hec lra a. q̄z hec littera b. sic autez nō est de mixtibilibus respectu mixti. Et sic terminatur ista questio.

Questio. xx.

Querit̄ Utrum mixtio sit possibilis. ṗ.
¶ Et arguit̄ p̄mo q̄ nō. nā si sic: aut ipsa fieret p iuxtapositionē mixtibilium: aut p penetrationē: sz nullo mō pōt fieri. g zc̄. p̄mo nō p iuxtapositionē. nā si sic: nō q̄libet pars mixti eēt mixta: nec ēt p penetrationē. nā tūc plura corpora essent in eodez loco p̄mo qd est ꝯ Arist. 4. physi.
¶ Scd̄o. si qd esset vera: vel ergo mixtio fieret mixti- 2.
bilibus remanētibus in mixto vel ipsis corruptis: non p^m: qz h̄ esset ꝯ precedentē qōnē: nec scd̄z: qz tūc mixtū esset mixtū ex non entibus. ¶ Tertio. forme mixto4 3.
gn̄ant̄ subito: forme aūt elemento4 corrumpunt̄ successiue. g mixtū nō generat̄ ex elementis: q̄ tn̄ fieret si mixtio esset possibilis. ¶ Quarto: si mixtio esset possi- 4.
bilis vel hoc esset nālr vel violenter: non naturalr: qz tunc in mixto mixtibilia leuia deberēt ascendere z grauia descendere: qd tn̄ non fit: nec violenter ex eo q̄ mixtū est res nālis. ¶ Quīto. si mixtio esset possibilis cuz 5.
ad mixtionē reqrat̄ diuisio mixtibiliū: vel ergo aliqua pars maneret idiuisa: vel nō. si sic. tūc est iuxtapositio. si nō: tunc qdlibet mixtibiliū diuidet̄ tm̄ quātū pōt diuidi: z est diuisum quantum poterat diuidi.
In oppositū est Arist. z oppositū apparet a. t. c.
ad sensuz. vn̄ videmus de vi- 83. v s.
no z aqua z pluribus alijs q̄ pn̄t vniri adinuicem. q3 i s.
¶ In ista qōne. Primo ponā distōnes. 2° rn̄debo ad q̄stionē. 3° mouebo q̄dā pble^{ta} circa istā mā3 z soluā.
Quātuz ad p̄mū sciēdū q̄ mixtio vno mō capi- p° di-
tur pro iuxtapositiōe pluriū retinēnū sticio
formā z figurā ipso4. Et illo mō capit̄ cū dr ordeū mixceri tritico. Alio mō capit̄ p iuxtapōne priū aliquar4 ṗ. 2.
valde puar4 sensibiliū. tn̄ sic sit in mixtiōe lana4. 3° mō 3.
pro iuxtapositiōe priū isensibiliū sic sit in ꝯtritiōe pluriū spē4 in mortario. 4° dr mixtio pp̄e dcā ad quā reqrit̄ q̄ q̄libet ps mixti sit mixta tā sensibilis q̄z isensibi- 4.
lis. ¶ 2° distō est qd mixtū tali mixtiōe: qddā dr mixtū 2° distictio
homogeneū: cuius quelibz ps est similr mixta sic alia. aliud dr mixtū etherogeneū: cuius q̄libet pars est mixta: nō tn̄ silr est mixta sicut alia. Et intelligitur illō de partibus integralibus z nō essentialibus. sicut sūt mā z forma. ¶ 3° distō est. qd aliqd dr mixtū per modum 3° dist°
termini ad quem: aliqd aūt per moduz termini a quo. Exemplū p̄mi. sicut mixtū qd gn̄atur ex elm̄tis. Exemplum secundi. sicut sunt quattuor elementa.
Quātuz ad scd̄z pono istā ꝯnē. qd mixtio pprijssime dicta est possis. pz: qz alr mixtū non haberet vnā formā ꝯtinuam: nisi quelibet pars mixti esset mixta siue sensibilis siue isensibilis.
Quantū ad 3^m pro declaratiōe istius m^e moueo aliq̄ pblemata. Quo4 p̄mū est. qualiter fiat

℞ liter fiat mixtio. ¶ Ad hoc rñdet q̃ fit isto mõ q̃ mix
ta diuisa in paruas pticulas agũt ⁊ reagũt adinuicẽ tãdiu
q̃ oĩuz illaꝝ pticulaꝝ forme subales eltales corrũpũt
⁊ tũc de totali massa cõposita ex istis pticulis educitur
forma subalis mixti: p cuius eductionẽ ille mãe fiũt cõ
tinue: q̃ pus erãt ꝯtigue cũ stabãt sub formis elemẽtorũ.
Corᵐ ¶ Ex isto seq̃t q̃ ad mixtionẽ vel ad gñonẽ mixti nõ
2 sufficit sola iuxtapositio ptiũ: sꝫ ẽt reqrit ꝯtinuatio. 2° q:
nõ fit in infinitũ talis diuisio mixtibilis: sꝫ stabit ad ptes
3. minutas. 3° seq̃t q̃ oĩs mixtio est gñio: sꝫ nõ ꝯuertit. pꝫ
h: q: mixtio cõnotat q̃ multa corrũpant ⁊ fiãt vnũ ex
his. mõ qñcũqꝫ est hoc: est gñatio ⁊ nõ semp qñ gñatio
est fit hoc. nã aliquãdo est gñatio: ⁊ tñ nõ corrũpun
2ᵐ dubiũ tur mixta sꝫ vᵐ. sicut fit qñ ex mixto gñat mixtũ. ¶ 2ᵐ
dubiũ est hoc. si mixtio posset fieri sine diuisione taliũ
℞ miscibiliũ adinuicẽ. ¶ Rñdet q̃ sic. q: qñ fit diuisio ad
partes paruas. tũc ille partes pue minuunt sine earũ
diuisione. sicut si a. iuxtaponat b. integrũ poẽ est q̃ ex
actione ⁊ reactione eoꝝ adinuicẽ ambo corrumpant:
3ᵐ dubiũ ⁊ generet vnũ mediũ tẽperatũ. ¶ 3ᵐ dubiũ est. si sĩle
possit misceri sĩli. ¶ Rñdet q̃ nõ: q: ad oẽm mixtionẽ
℞ ppe dictã reqrit actio ⁊ passio mixtibiliũ adinuicẽ. mõ
sĩle nõ agit in sibi sĩle: put dcm̃ est. 2° q: in mixtione p
prie dicta opꝫ q̃ vtrũqꝫ mixtibiliũ corrũpat ab alio: sꝫ
mõ sĩle nõ corrumpit a suo simili: ⁊ p ꝯñs nõ pñt mi
sceri adinuicẽ. ¶ Sed. d. tu cõtra. nã aqua bene miscet
dubiũ aque que sunt similia. ¶ Rñdet q̃ nõ. vñ cũ aqua fun
℞ dit ad aquã: bene ibi fit solũ diuisio: ⁊ nunq̃ iuxtapo
sitio particulaꝝ: ⁊ q: ille particule sunt eiusdẽ nãe ibi
fit ꝯtinuatio illaꝝ pticulaꝝ ⁊ nullius corꝰ ppter quam
ꝯtinuationẽ creditur a simplicibus q̃ ibi fit mixtio p
4ᵐ dubiũ prie dicta: quãuis nõ sit in rei veritate. ¶ Quartũ du
biũ est de illa diuisione cũ vtrũqꝫ mixtibiliũ sit homo
geneũ: q̃ si diuisio cadat in vno pũcto q̃ ita bene pari
rõne cadet in alio: ⁊ sic in infinitũ videtur fieri diuisio.
℞ ¶ Rñdetur q̃ nãlr loquendo est ipoẽ q̃ vbiqꝫ sit eq̃
lis mixtio ⁊ potitas ad diuidendũ tã ex pte diuidentis
q̃ꝫ diuisi: q: in infinitũ modica variatio sufficit: ⁊ ideo p
actionẽ celi vel rõne alicuius alterius est difformitas.
vñ lꝫ b. sit homoᵐ: tñ ipoẽ est q̃ p tẽpus maneat vni
5ᵐ dubiũ forme in aliq̃ sui q̃litate. ¶ Quitũ dubium est si mixta
debeãt esse eque potẽtia: vel vnũ tñ debeat dominari.
℞ ¶ Rñdet q̃ ipoẽ est q̃ diu essent eque potẽtia ppter
actionẽ celi. 2° dico q̃ si alteꝝ dñet in tñ q̃ non possit
fieri tãta reactio in ipm̃ q̃ ipm̃ cũ aliis corrũpat: tunc
nõ fit mixtio: sed illud cõuertit alia in suã nãꝫ. 3° dico: q̃
nõ sufficit q̃liscũqꝫ reactio: sꝫ reqrit tãta q̃ mixta simul
corrũpant: ⁊ iõ dicit Arist. debere cõicare in mã: ⁊ eẽ
adeq̃ta potẽtijs: nõ q̃ sint totalr eq̃lia sꝫ sic q̃ alterum
nõ tñ dñet qn alia p actionẽ eaꝝ in ipꝫ. sufficiãt ipsũ
6ᵐ dubiũ corrũpe simul cũ ipsa corrũpunt. ¶ Sextũ dubiũ est.
vtꝝ simplex possit misceri alteri simplici: seu an solum
℞ ex duobus eltis possit gñari mixtũ. ¶ Rñdeo dicen
do q̃ nõ: qd̃ pbo sic. nã illa elta vel hñt symbolũ vl nõ.
si pmũ tunc p actionẽ illoꝝ adinuicẽ vnum trãsmutabit
T. cõ. aliud in suã nãꝫ: ⁊ sic non fiet gñatio mixti: sed gñatio
25. ⁊ vnius elti ex alio. si dr̃ scõꝫ: tũc ex actione ipsoꝝ adi
48. nicẽ gñatur vnũ eltũ tertiũ distinctũ ab eis ⁊ nõ mix
7ᵐ dubiũ tũ put valde bene pbat Arist. secũdo huius. ¶ Septi
mũ dubiũ est. q̃lr elta veniunt ad mixtionẽ. ¶ Rñdet
℞ q̃ aliquãdo vnũ mixtũ gñatur ex alio mixto: ⁊ tũc ad
gñonẽ talis mixti nõ opꝫ q̃ denuo ꝯcurrãt elta: ⁊ non
opꝫ ibi venire ascendendo vel descẽdendo de suis spis
seu locis eoꝝ nãlibus: sed aliquãdo gñant ibi p actio
neꝫ celi. vel per alterationẽ ⁊ motũ vel aliqd hmõi. ve
rũ est tñ q̃ etiã aliquãdo ad mixtionẽ elta veniunt vel

aliquod eoꝝ de suo loco naturali. ¶ Octauũ dubium 8ᵐ duᵐ
est. si mixtuꝫ mixto posset misceri. ¶ Respõdeo q̃ sic. ℞
vñ aliquãdo per diuisionẽ duoꝝ mixtoꝝ contrarioꝝ
adinuicem ⁊ iuxtapositionẽ particulariũ eoꝝ põt fieri
alteratio illaꝝ particulaꝝ adinuicẽ tãdiu q̃ illa mixta
corrumpuntur: ⁊ ex eis tertiũ gñatur. ¶ Nonũ dubiũ 9ᵐ duᵐ
est ppter qd aliqua sunt facilr miscibilia: ⁊ aliqua non.
¶ Rñdeo q̃ aliqua possunt esse facilr miscibilia: quia ℞
ambo sunt parua. 2° q: sunt facilr diuisa. nã tunc p eoꝝ
diuisionem paruũ põt applicari paruo: ⁊ tunc faciliter
miscet. 3° qñ sunt bene passiua: ⁊ ideo ppter cãm oppo
sitã stãnum nõ facilr miscetur plumbo. Ulterius dico
q̃ cãe opposite faciunt diᵗᵉᵐ: ⁊ si nimis itense faciunt
diffiᵗᵉᵐ: imo impoᵗᵉᵐ. Ex isto pꝫ. quare aliq̃ nõ possunt
misceri. ¶ Decimum dubiũ est. si simplex posset misce 10ᵐ dub.
ri cum mixto. ¶ Respõdetur ceteris paribus q̃ non: ℞
q: simplex vnius dñatur: cũ habeat vnã qualitatem in
summo. ⁊ ideo mixtũ in suam nãm transmutaret. sꝫ ta
men posset esse mixtũ ita magnũ: ⁊ ita itense reagere
q̃ fieret mixtio ⁊ corꝰ mutua. Et ideo si simplex esset
eq̃le vel maius mixto: non posset sibi misceri: sed possꝫ
esse ita paruũ q̃ bene. ¶ Undecimũ dubiũ est. si mix 11ᵐ dub.
tũ augeri põt ex simplici. ¶ Respondeo q̃ sic. nã si aq̃ ℞
esset ita parua: ⁊ vinũ esset ita multum q̃ fieret ibi cõ
uersio aque in vino per actionẽ vini in aquã fieret augꝰ
ipsius vini: sed nõ augꝰ pp̃rijssime dicta: que presuppo
nit nutritionem. ¶ Duodecimũ dubiũ est. ppter quid 12ᵐ dub.
mixtũ aĩatũ nõ augetur: nec nutritur a simplici. sicut mix
tũ inanimatũ. ¶ Respõdeo q̃ hoc est. iõ q: vtus aĩe ℞
nõ sufficit alterare ⁊ digerere qd̃cũqꝫ difficile alteran
dũ ⁊ digerendũ. ⁊ iõ opꝫ q̃ cibus q̃ debet nutrire ⁊ au
gere habeat aliqualem silitudinem cũ augendo vel nu
triendo: ⁊ iõ opꝫ q̃ cibus non habeat aliquã qualitatẽ
in summo de qualitatibus pmis. Ex hoc vlterius seq̃
tur q̃ mixtũ aĩatũ nõ põt nutriri ex puro elemẽto. Et
isto ẽt redditur causa. quare aliqua facilr nutriuntur ⁊
aliq̃ difficilr. ¶ Tredecimũ ⁊ vltimũ dubiũ est: q̃ sit 13ᵐ dub.
causa q̃ quelibet pars mixti sit mixta: cũ ignis applica
tus alicui mixto resoluat vnã partem in cineres: aliam
in fumũ. aliã in flãmam. sicut cũ ignis applicat ligno.
Et vnius alterius mixti quãlibet parteꝫ resoluit in flã ℞
mã sicut cũ applicatur oleo. ¶ Rñdetur q̃ hoc est p
pter etherogeneitatem mixtionis illius ligni ⁊ homo
geneitatem mixtionis illius olei.

Ad rõnes pncipãles. ¶ Ad pma respõdeo ad pᵐ
⁊ dico q̃ pmo fit p iuxtapositio
nẽ: postea tamen per eaꝝ corruptionẽ: ⁊ tunc per idu
ctionem forme subalis mixti q̃libet pars mixti est mix
ta. ¶ Ad scõꝫ quãdo dr̃. vel mixta manerẽt ⁊c. dcm̃ ad 2ᵐ
est in alia questione. ¶ Ad tertiã dico q̃ ita bene for ad 3ᵐ
me mixtoꝝ generãtur successiue quo ad partes eorum
quãtitatiuas ⁊ nõ quo ad partes eoꝝ graduales. sicut
corrumpuntur forme elementoꝝ. ¶ Ad quartã cõsi ad 4ᵐ
mili modo rñdetur in alia questione. ¶ Ad quintã di ad 5ᵐ
co: q̃ imo multe remanent indiuise: ⁊ quando dr̃. ergo
est solum iuxtapositio. negatur ꝯña: q: cum ille partes
miscibilium ponuntur. fit actio ⁊ alteratio eaꝝ adinuicẽ
tãdiu q̃ quelibet eoꝝ ponuntur corrũpi: ⁊ generatur
vna forma mixti per quam quelibet pars mixti est mix
ta. Et hoc illius mixti quod dicitur mixtum per modum
termini ad quem.

Questio. xxi.

Queritur Utꝝ mixtio sit nãlis. Et itel
ligit de mixtione de q̃ Arist.
itellexit pmo huius. s. de mixtiõe ppe dicta:
cuius q̃libet pars dicitur mixta. ¶ Et ar pᵐ
guitur pmo q̃ nõ. q: mixtio eltoꝝ non potest esse si
ne ꝯgregatione

ne ꝯgregatiōe ipsoꝝ.ꝯgregatio aūt eītroꝝ est violēta.
pꝫ:q: ad h ꝙ el'a ꝯgregent opꝫ ꝙ aliq̈ eoꝝ q̄ sunt gra
uia ascēdāt:vel ꝙ leuia descēdāt:vel ꝙ sīl' grauia ascē-
2m dāt: ꝛ leuia descendāt.mō nullū illoꝝ pōt fieri sine vio
lētia. ℭ 2° q: siue talia maneāt i mixto formalr: siue ſꝫ
eoꝝ ꝟtutes: vr̄ ꝙ el'a detineant in mixto violēter : pꝑ
3m hoc ꝙ ꝟtutes eloꝝ reputāt esse simul: ꝛ est eis ita vio
lētū sicut formis subalibus elemētoꝝ. ℭ 3° arguit sic.
q̄dā mixtio est artificialis.ḡ nō ois mixtio est nālis: ex
eo ꝙ artificiale ꝛ nāle distin^t.añs pꝫ p alkimiā vbi ali
4m qua metalla miscent adiuicē.mō hmōi mixtio nō ē nā-
lis sed artificialis:q: p artē. ℭ 4° q: mixtio est q̄dam
5m gñatio ꝛ corruptio fm predicta:ſꝫ mō quedā est corru
ptio nālis ꝛ q̄dā vio^{la}.nō ḡ ois mixtio est nālis . ℭ 5°
mixtio est corruptio mixtibiliū:ſꝫ illa corruptio ē mix-
tionibus violēta ex eo ꝙ est ꝯ nālē iclinationē ipoꝝ:ꝑ
6m pter h ꝙ quodlibet ens nāle diligit se ꝑmanere. ḡ non
ois mixtio est nālis. ℭ 6° arguit sic.in mixtione est q̄-
dā diuisio cōtinui.mō silr diuisio ꝯtinui est violēta ex
7m eo ꝙ ꝯtinuū nālr ꝑus erat ꝯtinuū.ḡ vr̄ ꝙ mixtio non
possit fieri sine violētia:q: nō sine disione ꝯtinui. ℭ 7°
arguit sic.mixtio est quedā alteratio mixtibiliū succes-
8m siua:sed ois talis fit cū resi^o.ḡ in omni mixtiōe est resi-
stentia: ꝛ per ꝯñs violentia ꝛ incli^o ad oppositū. ℭ 8°
arguit sic.quedam sunt mixta:sicut sunt monstra q̄ nō
itenduntur a natura.ergo videtur ꝙ mixtio pro gene-
ratione talium mixtorum non sit naturalis.

In oppositū pꝫ ex dictis in aliīs questioni
bus ꝛc̄. ꝛ ēt in oppositū vide
a.t.c.83. vsq̃ i fi. tur esse Arist.ꝑmo huius.in quo determinat de mixtio
ne: ꝛ q: non itendit hic determinare nisi de trāsmuta-
tiōibus nālibus: videt ꝙ mixtio sit trāsmutatio nālis:
ꝛ cum in scientiīs demrātiuis idefinite capiantur pro
vl'ibus: videtur ꝙ ois mixtio sit naturalis.
ℭ In ista qōne.ꝑmo ponā aliquas distōnes . 2° conclu-
siones similes illis que dicte sunt in ꝑcedentibus.

ꝑ° distō Quātuꝫ ad ꝑmū sit ꝑma distō.ꝙ vno mō dicit
nāle q̄dā denominatione extrīseca. Et
isto mō dicimus aliquā sciaꝫ esse nālē:puta illā que est
2 de rebus nālibus. Scdō mō capit nāle ꝑut distinguit
ꝯ violentū: ꝛ isto mō dicimus descensum grauium esse
3 nālē: ꝛ ascensum ipsoꝝ esse violentū. Tertio mō capit
ꝑut distinguit ꝯ supernāle: ꝛ isto mō dicimus gñatio-
4 nē esse nālē.creationē vero nō:ſꝫ supnālē. Quarto mō
ꝑut distinguit ꝯ aiale . Et isto mō dicimus ꝙ q̄dā est
appetitus nālis.sicut est ille q fit sine cognitione : sicut
est appetitus grauis quo appetit dscēdere: ꝛ alius est
appetitus aialis:sicut ille q fit cū cognitiōe: ꝛ ille vt sic
nō dr̄ nālis sed aialis:sicut est appetitus quo aial appe
5 tit cibū cū mouet ad ipꝫ. Quīto mō nāle ꝑut distiguit
ꝯ casuale ꝛ monstruosum. Et isto mō dicimus mōstra
que fiunt ꝑter itentionē agentis particularis non esse
6 nālia. Sexto mō capit ꝑut distinguit ꝯ artificiale: sicut
T.c.ꝑ. 4.ꝛ.5. capit Arist.circa ꝑncipiū scdi physicoꝝ.adhuc nāle ali
quādo capit ꝑ ꝯueniente ꝛ ināle pro discōueniente : ꝛ
isto mō cibū aliquē vni dicimus esse nālē:q: ꝯuenientē
2° dist° ꝛ alteri dicimus esse innālem:q: discōuenietē. ℭ Alia
distō est.ꝙ violentū vno mō dr̄ qđ est ꝯ cōem cursum
nature.scdō mō:q: est ꝑter intentionē agentis vel iten-
tionē passi.hoc est iclinationē nālē:que qdem iclinatio
hꝫ aliquādo rōnē agentis.sic grauitas in descensu gra
uis:aliquādo aūt rōne passi ꝛ resistentie: sicut cū gra-
3° dist° ue ꝑiicit sursuꝫ. ℭ Tertia distō est ꝙ aliquādo aliquid
dr̄ artificiale vel volūtariū vel violentū respectu agen
tiū ꝑncipaliū:sicut dicimus ꝙ domus est res artificia-
lis vel ens non nālē.vel ꝙ motus seu ꝑiectio lapidis
sursum est violenta:vel voluntaria.alio mō aliqđ dicit
artificiale vel voluntariū vel violentū iproprīssime re
spectu agētiū appli^{ca}: ꝛ isto mō dicimus segetes ꝛ bla
da esse artificialia:q: icipiunt ab arte ꝛ cōplent per na
turā. ℭ Quarta distō est.ꝙ mixtio pōt capi : vno mō 4° di-stictio
pro alteratione precedente corruptionē miscibilium ꝛ
generationē forme subalis mixti:, ꝛ tunc est alteratio
successiua.alio mō pōt capi pro corruptione miscibiliū
ꝛ gñone forme substantialis mixti.

Quantū ad scđꝫ sit ꝑma ꝯclusio : ꝙ capiendo ꝑ° ꝯ
voluntariū siue violentū: qđ est ꝑter
cōmunē cursum nāe:quedā est mixtio violēta: ꝛ hoc i-
choatiue.pꝫ hoc de mixtione metalloꝝ.mixtio.n. me-
talloꝝ ichoatiue est ab arte:sed alteratio sequens illaꝫ
est nālis. ℭ Scđa ꝯclusio.capiēdo violentū: quod est 2° ꝯ
ꝯ nālem iclinationem passi: ꝛ mixtionē pro gñone for-
me mixti.nulla mixtio est violenta.pꝫ: q: talis mixtio
est gñatio:cuius subm est mā ꝑma.cui māe ꝑme nihil
est violentum:nec aliqđ ꝯ iclinationē ipsius naturalē. 3° ꝯ
ℭ Tertia ꝯcl'o est.ꝙ si mixtio capiat pro alteratiōe ꝑ
cedente gñationē forme mixti: ꝛ violentū capiat pro
illo qđ est ꝯ nālem iclinationeꝫ passi.dico ꝙ mixtio est
violenta.pꝫ hoc:q: talis est cū resi^a passi ad agens: ꝛ ta
lis mixtio seu alteratio: q̄uis sit violēta: ꝛ inālis ex ꝑ- dubiū
te passi:non tñ ex parte agentis . ℭ Sed.d. tu mixtio
capiēdo mixtionem pro gñone ꝛ introductione forme
mixti est terminus mixtionis.capiendo mixtionē ꝑ al
teratione ꝑcedente.sicut claꝝ est de se.ḡ si vna eaꝝ nō
est violenta:nec alia. ℭ Rūdet negādo ꝯñtiā. ꝛ rō h^o
est.q: subꝫ vnius est mā ꝑma:cui nihil est inale . subm
vero alterius est cōpositū ex mā ꝛ forma: ꝛ illi bñ ali-
qđ est innāle ꝛ ꝯ iclinationem eius nālem.finalr ergo
capiendo mixtionem pro itroductione forme mixti : ꝛ
violentum ꝑut violentū dr̄ qđ est ꝯ nālem iclinationē
passi:nulla mixtio est violenta:sed quelibet est natura-
lis:quamuis bene inchoatiue possit esse ab arte: ꝛ pro
alteratione preuia possit esse violenta.

Ad rōnes. ℭ Ad ꝑmā ꝯcedo mixtionē in- ad rō-nes
choatiue esse violentā nihilomi-
nus seq postea mixtionē nālē. ℭ Ad scđaꝫ. sic dicebat
ꝑus:nec forme eloꝝ detinent in mixto:nec q̄litates ip
soꝝ:sed in mixto bñ sunt q̄litates me^e.vna iter actiuas
ꝛ alia iter passiuas que sunt mixtiones nāles : ꝛ inā-
les: sic q̄litates eloꝝ sūt elemētis nāles. ℭ Ad tertiā
dico:ꝙ mixtio metalloꝝ bene ichoatiue est violēta ꝛ
artificialis:nihilominus postea seqt mixtio naturalis.
ℭ Ad q̄rtā q̄ntā sextā ꝛ septimā.pꝫ in expōne qōnis.
ℭ Ad octauā dico:ꝙ quāuis mōstra fiāt ꝑter itentio
nē nature agentis particularis:nō tñ nāe agentis vlis:
que est ꝑma causa.vñ respectu eius nihil dr̄ casuale vl'
for^{tuitum}:ex eo ꝙ oia que fiunt ab ea:fiunt cū ꝑscientia: ꝛ
nō ꝑter itentionem : ꝛ sic monstra adhuc possunt dici
entia nālia. Silr mixtio precedens gñationē ipsoꝝ dꝫ
dici nālis vel inālis:sicut mixtio precedens generatio-
nem mixtoꝝ non monstruosorum.
ℭ Et hec de primo libro de generatione ꝛ corruptione
dicta sufficiant. Questio. .i.

Circa secundum libꝝ . querit primo.
Utrum sint quattuor qualita-
tes ꝑme:nec plures:nec pauciores . ℭ Et ꝑm
arguit primo ꝙ solum sit vna: q: illud qđ
per superabundantiā dicit vni soli ꝯ^{ue}: sed
primum dicit per superabundantiam cum
sit suplatiui gradus:q̄re iter q̄litates vr̄ esse solum vna
ꝑma. ℭ Scđo videt ꝙ sint solum due:q: solū due acti
ue ꝛ solum due passiue : due actiue.s.caliditas ꝛ frigi-
ditas

3m ditas due passiue.s.humiditas et siccitas:sed actiue sunt
potes passiuis.g et c. ¶ Tertio qr si qualitates prime essent
quattuor:he essent iste.caliditas.frigiditas.humiditas.et sicci-
4m tas:sed hoc est falsum:qr lumen est vna qualitas prior ignis.g et c.
¶ 4° sicut se habet motus localis ad motum alterationis quo ad
prioritatem et posterioritatem.ita videtur se habere qualitates motiue
localiter ad qualitates alteratiuas:sed ita est q motus localis
est prior motu alterationis.est.n.causa motuum localium et alio
rum.sicut patet de motu locali celi.g videtur q qualitates motiue lo-
caliter q sunt grauitas et leuitas:sunt priores qualitatibus al-
T.c.6 teratiuis q sunt.caliditas.frigiditas.humiditas.et siccitas.

t.8. T.c.p **In oppositum** est Aris.scdo huius: et similiter.4.
metheo.vult.n.esse quattuor qua-
litates primas hic et ibi que sunt.caliditas.frigiditas.humi
ditas.et siccitas:et non plures nec pauciores.
¶ In ista questione.Primo ponende sunt alique distinctiones de
qualitatibus.Scdo ponende sunt conclusiones.

pm disti **Quantum** ad primum sciendum est q duplices dicun
tur qualitates.quedam sensibiles per se.sicut
caliditas frigiditas et c.et similiter odor et sapor et huiusmodi.quedam aut
dicuntur insensibiles.i.non sensibiles per se:quamuis forte per accidens.
2° dist° sicut est influentia celi.sicut sunt quedam subales virtutes la-
pidum et herbarum. ¶ Scda distinctio.qualitatum sensibilium: quedam
non consequuntur actionem qualitatum contrariarum actiuarum et passiua-
rum adinuicem:quedam vero has consequuntur.Exemplum primi.sicut est
influentia celi seu qualitates influxe nobis a superioribus.
3° dist° Exemplum scdi.sicut sunt virtutes et qualitates insensibiles la-
pidum preciosorum et herbarum. ¶ Tertia distinctio. qualitatum sensi
bilium.quedam sunt que non generantur ex actione que fit ratione contrietatis
proprie dicte:sed ex solo motu locali.sicut sunt iste qualitates sen
sibiles.figura sonus et huiusmodi.alie sunt que generantur ex actione
4° di- que fit ratione contrietatis proprie dicte.sicut sunt iste qualitates odor
stictio et sapor et huiusmodi. ¶ Quarta distinctio.qualitatum sensibilium: que-
dam sunt actiue actione corruptiua.sicut sunt caliditas frigidi-
tas et c.quedam vero non sunt actiue actione corruptiua.sicut albe
do.nigredo.color.sapor.et huiusmodi.Et notanter dico corru
5° dist°. ptiua:qr albedo et nigredo bene sunt actiue in visum: sed hoc
non est actione corruptiua: et cum abiectione pri.g. ¶ Quinta
distinctio.qualitatum sensibilium:quedam sunt tangibiles:quedam sunt sen
sibiles aliis sensibus a tactu.Exemplum primi.sicut sunt iste.
caliditas.frigiditas.humiditas.et siccitas.duricies.et molli-
cies.raritas.densitas.grauitas.et leuitas:et alie reduci-
biles ad istas.Exemplum scdi.sicut sunt.color.odor.sapor et c.
6° di- ¶ Sexta distinctio.qualitatum que consequuntur qualitates primas:quedam
stictio sunt que consequuntur eas simpliciter.sicut raritas et densitas. grauitas
et leuitas et c.vnde caliditatem consequuntur raritas et leuitas sim
pliciter sine commixtione illius cum aliqua qualitate sibi contraria.Exem-
plum scdi.sicut color odor sapor et c.iste.n.non consequuntur qua-
litates primas simpliciter:sed commixtione earum adinuicem.

Istis distinctionibus positis.primo videndum est
que qualitates de numero
p° c°. harum conueniant elementis.2° que qualitates sint actiue et que non.3° que
sunt per se et que non. ¶ Quantum ad primum sit prima conclusio.omnes
qualitates tangibiles que consequuntur primas simpliciter absque hoc q
agant adinuicem competunt elementis:non tamen omnes similiter: sed aliquibus
alique et aliis alie.patet hoc de raritate et densitate grauitate le
uitate: et huius ratio est.nam postquam elementis insunt qualitates con
trarie commixte adinuicem:tunc elementis insunt qualitates ille que conse-
quuntur qualitates ipsorum sine commixtione illarum qualitatum adi
2° c°. nuicem. ¶ Scda conclusio q elementis non insunt qualitates que consequuntur
qualitates primas non simpliciter.sed cum commixtione qualitatum primarum
adinuicem.patet.nam postquam in vnico elemento est commixtio qua-
litatum primarum contrariarum adinuicem et c.in nullo elemento est aliqua
Cor° qualitas sequens huiusmodi commixtionem. ¶ Ex hoc sequitur q in nul-
lo elemento si sit aliquod tale de quo intelligunt questiones ponen
de et posite:reperitur odor:nec color:nec sapor.Ulterius se

quitur q nulla aqua habens odorem vel saporem est purum elementum.
Ex hoc vlterius sequitur q aqua quanto plus caret colore et
sapore:tanto est propinquior puro elemento: et quanto magis habet de
his tanto est remotior. ¶ Sed.d.aliquis contra.nam si hoc esset ve Dubius
rum.sequitur q pura terra non posset videri quantumcumque obii-
ceretur oculo.consequentia tenet:qr non habet colorem nec lucem: cum terra
pura sit summe opaca:sed si deberet videri oporteret q
hoc esset vel ratione coloris vel ratione lucis.2° nam dicit Arist. 2
q aqua est alba.g videtur q elementis insit color.3° nisi elementis in- 3
esset color.sequitur q color posset generari absque hoc q ge-
neraretur ex colore sibi contrario.consequens probatur.nam sit aliqua materia sub
forma elementi.tunc per Commentatorem.in illa materia non est color: dein
de sit sub forma mixti.tunc statim in illa materia erit color:
et non erit generatus ex colore sibi contrario postquam illum colorem
nullus alius color immediate precessit.4° ad idem videtur q co- 4
lor sapor et huiusmodi non consequuntur commixtiones et proportio
nes qualitatum primarum adinuicem.nam si sic.sequitur q quam cito mu
taretur talis proportio:tam cito deberet mutari qualitas conse
quens: et sic quam cito aliquod corpus.puta paries vel aliquod
huiusmodi calefieret vel frigefieret deberet mutari eius co-
lor:hoc tamen est falsum.Et consequentia tenet: qr ita cito q paries
calefit vel frigefit mutatur proportio qualitatum primarum.

Ad ista respondetur.Ad primum de terra concedo q non videtur. ad pm
¶ Ad 2m quando Arist.dixit: q aqua est alba ad 2m
non intellexerit de aqua pura:sed de vno mixto saltem qualitati-
ue quod tendit et est propinquum puro elemento aque. ¶ Ad 3m ad 3m
concedo q non est impossibile colorem generari et non ex colore sibi con-
trario quando manet idem subiectum per se subsistens sub vtroque termino
transmutationis.sicut esset compositum ex materia et forma.sicut sit
in generatione mixti ex elementis quantum ad formas hoc non esset possibile
quando maneret idem subiectum in actu seu compositum ex materia et for-
ma sub vtroque termino transmutationis. ¶ Ad quartum est ad 4m
primo sciendum q iste qualitates color odor sapor et huiusmodi con
sequuntur proportionem qualitatum primarum adinuicem naturalem ipsi mix
to.2° sciendum est q huiusmodi proportio naturalis non variatur ad cuius-
cumque qualitatis extrinsece aduentum:immo aliquando qualitas ex
trinseca adueniens est ita remissa q non sufficit variare ta
lem proportionem naturalem:aliquando autem est ita intensa q sufficit.
Ex hoc ad argumentum dico q cum aliquod corpus mixtum fri-
gefit vel calefit ita intense q variatur proportio naturalis qualitatum
primarum in illo mixto.tunc etiam variantur color odor sapor illi
us mixti.vnde paries posset ita intense calefieri q mutaretur
eius color:quando vero qualitas adueniens est ita remissa q non
sufficit et c.non variantur qualitates consequentes huiusmodi proportionem:
et huiusmodi mixtionem talium qualitatum naturalem ipsius mixti. 3° c°
¶ Tertia conclusio.in elementis non inuenitur aliqua qua-
litas virtualis insensibilis.sicut est qualitas virtualis lapi
dis preciosi.patet:qr tales qualitates virtuales consequuntur
commixtiones qualitatum primarum.modo talis commixtio non
reperitur in elementis.ex hoc sequitur q elementa non conferunt
ad medicinam nisi quantum est ex parte suarum qualitatum
primarum que sunt caliditas frigiditas et c.

Quantum ad 2m sit prima conclusio.nulla qualitas p° c°
est agens principale.probatur:qr si sic.
tunc esset principale principium actiuum sui motus et actionis:vt T.c.28.
patet per diffinitionem datam scdo physicorum.sed q non sit na-
tura patet etiam ibidem:ex eo q omnis natura est substantia.
nulla autem qualitas est substantia. ¶ Secunda conclusio. 2° c°
nulla qualitas preter tangibiles est actiua. Et intelligo de
actione que fit cum contrietate: et que est corruptiua. patet:qr
album nigro iuxtapositum nigrum non dealbat: nec ni-
grum iuxtapositum albo album denigrat. ¶ Sed dicet Dubium
aliquis contra:sapor odor non sunt qualitates tangibiles: et
tamen aliquando inficiunt aerem.ergo videntur esse acti
ue. ¶ Respondeo.q hoc non faciunt nec odor:nec sapor: R
sed qualitates prime corporum habentium odorem et sa-

porem

porem. hec cōclusio dʒ intelligi de q̄litatibus sensibili-
bus. ¶ Tertia pclo. q̄dā alie q̄litates sensibiles sunt
3ª 2̄ actiue. pʒ de lumine ꝛ de q̄litatibus v̄tualibus herbaꝝ
ꝛ lapidū p̄ciosoꝝ. ¶ Quarta pclo. q̄litatū tāgibilium
4ª 2̄ solū q̄ttuor sunt actiue. s. caliditas. friditas. humiditas.
ꝛ siccitas. ¶ Sed. d. aliqs. grauitas ꝛ leuitas sunt q̄li
Dubiuʒ tates actiue: q2 motiue localr̄: ꝛ nō sunt q̄litates tāgibi
les. ḡ ꝛc̄. ¶ Rn̄det q dʒ itelligi de actione alteratiua
R ꝛ non alia. vnde videmus q graue cum iuxtaponitur
graui vel leui non facit ipsum grauius: ꝛ si grauitas al
terat. hoc nō est nisi per accn̄s: sic q mouet corpus qō
qdē corpus motū ex motu calefit ꝛ leuefit ꝛc̄.

p. Quantū ad tertiū dico: q sunt. caliditas. friditas. hūiditas. ꝛ siccitas: q̄ inter cete-
ras sunt actiue: q2 sunt p̄ores aliōs cālitate. pʒ: q2 sunt
2 cāe aliaꝝ. Scdo q2 actio semp fit rōne ptactus: ꝛ sic q̄
litates actiue debēt esse p̄ores. sicut sensus tactus est p̄
3 or aliōs sensib⁹. Tertio dico: q solū iste q̄ttuor q̄litates
sunt p̄ores aliōs cālitate. pʒ: q2 ex mixtione eaꝝ adinui
4 cē ꝛ nullaꝝ aliaꝝ sequit̄ alie q̄litates. Quarto dico: q
iste q̄ttuor sunt p̄ores aliōs p̄nᵗᵉ. pʒ: q2 s̄m cōbinationē
eaꝝ adinuicē capit̄ numerus elītoꝝ que dicunt̄ corpo-
5 ra p̄ª. Quīto dico: q ille q̄litates sunt p̄ores aliōs cōita
6 te. pʒ: q2 repiunt̄ tā in elemētis q̄ȝ in mixtis. Sexto di
co: q sunt p̄ores aliōs simplicitate. pʒ: q2 repiunt̄ in cor
poribus simplicibus sine cōmixtione q̄litatū cōtraria-
rum adinuicem. Ex his pʒ ad quesitum.

ad p̄m Ad rōnes. ¶ Ad p̄mā. si ly p̄ma. exponatur negatiue possunt esse multe alie
eque p̄me in suo genere: sʒ non p̄nt esse plura prima si
expōat̄ affirmatiue: ꝛ ex hoc glosatur auctoritas. s. qō
ad 2m per sup abundantiā dicit̄. ¶ Ad secundaʒ dico: q oēs
q̄ttuor sunt actiue: quāuis caliditas ꝛ friditas sint ma
ad 3m gis actiue q̄ȝ humiditas ꝛ siccitas. ¶ Ad tertiā dico:
q qō intelligitur de q̄litatibus hn̄tibus ꝯrium actiuis:
ad 4m actione que est rōne ꝯrietatis ꝓprie dicte. ¶ Ad quar-
tā dico: q non qlibet motus localis est p̄mus motuū:
sed solum motus localis celi: ꝛ iō si grauitas ꝛ leuitas
essent p̄ncipia actiua talis motus: bene ꝯcederē q tūc
deberent dici p̄ores inter qualitates actiuas q̄ȝ p̄dicte
quattuor: sed q2 non sunt p̄ncipia actiua motus localis
celi: ex p̄oritate motus localis non pōt argui p̄oritas
grauitatis ꝛ leuitatis inter q̄litates. Qō. ij.

Uerit Utrum quattuor q̄litatuʒ p̄maꝝ que sunt caliditas fri-
giditas ꝛc̄. due sint actiue. s. caliditas ꝛ fri
giditas: ꝛ due passiue. s. humiditas ꝛ sicci
p̄m tas. ¶ Et arguit̄ p̄mo q nō: q2 si sic. tunc
ille due q̄ dicūt actiue. s. cal'itas ꝛ friditas
deberēt agere in alias q̄ sunt passiue: sed hoc nō ex eo
q omnis actio fit rōne ꝯrietatis. mō talis cal'itas ꝛ
p̄ ge. 50 friditas nō ꝯriat̄ humiditati ꝛ siccitati. alr̄. n. plura es-
2m sent vni ꝯria. ergo ꝛc̄. ¶ Scdo. q2 dem̄ est in alia qō-
ne: q iste q̄ttuor q̄litates dicunt̄ q̄litates actiue. non ḡ
3m due eaꝝ solū sunt actiue ꝛ alie due passiue. ¶ Tertio.
ꝓbat̄ q cal'itas ꝛ friditas sūt q̄litates passiue. nā vna
eaꝝ minuit̄ ꝛ pati̇t ab alia postq̄ȝ ꝯriant̄: ꝛ hoc nō es-
4m set nisi essent passiue. ¶ Quarto. ꝓbat̄ q hūiditas ꝛ
siccitas sunt q̄litates actiue. nā sunt q̄litates ꝯrie: cū ḡ
p̄ ge. 50. rōne ꝯrietatis fiat actio videt̄ q humiditas ꝛ siccitas
T. c. 36. sunt adinuicē actiue. ¶ Quīto. nā dicit Aris. quarto me
ꝛ 40. teo. q siccū agit coagulationē: ꝛ hoc nō esset nisi sicci-
6m tas esset q̄litas actiua. ¶ Sexto nā humiditas ꝛ sic-
citas sunt q̄dā forme: forme āt est agere. materie vero
pati. ergo humiditas ꝛ siccitas dicunt̄ qualitates acti
ue. sicut caliditas ꝛ frigiditas.

In oppositū est Aristo. in isto scdo: ꝛ q̄rto meteororum. T. c. 8 T. c. p̄
¶ In ista qōne. Primo ponā distīōes. Secundo pclu-
siones. Tertio mouebo vnum dubium.
Quātū ad p̄mū sit p̄ma distīō. q pati dr̄ dupl'r. p̄ª di-
vno mō subiectiue. ꝛ de illo nō itelligit̄ qō. stinctio
alio mō terminatiue ꝛ sic capit̄ in ꝓposito. ¶ Scda di- 2ª dist.
stinctio. aliqd dr̄ pati adhuc dupl'r. vno mō per se: ꝛ isto
mō cal'itas pati̇t a friditate: ꝛ ecōuerso. alio mō p̄ acc-
cidēs. s. q pati̇t: q2 h̄ est huic annexū: ꝛ isto mō humi-
ditas pati̇t annexa cal'itati. cū cal'itas pati̇t a friditate.
¶ Tertia distīō. in ꝓposito p̄t fieri triplex cōparatio vna 3ª dist. T. 8. ꝛ
cali ad fridū: vel ecō. alia humidi ad siccū: vl' ecōuerso. q. 2. T.
tertia calidi ꝛ fridi ad humidū ꝛ siccū: vel ecōuerso.
Quantū ad scdʒ loqndo de actōe ꝛ passiōe ter p̄ª 2̄
minatiue ꝓpe accepta sit p̄ma. pclo q
cal'itas ꝛ friditas sūt actiua ꝛ passiua adinuicē. pʒ p̄ ad T. c. 50.
experientiā. pʒ ēt rōne: q2 sūt q̄litates tāgibiles ꝛ sūt ꝯr-
rie ꝛ p̄me mō p̄mo huius actio ꝛ passio fit rōne ꝯrieta 2ª 2̄
tis. ¶ Scda pclo. hūiditas ꝛ siccitas: sūt ēt actiue adi
uicē ꝛ passiue mō p̄dicto. pʒ ex eadē rōne. vn̄ qn̄ ignis
agit in aquā ip̄aʒ corrūpēdo: cal'itas ignis corrūpit fri
giditatē aq̄: sʒ nō hūiditatē: pp h̄ q nō est sibi ꝯria: sed
illa humiditas corrūpit̄ a siccitate ipsius ignis. ¶ Sʒ dubiū
d. cū fundat̄ aqua in ignē q̄ sit cal'a: cal'itas ignis corrū
pet̄: sʒ nō a friditate: pp hoc q illa aq̄ nō est frida: sed
est cal'a. p casuʒ. ḡ vr̄ q corrūpet̄ ab humiditate aque:
q̄ tn̄ nō est sibi ꝯria. ḡ vr̄. sil'r q humiditas aque corrū
pit̄ a caliditate ignis nō ob⁽ᵃ⁾ q nō sit ei ꝯria. ¶ Rn̄de- R
tur q cū aqua cal'a fundit̄ in ignē. tūc cal'itas ignis nō
corrūpit̄ ab aqua imediate: sʒ p modū sequele ꝛ me⁹
ꝛ hoc isto mō: q2 caliditas ignis reqrit subm raꝝ: sed
cū aqua cal'a que est grauis fundit̄ in ignē ꝯdensat ip̄s
in tm̄ q repugnat forme ignis stare in mā ita denso; ꝛ
sic ambo corrūpunt̄ ad corruptionē raritatis subiecti.
¶ Adhuc. d. aliqs. vr̄ q siccitas nō sit q̄litas actiua. dubiū
nā siccū iuxtapositū alicui humido nō exiccat ip̄ʒ: imo
cal'm magis vr̄ exiccare. ḡ nō est ponēdum q siccitas
sit q̄litas actiua siccitatis sibi silis: ꝛ corruptiua hūi-
ditatis. ¶ Ad istud dico: q imo siccū iuxtapositū hūi R
do exiccat ip̄m si est fortius: ista tamen actio est tarda
ꝛ minus ꝑceptibilis. ꝛ qn̄ dr̄. cal'm exiccat. dico q hoc
est p accn̄s: q2 corrūpit friditatē cui attribuit̄ hūiditas.
¶ Tertia pclo est. q caliditas nō agit in humiditatē 3ª 2̄
nec in siccitatē p se. pʒ: q2 nō est ꝯria. sil'r friditas non
agit in ipsam ex eadē rōne. vnde q2 oīs actio de qua est
p̄ns sermo solū fit rōne ꝯrietatis. seqtur q q̄ nō. sunt ꝯ
ria nō agūt adinuicē. ¶ Et ꝯfirmat̄. nā cal'itas ꝛ humi Cōfir.
ditas nāl'r se cōpatiunt̄ in eodē. puta. i aere. sil'r cal'itas
ꝛ siccitas in eodē. sic̄ in igne. sil'r friditas ꝛ hūiditas i.
eodē. puta in aq̄. sil'r friditas ꝛ siccitas i eodē. puta in
terra. Et h̄ nō eēt si friditas ꝛ cal'itas essent actiue in
p̄dicta. ¶ Sʒ ꝯ. d. aliqs. calor tn̄ solis multū vr̄ exicca- dubiū
re. ¶ Rn̄det q hoc nō ē isto mō: q cal'itas corrūpat R
humiditatē: sʒ isto mō: q2 caliditas solis agēs in ista īfe
riora ꝛ in corpora hūida. sic̄ i luti vel hm̄ōi calefacit
aliq̄s p̄ticulas illi⁹ corporis: qb⁹ calefactis leuefiūt: ꝛ tūc
p̄tes leniores ꝛ sbtiliores ab illis corporibus eleuant̄ ꝛ
recedūt: grossiores āt ꝛ magis terrestres derelinquunt̄: q
bus derelictis hūido sbtili exhalato residuū inenit̄ sic-
cū. ꝛ isto⁰ calor solis exiccat: nō q corrūpat hūiditatē
mō q̄ dem̄ ē. ¶ 4ª 2̄ est. q magis hūiditas ꝛ siccitas de 4ª 2̄
bēt dici passiue q̄ȝ alie due: ꝛ eꝯ alie due magis debēt di
ci actiue. pʒ h̄: q2 hūiditas ꝛ siccitas nō sunt ita velo-
cis actiōis: nec sūt tāte actiuitatis: sicut sūt cal'itas ꝛ fri-
ditas. ¶ 2ª ex eo q hūidū ꝛ siccū sūt disposita ad p'ces 2
passiones

passiones: cal'z āt ⁊ fridū ad plures actiões: humidū āt facilr termiaṫ termio alieno: siccū āt facilr termiaṫ termio ꝓpo. mō terminari ē pati: cal'z āt ꝯgregat homogenea ⁊ disgregat etherogenea: q2 pp calitatē fornacis plūbū segregaṫ ab argēto. pz: q2 ptibꝰ argēti segregate abiuicē ꝯgregaṫ adiuicē: ⁊ silr ptibꝰ plūbi ꝯgregaṫ ad iuicē. frm āt ꝯgregat tā etherogenea q̄ʒ hōgenea: ꝯgregare āt ⁊ segregare ē agere: qr ḡ hūiditati ⁊ siccitati ꝯueniūt plures passiones: calitati āt ⁊ friditati plures actiões: ille. s. humiditas ⁊ siccitas debēt dici passiue: iste vero. s. caliditas ⁊ friditas magis actiue.

Quantū ad tertiū dubitaṫ. vtꝝ q̄litates existētes in eodē subto. sic̄ calitas friditas hūiditas ⁊ siccitas agāt in seiuicē sicut in mixto.

pꝰ supꝰ ℭ Pro cuius dubȳ rn̄siōe sit pma suppō. q vnūqḋqʒ gn̄abile ⁊ corruptibile hn̄t nālē cōplōnē olīz suaꝝ q̄litatū ⁊ dispōnē nālē tā pmaꝝ q̄ʒ aliaꝝ siue sit mixtū: siue el'ntū. vn̄ nālis cōplo ⁊ dispō ignis ē q sit siccus: ⁊ in sūmo calidus: q̄lz. n. alia ē ei violēta. s. humiditas ⁊ friditas: ⁊ est extra eius nālē dispōnē: ⁊ ē ei īfirmitas. vn̄ ita el'nta īfirmanṫ ⁊ sananṫ. sic̄ mixta. qn̄. n. aqua ē calefacta ipa est īfirma: q2 posita est ex̄ suā nālē dispōnē: cū āt reuersa ē ad friditatē pstinā ē sanata.

2ꝰ supꝰ ℭ 2ª suppoꝰ talis dispō nālis in mixtis nō est eq̄lr cuilibz: ſʒ cōsistit in debita ꝓportiōe eaꝝ: ⁊ in vno est vna ꝓportio

3ꝰ supꝰ ⁊ in alio alia. ℭ Tertia suppō est q vnūqḋqʒ nāle tēdit reuerti ad dispōnē sibi nālē cū fuerit ex̄ ipāz q̄ntū ē pole. pz de aq̄ calefacta q̄ reducit seipāz ad friditatem porē: ⁊ est sile de h̄ ⁊ de v̄ga recta q̄ icuruaṫ: ⁊ ecōuerso. tēdit ad rectitudinē. ℭ Quarta suppō: q̄dā sūt hō-

4ꝰ suppoꝰ genea ⁊ q̄dā etherogenea. mō etherogeneitas ē q̄dā dissiltudo ⁊ pōt eē: vel siltudo ptiū in figꝰ vel dissiltudo ptiuz in q̄litate. vn̄ si esset aliq̄ aqua: cuius vna medietas esset cal'a ⁊ alia frida: in illa aqua eēt etherogeneitas ptiuz in q̄litate. ſʒ nō in figura. Sz si imago regis lapidea esset vniformiter per totū cal'a ibi eēt etherogeneitas ptium in figura: sed non in qualitate.

pꝰ ꝯ **Tūc sit** pma ꝯclō. nihil qḋ ē in ꝓpa ⁊ nāli dispōne sua agit in seipz p. pz: q2 ois mutatio alicuiꝰ a sua nāli dispone est sibi violēta: ſʒ nulla talis ē ab itriseco: postq̄ʒ est ꝯ nālē dispōnē illius: ⁊ h̄ pz ēt ex alio: q2 sic̄ v̄ga recta nō appetit icuruari: nec recedē ab eius rectitudie: ita silr ēt nālia: qn̄ sunt in suis dispōnibus nālibus appetūt maꝰ in illis ⁊ nō receꝰ ab illis.

2ꝰ ꝯ ℭ 2ª ꝯclō. q tale aliqn̄ agit in seipz nō p̄. i. vna ps in ptē sibi ꝓpiquā. pz. nā pole ē q tale sit etherogeneū: ⁊ alia sit cōplō vnius ptis: ⁊ alia alterius: vna calior ⁊ alia fridior. sic̄ pz de corpe hūano in quo cor est cal'z cere-

3ꝰ ꝯ brū fridū: ⁊ in tali corpe vna ps hn̄ agit in aliā. ℭ 3ª ꝯclō rn̄siua est q cal'itas ⁊ hūiditas in eodē subo adeq̄te nō agūt adiuicē cū ſtāt sic ꝓportiōate adiuicē q in tali cōplōne ꝯsistit cōplō nālis sibi in quo sunt. pz: q2 alr illḋ subz ab itrinseco recederet a dispōne sibi nāli: ⁊ hr̄et in se pncipiū itrisecū sue mutatiōis: qḋ est fl'z. ⁊ ꝯ dicta. falsitas maꝰ pz ex eo q q̄ʒ cito poniṫ extra dispōnē illā sibi nālē redit seipso ad illā q̄ntū ē pole. ḡ qn̄ erat sub ea nō habuit pncipiū itrisecū reducēdi se ab illa.

Corꝰ ℭ Ex his seqr pmo ⁊ maꝰ ex ꝯclōne penultima q mixta hn̄t in seipsis pncipiū sue corruptiōis. Itē seqṫ q el'nta nō. Itē seqṫ q si nō eēt corrūpēs extrisecū el'nta manerēt ppetuo. Itē seqtur q nō seqtur ille q̄litates sunt ineq̄les. ḡ agūt in seiuicē: pz: q2 optia dispō ꝯsistit in ineq̄litate: ſʒ tūc vna illaꝝ q̄litatū nō agit in aliā ⁊ hoc p formā subalē ipsius mixti cui illa dispō est nālis ⁊ ꝯueniēs. Itē seqṫ q mixta etherogenea minus in etherogeneitate ptiū in q̄litate sunt magis durativa: sicut lapides ⁊ hmōi. Item seqtur q mixta magis etherogenea etherogeneitate ptiū in q̄litate sūt minus durativa pz hoc ex predictis. ℭ Ad rōnes pz ex dictis quid sit rn̄dendum.

Qō. iiij.

Querit Utꝝ el'nta sint q̄ttuor ⁊ non plura. nec pauciora. Et breuiṫ pp remouere aliq̄ dubia seu cauillatiōes logicales qḋ dz itelligi. vtꝝ sint q̄ttuor termini distincti sign̄tes oia el'nta. quoꝝ nullus coicidat in sign̄do idē el'ntū: ⁊ nō plures nec pauciores: nō coicidentes cū aliquo istoꝝ q̄ttuor in sign̄do idē el'ntū. Et silr mō debēt itelligi tituli qōnū qbus q̄riṫ de numero pncipioꝝ coꝝ nāliū vel de numero p̄dicabiliū vel de numero p̄dicamentoꝝ vel cōsimiliū. ℭ Et arguiṫ p̄ q nō sint nisi duo: q2 el'ntū dr̄ ex quo fit aliqḋ cū isit: ſʒ q2 talia nō sunt nisi duo pncipia mā ⁊ forma postq̄ʒ vocata el'nta nō manēt in mixto. put pus dcm̄ ē. ergo ⁊c̄. pm 5. me. 4

ℭ 2ᵒ solū sunt due dr̄ntie corpoꝝ simpliciū. ḡ vr̄ q solū sunt duo el'nta. ꝯn̄a tz postq̄ʒ el'nta dn̄r corpa simplicia. an̄s pz. nā solū sunt iste due drīe graue ⁊ leue. nā oē corpus simplex est graue vel leue. 2m

ℭ 3ᵒ ꝓbaṫ q sint sex: q2 q̄ttuor sunt vocata el'a. s. aq̄. terra. aer. ignis: ⁊ cū hoc vltra ꝓbatum est q sunt duo pncipia mā ⁊ forma. 3m

ℭ 4ᵒ tot sunt el'a quot sunt drīe corpoꝝ simpliciū: ſʒ ille sunt sex. s. calitas. friditas. hūiditas. siccitas. grauitas. ⁊ leuitas. 4m

ℭ 5ᵒ arguiṫ sic. tot sunt el'a quot sunt cōbinatiōes q̄litatū pmaꝝ tāgibiliū: ſʒ ille sunt sex. s. caliditas cū siccitate. scḋa cal'itas cū humiditate. tertia frigiditas cū hūiditate. q̄rta friditas cū siccitate. q̄nta caliditas cū frigiditate. sexta humiditas cum siccitate. 5m

ℭ 6ᵒ vr̄ q sint q̄nqʒ: q2 q̄nqʒ sunt corpa simplicia. s. q̄ttuor vocata el'a ⁊ celū: celū. n. est q̄ntū corpꝰ simplex. vt pz p Arist. pmo celi. 6m

ℭ 7ᵒ arguiṫ sic. plures sunt orbes celi ⁊ motores q̄ʒ quattuor. ḡ plura debent esse elementa q̄ʒ quattuor. an̄s communiter cōcediṫ: sed ꝯn̄a tz ex eo q quelibz planetaꝝ de vno orbe dicitur esse de nā vnius elementi. T. c. 22.

ℭ 8ᵒ plures sunt lr̄e q̄ʒ quattuor. ergo ⁊ plura elementa q̄ʒ quattuor. ꝯn̄a tz: q2 lr̄e dicūtur elementa syllabaꝝ. an̄s est notum de se. 8m

In oppositū est Arist. in isto scḋō. vbi s̄m cōbinationes q̄ttuor pmaꝝ q̄litatū q̄ sunt caliditas friditas ⁊c̄. pncipales ponit eē quattuor el'nta spē distaꝰ ⁊ nō plura neqʒ pauciora: eo q tot combinationes quattuor primaꝝ q̄litatum sunt possibiles ⁊ non plures nec pauciores.

ℭ In ista qōne. p̄ videndū est qd est el'ntū. 2ᵒ vn̄ sumaṫ numerus el'ntoꝝ. tertio quot ⁊ q̄lr sunt elementa.

Quātū ad pmū sciendū est q el'entū diciṫ ab hile. vnde hile est idē q pma mā. vn̄ versificator. Dicere qd sit hile nō est dictū puelle: ⁊ dr̄ elementū q̄si ilementū. Sed sic mutaṫ ly. e. cū melioris soni. vn̄ ex hoc pz q ꝓprīssime mā pma solū dr̄ elementū: ſʒ vocata elementa q̄ sunt ignis aqua ⁊c̄. dn̄r el'a respectu mixtoꝝ: non eo q q̄litas ipsoꝝ vel ipsa maneāt in mixto: sed q2 q̄litates siles q̄litatibus elem̄toꝝ sunt in mixto: ad cuius gn̄ōnē oportuit ꝯcurrere elementa vel vocata el'a mediate vel imediate. Alr pōt dici q̄si elementatū: ꝓpter hoc q mixta eleuātur ⁊ formātur ex elementis mō quo dicebatur. vel pōt dici elementū q̄si alimentū. q2 elementis aluntur mixta: ſʒ non imediate sed mediate. Pōt ergo esse vna descriptio elementi: elementū est qḋ in resolōne corpoꝝ ieniṫ vltimū. ⁊ i generatione ipsoꝝ ieniṫ pmum. Et si ly corpoꝝ non restrigatur. tunc hec descriptio solum cōuenit materie pme: q2 solum materia est que in generatione corporū simpliciter reperitur primum: ⁊ in resolutione eorum dz inueniri. p. nōnᵐ

dꝫ inueniri vltimũ. Sꝫ si ly corpoꝝ restringiť p ly mix
toꝝ. hec descriptio põt cõpetere. tũc vocatis eliis. vñ in
gñione corpoꝝ mixtoꝝ ex elñtis: elñta iueniunť pri-
ma: ꝛ i resolõne vltia. ꝛ iõ sic lre dñr pma elñta dictio
nũ: ꝛ syllabe scõa: ita corpoꝝ mixtoꝝ gñabiliũ ꝛ cor-
ruptibiliũ pmũ elñtũ dr pma mã. sꝫ scõa elñta sunt vo-
cata elñta a vulgo: q̃ pp hoc a vulgo vocanť elñta: qꝛ
vulgus nõ pcipit mãꝫ pmã porẽ: imo credit ista q̃ttuor
p. corpora simplicia esse pma elñta simplr. ¶ Alia põt
esse descriptio elñti: elñtũ est in qd dissoluunť corpora:
dissolõ aũt est triplex. q̃dã est in ptes integrales. Et sic
2 Democri. itellexit corpora resolui in elñta. i. in corpora
athoma: alia aũt in ptes essentiales coextẽsas ꝛc̃. ꝛ sic
3 dicimus resolõnẽ mixti eẽ in mãꝫ ꝛ formã tãq̃ in elta.
tertia est in ptes coextẽsas sꝫ silitudinẽ ꝛ virtutẽ. ꝛ talẽ
dicimus esse in q̃ttuor vocata ela q̃ nõ manẽt in mix-
to: tñ ex eis bene gñať mixtũ: ꝛ ecõuerso. eo mõ quo di
2m nõn ctũ est. ¶ Nõndũ est q ptes essen:iales sunt duplices
q̃dã dñr coextẽse ꝛ nõ manẽt separate: ꝛ oẽs gñabilis
ꝛ corruptibilis itrãt essentiã: ꝛ sic mã ꝛ forma dñr p-
tes essentiales: ꝛ iste in vitate sunt elñta: verius tñ mã:
ex eo q ipsa psupponiť gñoni: ꝛ mãet post corruptio-
nẽ illius: cuius est mã: forma vo non. Alie dñr ptes es-
sentiales que pñt separate esse: ꝛ talia dñr elñta secũ-
3m nõn da. sicut sunt aer ignis ꝛc̃. ¶ Tertio notãdũ est q ista
elñta secũda iter corpora actu exñtia sunt maxie sim-
plicia: ꝛ ex his pstituiť mũdus tãq̃ ex ptibus itegrali
bus vna cũ celo: qd est ẽt vnũ corpus simplex qnta sim-
4m nõn. plex essentia. ¶ Sed notãdũ est q alr elñta dñr sim-
plicia ꝛ alr qnta essentia. vnde qnta essentia diciť sim-
plex tã p priuationẽ cõpositionis ex mã ꝛ forma q̃ꝫ p
priuationẽ cõpositionis ex ꝯrietate: vocata aũt elñta nõ
sunt ita simplicia. vñ qdlꝫ ipsoꝝ ẽ cõpositũ ex mã ꝛ for
ma: sꝫ dñr simplicia p priuationẽ cõpositionis ex ꝯrieta-
te. vñ in vno elñtoꝝ sunt qualitates contrarie nãliter.
vnde si in aqua est caliditas: ꝛ frigiditas inest ei vio-
lente. Ex his pꝫ quo mõ itelligiť q mixta resoluuntur
in elenta: ꝛ silr qd sit elñtũ: ꝛ silr q̃liter equiuoce vti-
mur aliqñ isto termio elñtũ: ꝛ silr vñ dicať elñtũ.

p. 2e **Quantũ** ad scõꝫ sit pma pclõ. nũerus elñtoꝝ
sumiť a numero pmaꝝ q̃litatũ q̃ sunt
caliditas friditas ꝛc̃. pꝫ: qꝛ ex quo ille q̃litates dñr pme:
ꝛ sic ex quo vocata elñta dñr pma respectu mixtoꝝ: nu
merus coꝝ dꝫ capi penes numeꝝ illaꝝ q̃litatũ. vñ ca-
piť sic q igni iest pmo caliditas: ꝛ aeri hũiditas: aq̃ fri-
ditas: ꝛ terre siccitas. ¶ Scdo qꝛ sꝫ actionẽ ꝛ altera-
tionẽ ipsaꝝ q̃ttuor q̃litatũ adiuicẽ fiũt mixta ꝛ sꝫ aliã
2e ꝛ aliã cõmixtionẽ alia ꝛ alia mixta. ¶ Scda pclõ. nu-
merus eloꝝ nõ dꝫ capi penes numeꝝ aliaꝝ q̃litatuꝫ:
q̃uis sint ꝯrie. pꝫ: qꝛ nec alie ab his sunt pme. mõ qꝛ
vocata elñta dñr esse pma corpora: itelligendo eo mõ
quo dcm̃ est: sequitur etiã q non sunt alie ꝛ alie q̃lita-
tes pme. pꝫ ex pma questione huius secundi.

Quãtũ ad tertiũ sciendũ pmo. q pmaꝝ q̃litatũ
que sunt caliditas. friditas ꝛc̃. nunq̃ aliq̃
eaꝝ repeiť se sola. sed semp ad vnã pseqtur alia: ita q
ad actiuã passiua. vñ nunq̃ repeiť caliditas nisi cuꝫ ea
sit humiditas vel siccitas: nec vnq̃ repeiť friditas: nisi
secũ sit humiditas vel siccitas. ¶ Ex hoc pꝫ q nõ va
let dicere. 8. esse elñta: quoꝝ vnũ haberet solã caldita
tem: aliud solã friditatem ꝛc̃. vocata elementa.

p. 2e **Tũc sit** pma pclõ. nõ est ponendũ q tñ sit vnũ
elemẽtũ ꝛ nõ plã. pbať: qꝛ si sic nõ repe
riret aliq̃ ꝯrietas: alr. n. nũq̃ deleret: sed illa inest sibi
rõne q̃litatũ elemẽtariũ: ꝛ cũ in vno elemẽto nõ repe-
riať aliq̃ quãtitas in q̃litatibus. seqtur q nulla repeiť
ꝯrietas si esset vnũ elemẽtũ solũ sic q non plã. ¶ Se 2e
cũda pclõ. nõ est ponẽdũ q sint tñ duo elñta ꝛ nõ plu
ra. pbať: qꝛ si sic. tũc illoꝝ vnũ oporteret esse calidum
ꝛ humidũ vel fridũ ꝛ siccũ: vel ecõuerso. s. calidũ ꝛ sic
cũ: vel fridũ ꝛ humidũ: sed si sic esset. tũc illa cito mu-
tuo se corrũperẽt. ꝛ sic nõ haberemus aliud elementũ
pñtia tꝫ. postq̃ illa duo essent ꝯria sm ambas eoꝝ q̃li 3e
tates. ¶ Tertia pclõ. nõ est ponẽdũ q sint tertia ꝛ nõ
plura: qꝛ si sic. tunc duo eoꝝ essent ꝯria sm ambas q̃li-
tates: ꝛ tertiũ hrẽt symbolũ cũ vno illoꝝ: ꝛ sic illa duo
hñtia symbolũ satis cito tertiũ corrũperẽt. ¶ Ex his se 4e
qtur q̃rta pclõ. q ad minus opꝫ esse q̃ttuor elemẽta si
ppetuo debeãt manere elemẽta: ꝛ si res debẽt se hrẽ: sicut
mõ se habeãt quo ad eaꝝ gñationẽ ꝛ corruptionem ꝛ 5e
alias pprietates eis cõicãtes. ¶ Quita pclusio. est q
q̃ttuor sunt elemẽta specifice distincta ꝛ nõ plura. pbať: qꝛ
q̃ttuor sunt cõbinationes q̃ttuor q̃litatũ cõpossibiles
ꝛ nõ plures. g̃ qd vera. pñtia tꝫ ex eo q numerus pmo
rũ corpoꝝ gñabiliũ ꝛ corruptibiliũ dꝫ accipi sꝫ nume-
rũ cõpositionũ q̃ttuor q̃litatũ adinuicẽ: sꝫ quaꝝ actio-
nẽ ꝛ passionẽ sunt gñones ꝛ corruptiones. añs pꝫ. naꝫ
pus dicebať q cõbinationes pmaꝝ q̃litatũ q̃ sunt ca-
liditas ꝛc̃. possent imaginari sex modis. quoꝝ duo sũt
ipossibiles: que sunt calidi cũ frido: ꝛ humidi cũ sicco:
ꝛ relique q̃ttuor sunt possibiles. g̃ ꝛc̃. ¶ Sꝫ. d. m: imo dubiũ
videť q caliditas ꝛ friditas sint cõpossibiles. pꝫ de aq̃
calefacta. ¶ Rñdeť q nõ sunt. sic cõpossibiles q am-
be isint eidem elemento: nisi vna eaꝝ isit ei violente.
mõ sm talẽ cõpossibilitatẽ nõ dꝫ sumi elementũ distinctum
ab alijs. ¶ Et pfirmať: qꝛ q̃ttuor sunt q̃litates pme spe
cifice distincte ꝛ non plures. ergo tot debent esse elementa
specifice disticta ꝛ non plura. añs pꝫ ex pus dictis: ꝛ
pña tꝫ ex eo q cuilibet elemẽto iest pmo vna de q̃lita-
tibus pmis: ꝛ qd inest vni pmo nõ inest alteri pmo.

Ad rões. ¶ Ad pmã de mã ꝛ forma dcm̃ ad pm
est: ex eo q solũ hic itelligiť de ele
mẽtis: q̃ sunt corpora simplicia gñabilia ꝛ corruptibi-
lia seorsum existere potẽtia. mõ talia nõ sunt mã ꝛ for- ad 2m
ma. ¶ Ad tertiã qñ dr due solũ sunt dñe corpoꝝ sim-
pliciũ: veꝝ est gñales: sꝫ non specifice. vñ adhuc vlteri
us leue subdiuidiť: ꝛ silr graue. in tñ q p talẽ diuisionẽ
iueniunť q̃ttuor corpora simplicia gñabilia ꝛ corrupti
bilia q̃ sunt dicta elementa. ¶ Ad tertiã qñ dr ꝛc̃. quo ad 3m
sit dcm̃ pꝫ ex rñsione ad pmũ. ¶ Ad q̃rtã dico q quia ad 4m
grauitas ꝛ leuitas nõ sunt q̃litates actiue alterabiliũ:
sꝫ motuũ localiũ: penes grauitatẽ ꝛ leuitatẽ nõ sũt ele
mẽta capiẽda pncipalr: pp h solũ dꝫ capi penes q̃lita-
tes q̃ sunt actiue alterabiliũ: qꝛ tales sunt actie gñabi-
liũ ꝛ corruptibiliũ. ¶ Ad qntã dico q veꝝ est q tot ad 5m
sunt quot sunt cõbinationes q̃litatũ pmaꝝ poles: q̃ꝝ
q̃libꝫ inest nãlr ꝛ nõ violente illi cui inest. mõ ille cõbi
nationes sunt q̃ttuor ꝛ nõ plres. sic dcm̃ est. ¶ Ad sex- ad 6m
tã dico: q solũ in pposito est sermo de corporibus sim-
plicibus ꝛ gñabilibus ꝛ corruptibilibus. mõ de nume
ro illoꝝ nõ est celũ. ¶ Ad septimã qñ dr. plures sũt or ad 7m
bes ꝛc̃. negať pña. Pro quo aduertẽdum est q in isto
mũdo tres pñt imaginari q̃ternitates. q̃ꝝ pma termi-
nať iclusiue ad ignẽ. scõa aũt terminať iclusiue ad solẽ: ꝛ
tertia terminať iclusiue ad vltimã sperã. pma q̃terni-
tas est terra. aq̃. aer. ignis. scõa est luna. mercurius. ve-
nus. ꝛ sol: ita q in ista q̃ternitate luna comparať terre.
mercurius aque: venus aeri: ꝛ sol igni. tertia q̃ternitas
est mars. iuppiter. saturnus ꝛ octaua spa: ita q i ista q̃
ternitate. mars cõparať igni. iuppiter aeri. saturnus aq̃.
octaua spa terre: ita q sm istã triplicẽ q̃ternitatẽ ter-
ra esset infimum ꝛ supremum. Ex hoc patet q non oportet
tot esse

tot eē el'a quot sunt orbes:post q̄ plres orbes cōpāt bñ
ad 8m ꝛ assilant vni el'o. ¶ Ad vltima pz. ꝙ solū capit h eln
tum ꝓut extēdit se ad pl'a corpa actu existia gn̄abilia ꝛ
corruptibilia adiuicē alterabilia. Q.ō. iiij.

p. **Q**ueritur Utrū ignis sit p̊ calidus aer p̊ hūidus. aq̄ p̊ fra. ꝛ terra p̊ sicca. ¶ Et argr̄ ꝙ nō: nā si sic. seq tur ꝙ ignis ꝛ aq̄ eēnt ꝯria: silr aer ꝛ t̄ra: ꝙ ē falsu3: ꝛ ꝯn̄a nō est de se: ex eo ꝙ p̊ cal'm ꝯriat p̊ fro. ꝛ p̊ hūidū p̊ sicco falsitas ꝯn̄tis ꝓbat: ex eo ꝙ seqr̄ ꝙ subē eēnt adiuicē ꝯrie. mō h est falsum. nō p Ari. i p̄dicamētis subē nihil est ꝯriū. ꝯn̄a tz ex eo ꝙ q̄lz el'orum
Cōfir. est suba. ¶ Scđo ꝯfirmat idē. na3 si illa eēnt ꝯria: seqr̄ ꝙ ipsa eēnt apta nata succe[ss] sibiinuicē i eodē subo exñ te i actu ens p se subsistēs. mō h ē falsum: q2 non idem ens manēs idē noie ꝛ diffōne p̄t p̊ eē ignis postea aq̄. ꝯn̄a tz p vnā ꝯditōe3 ꝯrioꝝ. ¶ Tertio vnū ē vni tm̄ ꝯ riū. mō ignis ꝯriat terre: q2 ignis est calidus ꝛ terra fri da: non g̃ ꝯriat aq̄. ¶ Quarto vr̄ ꝙ ignis ꝛ terra magis sunt ꝯ:ia q̄ ignis ꝛ aqua: quia illa sunt magis contraria q̄ a seinuicem magis distāt: s3 ignis ꝛ terra ma-
2 gis distāt a seiuicē q̄ ignis ꝛ aq̄: sic pz i situ nāli el'oꝝ. g̃ ꝛc̄. ¶ Scđo ad p̄nt[e] suppōit ꝙ eadē q̄litas i spē iest eq̄ p̊ duob[us] el'tis. tūc sic. terra ē p̊ fra: g̃ nō aq̄. ꝯn̄a tz p suppōnē. añs pz. nā h vr̄ eē p̊ frm qđ maxie distat a fō
3 te cal'oꝝ. s3 sic ē ō terra: q2 maxie distat a celo qđ est ꝓductiuū caloris i istis iferiorib[us]. ¶ 3° ꝓ effect[us] ōbemus arguē cāo: ꝛ cū ꝯ̄sitas sit effect[us] friditatis. seqr̄ ꝙ illō
4 qđ ē maxie ꝯ̄sum sit p̊ frm: s3 terra est maxie ꝯ̄sa. g̃ ip sa ē p̊ fra. ¶ 4° illud qđ nō ē ꝯiūctū alicui el'o cal'o. vr̄
5 ꝙ sit magi ꝛ p̊ fr3 q̄ illō qđ ē ꝯiūctū alicui cal'o: s3 t̄ra nō est ꝯiūcta alicui el'o cal'o. s. aeri. g̃ ꝛc̄. ¶ 5° vr̄ qđ aq̄ sit magis hūida q̄ fra: ꝓp hoc qđ humiditas iest aq̄ in sepabilr̄. friditas aūt iest aque sepabilr̄. pz: q2 q̄ntūs aq̄
2.g.23. bñ calefiat: adhuc tm̄ manet humida.

In oppositum est Aristote. hic textu p̄imo. caplo. 3.

¶ In ista q̄ōe. p̊ vidēdū est de illo de quo tangebat in p̊
p. sup. argu. s. de ꝯrietate el'oꝝ. scđo videndum est de q̄sito.

Quantū ad p̄mū supponit p̊. qđ ad hoc qđ ali q̄ dicant ꝯ:ia regrit qđ apta nata sint
p.ꝯ. succedere sibiinuicē in eodē subo in actu hoc ē i eodem cōposito ex mā ꝛ forma. ¶ Tūc sit p̊[a] ꝯclo. el'a bñ sūt ꝯria s̄m eoꝝ q̄litates nāles. pz. nā q̄litates el'oꝝ nāles sūt calitas friditas hūiditas ꝛ siccitas. ḡuitas leuitas. raritas ꝯ̄sitas: s3 mō hmōi q̄litates sunt sibiinuicē ꝯrie: nō singl'e singul': s3 ōterminate ōterminatis. S3 q2 q̄litates nāles el'oꝝ sunt duplices: q̄dā motiue localr̄. sicut grauitas leuitas: q̄dā ōt alteratiue: sicut caliditas ꝛ fri
2.ꝯ. ditas. ¶ Tūc sit scđa ꝯclo. ꝙ ignis ꝛ terra magi ꝯriā tur adiuicē quo ad q̄litates motiuas localr̄ q̄ ignis ꝛ aq̄. pz: q2 ignis ē simplr̄ leuis: ꝛ terra simplr̄ ḡuis. aq̄ āt ē leuis ꝛ ḡuis s̄m qd. q2 ē leuis respcū terre: ꝛ est ḡ
3.ꝯ. uis respcū aeris ꝛ ignis q̄ sibi supeminēt. ¶ 3° ꝯ est. qđ ignis magis ꝯriat aq̄ q̄ terre quo ad q̄litates alteratiuas. pz: q2 ignis ꝛ aq̄ ꝯriant s̄3 ambas q̄litates alteratiuas. ex eo qđ ignis ē cal's ꝛ sicc[us]. ꝛ aq̄ ē fra ꝛ hūida: sed ignis ꝯriat terre solū s̄m vnā qualitatē alteratiuā.
T.cō. s. s̄m caliditatem. ꝛ non s̄m aliam. ex eo qđ ignis ꝛ ter
23. ra cōicant in siccitate. ꝛ q2 Aristo. cōsiderat hic elemē ta s̄m qđ sunt gn̄abilia ꝛ corruptibilia. iō dicit h. illa magis ꝯriant q̄ ꝯriant s̄m q̄litates alteratiuas q̄ q̄ ꝯ riantur s̄m qualitates motiuas localr̄. Et sic dicit h ꝙ ignis magis ꝯriatur aque q̄ terre. Sic ergo visum est q̄ūo elementa contrariantur secundum qualitates eorum naturales.

S3 tunc restat difficultas. vtꝝ ēt ꝯrient s̄m eo rū subas. ¶ Pro quo sit p̊[a] ꝯ. ꝙ el'enta nō ꝯriant s̄3 eoꝝ mās. pz p diffōnē ꝯrioꝝ. ¶ 2[a] ꝯ ꝙ p.ꝯ 2.ꝯ
nec el'enta ꝯriant s̄3 eoꝝ formas subales. pz p suppōnē q̄ dic̄ ꝙ ad h ꝙ aliqua ꝯrient regrit ꝙ possint sibiiuicē succedere i eodē subo i actu: h est in eodē cōposito ex mā ꝛ forma: s3 sic nō est ō formis subalib[us] el'entorū. pz: q2 nō est pos'e ꝙ i eodē cōposito ex mā p̄ma sit forma subalis ignis ꝛ postea forma subalis aque. nā il lud cōpositū vl' eēt el'entū vl' mixtū: si mixtū: q2 forme subales el'entoꝝ nō manēt i mixto. sic̄ dem̄ est: ꝓpter h ꝙ oporteret ꝙ idē el'entū eēt p̊ ignis ꝛ postea aqua. mō h est falsum vt notū est de se: q̄uis. n. ex igne bñ possit gn̄ari aq̄: nō tm̄ ꝓpter h idē el'entu3 p̄mo ē ignis 3.ꝯ
ꝛ postea aq̄. ¶ 3[a] ꝯ ē. ꝙ el'enta nō sūt ꝯria s̄3 eoꝝ sub p.ꝯ
stantiā. pz: q2 nec s̄m eoꝝ mā3. p p̄mā cōclusione3: nec s̄m eoꝝ formā subalem. per secundā. ergo ꝛc̄.

Quantū ad 2m sit p̄ma ꝯ. vnicuiq3 el'entoꝝ iest p̊[a] vna q̄litas. pz h p̄mo: q2 cuiuslibet el'enti forma subalis est simplex tā subalr̄ q̄ i ḡtute. g̃ vr̄ ꝙ solū determiet sibi vnā q̄litatē q̄ iest sibi p̊[a]. l3. n. determiet sibi duas: nō tm̄ eque p̄mo. ꝯn̄a videt nota. añs pz. nā p hoc forma subalis el'enti. dft a forma sub stātiali mixti: l3. n. forma subalis mixti sit simplex subaliter: nō tm̄ ē simplex ḡtualr̄: sic pz de diuersis mixtis: 2.ꝯ
vt de herbis ꝛ lapidib[us] p̄ciosis: qbus isunt diuerse ḡtu tes rōne formaꝝ subaliū ipsoꝝ. ¶ 2[a] ꝯ. igni iest p̊ caliditas. pz: q2 ignis iter alia el'ta est nobilissimū: cuius si 3.ꝯ
gnū ē: q2 locatus est sup loca alioꝝ el'entoꝝ: ꝛ cū caliditas iter q̄litates actiuas sit nobilissima: cui[us] signū ē eius maxia actiuitas. vr̄ ꝙ ipsa p̄mo insit igni. ¶ 3[a] ꝯ. aer est p̄mo hūidus. ꝓbat. nā aliq̄ q̄litas inest sibi p̊[a] p p̄mā ꝯnem: vel g̃ caliditas vel humiditas. ꝓbat: q2 aer est calidus ꝛ hūidus: sed nō caliditas: q2 illa inest p̄mo igni. p secundā ꝯnē. g̃ relinqt ꝙ humiditas. ꝯn̄a 4.ꝯ
tz ex eo ꝙ aer nō h3 aliq̄ q̄litatē de qualitatibus actiuis q̄ caliditatē ꝛ hūiditatē: ex eo ꝙ nulla q̄litas pōt iesse eque p̄mo duob[us] el'entis. ¶ 4[a] ꝯ. friditas iest p̊[a] 5.ꝯ
aque. pz: q2 sibi isunt friditas ꝛ hūiditas: vel g̃ sibi iest p̊[a] friditas ꝛ hēturꝓpositū: vel hūiditas ꝛ hoc nō: q2 illa iest p̊ aeri p p̄cedētē ꝯnē. ¶ 5[a] ꝯ. terre p̊[a] inest siccitas. pz: q2 sibi isunt siccitas ꝛ friditas: vel g̃ iest sibi p̊[a] siccitas: ꝛ hēturꝓpositū: vel sibi iest p̄mo friditas: ꝛ h nō: q2 illa inest aque. per precedentem conclusionem.

Sed restat dubitatio q̄ūo itelligit ꝙ igni iest p̊[a] calitas. vtꝝ h itelligat i cōparatiōe ad alia el'enta vl' i ordine ad aliā q̄litatē. s. siccitatē: sic ꝙ sit sensus. ignis ē p̄us calid[us] q̄ aliqđ alioꝝ el'entoꝝ: ꝛ cuius calitas ē cā caliditatis: ꝙ alia sūt calida: vel ꝙ igni p̄us inest caliditas q̄ siccitas: h est ꝙ ignis de nā sua determiat sibi calitatē: ꝛ ꝙ 2° ꝯsequa- T.c.23.
tur siccitatē. ¶ Ad h r̄ndet s̄m itentionē Aris. ꝙ hoc R
dz itelligi ꝙ igni p̄us iest calitas q̄ siccitas: ꝛ aeri p̊[a] Nōndū
hūiditas q̄ caliditas: ꝛ aque p̄us friditas q̄ humiditas: ꝛ terre p̊[a] siccitas q̄ friditas. ¶ S3 p plenior' itellectu nōn[m] ē ꝙ illō dz itell'i de calitate ꝛ siccitate ḡtualib[us]. vñ aliq̄ sūt bñ cal'a actualr̄: ꝛ tm̄ sūt frida ḡtualr̄. ḡ bi gr̄a. sic aq̄ calefacta. silr̄ aliq̄ sūt bñ frida actualr̄: ꝛ tm̄ sūt cal'a ḡtualr̄: sicut pip ʒiʒiber ꝛ h[oi]. vñ q̄uis aliqs potaret aquā calidā nō ꝓpter h ꝯfortaret ei[us] calor: ꝙ tamē bñ cōtingeret si potaret vinū fridum. Et sic quāuis vinū sit actualiter fridū tamen est virtualiter calidum. Ex isto possunt solui alique rationes facte.

Ad rōnes ¶ Ad p̄mā pz. ex p̊ art. s3 ibi erat vna de distāuia q̄ erat ista: magis distātia sūt magis ꝯria: h itelligit nō ō distātia locali:

sic ꝺ distātia iter terrā ⁊ ignē: ſʒ ꝺ distātia formali q̄ ē
q̄dā repugnan⁹ ⁊ icōpossitas. ℭ Ad 2ᵐ dico: ꝙ illa bñ
ꝓbat ꝙ terra sit frigidioꝛ q̄ȝ aq̄ frigiditate actuali: ñ tñ fri-
giditate ṽtuali. vñ frigiditas actualis dr̃ q̄ statiȝ ꝑcipit ad
tactū. ℭ Ad 3ᵐ ⁊ 4ᵐ. silr̃ mō r̄ndet. ℭ Ad 5ᵐ dico
ꝙ q̄uis frigiditas actual' sit bñ sepabilis: nō tñ frigiditas
hītualis siue ṽtualis. vñ q̄uis aq̄ bñ calefiat: adhuc tñ
manet in ea frigiditas ṽtualis ꝑ quam caliditate amota
iteꝝ reuertit ad frigiditatē actualē. Q.ō. v.

Queritur Utrum calitas ignis ⁊ calitas
aeris sint eiusdē spēi solū dr̄n-
tes ſʒ magis ⁊ minus. Et silr̄ q̄rit ꝺ siccitate
ignis ⁊ sic^{te} terre: ⁊ ꝺ hūiditate aeris ⁊ hūi
p. ditate aq̄: ⁊ ꝺ frigiditate terre: ⁊ ꝺ frigi^{te} aq̄. ℭ Et arḡ ꝑ
ꝙ sint diuersaꝝ spēꝝ distīctaꝝ spē. nā qualitates ꝑp̄e
elementis distīcte spē debēt distīgui spē: ſʒ calitas ē q̄litas
ꝑp̄a ipi⁹ ignis: ⁊ hūiditas ꝑp̄a ipi⁹ aeris. sic i a⁹ q̄one
dicebat. ḡ vr̃ ꝙ ex q̄ ignis ⁊ aer distīguunt spē: ꝙ cali-
tas ipsius ignis distīguat spē a calitate ipsius aeris: ⁊
ꝙ hūiditas aeris distīguat spē ab hūiditate aq̄: ⁊ sic ꝺ
aliis q̄litatibus symbolis alioꝝ elementoꝝ.

T.c. 68 In oppositū argr̄. nā si sic. seqt ꝙ eēnt. 8. q̄-
litates ꝑ̇ distīcte spē qḋ ē ꝯ p⁹
dcā. dcē̄ȝ. n. ē ꝙ sūt solū 4^{or}. ꝯn̄a tȝ: q2 tc̄ hr̄em⁹ duas cali
tates distīctas spē: ⁊ silr̄ duas frigiditates: ⁊ sic de aliis.
ℭ In ista q̄one sūt due opiones directe oppo^{te}. Et illas
p⁹ recitabo cū suis motiuis. 2⁹ videbit qualr̄ vna illa-
rum opionū soluit motiua alterius. 3⁹ q̄si mediādo iter
eas ponā vnā opionē que vr̃ esse aliq̄s ꝓbabilioꝛ.

p.opio Quātū ad p^m sciēdū ē ꝙ vna opio ponit ꝙ cali
tas ignis ⁊ calitas aeris nō sūt eiusdeȝ
spēi: nec dr̄nt solū penes itēsius ⁊ remissius: ⁊ ista opio
itelligit ꝺ q̄litatib⁹ actualib⁹. vult. n. ꝙ calitas aeris in
tot ḡdus i sua spē ē diuisibil' i q̄t ḡdus ē diuisibil' calidi
tas ignis: ꝙ cū ex aere ḡnat ignis ad coꝛruptionē vni
us ḡdus calitatis aeris itroducit vn⁹ ḡdus calitatis ignis.
p. ℭ Et ista opio hʒ ꝑ se aliq̄ motiua: vñ p⁹ arguit sic. si ca
liditas ipi⁹ aeris eēt remissa: ⁊ cū ois remissio alic⁹ q̄li-
tatis fiat ꝑ admixtionē q̄litatis ꝯrie. seqt ꝙ caliditati
ipi⁹ ignis ⁊ aeris eēt admixta aliq̄ frigiditas: ⁊ ñ opōte
ret ponē aerē eē mixtū q̄litatiue: ⁊ sic nō eēt dare puꝝ
elm̄ aeris. vñ qōlȝ elm̄ i sua puritate sic determinat si
bi formā subalē simplicē: ita ꝑmixta frigiditati: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
2. dȝ eē sūma. ℭ 2⁹ nā ꝑ h̄ simplex dr̄t a mix⁹. q2 elm̄ sim
plex determiat sibi q̄litates ois simplices ⁊ q̄litates i
sūmo. mixtū aūt nō. si ḡ calitas aeris ē sūma non dr̄t a
3. calitate ignis solū ſʒ magis ⁊ min⁹. ℭ 3⁹ si calitas aeris
eēt eiusdē spēi: cū calitate ignis dr̄ns ab ea solū ſʒ ma
gis ⁊ min⁹. seqt ꝙ si ignis approximaret aeri statiȝ aer
fieret subito calidus i sūmo: ſʒ h̄ est falsum: ⁊ ꝯn̄a tȝ: q2
nō resisteret i aliq̄ calitati ipi⁹ ignis: q2 q̄uis eēt re-
missioꝛ: nō tñ ꝑ frigiditatē sibi admixtā: sic p⁹ arguebat
ꝺ aq̄ ꝙ tota latitudo calitatis aeris eēt coꝛrupta añq̄ȝ to
ta latitudo frigiditatis aq̄ eēt introducta: ſʒ h̄ ē falsū: ⁊ ꝯn̄a
tȝ: q2 ex q̄ calitas aeris ñ eēt sūma: ⁊ cū ad introductioēȝ
vni⁹ ḡdus frigiditatis aq̄ expellat vnus gradus calitatis
aeris postq̄ȝ oēs ḡdus caliditatis aeris erunt expulsi:
ꝙ sint oēs ḡdus frigiditatis aque itroducti postq̄ȝ frigidi
tas aq̄ est sūma: ⁊ ꝑ ꝯn̄s pl'es hʒ gradus i sua latitudi
ne q̄ȝ haberet calitas aeris i sua: falsitas ꝯn̄tis ꝓbat.
nā ñ sic: sc' vl' ꝙ ꝑ tpe mā staret sine for⁹ subali: vl' ꝙ es
set aq̄ i sua nāli dispōne q̄ nō eēt i sūmo frigida. Et ad h̄
4. ꝓbādū sup⁹ ꝙ ime^{te} ex aere pōt ḡnari aq̄ absq̄ ḡnone
alic⁹ itermedij. ℭ T. ē sic. q̄ñ tota latitudo aeris ē coꝛ^{ta}
⁊ nōdū tota latitudo frigiditatis introducta. q̄rit vtꝝ for⁹
subalis aq̄ sit iducta vl' nō: si dr̄ ꝙ tūc ē aq̄ genita: q̄
tñ nō ē frigida i sūmo. si dr̄ ꝙ nō: ⁊ claꝝ ē ꝙ for⁹ subalis
aeris ē coꝛ^{ta} postq̄ȝ tota latitudo sue calitatis ē expulsa:
⁊ cū ñ sit introducta aliq̄ for⁹ media iter formā subalem
aeris ⁊ aq̄. ꝑ suppōnē: sc' illā māȝ ꝑ tpe stare sine aliq̄ 5.
for⁹ subali. ℭ 5⁹ leuitas aeris ē alterius spēi a leuitate
ignis. ḡ ⁊ calitas aeris a calitate ignis. ꝯn̄a tȝ ꝺ se añs
ꝓb⁹: ex q̄ leuitas ipi⁹ aeris ē mo^{tiua} ad aliū locum: ⁊ leui
tas ignis ad aliū: qḋ nō vr̃ nisi eēnt diuersaꝝ spērum. 6.
ℭ 6⁹ nō oēs calitates mixtoꝝ sūt eiusdē spēi. ḡ nec oēs
calitates eltoꝝ. ꝯn̄a tȝ ex eo ꝙ calitas mixtoꝝ sūt silr̄
calitatib⁹ eltoꝝ. añs ꝓb⁹ ex eo ꝙ calitates diuer⁹ mix⁹
vt diuer⁹ aialiū sūt ꝑdu^{ue} diuer⁹ effectuū dis^{tōꝝ} spē. pȝ.
nā caloꝛ gallie ē ꝑductiu⁹ pulli ex ouo: ñ āt caloꝛ hoīs.
vñ videm⁹ ꝙ si ouū supponat galline ḡnat pullus: ſʒ si 7.
supponat hoī: nō ex eo pullus ḡnat. ℭ 7⁹ hūiditas ae
ris ⁊ hūiditas aq̄ hñt effect⁹ oppositos. q̄re nō vñt eē
eiusdē spēi. añs pȝ: q2 hūiditas aeris nō ē extin^{tiua} ignis.
vñ videm⁹ cādelā bñ ardere i aere: ſʒ hūiditas ipi⁹ aq̄
ē extin^{tiua} ipi⁹ ignis: nec pt̄ dici ꝙ aq̄ nō extīguit ignē rō
ne hūiditatis: ſʒ rōe frigiditatis. nā aq̄ cal'a ita extīguit ignē 8.
sic frida. ℭ 8⁹ si hūiditas aeris eēt eiusdē spēi cū hūi^{te}
aq̄. sc' ꝙ aq̄ nō eēt nec̄ia ad mixtionē. mō h̄ ē fl'm. ⁊ ꝓ-
bat ꝯn̄a: q2 aq̄ ꝑꝑ h̄ ē nec̄ia ad mixtioēȝ: q2 rōe sue hūi
ditatis ē ꝯtinatiua. mō si hūiditas aq̄ eēt eiusdē spēi cuȝ
hūi^{te} aeris: aer sufficēt: q2 possȝ eē ꝯtiua^{ue}. sic hūiditas
ipi⁹ aq̄. ℭ Ista sūt mo^{tiua} ponētiū calitatē ignis ⁊ cali-
tatē aeris esse diuersaꝝ spēꝝ ⁊ ꝯsili mō illas q̄litates 2.opio
eltoꝝ q̄s vocam⁹ symbolas. ℭ Alia opi. ponit ꝙ sunt p.
eiusdē spēi dr̄ntes solū ſʒ magis ⁊ min⁹. Et ē p⁹ rō isti⁹.
nā calitas ignis ē ꝯria fri^{ti} terre ⁊ aq̄. pȝ: q2 ē vtriusq̄
coꝛ^{tiua}. ḡ frigiditas aq̄ ⁊ frigiditas terre sūt eiusdē spēi: ⁊ ꝑ
ꝯn̄s ꝯsili mō calitas aeris ⁊ calitas ignis: q2 vni ſm
spēȝ tñ vnū ē ꝯriū ſʒ spēm. ꝑ h̄. n. Ari. p⁹ celi: ꝓbat ꝙ p.celi.
mo^m circulari ñ ē aliq̄s mot⁹ ꝯri⁹. mō si frigiditas aq̄ ⁊ fri 10.
giditas terre eēnt diuersaꝝ spēꝝ: ⁊ tñ q̄lȝ ꝯriet calitati 10.me.
ignis. sc' ꝙ pl'a ſʒ spēȝ vni ſʒ spēȝ tñ eēnt ꝯria. ℭ 2⁹ ca 14.17.
2. liditas ignis iterimit calitatē aeris. ḡ iducē ḡd⁹ calitatis
eiusdē spēi cū ḡdib⁹ pexn̄tib⁹ i aere: ſʒ ḡdus q̄s iducē sūt
eiusdē spēi cū ḡdib⁹ calitatis ignis. ḡ calitas ignis ē eius
dē spēi ⁊c. ℭ 3⁹ ois albedo oi albedini ē eiusdē spēi. ḡ 3.
ois calitas oi cali^{ti} ē eiusdeȝ spēi. ꝯn̄a vr̃ te^{te} s' sil'i ꝯn̄s
cōit' ꝯce⁹. ℭ 4⁹ i' q̄litates sūt eiusdē spēi. q̄ꝝ effectꝰ ime^{ti} 4.
sūt eiusdē spēi: ſʒ effect⁹ ime^{ti} frigiditatis aq̄ ⁊ frigiditatis ter
re sūt eiusdē spēi. ḡ ⁊c̄. a^{ns} ē nō: ex eo ꝙ effectib⁹ argui-
m⁹ cās: ⁊ h^{ns} pȝ: q2 si man⁹ mea frigefiat ab aq̄ vr̃ eē ea
dē frigiditas i spē. sic si frigefieret a terra. ℭ 5⁹ nisi eēnt 5.
eiusdē spēi. sc' ꝙ eēnt pl'es cōplones i spē q̄ȝ 4^{or}: qḋ vr̃
eē ꝯ medicos: ⁊ ꝯn̄a tȝ. nā alia vr̃ eē cōplo i spē i q̄ dn̄a
ret calitas aeris: ⁊ alia i q̄ dn̄aret calitas ignis. ℭ 6⁹ 6.
sc' si nō eēnt eiusdē spēi ꝙ i hñtib⁹ symbolū nō eēt fa^{us} T.c.
trāsit⁹: qḋ ē ꝯ Ari. i isto 2⁹. ꝓbat ꝯn̄a: q2 si calitas aeris 25.
eēt alteri⁹ spēi a cali^{te} ignis. tc̄ si ex aere deberet ḡnari
ignis opoꝛ^{te} ꝙ due q̄litates coꝛrūpent ⁊ due iducerēt.
Itē si ignis ḡnaret ex eloꝝ ñ hñte symbo^m cū illo. s. ex aq̄
sic difficlter ex aere ḡnaret ignis sic ex aq̄. 7⁹ q̄ñ ex ae 7.
re fit ignis ñ pt̄ dici ꝙ coꝛrūpat: q2 ñ a sic^{te} ipi⁹ ignis. q2
illa ñ ē sibi ꝯria: nec āt a cali^{te} ignis: q2 q̄uis diceret ꝙ
illa ñ eēnt eiusdē spēi: ñ tñ diceret ꝙ eēnt sibi ꝯria. si āt
dr̃ ꝙ manēt ⁊ cū h̄ pōit alteri⁹ spēi. sc' ꝙ i igne ḡnato
erūt due calitates dis^{te} spē. ℭ 8⁹ raritas ignis ē eiusdē 8.
spēi cū rari^{te} aeris: ⁊ dēsitas t̄re cū dē^{te} aq̄. ḡ calitas ignis
ē eiusdē spēi cū cali^{te} aeris: ⁊ frigiditas aq̄ cū fri^{te} t̄re. ꝯn̄a
tȝ a sili: ⁊ añs pȝ. nā cōiter ꝯce⁹ ꝙ ignis ⁊ aer nō dr̄nt i
raritate nisi ſʒ magis ⁊ min⁹: ⁊ silr̄ aq̄ ⁊ terra i dēsi^{te} ſʒ
Quoniā (magis ⁊ min⁹ ñ diuersificāt spēȝ. ḡ ⁊c̄.
illi q̄ sūt ꝺ 2ᵃ opione soluūt rōes fcās ꝑ
p⁹ opione

p°opione rc. Soluunt g p°rões facte p p°opione: ꝫ-
ad p. ide fcē p 2ª. ¶ Ad p^m qñ dr. si calitas aeris ñ eēt sum
ma rc. neg° ꝯña: qꝛ ñ diceret remissione fieri p admix
tione ꝯrij. s; diceret remissione alic° calitas fieri p min°
ad 2. recede a nō gdu illi° calitas: vl' p min° accedere ad gra
dū sūmū eiusdē. r p h p; ad ar^m. ¶ Ad 2^m qñ dr. p h
elemtū differret a mixto. ꝯcedit. vñ calitas aeris: ꝗuis
sit remissior calitate ignis: tñ est ita simplex: sicut cali-
ditas ipsi° ignis: qꝛ ñ ponit remissa pp alic° ꝯrij admix
ad 3. tione: s; pp ipam min° distare a nō gdu calitas. ¶ Ad
3^m qñ dr q cū ignis approximat aeri subito facēt ipm
cal; i sūmo. neg° ꝯña. r rō h° ē: qꝛ ex q ignis ñ subito pt
corrūpe hūi^tem aeris: nec subito pt itroducē tātā siccita
tē ꝗta ē siccitas ignis: rōne illi° ñ subito faceret aerem
cal; i sūmo: vñ iteri q aer ñ h; tātā siccitatē: sic ē sicci
ad 4. tas ignis: ñ pt i ip; itroduci tāta calitas: sic ē calitas
ignis. ¶ Pro solone 4^e rōis ē imaginādū: q cū ex ae
re gnāt aq nō o; q tm̄ ꝯ calitate expellat ꝗtū ꝯ fridi
tate itroducit: s; qñ itroducit medietas toti° latitudis
friditatis aq expellit medietas toti° latitudis calidita
tis aeris: r qñ 4ª friditatis aeris itroducit: tūc 4ª cali
tatis aeris expellit rc. vltra. r h; h ꝗuis tota latitudo
calitas aeris sit mior ꝗ sit tota latitudo friditatis aq:
nō tñ o; q tota latitudo calitatis aeris sit corrupta añ
ꝗ tota latitudo friditas aq sit itroducta. nā h; istā ima
ad 5. ginationē sil' vnū totalr pt eē corruptiuū: r aliō totalr
itroductiuū: ꝗuis sint latitudies iequles. ¶ Ad gntas
pt negari q leuitas aeris r ignis sint diuersaꝝ speꝝ:
ad 6. s; q sic motiue ad loca diuersa h ē rōe formaꝝ subaliū
spē distictoꝝ ignis r aeris. ¶ Ad sextā rñ° q oēs cali
tates mixtoꝝ sūt eiusdē spēi: r silr oēs friditates: s; q
ad 7. mediātib° ipsis ꝓducit effect° diuersi r distincti spē: h ē
rōe formaꝝ subaliū mixtoꝝ spē distictoꝝ. ¶ Ad 7^m
dico q aq nō extīguit ignē rōne sue hūiditatis: qꝛ hūi
ditas ñ ē ita velocis actiōis: s; q ignis corrūpit cū sup
ip; ꝓijcit aq: nō ē ponēdū q humiditas aq: adhuc aq
cal'e: oīmode sit cū corrupciōis ignis: s; qñ aq cal'a ꝓij-
cit sup ignē: tūc ignis extīguit: r h isto mō: qꝛ aq ē g-
ad 8. uis: r iō ñ pmittit ignē se dilatare: qꝺ ē nāle igni: r cū
nō pt se dilatare suffocat. ¶ Ad 8^m rñ° q ꝗuis hūi-
ditas aeris r hūiditas aq sint eiusdē spēi: tñ qꝛ hūidi-
ad p. tas aq ē grossior ꝗ sit hūiditas aeris: idē ē q hūiditas
aq val; ad ꝯtīgēdū: r ñ hūiditas aeris. ¶ Uolētes āt
tenere p^m opionē soluūt rōnes 2^e. Ad p^m q stabat i h
vni tñ ē vnū ꝯriū. rñdēt q h o; sic itelligi. q oīs ꝯrie-
tas ē reducibil' ad duo. mō ꝗuis tā friditas aq ꝗ fridi
tas terre ꝯriēt calitati ignis: r sint diuersaꝝ speꝝ: tñ
ad 2. illa ꝯrietas reducit i ista duo. s. i calitatē r friditatem.
¶ Ad aliā qñ dr calitas ignis rc. rñ° q h eēt p istū mo
dū q cū siccitas ignis remittit hūiditatē aeris: rc hūi
ditate aeris remissa calitas itēdit nō p itēsionē gduū
ad 3. eiusdē spēi cū calitate ignis: s; p additionē gduū eius-
ad 4. dē spēi cū cali^te aeris ꝑexistē. ¶ Ad 3^m rñ° sili modo.
ad 5. ¶ Ad ꝗrtā qñ dr effect° imediati rc. dr q ꝗuis appe
ad 6. ant eiusdē spēi: nō tñ sūt. ¶ Ad 5^m rñ° q ꝗuis ñ sint
plēs cōbinatiōes i spē subalterna: tñ sic plēs ꝗ 4^or i spē
spālissima. ¶ Ad 6^m dr q i hñtib° symbolū facilior ē
trāsit°: ñ q aliq qlitas maneat eiusdē spēi i genito que
erat i corrupto: s; pp miorē ꝯrietatē. vñ ꝗuis calitas
ignis nō ponat eiusdē spēi cū calitate aeris: ñ tñ pōit
ad 7. sibi ꝯria. ¶ Ad 7^m qñ dr. cū ex aere sit ignis rc. Rñ°
q corrūpit: ñ tñ q cōrūpat ime^te a cali^te vl' sicci^te ignis:
s; corrumpit p mo^m seqle: isto mō q cū siccitas ignis
cōrūpit hūi^tem aeris p mo^m seqle corrūpit r ei° calitas.
ad 8. Ad 8^m rñ° neg° ꝯñaz. vñ ꝗuis ꝯcedat q raritas r dē-
sitas eēnt eiusō spēi h r ibi tñ h negat ꝺ qlitatib° pmis.

Quātū ad 3^m sciēdū ē sic tāgebat q duplex ē cali
tas. s. ꝟtualis r actual: actual' ē q stati ad sen-
sū tact° pcipit: r ꝯsili mō distiguit ꝺ fridi^te hūi^te r sicci
tate. calitas aūt ꝟtualis est q ad sensu; tact° nō pcipit:
sic est calitas piperis vl' alic° alteri° arōmatis. ¶ Ista di
stictiōe po^s possum° imagiari q eē magis ꝺterminati si e
bi qlitates ꝟtuales ꝗ actuales: p;. qꝛ ꝗuis friditas ac
tualis sepat ab aq ipa manēte: nō tñ friditas ꝟtualis:
vñ illa māet: r p illā postea reduē se ad fri^tem. possum°
g dicere q calitas actualis ipsius aeris ē eiusdē spēi
cū cali^te actuali ignis: silr ꝺ aliis qlitatib° actualib° sym
bolis: s; calitas ꝟtual' aeris ē alteri° spēi a cali^te ꝟtuali
ignis. Et sili mō dr ꝺ aliis qlitatib° virtualib° elemtoꝝ.
¶ S; d. aliqs. si sic. se° q eēnt 8. qlitates p^e distincte spē: Dubiuz.
s; mō h est ꝯ pus dcā. g ꝯcedit q sūt 8. qlitates p^e disti
cte spē: nec h est ꝯ p° dcā. qꝛ qꝺ pus est dictū o; itelligi
ꝺ qlitatib° ꝟtualib° r actualib° sil'. Et ex h soluta ē vna
rō ꝺ rōib° positis ad 2^m ptē qōnis. ¶ Ad aliā dico q Ad aliā
illa bñ ꝓbat q qlitates ꝟtuales elēoꝝ differāt spē. s. ca
liditas aeris a calitate ignis rc. ñ tñ ꝓbat ꝺ caliditate
actuali aeris: r caliditate actuali ignis. Qō. vi.

Uerit vtꝝ sit aliqꝺ eltū puꝝ. ¶ Et p.
ar° p q nō. qꝛ nō ē dare aquā
purā. g nec terrā. nec ignē: nec aerem puꝝ.
ꝯña t;. qꝛ q ad h vr eē sil'e de oīb° eltis. añs
ꝓbat. qꝛ si eēt aq pura vel h eēt aq maris vl' fontiū vl'
pluuialis aq stagnoꝝ: s; nulli istoꝝ pt dici pp h q qli;
istaꝝ ē sapida. sapidū āt nō est puꝝ eltū: ex eo q sapi
dū cāt ex actiōe 4^or qlitatū p^aꝝ adiuicē. ¶ 2° si eēt ali 2.
qua aq pura: maxie vr eē aq maris: cū locus maris sit
loc° nālis aq vt hr 2°. meteoroꝝ. salsitas ꝯtītis. p;. qꝛ il
la aq ē multū sapida: r mltū de terrestri est ei pmixtū
g nō ē pura. ¶ 3° nec aer est eltū puꝝ. ꝓbat. qꝛ vl' hoc 3.
eēt aer q ē i iferiori regiōe aeris: vl' q est i supiori: vel q
i media: nō q est i iferiori: qꝛ ille est pmixt° multuz va-
porib° r exhalatōib°. r p ꝯñs. ñ ē purus: nec q ē i supe
riori. qꝛ ille ē calior ꝗ debeat eē aer: qñ ē i sua nāli dis-
pōne. r h ē pp ꝓpīgtatē ad spā ignis. nec aer q ē i me°
regiōe ē pur°: qꝛ ē fri^or ꝺ mlto ꝗ sit aer: qñ ē i sua nāli
dispōe. p;. qꝛ sp me° regio aeris ē frida. vñ pp h gnant
ibi grādies r plu^e. r h^a: sic h; videri i li°. meteo. ¶ 4° 4.
ꝓbat q nec sit ignis pur°. qꝛ maxie vr ꝺ igne i spa sua:
s; ille ñ ē pur°. ꝓbat. qꝛ ille ignis ꝯti^e mouet circlr: r ex
illo motu vr q ptes ei° aliqlr ꝯdēsat rc. qꝛ ibi ꝯti^e mo-
uet: vr q ñ sit ibi tāꝗ i suo loco nāli. r p ꝯñs vr q nō
sit ibi i sua nāli dispōne. r p ꝯñs. ñ ē ibi pur°: vñ si esset
ibi tāꝗ i suo loco nāli: vr q ñ moueret: s; qesceret pp h
q eēa qescūt: r cū sic i suis locis nālib° ñ āpli° mouent.
¶ 5° ꝺ terra: oīs terra ē colo^ta. g n° terra ē pura. ꝯña t;: 5.
ex eo: q color resultat ex actiōe 4^or qlitatū p^aꝝ adiuicē
añs p;. nā oīs terra ē visibil': r cū nō sit lucida se^m ipaz
eē coloratā: ex eo q oē visibile ē lucidū vl' coloratum.
¶ 6° nec ē sim^r dēsū nec ē simp^r raꝝ: nec simp^r gue: nec 6.
simp^r leue: g nō ē aliqꝺ eltū puꝝ. ꝯña t;. ex eo q terra
pura deberet eē simplr guis: r simp^r dēsa: r pur° ignis
deberet eē simplr leuis: r simplr rarus. añs p;. qꝛ nec
ē aliqꝺ ita dēsū qn poss; eē dēsius: nec aliqꝺ ita rarum
qn poss; eē rarius ex q latitudo raritas r dēsitas ē ifi^ta.

In oppositū ē Ari. i isto 2°. r ꝓbat. nā si si: T. c. 22.
tē qōl; eltū staret sb dispōne
inali. r p ꝯña eēt viole^m: r cū nullū viole^m sit ppetuū: r. 24.
seqt q elta ñ diu manerēt: veritñ ista rō ñ ē ꝺmfatia:
qꝛ diceret q ꝗuis n^m viole^m sit ppe^m: tñ ppetuo ē aliqꝺ
viole^m: r sic ꝗuis nullū eltū sit ppe^m: tñ ppetuo ē ali-

In ista qōne ponā p vnā op. r iux eā po- (qꝺ eltū.
nā vnā aliā. 2° ponā vnam opionem de questio.

p.opio **Quātū** ad p̄mū sciēdū ē q̄ vna opinio q̄ nullū est elentū simplex ꝛ purū: pȝ hoc: sic dicit ista opinio: q̄r si sic: illud esset icorruptibile ꝛ imutabile. ignis.n. nūq̄ꝫ purus descēderet ad locum sue corruptiōis nec terra pura ascenderet: ꝛ sic si terra pura eēt circa cētꝝ n̄ cōrūpet nec vnq̄ꝫ alicui misceret. ¶ 2° ad
2 idē auctē ꝯstātini i lib. de eltis dicētis. Illa corpa que apparēt ad sensuꝫ elēta simplicia sūt i rei ṽitate mixta: sȝ pp siltudinē mouent taliṭ: sic mouent ela pura: aliq̄ sursū ꝛ aliq̄ deorsū. ꝛ silr noiant noib⁹ eltoꝝ: q̄uis magis alr deberet denoiari. vn̄ qd̄ appet eē terra magis deberet dnoiari terreū: ꝛ qd̄ aq̄ aqu: ꝛ qd̄ aer aereū: ꝛ qd̄ ignis igneū. ¶ Sȝ ꝯ istā opionē argr. nā cōiter ponūt
T.c.17. q̄tuor elta pura ꝛ simplicia. vn̄ per Ari. p̄ celi: aliqd ē
4.c.26. simplr g̃ue: ꝛ aliqd simplr leue. mō ex hoc vr seq̄ q̄ sit dare aquā purā ꝛ ignē puꝝ: sic q̄ nā n̄ possȝ face terrā puriorē nec ignē puriorē. ¶ Nihilomin⁹ iux̄ hoc est vna opio q̄ nō sit elentū ignis: nec q̄ sit talis sp̄a ignis: sic nos solem⁹ imaginari. pȝ hoc: sicut dic̄ ista opio. q̄r illa vel suiret ad iplēdū vacuū: mō hoc ita bn̄ faceret aer: sicut ignis: ex eo q̄ aer posset eē ita ꝓtēsus a ꝯuexo ipi⁹ aq̄ ad ꝯcauū orb lu⁶: sic q̄ aer tmiaret ibi vbi termiat ignis. Et hoc vr ēt dicē macrobi⁹: q dic̄ q̄ i ꝯcauo orb lune ē aer purior: pp qd̄ vr q̄ totū qd̄ ē a ꝯuexo aq̄ vsq̄ ad ꝯcauū orb lune sit aer: q̄uis circa orbē lune sit puriō ꝛ
2. citra min⁹ pur⁹. Et ex alio: q̄r videm⁹ hoc iferi⁹ ignē rubeum: q̄re si oporteret ponē vnā talē spam vnq̄ꝫ apperet nob eē rube⁹: sȝ hoc n̄: q̄r sic pȝ ad sensū nullū tale appet iter nos ꝛ celū. Etiā ex alio pȝ. nā si ponere talis sp̄a
3. ignis: cito alia elta corrūperet pp maximā ei⁹ actiuita-
4. tē. Et ēt pȝ ex alio. nā videm⁹ q̄ aliq̄ sūt aialia bitātia i terra ꝛ aliq̄ i aq̄ ꝛ i aere: mō si poneret tal sp̄a ignis: tūc i illa ēt eēnt aialia bitātia: sȝ nō p̄t eē: q̄r statim pp magnā actiuitatē ignis corrūpent. ¶ Breuiter sustinēdo q̄ sit talis sp̄a ignis dr̄ q̄ ē ad replendū locū ꝛc. ꝛ cū hoc ad pficiēdū vniuersū: vn̄ vniuersū ex hoc ē pfectius q̄ si totū a ꝯuexo aq̄ ad ꝯcauū orb lune pōeret eē aer.
Ad 2. ¶ Ad auctē macrobij p̄t dici q̄ iste fuit illius opionis. ¶ Ad aliā qn̄ dr̄ ignis h iferius ꝛc. dico q̄ veꝝ ē: nec iste ignis h iferius ē ignis purus: sȝ q̄r ignis i spera sua est multū rarus ꝛ multo rarior q̄ aer: ideo ē q̄ n̄ appa ret nob rubeū iter nos ꝛ celū. vn̄ debem⁹ imaginari de
Ad 3. igne i spera sua: sic de igne in furno fortiter calido cali ditate carbonū aliȷs extīctis. ¶ Ad aliā qn̄ dr̄ tūc ignis alia elta deberet corrūpe: dico q̄ nō. nā pp ei⁹ nobilita
Ad 4. tē nō ē multū itēse actiu⁹: ꝛ adhuc po¹ q̄ eēt i ista iferiora nō cōbureret pp reactionē ipoꝝ ab eo: ēt ip̄a nō corrūpet pp saluationē vniuersi. ¶ Ad aliaȝ dn̄t aliq̄ q̄ imo i igne ꝯsuetū ē bitar̄ vnū aial qd̄ vocat salamādra. vl alr dico q̄ n̄ oȝ q̄ i q̄lȝ elto bitarēt aialia: vn̄ q̄uis i terra circa ei⁹ ꝯuexū bitēt aialia: nō tn̄ circa cētrū vel adhuc ꝓpe nulla bitant. g̃ nō ē mirꝝ si nec i igne.

Quantū ad 2ᵐ sit p̄ma distinctio q̄ aliqd dicitur simplex. vno modo ta subalr q̄ q̄
p° ꝯ litatiue. alio mō subalr: n̄ tn̄ q̄litatiue eodē mō ly puri.

Tūc sit p̄ma ꝯ. ē dare sperā ignis. ꝓbat. p̄ p cōbinatiōes q̄litatū. nā sic dicebat p°: q̄tuor sēt cōbinatōes q̄litatū p̄maꝝ potēs: q̄꞉ vna debet igni mō tale eltū n̄ hr̄et locū suū alibi: si n̄ pōeret sp̄a igni.
2. ¶ 2°. nā flāma tēdit sursū: ꝛ alia ignita: ꝛ hoc vr eē signū
3. q̄ sursū ē coꝝ loc⁹ nālis. ¶ 3°. q̄r exhalatiōes supi⁹ cle
2° ꝯ uate iflāmāt. sic sūt comete: ꝛ hoc ē signū q̄ ꝓpe est eltū calidū. s. ignis. ¶ 2ᵃ ꝯ est. q̄ ꝯtigit dare terrā ꝛ ignē purū subalr ꝛ accn̄talr hoc ē q̄litatiue. pȝ. q̄r ignis ꝛ terra
3° ꝯ sunt i locis extremis: sȝ mixtiōes hn̄t fieri in intermedio ꝛc. ¶ 3ᵃ ꝯ ē. q̄ forte est alicubi aer purus vl aq̄ pura subalr: sȝ ois aq̄ vl aer sit mixta accn̄talr ꝛ q̄litatiue. pȝ. q̄r q̄uis aeri bn̄ fiat cōmixtio vapoꝝ ꝛ exhalationū: q̄ qdē mixtio sit p diuisionē ptiū aeris adinuicē: tn̄ cū nō q̄lȝ ps aeris diuidat: vr aliq̄ esse nō diuisā. ꝛ illa esse pura subalr: sȝ sit mixtuȝ q̄litatiue ꝛ accn̄talr: silr de aqua que nō est pura qualitatiue pp cōmixtionem ptiū terrestrium. Ex his pȝ responsio ad quesitum.

Ad rōnes. Ad p̄mā qn̄ dr̄ de aq̄. dico q̄ illa bn̄ ꝓbat q̄ nō sit dare aquā purā subalr ꝛ accn̄talr: silr nihilomin⁹ bn̄ ē dare aquā purā subalr: sȝ mixtā q̄litatiue. ¶ Ad scdaȝ ꝛ 3ᵃᵐ silr ridet. Ad rōnes / Ad 2. ꝛ 3
¶ Ad 4ᵃᵐ qn̄ dr̄ ignis mouet i sp̄a sua. cōcedo. g̃ vr q̄ Ad 4.
nō sit ibi loc⁹ ei⁹ nāl. negat ꝯn̄a. nā q̄uis ꝯtiue moueatur circulariter i spera sua: tn̄ ille motus nō est sibi nālis: nec ēt mot⁹: sȝ iest sibi p̄ter nām: ꝛ mouet sic: nō q̄ celū rapiat ip̄ȝ: sic aliq̄ imaginant. vn̄ supficies ꝯcaua celi ē ita leuis: ꝛ silr supficies ꝯuexa ignis: q̄ vna non p̄t attigi ab alia talr q̄ ip̄a rapiat tali mō. ¶ Sȝ dicet aliqs. quō g̃ ignis mouet sic circulariter. dico q̄ hoc est pp ifluētiā sibi ifluxā a celo q̄ mouet ip̄ȝ tali motu cōsimili: sic mouet celū. ¶ Ad q̄ntaȝ qn̄ dr̄. ois terra est Ad 5.
colorata. negat. vn̄ possȝ tn̄ fodi in terrā q̄ iueniretur terra nō colorata. ¶ Ad sextā qn̄ dr̄. n̄ ē dare ꝛc. dico Ad 6.
q̄ imaginatio ē eē ita dēsuȝ q̄ nā nō pōt facere dēsius ꝛ silr dr̄ de raro: ꝛ hoc sufficit ad hoc q̄ sint elta pura vnū g̃ue ꝛ aliō leue. Et qn̄ dr̄. latitudo raritatis est ifinita: hoc pōt negari naturalr loquendo: imo latitudo raritatꝫ q̄ pōt fieri nālr ē finita: ꝛ silr dēsitas ꝛc. ¶ Ad rōnē opionis qn̄ dr̄ si eēt dare ignē puꝝ ꝛ aquā puraȝ ꝛc. nūq̄ꝫ corrūpet. negat ꝯn̄a. vn̄ q̄uis bn̄ sit ignis purus: tn̄ ille aliqn̄ erit ipurus pp aliquā ꝯstellationē celi: ꝛ tūc descēdet ad locū sue corruptiōis. Silr terra q̄ mō est i cētro aliqn̄ veniet ad supficieȝ: ꝛ ad locū sue corruptiōis: vnde imaginādū ē. q̄ q̄r ꝯtinue fluūt aliq̄ pticule terre cū fluuijs fluctib⁹ ad mare ꝯtiue terra ex alia pte celi sit g̃uior: ꝛ ex ista pte sit leuior: ꝛ sic ꝯtinue est aliud ꝛ aliud centꝝ g̃uitatis terre: ꝛ qd̄ aliquādo erat centrū terre cōtinue pellitur versus supficiem terre tādiu q̄ aliqn̄ erit in supficie terre. Q. 6. vij.

Ueritꝰ vtrū vnū elentū possit imediate g̃nari ex alio: sic q̄ imediate ex aere generet aq̄ absq̄ꝫ hoc q̄ prius generet ex eo aliqd: ꝛ ita ꝯsilr mō de alijs elemē
tis. ¶ Et argr̄ p̄ q̄ nō. nā si sic. tūc illud q̄ est: posset p°.
g̃nari: qd̄ ē falsū. nihil.n. qd̄ ē g̃nabit nec g̃nat. ꝯn̄a tȝ. ex eo q̄ oē elentū est: q̄cūq̄.n. elemēto dato d ipo veꝝ est dicere q̄ ip̄ȝ est. ita q̄ possȝ sic argui i forma: nihil qd̄ est p̄t g̃nari. oē eltū est. g̃ nullū elemētū pōt g̃nari: ꝛ p ꝯn̄s nō pōt g̃nari ex alio. qd̄ erat ꝓbādū. ¶ Cōsimili mō arguit q̄ nullus hō pōt g̃nari. ¶ 2°. arguit sic 2.
nō q̄lȝ mixtū pōt corrūpi in q̄lȝ mixtū. g̃ nec elentū i q̄lȝ elentū. Et hoc imediate: ꝯn̄a vr tenere a silī. añs ꝓbat. q̄r hō nō imediate pōt corrūpi i asinū vl in b^ᵐ: sȝ imediate corrūpi i cadauer. ergo ꝛc. ¶ 3°. arguit sic 3.
demr̄ata medietate ignis i spera sua: illa nō pōt corrūpi i aerē: ꝛ est eltū. g̃ non ex quolȝ elento pōt generari aliqd. ꝯn̄a tȝ. assumptū pȝ. q̄r nā nō pmitteret q̄ vnum eltū eēt ita diminutū de medietate. iā.n. ordo ꝛ ꝓportio eltoꝝ vniuersi eēnt puersi. ¶ 4°. si qd̄ eēt ṽa: nūq̄ꝫ 4.
ex eltis g̃naret mix^m. ꝯn̄a tȝ. ex eo q̄ vnū eltū ꝯuerteret aliō i suā nāȝ: cū ex q̄lȝ eltoꝝ possȝ imediate aliud g̃nari. ¶ 5°. vel elta sunt adiuicē eq̄lia in ṽtute vel nō: 5.
si sic: tūc vnū nō p̄t ꝯuertere aliō: cū sint eq̄lia i ṽtute si vō n̄: tc̄ aliqd q̄ ē forti⁹ trāsmutabit a⁹ ꝛ ꝯuertet eā i suā nāȝ ꝛ alia nō poterūt ꝯuertere nec trāsmutare illud pp hoc q̄ min⁹ nō pōt agere in maius. alr.n. a ꝓportiōe maioris

6. forio leq̄litat̄ fieret actio: cui⁹ oppositū tenet cōis scho
la. ¶ 6⁹ ignis nō pōt trāsmutari nec corrūpi ab aere. ḡ
qō falsa. ɔña tz. ex eo. q: nō vr̄ eē maior rō de vno elto
ꝙ possit gn̄ari ex vno q̄ ō alio. añs ꝓbaẗ. q: si ignis pos
set corrūpi ab aere tc̄ ei⁹ caliditas possz corrūpi ab ae-
re: sz h̄ nō. q: nec a caliditate aeris: nec ab humiditate
eiusdē: cū nulla illaꝝ q̄litatū sit ɔ̄ria calitati ignis: ois
7. tn̄ actio fit rōne ɔ̄rietat̄. ¶ 7⁹ argr̄ ō igne z aq̄ ꝙ vnū
nō possit gn̄ari ex alio imeᵗᵉ: q: cū for⁹ ignis educaẗ de
pō mãe nisi illa mā disposita sit q̄litatib⁹ ɔuenientibus
igni: z suo mō ē ō for⁹ subali aq̄: seqẗ formā ignis n̄ edu
ci ō pō mãe ipsius aq̄: nisi p̄us aq̄ sit calidior z siccior
aere: sz h̄ videẗ icōueniens. nō ex hoc seqẗ aliq̄ aquaz
.s. i via gn̄onis ignis ex aqua eē calidio: ē aere: qō vr̄
8. icōueniēs ex eo ꝙ aqua de nā sua est frida z humida.
9. aer aūt est calidus z humidus. ¶ 8⁹ argr̄ sic. nō ɔtigit
ire ō extrēo i ex͡m: nisi p media. cū ḡ ignis z terra sint
extrēa iter q̄ manēt aq̄ z aer: vr̄ ꝙ ex terra non possit
gn̄ari ignis: nisi p̄us ex ea gn̄eẗ aq̄ vel aer. ¶ 9⁹ ar⁹ sic
si imeᵗᵉ ex aq̄ possz fieri ignis: seqẗ ꝙ aqua possz stare
sub maiori raritate z maiori leuitate: z sb maiori cali-
ditate q̄ sit raritas leuitas z calitas nālis ipi⁹ aeris: sz
h̄ vr̄ eē falsū. ꝓbaẗ ɔña. nā ponaẗ ꝙ ex aq̄ debeat ge-
nerari ignis: tc̄ oz ꝙ p̄us disponaẗ iducēdo raritatē le
uitatē z calitatē: tūc qn̄ est iducta tāta raritas: tāta le-
uitas tāta calitas: q̄ta est ex aere nō pōt dici: ꝙ tc̄ ex
illa aq̄ gn̄eẗ aer. nā tūc nō imediate ex ea gn̄aẗ ignis:
qō est ɔ̄ hypotesiz: nec adhuc iduciẗ for⁹ ignis. nā tunc
eēt aliqs ignis: q nec eēt rarior: nec leuior: nec calidior
q̄ sit aer: ꝙ iteꝝ vr̄ icōueniens. ḡ oporteret ꝙ adhuc
aq̄ vlteri⁹ rareᶠᶦ leueᶠᶦ z caleᶠᶦ añq̄ educaẗ for⁹ ignis: z
si sic: seqẗ ꝙ imeᵗᵉ post hoc aq̄. a. stabit sb maiori leuita
10. te raritate z calitate q̄ sit aer nālr. ¶ Adhuc. x͡m⁹ pos
set q̄ri vtꝝ hoc esset successiue vel subito.

T. cō. 24. z 25. **In oppositū** ē Ari. in isto 2⁹: vn̄ vult ꝙ oia
elta sint adiuicē trāsmutabi
lia imediate. ¶ De ista qōne sciēdū est, ꝙ itelligitur ō
Op. an tiqua trāsmutatiōe s̄z subaz z nō s̄z q̄litatē. vn̄ sciēdū ē ꝙ fu
it vna opio antiq̄ an̄ Ari. ꝙ oia elta eēnt eiusdem spēi
z ꝙ dr̄nt solū s̄z raꝝ z dēsū: z isti dixerūt el'a bn̄ trās
mutari adiuicē s̄z q̄litates. nō aūt s̄z subaz. Aris. aūt z
ɔ̄ opio nem eius seq̄ces dn̄t. elta nō posse solū trāsmutari adiuicē
s̄z coꝝ q̄litates. veꝝ ēt s̄z coꝝ subas. ¶ Vn̄ ɔ̄ istā opi
nionē antiquā arguūt sic. nā si capiaẗ vna portio aeris
nūq̄ p̄t tm̄ cōprimi ꝙ veniat ad tātā dēsitatē q̄ta ē dē
sitas ipsi⁹ terre nisi fieret alteratio dispositiua ad corru
2. ptionē. ¶ 2⁹. nā aliqn̄ fit mutatio nōis p noia suba-
lia ad qōnē factā p qd ē h̄. ō eltis z h̄ nō eēt si elta es-
sent trāsmutabilia adiuicē solū s̄z coꝝ q̄litates: z n̄ s̄z
coꝝ subas. assūptū pz. nā aliqn̄ cū q̄rimus qd ē h̄: dici
mus ꝙ ē aer: z postea ignis: ita ꝙ mā q̄ p⁹ erat sb for⁹
3. aeris: postea ē sub forma ignis. ¶ 3⁹ seqẗ ꝙ p̄us q̄ solū
eēt talis dr̄ia s̄z raꝝ z dēsū iter el'a nō vr̄ ꝙ eēt tanta
distātia iter elta imediata in raritate z densitate vt in
4. aere z i aq̄. ¶ 4⁹ si aer sic ɔdēsareẗ: violēte rediret ad
raritatē p̄stinā si dimitteret ꝓpe nāe: z h̄ non esset nisi
a p̄n⁹ itriseco. puta ab ei⁹ for⁹ subali: z si sic tc̄ illa forma
subalis eēt alteri⁹ spēi a forma subali terre: cui dēsitas
nō est violēta: sz nālis. ḡ z ē. aer z terra nō sūt eiusdem
spēi: sic nec ille forme subales. ¶ Hoc ḡ supposito ꝙ
elta differāt spē. z nō oia sūt eiusdē spēi. pono istā disti
etionē. ꝙ eltū p̄t capi p toto elto: sic ignis p toto igne
i spera sua: vl' p pte ei⁹: ita ꝙ vna gutta aq̄ diceret eltū
z similiter vna scintilla ignis.

Tunc sit p⁹ ɔ̄. capiēdo p̄ mō: eltū ipum nō vna
trāsmutatōe ɔtinua p̄t transmutari in
aliud. pz. nā demōstrādo totū ignē i spa sua ipz ē eltū: p. ɔ̄
z nō pōt vna trāsmutatōe ɔtinua trāsmutari i aliō: eo
ꝙ tūc eēt defect⁹ illa trāsmutatiōe cōpleta i eltū ignis:
qō est icōueniēs: nā tūc oporteret totalē māz ipi⁹ ignis
stare sb mltō minori extēsiōe q̄ mō fit: z sic oporteret
dereliq vacuū: vl' latera celi ꝓpinquus se ɔtigere. ɔña
tz. ex eo ꝙ iā ɔcauū orb lune repletū est eltis. ¶ 2⁹ ɔ̄ ē. 2. ɔ̄
ꝙ nec q̄lz ps elti pōt trāsmutari i aliud eltū vna trans
mutatiōe ɔtinua. pz. q: nō medietas: sic argumētatū ē
i vna rōne. ¶ 3⁹ ɔ̄ est ꝙ q̄lz ps pedalis vnius el'i pōt
trāsmutari i aliō eltum vna trāsmutatiōe ɔtinua. pz. q: 3. ɔ̄
hn̄t ɔ̄rietates adiuicē. ¶ 1⁹ argr̄ sic. oē eltū s̄m oēz ta-
lem pte est natū gn̄are sibi sil'e in mā disposita vl' quas
pōt disponere: sz mō cuiuslz elti mā pōt disponi p aliō
elemētū ad h̄ ꝙ illud ex ipa gn̄et sibi sil'e. ḡ z ē. ¶ Sz Dubius
dicet aliqs. tu dicis ꝙ vna ps vnius elemēti pōt trans
mutari i aliō eltū: z nō alia: queriẗ pp qd hoc fit. ¶ 2⁹
q: q̄libz ps vnius elti est ɔ̄ria alteri elto. ḡ q̄lz pōt trās 2. ɔ̄
mutari i aliā: silr vna vni⁹ elti in aliā alteri⁹ elti. ¶ Ad
p͡m dico. ꝙ h̄ ꝓpter h̄ ē ꝙ nālr ē vna certa mensura ad
quā aliqō eltū p̄t dimiui: z si vltra dimineret eēt iordi
natio vniuersi: z seqẗ illō qō dicebaẗ ō vacuo z appro
ximatōe lateꝝ celi: mō q̄lz ps vni⁹ elti ad ei⁹ corruptio
nē sequaẗ: illa nō pōt vna trāsmutatiōe ɔtinua trāsmu
tari i aliā. q̄lz āt alia p̄t: ad ei⁹ corruptiōez n̄ sequiẗ p̄dl Ad 2.
cta. ¶ Ad aliā dico. ꝙ q̄uis q̄lz ps vni⁹ elti ad aliā al
teri⁹ hēat ɔ̄rietatē: n̄ tn̄ q̄lz p̄t trāsmutari i aliā pp inor-
dinationē vniuersi: z alia icōuenie⁹ q̄ sequūẗ corruptiōez
illi⁹ ptis. ¶ 4⁹ ɔ̄ ē. ꝙ aliqn̄ vnū eltū trāsmutaẗ i aliō p 4. ɔ̄
actiōez elti potioris q̄ alic⁹ alteri⁹. pz. nā q̄nq̄ p actiōez
solis ex aq̄ gn̄aẗ ignis. ¶ 5⁹ ɔ̄ est. ꝙ gn̄o vnius elti ex
alio ē successiua s̄z ptes q̄titatiuas. pz. q: successiue vna 5. ɔ̄
pars trāsmutaẗ i aliā post aliā: z iō vna pte gn̄ata: illa
iuuat ad gn̄onē alteri⁹: sicut pz i stupa: cuius vna ps. p̄
ignit q̄ vlteri⁹ ignit alias. ¶ 6⁹ ɔ̄. ipol'e ē duos ignes eē 6. ɔ̄
.s. a. z. b. z ꝙ a. gn̄abit b. ita p̄cise ꝙ nihil aliō ab a. pz
stati. q: gn̄aẗ successiue s̄m ptes q̄titatiuas: z vna ps
ipsi⁹. b. gn̄abit aliā. ḡ nō. a. p̄cise gn̄abit. b. qō itenditur.
¶ Correlariū. nullus ignis p̄t gn̄are alium: se solo sine Corᵐ
adiutorio gn̄ati: nec ēt alteraẗ. pz. q: nihil agit i distās
nisi cū adiutorio itermedij: z h̄ i actiōe q̄ est cū ɔ̄rieta-
te. Et sic bn̄ dic̄ Ari. ꝙ agēs z passuz debēt se tāgere.

Ad rōnes. ad p͡m dico. ꝙ male ɔcludiẗ. ḡ n͡m T. c. 43 ad rōes
eltū p̄t gn̄ari: sz dēberet sic ɔcludi.
ḡ nullū qō ē p̄t gn̄ari: z h̄ ē veꝝ. vn̄ i ista: nullū eltū p̄t
gn̄ari: subz ãpliaẗ p h̄, vbū p̄t ad suppone͡m p elto qō ē
vl' p̄t eē: z iō illa ē ɔcedēda rōne talis ãpliatiōis. i ista
āt. eltū qō ē p̄t gn̄ari: restrigiẗ p ly qō ē a tali ãpliatōe:
z iō rōne tal' restrictōis ipa ē negāda. ¶ Ad 2͡m dico. Ad 2.
ꝙ n̄ ē sil'e ō elto: z ō mixto pp h̄ ꝙ mix͡m reqrit dbitaz
figurā z dbitā organizationē: z iō q̄uis qōlz eltū pos
sit corrūpi i aliō z imeᵗᵉ i qōlz eltoꝝ: n̄ tn̄ sic ē de mix⁹.
pp rōnē dcā3. ¶ Ad 3͡m rūr p vnā ɔ̄nē positā. ¶ Ad
4͡m dico. ꝙ qn̄ elta adiuicē approxiata sīt tante po⁹ ꝙ Ad 3.
mutuo se corrūpūt: tc̄ n̄ gn̄aẗ vnū ex alio: sz ex eis gn̄aẗ Ad 4.
vnū 3͡m vl' mixtū. qn̄. n. vnū ē forti⁹ alio i tāto ꝙ p̄t ipm
corrūpe: z n̄ eɔ̄ tūc vnū gn̄aẗ ex alio. ¶ Ad 5͡m dico. Ad 5.
ꝙ n̄ obstāte ꝙ eēnt ieq̄lia i v̄tute adhuc forti⁹ n̄ corrū
peret alia pp ordiationē vniuersi z alia q̄ dcā s̄t ō va-
cuo z approxiatōe lateꝝ celi z recessu abiuicē. ¶ Ad Ad 6.
6͡m dico. ꝙ calitas ignis n̄ imeᵗᵉ remittiẗ a calitate ae-
ris nec ab hūiᵗᵉ: sz remittiẗ ab hūiditate per modum
seq̄le: isto mō ꝙ hūiditas ipsi⁹ aeris remittit siccitatē
ipsi⁹ ignis q̄ remissa ipsaz ɔseqẗ remissio calitat̄ ipsius
igni. ¶ Ad 7͡m dico ꝙ n̄ ē icōueniēs ꝙ vio⁹ⁱ i via gn̄o
nis ignis ex aq̄ ipa sit sb maiori calitate: q̄ sit calitas

Ad 8. nālis ipsi⁹ aeris: q̃uis h̄ nō fit poſſe de aq̄ ſtante in ſua
nāli diſpõe. ¶ Ad 8ᵘᵐ dico. eꝙ̃ terra ⁊ ignis valde di
ſtāt: bñ ꝯcedo ꝙ nō ꝯtigeret ire ꝑ motū localē ḋ terra
ad ignem niſi trāſiret ꝑ aquā ⁊ aerē: nihilominꝰ ſi vna
portio ignis approxiet vni portioni terre. ex t̄ra poſſꝫ
imeᵗᵉ gn̄ari ignis abſq̃ h̄ ꝙ pᵒ ex ea gn̄et aq̄ vel aer.
Ad 9. ¶ Ad 9ᵘᵐ r̄ndet: ſic ad 7ᵘᵐ. ¶ Ad 10ᵘᵐ pꝫ ꝑ vnā ꝯneꝫ
Ad x. poſitā ſupius. Et ſic terminat iſta qõ. Qõ. viij.

p. Queritur vtꝝ habētia ſymbolū facilius trāſmutent adiuicē. ¶ Et arᵍ
ꝑ ꝙ nō. q꞉ ignis ⁊ terra hñt ſymboᵐ: ꝯueniūt
.n. i ſiccitᵗᵉ: ⁊ tñ tardiſſime trāſmutant adiui
cē. pꝫ. q꞉ valde difficile ē ꝯdēſare ignē ad dēſitatē ter
re: imo difficiliꝰ q̃ aerē: ⁊ tñ aer ⁊ terra nō hñt ſymbo
lū: ſꝫ ignis ⁊ terra bñ hñt: ꝑꝑ qḋ vr̄ ꝙ difficiliꝰ ſit elta
hñtia ſymboᵐ trāſmuᵗᵉ adiuicem q̃ nō hñtia ſymbolū.
2. ¶ 2ᵒ ignis ⁊ aq̄ nō hñt ſymboᵐ: ⁊ tñ videmꝰ ꝙ ignis ⁊
aq̄ facilr̄ trāſmutant adiuicē. videmꝰ .n. ꝙ ignis nō pt
3. diu durare i aq̄: imo citiſſime corrumpit. ¶ 3ᵒ argr̄ ſic.
actio ē rõne diſſilitudis: ⁊ ꝯrietatꝫ. ḡ vbi ē maior ꝯrie
tas: ibi ē maior acᵒ ⁊ fortior: ſꝫ i nō hñtibꝰ ſymboᵐ ē ma
ior diſſilitudo ⁊ ꝯrietas: q꞉ ibi ē ꝯrietas i ābabꝰ q̄litati
bꝰ. i hñtibꝰ āt ſymboᵐ ſolū ē ꝯrietas i vna. ḡ vr̄ ꝙ nō hñ
tia ſymboᵐ faciliꝰ trāſmutāt adiuicē: q̃ hñtia ſymboᵐ.
4. ¶ 4ᵒ qḋ magꝭ ē actiuū pt aliḋ citiꝰ trāſmutare: ſꝫ ignis ē
magꝭ actiuꝰ reᵘ aq̄ q̃ ſit terra vl̄ aer. ḡ citiꝰ pt ꝯuertere
aquā i ſuā nāꝫ q̃ terra vl̄ aer: ⁊ tñ terra ⁊ aer hñt ſym
bolū cū aq̄: q꞉ terra i friditate ⁊ aer i hūiditate. ignis
āt nō hꝫ ſymbolū cū ea. ḡ nō hñtia ſymbolū faciliꝰ trā
ſmutant adiuicē q̃ hñtia ſymbolū. ⁊ ēt q꞉ ignis agit i
aquā ſꝫ duas q̄litates: ſꝫ terra: ⁊ ſilr̄ qḋlꝫ eoꝝ agit i eā
5. ſꝫ vnā. ¶ 5ᵒ i hñtibꝰ ſymbolū ipoſſe ē vnū i aliḋ tranſ
mutari. ḡ ſaltē nō oīa hñtia ſymbolū faciliꝰ trāſmutant
adiuicē. ꝯña tꝫ. ⁊ añs ꝓbat. q꞉ ipoſſe ē ꝙ ex vincēte ime
6. diate gn̄et vincēs: ⁊ tñ qḋlꝫ vincēs cū vincēte hꝫ ſymbolū.
¶ 6ᵒ ſic ſe hꝫ vna q̄litas ad vnā q̄litateꝫ ſibi ꝯriā: ſic ſe
hñt due q̄litates ad duas ſibi ꝯrias. ḡ ſic eque eſt diffi
cile corrūpe duas ſicut vnā. ḡ elta ꝯria ſm duas quali
tates ita cito tranſmutant adinuicem: ſicut elta hñtia
ſymbolum in vna: ⁊ ꝯrietatem ſm aliā.

T. c. 25. In oppoſitū ē Ari. i iſto 2ᵒ vbi vult ꝙ elta hñtia ſymbolū faciliꝰ trāſmu
p. nõn. tant adiuicē. ¶ Nõndū ꝙ qḋ pt itelligi faciliꝰ. i. velo
2. nõn. ciꝰ. ¶ 2ᵒ nõnᵐ ē ꝙ iᵃ velocitas pt attēdi: vl̄ ex pte pōꝝ
actiuaꝝ vl̄ paſſiuaꝝ: vl̄ ex pte ꝯdēſatiōis eaꝝ vl̄ ex p
te reſiſtētiaꝝ vl̄ ex pte ſingulaꝝ q̄litatū: q̄ ſūt raritas
3. nõn. dēſitas duricies mollices ⁊c̄. ¶ 3ᵒ nõnᵐ ꝙ facilior trāſ
mutaᵒ pt eē breuit̄ vl̄ ex pte pōꝝ actiuaꝝ vl̄ reſiſtētia
rū vl̄ ex pte vtriuſq̃. pᵒ ḡ ponā ꝯnes q̃tū ē ex pte pōꝝ
actiuaꝝ ⁊ reſiſtētiaꝝ. 2ᵒ q̃tū ē ex pte ꝯdēſatiois ꝯdēſa
p. ꝯ rū. 3ᵒ q̃tᵐ ē ex pte iſtaꝝ q̄litatū: raꝝ dēſū molle ⁊ duꝝ.

De primo ſit pᵃ ꝯ ꝙ q̃tū ē ex pte pōꝝ actiua rū: nō hñtia ſymbolū faciliꝰ trāſmu
tant adiuicē ceteris paribꝰ. pꝫ. q꞉ i actiōe eltoꝝ nō hñ
tiū ſymbolū: ſt̄ due pōe actiue. i hñtibꝰ āt ſymboluꝫ eſt
vna pō actiua: ſeu vna q̄ agit: q꞉ ſꝫ illas q̄litates: ſꝫ q̄s
2. ꝯ hñt ſymbolū nō agunt adiuicē. ¶ 2ᵃ ꝯ ē. ꝙ q̃tū ē ex pte
reſiſtētiaꝝ i hñtibꝰ ſymbolū facilior ē tranſitus. patet.
q꞉ ibi ſolū ē vna q̄litas reſiſtētis. in alijs aūt due q̄ reſi
3. ꝯ ſtūt. ¶ 3ᵃ ꝯ ē ꝙ rõne vtriuſq̃ eq̄ facilis eſt trāſmutatio
vtrobiq̃. pꝫ. q꞉ ita facilr̄ ceteris pibꝰ duo corrūpūt duo
ſicut vnum corrumpit vnum.

Quantū ad ſcḋꝫ ſciēdū ē ꝙ ſic̄ dicebat pᵒ hꝰ. ꝙ calitas ⁊ friditas ſt̄ magne actiuita
tis: ⁊ modice reſiſtētie. friditas āt ⁊ ſiccitas ſūt modi
ce actiuitatis: ⁊ magne reſiſtentie.

Tūc ſit pᵃ ma ꝯclo: ꝙ iᵃ q̄ trāſmutant ꝑ actionem calidi ⁊ fridi vel ecōuerſo: citius trāſmu p. ꝯ
tant ceteris paribus adiuiceꝫ. pꝫ. q꞉ calitas ⁊ friditas
ſūt magne actiuitatis: ⁊ pue reſiſtētie. pꝫ ḋ aq̄ ⁊ igne:
q̄lr̄ cito trāſmutant adiuicē. ¶ 2ᵃ ꝯ ē. ꝙ in illis q̄ trāſ 2. ꝯ
mutant adiuicē: rõne ſiccitatis in humiditatē vel ecō
uerſo: trāſitus ē tardior. pꝫ. q꞉ acᵒ eſt tardior poſtq̃ ſic
citas ⁊ hūiditas ſūt magne reſiſtētie: ⁊ parue actiuita
tis: pꝫ h̄ ḋ terra ⁊ aqua: terra .n. diu durat i aqua: ꝑꝑ h̄
ꝙ actio aque in terram eſt debilis. p. ꝯ

Quantū ad tertiū ſit pᵃ ꝯ. ꝙ q̃tū ē ex pte iſta rū q̄litatū raritas dēſitas: ignis ⁊ ter
ra ſūt difficilis trāſmutatõis. pꝫ. q꞉ difficiliꝰ eſt diſponē
māꝫ terre: ad ſtādū ſub forᵃ ignis cuiuſcūq̃ elti mī q̃
tū ad illas q̄litates denſū raꝝ: eo ꝙ terra eſt valde dē
ſa: ⁊ ḋ difficili ē diuiſibil̄. ⁊ ꝑ ꝯñs. ḋ difficili paſſibilis.
¶ 2ᵃ ꝯ ē. ꝙ ceteri paribꝰ mollia ⁊ rara faciliꝰ trāſmutan 2. ꝯ
tur. pꝫ. q꞉ ſūt faciliꝰ paſſibilia: diſibilia faciliꝰ: ⁊ agēs pt
meliꝰ applicari ptibꝰ eoꝝ: ꝑꝑ facilē diuiſionē ipoꝝ ⁊c̄.
¶ 3ᵃ ꝯ eſt. ꝙ iproprie aliqḋ dr̄ fieri faciliꝰ: nō q꞉ i minori 3. ꝯ
tpe vel citiꝰ: nec cū minori difficultate: ſꝫ q꞉ q̄dāmō pau
ciora reqrūt ⁊c̄. Et ſic itellexit Ari. cū dixit ꝙ facilius 2. ge.
trāſmutant ſymbola q̃ alia. pꝫ ex ſua ꝓbatione. Dic̄. n. 25.
ꝙ reqrit ibi gn̄o vniꝰ q̄litatis: ⁊ corruptio vniꝰ: ⁊ ſi nō
hrēt ſymbolū reqreret corruptio duaꝝ q̄litatuꝫ.

Ad rõnes dico ꝙ ſolute ſunt ſm ꝯnes: poſi tas excepta 5ᵃ. ad quaꝫ r̄ndet ꝙ Ad rõ nes
Ari. itellexit hoc de eltis: ⁊ nō de mixtis: ſicut ſunt vi T. cō.
uentia ⁊c̄. Queſtio. ix. 25.

Queritur vtꝝ ex duobus eltis nō habē tibus ſymbolū pōt tertiū eltū p.
gn̄ari. ¶ Et argr̄ pᵒ ꝙ nō. nam oē qḋ gn̄at.
gn̄at a ſibi ſili. ḡ duobꝰ eltis nō hñtibꝰ ſym
bolū adiuicem applicatis: puta igne ⁊ aq̄: magis debe
ret gn̄ari aq̄ vel ignis q̃ aliud eltū tertiū diſtinctū a q̄li 2.
bet illoꝝ: ſicut eſſet terra vel aer. ¶ 2ᵒ ſi ex duobus ele
mentis nō habētibus ſymbolū poſſet tertiū gn̄ari: pu
ta ex igne ⁊ aq̄ terra: tūc h̄ nō poſſet fieri niſi aqua cō
denſaret ab igne: mō h̄ nō pōt eē: q꞉ ignis nō hꝫ con 3.
denſare: ſꝫ rarefacere. ¶ 3ᵒ ſic. q꞉ idem corrūperet ali
ud: ⁊ corrūperet ab eodem: ⁊ ſic idē eēt fortius ⁊ de
bilius reſpectu eiuſdē: qḋ eſt fl̄m. ꝯña tꝫ. q꞉ ex duobus
eltis nō poſſet tertiū gn̄ari niſi vtrūq̃ eoꝝ corrūpere 4.
tur. ¶ 4ᵒ argr̄ ſic. q꞉ igne ⁊ aqua adiuicem applicatis
ignis ſi corrūpit friditatem aque: ex ꝯñti corrūpit hūi
ditatem: ⁊ ſic nō pōt gn̄ari aer: ex quo aer reqrit humi
ditatem. ſilr̄ ſi friditas aque corrūpit caliditatē ignis:
ꝯñr corrūpit vel ſaltem debilitat ſiccitatē eiuſdeꝫ: ⁊ ſic
nō pōt gn̄ari terra: cū terra reqrat ſiccitatē: ⁊ ſic. vt vi
det: ex duobus eltis nō habētibus ſymbolum. puta ex
aqua ⁊ igne adiuicē approximatis: nō pōt tertiū gn̄a 5.
ri. ſ. nec aer nec aqua. ¶ 5ᵒ argr̄ ſic. duobus elementis
nō hñtibus ſymbolū approximatis adiuicē vel vnum
eſt potētius alio: ⁊ ſic ꝯuerteret aliud in ſuā nāꝫ: vl̄ nō
eſt potētius alio: ⁊ tūc ex eis videtur generari mixtū: 6.
⁊ nō aliud elementū. ¶ 6ᵒ ſi ⁊c̄. tūc ex tribus videtur
generari quartū. modo h̄ eſt falſum: ⁊ ꝯña tꝫ a ſili. T. cō.

In oppoſitum eſt Ariſto. in iſto 2ᵒ vbi ꝓ bat ꝙ ex duobus elemē 31.
tis nō hñtibus ſymbolū: puta ex aqua ⁊ igne. terra ⁊
aere pōt tertiū generari. p. ꝯ

Pro iſta ḡ qõne ſit pᵃ cõclo: ex duobꝰ eltis ha bētibꝰ ſymbolū nō pt tertiū gn̄ari. pꝫ.
q꞉ ignis ⁊ aer: q̄ ſunt elemēta habētia ſymbolū agunt
adinuicē: ⁊ nō corrūpit calitas cū vtrobiq̃ ſit calitas:
⁊ ꝑ ꝯñs: nec aq̄ nec t̄ra gn̄abit: cū vtrāq̃ reqrat fridi
tatem.

tatē. Jta silr si aq̄ ⁊ aer agāt adiuicē nō corrūpit hūidi
tas: nec p ɔñs ex eis gñat ignis nec terra: ⁊ silr dedu-
2.ɔ̄ cat de alijs elr̄is hn̄tib⁹ symbolū. ¶ 2ª ɔ̄. ex duob⁹ elr̄is
nō hn̄tib⁹ symbolū pōt 3ᵐ gñari p actiōes eoꝝ adinui-
cē absq̄ actione tertij elr̄i. pz. q2 ex igne ⁊ aq̄ q̄ non hn̄t
symbolū pōt fieri terra: ⁊ hoc pōt sic fieri. nā fríditas
ipsius aq̄ pōt obtinere sup calītatē ipsius ignis ⁊ sicci
tas ipsius ignis sup hūiditatē aq̄: ⁊ sic corrūpit hūidi
tas aq̄ ⁊ calitas ignis: ⁊ manēt ibi friditas aq̄ ⁊ sicci-
tas ignis: ⁊ ͨ gñabit ex eis terra: ⁊ silr calitas ipsius
ignis pōt obtinere sup friditatē aq̄: ⁊ eɔ̄. hūiditas aq̄
sup siccitatē ignis: ⁊ sic corrūpet ibi friditas aq̄ ⁊ sicci
tas ignis ⁊ remanebit ibi solū hūiditas aque ⁊ calitas
ignis: ⁊ sic ex eis gñabit aer q̄ ē calidus ⁊ hūidus: sic
ḡ ex duobus elr̄is. s. igne ⁊ aq̄ nō hn̄tibus symbolū pt
3.ɔ̄ tertiū gñari. s. aer vel terra. ¶ 3ª ɔ̄. ignis nō pōt facere
aerē ex aq̄ nisi aq̄ ēt faceret aerē ex igne. pbat: q2 ignis
ex aq̄ nō pt facere aerē: nisi qñ sola calitas obtinet sup
friditatē. iō tūc hūiditas corrūpit siccitatē. ⁊ mā ignis
fit hūida ⁊ cal'a q̄ ē dispō ad formā aeris. mō nō fit hu
mida nisi ab actiōe hūiditatis aq̄ in siccitatem ignis.
4.ɔ̄ ¶ 4ª ɔ̄ ē. q̄ si p hūc modū aq̄ agit i ignem: ⁊ eɔ̄: ⁊ iste
actiōes sūt eq̄ veloces: ɔcedēdum est q̄ aer gñat: ⁊ tñ
p tūc ipm gñans est corruptū. pbat: q2 i illo istāti i q̄
itroducit for⁹ aeris eēt corrupta for⁹ ignis ⁊ aq̄: ⁊ pz h
a silr: q2 pia. q est pr̄ for. pōt eē corruptus añq̄ itrodu
5.ɔ̄ cat for⁹ filij i mā. ¶ 5ª ɔ̄ est. q̄ si vna illaꝝ actionū ē ve
locior: ita q̄ ignis agat velocius i aquā q̄ eɔ̄. tūc for⁹
aeris itroducit i mā aq̄: ⁊ tunc gñat aer: ⁊ postea ille
aer gñabit aerē ex illo igne q genuit ipm: ⁊ cā h⁹ ē: q2
ille ignis iā est dispositus ad corruptiōnez: ex eo q̄ aq̄
antea remittebat eius siccitatē: ⁊ iducit eius hūidita-
Corᵐ tē: ⁊ p ɔñs iā est dispositus: nec ex ipo gñat aer. ¶ Ex
2ª ɔ̄ne. seqt ignē posse gñari ex locū suū ppriū. pz si aer
⁊ terra agerēt i seinicē: ⁊ caliditas aeris obtineret sup
Dubᵐ friditatē terre: ⁊ siccitas terre eɔ̄ sup hūiditatē aeris.
¶ Sz dubitat h: q2 nihil agit vltra ḡdū ppriū. ergo aer
nō agit calītatē itēsiorē i mā terre quam met hz. ḡ non
pt ex ea gñare ignē: q2 ad gñonē ignis reqrit maior ca
R̄ liditas q̄ sit calitas aeris. ¶ Rn̄det q̄ aer pōt calefa
cere ipsam terrā vltra gradū ppriū: ⁊ hoc pp̄ter cōpas-
sibilitatez māe terre. ¶ Uel aliter dico: q̄ terra qñ est
ita calida sicut aer: ⁊ cū hoc valde sicca. tunc itroducit
forma subalis ignis mediāte q̄ vlteri⁹ reducit ad cali-
Ad p̄. tatē: ita intensam sicut est caliditas ignis.

Ad rōnes. ¶ Ad p̄mā dico: q̄ nō est incōue
Ad 2. niēs gñone equoca: lz nō vniuo-
ca dissile gñari a sibi dissili. ¶ Ad 2ᵐ dico: q̄ quando
ignis obtinet ſm ambas suas q̄litates. tūc semp ipsius
ignis est rarefacere: qñ vo obtinet solū ſm vnam ⁊ ob
tinet sup ipm quo ad aliā. tūc nō opz eē talē actionem
Ad 3. ignis in aquā: ⁊ eɔ̄. cū ex eis gñat terra. ¶ Ad 3ᵐ di-
co: nō eē icōueniēs vnū eē fortius alio ſm vnā q̄litatē
ad 4. ⁊ debilius ſz aliā: nec rō pbat oppositū huius. ¶ Ad
4ᵐ dico: q̄ in approximatiōe ignis ⁊ aq̄ adiuicē: cuz
ignis corrūpit friditatē aq̄: bñ aliqualr remittit hūidi
tas eiusdē: sed nō totalr corrūpit. ⁊ tūc cū genitus est
aer: eɔ̄ redibit ad seipsaz. Silr dicat de siccitate ignis:
q̄ ēt bñ aliqualr remittit cuz caliditas ignis corrum-
Ad 5. pit per friditatē aque: postea cū genita est terra redibit
ad seipsam. ¶ Ad 5ᵐ dico. q̄ cū vnū elroꝝ est poten
tius altero ſm ambas q̄litates. ⁊ tunc bene ɔuertit ali
ud in suā nām. cū vero vnū est potentius alio ſm vnā
qualitatē. aliud aūt eɔ̄ ſm aliam. tūc vnum nō ɔuertit
aliud in suā nām: nec ex eis gñatur mixtum: sed ex eis
Ad 6. gñatur 3ᵐ elm. ¶ Ad 6ᵐ dico: q̄ cum 3ª elenta sūt ap

plicata adiuicē. tūc necesse ē q̄ vnuz eoꝝ habeat sym-
bolū cū vno: ⁊ nō hēat symbolū cū alio: ⁊ tē pt fieri q̄
illoꝝ q̄ hn̄t symbolū vnū ɔuertat aliud i suā nām: quo
facto maneāt duo nō hn̄tia symbolū: ⁊ ex illis: tē gña-
bit 3ᵐ: ita q̄ nūq̄ ex trib⁹ gñabit 4ᵐ: sz bñ ex duobus
3ᵐ mō p̄dicto. Et sic terminat ista q̄ō. Q̄ō. x.

Uerit Utrū q̄ōlz mixtū circa locum
medij sit cōpositū ex oībus
simplicib⁹. ¶ Et vr̄ q̄ nō: cū lapis q ē i p- p̄.
fundo maris sit vnū mixtū circa meᵐ: ⁊ in
ui ipso nihil est de igne: nam satis cito extingueret. ḡ
nō q̄ōlz mixtū circa mediū est cōpositū ex oībus sim- 2.
plicibus. ¶ 2º si q̄ō esset vera. tunc in auro esset aqua:
cū aurū sit vnū de corporibus mixtis. sz q̄ i auro non
sit aqua. pz: q2 dū aurū purgaret in fornace illud debe
ret corrūpi satis cito. hoc tñ falsum est: q2 dicitur q̄ p
longū tempus aurū durat in igne q̄ nō corrūpit. ¶ 3º 3.
aliqua mixta sunt ita grauia vel grauiora: sicut terra vel
plumbum. mō hoc nō esset si in eis essent elr̄a leuia: ⁊
p ɔñs de talibus videt q̄ nō sint cōposita ex oīb⁹ sim-
plicib⁹: nō obstāte q̄ sint mixta circa mediū residētia. 4.
¶ 4º arguit sic quedā sunt mixta ex igne ⁊ terra solū.
sicut sunt exhalatiōes calide ⁊ sicce: quedā vo ex aere ⁊
aq̄ solū: sicut vapor calidus ⁊ hūidus. vt pz. p̄º meteo.
¶ 5º el'a nō manēt i mixto formalr. sicut dicebat prius. 5.
ḡ q̄ō falsa. ¶ 6º pari rōne posset eē vnū elm ex tribus 6.
vel duob⁹ simplicibus. sicut ex 4ºr. mō hoc est falsum.

In oppositū est Aristoteles i isto secūdo.

¶ In ista q̄ōne. Primo ponā aliq̄ notabilia p titulo q̄ō
nis. Scd̄o ponent conclusiones. p̄. nōn.

Quantū ad p̄mū sciendū. q̄ i pposito p sim-
plicia nō itelligimus deum ⁊ intelli-
gētias: sed corpora simplicia gñabilia ⁊ corruptibilia 2. nōn.
q̄ sunt vocata elr̄a. ¶ 2º notādū: q̄ mixta circa mediū
dicunt mixta manentia circa terrā ⁊ hn̄t residentiam
⁊ mansionē circa ipsaz: ⁊ alia nō dicuntur mixta circa
locū mediū: eo q̄ terra est mediū mundi. ⁊ nō intelli-
git q̄ō de mixtis iperfectis nāliter ascendētibus i aerē. 3. nōn.
sicut sunt exhalatiōes ⁊ filia. ¶ 3º notandū. q̄ qñ dr̄.
ex oībus simplicibus. nō dz intelligi q̄ fiat distributio
vsq̄ ad idiuisibilia simplicium. sz solū vsq̄ ad eoꝝ spēs:
ita q̄ fiat distributio nō p singulis generū: sz p spēb⁹
singuloꝝ. ¶ 4º notandū. q̄ multi sunt modi ponendi 4. nōn.
elr̄a in mixtis. p̄º q̄ nō maneāt in mixtis: nec for⁹: nec
q̄litates eoꝝ: sz solū quedā q̄litates remisse silr̄es q̄lita
tibus ipsoꝝ. sicut dicebat in vna q̄ōne sup p̄mū huius
⁊ ibi ponebat alius modus ponēdi elr̄a manere in mi
xto. ¶ 5º notandū: q̄ q̄ō pōt itelligi q̄ 4ºr elr̄a essent 5. nōn.
in mixto mō p̄dicto: vel q̄ elr̄a sint in mixto. i. q̄ req-
rant ad gñationē mixti. ¶ 6º notandum. q̄ adhuc q̄ō 6. nōn.
pōt itelligi vtꝝ mixtuz hēat illas qualitates nāliter. ⁊
tunc dicit subaliter mixtū. vl' hēat illas violenter. ⁊ sic
dr̄ mixtū qualitatiue. Et sic simplex elr̄m subaliter pōt
eē mixtū q̄litatiue. vel qñ est alteratiuū violēter. ¶ 7º
notandū: q̄ adhuc q̄ō pōt intelligi vtꝝ i oī mix⁹ circa
mediū sint 4ºr elr̄a ⁊ q̄litates silr̄es q̄litatibus elroꝝ.
⁊ pōt hoc itelligi vel de q̄litatibus actiuis. aut passiuis
vl' d' q̄litatib⁹ motiuis localr. sicut sūt grauitas leuitas ⁊c.

Quantū ad 2ᵐ sit p̄ª ɔ̄. nullū est mixtū ex duo- p̄. ɔ̄
b⁹ elr̄is nō hn̄tib⁹ symbolū. Et itelli-
go ɔnē de mix⁹ q̄ō ē pure mixtū. pbat: q2 si vnū illoꝝ
elroꝝ obtineret sup aliō ſm ambas q̄litates. tūc ɔuer
teret p̄m i suā nām. si vo obtineret sup aliud ſm vnam
ei⁹ q̄litatē ⁊ aliud eɔ̄ sup ipm ſm aliā. tūc ex ipsis gña
bit 3ᵐ elr̄m. Et sic nunq̄ ex eis gñabit mixtū. ¶ 2ª ɔ̄ 2. ɔ̄

est q̃ nullū ē mixtū ex duobus eltīs hñtibus symbolū.
p3:q2 illō qđ obtineret sup aliō i qlitate q̃ nō cōicāt ꝯuer
3.2 tit ip3 i suā nāz: ⁊ ex eis nō gñabit mixtū. ¶ 3° 2 ē. q̃
nullū est mixtū ex tribus eltīs. p3. nā nūq̃ sr tria elta
nisi duo eoꝝ hēant symbolū: ⁊ duo nō habeāt: ⁊ tunc
hñtiū symbolū vnū ꝯuerret aliō i suā nāz: ⁊ sic manēt
duo nō hñtia symbolū: ex qbus nō gñatur mixtū: s3 ex
4.2 eis gñaf 3^m eltū. ¶ 4° 2 est. q̃ ad cuiusl3 mixti gñonē
o3 ꝯcurrere 4^or elta vł v̄tutes ipoꝝ. p3 h̃: q2 si sufficiūt
duo. p duas p̄mas ꝯnes: nec sufficiūt 3^ū ꝯnē. g̃ reqrūt
2. 4^or vł v̄tutes ipoꝝ: ⁊ h̃ est qđ itēdit. ¶ 2° i quol3 mix°
T.c.15. reqrunt due q̄litates: sic sūt odoꝛ ⁊ sapoꝛ: s3 p Arist. in
isto 2° ille q̄litates cāsnt p actionē 4^or qlitatū p̄maꝝ ad
T.c.49 suicē: q̄ sūt calitas fridītas ⁊ c̄. ¶ 3° argr rōne Aristo.
nā p ad gñonē mixti: ⁊ itel° de mix° pfecto: op3 ꝯcurre
2. re terrā: vt illud mixtū sit grossū ⁊ firmū. 2° op3 ꝯcur-
rere aquā: q2 terra sine aq̄ nō pt ꝯtinuare i suis ptibus.
nā terra sine aq̄ nō eēt nisi sic puluis: ⁊ sic vt ptes ter-
re seu terrestres teneāt se adiuicē op3 ꝯcurrere hūidita
tē aq̄: nec ad h̃ sufficeret hūiditas aeris: q2 ipsa nō est
mitū. tēax: nec ita bñ ptes tenerēt se adiuicē hūiditate
aeris: sic hūiditate aque. sic g̃ p3 q̃ ad gñonē mixti o3
ꝯcurrere aquā ⁊ terrā: deide o3 ꝯcurrere aerē ⁊ ignez:
pp h̃ q̃ mixtio d3 fieri ex ꝯrijs. mō aer ꝯriaf terre: ⁊
ignis ꝯriaf aq̄: q2 g̃ ad gñonē mixti o3 ꝯcurrere terraz
⁊ aquā. vt dcm̄ est. silr q̃ ad eā o3 ꝯcurrer aerē ⁊ ignē
q̄ sūt p̄dictis ꝯria: postq̄ ois mix° ꝓpe dcā: de q̄ ē p̄ns
p̄mo: d3 eē ex ꝯrijs. ¶ 4° ar̄ sic. ad cuiusl3 mixti gño-
4. nē o3 ꝯcurrere 4^or q̄litates p̄mas. quaꝝ ql3 ē ꝓpa vni
elto. g̃ qđ vera. ꝯña t3. añs ꝓbaf: q2 sicut sine hūido nō
ꝯstaret: s3 sine sicco ꝯstaret: s3 vna ps flueret h̃: ⁊ alia il
lic: nec ēt calitas pura sine siccitate ⁊ hūido sufficeret
nec ꝯstaret: q2 alleuiaret ⁊ eleuaret ⁊ faceret descēde-
re hūidū a sicco: ⁊ sic iteꝝ nō ꝯstaret mixtū: nec ēt ca-
liditas pura cū hūido ⁊ sicco sufficeret: q2 tūc hūidus
Dubiū nō posset digeri cū sicco: nec misceri cū ipo: pp h̃ q̃ fri
ditatis nō est digerere: ⁊ sic g̃ nō ꝯstaret mixtū. ¶ S3
.d. aligs postq̄ ad cuiuslib3 mixti gñonē ꝯcurrūt 4^or
elta vł v̄tutes ipoꝝ. q̄re g̃ est q̃ i quol3 mixto dñaf ter
R ra ſm exce^m: qđ Arist. vo^at ſm molē. ¶ Breuiter h° pt
assignari rō p̄ma: q̃ i mixto d3 eē ꝓpoꝛtōalis distō elto
rū. mō q2 ignis ē magne actiuitatis ⁊ terra est modice
actiuitatis: i mixto: elta q̄ sunt maioꝛis actiuitatis sunt
ibi i maioꝛi extēsiōe pp eius remissionē faciendā: q2 g̃
terra iter elta est minime actiuitaţ ide est q̃ ipa i mix°
2° cā dñaf ſ3 molē seu ſ3 extēsionē. ¶ Alia cā pōt eē ista: q2
circa mediū mūdi: puta circa terrā ē loc° magi tēpatus
⁊ magis ꝯueniēs mixtis pp reflexionē radioꝛū3 solis
ad terrā: ⁊ pp h̃ nā sagax volēs ꝓducere mixtū fec̄ q̃
i mixtis dñaref terra ſm molē: ad istū sensū3 vt mixta
cū sūt ex̄ locū eis ꝯuenientē: q est mediū mundi: moue
antur ad ipsum propter grauitatem terre: nec recedāt
a loco eis conueniente.

Ad p̄. **Ad rōnes.** ¶ Ad p̄mā dico: q̃ i lapide q est
i mari nō est ignis: s3 bñ qualitas
ꝯsilis q̄litati ignis. S3. d. aligs. q̄re g̃ illa q̄litas ñ cor-
rūpit: dico q̃ h̃ ē ex eo q̃ foꝛ° subalis lapidis h3 v̄tutes
resistēdi dispōnib° inālib° lapidi: ⁊ illa foꝛ^a subalis lapi
dis p̄seruat qualitates lapidis ne corrūpanf in mari.
Ad 2. ¶ Ad 2^m ō auro cōsiliū mō videf. ¶ Ad 3^m qñ dr aliq̄
Ad 3. mixta sunt ita g̃uis ⁊ c̄. dico q̃ h̃ est cū eq̄li massa cum
terra. vñ si capiatur vna massa pure terre ⁊ vna massa
plūbi sibi eq̄lis: dico q̃ massa t̄re pure ē grauioꝛ: pp h̃
q̃ nihil est de leuitate: sic tñ nō est de plūbea: ꝓpter h̃
Ad 4. q̄ elta leuia ꝯcurrebāt ad ei° gñonē. ¶ Ad 4^m dico.
q̃ nō est contra nos: q2 qđ intelligit de perfectione in

mixtis. ¶ Ad q̄ntā ⁊ sextā p3 ex pōne. Nunc seqt vna Ad 5.
questio notabilis. Questio. xi.

Querit Utrū sit dare aliqđ mixtū tem
peratū ex eltīs vł ex q̄litatib°
eltoꝝ. ¶ Et argr p̄ q̃ sic. nā nisi sic eēt. seq- p̄.
tur q̃ nullū aial posset eē sanū: s3 hoc est fal
sum. ꝓbatur ꝯña: ex eo q̃ sanitas ꝯsistit in adequatiōe
humidoꝝ ⁊ qlitatū eltoꝝ. mō si nō contingeret dare
mixtū eq̄lr ex eltīs vel q̄litatibus eltoꝝ nō ꝯtingeret
dare adequatiōe3 hūidoꝝ ⁊ q̄litatū eltoꝝ in mix°. Et
sic nō ꝯtigeret dare aliqđ mixtum sanū: nec aliqđ aial:
qđ itēdebaf. ¶ 2° poſſe est dare aliqđ mixtū qđ nāliter 2.
gesceret i medio eltoꝝ: sic q̃ derelinqueret duo elēnta
supra ⁊ duo ifra. g̃ est dare mixtū equale ex eltīs. ꝯña
t3. nā tale qđ sic gesceret eēt equalr mixtū ex eltīs. añs
p3: q2 si nō eēt nāle gesceret i medio: s3 infra pōt tñ re-
mitti ad equalē gradū leuitaţ. si āt nāliter gescit supra
leuitas pōt remitti ad equalē g̃dū leuitatis: ⁊ sic iteꝝ
gescit i me°. ¶ 3° vbi est dare magis ⁊ min°: ibi ē dare 3.
eq̄le. mō poſſe est eē aliqđ mixtū i quo vnū eltum exce
dat aliud ⁊ q̄litates ei°: ⁊ est dare mixtū i quo aliō ele
mētū excedat aliud. g̃ ē dare aliqđ mixtū i quo illa ele
mēta erūt eq̄lia. ¶ 4° nō ꝯt fieri trāſ^mō extremo in 4.
extremū nisi p mediū: s3 vna q̄litas aliqñ excedit aliā:
⁊ aliqñ excedit ab alia i mix°. g̃ aliqñ est sibi eq̄lis i g̃
du. ⁊ tūc tale mixtū ē eq̄liter mixtū ex eltīs quo ad eo 5.
rū q̄litatez. ¶ 5° si vna q̄litas nō est adeq̄ta cū alia in
mix°. s3 excedit eā p remissionē ei°. aut itēsionē ei°. pñt
elta adequari sil' in q̄litatib°. g̃ si mixtū aliqđ iā est mix
tū ineq̄liter ex eltīs quo ad eoꝝ q̄litates. tunc p itēsio-
nē vni° ⁊ remissionē alteri° poterit fieri mixtū equaliter 6.
ex ipsis. ¶ 6° sicut in maioꝛi mūdo. ita in minoꝛi: s3 i ma
ioꝛi mundo elta sunt adequata. g̃ sic est i minoꝛi: puta
i hoīe q̃ elta sunt adeq̄ta in eoꝝ potētijs. ⁊ p ꝯñs hō
est vnū mixtū equaliter ex elementis vt videtur. T.c.

In oppositū vr̄ eē ari. ⁊ Cōmē. i isto 2°. vbi 49.
voluit q̃ īpoſſe sit dare mixtū Cō.T.
eq̄lr ex eltīs. ⁊ h̃ ēt dicit Cōmē. i lib. ce. dicēs. q̃ illud
mixtū vbicūq̃ poneref gesceret: nec illud mixtū hēret
motū nālē: pp h̃ q̃ mixtū nālr mouef ad motū elti p̄-
dominātis. Si g̃ eēt aliqđ mixtū i q̄ nullū eltū dñaref:
s3 qđl3 cuil3 eēt eq̄le i g̃du. illō ñ pl° moueref ad motū
vni° elti q̄3 alteri°. ⁊ p ꝯñs nō videref hēre motū nālē.

In ista qōne supponēdū ē p̄. q̄lr elta ma-
nēt i mix°. ⁊ ō h̃ dcm̄ ē p h°.
2° sciēdū ē q̃ qđl3 mixtū h3 nālē cōplōnē ⁊ ꝓpoꝛtionē
q̄litatū quā sibi determiat. ⁊ illa nō ꝯsistit i eq̄litate q̄-
litatū eltariū. Et iō vnū mixtū determiat sibi vnam ⁊
aliō aliā. sic ē hō vnā ⁊ asinus aliā. mō si ois cōplō mi-
xti ꝯsisteret i eq̄lr^e q̄litatū eltariū. tūc ois mixta essent Coꝛ^m
eiuſdē: aut ꝯsilis cōplōnis nālis. qđ est fl̄m. ¶ Ex his
seqf coꝛ^m. s. si p° q̄litates i aliq̄ mix°: vulgarius loquēdo
vł q̄litates siles q̄litatib° p̄mis tēdāt ad eq̄litatē. sic i
hoīe. tūc hō fieret īfirm°: pp h̃ q̃ fieret recessus a ꝓpoꝛ-
tiōe q̄litatū i q̄ ꝯsisteret cōplō nāl' hoīs. ⁊ iō cū fierent
eq̄les nō poſſ3 hō vlteri° viuere: s3 moꝛeref. Et iō qđ pt
hēre duplicē itē^m. vn° ē q̃ sit aliqđ mixtū eq̄lr i eltīs vł
q̄litatib°: qđ nō hēat plus ō vna q̄3 ō alia. ⁊ illō dr̄ esse
mixtū ad pōdus. ¶ Alius ite° pt eē: vtꝝ aliqđ mixtū
poſſ3 eē tēpatū ñ ad pōdus. i. ñ ad eq̄litatē q̄litatū elta
riū. s3 ad cōplōnē ⁊ ꝓpoꝛtōe3 d̄bitā i sua spē. ⁊ illō vo-
caref mixtū tēpatū ad iustitiā. vt si poſſe sit eē hoīe3 ali
quē. q i3 eēt oīmode disposit° ſ3 cōplōnē ⁊ ꝓpoꝛtōe3 q̄
litatū p̄^a. q̄ d̄benf hoī vt pfecte exerceat oēs opatiōes
suas. ⁊ oīb° mēbris suis eēt pfecte dispositus. tūc talis
hō eēt pfecte sanus ⁊ diceref mix^m a iusti°i spē hūana.

Quātuz ad pmū sensuz qōis vidēdū ē p̄ z q̄tū
ad scōm sensuz vidēdū ē scōo. ¶ Ad p̄
mū g̃ sciēdū est q̄ i mixto sī q̄dā q̄litates q̄ dn̄t q̄lita-
tes alteratiue. sic̄ cal'itas fri tas hūiditas z siccitas. Et
q̄dā dicunt motiue local'r: sic̄ g̃uitas z leuitas: z iō ad
huc pm' sensus qōis p̄t itelligi vtrū sit dare mixtū eq̄l'r
ex oīb' eq̄litatib' tā alteratiuis q̄ motis local'r: vl' vtrū
sit dare mixtū eq̄l'r ex q̄litatib' alteratiuis: sz nō motis
p.sup. local'r vl' ecōuerso. ¶ Tūc sit pma sup. talis. si i mixtio
ne eēt tm̄ de g̃uitate: sic̄ ō leuitate oporteret q̄ ibi eēt m'l
to plus ō cal'itate q̄ de fridi tate. p3 h ō mixtis: sic̄ ō ho
minib' z ego in qb' ē pl' de g̃uitate q̄ de leuitate: z sil'r
plus de cal'itate q̄ de fridi tate. g̃ si eq̄l'r eēt ibi de g̃ui-
tate: sic̄ de leuitate: adhuc m'lto plus eēt ibi de cal'itate.
Et iō si eēt aliqd̄ mixtū ex q̄litatib' motiuis: illd̄ eēt in-
2. sup. eq̄l'r mixtū ex q̄litatib' alteratiuis. ¶ Scōa sup. si 4or
q̄litates alteratiue eēnt eq̄l'r i mixtio. i g̃dib': nō pp h
eēnt eq̄l'r i mixtio i potētijs z v̄tutib'. p3: q2 i aliq̄ mix-
tio eēnt 4or g̃dus cal'itatis z q̄tuor g̃d' fri tatis: sz eēt
ibi eq̄litas ipsaꝝ q̄litatū i g̃du: nō tm̄ i pōa z v̄tute: pp
3. sup. h q̄ cal'itas est maioris actiuitat q̄ sit fri tas. ¶ Ter-
tia sup. est: q̄ si due q̄litates i aliq̄ mixtio eēnt adequa-
te i posse agē: adhuc possent eē ieq̄les i posse resiste. p3:
q2 si in aliq̄ mixtio eēt cal'itas z fridi tas eq̄lis pōe: fri-
tas eēt maioris resistentie q̄ cal'itas. p3 ex eo q̄ fri tas
adhuc eēt minoris actiuitatis q̄ cal'itas: adhuc posset
eē aⁿ resiste. g̃ m'lto magis cū eēt eq̄lis po' cū cal'itate.

p.3. **Tunc sit** p̄. 9cl'o. q̄ pol'e ē q̄ in mixtio q̄litates
motiue. sint eq̄les. p3: q2 si n̄ sint eq̄les
p remissionē vni' z p itēsionē alteri' pn̄t fieri equales.
2.3. ¶ Scōa 9cl'o ē. q̄ h ē pol'e ēt ō q̄litatib' alteratis. p3 cō
3.3. sili rōe. ¶ 3a 9cl'o. ipol'e ē eē aliqd̄ mixtū eq̄l'r ex oibus
q̄litatib' motis local'r z alteratis sil'. p3: q2 si i aliq̄ mix
tio ē tm̄ de g̃uitate q̄tū ē ō leuitate. tē p pmā suppōnē
i illo ē plus ō cal'itate. si āt i eo tm̄ ē de cal'itate q̄tū est
de fridi tate. tūc in eo plus est de g̃uitate: ita q̄ si in aliq̄
mixtio ē eq̄litas i q̄litatib' motiuis local'r i eo ē ineq̄li-
4.3. tas in q̄litatibus alteratiuis z ecōuerso. ¶ 4a 9cl'o est.
q̄ si eēt aliqd̄ mixtū ad pōdus adhuc de illo falsuz eēt
dicere q̄ vbicūq̄ pōeret gesceret. p3. nā si esset equal'r
mixtū ex 4or el'is ad pōd'. adhuc si pōeret i loco ignis
terra aq̄ z aer traherēt ip3 de loco ignis. z sic ibi nō ge
sceret. Itē si pōeret i medio mūdi pp 9sil'es rōez nō v'r
ibi gescere: sed traheret sursum nisi derelīqret duo el'a
5.3. supra z duo ifra. ¶ Quita 9cl'o ē. q̄ ēt falsum ē de tali
q̄ eēt ppetuū. nā sic̄ p3 ex scōa z tertia suppōnib'. si i il
lo q̄litates eēnt eq̄les i g̃dib': nō tm̄ pp h eēnt ibi eq̄l'r
i potētijs z v̄tutib'. si eēnt ibi eq̄l'r i potētijs z v̄tutib'.
nō tm̄ pp h eēnt ibi equal'r i posse resistē: z p 9ñs vna
ageret adhuc in aliā: z sic fieret corruptio talis mixti.

Quātū ad scōm itellectū qōnis. nūc restat vidē:
vtrū sit dare aliqd̄ mixtū extrā i optima
dispōe debita z nāli sue spēi. Et p̄ vidēdū ē. si mixta di
uersaꝝ spēꝝ possint hr̄e 9sil'em dispōnē. scōo vidēduz
ē si mixtū eiusdē spēi determiat sibi cōpl'onē 9sil'ez q̄li-
tatū pmaꝝ: vel aliā z aliā. tertio vidēdū ē si mixtū q̄-
diu viuit determiet sibi 9tinue eādē seu 9sil'ez pportio-
nem q̄litatū pmaꝝ vel scōm diuersa tpa viuēs seu mō
vnā z postea aliā. q̄rto vidēdū ē. si mixtū possit maⁿ p
p. disti tps in illa optia dispōe q̄ sibi ōtermiat. ¶ Quātū ad
ctio. pmū sit pma distō. q̄ q̄dā ē cōpl'o nālis seu radical' ip-
sius mixti quā sibi ōterminat fo'a subalis talis mixti.
Alia est accn̄talis z extrīseca: quē est pp actiōez extri-
2. sciēd seci. puta aeris vel sol' vel cibi. ¶ Sciēdū ē q̄ ad mu-
tationē illi' pportiōis z cōpl'onis accn̄talis seq' etiam
3. sciēd variatio cōpl'onis nālis: sz n̄ ita velocit'. ¶ Tertio sciē

dū est q̄ mixtū sub aliqua pportiōe vl' dispōe stat nāl'r:
z sub aliq̄ violēter. Et si i aliq̄ sub q̄ nūq̄ possz stare sb
9pl'one nāli stat siue sb alia sb q̄ stat violēte efficit' ifir-
mum: cum peruenitur ad aliquam sub qua non potest
stare sequitur mors.

Tūc sit pma 9cl'o. cuil3 spēi 9ⁿ aliq̄ latitudo ppō p.3.
tiōis pmaꝝ q̄litatū sb q̄ nullū mixtū alte
ri' spēi posset eē nāl'r. p3 h p: fo'a vni' spēi nāl'r h3 vnaz
9pl'ōez: z fo'a alti' spēi aliā: sz q̄ ibi sit latitu' p3. ex eo.
q̄m nō oīa ididua vni' spēi hn̄t 9sil'ez dispōnē q̄litatum
pmaꝝ. ¶ Scōa 9cl'o ē. q̄ vnaq̄q̄ spēs maiorē latitu- 2.3.
dinē sibi ōtermiat: sb q̄ p̄t stare violēte. q̄ sub q̄ pōt sta
re nāliter. Et iō ē aliq̄ pportio q̄litatū pmaꝝ sb qua p̄t
stare hō i firm' z nō hō san'. ¶ Tertia 9cl'o: sz duo idi 3.3.
dua diuersaꝝ spēꝝ nō possint simul stare sb eq̄li ppor-
tiōe q̄litatū pmaꝝ nāliter: tm̄ qōl3 eoꝝ p̄t stare sub illa
violēter. vel ad min' alteꝝ hoꝝ p3. nā capiat pmū in-
stās eē hois: z ecōuerso remittat' q̄litates z dispōes sb
qb' hō ē pduct': dōec pueniat ad illā dispōnē sb q̄ fuit
embrio añq̄ hō fuit genit'. z imeⁿ p' istās i q̄ incipit ta
lis remissio venit ad illā: z cū nō sit date vltimū istans
rei pmanētis. seq' q̄ h imeⁿ post illud istās mācbit hō
z tūc stabit sub 9sili dispōne sub q̄ pus embrio sz vio-
lenter. ¶ Ex hoc seq' q̄ aliq̄ fo'a pōt durare sub pori Corre.
dispōe q̄ poterat gn̄ari. vn̄ puer pōt maⁿ in maiori fri
gore postq̄ geni' ē q̄ possz gn̄ari. ¶ Deide dilatando p. ppō.
mā3 pn̄t poni aliq̄ ppones. q̄ꝝ pma ē. q̄ veniēdo de sū
mo cal'o ad sūmū frm ifinite iueniunt pportiones. q̄ꝝ
q̄dā sunt maiores q̄dā miores: q̄dā rōabiles: q̄dā irrō
nabiles. ¶ Scōa ppō. sub q̄cūq̄ illaꝝ pportionū pōt 2. ppō.
aliq̄ forma eē siue nāl'r: siue violēter. p3: q2 mā pōt eē p
alteratiōnē sub q̄libet illaꝝ pportionū: sz ip̄a nūq̄ ē si-
ne fo'a. g̃ sub q̄cūq̄ illaꝝ pportionū ē aliq̄ fo'a. ¶ 3a 3. ppō.
ppō est. q̄ nō q̄cūq̄ fo'a p̄t sb q̄cūq̄ illaꝝ pportionū
eē nāl'r: nec adhuc violēter. p3: q2 fo'a subalis nō p̄t eē
sub q̄cūq̄ tali pportiōe nāl'r nec violēter. Et h p3. q̄ q̄
dā mixta sūt post alia determiate: z qōl3 post qōl3. vn̄
iter pportiōez ōtermiatā lapidis sunt multe pportiōes
itrīsece q̄s oz trāsire añq̄ varie' de vna ad aliā sb qb'
nō p̄t star' fo'a ferri: nec fo'a lapidis nāl'r nec violēter:
z pp h nō immeⁿ ex ferro p̄t fieri lapis: aut ecōuerso.
¶ Quarta ppō. bn̄ visil'e est qd̄ nulla fo'a stat nāl'r sub 4. ppō.
pportiōe q̄litatū irrōabili. p3: q2 alie pportiōes sī noⁿ.
¶ Quita ppō. ex h pōt imagiari q̄n ididua aliq̄ꝝ spēꝝ 5. ppō.
cū ididuis aliaꝝ spēꝝ hn̄t nālē amiciciā adiuicē: z q̄-
do nālē inimiciciā: q2 duo ididua diuersaꝝ spēꝝ deter
minā't sibi aliā z aliā pportiōez q̄litatū pmaꝝ. si g̃ ille
pportiōes siue 9pl'ones hn̄t se in pportiōe rōabili adi
uicē. tūc illa ididua diuersaꝝ spēꝝ hn̄t amiciciā z con
cordiā nālē iter se. si v̄o ille 9pl'ones se hn̄t adiuicez p-
portiōe irrōabili: z talia ididua diuersaꝝ spēꝝ hn̄t nā
lē inimiciciā adiuicē. sic̄ forte est de lupis z ouibus.

Quātū ad scōz sit 9cl'o. si oia ididua eiusdē spēi p.3.
ōterminā't sibi nāl'r eādē 9pl'onē. p3 p p
medicos q ponūt 4or 9pl'ones z i q̄l3 eaꝝ ē latitudo.
¶ Scōa 9cl'o ē. qd̄ istaꝝ 9pl'onū ididualiū: q̄dā est me 2.3.
lior z 9ueniētior vite hūane: z q̄dā peior. iō nō oēs ho
mines eq̄ diu viuūt: adhuc si oēs morerent' morte nāli.
¶ Corre. nūq̄ duo hoīes sī oio sil'es: imo h ē q̄si ipol'e Corre.
pp qd̄ vn' ōtermiat sibi vnā pportiōez z alter aliā: z ta
les pportiōes sī q̄si ifinite. ¶ Sz. d. aliqs: oēs hoīes sī Dubiū
eiusdē spēi. g̃ ōterminā't sibi 9sil'es pportiōes. ¶ Rn̄ R.
negādo 9ñam: z iō bn̄ dic̄ Cōmē. p de aia: qd̄ diuersi- Cō.53.
tas mēbroꝝ est pp diuersitatē formaꝝ: z iō q2 media
nō sunt oio cōsimilia: z sic cōplexiōes nō sunt oio 9si-
miles. nec forme determināt es sibi illas.

zclusio. **De tertio** sit ista zcl'o. q i alia z alia etate est alia z alia cōpl'o nālis: z lō si senectus tēderet ad talē cōpl'onē q̈lē hȝ iuuenis fieret ifirmus z ecōuerso. ¶ De 4° sit talis zcl'o. q sic mixtuȝ determiat sibi cōpl'onē eēntialē: ita ēt determiat sibi cōplexionē accñtalē z zgruā: z sil'eȝ sue zpl'oni eēntiali.
zclusio.
2. zcl'o. pȝ h ex eo q q̄dā meli⁹ se hñt i vna regiōe q̄ȝ in alia: z meli⁹ i vno tpe q̄ȝ i alio. ¶ Scda zcl'o. nō ipoſe ē mixtū aliqñ eē sub optia dispōe nāli: z zpl'one sibi debita. pȝ: q: poſe ē q aliqñ i aliq̄ istāti puenlat ad illā: z cum nō q̄cūq̄ disconueniētia extrisecoꝝ possit imutare nālē zpl'onē. vtputa medic⁹ calor. vl' modicū frig⁹ vl' aliqd talē: q: mixtū nō ō facili trahif ex suā nālē zpl'onē. sē q poſe sit mixtū aliqñ eē sb zpl'one sibi eēntiali z ōbita.
3. cōcl'o. ¶ Tertia zcl'o ē: q ipoſe ē ipȝ staf diu sb optia z zuenietissima zpl'one. pȝ h: pp h q: cito fit aliq̄ idispō vl' i loco vl' i tpe pp variatōeȝ tēpoꝝ z reꝝ nāliū. ¶ Ad rōes. pȝ ex dictis: z sic ē finis h⁹ qōnis. Qō. xiij.

p. **Queritur** Utruȝ gñō sit perpetua. ¶ Et argr' p q ñ. p Ari.
T. c. 55 8. phi. nll's mot⁹ ē etn⁹ nisi mot⁹ local' circula
57. z. 58 rio: sȝ talis nō ē gñō. g z c. ¶ Scdo aliqñ ē
2. corruptio: sȝ tc ñ ē gñō ex eo q gñō z corruptio sunt zria. mō zria nō psūt eē sil'. g nō sp ē gñō: z p zñs qō fl'a.
3. ¶ Tertio nullū ppetuū hȝ eē i tpe dterminato: q: ppe-
T. c. 57 tuū sp ē: sȝ gñō hȝ eē i tpe dtermiato. nā dic Ari. qōdaȝ
4. tps ē determiatū gñoni: z qōdā corruptiōi. ¶ Quarto nulla gñō est ppetua. g qō falsa. zñā tȝ. añs pbaf: q: nec illa gñō ē ppetua: nec ista: z sic de singul'. g nulla.
T. c. 55 **In oppositū** ē Ari. in isto scdo. vbi vult q generatio sit perpetua.
p. distic. ¶ In ista. q. p ponā aliq̄s distōnes. scdo ponā zcl'ones.
Quantū ad pmū sit pma distō. q gñō pt sumi 2ª. vno mō p alteratōe pcedēte itroductionē fore subalis. alio mō. p ipsamet itroductiōe fore
2. distic. subalis q ē finis illi⁹ gñonis. pma ē successiua. scda ē subita. ¶ Scda distō ē. q q̄dā sit oio successiua. sic sit mo-
3. distic. tus son⁹ z zsilia: z q̄dā oio pmanētia sic celū: z q̄daȝ ex pmanēte z successiuo. sic fluui⁹. ¶ Tertia distō ē. q ppetuū dr' 2ª. vno mō: q: ztinue z sine itercisiōe. alio⁹. i
4. disti. proprie ñ ztinue: sȝ itercise: ita q añ qōlȝ tps fuit: z p⁹ qōlȝ tps erit. ¶ Quarta distō ē. q adhuc pt itelli ppetuū sp z oi tpe finito: z sic zcedēdū ē adhuc ſȝ fidē qd sp fuit mot⁹: z gñō oi tpe: z si diceref añ creatōeȝ mūdi ñ fuit gñō. g nō sp. negaf zñā: q: ly sp ē distributiuuȝ tpis. mō añ creatōeȝ mūdi nō erat tps. Alio mō dr' ppetuū q erat i ifinitis istātib⁹. q̄ꝝ qōlȝ fuisset eq̄le ali-
5. distic. cui certo dato. z sic itellexit Ari. ō ppetuo. ¶ Quinta distō. q qō pt itelli q eēt aliq̄ gñō ppetua vna in nuō. scdo q in nūero: sȝ i spē. tertio q nō ztinue sȝ itercise.
p. cōcl'o. **Tunc quātū** ad pmū sensum sit pma zcl'o. q poſe ē q aliq̄ gñō vna i numero sit ppetua sine itercisiōe tpis. pȝ: q: poſe ē q i aliq̄ loco ztinue sit mā z ztinue applicef agēs potēs illaȝ mām trāsmutare. v. g. si ignis ztinue ardēt in lāpade z ztinue misceref ei oleū: ztinue ardēt: z ztinue eēt gñō
2. ignis. ¶ Scdo. q: ita ē ō scdo q zti⁹ gñaf aq̄ i media regiōe sb polis mūdi. z sic gñaf ztinue aer ex aq̄. z sic de
2. cōcl'o. aliq̄s. ¶ Scda zcl'o ē. q tal' gñō ē vna nuō. nō ppe. q: taȝ gñitū q̄ȝ gñana. ē solū vnū i nuō p ztinuā successioneȝ. eo mō q ztinue ē eadē stella comata. q ēt sic ztinuaf p
3. cōcl'o. admixtōeȝ noue māe. put appȝ p meteo. ¶ Tertia zcl'o. talis gñō ē ipsi⁹ mixti ipfcti vl' eīi. z nō mixtoꝝ pfctoꝝ. pȝ. q: mixta pfcā sic sit aiata ñ possent ita gñari p cōti-
4. zcl'o. nuā successionē. ¶ Quarta zcl'o ē. q nll'a gñō pfcti mixti ē ppetua. pbaf. q: oē tale ē corruptibile: z q̄lȝ ei⁹ ps.

¶ Sȝ. d. in zñ. q: poſe ē q hodie pma ps pportiōabilis alic⁹ pfcti mixti gñef. z cras scda. z sic i ifinitū. g poſe ē gñonē alic⁹ pfcti eē ppetuā. ¶ Rx⁹ q cā⁹ ē ipoſie nālr loq̄ndo. imo p⁹ eēt corrupta: z fore nuq̄ȝ. ioo⁹. eēt pdu⁹ª. dubiū
R
Quantū ad scdm sensum sit pma zcl'o. ñ oȝ q sp adsit zti⁹ gñō i vna spē. v. g. vt i spē asini. z ē. pȝ h: q: nō sp ē zstellatio ppa. nec dtermiata. z h put sp sunt applicata agētia. pȝ h ō gñone fenicis. p. z.
¶ Scda zcl'o. sp ē aliq̄ gñō mixti ipfecti. pbaf: q: sp est aliq̄ zstellatio p gñone alic⁹ mixti. nūc p vno. z nūc pro alio. z zti⁹ ēt fiūt alteratiōes z cetere dispōnes i istis iferiorib⁹. q̄ frustra fieret nisi sp fieret gñō alicui⁹ mixti. 2. z.
Quantū ad tertiū sensuȝ sit pma zcl'o. q itercise ab eterno fuit aliq̄ gñō tal'. pȝ: q: oēȝ gñonē pcessit aliq̄ gñō. h pȝ p ex pte māe. q̄ȝ ipoſe ē sine fora eē. Et si² p⁹ pbabaf q ñ pt hre sil' pl'es foras sb stātiales qō oēs zcedūt de fora vlitata. pbaf g q ñ fit aliq̄ gñō. sē⁹ q aliq̄ fora cōrūpif. pȝ h. ex eo q: gñō vni⁹ ē corruptio alteri⁹. tūc vel illa fora corrupta fuit ab eterno. z h ē ipoſe p Ari. p celi nullū ppetuū a pte añ ē corruptibile a pte p⁹. vl' nō fuit ab eterno. z sic tūc añ gñabaf. z sic añ gñonē data erat alia gñō. ¶ Scdo pbaf ex pte agētiū: q: sp fuerūt mot⁹ celestes. sic fiūt nūc q̄tū ad ea q sūt cā gñonis. sic accessus z recessus sol'. sic pȝ i isto scdo. g sp fuit gñō. zñā tȝ. ex eo q: posita cā. pōif effectus. z q: corpa celestia p suū motū sūt cāe gñonis. z pp gñonē ñ moueref scdaria itētiōe: nō eēt rō qr aliqñ icepisset gñō. ¶ Tertio argr' ad idē ex pte alteratōis. nā ab eterno fuit alteratio. sȝ illa ordiaf ad gñonē taq̄ȝ i finē. sic dicebaf circa pmū. g ab etno fuit gñō zñā tȝ. q: al'r ille alt'atōes fuissent frustra. z h ē icōueniēs. ex eo q de⁹ z nā nihil agūt frustra. añs pȝ q: motus celi z solis ab eterno alterabāt ista iferiora. ¶ Ad rōes. ad pmā dico q q̄uis nulla sit ppetua loq̄ndo logico mō. tñ ppetua erat gñō Uñ ly ppetuo zfūdit t'mi nū seq̄ntē se zfu⁹ tm. ¶ Ad scdam dico q q̄uis gñō z corruptio nō possint eē sil' i subo. tñ bñ psūt esse sil' in tpe. ¶ Ad tertiā dico. q i vna regiōe ē tps determinatū p gñone in vna spē. z tps dtermiatū p corruptione. vñ estas ē tps dtermiatū p gñone frumēti. z hyems p corruptōe. nihilomin⁹ q̄uis nob i hyeme ñ sit gñō frumēti. tñ alibi ē: vbi tc ē estas. vñ qñ nob ē hyems. alq̄s ē estas. z eȝ. sic ē ātipodib⁹ nr̄is: z sic t'miatur ista qō. p. z.
a. t. cō.
so. in fi
nem.
2.
T. cō.
55.
3.
p. ce.
32.
Ad p.
Ad 2.
Ad 3.

Queritur Utrꝝ qōlȝ corruptibile hēat dtermi natū piodū sue duratōis. ¶ Et argr' p qō nō: q: ignis i spa sua ē corruptibilis. z tñ ñ hȝ determiatū piodū sue duratōis. ex eo q nūq̄ȝ cōrūpef. pp h q ē elōgatū a sibi zrio nec vnq̄ȝ ōscēdet ad locū sui zrij. ¶ Scdo si qō eēt vā. seqf q vita sor. nō posset plōgari. qd ē z medicos. z z Ari. i li. ō morte Ari. Dr'. n. ibi q Arist hūit vnū pomū i manu. z pp ei⁹ odorē: vita ei⁹ aliq̄lr plōgabaf: qō gdē pomū si nō fuisset citi⁹ fuissȝ mortu⁹. ¶ Tertio oē corruptibile durās p aliqd tps adhuc pt durare p mai⁹ pp q sua pōa excedit sibi zria. z p zñs nō ē dtermiatum tps. per qō illud corruptibile pōt durare. ¶ Quarto si qō esset vera. z piodus aliquoꝝ sit maior. z aliquoꝝ minor. tūc aliq̄ pōa regrif ad durādū min⁹ diu. sȝ h est falsuȝ. nā si sic. seqf q celū eēt pōe ifinite. pp hoc qō ipsum durauit z durabit p tps ifinitū ſm Ari. Cuȝ g durare p duos dies sit maioris pōe q̄ȝ p vnū. z p tres q̄ȝ p duos. z sic vltra. seqf qō durare p tps ifinitū eēt pōe ifinite z sic celū eēt pōe infinite: qō est falsum. Qō. xiiij.
p.
2.
3.
4.
In oppositū est Ari. i h 2° tex. vlt. d. q oia dtmināf q̄dā pio⁹ i duratōe.

Notādum

p. no. ¶ Notādū ē q piod' dr a peri qđ ē circū ⁊ odos. qđ est volutio. vñ piod'.i.circiuo'. vñ piod' dr illđ tps' determiatū. p qđ aliqd corpale hz eē. qđ ē dtermiatū p reuo
p.disti ctio. lutōes circlares celi. ¶ Tūc sit pma dist'. q subarum
2.disti ctio. mālīū qdā sī simplices sic sr cl'a. ⁊ qdā mixte. vt sic mixta ex elis. ¶ 2' dist'. qdā sī silia i ptib' suis. ⁊ vocant hōgenea. ⁊ qdā dissilia. ⁊ vocāt etherogenea. adhuc qdā sī viuētia. ⁊ qdā nō viuētia mō i qōe ista. p i gnāli vidēdū ē d cā corruptōis corruptibiliū. scdo vidēdū ē d cāis pmanētie. ⁊ duratōis corp. tertio vidēdū ē d qsito.

p.3. **Quātuz** ad pmū sit pma pclo. q 9rietates ē cā corruptōis. pbat. nā ois corruptio ē p alteratione. alteratio āt ē rōe qlitatū 9riap adiuicez. ⁊
corre. iō si aliq for determiet sibi aliqs qlitates nō hñs illas nō eēt corruptibil'. ¶ Corre. ois suba determinās sibi aliquā qlitatē hñtē 9riū aliqñ corrūpit. pz ex pclōe. ⁊ pz ēt ex alio: qz eadē ē mā 9riorp. qz 9ria sūt q succedūt sibi i eađ mā. ita q mā q ē nūc sub vno 9rio hz pōam: vt sit aliqñ sub alio. si g nō eēt aliqñ sub illo: illa poten-
Cōfir. tia eēt frustra. Et iō cōmē. ex isto pcludit p celi. celū nō
a.t.cō. hre mām. ¶ Cōfirmat corre. nā oē hñs 9riū est corru-
loi.i.fi ptibile. ⁊ oē corruptibile de necessitate corrūpit. p celi.
nem. iō b pña ē necia. b ē corruptibile. g aliqñ corrūpetur.
2.3. ¶ 2' pclo ē. q nulla alteratio subē q ē ad corruptionez ē ab extriseco p: sz qlz tal' ē ab extriseco. vl' ab itriseco nō p. pz p de elo simplici: qđ nō pt alterare se violente. nec hz i se pncipiū sue corruptōis. Nō. n. hz i se qlitates 9rias. p: b ēt de mixto: qz qūis vna ps hñ agat i aliā. n
Cō. p 2. tñ pp b hz i se pncipiū sue corruptōis p. sz bñ nō p. Et de b dcm ē diffusi' circa scdz phi. ¶ Scđo nihil dispōit ad sui ipsi' corruptōez. cū oē ens diligat se pmanere. g nullo suba hz i se pncipiū itrisecū p sue corruptōis dis-
3.3. ponētis ad ei' corruptōez. ¶ 3' pclo ē. q mixtū hōgeneū nō alterat ab itriseco aliq mō alteratōe disponēte ad ei' corruptionē. pz qz ipz ē psil'e i qlitatib' actiuis ⁊
4.3. passiuis i oib' ptib' suis. sic ⁊ elm simpl'r. ¶ 4' pclo ē. q mixtū etherogeneū bñ alterat ab itriseco alteratōe
corre. disponēte ad ei' corruptionē. pz. qz ptes ei' sr dissiles in qlitatib'. g vna pt alterat aliā. ¶ Ex his sr q simpl'r sic elm pt corrūpi solū vno mō ab extriseco. ⁊ silr mix
corre. tū hōgeneū. mixtū vo etherogeneū duob' modis. s. ab itriseco ⁊ ab extriseco. ¶ Seqt ēt q mixtū hōgeneum ceteris pib' pt diuti' durar q mixtū etherogeneū. pz: qz mixtū hōgeneū pt corrūpi solū vno mō. s. ab extriseco.
corre. etherogeneū vo duob' modis. s. ab itriseco ⁊ ab extrinseco: ⁊ iō metalla q sr hōgenea diu durāt. ¶ Corre. simplex meli' pt durar q mixtū. pz. qz mixtū n pt poni ad aliquē locū qn 9tinēs sit sibi aliqlr 9riū. sic si elm simplex pōeret ad locū sibi pprīū eēt elōgatū a sibi 9rio.

p.cā. **Quātuz** ad scđm. s. de cāis pmanētie ⁊ duratōis corporp: dico p q vna cā ē hōgeneitas ⁊ silitudo ptiū. pz: qz hōgeneū nō corrūpit ab itri-
2.cā. seco. sz ab extriseco solū. ¶ Scđa cā ē debilitas 9tinētis i 9rietate: ita q 9tinēs nō sit pcto mltū 9riū: deide illud pcētū diuti' durat: ⁊ iō aliq diuti' durāt i aliq loco
3.cā. q durēt i alio. ¶ Tertia cā ē duritieo ⁊ re' ad didēdū qz facta disiōe facil' sit actio ⁊ corrūpit. sic dcm est pri
T.cō. 89. mo h' de mixtōe: ⁊ iō dura diuti' manēt: ⁊ iō forte durū dcm ē ad durādo vel ecōuerso. ¶ Quarta cā ē bōa
4.cā. mixtio hūidi cū cal'o ⁊ cū sicco terrestri. ¶ Quīta cā ē
5.cā. magnitudo pportōis qlitatū pmap: cū q pt tal' forma ma'. vñ aliq determināt sibi vnā pportōez a q pñt longe distare: ⁊ sm b diuti' ⁊ min' diu durāt ⁊ manēt. vñ vr q cornix bñ p cētū ānos pt viuē. ¶ Sexta cā ē. q hūidū ⁊ cal'z sic sint bñ tēpata. ¶ Tūc pono pclōnes
6.cā. sz cōblatōez ⁊ 9ueniētiā illap cāp ⁊ aliap q sr i diuersis rep i duratōe sz magi ⁊ min': nec vna suffic: nec due. iō posite sī sz nūep fortissime cap: qz nō sc' q si tot sr i vno q sr i alio: q illa sint eqlis duratōis: sz cū b oporteret q eēnt eq fortes: ⁊ iō vnaqq plus fac q due de aliqs: ⁊ iō cū b qdā sr lōge duratōis: sic lapides: q pp suā lōgā duratōez reputant ppetui. Et silr fenix ē lōge vite: qz bñ viuit p cētū ānos. ¶ Corre. eqlitas pmarū
Corre. qlitatū nō ē cā pmanētie nec duratōis lōgioris: nō. n. diu manet hō sic lapis: in lapide tñ sr qlitates minus
2.3. adequate. ¶ Scđa pclo. nulla pōa reqrit ad pmanendū nisi pp resistē pz: qz ois corrūptō fit a 9rio. si g aliqd nō hrēt 9riū: nō corrūpet: nec idigēt aliq pōa ad pmanēdū. sic nulla vr' req' ad mouēdū gue simplex deorsū si nō eēt resistēs medū. ¶ Corre. qolz hōgeneū: cui' p
Corre. tes eēnt siles i qlitatib'. eēt ppetuū nisi eēt extrisecum 9riū. ¶ Corre. aliqñ duratio plōgat i solū pp 9suatio
Corre. nē corpalis a 9rio extriseco: ⁊ iō mult modis corpalis psuant a corruptōe festia. Et ita forte fuit de illis de q b' logt Ari. 4. phi. q dormineruit i sardis i illa isula bñ
T.c.97 p ducētos ānos: qz ibi forte diu durabāt: qz erāt in vna camera vbi nō poterāt attigi ab corp 9rijs. ¶ Corre.
Corre. bñ. n. seqt. b plus pmāet. g ē maioris pōe ad resisten̄ suis 9rijs: nisi forte 9ria eēnt eqlia b ⁊ ibi. ¶ Corre. i
Corre. celo nulla reqrit pōa ad pmanēdū. pz: qz celū nō habz
3.3. aliqđ 9riū. ¶ Tertia pclo ē. q adhuc supposita 9rietate. si corpale adhuc eēt forti' i agēdo ⁊ resistēdo quaz suū 9riū: ipz adhuc nō corrūpet. pz: qz dcm ē p b' i vna qōe: q tale nō repatit i agēdo: ⁊ p pñs: nō dispōit ad corruptionē. ¶ Quarta pclo. ipole ē q 9tinue sit forti'. pz: qz si aliqñ ē forti'. postea debilitatur ⁊ fit trāsmu
4.3. tatio pp motū celi vl' aliqd b'. ¶ Corre. corpa iterdū
Corre. meliorant 9tinue ⁊ sūt fortiora i resistēdo q sua 9ria i agēdo ⁊ dñr eē i iuuētute. cū vo sr debilia dñr eē i senectute.

Quantū ad tertiū sciēdū ē q qdā ē corruptio nālis ⁊ qdā violēta: corruptio violenta pōt fieri pluribus modis. s. gladio igne aq: ⁊ sic d aliqs corruptio āt nālis fit p corruptionē hūidi radical'a calore nāli: ⁊ extictōe eiusdē. ¶ De corruptōe violēta sit
p.3. pma pclo. ois corruptio violēta ē citi' q nālis: c' ē illa corruptio violēta. pz: qz puenit nālē. alr. n. n eēt violēta.
2.3. ¶ Scđa pclo: nō qūicūq cito pt aliqd corrūpi violenter. pbat: nā si i p istāti in q aliqd ē: applicet sibi aliqđ violētū ⁊ sibi 9riū nō imediate destrueret eē: sz oporteret fieri alteratōez ⁊ actionē. ¶ De corruptōe nāli sit
p.3. pma pclo. nō ē dare maximū tps: vltra qđ hō nālr pōt viuere. pbat: qz quocūq tempore dato vltra qđ hō pt viuere: est dare maius vltra qđ idem hō pt viuere. pña tz. añs pbat: qz si nō. tūc esset dar vltimū istās eē hois sz hoc est falsum: ex eo q nō dat' vltimū istās rei pmanentis inesse: put solet allegari. 8. phys. ¶ Et 9firmat
T.c.69 rōne sic: qz nō est dare vltimū istās rei pmanētis ineē. tñ quocūq istanti dato in quo aliq res est: illa est alic' pōe disibilis: cui' qdē po' op3 pus corrūpi medietatem q illa res corrūpat: ⁊ per pñs quocūq istāti dato tps erit añq res que habet esse in illo sit corrupta: ⁊ p pñs
2.pclo. illud istās datū nō erat vltimū istās esse illi' rei. ¶ Secunda pclo. nō ē dare mimū tps: vltra qđ hō possit viuere. pbatur: qz quocūq tpe dato. vltra qđ hō pt viuere. est dare min' vltra qđ pt viuere. ⁊ hoc nālr loqndo. Si. n. pt viuere nālr p mai' tps: ⁊ p min' ēt pt viuere. ⁊ p pñs nō ē dar mimū tps vltra qđ hō possit viuere nālr. ¶ Tertia pclo. nō ē dare maximū tps vltra qđ n
2.cōclo. pt viuere hō nālr. pbat: qz qcūq tēpore dato vltra qđ nō pt hō viuere nālr: ē dare mai' vltra qđ nō pōt hō viuere nālr. Si. n. nō pt p min'. nec ēt p maius: ⁊ p pñs n
4.pclo. ē dare maximū vlt qđ nō pt hō viuer nālr. ¶ Quarta pclo. ē

ꝫ.ē dare mimū tp̄s vltra qd̄ nō p̄t hō viuere nālr. ꝛ qlꝫ
mioꝛ illo daṫ mai⁹ vltra qd̄ nō p̄t hō viuere nālr. ḡ ꝛc̄.
ꝯn̄a nō. ab expo^te ad expositā. an̄s ēt ē simplr notum.
2. ¶ 2° arg^t sic. nō daṫ maximū tp̄s vlr̄ qd̄ p̄t nālr viuere.
nec mimū nec maximū. vlr̄ qd̄ ñ ꝛc̄. ḡ mimū vlr̄ qd̄ ñ.
ꝛc̄. an̄s pꝫ p tres ꝯclōnes p̄cedētes. ꝯn̄a tꝫ a suf^ti diuiso
ne posita. sic̄ ꝙ hō possit viuē vlr̄ aliqd̄ tp̄s nālr: ꝛ vlr̄
Notan. aliqd̄ nō. ¶ Nōn. ē. ꝙ illō tp̄s qd̄ ē mimū vlr̄ qd̄ ñ p̄t
hō viuē nālr ē tale vlr̄ qd̄ nūq̄ꝫ vixit ididuū spēi hūa-
ne. nec p̄t nālr. ꝛ sic̄ dcm̄ ē ō hoie. ita posset dici de aliq̄s
Notan. spēb⁹. ¶ Sciēdū ē ꝙ tale tp̄s p aliqb⁹ spēb⁹ ē lōgi⁹. ꝛ
p aliqb⁹ vō breui⁹. vn̄ p hoie ē lōgi⁹ q̄ꝫ p cane: ꝛ ꝫ illas
Dubiū. ꝯnes positas appꝫ q̄lr sit rn̄dendū ad q̄situ. ¶ Sꝫ. d.
aliqs. capiaṫ illō tp̄s: qd̄ ita dicis eē mimū vlr̄ qd̄ ñ p̄t
viuē hō: tūc p illō tp̄s p̄t viuē aliqs hō: ꝛ p nullū mai⁹
p̄t viuē aliqs hō. ḡ illō ē maximū tp̄s. p qd̄ p̄t viuē ali-
℞ qs hō. ¶ Breuit̄ rn̄. ꝯcedēdo ꝙ illud ē maximū tp̄s p
qd̄ p̄t viuē aliqs hō: ꝫ tn̄ nō ē maximū tp̄s vlr̄ qd̄ p̄t vi
uere aliqs hō: ꝫ mimū vlr̄ qd̄ nō p̄t. ita ꝙ istās termi-
nās exclusiue illō tp̄s eēt p̄mū istās nō vite nāl hois.
Ad p̄. ¶ De duratōe accñtiū. q̄ nō h̄nt duratōeꝫ nisi rōe suba
rū ꝯsuātiū dicaṫ ppoꝛ^t. sic̄ ō duratōe subaꝝ. ¶ Ad rō
nes ad p̄ma dico. ꝙ imo necio veniret ad aliqd̄ tp̄s. p
qd̄ ignis veniret ad locū sue coꝛruptōis pp aliq̄ꝫ isluen
ad 2. tiā ꝛ motū planetaꝝ. ¶ Ad scd̄aꝫ dico. ꝙ medic⁹ ñ p̄t
ꝓlōgare vitā hois vlr̄ illō tp̄s qd̄ ē mimū vlr̄ qd̄ nō p̄t
durare aliqs hō. ꝓpiqus. n. veniet i ei⁹ duratōeꝫ i istātı
t̄minātē exclusiue illō tp̄s. q̄ꝫ si medic⁹ nō eēt. ꝯsilū mō
ad 3. dicaṫ ō pomo Ari. ¶ Ad tertiā dico. ꝙ illa bn̄ pbaṫ. ꝙ
nō ē dare maximū tp̄s. i q̄ coꝛruptibile p̄t duraṙ. ꝛ h̄ bn̄
ꝯcediṫ: ꝫ nō pbat q̄n sit dare mimū tp̄s vltra qd̄ nō p̄t.
ad 4. ¶ Ad q̄rtā pꝫ ex p̄one posita. Qō. xiiij.

p̄. **Queritur** Utꝝ i gn̄onib⁹ sit pcessus
i īfinitū. ¶ Et arg^t p̄ ꝙ ñ.
nā i eēntialib⁹ oꝛdiat̄ nō ē pcessus i īfinituꝫ.
ꝫ gn̄ones sūt hmōi. ḡ ꝛc̄. maioꝛ nō. p Arist. i
T. c. 68 lr̄a. mioꝛ pbaṫ. qꝛ si soꝛ. gn̄et Platonē. ꝛ plato Cicero-
nē ꝛc̄. ipol̄e ē ciceronē genuisse platonē. ꝛ silr ipol̄e est
platonē genuisse soꝛ. ꝛ p ꝯn̄s i talib⁹ gn̄onib⁹ ē oꝛdo ite
2. ri⁹. ꝛ p ꝯn̄s tales gn̄ones vn̄r eē eēntialr oꝛdiate. ¶ 2°
T. c. 58. saltē ñ ē pcessus i īfinitū i gn̄onib⁹ ꝫ circulū. sic̄ tn̄ dic̄
Ari. 2° h⁹. pbaṫ: nā si eēt pcessus i īfinitū i gn̄onib⁹ ꝫm
circulū. tc̄ opoꝛtēt diceṙ idē rediṙ idē i nuō. mō h̄ ē flꝫ.
ꝛ ꝯn̄a tꝫ a sili. Nā si aliqd̄ mobile ppe^e moueba ̄ super
aliquā lineā circularē aliq̄ motu certe velocitat̄. īfiniti-
es redibit ad eūdē pūctū: ita ēt si ppetuo durarēt gn̄o-
3. nes ꝫ circulū īfinities reuerterēṫ idē i nuō. ¶ 3° pol̄e
ē vnū motū celestē alt̄i eē cōmixtibilē: ꝛ si sic nūq̄ꝫ re-
dibūt cōpa celestia ad statū ꝯsil̄eꝫ: sic̄ mō sꝫ. ḡ nūq̄ꝫ sic
rēt ꝯsil̄es gn̄ones sic̄ mō. ꝛ p ꝯn̄s ñ ē ibi pcessus i īfini
4. tū ꝫ circulū. ¶ 4°. posito ꝙ cōpa celestia redirent ad
aspcūs ꝯsil̄es. ñ tn̄ opōrēt expectaṙ p aspcū ꝯsilī i ꝯsilī
gn̄one. Nā videm⁹ ꝙ in breui tpe. ex aq̄ sit aer ꝛ cō.

T. c. 58 **In oppositū** ē Arist. i isto scd̄o. p ista. q. est
ꝛ. 59. nōn. ꝙ pcessus i īfinitū i gn̄o
nib⁹ p̄t duplr imagiari. vno mō ꝫ rectū. alio mō ꝫ cir-
culū ad silitudinē mot⁹ ppetui sup lineā rectaꝫ. ꝛ mot⁹
ppetui sup lineā circularē. pcessus in īfinitū ꝫ rectū dī
si aliq̄ poꝛtio mãe mō eēt sb aliq̄ foꝛa: ꝛ postea sb alia.
ꝛ postea iteꝝ sb alia. ita ꝙ nūq̄ꝫ postea eēt sb aliq̄: vbi
fuit p̄us. ꝛ sic in īfinitū. Et sic ppetuarēṫ gn̄ones ꝫ re
ctū. si mō eēt sb aliq̄ foꝛa: ꝛ postea sub alia: ꝛ tādē iteꝝ
sub q̄ p̄us. ꝛ sic ꝫ circuitū. ꝛ sic i īfinitū. tc̄ gn̄ones di-
cerenṫ ppetuari ꝫ circulū. vl̄ pcedere in īfinitū ꝫm cir-
p. ꝯ. **Tunc** sit p̄^a ꝯclō. reiteratio (culū. qd̄ idē ē ꝛc̄.
seu reuersio eiusdē i nuō ē ipol̄e. p^t. q: ad

idētitatē effcūs nālē req^t idētitas nāl cāꝝ p̄ncipaliū ñ
sim^t. ꝫ ꝫ modū se h̄ñdi nō silr ꝫ solū ꝫ eūd i nuō. cuꝫ
ḡ coꝛpa supcelestia sint eāe p̄ncipales i q̄lꝫ gn̄one. ꝛ
ipol̄e sit ea se h̄rē eodē mō sic̄ an̄: q̄ꝫuis bn̄ ꝯsilr. seqṫ p
positū. ipol̄e. n. ē eādē isluētiā i nuō q̄ fuit redire. ꝛ si^t 2.
eūdē motū coꝛpū supcelestiū. ¶ 2° arg^t sic. si gn̄o eius-
dē i nuō eēt possis. seqṫ ꝙ idē i nuō i plūi istātū q̄libet coꝛre.
possꝫ gn̄ari. qd̄ ē ꝯ dcā sup p̄ h⁹. ¶ Ex ista ꝯclōne se^t
ꝙ ipol̄e ē i gn̄onib⁹ eē pcessus i īfinitū ꝫ circulū q̄ꝫ̄tuꝫ
ad ididua: seu q̄ꝫtū ad idētitatē nuālē. pbatur. nā dato
op^t idē i nuō possꝫ gn̄ari. qd̄ ē ꝯ ꝯclōnē. ꝫ i gn̄onibus
bn̄ ē pcessus i īfinitū ꝫ rectū q̄ꝫtū ad ididua seu q̄ꝫtuꝫ 2. ꝯ.
ad idētitatē nuālē. ¶ 2° ꝯclō. i gn̄onib⁹ ñ ē pcessus i īfi-
nitū ꝫ rectū ꝫ spēꝫ. v. g. vt aliq̄ mã nūc sit sb aliq̄ foꝛa.
ꝛ postea sb alia i spē. Et postea iteꝝ sb alia i spē: ꝛ sic i
īfinitū. sic ꝙ nūq̄ꝫ ad min⁹ esset sb foꝛa q̄ sit eiusdē spēi
cū aliq̄ foꝛaꝝ. sub q̄ p̄us erat. pbaṫ. nā spēs reꝝ i nuō
sꝫ finite. ꝛ sic nō ē pol̄e ꝙ i aliq̄ mã sit mō foꝛa vnius
spēi. ꝛ postea alia foꝛa alteri⁹ spēi. ꝛ sic sine fine. seu rei
teratio foꝛe ꝯsilis i spē. alr. n. spēs eēnt īfinite in nūero.
¶ Sciēd tn̄ ꝙ nō oꝫ ꝙ tota mã: q̄ mō ē sb aliq̄ foꝛa: po
stea tota sit sub ꝯsilī. ꝫ suffic̄ ꝙ vna eius poꝛ° aliq̄n vna
vice. ꝛ postea alia ei⁹ pō^a alia vice. dīn alia. ¶ 3° ꝯclō ē. 3. ꝯ.
ꝙ nō oꝫ ꝙ si vna mã ē sb aliq̄ foꝛa. ꝛ postea sb foꝛa eius
dē spēi cū illa. qd̄ trāseat p oīuꝫ spēꝝ foꝛas an̄q̄ꝫ sit sb
foꝛa ꝯsilī. pꝫ h̄. qꝛ aliq̄n ex aere sit aq̄. ꝛ postea statiꝫ si
ne itermediatōe alic⁹ foꝛe ex aq̄. eꝫ sit aer. ¶ 4° ꝯclō ē. 4. ꝯ.
ꝙ si mã ē mō sub aliq̄ foꝛa aliq̄n redi^t sub ꝯsilī. ꝛ ita ō
q̄cūq̄ꝫ mã alia. ita ꝙ h̄ ē necia. mã q̄ nūc ē sub aliq̄ foꝛa
aliq̄n erit sb ꝯsilī. ꝛ h̄ vl̄ tota sil̄. vl̄ ei⁹ po: ꝛ postea alia.
p^t. q: q̄cūq̄ꝫ mã ōmōstrata. veꝝ ē dicē ꝙ ipa est i pōa
ad cuiuslꝫ spēi foꝛmā. ꝛ sic seqṫ ꝙ ipa eēt sb q̄lꝫ spēi foꝛ
ma. al̄r. n. illa pōa eēt frustra. si toto tpe et̄no non reuer
tereṫ ad foꝛmā ꝯsil̄eꝫ. ¶ Sꝫ cōmē. dic̄ ꝙ pōa ad spēm
nō p̄t eē frustra. ¶ Coꝛre. q̄cūq̄ꝫ mã demōstrata. h̄ mã corre.
erit īfinities sub foꝛa hois. ꝛ eadē mã erit īfinites sb
foꝛma eq. ꝛ h̄ vel tota sil̄. vel ꝫm vnā ptē vna vice. ꝛ ꝫ
aliā. alia vice. ꝛ sic de aliq̄s foꝛmis aliaꝝ spēꝝ. ꝛ h̄ ē ve
rū supposita eternitate mūdi. ¶ Coꝛre. ē. ꝙ p īfinitum coꝛre.
tp̄s ista mã stabit sub foꝛma eq si ḡ oīa illa tpa aggre-
garenṫ. redire tp̄s īfinitū. ¶ Sꝫ. d. ꝯ. si sic. seqṫ ꝙ mã dubiū
foꝛte stetisset sub īfinitis foꝛmis hois. ꝫ h̄ ē falsum: nā
tūc i nouissimo die i resurrectōe moꝛtuoꝝ cū q̄lꝫ aīa re
cipiet suā mãꝫ: eadē mã recipeṫ ab īfinit̄ aīab⁹. ¶ Bre
uiter de ista rōe nō multū curaret p̄hs nālis. ex q̄. n. ip-
se pōit et̄nitatē mūdi negaret hmōi resurrectōeꝫ moꝛ- ℞
tuoꝝ. ¶ Sꝫ. d. adhuc ꝯ illa q̄ dcā sūt an̄ istā: nā de-
mōstrata aliq̄ mã. q̄ mō ē sub foꝛma lapidis erit necio dubiū
sub foꝛa eq aut ꝯtigēter. si ꝯtigēter sic pōt nō eē sb ea.
ꝛ sic ppetuo p̄t carere foꝛa eq. Si aūt necio. h̄ ē flꝫ pp h̄
ꝙ oīs asin⁹ ꝯtigēter gn̄abiṫ. Et iō dic̄ Ari. p̄ celi. ꝙ nō Cir. 1.
oē gn̄abile ō necitate gn̄abiṫ. ¶ 2°: nā sūt aliq̄ spēs q̄ ñ cōme.
gn̄anṫ nisi i locis ōterminat̄. sic̄ mag^es. ꝛ silr q̄dā alia ioi.
mō nō vr̄ neciū nec pol̄e ꝙ mã illi⁹ lapidis aliq̄n feraṫ 2.
ad loca. vbi gn̄anṫ talia. ¶ 3° arguiṫ de fenice que post 3.
q̄ꝫ coꝛrupta est ō eadē mã gn̄aṫ alia fenix: ꝛ sic vltra. ḡ ad p̄:
nō vr̄ qd̄ illa mã erit sub cuiuslꝫ spēi foꝛma. ¶ Ad ista
ad p̄mū dico. qd̄ sic̄ ista ꝯn̄a est necia. hoc ē. ꝛ ē coꝛpo-
rale. ḡ coꝛrūpeṫ. ꝛ tn̄ nūq̄ꝫ ista ē necia. h̄ coꝛrūpeṫ. Ita
in ꝓposito dico hāc eē necariā. i hac mã eēt foꝛa asini.
tn̄ nūq̄ꝫ ista de p̄nti erit necaria: i ista mã ē foꝛa asini. ꝛ
tn̄ nō ē neciū qd̄ ita fiat i tali tpe. ¶ Ad scd̄ꝫ dico. qd̄ il ad 2.
la mã q̄ ē mō sb foꝛa lapidis. aliq̄n erit sub foꝛa aeris.
vl̄ exhalatōis. ꝛ tūc p̄t ō poꝛtari ad illū locū. i q̄ gn̄anṫ
aliq̄ue spēs. q̄ nō gn̄anṫ h̄. ꝛ tūc ex illa mã p̄t generari
foꝛma talis vel talis spēi. in mō incōsueto: ꝛ ideo trās-
mutatiōe

ad ter mutationes in mixta ipfecta:sic sūt vapores τ exhala-
tium. tiões:sunt pp gñonē mixtoꝝ perfectoꝝ. ¶ Ad tertiū
dico.ꝙ nō ex tali mā fenicis pnīs gñat fenix seqns: sed
ex parte illius. τ tādē illa ps diminuit in gñone tertie
5.ↄ. fenicis: τ sic tādē qlibet pars illius mãe. q̄ qdē erat sb
formā fenicis.aliqñ erit sub alia forma. ¶ Quīta ↄclō.
qcūqȝ tpe finito dato.hec mā pōt plies eē sub fois vni⁹
spēi q̄ȝ alterius.pȝ.qȝ hec mā hois pluries in tpib⁹ fini-
tis fuit sub form a terre:q̄ȝ sub forma hois: τ plies sub
6.ↄ. forma hois q̄ȝ sub forma fenicis.eo ꝙ plures generan
tur hoies q̄ȝ fenices. ¶ Sexta ↄclō ē.ꝙ quātū ad hoc
ↄtigit dare certū peri odū. Nā ōmōstrata illa mā q̄ mō
est sub forma asini:nō quātocūqȝ tpe post:pōt eē sb for
ma asini:qȝ alr̄ p tps ifinitum posset esse sine aliq̄a for-
mis. τ si nō eēt sub forma hois.nō q̄ȝtocūqȝ tpe post
7.ↄ. posset esse sine forma hois.nā alr̄ p tps ifinitum possȝ
eē sine forma hois.qd̄ est ↄ̄ predicta. ¶ Septia ↄclō.
nō oȝ p reiteratione eiusdē forme in spē magnā celi re-
uolutionē expectare.s.ꝙ oēs spere celestes reuertātur
ad ↄsilem aspectū:qd̄ fit ſm plonē.36.millib⁹ ānoꝝ.ꝙ
pȝ:qȝ mā que ē sub forma aeris facilr̄ cito erit sb forma
aque. τ ecōuerso sub forma aeris. ¶ Ex oīb⁹ his p̄t cō
cludi ꝙ in generationibus est pcessus in ifinitum ſȝ re
* ctū quātū ad idētitatē nālem. τ nō ſm circulū. nec ſm
rectū quātū ad idētitatē specificā. ¶ Ad rōes.ad pmā
ↄcedo.ꝙ in eēntialr̄ ordīatis nō est processus in infini
tum. Ulterius dico.ꝙ gñationes non sunt essentialiter
ordinate.pp hoc ꝙ non seqtur de generatōe pori.talis
gño est.ḡ talis gñatio erit.demonstrata generatiōe po
Ad 2. steriori.q̄ȝuis posterior sup^{er} pores. ¶ Ad scdm̄ pȝ ex
3 pōne. ¶ Ad tertiū τ q̄rtū dr̄ bñ dcm̄ est in qōe.qd̄ nō
4 oȝ expectare magnā celi reuolutionem pro reiteratio
ne forme consimilis in materia. Questio. xv.

Querit Utrum cessante motu celi ces-
sent generationes τ corruptio
nes istoꝝ iferiorum. ¶ Et arguitur pmo ꝙ
nō:qȝ se^{r} ꝙ tā mixta q̄ȝ simplicia ex eo fierēt
ppetua:sed hoc est falsum: τ pȝ falsitas. Nam tunc seq
tur ꝙ cessante motu celi.vniuersum esset melius dispo
situm vel ordinatū q̄ȝ mō.pp hoc.qȝ tunc mixta τ sim
plicia eēnt ppetua: τ mō nō.ↄñā pncipalis pbatur: qȝ
si cessante motu celi cessant generationes τ corruptio
nes in istis iferioribus:tunc cessante motu celi nō am-
plius corrūpētur mixta.nec simplicia. τ sic manerēt p
2. petuo. ¶ Scdo si celū cessaret a motu.si tm̄ adhuc ces-
saret ab ifluētia τ illuminatione. τ per ↄñs adhuc iflue
ret in ista iferiora: τ illumineret. τ per ↄñs adhuc alte
rarent adinuicē.sed frustra fit talis alteratio.nisi sequa
tur generatio τ corruptio:mō qȝ deus τ nā nihil agūt
3. frustra.iō τc̄. ¶ Tertio cessante motu celi nō vr̄ verisi
mile qn adhuc ignis approximat⁹ stuppe ageret in ip-
4. sam.agēdo ex ea ignē.ḡ τc̄. ¶ Quarto itelligentie τ
ce^{li} me^{di}e motu regūt ista iferiora τ actōes eoꝝ.ḡ cessan
te motu celi.adhuc ista iferiora viderent agere.q̄ȝuis si
ita bñ: τ ita ordiate:sic mō:vt pȝ de pnci^{pe} i politia.cu-
cuius actione cessante adhuc ibi hoies possent agere:
q̄ȝuis nō ita ordinate.sicut prius.

T.cō. In oppositū est Ari.i isto scdo. vbi vult qd̄
70. τ generationes istoꝝ iferiorum
55. reducant in motū celi tāq̄ȝ in cām:mō cessante cā pnci
2. pali cessat effectus. ¶ Scdo in eēntialiter ordiatis ces
sante p̄ cessant postrema.mō qȝ tota v̄tus istius mūdi i
feriois gubnatur a celo.sic pȝ ex p̄ meteo.seqtur ꝙ ces
sante motu celi.cessarent gñones τ corruptōes istoꝝ i
p̄.no. ferioꝝ. ¶ Sciedū est.ꝙ celū agit in ista iferiora tripli
ci ꝑposito.s.motu lumine τ ifluētia.motu qdē:qȝ motu
diurno mouet secū sperā ignis:lumie qdē: qȝ mediāte
suo lumine calefac ista iferiora.ifluētia qdē: qȝ in fūdo
terre.vbi nec attigit mot⁹:nec lumē celi gñant q̄dā me
talla. τ h̄ me^{di}e ifluētia celi.q̄ ē q̄dā q̄litas spūalis i me 2.nōn.
dio:sic spēs sensibilis in medio. ¶ Scdo sciēdū ꝙ ce-
lū agit p motū dup^{r}.vno mō ime^{di}e.vn̄ ex eo ꝙ mo^{t} lo^{r}
bȝ mouere secū corpus sibi ppiqu⁹. sic sperā ignis.
scdo mō mediate: τ sic celū:qȝ alr̄ τ alr̄ se hȝ respectu
istoꝝ iferiorū est alia τ alia ifluētia in istis inferiorib⁹:
τ aliud τ aliud lumen.

Tūc sit pma ↄclō.si celū cessaret a quolibet istorū p.ↄ.
trium.s.a motu lumine τ ifluentia:nulla fieret
actio in istis iferiorib⁹.pbat p rōnes datas ad opposi-
tū. ¶ Scda ↄclō est.ꝙ si celum cessaret a motu solū τ 2.ↄ.
nō a lumine τ ifluētia:nō pp hoc cessarēt actōes i istis
iferiorib⁹.pȝ:qȝ adhuc celū illumiaret ista iferiora.etiā
adhuc mediātib⁹ his fierēt actiōes in istis iferioribus.
veꝝ est tm̄ ꝙ alr̄ fierēt q̄ȝ mō.pp h̄ ꝙ sol nō ita appli-
caret diuersimode istis inferiorib⁹.sic si celū moueret.
¶ Sed.d.aliqs ↄ̄.motus celi ē mot⁹ local.q ē pm⁹ oīuȝ Dubiū.
motuū istoꝝ iferioꝝ. τ ↄñs ipso cessante cessaret mot⁹
istoꝝ iferioꝝ. ¶ Rn̄^{r} ꝙ bñ est cā oīuȝ motuū istoꝝ ife
rioꝝ:q fiūt isto mō quo iā fiūt.tm̄ si ipse cessaret alr̄ fie-
ret mot⁹ τ actōes istoꝝ iferioꝝ. τ hoc mediāte lumie.
τ ifluētia celi: τ ideo si celū quiesceret a lumie stante mo
tu τ ifluētia.nullū mixtū pfectū generaret.pp h̄ ꝙ ad
gñonē mixti pfecti remouet:ꝙ sol τ planete alr̄ τ alr̄
se hēant p accessum τ recessum ad ista iferiora: τ iō se-
mꝰ stat in vētre tpe deter^{r}⁹ p motū solis: τ sic arbores
p accessuȝ τ recessum sol' pululāt τ crescūt. ¶ Tertia
ↄclō est.ꝙ si celū nō moueret nisi vnico motu.s. motu 3.ↄ.
diurno.adhuc fierēt gñones τ corruptiones: τ tm̄ alr̄
q̄ȝ mō:qȝ sol accederet τ recederet ad nos. τ a nobis:
tm̄ nō eēt hyems nec dr̄ia tpum nisi p diēȝ τ p noctem.
¶ Et iō sit q̄rta conclō. ꝙ ad h̄ ꝙ fiāt gñones τ corru
ptōes sic mō fiūt.regrūt duo mot⁹.s.mot⁹ diurn⁹ τ obli 4.ↄ.
quus.s.planetaꝝ: τ ſm h̄ sol accedit τ recedit ad nos
τ a nobis. ¶ Quita ↄclō est.ꝙ si celū eēt vniforme in
suis ptibus: τ moueret:nihil de cetero generaret.pba 5.ↄ.
tur.qȝ ſm Ari. τ cōmētatorē a volūtate antiq̄ nō pue-
nit actio noua nisi mediāte celo.alr̄ τ alr̄ se hñte.mō si T.c.15.
eēt vniforme p totū ñ se hēret alr̄ vna vice q̄ȝ alia: nec
in toto:nec in ptib⁹: τ iō celū ē diffīe in suis ptib⁹. vñ
sol ē alteri⁹ nãe q̄ȝ alij planete. τ sic planete τ stelle sūt
diuersaꝝ rōnū iter se. ¶ Sexta ↄclō ē.ꝙ si celū cessa-
ret a lumie τ ifluētia nō aliō facēt in istis iferiorib⁹ nisi 6.ↄ.
ꝙ moueret sperā ignis circulr̄:pȝ qȝ lumie τ ifluentia
ageret in distantia ab eis. τ nō motu nisi in illō qd̄ ē eis
imediatū. ¶ Ad rōes.ad pmā dico.ꝙ imo vniuersuȝ
nō eēt ita pulchrū si mixta simplicia eēnt ppe^{a}. sic mō
est. Pulchrū.n.est videre nouitates.de h̄ visum ē diffu
sus p̄ celi. ¶ Et sic terminatur ista qōne vltima.

¶ Expliciunt qōes de gñone τ corruptiōe edite a ma-
gistro Alberto de Saxonia. Deo grās. Amen.

Tituli qõnum Egidii.

Tituli qõnum Marsilii

¶ Tituli qõnũ scdi libri einsdem Marsilij.

Tituli qõnũ Alberti.

Utrum